

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

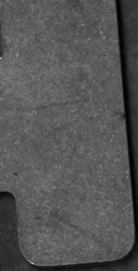
- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

Digitized by Google

J. B. Schukking

HOOG.-NED. EN NED.-HOOGD.
WOORDENBOEK.

HOOGDUITSCH-NEDERDUITSCH

EN

NEDERDUITSCH-HOOGDUITSCH

WOORDENBOEK,

BENEVENS EENE LIJST VAN VOORNAMEN, NAMEN VAN LANDEN,
STEDEN, RIVIEREN, MEREN, BERGEN, ENZ., EN DER MEEST GEBRUIKE-
LIJKE ONREGELMATIGE HOOG- EN NEDERDUITSCH
WERKWOORDEN;

DOOR

J. F. FLEISCHAUER EN W. J. OLIVIER.

Tweede Uitgaaf.

TE SNEEK, BIJ
VAN DRUTEN & BLEEKER.

HOOGDUITSCH-NEDERDUITSCH

GEDEELTE.

VERKLARING DER BEKORTINGEN.

<i>abbr.</i>	abbreviatuur (verkorting).
<i>accus.</i>	4de naamval.
<i>adj.</i>	bijvoegelijk naamwoord.
<i>adv.</i>	bijwoord.
<i>Art. defn.</i>	bepalend lidwoord.
<i>Art. indef.</i>	onbepalend „
<i>btr.</i>	beter.
<i>Bv.</i>	bij voorbeeld.
<i>conj.</i>	voegwoord.
<i>dativ.</i>	3de naamval.
<i>eigl.</i>	eigenlijk.
<i>f.</i>	vrouwelijk.
<i>fg.</i>	overdragtelijk, zinnebeeldig, figuurlijk.
<i>gem.</i>	gemeen.
<i>g. genit.</i>	2de naamval.
<i>imperf.</i>	onvolmaakt verleden tijd.
<i>interj.</i>	tusschenwerpsel of uitroep.
<i>inz.</i>	inzonderheid.
<i>Kw.</i>	kunstwoord.
<i>m.</i>	mannelijk.
<i>n.</i>	onzijdig.
<i>od.</i>	of.

<i>oneigel.</i>	oneigenlijk.
<i>obsol.</i>	veranderd of in onbruik.
<i>partic.</i>	deelwoord.
<i>partic. compos.</i>	zamengesteld deelwoord.
<i>perf.</i>	volmaakt verleden tijd.
<i>pl. plur.</i>	meervoud.
<i>pron.</i>	voornaamwoord.
<i>prp.</i>	voorzetsel.
<i>s.</i>	zie.
<i>sing.</i>	enkelvoud.
<i>u. s. v.</i>	en zoo voorts.
<i>v. a.</i>	bedrijvend werkwoord.
<i>v. n.</i>	onzijdig „
<i>v. rec.</i>	wederkeerend „
<i>v. imp.</i>	onpersoonlijk „
<i>Vz.</i>	voorzetsel.
<i>Ww.</i>	werkwoord.
<i>z. B.</i>	bij voorbeeld.
<i>zgt.</i>	zamengevat.
<i>zm.</i>	zonder meervoud.
<i>zstgn.</i>	zamenstellingen.
2	dat het onzijdige werkwoord met <i>sein</i> wordt vervoegd.

Het streepje — vervangt in de eerste plaats het wortelwoord bij elke er verder mede voorkomende zamenstelling, bv.: op AAK: *je* [voor Aakje] -*ster* [voor Aakster] enz.; ook vervangt het bij zamengestelde woorden een voorzetsel of ander gedeelte, hetwelk van de volgende afgeleide of verwante woorden is afgeknot, zoo als op AAN(BEEREN, -*bei* [voor Aan*bei*], -*beijen* [voor Aan*beijen*], -*biddelijk* [voor Aan*biddelijk*], enz., terwijl het *regts geopende* haakje, (, de te volgen afknotting aanwijst. Dit zelfde ontmoet men in het Hoogduitsch, bijv. op het woord DWAAL, waar men vindt -*geest*: Irr(*geist*, en voorts -*lehre* [voor Irr*lehre*], -*wisch* voor Irr*wisch*), enz.; ook wel duidt het haakje, (, eene te volgen herhaling van een bijvoegelijk of ander woord in zijn geheel aan, bijv. op IJDELHOOPD: in het Hoogduitsch: *leichtsinniger* (Kopf, en voorts -*Mensch* [voor *leichtsinniger Mensch*] enz., terwijl wanneer, niet van het voorzetsel of van een voorgeplaatst woord, maar van het sluitwoord of van de sluitlettergreep door het streepje, —, de herhaling wordt aangeduid, het daartoe betrekkelijke haakje,), *links geopend* is gebezigd; bijv. op het woord INLOODSEN in het Hoogduitsch ein-, [*einlootsen*], hinein(*lootsen*, enz. — Bij de deelwoorden der werkwoorden wordt in dit woordenboek verwezen naar hunne onbepaalde wijzen; zie tot voorbeeld op het woord: -*gebast*, -*gebassen* [voor *Aangebast*, *Aangebassen*]; -*gebakend* [voor *Afgebakend*] enz., waar op de grondwerkwoorden *bakenen* enz. wordt verwezen; met opzigt tot de met voorzetsels zamengestelde werkwoorden zie men b. v. *Begroeten*, waar verwezen wordt op *groeten* (grüssen) en zamengesteld *Begrüssen*, enz.

HOOGDUITSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK.

A.

A

Aal, m. (g. -es, pl. -e.) aal, paling. -artig, adj. aalachtig, gelijk een aal. -beere, f. aal(bes, -bezie, zie *Atlantbeere*. -beerstrauch, m. aal-bessenstruik. -bock, m. soort van blei. -en, v. n. 2, poeren, peuren, aal vangen. -fang, m. aal(vangst, -visscherij. -gabel, f. aalgeer, elger, aalscheer, aalsteker, paling-scheer. -hälter, m. aal(kaar, -houder. -haut, f. aalsvel. -kirsche, f. zwarte wilde spreuwbezie. -korb, m. aalkorf. -lager, n. aalbed. -mutter, f. magaal. -pricke, f. zie *Aal-gabel*. -quappe, f. kwabaal. -rump, f. puitaal. -ruppe, f. aalrups. -schlange, f. beesfaal. -stecher, m. aalsteker, zie *Aal-gabel*. -teich, m. aalvijver. -wehr, f. aal(wering, -netten. (arend, roofvogel.

Aar, m. (g. -es, of -en, pl. -e of -en) **Aaronswursel**, f. kalfsvoet, duitsehe gember.

Aas, n. (g. -es, pl. äser) aas, kring (inal destelfs betekenis). -en, v. n. 2, van aas leven; azen, vreten; v. a. (bij looijers) het vel op den vleeschkant schaven, zie ook *Abaaßen*. -fliege, f. aasvlieg, stromt-vlieg. -fräsig, aasfreesig, adj. aasvretend, kringverslindend, b. v. een kringverslindend dier. -gestank, m. stank van een kring of dood aas. -geier, m. arendgier. -käfer, m. kringreuter. -seite, f. de vleeschkant van een vel.

Ab, prp. af. alleen in Zstgn. gebruikelijk, heftaltijd den klemtou, en komt menigmaal als scheidbaar voorzetsel voor. De woorden (inz. de Ww.) die in de beide talen met dit voorzetsel letterlijk de zelfde betekenis behouden, zijn in dit Woordenboek, (zoo hier als doorgaande bij alle dergelijke V.) korthedshalve niet opge-

AB

nomen; dewijl zij ligtelijk van de grondwoorden selven te vormen zijn. Men zoekt *abarbeiten* op *arbeiten* en vindt daarvoor het Nederd. arbeiden, werken, dus *abarbeiten* afwerken; enz. dit Vz. heeft eigenl. de betekenis van eene plaatselijke scheiding, deels met eene benedenwaartsche, deels met eene onbepaalde rigting. (Bv. 1) *abladen*, *abwerfen*, afl. afwpen; 2) *abreisen*, *abkaufen*, afzrn, atkpn. of wegrzn. loskpn. Ook geeft *ab*, voor een Ww., dikwijls een einde of eene voltooiing te kennen. Zie *abba-*den, enz.

Ab(aasen), v. a. de vellon aan den vleeschkant afschaven. -ächen (sich), v. r. zich door zuchten en kermen afmatten. -ackern, v. a. onder het ploegen een stuk van den grond zijns buurmans afnemen. -änderlich, adj. en adv. veranderinglijk. -ändern, v. a. veranderen. -ängsten, *Abhängtigen*, v. a. kwellen, zeer angstig maken, door angst afmatten; - (sich) v. r. zich kwellen, ent. -art, f. verandering, ondersoort, bastaardsoort; ont-aardheid. -arten, v. n. 2, ont-aard, verbasteren. -artig, adj. ont-aard, verbasterd. -artung, f. ont-aard(ing, -heid, verbastering. -ä-schern, v. a. met heete asch afvegen of schoon maken. -äßen, v. a. snoeijen (een boom). -ätzen, v. a. afzeten, met sterk water afnemen. -baden, v. a. baden, aan het baden een einde maken; afwasschen. -balgen, v. a. villen. -bauen, v. a. een gebouw afbreken; v. n. 2, in-pakken; zich weg maken. -beeren, v. a. de bessen van een' struik af-plukken, de zaadkorrels uit eene peul of vrucht halen. -beisen, v. a.

AB

in aaijn weeken; met den helsteen strijken; met sterk water enz. wegnemen. -berufen, v. a. terug-roepen, opontbieden. -betton (sich), v. r. niet meer bij elkander slapen. -bieten, v. a. door hooger bod ontjagen, hooger of meer bieden. -bild, n. beeld, evenbeeld; kopij. -bildung, f. afbeeld(ing, -sel; het afbeelden. -biss, m. beet, hap. -bisskraut, n. duivelskruid, omafwending van onheil. -bläuen, v. a. aflossen; v. n. de blauwe kleur verliezen. -blühen, v. n. 2, uitbloeijen, verwelken. -blüthen, v. a. het bloeisel op eenige plaatsen wegnemen, dunnen, bloeisel rooven. -bruch, m. (g. -es, pl. -brüche) afbreking, het afbreken; de afbraak; afbreuk, nadeel. -brüchig, adj. nadeelig, hinderlijk. -brühen, v. a. broeijen, afbroeijen. -bügen, v. a. voor iets boete doen, verzoenen, afboeten. -dachen, v. a. het dak afnemen, een gebouw van het dak berooven; een hel-leud vlak maken. -dampfen, v. n. uitdampen. -darben, v. a. onthou-den; (sich) v. r. van gebrek uitte-ren. -deck(er), m. (g. -es, pl. -er) vil-der. -deckeret, f. het villen, vilders(-ambacht; -hui; -plaats. -dorren, v. n. 2, verdorren, verwelken, droog worden. -draht, m. afvij-sel. -dreschen, v. a. dorschen, uit-dorschen; het dorschen ten einde brengen; aflossen; heuvelijk be-kuppen. -drohen, v. a. met be-dreiging en afpersen. -druck, m. (g. -es, pl. -drücke) afdruk, afdrukei; het afdrukken; trekker (aan een snaphaan, enz.); beeld. -drücken, v. a. losdrukken. -dunsten, v. n. 2, uitdampen, uitwasmen. -dün-sten, v. a. in den vorm van damp

uitdrijven, doen uitdampen. -*ebben*, v. a. glad, effen maken. -*eech*, n. het abé; letterlijst. -*eceluch*, n. abéboek. -*eccschüler*, m. abéjongen, abéleerling. -*eifern*(*sich*), v. r. zich door te grooten ijver afmaten.

Abend, (g.-s. pl.-e) avond; het westen. -*andacht*, f. godsdienstige a. vondaefening. -*brot*, n. namiddagstuk. -*dämmerung*, f. avondschemering, schemeravond. -*essen*, n. avond(eten), -kost. -*jaagd*, f. jagt met flambouwen. -*land*, n. het westelijke gedeelte der aarde. -*länder*, m. westerling, die in de westersche landen geboren is. -*ländisch*, adj. en adv. westersch. -*lich*, adj. dat van den avond is; in of tegen den avond; westelijk. -*licht*, n. avond(licht); -ster. -*lied*, n. avond(,lied, -zang. -*lust*, f. avond(lucht. -*mahl*, n. avondmaal. -*mahlzeit*, f. avondmaaltijd. -*meer*, n. westzee, westersche zee. -*musik*, f. avondmuzijk, serenade. -*opfer*, n. avondoffer. -*roth*, n. -*röthe*, f. avondrood, roodheid der lucht, bij het ondergaan der zon. -*s*, adv. des avonds. -*schicht*, f. arbeidstijd in een bergwerk, die op den avond begint. -*segen*, m. avondgedbed. -*seite*, f. westzijde. -*somme*, f. avondson. -*stern*, m. avondster. -*stillstand*, m. (bij de sterrekundigen) de tijd, wanneer eene planeet eenige dagen schijnt stil te staan. -*stunde*, f. avondstond. -*tisch*, m. avond(maal, -eten. -*völker*, n. pl. westersche volken. -*wärts*, adv. westwaarts, naar het westen. -*wind*, m. avondwind; westewind. -*zeit*, f. avondtijd.

Aben(*quer*, n. avontuur, zonderling geval; waagstuk. -*auerlich*, adj. en adv. avontuurlijk, wonderbaar, zonderling; onwaarschijnlijk; gevaarlijk. -*eurer*, m. gelukzoeker, vaaghal.

Aber, conj. maar, doch, echter; nu; dan. -, adv. over; wederom (verrunder). Hiervan zijn de meeste met aver beginnende woorden zamengesteld. -*glaube*, m. bijgeloof. -*gläubig*, -*gläubisch*, adj. en adv. bijgeloovig. -*mal*, -*mals*, adv. wederom, op nieuw; nog eens. -*malig*, adj. herhaald. -*wille*, m. afkeer, tegenzin. -*witz*, m. ijfhoofdigheid, krankzinnigheid. -*witzig*, adj. en adv. krankzinnig.

Aber: *ahmen*, v. a. ontzeggen (bij reg-

terlijk vonnis, en in eene bijzonderde oordeelvelling).
Abfahren, v. a. door varen afzonderen; wegvaren; door varen afmaten; door varen verslijten; eene schuld met varen verminderen of afdoen; v. n. s. afvaren, afsteken, afzeilen, afrijden.

Abfahrt, f. het afvaren, vertrek.
Abfall, m. afval (in alle betekenissen); verval, vermindering; het afvallen. -*en*, v. n. s. afvallen; verminderen, afnemen. -*ig*, adj. en adv. afvallig. -*söhre*, f. buis, om het water af te leiden.

Abfalzen, v. a. met het vouwmes wegnemen (bij looijers).

Abfärben, v. a. verwen; v. n. s. afverwen.

Abfass(*en*, v. a. ontwerpen, opstellen, zamenstellen. -*ung*, f. ontwerp, opstel, zamenstel.

Abfasten, v. a. zich door vasten afmatten; eene middad met vasten boeten.

Abfaulen, v. n. s. verrotten.

Abfäunen, v. a. schuimen, afschuimen. oneigl. *Abgefäumt*, doortrap, listig.

Abfeilicht, n. vijfel.

Abfesseln, v. a. ontboeijen, ontklusieren, iemands boeijen slaken.

Abfinden, v. a. tevreden stellen; voldoen.

Abfinnen, v. a. met den punthamer het ijzer dun slaan (bij grofmeden); kanten in het blik slaan.

Abfischen, v. a. uitvisschen. oneigl. het beste van iets nemen.

Abfitzen, v. a. eenen gepleisterden muur nat maken.

Abflachen, v. a. hellend maken.

Abfleischen, v. a. het vleesch van de huiden schaven; een been kluisven.

Abflößen, v. a. afloopend, afvloeiend) maken.

Abflus, m. afloop, afstroming; verlaat.

Abfolgen, v. n. s. (alleen gebruikt vordende met het woord *lassen*) laten volgen, overlaten.

Abforderung, f. afvordering, afesiching.

Abformen, v. a. afbeelden; vormen.

Abforschen, v. a. uitvorschen.

Abfressen, v. a. afvreten, afeten, afweiden, zich kwellen.

Abfröhnen, v. a. de vroom- of heeren) dienst volbrengen.

Abführen, f. vervoering, wegvooering, het vervoeren.

Abführen, n. afleider, (bij de

draadtrekkers) ijser, waardoor het draad getrokken wordt,
Abführen, v. a. vervoeren, wegvooeren; afleiden.

Abfüllen, v. a. uitscheppen, ledigen; een veulen werpen. (maken).

Abfurchen, v. a. voren in een land

Abgabe, f. afgift; uitkeering; belasting, impost.

Abgang, m. het afgaan; vertrek; vertier; afsterven, uitsterven; daling, verlies, gebrek, verval.

Abgängig, adj. op zijn vertrek staande; dat vertier of afstek heeft; verminderend.

Abgeben, v. a. afgeven, een gedeelte van iets geven.

Abgelung, f. levering, aflevering.

Abgefäumt, adj. doortrap, loos, afgerigt.

Abgehen, v. a. door het gaan verslijten; al gaande afmeten; v. n. s. afgaan (in alle betekenissen); vertrekken.

Abgeizen, v. a. door gierigheid verkrijgen; -*sich*, v. r. zich door gierigheid iets onttrekken.

Abgelegn, adj. afgelegn; adv. bezijden den weg.

Abgelegt, adj. afgelegd; voldaan; overleden.

Abgeneigt, adj. ongenegen, afkeerig.

Abgesandt, m. afgezant. (zaam.

Abgeschneiden, adj. afgezonderd, een-

Abgeschliffen, adj. en adv. geslepen.

Abgeschmack, adj. en adv. laf, smakeloos, ongerijmd, wanvoegelijk.

Abgewähren, v. a. (in bergwerken) in mindering schrijven, afschrijven.

Abgewährzettel, m. quitantie, dat het afgeschrevene in het contoboek overgedragen is, (bij bergwerkers).

Abgewinnen, v. a. afwinnen.

Abgewogen, adj. ongenegen.

Abgewöhnt, adj. afgewend, ontwend, gespend.

Abgift, f. uitgave; belasting, impost.

Abgipfeln, v. n. afpnten.

Abglanz, m. weerkaatsing, evenbeeld

Abglätten, v. a. glad maken, polijsten; likken. (effenen).

Abgleichen, v. a. gelijk maken, vergelijken; v. a. door en door gloeiend maken; louteren.

Abgott, m. afgod.

Abgött(erei), f. afgoderij. -*er*, m. afgodendienaar. -*in*, f. afgodiud.

-*isch*, adj. en adv. afgodisch.

Abgräfen(*sich*), v. r. van droefheid of hartseer verteren, vergaan.

Abgrenzen, v. a. afpalen, door grenzen bepalen.

Abgrund, m. (g. -es, pl. -gründe) afgronden, v. a. afloeren. (grond.)

Abgunst, f. afgunst; njdv. (nijdig.)

Abgunstig, adj. en adv. afgunstig;

Abguss, m. het afgieten; afgietsel, aftrksel.

Abhaaren, **abhären**, v. n. 2, verhalen, het haar laten vallen; v. a. het haar afschrapen.

Abhadern, v. a. afpersen, door twisten of pleitgedingen van een' anderen verkrijgen. (losmaken.)

Abhätten, v. a. iets, dat vast was, afhögen, v. a. door eene haag of eenen tuin afscheiden.

Abhaken, v. a. helgeen met haakjes vast is, losmaken.

Abhalstern, v. a. onthalstern, van den halster losmaken.

Abhalt, m. hinderpaal, terughoudende of werende kracht.

Abhämmern, v. a. door hamerslagen afzonderen.

Abhandeln, adv. voor **abHandeln** of **von Handen**, van de hand, afwegig.

Abhängig, adj. verloren, vermist.

Abhängend, v. a. afhangig maken, ontnemen, ontrekken.

Abhäng, m. het afhangen; de heling, schuine afloop. (afhankelijk.)

Abhängig, adj. afheiland, schuinsch;

Abhängigkeit, f. het afhangen; afhellen; afhankelijkheid.

Abhärmen (sich), v. r. van droefheid vergaan. (wachten.)

Abhären, v. a. met ongeduld af.

Abhärten, v. a. harden, verharden, hard maken.

Abharzen, v. a. van de hars ontdoen.

Abhaschen, v. a. afvangen; betrappen; achterhalen.

Abhauben, v. a. *Den Falken abhauben*, den valk de kap afnemen.

Abhauchen, v. a. door de adem wegmene, wegademen; door den adem schoonmaken.

Abhäufen, v. a. in hoopen verdeelen, op hoopen zetten; van den hoop afnemen.

Abhäuten, v. a. de fijne huid, onder het vel, afstrekken.

Abhäuten, v. a. ontvelen, stroopen.

Abheften, **abheften**, v. a. losmaken, ontbinden, al wat met haakjes, haken, handen en dergel. vastgemaakt is, losmaken.

Abheilen, v. n. 2, door genezing afgescheiden of los worden; ten volle genezen en afvallen; opdroogen; v. a. het afvallen door de genezing bewerken.

Abheifen, v. a. 1) met den derde naamval voordien persoon, en den vierden voor de zaak: afheipen, naar beneden helpen. 2) met den derden naamval voor de zaak: helpen, herstellen, verbeteren.

Abhellen, v. a. klaar, helder maken; (sich) v. r. klaar, helder worden, bezinken.

Abherzen, v. a. *Einen abherzen*, iemand veel zoenen.

Abhetzen, v. a. door jagen vermoeien.

Abhold, adj. ongenegen, afkeerig.

Abholz, n. afval van hout; spaan; spaander. (afvellen.)

Abholzen, v. a. afhakken, afkappen.

Abhören, v. a. hooren, door het gehoor vernemen; verhooren (ondervragen); uithooren.

Abhub, m. (g. -es, zonder pl.) het geen af- of weggenomen wordt; afval, uitschot; de spijs, die van de tafel wordt afgenomen, overschot. (of gestoei afmatten.)

Abhudein, v. a. door plagerij, gear.

Abhuld, f. (g. -es, zonder pl.) afkeer; ongenegenheid. (ten.)

Abhüllen, v. a. ontdekken, ontsluiten.

Abhulsen, v. a. schillen, pellen.

Abhungern, v. a. en v. n. 2, uithongeren; v. r. (sich) zich laten uithongeren.

Abhüpfen, v. n. 2, weghuppelen.

Abhutschen, v. n. 2, zich schielijk en ongemerkt verwijderen, zich wegmaken.

Abicht, adj. en adv. linksch, omgekeerd; links, aan de omgekeerde zijde (voornamelijk bij de lakenwevers). (dwalen.)

Abirren, v. n. 2, en (sich) v. r. af.

Abjagen, v. a. ontjagen (b. v. eenen vijand den buit); aanjagen (b. v. iemand vrees); afjagen, door jagen afsmatten.

Abjammern, v. a. klagend afsingen; door jammeren of geklag afpersen; (sich) v. r. zich afjammeren.

Abjauchen, v. a. uitbaazinen, juichend verkondigen; (sich) v. r. zich door juichen vermoeien.

Abjochen, v. a. ontjukkan, ontkoppelen.

Abkämmen, v. a. afkammen; het bovenste gedeelte eener vesting of borstwering wegschieten (in de vestinghouwkunst).

Abkampfen, v. a. vooroveren; strijden, kampend ontwringen.

Abkanzeln, v. a. van den predikstoel voordragen; bekend maken (b. v. de huwelijksgeboden van een on-

dertrouwd paar); op den predikstoel heklen, doorhalen.

Abkappen, v. a. ontkappen, van de kap berooven; afkappen, afhouwen; met een bits antwoord afzetten.

Abkargen, v. a. uit karigheid afpersen of onthouden.

Abkarren, v. a. v. n. 2, met eene kar of met karren wegrijden.

Abkarten, v. a. heimelijk afpreken (in eenen ongunstigen zin), beknokken.

Abkehlen, v. a. kelen, de keel afsteken of afsnijden. (afschuiv.)

Abkehr, f. afkeer, afkeerigheid;

Abkehricht, n. het afgeborsteld stof.

Abkeifen, v. a. ontkeifen, door kieven winnen, (sich) v. r. zich ontkeifen, door kieven afsmatten.

Abkeilen, v. a. afbeelden; door indrijving eener wig afzondeeren.

Abkelttern, v. a. persen, uitpersen.

Abklimmen, v. r. (bij de kuipers) de kim van de duigen afsnijden.

Abkippen, v. a. afsnijden, afsnoeien, wegnemen.

Abklammern, v. a. ontkrammen.

Abklang, m. vreemde klank; torug gekeatste sterke klank.

Abklappen, v. a. nederslaan (neerslaan); eene klep nederslaan.

Abklären, v. a. klaar, helder maken; (sich) v. r. bezinken, zich zetten.

Abklassen, v. a. in klassen afdeelen.

Abkleiden, v. a. ontkleeden, uitkleeden; afchieten van eene kamer.

Abkleidung, f. het ontkleeden (zonder meêrv.); beschoot, scheidsmuur; afgeschotene ruimtes.

Abklören, v. a. de verf weder uithalen of uitwassen.

Abknien, v. a. doorknielen, door het knielen verstijven; afknieften, door knielen boeten.

Abknüpfen, v. a. ontknoopen, losknoopen, eenen knoop of knoopen losmaken.

Abkochen, v. a. gaar koken; afkoken, door koken afstreken. (meling.)

Abkoms, m. afstammeling, nakomelingschap, f. nakomelingschap. (meling.)

Abkömmling, m. afstammeling, nakomeling.

Abköpfen, v. a. afstoppen, toppen; (in Opperduitschland) onthoofden.

Abkoppeln, v. a. van den koppel losmaken. (meu.)

Abkramen, v. a. opkramen, wegruimen.

Abkrampen, v. a. ontkrammen; afhaken. (slau.)

Abkrämpen, v. a. neêrhaken, noêr

Abkranken, v. n. s, door eene langdurige siekte verswakken.
Abkränken (sich), v. r. door hartseer verkwijnen.
Abkriegen, v. a. door de wapenen veroveren, verkrijgen ; iets mede bekomen, een aandeel aan iets hebben.
Abkrusten, v. a. de korst afdoen.
Abkühlfass, n. koelvat.
Abkunft, f. afkomst.
Abkürzung, f. verkorting, bekorting; kort begrip.
Ablage, f. het afleggen; het afgelegde; legplaats; afstand eener plaats.
Ablager, n. pleisterplaats.
Ablang, adj. en adv. langwerpig.
Ablängen, v. a. in de lengte uitgraven.
Ablangrund, adj. en adv. laagwerpig rond, eirond.
Ablass, m. het aflaten; aflaat (in de Roomsche kerk); aluis, waterlozing. -*brief*, m. aflaatbrief. -*en*, v. a. nederlaten ; aftappen (het water uit eene graacht enz.); oversteken, schoonmaken (den wijn); v. n. s, aflaten, afstaan, uitscheiden (van iets). -*kirche*, f. rustplaats eener processie. -*kram*, f. het verkoopen van aflaat, aflaatkramerij. -*woche*, f. week, in welke de H. sakraamentsdag valt.
Abblatten, v. a. van latten berooven.
Abblauf, m. het afloopen; afloop; vertrek; uitslag.
Abbläuer, m. garenklos. (woord.)
Abblaufrinne, f. spijgat (een scheeps).
Abblaufröhre, f. riool. (nen.)
Abbläugnen, v. a. loochenen, ontkennen.
Ableben, v. n. s, overlijden. -, n. overlijden.
Ableeren, v. a. ledigen, ledig maken.
Ablager, m. stek, tak om in te poten.
Ablähen, v. a. afkeeren, afwenden, afveren, zie *Ableihen*.
Abliegen, v. n. s, afgelegen, verwijderd zijn. (gaan.)
Ablöhnen, v. a. loon geven en laten.
Ablöschten, v. a. koelen, afkoelen. oncipl. (eene schuld, rekening enz.) aflossen, afdoen. (maken.)
Ablugten, v. a. door list afhandig.
Abmárgeln, v. a. uitmergelen, uittputten.
Abmarken, v. a. afsteken, door een merk of grensteekten afzonderen.
Abmarsch, m. aftogt.
Abmeisseln, v. a. afbeitelen, gudsen.
Abmisten, zie *Abmisten*.
Abmitteln, v. a. door bemiddeling eindigen.
Abmodeln, v. a. de maat, het model van iets nemen, maken.

Abmoosen, v. a. van mos zuiveren.
Abmüden, v. a. vermoeien.
Abmüssigen (sich), v. r. ledigen tijd vinden.
Abnahme, f. verval, vermindering.
Abnarben, *abnarben*, v. a. het haar van de huid nemen.
Abnaschen, v. a. af-, weg-, snoepen.
Abnehmen, v. a. afnemen; oordeelen, opmaken; v. n. s, afnemen, opkorten, verminderen.
Abneigen, v. a. afwenden; (*sich*) v. r. afwijken.
Abneigung, f. afwijking; afhelling; afkeerigheid.
Abnieten, v. a. de niet afvlijen en daardoor loosmaken. (gen.)
Abnóthigen, v. a. afpersen, afdwinnen.
Abnútsen, v. a. slijten, afslijten; (*sich*) v. r. verslijten, afgesleten worden.
Abordnen, v. a. afvaardigen.
Abort, m. afgelegene plaat; heimelijk gemak. (mand.)
Abpachten, v. a. pachten (van iets).
Abpellen, v. a. (een vel) behoorlijk doorkloppen; afrosen.
Abpfänden, v. a. (met geweld) tot onderpand nemen.
Abpfücken, v. a. afmeten, afbakenen.
Abplätzen, v. a. geheel plat maken.
Abplätzen, v. a. merken, teekenen.
Abposten, v. a. (hout) bij tekere partijen afleveren.
Abprallen, v. n. s, afstuiten, terugstuiten. (terugstuiten.)
Abprellen, v. a. terugkaatsen, doen.
Abprotzen, v. a. van den wagen of de afsluit afnemen (een stuk geslut); onduitsch demontoren.
Abputzen, v. a. afvegen, schoonmaken.
Abrahamsbaum, m. kuischboom.
Abbranden, v. a. den rand afnemen.
Abrasen, v. r. afweiden, v. n. s, uitrasen.
Abrauchen, v. n. s, uitwasemen.
Abraum, m. afbraak.
Abbráumen, v. a. opruimen, wegruimen.
Abraupen, v. a. van rupsen zuiveren.
Abrechen, v. a. wegharken, weg-schoffelen.
Abrecht, f. averegtsche of linker zijde van het doek enz. (bij de wevers).
Abrede, f. afspraak, beraad.
Abreichen, v. a. bereiken; uitreiken, bezorgen.
Abreisen, v. a. de hoepels, den rand van iets wegnemen; v. n. s, tijdrijp worden (in onbruik).
Abreise, f. vertrek, afreis.

Abreisen, v. n. s, vertrekken, weg-reizen, afreisen.
Abreissen, v. a. ontwerpen, afschetsen; v. n. s, afscheuren, los scheuren.
Abreiten, v. n. s, wegrijden; v. a. afrijden, moede rijden.
Abrennen, v. n. s, weg-, heen-, rennen; in het rennen overtreffen.
Abriesseln, v. n. s, afbrokkelen.
Abriiden, v. a. ontbasten, ontkorsten.
Abriiss, m. ontwerp, schets.
Abrodern, v. n. s, afroeien, wegroeien.
Abruf, m. afkondiging, uitroeping; oproeping van eenen post naar eenen anderen.
Abrupfen, v. a. plukken; afrukken; afscheuren. (houwen.)
Abrubeln, v. a. met den sabel af-schakelen.
Abzacken, v. a. de zakken afnemen.
Abzage, *Abzayung*, f. afzegging, opzegging; herroeping.
Abzatteln, v. a. ontzadelen.
Abzats, m. het afzetten, afzetting (van muntsorten, enz.); aftrek, vertier; afdalende grond; volzin; afdeeling; paus, pauze; schoenhiel of hak.
Abzauen, v. a. afsuigen, uitsuigen.
Abzauer, v. a. met zog voeden, genoozgaam zogen; zuigen.
Abzacheel, n. schaafsel, krullen.
Abzachteln, v. a. met biezen glad maken.
Abzchärfen, v. a. het scherpen, voornamelijk de scherpe hoeken, afsnijden.
Abzchätzen, v. s. schatten, waarde-ren; in prijs verlagen. (lijk.)
Abzchätzig, adj. en adv. versmade.
Abzschau, m. schuim.
Abzschou, m. afschuven, afgrijzen; voorwerp van afschuw. (lijk.)
Abzschueulich, adj. en adv. afschuwe-
Abzschied, m. afscheid; vertrek; laatst besluit. -*brief*, m. brief van ontslag, van afstand; paspoort.
Abzschiffen, v. a. afscheppen; v. n. s, afvaren, afsteilen. (spannen.)
Abzschirren, v. s. ontuigen, uitschichten.
Abzschlachten, v. a. slagten.
Abzschlag, m. afslag; daling, vermindering.
Abzschlagen, v. a. afslaan; weigeren, welen, eene andere richting geven;
Abzschlägig, adj. en adv. weigerend, eene weigering behelzende.
Abzschlaglich, adj. en adv. in mindering, pp rekening, tot korting.
Abzschlámmen, v. a. van modder zuiveren.
Abzschleichen, v. n. s, wegluipen.

Abschleimen, (*Fische*) v. a. den slijm wegnemen.

Abschleppen, v. a. wegslepen, naar beneden slepen.

Abschleudern, v. a. wegslingeren.

Abschlichten, v. a. glad maken.

Abschliessen, v. a. ontsluiten, los maken (een' gevangenen) sluiten (eene deur); sluiten, ten einde brengen. (effening.)

Abschluss, m. het sluiten; de ver-
Abschmacken, v. n. s., een' enigzins bedorvenen smaak hebben. Van hier **abgeschmackt**, zie dat woord.

Abschmieren, v. n. s., smetten, afsmetten, afgaan; v. a. slecht afschrijven; afrossen, den rug smeren. (afgeven.)

Abschmutzen, v. a. en n. vuil maken, **abschnappen**, v. n. s., afspringen, los springen (van een slot enz.).

Abschnellen, v. a. en v. n. s., afschieten, los schieten.

Abschnitt, m. snede; afdeeling.

Abschnitzel, n. afsnijdsel.

Abschmähen, v. a. ontbinden, los maken; afbinden.

Abschness, m. belasting op het verhuizen uit het land, op de erfenissen enz.

Abschreibegsbüch. **Abschreibegeld**, n. kopieergeld.

Abschreiten, v. n. s., afgaan, afwijken; v. a. met schreden afmeten.

Abschrift, f. afschrift, kopij.

Abschriftlich, adj. en adv. in kopij, schriftelijk.

Abschrotten, v. a. *Ein Fass abschrotten*, een vat nederlaten, af laten; afsagen. (steilte.)

Abschuss, m. waterval; helling; **abschüssig**, adj. en adv. sterk afhellende, steil.

Abschütten, v. a. afgieten. (ven.)

Abschwärzen, v. n. s., smetten, afge-
abschwätzen, v. a. afpraten; afpragen (veroud.); door listige praatjes aftrouwen; ligtvaardig of sonder grond ontzeggen. (veren.)

Abschwefeln, v. a. van zwavel zu-
abschwefeln, v. a. afspoelen; v. n. s., afwijken, sich verwijderen.

Abschweissen, v. a. (ijzer enz.) de behoorlijke gedaante geven, door heeten en slaan; afpersen.

Abschwemmen, v. a. afspoelen, afwassen.

Abschweissen (*sich*), v. r. door veel zweeten verzwakken.

Absehen, n. bedoeling, oogmerk; mik (van een schietgeweer); hoogte- en wijdte) meter (werk-
tuig in de meekunst).

Abschauen, v. a. laten doorrijgen, klenzen, afsijgen.

Absieen, v. n. s., afwesig zijn, afsijn, afgelegd zijn. —, n. afwezigheid.

Absseite, f. achtergevel; vleugel (van een gebouw).

Absseite, adv. ter zijde.

Absenken, v. a. afzetten (planten, boomen, enz.)

Absicht, f. doel, oogmerk, bedoeling; aanzien, betrekking; opzigt. *In Absicht auf dich*, ten uwen aanzien. — *lich*, adj. en adv. opzettelijk. — *los*, adj. en adv. zonder opzet, bedoeling, oogmerk, voornemen.

Absonderlich, adj. en adv. afzonderlijk, afgezonderd; bijzonder, voornamelijk.

Abspannen, v. a. nitspannen; overspannen; verzwakken; aftrouwen; bespannen (met de handspan afmeten).

Abspännstig, adj. en adv. opgerekend; vervreemd, afkeurig.

Abspeisen, v. a. afeten, afnemen en eten; spijzen, met spijs verzadien; paaijen, met onvoldoende zaken pogen te bevredigen.

Absprechen, v. a. ontzeggen; door eene uitspraak ontkennen; door geregtelijke uitspraak van iets berooven.

Abspringen, v. a. doen springen.

Abspringen, v. n. s., afspringen; van gevoelen veranderen.

Absprössling, m. afstammeling.

Absprung, m. sprong, zijpsprong, buitensprong; uitwending; afwijking; afslag.

Abspulen, v. a. spoelen, afspaselen.

Abstammen, v. n. s., afstammen.

Abstämmen, v. a. afsakken.

Abstämmung, m. afstammeling, na-
Abstand, m. afstand. (komeiug.)

Abständig, adj. dor, droog, dood.

Abstatten, v. a. betalen, voldoen, afleggen, uitrusten, een uitzet geven.

Abstäuben, v. a. afstoffen, afvegen.

Abstäuben, v. a. met roeden slaan.

Abstecken, v. a. los maken (hetgeen met naalden of spelden vastgemaakt is); afsteken; afsbakken.

Abstellen, v. a. afschaffen, vernietigen.

Absteppen, v. a. stikken, borduren.

Abetich, m. kopij van een patroon van naaldewerk; in het oog vallend onderscheid (contrast).

Abetimmen, v. a. lager stemmen, op eenen lageren toon brengen; v. n. s., niet overeenstemmen.

Abstimmung, f. wanklank. (lijk.)

Abtastend, adj. en adv. aanstoote-

Abstreifen, v. a. stroopen, afstropen; afplukken.

Abstreiten, v. a. ontstrijden, betwisten; door twist van een' anderen erlangen.

Abstrich, m. het uitgestreken.

Abstriegeln, v. a. rosakken, rossen, afrossen.

Abströmen, v. n. s., wegstromen, wegvloeijen; v. a. laten afstromen of afdrifven, nederlaten.

Abstudieren (*sich*), v. r. sich door veel studeren afsmatten.

Abtufen, v. a. door klare overgangen onmerkbaar verbinden (de deelen eener rede. enz.); ineensmelten hetgeen te sterk onderling zou afsteken (schakeren).

Abtüteln, v. a. *Den Hut abtüteln*, den rand van den hoed nederlaten.

Abtämmeln, v. a. verminken. (ten.)

Abstumpfen, v. a. stomp maken, verstompen.

Absturz, m. afstorting, nederstorting, snelle en hevige val.

Abtutzen, v. a. korten, afkorten, afsnijden.

Abt, (g.-es, pl. *äbts*), abt.

Abtatseln, v. a. beschieten, met paaneel of beschotwerk bekleden.

Abtaten, v. a. ontakelen.

Abtei, f. abdij. (deelte.)

Abtheilung, f. ver- afdeeling, ge-
Abthun, v. a. afdoen, afmaken; afschaffen; afsaken (slagten, ter dood brengen).

Abtügen, v. a. afschaffen, vernietigen, uittuelgen.

Abtuisinn, f. abdis.

Abtlich, adj. en adv. eenen abt behoorende, toekomstige; eens (of des) abts. (gaan.)

Abtragen, v. n. s., wegdraven, heen-
Abtrag, af-, voldoening; schade-
loosstelling.

Abtretung, f. afstand; vertrek.

Abtrieb, m. het neêrhouwen van een woud.

Abtritt, (g.-s, pl. -s) m. afstreding, het aftrieden; afstand; steiger; trap; heimelijk gemak.

Abtrotsen, v. a. met hoogmoed, onbescheiden afpersen.

Abträmnig, adj. en adv. afvallig.

Aburtheilen, v. a. geregtelijk ontzeggen; voorbarig beslissen.

Abverdiemen, v. a. door arbeid verdienen of betalen.

Abviëren, v. a. vierkant maken.

Abwählen, v. a. afwentelen, wegwentelen; afwonden.

Abwandeln, v. n. s. weggaan, heenwandelen; v. a. vergoeden, boeten.

Abwandern, v. n. s. weggaan, heenwandelen.

Abwärts, adv. af-, beneden-, zijwaarts.

Abwechswelweise, adv. bij afwisseling.

Abwezen, v. a. af-, zij-, dool-, om-*Abwege*, adv. bezijden den weg.

Abweegsam, adj. en adv. van den weg afgelegen; vol afwegen.

Abweifen, v. a. afspelen.

Abwendig, adv. afkeerig ongetrouw.

Abwendend, adj. en adv. afwendend.

Abwesenheit, f. afwezenheid, afwezen. (ken, afslippen.)

Abwetten, v. a. wetten, scherp maken.

Abwirdigen, v. a. verlagen (in prijs of waarde); vernederen.

Abwürsen, v. a. kruiden. *Einen abwürsen*, iemand met een bits beheid afsetten. (gen.)

Abzählen, v. n. s. al de tanden krijschen, v. a. 'en v. n. s. en v. r. (sich) verteren, uitleren.

Abzeichnen, n. kenteeken.

Abzerrn, v. a. afscheuren, aan stukken scheuren.

Abzielen, v. a. bedoelen, v. n. s. ergens toe strekken.

Abzucht, f. uitloozing, riool.

Abzug, m. aftogt, vertrek, aftrekking, aftrek; aftreksel.

Abzupfen, v. a. afpluizen. (doelen.)

Abzwecken, v. n. s. doelen; v. a. be-*Accent*, m. (g.-es, pl.-e) tongval, accent; klankteeken, toon, melodij.

Ach, interj. ach, helaas; o, och.

Achat, m. (g.-es, pl.-e) agaat.

Achaten, *Achatartig*, adj. agaten, van agaat.

Achse, f. (pl. -n.) as (van een' wagen, enz.)

Achsel, f. (pl. -n.) schouder. -*grube*, f. oksel, holte onder den arm. -*träger*, m. die den hulk naard den wind hangt, falievouwer. -*geld*, n. passagiegeld (van rijtuigen). -*nagel*, m. luns (van een rad).

Acht, acht-, f. adj. en num. sonder pl. achtgeving, waarneming, opmerkzaamheid, zorgvuldigheid; han, uitbanning, geregelijke vervolging. -*bar*, adj. en adv. achtbaar. -*barkheit*, f. achthaarheid, aanzien. -*e*, adj. achtste. -*e*, *Acht*, f. eene acht. -*eck*, n. achthoek. -*ehalb*, adj. achthalf. -*elch*, (g.-s.) n. achten-deek; (in de muziek) octaaf. *achten*, v. a. geregeltijk vervolgen, ban-

nen. *acht* (ens, adv. tenaachtste. -*fach*, adv. en adv. achtvoudig. -*grochenstük*, n. een stuk van acht grossen (twaalf stuivers hollandsch). -*haber*, *Achtgeber*, m. opsciener, toezienner, oppasser. -*los*, adj. en adv. achteloos, onoplettend. -*losigkeit*, f. achteloosheid, onoplettendheid. -*mahl*, adv. achttmaal. -*mahlig*, adj. en adv. achtmaal herhaald. -*sam*, adj. en adv. oplettend, aandachtig, opmerkzaam. -*samkeit*, f. achtszaamheid, oplettendheid. -*seitig*, adj. en adv. achtkantig. -*serklärung*, f. plegtige uitspraak van het banvonniss, ook: de banbrief. -*spännig*, adj. en adv. met acht paarden bespannen. -*tigig*, adj. en adv. achtdaagsch (hetgeen acht dagen duurt). -*täglich*, adj. en adv. om de acht dag (hetgeen alle acht dagen geschiedt). -*ung*, f. achting, oplettendheid. -*sehen*, *Achtsehn*, adj. num. achttien. -*sehnerles*, adj. en adv. achttienderlei. -*zehnte*, adj. achttiende. -*zig*, adj. num. tachtig. -*ziger*, m. tachtiger, tachtigjarige; van het jaar 80. -*zigjährig*, adj. tachtigjarige. -*sigste*, adj. tachtigste. -*sigstel*, n. (g.-s.) tachtigste gedeelte. -*sigstens*, adv. ten tachtigste.

Achsen, v. a. steunen, kermen.

Acker, m. (g.-s, pl. äcker) akker, een stuk bouwland. -*arbeit*, f. akkerwerk. -*bau*, m. akkerbouw, landbouw. -*distel*, f. gemeene distel. -*drossel*, f. lijster. -*feld*, -*land*, n. akkerveld, bouwland. -*geräth*, n. gereedschap tot den landbouw. -*geräthschaft*, f. zie *Ackergeräth*. -*geests*, n. landhuishoudelijke wet. -*knecht*, m. bouwknrecht, (in sommige streken) bouwmeester. -*mähre*, f. slecht ploegpaard. -*mann*, m. (pl. *Ackerleute*), landbouwer, landbouwkundige. -*n*, v. a. ploegen, bouwen. -*raim*, m. greppel. -*reich*, adj. en adv. rijk in bouwland. -*riedgras*, n. *Ackerschmiel*, *Ackerschmulle*, f. klaproos. -*scholle*, f. losgeploegde aardkluit. -*wage*, f. meetstok om de diepte der voren te peilen. -*walze*, f. rol, om de kluiten in het bouwland, in stukken te breken. -*weg*, m. weg door een bouwland. -*zeit*, f. bouw-tijd. -*zeug*, n. bouwgereedschappen. -*zwiebel*, f. veldajuin.

Act, m. (g.-es, pl.-e) bedrijf, zie *Aufzug*.

Acten, f. pl. statusschriften, staats-, stadregister.

Adel, m. *Edelleute*, m. pl. de edelen, edellieden. -*ig*, (g.-s.) m. adel, adeldom. -*ig*, adj. en adv. adellijk, edel. -*los*, adj. en adv. onadellijk, onedel. -*n*, v. a. adelen. -*brief*, m. brief van adeldom. -*chaft*, f. *Adelstand*, m. adelstand, de edelen. -*stolz*, m. adellijke trotschheid of hoogmoed. -*stolz*, a. d. j. en adv. trotsch op adellijke geboorte.

Ader, f. (pl. -n.) ader. -*ig*, adj. en adv. aderig, vol aderen. -*lass*, m. (g.-es, pl. *Aderlässe*), aderlating. -*lassband*, n. laatband. -*lassbäuschen*, n. popje op het laatgat (compress). -*lassbecken*, n. laatbekken. -*lassbinde*, *Aderbinde*, f. zie *Aderlassband*. -*lasseisen*, n. laatmes (lancoet). -*laatzijer*. -*lassen*, v. a. aderlating. -*lassschnäpper*, m. emids laatlijzer. -*lasszeug*, n. werktuigen, om te aderlating; koker met laat vlijmen. -*los*, adj. en adv. aderloos, zonder aderen. -*n*, v. a. met aderen voorzien. -*reich*, adj. en adv. rijk in aderen, aderrijk. -*schlag*, m. polsslag.

Adler, m. (g.-s. pl. *Adler*) adelaar, arend. -*auge*, n. arends oog. -*blick*, m. arendsblik. -*flug*, m. arends-vlugt, hooge en snelle vlugt. -*nasse*, f. arendsneus, havikneus. *Admiral*, (g.-s, pl.-e) m. admiraal, zeervoogd. -*iam*, f. vrou van eenen admiraal. -*ität*, f. seeraad, admiraliteit.

Adonisblume, f. duivels-oog.

Adoptien, f. aanneming tot zoon. -*ion*, v. a. totzoon aannemen.

Adresse, (pl.-n.) s. verzoekschrift, adres, opschrift.

Advent, (g.-s, pl.-e) m. advent, toekomst.

Affe, m. (g.-n, pl. -n) aap.

Affen, v. a. bespotten, voor den gek houden, foppen. -*bild*, n. *Affengesicht*, n. apengesicht, een leelijk aangezigt; een persoon met zulk een aangezigt. -*liebe*, f. apenliefde, malle liefde. -*mässig*, adj. en adv. apenachtig. -*nasse*, f. apen-neus, platneus. -*posse*, f. apenkuur. -*spiel*, *Affenspiel*, n. apenspel, aperij.

Affer, m. spottjer; een, die er sich op toelegt om anderen voor den gek te houden. -*ei*, f. aperij.

Affian, f. wijfje van een aap.

Affisch, adj. en adv. apenachtig.

Afrika, n. Afrika. -*ner*, m. (g.-es, pl.

-er) Afrikaan. -nisch, adj. en adv. Afrikaansch.
After, adv. achter, na, (veroud. en thans alleen in samenstelling gebruikelijk). -, m. (g. -s. pl. -n) het achterste, de aars. -*arzt*, m. kwakzalver. -*bürde*, f. nageboorte. -*bürge*, m. tweede borg. -*bürgschaft*, f. tweede borgtogt. -*darm*, m. sarsdarm. -*demuth*, f. valsche nedrigheid. -*erbe*, m. tweede erfgenaam. -*geburt*, f. nageboorte. -*gelahter*, m. schijngeleerde. -*kegel*, m. ligchaam, dat de gedaante van een' kegel en eene ellipstot basis heeft (conoïde). -*könig*, m. vice-, onder)koning; tegen-, spot)koning. -*korn*, n. slecht koren. -*kugel*, f. gedaante van een' kogel, die door de omdraaiing eener ellipse om hare as ontstaat [spheroid]. -*leder*, n. afval, snippers van het leder. -*lehen*, n. achterleen, naalen. -*lehnherr*, m. die een leengoed weder aan een' ander' geeft. -*lehnsman*, m. bezitter van een achterleen. -*mehl*, n. grof meel, dat ontstaat wanneer het sijne eerst uitgezift of gebuild is. -*pabet*, m. tegenpauz. -*rede*, f. achterklap, kwaadsprekendheid, laster. -*reden*, v. n. 2, achterklappen, kwaadspreken, lasteren. -*redner*, m. achterklapper, kwaadspreker, lasteraar. -*redner*, m. een in schijn welsprekend man. -*sabbat*, heilig-avond vóór den sabbat; dag na den sabbat. -*sprache*, f. onzuivere taal, slechte taal. -*welt*, f. nawereld, zie *Nachwelt*.
Agat, *Agatstein*, zie *Achat*.
Aegypten, n. Egypte.
Aegypter, m. (g. -s. pl. -er) Egyptenaar.
Aglaster, f. zie *Elster*.
Agrest, m. (g. -es, zond-pl. onrijp druivena; ingelegde onrijpe druiven.
Agstein, m. berNSTEEN, zie *Bernstein*.
Ah, interj. o, ohe, och.
Aha, interj. ha ha.
Ahle, f. (pl. -n.) els, (schoenmakers-verkruig).
Ahlenmacher, m. *Ahlenschmidt*, m. elsmaker.
Ahm, f. (pl. -en.) saam.
Ahnen, v. a. vaten reoijen, peilch.
Ahner, m. (g. -s. pl. *Ahner*) wijaroeljer.
Ahn, m. (g. en, pl. -en) voorvader; gewoonlijk in het meerv. gebruikelijk om voorouderen te beteekeken. -*den*, zie *Ahnen*. -*den*, v. a.

bestraften, vergelden. -*ding*, zie *Ahnung*. -*ding*, f. bestrafing; vergelding. *Ahnein*, v. n. 2, een weinig gelijken. *Ahn(en)*, n. een donker voorgevoel van iets toekomstig; vermoeden, gissen. *Etwas ahnen*, ergens een voorgevoel van hebben. -*enprobe*, f. bewijs van adellijke geboorte. -*entafel*, f. geslachtsboom, adellijke stamboom. -*frau*, *Ahninn*, f. grootmoeder, vrouw onder de voorouderen. -*herr*, m. grootvader, voorvader. *Aehnlich*, adj. en adv. gelijk, gelijkheid, overeenkomend. *Aehnlichen*, v. n. 2, gelijken (naar iets). *Aehnlichkeit*, f. gelijkenis, overeenkomst, gelijkheid. -*ung*, f. donker voorgevoel. -*ungsfrei*, adj. en adv. vrij van donkere voor gevoelens of gepinzten. -*ungslos*, adj. en adv. niets kwaads vermoedend.
Ahorn, m. -*baum*, m. ahorn, -boom.
Ahre, f. (pl. n.) aar, koornaar.
Aehren, v. a. aren lezen. -, (zich) v. rec. tot aren schieten.
Aehrlese, f. *Aehrenlesen*, n. de nalezing, of het opzoeken der achtergeblevene aren op het veld.
Aehrenspitze, f. *Aehrspitzein*, n. baard, stekel, (van een korenaar).
Aich(en), v. a. ijken. -*er*, m. (g. -s, pl. *Aicher*) *Aichmeister*, m. ijkmeester. -*mass*, n. ijkmaat, standaard.
Akademie, f. (pl. -n.) akademie, hogeschool.
Alabaster, m. (g. -s, pl. *Alabaster*) albast; alabaster.
Alabastern, adj. en adv. van alabaster, zoo wit als alabaster.
Alant, m. (g. -es, pl. -e) harder, grootkop, karper; (eene vischsoort). -, m. (g. -s.) alant, alantswortel. -*beere*, f. zwarte(aalbes). -*aalbesie*. -*wein*, m. alantswijn.
Alarm, m. (g. -s.) alarm, getier.
Alart, *alärt*, adj. levendig, vlug.
Alärtheit, *Alärtheitigkeit*, f. levendigheid, vlugheid.
Alaun, m. (g. -s.) aluin. -*artig*, adj. en adv. naar aluin gelijkend, aluinachtig. -*ers*, n. aluinader. -*grube*, f. *Alaunbruch*, m. aluinijn. -*haltig*, adj. en adv. aluin bevattend. -*hütte*, f. aluinhuut. -*icht*, adj. en adv. aluinachtig (in smaak, enz.) -*ig*, adj. en adv. aluin bevattend, met aluin bezvangend. -*sieder*, m. aluinkoker. -*wasser* n. aluinwater.
Albe, f. aibe, priesterrok, koor-kled.

Alber, f. -*baum*, m. abeel, witte populier. -*keit*, zie *Alberheit*.
Albern, adj. en adv. dom, onnoozel, onverstandig, dwaas. -*v. n. 2*, zich tot gedragen. -*heit*, f. domheid, zotheid, sotternij.
Aldermann, zie *Aldermann*.
Alat, *Aletfach*, m. zie *Alant*.
Alfanz, m. (g. -es,) lootheid, (veroud.) eene ongepaste zaak, beuzeling, sotternij. -*en*, v. n. 2, op eene vreemde wijze spreken, zotte klap voeren, zich gekkelijk gedragen. -*er*, m. (g. -s, pl. *Alfünzer*) zotte babbelaar, taalbederver, taalvermenger. -*erei*, f. sot klap, sotternij.
Alkoven, m. (g. -s, pl. *Alkoven*) eene in den wand verdiepte plaats (alkoof).
All, adv. op, ten einde gebracht, uitgeput, (in de gemeene volk-taal); geheelijk, geheel en al, terdege; overal (als wo volgt). -, n. geheel, het al.
Allbereits, adv. bereids, reeds.
Allda, adv. aldaar.
Alldieviel, adv. overmits, (in den kansalarij-tijl).
Alldort, m. aldaar.
All'es, (pl. -n.) f. eene allee of aan beide zijden met boomen beplante wandeldreef.
Allein, adv. alleenlijk, slechts; alleen, afzonderd. -, adv. maar. -*besitz*, m. uitsluitend bezit. -*handel*, m. alleenhandel (monopolie). -*herrscher*, m. alleenheerscher. -*ig*, adj. en adv. eenig; uitsluitend, alleenlijk. -*verkauf*, m. uitsluitende handel, alleenhandel.
Allemal, adv. altijd, telkens, alleezins.
Alles, *Alles*, adv. in allen gevallen; des noodts. -, conj. in gevalle.
Allenhalben, adv. allerwege, over al.
Aller, *Alle*, *Allos*, adj. en num. inf. al, alle, geheel. -*dings*, adv. geheel, zekerlijk, ongetwijfeld. -*erat*, adj. allereerst, eerst. -*hand*, adj. onverb. allerhande. -*heiligen*, n. allerheiligen. (het feest van) -*höchst*, adj. en adv. allerhoogste. -*höchste*, m. de allerhoogste. -*lei*, adj. onverb. allerlei. -*lei*, n. allerhande, gemeen-, niets beteeknend) goed, mengelmooze. -*leigewürz*, n. Jamaikapeper. -*liebst*, adj. en adv. allerlieft. -*meist*, adv. allermeest. -*nächst*, adv. naast de deur. -*seite*, adv. aan alle kanten,

overal; gezamenlijk. -*wärts*, adv. overal. -*wegen*, *Allowege*, adv. allerwege; overal; ten volle. -*wolts* *freund*, m. allemanvriend. -*wolts* *hure*, f. allemanhoer, straat- hoer. -*weltpinsel*, m. allemansgek.

Allesamt, adv. gezamenlijk; allen met elkander, algader.

Alles, n. alles.

Alleszeit, adv. altijd.

Allgebierend, adj. en adv. allesdwingend, albeheerschend.

Allgegenwart, f. alómtegenwoordigheid; overalteenwoordigheid. -*wärtig*, adj. en adv. alom, overalteenwoordig.

Allgemach, adv. allengs, langzamerhand.

Algemein, adj. en adv. algemeen. -*begriff*, m. algemeen denkbeeld; zuiver begrip des verstands.

Allgenugsam, adj. en adv. voor allen genoegzaam, allen voldoende. -*genugsamkeit*, f. algenoeftsamheid. -*gewalt*, f. almagt; hoogste magt. -*gewaltig*, adj. en adv. almagtig. -*gültig*, adj. en adv. algemeen geldend, doorgaand. *gütig*, adj. en adv. allorgoedertierendst, algoed. -*herrschend*, adj. en adv. albeheerschend.

-*hier*, adv. alhier. -*hiezig*, adj. hier (bestaande. -*aan* *wesig*. -*fährlich*, adj. en adv. jaarlijksch. -*macht*, f. almagt, alvermogen. -*mächtig*, adj. en adv. almagtig, alvermogen. -*mählich*, adj. en adv. allengs voortgaande; allengs; langzaam, langzamerhand. -*mende*, f. gemeene goederen; gemeente goederen. -*sehend*, adj. en adv. alziende. -*seitig*, adj. en adv. van-, naar) alle zijden. -*tägig*, *alltäglich*, adj. en adv. dagelijksch, alledaagsch. -*tagsgedanke*, m. gemeene gedachte (die zich door niets onderscheidt). -*tagsgeschichte*, f. alledaagsch, onbeduidend vertellingje. -*tagesgesicht*, m. onbeduidend gelaat; alledaagsch gezicht. -*tagskleid*, n. *Alltagskleidung*, f. daagsch kleed; daagsche, gemeene klederen. -*tagsmensch*, m. alledaag ch-, gewoon) mensch.

-*überall*, adv. alom, allerwege. -*vater*, m. aller vader, algemeene vader. -*waltend*, adj. en adv. albeschikkend, albeheerschend. -*weise*, adj. en adv. alwijs. -*weiseheit*, f. alwijsheid. -*wissend*, adj. en adv. alwetend. -*wissenheit*, f. alwetendheid. -*wo*, adv. alwaar, overal, waar. -*zu*, adv. alle, te.

-*zusahl*, *alzzusammen*, adv. allen te samen, te gader.

Allmosen, (g. -n. -s, pl. *Allmosen*) aalmoes. -*amt*, n. diakonie. -*becken*, n. armenchaal. -*büschel*, f. armenbus. -*armbus*, n. armengeld. -*armengeld*. -*genosse*, *Allmosenmann*, m. die van aalmoezen, of uit de armenkast, leeft. -*pfeffer*, m. aalmoesenieer; armbezorger. -*sammler*, m. insamelaar van aalmoezen. -*stock*, m. armbus.

Aló, f. sloó.

Alóesholz, n. paradijshout.

Alp, m. (g. -s, pl. -e) nachtmerrie.

Alpen, f. meerv. de Alpen, (gebergte). -*eis*, n. eeuwige ijs; nimmer smeltende ijs; ijs op de Alpen. -*gebirge*, n. het Alpische gebergte, de Alpen. -*schnee*, m. de sneeuw der Alpen; ijskoude ongevoelheid.

Aeppler, m. (g. -s, pl. *Aeppler*) bewoner der Alpen.

Als, conj. alsdan, wanneer, toen. *Als ob*, *als wenn*, alsof. *Als dass*, dan dat. -*bald*, adv. terstond, zoódra als (veroud). -*dann*, adv. dan, alsdan.

Also, conj. derhalve, dan, dienvolgens. -, adv. alsoo, derwijze. -, conj. bijgevolg, dan, toch. -*bald*, adv. zie *alsbald*.

Aelster, zie *Elster*.

All, adj. en adv. oud; *Unser Aeltern*, onze ouders. -, m. (g. -s, pl. -en) *Allstimme*, f. *Die alt*, de altstem (in de toonkunst).

Altan, m. (g. -s, pl. -e) plat, dakplat; galerij, uitstek.

Altar, m. (g. -es, pl. *Altäre*) altaar; offerhaard. nachtmaals-, avondmaals)tafel. -*blatt*, n. altaarstuk; altaarschilderstuk. -*gemälde*, n. *Altarstück*, n. zie *Altarblatt*.

Alt(bucken), adj. en adv. oudbakken. -*deutsch*, adj. en adv. oudduitsch; echt duitsch.

Alte, m. en v. oude; oude man, oude vrouw; vader, moeder. *Alten*, de ouden (de Grieken en Romeinen, enz.)

Aelte, f. oudheid, het oud sijn.

Aelteln, v. n. s, merklijk verouderen, oud worden; oud ruiken of smaken.

Alten, v. n. s, verouderen, oud worden.

Alter, (g. s.) n. leeftijd, ouderdom.

Alterlich, adj. en adv. ouderlijk.

Altermann, m. voorstander, oudste, orvaren kenner.

Altermutter, f. overgrootmoeder.

Altern, v. n. s, aanmerklijk verouderen.

Alttern, m. pl. ouders, ouderen. -*los*, adj. en adv. ouderloos.

Alter(thum), n. (g. -s, pl. *Alter(thümer)*) oudheid. -*thümlich*, adj. en adv. aloud; in den geest der oudheid.

-*thumsforscher*, m. onderzoeker der oudheid. -*thumkenner*, m. oudheidkenner. -*thumkundig*, f. oudheidkundig. -*thumkundigje*, m. oudheidkundigje.

Altterwater, m. overgrootvader.

Alt(flicker), m. lapper. -*formig*, adj. en adv. oud van fatsoen, van smaak, enz. -*fränkisch*, adj. en adv. ouderwetsch. -*geell*, m. *Altknecht*, m. oudste knecht; meesterknecht. -*geige*, f. armvool. -*hee*, f. *Altheestaude*, f. witte maluwe (plant). -*heit*, f. zie *Altoherkömmlich*, adj. en adv. van oude herkomst. -*klug*, adj. en adv. wijs boven zijne of hare jaren; vroeg wijs.

Alt(lich), adj. en adv. oudachtig.

Alt(lings), adv. van ouds, oudtijds.

-*meister*, m. overman (van eenig gild) opperste bediende. -*moedisch*, zie *Altfränkisch*. -*stimme*, zie *Alt*, m. -*tist*, m. een, die de bovenstem singt. -*vater*, m. *Altmutter*, f. stamvader; een der aartsvaderen, oudvader; vader, moeder, die een ouderlijk deel voor zich houden, en het overige goed aan kinderen hebben afge staan. -*väterisch*, adj. u. adv. oudvaderlijk (in een' ongunstigen zin) verjaard, verouderd, ouderwetsch. -*väterlich*, adj. en adv. oudvaderlijk (in een' gunstigen zin). -*vordern*, m. pl. voorvaders, voorvaderen.

Am, praep. abbrv. van *an* en *dem*, aan de, aan den, aan het. Meest gebruikelijk bij den overtreffenden trap der bijv. naamw., wanneer die als bijwoorden worden gebezigd; tot den, de, het. (zyt. ten, ter) bijvoorb. *am besten*, ten beste, tot het best. Ook voor de naamw., hetzij enkel in stede van *an dem*: *am Ende der Gasse*, aan het einde der straat; of tot bepaling van den naamval: *am Lebend sein*, in leven sijn.

Amarolle, f. Morel.

Amazone, f. pl. n. amazone, naam van sekere voormalige krijg-bafige vrouwen in Klein-Asie; thans onciel. gebruikelijk voor iedera moedige, onversaagde vrouw,

Amber, m. (g.-s.) amber.-duft, m. -geruch, m. ambergeur. -kuchen, m. muskuskoekje.
Ambois, f. (-ees, pl. -se.) m. aanbeeld. -stock, m. aanbeeldblok.
Ambra, zie **Amber**.
Amoise, f. (pl. -n.) mier.
Amoisien (bär, m. **Amoisienfresser**, m. miereneter. -haufen, m. mierenhoop. -löwe, m. mierenleeuw.
Amel(horn, n. fransche rijst; spelt.
Amen, adv. amen. (-mehl, n. stijfjel.
Amerika, n. Amerika. -ner, m. (g.-s, pl. **Amerikaner**). Amerikaan; -nerinn, f. Amerikaansche vrouw. -nisch, adj. en adv. Amerikaansch.
Amidam, m. stijfjel.
Amme, f. (pl. -n.) min, minnemoeder, zoogster.
Ammen(mährchen, n. vertelseltje. -stube, f. kinderkamer.
Ammer, f. (pl. -n.) geelvink. -, f. -pl. n. morel.
Ammeister, m. oppermagistraat.
Ammons(horn, n. ammonshoren. -sals, n. **Ammoniak**, n. zoutzure ammoniak, zutr. zout.
Ampel, f. (pl. -n.) lamp, kerklamp, altaarlamp.
Ampfer, m. (g.-s.) suring.
Amsee, f. (pl. -n.) mier.
Amseel, f. (pl. -n.) meerie.
Amstig, zie **Emstig**.
Amst, n. (g.-ts, pl. **ämter**); ambt, bediening, waardigheid, beroep, post, werk; *Mis* (Das -halten, de *Mis* lezen of zingen); regtsgebied. beheering van inkomsten; regthuis; ambacht, gilde. -geld, n. ambtgeld. -haus, n. ambtmanshuis, gildehuis, gildekamer. -lich, adj. en adv. pligtmatic, wettig; uit hoofde van een ambt of post. -los, adj. en adv. ambtelooz. -mann, m. ambtman, baljuw. -männinn, f. ambtmanvrouw. -mannschaft, f. ambtmanschap; baljuwenschap. -meister, m. overman van een gild. -sage, m. vasal, onderdaan. -sässig, adj. tot het een of ander regtsgebied behoorende.
Amts arbeit, f. ambtsbezigheid, ambtsverk. -bruder, m. ambtsbroeder, ambtgenoot. -brüderlich, adj. en adv. ambtsbroederlijk. -diener, m. gerechtsdienaar, baljuwdienaar. -folger, m. opvolger in een ambt. -fuhrer, f. hoerenvracht; (eene der vrachten, welke de boeren, onder een ambt (baljuwenschap, heerlijkheid, enz.) behoorende, als heerdienst moesten doen). -führung, f. waarne-

ming van een ambt. -gebühr, f. ambtspligt; ambtsinkomsten; hetgeen den waarnemer van een ambt toekomt. -gebührlich, adj. en adv. van ambtswege. -gehülfe, m. toegevoegde ambtgenoot. -genosse, m. ambtgenoot. -gericht, n. landerig; Regtbank, in welke de baljuw of ambtman voorzit. -geschäft, n. ambtsbezigheid. -gesicht, n. eene statige tronie, een deftig, uitgestreken gelaat. -hauptmann, m. drost; landvoogd. -kleid, n. ambtskleeding. -nachfolge, f. opvolging in een ambt. -nachfolger, m. zie **Amtsfolger**. -name, m. titel, eernaam van ambtswege. -pflicht, f. ambtspligt, *aus Amtspflicht*, ambtshalve, ambtelijker wege, (*ex officio*). -verwalter, m. ambtsrentmeester, onderambtman, onderbaljuw, schout. -verweser, m. waarnemer van een ambt in eens anderen plaats; ambtman; onderambtman. -vogt, m. waarnemer van een ambtman-schap in de plaats van een' adellijk ambtman; ambtman.

An, prep. aan, met den darden en vierden naamval, beteekent de digte aanraking van onderscheidene voorwerpen met elkander, zonder dat zij zich tot eene samengestelde zelfstandigheid onderling vermengen. Dit voorzetsel beheerscht den 3den naamv., wanneer het eenen toestand van rust te kennen geeft: *an der Wand hangen*, (aan den muur hangen), of oneigl. *Einem etwas an den Augen absehen*, (iemand aan zijne oogen iets ansien); zoo ook het sijn of gebeuren op sekeren bepaalden tijd: *an Ostern*, (te Paschen), *die Reife ist an mir*, (de heurt is aan mij); of oneigl. eene verbinding of zamentreffing in algemeenen zin: *an einer Sache arbeiten*, *es fehlt an Lust*; *An heft die den 4den naamv. vooreerst in de boven eerst aangegevene, of eigenlijke beteekenis van eenvoudige toedering der dingen, tot op derzelver aanraking: an den Stein stossen*, (aan den steen stooten); zoo ook met betrekking tot den Tijd: *bis an das Ziel des Lebens*, (tot aan het eindperk van het leven); of in oneigl. zin, eene zamentreffing in het algemeen: *an etwas denken*, (aan iets denken). **An**, aan, zgst. met prep. of andere woorden, als adv. ge

bezigd, en in evengemelde beteekenis: *von nun an*, (van nu af aan), *oben an*, (boven aan); *neben an*, (naast aan); *himmelan* (hemelwaarts). - **An**, aan. (scheidb.) zgst. met werk w. in dezelfde beteekenis van beweging tot aanraking, doch aldaar onder eene meerder of minder oneigl. voorstelling: *Einen ansehen*, (iemand ansien), *einen anführen*, (iemand beet hebben, -bedriegen). Ten opzichte dezer laatste samenvatting merken wij aan, dat tot ruimte besparing in dit W.B. alle dus Zmgstde Ww., die in beidetalen, met dit Vz. aan nemen, eene en dezelfde van het grondw. afgeleide beteekenis blijven behouden, achterwege gelaten zijn. Zij kunnen van de Ww. zelven sonder eenige moeite gevormd worden; zoo, bijlv. om voor *Anbefehlen* het Nederd. te vinden sla men het Ww. *befehlen* op, en plaatst voor het daar gevondene »bevelen" het scheidb. Vz. »aan;" *Anbefehlen* is derhalve »Aanbevelen," en zoo met al de overigen.

Ananas, f. (pl. -see), ananas, koningsappel. -voegel, m. colubrietje, bloemzuigertje, vliegenvogeltje.

Anäsen, v. a. (ook *anassen*, *anäzen*), *Lokken* (bij de jagers).

Anbakken, v. n. 2, aanbakken, aandrogen, aankleuen.

Anbau, m. aanbouw, het bouwen, het opbouwen, aankweeking; vergrooting, uitzetting; nederzetting van landbouwers. -en, v. a. bebouwen, bouwen; aanbouwen, aanzetten; aanspellen, (*sich*), v. rec. sich nederstooten. -er, m. volkplanter, aankweker; bouwman.

Anbefehlung, f. aanbeveling.

Anbegin, m. begin, eerste begin.

Anbehalten, v. a. aanhouden, (een leed enz.)

Anbei, adv. tevens. *Anbei folgt*, ik voeg hierbij.

Anberahmen, **anberaumen**, v. a. be-ramen, bepalen, vaststellen.

Anberg, m. heuvel, kleine berg, helling eens bergs, aanberg, voorberge.

Anbet(enswerth; - unwürdig, adj. en adv. aanbiddelijk, aanbiddenswaardig. -ung, f. aanbidding, aanroeping.

Anbiigen, v. a. toeuigen, bijbuigen. **Anbieten**, v. a. aanbieden, v. n. 2, eerst bieden.

Anbinden, v. a. aanbinden; spenen (van het vee). *Mit einem* -, met iemand in het strijdperk treden; *Einen an seinem Geburtstage* -, iemand op zijnen verjaardag een geschenk geven; *Kurz angebunden*, kort van stof, ligt geraakt, opvliegend. (bijt, aanbijt.)

Anbise, m. (g., -es, pl. -e) beet, hap, ont-
Anblasen, v. a. aanblazen, opblazen, toeblasen, toewaaijen, in het gezicht blazen. *Die Jagd anblasen*, het teeken tot den aanvang der jagt, met den horen, geven.

Anblecken, v. a. iemand aangrijpen, de handen laten zien.

Anblick, m. aanblik, aanzien, schouwspel. -en, v. a. aanzien, bezien, beschouwen.

Anblinzen, -zeln, v. a. beloozen, toelonen.

Anblitzen, v. a. toebliksemen, toornig aanzien.

Anböhren, v. a. aansteken, opsteken (een vat, enz.); openboren; opboren.

Anbrechen, v. n. 2, aanbreken, opsteken, opnijden, onsteken.

Anbrennen, v. a. aansteken, doen branden, doen aanbranden; n. 2, ontbranden, beginnen te branden, gedeeltelijk verbranden, aanbranden.

Anbringen, v. a. aanbrengen, plaatsen, voegen, besteden; te pas brengen, toebrengen. -bar, adj. u. adv. bruikbaar, passend.

Anbruch, m. het aanbreken, het openbreken, begin; verrotting, begin van verrotting.

Anbrüchig, adj. en adv. rottig, verschaald, bedorven; fig. verdacht, berucht.

Anbrühen, v. a. in heet water zetten, broeijen.

Andacht, f. aandacht, godsdienstigheid, godsdienstige stemming; goddiensttoefening, gebed. -los, adj. en adv. zonder aandacht, onoplettend.

Andachts(buch, n. gebedenboek, stichtelijk boek. -feier, f. plechtige goddienstviering, avondmaalsviering. -übung, f. godsdiensttoefening. -voll, adj. en adv. vol aandacht of ernst.

Andachts(lei, f. gemaakte godsdienstigheid. -eln, v. n. 2, dwepen, vertooning van vroomheid maken. -ig, adj. en adv. aandachtig, godsdienstig. -ler, m. (g., -e, pl. -ler, -lerinn, f. (pl. -innen) sijne; huichelaar, huichelaarster.

Andämmern, v. n. 2, beginnen aan te breken.

Andenken, v. n. 2, zich herinneren. -, (g., -s, zonder pl.) aandenken, gedachtenis. (waardig.)

Andenkungswürdig, adj. gedenk-

Ander, adj. ander, tweede. -bar, adj. en adv. veranderbaar, te veranderen. -lei, adj. andersoortig. -lich, adj. en adv. veranderlijk. -mal, adv. ten tweede; op eenen anderen tijd. -thalb, adj. anderhalf.

-umander, adv. om den anderen, beurtelings. -wärts, adv. **Anderswärtig**, adj. eldersheen, naar elders; elders. -wärts, adj. en adv. ander, uit iets anders of van elders afkomstig, of aanstaande.

Andern, v. a. veranderen, anders maken; (sich) v. r. veranderen, anders worden. **Andernfalls**, adv. anders, in het tegenovergestelde geval. -theils, adv. anderdeels.

Anders, adv. anders. -, conj. *wenn anders*; *wo anders*, wanneer althans, wanneer ten minste. *Wenn anders nicht*, indien niet, ten zij. -t, adv. ten andere. -wo, adv. elders, ergens, anders. -woher, adv. van elders. -wohin, adv. naar elders, ergens anders heen.

Andichtig(en, v. a. aandichten, logenachtig toeschrijven. -ung, f. laster, belastering.

Andringen, v. a. aandringen; (sich) zich indringen; ergens naar toe of ergens indringen.

Andreaskreuz, n. St. Andrieskruis.

Andring(en, v. n. 2, aandringen. -lich, adj. en adv. dringend, indringend.

Anekdote, (anecdote), f. korte voordragt van een, tot zeker verhaal betrekkelijk, of anders belangwekkend, voorval; anekdote.

Androhen, v. a. dreigen.

Andrukken, v. a. aandrukken, (zoo als de drukkers doen).

Andrücken, v. a. aandrukken, aandruwen.

Aneinander, adv. aan elkander, samen; tegen elkander. -fügung, f. samenvoeging, lussching. -grenzen, n. aangrenzing.

Anekeln, v. imp. doen walgen; walging, afkeer verwekken.

Anempfehlen, v. a. nadrukkelijk aanbevelen, aanprijzen.

Anerbe, m. erfgenaam (voornamelijk van een landgoed). -, n. erfenis. (overerven.

Anerben, v. a. erven, beërven, **Anerbieten**, v. a. aanbieden. -ung, f. aanbieding, aanbod.

Anerkannt, adj. aangecommen, toegestaan.

Anerkenn(en, v. a. erkennen, toestaan, bekennen, aanuemen; duidelijk begrijpen, doorsien. -ur, f. aanmeking, erkenstenis.

Anerkschaffen, v. a. inplanten (in-scheppen). -, adj. ingeschapen, aangeboren.

Anfachen, v. a. aanblazen; aansteken, doen ontbranden.

Anfahren, v. n. 2, aanrijden, aanvaren (tegen iets); naar toe (rijden, -varen; aanleggen, (ergens); v. a. met rijtuig aanbrengen. *Einem anfahren*, tegen iemand uitvaren, hem toegrauwen.

Anfahrt, zie **Anfurt**.

Anfall, m. aanval; erfenis.

Anfallen, v. n. 2, aanvallen (tegen iets), in handen vallen, teovalen, v. a. aanvallen, aantasten.

Anfällig, adj. en adv. hetgeen met der tijd door erfenis ten deel vallen moet.

Anfang, m. (g., -es, pl. **Anfänge**) aanvang, begin.

Anfangen, n. en v. a. aanvangen, beginnen.

Anfänger, m. eerstbeginnende, leerling, aanlegger. (lijk.)

Anfänglich, adj. en adv. aanvankel-

Anfangs, adv. in den aanvang, in het begin, in het eerst, eerst.

-buch, n. loerboek der eerste beginselen. -**buchstabe**, m. eerste letter; hoofdletter. -**grund**, m. beginsel, eerste grond.

Anfaßon, v. a. aanvatten, aangrijpen, aanrijgen.

Anfaulen, v. n. 2, aansteken, beginnen te rotten.

Anfechten, v. a. aanvechten, bevechten, bestrijden, verzoeken; kommer verwekken, verontrusten. -ung, f. aanvechting, verzoeking. (len.)

Anfeinden, v. a. vijandelijk behouden.

Anfeuern, v. a. aanvuren, aansteken, opstoken.

Anfliegen, v. n. 2, aanvliegen (insonderh. in aangevlogen komen), groeijen, uitwassen (van boomen), zich aanzetten (van ertsen); in het vliegen tegen iets aanstooten.

Anfließen, v. n. 2, aanvloeijen, toevloeijen, wassen.

Anflug, m. het aanvliegen, het uitspruiten, aanwassen van jong hout; lichte bloes; opwelling.

Anflus, m. toevloed, het wassen (van water).

Anfüstern, v. a. toefluistren.
Anfordern, *anfordern*, v. a. eischen, vorderen, invorderen.
Anforderung, *anforderung*, f. aanspraak, eisch. (drang).
Anfrage, f. navraag, onderzoek, aan-
Anfragen, v. a. bij iemand om iets (vragen, - naar iets vernemen).
Anfrischen, v. a. verfrischen, frisch maken; (iemand tot iets) aanmoedigen.
Anfuhr, f. aanvoer, toevoer.
Anführung, f. a. aanvoeren, opleiden, aanhalen, bijbrengen; misleiden, bedriegen. -er, m. aanvoerder, bevelhebber, opperhoofd. -erei, f. bedriegerij. -ung, f. aanvoering, geleide, bestuur, onderwijs; aanhaling, het aangehaalde. -zeichen, n. ((-)) aanhalingsteeken, guillemets.
Anfüllen, v. a. aan-, opvullen.
Anfüllung, f. aan-, opvulling.
Anfurt, f. lauding-plaats, aanleg-plaats.
Angabe, f. aangeving, het aangeven, aambrengen; ontwerp, plan; gedeeltelijke betaling met goet; opgaaf, handgift, godspenning.
Angaben, v. a. aangapen.
Angel(en), v. a. op rekening geven; gedeeltelijk met goet betalen; opgeven, instellen, ontwerpen; aangeven, aanklagen; v. n. 2, (in het kaartspel) opslaan. -er, m. aanbrenner; ontwerper, insteller. -erei, f. het verklikken. -lich, adj. en adv. zoogenoemd, voorgev. end.
Angebinde, n. geschenk (voornamelijk op iemands naam- of geboortedag).
Angeboren, adj. en adv. aangeboren.
Angebot, n. zie *Anbot*. eerste bod op iets bij verkoop.
Angedeihen lassen, v. a. verschaffen.
Angedenken, n. aandenken, godachtens.
Angehänge, *Angenhänge*, n. aanhangsels, aan-, bijhanger.
Angehäufte, n. ophooping.
Angen, v. a. aanvallen; aanloopen, aanvatten, beginnen; aangaan, betreffen; n. 3, aangaan, beginnen, ingaan, aangaan, mogelijk zijn, beginnen te gelukken; wortel vatten; beginnen te rotten; beginnen te branden.
Angehend, adj. eerstbeginnend. -, praep. aangaande; ten aanzien van, wat aangaat.
Angehör(en), v. n. 2, toebehooren. -ig, adj. en adv. toebehoorend; aanhoorig.

Angel, m. (g. -s, pl. -n), her, herre, duim, (van eene deur of venster), hengel, hengelroede; angel, scherpe spits. -band, n. hengselband, haakband. -haken, m. hengsel; angelhoek, hengelhoek. -lein, f. -schuur, f. hengel(lijn), -snoer. -punt, m. aspunt. -ruthe, f. hengel(roede), -stok, hengel. -stern, m. poolster. -zeit, adj. en adv. wagenwijd.
Angeln, v. a. hengelen, met den hengel visschen, of vangen; met moeite naar iets streven of trachten. -er, m. (g. -s, pl. *Angeler*) hengelaar.
Angeln, zie *Anlangen*.
Anlang, n. handgeld, voorschot; vooruitbetaling.
Angelgen, zie *Anliegen*. -heit, f. aangelogenheid, belang. -tlich, adj. en adv. dringend, gewigtig, belangrijk, ernstig, nadrukkelijk.
Angeloben, v. a. beloven, eene gelofte doen; toewijden.
Angelobnis, *Angelobung*, *das Angeloben*, n. gelofte.
Angemessen, adj. en adv. gepast, geschikt, overeenkomstig.
Angenehm, adj. en adv. aangenaam, behagelijk.
Anger, m. (g. -s, pl. *Anger*) veld, kamp, weide, beemd. -blume, f. madelief.
Angesehen, adj. en adv. gezien, geëerd, geacht, aanzienlijk, conj. aangezien. -, adj. gemerkt, naardien.
Angewessen, *angewesig*, adj. ingezet, woonachtig.
Angesicht, n. aangezicht, gezigt, tegenwoordigheid. -s, adv. in het bijwezen, voor het oog, oogenblikkelijk, oogschijnlijk.
Angewinnen, zie *Gewinnen*.
Angewohnheit, f. aanwoning, gewoonte. (wennen).
Angewöhnen, v. a. aanwennen, geangieessen, v. a. vastgieten (ergens aan); een weinig begieten.
Ang(iciamus), m. het eigenaartige der Engelsche taal, verkeerdelijk in eene andere taal bezigd. -omanie, f. de overdrevene neiging vooral wat naar Engelsch is.
Angreifen, v. a. aangrijpen, aantasten; vatten, aandoen; bestrijden; tegengaan, verwakken; (sich) v. r. zijn. best doen, zijne krachten inspannen. *Es greift sich weich an*, het is sacht op het gevoel. -er, m. aanvallor. -lich, adj. en adv. handtastelijk.
Angriff, m. aanval; het vatten van

eenen misdadiger. -suciese, adv. aanvallenderwijs.
Angst, f. (pl. *ängste*), angst, benaauwdheid; beklemdheid. -, adv. benaauwd, (alleen met in).
Angsten, v. a. benaauwen, kwellen; (sich) *ängsten*, v. r. zich ontrusten, ongerust zijn.
Angstgeschrei, n. gèkerm, benaauwd geschrei. -gesicht, n. naar, benaauwd gezigt. -haft, *Angsthaf*, *Angstbar*, adj. benaauwd, ongerust, bevreesd. -schreieis, m. kii, koud sweet, angstsweet.
Angst(ig), adj. en adv. angstig. -igen, v. a. beangstigen, bekommeren; (sich) *ängtigen*, v. r. verlegen, radeloos zijn. -lich, adj. en adv. beangstigd, benaauwd, verlegen, angstvallig. -lichkeit, f. angstvalligheid, groote zorgvuldigheid.
Anhaben, v. a. aanhebben, (een kleed enz. dragen); een voordeel van iemand halen, iemand naedeel doen.
Anhalten, v. a. vasthouden, n. ophouden, aanhouden, gevangen nemen, dwingen, verplichten, noodzaken, aanzetten; v. n. 2, ophouden, stil houden, rusten; aanhouden, voortvaren, vercoeken; dringend, onophoudelijk verzoeken; staan (naar iet-); aanhouden, voortduren; (sich) v. r. sich vast houden. -end, adj. en adv. aanhoudend, onafgebroken, voortdurend. -er, k.w. stutbalk. -ung, f. aanhouding, verzoek, aansetting. -sam, adj. en adv. doorstetend, volhardend. -samkeit, f. volharding, standvastigheid. -sei, *Anhaltsw.*, n. valreep.
Anhang, m. (g. -es, pl. *Anhänge*) aanhang; aanhangel, bijvoegsel. -en, v. n. 2, aankloven, gehecht zijn aan.
Anhäng(en), v. a. aanhangen, ophangen, vasthechten; aan-, bijvoegen, toevoegen; aanwrijven, aansmeren; (sich) v. r. vastkleven, aankleven, sich hechten, aanhangen; sich indringen. -er, m. aanhanger, navolger. -ig, adj. en adv. klevendig; toebehoorend. -igkeit, *Anhänglichkeit*, f. aankleving, verkleefdheid. -lich, adj. en adv. toegedaan, verkleefd, getrouw.
Anhauch, m. adem, toedaming, aanbazing, ingeving. -en, v. a. toedemen, beademem, ingeven, inblazen, in verrukking brengen.
Anhauen, v. a. een weinig (van iets)

afhouwen; beginnen te houwen of te hakken.

Anhüpfen, v. a. ophoopen; (*sich*) v. r. toenemen, vermeerdere.

Anheben, v. a. door heffen of ophieven nader brengen; aanheffen, beginnen. —, n. t. een begin, eene aanvangnemen.

Anheim, adv. eigl. *heim*, naar huis, te huis. oneigl. —*fallen*, *heimfallen*, toevallen, te beurt vallen, ten deel worden. —*geben*, of —*stellen*, overgeven, overdragen, overlaten.

Anheischig, adj. en adv. *sich-machen*, zich verbinden, zich verplichten.

Anher, *anhero*, btr. *her*, adv. herwaarts.

Anhof(en), v. a. aanhitsen, ophitsen; oneigl. aanmoedigen, aansporen. —*ser*, m. opstoker, stokebrand.

Anhöhe, f. hoogte, heuvel, kleine berg.

Anhör(en), v. a. aanhooren, toehooren, luisteren. —*ung*, f. het aan-, toehooren.

Animalisch, adj. en adv. dierlijk, tot het dierienrijk behoorende.

Animosität, f. zond. pl. hartstogtelijke haat, verbitterdheid, vijandschap.

Anmiren, v. a. opwekken, aanvuren, besielen.

Anis, (g. —*es*), n. zond. pl. Anijs, eene plant, en ook de graankorrels er van, tot eene aangenaam smakende drank gebexigd. —*brantwein*, m. anijs. —*korn*, n. anijszaad. (thans.)

Anjetzt, adv. btr. *jetzt*, nu, alsnu, **Ankahmen**, v. n. 3, kaumen, kaam zetten, kamig worden.

Ankauf, m. aankoop, koop, het gekochte. —*en*, v. a. koopen, aankopen.

Ankel, m. (g. —*s*, pl. *änkel*) enkel, enklaauw.

Anker, m. (g. —*s*, pl. *Anker*) anker. —*achsel*, f. ankersteel, ankerstok. —*boje*, f. boei, ankerhoet. —*fest*, adj. en adv. ankervast. —*förmig*, adj. en adv. ankervormig, in de gedaante van een anker. —*fütterung*, f. **Ankerscheuer**, f. boeidekking. —*geld*, n. ankergeld, ankerrogt. —*haspel*, m. braadspit. —*loch*, n. ankeroog. —*plats*, m. ankerplaats, reede. —*recht*, n. ankergeld, ankerrogt, ankertol. —*schmiede*, f. ankermederij. —*seil*, —*tau*, n. ankertouw, kabel. —*stange*, f. —*schaft*, m. —*ruhe*, f. ankersteel. —*stak*, m. anker-

hout, —*wächter*, m. —*zeichen*, n. zie —*boje*. —*winde*, f, zie —*haspel*.

Ankerben, v. a. eene kerf in iets snijden, beginnen te kerven.

Ankern, v. n. t. ankeren, ten anker (komen, gaan liggen. *Nach etwas ankern*, naar iets streven.

Anketteln, v. a. vast bakken (met kleine ketentjes).

Anketten, v. a. vast ketenen; aan de keten leggen; oneigl. naauw verbinden, snel of onmiddellijk doen volgen.

Ankitten, v. a. aanplakken, doen aankleven, aanmetelen.

Anklay(bar), adj. en adv. beschuldigbaar. —*e*, f. aanklagt, beschuldiging. —*en*, v. a. aanklagen, beschuldigen.

Ankläger, m. aanklager, beschuldiger. —*isch*, adj. en adv. klogtig, ligt geroemd om aan te klagen.

Anklamern, v. a. aankrammen, vasthechten, aanhechten; aanklampen, enteren **Anklang**, m. eerste geluid, voorspel; toon.

Ankleben, v. n. 3, aankleven, v. a. aanplakken. Oneigl. iemand partij toegedaan zijn, iemand aankleven.

Ankleiden, zie *ankleben*, **Ankleiden**, v. a. aankleeden. —*ung*, f. de aankleeding, het aankleeden. —*ezimmer*, n. kleedkamer.

Anklingen, v. n. 3, beginnen te klinken; overeenstemmen; v. a. doeklinken, klinken.

Anklopfer, m. aanklopper; klopper (aan de huisdeur).

Anklotzen, zie *anglotsen*.

Anködern, v. a. lokken (met aas).

Ankommen, v. n. 3, aankomen, aanlanden, oneigl. — v. a. en u. 3, met den 4den naamv. door iets overvallen of aangedaan worden; *es kommt mir der Schlaf an*. De slaap overvalt mij, ik word slaperig. —, v. n. 3, met den 5den naamv. vallen, *es kommt mir leicht an*, het valt mij ligt.

Ankömmling, (g. —*es*, pl. —*e*) m. aankomeling, nieuweling, enz. die van eene vreemde plaats komt, vreemdeling.

Ankoppeln, v. a. samen koppelen, achter elkander vast maken (van paarden).

Ankornen, v. a. lokken (met koren), aanlokken (vogels, hoenders, enz.)

Ankündigen, v. a. aankondigen. —*igung*, f. aanzoeging, bekendmaking.

Ankunft, f. aankomst.

Ankuppeln, v. a. samen koppelen, aan elkander vast binden (de jagthonden aan de halsbanden).

Anlächein, v. a. toelanken, glimlachend aanzien.

Anlachen, v. a. tcelagchen, lagchend aanzien; behagen.

Anlage, f. het aanleggen, grondlegging, aanleg, ontwerp; natuur-gaaf, aanleg, geschiktheid; kolf (van een schietgeweer); aangespoelde grond; belasting, impost; kas; bijlaag, bijvoegsel.

Anlände, f. landingplaats.

Anlangen, v. n. 3, aankomen, aanlanden, te regt komen, v. a. betreffen, belangen, aangaan.

Anlass, m. aanleiding, gelegenheid; reden, oorsaak, schijn.

Anlassen, v. n. 3, aanlaten, laten toelooopen, oneigl. iemand hard aanvaren, met harde woorden toespreken.

Anlauf, m. aanloop, toeloop, aanval, schok; plaats, waar eene zuil uit haren basis komt; het wassen (des waters). —*en*, v. n. 3, aanloopen, toeloopen, ingaan, beginnen te loopen; beslaan, bewasemd worden; in den loop aan iets stooten, aanloopen, oploopen; v. a. aanloopen, ernstig verzoeken.

Anläuten, v. n. 3, luiden, de klok trekken, door luiden een sein geven.

Anlegen, v. a. aanleggen, mikken, het op iets gemunt hebben, aantrekken, aanwenden, besteden, opleggen (van belastingen), zamenspannen, gemeenzaam zamewerken tot iets. *Mit Einem anlegen*, met iemand (zamenspannen, — aanleggen; v. n. 3, aanlanden, aanleggen. — (*sich*) v. r. zich aan iets vasthechten.

Anlegeschloss, n. hangslot.

Anlegung, f. aanleg, besteding.

Anleihen, f. leening. —*nen*, (btr. *anleihen*), v. a. leenen, ter leen nemen. —, v. a. aanzetten; (*sich*) v. r. aanhangen, zich aanvoegen; zich met den rug of de zijde tegen iets aanplaatsen.

Anleihe, f. leening, geldopneming. —*n*, v. a. leenen, ter leen nemen, opnemen.

Anleiden, v. a. ergens langs leiden, aanvoeren, middelen aan de hand geven, onderrigten, behulpzaam zijn. —*ung*, f. aanleiding, gelegenheid.

Anliegen, v. n. 3, aantikken, bijliggen, omvliegen, aangrenzen, aan-

gelegen zijn, tor harte gaan; sluiten, passen (van kleedieren); dringend verzoeken. —, n. aangelegenheid, zorg, belang, verlangen, verzoek, kommer, hartzeer. —heid, f. aangelegenheid.

anlockig, adj. en adv. aanlokkelijk, aanlokkend. —ung, f. verlokking, bekoring.

andorn, v. n. s. in brand geraken, v. a. doen ontbranden, ontsteken.

anlöth(en), v. a. solderen. —ung, f. het solderen; soldersel.

anlügen, v. a. valschelijk toedichten, betoichten.

anmachen, v. a. aanmaken, aandoen, aansteken; bevochtigen, nat maken, gereed maken, toebereiden; vervalschen.

anmassen, (sich) v. r. zich aanmatiggen, zich vorstouten. —lich, adj. en adv. door aanmatiging; voorgewend, aanmatigend.

Anmerk(en), v. a. aanmerken, opmerken, aantekenen. —enswerth, **anmerkenswürdig**, adj. en adv. aanmerkenwaardig, merkwaardig. —lich, adj. en adv. merkbaar, zichtbaar, opmerkelijk. —ung, f. aanmerking. —ungswerth, —ungswürdig, zie **anmerkenswerth**, **anmerkenswürdig**.

Anmessen, v. a. naar iets meten of passen. **Einem ein Kleid anmessen**, iemand de maat van een kleed nemen; met iets doen overeenstemmen (alleen in het partio.) zie **Angemessen**.

anmuth, f. genot, genieting, aange-naamheid, bevalligheid, schoonheid. —en, v. a. afvergen, te last leggen; belang wekken. —ig, adj. en adv. genoegelijk, aangenaam, bevallig, schoon; belangwekkend. —roll, adj. en adv. vol bevalligheid, bekoorlijk. —ung, f. eisch, vordering, aanspraak; moed, neiging, belagstelling.

Annahen, v. a. s. nader brengen, doen naderen.

Annähern, v. n. en (sich) v. r. naderen, annaderen.

Annalen, soud. sgl. jaarboeken, kronijk.

Annahmbar, adj. en adv. aannemelijk; hetgeen kan aangenomen worden.

annehmen, v. a. aannemen: onderstellen; ontvangen. —swerth, —swürdig, adj. en adv. aannemenswaardig.

Annahmlich, adj. en adv. aanneme-

lijk, hetgeen verdient aangenomen te worden. —keit, f. aange-naamheid, bevalligheid.

Annehmung, f. aanneming, onderstelling. —swerth, u. s. w. zie **annehmenswerth** u. s. w.

Annielen, v. a. met kleine spijkors vast maken.

Anomalie, f. onregelmatigheid, afwijking van den regel. —sch, adj. en adv. onregelmatig, van den regel afwijkend.

Anonymisch, adj. en adv. naamloos, ongeuoemd.

Anordn(en), v. a. verordenen, bevelen; de orde (van iets) bepalen, besturen, regelen. —er, m. bestuurder, beschikker. —ung, f. bestuur van een werk, schikking, instelling.

Anpassen, v. a. passen, voegen, v. a. aanpassen, van pas of passend maken, schicken, voegen (naar iets); toepassen.

Anpfählen, v. a. met palen, of aan eenen paal vast maken.

Anpflanzen, v. a. aanvankelijk beplanten, of bepoten. —er, v. a. beplanter van woestegronden. —ung, f. eerste beplanting, een pas beplante grond.

Anpflocken, v. a. met pinnen vast maken.

Anpropfen, v. a. aanenten, vol propfen, opvullen.

Anprall, m. terugstuiting, botsing, kneusing. —en, v. n. s. aanstuiten, tegenstuiten.

Anpreisung, f. aanprijzing, aanbeveling. —lich, adj. en adv. aanprijzbaar, prijsselijk.

Anprellen, v. a. s. doen aan- of tegenstuiten; aanstooten, aangooijen, aansnijten.

Anputz, m. het opschikken, opschik. —en, v. a. opschikken, netjes kleeden.

Anrauchen, v. a. en v. n. s. berooken; heroookt worden. v. a. beginnen te rooken (bijv. eene pijp aansteken).

Anrede, f. aanspraak. —w, aanspreken, tot iets overhalen, iemand iets aanpraten.

Anregen, v. a. opwekken, herinneren, gewagen. —ung, f. gewag.

Anreiben, v. a. beginnen te wrijven, aanwrijven, tegeniets wrijven.

Anreihen, v. a. aanrijgen, in reijen scharen. (sich) v. r. zich scharen, naar orde in reijen stellen.

Anreissen, v. a. inscheuren, beginnen te scheuren; afteekenen,

oneig. aanbreken, aansnijden; van iets aanvagen af te nemen.

Anreiten, v. n. s. aanrijden, (een paard voor het eerst berijden). v. a. in het rijden ergens tegen aan stooten; rijdende aannaderen.

Anreis, m. het aanstoken, aanstoking, aanzetting, aanporring. —en, v. a. aanzetten, aanporren, aanstoken.

Anrennen, v. n. s. aanrennen, v. a. in den ren(naderen, —aanvallen, —aanranden).

Anrich (to), f. **Anrichtbank**, f. **Anrichtstisch**, m. aanregtbank, aanregtstafel. —ten, v. a. aanregten, uitregten. —ter, m. aanregter, iemand die aanregt; schuimspeen.

Anriechen, v. n. s. rieken, rouk van zich geven; v. a. beruiken, door den reuk woten.

Anrinsen, v. a. s. aanstroomen, aanvloeien. (paard.)

Anritt, m. aanrid, aannadering tot **Anrittgeld**, n. aanridgeld, handgeld bij aanneming tot den krijgsof dienst.

Anritzen, v. a. oprijten, opkrabben, opkrassen, inkerven.

Anruf, m. het aanroepen; beroep (op hoogere regtbank).

Anrühren, v. a. sterk aanprijzen.

Anrühren, v. a. aanroeren, bijroeren, bijmengen.

Ans, praep. (abbr. voor **an da**), aan het, bij het, ens. zie **An**.

Ansäen, v. a. bczaaijen.

Ansaage, f. aansegging.

Ansägen, v. a. de zaag inzetten, opzagen, beginnen te zagen.

Ansager, m. geregtsbode. (pen.)

Ansameln, v. a. opzamelen, ophoopen.

Ansässig, adj. en adv. gezeten, door bezit van vaste goederen verbonden.

Ansatc, m. het aanzetten; aanleg, geschiktheid; rekening, berekening; aanval; verlengstuk, aangezet stuk, mondstuk; begin.

Ansaugen, v. a. beginnen te zuigen (sich) v. r. zich zuigende vasthechten.

Anschauen, v. a. aanschouwen. —swerth, —swürdig, adj. en adv. aanschouwen-, bezien)waardig.

Anschaulich, adj. en adv. aanschouwelijk, duidelijk, handtastelijk.

Anschein, m. schijn, uiterlijke schijn, aanzien. —en, v. n. s. schijnen, toeschijnen, v. a. verlichten, beschijnen. —end, adj. en adv. schijnbaar. —lich, adj. en adv. schijnbaar.

Anschere, f. weversketting, schering.

Anscheren, v. a. het garon tot een

weefsel scheren, een weefsel opzetten, beginnen te scheren.

Anschikken, (*sich*) v. r. zich schikken, zich bereiden, zich voegen.

Anschieben, v. a. aanschuiven, v. n. s. (in het kegelspel) eerst spelen.

Anschestück, m. insteker (aan eene tafel), verlengstuk.

Anschieten, v. a. met een sceel oog aanzien, van ter zijde aanzien, toeloken.

Anschiesen, v. a. aanschieten, met een schot wonden; vereenigen; verbinden, v. n. s. toeschieten, plotseling en snel naderen; eerst schieten; tegen (iets) loopen; aangrenzen; uitschieten, kristal schieten, in kristal schieten (van zouten).

Anschiffen, v. n. s. te scheep aankomen, aanlanden, aanvaaren.

Anschimmeln, v. n. s. beginnen te schimmelen. (men.)

Anschirren, v. a. inspannen, optoewerpen, m. aanslag, toeleg, ontwerp; plakkaat; schatting, berekening; raad, raadgeving; kof (van een geweer); het aanleggen (van een geweer).

Anschlagen, v. a. aanslaan, aanplakken; slaan (vuur); aanleggen (een geweer); schatten, berekenen; de klok trekken, eerst slaan, een enkel geluid geven of maken; overleggen, -, v. n. s. (tegen iets) aanslaan; aanvallen, aanslaan, blaffen; slagen, welgelukken, gedijen.

Anschlägig, (*anschlägisch*), adj. en adv. vol aanslagen of ontwerpen, vindingrijk.

Anschliessen, v. n. s. aansluiten, aanvoegen, bijvoegen, (*sich*) v. r. zich aansluiten (aan iemand), iemands gezelschap zoeken; v. n. s. juist passen, sluiten.

Anschlingen, v. a. aanstrikken.

Anschluss, m. het aansluiten, sluiten, juist passen; het bijgevoegde, bijvoegsel.

Anschmeicheln, (*sich*) v. r. zich door vleierij indringen.

Anschmeden, v. a. aansmeden; in de boeien werpen, kluisteren.

Anschmiegen, v. a. nauwkeurig van pas maken, doen passen, (*sich*) v. r. zich nauwkeurig voegen of schikken, zich bij iemand indringen. (suijden, eerste snede.

Anschmitt, m. het opsnijden of inschneefing, f. aanschrijving, op.

Anschrote, f. zelfkant. (teekening.)

Anschub, m. eerste worp, (in het kegelspel); verlengstuk.

Anschulen, v. a. verschoonen, (laarsen), van schenen voorzien; schoeijen, palen met ijzer beslaan.

Anschuldigen, (*anschulden*), v. a. beschuldigen, aanklagen.

Anschuldigung, f. beschuldiging.

Anschüren, v. a. aanstoken, opstoken, aansteken.

Anschuss, m. het toeschieten; eerste werp of schot; kristalschietsing, het kristalschieten.

Anschütten, v. a. bijgieten; vol gieten, vullen.

Anschwängern, v. a. bezwangeren.

Anschwärzen, v. a. zwart maken, last.

Anschwefeln, v. a. zwavelen, (teren.)

Anschwefeln, v. a. aanslachten; aansmeden.

Anschwellen, v. n. s. aanwassen, opzwellen, v. a. doen zwellen, ophoogen, doen rijzen, verhoogen, verheffen.

Anschwemmen, v. a. aanspoelen; aanvoeren, aanretten.

Anschwimmen, v. n. s. aanzwemmen.

Ansehen, n. aanzien, gezag, achting, gedaante, voorkomen. -*lich*, adj. en adv. aanzienlijk, -*lichkeit*, f. aanzienlijkheid, aanzien, deffigheid.

Ansehung, f. het aanzien, beschouwen. *In Ansehung*, ten aanzien, ten opzichte.

Ansetzen, v. a. aanzetten; schatten; aanslaan; vaststellen; bepalen; nederzetten; aanspoelen.

Ansieht, f. het aanzien, aanschouwen, aanzigt; zigt, (van eenen wisselbrief); voorkomen, gezigt. -*ig*, adv. -*ig weiden*, (*Esines od. Linnen*), in het oog krijgen, merken (iemand of iets).

Ansiedel(ei), f. volkplanting. -*er* (*sich*) v. r. zich nederslaan. **Ansiedel**, v. a. en v. n. s. nederzetten. -*ung*, f. het oprigten eener volkplanting, de volkplanting.

Ansieden, v. a. opkoken. -*stiegel*, m. smeltkroes. -*ler*, m. (g.-s., pl. **Ansiedler**) volkplanter.

Ansit, m. vaste woonplaats, bezit van vaste goederen.

Ansitzen, v. n. s. aanzitten, aan vast zitten; gezeten zijn.

Anspann, m. en f. gespan.

Anspielen, v. n. s. beginnen te spelen, uitspelen; zinspelen, heimelijk doelen; v. a. oppelen, in het spel brengen.

Ansprache, f. eerste (toongeving, geluid (van een werktuig der toonkunst).

Ansprechen, v. a. aanspreken, in be-

weging brengen, aandoen; verzorgen; aanklagen, beschuldigen, v. n. s. geluid geven, klinken (van werktuigen der toonkunst); indruk maken.

Anspringen, v. a. doen springen, tegen iets doen aanspringen; v. n. s. te paard in vollen diaf of in galopp komen aanzetten, aanrennen.

Anspringen, v. n. s. springen, bersten, tegen iets (aanspringen, -gedreven worden. 1, beginnen te springen, den eersten sprong doen. v. a. bespreken; besproeien. (ten.)

Anspitzen, v. a. bespatten, bespuisen.

Anspruch, m. aanspraak, eisch, aansmatiging, inbeelding.

Anspruch (*ig*), adj. en adv. aanspraak makende; betwistbaar, betwist. -*los*, adj. en adv. zonder aansmatiging, zonder inbeelding of verwaandheid, redig, bescheiden.

Ansprung, m. aanloop, begin van den galop; aanzet, om te springen; aanval; uitslag, vurigheid.

Anstalt, f. toestel, toerusting, schikking, voorbereiding, voorberei-selen; inrigting, instelling, stichting.

Anstänmen, zie *anstemma*. (ting.)

Anstand, m. schuilplaats, wachtplaats, (bij de jagers); uitstel, bedenktijd; zwagheid, twijfel houding, goede houding; welstand, heid, welvoegelijkheid.

Anständig, adj. en adv. welvoegelijk, gepast, bevallig, welgevaltig. -*keit*, f. welvoegelijkheid; welvoegelijk, deffig (voorkomen, -gedrag, -houding).

Anstandsbrief, m. brief van uitstel (van betaling).

Anstatt, praep. in plaats van, voor.

Anstechen, v. a. aansporen, aansprikken, aansteken (op eene vork enz.); aansteken, opteken, (een vat hier enz.)

Anstechen, v. a. aansteken, aanhechten; opsteken (den degen); aansteken (een licht); in brand steken; aansteken, besmetten. -*d*, adj. en adv. aansteekend, besmettelijk.

Anstehen, v. n. s. aanstaan (tegen iets); welstaan, bevallen, behagen; aarzelen, bedenking maken; duren; aandringen. **Anstehen lassen**, uitstellen, opschorten.

Ansteigen, v. n. s. opstijgen.

Anstellen, v. a. aanplaatsen, aanzetten (tegen iets); aanstellen, in een ambt stellen, regelen, bereiden, inrigten; beproeven, onder-

nemen; bekuijen, besteken. *Sich anstellen*, v. r. sich aanstellen; sich houden, den schijn aannemen. -*erei*, f. gemaaktheid.

Anstellig, adj. en adv. bruikbaar; nuttig, bekwaam. -*ung*, f. aanstelling, beroep, post.

Anstemmen, v. a. stijf aanzetten, aandrukken (tegen iets).

Ansterben, v. n. s. aanbesteren; bij erfenis toevallen; bij erfenis verkrijgen.

Anstiften, v. a. aanstoken, prokoken, bewerken. -*ung*, f. aanzetting, bewerking. -*er*, m. bewerker, opstoker, belhamel.

Anstimmelen, v. a. aanheffen, opheffen, voorsingen, den toon instellen, inzetten. -*er*, m. voorzanger. -*ung*, f. het aanstemmen, voorsingen.

Anstinken, v. n. s. toestinken, walging veroorzaken, doen walgen.

Anstoppen, v. a. bijstoppen, volstoppen.

Anstoot, m. het aanstooten, het stameren, stotteren; aanstoot, ergernis; vergrooting van een gebouw; verलगstuk (van een tafel); samenbakel (van twee brooden). -*en*, v. a. aanstooten, vaststampen; aanzetten, aanvoegen, bijvoegen. v. n. s. aangrenzen, naast gelegen zijn; sich aan (iets) stooten, struikelen (van dieren); stooten (van schepen); stamelen, haperen. -*end*, adj. aanstootende, aangrenzende.

Anstootelig, adj. en adv. aanstootelijk, ergerlijk; dat ligt struikelt, (van dieren); aangestoken (van boomvruchten).

Anstrahlen, v. a. bestralen, beschijnen; segenend aanschouwen; verlichten.

Ansträngen, v. a. aanspannen.

Anstreich(en), zie *Ansträngen*. -*en*, v. a. aanstreiken, verwen, witten; aantekenen, *fig. ich will es dir schon anstreichen*, ik zal het u betaald zetten. -*pinsel*, f. penseel, om te verwen, witten, enz.

Anstresfen, v. a. zachtjes anraken, in het voorbijgaan wrijven; spheren, zacht over heen loopen.

Anstrengen, v. a. inspannen, aanzetten, (*sich*) *anstrengen*, v. r. zijn best doen, zijne krachten inspannen. -*ung*, f. het strengelen; aandringen; inspannen.

Anstrich, m. het aanstreiken; blankeit; kleur, aanzien, voorkomen.

Anstückeln, *Anstücken*, v. a. stukken of stukjes aansetten.

Ansummen, v. n. s. *sich ansummen*, v. r. aangroeijen (in getal), menigvuldig worden. - , v. n. s. aanbrommen. Ook *ansummen*.

Anthun, v. a. aandoen, *einem Höflichkeiten bewijzen*; *Strafe anthun*, straf opleggen. *Sich den Tod anthun*, zich van kant helpen; *angesthan sein*, gekleed zijn. *fig. gem. Sie hat mir's angesthan*, zij heeft mij betoverd.

Anlitz, n. gelaat, aangezicht.

Antrag, (g.-e, pl. *Anträge*) m. voorslag, voorstel, aanbod. -*en*, v. a. aandragen, aanbrengeu; opdragen, aanbieden, voorslaan.

Antrauen, v. a. ten huwelijk geven; door het huwelijk verbinden.

Antreten, v. a. aanvangen; aanvaarden, intreden; *einen antreten*, iemand aanspreken; v. n. s. beginnen (tot, an); een ambt aanvaarden.

Antretung, f. het aantreden, aanvaarding.

Antrieb, m. aandrijving, aandrijven, aandrift, neiging, drift, instinct.

Antritt, m. intrede, aanvaarding; onderste trap; pasgang, telgang (van een paard).

Antwort, f. antwoord, bescheid.

Anvermählen, v. a. huwen, door het huwelijk vereenigen.

Anversuchen, v. a. aanzoek doen.

Anversandt, adj. en adv. nabestaand, vermaagschap, verwant. -*er*, m. bloedverwant. -*niss*, *Anverwandschaft*, f. bloedverwantschap, maagschap.

Anvolken, *Anvölkern*, v. a. bevolken.

Anwaache, m. aanwas, vermeerdering, vergrooting, uitbreiding, toecoming.

Anwalt, m. zaakbezorger, pleijbezorger, gevolmagtigde, procureur. -*schaft*, f. volmagt.

Anwälzen, v. a. aan-, toe(j)rollen of -wientelen.

Anwandeln, v. n. s. overkomen, overvallen.

Anwartschaft, f. regt van overleving.

Anweisung, f. aanwijzing; onderrwijs; handleiding, handschrift; wissel.

Anwendbar, adj. en adv. bruikbaar, toepasselijk, gepast.

Anwenden, v. a. aanwenden, toepassen, wel besteden, *alle seine Kräfte*

te *anwenden*, alle krachten inspannen.

Anwendung, f. gebruik, toepassing.

Anwerben, v. a. aanwerven, werven, ovehalen, v. n. s. ten huwelijk vragen.

Anwerden, v. n. s. slijten (van waren), aan den man brengen.

Anwesen, n. -*heit*, f. aanwezen, bijwezen, tegenwoordigheid. -*d*, adj. en adv. aanwezigend, aanwezig, tegenwoordig.

Anwirken, v. a. beginnen te werken; aanweven, vastweven.

Anwohner, m. naaste buur.

Anwuchs, m. aanwas, aanwason, toecoming.

Anwurf, m. eerste worp pleisterkalk, bepleistering; zelfkant; ijzer, waardoor de kram gaat, aan welke men een hangslot hangt.

Anwurzeln, v. n. s. wortel schietten, vastwortelen.

Anzahl, f. aantal, getal. (gen.)

Anzahlen, v. a. op rekening betaalen.

Anzapfen, v. a. opstekken, beginnien af te tappen.

Anzäumen, v. a. optoomen, met den toom vastmaken. (teeken.)

Anzeichen, n. voorbeduidel, voor-

Anzeige, f. bekendmaking, tijding, aankondiging, advertentie; blijk, bewijs, kenteeken. -*en*, v. a. aantoonen, aanwijzen, beduiden; aanklagen, aandragen, aandrengen; verklaren, berigten; *die anzeigende Weise*, de aantoonende wijs (in de spraakkunst). -*er*, m. aanbinger, bekendmaker; nieuwspapier. -*ung*, f. aanwijzing, bewijs.

Anzettel, m. ketting, schering (bij de wevers).

Anzetteln, v. a. de ketting scheren; het gareu op het weefgetouw spannen; aanstoken, berokkenen, smieden, brouwen.

Anzieh(en), v. a. aantrekken, aandoen, *weisse Wünsche anziehen*, zich verschoonen, schoon linneu aandoen, tot zich trekken, intuigen; innemen, belangwekken; aanfokken, aankweeken; aanhalen, bijbrengen, aanvoeren; v. n. s. aannaderen, (komen) aantokken; in dienst treden, v. n. s. houden, vasthouden; kleven; *fig. gem. smarten, seer doen. Sich anziehen*, v. r. zich kleeden. -*end*, adj. *fig.* aanlokkelijk, bekoorlijk. -*ungskraft*, f. aantrekkingskracht.

Anzischen, v. a. tocsissen, jocfluiten.

Anzucht, f. fokkerij, kwekerij; wa-
terhuis, kanaal, riool.
Anzug, m. aantog, intrde in den
dienst; gewaad, kleeding, op-
schik, stel (van kleeders of sie-
raden); het aantrekken.
Anzöglich, adj. en adv. aantrekke-
lijk, innemend, bekoorlijk; bij-
tend, beleedigend, hetgeen men
sich aantrekt. -*keit*, f. aantrekke-
lijkheid, wegens eerrooving, enz.
Anzugs(predigt, -rede, f. introë-
rede.
Anzupfen, v. a. trekken, aantrek-
ken.
Apfel, (g.-s, pl. *Aepfel*), m. appel.
-*baum*, m. appelboom. -*bäumen*,
adj. van den appelboom, appelboo-
men (hout, bv.). -*brecher*, m. appel-
haak, appelplukker. -*brei*, m. *Apfel-
mus*, n. appelmoes. -*kern*, m. ap-
pelpit. -*most*, m. cider, appel-
drank, appelmout, wijn. -*schimmel*,
m. een appelgraauw paard. -*schnitt*,
Apfelschnitts, m. gesneden vier-
depart van een appel. -*sine*, f.
appelsina, sinaasappel. -*torte*, f.
appeltaart. *Aepfel*(wain, m. appel-
wijn, cider. -*chen*, n. appeltje.
Apiaffel, *Apiaepfel*, m. eppiusap-
pel.
Apostel, (g.-s, pl. *Apostel*) m. apostel-
gerant. -*geschichte*, f. handelingen
der apostelen. -*tag*, m. apostel-
dag, feestdag eens apostels.
Apotheke, (pl.-n) apothek, artseni-
winkel.
Apotheker, m. apotheker, -*kunst*, f.
artsenijmengkunde.
Aprilose, (pl.-n) f. fabrikoos.
April, (g.-s, pl. e) m. april, gram-
maand. -*narr*, m. aprilsgek. -*len-
wetter*, n. aprilweder, verander-
lijk weder.
Araber, m. Arabier, Arabisch
paard.
Arbeit, (pl. -en) f. arbeid, zwaar
werk; werk. -*en*, v. n. 2, arbei-
den, werken, gisten, in hevige
beweging zijn. v. a. (met moeite)
maken, bearbeiden, afrigten, v. r.
(sich) alle krachten inspannen. -*er*,
m. arbeidsman, werkm. -*slos*,
adj. en adv. van werk beroofd,
buiten werk; zonder moete, ge-
makkelijk. -*müde*, adj. en adv. af-
geploegd, afgewerkt. -*sam*, adj. en
adv. arbeidzaam. -*sbeutel*, m.
breizak. -*shiens*, f. houigbij,
werkbij. -*sichtig*, adj. en adv.
overkropt van werk, overwerkt,
ellendig. -*sfähig*, adj. bekwaam
om te werken. -*skammer*, f. werk-

kamer, studeerkamer, stookhuis.
-*zman*, m. arbeidsman, werkm.
arbeider, pl. *Arbeitsleute*, arbeids-
lieden, werklieden, arbeiders.
-*sschule*, (Erwerbschule, *Industrie-
schule*), f. werkschool, arbeids-
school, leer- en werk(school). -*s-
stube*, f. werkkamer. -*sunfähig*,
adj. onbekwaam tot werken. -*s-
zimmer*, n. zie *Arbeitsstube*. (kanaal)
Arche, f. ark, Noach's schip, houten
Arg, adj. en adv. ergdenkend. Ook
Argdenklich. -*gesinnt*, adj. en
adv. slechtgesind. -*heit*, f. boos-
heid. -*list*, *Arglistigkeit*, f. arg-
listigheid, snoodheid. -*listig*, adj.
arglistig, snood. -*los*, adj. en adv.
ergloos, zonder erg. -*willig*,
adj. en adv. kwaadwillig. -*wohn*,
(g.-es) m. argwaan. -*wohnen*,
argwöhnen, v. a. argwanen;
kwaad vermoeden hebben. -*wöh-
nig*, *argwöhnisch*, adj. en adv.
argwanig, ergdenkend. -*er*, (g.-
s) m. ergernis, verdriet. -*haft*,
adj. en adv. gaarne ergerend,
terguchtig. -*lich*, adj. en adv.
eterlijk, ontstichtend, aanstoe-
telijk; ligt geraakt, kregel, krijt-
geërgd. -*ern*, v. a. (oulings: er-
ger d. i. slechter maken), ontstich-
end, aanstoot geven. *Sich ärgeren*.
v. r. sich ergeren, ontsticht worden.
-*nies*, (g.-es, pl. esse) n. er-
gernis, aanstoot, ontstichting, n.
en f. verdriet, kwelling.
Arke, zie *Arche*.
Arlesbeere, *Arleskirische*, f. sorbebe-
zie, spreuwebzie.
Arm, adj. en adv. arm. - , (g.-es
pl. -e) m. arm. -*bein*, n. *Armöhre*,
f. armpijp. -*binde*, f. armluier,
armwachtel. -*bruch*, m. armbreuk.
-*brust*, f. armborst, hand- en voet-
hoog. -*bruster*, m. armborstma-
ker, armborstschutter.
Armel, (g.-s, pl. *Armel*) m. mouw.
-*hemde*, n. hemd met mouwen.
-*kleid*, n. kled met mouwen.
Armen, v. n. 2, verarmen, arm wor-
den; v. a. verarmen, arm maken
-*anstalt*, f. inrigting tot verzor-
ging der armen, armbestuur. -*an-
walt*, m. pleitbezorger voor de ar-
men. -*aufseher*, m. armvoogd, arm
bezorger. -*aufsicht*, f. armvoog-
dij, armbestuur. -*becken*, n. beken
of schaal tot insameling van
giften voor de armen, armbecken,
armchaal. -*ordnung*, f. wet aan-
gaande het armbestuur. -*pflege*,
f. armbestuur, armbezorging.
-*pfleger*, m. armbezorger. -*recht*,

n. het voorregt der armen, om voor
niet voor zich te doen pleiten.
-*schüler*, m. kind uit de armschool.
-*speisung*, f. het spijzigen der ar-
men. -*steuer*, f. belasting tot on-
derhoud der armen, inzameling
voor de armen. -*stock*, m. armhuis,
offerkistje. -*rater*, *Armenorcer-
zer*, *Armenvorsteher*, m. zie *Ar-
menaufseher*, en *Armenpfleger*.
-*ragt*, -*wächter*, m. opziener, die
het bedelen te keer gaat. -*wesen*,
n. armenwesen, alle inrigtingen
tot verzorging der armen.
Armfeile, f. armvijl (bij de sloten-
makers. -*formig*, adj. en adv. arm-
vormig, in de gedaante van eenen
arm. -*geige*, f. armvedel, armvi-
ool. -*geschiede*, n. armban-
den. -*handschuid*, m. mof, arm-
bekledsel. -*hut*, m. armhoed,
staatsiehoed (die alleen ouder den
arm gedragen wordt). -*lehne*, f.
leuning (van eenen stoel). -*leuch-
ter*, n. armlaker, kroon, kande-
laar met verscheidene armen.
Aermlich, adj. en adv. armoedig,
armelijk.
Aermling, (g.-s, pl. -e) m. mors-
mouw.
Arm(loch, m. mouwgat. -*muskel*, m.
Armsäcken, n. armpier. -*nerve*,
m. armenouw. -*polster*, n. arm-
kussen. -*röhre*, f. zie *Armbein*.
-*säule*, f. handwijzer. -*schiene*, f.
-*stück*, n. armdelcel, armplaat,
armwapen. -*schlinge*, f. zie *binde*.
-*selig*, adj. en adv. armalig.
armoedig, ellendig, slecht, gering,
nietswaardig. -*sessel*, -*stuhl*, m.
arm-, leuningstoel. -*spange*, f.
armriead, armpansig, armver-
sierel. -*spindel*, f. de bovenste
armpijp.
Armut, f. armoede, de armen.
Arno, f. zie *Ernte*.
Arsch, m. (g.-es, pl. -e) aars.
Arsenick, (g.-s) m. rottekruid, Ar-
senicum.
Art, f. het bearbeiden van een land,
het ploegen, eene ploeging; ak-
kerveld. - (pl.-en) f. soort, wijs,
wijze, natuur, geartheid, aart,
inborst, eigenschap, hoedanig-
heid, getemperdheid, luim, ka-
rakter, neiging, geneigdheid, ver-
stand, aandrift, goede of slechte
houding. -*acker*, m. bouwland,
ploegakker. -*bar*, adj. ploegbaar.
-*en*, v. n. 2, aarden, eene natuur-
lijke gesteldheid hebben, tieren,
gedijen, v. a. wijsigen, vormen,
ploegen. -*feld*, n. bouwlaad.

Artig, adj. en adv. aardig (in alle betekenissen). Dit woord komt dikwijls in samenstellingen voor, als: *seminarig, glasaartig*, naar steen, glas gelijkende, steenachtig, glasachtig, enz. *gustartig*, goedaardig. — *kwist*, f. goedaardigheid, zachtzinnigheid.

Artillerie (rie), f. artillerij, geschut, krijgsofbestem. — *riet*, m. een van de artillerij.

Artischokke, (pl. n.) m. artisoek.

Arzen (arzen), v. a. heelen, genezen.

Arzen (pl. -en) f. artsenij, geneesmiddel. — *en*, v. n. geneesmiddelen gebruiken (medicineren). — *gelschrackheit*, — *kunde*, — *kunst*, — *wissenschaft*, f. geneeskunde. — *lehre*, f. wetenschap der geneesmiddelen. — *mittel*, n. geneesmiddel. — *trank*, m. geneesdrank. — *zettel*, m. voorschrift van eenen arts (Recept).

Arzt, (g. -es, pl. d. -e) m. arts, geneesheer (zie *Ass*).

Asbest, (g. -es) m. asbest, steenvlas, ontbrandbaar via, bergvlas.

Asch, (g. -es) m. sarden pot. — *kuchen*, m. een rond, hoog en van binnenu hol gebak.

Asche, f. asch. — *abrenner*, m. iemand die hout tot asch brandt voorsmelterijen. — *abruddel*, m. en f. asche-poester. — *abrot*, — *akuchen*, m. aschkock. — *nybrude*, f. aschagt, kolk. — *asack*, m. zak en asche. — *asals*, n. loogzout, potasch. — *asmittweck*, f. aschdng.

Asch (farbe, — *enfarbe*, f. aschkleur.

Asch (farben, — *enfarben*, — *farbig*, — *enfarbig*, adj. en adv. aschkleurig, graauw. — *ig*, adj. en adv. aschig. — *icht*, adj. en adv. aschachtig, naar asch gelijking.

Aschers, v. a. tot asch branden, verbranden, asch maken; met asch beestrooijen.

Asche, f. thijmsalm (riviervisch).

Asche (n. *Esche*).

Asien, n. Azië (oec Werelddeel).

Aspe, m. aspe (eene soort van karp, riviervisch).

Aspe, f. zie *Espe*.

Ass, *Ass*, (g. -es, pl. -e) n. de een (op de dobbelsteenen); het aas (op de kaarten); aas (het kleinste goud- en silvergewigt, een vijfde deel van een groin); een pond van vier en twintig lood (apothekeragewigt).

Assel, (pl. -n) f. *Asselwurm*, m. pis-schede (een insect).

Assel (g. -es, pl. *Assel*) m. tak, hoofd-tak, telg; knoest, kwast, uitwas.

Nebemast, zijtak. **Aestig**, adj. tak-ig; knoestig, kwastig. — *knorren*, m. knoest, kwast. — *lock*, n. gat in het hout, takgat. — *los*, adj. takke-loos. — *voll*, adj. vel takken, rijkgetakt; vol kwasten, zeer kwastig.

Aestrich (n. *Estrich*).

Athem, (g. -a) m. adem. — *holen*, n. het adembalen. — *los*, adj. en adv. ademloos, buiten adem. — *zug*, m. ademtogt, adembaling.

Athmen, v. n. ademen, ademen; zachtloos waaijen; v. a. inademen; genieten, uitademen, uitwasemen, om zich verspreiden.

Atlas, (g. -es, pl. -e) m. atlas (in alle betekenissen). — *band*, n. aatlinsen lint. — *en*, adj. atlasen, van atlas.

Atter, f. adder.

Atlich, (g. -s) m. addik, haddik, wil-dets, f. het eteen. [de vlier.

Atz (bar, adj. en adv. etbaar, dat geëst worden kan. — *drak*, m. eerste proefdruk van eene geëtte plaat. — *en*, v. a. eteen; sterk prik-kelen, bijten. — *grund*, m. geveer-niste of gewaste grond, etsgrond. — *kunst*, f. etskunst. — *mittel*, n. middel om te eteen; bijtend heel- of geneesmiddel. — *nadel*, f. etenaald. — *pulver*, n. bijtend poeder. — *stein*, m. helsteen, holsche steen. — *was-ser*, n. etewater, sterkwater. — *zeich-nung*, f. geëtte teekening. — *en*, m. en f. aas, lokaas. — *of*, ekster. — *en*, aasen, op aas uitgaan.

Au, interj. o weel!

Auch, conj. ook.

Aue, (pl. -n) f. vloeijend water; wei-land, weide, beemd, grasveld. — *ra-hahn*, m. oorhaan. — *rhens*, f. oor-hen. — *roche*, m. wilde ee. — *kuh*, f. wilde koe.

Auf, sep. praep. op. Dit voorzetsel, voor een zelfst. of voornaamw. geplaatst zijnde, regereet den derden of den vierden naamval. — *interj.* op! welkan! lustig!

Aufbahnen, v. a. op de baar zetten.

Aufbau, m. opbouw, het opbouwen.

Aufbäumen, v. a. op den boom win-den (bij de wevers). (Sich) —, v. r. steigeren (van een paar); zich verheffen, zich oprigten, opstaan, zich versetten.

Aufbauwachen, v. n. nitsetten, opzwel-len, v. a. opblasen. [ren.

Aufbehalten, v. a. ophouden, bespa-zen; in het werk stellen; inspan-nen; afkondigen; geregeltijk op-zeggen.

Aufblikken, v. a. oppikken.

Aufbinden, v. a. opbinden; samen-binden, losmaken.

Aufbläsen, v. n. opblasen, doen zwel-len. (Sich) —, v. r. zich opblasen, sich verheffen.

Aufblättern, v. a. opbladeren, ont-vouwen. (Sich) —, zijne bladen openen, outluiken.

Aufblick, m. het opsien; sielver-heffing.

Aufbojen, v. a. ligten, gedeeltelijk ontladen (een schip), de lading breken.

Aufbot, n. (zie *Aufgebot*).

Aufbrachen, v. a. opgebruiken, ves-bruiken.

Aufbrechen, v. n. s. openbreken, openbersten, van plaats verande-
Aufbrodeln, v. n. s. opporrelen. [ren.

Aufbruch, m. het opbreken; het ont-weiden van wild.

Aufbrüsten, v. a. de borst openen (van een geslagt dier).

Aufhuden, v. a. kramen oprigten; tenten opsiaan.

Aufbüdel (en, v. a. opleggen, te laat leggen. — *ung*, f. beschuldiging.

Aufdamen, v. a. eene schiff opset-ten, tot dam maken (in het dam-spel).

Aufdämmen, v. a. door eenen dam of dijk doen swellen.

Aufdaan, conj. (zie *damit*).

Aufdecken, v. a. dekken, ontdekken, bekend maken, openbaren. (Sich) —, v. r. zich ontblooten. [dijk].

Aufdeichen, v. a. ophoogen (eene *Aufdingen*, v. a. in de leer-, op een ambacht) bestellen.

Aufdrängen, v. a. opendringen, op-dringen. (Sich) —, v. r. zich op-dringen.

Aufdring (en, (zie *Aufdrängen*), — *lich*, adj. en adv. indringend, sich op-dringend. — *nichtheit*, f. indringende aard.

Aufdunnen, v. n. s. opzwellen. —, v. a. opblasen, doen zwellen.

Aufdüsten, v. a. doen uitwasemen, in den vorm van damp doen op-stijgen. —, v. n. s. opstijgen.

Aufenthalt, m. v. verblijf, vertoof, uistel, vertraging, oponthoud.

Auferlagen, v. a. opleggen, bevelen.

Auferstellen (en, v. n. s. opstaan, verrij-zen. — *ung*, f. opstanding, verrij-zenis, herleving. [rijzen.

Auferwachen, v. n. s. ontwaken, ver-
Auferwecken, v. a. opwekken, levend maken, in het leven herroepen.

Aufersieh (en, v. a. opvoeden. — *ung*, f. opvoeding, opkweeking.

Auffäden, auffäden, v. a. aanrijgen; uitpluizen, de draden van een weefsel losmaken.

Auffahr(en, v. n. s. opvaren, opstijgen, oprijden, opwaarts rijden; opspringen, opvliegen, schielijk te voorschijn komen. -isch, -end, adj. en adv. oplopend, opvliegend. -t, f. opvaart, kleine trap, steiger, stoep; voorplein.

Auffallen, v. n. s. in het oog loopen, ergernis of aanstoot geven, ergeren, beleedigen; opvallen, openvallec. -end, adj. en adv. in het oog loopend; aanstootelijk.

Auffangen, v. a. opvangen; onderscheppen, ondervangen, betrappen, grijpen.

Auffassen, auffassern, v. a. rafelen, losplukken.

Auffassen, v. a. opvatten, opnemen; onderscheppen; bemerken, zich eigen maken.

Auffinden, v. a. vinden, uitvinden; op het spoor komen.

Aufflammen, v. n. s. ontvlammen, ontbranden, v. a. doen ontbranden, ontsteken; ontvlammen, ontvonken.

Aufflug, m. het opvaren, opstijgen.

Aufforder(n, v. a. opeischen, oproepen, uitdagen, ook *aufforder(n-ung, f.* opeisching, uitdaging.

Aufformen, v. a. op den vorm slaan; optoemen (bij de hooienmakers), opstrijken.

Auffrieren, v. n. beter *aufthauen, s.* vastvriescn op (iets); ooldooijen.

Auffrisch(en, v. a. opfrisichen; versfrischen; verkwikken, met nieuwen moed en lust vervullen; aanmoedigen, versterken. -ung, f. (*Auffrischung*) opwakkering, aansporing.

Aufführ(en, v. a. opbrengen, ophalen; openlijk vertoonen. -ung, f. het opbrengen, ophalen, enz. vertooning; optimmering; gedrag, handelwijze.

Aufgabe, f. opgaaft, opstel, thema; het opgeven; overgaaft.

Aufgaben, v. a. met de vork opnemen, -optamelen, opsnuffelen.

Auffahren, v. n. i en s, door gesting rijden, opbruisen.

Aufgang, m. opgang, het oosten; vertering, het rjzen.

Auffatjern, v. a. opzoeken, op het spoor komen.

Aufgeben, v. a. opgeven, opdragen, overgeven, laten varen.

Aufgeblasen, adj. en adv. opgeblasen, hoogmoedig, verwaand.

Aufgebot, n. oponsbed, terugroeping; bekendmaking der huwelijksgeboden, gebod.

Aufgedunsen, adj. en adv. opgeswollen, geswollen, hoogmoedig.

Aufgehen, v. n. s. opgaan, opwaarts gaan, in de hoogte stijgen; opengaan, ontluiken, zich openen; verleerd worden, vernietigd worden, verdwijnen, verteren.

Aufgeren, v. a. (die Segel) opbinden, (de zeilen). [viool].

Aufgeigen, v. a. oprassen (op de *Aufgeklat*, adj. en adv. verlicht.

Aufgeld, n. opgeld.

Aufgelegt, adj. en adv. geschikt, gezind, gestemd. [tooid].

Aufgeputst, adj. opgeschikt, opge-

Aufgeräumt, adj. en adv. opgeruimd, in goede luit; tevreden; vrolijk.

Aufgeschaut, interj. hei daar! pas op.

Aufgeschoben, adj. uitgesteld, opgeschort.

Aufgeweckt, adj. en adv. opgeruimd, lustig, opgewekt. -heit, f. opgewektheid, levandigheid.

Aufgrasen, v. a. afweiden, al het gras opeten, afeten.

Aufgyss, m. het opgieten, afkreksel; het in de week seiten.

Aufhaken, zie Aufheften.

Aufhaken, v. a. onthaken, afhaken, loshaken; met eenen haak optekenen. [(van kleine haakjes).

Aufhaken, v. a. onthaken, loshaken.

Aufhalsen, v. a. opleggen, op den hals leggen.

Aufhalt, m. (beter: *das Aufhalten*) het ophouden; vertraging, opschorting, uistela-ung, f. verhuidering, beletsel.

Aufhänge, f. eene lijst of raam om het doek in op te hangen (bij de lakenwevers).

Aufheb(en, n. (bloss in der Redensart: viel Aufhebens machen, gebrauchlich), ophel, gerucht, gepraat. -ung, f. ophelling; bewaring; afschaffing.

Aufheften, v. a. lostornen, optornen.

Aufheften, v. a. aanhechten, vasthechten.

Aufheiter(n, v. n. ophelderen, opklaren, verlichten. *Sich aufheitern, v. r.* sich opbeuren, moed grijpen, zich vervrolijken, welgemoeid, vrolijk worden; opklaren, belder worden. -ung, f. opholdering, opbeuring, vervrolijking.

Aufheftung, f. (beter *die Aufhäufe*), het ophelpen, bevorderen.

Aufhellen, v. a. ophelderen, opklaren.

Aufhets(ung, ophtsing, opstoking-er, m. ophtiser, aanstoker.

Aufheissen, v. a. (besser aufhissen), ophjzen (scheepswoord).

Aufhocken, Aufhucken, v. a. nederbukkend op de schouderen nemen; ophoopen. -, in schoven setten. -, v. n. hurkend op iemands schouderen zitten.

Aufhorchen, v. n. ophooren; hoch *aufhorchen*, vreemd ophooren.

Aufhöben, v. n. ophouden, uitscheiden.

Aufhälfe, f. het voorthelpen, onderstand.

Aufhüllen, v. a. onthullen; ontdekken, ontsluitaren.

Aufkauf, m. het opkopen. -käufer, m. op-, inkoopcr.

Aufkeimung, f. uitprijtsel, beginsel.

Aufkitten, v. a. opmetelen, met cement vastmaken.

Aufklaffen, v. n. afwijken, niet sluiten (b. v. eene doer). [dams].

Aufklaffen, v. a. opstapelen (in va-

Aufklär(en, v. a. klaar, helder maken, opklaren, ophelderen; verlichten. -, v. r. opklaren, helder. -, duidelijk) worden. -er, m. verlichter. -eres, f. onechte -, halve) verlichting; zweeperij voor de verlichting-ling, m. onbevoegde-, onechte) verlichter. -ung, f. verlichting, opheldering.

Aufklauben, v. a. oprapen, versnieren, opsoeken.

Aufkracken, v. a. kraken, opraken; openkraken.

Aufknöpfen, v. a. losknoopen, ont-knoopen.

Aufkosten, v. a. oproeven, al proevende opeten.

Aufkrampen, v. a. ontgrendelen, ontvervelen.

Aufkrämpfen, v. a. opslaan, de klep opslaan, opzetten (van een' hoes).

Aufkünd(en, aufkündigen, v. a. opzeggen, ontszeggen, afszeggen, afs-laan. -igung, f. op-, ontszegging.

Aufkunft, f. opkomst, herstel.

Aufkuchen, v. n. schateren van lagchen, een luid gelach aanheffen, lagchen dat het schaterot.

Aufschaben, v. a. met een scherp ijscr opschuren (bij de houtverters).

Aufschädel, Aufsäder, m. sjouwer, stuwer. -ung, f. oplading.

Aufslage, f. opslag, getal afdrucken, druk, uitgaaf, impost, belasting; geregeltelijke aansegging, bevel.

Aufslaten, v. a. opleggen, te last leggen, op de schouders leggen.

Aufswern, v. n. loeren.

Aufswuf, m. oploop, oproer (gerazen kock). -en, v. n. s, oploopen, rijzen. -er, m. onbevangen matroos.

Aufbeben, v. n. s. herleven; op nieuw beginnen te leven, bekomen.

Aufbeugen, v. a. b. v. (ein Buch), herdrukken; eens tweede of volgende oplagk maken.

Aufnehmen, (sich), v. r. loonen, steunen; zich opheffen, steigoren, zich versetten, oproeijer worden.

Auflockern, v. a. losmaken, ijlmaken (den grond, door het omspitten of den ploeg).

Aufodern, v. n. s., in den brand vliegen; opstuijen, opvliegen.

Auflosbaar, adj. en adv. oplosbaar.

Aufloslich, adj. en adv. oplosbaar, dat losgemaakt worden kan.

Aufloten, v. a. solderen; het soldeerseel losmaken.

Auflosen, in plaats van *auf dem*, op den.

Aufmachen, v. a. (bitr. *ermachen*), aansporen, opwekken, oproepen.

Aufmalen, v. a. opschilderen, al de verwen verbruiken; op nieuw schilderen of verwen, oververwen, opverwen.

Aufmarsch, m. optogt, het optrekken.

Aufmerk(en), v. n. opmerken; opteekenen. -lich, -ungswürdig, (beter *bemerkenerwerb*), adj. aanmerkelyk, merkwaardig. -sam, adj. en adv. opmerkzaam, opletend. -zaamkeit, -ung, f. opmerkzaamheid, opletendheid.

Aufmunt(ern), v. a. opwakken, aanmoedigen, vervrolijken, opbeuren. -erung, f. aanmoediging, opbeuring, gereedheid om te dienen.

Aufmunten, v. a. verwijten, ten kwade duiden, ongunstig uitleggen.

Aufmützen, v. a. opschikken, optoijen.

Aufnahme, f. ontvangst, onthaal, bejegening; opgang; het opnemen. -nehmen, v. a. opnemen, aannemen, ontvangen; bejegenen; onthalen; leenen, ter leen nemen; opratten, overzien, erdelijk nazien; ook a. en met sich, opnemen, opgang maken, toenemen. -nehmer, m. opnemer, huisvester. -ehmen, n. -ehmung, f. op-, aan)eming, huisvesting; opkomst.

Aufnasten, v. a. ontneestelen, losrijgen; opknoopen.

Aufnieten, v. a. opklinken, met link-nagels (klinken) vastmaken.

Aufschlagen, v. a. opdingen.

Aufschlagen, f. opoffering.

Aufpassen, v. n. oppassen, loeren. -er, m. spie, spion, verspieder.

Aufspalten, v. a. opstrijken, overstrijken (linnen).

Aufplatzen, v. n. s. barsten, openbersten; in de lucht springen.

Aufprägen, v. a. opdrukken, opstem-pelen.

Aufprallen, v. n. s., opstuiten.

Aufprallen, v. a. opkaatsen, doen opstuiten. [sen.]

Aufpressen, v. a. opdrukken, opper-

Aufpressen, v. a. op den kanonwagen zetten. [toosiel.]

Aufputz, m. het opschikken, opschik-

Aufputzen, v. a. opruimen. -räu-mung, f. opruiming.

Aufrecht, adj. en adv. opperigt; recht op staande, overeind.

Aufrechterhaltung, **Aufrechthaltung**, f. het overeindhouden, handhaving. -en, v. s. in stand houden, handhaven.

Aufreden, v. a. met schoone woorden misleiden, om den tuin leiden.

Aufregen, v. a. opzetten, opstoken, aanprikkelen.

Aufreib(en) v. a. opwrijven. -ung, f. het opwrijven; vernieling, ver-

Aufreiben, v. a. rijgen. [loring.]

Aufreisen, v. a. gaande maken, op-hitsen, opstoken.

Aufrennen, v. n. s., en v. a. oploopen.

Aufrecht, adj. en adv. oprecht, echt, onverschilt. -keit, f. oprechtigheid, eerlijkheid, ongeveinsdheid.

Aufriechung, (beter *Errichtung*), f. oprigting.

Aufriegeln, v. a. ontgrendelen.

Aufringeln, v. a. opkrullen. **Sich auf-ringeln**, v. r. krullen.

Aufringen, (sich), v. r. opworstelen, opwaarts worstelen.

Aufries, m. schets, ontwerp; samen-stelling. [opseheuren.]

Aufritzen, v. a. opkrabben, oprijten

Aufruß, m. het oproepen; opontbod; beroep.

Aufruhr, (g. -s, -e) m. oproer.

Auführ(en), v. r. oproeren; opnieuus omroeren, oproer stoken; van nieuus ophalen. -er, m. oproeijer, oproermaker, rebel, muit. -er-riech, adj. en adv. oproeijer, muit-zuchtig.

Aufsträten, v. n. ophekken, eens stel-ling (stellaadje) oprigten. v. a. ge-reed maken.

Auf, het voors. **auf** met het lidw. **das** samengetrokken; op het, eas.

Aufsatz, m. hulsel, kuif, hoofdsier-stel; stel; opstel, samen-stel, ont-werf; opset, besluit, eig. zinnig-heid. [eigensinnig, hoofdig.]

Aufständig, adj. en adv. vijandig;

Aufsäugen, v. a. zogen, door zogen opvoeden. [verpen.]

Aufschauhen, v. a. opstapelen; op-

Aufscharren, v. a. opkrabben, op-graven. [opsprijgen.]

Aufschauern, v. n. s. huiverend,

Aufschauen, v. n. de oogen opslau-opsien. [dern.]

Aufschauern, v. n. s., zie *aufschau-*

Aufschieren, v. a. optrekken, opha-len (bij de wevers).

Aufschrecken, v. a. verschrikken, op-jagen. [hoopen.]

Aufschichten, v. a. opstapelen, op-

Aufschiebling, **Aufschübling**, m. dak-rib, dakspaar.

Aufschieszen, v. n. s. opschieten, schielijk opwasszen; opwasszen; in de hoogte schieten; v. a. opschiet-en.

Aufschlag, m. opslag; belasting; openbare verkoop, opslag (op een kleed). -en, opslaan (in alle betekenissen); optoomen; kraken (noten); slaan (vuur).

Aufschliffen, v. a. opslippen.

Aufschlichten, v. a. opstapelen, op-hoopen.

Aufschlitten, v. a. splitsen, kloven, scheuren.

Aufschluss, m. het opsluiten, ont-sluiten; oplossing, verklaring.

Aufschneiden, v. a. opsnijden, open-snijden, v. n. opsnijden, pogchen.

Aufschneider, m. opsnijder, groot-spreker. -ei, f. pogcherij, groot-spraak, snorkerij.

Aufschnell(en), v. n. s. opspringen, lospringen. [snede, spleet.]

Aufschnitt, m. het op-, opensnijden;

Aufschobern, v. a. op hoopen zetten, in hoopen opsetten, (in sommige oorden) gasten, opgasten, aan-gasten zetten.

Aufschosen, v. n. s. opschieten, snel opwasszen. -schießing, m. telg, spruit, rij; een opgeschooten jongen; een man van fortuin.

Aufschrecken, v. a. opjagen, v. n. s., met schrik opspringen.

Aufschroten, v. a. ophakken, opbo-ren; opwentelen, opprollen (een vat bier of wijn). [stel.]

Aufschub, (g. -es) m. opschorting, uit-liggen.

Aufschultern, v. a. opladen, op de schouders -, te last) leggen.

Aufschüren, v. a. opstoken.

Aufschwammen, (bitr. *Aufschwollen*), v. a. deen opswellen (als eens spons).

Aufschweden, v. a. opbinden, den staart opbinden.

Aufschweissen, v. a. opsmeden, op-solderen, opwellen (bij smeden).

Aufschwalgen, v. a. verzwelgen, verbrassen, doorbrengen.
Aufschwemme, f. helling (de plaats, waar het vlothout op het land gehaald wordt). -n, v. a. het vlothout ophalen; opspoelen.
Aufschwingen, (zich), v. rec. zich verheffen, eene hooge vlugt nemen, naar boven streven. [vlugt].
Aufschwung, m. verheffing, hooge *Aufsehen*, n. opsien, gerucht; opzigt.
Aufschwun, v. n. luid zuchten.
Aufsiecht, f. opsigt, bewind, bestuur.
Aufsicht, m. het opsichten (van eene bende ruiters).
Aufspalten, *Aufspalten*, v. a. openen; wijf open zetten; uitbreiden, opspalken.
Aufspringen, v. a. doen opspringen, met geweld breken, oploopen; opjagen.
Aufsprissen, v. n. s. opschieten; voortkomen, voortbruiten.
Aufsprössen, v. n. s. zie *Aufsprössen*, -*Gebling*, m. eene jonge opgeschotene plant; men van sortuin, gelukkind.
Aufsprung, m. het opspringen.
Aufspulen, v. a. op de spoel (brengen, - laten loopen).
Aufspunden, *Aufspunden*, v. a. de bom of prop van een vat ligten; het propgat openen; openen, open *Aufspüren*, v. a. opporon. [zlaan].
Aufstammen, zie *Aufstemmen*.
Aufstand, m. het opstaan; opstand; lui droochtheid.
Aufstauen, v. n. met verbazing opkijken.
Aufstehen, v. a. opsteken; open steeken; op nieuw sterken; aan vast stecken, op-, saunhechten.
Aufstrecken, v. a. opstrecken (met naalden of spelden), opspelden, aansteken, opsteken (een licht).
Aufstreffen, v. a. stijf maken; opstijven, op nieuw stijven.
Aufstemmen, v. a. opschagen, opzetten.
Aufstoppen, v. a. opzetten, opstajen (met eene stopnaald).
Aufstufen, v. n. s. opstuiven.
Aufstieben, v. a. ophitsen.
Aufstimmen, v. a. stemmen, in den toon brengen.
Aufstöhnen, v. a. luid stenen.
Aufstören, v. a. storen; opjagen; opstoken (vuur).
Aufstoss, m. het opstooten; toeval, bejegening, -*Geisig*, adj. en adv. bedorven, zuur; ongesteld, siekelijk; wienoegd, opreerig. [doen rijzen].
Aufstrahlen, v. a. opstrijken, te berge

Aufstreben, v. n. opwaarts streven.
Aufstufen, v. n. klimmen, rijzen.
Aufsträuen, v. a. opslaan, opzetten, opstroepen.
Aufstutzen, v. a. opslaan, opbuigen, opzetten, opsieren, verfraaijen; v. n. verbaasd opkijken.
Aufstüten, v. a. doen rusten; onderstemmen, stutten.
Aufsummen, v. n. s. brommend opstijgen.
Aufstufen, v. a. opdischen.
Aufstagen, v. a. van dag tot dag uitstellen; v. n. s. opdagen.
Aufstakeln, v. a. optakelen; *sich aufstakeln*, v. r. zich opschikken.
Aufstauen, v. a. en i, v. n. ontdoojen.
Aufstischen, v. a. opdischen.
Aufstoben, v. n. i en s, beginnen te weeden; opruisen; opvliegen.
Aufstrag, (g. -es, pl. -äge) m. opdracht, last.
Aufstragbretchen, *Aufstragholzchen*, n. vergulderspaantje.
Aufsternen, v. a. lostornen.
Auftritt, m. het optreden; tooneel; voorval, gebeurtenis.
Aufstrüben, v. a. omroeren, troebel maken.
Aufwallen, v. n. s, opwellen, opborrelen; opkomen. -ung, f. het sieden; het opruisen; opkoking, opborreling, opwelling.
Aufwanden, v. a. oprollen, om de rol winden. [vertering].
Aufwand, (g. -es) m. kosten, uitgaaf.
Aufwarten, v. n. op iets wachten; oppassen, bedienen; zijne opwachting maken. -*ärter*, m. bediende, dienaar, oppasser. -*ärterin*, f. kammermeisje, vrouwelijke bediende; oppaster.
Aufwärts, adv. opwaarts, naar boven.
Aufwaschen, v. a. wasschen; spoelen, opspoelen; door het wasschen opmaken, opwasschen.
Aufwasch, m. -e, f. het vaten wasschen. -*fass*, -*gefäss*, n. -*zuber*, f. -*kübel*, m. waschvat, spoelvat, tobbe, kuip.
Aufwasser, n. opgelopen, oploopend water.
Aufwechsel, m. opgeld (agio). -n, v. a. opwisselen.
Aufwecker, m. opwekker, porrer, wekker (zoo wel een persoon als een werktuig, b. v. in een uurwerk).
Aufwechen, v. a. weeken; doorweeden, open maken. [haspel winden].
Aufweifen, v. a. haspelen, op doen.
Aufweizen, v. n. aanwijzen; vertooneo, bijbrengen.

Aufwenden, v. a. aanwenden, besteden, gebruiken, te koste leggen.
Aufwiegen (em), v. a. ophitsen, opstoken, oprokken, opruijen. -*ler*, m. oproermaker. -*lerisch*, adj. en adv. oproerig.
Aufwindeln, v. a. de doeken losmaken, ontbakeren; uit de doeken nemen.
Aufwirken, v. a. opanijden (bij de jagers); opslaan (bij de bakkers) een weefsel losmaken (bij de wevers); opwerken.
Aufwisch (er, -*hader*, -*lumpen*), m. vaatdoek, wrijfnap, wrijfdoek.
Aufwittem, v. a. opnuffelen.
Aufwölben, v. a. verwelven, booggewijze bouwen.
Aufwühlen, v. a. omwroeten.
Aufwurm, m. het opwerpen; hoogte, dam, dijk, kade.
Aufwärts, v. a. wekelijk opvoeden, vertroetelen.
Aufzeigen, v. n. aanwijzen, bijbrengen.
Aufziehen, v. a. ophalen, optrekken; open halen, open trekken; ophij-schen, opwinden; opbrengen, opvoeden, folken; bespotten, voor den gek houden; uitslaan, opslaan (bij de goudsmeden); wegu (op de goudschmel); ophouden, met ijdele hoop vleijen, v. n. s, optrekken; rijzen, sich verheffen; voor den dag komen, verschijnen.
Aufzieheseil, n. takel.
Aufzug, m. het ophalen, opakken, enz.; opogt; opschik; schering, ketting (bij de wevers); bedrijf (in een tooneelstuk); vertraging, uitsel, opschorting. -*strücke*, *Aufziehbrücke*, f. zie *Zugbrücke*. -*egeld*, n. bruggeld (voor het ophalen eener brug).
Aufzupfen, v. a. s. applukken, openplukken, los plukken.
Aufzwingen, v. a. opdrukken, oppersen; opbreken.
Aufzwecken, v. a. met houten pinnen aan iets vast maken.
Aufzupfel, m. oogappel.
Auge, (g. -s, pl. -n) n. oog; knop, scheut (aan boomen en planten).
Auigelchen, *Auigelin*, n. oogje.
Auigel, v. a. enten, inenten; v. n. pinkoogen; lonken.
Augen (ader), oogader. -*arzt*, m. oog-aarts, oogmeester, oculist. -*bad*, m.
Augenbänder, m. oogbad. -*betrug*, m. gezigtkundig bedrog, misleiding van het gezigt. -*blick*, m. oogenblik, oogwenk. -*blicklich*, adj. en adv. oogenblikkelijk. -*blin-*

zeln, n. het pknoggen; het lonken.
-blits, m. snelle, doordringende blik. *-bogen*, m. kleur van het oog, boog in het oog. *-braune*, f. wenkbrauw. *-diener*, m. oegendienaar, vleijer. *-diensat*, m. oegendienst, vertooning van dienstvaardigheid, vleijerij. *-entzündung*, f. oogontsteking. *-fall*, n. oogvlies; vlies op het oog; staar. *-fatal*, f. traanpijp, traanfiel, traanbuis. *-flacken*, m. oogvlek, vlek op of in het oog. *-fluse*, m. traanooog, traanooog, het traanooogen. *-förmig*, adj. en adv. oogvormig, in den vorm van een oog. *-geschwulst*, f. uitpuiling der oogen. *-geschwür*, m. ooggezwel. *-glas*, n. oogglas. *-glied*, n. ooglid. *-höhle*, f. oogholte. *-klappe*, zie *Augenlider*. *-krankheit*, f. oogkwaal, oogziekte. *-leder*, n. oogdekseel (voor de paarden). *-lust*, zie *Augeweide*. *-mahl*, n. oogteekening. *-maass*, afmeting met de oogen; oogenschijn. *-merk*, n. het beoogen; oogmerk. *-muskel*, m. oogspier. *-nerve*, f. oogzenuw, gezigtzenuw. *-pulsar*, eene voor oog en al te klein drukschrift. *-punkt*, m. oogpunt, gesigtpunt. *-reize*, m. oogteekening, jeukte in de oogen; bekooring, bekoorlijkheid. *-rinnen*, n. oogloop, oogenvloed. *-saibe*, f. oogenzalf. *-schein*, m. oogenschijn; gezigt, aanschouwing; aanzien; voorkomen. *-scheinlich*, adj. en adv. oogenschijnlijk, klaarblijkelijk. *-schirm*, m. oogscherm. *-schmerz*, m. oogpijn. *-schwäche*, f. zwakheid van gezigt. *-sonne*, f. levendigoog (bij de dichters). *-spiegel*, m. bril (veroud.). *-sprachje*. *-spiel*, n. oogenspel. *-sprache*, f. oogentaal, taal der oogen. *-staar*, m. staar. *-stern*, m. oogappel; kleur der oogen. *-triefen*, n. oogenvloed, oogenvloed. *-triefig*, adj. en adv. leepoogig. *-trost*, m. oogentrost (een kruid). *-verblendung*, f. verblinding van het gezigt. *-wasser*, n. oogwater. *-wek*, n. oogpijn. *-weide*, f. lust der oogen; bekoorlijk gezigt. *-weiss*, n. wit van het oog. *-weite*, f. gezigt, overstionbare ruimte. *-wimper*, *Augenwimper*, ooghaar, haar van de oogleden. *-wink*, m. oogwenk. *-winkel*, m. ooghoek, hoek van het oog. *-wurf*, m. het opslaan van het oog naar iets. *-wursel*, f. speerkruid, St. Joerikruid. *-zahn*, m. oogtand. *-zeuge*, m. ooggetuige. *-zeugwiss*, n. ooggetuigcuis.

Aeugig, adj. incomp. oogig, als; *Kleinäugig*, enz.
Aeugler, m. behoorder; vleijer; huichelaar. *-punkt*, zie *Augenpunkt*.
August, *Augustmonat*, m. oogstmaand, Augustus. *-hafer*, m. vroege haver, winterhaver. *-hopfen*, m. vroege hop. *-schein*, m. nieuwe maan in Augustus (in de sterrekunde).
Augustin(er), *Augustinermönch*, m. Augustijner monnik. *-erin*, *-ernome*, f. Augustijner non. *-erstand*, *-erorden*, m. orde der Augustijners.
Au(h)irsch, *Auenhirsch*, m. het gemeene hert, woudhert, hert der vlakke. *-recht*, *Augerecht*, n. recht op eene weide.
Aurikel, sleutelboom (auricula) beerenoor.
Aus. Afch. prp. voor de werkw. eigenlijk uit. Zulke toezettingen, die in de beide talen volkomen dezelfde beteekenis opleveren, zijn hier weggelaten, en kunnen gemakkelijk uit de grondwoorden opgemaakt worden. B. v. *Ausarbeiten*, gezocht op arbeiten, geeft arbeiden, werken; waarvan uitarbeiden, uitwerken; enz.
Aus, praep. die den datif regeert, uit, over, op.
Ausackern, v. n. uitploegen, opploegen, door ploegen ophalen.
Ausadern, v. a. de aderen uitdoen.
Ausarbeitung, f. uitwerking; volmaking, enz. uitgewerkt stuk.
Ausarten, v. n. s, ontaarden, verbasteren.
Ausbaden, v. n. het baden ten einde brengen; v. a. uitwischen, uitdellen, voor iets boete doen.
Aus(balgen), *-bälgen*, v. n. uit den balg doen; villen; plunderen, uitplunderen (van schrijvers); villen, opsotten.
Ausbau, m. het voltooijen van een gebouw, de laatste hand aan een gebouw, het opmaken van een gebouw. *-en*, v. a. een gebouw van binnen voltooijen, bewoonbaar maken, er de laatste hand aan leggen, opmaken; v. n. het bouwen eindelijk, uitlimmeren.
Ausbändigen, v. a. zich voorbehouden; uitzonderen.
Ausbeichten, v. a. opbiechten, in de biecht bekennen, ontdekken; v. n. het biechten ten einde brengen, uitbiechten.
Ausbeissen, v. a. uitbijten, verdringen, den voet ligen; vorjagen; v. n. ophouden (te bijten, te behouden, vooruitsleeken (bij de bergwerkers),

Ausbeizen, v. a. door scherpe, bijten de middelen wegnemen; uitbijten; reinigen. *Becken-*, vlakken uitdoen.
Ausbessern, v. a. verbeteren, herstellen; verstellen; lappen.
Ausbeten, v. a. met hiden eindigen.
Ausbouts, f. zuivere wist; opbrengst; buit (veroud.).
Ausbesteln, v. a. den huidel-, de beurs (ledigen, zich *ausbesteln*, v. r. het gereede geld uitgeven).
Ausbiegen, *ausbeugen*, v. a. buitenwaarts ombuigen, krom buigen. v. n. s, uit den weg gaan; ontwijken; ontduken (einzig).
Ausbieten, v. a. openlijk aanbieden; uitventen; opveilen.
Ausbilden, v. a. geheel vormen, geheel beschaven, volmaken; verfraaijen, versieren.
Ausbildern, *-er*, m. volmaker, beschaver. *-ung*, f. vorming, beschaving, volmakingschaone gedaante.
Ausbitten, v. a. als een gunst af voorreft versoeken; de vrijheid nemen, van zich voor te behouden.
Ausblättern, v. a. geheel doorbladeren; v. n. a. het bladeren ten einde brengen.
Ausbläuen, v. a. bont en blauw slaan, duchtig afrosen.
Ausbleichen, v. a. uitbleeken; v. n. s, bleek worden; s, met het bleeken ophouden of hetzelfde ten einde brengen.
Ausblück, m. uitsigt, hoop, (beter: *Aussicht*).
Ausbohlen, v. a. met planken bevolieren; met hout beschieten.
Ausborgen, v. a. borgen, ter leen geven, uitleenen.
Ausbrauchen, v. a. opgebruiken; verbruiken; afslijten; ophouden te gebruiken.
Ausbrausen, v. n. niet meer bruischen, bedaren; niet meer gisten of werken.
Ausbrechen, v. a. uitbreken; v. n. s, uitbreken; uitkomen; uitlieken; uitbarsten.
Ausbrannen, v. a. uitbranden, v. n. s, afbranden, met branden ophouden.
Ausbringen, v. a. uitbrengen; uitdoen; verspreiden.
Ausbrück, m. uitbraak, doorbraak; uitbarsting.
Ausbügeln, v. a. linnen strijken.
Aus(h)and, m. puik, het best. *-bündig*, adj. en adv. uitnemend, uitmunten, buitengemeen.
Ausbürren, v. a. afborstelen, stof uitlaan.

Ausbüßen, v. a. boeten, betalen, verzoenen. [uitgraven].

Ausdämmen, v. n. door eenen dam

Ausdampfen, v. n. 2, uitdampen, uitwasemen; 1, met dampen ophouden. [samen, smoren, uitdooven].

Ausdampfen, v. a. uitdampen, uitwasemen.

Ausdärmen, v. a. de darmen uithalen, uitnemen.

Ausdauern, v. n. uithouden, uistaan; v. a. uithouden, duldin.

Ausdehn(en), v. a. uitstrekken, uitspannen, uitbreiden. -ung, f. uitrekking; uitgestrektheid.

Ausdeichen, v. a. afdikken, door eenen dijk afsperken.

Ausdenken, zie **Auslegen**.

Ausdenken, v. a. versinnen.

Ausdielen, v. a. met planken beleggen.

Ausdingen, v. a. voorbehouden, bedingen, zie **Ausbedingen**. [maken].

Ausdörren, v. a. uitdroogen, droog

Ausdrörrn, v. n. 2, dor worden, uitdroogen, verdorren.

Ausdrörschen, v. a. uitdorschen, v. n. met dorschen gedaan hebben of uitscheiden.

Ausdruck, m. uitdrukking. -en, v. a. zoodanig drukken, dat men den stempel zien kan; uitdrukken; v. n. met drukken gedaan hebben.

Ausdrück(en), v. a. uitdrukken, te kennen geven. -lich, adj. en adv. uitdrukkelijk.

Ausdusten, v. n. 2, damp van sich geven, in damp vervliegen.

Ausdulden, v. n. verdragen, duldin, verduren.

Auserekenen, adj. uitgekoren.

Auserwählt, adj. uitverkoren.

Ausfallen, v. n. 2, uitvallen, geraken, wegvallen. -fall, m. uitval, aanval.

Ausfertig(en), v. a. uitvaardigen, vervaardigen, afmaken. -er, m. vervaardiger.

Ausfliegen, v. n. 2, ontvliegen, wegvliegen. -flucht, f. uitvlugt, uitstap, eene kleine reis.

Ausforochen, v. n. 1, uitvorschen, uithooren, naar iets vernemen.

Ausführ(en), v. n. 1, uitvoeren, wegvooeren, vervoeren, voltrekken. -barkeit, f. uitvoerbaarheid. -ung, f. uitvoering, voltooiing, volmaakte daarstelling.

Ausführlich, adj. en adv. uitvoerig, wijdoopig, omslandig, breedvoerig. -keit, f. uitvoerigheid, wijdoopigheid, omslandig verlag.

Ausfüllen, v. a. vullen, volmaken.

Ausfüllungswort, n. een stopwoord.

Ausfüllern, v. a. voeren, met voering dekken.

Ausgabe, f. uitgave, uitgift, kosten; uitgave. [komt; einde].

Ausgang, m. uitgang; uitslag; uit-

Ausgeb(en), v. a. uitgeven, verteren; uitleveren; afgeven, uitstrooien, v. n. wijken; aanblassen. -eluch, n. hoek van uitgave. -egeld, n. klein geld, dagelijksche uitgaven, zakgeld. -er, m. uitgever, enz.; trekker (van eenen wissel). -erin, f. uitgeefster, enz.; huishoudster.

Ausgebur, f. voortbrengsel (des geestes).

Ausgehen, v. n. 2, uitgaan; eindigen; verschieten; uitkomen, vervuld worden (van droomen); 1, ophouden met gisten, rijzen (van deeg); v. a. opjagen (het wild), terwijl men het zoekt.

Ausgeissen, v. a. ontbladen, afbladeren, (den tabak van de overtollige bladen berooven).

Ausgelassen, adj. en adv. uitgelaten, ongebonden, moedwillig. -heit, f. ongebondenheid, ongeregeltheid, moedwilligheid. [halve].

Ausgenommen, prep. uitgenomen, be-

Ausgerben, **Ausgerben**, v. a. uitlooijen.

Ausgiebig, adj. uitleverend, opprenkend, rijk. [ken, vereffenen].

Ausgleichen, v. a. gelijk-, effen) ma-

Ausglühen, v. a. gloeijen, uitbranden.

Ausgröbern, v. a. (de tanden van eene kam) wijder maken.

Ausgräten, v. a. de graten uitdoen.

Ausgrübeln, v. a. uitvorschen; nadenken, ondersoeken.

Ausgründen, v. a. (beter *ergründen*), navorschen, tot den grond toe doorzoeken.

Ausgues, m. het nieltje, het uitgetogene, uitgietsel; gootsteen.

Ausgippen, v. a. pleisteren.

Ausgackeln, v. a. onthaken, losmaken.

Auskändig(en), v. a. overgevoen, overhandigen. [bord].

Aushang, **Aushängeschild**, m. uithang.

Aushangen, v. n. uithangen. -hängen, v. a. uithangen, uitstellen, uitenemen (eene deur).

Ausharren, v. a. uithouden, volhardin, verduren, uistaan.

Aushärten, zie **Abhärten**.

Ausheben, v. a. uithelven, uithemen; werven (rekruten); tappen (wijn enz. met den hevel); uitkippen, uithoelen; uithalen.

Aushecken, v. a. uithreedin.

Ausheilen, v. a. in den grond genezen; v. n. 2, geheel en al genezen.

Ausheitern, v. a. ophelderin, helder, klaar maken. [ken].

Ausheizen, v. a. warm maken; sto-

Aushellen, zie **Ausheitern**.

Aushöhnen, v. a. bespotten.

Aushöken, v. a. in het klein verkoo-

Ausholen, v. a. uitvorschen, nitragen, uithooren; v. n. de hand, den arm opheffen, om te slaan.

Aushören, v. a. tot aan het einde toe aanhooren. [beknooren].

Aushunzen, v. a. bespotten, bekijven,

Ausjät(en), v. a. uitwieden, uitrooien, afsetten. -siam, n. een wiaerlijzer. [den].

Ausjochen, v. a. van het juk bevrij-

Auskalben, v. n. *diess Kuh hat ausgekalbt*, deze koe kalft niet meer.

Auskehricht, **Auskehrig**, n. uitverge-

Auskeilen, v. a. iets met een' beitel uit of van elkander slaan.

Auskeimen, v. n. 2, kiemen, schieten.

Auskeltern, v. a. uitpersen, uitdrukken; v. n. met persen eindigen.

Auskernen, v. a. de kern, pit uitdoen.

Ausklagen, v. a. in rogtin vervolgen, ter uitlevering van iets, n. ophouden met klagen.

Ausklären, v. a. opklaren, ophelderin.

Ausklatschen, v. a. uitpraten, bekend maken; met iemand spotten, terwijl men in de handen klappt; v. n. met spotten ophouden.

Ausklawen, v. a. afkluiven, uitpluizen; uithalen; mitdenken.

Ausklügeln, v. a. uitvorschen, uitdenken, uitvinden.

Auskommen, v. n. 2, uitkomen, uitgaan; openbaar worden, uitlekken; overeenkomen, over weg kunnen; genoeg hebben. -, subst. n. bestaan, onderhoud.

Auskörnen, v. a. de korrels uitdoen.

Auskoeten, v. a. al proevende uitkiezen, of ook ledigen.

Auskundschaften, **Auskunden**, v. a. nasporen, navorschen, bespieden.

Auskunft, f. middel; verklaring; bestaan.

Auskünste'n, v. a. door kunst uitvinden; kunstig uitwerken.

Auslachen(werth), **würdig**. (btr. *lachenwerth*), adj. belagchenswaardig, bespottelijk, belagchelijk.

Ausladen, v. a. ontladen, ontschepen, lossen. [bank].

Auslage, f. uitgave; verschoot; toon-

Ausland, n. vreemd land, buitenland. -länder, m. uitlander, vreemdeeling. -länderinn, f. eene uitlandsche, vreemde vrouw. -ländisch, adj. uitlandsch, uithemsch.

Auslangen, v. n. uitkemen; toekomen.

Auslaten, v. a. uitlaten; staken, vrij

- laten gaan; wijder maken (een kled).
- Auslaufen**, v. n. 2, uitloopen; uitlekken; ophouden hitzig te zijn (van dieren).
- Auslangen**, v. a. loogen; uittrekken.
- Ausläuten**, v. a. uithouden, met luiden het einde van iets aankondigen; v. n. met luiden ophouden.
- Ausläutern**, v. a. suiveren, uitpoelen, uitwassen. [ruimen.]
- Auslesen**, v. a. ledigen, ledig maken;
- Auslegen**, v. a. uitleggen, ten toon verloop uitzetten; voorschieten; nitleggen, verklaren.
- Auslegungskunst**, f. uitlegkunde.
- Auslehren**, v. a. genoegzaam leeren.
- Auslenken**, v. a. uittwijken, ontwijken, met den wagen, enz. het spoor verlaten voor een' ander (einsam).
- Ausliefern**, v. a. overleveren, over geven. [ren, eengat maken.]
- Auslöchern**, v. a. uitholen, doorbooren.
- Auslöchen**, v. a. 2, uithuissoeken, dempen; uitwischen; v. n. 2, uitgaan; sterven. -lich, adj. uitdoofbaar, uitblusbaar.
- Auslös(en)**, v. a. uitsnijden, losmaken, een pandgoed lossen, ontpanden; los, vrijkoopen. -bar, adj. en adv. wat niet iets gelijkt kan worden, losbaar.
- Auslossen**, v. a. loten; verloten. -lösung, f. lossing enz., losgeld. -Lösungsvertrag, m. overeenkomst wegen uitswisseling der gevangenen.
- Ausmachen**, v. a. uitmaken, uitdoen; afdoen, beslissen; voorsien; ontdekken; uitvinden; bezorgen (iemand een dienst, enz.)
- Ausmalen**, v. a. uitmalen; v. n. met malen eindigen.
- Ausmalen**, v. a. uitschilderen; versieren; kleuren (een landkaart, enz.)
- Ausmarken**, v. a. met grenssteen, palen voorsien, teekenen.
- Ausmarsch**, m. uitmarsch, vertrek.
- Ausmarschen**, v. a. seer vet mosten.
- Ausmauern**, v. a. met eenen muur voorsien. [graven, uitholen.]
- Ausmeisseln**, v. a. met een' beitel uitsmerzen, v. a. uitlezen, afsonderen, uitsluita. [brengen.]
- Ausmitteln**, v. a. uitsvinden, teregt-
- Ausmünzen**, v. a. munten, geld slaan.
- Ausmütern**, v. a. uitmonstren, uiterwerpen, uitschieten; opsieren.
- Ausnahms**, f. uitzondering.
- Ausnähen**, v. e. stikken, borduren.
- Ausnehmend**, adj. en adv. uitsnemend, nitgesoekt, nitmuutend, buitenge-
- Ausnippen**, v. a. uitslurpen [meen.]
- Ausparieren**, v. a. afworen.
- Auspauken**, v. a. bij het geluid der pauken bekend maken, uitha-
- Auspauken**, v. a. de goederen van zijnen schuldenaar in beslag nemen.
- Auspfeifen**, v. a. uitlagchen, bespotten, uitjouwen, uitsluita; v. n. met fluiten ophouden.
- Auspflastern**, v. a. volledig of geheel bepleisteren, bevroeren, plaveijen.
- Ausplaten**, v. a. (het binnenste van een vertrek) plaveijen, bevroeren.
- Auspochen**, v. a. Eenen-, iemand van een plaats verdrijven, door met eenen stok op den grond te slaan, om hem schrik aan te jagen; aan de mijnwerkers het teeken geven, om op te staan. [zien.]
- Ausplatern**, v. a. met kuszen voor-
- Ausprägen**, v. a. geld slaan; duidelijk indrukken, insnijden, inprenten.
- Auspredigen**, v. n. de predikatie eindigen, ruchtbaar maken.
- Auspressen**, v. a. uitpersen, uitdrukken; afpersen (iemand tranen).
- Ausprügeln**, v. a. afrossen.
- Auspunktieren**, v. a. met stipjes uitteekenen; door stipjes waarszeggen; voorzeggen.
- Ausputz(en)**, v. a. opschikken, suiveren, verbeteren; bestraffen; uitsnuiten (de kaars). -er, m. opschikker; verbeteraar; berisper.
- Ausradieren**, v. a. met een pennemes uitkrabben, hetgeen niet op het papier moest staan.
- Ausrasen**, v. n. rason, tieren, bulderen, lichtmissen; gedaan hebben met rason, uitrasen, enz.
- Ausrasten**, **Ausrühen**, v. n. uitrusten.
- Ausrauchen**, v. a. uitrooken (een pijp), uitrooken, door den rook uitdrijven (een' vos uit zijn hol); v. n. met rooken ophouden.
- Ausräuchern**, v. a. uitrooken, bewoerouken. [den.]
- Ausraufen**, v. a. uitplukken, uitwied-
- Ausräumen**, v. a. opruimen, ledig maken.
- Ausrampen**, v. a. de ruppenesten van de boomen afnemen.
- Ausräusporn**, v. a. uitrogohelen, tasje ruimen lossen.
- Ausreden**, f. voordragt; uitvlugt, voorwendeel, verschooning; tegenwerping. -n, v. a. uitpreken, beschrijven. [regenen ophouden.]
- Ausregnen**, v. n. uitregenen, met
- Ausreiden**, v. a. Ein Schiff-, een schip uitrusten.
- Ausreichen**, v. n. 2, toereiken, genoeg hebben. [maken.]
- Ausreinigen**, v. a. reinigen, schoon
- Ausreisen**, v. n. 2, afreizen; 1, met reizen uitscheiden.
- Ausreissen**, v. a. scheuren, rijken; uittrekken, uitroijen; breken; doorbreken; v. n. 2, breken, scheuren, splitsen, bersten; wegloopen.
- Ausreisten**, zie **Ausjäten**.
- Ausreiter**, m. een, die te paard uitrijdt. [ken.]
- Ausrecken**, v. a. verrekken, verstui-
- Ausrichten**, v. a. effen, gelijk, recht maken; verrigten, volvoeren, volbrengen, herwerken.
- Ausringen**, v. a. uitwringen; v. n. zijne worsteling eindigen.
- Ausrinnen**, v. n. 2, uitlekken.
- Ausrispen**, v. a. de ribben van een beest uithoeden, uithooven; de stengels uit den tabak doen.
- Ausritt**, m. het uitrijden te paard.
- Ausröden**, v. n. 1, met den wortel uittrekken, door uitrooijing van het onbruikbare een land tot aanbouw vatbaar maken,
- Ausröten**, v. a. uitrooijen, uitrooijen.
- Ausruf**, -ung, f. uitroeping; openbare verkoop; afkondiging; omroeping. -en, v. a. uitroepen, uitschreeuwen, omroepen; bekend maken, verkondigen, afkondigen; v. n. uitroepen, -ungsscheiden, n. uitroepingsteeken, verwonderingsteeken. [trekken.]
- Ausrütteln**, v. a. uitschudden.
- Aussaaf**, f. saad, dat tot zaaien gebruikt wordt, zaaizaad.
- Aussäckeln**, v. a. oversakken, uit de zakken doen.
- Aussage**, f. uitspraak, getuigenis. -n, v. a. uitspreken, zeggen, be-lijden, getuigen.
- Aussatz**, m. uitslag, melastschheid; inleg, inset (in het kaartspel). -ätzig, adj. melastoch.
- Aussatzung**, v. n. 2, v. a. uitsuigen; uitputten; uitmergelen; v. n. met suigen ophouden; met sopen ophouden. -er, m. uitsuiger, enderdukker. -ung, f. het uitsuigen enz.
- Ausschälen**, v. a. schillen, uitspellen; uitdoppen; den bast afdoen; beschieten (met planken). [ken.]
- Ausschänden**, v. a. schelden, uitma-
- Ausscharrn**, v. a. uitkrabben; opgraven, opdelen. [takken.]
- Ausscharten**, v. a. uittanden, uit-
- Ausschattiren**, v. a. schaduwen.
- Ausschauflin**, v. a. met de schop uitdoen, wegmenen; uitschofflen.
- Ausschäumen**, v. a. uitschuimen, het schuim uitdoen; v. n. ophouden met schuimen.
- Ausscheiden**, v. a. afzonderen, af-

scheiden; v. n. s, uitscheiden, heengaan. [maken.]
Ausschellen, v. a. door de bel bekend
Ausscherzen, v. n. ophouden met scherppen, hoerten.
Ausschicken, v. a. uit eene plaats wegzenden.
Ausschieben, v. a. uit iets schuiven.
Ausschleusen, v. a. uitschieten; den vorm van een goet blad opmaken, het wit, de interlinien enz. uit een' gezotten vorm of blaadsjide nemen.
Ausschiffen, v. a. lossen, ontschepen, met een schip buiten 's lands voeren. [trekken, afhalen.]
Auschinden, v. a. villen, het vel af
Auschirren, v. a. uitspannen, het tuig afdoen (van paerden).
Ausschlag, m. eerste slag; stol (tapijten); zoo veel tapijten, als tot het behangen van een vertrek noodig zijn; doorslag (van ceus waag), uitslag (op de huid); uitslag, einde, gevolg.
Ausschlagen, v. a. uitslaan. [ren.]
Ausschleimen, v. a. van slijm zuiveren.
Auschließen, v. n. s, voor den dag komen; uitkruipen; opgaan.
Ausschleusen, v. a. uitsluiten, buiten sluiten. -lich, adv. uitsluitend, der wijze, bij uitsluiting.
Ausschließen, v. n. s, uitglippen, uitgliden.
Ausschluss, m. uitsluiting [maken].
Auschmälen, v. a. uitschelden, uitschmieren, v. a. bestrijken, bepleisteren; samen (flaasjen, lappen).
Auschmücken, v. a. op-, versieren, opschikken. [maken, ontbinden.]
Auschnappen, v. n. s, zich los, vrij
Auschrauben, v. a. eich -, zich onttrekken; v. n. adem halen; v. n. 1, ophouden met snuiven.
Auschneid(eisen), -messer, n. veegmes (van den hoefsmid); snijmes (van den woadheeler). -en, v. a. uitsnijden; ontmanen, lubben; bij de el verkoopen, snoeijen.
Auschneusen, v. a. uitsnuiten.
Auschchnitt, m. uitsnijding.
Auschneiden, v. a. uithouwen, uitsnijden, gravoren. [geen.]
Auschmüren, v. a. ontrijgen, loerij-
Auschöpf(en), v. a. uitscheppen, mitputten, uit-, droegmalen. -er, m. uitschopper; droogmaler. [pen.]
Auschossen, v. n. s, uitspruiten, uitlo-
Auschrei(en), v. a. uitkrijten, uit-, om) roepen. -er, m. uit-, om) roe-
Auschreiten, v. n. s, afwijken, over-
 treden.

Auschrotten, v. a. afschollen, uitpel-
 len; een vat uit den kelder halen.
Auschuss, m. uitschot, uitwerpel;
 het beste in zijne soort, het uitgele-
 tene; afgevaardigden; landmilitie. -tag, m. vergadering der sta-
 ten van een rijk, landdag.
Auschwäken, v. a. uitspoelen.
Auschwärmen, v. n. uitzwarmen,
 met zwermen ophouden; bedaar-
 worden.
Auschwätzen, zie *Ausreden*, uitpraten;
 zich door praten verontschuldigen.
Auschweef, f. buitensporig-
 heid; uitweiding van zijn onder-
 werp; verstrooijing van gedachten.
Auschweilen, v. a. eene andere dan
 rechte gedaante geven, rond uit-
 snijden; v. n. 2, van zijn onder-
 werp afgaan; uitsporig, buitensporig
 zijn; uitspatten. -d, adj. buitensporig, los.
Auschwemmen, v. a. uitspoelen, uit-
 diepen (van een' stroom).
Auschwitzen, v. a. uitzweten; ver-
 geten; v. n. ophouden met zweeten;
 s, uitzweeten.
Auswegeln, v. n. 2, onder xil gaan.
Aussehen, v. a. totaan het einde zien;
 over of doorsien; uitkiezen. -, n.
 uitzigt, gezigt.
Aussehen, v. a. doorsijgen.
Aussehen, v. n. s, den huijg zeemen,
 zuiveren. [zijn.]
Aussein, v. n. s, uit zijn, gedaan
Aussen, von *Aussen*, adv. buiten, van
 buiten.
Aussenden, v. a. uitsenden, afsenden.
Aussenside, f. het uiterste, de bue-
 tenszijde.
Aussenverlo, n. pl. buitenwerken.
Aussengraben, m. buitengracht.
Ausser, praep. met den dat., buiten.
Ausser der Stadt, buiten de stad.
Ausser Stande, buiten staat.
Ausserdem, conj. bovendien.
Ausserer, (der, die, dat), adj. uiter-
 lijke, uiterste, buitenste.
Aussergerichtlich adj. buiten het ge-
 rogt. [buiten.]
Ausserhalb, praep. met den gen.,
Ausserlich, adj. en adv. uiterlijk,
 uitwendig.
Aussern, v. a. uiten, verklaren. *Es*
wird sich bald -, het zal weldra
 blijken. [gewoona, ongemeen.]
Ausserordentlich, adj. en adv. buiten-
Aussetzen, v. a. uitzetten; uitsstellen;
 berispen; ten toon, bloot stellen;
 verplanten; bepalen, bestemmen.
Aussieht, f. uitsigt, gezigt.
Aussehen, v. a. verzinnen.
Auswitz, m. portier van eene koets.

Aus(spähen, -spiesiren), v. a. bespie-
 den, begluren.
Ausspann, m. herberg, plicisterplaat.
Ausspennen, v. a. klieven; buiten het
 huis sluiten.
Auspotten, v. a. honen, bespoiten.
Ausprache, f. uitspraak
Ausprechlich, adj. en adv. uitspreek-
 baar, dat uitgesproken kan worden.
Ausprengen, v. a. laten springen; in
 galop laten loopen; laten uitsprin-
 gen (een stuk uit een' muur, enz.);
 verspreiden, uitstrooien.
Auspringen, v. n. met springen op-
 houden; uitspringen, wegloopen.
Auspuiten, v. a. uitspuiten, door
 spuiten zuiveren; uitspuiten, uit-
 werpen; v. n. s, uitspuiten, spui-
 tend uitloopen.
Ausprüdeling, m. uitspruitel.
Auspruck, m. uitspraak.
Ausprühen, v. a. uitwerpen.
Auspülicht, n. spoelwater, vuilnis,
 dat van het spoelen komt. [den.]
Ausputzen, v. a. met planken beklee-
 den.
Auspüren, v. a. opsporen.
Austoffen, v. a. uitstoffen, op-
 schikken; uit-, toe)rueten.
Austand, m. achterstand, achterstal-
 lige schuld. -ständig, adj. achter-
 stellig.
Austänkern, v. a. met stank vervul-
 len; doorsnoeken, doorsnuffelen.
Austatt(en), v. a. uithuven, terwijl
 men een huwelijksgoed mede-
 geeft; uithuven (een' gevange-
 nen). -ung, f. huwelijksgeve, gift,
 uitzet.
Austehen, v. n. s, buiten staan v. a.
 over eene staan, gedurende dat
 het eene of andere verrigt wordt;
 uittienen; uitstaan, duldin, lijden,
 doorstaan. -d, adj. uit-, door-
 staande.
Austeigen, v. n. s, uittreden, uit-
 gaan; af-, uit) klimmen.
Austellen, v. a. uitsstellen; uitson-
 deren; tekenen, (eene) wissel
 enz.); ten toon-, te koop) stellen.
 -r, m. uitssteller; trekker van eene
 wisselbrief.
Austewer, f. uitzet, huwelijksgift.
 -en, v. a. eene dochter met eene
 uitzet uithuven.
Austochern, v. a. stoken, sohoon ma-
 ken (de tanden). [vullen.]
Austopfen, v. a. opstoppen, op-
Austoss, m. staat, uitsval, bij het
 schermen. -en, v. a. uitslooten,
 uitwerpen, verbaanen; uitslaten;
 v. n. 1, een' uitsval doen, slooten.
Austrischen, v. a. uitstrijken, door-
 halen, uitschrapen; hekelen, gee-

'sele; prijzen; v. n. s. uitloopen. [zwerven, stroopen.

Austreifen, v. n. 2, omzolen; rond-

Austreiben, v. n. a. tot aan het einde strijden; v. n. 1, met strijden ophouden. [stormen.

Austürmen, v. n. ophouden met

Austufen, v. a. een vertrek met houtwerk bekleden, beschieten.

Auster, pl. m., f. oester. -bank, f. oesterbank. -nfscher, m. oester-visscher. -nkrämmer, m. oesterman, oesterkooper. -schale, f. oester-schelp. -vogel, w. zeepspecht.

Austiefen, v. a. dieper maken.

Austrag, (g. -es, pl. -äge) m. uitsleg, afloop, beslissing; scheidsreger der rijkstanden; uitkomst, bedrog. -en, v. a. uitdragen; vertellen.

Einem, van iemand kwaadspreken; rondbrengen; v. n. belooopen. bedragen. -lich, adj. voordeelig.

Austrauern, v. n. den rouw uitdragen.

Austrennen, v. a. los tornen, uittomen.

Austret(en), v. a. uittreden, uittreppen; vertreden, door treden wijder maken; v. n. s. uittreden, uittappen; uitgliden; zich verwijderen; overstroomen; overloopen; deserteren. -er, m. weg-, overlooper, deserteur. -ung, f. het uittreden, uitgaan, overloopen.

Austritt, m. het uittreden, enz.; balken.

Auströcken, v. a. uitdroogen, droogmaken. v. n. s. opdroogen.

Austropfen, v. n. s. uitdruipen; 1, ophouden met druipen.

Austunken, v. a. uitdoopen, door doopen ledigen.

Austuschen, v. a. met Oostindischen inkt schaduwen.

Austwahl, f. keuze, verkiezing; het uitgesechte, -sklen, v. a. uitkiezen, uitsieken.

Austwahlen, v. a. uittrollen; het koren uit de aren rollen; v. n. eenen wale (dans) teneinde dansen.

Austwandern, v. n. s. verkuisen, doorreizen; 1, sijne reis eindigen.

Auswärmen, v. a. dooren door warm maken; stoken. [ten.

Auswarten, v. a. het einde afwach-

Auswärtig, adj. vreemd, uitlandsch.

Auswärts, adv. buitenwaarts; buiten 's lands.

Auswaschen, v. a. uitwassen, uitspoelen; uitholen; v. n. 1, met waschen ophouden.

Auswaschen, v. n. s. uitwassen, uittreuen; v. a. met wasjen ophouden; 1, tot den vollen wadom komen; ophouden te groeijen.

Auswassern, v. a. in versch water leggen, laten uittrekken.

Ausweg, m. uitweg, uitvlugt.

Auswehen, v. a. uitwaaijen, uitblazen v. n. met waaijen ophouden.

Ausweichen, v. a. door en door weeten, week maken.

Ausweichen, v. n. ontwijken, vermijden (sinem); eenen verkeerden stap doen, mistappen.

Ausweichen, v. a. ontweijen, uittomen; het ingewad uithalen.

Ausweinen, v. a. uitweenen; v. n. met weenen ophouden.

Ausweisen, v. a. verwijzen; bannen, zich ophelderen. [overstrijken.

Ausweisen, v. a. witten, met kalk

Ausweilen, v. a. wijder maken.

Auswendig, adj. en adv. uitwendig, uiterlijk.

Auswerfen, v. a. uitwerpen, uitzetten; vaststellen, b. v. een jaargeld. v. n. eerst werpen.

Auswintern, v. a. den winter door bewaren; v. n. s. door de koude bedorven.

Auswittern, v. a. verluichten; ontdekken, op het spoor komen; v. n. s. bederven door de lucht; 1, ophouden onstuimig te zijn.

Auswischen, m. oevandweil; wisscher, om het kanon schoon te maken; bevinging.

Auswölben, v. a. overwelven, welven.

Auswölken, (eich) v. r. ophlaren, ophelderen.

Auswuchs, m. uitwas, uitpuitel.

Auswurf, m. uitwerpen; eerste worp; hetgene uitgeworpen wordt, uitwerpsel, uitschot, slechte waar.

Auswürfen, v. a. verdebellen.

Auswürfig, adj. dat uitgeschoten, verworpen, weggeworpen wordt.

Auswürfling, m. een verworpseling, een gebaane.

Aussachen, v. a. uittanden.

Aussahlen, v. e. voldoen, betalen.

Aussählen, v. a. uistellen, bij het getal verkoopen; v. n. geheel tellen, met tellen ophouden.

Aussähen, v. n. altootanden hebben.

Aussanken, v. a. bekijken, uitschelden, uitsaken; v. n. ophouden met kijven.

Aussähen, v. a. de tienden van iemand nemen, uitzetten.

Aussähen, v. a. uittieren, kwijnen, uitdroogen, uittreuen; v. n. s. uittieren, (van hartzer vergaan).

Aussähen, v. a. teekenen, merken; opteekenen, afschrijven; ten einde teekenen, afmaken; met onderscheiding behandelzen; (eich) v. r. nitmunten, zich onderscheiden.

Aussähen, v. n. s. uittrekken, verhuizen, vlugten; v. a. afstrekken, uittrekken, uithalen. -ung, f. het trekken, uittrekken.

Aussähen, v. a. versieren, opschikken. [meren.

Aussämmern, v. a. van boven betimmeren.

Aussärfeln, v. a. afspassen, afmeten.

Aussähen, v. a. uittuiten.

Aussäug, m. uittogt, uittrekken, uittreksel; lade, verhuizing.

Aussäufen, v. a. uithalen, uitrukken, uittrekken.

Auster, m. heter: *Sokriststeller*, een schrijver van boeken.

Auweh, interj. helms! o mij!

Au, **Aee**, heter: *Achse*, f. wagenas.

Aut, pl. *Aeste*, f. eene aks, bijl.

Auur, m. heter: *himmelblau*, auur, hemelsblauw. -u, adj. dat hemelsblauw van kleur is.

Az, f. zie *dtv*.

B.

BAA

B is de tweede letter van het Alphabet; een der medeklinkers.

Ba, **ba**, interj. om bespottig of afkeer uit te drukken.

Banke, zie *Babe*.

Beer, zie *Bar*.

BAB

Babbeln, v. n. babbelen, praten.

Bach, (g. -es, pl. -äche) m. beek, kleine rivier. -amuel, zie *Bachstels*. -appel, m. -birne, f. appel, peer, die geschikt is om gebakken te worden; gedroogde appel of

BAC

B&C

peer. -bunge, m. waterkers. -e (pk. -en), f. eens wilde zoug. -er, m. wild zwijn van a jaar.

Bäcklein, n. beekje.

Bach (müde, f. watermuut. -stla, f. kwikstaart. -wäde, f. waterwilg

Bachbord, m. bakboord, de linkerzijde van een schip.

Bachs, (pl. -n) (*Backen*, m.), wang, koon. -*bein*, n. kakebeen.

Backen, v. a. en n. bakken. -*bart*, m. bakkebaard. -*drüse*, f. onderkaakklief. -*grübchen*, n. putje in de koon. -*maus*, f. kaakpier. -*echtag*, m. oorveeg. -*zahn*, m. kies, baktand.

Bäcker, m. bakker. -*bursch*, *Bäckerknecht*, m. bakkersknecht. -*ei*, f. bakkerij. -*laden*, m. bakkerswinkel. -*handwerk*, n. bakkerswerk. -*sunft*, f. bakkersgeld.

Backfisch, m. visch om te bakken, braadvisch. -*ofen*, m. bakoven. -*pfanne*, f. bakpan, braadpan. -*schaufel*, f. schietschop, om het brood in den oven te zetten.

Bad, (g. -es, pl. *Bäder*) n. bad. -*ecur*, f. badkuur, het gebruiken van gezondheidsbaden. -*efrau*, -*emagd*, f. badvrouw, badmeid. -*emutter*, f. vroedvrouw. -*en*, v. a. baden, n. sich baden. -*er*, m. badstoofhouder. -*eret*, f. badhuis. -*eswanen*, f. badkuip.

Baffen, *Bäfen*, v. n. keffen.

Bäffchen, n. een wit lapje, hetwelk de geestelijken onder de kin dragen. -*Bagage*, f. bagage. [gen.]

Bagger, m. baggerman. -*n*, v. n. baggeren.

Bähen, v. a. stoven, verwarmen; roosten (brood).

Bahn, (pl. -en) f. baan, weg; baan (van een' rok). -*en*, v. a. banen, effenen.

Bahr(e), (pl. -en) f. draagbaar; doodbaar. -*kleid*, n. doodkleed. -*wagen*, m. lijkwagen.

Bai, *Bay*, (pl. -en) f. basi, bogt.

Bajonet, (g. -es, pl. -e) n. bajonet.

Bake, (pl. -n) f. baak. -*n*, v. n. habakel, m. stok. [kenen.]

Balhier, enz. zie *Barbier*, enz.

Bald, adv. haast, ras, voort, schielijk, weldra, vroeg, bijna; — — —, nu eens, dan weder.

Baldachin, (g. -es, pl. -e) m. troonhemel (een vierkante hemel van kostelijke stoffe, dien men over het hoofd der vorsten zet).

Baldian, (g. -e) m. baselwortel.

Baldig, adj. zie *Bald*.

Balester, (g. -e) m. armborst, handboog.

Balg, (g. -es, pl. *Bälge*) m. huid; schil, bast; blaasbalk, huik, balg; kind; hoer. -*en*, (zich) v. r. vechten. -*entreter*, m. of geltreder. -*eret*, f. vechterij,

Balken, (g. -e) m. balk. -*hand*, n. een ijzeren haak, of kram, waardoor men de balken aan elkander vastklampt. -*keller*, m. een kelder, die niet overweldt is. -*kopf*, m. bovenbalk, architraaf. -*stütze*, f. -*träger*, m. schoorbalk. -*wage*, f. balans, Romeinsche schaal, unster.

Ball, (g. -es, pl. *Bälle*) m. bal, danspartij, speelbal. -*haus*, n. kaatsbaan. -*meister*, m. kaatsmeester. -*on*, (g. -s, pl. -e) m. windbal, een lederen bal vol wind. -*spiel*, n. het spelen met den bal, kaatsen. -*schlagen*, v. a. kaatsen.

Ballast, (g. -es) m. ballast. -*schiff*, m. een ballastschip.

Ballei, f. kommandeurschap; baljuw of drossaardchap.

Ballen, v. a. een' hak (of baal) samen drukken; (zich) tot een' bal worden. -*, (g. -e)* n. bal. -*binderlohn*, m. pakloon. -*klinge*, f. fleurret, schermdegen. -*schwur*, f. pakgeren, paktouw. -*tuch*, n. pakdoek.

Ballett, (g. -es, pl. -e) n. een ballet, dans van gemakerde personen.

Balsam, (g. -es, pl. -e) m. balsem. -*büchse*, (pl. -n) f. een reuk- of balsemdoosje. -*iren*, v. a. balsemen, inbalsemen; zalven. -*isch*, adj. en adv. balsemschtig.

Balsamin(e), (pl. -n) f. balsamine (plant).

Bais, f. de tijd, wanneer de knorhanen, enz. ritstig zijn. -*en*, v. n. ritstig zijn (van knorhanen, enz.)

Bämme, (pl. -n) f. eene boterham.

Baumeln, zie *Baumeln*.

Bams, m. (pl. -e) een gevuld zadeltussen. -*en*, (in de looijerij) de vellen kloppen.

Banco, zie *Bank*.

Band, (g. -es, pl. *Bänder*) n. lint; band, hoepel. -*macher*, m. lintveer. -*messer*, m. stopmes. -*nagel*, m. veegnagel, haak, kram, houwvast. -*reif*, m. hoepel. -*schleife*, f. strik van linten. -*stück*, n. wagenluns. -*treese*, f. boordsel van linten. -*weide*, f. bindwilg. -*werk*, n. uitgesneden werk, lintwerk. -*wirker*, m. lintwever. -*wurm*, m. lintworm. [ijzer, keten.]

Band, (g. -es, pl. *Bände*) n. boei.

Band, (g. -es, pl. *Bände*) m. hand, deel van een boek.

Bande, (pl. -n) f. eene bende, menigte; band (aan een biljard).

Bandelier, (g. -s, pl. -e) n. bandelier.

Bändig, adj. tam, mak, bedwingbaar. -*en*, v. a. in den ban houden, temmen, tuchtigen, bedwingen.

Bandit, (g. -en, pl. -en) m. bandiet, straatroover; gebannene.

Bang(e), *Bängere*, *Bängste*, adj. en adv. bang, bevreesd, benaauwd. -*igkeis*, angst, bevreesdheid, benaauwdheid.

Bängel, zie *Bengel*.

Bank, (pl. *Bänke*) f. bank, zandbank. -*lehn*, f. leuning van eene bank. -*note*, f. -*zettel*, m. bankbriefje. -*ogold*, n. bankgeld. -*owertk*, m. waarde, prijs van de bank.

Bank, (pl. -en) f. wisselbank, bank (bij het spel). -*art*, (g. -es, pl. -e) m. bastaard. -*eisen*, n. eene ijzeren kram, houwvast.

Bänkel(sänger), m. liedzinger. -*sängerinn*, f. liedzangster.

Bankerott, (g. -es, pl. -e) m. bankroet. -*iren*, v. n. bankroetspelen, faillieten. -*irer*, m. bankroetspeler, bankroetier. [ren.]

Bankettiren, v. n. bankettoren, gastro-

Bann, (g. -es) m. kerkan; rechtgebied, greascheiding. -*en*, v. a. bannen, uitbannen, bewerken. -*fluch*, zie *Bannstrahl*. -*richter*, m. banregter; crimineel regter. -*strahl*, m. kerkelijke ban, banbliksem. -*wald*, m. bosch, waarin verboden is te jagen, of hout te halen. -*wart*, m. landsopsiener. -*wasser*, n. water, waarin men niet vischen mag.

Banner, m. banner; die bant, verbant, bezweert, vaandelbanier. -*herr*, m. baanderheer, banierdrager.

Banquier, m. een bankier.

Banse, (pl. -n) f. *Bansee*, dat gedeelte eener schuur, waar het koren geborgen wordt. -*n*, v. a. schuren, in de' chuur halen.

Bar, adj. en adv. bloot, naakt; geroed, baar.

Bär, (g. -en, pl. -en) m. beer. -*enbeisser*, m. beerenbijter, hond, die tot de beeren gebruikt wordt. -*endecke*, f. een dek van eene beerenhuid. -*enfang*, m. beerenvangst. -*enführer*, m. beerenhoeder, een sterrebeeld, dat soo genoemd wordt; beerenleider. -*enhaut*, f. beerenhuid. *Auf der -liegen*, lui zijn. -*enhäuter*, m. lui, traag mensch; bloedraad. -*enhäuteret*, f. lafhartigheid, blooheid, traagheid. -*enklärerisch*, adj. lafhartig, bloot, traag. -*enkeits*, f. beereengevecht. -*enhäter*, -*enleiter*, m. beerenleider, landlooper. -*enjad*, f. beerenjagt. -*enkaw*, m. beerenklaauw. -*enährlein*, n. beerenoot,

(plant). -ontast, f. de poot van een' beer. -ensmuf, m. eene mof van boerenvel. [huis.]
Barake, (pl. -en) f. barak, soldaten-
Barbaar, (g. -en, pl. -en) m. een barbaar, wild, wreed mensch. -, (g. -s, pl. -s) m. (de tweede lettergreep kort) paard uit Barbarije.
 -ie, f. Barbarije; barbaarsheid.
 -isch, adj. en adv. barbaarsch, wreed, woest, streng.
Barbe, (pl. -n) f. barbeel.
Barbier, m. barbier. -becken, n. scheerbekken. -en, v. a. scheren. -gezell, m. barbiersknecht. -messer, n. scheermes. -riemen, n. riem om het scheermes aan te setten. -sack, m. scheerzak. -stube, f. scheerwinkel. -zeg, n. scheergeredschap.
Barckent, adj. en adv. bombazijnen.
Barckent, (g. -es, pl. -e) m. bombazijn. -weber, m. bombazijwEVER.
Barde, m. een bard, zanger, dichter (poët).
Barrett, (g. -es, pl. -e) n. muts, priester-
 muts. -krämer, m. mutsen (maker, -verkooper.
Barfuss, adv. -füssig, adj. barvoets, blootvoets. -füsser, m. barvoeeter. -wolf, m. weerwolf. -warz, f. beerwortel.
Barg, **Borg** (g. -es, pl. Bärge) m. burg, geeneden wild varken.
Barks, (pl. -n) f. eene bark, schuit.
Barkholz, n. bark-, berk)hout.
Bärme, f. schuim, gest.
Barmherzig, adj. en adv. barmhartig, meedoogend, medelijdend; elendig, slecht. -keit, f. barmhartigheid, ontferming, medelijden.
Bärwatter, f. de baarmoeder, lijfmoeder.
Barn, (g. -es, pl. -e) m. bak, krib. -beizer, m. een kribbenbijter, een paard, dat aan de krib kauwt.
Baron, (g. -s, pl. -e) m. baron, vrijheer. -nessen, f. barones, vrijvrouw. -ie, **Barones**, f. baronij.
Barren, (g. -e) m. **Barris**, (pl. -n) f. eene boom, dien men achter de deur of poort zet, om haar te sluiten.
Bärsc, adj. barsch, sterk, forsich.
Barckschaft, f. haar geld.
Bart, (g. -es, pl. Bärte) m. baard. -becken, n. scheerbekken. -bürste, f. haarborstel. -haar, n. het haar aan den baard. -ig, adj. en adv. baardig, gebaard. -nige, f. overschot, restje, dat in het glas blijft staan. -schere, f. eene schaar, om den baard te knippen. -scherer, m.

baardscheerder, barbier. -seife, f. savonne, gesuiverde zeepbal.
Barte, (pl. -n) walvischbaard.
Bass, (pl. -n) f. nicht, moei, tante.
Basil(enkraut, n. basilik, balsemkruid. -sak, (g. -en, pl. -en) m. basilikus.
Bass, (g. -es, pl. Bässe) m. bas, bastem. -fote, -pfeife, f. eene basfluit. -geige, f. basviool, basvedel. -ist, (g. -en, pl. -en) m. een, die den bas speelt, of singt. -om, (g. -s, pl. -s) basson, zeker blaaspeeltuig, dat een grof geluid geeft. -posaune, f. basbasuin, schuiftrompet.
Bass(g. -en, pl. -en) m. bassa, Turksche landvoogd, generaal.
Bast, (g. -e) m. bast (van eene boom), schors. -en, adj. van bast. -Aust, m. spanen hoed.
Basta! interj. het is genoeg! houd op!
Bastard, (g. -es, pl. -e) m. bastaard. -seitenwech, n. bastaardpleuris.
Bastet, (pl. -en) f. bolwerk.
Bastion, (g. -es, pl. -e) m. het bolwerk.
Batate, (pl. -n) f. Spaansche aardappel.
Batist, (g. -es, pl. -e) m. batist, kammerduck.
Batsche, (pl. -n) f. een werktuig, waarmede men iets gelijk slaat; linnenklopper; stamper.
Batsen, m. eene Hoogduitsche munt van vier kreutzer.
Bätsen, (pl. -n) f. teef.
Bätsner, b.v. **dray-sechs bätsner**, eene munt van 3 of 6 batsen.
Bau, (g. -es, pl. -e) m. bouw, gebouw; timmeraadje, veldbouw; maatsol. -amt, n. bouwkantoor; opzigter over de gebouwen. -anschlag, m. het bestek, ontwerp van een gebouw; beschrijving van alles wat daartoe behoort. -arbeit, f. het werk, dat bij het oprigten van een gebouw moet gedaan worden. -art, f. bouwwoorde. -aufseher, m. opsniener over de gebouwen. -en, v. a. bouwen; opbouwen, timmeren. **Eine Messe** -en, eene jaarmarkt bezoeken. -fällig, adj. en adv. bouwvallig; zwak. -falligkeit, f. bouwvalligheid, zwakheid. -feld, n. bouwveld, bouwland. -frohn, f. diensbaarheid, ter onderhouding van een gebouw. -gefange-
 ner, m. die tot de slavernij veroordeeld is. -geräthe, n. bouwstoffen. -herr, m. bouwer, bouwmeester. -hof, m. timmerwerf. -holz, n. bouwhout, timmerhout. -leute, m. pl. bouwlieden. -lich, adj. hewogen

baar. -lustig, adj. die lust tot bouwen heeft. -materialien, pl. bouwstoffen. -ordnung, f. bouwwoorde. -bauweise, -platz, m. eene plaats om te bouwen. -schreiber, m. een opschrijver der gebouwen, en wat verder daartoe behoort. -stück, n. bouwstuk. -sucht, f. bouwzucht. -veretändiger, m. bouwkundige. -vogt, m. opsniener over het bouwen. -wesen, n. bouwkunst, al wat tot het bouwen behoort. -zeug, m. timmer(gereedschap, -bouwwerktuig.
Bauch, (g. -es, pl. Bäuche) m. buik; pens; ruim van een schip. -diener, m. buikdienaar, veelvraat, gulsig aard. -fluss, m. buik-, door)loop, loelijghigheid; grauwe loop. -grimmen, n. buikpijn, kolijk. -gurt, f. buikriem, gordel. -ig, **Bäuchig**, adj. buikig, met een' buik. -nast, f. buikbuig, buikhochting. -redner, m. buikpreker. -riemen, m. buikriem. -rund, adj. hol, gewelfswijze. -rände, f. gewelfswijze holte. -schmerzen, m. pl. buikpijn, kolijk. -schneiden, n. buikmiding. -siech, adj. die den buikloop heeft. -stück, n. knies, knieshout. -sorge, f. zorg voor den buik. -ung, f. gewelf, verwelf; hoog. -wehe, n. buikpijn, kolijk. -swaag, m. hardlijghheid, verstopping.
Baude, f. een huis, hut.
Bauer, (g. -s) m. vogelvlugt, vogelkooi. -, (g. -es, pl. -n) m. een bouwer, die bouwt, hoer; lomperd. -arbeit, f. boerenwerk, -arbeid. -art, f. boerenard, op zijn boersch. -flagel, m. lomperd, onbeleefd mensch. -frau, f. boerin, boerenvrouw. -geding, n. plegtige reglading op een dorp. -gemeine, f. boerengemeente, de inwoners van een dorp. -gut, n. **Bauerhof**, m. hofstede, landhoeve. -hochzeit, f. boeren bruiloft. -inn, f. eene boerin, boerenvrouw, landvrouw. -isch, adj. boersch, boerschacht, lomp, onbeschoft. -laken, n. boerenleen. -mädchen, n. boerenmeisje. -magd, f. boerenmeid. -pferd, n. boerenpaard. -plager, m. een boerenplager. -regel, f. opmerking der boeren, ten opzichte van tijden, saizoenen, enz. -schafst, f. de boeren, boerenstand. -schenke, f. boeren herberg. -schurz, m. hoerenshoe, lompe scherts. -schinder, m. boerenplager. -seuf, m. wilde kerp; schildkruid. -sprache, f. boerentaal. -stand, m. de boerenstand.

-stels, n. boercentros, lomp, plompheid, onbeschaafdheid, lompe hoogmoed. — *tracht*, f. dragt, kleeding der boeren. — *rokk*, — *soeg*, n. boerenvolk. — *wass*, f. boeren (wijze, — *manier*. — *wesen*, n. saken, heijshouding van eenen boer. In bijna al dese samenvoegingen kan ook *Lauern* staan, b. v. *Bauernjunge*, enz. **Baum**, (g. — *es*, pl. *Bäume*) m. boom. — *art*, f. soort van een' boom. — *artig*, adj. gelijk een boom. — *ast*, m. een tak van eenen boom. — *bast*, m. bast van eenen boom, schors. — *blütthe*, f. bloei, blaesem van boomten. **Bäumchen**, n. boompje. **Baum** (eiser), m. bouwmeester. — *aln*, v. n. zich slingerende heen en weder bewegen. — *es*, **Bäumen**, v. a. van een' boom voorzien. *Sich Bäumen*, steigoren (van parden): v. a. s. op een' boom vliegen, springen, klimmen, klauteren. **Baum** (farn), m. boomvarenkruid. — *frass*, m. kanker in het hout. — *frucht*, f. boomvrucht, haagvorsh. — *frucht*, f. boomvrucht, oestergarten, m. boomgaard, boggaard. — *gärtner*, m. boomman, boomkweeker. — *gärtnerij*, f. boomkweekerij. — *hallicht*, m. soort van havig, roefvogel. — *hacker*, m. pimpelmees, specht. — *Kletterlein*, n. boomlooppestige (vogeltje). — *knops*, f. knop, uitspruitel van een' boom. — *Läufer*, m. boomlooper. — *laus*, f. boomluis. — *leiter*, f. boomladder, dubbele ladder. — *mäst*, f. mesting met akers. — *messer*, n. een snoeimess. — *moe*, n. boommos. — *nuss*, f. walnoot. — *öl*, n. beemolie. — *pfanzung*, f. het planten van boomten. — *pfaster*, n. entwas. — *rinde*, f. boomschors, bast van eenen boom. — *safft*, m. vocht of sap der boomten. — *säge*, f. boomsaag. — *schere*, f. heggeschaar. — *schlag*, m. loof der boomten (in eene schilderij). — *schüt*, m. het snoeien, dusaan der boomten. — *schütter*, n. hoornkever, vliegende hert. — *schule*, f. plantaadje, boomkweekerij. — *schwamm*, m. boom-, woud)zwam. — *essid*, f. sijde; bombasijn. — *specht*, m. een specht. — *stamm*, m. stam van een' boom. — *stark*, adj. zoo sterk als een boom. — *stütze*, f. schoor van een' boom. — *wache*, n. entwas. — *wagen*, m. houtwagen. — *wasse*, f. boomluis. — *wärter*, m. boomplanter, oppasser der boomten. — *walls*, f. boomwiel, katoon. — *wollen*, adj. boomwollen, katoonen. — *wollenbaum*, m.

katoonboom. — *wollengarn*, n. boomwollen garen, katoonen garen. — *wollensug*, m. stof van katoon. — *sucht*, f. boomkweekerij. **Bau** (back), (g. — *er*, pl. — *bäcke*) m. die opgewollene, opgeblazene wangen heest. — *büchty*, adj. en adv. opgeblazene kakku hebbende. **Bausch**, (g. — *es*, pl. *Bäusche*) m. een bos. — *ig*, adj. opgeswollen. **Bäuschchen**, m. eene smpres, papje, en op eene woude te leggen. **Bauschen**, v. n. opzwellen. **Be**. Ouscheidb. Vs. door afkorting uit *Be* ontstaan. Met geest der voltrekking eener handeling, of het bestaan van eenen toestand te kennen, *bij, aan, om, of oer* eenig voorwerp, b. v. *Berufen*, *Bedenken*, etc. (Nederd. *beroepen*, *bedekken*). Met heeft nimmer den klamtoon op zich, en met de aan hetzelfde toegevoegde W. woorden, die bijna allen met den uitgang des vierden naamvals verbonden zijn, valt de syllabe *ge* (die doorgaans bij alle andere Ww. het teken des verl. tijds is), geheel weg. — De Ww. die met het voors. be- in beide talen deselfde betekenis behouden, zijn in dit W. boek niet opgenomen, maar kunnen zonder eenige moeite uit de geroed-woorden worden tezamen gesteld. **Beachten**, v. a. in het oog hebben. **Beamte**, (g. — *n*, pl. — *n*) m. ambtenaar, bediende van stad of staat, beambte. **Beargwohnen**, v. a. verdenken. **Beauftragen**, v. a. opdragen. **Beaugenscheinigen**, v. a. bezien, bekijken, begluren, onderzoeken. **Behändern**, v. a. met linten bezetten, versieren. **Behen**, v. n. beven, rillen, trillen. **Bebildern**, v. a. met beelden behangen, stofforen. **Binden**, v. a. rondom binden, vast maken; met linten bezetten. **Beblenzen**, v. a. met blik beslaan; met hoordpel bezetten. [sieren]. **Beblumen**, v. a. met bloemen versieren. **Beborten**, **Bebrämen**, v. a. boorden, met boorden bezetten; borduren. **Bebrücken**, v. a. met bruggen voorzien. **Beker**, (g. — *e*) m. beker, drinkbeker; kelk, bloemkelk. — *enk*, v. n. drinken, bekereu. — *schrank*, m. glazenrek. — *spiel*, n. bokerspel, bijv. van goochelaers. **Bekken**, (g. — *e*) n. een bekken. **Beker**, zie **Bäcker**.

Bedacken, v. n. met een dak voorzien. **Bedacht**, zie **Bedenken**. **Bedachtlich**, **Bedachtsam**, adj. en adv. bedachtzaam, met overleg, voorstig. **Bedacht**, (g. — *e*) m. overleg, beleid, voorzichtigheid. **Bedanken**, (*sich*) v. r. *für etwas*, bedanken, dankzeggen. **Bedarf**, m. benoedigheid, behoefte. **Bedauern**, v. a. betreuren, weeten; medeliden hebben. — *swerth*, — *swärdig*, **Bedauerlich**, adj. en adv. betreurenswaardig. **Bedel**, zie **Pedell**. **Bedenk** (en), n. bedenking; swarigheid, gedachte, aarseling. — *lich*, adj. bedenkelijk, zorgelijk, notable, gevaarlijk. — *lichtheit*, f. bedenkelijkheid, swarigheid, twijfeling. — *zeit*, f. bedenktijd, tijd van bearaad. **Bedenkend**, **Bedenkzaam**, adj. en adv. beduidend, nadrukkelijk, aanmerkelijk, gewigtig. — *ung*, f. beduidenis, betekenis; voorspelling. **Bedien** (te), (g. — *n*, pl. — *n*) m. bediende, ambtenaar. — *ung*, f. bediening. **Beding**, (g. — *es*, pl. — *en*) voorbeding, voorwaarde. — *lich*, adj. en adv. met beding, voorwaardelijk. — *ung*, f. **Beding** — *t*, adj. en adv. voorwaardelijk. **Bedrängen**, v. a. verdruken, hennanngen. — *niss*, f. bedruktheid. **Bedroefheid** — *t*, adj. en adv. bedrukt, benaauwd. **Bedrukken**, v. a. drukken, vol drukken. [drukken]. **Bedrücken**, v. a. verdrukken, onderdrücken. **Bedünken**, v. n. dunken; van meening, oordeel, gevoelen zijn. — (g. — *e*) n. oordeel, gevoelen, meening. **Bedürfen**, v. n. needig hebben (*einer Sache*). — *niss*, (g. — *es*, pl. — *e*) n. behoeftigheid, noodwendigheid, behoefte. — *tig*, adj. en adv. behoefstig, arm. *Einer Sache* — *tig sein*, iets noodig hebben. **Beehren**, v. a. eeren, vereeren; *sich* — *de*, eer hebben. **Beedigt**, adj. beëdigd. **Beeträchtigen**, v. a. benadeelen, te kort doen, afbreuk doen. **Beenden**, **Beendigen**, v. a. een einde maken, afdoen. [geleu]. **Beengen**, v. a. engcr maken; betueu. **Beerben**, v. a. van iemand erven. **Beerdigen**, v. a. begraven, ter aarde be-tellen. **Beer** (e, (pl. — *n*) f. becs. — *blau-gelb*, becsen (blauw-, geel-). — *en*, zie *Al-beeren*. — *mest*, m. voorloop van en

geperolen meek. -*wis*, m. bescre-
wijn.
Beet, (g. -*ee*, pl. -*e*) n. bloembod in
een' tuin.
Beete, m. (pl. -*n*) beet, reede zwap.
Befähigen, v. a. bekwaam-, vat-
baar' maken.
Befangen, v. a. begripen.
Befassen, v. a. betasten, belasten.
Befehl(en), v. a. krijg-, oorlog' aankon-
denigen. -*ungebrieff*, m. schrift-
lijke uitdaging, aankondiging der
vijandelijkheden.
Befehl, (g. -*ee*, pl. -*e*) m. bevel, or-
der, last. -*en*, v. a. bevelen, gebie-
den, gelasten. -*erisch*, adj. en adv.
heerschauchtig. -*shaber*, m. bevel-
hebber.
Befestigen, v. a. vijlen, polijsten.
Befestigen, v. a. bevestigen; ver-
sterken (een stad). -*t*, adj. bevest-
igd, gemaekt. -*ungekunst*, f. ver-
stingbewaakunst, wetenschap om
voesterkingen, vestingen) aan te
Befestigen, v. a. vervelgen. [leggen.
Befestigen, v. a. aashtsen, aanpri-
kelen.
Befedern, v. a. met vederen-, pluim-
en' voornien. [den kan.
Befindlich, adj. dat men ergens vin-
deftissen, Befassigen, (sich) v. r.
sich (bevljijtigen, bejivoren). -*toe-
leggen* (siner Sache).
Beflissen, adj. zich toeleggende, vlij-
tig, naarstig. -*heid*, f. naarstigheid,
ijver. -*lich*, adv. met naarstig-
heid, ijver.
Beflugeln, v. a. vleugels geven; be-
spogogen. [uitvoeren.
Befolgen, v. a. spvelgen, nakomen.
Beförder(er), m. bevorderaar, begun-
stiger; patroon. -*lich*, adj. bevoe-
derlijk, gunstig. -*n*, v. o. Levon-
deren, voorzietten.
Befrachter, m. bevrachter; oppaser
bij het laden der goederen.
Befreien, v. a. bevrijden, vrij maken;
verlossen; reddon; ontsaan.
Befreund (end, -*lich*, adj. vreedm, son-
derbaar voorkomend, sehijnsod.
Befreunden, (sich) v. r. mit etnem,
sich met iemand bevriend maken,
in iemands familie trouwen. -*etc.*
(g. end pl.) m. bloedverwant.
Befriedigen, v. a. bevredigen; beta-
len; tevreden stellen.
Befruchten, v. a. vruehbaar maken,
bevruchten, beswangeren.
Befugnisse, f. bevoegtheid, regt. -*t*,
adj. bevoegd, geregigd.
Befund, m. het bevinden van een
zaak. [zijn, dochten.
Befürchten, v. a. vreezen, bevreesd;

Begaben, v. a. begiftigen, bedeeften.
Begäbnisse, Leichen-, (g. -*ve*, pl.
-*e*) lijkstatie, nitruwt.
Begatt(en), (sich) v. r. bij elkander wo-
nen, als man en vrouw. -*ung*, f. het
bevruchten, echtelijk bijwonen.
Begeben, (sich) v. rec. zich bevoegen;
gebooren, geschieden. -*ehafst*, f.
geboortenis, voorval. -*ung*, f. ont-
slag; afstand.
Begegen, v. o. s. (etnem) bejegenen,
ontmoeten; behandelen; overko-
men. -*wise*, (pl. -*see*) f. voorval,
gebeurtenis.
Begehr, (g. -*ee*) n. eisch, vordering,
verzoek. -*en*, v. a. begeeren, trek
hebben; versoeken; eischen. -*lich*,
adj. begeerlijk. -*lichkeit*, f. ver-
langen, trek naar iets; hebaucht.
Begehrung, f. begeerte.
Begheerfen, v. a. bekwijlen, bezeve-
ren, bezwadderen.
Begheister (n, v. a. bezielen, inblazen,
ingeven; verrakken; befoeven);
de verbeeldingskracht verbiten.
-*ung*, f. ingeving, dwooperij, aan-
driit, geestdrift. *Dichtersiche* -*ung*,
dichtvaar.
Begier, (pl. -*n*) begeerte, hartstogt,
trek, lust. -*ig*, adj. en adv. begee-
rig, gretig, driftig, behuut. -*igheid*,
f. begeerlijkheid, begeerte.
Begijne, (pl. -*n*) f. begijn; soort van
kapel.
Beginn, (g. -*ee*) m. begin, aanvang;
beginsel. -*en*, n. het voornemen,
de daad. -*en*, v. a. en n. beginnen,
aanvangen. [zien.
Begittern, v. a. met traliewerk voor.
Beglaub(en), -*igen*, v. a. bewaarhei-
den, bevestigen, getuigen. -*ungs-
brief*, m. -*ungeheim*, -*ungechri-
ben*, geleefst-brief. [vertellen.
Begleiten, v. a. geleiden, brengen.
Begleiden, v. a. met leden voorzien.
Begluck(en), -*seligen*, v. a. Bezaligen,
gelukkig maken, zegeneu.
Begnad(en), -*igen*, v. a. begenadi-
gen, genade bewijzen. -*igungs-
brief*, m. intrekken van den ban-
brief. -*igungsrecht*, n. regt, om ge-
nade te bewijzen.
Begnu(en), (sich) v. r. sich verge-
noogen. -*sam*, adj. en adv. te ver-
genoogen, ligt te vergenoogen.
-*samkeit*, f. vergenoogtheid.
Begräbnisse, (g. -*see*, pl. -*see*) n. f.
begrafenis; graf, grafstedo.
Begreiflich, adj. en adv. begrijpelijk,
bevatstelijk, vatbaar, verstaan-
baar.
Begrenzen, v. a. aangrensen, aanlan-
den; bepulen.

Begriff, (g. -*es*, pl. -*e*) m. begrip, om-
trek; inhoud; denkbeeld.
Begründen, v. a. bekrachtigen, be-
vestigen, stavon. [voordeelen.
Begünstigen, v. a. begunstigen, be-
begün-, -*igen*, v. n. iemand goed,
aachtzinnig maken, iemand te-
vreden stellen.
Begütern, v. a. rijk maken.
Begütert, adj. gegoed, rijk.
Begütigen, zie *Begütern*.
Begippen, v. a. beploisteren, met
pleisterkalk besmeren.
Behaaren, v. a. met haar bedekken;
sich -, v. r. met haar begroeijen,
harig worden.
Behacken, v. a. hakken, omspitten.
Behaft, adj. bevat, bevangen, be-
hebt, berwaard; vast.
Behag(en), v. imp. behagen, aange-
naam sijn. -*lich*, adj. behagelijk,
aangenaam. -*lichkeit*, f. behago-
lijkheid, aangenaamheid.
Behalten, adj. behouden. -*hälter*, m.
behouder; kist; vijfjer; kleer-
kast. -*häftnisse*, (g. -*ee*, pl. -*e*) n.
bergplaats, zie *Behälter*. -*haltzaam*,
adj. die wel onthouden kan.
Behandeln, overhandigen, v. n. ter
hand stellen.
Beharren, v. n. volharden, volstan-
dig blijven. -*lich*, adj. volhardend,
bestendig, duurzaam. -*lichkeit*, f.
volharding, bestendigheid, aan-
houding.
Behaschen, v. n. s, haet worden,
b. v. vloestof.
Beharsen, v. a. met hars bestrijken.
Behaue -, insnijden in bloemen
maken, om de hars er uit te trek-
ken.
Behäufen, -*haufeln*, v. n. methoepen
omgeven.
Behaupt(en), v. a. beweren, staande
houden, bevestigen, verdedigen.
-*ung*, f. bewering, verdediging.
Behaus(en), v. a. huisvesten, huis-
vesting geven; zich -*en*, v. r. zich ne-
derzetten. -*ung*, f. huisvesting,
verblijf.
Behäuten, v. a. met leder bekleden.
Behelfen, (sich) v. r. sich behelpen,
sukkelon.
Behellen, botor: *Behelligen*, v. a.
lastig vallen.
Behend, adj. en adv. behendig, han-
dig, ras, snel, spoedig. -*igung*, f.
het lastig vallen. [vesten.
Beherbergen, v. a. herbergen, huis-
beherzigen, v. a. behartigen, ter
harte nemen. -*t*, adj. dapper, kloek,
moedig. -*theid*, f. dapperheid.
Behetsen, v. a. ophitsen. [meed.

Behelfen, adj. die zich gemakkelijk weet te helpen, behelpen.

Beholven, v. a. beplanten met boomen, met hout voorzien.

Behor(de, f. onderhoorigheid, toebehooren, hetgene tot iets behoort; bevoegde gewettige regter. -en, v. a. ve. uren, ondervragen, onderzoeken. -ig, zie *Gehörig*.

Bekuf, (g. -es) m. behoef, gerijf.

Beküflich, adj. en adv. behulpzaam, gedienstig. -keit, f. behulpzaamheid, gedienstigheid.

Bekutsam, adj. en adv. wijs, voorzigtig. -sein, een oog in het zeil houden. -keit, f. voor-, omzigtigheid.

Bei, prp. de plaats of toestand te kennen gevende, waarin sich iets bevindt, of den tijd uitdrukkende, waarin iets geschiedt; *bij*. Het is in samenstelling met vele werkwoorden gebruikelijk, waarvan desulken, die in beide talen hetzelfde betekenen, door een zijn weggelaten, en gemakkelijk op de grond-woorden na te zoeken zijn.

Bejaken, v. a. belijden, bekennen, bevestigen.

Bejaht, adj. bejaard, oud.

Bejammers(worth, -würdig, adj. en adv. beklagelijk, deerniswaardig; *er ist* -, hij is te beklagen.

Beiankern, v. n. het plegtanker gebruiken. [werker.]

Beiarbeiter, m. medehelper, mede-

Beibehalten, v. a. houden, behouden; dulden.

Beicht(e, (pl. n) f. biecht, bekentenis. -hören, de biecht afhooren. -en, v. a. biechten. -iger, zie -kind, en -rater. -kind, n. biecht-kind, een, of eene die biecht. -rater, m. biechtvader.

Beide, adj. beide.

Beider(lei, (adj. beiderlei, van beide. -seitig, adj. onderling, wederzijdsch. -seite, adv. aan beidesijden.

Beidslbig, adj. en adv. tweeslagtig, op het land en in het water levende.

Beidrucken, v. a. (bij drukkers), bijdrukken. [drukken.]

Beidrücken, v. a. bij-, samen-
-reissen, *Beigericht*, n. toetspijs, tusschengereg.

Beifall, (g. -e) m. toestemming, goedkeuring. -en, v. n. bijvallen, te binnen komen, toestemmen; mager worden. *Einem -en*, iemands zijde kiezen. -ig, adj. en adv. goedkeurend, toestemmend; invalend, bijkomend.

Beifücken, v. a. bij-, aan)lappen.

Beifrau, f. eene vrouw, die tot hulp dient, vroedvrouw.

Beiführen, v. a. aan-, mede)brengen.

Beifuß, m. bijvoet, S. Jaankruid.

Beigehen, v. n. *sich -lassen*, durven, in het hoofd krijgen, het wagen. -d, adj. nevensgaande.

Beigekant, n. een kantoor, kabinet.

Beigenannt, adj. bij-, toe)genaamd.

Beigericht, n. bjschotel.

Beigeschlossen, part. passiv. ingesloten, bijgevoegd.

Beigeruk, m. bijruk, reuk, die niet natuurlijk is.

Beigeschmack, m. bjsmaak.

Beihülfe, f. onderstand; handreiking.

Beikoek, m. tweede kok, noodhulp van eenen kok. [voegen.]

Beigeseil, m. helper, -en, v. a. bij-
-beiholen, v. a. ophalen (de seilen).

Beikammer, zie *Neben-kammer*, -zim-

Beikraut, n. toekruid. [meer.]

Beil, (g. -es, pl. -e) n. bijl.

Beilage, f. bijlaag.

Beiliger, n. ondertrouw, trouw fecet van vorsten. [hulp.]

Beiläufer, m. een bijlooper; nood-
-Beiläufer, adj. en adv. voorbijgaand, in het voorbijgaan; omtrent.

Beilegen, v. a. bijleggen, beslissen; toeschrijven; geven: v. n. bijleggen, bijdraaien (seemanw.)

Beileken, n. bijleen.

Beileid, n. droefheid, rouwbeklag. *Einem sein -beizeigen*, iemand rouwbeklag doen. -*bezeignung*, f. betuiging van deelneming. -*eschreiben*, n. een brief van rouwbeklag.

Beiliegen, v. n. s. liggen; bjslapen.

Beim, tezamen gevoegd van *bey dem*.

Beimessen, v. a. toeschrijven, te laat leggen, toerekenen.

Beimischen, v. a. bij-, onder)mengen.

Bein, (g. -es, pl. e) n. been. *Einem ein -stellen*, iemand een beenje ligen. -*artig*, *Beinicht*, adj. beenig, beenachtig. -*brecher*, m. beenbreker, vischarend. -*bruch*, m. beenbreuk. -*ern*, adj. beenen, van been gemaakt. -*fäule*, f. beenvreter, winddoorn. -*flügel*, m. pl. vleugels van de beenen van Mercurius. -*heber*, m. beenlifter. -*haus*, n. beenhuis. -*holz*, n. mondhout, rijzwilg. -*icht*, adj. als been, beenachtig. -*ig*, adj. beenig, beenen hebbende. -*kleider*, n. pl. broek. -*schelle*, f. voetijsel. -*schiene*, f. speuk, dunne houtjes, waarmee een gebroken arm of been gesplakt wordt. -*spath*, m. kniezuucht

der paarden. -*weil*, n. smoor, -
-waalwortel.

Beiname, adv. bijna, bijkans.

Beiname, m. bijnaam, toenaam.

Beioderen, v. a. bijvoegen, met eenen anderen aanstellen.

Beipacken, v. a. bij, met elkander pakken. [versch paard.]

Beipferd, n. een handpaard, een

Beisplichten, v. n. *einem -*, iemands zijde kiezen, zijne gesegden goedkeuren; toetemmen, goedkeuren.

Beisamen, adv. te samen, bij-, met

Beisamer, n. *einem -*, in)woner, die geen burgerregt heeft.

Beisatz, m. bijvoegsel.

Beischaffen, v. a. verschaffen, bezorgen, leveren. [buoeren.]

Beischiessen, v. a. bijvoegen, eontri-

Beischlaf, m. bjslap, het bjslapen van twee personen van beiderlei geslacht. -*äfer*, m. slaapheraad, bjslap. -*äferin* f. bjslap, maîtresse, bijwijf.

Beischlag, m. valsche munt, of valsche geld, valsche stempel. -*en*, v. n. bijvallen, toevallen.

Beischließen, v. a. insluiten. -*nen*, m. iets, dat bij, -ingsloten is, de inziggende brief.

Beischlüssel, m. een valsche sleutel.

Beischmack, zie *Beigeschmack*.

Beischreiben, n. *Beischrift*, f. bjschrisft, randchrisft. [seil.]

Beisegel, n. bjsseilje, 't schover-

Beiseite, *Beiseite*, adv. bjszijden, aan eene zijde, ter zijde. [senden.]

Beisenden, v. a. met een' ander

Beisetzen, v. a. bjszetten, bijvoegen; begraven.

Beisijn, v. n. s. bjszijn, tegenwoordigheid.

Beisichtig, zie *Kurzichtig*.

Beisitz, m. bjszitting, zitting.

Beispiel, n. voorbeeld. *Zum -*, bij voorbeeld. -*los*, adj. en adv. onvoorbeeldig.

Beiszen, v. a. bjszjen, zeuken. -*er*, m. een bjsjer, twistmaker. -*ig*, adj. bjsjend, scherp, bits. -*igkeit*, f. het bjsjen, jekute, scherpte. -*korb*, m. mulband. -*muskel*, f. de bjsjterp. -*sahn*, m. smijland. -*sauge*, f. knijplang.

Beistand, m. bjsjstand, hulp, ondersteuning. -*sgelder*, n. pl. onderstandsgelden.

Beistehen, zie *Beilegen*. [ton.]

Beistrecken, v. a. bjsjsteken; vast set-

Beistehen, v. n. bjsjstaan, helpen, verdedigen, ondersteunen (*seinem*).

Beistetter, f. onderstand, versame-

ling, collecte. -n, v. a. geldonderstand geven.

Beistimm(en), v. n. toestemmen, van hetzelfde gevoelen zijn. -ung, f. toestemming, goedkeuring.

Beistoss, m. smalle lijst aan de deur.

Beistrich, m. streep, komma.

Beistaacke, f. een bijzonder broek-, rokjakje.

Beithun, zie *Hinsathun*.

Beitisch, m. kleine tafel bij eene grootere.

Beitrag, (g. -es, pl. -äge) m. bijdrage, bijvoegsel; onderstandgeld.

Beitragen, v. a. bij-, toebringen medehelpen, opbrengen.

Beitreiben, v. a. invorderen, inmanen; (bij jagers) het wild naar eene plaats drijven.

Beitreden, v. n. s. bijtreden, naderen; iemands gevoelen omhelzen.

Beitritt, m. omhelzing van iemands gevoelen.

Beitwaack, f. bij-, veld; wacht, bivouac, buitengewone wacht, die men des nachts in het veld heeft, tot veiligheid van het leger.

Beitwagen, m. een bijwagen.

Beitweg, m. sijweg, bijweg.

Beitweib, n. bijwif, hoer.

Beitwerk, n. een werk, dat niet tot de hoofzaak behoort, bijwerk.

Beitwesen, n. alles hetgeen niet tot de hoofzaak behoort, bijzaak.

Beitwort, n. bijvoegelijk woord.

Beitzeichen, n. merk, aantekening.

Beitzeichnen, v. a. merken, aantekenen.

Beizeit, -en, adv. bij tijds.

Beizimmer, n. sijkamer, kabinet.

Beizügel, m. bijteugel, valsche teugel.

Beizung, het insteken in de vorw, in sterk water, ens.

Beize, f. de sterke verw, ook het jagen met algerigte vogels; b. v. Falkenbeize. -n, v. a. in asijn, sterk water, ens. zetten, weeken; op de vogeljagt gaan. -fe, f. runkuil om de haren van de vellen, door middel van run, te bijten.

Bekalmen, v. a. s. door eene stülte op see worden overvallen.

Bekannt, adj. bekend; kundig. -e, m. en f. een, eene bekende (mensch, vriend, enz.). -lich, adj. en adv. bekend; blijkbaar, openbaar. -schaft, f. kennis, gemeenschap, verkeerling.

Bekennen, v. a. bekennen, belijden; omhelzen.

Bekielen, v. a. een klavier met penatjes voorzien.

Beklag (*enzerth*, *Beklagenswärdig*,

adj. beklagens-, deernis) waardig. -te, m. en f. aangeklaagde, beschuldigde. -ung, f. aanklagt, klagt.

Beklagtschen, v. a. tejuichen, terwij men in de handen klappt, beklappen, verraden.

Bekleben, v. a. beplakken, bepleisteren; v. n. vastkleven.

Beklecken, v. a. bekladden, bemorzen, bevuilen.

Bekleidung, f. bekleding; want van een schip.

Bekleistern, v. a. beplakken; beman-telen.

Beklemmen, v. a. beklemmen, benijpen, drukken, bensaauwd maken.

Beklugen, v. n. al te naauw hooroordeelen, uitpluisen.

Bekommen, v. a. krijgen; v. n. be-komen.

Bekostigen, v. a. den kost geven.

Bekrängung, f. bekränging, bekroo-ning, versicring.

Bekrippen, v. a. *einem Deich* -, eenen dijk van kribben voorzien.

Bekritteln, v. a. berispen, gipen.

Bekümmernis, f. bekommernis, zorg.

Bekunden, v. n. bekend -, ruchtig maken, ronddragen.

Belächeln, v. a. legohen, als of men den spot met iets drijft.

Belachenswerth, adj. en adv. belag-ohelijk, bespottelijk.

Belagern, v. a. belegeren.

Belang, (g. -es) m. belang. -en, v. imp. belangen, aangaan, betreffen; dag-vaarden.

Belasten, v. a. belasten, bezwaren, opdragen.

Belästigen, v. a. belasten, bezwaren; lastig vallen; overlast aandoen.

Belauben, v. a. met loof of bladeren bedekken; *sich* -, v. r. bladeren krijgen.

Belaufr, (g. -es) m. beloop, bedrag. -en, v. a. belooopen, omloopen; bezigtigen; bespringen, bevruchten (van dieren); *sich* -en, v. r. p. renen; belooopen, bedragen.

Beloben, v. a. leven geven, verlevendigen; besielen; opwakkeren, vrolijk maken; vernieuwen. -t, adj. vrolijk; beleefd, wellevond. -ung, f. verlevendiging. -theid, f. vrolijkheid; beleefdheid, wellevondheid.

Belosken, v. a. belekken.

Beleg, (g. -es, pl. -e) m. *Belege*, n. belegel; kwitantie; bewijschrift. -en, v. a. beloggen, dekken (van dieren).

Belehen, v. r. beleenen, te leen geven.

Beleh(en), v. a. onderrigten. -ung, f. onderrigting, leering.

Beleib(en), v. n. met een ligchaam voorzien. -t, adj. en adv. lijvig, dik.

Beleidig(en), v. a. beleedigen, vorongelijken; kweten. -ter, m. een beleedigde, een, die men verongelijkt heeft. [ten.]

Belemern, v. a. belemmeren, belet-

Beleuchten, v. a. verlichten; ophelderen; beschouwen, op kondschap uitgaan. [blaffen, kijven.]

Belfern, v. n. s. dikwijls en veel

Belieub(en), v. n. believen, behagen. -en, n. behagen. -ig, adj. behagelijk, aangenaam; gelegen. -st, adj. geliefd, bemind. [bedriegen.]

Belieten, v. a. door list verkrijgen, *Belien*, v. n. blaffen, keffen.

Beloben, v. a. prijzen, lof toeswaajen.

Belt, m. (pl. -e) seeöngte, seeboesem.

Belöchern, v. a. doorboren, gaten maken. [bedriegen.]

Belugun, v. a. voor den gek houden;

Belustigen, v. a. verlustigen, vermaken, verheugen.

Belsen, zie *Pelsen*.

Bemächtigen, (*sich*) v. r. bemagtigen, zich ergens meester van maken (*eiener Sache*).

Bemannen, v. a. bemannen, met manschap voorzien.

Bemänteln, v. a. bedekken, bewimpelen, verschoonen.

Bemasten, v. a. bemasten (een schip).

Bemauern, v. a. bemuren, met eencn muur voorzien.

Bemessen, v. a. bestelen, berooven.

Bemeistern, v. a. beteugelen, bemagtigen, veroveren.

Bemengen, v. r. (*sich*) zich met iets bemoeijen, mengen (*mit*).

Bemerkbar, adj. en adv. bemerkbaar, in het oog looppnd; aanmerkelijk, merkwaardig.

Bemerkleiden, v. a. *einem* -, medelijden met iemand hebben.

Bemoost, adj. met mos bedekt, bemost.

Bemühen, v. a. moeite aandoen, last-Bemühung, f. poging. [tig vallen.]

Bemüssigen, v. a. dwingen, nood-saken.

Benachbar(en), v. reop. (*sich mit jemand*), de buurman van iemand worden. -t, adj. naburig, nabijgelegen.

Benachrichtigen, v. a. melden, narigt, kennis geven (*sinen von*).

Benachten, v. a. met nacht of duisternis bedekken.

Benachtheidigen, v. a. benadeelen.

Benagen, v. a. beknabbeelen.
Benâhen, v. a. benaaijen.
Benamen, v. a. benoemen, eenen naam geven.
Benarlt, adj. en adv. of lidteekens.
Benaschen, v. a. snoepen, afknippen, afsnijden van iets.
Benaveeln, v. a. benevelen, verdonkeren; *sich* -, v. r. sich bezwaipen.
Benben, *Benest*, zie *Nebst*.
Benedeisen, v. a. zegenen.
Benedictiner, -*in*, f. benedictijner; *mennik*, -*non*.
Benemen, v. a. benemen; *sich* -, v. r. sich gedragen.
Benoiden(*wert*), -*wârdig*, adj. en adv. benijdenswaardig.
Bengel, (g. -*en*) m. beugel, stok; lomp jong mensch. -*ey*, f. lomphheid. -*haft*, adj. lomp. -*n*, v. a. afslaan, afscenen.
Benieren, v. a. met nieren bekrachten.
Benidhtig, adj. en adv. benoedigd, behoefdig. *Einer Sache* -*sein*, iets woudig hebben.
Benûten, v. a. voordeel uit iets trekken, gebruik van iets maken, zich ten nutte maken.
Beobachten, v. a. waarnemen, opmerken, aanmerken; in acht nemen.
Beodern, v. a. bevelen.
Beopern, v. a. het harnas aandoen.
Beopieren, v. a. met parels versieren.
Beopdern, v. a. met poeder bestrooien. [igen.
Beopûten, v. a. met paalen voorzien.
Beopfâhlen, v. a. met paalen, palissaden afsteten.
Beopwerpen, v. a. met purper verwen.
Bequem, adj. en adv. dienstig, gelegen, gemakkelijk, gevoelig.
-en, (*sich*) v. r. sich schicken enz. -*lich*, adj. en adv. gemakkelij, gevoelig; gelegen. -*lichheit*, f. gemak, gemakkelijheid, gerijfelijheid; *nach* -, op zijn gemak.
Berahmen, v. a. met ramen, lijsten voorzien. [(b. v. een' termijn).
Berahmen, *Beraumen*, v. a. bepalen.
Berappen(*en*), v. a. een' muur bepleisteren. -*ung*, f. het bepleisteren van een' muur. [voorzien.
Berâsen, v. a. met soden beleggen.
Berâspeln, v. a. besnoeijen, bevlijen.
Berâsh(en), v. a. een' uitzet geven. -*er*, m. raadgever. -*ung*, f. het raadgeven. -*er*, m. raadgever. -*schlagen*, v. n. beraden, overwegen. -*schlagung*, f. beraad; beraadslaging, overweging.
Beraucht, adj. beroekt.
Berauschen, v. a. dronken maken; *sich* -, v. r. sich dronken drinken.

Berberis(*beere*), f. berberis (bes). -*staud*, f. berberisstruik, suurboom. [igen, regt geven.
Berechtigten, v. a. geregtigen, wet-
Berecht(en), v. a. overreden. -*saam*, adj. en adv. welsprekend; wel ter taal. -*saamkeit*, f. welsprekendheid. -*t*, adj. en adv. welsprekend. -*ung*, f. overreding, afspraak, verdrag.
Beregnen, v. a. berogegen.
Bereich, m. (pl. -*en*) bereik.
Bereichern, v. a. verrijken.
Bereisfen, v. a. met rijp bedekken; mothoepels voorzien.
Bereisen, v. a. doorreizen.
Bereit, adv. bereid, geroed, vaardig. -*schaft*, f. gereedschap. -*wilhg*, adj. en adv. bereidwillig, bereidvaardig. -*willigkeit*, f. bereidwilligheid.
Bereuung, f. berouw, leedwesen.
Berg, (g. -*es*, pl. *e*) m. berg. -*ab*, adv. bergaf. -*amotte*, p. -*n*) f. bergamot. -*amt*, n. berggeregt. -*an*, adv. bergop. -*arbeid*, f. bergarbeid, bergwerk. -*arbeiter*, m. bergwerker. -*art*, f. mijnstof. -*auf*, zie *bergan*. -*bau*, m. inrigting, bewerking eener mijn. -*blau*, n. azuursteen, ultramarijn. -*besamte*, m. opsiener over de bergwerken. -*distel*, f. wilde aartsjukk. -*dohle*, f. een steenuil, bergkauw, (vogel). -*flachs*, m. pluinaiuin. -*gang*, m. berggroeve, mijnadev. -*geist*, m. kabouter. -*gelb*, a. gele vuer uit de loodmijna, oker. -*groesse*, m. een deelhebber in de mijnen. -*gericht*, n. berggeregt, regters ten opzichte van de bergwerken. -*grûn*, adj. en subst. berggroen. -*hars*, n. jodenlijm. -*harsig*, adj. jodenlijmachtig. -*hauptmann*, m. opsiener over de mijnen. -*icht*, adj. als of gelijk een berg. -*ig*, adj. en adv. bergachtig, vol berg. -*kluft*, f. hol, spelonk in een' berg. -*knappe*, m. bergknaap. -*lohn*, m. loon der bergwerkers. -*mann*, m. bergman, bergwerker, mijnwerker. -*mânchen*, *Bergmânlein*, zie *Berggeist*. -*mânisch*, adj. en adv. naar de wijze, het gebruik der bergwerkers. -*maus*, f. bergmuus, marmot. -*meister*, m. bergmeester, opsiener over de mijnen. -*mûsse*, f. grove mariolcin. -*ordnung*, f. wetten, ten opzichte van de mijnen. -*predigt*, -*rede*, f. bergpredikatie. aan of op een' berg gedaan. -*recht*, n. bergregt, wetten omtrent de mijnen. -*richter*, m. regter over zaken aangaande de mijnen. -*roth*,

n. sandrak, (eene roede bergstof). -*schlose*, n. kastel, dat op een' berg ligt. -*schreiber*, m. beekhouder van de mijnen. -*stadt*, f. eene stad die op een' berg ligt. -*tenfel*, zie *Berggeist*. -*theid*, m. deel, portie in de mijnen. -*unter*, zie *Bergab*. -*wache*, n. jodenlijm. -*werk*, n. bergwerk. -*zimber*, m. berggroen, drakenbloed.
Bergen, v. a. bergen, verbergen; ontvinnen.
Bericht, (g. -*es*, pl. -*e*) m. bericht, narigt, kennis. -*ung*, f. bericht.
Berichten, v. a. berichten, melden; mededeelen.
Berichtigten, v. a. berichten, siadigen, afdoen. -*ung*, f. regeling, afdoening.
Berischen, v. a. beruiken.
Berindst, adj. bastig, sehorrig.
Bernstein, m. berasteen, amber. -*ern*, heter; *Bernsteinen*, adj. van berasteen. [dekken.
Berohren, v. a. met riet voorzien.
Berosten, v. a. s. s. roosten, voorrosten.
Berschokht, m. krulkool.
Bersten, v. n. s. bersten.
Bertram, m. kwijlwortel.
Berûchtigen, (en, v. a. lasteren, verroeven. -*t*, adj. berucht, ter kwader naam en naam.
Berûcken, v. a. bedriegen, belagen.
Berûcksichtigen, v. a. iets in aanmerking nemen, iets opmerken.
Beruf, (g. -*es*) m. beroep, ambt. -*s* *arbeit*, f. -*geschäfte*, n. pl. beroepheid, werk van een beroep of ambt. -*geschâft*, n. besigheid van beroep. -*pflicht*, f. plicht van beroep. -*ung*, f. bereeping, beroep, ambt.
Beruhigen(*en*), v. a. geruststellen, bevredigen; (*sich*) v. r. sich gerust stellen. -*ung*, f. geruststelling.
Berûhm, adj. en adv. beroemd, vermaard.
Berûhren, v. a. aanroeren, aanraken, even aanroeren, vermelden. *Berûhrter Massen*, gelijk bovengemeld.
Berupfen, v. a. plukken, beplukken.
Berussen, v. a. met roet besnoeren.
Beryll, (g. -*es*, pl. -*e*) m. berylsteen.
Besacken, v. a. beladen, volladen; (*sich*) v. r. sijne zakken vullen; sich verrijken.
Besage, prep. krachtens, uit hoofde van. (jurist.)
Besagen, v. a. uitwijzen. -*t*, adj. gemeld, vooraf gemeld. *Besagter Massen*, zoo als gezegd is.
Besaiten, v. a. met snaren voorzien.
Besalten, v. a. bezalven, besmeren;

v. r. (sich -), zich bemorsen, zich bezuipen.

Besutzen, beter : *sinszellen*, v. a. zouten, met zout bestrooijen.

Besamen, v. a. besaaijen; *sich -*, v. r. door zaad vermeuigvuldigen.

Besänftig(en), v. a. bevredigen; *bedaren -ung*, f. bevrediging.

Besam(ma)st, m. bezaaansmast. -*segel*, n. bezaaanszeil.

Besatzung, f. besetting, garnisoen.

Beschädig(en), v. a. beschadigen, benadeelen; *kwetsen*, *wonden*, -*ung*, f. beschadiging; *benadeeling*, *kwetsuur*.

Beschaffen, adj. geschapen, gesteld. *Die Sache ist so -*, het is met de zaak aldus gelegen. -*heit*, f. gesteldheid; *aard*; *gedaante*; *hoedanigheid*.

Beschäftig(en), v. a. bezig houden; *werk geven*; *sich -*, v. r. bezig zijn. -*st*, adj. bezig, werkzaam. -*ung*, f. bezigheid, werkzaamheid, *werk*.

Beschäl(en), v. a. schillen; eene merrie bespringen. -*er*, m. een hengst.

Beschäm(t), adj. beschaamd, beschaamd. -*ung*, f. beschaaming, schaamte. [lommeren.]

Beschatten, v. a. beschaduwen, *beschatsen*, v. a. schatten, belastingen opleggen.

Beschau(t)lich, adj. beschouwelijk, bespiegeling. -*ung*, f. bespouwing, bespiegeling.

Bescheeren, zie *Bescheren*.

Bescheid, (g. -*es*, pl. -*e*) m. aandeel (veroud.) ; antwoord; berigt, bescheiden.

Bescheiden, v. a. *einem etwas -*, iemand van iets voorzien, schenken, geven, toedeelen. -, onderrigten, berigten, kennis geven, bescheiden. -, adj. en adv. bescheiden, bescheidenlijk, redelijk, beleefd.

Bescheiden(en), -*igen*, v. a. schriftelijk bewijzen, verklaren. -*igung*, -*ung*, f. schriftelijke verzekering, verklaring.

Bescheide(en), v. a. beschijten, bekaken, bedriegen. -*erei*, f. bedrog, misleiding.

Beschek(en), v. a. iets vereeren, begiftigen. (*einen mit etwas*.) -*ung*, f. vereering, begiftiging, geschenk.

Beschert(en), v. a. geven, verliezen, scheren, bescheren. -*ung*, f. gunst, gave, verleening; geschenk; het scheren, bescheren.

Beschick(en), v. a. beschikken, bezorgen; ontbieden. -*ung*, f. (in de

smelterijen) de behoorlijke vermenging der metalen.

Beschieten, v. a. de banden van een rad vast maken.

Beschiffen, v. a. bevaren.

Beschilft, adj. met riet voorzien.

Beschimmeln, v. n. s. beschimmelen, uitlaan.

Beschlafen, v. a. beslapen, bevruchten, bezwangeren. *Eine Sache -*, zich op eene zaak beslapen.

Beschlag, (g. -*es*, pl. -*äge*) m. beslag, arrest; schimmel. *Beschläge*, pl. beslag (aan of om iets); hoefijzers van een paard. -*en*, v. n. s. beschimmelen, in beslag nemen. -*en*, adj. en adv. bedreven. -*legung*, f. -*nahme*; het in beslag nemen. [driegen.]

Beschleichen, v. a. bekruipen; *Beschleuwig(en)*, v. a. haasten, bespoedigen; met iets spoed maken. -*ung*, f. haast, spoed.

Beschlies(en), v. a. sluiten, insluiten; wegsluiten (veroud.); besluiten, bepalen, vast stellen; besluiten, eindigen. -*erinn*, f. huishoudster.

Beschluss, (g. -*esse*, pl. -*üsse*) m. sluitrede, besluit, uitkomst.

Beschmaussen, v. a. *einen Freund -*, bij oenen vriend te gast gaan.

Beschmitzen, v. a. besmeren, bemorzen; lasteren.

Beschmutzen, v. a. bevuilen.

Beschneid(en), v. a. besnijden, afsnijden, korten; scheren. -*emesser*, n. schraapijzer (bij de looijers). -*esspre*, f. snijpers der boekbinders. -*ung*, f. besnijding, besnoeiing. [schneiden.]

Beschneiteln, v. a. snoeijen. Zie *Beschneellen*, v. a. bedriegen.

Beschnippen of *Beschnippers*, v. a. de einden of kanten afknippen.

Beschnüren, v. a. boorden, zoomen; met een boordal belaggen.

Beschön(en), -*igen*, v. a. verschoonen, bewimpelen. -*igung*, f. verschooning, voorwendsel, bewimpeling.

Beschränken, v. a. bepalen, beperken.

Beschreiblich, adj. en adv. dat beschreven kan worden.

Beschreiben, v. a. beschrijven; luidrechtig maken; betooveren.

Beschreiten, v. a. beklimmen; betreden.

Beschrotten, v. a. besnijden.

Beschuh(en), v. a. schoeijen, beschoeijen, aan het einde met ijzer bekleeden.

Beschulden, beter: *verschulden*, v. a. met schulden beladen, belceenen, verpanden.

Beschuldig(en), v. a. beschuldigen, betichtu, te last leggen (*einen einer Sache*). -*er*, m. beschuldiger. -*ung*, f. beschuldiging.

Beschummeln, *Beschuppen*, v. a. bedriegen.

Beschütten, v. a. beschudden, bestorten, bestrooijen. [digen.]

Beschützen, v. a. beschermen, verdedigen. *Beschwägen*(n), (*sich*) v. r. sich met iemand vermaagschappen. -*ung*, f. vermaagschapping.

Beschweifen, v. a. met eenen staart voorzien.

Beschweissen, v. a. bezweeten; met bloed vlekken (bij jagers).

Beschweemen, v. a. overstromen.

Beschwerde, (pl. -*n*) f. bezwaren, bezwaar; moeite, vermoeijen; klagt. -*en*, v. a. drukken, belasten; overladen; lastig vallen. -*lich*, adj. en adv. bezwaarlijk. -*lichteit*, f. bezwaar-, moeijelijkheid. -*nis*, (g. -*nisse*, pl. -*nisse*) n. zie *Beschwerde*.

Beschweichtigen, v. a. bevredigen, tot zwijgen brengen.

Besehenswerth, adj. en adv. besienswaardig.

Beseitigen, v. a. ter zijde leggen.

Beselig(en), v. a. segeneu; gelukkig, zalig maken, bezaligen.

Besen, (g. -*s*) m. besem. -*binder*, m. bezembinder.

Bessen, adj. bezeten. -*heit*, f. staat van eencu bezeten, die bezeten is.

Besetzungs, m. plaveiblok, straatmakersblok of stamper.

Beetzung, f. besetting, garnisoen; begeving (eens amts).

Beseufsen, v. a. om iets zuchten, beklagen. [nen.]

Bessigen, v. a. overwinnen, verwinen.

Besinn(en), (*sich*) v. r. herinneren, sich bedenken; tot sich zelve komen. *Sich anders -*, van gedachten veranderen. -*ung*, f. het herinneren, het te binnen brengen; overleg. -*ungskraft*, f. herinneringsvermogen, bewustzijn.

Besitz, (g. -*es*) m. bezit, bezitting. -*nehmung*, -*ung*, -*thum*, f. bezit, -bezitneming, aanvaarding.

Besohlen, v. a. versolen.

Besolden, v. a. besoldigen, bezoldiging geven.

Besonder, adj. bijzonder, zonderling. -*heit*, f. bijzonderheid. -, adv. bijzonder; bijzonderlijk, inzonderheid, in het bijzonder.

Besonnen, adj. bedacht, voorzigtig. -*heit*, f. voorzigtigheid, bedachtzaamheid.

Besonnt, adj. van de zonn bescheenen.

Besorg(lich, adj. beducht; wantrouwend; nadenkend, gevaarlijk, zorgelijk. -nis, (pl. -sse) f. zorg, vrees, bekommering.

Bespichen, v. a. larderen, bespekken.

Bespiegeln(sich) v. r. zich spiegeelen.

Bespinnen, v. a. be-pinnen, en spinnewebben bedekken.

Bespreken(sich) v. r. raadplegen; met iemand over eene zaak spreken.

Besprengen, **Bespritzten**, v. a. besprengen, besproeien, bespatten, bespuilen.

Besser(n, v. a. verbeteren, beleren; verstellen, lappen. -, adj. en adv. beter. -lich, adj. en adv. die of dat verbeterd kan worden, te verbeteren. -ung, f. betering, verbetering, beterschap.

Bestall(en, v. a. bezolden; bezolding, loon geven; aanstellen. -ungsbrief, m. een jaarbrief, brevet.

Bestand(, (g. -ee) m. vastigheid; kracht; pacht; huur; rest, overschoot; toestand. -änder, -ändner, -andman, m. huurder, pachter. -ändig, adj. en adv. standvastig, bestendig, duurzaam, onveranderlijk. -ändigheit, f. standvastigheid, bestendigheid.

Bestärken, v. a. bevestigen, bekrachtigen, staven.

Bestätigen, zie **Bestärken**.

Bestellen(, v. a. besteden; uithuvelijken; bestellen. -ätter, m. die de goederen bezorgt, bestellen.

Bestbiedende, m. de meestbiedende.

Beste, adj. en adv. van **Gut**, best.

Besteckbar, **Bestecklich**, adj. en adv. omkoopbaar.

Besteeken, v. a. besteken; omkoopen.

Besteck(, (g. -es, pl. -e) n. een koker-tje; plaats op eene zeekaart (bij zeelieden).

Bestek, n. bestek, koker met gereedschap.

Bestehen, v. n. bestaan, stellen; v. a. huren, pachten. -d, adj. bestaan-de, volhardend.

Bestell(en, v. a. aanstellen, bepalen; uitvoeren; bestellen; beschikken, bespreken. -, adj. besteld, bescheiden. -ung, f. bestelling; bestier; bestuur.

Bestens, adj. op de beste wijze.

Besternen, v. a. met sterren voorzien.

Besteuern, v. a. belasting op iets leggen.

Best(alsich, adj. best-, dier)achtig. -ig, (pl. -n) f. beest; hoer.

Bestimm(theit, f. juistheid, methode. -ungswort, n. een bepalend woord.

Bestoss(en, v. a. schenden; beschadigen door stooten. -ssug, n. eene groote ijzeren schaaf, waarmede men gouden of zilveren platen snijdt.

Bestrafing, f. bestraffing, berisping.

Bestreb(en, (sich) v. r. toeleggen, pogen, trachten (nach etwas). -ung, f. toelieg, poging, werk, bemoeijing.

Bestrieken, v. a. bebreijen; verstricken, in een' strik of net vangen.

Bestromen, v. a. overstromen, bespoelen.

Bestufen, v. o. van het mineraal eene g. stukjes afmijden, om het te onderzoeken. [ging.]

Bestürmung, f. bestorming, bespringen; ontstellen. -t, adj. en adv. verbaasd; ontsteld; verslagen.

Bestürz(en, v. a. verbaas; ontzetten; ontstellen. -t, adj. en adv. verbaasd; ontsteld; verslagen.

Besuch(, (g. -es, pl. -e) m. bezoek.

Besudeln, v. a. besoeudelen, besmetten, verontreinigen.

Betäfel(n, v. a. eene kamer met houtwerk bekleeden, beschilderen.

Betagt, adj. en adv. bedaagd, oud; vervallen, verschenen.

Betakeln, v. a. betakelen, met touwwerk voorzien.

Betäuben, v. a. verdooven, doof maken; bedwelmen, bevreemd maken.

Bet(bruder, m. een schijnheilige, geveinsde. -en, v. n. bidden, smeeken. -glocke, f. klokje, dat tot het gebed roept. -haus, m. bidhuis, kerk. -kammer, -stube, f. -zimmer, n. bidkamer, vertrek, waar men bidt. -schwester, f. eene schijnheilige. -woche, f. kruisweek.

Bethätigen, v. a. bedrijven; door de daad bewijzen.

Betheligen(en, v. a. in iets aandeel of belang hebben. -ter, m. -te, f. die belang in, aandeel aan iets heeft.

Bethouern, v. a. bezwaren, bevestigen, f. bedevaart. [gen.]

Bethören(en, v. a. bergoochelen, misleiden, verblinden. -ung, f. begoocheling.

Betiteln, v. a. titulieren, betitelen.

Betonen, v. a. Eine Sylbe -, een' toon, toonteeken op eene lettergroep, setten of leggen.

Betracht(, (g. -es) m. opzigt. -en, v. a. beschouwen, overdenken, overwegen; behartigen.

Beträchtlich, adj. en adv. aanzienlijk, aanmerkelijk. -keit, f. aanzienlijkheid, aanmerkelijkheid.

Betrag(, (g. -es) m. behoep.

Betragen, n. het gedrag, de handelwijze, manier van leven. -, v. n. bedragen, behoepen; opbrengen; (sich) v. r. sich bedragen.

Betruern, v. a. betrouren, beweemen. -swerdig, adj. betrourens-, beklagenswaardig.

Betreff(, (g. -es) m. opzigt. -en, v. a. betreffen; treffen, raken, aansaan.

Betreiben, v. a. bedrijven, uitvoeren; oefenen; doen weiden.

Betriebsam, adj. en adv. betor: **Betriebsam**, bedreven, kundig, werkzaam.

Betreten, adj. verwonderd, beschaamd. -heit, f. verlegenheid.

Betrieb(, (g. -es) m. drijving, bedrijving, uitvoering, voering; aansporing. -sam, adj. en adv. werkzaam, ijverig, vlijtig, naarstig. -samkeit, f. werkzaamheid.

Betrieger, **Beträger**, m. bedrieger, beddeter. -inn, **Beträgerinn**, f. bedriegster. -ei, f. bedriegerij, bedrog. -isch, adj. en adv. bedriegelijk.

Betrieghelijkheid, f. bedriegelijkheid.

Betrüb(nis, (pl. -sse) f. bedroefdheid, treurigheid, zwaarmoedigheid, mismoedigheid. -t, adj. en adv. bedroefd, tucurig, zwaarmoedig, mismoedig.

Betrug(, (g. -s) m. bedrog.

Betrunkenheit, f. dronkenschap.

Bett, n. (g. -es, pl. -en) bed; ledikant. *Ein Gartenbett*, bloem- of kruidperk. -bank, f. slaapbank.

-bekken, n. ondersteek, steekbekken. -boden, m. onderlag van een bed. -decke, f. beddeken, bedkleding. -en, v. a. het bed maken.

Sich von einander -, ieder alleen slapen. -flasche, f. bedflesch, flesch, waarin men warm water doet, om het bed te warmen. -genoss, m. een bedgenoot, slaapkamaker. -geräth, n. behangsel, stoffering van een ledikant. -gestell, zie **Bethgenoss**. -gestell, n. bedstede of houtwerk van een ledikant. -himmel, m. de hemel van een ledikant. -hüter, m. een gesnedene. -kammer, f. slaapkamer; kamer, waar men do bedden bewaart. -kasten, m. kast, waarin men slaapt of bed, dat men als eene kast toemaakt. -kissen, m. oorkussen. -lade, zie **Bethkasten**. -lägerig, adj. en adv. bedlegerig, ziekelijk. -laken, n. beddelaken. -lar, m. bedelaar; arm man. -lerin, f. bedelaarster. -pfanne, f. beddepan, kopere pan, met een deksel, om het

bed te warmen. -*pführ*, m. -een peuluw van een bed. -*pisser*, m. pissebed, een, die 's nachts in het bed pist. -*sack*, m. beddezak. -*stolten*, m. stijl van een ledikaant. -*stétide*, -*stéile*, f. eene slaappleats, bedstede. -*strok*, n. beddestroo. -*tuch*, n. beddellaken. -*übersug*, m. beddeldoek, beddetijk. -*umhang*, -*vorhang*, m. gordijn van een bed. -*ung*, f. bedding, waarop de kannonen van eene batterij staan; batterij. -*wasse*, f. wandluis. -*wärmer*, m. munnik, zie ook -*pfann*. -*süge*, zie *Bettüberzug*. -*swillich*, m. swilk, swilg, trielje.

Bettel, (g. -s) m. bedelarij; plunje, goed van weinig waarde, slechte geringe kleederen, huissraad, enz. -*arm*, adj. en adv. heel arm, dood arm. -*brief*, m. bededelbrief, getuigschrift van armoede. -*brod*, n. gebedeld brood. -*ei*, f. bedelarij armoede. -*frau*, f. eene bedelarijster. -*haft*, adj. en adv. bedelachtig, armsalig, ellendig. -*haus*, n. *Bettelhütte*, f. bedelarshut; gasthuis, gering huisje. -*hoffart*, zie -*stolz*. -*hund*, m. lompe hond, luiskak. -*jagd*, f. bedelarij-jagt. -*kind*, n. een bedelars kind. -*knabe*, m. arme jongen, die bedelt. -*leben*, n. een bedelars leven, armoedig leven. -*leute*, m. pl. bedellieden, bedelvolk, bedelars. -*lumpen*, m. pl. oude lappon, voddon. -*mann*, m. bedelars. -*menek*, n. bedelarijster. -*mönch*, m. bedelmounik. -*n*, v. a. en n. bedelen, sijn brood vragen. -*orden*, m. bedelorde. -*pack*, zie *Bettelleute*. -*sack*, m. bedelzak. -*staat*, m. pronk der bedelars. -*stab*, -*stock*, m. bedelars-, pelgrims)stok, bedelstaf. -*stand*, m. armoede, bedelstand. -*stolz*, m. armoedige grootsheid, bedelarsstrots. -*vogt*, m. een, die de bedelars wegragen of opbrengen moet. -*wid*, n. bedelarijster.

Betünchen, v. a. bepleisteren, bestrijken. [teekenen.]

Betüppen, v. a. stippen, met stippen *Beize*, zie *Peize*.

Beuch(e), f. loogwater. -*en*, v. a. loogen, in de loog zetten.

Beuge, f. kromte, bogt. -*n*, v. a. buigen, krommen, bukken; bedroeven. -*sam*, zie *Biagsam*. -*ung*, f. buiging, kromte.

Beule, (pl. -n) f. buil, hult, gezweldeuk.

Bewarhigen, v. a. ontrusten, ontorenen, kwellen.

Beurkunden, v. a. met bewijzen stellen, bevestigen.

Beurlaub(en), v. a. veroorloven; verlof geven. -*ung*, f. verlof, vrijheid, om heen te gaan; afscheid.

Beurtheil(er), m. beoordeelaar; herrijsper. -*ungekraft*, f. het vermogen om te oordeelen.

Beute, f. buit, roof, prooi; lange tafel, waarop de bakkers het deeg uitkneden; houten bijenrook, waarin wilde bijen huizen.

Beutel, (g. -s) m. buidel, sak; beurs. -*sger*, m. beursesnijder. -*ig*, adj. *Einbeuteliger Rock*, een rok, die als een zak om het lijf zit. -*kammer*, f. builkamer, kamer, waar men meel built. -*kasten*, m. buidel-, buitrog. -*maus*, f. beursespier. -*meise*, f. builmees, (vogel). -*mühle*, f. een builmolen. -*n.v.a.* buidelen, builen. -*perücke*, f. eene sakpruik. -*ratze*, f. buidelratz (zeker dier in Brazilië). -*sack*, m. eene blomzeef. -*schnide*, m. beursesnijder; gauwdier. -*schneiderinn*, f. beursesnijder, bedriegster. -*sieb*, n. blomzeef. -*thiser*, zie *Beutelratze*. -*tuch*, n. buil-, zeefdoek. -*welle*, f. draaijer van een builmolen.

Beuten(*nacke*, f. bijl of werktuig om eenen boomstam uit te hollen, ten einde wilde bijen daarin trekken. -*heide*, f. bosch, waar men, in holle boomen, wilde bijen vindt. -*honig*, m. honig der wilde bijen, die men in holle boomen vindt.

Beutler, m. beursen-, holster)maker; meelbuidelaar. [past.]

Beutner, m. die op de wilde bijen *Bevogten*, *Bevögigen*, v. a. onder voogdij stellen.

Bevolker(n, v. a. bevolken, met volk bezetten. -*ung*, f. bevolking.

Bevollmächtig(en), v. a. volmagtig, volmagt geven. -*ter*, m. gevolmagtigde. -*ung*, f. volmagt.

Bevor, adv. voor, alvorens.

Bevormunden, zie *Bevogten*.

Bevor(rechten), -*rechten*, v. a. een voorregt geven; bevoorregten.

Bevorstehen, v. n. op het punt staan van te gebeuren, dreigen, naderen, boven het hoofd hangen. -*d*, adj. aanstaand, naderend.

Bevorsthen, zie *Zuvorsthen*.

Bevorworten, v. a. met eene voorrede of leiding voorzien. [waken.]

Bewachung, f. de bewaking, het bewaken. -*waflnet*, adj. gewapend.

Bewähren, *Bewahrheiten*, v. a. bewaren, bevestigen; bewaarheden.

Bewahrheit(st, adj. en adv. goed, geloofwaardig; beproefd. -, *Bewahrwald*, f. echitheid.

Bewaldrechten, v. a. boomen, kant bouwen, behouwen.

Bewandert, adj. en adv. ervaren, kundig, bedreven.

Bewandt, adj. en adv. gesteld, geschapen. -*nise*, f. gesteldheid, geschapenheid.

Beweig(bar), adj. en adv. beweegbaar, bewegelijk. -*en*, v. a. bewegen; roeren; aanzetten. -*grund*, m. beweegrede, oorzaak. -*lich*, adj. en adv. beweeglijk. -*lickheit*, f. beweegbaarheid. -*ung*, f. beweging; aandocning; oloop, oproer. -*unggrund*, zie -*grund*. -*ungekraft*, f. verinogen om zich te bewegen; bewegende kracht. -*ungkunst*, -*unglehre*, -*ungs-wissenschaft*, f. werktuigkunde, kennis van de wetten der beweging. -*ursache*, zie -*grund*.

Beweis(en), v. a. wapenen, dat is weerbaar maken. -*ung*, f. wapening; beproeving.

Beweisen, v. a. eene vrouw nemen, trouwen.

Beweisene(*werth*, -*würdig*, adj. en adv. beweeuenswaardig, dat te betreuen is.

Beweis, (g. -es, pl. -e) m. blij; bewijs; betoog. -*artikel*, m. bewijzestuk. -*en*, v. a. bewijzen, beweren. -*grund*, m. bewijzrede. -*lich*, adj. en adv. bewijzelijk, bewijzbaar. -*schluss*, m. bewijs, gevolgtrekking. -*spruoch*, -*stelle*, f. eene bewijzplaats. -*sen*, v. a. witten, wit maken.

Bewenden, v. a. alloen de *infn. es dabei bewenden lassen*, het daarbij laten steken, daarbij laten berusten.

Bewerb(en), (*sich*) v. r. naar iets staan; zich benaarschten iets te verkrijgen. *Um etwas* -, om iets aansoeken; vrijen.

Bewerb, -*ung*, het dingen naar iets.

Bewerfen, v. a. bepleisteren, bestrijken.

Bewerkgeld, n. geld, dat een meester aan het gild moet betalen, voor het regt, van zijne waar openlijk te mogen verkoopen. [ken.]

Bewickeln, v. a. bewinden, bedek.

Bewilligen, v. a. be-, in)willigen, toestemmen, toestaan, goedkeuren.

Bewillkommen, v. a. verwelkomen.

Bewind(en), v. a. bewinden. -*haber*, m. bewindhebber, directeur van eene handel-kompagnie (in Holland).

Bewirken, v. a. bewerken, uitvoeren, volbrengen; veroorzaken. -*wng*, f. bewerking, uitvoering.

Bewiſſen, v. a. onthalen.

Bewiſſen, v. a. van eenen weduwſchat voorzien.

Bewoonbar, adj. en adv. bewoonbaar.

Bewolken, v. a. bewolken, met wolken bedekken.

Bewonderens(*werth*, -*würdig*), adj. en adv. bewonderenswaardig.

Bewurf, (g. -*es*, pl. -*ürfe*) m. datgene, waarmee iets bepleitord, of bestraken wordt, kalk.

Bewust, adj. en adv. bewust, kundig. -*sein*, n. bewustzijn.

Bev, praep. *sic Bei*.

Bezahl(en), v. a. betalen, voldoen. -*wng*, f. betaling.

Beziĳnen(*en*, v. a. temmen, betemmen, betougelen. -*wng*, f. betougeling. [maken].

Bezecken, v. a. beschenken, dronken.

Beziĳnen(*en*, v. a. betekenen, beduiden, merken; ontwerpen. -*wng*, f. betekening.

Beziĳnen(*en*, v. a. tonen, betoonen, bewijzen. *Sich* -, v. r. sich gedragen. -*en*, n. gedrag.

Bezuĳgen, v. a. betuigen, getuigen, bevestigen.

Beziĳtigen, v. a. betichten.

Beziĳnen(*en*, v. a. betrekken, overtrekken. -*er*, m. trekker (eens wis).

Bezielen, v. a. bedoelen. [sels].

Beziĳnen(*en*, v. a. met oiffers teekenen).

Beziĳnen, m. omtrek, kring; distrikt; jurisdictie. -*en*, v. a. onttrekken, eenen kring om heen maken.

Bezoar, (g. -*es*) m. bezoar. -*bock*, m. bezoarboek.

Bezogens, m. transant, hij, op wien een wissel getrokken is.

Beziĳtigen, *sic Beziĳtigen*. [jen].

Bezuĳken, v. a. met suiker bestrooien.

Beziĳnen(*en*, g. -*es*, pl. -*üge*) m. betrekking. *Ein Saiten* -, alle snaren van een instrument.

Bezuĳnams, f. voor *Beziĳning*.

Bezuĳken, v. a. toe-, vast) pinnen; *sic Bezielen*.

Beziĳnglich, adj. bedwingelijk, dat men temmen kan.

Bibel, (pl. -*n*) de bijbel, heilige schrift. -*erklārung*, f. verklaring, uitlegging van den bijbel. -*esegēt*, m. verklaarder, uitlegger van den bijbel. -*fest*, adj. en adv. in den bijbel bedreven. -*forſcher*, m. een onderzoeker van den bijbel. -*spruch*, m. spreuk uit den bijbel, schriftuurplaats. -*überſetzung*, f. overſetting, vertaling van den bij-

bel. -*werk*, n. bijbel met eenen verklaring.

Biber, (g. -*s*) m. bever, kastoor.

Biber, (g. -*s*) m. bever, kastoor. -*balg*, *sie Biberhaut*. -*bau*, m. beverwoning. -*geil*, n. bevergeil. -*haar*, n. beverhaar. -*haut*, f. beverhuid. -*hant*, f. beverhand, hond voor de beverjagt. -*hut*, m. beverkastoorhoed. -*kraut*, n. duizendguldenkruid. -*netz*, n. net om bevers te vangen. -*ratze*, *sie Bieawratze*.

Bibliothek, f. bibliotheek, boekſaal; boekeriĳ, boekverzameling. -*ar*, m. een opſigter over eenen bibliotheek.

Biblich, adj. en adv. hijselsch.

Bicks, (pl. -*n*) f. *Bickel*, (g. -*n*) f. houweel, boter: *Pickel*, *Pickel*.

Bickel(*haube*, f. een stormhoed. -*hävring*, *sie Pickelhävring*. -*n*, v. a. met het houweel bewerken; hakken).

Bieder, adj. en adv. opregt, braaf, deugdelijk. -*kers*, n. het opregte hart. -*keit*, f. opregtheid, braatheid. -*mann*, m. een braaf, eerlijk, opregt man. -*männlich*, adj. en adv. braaf, eerlijk, rechtſchapeu.

Biegen(*en*, v. a. buigen. *Sich* -, v. r. buigen. -*eam*, adj. en adv. buigzaam. -*zaamkeit*, f. buigzaamheid. -*schilde*, f. buigbord der kopers, om de hoepels te ronden. -*sange*, f. buigtang, om draad te buigen).

Biene, (pl. -*n*) f. bij, honigbij. -*bau*, m. -*sucht*, f. bijenteelt, aanfokking van bijen. -*beste*, *sie nestock*. -*brød*, n. bijenbrood, zekere honig, dien de bijen voor haar voedsel bereiden. -*brüt*, f. een bijengeborend, jonge bijen. -*anfänger*, -*nfeind*, -*nfrase*, -*fraser*, m. bijeneter (een vogelje). -*ngarten*, n. plaats, waar men de bijen zet. -*nhaus*, -*korb*, -*stock*, m. bijenkorf. -*nkönig*, m. koningin, wijfje der bijen. -*nkraut*, n. bijenkruid. -*nmann*, -*meister*, -*wärter*, m. bijen(houder, -bewaarder. -*nrecht*, n. het recht over de bijen in de bosschen. -*nſchwarm*, m. bijenſwerm. -*nſpecht*, *sie nfrase*. -*nſtachel*, m. bijenſpigel. -*netſich*, m. steek der bijen. -*nwolf*, m. bijenwolf, bijeneter. -*nulle*, f. bijencel.

Bier, (g. -*es*, pl. -*e*) n. bier. -*bank*, f. bierkroeg. -*brauer*, m. bierbrouwer. -*brauerei*, f. bierbrouwerij. -*essig*, m. bierazijn. -*faas*, n. bier-ton, hiervat. -*fadler*, m. bierkroeg, -speelmaa. -*flasche*, f. bierflesch.

-*geld*, n. drinkgeld. -*geschwät*, n. dronkenmaanspraak. -*haan*, m. bierkraan. -*kändler*, m. bierkoop. -*keſe*, f. biergronſop, ondergeſt. -*keller*, m. bierkelder. -*kraus*, m. een teeken, dat er bier verkocht wordt. -*krug*, m. bierkuip. -*kufe*, f. bierkuip. -*maas*, n. behoortelijke houding van een vat bier; eenen bierken. -*sack*, m. een dronkaard, kroeglooper. -*ſchenk*, -*wirth*, -*ſapfer*, m. bier(waard, -tapper. -*ſchenke*, f. bierberg, bierkroeg. -*ſchleife*, f. bierleec. -*ſchwam*, m. tering in bier. -*ſchrötter*, m. een bierkuiper, die het bier inkelde. -*suppe*, f. bier en brood, biersoep.

Bieet(*butter*, -*wilch*, f. bieet, de eerste melk van een beest. [lijk].

Bieſter, adj. bijster donker, vreesse.

Biel, m. (-*es*, pl. -*e*) houten steiger.

Bie(en), v. a. bieden, een bod doen; versoeken; dagvaarden. -*geld*, n. veiligde, strijkgeld.

Bies, (g. -*es*, pl. -*e*) m. vrouwenborst.

Bilans, (pl. -*en*) f. balans (bij kooplieden, staat van hetgeen men te vorderen heeft of schuldig is).

Bild, (g. -*es*, pl. -*e*) n. beeld, gelijkenis; sinnebeeld; prent. -*arbeit*, f. schilderwerk. -*ekunst*, f. beeldkunst. -*en*, v. a. afbeelden; oopschepen; vormen, onderwijzen, beschaven.

Bilder(*ambeter*, -*diner*, m. beelden-dienaar. -*bogen*, m. prent voor kinderen. -*bibel*, f. prentebijbel. -*buch*, n. prentboek. -*dienst*, m. beelddienst. -*deutung*, f. verklaring der (sinne) beelden. -*ſtufe*, m. voetje, pedestalsteetje voor een beeld. -*gallerie*, f. galerij waar schilderijen hangen. -*kändler*, m. koopman in prenten. -*kabinet*, n. kabinet, ſaal, waarin fraaie prenten hangen. -*kraam*, m. winkel, kraam, waar prenten verkocht worden. -*kramer*, *sie kändler*. -*krieg*, m. strijd, geſchik wegens de beelden. -*n*, v. n. 1, in een prentboek bladeren, om de figuren te beschouwen. -*rahmen*, m. lijst van een prent, of schilderij. -*reisch*, adj. en adv. sinnebeeldig, ſchilderachtig. -*ſchrift*, f. een geheimſchrift, sinnebeeldig, verborgen ſchrift. -*sprache*, f. beelddpraak, sinnebeeldige ſpraak der ouden. -*ſtürmer*, m. beelddormer. -*ſtürmeret*, f. beelddormerij.

Bild(*giesser*, m. beeldgieter. -*hauer*,

-*schnitzer*, m. beeldhouwer, beeldsnijder. -*hauerarbeid*, f. beeldhouwerswerk. -*hauerkunst*, f. het beeldhouwen, beeldhouwkunst. -*lich*, adj. afgebeeld, sinnebeeldig. -*macher*, m. beeldmaker. -*ner*, m. die (houten, steenen ens.) beelden maakt. -*nerai*, f. het beeldhouwen. -*niss*, (g. -*isses*, pl. -*ess*) n. beeld, beeldtenis; portret. -*schnitzer*, f. hij, die beelden in het hout snijdt. -*sduls*, f. standbeeld, kolom, pilaar. -*schnitzerei*, f. het maken van houten beelden. -*schden*, adj. en adv. ongemeen fraai. -*ung*, f. beelding, beschaving, vorming; gedaante; inrigting. -*ungskraft*, f. f. de vormende, de scheppende kracht.

Bille, (pl. -n) bilhamer (bij melenaar). -n, v. a. a. billen.

Billet, (g. -es, pl. -e) n. billet.

Billiard, (g. -es, pl. -e) n. biljard. -*ires*, v. a. sijnen bal twee maal raken (in het biljardspel). -*kugel*, f. biljardbal.

Billig, adj. en adv. billijk, redelijk, eerlijk. -*keit*, f. billijkheid, redelijkheid, eerlijkheid. -*en*, v. a. goedkeuren, billijken. -*ung*, f. billijking.

Billion, (pl. -en) f. bilioenen, of duisend maal duisend millioenen.

Bilsenkraut, n. bilsenkruid. -*samen*, m. bilsenzaad.

Bils, (g. -es, pl. -e) m. kampernoelje, paddestoel, dien men eet.

Bimpele, v. n. bengelen, veelvuldig bellen of luiden.

Bims, -*stein*, m. drijf-, -puimsteen. -*en*, v. a. met puimsteen glad maken.

Bind, (pl. -n) f. band; bindsel. -*maeuer*, m. stopmes. -*en*, f. pl. binden, balken, die op stijlen rusten. -*en*, v. a. binden, toe-, in-, vast) binden; verbinden, verplichten; kuisper; vlechten. -*r*, m. binder, kuiper. -*rlohn*, n. bind-, kuiploon. -*schluesel*, m. kerkelijke magt, om iemands sonde niet te vergoeven. -*stein*, m. bindsteen. -*werk*, n. bindwerk; een staketeel waar tegen jonge boomen worden aangeleid. -*wort*, n. het bind-, koppelvord, voegwoord. -*zug*, n. zwachtels; het doosje, waar de heelmeeesters instrumenten ens. in doen.

Bindfaden, m. -*garn*, n. bindgaren, bindtouw. -*geris*, -*weids*, f. tocon, om mede te binden. -*haube*, f. haarlint, strijklint. -*pfennig*, m.

huur-, gods)penning. -*riem*, m. bindveter. -*stoecken*, m. bind-, pakstok. -*ung*, f. band; het binden. *Bingelkraut*, n. bingel-, glas)kruid. *Binnen*, adv. binnen. -*deich*, m. binwendijk, schutdijk; somerdijk. -*gewasser*, n. water van het vaste land. -*land*, n. binnenland. -*lander*, m. soort van schip, waarmede men op de rivieren vaart. -*werk*, m. binneenwerk, van kant, tot sierraad van iets.

Biese, (pl. -n) f. bies. -*nblume*, f. een bies-, (lies)bloem. -*nbusche*, m. een bondel biesen. -*ndecke*, -*nmatte*, f. mat van biesen. -*nkorb*, m. biesenkorf. -*nlauch*, m. bieslook.

Bin(richt), adj. en adv. biesachtig, als biesen. -*sig*, adj. en adv. vol biesen.

Birke, (pl. -n) f. berk, berkenboom, -n, adj. van berkenhout. -*nbaum*, m. berkenboom. -*nbeesen*, m. berkenbesem. -*nholz*, n. berkenhout. -*nraft*, m. -*nwasser*, n. sap, vocht uit den berkenboom vloeijend. -*nwald*, m. berkenbosch, -woud.

Birk(hahn), m. korhaan. -*henne*, f. -*kuhn*, n. korhoen, korhoen. -*ling*, m. sekere kampernoelje, die onder het mos wast. -*rinde*, f. bast van eenen berkenboom.

Birn, (pl. -en) *Birne*, f. peer. -*baum*, m. pereboom. -*latweger*, m. peerkruid. -*moet*, m. peerwijn. -*schnitte*, -*schnitz*, f. schijf van eene peer. -*wein*, m. perendrank.

Birsch, zie *Bürsch*.

Bis, praep. die den *datif* regeert, tot, bij, aan. -*her*, adv. tot nu toe. -*herig*, adj. hetgeen tot nu toe geschied is.

Bisam, (g. -s) m. muskus. -*apfel*, m. appel, met een' amber geur. -*blume*, f. Turksche korenbloem. -*büschchen*, n. reukdoosje, reukfleschje. -*geruch*, m. muskus(reuk, -geur. -*kates*, f. civetkat. -*knopf*, m. renkbal. -*kratz*, f. muskusrot. -*thier*, m. muskudier.

Bisch(of), (g. -es, pl. -*ofen*) m. bischop. -*öflich*, adj. bisschoppelijk. -*ofhof*, f. hof, paleis van eenen bischop. -*ofshut*, m. -*ofsmütze*, f. bischopsmijter. -*ofswaak*, f. verkiezing van eenen bischop.

Biss, (g. -esse, pl. -esse) m. het bijten; beto. -*chen*, -*lein*, n. beetje. -*en*, m. beet, stuk, brok, hap. -*ig*, adj. en adv. stekelig, netelig, bijtend.

Bisten, v. a. iemand reepen, methet geluid *bet, bet* (pat, pat).

Biethum, (g. -es, pl. -*Smor*) n. bis-Bieweiden, adv. somtijds. [dom.] *Bittribrief*, m. versoekeschrift.

Bitte, (pl. -n) f. bede, verzoek. *Bitt*(en, v. a. bidden versoeken, smeeken. -*weise*, adv. verzoekender wijze.

Blach, adv. vlak, effen. -*s*, (pl. -n) f. wengdoek. -*feld*, n. bleekveld. -*frost*, m. drooge koude.

Black, m. een vlek; inkt; swartel. -*fisch*, m. blakvisch, inktvisch.

Blaffen, v. n. blaffen, keffen.

Blähen, v. a. doen swellen, blazen.

Bläken, v. n. blaten.

Blank, adj. en adv. blank.

Blanke, zie *Planke*.

Blasbalg, m. blaasbalg. -*kammer*, f. de plaats, waar de blaasbalken van een orgel liggen. -*sich*, m. een blaasbalgtrekker.

Bläcken, n. blaasje, blaartje.

Blase, f. (pl. -n) blaas; blaas, bobbel.

Blasen, v. a. en *blazen*. -*band*, m. blaasband. -*pfaster*, n. Spaansche vliegpleister, blaas trekkend middel. -*sand*, m. sand om in te gieten graafvel. -*schwur*, f. pisleider. -*stein*, m. steen in de blaas. -*stein-schneider*, m. steensnijder. -*siehend*, adj. blaartrekkend.

Blas(icht), adj. en adv. dat naar waterblazen, bobbels gelijkt. -*g*, adj. en adv. volblazen.

Blas, adv. en adv. bleek, vaal; flauw. -*e*, f. bleekheid, bleeke kleur.

Blatt, (g. -es, pl. -*ätter*) n. blad. -*chen*, -*lein*, n. blaadje. -*en*, v. a. bladen, plukken, afplukken. -*gold*, n. bladgoud. -*laus*, f. bladlaus. -*seite*, f. bladsijde. -*silber*, n. blad-silber. -*sieder*, f. het loofwerk. -*zim*, n. bladtin.

Blatter, (pl. -n) f. blaar; pl. pokken. -*gebäcknes*, n. kookjes van boterdeeg. -*grube*, zie -*narbe*. -*ig*, adj. met bladen. -*los*, adj. en adv. blaadeloos, zonder bladen. -*masen*, f. pl. pokdalen. -*masig*, zie -*narbig*. -*materis*, f. pokstof. -*n*, v. a. bladeren, doorbladeren. -*narbe*, f. pok(daal, -put. -*narbig*, adj. die pokputten heeft, pokkelig, motig. -*tabak*, m. tabak in bladen.

Blau, adj. en adv. blaauw.

Blau, f. stijfvel met blaauwvel gemengd.

Bläuel, m. beukhamer. -*en*, v. a. beuken, kloppen, slaan, afroesuen. -*en*, v. a. beuken. -*lich*, adj. en blaauwachtig.

Blau(en, v. a. blaauw maken; v. n. 2.

blauw worden. -*farbe*, f. blaauw verw. -*färber*, m. blaauwverwer. -*fuss*, m. steenvalk. -*kols*, n. n. campechehout. -*kehlchen*, n. blaauwborstje. -*meise*, f. meelmee. -*pimpelmees*. -*scheche*, f. hont paard. -*schimmel*, m. een apgelrauw paard.

Blech, (g. -*es*, pl. -*e*) m. blik. -*en*, v. a. fig. betalen. -*ern*, adj. blikken, van blik. -*scheere*, f. eene groote ijzeren knipschaar. -*schläger*, -*schmidt*, m. bikalager. -*waare*, f. blikwaar. -*sinn*, n. vertind blik.

Bleck en, v. a. *Die Zähne* -, blik tanden, op de tanden knaarsen. -*sahn*, m. een groote tand, die naar buiten groeit.

Blei, *Bleche*, een visch. -, (g. -*es*) n. lood. -*arbeit*, f. loodwerk. -*arbeiter*, m. loodwerker. -*ern*, adj. looden, van lood. -*ers*, n. loedmijn. -*erzgrube*, f. loodgroeve. -*farbe*, f. loodkleur. -*färbig*, adj. loodkleurig. -*feder*, zie -*stift*. -*gang*, loodader (in de hergen). -*galt*, n. masticot. -*giesser*, m. loodgieter. -*hütte*, f. loodgieters winkel. -*icht*, adj. loodachtig. -*ig*, adj. lood bevattende. -*klotz*, m. werplood, peillood. -*kolb*, m. soldaarsel. -*kugel*, f. een looden kogel. -*loth*, n. zinklood, schietlood. -*maas*, n. -*schnur*, -*senkel*, -*wage*, f. paslood, rigtlood, loodlijn. -*recht*, adj. loodregt. -*schaum*, -*schlacken*, m. schuim van het lood. -*stift*, potlood. -*weiss*, n. loodwit; potlood. -*wurf*, m. zinklood, werplood, peillood. -*zeichen*, n. het lood, dat aan het laken hangt.

Bleiben, v. n. s. blijven, sich ophouden, sneuvelen.

Bleich, adj. en adv. bleek. -*es*, (pl. -*n*) bleekheid; s. bleeken; bleek; bleekveld. -*en*, v. a. bleeken, v. n. s. bleeken, wit worden. -*er*, m. bleeker. -*ert*, m. bleekert (een soort van roodachtige Rijsche wijn). -*garten*, -*hof*, -*platze*, m. -*wiess*, f. bleekveld. -*gelb*, adj. lichtgeel. -*roth*, adj. lichtrood. -*schwarts*, adj. lichtswart. -*sucht*, f. geelzucht.

Blend (s., (pl. -*n*) f. *Blendleder*, n. oogdoop voor een paard, paardheilig, kom in de spiegelglazen. -*licht*, n. een valsch licht. -*en*, v. a. blinden, verblinden. -*laterne*, f. dieventelnaarn. -*ling*, m. bastaard, onecht kind. -*wag*, f. blindwerk;

verblind; begoocheling, vooroordeel; blinden. -*werk*, n. zie *Blendung*.

Blats, (g. -*es*, pl. -*e*) een lap, viak. -*en*, v. a. slapen.

Blick, (g. -*es*, pl. -*e*) m. opslag van het oog, oogblik, ooglook, oogwenk. -*en*, v. n. blikken, loeken, oogwenken.

Blind, adj. en adv. blind. *Ein blinder Lerm*, een loos, valsch alarm. -*darm*, m. stopdarm. -*lings*, adv. blindelings, sonder ondersoek en overleg. -*schleiche*, f. eene kleine blinde slaug. -*schuss*, m. een schot sonder lood. -*stengs*, f. bramsteng, boegsprietsteng (van een schip).

Blinde, (pl. -*n*) f. blinde; zeil, onder de boegspriet vast gemaakt. -*kuk*, f. -*mann*, m. blindeman (een kinderspel).

Blinken, v. n. 1, blinken.

Blinzeln, (v. n. n. knipooogen, pinkoogen, met de oogen wippen, wanken. -*er*, m. een stikziende, bijziende.

Blitz, (g. -*es*, pl. -*e*) m. bliksem. -*ableiter*, m. afleider van den bliksem. -*en*, v. a. en n. bliksemen; vonken, blinken. -*strahl*, -*streich*, m. bliksemstraal.

Block, (g. -*es*, pl. -*öcke*) m. blok. -*ade*, f. blokkering, insluiting. -*kane*, m. blokhuis. -*keller*, m. een kelder sonder gewelf. -*iran*, v. a. (eene stad) blokkeren, insluiten, omsingelen. -*wagen*, m. een lompe wagen met breede wielen om blokken te vervoeren.

Blöcken, v. a. *Einen stöcken und* -, iemand gevangen setten.

Blod (s., adj. en adv. bijziende; bloed, bloedhartig, vreesachtig; luf; zwak. -*igkeit*, f. bijziendheid; bloedhartigheid, vreesachtigheid, zwakheid. -*sichtig*, adj. en adv. stikziende, bijziende. -*sinn*, zie *Blodsinnigkeit*. -*sinnig*, adj. en adv. zwak van verstand. -*sinnigkeit*, f. zwakheid van verstand.

Blöken, v. n. blaten; loeijen.

Bluss, adv. adj. en adv. bloot, naakt; enkel, slechts. -*füssig*, adj. en adv. blootvoets, barvoets.

Blosse, (pl. -*n*) bloothuid, naaktheid; kale plaats; zwakke zijde.

Brähen, v. n. bloeijen.

Blume, f. (pl. -*n*) bloem. -*nbecher*, zie *Blumenkelch*. -*nbeet*, n. bloembod. bloemperk. -*nblatt*, n. blad eener bloem. -*nfeld*, m. bloemhof, bloemtuin, bloemperk. -*nflor*, m.

bloeitijd. -*ngarten*, zie *Blumenfeld*. -*ngärtner*, zie *Blumist*. -*ngehange*, n. festoon. -*ngesckür*, n. bloempot. -*ngöttin*, f. bloemgodin, Flora. -*nkelch*, m. de kelk van de bloemen, bloemkelk. -*nknopf*, m. bloemknop. -*nkolh*, m. bloemkool. -*nkorb*, m. bloemkorf, bloemmandje. -*nkrans*, m. bloemkrans. -*nkrug*, m. bloempot. -*nlese*, f. verzameling van bloemen; uitgezochte verzameling van dichtstukken. -*nmalter*, m. bloemenschilder. -*nmonat*, n. bloeimaand. Mei. -*nnelke*, f. anjeliet. -*orden*, m. een genootschap van dichters te Neurenberg. -*nreich*, adj. en adv. bloemrijk. -*nrauger*, m. bloemuiger. (een vogeltje). -*nserbe*, zie *Blumenkrug*. -*nprache*, f. mededeeling van gedachten door sinnbeeldige bloemen. -*natengel*, m. de steel van een bloem, bloemstengel. -*netock*, m. bloemstok. -*nstrauw*, m. bloemruiker, ruiker. -*nstück*, n. een bloemstuk, bloembod. -*ntopf*, zie *Blumenkrug*. -*nwerk*, n. bloemwerk. -*nseit*, f. bloemtentje. -*nswabel*, f. bloembol.

Blum(licht, adj. bloemig, bloeiend. -*ig*, adj. vol bloemen. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. bloemist, liefhebber van bloemen, bloemkeucker.

Blusen, m. of *Blunze*, f. *Blutwurst*.

Blut, (g. -*es*) n. bloed. -*ader*, f. bloedader. -*arm*, adj. bloedarm, doodarm. -*bad*, n. bloedbad. -*durst*, m. bloeddorst, bloedgierigheid. -*dürstig*, adj. en adv. bloeddorstig, bloedgierig. -*egel*, m. bloedegel, bloeduiger. -*en*, v. n. bloeden. -*fahne*, f. bloedvlag. -*farbe*, f. bloedkleur. -*farbig*, adj. bloedkleurig, van een roode kleur. -*fink*, m. bloedvink. -*fiesend*, adj. die den bloedgang heeft. -*fluss*, m. bloedvloed; maandstonden; sanbeijen. -*füssig*, adj. den bloedvloed enz. hebbende. -*gang*, zie *Blutfluss*. -*gefäss*, n. bloedvat. -*geld*, n. bloedgeld. -*gericht*, n. bloedgerecht, halsregt. -*gerüst*, zie *Blutbühne*. -*geschwür*, n. ettergezwel. -*gier*, f. bloedgierigheid. -*gierig*, adj. bloedgierig. -*hochzeit*, f. bloedbruiloft. -*ig*, adj. en adv. bloedig, bebloed. -*igel*, zie *Blutegel*. -*jung*, adj. zeer jong. -*kraut*, n. bloedkruid, pimpernel. -*laesen*, n. aderlaten. -*lauf*, m. bloedstorting, bloedvloering. -*los*, adj. bloedloos, zonder bloed.

-reich, adj. volbloedig. -richter, m. bloedregter. -roth, adj. bloedrood. -rümstig, adj. bloedend. -sauer, adj. bloedsuur, moeilijk, swaar, zeer suur, zeer hard. -sau-ger, m. bloedsuiger, eene soort van vliedermais. -schande, f. bloed schande. -schänder, m. bloed- schender. -schänderiach, adj. en adv. bloed-schendend, met bloed- schande. -schuld, f. bloedschuld. -schwais, m. bloedsweet. -sfrund, m. bloedvriend, maag. -sfrund- dinn, f. bloedvriendin. -sfrund- schaft, f. bloedvriendschap. -stein, m. bloedsteen. -stillend, adj. bloed- stelpend. -stropfen, m. een drop- pel bloeds. -sturz, m. bloeds- toring. -süverwände, m. bloedsver- went. -wrtheil, n. bloedsvoornis, doodvoornis. -vergiessen, n. bloed- storten, bloedsvergieten. -warm, adj. bloedwarm. -wasser, m. door- schijnend vocht in het bloed. -wurst, f. bloedworst, bloedbeu- ling. -wurz, f. bloedwortel, bloed- kruid. -zehnte, m. tiende van vee. -zeuge, m. bloedgetuige, martel- laar. -zeugnis, n. bloedgetuigenis, marteldood. -zwang, m. persang.

Blätk(e), (pl. -n) f. bloesem; fleur. -knoppe, f. knop aan de boomen, ens.

Boberelle, zie *Judenkirche*.

Bock, (g. -es, pl. -öcke) m. bok, ram; stormram, muurbreker, misslag; bok aan de koets. -en, v. n. geil zijn (van eenen bok); stinken als een bok. -ensen, v. n. stinken als een bok, vies ruiken. -fell, n. -haut, f. bokkenvel, bokkenhuid. -fuss, m. bokvoet. -flöte, *Bock- peife*, f. zakpijp. -ig, adj. geil, als een bok; stinkend als een bok. -leder, n. bokkenleder. -lein, n. een bokje. -peifefer, m. die op eene zakpijp of boersschalmie speelt. -swags, m. boerschoeg. -sbart, m. bokshaard; ook een seker kruid. -sbeer, f. braamsbe. -sbeutel, m. oude gewoonten. -sdorn, n. bok- doorn (seker pompje). -shorn, n. bokshoren. -sprung, m. lucht- sprong, huppeling.

Bodes, (g. -e) m. bodem; vloer; zol- der. -dielle, f. vloerplank. -fenster, n. dakvenster. -kammer, f. dak- kamer, vloering. -los, adj. bodem- loos, zonder grond; ongegrond. -geschoss, m. onderste verdieping. -sats, n. de grondop, heffe. -mats- te, f. vloermat. -sraube, f. schroefring, om de laatste duig in te halen. -teig, n. onderkorst.

-thür, f. zolderdeur; opening, deur- je in den bodem van een vat. -zine, m. zolderhuur; grondbelas- ting, erfpaht. -zieher, m. zie *Bodenschraube*, boor (bij wondhe- lers, *terebra*).

Bodmen, v. a. met bodems voorzien.

Bodemret, f. bodemerij, beleening op een schip of op de geladen- de goederen. -brief, m. budemerij- brief.

Bofst, (g. -es, pl. -e) m. bovist.

Bogen, (g. -e) m. boog; strijktok van een vioel. -Papier, vel pa- pier. -grüsse, f. folio, in -, in fo- lio. -gang, m. een overdekte wand- delweg. -laube, f. overdekt priël. -macher, *Bogener*, m. een boog- maker. -schluss, m. sluitteen van een' boog. -schuss, m. boogshot. -schütze, m. boogschutter. -senne, f. pees van een' boog. -stellung, f. verscheidene, op pilaren gestelde, bogen. -weise, adv. boogwijze; bij vellen, in bladen. -winde, f. een werktuig, om eenen boog te spannen. -zirkel, m. passer, door welks voet een boog gaat, die met eene schroef voorzien is. *Bogig*, adj. als een boog.

Bogepriet, zie *Bugsriet*.

Bokle, (pl. -n) f. balkplank, zware eiken plank. -n, v. a. eene planken vloer leggen.

Bohne, (pl. -n) f. boon. -nacker, m. een veld, akker met boonen. -n- bawm, n. sekere boom, die een zeer hard hout heeft. -nblüthe, f. bloesem van boonen. -nhälse, f. boonenbast. -nkönig, m. driekon- ingskoek. -nkraut, n. boonkruid. -nmehl, n. meel van boonen. -n- schale, f. boonendop. -nstränge, -natengel, m. boonsteel.

Bohn(en), v. a. met was schrijven, glad maken. -bürete, f. boender. -lap- pen, m. doeken om te wrijven.

Böhhase, m. beunhaas.

Bohr(en), v. a. boren. -er, m. boor. -krätzer, m. bikijser, krabber, vijl. -lade, f. stellaasje, voor een stuk gechut, dat behoord zal wor- den.

Boi, zie *Boy*. [den.]

Boje, (pl. -n) f. bneijen.

Bojleine, f. -seit, n. boireop. -sals, n. seestout.

Bokal, *Bökel*, ens. zie onder P.

Bölk(en), v. n. bulken, hard schreue- wen.

Boll, (g. -es, pl. -e) m. haar op het fluweel. -n, adj. en adv. bol, hard. -e, (pl. -n) f. bol. -en, (g. -e) m. een mortier, om bommen af te

schieten. -icht, adj. bolachtig, dat bollen aan de wortels heeft. -werk, n. bolwerk.

Bolus, m. bolus, (eene soort van aarde).

Bol(en), (g. -e) m. pijl; evenaar van de schaal. -eisen, n. de ijseren punt van eenen pijl.

Bombardir(en), v. a. bombarderen. -er, m. bombardeerder. -galiois, f. bombardeergaljoet.

Bombe, f. bom. [zijn.]

Bombasin, (g. -es, pl. -e) m. bomba.

Bombast, (g. -es) m. gezwollen, win- derige stijl.

Boote, (g. -es, pl. -e) n. boot, aak, sloep. -shaken, m. bootshak. -s- knecht, m. bootsgezel, matroos. -sman, (pl. -leute) m. bootsman.

Borax, m. borax, goudsoldeerel.

Bord, (g. -es, pl. -e) m. boord (van een schip. *An -legen*, aan boord klampen; rand; oever.

Bord(e), (pl. -n) f. rand, kant; passe- ment, hoordsel, galon. -enmacher, -enwirker, m. passementerker. -iren, v. a. boorden, met boorden besetten.

Borg, (g. -es) m. krediet. *Auf -*, op krediet. -en, v. a. borgen, op krediet geven of nemen, leenen. -er, m. schuldeischer, schuldenaar.

Borke, f. bast.

Born, (g. -es, pl. -e) m. bron, wel.

Börse, (g. -es, pl. -r) m. baars.

Börse, (pl. -n) f. beurs.

Borst, m. (g. -es, pl. -e) ook *Borste*, barst, spleet, de stekels van var- kens en egels. -bosen, *Borstisch*, m. besem van borstels, stoffer. -en, (eich) v. r. de borstels opste- ken. -ig, adj. borstelig; gebor- steld. -pinsel, m. kwast van een' kladschilder.

Borstig, adj. boosaardig.

Börsch(en), v. a. helling maken. -ung, f. opgaande soubinte, helling.

Böse, adj. boos, kwaad; ondeugend, guddeloos. -wicht, m. booswicht, daegnuet.

Bor(haft), adj. en adv. boosaardig, -heid, ondeugendheid, kwaadaar- digheid. -lich, adv. kwaadaardig- lijk, boosaardiglijk. -willig, adj. kwaadwillig.

Bossal(n), v. n. kegelen. -baum, f. kegelbaan.

Boostr(en), v. a. bootsen, boetseren. -er, m. boetseder in was.

Booskugel, f. kegelbal.

Botan(ik), f. kruidkunde. -iker, m. kruidkundige. -isch, adj. kruid- kundig.

Dote, (g. -en, pl. -n) m. bode. -*n*.
-*meister*, m. opziener over de boden.

Botmäßigkeit, f. onderworpenheid, onderdanigheid.

Botschaft, (pl. -en) f. boodschap, gezantschap. -*er*, m. boodschapper, afgezant, ambassadeur.

Bottcher, m. kuiper. -*ich*, (g. -es, pl. -e) m. kuip, tob, vat.

Bouteille, (pl. -n) f. flesch.

Boy, (g. -es) m. baai. -*en*, adj. van baai, van wollen stoffe.

Brach, adv. braak. onbebouwd. -*acker*, m. braakakker. -*e*, f. de braak, het onbebouwd land. -*en*, v. a. breken, omdelven, omploegen. -*feld*, -*land*, n. braakland. -*monat*, m. braakmaand, Junij. -*vogel*, m. pluvier. -*zeit*, f. de tijd om het veld om te ploegen.

Brachse, zie *Brassen*.

Bräck, (g. -en, pl. -en) m. een brak (een hond). -, (g. -es, pl. -e en -n) n. en m. uitschot, schuim. -*en*, v. a. uitschoeken. -*gut*, n. uitschot. -*wasser*, n. brak water.

Bräf, zie *Brau*.

Brähnen, v. n. hitzig zijn (van wilde zwijnen).

Brams, *Bräme*, (pl. -n) f. rand.

Bräme, enz. zie *Bromse*. -*en*, v. a. boorden.

Bramine, m. een Bramin, heidensehe priester bij de Indianen.

Brammast, m. *Bramstange*, f. braamstak, topmast. -*segel*, n. braamseil, topzeil.

Brand, (g. -es, pl. -ände) m. brand; brandend stuk hout; vurigheid. -*ader*, f. sekere ader in het been. -*blase*, f. brandblaas. -*bock*, m. een vuurrijzer, haardijzer. -*casee*, f. brandkassie. -*eisen*, n. een ijzer om mede te brandmerken. -*er*, m. brander, brandschip. -*fass*, n. vuurtou, pektou. -*feber*, n. heete koorts. -*glucke*, f. de brandklok. -*hagel*, m. vuurhagel. -*haken*, m. brandhaak. -*hirsch*, m. reebok. -*icht*, adj. naar brand gelijkende, brandig. -*ig*, adj. brandig, aangebrand. -*korn*, n. koor, waarin de brand is. -*meise*, f. pimpelmees, koolmees. -*leder*, n. *Brandsohle*, f. brandzool; eerste zool. -*leiter*, f. brandladder. -*maal*, *Brandmark*, n. brandmerk. -*maalen*, -*marken*, v. a. brandmerken. -*wauer*, f. brandmuur. -*opfer*, m. brandoffer. -*pfahl*, m. brandpaal, waaraan iemand verbrand wordt. -*schaden*, m. brandschade, schade

of woude door brand veroorzaakt; braudwoude. -*schätzen*, v. a. brandschatten, brandschatting opleggen. -*schatzung*, f. brandschatting. -*schut*, n. een brandend stuk hout. -*sohle*, zie *Brandleder*. -*spritze*, f. brandspuit. -*stätte*, f. brandstede, haardstede; huis. -*stein*, n. gebakken steen. -*stelle*, f. brandplaats, stoekplaats. -*steuer*, f. liefdegift voor hen, die door brand geleden hebben. -*stifter*, m. brandstichter. -*wache*, f. wacht bij eenen brand. -*wein*, zie *Brantwein*. -*weitsen*, m. larve waarin de brand is. -*zeiche*, n. brandmerk; brandteeken. -*zeug*, n. brandstoffen.

Brandung, f. branding; verborgen klip.

Brantwein, f. brandewijn. -*blase*, f. brandewijnstokerij. -*brønner*, m. brandewijnstoker. -*schenke*, f. kroeg, waar men jenever en brandewijn verkoopt.

Brasilienholz, n. brasiliënhout.

Brassen, (g. -e) m. brassem.

Bratbock, m. braadijzer. -*ofen*, m. braadoven. -*pfanne*, f. braadpan. -*röhre*, f. braadpijp. -*spieß*, m. braadspit. -*wurst*, f. braadworst.

Braten, v. a. braden, roosten; 3. braden. -*fett*, n. braadvet. -*meister*, m. eerste braadkok. -*wender*, m. braadspitdraaijer.

Braten, (g. -e) m. gebrad. *Den-riechen*, van iets de lucht krijgen.

Bratsche, (pl. -n) f. armviool, basviool.

Brazel, zie *Brezel*.

Brau, (g. -es, pl. -e) n. brouwel. -*berachtigt*, adj. het regt hebbende van te brouwen. -*bottich*, m. brouwkuip. -*en*, v. a. brouwen. -*er*, m. brouwer. -*geräthe*, n. brouwgereedschap. -*gerechtigkeits*, f. regt om te brouwen. -*haus*, n. brouwhuis. -*keessel*, m. brouwketel. -*knecht*, m. knecht in eene brouwerij. -*kufe*, f. brouwkuip. -*wasi*, f. brouwerij. -*wesen*, n. het brouwen.

Brauch, (g. -es, pl. -äuche) m. gebruik. -*bar*, adj. gebruikbaar; nuttig, dienstig. -*barkeit*, f. gebruikbaarheid, nut; voordeel. -*en*, v. a. gebruiken, nuttigen; v. n. noodig hebben.

Brauw, adj. bruin.

Braun, (e) f. bruine kleur; keelgoswel, ontteking in de keel. -*en*, v. a. bruineren, bruin maken; v. n. bruin worden. -*färber*, m. bruinverwer. -*kohl*, m. krukool. -*lich*,

adj. bruinechtig. -*rath*, adj. donker bruin, kastanjebruin. -*scheel*, f. wit paard met bruine vlekken. -*stein*, m. soort van steen, bruinsteen. -*wurz*, f. varkensgras; klierkruid, speenkruid.

Braue, m. zie *Saus*.

Brausche, (pl. -n) f. bloedwoer.

Brause, f. gisten. -*n*, v. n. bruisen, ruischen. -*nd*, *Brausicht*, adj. bruisend, ruischend. -, (zonder pl.) gisting.

Braut, (pl. -äute) f. bruid. -*bett*, n. bruidsbéd. -*führer*, m. speelman. -*führerin*, f. speelmeeisje; strooiester. -*geschenk*, n. een geschenk aan de nieuwgetrouwen.

Bräutigam, (g. -e, pl. -e) m. bruidegom. -*abend*, m. sekere avond voor de bruiloft, wanneer de bruidegom de bruid bezoekt. -*jungfer*, zie *Brautführerin*. -*kammer*, f. bruiloftkamer. -*kleid*, n. bruidskleed. -*kraus*, m. bruiloftskrans, bruiloftskroon. -*lied*, n. bruiloftslid. -*mahl*, n. bruiloftsmaltijd. -*messe*, f. muziek voor de huwelijksplegtigheid; huwelijksplegtigheid. -*mutter*, f. vrouw, die het bruiloftbed klaar maakt. -*nacht*, f. de nacht na het trouwen. -*ring*, m. trouwring. -*schatz*, m. bruidschat. -*schmuck*, m. bruidskleed. -*stück*, n. een bruidstuk. -*suppe*, f. eene soort van kandeel; maaltijd, dien de bruid voor de bruiloft aan hare naastbestaenden geeft; ook: spijzen, die dags na de bruiloft aan de gasten gesonden worden. -*tag*, m. trouwdag. -*wagen*, m. koets, waarin de bruidegom en de bruid rijden. -*werber*, m. een, die om een meisje voor iemand aansoek doet.

Brau, adj. en adv. braaf; edel; eerlijk; goed; wakker, moedig. -*iren*, v. a. braveren, trotseren, pogchen. -*heit*, f. eerlijkheid, regtschapenheid.

Brech(arseni), f. een braakmiddel. -*bank*, f. eene bakkers-werkbank. -*e*, (pl. -n) f. vlasbrak. -*eisen*, n. breekijsjer, koevoet. -*en*, v. a. breken; braken; plukken (bloemen enz.); houwen (steenen); verliezen. -*mittel*, braakmiddel. -*nuss*, f. braaknoot. -*pulver*, n. braakpoeder. -*punkt*, m. breekpunt. -*stange*, f. breekijsjer. -*trank*, m. braakdrank. -*wug*, f. stralenbreking enz. -*wein*, m. braakwijn. -*wurz*, f. braakwortel. -*zeug*, n. werktuig om open te breken.

Brei, (g. -es, pl. -a) m. brij, pap. -*kahn*, m. breihaan (eene soort van bier). -*umschlag*, m. pap van kruiden, enz. om op een gewel te leggen.

Breit, adj. breed; wijd; plat. -*blätterig*, adj. dat breede bladen heeft. -*bäretig*, adj. breedhorstig. -*e*, (pl. -n) f. broede; vlakke. -*en*, v. a. uitspreiden. -*maul*, n. een wijdmond, gaper. -*naagig*, adj. platneuzig. -*schulterig*, adj. breed van schouders. -*wegerich*, m. weegbree, (plant).

Bremse, (pl. -n) f. paardevlieg, prangijzer, nijprijzer. -*n*, v. a. een paard prangen.

Brenn(bar, adj. brandbaar. -*eisen*, n. brandijzer. -*en*, v. a. branden; bakken (pijpen enz.) -*end*, adj. brandend. -*er*, m. brander; brandstichter; eene soort van slangen. -*erei*, f. in samenstelling, brandrij. -*glas*, n. brandglas. -*holz*, n. brandhout. -*kolben*, m. distilleerglas; distilleerkolf. -*kraut*, n. wolekruid. -*nessel*, f. brandnetel. -*ofen*, m. brandoven, stookoven. -*öhl*, n. lampolie. -*punkt*, m. brandpunt. -*spiegel*, n. brandspiegel. -*zeug*, n. brandgereedschap.

Brasche, f. bres, stormbreuk.

Brett, (g. -es, pl. -er) n. plank; bord; dambord. -*era*, adj. planken. -*ern*, v. a. beplanken. -*erwand*, m. planken beschoot. -*geige*, f. kleine zakviool. -*mühle*, f. zagsmolen. -*magel*, m. schotspijker. -*säge*, f. schulpzager. -*schneider*, m. houtzager. -*spiel*, n. tiktakbord, dambord. -*spieler*, een die op het tiktakbord, dambord speelt. -*spieltafel*, f. een speeltafelje. -*stein*, m. eene schijf van een tiktakbord, dambord.

Bressel, f. (pl. -n) f. krakeling.

Brevier, (g. -es, pl. -n) brevier, getijboek.

Bricke, (pl. -n) f. prik, lamprei.

Brief, (g. -es, pl. -a) m. brief. -*adel*, m. adel, wier adeldom op schriftelijke oorkonden berust, in tegenstelling van die welke van eene adellijke geboorte zijn -*bote*, m. een bode met brieven. -*buch*, n. brievenboek. -*geld*, n. briefloon, briefport. -*gewölle*, f. gewelf, waar men papieren bewaart, archief. -*lich*, adj. en adv. schriftelijk. -*maler*, m. kaartenschilder. -*papier*, n. postpapier, schrijfpapier. -*schaften*, f. pl. papieren. -*steller*, m. briefschrijver, opstel-

ler van brieven; brievenboek. -*styl*, m. briefstijl. -*tasche*, f. brievenentas. -*taube*, f. duif, die brieven overbrengt. -*träger*, m. brieven-drager, post. -*umschlag*, m. couvert, omslag van eenen brief. -*wechsel*, m. briefwisseling.

Brigade, (pl. -n) f. brigade, eene krijgsgende van eenige duizend soldaten. -*ier*, m. brigadier, overste van eene brigade.

Brigantijn, (pl. -n) f. brigantijn, roofofschip, advijzagt.

Brigg, f. (pl. -en) brigoschip.

Brille, (pl. -n) f. bril, fok. -*enfurter*, n. Brillenhalter, m. brillenkas. -*enkrämer*, m. brillenverkooper. -*enmacher*, m. brillenmaker.

Bringen, v. a. brengen; dragen.

Brins, m. (g. -es, pl. -e) een met gras bewassen heuvel, sodenheuvel.

Britsch(e), (pl. -n) f. brits. -*en*, v. a. britsen. -*meister*, m. hanzwoort, bij het schieten naar de schijf.

Brocat, (g. -es, pl. -e) m. brocade, goud of silverlaken.

Bröck(e)n, v. a. en n. en r. (*sich*), brokkelen, kruimelen. -*lich*, adj. brokkelig, brokkelig.

Brocken, v. a. brokken, brokkelen. -*(g. -e) m.* brok, een stuk. -*weiser*, adv. bij, met brukkan.

Brod of Brot, (g. -es, pl. -e) n. brood.

-*bank*, f. broodbank, broodkas. -*brei*, m. broodpap. -*dieb*, m. brooddief, kladder. -*fresser*, m. brooddief, die zijnen kot niet verdient. -*karren*, m. broodkar in het leger. -*korb*, m. broodmand. -*krueme*, f. het weeke van het brood. -*laden*, m. broodwiel, bakkerswinkel. -*los*, adj. en adv. broodeloos, nutteloos. -*mangel*, m. broodsgebrek. -*messer*, n. broodmes. -*meid*, m. wanganst. -*rinde*, f. korst van het brood. -*schaufel*, f. schop, om het brood mede in den oven te schieten. -*schränk*, -*kasten*, m. broodkas. -*torte*, f. broodtaart. -*wurm*, m. mijt.

Brod(en) of **Bröde**(m, m. (g. -e) stoom. -*m*, v. n. rasen als het water, voordat het kookt, opwellen, opborrelen.

Brombeere, f. braambezie. -*busch*, m. -*stauden*, f. -*strawob*, m. braambosch, braamstruik.

Browme, (pl. -n) f. het weeke van brood, kruim.

Bröcken, n. sweesrik, kalkflaktjer.

Bruch, (g. -es, pl. -üche) m. breuk; scheur; broek; moeras. -*ortst*, m.

breukmeester. -*band*, m. breukband. -*kraut*, n. sterrekruid, duizendkroon. -*pfaster*, n. breukpleister. -*scheider*, m. breuksnijder. -*schmitt*, m. sneede. -*stein*, m. gehouwen steen, breukstopteen. -*stück*, n. een gebroken stuk, steenscherf. -*wurz*, f. leverkruid, agrimonie. -*sak*, f. een gebroken getal, in de rekenkunde. -*ling*, m. een die gebroken is.

Brücke, (pl. -n) f. brug. -*enbau*, m. het bouwen, maken eener brug. -*enbaukunst*, f. de kunst van bruggen te maken. -*enbogen*, m. de boog van eene brug. -*engeld*, zie -*ensoll*. -*enjoek*, n. juk, juffers van eene brug. -*enlehne*, f. leuning van beide zijden eener brug. -*enpfeiler*, m. pilaar van eene brug. -*enschanse*, f. bruggeschen. -*enochter*, m. bruggeman, ontvanger van het bruggeld. -*ensoll*, m. bruggeld. -*enzallnehmer*, zie Brücken-schreiber.

Brudel, (g. -e) m. damp, bobbel.

Brud(e)n, v. a. zie Brod(e)n.

Brüderchen, n. broedertje.

Brüderlich, adj. en adv. broederlijk.

Bruder, (g. -s pl. -üder) m. broeder.

-*liebe*, f. broederlijke. -*mahl*, n. broedermaal, liefdemaal, liefde-maaltijd. -*mord*, m. broedermoord. -*mörder*, m. broedermoordenaar. -*kind*, m. broederskind, neefje. -*sohn*, m. broederssoon, neef. -*stochter*, f. broedersdokter, nicht. -*streu*, f. broederlijke trouw. -*stück*, n. eene broederlijke, d. i. wesenslijk goede, brave daad. -*schaft*, f. broederschap.

Brük(e), f. nat, sop, saus, vleeschnat. -*en*, v. a. broeijen. -*fase*, n. -*trog*, m. broeikuip. -*heise*, -*warm*, -*siedendheise*, adj. brandheet.

Brühl, m. (g. -es, pl. -e) eene moerasige met gruisbeente bewassene plaats.

Brull(en), v. n. brullen, bulken, brieschen. -*ocks*, m. een stier, bul.

Brumm(e)n, v. n. mompelen, preutelen. -*en*, v. n. brommen, brullen, grommen. -*bar*, -*bart*, -*kater*, -*topf*, m. een knorput, grompot. -*fliege*, *Brumme*, *Brummochs*, (pl. -n) f. eene horsel, hommelbij. -*kraisel*, m. een bromtol, een werptol. -*vogel*, m. bromvogel, nabauerwer.

Brunst, enz. zie *Brunst* enz.

Brunst(en), v. a. bruineren. -*stahl*, m. bruineerstaal. -*sahn*, m. bruin-geestand.

Brunnen, (g. -s) m. bron, wel, fontein, -ader, f. eene bronader. -*cur*, f. bronnenkuur, het gebruik van minerale wateren. -*deckel*, m. dekkel van eenen put. -*gräber*, m. putgraver. -*kresse*, f. waterkers. -*loch*, n. de opening, mond van den put. -*meister*, m. fonteinmeester. -*röhre*, f. fonteinbuis, fonteinpijp. -*scheengel*, m. wip, boom, om water te putten. -*seil*, n. een puttoew. -*stube*, f. een verlathek der waterleidingen, waaruit het water naar verscheidene plaatsen gevoerd wordt. -*wasser*, m. bronwater, fonteinwater.

Brunst, *Bränstigkeit*, f. brand, drift, vurigheid, ritigheid. -*ig*, -*achtig*, adj. vurig, driftig, ijverig, ritig, loopoh. -*seit*, f. de tijd wanneer de herten ritig zijn.

Brunsen, v. n. *culg*, pissen, wateren.
Brust, f. borst; hals, boesem, pl. **Briests**, mammen, borsten van een vrouw. -*ader*, f. borstader. -*arseni*, f. borstmiddel. -*beere*, f. borstbese, jujube. -*bein*, n. borstbeen. -*bid*, n. borstbeeld. -*drüse*, f. borstklier. -*feber*, n. borstkoorts, borstkwaa. -*fleck*, m. borstlap. -*geschwür*, n. borstgzwel, zwering op de borst. -*harnisch*, m. borstharas. -*höhle*, f. holte der borst. -*kanal*, m. borstbuis, chijlleider. -*kern*, m. borstkern, borststuk. -*krankheit*, f. borstziekte, borstkwaa. -*kuchen*, m. borstkoekje. -*latz*, zie *Brustfleck*. -*leder*, n. ledereen voorschoot, die de borst bedekt. -*lehne*, f. borstzwering; leuning. -*leib*, zie *Leibchen*. -*mittel*, n. borstmiddel. -*riemen*, m. borstriemen; rijgnoer. -*stück*, n. borststuk, voorlijf van een kleed enz. -*thee*, m. borstthee. -*wasser*, n. borstwater. -*wasersucht*, borstwatersucht. -*weshe*, n. borstpijn. -*wursel*, f. engelwortel.

Brüsten, (sich) v. r. (mit etwas) op iets grootch, hoovaardig zijn.
Brut, f. broedsel. -*biene*, f. broedbij, borzel. **Brüten**, v. a. broeden.

Bubbeln, v. n. 1, met gedruisch waterblazen oerwerpen.
Bube, (g. -en, pl. -n) m. boef, jongen; deugniet. -*n*, v. n. een losbandig leven leiden. -*nkrast*, n. paardik, surkel, (plant). -*nstreich*, m. schurkenstreek. -*nutuk*, n. *Bäberrei*, f. boevenstuk, schelmerij, guitenstuk.

Bubisch, adj. ondegend, smood.

Buch, (g. -es, pl. -ücher) n. boek. -*ampfer*, m. klaverversing. -*bäum*, n. beukenboom. -*binder*, m. boekbinder. -*drucker*, m. boekdrukker. -*druckerei*, f. boekdrukkerij. -*druckerfarbe*, f. drukinkt. -*druckergesell*, m. boekdrukkersknecht. -*druckerkunst*, f. boekdrukkunst. -*fink*, m. soort van vink. -*fürhrer*, *Buchhändler*, m. boekhandelaar. boekverkooper. -*halten*, n. boekhouden. -*halter*, m. boekhouder. -*handel*, m. *Buchhandlung*, f. boekhandel. -*laden*, m. boekwinkel. -*maat*, f. meting met beukeikels. -*nuss*, f. beukakertje. -*stabs*, (g. -en, pl. -en) m. letter. -*stabein*, v. n. lettersiften. -*stabenrechnung*, f. stekunde, algebra. -*staben-schrift*, f. letterschrift. -*stabenwechsel*, m. letterkeer, anagram. -*stabilren*, v. a. spellen. -*stäblich*, adj. en adv. letterlijk. -*t*, (pl. -en) f. bogt; kleine hut.

Buche, *Büche*, (pl. -n) f. beukenboom. -*weitsen*, m. boekweit.

Bücher(aufseher, m. bibliotheekaris. -*censur*, f. beoordeeling van boeken. -*gestelle*, n. boekplank. -*kasten*, m. boekenkast. -*kenner*, m. een kenner van boeken. -*kenntniss*, f. kennis van boeken. -*lager*, n. een magazijn van boeken. -*naarr*, m. een die op boeken verot is. -*richter*, m. een beoordeelaar van boeken. -*saal*, m. boekenzaal. -*sammlung*, f. boekerij. -*schränk*, m. boekenkast. -*trödlr*, m. een kramer in oude boeken. -*verzichniss*, n. lijst, catalogus van boeken. -*wurm*, m. boekworm.

Buchebaum, m. soort van palmbloom.

Büchse, (pl. -n) f. bus; bos, doos; vuurbus. -*n*, v. a. schieten met een bus. -*knugel*, f. buskogel. -*slauf*, m. loop van een bus. -*nmeister*, m. kanonnier. -*spulzer*, n. buskruid. -*schaft*, m. de lade van een bus, snaphaan. -*nachmid*, m. een geweermaker. -*nächster*, m. die laden maakt, geweermaker. -*nachsee*, m. schoot, schout van een bus of roer. -*encküts*, m. een schutter, jager. -*nepanner*, m. een die de bussen laaden overgeeft (bij groote heeren). -*netzin*, m. vuurtoen. -*nwischer*, m. een lap of doek, waarmede het schietgeweer af- of uitgevoegd wordt.

Buckel, (g. -e) m. bult, boghel, rug; haarkrul; verhevenheid, knopje. -*stig*, adj. en adv. hultig, gebog-

cheld. -*ltng*, (g. -es, pl. -e) m. buiging.

Büchen, (sich) v. r. bukken; zich buigen (oor sinem).

Bude, (pl. -n) f. kraam, winkel.

Budel, zie *Pudel*.

Büffe, (g. -e) m. buffel. -*skopf*, m. lomperd. -*skopfig*, adj. lomp.

Bug, (g. -es, pl. -üge) m. bogt, kromte; schoft der dieren; boeg van een schip. -*anker*, m. plegtanker. -*lahm*, adj. kreupel van paarden. -*siren*, v. a. boegsereen. -*spriet*, n. boegspriet. -*stenge*, f. bogsteng. -*stück*, n. bogstuck; afgesneden schouderblad van een dier.

Bügel, (g. -e) m. beugel. -*eisen*, n. strijkijzer. -*messer*, n. strijkijzer eens kappers. -*n*, v. a. strijken. -*riemen*, m. stijbbeugelreep. -*träger*, m. zadelkuop.

Bühl, m. (g. -e) heuvel. -*en*, v. n. vrijen; boelren. -*erei*, f. minnarij, boelering. -*erinn*, bijzit, beminde. -*erisch*, adj. verliefd; onkuisch. -*schaft*, f. minnhandel. -*scheester*, zie *erinn*.

Bühne, (pl. -n) f. atellaadje, soldierij; schavot; schouwburg; tooneel. -*n*, v. a. met planken beleggen.

Bull, -*e*, (g. -en, pl. -en) m. bul, stier. -*e*, (pl. -n) f. bulle, briefschrijven van den paus. -*enbeiser*, m. een Engelsche Dog. -*ochs*, m. bul, stier.

Bund, (g. -es, pl. -ünde) m. band; verbond, verdrag. -*(g. -es, pl. -ünde)* n. bos. -*brüchtig*, adj. die een verbond, verdrag, breekt, trouwelooz. -*esgenosse*, m. bondgenoot. -*eslade*, f. de ark des verbonds. -*esverwandter*, zie *Bundesgenosse*. -*holz*, n. rijshout. **Bündel**, (g. -e) m. bos; bondel; pakje.

Bündig, adj. bondig, overtuigend. -*keit*, f. bondigheid.

Bündnisse, (g. -es, pl. -e) n. een verdrag, verbond.

Bunt, adj. en adv. -*fürbig*, -*scheckigt*, adj. bont, veelverwig. -*werk*, zie *Palwerk*.

Bunzen, (g. -e) m. stempel der gouden silversmeden.

Bärde, (pl. -n) f. pak, last. -*n*, v. a. laden.

Burg, f. burt, slot. -*e*, (g. -en, pl. -n) m. borg. -*en*, v. n. borgen. -*friede*, m. regtegebied van eenen burt; burt selve; verdrag van twee of meer burtvoogden, voor de veiligheid van twee burtgen. -*graf*, m. burtgraaf, slotvoogd.

-*graafschaf*, f. burggraafschap. -*kauptmann*, m. hoofdmann van eene burgbezetting. -*richter*, m. een regter op een kasteel. -*schaft*, f. borgechap, borgtogt. -*schloss*, n. slot, citadel. -*vogt*, m. burgvoogd. -*vogtei*, f. burgvoogdij. *Bürger*, (g. -e) m. burger. -*eid*, m. burgerreed. -*lich*, adj. en adv. burgerlijk. -*mässig*; adj. als een burger. -*meister*, m. burgemeester. -*meisterrat*, n. -*meisterschaft*, f. burgemeestersambt. -*pflicht*, f. burgerpligt. -*recht*, n. burgerregt. *Burche*, (g. -en, pl. -en) m. borst, knaap. *Bürsche*, (pl. -n) f. schieten; jagt; regt van te jagen; uitgestrektheid, waar men jagen mag. -*cn*, v. a. schieten. -*rohr*, n. bus. *Bürste*, (pl. -n) f. borstel, schuijer. -*n*, v. a. borstelen; schuijeren; brassen; zwelgen. -*nbinder*, m. borstelbinder, borstelmaker. *Bürtig*, adj. geboortig, beter: *Gebürtig*. *Bürzel*, (g. -e) m. stuit van eenen vogel. -*baum*, m. eene buiteling

kromme lichtsprong. -*n*, v. a. 2, buitelen, tussmelen, rollen. *Busch*, (g. -es, pl. -büsche) m. bosch, woud; struik. -*icht*, adj. als een bosch, als struiken. -*ig*, adj. boscachtig, vol struiken. -*klefter*, f. vadem, boschhout. -*klepper*, m. struikroover. -*werk*, n. kreupelbosch. *Büschel*, (g. -e) m. bos. -*weis*, adv. boswijze, met, bij bossen. *Büsse*, f. (pl. -n) huis, een ligt vaartuig. *Buesen*, (g. -e) m. boezem. -*freund*, m. boesemvriend. *Buse*(e, /pl. -n) f. boete, berouw, straf. -*en*, v. a. boeten; voldoen, straffen; v. n. straf lijden, boeten. -*er*, m. een boetvaardige, die berouw heeft. -*erim*, f. eene boetvaardige, die berouw heeft. -*andacht*, f. boetvaardigheid. -*fällig*, adj. strafschuldig. -*fertig*, adj. boetvaardig. -*fertigkeis*, f. boetvaardigheid. -*foet*, n. een boetfoet. -*gebet*, n. gebed van eenen boetvaardigen. -*kampf*, m. strijd, worsteling in de tiel. -*lied*, n. een

geestelijk lied, boetpsalm. -*peitische*, f. kloosterweep. -*predigt*, f. boetpredikatie. -*tag*, m. bededag, vastendag. *Butte*, *Bütte*, (pl. -n) f. bot, tarbot; sehol, draagkuip, draagtobbe. *Buttsch*, m. tarbot. *Büttel*, (g. -e) m. goregtsdienaar, heul. *Butter*, f. boter. -*hämme*, f. boterham. -*brod*, zie *Bämme*. -*brähe*, f. botersaus. -*fass*, n. botervat; karn. -*hase*, f. langwerpige botervloot. -*icht*, adj. als boter. -*ig*, adj. boterig. -*kranz*, n. waalwortel. -*milch*, f. botermelk, karnemelk. -*n*, v. a. boteren, karnen. -*pretzel*, f. krakeling. -*schnitte*, zie *Butterbämme*. -*stalle*, f. boterkoek. -*vogel*, m. kapel. -*weck*, m. boterbrood, boterwegge. *Büttner*, (g. -e) m. kuiper. *Butz*, (g. -es, pl. -e) *Butzen*, (g. -e) m. iets, dat uitsteekt, snot in den neus; dragt der ooggen; kruintje aan vruchten. *Bu baum*, m. palmboom. -*en*, adj. van palmboomhout.

C.

Fremder Buchstabe, der bloss in ausländischen oder von fremden Sprachen abtammenden Wörtern gefunden wird; Wörter, welche man unter C nicht findet, befinden sich unter K oder Z.

CAB GAL
Cabala, enz. zie *Kabala*.
Cabale, (pl. -n) kabaal, aanhang. -*macher*, m. kabaalmaker, oproermaker.
Cabinet, (g. -es, pl. -e) n. kabinet. -*minister*, m. kabinetminister. -*stük*, n. kabinetstuk; iets, dat in een geheim vertrek of kunstkamer geplaatst wordt. -*srath*, m. geheimraad. -*sigel*, n. geheimzegel. [chais].
Cabriolet, (g. -es) n. cabriolet, ligte *Cacao*, m, cacao, chocoeladboon. -*bohne*, zie *Cacao*.
Cadenz, (pl. -en) f. toonval in de sangkunst.
Cadet, (g. -en, pl. -en) m. cadet, jonge vrijwilliger.
Caffe, zie *Kaffe*.
Caftan, (g. -es, pl. -e) m. wijde Turksche overrok.
Cajüte, zie *Kajüte*.
Calamank, (g. -es, pl. -e) m. kalamink. [trapper].
Calcant, (g. -en, pl. -en) m. orgel-

GAL CAN
Calcutische hahn, m. *Calcutische henne*, f. kalkoensochte haan, kalkoensochte hen.
Calender, enz. zie onder K.
Caliber, (g. -e) m. de wijde van een geschut, de hoedanigheid van eene zaak, kaliber.
Camelott, (g. -es, pl. -e) kamelot.
*Camera*d, (g. -en, pl. -en) m. kamer, raad, spitbroeder. -*schaft*, f. kameraadschap, makkerschap.
Camera(list, (g. -en, pl. -en) rentmeester, ontvanger. -*wesen*, n. dat, wat eene betrekking op de financiën heeft.
Camin, enz. zie K.
Camperchenholz, n. campechehout.
Campfer, (g. -e) m. kamfer.
Canal, (g. -es, pl. -äle) m. kanaal, vaart, het nauw.
Canapee, (g. -es, pl. -en) een lange, breede leuningstoel.
Canariën(hecke, f. broedkrouw voor kanaries. -*sect*, m. kanariewijn. -*vogel*, m. kanarievogel.

CAN GAP
Canaster, (g. -e) m. kanaster (tabak.)
Candelsuiker, *Candiszuiker*, m. kandisjuiker, stokuiker.
Candidat, (g. -en, pl. -en) m. kandidaat.
Canoe, (g. -es, pl. -e) m. kenoel.
Canerass, (g. -es, pl. -e) m. kanefas, (zekere stoffe).
Canon, (g. -es, pl. -e) n. kerkelijk zegel; kerkelijk besluit. -*e*, zie *Kanone*. -*icat*, (g. -es, pl. -e) m. domheerschap. -*icus*, m. domheer. -*te*, zie *Canonicat*. -*isch*, adj. kerkelijk; regelmatig. -*isiren*, v. a. in den rang der heiligen plaatsen. -*isiring*, f. vergoeding, heilig verklarung.
Canzate, (pl. -n) f. canzate.
Canton, (g. -en, pl. -e) m. kanton, landstreek, provincie.
Cantor, (g. -e, pl. -es) m. een voorzanger, enz. zie *Kanzel*. [zanger].
Cap, (g. -en, pl. -e) n. kaap.
Capann, zie *Kapann*. [pollen].
Capellan, (g. -es, pl. -äne) m. ka-

Capell(e), (pl. -n) f. kapel. -*meester*, m. kapelmeester, muziekmeester.
Capel, (g. -e) m. vrijbuitel op een.
Capitel, adj. hoofd, voornaamste.
 -, (g. -es, pl. -e) n. kapitaal, grootte sommige gelds, hoofdom. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. kapitalist.
Capitán, (g. -e) m. kapitein.
Capitel, (g. -e) n. vergadering der kanonniken van eene hoofdkerk; onderwerp, voorwerp. -*sheren*, m. pl. kapittelheren, kanonniken. -n, v. a. bestraffen, bekijken.
Capitular, (g. -en, pl. -en) m. kapittelheer.
Capitulatio, f. kapitalatie, overeenkomst. -*iren*, v. a. kapitaleren, overeenkomen, een verdrag aangaan.
Capriole, (pl. -n) f. -*sprong*, m. kapriool, lichte sprong.
Capssel, (pl. -n) f. doos. [nik.
Capuciner, (g. -e) m. kapucijner monnik.
Caputrok, m. kapot, eene soort van overrok of mantel.
Capuse, (pl. -n) f. de kap van eenen mantel of monnikakleed.
Carabiner, (g. -e) m. karabijn.
Caraffe, (pl. -n) f. karaf, flesch.
Carat, zie *Karat*.
Caravane, (pl. -n) f. karavaan, een aantal van Oostersehe reizende kooplieden.
Caravelle, (pl. -n) f. karavel, soort van Portugeesch schip.
Carbatsche, (pl. -n) f. zweep. -n, v. a. met des zweep slaan.
Carbonade, f. karbonade.
Carbunkel, (g. -e) m. karbonkel.
Carcase, (pl. -n) f. een groote vuurbal. [studenten.
Carcer, (g. -e) n. gevangenis voor *Cardomome*, f. oardamom, paradyskoren.
Cardátsche, zie *Kardátsche*.
Cardinal, adj. hoofd. *Die vier Cardinalwinden*, de vier hoofdwinden.
 -, (g. -e, pl. -ále) m. kardinaal. -*swárd*, f. waardigheid van eenen kardinaal.
Carfol, (g. -es) m. bloemkool.
Carmeliter Mönch, m. *Carmeliter Noens*, f. karmeliter monnik, karmeliter non.
Carmesin, adj. en s. n. karmozijn, verfstof.
Carnaval, (g. -e) m. kerneval, vastenavondvermaak, sloemp tijd.
Carnool, (g. -e, pl. -e) m. soort van fijnen steen.
Carnissa, zie *Karnissa*.
Carolin, (g. -en, pl. -en) m. gendetuk van 11 galden.

Carosse, (pl. -n) f. eene karos, rijkoets. -*l*, (g. -es, pl. -n) oerwassel, soort van toernooipiel.
Carotte, (pl. -n) f. peen, wortel.
Carpsie, *Carpsel*, f. pluksel.
Carreau, n. ruiten (in het kaartspel).
Carrots, (pl. -n) f. kales.
Carricatur, (pl. -n) f. spetprent.
Carriole, (pl. -n) f. kabriolet.
Cartel, (g. -es, pl. -e) n. kartel, verdrag; uidaagbrieffe.
Cartelsche, ont. zie onder K.
Carth (*ausse*), f. een karthuiser klooster. -*duser Mönch*, m. een karthuiser monnik.
Carton, (g. -e) n. teekening op papier, welke de schilders op eenen muur overbrengen; bordpapier; doosje van bordpapier.
Casacín, (g. -en, pl. -e) m. saawwe en korte overrok.
Casel, (pl. -n) f. miakleed, kasuifel.
Casematte, (pl. -n) f. overwelfde batterij in de zijde van het bolwerk. [soldatenhuis.
Caserna, (pl. -n) f. barak, kaserna.
Casse, (pl. -n) f. kas.
Cassia, f. kassie, merg van den kaszi boom.
Cassier, m. (g. -e, pl. -e) kassier, kashouder. -*ren*, v. a. oasseren, afsnaken, ontstaan.
Castanie, zie *Kastanie*.
Castell, (g. -e) n. kasteel, slot. -*an*, (g. -es, pl. -e of -áne) m. kasteelvoogd, kastelein. [hoever.
Castor, (g. -es, pl. -e) m. kastoor.
Castel, (g. -en, pl. -en) m. een gelubde, gesneden. -*iren*, v. a. lubben, snijden.
Casuar, (g. -es, pl. -e) m. kasuaris (een vogel).
Catalogus, zie *Katalog*.
Catechet, ont. zie *Katechet*.
Cautel, f. voorzorg.
Caution, f. borg, borgtocht.
Cavalleri(e), f. paardenvolk, ruitery. -*st*, (g. -en, pl. -en) m. ruiter, krijgsmán te paard.
Cavalier, (g. -e, pl. -e) m. ridder. -*mæssig*, adj. ridderlijk.
Cavate, (pl. -n) f. kelder.
Caviren, v. n. instaan.
Ceder, (pl. -n) f. oederboom, -n, adj. oederboomen. -*baum*, *Cederboom*. -*holz*, n. oederboomenhout.
Colle, zie *Zelle*.
Cement, (g. -es, pl. -e) n. oement, steenkalk.
Cens (*iren*), v. a. beoordeelen, berispen. -*or*, (g. -es, pl. -en) m. beoordeelaar van beken. -*ur*, f. beoordeeling van beken.

Cent, n. zie *Zent*. *Cent*, honderd.
Centpro -, vijftien honderd. -*ner*, (g. -e) m. centenaar, kwintaal.
Centariet, f. zware last. -*tral*, adj. in het middelpunt. -*rum*, (g. -e) n. middelpunt.
Ceremonie, (pl. -n) f. ceremonie, plegtigheid, hoffelijkheid. -*l*, (g. -es) n. ceremonieel, de plegtigheid.
Certificaat, (g. -es, pl. -e) n. certificaat, getuigschrift.
Cervelatwurst, zie *Hirzwurst*.
Chagrin, (g. -e) m. ergrijsteer.
Chaise, (pl. -n) f. chais.
Chalcodonier, (g. -e) m. een fijne agaatsteen.
Chaluppe, (pl. -n) f. sloep.
Chamaleon, (g. -e) n. kamaleon, soort van hagedis.
Champignon, (g. -e, pl. -e) m. champignon, paddestoel.
Chaos, n. chaos, mengelklomp, mengmoes.
Charakter, (g. -e, pl. -e) het karakter; kenmerk, merk. -*risiren*, v. a. nauwkeurig beschrijven; kenmerken. -*ristik*, f. karakterkunde, kenmerk Kunde.
Charfreitag, m. de goede vrijdag.
Charlatan, (g. -e, pl. -e) n. kwakzalver. -*erie*, f. kwakzalverij.
Charnier, (g. -e, pl. -e) n. scharnier.
Charpie, zie *Carpie*.
Charts, ont. zie *Karte*. -*ks*, (pl. -n) f. klein geschrift.
Chaussee, (pl. -n) f. landstraat.
Charwoche, f. de goede week, week voor paschen.
Chemie, zie *Chymie*.
Cherub, (g. -e, pl. *Cherubim*) m. Cherub, engel.
Chimar(e), zie *Hirngespennet*. -*isch*, adj. ingebeeld, hersenschimmig.
China, -*rinde*, f. kina, koortsbaat.
Chironanti(e), f. handtreepkunde, of kunst, om uit het sion der strepen van de hand te voorspellen, waarzeggerij. -*sch*, adj. en adv. dat tot de handtreepkunde behoort. -*st*, (g. -en, pl. -en) m. handtreepkneuter, waarzegger.
Chirurg, (g. -e, pl. -e) m. wondarts, heelmeeester. -*ie*, f. chirurgie, heelkunde.
Chits, m. sits, chits.
Chocolate, f. chocolade.
Cholerisch, adj. zwartgallig, boos, mijdig.
Chor, (g. -es, pl. -öre) m. en a. koor. -*al*, (g. -es, pl. -ále) m. koraal, koorzang. -*alist*, (g. -en, pl. -en) m. koraalsanger; koorzanger. -*hemd*, n. albe, wit linnen over-

- kleed van een' priester. -*ist*, -*schaler*, -*sanger*, m. koorsanger. -*studen*, f. pl. de geestelijke vastentogtijden. [ving.]
- Chrisam*, (g. -*s*) n. heilige olie, zal-
Christ, (g. -*en*, pl. -*en*) f. christen. -*abend*, m. kersavond. -*enheit*, f. christenheid, christendom. -*enthum*, m. christendom. -*fest*, n. kersfeest. -*geschenk*, n. geschenk op kersdag. -*kindlein*, n. het kind Jesus. -*lich*, adj. en adv. christelijk. -*messe*, f. kermiss. -*monat*, m. wintermaand, December. -*nacht*, f. kersnacht. -*tag*, m. kersdag. -*woche*, f. kerweek. -*wurz*, -*wurzel*, f. nieswortel, nieskruid.
- Chronik*, (pl. -*en*) f. kronijk, jaarboek. -*enschreiber*, m. jaarboekschrijver.
- Chronolog*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. tijdrekenkundige. -*ie*, f. tijdrekening. -*isch*, adj. en adv. tijdrekenkundig. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. tijdrekenaar.
- Chrysalis*, f. poppe (van rupsen, enz.).
- Chrysolit*, *Chrysopeas*, m. chrysolit, fijne steen.
- Chur*, -*würde*, f. waardigheid van eenen keurvorst. -*fürst*, m. -*fürstin*, f. keurvorst, keurvorstin. -*fürstenthum*, n. keurvorstendom. -*fürstlich*, adj. keurvorstelijk. -*haus*, n. keurhuis. -*prinz*, -*prinzessin*, f. keurprins, keurprinses.
- Chym*(ie, f. scheikunde. -*ikus*, -*iker*, m. scheikundige. -*isch*, adj. en adv. scheikundig. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. scheikundige, chymist.
- Chichoriei*, *Chichorien*, f. suikerij, cichorei.
- Cider*, (g. -*es*) m. cider, appelwijn.
- Ciffer*, zie *Ziffer*.
- Cigare*, m. segaar.
- Cinnamot*, zie *Zimmt*.
- Circularschreiben*, n. een rondgaan de brief, circulaire.
- Circum(ation)*, f. omloop. -*iren*, v. n. omloopen.
- Cirkel*, zie *Zirkel*.
- Cise*, (pl. -*n*) f. muntmolen.
- Cistern*(e, (pl. -*n*) f. regenbak. -*enwasser*, n. regenwater. -*ienaar*, f. eistenieusenomnik.
- Citadelle*, (pl. -*n*) f. kasteel, kleine vesting, in of bij eene stad, het voornaamste werk van eene vesting.
- Citation*, *Citirung*, (pl. -*en*) f. dagvaarding; aauhaling. -*iren*, v. a. eiteren, dagvaarden.
- Cit(her*, zie *Zi(her*. -*ern*, v. n. op de ether spelen.
- Citro(nat*, (g. -*e*) m. geoorijste citroenshillen. -*ne*, (pl. -*n*) f. citroen. -*enbrod*, n. soort van suikergebak. -*enbaum*, m. citroenboom. -*enfarbig*, -*gelb*, adj. citroenkleurig. -*enmuss*, n. -*esaf*, -*wasser*, m. limoenap.
- Civiel*, adj. civiel, burgerlijk. -*bedienter*, m. burgerlijk ambtenaar.
- Claret*, (g. -*e*) m. claretwijn, kruidwijn, hypocras.
- Clarinet*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. -*e*, (pl. -*n*) f. klarinja, (een musijkinstrument).
- Clas*(se, (pl. -*n*) f. klasse, school; soort, verdeling. -*sich*, adj. en adv. schoolech, suiver, classiek.
- Clavert*, (pl. -*n*) f. slot, voorwaarde.
- Claustr*, (pl. -*en*) f. geslotene plaats; slot van een boek.
- Claviatur*, f. de klavieren van een orgel, ens.
- Clavicymbel*, n. klavecimbel, klavier.
- Clavis*, (pl. *Claves*) f. klavier van een orgel, of forte piano.
- Cleric*, f. de geestelijkheid.
- Client*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. client, begunstige. [woddergoot.]
- Cloak*, (pl. -*en*) f. riool, stankloek.
- Cocarde*, (pl. -*n*) f. kokarde.
- Cochennille*, (pl. -*n*) f. cochenille.
- Cocoon*, (g. -*en*, pl. -*e*) m. een tonnetje van eenen zijworm, waarin hij zich opsluit, om te spinnen.
- Coccos*(boom, m. kokosboom. -*nuss*, f. kokosnoot.
- Kolik*, zie *Kolik*.
- Collation*, f. koude maaltijd. -*iren*, v. a. nasien, oversien, vergelijken.
- Collect(e*, (pl. -*n*) f. collecte, insameling van aalmoesen. -*eur*, (g. -*e*) m. collecteur.
- Colle*(ga, (g. -*en*, pl. -*en*) m. ambtgenoot. -*gial*, -*gialisch*, adj. dat tot een collegie, een genootschap behoort.
- Collet*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. halskraag.
- Colon*, zie *Kolon*. -*ne*, (pl. -*n*) f. colonne, kolom. -*ie*, (pl. -*n*) f. colonie, volkplanting. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. coloniat, planter op eene colonie.
- Colophonium*, (g. -*ii*) n. harst.
- Coloquinte*, (pl. -*n*) f. kolokwintappel.
- Coloriren*, v. a. kleuren.
- Colorit*, (g. -*e*) n. koloriet, de kunst, om de behoorlijke kleuren aan de voorwerpen te geven.
- Columna*, (pl. -*n*) f. kolom, bladzijde of de helft daarvan.
- Comet*, *Comisch*, *Comma*, zie *K*.
- Commandant*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. oemmandant, opperbevelhebber. -*e*, (g. -*en*, pl. -*e*) n. commando, bevel, gebied, overperragen. -*iren*, v. a. commanderen, bevelen.
- Commencihen*, n. kommetje.
- Commendhur*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. commandeur eener ridderorde. -*es*, f. oommandorij, bevelhebberij.
- Commer(cium*, (g. -*e*, pl. -*ien*) n. commercie, koophandel. -*sien Collegium*, n. collegie van koophandel.
- Commissar*, (g. -*e*, pl. -*dre*) m. commissaris, aangeestelde regter, gevollmagtigde, opsigter, besorger.
- Commissie*(brod, n. oommiesbrod; soldatenbrood. -*fahrer*, m. kapar.
- Commissie*(sion, (pl. -*en*) f. commissie, last. -*sienär*, (g. -*s*, pl. -*e*) m. commissieair, zending. -*smeister*, m. proviantmeester.
- Commode*, (pl. -*n*) f. latafel.
- Commun(icant*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. avondmaalganger, nachtmaalganger. -*ication*, f. kennisgeving, mededeeling, gemeenschap. -*iciren*, v. n. ten avondmaal gaan; a. het avondmaal uitdeelen. -*ion*, f. communie, het ten avondmaal gaan.
- Comödiant*, enz. zie *K*.
- Compagn(ie*, (pl. -*n*) f. compagnie; gezelschap, maatschappij. -*on*, (g. -*en*, pl. -*e*) m. makker.
- Compass*, (g. -*esse*, pl. -*ese*) m. kompas, streekwijzer. -*rose*, f. windroos.
- Compent*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. een mededinger, medevrijer.
- Compliment*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. compliment, dienstbieding, pligtpleging. -*iren*, v. a. complimenteren, pligtplegen, dienstplegen.
- Complot*, (g. -*ies*, pl. -*ie*) n. factie, samenswering. -*tiren*, v. n. samenrotten.
- Compon(iren*, v. a. samenstellen, samenvoegen. -*st*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. samensteller, die musijkstukken maakt.
- Compres*, adj. digt, in een gedrongen.
- Compromisse*, n. wedersijdsche verbinding, om de beslissing eener zaak aan scheidelieden over te laten.
- Concept*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. concept, begrip. -*buch*, n. kladboek. -*papier*, n. gemeen papier.
- Concert*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. concert, muziek. -*meister*, m. conoertmeester, directeur van een concert.
- Concilium*, (g. -*e*, pl. -*ien*) n. kerkelijke verzameling, bijeenkomst, concilie.
- Concipiren*, v. a. samenstellen, iets

schriftelijk opstellen. -ist, (g. -en, pl. -en) m. samensteller, opsteller.
Concorda(n)s, f. boek, waarin wordt aangeleend, op hoe veel plaatsen in de H. Schrift eenig woord voorkomt. -t, (g. -es, pl. -e) n. verdrag, bijzonder van wereldlijke versten met den paus, over het verleenen van beneficentien.
Concubinat, (g. -s, pl. -e) u. onwettige samenwooning, bijwifschap. -ne, (pl. -n) f. bijwif, bijst.
Concurrent, (pl. -en) f. samenloop van omstandigheden.
Concurs, (g. -es, pl. -e) m. vereeniging der schuldeischers tegen eenen schuldenaar.
Conditor, (g. -e) m. banketbakker. -si, (pl. -en) f. banket. [leggen].
Condoleren, v. a. zijn rouwbeklag af-conferen, (g. -en) n. konfijt, banket.
Conferans, (pl. -en) f. gesprek, samenpraak.
Confecation, (pl. -en) f. verbeurdverklaring. -iren, v. a. verbeurdverklaren.
Congress, (g. -esses, pl. -se) m. congres, samenkomst van afgevaardigden.
Consistorial, (alrath, m. raad van het consistorie. -ium, (g. -s, pl. -ien) n. consistorie, kerkenraad.
Constabel, (g. -e) m. onstabel, kanonnier.
Consul, (g. -en, pl. -e) u. consul, regter. -at, (g. -s, pl. -e) consulschap. -iren, v. a. consuleren, raad vragen.
Contant, adj. en adv. contant, gereed.
Contrefes, (g. -s) n. portret, schild.
Conto, n. rekening. [rij].
Contor, (g. -s, pl. -e) n. kantoor.
Contraband, (pl. -en) f. sluiking, smokkelarij, contrabande, verbodene waren. -iren, v. a. smokkelen.
Contract, (g. -es, pl. -e) m. schriftelijk verdrag. -, adj. lam, beroerd.
Contrast, (g. -es, pl. -e) m. tegenstrijdigheid, tegenstelling. -iren, v. a. bij elkander doen afsteken; n. bij elkander afsteken.

Contraband, zie *Contraband*.
Contribution, (pl. -en) f. contributie, brandschatting, belasting, opbrengst.
Controleur, (g. -s) m. tegenschrijver, controleur, tegenboekhouder.
Contusion, (pl. -en) f. kwetsing.
Convant, (g. -es, pl. -e) m. konvent, bijeenkomst, genootschap. -ium, (pl. -en) f. overeenkomst, samenkomst, conventie.
Convolut, (g. -es, pl. -e) n. een liäs, bundel brieven, ens. aan elkander geregen.
Convooi, (pl. -en) f. kouvooi, beschutting, begeleiding.
Convulsi, (ion, pl. -en) f. stuiptrekking. -isch, adj. stuiptrekkend.
Copie, (pl. -n) f. kopij, afschrift. -ren, v. a. naschrijven, afschrijven. -st, (g. -en, pl. -en) m. die afschrift, nabootser.
Copulieren, v. n. s. trouwen. [je].
Cordon, (g. -en, pl. -e) m. snoerband.
Corduan, (g. -e, pl. -e) n. corduaan geteiler, soort van Spaansch of Turkschleder (maroquin).
Cornet, (g. -es, pl. -e) m. kornet, vaandrig te paard. -e, (pl. -n) f. kornetje, muts.
Corporal, (g. -es, pl. -e) m. korporaal.
Corrigieren, v. a. nasien, verbeteren.
Correct, adj. en adv. nauwkeurig (zonder feilen) net, zuiver. -or, (g. -s, pl. -en) m. verbeteraar. -us, (pl. -en) f. correctie, proefblad.
Correspondent, (g. -en, pl. -en) m. correspondent, medehandelaar, medehandeling. -ens, (pl. -en) f. correspondentie, briefwisseling. -iren, v. n. corresponderen, briefwisseling houden, beantwoorden, overeenkomen, met elk gemeenschap hebben, met elk verbonden zijn, ens.
Corsaar, (g. -en, pl. -en) m. een zee-roover.
Corsett, (g. -es, pl. -e) n. een lijfje zonder balein.
Cour, f. hof. *Eiense die -machten*, bij iemand zijn hof maken.
Courier, (g. -en, pl. -s) m. courier.

Cours, (g. -es, pl. -e) m. koers, wisselkoers. [omsleg].
Covert, (g. -es, pl. -e) n. eouvert.
Cracale, (pl. -n) f. baldoek. [uig].
Creatur, (pl. -en) f. schepsel; werk.
Credens, (en, v. a. vooraf proeven, en dan aubieden. -er, m. proever, schonker. -schreiben, n. geloofsbrief, credentiaalen. -teller, m. schenkbord. -tisch, m. schenktafel.
Credit, (g. -s) m. krediet, geloof, vertrouwen. -brief, m. geloofsbrief, open wisselbrief. -iren, v. a. crediteren, borgen, vertrouwen. -or, (g. -e, pl. -es) m. schuldeischer.
Crepieren, v. n. s. sterven, creperen.
Crepion, (g. -e) m. krip, eene wollen stofte.
Criminal, adj. in samenst. crimineel, misdadig. -sache, f. eene criminele zaak, haltsaak.
Critisch, ens. zie *Kritisch*.
Crucifik, (g. -es, pl. -e) n. crucifiks, Kubik, zie *Kubik*. [kruis].
Cucumer, zie *Gurke*.
Cubebe, (pl. -n) f. staartpeper.
Cul(tivieren), v. s. beschaven, verbeteren, aankweken. -tur, f. beschaving, verbetering.
Cur, (pl. -en) f. genesing, gebruik van geneesmiddelen. -iren, v. a. genezen, heelen. -schmid, m.
Cürass, zie *Kürass*. [hoefsmid].
Curator, (g. -s, pl. -en) m. curator, voogd.
Curialstijl, m. regtsgeleerde stijl stadhuisstijl.
Current, adj. in samenst. loopend, oourant. -schrift, f. loopend schrift.
Custos, (g. -s, pl. -eden) m. klapper, wijter, wjswoord, woord ouder aan eene bladzijde, dat hetzelfde is, waarmede de volgende bladzijde begint.
Cylinder, (g. -s) m. langwerpig rond, cilinder.
Cymbel, (pl. -n) f. oimbaal, ringbord.
Cypher, (g. -s) m. cijpersche zijde, rouwvloers, cijpersche kat. -, (pl. -n) f. cijpersche pruim.
Cypressse, (pl. -n) f. cipres.
Csar, titel van de Russische Keizers.

D.

DA

Da, adv. daar; dan; conj. dewijl, naardien. *Da und dort*, (spreekw.) hier en daar. [ven].
Dabei, adv. daarbij; conj. daarcubo-

DAC

Dach, (g. -es, -pl. -ächer) n. dak. -decker, m. dakdekker. -fahne, f. dakvaan, weervaan. -fenster, n. dakvenster. -rinne, f. dakgoot.

DAC

-schiefer, m. lei. -schindel, f. dakplankje. -sparren, m. spar, dakspar. -spitze, f. nok van een dak. -stein, m. dakpan. -stube, f. kamer

op eene viëring. -*stukl*, m. dakstool, balk, waarop de daksparron rusten. -*traw/s*, (pl. -n) f. lek, datgene, wat van een dak, over de muren hangt.

Dächlein, n. klein dak, dakje.

Dachs, (g. -es, pl. -e) m. das. -*bau*, -*loch*, m. nest, legter van een' das. -*beinig*, adj. kromme, of dassen-beenen hebbende. -*siesn*, n. -*falte*, f. dassenval. -*grau*, adj. graauw, donkleurig. -*hund*, m. hond, die tot het vangen van dassen gebruikt wordt; brak.

Dächseln, v. n. 1, eenen dasjagen. *Dacht*, zie *Docht*.

Dad (doch, conj. alhoewel. -*durch*, adv. daardoor. -*fermo*, conj. indien. -*für*, adv. daarvoor. -*gegen*, adv. daartegen; conj. daarentegen. -*heim*, adv. te huis. -*her*, adv. daar van aan; daarheen; om die reden; conj. deswegens. -*herum*, adv. daaromtrek. -*hin*, adv. daarheen; voorbij; weg. -*hingegen*, zie *Dagegen*. -*kisten*, adv. achter. -*hinter*, adv. daarachter. -*hinwärts*, adv. daarheen, derwaarts. -*malig*, adj. toenmalig. -*mal*, adv. toen, toenmaals, te dien tijde. -*mit*, adv. daarmede. -*mit*, conj. opdat. -*neben*, adv. daar naast, daarenboven, boven dat. -*nieden*, adv. daarbeneden. -*nieder*, adv. neder, ter neder, omver. -*ran*, adv. daaraan, er aan. -*rauf*, adv. daarop, er op; daarna. -*geben*, er iets om geven. -*rans*, adv. daaruit, er uit. -*rein*, adv. daarin, er in. -*rin*, adv. daarin, er in. -*rach*, adv. daarna, er na. -*rüben*, zie *Drüben*. -*rüber*, adv. daarover. -*rum*, adv. daarom, er om. -*runten*, adv. beneden, om laag. -*runter*, adv. er onder, beneden. -*von*, adv. daarvan; van daar; weg; er af. -*vor*, adv. daarvoor, er voor. -*wieder*, adv. daar tegen, er tegen. -*zu*, adv. daartoe, er toe; daarbij. -*zumals*, zie *Damals*. -*zwischen*, adv. daar tusschen, er tusschen, tusschen beiden.

Damacenserklings, f. eene Turksche kling van eenen degen of sabel.

Damasieren, v. a. doorvlammen, in- en, met goud of zilverdraad beleggen. [-en, adj. van damast.

Damast, (g. -es, pl. -e) m. damast. *Dambret*, n. dambord.

Dame, (pl. -n) f. dame; (in het kaartspel) koningin; (op het dambord) dam. - *spielen*, dammen. - *nbret*, zie *Dambret*. - *nspiel*, n. dammen, dambord. - *nstein*, m. damschijf.

Dam (geiss, -*hirschkuh*, f. het wijfje van een' reebok, eene hinde. -*hirsch*, m. reebok. -*men*, v. a. dammen, eenen dijk maken, temmen, betugelen. -*epiel*, zie *Damenepiel*. -*wildpret*, n. roodwild.

Dämisch, adj. ontsteld in de hersenen, ongevoelig.

Damm, (g. -es, pl. -ämme, m. dam, dijk; visohkaar; straatweg. -*erde*, f. aarde waarvan men dijken maakt; bovenaarde (in den bergbouw). -*ern*, v. n. schemeren. -*erig*, adj. schemerig, donker. -*ern*, f. schemering. -*meister*, m. dijkmeester.

Dampf, (g. -es, pl. -ämpfe) m. damp, wasem; aamborstigheid, kistademigheid. -*bad*, n. dampbad. -*en*, v. n. dampen, uitwasemen. -*en*, v. a. smoren; uitdoen, stillen, tegeengaan; stoven. -*er*, m. domper, dompertje. -*ig*, adj. dampig; kortademig, aamborstig. -*igheid*, f. f. dampigheid, benaauwdheid op de borst. -*kugel*, f. windbal. -*loch*, n. dampgat, opening om den damp te doen uittrekken.

Dängeln, zie *Dengeln*.

Dank, (g. -es) m. dank. -*bar*, adj. en adv. dankbaar. -*barkeit*, f. dankbaarheid. -*begierde*, f. begeerte om zijne dankbaarheid te betuigen. -*begierig*, adj. begeerig om zijnen dank te betuigen, dankbaar. -*en*, v. n. danken, dankzeggen (einen). -*enwerth*, adj. dankenswaard, waardig om voor te bedanken. -*sagen*, v. n. dankzeggen. -*sagungsschreiben*, n. brief van dankbaarheid.

Dann, adv. dan, aldan. - *und wann*, somwijlen, nu en dan. -*en*, adj. von -, heen, weg, van daar.

Darben, v. n. gebrek lijden.

Dar (bieten, v. a. aanbieden. -*biutung*, f. aanbieding. -*bringen*, v. a. bijbrengen; offeren. -*geben*, v. a. overgeven; blootstellen. -*halten*, v. a. toehouden, naar iets toe reiken of houden. -*legen*, v. a. neder leggen; betoogen, bewijzen. -*lehnen*, n. het geleende. -*lehnen*, -*liehen*, v. a. leenen. -*lofern*, zie *Lofern*. -*oben*, zie *Droben*. -*reichen*, v. a. toecreiken; aanbieden; voorzien. -*ren*, v. a. eeten, droogen. -*rfeber*, n. teringkoorts. -*rhaus*, n. eest, -*rsucht*, zie *Darre*, f. -*rsüchtig*, adj. teringachtig.

Darm, (g. -es, pl. -ärme) m. darm. -*ruhr*, zie *Ruhr*. -*streng*, f. kolijk. -*wurm*, m. worm (in de darmen).

Darre, (pl. -n) f. eest, om het mout te droogen. -, f. tering, uittering. *Dar* (setzen, v. a. heenzetten; wagen. -*stellen*, v. a. voorstellen, vertoonen. -*stellung*, f. voorstel, vertooning. -*strecken*, v. a. uistrekken; leenen. -*thun*, v. a. bewijzen, betoogen. -*thung*, f. bewijs, betoog. -*wagen*, v. a. toevegen. -*weisen*, v. a. aanwijzen. -*zahlen*, v. a. tuelleten.

Das, art. n. het; pron. relat. dat. -*mal*, adv. ditmaal, datmaal. -*selbe*, zie *Derselbe*.

Dass, v. n. 2, daar, tegenwoordig zijn. -, n. het daar, tegenwoordig zijn; bestaan, aanwezig.

Dasselbet, adv. daar.

Dasjenige, zie *Derjenige*. [plaats.

Dasig, adj. daar van daan, van die *Dass*, conj. dat, opdat, ten einde.

Datiren, v. a. dat; teekenen, den dag er bijvoegen.

Dattel, (pl. -n) f. dadel. -*baum*, m. *Dattelpalme*, f. dadelboom.

Datum, n. datum, dagteekening.

Daube, (pl. -n) f. duig, staaf.

Däuchten, v. imp. dunken, voor-komen.

Dauer, f. duursaamheid, duur. -*n*, v. n. duren, harden; goed blijven. -*n*, v. n. *Es dauert mich*, het spijt mij. -*haft*, adj. duursaam.

Dammen, (g. -e) m. duin. -*schraube*, f. duimschroef. -*stock*, m. een duimstok.

Däumling, (g. -er, pl. -e) m. duimeling, duimstok.

Daus, (pl. -n) f. dons.

Daus, (g. -es, pl. -äuser) n. aas (op kaarten, enz.).

Dawischenkunft, f. tusschenkomst.

Decanet, (g. -es, pl. -e) *Dechanet*,

Decanet, f. dekonschap.

Decanus, (g. -en, pl. -en) *Dechant*, m. een deken, opperste van een gild.

December, (g. -e) m. December, wintermaand. [du, enz.

Decher, (g. -e) m. tiental van hui-

Decimal, adj. in samenst. decimaal, tientallig.

Deck, zie *Verdeck*. -*bett*, n. dekbed. -*e*, (pl. -n) f. solder, gewelf; deken, dekkleed; vloermat. -*el*, (g. -e) m. deksel; timpan. -*elglas*, n. glas met een deksel. -*elkanne*, f. kan met een deksel. -*en*, v. a. dekken, bedekken.

Declin(ation, (pl. -en) f. declinatie, verbuiging; afwijking. -*iren*, v. a. verbuigen, declinieren. [besluit.

Decret, (g. -es, pl. -e) n. decreet, *Dediciren*, v. a. opdragen.

Deduceren, v. a. afscheiden, vertoegen. *Defect*, vj. gebrekkig, onvolmaakt. -, (g. -e, pl. -e) m. gebrek, het te kort komende.

Defensie, vj. verdedigend.

Defilieren, v. a. door een' enen weg marcheren, defileren.

Definieren, v. a. beschrijven.

Degen, (g. -e) m. degen; braaf krijgsman. -band, n. degenkwast. -gefäss, n. geveest van eenen degen. -gehek, n. draagband. -klinge, f. kling van eenen degen. -knopf, m. de knop van eenen degen. *Ein altar Deutscher* -, een brave oude soldaat. -koppel, s. -gehek. -schmid, m. een degensmid, waardveger.

Degraderen, v. a. afdanken, de waardigheid ontnemen.

Dekbar, adj. buigzaam, handelbaar. -en, v. a. rekken, strekken. -en, (siech) v. r. sich uitrekken. -ung, f. (pl. -en) uitrekking, uitrekking.

Deich, (g. -es, pl. -e) m. dijk. -en, v. a. dammen, dijken maken. -gräfs, m. dijkgraven. -pflichtig, adj. verplicht om een' dijk te onderhouden. -schau, f. dijkschauw.

Deichsel, (pl. -n) f. dissel, disselboom van een' wagen.

Dein, *Deins*, *Dein*, pron. poss. uw, uwe, uw. -er, gen. van *Du*, uws, uwer. -ethalben, *Deinsetwegen*, uw *Deinsetailen*, pron. om u, uwentwege, -halve-ige, (der, die, das), pron. poss. de, de, het uwe.

Deist, (g. -en, pl. -en) m. een deïst, godist.

Delicat, adj. lekker; teeder; geestig; netelig. [misdadige]

Delinquent, (g. -en, pl. -en) m. een *Delphin*, (g. -es, pl. -e) m. dolfin.

Dem, dat. van *Der*, *Das*, -nach, conj. dus, derhalve; naardien, dewijl, doordien, omdat.

Demant, zie *Diamant*.

Democratie, f. volkeregering. [gen.]

Demonstreren, v. a. bewijzen, betoogen.

Demuth, m. nederig-, ootmoedigheid. -uthig, adj. en adv. demoe-dig, nederig. -üthigen, v. a. vernederen, verootmoedigen. -üthigung, f. vernedering, verootmoediging. [Der, die, das]

Den, acc. sing. van *Der*, dat. pl. van *Denen*, pron. relat. dat. pl. der, die, das, sonder door een zelfstandig naamwoord gevolgd te zijn.

Dengeln, v. a. een seissen soberp maken, met eenen hamer, in sommige streken haren genoemd.

Denk(art), zie *Denkungsart*. -bar, adj. denkbaar. -bild, n. denkbeeld, gedachte, begrip. -buch, n. sakboekje. -en, v. a. en n. denken. -kraft, f. het denkvermogen. -maal, n. gedenkteeken. -münze, f. gedenkpenning. -säule, f. gedenkzuil. -schrift, f. opschrift, gedenkschrift. -spruch, m. sinspreuk, motto. -ungsart, f. wijze van denken, denkwijze. -würdig, adj. gedenkwaardig, heugelijk; merkwaardig. -würdigkeit, merkwaardigheid. -zeichen, n. gedenkteeken. -zeit, f. tijdstip. -settel, m. sakboekje, nota memorandum, memoriebriefje; ooreveg. [echter]

Denn, conj. want; dan. -och, conj.

Depo(n)eren, v. a. nederleggen, verklaren. -situm, n. wat men een' ander vertrouwd heeft.

Deput(at), (g. -es) n. het maandelijksch onderhoud. -iren, v. a. afzenden, gelasten. -irtor, m. een gedeputeerde, gelastigde.

Der, art. m. de, pron. relat. die, welke.

Derb, adj. en adv. vast, hard, streng.

Dersinst, adv. te eenigentijde; eens.

Deren(halben), -wegen, uw -willen, adv. om wiens wil; om wier wil; om harentwil, om huuentwil.

Derer, pron. relat. gen. van hen, haar, dese, die.

Dergestaalt, adv. soodanig, in dier voege. -glichen, adj. dergelijk, dusdanig. -massen, adv. dermaie, soodanig.

Dersinst, *dermalen*, *dermal*, *inst*, adv. eens, eenmaal, op een' dag.

Derenjenge, pron. demonst. degeen.

Deror, pron. poss. uw. [hij, die]

Dermatig, adj. tegenwoordig, bestaande.

Derselve, pron. demonst. deselve, deselfde.

Derswisch, (g. -es, pl. -e) m. dervis.

Des, gen. art. m. en n. van den, van het.

Desfalls, adv. daarom, in dit opzigt.

Desglichen, adj. soodanig; conj. als ook.

Des(halb), -halben, adv. en conj. deswege, daarom. -pot, (g. -en, pl. -en) m. despoot, alleenheerscher, dwingeland. -potisch, adj. en adv. oppermagtig, wreed.

Desselben, pron. demonst. gen. m. en n. van denselven, hetzelfde.

Deesen, pron. relat. gen. m. en n. desselvs, wiens.

Deesert, zie *Nachtsich*.

Destillir(en), v. a. wateren branden,

overhalen, stoken. -glas, n. distilleerglas, kromhals. -helmen. *Distillirkolben*, m. distilleerhelm. -kunes, f. kunst, wetenschap van wateren te branden. -ofen, m. distilleerooven, stookketel. -plats, m. distilleerplaats, stookplaats.

Deuto, adv. des te, zoo veel te.

Deeweegen, adv. en conj. *Daer*, *deswege*.

Deswillen, adv. uw -, zie *Deeweegen*.

Deuchten, zie *Däuchten*.

Deut, m. duit.

Deute, zie *Düte*.

Deuten, v. a. duiden, verklaren, uitleggen. *Unerst* -, verkeerd uitleggen; v. n. sinspelen.

Deutlen, v. a. verdraasjen, verkeerd uitleggen.

Deutlich, adj. en adv. duidelijk, klaar, bevattelijk. -keit, f. duidelijkheid, klaarheid.

Deutsche, adj. Duitsch, Hoogdaitseb. -e, m. (pl. -en) Deutsche. -land, n. Duitschland. -meister, m. grootmeester van de Duitse orde.

Deutung, f. duiding, uitlegging, verklaring; wenk; betekoenis.

Diaconus, m. een diaken, verzamelaar of uitdeeler der aalmoeden.

Diadem, (g. -e, pl. -e) n. koninklijke hoofdwrongel.

Dialect, (g. -es, pl. -e) m. tongval; de bijzondere taal van het eene of andere land of gewest.

Diamant, (g. -es, pl. -en) m. diamant. -schleifer, -schneider, m. diamantlijper. [doltijn]

Diameter, (g. -e) m. diameter, mid-

Diät, f. dieet. leefregel, voorschrift in eten en drinken. -en, -engelder, pl. daggelden. -siech, adj. matig.

Dich, conj. pers. acc. u. [sober]

Dicht, adj. en adv. digt, vast. -e, f. stevigheid, vastheid.

Dicht(en), *Dicht* *machen*, v. a. digt maken. -en, v. n. dichten, versinuen, versen maken. -er, (g. -e) m. dichter, poët, rijmer. -erisch, adj. en adv. van een' dichter, dichtkundig. -erling, (g. -es, pl. -e) m. rijmelaar, dichter. -kunes, f. dichtkunst, dichtkunde, poëzij.

-ung, f. ver dichting, versinning; het breeuwen, digt maken.

Dick, adj. en adv. dik, zwaar. -bauch, m. dikbuik. -e, f. dikte. -kicht, (g. -es, pl. -e) n. eene met struiken bewassene plaats, woud. -kopf, m. dikkop. -lich, adj. wat dik, vast, zwaar is.

Diotiren, v. a. voorzegen, voorlezen, opgeven, om te schrijven.

Die, art. f. sing. en m. en m. pl. de; pron. relat. die, dese.

Diëb, (g. -es, pl. -e) m. dief, roover. -*erei*, f. dieverij, ontvreemding. -*inn*, (pl. -en) f. dieflegge. -*isch*, adj. diefsch, diefschtig. -*ort*, f. diefsche aard, diefschtigheid. -*zabande*, *Diëbarotte*, f. bande roovers, rooverbende. -*zubsse*, f. galgenberouw. -*zadamen*, m. diefskilaauw. -*zegenosse*, *Diëbegeselle*, m. diefsjes maat. -*zlaterne*, f. dievenlantaren. -*zochtdoesel*, m. valseho slentel. -*zstahl*, (g. -s, pl. -ähle) m. diefstal, dieverij.

Diegenigen, pron. demonest. pl. degenen.

Diale, (pl. -n) f. deel, plank; dorchvloer, deel, voorhuis. -n, v. a. met planken belleggen.

Dien(en, v. n. dienen (vinnem). -er, (g. -s) m. dienaar. -*erinn*, (pl. -en) f. dienares. -*ererkraft*, f. dienserschap, dienstbeden.

Dienlich, adj. en adv. dienstig, nuttig, bekwaam; gezond.

Diensting, m. diensting.

Dienst, (g. -es, pl. -s) m. dienst, hediensing. -*baar*, adj. dienstbaar; gediensing. -*befissen*, adj. dienstvaardig. -*bote*, m. dienstbede, huarling. -*seifer*, m. godienstigheid, ijver. -*outlassung*, f. afscheiding, paspoort. -*ortistung*, f. diensstaambieding. -*orgiben*, adj. en adv. zie -*befissen*. -*fähig*, adj. bekwaam om te dienen. -*fertig*, adj. en adv. dienstvaardig. -*fertigkeit*, f. dienstvaardigheid. -*frei*, adj. vrij van diensden. -*freundlich*, adj. en adv. vriendelijk en gediensing. -*geld*, n. geld, waarvoor men zich van de diensden vrij koopt. -*genosse*, m. mededienstekocht. -*gerechtigkeit*, f. recht, n. regt op iemand diensden. -*haft*, zie -*pflichtig*. -*herr*, m. heer, diensden men diensden. -*leistung*, f. diensdenbewijs. -*leute*, pl. zie -*mann*. -*lohn*, m. diensdenloon, huur. -*los*, adj. sonder diensden. -*magaal*, f. diensdenmaagd. -*mann*, m. vasaal. -*pfennig*, m. huurpenning, godspenning. -*pflichtig*, f. schuldig. -*verwant*, adj. diensdenpligtig. -*willig*, adj. diensdenwillig, diensdenvaardig. -*zwang*, zie *Dienstgerechtigkeit*.

Dies, zie *Diener* of *Diess*.

Diess, *diess*, *diessos*, pron. demonest. dese, dit; die, dat. -*wegen*, zie *Deswegen*.

Diesfalls, adv. in dit gavel. -*jährig*, adj. van dit jaar. -*mal*, adv. desen keer. -*reits*, adv. aan dese zijde

- *des Fluss*, aan dese zijde der rivier).

Diëtrich, (g. -es, pl. -e) m. zie *Diëbarotte*, zie *Dië*. [schkassel.]

Diëswel, conj. dewijl, naardien.

Diëlle, (pl. -n) f. diëlle, waarin een steel gaat.

Ding, (g. -es, pl. -e) somtijds -*er*) ding, zaak, voorwerp.

Ding(en, v. a. dingen kuren. -*lich*, adj. wesenlijk, regtmatig; onzijdig. -*pfennig*, m. huurpenning, godspenning, handgeld.

Dinkel, (g. -s) m. spelt.

Dinte, zie *Tinte*.

Dioces, f. kaspel.

Diplom, (pl. -en) m. gunstbrief, oorkonde. -*atık*, f. de wetenschap van ende oorkonden. -*atisch*, adj. dat tot buitenlandse gezantschappeten en vertelver onderhandelingen behoort.

Dir, pron. pers. det. n. aan u.

Directie(on, pl. -en) f. bestuur. -*er*, (g. -s, pl. -en) m. bestuurder, directeur. -*orium*, n. bestuur. -*riess*, (pl. -n) f. bestuurster.

Dirigiren, v. a. besturen.

Dirme, (pl. -n) f. vrijster, meisje.

Discant, (g. -s) m. discant, bovenstem. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. bovenstemmanger.

Disciplin, f. tucht, orde; kunst, wetenschap.

Discursiren, v. n. spreken, redeneren. -*s*, (g. -es, pl. -e) m. gesprek, redenering.

Disponiren, v. a. en n. beschikken.

Disputiren, v. n. redetwisten, redakvelen.

Distel, (pl. -n) f. distel. -*ank*, m. distelvinck, putter. -*orden*, m. distelorde, (in Zweden). [ling.]

Distributie, f. uitdeeling, verdeeling.

Distrikt, (g. -es, pl. -e) m. distrikt, regtegebied.

Dithyrambe, (pl. -n) f. Bacchuslied, lied ter ere van Bacchus.

Divan, (g. -s) m. divan (geheime raad bij de Turken).

Dobel, (g. -s) m. deuvik, rwikje.

Doch, conj. echter, evenwel; den niettemin, toch; maar, doch; ten minste, immers. *Nicht* -, geenzins. [lamp of kaars.]

Docht, (g. -es, pl. -e) m. pit van eene *Docke*, (pl. -n) f. dog, dok, schoepstimmerwerf; kleine suik pin, wigge; borje garen, sus.; pop, soort van kaspel. -n, v. a. opwinden; v. n. met poppen spelen, poppen maken, poppen. -*ngeländer*, n. leuning van suilen.

Doctor, (g. -s, pl. -en) m. doctor. -*at*, (g. -e) n. zie *Doctorwärd*. -*inn*, (pl. -en) f. vrouw van eene doctor, doctores. -*ant*, m. de doctorale hoed. -*mässig*, adj. doctoraal. -*wärd*, f. doctoraat, doctorwaardigheid.

Document, (g. -en, pl. -e) n. bewijs, getuigenis; oorkonde.

Doge, m. doge.

Dog(matik, f. de stellige godgeleerdheid. -*matisch*, adj. stellig, onderwijsend.

Dohle, (pl. -n) f. kraai.

Dohne, (pl. n.) f. een vogelstrik. -*n* fang, m. het vangen der vogels met strikken.

Doloh, (g. -es, pl. -e) m. dolk, peok, ponjaard.

Dolde, (pl. -n) f. kruin van een' boom.

Dolmettschen, v. a. vertalen, vertolken. -*acher*, (g. -s) m. vertaler, vertolker, tolk.

Dome, (g. -es, pl. -e) m. koepel. -*kirch*, f. domkerk. -*äne*, (pl. -n) f. domeingued. -*capitel*, n. domkappittet, dometok. -*dochen*, v. a. domdeken. -*herr*, m. domheer, kanonik. -*incä*, f. priores. -*inwoener*, m. domnikaner monnik. [vogel.]

Dompfuff, m. roodborstige viak.

Donnerstag, m. denderdag. *Der grüne Donnerstag*, de stille donderdag in de Paaschweek.

Donner, (g. -s) m. donder. -*büchse*, f. donderbus. -*gold*, n. dondergoud. -*gott*, m. dondergod, Jupiter bij de heidonen. -*keil*, m. donderbeitel. -n, v. n. en n. imperson. denderen; dreuen. -*stemme*, f. denderende stem. -*strahl*, m. bliksemstraal. -*wetter*, donder, onweer. -*wort*, n. donderend woord.

Doppel(bier, n. oud, sterk bier. -*deutig*, adj. dubbelsinnig. -*flinte*, f. geweer, met twee loopen. -*geige*, f. *violo d'amour*, (een instrument van diensden naam). -*hakon*, m. haakgesohut. -n, v. a. dubbelen, verdubbelen. -*lauer*, m. tweeklank. -*punkt*, m. twee stippen, oelen, lidteeken. -*sinn*, m. dubbelsinnigheid. -*sinnig*, zie -*deutig*. -*t*, adj. dubbel; adv. dubbel, tweemaal. -*sümgig*, adj. tweestongig. -*sümgler*, m. een tweestongig, valseh mensch. -*taffel*, m. dubbels taf.

Dorf, (g. -es, pl. -örfer) n. dorp. -*junker*, m. een landedelman. -*markt*, f. grond, omtrek van een dorp. -*mässig*, adj. naar een dorp gelijkende. -*richter*, -*schultheiss*,

-schuif, m. schout op een dorp.
-schafte, f. dorp t dorpelingen.
-schenke, f. herberg op een dorp.
-vogt, m. schout van een dorp,
dorpshout.

Dorn, (g. -er, pl. -en en -örner) m. doorn; (in gespen) tong. -busch, m. doornbosch. -icht, adj. gelijk doornen, doornachtig. -hecke, f. doornbeeg. -ig, adj. doornig. -schwein, zie *Stachelschwein*.

Dorr, zie *Dürre*, *Dürre*, zie *Dürre*. -en, v. n. *Dörren*, v. a. droogen.

-sucht, zie *Darvsucht*.

Dorsch, (g. -ee, pl. -e) m. kabel-
jaauw, leng.

Dort, (g. -ee) m. donve haver.

Dort, adv. daar, ginds. -her, adv. van daar. -hin, adv. daarheen, derwaarts. -ig, adj. van die plaats; toekomstend. -wärts, adv. derwaarts.

Doss, (pl. -n) f. doos, bus. -enstück, n. beeld, portret van eene doos.

Dosis, f. dosis, sekere hoeveelheid van iets.

Dotter, (g. -e) m. en n. (*eiuss Eies*) dojer van een ei. -blume, f. boterbloem.

Drache, (g. -en, pl. -n) m. draak; vlieger, waarmede kinderen spelen; boots, tuistziek wijf.

Drachma, n. drachma, viereendoel van een lood.

Dragen, (g. -e) m. dragon (kruid).

Draht, (g. -es, pl. -e, -e) m. draad.

-arbeit, f. draadwerk. -bank, f. bank, om draad te trekken. -eisen, n. trekijzer, (van eenen waswerker). -ern, adj. van draad. -gold, -silber, n. draad-, (getrokken) goud, silver. -sänge, f. trektang, trekijzer. -sieher, m. draadtrekker.

Dran, zie *Daran*.

Drang, (g. -es) m. gedrang; druk, verdrukking. -ängen, v. a. dringen, indringen; drukken, persen; kwellen. -angral, (g. -es) pl. e) m. kwalling, verdriet.

Drauen, zie *Drauen*.

Drauf, zie *Darauf*.

Drause, zie *Daraus*. -gen, adv. buiten.

Drachbank, f. draaibank. -eln, v. a. draaijen, omdraaijen. -ler, m. draaijor.

Dreck, (g. -e) m. drek, slijk, vuilnis. -kaufen, (g. -e) m. drekhoop. -ig, adj. beslikt, bevuild. -käfer, m. drekkever. -karren, *Dreckwagen*, m. drekkar, vuilniskar. -saw, f. drekvarkon, morspot.

Dreckbank, f. touwbaan. -bank, zie *Drechselbank*. -er, m. draaijer.

-eisen, n. draaijzer; draaibeitel. -en, v. a. draaijen, wringen. -holz, n. hout, waarin de draaijers datgene vast maken, wat zij willen draaijen. -scheibe, f. draaischijf. -stuhl, m. draaistoel, draaibank.

-würfel, m. draaitollette.

Drei, adj. drie. -angel, zie *Triangel*.

-beinig, adj. drievoetig. -blatt, n. klaver. -blätterig, adj. van drie bladen. -brachen, v. a. ten derden male ploegen. -dräthig, adj. drie-dradig, driedraadsch. -eck, n. driehoek. -eckig, adj. driehoekig, driekantig. -einig, adj. drieëinig. -einigkeit, f. drieëinigheid. -er, m. driepeningstuk. -erlei, adj. drie-drelei. -fach, adj. en adv. drie-dubbel, drievoudig. -faltig, adj. drievoudig. -faltigkeit, zie *Dreieinigkeit*. -firmer, m. driejarig wijn. -fuß, m. drievoot. -jährig, adj. driejarig. -königfest, n. drie-koningen. -läuter, m. drieklank.

-ling, (g. -es, pl. -e) m. drieling, een van drie te gelijk geboren kinderen. -mal, adv. driemaal. -matig, adj. driemaal herhaald. -monatlich, adj. driemaal aandelijksch.

-pfänder, m. drieponder. -pfändig, adj. driepondig. -rädiger, adj. -Galeere, galei met drie roeibanken. -schlag, m. telgang. -schneidig, adj. en adv. dat aan drie kanten snijdt. -seitig, adj. dat drie zijden, kanten heeft. -sehn, v. a. draaijen. -sitzig, adj. met drie zitplaatsen. -spännig, adj. van eene koets enz. met drie paarden.

-sybig, adj. van drie lettergrepen, drielettergrepig. -tägig, adj. dertendaagsch. -sack, m. drietand.

-sackig, adj. drietandig. -sehn, adj. dertien. -sehnte, adj. dertien-de. -sinkig, adj. drievorkig, drietandig. -süngig, adj. drietongig, dat drie tongen heeft.

Dreissig, adj. dertig. -er, m. dertigjarige man. -ste, adj. de dertigste.

Dreist, adj. en adv. stout, stoutmoedig. -igkeit, f. stoutmoedigheid, stoutheid.

Dresch (en, v. a. dorschen. -fegel, m. dorschviegel. -teme, f. dorschvloer.

Dreisel, m. (g. -s) kalk, rol.

Dreisseln, v. a. draaijen.

Drillen, v. a. drillen; boren; kwellen. -häuschen, n. drilhuisje. -ling, zie *Trilling*.

Dringen, v. a. en n. dringen; dwingen, noodaken. -lich, adj. dringend.

Dritt (e, adj. derde. -1, (g. -e) n. -heil, m. een derde, of derde deel. -ens, adv. ten derde. -halb, adj. derde-half.

Droben, adv. boven, daar boven.

Drohen, v. a. en n. dreigen (einem). -hung, f. dreiging. -antwort, n. dreigement.

Drohne, (pl. -n) f. broedhij.

Drohnen, zie *Drauen*.

Drollig, adj. grappig. -heit, f. grappig-geestigheid.

Dromedar, (g. -s, pl. -e) m. dromedar, kleine kameel.

Drönen, v. a. dreunen.

Drörschen, zie *Draschen*.

Drossel, f. (pl. -n) takelwerk aan de besaanstam.

Drossel, (pl. -n) f. lijster (vogel); keel, strot.

Droet, (g. -en, pl. -en) m. droet.

Dröben, adv. ginds, op de andere zijde.

Drüber, zie *Darüber*.

Druck, (g. -es, pl. -e) n. druk; drukking; veerkracht. -en, v. a. drukken (een boek); dralen. -en, v. a. drukken, dauen, persen, prangen.

Es drückt mich im Magen, ik heb buikpijn. -er, (g. -e) m. drukker, boekdrukker. -er, m. drukker.

-eres, f. drukkerij. -farbe, -schwärze, f. drukinkt. -appressen, f. drukpers. -fehler, m. drukfout. -kosten, f. pl. onkosten van het drukken. -ort, m. drukplaats, plaats, waar iets gedrukt wordt, of is. -papier, n. drukpapier. -sen, v. n. dralen. -sack, n. kompres, woadkussentje.

Druide, (g. -en, pl. -n) m. druide, (oude Gallische priesters).

Druist, m. (g. -es, pl. -e) een seil op de ra gespannen.

Drum, zie *Darum*.

Drunten, adv. beneden, om laag.

Drunter, zie *Darunter*.

Dru(e), f. droes (der paarden); gekristalliseerd stuk bergstof; *Dru(e)*, (pl. -n) klier. -ig, adj. den droes hebbende, droeschachtig. -se, f. (pl. -n) sweer, sterben, klier. -sig, adj. klierig, zwerig.

Du, pron. pers. sing. gij.

Duacaten, m. dukaat.

Ducken, (sich) v. r. duiken, zich bukken, vernederen. -mäuser, m. een ondoordrongelijk mensch; veinsard, heimlijke kwaadooender.

Dudelör, -mann, m. zakpijpeler. -n, v. n. op de zakpijp spelen. -sack, m. zakpijp, doodtsak.

Duell, (g. -es, pl. -e) n. tweegevecht, duel. -ant, (g. -en, pl. -en) m. die in een tweegevecht treedt. -iren,

(*sich*) v. r. in een tweegevecht treden, duelleren.
Duff, adj. en adv. dof.
Düffel, (g.-e) m. duffel.
Duffl, (g.-se, pl. -üfte) m. wasom, uitwaseming; geur. -en, v. a. uitwasemen; v. n. wasemen. -ig, adj. dampig, vochtig, nat; geurig.
Duld(baar), v. a. dulden, lijden, verdragen, gedoogen. -zaam, adj. en adv. verdraagszaam, langmoedig. -zaamheit, f. verdraagszaamheid, langmoedigheid; het dulden, lijden.
Dumm, *Dümmer*, *Dümmate*, adj. en adv. dom, plomp, dwaas. *Dummes Zeug*, sotte praat. -dreist, adj. vermetel, roekeloos, onbeschaamd. -heit, f. dom-, plomp-, dwaasheid. -kopf, m. domkop, domoor.
Dümpfel, (g.-e) m. peol, kolk.
Dümpfig, *Dümpf*, adj. dampig; somber; dof; muff; schimmelig. -keit, f. dampigheid, vochtigheid; natheid; mutheid.
Düne, (pl. -n) f. duin, sandberg.
Düng, (g.-en) *Dünger* (g.-e) m. mest, mist. -en, v. a. mesten, misten. -ung, f. mesting.
Dünkel, (g.-e) m. verwaandheid, ijdelheid. *Mich dünkt*, het komt mij voor, mij dunkt. *Sich lassen*, zich iets laten voorstaan.
Dunkel, adj. en adv. donker, duister; dof; onbekend; verward; geheimsinnig. -, (g.-s) n. -heit, f. donkerheid, duisterheid. *Dass ist mir zu*, daarvan versta, begrijp ik niets. -farbig, adj. van eene donkere kleur. -n, v. n. dunken, voorkomen.
Dünn, adj. dun, fijn, rank, mager, tenger; vloeibaar. -e, -heit, f. dunheid, fjnheid, teederheid.
Dünnen, v. n. 2, opawellen, opgablesen zijn.
Dunst, m. damp, wasom, uitwaseming, geur; schroot. -en, dampen. -ig, adj. dampig, wasemig. -kreis, m. dampkring, -kugel, zie *Dümpfkugel*. -loch, n. luchtgat.
Duedes, n. in twaalf gevouwen, duodecimo. -männen, n. een dwerg.
Dupfen, zie *Tupfen*, *Tupfen*, stippen.
Durch, prp. met den vierden naamval, door. In de smagt. met *Ww.* heeft het al of niet den klemtoon, naar mate het hoofdbegrip in het *Vz.* of in het *Ww.* ligge. Zoodanige *Zmstgn.* als in beide de telu enaluidende zijn en volkomen dezelfde beteekenis aangeven, zijner ruimte-sparing door ons eeh-

terwege gelaten; kunnende dezelfde ligtelijk van de grondwoorden selve gevormd worden. -ackern, v. a. doorploegen; uitwischen. -athmen, v. n. doorwaasemen, met geur vullen. -aus, adv. geheel volstrekt. -beizen, v. a. doorweken, door en door vermurwen, in sterk water setten; ook v. n. 2. -beten, v. a. al bidden de doorgaan; tot aan het einde bidden. -beteln, v. a. doorbedellen, al bedelende doorgaan. -beuteln, v. a. doorsiften. -bringer, m. doorbrenger; verkwister. -bruch, m. bres, doorbraak. -denken, v. a. nauwkeurig overdenken. -drängen, (*sich*) v. r. doordringen. -dringend, adj. door dringend, scherp; schel. -dringlich, adj. door dringelijk. -einander, adv. door elkander. -fahren, v. n. 2, doorvaren. doorrijden. -fahrt, -fuhr, f. doorvaart. -fall, m. loop, buikvloed, dunne afgang. -fallen, v. n. 2, afvallen; mager worden. -feuern, v. a. dooraat maken; doorschieeten. -fluss, m. doorvaart, doorloop. -forschen, v. n. volledig, opsporen, navorschen. -füllern, v. a. den winter over voeden. -gang, m. doorgang, doortogt. -gängig, adj. eenen doorgang hebbende; oopenlijk, algemeen. -gärben, v. a. aflooijen; afrossen. -gehen, v. a. en n. door(loo)pen, -dringen; wegloopen, -gehende, adv. doorgaans, gemeenlijk. -glühen, v. s. gloeiend maken; verhitlen. -guss, m. doorgieten; doorslag; gootsten. -hecheln, v. a. doorhekelen; door den hekel halen, doorhalen, berispen, onder den neus vrijwen. -lassen, m. doorlatting; doorgang, seef. -lassen, v. a. doorlaten; doorzijgen. -laucht, f. hoogheid. -lauchtig, adj. beroemd, doorluchtig. -lauf, m. doorloop: zie *Durchfall*. -lügen, (*sich*) v. r. zich met leugens doorhelpen, redden. -marsch, m. doormarsch, doortogt. -messer, m. diameter, middellijn. -mestern, v. a. nauwkeurig onderzoeken, monstern; berispen, hekelen. -räuchern, v. a. door en door berouken; met reukwerk vullen. -rechnen, v. a. overrekenen. -reise, f. doorreis, doortogt. -reisende, m. doorreisende, reiziger. -ries, m. doorbraak. -ritt, m. doorrijden. -schlag, m. doorslaan; het doorge-slagene; opening; drijver, om nagels enz., in te drijven; doorslag,

gateplateel, vergietleest; letrak, zijgdoek. -schlagen, v. a. doorslaan; doorbreken; doorrijgen; duchtig afkloppen. *Sich -n*, zich (door den vijand) doorslaan; v. n. doorslaan, doordringen; werken (van genesmiddelen); doorslaan, vloeiigen (van papier). -schlupfen, v. n. ontspannen. -schnitt, m. het doorsnijden; middellijn, diameter. -sicht, f. doorzigt, beschoouwing. -sichtig, adj. doorzigtig, doorschijnend. -spieken, v. a. doorspreken; larden; doormengen. -sprengen, v. a. door en door bevochtigen; v. n. 2, doorjagen, doorrijden. -stehen, (*sich*) v. r. zich heimelijk wegmaken. -streichen, v. a. doorstrijken; doorloopen; doorhalen. -strich, m. het doorhalen, uitschrappen; doortogt (der travkloes). -triben, adj. doortrap, slim, listig. -ziehen, v. a. en n. 2, doortrekken; doorreizen; doorhalen, berispen. -zoll, m. impost van waren, die doorgevoerd worden. -zug, m. doortrekking, doortogt; dwarsbalk.
Dürfen, v. a. durven, mogen.
Dürftig, adj. en adv. behoefstig, armoedig, schraal, ellendig, armoedig. -keit, f. behoefte, armoede, gebrek.
Dür(re), adj. dor, droog, schraal, mager. -re, f. dorheid, schraalheid, magerheid. -ren, zie *Dörren*. -rkraut, n. vloekruid. -rmaden, f. pl. dauwworm, bolworm, haarsworm. -rosen, zie *Darrofen*. -rsucht, zie *Darrecht*. -rühr, zie *Dürrkraut*.
Durst, (g.-se) m. dorst. -en, v. n. dorst hebben. -ig, adj. dorstig.
Dusack, m. houten zwaard.
Dusel, (g.-e) m. (ongebruik.); duiseligheid. -, (pl. -n) f. wijfje van kleine vogels (bij jagers). -, (pl. -n) f. gem. v. oorvoeg. -ig, adj. (ongebruik.), duizelig. -n, v. a. gem. v. eene oorvoeg geven.
Düster, adj. duister, donker, somber. -keit, *Düsterheit*, f. duisternis, donkerheid, somberheid.
Düte, (pl. -n) f. peperhujje.
Düten, *Duten*, v. u. toeten, op een hoorn blazen. -bruder, m. kameeraad, beste vriend.
Duten, v. a. iemand op eenen zeer vrouwelijken toon, met *jij*, *jou* aanspreken.
Dutzend, (g.-s, pl. -e) een dozijn. *Zwölf* -, een gros. -weise, bij het dozijn.

E.

E, de vijfde letter van het alfabet, heeft zoo als in de Franche taal drie verschillende klanken, namelijk *e*, *e* en *e* in de toonloze uitgangen, nauwelijks te hooren.

Ebbe, *ebbe*, laag water. — *anker*, *m.* het vertuinanker. — *n*, *v.* n. ebben, afloopen, scoovaars keeren (van het zeewater).

Ebben, *adv.* effen, vlak. — *adv.* juist, zoo even.

Ebenbild, *n.* evenbeeld, beeldtenis.

Ebene, (*pl.* — *n*) *f.* vlakke, effen land. — *n*, *v.* a. vlak, gelijk maken.

Ebenfall, *adv.* insgelijks, deegelijke. — *holz*, *n.* ebbenhout. — *ist*, (*g.* — *en*, *pl.* — *en*) *Ebentischer*, *m.* ebenhoutwerker, hijn- of soehrijnwerker. — *mass*, *n.* evenredigheid, overeenkomst. — *mässig*, *adj.* evenredig, gelijk, overeenstemmend.

Eber, (*g.* — *e*) *m.* goltvarken, mannetje; overwijn, wild swijn. — *isch*, *f.* sorbenboom. — *Airsch*, *m.* Indisch swijn. — *obere*, *f.* vrucht van den sorbenboom. — *schwem*, *zie Eber*. — *wursel*, *f.* everwortel. — *sahn*, *m.* tand van een wild varken.

Ebenen, *zie Ebenen*.

Echo, *n.* echo, weerklink, woergalm.

Echt, *ens.*, *zie Aecht* *ens.*

Ecker, *zie Eichel*.

Eck(e), (*pl.* — *n*) *f.* hoek, kant, zijde; soeherp; aftand. — *huse*, *n.* hoekhuis. — *ig*, *adj.* hoekig, kantig; *adv.* hoekswijze. — *pfister*, *m.* hoekpielaar. — *sparre*, *m.* hoekspar. — *stander*, *m.* hoekstijl. — *stein*, *m.* hoeksteen.

Edel, *adj.* en *adv.* edel, adellijk, uitmuntend. — *dame*, *Edelfrau*, *f.* vrouw van adel. — *fräulein*, *m.* jungfer, *f.* jonge dame van adel, freule. — *geboren*, *adj.* edelgeboren. — *geesint*, *adj.* en *adv.* edelmoedig. — *kof*, *m.* adellijk huis, kaasteel. — *knabe*, *m.* edelknaap, paedje. — *licht*, *m.* edelknaap. — *mamm*, *m.* man, echtgenoot. — *mämlich*, *adj.* en *adv.* adellijk, van adel. — *muth*, *n.* edelmoedigheid, grootmoedigheid. — *mätig*, *adj.* en *adv.* edelmoedig, grootmoedig. — *stein*, *m.* edelsteen, edelgesteente.

Edic, (*g.* — *es*, *pl.* — *e*) *n.* openbaar bevel, edikt, plakkaat.

Ege, (*pl.* — *n*) *f.* egge; zelfkant. — *I*, *zie Blatgel*. — *krast*, *n.* pennfkruid. — *n*, *v.* a. eggen. — *zinken*, *m.* egge-land.

Egge, *zie Ege*.

Egois(mus), *m.* eigenbelang. — *t*, (*g.* — *en*, *pl.* — *n*) *m.* eigenbatig mensoh, egoist. — *tiuch*, *adj.* en *adv.* belang-zuchtig, eigenbatig.

Ehe, *Eker*, *adv.* vóór. — (*pl.* — *n*) *f.* echt, huwelijk. — *band*, — *band*, *m.* huwelijksband, huwelijksverband. — *beredung*, *f.* huwelijksverdrag, huwelijksvoorwaarden, ondertrouw. — *beit*, *n.* huwelijksbed. — *brechen*, *v.* *n.* echtbreken. — *brecher*, *m.* echtbreker. — *brecherinn*, *f.* echtbrekerster. — *brvcherisch*, *adj.* en *adv.* echtbrekend, overspellig. — *bruch*, *m.* echtbreuk. — *dem*, — *desen*, *adv.* voorheen, certijds. — *feind*, *m.* vijand van het huwelijk. — *frau*, *f.* echtgenoot, vrouw, gade.

— *freuden*, *pl.* genugten des huwelijks. — *friede*, *m.* vrede, eendragt des huwelijks. — *gatte*, *m.* echtgenoot. — *gattinn*, *f.* echtgenoot, vrouw. — *galbde*, *n.* huwelijkke lofte. — *genosse*, *m.* echtgenoot. — *genossinn*, *f.* echtgenoot. — *gericht*, *n.* huwelijksgerecht, gereg in huwelijksaken. — *gestern*, *adv.* eergisteren. — *hasten*, *pl.* bewijs van wettige verhindering, om persoonlijk te verschijnen (in regten).

— *herr*, *m.* man. — *leiblich*, *adj.* wettig, echt. — *leute*, *m.* *pl.* echte lieden, man en vrouw. — *lich*, *adj.* en *adv.* echt, wettig. — *lichen*, *v.* a. trouwen. — *los*, *adj.* ongetrouwd. — *losigkeit*, *f.* ongehuwde staat. — *walig*, *adj.* vorig. — *wale*, *adj.* voormale, certijds. — *wamm*, *m.* man, echtgenoot. — *ordnung*, *f.* waten omtrent de huwelijken. — *paar*, *n.* echt paar, echtelieden. — *pacten*, *zie beredung*. — *pfand*, *n.* huwelijkspand, huwelijksgoed, trouwbelofte. — *sache*, *f.* huwelijkszaak. — *scheidung*, *f.* echtweiding. — *soegen*, *m.* huwelijkssoegen; kinderen, kroost. — *stene*, *adv.* ten eerste. — *stand*, *m.* echtstand, huwelijk. — *steuer*, *f.* huwelijksgift, uitset. — *stifter*, *m.* — *stifterinn*, *f.* oem eene, die een huwelijk koppelt. — *setzung*, *f.* het maken, tot stand brengen van een huwelijk. — *teufel*, *m.* huwelijksstoerder, die twist tuschen gehuwden stieht. — *verlobnisse*, *m.* trouwbelofte. — *welb*, *f.* vrouw, echtgenoot.

Ehemahl, **Ehemahlinn**, *zie Gemahl*, **Gemahlinn**.

Ehern, *adj.* van metaal, koper ens.

Ehr(bar), *adj.* en *adv.* eerbaar. — *barkeit*, *f.* eerbaarheid; eertlijkheid. — *begierde*, *f.* eergierigheid; eertzucht. — *begierig*, *adj.* eergierig, eertzuchtig. — *er*, *f.* eer. — *eisfer*, *m.*

eezucht, punt van eer. — *en*, *v.* a. eeren. — *enamt*, *n.* eerambt. — *enbezeugung*, *f.* eerbewijs. — *enbild*, *n.* — *enbild*, *f.* eerbeeld, eersuil. — *enbogen*, *m.* eerhoog. — *endam*, *f.* hofdame, staatsdame. — *endieb*, *zie enrduber*. — *endienst*, *m.* hoffelijkheid, eerbewijs; eeroep. — *enerkidung*, *f.* vergoeding, herstel van eer. — *engedächtniss*, *n.* gedenktouken, eereteken. — *enhandel*, *zie enesache*. — *enwache*, *f.* eerstrijd, taak van eer. — *enwette*, *f.* teeken van eer, eereteken. — *enkrans*, *m.* eerekrans. — *enkrone*, *f.* eerekroon. — *enlüge*, *f.* leugen, om iemand eer op te houden; lungen om best wil. — *enmael*, *zie engedächtniss*. — *enmann*, *m.* man van eer, eertlijk man.

— *enmitglied*, *n.* lid van eer, heeroir lid van een genoelechap. — *enwäze*, *f.* gedenkpenning, medaille. — *enwähme*, *zie entitel*. — *empfer*, *f.* eerepoet. — *empunct*, *m.* punt van eer. — *enwäber*, *m.* eeroover. — *enwattung*, *f.* verdediging der eer. — *enwähig*, *adj.* eeroovend, kwetsend. — *enwähle*, *f.* eersuil. — *enwähnder*, *m.* eeroover. — *enwähffel*, — *enwähfe*, *trap* van eer. — *enwähle*, *f.* eoramt. — *enlag*, *m.* plegtige dag. — *entitel*, *m.* eertitel. — *enwranck*, *m.* dronk ter eere van iemand. — *enweest*, *adj.* oudw. eerenfest, plegtig.

— *envoll*, *adj.* eervol, eerwaardig, aansienlijk. — *enwache*, *f.* eere-wacht, (garde d'honneur). — *enwäsin*, *n.* eerewijn, wijn, diea men grooten heeren ten geschenke aanbiedt. — *enwacht*, *adj.* eerwaardig. — *enwort*, *n.* woord van eer. — *enwätschen*, *n.* eereleken. — *erbitung*, *adj.* en *adv.* eerbiedig, met eerbied. — *erbitigkeit*, — *erbitung*, *f.* eerbiedigheid, eerbied, ontzag. — *erfucht*, *f.* eerbied, ontzag, hoogachting. — *erfuchtvoll*, *adj.* vol eerbied. — *erfucht*, *n.* gevoel van eer. — *erweit*, *m.* eergierig, eertzuchtig. — *erweitig*, *adj.* en *adv.* eertlijk, degelijk. — *erweitig*, *f.* eertlijkheid, oprogtheid. — *erweit*, *f.* ware eersucht. — *erweit*, *adj.* eer-

lievend. -*los*, adj. en adv. eerloos; op eene eerloose wijze. -*losgkeit*, f. eerloosheid. -*zaam*, adj. eerszaam, eerbaar. -*zaamkeit*, f. eerszaamheid, eerbaarheid. -*zucht*, f. onmatige eer. -*zuchtig*, adj. verzuchtig. -*ver-gessen*, adj. eervergeten, oneerbiedig. -*würdig*, pl. kw. -UwEer-waarde. -*würdig*, adj. eerwaardig. -*würdigkeit*, f. eerwaardigheid.

Ei, int. ei! he! well!
Ei, (g.-es, pl.-er) n. ei. -*erbrähe*, f. eijersaus. -*erdotter*, -*dotter*, f. eijerdoer. -*erkler*, n. wit van een ei, eiwit. -*erkreke*, m. vijfde der kreeften. -*erkuchen*, m. eijerkoek. -*erolien*, f. olvale lijn. -*eröl*, n. olie uit eijeren geperst. -*erschale*, f. dop, schaal van een ei, eijerdop. -*erformig*, -*rund*, adv. ovaal, eierond.
Eiße, (pl. -e) f. iijpenboom. -*isch*, -*isckkraut*, -*isckwurz*, f. witte ma-luwe, of kaasjiekruid.

Eich(*apfel*), m. galnoot. -*s*, (pl. -n) f. *Eichbaum*, m. eik, eikenboom. -*el*, (pl. -n) f. eikel, akcr. -*elmaas*, f. meeting met eikels; (paard, dat gewollene klieren heeft). -*einaf-pchen*, n. eikelop. -*elokwain*, n. eikelvarken, akervarken. -*en*, van eenen eikenboom, eikenhout. -*enrinde*, f. bast, schors van eenen eikenboom, op sommige plaatsen ook genoemd. -*enwald*, m. eikenbosch. -*horn*, -*hörnchen*, n. eekhoorn-tje.

Eichen, zie *Eichen*. -*gebähr*, f. ijk-geld, ijkloos.
Eicher, enz. zie *Aicher*.
Eichmass, zie *Aichmass*.
Eid, (g.-es, pl. -e) m. eed. -*bruch*, m. meineed. -*brückig*, adj. meineedig. -*eeformel*, m. formulier van een eed. -*genoss*, m. eedgenoot. -*genossenschaft*, f. eedgenootschap. -*lich*, adj. bij eede. -*schwur*, m. eed, vloek.

Eidam, (g.-es, pl. -n) m. schoons-zoon, dochters man.
Eidchede, (pl. -n) f. hagedis.
Eiderdunen, pl. duns, vederdons.
Eifer, (g.-e) m. ijver; drift; jaloeerschheid. -*er*, m. ijveraar, medestreever. -*ig*, adj. en adv. ijverig; vurig; toornig. -*n*, v. n. ijverren. -*wucht*, f. jaloeerschheid, jaloeelij. -*zuchtig*, adj. jaloeersch, n. ijverig; mannenijdig.
Eigen, *Eigens*, adj. en adv. eigen, bijzonder, eigenlijk; eigendom-meljk, sonderling. -*hörig*, zie *Leibeigen*. -*dänkel*, m. eigendunk

-*er*, m. eigenaar, leenheer. -*hän-dig*, adj. en adv. eigenhandig. -*heit*, f. eigenschap, bijzonderheid, sonderlingheid; eigendommeljkheid. -*liebe*, f. eigenliefde, zelf-liefde. -*lob*, n. eigenlof. -*wäch-tig*, adj. en adv. volstrekt, wille-keurig, eigenwillig. -*nuts*, m. eigenbaat, eigenbelang. -*nützig*, adj. en adv. baatsuchtig, inhalig. -*ruhm*, zie -*lob*. -*schaft*, (pl. -n) f. eigenschap, heedanigheid, aard, gedaante. -*schaftlich*, adj. eigenlijk, natuurlijk. -*sinn*, m. eigen-sinnigheid, hoofdigheid, koppig-heid. -*sinnig*, adj. en adv. eigen-sinnig, hoofdig, koppig. -*thum*, (g.-e) n. eigendom. -*thümer*, m. eigenaar, grondheer. -*thümlich*, adj. en adv. bijzonder, eigen, datie-mand toekomst. -*thümlichkeit*, f. bijzonderheid. -*thümerrecht*, n. recht van eigendom. -*tlich*, adj. en adv. eigenlijk. -*zu reden*, eigenlijk gezegd. -*wille*, m. eigenwil, eigen-sin. -*wilig*, adj. en adv. eigenwil-lig, eigensinnig.

Eigen, v. n. toekomen, veegen, passen.
Eih(*hote*), m. bijzonder bode, post-looper. -*e*, f. haast, spoed, ijl. -*en*, v. n. haasten, sich haasten, spoeden, reppen. *Eile mit Weile*, over-haast u niet. -*end*, -*ende*, adv. haastig, spoedig, schielijk. -*fertig*, adj. en adv. haastig, ijlings, schielijk, jgchtig. -*fertigkeit*, zie *Eile*. -*ig*, adj. en adv. ijl, haastig.
Eilf, elf. elf. -*jährig*, adj. elfjarig, elf jaar oud. -*tel*, (g.-e) n. elfde gedeelte. -*ten*, adv. ten elfde.

Eimer, (g.-e) m. emmer; aan.
Ein, m. *Ein*, f. *Ein*, n. artic. een, eene, een; adj. één, ééne, één, de-, dezelfde, hetzelfde. Een in Zmstgn. komt nu eens als telwoord, (*einzigig*, éénoogig), dan weder als Vs. (*einetürsen*, instorten) voor. — De Zmstg. met Wv. die in beide talen volmaakt overeenkomen, gelieve men, op de meergemelde manier, van de grondwoorden selve te vormen.
Einackern, v. a. onderploegen.
Einander, adv. elkander, malkander.
Einernten, zie *Einernten*.
Eindecker, v. a. met asch bestroo-ten; verbranden. -*wug*, f. verbranding tot asch.
Einödig, adj. eenoogig.
Einballiwug, f. inpakking.
Einband, m. band van een boek.
Einboven, (*sich*) v. a. zich in het bin-

nenste van eene plaats huisvesten. -*baw*, m. (g.-n) een steen diek aan eene rivier.
Einbegriffen, adj. en adv. ingeloen-ten, vervast.
Einbehalten, v. a. terughouden.
Einbeizen, v. a. sulten, insulten.
Einbetteln, v. a. door bedelen verzame-len; (*sich*) v. r. door versoek, vleijerij sich indringen.
Einbuegen, *Einbiegen*, v. a. imbui-geen, binnewaarts buigen.
Einbilden, (*sich*) v. r. sich inbeel-den, verbeelden. -*wug*, f. verbeelding. -*ungkraft*, f. verbeeldingskracht.
Einbinden, v. a. eimbinden. *Einem* *Pathen etwas* -, zijnen doopscoen een geschank geven.
Einblasen, v. a. inhalzen, opblasen; inluisteren. -*wug*, f. ingeving; anraking, inademing.
Einblättern, adj. dat slechts een blad heeft.
Einbläuen, v. a. het waschgeed met blauwvel doorhalen, instampen, inschorpen, met geweld of slagen (*einem etwas*).
Einbrechen, v. a. inbreken; em ver-werpen; v. n. s. breken; inbreken. -*bruch*, m. inbreuk; inbreuk.
Einbuss, f. schade, verlies. -*doesen*, v. a. verlicton.
Einbringen, v. a. bedingen.
Einbringen, v. n. s. verdroegen.
Einbringen, v. a. indringen, inbre-ken; r. sich indringen.
Ein(druk), m. indrukken; indruk. -*drukken*, v. a. indrukken, (inbo-ken) zie *Indrukken*. -*drukken*, v. a. indrukken, induwen, inprenten, instampen; aan stukken druk-ken. -*eggen*, v. a. onder eggen. [ken.
Einor, *Eins*, *Eines*, zie *Ein*. *Einor*, m. de één, ieder enkelvoudig getal.
Einerlei, adj. eenzele, eenehande, dezelfde. -*n*, a. eigenschap, waar-door meerdere saken tot eene worden.
Einernten, v. a. inoogsten, insamelen.
Einsack, adv. enkel; eenvoudig. -*heit*, f. eenvoudigheid.
Einsädein, v. a. den draad insteken, hoovertken.
Einsahrt, f. invaast, opening, haven.
Einsall, m. inval, insterting; ge-dachte.
Einsallen, v. n. invallen, instorten; te hinnen komen.
Einsalt, (*sich*), *fältigkeit*, f. eenvoudig-heid, openhartigheid. -*fältig*, adj. en adv. eenvoudig, onnoosel. -*fallte-pinesal*, n. aemloop, toempel.

Einfalzen, v. s. in (vrouwen, -voegen).
Einfangen, v. a. omvangen, insluiten.
Einfärbig, adj. eenverwig, van ééne kleur.
Einfass(en, v. a. in vaten doen (bier); zakken (koren); invatten; in eene lijst zetten; bekleeden, boorden. -ung, f. invatting; bekleeding, soom, lijst.
Einführen, v. a. te mosten doen (varkens). [maken.
Einfuchten, v. a. bevochtigen, nat.
Einfinden, (sich) v. a. sich laten vinden, sien, verschijnen.
Einflechten, v. a. invlechten, inlassen; vermengen. *Sich* -, r. sich bemoeien met iets.
Einflicken, v. a. inlappen, inlassen, invoegen. *Sich* -, r. sich indringen.
Einfliessen, v. n. s. invlieten, instroomen; invloed hebben.
Einfliessen, v. a. doen invloeijen, indruppen; inboeseinen. -fluss, m. het invloeijen; inboeseinen, invloed.
Einförmig, adj. gelijkvormig, een-toonig, eenvormig. -keit, f. gelijkvormigheid.
Einfressen, v. a. inslikken, verslinden; bijten, wegbiten.
Einfrieren(en, v. n. s. vastvriesen. -ung, f. invriezing, bevrizing, verstijving.
Einfuhr, f. invoer; invoering. -führer, v. a. invoeren, inleiden; in de gevangenis setten.
Eingang, m. het in- of binnengaan enz.; ingang, mond; begin, inleiding; voorspel (bij een toneel-spel), ook wat muziek (praëdium).
Eingeben, v. a. ingeven; overgeven; aanbieden; inruimen.
Eingebildet, adj. en adv. ingebeeld, trotsch, verwaand.
Eingebinde, n. een geschenk, dat men aan een petekind, op deszelfs verjaardag geeft.
Eingeboren, adj. ingeboren, krom.
Eingeboren, adj. ingeschapen, natuurlijk, eeniggeboren. -ne, m. inooring.
Eingedenk, adv. indachtig, gedachtig.
Eingefleischt, adj. geveleschd, ingeprent, ingekankerd (b. v. haat).
Eingehen, v. n. s. ingaan, invandelen, inkomen, krimpden, invallen; v. a. aangaan, sijne toestemming geven tot iets. -lassen, laten vervallen, afschaffen.
Eingenommenheit, f. vooringnomenheid.
Eingest(dandnis, n. bekentenis, goed-

keuring. -ehen, v. a. bekennen; belijden, toestaan, inwilligen.
Eingeweid, pl. ingewand, gedermte.
Eingeweihselt, adj. ingeworteld; v. ouderd.
Eingesogen, adj. ingetogen, sedig, bedaard; verbeurd verklaard, aangeslagen. -heit, f. ingetogenheid, sedigheid.
Eingraben, v. a. begraven, indelven; ingraveren, insnijden. *sich*, v. r. sich begraven, verschansen.
Eingreifen(en, v. n. ingrijpen, invatten (van taanden aan een rad. -iff, m. inbreuk, onregt, geweld.
Einguss, m. ingieting; vorm, waarin men giet.
Einhalt, m. tegenstand, beletsel. -thum, tegenhouden. -en, v. a. inhouden; bedwingen; ophouden; v. n. ophouden, uitscheiden. -en, (sich) v. r. sich in huis houden.
Einkandeln, v. a. inkoopden, in eene koop bedingen. [hand.
Einkändig, adj. eenhandig, met eene.
Einkändig, v. a. overhandig, overleveren. [ten.
Einkauschen, v. a. inaademen, inblazen.
Einkäufen, v. a. indoen, inhangen.
Einkheimisch, adj. inheemsch, inlandsch.
Einkirathe(en, (sich) v. sich in eine Familie -, in eene bloedverwantschap trouwen. [heid.
Einkheit, f. eenheid, eenigheid, een.
Einkeisen, v. a. stoken, warm maken.
Einkelften, v. n. bijstaan, helpen (*Einem*). -er, m. bijstand, helper, souffleur.
Einkeltig, adj. en adv. eenstemmig, eenesind. -keit, f. eenstemmigheid, eenesindheid.
Einker, adv. voort, heen.
Einketsen, v. a. die *Hunde* -, de honden tot dat djagt afrigten.
Einkelen, v. a. inhalen, achterhalen.
Einkhorn, n. eenhoorn.
Einig, adj. en adv. enig, enkel, (oud.) eendragtig. -keit, f. eendragt.
Einiger, *Einige*, *Einiges*, pron. enig, eenige.
Einimpfen(en, v. a. inenten. -ung, f. inenting.
Einjagen, v. a. injagen, aanjagen.
Einjährig, adj. eenjarig.
Einkauf, m. inkoop, opkoop. -en, v. a. opkoopden.
Einkkehr, f. nachtverblijf, herberg; berouw. -, f. intrek, herberg, verblijf. -en, v. a. huisvesten, bezoeken; berouw toonen. -en, v. n. s. sijn intrek in een herberg nemen.

Einketten, v. a. indrijven.
Einkellern, v. a. inslaan, in den kelder doen.
Einkerkern, v. a. in de gevangenis setten, opsluiten.
Einkitten, v. a. met tras vast maken.
Einklagen, v. a. gold innemen, door den schuldenaar in regten te verfolgen. [krammen.
Einklammern, v. a. vast haken.
Einklang, m. gelijkkluidendheid, akkoord.
Einkleben, v. a. inplakken. [koord.
Einklemmen, v. a. klemmen, slijpen.
Einkleistern, v. a. inplakken.
Einklinken, v. a. op de klink sluiten.
Einkneden, v. a. inkneden, tusschen kneden, doorkneden. [krenken.
Einknicken, v. a. knakken, knikken.
Einknopen, v. a. inknopen.
Einkochen, v. a. en s. inkoken, verkokken.
Einkom(men, n. het inkomen, inkomsten. -men, v. n. inkomen, binnenkomen. *Schriftlich* oder mit seiner *Bitte* schrift -, een versoeksbrief aanbieden, inleveren, indienen.
Einkramen, v. a. opramen, inpakken.
Einkreisen, v. a. omringen. [ken.
Einkünfte, pl. inkomen, inkomsten.
Einlad(en, v. a. inladen, noodigen, versoeken, uitnoodigen. -ung, -schreiben, n. -ungsschrift, f. circulaire, staatsbrief; brief van uitnoodiging; uitnoodiging.
Einlage, f. inleg; ingesloten brief.
Einländisch, zie *Inländisch*.
Einlaas(en, v. -ung, f. het keopen, kerven, inlaten. -, (g. -esse, pl. -esse) m. koop, kerf. -en, v. a. inlaten, invoegen.
Einlauf, m. het inloopen, inkomen. -en, v. n. s. inloopen; krimpden.
Einlaugen, v. a. in de loog setten.
Einlegegeld, n. inleggeld. -messer, n. knipmes. -n, v. a. inleggen, opdoen. -er, m. wijngaardrank enz. om in te leggen; opkoper.
Einleit(en, v. a. inleiden, binnenleiden. -ung, f. inleiding.
Einleiten, v. a. inbuigen, indraaijen; n. weder op den weg komen.
Einleuchten, v. n. s. duidelijk sijn. -d, adj. duidelijk, klaar, bevattelijk. [veran.
Einliefern, v. a. inleveren, overleveren.
Einlogiren, v. a. in huis nemen, verblijf geven. *Sich* -, sijn verblijf nemen.
Einlösen, v. a. lossen, uitlossen, ligten. -ung, f. ligting, lossing.
Einlöten, v. a. insolderen.
Einmachen, v. a. inmaken, inleggen; konfjten; sulten.

liesen, *Ag.* (het fortuin) achter uit gaan. [den.]
Einschuiten, v. a. ingieten, inschuden.
Einschwarzen, v. a. door en door swart maken; beaameten, besoe- den, bevleeken; ter sluk invoeren, smokkelen. [halen.]
Einschützen, v. a. inspreken, over- *Einsengen* (en, v. a. inzegenen, inwij- den, trouwen, -ung, f. inzegening, inwijding, het trouwen).
Einsieken, v. a. insien; begrijpen.
Einsichtig, adj. ea adv. oonzijdig, partijdig.
Einsenken, v. a. afstelen, laten afzak- ken; begraven; insetten.
Einsetzen, v. a. insetten, inplaatsen; gevangen zetten; inleggen (in de loterij).
Einsicht (pl. -en) f. insigt, doorsigt, kennis, verstand, oordeel. -*swell*, adj. ea adv. vooruitziende, ver- standig, kundig.
Einsiedel (pl. -en) f. hermitage, kluisenaars hut. -*ler*, (g. -s) m. kluisenaar. -*lorisch*, adj. als een kluisenaar.
Einsieden, v. a. ea n. s, insieden, in- koken, verkoken. [len.]
Einsiegein, v. a. inzegelen, toezeg- *Einschilbig*, zie *Einsigbig*. [zingen.]
Einsingen, v. a. een kind in slaap *Einsitzen* (en, v. n. s, in gaan zitten (in eens koets enz.); in de gevangenis zitten; te huis blijven, niet uitgaan. -*ig*, adj. van één sit- plaats.
Einspannen (annen, v. a. inspannen, voor- spannen; insetten, invatten. -*äm* -*ig*, adj. meteen paard bespannen).
Einsperren, v. a. insluiten, opsluiten.
Einspremen, v. a. omspremen, (van zijvormen).
Einspreken, v. a. inspreken; tegen- spreken; n. besoeken.
Einsprengen, v. a. oploopen, inslaan.
Einsprengen, m. tegenwerping, belet- sel, verhinderend ter voltrekking eens huwelijks.
Einst, *Einstmale*, adv. eens, eenmaal.
Einstellen, v. a. op stal zetten.
Einstrecken, v. a. (in het kaartspel) troeven.
Einstand, (g. -es, pl. -ände) m. de intrede of het aanvaarden van een ambt of bediening.
Einstechen, v. a. in den zak steken, weg steken; optekenen (den de- gen); vast zetten.
Einstehlen, (zieh) v. r. insluipen.
Einstreiten, v. n. s, inklommen.
Einstehen, v. n. s, in zijnen post of dienst treden.

Einstellen, v. a. instellen, insetten; staken, opschorten. *Sich* -, v. r. verschijnen.
Einstens, zie *Einst*. [einkenem.]
Einstimmen, v. n. instemmen, over- *Einstimmig*, adj. van één stem; eenstemmig, oonparig.
Einstückig, adj. ea adv. van één verdieping.
Einstupfen, v. a. insproppen, instap- pen, induwen.
Einsturz, m. instorting. -*ürsen*, v. a. ea n. s, instorten, omver vallen, afstooten.
Einstweilen, adv. onderlussen.
Einsyblig, adj. eenledig, van één leetorgroep, eenlettergrep.
Einstügig, adj. van éénen dag. [ten.]
Eintkeilen, v. a. afdoelen, verdoe- *Eintun*, v. a. indoen, opdoen.
Eintönig, adj. eenkluidend. -*onnen*, v. a. in vaten doen, devaten vullen.
Eintrecht, f. eendragt. -*ächtig*, adj. ea adv. eendragtig.
Eintrag, (g. -es) m. schade, nadeel; inslag (bij de wevers). -*agen*, v. a. indragen, inbrengen, opbrengen; aantekenen; auttig zijn, over- vloeden. -*glich*, adj. ea adv. voor- deelig, van belang.
Eintrecken, v. a. doen indrinken; betaald zetten, vergelden.
Eintreffen, v. n. s, aankomen; ge- beuren; versald worden; over- eenstemmen.
Eintreiben, v. a. indrijven; inslaan; invorderen, innemen.
Eintreten, v. n. s, intreden, binnen gaan; v. a. intreden, intrappen, oentrappen.
Eintrocknen, v. a. ingieten, door eenen trechter gieten; insprenten.
Eintritt, m. intrede, inkomen; aan- gang, begin. [inkrimpen.]
Eintrocknen, v. n. s, indroogen.
Eintropfen, v. a. indroppelen.
Eintunken, v. a. indooopen, indom- pelen. [gen.]
Eintreiben, v. a. inslijven; invoe- *Eintreiben* (ändnie, n. verstandhou- ding. -*shen*, v. r. (zieh) met iem- maand verstandhouding hebben).
Eintwegen, v. a. afwegen en er bij *Eintwand*, zie *Eintwendung*. [doen.]
Eintwandern, v. n. s, een land intrer- den; bij eenen baas of meester werk krijgen.
Eintwasern, v. a. wateren, in water leggen, weken.
Eintwiehen, v. a. te week leggen, inleggen.
Eintwend (en, v. a. inbrengen, tegen- werpen. -*ung*, f, tegenwerping.

Eintwerfen, v. a. inwerpen; neder- werpen; tegenwerpen.
Eintwergen, v. a. in slaap wiegen; be- dotten; rie *Lins* adj.
Eintwilligung, f. inwilliging, bewil- liging, toestemming. [telen.]
Eintwinden, v. a. bakeren, inwac- *Eintwinden*, v. a. tot den winter bou- den. [invloed; medewerken.]
Eintwirkung, f. inwerking, inwerking.
Eintwohner, m. *Eintwohnerin*, f. be- woner, bewoonster.
Eintwühlen, v. a. ingraven, hegraven.
Eintwurf, m. (g. -s, pl. -ürfe) tegen- werping. [wortel schieten.]
Eintwurseln, v. a. s, inwarselen, *Eintzahl*, (pl. -en) enkelvoud.
Eintzahn, *Eintzähnen*, v. a. intan- den, tanden maken. [voegen.]
Eintzapfen, v. a. inslappen; samen- *Eintzäumen*, v. a. omheinen, afschutten.
Eintzacknen, v. a. inteekenen, aan- teekenen in. . . .
Eintzeln, adj. enkel, afgezonderd.
Eintziehen, v. a. intrekken, inhalen.
Eintzig, adj. enkel. [inhijsch.]
Eintzig und allein, adv. enkel, enig- lijik.
Eintzug, m. integt, introdo, inkomst.
Eintzwingen, v. a. met geweld doen ingaan, bedwingen, instampen.
Eintzund, adv. rond als een ei.
Eis, (g. -es) n. ijs. -*bär*, m. ijsbeer, witte beer. -*berg*, m. ijsberg. -*block*, -*brecher*, m. ijsbreker. -*bruch*, m. ijsgang. -*fahrt*, f. schaats- rijden. -*feld*, n. ijsveld. -*gang*, m. ijsgang. -*gebirge*, n. ijsbergen. -*graw*, adj. seer grijs. -*grube*, f. ijskelder. -*loch*, n. opening, bijt in het ijs. -*schak*, m. schaats. -*sporn*, m. ijspeoer. -*voegel*, m. ijs- vogel. -*zaaken*, *Eiszapfen*, m. ijs- kegel.
Eisen, v. a. ijzen, het ijs ophouwen, opbreken. -, (g. -e) n. ijzer. -*berg- werk*, n. een ijzermijns. -*bleck*, n. ijzerblik, blik. -*bruch*, m. zie *Eisenbergwerk*. -*draht*, m. ijzerdraad. -*ers*, n. ijzererts. -*farbe*, f. ijzer- kleur. -*feil*, -*feilscht*, n. vijftot van het ijzer. -*feil*, adj. vast, sterk als ijzer. -*flerk*, m. ijzerflek. -*flerkig*, adj. vol ijzerflekken. -*fresser*, m. een snorker, wind- breker, blaasbak. -*funde*, m. ha- merslag. -*geschirr*, m. ijzerwerk. -*grube*, f. zie *Eisenbergwerk*. -*ham- mer*, m. ijzeren hamer; ijzerhat, ijzergietertij; ijzermolen. -*handel*, m. handel in ijzer. -*händler*, -*krä- mer*, m. koopman in ijzer, ijzer- koper. -*hart*, adj. ijzerhard, hard.

als ijzer; engvoelig. -*hütte*, f. ijzerhut, smederij, ijsergieterij. -*krans*, m. handel in ijzer; ijzerwaren. -*platte*, f. ijzernen plaat. -*platten*, m. plaatijzer. -*schackels*, f. ijzersoluhum. -*schlag*, m. hamerslag. -*schmid*, m. ijzersmid, grofsmid. -*schmidde*, f. smidse, smitswinkel. -*stad*, m. ijzeren staaf. -*waare*, f. pl. ijzerwaren. -*weg*, n. ijzeren werktuigen.

Eisern, adj. ijzeren, van ijzer; sterk; hard, ongevoolig, onmededeugend. *Eitel*, adj. en adv. ijdel, verwaand, nietig, onnut, vergankelijk, ledig. -*keit*, f. ijdelheid, nietigheid, vergankelijkheid.

Eiter (g. -e) m. etter. -*beuls*, f. otterbuil, ettergezwel. -*fluss*, m. ettering, verettering. -*licht*, adj. gelijk etter, etterachtig. -*ig*, adj. etterig, vol etter. -*n*, v. n. etteren, etter uitwerpen. -*steek*, m. dik ettervuil, uit eene wond komende. -*ung*, f. ettering.

Ekel, adj. en adv. walgelijk, afkeuring. -, (g. -e) m. walg, wansmak; afkeer, tegensin. -*haft*, adj. en adv. walgend, onlustig, vies, afkeurig. -*haftigheid*, f. walgelijkheid, afkeerigheid. -*ig*, adj. en adv. gem. w. zie *Ekel*. -*n*, v. n. walgen, tegenstaan, een' afkeer hebben. -*namen*, m. scheldnaam.

Eliptiek, f. de sonneweg.

Elkeg, f. herders-dicht.

Elasticität, f. veerkracht. -*sch*, adj. veerkrachtig.

Elbogen, m. elleboeg. -*röhre*, f. de groote pijp in den arm.

Electrisiren, v. a. elektriseren, door de aantrekende kracht werken. -*simmaschine*, f. electroisermachine. -*sticht*, f. electroiciteit.

Elogie, f. trouwdicht, klaaglijk. -*isch*, adj. trouwend.

Element (g. -en, pl. -e) n. element, hoofdstof, grondstof, grondbeginsel. -*arisch*, adj. van de hoofdstoffen, grondstoffen.

Elend (g. -e) n. ellende; ballingschap. -*ig*, adj. en adv. ellendig, armhartig, slecht; ongelukkig, weemoedig.

Elend, -*thier*, n. eland, elandier.

Elephant (g. -en, pl. -en) n. olifant. -*orden*, m. orde van den olifant (ta Bevoormerken). -*papier*, n. olifants-papier, groote soort van dik, zwaar papier. -*runderel*, -*onschen*, m. olifantsnuit, olifants-tand.

Elf of Eelf, elf.

Elf, *Elfo*, m. en f. fabelachtige natuurgeest of elfo. [ivoor.]

Elfenbein, n. ivoor. -*ern*, adj. van *Elle*, (pl. n) f. el, elle. -*nerass*, n. el-lemaat. -*nucis*, adv. bij de el.

Eller, zie *Erie*.

Ellipse (pl. -n) f. uitlating. -*isch*, adj. met uitlatingen.

Elseboers, f. lijsterbos, sorbenbezie, haagappel. -*bäum*, m. lijsterbos.

Elster (pl. -n) f. ekster. [senboom.]

Eltern, zie *Alttern*.

Email (g. -e) n. doornvlansel, brandverw. -*liren*, v. a. doorvlammen, brandschideren.

Emblematiek, adj. en adv. sinnebeeldig. [gewekens, emigraat.]

Emigrant (g. -en, pl. -en) m. een uit-*Eminens*, f. eminentie, hoogwaardigheid (certiel). [veduwaal.]

Emmerling (g. -e) m. wiedewaal.

Empfang (g. -e) m. ontvangst. -*ngen*, v. a. ook *Empfahen*, (part.) ontvangen, bekomen, krijgen; onthalen; v. a. en a. zwenger worden. -*änglich*, adj. en adv. vatbaar. -*änglichheit*, f. vatbaarheid.

-*ängnisse*, f. ontvangenis, het bevrucht worden. -*angeheint*, m. briefje van ontvangst. k. w. uitent. -*angung*, f. ontvangst, onthaal.

Empfehl (en, v. a. aanbevelen, aanprijzen. -*ung*, f. aanbeveling, aanprijzing. -*ungeschrieben*, n. brief van aanbeveling, aanprijzing. -*ungswärdig*, adj. aanprijzenswaardig, waardig, om aangeprezen te worden.

Empfind (bar, adj. en adv. gevoelig, aandoenlijk. -*sel*, f. gemaakte gevoeligheid. -*sh*, v. n. eene gemaakte gevoeligheid aan den dag leggen. -*en*, v. a. bevinden, gevoelen, gewaar worden. -*lich*, adj. en adv. gevoelig; kiesch. -*sam*, adj. gevoelend. -*ung*, f. het gevoel, gevoelen. -*ungelos*, zie *Gefühlos*.

Empor, adv. en hoog, naar boven, opwaarts. -*hische*, f. galerij eener kerk.

Emporen, v. a. opstoken; aanhiten; oproerig maken. *Sich* -*n*, v. r. opsteken, aan het muiden slaan. -*er*, m. oproermaker, helhamel. -*sel*, m. -*risch*, adj. oproerig, muitzuchtig, rebellisch. -*ung*, f. oproer, opstand, sploep.

Emoig, adj. en adv. naestig, vlijtig, spoedig; ijverig. -*keit*, f. naestigheid, vlijtigheid, spoed; ijver.

Endbeicht, n. eindogmerk.

End (g. -e, pl. -n) n. einde, het

uiteerste; de dood. -*en*, -*igen*, v. a. einden, eindigen, volvoeren; v. a. en *sich* -*n*, v. r. eindigen. -*los*, adj. eindeeloos, oneindig. *eeuwig*. -*schafst*, m. einde, afloop, uitlating. -*tylde*, f. lettergreep aan het einde, eindlettergreep. -*ung*, f. uitgang. -*wrache*, f. eindvoorsak, rede. -*urtheil*, n. eindvonnis, ge-

Endlich, f. andijvie. [wijde.]

Endlich, adj. eindelijk, laatst. -*adv*. eindelijk (ten laatste). -*und* -, ten langen laatste. -*keit*, f. eindelijkheid.

Endsweak, m. oogmerk, doelwit.

Engbrüstig, adj. engborstig, aamborstig, bemaauwd op de borst. -*keit*, f. engborstigheid, aamborstigheid, bemaauwdheid op de borst.

Eng, adj. en adv. eng, nauw, bekrompen, beknopt. -, (pl. -n) f. engte, nauwte.

Engel (g. -e) m. engel. -*chen*, n. engeltje, liefsje, hartje. -*fisch*, m. engel, soort van rog. -*rein*, adj. engrelein, zuiver als een engel. -*sare*, f. angelica, engelwortel. -*wurwasser*, n. angelicawater.

Engering (g. -e, pl. -e) m. sekere vorm.

Englich, adj. engelsch; engelachtig.

Engel (g. -e) m. kleinsoon, neef. -*zie* *Kindchel* am *Füsse*. -*inn*, (pl. -en) f. klein dochter, nicht.

Ent, onschiedig. Vs. is van *in* of *innen*, soms, doch zelden van *an* af te leiden, en is, even als *emp*, het Nederduitsche *ont*, b. v. *ontdecken*, ontdekken; *empfangen*, ontvangen, ens. De samenstgn. die in beide telzen van dezelfde Woor-den gevormd worden en dezelfde betekenis hebben, kunnen ligtelijk van de grondwoorden gevormd worden, en zijn derhalve, zeer ruimtesparing, door ons niet opgenomen.

Entäuss (ern, *sich* v. r. *sich* onthouden, ondoen, vorsaken. -*erung*, f. versaking, verveemding.

Entbehr (en, v. a. missen, dorven. -*lich*, adj. en adv. overtollig, niet noodzakelijk. [den.]

Entbieten, v. a. ontbieden; aanbieden.

Entbind (en, v. a. ontbinden; bevrijden, verlossen. -*ung*, f. ontbinding, verlossing. -*ungkunst*, f. vreedkunde, verloekunde.

Entbilden, *sich* -*n*, v. r. *sich* schamen, *sich* verstopen.

Entbleuen, v. a. ontbleuen; be-rooven.

Entbrunn, adj. voortoend.

Entbrechen, *sich* -, v. r. sich onthouden.
Entbärden, v. a. ontlasten, ontladen.
Ente, (pl. -n) f. eend, eendvogel.
-rich, (g. -s, pl. -e) m. het mannetje van eene eend, eendvogel.
Enter(n, v. a. enteren, aan boord klampen. -rhaken, m. enterhaak.
Entfahren, v. a. s. ontvaren; ontglippen.
Entfärben, *sich* -, v. r. verbleeken; bestervon, biosen, van kleur veranderen.
Entfernen(en, v. a. ver van elkander doen, verwijderen. -i, adj. verwijderd, afgelegen, ver. -ung, f. het heengaan, ons. afstand, afgelegenheid; afsondering.
Entfremden, v. a. ontvreemden.
Entführen(en, v. a. wegvoeren, wegbrengen, schaken. -er, m. wegvoerder, wegbrenger, schaker. -ung, f. wegvoering, wegbrenging, schaking, maagdenroof.
Entgangen, adj. ontgaan, ontweken, ontspanpt.
Entgegen, praep. die den dat. regeert; tegen, te gemoet.
Entgehen, v. n. s. ontgaan, ontsnappen; ontschieten.
Entgeld, n. belooning, fooi.
Entgelten(en, v. n. boeten, bekoopen. -ung, f. vergelding, belooning, loon. [ontbranden].
Entglimmen, v. n. s. ontglimmen.
Entglücken, v. n. s. ontgloeijen.
Entgöttern, v. a. van de godheid be-rooven, iemand weder onder het getal der menschen plaatsen, welken men vergood had.
Enthalten, v. a. bevatten, vervatten, insluiten; inhouden. *sich* -. *sich* van iets onthouden.
Enthaltung, adj. on adv. ingetogen, matig. -keit, *Enthaltung*, f. ingetogenheid, matigheid, onthouding; staking.
Entusiast, (g. -en, pl. -en) m. een dweeper, geestdrijver. -mus, m. dweeperij, geestdrijverij, geestdrift. -isch, adj. en adv. geestdrijvend, geestvervoerend.
Entjochen, v. a. het juk afdoen, afnemen; uitspannen.
Entjungfern, v. a. ontmaagden, den maagdom benemen.
Entknüpfen, v. a. ontknoopen, de knoopen losdoen; de noesten van de boomen afhouwen.
Entkommen, v. n. s. ontkomen, ontvlugten, ontsluispen.
Entkräft(en, v. a. ontzenuwen, de krachten benemen, verswakken.

-ung, f. verswakking, krachteloosheid. [krullen uitdoen].
Entkräueln, v. a. ontcrullen, de
Entladen, v. a. ontladen, lossen, ontslaan, verligten.
Entlang, praep. dit of dat, langs.
Entmaskern, v. a. ontmaskeren, ont-mommen, het masker afdoen.
Entlassen, v. a. ontslaan, bevrijden, slaken.
Entlasten, v. a. lossen, ontsluisen.
Entlauf(en, v. n. s. ontsloopen, ontvlugten. -ener, m. gevlugte, vlug-teling. -ung, f. weglooping, ontvlugting.
Entledigen, v. a. bevrijden, ontslaan.
Entlegen, adj. verafgelegen. -heit, f. verafgelegenheid, afstand.
Entleiben, v. a. ontlieven, onthalsen, doden, vermoorden. -ung, f. ontlijving, onthalsing, moord.
Entlocken, v. a. uitvoerschen.
Entmannen, v. a. ontmannen, jubben.
Entmaaten, v. a. den mast verbrij-selen, afschieten.
Entnehmen, v. a. ontnemen, benemen.
Entnerven, v. a. ontzenuwen, ver-wakken. [men].
Entnommen, adj. ontnomen, beno-
Entnötheln, v. a. ontkoopden, op-lossen, uitleggen, ontraadselen.
Entreisen, v. a. ontrukken, ontne-men, bevrijden.
Entreich, zie *Enterich*.
Entrichten, v. a. betalen.
Entrinnen, v. n. s. ontvlugten, ont-vlieden (*einer Sache*).
Entrücken, v. a. ontrukken, wegruk-ken, benemen.
Entrüsten, v. a. ontrukken, helgen.
Entsagen, v. n. (*einem Dinge*) ont-zeggen, versaken, verloochenen; afstaan.
Entsatz, m. hulptroepen, hulp; ont-zet, ontsetting.
Entschädigen, v. a. schadeloos hou-den, schadeloos stellen.
Entscheid(en, v. a. beslissen, verof-fenen, bijleggen. -end, adj. be-slissend, stellig. -ung, f. beslissing, veroffening, uitwijzing.
Entschlafen, v. n. s. in slaap vallen; ontslapen, sterven.
Entschlagen, v. r. *Sich* -, ontdoen, bevrijden (*einer Sache*).
Entschleichen, v. n. s. ongemerkt wegsliipen.
Entschleieren, v. a. ontslijeren, het dekkend afdoen, oplichten; ont-maskeren.
Entschließen(en, *sich* -, v. r. besluisen, van voornemen zijn (*zu*). -ung, f. besluit, voornemen.

Entschlossen, adj. beraden. -heit, f. beradenheid, moed.
Entschlappen, v. n. s. ontsnappen, ontkomen, ontslippen.
Entschluss, m. besluit.
Entschuldigen, v. a. verontschuldigen, verschoonen. [overleden].
Entseelt, adj. sieelloos, ontsied, dood.
Entsetzen(en, v. a. ontzetsen; afzetten. -ung, n. ontzeldheid, ontroering, schrik, vrees. -lich, adj. en adv. schrikkelijk, verbasend, ontzot-tend. -ung, f. afzetting. [neren].
Entsinnen, *sich* v. r. heugen, herin-
Entsöhnen, v. m. versoenen, ontson-digen.
Entspinnen, v. a. berokkenen, smee-den. *Sich* -, v. r. ontsaan.
Entsprechen, v. m. beantwoorden.
Entspringen, v. n. s. ontspringen, ontsnappen, ontslaan.
Entsprühen, v. n. s. ontspruisen, voortkomen.
Entstah(en, v. n. s. ontstaan, voort-komen, oprispen. -ung, f. oorsprong.
Entstell(en, v. a. ontstieren, misma-ken; ontroeren; verdraaijen. -it, adj. ontstierd; ontroerd; ver-schrikt. [vereen, ondoen].
Entsündigen, v. e. van zonden sul-
Entüberigen, v. a. overig behouden.
Entweder, conj. - . . . . *oder*, of . . . of het zij.
Entwenden, v. a. ontnemen, ont-vreemden, ontzelen.
Entwickeln(in, v. a. ontrollen, ontvou-wen; verklaren. *Sich* -, r. *sich* ontwikkelen, *sich* verklaren. -lung, f. ontwikkeling, ontvou-wing; ontknooping (van een treur-
Entwinden, v. a. ontwringen. [spel].
Entwischen, v. n. s. ontglippen, ont-snappen, ontgaan. [nen, speenen].
Entwöhnen, v. a. ontweenen, verwen-den.
Entwähnt, part. ontwend, afgeleerd.
Entwölkt, adj. holder, opgeklaard, vrolijk. [stek].
Entwurf, m. ontwerp, schets, be-
Entziehen, v. a. ontrukken, wei-geren.
Entzücken(en, v. a. verrukken, in ver-rukking brengen; bekoren. -en, n. -ung, f. verrukking, opgeto-genheid van den geest, blijdschap. -end, adj. verrukkend, zeer aan-genaam. -t, adj. verrukt, opgeto-gen in den geest.
Entzünd(bar, adj. ontsteekbaar. -en, v. a. ontsteken; ontvonken; aan-steken. -ung, f. ontsteking, vurig-hoid; brand.

Entwei, adv. aan stekken, in stuk keu, in twee deelen, -*en*, v. a. verdeelen, scheiden, breken.

Ephus, (g. -e) m. eilof, klimop.

Epidemisch, adj. aanstekend, besmettelijk.

Episch, adj. van eenen held. *Ein episches Gedicht*, een heldendicht.

Episode, (pl. -n) f. bijvoegsel, inlating, schied, episode. [epistel.]

Epistel, (pl. -n) f. brief, zendbrief; *Epochen*, (pl. -n) f. tijdperk, tijdstip.

Eppich, (g. -es) m. zie *Peterius*; *Ephus*.

Equipage, (pl. -n) f. ekwipaasje, toerusting. -*iren*, v. a. ekwipen.

Er, pron. hij zij. [ren, toerusten.

Er, ook in het Hoofd. een onschiedb. V. a. zoo veel als *her*, heeft in alle daarbij mogelijke rigtingen, nimmer den klemtoon, en wordt in het Nederduitsch veelal door *der*, doch over het geheel in veelvuldige andere wendingen overgebracht, zoo als het volgende zal doen blijken; hebbende wij, om gezegde reden, hier ten opzigte van dit V. a. geene Zmstgn achterwege gelaten.

Erachten, v. a. gelooven; meenen, gevoelen. - *Meines Erachtens*, naar mijn oordeel, zoo veel ik weet, mijns bedankens [een, verkrijgen.

Erarbeiten, v. a. door arbeid winnen.

Erb (adel, m. geërfd adel, erfelijke adel. -*amt*, n. erfelijk amt. -*awschlag*, m. waardering van een erf. -*auheil*, m. erfdeel, erfportie. -*begräbnis*, n. familiegraf. -*e*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. erfgenaam. -*e*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. erfdeel, erfenis. -*eigen*, adj. erfgeen, geërfd. -*en*, v. a. erven. -*fall*, m. erfval, opvolging in de erfenis. -*feind*, m. ervijand, gewonen vijand. -*feindschaft*, f. doodelijke vijandschap. -*fel's*, f. opvolging in de erfenis. -*genoss*, m. medeërfgenaar. -*grind*, m. erf-schurft, dauwworm, kwaad seer. -*grund*, m. erfgrond, goed dat eenen uitgang heeft in erfpacht. -*herr*, m. wettige erfgenaam, opvolger. -*ieten*, *sich* -, v. r. sich aanbieden. -*im*, (pl. -*en*) f. eene vrouw die erfgename is. -*lasser*, m. testamentmaker, testateur, opsteller van den laatsten wil. -*lasserinn*, f. testamentmaakster, testatrice. -*lehen*, n. erfdeuc. -*leichen*, zie *Erblassen*. -*lich*, adj. en adv. erfelijk. -*los*, adj. en adv. die geen deel heeft aan de erfenis; -*neh-*

mer, m. een die eene erfenis aanvaart, erfgenaar. -*pacht*, m. erfpacht. -*pachter*, m. erfpachter. -*prins*, m. erfprins. -*prinsessen*, erfprinses. -*recht*, n. erfrecht. -*register*, n. erfregister, waarin alle onroerende goederen zijn aangeleekend. -*reich*, n. erfrijk. -*schaft*, f. erfenis. -*schrift*, zie *Erbschriftung*. -*schuld*, f. erfdeel. -*sünde*, f. erfzonde. -*theil*, n. erfdeel. -*theilung*, f. boedelscheiding, maagscheiding. -*verbrüderung*, -*vereinigung*, f. -*vertrag*, -*vergleich*, m. verdrag, om trent de wedersijdsche erfenis. -*vermächtnis*, f. erfmaking, legaat.

Erben, v. n. erven, trillen. [ten. *Erbenissen*, v. a. openbijten; doorbij. *Erbsen*, v. a. aanbieden, door zijn gebed tot God verkrijgen.

Erbbetteln, v. a. door bedelen verkrijgen. [verkrijgen.

Erbeuten, v. a. door buit verworven.

Erbitten, v. a. verbidden, door hiden verkrijgen. [ophitsen.

Erbittern, v. a. verbitteren, tergen.

Erbrückheit, f. erfsiekte.

Erbrand, n. erfland.

Erblassen, v. n. s. verbleeken, bleek worden; sterven, den geest geven.

Erblicken, v. a. zien, gewaarworden, aanschouwen, ontwaren.

Erblinden, v. n. s. blind worden.

Erbloden, *sich* -, v. r. sich schamen.

Erborgen, v. a. leenen, borgen.

Erbösen, v. a. tergen, ophitsen.

Erbötig, adv. s. godienstig, gewillig.

Erbarm (en, n. erbarming, ontferming, medelijden. -, *sich* - v. r. erbarmen, ontfermen. -*enswürdig*, adj. der ontferming waardig. -*lich*, beter: *erbärmlich*, adj. en adv. erbarmelijk, ellendig; deerlijk. -*ungewoll*, adj. medelijdend.

Erbau (en, v. a. bouwen, opbouwen; stichten. -*er*, m. bouwer, opbouwer; stichter. -*lich*, adj. en adv. stichtelijk.

Erbes, (pl. -n) erwt, peul. -*erbraten*, f. erwtensoep. -*nehm*, n. erwtenmeel. -*suppe*, zie *Erbsenbrühe*.

Erbsatdlicher, m. erfsatdhoud.

Erbsingut, n. erfpachtgoed. -*herr*, m. erfpachter. -*recht*, n. erfpacht.

Erde, f. aarde, grond, land. [regt.

Erd (achse, f. as der aarde. -*aacht*, adj. uitgedaacht, versonnen, uitgevonden. -*apfel*, m. aardappel. -*ball*, m. aardbol. -*beben*, m. aardebeving. -*beere*, f. aardbezie, aardbei. -*beschreiber*, m. landbeschrijver. -*beschreibung*, f. aardrijksbeschrijving, landbeschrijving. -*boden*, m.

aardbodem, aardrijk. -*brand*, m. onderaardsche brand of onderaardsch vuur. -*eichel*, f. aardker, aardnoot. -*en*, -*haltig*, -*ig*, adj. van aarde, aarden. -*enge*, f. landengte. -*erschütterung*, zie *Erdbeben*. -*fall*, insakkung der aarde. -*farbe*, f. aardkleur. -*farbig*, adj. aardkleurig. -*flache*, f. oppervlakte der aarde. -*fache*, m. aardvlas van eenen sekoren bergsteenen komende. -*foh*, m. aardvloer. -*gelb*, n. oker. -*geschmack*, m. aardachtige smaak. -*geschoss*, n. onderste verdieping. -*glas*, Moscovisch glas, doorschijnende steen. -*ig*, adj. van aarde, aardachtig. -*kloss*, m. kluit aard. -*kreis*, m. aardbol. -*kugel*, f. aardglobe. -*kunde*, f. aardrijkskunde. -*lage*, f. bedding. -*maus*, f. aardmuis. -*messer*, m. landmeter. -*messkunst*, f. landmeetkunde. -*nuss*, f. aardker. -*pech*, n. jodenlijm. -*pol*, m. aspunt. -*rauch*, m. aardrook, duivkervel. -*reich*, n. aardrijk. -*schrift*, f. laag, bedding. -*schnecke*, f. aardslak (zonder huisje). -*scholle*, f. aardkluit. -*schwamm*, m. paddenstoel, kampernoelje. -*zung*, f. landtong, landengte. -*steis*, m. aardechokking, aardebeving. -*streich*, m. luchtstreek. -*swurm*, m. aardworm.

Erdken (en, v. a. vorsinnen, uitenken, uitvinden. -*lich*, adj. en adv. denkelijk, mogelijk.

Erdicht, adj. aardachtig. -*en*, v. a. verdochten, bedenken, vinden. -*et*, adj. verdocht, uitgedaacht, versonnen. [steken.

Erdolchen, v. n. met een dolk dood *Erdolchen*, *sich* -, v. r. sich verstouten, wagen. -*draeseln*, v. a. worgen, verworgen. -*drücken*, v. n. verdrukken; verpletten, versmoren, dood drukken.

Erdulden, v. a. verdragen, dulden, uitstaan, lijden.

Ersiefen, v. a. vertoornen. *Sich* -, v. r. ijveren; van ijver ontaken; zich moeielijk maken; kwaad worden.

Ersiegen, (en, *sich*) v. r. geschieden, gebeuren. -*niss*, (g. -*ness*, pl. -*ness*, n. voorval, geval, gebeurtenis.

Ersielen, v. a. inhalen, achterhalen.

Eromit, (g. -*en*, pl. -*en*) m. kluisenaar. [verkrijgen.

Erwerben, v. a. erven, bij erfenis *Erfahren*, adj. ervaren, bedreven. -*en*, v. a. ondervinden, gewaar worden, bevinden; hooren, ver-

nemen. *-onheit*, *f.* ondervinding.

Erfachten, *v. a.* bevechten, doorvechten winnen, behalen.

Erfand(en), *v. a.* uitvinden; verdochten. *-er*, (*griec.*) *m.* uitvinder; verdochter. *-griec.*, *-sam.* *adj.* en *adv.* vindingrijk. *-lich*, *adj.* dat uit te vinden is; bewijsbaar. *-ung*, *f.* uitvinding, verdochtel.

Erfahren, *v. a.* door bidden en smeecken verkrijgen, afsmeeken.

Erfolg, (*g.-es*) *m.* gevolg, uitkomst, uitslag. *-en*, *v. n. s.* volgen.

Erforder(lich), *adj.* vereischt, noodig. *-n*, *v. a.* vereischen, vorderen. *-nisse*, (*g.-nisse*, *pl.-nisse*) *n.* eisch, vereischte, noodzakelijkheid.

Erforschen, *v. a.* navorschen, uitvorschen, ondersoeken, ondervragen.

Erfragen, *v. a.* uitvragen.

Erfreschen, (*sich*) *v. r.* sich verstoppen.

Erfreu(en), *v. a.* verheugen, verblijden; *Sich* -, *v. r.* sich verblijden, verheugen. *-lich*, *adj.* en *adv.* verblijdend, verheugend.

Erfriesen, *v. n. s.* bevriesen.

Erfrieschen, *v. a.* verscheren, verkwicken, laven.

Erfüllen, *v. a.* vullen; vervullen, nakomen, volbrengen.

Ergänzen, *v. a.* herstellen, verbeteren; vervullen; bijvoegen. *-ung*, *f.* herstelling, verbetering, vergoeding, bijvoeging, bijvoegsel.

Ergaben, *adj.* en *adv.* overgegeven, genoeigd, genegen, onderdanig. *-heit*, *f.* overgeving, achting, genegenheid, genegenheid, onderdanigheid.

Erganen, *v. a.* (ongubr.) inhalen; *v. n. s.* uitgaan, afgekondigd worden, bij voorbeeld: eene wet, eene plakkaat, ens.

Ergatisen, *v. a.* door gierigheid verkrijgen, verzamelen.

Ergtebig, *adj.* dat veel opbrengt, uittevert. *-keit*, *f.* het veel opbrengen, uitvoeren, groote opbrengst.

Ergtissen, (*sich*) *v. r.* overloopen; uitloopen, sich uitloeren.

Ergötzen, *v. a.* vermaken, verlustigen, onderhouden. *-lich*, *adj.* en *adv.* vermakelijk, verlustigend, onderhoudend. *-lichkeit*, *f.* vermaak, verlustiging.

Ergrauen, *v. n. s.* (*im höhern Styl*) grijs (van haren) worden.

Ergreifen, *v. a.* grijpen, vatten; oppvatten, opnemen.

Ergriemen(en), *v. n. s.* sich belgen, vergrammen. *-t*, *adj.* verbelgen, vergramd, kwaad.

Ergroben, *v. a.* ontdekken, ontdoorden, ontdekken.

Ergründen(en), *v. a.* peilen (de diepte van het water, ens.); doorgronden, uitvorschen. *-lich*, *adj.* peilbaar; doorgrondeijk.

Erhaben, *adj.* hoog; verheven, verhoogd. *-heit*, *f.* verhevenheid, hoogheid.

Erhalten(en), *v. a.* behouden; behalen, verkrijgen; onderhouden. *-ung*, *f.* behoudenis, redding, bewaring; onderhouding, voedsel, instandhouding.

Erkaufen, *v. a.* koopen; door koopen winnen, verkrijgen. [gen.]

Erhängen, *sich* -, *v. r.* sich ophangen.

Erhärten, *v. a.* bevestigen, steeds houden.

Erharten, *v. n. s.* hard worden.

Erhaechen, *v. a.* vallen, betrappen, achterhalen.

Erheben, *v. a.* ligten, heuren, opheffen; aanheffen; ontvaagen, verzamelen; ligten; verheffen, roemen; doen uitsteken, afsteken. *-lich*, *adj.* en *adv.* gewigtig, voornam. *-lichkeit*, *f.* gewigt, belang. *-ung*, *f.* opbeuring, verheffing.

Erheuwathen, *v. a.* behuven, door huwelijkelijk verheffen.

Erheischen, *v. a.* vereischen.

Erheith(en), *v. a.* ophelderen. *-erung*, *f.* opheldering, verlichting; vrolijkheid.

Erheitsen, *v. a.* heet maken.

Erhellen, *v. a.* verlichten; *v. n. s.* klaar blijken. [gen.]

Erhenken, *sich* -, *v. r.* sich ophangen.

Erhuukeln, *v. a.* door huichelarij verkrijgen.

Erhitzen, *v. a.* verhitten, heet maken.

Erhöhen, *v. a.* aanhoogen; verhoogen, verheffen. *-ung*, *f.* aanhoogen; ophoogen; verhoogen, verheffing.

Erhol(en), *sich* -, *v. r.* adem halen, ademen; herstellen; bekomen (uit eene slaauwte); zusten. *-ung*, *f.* verhaal, vergoeding van eene schade, uitpanoing s. bedaring. *-ungstunde*, *f.* een uur van rust, uitpanoing, snipperuur.

Erherochen, *v. a.* door luisteren vernemen.

Erhören, *v. a.* verhooren. *-ung*, *f.* verhooring.

Erkuren, *v. a.* door hoereren winnen.

Erinner(lich), *adj.* en *adv.* indachtig. *-n*, *v. a.* herinneren (en...); ver-

manen. *-ung*, *f.* geheugen, herinnering, vermaning.

Erlagen, *v. a.* op de jacht vangen; inhalen; bejagen, verkrijgen door vele moeite.

Erläut(en), *sich* -, *v. r.* verhouden worden, eene koude vatten. *-en*, *v. n. s.* verhouden, koud worden; verlaauwen, verkoelen, verlaten. *-ung*, *f.* verkoeling, verlaten, verlaauwing, verhouding.

Erlämpfen, *v. a.* al behoudende verkrijgen; behalen, bestrijden, bevechten.

Erkennt, *apj.* erkend, bekend.

Erliegen, *v. a.* door gierigheid winnen, bijeenschrapen.

Erkaufen, *v. a.* koopen; omkoopen.

Erkecken, *sich* -, *v. r.* sich verstoppen.

Erkennen, *v. a.* erkennen, bekennen; oordeelen, verstaanen. *-lich*, *adj.* en *adv.* kenbaar; dankbaar. *-linckheit*, *f.* erkentelijkheid, denkbaarheid; beoening. *-nisse*, *n.* kennis, wetenschap; erkenning.

Erker, (*g.-e*) *m.* uitteuk, berdes.

Erlieken, *v. a.* kiezen, verkiesen. *-ung*, *f.* keuze, verkiezing.

Erläut(en), *adj.* verklaarbaar. *-en*, *v. a.* verklaren, uitleggen, ophelderen. *-ung*, *f.* verklaring, uitlegging, opheldering. [gen.]

Erlieuten, *Erklimmen*, *v. a.* beklimmen, Erklängen, *v. a.* weergalmen.

Erliepfen, *v. a.* kennis geven door kloppen.

Erliegen, *v. a.* bedenken, uitvinden.

Erkoren, *adj.* uitverkoren.

Erkranken, *v. n. s.* sich worden.

Erkricken, *v. a.* door laagheid verkrijgen.

Erkrigen, *v. a.* veroveren.

Erkännen, *sich* -, *v. r.* sich verstoppen, Erkundigen, *v. r.* vernemen, vragen. *-igung*, *f.* verneming, het navragen, ondervraging.

Erkünst(en), *v. a.* door kunst bewerken; veinsten. *-st*, *adj.* door kunst bewerkt; gevoind, gemaakt.

Erlahmen, *v. n. s.* verlammen.

Erlangen, (*bar*, *adj.* verkrijgbaar. *-en*, *v. a.* krijgen, verkrijgen, bekomen, erlangen. *-ung*, *f.* het krijgen, verkrijgen, bekomen. *-s*.)

Erlaas, (*g.-es*) *m.* afsleg, vermindering; vergiffenis. *-en*, *v. a.* doen uitgaan, uitvaardigen, bekind maken. *-jahr*, *n.* jubeljaar, afsaatzjaar. *-ung*, *f.* afsteking; ontslag; vergiffenis; kwijtschelding.

Erläutlich, *adj.* vergoelijk.

Erlaub(en), *v. a.* toestaan, toelaten, vrijheid, verlof geven. *-nisse*, *f.*

sit of door verjaring verkrijgen; door zitten verkrijgen.

Ersennen, adj. verzonnen, uitgedacht.

Erspähen, v. a. uitvorschen, ontdekken, bespieden.

Erspar(en), v. a. sparen, besparen. -*niss*, *Ersparung*, f. besparing, uitwinning, besuiniging. [gen.]

Erspielen, v. a. door spelen verkrijgen.

Erspreiess(en), v. n. s., tot voordeel strekken; baten. -*lich*, adj. en adv. voordeelig, dienstig, nuttig. -*lichkeit*, f. voordeel, nut, dienst.

Erspringen, v. a. door springen bereiken, verkrijgen.

Ersst, adv. eerst.

Ersstenden, adj. zie *Auferstanden*.

Ersstarken, v. n. sterk worden.

Ersstraken(en), v. n. s., verstrijven, verstramen. -*ung*, f. verstrijving, verstraming.

Ersstatt(en), v. a. herstellen, vergoeden. -*ung*, f. herstelling, vergoeding.

Ersstaun(en), v. n. s., verbazen, ontroeren, verwonderen. -*lich*, adj. en adv. verbazend, verwonderlijk, ongemeen.

Ersste, adj. (*der, die, das*) de, de, het eerste. [steken.]

Ersstechen, v. a. doorsteken, dood *Ersstechen*, v. n. s., opstaan, wederopstaan (na den dood), v. a. door aankoop verkrijgen.

Ersstegen, v. a. beklimmen.

Ersstem, adv. vooreerst, eerstelijk.

Erssterben, v. n. s., versterven, uitsterven.

Ersstgeb(oren), adj. eerstgeboren. -*urt*, f. eerstgeboorte; regt van eerstgeboorte. [smoren.]

Erssticken, v. a. en n. s., verstikken, *Ersstlich*, adv. eerstelijk, vooreerst.

Ersstling(g,-es, pl.-e) m. eerselting.

Ersstrecken, v. a. verlenen, uitbreiden, uitstrekken.

Ersstreiten, v. a. winnen, behalen, wegdragen.

Ersstummen, v. n. s., verstommen.

Ersstürmen, v. a. bestormen; door aanhoudende verzoeken verkrijgen.

Ersuchen, v. a. verzoeken, bidden, smeeken.

Ersutappen, v. a. verrassen, betrappen.

Ersutheilen, v. a. mededeelen; geven. *Bericht* -, berigt geven, berigten.

Ersütoden, v. a. dooden.

Ersütönen, v. n. een klank, geluid geven; weergalmen.

Ersüttag(g,-e) m. inkomst, het opbrengen. -*agen*, v. a. dragen, verdragen, lijden, uitstaan. -*äglich*, adj. en adv. verdragelijk, lijde-

lijk. -*äglichkeit*, f. verdragelijkheid.

Ersütanken, v. a. verdrinken.

Ersütanden, v. a. sich in den droom verbeelden.

Ersütren, v. a. dood trappen.

Ersütrenken, v. n. s., verdrinken.

Ersütrotzen, v. a. door hoogmoed, stoutheid verkrijgen.

Ersütbrigen, v. a. overhouden, besparen, opsparen.

Ersütachen, v. n. s., ontwaken, wakker worden.

Ersütachsen, adj. volwassen, groot geworden. -*v*, v. n. s., wassen, groeijen, toenemen, grooter worden; voortspuiten, ontstaan.

Ersütäg(en), v. s. overwegen, overleggen, overdenken, beraden. -*ung*, f. overweging, overlegging, overdenking, beraad.

Ersütähhl(en), v. a. kiezen, verkiezen, uitkiezen. -*ung*, f. keus, verkiezing.

Ersütähnen(en), v. a. melden, vermelden, gewag maken, gewagen. -*t*, adj. gemeld, vermeld, voormeld.

Ersütärmen, v. a. verwarmen. -, v. n. s., warm worden.

Ersütart(en), v. a. hopen, verwachten. -*ung*, f. verwachting, afwachting; hoop.

Ersütäcken(en), v. a. verwekken, opwekken; ontsteken; stichten. -*lich*, adj. stichtelijk, andoienlijk. -*ung*, f. verwekking, opwekking, aansporing; stichting.

Ersütären, sich -, v. r. sich verweven, verdedigen (*eines Dinges*).

Ersütäsch(en), v. a. vermurwen, versuchten, week maken; roeren; vertederen. -*end*, adj. verzachtend, lenigend.

Ersütweis, zie *Beweis*. -*en*, v. a. hetoogen, bewijzen, betuigen. -*lich*, adj. dat bewezen kan worden. -*lichkeit*, f. bewijsbaarheid.

Ersütweiten(en), v. a. uitbreiden, uitweiden, over iets. -*ung*, f. uitbreiding, verwijding.

Ersütwerb(g,-es) m. winst, voordeel. -*en*, v. a. verwerven, winnen, verkrijgen. -*ung*, f. -*niss*, n. verwerving, winst, verkrijging.

Ersütwerden, v. a. vergelden. -*ung*, f. vergelding; herhaling, beantwoording.

Ersütwinden, v. a. ongebr. verkrijgen. *Sich* -, v. r. sich onderwinden, sich verlostouten. [gestaafd.]

Ersütweisen, adj. bewezen, aangetoond.

Ersütweisen, v. a. betrappen, achterhalen. [socht.]

Ersütwegen, adj. overwogen, ander-

Ersütwerben, adj. verworven, verkregen. [krijgen.]

Ersütwechtern, v. a. door woeker verkrijgen.

Ersütwünscht, adj. wenschelijk.

Ersütwürgen, v. a. verworpen, dooden.

Ersüt(g,-e, pl.-e) n. bergstofte, metaal, erts. -*ader*, f. metaalader, mijn. -*artig*, adj. metaalachtig. -*en*, adj. metaalachtig. -*gang*, m. berglofader, mijn. -*gebüge*, n. ertgebergte. -*grube*, f. groeve, mijn. -*haltig*, adj. dat mineraal, aardstof bevat. -*schlacken*, f. pl. schuim, vuiligheid van erts.

Ersüt . . . . ., adj. in samenst. aarts. . . . . voornaamst, zeer, ten uiterste.

Ersützähl(en), v. a. vertellen, verhalen. -*ung*, f. vertelling, verhaal.

Ersützöch(of, m. aartsbischop. -*öflich*, adj. aartsbischoppelijk. -*öfthum*, *Ersützöthum*, n. aartsbisd. dom.)

Ersützöswicht, -*bube*, m. een groote booswicht, aartschelm, boef.

Ersützösb, m. ertsdief, die erts steelt; een groote dief.

Ersützömd, adj. seer dom. [wijzen.]

Ersützöng, v. a. toonen, betoonen, bezingen. m. aartsongel.

Ersützöng(bar, v. a. toonen, voortbrengen. -*en*, v. a. toelen, voortleien. -*niss*, n. het voortbrengsel.)

Ersützerzog, m. -*inn*, f. aartsbischop, aartsbischop. -*thum*, n. aartsbischop. -*togdom*.

Ersütziak(en, v. a. opvoeden, opbrengen, opkweken. -*er*, m. opvoeder, opbrenger. -*ung*, f. opvoeding, opbrenging, opkwekking. -*wagenstalt*, f. groote kostschool, opvoedingsgeestelen, v. a. beoogen. [sticht.]

Ersützittern, v. n. beven, trillen.

Ersützämmerer, m. aartskamerheer.

Ersützkanzler, m. aartskanselier.

Ersützmarshall, m. aartsmaarschalk.

Ersütznarr, m. groote gek.

Ersützpriester, m. aartspriester. -*thum*, n. aartspriesterdom. [meester.]

Ersützschatzmeister, m. aartschatbat. -*schänke*, m. opperschenker, *Ersützschwäiger*, m. een groote doorbrenger, verkwister. [koper.]

Ersützspäie, f. meugsel van rood en geel.

Ersützspäier, m. speler van beroep.

Ersützstift, n. aartsstift, aartsbisd. dom.

Ersütztruchsess, m. aartskeukenmeester.

Ersützürnen, v. a. vergrammen, toornig maken; v. n. en sich -, toornig worden.

Ersützwater, m. aartsvader.

Ersützwerk, n. ertswerk, koperwerk, *Ersützwingen*, v. a. door dwang, geweld verkrijgen, afdwingen. [perst.]

Ersützwungen, adj. gedwongen, afge-

Es, pron. het; er; somtijds wordt het niet overgezet.

Esche, (pl. -n) f. -*nbaum*, m. essen-boom. -, (pl. -n) f. soort van riviervisch, tijmsforel. -n, adj. van esenhout.

Esel, (g. -e) m. esel. -*ei*, f. domheid. -*füllen*, -*esfüllen*, n. eselvuulen. -*haft*, adj. en adv. eselachtig. -n, v. n. eselen, als een esel werken; groote toelen begaan. -*sarbeit*, f. esels-,moeijelijk werk. -*sbrücke*, f. eselbrug. -*shopf*, m. kop van een' esel; domkop. -*shüter*, -*erstreiter*, -*estreiber*, m. eseldrijver. -*sohr*, n. oor van een' esel; vouw, oor, in een hoek, enz.

Espe, (pl. -n) f. populierboom. *Zit-tern wie Espenlaub*, heven als een riet.

Ess, (g. -*esse*, pl. -*esse*) n. baak, of esier aan het einde van de balans ommer weegschaal.

Esse, (pl. -n) f. smidse, smeltloots; schoorsteen.

Essen, v. a. eten. -, n. eten, spijs, voedsel; geregt. -*fager*, -*kehrer*, m. schoorsteenveger.

Ess(bar, adj. eetbaar. -*löffel*, m. lepel om te eten. -*saal*, m. oetsaal, eetkamer. -*waare*, f. eetwaren, leeftogt, voedsel.

Essens, f. essen, de sijste geest van ichts.

Essig, (g. -e) m. azijn. *Zu -worden*, suur worden. [vloersteen.

Estrich, (g. -s, pl. -e) n. estirik, *Ethik*, f. zedeleer, zedekunde.

Ettliche, pron. sommige, eenige.

Etwas, *Etwas*, oud. adv. omtrent; te eenigen tijde; misschien.

Etwas, pron. iets, eenig ding.

Etymologie, f. afkomst, oorsprong van de woorden, woordafleiding.

Euch, pron. pers. dat. en acc. pl. u.

Euer, pron. poss. uw, uwe. -*thalben*, -*enthalten*, -*wegen* (sm) -*willen*, adv. om, uwentwil, uwcantwege.

Eule, (pl. -n) f. uil. *In der Eulen Flucht*, tuschen licht en donker.

Eupiegel, m. gult, lustige knaap; Wilenspiegel. [het uwe.

Ewige, pron. (der, poss. *die*, *das* -) de, *Europ*(a, n. Europa. -*der*, m. een Europeër. -*äisch*, adj. Europeesch.

Euter, (g. -e) n. uijer, koe-ujer. -n, v. n. 1, een' vollen uijer krij-gen.

Evangel(t)isch, adj. evangelisch. -*list*, (g. -en, pl. -en) m. evangelist. -*li-um*, (g. -ii, pl. -ien) n. evangelie, blijde boodschap. schuit.

Ever, (g. -e) m. plathodemde, solder-

Ewig, adj. eeuwig.

Exam(en), n. examen, onderzoek. -*iniren*, v. a. examiniren, onder-vragen. [tel.

Excellens, f. excellentie (zekere ti-*Excess*, (g. -*esses*, pl. -*esses*) m. onma-tigheid, uitsporigheid.

Excommuniciren, v. a. in den kerk-ban doen.

Exegese, f. uitlegging, verklaring. -*tisch*, adj. en adv. verklarend, uitleggend. [schrift.

Exempel, (g. -e) n. voorbeeld, voor-

Exemplar, (g. -s, pl. -e) n. exem-*Exemplar*, afdruk, voorbeeld, patroon. -*isch*, adj. voorbeeldig.

Exercit(en), v. a. oefenen, exerceren. -*kunst*, f. tactiek; kunst, om een

leger in slagorde te brengen.]

Existent, f. het bestaan, aanwezen.

Expedit, adj. schielijk, vaardig.

Expresser, (g. -en, pl. -en) m. afge-zonden boode, expresse.

Ex tempore, adv. oogenblikkelijk voor de vuist.

Extra, adv. in samenst. extra... , buitengewoon.

Extract, (g. -e, pl. -e) m. extract, uittreksel.

Extremität, f. het uiterste.

Exulant, (g. -en, pl. -en) m. een ge-bannene, balling.

F.

FAB FAC

Fabel, (pl. -n) f. fabel, vordichtsael. -*haft*, adj. fabel-, twijfels)achtig.

Das kommt ein wenig -heraus, m. schijnt twijfels)achtig. -*hans*, m. sweter, leugenverteller. -*lehrs*, f. fabelleer, fabelkunde. -n, v. a. fabelen vertellen; v. n. beuselen, babbelen, raaskallen. -*werk*, n. beuselingen, gewets, praaties.

Fabri(c)ren, v. a. fabriceren, berei-den, vervaardigen. -*k*, (pl. -en) f. fabriek. -*kant*, (g. -en, pl. -en) m. fabrikant, bereider.

Fach, (g. -*er*, pl. -*ächer*) n. vak (in alle beteekenissen). -*baum*, m. boom aan een' watermolen; zie ook het volgende. -*bogen*, m. boog, waarmede de hoedemaker de wol slaat. -*weise*, adv. bij vakken, vakwijze.

Fächer, (g. -e) m. wasijer. -n, v. a. met eenen wasijer wind ma-ken.

Fächser, (g. -e) m. wijngaardrank.

FAC FAD

of takje van een' boom, dat ge-plant wordt.

Fackel, (pl. -n) f. fakkel, toorts. -n, v. n. sikkeren; dralen, leutoren. -*träger*, m. fakkeldrager, toortdrager.

Factor, (g. -s, pl. -e) m. factoor, commissieair; samengestelde deeler (in de rekenkunde). -*ei*, f. factorij. -*sigeld*, n. het geld dat een factoor voor het kopen en ver-zenden der goederen ontvangt.

Factur, f. lijst, notitie der goederen, factuur, rekening.

Fade, bijw. lsf, zonder smaak of zout, souteloos.

Fädeln, v. a. den draad in de naald steken, doen.

Fäden, (g. -e) m. draad, vadem. -*nackt*, adj. geheel naakt, bloot. -*nadeln*, pl. vermicelli. -*recht*, adj. regt als een draad, naar den draad. -*scheinig*, adj. versleten, kaal. -*weise*, adv. met draadjes, van draad tot draad.

FAD FAH

Fädig, adj. dradig.

Fagot, (g. -*es*, pl. -e) n. fagot, muz-*Fagot*, muzijkinstrument. -*tist*, (g. -en, pl. -en) n. fagotist, fagotblazer.

Fahen, v. a. zie *Fangen*.

Fähig, adj. vatbaar, bekwaam. -*heit*, f. vathaarheid, bekwaamheid.

Fahl, adj. vaal, bleekrood.

Fahn(e), (pl. -n) f. vaan, vaandel. -*en*, *futer*, n. overtrek over het vaandel. -*enträger*, m. vaandeldrager; vaandrig. -*junker*, m. vaandeljon-ker, kornet. *Fährlich*, (g. -*es*, pl. -e) m. vaandrig. -*richsstelle*, f. vaandrigsplaats. -*schmid*, m. smid van een eskadron.

Fahr(bar, adj. vaarbaar. *Fähre*, (pl. -n) voer; veer. *Fahren*, v. n. varen, rij-den. -*end*, adj. varend, rijdend.

Ein fahrender Reiter, een dolende ridder. *Fahrende Haabe*, f. pl. roe-rende goederen. *Fährgeld*, n. voer-loon, voergeld. *Fährgeisze*, n. spoor. -*laesigkei*, f. achteloosheid,

achtsaamheid. *-niss*, f. roorend goed. *-post*, f. de postwagen (diligence). *-t*, (pl. *-en*) f. vaart, reis, vaarwater; vracht, wagonvol; weg. *-messer*, m. dieptometer. *-wasser*, n. vaarwater. *-weg*, m. vaarweg, rijweg. *-wind*, m. gunstige, goede wind. *-zeg*, n. vaarttuig.

Fähr(e), (pl. *-n*) f. schouw, praem, pont, veer. *-knecht*, m. pontknecht. *-laarig*, adj. achteloos, onachtzaam. *-man*, m. veerman. *-schiff*, n. veer-, heurtschip. *-te*, (pl. *-n*) f. spoor. *-soll*, m. veergeld.

Fährdriech, zie **Fährriech**.

Falb, adj. vaal, bleekgeel. *-e*, (g. *-en*, pl. *-n*) m. *-en*, f. vaal, licht geel paard. *-icht*, adj. vaahtachtig.

Falbet, (pl. *-n*) f. falbala, een vrouwenkleeder, enz.

Falgen, v. a. een land voor de tweede maal ploegen. [stuk]

Falkaune, (pl. *-n*) f. falconet (vold. **Falkonett**, (g. *-en*, pl. *-e*) n. falconet, een klein veldstukje.

Falk(e), (g. *-en*, pl. *-n*) m. valk. *-en* *augen*, n. pl. valkenoogen. *-en* *beitze*, f. valkenjagt. *-en* *haube*, f. leeren kap, kopdeksel der valken. *-enier*, (g. *-e*, pl. *-e*) m. valkenier. *-ner*, zie *-enier*. *-nerei*, *-nierenkunst*, f. kunst, om valken af te richten.

Fall, (g. *-en*, pl. *-älle*) m. val, geval; verval. *-brücke*, f. valbrug, ophaalbrug. [valstrik]

Falle, (pl. *-n*) f. val, valje; klink.

Fällen, v. a. vellen, dooden; vellen, strijken (een vonnis).

Fallen, v. n. vallen.

Fallfenster, n. **Fallladen**, m. schuifraam, schuifvenster. *-gitter*, **Fallthor**, n. valpoort, schotdeur. *-hut*, m. valhoed. **Fällig**, adj. vervallend, vervallbaar. **Fälliment**, (g. *-en*, pl. *-e*) n. bankroet. *-iron*, v. n. bankroet spelen. *-is*, (g. *-en*, pl. *-en*) m. bankroetier. *-riegel*, m. klink van een deeur. *-s*, adv. in geval. *-strik*, lage. *-sucht*, f. de vallende ziekte. *-thür*, f. valdeur. *-tisch*, m. eene nederslaande tafel.

Falsch, adj. en adv. valsch. *-*, (g. *-en*) m. en n. gebrek, valsheid, leugen. *-gläubig*, adj. en adv. ongetrouw. *-heit*, f. valsheid, trouweloosheid, onwaarheid. **Fälischlich**, adj. en adv. valschelijk, trouweloos.

Falt(e), (pl. *-n*) f. vouw, plooi. *-la*, v. a. plooijen, knippen. *-en*, v. a. vouwen, plooijen. *-ig*, adj. vol vouwen, plooijen.

Falk, (g. *-en*, pl. *-e*) m. vrouw; kerf, keep, gergel, groeve. *-*, zie **Balk**. *-bein*, n. vouwbeen. *-en*, zie **Balzen**. *-en*, v. a. vouwen. *-hobel*, m. kroos, groefschaaft. *-icht*, adj. gelijk vrouwen, groeven. *-ig*, adj. vol, of met vrouwen, groeven. *-sigel*, m. n. noppan.

Familie, f. familie, huisgesin, geslacht. *-akrankheit*, f. erfziekte. **Familiatiker**, (g. *-e*) m. een dwoeper, geestdrijver. *-tisch*, adj. dwoepachtig.

Fang, (g. *-en*, pl. *-änge*) m. vangst; slagland. *-ball*, m. speelbal, kasteel. *-sien*, n. jagtprijet. *-en*, v. a. vangen, vatten. *-frage*, f. strik-vraag. *-messer*, n. jagtmes. *-vogel*, m. lokvogel. *-sahn*, m. slagland.

Fantasia, zie **Phantasio**.

Farb(brett), *-enbrett*, n. schilderspalet, schildersverworbde. *-e*, (pl. *-n*) f. verw, kleur; verwerij; voorwendsel. *-angebung*, f. verwen-*-en* *händler*, m. verhandelaar. *-en* *hätten*, n. verwoeden. *-en* *weiter*, m. verwmaler, steen daartoe. *-en* *stein*, m. verwtseen. *-en* *stift*, m. pastelpunt.

Fär(bholz), n. verwhout, provinciehout. *-shraut*, zie **Färberröthe**. *-skunst*, f. verwkunst. *-en*, v. a. verwen, kleuren. *-er*, (g. *-e*) m. verwer. *-erei*, (pl. *-en*) f. verwerij, verwhuis. *-erfarbe*, f. verf om te verwen. *-erknecht*, m. verwergez. *-erkraut*, *-erröthe*, n. meerkrap. *-ig*, adj. gekleurd.

Farinsucker, m. looze suiker, basterdsuiker.

Farn, *-kraut*, n. varen, varenkruid.

Farre, (g. *-en*, pl. *-n*) m. stier, buloes. *-schwan*, m. bullepees.

Färve, (pl. *-n*) f. vaars, jonge koe.

Fars, zie **Furz**.

Fasan, (g. *-en*, pl. *-e*) m. fazant. *-en* *beitze*, f. fazantenjagt. *-engarten*, m. fazantenhof. *-erie*, f. fazantenhof; het fazanten houden.

Faschine, (pl. *n*) f. takkebee. *-mwerk*, n. rijswerk.

Fasching, m. zie **Fastnacht**.

Fase, zie **Fasen**.

Fasel, (g. *-e*) m. broedeei; peotvisch; voortplanting; ras.

Fasele, zie **Schmückbekne**.

Fasel(er), (g. *-e*) m. heuselaar, onbesonnen mensch. *-ei*, f. malleigheid, heuselarij. *-geld*, n. geld voor het springen der hengsten. *-haft*, **Faselig**, adj. en adv. heuselachtig, mal. *-hengst*, m. ongebr. springhengst. *-n*, v. n. ongebr. jongen

voortbrengen; biggen werpen; zich vermenigvaldigden. *-n*, v. a. uitraselen. *-n*, v. n. beuselen, zot- te taal uiten. *-rich*, n. kweekvee.

Fasen, (g. *-e*) m. draad, rafel. *-n*, *-rn*, v. a. en zich *-*, v. r. uitraselen. *-smakt*, adj. geheel naakt, meedernaat. *-tig*, adj. veselachtig, vcl veselen. *-ig*, adj. veselzig.

Fäser, zie **Fächer**. **Fäsern im Fächer**, dreden in het vleesch.

Fass, (g. *-en*, pl. *-ässer*) n. vat, ton. *-binder*, m. kuiper. *-boden*, m. bodem van een vat. *-daube*, f. deig voor een vat, ton. *-deckel*, m. dek- sel van een vat, ton. *-faul*, adj. vatvuil. *-reif*, m. hoepel.

Fäsechen, **Fäselein**, n. vaatje, tennetje.

Fäss(en), v. a. vatten, vangen; in vatten doen; zakken; invatten, inzetten; bevatten, in zich bevatten. *-lich*, adj. en adv. bevattelijk, begrippeijk. *-lichkeit*, f. bevattelijkheid, begrip, verstand. *-ony*, f. inzetten, enz. *-angraff*, f. het veimogen om iets te vatten, te begrijpen.

Fast, adv. haast, bijna, schier. *-en*, n. vasten. *-abend*, n. *-nacht*, f. vastenavond, kernoal. *-nachte- kleid*, n. eene gemaskerde kleeding op vastenavond. *-nachtenst*, f. vastenavondvermaak. *-nachten- narr*, m. vastenavondgek.

Fatal, adj. en adv. noodlottig, onge- lukkig.

Faul, adj. rot, verrot; vuil. *-baum*, m. vuilboom, sporkenboom, pijt- hout. *-bett*, n. rustbed, rustbank. *-en*, v. n. rotten, verrotten. *-enzen*, v. n. luijeren, ledig gaan of loopen. *-ensner*, m. luiard, ledig- ganger, lediglooper. *-enserei*, f. luiheid, traagheid, lediggang. *-er- der*, n. rotkoorts. *-heit*, f. luiheid, traagheid. *-thier*, n. *-fuss*, m. lui- aard, (eendier).

Fäu(e), f. boderf, kanker, verrot- ting. *-niss*, f. verrotting.

Faumen, m. (g. *-en*) schuim.

Fäusen, v. n. i. schuimen.

Fäust, (pl. *-äuste*) f. vuist; hand. *-fochter*, m. vuistvochter. *-ham- mer*, m. vuisthamer, klophamer. *-recht*, n. vuistrecht. *-rohr*, n. pi- stool. *-schlag*, m. vuistslag.

Fäust(ul), (g. *-e*) m. mijnwerkers ha- mer. *-ling*, (g. *-e*, pl. *-en*) m. knuppel; zakpijstool; ijeren hand- schoen.

Favorisieren, v. a. begunstigen.

Favorit, (g. *-en*, pl. *-en*) m. gunste- ling.

Fagenos, f. Beltsch aardewerk.
Februar, (g. -s) m. Februarij, sprekkelmaand.
Fechser, zie **Fächer**.
Fechts(boden), m. -schule, f. schermkunst. -en, v. n. vechten; schermmon. -er, (g. -e) m. vechter, schermmer. -kunst, f. schermkunst. -meester, m. schermmeester. -platz, m. schermplaats, schermperk. -stunds, f. schermles.
Feder, (pl. -n) f. veder; pluim; pen. -alauw, m. pluimaluin. -ball, m. plimball, palet. -büchse, f. pennekoker. -busch, m. pluim, vederbos; kuif op den kop van sommige vogelen. -fächer, m. die met de pen vecht, eenen pennestrijd voort. -händler, m. koopman in veren, penen, enz. -hart, adj. en adv. verkrachtig, taai, koud gesmeed. -haus, n. (in einer Uhr) trommel van het horologie, waar in de groote veër is. -hut, m. een hoed, muts met pluimen. -icht, adj. gelijk veren. -ig, adj. vol vedren. -kiel, m. pen, schaacht. -kraft, f. verkracht. -krieg, m. letterkundige strijd, pennestrijd. -leicht, adj. zoo ligt als eene veër. -messel, m. en f. pluksel, wick. -messer, n. pennemes. -mäts, f. muts met pluim. -n, v. n. de veren verliezen. **Sick** -, v. r. ruijen. -spalte, f. de spleet van eene pen. -spitze, f. de punt van eene pen. -staub, m. dons, fijnste zwanenvèren. -straus, m. vederbos. -wisch, n. pluimgedierde, vogelen. -wildpret, n. wild gevogelte. -wisch, m. vleugel van eene gans enz. om te vegen.
Fes, (pl. -n) (twee lettergr.) f. toovergodin. -märchen, n. eene oudwifsch fabel, sprookje.
Fesje, (pl. -n) f. korenzeef. -n, v. a. vegen, schuren, hoenen. -sauer, n. vagevuur. -nader, -lappen, m. veeglap, schuurlap.
Fehde, f. vijandschap, strijd, oorlog. -brief, m. schriftelijke uitdaging, oorlogsverklaring.
Fehle, (pl. -n) f. sabel of ander kostelijk bont. -haube, f. -pels, m. bonte muts, bonte mantel.
Fehl, adv. verkeerd, te vergeefs. -bar, adj. en adv. feilbaar. -barkeit, f. feilbaarheid. -bitte, f. vergeefschede bede. -en, v. a. misoen, niet slegen, niet gelukken; dwalen, zich vergissen; ontbreken, schelen. -er, (g. -s) m. misslag, fout, dwaling; niet (in de loterij).

-erfrei, adj. en adv. zonder fout of gebrek; volmaakt. -erhaft, adj. en adv. berispelijk, gebrekkig. -druck, m. misdruk. -gang, m. misgng. -griff, m. misgreep, mistasting. -schlag, m. misslag, dwaling. -schluss, m. drogrede. -schuss, m. missschot. -stoss, m. mistoot. -streich, m. mistreek. -streich, m. mistrek, ongelijke trek of streep. -tritt, m. mislag, struikeling, mistap, dwaling. -wurf, m. misworp. -zug, m. mistrek.
Fehm, -gericht, n. geheim gerecht, veemgerecht (oudtijds bestaande in Westphalen).
Fehm, f. eikels in een bosch, waarin men varken doet.
Fehm, m. (g. -s) auch **Fen**, veen, turfland. -ker, m. veenwerker. n. -ker Schiff, veenschip.
Fehrs, zie **Fähre**.
Fesier, f. feest, plegtigheid; rust. -abend, m. vieravond, het ophouden met werken. -kleid, n. staatskleed. -lich, adj. en adv. plegtig, viierend. -lichkeit, f. plegtigheid, staatsie. -n, v. a. vieren, feestelijk houden, v. n. ledig gaan, met werken uitscheiden, om te rusten, of bij gebrek aan werk, schoften; braak liggen. -stund, f. schoft-tijd. -tag, m. vierdag, feestdag. -täglich, adj. wat tot eenen feestdag behoort. [van een paard].
Fesfel, f. en m. klier aan den gorgel.
Fesige, -herzig, adj. en adv. bloohartig, lafhartig, laf, moedeloos. -heit, -herzigkeit, f. blootheid, lafhartigheid. -warsen, f. pl. aanbeijen, spenen.
Fesige, (pl. -n) f. vijf. -nbaum, m. vijgenboom. -schnepps, -drossel, f. vijgenbijter.
Fesil, adv. veil, te koop. **Seinen Leib** -bießen, zich aan den wellust overgeven. -stock, m. slotenmakersshroef.
Fesile, (pl. -n) f. vijf. -en, v. a. vijlen. -anhauer, m. vijlenmaker. -licht, n. -späne, f. pl. -staub, m. vijsel, vijlstof.
Fesilschen, v. a. uitstellen, te koop stellen; dingen, knibbelen.
Fesin, adv. fijn; schoon, fraai; wellevend, boschaafd, hoffelijk, welgemeerd; sierlijk; met smaak; kiesch, netelig; sijn, zuiver, gezuiverd; sijn, listig, slim. -, adv. netjes, liefjes, aardig. -s, n. -heit, f. fijnheid; kieschheid; wellevendheid; fraaiheid; listen, streken.
Fesind, adv. -sein, haten. -werden,

haat oppvatten. **Einem Feind werden**, vijandschap tegen iemand oppvatten. -, (g. -es, pl. -e) m. vijand. -lich, adj. en adv. vijandelijk. -schaft, f. vijandschap. -sachtslich, **Feindselig**, adj. en adv. vijandig, kwaadwillig. -seligkeit, f. vijandigheid; kwaadwilligheid.
Fesite, -igkeit, f. vettigheid. -zeit, f. jagttijd der herten. [pluis].
Felbel, (g. -s) m. onecht fluweel.
Feld, (g. -es, pl. -er) n. veld, land; paneel; vakje. -bäcker, m. bakker van het leger. -bau, m. landbouw, veldbouw. -bett, n. veldbed, legerbed. -binde, f. veldsluier, veldsjerp. -bischoff, m. een opghangene. -chirurgus, m. veldheelmeeester. -erdecke, f. zoldering, (plafond) in vakjes verdeeld. -fläsche, f. legerflesch. -früchte, f. pl. veldgewassen, vruchten van het veld. -geräthe, n. wapentuig; sloop, tros van een leger; gereedschappen voor den akkerbouw. -geschrei, n. veldgeschreeuw, wapenkreet; wachtwoord. -gott, m. veldgod (bij de Heidenen). -grille, f. krekel, springhans. -herr, m. veldheer, generaal. -honig, m. veldhonig, wilde honig. -huhn, n. veldhoen, patrijs. -hütte, f. leger tent. -jäger, m. veldjager. -küm-mel, m. wilde komijn. -lager, n. veldleger, kamp. -lavaret, n. veldhospitaal. -mark, f. landstreek van eenig rechtgebied. -marschall, m. veldmaarschalk. -maus, f. veldmuis. -messen, n. landmeten. -messer, m. landmeter. -messkunst, f. landmeetkunde. -prediger, m. veldprediker, veldpriester. -rose, f. wilde roos. -rüchen, n. wilde anemoon. -rüstung, f. wapenrusting. -ruths, f. meetroede. -schanze, f. fort, schans. -scharer, m. veldscheerder, veldbarbier. -schlacht, f. veldslag. -schlange, f. veldslang (geschut). -schön, adj. schoon op eenen afstand, bezemschoon. -schreiber, m. klerk, secretaris bij een regiment. -seesel, m. vuuwstoel. -strasse, f. landweg. -stück, n. veldstuk, geschut. -taube, f. wilde duif. -trompete, f. krigstropmet. -wache, f. veldwacht, legerwacht. -wabel, m. serjant. -wage, f. meetstok om de veren te meten. -weg, m. voetpad door een land. -weg, ook stadië, lengte van 125 schreden. -wehre, f. veranschaging. -weisen, n. veldteeken, het woord, leus. -zeug, n.

veldtuig. -*zeugmeester*, m. veldtuigmeeſter. -*zug*, m. veldtogt. -*zwiebel*, f. veldajuin.

Felg, f. velg, radvelg.

Folgen, v. a. *Ein Rad* -, do velgen tot een rad maken. -*hauer*, m. velgemaaker.

Fell, (g. -*es*, pl. -*e*) n. vel, huid, vlies, vacht. -*bersiter*, m. lederbereider. -*chen*, n. velletje, vliesje. -*eisen*, (g. -*e*) n. reismaal, valies.

Fels, (g. -*en*, pl. -*en*) *Felsen*, (g. -*s*) m. rots, steenrots, klip. -*enkluft*, f. -*enloch*, n. hol, spleet, barst in een rots. -*enstein*, *Felsstein*, m. rotssteen. -*enwand*, f. helling van eene rots.

Felucke, (pl. -*n*) f. felock, (klein roeischip).

Fenchel, (g. -*s*) m. venkel. -*holz*, n. sassafras.

Fenster, (g. -*s*) n. venster, raam. *Zum hinaus sehen*, uit het venster kijken. -*austritt*, m. uitatek. -*blei*, n. glaslood. -*eisen*, n. gordijnroede. -*fach*, m. venstervak, glasvenster. -*gitter*, m. tralie voor een glasraam. -*laden*, m. luik, blind. -*schilde*, f. glasruut, glascijf. -*schirm*, m. jalouzie, tralievenster. -*werk*, n. vensterwerk, al de glazen van een huis.

Fenn, zie *Fehn*.

Ferkel, -*chen*, (g. -*s*) n. varkentje, speenvarken; morsig kind. -*n*, v. n. jongen (van swijnen), biggen werpen.

Fern, adj. en adv. verre, verre, afgelegen. -*s*, f. verte, afgelegenheid, afstand. -*en*, v. n. van verre toonen, gelijken. -*glas*, n. verrekijker. -*rohr*, n. zie *Fernglas*. -*schreibemachine*, f. telegraaf. -*schreiber*, m. seinmeester van eene telegraaf.

Fernambuck, n. brasiliehout.

Ferner, adv. verder, voorts, vervolgens. -*hin*, adv. voorts, wijders.

Ferse, (pl. -*n*) f. hiel, hak.

Fertig, adj. en adv. gereed; klaar; vaardig; bekwaam. -*en*, v. a. gereed, klaar maken; afzenden. -*keit*, f. vaardigheid, vlugheid, bekwaamheid.

Fesseln, f. (pl.) boeien, banden, kluissters. -, v. a. boeien, binden, kluisteren.

Fest, adj. en adv. vast, stijf, stevig, hecht, sterk; standvastig.

Fest, (g. -*es*, pl. -*e*) n. feest, plegtige dag. -*abend*, m. heilige avond, avond voor eenen feestdag. -*e*, (pl. -*n*) sterkte. -*halten*, v. a. vast houden;

nakomen. -*igheid*, f. sterkte, vastheid, stevigheid, hechtheid, standvastigheid. -*kleid*, n. pronkkleed, feestgewaad. -*lich*, adj. en adv. plegtig, heilig. -*lichkeit*, f. plegtigheid, heiligheid. -*sitten*, v. n. vast, stijf zitten; gevangen zitten. -*stehen*, v. n. vaststaan; vast in zijne schoenen staan. -*tag*, m. feestdag. -*zeit*, f. rusttijd.

Festung, (pl. -*en*) f. vesting, sterkte. -*sbau*, m. vestingbouw. -*sbaukunst*, f. vestingbouwkunst. -*suerke*, n. (pl.) vestingwerken, verschansingen.

Fett, adj. en adv. vet, kleverig, smerig. -, (g. -*es*) n. vet. -*ammer*, f. zeker vogeltje, dat lekker is om te eten, ortolaan. -*flecken*, m. vetvlak, smeervlak. -*icht*, adj. als vet. -*ig*, adj. vet, vetting, smerig. -*igkeit*, f. vet, vettheid, lijvigheid. -*kram*, m. een vettewaarswinkel; ook handel in vette waren. -*waare*, f. vette waar, als spek, olie, boter, ens. -*weise*, f. vetweide.

Fetz(en), (g. -*s*) m. vod, lap, flard, slenter. -*icht*, adj. in slenters, aan flarden gescheurd.

Feucht, adj. vochtig, natachtig. -*en*, v. a. vochtigen, bevochtigen, nat maken. -*igkeit*, f. vochtigheid, nattigheid.

Feuer, (g. -*s*) vuur; brand. -*anstalt*, f. schikkingen, wetten in geval van brand. -*artig*, adj. vuuraardig, van den aard van vuur. -*bake*, f. vuurtoren. -*ball*, m. vuurbal. -*becken*, n. komfuor. -*berg*, m. vuurberg, vulkaan. -*bock*, -*hund*, m. een haardijzer. -*büchse*, f. -*rohr*, n. vuuroor. -*dienst*, m. vuurdienst (bij de Persianen). -*eifer*, m. vurige, brandende ijver. -*ei-mer*, m. brandemmer. -*eisen*, n. koolkrabber, rakelstok; vuurstaal. -*esse*, f. vuuroven; schoorsteen. -*farbe*, f. vuurkleur. -*farben*, -*farbig*, adj. vuurkleurig. -*fest*, adj. en adv. gehard, onkwetsbaar, vuurvast. -*flamme*, f. vuurvlam. -*funke*, m. vonk, sprongfel, sprank vuurs. -*gabel*, f. svangelfel, gloeiijzer, pook. -*geräthe*, n. vuurgereedschap; toestel in geval van brand. -*gewehr*, n. vuurgeweer, allerlei vuurwapenen. -*glocke*, f. brandklok. -*haken*, m. brandhaak. -*herd*, m. haard, haardstede. -*holz*, n. brandhout. -*käfer*, m. bolworm. -*katz*, f. soort van grof geschut, in vorige tijden.

-*riete*, f. stooft, om de voeten op te warmen. -*kugel*, f. vuurbal, gloeiende kogel. -*lärm*, m. alarm, geschreeuw van brand. -*leiter*, m. brandladder. -*maal*, n. teeken van brand, waar men zich gebrand heeft; vurigheid, piestic, -*materie*, f. vuurstof. -*mauer*, f. schoorsteen, scheidmuur. -*mauerlehrer*, m. schoorsteenveger. -*mörser*, m. mortier om hommen mede te schieten. -*n*, v. a. vuren, schieten; branden, stoken. -*ofen*, m. vuuroven, stookoven, fornuis. -*ordnung*, f. wetten, bij het ontstaan van brand, brand-reglement. -*pfams*, f. vuurpan; vuurwagen; komfuor; wieroorkvat pan aan een geweer. -*peil*, m. vuurpijl. -*platte*, f. ijzeren plaat, in de haardstede staande. -*probe*, f. vuurproef. -*punkt*, m. middelpunt, waarin de sonnestralen samenloopen en branden, brandpunt. -*regen*, m. vuurregen. -*rohr*, n. vuuroor, schietgeweer. -*roth*, adj. en adv. rood als vuur. -*stüle*, f. vuurkolom. -*brand*, f. groote brand. -*schaden*, m. schade door brand veroorzaakt, brandschade. -*schaufel*, f. vuurschop, aschschop. -*scheu*, adj. bang voor vuur. -*schiff*, n. brander. -*schirm*, m. vuurscherm. -*schloss*, n. slot van een geweer. -*schötter*, *Feuercurm*, m. schalebijter. -*tegsfahr*, f. vuursgevaar. -*speiend*, adj. vuurspuwend. -*spiegel*, m. brandspiegel. -*sprits*, f. brandspuit. -*stahl*, m. vuurstaal. -*stätte*, f. haardstede. -*stäbchen*, zie -*kieke*. -*stein*, m. vuursteen. -*thurm*, -*warte*, zie -*bake*. -*ung*, f. brand, brandstof; het branden. -*wächter*, m. brandwacht. -*werk*, n. vuurwerk, kundtvuur. -*werker*, vuurwerker. -*werkkunst*, f. vuurwerkkunst. -*sange*, f. vuurtang. -*zeichen*, n. een varig verschijnsel, teeken door vuur gedaan.

-*zeug*, m. vuurslag. [vurig.

Feurig, adj. brandig, driftig, heet.

Fibel, (pl. -*n*) f. A b c boek voor kinderen.

Fiber, (pl. -*n*) f. vezel.

Fichte, (pl. -*n*) f. -*nbaum*, m. pijnboom. -*n*, adj. van eenen pijnboom. -*nappfel*, m. pijnappel, vrucht van den pijnboom. -*nark*, n. harst van den pijnboom. -*holz*, n. pijnboomenhout. -*neald*, n. bosch, met pijnboomen beplant. -*nappfen*, m. pijnappel.

Ficke, (pl. -*n*), f. dijsak, broekzak.

Fick (en, v. a. slaan, rossen, heen en weer wrijven. -*facker*, m. een die met listen omgaat. -*facken*, v. n. met allerlei listen omgaan.

Fieber, (g. -e) n. koorts. -*blässe*, f. bleekheid. -*haft*, -*isch*, adj. koortsig, koortsachtig. -*hits*, f. de hitte van de koorts. -*rinde*, f. kina, koortsbast. -*latwerge*, f. slikaartestrij tegen de koorts. -*schauser*, m. huivering in de koorts. -*sitz*, m. zitplaats, of oorzaak van de koorts. -*tags*, m. (pl.) koortsdagen. -*trank*, m. koortsdrank.

Fiedel, (pl. -n) f. vedel, viool. -*bogen*, m. strijktok. -*ein*, v. a. op de viool spelen. -*ler*, m. vioolspeler, speelman.

Figur, (pl. -en) figuur, gedaante, voorbeeld. -*würlich*, adj. figuurlijk, onbeëindijk.

Filial, (g. -s, pl. -e) n. éene kerk, die tot eene moederkerk behoort.

Filtrir (en, v. a. doortrekken, doorhalen, doorrijpelen, filtreren. -*sack*, m. -*tuch*, n. klensdoek, zijgelaap. -*ung*, f. klenzing, zuivering, doordruiping.

Fils, (g. -es, pl. -e) m. vilt; giergiard, vrek. -*en*, v. a. met vilt beleggen, voeren; bedillen, berispen. -*er*, m. koetser (bij papiermakers); viltmaker (bij de hoedemakers). -*erei*, f. vrekheid, giergigheid. -*hut*, m. milthoed. -*ig*, adj. vrek, gierig. -*igheid*, f. vrekheid, gierigheid. -*kraut*, n. viltkruid, wrangkruid. -*laue*, f. platluis. -*tuch*, n. zijgelaap.

Finaltoek, m. een sieraad, rooije bij de drukkers.

Finans (en, f. (pl.) financien, geldmiddelen. -*ier*, m. financier, betaalmeeester, ontvanger. -*wesen*, n. financieewesen, geldskand. -*wissenschafft*, f. Buiscieukunde.

Findel (*hans*, n. vondelingshuis. -*kind*, n. -*Fündling*, *Fündling*, (g. -s, pl. -e) m. vondeling.

Finde (n, v. a. vinden, uitvinden; ontdekken. -*r*, (g. -e) m. vinder, spoorhoed.

Finger, m. vinger. -*handschuh*, m. handschoen met vingers. -*hut*, m. vingerhoed. -*hutblums*, f. vingerhoedkruid. -*ling*, (g. -s, pl. -e) m. vingerling. -*n*, v. a. vingeren, met de vingers spelen. -*ring*, m. vingerring. -*wurm*, m. Aijt, vijf, worm. -*zoig*, m. een teeken met den vinger gegeven; een wenk.

Fink of *Finke*, (g. -en, pl. -en) m. vink, (vogel). -*ensfinger*, -*ler*, (g.

-e) m. vinkenvaiger; vogelaar. -*schlag*, gezang (slag) der vinken.

Finn (s, (pl. -n) f. puist; vin; top; pin. -*ig*, adj. vol puisten.

Finster, adj. duister, donker; treurig, donker, verdrietig, somber. -*niss*, f. duisternis, donkerheid; verduistering.

Finte, (pl. -n) f. een vond, list, verdichte zaak.

Fips, m. (g. -es, pl. -e) een kuip op den neus.

Firkvang, m. ook *Firkvangerei*, (g. -e) éene kinderachtigheid, gekheid. [sel des hemels.

Firmament, n. firmament, uitspanning.

Firma (n, v. a. vormen, het vormsel bedienen. -*lung*, -*ung*, f. vormsel, (sacrament bij de Roomschesinden). [vornissen.

Firniss, (g. -es) m. vernis. -*en*, v. a.

Firste, (pl. -n) f. de nok van het dak; top, kruin van eenen berg.

Fiscal, (g. -es, pl. -äle) m. fiskaal.

Fisch, (g. -es, pl. -e) m. visch. -*aar*, -*adler*, m. seevriend, -*angel*, f. vischangel, vischhoek. -*bein*, n. walvischbeen, balein. -*beinern*, adj. van walvischbeen, baleinen. -*beinrock*, m. hoepelrok. -*brühe*, f. vischsaus. -*brut*, f. pootvisch, zotvisch, jonge visch. -*en*, v. a. vischschon. -*enzen*, -*ein*, v. n. naar vischsmaken of ruiken. -*erei*, f. vischschorij. -*ergabel*, f. aalspeer. -*eri*; *garn*, *Fischernetz*, n. vischnet. -*erinnung*, f. visschersgild. -*erkahn*, m. visschersschuit, visscherspink. -*erring*, m. een vischers ring, (het wapen van den paus). -*erruhte*, -*erlein*, f. angelroede, sim. -*fang*, m. vischvangst. -*fosse*, f. vin, slagwiek van eenen visch. -*galle*, f. gal van eenen visch. -*gräte*, f. vischgraat. -*hälter*, m. vischkaet; bun, vijf. -*hamen*, n. werpaet. -*händler*, m. vischhandelaar, vischkooper. -*haut*, n. vel, huid van eenen visch. -*kasten*, m. vischkaer. -*köder*, n. vischsaas. -*laich*, f. kuit van eenen visch. -*leim*, m. vischlijm. -*lossel*, m. vischspan. -*markt*, m. vischmarkt. -*maul*, n. minnaar, liefhebber van visch. -*milch*, f. hom van visch. -*netz*, -*garn*, n. vischnet. -*öl*, n. -*thran*, m. traan. -*ohren*, n. (pl.) vischkieuwen. -*otter*, m. vischotter. -*reich*, adj. vischrijk. -*reisher*, m. reiger. -*reuse*, f. suik. -*rogen*, m. vischkuit. -*satz*, m. vischteelt, jonge vischjes. -*schuppen*, f. pl. vischschubben. -*tag*, m. vischdag, vas-

tendag. -*teich*, -*weiher*, m. vijf. -*zug*, m. vischvangst, trek.

Fiscus, m. fiscus, de schatkamer der overheid.

Fist, (g. -es, pl. -e) m. poep, veest, wind. -*en*, v. n. poepen, een veest, wind laten.

Fispiern, v. n. fluisieren.

Fistel, (pl. -n) f. fistel, piepende stem. -*uiren*, v. n. gemaakte bovenstemmingen.

Fitschein, v. n. snippelen, villen.

Fittig, (g. -es, pl. -e) m. vlerk, wiek, vleugel.

Fitts, (pl. -n) f. streng garen, band. -*n*, v. a. tot strengen maken, afbinden; met roeden slaan.

Fiz, adj. fiks, vaardig, handig. -*stern*, m. vaste ster.

Flach, adj. vlak, effen, plat. -*bohrer*, m. groote fret, wagenmakers spitboor.

Fläche, (pl. -n) f. vlakke. -*n*, v. a. gelijk, effen maken. -*nähakt*, m. de inhoud, ruimte ener vlakke. -*nmass*, n. maat bij het meten van vlakken. -*messung*, f. platmeting, vlaktemetkunde.

Flachs, (g. -es) m. vlas. -*bart*, m. vlasbaard, jong mensch. -*bereiter*, m. vlashekelaar. -*breche*, f. vlasbraak. -*docks*, f. pakje vlas. -*en*, adj. vlassen, van vlas. -*farbe*, f. vlasskleur, grijze kleur. -*farben*, adj. van eene vlasskleur, grijze kleur. -*fink*, m. vlassvink. -*hechel*, f. vlasshekel, vlasskam. -*samen*, m. lijnsaad. -*schwingen*, f. vlasbraak. -*stengel*, m. steel van het vlas. -*werg*, n. werk, het slechte van het vlas.

Flacker (en, v. n. flikkeren. -*feuer*, n. flikkervuur, helder brandend vuur. -*licht*, adj. flikkerend.

Fladen, (g. -e) n. vlade.

Flagge, (pl. -n) f. vlag; wimpel, -*n*schiff, n. vlagschip. -*netänge*, f. vlaggestok.

Flämisch, adj. en adv. Vlaamsch.

Flamme, (pl. -n) f. vlam. -*n*, v. n. vlammen, opflikkeren; v. s. ontvlammen. -*d*, adj. vlammead, opflikkerend.

Flanell, (g. -es, pl. -e) m. flanel, wollen teefe.

Flanke, (pl. -n) f. flank, zijde. -*iren*, v. n. flankeren, den vijand ter zijde aanvallen.

Flasche, (pl. -n) f. flesch. -*nbröte*, f. kanneborstel. -*nfüter*, -*nkalter*, m. fleschenkeldestje. -*nkärbis*, m. kalebas. -*noeste*, adv. bij de flesch. -*nzug*, m. katrol, heiblok.

Flak, m. (g. -es) modder, drek.
Flatsche, (g. -e) m. -, (pl. -n) f. stuk, plas, pool.
Flatter(er), (g. -e) -geist, (g. -es) m. loebel, onbesuisde, lustige knasp. -haft, *Flatterig*, adj. onbesuisd, wispelturig, -haftigheid, f. onbesuisdheid, wispelturigheid. -n, v. n. s. golven; heen en weder vliegen, zwerven.
Flaw, adj. flauw, buitensich zelve; verohaald. -igheit, f. (pl. -en) flauwte.
Flaum, (g. -e) m. -feder, f. dons.
Flaus, (g. -es, pl. -e) m. vederbos; kluwen garen.
Fleck(es, pl. -n) f. spier, pees. -eig, adj. vol spieren, gespierd.
Flechte, (pl. -n) f. tuif, gevlochten haarlok; herde, haarworm; vurigheid. -en, v. a. vloechten. -werk, n. vlechtwerk.
Fleck, (g. -es, pl. -e) m. eene plaats. -chen, n. lapje; vlakje; doelwit.
Fleck(en, v. a. bevléken, besmeren; v. n. vlekken. -en, (g. -e) m. vlek, kleine stad, marktplaats; vlek. smet; doelwit, plek. -fieber, n. eene met plekken uitlaande koorts, pepervuur. -ig, adj. vlekig, bevlikt; gevlikt. -kwel, f. vlekbal, om de vlakken uit het goed te doen.
Fleder(mawse, f. vledermuis. -wiesch, f. wiesk, vleugel van eene gans, ens. om te vegen.
Flegel, (g. -e) m. dorschvlegel; een onbeschofte viegel, rekel, kwast. -si, f. boerscheid, onbeschoftheid. -haft, adj. en adv. lomp, onbeschoft.
Flehen, v. a. smeeken, ootmoedig verzoeken. -tlich, adj. en adv. dringend, vurig, ootmoedig, nederig.
Fleisch, (g. -es) n. vleesch. -bank, f. vleeschbank. -bruch, m. vleeschbruk. -brûke, f. vleeschnat. -en, v. a. ontvleschen; v. n. het vleesch kweten. -er, (g. -e) m. slagter, slager. -ern, adj. van vleesch, vleeschachtig. -eslust, f. vleeschgezindheid, begeerlijkheid van het vleesch. -farbe, f. vleeschkleur. -farben, *Fleischfarbig*, adj. vleeschkleurig. -fressend, adj. vleeschvretend. -gabel, f. vleeschvork. -geschuilet, f. gewel in het vleesch. -gewâche, n. vleeschgewas, uitwas van het vleesch. -haken, m. vleeschhaak. -hacker, -hauer, zie -er. -ig, adj. vleesig; lijvig, poeselig, vleeschachtig.

-icht, adj. gelijk vleesch. -kammer, f. vleeschkamer, rookkamer, vleeschzolder. -kloss, m. -klöschén, n. vleeschballetje, gehakt vleesch. -lake, f. pekkel van vleesch. -lich, adj. en adv. vleeschelijk, vleeschgeziind. -lickheit, f. vleeschlijkheid, vleeschgeziindheid. -made, f. vleeschmade. -messer, n. vleeschmes. -speise, f. vleeschspijze, van, met vleesch. -ständer, m. *Fleischfass*, n. vleeschkuip. -stock, m. vleeschblok. -suppe, f. vleeschsoep, soep van vleeschnat. -topf, m. vleeschpot, vleeschton. -wage, f. vleeschschaal. -warze, f. klier. -wunde, f. vleeschwond, opening in het vleesch. -wuret, f. vleeschwort.
Fleise, (g. -es) m. vlijt, naarstigheid, ijver. -ig, adj. en adv. vlijtig, naarstig, werkzaam.
Fleunen, v. n. i. enen schoven mond trekken; huilen; grijnen.
Fleischen, v. a. breed en plat slaan. *Die Zähne* -, met, op de tanden knarsen.
Fliboot, n. klein schip van niet meer dan 100 tonnen.
Flick(en, v. a. lappen, stoppen, verstellen, verbeteren; knoeijen. -en, zie -eret. -er, (g. -e) m. lapper; stopper; knoeier. -es, f. lapperij, stopperij; knoeierij. -inn, f. lapper, naaister. -stück, m. een lap, vod. -werk, n. lapwerk; het loon daarvoor. -wort, n. stopwoord.
Flickgans, f. eene halve gerookte *Fleder*, (g. -e) m. vlier. [gans.
Fliège, (pl. -n) f. vlieg; het visier aan eenen snaphaan. -n, v. n. s. vliegen. -nd, adj. en part. vliegend. -neideches, f. eene vergiftige vlieg, soort van kleine hagedis. -ngarn, n. net, vliegenkleed op een paard. -ngift, n. kobalt. -nklappe, -nklatsche, f. vliegenklap, vliegenklap. -nnetts, zie -ngarn. -nchrank, m. vliegenkank. -nchwamm, m. lorkenswam. -nchwarm, m. een swerm vliegen. -nwedel, m. vliegenklap.
Flië(en, v. n. s. vlieden, vlugten; mijden, schuwen. -kraft, f. middelpuntshuwende kracht.
Fliess, f. (pl. -n) vierkant verglaasd muursteentje.
Fliess, (g. -es, pl. -e) n. vlies. *Das goldene* -, het gouden vlies. -en, v. n. s. vlieten, vloeijen; voorbij smellen; v, vloeijen (van dingen, die voochten bij sich hebben en die van sich geven). -papier, n. vloeipapier. -wasser, n. loopend, vliegend water.
Fliete, (pl. -n) f. vlijm, lancet.
Fliëmmor, zie *Gliëmmor*. -n, v. a. blinken, glinsteren, schitteren.
Fliënder, m. (g. -e) een dun stukje metaal, vooral geel koper.
Fliënk, adj. en adv. flink, fraai, levendig, behendig.
Fliënte, (pl. -n) f. snaphaan, geweer. -nfeuer, n. vuur uit eenen snaphaan. -nkölle, m. de kolf van eenen snaphaan. -nkugel, f. geweerkogel, snaphaan kogel. -nlauf, m. de loop van eenen snaphaan. -nackst, f. lede, houtwerk van een geweer. -nacklose, n. het vuurslot aan eenen snaphaan. -nchwes, m. schoot met eenen snaphaan. -nstein, m. de vuursteen op eenen snaphaan.
Fliëger, -terer, (g. -e) m. fluisenaar. -pern, -terw, v. a. en n. imluisteren, in het oor zeggen.
Fliëtergold, n. klistergoud. -haube, f. vrouwenkapsel, met glinsterende plaatjes. -n, v. n. glinsteren, slikken. -staat, m. ijdele pronk, opschik. -werk, n. schoonschijn, valsche schijn. -woche, f. weck van vermaak, wittebroods
Fliëtlich, zie *Fittich*. [weck.
Fliëtbogen, m. pijlboog. -pfeil, m. pijl.
Flock(s, pl. n) f. -en, (g. -e) m. vlok; franje, kwast. -endelt, n. bod van wollen watten. -feuer, n. slikkend vuur. -icht, adj. gelijk vlokken. -ig, adj. vlokig. -seide, f. vlokzijde, rafelsijde. -suck, n. grof laken. -weise, adv. bij vlokken. -wolle, f. wollen watten.
Flock, (g. -es, pl. -öhe) m. vlooc. -öhetich, m. vloocsteek, vloocbet. -öhen, v. a. vloocijen, vloocijen vangen. -kraut, n. vlookruid, pernikkruid.
Flor, (g. -es, pl. -öre) m. floers, rouwband. -, (g. -es) m. bloei, bloesem; bloeiende staaf; fleur. -amor, m. amarant, sluweelbloem. -band, n. floerliat. -bände, f. rouwliat. -en, adj. van floers. -ett, (g. -es, pl. -e) m. floret, schermdegen. -etiband, m. floretlint. -etseide, f. floretsijde, grove zijde. -haube, f. floerskuif. -kappe, f. floerskap. -schleier, m. floersluijer. -caffran, m. wilde, bast aard saffraan, saffloers. -weber, m. floerswever.
Floes, (g. -es, pl. -esse) n. vlot, houtvlot op eene rivier of stroom. -e, (pl. -n) f. vin; stukje kurk, aan vischnetten, om die te doen boven

drijven. —*enreis*, m. rand van een vischnot, waaraan de stukjes kurk zijn. —*er*, (g. —e) m. —*fahrer*, —*herr*, —*mamm*, m. vlotter, vlotheer, vlotman.

Flaese, (pl. —n) f. vlot; in de mijnen, bak, om de bergafst in te wassen; in de smelterijen, steenen bak, om het tin vloeibaar te maken. —*en*, v. a. vloten; vloten, den room van de melk doen; *ein*-, inboezemen. —*hols*-, *hols*-, m. vlothoort.

Flossa, f. (pl. —n) *Flossfeder*, f. vin van eenen visch.

Flöte, (pl. —n) f. fluit. —*n*, v. a. op de fluit spelen, fluiten. —*nohrer*, —*smacher*, m. fluitenmaker. —*spießer*, —*spießer*, m. fluitor, fluitpeler. —*nsug*, m. het flajolet in een orgel.

Flott, adv. vlot. — *leben*, los leven.

Flott(e), (pl. —n) f. vlot, scheeps-vlot. —*sille*, f. kleine vlot.

Fläts, (g. —es, pl. —e) m. laag aarde.

Fluck, (g. —es, pl. —üche) m. vloek, vervloeking. —*en*, v. n. vloeken, kwaad wenschen, lasteren (*sinem.*) —*wärdig*, adj. vloekwaardig, verfoeilijk.

Flucht, f. vlugt; ruimte; lijn, rechte lijn, rij.

Flucht(en), v. a. wegvoeren, wegbrengen, v. n. 2, en *sich* —, v. r. vlugtan, de vlugt nemen; zijne toevlugt nemen. —*ig*, adj. en adv. vlugtend; swervend, dolend; onbestendig, lichtsinnig; vlug, vlugtig, ter loops. —*igheit*, f. vluigheid, lustigheid; veranderlijkheid; ver-gankelijkheid. —*ling*, (g. —r, pl. —e) m. vlugteling.

Flück, adj. vlug; manbaar, huwbaar.

Flug, (g. —es, pl. —äge) m. vlugt van eenen vogel; een troep vliegende vogels.

Flügel, (g. —e) m. vleugel, vlerk, wiek; klavier. —*adjutant*, m. vleugeladjutant, aide-de-camp. —*feder*, f. pen uit een slagwiek. —*mamm*, m. vleugelmaa. —*n*, v. a. met vleugels voorzien. —*perd*, —*ross*, n. vliegend, gevleugeld paard, Pegasus. —*thür*, f. eene vouwdeur, toelassende deur, porte brisée. —*werk*, n. het gevleugelte, vogelen.

Flügge, zie *Flück*.

Flug(hafer), m. wilde haver. —*mehl*, zie *Staubmehl*. —*sand*, m. stuifzand. —*schrift*, f. los stukje, klein geschrift, stukje van den dag.

Flugs, adv. fluks, straks, ras, haastelijk, aanstonds.

Flur, (pl. —en) f. vloer; vlakte; land. —*buch*, n. boek, waarin de landerijen zijn beschreven, schattingboek. —*en*, f. pl. landerijen. —*schäts*, m. bewaarder der landerijen.

Fluss, (g. —es, pl. —üsse) m. rivier, stroom; vloeijing; sinking. —*fisher*, n. sinkingkoorts. —*fisch*, m. rivier-visch. —*krabe*, m. rivierkreeft. —*perd*, n. seepaard, hippopotamus. —*pulver*, n. sinkingpoeder. —*wasser*, n. rivierwater.

Flüssig, adj. vloeijend, vloeibaar; aan sinkingen onderworpen, rhu-matiek, sinkingen veroorzakend. —*keit*, f. vloeibaarheid, de vloeijing; rhu-matisme.

Flüstern, zie *Flispern*.

Flüte, (pl. —n) f. fluit (een schip).

Fluth, (pl. —n) f. vloed; pl. golven. —*en*, v. n. *es* —*st*, de vloed komt.

—*seit*, f. het tij, vloeitijd.

Focke, (pl. —n) f. fok, fokseil. —*mast*, m. fokkemast. —*masteegel*, m. het zeil van den fokkemast.

Fohlen, zie *Füllen*.

Föhre, (pl. —n) f. forel.

Föhre, Föhre, (pl. —n) f. pijnboom.

Folge, (pl. —n) f. het gevolg, vervolg, volgroek, reeks; stel; uitslag; besluit, sluitrede, zinbesluit, gehoorzaamheid.

Folgen, v. n. 2, (*sinem*) volgen; opvolgen; gehoorsamen. —*ds*, adv. vervolgens, gevolgelijk; voorts.

Folg(erung), f. besluit, gevolg. —*essat*, m. gevolgtrekking. —*essit*, f. toekomende tijd. —*lich*, adv. bij gevolg, dus. —*sam*, adj. gehoorszaam, buigzaam. —*samkeit*, f. gehoorzaamheid. [boek in folio.]

Foliant, (g. —en, pl. —en) m. foliant.

Folie, (pl. —n) f. foelie, onderlegel.

Folio, *Buch* in —, zie *Foliant*. *Narr* in —, groote gek, gek in folio.

Folter, (pl. —n) f. —*bank*, f. pijnbank, pijniging, angst. —*er*, (g. —e) m. een pijniger, beulsknecht. —*n*, v. a. pijnigen, op de pijnbank uittrekken, kwellen. —*ung*, f. pijniging. —*schwäre*, f. pl. duimschroeven enz.

Fopp(en), v. a. foppen, gekschoren. —*erei*, f. fopperij, gekschoring.

Forderung(er), (g. —e) m. eischer; klag-er. —*n*, v. a. vragen, eischen, begeeren; vorderen, aanspraak maken; op iets. —*ung*, f. vordering, dagvaarding.

Förder(er), zie *Beförderer*. —*lich*, adj. nuttig, voordelig. —*n*, v. a. bevorderen, bespoedigen. *Sich* —, v. r. haast maken, vorderen, zich spoeden.

Forelle, (pl. —n) f. forelle.

Form, (pl. —en) f. vorm, gedaante; voorbeeld; wijze, manier. —*en*, v. a. vormen, eene gedaante geven, fatioeneren. —*enschneider*, m. vormmaker. —*erde*, f. aarde, om vormen van te maken. —*iren*, v. a. sie *Formen*. *Sich* —, v. r. sich in orde schikken (bij krijgslieden). —*irung*, —*ung*, f. vorming, fatioenering, bewerking, schikking. —*scheiden*, n. het snijden in hout. —*stich*, m. vormtafel. —*ular*, (g. —es, pl. —e) m. formulier, voorschrift. —*ularbuch*, n. formulierboek.

Formig, adj. in compos. vormig, eene gedaante hebbende. —*lich*, adj. en adv. behoorlijk, naar den vorm of de regelen, formeel, welgevormd. —*lichkeit*, f. behoorlijkheid, formaliteit.

Formäl, adj. zie *Formlich*. —*ien*, f. pl. gebruiken, plegtigheden, formaliteiten. [schrift.]

Formäl, (pl. —n) f. formulier, voor-
Formäl(eisen), n. sondeerijs. —*en*, v. n. navorschen, onderzoeken, vernemen (*nach*). —*er*, (g. —e) m. navorscher, onderzoeker, vernemer. —*ung*, f. navorsching, onderzoek.

Forst, (g. —es, pl. —örste) m. vorst, nok van een dak; woud, groot bosch. —*amt*, n. houtvesterschap, woudmeesterschap. —*beamte*, —*bediente*, m. opziener over een woud, bosch. —*dienst*, m. heerendienst in de wouden, bosschen; bediening bij een woud of bosch. —*lich*, adj. tot een woud behoorende. —*gerecht*, adj. bedreven in de woud- of boschstaken. —*gericht*, n. boschgerogt. —*geeset*, n. boschswet. —*haus*, n. woning van eenen houtvester. —*herr*, m. boschheer, eigenaar van een bosch. —*hüter*, —*knecht*, m. boschwachter. —*meister*, m. houtvester. —*ordnung*, f. —*recht*, n. wetten omtrent de bosschen en het wild, boschregt. —*schräiber*, —*verwalter*, m. boschhouder van hetgeen de bosschen aangaat. —*wesen*, n. saken, rakende de bosschen en het wild. —*wissenschaft*, f. boschkunde.

Forster, (g. —e) m. boschwachter, woudhoeder, houtvester. —*es*, f. gebied van eenen houtvester; deszelfs woning; desselfs bediening; samenkomst van een boschgerogt.

Fort, n. fort, forteroes, citadel.

Fort, adv. voort, verder, enz. Altscheidt. Vs. in Zmstg. gebruikte.

lijk. (By. *fortarbeiten*, voortwerken, enz.) De vorming der in beide talen eeuwendende smstgn, en die deselfde beteekenis aannemen, kan ook zelfs den aanvangs geen moeilijkheid veroorzaken, en zijn deselve daarom door ons achterwege gelaten.

Fort, adv. voort, verder; schielijk. -an, adv. voortaan, vervolgens.

Fortbettein, v. n. voortbedelen. *Sich* -, al bedelende verder komen.

Fortbrachen, v. a. zich bij aanhoudendheid bedienen van iets.

Fortdauer, f. aanhoudendheid, voortdoring. -nd, adj. gedurig, aanhoudend.

Forttailen, v. n. s. voortspoeden, voortsnellen, zich wegspoeden.

Forttaren, v. n. (auf sinen) overgaan bij erfenis.

Fortvaren, v. n. s. voortvaren; v. a. wegvoeren; met iets wegvoeren.

Fortvliessen, v. n. s. voortvloeijen; aanhouden met vloeijen.

Fortführen, v. a. wegbrengen, wegvoeren, wegleiden; schaken. -ung, f. voortzetting; wegvoering.

Fortgang, loop, voortgang.

Fortgeben, v. a. verder geven, overreiken, weggeven.

Fortgehen, v. n. s. voort-, verder) gaan; voortstreven, voorttrekken, voortvaren; slagen, vorderen. -d, adj. voortgaande, voortvarend.

Fort Helfen, v. n. (einem) weghelpen, in zijne vlugt behulpzaam zijn; voorhelpen, helpen, bijstaan.

Fortin, adv. vervolgens, voortaan, in het toekomstende.

Fortjagen, v. a. weggagen, voortjagen, doorjagen; jagen, voortzetten.

Fortkommen, v. n. s. wegkomen, ontsnappen; voortkomen, vorderen; voortkomen, slagen.

Fortkönnen, v. n. (met eene ontkenning) voort- of verder kunnen.

Fortlassen, v. a. laten gaan, niet tegenhouden; doen gaan, zijn afscheid geven, ontslaan.

Fortmarschieren, v. n. s. opmarcheren, wegmarcheren; den marsch voortzetten.

Fortmaaken, v. n. 1, weg moeten.

Fortpacken, sich -, v. r. zich wegpacken, het hazepad kiezen.

Fortpflanzung, f. voortplanting, voortteeling, aankweeking, verplanting.

Fortreisen, v. n. s. afreizen; zijne reis vervolgen.

Fortreisen, v. a. met geweld wegvoeren, medevoeren; schaken.

Fortsets, m. uitwas van beenderen (in de ontleedkunde).

Fortschaffen, v. a. wegbrengen, weg zenden.

Fortschieren, (sich) v. r. zich wegpakken, zich wegmaken.

Fortschiffen, v. n. wegvaren, wegzeilen; v. a. te water vervoeren.

Fortschissen, v. n. s. voortsnellen, voorbij snellen; met schieten aanhouden.

Fortschreiten, v. n. s. voortgaan, vorderen.

Fortschwimmen, v. a. wegdrijven.

Fortschwimmen, v. n. s. wegwommen; met zwemmen aanhouden.

Fortsegen, v. n. s. wegvaren, heen zeilen, van wal steken.

Fortsetzen, v. a. wegzetten; voortvaren, achtervolgen.

Fortsetzung, f. voortzetting, vervolg, achtervolging.

Fortspringen, v. n. s. wegspringen; aanhouden met springen.

Forttären, v. n. voortduren, aanhouden.

Fortwäsen, v. a. voortweten, voortrollen, weggrollen.

Fortweisen, v. a. den weg wijzen, afwijzen.

Fortwillen, v. n. voort willen, zijn best doen; voortkomen.

Fortwurzeln, v. n. aanhouden met wortels schieten; s. dieper wortels schieten.

Fossil, (g. -s, pl. -ien) n. dolfstof.

Fracht, f. vracht, last, lading; vracht (geld). -brief, m. vrachtbrief. -en, v. a. bevrachten. -gut, n. vrachtschip. -n. vrachtschip, koopvaardijship. -wagen, m. vrachtwagen.

Frack, (g. -se, pl. -e) m. overrok.

Fractur (buchstabe), m. -schrift, f. groote letter, schrift met groote letters.

Frage, (pl. -n) vraag. -n, v. a. vragen. -punkt, m. vraagpunt. -stück, n. vraagstuk. -weise, adj. vragenderwijze. -zeichen, n. vraagteeken (?)

Fragment, (g. -ss, pl. -e) n. fragment, stuk, deel.

Franciskaner, (g. -s) m. Franciskaner monnik. -sm, (pl. -en) f. Franciskaner nen.

Franco, adv. franko, vrachtvrij.

Frank, adj. -und frei, frank en vrij. -iren, v. a. frankeren, vrij maken; het port, de vracht betalen.

Franken, (pl. -n) f. franje. -sen, v. a. met franjes besetten, beleggen. -senmacher, m. franjemaker, franjeswever. -sicht, adj.

gelijk franjes. -sig, adj. vol franjes.

Franz (band), m. Franse hand. -brantwein, m. brandewijn. -brod, n. Fransch brood. -s, zie Franse. -fahrer, m. Franse koopvaarder. -geld, n. Franse munt. -obst, u. Franse vruchten. -osen, pl. Fransehen; venuspokken, venusziekte. -osenholz, n. pokhout. -sische, adj. Fransch. *Die französische Sprache*, de Franse taal. -wein, m. Franse wijn.

Frass, (g. -se, pl. -e) m. eten, vreten; gulsigheid; (in compos.) vraat.

Frässig, zie Gefrässig.

Fratt, adj. sich -reiten, sich eenen bikaars rijden.

Frats, (pl. -n) f. frats, bagatel, wisevasje. -ngesicht, n. leelijk mensch, meerkt, apengesigt.

Frau, (pl. -en) f. vrouw; jufvrouw; mevrouw. -enader, f. moederader. -enbalsam, zie Frauenminse. -enbild, n. portret, afbeeldsel van eene vrouw; vrouw. -enbruder, m. swager; karmeliter monnik. -eneis, zie Spieglestein. -englas, n. Moscovisch glas, Marienglas. -en-kloster, n. vrouwenklooster, nonnenklooster. -enleute, pl. vrouwen. -enminse, f. kruisemunt (kruid). -enperson, f. vrouwspersoon. -entag, m. vrouwendag, feestdag bij de R. C. -enseit, f. maandstonden, vloed, onpasselijkheden der vrouwen. -ensimmer, n. vrouw; vrouwelijk geslacht; vertrek der vrouwen.

Fräulein, (g. -e) n. wijffe. *Das Männlein und* -; het mannetje en het wijffe; freule, ongehuwde adellijke dame.

Frech, adj. en adv. stout, vermetel, verwaand, onbeschoft. -heit, f. verwaandheid, onbeschoftheid, stouthheid, vermetelheid.

Fregatte, (pl. -n) f. fregat.

Frei, adj. en adv. vrij; postvrij, gefrankeerd; opengevallen, openstaand, vacant; openbaar; veilig, zeker; vrijmoedig, vrij; goedwillig, ongebonden, los. -beuster, m. vrijbuitler, vrijroover, kaper. -brief, m. vrijbrief, privilege, ootrooi. -compagnie, f. eene vrije, uitgesochte compagnie. -corps, zie Freipartie. -denker, ens. zie Freigeist, enz. -eigen, adj. allodial, eigenerefolijk, onleenoortig. -fechter, m. schermer. -fram, f. barones. -gäbig, adj. en adv. milddadig, onbekrompen, mild. -gebüg-

heit, f. milddadigheid, onbekrompenheid. -*geboren*, adj. vrijgeboren. -*geist*, m. vrijgeest. -*geister*, f. vrijgeestorij. -*gelassens*, m. en f. vrijgelaten. -*gut*, n. vrij goed, bevoorrecht goed. -*kafen*, m. vrije haven. -*heit*, f. vrijheid. -*heitsbrief*, m. vrijbrief, voorrecht, privilege. -*herr*, m. vrijheer, baron. -*herrlich*, adj. dat eenen vrijheer, baron toekomt. -*herrschafft*, f. vrijheerlijkheid, baronie. -*lassung*, f. vrijlating, loslating, bevrijding. -*lich*, adv. zeker, wel is waar, voorwaar. -*machung*, f. vrijmaking, ontheffing. -*mann*, m. vrijman, bezitter van eene vrije boerderij. -*mawer*, m. vrijmetselaar. -*mawerari*, f. vrijmetselarij. -*müthig*, adj. en adv. vrijmoedig, onbeschoord. -*müthigkeit*, f. vrijmoedigheid, onbeschoordheid. -*partie*, f. kompanje vrijwilligers. -*sass*, m. bezitter van een vrijgoed. -*schule*, f. school van liefdadigheid; armoeshool. -*schütze*, m. vrijshutter. -*staat*, m. gemeenebest, vrije regering. -*stadt*, f. vrijstad. -*stätte*, f. vrijplaats, toevlugtsplaats. -*stunde*, f. vrij uur, snipperuur. -*the*, f. vrijrij. -*tisch*, m. vrije tafel, kost voor niet. -*willig*, adj. en adv. vrijwillig, ongedwongen. -*willige*, m. vrijwilliger. -*willigkeit*, f. vrijwilligheid. -*zettel*, m. vrijbrief.

Frei(en), v. n. vrijen, aanzook doen; v. a. trouwen. -*er*, (g. -e) m. vrijer, minnaar. *Auf Freiers Füßen gehen*, voornemens zijn om te trouwen. -*ersmann*, zie *Freier*; *Freiwerber*. -*erei*, f. vrijaadje, vrijrij. -*werber*, m. huwelijksaanzoeker, koppelaar, die voor een' ander vrijt.

Fremd, adj. en adv. vreemd, uitheemsch, onbekend; sonderling. -*artig*, vreemd, ongelijk van aard, dat van eenen anderen aard is. -*artigkeit*, f. ongelijkheid van aard. -*e*, f. vreemde plaatsen, landen. -*e*, -*ling*, (g. -s, pl. -e) m. vreemdeling; buitenlander.

Fress(begierde), f. vratigheid, gulsigheid. -*en*, v. a. vreten, opeten, gulsig eten, amullea; invreten, doorknaagen; opkroppen. -*er*, (g. -e) m. vreter, vraat, holdarm. -*eser*, f. brasserij, gesmuk; gulsigheid. -*eser*, -*kraketei*, -*sucht*, f. hondsghonger, onverschadelijke honger, oetkoorts. -*trog*, m. oet-trog, krib.

Frett, *Frottchen*, (g. -s) n. fret. *Fretzen*, v. a. opkweeken, mesten. *Freu*(de), (pl. -n) vreugde, blijdschap. -*denbessung*, f. vreugdebe(tu)gging, -drijf, -toonung. -*denfest*, n. vreugdefeest. -*denfeuer*, n. vreugdevuur, verlichting. -*denschret*, n. vreugdegeschreeuw, vreugdekreet. -*denleben*, n. gelukkig, vergenoegd, zalig leven. -*denlos*, adj. sonder vreugde. -*denmädchen*, n. een meisje van plezier, een gerijfelijk meisje, hoor. -*denmahl*, n. vreugdemaal. -*denreich*, -*denroll*, adj. vol vreugde, blijdschap. -*den thränen*, f. pl. tranen van vreugde, vreugdetranen. -*denssichen*, n. een teeken van blijdschap. -*dig*, adj. en adv. verheugd, vrolijk, blijmoedig. -*digkeit*, f. vreugde, vrolijkheid, blijmoedigheid.

Frewen, *sich* -, v. r. sich verheugen, verblijden.

Frend, (g. -es, pl. -e) m. vriend. -*in*, (pl. -en) f. vriendin. -*lich*, adj. en adv. vriendelijk, minzaam, liefstallig. -*lichkeit*, f. vriendelijkheid, minzaamheid, liefstalligheid. -*schaft*, f. vriendschap, maagschap, goedheid. -*schaftlich*, adj. vriendschappelijk; dat de familieaangaat. -*schaftselück*, n. een stuk, bewijs, blijk van vriendschap.

Frevel, (g. -e) m. wreveloghe, weerbarstige, boosdoener; kwaadaardig mpnuch, vermetels. -*elhaft*, adj. wrevelig, weerbarstig, vermetel. -*eln*, v. n. ondeugend, wrevelig, kwaadaardig zijn. -*elkhat*, f. vermetel bedrijf; misdaad, euveldaad. -*elsung*, f. lastertong.

Fried(e), (g. -ne) en, (g. -e) m. vrede. -*esfürst*, m. vredevorst. -*esbote*, m. vredegesant. -*esbruch*, m. vredebreuk. -*esrüchig*, adj. en adv. dat den vrede breekt. -*esfest*, n. vredefeest. -*esfeuer*, n. vredevuur. -*eshandlung*, f. vredeonderhandeling. -*esmensens*, f. medaille ter gedachtenis eens vredes. -*espräliminarien*, pl. vredesvoorwaarden. -*esrichter*, m. vrede-regter. -*esschluss*, m. besluit van vrede, vredestraktat. -*esstörker*, m. vredestoorder. -*esstag*, m. vrede(dag, ook verjaring daarvan). -*esstraktat*, -*esverdrag*, m. vredestraktat, vredeverdrag. -*esvoorschlag*, m. voerslag, voorstel van vrede. -*esritig*, adj. en adv. vreed-, verdraagszaam, vredelievend. -*esfertigkeit*, f. vreedzaamheid, verdraagszaamheid. -*lich*,

Friedsam, adj. en adv. vreedzaam, stil, bedaard; vredelievend. -*lieband*, adj. vredelievend.

Frieren, v. n. vriezen, bevrozen. *Es friert mich*; *mich friert*, ik ben koud.

Fries, (g. -es, pl. -e) m. baai; fries; eene platte vaas aan eenen pilaar.

Frisse, (g. -e) m. en n. roodvonk. *Frisch*, adj. en adv. frisch, koel; frisch, versch, nieuw, levendig, vrolijk. -*e*, f. frischheid, koelheid. -*en*, v. a. verfrischen, verkwikken; v. n. jongen werpen (van biggen). -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. jong wild varken.

Frisieur, (g. -en, pl. -e) m. kapper. -*iren*, v. a. frisieren, krullen; kappen. -*irkamm*, m. friseerkam. -*ur*, (pl. -en) f. haarkrulling, kapsel.

Frist, (pl. -en) f. bestemde tijd; uitstel, verlenging van tijd. -*en*, v. a. uitstel geven, verlengen. *Et nem das Leben* -, iemands leven sparen, verlengen. -*tag*, m. wapenschorsing. -*ung*, f. termijn, uitstel. - *des Lebens*, levensbehoud.

Frohsein, m. vrolijkheid.

Froh, adj. en adv. blij, verheugd. -*locken*, v. n. juichen, opspringen, in de handen klappen van vreugde. -*locken*, (g. -e) n. gejuich, verheugd opspringen. -*n*, (g. -es, pl. -e) m. geregtedenaar; heeren-dienst. -*nacker*, m. akker, waar van heerendiensten moeten gedaan worden. -*ne*, (pl. -n) *Froharbeit*, f. Frohdienst, m. dienstbaarheid, heerendienst. -*nbar*, adj. dienstplichtig. -*nbauer*, m. dienstplichtige boer. -*nbothschaft*, f. boodschap om niet. -*nfaeten*, pl. kwa-tertemper. -*nfeite*, f. koker. -*nfrei*, -*nlos*, adv. vrij van heeren-diensten. -*nfuhrer*, f. dienstvracht. -*ngut*, n. goed, dat aan heerendiensten onderhevig is. -*nleh*, n. dienstbaar leed. -*nleichnamfest*, n. H. Sacramentsdag. -*nvugt*, m. opziener over de heerendiensten.

Frohlich, adj. en adv. vrolijk, blij, blijmoedig. - *und guter Dinge sein*, vrolijk en welgemoed zijn. -*lichkeit*, f. vrolijkheid, blijdschap, blijmoedigheid. -*nen*, v. n. heerendiensten doen. -*ner*, (g. -e) m. die heerendiensten doen moet.

Fronm, -*ömmen*, -*ömmet*, adj. en adv. room; getrouw; deugdsam, braaf, goed; vriendelijk. -*ömmel*, f. schijnheiligheid. -*ömmeln*,

v. n. den schijnheiligen spelen. -*ommen*, v. n. ongebr. baten, helpen. -*ommen*, n. ongebr. baat, nut, voordeel. -*ommgteit*, f. vroomheid, godzaligheid, deugd; vriendelijkheid. -*ommler*, (g. -e) -*ommling*, (g. -es, pl. -e) m. schijnheilige.

Fronst, (pl. -n) voorgevel, voorhoofd; front (van een leger). - *warsch*, front maken.

Frosch, (g. -es, pl. -sches) m. vorsch, kikvorsch. -*epig*, m. waterrepp. -*laich*, m. teekaad van kikvorschen.

Frost, (g. -es, pl. -ests) m. vorst, groote koude. -*beule*, f. gewel, door koude veroorzaakt. -*ig*, adj. en adv. koudelijk; rillig; onverschillig.

Frußlein, -*sten*, v. n. zacht vriesen; huiverig zijn. -*ling*, (g. -e, pl. -e) m. een, die huiverig, koudachtig is.

Frucht, (pl. -ächte) f. vrucht; fruit; ooft; inkomen, winst, voordeel. -*bar*, -*tragend*, -*bringend*, adj. en adv. vruchtbaar, vruchtdragend, vruchtvoortbrengend, voordeelig, nuttig. -*barkheit*, f. vruchtbaarheid; nut, voordeel. -*baum*, m. vruchtboom. -*bedältiss*, (pl. -e) n. klokhuiz, klokhuisje; saadhuisje. -*boden*, -*speicher*, m. korensolder. -*en*, v. n. baten, nutten, gedeijen. -*feld*, n. gebouwd, besaaid land. -*garten*, m. boomgaard, booggaard. -*ghäuse*, f. sar, waarin het zaad is; hulse, zaadvlies. -*göttinn*, f. Ceres (bij de Heidenen). -*kändler*, m. korenkooper. -*horn*, n. hoorn des overvloed. -*korb*, m. fruitmandje. -*los*, adj. en adv. vruchteloos, nuttelos. -*sporre*, f. verbot wegens den in- en uitvoer van granen.

Früchte, f. pl. granen, veldgewassen.

Früh, adj. en adv. vroeg. -*arbeit*, f. morgenwerk. -*s*, f. In der -, vroeg, des morgens vroeg. -*gebt*, n. morgengebod. -*geburt*, f. onvoldragene vrucht. -*jahr*, n. lente, voorjaar. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. lente. -*lingsblum*, f. lentebloem. -*lingsmonat*, m. lentemaand, Maart. -*lingzeit*, f. lentetijd, voorjaar. -*maäl*, n. morgenmaal, ontbijt. -*messe*, f. vroegmis, eerste dienst. -*mette*, f. de morgengesangen der kloosteringen. -*morgens*, adv. des morgens vroeg. -*obst*, m. vroeg ooft, vroegtijdige vruchten. -*predigt*, f. vroegpredikatie. -*saat*, f. de eerste zaaiing, het eerste zaad.

-*stück*, n. ontbijt, morgenmaal, boterham. -*stücken*, v. n. ontbijten. -*stunde*, f. morgenuur. -*zeitig*, adj. en adv. vroegtijdig; niet voldragen.

Fuchs, (g. -es, pl. -sches) m. vos, vossenvel; vos (paard); listige man, vos; iemand nu vrosachtig haar, vos; nieuweling, jonge student; gem. w. goudstuk (wegens de kleur). -*balg*, m. vossenvel. *Den* -*streichen*, iemand vloeijen, mel oogmerk, om hem te bedotten; oogdieneu. -*bau*, m. -*grube*, -*höhle*, f. -*loch*, n. vossenhol. -*eisen*, n. ijsjer om vossen te vangen, vossenval. -*icht*, adj. vrosachtig; naar eenen vos ruikende. -*jagd*, f. vossenjagt. -*pelz*, m. vossenbont, vossenvoer. -*prallen*, n. wippen (seker spel, waarbij vier personen een' deken, of iets dergelijks vasthouden, en iemand daarin omhoog werpen, en dan weder opvangen). -*roth*, adj. vrosrood, vrosachtig. -*schwanz*, m. vossenstaart. -*schwänzen*, v. n. vloeijen, pluimatrijken, sikfloojien. -*schwänzer*, *Fuchschwänzerin*, f. vleijer, vleiester, pluimatrijker, pluimatrijker, sikfloojer, sikflooiester. -*schwänzeret*, f. vleijerij, pluimatrijkerij, sikfloojerij. -*schwänzerich*, adj. vloeijend, pluimatrijkend, sikfloojend. -*sucht*, f. -*übel*, n. siekte der vossen, waarbij hun het haar uitvalt.

Füchlein, v. n. op de vossen jagt gaan; naar eenen vos ruiken.

Fuchtel, (pl. -n) f. degen; slag met de platte kling. -*n*, v. a. en v. n. vechten, scherpen; met den degen slaan. *Sich herum* -, scherpen, vechten.

Fuder, (g. -e) n. voeder; last, vracht, vagnovol, voeder (groot wijnvat).

Fug, (g. -es) m. regt, billijkheid, betamelijkheid. -*e*, (pl. -n) f. voeg, naad, samenvoeging. -*los*, adj. en adv. onregtmatig, onbillijk.

Fügobank, f. kuipers schaafbank, waarop men de duigen strijkt. -*en*; v. a. voegen, lassoeh, hechten, beschikken. -*lich*, adj. en adv. gevoegelijk, voegzaam, geschikt. -*wag*, f. voeging, lassoehing, samenvoeging; gebeurtenis; noodlot; voorsienigheid, beschikking der voorsienigheid.

Fühbar, adj. en adv. gevoelig, voelbaar, tastbaar. -*barkheit*, f. gevoeligheid; bevattelijk, -tastbaarheid. -*en*, v. a. voelen, bevoelen, betas-

ten; gevoelen, begrijpen. -*en*, n. het gevoel. -*horn*, m. horente van de gekorvene diertjes, veelhoren. -*los*, adj. en adv. gevoelloos, zonder gevoel. -*losigkeit*, f. gevoelloosheid. -*laden*, m. sie. -*spitze*, -*spitze*, f. veldraad aan de hoofden van sommige diertjes, haard der visschen.

Führ(e), (pl. -n) f. rijtuig, waartig; vracht (soo wel het geladene, als het leen daarvoor). -*knecht*, m. rijkknecht, voersmannknecht. -*loste*, m. pl. voerlieden. -*lohn*, m. voerloon, vracht, loon. -*mamm*, m. voerman. -*mannskiel*, m. voersmannkiel. -*wagen*, m. wagen, boerenwagen; rijtuig. -*weg*, m. rijweg, groote weg. -*werk*, n. rijtuig, wagen, kar, ens.

Führband, n. leiband. -*en*, v. a. voeren (in alle beteekenissen); geleiden. -*er*, (g. -e) m. aanvoerder, leider, leidman, bestuurder. -*erinn*, (pl. -en) f. geleidster, leidsvrouw, bestierster. -*wag*, f. voering, leiding, waarneming, bestiering.

Fülle, f. volheid, overvloed; vulsel. -*en*, v. a. vullen, opvullen, aanvullen. -*er*, (g. -e) m. vuller, lakenvuller. -*erde*, f. vollersaarde; aarde om aan te vullen. -*haar*, n. vul-, koe) haar, ens. om mede te vullen. -*horn*, n. horen des overvloed. -*wag*, f. vulling; aan-, opvulling; paanel eener deur. -*sel*, (g. -e) n. vulsel. -*wort*, n. stopwoord.

Füll(en), (g. -e) m. vullen, jong paard. -*en*, v. n. 1, vullen, een vullen ter wereld brengen.

Füllmaand, m. (g. -en) fondement, grondslag van een gebouw.

Fund, (g. -es, pl. -ände) m. vond (in alle beteekenissen). -*geld*, n. belooning voor dengenen, die iets, dat verloren was, wederbrengt.

Fünf, adj. vijf. -*e*, (pl. -n) de vijf. -*eck*, n. vijfhoek. -*schig*, adj. vijfhoekig. -*er*, (g. -e) m. sie *Fünfs*. -*erlei*, adj. vijfderlei, vijftioortig. -*fach*, -*fältig*, adj. en adv. vijfvoudig. -*fingerkraut*, n. vijfvingerkruid, vijfblad. -*te*, *de*, adj. vijfde. -*tel*, (g. -e) n. vijfde deel. -*tene*, adv. ten vijfde. -*tehalb*, adv. vijfde half. -*zehn*, adj. vijftien. -*zehn*, n. adj. vijftiende. -*zig*, adj. vijftig. -*zigertei*, adv. van vijftig soorten, vijftigderlei. -*siger*, (g. -e) m. man van vijftig jaren, vijftigjarige, vijftiger. -*sigete*, adj. vijftigste.

Funks, (g. -ne, pl. -n) -n, (g. -e) m. vonk, sprank. -in, v. n. vonkelen, schitteren. -sineu, *Funkelnagelsineu*, adj. spikspilternieuw, vonkelnieuw, nagelnieuw.

Funkchen, (g. -e) n. een vonkje.

Für, praep. die den acc. regeert, voor. [der.]

Fürbasse, adv. veroud. voortaan, *Fürbitte*, f. voorbede. -*bitter*, m. voorbidder.

Furche, (pl. -n) f. voor, akkervoer. -n, v. a. 1, voren met den ploeg maken, akkervoren maken.

Furcht, f. vrees, schrik. *In -setzen*, vrees aanjagen. -*bar*, adj. vreeselijk, ijsselijk. -*barkst*, f. vreeselijkheid, ijsselijkheid. -*los*, adj. en adv. onbeschroomd, onbevreesd. -*loegkist*, f. onbeschroomdheid, onbevreesdheid. -*sam*, adj. vreesachtig, vervaard; blooartig. -*samkeit*, f. vreesachtigheid, vervaardheid, blooartigheid.

Fürcht(en), v. a. vreesen, schroomen, ontzien, duchten. -*erlich*, adj. en adv. schroomelijk, vreeselijk, geducht; ijsselijk, afschuwelijk.

Furie, (pl. -n) f. furie; razernij, woede, drift.

Fürjast, adv. thans, tegenwoordig.

Fürjast, adv. *Mit etwas -nehmen*, iets voor lief nemen, zich laten welgevallen.

Fürjast, (g. -e, pl. -e) n. iets dat ingelegd wordt. -en, v. a. inleggen.

Furnierte Arbeit, ingelegd schrijnwerk.

Fürs, (*für das*) voor dat, het.

Fürsprache, f. voorspraak. -*sprach*, m. sie *Fürsprache*.

Fürst (g. -en, pl. -en) m. vorst, prins. -*bank*, f. bank, waarop de vorsten, op den rijkdag, zitten, vorstenbank. -*ehaus*, n. vorstelijk huis. -*enndässig*, adj. dat eenen vorst voegt of waardig is, vorstelijk. -*erath*, m. het collegie der vorsten op eenen rijkdag. -*eracht*, n. regt der vorsten. -*erstand*, m. waardigheid van eenen vorst; de vorstelijke stand. -*enthum*, (g. -e, pl. -ümer) n. vorstendom. -*inn*, (pl. -en) f. vorstin. -*lich*, adj. en adv. vorstelijk, van den vorst, als een vorst.

Furt, *Furth*, (pl. -en) f. waadbare plaats, ondiepte (in eene rivier).

Fürwahr, adv. voorwaar, zekerlijk, inderdaad.

Fürwort, n. voorspraak; voornaamwoord (in de spraak.)

Furs, (g. -es, pl. -ürse) m. peep, veest, wind. -en, v. n. poepen, eenen wind laten.

Fusel, (g. -e) m. slechte brandewijn, jenever, foesel.

Fuss, (g. -es, pl. -üsse) m. voet; poot. -*ballen*, m. bal van den voet. -*biege*, f. bovenste van den voet. -*voetbuiging*. -*beden*, m. vloer. -*eißen*, n. voetangel; boeijen, kluiseren (aan de voeten). -en, v. n. staan. *Auf etwas -*, zich op iets verlaten. -*fall*, m. voetval. -*fällig*,

adj. geknield. -*gänger*, m. voetganger, soldaat te voet. -*gestell*, n. voetstuk. -*gicht*, f. het voetneuvcl, licht in de beenen. -*knacht*, m. soldaat te voet, voetvolk. -*punkt*, m. voetpunt, nadir, of laagste punt van den gesigterder. -*schemel*, m. voetbankje. -*socle*, f. sok. -*sohle*, f. voetsool. -*stapf*, m. voetstap, voetspoor. -*steige*, *Fußweg*, m. voetpad. -*stoss*, m. schop met den voet. -*wärmer*, m. stoof, tonnetje, flesch met warmwater. -*werk*, n. kousen en schoenen, voeten. -*zohel*, f. teem, teen.

Füßig, adj. in samenst. met voeten, vochtig. *ling*. (g. -es, pl. -e) m. voet eener kous.

Fuste, f. soort van schip.

Futter, (g. -e) n. voering, overtrek, voeder, voedsel. -*al*, (g. -es, pl. -e) n. overtrek, koker. -*bank*, f. snijktijd (waarin men het voeder snijdt). -*hemd*, n. hemdrok. -*klänge*, f. snijmes, om voeder te snijden. -*leinwand*, n. linnen om te voeren. -*taffel*, m. zijde tot voering.

Fütterer, (g. -e) m. voederbesorger, leverancier. -*kasten*, m. voederkist, haverkist. -n, v. a. voeren (een kleeid). -n, v. a. en v. n. voeden, voedsaam zijn. -*sack*, m. voedersak, haverzak. -*schwings*, *Fütterwägen*, f. wagen, mandje om haver te wannen. -*strok*, n. haksel, gehakt stroo. -*ung*, f. voering; het voederen.

G.

GAB

Gabe, (pl. -n) f. gave, gift, geschenk, saamoese, liefdegift; dosie (bij apothekers); talent, bekwaamheid, gave, begaafdheid; impost; (in de zoutkeeten) eene sekere hoeveelheid van zout water.

Gabel, (pl. -n) f. gaffel; vork; top van eenen rank aan wijngaarden, ens. waarmede zij zich vasthecht. -*slanker*, n. vertuiniker; anker aan gebouwen. -*elderichsel*, f. dubbele disselboom, waarin één paard gaat. -*slidmig*, adj. gaffelvormig, geopleten. -*elgehörn*, n. de horens van een hert, wanneer deselve gaffelvormig zijn. -*elkirsch*, *Gabler*, (g. -e) m. hert, met gaffelvormige horens. -*ehels*, n. (in *Schiffen*) kromheut, knietje. -*elicht*,

GAC GAL

adj. gaffelvormig. -*stig*, adj. gaffels hebbende. -*slinke*, f. tand eener gaffel of vork. -*swagen*, m. een wagen met eenen dubbelen disselboom.

Gackeln, **Gaksen**, v. n. kakelen.

Gacksen, v. n. kakelen.

Gaffen, v. n. gapen, staan klyken met den mond open.

Gagath, (g. -es, pl. -e) m. git.

Gäh, enz. zie *Jäh*, enz.

Gähaffe, m. gaper. -en, v. n. geuven, gapen. -er, m. gaper.

Gähr, *botlich*, m. gistkuip, kuip om het bier te laten gisten. -e, f. gisting; gist. -en, v. n. gisten.

Galander, (g. -e) m. kalander, korenwurm; leeuwvrik. [een hof.]

Galatag, m. gala- of feestdag aan

GAL

Galeasse, (pl. -n) f. galjas, groote galci.

Galeere, (pl. n. f. galci: -*enklave*, m. galcielaaf, galcihoef. -*envoigt*, m. bevelhebber over de galciboeven.

Galeone, zie *Galione*.

Galeote, (pl. -n) f. galjoot.

Galgen, (g. -e) m. galg. -*friet*, f. kort uitstel. -*hols*, n. galgenhout. *Er ist so falsch wie -*, hij is een Judas. -*mässig*, adj. van de galg; de galg verdienende. -*strick*, m. galgenstrop; dougniet.

Galimatias, m. wartaal.

Galappfel, m. galnoot.

Gal, (le, f. gal; *voller -*, galachtig. -*ten*, v. a. de gal uitdoen; met galnooten toebereiden. -*lambitter*, adj. soe bitter als gal. -*lambiss*, f. gal-

blaas. -*lenfieber*, n. galcoorts. -*lenstein*, m. steen in de galblaas. -*lensucht*, f. galziekte. -*lensuchtig*, adj. galzuchtig; oplopend, driftig. -*licht*, adj. galachtig. -*sucht*, -*süchtig*, zie *lensucht*. -*lensuchtig*.
Gällen, v. a. klinken, weergalmen, tuiten.
Galleote, *Gallote*, zie *Galeote*.
Gallerie, f. gelei.
Gallion, (g. -*es*, pl. -*e*) m. galjoen, snuit van een fregat.
Gallione, (pl. -*n*) f. galjoen, galei.
Gallische, *Gallische*, (pl. -*n*) f. klomp, houtsblok, overschoen.
Galmei, (g. -*es*, pl. -*e*) m. kalamijnsteen.
Galone, (pl. -*n*) f. galon, boordsel.
Galopp, (g. -*es*, pl. -*e*) m. galop. -*iren*, v. n. galopperen.
Gamarchen, pl. slopkousen.
Gäm(e), (g. -*s*) m. moedwil. -*lick*, onbhagelijk. -*lickheit*, f. onbhagelijkheid.
Ganasse, (pl. -*n*) f. onderste kakehen der paarden.
Ganerbe, *Miterbe*, m. medeërigenaam.
Gang, (g. -*es*, pl. -*änge*) m. gang; schrede, tred; baan; wandeling; buis, geleider, kanaal; steeg, steegje; visite (van eenen geneesheer); loop (eener zaak); galerij; ader (in eene mija). -*bar*, adj. aa adv. gangbaar; bezocht; altrek hebbende. -*barkeit*, f. gangbaarheid; het altrek hebben. -*haft*, *Gangweise*, adj. in aderen.
Gänge, adj. -*und gebe*, gaaf en goed, gangbaar, in trek.
Gängelband, n. leiband. -*n*, v. a. leiden (bij eenen leiband). -*wagen*, m. loopwagen.
Gans, (pl. -*änse*) f. gans.
Gänse(augen), (pl.) aanhalingssteekenen, guillemets. -*büms*, f. made-lisje. -*diestel*, f. wilde latuw. -*löffel*, m. hoelmeesters' werktuig, om den steen uit de blaas te nemen. -*rick*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. waard, mannik'jesgans; zijverkruid. -*spiel*, n. gansbord. -*wein*, m. wator.
Gant, (pl. -*en*) f. openbare verkooping, auctie.
Ganz, adj. adv. gansch, geheel. -*e*, (g. -*n*) n. geheel.
Gar, adj. adv. gar; gereed; seer, ten uiterste; volstrekt.
Garau, n. *Eisem das -machen*, iemand er glad afhelpen.
Garbe, (pl. -*n*) f. schoof, garf. -*näbinder*, m. (koren schoven) binder.
Gärke(n), v. a. (leder) bereiden, loof-

jen, roesen, afkloppen. -*r*, (g. -*e*) m. looijer. -*rei*, (pl. -*en*) f. looijerij.
Garde, (pl. -*n*) f. wacht, garde. -*derobe*, (pl. -*n*) f. kleederkast, alle kleederen. -*dian*, m. gardiaan, opperste van een klooster. -*kuck*, (pl. -*üche*) m. gaarkok. -*küche*, f. gaarkeuken.
Gardine, (pl. -*n*) f. gordijn. -*netstange*, f. gordijnroede.
Garmondletter, f. garmondletters (bij boekdrukkers).
Garn, (g. -*es*, pl. -*e*) n. garen; net. -*gabel*, -*stange*, stok om het net te houden. -*spule*, f. garenklos, spinrok. -*stück*, n. stuk garen. -*wesber*, m. linnenwever. -*winde*, f. haspel.
Garnale, (pl. -*n*) f. garnaal.
Garstig, adj. en adv. vuil, morsig; leelijk, mismaakt; schandelijk, vuil; boos, ondeugend. stout; bedorven, garstig. -*keit*, f. vuilheid, enz.; leelijkheid; garstigheid, geelheid, mufte smaak aan het spek.
Garten, (g. -*s*, pl. -*ärten*) m. hof, tuin. -*arbeit*, -*bau*, f. tuinwerk, tuinbouw, tuinarbeid. -*beer*, n. tuinbed. -*haus*, n. tuinhuis. -*gewächse*, moeskruiden. -*messer*, n. snoeimees.
Gärk(che)n, (g. -*e*) n. tuimije. -*ner*, (g. -*s*) m. tuinman. -*nerst*, f. tuinbouw. -*nerian*, (pl. -*en*) f. tuinmansvrouw.
Gas, (g. -*es*) n. gas, luchtstof.
Gäsch(en), v. n. gisten; schuimen. -*t*, (g. -*es*) m. gest, gist; schuim.
Gäpse, (pl. -*n*) f. twee handen vol. in sommige streken eene gups vol.
Gasse, (pl. -*n*) f. straat. *Gassenlaufen*, door de spitroede loopen. -*nubde*, *Gassenjunge*, m. straatjongen. -*nauer*, m. *Gassenlied*, n. straatliedje, straatdeuntje. -*nure*, f. straathoer, allemaashoer, gemeene hoer. -*nkehrer*, m. straatveger. -*nkoth*, m. slijk, modder op de straten. -*nlaufen*, n. straatlijpen; het loopen door de spitroede. -*nrinns*, f. goot, die lang, door de straat loopt.
Gäsehen, *Gäselin*, (g. -*ne*) n. straatje, steegje.
Gast, (g. -*es*, pl. -*äste*) m. gast; vreemdeling; gast, klant (in eene herberg of kroeg). -*best*, n. een bed voor vreemdelingen, logeerbed. -*s*, f. *Zu -bitten*, te eten noodigen. -*strei*, (pl. -*en*) f. gasterij, gastaal. slempmaal. -*freund*, m. gast, vreemdeling; huisvriend.

-*frei*, adj. en adv. gastvrij, herbergzaam. -*freiheit*, f. gastvrijheid, herbergzaamheid. -*geber*, *Gasthalter*, m. waard, kastelein, hospes. -*gebot*, n. feest, gastaal. -*haus*, n. herberg, hotel; ordinaris, opene tafel. -*herr*, m. gastheer; hij, die een gastaal geeft, traktaat, -*hof*, zie *Gasthaus*. -*iren*, v. n. gastrener, te gast gaan, smullen; v. a. onthalen, eene maal-tijd, een feest, gastaal geven. -*kleid*, n. feestkleed. -*mahl*, n. gastaal. -*predigt*, f. predikatie door eenen vreemdeling. -*recht*, m. gastrecht, gastvrijheid. -*rolle*, f. rol, die door eenen vreemdeling gespeeld wordt. -*stube*, f. *Gaststimmer*, n. kamer voor gasten of vreemdelingen; eetsaal in eene herberg. -*wirth*, m. herbergier, waard; tafelhoud. -*wirthin*, f. waardin, tafelhoudster.
Gäten, v. a. wieden, uitoeijen.
Gat(e), (g. -*en*; pl. -*n*) m. echtgenoot, gemaal, man. -*en*, v. a. vereenigen, paren, bijeenvoegen; sorteren. *Sich -*, v. rec. paren. -*ism*, (pl. -*en*) f. echtgenoot, gade, gemalin, vrouw.
Gatter, (g. -*e*) m. traliendeur, traliëvenster, enz. traliën; raam. -*thor*, m. traliëpoort. -*thür*, f. traliëdeur. -*werk*, n. traliëwerk.
Gattern, v. a. vergaderen. - . zie *Gistern*. [slacht.
Gattung, (pl. -*en*) f. soort, ras; geslacht. (g. -*es*, pl. -*e*) m. oud v. land, landstreek, provincie, gewest, district. -*diel*, m. gauwdfiof.
Gauch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. melkbaard, lafbek; dwaas. -*haar*, n. het eerste haar van den baard, vlasbaard.
Gaudern, v. n. een geluid maken, kaken (als een kalkoesche haas).
Gauk(e), (g. -*a*) m. goochelarij, trek. -*slei*, (pl. -*en*) f. goochelarij, behendigheid. -*sthaft*, *Gauklicht*, *Gaukierisch*, adj. en adv. goochelend, bedriegelijk, behendig; kluchtig, aardig. -*ism*, v. n. goochelen, -*slmännchen*, n. eene figuur of pop, met lood van onder, zo dat zij, hoemen se moge bewegen, altijd regt op komt te staan; goochelpopje. -*slpossen*, f. pl. goochelarij, behendigheden, hocus pocus. -*slspiel*, n. goochelspel. -*sltasche*, f. goocheltas. -*slwerk*, n. goochelwerk. -*ler*, (g. -*a*) m. goochelaar.
Gaul, (g. -*s*, pl. -*e*) m. paard.
Gaumen, (g. -*e*) m. verhemelte, gehemelte (de mond).

Gauner, (g, -e) m. bedrieger, schurk, schelm. -*bande*, f. -*gelag*, n. bendende landloopers, bedriegers of gauw-dieven.

Gaupe, (pl. -n) f. dakvenster.

Gautsch (*brott*, n. koetsbret. -en, v. a. koetsen (bij papierm. het vel papier van den vorm op een vilt drukken). -er, (g. -e) m. koetsier. -*erbank*, m. koetsstoel (plaats, waar de koetsier zit), bok.

Gaze, f. gaas.

Gazelle, (pl. -n) f. gazelle, antilope (seker dier).

Gazette, (pl. -n) f. nieuwblad, nieuwspapier, courant.

Gadder, (g. -e) n. alle aderen; alle spieren of pesen.

Gaas, (g. -e) n. aas, lokaas, lokspijs.

Gebäck, (g. -es, pl. -e) n. baksel, zoo veel brood als men te gelijk bakt. -*mes*, n. gebak.

Gebalg, (g. -e) n. het vechten, slaan in het honderd.

Gebälk, (g. -es) n. de gesamenlijke balken van een huis.

Gebammel, *Gebaumel*, (g. -e) n. geheijer.

Gebär (*en*, v. a. baren, ter wereld brengen; voortbrengen, verwekken, veroorzaken. -*erin*, (pl. -en) f. vrouw in barennoed, kraamvrouw. -*mutter*, f. baarmoeder. -*stuhl*, m. kraamstoel.

Gebäude, (g. -e) n. gebouw.

Gänge, adj. *Gänge und -e*, zie *Gänge*.

Gebaine, (g. -es) of *Gebaine*, n. gebante, beenderen.

Gebelfer, (g. -e) n. gejang, gekef (van honden, ook fig.).

Gebell, (g. -e) n. gebel.

Geben, v. a. geven; oversetten. -r, (g. -e) m. gever.

Geberd (e, pl. -n) f. gebaarden; houding; gelaat. -en, *vich* -, v. r. zich gedragen, aanstellen. -*enknus*, f. kunst om door zijne gebaarden de handelingen van eenen anderen na te bootsen. -*wag*, f. gedrag.

Gebet, (g. -es, pl. -e) n. gebed.

Gebiet, (g. -es, pl. -e) n. al wat tot een volledig bed behoort.

Gebetel, (g. -e) n. gebedel, bedelen.

Gebiet, (g. -es, pl. -e) n. gezag, heerschappij; gebied, district, gebied, vak. -en, v. a. gebieden, bevelen; regeren. -er, (g. -e) m. meester, opperste; bevelhebber. -*erin*, (pl. -en) f. meesteres, bevelvoersster. -*erisch*, adj. en adv. gebiedende, bevelend, meesterachtig.

Gebide, (g. -e, pl. -e) besid-

werk, eenig werk van eene beledende kunst.

Gebinde, (g. -s, pl. -e) n. bosje, streng, strengelje; gebindte; hoepels van een vat.

Gebirg (e, (g. -e, pl. -e) n. gebergte. -er, (g. -e) m. bergbewoner, hooglander. -ig, adj. bergachtig. -*isch*, adj. die, of dat op eenen berg woont, of gelegen is.

Gebiss, (g. -es, pl. -e) n. gebit, (tanden); gebit, dat men een paard in den bek doet, ook bit.

Geblass, (g. -e) n. geblas.

Gebläse, (g. -e) n. blaasbalk.

Geblämt, adj. gebløemd.

Gebüt, (g. -es) n. de geheele menigte bloeds in het menschelijk ligchaam; maagschap, verwantschap.

Geboren, part. (von *Gebären*) geboren, van geboorte.

Gebot, (g. -es, pl. -e) n. gebod, bevel.

Gebörme, (g. -e) n. boord, zoom, rand.

Gebrauch, (g. -es, pl. -äuche) m. gebruik, gewoonte; mode, manier, wijze. -*auchen*, v. a. gebruiken, aanwenden; noodig hebben, zie *Brauchen*. -*äwchlich*, adj. en adv. gebruikelijk, gewoon.

Gebäude, (g. -e) n. brouwsel.

Gebrause, (g. -e) n. bruisen.

Gebrechen, v. imp. ontbreken. *Es gebriecht*, het ontbreekt.

Gebreuch (en, (g. -e) n. gebrek, behoefte, onvolmaaktheid, zwakheid. -lich, adj. en adv. gebrekkig, zwak, gebrekkelijk; lam. *Er ist* -, hij is gebrekkig. -lichkeit, f. gebrek, zwakheid, gebrekkelijkheid, lamheid.

Gebüder, m. pl. broeders, gebroeders.

Gebühr, (g. -e) n. gebul; geloei.

Geburme, (g. -e) n. gebrom, gegons.

Gebühr, (pl. -en) f. pligt; loon; betaalmolijheid. -en, v. n. behooren, betamen, voegen, passen. -end, -lich, adj. behoorlijk; gevoegelijk, schikkelijk.

Gebund, (g. -es, pl. -ünde) n. hos (stroo, enz.).

Gebürge, zie *Gebirge*.

Geburt, f. het baren, verlossen, barenanoed; geboorte; afkomst; geslacht; begin, aanvang. -*arbeit*, f. poosen der kraamvrouwen; barenanoed. -*brief*, m. bewijs van eene wettige geboorte. -*sfaat*, n. verjaardag, geboortedaet. -*ghied*, n. teeldeel, schaamdeel. -*sliefer*, m. vroedmeester. -*sküffe*, f. het verlossen, de hulp bij de verlossing. -*sjahr*, n. geboortejaar. -e

maal, n. moedervlek. -*sort*, m. geboorteplaats. -*register*, n. stamboek, geslachtregister. -*schermerzen*, -*wehen*, smarten der moeder bij de bevalling. -*stادت*, f. geboorteplaats. -*stern*, m. ster, onder welker invloed, gelijk men meende, iemand geboren werd. -*stuhl*, m. kraamstoel. -*stunde*, f. uur der geboorte, geboortuur. -*sdag*, m. geboortedag, verjaardag.

Gebürtig, adj. geboortig.

Gebüsch, (g. -es, pl. -e) n. bosschaadje, boschje; struiken; kreupelbosch. [kuifd.]

Gebüschelt, adj. met eene kuif, ge-

Geck, (g. -en, pl. -en) m. gek, nar, kwaat, zot, dwaas. -en, v. a. *Einen* -, iemand voor den gek houden, den gek met hem steken. -*erei*, f. gekkernij, zotterij.

Gedächtnis, (g. -es) n. geheugen, herinnering, aandenken, gedachtenis, gedenkteeken. -*kunst*, f. geheugenkunst, kunst om het geheugen te hulp te komen of te versterken, mnemonica. -*münze*, f. gedenkpenning, medailje. -*tag*, m. verjaardag.

Gedämpft, adj. uitgebluscht, uitgedoofd; gestoofd.

Gedanke, (g. -ns, pl. -n) m. gedachte; denkbeeld, meening, waan; gevoelen, oordeel, nadaken. -*nleer*, -*nlos*, adj. zonder gedachte, zonder oordeel, onbedachtsaam, gedachtenloos. -*nleer*, *Gedankenlosigkeit*, f. onbedachtsaamheid, gedachtenloosheid. -*nstrich*, m. gedachtestreep (-).

Gedärm, (g. -es, pl. -e) n. darmen, ingewanden, gedarmte.

Gedeck, (g. -es, pl. -e) n. deksel, hetwelk iets dekt, dekleed; oouert, (servet, mes, vork, enz. voor iemand aan tafel).

Gedieh (en, v. n. 2, gedijen, aarden, tieren, groeien, voortkomen; gelukken, slagen. -en, (g. -e) n. gedijen, enz. geluk, voorspoed, zegen. -lich, adj. voorspoedig, heilzaam, voordeelig, nuttig.

Gedenk (*buch*, n. sakhokje). -en, v. a. denken; gelooven, meenen, herinneren; onderstellen; gedenken, herinneren, geheugon. -en, (g. -e) n. geheugen.

Gedicht, (g. -s, pl. -e) n. verdichtsel, fabel, versiering, gedicht, dichtstuk.

Gediegen, adj. en adv. digt, vast, gedegen, onvervalscht.

Gedinge, (g. -e) n. het dingon, af-

dingen; verdrag, overeenkomst, oud w. geregt.

Ge Doppelt, adj. en adv. dubbel.

Ge drang (s, (g. -s) n. dringen; ge drang, gewoel; nood, drang. -s, -f, adj. en adv. naauw, digt, bij een, beknopt.

Ge dritt, adj. en adv. uit drie deelen bestaende. *Ge dritter Schein*, derde aspekt (in de sterrek.).

Ge duckt, part. en adj. gebukt.

Ge duld, f. geduld. -en, sich -, v. r. geduldig zijn, geduld hebben. -ig, adj. en adv. geduldig.

Geest, f. -land, n. hoog, sandig, on vruchtbaar, land.

Gefahr, (pl. -en) f. gevaar. -s, (g. -s) n. het gestadig varen.

Ge fähr (de, f. bedrog, nadeel. -den, v. a. aan gevaar blootstellen. -lich, adj. en adv. gevaarlijk. -lich keit, f. gevaarlijkheid; gevaar.

Ge fähr (s, (g. -en, pl. -en) m. -inn, (pl. -en) f. genoot, medgesel, medgesellin.

Ge fälle, (g. -s) n. het vallen van water, enz. -, pl. inkomsten; opbrengst.

Ge fall (en, v. n. 1, bevallen, behagen. - (g. -s) m. behagen, vermaak; -dienst. -süchtig, adj. die poogt te behagen, koket.

Ge fälltig, adj. en adv. vervalbaar, betaalbaar; aangenaam, bevallig. -keit, f. vriendelijkheid, dienst.

Ge fangen, adj. gevangen.

Ge fangen (s, m. en f. gevangene. -hüter, -wärter, m. gevangene waarder, cipier. -schaft, f. gevangenschap, gevangenis.

Ge fäng (lich, adj. en adv. gevangen, gevangelijk. -nis, (g. -es, pl. s) n. gevangenis; gevangenhuis.

Ge fäss, (g. -es, pl. -s) n. vat; handvat; gevest; greep (van eenen degen enz.).

Ge faust, adj. bereid, gereed.

Ge faucht, (g. -s, pl. -s) n. gevecht, slag. -sfage, f. bloedvleg.

Ge fege, (g. -s) n. vegen.

Ge fedel, (g. -s) n. ellendig spelen op de viool.

Ge feder, (g. -s) n. vederen, gevo gelte.

Ge filde, (g. -s) n. velden.

Ge flammt, adj. gevlamd, vlammend.

Ge flatter, (g. -s) n. fladderen.

Ge flicht, (g. -s) n. vlichtsoel, door vlichten werk; de vlechten.

Ge fliete, (g. -s) n. het lappen; iets dat gelapt is.

Ge ftiessen, adj. en adv. naarstig, vlijtig, met voorbedacht. -keit, f.

vlijt, naarstigheid. -lich, adj. en adv. voorbedachtelijk.

Ge fister, *Ge füster*, (g. -s) n. gefinister.

Ge fuche, (g. -s) n. het vloeken, ge vloek.

Ge fүүл, (g. -s) n. ge vogelte, de vogelen. [stoot]

Ge folgen, (g. -s) n. gevolg, sleep.

Ge frage, (g. -s) n. het vragen.

Ge frant, adj. met franjes.

Ge frässig, adj. en adv. gulsig. -keit, f. gulsigheid.

Ge freite, m. die vrij is van de wacht.

Ge freund, (g. -es, pl. -s) m. bloed verwant, maatschap. -es, adj. verwant, vermaatschap.

Ge frie (en, v. n. 2, bevriessen. -punkt, m. vriespunt.

Ge froren, n. roomijs, ens.

Ge fäg (s, (g. -s) n. voeg, het voegen. -ig, adj. en adv. inschikkelijk, buitzaam.

Ge fühl, (g. -s, pl. s) n. gevoel. -los, adj. en adv. gevoelloos, ongevoelig, hardvochtig. -voll, adj. en adv. gevoelig; treffend, roerend.

Ge fülle, zie Fülle.

Ge füllt, adj. vol.

Ge fünst, adj. uit vijf bestaende.

Ge fürst, adj. tot een vorstendom verheven.

Ge geige, (g. -s) n. sie *Ge fedel*.

Gegen, Vs. met den vierden naam val - naar, tegen, enz. heeft eigenlijk de betekenis van richting naar eenig voorwerp (b. v. *Gegen den Feind* zien, den vijand tegen, of te gemeet trekken) in de Zmtgta. vooral met de Ww. wordt het in het Nederduitsch op soo veelvuldige wijze overgebracht (soo als de volgende woorden sullen doen zien); dat wij, even als bij *Er*, gemeend hebben, geene derselven te moeten achterwege laten.

Gegen, praep. (die den acc. regceert), naar. -anstat, f. tegenschikking, schikking om eene andere omver te verpen. -antwoort, f. antwoord, wederantwoord, verantwoord. -anseege, f. tegenbewijs. -bedingung, f. tegenbeding of voorwaarde. -befehl, m. tegenbevel, contraorde. -beleidigung, f. weerwraak. -berioht, m. tegenberigt, ander berigt, dat het vorige vernietigt. -beschuldigung, f. tegen beschuldiging, beschuldiging tegen eenen beschuldiger. -besuch, m. tegenbesoek, contravisie. -beweis, m. tegenbewijs. -bild, n.

tegenbeeld. -blick, m. wederzijdsche blik. -buch, m. contrabook, tegenboek. -bürge, m. tegenborgtoegt, borgtoegt, die daartoe ingorigt is, om eenen anderen van geene waarde te maken. -compliment, a. wedergroete. -dienst, m. wederdienst. -anbieten, n. wederaanbieding. -einander, adv. tegengesteld; een tegen het ander, tegenover. -einander halten, -stellen, v. a. tegen over houden, stellen, tegen elkander vergelijken. -erklärung, f. tegenverklaring. -führer, (g. -s) m. tegenvoeter. -geschenk, n. tegengescchenk. -gewicht, n. tegengewigt. -gift, n. tegengift. -grund, m. tegenbewijs. -gruss, m. wedergroete. -hall, zie *Wiederhall*. -haas, m. wederzijdsche haat. -kaiser, m. tegenkeiser (keiser, die den troon overweldigt). -klage, f. tegenklagt, wederzijdsche beschuldiging. -liebe, f. wederzijdsche liefde, wederliefde. -list, f. tegenlist. -macht, f. tegenovergestelde magt. -marsch, m. tegenmarsch, tegen toegt. -marschieren, v. n. 2, tegen gaan, tegenloopen. -Einem -, iemand tegengaan. -mauer, f. tegenmuur, schoormuur. -miss, f. tegenmijn. -mittel, n. tegenniddel. -pauze, m. tegenpauze (pauze, die den pauselijken stooi overweldigt). -part, m. *Gegenpartei*, f. tegenpartij. -plan, m. tegenplan, ander plan. -pflicht, f. wederzijdsche pligt of verpligting. -rechnung, f. tegenrekening, afrekening, afkorting. -rede, f. tegenpraak, wederantwoord. -satz, m. tegenstelling, tegenwerping. -schattigen, -schätter, pl. tegen schaduwig, (diegenen, welk aan de tegenovergestelde zijde van den evenaar wonen). -schein, m. tegen schijn, terugkaatsing (van vuur of licht); stand eener ster regt tegen over eene andere; tegengescrif. -schreiber, m. contrabookhouder; controleur. -schrift, f. tegenschrift, wederlegging. -schuld, f. tegenschuld, wederzijdsche schuld. -seite, f. tegengestelde zijde, omgekeerde zijde. -seitig, adj. en adv. tegengesteld; wederzijdsch. -sigel, n. tegensigel, contra segel. -sinn, m. tegensin, afkeer, walgning, weerzin. -sinnig, adj. tegensinnig, eigensinnig, hoofdig, koppig. -sinnigkeit, f. tegensinnigheid, koppigheid, eigensin-

nigheid, hoofdigheid. -*spiel*, zie *Wiederpiel* en *Gegenheil*. -*spruck*, m. tegenpraak, tegenwerping. -*stellung*, f. tegenstelling, vergelijking; contrast. -*stimme*, f. bovenstem, tegenstem (in de muziek). -*stimmig*, adj. niet stemmend, tegenstemmend. -*stoss*, n. tegenstoot, terugkaatsing. -*stück*, n. tegenstuk, tegenbanger; pendant. -*tasch*, m. wedersijdsche rulling. -*über*, praep. (die den dat. v. geert) tegen over. -*verehrung*, f. tegenvereering, tegengift, tegen-geschenk. -*vergeltung*, f. tegenver-gelding, wedervergelding. -*ver-haisung*, f. *Gegensprechen*, n. wedersijdsche belofte. -*vermäch-tisse*, n. wedersijdsche erfmaking. -*verpflichtung*, f. wedersijdsche verplichting. -*verschanzung*, f. tegen-veroehansing. -*verschreibung*, f. wedersijdsche contract of verze-kering. -*verweis*, m. tegenverwijf. -*vorstellung*, f. tegenvertoog, te-genredo. -*wechsel*, m. inruiling, tegenwissel. -*wehr*, f. tegenweer, verdediging. -*worth*, m. gelijke waarde. -*wind*, m. tegenwind, on-gunstige wind. -*wirkung*, f. tegen-werking. -*wort*, n. tegenwoord, weerwoord. -*zeichen*, n. tegenge-teken. -*zettel*, m. tegenbewijs. -*zunge*, m. tegengetuige.

Gegend, (pl.-n) f. streek, landstreek, oord.

Gegenstand, m. voorwerp; (veroud.) tegenstand, wederstand.

Gegenheil, m. zie *Gegner*.

Gegenheil, n. tegendeel. *Im -*, in tegendeel.

Gegenwart, f. tegenwoordigheid, het tegenwoordige. -*artig*, adj. en adv. tegenwoordig; thans, nu.

Gegistert, adj. traliëwijze gemaakt, getralied.

Gegliedert, adj. van leden, gewrich-ten voorzien; gespierd.

Geg(nen), v. tegen antwoorden, her-nemen. *Zie Entgeg(nen)*. -*ner*, (g.-e) m. tegenstander, tegenpartij-der, vijand.

Gegrunde, n. geknor, gemor.

Gegründet, adj. gegroet.

Gehaben (*sich*) -, v. r. veroud. w. zich bevinden, varen.

Gehack, -*tes*, n. haksel, klein gehakt.

Gehäde, (g.-e) n. gesloten, omheind veld, bosch enz., rechtgebied.

Gehalt, (g.-es, pl. -e) n. inhoud; alooi, proef, waarde n. jaargeld, jaarwedde. -*en*, part. (van *Halten*) adj. en adv. verplicht, genoodsaakt,

gehouden, gedwongen. -*los*, adj. en adv. nietig, zonder waarde.

Gehängs, (g.-e) n. hetgeen hangt; halshanden, oorringen, enz.; ooren van eenen hond; helling van eenen berg.

Gehäns, n. (g.-e) het voorste of achterste gedeelte van een' haas.

Gehässig, adj. en adv. gehaat, hatelij-k. *Einem -sein*, iemand haten; op iemand kwaad zijn. -*keit*, f. ge-haastheid, hatelijkheid.

Gehau, (g.-e) n. gebak, gehouw, hakhout.

Gehäuse, (g.-e) n. huisje, koper, schede.

Gehecke, (g.-e) n. broed, teelt.

Gehege, **Gehäde**, n. (g.-es) een om-gesloten haag, jagtcheiding, spr. *einem ins Gehege kommen*, iemand in zijn ambacht komen.

Geheim, adj. en adv. geheim, heime-lijk, in het geheim. -*nies*, (g.-es, pl. -e) n. geheim, verborgenheid. -*niescoll*, adj. en adv. geheim-sinnig, geheim, verborgen. -*schrei-ber*, m. geheimschrijver.

Geheiss, (g.-es) n. order, bevel, last.

Gehen, v. n. 2, gaan.

Gekens, (g.-e, pl. -e) n. riem, draagband, van eenen degen.

Gekentis, m. opgehangene.

Gekueer, adv. tam, zachtsinnig, veil-ig.

Gekuhl, (g.-e) n. gehuil, gekerm, geklag; geblaf.

Gehirn, (g.-s, pl. -e) n. hersenen, brein, schedel. -*häutchen*, n. her-senvlies.

Gehäfte, (g.-e) n. plaatsje; beo-nerhofje.

Gehöls, (g.-es, pl.-e) n. bosch, woud.

Gehör, (g.-e, pl. -e) n. gehoor. -*gang*, m. gehoorgang. -*los*, adj. en adv. doof. -*nerve*, m. gehoor-zenuw. -*rohr*, n. gehoorbuis.

Gehorchen, v. n. gehoorzamen, ge-hoorzaam zijn (*einem*).

Gehören, v. n. *einem* behooren, toe-komen, toebehooren.

Gehörig, adj. en adv. behoorlijk, gevoegelijk, betamelijk; onder-hoorig.

Gehörn, (g.-e) n. de horens, het ge-wicht van een hert.

Gehorsam, adj. en adv. gehoorzaam. -*, (g.-s) m. gehoorzaamheid*. -*en*, v. n. (*einem*) gehoorzamen.

Gehre, (pl. -n) f. helling; puntige werktuigen, als: eene pijl enz.; honigraat; maanstuk van den bodom eens okshoofs.

Gehren, (g.-s) m. geer, zoo wel van een hennid, mantel, enz. als van een schuinshok stuk land.

Gehülfer, (g.-en, pl. -n) m. helper, eehgenoot. -*inn*, f. helpster.

Geien, v. a. geijen (Schiffsw.).

Geier, (g.-s) m. gier.

Geifer, (g.-s) m. kwijl, seever, speeksel. -*bart*, **Geiferer**, m. kwij-ler, seevaaraar, kwijlbaard, seever-beard. -*icht*, **Geiferig**, adj. kwijl-lend, seeverend. -*läppchen*, **Gei-ferläschchen**, **Geifertuch**, n. seever-doekje, kwijldoekje, zaberdoek-je. -*n*, v. n. kwijlen, seeveren, sabberen. -*wurz*, f. kwijlwortel.

Geige, (pl. -n) f. viool, vedel. -*n*, v. n. op de viool, vooel spelen. -*nogen*, m. strijkstok. -*infuleral*, n. kasje, waarin de viool gedaan wordt, vioolkas. -*nharz*, n. hars, waarmede de strijkstok van de viool bestreken wordt. -*nattel*, -*steg*, m. kam, het stuk waarop de snaeren van eene viool rusten. -*, -nappeler*, m. vioolspeler.

Geil, adj. en adv. geil, dartel, hit-sig, ontuchtig; tierig. -*en*, (pl.) klooten, teelballen, saadballen. -*heit*, f. geilheid, dartelheit, ri-sigheid, ontuchtigheid.

Geisel, m. (g.-s, pl. -n) gijzelaar, waarborg door zijn' eigen' perso-on.

Geisse, (pl. -en) f. geit. -*blatt*, n. kamperfoelie. -*hirt*, m. geitenhoe-der. -*kles*, m. geitenblad. -*melker*, m. geitenmelker (vogel).

Geisel, (g.-s) m. gijzelaar. -*ein*, v. a. geeselen. -*ler*, (g.-s) m. gees-selaar; naam van sekere soort van monniken.

Geist, (g.-es, pl. -er) m. geest (in alle beteekenissen). **Geisterbe-schwörung**, zwarte kunst, beswo-ering der goesten. -*erleide*, f. gees-tenkunde. -*erreich*, n. -*erwolt*, f. het rijk der goesten, de onstoffe-lijke wereld. -*eskraft*, f. **Geistes-schwung**, m. geestvermogen, siela-vermogen. -*ig*, adj. en adv. geest-ig, schrandr; van den geest. -*lich*, adj. en adv. geestelijk, ker-kelijk. -*licher*, m. geestelijke, ker-kelijke. -*lichheit*, f. geestelijk-heid, geestelijkheid. -*los*, adj. en adv. geesteloos, zonder geest, ver-stand of smaak. -*reich*, -*voll*, adj. en adv. geestrijk, geestig, schrandr, vol levensgeesten.

Geiz, (g.-es) m. gierigheid, karig-heid, vrekheid, inhalingheid. -*en*, v. n. begeerig, gierig, karig, vrek-

kig zijn (*nach...*) v. a. bijeen-schrijven. -*ig*, adj. en adv. gierig, karig, vrekkelig, inhaliend. -*hals*, m. gierigaard, gierige vrek.
Gefachse, (g. -e) n. grjuich.
Gekappt, adj. gekapt, gehuld.
Gekaus, n. kaauwel.
Gekieft, (g. -e) n. geschreeuw, geraas, gelier.
Gekittel, (g. -e) n. het gekittel, kit-telen.
Geklapper, (g. -e) n. geklap, geraas.
Geklatsche, (g. -e) n. het klappen van eene sweep; babbelarij.
Geklimper, (g. -e) n. geraas, geknars.
Geklingel, (g. -e) n. geklink; het ruischen, rammelen (in de ooren).
Geklirr, (g. -e) n. geraas, gerammel, gedruisch.
Geknatter, m. kraken; knarsen, met vonken of sprankels uitpringen.
Geknirre, (g. -e) n. geknars (der tanden enz.).
Gekrache, (g. -e) n. gekrask.
Gekrâhe, (g. -e) n. het heengekraai.
Gekratst, adj. gekrast, ruw gemaakt.
Gekrâusel, (g. -e) n. het kruiisel, krul-len. -*t*, adj. gekruld.
Gekreische, (g. -e) n. gekrijt, gekerm, geween.
Gekrâtsel, (g. -e) n. gekrabbel, krab-belschrift.
Gekrâse, (g. -e) n. ingewand; de long, lever enz. van een beest.
Gekânstelt, adj. gemaakt, gekunsteld.
Gelâche, -*âchter*, (g. -e) n. gelach, geschater. -*âchel*, (g. -e) n. glim-lach. -*ach*, -*ag*, (g. -e, pl. -e) n. gezelschap; drinkgelag.
Gelâhrt, adj. en adv. geleerd. -*heit*, f. geleerdheid.
Gelânder, (g. -e) n. hek, leuning, latwerk.
Gelâng(en), v. n. 2, raken, geraken, genaken, komen. -*lassen*, over-brengeu. -*ung*, f. komat, het gera-ken, genaken, komen.
Gelârm, zie *Lârm*en.
Gelâsse, (g. -ee) m. gemak, ruimte.
Gelâssen, adj. en adv. gelaten, be-daard, gematigd. -*heit*, f. gelatenheid, bedaardheid, gematigdheid.
Gelâufte, (g. -e) n. het geloof, heen en weder loopen. -*ig*, adj. en adv. gemakkelijk; vlug; welbedreven. -*igkeft*, f. luchtigheid, kennis van eene zaak; snelheid van tong.
Gelâunt, adj. eu adv. geluimd.
Gelâute, (g. -e) n. gelui (der klok-ken).
Gelb, adj. geel. -*giasser*, m. geelgier-ter. -*braun*, adj. donkergeel. -*o*, n. het geel. -*en*, v. a. geel maken.

-*holz*, geel verfhout. -*schnabel*, m. jonge lastbek. -*sucht*, f. geelzucht. -*sâchtig*, adj. geelzucht. -*sâchtig*, adj. geelzucht. -*suchtwurz*, -*wurz*, adj. geelzuchtig. -*suchtwurz*, -*wurz*, Oost-Indische saffraanwortel, kurkuma.
Geld, (g. -s, pl. -er) n. geld. *Mit Gelde strafen*, tot eene geldboete veroordeelen. -*auslage*, f. schatting, belasting. -*ausgabe*, f. uit-gaaf van geld. -*begierde*, f. geld-zucht. -*beutel*, m. geldzak. -*busse*, f. geldboete. -*forderung*, f. geld-mening; geld, dat men iemand schuldig is. -*gefâlle*, pl. geldlasten. -*geiz*, m. geldgierigheid. -*geizig*, adj. geldgierig. -*handel*, m. han-del, wisseling in of van geld. -*hânder*, m. bankier, wisselaar. -*hâufe*, f. onderstand in geld. -*kaaten* -*schrank*, m. geldkist, ijseren kist. -*mâckler*, m. makelaar in geld, wissels, enz. -*mangel*, m. geldge-brek, schaarschheid van geld. -*mûnzer*, m. munter, een, die geld maakt of slaat. -*noth*, f. behoefte aan geld. -*sache*, f. geldzaak. -*sack*, m. geldzak. -*schnneiderri*, f. afper-sing van geld. -*steuer*, f. impost, belasting in geld. -*strafe*, f. geld-straf. -*summe*, f. somme gelda. -*verlust*, m. verlies van geld. -*verschvender*, m. doorbrenger. *wech-sel*, m. wisseling van het geld. -*wechler*, m. wisselaar, bankier. -*wucherer*, m. woekeraar met geld. -*zine*, m. interest van of voor geld op interest.
Gelegen, adj. gelggen; te pas, ge-legen, geschikt, aangenaam. -*heit*, f. gelegenheid, gemak, kans. -*heits-mâcher*, m. -*heitsmacherinn*, f. een-e die in minnarijen behulp-zam is, een koppelaar, koppelaar-ster. -*strik*, adj. en adv. bij ge-legenheid, met gemak, toevallig.
Gelêhrt, (g. -e) adj. leerzaam, vatbaar. -*igkeft*, f. geleerdheid, leertaamheid, vatbaarheid. -*samkeft*, f. ge-leerdheid, kundigheid, -*t*, adj. en adv. geleerd, geteletterd, kundig. -*te*, m. geleerde, gestudeerde.
Gelêise, (g. -e) n. spoor.
Geleift, (g. -ee) n. geleide, geleiden, vergezellen. -*en*, v. a. geleiden. -*er*, (g. -s) m. geleider. -*samt*, n. bureau, waar de zaken van het vrijgeleide worden waargenomen; tollhuis. -*abrief*, m. geleidebrief, paspoort. -*seinnahme*, f. ontvangst van het geleidegeld; ook het toll-huis daartoe. -*seinnahmer*, m. ont-vanger van het geleidegeld. -*segeld*,

n. geleidegeld, geld voor een vrij-geleide. -*seuste*, pl. vrijgeleide. -*smann*, m. geleider. -*sreiter*, m. geleider te paard, vrijgeleide te paard. -*schiff*, m. geleischip, con-vooischip. -*settel*, m. briefje, ten bewijze, dat men het geleidegeld betaald heeft.
Geleuk, (g. -ee, pl. -e) n. gewricht, lid, plaats, waar twee beenderen samengevoegd zijn; knoop (in ge-wassen); schakel (aan eene keten); verwelben (in de ruggegraat). -*sam*, adj. en adv. beweegzaam, beweegbaar, met gewrichten, snel, vlug. -*igkeft*, -*samkeft*, f. vlugheid, snelheid, buigzaamheid.
Gelese, (g. -e) v. lezen; oplezen.
Geleuchte, (g. -e) n. lichten, ver-Gelern, v. n. 1, kaffen. [lichten.
Gelichter, (g. -e) n. slag, soort, troep, aanhang, gading.
Gelieben, v. imp. believen. *Geliebt es Gott*, indien God wil.
Geliebt, adj. geliefd, bemind. -*e*, m. beminde.
Geliefem, zie *Gerinnen*.
Gelind, (g. -e) adj. en adv. zacht, mollig, teeder; zacht; inschikkelijk, toe-geestlijk. -*igkeft*, f. weekheid, zacht-heid, molligheid, teederheid; zacht-heid, inschikkelijkheid, toegeest-lijkheid.
Gelingen, v. n. 2, gelukken, slagen, voorspoedig zijn.
Gelispel, (g. -e) n. gefluister; stil, zacht geluid, geruisch.
Gellen, v. n. tuiten, ruischen; gillen, scherp, sterk roepen.
Geloben, v. a. beloven, toezeggen.
Gelt, adj. en adv. onvruchtbaar van beesten. -*e*, interj. provins. niet waar? is het niet soo? -*e*, f. tob-beijte, tot het wassen van vaten dienende. -*en*, zie *Geizen*. -*en*, v. n. waardig zijn, gelden, kosten; goed zijn. -*ung*, f. waarde (van eene noot in de muziek).
Gelûhde, (g. -e) n. gelofte. *Ein-thun*, eene gelofte doen.
Gelût, n. (g. -es, pl. -e) beoorthe, lust, neiging. -*en*, v. n. lusten, be-geeren.
Geizen, v. a. snijden, lubben.
Gemâch, adj. en adv. zacht, lang-zzaam, sachtjes, zoeties.
Gemâch, (g. -es, pl. -âcher) n. kam-mer, vertrek. *Das heimliche* -*e*, het huisje, secreet, heimelijk ge-mâch; -*e*, mankloon.
Gemâchlich, adj. en adv. gemakke-lijk, gerijfelijk. -*heit*, f. gemakke-lijkheid, gerijfelijkheid.

Gewächt, n. maaksel, werk; sohaamdeelen der mannen.

Gemahl, (g. -s, pl. -s) m. gemaal, echtgenoot. -*inn*, (pl. -en) f. gemalin, echtgenote, gade.

Gemäldes, (g. -e) n. schilderij, afbeelding.

Gemaken, zie *Mahnen*.

Geman(sch, -*tsch*, (g. -es) n. morserij, gemors.

Gemarks, (g. -e) n. grensmaal, scheidpaal, baak.

Gemarter, n. (g. -s) het martelen, marteling.

Gemäts, adj. en adv. gelijkvormig, overeenkomstig. -*igkeits*, f. gelijkvormigheid, overeenkomst. -*igts*, adj. matig, gematigd, getemperd.

Gemäuer, (g. -s) n. muurwerk. *Altas* -, puinhoopen.

Gemauert, adj. bemauwd, met eenen muur voorzien.

Gemein, adj. en adv. gemeen, algemeen; slecht. -*anger*, m. gemeente (waar men het veer weidt.) -*s*, -*de*, f. gemeente; vergadering, kerkgenootschap. -*degut*, n. gemeenschappelijke landerijen. -*geists*, m. geest, liefde, zucht voor het algemeen welzijn, vaderlandsliefde. -*heits*, f. gemeenschap, algemeenheid. -*iglich*, adv. gemeenlijk, doorgaans. -*machung*, f. gemeenmaking, bekendmaking. -*nützig*, adj. en adv. dienstig, nuttig voor het algemeen. -*schap*, f. gemeenschap, gemeenzaamheid, konnis, omgang, verkeer. -*schaftlich*, adj. en adv. in gemeenschap, onderling, samen, gemeenschapelijk. -*schreiber*, n. stadschrijver. -*mann*, m. gemeensman, voorstander des volks. -*spruch*, m. zinspreuk. -*tag*, m. grondvergadering, rijksdag. -*trift*, -*weide*, f. de algemeene veeweide der gemeente, gemeene weilanden. -*wochs*, f. de goede week, paaschweek.

Gemeng(e, (g. -e) h. mengsel, beslag. -*sel*, (g. -s) n. mengelmoes.

Gemer, (g. -es, pl. -c) n. kenteken, merk; vulg. geheugen.

Gemesso, n. het meten. -*n*, adj. gemeten; bepaald; volstrekt.

Gemetzel, (g. -s) n. het doden, vermoorden.

Gemisch, (g. -es, pl. -s) n. mengelmoes.

Gemme, (pl. -n) f. gesneden edelsteen, gem.

Gemodell, adj. iets, waarop figuren staan.

Gemoort, adj. gemoord, gewaterd, (van zekere tijden stof.)

Gemse, (pl. -n) f. wilde geit. -*nkuigel*, f. balletje, kogeltje; dat in de maag van wilde geiten gevonden wordt (in de geneeskunde). -*njäger*, -*nsteiger*, m. jager, vervolger der wilde geiten op de rotsen. -*nleder*, n. kamoesleer.

Gemüll, (g. -es) n. molm, puin.

Gemurmel, (g. -s) n. gemompel, gewroel; gemor.

Gemües, (g. -e) n. groente, mosskruiden.

Gemüth, (g. -es, pl. -er) n. gemoed, hart.

Gemüths(art, f. gemoedsgesteldheid, neiging, inborst. -*beschaffenheit*, zie *Gemüthszustand*. -*bewegung*, f. gemoedsbeweging, hartstog; drift. -*eigenschaft*, f. eigenschap, hoedanigheid des gemoeds, der ziel. -*fassung*, f. zie -*zustand*. -*gaben*, pl. gaven, vermogens, bekwaaenheden der ziel. -*krankheit*, f. smart, droefheid der ziel. -*neigung*, f. gemoedsneiging, inborst. -*regung*, zie -*bewegung*. -*ruhe*, f. rust, vrede, kalme des gemoeds, der ziel. -*zustand*, m. gemoedsgesteldheid. -*kräft*, f. zielsvermogen.

Gen, (*gegen*) praep. tegen, naar.

Genäschig, zie *Näschig*.

Genau, adj. en adv. naauw; naauwkeurig, stipt. -*igkeits*, f. naauwkeurigheid, stiptheid.

Genehm, adv. -*halten* oder *Genehmigen*, v. a. goedkeuren, bevestigen. -*haltung*, -*igung*, f. goedkeuring, bevestiging.

Geneigt, adj. genegen, geneigd, gunstig (zu etwas; *sinem*). -*heits*, f. genegenheid, geneigtheid, gunst.

General, (g. -s, pl. -s) m. veldoverste, generaal. -, adj. in compos. algemeen; b. v. -*staaten*, algemeene staten, Staten-generaal. -*adjutant*, m. aide-de-camp. -*auditor*, m. generaal opperkrijgsregter. -*bas*, m. generaalsbas, bas continuo, (in de muziek). -*feldmarschall*, m. generaal veldmaarschalk. -*gewaltiger*, m. generale magthebber. -*kriegszahlmeister*, m. a. gemeene betaalmester. -*licutenant*, m. luitenant-generaal. -*inn*, (pl. -en) f. vrouw eens generaal. -*ität*, f. de generaliteit. -*issimus*, m. kapitein generaal, chef des legers. -*marsch*, m. algemeene marsch (der trom). -*profiess*, m. generaalprovoost. -*staaten*, m. pl. de Staten-generaal der vereenigde Nederlanden. -*stab*, m. de generaalstaff. -*sturm*, m. generale of algemeen storm.

-*würde*, f. waardigheid van eenen generaal.

Genes(en, v. n. 3, genesen, bevallen. *Eines Sohnes* -, van eenen soon bevallen. -*mittel*, m. geneesmiddel, artsentij. -*ung*, f. genezing, heeling.

Genever, (g. -s) m. jenever.

Genick, (g. -es, pl. -s) n. achterhals. -*sang*, -*sänger*, m. een hartsvanger, jagtmen.

Genie, (g. -en, pl. -e) geest, vernuft; natuur, inborst. -*strich*, m. een trek, bewijs van een groot verstand.

Genies(bar, adj. en adv. genietbaar, bruikbaar. -*en*, v. a. genieten, nuttigen, gebruiken. -*rechts*, n. vruchtgebruik.

Geniet, **Geniete**, (g. -es, pl. -e) n. het nest; onnutte, slechte dingen, verwassen geboomte. -*s*, f. brem, een heesterachtig gewas.

Genius, (pl. *geinen*) m. beschermengel.

Genoss, -*s*, (g. -en, pl. -*essen*) deelgenoot. -*enschaft*, f. genootschap; verbond.

Gensthigt, adj. gedwongen.

Genoter, m. zie *Genwone*.

Genug, adv. genoeg. -*sam*, adj. en adv. toereikend, voldoende, tevreden. -*thuung*, f. het genoegengeven, voldoende. -*leisten*, voldoende.

Genüg(e, f. genoegzaamheid. -*n*, (g. -s) n. genoegent; vergenoegen, vermaak. -*en*, v. n. zich -*en lassen*, v. rec. zich vergenoegen; tevreden, voldaan zijn. -*lich*, adj. en adv. voldoende; aangenaam. -*lichkeit*, f. voldoendeing, aangenaamheid, vermaak. -*sam*, adj. en adv. vergenoegd -*samkeit*, f. tevredenheid. -*heits*, f. toereikendheid.

Genues, (g. -*essen*) m. genot, nut, voordeel, winst.

Geograph, (g. -en, pl. -e) m. landbeschrijver, aardbeschrijver. -*ie*, (pl. -n) f. landbeschrijving, aardbeschrijving. -*isch*, adj. en adv. aardklootkundig, toe de landbeschrijving, aardbeschrijving behoorende.

Geometer, (g. -s) m. landmeter. -*isch*, adj. en adv. meetkundig, geometrisch. -*rie*, (pl. -n) f. landmeetkunde.

Gepäck, (g. -es, pl. -e) n. pak, pakkanje.

Gepfeife, (g. -s) het fluiten, gepep.

Gepinsel, (g. -s) n. geklad.

Geklapper, (g. -s) n. gesnater, gebabbel.

Gepłarr, (g. -es) n. gebulk, geloei.
Gepłatscher, (g. -s) n. geploomp, ge-
Gepłauder, (g. -s) n. gesnap. [pl.
Gepocha, (g. -e) n. geraas, getier, ge-
 weld.
Gepräge, (g. -e) n. slag; stempel;
 munt. [grootshoheid.
Gepräge, (g. -e) n. pronkerij,
Geprasel, (g. -s) geraas, geweld.
Gepwäcke, (g. -s) n. gekwak.
Gerade, (e) adj. en adv. effen, vlak,
 plat, regt; juist. -heit, f. regtheid;
 opregtheid, rondheid. -linig, adj.
 regtlijnig.
Gerase, (g. -e) n. geraas.
Gerassel, (g. -en) n. geruisch, gedruisch.
Geräth(e), (g. -e) u. gereedschap, huis-
 raad, meubelen. -kammer, f. ka-
 mer om huisraad te bergen; (ook)
 vuilnisloop. -schaft, f. oder -schaf-
 ten.
Gerathen, v. n. s, slagen, gelukken;
 geraken; vervallen. -, adj. wohl -,
 wel, goed uitgevallen; welopge-
 voed, welgemanierd. *Gerade-
 wohl*, n. auf -, bij, op geluk, op
 avontuur; onseker.
Geraufe, (g. -e) n. tweegevecht,
 haarplukkerij.
Geräum, adj. ruim, wijd, breed,
 lang. *Vor geräumter Zeit*, voor
 eenen langen tijd. -äumig, adj. en
 adv. ruim. -äumigkeit, f. ruimte.
Geräusch, (g. -s) n. geruisch, ge-
 bruis, gedruisch. ook: de inge-
 wanden (zond. pl.)
Gerben, enz. sie *Gärben*, enz.
Gerecht, adj. en adv. regtvaardig,
 wechtig, opregt. -igkeit, f. regt-
 vaardigheid; regt, billijkheid, regt-
 matigheid. -same, f. het regt,
 voorregt.
Gerede, (g. -s) n. gesprek.
Geriede, (g. -e) het vrouwen, de
 wrijving.
Gerichten, v. n. raken, geraken,
 strekken, verstrekken, komen,
 (einem zu etwas).
Gerissen, (g. -s) n. drakte, ernst,
 ijver (um etwas).
Gerusen, v. imp. berouwen, berouw
 van hebben.
Gerwalk, zie *Geierfalk*.
Gergel, (g. -e) n. gergel (bij kui-
 pers).
Gericht, (g. -es, pl. -e) n. gereg.
 -sbarkheit, f. regtsgebied, jurisdic-
 tie. -sbeamte, m. persoon van het
 gereg, overheid. -sbote, m. ge-
 regtsbode. -sbuch, n. geregtboek,
 registerboek, schrijfrol, protokol.
 -sdienar, -sfrohn, m. geregtsdie-
 naar. -gebühren, pl. geregtskosten.

-skalter, m. regter, schout. -shan-
 del, m. regtsbedel, regtsgebeding,
 proces. -styl, m. regtsgeleerde
 stijl. -shaw, n. regthuis. -shof, m.
 geregtshof, pleithof. -skammer,
 f. geregtkamer. -sleute, m. pl.
 geregtlieden. -saal, m. geregt-
 saal. -schraken, m. pl. geregt-
 hek, vierkants. -schreiber, m.
 geregtsschrijver, geheimschrijver.
 -schuldheiss, m. hoofdschout. -s-
 stand, m. regtsgebied, distrikt. -s-
 tag, m. regtdag, pleitdag. -sver-
 sammlung, f. geregtvergadering,
 raadvergadering. -sverwalter, zie
Gerichtsbearnte. -swang, m. regts-
 gebied.
Gering, adj. en adv. gering, schraal,
 slecht. -schätzen, gering, min (sch-
 ten. -fügig, adj. en adv. slecht,
 gering; wanvoegelijk. -fügigkeit,
 f. slechtheid, geringheid, wanvoe-
 gelijkheid. -haltig, adj. gering,
 slecht, van weinig waarde. -schät-
 zig, adj. en adv. verachtelijk.
 -schätzung, f. minachting. -heit, f.
 geringheid, slechtheid.
Gerinne, (pl. -n) f. goot. -s, v. n. s,
 stollen, stremmen, scheiden, schif-
 ten. -machen, lassen, doen stollen.
Gerippe, (g. -e) n. geraamte, ge-
 beente. -t, part. en adj. met rib-
 ben voorzien.
Gern, adv. gaarne, gewillig; ge-
 woonlijk.
Geröchel, (g. -s) n. gerogohel, be-
 naauwde ademhaling.
Gerührlich, -icht, (g. -es, pl. -e) m.
 riet; plaats met riet bewaas.
Gerste, f. garst. *Geschälte* -, gepel-
 de garst. -n, adj. van gerst, ger-
 sten... -ngrawpen, pl. gepelde,
 gesuiverde gerst. -ngrätze, f. ger-
 sten gort, gerstengrut. -nkorn, n.
 gerstenkorrel; een grein; een
 puntje, sweertje (aan het oog).
 -nacklais, m. het amerige vange-
 koekte gerst. -nzucker, m. gersten-
 suiker.
Gerte, (pl. -n) f. garde, roede; teen.
Gertenkraut, n. birkwortel.
Geruch, (g. -es, pl. -üche) m. reuk,
 geur, lucht. -los, adj. zonder reuk.
 -nerve, f. reuksenuw.
Gerucht, (g. -es, pl. -e) n. gerucht,
 mare; naam.
Gerufe, (g. -e) n. geroep, geschreeuw.
Gerufen, v. n. behagen, verwaardi-
 gen. *Éw. Majestät* -, het behage
 uwe majesteit.
Geruhig, adj. gerust, stil.
Gerulle, (g. -e) n. het gene door rol-
 ling los raakt.

Gerumpel, (g. -e) n. goraas, getier.
Gerümpel, (g. -s) n. voddens, lompen.
 -markt, f. voddemarkt.
Gerüste, (g. -s, pl. onv. n.) toestel, toe-
 bereiding; steiger, stellaadje,
 schavot.
Gerüge, (g. -s) n. gezog, gepraat.
Gesäme, (g. -e) n. zaad.
Gesammt, adj. en adv. gezamenlijk,
 te samen. -rath, -richter, m. ge-
 meene raad, regter. -schaft, f.
 vereeniging. *Dis-der Bürger*, de
 burgerij.
Gesandte, (g. -n, pl. -n) m. amba-
 sadeur, afgesant. -schaft, f. ge-
 zantschap, besending; gesant. -
schaftssekretär, m. geheimschrij-
 ver van eenen ambassadeur. -tinn,
 (pl. -en) f. ambassadeurvrouw.
Gesang, (g. -s, pl. -änge) n. sang,
 gezang. -weise, f. sangwijze, me-
 lodie.
Gesäes, (g. -es, pl. -e) n. achterste;
 sitting.
Gesaupe, (g. -e) n. gesuip.
Gesäuuel, (g. -e) n. geruisch.
Geschäft, (g. -es, pl. -e) n. besig-
 heid, werk, zaak. -ig, adj. en adv.
 bezig, werkzaam. -igkeit, f. werk-
 zaamheid. -träger, m. bezorger
 van een werk of zaak, agent.
Geschäker, n. (g. -e) aanhoudend ge-
 lach.
Geschaukel, n. (g. -e) het schoppen;
 heen en weder wiegen.
Geschehen, v. n. s, geschieden, ge-
 beuren. -, adj. geschied, gebeurd,
 gedaan, volbragt.
Gescheidt, adj. en adv. verstandig,
 schrand.
Geschenk, (g. -es, pl. -e) n. geschenk,
 vereering; kwijtschelding.
Geschiedtchen, n. een historietje,
 praatje. -es, (pl. n) f. geschiedenis,
 historie, handeling; geval. -buch,
 n. geschiedboek, jaarboek. -kunde,
 f. historiekunde, kennis der histo-
 rien. -maler, m. historieschilder.
 -mässig, adj. historisch, volgens
 de geschiedenis. -schreiber, m. ge-
 schiedschrijver.
Geschieck, (g. -es, pl. -e) n. swier,
 aardigheid, fatsoen. -e, (g. -e) n.
 gestadig zenden.
Geschiecke, noodlot, gebeurtenis,
 handigheid.
Geschiekt, adj. en adv. geschikt, be-
 kwam, verstandig, handig, van
 pas. -fichkeit, f. bekwaamheid,
 hebbelijkheid, leerszaamheid, hand-
 igheid.
Geschiesse, (g. -s) e. schieten.
Geschimpfe, (g. -e) n. schimpen, honen.

Geschriv, (g. -es, pl. -e) n. vaatwerk, vaten, als: potten, schotels, enz.; paardentuig; werktuigen, gereedschappen; rijtuig. -en, v. a. tui- gen, klaar maken (van paarden). -kammer, f. tuigkamer. -macher, m. tuigmaker, zadelmaker. -meister, zie Schirmeister.
Geschlank, zie Schlank.
Geschlecht, (g. -es, pl. -er) n. geslacht; kroost, nasaat. -salter, n. doring van een geslacht. -sendung, f. genus (in de spraak). -los, adj. zonder geslacht. -folge, f. opvolging van een geslacht; nakomelingschap. -register, n. geslachtregister, stamboom. -strib, m. teeldrift. de drift omtrent het andere geslacht. -swappen, n. familiewapen. -swort, n. lidwoord (in de spraak). -szischen, n. deeldeelen.
Geschlep, **Geschlepps**, (g. -es, pl. e) n. slopen; sleep; gevolg; gevolg, stoet.
Geschlinge, (g. -s) n. omloop, strot, enz. van dieren.
Geschmack, (g. -e) m. smaak. -los, adj. en adv. smakeloos, sonder smaak. -losigkeit, f. smakeloosheid. -voll, adj. en adv. goestig, vol smaak.
Geschmause, (g. -s) n. gasteren.
Geschmiede, (g. -s) n. versiersels van goud of zilver, juwelen. -kästchen, n. juweeldoozje. -händler, m. juwelier.
Geschmeidig, adj. gesmeidig, zacht, buigzaam. -keit, f. gesmeidigheid, zachtheid, buigzaamheid.
Geschmeiss, (g. -es) n. vliegendrek; janhagel, het gemeene volk. -e, (g. -e) n. smijten.
Geschmiere, (g. -e) n. gesmeer, gom; gekrabbel.
Geschnatter, (g. -s) n. gekvak der eenden; gepraat, gebabbel.
Geschnitz, (g. -es) n. snijwerk.
Geschöpf, (g. -es, pl. -e) n. schepsel.
Geschoss, zie Schoss. -, (g. -ses, pl. -ese) n. wapentuig; verdieping (in een huis).
Geschrei, (g. -es) n. geschreeuw, geroep; gerocht.
Geschrot, (g. -es) n. grof gemalen koren enz.
Gesicht, zie Gäscht. [pen.
Geschütt, (g. -es) n. puin, puinhoo.
Geschütz, (g. -es) n. geschut, artillerie. -kunst, f. geschutkunst, artilleriekunst.
Geschwader, (g. -e) n. eskadron; eskador. -führer, m. scheepsvoogd.
Geschwätz, (g. -es) n. gesnap, gopraat,

geklap, gekakel. -ig, adj. klapachtig, praatachtig. -igkeit, f. snapsucht, praatachtigheid.
Gescheigen, v. n. swijgen (einer Sache), v. a. ongebr. doen swijgen. **Gescheuige**, dass, enz. laat staan, dat, enz.
Gescheuige, (g. -e) n. onmatigheid, overdaad.
Geschwind, adj. en adv. gewind, ras, snel, spoedig, gauw. -igkeit, f. gezwindheid, rasheid, snelheid, vaarsigheid. -schreibekunst, f. het gauw schrijven.
Geschwister, pl. broeders en zusters. -kinder, pl. neven en nichten.
Geschworne, m. gesworene, beëdigde.
Geschwür, (g. -es, pl. -e) n. zweer, verzwering.
Geschwulst, (pl. -s, -e) f. geswel.
Geschat, adj. en adv. uit ses deelen bestaande.
Gesegnen, zie Segnen.
Gesell, (g. -en, pl. -en) m. medgezel maat, makker, kameraad. -en, v. a. vergeselschappen; voegen. -enlohn, m. loon der gesellen of werklieden op een ambacht. -enstand, m. de staat of tijd, dat iemand als ambachtsgezel werkt. -ig, adj. en adv. gezellig, gemeenzaam, vriendelijk. -igkeit, f. gezelligheid, gemeenzaamheid, vriendelijkheid -inn, (pl. -en) f. gesellin; reisgenoot.
Gesellschaft, (pl. -en) f. geselschap, genootschap; maatschappij, samenleving. -lich, adj. en adv. gezellig. -er, (g. -e) m. geselschapshouder. -glied, n. een lid, medelid van een geselschap of genootschap.
Gesensck, (g. -e) n. loot, rank.
Gesetz, (g. -es, pl. -e) n. wet. -buch, n. wetboek. -geber, m. wetgever. -gebung, f. wetgeving. -lich, adj. en adv. wettig. -lichkeit, f. wettigheid. -los, adj. en adv. wetteloos, sonder wetten. -losigkeit, f. wetteloosheid. -mäßig, zie -lich. -prediger, m. een ernstige zedeprediker. -predigt, f. eene ernstige zedepreek. -tafel, f. tafel der wet. -oerständige, m. een wetgeleerde. -widrig, adj. en adv. strijdig met de wet, onwettig.
Gesetz, (part. van Setzen), adj. en adv. bedaard, ordelijk, stil, deftig; gezet, gesteld, verondersteld.
Gesuwfs, (g. -s) n. gezocht, gekerm.
Gesicht, (g. -es, pl. -er, -e) n. gesigt, aangezigt, trenie, mine; verschi- j-

ning. -eibildung, f. gelaat, wezen. -esarbe, f. kleur van het wezen. -gezigtskleur. -skundige, m. gezigtkundige. -sinie, f. trek van het wezen; horizontale lijn. -skreis, m. gezigteinder, horizont. -splästerchen, n. moesje, pronkpleister- tje. -spunkt, m. gezigtspunt. -ser- zerrung, f. leelijke vertrekking des gezichts. -szug, m. trek van het ge- zigt, wezen.
Gesims, (g. -es, pl. -e) n. buitenkant, uitstek, overstek aan iets, kroonlijst.
Gesinde, (g. -e) n. gesin, huisgesin, huisgenooten. -bier, m. dun bier, huishier. -brod, n. huisbrood. -stube, f. gemeene kamer voor het huisgesin.
Gesindel, (g. -e) n. gespuis, schuim, graauw, janhagel. -lohn, m. loon, huur der dienstboden.
Gesinge, (g. -e) n. zingen.
Gesinn(t), adv. voornemens, van voornemen, gesind. -ung, (pl. -en) f. genegenheid, gedachte, voornemen, gevoelen.
Gesittet, adv. beschaafd, zedig.
Gesloff, (g. -es) n. gesuip; slechte drank.
Gesonnen, adj. genegen, bereid, van voornemen.
Gesonnen, adj. in de zon gedroogd.
Gespann, (g. -es, pl. -e) n. gespan; ongebr. gesel, makker; graaf- -schaft, f. palatinat, provincie of graafschap in Hongarijé.
Gespannt, adj. gespannen; opmerkzaam.
Gesparr, (g. -es) n. alle sparren van een dak.
Gespeie, (g. -s) n. spuwen.
Gespiels, (g. -e) n. spelen. -, (g. -en, pl. -n) m. speelgenoot.
Gespenst, (g. -es, pl. -er) n. spook, spooksel, schim, nachtverschijnsel.
Gesperr, (g. -e) n. een slot, baak, klamp; hindernis.
Gespinst, (g. -es) n. gespin, spinsel, webbe.
Gespött, (g. -es) n. gespot; voorwerp van bespotting. -el, (g. -e) n. spotten.
Gespräch, (g. -es, pl. -e) n. gesprek, samenspraak. -ig, adj. en adv. spraakzaam. -igkeit, f. spraakzaamheid, vriendelijkheid. -weise, adv. bij wijze van samenspraak.
Gesprankelt, adj. gesprankeld, gespijkeld.
Gespränge, (g. -e) n. het springen.
Gesprits, (g. -e) n. het spuiten, spatten.

Gestade, (g. -e) n. oever, seekant.
Gestalt, (pl. -en) f. gestalte, gedaante, geschapenheid; schijn, wijze. -st, adj. en adv. gevormd, geschapen. -en, v. a. formeren, eene gedaante, falsoen geven. *Sich -*, v. rec. sich gedragen. -kunst, f. vormkunde. -ung, f. vorming, zie *Bildung*. -los, adj. en adv. ongevormd, sonder gedaante.
Geständ'ig, adv. -sein (einer Sache od. einem etwas) bekennen. -nis, (g. -nisse, pl. -nisse) n. belijdenis, bekentenis.
Gestänge, n. (g. -en) verscheidene samenverbondene stokken.
Gestank, (g. -en) m. stank, kwade reuk, vieselucht.
Gestatten, v. a. gedoogen, toelaten, vergunnen. -ung, f. toelating, vergunning.
Gestêde, (g. -e) n. struiken.
Gesteck, (g. -en, pl. -en) n. kokor, kas voor iels.
Gestehen, v. a. belijden, bekennen; v. n. s. hotten, dik worden.
Gestên, (g. -en) n. steenwerk, rots, bouwsteenen.
Gestel, (g. -en) a. stelling, gestel; voetsuk.
Gestern, adv. gisteren. -rig, adv. hetgeen gisteren geschiedde.
Gestern, adj. met eene ster voorzien, gestern.
Gestiebe, (g. -e) n. het stuiven.
Gestieft, adj. gelaard.
Gesticht, adj. dat eenen steel heeft.
Gestift, (g. -en) n. een sticht, eene stichting.
Gestirn, (g. -en, pl. -en) n. ster, de sterren, gesternte.
Gestôber, (g. -e) n. stof, stuiven; groote sneeuwvui.
Gestochen, adj. en adv. gestoken; begraven, in koper gesneden.
Gestolper, (g. -e) n. struikeling.
Gestotter, (g. -e) n. stameling, hapering in het spreken of lezen.
Gestrauch, (g. -en, pl. -en) n. struikbosch, kreupelbosch.
Gestrong, adv. en adv. gestrong, straf. -heit, f. gestrongheid, strafheid.
Gestrichenool, adj. boordvol.
Gestrick, (g. -en) n. het breijen; breiwerk. -t, adj. gebreid.
Gestrig, adj. zie *Gestern*.
Gestûbe, (g. -e) n. stuiven; stof.
Gestûck, n. (g. -en, pl. -en) stuk b. v. een kanon.
Gestûckelt, *Gestûckt*, adj. gelapt, versted.
Gestûhl, (g. -e) n. gestoelte, steelen en haaken.

Gestûmp, (g. -e) a. knoeijen; knoeiwerk.
Gestûk (*hengst*), m. springhengst. -e, (g. -en) n. paardenkweekerij, stooterij.
Gesuch, (g. -en, pl. -en) n. verzoek, begeerte.
Gesudel, n. (g. -e) het morsen, kladden, gemora.
Gesumme, *Gesumme*, (g. -e) n. gonsen van de hommels, ons.
Gesûmpf, n. (g. -en, pl. -en) uitgestrekte poel.
Gesund, adj. en adv. gezond, welverend; rein, gaaf, zuiver. -bad, n. gezondheidsbad. -brunnen, n. gezondheidsbron. -heit, f. gezondheid. -heitspass, m. gezondheidsbrief, getuigschrift van gezondheid. [dilling].
Gesudel, (g. -e) n. berisping, be-
Gesûfel, (g. -e) n. beschoot, schutwerk.
Gesûmmel, (g. -e) n. gedartel.
Getammel, n. (g. -en) het getuimel, tuimel.
Getarbe, (g. -e) n. het draven.
Getâne, (g. -e) n. geluid, de klank.
Getânse, (g. -e) n. geraas, getier, gedruisch. [drankje].
Getränk, (g. -en, pl. -en) n. drank.
Getrappel, (g. -en) n. getrappel, getrippel.
Getrawen, (sich) v. rec. durven, de stoutheid hebben. *Ich getrawe mir dieses nicht*, ik durf dit niet doen.
Getreide, (g. -e) n. graan, koren. -bau, m. korenbouw. -boden, m. korenzolder. -handel, m. korenhandel. -händler, m. korenkoop-
-haus, f. korenschuur, korenmagazijn. -land, n. korenlând. -mass, n. korenmaat. -markt, m. korenmarkt. -sehent, m. tiende.
Getrouw, adj. en adv. getrouw. -lich, adv. getrouwelijk.
Getriebe, (g. -e) n. rondsels; raderwerk, somerkant van eenen berg. -n, adj. gedreven, aangeset.
Getrôst, adj. en adv. getroost, gerust. -osten, (sich) v. rec. sich getroosten. (Eines Dinges), vertrouwen stellen op.
Getûmmel, (g. -e) n. geraas, getier, oloop, gewoel. [dig].
Getûbt, adj. geosend, ervaren, kund.
Getatter, (g. -e) m. peet. -im, (pl. -en) f. potmoel. doophefter. -brief, m. een brief van verzoek, om peet of potmoel te willen wesen. -schaft, f. peetschap. *Die âbschlagen*, weigeren, om een kind ten doop te houden. -schmass,

m. doopmaal. -stück, n. peetstuk.
Gewiers, adj. geverendeeld. -e, (g. -en) n. het vierkant.
Gewigel, (g. -e) n. gevogelte, vogelen. [gen].
Gewillmâchtigen, zie *Bevollmâchtigen*.
Gewâche, (g. -en, pl. -en) gewas; uit was. -haus, n. oranjerie. -kâsten, m. bak, om boomen in te planten, trekken. -reich, n. plantenrijk.
Gewachsen, adv. *Einer Sache - sein*, voor eene zaak berekend zijn.
Gewâlf, (g. -en) n. slagtdaan van een wild zwijn.
Gewahr, adv. -werden, gewaar worden, gevoelen, ondervinden.
Gewâhr, f. borgstelling, waarborg, verzekering. *Die -leisten*, instaan. -en, v. a. borgschap doen; instaan, verzekeren; verhooren (sine Bittet). -leistung, f. verzekering, -
mann, m. borg, waarborg; zegsman. -ung, f. het toestaan, de inwilliging; bekrachtiging. -same, f. bewaking, bewaring; plaats van veiligheid. -schaft, f. verzekering.
Gewâlt, adj. gevold, zie *Walken*.
Gewallacht, adj. geluid, zie *Wallachen*.
Gewâlt, f. magt, geweld. -brief, m. volmagt. -haber, m. magthebber. -ig, adj. en adv. magtig; hevig, seer sterk, boven mate. -sam, adj. en adv. geweldig, onstuimig, met geweld. -samkeit, f. geweld. -that, f. gewelddadigheid, geweld. -thâtig, adj. en adv. geweldig, gewelddadig. -thâtigkeit, f. gewelddadigheid, geweld.
Gewând, (g. -en, pl. -en, -en) n. ge-
wand, kleed. -berester, m. lakenbereider. -händler, m. lakenkoop-
-haus, n. lakenmagazijn. -macher, m. lakenwever. -schneider, m. lakenkoopier in het klein.
Gewândt, adj. ervaren, slim, geslepen. -heit, f. ervarenheid.
Gewarten, v. a. verwachten, te wachten hebben. -artig, adv. *Etwas von einem - sein*, iets van iemand te wachten hebben. -artigen, v. a. verwachten.
Gewâsser, (g. -en) n. gesnap, gepraet.
Gewâsser, (g. -e) n. wateren, vloed van wateren. -t, adj. gewaterd; gevland.
Gewâsse, (g. -en) n. gewoef; weefsel.
Gewêhr, (g. -en, pl. -en) n. geweer; houwers van een dier. -händler, m. koopman in geweren. -kammer, f. geweerkamer, arsenal.

Geweide, zie *Eingeweide*.

Gewisk, (g.-es, pl. -e) n. de kroon, hoornen, of het gewigt van een hert.

Gewisk, (g.-e) n. gewezen, gekerm. *Geweerbe*, (g.-e) n. ambacht; handel; wiaust; voordeel; gewigt; lid; wer-
velbeen.

Gewerk, (g.-es, pl. -e) n. gilde.

Gewette, (g.-e) n. het wodden. *Gewicht*, (g.-es, pl. -e) n. gewigt. *-aicher*, m. ijkmeester. *-macher*, m. gewigtnmaker. *-slange*, f. balanceroost. *-stein*, m. gewigt, weegsteen. [kriool].

Gewimmel, (g.-e) n. gewemel, ge-
Gewimmer, (g.-e) n. gehuil, geschrei, geween.

Gewinde, (g.-e) n. het winden; gat, moer van een schroef.

Gewinn, (g.-es, pl. -ste) m. winst, voordeel; prijs. *-en*, v. a. winnen, uitwinnen, winst doen. *-er*, (g.-s) m. winner. *-sucht*, f. winzucht, baatzucht, goudaard. *-sichtig*, adj. winsuchtig, goudzuchtig, gierig. *-st*, zie *Gewinn*.

Gewinsel, (g.-e) n. gehuil, gekerm. *Gewirbel*, (g.-e) n. het geraas b. v. van de trommel.

Gewirk, (g.-es) n. werk, weefsel; honngraat.

Gewirra, (g.-e) n. verwarving; ge-
raas, geruisch; werk in een slot. *Gewis*, adj. en adv. gewis, zeker, ontwisfelbaar; bestendig, stand-
vastig; zeker, eenig, een of ander. *-heit*, f. zekerheid, vastheid. *-lich*, adv. zekerlijk, gewisselijk.

Gewissen, (g.-e) n. geweten, gemeed. *-haft*, adj. en adv. naauwgezet, vroom, opregt. *-haftigheid*, f. naauwgezetheid, vroomheid, op-
reghtheid. *-los*, adj. gewetenloos, sonder geweten. *-losigkeit*, f. ge-
wetenloosheid. *-sangs*, f. be-
naauwdheid, wroeging, knagging van het geweten. *-sbiss*, m. wroe-
ging des gewetens. *-sfall*, m. ge-
wetenszaak. *-sfrage*, f. gewetens-
vraag. *-sfreiheit*, f. vrijheid van
geweten. *-spflicht*, f. zware pligt. *-spunkt*, zie *-sfall*. *-srath*, m. die
in gewigtige zaken om raad ge-
vraagd wordt. *-seruhe*, f. kalme,
vrede der ziel, een goed geweten. *-
schlaf*, m. slaap des gewetens. *-
scrupel*, m. zwaarigheid des gewetens. *-
eswang*, m. gewetensdwang. *-
sweifel*, m. twijfeling, zwaarig-
heid van het gemoed.

Gewitter, (g.-e) n. onweer, storm. *-
ableiter*, m. bliksemafleider. *-re-*

gen, m. stortregen. *-wolke*, f. on-
weerswolk, donderwolk, don-
derbui.

Gewogen, adj. (*Einem*) genegen, toe-
genegen, gunstig. *-heit*, f. gene-
genheid, toegenegenheid, gunst. *Gewoknen*, v. n. *ein* oder *eines* *Di-
nges* -, oder *gewohnt* werden, zich aan
iets gewennen.

Gewöhn(en, v. a. gewinnen. *-lich*,
adj. en adv. gewoon, naar ge-
woonte, volgens gebruik.

Gewölbe, (g.-s) n. gewelf, overwelf-
sel; winkel. *-stein*, m. slotsteen. *-t*,
adj. gewelfd, verwolfd, ver-
wulfd.

Gewolk, (g.-es, pl. -e) n. de wolken.

Gewühl, (g.-es, pl. -e) n. gewoel.

Gewürme, pl. gewormte, de wormen.

Gewürz, (g.-es, pl. -e) n. kruid, spee-
ceerjen. *-artig*, *-haft*, adj. en adv.
kruidachtig. *-brähe*, f. scherpe
saus. *-büchse*, *-lade*, f. kruiddoos. *-
händler*, *-krämer*, m. kruidenier;
drogist. *-inseln*, pl. de eilanden
van Java, Borneo, Celebes en Su-
matra. *-kram*, m. kruideniers wa-
ren. *-laden*, m. kruideniers win-
kel. *-nägelin*, n. *-nelke*, f. kruid-
nagel. *-waren*, pl. kruideniers
waren.

Geier, (g.-e) m. gior. *Dor -t* de
drommel. [strijd].

Gezänk, (g.-es) n. twist, kraakel.

Gezappel, (g.-e) n. gespartel, ge-
trappel. [draal, talmerij].

Gezander, (g.-e) n. getalm, ge-
Gezell, (g.-es, pl. -e) n. tent, pa-
viljoen.

Gezeug, (g.-es, pl. -e) n. werktuig,
gereedschap, zie *Zeug*.

Gezengt, adj. geteeld, gewonnen,
geboren.

Gezieser, n. (g.-e) insecten. *-kunde*,
f. de insectenleer, insectenkunde.

Geziemen, v. imp. betamen, voegen,
behooren, passen. *-d*, adj. en adv.
betamend, voegelijk, behoorlijk,
passelijk.

Geziere, (g.-e) n. versiering, op-
schik, optouisel; gemaaktheid,
loosheid.

Geziesch, (g.-es) n. sissing, het sissen
der slangen; het fluiten. *-el*, (g.-
e) n. het stilletjes praten, in het
oor luisteren.

Gezächt, n. (g.-es) het broedsel van
beesten, de jongen; *Ottergezächt*,
Schimpfw. ottergebroedsel.

Gezeitecher, (g.-e) n. gekweel der
vogelen.

Gezungen, adj. en adv. gedwongen,
stijf, gemaakt, gezocht.

Gicht, f. jicht. *Die laufende* -, de
vliegende jicht. *-artig*, adj. jicht-
achtig. *-beere*, f. swarte St. Jans-
beere, salbos. *-brühig*, adj. en adv.
ledelam, beroerd, geraakt. *-brü-
chigkeit*, f. verlamdheid, beroerte. *-
fiiber*, n. jichtkoorts. *-tiach*, adj.
en adv. jichtig. *-kolkik*, f. jichtko-
lijk. *-kórner*, pl. jichtkorrels. *-
schmerzen*, pl. jichtpijnen. *-ross*, f.
peonieroos.

Giebel, (g.-e) m. gevel. *-dach*, n.
hoog boven eene deur, kraaierraam. *-
fenster*, n. venster, gat in den ge-
vel. *-seite*, f. voorgevel, voorste
zijde.

GieBen, v. u. swaar adem halen.

Gier, zie *Begierde*. *-en*, v. n. *nach*
etwas -, naar iets verlangen. *-ig*,
adj. en adv. begeerig, gierig, greif-
gierig.

Gieß(bach, m. snelle beek. *-bucken*,
n. waschvat. *-simer*, m. gietom-
mer. *-fass*, zie *-becken*. *-en*, v. a.
gieten. *-er*, (g.-e) m. gietcr, smel-
ter. *-erde*, f. arde om in te gieten. *-
erei*, f. *-haus*, n. gietorij, giet-
huis. *-form*, f. gietvorm. *-kame*,
f. gietcr, lampetkan. *-kelle*, f.
gietpel. *-kunst*, f. gietkunst,
smeltkunst, smeltkunde. *-loffel*,
zie *-kelle*. *-stein*, m. gootsteen,
waterlozing. *-werk*, n. gietwerk,
smeltwerk.

Gift, (g.-es, pl. -e) n. gift, venijn. *-
e*, (pl. -e) f. gift, geschenk, vergif.
-arsnei, f. *-mittel*, n. tegengift.

-becher, m. giftbekcr. *-bissen*, m.
vergiftig aans. *-essig*, m. azijn te-
gen vergif. *-hütte*, f. gebouwtot
de bereiding van gift. *-ig*, adj. eu
adv. vergiftig, venijnig; boosaar-
dig, toornig. *-magnet*, m. Indiaan-
sche slangensteen. *-mahl*, n. rot-
tekruid. *-mischer*, m. giftmenger.
-mischerel, f. giftmenging. *-pille*,
f. pillen tegen vergif. *-pufer*, n.
poeder tegen vergif. *-schlange*, f.
venijnige slang. *-trank*, m. gift-
drank. *-wurzel*, f. giftwortel.

Gilbe, f. gele kleur of verw.

Gilde, (pl. -n) f. gild; gemeenschap.

Gimpel, (g.-e) m. bloedvink dom-
kop.

Gingang, m. gangang (zekere stof).

Ginet, (g.-es) *Gineter*, (g.-e) m. brom.

Gipfel, (g.-e) m. top, kim, kruin.

Gips, zie *Gyps*.

Girgel, zie *Gargel*.

Girren, v. n. girren, korren.

Gischt, enz. zie *Gäschit*.

Gitter, (g.-e) n. tralie, zie *Gaster*.

-bett, n. bed met tralien. *-fenster*,
n. tralievenster. *-formig*, adj. als

met tralien, tralievijze. -n, v. a. met tralien voorrijs, afsluiten, toesluiten. -thür, f. tralie deur. -werk, n. traliwerk, roosterwerk.

Glander, (pl. -n) f. sullebaan; ijs-schots. -n, v. n. sullen, glijden.

Glanz, (g. -es) m. glans, luister, schijnsel; schemering. *Ein dunkler* -, eene fasaue schemering. -bürste, f. glansborstel, om iets blinkend te maken. -leimwand, f. geklenderd, gomgeland linnen. -schetter, m. regtdraad. -stoffot, m. glanstaf, dunne zijden stof, die blinkt.

Glänzen, v. n. blinken, glansen, glinsteren, flikkeren; v. a. doen blinken, glansen, polijsten. -d, adj. blinkend, glanzig, glinsterend, flikkerend.

Glas, (-es, pl. -äser) n. glas. -arbeit, f. glaswerk. -artig, adj. glanschichtig. -auge, n. glazen oog; glasvoeg eens paards. -bläser, m. glasblazer. -bläserien, n. glasblazerpijp. -bürste, f. kannwascher. -deckel, m. glazen dekel. -er, (g. -s) m. glazenmaker. -fenster, n. glasraam. -galle, f. vuiligheid van het glas. -geschirr, n. glaswerk. -glocke, f. glazen klok. -grün, adj. glasgroen, groen als glas. -handel, m. handel in glas. -händler, m. glaskoopman. -hart, adv. breekbarek, broos. -haus, zie *Treibehaus*. -honig, m. klare, gesuiverde honig. -hufen, m. smeltkroes, (bij glasblas.). -hütte, f. glasblaserij. -kirschen, f. pl. morellen. -koralle, f. glaskoraal. -krämer, zie -händler. -kugel, f. glazen bol. -latern, f. glazen lantaarn. -linse, f. glazen lens, lenzavormig glas. -macher, m. glazenmaker. -maler, m. een glasmaler. -malerei, f. glasmalerkunde. -mann, m. glazenmaker; glaskooper. -ofen, m. glazenoven, koeloven. -perle, f. parel van glas, valsche parel. -räumer, zie -bürste. -raute, -scheibe, f. glas, glastruit. -schleifer, m. glasklijper. -schrank, m. glazenkast. -thür, f. glazen deur. -ur, f. glazuur. -uren, *Glasiere*, v. a. verglazen. -werk, n. glaswerk.

Gläsern, adj. glazen, van glas.

Gläser, zie *Gletscher*.

Glat, adj. en adv. glad, glibberig; effen, zacht, mollig, poeselig; gelijk; kaal; rond, rugtuit, ronduit. -eis, n. ijzel. -eis, v. imp. ijzelen. -feile, f. sootvijl. -hobel, m. rijjschaaf.

Glätte, (e, pl. -n) f. gladheid, glans;

glibberigheid. -eisen, n. persijzer. -en, v. a. glad maken, likken, polijsten; mangelen. -maschine, f. eenig werktuig van hout, enz. om te polijsten. -stahl, m. bruneerstaal. -platte, f. mangel. -presse, f. linnenpers. -stein, m. liksteen. -sahn, m. wolfstand, om mede te polijsten.

Glatz, (e, pl. -n) f. kale plek op het hoofd, kaalhoofd. -ig, adj. en adv. kaal. -kopf, m. kaalhoofd.

Glaub, (g. -ns) m. geloof, trouw, godsdienst; vertrouwen, krediet. -en, v. a. gelooven, vertrouwen, voor waar houden. -ansartikel, n. geloofsartikel. -ensbekenntnis, n. geloofsbelijdenis. -ensgenosse, m. geloofsgenoot. -engericht, n. geloofszegel, inquisitie. -ensgrund, m. grondslag des geloofs. -ensirritum, m. dwaling in het geloof. -ensprobe, f. bewijs van het geloof. -ensregel, f. regel, rigtnoer des geloofs. -ensvereinigung, f. hervorming des geloofs. -ensrichter, m. inquisiteur. -ensscrupel, m. zwaarigheid in het geloof. -enssystem, n. samenstel des geloofs. -ensverbesserer, m. hervormer, reformateur. -ensverbesserung, f. hervorming. -ensverfassung, f. inhoud van het geloof. -haft, adj. geloofselijk, geloofbaar. -haftigkeit, f. geloofselijkheid, geloofbaarheid. -lich, adj. en adv. geloofselijk, waarschijnlijk. -würdig, adj. en adv. geloofwaardig. -würdigkeit, f. geloofwaardigheid.

Gläubig, adj. geloovig. -er, (g. -e) m. schuldeischer, krediteur.

Gleich, adj. en adv. gelijk, effen; dadelijk, aanstonds. -artig, adj. en adv. evensardig, gelijkelagig. -artigkeit, f. evensardigheid, gelijkslagtheid. -bedeutend, -deutig, adj. en adv. gelijkbetekenend. -e, f. gelijkheid. -en, v. a. gelijk, effen maken; v. n. gelijken. -falls, adv. desgelijks, mede. -färbig, adj. van eene zelfde kleur. -förmig, adj. en adv. gelijkvormig, overeenkomstig, eenparig. -förmigkeit, f. gelijkvormigheid, overeenkomst, eenparigheid. -geltend, adv. van gelijke, dezelfde waarde. -gesinnt, adj. eensgezind, eendragtig. -gewischt, n. evenwigt. -gültig, adj. onverschillig; gelijkwaardig. -gültigkeit, f. ouverschilligheid; gelijkwaardigheid. -heit, f. gelijkheid; eenparigheid; gelijkvormigheid, overeenkomst. -jährig, adj.

even oud. -laufend, adj. evenwijdig, parallel. -laut, m. gelijkkluidendheid, eenskluidendheid. -laufend, adj. eenskluidend. -mass, n. evenredigheid. -massig, adj. en adv. gelijkmatig, evenredig. -muth, m. -müthigkeit, f. gelijkmoedigheid, bedaardheid van geest, gerustheid, vergeenoegdheid. -müthig, adj. gelijkmoedig, bedaard. -namig, adj. gelijknamig; homonym. -nieß, (g. -nisse, pl. -nisse) n. gelijkenis. -nisredd, f. gelijkenis, verdoering uit eene gelijkenis bostaande. -niswissis, adv. bij gelijkenis. -nam, adv. bijna, schier, als het ware. -schätzig, adj. gelijkwaardig, iets nabijkomende. -schenkelig, adj. gelijkbeenig. -seitig, adj. gelijkzijdig. -sinn, m. eenparigheid, eenstemmigheid; onverschilligheid. -sinnig, adj. en adv. eenparig, eustemmig; onverschillig. -so, adv. op dezelfde wijze. -stellung, f. het gelijk stellen, de gelijkvormigheid. -stimmig, adj. en adv. eenstemmig, eenparig. -thun, zie onder *Gleich*. -ung, f. vergelijking, evening; gelijke verdeling. -wie, adv. gelijk als, als of. -winkelig, adj. gelijkhoekig. -wohl, adv. evenwel, nogtans, echter. -seitig, adj. en adv. gelijkzijdig. -zu, adv. regt toe.

Gleis, zie *Gleisis*. -en, v. n. 1, blinken, schitteren. -ner, (g. -e) m. veinzer, huichelaar, schijnheilig. -neris, f. veinserij, huichelerij, schijnheiligheid. -nerin, (pl. -nen) f. eene geveinde, schijnheilige vrouw. -nerisch, adj. en adv. geveind, schijnheilig, gemaakt.

Gleiten, v. n. s, glijden, glibberen. -met haken, sullen, glijden.

Gletscher, (g. -e) m. ijsberg, sneeuwberg.

Glied, (g. -es, pl. -er) n. lid; lidmaat; sobakei (aan eene koten); lid, knoop (aan halmen enz.); gelid. -erbas, m. het gestel der leden. -erkrankheit, f. verstijving der leden, beroerte. -erlahm, adj. en adv. lam, beroerd, geraekt. -erlähmung, f. lamheid, beroerte. -ermann, m. ledman, houten beeld tot gebruik der schilders. -erweisen, zie *Gliederkrankheit*. -erzpannen, n. kramp. -erweh, zie *Gliederkrankheit*. -erweis, adv. bij leden; bij geleiden. -kraut, n. ijszerwortel, lidkruid. -mass, (g. -es, pl. -en) n. lid, ledemaat. -wasser, n. ledewater, zenuwwater.

Glimmern, v. n. vonken, glinsteren, flikkeren, schitteren.
Glimpf, (g.-es) m. goedheid, inschikkelijkheid, zachtheid, bescheidenheid, versoepeling. -lich, adj. en adv. zacht, inschikkelijk.
Glitschen, zie *Glitsen*.
Glocke, (pl. -n) f. klok. -nblume, f. klokbloem, klokje. -nfirmig, adj. klokvormig. -ngießer, m. klokgieter. -ngut, n. klokpijs. -nhause, n. klokkenstoel, stellaadje, waaraan de klokken hangen. -nist, (g.-en, pl. -en) m. klokkenist. -nklang, m. klank, geluid der klokken. -nklappel, m. klepel. -nkläuter, m. klokluider. -nring, m. ring, waaraan de klepel hangt. -nrecht, m. klokslag. -nseil, n. kloktouw, klokreep. -nseisse, zie *Glockengut*. -nschwengel, m. klepel. -nsscher, zie *Glockenläuter*. -nriemen, m. klokkentouw. -nspiel, n. klokkenspel. -nstuhl, zie *Glockenhause*. -ntaufe, f. het doopen der klokken, (bij de Roomschen). -nthurm, m. klokketoren. -entreter, zie *Glockenläuter*.
Glöck (em, v. a. bellen. -ner, (g.-e) m. klokkeluider, koster.
Glorie, f. glorie, heerlijkheid. -reich, adj. en adv. eerwaardig. -würdig, adj. en adv. eerwaardig, roemwaardig, doorluchtig, luisterrijk.
Glosse, (pl. -n) f. korte verklaring, aantekening op den rand; gloss.
Glotsen, v. n. de oogen uit het hoofd puien, puilongig zijn, staren.
Gluchzen, v. n. klokken (van hennem).
Gluck (en, v. n. klokken (van hennem). -hennu, (pl. -n) f. klokken. -sen, v. n. klokken; hikken, snikken.
Gück, (g.-es) n. geluk, voorspoed, fortuin, heil; toeval. -en, v. n. n. a. en 1, gelukken. *Es glückt ihm alles*, hij slaagt in alles. -lich, adj. en adv. gelukkig, voorspoedig. -eball, m. speelbal van de fortuin. -selig, adj. en adv. gelukkig. -seligkeit, f. gelukzaligheid, zaligheid. -sfall, m. gelukkig geval, avontuur. -sgöttinn, f. godin der fortuin. -sgut, n. goed des geluks. -skaufen, m. geluksop, loterij. -skind, n. gelukkig mensch, een, dieu het mede loopt. -srad, n. rad van avontuur. -sritter, m. avonturier. -sriegel, n. hatardspel, kansspel. -sriem, m. geluksstar, gelukkig planoot. -sumstände, m. m. pl. geluksomstandigheden. -wünsch, m. -wünschung, f. geluk-

wensching. -wünschungschreiben, n. brief van gelukwensching.
Glück (s.f. gloeiing, het gloeien. -n, v. n. gloeijen, glimmen; -, v. a. gloeiend maken. -wache, n. mengsel van was, Spaansch groen, boeres, vitriool, enz. waaraan de vergulders zich bedienen, om het vergulde meer glans bij te zetten. *Glüh* (h. f. gloed; gloeiende kolen. -pfanne, f. komfoor, vuurtest.
Gnade, f. genade; gunst, goedheid. -n, v. a. genadig zijn. -nbrod, n. genadebrood. -nbrief, m. genadegeld, jaarwode. -njahr, n. weduwpensioen voor een jaar. -nlicht, n. goddelijke verlichting. -nlohn, m. genadeloon; jaarwode. -nmittel, n. middel ter genade. -nreich, adj. en adv. genaderijk, vol genade, gunst. -nreich, n. het rijk der genade. -nstand, m. staat der genade. -nstoes, m. genadestoot, de laatste stoot. -nstuhl, m. genadestoel, verzondende (in het O. Test.). -ntisch, m. tafel der genade, des avondmaals. -nstroem, n. iwendige vertroosting, zalving der genade. -nverheissung, f. belofte uit genade. -nwahl, f. genadeverkiezing, predestinatie. -nzischen, n. bewijs, teeken, kenmerk van genade.
Gnädig, adj. en adv. genadig.
Gnom, (g.-en, pl. -en) m. aardgeest.
Gnomonik, f. zonnewijzerkunde.
Gnuv, *Gnüge*, ens. *Genuv*, *Gemü*, *Gnurren*, zie *Kurren*. [ge, ens.
Gökelhahn, m. huishaan.
Gold, (g.-es) n. goud. -ammer, f. goudvink, geelvink. -amsel, f. goudmerel, weduwaal. -apfel, m. dollapel. -arbeiter, m. goudsmid. -bergwerk, n. goudmijn. -blatt, -blätchen, n. goudblad. -blech, n. goudbuk. -börse, f. goudbeurs. -drakt, m. gouddraad. -en, adj. gouden, van goud. -ers, n. erts uit eene goudmijn. -faden, m. gouddraad. -farbe, f. goudkleur. -färbig, adj. goudkleurig, blond. -finger, m. ringvinger, waaraan men den ring draagt. -fitter, f. goudblaadje, looverkje. -fuchs, m. geel vospaard. -flues, m. goudrivier, rivier waarin goud gevonden wordt. -föhre, -forelle, f. goudvisch. -glätte, f. goudschuim. -gold, adj. goudgeel, blond. -gewischt, n. goudgewigt. -gülden, -gulden, m. goudgulden. -grube, f. goudgroeve, goudmijn. -haltig, adj. goud bevattende. -käfer, m. goud-

kever, gouden tor; Spaansch vlieg. -kind, n. lieveling. -körner, n. pl. goudkorrels. -küste, f. goudkust, kust van Guinea. -lack, n. goudgeel lak. -lahn, m. plaatgoud. -leder, n. goudleer. -leim, m. goudlijm, goudleedersel. -macher, m. goudmaker, Alchimist. -macherei, -macherkunst, f. goudmakerij, alchimie. -münze, f. goudgeld. -papier, m. verguld papier. -platte, f. goudplaat. -probe, f. goudproef, goudtoets. -ring, m. gouden ring. -sand, m. goudsand. -schaum, m. goudschuim. -schlacken, m. pl. goudglid. -schläger, m. goudslager. -schmid, zie -arbeiter. -spinner, m. goudspinner; gouddraadtrekker. -staub, m. stofgoud. -sticker, m. hardrunder. -stoff, m. stof, met goud geborduurd. -tinktur, f. goudverw. -wage, f. goudschaaltje. -wäscher, m. goudzoeker. -wasser, n. gulde water. -wurz, f. goudwortel. -zieher, m. gouddraadtrekker.
Golf, (g.-es, pl. -e) m. golf, zeeboesem.
Gondel, f. eene gondel, een schuit die aan de beide uiteinden puntig toeloopt.
Gönn (n, v. a. gunnen, veroorloven; schenken, vergunnen. -er, (g.-e) m. begunstiger, voorstander, beschermmer.
Göpel, (g.-e) m. soort van hefboom in de bergwerken.
Goache, (pl. -n) f. muil, groote mond.
Goese, (pl. -n) f. goot. -stein, m. gootsteen. -nlock, n. geut, goot, Gothicsh, adj. Gottisch. [noel.
Gott, (g.-es, pl. Götter) m. God. -esacker, m. kerkhof. -esdienet, m. godsdienet. -esdienstlich, adj. en adv. goddienstig. -esfurcht, f. godsvrucht. -esfürchtig, adj. en adv. vroom, deugdzaam, godvruchtig. -esgolehsamkeit, f. godgeleerdheid, theologie. -esgolehrter, m. godgeleerde, theoloog. -eshausen, m. godshuis, kerk. -eskasten, m. godsak, armstik. -eslästerer, m. godslasteraar. -eslästerlich, adj. en adv. godslasterlijk. -eslästerung, f. godslastering. -esläwäger, m. godversaker, godloochenaar. -esläwägung, f. godversaking, godloochenarij. -eslohn, m. godloon, goddelijke vergelding. -essole, f. hoeveelheid sout ten behoeve der armen. -estisch, m. tafel bij het avondmaal. -esverächter, m. godversaker. -esvergessen, adj. en adv. godvergeten. -vergessener,

m. een godvergeten mensch. *-vergeessenheit*, f. godvergetenheid. *-sewort*, n. Gods woord, de heilige schrift. *-esgefällig*, adj. aangenaam aan God, Gode behagelijk. *-heit*, (pl. -en) f. godheid. *-los*, adj. en adv. goddeloos, ongodvruchtig, ondeugend. *-losigkeit*, f. goddeloosheid, ongodvruchtigheid, ondeugd. *-selig*, adj. en adv. godzalig; godsdienstig. *-setigkeit*, f. godzaligheid; godsenstigheid.

Ött(er)lehre, f. godenleer, labelkunde. *-erpeisse*, f. godonspijs, ambrosijn. *-erspruch*, m. godspraak. *-ertrank*, m. godendrank, nektar. *-inn*, (pl. -en) f. godin. *-lich*, adj. en adv. goddelijk, heerlijk. *-lickheit*, f. goddelijkheid.

Ötze, (g. -n, pl. -n) m. afgod. *-naltar*, m. altaar van eenen afgod. *-nbild*, v. afgodebeeld. *-nadiener*, m. afgodendienaar. *-nadienst*, m. afgodendienst. *-nopfer*, n. afgodenoffer. *-npfaffe*, m. afgodenvoorwerker. *-ntempel*, m. afgodentempel.

Grab, (g. -es, pl. -äber) n. het graf, dood. *-eisen*, n. graverijzer. *-skelle*, f. tuimans graafijzer. *-en*, v. a. graven, spitten, delven; graveren. *-en*, (g. -s, pl. -äben) m. graacht, kanaal; graf, kuil. *-lied*, n. lijkzang. *-gewölbe*, n. grafkerelder. *-hügel*, m. opgeworpen aarde op een graf, grafheuvel. *-höhle*, f. graf, in de rotsen uitgehouwen. *-maat*, n. een praalgraf. *-maisel*, m. beitel. *-scheit*, n. delfspade. *-schrift*, f. grafschrift, opschrift op een graf. *-stätte*, f. grafstede, begraaftplaats. *-stein*, m. grafsteen, grafskerk. *-stichel*, sif. *Graßmaisel*. *-tuch*, n. doodkleed, kleed dat over het graf gespreid wordt.

Gräber, (g. -e) m. graver.

Grad, (g. -es, pl. -e) m. graad. *-ation*, f. voortgang. *-bogen*, m. graadhoog. *-buch*, n. zekeraarboek, zeeatlas. *-irisen*, n. steenhouwers beitel. *-wisen*, v. a. de eerste trappen van eenen hoogen school verleen, promoveren. *-wirt*, adj. gepromoveerd. *-us*, m. graad, trap, oertrap. *-leiter*, f. schaal (op kaarten, enz.). *-weise*, adv. in graad afgedaald.

Gräf, (g. -en, pl. -en) m. graaf. *-enbank*, f. gravenbank, rang der rijksgraven in de rijksvergadering. *-ensis*, m. residentieplaats van eenen graaf. *-enstand*, m. gravenstaat, waardigheid van eenen

graaf. *-entag*, m. vergadering der rijksgraven. *-schaft*, (pl. -en) f. graafschap.

Gräfinn, (pl. -en) f. gravin. *-lich*, adj. grafelijk.

Gram, adv. gram, boos. *-* (g. -es) m. hartsoer, kommer, kwelling, droefheid.

Gräm(en, sich) v. r. zich kwellen, bekommeren, bekreunen; *(über oder um etwas)* -lich, adj. en adv. gemelijk, onvergenoegd, misnoegd. *-ling*, (g. -es, pl. -e) m. knorrepot.

Grammatik, f. spraakkunst. *-sch*, adj. en adv. taalkundig. *-ker*, (g. -e) m. taalkundige.

Grän, Gran, (g. -es, pl. -e) grein.

Granat, (g. -en, pl. -en) *-stein*, m. granaatsteen. *-appel*, m. granaatappel. *-enbaum*, m. granaatboom, granaatappelboom. *-e*, (pl. -n) f. granaat (steen); granaat (oorlogstuig).

Grand, (g. -es) m. steenzand. *-ig*, adj. van of vol steenzand.

Granit, (g. -es, pl. -e) m. graniet (steen).

Granne, (pl. -n) f. angel der korenaren.

Gränse, ens. zie *Grenze*, ens.

Grapsen, (g. -e) m. ijzeren pot.

Grappeln, v. a. grabbelen, toetasten, wegnamea.

Gras, (g. -es, pl. -äser) n. gras. *-bank*, f. grasbank, zitplaats, met graszoden belegd, sodenbank. *-blume*, f. nagelbloem, anjelier. *-butter*, f. grasboter, meiboter. *-en*, v. n. grasen; gras maaijen. *-er*, (g. -e) m. grasmaaijer; tong van een hert. *-fleck*, m. grasplein. *-frosch*, m. groene kikvorsch. *-grün*, adj. zoo groen als gras. *-hüpfer*, m. sprinkhaan. *-ig*, adj. grasig, vol gras. *-icht*, adj. gelijk gras. *-land*, n. grasveld. *-lauch*, m. bieslook. *-mücke*, f. bastord nachtegaal. *-pferd*, zie *-hüpfer*. *-plats*, m. plaats, met gras bewaas. *-sichel*, f. seis, om gras mede te maaijen. *-specht*, m. sekere kleine bonte specht. *-ung*, f. grasen; het gras maaijen. *-wachs*, m. *-weide*, f. weiland, grasland.

Gräseren, f. het gras maaijen; grasland, grasveld.

Grass, adj. en adv. vreeselijk.

Gräßlich, adj. en adv. vreeselijk, verschrikkelijk, afschuwelijk.

Grat, (g. -es, pl. -e) m. rand.

Grät(e), (pl. -n) f. graat, vischgraat. *-ig*, adj. gratig, vol graten.

Grav, adj. grijs, grasw. *-bart*, m. graswbaard. *-bärtig*, adj. met eenen grijsen baard. *-en*, v. n. grijs worden; aanbreken. *Es grauet mich vor der Sache*, ik ijs van die zaak. *-kopf*, m. grijsaard. *-lich*, adj. grijsachtig. *-lich, Grauerlich*, adj. verschrikkelijk, afschuwelijk. *-schimmel*, m. grasw paard. *-weerk*, n. soort van bont.

Gräuel, (g. -e) m. gruwel, afschrik. *-that*, f. afschuwelijke, verfoeilijke daad. *-lich*, adj. en adv. verschrikkelijk, afschuwelijk, duivelsch, helsch.

Grups, (pl. -n) f. gepelde garst; grout, grut; stukje erta.

Grümpeln, v. imp. ijselen.

Gräu(e), (g. -e) m. puin; veroud afschuw. *-e*, adj. veroud. verschrikkelijk. *-zaam*, adj. en adv. wreed, barbaarsch; vulg. verschrikkelijk. *-en*, v. n. en imp. sidderen, vreesen, duchten.

Grieff, (g. -es, pl. -e) m. grijpvoegel. *-en*, v. a. grijpen, vangon; vatten; v. n. grijpen.

Grainen, v. n. grijnen.

Greis, adj. grijs. *-* (g. -es, pl. -e) m. grijsaard. *-en*, v. n. grijs worden.

Grell, adj. helder, schitterend; schel, scherp (van toonen).

Grendel, (g. -e) m. grendel.

Grenze, (e, pl. -n) f. grens, grenspaal, landpalen. *-en*, v. n. grenzen, aangrenzen (an etwas). *-enlos*, adj. zonder grenzen, onbepaald, grensloos. *-fastung*, f. grensvesting. *-säule*, f. grensteen. *-scheidung*, f. grenscheidig; grens.

Grewel, zie *Gräuel*.

Griebe, zie *Grobs*.

Griech, (e, m. (g. -en) een Griek. *-inn*, f. Griekin. *-onland*, v. Griekenland. *-isch*, adj. en adv. Grieksch.

Grieff, (g. -es, pl. -e) m. pluvier.

Griesseln, v. a. in kleine stukjes breken; v. n. in kleine stukjes vallen.

Griessgrammen, v. n. op de tanden knarsen, kn. rren. *-grämisch*, adj. vertoornd, knorrig.

Gries(holz), n. slangenhout. *-mehl*, n. grutenmeel.

Griff, (g. -es, pl. -e) m. greep, tast, handvatel.

Griffel, (g. -e) m. griffel.

Grille, (pl. -n) f. krekkel; gril, inval, sotte kuur, wisewasje. *-nfünger*, m. een, die het hoofd vol grillen heeft. *-nfüngerei*, f. sotternij, gekheid. *-nhaft*, adj. en adv. grillig, eigenzinnig, wonderlijk.

Grim(aase, (pl. -n) f. grijnsing, leelijke, scheve bek, gezigt. -m, (g. -se) m. grimmigheid, toorn, woede. -mdarm, m. aarsdarm. -men, v. n. *es grimmt* mich im *Leibe*, ik heb pijn in het lijf. -men, (g. -e) n. pijn in het lijf, krimpang in de darmen, kolijk. -mensaaser, n. windbrekend, windverdrivend water. -mig, adj. en adv. grimmig, fel, toornig, wreed. sobrikkelijk, wreesselijk. -migkeit, f. grimmigheid, toorn, woede, wreedheid.

Grind, (g. -ee) m. schurft, zweer. -ig, adj. schurftig. -kopf, m. schurftig hoofd. [grijnsen.]

Grimen, v. n. lagchen of schreijen.

Grimsem, v. n. (van sneeuw)piepen.

Grob, *Gröber*, *Gröbste*, adj. en adv. grof, ruw, lomp, onbeleefd. -heit, f. grofheid, ruwheid, onbeleefdheid, lomphheid. -kabel, m. roffelschaaf. -ian, (g. -es, pl. -e) m. lomperd, norsch mensch. *Gröblich*, adj. en adv. grof, grovelijk; lomp, plomp, onbeleefd; grotelijk.

Grobschmid, m. grofsmid, hoefsmid.

Gröbe, (g. -es, pl. -e) m. klokhuis.

Groll, (g. -es) m. oude heimelijke haat, wrok. -en, v. a. wrokken, haat toedragen.

Groechen, (g. -e) m. groe, (stuk Duitsch geld).

Grosse, n. een groe, 12 dosijn. -, *Gröser*, *Gröste*, adj. en adv. groot; veel; zeer. -bauchig, adj. groot van buik, swaarljvig. -brüstig, adj. groot van borst. -ältern, m. pl. grootouders. -enkel, m. achterkleinsoon. -enkelinn, f. achterkleinsoon. -fürst, m. grootvorst. -gliedrig, adj. groot, groot van leden. -händler, -irer, (g. -e) m. koopman in het groe, grossier. -hant, m. grootproker, snorker, openijder. -hersig, adj. en adv. groothartig, grootmoedig. -hersog, m. groothertog. -hersogkinn, n. groothertogdom. -hofmeister, m. opperhofmeester. -jägermeister, m. opperjagermeester. -kammerherr, m. opperkamerheer. -kasseler, m. grootkasselier. -knecht, m. m. meesterknecht. -leibig, adj. grootlijvig, langlijvig. -mächtig, adj. grootmagtig, zeer magtig. -meister, m. grootmeester. -muth, f. grootmoedigheid, edelmoedigheid, dapperheid. -mätzig, adj. en adv. grootmoedig, edelmoedig. -mutter, f. grootmoeder. -ohem, m. oudoom. -prahler, zie *Gross-*

sprecher. -prahlerer, zie *Gross-*
sprecherer. -prahlerisch, zie *Gross-*
sprecherisch. -spracherer, f. het
groot spreken, sneoven, opspan-
ding. -sprecherisch, adj. en adv.
sneovend, opspanjoud, pogehend.
-sultan, m. grootsultan, Turksche
keiser. -urenkel, m. achter-achter-
kleinsoon. -vater, m. grootvader.
-vaterstuhl, m. armstoel, leuning-
stoel. -vesier, m. grootvizier.

Grös(e), (pl. -n) f. groetheid; groot-
te. -tentheils, adv. grootdeels,
voor het grootste gedeelte.

Grot, (g. -es, pl. -e) m. groot (munt).

Groteek, adj. onnatuurlijk (in de
schilder- en beeldhouwkunde.)

Grotte, (pl. -n) f. grot, hol, spelonk.

Grub(e), (pl. -n) f. groef, groeve,
kuil, hol, mijn, graf; likteeken (in
het gezigt). -enaarheit, f. werk, ar-
beid om mijnen te maken. -enaar-
beiter, m. ondermijner. -enbau,
m. mijngraven. -enlicht, n. mijn-
werkerslamp. -ig, adj. vol kuilen,
mijnen, holen of groeven.

Grub(chen), (g. -e) n. kuiltje, (in de
wang of kin); kleine buil. -eln, v. n.
peuteren, wroeten, haarklo-
ven, sterk nadenken, navorschen.
-eisi, f. muggeisiterij, navor-
sching. -elkopf, -ler, (g. -e) m.
wroeter, uitpluiser, vitter; haar-
kloover, muggeisiter.

Gruf(t), (pl. -äfte) f. hol, spelonk, ver-
weld graf. [et groen.]

Grummet, (g. -e) n. nagras, nahooi.

Grün, adj. en adv. groen; onrijp.
-, n. het groen.

Grund, (g. -es, pl. -ünde) m. grond.
-bau, m. grondslag. -begriff, m.
wesenlijk, noodzakelijk begrip,
denkbeeld. -besitzer, m. landeigenaar.
-birn, f. aardappel. -bleis, n.
dieplood, peillood. -böse, adj. seer
of ten uiterste boos, kwaad. -ehr-
lich, adj. seer eerlijk. -eichel, f.
aardaker, aardnoot. -eis, n. grond-
ijs. -eisen, n. grondijzer, tent-
ijzer. -falsch, adj. volstrekt valsch,
onwaar, ongegrond. -feste, f.
grondgeest, grondslag. -farbe, f.
grondverw. -fläche, f. vlakke
grond, vlakke. -gelehrt, adj. seer
geleerd. -geests, n. grondwe-
-gütig, adj. allerweldadigst. -herr,
m. landheer. -kraft, f. oorspron-
kelijke kracht. -lage, f. grondslag,
fondament. -leger, m. grondlegger,
stichter. -legung, f. grondlegging,
stichting, eerste aanleg. -lehre, f.
fundamenteel, wesenlijk leerstuk;
de eerste beginsels. -linie, f. eer-

ste, voornaamste trek, grondtrek.
-los, adj. en adv. grondeloos, son-
der grond. -loosigkeit, f. gronde-
loosheid, ongegrondheid. -nigung,
f. aangeborene neiging. -mauer,
f. fundament. -pfaht, m. boom,
paal van, tot het heiwerk. -pfa-
ler, m. grondsteun, fundament.
-recht, n. grondregt, grondheers-
regt. -regel, f. grondregel, streeg-
tel, stelregel. -ries, m. plan,
schets, eerste ontwerp, teekening.
-eats, m. grondstelling; grondbe-
ginsel. -säule, f. grondzuil, grond-
slag; pilaar, steun. -sprache, f.
hoofdtal. -schwelle, f. onderbalk
(balk, waarop de andere balken
liggen). -stimme, f. basstem, bas.
-stoff, m. eerste beginsel, zaad van
iets. -stücke, n. pl. gronden, lan-
den, landgoederen. -suppe, f.
grondsoep, hef, droosom, moer.
-teet, m. grondtekst, oorspronke-
lijke tekst. -wraache, f. grondoor-
zaak, eerste oorzaak. -wahrheit,
f. eerste waarheid. -wort, n. grond-
woord, oorspronkelijk woord. -
zahl, f. hoofdtal. -zine, m. grond-
oijne, verponding. -zug, m. eerste,
voornaamste trek.

Gründ(en), v. a. gronden, grondves-
ten, den grond leggen tot iets;
stichten; gronden, de grondverw
leggen. -lich, adj. en adv. grond-
dig, bondig; vast, duursam. -lich-
keit, f. grondigheid, bondigheid,
vastheid, duursamheid. -ling, (g.
-es, pl. -e) m. grondeling (visch).
-ung, f. stichting.

Grünepecht, m. specht (vogel).

Grün(e), (g. -e) n. het groen. -en, v.
n. groenen, groen worden; jeug-
dig zijn. -fnk, m. vlasvink. -kraut,
n. spinazie. -lich, adj. en adv.
groenachtig. -span, m. kopergroen.

Gruenen, v. n. knorren, grommen.

Grupp(e), (pl. -n) f. groep. -iren, v.
a. vele kinderen kunstig bij mak-
kander schilderen.

Gruos, (g. -es, pl. -üsse) m. groet,
groetenis, compliment, salvo, los-
branding van het geschut.

Grüssen, v. a. groeten, salveren.

Grütze, (pl. -n) f. gort, grutte.
-brei, m. gortbrij, grutenbrij.
-händler, m. grutter. -kopf, m.
een opgeblazen betweter, wijs-
nens. -wurst, f. gorteworst.

Guck(en), v. n. kijken. -er, (g. -e) m.
kijker. -, (*Guckglas*, n.) kijkglas.
-kasten, m. kijkkas, rarekiek.
-loch, n. kijkgat, kijkuit. -rohr, v.
verrekijker.

Gulte, f. cijns, rente. -*bauer*, m. een boer die cijns, schattingen opbrengen moet. -*brief*, m. rentebrief. -*meister*, m. ontvanger, penningmeester, schatmeester.
Gültig, adj. geldig, deugdig, wettelijk, echt, geloofbaar. -*keit*, f. waardigheid, wettelijkheid, deugdelijkheid, kracht.
Gumm (i, n. gom. -*baum*, m. gomboom, waarvan de gom afduikt. -*icht*, adj. gommig, gomachtig. -*ig*, adj. gommig. -*iguttas*, n. guttegom. -*tren*, v. a. gommen. -*wasser*, m. gomwater.
Gunst, f. gunst. *Mit* -, met verlof, welnemen. -*beseugung*, f. gunstbewijs, gunstbetooning.
Günstig, adj. en adv. gunstig, genegen (einem). -*ling*, (g.-es, pl. -e) m. gunsteling.
Gurgel, (pl. -n) f. gorgel, strot. *Durch die -jagen*, vulg. door de keel lippen. -*bein*, n. strotheen. -*schwell*, f. keelgezwel. -n. (sich) v. rec. zich gorgelen. -*wasser*, n. gorgeldraak, gorgelwater, koelspoeling.

Gurke, (pl. -n) f. komkommer. *Kleine eingemachte* -, agurkje. -*malter*, m. een slecht schilder, kladschilder.
Gurre, (pl. -n) f. oude knol (paard.) *Gurren*, v. n. 1, knorren, rammelen, kirren.
Gurt, (g.-es, pl. -e) m. gordel, singel. -*belt*, n. rustbed. -*gehaken*, n. draagband, portepé. -*riemen*, m. buikriem, buikgordel van een paard.
Gürtel, (g.-e) m. gordel. -*schmacker*, *Gürtler*, (g.-e) m. gordelmaker. -*en*, v. a. gordelen.
Guss, (g.-esses, pl. -üsse) m. het gieten; stroom. -*eisen*, n. gegoten ijzer. -*werk*, n. gegoten ijzerwerk.
Gut, besser, beste, adj. en adv. goed, gunstig, voorspoedig. -, (g.-es, pl. -üter) n. goed, rijkdom, middel; landgoed, buitenplaats. -*achten*, (g.-e) n. goeddunke, meening, gedachte. -*artig*, adj. goedaardig, zachtsinnig. -*denkend*, adj. weldenkend. -*dünken*, -*befinden*, n. goedkeuring; gezondheid, wel-

stand; zie *Gutachten*. -*heissen*, n. goedkeuring. -*heit*, f. goedheid. -*herzig*, adj. en adv. goedhartig, welgesind, welmeenend. -*herzigkeit*, f. goedaardigheid, goedhartigheid, welgesindheid, welmeenendheid. -*müthig*, adj. goedhartig, goedig. -*herr*, m. landheer, landeigenaar. -*that*, f. weldaad, gunst. -*thäter*, m. weldoener. -*thätensinn*, f. weldoensinn. -*thätig*, adj. weldadig, milddadig. -*thätigkeit*, f. weldadigheid, milddadigheid. -*willig*, adj. en adv. goedwillig. -*willigkeit*, f. goedwilligheid.
Gütchen, (g.-e) n. gering goed, goedje. -*sf.* deugdelijkheid, goedheid, vrienderschap. *Ja der* -, in der minne. -*ig*, adj. en adv. goedig, goed, gunstig, goedertieren. -*igkeit*, f. goedigheid, goedheid, gunst, goedertierenheid. -*lich*, adj. en adv. goed, vriendelijk, gunstig, in der minne.
Gyps, (g.-e) m. gips, pleister. -*en*, v. a. pleisteren, met gips overtrekken. -*malerei*, f. schilderen. op natte kalk.

H.

HA HAA

Ha! interj. ha!
Haar, (g.-es, pl. -e) n. haar. -*band*, n. haarband, haarlint, haarsnoer. -*beutel*, m. haarsak. *Einen -haben*, zich eimen. -*trinken*, vulg. drinken zich, zich bedrinken. -*eisen*, n. krulijzer; friseerijzer. -*en*, v. n. en sich -, rec. haren, verharen; haren, pluisen, het haar verliezen. -*en*, adj. en adv. van haar, haren. -*bürste*, f. haarborstel. -*fein*, adj. haarrij, haarklein. -*flechte*, f. haarvlecht, haartuit. -*ig*, adj. haarig, gehaard, ruig. -*icht*, adj. gelijk haar. -*kamm*, m. kam, haarkam. -*klauber*, m. een haarklover, vitter, muggesifter. -*klein*, adj. en adv. haarklein, fijn; tot het minste toe. -*locks*, f. haarlok. -*los*, adj. zonder haar, kaal. -*nadel*, f. haarspeld. -*puder*, m. haarpoeeder. -*schlächting*, zie *Herschlächting*. -*schnopf*, m. kuif. -*seil*, n. *Haarschwarz*, m. koord, touw van haar. -*seib*, n. haarzeef. -*tuch*, n. haren stof. -*wache*, n. pomade; pees. -*wickel*, m. papiljot. -*wuchs*, m. groei van het haar. -*wulst*, m. haar-

HAR HAC

wrong, waarmede de vrouwen zich kappen. -*weg*, n. haren stof. -*zopf*, m. haarbos, haarvlecht, haartuit.
Här(chen, haartje. -*en*, (sich) v. r. sich met haar bedekken.
Hab(en, v. n. en aux hebben. *Es hat sich wohl!* het ziet er wel naar uit. -*erecht*, m. vitter, haarklover, twistsoeker. -*haft*, adv. *Einer Sache -werden*, eene zaak verkrijgen. -*schaft*, -*seligkeit*, f. goedertierenheid; bezitting. -*sucht*, f. hebsucht, gierigheid. -*süchtig*, adj. en adv. hebsuchtig, gierig, vrek.
Haber, zie *Hafer*.
Häbicht, (g.-es, pl. -e) m. havik, (roofvogel). -*snase*, f. hayikeneus, hooge, kromme neus, Romeinse neus.
Hack(e, (pl. -n) f. houweel, hakbijl. -*bank*, f. hakbank. -*block*, m. hakblok. -*en*, v. a. hakken, houwen. -*enleder*, m. hielstuk, hiel. -*breit*, n. hakbord, bord om te hakken; hakkebord (muzikinstrument).
Häckertling, (g.-es) m. of *Häcksel*, haksel van stroo.
Hack(klotz), zie -*block*. -*sch*, (g.-es,

HAD HAG

pl. -e) m. ongelubd varken; fig. vulg. lomperd. -*stock*, zie *Hackblock*.
Hader, (g.-e, pl. -n) m. vodde, todde, lomp. -, (g.-e) m. twist, strijd, gekijf, krakeel, rusie. -*anfängen*, twist maken. -*er*, (g.-e) m. krakeeler, vechter, twistsoeker. -*lumpen*, pl. lomp. -*lumpensammler*, m. voddekramer, die oude vodden verzamelt, verkoopt. -*n*, v. n. twisten, kijven, krakeelen, rusie zoeken. -*süchtig*, adj. en adv. twist-suchtig.
Hasen, (g.-e, pl. -e) m. pot; haven. -*capitän*, m. havenmeester. -*geld*, n. havengeld, ankergeld. -*leuchte*, f. baak, havenbaak. -*meister*, zie -*capitän*.
Hafer, (g.-e) m. haver. -*brei*, m. haverpap. -*st*, f. haverrij. -*grütze*, f. havergort. -*wurzel*, f. boksbaard (plant).
Hafler, (g.-es) m. pottbakker.
Haft, (g.-es, pl. -e) m. handvat. -*en*, v. n. (an, auf etwas) kleven.
Hag, (g.-es, pl. -e) m. haag, heg, hegge. -*apfel*, m. haagappel. -*e*

buche, f. hanebeuk, jukboom. -*e-butte*, f. eglantierbesie. -*ebutenstrawch*, m. eglantierstruik. -*edorn*, m. hagedoorn. -*el*, (g. -*e*) m. hageel. -*elgans*, f. wilde gans. -*elkugel*, f. hagelesteen. -*esturm*, m. Hagelewetter. -*hagelsturm*. -*n*, v. imp. hagele. -*slregen*, m. hageelbui. -*slachlag*, m. hageelbui. -*elwoike*, f. wolk, waaruit hageel valt.

Hägen, v. a. met eene hegge voorzien; voeden, onderhouden, koezteren; sparen.

Häge(r), adj. mager, sohraal, rank. -*keit*, f. magerheid. -*stolz*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. vrouwenhater.

Hägerreiter, m. oppasser over de boschden, boschwachter.

Häher, (g. -*s*) m. of *Hohor*, kaauw, meerkol, (een vogel).

Hahn, (g. -*es*, pl. *Hähne*) m. haan. -*ebutte*, zie *Hagebutte*. -*enbalken*, m. haanbalk. -*enbart*, m. lel van den haan. -*enfuss*, n. hanvoet. -*engescher*, n. hanengekrasi. -*enkamm*, m. haanekam. -*ensporn*, m. haanespoor. -*enschritt*, m. hanetred. -*entritt*, m. hanetred (in het ei). -*rei*, (g. -*s*, pl. -*e*) m. horendrager. *Einen zum - machen*, iemand hooren opsetten.

Hain, (g. -*s*, pl. -*e*) m. haagbosch, digt bosch. -*götte*, m. boschgod, boschafgod.

Hak(tig), adj. en adv. met haken; netelig, kiesch, moeijelijk. -*en*, (g. -*e*) m. haak, kram. -*en*, v. a. haken. -*enbüchse*, f. bus (schietgeweer). -*enlache*, m. mannetje van den salm. -*schütze*, m. schutter.

Häk(chen), (g. -*e*) n. haakje, klampje. -*ein*, v. a. haken.

Halb, adj. en adv. half, ten halve. -*bier*, n. klein, dun bier. -*bruder*, m. halve broeder, stiefbroeder. -*bürtig*, adj. halfverwant (van halve broeders en susters). -*erhaben*, adj. halfverheven, barrelief. -*geschwister*, n. halve susters en broeders. -*gott*, m. halfgod, bij de heidenen. -*hemd*, n. halfhemd, overhemd. -*ieren*, v. a. halveren. -*jährig*, adj. halfjarig. -*insel*, f. schiereiland. -*offen*, adj. en adv. op eene reet. -*kugel*, f. halfrond. -*lauer*, m. halve klinker. -*monsch*, m. half mensch, wilde. -*messer*, m. halve kring, cirkel. -*schwester*, f. halve suster. -*stiefel*, m. halve laars. -*suck*, n. half laken. -*sirkel*, m. halfrond, halve cirkel.

Hälft, (pl. -*n*) f. helft. *Um die - kleiner*, de helft kleiner.

Halft(er), (pl. -*n*) f. halfter, halster. -*ern*, v. a. den halfter, halster, aandoen. -*erriemen*, m. leis, lei-reep, riem, streng.

Hall, (g. -*es*, pl. -*e*) m. klank, geluid, galm.

Halle, (pl. -*n*) f. voorhof, ingang (eener kerk); hal. -*s*, v. n. klinken, galmen, geluid geven. -*jahr*, n. jubeljaar. -*hall*, (g. -*es*) n. soutwerk. -*or*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. soutkoker. -*ute*, pl. soutmakers.

Halm, (g. -*es*, pl. -*e*) m. halm, stroo-halm.

Hals, (g. -*es*, pl. -*älse*) m. hals, nek. -*band*, n. halsband, halsring. -*binde*, f. dae, om den hals. -*brechend*, adj. en adv. halsbrekend, gevaarlijk. -*bund*, m. kraag van een hemd. -*drüse*, f. halskliet. -*eisen*, n. halstijer, ijzeren halband; de kaak. -*en*, v. a. om den hals vallen, ombelen. -*gericht*, n. halstregt, bloedgerecht. -*geschmeide*, n. halstiersaad; -*kragen*, m. kraag. -*recht*, n. lijfstraffelijk regt. -*sacke*, f. criminele zaak of misdad, halszaak. -*schmuck*, zie *geschmeide*. -*schnur*, f. halsnoer. -*starrig*, adj. en adv. halstarrig, hardnekkig koppig, eigensinnig. -*starrigkeit*, f. koppigheid, eigensin, halstarrigheid, hardnekkigheid. -*suck*, n. halsdoek.

Halt, (g. -*es*, pl. -*e*) m. vastigheid, steunsel; hoek; halt.

Halt, interj. halt! houd! -*bar*, adj. houdbaar, duurzaam, sterk. -*barkeit*, f. houdbaarheid, duurzaamheid. -*en*, v. a. en v. n. houden. -*er*, (g. -*e*) m. behouder, bewaarder; kist, vijver.

Halunke, (g. -*en*, pl. -*n*) m. deugniet, bedrieger.

Hamen, (g. -*e*) m. net aan een stok om vischen te vangen.

Hämisch, adj. en adv. boosaardig, spottachtig, smood.

Hammel, (g. -*s*, pl. -*ä*) m. hamel. -*braten*, m. gebraden schapenvleesch. -*fleisch*, n. schapenvleesch. -*kuele*, f. schapenbuit. -*n*, v. a. (een schaap) lubben.

Hammer, (g. -*s*, pl. -*ä*) m. hamer; klopper. -*m*, -*hütte*, f. *Hammerwerk*, n. smidse. -*herr*, m. eigenaar van eene smederij. -*meister*, m. meesterknecht van een smelthuis. -*schlag*, n. hamerslag. -*stiel*, m. steel van den hamer.

Hämmern, v. a. met den hamer slaan. pletten, gelijk maken, hameren.

Hamster, (g. -*e*) m. veldrot, aardmuis.

Hand, (pl. -*ände*) f. hand. -*arbeit*, f. handarbeid, handenwerk. -*arbeitsman*, m. handarbeider, handwerksman. -*auffeyung*, f. oplegging der handen. -*becken*, n. handbekken. -*breit*, adj. en adv. eene hand breed. -*breite*, f. handbreed. -*bohrer*, m. handboor. -*büchse*, f. handbus, schietbus, roer, snaphaan. -*dienst*, m. persoonlijke dienst. -*druck*, m. handdruk. -*eisen*, n. Boei. -*schlag*, n. handgeklap. -*fest*, adj. en adv. sterk, dapper, vaardig, gevangen. -*fessel*, pl. handboeien. -*fass*, n. lampot, wasokkan. -*geld*, n. handgeld, godspenning. -*gelenk*, n. gewricht van de hand. -*gemein*, adv. handgemeen. -*gewenge*, n. schoerp gevocht tussehen twee partijen. -*geschmeide*, n. armiersaad, braacletten; handboeien. -*gewehr*, n. handgeweer, handbus, roer. -*greiflich*, adj. en adv. handtaastelijk, duidelijk, klaarblijkelijk. -*griff*, m. handvat; handgreep. greep, slag in eene kunst. -*gucker*, zie *Handwehrrager*. -*habe*, f. handvat, oor; beugel aan een gevest. -*haben*, v. a. handhaven, beschermen, verdedigen. -*kawf*, m. handgeld; koopmanschap in het klein. -*krause*, f. lubbe. -*korb*, m. handkorf, mandje, hengelmand. -*kuss*, m. handkus. -*langen*, v. n. handlangen, helpen, aanbrengen. -*langer*, m. handlanger, opperman, noodhulp, aanbrenger. -*leitung*, f. handleiding, aanleiding. -*leuchter*, m. handblaker. -*lich*, adj. handelbaar. -*muff*, f. handmof. -*mühle*, f. handmolen. -*pferd*, m. handpaard. -*quehle*, f. handdoek. -*reichung*, f. handreiking, hulp. -*rohr*, n. geweer. -*säge*, f. handzaag. -*schlag*, m. handgelofte. -*stun*, handtating doen, bij handtating beloven. -*schelle*, f. handboei. -*schraube*, f. handschroef. -*schrift*, f. handschrift; obligatie, schuldbekentenis. -*schriftlich*, adj. en adv. van de eigen hand, handschriftelijk, door het geven eener schuldbekentenis. -*schuk*, m. handschoen. -*schukmacher*, m. handschoenmaker. -*sprize*, f. handspuit. -*streich*, zie *schlag*. -*thieren*, v. n. hanteren, handelen, koop-handel doen; bezig zijn; leven maken. -*thierung*, f. hantering, handel, koopmanschap. -*suck*, zie *Handquehle*. -*voll*, f. hand vol. -*wahrager*, m. handkijker, die uit de hand waarsogt. -*werk*, n.

handwerk, ambacht; gilde. -*werker*, m. werkmán, ambachtsman. -*werkbrauw*, m. -*werkgewoonheit*, handwerkgebruik, handwerksgewoonte. -*werksurch*, m. handwerksrecht, handwerksgesel. -*werksfrau*, f. vrouw van eenen ambachtsman. -*werkgesel*, zie -*werksurch*. -*werkjunge*, m. leerjongen. -*werkslute*, m. pl. ambachtslieden. -*werksman*, zie -*werker*. -*werkmaasig*, adj. en adv. volgens de regels of het gebruik van een ambacht. -*werkmeester*, m. meester, baas. -*werkszug*, n. werkmaatsiug of werkmangereedschap. -*werksunft*, f. gilde (der ambachtslieden). -*wurzel*, f. voorhaad.

Handel, (g. -e, pl. -e) m. handel, koophaudel, koop; twist, geschil; proces; daad, werk, zaak. -n, v. a. en v. n. handelen, handel drijven. -*scollodium*, *Handelsgesicht*, n. commissie of regtbank van koophandel. -*brauch*, m. gebruik, stijl van koopmanschap. -*schaft*, f. koophandel, koopmanschap. -*diener*, m. kantoorbediende. -*sach*, n. vak van koophandel. -*afrau*, f. koopmansvrouw; koopvrouw. -*sgenoss*, m. medegeoot, oepgenoot van een' koopman. -*sgesit*, m. koopmansgeest. -*sgesellschaft*, f. compagneischap. -*shaus*, n. kantoor, huis van koophandel, handelshuis. -*sherr*, -*smann*, m. koopman, negotiant. -*slute*, m. pl. kooplieden. -*splatz*, m. -*stادت*, f. handelplaats, koopstad. -*srecht*, n. koopmansregt. -*ssache*, f. koopmanszaak. -*schiff*, a. koopvaardij-schip. -*sschicken*, n. merk van eenen koopman. -*ssweig*, m. tak van koophandel.

Händler, (g. -e) m. handelaar, koopman. -*andlung*, (pl. -en) f. handeling; bedrijf in een tooneelspel; koophandel; huis van koophandel. -*lungsbrief*, m. koopmansbrief. -*lungssweig*, m. tak van koophandel. *Hanf*, (g. -e) m. hennip. -*bau*, m. hennipteelt. -*breche*, f. hennipbrak. -*darre*, f. eest, waar de hennip gedroogd wordt. -*shl*, n. hennipolie. -*seil*, n. seel, hulpseel.

Hänfen, adj. van hennip. -*ling*, (g. -e, pl. -e) m. vlasvink.

Hang, (g. -e) m. helling, afgang; neiging, trek. -*schlechter*, m. kroon, armkroon, kerkkroon. -*ematte*, *Hängematte*, f. hangmat. -en, *Hän*

gen, v. n. hangen; overhellen; hangen, zweven. -en, v. a. hangen, ophangen.

Häng(e), f. hengsel. -*enwerth*, adj. die verdient gehangen te worden. -*eschloss*, m. hangslot.

Hans, (g. *Hansens*, *Hansen*, pl. *Hansens*, *Hänse*, m. dimin. *Häncken*) *Hans*, -*wurst*, m. hanswurst, teo-neegek.

Hänselein, v. a. nieuwelingen aannemen; iemand voor den gek houden.

Hans(a), *Hans*, f. Hanseverbond, vrije koopsteden. -*eatisch*, adj. wat tot het hanzeverbond behoort. -*estadt*, f. hansestad.

Hapern, v. imp. Hapern, schorten. *Happchen*, (g. -e) n. hapje.

Harfe, (pl. -n) f. harp. -*nett*, (g. -e, pl. -e) n. kleine harp. -*nist*, (g. -en, pl. -en) *Harfenpieler*, m. harpspeler. -*nspiel*, n. het spelen op de harp. -n, v. n. 1, harpen, (b. v. koren).

Häring, (g. -e, pl. -e) m. haring. -*seinsalter*, -*sousweider*, m. haring-sout, haringpakker. -*sfang*, m. haringvangst. -*slake*, f. pekkel van haring.

Härke, (pl. -n) f. hark. -n, v. a. harken.

Harn, (g. -e) m. smart, verdriet, droefheid, kwelling. -*loe*, adj. vergenoegd, gerust, zonder zorg of verdriet.

Härmen, (sich) v. rec. sich kwellen, bedroefd zijn.

Harn, (g. -e) m. water, pis. -*blase*, f. blaas, pisblaas. -en, v. n. het water losen, pissen. -*fluss*, m. pisvoeld. -*gang*, m. pisleider. -*glas*, n. pisglas, urinaal. -*kraut*, n. vlaskruid. -*röhre*, f. pisbuis. -*streng*, f. moeilijke waterlozing, koude pis. -*treibend*, adj. pisdrijvend. -*verstopfung*, f. opstopping van de pis. -*weg*, zie *Harn*. -*winde*, zie *Harnstreng*. -*swang*, zie *Harnstreng*.

Harnsch, (g. -e, pl. -e) m. harnas, wapenrusting.

Harpu(e), (pl. -n) f. harpoen, ijseren haak, waarmede men de walvis-schen schiet. -*iren*, v. a. harpoenen, met den harpoen schieten. -*irer*, (g. -e) m. harpoener, die met den harpoen schiet.

Harr (en, v. n. duren, verduren; wachten, vertrouwen. -e, f. in *die*) -n, in het vervolg van tijd.

Harsch, adj. en adv. hard, raw.

Hart, *härter*, *härteste*, adj. en adv. hard, onbuigzaam, fol. -en, digt

bij. -*heischig*, adj. hard van vleesch; -*horig*, adj. stijf van haar. -*hütig*, adj. hardhuidig, hardvellig. -*hütigkeit*, f. hardigheid van het vel. -*hürig*, adj. omededoogend, onbarmhartig. -*hürsigkeit*, f. ongevoeligheid. -*hörig*, adj. hardhoorig. -*köpfig*, adj. stijfhoofdig, halsstarrig, koppig, ondeugend. -*kehrig*, adj. hardeleerig. -*leibig*, adj. hardlijvig, verstoppt. -*leibigkeit*, f. hardlijvigheid, verstopping. -*mülig*, adj. hardbittig, hardtoemig. -*näckig*, adj. en adv. hardnekkig, hoofdig, koppig, onverzettelijk, onbuigzaam. -*näckigkeit*, f. koppigheid, onverzettelijkheid, hoofdigheid. -*riegel*, m. mondhoofd, rijnwilg. -*rindig*, adj. hard van korst. -*schällig*, adj. hard, dik van schel, bast.

Här(e), f. hardheid, verharding, hardigheid; strafteek. -n, v. a. harden, hard maken. -*lich*, adj. en adv. hard, een weinig hard.

Hars, (g. -e, pl. -e) n. hars, brandbare gom. -*baum*, m. pijnboom. -en, v. n. hars zamelen; v. a. met hars overgieten. -*holz*, m. pijnboomen of ander hout, dat hars in zich bevat. -*icht*, adj. harsachtig, gelijk hars. -*ig*, adj. harsachtig, hars bevattende. -*kleb*, m. jodenlijm. -*messer*, n. *Harschharre*, f. mes of werktuig, waarvan men zich bediend om hars te versamelen. -*scharrer*, m. versamelaar van hars. -*taune*, f. zie *Harsbaum*.

Häschen, v. a. betrappen, verrassen, vangen.

Häcker, (g. -e) m. dief-leider, diefvanger. -*loch*, n. *Häckerstube*, f. gevangenis; kwartier der dief-leiders.

Haas, (g. -n, pl. -n) m. haas. -*l*, zie *Haasstaude*. -*busch*, m. planta, met hazelaars beplant. *Igeris*, -*lruhe*, f. hengel van een' hazelaar. -*lhuken*, f. hazelboom, korhoen. -*liron*, v. n. leven, gestoot maken. -*lmaus*, f. veldmuis. -*lmuse*, f. hazelnoot. -*löhl*, m. hazelnootolie. -*lstaude*, f. hazelootboom. -*lwurz*, *Haaswurz*, f. hazelwortel. -*nbalg*, m. -*nfell*, n. hazenvet. -*nfährt*, f. spoor van eenen haas. -*nft*, n. hazenvet. -*nfluss*, m. hazenvoet, hazenpoot; gek. -*nfüter*, n. hazenvoer, voering met een hazenvoel. -*ngarn*, -*nnetz*, n. jagtnet. -*nhaft*, adj. laf, bang, bloo. -*nherz*, n. beschroomdheid van harte. -*nhund*, m. hazewind, windhend.

enjagd, f. hazenjagt. -*klein*, n. zie *Hasenpfeffer*. -*lager*, n. hazenlager, hazennest. -*metst*, zie *Hasenlager*. -*spanier*, n. hasepad. -*spapfel*, f. kleine maluw. -*spfeffer*, m. swarte en dikke pepersau over het kroos van eenen haas, hazenpeper. -*wchrot*, m. hagel, om haas te schieten. -*wcharte*, f. hazenmond. -*schwarz*, n. zie *Hasenpfeffer*.

Haspe, *Häsp*, (pl. -n) *Haspel*, (g. -e) m. hongsel, kram.

Haspel, (g. -e) m. -, (pl. -n) f. haspel, onbesonnen mensch. -*ein*, v. a. en v. n. haspelen. -*elrad*, n. werktuig om te haspelen. -*elzug*, m. haspel, windas. -*ler*, (g. -e) m. een, die haspelt.

Hass, (g. -esse) n. haat. -*er*, (g. -e) een hater, vijand.

Haßig, adj. en adv. hatend, gehaat. *Hässlich*, adj. en adv. leelijk, mismaakt; vuil, leelijk; iederlijk, ondeugend, stut; onaangenaam, onleed.

Haest, zie *Eile*. -*ig*, adj. en adv. haastig, schielijk; driftig, olopend. -*igkeit*, f. haastigheid, schielijkheid, drift.

Hätscheln, v. a. zacht, toertjes handelen, troetelen.

Hatschier, (g. -es, pl. -e) m. hellebaardier.

Hatse, f. *Hetze*, jgdt.

Hau, (g. -es, pl. -e) m. houv; houwen. *Haube*, (pl. -n) f. muts; kap; helm (waarmede het hoofd van eenige kinderen bedekt is, wanneer zij ter wereld komen); kuif (op het hoofd van vogels); kap (die men de valken opset). -*nband*, n. keelband. -*ndrakt*, m. karkas. -*nfehr*, m. krip, soers. -*nkopf*, m. muts. -*nmacherinn*, -*nsteckerinn*, f. mutsenmaakster. -*nstuck*, zie *Haubenopf*. [kap opsetten.]

Häubeln, *Hauben*, v. a. de kuif, muts. *Haubits*, (pl. -n) f. houwitzer.

Hauch, (g. -es) m. adem, ademhaling, adem, snik; blasing. -*en*, v. n. ademen, snuiven, bijgen. -*lant*, m. keelgeluid, letter die met een blasing wordt uitgesproken.

Hau (black, m. hakblok. -*degen*, m. houwdegen, houwer. -*en*, (pl. -n) f. spade, schop, houweel. -*en*, v. a. houwen, hakken, kappen; slaan; maaijen. -*er*, (g. -e) m. houwer; wild swijn; slagtaud.

Hauder (v. n. 1, voor loen in huurkoetsen rijden. -*er*, m. (g. -e) loonkoetsier, huurkoetsier.

Haufe, (g. -en, pl. -n) -, (g. -e) m. hoop, menigte, bende. -*wiese*, adv. met hoepen.

Häufen, *Häufeln*, v. a. hoopen, ophoopen, opstapelen. *Sich Häufen*, zich vermeerderen, hoopsgewijs.

Häufig, adj. en adv. in menigte, overvloedig, menigvuldig.

Haupt, (g. -es, pl. -äupter) n. hoofd, kop; de opperste. -*absicht*, f. voornaamste doelwit of oogmerk. -*altar*, m. hoogaltaar. -*armee*, f. hoofdleger. -*ast*, m. dikke tak. -*balken*, m. opperbalk. -*batterie*, f. voornaamste batterij, schans. -*bedeutung*, f. hoofdbetekenis, eerste beteekenis. -*benennung*, f. voornaamste benaming. -*buch*, n. grootboek. -*erbe*, m. voornaamste erfgenaam. -*fluss*, m. sinking in het hoofd. -*frage*, f. voornaamste vraag. -*gebäude*, n. voornaamste deelen, of vertrekken van een gebouw. -*geschäft*, n. hoofdzaak, hoofdwerk, hoofdbesigheid. -*gesims*, n. kornie, uitstekende rand van eenig gebouw. -*inhalt*, m. hoofdinhoud, voornaamste inhoud. -*knoten*, m. voornaamste swarigheid. -*krankheit*, f. hoofdziekte, ijhoofdigheid. -*küssen*, n. hoofdkussen. -*lehen*, n. grondleen. -*leute*, m. pl. hoofdlieiden, kapiteins. -*mamm*, n. hoofdman, kapitein. -*wannenschaft*, f. waardigheid van eenen kapitein. -*mittel*, n. geneesmiddel voor het hoofd; voornaamste middel. -*narr*, n. groote gek, zot. -*person*, f. hoofdpersoon, voornaamste personaadje. -*quartier*, n. hoofdkwartier. -*quelle*, f. voornaamste bron. -*rechnung*, f. hoofdrekening, balans. -*rolle*, f. hoofdrol, voorname rol. -*sache*, f. hoofzaak. -*sächlich*, adj. en adv. voornaamst, hoofdzakelijk, voornamelijk. -*satz*, m. grondstelling. -*schlacht*, f. beslissende veldslag. -*schlüssel*, m. looper, gemeene sleutel. -*segel*, n. groote seil. -*seite*, f. voersijde. -*sprache*, f. grondtaal. -*stadt*, f. hoofdstad; setel van eenen aartsbisshop. -*stamm*, m. voornaamste stam. -*stein*, m. hoeksteen. -*strasse*, f. hoofdstraat. -*streich*, m. hoofdtrek. -*stück*, n. hoofdstuk, hoofddeel, kapittel. -*stuhl*, m. kapitaal. -*sturm*, m. algemeene storm. -*summe*, f. hoofdsom. -*treffen*, n. zie *Haupttschlacht*.

-*umstand*, m. aanleidende omstandigheid. -*wrache*, f. aanleidende oorzaak. -*verbrachten*, n. hoofdmisdaad. -*wasserbrucht*, zie *Kopfwasserbrucht*. -*weg*, zie *Kopfweg*. -*wirbel*, m. kruin van het hoofd. -*wort*, n. zelfstandig naamwoord. -*zahl*, f. hoofdtal. -*zweck*, m. hoofdoogmerk, voornaam oogmerk, doelwit.

Haus, (g. -es, pl. -duser) n. huis. -*angelegenheit*, f. huiselijke zaak. -*backen*, zie -*gebacken*. -*brod*, n. huisbrod. -*ohre*, f. huisvrouw; gastvrijheid. -*junfer*, f. dochter van het huis; huishoudster. -*krouts*, n. huiskruis, huiselijk kwaad; huiselijk verdriet; een kwaad wijf. -*ente*, f. tamme eend. -*fur*, f. voorhuis. -*frau*, f. huisvrouw. -*friede*, m. huiselijke vrede, eendragt. -*gebaken Brod*, n. huisbakken, eingegebakken brood. -*genossenschaft*, m. huisgenoot. -*genossenschaft*, f. huisgenooten. -*geräth*, n. huisraad. -*gesinde*, n. huisgezin. -*gott*, m. huisgod, haardgod. -*gottediens*, m. huiselijke godsdienst. -*halten*, n. huishouden. -*halter*, *Haushalter*, m. huishouder. -*kalterim*, -*häterim*, f. huishoudster. -*kältig*, *kälterisch*, adj. en adv. huishoudelijk, sunig, spaarsaam. -*haltung*, f. huishouding, huishouder. -*bewiad*. -*haltungsbuch*, n. keukenboek. -*haltungskunst*, f. huishoudkunde. -*herr*, m. huishoer. -*hoch*, adj. en adv. zoo hoog als een huis. -*kofmeister*, m. huishofmeester. -*iren*, v. n. van huis tot huis te koop dragen, uitdragen. -*irer*, m. -*irerinn*, f. loopende koopman, koopwif; uitdrager, uitdraagster. -*lehrer*, m. huisonderwijzer. -*leinwand*, f. eigeen gered linnen. -*leute*, m. pl. huisliden. -*magd*, f. werkmied. -*mann*, m. huizman; buurder; huishoer; landman. -*mannkost*, f. burgerkost. -*mieth*, f. huishuur. -*miethzettel*, m. buuroedel. -*mittel*, n. huismiddel. -*plage*, zie *Hauskrenz*. -*rath*, zie *Hausgeräth*. -*recht*, n. regt in, over een huis; gastregt. -*sässig*, adj. en adv. woonachtig. -*schwalbe*, f. huiswulw. schoorsteenswaluw. -*schwelle*, f. dorpel, drempel van een huis. -*segen*, m. huiselijke seggen, kinderen, een. -*suchung*, f. huissoeking. -*thun*, huissoeeking doen (een huis doorsoeken, of er sich ook gestolene zaken bevinden). -*taube*,

f. slagduif. -*teufel*, m. huisduivel, plaggeest, koorpest. -*tock*, zie *Hauslock*. -*wkr*, f. huisklok. -*oorwaller*, m. huisvoogd. -*riek*, n. tamme dieren, huisdieren. -*vogt*, m. slotvoogd. -*wesen*, n. huisw-
zen, huishouding, huisselijke zaken. -*wirth*, m. huishouder, huis-
heer. -*wirtschaft*, f. huishouding, huisbestier. -*wurs*, f. huislook. -*sine*, m. huishuur.

Hausen, v. a. huisvesten, v. n. ge-
huisvest zijn; wonen; huishouden;
omgaan; leven maken; verwoes-
ting aanrigen. -, (g.-e) m. steur.
-*blasse*, f. vischlijm.

Häusler, (g.-e) m. hutbewoner.
-*lich*, adj. en adv. huisselijk, sui-
nig. *Sich* - *niederlassen*, zich met
der woon nedersetten. -*lickheit*,
f. huisselijkheid, zuinigheid.

Haut, (pl. -*äute*) f. huid, vel. -*zahn*,
m. slag tand, (van een wild zwijn).

Häutchen, (g.-e) n. velletje, vliesje; -
-*eln*, v. n. afrekken. -*en*, v. a. vil-
len, het vel afdoen: *sich* -, ver-
velven. -*ig*, adj. en adv. vliensig,
vellig.

Haveret, zie *Haferei*.

He! interj. he! hei!

Hebamme, f. vroedvrouw. -*kunst*,
f. vroedkunde.

Hebarst, m. vroedmeester.

Hebbawm, m. hefbom. -*sisen*, n.
heflijzer, koevoet. -, (g.-e) m. he-
vel. -*n*, v. a. heffen, opheffen, op-
beuren. -*r*, (g.-e) m. hevel (om te
tappen); kraan (om lasten op te
tillen); (*Hebzängelchen*), optiiler
(bij wondhealers). -*zeug*, n. werk-
tuig om lasten op te heffen.

Heckel, (pl. -*n*) f. hekel. -*eln*, v. a.
hekelen. (ook fig.)

Hecht, (g.-es, pl. -*e*) m. aneek. -
-*schimmel*, m. paard met roode
vlekken.

Heckboot, n. sluitschip.

Hecke, (pl. -*n*) f. heg, haag; broeden;
broeitijd; broeikas; broedsel. -*r*
-*ling*, zie *Häckerling*. -*roese*, f. wil-
de roos, hondroos. -*n*, v. a. en
v. n. broeden; jongen werpen
of voortbrengen. *Zähne* -, tanden
krijgen. -*mutter*, f. broedheer. -*zeit*,
f. broeitijd.

Hede, f. zie *Werg*.

Hederich, (g.-e) m. herik.

Heer, (g.-es, pl. -*e*) n. heer, leger.
-*bann*, m. algemeen opbod van de
edelen en de leenhouders. -*biene*,
f. roofbij. -*fahne*, f. heervaan, ban-
nier. -*fahrt*, f. heertogt. -*flüchtig*,
adj. en adv. deserterende. -*wer-*

-*den*, deserteren. -*führer*, m. heer-
voerder, bevelhebber. -*geräth*. n.
oorlogsbepoefte, oorlogsgereed-
schap. -*lager*, n. legerplaats. -
-*meister*, m. legerhoofd. -*pauke*, f.
keteltrom. -*pauker*, m. keteltrom-
slager. -*schar*, f. heerschaar. -
-*strasse*, f. de groote weg. -*zug*, m.
marsch, heertogt.

Heerd, zie *Herd*.

Heerde, zie *Herde*.

Hef, (e, f. (pl. -*n*) hef, droesem, moer;
gist van hier. -*icht*, adj. drabbig.
droesemig, modderig. -*ig*, adj. vol
droesem, gist.

Hefst, (g.-es, pl. -*e*) n. en m. hand-
vat; geveat; ongebonden boek;
stuk; pin. -*en*, v. a. hechten, vast-
maken, toehalen, samenbinden.
Die Augen auf etwas -, de oogen
op iets vestigen. -*el*, (g.-e) m.
pin, haak; slot. -*eln*, v. a. met ha-
ken vastmaken. -*lade*, f. hechtlade,
(bij de boekbinders). -*olmacher*,
m. haakmaker. -*nadel*, f. speld.

Hefstig, adj. en adv. hevige; driftig,
geweldig. -*keit*, f. hevigheid; drift-
igheid, geweld.

Hegen (*Hägen*), v. a. met eene haag
voorzien; beschermen, voeden,
koesteren, b. v. gevoelen.

Heher, m. zie *Häher*, eene soort van
roofvogel.

Hehl (en, veroud. zie *Verhehlen*. -*er*,
(g.-e) m. verberger, heler.

Hehr, adj. verheven; eerwaardig,
eerbiedwekkend.

Hei! interj. he! hei!

Heidal! int. heda!

Heids, f. hei, heide. -*besen*, m. hei-
debesem. -*brei*, m. boekweider.
pap. -*fachs*, m. vlaskruid, wild
vles. -*korn*, n. *Heidel*, (g.-e) m.
boekweit. -*kraut*, n. heidegewas.
-*beere*, f. boschbesie, blauwe bes.
-*lerche*, f. boschleuwwrik. -*reiter*,
m. veldwachter. -*roese*, zie *Heck-
erose*.

Heide, (g.-en, pl. -*n*) m. heiden.
-*nthum*, m. heidendom. -*nisch*, adj.
en adv. heidensch.

Heiduck, (g.-en, pl. -*en*) m. heiduk
Hongaarsche soldaat te voet.

Heil, adj. heil, genesen. -*kracht*, f.
geneeskraft. -*kunde*, f. genees-
kunde. -*lehre*, f. de leer van de
goddienst. -*los*, adj. en adv. heil-
loos, ondeugend, goddeloos, boos.
-*losigkeit*, f. heilloosheid, ondeugd,
goddeloosheid, boosheid. -*mittel*,
n. geneesmiddel. -*pfaster*, n. heel-
pleister. -*saam*, adj. en adv. heil-
zaam, gezond. -*samkeit*, f. voor-

spoed, heilzaamheid, geluk. -*ung*,
f. heeling, geneesing. -*wurs*, f. wit-
te wilde maluw.

Heil, (g.-es) n. heil, welvaart. *Sein*
-*versuchen*, zijn geluk beproeven.
-*and*, (g.-es) m. Heiland, Verlos-
ser, Zaligmaker. -*art*, f. genees-
wijze. -*bar*, adj. en adv. genees-
baar, geneeslijk. -*blatt*, n. bijen-
kruid, melissoenkruid. -*bringend*,
adj. heilbrengend, zaligmakend.
-*en*, v. a. en v. n. s. heelen, gene-
sen.

Heilig, adj. en adv. heilig; plegtig.
-*en*, v. a. heiligen, heiligmaken;
toevlijden, vieren; wettigen. -*keit*,
f. heiligheid. -*macher*, (g.-e) m.
heiligmaker. -*spraakung*, f. heilig-
verklaring, canonisatie. -*thum*, n.
heiligdom; reliquie.

Heim, f. naar huis, te huis. -*at*, f.
het vaderland, geboorteplaats. -
-*fahrt*, f. terugreis naar huis. -*fall*,
m. vervallen. -*fällig*, adj. te heurt
gevalven, vallend. -*isch*, adj. wat
in een huis is; tam, mak. -*kunst*,
f. toebuiskomst. -*reis*, f. terugreis,
reis naar het vaderland. -*sucht*, f.
zie *Heimweh*. -*suchung*, f. besoe-
king; tuchtiging. -*tücke*, f. door-
traptheid, boosheid, loosheid. -
-*tückisch*, adj. ca. adv. doortrap,
loos, snood, op eene boosaardige
wijze. -*wärts*, adv. naar huis.
-*weg*, m. terugweg. -*weh*, n. sterk
verlangen naar zijn vaderland,
heimwee.

Heime, (pl. -*n*) f. *Heimchen*, (g.-e)
n. huiskrekkel, heimpje.

Heimlich, adj. en adv. heimelijk, ge-
heim, bedekt, verborgen. -*keit*, f.
heimelijkheid, geheim.

Heirath, (pl. -*en*) f. huwelijik, echt.
-*en*, v. a. huwen, trouwen. -*egut*,
n. huwelijksgoed, trouwschat, morg-
gengave. -*setifter*, m. huwelijks-
maker, koppelaar. -*weersprechung*,
f. trouwbelofte, ondertrouw.

Heis(scheats), m. vereischte, postula-
tum. -*schen*, v. a. eischen, vorder-
ren, begeeren. -*schung*, f. eisch,
vordering.

Heiser, adj. en adv. heesch, schor.

-*keit*, f. heeschheid,
Heiss, adj. en adv. heet; vurig, brand-
end. -*hunger*, m. geuwhonger;
vrastucht, gulsigheid. -*hungerig*,
adj. en adv. uitgehongerd, onver-
szdelijk.

Heissen, v. a. en v. n. heeten (in alle
betekenissen); betekenen, zeg-
gen willen.

Heiter, adj. en adv. helder, klaar;

opgeruimd, vrolijk. -*keit*, f. helderheid, klaarheid; opgeruimdheid, vrolijkheid. -*n*, zie *Aufheitern*, *Erheiten*.

Heizen, v. a. stoken, warm maken.
Held, (g. -*en*, pl. -*en*) n. held, krijgs-held. -*gedicht*, n. heldendicht. -*emwásig*, adj. en adv. heldhaftig, als een held. -*enmuth*, m. heldenmoed. -*enmütig*, adj. heldenmoedig, heldhaftig. -*enthat*, f. heldendaad. -*entugend*, f. heldendaugd, wonderdaad. -*inn*, (pl. -*en*) f. heldin, heldhaftige, manhaftige vrouw.

Helfe(*n*, v. n. helpen, bijstaan (*einem*)). -*r*, (g. -*e*) m. helper. -*rshelfer*, m. medemakker, medegenoot, beulsknecht.

Helfenbein, zie *Elfenbein*.

Hell, adj. en adv. holder, klaar, verlicht. -*e*, f. helderheid, klaarheid. -*en*, zie *Aufhellen*, *Erhellen*. -*ig-keit*, f. glans, klaarheid.

Heller, (g. -*e*) m. heller, halve pennis.

Hell(*n*, v. n. 1. hellen, afhangen -*weg*, m. helling, afhangende weg, glooiing.

Helm, (g. -*es*, pl. -*e*) m. helm. - *oder Helmdach*, helmdak, koepel. -*decke*, f. pronkdeksel, kap van het wapenschild. -*en*, v. a. met eenen helm voorzien. -*feder*, f. -*federkamm*, m. veer, pluim, kuif boven op den helm. -*visir*, n. galen van een helm.

Hemd, (g. -*es*, pl. -*en*) n. hemd.

Hemmel(*n*, v. a. staken, strommen, stuiten, tegenhouden, spannen, -*kette*, f. spankettig.

Hengst, (g. -*es*, pl. -*e*) m. hengst.

Hengel, (g. -*e*) m. hengel, handvat, enz. -*n*, v. a. met eenen hengel oors. voorzien.

Heuk(*n*, v. a. hangen, ophangen. -*er*, (g. -*e*) m. beul, scherpreger; drommel, droes. -*ermak*, n. beulsmaal, het laatste maal dat men eenen misdadiger geeft.

Henne, (pl. -*n*) f. hen, kip.

Hor, adv. Ook bij dit Vz. even als bij etwelgedehin, zullen de door ons medegedeelde Zmsgn. met de Ww. doen zien, dat wij uit hoofde der verveelvuldigde onderscheidene overzetting in het Nederduitsch, het doelmatig moesten oordeelen dese niet achterwege te laten. -, hierheen, herwaarts, hier. (Hsz duidt altijd aan: naar de plaats toe, waar de spreker is, terwijl Hsz betoekent. van de plaats

af, waar de spreker is. Bijv. i. e. m. d. die in een vertrek is, zegt tot iemand daar buiten: *Herin!* Is men buiten, en men wil iemand voor zich doen binnen gaan, dan zegt men: *Herin!* -*an*, adv. naar toe, nader. -*auf*, adv. op, hooger, naar boven. -*gehen*, opgaan, naar boven gaan. -*bringen*, naar boven brengen. -*aus*, adv. uit, naar buiten. -*bei*, adv. herwaarts, hierheen, toe, bij. -*bringen*, bijbrengen, aanbrengen. -*durch*, adj. door, daardoor. -*ein*, adv. binnen, naar binnen. -*gehen*, binnen gaan. -*fahren*, in varen, binnen varen, binnen stuiten. -*bringen*, etc. binnen brengen, enz. - ! binnen -*nach*, adv. daarna, voorts, vervolgens.

Herab, adv. naar beneden. -*fahren*, *steigen*, afkomen. -*lassen*, nederlaten. *Sich -lassen*, zich nederlaten. *Sich -lassen*, zich vernederen; zich verwaardigen. -*setzen*, afzetten, verminderen. -*setzen* *oder würdigen*, vernederen, verlagen, minachten. -*lassung*, f. inschikkelijkheid. -*setzung*, -*würdigung*, f. vernedering.

Herbe, ad. en adv. wrang, guur, straf, (el. stram; onvriendelijk. -, f. bitterheid, felheid; strengheid, strafheid, guurheid.

Herberge, (pl. -*n*) f. herberg, kroeg. -*n*, v. a. herbergen, huisvesten, in huis nemen.

Herbaten, v. a. herhalen, opseggen.

Herbestellen, v. a. bestellen.

Herbringen, v. a. brengen.

Herbitten, v. a. verzoeken.

Herbst, (g. -*es*, pl. -*e*) m. herfst; wijnoogst. -*ling*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. herfstvrucht; najarslam of kalf, enz. -*en*, v. a. (wijn) oogsten, de druiven plukken, insamelen. -*heu*, n. nagras, etgroen. -*lich*, adj. herfstach. ig. -*monat*, m. herfstmaand, September. -*obst*, n. herfstvruchten. -*rose*, f. herfstroos. -*zeit*, f. herfsttijd, wijnoogst.

Herd, (g. -*es*, pl. -*e*) m. haard, vuursteed. -*geld*, n. haardstede-geld. -*löffel*, m. aschachepper. -*platte*, f. haardplaat, vuurplaat. -*schaufel*, f. schraapijzer.

Herde, (pl. -*n*) f. kudde. -*noeise*, adv. bij kudden, bij troepen.

Herersdienen, v. a. voort vertollen; optellen.

Herfahren, v. a. en v. n. s, heen varen of rijden. *Über sinen*, - i. e. maand aanvallen.

Herfließen, v. a. en v. n. s, heen-vlooiën; ontstaan, ontpuiten. *Herforders*, v. a. dagen, bevelen, om te komen.

Herführen, v. a. s. hier brengen, heen leiden.

Herfang, m. het toegaan, beloop van zaken; uitslag.

Hergeben, v. a. geven, weggeven, aan de hand geven.

Hergehen, zie *Hingegen*.

Hergehen, v. n. s, aangaan, toegaan, naderen; geschieden, voorvallen, gaan.

Hergehören, v. n. behooren (tot de zaak).

Herhaben, v. a. van iets hebben.

Herhalten, v. a. toehouden; verdragen, dulden, uitstaan.

Herholen, v. a. van iets halen, bijbrengen.

Hering, etc. zie *Häring*, enz.

Herkommen, (g. -*e*) n. afkomst, oorsprong; gewoonte, gebruik.

Herkommen, v. n. s, heen komen, van iets komen.

Herkömmlich, adj. gebruikelijk.

Herkunft, f. herkomst, afkomst.

Herfallen, zie *Lallen*.

Herlangen, v. a. aangeven, aanreiken.

Herlaufen, v. n. s, naar toe loopen.

Herlegen, v. a. neerleggen.

Herleiten, v. a. geleiden; afleiden.

Herlesen, v. a. hard oplezen, aflezen, voorlezen.

Hering, (g. -*es*, pl. -*e*) m. wilde druif.

Herlocken, v. a. aanlocken.

Hermacken, (*sich*) v. rec. daarbij komen, zich daarbij voegen; aan het werk gaan.

Hermelin, n. hermelijn. (dier).

Hernehmen, v. a. van iets halen, ontleenen, krijgen.

Hernennen, v. a. opnoemen.

Hernieder, adv. naar beneden.

Herisich, adj. en adv. heldhaftig, als een held.

Herold, m. heraut, wapenvoogd, oorlogsbode.

Heroldskunst, f. wapenschildkudo, heraldiek.

Herplappern, v. a. heenpraten, babbelen, snappen.

Herr, (g. -*en*, of -*n*, pl. -*en*) m. heer, meester. -*chen*, (g. -*e*) n. heerjke, jonge heer. -*eise*, f. torugreis.

-eisen, v. n. s, torugroisen, te huis komen. -*eracht*, f. -*endienst*, m. heerdienst. -*engunst*, f. gunst des meesters of heers. -*enthaus*, n. heerenhuis. -*enhuter*, m. hernhuter (een bijzonder godsdienstig ge-

zelschap). -*enleben*, n. hoerenleven, gemakkelijk leven. -*enlos*, adj. en adv. beerloos. zonder dienst. *Herrschnen*, v. a. voortellen, optellen. *Herrreichen*, v. a. aanreiken, toereiken. *Herrlich*, adj. en adv. heerlijk, voortreffelijk, dèstig, uitmunten. *Herrlichkeit*, f. heerlijkheid, uitmuntendheid. *Herrschaft*, f. familie van een groot heer; baronie, vrije heerlijkheid, heerschappij. *Herrschaftlich*, adj. vorstelijk, van den heer. *Herrschen*, v. n. heerschen. *Herrscher*, (g. -e) m. heerscher, gebieder, regeerder. *Herrschucht*, f. heerschucht. -*süchtig*, adj. heerschuchtig. *Herrufen*, v. a. roepen, tot sich roepen. *Herrühren*, v. n. 2, den oorsprong hebben, van daan komen, ontstaan, voortkomen. *Herragen*, v. a. opzeggen. *Herschaffen*, v. a. verschaffen, opbrengen, voorsien. *Herschauen*, v. n. heenzien. *Herschicken*, v. a. naar toe zenden. *Herschicken*, v. a. naar toe schuiven. *Herschlossen*, v. a. naar toe schieten; verschieten; v. n. 2, toeschieten, toelooopen. *Herschlagen*, v. a. heenslaan. *Herschleichen*, v. n. 2, en v. r. sich -, hierheen sluipen. *Herschloppen*, v. a. hierheen slepen. *Herschloppen*, v. a. hierheen zenden. *Hersseyn*, v. n. 2, van daan zijn, afkomstig zijn. *Hersingen*, v. a. opzingen. *Her(stammen)*, v. n. 2, afkomen, afstammen. -*stammung*, f. afkomst; oorsprong. *Herstellen*, v. a. hierheen zetten. *Wieder* -, weder herstellen, herstellen, hervormen. -*ung*, f. herstelling, hervorming. *Hertragen*, v. a. hierheen dragen. *Herüber*, adv. over, hierover. *Her(weg)*, adv. rondom, heen en weer. -*unter*, adv. van boven naar. -*unterwärts*, adv. naar beneden. -*vor*, adv. voor, naar buiten. *Hervorlocken*, v. a. doen uitkomen. *Hervorragung*, f. uitstek. *Hervwärts*, adv. herwaarts. *Herweg*, m. weg hierheen. *Herschwen*, v. a. hierheen waaijen. *Herz*, (g. -ens, pl. -en) n. hart. -*blatt*, n. harteboek; lieveling. -*bru-*

chend, adj. hartbrekend, zielroverend. -*beutel*, m. hartzak, hartvlies. -*chen*, (g. -e) n. hartje, hartjeleef. -*leid*, n. hartzeer. *Einem alles mögliche - antken*, vulg. iemand alle mogelijke verdriet aandoen. -*en*, v. a. soenen, omhelen: -*enangst*, f. zware benaauwdheid. -*ensfrau*, f. geliefde, lieve vrouw. -*ensfreude*, f. vreugd des harten, innerlijk vreugd. -*ensfreund*, m. boezemvriend. -*ensgrund*, m. grond van het hart. -*ensgüte*, f. goedhartigheid, welwillendheid. -*enskind*, n. liefkind. -*ensklünder*, m. harttenner. -*enslust*, *Hersensonne*, zie *Hersensfreude*. -*ensmann*, m. man-lief. -*enswunser*, n. zucht, diepe zucht. -*enswunsch*, m. hartenwensch, wensch van het hart. -*ensfall*, zie *Hersbeutel*. -*esgepam*, n. flauwte, hartwee. -*egrube*, f. hartkolk. -*haft*, -*haftig*, adj. en adv. moedig, manmoedig, kloekmoedig, manhaftig. -*haftigkeit*, f. moed, dapperheid, manhaftigheid. -*ig*, adj. lief, homind. -*imig*, adj. hartelijk. -*kammer*, f. holligheid van het hart. -*kirsche*, f. Spaansche kriek. -*kohl*, m. sluitkool. -*kloppen*, n. hartklopping. -*lich*, adj. zeer lief. -*lick*, adj. en adv. hartelijk; van harte. -*lichkeit*, f. hartelijkheid. -*pochen*, zie *Herskloppen*. -*schlachtig*, adj. kortademig, dampig. -*schlag*, m. slaan, kloppen van het hart. -*spann*, zie *Hersgespann*. -*stärkend*, adj. hartsterkend, verkwikkend. -*stärkung*, f. hartsterking. -*weh*, n. hartzeer.

Hersiehen, v. a. naar toe trekken, leiden of doen gaan; v. n. 2, heen, hierheen trekken of komen.

Herzog, (g. -es, pl. -e) m. hertog. -*im*, (pl. -en) f. hertogin. -*lich*, adj. hertogelijk. -*thum*, (g. -es, pl. -ümer) n. hertogdom.

Herzu, adv. naar toe, hierheen, bij. *Hets(bahn)*, f. baan, plaats, veld, waar gejaagd wordt. -*e*, f. de jacht; aanhusing. -*en*, v. a. jagen; hitzen, aanhiten, opruijen; tergen. -*hwud*, m. jagthoud, windhond. -*peitsche*, f. jagswep. -*zeit*, f. jagtlijd.

Heu, (g. -es) n. hooi. -*baum*, m. hooiboom. -*boden*, m. hooisolder. -*bund*, m. bos, bosdel hooi. -*gabel*, f. hooigaffel, hooivork. -*hausen*, m. hoop hooi, mijl, hooiestapel. -*macher*, m. hooijer. -*markt*, m. hooimarkt. -*maat*, m. hooimaand, Julij. -*pfard*, n. sprinkhaan. -*rath*, zie *Heirath*. -*vause*, f. hooiruif.

-*rechen*, m. hooihark. -*schauer*, f. hooischnur. -*schobor*, zie *Heuhauen*. -*schrecke*, f. sprinkhaan.

Heuchelsbusse, f. geveinsde bekeering. -*ei*, f. huichelarij, schijnheiligheid, geveinsheid. -*n*, v. n. huichelen, veinszen, sijmelen. -*ler*, *Heuchler*, (g. -e) m. huichelaar, veinszer, sijmelaar, schijnheilig. -*lerisch*, adj. en adv. geveinsd, valsch, schijnheilig.}

Heuer, v. a. dit jaar. -, f. huur. -*ig*, adj. van dit jaar. -*ling*, zie *Miechmann*; *Miechtling*. -*n*, v. a. huren.

Heulen, v. n. huielen. *Heute*, adv. heden, van daag. -*ig*, adj. van heden, hedendaagch.

Heze, (pl. -n) f. heks, tooverheks, kol. -*n*, v. n. heksen, tooveren. -*nführt*, f. reis, vaert der tooverheksen. -*ngesackheit*, f. toovergeschiedenis. -*ngewister*, m. tooverraat, duivelsbanner. -*ngprocess*, m. rechtsgeding wegens tooverheksen, tooverproces. -*nans*, m. heksendans. -*rei*, f. hekserijs, tooverijs.

Hick, m. (g. -es) hik. -*en*, v. n. 1, den hik hebben.

Hie, zie *Hier*.

Hieb, (g. -es, pl. -e) m. houw.

Hief, (g. -es, pl. -e) -*stoss*, m. jachtgeschreeuw. -*horn*, n. jacht-hoora.

Hier, adv. hier, hier ter plaats. -*an*, adv. hieraan. -*auf*, adv. hierop; daarna, vervolgens. -*aus*, adv. hieruit. -*bei*, adv. hierbij, hiernevens. -*durch*, adv. hierdoor. -*ein*, adv. hier binnen. -*für*, adv. hiervoor. -*gegen*, adv. hiertegen. -*her*, adv. hier naar toe. -*herwärts*, adv. hier heen. -*hin*, adv. hier heen. -*in*, adv. hierin. -*mit*, adv. hiermede. -*nach*, adv. hierna. -*nächst*, adv. hier naast. -*nebst*, adv. hiernevens; daarenboven. -*nieden*, adv. hier beneden. -*oben*, adv. hier boven. -*seyn*, n. tegenwoordigheid. -*über*, adv. hierover. -*um*, adv. hierom. -*unter*, adv. hieronder. -*von*, adv. hiervan. -*wider*, adv. hiertegen. -*zu*, adv. hiertoe; hierbij. -*zwischen*, adv. hiertusschen.

Hiesig, adv. van deze plaats, inlandsch.

Hift, euz. zie *Hief*, enz.

Himbeer, (e, f. framboos. -*strauch*, m. frambozenstruik.

Himmel, (g. -e) m. hemel, verhemelt. -*bet*, n. bed met eenen hemel. -*blau*, adj. hemelsblauw. -, n. homeisblauw. -*fahrt*, f. hemelvaart. -*fahrtfest*, n. *Himmelfahrt*.

teg, m. hemelvaartfeest, hemelvaartdag. -*hoch*, adv. hemelhoog. -*erheben*, tot aan den hemel verheffen, seer prijzen. -*reich*, n. hemelrijk, koningrijk der hemelen; geluk. -*obvriete*, f. broedte (in de aardrijksk.). -*obvryer*, n. hemelbewoner. -*schreidend*, adj. hemellettergend. -*gegend*, f. klimaat, luchtstreek. -*slänge*, f. lengte (in de aardrijksk.). -*slauf*, m. loop der hemelsche ligohomen. -*slicht*, n. licht des hemels, hemellicht, ster. -*s-körper*, m. hemelligchaam. -*skugel*, f. hemelklout. -*luft*, f. zuivere bovenlucht; luchtstreek. -*sochtüssel*, m. sloutelbloem, eerste lentebloem. -*strich*, m. luchtstreek. -*swagen*, m. de beer, (een gestornte). -*wärts*, adv. ten -, naar den hemel; hemelwaarts. -*west*, adj. en adv. soo ver als de hemel van de aarde, hemelsbreed. -*sträger*, m. troonhemel-dragër. -*szischen*, n. teeken van den dan dierenrijk. -*sirkel*, m. linie, evenaar. -*Himmelsch*, adj. en adv. hemelsch, van den hemel.

Hin, adv. heen, henen, weg, zie *Her*. -*und her*, heca an weer, hier en daar; nu en dan; onder en boven. -*ab*, adv. af, beneden, omlaag. -*an*, adv. -*steigen*, er tegen aansteigen, opstijgen. -*auf*, adv. op, opwaarts, omhoog. -*aufwärts*, adv. opwaarts, naar boven. -*aus*, adv. uit, buiten. -! int. -*mit ihm*! weg met hem. -*auswärts*, adv. naar buiten toe. -*durch*, adv. door heen. -*ein*, adv. binnen; interj. binnen. -*gehen*, ingaan. -*fort*, -*fuhro*, adv. voortaan, van nu af. -*gegen*, adv. daarentegen, integendeel.

Hinbannen, v. a. verbannen.

Hinbegeben, (sich) v. rec. zich naar eene plaats begeven, naderen.

Hinbestellen, v. a. ontbieden om te verschijnen.

Hinbringen, v. a. heenbrengen.

Hindenken, v. n. met sijne gedachten ergens over bezig zijn, denken.

Hinder(sich), adj. hinderlijk, belet-tend. -*n*, v. e. hinderen, verbinde-n, beletten, tegenhouden. -*nies*, (g. -*ses*, pl. -*ese*) n. hinderen; verandering, hinderpaal, beletsel.

Hindinn, (pl. -*en*) hinde, wijfje van een hert.

Hindläufte, f. wilde cichorei.

Hin(fahren), v. n. s. heenvaren, wegvaren; sterven. -*fahrt*, f. wegvaren; hecvaart; het overlijden, de dood.

Hinfallen, v. n. s. nedervallen, ver-

vallen, in verval komen, weggaan. -*fällig*, adj. vervallend, bouwvallig, vergankelijk. -*fälligkeit*, f. bouwvalligheid, vergankelijkheid, ijdelheid.

Hinfliegen, v. n. s. heenvliegen, wegvliegen. [den.]

Hinfliehen, v. n. s, ergens heen vlie-

Hinfließen, v. n. s, weg of heen vloeijen.

Hinführen, v. a. heen of wegvooeren, begeleiden. [vertrek.]

Hingang, m. het heengaan, weggaan.

Hingeben, v. a. weggeven, uitgeven.

Hingehen, v. n. s, gaan, heengaan.

Hingelangen, v. n. s, aankomen.

Hingerathen, v. n. s, vallen in, geroeken in.

Hinhalten, v. a. toereiken. *Einen* -, iemand met ijdele hoop vleijen.

Hinhalten, v. n. aan iets helpen, bijstaan, om een zeker doel te bereiken. [vegen of keeren.]

Hinkehren, v. a. heen wonden; heen hinken, v. n. hinken, mank gaan.

Hinknieen, v. n. s, nederknieelen.

Hinkommen, v. n. s, heenkomen, komen, aankomen.

Hinlangen, v. a. heereiken, toereiken; v. n. toereiken, toereikende zijn. -*länglich*, adj. en adv. genoegzaam, toereikende. -*länglichkeit*, f. genoegzaamheid.

Hinlässig, zie *Nachlässig*.

Hinlaufen, v. n. s, er heen, naar toe loopen.

Hinlegen, v. a. ergens nederleggen. *Sich* -, te bed gaan.

Hinleihen, v. a. tegen iets aanleenen.

Hinleihen, v. a. uitleenen.

Hinleiten, v. a. geleiden tot of naar...

Hinleiten, v. a. heen wonden, heen draajen.

Hinlieferen, v. a. overleveren. -*lieferung*, f. overlevering.

Hinmachen, (sich) v. rec. er heen, naar toe gaan.

Hinmüssen, v. n. weg moeten.

Hinnen, adv. van -, van hier.

Hinnehmen, v. a. wegnemen.

Hinraffen, v. a. wegrapen, wegnemen; doodden.

Hinrücken, v. a. uitrekken.

Hin(reichen), v. a. toereiken, aanreiken, overreiken. -, v. n. toereikend zijn. -*reichend*, adj. en adv. toereikend.

Hin(reisen), f. heenreis. -*reisen*, v. n. s, heenreizen, wegreizen, vertrekken.

Hinreissen, v. a. met geweld oottrekken, onttrukken; medeslepen, vervoeren; inncmen, betooeren.

Hin(richten), v. a. naar iets heen richten; ter dood brengen; vulg. bederven. -*richtung*, f. het ter dood brengen.

Hinrücken, v. a. naar iets toe rukken.

Hinschaffen, v. a. heenbrengen.

Hinschauen, v. n. heensien.

Hinschieben, v. a. heen schuiven.

Hinschieken, v. a. heen senden, sturen.

Hinschiessen, v. a. voorschieten (geld); v. n. naar eene plaats schieten; s, wegsnellen, naar toe snellen.

Hinschiffen, v. n. s, heen, wegvaren. wegzeilen. *Am Ufer* -, langs den oever zeilen.

Hinschlagen, v. a. naar toe slaan, heen slaan; wonden.

Hinschleichen, v. n. s, heen sluipen of kruipen.

Hinschleudern, v. a. heen of weg slingeren. [slepen.]

Hinschleppen, v. a. heen of wegv.

Hinschmetzen, v. a. heen of weg of neersmiten of werpen; v. n. s, nedervallen.

Hinschreiben, v. a. naar toe schrijven; of op nederschrijven.

Hinsieken, v. n. er heen sien.

Hinsenden, v. a. heen of wegsenden, verzenden.

Hinsetzen, v. a. er heen of neerzetten.

Hinsicht, f. aanzien, opzigt. *In* -, met opzigt, met betrekking.

Hinsinken, v. n. s, neersinken.

Hinsterben, v. n. s, sterven, den geest geven.

Hinstrecken, v. a. nitstrekken.

Hinstreichen, v. a. naar toestrijken; v. n. s, voorbij gaan; voorbij snellen.

Hinstürzen, v. n. s, neerstorten.

Hintan, adv. achter, achter aan, ter zijde. -*setzung*, f. tersijdestelling; verwaarloozing, verzuim.

Hinten, adv. achter. *Von* -, van achteren.

Hinter, praep. (die den dat. en acc. reggeert, die den eersten met een rust, den laatsten met eene beweging) achter. -*backs*, f. bil; pl. bil-len, achterster. -*bein*, n. achterbeen. -*bleiben*, v. n. s, achter blijven. -*bliebeno*, m. en f. die eenen ander overleeft. -*bringen*, v. a. (einem etwas) aanezeggen, aankondigen; inslokken. -*bringung*, f. aanezegging, aankondiging. -*bug*, m. achterschenkel van kalven, enz. -*drein*, adv. achteraan; nederhand. -*e*, (der, die, das), adj. achterste. achter. . . -*e*, m. de achterste, aar. -*streck*, m. hielstak. -*stuss*, m. ach-

tervoet of poot. -*gebäude*, n. achterhuis. -*gehen*, v. a. misliciden, bedriegen, bedotten. -*grund*, m. achtergrond. -*gewölbe*, f. achterwinkkel. -*gläse*, n. achterste gelid; gevolg. laatste stelling. -*halt*, m. hinderlaag; achterhoede. -*halten*, v. a. achterhouden. -*hand*, f. achterhand (achterste gedeelte der hand, en ook bij het spel, b. v. *er ist in der* -, hij is aan de achterhand). -*her*, adv. van achteren, achterwaarts; naderhand, vervolgens. -*hof*, m. achterhof, plein. -*lage*, f. in bewaring gelegd onderpand; schuilhoek. -*kaupt*, n. achterhoofd. -*kaut*, n. achterhuis. -*lassen*, v. a. achterlaten, nalaten; laten zeggen. -*lassenchaft*, f. nalatenschap. -*legen*, v. a. in bewaring geven. -*list*, f. list, bedrog. -*listig*, adj. en adv. listig, bedriegelijk, op eenelustige wijze. -*nachstellen*, lagen leggen. -*rücke*, adv. achter den rug, achterbaks. -*sass*, m. inwoner, die geen burger is. -*satz*, m. tweede of derde stelling, sluitrede. -*schlagen*, -*schlucken*, v. a. inswelgen. -*ste*, adj. achterste, laatste. -*stube*, f. achterkamer. -*thail*, n. achterste deel. -*thüre*, f. achterdeur. -*trefffen*, n. achterhoede (corps de reserve), spaarboende. -*treiben*, v. a. beletten, dwarsboomen. -*viertel*, n. achtervierdel. -*wärte*, adv. achterwaarts.

Hin (*thun*, v. a. bijdoen. -*tragen*, v. a. heen of wegdrijven.

Hintraten, v. n. s, toetreden; gaan, zijnen voet zetten. -*tritt*, m. overlijden, dood.

Hinüber, adv. over.

Hinunter, adv. naar beneden, omhoog, neder, af.

Hinunterwärts, adv. benedenwaarts, naar beneden.

Hinweg, m. weg, ergens naar toe.

Hinweisen, v. a. heen wijzen; verwijzing.

Hinweisung, f. heenwijzing; wenk, verwijzing.

Hinwenden, v. a. heen wenden.

Hinwerfen, v. a. naar toe werpen; laten vallen, nederwerpen.

Hinwieder, n. -*wiederum*, zie *Wieder*.

Hinwollen, v. n. (ergens) heen willen; bedoelen, meenen.

Hinziehen, v. a. en v. n. s, heen trekken.

Hinzien, v. n. mikken; bedoelen.

Hinzug, adv. toe, naar toe, bij.

Hinzug, m. wegtrekken, vertrek.

Hinzuzählen, v. a. er bij tellen.

Hippe, (pl. -n) f. snoeimes; oblie. -*mäcker*, m. obliebakker. -*weisen*, n. obliezijsjer.

Hippokrass, (g. -*ress*) m. hipocras, kaneel-wijn.

Hirn, (g. -*ne*) n. hersenen, brein. -*böhrer*, m. trepaneerboor, hersenpanboor. -*gepinnet*, n. hersenschim, griel. -*haut*, f. hersen huid. -*los*, adj. hersenloos, breinloos, onverstandig. -*wurst*, f. kruidige vleeschworst. -*wuth*, f. hersenwoede, dolheid, rasernij. -*wund*, adj. krankzinnig, dol, razend.

Hirsch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. hert. -*bock*, m. reebok. -*brunst*, f. ridsigheid van een hert. -*bürsche*, f. hertenjagt. -*eber*, m. Indiaansch zwijn. -*fährte*, f. spoor van een hert. -*fänger*, m. hertsvanger, jagtmes. -*gang*, m. galop (van een paard). -*geäss*, n. voedeel van een hert. -*gelus*, n. mist van een hert. -*geweih*, n. hertshoorn, het gewigt van een hert. -*haut*, f. hertvel. -*horn*, n. hertshoorn. -*käfer*, m. vliegend hert. -*kalb*, n. jong hert. -*kawle*, f. achterbout van een hert. -*klee*, m. agrimonie, leverkruid. -*kuk*, f. hinde, wijfje van een hert. -*wurs*, f. hertzwortel. -*siewer*, m. staartstuk van een hert. -*sung*, f. hertstong; steenware, melkruid.

Hirse, f. giorst. -*brei*, m. giorstenbrij.

Hirt, (g. -*en*, pl. -*en*) m. herder, (fig.) leeraar, pastoor, enz. -*enamt*, n. ambt van eenen geestelijken. -*enbrief*, m. herdersonderbrief, herderlijke brief. -*enflöte*, f. herdersonderfluit of pijp. -*engedicht*, n. herdersonderdicht. -*enhaus*, n. -*enütte*, f. herdersond. -*enund*, m. herdersond. -*enjung*, -*enknabe*, m. herdersondjon. -*enleben*, m. herdersonleven, aartsvaderlijk leven. -*enlässig*, adj. als een herder, herderlijk. -*enpfeife*, f. herdersonspijp. -*enspiel*, n. herdersonspel, (eene soort van blijspel). -*entsache*, f. herdersontaesch. -*enm*, (pl. -*en*) f. herderson.

Hissen, v. a. opwinden, hijchen.

Hisse (*blatter*, -*blase*, f. puist, puistje van hitte. -*e*, f. hitte; vurigheid; drift, furie. *In die* -*kommen*, heet worden; in vuur geraken. -*en*, v. n. hitten, hitte geven. -*ig*, adj. en adv. heet, vurig, driftig, ooplopend. -*köpfig*, adj. heethoofdig, drittig.

Hobel, (g. -*e*) m. schaaft. -*bank*, m. schaaftbank. -*n. v. a* schaven. -*span*, m. schaaftspan, krul.

Hoch, *höher*, *höchste*, adj. hoog; ver-

heven, aanzienlijk. -*achtbar*, adj. grootachtbaar. -*achtung*, f. hoogachting. -*adelig*, adj. van eenen hoogen adel, hoogedel. -*altar*, m. hoogaltaar, grootaltaar. -*amt*, n. hooge mis. -*boomig*, adj. dat lange beenen heeft. -*berühmt*, adj. zeer beroemd of vermaard. -*beträbt*, adj. zeer bedroefd. -*blau*, adj. donker blauw. -*bootsmann*, m. opperbootman. -*brütig*, adj. hoogberstig, hoog van borst. -*edel*, -*edelgeboren*, adj. en adv. hoogedel, van adellijke afkomst. -*ehrwürdig*, adj. hoogerwaardig. -*fürsichtlich*, adj. grootversterlijk, doorlochtig. -*gebietend*, zie *Hochmögend*. -*geboren*, zie *Hochedel*. -*gelehrt*, -*gelahrt*, adj. hoog of zeer geleerd. -*gelobt*, adj. gezegend, aanbiddelijk. -*gericht*, n. gerogt, galg. -*land*, n. hoogland, bergland. -*länder*, m. hooglander, bergbewoner. -*meister*, n. grootmeester. -*meisterikum*, n. grootmeesterschap. -*meesse*, zie -*amt*. -*mögend*, adj. hoogmogend. -*muth*, m. hoogmoed, hoovaar dij. -*mätig*, adj. en adv. hoogmoedig, hoovaar dig. -*nothpeinlich*, adj. ten hoogste straffend, (veroud). -*preislich*, adj. loffeljik, groot achtbaar. -*schatzung*, f. hoogachting, hoogschating. -*schenkelig*, adj. met hooge beenen. -*schullerig*, adj. hoog van schouders. -*schwanger*, adj. hoog zwanger, of het laatste. -*selig*, adj. zaliger, wijten, zaliger, loffelijker gedachtenis. -*stämig*, adj. van eenen hoogen stam. -*stift*, n. hoogsticht. -*trabend*, adj. hoogdravend. *Eine* -*Schreibart*, een hoogdravende stijl. -*verdient*, adj. zeer verdienstelijk. -*verrath*, m. hoogverraad, majesteitscheunis. -*verräther*, m. hoogverrader. -*weise*, adj. zeer wijs of verstandig. -*wohlgeboren*, adj. hoogwelgeboren. -*würdig*, adj. hoogwaardig. -*zuckrend*, adj. hooggeëerd.

Höch (*lich*, adv. ten hoogste. -*tete*, adj. en adv. hoogste; zie *Höher*. -*stene*, adv. ten hoogste, op zijn best.

Höchstes, f. hoogtij, bruiloft. -*bett*, n. bruidsbéd. -*brief*, m. bruiloftsbrief. -*er*, m. bruidegom. -*erinn*, (pl. -*en*) f. bruid. -*feier*, n. het vieren eener bruiloft. -*fest*, n. bruiloftfeest. -*gast*, m. bruiloftgast. -*gedicht*, n. bruiloftsdiht. -*geschenk*, n. bruiloftsleed. -*lich*, adj. de bruiloft aangaande. -*leuts*, pl. bruiloftsgasten. -*mahl*, n. *Hochzeitsschmaus*, m. bruiloftmaal of

feest. -tag, m. bruiloftsdag, trouw-
dag.

Hocks, (pl. -n) f. hoop, zie *bundel*.
-en, v. a. op den rug nemen; aan
hoopen setten; iemand op den rug
gaan zitten.

Höcker, (g. -e) m. bult, bogchel. -icht,
adj. en adv. naar eenen bogchel of
bult gelijkende. -ig, adj. bultig,
boggeheld.

Hode, (pl. -n) f. kloot, teelbal, zaad-
bal; mannelijkheid. -abruch, m.
vleeschbreuk. -sack, m. kloot- of
balsak.

Hof, (g. -es, pl. -öfe) m. hof, plaats
achter het huis, hoeve, hofstede;
kring (om de son of de maan). *Den*
-sacken, sijn hof maken, vrijen.
-agent, m. agent van het hof. -amt,
n. bediening aan het hof. -arzt, m.
lijfarts. -bediening, zie *Hofamt*.
-bediente, m. hofbediende, hove-
ling. -brauch, m. gewoonte of mo-
de van het hof. -cacalier, m. hove-
ling. -capellan, m. hofprediker.

-dame, f. hofdame. -dichter, m.
hofdichter. -diener, zie -bediente.
-dienst, m. dienst aan het hof;
heerendienst, dienstom niet. -frän-
lein, n. hofdame. -gericht, n. hof-
geregt. -gesinde, n. hofgesin, hof-
stoet, hovelingen. -gunst, f. de
gunst van het hof. -haltung, f. hof-
houding. -hund, m. groote hond,
bandhond. -iren, v. a. sijn hof ma-
ken, vleijen, sikkfloojen. -kammer,
f. hofaankamer. -kammerrath, m.

hofkammeraad, sinatiekammeraad.
-kanzler, m. hofkanselier. -kassal-
lei, f. hofkanselar. j. -kapelle, *Hof-*
kirche, f. hofkerk. -koch, m. kok
aan het hof. -lager, n. verblif-
plaats van het hof. -leben, n. hof-
leven, hofsch leven. -leute, m. pl.
dienaars van het hof. -ling, (g. -es,
pl. -e) m. hoveling. -luft, f. hof-
lucht. -manier, f. hofsch manier.

-mann, m. hoveling. -mänscholl,
adj. op sijn hovelingen. -marschall,
m. hofmaarschalk. -marschallamt,
n. hofmaarschalksamt. -mäsig, adj.
gelijk een hoveling, so als aan het
hof. -medicus, m. hofmedicus, lijf-
arts van eenen vorst. -meister, m.

hofmeester, gouverneur; bedil-
ler. -meisterinn, f. gouvernante; bedil-
eter. -meisterlich, adj. en adv. als
een hofmeester, enz. -meistern, v.
a. beheerschen; bedillen. -narr, m.
hofgek, hofnar. -platz, m. voorhof,
voorplein. -prediger, m. hofpre-
diker. -rath, m. hofraad; raad van
den vorst. -rathinn, (pl. -en) f.

vrouw van eenen hofraad. -raum,
zie *Hofplatz*. -reithe, f. hofstede,
boerenwoning met sijn tebehoer-
ren. -richter, m. regter aan het
hof. -schatsmeister, m. hofschat-
meester. -schenk, m. schenker aan
het hof. -schneider, m. kleermaker
van het hof. -sprache, f. taal van
het hof. -schrans, m. eene klein-
geestige, hoveling. -secretär, m.
secretaris aan het hof. -stätte, zie
Hofstätt. -sitte, f. hofgebouwk of
gewoonte. -stadt, f. residentie-
plaats, waar het hof is. -staat, m.
hofsche staat; hof of stoet van
eenen vorst. -streich, m. streek,
trek van het hof. -tag, m. hofdag,
dag van opwachting aan het hof.

-thor, n. plaatsdeur. -trauer, f.
hofrouw. -vieh, n. beesten op eene
pachthoeve. -wesen, n. staat, za-
ken van het hof.

Hoflich, adj. en adv. hoffelijk, be-
schaafd, wellevend. -keit, f. hof-
felijkheid, wellevendheid.

Hoffart, f. hoovaardij, hoogmoed.
-artig, adj. en adv. hoovaardij,
hoogmoedig, ongeblazen.

Hoffen, v. n. hopen, verwachten, ver-
trouwen. -lich, adv. naar ik hoop.
-nung, f. hoop. -nunglos, adj. ho-
pelooz, wanhoopig. -nungsvoll, adj.
en adv. vol hoop of vertrouwen.

Höhe(it, f. hoogheid, verhevenheid.
-lied, n. hooglied van Selomo.
-priester, m. hooge of opperprie-
ter. -priesterlich, adj. houge- of
opperpriesterlijk.

Höhe, (pl. -n) f. hoogte. *In die*
-richten, enz. zie *Aufrichten*, enz.
-messer, m. hoogtemeter, astru-
labium.

Hohl, adj. hol. -leere, zie *Himbeere*.
-bohrer, m. driijfjzer. -dochsel,
-doissel, m. holte dissel. -eisen, n.
ijzer om uit te hollen. -geschliffen,
adj. hol geslepen. -glas, n. hol-
glas. -häring, m. geschooten haring.

-hobel, m. holtschaaf. -kehle, f. hol-
ligheid, groef ergens in. -klinge, f.
uitgeholve kling. -krisel, m. tel,
die van binnen uitgehold is, en
een gebrom van zich geeft, brom-
tel. -meissel, m. guds, steekbeitel.

-rund, adj. holrond. -spiegel, m.
holle spiegel. -wunderbaum, m. vlier-
boom. -weg, m. holle weg. -ziegel,
m. pan, dekpan. -sirkel, m. sekere
passer. *Hohlen*, zie *Holen*.

Höhle, (pl. -n) f. holligheid; hol, kuil,
spelonk. -n, v. a. hollen, uithol-
len. -ung, f. het uithollen, hol.

Hohlunder, (g. -e) m. vlier.

Hohn, (g. -es) m. hoon, spot, schimp,
smaad. -ecken, v. a. honen, spot-
ten, den gek scheren. -eckerri, f.
zie *Hohn*. -geldächter, n. bespottig,
uitjouwing. -lache, zie -geldächter.
-lachen, v. n. spottend lagchen.
-lächeln, v. n. uitlagchen, uitjou-
wen.

Hohn(en, zie -ecken. -erei, zie -ecker-
ri. -isch, adj. en adv. honend,
spottend.

Hök(e), (g. -en, pl. -n) *Höker*, (g. -e)
m. marskramer. -en, -ern, v. n.
marskramer sijn. -erei, f. handel
van eenen marskramer. -inn, (pl.
-en) f. marskraamster.

Hokus pokus, m. of f. (indecl.) de
goochelarij.

Hold, adj. en adv. genegen, goedgun-
stig. -er, zie *Hoklund*. -inn, (pl.
-en) f. bevalligheid. -selig, adj. en
adv. liefstellig, bevallig, vriende-
lijk, minzaam. -seligkeit, f. gunst,
vriendelijkheid, minzaamheid, lief-
teligheid. [gen.]

Holen, v. a. halen; roepen; bijbren-
nen. *Holfter*, (pl. -n) f. holster, pistool-
ker. -kappe, f. holsterkap, over-
leer, dat de holster dekt.

Holla! interj. holla!
Holländer, m. Mollander; wrijfbak
(in papiermolens); boer, die koeijen
houdt, melkboer, boterboer.
-ei, f. boerderij, waar men koeijen
houdt.

Hollunder, zie *Holunder*.
Holle, (pl. -n) f. hel. -nangst, f. dood-
sbenaauwheid. -nbrand, m. helle-
brand, helleveég. -nfahrt, f. ne-
derdaling ter helle. -nfluss, m.
helsche vloed, rivier in de onder-
wereld. -nheiss, adj. seer heet.
-mund, m. helmond, Cerberus.
-nreich, n. rijk der hel. -enstein,
m. helsteen, lapis infernalis. -en-
schmerz, m. helsche pijn.

Holm, (g. -es, pl. -e) m. een dwars-
balk, eiland op een rivier of aan
de kust.

Holper, (g. -e) m. hobbel, oneffen-
heid van den weg; schok van eenen
wagen. -ig, adj. hobbelig.

Holz, (g. -es, pl. -ölzer) n. hout;
bosch. -amt, n. hout of woudmees-
terschap, boschbouvaarderschap.
-apfel, m. wilde appel. -artig, adj.
houtachtig. -asche, f. houtasch.
-aufsetzer, m. houtmeter. -art, f.
houtbijl, om hout te hakken. -birn,
f. wilde peer. -bock, m. houten
paard; teek; onvriendelijk mensch.
-boden, m. houtstoder. -brame, f.
voorhout, kert hout, hout, veer

dat men in een bosch komt. -*bund*, -*bündel*, m. bos hout, takkebos. -*deube*, f. het houtstelen. -*en*, v. a. hout hakken of versamenen; naar het bosch gaan; hout opdoen; v. a. van hout voorzien. -*feile*, f. hout-rasp. -*flosse*, f. houtvloet. -*flosser*, m. houtvloeter. -*fister*, m. houtvoeter. -*frevel*, m. bederven van een bosch. -*fiweler*, m. bederver van een bosch. -*frohne*, f. het brengen van hout, als een heerdienst. -*fuhrre*, f. het varen van hout; voer, vracht hout. -*gefälle*, pl. inkomsten van een bosch. -*gelänge*, n. houtrijke landstreek. -*hacke*, f. houthijl. -*hacker*, m. houthakker. -*handel*, m. koopmanschap in hout. -*handler*, m. koopman in hout, houtkooper. -*hausen*, m. houthoop, houtstapel, houtmijt. -*hof*, m. houtplaats, houtbrink. -*höker*, m. koopman in hout in het klein. -*icht*, adj. gelijk hout. -*ig*, adj. vol hout. -*kammer*, f. (brand) houtkamer. -*kauf*, m. koop van hout. -*kohle*, f. houtskool. -*laus*, m. -*made*, f. zie -*wurm*. -*lerche*, f. boschleuwerik. -*less*, f. sprokkelen. -*mangel*, n. gehrek aan hout. -*markt*, m. houtmarkt. -*mass*, n. houtmaat. -*meester*, m. houtmeter. -*platz*, m. houtplaats; timmerplaats. -*schläger*, m. houthakker. -*schnaider*, m. houten platenijder. -*schnitt*, m. houtenode, houten plaat. -*schuk*, m. holblok; klomp; leest. -*spalter*, zie *Holzhammer*. -*span*, m. spaan van het hout. -*schlag*, m. houthakken. -*schoppen*, m. houtzolder. -*stoss*, m. houtmijt. -*taube*, f. wilde duif, houtduif. -*trage*, f. berrie. -*trank*, m. alkooksel van hout. -*ung*, f. vroud. -*vogt*, m. optieer over een bosch. -*wärter*, m. boschwachjer.

Hols(chen, n. houtje. -*ern*, adj. houten, van hout; houten, lomp, stijf.

Honig, (g. -s) m. honig. -*appel*, m. zoete appel. -*bau*, m. bijen houden. -*bauer*, m. bijenhouder. -*bienen*, f. honigbij; -*birn*, f. suikerpeer. -*blume*, f. melisse. -*flecken*, m. zonnevlek. -*kuchen*, m. zoete koek; honigraat. -*scheibe*, f. honigraat. -*seim*, m. honigseem. -*süss*, adj. honigzoet. -*wabe*, f. honigraat. -*selle*, f. cel.

Hop! interj. hop!

Hopfen, (g. -s) m. hop. -*en*, v. a. hopen, met hop mengen. -*enbau*, m. hopteelt. -*endarrre*, f. hopeest. -*engarten*, m. hoptuin.

Hops! interj. hoppa!

Horch(en, v. n. luisteren. -*er*, (g. -s) m. luisteraar.

Horde, (pl. -n) f. hordo. -*weise*, adv. bij wijze van horden.

Hor(bar, adj. en adv. hoorbaar, vernembaar. -*en*, v. a. hooren, aanhooren, toeluisteren; gehoorsamen. -*er*, (g. -s) m. hoorder, toehoorder. -*rohr*, m. hoorn, waarvan dooven sich bedienen. -*saal*, m. gehoorsaal.

Horizont, m. gezigteinder, horizon.

Horn, (g. -es, pl. -örner) n. hoorn, hore. -*amboss*, m. speerhaak, spits aflopend aanbeeld. -*band*, m. perkamentband. -*bläser*, m. hoornblaser. -*drachaler*, m. hoorndraaijer. -*richt*, adj. gelijk hoorn. -*fürsig*, adj. met horen aan de voeten. -*kaut*, f. hoorvlies. -*schröter*, m. vliegend hert.

Horn(en, v. a. iemand horens optreten, tot eenen horendrager maken. -*ern*, adj. hoorens.

Hornisse, (pl. -e) f. horzel, hommelmij.

Hornung, (g. -e, pl. -e) m. sprokkelmaand, Februarij.

Horst, f. -*en* (g. -es, pl. -e) m. nest van roofvogels, sandhoop.

Hort, (g. -es, pl. -e) m. metschutting voorziene plaats, schut; schuilplaats, vesting.

Hosen, f. pl. broek. -*band*, n. kousenband. -*bund*, *Hosengurt*, m. broeksband. -*lats*, m. voorbrück. -*tasche*, f. broeksak. -*träger*, m. galg, ligter.

Hospital, (g. -s, pl. -äler) n. gasthuis, godshuis, ziekenhuis.

Hostie, (pl. -n) f. hostie, ouwel.

Hott, interj. hot! naar de registerhand, (voermanswoord).

Hotte, (pl. -n) f. druivenmand.

Hub, (g. -es) m. optilling.

Hübel, (g. -e) m. heuvel; puistje.

Hübsch, adj. en adv. fraai, hupsch, knap.

Hucke, (pl. -n) f. rug; bogchel.

Hud(el, (g. -s, pl. -n) m. vodde. -*lei*, f. voderrij. -*eln*, v. a. knoeien, broddelen; kwellen, tergen, plagen; lapsalen. -*ler*, (g. -s) m. knoeijer, broddelaar, lapsaljer; spottor.

Huf, (g. -es, pl. -e) m. hoef, hoefklaauw. -*e*, (pl. -n) f. hoeve. -*eien*, f. hoefijzer. -*lattig*, m. hoefblad, brandiatuw. -*schlag*, m. beslaan van een paard; stap van een paard. -*schmid*, m. hoefsmid. -*zwängig*, adj. volvoetig, volhoevij.

Hüf(ener, zie *Häfner*. -*ner*, (g. -s) m. hoefpachter, bouwman, boer.

Hüf(e, (pl. -n) f. heup. -*wach*, (g. -e) n. heupjicht.

Hügel, (g. -e) m. heuvel. -*icht*, adj. heuvelschting. -*ig*, adj. heuvelig, vol heuvels.

Huhn, (g. -es, pl. -ühner) n. heen, heu.

Hühn(erauge, n. eksterog, likdoorn. -*erdarm*, m. muerkruid. -*ergier*, m. hoenderdief, kiekendief. -*errei*, n. hoeder of kippeni. -*erkau*, n. hoenderhok. -*erkund*, m. patrijshand, leghond. -*erkamm*, m. haekham. -*erklee*, m. kwendel, wilde tijm. -*erlester*, -*erstange*, -*ersteige*, f. hoederrek. -*ermilch*, f. veldajuin. -*erwiich*, m. hoenders. -*erwische*, zie *Hühnergier*.

Hui! interj. he! heida! schielijk!

In sinem, in een ogenblik.

Huker, (g. -e) m. hoeker (een schip).

Huld, f. hulde, trouw, gunst, genade. -*igen*, v. a. huldigen. -*igung*, f. hulde, huldiging. -*göttinnen*, pl. gratiën, bevalligheden. -*reich*, suj. en adv. gunstig, genadig.

Hül(f, e) f. (beter dan *Hilfe*) hulp, onderstand, bijstand. -*leistung*, f. hulp. -*los*, adj. en adv. hulpeloos, zonder hulp. -*losigkeit*, f. hulpeloosheid. -*reich*, adj. godienstig, dienstvaardig, bereidvaardig. -*bedürftig*, adj. en adv. hulp, hijstand noodig hebbende. -*gelder*, n. pl. onderstandgeld. -*smittel*, n. hulpmiddel. -*struppen*, -*swäker*, pl. hulptroepen, hulpenden. -*swort*, n. hulpwoord. -*swurz*, f. witte insluwe.

Hülle, f. deksel, bekleedsel. -*n*, v. a. dekken.

Hulse, (pl. -n) bast, bolster. -*n*, v. a. pellen, uiddippen. -*enfrucht*, f. peulvrucht. -*ig*, adj. bastachtig.

Hum, interj. hem!

Humber, zie *Hummer*.

Hummel(el, (pl. -n) f. hommelmij. *Eiene wilde*, -*eene wilde meid*. -*en*, v. n. brommen, snorren.

Hummer, (g. -s) m. seekreeft.

Hump, (pl. -n) f. -*en*, (g. -s) m. kroes, groote drinkbeker.

Hümpel, (g. -s) m. heuvel, hoop. -*n*, v. n. humpelen. -*n*, v. a. knoeijen.

Hund, (g. -es, pl. -e) m. hond. -*ehaus*, n. hondenhok. -*eloch*, n. hondengat, eene slechte, gemeene gedengenis. -*sbiss*, m. hondsbeet. -*sbilme*, f. paardebloem. -*sbraut*, f. ridige teef. -*sfott*, m. hondsvoet, donguet. -*sföttere*, f. hondsvoetjer, schelmjer. -*sföttisch*, adj. hondsvoetsch, schelmachtig.

schelmsch. -*skopf*, m. hondskop (ook een gewas). -*enase*, f. hondsnus; sterke reuk. -*spetische*, f. bullepees, hondenzweep. -*astern*, m. hondstar. -*stage*, pl. hondsdagen.

Hundert, n. een honderd. -*ste*, adj. honderdste. -*erlei*, adj. en adv. honderdlei. -*fach*, adj. en adv. honderdvoudig. -*jährig*, adj. honderdjarig. -*weise*, adv. bij, met honderden.

Hünd (im), (pl. -*en*) f. teef; hinde; rec. -*isch*, adj. en adv. hondsch.

Hunger, (g. -*e*) m. honger. -*ig*, adj. en adv. hongerig. -*leiter*, m. een die honger lijdt; gierigaard. -*leiderisch*, adj. gierig, karig, vrekig. -*n*, v. n. en imp. hongeren. *Es hungert mich, mich hungert, ik heb honger.*

Hunnen, v. a. afsnauwen, toetsnauwen.

Hüpfen, v. n. huppelen, springen. **Hürde**, (pl. -*n*) f. teenen horde, zamenvlechtel van boomtakken. -*swand*, f. gevlochten horde, tot een afschutsel dienende.

Hur(e), (pl. -*n*) f. hoer, ligtkeoi. -*en*, v. n. hoereren, hoerij plegen. -*ngasse*, f. straat, waar hoeren worden. -*ngesinde*, n. hoerenpak, ligtkeoijen. -*enhandel*, m. hoerij, -*enkhaus*, n. hoerhuis, bordeel. -*njäger*, -*nhengst*, m. hoerenjager, ligtmis. -*njägersci*, f. hoerenjagerij, vul bejag of bedrijf. -*enstirn*, f. schaamteloosheid. -*antränen*,

pl. hoeren(tranen, geveinsde, bedriegtelijke tranen. -*enweib*, n. overspeelster. -*er*, (g. -*e*) m. hoereerder, hoerenjager. -*errei*, f. hoerij, ontucht. -*isch*, adj. hoerachtig, ontuchtig, vuil, eerloos. **Hurkenpot**, m. stoof, voetwarme.

Hurtig, adj. en adv. vaardig, gauw, snel, vlug. -*keit*, f. gewindheid, vaardigheid, gauwheid, vlugheid.

Husch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. -*e*, (pl. -*n*) f. plotselinge regenval; oorvoeg. -*!* interj. gewind! schielijk! -*en*, v. n. vulg. verdwijnen; v. a. oorvoegen geven.

Hust(en), (g. -*e*) m. hoest, kych -*en*, v. n. hoesten, kugchen. -*er*, (g. -*e*) m. hoester, kughoer. -*kuchen*, n. hoestkoeke.

Hut, f. hoede, wacht; hoep, hoop, kudde.

Hut, (g. -*es*, pl. -*üte*) m. hoed. -*sucker*, suikerbrood. -*band*, n. *Hutbinde*, f. hoedband. -*feder*, f. pluim op den hoed. -*sitz*, m. vilt, stof, waarvanden hoeden maakt. -*futteral*, n. hoedenovotrek. -*handel*, m. handel in hoeden. -*kändler*, m. hoedenverkooper. -*kopf*, m. bol van den hoed. -*krämpen*, f. rand van eenen hoed, die opgedaan is. -*macher*, m. hoedenmaker. -*schnur*, f. sie-band. -*sucker*, m. brood-suiker.

Hüt(chen), (g. -*e*) n. hoedje, kleine hoed. -*en*, v. a. hoeden, bewaken. *Sich* -, v. rec. zich hoeden, wach-

ten, in acht nemen. -*er*, (g. -*e*) m. hoeder, bewaarder, herder. -*sache*, (pl. -*n*) f. voetbankje. -*tenarbeiter*, m. smelter. -*tenmeister*, m. meester, opnieter over eens smelterij. -*tenrauch*, m. opremet, wit rotkeuid. -*tenwerk*, n. smelterij, gieterij.

Hütte, (pl. -*n*) f. hut; smeltoven.

Huzel, (pl. -*n*) f. drooge appel of peer. -*brühe*, f. natvan gedroogde poren of appelen.

Hyacinth, (g. -*es*, pl. -*e*) m. hiacont (edelgesteente). -*es*, (pl. -*n*) f. hiacont, (bloem).

Hyäne, (pl. -*n*) f. hiëna, (een wild *Hydraulik*, f. waterleikunst. [dier]. *Hydrostatik*, f. waterweegkunde.

Hymen, (g. -*e*) m. huwelijksgod.

Hymne, (pl. -*n*) f. lofsang, ter eer van God.

Hyper(bel), (pl. -*n*) f. hyperbool, vergrooting; leeggeleugde. -*bolisch*, adj. en adv. hyperboolsch, leegkegelkundig.

Hypochond(rie), f. zwaarmoedigheid. -*risch*, adj. zwaarmoedig, miltziek. -*rist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. zwaarmoedig, miltziek mensch.

Hypotheek, (pl. -*en*) f. hypotheek, onderpand, schepenkennis.

Hypothesen, (pl. -*n*) f. vooronderstelling.

Hypotheetisch, adj. en adv. onderstellender wijze, bij wijze van onderstelling.

Hysterik, f. opstijging van de moeder, moederwee.

I.

I IHN

I, int. he! wel!

Ibisch, zie *Eibisch*.

Ich, pron. ik.

Ideal, (g. -*es*, pl. -*e*) n. denkbeeld.

-*isch*, adj. en adv. denkbeeldig.

Idee, (pl. -*n*) f. denkbeeld.

Idylle, (pl. -*n*) f. herdersdicht.

Igel, (g. -*e*) m. egel, stekelvarken, (zekere plant). -*fisch*, m. ijzervarken. -*sklette*, f. steekikroon, (zekere plaut). -*stein*, m. versteende seeegel.

Ich, zie I.

Ich, dat. sing. vom pron. persoon. *er*; hem, aan hem; u.

Ich, accus. sing. vom pron. pers. *er*; hem; u.

Ich, dat. pl. hun; haar, aan hen; u.

IHR IHN

Ihr, pron. gij; haar.

Ihr, *ihre*, *ihre*, pron. pers. en poss. hun, haar; uw, uwe.

Ihr(er), pron. gen. harer; -, pl. hunner; -, uwer. -*sthalben*, -*atwegen*, (um) *Ihrerwillen*, adv. om hunnentwil; om uwentwil; om harentwil. -*ige*, *der*, *die*, *das*, pron. de, het huane; de, het uwe; do, het hare. -*o*, pron. uw, zij, haar.

Ilmo, zie *Ulmo*.

Illuso, (g. -*enen*, pl. -*enen*) m. bunsing.

Imbiss, (g. -*es*, pl. -*e*) m. ontbijt.

Imker, (g. -*e*) m. immeker.

Im, (in dem) praep. comp. met artic. def. *bey*, in den, in de, in het.

Immassen, conj. omdat, dewijl.

Immo, (pl. -*n*) I. im.

IMM INB

Immer, adv. altoos. -*besser*, hoe langer hoe beter. -*dar*, adv. steeds. -*fort*, adv. gedurig. -*grün*, n. maagdepalm. -*hin*, adv. altijd. -*mehr*, adv. ooit; toch. -*während*, adj. altijdduerend. -*zu*, adv. altijd; ga voort!

Immittoel, conj. ondertusschen, midelerwijl.

Impfe(n), v. a. enten, inenten. -*r*, (g. -*e*) m. enter, die ent, griffel.

In, praep. die den dat. regeert met eene rust, in; en den accus. met eene beweging.

Inbegriff, m. omtrek; inhoud; kort begrip. *Mit* -, hier onder begrepen.

Inbr(unst), f. ijver, drift, vurigheid.

-*ünetig*, adj. en adv. vurig, sterk, vuriglijk.
Indom, conj. als, daar, dewijl, terwijl.
Indess, Indessen, conj. terwijl; middeloorwyl, echter.
Indig, (g. -e) *Indigo*, m. indigo.
Ineinander, adv. in elkander.
Ingeber, Ingwer, (g. -e) m. gember.
Ingeräusch, zie *Éingeweide*.
Ingleichen, conj. ingelijks.
Ingrün, zie *Singrün*.
Inhab(en), zie Inne haben. -er, (g. -e) m. besitter; houder. [grip].
Inhalt, (g. -es, pl. -e) m. inhoud, be-
In(]age, (pl. -n) f. ingesloten brief.
-iegend, adj. ingesloten.
Inland, n. (-es) Inland.
Inländ(er), (g. -e) m. inlander, inge-
 borene. -*isch*, adj. inlandsch, bin-
 nenlandsch.
Inne, adv. in. -n, adv. binnen.
Inner(e), adj. inwendig. -, n. binnen-
 ste. -*halb*, praep. met de gen. bin-
 nen. -*lich*, adj. en adv. iuwendig,
 innerlijk; binnenlandsch. -*ste*, adj.
 binnenste.
Innig, adj. en adv. innerlijk, harte-
 lijk, zeer. -*keit*, f. hartelijkheid.
-lich, adv. zie *Innig*.
Innung, (pl. -en) f. gild.
Inquisit, (g. -en, pl. -en) m. beschul-
 digde, misdadige. [bijzonder].
In, in *das*, in het. - *besondere*, in het
Incase, (g. -en, pl. -esen) m. ingese-
 tene, inwoner.
Inschrift, f. opschrift, inscriptie. [tje].
Insekt, n. gekorven, bloedeloos dier-

Insel, (pl. -n) f. eiland.
Insgemein, adv. in het algemeen,
 doorgaans. -*gemeint*, adv. al te
 zamen, eenparig.
Insigel, (g. -e) n. zegel.
Insignien, m. pl. oereteekens.
Insonder(heit), conj. insonderheid.
 -s, adv. bijzonder, in het bijzon-
 der, zeer.
Inständig, adj. en adv. aanhoudend,
 aandringend, vurig, ernstig. -*keit*,
 f. aanhoudendheid, aandrang, vur-
 igheid.
Instants, (pl. -en) f. aanleg. *Tribunal*
erster -, regtbank van eersten aan-
 leg. [dreigend].
Inste(]heid, adj. aanstaand, toekomst.
Inster, (g. -e) n. ingewanden van een
 beest.
Instinkt, (g. -es, pl. -e) m. natuurlij-
 ke neiging, natuurdrift.
Institut, (g. -es, pl. -e) n. instelling;
 opvoedingsgesticht.
Inulaner, (g. -e) m. eiland.
Interdict, (g. -es, pl. -e) n. verbod.
Interes(sant), adj. belangrijk. -*es*, (g.
 -s) n. belang. -*een*, pl. interesi.
-sent, (g. -en, pl. -en) m. belang-
 hebbende. -*siren*, v. a. belang in-
 boezemende. *Interessirt sein*, belang
 hebben. -*sirt*, adj. inhalig.
Invalide, (g. -en, pl. -n) m. oud af-
 geleefd soldaat.
Investi(ren), v. a. in bezit van een
 leen eens stellen. -*tur*, (pl. -en) f.
 instelling, leengiftbrief, leenacte.
Inwärts, adv. binnenwaarts.

Inwendig, adj. en adv. inwendig, in-
 nerlijk, van binnen.
Inwohner, zie *Eiwohner*.
Inzwischen, adv. en conj. ondertus-
 schen, terwijl.
Ipp(er), (pl. -n) f. ijpenboven, ijp, iep.
Ird(en), adj. aarden. -*teck*, adj. en adv.
 aardch.
Irgend, adv. ergens. - *einer*, - *e*, - *es*,
 dese of gene, iemand.
Irr(e), f. spotternij. -*isch*, adj. en
 adv. schimpend, spottend, spots-
 wijze.
Irre, f. dwaling. -, adj. en adv. ver-
 dwaald. -*gular*, adj. en adv. onre-
 gelmatig. -*ligion*, f. ongodsdien-
 stigheid. -n, v. n. dwalen, dolen,
 zich vergissen; v. a. op den dwaal-
 weg brengen, in de war helpen.
-gang, m. dwaalweg. -*garten*, m.
 doolhof. -*geist*, m. dwaalgeest.
-glawbe, m. onregtsinnigheid.
-gläubig, adj. onregtsinnig. -*ig*, adj.
 en adv. dwalend, dolend, verkeerd.
-lehre, f. onregtsinnige leer. -*tek-
 verer*, m. onregtsinnige leeraar. -
licht, m. dwaallicht. -*stern*, m.
 dwaalster, planeet. -*thum*, (g. -es,
 pl. -e) m. dwaalwing, mislag. -*ung*,
 f. dwaling; onrechtigheid. -*wahn*, m.
 dwaling. -*wey*, m. dwaalweg.
-wisch, m. dwaallicht.
Isgerimm, (g. -es, pl. -e) m. wolf,
 trotsch mensch. fig. knerropot,
 lijsegrim.
Itzt, adv. beter *jetzt*, nu, tegenwoer-
 dig.

J.

JA JAG

Ja, adv. ja; immers, toch.
Jacht, (pl. -en) f. jacht.
Jacke, (pl. -n) f. *Jäckchen*, (g. -e) n.
Jackhals, zie *Jakal*. [juk].
Jachsorn, zie *Jähsorn*.
Jacob(iner), (g. -e) m. Jacobijn. -*iten*,
 m. pl. Jacobieten, (in Engeland).
Jagd, (pl. -en) f. jagt. -*bar*, adj. jaag-
 baar, dat gejaagd kan worden. -*bar-
 keit*, f. jaagbaarheid; regt om te
 jagen. -*bezirk*, m. jagt (grond,
 waar men jaagt). -*flinte*, f. jagtge-
 weer. -*gerecht*, adj. bedreven in
 het jagen. -*gerechtigkeith*, f. jagt-
 regt. -*göttinn*, f. jagtgodin, Diana.
-stück, n. jagtgeweer. -*tasche*, f.
 weitasch. -*wezen*, n. jagt. -*zeug*,
 n. jagtgereedschap.
Jagen, v. a. en v. n. jagen. *In Furcht*
 -, vrees sanjagen.

JAG JAH

Jäger, (g. -e) m. jager; haringbuis.
-burch, m. jagers jongen. -*ei*, f.
 jagt; kunst van te jagen. -*garn*, n.
 jagersnot. -*horn*, n. jagthoren.
-meister, m. opperjager.
Jake, adj. en adv. schielijk, plotsel-
 ing; steil, gauw.
Jäh(e), (pl. -n) f. schielijkheid; steil-
 te, regt opgaande hoogte. -*ling*,
 adj. en adv. plotseling; (adv. ook)
Jahlings. -*zorn*, m. drift, oploop-
 pendheid. -*zornig*, adj. oploopend.
Jaherr, m. jabloeder.
Jahr, (g. -es, pl. -e) n. jaar. *Die Jah-
 re staken*, zijne leerjaren uitdien-
 den. -*en (sich) oder Jähren*, v. rec.
 verjaren, jarig zijn. -*fest*, -*ge-
 dächtnisse*, n. verjaringsofeest. -*gang*,
 m. jaarsgang, (sprekende van een
 geheel jaar; ook: een geheel jaar

JAH JAK

van een dagblad, ont.) -*gehalt*, n.
 jaargeeld. -*huudert*, (g. -es, pl. -e)
 n. eeuw. -*ig*, adj. en adv. jarig,
 een jaar oud. -*lich*, adj. jaarlijksch,
 adv. jaarlijks. -*markt*, m. jaar-
 markt, jaarmisse, kermis. -*sfrist*,
 f. tijd van een jaar. -*stag*, m. ver-
 jaardag. -*swechsel*, m. verwissel-
 ing, vernieuwing des jaars. -*zeit*,
 f. jaargetijd, seizoen. -*tausend*,
 (g. -es, pl. -e) n. duisend jaar.
-weise, adv. jaarlijks. -*sahl*, f.
 jaartal.
Jährling, (g. -es, pl. -e) m. hokkeling;
 een dier van een jaar oud.
Jakal, (g. -en, pl. -e) m. sjakal.
Jammer, (g. -e) m. jammer, ellende,
 ongeluk, vallende siekte. -*geschrei*,
 n. jammerklagt, naar beklag, ge-
 kerm. -n, v. n. jammeren, deren.

medelijden hebben. -*thal*, n. jammerdal, tranemaal, het aardache leven.

Jämmerlich, adj. en adv. jammerlijk, deerlijk, beklagelijk.

Janitschar, (g. -en, pl. -en) m. Janitsaar (Turksche soldaat).

Jänner, *Januar*, (g. -e) m. Louwmaand, Januarij.

Jasmin, (g. -ee) m. jasmijn.

Jaapie, (g. -ste, pl. -sse) m. jaspie, fjne steen.

Jäten, zie *Gäten*.

Jauche, zie *Gauche*.

Jauchert, zie *Juchart*.

Jauchzen, v. n. juichen. -, (g. -s) n. gejuich.

Jawort, n. toestemming, jawoord.

Je, adv. ooit. -, adv. hoe.

Je (der, (-e, -se) pron. elk een, ieder. -ermann, (g. -e) m. elk een, ieder, alleman -ersseit, adv. altoos, altijd. -dermal, adv. altoos, altijd, elke reis. -doch, conj. echter, evenwel, nogtans, niet te min. -glicher, zie *Jeder*. -dwarder, zie *Jeder*. -längerjeliher, n. hoelangerhoeliever. (zekere bloem). -mal, adv. ooit: somwijlen. -mand, pron. iemand, eenig mensch.

Jener, *Jene*, *Jenes*, pron. die, die, dat.

Jenner, zie *Jänner*. [g.ene]

Jenseit, -s, praep. die den gen. regoert, aan de andere zijde. -ig, adj. daaraan de overzijde is, lgt.

Jesuit, (g. -en, pl. -en) m. Jezuit.

Jets (ig, adj. tegenwoordig. -t, adv. tegenwoordig, nu; terstond.

Joch, (g. -es, pl. -e) jok, juk; onderwerping, dienstbaarheid. -holz, n. jukhout, dwarshout. -ochs, m. werkos, ploegende os.

Johannis (apfel, m. St. Jansappel. -

beers, f. aalbes, aalbesie. -*beerstrawch*, m. aalbesseboom, aalbeszienuik. -*blume*, f. gele ganzebloem, boterbloem. -*brod*, n. St. Jansbrood, (vrucht). -*fest*, m. St. Jan. -*gürtel*, m. St. Janskruid, bijvoet. -*würmchen*, n. -*käfer*, m. glimwormpje.

Journal, (g. -se, pl. -e) n. dagboek, dagverhaal.

Jubel, (g. -e) m. gejuich, vrolijk geroep. -*braut*, f. zij die de gouden bruijlot viert. -*bräutigam*, m. hij, die de gouden bruijlot viert. -*fest*, n. jubelfeest. -*gesang*, m. jubellied. -*geschrei*, n. vreugdegeschrei. -*hochzeit*, f. gouden bruijlot. -*lied*, n. zie -*gesang*. -*litren*, v. n. vreugde bedrijven, het jubelfeest vieren. -*priester*, m. priester, die zijne vijftigjarige dienst viert. -*voll*, adj. zeer blijde.

Juch! *Juchhe!* *Juchhei!* interj. heisa! hoese. -*art*, (g. -es, pl. -e) m. een morgen lands.

Juch (ten, m. jucht, russisch leer. -sen, v. n. hoese roepen, zie *Jauchzen*.

Jucken, v. n. jouken, kriebelen.

Jucken, (g. -e) n. jouken.

Jude, (g. -n, pl. -n) m. Jood, Hebreeuw. -*ngasse*, f. Jodenstraat. -*nharz*, zie *Judenleim*. -*nkirche*, f. Jodenkerk, synagoge. -*nkirche*, f. Jodenkers, boberelle -*Judenim*. -*npech*, n. Jodenlijm -*nesnik*. -*nenschaft*, f. Jodenchap. -*nschwef*, zie *Judenkirche*. -*nepiess*, m. woeker. *Mit den -laufen*, woekeren. -*nthum*, n. Judendom.

Jüde (ein, v. n. woekeren. -inn, (pl. -en) f. Jodin, Joodsche vrouw. -*isch*, adj. en adv. Joodsch, op zijn Joodsch.

Jugend, f. jeugd, jongheid. -*blüthe*, f. jeugdige schoonheid. -*lich*, adj. en adv. jeugdig, jeugdelijk.

Julius, m. hooimaand, Julij.

Jung, *Jünger*, *Jüngste*, adj. jong. -e, (g. -n, pl. -n) m. jongen. -en, v. n. jongen; jongen werpen. -*enschaft*, adj. en adv. kinderschtig. -*fer*, (pl. -n) *Jungfrau*, f. juffer, jufvrouw; vrijster, meisje. -*fern*, pl. juffers; doodshoofden, (schippers woord). -*fernglas*, n. spiegelsteen. -*ferngürtel*, m. bruidgordel. -*fernhütchen*, n. maagdevlies. -*fernhonig*, m. mangdehonig. -*fernkind*, n. kind buiten echt, onecht kind. -*fernkrankeheit*, f. vrijsterziekte. -*fernwache*, n. wit was. -*stand*, m. maagdom, maagdelijke staat. -*frau*, zie *Jungfer*. -*fräulich*, adj. maagdelijk; kuisch.

Jüng (er, (g. -e) m. leerling, discipel, jonger. -*ferchen*, (g. -e) n. juffer-tje, jong meisje.

Junggesell, m. jongman, vrijgesel. -*enschaft*, f. *Junggesellenstand*, m. vrijgesellen staat, leven van eenen jongman; maagdom.

Jüngling, (g. -es, pl. -e) m. jongeling, jongman. -*enschaft*, f. jongelingschap, jongere jaren.

Jüngst, adv. jongst, laatst, onlangs.

Junius, m. zomermaand, Junij.

Junker, (g. -e) m. jonker, edelman.

Jurist, (g. -en, pl. -en) m. regtsgeleerde, advocaat. -*isch*, adj. en adv. regtskundig, geregeltijk.

Just, adv. juist, stiptelijk.

Justiz, f. regt, geragt, justitie.

Juwel, (g. -es, pl. -en) m. juweel, edelgesteente. -*ier*, (g. -es, pl. -e) m. juwelier.

K.

KAA KAC

Kaa, (pl. -en) f. hut. [schip.]

Kaag, m. (g. -es, pl. -e) een kaag.

Kab (ala, f. kaballa, (geheimsinnige uitlegging van den Hebreeuwchen bijbel). -*eljaw* (g. -es, pl. -e) m. kabeljauw.

Kabel, (pl. -n) f. kabel; lot, deel. -n, v. a. en v. n. loten.

Kabuss, (pl. -n) f. hut.

Kachel, (pl. -n) f. een vierkant stuk gebrande potsaarde, waaruit de steenen kagchels in de kamers te samen gevoegd worden. -*ofen*, m. kagcheloven, fornuis.

KAC KAH

Kacken, v. a. en v. n. kakkelen.

Käfer, (g. -e) m. kever, tor.

Käffes, (g. -e) m. koffij. -*bret*, n. koffijtafel. -*geschirr*, -*garath*, -*zeug*, n. koffijservies. -*haws*, (g. -es) n. koffijhuis.

Käfigh, *Käfigh*, (g. -es, pl. -e) m. kooi.

Käfler, (g. -e) m. vilder.

Kahl, adj. kaal; arm; ledig, ellendig. -*heit*, f. kaalheid. -*koppf*, m. kaalkop. -*köpfig*, adj. kaalhoedig.

Kahm, *Kahn*, (g. -es) m. kaam, kaamsel. -*ig*, -*nig*, adj. kamig.

KAH KAI

Kahn, (g. -es, pl. -ähne) m. schuit, boot, sloep.

Kai, (g. -es, pl. -e) m. kaai.

Kaiser, (g. -e) m. keizer. *Der Türksche* -, de groote heer. -*inn*, (pl. -en) f. keizerin. *Die verwitwete* -, de keizerin moeder. -*schnitt*, m. keizerlijke moedersnoe, keizerensnoe. -*kron*, f. keizers kroon, (ook eene bloem). -*thum*, (g. -e) n. keizerdom. -*wahl*, f. keizerverkiezing. -*würds*, f. keizerlijke waardigheid.

Kajüte, (pl. -n) f. kajuit.

Kalander, (g. -e) m. korenwurm.
Kalb, (g. -es, -pl. -älber) n. kalf. -e, zie *Färsse*. -en, v. n. kalven. -fell, n. kalfvel (ook voor trom). -leder, n. kalfleer. -sdrüse, -smüch, f. kalfswaterik. -ageschlinge, f. kalfsluisloop. -slab, n. kalfslab.
Kälb, (sdrüse, zie -sdrüse. -ergekröse, zie -sgekröse. -ern, adj. van kalfsvleesch. -ern, v. n. dartelen, boerten. -erostoss, -schlägel, m. kalfschenkel. -ersahn, n. kalfstand; tand in een rad.
Kaldaunen, pl. pens.
Kalender, (g. -e) m. almanak.
Kalesche, (pl. -n) f. kalcs.
Kalfut, (en, v. a. kalfsteren, eenschip stoppen, breeuwen. -er, (g. -e) m. breeuwer.
Kalk, (g. -es, pl. -e) m. kalk, mortel. -artig, adj. kalkachtig. -brenner, m. kalkbrander. -bruch, m. steengroef, kalkgroef. -brühe, f. kalkwater. -en, v. a. kalken. -fass, n. kalkvat. -hütte, f. *Kalkofen*, m. kalkoven. -icht, adj. kalkachtig, gelijik kalk. -ig, adj. kalkig.
Kalm, adv. stil, kalm.
Kalmank, zie *Calamank*.
Kalmauser, (g. -e) w. een vitter, muggesifter; die eenszaam leeft. -n, v. n. vitten, muggesiften; eenszaam leven.
Kalmuk, (g. -es) m. kalmuk, (eene *Kalmus*, m. kalmus. [stef].
Kalt, **kälter**, **kälteste**, adj. en adv. koud, koel. *Mir ist -*, ik ben koud. -blütig, adj. en adv. onverschillig, koelhartig, slaauw. -blütigkeit, f. onverschilligheid, koelheid. -schmid, m. koperslager. -sinn, m. *Kaltsinnigkeit*, f. koelheid, onverschilligheid. -sinnig, adj. en adv. koel, onverschillig.
Kält, (e, f. koude. -n, v. a. koud maken; v. n. vriezen. -lich, adj. koudelijk. -ung, f. koud maken; rilling, tinteling.
Kamaschen, pl. slopkousen.
Kameel, (g. -es, pl. -e) n. kameel, kemel. -garn, n. kemelgaren. -haar, n. kemelshaar. -siegel, f. Persiaansch schaap.
Kamelot, zie *Camelot*.
Kämelstieg, f. Angorasche geit.
Kamemar, zie *Camarad*.
Kamille, (pl. -n) f. kamille.
Kamins, (g. -es, pl. -e) n. schoorsteen. -stülpe, f. haardijzer. -stück, n. schoorsteenstein, (schilderij).
Kamisol, (g. -es, pl. -e) n. kamisol, vest.
Kamm, (g. -es, pl. -ämme) m. kam;

(van druiven) stengel, rits; (aan eenen sleutel) kam. -felt, n. maanvet. -futter, n. kamhuisje. -macher, n. kammaker. -stück, n. uestuk.
Kamer, (pl. -n) f. kamer; kamergereg; rekenkamer. -advokat, m. advocaat der rekenkamer. -amt, n. rekenkamer. -archiv, n. archiven der rekenkamer. -becken, n. waterpot. -bediente, m. kamerdienaar; beambte der rekenkamer. -bats, m. bode der rekenkamer. -collegium, n. finantiekamer, rekenkamer. -copist, m. schrijver der rekenkamer. -commissär, m. gevolmagtigde over het finantiewesen. -diener, m. kamerdienaar. -frau, f. kamerjuffer. -fräulein, n. hofdame. -gericht, n. kamergereg. -gut, n. vorstelijk goed, domein. -heiduck, n. kamerknecht. -herr, m. kamerheer. -jäger, m. vorstelijk jager; rottenvanger. -jungfer, f. kamerjuffer, kamerier. -junker, m. kamerjonker, jonge edelman van de kamer. -kätzchen, n. vulg. kamerier. -lackei, m. kamerdienaar. -lauge, f. pis. -leute, pl. kamerheeren; beambten van de rekenkamer. -mädchen, n. kamermeisje. -ermagd, f. kamermeid. -musik, f. kamermusiek; muziek van eenen vorst. -page, m. page. -präsident, m. president der rekenkamer. -sachen, pl. taken, belangende de geldmiddelen. -schreiber, m. klerk bij de rekenkamer. -secretär, m. secretaris der rekenkamer. -schuld, f. domeinsschuld. -stuhl, m. kamerstoel, nachstoel. -topf, m. waterpot. -trauer, f. halve rouw aan een hof. -tuch, n. kamerdoek. -weib, n. kamervrouw. -zahlmeister, m. betaalmcester aan de rekenkamer, 's vorsten kassier.
Kämm, (en, v. a. kammen, kemmen. -erer, (g. -e) m. kamerheer; finantieraad. -erei, f. thesaurie-erier, m. 's vorsten kassier. -tuig, (pl. -e) m. kamerheer. -linge, pl. wol, die in den kam blijft.
Kamp, (g. -es, pl. -ämppe) m. kamp. -eln, (such) v. ref. vechten, twisten.
Kampf, m. (g. -es, pl. -ämpfe) kamp, strijd, verstuiging. -richter, m. kampregter.
Kämpfen, v. n. kampen, strijden, vechten. -fer, (g. -e) m. strijder.
Kandelsucker, m. (g. -e) kandisjuiker.
Kaneel, m. (g. -es, pl. -e) kaneel.

Kaninchen, (g. -e) n. konijn. -bau, -kühle, f. konijnenhol. -busch, m. -gehäge, n. konijnceuwoud, waar konijnen loopen.
Kanker, (g. -e) m. spin; kanker.
Kanne, (pl. -n) f. kan, kanne. -gießer, m. tinnegietter; iemand, die gedurig over politieke zaken spreekt. -kraut, n. paardestaart, (zekere plant). -weise, adv. bij de kan.
Kanon, (e, pl. -n) f. kanon. -enbürste, f. kanonwisch. -iren, v. a. met kanonnen beschieten. -irer, (g. -e) m. kanonnier.
Kant, (e, pl. -n) f. kant, tijde, boord; rand; belegel; zelfkant; kant, (zie *Spitze*). -haken, m. scharak; dregge. -ig, adj. kantig, hoekig; van kanten gemaakt.
Kanzel, (pl. -n) f. kansel, predikstoel.
Kanzel, (ist, pl. -en) f. kanselarij. -leibuchstaba, m. groote letter. -list, (g. -en, pl. -en) m. kanselarij-schrijver.
Kanzler, (g. -e) m. kanselier.
Kapaun, (g. -es, pl. -e) m. kapoen, gelubde haan. -en, v. a. een jong
Kaper, zie *Caper*. [haantje lubben.
Kaper, (pl. -n) f. kapper. -nstaude, m. kapperboom.
Kapitel, zie *Capitel*.
Kappe, (pl. -n) f. kap; monnikskap.
Kappen, v. a. kappen; kapoenen.
Kappfenster, n. dakvenster. -hahn, vulg. zie *Kapaun*. -loch, zie *Kappfenster*. -saum, n. deussnijper.
Kapsel, (pl. -n) f. doos, huisje.
Kaput, zie C.
Karat, (g. -es, pl. -e) n. karaat.
Karavane, (pl. -n) f. karavaan.
Karabatsche, (pl. -n) f. karwats. -n, v. a. geesclou, slaan.
Kardamom, f. kardamom, een welriekend korrel.
Kard, (e, *Kardätsche*, pl. -u) f. kaarde. -ätschen, v. n. (wol)kaarden. -endistel, f. kaardendistel.
Karfunkel, zie *Carbunkel*.
Karg, adj. en adv. karig, gierig. -en, v. n. sparen, suinig zijn. -heit, f. karigheid.
Kärglich, adj. en adv. karig; armzalig, bekrompen.
Karnezin, etc. zie *Carmezin*.
Kärner, zie *Kärner*.
Karnies, (g. -es, pl. -e) n. kornis. -hubel, m. kornisschaaf.
Karusseln, v. a. met de kneukela slaan.
Karpfen, (g. -e) m. karper. -brut, f. jonge karpera. -hälter, m. karperksaar. -teich, m. karpervijver.

Karre, (pl. -n) kar; kruiwagen. -n, v. a. met eene kar, vervoeren; kruijen. -n, (g. -e) m. kar; kruiwagen. -ngauw, m. karpaard. -n geleise, n. karspoor. -n *nachtsieber*, *Karrte*, zie *Carrote*. [m. kruijer.]
Kärner, (g. -e) m. karmen.
Kärtsche, (pl. -n) f. kardoes.
Karthause, (pl. -n) f. kartouw.
Karte, (pl. -n) f. het opmaken van laken; kaart. -en, v. n. kaarten, v. a. draaijen, beramen.
Karthause, zie C.
Kartoffel, (pl. -n) f. aardappel.
Karwei, f. karwei, (gewas).
Käse, (g. -es, pl. -e) m. kaas. -lab, n. kaasleed. -kohl, m. bloemkool. -molken, -milch, f. -wasser, n. kaaswei. -n, v. n. en v. a. kaas maken. -ig, adj. kasig, van kaas.
Kasse, eto. zie C.
Kastanje, (pl. -n) f. kastanje.
Kasteel, (g. -es) n. kasteel.
Kastien, (en, v. a. kastijden, tuchtigen. -er, (g. -e) m. kastijder, tuchtiger. -ung, f. kastijding, tuchtiging.
Kasten, (g. -e) m. kas, kist. -meister, -pfefer, *Kästner*, (g. -e) m. kassier, thesaurier, rentmeester.
Kästchen, (g. -e) n. kastje, kist.
Kasseroel, n. zie *Casseroel*.
Kater, (g. -e) m. kater, het mannetje van de kat.
Katurrk, m. hoofdvloed, sinking. -alfieber, n. sinkingkoorts.
Katheder, (g. -e) m. spreekgestoelte.
Katholik, (g. -en, pl. -en) m. roomschgezinde. -sch, adj. roomschgezind.
Katoptrik, f. spiegelkunde, schouw-kunde.
Kattun, (g. -e) m. gedrukte-lijnwaad, katoen.
Katze, (pl. -n) f. kat; (*Kätzchen*) katje aan boomen; geldriem. -batgen, (sieck) v. rec. twisten, vechten. -balgeres, f. vechterij, twist.
Kauderwalsch, adj. en adv. brabbeltaal.
Kauen, **Käuen**, v. a. kaauwen.
Kouern, v. n. neerhurken.
Kauf, (g. -es, pl. -äufe) m. koop. -en, v. a. koopen. -leute, pl. kooplieden. -mann, (g. -es) m. koopman, kooper. -männich, adj. en adv. koopmans, van eene koopman, als een koopman. -mannschaft, f. koopmanschap, koophandel; de kooplieden. -mänsdiener, m. kantoorbediende. -preis, *Kaufschilling*, m. de prijs, waarvoor de waar gekocht of verkocht is; goda-

penning. -schlag, m. toeslag van den koop, gedane koop.
Käufer, (g. -e) m. kooper.
Kaum, adv. nauwelijks.
Kaute, (pl. -n) f. bundel vlas; kuilje.
Kautz, (g. -es, pl. -e, of g. -en pl. -en) n. *Käutschen*, *Käutslein*, (g. -e) n. steenuil; (met de eerste verbuig. alleen) vent, kerel. -en, (sieck) v. rec. onderduiken.
Kaviar, (g. -es, pl. -e) m. kaviar.
Kebische, f. het houden van eene bijzit -sfrau, f. -sweib, n. bijzit. -amann, m. man, die eene bijzit houdt.
Keck, adj. en adv. stout, moedig. -heit, f. stouthed, onbevoedheid. -lich, adv. stoutelijk, vrijmoediglijk.
Kegel, (g. -e) m. kegel. -förmig, adj. en adv. kegelvormig. -n, v. n. kegelen. -schnitt, m. kegelsnede. -schub, m. kegelpel.
Keih(balken), m. hoofd- of bindbalk. -bohrer, m. holle boor. -chen, (g. -e) n. kleine, nauwe keel. -deckel, m. strotlap. -e, (pl. -n) f. keel, strot, gorgel; gleuf. -en, v. a. uithollen. -sucht, f. keelsiekte. -säpfchen, n. de huig. -siegel, m. holle dakpan.
Kehr, f. zie *Wendung*. -besen, m. bezem. -bürste, f. kleerborstel, schuiver. -en, v. a. keeren, wenden, omdraaijen.
Keih(licht), (g. -es) n. veegsel, vuilnis. -wisch, m. stoffer, veger.
Keich(en), v. n. 1, naar zijnen adem hijgen, zwaar adem halen. -er, (g. -e) m. aamborstige. -husten, m. kinkhoest.
Keifen, v. n. kijven, rasen, tiëren.
Keil, (g. -es, pl. -e) m. wig, beitel, kegge. -en, v. a. en v. n. een beitel, keg inslaan. -er, (g. -e) m. wild zwijn. -förmig, adj. wigvormig.
Keim, (g. -es, pl. -e) m. kiem, spruit. -en, v. n. kiemen, spruiten, schieten.
Kein, (*Keiner*, *Keine*, *Keines*) pron. adj. geen, niemand. -erlei, adj. geenerlei. -erseite, adv. van niemand, van geene partij. -eswegen, adv. geensins. -mal, adv. nooit, in het geheel niet, niet eens.
Kelch, (g. -es, pl. -e) m. kelk, drinkbeker. -deckel, m. deksel op den kelk. -glas, n. kelk, kelkje van glaz, winglas, roemer. -tischchen, n. doekje, waarmede de Rom. priester na donmis, den kelk uitgeeft.

Kelle, (pl. -n) f. troffel, truwel, keukenspaan, schuimspaen; tuimmans greepzier.
Keller, (g. -e) m. kelder. -amt, n. opzicht over eene voorstelijke kelder. -eisel, -wurm, m. küzendebeen, misbeed. -ei, f. schenkkamer, spijkelder; keldermeesterschap, bottelierschap. -hals, m. kelderhals, kleine laurier. -knecht, m. kelderknecht. -meister, *Kellner*, (g. -e) m. keldormeester. -zins, m. kelderhuur.
Kellner, m. (g. -e) keldormeester, de passer in de herberg.
Keller, (pl. -n) f. wijnpers, pershuis. -baum, m. de boom van de wijnpers. -er, (g. -e) -treter, m. wijnperser. -fass, n. wijnperskuip. -lohn, m. persloon, het geld, voor wijn te persen. -n, v. r. (wijn) persen. -wein, m. geperste wijn most.
Kennbar, adj. kenbaar, kennelijk. -en, v. a. kennen. -er, (g. -e) m. kenner. -lich, zie -bar. -nis, (pl. -nisse) f. kennis, kunde, wetenschap van saken. -ung, (pl. -en) f. kenteken in den bek eens paards. -zeichen, n. kenteken, kenmerk. -zug, m. kenmerk.
Keper, **Köper**, m. (g. -e) eene soort van weefsel. *Keep*; gekeperd laken.
Kerbe, (pl. -n) f. kerf, keep. -n, v. a. kerven. -holz, n. kerfstoek.
Kerbel, (g. -e) m. kerfvel.
Kerbel, (g. -e) m. kerkel, gevangenis. -meister, m. gevangenhoeeder, oipier. -n, v. a. opsluiten, in de gevangenis zetten.
Kerl, (g. -es, pl. -e) m. kerel, kerel. -chen, (g. -e) n. kereltje, ventje, mannetje.
Kern, (g. -es, pl. -e) m. kern, pit; (aan loder) erf; (in hout) hart; (aan een stuk geschut) kaliber; f. kern, merg, beste. -beizer, m. dikbek, kersevink. -gehäuse, n. klokluis. -gut, adj. zeer goed. -haft, adj. pitchtig, pithebbend; krachtig. -ig, zie *Kernhaft*. -obst, n. fruit, vrucht met pitten. -spruche, m. saamerkliekje, nadrukkelijke spreuk, kernspreuk.
Keresi, zie *Kirasi*.
Kerze, (pl. -n) f. kaars. -ngrade, adj. regt als eene kaars.
Kessel, (g. -e) m. ketel; batterij voor mortieren. -fiaker, m. ketellapper. -haken, m. haak of hengel, om eenen ketel aan te hangen. -pauke, -trommel, f. keteldrom.

-pauker, m. keteltromslager. -*schläger*, -*schmid*, -*macher*, *Kesseler*, (g. -s) m. ketelmaker, koper-
slager.
Kette, (pl. -n) f. ketentje. -n, v. a. aaneenkettelen, schakelen. -*nürmung*, adj. als eene keten. -*nachung*, f. kettlingregel, instrumentaalrekenkunde. -*nruhte*, f. weversboom. -*nachluss*, m. klimmende sluitrede. -*nstich*, m. kettlingsteek.
Kettel, (pl. n) f. ketentje. -*haken*, m. haak, aan van eene ketting.
Ketzer, (g. -s) m. ketter, dwaalgeest. -*ei*, f. ketterij. -*gericht*, n. kettergeret, inquisitie. -*isch*, adj. kettersch. -n, v. a. verketteren, voor ketter scholden.
Keuchen, enz. zie *Keichen*.
Keule, (pl. -n) f. kolf, knoed; fig. bout.
Keusch, adj. en adv. kuisch. -*heit*, f. kuischeid.
Keibeln, v. n. zie *Keifen*.
Kibitz, (g. -es, pl. -e) m. kievit.
Kicher, (g. -s) m. *Kichererbe*, f. cicero.
Kichern, v. n. 1. kikeren, heimelijk of terughoudend lagchen.
Kicks, (g. -es, pl. -e) m. misslag, misstoot.
Kiefe, *Kiefer*, f. zie *Kieme*. -, *Kiefer*, (pl. -n) f. *Kiefer*, (g. -s) m. kakebeen.
Kiefer, (pl. -n) f. wilde pijnboom.
Kieke, (pl. -n) f. stoof.
Kiel, (g. -es, pl. -e) m. vedersnacht; kiel, balk onder het schip. -*en*, v. n. de tangen eenen klavecimbal bepannen; kielen; v. n. kielhalen, op zijde halen. -*schwain*, n. *Kielschwinn*, f. tegenkiel.
Kien, (g. -es) m. hart; pijnhout. -*apfel*, m. pijnappel. -*baum*, m. -*föhre*, f. pijnboom. -*fachel*, f. pijnboomtoorts. -*öl*, n. pijnolie. -*russ*, m. zwartel.
Kiepe, (pl. -n) f. draagkorf.
Kies, (g. -es) -*sand*, m. grof sand, grof gruis. -*icht*, adj. gelijk gruis. -*ig*, adj. vol gruis.
Kiesel, (g. -e) m. keistoen.
Kieser, v. a. veroud. kiezen, keuren.
Kimme, (pl. -n) f. inkerving; kim, scherpe kant.
Kind, (g. -es, pl. -er) n. kind. -*bett*, n. kraambed. *Im -kommen*, in de kraam komen. *Im -liegen*, in de kraam zijn of liggen. -*betterinn*, f. kraamvrouw. -*erbrey*, m. kinderpap. -*erot*, f. kinderachtigheid. -*erhalten*, m. kinkehoest. -*erklauper*, f. kinderbel. -*erkrankheit*, f. kinderziekte. -*erlehrs*, f. kinder-

leer. -*erlehrs*, m. onderwijzer der kinderen. -*erlos*, adj. en adv. kinderloos, zonder kinderen. -*ermahme*, -*erwärterinn*, f. min, kindermoid. -*ermutter*, f. vulg. vroedvrouw. -*ern*, vulg. v. n. kinderen krijgen, in de kraam komen. -*erstrassen*, m. kindergek. -*erzossen*, -*erstriche*, pl. kinderachtige grappen. -*erstube*, -*erkammer*, f. kinderkamer. -*ertaufe*, f. kinderdoop. -*erwagen*, m. loopwagen. -*erzucht*, f. kindertucht, opvoeding. -*esheiten*, pl. von -*esbeinen* a. van kindebeen af. -*eskind*, n. kindkind. -*eswöthen*, pl. barensnood. -*heit*, f. kindscheid. -*isch*, adj. eu adv. kinsch, kinderachtig. -*lich*, adj. en adv. kinderlijk. -*schaft*, f. kindscheid, afkomst van vader tot kind. -*skopf*, m. hoofd van een kind; dom mensch. -*stheil*, v. n. kindsdeel. -*taufe*, f. doop van een kind. -*tauschmaus*, m. doopmaal.
Kinn, (g. -es, pl. -e) n. kin. -*backen*, m. kinnebak. -*backensrang*, m. klem in den mond. -*band*, n. keelband. -*grübchen*, n. putje, kloof in de kin. -*ketts*, f. kinkeken, kinkeketting. -*lade*, f. kaak.
Kippe, f. eene steilte, attele plaats. *Aufder -steilen*, op het punt staan vau te vallen. -n, v. n. wankelen, waggelen; v. a. omsijten. -*r*, (g. -s) m. geldbesnoeijer. -*rei*, f. geldbesnoeijing. -*het geld schrapen*. -*rgeld*, n. gesnoeid, valsch, verboden geld.
Kirche, (pl. -n) f. kerk, gemeente. -*nälteste*, m. ouderling. -*namt*, n. kerkelijk amt; kerkenraad. -*n-bann*, m. kerkaan. -*n-busse*, f. kerkboete, kerkelijke straf. -*ndiener*, m. kerkdienaar, leeraar. -*ndienst*, m. kerkdienst. -*n-fest*, n. kerkfeest, feestdag door de kerk ingesteld. -*ngebrauch*, m. kerkgebruik. -*n-gebiet*, n. kerkelijk gebied. -*ngesang*, n. kerkzang. -*ngeschichte*, f. kerkelijke geschiedenis. -*ngüter*, n. pl. kerkelijke goederen. -*n-lehrs*, m. kerkeleeraar, kerkvader. -*no drung*, f. kerkgebruik, kerkgewoonte, wetten van de kerk. -*npatron*, m. patroon, beschermder eener kerk. -*npfleger*, m. koster. -*n-rath*, m. kerkeraad, consistorie. -*n-raub*, m. kerkerroof, heiligsbennis. -*nrecht*, n. kerkelijk regt. -*nregiment*, n. kerkbestuur. -*n-satz*, m. regt, om kerkelijke plaatsen te begeven; kerkelijke stelling. -*n-satzung*, zie

-*nordnung*. -*n-schein*, m. uittreksel uit de kerkelijke registers. -*noits*, m. zitplaats in de kerk. -*n-paltung*, f. kerkelijke verdeeldheid, soehuring. -*n-staat*, m. kerkelijke staat. -*n-struor*, f. kollekte, verzameling van almoesten in de kerk. -*n-stoek*, m. armpot, armenkas. -*n-water*, m. kerkvader. -*n-vebesserer*, m. hervormer. -*n-verbesserung*, f. hervorming. -*n-versammlung*, f. kerkelijke vergadering, synode. -*n-voortseker*, m. kerkeleester. -*n-zucht*, f. kerkelijke tucht. *Kirchfahrt*, f. bedevaart, processie. -*lich*, adj. en adv. kerkelijk. -*messe*, f. leest der kerkwijding; kermis. -*ner*, (g. -s) m. koster. -*spial*, n. kerspial, parochie. -*sprengel*, m. kerkgebied; bisdom. -*rater*, m. kerkvader; kerkeleester. -*wieth*, f. -*wiethfest*, n. *Kermis*, f. zie -*messe*.
Kirre, adj. tam, mak. -*en*, v. n. kirkzen; v. a. tam maken; lokken.
Kirch(es), (pl. -n) f. kerk. -*kern*, m. kersteen.
Kirfies, (g. -es) m. -*en*, n. karsani.
Kist(chen), (g. -s) n. kistje, koffertje. -*e*, (pl. -n) f. kist, kas, koffer. -*enmacher*, m. kistenmaker, kastenmaker.
Kitt, (g. -s) m. tras, cement. -*en*, v. a. in tras, cement leggen.
Kittel, (g. -s) m. linnen kiel.
Kitze, (pl. -n) f. kat; geit.
Kit(e)l, (g. -e) m. kittel, jeuk. -*eln*, v. a. kittelen, streelen, vleijen. *Sich über etwas* -, *sich over iets verheugen*. -*elig*, -*lig*, adj. kittellig, kittelachtig; netelig.
Kladd, (pl. -n) f. kladde, ruw opstet; kladboek, schets.
Klaffen, v. n. gapen; babbelen.
Klaffe(n, v. n. biffen, keffen. -*r*, (g. -s) m. brak met lange hangende ooren.
Klafter, (pl. -n) f. vadem. -*hols*, n. vademhout. -n, v. a. vademen, met den vadem meten. -*setzer*, m. vademsetter, houthetzer.
Klag(bar), adj. verklaagbaar. -*e*, (pl. -n) f. klagt. beklag; treurklagt. -*en*, v. n. klagen, weenen; treuren; v. a. klagen, aanklagen, aanbrengeu. -*esras*, f. -*eswid*, n. weenster (bij begravenissen). -*e-gedicht*, m. treurzang, treurdicht. -*schrift*, f. aanklagt, klagschrift. -*sten*, m. klagende toon. -*schreiben*, n. f. klagschrift.
Kläg(er), (g. -s) m. klager, eischer. -*erinn*, (pl. -en) f. aanklagster, eischeres.

Klamm, adj. en adv. naauw; vochtig; schaarsch. -*er*, (pl. -*n*) f. ijzeren haak, kram, houvast. -*ern*, v. a. en v. n. met ijzeren haken krammen, klampen.

Klang, (g. -*es*, pl. -*änge*) m. klank, geluid.

Klappe, (pl. -*n*) f. klap, klep. -*n*, v. a. en v. n. klappen. -*er*, (pl. -*n*) f. klap, klep, ratel. -*ermann*, m. klapperman, nachtwacht. -*ermaul*, n. zie *Klappermühle*, s. de beteek. -*ermühle*, f. klampmolen; fig. vulg. labbekak. -*ermuss*, f. wilde pimpermooit, zie *Pimpernuss*. -*erross*, f. klaproos. -*erschlange*, f. ratelslang. -*handschuh*, m. want, handschoen zonder vingers. -*holz*, n. gekloofd hout. -*s*, m. vulg. klap, slag. -*i*, interj. klap! paf! -*ien*, v. n. vulg. klappen.

Klappern, v. n. klappen. *Mit den Zähnen* -, klappertanden.

Klar, *klärer*, *klärste*, adj. en adv. klaar, duidelijk; helder, zuiver; fijn. -*aren*, v. a. louteren, ophelderen. *Sich* -, schoon worden.

Klatsch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. klap, klank van eenen slag. -*e*, (pl. -*n*) f. vlieggenklap; fig. snapster, praatster. -*n*, v. n. klappen. -*raas*, adj. praatsiek, babbelachtig. -*hofs*, zie *Klapperrasse*. -*erei*, (pl. -*en*) f. ijdel geklep, gesnap, gepraat, klikken.

Klätcher, (g. -*e*) m. babbelaar. -*nim*, (pl. -*en*) f. *Klatschmaul*, n. zie *Klatsche*, fig.

Klauben, v. a. kluiwen, uitpluizen.

Klaue, (pl. -*n*) f. klawuw.

Klaue, (pl. -*n*) f. kluis, cello, hermitage. -*i*, (pl. -*n*) f. beding, bepaalde voorwaarde. -*ner*, (g. -*e*) m. kluisenaar.

Klavier, m. (g. -*es*, pl. -*e*) een klavier, piano.

Klab(en, v. a. en v. n. kleven, plakken; aanhangen. -*sricht*, adj. naar iets klevorig gelijkende. -*erig*, adj. klevorig, klevend.

Kleck, *klecken*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. vlak. -*er*, (g. -*e*) -*mähler*, m. kladschilder. -*erei*, -*mähleri*, f. kladwerk, grof schilderwerk. -*papier*, n. kladvpapier.

Klecken, v. n. 1. toerikend zijn, helpen. (*Es kleckt nicht*, het is niet genoeg).

Klee, (g. -*es*) m. klaver. -*bau*, m. klavortelt.

Klei, m. (g. -*es*, pl. -*e*) kleiaard.

Kleib(en, v. a. en v. n. met leem, of kleiaarde in koedrek of stroo metselen, ploisteren. -*er*, (g. -*e*)

m. boeren-metselaar, kladder, broodelaar. -*erkele*, f. truweel, om mede te ploisteren. -*werk*, n. broddelwerk, bouwwerk met leem en slijk, ens.

Kleid, (g. -*es*, pl. -*er*) n. kleed, gewaad. -*en*, v. a. kleeden, aankleeden, aantrekken. -*erordnung*, f. wetten omtrent de weelde in de kleding. -*ung*, f. kleding.

Klei, (g. -*e*) m. klei. -*e*, (pl. -*n*) f. semel. -*enbrod*, n. brood met zemelen. -*erde*, f. -*grund*, m. klei-grond. -*ig*, adj. semelig; klouijg.

Klein, adj. en adv. klein; gering; armsalig. -*e*, f. kleinste, kleinheid. -*ern*, v. a. verkleinen, verminderen. -*füßig*, adj. en adv. gering, slecht. -*füssig*, adj. klein van voeten. -*geist*, m. klein vernuft, verstand. -*gläubig*, adj. en adv. kleingeloovig. -*laut*, adj. fig. neerslagtig, moedeloos. -*lich*, adj. zeer klein, teeder, kleintjes; armsalig. -*muth*, zie -*müthigkeit*. -*müthig*, adj. en adv. kleinmoedig, bloo. -*müthigkeit*, f. kleinmoedigheid, bloothartigheid. -*schmid*, m. kleinsmid, slotenmaker. -*städter*, m. onbeschaafd, onfatsoenlijk man. -*städtisch*, adj. en adv. onbehoorlijk, onfatsoenlijk.

Kleinod, (g. -*e*, pl. -*e*) n. juweelen, kostbaarheid, kleinood. -*odienhändler*, m. juwelier.

Kleister, (g. -*e*) m. pap, meellijm, stijfsel. -*n*, v. a. pappen, plakken.

Klemme, (pl. -*n*) f. de klem, het naauw; zie *Klamm*. -*eisen*, n. klemijzer, nijptang. -*en*, v. a. klemmen, nijpen, knellen.

Klomp(ern, v. n. een ratelend geluid maken. -*ner*, (g. -*e*) m. bikkelger.

Klepper, (g. -*e*) m. klepper, een oud paard.

Klatte, (pl. -*n*) f. klis, klisse.

Klattern, v. n. 2, klauteren, klimmen.

Kleben, v. a. en v. n. 2, kleven.

Klima, n. klimaat, luchtstreek.

Klimmen, v. n. 2, klimmen, klauteren.

Klimpern, v. n. klinken klingen, gerinkel maken.

Klinge, (pl. -*n*) f. kling; lemmet.

Über die -springen lassen, over de kling jagen, ombrengen.

Klingel, (pl. -*n*) f. sohel, bel. -*beutel*, m. armensakje. -*beutelträger*, m. diaken, een die met het zakje omgaat in de kerk. -*n*, v. n. luiden met eene sohel, bel. -*eack*, zie *Klingelbeutel*.

Kling(en, v. n. klinken, klank geven. -*gedicht*, n. klinkgedicht.

Klinke, (pl. -*n*) f. klink van eene *Klinse*, zie *Klünse*.

Klipp(e, (pl. -*n*) f. klip, rots. -*sicht*, adj. rotsachtig. -*ig*, adj. vol rotsen, rotsig. -*kram*, m. ijzerkramerijs. -*schenke*, f. kleine, slechte herberg. -*schwif*, f. kinderschool. -*werk*, n. kinder speelgoed, poppengoed. [ken.]

Klirren, v. n. een scherp geluid maken.

Klitisch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. vulg. klets, slag. -*en*, v. n. vulg. klappen; geklap met de sweep maken.

Kloben, (g. -*e*) m. anker, houvast; katrol; takel; windas; vogelknip; krans; hand vol vlas.

Klöppel, zie *Klöppel*. -*n*, zie *Klöppeln*.

Klopfen, v. a. en v. n. kloppen, slaan, beuken.

Klopfer, (g. -*e*) m. klopper, deurhamer. -*fechter*, m. voorvechter, harrewarder. -*hengst*, m. klophengst.

Klöppel, (g. -*e*) m. knuppel; klepel (in eene klok); kantenklos. -*küsen*, n. werkkussen. -*lade*, f. kantendoos. -*nadel*, f. kantennaald.

Klase, (g. -*es*, pl. -*esse*) kluit; (vleesch) balletje.

Kloster, (g. -*es*, pl. -*oster*) n. klooster. -*frau*, f. non. -*gang*, m. omgang in een klooster.

Klösterlich, adj. en adv. klooster, kloosterlijk.

Klotz, (g. -*es*, pl. -*ötze*) m. klos, kloot, blok; dom mensch. -*augen*, pl. groote, stijve oogen. -*ig*, adj. dik, lomp, onbeschaafd. -*schuh*, pl. klompen.

Kluft, (pl. -*äfte*) f. kloof, grot, spleet, hol.

Klüftig, adj. vol kloeven, scheuren, spleten.

Klug, *klüger*, *klügste*, adj. en adv. verstandig, schrander, wijs. -*heit*, f. verstand, schranderheid, wijsheid.

Klügel(ei, f. vitterij, woordensfeer, muggensfeer, loosheid, list. -*eln*, v. n. vitten, woordenafnemen, ergens op geslepen zijn. -*ler*, (g. -*e*) *Klügling*, (-*es*, pl. -*e*) m. vitter, kibbelaar, wijznauw. -*lich*, adv. zie *Klug*.

Klump, (g. -*en*, pl. -*en*) m. klomp, klompje.

Klupperrn, (*sich*) v. rec. stollen, klonteren. [klonterig.]

Klumprrig, adj. klompig, kluitig.

Klunker, (g. -*e*) m. slijk, vuiligheid, spat.

Klünse, Klunse, (pl. -n) f. scheur, spleet.
Kluppe, (pl. -n) f. soort van nijptang, neusnijper, muilband. *Einen in die - bekommen*, fig. iemand in het net krijgen.
Klystier, (g. -es, pl. -e) n. klisteer.
Knabe, (g. -n, pl. -n) m. knaap, jongen, vent. *-nalter*, n. kindschheid. *-nächänder*, m. jongenschender, sodomiet. *-nächänderer*, f. jongenschenderij, sodomieteerij.
Knack, Knacks, (g. -es, pl. -e) m. knak, krak, breuk. *-en, v. n.* knakken. *-v. v. a.* breken, met een' knak. *-er, (g. -e) m.* notenkraker. *-mandel*, f. krakamandel. *-wurst*, f. geroekte vleeschworst, met worst.
Knall, (g. -es, pl. -e) m. slag; klap. *-büchse*, f. wapbus, uitgehold stuk slierhout, waarmede de jongens proppen schieten. *-en, v. n.* klappen, eenen slaggeven. *-pulver*, n. slagpoeder.
Knapp, adj. en adv. knap, knaphandig, vaardig; eng, naauw; zuinig; armoodig. *-e, (g. -n, pl. -n) m.* knaap; dagoelner; schildknaap. *-en, v. n.* klappen, knappen; hinken.
Knarpel, (n. v. n. aan een been knaauwen, pluisen. *-kirsche*, f. bonte spaansche kers.
Knarre, (pl. -n) f. ratel. *-n, v. n.* kraken; grommen; ratelen.
Knaster, (g. -e) m. knastertabak. *-n, v. n.* kraken, geraas maken.
Knauel, Knäuel, (g. -e) m. kluwen, klomp; naakussen.
Knausen, v. n. vulg. kluiuen, knabbelen, knagen. *-er, (g. -e) m.* harde steen.
Knauf, (g. -es, pl. -äufe) m. kapiteel van een gebouw.
Knauser, (g. -e) m. gierigaard, vrek, schrapner. *-erei*, f. gierigheid, vrekheid, schrapzucht. *-erig*, adj. en adv. gierig, vrek, vasthoudend. *-ern, v. n.* schrapen, gierig, vrek, vasthoudend zijn.
Knebel, (g. -e) m. knevel, knuppel; pakstok. *-bart*, m. knevelbaard. *-n, v. a.* knevelen, vast maken. *-spies*, m. pertisaan, wafjnspiet.
Knecht, (g. -es, pl. -e) m. knecht, dienstknecht. *-lich*, adj. en adv. eenen knecht voegende. *-isch*, adj. en adv. als een knecht, slaafsch. *-schaft*, f. knechtschap, dienstbaarheid, slavernij.
Kneif, (g. -es, pl. -e) m. knijpmes.
Kneip(e), (pl. -n) f. kleem, knip. *-en, KnEIFen*, v. a. nijpen, prangen,

knellen. *-er, (g. -e) m.* kromme spijker, ijzeren klsauw. *-zange*, f. nijptang.
Kneller, (m. (g. -e) slechte, stinkende tabak.
Kneet, (en, v. a. kneden, bewerken. *-scheit*, n. bakkers spadel, om het deeg mede af te steken. *-trag*, m. baktrog.
Knick, Knickicht, (g. -es, pl. -e) n. heg.
Knick, (g. -es, pl. -e) m. knik, knak; berast. *-en, v. a.* en v. n. knikken, een knip geven, krijgen; schrapen, gierig zijn. *-er, (g. -e) m.* vulg. vrek, schrok. *-ern, v. n.* gierig zijn.
Knicks, (g. -es, pl. -e) m. knik; buiging.
Knie, (g. -es) n. knie. *-band*, n. knieband, kousenband. *-beugung*, f. kniebuiging, knieling, nederknieking. *-bug*, m. *-beuge*, *-kehle*, f. knieboog. *-n, v. n. a.* en 1, knielen. *-nd*, *-beugend*, *-fällig*, adj. knielend, op zijne knien liggend. *-kappe*, f. *Knieleder*, n. kap, het kniestuk der laarsen. *-riemen*, m. spariem. *-schnalle*, f. broekgosp.
Kniff, (g. -es, pl. -e) m. kneep, valsche vouw, die onder het rollen in het laken gekomen is; fig. kunstgreep, streok, loosheid.
Knippchen, (g. -e) n. *Knipps*, (g. -es, pl. -e) m. knip met de vingers.
Knirps, (g. -es, pl. -e) m. klein mannetje, dreumesje.
Knirschen, v. n. knersen, knarsen, tandknarsen.
Knis, (ern, *Knittern*, v. n. knetteren, ratelen. *-ergold*, *Knittergold*, n. klatergoud.
Knittel, zie *Knüttel*. *-verre*, pl. boertige, koddige versen.
Knoblauch, m. knoflook.
Knobel, zie *Knöchel*.
Knöchel, (g. -e) m. kneukel, knokkel.
Knochen, (g. -e) m. been, gebeente. *-ernartig*, adj. beenachtig. *-endürre*, adj. vulg. soo mager als een hout. *-enfäule*, f. zie *KnochenFrass*. *-enfrass*, m. beenvreting. *-enkhaus*, n. beenderhuis, kneukelhuus. *-enleker*, f. beenkund. *-enmann*, m. geraamte; fig. de dood. *-icht*, *Knochig*, adj. beenig, stevig van gebeente.
Knocken, (g. -e) m. bosohje, bundeltje.
Knödel, (g. -e) m. noedel, knoedel.
Knoll(en), (g. -e) m. klomp, uitwas. *-ig*, adj. knobbelig; lomp.
Knopf, (g. -es, pl. -öpfe) m. knoop; knop van eenen rotting, van een speld, enz. *-holz*, n. plankje, dat de

draaijers voor de borst zetten. *-loch*, n. knoopgat. *-macher*, m. knoopmaker. *-macherei*, f. knoopmakers winkel. *-nadel*, f. knoopspeld.
Knopper, (pl. -n) f. galnoot.
Knorpel, (g. -e) m. kraakbeen. *-icht*, adj. gelijk kraakbeen. *-ig*, adj. kraakbeinig.
Knor, (richt), adj. gelijk een knoest. *-rig*, adj. en adv. knoestig. *-ren, (g. -e) m.* kwast, knoest; enkel.
Knorr, (g. -es, pl. -e) n. een knoestig, krom geroeidat stuk hout, ook een verwasen mensch.
Knoep, (e, (pl. -n) f. keep, uitspruitsel aan gewassen. *-en, v. n.* knoppen, botten, knoppen, krijgen. *-ig*, adj. dat knoppen, uitspruitsels heeft.
Knof(en), (g. -e) m. knoop, knop. *-enkraut*, n. speerkruid. *-enstock*, m. knoestige stok. *-ig*, adj. knoestig.
Knöffel, m. steenhouwershamor. *-n, v. a.* vulg. knoefelen.
Knüllen, v. a. knueteren.
Knüpfen, v. a. knoopen, een' knoop *Knüppel*, zie *Knüttel*. [maken.
Knurren, v. n. knorren.
Knute, f. knoet, straf in Rusland met ledereu riemen.
Knüttel, (g. -e) m. knuppel. *-holz*, n. rond brandhout. *-verre*, zie *Knittelerre*.
Koazen, v. n. 1, kwaken als de kikvorschen.
Kobel, m. (g. -e) eene ledige ruimte, iets ter berging, een hut, bij een kolvel.
Koben, (g. -e) m. varkenskot.
Kober, (g. -e) m. rond hengelmandje.
Kobold, (g. -es, pl. -e) m. kwelduivel, kabouter.
Koch, (g. -es, pl. -öche) m. kok. *-buch*, n. kookboek, keukenboek (boek over de kookkunde). *-en, v. a.* en v. n. koken. *-kunst*, f. kookkunst. *-löffel*, m. potlepel. *-sals*, n. keukensout.
Köcher, (g. -e) m. pijlkoek.
Köchina, (pl. -en) f. keukenmeid.
Köder, (g. -e) m. lokas. *-ei*, f. voderij, voddig goed. *-n, v. a.* asen, lokken.
Koffe, zie *Kaffee*.
Koffer, (g. -e) m. koffer.
Kofert, (g. -es, pl. -e) m. scharbier.
Kogge, m. (g. -en) een kaagsohip.
Kohl, (g. -es) m. kool. *-garten*, m. moestuin. *-gärtner*, m. hovenier, tuinman, die groente plant en verkooft. *-markt*, m. groenmarkt. *-pflanz*, f. koolplant. *-rabi*, m.

koolraap, -rûbe, f. knol. -*sprosse*, f. koolspriet. -*stengel*, m. koolstrok.

Kohl(e), (pl. -n) f. kool. -n, v. a. tot kolen branden. -*enbeken*, m. koolfoor. -*enbergwerk*, n. koolmijn. -*enbrenner*, m. kolenbrander. -*entopf*, m. vuurtel, komfoor. -*enseis*, f. pinpelmee. -*pfanne*, zie *Kohlenbecken*. -*schwars*, adj. en adv. zwart als eene kool.

Köhler, zie *Kohlenbrenner*. -*glaube*, m. onbepaald geloof.

Köhen, v. a. en v. n. kukken, kukhalzen, braken.

Kolb(e), (pl. -n) f. *Kolben*, (g. -z) m. kolf, knods; kolf, distilleerkolf; kaal hoofd. -*bicht*, adj. als een knoest. -*big*, adj. knoestig, kwastig.

Kolben, v. a. boomen tappen; kolven. -*recht*, v. u. vuistregt, regt des sterkeren.

Kolderestock, m. schroefstok, spil op sohepen.

Kolibri, m. kolibri (klein vogeltje).

Kolik, f. kolijk, darmjicht.

Koller, (g. -s) m. kraag, bef, overslag; koller, zwijmeling, draaijing in het hoofd van een paard. -, (g. -z) n. kolder, wambuis. -*ig*, adj. zwijmelend, draaijing hebbende. -*er*, m. schichtig paard, dat achteruit slaat; waaghal. -n, v. n. zwijmelend, schichtig zijn; kijven ee geraas maken; v. a. en v. n. rollen.

Kolon, (g. -s) n. dubbelpunt.

Koloss, (g. -es, pl. -e) m. kolossus. -*alisch*, adj. seer groot.

Kolter, (g. -s) m. kouter, ploegijzer.

Komet, (g. -en, pl. -en) m. komeet, staartster. [tig.]

Komisch, adj. en adv. komick, klucht.

Kommen, v. n. a. komen.

Komödiant, (g. -en, pl. -en) m. tooneelspeler. -e, (pl. -n) f. tooneelspel, blijspel; schouwspel; schouwburg.

König, (g. -es, pl. -e) m. koning. -*inn*, (pl. -en) f. koningin. -*lich*, adj. en adv. koninklijk. -*lichgesinn*, m. koninggesinde. -*reich*, n. koningrijk. -*slau*, f. koningsblauw. -*ekrone*, f. koninklijke kroon. -*emord*, m. koningsmoord. -*emörderinn*, f. koningsmoorderes. -*esalbe*, f. basilicum. -*estab*, m. koninklijke sehepter. -*swärde*, f. koninklijke waardigheid. -*thum*, m. koningschap.

Können, v. a. en v. n. kunnen.

Kopf, (g. -es, pl. -öpfe) m. kop; hoofd. kruin, bol; krop, knop. -*arbeit*, f. werk met het hoofd, hoofdbreken,

studie. -*band*, n. -*binde*, f. hoofdzwachtel, voorhoofdband. -*brechen*, n. hoofdbreken, hoofdbreking. -*bratt*, n. hoofdbord. -*ende*, n. hoofdenond, hoofdeind. -*geld*, n. hoofdgeld. -*grind*, m. schio op het hoofd. -*hänger*, m. solijuhelinge. -*knicken*, n. knikking met het hoofd. -*küssen*, n. hoofdkussen, oorkussen. -*nuss*, f. fig. vulg. oorveeg. -*maschine*, f. werktuig, om de misdadigers het hoofd af te slaan, guillotine. -*putz*, m. hoofdersaad. -*salat*, m. kropsalade. -*scheu*, adj. schuw. -*schmerz*, m. hoofdpijn. -*schnupfen*, m. verkoztheid in het hoofd. -*steuer*, zie *Kopfgeld*. -*tuch*, n. sluijer. -*wah*, n. zie *Kopfschmerz*. -*zeug*, n. hoofddekel.

Köpfen, v. a. het hoofd afhouwen, afslaan; koppen; v. n. koppen krijgen.

Koppe, (pl. -n) f. top.

Koppel, (pl. -n) f. koppel; park, omheinde plaats. -*hut*, -*trift*, -*weide*, f. gemeene weide, gemeente. -*jagd*, f. gemeene jagt. -n, v. a. koppelen. -*riemen*, m. koppelband.

Koppem, v. a. toppen; v. n. kribbebijten (van paarden).

Koralle, (pl. -n) f. koraal. -*nartig*, adj. koraalachtig. -*nfscher*, m. koralelvisscher. -*nmoos*, n. korallenmos.

Koran, zie *Alkoran*.

Koransen, v. a. vulg. slaan, afrosen.

Korb, (g. -es, pl. -örbe) m. kort, mande. -*arbeit*, f. mandemakerswerk. -*macher*, m. mandemaker. -*ohr*, n. handvat, oor eener mando. -*wagen*, m. kinderwagen.

Körbel, zie *Kerbel*.

Korinthe, (pl. -n) f. krent.

Kork, (g. -es, pl. -e) m. kork, kurk. -en, v. a. met eene kurk stoppen, toemaken, kurken. -en, adj. kurken. -*stöpfel*, m. kurk. -*zieher*, m. kurkretreker.

Korn, (g. -es, pl. -örner) n. koren, koorn; graan; visier aan een geweer. -*acker*, m. korenaker. -*ähre*, f. korenaar. -*blume*, f. blauwe korenbloem. -*boden*, m. korensolder; grond voor koren geschikt. -*brand*, m. meeldauw. -*ern*, f. graanoogst. -*haus*, m. kornschuur. -*kammer*, -*magasin*, zie *Kornhaus*. -*mühle*, f. korenmolen. -*ross*, f. klaproos, kollebloem. -*samm*ler, m. korenbetorger voor een leger. -*samm*ling, f. weghaling, wogvoering van het koren voor een leger.

-*schwings*, *Kornwanne*, f. korenwan. -*sichel*, f. korensie. -*werfer*, *Kornschwinger*, *Kornschäufel*, m. een omzetter van het koren, korensverschieter. -*wurm*, m. korenworm, kalender.

Körn(chen), (g. -e) n. graantje, korreltje. -en, v. a. tot korrels maken; lokken, met aas. v. n. en zich -, korrelen, sich vliejen. -*sicht*, adj. korrelachtig. -*ig*, adj. van koren, korrelig; zinnig. -*ung*, f. lokaas.

Kornei(baum, -*kirschbaum*, m. korneeljeboom. -*kirche*, *Kornelle*, (pl. -n) f. korneelje.

Körper, (g. -e) m. ligchaam. -*bau*, m. ligchaamsgestel. -*lich*, adj. en adv. ligchaamelijk; persoonlijk. -*welt*, f. de stofelijke wereld.

Kosen, v. n. vulg. praten, snappen. -, v. a. liefkosen.

Kost, f. kost, voedsel.

Kost(bar, *Köstlich*, adj. en adv. kostbaar, kostelijk, dierbaar. -*barkeit*, f. kostbaarheid. -*frau*, f. kostvrouw, tafelhoudster. -*frei*, adj. die vrije tafel heeft. -*freiheit*, f. vrijhouding. -*gänger*, m. kostganger. -*gängerinn*, f. kostgangeres. -*spiel*, adj. dat veel kost, duur is. -*verächter*, m. lekkerbek; iemand, die eene slechte maag heeft.

Kost(en, v. a. proeven, (spijs of drank). -en, v. n. kosten, gelden. -en, pl. kosten, onkosten. -*enfrei*, adj. en adv. kosteloos.

Koth, (g. -s) m. slijk, modder, drek, vuiligheid. -*bürste*, f. schoonborstel. -*ig*, adj. en adv. slijkerig, modderig, vuil. -*käfer*, m. stromtkever. -*lache*, f. moeras, modderkuil, put.

Kotze, zie *Decke*.

Kotzen, v. n. 1. vulg. braken, overgeven.

Krabbe, (pl. -n) f. krabbe, seekreeft.

Krabbe(n, v. n. vulg. kruipen. -, v. a. bevoelen, kittelen.

Krach, (g. -es, pl. -e) m. kraak, gekraak. -, int. krak.

Krache, (pl. -n) f. vulg. slecht paardje, knol. -n, v. n. kraken; van den donder.

Krächzen, v. n. krassen; zuchten.

Kragstein, m. balkaleutel (in de bouwkunde).

Kraft, (pl. -äfte) f. kracht, sterkte. -*brähe*, f. krachtig vleeschnat, -bouiljon. -*genie*, n. buitengewoon groot, vlug verstand. -*los*, adj. en adv. krachteloos, swak. -*mekt*, n. stijtsel. -*suppe*, f. krachtige soep. -*voll*, adj. krachtig; gel-

dig. -*wasser*, n. versterkend water.

Kräftig, adj. en adv. krachtig, krachtig; krachtig; vol kraacht; wettig.

Kragen, (g. -e) m. kraag, bef., omslag.

Krahe, (pl. -n) f. kraai. -n, v. n. kraaijen. -*nag*, n. kraairog, kraaknoot. -*nuss*, m. hondsgras; kraanvoet; vloekruid. -*apocht*, m. kraaispecht, (de grootste soort van kraaijen).

Krahn, (g. -ee, pl. -e) m. kraan. -*arbeiter*, m. kraan knecht, kraan kind. -*balken*, m. kraanbalk, waaraan het anker voor den boeg hangt. -*rad*, n. kraanrad. -*knecht*, zie -*arbeiter*.

Krakoel, (g. -ee) m. vulg. krakoel, twist, kijven.

Kralle, (pl. -n) f. klauw.

Krallen, v. a. met de sporen kraasen.

Kraam, (g. -ee) m. kleinhandel, handel. -*bude*, f. *Kramladen*, m. kraam, winkel. -*en*, v. n. uitkramen, winkel houden.

Krämer, **Kramer**, (g. -e) m. kramer, winkelier. -*st*, f. kramerij. winkelwaren. -*innung*, f. winkeliersgild. -*inn*, f. winkelierster. -*zunft*, zie *Krämerinnung*.

Krämpf, (pl. -n) f. klep, rand, van eenen hoed. -*n*, v. a. (eenen hoed) ooptoen.

Krammetoegel, m. lijster.

Krampe, (pl. -n) f. kram, haak.

Krämpel, (pl. -n) f. *Krämpelkamm*, m. kaard. -*n*, v. a. kaarden.

Krämpf, (g. -ee) m. kramp, trekking der zenuwen. -*ader*, f. krampader. -*artig*, *Krämpfig*, adj. krampachtig, krampig. -*fisch*, m. krampvisch.

Kranich, (g. -ee, pl. -e) m. kraanvogel.

Krank, adj. krank, siek, onpasselijk, niet wel gesteld zijn. -*enbete*, *Krankelager*, n. siekbed, krankbed. -*enklaus*, -*ospital*, n. gasthuis, hospitaal. -*entube*, f. siekenkamer. -*enwärter*, m. oppasser bij sieken. -*enwärterinn*, f. siekenoppasser. -*haft*, adj. siekt, lijdend. -*heit*, (pl. -en) f. siekte, krisis. *Kränklichkeits*, f. siekelijkheid.

Kränkeln, v. n. sukkeljen, siekelijk, niet wel gesteld zijn. -*en*, v. a. krenken. -*lich*, adj. siekelijk. -*ung*, (pl. -en) f. krenking, moeilijkmaking.

Krans, (g. -ee, pl. -änse) m. kraansig. maagdom. -*werk*, n. kraanwerk, festoenen.

Krans(chen, n. kraansig; fig. maagdom. -*en*, v. a. kroonen.

Krapf, (g. -en, pl. -en) *Krapfen*, (g. -e) m. luchtig gebak, oliekoekje.

Krats(beers, f. braambes. -*bürste*, f. kraaborstel, schuiver. -*distel*, f. kaardendistel. -*e*, (pl. -n) f. kaard. *Kratze*, f. schurft. -*eisen*, n. kraaijer, kraaser, schraapijer. *Kratsen*, v. a. krabben, krassen; wrijven. -*fuss*, m. strijkvoetje. -*wolle*, f. wollen watten.

Kräts(er, (pl. -n) f. baggerhopel, rioloese kraan; onzuiverheid in de metalen, afschraapsel, afval. -*er*, m. kraaser of kogeltrekker; vulg. slechte vioolspeler. -*ig*, adj. en adv. schurftachtig. -*salbe*, f. zalf voor de schurft.

Krausen, v. a. kraauwen, zachtjes krabben of krassen.

Kraus, adj. kroos, gekruld. -*bart*, m. dikke, sterke baard.

Krause, (pl. -n) f. krul, krulling; lob, lobbe, lobbekraag.

Kräusel(beers, f. kruisbesie. -*beerstaude*, f. kruisbesieboom. -*eisen*, n. kruilijzer. -*n*, *Krausen*, v. a. krullen.

Krausenmüse, f. kruisemunt.

Krauskopf, m. krooskop. -*flor*, m. kronkelfloers.

Kraut, (pl. -e, pl. -äuter) kruid, moeskruid, groente, kool, fig. -*en*, v. n. wieden. -*äutermann*, m. kruidenzoeker. -*garten*, m. moestuin. -*junker*, m. vulg. koolplanten. -*aukopf*, m. kabuiskool. -*salat*, m. koolsalade. -*stampfe*, f. suurkoolstampen. -*wurm*, m. rups.

Kräut(erkenner, -*erverständnis*, m. kruidkenner, kruidkundige. -*erbud*, n. medicinaal bad. -*erfrau*, f. kruidplantster. -*erkäse*, m. groene kaas, Zwitsersche kaas. -*erkunde*, -*erlehrs*, f. kruidkunde. -*ermarkt*, m. groenmarkt. -*erreich*, zie *Pflanzenreich*. -*ergruppe*, f. groentesoep. -*ertrank*, m. drank op kruiden.

Kreatur, zie *Creatur*.

Krebs(g. -ee, pl. -e) m. kreeft; kanker; koud vuur. -*artig*, adj. kreeftachtig; kankerachtig. -*auge*, n. kreesoog. -*en*, v. n. kreesen. -*gang*, m. kreesoegang. -*gängig*, adj. en adv. achter uit gaande. -*icht*, zie -*artig*. -*echale*, f. harde huid van eenen kreeft. -*schere*, f. knijper van den kreeft.

Kreide, f. krijt. -*n*, v. a. met krijt teekenen. -*enartig*, adj. krijtachtig.

Kreis(g. -ee, pl. -e) m. kreits, kring,

rond. -*amtman*, m. drossaard, bailuw van eenen kreits. -*en*, v. n. omloopen. -*fermig*, adj. kringvormig. -*lauf*, m. omloop. -*schreiben*, n. circulaire, rondgaand brief. -*versammlung*, f. kreitsvergadering. -*sen*, v. *W*. (in den dichtertlijken stijl) in barensnoed zijn. -*sen*, f. eene vrouw in den noed, in barensnoed.

Kreischen, v. n. schreeuwen, weenen.

Kreisel, (g. -ee) m. drijftol. -*n*, v. n. met den drijftol spelen; rond-draaijen.

Krempe, f. zie *Krämpel*.

Krempel, zie *Krämpel*.

Krepp, (g. -ee) m. krijt, floers.

Kresse, (pl. -n) f. *Kressling*, (g. -ee, pl. -e) m. post (visch).

Kress, f. kers, waterkers.

Kreuz, (g. -ee, pl. -e) n. (kruis, in alle betekenissen). -*baum*, m. draainboom, haspel. -*bers*, f. kruisdorenbes. -*blume*, f. handekenskruid, melkkruid, (polygala). -*bras*, adj. vulg. door en door goed. -*brauf*, -*bruder*, zie -*träger*. -*dukaten*, m. kruisdukaat (dukaat met een kruis). -*en*, v. a. en v. n. kruisen. -*er*, m. kreuser, (munt in Duitsland, am-trent een derde stuiver). -*fahrer*, m. kruisvaarder. -*gang*, m. kloostergang. -*gasse*, zie *Kreuzstrasse*. -*igen*, v. a. kruisen, kruisigen. -*igung*, f. kruisiging. -*kraut*, n. kruiswortel, kruiskruid. -*knoten*, m. dubbele knoop. -*lahm*, adj. en adv. lendenlam. -*ritter*, m. kruis-ridder. -*spinne*, f. groote spinnekop. -*stange*, f. kruiswijze gemaakte stang, stoel. -*strasse*, f. kruisstraat. -*thaler*, m. kruisdaalder, (daalder door den aartsbortog Albert van Oostenrijk gemunt). -*träger*, m. kruisdrager, die een kruis toehiet; martelaar. -*weise*, adv. kruiswijze, kruiselings. -*wurz*, zie *Kreuzkraut*. -*weg*, m. kruisvaart, kruistogt.

Kriebel(kopf, m. vulg. neetoor, knorrig mensch. -*n*, v. n. prikkelen, jeuken.

Kriech(en, v. n. kruipen. -*ente*, f. eend, kruipeend.

Krieg, (g. -ee, pl. -e) m. oorlog, twist, krijg. -*en*, v. n. oorlogjen, oorlog voeren. -*er*, (g. -e) m. oorlogsmen, soldaat. -*erisch*, adj. krijgshaftig, oorlogsgesind. -*ensführer*, m. heervoerder, legerhoofd. -*sbaukunst*, f. genie. -*sbawmeister*, m. ingenieur. -*sbodur-nisse*, f. krijgshoofden, ammü-

nitie. -*ebote*, m. schildvoerder, heraut. -*skamerad*, m. krijgskamerad, krijgsgenoot. -*skasse*, f. krijgskas. -*adionst*, m. krijgsgienst. -*serklärung*, f. oorlogsverklaring. -*agvsangener*, m. krijgsgesangen. -*ageräth*, -*ageräthtskasten*, pl. oorlogstuig. -*egeschrei*, n. geschreeuw van, in den oorlog. -*eglyck*, n. krijgsgeluk, oorlogskans. -*gott*, m. krijgsgod, Mars. -*egöttinn*, f. krijgsgodin, Bellona. -*shändel*, m. pl. krijgssaken. -*skanzalley*, f. bureau van den minister van oorlog. -*skosten*, pl. oorlogskosten. -*skunst*, f. krijgskunde. -*slager*, n. legerplaats, verschansing van een leger. -*släufte*, pl. tijden van oorlog. -*släben*, n. soldatenleven. -*slente*, n. krijgslieden, soldaten. -*slenister*, m. minister van oorlog. -*slunition*, f. oorlogsbehoefte. -*srath*, m. krijgsraad. *Es ist über ihn gehalten*, hij is voor den krijgsraad geweest. -*srucht*, n. krijgsregt. -*über sinen ergehen lassen*, iemand voor den krijgsraad verhooren. -*srüstung*, f. toebereiding, toerusting van den oorlog. -*sschauplate*, m. tooneel des oorlogs. -*sschiff*, n. oorlogschip. -*sschule*, f. krijgsschool. -*ssland*, m. staat van oorlog. -*sssteuer*, f. oorlogsbelasting. -*ssvorrath*, m. zie *ssbedürfnisse*. -*sswesen*, n. krijgssaken, dat tot den oorlog behoort. -*ssucht*, f. krijgslucht.

Krimpen, v. a. en rec. *sich* -, *krimpen*.

Kringel, (g. -s) m. krakeling.

Krinne, (pl. -n) f. groeve, spionning, keep in hout.

Krinits, (g. -es, pl. -e) m. sekere vogel, kruisbek.

Krippe, (pl. -n) f. krib, voederbak. -*nbeisser*, -*noetser*, m. kribbebijter (van een paard).

Krippeln, v. a. den erf op het leer maken.

Kritik(er), (g. -s) m. bedillaar, hekeljaar. -*sich*, adj. en adv. bedilziek; gevaarlijk. -*ik*, f. oordeelkunde. -*lick*, adj. kribbig, kregelig, notableg.

Kritz(eln), v. u. kribbelen, krabbelen. -*ler*, (g. -s) m. kriemeljaar, krabbelaar.

Krokodill, (g. -es, pl. -e) m. en n. krokodil.

Krolllecht, m. snoek met den staart in den bek.

Krone, (pl. -n) f. kroon; fig. vulg. hoofd, bol. -*beamter*, m. stadsdienaar. -*binde*, f. hoofdsiersel, tul-

band. -*blume*, f. kievitsci (sekere bloem). -*enthaler*, m. kroondaalder. -*erbe*, m. erfgenaam, opvolger van de kroon. -*erbtinn*, f. opvolgster op den troon. -*gesims*, n. kornia, uitstekende rand aan een gebouw. -*gut*, n. domein, kroongood. -*teucher*, m. kerkkroonkandelaar. -*prinz*, m. kroonprins, erfprins. -*prinzessin*, f. kroonprinses, erfprinses.

Krönung, f. krooning.

Kröpel, (g. -s) m. slecht ding.

Kropf, (g. -es, pl. -öpfe) m. krop, kropgeswel. -*gans*, f. kroppgans. -*ig*, -dj. kroppig, met euen krop. -*salat*, zie *Kopfsalat*. -*taube*, f. kropper.

Krüte, (pl. -n) f. padde. -*ndille*, f. paddebloem. -*nflache*, m. vlas-kruid, wild vlas.

Krücke, (pl. -n) f. kruk; vuurhaak (bij de bakkers).

Krug, (g. -s, pl. -üge) m. kruik, aardden pott; fig. kroeg.

Krum(e), (pi. -n) f. kruim.

Krum(e)ig, adj. kruimelig. -*ln*, v. a. en v. rec. *sich* -, kruimelen.

Krumm, *krümmer*, *krümmste*, adj. en adv. krom, scheef. -*horn*, n. kromhoorn, grondschalmee.

Krüm(m)s, (pl. -n) f. kromte, kromming, bogt. -*en*, v. a. krommen, buigen. *Sich* -, *sich* buigen, kruipen. -*ung*, f. kromten.

Krüppel, (g. -s) m. kreupel.

Kruis(e), (pl. -n) f. korst, roof. -*ig*, adj. korstig, korstachtig, met eue korst.

Krystall, (g. -es, pl. -e) m. kristal. -*ins*, f. kristallijnen vocht in het oog. -*irung*, f. verandering in kristal.

Kübel, (g. -s) m. kuipje, lobbetje. [tal.]

Kuchen, (g. -s) m. koek. -*bäcker*, m. pasteibakker.

Küche, (pl. -n) f. keuken. -*ngarten*, m. moestuin. -*ngärtner*, m. war-moecier. -*ngeschirr*, n. keukegereedschap. -*ngewächs*, n. *Küchenkräuter*, pl. moeskruiden. -*nmeister*, m. opniener over de keuken. -*nschrank*, m. etenskas, pottenkas in de keuken. -*ntisch*, m. aanregetafel. -*nszettel*, m. kenkenecel, lijst der spijzen voor de koks.

Küchlein, (g. -s) n. kuiken.

Kucken, zie *Gucken*.

Kuckuk, (g. -es, pl. -e) m. koekoek. -*sklee*, m. klaverzuring.

Kufe, (pl. -n) f. kuip, tabbe.

Küfer, (g. -s) m. kuiper.

Kugel, (pl. -n) f. kogel, klot, bol, bal. -*bahn*, f. maliebaan; zie ook

Kugelbahn. -*büchse*, f. getrokken vuuroer. *Kugeln*, (g. -s) a. kogel-tje, klotje, balletje. *Kugeldicke*, f. dikte, maat van euen kogel, kaliber. -*fisch*, m. rogdivisch. -*form*, f. kogelvorm, om kogels in te gieten. -*förmig*, -*icht*, adj. als een kogel, bal, kogelvormig. -*maass*, zie *dicke*. -*n*, v. a. en v. n. s. rollen, met kogels spelen. -*rand*, -*ig*, adj. rond als een kogel, bal, klot. -*sack*, m. het zakje van de bijlardafel. -*schnitt*, m. kogelsned. -*spiel*, n. spel met kloten, ballen. -*sisher*, m. kogeltrekker.

Kuh, (pl. -de) f. koe, koebeest. -*faden*, m. koemist. -*fuss*, m. koevoet. -*cuter*, n. koeuier. -*hirt*, *Kühhirt*, m. koeherder.

Kühl, adj. en adv. koel, frisch; be-daard. -*e*, f. koolte. -*en*, v. a. koelen, verkoelen; koelmaken. -*fuss*, n. *Kühlkessel*, m. *Kühltonne*, f. koelvat. *mittel*, n. verkoelend middel. -*ung*, f. verkoeling, koolte.

Kühn, adj. en adv. stout, moedig, koen. -*heit*, f. stouthed, moed, koenheid. -*lich*, adv. vrij, stoutelijck, koen.

Kühr, *Kühr*, zie *Wahl*, enz.

Kümmel, (g. -s) m. komijn.

Kummer, (g. -s) m. kommer, zorg, angst, hartzeer. -*haft*, adj. en adv. kommerlijck. -*los*, adj. zonder kommer. -*niss*, (pl. -esse) f. sie *Kummer*. -*voll*, zie *Kummerhaft*.

Kümmer(lich), adj. en adv. kommerlijck, ellendig. -*n*, v. n. aangaan, betroffen.

Kummel, *Kummt*, (g. -es, pl. -e) n. halsband, gareel van een trekpaard. -*horn*, n. gareelboom (krom plankje boven op den kraag, op het gareel van een trekpaard). -*ketto*, f. halsketentje.

Kumpf, (g. -es, pl. -e) *Kumpen*, (g. -s) m. kom, nap.

Kumpen, (g. -s, pl. beter *Kompan*, -*e*) *Kumpe*, (g. -en, pl. -n) m. v. v. oud. makker, kameraad.

Kund, adv. kond, bekend, openbaar. -*bar*, adj. bekend. -*e*, f. bekendheid. -*s*, (g. -en, pl. -n) *Kundmann*, (pl. -leute) m. klant. *Kunden* oder *Kundschaft* bekommen, kalanten, nering krijgen. -*ig*, adj. kundig, ervaren, bedreven. -*igkeits*, f. kundigheid, ervarenheid. -*machung*, f. bekendmaking. -*schaft*, (pl. -en) f. kennis; klanten, klantizie; kondschap, berigt. -*schaften*, v. a. bespieden, uitvorschen. -*schafter*, (g. -s) m. bespieder, uitvorscher.

Künftig, adj. en adv. toekomend, aante staande.
Kunkel, (pl. -n) f. spiarok.
Kunst, (pl. -ünste) f. konst. kunst. -*beflissen*, adj. die eene kunst beoefent. -*erfahren*, adj. en adv. kundig, bedreven in eene kunst. -*fechter*, m. soehermmeester. -*fuwer*, n. vuurwerker. -*fleiss*, m. vlijt, naastigheid, (industrie). -*gärtner*, m. tuinbouwkundige. -*gemäss*, adj. en adv. naar de kunst, overeenkomstig met de kunst. -*genos*, m. kunstgenoot. -*griff*, m. kunstgreep, list. -*handol*, m. kunsthandel, in platen, prenten, ent. -*höhle*, f. grot, hol, geemaakte spelonk. -*kammer*, f. kunstkamer, kunstkabinet. -*lus*, adj. en adv. kunsteloos, zonder kunst, eenvoudige. -*maler*, m. sijn schilder. -*mässig*, adj. en adv. kunstmatig, kunstig. -*reich*, adj. en adv. kunstig. -*richter*, m. kunstatregter, criticus. -*richtig*, zie -*mässig*. -*sprache*, f. kunstpraak, die kunstbehoedend bevat. -*tischer*, m. mondhelmaker. -*stück*, n. kunststuk.
Künstler, (pl. kunstenaar), kunstgreep. -*eln*, v. a. kunstig te werk gaan; bewerken, knutselen. -*ler*, (g. -e) m. kunstenaar. -*lich*, adj. en adv. kunstelijk, kunstig, kunstrijk.
Kunsterbunt, adj. en adv. vulg. kakelbont, door een.
Küpe, (pl. -n) f. kuip. -*r*, (g. -e) m. kuiper.
Kupfer, (g. -e) n. koper; plaat, koperen plaat. -*bergwerk*, n. kopermijn.

-*drucker*, m. plaatdrukker. -*druckpresse*, f. plaatpers. -*fässer*, adj. koperkleurig. -*giesser*, n. geelgiet. -*grün*, n. kopergroen. -*haltig*, -*ig*, adj. koper bevattende. -*hammer*, m. kopermolen. -*händler*, m. koopman in koper; prentverkoopster. -*n*, adj. koperen. van koper. -*roth*, adj. rood als koper. -*presse*, zie -*druckpresse*. -*rott*, m. koperrood, vitriool. -*schmidt*, m. koper slager. -*schmiede*, f. koperslagerswinkel. -*stecher*, m. plaatnijder. -*stecherkunst*, f. graveerkunde. -*stich*, m. gesneden plaat, prent. -*wasser*, n. vitriool, koperrood.
Kuppe, f. zie *Koppe*.
Kuppel, (pl. -n) f. koepel; zie *Koppel*. -*stiel*, f. koppelarij. -*eln*, v. a. koppelen, paren. -*elpelz*, m. geesbeuk dat een koppelaar ontvangt. -*ler*, (g. -e) m. koppelaar, hoerwaard. -*lerian*, (pl. -en) f. koppelaarster, hoerwaardin. -*lerisch*, adj. gelijk een koppelaar.
Kürass, (g. -es, pl. -ese) m. kuras, borstharnas. -*ier*, (g. -e, pl. -e) m. kurassier.
Kurbe, **Kurbel**, (pl. -n) f. handvatel, om iets om te draaijen.
Kürbis, (g. -esse, pl. -esse) m. kauwoorde, pompoen; kalabas. -*flasche*, f. kalabaflesch.
Kürschner, (g. -s) m. bontwerker.
Kurz, **kürzer**, **kürzeste**, adj. en adv. kort. -*sichtig*, adj. en adv. bijziende; fig. bekrompen van verstand. -*sichtigkeit*, f. korthed of zwakheid van gezigt; fig. bekrompenheid van verstand.

heid van verstand. -*stimmig*, adj. laag van stem. -*weile*, f. kortwilt, tijdverdrijf, boeterij. -*weilen*, v. n. kortwiltjen, vrolijk zijn. -*weslig*, adj. en adv. kortwiltig, kluchtig, geestig, boertig.
Kuss, (g. -esse, pl. -ese) m. kus, soen.
Küssen, (en, v. a. kussen, soenen. -en, (g. -e) n. kussen. -*embrott*, n. plaaukje met een kussen, om er op te knielen.
Küste, (pl. -n) f. kust. -*obwahrer*, m. kustbewaarder.
Küster, (g. -e) m. koster. -*ei*, (pl. -en) f. kosterij, kosterwoning.
Kutsch(e), (pl. -n) f. koets. -*esbaum*, m. diesselboom eener koets. -*erbock*, m. zitbank van eenen koetsier, bok. -*eshaus*, n. koetshuis. -*eshaumel*, m. hemel van eene koets. -*eskarren*, m. hangriem van eene koets. -*esnitz*, m. sitting in eene koets. -*estritt*, m. trede in het portier eener koets. -*er*, (g. -e) m. koetsier. -*thür*, f. -*esnachlag*, m. koetspoort; portier van eene koets.
Kütte, zie *Kitt*.
Kutte, (pl. -n) f. monnikskap, monnikskled.
Kuttel, (pl. -n) f. ingewanden, pens, gedarmte. -*elisch*, m. inktvisch. -*esflacke*, pl. pens, gedarmte. -*esmarkt*, m. pensmarkt. -*ler*, (g. -e) m. pensverkoopster. -*lerian*, (pl. -en) f. pensverkoopster.
Kux, (g. -es, pl. -e) m. bergwerk, portie in eene mijn.

L.

LAB LAC
Lab, (g. -es) n. leb, stremsel.
Lab(en), v. a. laven, verkwikken, verscheren; doen stremsen. -*sal*, (g. -es, pl. -e) n. laving, verkwiking. -*ung*, f. laving, lavenis.
Laberdan, (g. -ese) m. labberdaan, zoute visch. [van kaartspel].
Labet, (g. -ese) **Labetspiel**, n. soort **Labortant**, (g. -en, pl. -en) m. scheikundige, chimist. -*atorium*, n. scheikundige werkplaats. -*ion*, v. a. in de scheikunst werken, fig. vulg. *Sein Geld verlaboriren*, zij geld verkwisten.
Labyrinth, (g. -en, pl. -e) m. doolhof.
Lachbaum, **Lache**, (pl. -n) f. modderkuil, moeras; merk op eenen

LAC
boom; insnijding in eenen boom om de hars te laten uitloeijen. -, (*Lachbaum*), boom, in welke men insnijdingen heeft gemaakt ter bekoming van de hars.
Lach(e), f. lagchen, gelach, beter: **Lachen**. -*en*, v. n. lagchen. -*er*, (g. -e) m. lagcher, spottcr. -*taube*, f. Indiasnache tortelduif.
Läch, (eln, v. n. grimlagchen. -*erlich*, adj. en adv. belagchelijk, bespottelijk. -*ern*, v. imp. vulg. doen lagchen.
Lachs, (g. -es, pl. -e) m. salm. -*forelle*, f. zalmforel. -*steig*, m. wijde opening in een bosch, in eene hegge.

LAC LAD
Lack, (g. -es, pl. -e) u. lak; vernislak; brievevlak. -*firniss*, n. vernis. -*irer*, (g. -e) m. verlacker. -*irung*, f. verlacken. -*muss*, (g. -e) n. lakmoes.
Lackei, (g. -en, pl. -en) m. bediende, lijfknecht.
Lade, (pl. -n) f. lade; kist. -*brief*, m. uitnodiging, dagvaarding. -*n*, (g. -e, pl. -e) m. winkel; luik. -*adieuer*, m. winkelknecht. -*nsfenster*, n. luik of houten venster; koekoek, schuinchen luik. -*nüster*, m. lijgger, winkelhouder. -*njungfer*, f. winkeldochter. -*npreis*, m. bepaalde, vastgestelde prijs. -*r*, (g. -e) m. lador; noodiger. -*schaufel*, f. landschop.

-*stock*, m. leadetok. -*ung*, f. lading van een geweer. -*ungeschein*, m. vrachtbrief.

Laden, v. a. laden, bevrachten, nooden; dagen, dagvaarden.

Laff, adj. en adv. laf, smakeloos; zie *Schlaff*. -*e*, (g. -n, pl. -n) m. gek, kwibus, lafhek.

Läffel (ei, f. vleijerij. -n, v. a. en v. n. vleijen, sikkflooijen. -*er*, (g. -e) m. vleijer, sot.

Laffeite, (pl. -n) f. affuit.

Lage, (pl. -n) f. lag; liggig; staat, toestand.

Lägel, (g. -e) n. halfroond vaatje, langwerpig tonnetje.

Lager, (g. -e) n. leger, kamp, magazijn; goederenvoorraad; siekbed; bed. -*baum*, m. stelling. -*bier*, n. oud bier. -*fass*, n. ligger, groot vat. -*haus*, n. tuighuis, wapenhuis. -*holz*, n. legerhout, balk. -*kunst*, f. kunst om eene legerplaat af te steken. -n. v. a. legeren, nederleggen; van een bed voorzien. -*obat*, n. opgedane vruchten om te bewaren. -*stätte*, f. legerplaats. -*ung*, f. legering, kampement. -*sine*, m. huur voor het leggen, bergen van waren, pakhuishuur.

Lahn, adj. en adv. lam, kreupel; bevoerd. -*landig*, adj. lendenlam.

Lähme, *Lähmung*, f. lamte, lamheid, beroerdheid. -n, v. a. verlammen, lam maken. [n. klatergoud.

Lahn, (g. -*er*) n. gondraad. -*gold*, *Lahb*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. een brood.

Laiçh, (g. -*es*) m. vischaad, kuit. -*en*, v. n. kuit schieten.

Laise, (g. -n, pl. -n) m. wereldlijke, leek, (niet geestelijke).

Lake, (pl. -n) f. sout water, pekkel. *Laken*, (g. -*e*) n. laken.

Lakritse, (pl. -n) f. zoethout. -*nsaft*, m. aftreksel van zoethout, drop.

Lallen, v. a. en v. n. snappen, praten, stamelen.

Lambertnuss, f. zekere italiaanische noot, St. Lamberts noot, lamberts noot.

Lamm, (g. -*es*, pl. -*ämmer*) n. lam. -*en*, v. n. lammen, een lam werken. -*afteich*, n. lamsvleesch. -*sbraten*, m. lamsgobraad. -*sviertel*, n. lamsubout. -*zeit*, f. werptijd der oeijen.

Lämmerlaticch, m. veldslade.

Lampe (e. (pl. -n) f. lamp. -*enmann*, -*enputser*, m. lantaarnopteker. -*enruse*, m. lampzwartel. -*enöhre*, f. pijp van eene lamp. -*enstock*, m. knoop voor eene lamp; lantaarnpaal.

Lamprete, (pl. -n) f. lamprei, prik.

Land, (g. -*es*, pl. -*e* of -*änder*) n. land; akker, veld; landschap. -*adel*, m. adel op het land. -*anbauer*,

-*bauer*, m. landbouwer. -*bau*, m. landbouw. -*bote*, m. afgevaardigde eener provincie in Polen. -*edelmann*, m. landedelman. -*einwärts*,

adv. landwaarts in. -*en*, v. n. 2. landen, aan land komen. -*enge*, f.

landengte. -*esart*, f. landsgebruik, landaard. -*esfürst*, -*esherr*, m.

landsvorst, landsheer. -*esfürstinn*, f. regerende vorstin. -*esherrlich*,

adj. den heer des lands behorende. -*esherrechaft*, f. landsregering;

landsheer, regerende vorst. -*eshoheit*, f. opperhoerschappij. -*esmutter*,

f. regerende vorstin. -*esubrigkeit*, f. bestuuring, gouvernement, regering. -*esregierung*, f. landsregering.

-*eschuld*, f. nationale schuld. -*eschule*, f. openbare school. -*esprache*, f. landtaal.

-*esvater*, m. vader van zijn land, soeverein. -*esverweisung*, m. balling. -*esverweisung*, f. ballingschap, uitbanning.

-*festung*, f. landsterkte. -*feiber*, n. bemottelijke koorts. -*flüchtig*, adj. voortvlugtig. -*friede*, m. landvrede.

-*fuhre*, f. vervoering over land. -*gebiet*, n. land, rechtsgebied. -*geistliche*, m. dorpspredikant. -*gericht*,

n. landgerecht. -*graf*, m. landgraaf, -*gräfinn*, f. landgravin. -*grafschaft*, f. landgraafschap. -*handel*, m.

koopmanschap te land, binnenlandsche handel. -*knecht*, m. deurwaarder. -*krämer*, m. markramer.

-*krankheit*, f. epidemie, landziekte. -*kundig*, adj. wereldkundig. -*kutsche*, f. postwagen. -*läufer*, m. landlooper. -*läuferinn*, f. landlooperster.

-*leben*, n. landleven, buitenleven. -*leute*, pl. landlieden, buitenlieden.

-*luft*, f. landlucht. -*lust*, f. vermaak op het land. -*mädchen*, n. boeren meisje. -*mann*, m. landman, boer. -*mark*, f. grens. -*messer*, m. landmeter. -*messkunst*, f. landmeetkunde. -*militz*, f. landvolk, landmilitie. -*münze*, f. landmunt, geld. -*pfarre*, f. parochie op het land. -*pfarrer*, m. dorpspredikant. -*pflege*, f. landvoogdij, baljuwschap. -*pfleger*, m. verouderdvoogd, druissard, baljuw. -*plage*, f. landplag, straf over een land. -*rath*, m. landraad. -*recht*, n. landrecht. -*regen*, m. landregen, langdurige regen. -*reise*, f. landreis, reis te land. -*richter*, m. landregter. -*schatzung*, f. belasting.

-*sass*, m. landsaat; besitter van een riddersgoed. -*schule*, m. landschool, school op het land. -*schaft*, (pl. -*en*) f. landschap, gewest; landstreek; landsteden; rechtsgebied. -*schäfflich*, adj. dat tot een landschap behoort. -*seuche*, f. heersende ziekte. -*sitz*, m. landgoed. -*skind*, n. landskind, inboorling. -*knecht*, m. soldaat; seker kaartpel, lansknacht. -*skrieg*, m. binnenlandsche oorlog. -*sloute*, pl. landslieden, landgenooten. -*smann*, m. landman. -*männinn*, f. landgenoot. -*smanneschaft*, f. landgenootschap; landgenooten. -*spitze*, f. landtong, landengte. -*sprache*, f. landtaal. -*stände*, pl. landsteden, staten des lands. -*steuer*, f. 's lands impost, belasting. -*strasse*, f. groote of gemeene weg, gewone rijweg. -*stricher*, m. landlooper. -*strich*, m. landstreek, gewest; klimaat. -*stadt*, f. landstad. -*stein*, m. grensteen. -*tag*, m. landdag. -*trauer*, f. rouw van het geheele land. -*üblich*, adj. volgens lands gebruik. -*ung*, f. landing. -*verderblich*, adj. schadelijk voor het land. -*vogt*, m. landvoogd, drost. -*vogtei*, f. landvoogdij. -*volk*, n. landvolk, landmilitie. -*wärts*, adv. landwaarts. -*wehre*, f. grensvesting, barriereplaats; gewapende burgers, landweer. -*wesen*, n. landbouw. -*wirth*, m. herbergier op het land; landman. -*wirthschaft*, f. huishouding, huishoudkunde op het land; landbouw. -*wirthschaftlich*, adj. tot den akkerbouw behorende. -*zins*, m. huur voor landerijen.

Ländchen, n. landje, klein land. -*erei*, (pl. -*en*) f. landgoed, land. -*erkunde*, f. kennis der landen. -*lich*, adj. landelijk, hudsch. prov. -*sittlich*, 's lands wijze, 's lands eer.

Lang, *länger*, *längste*, adj. en adv. lang; hoog. -*beinig*, adj. langbeinig. -*e*, adv. langen tijd, geruimen tijd. -*en*, v. o. langzen, brengen, krijgen, toereiken. -n, v. n. vulg. lungen; roiken; toereiken, toereikend zijn. -*muth*, zie -*müthigkeit*.

-*müthig*, adj. en adv. lankmoedig, verdraagzaam. -*müthigkeit*, f. lankmoedigheid, verdraagzaamheid.

-*ohr*, n. vulg. exel. -*rund*, adj. ovaal. -*sam*, adj. en adv. langzaam, traag. -*weile*, zie lang *Weile*, op *Weile*. -*weilig*, adj. en adv. langwijlig, vervelend. -*wierig*, adj. en adv. langdurig.

Lang(e), (pl. -n) f. lengte; in de sterrek., hoogte. -, (pl. -n) f. *Längfisch*, m. leng (visch). -en, v. a. verlongen. -*enmass*, n. lengtemaat. -*lich*, adj. langwerpig. -*at*, adv. sedert lang. -*atene*, adv. op het langst. -*stiebende*, m. en f. langstlevende.

Länge, prep. met den dat. langs. -*dem Fluss* hin, langs de rivier.

Lanse, (pl. -n) f. lans, speer. -*nbrecher*, m. kampvechter. -*enträger*, *Lansenreiter*, *Lanzknecht*, m. lansdrager, lansier.

Lanzette, (pl. -n) f. vlijm, laatvlijm, lanoot.

Lapp, *Lappicht*, zie *Schlaff*. -*e*, zie *Laffe*. -en, v. a. lappeu, herstellen. -en, (g. -e) m. lap, fig. vulg. -en, zie *Flicken*. -*erei*, pl. f. wissawasjes, zottarnij, baggatel. -*ig*, adj. in stukken gescheurd.

Läpp(chen), (g. -e) n. lap, tel. -*ern*, v. n. vulg. leppen, met kleine teugjes drinken. -*erschulden*, pl. vulg. kleine schulden hier en daar. -*isch*, adj. en adv. sot, gek, dwaas.

Lärche, (pl. -n) f. -*nbaum*, m. lorkenboom.

Lärm, (g. -es) *Lärmen*, (g. -e) m. alarm, geluid, geraas, wapenkreet. -en, v. n. a. geveld, geraas, alarm maken. -*glocks*, f. alarmklok, brandklok. -*plats*, m. vergaderplaats ten tijde van oproer, brand, enz. *Larve*, (pl. -n) f. masker, momangezigt, vulg. gezigt; (in de natuurk.) pop eener rups.

Lasche, (pl. -n) f. lap; het oor van eenen schoen. -n, v. a. van lappen, ooren voorsien; vulg. rosen.

Laas, (pl. -n) f. kruik. enz. met eene pijp, of tuit.

Lassen, v. n. en imp. schijnen, voegen, staan, passen.

Lassen, v. a. en v. n. laten, verlaten.

Lässig, adj. en adv. lui, traag. -*keit*, f. luiheid, traagheid, vermoedheid.

Laas, adj. vermoed; lui, traag. -*dänkel*, m. laatdunkendheid. -*heit*, f. vermoedheid. -*kopf*, zie *Schröpfung*. -*reis*, n. boompje, dat in het kappen der boomen gespaard wordt.

Lässiglich, adj. en adv. vergeeflijk, verschoonlijk. -*igkeit*, f. verveletheid, moeijelijkheid.

Last, (pl. -en) f. last. -*bar*, adj. last dragend. -*en*, v. n. zwaar zijn, drukken. -*ppferd*, n. lastpaard. -*ig*, adj. en adv. lastig, vervelend, moeijelijk. -*schiff*, n. lastschip.

-*träger*, m. lastdrager. -*wagen*, m. vrachtwagen.

Laster, (g. -e) m. lasteraar, kwaadspreker, eerroover. -*frei*, adj. braaf, deugdzaam. -*haft*, -*haftig*, adj. en adv. ondeugend, misdadig. -*haftigkeit*, f. ondeugd, geneigdheid tot kwaad. -*leben*, v. onduigende, ongeregelde leefwijze, losbandigheid.

Läster(lich), adj. en adv. lasterlijk, eerroover. -*maul*, m. *Lästersunge*, zie *Lästerer*. -n, v. a. lastereu. -*rede*, f. lastertaal. -*schrift*, f. schotschrift, puskwil. -*ung*, (pl. -en) f. lastering. *Lästeringen gegen einen ausstossen*, iemand lasteren. -*wort*, n. lastering.

Latur, -*stein*, m. latuur, lazursteen. -n, m. *Laturfarbe*, f. hemelblauw. -*blau*, adj. hemelblauw.

Latein, (g. -es) n. Latijn. -*er*, m. Latijnkundige. -*isch*, adj. en adv. Latijnsch.

Latern, (pl. -n) f. lantaarn. -*nmann*, -*nputzer*, *Laternenzünder*, m. lantaarnopsteker. -*nppfuhl*, n. lantaarnpaal.

Latschen, v. n. vulg. sloven.

Latte, (pl. -n) f. lat. -n, v. a. met latten beslaan, beleggen. -*werk*, n. latwerk.

Lattich, (g. -es, pl. -e) m. latuw.

Latwerge, (pl. -n) f. slikartenijs. [lap. *Latz*, (g. -es, pl. -ätze) m. lap, voor. *Lau*, adj. en adv. laauw (ook fig.) -*igkeit*, zie *Laulichkeit*. -*lich*, zie *Lau*. -*keit*, f. laauwheid (ook fig.) -*warm*, adj. vulg. laauw.

Laub, (g. -es) n. loof, bladen aan, van boomen. -*e*, (pl. -n) f. lustpriel, somerhuisje. -*erhütte*, f. loofhut. -*erhüttenfest*, n. loofhuttentfeest. -*frosch*, m. loofvrosch, groene kikvorsch. -*icht*, adj. gelijk als loof. -*ig*, adj. vol loof. -*schnur*, f. festoen. -*thaler*, m. Fransche kroon. -*werk*, n. lofwerk.

Lauch, (g. -es, pl. -e) m. look, prei.

Laudavum, n. slaapdrank.

Lauer, (g. -e) n. slechte wijn.

Lauer, f. loeren, bespieden, loeren. -n, v. n. loeren, staan luisteren.

-*winkel*, m. schuilhoek, hinderlaag; luisterplaats.

Laufr, (g. -es, pl. -äufe) m. loep. -*bahn*, f. loopbaan. -*band*, zie *Gäugelband*. -en, v. n. s. loopen; 1, loopsch, ridsig zijn. -*feuer*, n. loepend vuur. -*hund*, m. hawend hond. -*pass*, m. fig. vulg. *einem den - geben*, iemand wegjagen.

-*spiel*, n. maliebaan. -*stein*, m. loopsteen, looper. -*wagen*, m. loopwagen. -*zeit*, f. bronstijd, springtijd. -*settel*, m. rondgaande brief, circulaire; zie ook *Lauffass*.

Läuf(er), (g. -e) m. looper in het schakspel, raadshier. -*erinn*, (pl. -en) f. loopster. -*ig*, adj. loopig, loopsch.

Lauge, f. loog. -en, v. a. loogen, in de loog zetten. -*nartig*, -*nhaft*, -*icht*, *Laugig*, adj. loogachtig. -*macke*, f. loogatch. -*nfast*, n. loogkuip. -*nwalz*, n. loogsout. -*nreige*, f. sijgommer. -*nwasser*, n. loogwater, zeepsop.

Lau(e), (pl. -n) f. luim, humeur. -*ig*, adj. en adv. kortswijlig, kluchtig, geestig; eigensinnig, grillig. -*isch*, adj. stuursch, grillig.

Laurer, (g. -e) m. luisteraar, bespieder.

Lausche, zie *Lauer*, f. -n, v. a. luisteren.

Laus, (pl. -duse) f. luis. -*skamm*, m. kam, om luisen mede te vangen, luisbam. -en, v. a. luisen; v. n. vulg. talmen; fig. gierig zijn. -*er*, (g. -e) m. luisard; vulg. vrck. -*erzet*, f. vulg. lathartigheid; gierigheid. -*exensel*, m. vulg. slechte tabak, knief. -*ig*, adj. en adv. luisig; (fig. vulg. traag; fig. gierig.

Läus(krat), -*esamen*, f. luiskruid. -*esucht*, f. luisziekte.

Laut, (g. -es, pl. -e) m. geluid. -*adj.* en adv. luid, luidkeels, hard; fig. openbaar, bekend. -*bar*, adj. en adv. blijkbaar, wereldkundig. -*m spieler*, *Lautenist*, *Lautenschläger*, m. luitspeler.

Lauts, (pl. -n) f. luit. -n, v. a. en v. n. luiden.

Lauter, adj. en adv. louter, puur; sijn, onvermengd, zuiver. -*keit*, f. zuiverheid, sijnheid, klaarheid. *Läut(er)*, n, v. a. louteren, zuiveren, raffineren. -*ung*, f. loutering, zuivering, raffineren.

Lauwine, zie *Lawine*.

Lava, f. stof uit vuurpuwende bergen, lava.

Lavendel, (g. -e) m. lavendel.

Laviren, v. n. laveren, tegen wind opzeilen.

Lawine, (pl. -n) f. sneeuwstorting, sneeuwval.

Laz(iren), v. a. en v. n. purgeren, zuiveren. -*irung*, f. purgeren, zuiveren.

Lazareth, (g. -es, pl. -e) n. gasthuis, ziekenhuis.

Leben, (g. -e) n. leven; levendigheid;

leven, levend vleesch; levensbeschrijving, leven. -, v. n. leven. *Lebe wohl!* vaar wel. -*dig*, adj. levend. -*saar*, f. leefwijze; beroep; welgemeensheid. -*sbalsam*, m. levensbalsam. -*sfristung*, f. levensverlenging, bewaring. -*sfröh*, adj. zeer vrolijk. -*sfrist*, m. vorst des levens. -*egenuss*, m. levensgenot, geneugte. -*geist*, pl. levensgeesten. -*geochichte*, f. levensgeschiedenis. -*grösser*, f. levensgrootte. -*gottinnen*, pl. schikgodinnen. -*kracht*, f. levenskracht. -*slang*, adv. *Auf* -, door zijn ganse leven. -*slänglich*, adj. voor hun geheele leven. -*slauf*, m. levensloop. -*slicht*, n. levenslicht. *Das ausblauen*, iemand het leven benemen. -*smittel*, (g. -e) n. levensmiddel. -*smilde*, *Lebenszeit*, adj. des levens moede. -*ordnung*, f. diëet, leefregel. -*regel*, f. regel voor het gedrag, zedelijk voorschrift, levensregel. -*snaft*, m. levensnapp; levensgeesten. -*strafe*, f. doodstraf. -*waterhalt*, m. bessemen, onderhoud. -*swandell*, m. gedrag. -*swärme*, f. natuurlijke warmte. -*swasser*, m. levenswater. -*ssitoken*, f. teekenen van leven. -*zeis*, f. leeftijd.

Leber, f. lever. -*ader*, f. leverader. *balsam*, m. boekkenskruid; katte-astrant. -*blume*, *katte*, f. leverkruid, agrimonie. -*farbe*, f. leverkleur. -*farben*, *bräun*, adj. leverkleurig. -*schaben*, m. zomervlek, zomerspeet. -*stube*, m. lichtbruin paard. -*krankheit*, f. leversiekte. -*kraut*, n. leverkruid, leverwortel. -*reim*, m. gelogenheids-verse, echt-verse. -*stein*, m. leversteen, vette, witte aarde. -*sucht*, f. leversucht. -*süchtig*, adj. leversuchtig. -*wurst*, f. leverworst, leverbeuling.

Lebesokht, m. afscheid, het laatste vaarwel.

Leb(haft), adj. en adv. levendig, vlug. -*haftigkeit*, f. levandigheid, vlugheid. -*los*, adj. en adv. levenloos; zonder leven. -*loigkeit*, f. levenloosheid. -*sage*, pl. *meinen* -, gedurende mijn leven. -*sein*, pl. leeftijd.

Lebkuchen, m. peperkoek, kruidkoek.

Lechsen, v. n. kwijnen, beswijken, smachten. -*sand*, adj. kwijvend, beswijkend; smachtend; fig. brandend.

Leck, adj. en adv. lek, ondigt. -, (g. -es, pl. -e) n. sbehur, opening, reet, lek. -*age*, -*asis*, (pl. -n) f. lekkaandje. -*wein*, m. lekwijsa.

Lecken, v. n. 1 en a, lekken, mitelen, weglekken; lekken, leten. *Lecken*, v. a. lekken, likken. [pon.] *Lecker*, (g. -e) m. lekker; lekker-tand. -, adj. en adv. lekker. -*biezen*, m. lekkerbeetje. -*ei*, (pl. -en) f. lekkernij. -*haft*, adj. lekker. -*maul*, n. lekkerbek.

Leckfass, n. lekvat.

Lection, (pl. -en) f. les.

Leder, (g. -e) n. leder, leer. -*band*, n. (boeken) band in leer. -*besitzer*, m. leertouwer. -*handel*, m. koopmanschap in leer, leerhandel. -*händler*, m. leerkooper. -*n*, adj. ledereen. -*n*, v. a. met leer beledigen, besetten.

Ledig, adj. en adv. ledig, leeg; ongehuwd. -*keit*, f. ongehuwde staat. -*lich*, adv. enkel.

Leer, adj. en adv. ledig, open; vakant, ijdel. -*e*, f. ledigheid; ijdelheid. -*en*, v. a. ledigen, leegen, ontledigen.

Leise, (pl. -n) f. lip, beter: *Lipps*.

Legat, (g. -es, pl. -e) n. legaat, erfmaking. -, (g. -en, pl. -en) m. erfgeant. -*ion*, f. gezantschap. -*ionar*, m. gezantschapsraad. -*ionar*, m. gezantschapssecretaris.

Legen, v. n. v. a. leggen. -*sei*, f. ligtijd. -*hemme*, f. leghen.

Legende, (pl. -n) f. levensbeschrijving van de (zoogenoemde) heiligen.

Leger, (g. -e) m. legger.

Legir(men, v. a. met een bijvoegsel vermeerderen. -*ung*, f. bijvoegsel.

Lehen, f. belcening-rod. (g. -e) m. leen. -*bar*, adj. leenroend. -*barkeit*, f. leenbaarheid. -*brief*, m. leenbrief. -*dienst*, m. heerendienst. -*frau*, f. leenvrouw. -*geld*, n. leengeld. -*gut*, n. leen. -*herr*, m. leenheer. -*hof*, m. *Lehngericht*, n. leengereg. -*mann*, m. leenman. -*probt*, m. leenproot. -*recht*, n. leenregt. -*schenkmeister*, n. schriftelijke bekentenis van den leenman, dat hij goederen als leen heeft ontvangen. -*seid*, n. leeneed, eed van getrouwheid. -*serbe*, n. opvolger van een leengod. -*gebühr*, zie *Lohngeld*. -*spflicht*, zie *Lehndienst*. -*register*, n. register der leenen. -*struss*, f. getrouwheid aan den leenheer. -*träger*, m. leendrager, leenhouder. -*waare*, zie *Lohngeld*.

Lehm, (g. -es, pl. -e) m. leem, klei; modder. -*en*, v. a. met leem bestrijken. -*ern*, adj. leemen. -*gru-*

de, f. leemkuil. -*ig*, adj. leemig. -*wand*, f. muur van leem.

Lehn, zie *Lehen*. -*bank*, f. leunbank. -*e*, (pl. -n) f. leuning. -*en*, v. a. en v. n. *en sich* -, leunen. -*en*, v. a. en leenen. -*lacket*, m. huurknecht. -*pfard*, n. huurpaard. -*richter*, zie *Lehenprobt*. -*satz*, zekere stelling, lemma. -*schein*, zie *Lehenbekentnis*. -*seessel*, *Lehnstuhl*, m. leunstoel, armstoel.

Lehr(amt), n. kerkelijk schoolambt, bediening. -*art*, f. leerwijze. -*begierde*, f. leergierigheid. -*begierig*, adj. leergierig, leerszaam. -*begriff*, m. leerstelsel. -*brief*, f. m. leerbrief. -*buch*, n. leerboek, onderwijfsboek. -*burech*, m. leerjongen. -*e*, (pl. -n) f. leer, onderwijs; leerstelling; model; leertijd. -*en*, v. a. leeren, onderwijzen. -*er*, (g. -e) m. leeraar, onderwijzer. -*gebäude*, n. leerstelsel. -*gedicht*, n. leergedicht. -*geld*, n. leergeld. -*herr*, m. meester. -*jahr*, n. -*jahre*, pl. leerjaren, leertijd. -*junge*, m. leerjongen. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. leerling; nieuweling. -*mdachen*, n. leermeisje, leerling. -*meister*, m. leermeester. -*meisterinn*, f. leermeesteres, matres. -*punkt*, m. stelling. -*reich*, adj. leerrijk, leerszaam. -*saal*, m. gehooraal. -*satz*, m. regel, beginsel, leerstelling, stelselregel. -*spruch*, m. leerspreuk, setregel. -*stand*, m. kerkelijk, of schoolberoep. -*stube*, f. school, leervertrek. -*stuhl*, m. leerstoel, spreekstoel. -*zeit*, zie *jahr*.

Leib, (g. -es, pl. -er) m. lijf; lichaam; buik; baarmoeder. -*arzt*, m. lijfarts. -*barbier*, m. barbier van eenen vorst. -*binde*, f. lijfgordel. -*chen*, (g. -ens) n. lijfje; corset. -*diener*, m. lijfknecht. -*dienst*, m. -*sfrohne*, f. personeel dienst. -*eigen*, adj. lijfeigen, slaafsch. -*eigenschaft*, f. lijfeigenschap, dienstbaarheid, slavernij. -*esbeschaffenheit*, f. lichaamsgestel. -*esbeschwörung*, f. swakheid, krachteloosheid. -*esbürde*, f. lichaamslast, vrucht. -*eserben*, pl. eigene erfenamen, kinderen. -*esfrucht*, f. vrucht in moeders lichaam. -*esgefahr*, f. lijfgevaar. -*esgestalt*, f. gestalte, lichaamsgedaante, natuur. -*eskracht*, f. lichaamskracht, lichaamssterkte. -*eslänge*, -*esgrösse*, f. grootte. -*esnahrung*, f. leestof, voedsel. -*eswachts*, f. swakheid van lichaam. -*essen*, n. geliefkoosd eten. -*esstrafe*, f. lijf-

straf. -*ustärke*, zie *Leibkraft*.
-erübung, f. lichaams oefening.
-farbe, f. lijfkleur; geliefde kleur.
-farben, adj. vleeschkleurig. -*garde*, zie *Leibwache*. -*gedinge*, n. lijftogt, vruchtgebruik der goederen. -*gericht*, n. lievelingschotel. -*gürtel*, m. gordel. -*haft*, -*haftig*, adj. en adv. ligchamelijk, baarlijk; fig. wezenlijk, gevoelsch. -*ig*, adj. en adv. lijvig. dik, grof van lijf. -*jäger*, m. jager van eenen vorst. -*knecht*, m. stalknecht van eenen vorst. -*kutcher*, m. koetsier van eenen vorst. -*lackei*, m. lijfknecht van eenen vorst. -*lich*, adj. ligchamelijk, lijfelijk. -*page*, m. dienstdoende paardje. -*pfrod*, m. geliefkoosd paard. -*regiment*, n. eigen regiment van eenen vorst. -*rente*, f. lijfrente. -*rock*, m. lijfrok, tabbaard. -*satz*, m. geliefkoosde stelling. -*schmerzen*, pl. buikpijn. -*scheiden*, n. snijding in het lijf, kolijk. -*schneider*, m. kleermaker van het hof. -*schuster*, m. schoenmaker van het hof. -*schütz*, m. schutter der lijfwacht. -*spruch*, zie *Wahlspruch*. -*stuhl*, m. stultje. -*stückchen*, n. geliefkoosd deuntje. -*wache*, f. lijfwacht -*sucht*, f. zie *Leibgedinge*.
Leich, zie *Leich*. -*dorn*, m. likdoorn, eksterogen. -*e*, f. -*enbegängnis*, n. lijkstaatsie. -*enbegleitung*, f. gevolg eener lijkstaatsie, lijkstaatsie. -*enbesorger*, m. aanspreker. -*enbitter*, m. aanspreker, doodbidder. -*enblass*, adj. dood bleek. -*enburch*, n. doodboek, sterflijst. -*enessen*, n. doodmaal. -*enfackel*, f. fakkel. flamboor bij eene begrafenis. -*enfarbe*, f. doodkleur. -*engedicht*, n. lijkdicht. -*engeld*, n. geld voor de dragers. -*engerüst*, n. prachtige tombe van een groot heer. -*enkleid*, n. doodkleed. -*enkosten*, pl. begrafenis kosten. -*enmusik*, f. treurmuziek. -*enpredigt*, f. lijkpredikatie. -*enstein*, m. grafsteen. -*enträger*, m. lijkdrager, drager. -*entuch*, n. baarkleed, doodlakken. -*enwagen*, m. lijkkoets. -*enzug*, m. lijkstaatsie, begrafenis.
Leiche, (pl. -n) f. lijk, dood ligchaam. (ligchaam, lijk).
Leichnam, (g. -es, pl. -e) m. dood.
Leicht, adj. ligt; fig. gemakkelijk; vlug, snel; lichtsinnig. -*adv.* ligt; fig. gemakkelijk. *Nicht* -*adv.* niet ligt, zelden. -*fertig*, adj. en adv. ligtvaardig, los, dertel, goil. -*fertigheit*, f. dertelheid, lichtvaardigheid.

-*gläubig*, adj. ligtgeloovig. -*gläubigkeit*, f. ligtgeloovigheid. -*igkeits*, f. ligtheid; fig. gemakkelijheid. -*lich*, adv. ligt, ligtelijk, gemakkelijk. -*sinn*, m. wispelturigheid, losheid, zorgeloosheid. -*sinnigkeit*, zie *Leichtsinn*.
Leid, (g. -es) n. kwaad, leed.
Leid, adv. leed. -*bitter*, zie *Leichenbitter*. -*fraus*, f. boweenster der doden, (bij de ouden). -*haus*, n. sterfhuus. -*ig*, adj. en adv. lastig, noodlottig; ellendig, armalig. -*kleid*, n. rouwkleed. -*lich*, adj. en adv. dragelijk; tamelijk. -*stragend*, adj. leeddragend. -*wesen*, n. leedwesen, berouw.
Leiden, v. a. lijden, uitstaan, verdragen, toelaten, dulden. -, (g. -e) n. lijden, ramp, ongeluk. -*d*, adj. en adv. lijdend, beklagelijk, naar, droevig. -*schaft*, (pl. -en) f. hartstogt, drift. -*schaftlich*, adj. en adv. hartstogtelijk. -*sgechichte*, f. lijdensgeschiedenis. -*ulich*, adj. en adv. dragelijk; lijdend.
Leider, interj. helaas!
Leih(bank), f. -*haus*, v. bank van leening, lombard. -*en*, v. a. leenen. -*kauf*, m. rouwkoop.
Leilaken, m. beddelaken.
Leim, *Leimen*, zie *Lehm*. -, (g. -es) m. lijm. -*en*, v. a. lijmen, samenlijmen. -*farbe*, f. lijmverf. -*icht*, adj. lijmachtig, kleverig. -*ig*, adj. vol lijm, lijmig. -*leder*, n. afval, snippers van leder. -*pinaci*, m. lijmkwast. -*ruths*, f. lijnroede. -*sieder*, m. lijmoker. -*stange*, zie *Leimruths*. -*stiegel*, m. lijmpot. -*wasser*, n. lijmwater.
Lein, (g. -e) m. liju. -*drucker*, m. lijnendrukker. -*e*, (pl. -n) f. lijn, dun touw, koorde. -*en*, adj. linnen, van linnen. -*en*, (g. -e) n. linnen. -*enwaare*, f. linnens. -*finck*, m. vlasvink. -*krast*, n. vlaskruid, wild vlas. -*kuchen*, m. lijnkoek. -*ol*, n. lijnolie. -*samen*, m. lijnzaad. -*wand*, (pl. -e) f. lijnwaad, linnen. -*wanden*, adj. linnen. -*wandhandel*, m. linnenhandel. -*wandkrämer*, m. linnenkooper. -*wandladen*, m. linnenkraam. -*waber*, m. lijnnewever.
Leize, adj. en adv. soettes, zacht. -*hören*, scherp hooren. -*trater*, m. fig. looze vos, vliejer.
Leiste, (pl. -n) f. *Leist*, (g. -en, pl. -en) boord, lijst; (bij de paarden) spatton. -*lies*, -*n*, (g. -e) m. leest, schoenvorm. fig. vulg. *Sie sind alle über einen - geschlagen*, zij zijn

alle op eene leest geschoeid. zij zijn van hetzelfde slag. -*nbruch*, n. liesbreuk.
Leis(en, v. a. doen, bewijzen, uitvoeren. -*ung*, f. vervulling, betoening, bewijs.
Leit(band, n. leiband. -*en*, v. a. leiden, geleiden. -*er*, zie *Führer*. -*faden*, m. leiddraad. -*hammel*, m. belhamel, hamel, die eene bel om heeft. -*hund*, m. spoorhond. -*riemen*, *Leitrick*, m. leieriem, koppelp, touw, leis. -*röhre*, f. buis. -*seil*, n. leidseil, leis; koppelp. -*stern*, m. leidstar, leidstar. -*uny*, f. leiding, geleide.
Leiter, (pl. -n) f. ladder, leer. -*baum*, m. leer aan eenen wagen. -*sprosses*, f. leersport.
Lenden, pl. lenden. -*braten*, m. niet. harst, lenden of nierstuk. -*bruch*, m. lendenbreuk. -*lahm*, adj. lendenlam, slap in de lenden. -*wah*, n. lendenwee.
Lenzfisch, zie *Längfisch*.
Lein, (en, v. a. leiding, sturen, neigen, overreden. -*riemen*, *Lenkseil*, n. zie *Leitriemen*. -*sam*, adj. en adv. buigzaam, handelbaar. -*samkeit*, f. buigzaamheid.
Jens, (g. -es, pl. -e) m. lente, voorjaar. -*monat*, m. lentemaand, Maart.
Leopard, (g. -en, pl. -en) m. luipaard.
Lerche, (pl. -n) f. leeuwrik. -, zie *Lärche*. -*enfalk*, m. steenvalk. -*ensänger*, m. leeuwriksanger. -*engarm*, -*ennets*, n. net, om leeuwriksen te vangen. -*entreichen*, n. leeuwriksang met een net. -*entreech*, m. streek, die de leeuwriksen houden, streektijd.
Lern, zie *Lärm*.
Lern(en, v. a. en v. n. leeren. -*begierde*, f. leergierigheid, leersucht. -*begierig*, adj. leersaam, leergierig.
Lesbar, zie *Leserlich*. -*e*, (pl. -n) f. lezing, versameling; wijnoogst; (in het kaartspel) trek, slag, steek. -*eart*, f. lezing, leeswijze. -*sbuch*, n. leesboek. -*gesellschaft*, f. leesgezelschap. -*en*, v. a. lezen; lesen, plukken, versamelen. -*en*, (g. -e) n. lezen. -*enswerth*, adj. lezenswaardig. -*er*, m. lezer, die verzamelt, plukt. -*esput*, m. lessenaar, catheder. -*artikel*, adj. en adv. leesbaar. -*sbüdig*, f. leesoeffening. -*swuch*, f. ongemeene zucht tot lezen. -*seits*, f. leestijd, pluktijd. -*ung*, (pl. -en) f. lezing.
Let(en, m. enz. zie *Thon*, *Thonerde*. -*icht*, adj. kleinsichtig. -*ig*, adj. kleijig.)

Lelzen, v. a. veroud. verminken. beter: *verletzen*. *Sich -*, zich ver- maken, afscheid nemen, waarvol zeggen.

Leet, adj. en adv. laatst, uiterst, jongst. beter: *neulich* of *kürzlich*. *-ens* (*Leitsich*) *Leitsihin*, adv. ten laatste, laatst.

Leuchte, (pl. -n) f. verlichting, lan- taarn. *-en*, v. n. schijnen, glinsten- ren, blinken; lichten. *Einem -*, iemand lichten. *-er*, (g. -e) m. kandelaar. *-feuer*, n. vuurbaak. *-kugel*, f. vuurbol. *-thurm*, m. vuur- toren, vuurbaak.

Leuten, zie *Längen*. *-mund*, (g. -es) m. (veroud. woord.) achtung, krediet, aansien; gerucht, marc, faam.

Leute (s, pl. lieden; menschen. *-escheu*, adj. en adv. menschensohew. *-eschilder*, m. menschenplager. *-eslig*, adj. en adv. gemeenzaam, spraaksam, beleefd, vriendelijk. *-esligkeit*, f. gemeenzaamheid, spraaksamheid, beleefdheid, vriendelijkheid.

Levit, (g. -en, pl. -en) m. Leviet. *-enkleid*, m. priesterlijk kleed.

Leukoje, (pl. -n) f. violier, lakooi. *-stock*, m. violierplant.

Leyer, (pl. -n) f. lier. *-mann*, f. lier- man. *-n*, v. n. op de lier spelen; fig. vulg. traag zijn.

Licent, (g. -es, pl. -e) m. impost, accijns, belasting. *-einnahmer*, m. gaarder van den impost. *-iat*, (g. -en, pl. -en) m. licentiaat, volloerd student in de regten enz. *-kammer*, f. kantoor voor den impost. *-schreiber*, m. klerk aan het kantoor van *Licens*, f. vrijheid. [den impost

Licht, adj. en adv. licht, helder, klaar. *-*, (g. -es, pl. -er) n. licht. daglicht. *-arbeis*, f. werk, bij het licht, avondwerk. *-em*, v. a. lichten, uitlichten, lussen; ligt maken. *-er*, (g. -e) m. ligtverschip, ligter. *-erloh*, adv. in volle vlam, lichtelaaier. *-form*, f. kaarsenvorm. *-garn*, n. kaarsgaren. *-giesser*, m. kaarsen- maker. *-giesseret*, f. kaarsenma- kerij. *-hut*, m. kaarsdomper. *-knecht*, m. profuiterij, zuinigje- lichtloek, n. kweekgaf, gaf, luik, om licht te scheppen. *-messe*, f. Maria Lichtmis. *-putze*, f. snuiter, kaars- snuiter. *-putzenackel*, f. *-putzen- teller*, m. snuiterbak. *-scheers*, zie *-putze*. *-sches*, adj. lichtsohwend. *-schirm*, m. lichtscherm. *-schneut- se*, zie *-putze*. *-schnuppe*, f. kaars- sensnuitel. *-strahl*, m. lichtstraal. *-voll*, adj. helder, blinkend, schit-

terend, *-zichen*, m. kaarsenmaken. *-zieher*, *Lichterzieher*, m. kaarsen- maker.

Lieb, adj. en adv. lief, waard, aange- naam. *- gewonnen*, lief krijgen. *-äugeln*, v. n. lonken, toelonken. *-chen*, (g. -e) n. bemide. *-s*, f. liefde, min. *-sin*, v. n. liefkozen, vleijen. *-eiei*, f. vrijerij, minne- handel. *-ekrank*, adj. krank, siek van liefde, minziek. *-en*, v. a. lief- hebben, beminnen, vrijen. *-etrun- ken*, adj. drooken van liefde. *-ens- würdig*, adj. en adv. beminnens- waardig. *-enswürdigkeit*, f. beminnens- waardigheid. *-esangelegenheit*, f. minnebedrijf, minnehandel. *-esband*, n. band der liefde. *-esblich*, m. minnelonk. *-esbrief*, m. minne- brief. *-esdienst*, m. liefdedienst. *-eserklärung*, f. liefdeverklaring. *-esfeher*, n. minnekoorts, minne- ziekte. *-esflamme*, f. minnevlam. *-esgedanke*, m. verliefde gedachte. *-esgedacht*, n. minnerang. *-esges- chichte*, f. liefdegeschiedenis. *-es- gots*, n. minnegod. *-esgöttinn*, f. go- din der liefde, mingodin, Venus. *-eshandel*, m. minnehandel. *-es- kus*, m. verliefde kus. *-esmahl*, n. liefdemaal. *-Christi*, B. Avond- maal. *-espfand*, n. pand, onderpand der liefde. *-espflicht*, f. plicht van liefdadigheid. *-essache*, f. liefde- zaak, minnehandel. *-essuche*, f. venusziekte. *-esdrank*, m. liefde- drank. *-voll*, zie *-reich*. *-eswerk*, n. werk der liefdadigheid. *-haber*, m. minnaar; liefhebber. *-haberei*, f. lust, vermaak. *-haberinn*, f. minna- res; liefhebster. *-kosen*, v. a. liefkozen, vleijen, streelen. *-ko- sung*, f. liefkozing, vleierij. *-lich*, adj. en adv. lieflijk, beminnelijk, bevallig, aangenaam. *-ling*, (g. -es, pl. -e) m. lieveling, bemide, gun- steling. *-lingbeschäftigung*, f. ge- liefkoode bezigheid, liefste werk. *-los*, adj. en adv. liefdeloos, son- der liefde. *-reich*, adj. en adv. liefderijk, vol liefde. *-reits*, m. beminnelijkheid. *-liefelijkheid*, aantrekkelijkheid, bekoorlijkheid. *-reitend*, adj. beminnelijk, liefse- lijk, aantrekkelijk. *-schafs*, f. min- narij. *-ste*, m. on f. bemide; ocht- genoot; adj. en adv. de, het liefste.

Lied, (g. -es, pl. -er) n. lied, deun, liedje, deuntje. *-erdichter*, m. dich- ter, opsteller van liederen of ge- zangen.

Liederlich, adj. en adv. los, ongebonden, losbandig, slecht.

-erlichkeit, f. losheid, ongebonden- heid, losbandigheid, slechtheid.

Lieferant, (g. -en, pl. -en) m. leve- rancier, leveraar.

Liefer (n, v. a. leveren, overleveren, overgeven. fig. *Er ist gelieft*; h, j is geleverd, het is met hem gedaan. *-ung*, f. levering, overlevering, leverancie. *-ungescheit*, m. kwitan- tie voor geleverde goederen.

Liegen, v. n. liggen; gelegen zijn. *-d*, adj. liggend, gelegen. *Liegen- de Güter*, vaste, of oueroerdige goederen.

Liepfund, n. lijspoud.

Lilak, (g. -es, pl. -e) m. lila. [olie.

Lilie, (pl. -n) f. lilië. *-ndt*, n. liliën- Limon (s, Limonie), (pl. -n) f. limoen. *-ade*, f. limonade, limoendrank. *-ienbaum*, m. limoenboom. *-ien- saft*, m. limoensap.

Linde, (pl. -n) f. *Lindenbaum*, m. linde, lindeboom. *-nblüthe*, f. lin- denbloesem.

Linder (n, v. a. versachten, verlig- ten. *-ung*, f. verzachting, verlig- ting.

Lindwürm, m. lintworm.

Lineal, (g. -s, pl. -e) n. lijahout, lineaal.

Linieren, v. a. lijnen, lijnen trekken, lijniëren, doorstrepen.

Linie, (pl. -n) f. linie; lijn, trek, streep. *-nachtschiff*, n. linieschip. *-n- zieher*, m. lijnen, trekpen. *-n- system*, n. toonladder.

Link, adj. linker. *-s*, adv. links, ver- keerd; fig. linksch, lomp.

Linse, (pl. -n) f. linze. *-nstrimig*, adj. en adv. als eene linze, linsenvor- mig. *-nglas*, n. glas voor de verrek- kers, lins.

Lipp (s, pl. -n) f. lip. *-enbuchstabe*, m. lipletter. *-fleck*, m. lipvisch.

Lisper (er, (g. -s) m. lisper. *-n*, v. a. lippen, stamelen; in het or luis- teren.

List, (pl. -e) f. list, laag, streek. *-s*, (pl. -n) f. lijst, register. *-ig*, adj. en adv. listig, loos, leep, doort- rapt. *-igheit*, f. listigheid, loos- heid, leepheid, doortraptheid.

Litanei, (pl. -en) f. litanie.

Litterator, (g. -s, pl. -en) m. letter- kundige. *-rich*, adj. en adv. let- terkundig. *-sur*, f. lotterkunde.

Liturgie, (pl. -n) f. kerkregel, for- mulier, instelling, volgens welke de godsdienst wordt uitgeoefend.

Lituis, (pl. -n) f. snoer, hoedband; streng.

Livre (s, pl. -n) f. live rei. *-bedienten*, pl. live reibedienden.

Lob, (g. -es) n. lof, eer, achting. -*begierde*, f. eergierigheid, roemgierigheid, zucht naar lof. -*begierig*, adj. roemgierig, eergierig. -*en* v. a. loven, prijzen. -*enwerth*, *Lobenswürdig*, adj. lofw aardig, prijswaardig. -*eerhebung*, f. lof, verheerlijking. -*gedicht*, n. lof dicht. -*gesang*, m. lofsang, -*lied*, n. loflied. -*preisen*, v. a. verheerlijken, loven. -*rede*, f. lofredede. -*redner*, m. lofredenaar. -*rednerisch*, adj. lofredend. -*singen*, v. n. lofsingen. -*sprach*, m. lofspraak, loftuiging.

Loblich, adj. en adv. loffelijk, prijzselijk.

Lock, (g. -es, pl. -*cker*) n. gat, opening; oog; gat, kelder. -*eisen*, n. doorslag, drill. -*en*, v. a. gaten maken, doorboren.

Löcherig, adj. vol gaten.

Lock (aas, zie *Lockpreis*. -e, (pl. -n) f. haarkol, haarkrul; lokking. -*ahn*, v. a. krallen (tot lokken). -*en*, v. a. lokken, aanlokken; bekoren. -*er*, adj. los; fig. los, wild, lustig. *Ein lockerer Vogel oder Gast*, een loshoel. -*ern*, v. a. los maken; v. n. fig. een los leven leiden. -*ig*, adj. vol haarlekken, gekruld. -*pfeife*, f. lokpijp, lokkuitje. -*preis*, f. lokpijs, lokas. -*ung*, f. lokking, aanlokking. -*vogel*, m. lokvogel.

Lod (*er*asche, f. gloeiende asch. -*ern*, v. n. smelten, branden).

Löffel, (g. -s) m. lepel; fig. oor van eenen haas. -*si*, f. liefkoning, streepling. -*gangs*, f. lepelaar; pelikaan (vogel). -*n*, v. a. met den lepel eten; v. a. en v. n. zie *Löffeln*.

Loge, (pl. -n) f. loge.

Logik, f. redeneerkunde, logica. -*isch*, adj. en adv. volgens de logica, naar de redeneerkundige regels.

Lohballen, m. runkoek.

Lohbeise, f. runkuij, lookuip.

Loh, f. run, voor de looijers; vlam. -*en*, v. a. looijen, touwen; v. n. in den brand staan. -*färbig*, adj. taan-kleurig. -*gärber*, m. leerbeoeder, looijer. -*gerberet*, f. looijerij. -*grube*, f. lookuip. -*mühle*, f. rui-molen.

Lohn, (g. -es) m. loon, belooning, vergelding. -*arbeiter*, m. loonknecht, die voor loon arbeid. -*en*, v. a. loonen, beloonen, vergelden. -*kutsche*, f. huurkoots. -*lachei*, zie *Lohnlacker*. -*süchtig*, adj. baatzuchtig, baatzokkend. -*tag*, *Lohnungstag*, m. lctaldag.

Löhnling, (g. -es, pl. -e) m. huur-ling. -*ung*, f. soldij, besoldiging.

Lokal, adj. plaatselijk.

Lombard, (g. -es, pl. -e) m. zie *Leihhaus*.

Loos, (g. -es, pl. -e) (oek *Loe*) n. lot. -*en*, v. n. loten. -*kugel*, f. lotbal-letje. -*seital*, m. lotbiefsje. -*sie-hung*, f. loting, lottrekking.

Lorbeerbaum, *Lorbeer*, (g. -e) m. laurierboom, laurier. -*e*, (pl. -n) f. laurierbesie, bakelaar. *Lorbeer*en, laurieron. -*sweg*, m. lauriertak.

Los, adj. en adv. los, vrij. -*lassung*, f. loolating, slaking, ontslag. -*sagung*, f. afstand, afstand doen, afstaan. -*sprechung*, f. vrijsprekking.

Loch (*blatt*, n. vloeiblad. -*brand*, m. een uitgebluscht brandhout. -*eimer*, m. brandemmer. -*en*, v. a. losschen, bluschen; lossen, ootlenden. -*geräth*, n. bluschtuig. -*korn*, m. kaarsdopmer. -*kohle*, f. dove kool. -*nappf*, zie *Löschhorn*. -*papier*, n. vloeipapier. -*strog*, m. koolbak. -*wasser*, n. koolwater (van eenen smid); water om te bluschen.)

Loos, adj. liestig, slim; doortwipt; kwaadaardig, slecht.

Los (*en*, v. a. lossen, slaken, ontbinden; oplossen; verkrijgen. -*ung*, f. oplossing).

Loosgeld, n. loosgeld, rantsoen.

Loosung, f. leuswoord, krijgswoord, wachtwoord. -*schuss*, m. seinschot.

Loh, (g. -es, pl. -e) n. lood; soldeer-sel. -*racht*, adj. en adv. loedroet. -*es*, (g. -n, pl. -n) -*mann*, m. loots-*sgeld*, n. lootsgeid.

Löth (*asche*, f. weedsch. -*en*, v. a. solderen. -*hammer*, zie *Löthkolben*. -*ig*, adj. van eene halve ons. -*kolben*, m. soldeer-kolf. -*korn*, n. klein stuk soldeersel. -*lampe*, f. soldeer-lamp. -*metall*, n. soldeersel. -*röhren*, n. soldeerpip.

Loter (*buhe*, m. gut, dagniet, schooi-*jer*. -*büchisch*, adj. gutachtig, onde-gend).

Loter (*erie*, (pl. -n) f. loterij. -*orieloo*, n. loterijbrieffe. -*o*, *Lotterpiel*, n. lotto, lottospel.

Löse, (g. -en, pl. -n) m. leeuw.

Löse (*n*fuss, n. leeuwenvoet, (plant.) -*ngrube*, f. leeuwenuil. -*nähr*, n. zie *Löwenmuth*. -*nhandchen*, n. leeuwondje, leeuwte. -*nmaul*, n. leeuwenvke (eene plant.) -*n-muth*, m. leuwenmoed. -*nmutig*, adj. en adv. moedig als een leeuw. -*metärke*, f. sterkte van: eenen

leeuw. -*nhaler*, m. leeuwenvoet-der. -*nwärter*, m. leeuwenvoet-*ser*. -*nzahl*, m. taad van eenen leeuw; paardebloem, hoedarsor.

Löwinn, (pl. -n) f. leeuwinn.

Lück, (g. -es, pl. -e) m. losch. -*an-gen*, pl. oogen van eenen losch; scherp gezigt. -*äugig*, adj. scherpziende. -*stein*, m. dondersteen.

Lücker, (g. -e) m. morgenster.

Lück, (e, (pl. -n) f. opening, gat, bree; gaping, lodigheid. -*enbäuer*, m. iemaad, die eene opene plaats ver-vult. -*enthören*, pl. luikdeuren. -*ig*, adj. en adv. sponsachtig, gatig, dat openingen heeft.

Luder, (g. -e) n. lokaas, ees, krow, vleesch van doode dieren; vutg. leebandigheid. -*leben*, n. omgebou-den leven, ligtmissorij. -*n*, v. a. lokken; v. a. een liederlijk leven.

Lüderlich, zie *Lüderlich*. [leiden.

Luft, (pl. -en) f. lucht, wind. -*äts*, -*ee*, f. waterbel. -*arschheimung*, f. luchtverschijnsel. -*feuer*, n. vuur-werk. -*gegen*, luchtstroek, klim-mak. -*gekukulst*, f. windgevel. -*geist*, m. luchtgeest. -*himmel*, -*kreis*, m. dampkring. -*ig*, adj. luchtig. -*kuade*, f. luchtkuade. -*leer*, adj. luctledig. -*loek*, n. luctgat, windgat. -*mals*, n. wind-mout. -*messer*, m. luctmeter. -*pumpe*, f. luctpomp. -*raum*, m. ruimte der luct. -*röhre*, f. luct-pijp. -*säule*, n. luctkolom. -*wals*, n. lucthout. -*schacht*, m. luct-gat. -*schke*, f. lucttree. -*schloss*, n. luctkasteel. -*schiff*, n. luctbal. -*schiffer*, m. luctreiz-*er*. -*springer*, m. koerdendaeer, luctspringer. -*schwärmer*, m. vuur-pijl met slangetjes. -*schwurz*, f. swaarte der luct. -*sprung*, m. luctsprong. -*wahrsageret*, f. waars-geging uit de luct. -*setzen*, n. luctverschijnsel. -*stehler*, m. klap, waardoor de luct uit en ingelaten wordt, togmakor, ventilator.

Lüften, v. a. lucten, verlucten; ophoopen. -*ung*, n. lucten, luct geven.

Lug, (g. -es) m. (veroud.) leugen, vulg. ook in de heteekenis: uitsigt, ge-sigt, b. v. *lug ins Land*, veldsigt.

Lüge, (pl. -n) f. leugen, onwaarheid. -*en*, v. n. liegen, onwaarheid spreken, jokken. -*emhaft*, adj. en adv. leugenachtig. -*ner*, (g. -e) m. leu-genaar. -*nerim*, (pl. -en) f. leuge-nare.

Luke, (pl. -n) f. dakvenster; luik van eenen schip; valdeur.

Limmel, (g. -e) m. botterik, bot-muil. -*haft*, adj. en adv. heersch, ambeschoft, abeleloef.
Lomp, (g.-en, pl.-en) m. ellendeling; gierig aard. -en, (g. -e) m. lomp, vodde, sleur, lap. -en, v. a. vulg. iemad met verachting behandel-en, beleedigen. -*engeld*, n. vulg. kleinigheid. -*engesindal*, n. het graauw, gespuis, schuim, jankagel. -*enhandel*, m. lompbenhandel. -*en-kändler*, m. lompkoopster. -*en-kund*, m. vulg. guit, schobbejak, lomperd. -*enmann*, *ensammer*, m. lompkramer. -*enpack*, zie *engesindal*. -*enwacker*, m. beuine suiker. -*erei*, f. voddereij, voddewerk, beuzelingen, wissawasjes. -*icht*, adj. en adv. lompig, voddig, slordig, geschouf; vrek. -*ig*, adj. gescheurd; fg. ellendig.
Lunge, (pl. -n) f. long. -*neutsündung*, f. ontsteking in de long. -*neufalt*,

adj. teuingachtig. -*nefügel*, m. kwab van de long. -*ngeschwür*, n. longzweer. -*nisch*, m. vulg. slag. -*krankheit*, f. longziekte, longtering. -*wöhre*, f. longpijp. -*zuscht*, f. longtering. -*zuschtig*, adj. longzuchtig.
Lüne, (pl. -n) f. wagenluns.
Lunt(e), (pl. -n) f. lont. -*enstok*, m. lontstok.
Lust, (pl. -üste) f. lust, graagte, trek, zin, begeerte. -*barkeit*, f. vormaak, vrolijkheid, verlustiging. -*dirm*, f. meisje van pleisier. -*en*, v. imp. lusten, lust hebben, belust zijn. -*fahren*, v. a. rijden, varen, wandelen tot vormaak. -*fahrt*, f. rijden, varen, wandelen tot vormaak, pleisierertje. -*fruer*, n. vreugdevuur. -*garten*, m. luthof, pleisieruin. -*haus*, n. luthuis. -*ig*, adj. en adv. lustig, vrolijk,

blij, verheugd. -*igkeit*, f. lustigheid, vrolijkheid. -*igmacher*, m. kluchtenmaker. -*lager*, n. campement. -*ort*, m. lustpleats. -*raise*, f. pleisierreis. -*schiff*, n. pleisierboot. -*seuche*, f. venuskuwal. -*schloes*, n. lusstot. -*spiel*, n. blijspel, kluchtspel. -*wald*, m. pleisierbosch. -*wandeln*, v. a. eene wandeling doen.

Lüt(ern, v. imp. *nach etwas*) begoe-rig zijn. -*ern*, adj. begeerig naar iets. -*ernheit*, f. ongeregelde lust, belustheid.

Luther(aner, (g. -e) m. een, die de Lutherse godedienst belijdt, Lutheran. -*isch*, adj. Luthersch. -*thum*, n. Lutherdom, de Luther-sche godedienst.

Luzus, m. woelde, pracht, lux.

Lyrick, adj. van de lier, tot de lier behoorende.

M.

MAA MAG

Maal, (g. -e, pl. -e of -ägel) n. vlek, smet, plek; moedervlek; teeken. -*stein*, m. grassteen.
Maar, zie *Mahr*.
Maase, zie *Mas*.
Macht(e), vulg. f. maak. -*en*, v. a. maken, doen. -*erei*, f. vulg. maken. -*erlehn*, m. maakloon.
Machse, (pl. -e) f. machise, werktig.
Macht, (pl. -ächte) f. magt, mo-gendheid; vrijheid, gezag, geweld. -*brief*, m. velmagt. -*geber*, m. last-gever, velmagtgever. -*haber*, m. gevulmagtigde. -*sprucht*, m. nadrukkelijg woord, magtspreuk. -*wort*, n. setregel, dingtaal; be-slissing door gezag. [gend.
Mächtigt, adj. en adv. magtig, vermo-gend.
Madaam, f. jufvrouw (doch slechts getrouwde of weduwen) mevrouw.
Mäcken, (g. -e) m. meisje; dochter; kind; geliefde.
Mad(e), (pl. -n) f. made. -*eneck*, m. fg. nietig mensch. -*ig*, adj. magtig, vermig, voemelend van maden.
Magasin, (g. -es, pl. -e) m. magazijn, pakhuys. [meid.
Magd, (pl. -ägde) f. meid, dienst-*Magen*, (g. -e) m. maag. -*blähung*, f. spanning van de maag. -*drücken*, n. hartklopping, maagpijn. -*krampf*,

MAG MAH

m. kramp in de maag. -*schmerzen*, pl. n. maagpijn. -*stärkend*, adj. maagversterkend. -*trophen*, pl. maagdroppels. -*wch*, zie *Magen-schmerz*. -*wurzt*, f. kruidwort.
Magor, adj. en adv. mager, schraal, droog. -*keit*, f. magerheid, schraal-heid.
Mag(is), f. tooverkunst. -*ier*, (g. -e) m. wijze, magus. -*iker*, zie *Zauber-er*. -*isch*, adj. en adv. tooverend, tooverkundig.
Magister, (g. -e) m. leermeester, magister; meester der vrije kunsten.
Magistrat, (g. -es, pl. -e) m. magi-straat, overheid. -*sperson*, f. lid der regering. -*ur*, f. regering.
Magnat, (g. -en, pl. -en) m. (Poel-sche) groote.
Magnet, (g. -es, pl. -e) m. magneet, seilsteen. -*isch*, adj. van eenen seilsteen, aantrekkend. -*seiren*, v. a. magnetiseren. -*ismus*, m. aantrekkende kracht. -*nadel*, f. magneetsnaid, kompasnaid.
Magneten, zie *Mahn*.
Mahd, f. maaijen; swed.
Mäh(der, zie *Mäher*. -*erei*, f. maai-jen van een dorp. -*en*, v. a. maai-jen. -*er*, (g. -e) m. maaijer. -*zeit*, f. maaitijd.
Mahl, zie *Maal*, en *Mal*. -, (g. -es,

MAH MAJ

pl. -ähler) n. gastmaal, maaltijd. -*en*, zie *Malen*. -*en*, v. a. malen. -*ette*, f. ketgeen de molenaar schepst voor het malen. -*mühle*, f. korenmolen. -*schets*, m. bruid-schat. -*strom*, m. draaikolk, maal-stroom. -*zeit*, f. maaltijd, gast-maal.
Mahn(bar, adj. verderlijk, aanspre-kelijk. -*en*, v. a. manen; herin-neren. -*er*, g. -e) m. maner.
Mähne, (pl. -n) f. maan (van een paar, enz.)
Mahomedaner, (g. -e) m. Mahomedaan.
Mahr, (g. -es, pl. -en) m. nachtmerric.
Mährchen, (g. -e) n. vertellingje, sprookje, leugen. -*haft*, adj. en adv. fabelachtig, verdricht.
Mähre, (pl. -n) f. mare, boodschap; oud, slecht paar; hoer.
Mai, zie *May*.
Maier, zie *Meier*.
Mais, m. Turksch koren.
Majestät, (g. -e) f. majesteit, oppermogend-heid. -*isch*, adj. en adv. majestu-us, heerlijk, uitmuntend.
Major, (g. -en, pl. -e) m. majoer. -*an*, m. majolijn, seker kruid.
Majorität, (g. -es, pl. -e) n. regt van den oudsten zoon. -*en*, adj. meerderjarig. -*enität*, f. meerderjarigheid.

Makel, (g. -e) m. vlek; fout. -n, v. a. en v. n. vitteu; v. n. makelaar zijn.

Makler, (g. -e) m. makelaar. -lohn, m. makelaarsloon.

Makrele, (g. -e) f. makreel.

Makrone, (pl. -n) f. makroon.

Mal, (g. -es, pl. -e) n. maal, reis, keer.

Malfikant, (g. -en, pl. -en) m. die zijn leven verbeurd heeft.

Mal(en), v. a. schilderen; teekenen; portretteren. -er, (g. -e) m. schilder. -eras, f. schilderkrant. -siech, adj. en adv. schilderachtig. -erstock, m. schildersstok, leunstokje. -erstrich, m. penseelstreek. -erzeug, n. schilders werktuigen.

Malter, (g. -e) m. en n. muddo.

Mals, (g. -e) n. mout. -boden, m. moutzolder. -darre, f. mouteest. -en, v. n. mouten. -er, Mälzer, (g. -e) Malsmann, m. mouter. -mühle, f. moutmolen. -müller, zie *Malter*. -tenne, zie *Malsboden*.

Mamma, f. mama, moeder.

Mamma, (pl. -n) f. in de kindertaal, mama; lachartige, bloodaard.

Mammen, (g. -e) m. mammon; rijkdom, schatten. -ediener, m. een, die zich aan den rijkdom verslaaft.

Mamsell, (verk. van *Mademoiselle*). Jufvrouw (van ongetrouwde).

Man, pron. pers. men.

Mancher, *Manche*, *Manches*, adj. menig, menig een. -erlei, adj. velerlei. *Auf - Art*, op verscheidene wijze. -mal, adv. menigmaal; somtijds.

Mandat, (g. -es, pl. -e) n. bevel, last, wet. -arius, m. gevolmagtigde.

Mandel, (pl. -n) f. amandel. *Gebrannte Mandeln*, suikeramandelen, bruidsuiker; koelklier. -, (pl. -n) f. vijftien stuke. -, zie *Mangebaum*, m. amandelboom. -kern, m. kern, pit van den amandel. -n, v. a. bij vijftiensten afdeelen. -n, zie *Mangeln*.

Mang(baum), m. *Mangrolle*, f. *Mangholz*, n. mangelstok, rolstok. -e, *Mangel*, (pl. -n) f. mangel (om linnen te mangelen). -n, *Mangyen*, a. mangelen, lianongoed glad maken.

Mangel, (g. -e, pl. -e) m. mangel, gebrek, schaarsheid. -haft, adj. en adv. gebrekkig, onvolmaakt, behoefstig. -haftigkeit, f. gebrek, onvolmaaktheid. -n, v. n. ontbreken, feilen, schorten. [teluiv.]

Mangkorn, n. gemengd koren, mas-

Mangold, (g. -es, pl. -e) m. beet (zeker kruid).

Manichäer, (g. -e) m. fig. woekeraar, schuldeischer.

Manier, (pl. -en) f. manier, wijze, mode. *Das ist keine* -, men gaat zoo niet te werk, dat is geene manier van doen. -lich, adj. en adv. mauierlijk, beleefd, edig.

Manifest, (g. -es, pl. -e) n. manifest, gebod.

Mann, (g. -es, pl. -änner) m. man, manspersoon; echte man, echtgenoot; krijgsgeman. -bar, adj. manbaar, huuwbaar. -barkeit, f. huuwbaarheid. -gierig, zie -süchtig. -haft, adj. en adv. manhaftig, manmoedig, kloekmoedig, dapper. -haftigkeit, f. manhaftigheid, manmoedigheid, kloekmoedigheid, dapperheid. -heit, f. mannelijkheid, voorttelende kracht. -lehen, n. mannelijk leen. -sarbeit, f. mannenwerk. -saller, n. mannelijke ouderdom. -schaft, f. manschap; krijgsvolk. -shock, adj. van mans hoogte. -skloster, n. monnikenklooster. -slänge, f. manslengte. -slehen, zie *Mannlehen*. -slute, pl. manlieden. -snams, m. mansnaam. -sperson, f. manspersoon. -scheu, adj. mannesschuw. -estamm, m. mannelijke linie. -strew, f. kruisdistel (plant). -sucht, f. manziekte. -süchtig, adj. manziek. -s-volk, n. vulg. manvolk. -szucht, f. krijgsetucht. -toll, adj. manziek. -veest, adj. manhaftig, dapper. -weib, n. tweeslachtig mensch, hermaphrodiet.

Männ(chen), (g. -s) n. mannetje. -orn, v. n. v. n. verlangen naar eenen man. -inn, (pl. -en) f. vrouw. -lein, zie *Männchen*. -lich, adj. en adv. mannelijk; dapper.

Manna, n. manne, hemelsbrood.

Mannigfaltig, adj. en adv. menig. *Manniglich*, zie *Jedermann*. [vuldig.]

Mannschette, (pl. -n) f. geplooido mouw, lob.

Mantel, (g. -e, pl. -e) m. mantel; schoorsteen. -oach, m. mantelsak, valies.

Mantelchen, (g. -e) n. manteltje.

Marcasit, (g. -es, pl. -e) m. bismuth.

Marder, (g. -e) m. marder, sabel.

Margel, zie *Mergel*.

Margaretenblume, f. madeliefje.

Marien(bild), n. Mariabeeld. -distel, f. vrouwendistel. -glas, n. zekere doorsigtige steen, Moscovisch glas. -rose, f. pioene.

Marin(e), f. soemagt. -iren, v. a. insouten.

Marionette, (pl. -n) f. pop. -nspiel, n. marionettespel, poppenspel.

Mark, (g. -es) n. merg, pit; (van vruchten) vleesch. -, (pl. -en) f. grens; distrikt, markt; (zeker gewigt) mark. -e, (pl. -n) f. teeken, merk. -en, v. a. merken. -licht, adj. mergachtig. -ig, adj. vol merg. -iren, v. a. opteekenen. -sknochen, m. mergpijp. -skloss, m. mergbal. -storte, f. mergtaart. -ung, (pl. -en) f. grens.

Markelander, (g. -e) m. soetelaar, marketender. -inn, (pl. -en) f. soetelaarster, marketenderster.

Mark(graaf), m. markgraaf. -gräfinn, f. markgravin. -graflich, adj. markgrafelijk. -graftschaf, f. Markgraftum, n. markgraafschap.

Markiren, v. a. opteekenen.

Markscheid(kunst), f. kunst om de mijnen te meten. -er, m. grenscheider der mijnen. -ing, f. grenscheidig.

Mark(stein), m. grensteen. -stück, n. stuk van een mark.

Markt, (g. -es, pl. -ärkte) m. markt; marktplaats. -bude, f. marktkraam. -fahne, f. marktkruis. -helder, m. kruier. -meister, m. marktmeester. -preis, m. markt, koers. -schiff, n. marktschip, sohuut. -schiffner, m. marktschipper. -schreier, m. kwakzalver. -schreierei, f. kwakzalverij.

Marmer (g. -e) m. marmar. -bruch, m. *Marmorgrube*, f. marmareroof. -iren, v. a. marmareren, als marmar schilderen. -irer, m. marmareraar. -n, adj. marmareren.

Marod(e), adj. vermooid. -eur, (g. -en, pl. -e) m. marodeur, een soldaat, die heimelijk op plunderen uitgaat. -iren, v. n. heimelijk uitgaan om te plunderen.

Marone, (pl. -n) f. groote kastanje.

Mars, (g. -es, pl. -e) m. maskorf. -zege, n. marssoil.

Marsch, (g. -es, pl. -ärtsche) m. marsch, reis, -, (pl. -en) f. drassig land; zie *Marschland*. -fertig, adj. marschvaardig. -iren, v. n. 1. marcheren, optrekken.

Marschall, (g. -es, pl. -älle) m. marschschalk. -stab, m. marschalkestaf.

Marsch(land), n. laag, vochtig land. -länder, (g. -e) m. bewoner van een laag land.

Marshall, (g. -es, pl. -älle) m. vorstelijke paardstal.

Marter, (pl. -n) f. wreede pijn, mar-

teling; pijnbank. -*bank*, f. pijnbank. -*n*, v. a. martelen, pijnigen. -*wooch*, f. heilige week.

Märter (er, (g. -s) m. plager; kweller; zie *Martyrer*. -*hols*, n. fig. vulg. verchevoling.

Martunok, (pl. -n) f. soort van groote pruimen.

Martyrer, (g. -s) m. martelaar. -*thum*, *Märterthum*, (g. -s) n. marteldood. -*tod*, (*Märtertod*, vulg.) m. marteldood.

Mars, (g. -es, pl. -e) m. Maart, lente-maand.

Marsipan, m. marsepein, amandelm-brood.

Masche, (pl. -n) f. (van breiwerk) steek; maas (van zotten); een strik van liat.

Maschine, (pl. -n) f. machine, werktuig. -*ngarn*, n. getwijnd garen. -*nmacher*, m. machinemaker, kunstwerker, machinist. -*nmässig*, adj. en adv. werktuigelijk, als eene machine. -*nmester*, m. opsiener over de decoratie van een *Mass*, zie *Narbe*. [toonleel]

Mass (er, (pl. -n) f. vlek. *Die Maseern*, pl. de maselen. -*er*, (g. -s) m. vlek, apikkel. -*of Maserhols*, maselenhout. -*ericht*, -*erig*, adj. met strepen, vlekken, gespikkeld. -*ig*, adj. vol maselen.

Maserle, f. *Masholder*, m. mashout-boom.

Mask (s, (pl. -n) f. masker, moomaangezigt; fig. masker; gemaakder persoon. -*enball*, m. gemaskerd bal. -*erade*, (pl. -n) f. maskerade. -*iren*, v. a. met een masker bedekken.

Maskopi, (pl. ew) f. maatschappij.

Mass, (g. -es, pl. -e) n. maat. -*s*, (pl. -n) f. maas; hoop, fonds; (in het biljard) queuo. -*s*, f. maat. -*fla-sche*, -*kamme*, f. *Masekrug*, m. flesch, kan, pot van een pint. -*gabe*, f. wach -*n*, volgens. -*gabung*, f. *ohns* -, zonder iets te willen voorschrijven; zie *Unmaasgeblich*. -*lade*, f. maat van eenen schoenmaker. -*iede*, (pl. -n) f. madeliefje. -*rahm*, m. schoenmakers maatstok. -*regel*, f. maatregel. -*schuur*, f. moestlijn. -*stab*, m. maatstok, duimstok.

Mäse (ig, adj. en adv. van eene maat; eene maat inhoudende; matig, gematigd. -*igen*, v. a. matigen, temperen. -*igkeit*, f. matigheid, soberheid; geringheid. -*igung*, f. matiging, besadiging, intooming.

Massen, adv. dewijl, naardien.

Massiv, adj. en adv. digt, louter, massief.

Mast, f. mesting, vet maken. -*darm*, m. aarsdarm.

Mast, (g. -es, pl. -e) m. mast. -*baum*, m. mastboom. -*korb*, m. marskorf, plat om den bovenmast. -*los*, adj. en adv. masteloos, sonder mast. -*macher*, m. mastenmaker. -*ochs*, m. mestos, vette os. -*segel*, n. mastseil. -*schwein*, n. mestvarken. -*stange*, f. maststeng, marssteng. -*ung*, f. mesting. -*vish*, n. mestvee. -*wand*, f. kabel om den mast vast te houden.

Mästen, v. a. mesten, vet maken.

Mastie, (g. -es) m. en n. mastik.

Material (ten, pl. bouwstoffen. -*isch*, *Materiell*, adj. stoffelijk. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. drogist; stofverdediger. -*waars*, f. drogistwaar, droogerij.

Materie, f. materie, etter, dragt, stof, inhoud, zaak.

Mathematsk, f. wiskunde. -*er*, (g. -s) m. wiskundige. -*isch*, adj. en adv. wiskundig.

Matratse, (pl. -n) f. matras.

Matrikel, (pl. -n) f. naamlijst, naamboek, naamrol.

Matrisse, (pl. -n) f. vorm, waar letters, ens. in gegoten worden.

Matrone, (pl. -n) f. matrone, mevrouw.

Matross, (g. -en, pl. -n) m. matroos, bootgezel.

Match, adv. dood, kapot (in het spel.) -*en*, v. a. dood, kapot maken.

Matt, adj. en adv. mat, motde, vermoed, swak; verschaald; laf; dof. -*heit*, f. verduisteringverdoofing. -*herzig*, adj. kwijnaend. -*igkeit*, f. vermoedheid, swakheid.

Matte, (pl. -n) f. mat.

Matte, f. *Matten*, pl. gekaasde melk.

Matte, zie *Motte*.

Matte, (pl. -n) f. weide.

Mats, (g. -es) m. zie *Matte*, f. *Matten*, pl. -*enseide*, f. ruwe, ongeponnen zijde.

Mauven, v. n. maauwen.

Mauer, (pl. -n) f. muur. -*arbeit*, f. metselwerk. -*band*, n. band van eenen muur. -*brecher*, m. muurbreker, (geschut). -*seel*, zie *Assel*. -*giebel*, m. steenen gevel. -*kranz*, m. uitstekende punten van eenen muur, lijst, kranz van eenen muur. -*kruid*, n. muurkruid. -*meister*, m. metselaars base. -*n*, v. a. metselen. -*peffer*, m. huislook, muurpeper. -*raute*, f. vrouwenhaar (zekere plaat). -*sand*, m. metselsand. -*schwalbe*, f. muurwaluw. -*spalt*, -*ritse*, f. scheur, berst in eenen

muur. -*spets*, f. kalk, cement. -*stein*, m. metselsteen, klinker, baksteen. -*werk*, n. muurwerk, metselwerk. -*zeug*, n. metselaars gereedschap.

Mauke, f. sweer aan de knieboog der paarden.

Maul, n. zie *Maulthier*.

Maul, (g. -es, pl. -äuler) n. bek, snuit, bek, smool. -*affe*, m. gaper; apengezigt. *Maulaffen* *feil* *haben*, gopen. -*affen*, v. n. vulg. gopen. -*beerbaum*, m. moerbeseboom. -*beers*, f. moerbese. -*beersaft*, m. moerbeseiensap. -*christ*, m. naamchristen, geveinsde. -*en*, v. n. prullen, pratten, preutelen, preveien. -*esel*, m. muilezel. -*eselinn*, f. muilezelin. -*esseltreiber*, m. muileseledrijver. -*freund*, m. geveinsde vriend. -*klomme*, -*sperre*, f. mondstuk om den mond niet te kunnen open doen, muilband. -*knobel*, n. bal of prop in den mond, om het schreeuwen te beletten. -*korb*, m. muilband. -*schelle*, f. muilpeer, klap, oorveeg. -*tasche*, f. oorveeg; pruiler. -*thier*, n. zie *esel*. -*trommel*, t. mondtromp, ijzeren speeltrompje in den mond. -*tuch*, n. kinband. -*werk*, n. vulg. mondwerk, gebabbel. -*wurf*, m. mol. -*wurffalle*, f. molleval. -*wurffschawfen*, *Mauwurffshügel*, m. molhoop.

Maurer, (g. -s) m. metselaar. -*gessell*, m. metselaarsknecht.

Maus, (pl. -äuse) f. muis; spier. -*esulle*, f. muisval. -*kipfak*, m. schelm, bedrieger, windmaker. -*en*, v. n. muisen; v. a. stelen. -*en*, (*sich*) v. rec. van veren veranderen, ruijen. -*er*, (g. -s) m. muiser; dief. -*erei*, f. stelen, roof. -*eseit*, f. ruitijd. -*estill*, adv. vulg. doodstil. -*etadt*, adv. vulg. gascheljik dood. -*ig*, adj. en adv. vulg. *sich* -*machen*, sweten, grootspreken.

Mäus (edorn, m. muizeedorn, soort van steekpalm. -*esahl*, -*esfab*, adj. muisvaal. -*egift*, *Mäusepulver*, n. rottekruid. -*epfeffer*, m. luiskruid, muispeper.

Mauschel, (g. -s) m. (verachtel).

Mause, (pl. -n) f. ruijen. [smous.

Mauth, f. tol; weggeld. -*haws*, n. tol. huis. -*frei*, adj. en adv. tolvrij. -*freiheit*, f. vrijheid van tol. -*ner*, (g. -s) m. tollenaar, tolbediende.

Mauzen, zie *Mauen*.

Maxime, (pl. -n) f. beter: *Grundsatz*, stotregel, grondstelling.

May, *Mai*, (g. -es, pl. -e) m. Mei, bloei-maand. -*baum*, zie *Maye*.

-*butter*, *f.* graasbater. -*e*, *f.* mei-boom. -*fisch*, *m.* meivisch, eelt. -*käfer*, *m.* meikever, meloener. *Mechanik*, *f.* werktuigkunde. -*ker*, (*g.* -*e*) *m.* werktuigkundige. -*isch*, *adj.* en *adv.* werktuigelijk. -*emus*, *m.* werktuigelijke schikking, zamenvoeging. *Meckern*, *v.* n. blaten. *Medaille*, (*pl.* -*n*) *f.* gedenkpenning, pronkpenning. -*eur*, (*g.* -*en*, *pl.* -*e*) *m.* gedenkpenninglager. -*en*, (*g.* -*en*, *pl.* -*e*) *m.* medaljon. *Median*, *f.* samenstelling, median. *Medisin*, *f.* geneeskunde. -*er*, (*g.* -*e*) *m.* student in de geneeskunde. -*iren*, *v.* n. geneesmiddelen gebruiken. -*isch*, *adj.* geneeskundig. *Mediziner*, *m.* arts, geneesheer. *Meer*, (*g.* -*en*, *pl.* -*e*) *n.* zee. -*aal*, *m.* seeaal. -*buen*, *m.* seeboezem, inham, golf, baai. -*butte*, *f.* heilbot. -*drassel*, *f.* zeelijster. -*eng*, *f.* seeengte. -*estuf*, *f.* vloed der zee, heug water. -*ewellen*, *Meerzwegen*, *pl.* seebaren, seegolven. -*fels*, *m.* seeklip. -*fras*, *f.* maermin, siereen. -*gott*, *m.* seegod, Neptunus. -*gründel*, *m.* sardijn, sprot. -*kreef*, *f.* parelkruid. -*koos*, *f.* waterhoos. -*kats*, *f.* mcerkat. -*kruims*, *f.* bogt in zee, golf. -*lisse*, *f.* oeedegreen, kroost. -*reutig*, *m.* mierikwortel, wilde rammenas. -*sal*, *n.* seesout. -*scham*, *m.* meerschium. -*strudel*, -*schlund*, *m.* afgrond der zee, draai-*schl*, maalstroom. -*schnecke*, *f.* zeeslak. -*schwalbe*, *f.* zeevalw. -*schwamm*, *m.* spons. -*schwein*, *n.* dolfin. -*spinn*, *f.* seepin. -*stille*, *f.* seestille, kalme op zee. -*wunder*, *n.* seegedrogt, zeemonster. -*swibel*, *f.* seezuin. *Mehl*, (*g.* -*er*) *n.* meel. *Feines* -*bloom*, -*brutel*, *m.* meelbuidel, builsoef. -*brut*, *m.* meelpap. -*licht*, -*ig*, *adj.* melig, meelachtig. -*kasten*, *m.* meelkist. -*kleister*, *m.* stijfsel van meel. -*kloos*, *m.* meelkoekeje, meelhalvetje. -*opries*, *f.* meelapje. -*stam*, *m.* honigdamw. -*sucker*, *m.* losse suiker. *Mehr*, *adj.* en *adv.* meer. -*braten*, *zie Lindenbraten*. -*en*, *v.* a. vermeerderen, vermenigvuldigen. -*esthetie*, *adv.* meerendeels, voor het grootste gedeelte. -*est*, *adj.* meest. -*gebod*, *n.* gebod, heeger gebed. -*heit*, *f.* meerderheid. -*malig*, *adj.* dat meer dan eens geschiedt, herhaald. -*male*, *adv.* meermalen. -*weg*, *f.* vermeerdering, uitbreiding. -*nahl*, *f.* meervoud.

Melden, *v.* a. mijden, vermijden. *Melier*, (*g.* -*e*) *m.* pachter, huurder van eene landhoeve. -*hof*, *m.* *Meis-ros*, *f.* *Meisorgul*, *n.* landhuis, landhoeve, meijerij. *Meils*, (*pl.* -*n*) *f.* mijl. -*nlänge*, *f.* lengte van eene mijl. -*säule*, *f.* *Meilenstein*, *Meilenzeiger*, *m.* mijlpaal, mijlensuil, mijlsteen. *Mein*, *interj.* vulg. ei lieve! *Mein*, -*e*, *pron.* mij, mijne. -, *Mei-ner*, *pron.* mijner, mijns, van mij. -*e*, *zie Meinige*. -*ersette*, *adv.* van mijnen kant. -*ethalben*, -*stwegen* (*um*) *Meinstwillen*, *adv.* mijnent halve, om mijnent wil; voor mij. -*igs*, *Meine*, *vulg.* (*der*, *die*, *das*) *de*, het mijne. *Mein(eid)*, *m.* meiseed. -*eidig*, *adj.* meineedig. -*eidige*, *m.* meineedige. -*en*, *v.* a. meenen; gelooven; gissen, gevoelen. -*ung*, *f.* meening, gedachte, gevoelen; oogmerk. *Meisichen*, *v.* a. mengen. *Meisse*, (*pl.* -*n*) *f.* mees. -*akaten*, *m.* meesval, knip, om meesen te vangen. *Meissel*, (*g.* -*e*) *m.* beitel, gids. -, (*g.* -*e*) *m.* -, (*pl.* -*n*) *f.* wiek (in eene wunde). -*n*, *v.* a. beitelten. *Meist*, *superal.* van *Viel*, meest. -, *Meistene*, *adv.* meest, meestal. -*bietende*, (*g.* -*en*, *pl.* -*n*) *m.* meestbiedende. -*entheils*, *adv.* voor het grootste gedeelte, meestal. *Meister*, (*g.* -*e*) *m.* meester. *Den-
spisler*, *den* baas spelen; (in een handwerk) baas, meester. -*gesang*, *m.* gesang (bij de oude minnezangers). -*gesell*, *m.* meesterknecht. -*haft*, -*lich*, *adj.* en *adv.* meesterachtig, meesterlijk. -*hand*, *f.* fig. meesterlijke of bekwame hand. -*ien*, (*pl.* -*en*) *f.* meesters, matres; basin. -*los*, *adj.* meesterloos, sonder baas, buiten dienst. -, *v.* a. bedillen, berispen, vitten. -*recht*, *n.* regt van meester. -*eding*, *f.* minnezanger (eeltijds). -*schaft*, *f.* meesterschap, gilde. -*streich*, *m.* meesterlijke kunstgreep. -*stück*, *n.* meesterstuk, proefstuk. -*wurz*, *f.* meesterwortel (sekerer plant). *Melde*, *f.* melde. *Meld(en)*, *v.* a. melden, gawagen, verhalen. -*weg*, *f.* melding, gowag. *Melilote*, *f.* steenklaver. *Melisse*, *f.* melisse, vrouwwekruid. *Melk*, *adj.* melk, melkgevend. -*en*, *v.* a. melken. -*er*, (*g.* -*e*) *m.* melker. -*erei*, *f.* melkcrij. -*kuh*, *f.* melkkoee. *Melodi*(*e*), (*pl.* -*n*) *f.* sangwijze, -*sch*,

adj. en *adv.* welluidend, vol gezang. *Meloen*, (*pl.* -*n*) *f.* meloen. *Melose*, *zie Melisote*. *Momme*, *f.* zie *Mämme*. *Menge*, (*pl.* -*n*) *f.* menigte, overvloed. *Meng(en)*, *v.* a. mengen. *Fig. Sich in etwas* -, *zich* met iets bemoeijen. -*falter*, *n.* zie *Manghorn*. -*sel*, (*g.* -*e*) *n.* mengsel. -*ung*, *f.* vermenging. *Mennig*, (*g.* -*en*) *m.* menie. *Mennonist*, (*g.* -*en*, *pl.* -*en*) *m.* deopgesinde, mennoniet. *Mensch*, (*g.* -*en*, *pl.* -*en*) *m.* mensch. -, (*g.* -*ee*, *pl.* -*er*) *n.* ligtekooi, hoer. -*ewalter*, *n.* mensche onderdom of leeftijd. -*endich*, *zie Menschenräuber*. -*enfeind*, *m.* menschenhater. -*enfeindlich*, *adj.* menschenhatend. -*enfreundlich*, *adj.* en *adv.* meenschlievend. -*enfreundlichkeit*, *f.* menschevriendheid. -*enfrucht*, *f.* menschevrees. -*engedanken*, *n.* bei -, bij menschen geheugen. -*engeslecht*, *n.* mensche-lijk geslacht, menschedom. -*engestalt*, *f.* menschelijke gedaante. -*enkaas*, *m.* menschenhaat. -*entiede*, *f.* menschevriendheid. -*enmoed*, *m.* menschenmoed. -*enrüber*, *m.* menschenroover. -*ensatzung*, *f.* menschelijke instelling. -*enschew*, *adj.* en *adv.* menschenstuur. -*enschew*, *f.* menschevrees. -*enschieder*, *m.* menschenbeul. -*enschoe*, *m.* menschen soen. -*enswerend*, *m.* mensche-lijk verstand, gezond verstand. -*heit*, *f.* menscheheid; mensche-lijkheid. -*lich*, *adj.* en *adv.* mensche-lijk. -*lichkeits*, *f.* mensche-lijkheid; mensche-lijkheid. -*wardung*, *f.* mensche-
wording. *Mensur*, (*pl.* -*en*) *f.* maat (in de muziek). -*iren*, *v.* a. smeten. *Mergel*, (*g.* -*e*) *m.* mergel, zakere witte klei, waarmee men het land meest. -*artig*, *adj.* mergelachtig. -*n*, *v.* a. met mergel meeten. *Merk*(baar), *adj.* en *adv.* merkbaar, merkkelijk. -*barkheit*, *f.* merkbaarheid. -*en*, *v.* a. merken, besporen, gewaar worden; opleiten, acht geven; gade slaan. -*isch*, *zie Merkbar*. -*maal*, *n.* merk, kenmerk. -*wärdig*, *adj.* merkwärdig. *Merie*, (*pl.* -*n*) *f.* merle, (vogel). *Merr*, *ons.* zie *Märs*, *ons.* *Messpel*, *zie Misspel*. *Messe*, (*pl.* -*n*) *f.* mis, jaarmarkt, kermis; fig. kermis, kermisge-schek. -*n*, *v.* a. meten; afpassen.

Messer, (g. -e) n. mes. -bestek, *Messersyeteek*, n. messenokker. -*kef*, n. meschoet. -*klings*, f. leemnot van een mes. -*leke*, m. meeltoelen. -*schride*, f. messcheide. -*schmid*, m. messenmaker. -*scheide*, f. scherper van een mes. -*spitse*, f. punt van een mes.

Messias, n. Messias.

Meesing, (g. -es) n. geel koper, meesing. -*drank*, m. kopardraad. -*en*, adj. (geel) koperen. -*schmid*, m. geelkopcrslager. -*waare*, f. koperwaar.

Meesant, n. mis. -*freshet*, f. vrijheid van een jaarreis of jaarmarkt. -*geleit*, n. vrijgeteide naar een jaarmarkt. -*gewand*, n. mielkleed. -*glocke*, f. mielklok; klok; waarmede men het begin eener jaarmarkt aanduidt. -*hond*, n. mielhond. -*ner*, (g. -e) m. koeter, bewaarder van het horkgeed. -*offer*, m. misoffer, offerdienst. -*tuch*, n. stwaardoek in de kerk. -*wache*, f. kermisweek.

Meesbar, adj. meetbaar. -*brief*, m. wissel, betaalbaar op de jaarmarkt. -*gut*, n. waaron, die 'op sene jaarmarkt verhaald werden. -*kunst*, f. meetkunde, leemrekenkunde. -*lijmeter*, m. landmeter, meetkundige. -*lode*, zie *Messlode*. -*ruchte*, *Messchuur*, f. meetroede, meet snoer. -*stab*, m. meetstek. -*wachsel*, zie *Meesbrief*.

Metal (g. -es, pl. -e) m. metaal. -*en*, -*isch*, adj. metalen. -*grube*, f. metaalmijn. -*urg*, *Metalurgist*, (g. -en, pl. -en) m. metaalkundige. -*urgie*, f. metaalkunde.

Metaphor, (pl. -s) f. leenspraak, leenspraak, verhoedeid sprakewijze. -*ortich*, adj. en adv. leenspraakig, verbleemd, onzijdig. -*geit*, f. bevoensaturkunde. -*geitber*, (g. -er) m. bevoensaturkundige. -*gysich*, adj. en adv. bevoensaturkundig. [verk. mde.]

Metk, (g. -es, pl. -e) m. mede drank. **Method** (s. (pl. -s) f. leerwijze; sohik. kiug, inrigting. -*isch*, adj. en adv. geregeld, wel geschikt, welgeordigt. -*ist*, (g. -en, pl. -es) m. methodist (zeker eekter).

Metonymie, f. overnaming, naamoverandering.

Mette, (pl. -n) f. veegmis.

Mettwaart, f. metwaert.

Metze, (pl. -n) f. (kercommet), echeopel; strathoor.

Metsel (s. f. sdinging, sdinging. -en, v. a. slagten, moorden.

Metsen, v. a. scheppen (als maal) loen.

Metsen, v. a. slagten. -*gor*, (g. -e) m. vleeschhouwer, slagter.

Metzner, (g. -e) m. mulderknecht. **Mouches** (woord, m. verraderlijke moord, sluikmoord. -*morder*, m. verraderlijke meerdenaar. -*morderisch*, adj. en adv. op eens verraderlijke wijze.

Muschling, adv. met voordeelt, overlegd, met opzet.

Mute, (pl. -n) f. troep jagthonden. -*nren*, v. n. mutten, oproerig worden. -*rei*, (pl. -en) f. muiterij, oproer. -*riech*, adj. en adv. muitachtig, oproerig.

Mutemaker, m. sproermaker.

Muwe, (pl. -n) f. mouw.

Muizen, v. n. maeuwen, lollen, als eene kat.

Mich, pron. pers. acc. mij.

Mieder, (g. -e) n. korseij, jaffers borstrokje.

Mime, (pl. -n) f. aangezigt; gelaat. -*nyppil*, n. gehardenspel.

Mithe, zie *Milbe*.

Misik (bar, adj. huurbaar. -s, (pl. -n) f. huur. -*en*, v. a. huren. -*gold*, n. huur. -*kase*, n. huurkuis. -*ker*, m. verhuuder. -*kecht*, m. huurknecht. -*kuteche*, f. huurkeete. -*kutecher*, m. huurkeetier. -*leste*, pl. huurders, huurlieden. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. huurling. -*lahn*, m. huur. -*man*, m. huarder. -*weise*, adv. in huur. -*xine*, m. huishuur. -*zeit*, f. huurtijd.

Mists, *Mistschen*, (een hattenam)

Milbe, (pl. -e) f. mijt. [peet.]

Milch, f. melk. -*ader*, f. melkader,

chijvlat. -*hoech*, m. melkvat. -*hart*,

m. melkhaard. -*behaltnis*, n. melkvat. -*brei*, m. melkpap. -*brud*, n. weeg. -*brud*, n. wittebroed. -*bruder*, m. neek. -*bur*, f. melkkuur.

-*dieb*, m. kapel. vinder. -*en*, adj. melk, van melk. -*er*, zie *ner*-*frau*,

f. melkvrout, melkverkoopster.

-*gewolbe*, f. melkkamer. -*haar*, n. wanghaar. -*hau*, -*kammer*, zie

-*gewolbe*. -*icht*, adj. melkachtig.

-*ig*, adj. van of vol melk. -*kalb*, n. melkalf, kalf, met melk gemast.

-*laese*, m. zuiglam. -*maul*, zie

-*bart*. -*maul*, zie *brat*. -*ner*, (-s)

m. bommerd. -*pumpe*, f. borstglas.

-*rahm*, m. raem. -*salt*, m. meng-

-*dep*. -*schneid*, f. melkcom. -*schwein*,

n. speenvarken. -*spiese*, f. melk-

-*spiese*. -*strasse*, f. melkweg aan den

hemel. -*schwester*, f. zongster.

-*weib*, zie *frau*. -*wahn*, m. melkand.

Mild (s, adj. en adv. mild; zacht, tender, week. -s, f. milddadigheid.

-*ern*, v. a. matigen, versachten, versetzen. -*erung*, f. matiging, versachting, versoothing. -*herzig*, adj. milddadig, goedhartig. -*igkeit*, f. mildheid. -*iglich*, adv. mildelijk.

-*reich*, adj. mild. -*thätig*, adj. en adv. milddadig.

Milits, f. militie, krijgsvolk.

Million, (pl. -en) f. miljoen.

Milt, (pl. -en) f. milt. -*beschwerung*, -*krankheit* -*sucht*, f. miltzucht; droefgeestigheid, zwaarmedigheid.

-*schichtig*, adj. miltzachtig, droefgeestig, zwaarmoedig.

Minder, adj. en adv. minder, weiniger. -*bruder*, zie *Minorität*. -*haltig*, adj. van minder waarde. -*jährig*, adj. en adv. minderjarig, onmondig. -*n*, v. a. minderen, verminderen. *Sich* -, *minderen*, *duren*.

-*ung*, f. mindering, vermindering.

Mindest, adj. minst, geringst. -*er*, adv. ten minste.

Mine, zie *Miano*. -, (pl. -n) f. mijn, metaalgruof. -*akometer*, f. mijnkelder.

Mineral, (g. -es, pl. -e) n. mineraal, bergstof. -*isch*, adj. van mineraal, bergstof. -*ogie*, f. bergstofkunde.

-*ogist*, (g. -en, pl. -en) m. bergstofkundige. -*reich*, m. het rijk der mineralen, bergstoffen.

Miniatuur, f. stipchilderkunst, miniatuur. -*maler*, m. miniatuurschilder.

Minier, zie *Mennig*.

Miner (en, v. a. mineren, ondergraven, ondermijnen. -*er*, (g. -e) m. mineur, ondergraver, ondermijner.

Minister, (g. -en, pl. -en) m. minister, staatsdienaar. -*ium*, n. ministerie, staatsdienarschap.

Mimose, f. veroud. liefde, min. -*sdn*ger, -*singer*, m. veroud. minnesanger.

Minorität, (g. -en, pl. -en) m. minbroeder, minderbroeder.

Minuut, (pl. -n) f. minuut. -*seiger*, n. minuatwysjer.

Mir, pron. pers. dat. mij, aan mij.

Mirakel, (g. -e) n. mirakel, wonderwerk.

Mirthe, zie *Myrthe*.

Misch (bar, adj. mengbaar, dat vermengd kan werden. -*en*, v. a. menging, vermenging. -*masch*, (g. -er

pl. -e) m. mengelmoe, mengsel. -*pag*, (pl. -en) f. menging, mengsel.

Mispel, (pl. -n) f. mispel.

Missen, v. a. en v. n. missen.

Missath (at, f. misdaad. -äter, m. boosdoener.
Missachten, v. n. a. verachten.
Missarten, v. n. s. ontaraden.
Misbehagen, (g. -s) n. mishagen.
Misbietsen, v. a. mishieden, onder de waarde bieden.
Misbillig (en, v. a. afkeuren, wreken. -ung, f. afkeuring, wraking.
Misbrauch, m. misbruik. -en, v. a. misbruiken.
Misdeut (en, v. a. misduiden, verkeerd uitleggen. -ung, f. misduiding, verkeerde uitlegging, verkeerde opvatting, misvatting.
Misfall, m. ongeluk, ongelukkig toeval; miskraam. -fallen, v. n. mishagen. -fällig, adj. en adv. mishagelijk, onaangenaam.
Misgeloof, v. n. eene miskraam hebben.
Misgebot, n. te laag bod. -burt, f. miskraam; misgeboorte, wanschepel, gedrogt.
Misgelen, v. n. s. misgaan, dwaalen. -geschick, n. ongeluk. -geschöpfung, n. monster, gedrogt.
Misgestalt, f. mismaaktheid, leelijkheid, wanschapenheid.
Misgelingen, zie *Mislingen*.
Misgunnen, v. a. misgunnen.
Misgriffen, v. n. misgrijpen, zich vergissen. -iff, m. mislag.
Misgunst, f. misgunst, wangunst, afgunst. -günstig, adj. en adv. afgunstig, nijdig.
Misg. (hállig) adj. en adv. wanluidend; fig. oneinig. -hálligkeit, (g. -en) f. oneenigheid.
Misghand (en, v. a. mishandelen; v. n. misdoen. -ung, f. mishandeling; misdaad.
Misheirath, f. mishuwelijk, ongelijk huwelijk.
Misjahr, n. onvruchtbaar jaar.
Miskennen, v. a. ontkennen, loochenen, versaken, miskennen.
Mislaute, -klang, m. wangeluid, wan-klank. -end, adj. wanluidend.
Misloopen, v. a. doen dolen, misleiden.
Mislich, adj. en adv. gevaarlijk, onseker; hagelijk. -keit, f. hagelijkheid, gevaarlijkheid, onzekerheid.
Mislingen, v. n. s. mislukken, misseu.
Misnoem, m. misnoeding, neerslagtigheid. -ig, adj. mismoedig, neerslagtig; ook *miswächtig*.
Misnoemen, v. a. misraden, niet wel raden; afraden; v. n. s. mislukken.
Misrechen (en, v. n. s. zich misrekenen. -ung, f. misrekening.

Misstemmung, f. wanklank, valsoe-
toon, ongelijkluidendheid.
Mist (en, m. wauklank. -tönen, v. n. eene wanklank geven.
Misstand, zie *Uebelstand*.
Misstrau (en, v. n. s. mistrouwen, wantrouwen. -en, (g. -s) n. mistrouwen, wantrouwen, achterdocht. -isch, adj. en adv. mistrouwig, wantrouwig, achterdochtig.
Mistrotten, v. n. s. mistredon. -tritt, m. mistred, struikeling, dwaling.
Misvergnüg (en, n. mishagen, misnoegen, onvergenoegdheid. -t, adj. misnoegd, ontevreden, onvergenoegd.
Misverhalten, n. wangedrag. -verhállnis, n. onevenredigheid.
Misverstand (and, m. misverstand, misvatting, verkeerd begrip. -ändnis, n. misverstand, oneenigheid. -ehen, v. n. verkeerd begrijpen.
Miswas, m. miswas, slecht gewas.
Mist, (g. -es) m. mest, mist. -best, n. mestbed, broeibed in eenen tuin.
Mistel (el, (g. -n) f. mistelboompje. -en, v. n. a. mesten, misten; v. n. schijten. -fink, m. fig. vulg. morsig mensch, konkel, slons. -fiège, f. strontvlieg. -gabel, f. mestgaffel, mestvork. -gäuche, f. aalte. -grube, f. mestpoel, mestput. -haufen, m. mesthoop, vuilnisloop. -hof, m. vaalt. -käser, m. strontkever. -karren, m. mestkar, vuilniskar, vuilniswagen. -lache, f. mestkuil. -ler, (g. -s) m. soort van merel. -pfütze, zie *Mistlache*. -schaufl, f. mest schop.
Mit, met, mede, het heeft den denden naamval; en is genoegaam met alle W. v. als eenheidsb. Vs. den klemtou aaneenheide, gerbruikelijk. Ter ruimtesparing dehalve hebben wij de soedongerdijve samenstellingen, welker vorming geene moeilijchheid kan opleveren, en die in beide talenhetzelfde sijn, in dit Woordenboek achterwege gelaten.
Mit, praep. met den dat. met.
Mitarbeiter, m. medearbeider.
Mitbeklagte, m. medebeschuldigde, medebetichte.
Mitbelohnung, f. medebeleening, gelijkijtdige beleening.
Mitbesitzer, (g. -s) m. medeëigenaar.
Mitbewerber, m. mededinger.
Mitbruder, m. medebroeder; ambtgenoot.
Mitbukler, zie *Nebenbukler*.
Mitbürg, m. medeborg.
Mitbürger, m. medeburger.

Mitchrist, m. medechristen.
Miteigenthümer, m. medeëigenaar.
Miterte, m. medeërgenaam.
Mitesser, m. medeeter; dauwworm.
Mitfahren, v. n. s. medevaren.
Mitführen, v. a. medevoeren, medeslepen.
Mitgabe, f. huwelijksgoed, huwelijksgift, huwelijksgeve.
Mitgefangene, m. medegevangene.
Mitgehülfe, m. medehelper, medestander.
Mitgenoss, m. deelgenoot.
Mitgeschöpfung, n. natuurgenoot.
Mitgesell, m. medeërbeider.
Mitgift, zie *Mitgabe*.
Mitglied, n. medelid.
Mithalten, v. n. van de partij sijn. v. a. mede deel nemen.
Mithelfer, m. medehelper.
Mitherrscher, m. medeheerscher, die mede het bewind voert.
Mithin, conj. derhalve, dus.
Mithülfe, f. medehulp.
Mitklang, m. weerklank.
Mitlassen, v. a. mede laten gaan.
Mitlaut, *Mitlauer*, m. medeklinker.
Mitleid, *Mit leiden*, n. medelijden, mededoogndheid, deernis. -en, v. n. medelijden. -sheit, f. medegevoel. -enswürdig, adj. en adv. medelijdenswaardig. -ig, adj. en adv. medelijdend, mededoogend, teederhartig.
Mitmeister, m. gildebroeder.
Mitregant, m. mederegter.
Mitschuld, f. medepligtigheid. -ig, adj. medepligtig.
Mitschüler, m. medeleerling.
Mittag, m. middag; het zuiden.
Mittagessen, f. middagmaal. -höhe, f. hoogte, sonshoogte. -skrete, m.
Mittagelinie, f. middaglijns, meridiaan. -smahl, -smakheit, zie *Mittagessen*. -epel, m. zuidpool. -spredig, f. namiddagspreek. -ruhe, f.
Mittagseschlag, m. middaggrust, middagslaap. -seite, f. zuidzijde. -scomne, f. middaggon. -stunde, f. middaguur. -wärts, adv. zuidwaarts. -wind, m. zuidwind. -zseit, n. noentijd.
Mittäglich, adj. suidelijk.
Mitte, (pl. -n) f. midden.
Mittel, (g. -s) n. middel. fig. -, adj. in samenst., middel. -alter, n. middelouderdom, middelbare jaren. -art, f. middelloort. -bar, adj. en adv. middelbaar, middellijk. -be-griff, m. middelterm. -darm, m. middelarmvies. -ding, n. onverschillige zaak, middelding. -finger, m. middelvinger. -gattung, f. mid-

deisoort; onzijdig geslacht. -*gied*, zie *begriff*. -*hand*, f. vlakke hand. -*landsch*, adj. middellandsch. -*maas*, n. middelmaat. -*massig*, adj. en adv. middelmatig; redelijk. -*maat*, m. groote mast-punt, m. middelpunt. -*sals*, n. middelsout. -*sats*, m. tweede stelling. -*schlag*, m. middelsoort. -*smann*, m. bemiddelaar, goeman. -*sorte*, zie *Mittelschlag*. -*sperson*, zie *Mittelsmann*. -*st*, praep. met den gen. door middel van. -*stand*, m. staat, toestand tusschen beiden, middelstand. -*ste*, adj. middelste. -*stimme*, f. middelstem, tusschen hoog en laag. tenor. -*strasse*, f. middelweg. -*strich*, m. scheidteeken. -*stuck*, n. een stuk, in, uit het midden. -*ursache*, f. tusschenkomende, tweede oorzaak. -*wand*, f. tusschenmuur. -*wi* d, m. ruime wind. -*wort*, n. deelwoord.

Mitten, adv. midden. -*entswee*, in het midden gebroken.

Mitter (*nacht*), f. middernacht; noorden. -*nächtigt*, adj. en adv. noordelijk, ten noorden gelegen. -*nachtwärts*, adv. noordwaarts.

Mittheil (*bar*, adj. mededeelbaar. -*ung*, f. mededeeling.

Mittler (*g*, -*e*) m. middelara, bemiddelaar, scheidsman. -*e*, adj. (oomp. van *Mittel*) middelste. -*weile*, adv. middelwyl, intusschen.

Mitunter, adv. onder anderen, ook; soms, nu en dan.

Mitverbrecher, m. medeplichtige, medeschuldige.

Mitwert (*en*, v. a. medevrijen, mededingen. -*er*, m. medevrijer, mededinger.

Mitwoch, f. woensdag.

Mixtur, (pl. -*en*) f. mengsel, mixtuur.

Möbel (*al*, (pl. -*n*) f. meubel. -*liren*, v. a. meubileren.

Mobil, adj. in beweging. -*ien*, pl. roerende goederen, huisraad.

Mode, (pl. -*n*) f. mode, manier, fatsoen. -*farbe*, f. modekleur.

Model (*l*, (g. -*e*) m. vorm. -*ll*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. voorbeeld, patroon, schets; model van een schip. -*lleren*, *Modeln*, vormen, naar het voorbeeld of patroon werken, of maken. -*lmaacher*, m. vormmaker, modelmaker, patroonmaker. -*l-tuch*, n. vormdoek, gaas.

Mod (*enarr*, m. modegeek, die op de mode versot is. -*ernisiren*, v. a. medern, hedendaagsch maken. -*isch*, adj. en adv. naar de mode.

Moder, (g. -*e*) m. verrotting, vermol-

ming, bedorft; modder, slijk. -*grube*, f. modderkuil. -*ig*, adj. modderig, slijkig; bedorven, vergaan, vermolmd. -*n*, v. n. vermolmen.

Modern, adj. hedendaagsch, naar de mode.

Mögen, v. n. mogen, durven; willen.

Möglich, adj. en adv. mogelijk, doenlijk. -*keit*, f. mogelijkheid, doenlijkheid.

Mohn, (g. -*es*, pl. -*e*) m. mankop, slaapkruid. -*blume*, f. klaproos, kollebloem. -*kopf*, m. mankop, slaapbol. -*öl*, n. papaverolie, slaapbolleolie. -*saf*, f. n. opium, heulsap. -*samen*, m. mankopsaad.

Mohr, n. zie *Moor*. -*ig*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. moor (soort van zijden stof). -*ig*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. moor, moriaan, neger. -*enfarbig*, adj. zwartachtig, zwartbruin; pik zwart (van paarden). -*enkopf*, m. moorenkop. -*sin*, (pl. -*en*) f. moorin, zwarte. -*isch*, adj. en adv. moorsch.

Möhre, (pl. -*n*) f. gele peen.

Molch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. salamander, fig. een kwaadaardig mensch.

Molk (*en*, pl. hui, wei. -*kur*, f. weikruik (gebruik van wei voor de gezondheid). -*endieb*, m. vliinder, kapel. -*ig*, adj. weiachtig, van hui, waterachtig.

Monade, (pl. -*n*) f. ondeeltje, ondeelbaar stofje, monade.

Monarch, (g. -*en*, pl. -*en*) m. monarch, alleuhoerscher. -*ie*, (pl. -*n*) f. monarchie, alleuhoersching. -*isch*, adj. oppervorstelijk, alleuhoerschend.

Monat, (g. -*es*, pl. -*e*) m. maand. -*lich*, adj. maandelijksch. -*ig*, adj. maandelijks, bij de maand. -*rose*, f. maandroos. -*schrift*, f. maandschrift. -*stfuss*, m. maandelijksche reiniging bij de vrouwen, maandstonden. -*stfrist*, f. tijd van eene maand. -*sgeld*, n. maandgeld. -*uhr*, f. maandhorologie (horologie, dat eene maand loopt, of dat de dagen der maand aanwijst). -*weise*, adv. bij, met de maand.

Mönch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. monnik, kloosterling; duiker aan een' vijver; beddepan; ruinpaaard; zie -*ebogen*. -*en*, v. a. lubben, snijden. -*erei*, f. monnikschap, staat der monniken, monnikerij. -*isch*, adj. monniken. . . , van eenen monnik. -*bogen*, m. klad op een gedrukt vel, misdruk. -*skloster*, n. monnikenklooster. -*skappe*, f. monnikskap. -*sleben*, n. monnikenleven. -*sorden*, m. monnikenorde, -

schrift, f. monnikenschrift. -*swesen*, zie *Mönchersi*. -*stelle*, f. oel in een klooster.

Mond, (g. -*es*, pl. -*e*) m. maan; maand. -*auge*, n. maanog. -*enjahr*, n. maanjaar. -*enlauf*, m. maanloop, tijd van de eene nieuwe maan tot de andere. -*entich*, zie -*licht*. -*enwonaat*, m. maanmaand. -*finsternis*, f. maantag, maanverduistering. -*formig*, adj. maanvormig. -*hell*, adj. door de maan verlicht, maanlicht. -*kalb*, zie *Monkalb*. -*licht*, m. maanlicht, maneschijn. -*schekin*, zie -*licht*. -*sbrüche*, pl. maanloop, maankeering. -*sucht*, f. maanziekte. -*süchtig*, adj. maanriek. -*süchtigkeit*, zie *Mondsucht*. -*sukh*, f. maanwijzer. -*swandeling*, zie *Maandbrüche*.

Monkalb, n. misdragt.

Monolog, (g. -*es*, pl. -*e*) m. alleenpraak. -*pol*, (g. -*es*, pl. -*e*) *Monopolium*, n. alleenhandel. -*tonisch*, adj. en adv. eenoogig.

Monstranz, (pl. -*en*) f. sacramenthuis, altaarzak, (bij de Roomschen). -*himmel*, m. verhemelte, waaronder het sacramenthuis is.

Montag, m. maandag. *Blauen* -*halten*, maudag houden, niet werken.

Moor, (g. -*es*, pl. -*e*) n. moeras, pool. -*ig*, adj. moerasig. -*rube*, zie *Möhre*.

Moos, (g. -*es*, pl. -*e*) n. mos. -*bär*, m. Litthausche beer. -*flechte*, f. boomleverkruid. -*grille*, f. waterspin. -*icht*, adj. en adv. mosachtig. -*ig*, adj. met mos bedekt, bemost. -*rohr*, n. riet.

Mops, (g. -*es*, pl. -*e*) m. mops, zeker hondje.

Moral, f. sedekunde, moraal. -*isiren*, v. n. zedellessen maken. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. sedelceerzar, sedekundige. -*ität*, f. sedelijikheid.

Morast, (g. -*es*, pl. -*äste*) m. moeras. -*ig*, adj. moerasig.

Morchel, (pl. -*n*) f. morijle.

Mord, (g. -*es*) m. moord. -*brenner*, m. brandstichter. -*brennerei*, f. brandstichting. -*bühne*, f. moordtooneel, schavot. -*en*, v. a. en v. n. moorden, vermoorden. -*erisch*, adj. en adv. moorddadig, vreed als een moordenaar. -*erlich*, adj. en adv. vrog. ongemeen. -*geschichte*, f. historie, verhaal van eenen moord. -*geschrei*, n. moordgeschrei. -*grube*, zie *Mördergrube*. -*o*, adv. sster. -*schreien*, moorden brand schreeuwen. -*keller*, zie *Mördergrube*. -*meager*, n. delk, -*that*, f. moorderij.

moerd. -*weg*, m. vulg. een zeer slechte weg.
Moord(er), (g. -) m. moordenaar. -*rinn*, (pl. -en) f. moorderes. -*grubbe*, f. moorderenskuil.
Moralle, (pl. -n) f. moreel.
Morgen, (g. -) m. morgen, ochtend; het oosten; morgen (lands). -*adv.* morgen. -*oedacht*, f. morgengebed. -*ved.* n. ontbijt. -*dämmerung*, f. morgenschouwing, kriebes van den dag. -*dlich*, adj. tot den morgen behoorende; oostelijk. -*gab*, f. morgengaaf, bruidschaf. -*geb*, n. morgengebied. -*land*, n. het oosten. -*länder*, (g. -) m. oosterling, oosterroche. -*ländisch*, adj. oosterech; tegen, uit het oosten. -*lust*, f. morgensucht; oostewind. -*musik*, f. ochtendmuziek, morgenspel. -*roth*, n. -*röthe*, f. dageraad, morgenroed. -*o*, adv. des morgens. -*ständchen*, zie *Morgenmusik*. -*wärte*, adv. ten oosten, oostwaarts. -*wind*, m. oostewind; morgenwind.
Morille, zie *Morolle*.
Mornell, (g. -) o. ee. pl. -e) m. *Mornelle*, (pl. -n) f. gote pluvier.
Morsch, adj. en adv. brokkig, vergaan, vermeld, broos; vulg. plotseling, vers.
Morsel, *Mörser*, (g. -) m. vijzel; mortier. -*kuule*, f. stampor (van eenen vijzel, mortier).
Morsel, (pl. -n) f. losenge (zekere kleine borstkoekjes).
Mörtel, (g. -) m. mortelkalk. -*keuse*, f. kalkkloet, raketstuk. -*kelle*, f. troffel.
Mosaïsch, adj. Mosaïsch; mosaïek, ingelegd met steentjes.
Moschee, (pl. -n) f. moskee, Turkische tempel.
Moschus, m. muskus.
Morst, (g. -) ee. pl. -e) m. meest. -*en*, *Morsteln*, v. a. nipterven. -*ig*, adj. gelijk most.
Motrich, m. zie *Senf*.
Motete, (pl. -n) f. zeker kerkzangstuk, waarin de stemmen goetdige verwisselen, motet.
Motte, (pl. -n) f. motte, met. -*afz*, m. mottegat. -*afz*, adv. voi mottegat.
Motten, (pl. -en) f. liigbeaambeweging, wandeling.
Motte, n. zie *Wahlprüch*.
Müwe, zie *Mewe*.
Muck, *Mücke*, (g. -) ee. pl. -e) m. zwakke teen.
Mucks, (pl. -n) f. kwade gewoonte, grill, kuer. -*en*, v. n. kikken, mik-

ken; fig. nersch, onvriendelijk zijn.
Mücke, (g. -) ee. pl. -e) m. mug. -*sch*, m. *Mücken*, *Mücken*, -*engarn*, n. zieggenet. -*anfänger*, zie *Grillenanfänger*. -*anfänger*, zie *Grillenanfänger*. -*er*, m. gevlekt gaas.
Mücken, zie *Mücken*.
Müde, (s, adj. en adv. moede, vermoed. -*igheit*, f. matheid, vermoedheid.
Muff, (g. -) ee. pl. -e) m. stof. -*el*, (pl. -n) f. smeltkroes, deksel van de kapel. -*afgesehen*, n. dik, opgeblazen gezicht.
Muffen, v. n. vulg. mompelen.
Muffen, *Muffen*, v. n. mussen, muffrukken. -*ig*, *Muffig*, adj. muff, dof. -*ig*, adj. vulg. pruilead.
Mühl, (s, f. moeite. -*en*, v. n. bulken, loeijen als een os. -*evoll*, adj. en adv. vol moeite. -*sam*, adj. en adv. adv. meeielijk, ongemakkelijk, zwaar, lastig. -*samkeit*, f. meeielijkheid, ongemakkelijkheid. -*selig*, adj. en adv. meeielijk. -*selzung*, f. moeite.
Mühl(*arr*), m. molenmaker. -*bottich*, m. molenkuip. -*bursche*, m. mulderknecht. -*o*, (pl. -n) f. molen. -*eien*, f. molensijzer. -*oesen*, m. molenwerk. -*ebauer*, zie -*erst*; molenmaker. -*enspiel*, f. hinkbaan. -*ensang*, m. dwaangmolen. -*gang*, m. gang van den molen; waterbak. -*geräte*, n. molenwerk, waarin de steenen gaan. -*kasten*, m. tremel of trechter van eenen korenmolen. -*klapper*, m. molenaarst. -*kuppe*, zie *Mühlbursche*. -*radschaufel*, f. kam van een molenrad. -*rumpfl*, zie *Mühlkasten*. -*stein*, n. molensteen. -*richter*, zie *Mühlkasten*. -*wehr*, f. dam, of steenen heer in het water, hinderam.
Muhme, (pl. -n) f. moei; nicht; kindermeid.
Mull, (g. -) ee) m. puin, mul, mehm.
Müller, (g. -) ee) m. molenaar. -*inn*, (pl. -en) f. muldervrouw. -*ohn*, m. malleoos.
Multiplicieren, v. a. multipliceren, vermenigvuldigen.
Multan, *Multan*, m. monnikkousen, melton.
Mumie, (pl. -n) f. mumie, ingehalsed lijkd.
Munne, f. mom, dik, sterk Brunswijker Bier.
Munne, (g. -) ee) m. vulg. bullepeet. -*ret*, f. mommerij.
Munne, zie *Munne*.
Munne, zie *Munne*.
Mund, (g. -) ee. pl. -e) m. mond. *Rei-*

nen -*halten*, fig. zwijgen. -*art*, f. tongval, wijze van uitpraak. -*bäcker*, m. bakker van het brood. -*fäule*, f. scheurbaak. -*loch*, m. mondhoek. -*schek*, m. mondcheeker. -*voll*, m. mondvol, slekje. -*verrath*, m. mondbehoefte, looftegt. -*werk*, n. mondwerck gepreest.
Mündel, (g. -) m. en n. (pl. -en) f. pupil, onmondige. -*ig*, adj. en adv. moedig, moederjarig. -*igheit*, f. moedigheid, moederjarigheid. -*lich*, adj. en adv. mondelijk, mondeling. -*loch*, n. mond. -*ung*, (pl. -en) f. mond.
Münche, v. n. mompelen.
Münster, (g. -) n. domkerk.
Munter, adj. en adv. wakker; fig. gaauw, vrolijk; vlug; levendig. -*keit*, f. wakkerheid; fig. vrolijkheid, vlugheid.
Müntz, (amt, m. munt. -*kabinet*, n. kabinet van oude penningen. -*o*, (pl. -en) f. munt; klein geld. -*en*, v. a. munten, geld slaan. *Es ist auf dich gemünt*, het is op u gemunt, het raakt u. -*fuß*, m. standaard. -*gebühr*, f. muntloos. -*gepräg*, n. stempel op het geld. -*hammer*, m. muntstomer. -*kuude*, f. muntkand, wetenschap omtrent de munt. -*meester*, m. muntmeester. -*ordnung*, f. wet omtrent de munt; standaard. -*probe*, f. muntproef. -*probe*, f. proef van het geld. -*probror*, m. geldproever, oecneur. -*schrift*, f. roedschrift ener munt. -*sterte*, f. sand van geld, specie. -*stadt*, f. stad, die het regt heeft om geld te slaan. -*stempel*, m. muntstempel. -*verwaker*, m. opperste van de munt. -*wage*, f. muntchaal. -*wardein*, m. geldproever. -*wissenschaft*, zie *kunde*. -*zeichen*, n. teeken der munt, plaatje op munten. -*zeug*, n. muntgereedschap.
Mürre, (pl. -n) f. lamproi.
Mürbe, (s, adj. en adv. marw, matsch, zacht, week, fig. -*igheit*, f. matschheid, zachtheid, weekheid.
Murmel, s. en v. n. mompelen, mochtjesopreken. -*stier*, m. marmot.
Murre, (n. v. n. murmureren, knorren, morren. -*kepp*, m. knorrepot, stijfhoofd.
Mürwick, adj. en adv. morrig, knorrig, gemetlijk, grullig, narrig, lastig.
Muschel, (pl. -n) f. mossel, schelp. -*bläser*, m. zekere soegod, Triton. -*förwig*, adj. schelpproef. -*guld*, n. schelppoud. -*schale*, f. mossel-schelp. -*stiber*, n. schelppulver. -*werk*, n. mossel-schelpwerk.

Muse, (pl. -n) f. zanggodin, *Muse*.
-nohn, m. fig. student, beminnaar der kunsten en wetenschappen.
Muselman, m. *muselman*, *Mahomedaan*.
Musi(siren), v. n. muziek maken-*kus*, m. toonkunstenaar. -*k*, f. muziek. -*kalksch*, adj. en adv. musijkaal, toonkunstig. -*kant*, (g.-en, pl.-en) m. muzikant, zang- of speenkundige.
Musserarbeit, f. ingelegd werk van hout of steen, massiekwerk.
Muskate, (pl. -n) f. muskaat. prov. *Was soll der Kuk?* -? men werpt geene parels voor de swijnen. -*ler*, m. muskadelwija. -*herappfel*, m. muskadelappel. -*herbirn*, zie -*birn*. -*nbaum*, m. muskaatboom. -*birn*, f. muskadelpeer. -*Hertraube*, f. muskaldruif. -*nblume*, f. foelie. -*nuss*, f. muskaatnoet. -*reibisen*, n. muskaatrasp. -*nsein*, m. muskaatwija.
Muskel, (g. -s) m. epier.
Musket, (s. pl. -n) f. musket, roer-*-enkugel*, f. musketkogel. -*onpultor*, m. buskruid. -*ter*, (g. -s, pl. -s) m. musketier. -*en*, (g.-en, pl. -en) m. donderbus.
Muskus, zie *Moschus*. -*siags*, f. muskusdier.
Muscelin, (g.-s, pl. -a) m. moeslien, neteldoek.
Mussen, v. n. moeten.
Muss, (g.-es, pl. -s) n. moes, pap.
Apfelsuss, n. appelpent, appelmoes. -*icht*, -*ig*, adj. papachtig.
Musse, f. ledige tijd. - *haben*, tijd hebben. *Mit* -, op mijn gemak.
Müssig, adj. en adv. ledig, loeg, zon-

der werk. -*en*, v. a. *sich zu etwas gemüßigt sehen*, zich tot iets gedwongen zien. -*gang*, m. lediggang. -*gänger*, m. lediglooper.
Muster, (g. -e) n. monster, staal van laken, enz.; proef, patroon, voorbeeld, schets. -*buch*, n. monsterboek. -*haft*, adj. en adv. voorbeeldig. voorbeeldelijk. -*karte*, f. monsterkaart. -*n*, v. a. monsteren, monstering doen. -*schreiber*, m. monsteringmeester. -*ung*, f. monstering, wapenschouwing.
Muttern, *Mütern*, zie *Mausen* (*sich*),
Muth, (g. -es) m. moed, hart, dapperheid. -*en*, v. n. geneigd zijn; v. s. vragen. -*ig*, adj. en adv. moedig, kloekmoedig, dapper. -*igkeit*, f. moedigheid. -*los*, adj. en adv. moedeloos, kleinmoedig, neerlagtig. -*losigkeit*, f. moedeloosheid, kleinmoedigheid, neerlagtigheid. -*maassen*, v. a. gissen, vermoeden. -*maesslich*, adj. en adv. denkkelijk, waarschijnlijk, bij gissing. -*messung*, f. gissing, vermoeding, waarschijnlijkheid. -*wille*, m. *Mischwilligkeit*, f. moedwil, losheid, ongehandheid. -*wilig*, adj. en adv. moedwillig, los, uitgelaten, dadelstout.
Mutter, (g. -e) m. kreest, die zijne schelp heestafgevorpen.
Mutter, (pl. -n) f. moeder; baarmoeder. -*allein*, adv. vulg. geheel alleen. -*band*, n. baarmoedersband. -*beschwerde*, -*beschwoerung*, f. eptstijgingen der lijfmoeder, meederkvaal. -*biene*, f. koningin der bijen. -*bruch*, m. baarmoederbreuk. -*flecken*, m. moedervlek. -*freude*, f. moedelijke vaerug,

blijdschap. -*füllen*, n. morrievenlen. -*gut*, n. meeders deel, erfportie van ene moeder. -*kalb*, n. koe-kalf. -*kirche*, f. moederkerk, algemeene kerk. -*korn*, n. verbrand koren. -*krebs*, zie *Mutar*, n. -*ku*-*chen*, m. nageboorte. -*land*, n. moederland. -*lamm*, n. ootlam. -*leib*, m. meeders lijf, baarmoeder. -*liebe*, f. moederlijke liefde. -*los*, adj. moederlees, onder moeder. -*maal*, zie *Mutterstoben*. -*schwich*, f. moederlijk, sog. -*nackend*, adj. vulg. moeder-naakt, geheel naakt. -*pfensig*, m. steekpenning; spaarpot. -*pfurd*, n. merrie. -*schaft*, n. ooi. -*schaft*, f. moederschap, moederlijke staat. f. scheide der lijfmoeder. -*scheide*, n. zeuge, sog. -*schachen*, n. meederszoentje, lieveling. -*sprache*, f. moedertaal. -*theil*, zie *Muttergut*. -*thier*, n. wijfje van een dier. -*witz*, m. natuurlijk verstand. -*wurz*, f. beerwortel. -*säppchen*, n. tetpil voor de lijfmoeder, moederzetsel.
Mütterlich, adj. en adv. maederlijk.
Mutz, (g.-es, pl. -s) m. vulg. dreumoesje.
Mütze, (pl. -n) f. muts.
Mutsen, v. a. knotten, moesjen.
Myriade, (pl. -n) f. tienduizendtal.
Myrthe, f. mirre.
Myrthe, (pl. -n) f. mirt.
Myssik, f. verborgen godgeleerdheid. -*er*, (g. -s) m. geheimzinnige. -*sch*, adj. en adv. geheimzinnig, verborgen, mystiek.
Mythologisch, f. fabelkande. -*isch*, adj. fabelkundig.

N.

NAB NAC

Nabe, (pl. -n) f. naaf, neve.
Nabel, (g.-s, pl. -d) m. navel. -*bruch*, m. navelbreuk. -*binde*, f. navelband. -*schnur*, f. navelstreng.
Näher, (g. -e) m. boor.
Naak, prp. met dew vierden neemval n. naar, tot, volgens, enz. schiedb. Vz. met Ww. Vw. enz. Die Zmetgn. welke in beide talen hetzelfde uitspreken, zijn hier, hetzelfdehalve, niet opgenomen; maar kunnen zonder eenige moeite van de grondwoorden zelven gevormd worden.
Nach, praep. met den dat. na; naar; tot; naar, volgens; over.

NAC

Nachäffung, f. naäping, nabootsing, namaking.
Nachak(men), v. a. nevolgen, namaken. -*mer*, m. navolger. -*mitich*, adj. en adv. navolgbaar. -*nung*, f. navolging.
Nach(arten), v. s. gelijken. -*artung*, f. gelijken, de gelijkheid, overeenkomst.
Nachbar, (g.-s, en -n, pl. -n) m. buurman. -*inn*, (pl. -en) f. buurvrouw. -*schaft*, f. nabuurschap.
Nachbericht, n. nabesrigt.
Nachbeten, v. a. nabidden; fig. n. a. preken.

NAC

Nachbier, n. duu, slecht bier.
Nachbild, n. *Nachbildung*, f. kopij. -*en*, v. a. kopiëren, namaken.
Nachdatiren, v. a. postdatoren, later dagteekenen dan den dag, waarop zulks moest geschieden.
Nachdem, adv. nedat; daarop; naarmate.
Nachdenk(en), v. n. nadenken, overdenken. -*en*, n. nadenking, nagedachte, overdenking. -*lich*, adj. nadenkend, nadenkenswaardig.
Nachdruck, m. nadruk; klem, kraacht. -*en*, v. a. nadrukken, (een boek). -*er*, m. nadrukker (in boeken).

Nachdrück(en, v. a. ten tweeden male drukken of persen. -lich, adj. en adv. nadrukkelijk, krachtig.

Nachfer, m. najver. -er, m. najveraar. -n, v. n. najveren.

Nachste, f. najtjing. -n, v. n. s, met haast naalopen.

Nacheinander, adv. na of achter mal-kander.

Nachempfangnis, f. nieuwe beswan-gering, tweede bevruchting.

Nachen, (g.-e) m. aak, schuit, boot.

Nacherbs, (g.-n) m. een aangestelde erfgenaam.

Nachernie, f. naooft. -n, v. n. na-lesen.

Nachersählen, v. s. navertellen, na-verhalen.

Nachessen, n. nageregt, dessert.

Nachfahren(en, v. a. navaren; v. n. s, najien, navaren. -rt, f. navaart.

Nachfluss, m. kraamszuivering.

Nachfolge, f. navolging; fig. naboot-sing. -gen, v. n. s, opvolgen, na-volgen; fig. nabootsen. -gend, adj. navolgend; opvolgend. -ger, m. opvolger; erfgenaam; nabootser.

Nachforschen, v. n. navorschen, on-derzoeken. -schung, f. navorsching onderzoeking.

Nachfrage(e, f. navraag. - halten, na-vraag doen. -en, v. n. navragen, vernemen, onderzoeken.

Nachfüllen, v. s. opvullen.

Nachgänger, m. volging.

Nachgeben, v. a. naderhand geven; v. n. toegeven, wijken.

Nachgeboren, adj. na den dood des vaders geboren. -urt, f. nage-boorte.

Nachgehen(en, v. n. s, nagaan, volgen. -ende, adv. naderhand, vervolgens.

Nachgeschmack, m. namaak.

Nachgiebig, adj. en adv. toegevend, rekkelijk. -keit, f. toegevendheid, rekkelijkheid.

Nachgrae, n. etgroen, nagras.

Nachgrübeln, v. n. navorschen, on-derzoeken.

Nachhase, m. nabootsing.

Nachhall, m. weergalm, echo. -en, v. n. naklinken, weergalmen.

Nachhängen, v. n. einer Sache, zich aan eene zaak overgeven, of ver-slaven.

Nachhauen, v. n. (den vijand) ver-volgen.

Nachheben, v. a. ophieven.

Nachhelfen, v. n. bevorderen, helpen.

Nachher, adv. namals, daarna, ver-volgens. -ig, adj. en adv. volgend, later.

Nachherbst, m. naherfst.

Nachhochzeit, f. nabruiloft.

Nachholen, v. a. hetgene achter ge-bleven was, inhalen.

Nachkahren, v. n. navegen.

Nachkind, m. een kind van het twee-de huwelijk.

Nachklang, m. naklank.

Nachklettern, v. n. s, iemand volgen in het klimmen, naklimmen.

Nachklängen, zie **Nachhallen**.

Nachkommen, v. n. s, nakomen; fig. opvolgen, uitvoeren. -schaft, f. nakomelingschap.

Nachkommling, (g.-es, pl. -e) m. nakomeling.

Nachkost, f. nasijsje.

Nachkneten, v. a. nabootsen.

Nachkallen, v. a. nastamelen, na-besuuwen.

Nachlassen, v. a. nalaten; toegeven, toestaan, toelaten; sflaten; losla-ten, vieren, laten schieten, v. n. vermindern; ophouden. -schaft, f. nalatenschap.

Nachlässig, adj. en adv. nalatig, acht-loos. -keit, f. nalatigheid, achte-loosheid.

Nachleben, v. n. nakomen, sich kwij-ten van iets, doen.

Nachless, f. nalezing, naooft. -n, v. a. korenaren nalezen; iets, iemand nalezen.

Nachlieferen, v. a. vollereven, naleveren, geheel verzorgen.

Nachmahd, f. nagras.

Nachmalen, v. a. naschilderen, na-bootsen.

Nachmalig, adj. navolgend. -le, adv. namals, daarna, vervolgens.

Nachmessen, v. a. namelen, over-meten.

Nachmitt(ag, m. namiddag, nanoen. -igig, adj. van den namiddag, nanoen. -ags, adv. des namiddags.

Nachordnen, v. a. later bepalen; sub-stituieren.

Nachrechnen, v. s. narakenen, over-rekenen.

Nachrede, f. napraat; sluitrede.

Uebel -, lastering. -en, v. n. napra-ten. **Uebel** -, lastoren.

Nachsehen, v. n. s, naschouren; v. a. naschouren; kopijsren.

Nachseue, f. naberoouw.

Nachricht, f. narigt, tijding, berigt. -lich, adv. - zu wissen thun, mede-deelen.

Nachrichter, m. scherpregeter, beul.

Nachrufen, m. naroeppen; nagelaten naam. -en, v. a. naroeppen.

Nachs(uhm, m. eer, lof, achting, narocm. -ükmen, v. a. tot lof zeggen.

Nachsagen, v. a. nasoggen, navertel-len; herhalen.

Nachsatz, m. laatste stelling eener bewijsrede, slot.

Nachschallen, zie **Nachhallen**.

Nachschieszen, v. a. naschieten, na-tellen; bijvoegen; v. n. naschieten. -, n. aanvulling van eene som gelds.

Nachschiffen, v. n. s, navaren, na-zeilen.

Nachschlag, m. valsche geld. In de oliemolens: **Nachschlag** und **Vor-schlag**, naslag en voorslag. -en, v. a. naslaan; opsoeken; v. n. sis **Nacharten**.

Nachschlüssel, m. valsche sleutel, op-steker, looper.

Nachschwären, zie **Nachsche**.

Nachschreiben(en, v. a. naschrijven, afschrijven, nitschrijven. -ift, f. naschrift, naberigt.

Nachschüren, v. a. (het vuur) an-shouden. [ing]

Nachschuss, m. nabetaling; bijvoe-

Nachschwarz, m. tweede broeisel van bijen. [ing]

Nachschwätzen, v. n. naspraten.

Nachschwimmen, v. n. naswemmen.

Nachsehen, v. n. nasien. v. a. nasien; onderzoeken.

Nachsetzen, v. o. achterstellen, ni-stellen; bijvoegen; v. n. s, einem -, iemand vervolgen.

Nachsicht, f. oogluiking; toegevend-heid; uitstel, respijt. -ig, adj. toe-gevend.

Nachsinnen, v. n. nasdenken, over-denken (*über etwas*). -, n. over-denking.

Nachsommer, m. nazomer.

Nachspähen, v. n. einer Sache -, eene zaak bespieden, gadeslaan.

Nachspieis, f. nasijsje, toespijsje, des-

Nachspiel, n. napel. [sort]

Nachspullen, v. n. einem -, iemand bespotten, belagohen.

Nachsprechen, v. a. naszeggen, napra-ten, herhalen.

Nachspüren(en, v. n. naspoeren, opspo-ren (in einem Dinge). -ung, f. naspo-eren, opsoeking.

Nachts, adv. naast onlangs. - praep. met den dat. naast. -dem, adv. daarbij, daarenboven, bovendien. -e, s, adj. (sup. van *Nacht*), laatste. -e, (g.-en, pl.-en) m. laatste. -ens, adv. ten eerste, weldra, binnen

Nachstand, zie **Rückstand**. [kort]

Nachstehen, v. a. nagraven.

Nachstehen, v. n. s, overblijven; vol-gen. fig. **Einem** -, voor iemand on-derdoen of wijken.

Nachtstell(en, v. a. nastellen; v. n. nettem of strikken spannen. *Einem* -, iemand belagen, lagen leggen. -*ung*, f. nastelling; belaging, bespieding.)

Nachtsu(er, f. latere schatting; achterstallige lasten. -*ern*, v. a. schatting of achterstallige lasten betalen.)

Nachtlich, m. nagemaakte kopij. *Nachtstoppeln*, v. a. de gevallene korenaren van het land nemen, nallesen. [ging.]

Nachtsrebu(ng, f. nastreving, navol-
Nachtsuch(en, v. n. naspreken, uwspeken, ondersoeken. -*ung*, f. nasporing, nasoeking, ondersoek.)

Nacht, (pl. -*ächte*) f. nacht. *Bei* -, (*des* *Nachte*), 's nachts. *Zu* -*essen*, sijnen avondmaaltijd houden. -*arbeit*, f. nachtwerk; nachttuidien. -*arbeiter*, m. nachtwaker, sekretruimer. -*becken*, n. waterpot. -*en*, v. n. nacht worden. -*essen*, n. avondmaaltijd. -*eule*, f. nachtuil. -*gänger*, m. nachtwandelaar.

-*geist*, m. zie *Gespinn*. -*geschirr*, zie *Nachtbecken*. -*gleiche*, f. naubtevening. -*habit*, zie *Nachtkleid*. -*haube*, f. nachtmuts. -*haus*, *Nachthäuschen*, n. kompashuis.

herberge, f. nachtherberg. -*hütte*, f. nachthut. -*jagd*, f. fakkeljagt. -*igal*, (pl. -*en*) f. nachtegaal. -*kleid*, n. morgengewand. -*lager*, n. slaapplek, nachtwartier. -*lamps*, f. nachtlamp. -*lange*, f. lengte van den nacht. -*luft*, f. nachtlucht, avondlucht. -*lust*, f. nachtvermaak. -*mahl*, n. avondeten; H.

Avondmaal. -*mähr*, m. zie *Alp*. -*nachtmerrie*, -*mette*, f. metten. -*musik*, f. nachtmusijk; avondspel op de straat, of onder de vensters der juffers, serenade. -*runde*, f. ronde (wacht). -*s*, adv. des nachts. -*schatten*, m. (eene plant) nachtschade. -*scherben*, m. waterpot. -*schwärmer*, m. nachtbraker. -*schwärmeres*, f. nachtbraken. -*studiren*, -*sitzen*, n. nachttudie. -*stuhl*, m. stilletje. -*tisch*, m. kaptafel. -*topf*, m. waterpot. -*wanderer*, m. nachtwandelaar, slaapwandelaar. -*zeug*, n. nachtoed.

Nachtsch, m. negeregt, dessert. *Nachtlicht*, n. nachtlicht. *Nachtlich*, adj. en adv. bij nacht, nachtelijk.

Nach(*theil*, m. nadeel, schade. -*theilig*, adj. en adv. schadelijk, naedeelig. [klinken.]

Nachtöfen, v. n. weergalmen; na-

Nachtquartier, n. nachtkwartier, nachtverblijf.

Nachtbr, m. achterhoede. -*s*, m. nachtraaf; fig. nachtbraker.

Nachtrachten, v. n. nastreven; fig. vervolgen.

Nacht(*rag*, (g. -*es*, pl. -*äge*) m. bijvoegsel, bijlage. -*ragen*, v. a. nadragen; fig. berispen; eenen wrok toedragen. -*rock*, m. slaaprok, nachtrok.

Nachtreten, v. n. s. natrede; volgen.

Nachttrieb, m. nadrift.

Nachttrupp, zie *Nachtbr*.

Nachtsch, n. *Nachtsche*, f. napijn; fig. nawee.

Nachwein, m. perswijn.

Nachweise(en, v. a. nauwisen; terecht wijzen, verwijzen. -*ung*, f. terechtwijzing; verwijzing.)

Nachweel, f. uawereld; nakomelingen.

Nachwinter, m. nawinter.

Nachtsuche, m. nieuwhout; fig. jeugd, kroost.

Nachzahlen, v. a. het achterstallige betalen.

Nach(*ziehen*, v. a. naar zich toe trekken, slepen; s. natrekken. -*zug*, m. gevolg, trein, stoet, nasleep.

Nack(en, (g. -*s*) m. nek. fig. vulg. -*estück*, m. nekstuk. -*theit*, f. naaktheid.

Nackend, *Nackig*, *Nacht*, adj. naakt; kaal.

Nadel, (pl. -*n*) f. naald, speld. -*büchse*, f. naaldekker; speldekker. -*fisch*, m. roch. -*geld*, n. speldegeld. -*holz*, n. dennenhout. -*knopf*, -*kopf*, m. kop van eene speld. -*küssen*, n. speldekussen; fig. biteer vrouw. -*öhr*, n. oog van eene naald. -*spitze*, f. punt der naald.

Nadler, (g. -*e*) m. naaldemaker, speldemaker.

Nagel, (g. -*s*, pl. -*ä*) m. nagel; spijker. -*blume*, f. nagelbloem, anjelier. -*bohrer*, m. spijkerboor. -*büthe*, f. nagelvlek. -*fest*, adj. en adv. nagelvast. -*geschwür*, n. vijt, worm. -*hammer*, m. spijkermakerij, nagelsmederij. -*holz*, n. nagelhout. -*n*, v. a. spijkeren, met spijkers vast maken. -*neu*, adj. nagelnieuw. -*schmid*, m. nagelsmid. -*wurzel*, f. wortel der nagelen; hondekenkruid. -*zange*, f. spijkertang, nijptang.

Nagel(*chen*, *Nägellein*, n. kleine spijker met eenen ronden kop; kruidnagel. -*maal*, n. likteeken der nagelen.

Nagen, v. a. knagen, knaauwen, kluisen. -*d*, adj. knagend.

Nah, adj. en adv. na, nabij, digtbij. *Nähe*, f. nabijheid. -*körbchen*, n. naaimandje. -*küssen*, n. naaikussen. -*mädchen*, n. naaimeisje. -*en*, v. a. naaijen. -*pult*, m. naaidoosje. -*nadel*, f. naald. -*r*, (g. -*e*) m. naaijer, kleermaker. -*r*, adj. en adv. nader, digter, korter bij. -*rahm*, m. naaitraam, borduurvaam. -*rei*, f. -*werk*, n. naaiwerk. -*rinn*, (pl. -*en*) f. naaister, borduurster. -*ring*, m. naairing.

Näherrecht, n. regt van benadering; vroeger regt, nader regt.

Nähgarn, n. *Nähfaden*, *Nähessirn*, m. naaigaren.

Nah, v. n. en *sich* -, s. naderen.

Näher(n, v. a. *sich* -, naderen. -*ung*, f. nadering, genaking.)

Nahrhaft, adj. en adv. voedend, voedsaam; fig. voordeelig. -*igkeit*, f. voedsaamheid; fig. voordeeligheid.

Nähr(en, v. n. en v. a. voeden. *Sich* -, *sich* voeden, leven. -*lich*, adj. en adv. vulg. bekrompen. -*stand*, m. huishoudelijke staat.

Nahrung, f. voedsel, kost; nering. -*los*, adj. en adv. neringloos. *Nährlose Zeiten*, slechte tijden. -*s* *mittel*, n. levensmiddel, leeftoeg. -*saft*, m. chijl, voedend sap. -*sorge*, f. zorg voor het bestaan. -*zwieg*, m. tak van bestaan.

Nacht, (pl. -*ächte*) f. naad.

Nam(*s*, (g. -*en*, pl. -*n*) m. naam. -*en* *los*, adj. en adv. naameloos; onuitsprekelijk. -*enstag*, m. naamdag. -*enszug*, m. zamenvechting van letters, eene naam verbeeldende naamtrek. -*entlich*, adv. met naam, uitdrukkelijk. -*enwechel*, m. verweeling van naam. -*haft*, adj. en adv. dat kan, gaf of moet genoemd worden; befaamd.

Nämlich, adj. selfde. -, adv. namelijk, te weten.

Napf, (g. -*es*, pl. -*äpfel*) m. nap. *Naphta*, f. zekere pekachtige stof, die alles verbrandt, en bijna onuitschuisbaar is.

Närbchen, (g. -*e*) n. likteekentje. *Nar*(*be*, (pl. -*n*) f. likteeken, naad, wondteeken; erf op het leer. -*en*, v. n. toe huid of vel worden; (van eene wond) met een likteeken genezen; v. a. erf op leer maken. -*en* *seite*, f. erfzijde van leer. -*ig*, adj. geteekend, met likteeken.

Narde, f. nardus. -*oblume*, f. nardusbloem.

Narr, (g. -*en*, pl. -*en*) m. dwaas, gek, zotkap; potsamaker; sinneloos.

se. -en, -eren, v. a. en v. n. vulg. iemand voor den gek houden, schertzen. -enkauw, n. delhuise, gekkenhuis. -enkappe, f. zekkap. -enpote, f. nârenpote, sotheid. -enpeel, n. fig. om *Narrenselle sicken*, voor gek spelen. -enstreich, zie *Narrenspeesse*. -Narstei, f. vulg. zetterij. -heit, f. gekheid, sotheid, dwaasheid.

Nârri(ism, f. dwaas; zie *Narr*. -isch, adj. en adv. dwaas, mal, dokt. koddig, zenderling; vulg. vrolijk, dertel; vreemd, zeldzaam; nimmeloos.

Narssie, (pl. -n) f. naris.

Nasch(en, v. n. snoepen. -haft, *Näsich*, adj. snoepig, snoepachtig. -kaise, f. snoepster, lekkerbek. -markt, m. snoepmarkt, fruitmarkt. -masd, n. vulg. zie *Näscher* en *Näscherinn*. -weirk, m. snoeprij. *Näscher*(er, (g. -e) m. snoeper. -orien, (pl. -en) f. snoepster. -erei, f. snoeprij.

Nass, (pl. -n) f. neus, -aband, n. neusriem, nipper op den neus. -nabein, n. neusbeen. -nbluten, n. bloeden uit den neus. -nbuchstabe, m. neusletter. -neuers, n. neusnipper. -nfluss, m. neusinking. -ngerruch, m. stinkende neus. -ngewächs, n. polypus, nitwas in den neus. -nhorn, zie *Nashorn*. -nlock, n. neusgat. -nguetche, f. doodkist met een plat dekfel. -nriemen, m. muilband. -nring, m. neuring. -nrumpfen, n. ophalen van den neus, spottend gelach. -nrüber, m. kuip, slag op den neus. -ntropfen, m. neusdruppel. -ntuch, zie *Schnupftuch*. -noeis, adj. en adv. wijsneuzig. -noeis, m. wijsneus, wijshoofd. -noisheit, f. neuswijsheid, laatsdunkendheid. -horn, n. neushoorn, rhinoceros.

Näseln, v. n. door den neus spreken.

Näse, f. f. nathid, nathigheid, vochtigheid. -eln, v. n. nat zijn. -en, v. n. nat zijn, sweeten. -lich, adj. vatachtig, vochtig.

Näselwurm, m. veelvoetige landworm, duisendbeen.

Nass, adj. vochtig. fig. vulg.

Nation, (pl. -en) f. natie, volk.

National, adj. inlandsch, aan een geheel volk eigen, nationaal.

Nativität, f. heroskoop. *Eines die stellen*, iemands heroskoop trekken.

Natter, (pl. -n) f. edder, slang. -geschächt, n. addergebroedel. -swage, f. addertong, slantetong.

Natur, (pl. -en) f. natuur, aard, humeur, naturel. -alien, pl. zeldzaam;

heden, in de natuur. -alienkabinot, n. kabinet van natuurlijke zeldzaamheden. -alieren, v. a. naturaliseren. -alist, (g. -en, pl. -en) m. naturalist, natuurkundige. *Alisterrei*, f. naturalisterij, wijze, van iets uit, volgens de natuur aan te toonen. -begabenheit, f. natuurverschijnsel. -ell, (g. -en, pl. -e) n. natuvel, aard, humeur. -erreichung, f. verschijnsel der natuur. -forscher, zie -kundige. -gabe, f. gaaf, gift der natuur. -geschickte, f. natuurlijke historie. -gesetze, n. wet der natuur. -kenntnis, f. kennis der natuur. -kennner, zie -kundige. -kraft, f. krecht der natuur. -kunde, -lehre, f. natuurkunde. -kundige, m. natuurkundige. -recht, n. natuurlijk regt. -reich, n. het rijk der natuur. -religion, f. natuurlijke godedienst. -spiel, n. spel der natuur. -stand, m. staat der natuur. -trieb, m. natuurlijker hegeerte, trek, neiging, insinkt. -wissenschaft, f. natuurkunde, physica.

Natürlich, adj. en adv. natuurlijk, overeenkomstig met de natuur, echt. -keit, f. natuurlijkheid.

Navigation, f. zeevaart.

Nebel, (g. -e) m. nevel, mist, mot. -dunst, m. mistige damp. -icht, adj. en adv. nevelachtig. -ig, adj. en adv. nevelig, mistig. -kappe, f. kaproen, reiskap. -n, v. n. uweelen, misten.

Neben, prep. regceet den dat. (met een rust), en den accus. (met een beweging), naast, nevens. -absicht, f. bijoogmerk. -amt, n. tweede bediening. -arbeit, f. bijwerk. -ast, m. bijtak. -ausgabe, f. buitengewone uitgaaf. -bedeutung, f. tweede beteekenis. -begriff, m. bijkomende gedachte. -bruder, m. medebroeder. -buhler, m. medevrijer, mededinger. -christ, m. medechristen, geloofsgenoot. -erbe, m. medeërfgenaar. -frage, f. tusshenvraag. -gebäude, n. vleugel van een gebouw, afzonderlijk gedeelte van een huis; nevengebouw; aangrensend gebouw. -gezell, m. medegesel, kameraad, makker. -gewächs, n. bijgewas. -grund, m. toevallige rede of bewijs. -hof, m. achterplaats. -kind, n. onecht kind, hesterd. -linie, f. nijdelling-sche, collateralisatie. -magd, f. medemeid, tweede dienstmeid. -menschen, even- of medemensch, evennaaste. -mond, m. bijman.

-regel, f. tweede regel. -satz, m. toevallige, tweede stelling. -schrift, f. naschrift, bijchrift. -soem, f. bijz. -speise, f. bespeije. -strasse, f. dwarsstraat. -stunde, f. snipperuur. -tafel, f. sijtafel. -thür, f. zijdeur. -trappe, f. sleiptrap. -umstand, m. toevallige of bijkomende omstandigheid. -wraache, f. toevallige, tweede oornak. -vormwand, m. toesiende voogd. -weg, m. bijweg. -werk, n. bijwerk. -wind, m. zijwind. -wort, n. bijwoord. -zeit, f. scho(t)ij. -zimmer, n. zijkamer, zijvertrek. -zweig, m. zijtak.

Nebet, prep. met den dat. benevens, met.

Neck(en, v. e. tergen, kwellen. -erei, f. terging. -isch, adj. en adv. boortig, op eene tergachtige wijze.

Nectar, (g. -e) m. nektar; godendrank.

Neffe, (g. -en, pl. -en) m. neef, (broers of zusters zoon).

Neger, (g. -e) m. neger.

Nehmen, v. a. nemen; afnemen; stellen, rooven.

Nehmlich, zie *Nämlich*.

Neid, (g. -es) m. nijd, afgunst, misgunst, wangust. -en, zie *Benutzen*. -er, (*Neidhammel*, vulg.) m. nijder, benijder. -isch, adj. en adv. nijdig, afguutig.

Neige, f. overschoot, rest, het laatste.

-n, v. e. neigen, bukken, luigen.

Neigung, (pl. -en) f. neiging, genegenheid; trek, lust, sim, geneigtheid.

Nein, adv. neen.

Nelke, (pl. -n) f. nagelbloem, anjelier; kruidnagel. -nflor, m. het bloeien der anjelieren; verzameling van bloeiende anjelieren.

-nkraut, n. nagelkruid. -noeker, m. afsetel eener nagelbloem. -nstock, m. anjelierstruik. -netraue, m. ruiker van nagelbloemen.

Nennbar, adj. noembaar. -en, v. a. noemen. -endung, f. *Nennfall*, m. eerste naamval (in de spraak).

-er, (g. -e) m. noemer. -ung, f. noeming. -wort, n. naamwoord.

Nerf, (g. -en, pl. -en) m. *Nerve*, (pl. -n) f. zenuw; spier.

Nervenbau, m. samenvoeging der zenuwen. -feber, n. zenuwkoort.

-saff, m. zenuwamp. -stärkend, adj. zenuwversterkend. -system, n. zenuwgestel. -suchen, n. stuipen.

Nervig, adj. zenuwachtig; gespierd.

Nerz, (pl. -n) f. netel, brandnetel.

-feber, n. -sucht, f. netelkoort.

-tuch, n. neteldoek.

Nest, (g. -es, pl. -er) n. nest; fig.

ellendig huis; bed. -*es*, n. nestel.
-hècklein, n. nestkuiken. fig. of
Nestböckchen, het jongste kind.
-lor, (g. -*e*) m. vettermaker.
Nestel, (pl. -*a*) f. nestel, nestelriem,
 veter. -*loch*, n. nestelgat. -*n*, v. a.
 rijgen, met een' veter toebinden.
-nadel, f. vetaarnaal.
Nest, adj. en adv. net, suiver, sinder-
 lijk, fraai. -*igkeits*, f. nethoid, sui-
 verheid, sinderlijkheid.
Netto, adv. net, suiver, rein, zonder
 fust of baal.
Nets, (g. -*es*, pl. -*e*) n. net. -*bruch*,
 m. netbreuk. -*chen*, (g. -*e*) n. net-
 je. -*en*, v. a. nat maken, begieten,
 besprengen. -*fermig*, adj. netvor-
 mig. -*häuten*, n. netvlies. -*scha-
 le*, f. waterschaalje voor spinsters,
 om de toppen der vingers nat te
 maken. -*stricker*, m. nettenbrei-
 jer. -*weise*, adv. bij wijze van een
 net.
Nieu, adj. en adv. nieuw. -*aufgelegt*,
 adj. herdrukt. -*backen*, adj. nieu-
 wbakken. -*begierde*, zie *Neugier*.
-begierig, zie *Neugierig*. -*bekörte*,
 m. nieuwbekeerde, proselit. -
bruch, m. land, dat eerst beploegd
 op besaaid is. -*e*, (g. -*e*) n. het nieu-
 we, nieuws. -*er*, adj. (oomp. van
Neu). *Die Neuern*, de
 nieuweren, de hedendaagschen.
-er, (g. -*e*) m. invoeder van
 nieuwigbeden. -*erfinden*, adj.
 nieuw uitgevonden. -*erlich*, (-*er-
 dings*, vulg.) adv. onlangs. -*erung*,
 (pl. -*en*) f. vernieuwing, eene
 nieuwe zaak, nieuwigheid. -*ge-
 backen*, zie *Neubacken*. -*gier*, f.
 nieuwsgierigheid. -*gterig*, adj.
 nieuwsgierig. -*heit*, f. nieuwig-
 heid, nieuws. -*igkeits*, f. nieuwig-
 heid, nieuws. n. nieuwjear. -*lich*,
 adj. en adv. kortelings, onlangs.
-ling, (g. -*es*, pl. -*e*) m. nieuwe-
 ling, aankomeling. -*modisch*, adj.
 nieuwerwetsch. -*mond*, m. nieu-
 we maan. -*vermählt*, adj. nieuw
 getrouwd, onlangs getrouwd.
Neun, adj. negen. -*auge*, f. lamprei,
 prik (visch). -*e*, f. negen. -*er*, (g. -
e) m. negende, lid van eene ver-
 gadering van negen. -*erlei*, adj.
 negenderlei. -*fack*, adj. negen-
 voudig. -*hundert*, adj. negenhon-
 derd. -*jährig*, adj. van negen ja-
 ren, negenjarig. -*mal*, adv. negen-
 maal. -*te*, adj. negende. -*tel*, (g. -
e) n. negende gedeelte. -*thalb*,
 adv. negendehalf. -*tens*, adv. ten
 negende. -*zehn*, adj. negentien.
-zehnte, adj. negentiende. -*zig*, adj.

negentig. -*ziger*, m. trek in het
 piketspel van go oogen. -*zigjähri-
 ge*, m. negentigjarige. -*zigste*, adj.
 negentigste.
Neutral, adj. en adv. onzijdig, het
 met geene partij houdende.
Nicht, (g. -*es*, pl. -*e*) m. bloem van
 sink. -*e*, (pl. -*n*) f. nicht, (sueters
 of broeders dochter).
Nicht, adv. niet. -*achtung*, f. gering-
 achtig, verachting, vermadung.
-befriedigung, f. nietvoldoening,
 nietgeruststelling. -*bekennen*, n.
 het niet bekennen, verzaking in
 het kaartspel. -*ig*, adj. nietig,
 ijdel. -*igkeits*, f. nietigheid, ijdel-
 heid, onnutheid.
Nichts, adv. niets, niets ter we-
 reld. -*müsig*, adj. en adv. on-
 nut, dat niet deugt. -*würdig*, adj.
 nietswaardig, slecht, onwaardig.
-würdig, m. en f. onwaardig
-würdigkeits, f. onwaardigheid.
Nickel, (g. -*e*) m. hoer, ontuchtig
 vrouwwensch.
Nicken, v. n. met eenen knik wen-
 nen. -*adv*, adv. nooit, nimmer. [ken.]
Nieder, neder, enz. in Zmstgn ge-
 bruikelijk als een scheidb. Vz.
 wanneer het eene beweging naar
 de oppervlakte of naar het midden-
 punt der aarde aanduidt. [De
 gebruiker van ons Woordenboek
 zal hier wederom opmerken, dat
 wij de eensluidende en hetzelfde
 beteekenende Zmgestelde woer-
 den hebben overgeslagen.]
Nieder, adj. en adv. neder. laag, neder-
 rig; geringer. *Auf und -*, op en
 neder.
Niederbord, n. bakbord, linkersijde
 van het schip.
Niederbrechen, v. a. sloopen, af-
 breken.
Niederbrannen, v. a. en v. n. s; af-
 branden.
Niederbringen, v. a. nederbrengen,
 nederlaten.
Niederbüchsen, v. a. nederschieten.
Niederdeutsch, adj. en adv. neder-
 duitsch.
Niederdruck(en), v. a. nederdrukken,
 onderdrukken, verwinnen. -*ung*,
 f. nederdrukking, onderdrukking.
Niederfahren, v. a. en v. n. s, neder-
 varen, aldalen.
Nieder(gang), m. ondergang, het wes-
 ten. -*ehen*, v. n. s, naar beneden
 gaan; ondergaan.
Niedergericht, n. lager gereg.
Niedergeschlagen, adj. verslagen,
 neerslagtig, bedrukt. -*heit*, f. ver-
 slagenheid, neerslagtigheid.

Niederhalten, v. a. onderhouden, ver-
 drukken, bedwingen, beteugelen.
Niederhangen, v. n. naar beneden,
 om laag hangen.
Niederhauen, v. a. nederhouwen, ia
 stukken houwen; verslaan.
Niederhocken, v. n. s, neerhurken.
Niederholder, m. wilde vlior.
Niederhols, n. bakhout, krapelhout.
Niederkommen, v. n. s, in het kraam-
 bed komen, bevallen.
Niederkunst, f. de baring, bevaling,
 kraam, verlossing.
Niederlage, f. nederlaag, (der vijan-
 den); magasin, pakhuis, stapel-
 plaats; stapelregt.
Niederlassen(en), v. a. nederlaten. *sich*
-, zich nederzetten. -*ung*, f. neder-
 setting, etablissement.
Niederlegen, v. a. nederleggen.
Niederlegung, f. neerlegging, afstand.
Niedermachen, v. a. vulg. nederla-
 ten; fig. ombrengen, vermoorden.
Niedermetseln(en), v. a. doodslaan. -*ung*,
 f. bloedbad.
Niederreißen(en), v. a. nederrukken;
 afbreken, sloopen. -*ung*, f. ver-
 woesting, vernieling, afbreking.
Niederreiten, v. a. omrijden, om-
 loopen.
Niederrennen, v. a. in het loopen doen
 vallen, omloopen.
Niederrhein, m. beneden-Rijn.
Niederlaufen, zie *Niedertrinken*.
Niederreclag, m. neerplofing. -*en*,
 v. n. s, nedervallen, dalen; v.
 nederlaan; (in de scheik.) neder-
 ploffen; fig. bederen, matigen; te
 leur stellen, verjyden; ter neder-
 slaan, ontmoedigen.
Niedererschlucken, v. a. doorslokken.
Niederschreiben, v. a. schriftelijk op-
 stellen; opschrijven.
Niederstampfen, v. a. naar beneden
 stooten.
Niederträchtig, adj. en adv. laag, laf.
Niedertreten, v. o. nedertreden, met
 voeten treden.
Niedertrinken, v. o. besuipen.
Niederung, f. laag land.
Niederwärts, adv. nederwaarts, be-
 nedonwaarts.
Niedtsich, adj. en adv. net, fraai, aan-
 genaam.
Niednagel, zie *Nietnagel*.
Niedrig, adj. en adv. laag; fig. laag,
 gemeen. -*keit*, f. laagte; fig. laag-
 heid.
Nie(mals), adv. nooit. -*mond*, pron.
 niemand.
Nier(e, (pl. -*n*) f. nier. -*enbeschwe-
 rung*, zie *Nierensteine*. -*enbraten*,
 m. nierstuk. -*engriss*, m. graveel,

-*enstein*, m. niersteen. -*ensucht*, f. nierpijn, niersiekte, gravel. -*enschichtig*, adj. graveelrig. -*enweh*, zie *Nierensucht*.

Nieseln, v. n. door den neus spreken. *Niesel* (n, v. n. niesen. -*pulver*, n. niespoeder, snuiftabak. -*wars*, f. nieswortel, nieskruid.

Nieselbar, zie *Geniesbar*. -*brauch*, m. vruchtgebruik. -*brauchrecht*, n. regt van het vruchtgebruik.

Niet, (g. -*es*, pl. -*e*) n. klinkuageltje. -*blech*, n. blekje, waarmede de klinkaagel aan messen vastgebonden wordt. -*en*, v. a. omklinken (de punt van eenen spijker). -*nagel*, m. taaije spijker; fig. nijdnagel (aan de vingers).

Niete, (pl. -n) f. niet in de loterij. *Niffeln*, v. a. vulg. wrijven.

Nimmer, -*mehr*, adv. nimmer, nooit meer. -*nüchtern*, m. dronkaard. -*sait*, m. onversadelijk mensch.

Nippen, v. n. met kleine teugen drinken, slurpen.

Nirgend, *Nirgends*, adv. nergens.

Nische, (pl. -n) f. een nis.

Nis, (pl. -*ese*) f. neet. -*ig*, adj. nettig, vol neten.

Nist (en, v. n. nesten, nestelen. -*ung*, f. maken, bouwen van een nest.

Niz, (g. -*es*, pl. -*e*) m. watergeest. -*e*, (pl. -n) f. watermijn.

Noch, adv. nog; noch. -*malig*, adj. herhaald. -*male*, adv. nogmaals, nog eens. [de ra].

Noch, (g. -*es*, pl. -*e*) n. nok (van *Nonne*, (pl. -n) f. non, kloosterzuster; trechter, zuigpijp. -*brod*, n. soete koek. -*nkloster*, n. nonnenklooster. -*ntaube*, f. nonnetje.

Noppe (n, v. a. noppen, de noppen van het laken uitplukken. -*riem*, (pl. -en) f. nopster.

Nord, (g. -*es*) m. noorden. -*en*, (g. -*e*) m. noorden. *Gegen* -, ten noorden, noordwaarts. -*erbreite*, f. noorderbreedte. -*isch*, adj. noordelijk, noordwaarts. -*licht*, n. -*schein*, m. noorderlicht. -*ost*, m. noordoost. -*pol*, m. noordpool.

-*see*, f. noordsee. -*stein*, m. soilsteen. -*wärts*, adv. noordwaarts.

Nördlich, adj. en adv. noordelijk.

Nossel, (g. -*e*) n. pint.

Notarius, m. notaris.

Note, (pl. -n) f. aanmerking; noot. -*nbuch*, n. notenboek, muziekboek. -*npapier*, n. muzijkpapier.

Noth, f. nood, gevaar, moeite. -*anker*, m. plegtanker. -*behelf*, m. noodmiddel. -*brunnen*, m. put van voorsorg (bij het ontstaan van brand). -*dringen*, v. a. dwingen, noodzaken. -*dringend*, adj. hoogstnoodig, dringend. -*durft*, f. *Nuthdürftigkeit*, f. nooddrift, behoefte, gehrek. -*dürftig*, adj. en adv. nooddriftig, behoeftig. -*eimer*, m. braudemmer. -*fall*, m. geval van nood. -*freund*, m. getrouwe vriend, vriend in nood. -*gesetz*, n. noodwet. -*helfer*, m. noodhelper. -*hilfe*, f. noodhulp. -*jahr*, m. slecht, onvruchtbaar, duur jaar. -*ig*, adj. noodig, noodzakelijk, van doen.

Das Nothige, het noodige. -*kauf*, m. gedwoogen koop. -*leidend*, adj. noodlijdend, behoeftig. -*läge*, f. noodleugen. -*pfennig*, m. noodpenning, spaargeld. -*sache*, f. dringende zaak, noodzakelijkheid. -*schuss*, m. noodschut. -*stall*, m. hoefstal. -*stand*, m. nood, verlegenheid. -*taufe*, f. schiedlijke doop, zonder plegtigheden. -*wehr*, f. noodweer. -*wendig*, adj. en adv. noodzakelijk. -*werk*, n. gedwoogen werk. -*zeichen*, n. noodsein.

-*züchtigen*, v. a. verkrachten, schoffen, schenden. -*züchtigung*, *Nothsucht*, f. verkrachting, scheiding. -*swang*, m. nooddwang.

Notorisch, adj. en adv. openbaar, algemeen bekend.

Novelle, (pl. -n) f. roman, verhaal.

November, (g. -*e*) m. November, slagtmansd.

Nu, m. oogenblik. *In einem* -, in een oogenblik.

Nüchtern, adj. en adv. nuchter. -*heit*, f. nuchterheid; matigheid.

Nudel, (pl. -n) f. langwerpige en dunne reepjes van gerolli meeldeg; propdeeg, vermicelli. -*bratt*, n. snijbord voor meelrepen. -*holz*, n. rolhout. -*n*, v. a. met propdeeg meston. -*suppe*, f. nat van en met gekookt meeldeg, vermicellisoop.

Nuffeln, zie *Nieseln*.

Null, (pl. -*e*) f. nul. *Null*, adv. nietig, van geene waarde. -*sität*, f. onwaarde, gebrek, nulliteit.

Numeriren, v. a. nummeren, tellen. *Nummer*, (pl. -n) f. nummer, getal. -*buch*, n. nummerboek.

Nun, adv. nu, tegenwoordig. -*mehr*, *Nunmehr*, adv. nu, tegenwoordig. -*mehrig*, adj. tegenwoordig, thans zijnde.

Nuncios, m. afgezant van den paus. *Nur*, conj. maar, slechts, alleenlijk.

Nuss, (pl. -*üsse*) f. noot. -*baum*, m. noteboom. -*beisser*, -*picker*, m. specht. -*brecher*, -*kracker*, *Nusskracker*, m. notenkraker. -*hacker*, -*häger*, m. blaauwspacht, notenkraker. -*hülfe*, -*schale*, f. notenschal, notendop. -*gehäuse*, n. geel en dun schellette om de pit der okkernoten. -*kern*, m. kern, pit van noten. -*öl*, n. notolie.

Nuth, (pl. -*en*) f. groef. -*hobel*, m. groetschlaaf.

Nutsch (en, v. n. zuigen, insuigen, uitzuigen. -*kännchen*, n. zuigkannetje.

Nutz (amending, f. leersame toepassing, sedeleer. -*bar*, adj. en adv. nuttig. -*barkeit*, f. nuttigheid, voordel. -*brauch*, m. vruchtgebruik. -*en*, (g. -*e*) m. nut, voordeel, winst, profijt. -*en*, *Nutzen*, v. n. nuttig zijn. -*los*, adj. en adv. uutteloos, onnut. -*niesser*, m. vruchtgebruiker. -*ung*, f. nuttiging, genot, gebruik.

Nutz (e, adj. nuttig. -*holz*, n. levendig hout, werkhout. -*lich*, adj. en adv. nut, nuttig, dienstig, profijtelijk. -*lichkeit*, f. nut, dienstigheid.

Nymphe, (pl. -n) f. nimf.

O.

O OB

O! interj. o!

Ob, conj. of. *Ich weiss nicht - es wahr ist*, ik weet niet of het waar is.

Obacht, n. acht, achtung.

Ob (bemeldt, *Obbeagt*, adj. boven-

genoemd, voornoemd. -*gedacht*, -*gemeldet*, -*genannt*, -*gesagt*, adj. bovengenoemd, bovengemeld.

voornoemd, voorschreven. -*gleich*, zie *Obsehen*. -*handen*, zie *Orhanden*.

Obd, n. huisvesting, herberg.

Obelisk, (g. -*en*, pl. -*en*) m. naaldboven, adv. boven. [zuil.

Ober, adj. opper, boven. -*admiral*, m. opperadmiraal. -*amt*, n. op-

OBD OBE

Obd, n. huisvesting, herberg.

Obelisk, (g. -*en*, pl. -*en*) m. naaldboven, adv. boven. [zuil.

Ober, adj. opper, boven. -*admiral*, m. opperadmiraal. -*amt*, n. op-

perbaljuwſchap. -*ammann*, m. op perbaljuw, drossaer. -*ammannſchaft*, f. baljuwſchap, landvoogdij. -*appellationsgericht*, n. oppergereg van appel. -*aufſeher*, m. opperopsigter, opperbewindhebber. -*aufſicht*, f. opperbewind, beſtier, regering, algemeen opſigt. -*beſtſteller*, m. opperbevelhebber, die het algemeen bevel voert. -*bein*, n. overbeen, dikbeen. -*berg-hauptmann*, -*bergamtsverwalter*, m. eerste opzigtheverder van de mijnen. -*bett*, n. dekbed. -*boden*, m. hoogste zoldering, of vliering van een huis, onder het dak, vliering. -*chirurgus*, m. chirurgijn | majoor. -*commando*, n. opperbewind. -*deck*, n. *Oberdecke*, f. overdek, bovenbed. -*eigenthum*, m. opperste eigendom. -*eigenthumsherr*, m. hoogste, opperste, lijnregte eigenaar. -*einnnehmer*, m. hoofdontvanger. -*Emmel*, n. bovenmouw. -*feldherr*, m. opperveldheer, generaal en chef. -*finanzrath*, m. opperfinantie-raad. -*fäche*, f. oppervlakte, vlakke bovengrond. -*fächlich*, adj. en adv. oppervlakkig, niet grondig, gering. -*forſtamt*, n. opperboſchgeregl. -*fürſter*, m. opperhoutheregl. -*fürſtmeiſter*, m. opperboſchreger. -*gebiet*, n. oppergebied, hoogste gebied. -*gericht*, n. oppergereg, hoogste geregt. -*geſime*, n. kornis, uitlopende rand aan eenen pijlaar of gebouw. -*gewalt*, f. oppermagt, hoogste magt. -*gurt*, f. over of middelgordel van een rijaard. -*halb*, adv. en praep. boven op. -*der Stadt*, aan de overzijde, aan genzijde der stad. -*hand*, f. overhand; voorrang. -*haupt*, n. opperhoofd. -*hauptmann*, m. kapitein-generaal. -*haus*, n. bovenhuis; hoogerhuis (van het Eng. parlement). -*haut*, f. bovenhuid, bovenvel. -*herr*, m. opperheer. -*herrlich*, adj. dat aan eenen opperheer behoort, oppermagtig. -*herrſchaft*, f. opperheerschappij. -*himmel*, m. bovenste hemel. -*hirt*, m. opperherd, opperste herder. -*hofmeiſter*, m. opperhofmeester. -*hofprediger*, m. opperste, eerste hofprediker. -*jägermeiſter*, m. opperjagermeester. -*kammer*, f. bovenkamer, bovenvertrek. -*kämmerer*, m. opperkamerheer. -*kanzler*, m. opperste kanselier. -*kellner*, m. opperkeldermeester. -*kleid*, n. bovenkleed, overrok. -*kriegscommissarius*, m. op-

perkrijgscommissaris. -*küchenmeiſter*, m. opperkeukenmeester. -*land*, n. hoogland. -*ländisch*, adj. en adv. hooglandsch. -*lawf*, m. overloop, verdek van een ſchip; vonder. -*leder*, n. bovenleder. -*leib*, m. bovenlijf. -*lippe*, *Oberleſte*, f. bovenlip. -*luft*, f. bovenlucht. -*macht*, f. oppermagt. -*mann*, m. hoofd van een gild; opziener over werken. -*maſt*, m. de groote maſt. -*mühleſtein*, m. bovenmolenſteen, looper. -*parlament*, n. eerste kamer der landregering. -*pfarrer*, m. aartspriester, opperste predikant, opperpriester. -*recht*, n. opperste regt, ſouverein regt, ſouvereiniteit. -*regiering*, f. opperheerschappij, oppergezag. -*regiment*, n. het opperste beſtuur, bewind, algemeene beſtieting. -*richter*, m. opperste regter. -*richterlich*, adj. en adv. van eenen oppersten regter, aan eenen oppersten regter behoorende. -*rinde*, f. bovenkorst, baſt. -*rock*, m. overrok. -*satz*, m. eerste ſtelling eener ſluitrede. -*ſaum*, m. bovenzoom, bovenkant. -*ſchatzmeiſter*, m. opperschatmeester, theſaurier. -*ſchale*, f. kopje. -*ſchenke*, m. opperſchonker, mondschenker. -*ſchenkenkel*, m. opperbeen, dikbeen. -*ſchmeerbauch*, m. oppersmeerbuik. -*ſchreiber*, m. opperste ſchrijver, eerste ſecretaris. -*ſchulterbein*, n. bovenste ſchouderblad. -*ſchulterbeinmaus*, f. bovenschouderbladspier. -*ſchultheiſſe*, m. opperschout. -*ſchuelle*, f. bovendrempel. -*seggel*, n. marzeil, topzeil. -*st*, adj. opperste, bovenste; zie *Ober*. -*ste*, m. legerhoofd, overste. -*ſteile*, f. voorrang, eerste plaats. -*ſtemme*, f. smal stuk leer, waarmede de schoenen van binnen, aan beide kanten gerand worden. -*ſt lieutenant*, m. opperste luitenant, luitenant-kolonel. -*ſtrich*, m. (-) bovenſtreep. -*ſtrümpfe*, pl. bovenkousen. -*ſtuba*, f. bovenkamer, bovenvertrek. -*ſtuachtmeiſter*, m. opperwachtmeester. -*taſſe*, zie *Oberschale*. -*thal*, n. bovendal. -*theil*, m. bovendeel. -*vormund*, m. eerste voogd. -*wäht*, adj. bovengenoemd. -*warts*, adv. boven. -*welt*, f. bovenwereld. -*wind*, m. loof, bovenwind. -*zahlmeiſter*, m. opperste betaalmeeſter. -*zolleinnehmer*, m. oppertollenaar; overste, opperste der tollenaar.

Obij, adj. bovenstaande.

Object, (g. -*es*, pl. -*e*) n. voorwerp. -*uisich*, adj. eenen voorwerp hebbende, voorwerpelijk. -*Oblate*, (pl. -*n*) f. ouwel, oblie; hostie. -*Obliegen*, v. n. *Einer Sache*, eene zaak bewerken, zich op iets toelagen. -*heit*, f. pligt, verpligting. -*Obrieglichkeit*, f. overheid, magistraat. -*lich*, adj. dat tot eene overheid, heerschappij behoort. -*Obriſt*, zie *Oberste*. -*Obſchoon*, conj. al, alhoewel, ofſchoon. -*Obſchueben*, v. n. voor oogen zweven, dreigen, staan om te komen. -*Obſervanz*, f. herkomen, gebruik. -*Obſervatorium*, m. sterrewaacht. -*Obſicht*, zie *Aufſicht*. -*Obſorge*, f. opſigt, toezigt, achtgeving, zorg. -*Obſiegen*, zie *Siegen*. -*Obſt*, (g. -*es*) n. ooft, boomvrucht. -*baum*, m. ooftboom. -*darre*, f. droogkroost voor ooft. -*ſteck*, m. vlak, aanſteking in eene vrucht. -*frau*, zie -*händlerinn*. -*garten*, m. boomgaard. -*händler*, m. fruitverkoop. -*händlerinn*, f. fruitverkoopster, groenvrouw. -*jahr*, n. ooftjaar. -*kammer*, f. fruitkamer, ooftkamer. -*keller*, m. fruitkelder. -*korb*, m. fruitmand. -*leſer*, m. fruitplukker, ooftplukker, vruchtentplukker. -*markt*, m. appelmarkt, fruitmarkt. -*monat*, m. herftmaand. -*moſt*, m. appeldrank. -*reich*, adj. en adv. vruchtrijk, overvloedig aan vruchten. -*ſchale*, f. ſchil van fruit. -*werk*, n. allerhande ooft. -*wein*, zie -*maſt*. -*zeit*, f. tijd der vruchten, fruittijd. -*Obwalten*, v. n. heerschen; sweven. -*Die obwaltende Gefahr*, het dreigende gevaar. -*Obwohl*, zie *Obſchon*. -*Ocher*, (g. -*e*) m. oker. -*Oche*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. os. -*enauge*, n. osseenoog; rond gaatje of dakvenster enz.; stinkende kamille, paddebloem. -*enbrech*, n. prangwortel, stalkruid, osseubreke, ezelskruid. -*enbremſe*, f. paardenvlieg, osseenvlieg. -*enſiech*, n. osseenvleesch, rundvleesch. -*enſchaf*, adj. en adv. plomp, lomp. -*enländer*, m. osseenkooper, osseenhelaar. -*enhirt*, m. osseendrijver. -*enkehl*, m. halshwabbe van eenen os, koſsem. -*enkopf*, m. fig. botterik, wetnieet. -*enmarkt*, m. pſenmarkt. -*enpoſt*, f. langzaam rijtuig. -*Mit der -reſen*, langzaam reizen. -*enſchwanz*, m. bullepeſ, peſterik;

ossenstert. -*entreiber*, m. ossen-
drijver. -*enwamme*, f. kossem,
kwabbe van eenen os. -*enziemer*,
m. bullepees. -*enwage*, f. assen-
tong. (plant). -*ig*, -*enmässig*, g.
en adv. boersch, plomp, lomp.

Octas, (g. -es, pl. -e) n. *Octavband*,
m. boek in octavo. -*e*, (pl. -n) f.
oetaaf. -*flötschen*, n. octaafbluitje.

October, (g. -e) m. October, wijna-
maand.

Ode, (pl. -n) f. ode, hoogdravend
liedrecht, heldendicht of eersang.

Oede, adj. woest.

Odem, zie *Athem*.

Oder, oonj. of; anders.

Odermennig, m. en f. agrimonie, le-
verkruid.

Ofen, (g. -a, pl. *Oefen*) m. oven;
kagchel; fornuis. -*bank*, f. bank
bij den oven of kagchel. -*bruch*,
m. onsaiverheid der bergstoffen,
ertsasch. -*gabel*, f. ovengäffel,
ovenvork, rakelstok, koolkrabber,
pook. -*heitzer*, m. kagchelstoker;
blaasbalktrekker in eene smidse.
-*hecker*, m. kluisenaar, die altijd
in huis zit. -*krücke*, f. pook. -*leim*,
m. klei, om te smeren. -*loch*, n.
ovengat, ovenmond. -*platte*, f.
plaat, waarop het vuur ligt, oven-
plaat. -*röhre*, f. kagchelpijp. -
schaufel, f. aschschop, kolen schop.
-*schirm*, m. vuurscherm. -*thür*, f.
oven- of kagchel deur. -*wisch*, m.
ovenwisoh, ovenwisser, oven-
dwoil.

Offen, adj. en adv. open; fig. open-
bar, adj. en adv. openbaar, be-
kend, blijkbaar, kenelijk, ont-
dekt. -*e See*, ruime zee. -*baren*, v.
a. openbaren, ontdekken, bekend
maken. -*barlich*, adv. openbaar,
openlijk. -*barung*, f. openbaring,
bekendmaking, ontdekking. -*heit*,
f. fig. opengreid. -*herzig*, adj. en
adv. openhartig, gul, opregt. -*her-
zigkeit*, f. openhartigheid, gulhar-
tigheid, opengeindsheid.

Offensiv(*allians*), f. aanvallend, be-
schuldigend verdrag, verbond. -
krieg, m. aanvallende oorlog.

Offenlich(*lich*), adj. en adv. openbaar,
openlijk. -*lichkeits*, f. openlijk-
heid.

Offnen, v. a. openen, open doen,
openuiten. *Sich* -, opengaan.
-*nung*, (pl. -en) f. opening, ont-

Offnen, f. werkplaats. [sluiting.
Off, adv. dikwijls. -*malig*, adj. her-
haald. -*mals*, adv. dikwijls.

Offter, adj. en adv. menigvuldiger,
vakker, -*s*, adv. dikwijls.

Oh! / interj. oi

Ohim, (g. -es, pl. -e) m. oom, va-
ders-, moeders broeder.

Oehl, zie *Oel*.

Ohm, zie *Ohme*.

Ohme, zie *Ahm*.

Ohne, praep. met den accus. zonder;
behalve. -*rachtet*, *Ohngachtet*,
Ohngesührt, zie *Ungsachtet*, etc.

Ohn(*macht*), f. onmagt; swijming,
flauwute, zwakte. -*mässig*, adj.
en adv. onmagtig; flauw.

Oh! / interj. o ho! zoo soo!

Ohr, (g. -es, pl. -en) n. oor. -, (g.
-es, pl. -e) n. oog van eene naald;

oor, handvat. -*band*, m. oorband,
aan eene degenscheede. -*benichte-
ste*, f. oorbecht. -*benischnen*, m.
aambeeldbeen. -*enbläuer*, m. oor-
blaser. -*enbläseri*, f. oorblaserij,
valsch berigt. -*engehenk*, n. oor-
hangel, oorsiersel. -*enköhle*, f.
holligheid van het oor. -*enkitsel*,
m. nieuwsgierigheid. -*enkingen*,
n. getuif, geruisch, ruising, die
in de ooren. -*enpein*, f. oorpijn.

-*enprediger*, m. leeraar, predikant,
die sich toelegt, om de ooren der
toehoorders door uitgekijpte woor-
den te streelen. -*enckmers*, *Ohn-
enswang*, m. oorpijn. -*enckmals*,
n. oorsmeer. -*enckmuck*, m. oor-
siersel. -*enräger*, m. oorblaser,
klapper, klapsaan. -*ensenge*, m.
oorgetuige. -*eule*, f. kerkuil, rans-
uif. -*feige*, f. oorveege, slag aan
het oor. -*finger*, m. pink, kleine
vinger. -*küssen*, n. oorkussen,
peuluwe. -*läppchen*, n. oorlel.

-*surm*, *Oehrling*. (g. -es, pl. *wür-
mer*, -*linge*) m. oorworm.

Oehrs, f. zie *Ohr*.

Oekunom, (g. -en, pl. -en) m. land-
bouwer. -*ie*, f. huishoudkunde.

-*ich*, adj. en adv. huishoudkun-
dig, spaarsaam.

Oel, (g. -e) n. olie. -*baum*, m.
olijfboom, olijf. -*bäumenholz*, n.
olijfthout. -*beere*, f. olijf. -*berg*,
m. olijfborg. -*driessen*, pl. droes
van olie. -*en*, v. a. oliën, met olie
bestrijken. -*farbe*, f. olieoverw.

-*flecken*, n. olievlak, oliesmet.
-*gäts*, m. fig. dommerik, weet-
niet, lomperd. -*händler*, m. olie-
kooper, olieverkooper. -*kesen*, pl.
droes van olie. -*ig*, adj. olieachtig.

-*keltter*, f. oliepers. -*krug*, m.
oliekruk. -*kuchen*, n. oliekoek.
-*malerei*, f. schilderen in olieoverw.

-*mühle*, m. oliemolen. -*schläger*,
Oelmüller, m. olieslager. -*stamp-
fer*, m. oliestamper. -*stein*, m.

oliesteen. -*ung*, f. oliesol, laatste
oliesol. -*zweig*, m. olijfstak.

Oleander, (g. -e) m. oleander, ro-
zenlaurier.

Oleaster, (g. -e) m. wilde olijf.

Olice, (pl. -n) f. olijf. -*nfarbe*, f.
olijfkleur. -*nförmig*, adj. als eene
olijf. -*nkern*, m. kern, pit van de
olijf. -*noel*, f. olijfolie.

Onkel, zie *Ohme*.

Ontologie, f. wezenleer, ontologie.

Onys, (g. -es, pl. -e) m. onys.

Opal, (g. -es, pl. -e) m. opaalsteen.

Oper, (pl. -n) f. zangspel, toeu-
elstuk in muziek.

Operment, (g. -s) n. geel operment.

Opernhaus, n. opera, operahuis, ope-
razaal.

Opfer, (g. -e) n. offer. -*altar*, m.
offeraltaar. -*bank*, f. slagtbank,
-*gebet*, n. gebed bij het offeren.

-*geschirr*, n. -*gefässe*, pl. offer-
ten, offerwerkluigen. -*geld*, n.
offergeld. -*kasten*, m. armkist.

-*u*, v. a. offeren, offeren. -
pfennig, zie -*geld*. -*priester*, m.
offerpriester. -*schale*, f. offervat.

-*schmaus*, m. offermaal. -*thier*, n.
offerbeest. -*tod*, m. offerdood. -
tisch, m. offertafel. -*ung*, f. offer-
ing, het offeren.

Opiat, (g. -es, pl. -e) n. opiaat, za-
mengesteld conserf.

Optik, f. gezigtkunde. -*sch*, adj.
gezigkundig.

Orakel, (g. -e) n. orakel. -*spruch*,
m. godspraak.

Orange, (s. pl. -n) f. oranjeappel. -
rie, f. oranjehuis, oranjerie.

Orangutang, (g. -es, pl. -e) m. bosch-
mensch.

Orchester, (g. -e) n. plaats, waar de
muzikanten zijn in den schouw-
burg; danplaats der oude Grie-
ken; plaats in den schouwburg,
waar de Romeinische raadsheren
zaten; orkest.

Orden, (g. -e) m. orde; eereketen.
-*bruder*, m. ordesbroeder, kloos-
terling. -*geestliche*, m. geestelijk-
e. -*gebäude*, n. ordegefoete. -
leute, pl. ordeslieden, religieusen,
monniken. -*meister*, m. meester,
opparste van eene orde. -*regel*,
f. ordesregel, ordeswet. -*schwe-
ster*, f. non, bagijn. -*stracht*, f.
kleeding van eene orde. -*ssichen*,
n. ordesteeken.

Ord(*entlich*), adj. en adv. ordelijk,
naar goede orde; gemeenlijk, ge-
woregd, doorgaans, plegtig. -
nung, (pl. -en) f. orde, schikking, wet,
besluit; wijze van leven.

Ord(inans, (pl. -en) f. ordenans. -i-nation, (pl. -en) f. ordening. -i-ni-ren, v. a. ordenen; inwijden; bevestigen. [regelen].
Orden, v. a. beschikken, bestellen.
Ordonnans, zie **Ordinans**.
Organ, (g. -es, pl. -e) n. werktuig. -i-ation, (pl. -en) f. bewerktuiging. -i-isch, (adj. en adv. werktuigelijk. -i-iren, v. a. met werktuigen, zintuigen, of werkende ledematen voorzien, bewerktuigen.
Org(anist, (g. -en, pl. -en) m. organist, orgelspeler. -el, (pl. -n) f. orgel. -elbälge, pl. blaasbalg van een orgel. -gehäus, n. kas, waarin de orgelpijpen staan. -eln, v. n. op het orgel spelen.
Orient, (g. -e) m. oosten. -alisch, adj. oostersch. -alist, (g. -en, pl. -en) m. liefhebber der oostersche talen.
Original, (g. -es, pl. -e) n. origineel, oorspronkelijk schrift, stuk.

Orkan, (g. -es, pl. -e) m. orkaan.
Orlog, (g. -es, pl. -e) m. oorlog, krijg. -schiff, n. oorlogschip.
Ornat, (g. -es, pl. -e) m. sieraad, verstersel, opschik.
Ort, (g. -es, pl. Oerter, en -e) m. plaats, oord; gewest, streek; hoek; einde; els; oord, vierde gedeelte. -band, n. hoekbalk; beslag aan eene scheede. -beschreibung, f. plaatsbeschrijving. -bret, n. uiterste zijplank. -feder, f. slagen, slagveer. -scharf, (pl. -en) f. gewest, distrikt. -stein, m. hoeksteen.
Oertlich, (adj. en adv. plaatselijk).
Orthodox, adj. regtsinnig. -ie, f. regtsinnigheid.
Ortograph(ie, (pl. -n) f. spelling, spelkunst. -i-sch, (adj. en adv. tot de spelkunt behoorende. -ist, (g. -en, pl. -en) m. spelkundige.
Ortgulden, m. kwartgulden.

Ost, m. oost, oosten; oostewind. -en, n. oosten. -Aus -, uit het oosten.
Oestlich, adj. en adv. oostelijk.
Osten(abend, m. paaschavond. -ei, n. paaschei. -kerse, f. paaschkaars. -kuchen, m. paaschkoeck. -lamm, n. paaschlamm. -luz, f. holwortel, haarwortel, osterlucie. -messe, f. paaschmis. -monat, m. grasmaand. -n, pl. paschen. -nacht, f. paaschnacht. -woche, f. paaschweek.
Oesterlich, adj. tot paschen behoorende.
Othem, zie **Athem**.
Otter, (pl. -n) f. otter; edder. -fell, n. ottervel. -gift, m. vergift van eene adder. -wur, f. giftwortel, adderskruid.
Oval, (adj. en adv. ovaal, langwerpig rond, eirond).
Ork(oest, (g. -es, pl. -e) n. okahoofd, houdende honderd en tachtig mengelen.

P.

PAA PAD
Paar, (g. -es, pl. -e) n. paar. *Zu Paaren treiben*, verstrooijen. -en, v. a. en *stich* -rec. paren. -ung, f.paring, koppeling. -weise, adv. hij paren, paarsgewijze.
Pabst, zie **Papst**.
Pacht, (g. -es) m. pacht. -brief, m. huuroedel. -en, v. a. pachten, huren. -er, Pächter, (g. -e) m. pachter. -geld, n. huurgeld. -gut, n. pachtgoed, pachthoeve. -herr, m. verpachter, oijnsheer. -inhaber, m. huurder, hoefenaar. -schilling, zie **Pachtgeld**. -weise, adv. pachtswijze, ter huur. -sins, zie **Pachtgeld**.
Pack, (g. -es, pl. -e) m. en n. pak. -boden, m. pakzolder. -en, v. a. pakken. -er, (g. -e) m. pakker. -st, (g. -es, pl. -e) n. pakot. -etboot, n. pakketboot. -Ause, n. pakhuis. -hof, m. tolhuis; pakhuis. -knecht, m. pakker, pakkerknecht. -papier, n. pakpapier. -pferd, n. pakpaard. -raum, m. bergplaats. -sattel, m. draagsadel. -stok, m. pakstok; bindknuppel voor voerlieden. -wagen, m. pakwagen. s. B. *Ehepacten* beter: *Eheverdrag*.
Päckchen, (g. -e) n. pakje.
Pact, (g. -es, pl. -e) m. verdrag.
Pädagog, (g. -es, pl. -en) m. opvoed-

PAF PAN
der, -ik, f. opvoedkunde. -i-sch, (adj. opvoedkundig).
Paff, (g. -es, pl. -e) m. paf; (bij het tabakrooken) haal, trek. -, int. paf. -en, v. n. vulg. paffen; poffen (tabakrooken).
Pagament, n. samengesmolten gedenpenningen van allerlei aard.
Page, (g. -en, pl. -n) m. page, edelknaap, edeljongen.
Pag(ina, f. (indecl.) bladzijde. -i-niren, v. a. de bladzijden nummeren).
Paille, (adj. strookleurig).
Palatin, (g. -es, pl. -e) m. halskraag van bont, poes.
Pallaach, (g. -es, pl. -e) m. sabel, kromme houwer.
Pallast, (g. -es, pl. -äste) m. palois.
Pallisade, (pl. -n) f. stormpaal, palissade.
Palm(baum, m. palmboom, dadelboom. -e, (pl. -n) f. palmboom) palm, palmtak; knop van eenen wijstok; katje aan sommige boomen; palm (zekere maat). -sonntag, m. palmzondag.
Pandecten, pl. pandecten, een stuk van het Romeinsche regt.
Pandora, (pl. -n) f. pandore (snaartuig, gelijk eene luit) [vaan].
Panier, (g. -es, pl. -e) n. banier.
Pantalon, (g. -e, pl. -en) m. en n. pantalon, lange broek,

PAN PAU
Pantoffel, (g. -e) m. mui, pantoffel. -holz, n. kurkhout. -holzbaum, n. kurkhout.
Pantomime, (pl. -n) f. pantomime.
Pantsch, zie **Wanst**.
Panser, (g. -e) m. panser, maliënkolder, harnas. -handschuh, m. ijzernen handschoen. -hemd, n. pantscheremd. -kette, f. pantermaliën. -n, v. a. een panser, harnas aandoen. -thier, n. armadil (seker viervoetig dier in Brasilië).
Papa, m. papa, vader. [gaai].
Papagei, (g. -en, pl. -en) m. pape. **Papier**, (g. -es, pl. -e) n. papier. -en, (adj. papieren. -fenster, n. geplakt papieren venster. -geld, n. papieren geld. -handel, m. koopmanschap, koophandel in papier, papierhandel. -händler, m. papierkooper, papierhandelaar. -häuser, n. peperhuisje. -macher, m. papiermaker. -mühle, f. papiermolen. -staude, m. papierplant, papyrus.
Papilion, zie **Schmetterling**.
Papist, (g. -en, pl. -en) m. papist. Roomsche gesinde, die van de Roomsche godsdiest is. -erei, f. pausdom, Roomsche-katholieke religie. -i-sch, (adj. pausgeind. paapsch).
Pappe, (pl. -n) f. pap. lijm, bordpapier. -deckel, m. bordpapier.

Pappel, (pl. -n) f. populier. -rose, f. bloem van maluwe.
Pappen, adj. bordpapieren. -v n. pappen, met pap voden; lijmen, plakken.
Papst, (g. -es, pl. -ápste) m. paus. -thum, m. pausdom; R. Katholijke godsdienst. -wahl, f. verkiezing van eenen paus.
Pábstlich, adj. en adv. pauselijk.
Parab(ol), (pl. -n) f. gelijkenis, parab(ol); (in de meetk.) parahel. -o-lich, adj. en adv. sinnebeeldig, vol gelijkenissen, parabolistisch.
Parade, (pl. -n) f. pronk; monsterring, parade. -bett, n. paradobed. -kleid, n. praalgewaad, pronkkleed. -platz, m. paradeplaats, parade. -iren, v. n. pronken, figuur maken.
Paradies, (g. -es, pl. -e) m. paradijs; (in eenen schouwburg) bovengalerij. -ápfel, m. paradijsappel. -holz, n. hout van aloë. -isch, adj. van, uit het paradijs. -kórner, pl. paradijskoren, kleine kardamom.
Paradox, adj. en adv. paradox, vreemd, ongewoon.
Parce, (pl. -n) f. *Parze*.
Parc(ent), zie *Barchent*.
Pardel, *Parther*, zie *Panther*.
Pariren, v. a. en v. n. afkeeren, pareren; gehoorzamen.
Pars, n. gelijk, pari.
Park, (g. -en, pl. -e) m. park, perk.
Parlament, *Parlement*, (g. -es, pl. -e) n. parlement. -sherr, m. parlementheer. -iren, v. n. met den vijand over een verdrag handelen.
Parmesan(kaas), m. parmesaan(kaas).
Parole, f. parool, wachtwoord.
Part, (g. -es, pl. -e) m. part, aandeel; portie (vreemd wd.).
Partei, (pl. -en) f. partij. -gánger, m. partijlooper, partijganger (in den oorlog). -geist, m. partijchap. -isch, -lich, adj. en adv. partijdig, eensijdig. -lichkeit, f. partijchap, scheuring, partijdigheid. -los, adj. en adv. onzijdig.
Parterre, (pl. -n) f. bloembled, rabat; bloemtuin; (in den schouwburg) n. bak.
Partizip, (g. -es, pl. -e) n. deelwoord.
Partie, (pl. -n) f. partij.
Partite, (pl. -n) f. bedrog, schelmstuk, list. -nmacher, m. schelm, bedrieger, oplichter.
Partitur, f. opstel der zangtoon. *Parrücke*, zie *Perrücke*.
Parze, (pl. -n) f. schikgodin.

Pasch, (g. -es, pl. -e) m. worp, gooi; rijfelspel. -en, v. n. dobbelen. -en, v. a. vulg. smokkelen, sluiken. -er, (g. -e) m. vulg. smokkelaar.
Paqu(ill), (g. -es, pl. -e) n. paskwilt, schimpschrift. -lant, (g. -en, pl. -en) m. paskwiltmaker, schimpschriften.
Passa, of *Pascha*, n. paschen, pascha.
Passatwind, m. passaatwind, wousson.
Passement, (g. -es, pl. -e) n. passément, glad en breed lint, van tijde of goud geweven. -er, (g. -e) m. passémentmaker.
Passen, v. a. te pas maken. -d, adj. voegend, welvoegelijk, betamelijk, juist, van pas.
Passion, (pl. -en) f. passie, lijden; hartstogt. -sbume, f. passiebloem.
Passir(en), v. n. 2, passeren, overgaan; gebeuren; passeren. -settel, m. pas, verlof om te passeren.
Passivum, n. lijdende vorm (der werkwoorden).
Pass, adv. veroud. van pas.
Pass, (g. -eses, pl. -ässe) m. pas, doorgang; pas, paspoort; reispas. -gang, zie *Passe*. -gánger, m. pasganger, hakenici, paard dat den telgang gaat. -glas, n. zekersoort van drinkglas, van anderen tot boven met kringen geteekend. -post, m. paspoort.
Paste, (pl. -n) f. sekere nagemaakte steen.
Pastell, (g. -e) m. weede, wouw, pastel.
Pastete, (pl. -n) f. pastei. -nbacker, m. pastei(akker). -nboden, m. onderste korst van eene pastei.
Pastinake, f. pastenakel, witte peen.
Pastor, (g. -e, pl. -en) m. herder, leeraar, predikant.
Patate, (pl. -n) f. aardappel.
Patent, (g. -es, pl. -e) n. openbrief, patent.
Pater, (g. -e) m. pater, ordesgeestelijke. -noster, (g. -e) n. paternoster, rozenkrans. -nosterwerk; u. ketenpomp.
Pathe, (g. -n, pl. -n) m. - (pl. -n) f. peet, (pectuum, petemoci); peetkind. -ngeld, *Patengeschank*, zie *Eingebinde*.
Páthetisch, (g. -e) n. vulg. petekind.
Pathetisch, adj. en adv. nadrukkelijk, zielroerend.
Patient, (g. -en, pl. -en) m. lijder, patient.
Patriarch, (g. -en, pl. -en) m. patriarch, oudvader. -alisch, adj. en

adv. van eenen patriarch, patriarchaal, voorvaderlijk. -at, (g. -e) n. het ambt van een' patriarch, patriarchaat.
Patrizier, (g. -e) m. raadheer van eenen vrijheid, patricier.
Patriot, (g. -en, pl. -en) m. vaderlander, patriot. -isch, adj. en adv. dat tot een' patriot behoort, patriotisch. -ismus, m. vaderlandsliefde, patriotismus.
Patroul, (s, pl. -n) f. patrolje, rondewacht. -iren, v. n. patroljeren, de ronde doen.
Patron, (g. -es, pl. -e) m. voorstander, beschermer, patroon. -at, (g. -es) n. patronaat, bescherming. -atrecht, n. recht van patronaat of bescherming. -sm, (pl. -en) f. beschermster.
Patrone, (pl. -n) f. patroon, kardoos, patroon, model.
Patrontasche, f. patroontasche.
Patrulle, zie *Patrolle*.
Patsch, (g. -es, pl. -e) m. klap, slag. -, interj. pat. -e, (pl. -n) f. vulg. hand; slik. -hand, f. vulg. hand.
Patzig, adj. vulg. hoovaardig, trotsch.
Pauk, (pl. -n) f. keteltrom, pauk. -n, v. n. de keteltrom, de pauk, slaan. -, v. a. vulg. slaan. -nklop(fel), m. stok voor de keteltrom. -n(ck)lager, *Pauker*, (g. -e) m. keteltromslager.
Pausbackig, adj. dik, gewollen van weten.
Pauschen, zie onder B.
Paus(e), (pl. -n) f. pauze, stilhouding, tussenpozing. -iren, v. n. pauzeren, stilhouden.
Pausen, zie *Bauschen* en *Bausen*.
Pavian, (g. -es, pl. -e) m. bavian.
Pavillon, (g. -es, pl. -e) m. paviljoen.
Pech, (g. -e) n. pek, pik. -artig, adj. pekkig, als pek. -brenner, m. pikmaker. -drath, m. pikdraad. -en, v. a. pekken, met pek bestrijken, zie *Picken*. -fackel, f. toorts. -harz, n. jodenlijm. -haube, zie -kappe. -hüte, f. hut, waar pek gekookt wordt. -icht, *Pechig*, adj. bepikt; pekkig. -kappe, f. leeren muls onder den hoed. -krans, m. pekkran. -mütze, zie -kappe. -pflaster, n. pikpleister. -schwarz, adj. pikzwart.
Pedal, (g. -es, pl. -e) n. voetklavier van een orgel.
Pedant, (g. -en, pl. -en) m. schoolvoer, windmaker, wangseloerde. -erei, f. schoolvosserij, windmakerij, gemaaktheid, pedanterie. -isch, adj. en adv. van een' school-

f. perk, schuthok. -*en*, v. a. insluiten, in een perk leggen; eenen akker misten; v. n. schijten.

Pferd, (g. -*es*, pl. -*e*) n. paard. -*ear best*, f. paardenarbeid; fig. vulg. suur werk. -*earst*, m. paardendokter. -*ebeschlag*, m. paardenbeslaan. -*edecks*, f. paardendeck. -*esutter*, n. paardenvoer. -*egeschirr*, n. paardentuig. -*egeschres*, n. paardengeschreeuw, hinnen. -*egurt*, f. paardengordiem. -*ehandel*, m. paardenhandel. -*eknecht*, m. stal-knecht. -*emässig*, adj. gelijk een paard; fig. vulg. (en adv.) buitengemeen. -*emuse*, f. groote okkeroot. -*ephilister*, m. paardenverhuurder. -*erennen*, n. paardenwedloop, hardraverij. -*esattel*, m. paardensadel. -*eschwuck*, m. paardenversierel. -*eschwemme*, f. paardenwied. -*estriegel*, f. roskam. -*esucht*, f. paardenteelt.

Pferich, beter **Pfirsch**.

Pfiff, (g. -*es*, pl. -*e*) m. het piepen, zissen, fluiten; list, bedrog. -*ig*, adj. en adv. listig, loos. -*erling*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. paddestoel. fig. vulg. *Es ist keinen -werth*, het is geen knip voor den neus waard.

Pfingsten, pl. pinksteren. -*fest*, m. pinksterfeest. -*fiertag*, -*tag*, m. pinksterzondag. -*woche*, f. pinksterweek. -*zeit*, f. pinkstertijd, pinksteren.

Pfippe, (g. -*es*) m. (zekere ziekte der vogelen) pip.

Pfirich(e), (pl. -*n*) f. persik. -*baum*, m. persikboom.

Pfisporn, v. n. preutelen, binnen 'smonds spreken.

Pflanz(b)ürger, m. volkplanter, colonist. -*e*, (pl. -*n*) f. plant. -*en*, v. a. planten, poten. -*ernartig* adj. plant-aardig. -*enkenner*, m. kruidkundige. -*enkunde*, f. plantkunde, botanie. -*enreich*, n. plantenrijk. -*er*, (g. -*e*) m. planter. -*garten*, m. planttuin, kweektuin, enthof. -*schule*, f. kweekschool. -*stadt*, f. velkplanting, colonie. -*wng*, f. planting.

Pflanzling, (g. -*es*, pl. -*e*) m. plant, poot.

Pflaster, (g. -*e*) n. pleister. -*er*, (g. -*e*) m. straatmaker. -*geld*, n. straatgeld. -*hammer*, m. straatmakerhamer. -*hau*, f. pik, hak, houwel om de steenen mede op te breken. -*n*, v. a. pleveijen, bevoeren. -*wand*, m. straatmakers vloerwand. -*stein*, m. straatsteen. -*steinol*, m. straatmakers heiblok. -*treter*, m. straatlijper.

Pflaum, (g. -*es*) m. zie **Flaumfeder**.

Pflaume, (pl. -*n*) f. pruim. -*baum*, m. pruimboom.

Pflug, (g. f. oppassing, zorg, verzorging, bediening; voogdijschap. -*ältern*, pl. voedsterouders, pleegouders. -*akind*, n. voedsterling. -*smutter*, f. voedstermoeder, pleegmoeder, voedstervrouw. -*en*, v. a. voedsteren, voeden, oppassen, verzorgen; oppassen, in acht nemen. -*er*, (g. -*e*) m. voedsterheer; voorstander, onderhouder; baljuw, landvoogd, opziener. -*esohn*, m. pleegzoon, voedsterzoon, voedsterling. -*estochter*, f. pleegdochter, voedsterling. -*evater*, m. pleegvader, voedstervader. -*ling*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. voedsterling, pupil.

Pflicht, (pl. -*en*) f. pligt; verbindtenis, verplichting; in -*nehmen*, verplichten; onder cede verplichten. -*bar*, -*ig*, adj. verplicht, verschuldigd. -*brüchig*, adj. trouweloos, meeneidig, die zijnen pligt verget. -*leistung*, f. vervulling van zijnen pligt. -*los*, adj. en adv. die zijnen pligt niet vervult, onpligtmatig. -*mässig*, adj. en adv. pligtmatig, overeenkomstig met zijnen pligt. -*theil*, m. wettig deel. -*vergeesen*, adj. onpligtmatig. -*würdig*, adj. en adv. strijdig met den pligt.

Pflock, (g. -*es*, pl. -*öcke*) m. pin.

Pflocken, v. a. toepinnen, vastspinnen, v. a. plukken. [nen.]

Pflug, (g. -*es*, pl. -*üge*) m. ploeg. -*bar*, adj. ploegbaar. -*bei*, n. bikhamer der metselaars. -*eisen*, n. ploegijzer, kouter. -*messer*, n. ploegijzer, kouter. -*perd*, n. ploegpaard. -*schar*, **Pflugrente**, f. ploegschaar. -*sterse*, f. ploegstaart.

Pflügen, v. a. ploegen. -*r*, (g. -*e*) m. ploeger, akkerman, bouwman.

Pforte, (pl. -*n*) f. poort; deur; porte.

Pfortner, (g. -*e*) m. poortier, deurwachter.

Pfoste, (pl. -*n*) f. pest, stijl.

Pfote, (pl. -*n*) f. poot, (van eenen hond enz.)

Pfriem, (g. -*es*, pl. -*e*) m. **Pfrieme**, (pl. -*n*) f. priem; haarsnaid. -*enkraut*, n. brem.

Pfropf, (g. -*es*, pl. -*e*) **Pfropfen**, (g. -*e*) m. prop, stop. -*en*, v. a. proppeu, stoppen; fig. enten. -*messer*, n. entmes. -*reis*, n. entrij.

Pfründ(e), (pl. -*n*) f. kerkelijk inkomen, prebende, provoe. -*ner*, (g. -*e*) m. provener.

Pfusch, v. n. morren, geraas maken, opviengen als de katten.

Pfusi, interj. fiooi! fi!

Pfühl, (g. -*es*, pl. -*e*) m. kusser, peuluw.

Pfühl, (g. -*es*, pl. -*ühle*) m. poel. moeras. -*fisch*, m. grondige vijverwisch. -*icht*, adj. grondig. moerasig.

Pfund, (g. -*es*) n. pond; talent, natuurlijke bekwaamheid. -*birne*, f. pondpeer, pondspeer. -*gewicht*, n. pondgewicht. -*leder*, n. zoolleer. -*weise*, adv. bij het pond.

Pfundig, adj. en adv. van een pond.

Pfuschn, (en, v. n. kladden, broddelen. -*er*, (g. -*e*) m. kladder, broddelaar. -*erei*, f. kladwerk, broddelwerk.

Pfüze, (pl. -*n*) f. sloot, kuil, waterplas, modderpoel.

Pfantastie, (pl. -*n*) f. verbeelding; dweeperij, inval, kuur. -*iren*, v. n. mijmeren, dweepen. -*t*, (g. en pl. -*en*) m. dweeper, geestdrijver, gek, zot. -*tisch*, adj. en adv. ingebeeld, dweepachtig, zot.

Pharisäer, (g. -*e*) m. fariseeuw, schijnheilige. -*tisch*, adj. en adv. fariseeuwsch, schijnheilig.

Philister, (g. -*e*) m. gering burger; paardenkooper.

Philosoph, (g. -*en*, pl. -*en*) m. wijsgeer. -*ie*, f. wijsbegeerte. -*iren*, v. n. filosoferen. -*isch*, adj. en adv. wijsgeerig.

Phiole, (pl. -*n*) f. fiool, fleschje.

Phlegma, n. waterachtig vocht; onverschilligheid, koelheid. -*tisch*, adj. en adv. phlegmatick, onverschillig.

Phönix, (g. -*es*, pl. -*e*) m. fenike.

Physik, f. natuurkunde. -*er*, (g. -*e*) **Physikus**, m. natuurkundige.

Physiisch, adj. en adv. natuurkundig.

Physiognom, (g. -*en*, pl. -*en*) m. geslaatkundige. -*ie*, f. geslaatkunde. -*isch*, adj. en adv. geslaatkundig. -*ist*, zie **Physiognom**.

Picken, v. a. pikken, bekoppen.

Picke, zie in **B**. -*hauve*, zie in **B**. -*haring*, m. pekelharing; gek, potseamaker.

Picken, zie in **B**.

Picket, (g. -*es*, pl. -*e*) n. piket, legerwacht.

Pickling, (g. -*es*, pl. -*e*) m. hokking.

Picknick, (g. -*es*, pl. -*e*) n. eene eet- of drankpartij, waartoe elk zijn aandeel betaalt.

Piek, n. (in het kaartsp.) schoppen.

Piepen, v. n. piepen.

Pikant, adj. vulg. bijtend, scherp.

- stekelig. -erie, f. vulg. stekeligheid. pikanterie, geheime haat.
- Pike**, (pl. -n) f. piek. -nier, (g. -es, pl. -e) m. pikenier.
- Pilger**, (g. -e) **Pilgrim**, (g. -es, pl. -e) pelgrim, bedevaartganger. -stab, m. pelgrimsstaf.
- Pille**, (pl. -n) f. pil.
- Pilot**, (g. -en, pl. -en) m. loods.
- Pils**, (g. -es, pl. -e) m. kampernoolje, paddestoel.
- Piment**, (g. -es) m. piment, Jamaica-peper.
- Pimpel** (licht, adj. en adv. huiverig, koudelijk. -meise, f. pimpelmees.
- Pimperness**, f. pimpernoot.
- Pimpinello**, (pl. -n) f. pimpernel.
- Pinasse**, (pl. -n) f. pinas.
- Pinie**, (pl. -n) f. pijnappelkern. -nbaum, m. pijnboom.
- Pinke**, (pl. -n) f. pink (seker vaartuig).
- Pinne**, (pl. -n) f. pin.
- Pinsel**, (g. -e) m. penseel, borstel; schilderkwast; vulg. botterik, dommerik, weetniet. -si, f. vulg. kladwerk, smeerderij; fig. gejak. -n, v. a. schilderen, kladden; v. n. vulg. zie *Wisseln*.
- Pinte**, (pl. -n) f. pint (maat).
- Pippe**, (pl. -n) f. pijp, langwerpig vat. **Pippen**, zie *Pippen*.
- Pippen**, (g. -es, pl. -e) m. pippen.
- Pirass**, (g. -es, pl. -e) m. aardworm.
- Pisse**, f. vulg. pis, water, seik. -n, v. a. en v. n. vulg. pissen, wateren. -winkel, m. vulg. pishoek.
- Pistaxis**, (pl. -n) f. pimpernoot.
- Pistole**, (pl. -n) f. pistool; pistool (gouden munt). -nhalster, f. pistoolkoker. -nkappe, f. halsterkaps.
- Pitschaft**, **Pitschier**, zie *Pitschaft*.
- Placat**, (g. -es, pl. -e) n. plakkaat, plakhoofst. [stelen].
- Placken**, v. a. plakken; leppen, herplakker. (g. -e) m. plager, boerenplager. -rei, (pl. -en) f. verveeld werk; afersing, knevelarij. -n, -rn, v. n. piffaffen, ongelijk schieuten, tiraileren.
- Plage**, (pl. -n) f. plaag; pijn; straf; post. -n, v. a. plagen, pijnigen, kwelen. -geiset, m. plaaggeest, kweigeest.
- Plan**, (g. -es, pl. -e) m. vlaktoe; fig. plan, ontwerp. -, adj. en adv. of. fen, gelijk, vlak. -e, (pl. -n) f. dekkleed (over eene schouit).
- Pläne**, (pl. -n) f. vlaktoe.
- Planet**, (g. -en, pl. -en) m. planeet, dwaanster. -nenbahn, f. loop der planeten. -nossen, n. horoskoopsterken. -ontseer, m. planeetlezer. -enstand, m. stand, aspect der planeten.
- Planier**, (en, v. a. planeren, effenen; door lijnwater trekken. -ung, f. het effenen; door lijnwater trekken. -wasser, n. lijnwater.
- Planke**, (pl. -n) f. plank.
- Plänkelein**, v. n. tiraileren.
- Planche**, **Plantsche**, (pl. -n) f. staaf (van eene metaal). -n, **Plantchen**, v. a. plassen.
- Plappe**(er), (g. -e) m. babbelaar. -haft, adj. babbelschtig, snapachtig. -maul, n. -tasche, f. vulg. snapper, snapster, babbelaar, babbelaarster. -n, v. a. babbelen.
- Plärren**, v. n. huilen.
- Platina**, f. platina.
- Platine**, (pl. -n) f. plaat.
- Platmenage**, f. olie- en ajsdrager.
- Platschen**, **Plätschern**, v. a. en v. n. plassen.
- Platt**, adj. en adv. plat. -deutsch, adj. platduitsch. -deutscher, m. platduitscher. -e, (pl. -n) f. plaat; kale plek op het hoofd, kaal hoofd; platte kop van eene spijker; blad van eene tafel; (in de bouwkw.) plint; strijkijzer. -eisse, (pl. -n) f. heilbot.
- Plättchen**, (g. -e) n. plaatje. -eisen, n. strijkijzer.
- Platten**, **Plätten**, v. a. plotten, plat slaan, strijken.
- Platt(erding)**, adv. vulg. volstrekt. -heit, (pl. -en) f. plathoid; fig. platte uitdrukking. -naese, f. platenus.
- Plats**, (g. -es, pl. -ätze) m. plaate; platte koek. -büchse, f. klaphus. -en, v. n. met seyn, berosten, springen; met haben, knappen. -major, m. plaatsmajor. -regen, m. stortregen.
- Plätz(en)**, v. a. slaan. -er, (g. -e) m. plak; slag, klap met eene plak.
- Plauder**(ei), f. geklap, gebabel. -er, (g. -e) m. prater, klapper, raffelaar. -haft, adj. klapschtig, snapachtig, praatachtig. -haftigkeit, f. klapschtigheid, praatichtheid. -inn, (pl. -en) f. klapster, klapper, snapper, snaterbek. -n, v. n. klappen, snappen, reutelen, snateren.
- Plauts**, (g. -es, pl. -e) m. slag, bons.
- Plärren**, zie *Plärren*.
- Prime**, (pl. -n) f. zeker keekje.
- Plinsen**, zie *Blinsen*.
- Plombieren**, v. a. plomberen.
- Plots**, (g. -es) m. slag. vulg. *Auf den -*, op het oogeblik.
- Plötzlich**, adj. en adv. plotselink, schielijk, onverwacht.
- Plunderhosen**, pl. wijde lange broek.
- Plump**, interj. plomp! -, adj. en adv. plomp, dom, grof, dik, lomp. -e, zie *Pumps*. -en, v. n. plompen. -heit, f. plompheid, lompeid, domheid.
- Plunder**, (g. -e) m. vodden, boel, winkel. -kammer, f. voddekamer. -kram, m. uitdragerswinkel. -krämer, m. uitdrager.
- Plünder**(n), v. a. plunderen, rooven, stroopen. -ung, f. plundering, rooving, strooping.
- Plural**, (g. -es, pl. -e) m. meervoud.
- Plüsch**, (g. -es) m. pluiz (grof fluweel).
- Pöbel**, (g. -e) m. gepeupel, graauw, janhagel. -haft, adj. en adv. gemeen, slecht.
- Pochen**, v. a. en v. n. slaan, kloppen.
- Pocher**, (g. -e) m. klopper; fig. pogcher, snoever, opsnijder, sweter. -ei, f. pogcherij, snoeverij, opsnijderij.
- Poch**(hammer, m. klophamer. -mühle, f. klappmolen. -werk, n. werktuig, om iets te verbrijzelen, stampmolen).
- Pocke**, (pl. -n) f. vulg. pok. -ngrube, f. vulg. pokput. -narrig, adj. met fokputten, mottig.
- Podag**(ra, n. podagra, jicht in de voeten. -risch, adj. en adv. podagrous, jichtig. -riet, (g. -en, pl. -en) m. podagrast, die het podagra heeft.
- Poesie**, f. dichtkunst, poëzij.
- Poet**, (g. -en, pl. -en) m. poëet, dicht. -ik, f. dichtkunst. -im, (pl. -en) f. dichteres. -isch, adj. en adv. dichtkundig.
- Pokal**, (g. -es, pl. -e) m. pokaal.
- Pökel**, (g. -e) m. pekkel. -fleisch, n. pekkelvleesch. -häring, m. pekkelharing. -n, v. a. souden.
- Pokulieren**, v. n. overmatig drinken, sich vol zuipen.
- Pol**, (g. -es, pl. -e) m. pool, apunt. -arstern, m. poolster. -höhe, f. poolshoogte. -ei, (g. -es) m. pelei (seker kruid).
- Polemik**(e, **Polemik**, f. wederleggende godgeleerdheid, geschiikunde. -sch, adj. wederleggend.
- Poli**(eisen, a. polijstijzer. -en, v. a. polijsten, bruinieren. -er, (g. -e) m. polijster, bruineerder. -feile, f. polijstvijl, soetvijl. -mühle, f. polijstmolen. -staal, m. polijststaal. -sahn, m. tand om te polijsten.
- Politik**, f. staatkunde. -er, (g. -e) m. staatkundige.

Politsch, (g. en) adv. staatkundig.
Politur, f. glans, polijsting.
Polize, (pl. -n) f. verzekeringsoo-
 trakt.
Polizist, (pl. -en) f. policie, stedelijk
 gez. regering.
Polster, (g. -e) m. en n. peuluw, kus-
 sen. -*hündchen*, n. schoothoedje.
 -*macher*, m. kussenmaker. -*n*, v. a.
 a. met kussens voorzien. -*stuhl*, m.
 stoel met een kussen. -*ziehs*, f. o-
 vertreksel, tuig van een kussen.
Polterabend, m. vulg. avond voor
 de bruiloft. -*er*, (g. -e) m. bulder-
 aar, razer. -*geist*, m. nachtegeest,
 spook. -*kammer*, f. roumelkamer.
 -*n*, v. n. bulderen, razen, tieren.
Polygamie, f. veelwijverij.
Polyp, (g. -en, pl. -en) m. veelvoet,
 polyopus.
Pomade, f. pomade.
Pomeranze, (pl. -n) f. oranjeappel.
 -*abaum*, m. oranjeboom. -*nblüthe*,
 f. oranjebloesem. -*narbe*, f. oran-
 jekleur. -*ngarten*, m. oranje-
 ric. -*naft*, m. oranjeap. -*nachte*, f.
 oranjeschel. -*nspiritus*, m. oranje-
 bitter. -*nwasser*, n. oranjewater.
Pommesine, zie *Apfelsine*.
Pomp, (g. -e) m. pracht, pronk.
Pompe, zie *Pumpe*. [staatsic.
Pumpnickel, zie *Pumpnickel*.
Pomphoen, zie *Plunderhoen*.
Pontak, (g. -e) m. zekere wijn, pon-
 tak.
Ponton, (g. en pl. -e) n. schipbrug.
Popanz, (g. -es, pl. -e) m. monster,
 apogezigt, bullebak.
Populär, adj. en adv. gemeenzaam.
 -*sität*, f. gemeenzaamheid, volks-
 gunst.
Porphy, (g. -es) m. porfirsteen.
Portes, (g. -e) m. prei.
Portal, (g. -es, pl. -e) n. portaal.
Portefeuille, f. brievenentasch, porte-
 feuille.
Portion, (pl. -en) f. portie.
Porto, n. briefgeld. -*fret*, adj. en
 adv. vrachtvrij.
Portrait, (g. -es, pl. -e) n. portret.
 -*maler*, m. portretschilder.
Portulak, (g. -es) m. postelein.
Porzellan, (g. -es, pl. -e) n. porselein.
 -*en*, adj. porseleins. -*erde*, f.
 porseleinaarde. -*händler*, m. por-
 seleinhandelaar.
Poussane, (pl. -n) f. basuin. -*n*, v. a.
 en v. n. basuinen. -*nbläser*, -*r*,
 (g. -e) m. basuiner, een die op de
 basuin blaast. -*nechal*, m. geluid
 der basuinen. -*nzug*, m. (van een
 orgel) kromhout, basuinwerk, re-
 gister aan een orgel.

Pose, (pl. -n) f. schacht van eene pen.
Positiv, (g. -es, pl. -e) n. klein or-
 gelwerk. -*adj*, en adv. stellig.
Positur, (pl. -en) f. postuur, gestalte.
Posse, (pl. -n) f. pots, klucht, boer-
 tje. -*een!* mulligheid! gekheid!
 -*sekel*, (g. -e) m. groote hamer.
 -*sen*, (g. -e) m. vulg. poets. -*sen-
 kaft*, adj. en adv. drollig, poetsig.
 -*senmacher*, -*senreisser*, m. pot-
 senmaker. -*sierlich*, adj. en adv.
 kluchtig, drollig, koddig, aardig,
 geestig.
Post, (pl. -en) f. post, som; post;
 postkantoor, postplaats, pleister-
 plaats; vulg. berigt, tijding. -*amt*,
 n. postkantoor. -*beamte*, m. post-
 bediende. -*bote*, m. postboede.
 -*buch*, n. postboek. -*stie*, f. groote
 haast. -*en*, (g. -e) m. post, plaats.
 -*feliezen*, n. postvalies. -*fret*, adj.
 en adv. vrachtvrij, franco. -*hal-
 ter*, m. postpaardenhouder. -*haus*,
 n. posthuis. -*horn*, m. posthoorn.
 -*illion*, (g. -es, pl. -e) m. postkrecht.
 -*kalesche*, f. postchais. -*karte*, f.
 postkaart; brievenlijst. -*knecht*, m.
 postknecht. -*kutsche*, f. postkoets.
 -*meister*, m. postmeester. -*ord-
 nung*, f. wetten omtrent de poste-
 rijen. -*papier*, n. postpapier.
 -*pyerd*, n. postpaard. -*reiter*, m.
 postrijder. -*sack*, m. postvalies.
 -*taule*, f. handwijzer. -*schein*, m.
 briefje van de post wegen aan-
 teekening. -*schiff*, n. pakketboot.
 -*schreiber*, m. postschrijver, k. om-
 mes. -*secretär*, zie *Postschreiber*.
 -*station*, f. plaats, waar de post-
 paarden verwisseld worden. -*tag*,
 m. postdag. -*verwalter*, m. post-
 commies. -*wagen*, m. postwagen.
 -*weg*, m. postweg. -*wesen*, n. za-
 ken, de post aangaande, postwer-
 zen. -*zeitung*, f. posttijding, cour-
 rant. -*zettel*, zie *Postschein*.
Postement, (g. -es, pl. -e) n. voetstuk.
Postille, (pl. -n) f. postil, gedrukte
 predikatie. -*reiter*, m. naschrij-
 ver van eens anders predikation,
 slecht preker. -*nchreiber*, m.
 schrijver van gedrukte preken.
Postscriptum, n. naschrift.
Potage, f. soep.
Potentat, (g. -en, pl. -en) m. mogend-
 heid, vorst, souverein.
Pott, (g. -es, pl. -e) m. pot, kookpot.
Pottasche, f. potasch.
Pottfisch, m. kasjeloet, zekere groote
 visch.
Pots, interj. vulg. -*tausend!* -*Fel-
 tel!* wel verdord! wel weergaas!
 wel drommels!

Präbende, zie *Pfründe*.
Pracht, f. pracht, praal, pronk. -*aus-
 gabe*, f. prachtige uitgave van een
 boek. -*bett*, n. pronkbed. -*gesats*,
 n. wet tegen overdaad en ver-
 kwisting. -*himmel*, m. hemel van
 kostelijke stof, dien men over het
 hoofd der vorsten set. -*stück*, n.
 pronkstuk.
Prächtigt, adj. en adv. prachtig, et-
 lig, deftig.
Präcipitair, zie *Niederschlag*.
Practi(cant), -*cus*, m. praktisi-
 jn, die de praktijk verstaat. -*ciren*, v.
 n. praktizeren, zich oefenen. -*k*, f.
 zie *Praxis*. -*ke*, (pl. -n) f. list, be-
 drog. -*sch*, adj. en adv. prakti-
 kaal, dadelijk, ervaren, door ge-
 oefend.
Prädicat, (g. -es, pl. -e) n. eigen-
 schap, hoedanigheid van eene zaak.
Präferkt, (g. -en, pl. -en) m. prefect.
Prägen, v. a. stempelen. -*en*, n.
 -*ung*, f. het munten. -*er*, (g. -e) m.
 munter. -*stock*, m. stempel.
Pragmatisch, adj. algemeen, echt,
 bevestigd.
Prah(en), v. n. pralen, pronken, pog-
 chen, snorken, opsnijden, (*mit
 etwas*). -*erei*, f. pralen, pronken.
 -*er*, (g. -e) -*hans*, (g. -en, pl. -en)
 vulg. m. praler, pronker. -*erisch*,
 -*haft*, adj. en adv. snorkend,
 grootsprekend, windbrekend.
Prahm, (g. -es, pl. -e) m. praam,
 vaarttuig.
Prälat, (g. -en, pl. -en) m. prelaat,
 kerkvoogd. -*ur*, f. prelaatschap.
Prall, -*ig*, adj. en adv. strak, stijf
 gespannen. -, (g. -es, pl. -e) m.
 weersprong, opsluiting.
Prämie, (pl. -n) f. premie, beloon-
 ning; kooppenning van eene veil-
 ling, verzekeringsgeld.
Prange(n), v. n. pronken, pralen,
 schitteren. -*r*, (g. -e) m. prangij-
 zer, kaak. *Aus -stehen*, aan de
 kaak staan.
Pränumerant, (g. -en, pl. -en) m. in-
 teekenaar, vooruutschieter. -*attien*,
 f. teekening. -*iren*, v. a. en v. n.
 inteekeenen.
Präpariren, v. a. gereed maken.
Präposition, (pl. -en) f. voorzetsel.
Prärogativ, (g. -es, pl. -e) n. voor-
 recht.
Präsens, n. tegenwoordige tijd (bij
 de werkw.).
Präsens, (g. -es, pl. -e) n. geschenk.
 -*iren*, v. a. aanbieden; voorstellen.
 -*irteller*, m. schenkbord.
Präservativ, (g. -es, pl. -e) n. be-
 hoedmiddel.

Præsid(ent, (g. -en, pl. -en) **Præses**, m. president, voorzitter. -**ontenstels**, f. voorzittersplaats. -**iren**, v. n. voorzitter.

Prass, (g. -es) m. hoop. -**eln**, v. n. kraken, knarsen. -**en**, v. n. brassen, slempen, smullen. -**er**, (g. -e) m. brasser. -**eret**, f. brasseret.

Prätiren, v. a. uitvoeren, voldoen.

Prätendiren, v. a. en v. n. aanspraak maken.

Praxis, f. praktijk, oefening.

Predigt(n, v. a. prediken. -**r**, (g. -e) m. predikant. -**rinn**, (pl. -en) f. predikantenvrouw. -**römöch**, m. preekheer, dominikaer monnik. -**rorden**, m. orde van de dominikaer monniken.

Predigt, (pl. -en) f. predikatie, leerrede. -**amt**, n. predikambt, leeraarsambt. -**buch**, n. preekboek. -**stuhl**, m. preekstoel, kansel.

Pregel(n, v. n. bakken (in eene pan). -**pfanne**, f. bakpan.

Preis, (g. -es, pl. -e) m. prijs, waarde; lof, eer, roem. -**aufgabe**, zie -**frage**. -**courant**, m. prijscourant.

Preisbeere, f. heidebes.

Preisen, v. a. prijzen, roemen.

Preisfrage, f. prijsvraag. -**schrift**, f. verhandeling, die met den prijgekroond wordt, bekroonde verhandeling. -**wärdig**, (g. -lich, adj. en adv. prijswaardig, roemwaardig. -**wärdigkeit**, f. prijswaardigheid, roemwaardigheid. -**zettel**, m. prijscourant.

Pralle, f. doek, waar men iemand inwikkelt en op wipt; ook: het wippen in zoodanigen doek.

Prell(en, v. a. stuiten, wippen; kaatsen; fig. foppen, bedotten, bedriegen. -**er**, (g. -e) m. loop, sprong; fig. hediäger. -**eret**, (pl. -en) f. fig. bodrog; afpersing, knevelarij. -**schuss**, m. stuit van een' steen, die wat schuins boven op het water geworpen wordt.

Premsen, v. a. digtsamendrukken.

Press(baum, m. persboom. -**bengel**, m. persboom, persstok. -**e**, (pl. -n) f. pers. -**eisen**, n. persijzer. -**en**, v. a. persen; drukken; prangen. -**er**, (g. -e) m. perser. -**freiheit**, f. persvrijheid. -**glans**, m. persglans. -**meister**, m. persmeester. -**schraube**, f. schroef eener pers. -**span**, m. persplank. -**spindel**, f. windes van de pers.

Presbyterianer, m. presbyterianer.

Prickeln, v. a. prikkelen, prikken.

Priester, (g. -e) m. priester. -**inn**, (pl. -en) f. priesteres. -**albe**, f.

koorhemd. -**amt**, n. priesterambt. -**ehe**, f. huwelijck der kerkelijken. -**kappe**, f. priesterkap, monnikskap. -**lich**, adj. priesterlijk. -**rock**, m. priesterrok. -**schaft**, f. priesterdom, het priesterschap, de geestelijkheid. -**thum**, n. zie -**würde**. -**weihe**, f. priesterinwijding; ordening. -**würde**, f. priesterlijke waardigheid, het priesterschap.

Primat, (g. -maten) m. opperkerkvoogd. -, (g. -es, pl. -e) n. opperkerkvoogdij.

Principal, (g. -es, pl. -e) m. hoofd, meester.

Prinz, (g. -en, pl. -en) m. prins. -**estinn**, (pl. -en) f. prinses. -**lich**, adj. en adv. vorstelijk. -**metall**, n. prinsmetaal, Robbertmetaal.

Prior, (g. -s, pl. -en) m. prior, opperste van een klooster. -**at**, (g. -es, pl. -e) n. het priorschap. -**ei**, f. kloostervoogdij, priorschap. -**inn**, (pl. -en) f. priores.

Prise, (pl. -n) f. prijs, verovering, buit. -**Tabak**, snuiffe.

Prisma, n. prisma, driehoekig glas. -**tisch**, adj. en adv. als een driehoekig glas, of prisma.

Pritsche, (pl. -n) f. brits, slecht bed; plak, stok, om mede te slaan, zie **Britsche**.

Privaat, adj. in compos. privaat, bijzonder; stil.

Privet, (g. -es, pl. -e) n. heimelijk gemak. -**seger**, -**räumer**, m. seekreetveger.

Privilegi(um, (g. -s, pl. -en) n. voorregt. -**ren**, v. a. privilegeren, bevoorregten.

Probat, adj. bewezen, ondervonden, probatum.

Probe, (pl. -n) f. proef, staal, monster; teeken. -**hogen**, m. proefblad, proef. -**zweite** n. revisie. -**haltig**, adj. proefhoudend. -**jahr**, n. proefjaar. -**münze**, f. geld, om te toetsen. -**predigt**, f. proefpreek. -**schale**, f. proefschaal. -**schuss**, m. schot, om te proberen. -**zeit**, f. proeftijd.

Probi(en, v. a. proberen, proeven, toetsen. -**er**, (g. -e) m. keurder, toetscr. -**loffel**, m. proefstefel. -**nadel**, f. toetsnaald. -**stein**, m. toetssteen. -**stegel**, m. kapel, (bij de silverameden). -**ung**, f. -**en**, n. proef, beproeving. -**waage**, f. proefwaag.

Problem, (g. -es, pl. -e) n. vraagstuk. -**atisch**, adj. en adv. onzekcr, twijfelachtig.

Probet, zie **Propst**.

Process, m. zie **Process**.

Produkt, (g. -se, pl. -e) n. produkt, voortbrengsel.

Profan, adj. en adv. ongewijid, wereldsch.

Profess, f. belijdenis. -**thun**, belijdenis doen, de kloostergelofte doen. -**ion**, (pl. -en) f. ambacht, handwerk, kunst. -**ionist**, (g. -en, pl. -en) m. die een ambacht, handwerk, kunst verstaat. -**oor**, (g. -e, pl. -en) m. professor, hoogerleeraer. -**orat**, (g. -e, pl. -e) n. -**wr**, (pl. -en) f. professoraat, ambt, waardigheid van eenen hoogleeraar.

Profil, (g. -es, pl. -e) n. gesigt, afteekening van ter zijde.

Profit, (g. -es) m. profijt, winst, voordeel. -**iren**, v. n. profiteren, winnen.

Profoss, (g. -es, pl. -e) m. provoost, geweldige.

Project, (g. -es, pl. -e) n. projekt, ontwerp. -**enmacher**, m. projektemaker, ontwerpmaker. -**iren**, v. a. ontwerpen.

Prolog, (g. -en, pl. -e) m. voorredenaar, proloog van een toneelstuk.

Promenads, (pl. -n) f. wandeling.

Promoviren, v. a. en v. n. promovieren, bevorderen; doctor worden.

Propf, zie **Pfropf**.

Prophet, (g. -en, pl. -en) m. profet, voorzegger. -**fengeist**, m. geest van voorzegging. -**tiin**, (pl. -en) f. profetes, voorzegster. -**tisch**, adj. en adv. profetisch, voorzeggend. -**tesen**, v. a. profeteren, voorzeggen. -**zshung**, (pl. -en) f. voorzegging.

Proportion, (pl. -en) f. evenmaat, evenredigheid. -**ire**, adj. en adv. geëvenredigd, overeenkomstig.

Proposition, (pl. -en) f. voorstel.

Propst, (g. -es, pl. -öpste) m. proost. -**ei**, (pl. -en) f. proostdij.

Prosa, zie **Prose**. -**tisch**, adj. en adv. rijmeloos, in onrijm. -**tiet**, (g. -en, pl. -en) m. schrijver in onrijm.

Proscribiren, v. a. veroordeelen, verbannen.

Prose, f. prosa, onacht.

Prosodie, f. maatklank, regelmatige uitspraak van woorden.

Prospect, (g. -es, pl. -e) m. uitsigt.

Protest, (g. -es, pl. -e) m. protest, sekere geretelijke of notariële verklaring. -**ant**, (g. -en, pl. -en) m. protestant. -**antisch**, adj. protestantsch. -**iren**, v. a. en v. n. protesteren, tegenspreken, openlijk betuigen. -**irung**, -**ation**, (pl. -en) f. protest, tegenspreking.

Protokoll, (g. -es, pl. -e) n. protokol, register. -*iren*, v. a. protokolleren, aantekenen. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. schrijver van een protokol.

Prot(en), v. a. (een kanon) opmaken, montercn. -v. n. vulg. trotseren. -*ig*, adj. stijf, onbuigzaam; fig. onbechaamd. -*lette*, f. protoketting (artillerie revue), aan het affuit. -*nagel*, m. nagel om het geschut op het affuit vast te maken. -*wagen*, m. voorstel (de voorwielen) van een affuit.

Proviant, (g. -es) m. leefstof, levensmiddelen. -*commissaris*, zie *Proviandmeester*. -*haus*, n. magazijn van levensmiddelen. -*iren*, v. a. provianderen, met leefstof voorzien. -*irung*, f. provianderen, met leefstof voorzien. -*meister*, m. proviandmeester. -*sack*, m. proviandsak, reissak. -*schiff*, n. proviandschip.

Provinc, (pl. -en) f. provincie, land-schap. -*sal*, (g. -es, pl. -e) m. provinciaal. [raad.]

Provisie, (pl. -en) f. provisie, voor-
Provisor, (g. -s, pl. -en) m. voorstander, bezorger.

Prozent, (g. -es, pl. -e) n. procent, winst, interest.

Prozess(*iren*), v. n. mit *einem* -, met iemand procederen, een proces tegen iemand voeren; (als advocaat) pleiten. -*ig*, (g. -es, pl. -e) m. proces, regteging; (in de scheikunde) proces. -*führer*, m. die een proces voert. -*ordnung*, f. wijze van procederen. -*sachen*, pl. procesakten, processtukken. -*wesen*, n. het procederen.

Prüfen(*en*), v. a. beproeven, onderzoeken; toetsen; proeven. -*er*, (g. -v) m. beproever, onderzoeker; (wijn) proever. -*ung*, (pl. -en) f. beproeving.

Prügel, (g. -e) m. stok, knuppel; -pl. stokstegen. -*er*, f. vulg. het slaan. -*fest*, adj. bestand tegen elagen. -*n*, v. a. met een' stok, knuppel slaan.

Prünelle, (pl. -n) f. pruinel.

Pruuk, (g. -es) m. pronk, praal. -*bett*, n. praalbed. -*en*, v. n. pronken.

Psalm, (g. -es, pl. -e) m. psalm. -*buch*, n. psalmboek. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. psalmist, psalmdichter.

Psalter, (g. -e) m. psalmboek; psalter, sekere harp.

Psyllienkrant, n. vloekruid.

Psychologie(*s*), f. sielkunde. -*sch*, adj. en adv. sielkundig. -*st*, (g. -en, pl. -en) m. sielkundige.

Publicum, (g. -e) n. publiek. -*siren*, v. a. publiceren, bekend maken.

Pudding, (g. -es, pl. -e) m. podding.

Pudel, (g. -e) -*hund*, m. waterhond. -*ig*, (g. -e) m. vulg. misslag, poedel. -*mütze*, f. bontmuts. -*n*, v. n. vulg. eenen misslag begaan. -*närrisch*, adj. en adv. stapelgek.

Puder, (g. -e) m. poeder, haarpoe-
der. -*beutel*, m. poedersak. -*büchse*, f. *Puderkasten*, m. poederdoos. -*mantel*, m. poedermantel. -*n*, v. a. poeijeren. -*waeste*, m. poederkwaast. -*sucker*, m. poeijersuiker, loesse suiker.

Puff, (g. -es, pl. -üffe) m. klap, slag. -*interj. puff!* -*en*, v. n. ter aarde vallen, ploffen. -*er*, (g. -e) m. sakpistool, poffer.

Pulpst, (g. -es, pl. -e) v. lessenaar.

Puls, (g. -es, pl. -e) m. pols. -*ader*, f. slagader. -*schlag*, m. polslag.

Pult, (g. -es, pl. -e) n. lessenaar.

Pulver, (g. -e) n. poeijer, poeder; kruid, buskruid. -*dampf*, m. kruidamp. -*flasche*, f. kruidflesch. -*horn*, n. kruidhoren. -*kammer*, f. kruidkamer. -*korn*, n. korrel buskruid. -*macher*, m. kruidmaker. -*magasin*, n. kruidmagasijn. -*maat*, n. maat voor buskruid. -*ladung*, f. lading. -*mühle*, f. kruidmolen. -*müller*, m. kruidmaker. -*n*, v. a. tot poeder maken, stampen. -*probe*, f. kruidproof (werktuig om het kruid te onderzoeken). -*schaufel*, f. laadschop. -*thurm*, m. kruidtoeren. -*tonne*, f. kruidton, kruidvatje. -*wagen*, m. kruidwagen. -*wurst*, f. zeker werktuig van kruid, waarvan men sich bedient, om eene mijn te doen springen.

Pulverschek, (g. -e) n. poeijertje; vergift.

Pumps, (pl. -n) f. pomp. -*n*, v. a. pompen. -*nieder*, n. zuiger eener pomp. -*macher*, m. pompenmaker. -*nöhre*, f. huis van eene pomp. -*nackwengel*, m. pomptok.

Pumpnickel, (g. -e) m. pompenikkel, zwart brood.

Pumpheesen, zie *Punderhoesen*.

Pumps, interj. pof!

Pumpwasser, n. pompwater.

Punkt, (g. -es, pl. -e) m. punt. -*iren*, v. a. punkteren, met stippen afschieten; naar de stippen waarschieten. -*irer*, (g. -e) m. stipwaarschietter. -*irkunst*, f. stipwaarschietkunde. -*irnadels*, f. etснаald. -*irung*, f. punkteren. -*mässig*, adj. en adv. als een stip. -*ur*, f. tekening met

stippen; eene rege of inorting van het seil, (scheepsw.) puntuur, pinnetjes van ijszer of staal, waarmede de boekdruckers de te drukken vellen papier op de pers vastmaken.

Punkt(lein), (g. -e) n. stipje. -*lich*, adj. en adv. stipt, nauwkeurig. -*lickheit*, f. stiptheid, nauwkeurigheid.

Punch, (g. -es) m. punch. -*bohle*, f. punschokom. -*löffel*, m. punschlepel. -*napp*, m. punschkom.

Pupill, (g. -en, pl. -en) m. pupil, onmondige, wees. -*e*, (pl. -n) f. oog.

Püppchen, (g. -e) n. popje. [app.]

Puppe, (pl. -n) f. pop.

Puppen, v. n. met de pop spelen; peppen maken. -*fürmig*, adj. als, in de gedaante van eene pop. -*kram*, m. poppenwinkel. -*spiel*, n. poppenspel, marionettenspel. -*spieler*, m. poppenspeler, marionettenspeler. -*werk*, n. poppengoed.

Pur, adj. en adv. puur, rein, louter, zuiver.

Purgans, (pl. -en) f. purgatie, buikzuiverend middel.

Purgis(*en*), v. a. en v. n. purgeren, buikzuiveren. -*kraut*, n. purgeerkruid. -*mittel*, n. purgatie. -*ness*, f. purgeerroot. -*pille*, f. purgeerpil. -*wurzel*, f. tabarber, purgierwortel.

Purpur, (g. -e) m. purper. -*blume*, f. purperbloem, viool. -*farbe*, f. purperkleur. -*farben*, adj. purperkleurig. -*fieler*, n. blutskoorst. -*fisch*, m. purpervisch. -*hut*, m. kardinaalshoed. -*kleid*, n. purperkleed. -*lippen*, pl. roode lippen. -*mantel*, m. purper mantel. -*roth*, adj. purperrood. -*n*, adj. purperen. -*schwesse*, f. purpersterk.

Pürchen, *Purseln*, zie onder B.

Purs-*chen*, (naam voor een kat) poes.

Putz, (g. -es) m. sieraad, opschik, pronk. -*e*, (pl. -n) f. snuitsel; snuiter. -*en*, v. a. opschikken, schoonmaken; snuiten; snoeijen; polijsten; poetsen; soehren, wrijven. -*kästchen*, n. toiletdoos. -*kram*, m. modekram, modewaren. -*wacherinn*, f. modemakster. -*schere*, f. snuiter. -*schachtel*, f. toiletdoos. -*stube*, f. *Putzstimmer*, n. pronkkamer, best vertrek; kleedkamer. -*schrank*, m. kapdoos. -*tisch*, m. kaptafel, toilet.

Pyramide(*alisch*), -*en* *förmig*, pyramidaal. -*e*, (pl. -n) f. pyramide, gedenksuil, gedenksaal; spits toeloozend ligchaam.

Q.

Quaal, zie *Qual*.

Quabbe, zie *Wamme*. -*lig*, adj. pöselig. -*lm*, v. n. beven, waggelen.

Quackalber, (g. -e) m. kwaksalver. -*ei*, f. kwaksalverij. -*n*, v. a. kwaksalven.

Quader, (g. -e) *Quaderstein*, m. gehouwen steen.

Quadrant, (g. -en, pl. -en) m. quadrant, vierling.

Quadrat, (g. -es, pl. -e) n. vierkant. -*meile*, f. vierkante mijl. -*isch*, m. vierkante tafel. -*wurzel*, f. vierkante wortel. -*zahl*, f. vierkant getal.

Quadrupel, v. a. in vieren verdeelen. *Quadrupel*, f. viervoud.

Quaken, v. n. vulg. babbelen.

Quaken, v. n. kwaken; kwakken.

Quaker, *Quaker*, (g. -e) m. kwaker. -*ei*, f. kwakerij, geestdijverij.

Qual, (pl. -en) f. kwaal, pijn, smart. -*roll*, adj. en adv. vol pijn, smarten.

Qualen, v. a. kwellen, plagen, pijnigen. -*er*, (g. -e) m. piager, pijniger, kweller. -*ung*, (pl. -en) f. kwelling, pijniging, plaag.

Qualificieren, v. a. kwalificeren, bekwaam maken.

Qualität, (pl. -en) f. kwaliteit, hoedanigheid.

Qualm, (g. -es, pl. -e) m. uitwaseming, damp. -*en*, v. a. uitwasemen, uitdampen. -*icht*, adj. uitwasemend, dampig.

Qualster, (g. -e) m. kwalster, fluim. -*n*, v. n. kwalsteren, fluimen uitwerpen.

Quantität, (pl. -en) f. hoeveelheid.

Quantis, adv. van ter zijde, bij gelegenheid, kwaswijze.

Quappe, (pl. -n) f. kwabaal.

Quarantäne, (pl. -n) f. quarantaine, zekere tijd, gedurende welke de schepen, die van eene besmette plaats komen, niet mogen binnen loopen.

Quark, (g. -es, pl. -e) m. gestremde melk; geringe saak; drek. -*fass*, n. stremvat. -*kloes*, m. noedelen van gestremde melk. -*sack*, m. zak, om de melk te laten dik worden. -*käse*, m. slechte, geringe, magere kaas.

Quart, (g. -es, pl. -e) n. vierendeel. -*al*, (g. -es, pl. -e) n. vierendeel jaars. -*alwiss*, adv. bij het vierendeel jaars. -*albieter*, n. derdendaagse koorts. -*ant*, (g. -en, pl. -en) *Quartband*, m. een boek in quarto. -*stoss*, m. kwartstoot, (bij de schermmeesters).

Quarte, (pl. -n) f. kwart, of vierde gedeelte van eene noot.

Quartier, (g. -es, pl. -e) n. kwartier, herberg, huisvesting; wijk; een kwartje, (maat). -*en*, v. a. huisvesten, logeren. -*frei*, adj. vrij van inkwartiering. -*meister*, m. kwartiermeester. -*sattel*, m. briefje voor huisvesting, biljet.

Quars, (g. -es, pl. -e) m. kwarts. -*icht*, adj. gelijk kwarts. -*ig*, adj. vol kwarts.

Quassia, f. kwassiehout.

Quassi, adv. kwasi, als het ware.

Quast, (g. -es, pl. -e) m. *Quaste*, (pl. -n) f. kwispel, kwaat.

Quatember, (g. -e) m. quartertemper. -*fasten*, n. viertijdige vasten. -*zeit*, f. quartertemper.

Quaternis, (pl. -n) f. katern.

Quatsch, (g. -es, pl. -e) m. en int. kwak.

Quech, zie *Quick*. -*en*, v. n. schreeuwen als een haas. -*engras*, n. lidgras, knoopgras.

Quecksilber, n. kwikzilver.

Quelle, (pl. -n) f. handdoek.

Quell, (g. -es, pl. -en) m. zio *Quelle*. -*ader*, f. bronader. -*brunnen*, m. bron, welbron. -*e*, (pl. -n) f. wel, bron, fontein. -*en*, v. n. met *zyn*, wellen, opporrelen; swellen. -*v*, a. weeken, doen swellen. -*wasser*, n. welwater, bronwater, springend water.

Quendel, (g. -e) m. kwendel, wilde tijm. -*essig*, m. tijmwijn.

Quent, (g. -es, pl. -e) *Quentchen*, (g. -e) n. drachma.

Quer, adj. en adv. dwars, schuin. -*ast*, f. stoekbijl, glazenmakers hamer. -*baum*, m. sluitboom. -*e*, f. het dwarse. -*flote*, f. dwarsfluit. -*furchs*, f. dwarse voor. -*gang*, m. dwarsweg. -*gasse*, f. dwarsstraat. -*gäschchen*, n. dwarssteeg. -*holz*, n.

dwarshout. -*kopf*, m. fig. jantje contrario. -*köpfig*, adj. fig. stribbelig. -*linie*, f. dwarslijn. -*pfefel*, f. kleine dwarsfluit. -*sack*, m. reitsak. -*sattel*, m. vrouwenzadel. -*schnitt*, m. dwarsnede. -*sprung*, m. zijsprong. -*streich*, m. dwarsstreek; f. streep door de rekening, teleurstelling. -*stück*, m. dwarsstuk. -*weg*, m. dwarsweg, kruisweg.

Queri, (g. -es) m. kernstok. -*en*, v. a. en v. a. omroeren.

Quetsch(e), (pl. -n) f. kwetsing; kneuzing. -*e*, zie *Zwotsch*. -*en*, v. a. kwetsen, kneuzen. -*ung*, (pl. -en) f. kwetsing, kneuzing.

Quick, adj. en adv. levendig. -*sand*, zie *Flugsand*.

Quicken, v. n. onsaagenaam luiden, kloken, (van stemmen of instrumenten).

Quietist, (g. -en, pl. -en) m. een Quietist, aanhanger van L. Molinos, in de 17de eeuw als een ketor ten ver gedoomd, maar, om de openbare herroeping zijner leer, in eene eeuwige gevangenis opgesloten, alwaar hij in 1696 is gestorven.

Quint, zie *Quant*.

Quint(e), (pl. -n) f. quint, (in de mus.)

Quinten, fig. vulg. looze kurcn. -*erne*, (pl. -n) f. katern van vijf vellen. -*essenz*, f. het beste en krachtigste der medicijnen. -*saiten*, f. de vijfste snaar op eene viool.

Quiri, zie *Queri*.

Quitt, adj. en adv. kwijt; vrij. *Nun sind wir* -, nu sijn wij gelijk.

Quille, (pl. -n) f. kwee.

Quittenbaum, m. kweeboom. -*brod*, n. kweevleesch. -*blüths*, f. bloem van eene kwee. -*gelb*, adj. geel als eene kwee. -*latwerg*, f. kweevleesch, marmelade.

Quittiren, v. a. onder teekenen, kwijtschelden; verlaten.

Quittung, (pl. -en) f. kwijtschelding, kwijting.

Quota, f. aandeel.

Quotient, (g. -en, pl. -en) m. hoeveelheid,

R.

Raa, f. ra, waaraan een scheepszeil hangt. -*banden*, pl. rabanden. -*seegel*, n. razecil.

Rabatt, (g. -es) m. rabat, korting, vermindering. -*iren*, v. a. korten, verminderen.

Rabatto, (pl. -n) f. omslag, opslag (aan een kleeid); rabat in eenen tuin.

Räbe, (g. -n, pl. -n) m. raaf, rave. *Er stieft wie sin* -, hij steelt als een raaf. -*naas*, n. fig. vulg. vuil, schoft. -*nältern*, pl. vulg. onnatuurlijke ouders. -*nart*, f. fig. onnatuurlijke gedrag der ouders jegens huize kinderen. -*nkjel*, m. ravepen. -*nmutter*, f. fig. onnatuurlijke moeder. -*nswaras*, adj. zoo zwart als een raaf. -*nspule*, f. zie *Rahmekiel*. -*nstein*, m. galgenveld. -*ntrater*, m. fig. ontaarde vader.

Rabulist, (g. -en, pl. -en) m. schreeuwer, zwetscr, pogcher.

Rachen, (g. -s) m. bek, mond; fig. knaken.

Rach(e), f. wraak. - *an einem nehmen*, zich aan iemand wreken. -*gier*, *Rachsucht*, f. wraakgerigheid, wraakzucht. -*gierig*, *Rachzüchtig*, adj. en adv. wraakgierig, wraakzuchtig. -*schicert*, n. wraakzwaard.

Räche(n, v. a. wreken. -r, (g. -s) m. wreker.

Rack, zie *Arack*.

Racke(r, (g. -s) m. vulg. vilder; slecht mensch, rakker. -t, (g. -es, pl. -e) n. speeltuig, raket. -te, (pl. -n) f. raket (vuurwerk).

Rad, (g. -es, pl. -er) n. rad, wiel. -*band*, n. ijzeren band om een rad. -*bärge*, f. kruiwagen. -*brechen*, v. a. radbraken; (ook fig.) -*folge*, f. radvelg. -*emacher*, m. rademaker. -*en*, (g. -s) m. honigdauw, brand in het koren. -*ehaue*, f. wijdijzer. -*iees*, (g. -es, pl. -e) m. *Radieschen*, (g. -s) n. radijs. -*lauf*, m. omdraaiing. -*linie*, f. (in de meerk.) cycloïde. -*nabe*, f. radnaaf. -*nagel*, m. spijker met eenen platten kop. -*schiene*, f. radscheen. -*sperrre*, f. spankettling. -*spur*, f. spoor (van een rad), wagenspoor. -*welle*, f. as van het rad eens watermolens.

Räd(chen, (g. -s) n. raadje. -el, (g. -s) m. zeef. -*eln*, v. a. ziften. -*elführer*, m. hoofd van eenen bende,

oproermaker, belhamel. -*er*, (g. -s) m. zifter; zeef. -*ern*, v. a. ziften; radbraken. -*erwerk*, n. radwerk, raderwerk.

Radri(en, v. a. uitkrabben; etsen. -*kunst*, f. etskunst. -*messer*, n. schrapmes. -*nadel*, f. etsnaald. -*ung*, f. uitkrabben; etsen. -*wasser*, n. sterk water om te etsen.

Raffel, zie *Riffel*. -*en*, v. a. repen, nemen. *Zusammen* -, samenrapen. -*inade*, f. geraffineerde suiker. -*iniren*, v. a. zuiveren, reinigen, raffineren. -*zahn*, m. suijsand, voortand.

Ragen, v. n. heraus -, uitsteken. *Heror* -, boven uitsteken.

Ragout, (g. en pl. -s) n. ragout.

Raum, (g. -es) m. room. -, zie *Rahmen*. -*en*, (g. -s) m. lijst, raam; vorm. -*en*, v. a. de melk roomen.

Rahn, *Rahnig*, adj. en adv. smal, dun, rauk, tener, mager. -*igheit*, f. magerheid, schraalheid.

Rain, (g. -es, pl. -e) m. grasland, weide; greppel tussehen twee akkers, kant, grens, scheidvoor; zoom. -*farm*, m. reinvaren. -*schwabe*, f. gierwaluw. -*weide*, f. rijnwilg, liguster.

Ralle, (pl. -n) f. wachtelkoning.

Rambock, zie *Ramm*.

Ramm, (g. -es, pl. -e) m. ram.

Ramme, *Rammel*, (pl. -n) f. *Ramm*-blok, m. heiblok.

Rammel, (g. -s) zie *Ramm*. -*n*, v. n. rammelen, ridsig, loopschijf; krollen; -, v. a. heijen, ramcijen. -*zeit*, f. tijd, wanncr bazeu, kettlen, enz. ridsig zijn.

Ramme(n, v. a. (palen) inheijen. -r, (g. -s) m. plaveiblok, straatmakers blok.

Rammler, (g. -s) m. rammelaar (manetje van haren of konijuen); ram.

Rand, (g. -es, pl. -änder) m. boord, rand, kant. -*dukaten*, m. gerande dukaat. -*glosse*, f. randglos, kantteekening. -*ig*, adj. en adv. dat eenen rand heeft. -*schrift*, f. rand schrift. -*stück*, n. dolbrood, rosbak; maanstuk.

Rändern, v. a. rauden.

Rauft, (g. -es, pl. -änfte) m. korst (eersto suedo van brood); kant, rand van iets.

Räufchen, (g. -s) n. korst, rand van iets.

Rang, (g. -es, pl. -e) m. rang, rij; rang, waardigheid, aanzien. -*e*, (pl. -n) f. vulg. ontaard kind; zog. *scug*. -*iren*, v. a. rangschikken. -*sucht*, f. rangzucht, ecrzucht. -*süchtig*, adj. rangzuchtig, ecrzuchtig.

Rank, (g. -es, pl. -änke) m. nuk, streek, arglistigheid, list, loosheid. *Ränke*(macher, m. intriguant, die door list eenen aanhang zoekt te maken. -*voll*, adj. en adv. arglistig, intriguant.

Ranken, v. n. sich -, v. ref. ranken. -, (g. -s) m. *Ranke*, (pl. -n) f. rank.

Ranunkel, (g. -s) m. -, (pl. -n) f. ranonkel.

Ransen, m. *Ränzel*, (g. -s) n. reistak, randsel.

Ranzig, adj. en adv. fig. vulg. ranzig.

Ranzion, (pl. -en) f. randsoen, loogeld. -*iren*, v. a. lossen, vrij koopen.

Rappe, (g. en pl. -n) m. zwart paard. -, (pl. -n) f. raspi; zie *Raspe*. -*e*, (g. -s) m. rappee, geraspde snuif.

Rappe(kopf, m. vulg. koppig, stijfsinnig mensch. -*küßfisch*, adj. en adv. vulg. koppig, vuilardig. -*n*, v. n. rammelen; fig. niet wel in het hoofd zijn.

Rappi(er, (g. -es, pl. -e) n. stootdegen, rappier. -*ren*, v. a. raspon, met de rasf pijn maken. *Sich Rappiren*, v. ref. vechten met rappieren. -*rer*, (g. -s) m. rasper.

Rapsen, v. a. vergaderen.

Rapsus, f. *etwas in die -werfen*, iets in de grabbel werpen.

Raps, (g. -es) m. *Rapsaat*, m. rapszaad.

Rapunzel, (g. -s) m. *Rapünchen*, n. rapunzel (plaut).

Rar, adj. en adv. raar, zeldzaam. -*ität*, (pl. -en) f. iets raars of zeldzaams, zeldzaamheid. -*itätstamen*, m. kijkkast. -*itätstammer*, m. kamer, kabinet van zeldzaamheden, fraaijgheden.

Räsch, adj. wrang, bitter, scherp.

Rasch, adj. en adv. ras, gauw, vlug. -, (g. -es, pl. -e) m. ras (zekere stof). -*heit*, f. vaardigheid, snelheid. -*macher*, m. rasmaker.

Rasen, m. plaats met groen en klein gras begroeid, gras; zode. -*bank*, f. zoden bank. -*platz*, m. plaats met gras begroeid.

Rasen, v. n. rasen, tieren, woeiden,

bulderen. -d, adj. razend, krankzinnig. -dtoll, adj. geheel dol. -meister, m. wilder.

Raserei, f. rasernij, woede, krankzinnigheid.

Raspe, v. f. kloven in de kniebogen der paarden.

Rasiren, v. a. scheren.

Raspel, (pl. -n) f. rasp. -haus, n. rasphuis. -n, v. a. raspen. -span, m. schrapstel, span.

Rassel, (pl. -n) f. ratel, klater. -n, v. n. ratelen, klateren, rappelen. -wacht, f. ratelwacht. -wächter, m. ratelwacht, klapwachter.

Rast, f. rust. -en, v. n. rusten. -los, adj. en adv. rusteloos. -losigheid, f. rusteloosheid. -tag, m. rustdag.

Ratafia, m. rataffia, (likeur).

Rath, (g. -es, pl. -äthe) m. raad; middel; raadheer. -en, v. a. raden. -geber, m. raadgever. -haus, n. raadhuys, stadhuis. -kammer, f. raadkamer. -loute, pl. raadheeren. -los, adj. en adv. radeloos, zonder raad. -mann, m. raadheer. -mäsig, adj. raadheerlijk. -sam, adj. en adv. zuinig; raadzaam, geraden, nuttig. -samkeit, f. spaarzaamheid; nuttigheid. -sbedürftig, adj. raad behoevende. -sbote, m. bode van den raad. -sbuch, n. register van den raad. -schlag, m. raad, raadgeving. -schlagen, v. n. overweegen. -schluss, m. besluit, raadsbesluit. -scollegium, n. raad, raadsvergadering. -sdiener, m. deurwaarder van den raad.

Räth(inn), (pl. -en) f. vrouw van een' raadheer. -lich, adj. spaarzaam; zuinig; raadzaam.

Räthsel, (g. -s) n. raadscl. -haft, adj. en adv. raadselachtig, dubbelzinnig, onbegrijpelijk.

Raths(fähig), adj. verkiezelselijk (tot den raad). -gcbot, n. raadsbesluit. -glied, n. lid van den raad. -herr, m. raadheer. -keller, m. stadskelder. -person, f. lid van den raad. -schluss, m. besluit van den raad. -schreiber, m. raadssekretaris. -stube, f. raadkamer. -tag, m. regtsdag, geregtsdag. -versammlung, f. raadsvergadering. -versamnde, m. lid van den raad. -wahl, f. verkiezing van de leden van den raad.

Ratification, f. ratificatie, bekrachtiging, goedkeuring. -iren, v. a. ratificeren, bekrachtigen.

Ratin, (g. -en) m. ratijn.

Ration, (pl. -en) f. portie, deel.

Ratsche, (pl. -n) f. bel, schel.

Ratte, (pl. -n) f. rot, rat.

Ratteln, v. n. schateren, klateren.

Ratsen(falle, f. rottenval. -fänger, m. rottenvanger. -gift, -pulver, n. rottetruif.

Ratz, (g. -es, pl. -e) m. marmot; hazelmuis; fret.

Ratze, zie Ratte.

Raub, (g. -es) m. roof, prooi. -begierde, zie -gier. -begierig, zie -gierig. -en, v. a. rooven, stroopen. -gier, f. roofzucht. -gierig, adj. en adv. roofgierig, roofzuchtig. -gut, n. roofgoed, prijs. -schiff, n. roofschip, kaper. -schloss, n. roofslot. -schütz, m. wilddief. -sucht, f. roofzucht. -süchtig, zie -gierig. -thier, n. roofdier. -vogel, m. roofvogel.

Räub(er), (g. -s) m. roover, strooper; fig. (aan de kaars) dief. -erbände, f. rooversbende, bende roovers. -ere, (pl. -en) f. rooverij, strooperij. -erhöhle, f. roovershol. -erlach, adj. en adv. roofzuchtig. -fisch, m. roofvisch.

Rauch, adj. ruw, ruig, herig, fig. vulg. Das Rauche heraus kehren, zich een aanzien (air) geven.

Rauch, (g. -es) m. rook; schoorsteen, stoekplaats. -altar, m. reukaltaar. -apfel, m. doornappel. -beere, f. stekelbes. -en, v. a. en v. n. rooken. -er, (g. -s) m. rooker, tabakrooker. -fang, m. schoorsteen. -fangkehrer, m. schoorsteenveger. -frost, zie Raufrost. -fussig, adj. ruig van pooten. -handel, m. koopmanschap in bont, pelterijen. -händler, m. koopman in bont, pelterijen. -ig, adj. rookig, rookachtig, beroekt. -kammer, zie Räucherzimmer. -loch, n. rookgat. -pfanne, zie Räucherpfanne. -tabak, m. rooktabak. -werk, n. bont, bontwerk, pelterij, of voering daarvan. -wolke, f. rookwolk, wolk van rook.

Räucher(ig), adj. rookerig. -kammer, f. rookkamer. -kerse, f. reukballetje. -n, v. a. en v. n. rooken, in den rook hangen; bewieroken. -n, n. het rooken. -pfanne, f. reukvat, wierookvat. -pulver, n. reukpoeder. -werk, n. reukwerk.

Räudig, adj. en adv. schurftig. -keit, f. schurftigheid.

Rauf(degen), m. lange stootdegen, rapier. -en, v. a. plukken, trekken. -er, (g. -s) n. Raufhold, m. vechter.

Raufe, (pl. -n) f. ruif, hoekribbe.

Rauh, adj. en adv. wrang; heesch; bar, koud, wreed, wqest; ruig.

-en, v. a. ruw maken; (laken) noppen. Sich -, ruijen. -frost, m. ijssel. -igkeit, f. rauwheid; wrangheid; heeschheid; guurheid; ruigheid. -reif, zie Raufrost.

Rauke, (pl. -n) f. raket (eene plant).

Raum, (g. -es, pl. -äume) m. ruimte, plaats; ruim van een schip. -nadel, f. werktuig, om iets mede door te stooten, dat verstoppt is.

Räum(en), v. a. ruimen; opruimen; verlaten. -er, (g. -s) m. ruimer, die iets ledig, schoon maakt. -ig, Räumlich, zie Geräumig.

Raunen, v. a. in het o. luisteren.

Raupe, (pl. -n) f. rups, rijp. -n, v. a. het ongedierte uit de boomen halen. -nissen, n. ijsor, om het ongedierte uit de boomen te halen. -ngewebe, n. weefsel van rupsen. -nneest, n. rupsennest.

Rausch, (g. -es) m. roes.

Räuschchen, (g. -s) n. roesje, knipje.

Rausch(en), v. a. ruischen, bruisen; vlieten; s. ruischen, bruisen. -gold, n. rusgeel. -gold, n. klatergold.

Räuser(er), (g. -s) m. klieker, rogchelaar. -n, (sich) v. rec. rogchelen, schrapen, den hals, de keel schoon maken.

Raute, (pl. -n) f. ruit; wijnruit; (in het kaartspel) ruiten. -nformig, adj. en adv. ruitwijze; langwerpig vierkant.

Ravelin, (g. -es, pl. -e) n. ravelijn, (bij eene vesting).

Reb(e), (pl. -n) f. wijnrank, wijnstok. -enasche, f. asch van wijngaardranken. -enauge, n. bot, knop aan eencu wijnstok. -enbau, m. wijngaard, kwekerij. -enblatt, n. wijngaardblad. -engott, m. wijngod, Bacchus. -enlaub, n. wijngaardloof. -enmann, m. wijngaardener, arbeider in den wijngaard. -enmesser, n. snomes. -enreich, adj. en adv. rijk in wijnstokken. -en, saft, m. druivenasap, druivennat, druivenbloed. -enstock, m. wijnstok. -enweig, m. wijngaardrank. -gehälte, n. schoor, stut voor eene wijngaard. -senker, m. rank, die in den grond golvig wordt. -huhn, n. veldhoen, patrijs. -wurm, m. wijngaardworm.

Rebell, (g. -en, pl. -en) m. rebel, weerspannig, mutieling. -ion, (pl. -en) f. opstand, oproer, muitertij. -iren, v. n. rebelleren, oproer maken. -isch, adj. en adv. muitzuchtig, rebellig, weerspannig.

Recapitulieren, v. a. herhalen.
Recessant, (g. -en, pl. -en) m. recessant, hoordeelaar. -ion, (pl. -en) f. oordeelkunde, het oordeel over boeken, enz.; recessie.
Recept, (g. -es, pl. -e) n. recept, voorschrift der artsen. -buch, n. receptboek.
Recess, (g. -esse, pl. -esse) m. schriftelijk verdrag; achterstallige.
Rechen, (g. -e) m. hark. -en, v. a. harken. -enbrett, n. rekenbord. -enbuch, n. rekenboek. -enkammer, f. rekenkamer. -enkunst, f. rekenkunst, het rekenen. -enmeister, m. rekenmeester. -enpönnig, m. logpenning, rekenpenning. -enschaft, f. rekenschap. -enschule, f. rekenschool. -ensstift, m. griffel. -entafel, f. rekentafel; lei. -entisch, m. rekentafel. -nen, v. a. en v. n. rekenen, optellen. -ner, (g. -e) m. rekenaar. -nung, (pl. -en) f. rekening. -nungsbuch, n. rekenboek, kantoorboek. -nungsführer, m. rentmeester.
Recht, adj. en adv. regt; regter; eecht; regmatig, billijk, wettig, juist. -, (g. -es, pl. -e) n. gelijk. -eck, n. regthoek. -es, v. n. regeven, vechten; regt voeren, pleiten. -fertig, adj. en adv. regtvaardig. -fertigen, v. a. regtvaardigen, verdedigen. -fertigung, f. regtvaardiging. -gläubig, adj. en adv. regtsinnig, orthodox. -gläubigkeit, f. regtsinnigheid, orthodoxie. -haber, m. eigenninnige, stijfhoofdige. -haberei, f. eigenninnigheid, stijfhoofdigheid. -habertisch, adj. eigenninnig, stijfhoofdig. -lich, adj. en adv. geregteijk, wettig; welvoegelijk, regtschapen. -los, adj. en adv. onregtvaardig, onbillijk, onwettig. -mäßig, adj. en adv. regtmatic, wettig. -mäßigkeit, f. regtmaticheid, wettigheid. -schaffen, adj. en adv. waar; regtschapen, braaf; fig. vulg. zeer. -schatfenkeit, f. regtschapenheid, braafheid. -schreibung, f. spelkunst. -winkelig, adj. regthoekig.
Rechts, adv. regts, naar de rechterhand. -behelf, m. uitvlugt van regt. -beständig, adj. en adv. geregteijk, echt, wettig. -erfahren, adj. ervaren in de regtsgeleerdheid. -erörterung, f. regtsbeslissing. -gelehrt, adj. regtsgeleerd. -fall, m. regtszaak. -fällig, adj. zijn proces verliezende. -forderung, f. actie, eisch, vervolg in regten. -form, m. regtsvorm, or-

de. -fürwäg, adj. in den vorm, hoorteijk. -frage, f. regtsvraag. -gang, m. het procederen. -gelahtkeit, -gelehrsamkeit, f. regtsgeleerdheid. -gelehrt, m. regtsgeleerd, jurist. -grund, m. wettige reden. -gültig, adj. en adv. van waarde, dat gelden kan, goed, aanemelijc, wettig, geldig. -gültigkeit, f. deugdelijkheid, wettigheid, bestaanbaarheid. -handel, m. regtsgeleding, proces. -hängig, adj. hangend (bij het geregte). -kosten, pl. proceskosten. -kräftig, zie Rechtsgültig. -lehrer, m. regtsgeleerde. -mittel, m. middel in regten. -pflege, f. regtpleging. -spruch, m. uitspraak, vonnis. -sache, f. regtsgeleding, pleidooi. -stand, m. bevoegtheid tot eene regtszaak. -ständig, adj. dat volgens de wet kan of moet ondersocht worden. -streit, m. geschil, proces, pleidooi. -verdrager, m. twistverwekker, listige pleiter. -widrig, adj. strijdig met het regt, de wetten. -wohlthat, f. geregteijkelijke weldaad, vergunning, beneficentie. -zwang, m. regtdwang.
Recidiv, (g. -es, pl. -e) n. wederkomen der siekten, wederinstorting. -piet, (g. -en, pl. -en) m. ontvanger. -tativ, (g. -es, pl. -e) n. verhaal, vertelling, in een sang.
Recken, v. a. rekken, uittrekken; op de pijnbank spannen.
Recognoscieren, v. a. den vijand gaan ontdekken.
Recruten, (g. -en, pl. -en) m. rekrut, nieuw aangeworven krijgsman.
Recolligieren, (eich) v. ref. sich herinneren.
Recruten, (ren, v. a. recruten, werven. -rung, f. recruterig, werving.
Rectificieren, v. a. verbeteren, rectificeren.
Rector, (g. -s, pl. -en) m. rector, regeerder. -at, (g. -es, pl. -e) n. rectoraat, ambt van rector.
Rede, (pl. -n) f. rede, spraak; redevoering, gesprek t woorden, gesegde. -art, f. tongval; schrijfwijze. -kunst, f. redekunst, welspreekendheid, logica. -n, v. a. en v. n. spreken, praten, redeneren. -sart, f. spreekwijze. -schew, adj. traag in het spreken, bloo, niet spraaksam. -theil, m. deel der rede, dedeel.
Redlich, adj. en adv. opregt, eerlijk, getrouw. -keit, f. opregtheid, eerlijkheid, getrouwheid.
Redner, (g. -e) m. redenaar, spreker. -bühne, f. spreekgestoelte, tribune.

-isch, adj. en adv. van een' redeenaar, redekundig. -kunst, f. redekunde, welspreekendheid. -stahl, m. spreekgestoelte.
Redoute, (pl. -n) f. redoute.
Redselig, adj. spraaksam. -keit, f. spraaksamheid.
Reede, **Rhede**, f. ree, reede. -r, (g. -e) m. reeder.
Refectorium, n. eetsaal in een klooster.
Referent, (g. -en, pl. -en) m. verslagdoener van een geding; overbrengor. -iren, v. a. verslag doen van een geding.
Reffer, (g. -es, pl. -e) n. rugkorf, mars, kamersarm; reef. -band, n. helpseel.
Refectieren, v. a. terugkaatsen. -ion, (pl. -en) f. aanmerking.
Reformation, (pl. -en) f. herstelling, hervorming, reformatie. -iren, v. a. reformeren, herstellen, hervormen, verbeteren. -irer, (g. -e) **Reformator**, m. hersteller, hervormer.
Refraction, (pl. -en) f. straalbreking.
Regal, adj. in compos. roijaal, koninklijk.
Regal, (g. -es, pl. -e) n. regaal in een orgel; boekenplank. -s, (g. -e, pl. -ien) n. overheidsregt. -iren, v. a. wel onthalen. -papier, n. roijaalpapier.
Rege, adj. dat sich beweegt, levendig, gaande.
Regel, (pl. -n) f. regel, voorschrift. -los, adj. en adv. ongeregeld. -mäßig, adj. en adv. regematig. -mäßigkeit, f. regematigheid.
Regen, v. a. roeren, bewegen, aandoen; levendig maken. Sich -, sich roeren, bewegen.
Regen, (g. -e) m. regen. -bach, m. stortregen. -bogen, m. regenboog. -dach, n. regendak, druipling van het dak. -guss, m. regenbui, stortregen. -haft, adj. regenachtig. -kleid, n. regenkleed. -mantel, m. reismantel, regemantel. -schauer, m. regenbui, schoer. -schirm, m. regenscherm, parapluie. -vogel, m. pluivier. -wasser, n. regenwater. -wetter, n. regenachtig weer. -wolke, f. regewolk. -wurm, m. pier, regenworm, aardworm.
Regent, (g. -en, pl. -en) m. regent. -schaft, f. hegerig, overheidsstaat.
Regier, (en, v. a. regeren. -er, (g. -e) m. regeerder. -ung, (pl. -en) f. regering, bestior; hoog-geregtshof. -ungsart, zie Regierungform.

Reisig, *Reisholz*, n. kaphout, heester, heesterhout.

Reisige, (g.-en, pl. -en) m. ruiter.

Reise(blei), n. teekenpotlood. -*brett*, n. teekenbord. -*en*, v. n. 2, scheuren; snel stroomen. -*end*, adj. ver- scheurend; snel. -*feder*, f. teeken- pen. -*kohle*, f. teekenkool. -*mass*, n. strijkatok. -*schiens*, f. teekenli- niaal. -*zeug*, n. koker, of kastje voor mathematische instrumen- ten.

Reit(bahn), f. rijbaan, manege. -*decke*, f. schabrack. -*en*, v. n. 2, rijden; -, v. a. rijden. -*er*, (g.-e) m. ruider, ruiter. -*eresi*, f. ruitery, paarde- volk. -*erfuhne*, f. ruiters van, standaard. -*erlager*, n. ruiters bed; het leger van de ruitery. -*ermä- sig*, adj. en adv. als een ruiter. -*erwalde*, f. ruiterswal, zelf voor schurft. -*esel*, m. houten esel. -*gurt*, f. rijgordel. -*habit*, m. rij- gewaad. -*handschuh*, m. ruiters- handschoen. -*haus*, n. rijkschool. -*hengst*, m. springhengst. -*knecht*, m. rijksnacht, stal knecht. -*kunet*, f. rijksnast. -*küssen*, n. zadelkuss- en. -*lings*, adv. schrijfelings. -*mantel*, m. rijmantel. -*oesche*, m. springbul. -*peitsche*, f. karwats. -*perd*, n. rijpaard. -*rock*, m. rijrok. -*schmid*, m. hoefsmid van eene ruiterbende. -*schule*, f. rij- school, manege. -*stall*, m. stal voor rijpaarden; manege. -*stiefel*, m. rijlaars. -*strümpfe*, pl. rijkou- sen. -*tasche*, f. rijzak. -*vortheil*, m. opetijgblok. -*zeug*, n. rijgoed.

Reitz, (g.-es, pl. -e) m. bekoorlijk- heid, bevalligheid, innemendheid; prikkeling. -*bar*, adj. aandoenlijk, aantrekkelijk; prikkelbaar. -*bar- keit*, f. aandoenlijkheid, aantrek- kelijkheid; prikkelbaarheid. -*en*, v. a. aandoen, prikkelen; aanpor- ren, aanzetten; tergen, larten; in- nemen, bekoren. -*enid*, adj. be- koorlijk; bevallig; prikkelend; aanzettend; tergend. -*los*, adj. on- bevallig. -*mittel*, n. toovermiddel, middel om te bekoren. -*ung*, f. aanlokkel, aanzetting, versoeking. -*voll*, adj. vol bekoorlijkheden.

Relation, (pl. -en) f. verhaal.

Religion, (pl. -en) f. religie. gods- dienst. -*onsbegriff*, m. gedachten over de godsdienst. -*onsduldung*, f. verdraagzaamheid. -*onsfrohheit*, f. vrijheid van godsdienst. -*onsge- brauch*, m. godsdienstig gebruik. -*onsgenosse*, m. geloofsgenoot. -*ons- irrthum*, m. dwaling in den gods-

dienst. -*onskrieg*, m. oorlog we- gens de godsdienst, religieoorlog. -*onspartei*, f. partij in zaken van de godsdienst. -*onssache*, f. zaak van godsdienst. -*onssatz*, m. stel- ling van de godsdienst. -*onspöt- ter*, m. spotter met de religie, vrij- geest. -*onstreitigkeit*, f. geschil over zaken van de godsdienst. -*onübung*, f. godsdienst-oefening. -*onscidrig*, adj. en adv. strijdig met de godsdienst. -*onswang*, m. dwang in de godsdienst. -*ös*, adj. en adv. godsdienstig; sijn, schijn- heilig.

Reliquien, pl. reliquien, overblijfsels.

-*schrank*, m. reliquienkastje.

Rel'maus, f. reilmuis, veldmuis.

Rem(esse), (pl. -n) f. (in den handel) remise. -*sittent*, (g.-en, pl. -en) m. remittent. -*sitturen*, v. a. remitte- ren, overmaken. -*iss*, (pl. -n) f. koelshuis. [plaatzen.]

Remoriren, v. a. verwijderen. ver- *Remegat*, (g.-en, pl. -en) m. afvalli- ge, renegaat.

Renette, (pl. -n) f. renetappel.

Renken, v. a. buigen, krommen.

Ren(hahn), f. renbaan. -*en*, v. n. 2, rennen, loopen. -*er*, (g.-e) m. renner, looper, draver, kamper. -*perd*, n. harddraver. -*schiff*, n. schip, dat snel zeilt, advijs-jagt. -*schlitten*, m. snel loopende slee; zijlslee. -*schranken*, pl. slagboom, sluitboom. -*spiel*, n. ridderspel. -*spies*, m. ienspics. -*thier*, n. rendier.

Renomist, (g.-en, pl. -en) m. voor- vechter.

Rente, (pl. -n) f. rente, inkomst. -*brief*, m. rentebrief. -*nier*, *Rent- ner*, (g.-e) m. die van zijner rente leeft, rentenier. -*kammer*, f. rent- kamer, finantiekamer, kantoor van den ontvanger, thesaurier. -*meis- ter*, m. rentmeester, penning- meester. -*pacht*, f. hoofdpacht.

Repariren, v. a. verbeteren.

Repent, (g.-en, pl. -en) m. een, die herhaalt, hetgeen men in de gechoorplaats der hooge school verklaard heeft. -*iren*, v. a. her- halen. -*iruhr*, f. republiek-horolo- gie. [antwoord.]

Repik, (pl. -en) f. replicke, nader *Repositorium*, (g.-es, pl. -rien) n. be- waarplaats; rijghel, tablet.

Repphuhn, zie *Rebhuhn*.

Repressalien, pl. schadeverhaling, weêrwraak. *Republik*, (pl. -en) f. republiek, gemeenebest. -*aner*, (g.-e) m. repub-

likein, lid van een gemeenebest. -*anisch*, adj. en adv. republikein- sch. *Reput(ation)*, f. eer, aanzien, reputa- tie. -*irlich*, adj. en adv. vulg. eer- baar, betamelijk.

Rescript, (g.-es, pl. -e) n. vorstelijk antwoord op een verzoekschrift.

Reservo, (pl. -n) f. *Reservecorps*, n. reserve.

Resid(ent), (g.-en, pl. -en) m. een, die de zaken van eenen vorst of staat bij eenen anderen vorst of staat waarneemt, resident. -*enz*, (pl. -en) f. residentieplaats, hoofd- plaats. -*iren*, v. n. wonen, zijn ver- blijf, zetel of woonplaats hebben.

Resigniren, v. a. afstand doen, neder- leggen, overgeven.

Resolviren, v. a. besluiten, vast stellen.

Reson(anz), f. woêrklank. -*nanzboden*, m. sangbodem. -*nanzloch*, n. gal- gat.

Respect, (g.-es) m. eerbied, ontzag, aanzien. -*ien*, v. a. eerbiedigen, respecten. -*tag*, m. respijd- dag.

Respondent, (g.-en, pl. -en) m. een, die antwoordt, voor eenen ande- ren borg blijft.

Rest, (g.-es, pl. -e) m. rest, overige, overschoot. -*ant*, (g.-en, pl. -en) m. een, die nog per resto schuldig blijft. -*antenbuch*, n. boek van ach- terstallige schulden. -*en*, *Restiren*, v. n. resteren, overblijven, over- schieten.

Resultat, (g.-es, pl. -e) n. uitslag.

Reti(ade), (pl. -n) f. terugtoeg. -*iren*, (sieh) v. rec. terugtrekken, wij- ken, retireren.

Retorte, (pl. -n) f. retort, kromhals, distilleerinstrument.

Rette, (pl. -n) f. reu.

Ret(en), v. a. redden, behouden, ver- dedigen, beschermen. -*er*, (g.-e) m. redder, behouder, verdediger, beschermor. -*gebühr*, f. bergloon. -*ung*, f. redding. -*ungsmittel*, n. reddingsmiddel, behoedmiddel.

Rettig, (g.-es, pl. -e) m. radijs.

Reu(e), f. rouw, berouw. -*n*, v. n. en imp. rouwen, berouwen. -*ig*, adj. berouwhebbend, boetswaardig. -*kauf*, m. rouwkoop. -*voll*, adj. en adv. berouwhebbend.

Reuse, (pl. -n) f. fuik, vischkaar.

Reute, (pl. -n) *Reuthaus*, f. werk- tuig, waarmede de ploegers de aarde van het ploegijzer doen; hak. -*n*, v. a. wieden, uitrooijen. -*n*, zie *Reiten*. -*n*, v. a. siltren. -*er*, (g.-e) m. zee; zie *Reiter*. *Reverrens*, (g.-es, pl. -e) m. compli- ment; pligtpleging, buiging.

Revers, (g. -es, pl. -e) n. handschrift, dat het vorige vernietigt, ontkrachtig, tegenbrief, schriftelijke verplichting tot iets.

Revidiveren, v. a. herzien.

Revier, (g. -es, pl. -e) n. gewest, landstreek; jachtdistrict.

Revisie, (pl. -en) f. herziening, revisie.

Revol(tieren), v. n. opstaan, eenen opstand verwekken. -*ution*, (pl. -en) f. omwenteling.

Rhabarber, f. rabarber.

Rhapontik, f. rampionium (wortel).

Rhapsodie, (pl. -n) f. brokstuk.

Rhede, zie *Reede*.

Rhein(blumen), pl. rijbloeimen, motenkruid. -*fall*, m. waterval van den Rijn. -*graf*, m. rijngraaf. -*hols*, n. rijnwiel, mondhou, liguster. -*ländisch*, adj. en adv. rijnlandsch. -*schwalbe*, f. gierzwaluw. -*wijn*, m. rijfsche wijn. -*Alter* -n, Hochheimer.

Rhetorik, f. redekunde, welsprekendheid, rhetorica. -*sch*, adj. en adv. van een' redenaar, tot de redekunde, welsprekendheid behoorende.

Rhinoceros, (g. -es, pl. -e) n. neushoofdier.

Ribbe, zie *Rippe*.

Richt(boel), n. scherpregters bijl.

-*bles*, n. rigtsnoer, paslood. -*bühne*, f. schavot. -*e*, f. vulg. *In die*

-*bringen*, regt maken. -*en*, v. a. rigten, wonden; gelijk maken

-*er*, (g. -e) m. regter. -*eramt*, n. regterambt. -*erinn*, f. scheid-

vrouw, beslister, oordeelster. -*erlich*, adj. regterlijk, geregelijk

-*erpruch*, m. geregelijke uit-

spraak. -*erstab*, m. stal van justitie.

-*erstube*, f. regtkamer. -*erstuhl*, m. regterstoel; vierschaar;

regtbank. -*hause*, n. regtluis. -*ig*, adj. en adv. regt, effen, juist, rig-

tig, klaar. -*igheid*, f. effenheid,

klarheid. -*mass*, n. standaard;

rigtsnoer, slaglijn; lineaal. -*platz*,

m. geregtsplaats. -*scheit*, n. model, mal, regel. -*schwert*, n. het

zwaard van justitie. -*stuhl*, m. stoel,

waarop de boondoeners zitten om

omhoofd te worden. -*ung*, (pl. -en) f. rigting, koers, strek-

king; executie. -*ungelinie*, f. streck-

lijn. -*wage*, f. paslood.

Ricke, (pl. -n) f. rheegeit.

Riechen, (v. a. en v. n. ruiken. -

büchse, f. riekdoosje. -*fäschchen*,

n. reukfleschje. -*wasser*, n. reuk-

water.

Ried, zie *Rieth*.

Riefs, (pl. -n) f. voor; gleuf, groef.

-*ln*, v. a. groeven.

Riegel, (g. -e) m. grendel; boom-

-*baum*, m. grendelboom. -*blech*,

n. plaat aan een' grendel. -*haken*,

m. kram van eene deur. -*loch*, n.

grendelgat. -*n*, v. a. grendelen,

met den grendel sluiten. -*schloss*,

n. grendelst. -*wand*, f. muur

van horden gevlochten. -*werk*, n.

zameuvoeging, sluiting.

Riem(en), (g. -e) m. riem. -*enloch*, n.

gat in een' riem. -*enpferd*, z.

voorpaard. -*enseil*, n. leis. -*er*, (g. -e) m. riemmaker.

Riesel(n), v. n. vlieten, stofregenen.

-*regen*, m. stofregena.

Riese, (g. -n, pl. -n) m. reus. -*en-*

mässig, adj. en adv. reuzachtig.

-*enstärke*, f. reuzensterkte, reu-

zenkracht. -*enschritt*, m. reuzen-

stap. -*inn*, (pl. -en) f. reuzin.

Riess, (g. -es, pl. -e) n. riem (papier).

Rie(h), (g. -es, pl. -e) n. riet. -*hgras*,

n. soegras, wier, helm. -*hrokr*, n.

rietpijp. -*schnepe*, f. watersnip.

Riff, (g. -es, pl. -e) n. rif.

Riffel, (pl. -n) f. hekel, vlakam. -*n*,

v. a. hekeleu, (ook fig.)

Riigelen, zie *Riulen*.

Riulen, (pl. -n) f. groef.

Rind, (g. -es, pl. -er) n. rund.

Rind(e), (pl. -n) f. schors; korst;

vlies. -*erbraten*, m. gebraden

rundvleesch; rundergoed. -*ern*, adv. van een rund. -*ern*, v. n. bol-

stig, ridsig zijn. -*erstall*, m. ossen-

stal. -*erzunge*, f. ossentong. -*fieich*,

n. rundvleesch. -*ig*, adj. bastig,

korstig. -*swurz*, f. bilsenkruid.

-*vieh*, n. rundvee.

Ringel, (g. -e) m. ringetje. -*blume*, f.

goudsbloem. -*chen*, (g. -e) n. rin-

getje. -*gedicht*, n. Ringelreim, m.

ouderwets gedicht. -*n*, v. a. met

ringen voorzien. -*rennen*, zie *Ring*

rennen. -*spiel*, n. rinkelspel. -*tau-*

be, f. ringelduif, houthuif.

Ring(e), n. v. n. worstelen, vechten,

kampen. -*r*, (g. -e) m. worstel-

laar, vechter, kamper.

Ring, (g. -es, pl. -e) m. ring; schakel;

kring. -*finger*, m. ringvinger. -*för-*

mig, adj. als een ring gemaakt,

ringvormig. -*kätzchen*, n. ring-

doosje, juweelkastje. -*kragen*, m.

ringkraag. -*mauer*, f. stads muur,

ingel. -*rennen*, n. ringstoken.

Rings, adv. - *um*, - *herum*, - *umher*,

rondom, in het rond.

Rinken, (g. -e) m. groote ring.

Rinne, (pl. -n) f. geut; gout, rioel,

grebbel. -*n*, v. n. lekken, (gelijk een vat, enz.); - *n*, lekken, door-

druppen, vloeijen.

Riolen, v. a. den grond breken.

Rippchen, pl. coteletten.

Rippe, (pl. -n) f. rib. -*ln*, (sich) v.

rec. vulg. zich bewegen. -*nutoss*,

m. stoot in de ribben. -*nutück*, n.

Rippenbraten, m. gebraden rib.

Risch, zie *Rasch*.

Rise, (g. -es, pl. -e) m. scheur,

scheuring, reet, spleet; ontwerp,

schets, teekening, model. -*ig*, adj.

met scheuren, spleten.

Rist, (g. -e, pl. -e) m. voet van eenen

berg; de schoft van een paard;

wreeg, gewricht.

Ritter, (g. -e) m. ridder. -*akademie*,

f. akademie voor odellieden, rid-

derschool. -*bank*, f. ridderbank.

-*gut*, n. riddergoed, adellijk goed,

kasteel. -*hause*, n. hoogerhuis.

-*hof*, m. riddergoed. -*lehen*, n.

adellijk leen. -*lich*, adj. en adv.

ridderlijk, adellijk, edel, braaf.

-*mässig*, adj. riddermatig, als een

ridder. -*schaft*, f. ridderschap.

-*schaftlich*, adj. de ridderschap

aangaande. -*schlag*, m. plegtige

aanname van een' ridder. -*spiel*,

n. ridderspel, steekspel, tournier-

spel. -*sporn*, m. ridderspoor, (plant).

-*sttz*, zie *Ritterhof*. -*stand*, m. rid-

derschap, riddersland.

Ritt, (g. -es, pl. -e) m. toer te paard.

rid. -*lings*, adv. schrijfelings, met

de heenen van malkander. -*mei-*

ster, m. ridmeester, kapitein te

paard.

Rits, (g. -es, pl. -e) m. *Ritse*, (pl. -n)

f. reet, spleet. -*chen*, (g. -e) n.

scheurtje, spleetje. -*en*, v. a. rij-

ten, insnijden. -*ig*, adj. gescheurd,

gespleten.

Robbe, (g. -n, pl. -n) m. rob. -*nfell*,

n. robbenvel.

Roche, (g. -n, pl. -n) m. rog, roch

(visch); kasteel (in het schaakspel).

-*n*, *Rochiren*, v. n. (in het

schaaksp.) het kasteel verzetten.

Röscheln, v. n. reutelen, roggheven.

Rock, (g. -es, pl. -öcke) m. rok.

Rocken, (g. -e) m. rok, spirok. -

(g. -e) m. rogge, koren. -*brod*, n.

roggenbrood. -*mehl*, n. roggen-

m.eel. -*stroh*, n. roggenstroo. -*phi-*

losophie, f. vulg. klooi verstand,

belagchelijke bigeloovigheid.

Rode(n), v. a. wieden; onkruid uit-

roeijen. -*land*, n. gewied land.

Roggen, (g. -e) m. kuit (van eenen

visch). -*ner*, (g. -e) m. kuitvisch;

Roh, adj. en adv. raauw, ongekoekt;

ruw, ongewerkt; ongebonden, ongebonden; fig. ruw, onbechaafd. -heit, f. rauwheid, ontijdigheid; ruwheid.

Rohm, zie Rahm.

Rohr, (g. -es, pl. -e) n. riet; dekriet; rotting, wandelstok. - (g. -es, pl. -e) n. roer, pijpenroer; loop van een geweer; pijp, buis. -bach, m. beek, met riet bedekt. -decke, f. rieten mat. -dommel, f. roerdomp, putoor (vogel). -flote, f. rietpijp. -grass, n. rietgras. -hähnchen, n. sluitel van een fontein. -Auhn, n. waterhoorn. -kast, Rohrtrag, m. fonteincom. -kolbe, f. Rohrkolben, m. knoop van riet, rietkolf. -pfeife, f. rietpijp. -schmid, m. geweermaker. -stab, m. rotting. -stahl, m. rietenstoel. -wunde, f. fistel.

Rohr (brunnen, m. springfontein. -Ahn, (g. -e) n. pijpje, buisje. -e, (pl. -n) f. huis, pijp. -enhohler, m. avegaar, groote hoor. -enmeister, m. pijpmeester. -ig, adj. vol riet. -wasser, n. water, dat door eene pijp loopt; fonteinwater.

Rolle (baum, m. windas. -bett, n. bed op rollen. -e, (pl. -n) f. rol, katrol; mangel, rol, samengeroeld papier; rol van eenen tooneelspeler. -en, v. a. rollen; mangelen; -wentele; v. n. rollen. -enwaa, f. katrolspier. -tabak, m. rol-tabak, tabak in rollen. -holz, n. rolhout; rol van eenen mangel. -stein, m. rolsteen, om de aarde gelijk te maken. -wagen, m. rolwagen, sleedje; loopwagen der kinderen.

Roman, (g. -es, pl. -e) m. roman, verdichte geschiedenis. -endichter, -enscheiber, m. romanschrijver. -enhaf, -tiach, adj. en adv. romanesk, romanesk, verdicht. -ze, (pl. -n) f. romanace.

Röm(er, (g. -e) m. Romein, roemer, wijnglas. -erchen, (g. -e) n. roemerij, wijnglaasje. -ermonat, m. Rormermaand. zekere belasting, die de keiser op de rijksvorsten legt. -erzinszahl, f. Romeinse indicitie. -isch, adj. roomsch, Romeinisch.

Ronde, zie Runde.

Rondeel, (g. -es, pl. -e) n. rondeel. Rose, (pl. -n) f. roos. -enader, f. ruoederader. -enbalsam, m. rozenbalsem. -enbett, n. bed van rozen. -enblatt, n. rozenblad. -enbusch, zie Rosenstrauch. -endorn, m. hondsroos. -enessig, m. rozenzina. -enfarbe, f. rozenkleur. -enfarben, adj. rozenverwig. -enfest,

n. rozenfeest. -engarten, m. rozen-tuin. -enhecke, f. heg van rozen. -enholz, n. rozenhout. -enhonig, m. rozenhonig. -enkäfer, m. rozenkever, gouden tor. -enknopf, m. rozenknop. -enkrans, m. rozenkrans; bloemkrans. -enmonat, m. rozenmaand, Junij. -enöl, n. rozenöl. -enroth, adj. rozenrood. -ensaft, m. rozenstroop. -ensalbe, f. rozenzalf. -enstaude, f. -enstock, m. rozenboompje. -enwange, f. blozende wang. -enwasser, n. rozenwater. -ensucker, m. conserv van rozen. -ette, (pl. -n) f. (gemaakte) roos. -ig, adj. rooskleurig.

Röschen, (g. -e) n. roosje.

Rosin(e, (pl. -n) f. rosijn. -farbe, f. karmosijn.

Rosemarin, (g. -es, pl. -e) m. rosmarijn.

Rosoli, m. rozoli.

Ross, (g. -es, pl. -e) n. paard, ros. -apfel, m. paardeketel. -arsenie, f. paardendrank. -arist, m. paardendokter. -bohne, f. paardeboon. -bremde, f. horsel, paardenvlieg. -bube, m. trosboef; schobbejak. -en, v. n. rossen, rijden. -Auf, m. paardenhoef. -ig, adj. ridig. -käfer, m. paardenkever, strontkever. -kamm, m. paardenkam, roskam; roskammen. -kastanie, f. wilde kastanje. -kummel, m. schierling, pijpkruid, dulle kervel. -lauf, m. paardenwedloop. -mühle, f. rosmolen. -nagel, m. hoefnagel. -pflaume, f. wilde pruim. -schwanz, m. paardestaart, staart van een paard; paardestaart (eene plant). -schweif, m. paardestaart. -wicke, f. paardeboon. -schweif, m. paardestaart, staart van een paard. -sucht, f. paardenkwekerij, paardenfokkerij.

Rost, (g. -es, pl. -e) m. rooster; (pl. -e) roest; koperrood. -en, v. n. s. roosten. -ig, adj. en adv. roestig, met roest. -pfanne, f. roestpan, bakpan.

Rösten, v. a. roosten, braden; (in eene pan) bakken; (vlas) reuten. Rostral, (g. -es, pl. -e) n. teekenpen, teekenrijt; trekpen om muziek-papier te linieren.

Roth, adj. en adv. rood. -, n. rood. -bäckig, adj. een, eene, die roode wangen heeft. -bart, m. roodbaard. -bärtig, adj. roodbaardig. -hauch, m. witvrouw (vogel). -bein, n. roodbeen (vogel). -braun, adj. ros. -buche, f. beukenboom. -färber, m. roodverver. -farbig,

adj. roodverwig. -feder, f. roodvinn (zeevisch). -fiske, m. goudvink. roodvink (vogel). -fismig, adj. rood van winnen, puisten. -fleckig, adj. rood gevlekt. -forelle, f. salmforel. -fuchs, m. roodharige vos (paard). -gärbier, m. leertouwer, lederboederie. -galb, adj. oranjeleuk. -geisser, m. kopergieter, geelgieter. -haarig, adj. roodharig. ros. -hale, m. roodhals (vogel). -kekuchen, zie -brüstchen. -kopf, m. roodkop, roodbol. -lauf, m. roos, belroos, St. Antonie's vuur. -nase, f. roodneus. -schär, (g. -es, pl. -e) m. roodvinn (visch). -schimmel, m. grauou of hont vospaard. -schimmernd, adj. goudverwig. -schwanz, m. roodstaartje (vogel). -specht, m. roodspecht. -stein, zie Rothel. -wäldch, adj. brabbeltaal, kramerlatija.

-warm, adj. en adv. gloeiend. Roth(e, f. roodheid, het rood; schaamt; roede meekraai. -el, (g. -e) m. rood krijt. -eln, pl. zie Masern. -elschnur, f. teekelijnt. -elstift, m. stift van rood krijt. -lich, adj. roodachtig. -en, v. a. en v. n. rood worden, blozen; doen blozen. -ling, (g. -es, pl. -e) m. roode seebrasse.

Rotte, (pl. -n) f. rot, bende, partij, aanhang.

Rotl(en, v. n. rotten, bederven. -en, (sich) (Rotliren) v. rec. samenrotten, zameuspennen, muiten. -en, zie Auerotter. -enmacher, m. op-roermaker, hoofd van eene bende. -erweise, adv. met rotten. -meister, m. rotmeester, korporaal.

Rotz, (g. -e) m. snot, neukwijn. -en, v. n. vulg. den snot uitwerpen. -ig, adj. en adv. vulg. snottig, snotterig. -igkeits, f. snottigheid, snotterigheid. -löffel, m. vulg. snottel. -naas, f. snotneus; fig. snottel. -lepel.

Rübe, (pl. -n) f. rap, knol.

Rübel, n. raapolie.

Rübsaat, f. raapsaad. [daalder]

Rubel, (g. -e) m. roebel (Russische

Rubin, (g. -es, pl. -e) m. robijn.

Rubrik, (pl. -en) f. opschrift.

Ruchlos, adj. en adv. roekeloos, spoorloos, uitsporig. -igkeits, f. roekeloosheid, spoorloosheid, buitensporigheid.

Ruchtbaar, adj. en adv. ruchtbaar, wereldkundig.

Ruck, (g. -es, pl. Rücke) m. hort, schok, stoot.

Rücken, v. n. 2, wijken.

Rücken, (g. -e) m. rug (van een

mensch, dier, mes, enz.) -blatt, n. ijzere plaat, tegen den schoorsteen staande. -*decke*, f. schabrak. -*halt*, m. achterhoede; achterhouding, verzwijging; ondersteuning. -*klings*, f. Rückenstreicher, m. houwer, scherp, enkel aan de eene zijde. -*lehne*, f. rug, leuning van eenen stoel. -*mark*, n. merg, in de ruggraat. -*schmerz*, m. ruggijp. Rück(fahrt, f. terugreis. -*fall*, m. wederkeering; afval; wederinstorting. -*fällig*, adj. en adv. wederkeurig; afvallig. -*gängig*, adj. en adv. terugkeerende. teruggeaude, achteruitgaande. -*grat*, m. en n. ruggraat, rugbeen. -*halt*, m. achterhoudendheid. -*kehr*, Rückkunft, f. terugreis. -*linge*, adv. ruggelings, van achteren, achter over. -*marsch*, m. terugmarsch. -*reise*, f. terugreis. -*seile*, f. rug; (op munten) keersijde. -*sicht*, f. opstigt, insigt, betrekking. -*sitz*, m. rugwaartsche zitplaats. -*sprache*, f. afspraak. -*sprung*, m. sprong achter uit. -*stand*, m. achterstallige, openstaande schuld. -*ständig*, adj. achterstallig. -*stellig*, adj. achterstallig. -*wärte*, zie Rücklings. -*weise*, adv. bij rukken. -*wechsel*, m. wederomwisseling. -*weg*, m. terugweg. -*zug*, m. terugtoegt. Råde, (g. -n, pl. -n) m. reu, (manetje van honden, vossen en wolven); groote hond. Rudel, (g. -e) m. troep, hoop heren, enz. Ruder, (g. -e) n. roer, riem. -*band*, n. beslag van een' riem. -*bank*, f. roeibank. -*er*, (g. -e) -*knecht*, m. roeijer, roeislaaf. -*loch*, n. roeigat. -*meister*, m. roeimeester. -*n*, v. n. roeijen. -*schiff*, n. roeischip, galci. -*stange*, f. riem; roeipaen. -*volk*, n. roeivolk, roeijers. -*zug*, m. een trek, haal met de riemen. Ruf, (g. -es) m. gerucht, mare; naam, aansien; geroep, het roepen. -*en*, v. a. en v. n. roepen. -*er*, (g. -e) m. roeper, omroeper. Rüge, (pl. -n) f. aanklagt, betichting voor het gereg; straf. v. a. a.

betichten. bestraffen; berispen; (met eens geldboete) straffen; straffen; wreken. Ruh(e), f. rust, gerustheid; gemoedrust, kalme. -*obank*, f. rustbank. -*en*, v. n. rusten; slapen. -*spatze*, m. -*estätte*, f. rustplaats. -*spunkt*, m. rustpunt. -*essessel*, m. leunstoel. -*estand*, m. rust, gerustheid. -*etag*, m. rustdag. -*ig*, adj. en adv. gerust, gerustelijk; vreedzaam, vredelievend, stil. Ruhm, (g. -es) m. roem, eer. -*begierde*, zie Ruhmgier. -*redig*, adj. en adv. grootprekend, windmakend. -*sucht*, f. roemzucht, eergierigheid. -*süchtig*, adj. roemzuchtig, eerzuchtig. Rühm(en, v. a. roemen, prijzen. -*lich*, adj. en adv. roemwaardig, prijsselijk, lofwaardig. Ruhr, f. buikloop, witte, roode loop. Rüh(en, v. a. roeren, raken, treffen; roeren, aandoen; roepen, bewegen; v. n. komen, ontstaan, afhangen. -*end*, adj. roerend, aandoenlijk. -*ei*, n. slorpei. -*läffel*, m. potlepel. -*ung*, (pl. -en) f. aandoening, beweging; menging. Ruin, (g. -e) m. ruïne, bederf, ondergang. -*s*, (pl. -n) ruïne, puin hoop. -*iren*, v. a. bederven, ruïneren. Rülps, (g. -es, pl. -e) m. vulg. oprisping. -*en*, v. n. vulg. oprispen, boeren. Rum, (g. -e) m. rum. Rummel, (g. -e) m. rommelhoop. -*ei*, f. vulg. rommelarij; oud huis. -*n*, v. n. rommelen. Rumor, (g. -es) m. rumoer, geraas, getier, gedruisch. -*en*, v. a. leven maken, tieren. Rumpel(kammer, f. rommelkamer. -*kasten*, m. oude kleederkas; oude koets. -*n*, v. n. rammelen, hobbelen, geraas maken. Rumpf, (g. -es, pl. -ümpf(e) m. romp, lichzaam sonder hoofd; stam, stomp. -*baum*, m. Rumpffleiter, f. molenspil. Rämpfen, v. a. (den neus) optrekken, rimpelen, ophalen.

Rund, adj. en adv. rond. -*e*, (pl. -n) f. de ronde. -*el*, zie Rondel. -*fisch*, m. rondvisch. -*gesang*, n. sang in het rond, rondgezang. -*hohl*, adj. bolrond. -*schild*, n. rondas. -*schmur*, f. klooskoord. -*ung*, Rändung, (pl. -en) f. ronding, afronding. Ründ(en, v. a. rond maken. -*lich*, adj. rondachtig. Rune, (pl. -n) Runenschrift, f. Runische letter. Runge, (pl. -n) f. rongsan een rad; ketting, waardoor het wiel goestremd wordt. Runken, (g. -e) m. vulg. groote brok, homp, (brood). Runke, (g. -es, pl. -e) m. vulg. lummel. Runsel, (pl. -n) f. rimpel, vouw, plooi. -*n*, v. a. rimpelen, kreuken, fronsen. -*ig*, adj. en adv. rimpelig, rimpelachtig, kronkelachtig. Ruppen, v. a. plukken, uittrekken; berooven. Ruppig, adj. vulg. voddig, flodderig; fig. karig, inbellig. Ruprechtkraut, n. ooijsvaarskruid. Russ, (g. -es) m. root. -*butte*, f. zwarteldoos, schoenmakers doos. -*kütte*, f. zwartseimakerij. -*ig*, adj. roetig, zwart van roet. Rüssel, (g. -e) m. snuit van eenen olifant, varken, enz. -*käfer*, m. klander, korenwurm, mijler. Rüst(baum, m. hout, om eens steigering te maken; olm. -*en*, v. a. uitrusten, gereed maken. -*er*, (pl. -n) f. olmbloom. -*haus*, n. tuighuis, arsenaal. -*ig*, adj. en adv. dapper; (veroud.) vaardig, vlg. -*kammer*, f. wapenkamer. -*stange*, f. paal voor een' steiger. -*ung*, (pl. -en) f. toerusting, toestel, wapenrusting; sekere hoog. -*wagen*, m. legerwagen. -*zug*, n. wapentuig; werktuig, waarmee groote kracht kan gedaan worden. Rutke, (pl. -n) f. roede, geescl; roede (maat); geescl, plaag; staart; mannelijk lid. Rutschen, v. n. s, wijken, glijden. Rütteln, v. a. wrikken, verwrikken, schudden, schommelen.

S.

Saal, (g. -es, pl. -äle) m. zaal. Saat, (pl. -en) f. für Saame, zaad. -*zeit*, f. zaaitijd. Sabbath, (g. -es, pl. -e) m. sabbat,

SAB SAB rustdag. -*sfeier*, f. het vieren van den rustdag. -*schänder*, m. sabbatschender. Säbel, (g. -e) m. sabel, houwer, -n,

SAB SAB v. a. neersahelen, neerhouden. veel zweten, praten. Säbenbaum, m. sevenboom. Sacke, (pl. -n) f. zak; goval, em-

standigheid. -*erklaring*, f. verklaring, definitie. -*fullig*, adj. (verden) zijn (proces) regtsgeëdig verlieden. -*kundig*, adj. zakkundig, de zaak kennende. -*register*, n. lijst, register van den zakelijken inhoud. -*verstandige*, (g. -n, pl. -n) m. zakkundige, deskundige. -*walter*, (g. -s) m. pleitbezorger; voorpraak; zaakvoerder; advocaat, schout.

Sachlich, adj. zakelijk; (in de spraak-kunst) onzijdig.

Sacht, adj. onadv. zacht, zoet, zachtjes.

Sack, (g. -es, pl. -acke) m. zak; vulg. wijd kleed. -*en*, v. a. zakken. -*gans*, f. kroppang. -*geige*, f. zakviool. -*leinwand*, f. zaklinnen. -*nadel*, f. paknaald. -*pfeife*, f. sakkijp, doedelsak. -*pistole*, f. zakpistool. -*trager*, m. zakken drager. -*tuch*, n. zakdoek. -*uhr*, f. zakuurwerk, zakhorologie. -*roll*, adj. zakvol.

Sackel, (z. *Seckel*. -n, v. a. in eenen zak verdrinken.

Sacrament, (g. -es, pl. -e) n. sakrament, bondzegel. -*iren*, v. a. vulg. vloeken en zweren. -*lich*, adj. e. u. adv. sakramentelijk, sakramenteel.

Sacristan, (g. -es, pl. -e) m. koster in eene Roomsche kerk. -*ei*, (pl. -en) f. gorkamer, sakristij.

Saculairisen, v. a. ontwijden, van geestelijk tot wereldlijk maken, seculariseren.

Sadellbaum, zie *Sabenbaum*.

Saducers, (g. -s) m. sadduceer.

Saen(mann, m. saaijer. -n, v. a. zaaijen. -*tuch*, n. saailaken. -*zeit*, f. saaitijd.

Saffaan, (g. -es) m. korduwaan, of Spaansch leer, Turksch leer, marokijn.

Safflor, (g. -es) m. saffloors.

Saffran, (g. -es) m. saffraan. -*ge' b*, adj. geel als saffraan.

Saft, (g. -es, pl. -afte) m. sap, sopp, nat, vocht; pit, merg, het voornameste uit iets; zie *Saftchen*. -*birne*, f. sappige zomerpeer. -*farbe*, f. sapkleur. -*grun*, n. sapgroen. -*ig*, adj. en adv. sappig, vol sap. -*igheit*, f. sappigheid, saprijkheid, malschheid. -*los*, adj. en adv. zonder sap, droog. -*losigkeit*, f. droogheid, magerheid; s hraalheid van eene rede.

Saftchen, (g. -s) n. stroop, geneeselijk vocht.

Sage, (pl. -n) f. zaag. -*blatt*, n. het blad van de zaag. -*bock*, m. zaagbok, een werktuig om op te zagen. -*feile*, f. snijvijl, zaagvijl. -*fisch*,

m. zwaardvisch. -*muhle*, f. zaagmolen. -n, v. a. zagen. -r, (g. -s) m. zager. -*schmid*, m. zaagmaker. -*spane*, pl. zaagseel.

Sage, (pl. -n) f. gerucht, mare, verhaal; zeggen. -n, v. a. zeggen, verhalen, vertellen.

Sago, m. en n. sago, zeker Indiase meel.

Sahne, f. saan, room. -*naese*, m. roomkaas.

Saite, (pl. -n) f. snaar. -*nebre*, n. snaarplank, vioolstaart. -*nmacher*, m. snaarremaker. -*nspiel*, n. snaarospel, snaarspeeltuig. -*npieler*, m. snaarspeler.

Sakerfalk, m. havik.

Salamander, (g. -s) m. salamander.

Salaris, v. a. betalen. -um, n. salaris, loon.

Salat, (g. -es, pl. -e) m. salade.

Salbadler, (g. -s) m. babbelaar, swetsjer, windmaker, snorker; kwakzalver. -*ei*, (pl. -en) f. loopje, reltetje, kwinkslag, zotternij. -n, v. n. babbelen, zwetsen, windmaken, snorken.

Salband, n. zelfkant.

Salbe, (pl. -n) f. zalf, balsem. -en, v. a. zalven, met zalf smoren; balsemen. -*enbuche*, f. salldoos. -*ende*, zie *Salband*. -*icht*, adj. zalfachtig. ruikende naar zalf. -*ol*, n. zalfolie, oiiessel. -*buch*, n. grondboek. -*ung*, f. zalving, het zalven; balsemen.

Salbei, f. zelf, salie.

Sald(iren, v. a. (eene rekening) sluiten. -o, m. slot, of saldo eener rekening, of het verschil tusschen debet en kredt (bij koopl.).

Saline, (pl. -n) f. zoutkeet.

Saliente, f. zie *Salband*.

Salm, (g. -es, pl. -e) m. zalm -*garn*, n. zalmnet.

Salmiak, (g. -es, pl. -e) m. ammo niak.

Salpeter, (g. -s) m. salpeter, steenzout. -*ergrube*, f. salpetergroeve. -*erhutte*, f. salpetermakerij. -*eraure*, f. salpetersuur. -*erieder*, m. salpetermaker. -*eriederer*, f. salpetermakerij. -*rig*, adj. salpeterachtig, salpeterig.

Salaparille, (pl. -n) f. salsaparil.

Salse, (pl. -n) f. saus.

Salse, (pl. -n) f. lossing, groot.

Salts, (g. -es, pl. -e) n. zout. -*artig*, adj. en adv. zoutachtig. -*bruch*, zie -*grube*. -*bruhe*, f. pekel. -*en*, v. a. zouten, insouten. -*fass*, n. soutvat, soutkas of bak. -*geist*, m. geest van zout. -*graf*, m. opsiener,

regter over de zoutmijnen. -*grube*, f. zoutmijn. -*handel*, m. zouthandel. -*handler*, m. zoutverkoopjer, zouthandelaar. -*haus*, u. zouthuis, zoutmagazijn; zoutkeet. -*licht*, adj. zoutachtig, brak. -*ig*, adj. zoutachtig, zout, zoutig, ziltig. -*igheit*, f. zoutigheid, southeid, ziltigheid. -*korn*, n. zoutkorrel. -*kuhte*, f. zoutmakerij. -*krout*, n. zuiver zout, loogzout. -*kuchen*, m. meelkoek, dun ovenbak. -*kufe*, f. zoutkuip. -*lache*, zie -*bruhe*. -*masse*, f. zie -*fass*. -*quelle*, f. zoutbron. -*saule*, f. zoutpielaar. -*schmalz*, n. krabbekwaad, kalie (plant). -*schreiber*, m. boekhouder van de zoutwerken. -*sieder*, m. zoutmaker. -*sole*, f. zoutbron. -*steuer*, f. belasting op het zout. -*verwalter*, m. opsiener over de zoutmakerijen. -*wage*, f. werktuig om het zoutwater te wegen. -*wasser*, n. zoutwater. -*werk*. n. zoutwerk, zoutkeet. -*soll*, m. zoutpacht, belasting op het zout.

Same, (g. -n, pl. -n) m. saad; nakomelingchap. -*nfluss*, m. saadvloed; druijer, saadlozing. -*ngesaese*, n. saadvat, zaadbal. -*ngesauser*, n. hartvlies, (in de ontdekkende) zaadhuis. -*nhandler*, m. zaadkooper of verkooper, zaadhandelaar. -*nkorn*, n. zaad, sakkorrel. -*nkrout*, n. fonteinkruid, svemkruid. -*nthierchen*, n. saad-diertje.

Samers, f. allerlei saden.

Samisch, adj. van zeem, kamoos of kamuisleer. -*garber*, m. bereider van zeem of kamoosleer.

Sammels(kasten, m. kast, kist, om het verzamelde te bewaren. -n, v. a. samelen, verzamelen, insamelen; pakken (kruiden); opnemen (de stemmen). *Sick* -, vergaderen; bijeen komen. -*plats*, m. vergaderplaats.

Sammets, (g. -es, pl. -e) m. fluweel,ulp. -*artig*, adj. als fluweel, fluweelachtig. -*band*, n. fluweel, zacht lint. -*blums*, f. fluweelbloem, amarant. -*en*, adj. fluweelen, fulpen. -*burste*, f. borstel van fluweel, zeer fijne borstel. -*farbe*, f. fluweelkleur.

Sammeler, (g. -e) m. verzamelaar, gaarder, vergaarder. -*ung*, (pl. -en) f. verzameling; insameling, vergaring.

Sammtag, m. zaterdag.

Sammit, praeip. (met don dat.) met, mede, benevens.

Sämmtlich, adj. en adv. allen, te samen, gezamenlijk.

Sanct, adj. sijn.

Sand, (g. -es) m. sand. -*bank*, f. sandbank, rif, sandplaat, drooge plaats in zee. -*büchse*, f. sandkoker. -*dorn*, m. rijbushie, duinbezieboom.

-*elholz*, n. sandelhout. -*en*, v. a. zanden, met sand bestrooijen. -*er*, (g. -a) m. zandaal, olft. -*fuchs*, m. sandros paard. -*gang*, m. sandpad.

-*grube*, f. sandkuil. -*grund*, m. sandgrond. -*hase*, m. witte haas.

-*haufen*, m. sandhoop. -*ig*, adj. zandig. -*korn*, u. sandkorrel. -*klöss*, m. sandkloot. -*reiter*, m. sandruiter, slechte rijder. -*sack*, m. sandzak, zak met sand gevuld. -*schaufel*, f. sand schop; eene loodgieters plaat, om het zand gelijk te drukken. -*stein*, m. biksteen, walsteen, sandsteen. -*forte*, f. lekkere, smeltende taart. -*uhr*, f. sandlooper, uurglas. -*wüste*, f. sandwoestijn.

Sand(aal, zie *Sander*. -*ale*, (pl. -n) f. sandaal, zool. -*rach*, (g. -es) m. sandarak (zekere gom).

Sanft, adj. en adv. zacht, soet, week, donsig; lenig. *Sanfte Verse*, zoetvloeiende versen.

Sänfte, (pl. -n) f. draagbaar, rosbaar. -*nträger*, m. rosbaardrager.

Sanft(müth, -*müthigkeit*, f. zachtmoedigheid, zachtheid, zachtzinnigheid, goed aardigheid. -*müthig*, adj. en adv. zachtmoedig, zachtzinnig.

Sang, zie *Gesang*. -*vogel*, m. sangvogel.

Sänge, (pl. -n) f. luik van een schip. *Sänger*, (g. -s) m. zanger. -*rinn*, (pl. -en) f. zangster, zangeres.

Sanguinisch, adj. en adv. bloedrijk, dunbloedig.

Sansikel, (g. -a) m. sanikel (plant).

Saphir, zie *Sapphir*.

Sapperlot, *Sapperment*, interj. slapmerment de drommel! waarlijk.

Sapphir, (g. -es, pl. -s) m. saffier (edelgesteente).

Sappir(en, v. a. ondermijnen. -*er*, (g. -s) m. saappeur.

Saracenenkrout, n. heidensch woudekruid.

Sarcas(mus, m. bittere spot. -*tisch*, adj. en adv. spotachtig.

Sardelle, (pl. -n) f. sardijn, sprot, ansjovis. -*nealat*, m. salade van ansjovis.

Sard(er, (g. -s) m. sardijn.

Sardon(y, -*chstein*, m. sardonix.

Sarg, (g. -es, pl. -ärge) m. kist, doodkist, zerik.

Sarrase, m. vulg. sabel.

Sarsaparille, (pl. -n) f. salsaparille. *Sarsache*, f. sargie. -*fabrik*, f. sargiefabriek.

Saster, (g. -e) m. scheerstrook, om een schip naar te bouwen; spant-hout van een schip.

Sassafraße, (g. -es) m. sassafrahout.

Sassaparille, zie *Sarsaparille*.

Sasse, (pl. -n) f. vorm.

Satan, (g. -es, pl. -e) m. satan, duivel, boose geest. -*isch*, adj. duivelsch.

Satin, (g. -es, pl. -e) m. satijn.

Satt, adj. en adv. zat, verzadigd.

Sattel, (g. -e, pl. -ä) m. zadel. -*baum*, m. zadelboom. -*bogen*, m. zadelboog. -*blech*, n. band of reepje om den zadelboog. -*decke*, f. schabrak, paardsprunckleed, waarover de zadel ligt. -*gurt*, m. buikriem, cingel. -*knecht*, m. zadelknecht, stal knecht. -*knopf*, m. zadelknop.

-*küssen*, n. paksaal, zadel voor lastdragende dieren. -*lehen*, n. mannelijk leen. -*n*, v. a. zadelen.

-*pausche*, m. achterste zadelboog. -*pfurd*, n. zadelpaard, gezadeld paard. -*tasche*, f. zadeltasch, reistasch. -*zwecke*, f. zadelspijker.

Sattler, (g. -s) m. zadelmaker.

Satt(heit, f. satheid; vastheid, hardheid (van vleesch, vruchten, deeg, enz.) -*ig*, adj. vulg. verzadigend.

-*sam*, adj. en adv. genoegzaam, voldoende. -*samkeit*, f. genoegzaamheid.

Sättig(en, v. a. verzaden, verzadigen, voldoen. -*ung*, f. verzading, verzadiging, voldoening.

Saturei, f. boonkruid.

Satyr, (g. -es, pl. -e) m. sator, boschgod. -*e*, (pl. -n) f. hekelidicht, schimpdicht, schimprede, schimp-schrijf. -*iker*, (g. -s) *Satyrenschreiber*, m. hekelidichter, schimpdichter. -*isch*, adj. en adv. schimpig, stekend, stekelig; spotachtig. -*zeiren*, v. a. hekelen, door den hekel halen.

Satz, (g. -es, pl. -ätze) m. sprong, stelling, voorstel, onderwerp; volzin; zin; stelregel, zetregel; opstel, samenstel, compositie; hoop, menigte, stapel; inzet; pootvisch; zetsel, bezinksel; inleg in het spel. -*baum*, m. plantsoen. -*fisch*, m. pootvisch. -*haas*, m. wijfjes haas. -*ung*, (pl. -en) f. keur, instelling, wet, besluit.

-*weise*, zie *Baum*. -*weise*, adv. stelliger wijze; bij sprongen; bij stapels; bij wijze van voorstel.

Sau, (pl. -äue) f. zeug; inktvlak; slet;

metaalklomp. -*bär*, m. beer, mannetje van de zeug. -*beller*, m. hond, op het jagen van wilde varkens afgerigt. -*blume*, f. paardebloem, peperkruid, kankerbloem, hondsrös, schurffloem. -*bohne*, f. bilzenkruid. -*borste*, f. varkensborstel. -*brod*, n. varkenbrood. -*distel*, f. konijnkruid, gezeld; tel. hazekool, dauwdistel, melkweide.

-*en*, v. n. vulg. morsen; fig. vuile taal uitslaan. -*hirt*, m. varkensdrijver. -*hund*, zie *Saubeller*. -*igel*, m. egol, stekelwijn, ijzervarken.

-*kobe*, *Sawalache*, f. varkensschot. -*kraut*, n. klierkruid, speenkruid. -*leben*, n. vuil leven. -*leder*, n. varkensleer; vulg. hoer, stel. -*rüs-sel*, m. varkenssuitt. -*schwemme*, f. modderpoel, of leger, waar het swijn zich wentelt. -*stall*, m. varkenskot, swijnenkot. -*trog*, m. varkenstrog.

Saugarn, n. net, om wilde varkens te vangen.

Sauber, adj. en adv. zuiver, rein, schoon; net, zindelijk; vriendelijk, aardig, lief. -*keit*, f. zuiverheid, reinheid, zindelijkheid, netheid.

Säuber(lich, adj. en adv. vriendelijk, aardig, lief. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. pronker.

Säu(bern, v. a. zuiveren, reinigen. -*isch*, adj. en adv. varkensachtig; vuil, morsig.

Sauer, adj. en adv. zuur, scherp, wrang, zwaar, hard, moeilijk. -*(g. -a) m. suurdeeg. -ampfer*, m. zuring. -*baum*, m. witte populier. -*braten*, m. gebraden vleesch, dat te voren in sijn geleegen heeft.

-*brunnen*, m. zuurbron. -*et*, f. vuiligheid, morsigheid. -*klees*, m. zuring. -*surkel*. -*kleesals*, n. zuringzout. -*kraut*, n. suurkool. -*mawl*, n. knorrepot. -*sichtig*, adj. zuurziende, knorrig, onvriendelijk. -*teig*, m. suurdeesem. -*topf*, m. knorrepot. -*töpfisch*, adj. donker, treurig, zwaarmoedig, onvriendelijk. -*wasser*, zie *brunnen*. -*fenschel*, m. wilde varkenswortel, solferwortel.

Säuer(lich, adj. suurachtig, wrang, goorrechtig. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. sorbenboom. -*n*, v. a. zuren, zuur maken. -*ung*, f. zuurheid, zuurigheid, gisting, rijzing.

Säue, (pl. -n) f. zuurheid, wrangheid.

Säuf(aus, *Säufbruder*, m. vulg. zie *Säufer*. -*en*, v. a. en v. n. zuipen, lustig bekeken. -*erei*, f. zwelgerij, onmatigheid, overdaad in het

druken. -*finne*, *f.* roode puist, robijn. -*gelag*, *n.* drinkgelag, zuipgatschap. -*lied*, *n.* drinklied. -*mütschen*, *n.* toevoerende oogspier. -*näpſchen*, *n.* vogelbakje, drinkbakje. -*schwester*, *zie Säwferim*.

Säufer, (*g. -e*) *m.* zuiper, zuipbroeder, dronkaard. -*im*, (*pl. -en*) *f.* zuipster, dronken slet.

Saug(en), *v. a. en v. n.* suigen, de borst zuigen. -*erüffel*, *m.* snuit om te zuigen. -*ewerk*, *n.* zuigwerk eener pomp, dat het water naar sich haalt.

Säug(amme), *f.* minne, minnemoeder, zoogster, voedster. -*en*, *v. a.* sogen, de borst geven. -*er*, (*g. -e*) *m.* zuiger, lurker. -*erim*, (*pl. -en*) *f.* zoogster, min. -*ling*, (*g. -es*, *pl. -e*) *m.* zuigeling, voedsterkind, voedsterling. -*mutter*, *f.* zeug. -*thier*, *n.* zoogdier. -*ung*, *f.* zuiging.

Säule, (*pl. -n*) *f.* kolom, zuil, pilaar. -*nſuss*, *m.* voetstuk, pedestaal. -*gang*, *m.* rij zuilen. -*gesime*, *n.* top van eene zuil. -*haupt*, *n.* dekstuk, dektele van eene zuil, kapiteel. -*knopf*, *m.* kapiteel, bovenste deel van een pilaar. -*ordnung*, *f.* zuilenorde. -*schaft*, *m.* schacht eener zuil, zuilschacht. -*werk*, *n.* zuilwerk, rij pilaren. -*stuhl*, *zie Säulenſuss*.

Saum, (*g. -es*, *pl. -äume*) *m.* soom, kant, zelfkant; sekere maat van 96 puiten. -*en*, *v. a.* soomen. -*esel*, *m.* piksel. -*ig*, *zie Saumelig*. -*pferd*, *zie Saumross*. -*rose*, *n.* zadelpaard, gesadeld paard. -*sattel*, *m.* paksadel, draagsadel. -*selig*, *adj.* on adv. verzuimend, traag, nalatig, achteloos. -*seligkeit*, *f.* achteloosheid, verzuim, traagheid, nalatigheid. -*thier*, *n.* lastdier, vracht- of trekdier.

Säum(en), *v. n.* vertoeven, verbeiden, dralen, uittellen, talmen, sloopende houden. -*niss*, *zie Versäumnis*.

Saurach, (*g. -es*, *pl. -e*) *m.* herberiesboom. -*beere*, *f.* berberis.

Saus, (*g. -es*) *m.* tril, dril, loop. *Im Sausen* *leben*, lichtmissen.

Sauseln, *Säuseln*, *v. n.* ruischen, ritselen, vlieten. *v. a.* sussen.

Sauwet, *v. n.* suiten, bruisen, ruischen, murmelen (van water); luisen, huilen (van wind); brommen, hommelen (van bijen, muggen); rommelen, klateren (van den donder); snorren (van kogels); fig. lichtmissen. -*wind*, *m.* hevige wind; fig. vulg. levenmaker, wijdmaker,

Större, (*g. en pl. -n*) *m.* geregtedienaar.

Scapulier, (*g. -e*) *n.* zeker schoondergewaad, zijnde een reepje stof van omtrent een voet breed, dat van voren en van achteren neerhangt ook zoodanig gewaad, gedragen bij sommige kloosterlingen, onder het hemd.

Scarteks, *zie Scharteks*.

Scene, (*pl. -n*) *f.* toneel.

Scepter, *zie Zepher*.

Sceptiker, (*g. -e*) *m.* twijfelaar.

Schabbok, *m.* schaaftok, bij de leerbereiders.

Schabe, (*pl. -n*) *f.* mot, kleermot; schaaft; schurft. -*hobel*, *m.* soetboorschaaft. -*eisen*, *n.* schraapijzer, soohaafme, schraper, schraapper. -*messer*, *n.* schaaftmes, schraapijzer. -*n*, *v. a.* schaven; schrapen, afschrapen.

Schäbig, *adj.* schurftig, schurftachtig; slecht, vorachtelijk; inhelig, vreklig.

Schabseel, (*g. -s*) *n.* schaafsel, schraapseel, pluksel.

Schabernack, *m.* vulg. hoon, beleediging. -*en*, *v. a.* vulg. hoon, beleedigen, spijt aandoen, uitlagchen.

Schabracke, (*pl. -n*) *f.* dekkleed, zadelleed van een rijaard.

Schack, *m.* schach (titel der Persische oppervorsten); schaakspel. -*brett*, *n.* schaakbord. -*en*, *v. n.* schaken, op het schaakbord spelen. -*formig*, *adj.* ruitvormig. -*mat*, *adj.* schaakmat. -*spiel*, *n.* schaakspel. -*spieler*, *m.* schaker.

Schäch(en), *v. n.* doodten, slaan (bij de Joden); bedriegen. -*er*, (*g. -e*) *m.* slager (bij de Joden); een der kwaaddoeners of moordenaars, die met Christus gekruist worden. -*ten*, *v. a.* slagten, slaan, een'os, enz.; fig. (slagen) afrossen, afsmoren.

Schacher(er), (*g. -s*) *m.* schagheeraar, woekeraar. -*er*, *f.* schagcherij, woeker. -*n*, *v. a.* een *n.* vulg. schagcheren, woekeren, overwinnt doen.

Schacht, (*g. -es*, *pl. -ächte*) *m.* mijn; berggroef, mijngroef.

Schachtel, (*pl. -n*) *f.* doos; fig. vulg. *Eine alte* = een oud besje, eene oude totobel. -*helm*, *m.* schaaftgras. -*macher*, *m.* doosenmaker.

-n, *v. a.* (met schaaftgras) glad maken. -*Schäcke*, *zie Schacks*.

Schad(bar, *zie Schadhaft* -*e*, (*g. -ns*, *pl. -n*) *Schaden*, (*g. -e*) *m.* schade, nadeel, verlies, gebrek; ongemak, lichaamsgebrek. -*en*, *v. n.* (in *einem*

oder einer Sache) benadelen, schade, nadeel toebrengen, beschadigen. -*enfreude*, *f.* verheuging, blijdschap over eens anders ongeluk, leedvermaak. -*enfröh*, *adj.* zich verblijvende over eens anders ongeluk. -*enfröh*, *m.* vulg. diesich over eens anders ongeluk verblijft, boosaardig, wangunstig mensch. -*haft*, *adj.* beschadigt; verminkt, gebrekkig; bouwvallig. -*haftigkeit*, *f.* gebrek, ongemak. -*enklaue*, *f.* aanklagt wegens gelodene schade. -*los*, *adj.* schadeloos. -*loshaltung*, *f.* schadelooshouding, vrijhouding, vergoeding van schade. -*losigkeit*, *f.* schadelooshouding, schavergoeding.

Schädlich, *adj.* on adv. schadelijk, nadeelig. -*keit*, *f.* schadelijkheid, nadeel.

Schädel, *zie Schedel*.

Schaf, (*g. -es*, *pl. -e*) *n.* schaap. -*blattern*, *pl.* schurft der schapen. -*bock*, *m.* ram. -*dünger*, *m.* schapenmist. -*fleisch*, *n.* schapenvleesch. -*garbe*, *f.* duitsendblad, gerwe. -*gerts*, *f.* aketlei. -*herde*, *f.* kudde, troep schapen. -*hirt*, *m.* schaapherder. -*härde*, *f.* schaapschot. -*husten*, *m.* drooge hoest.

-*mühle*, *f.* kuischboom, agnus castus. -*mutter*, *f.* ooi, moederschaap. -*nase*, *f.* platte neus. -*pefs*, *m.* schapenvacht. -*pocken*, *pl.* schurft der schapen. -*schere*, *f.* schapenschaar, droegscheerderschaar. -*schur*, *f.* schering, het scheren der schapen. -*schopf*, *m.* schaapschoofd; fig. eenvoudige bloed, onnoozle hals, domkop. -*stall*, *m.* schaapstal, schaapschot. -*weide*, *f.* schapenweide, land waar de schapen geweid worden. -*wolls*, *f.* schapenwol. -*zucht*, *f.* schapenteelt, schapenfokkerij. -*zung*, *f.* weegbre (eene plant).

Schäff(er), (*g. -s*) *m.* herder. -*erei*, (*pl. -en*) *f.* schaapskooij; kudde schapen. -*ergedicht*, *n.* herderszang, veldlicht; minnedicht. -*erhund*, *m.* herdershond. -*erhütte*, *f.* herdershut. -*erim*, (*pl. -en*) *f.* herderin. -*erlied*, *n.* herderslied. -*erstab*, *m.* herdersstaf. -*ertasche*, *f.* herderstasch, bropdtasch van den herder. -*erstunde*, *f.* bijeenkomst der beminde. -*isch*, *adj.* vulg. schaapsch.

Schaff, (*g. -es*, *pl. -e*) *n.* kuip. -*en*, *v. a.* on n. schaffen, doen.

Schaffner, (*g. -e*) *m.* huisbezorger, hofmeester, huishouder. -*er*, *f.*

verzorgersambt; etenskas, provi-
siekelder, spinde.
Schaffot, (g. -es, pl. -e) n. schavot;
stellaadje, steiger (bij metese-
laars).
Schaft, (g. -es, pl. -äfte) m. schacht,
schaft. -**hou**, n. zie *Schachtelham*.
-**ring**, m. paardenstaart wisch.
Schäften, v. a. monteren, in elkan-
der zetten, opmaken (een goewer).
Schawal, (g. -es, pl. -e) m. shaal.
Schakal, (g. -es, pl. -e) m. jakhals
(seker dier).
Schäker, (g. -e) m. vulg. drollige
vent. -**si**, f. vulg. klucht, spotten-
rij, kortswijl, het schertsen. -**haft**,
adj. vulg. speelsijk, dartelend. -**n**,
v. n. vulg. stoeijen, mallen, boer-
ten, geksoeren, scherzten.
Schal, adj. verschaald; fig. laf,
walgend. [teljtje].
Schälchen, (g. -e) n. schaaljtje, scho-
Schale, (pl. -n) f. schaal; schil, dop,
bolster, kaf; schaal, drinkschaal;
meescht. -**n**, v. a. *Messer* -**n**, hech-
ten aan messen maken. -**thier**, n.
schelpdier.
Schälén, v. a. schellen, schillen, dop-
pen, bolsteren, ontchorsen.
Schalk, (g. -es, pl. -älke) m. schalk;
bedrieger, boef. -**haft**, adj. en adv.
schalkachtig, guitachtig, doortrap-
t, loos, boefachtig. -**heit**, f. schalk-
achtigheid, loosheid, boe-
verij. -**inn**, (pl. -en) f. listige, looze
feeks, bedriegerster. -**saugé**, n.
schalksch oog. -**shersz**, n. listige,
doortrapte geest, boos hart. -**skeschi**,
m. schelm, trouwelooz
mensch. -**snarr**, m. potsenmaker.
Schall, (g. -es, pl. -älle) m. klank,
geschal, galm, geluid, weerklink,
weergalm, echo. -**en**, v. n. gal-
men, klinken, luiden. -**och**, n.
galmgat van eenen klokketoren.
Schalm, (g. -es) m. wildbaan, pad of
spoor in een bosch. -**ies**, (pl. -en)
f. schalmei, bobo. -**on**, v. a. (een
bosch) met paden of sporen afdee-
len.
Schalotte, (pl. -n) f. sjalot, chalotte
(lookgewas).
Schall(en), v. a. en n. beschikken, be-
velen, beheerschen, bestieren. -**er**,
(g. -e) m. beheerscher, bestierder,
beschikker. -**jahr**, n. schrikkel-
jaar. -**monat**, m. schrikkelmaand.
-**tag**, m. schrikkelag, ingelasschte,
ingevoegde dag.
Schaluppe, zie *Chaluppe*.
Scham, f. schaamte; schaamdeelen.
-**ade**, zie *Chamade*. -**bein**, n.
schaambeen. -**bug**, m. lios. -**ge**

fuhl, n. gevoel van schaamte. -**haft**,
adj. en adv. schaamachtig, be-
schaamd. -**haftigkeit**, f. schaam-
achtigheid, schaamte, beschaamd-
heid. -**lesen**, pl. waterlippen der
lijfmoeder (in de ontleedkunde).
-**leiste**, f. zie -**bug**; -**vulg.** hoer.
-**los**, adj. en adv. schaamtelooz,
onbeschaamd. -**losigkeit**, f. schaam-
teloozheid, onbeschaamdheid. -**roth**,
adj. schaamrood, blozend van
schaamte. -**röthe**, f. schaamrood-
heid, blozenheid, blos, bloesje.
-**seite**, zie *Schambug*. -**theile**, pl.
schaamdeelen. -**süngelchen**, n. de
kittelaar (in do ontleedkunde).
Schämen, (*sich*) v. rec. zich schamen,
beschaamd worden.
Schand(balg), m. vulg. hoer. -**bar**,
adj. en adv. schandelijk, vuil, on-
tuchtig; eerloos, onbeschaamd.
-**barkheit**, f. schandelijkheid, eer-
loosheid, oneerlijkheid, onkuisch-
heid. -**bube**, m. schandjongen,
schurk, eerlooz. -**bühne**, f. scha-
vot. -**e**, f. schande, oneer, laster,
hoer, eerloosheid. -**deckel**, m.
bedekking der schande. -**fleck**, m.
schandvlek; vlek, smet. -**geld**, n.
spotprijs, geringe, lage prijs.
-**gemalde**, n. ontuchtige schilderij.
-**hurs**, f. straathoer. -**leben**, n. on-
deugend, eerloos, onbetamelijk
leven. -**lied**, n. vuil lied. -**läge**, f.
schandelijke leugen. -**maal**, n.
schandteeken. -**maul**, n. vulg. las-
teraar, eerroover, lasterong,
kwaadspreker. -**name**, m. scheld-
naam. -**pfahl**, m. kaak. -**preis**, zie
-**geld**. -**rede**, f. schandelijke, vuile
rede. -**rüde**, zie -**pfahl**. -**schrift**,
f. schandelijk, vuil, eerloos ge-
schrijf, spotschrift. -**that**, f. schand-
daad, vuil, smood, eerloos bedrijsf
guitrij; eerloosheid. -**wohlfeil**,
adj. schandekoop. -**worte**, pl. on-
eerbaarheid, vuile, ontuchtige
woorden. -**zeichen**, zie -**maal**.
-**zettel**, m. schandschrift, laster-
schrift, paskwil. -**sunge**, zie *Schand-*
maul.
Schänd(en), v. a. schenden, eeroo-
ven; lasteren, onteeren, hono-
ren; bedorven, schofferen, onteeren,
verkrachten (eene jonge dochter).
-**er**, (g. -e) m. schender, onteerder.
-**lich**, adj. en adv. schandelijk;
laag, gemeen; onkuisch, vuil.
-**lichkeit**, f. schandelijkheid; eer-
loosheid; vuilheid. -**ung**, f. schen-
ding, eehennis.
Schank, (g. -es) m. regt om dranken
te verkoopen; kroeg, herberg.

Schanz(e), (pl. -n) schans, sterkte,
vesting. -**en**, v. a. aan eene ver-
schansing arbeiden; schansgraven;
fig. hard werken. -**gräber**, m.
schansgraver. -**kleid**, n. schans-
kleed, zeilschans (op een schip).
-**korb**, m. schanskorf. -**lawfer**, m.
overjas. -**wehr**, f. slagboom; grens-
paal; hinderpaal. -**werk**, n. schans,
bolwerk, vestingwerk.
Schaar, (pl. -en) f. hoop, troep, bende.
Scharb(en), v. a. hakken, snijden,
schaven; kerven. -**ock**, m. scheur-
buiik, blaauwschuit. -**ockig**, adj.
scheurbuikig.
Scharf, **Schärfen**, **Schärfeste**, adj. en
adv. scherp, scherpsinnig; streng,
wreed; snedig; strikt, stiptelijk;
wraug; straf. -**ackig**, adj. scherp-
hoekig (in de meestkunde). -**hobel**,
m. voorlooper, ruige boorschaaf.
-**richter**, m. scherpreger, beul.
-**richterei**, f. galgvel, gergests-
plaats; wreedheid, ommenschelijk-
heid. -**schütze**, m. scherpschieter,
busschieter, scherpschutter. -**sich-**
tig, adj. scherpsnede; voorsiede,
voortuizende; voorsigtig; schran-
der. -**sichtigkeit**, f. scherp gezigt
scherpzigtigheid; schrandeheid;
voorsigtigheid. -**sinn**, m. *Scharf-*
sinnigkeit, f. snedigheid, scherp-
sinnigheid, geestigheid. -**sinnig**,
adj. en adv. scherpsinnig, snedig,
schrande, verstandig, vernuftig.
Schärfe, f. scherpeheid, scherpte;
strengheid, strafheid; hardigheid
(der woorden). -**n**, v. a. scherpen,
scherp maken, opschorpen (het
verstand); verzwamen (de straf).
Scharlach, (g. -es) m. scharla-
ken, karmozijn. -**beere**, m. schar-
lakenbesie, konzenlij. -**en**, adj.
van scharlaken, scharlakenverwig,
karmozijn. -**färber**, m. scharlaken-
verwer. -**fiaber**, n. scharlaken-
koorts. -**roth**, adj. scharlakenrood,
rood als scharlaken. -**röthe**, f.
scharlakenkleur. -**krant**, n. *Schar-*
lei, f. scharlei, algode (plant).
Schärmützel, (g. -e) n. schermuts-
ling. -**n**, *Schermutzen*, v. n. scher-
mutelen. zie *Scharren*.
Scharnier, zie *Chasnier*.
Schärpe, (pl. -n) f. sjerp, veldteeken.
Scharpie, f. pluksel, wick (voor
wonden).
Scharre, (pl. -n) f. scharaber, scharap-
ijzer, wijdijzer. -**ren**, (g. -e) m.
vleeschhal. -**ren**, v. a. en n. schar-
len, krabben, schrapen, schrabben.
-**rhane**, m. schrapor, vrek, gierig-
aard, geldwolf. -**rfuss**, m. strijk-

voet. -*schmid*, m. snijwerkmaker, of verkoop.

Schar(t, (pl. -n) f. scharde (van een mes, enz.); bres, opening (in eenen muur of wal). -*teke*, (pl. -n) f. blaauwboekje, speedig, met haast gemaakt werk. -*tig*, adj. scharf, vol scharde. -*wache*, f. scharwacht, ronde, nachtwacht. -*wächter*, m. een, die de ronde doet. -*weise*, adv. bij troepen.

Schatten, (g, -e) m. schaduw, lommer; schim; ijdelheid; bescherming, hoede. -v. a. schaduwen. -*bild*, n. schim, verschijnsel, spook, hersenschim. -*gang*, m. overdekte laan. -*haus*, n. prietel. -*hut*, m. afhangende hoed met een' breeden rand; ronde hoed. -*könig*, m. schijkkoning, koning in schijn. -*kraut*, n. sterrekruid. -*linie*, f. schaduw van den tonnewijzer. -*raich*, n. het rijk der schimmen, de Eliteseche velden. -*riss*, m. silhouet. -*seite*, f. schaduw, diepzel. -*spiel*, n. schaduwwerk, schaduwspel. -*thal*, n. (poet.) beschaduwde, lommerachtig dal. -*uhr*, f. uurwerk, dat met eenestift of schaduw het uur aanwijst. -*zeiger*, m. stijl van eenen tonnewijzer.

Schattig, (g, -e) adj. schaduwrijk, lommerachtig, lommerig. -*ren*, v. a. schaduwden, diepen, verdiepen, (in het schilderen). -*zung*, f. dieping (in schilderijen).

Schatulle(s, (pl. -n) f. geldkistje; kofortje; speelgeldkistje van vorsten. -*enmacher*, m. koffermaker, kistenmaker. -*gelder*, pl. speelgeld.

Schats, (g, -es, pl. -ätze) m. schat, rijkdom. -*geld*, n. spaarpenuing. -*gräber*, m. schatgraver, zoeker naar verborgene schatten. -*haus*, n. schatkamer; voorraadkamer. -*kammer*, f. sobatkamer. -*kasten*, m. schatkist, geldkist. -*meister*, m. schatmeester, penningmeester, thesaurier. -*meisteramt*, n. schatmeestersambt. -*ung*, f. schatting, verponding, lasten, belasting. -*ungsgelder*, pl. heffeningen, heeren-schattingen, geldlasten.

Schätz(bar, adj. waardig, heerlijk, uitmuntend, kostbaar. -*barkheit*, f. voortreffelijkheid, uitmuntendheid, kostbaarheid, waarde, waardij, prijs. -*en*, v. a. schatten, waarden; op prijs stellen, achten; oordeelen, rekenen; in waarde houden; belasten, belasting opleggen. -*ers*, (g, -e) m. schatter; waar-

deerder. -*ung*, f. schatting, waardering.

Schau, f. toon; schouw, bezigtiging. -*!* interj. zie! ziet! -*brod*, n. toonbrood. -*bühne*, f. tooneel. -*schouwb.*, schouwtooneel. -*en*, v. a. zien, bezien, bekijken, bezigtigen. -*essen*, n. pronkgerieg, pronkschotel. -*gerüst*, n. stelladje. -*münze*, f. Schaupfennig, m. pronkpenning, gedenkpenning. -*spiel*, n. tooneelspel; tooneelstuk. -*spieldichter*, m. tooneeldichter. -*spieler*, m. tooneelspeler. -*spielerinn*, f. tooneelspeelster. -*spielhaus*, n. schouwb. -*spiel-schreiber*, m. tooneelschrijver. -*stück*, zie *Schaumünze*.

Schaub, (g, -es, pl. -e) m. bondel, bos, schoof. -*dach*, n. riendak, stroodak. -*e*, (pl. -n) f. mantel. -*hut*, f. stroohoed; voorwendsel, dekmantel.

Schauder, (g, -e) m. huivering, rilling, siddering; vrees, schrik, afgrijzen. -*haft*, zie *Schauerhaft*. -n, v. n. en imp. huiveren, rillen, trillen, beven van koude, vrees.

Schauer, (g, -e) m. schoer, regenbui; rilling, huivering; afdak, luifel; aanschouwer. -*haft*, -*voll*. -*Schawderroll*, adj. akelig. -*ig*, adj. huiverig, rillig; vreeselijk, schrikkelijk, afgrijselijk, afschuwelijk. -n, v. n. regenen; rillen, beven.

Schauffel, (pl. -n) f. schopfel, schop. -n, v. a. schoffelen, schoppen; scheppen. -*rad*, n. scheprad eens watermolens.

Schaukel, (pl. -n) f. schopstoel, slingerkoord, schongel. -n, v. a. en n. schoppen, slingeren, schommelen. -*ferd*, n. hobbelpaard.

Schaum, (g, -es) m. schuim, kwijf, zeever. -*ig*, *Schäumig*, adj. schuimig. schuimachtig. -*kelle*, f. -*lof*. -*fel*, m. schuimspaan, schuimlepel. -*Schäumen*, v. a. en n. schuimen; schuimbekken, kwijlen, zeeveren.

Schebecke, (pl. -n) f. naam van sekeresoort van schip.

Scheck(e, (pl. -n) f. bont paard. -*ig*, adj. gevlekt, gespikkeld, geschaakerd, bont.

Schedel, (g, -e) m. schedel, bekkeneel, hersenpan; hoofd, kruin, top van het hoofd. -*bohrer*, m. schedelboor, nanboor, trepaan, boorschijf. -*nacht*, f. schedelnaad. -*stätte*, f. hoofdschedelplaats, Kalvarie.

Scheel, *Scheero*, zie *Schel*, *Schere*.

Scheffel, (g, -e) m. schepel. -n, v. n.

in overvloed zijn, overvloeijend. -*weise*, adv. bij schepels.

Scheib(chen, (g, -e) n. schijfje, bordje. -e, (pl. -n) f. schijf; bord; moot van visch; draailuik bij de sprektrelie van een nonneuklooster; ruit. -*enlocher*, m. boomtrekker, schroefring, om de laatste duig van een' bodem in te halen. -*enfenster*, n. glasraam. -*englas*, n. plat glas. -*ennagel*, m. nagel in de schietschijf. -*enpulver*, n. fijn buskruid. -*enrohr*, n. doelschuttersroer, doolbus. -*enrund*, adj. rond als een schijf, ringvormig. -*enschiessen*, n. het schieten naar de schijf. -*enschütze*, m. een buschietter. -*ig*, adj. in schijven.

Scheid(bar, adj. scheidbaar, oplosbaar (in de scheik.). -e, (pl. -n) f. scheid, scheid; zekere visch. -*ebrief*, m. scheidbrief. -*ekunst*, f. scheikunst, stofschekunde. -*ekünstler*, m. stofschekideur. -*emünze*, f. klein geld. -*en*, v. a. scheiden, afscheiden, afsonderen. -*ewand*, f. scheidmuur, middelmuur. -*seas-eer*, n. sterk water. -*eweg*, m. scheidweg, kruisweg. -*ung*, (pl. -en) f. scheiding, afscheiding, ontbinding.

Schein, (g, -es, pl. -e) m. schijn, schijnsel; glans, luister; glorie (om het hoofd eens heiligen); in de sterrek.) aspekt; maan; schijn, vertooning, glimp, waarschijnlijkheid; verbandschrijf, schuldbekentenis; kwijfbrief, kwitaant; getuigenis, bewijs, attest, certificaat. -*amt*, n. ambt in schijn. -*andacht*, f. valsche godsvrucht. -*bar*, adj. en adv. schijnbaar, schijnlijk, blijkbaar, klaar, oogenschijnlijk. -*barkheit*, f. schijnbaarheid, schijn. -*begriff*, m. valsch begrip. -*beweis*, m. schijnbaar bewijs. -*bild*, n. droombeeld. -*christ*, m. schijnchristen, schijnheilige, geveinsde. -*ehre*, f. schijnbare eer, eer in schijn. -*en*, v. n. schijnen, blijken, den schijn of het aanzien hebben.

-*freude*, f. valsche, gemaakte vreugde, blijdschap. -*freund*, m. schijnvriend. -*freundschaft*, f. schijnvriendschap, geveinsde vriendschap. -*glück*, n. schijnge-luk, valsch geluk. -*grund*, m. schijngrond, aannemelijke reden, schijnbaar voorwendel. -*gut*, n. ingebeeld goed. -*heilig*, adj. en adv. schijnheilig. -*heiligkeit*, f. schijnheiligheid, geveinsde vroomheid. -*heilige*, (g, -n, pl. -n) m.

schijnheilige, geveinsde. -*kauf*, m. voorgewende koop, koop in schijn. -*krank*, adj. eu adv. gewaand ziek, die sich ziek houdt. -*liebe*, f. voorgewende liefde. -*mittel*, n. schijnmiddel. -*tod*, m. schijn dood. -*todte*, m. en f. schijndood. -*tugend*, f. schijndeugd. -*übel*, n. schijnbaar kwaad. -*ursache*, f. voorgewende oorzaak, voorwendel.

Schweis(*beere*, f. purperbes. -*e*, f. schijnt, stroot; doorloop, buikloop. -*en*, v. a. en n. vulg. schijnten, popen.

Schweit (g. -*es*, pl. -*e*) n. spaan, gekloofd hout; blok. -*holz*, n. gekloofd hout.

Scheitel (g. -*e*) m. en (pl. -*n*) f. schedel, kruin, top van het hoofd. -*bein*, n. schedelbeen. -*gerade*, zie *Scheitelrecht*. -*n*, v. a. schedelen. -*nacht*, m. de kroonsad. -*punkt*, m. toppunt. -*recht*, adj. en adv. toppuntig, dat regt boven het hoofd is.

Scheiter(*haufen*, m. brandstapel. -*n*, v. n. a, stranden, vergaan, mislukken, verijdeld worden.

Schel, adj. en adv. scheel, loens, scheeloozig; nijdig, jaloeersch.

Schelfen (pl. -*n*) f. schaal, dop, schil. *Schelfen*, *Schelfern*, v. a. schellen, doppen, schillen. *Sich* -, schillen; afschilferen.

Schelle, (pl. -*n*) f. bel, klokje; oorveeg; handboei. -*n*, v. a. en n. bellen, schellen, aan de bel trekken. -*ngeläute*, n. bellentuit van een paard voor de narrelede. -*nkappe*, f. zotskap met bellen. -*nklang*, m. geluid, klank der bellen. -*nchlitten*, m. narrelede met belletuig.

Schell(*fisch*, m. schelvisch. -*hengst*, m. springhengst. -*holz*, n. schelhout, akkermaulshout. -*ack*, m. gomlak.

Schelm (g. -*es*, pl. -*e*) m. schelm, gauwdief, booswicht, schurk, verrader. -*erei*, (pl. -*n*) f. schelmerij, schelmstuk. -*enpack*, n. kanalie, gopepel. -*isch*, adj. en adv. schelmisch, schelmachtig, ondeugend. -*streich*, m. *Schelmstück*, n. schelmstuk.

Schell(*en*, v. a. en n. schelden, uitschelden, bekijven, herispen, uitsmaken, honen, beledigen; noemen. -*wort*, n. scheldwoord.

Sche(*sucht*, f. nijd, afgunat. -*süchtig*, adj. en adv. afgunstig.

Schem, m. plan, voorbeeld.

Schemel, (g. -*s*) m. schabel; voetbank. *Schemen*, (g. -*e*) m. schaduw, schim. *Schenk*, (g. en pl. -*en*) m. schenker, tapper, herbergier. -*e*, (pl. -*n*) f. taphuis; herberg, kroeg.

Schenkel, (g. -*e*) m. schenkel, dijbeen; been. -*bein*, n. *Schenkelknochen*, m. schenkelbeen. -*maus*, f. stopspoor. -*schiene*, f. knieplaat, kuideel, onderwpen van het haruas.

Schenke(*n*, v. a. en n. schenken, inschenken; vereeren; vergeven; kwijtschelden. -*r*, (g. -*s*) m. gever.

Schenkeramt, n. schenkersambt, bediening, waardigheid, van schenker.

Schenk(*inn*, -*wirthinn*, f. herbergierster, waardin. -*fass*, n. klein kuipje, waschvat, om glazen in te spoelen. -*gerschichtigkeit*, f. regt om te mogen tappen. -*kanne*, f. wijnkan, wijnkruik. -*teller*, m. schenkbord. -*fisch*, m. schenktafel. -*wein*, m. heerlijke, kostelijke wijn, eerewijn. -*wirth*, m. tapper, herbergier.

Schenkung (pl. -*en*) f. gift, gave, verzeering.

Scherbe, (pl. -*n*) f. *Scherbel*, *Scherben*, (g. -*n*) m. scherf van eenen gebroken pot, schotel, enz.; vulg. waterpot. -*nkuchen*, m. aschkoek.

Schere, (pl. -*n*) f. schaar; kiip. -*n*, v. a. en n. scheren, den baard scheren; kwellen, overlast, moeite, verdriet aandoen, knevelen; bespotten. -*nchleifer*, m. scharen-slijper. -*r*, (g. -*e*) m. scheerder; vulg. barbier. -*rei*, (pl. -*n*) f. verdriet, moeite, kvelling; knevelarij, geweldenaarij.

Scher(*messer*, n. scheermes. -*wolle*, f. scheerwol. -*zeit*, f. scheertijd (der schapen). -*zeug*, n. scheer-goed, scheergereedschap.

Scherf, (g. -*es*, pl. -*e*) m. *Scherflein*, (g. -*e*) n. fig. weinijge.

Scherge, (g. en pl. -*n*) m. dievenleider, diender, rakker.

Scherwenzel, (g. -*s*) m. boer (in het kaartspel); vulg. jantje van alles.

Schers, (g. -*es*, pl. -*e*) m. scherts, jok, jokkernij, boert, boertelij, klucht, grap, spotternij, kortswijl. -*en*, v. n. schertsen, jukken, buerteu, kortswijlen, gekocheren. -*er*, (g. -*e*) m. schertser, boerter, spotvogel. -*gedicht*, n. spotvers. -*haft*, adj. en adv. boertig, vluchtig, koddig, spotachtig. -*haftigkeit*, f. boerteri, spotachtigheid. -*isabend*, adj. de boerteri, vrolijk-

heid beminne, lustig. -*name*, m. bijnaam, spotnaam, scheldnaam, toenaam. -*rede*, f. spotrede, spotternij, boerteri, kortswijl, scherts. -*weise*, adv. schertswijze, boertswijze. [innen.]

Schetter, (g. -*s*) m. regtdraar, stijf *Scheu*, adj. en adv. schuw, schrikachtig, vreesachtig, vervaard; woest, wild. -*f*, schrik, schroom; afkeer, weerin; beschroomdheid, schaamte, beschaamdheid; vrees, eerbied, ontzag. -*che*, (pl. -*n*) f. volgelverschrikker. -*chen*, v. a. wegjagen, verjagen. -*leder*, n. ooglap, voor de paarden. -*sal*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. melk; verfoeisel, gruwel, afschrik; slecht mensch, monster.

Scheuen, v. a. schuwen, mijden, vermijden, vreesen, schroomen; grwen, afgrijzen, afkeer, weerin hebben; eerbied, ontzag hebben.

Scheuer, zie *Scheune*. -*fass*, n. waschkuip. -*frau*, f. schuurster, schoonmaakter. -*kraut*, n. bies, ruwe biesen, paardenstaart (seker kruid). -*lappe*, f. -*wisch*, m. schuurdoek. -*n*, v. a. schuren. -*sand*, m. schuurzand, schuurzel.

Scheune, (pl. -*n*) f. schuur. *Scheulich*, adj. en adv. afschuwelijk, leelijk, mismaakt, wanschapen, schrikkelijk, hatelijk. -*keit*, f. afschuwelijkheid, mismaaktheid, wanschapenheid, schrikkelijkheid, afgrijsselijkheid.

Schicht, (pl. -*en*) f. rij, laag, stapel; bende mijngravers, die samen werken; bepaalde tijd der mijngravers om te werken, voor dat zij afgelost worden. -*en*, v. a. schikken, scharen, vlijen, stapelen; deelen. -*meister*, m. bestierder, opsigter der mijnen. -*semmel*, f. wittebrood. -*ung*, f. schikking, stapeling, vlijing. -*weise*, adv. bij rijen, laagwijze, bij lagen.

Schick(*en*, v. a. schikken, zenden; voegen; in orde stellen, rigten; bestieren, beschikken. -*lich*, adj. en adv. schikkelijk, gevoeliglijk, voegzaam, voegelijk, bekwam. -*lichkeit*, f. gevoeliglijkheid, geschiktheid, bekwamheid. -*sal*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. beschikking, noodlot. -*ung*, (pl. -*en*) f. sobikking, bestiering.

Schieb(*ebock*, m. kruiwagen. -*elewchter*, m. schuifkandelaar. -*en*, v. a. en n. schuiven, voortschuiven, voortstooten; schieten (brood in den oven); steken (geld in den zak). *Kegel* -, kogelon. -*er*, m.

schuiver; draadtrekker, werkos; schuifraam; grendel. -*karren*, m. zie *Schubkarren*. -*tafel*, f. trektafel.

Schied(*mauer*, zie *Schiedevand*. -*srichter*, -*smann*, m. scheidegreter, goeman. -*spreuk*, m. vonnis, uitspraak, goeddunken van scheidsmannen.

Schief, adj. en adv. scheef, schuinsch, krom, dwars; verkeerd. -*bein*, n. scheefbeen, krombeen. -*s*, f. scheefte, scheefheid, schuinscheid, helling.

Schiefer, (g. -*e*) -*stein*, m. lei, leisteen, schalie; splinter; schilfersteen. -*bank*, f. bank in eene leigroef. -*blatt*, n. lei. -*blau*, adj. en n. leiblaau. -*bruch*, m. kuil, waaruit de leijen gehaald worden. -*dach*, n. leijendak. -*decker*, m. leidekker. -*deckergerüst*, n. leidekkersatellaadje. -*farbig*, adj. lei. -*ferwig*. -*grün*, adj. donker groen. -*icht*, adj. leuchtig; schiferig. -*ig*, adj. leuchtig; van lei. -*n*, (sich) v. r. schilferen, afschilferen, met splinters afvallen. -*platte*, f. schrijflei. -*schwarz*, n. zwart als een lei, oker. -*stein*, m. lei. -*sticht*, m. griffel. -*tafel*, f. lei. -*tijs*, m. leitafel. -*weies*, n. pluimaluin.

Schienen, v. n. scheels, loenschen sien.

Schiemann, m. schieman.

Schiensien, n. scheen, scheenbeen. -*knocken*, m. scheeppijp. -*maus*, f. scheenspijer.

Schienst, (pl. -*n*) f. scheenswachtel, ijseren band om een rad; spalk, om de gebroken leden weder te zetten. -*es*, v. a. zwachtelen, de ijseren banden om een rad maken; spalken (eenden gebroken arm, ens.) -*nagel*, m. radnagel, wielnagel.

Schieer, adv. schier, bijkans, bijna; naast, in het kort, oerlang.

Schierling, (g. -*es*) m. scheerling, dollé kervel.

Schies(*brot*, n. setbord (bij het drukken). -*es*, v. a. en n. schieten. -*gold*, n. jagersloosn. -*gewehr*, n. schietgeweer. -*graben*, m. -*hans*, n. -*plats*, m. doelen, schietplaats. -*loch*, n. schietgat, kanteel; luik van een oorlogschip. -*scharte*, zie -*loch*. -*pulver*, n. buskruit. -*schiebe*, f. doelschild, doelwit. -*tafel*, f. schietplank. -*tasche*, f. weitasch.

Schiff, (g. -*es*, pl. -*e*) n. schip; vaartuig; galei, setplaukje der letterzetters; buik eener kerk; spoel der wevers. -*banke*, pl. roeibancken. -*bar*, adj. bevaarbaar. -*bas*, m. scheepsbouw. -*bauer*, m.

scheepstimmerman. -*baukunst*, f. scheepsbouwkunde. -*besen*, m. scheepsdweil, zwabber. -*bette*, n. bovenhut, schuifkooi. -*boden*, m. kiel, bodem van een schip. -*brat*, n. zwaard. -*bruch*, m. schipbreuk. -*brüchig*, adj. schipbreukig, beschadigd, die schipbreuk geleden heeft. -*brücke*, f. schipbrug. -*deck*, n. verdek, plecht van een schip. -*es*, v. a. en n. s, varen, scheepvaren. -*er*, (g. -*e*) -*smann*, m. schipper. -*ebaum*, m. boom, schipboom, kloetstok, haak. -*erri*, f. scheepvaart, zeevaart. -*kunst*, f. scheepvaartkunde. -*fahrer*, m. zee- man, schipper. -*fahrt*, f. scheepvaart, zeevaart. -*fracht*, f. scheepsvracht. -*frachtbrief*, m. scheepsvrachtbrief, faktuur. -*egeraihs*, n. scheepsgeredeenschap. -*egerippe*, n. romp van een schip. -*grund*, m. durk. -*haken*, m. scheephaak, boethaak. -*ejunge*, m. scheepsjongen, schippersjongen. -*kleid*, n. scheepskleed, matrosenpluije. -*sknecht*, m. bootsgezel, matroos. -*skorb*, m. mars. -*sküche*, m. kombuis, scheepskeuken. -*slaterie*, f. scheepslantaarn, vuurboot. -*slains*, f. scheepstreklijn. -*slute*, pl. scheepsvolk, bootsvolk, matrosen. -*smühle*, f. watermolen op een schip. -*smütze*, f. muts in de gedaante van een schip. -*pfund*, n. schippond (bij vervoer over water 280; bij vervoer over land 350 pond). -*spumpe*, f. scheeps pomp. -*reich*, adj. bevaarbaar, bevaarlijk, zeilbaar, waar vele schepen passeren. -*srüstung*, f. scheepsvoerusting, scheepsuitrusting, scheepsvoeding, scheepstakeling. -*sand*, m. scheepszand, scheepsballast. -*scapitän*, m. scheepskapitein. -*segel*, n. het zeil op een schip. -*seil*, n. scheepskabel. -*efflotte*, f. vloot. -*sfreund*, m. scheepsroeder. -*egebäude*, n. model van een schip. -*sherr*, m. kapitein, meester van een schip. -*shintertheil*, n. achtersteven. -*skammer*, f. kajuit. -*skämmerchen*, n. roef. -*sladung*, f. scheepsloading, vracht, kargesoen. -*smiether*, m. huurder, bevrachter van een schip. -*spatron*, m. meester van een schip. -*sraum*, m. holte van een schip, ruim. -*schnabel*, m. scheepsnavel. -*ssoldat*, m. scheepsoldaat. -*sspitze*, f. de neus, het uiterste deel van een schip. -*svolk*, n. scheepsvolk, bootsvolk, matrosen. -*svordertheil*, m. voorsteven van een schip. -*swerft*,

n. scheepstimmerwerf. -*szimmermann*, m. scheepstimmerman, scheepmaker. -*szimmerplats*, m. scheepstimmerwerf. -*szwieback*, m. scheepsbesluit. -*sither*, m. scheeppek, teer. -*streppe*, f. valreep, scheepstrap. -*swand*, f. hoofd-touwen, wand aan stuur- en bakboord. -*szug*, n. scheepsgerede. -*szoll*, m. tol, tolgret; tolgeld; bruggeld van scheepswaren. -*szug*, m. scheepstogt. -*szwinge*, f. raam of schuifgalei (sekere plank, waarop de letterzetters de gezette regels plaatsen).

Schild, (g. -*es*, pl. -*e*) m. schild, heukelaar, wapenschild.

Schild, (g. -*es*, pl. -*er*) n. uithangbord.

Schilder, -*er*, (g. -*e*) m. schilder. -*n*, v. a. schilderen, afbeelden. -*ung*, (pl. -*en*) f. afbeelding, schildering; beschrijving.

Schilder(*haus*, n. wachthuis, schilderdhuis. -*n*, v. n. schilderen, op schildwacht staan.

Schild(*förmig*, adj. schildvormig, in de gedaante van een schild. -*halter*, m. schoorbalk, steunsel, schild. -*knappe*, -*träger*, m. schildknaap, schilddrager. -*lehen*, n. seker leen. -*wache*, f. schildwacht.

Schild, (g. -*es*, pl. -*e*) m. en n. riet, biees. -*am Meerufer*, holm. -*dacke*, n. biezen mat. -*icht*, -*reich*, adj. vol riet, vol biezen. -*kinge*, f. holle kiel. -*moer*, n. de roode zee, schielsee. -*rohr*, n. riet.

Schilling, (g. -*es*, pl. -*e*) m. schelling (sekere munt); geeseling, tuchtiging met roedru.

Schimmel, (g. -*e*) m. schimmel, mufheid, duifheid; een witharig paard, schimmel. -*ig*, adj. en adv. schimmelig, beschimmeld; muf, muffig, mufachtig, duf, uitgeslagen. -*n*, v. a. schimmelen, beschimmelen. -*ung*, f. schimmeling, mufheid, duifheid.

Schimmer, (g. -*e*) m. glans, luister, holderheid. -*n*, v. n. glinsteren, flonkeren, flikkeren, vonklen, tintelen.

Schimpf, (g. -*es*) m. schimp, smaad, spot, hoon; boert, kortswijl. -*es*, v. a. schimpen, spotten, smaden, lasteren. -*gedicht*, n. schimpdicht, hekeldicht. -*lich*, adj. en adv. schimpig, schimpachtig, stekelig, schamper, berispelijk, laakbaar. -*name*, m. schimpnaam. -*rede*, f. schimprede. -*schrift*, f. tie *Lästerschrift*. -*wort*, n. schimpwoord, scheldwoord.

Schindel, (pl. -n) f. dakbordje, dakplankje; spalk, spanhout der wondheesters. -*dack*, n. dak met planken en beschoten. -*dacker*, m. die een dak met planken dekt, beschiet.

-hols, n. hout, geschikt tot bordes, planken, -n, v. a. met plankjes dekken; spalken.

Schinden, v. a. villen; ontbasten; fig. plagen, villen, uitznigen; snijden, te veel laten betalen.

-Schind(aas), n. kreng, dood beest; ondeugende hoer. -*anger*, m. vildersplaats, vilplaats. -*er*, (g. -e) m. viller; fig. heul, onderrukker, knevelaar, bloedsuiger, afperser, onmeedoogend, onbarmhartig, hard mensch. -*erst*, f. villerij; afpersing, knevelarij, woeker, roof. -*ergrube*, -*grube*, f. sie -*anger*. -*erkarren*, m. vilderskar. -*erreknecht*, m. vildersknecht, heulsknecht. -*ermässig*, adj. wreed, hard.

Schindmähre, f. vulg. oude knol, jakhals, schanslooper (van een paard sprekende).

Schinken, (g. -e) m. ham, schink.

Schippe, (pl. -n) f. schup, schop, spade, spa. -n, v. a. schoffelen.

Schirm, (g. -es, pl. -e) m. scherm; bescherming, beschutting, toeverlaat, huede. -*bretter*, pl. rctgenen; zetborden, om het bovenste dek van een schip te beschansen. -*dach*, n. schutdak, luifel. -*en*, v. a. beschermen, verdedigen, beschutten, behoeden, bewaren. -*herr*, m. beschermmer, verdediger, patroon; beschutter, behoeder. -*krieg*, m. verwerende oorlog; verdedigende krijg, tot eigen lijfsbeschutting. -*rogt*, m. schutshoer, beschermheer. -*wacke*, f. vrijwaarnis, sauvegarde. -*wapen*, n. schermwapen, beschermwapen, verweerwapen.

Schirpen, zie *Zirpen*.

Schirr (*baum*), m. rakelstok, koolkrabber. -*en*, v. a. de paarden tuijen, voor den wagen spannen. -*kammer*, f. sadelkamer, of vertrek, waar het paardentuijg bewaard wordt. -*meister*, m. wagenmeester. -*nayel*, m. bout van den disselboom.

Schismati(ker), (g. -e) m. scheurmaker, -*sich*, adj. en adv. scheurziek, die zich afzondert.

Schiss, (g. -es) m. vulg. schoet. -*wurs*, m. kwartelbesie, wilde wijngaard.

Schlabb(e) (n, v. a. vulg. slabberen; -*labben*. -r. (g. -e) m. slabbedoek.

-rn, v. a. hakkelen, stotteren; bekladden, bemorsen.

Schlächter, (pl. -en) f. slag, veldslag. -*bank*, f. slagbank. -*bar*, adj. slagbaar. -*beil*, n. slagbijl, kolbijl. -*en*, v. a. slagten, doodden; v. n. slagten, gelijken. -*feld*, n. slagveld. -*fertig*, adj. slagvaardig. -*gestämmel*, n. gewoel op het slagveld. -*hans*, n. vleeschhuis, vleeschhal. -*messer*, n. slagmes. -*offer*, n. slagtoffer. -*ordnung*, f. slagorde. -*schwert*, n. slagwaard. -*siegh*, n. slagvee.

Schlächter, (g. -e) m. slager.

Schlack, (g. -es) m. besinktel. -e, (pl. -n) f. schuim, asch, vuiligheid van metaal. -e, (pl. -n) f. -*darm*, m. endeldarm. -*ig*, adj. schuimig, onzuiver; fig. vulg. morsig, slordig. -*weist*, f. heuling, worst.

Schlaf, (g. -es, pl. -äße) m. slaap. -*en*, v. n. slapen, rusten. -*gänger*, m. nachtwandelaar. -*gemaach*, n. slaapvertrek, slaapkamer. -*geall*, m. bedgenoot. -*hosen*, pl. onderbroek. -*kammer*, zie -*gemack*. -*kraut*, n. slaapkruid, bilzenkruid. -*los*, adj. en adv. slapeloos. -*loisigkei*, f. slapeloosheid. -*mütze*, f. slaapmuts, nachtmuts; fig. luiard, lingslaper. -*rock*, m. nachtrok, japon. -*seesal*, m. leunstoel. -*stätte*, -*stelle*, f. slaapplaats, slaapstede. -*sucht*, f. slaapsucht, slaapsiekte. -*süchtig*, adj. slaapsucht. -*trank*, m. slaapdrank. -*trunk*, m. teug, om den sliep te bevorderen. -*trunken*, adj. en adv. dronken van slaap, seer slaperig. -*trunkenheit*, f. slaperigheid. -*zeit*, f. slaaptijd, tijd om te slapen. -*zeug*, n. slaapgoed, morgengewaad, nachtgewaad, deshabillé. -*zimmer*, zie -*gemack*.

Schlaff(chen), (g. -e) n. slaapje. -*er*, (g. -e) m. slaper. -*erig*, zie -*rig*. -*ern*, v. imp. slaperig zijn, slaap hebben. -*rig*, adj. en adv. slaperig, druiloorig; traag, achteloos, lui, slordig.

Schlaff, adj. en adv. slap. -*heit*, f. slapheid.

Schlag, (g. -es, pl. -äge) m. slag; maat; muut; fig. slag, soort; wijze; beroerte; slagboom, sluitboom; houtbakken; plaats, waar hout gehakt wordt in een woud; poortier aan eene koets; omheinde plaats; gekweel, slaan, slag van eenen vogel. -*ader*, f. slagader. -*aderbruch*, m. slagaderbreuk. -*balken*, m. wip eener ophaalbrug. -*bal-sam*, m. balsam tegen de beroerte.

-*bar*, adj. slagbaar. -*baum*, m. sluitboom. -*bauer*, m. knip, val, strik, of eener ander tuij, om dieren te vangen, slagkooi. -*brücke*, f. ophaalbrug. -*en*, v. a. slaan, kloppen; (van sommige muziekinstrumenten) spelen. -*fass*, n. vat, ton, om koopgoederen in te pakken. -*feder*, f. slagveder. -*fluss*, m. beroerte. -*garn*, zie -*netz*. -*gold*, n. dondergoud. -*hols*, n. beuker, beukhamer, klopper; houten slegge; touwdraaijers hout. -*kräutchen*, n. hoe langer hoe liever. -*leins*, f. slagijue. -*loth*, n. soldeersel der goudmeden. -*put-
ver*, n. poeijer tegen de beroerte. -*netz*, n. slagnet, springnet tot vogelvangen. -*regen*, m. plasregen, sturtegen, bui, vlag. -*schatz*, m. heereinkomen voor het muut slaan. -*scheuert*, n. slagwaard, vechters zwaard. -*taube*, f. tamme duif, huiskuif. -*uhr*, f. slaguurwerk, klok. -*wald*, m. bosch, waar van tijd tot tijd in gebakt wordt, hakbosch. -*wasser*, n. water tegen beroerte. -*weise*, adv. slagwijze. -*werk*, n. slagwerk, in een horologie.

Schläge(faul), adj. vulg. verhard. -*l*, (g. -e) m. bout, achterhout van een schaa, kal, ens.; heuten hamer; knods, klopper aan eene deur; heiblok; straatstamper; trommelstok; sluis, duiker. -*ln*, v. n. hinken; fig. eenen bok schieten, lompheden begaen.

Schläge(r), (g. -e) m. vechter, kamper. -*rei*, (pl. -en) f. vechterij, gevecht, handgevecht. -*schatz*, zie *Schlagschatz*.

Schlamm, (g. -es) m. modder, bagger, slijk, moer. -*besser*, m. grondeling, smeering (visch). -*grube*, f. modderpoel, moddersloot. -*ig*, adj. modderig, modderachtig, slijkerig, slibberig.

Schlamm(en), v. a. wasschen. -, v. n. 'alempen, enz. zie *Schlemmen*.

Schlamp(ampen), v. n. brassen, slempe-
n. -e, (pl. -n) f. morebel, morspe-
tel. -*en*, v. n. plassen, morsen. -*fütze*, zie *Schlammgrube*. -*ig*, adj. slordig, morsig.

Schlang, (pl. -n) f. slang, adder; slangstuk (geshout). -*nart*, -*nbrut*, -*nzucht*, f. soort van slangen; slangen- of addergebroedel. -*n-artig*, adj. slangwijze, gekronkeld als eene slang. -*nbelg*, m. slangenvel. -*nformig*, *Schlanglich*, adj. slangwijze, bogtwijze, met

bogten, kronkelend. -*nhauf*, f. slangen-*en*.
 slangen-*en*. -*nho's*, n. slangen-*hout*.
 -*nkraut*, n. slangkruid. -*mist*, f. list der slangen; fig. doortraptheid. -*nmord*, m. (eene plant) schorseneer. -*npritsa*, f. slangbrandsput. -*nstein*, m. slangensteen; serpentijnsteen. -*nstich*, m. beet, steek van eene slang. -*nträger*, m. slangendrager (zeker gesterute). -*nwandkraut*, n. eereprijs. -*nwurz*, f. hertstong, slangen-*bout*, giftwortel, stangenwortel, adderskruid. -*nzunglein*, n. adders tong.
Schlangeln, (adj.) v. rec kronkelen.
Schlank, i. s.ij. taak, dun, fijn, buigzaam, gedwee. -*heit*, f. rankheid, dunheid, fijneheid, buigzaamheid, gedweeheid.
Schlapp, zie *Schlaff*. -*s*, (pl. -n) f. vulg. schade, verlies. *Alle Schlappen*, oude schoenen. -*en*, -*ern*, zie *Schlabben*.
Schlarraffe, (g. -n pl. -n) m. vulg. luiaard. -*niand*, n. vulg. lek-*korland*, lui-lekkerland. -*nleben*, n. vulg. lui en lekker leven.
Schlarf, (g. -n pl. -n) f. zie -*schuk*. -*en*, v. n. sloopvoeten, schoorvoeten, sleuren, sloffen. -*schuk*, m. slof, pantoffel, oude muis.
Schlaw, adj. en adv. listig, loos, doortrap.
Schlauch, (g. -es, pl. -*äuche*) m. lederen zak, lederen pijp of buis.
Schländer, v. n. wapperen, slingeren; fig. vulg. achteloos zijn.
Schlawheit, f. loosheid, listigheid, doortraptheid, geslepenheid. -*kopf*, m. fig. looze vos.
Schlecht, adj. en adv. slecht, gemeen; gering, schaars, mager; wrak; schraal; ijdel; eenvoudig; recht, gelijk. -*heit*, f. slechtheid, geringheid, laagheid, eenvoudigheid, gemeenheid.
Schlechts (*erdings*, adv. volstrekt. -*hin*, adv. eeniglijk; blootelijk. -*weg*, adv. blootelijk, alleculijk, eenvoudig.
Schlecke (n), v. a. en v. n. smullen, snoepen, lekker zijn. -*r*, (g. -z) m. lekkerlek, snoeper, smulbaard. -*rei*, (pl. -en) f. snoeperij. -*haft*, adj. lekker, wel toegemaakt, wel toebereid. -*rmaul*, n. snoeper, lekkerbek.
Schlehe, (pl. -n) f. slec, sleepruim. -*ndorn*, m. sleedoorn. -*nstein*, m. prunellewijn, nit wilde pruimen, sleren geperst.

Schleich (drucker, m. nadrukker. -*en*, v. n. s. s. -*en*, v. rec. sluipen, kruipen; sluiken; glijden. -*end*, adv. en adv. kruipend, sluipend; slui-*ken*; glijdend; fig. slepend. -*er*, (g. -z) m. sluiper; geveinsde; bespieder; sluiker. -*erei*, (pl. -en) f. sluikerij; geveinsdheid. -*händler*, m. sluikhandel. -*händler*, m. sluikhandelaar, smokkelaar. -*weg*, m. sluipweg, omweg.
Schleier, (g. -z) m. sluier, hoofdsluier. -*zule*, f. ransuil, nachtuil, sohnfuil. -*n*, v. a. met eene sluier bedekken, sluijeren. -*tuch*, n. sijn lijnwaad, kamerdoek.
Schleifbahn, f. glijbaan, sullenbaan. -*bank*, f. plankje op een slijpers wagon. -*e*, (pl. -n) f. strijklint; oog, knoop; strikboord, sleep. -*en*, v. a. slijpen; slijpen, wetten, scherp-*en*; v. n. glijden, sullen, op eene ijsbaan. -*er*, (g. -z) m. slijper; schaalsrijder; ronddans, sleifer. -*kanno*, f. groote wijkkan. -*mühle*, f. slijpmolen. -*rad*, n. slijprad. -*rebe*, f. scheut, spruit. -*sand*, m. schuurzand, wit zand, Brusselsch-*arde*. -*schale*, f. bekken, kom. -*scheibe*, f. schijf, om glas op te slijpen. -*stein*, m. slijpsteen, wets-*steen*. -*stock*, m. stok aan het slijprad. -*trog*, m. slijpbak. -*weg*, m. slijpweg, omweg.
Schleiche, (pl. -n) f. seelt (visch).
Schleim, (g. -es, pl. -e) m. slijm. -*en*, v. n. slijm verwekken; v. a. zuiveren van slijm. -*haut*, f. vetvlies. -*ig*, adj. slijmig, slijmerig, slijm-*achtig*. -*igkeit*, f. slijmigheid, slijm-*ig* volcht.
Schleisse, (pl. -n) f. spaander, hout-*spaander*. -*n*, v. a. kloven (hout); de veren afdoen.
Schlemmen, v. n. s'empen, brassen.
Schlender, (g. -z) m. sleur, slender, trant. -*gang*, m. slenterende gang, fig. slender, sleur, oude gang. -*n*, v. n. s. slenteren, lediggaan.
Schlendrian, (g. -es, pl. -e) m. slenter, sleur.
Schlenkern, v. a. en v. n. slingeren, wapperen; spartelen, scharrelen (met de beenen, voeten); spartelen, beenen, sparrelen; lanterfanten, lediggaan, dagdieven.
Schlepp (e), (pl. -n) f. sleep (van een kleed). -*en*, v. a. en v. n. sleppen; op het anker rijden, spillen, door-*gaan*, driftig raken (van schepen sprekende, die voor anker liggen). -*enträger*, m. slippendragor. -*garn*, zie -*nett*. -*kleid*, n. een kleed met

eene sleep. -*nets*, n. sleepnet. -*tau*, n. sleeptouw.
Schleuder, (pl. -n) f. slinger. -*er*, (g. -z) m. slingeraar. -*n*, v. a. slingeren, werpen; v. n. slingeren, wapperen. -*stein*, m. slingersteen.
Schleunig, adj. en adv. haastig, spoedig, snel; gewind, vaardig.
Schleuse, (pl. -n) f. sluis, spui, water-*ker*. -*nmeister*, m. sluiswachter. -*nwärmer*, m. sluiszeveger.
Schlich, (g. -es, pl. -e) m. bedekte weg, heimelijke nitgang, slui-*gang*, sluipeur, sluiptrap; oet-*ning*, gebruik, sleur, trant, slender; loosheid, list, vond, streek.
Schlicht, adj. sluit, neerhangend; eenvoudig, algemeen.
Schlichte, f. pap, die de wevers ge-*bruiken*.
Schlicht (en), v. a. slechten, ofien of gelijk maken; beslissen, beslechten, bijleggen, vereffenen (een geschil); het garen pappen, als de wevers doen; (hout) mijten. -*er*, (g. -z) m. besliser, bemiddelaar; een die stapelt, vijft; houtmeter, stapelmeester. -*feile*, f. soetvrij. -*kobel*, m. soetboerenschaaf. -*klinge*, f. staak, boven met een ijzeren be-*slag*, waarover de handschoenma-*kers* en lederbereiders het leder halen en uitrekken. -*ung*, (pl. -en) f. bevising, beslechting, bijleg-*ging*, bemiddeling, vereffening.
Schlick, (g. -es) m. slijk.
Schliessen, v. n. s. glippen, slippen.
Schliess (balken, m. schraagstaander, sluitbalk. -*en*, v. n. *Sich* -*n*, v. rec. sluiten; v. a. sluiten, toesluiten; boeien, kluisieren; vereffenen, sluiten (eene rekening); besluiten (een gesprek, eene rede); aangaan (een verbond). -*er*, (g. -z) m. slui-*ter*; gevangbewaarder. -*erinn*, (pl. -en) f. opzigster, huishoud-*ster*, sluitelbewaarder. -*haft*, n. sluitgeld. -*haken*, m. kluitbaak eener deur. -*kohl*, m. sluitkool. -*lich*, adv. ten slotte, tot besluit, eindelijk. -*nagel*, m. ijzeren bout, boom van eene drukkerspers. -*ung*, (pl. -en) f. sluiting, slouting, vereffening.
Schlimm, adj. en adv. slim, kwaad, gering; vulg. boos, listig.
Schlinge, (pl. -n) f. strik, strop. -*n*, v. a. en v. n. verstriken, inzwel-*gen*.
Schlinge (l), (g. -z) m. vulg. guit, lui-*ard*, lomperd, esel, schurk, deug-*niet*. -*rei*, f. vulg. boerschheid, lomphoid, luiheid. -*haft*, adj. en

adv. vulg. lui. -n, v. a. strengelen, vlechtten, omvlechten, kronkelen.

Schlippe, (pl. -n) f. nauwe weg of gang.

Schlitten, (g. -e) m. slede, slee, ijs-slede. -*bahn*, f. rijbaan, voor een slede. -*fahrt*, f. sledevaart.

Schlittschuh, m. (beter *Schrittschuh*) schaats. - *fahren*, *laufen*, schaatsrijden, op schaatsen rijden. -*fahrer*, (beter *Schrittschuhläufer*) m. schaatsrijder.

Schlitz, (g. -es, pl. -e) m. spleet, roet, scheur, kloof; borst aan een hemd. -*en*, v. a. splejten, kloven.

Schloeweise, adj. zoo wit als sneeuw of hagel, sneeuwwit.

Schloss, (g. -es, pl. -ässer) m. slot (aan een deur, enz.); slot, kasteel, vesting, sterkte, paleis. -*kapelle*, f. hofkapel. -*сад*, n. veer aan een slot. -*garten*, m. tuin bij een kasteel. -*graben*, m. gracht rondom een slot, kasteel. -*hauptmann*, m. slotvoogd. -*nagel*, m. spijker met een grooten kop. -*riegel*, m. schoot van het slot. -*stein*, m. steen, die aan weerszijde van een pilaar of muur uitsteekt. -*thor*, n. slotpoort. -*thurm*, m. toren van een kasteel. -*vogt*, m. slotvoogd.

Schlosser, (g. -e) m. slotenmaker.

Schlösse, (pl. -n) f. hagelsteen, hagel. -n, v. imp. hagelen. -*moetter*, n. hagelweer.

Schlot, (beter *Schornstein*) (g. -es, pl. -öte) m. schoorsteen.

Schlotten, (g. -e) m. vulg. modder. -*apfel*, m. rammelappel; kinderbel. -*ig*, adj. en adv. haveloos, stordig, achteloos. -*milch*, f. afgeroomde dikke melk. -n, v. n. bodderen, hangen, schudden.

Schluchte, (pl. -n) f. diepte, afgrond, holle weg.

Schluchzen, v. n. bittere, benaauwde klagen uitboezemen, jammerlijk, bitterlijk zuchten, weenen, weklagen, snikken; snikken, hikken. -, (g. -e) m. hik.

Schluck, (g. -es, pl. -ücke) m. slok, teug (in het drinken). -*en*, (g. -e) m. vulg. hik. -*en*, v. a. slokken, slikken, inslokken; v. n. slokken; den hik hebben. -*er*, m. slokker, schrokker, gulzigard; fig. tafelschuimer. *Ein armer* -, een arme drommel.

Schlufst, (pl. -äfte) f. nauwe, enge weg.

Schlummer, (g. -e) m. sluimer. -n, v. n. sluimerou.

Schlump, (g. -es) m. vulg. toeval.

Schlump(e), (pl. -n) f. slet, sloos. -*er*, (g. -e) m. vulg. sleepkleed; sleep. -*ig*, adj. en adv. stordig.

Schlund, (g. -es, pl. -ünde) m. keelgat, strot, slokdarm; afgrond, drainkolk, grondloze kolk in een. -*düsen*, pl. strotklieren.

Schlupf, (g. -es) m. *Schlüpfe*, (pl. -n) f. nauwe plaats of weg. -*er*, (g. -e) m. mof. -*loch*, n. gat om in te sluipe; fig. uitvlugt, achterdeur. -*weg*, m. sluiptweg. -*winkel*, m. heimelelijke deur, gang, schuilhoek, uitvlugt, verschuiming.

Schlüpf(e), (n, v. n. 2, sluipe(n). -*rn*, v. n. 2, slibberen, glibberen, glijden.

Schlüpfrig, adj. en adv. slibberig, glibberig, glad, onzekere; fig. oukuisch, oneerbaar, onkiesch. -*keit*, f. glibberigheid, gladheid, onzekereheid; fig. onkieschheid.

Schlürfen, v. a. slurpen, sloppen; insloppen.

Schlüssel, (g. -s) m. sleutel. -*bart*, m. sleutelbaard, kam van een sleutel. -*bein*, n. sleutelbeen. -*blume*, f. sleutelbloem. -*büchse*, f. sleutelbus. -*herr*, m. kamerheer. -*loch*, n. sleutelgat. -*ring*, m. sleutelring. -*rohr*, n. pijp of gat van een sleutel. -*röhre*, f. loop van een snaphaan, pistool, enz. slotpijp; pijp van een gieter, enz.

Schluss, (g. -es, pl. -üsse) m. sluiten; (in de rijkschool) vast zitten; fig. besluit, slot, einde; besluit, voornemen; besluit, gevolgtrekking; syllogismus, sluitrede. -*bein*, n. heupbeen. -*fulge*, f. gevolgtrekking, besluit uit iets. -*punkt*, m. sluitteekene, punt. -*reim*, m. slostriem. -*satz*, m. besluit, slot. -*stein*, m. sleutel, slotsteen in een verwelfden boog.

Schlüssig, adj. die zijn besluit genomen heeft. - *werden*, zijn besluit nemen.

Schmach, f. smaad, hoer, beleediging; schimp, schending. -*rede*, f. smaadrede, schimprede. -*voll*, adj. schaudelijk, oneerlijk, eorloos, vuil, snood.

Schmachten, v. n. smachten, vermsachten; kwijnen, verteren, verzwakken.

Schmachtig, adj. vermsachtend, kwijnend; vulg. schraal, mager, rank, dun. -*keit*, f. schraalheid, magerheid, rankheid; zwakheid, krachteloosheid, magtelootheid, verzwakking, verkwijning.

Schmacke, (pl. -n) f. smak (vaartuig).

Schmach(haft), v. n. en adv. smakelijk, lekker, weldmakend. -*los*, adj. en adv. smakeloos, laf. -*losigkejt*, f. smakeloosheid, lafheid.

Schmaddern, v. a. en v. n. vulg. bemorren, bekladden.

Schmah(en), v. a. smaden, versmaden, hoonen, ooteren, schimpen, schenden, lasteren. -*er*, (g. -e) m. smader, lasteraar, kwaadspreker, vitter, bediller. -*lich*, adj. en adv. versmadend, beleedigend, schandelijk. -*schrift*, f. smaadschrift, lasterschrift, schimpeschrift. -*sucht*, f. lasterzucht, bedilzucht. -*süchtig*, adj. lasterzuchtig, bedilzuchtig. -*ung*, f. smading, versmadend, smaadrede, schimprede. -*wort*, n. lasterwoord, smaad.

Schmal, adj. en adv. smal, nauw; fig. vulg. slecht, gering, schraal, ellendig, armoedig. -*hant*, m. vulg. arme, ellendige. -*holz*, n. klein hout. -*leibig*, adj. dun, schraal, mager.

Schmalz, (n, v. n. smalen, kijven, schelden, lasteren, vitten, bedillenen. -*r*, (g. -e) m. smaler, kijver, schelder, knorrepot, lasteraar, kwaadspreker, lastertong.

Schmäler, (n, v. a. smaller, enger, nauwer maken, verminderen, verkorten. -*ung*, f. versmalling, vermindering.

Schmalte, f. smalt. -*hier*, n. jonge hinde.

Schmalz, (g. -es) n. smout, reuzel, vet, smeer. -*birne*, f. boterpeer. -*blume*, f. boterbloem, hanevoet, raonkel. -*butter*, f. gesmolten boter. -*en*, v. a. boteren.

Schmaut, (g. -es) m. room.

Schmaragd, (g. -es, pl. -e) m. smaragd. -*fluss*, m. valsche smaragd.

Schmarotzen, v. n. smarotzen, smuilen, schuimloopen, schuimen, pynlikken. -*er*, (g. -e) m. schuimer, schuimlooper, panlikker, tafelschuimer. -*erei*, f. vulg. panlikkerij, tafelschuimerij.

Schmarre, (e, pl. -n) f. schram, snede, veeg, striem in het aangesigt. -*ig*, adj. gekerid, met eene schram, snede, veeg.

Schmasche, (pl. -n) f. lamsvel, lamsvacht.

Schmats, (g. -es, pl. -ätze) vulg. m. kus, soen, bejce. -*en*, v. n. kussen, zoenen; smakken (onder het eten). -*er*, (g. -e) m. smakker, smakmuil; soen, kus.

Schmauch, (g. -es) m. smook, damp, rook, waem. -*en*, v. o. cu v. n.

rooken. -er, (g. -s) m. rooker, smoker, tabakrooker. -fuser, n. smeulvuur. -loch, n. rookgat. -ung, f. het rooken, dampen.

Schmaus, (g. -es, pl. -äuse) m. slemppmaal, vrolijke maaltijd. -bruder, -geselle, -er, m. smulbroer, slempper, brasser. -en, v. n. slempen, smullen, brassen. -erei, (pl. -en) f. vulg. smulmaal, slemppmaal, brasserij. -erin, f. smulster, smulmoer, schuimloopster.

Schmäuschen, (g. -s) n. slemppmaaltje, vrolijke maaltijd.

Schmecken, v. n. smaken, proeven, ruiken; v. a. smaken, genieten. -r, (g. -s) m. die een' goeden smaak heeft, proever.

Schmeer, (g. -es) n. smeer, vet, smout. -busch, m. onderbuik. -ig, adj. smerig, vettig.

Schmeick(olei, pl. -en) f. vlejierij, gevele, pluimstrijkrij. -elhaft, adj. on adv. vlejend. -eln, v. n. (sinem) vlejien. -ler, (g. -s) m. vlejier, pluimstrijker. -lerin, (pl. -en) f. vlejister. -lerisch, zie -elhaft.

Schmeidig, ens. zie Geschmeidig.

Schmeis(en, v. n. vulg. kin -n, neder-vallen; v. a. smijten, werpen, gooijen; schijten (van de vliegen sprekende); slaan. -fliege, f. groote vlieg, blauwaare.

Schmelz, (g. -es, pl. -e) m. brandverw, emailleersel. -arbeit, f. brandschilders werk. -arbeiter, m. brandverwachder, vlamschilder. -bar, adj. smeltbaar. -barkeit, f. smeltbaarheid. -butter, f. gesmolten boter. -en, v. a. smelten, vloeibaar maken; emailleeren, met brandverw schilderen; v. n. s. smelten. -er, (g. -s) m. smelter; doorbrenger. -hütte, f. smelthuis, smelthut, gietrij. -farbe, f. brandverw. -glas, n. zie Schmelz. -kunst, f. smeltkunst. -maler, m. brandschilder, vlamschilder, brandverw. schilder. -malerei, f. brandschilderkunde, emailleerkunde. -meister, m. smeltmeester, opsiener over het smelthuis. -ofen, m. smeltoven. -röhren, n. soudeerpijp. -siegel, m. smeltkroes. -ung, f. smelting, ontbinding, scheiding, het smelten, gieten. -werk, n. gemailleerd werk.

Schmergel, (g. -s) m. smergel, amaril.

Schmerle, (g. -es, pl. -e) Schmerring, (g. -es, pl. -e) m. soort van aal. -e, (pl. -n) f. smoorling, rivier-visch, grondel.

Schmers, (g. -ens, pl. -en) m. smart,

pijn; droefheid. -en, v. n. smerten, zeer doen. -engeld, n. boete, welke men iemand moet betalen voor pijn en smart, hem veroorzaakt. -enkraut, n. vlookruid. -haft, -lich, adj. on adv. smartelijk, pijnlijk. -lindernd, adj. pijnstillend, versachtend, smart lenigend. -los, adj. smarteloos, zonder smart. -otillend, zie -lindernd.

Schmetterling, (g. -es, pl. -e) m. kappelletje, witje, vlinder, uitje. -s-blume, f. vlinderbloem.

Schmetter, v. n. krassen, piepen, ratelen, rammelen, (van hevige en scherpe geluiden); kwelen, zingen, (van vogelen) slaan; v. a. zie Zerschmettern.

Schmid, Schmid, (g. -es, pl. -e) m. smid. -bar, adj. smeedbaar. -e, (pl. -n) f. smidse, smidswinkel. -ebalg, m. blassalg. -esse, f. smidswinkel. -shammer, m. smids-hamer. -shandwerk, n. smidsambacht, smeden. -sknecht, n. smidsknecht. -skohle, f. smeekool. -en, v. a. smeden; fig. versinnen, smeden, uitvinden.

Schmiegen, v. a. bukken, buigen; wijken, ngeven. -d, adj. onderworpen, toegevend.

Schmiel, (pl. -n) f. eelt, hardigheid, vereeldheid; bias.

Schmiel(alien, pl. vulg. kladderrijen; fig. omkoopgeld. -buch, n. kladboek. -büchse, f. smeersaldoos. -e, f. smeer, smeersel; zalf. -en, v. a. smeren, besmeren; zalven; morsen; kladschilderen; kladschrijven. -er, (g. -s) m. papiermorser, kladder; kladschilder. -erei, f. smeerderij, morserij; kladwerk; vuiligheid, onreineid, onzuiverheid, smerigheid. -ig, adj. smerig, vuil, morsig, slordig, modderig, besmeerd, bemorst. -käse, m. smeerskaas. -schat, n. schurft scharp. -seife, f. groene seep. -ung, f. smering, zalving, smeersel.

Schmink(arsonen, f. blaauktsel. -bohne, f. soort van Turkische boon, in Italië zeer gemeen. -büchse, f. moesjesdoos, blanketsel. -e, f. blanketsel. -en, v. a. blanketten. -floekchen, -pflüsterchen, n. moesje. -wasser, n. schoonheidswater.

Schmirgel, zie Schmorgel.

Schmiss, (g. -es, pl. -e) m. smeedt, worp, gooi; slag, klap; het smijten, gooijen.

Schmits, (g. -es, pl. -e) m. striem, naad eener wonde; swartheid, swart teeken; schandvlek. -e, (pl.

-n) f. sweep, geesel; swartsel der lederbereiders. -en, v. a. sweepen; swart maken.

Schmollen, v. n. morren, knorren, mompelen, preutelen; grimlagchen, inwendig lagen. -winkel, m. prathok.

Schmor(en, v. a. en v. n. stoven (vleesch). -stiel, m. fruitpan, bakpan.

Schmuss, m. vulg. voordeel.

Schmuck, (g. -es, pl. -e) m. tooisel, optooisel, versiersel, sieraad, opschik. -, adj. mooi, fraai, hupsch; aardig, aangenaam. -kästchen, n. doosje, tot den opschik behoorende. -los, adj. zonder opschik, onversierd, niet opgepronkt of opgetooid. -losigkeit, f. pronkeloosheid. -tisch, m. toilet, pronktafel, kap-tatel.

Schmücken, v. a. smukken, tooijen, optooijen, versieren, opsiener, opsmukken, oppronken.

Schmunseln, v. n. grimlagchen, meesmuilen.

Schmuts, (g. -es) m. vuilnis, vuiligheid, smet, klad, vlak. -bart, m. morsel, smerige toebel, asche-poester. -en, v. a. smoren, besmeren, bemorsen, vuil maken. -ig, adj. en adv. smerig, morsig, smettig, smetachtig, vuil. -kittel, m. slons, morsel, kladdegat, konkel.

Schnabel, (g. -s) m. bek, sneb, snavel (van een' vogel); snuit, steven (van een schip); tuit (van eene schenkan); punt (van eene pen). -eisen, n. brandijzer. -iren, -n, v. s. en v. n. vulg. wakker smullen, lustig, vrolijk zijn, zijn hart ophalen. -weide, f. vulg. lekkernijen.

Schnäbeln, v. a. van eenen snavel voorzien.

Schnak(s, pl. -n) f. mug; waterslang; vulg. snakerij. -sch, adj. snaasch, koddig, kluchtig, drollig, lustig, potsig, kortswijg.

Schnalle, (pl. -n) f. gesp; klink, van eene deur. -n, v. a. gespen, toe-gespen; v. n. klappen. -ndorn, m. tongetje van den gesp. -ngärtel, m. riem met eenen gesp.

Schnalzen, v. n. soo als een visch, of met de tong.

Schnapp, int. en m. klap, paf. -en, v. n. snappen, happen, hijgen, haken naar iets; betrappen, verrassen; hinken, opspringen. -feder, f. veer van een slot. -maul, n. snapper, prater, kakelaar, overdrager. -messer, n. vouwmes, knipmes.

Schnäpper, (g. -s) m. kluitboog;

laetvljcm. —*teeh*, adj. en adv. snapachtig, praetuchtig.
Schnitt, iut. krak! pof, paf!
Schnapps, (g. —e) m. borrel. —*en*, v. n. drinken, eenen borrel drinken.
Schnapsack, m. knapsak, buitsak.
Schnarchen, v. n. snorken, roeken in den slaap; razen, tieren, mitvaren.
Schnarre, (pl. —n) f. ratel. —*n*, v. n. snorren; krassen; brouwen, brijen, lippen in het spreken.
Schnatter (er), (g. —r) m. babbelaar, langtoon, snavelenel. —*kast*, adj. praatsiek, babbelschtig. —*n*, v. n. snateren, snappen, kakelen; klappen met de tanden; kwakken als de eenden, gaggelen als de gansen, klapperen als de ooijsvaars; babbelen.
Schnauben, v. n. snuiven, adem halen; hijgen naar den adem; v. a. Raach —, wraak ademen.
Schnauze, (pl. —n) f. snaauw, zeker vaartuig. —*fan*, v. n. snuiven, hijgen.
Schnautse, (pl. —n) f. snuit, bek.
Schnäutzen, v. a. snuiten, (den neus, de kaars).
Schnocks, (pl. —n) f. slek, slak; snek; in een uur werk; zie ook *Schnocken-trepp*. —*naugs*, n. slakkenoog in de Ionische bouwworde. —*nberg*, m. slingerpad. —*nfirmig*, adj. als een slak. —*ngang*, m. kronkelpad; fig. slakkengang. —*nhaus*, n. slakkenhuisje. —*nisie*, f. slakkenhaal. —*n-muschel*, f. groote zeeschelp. —*n-klee*, m. klaverrupsen. —*npost*, f. trage gang, slakkendraf. —*n-trepp*, f. wenteltrap. —*nweise*, adv. slakwijze.
Schnee, (g. —e) m. sneeuw. —*ball*, m. sneeuwbal. —*blume*, f. sneeuwbloem. —*flocks*, f. sneeuwvlok. —*gans*, f. wilde gans. —*gestöber*, n. stofaeneuw. —*glückchen*, n. sneeuwbloem. —*huhn*, n. witte vogel, ter groote van eene duif. —*ig*, adj. sneeuwwig, sneeuwachtig. —*klump*, f. klomp, brok sneeuw, die van de bergen naar beneden valt. —*milch*, f. doorgekluste room. —*troffen*, m. sneeuwbloem. —*wasser*, n. outdoode sneeuw. —*wies*, adj. sneeuw-wit, blak, schoon, helder. —*wotter*, n. sneeuw-wier. —*wolke*, f. sneeuw-wolk.
Schneide, (pl. —n) f. rinde, egge, scherpe kant. —*bank*, f. snijbank. —*eisen*, n. schroefijzer. —*holz*, n. zaaghout. —*in*, zie *Schneiteln*. —*ohn*, m. zaagloos. —*messer*, n. enijmes dor kuipers en wagenmakers. —*mühle*, f. zaagmolen. —*n*, v. a. en v.

n. snijden, kerven; ontmannen; maaijen. —*n*, n. snijden, zagen. —*des Bauchs*, buikpijn.
Schneid(er), (g. —e) m. snijder, kleermaker. —*erarbeit*, f. snijderswerk. —*erbrusch*, m. kleermakersjongen. —*erei*, f. vulg. hetkleermaken. —*ergesell*, m. kleermakersknecht. —*erhaft*, —*ermässig*, adj. op zijn kleermakers, als een kleermaker. —*ern*, v. a. vulg. kleermaken. —*ertisch*, m. schavot, snijderstafel. —*ersunft*, f. kleermakers gild. —*esahn*, m. snijttand. —*ig*, adj. gemakkelijk te snijden.
Schneisen, v. imp. sneeuwen.
Schneiteln, v. a. snoeijen, besnoeijen.
Schnell, adj. en adv. snel, rasch, vaardig, vlug, gewind; plotseling. —*füssig*, adj. snel of rad ter been, vlug gaande. —*fässigkeit*, f. snelheid, gewandheid, in het loopen. —*galgen*, m. wipgalg, wip. —*igkeif*, f. snelheid, gewindheid, sobelijheid, raschheid, vaardigheid. —*käulchen*, n. vulg. knikker. —*kraft*, f. veerkracht. —*kugel*, f. knikker. —*wage*, f. unster, boeren balans, Romeinische schaal. —*süngig*, adj. vlug, vaardig in het spreken. —*süngigkeit*, f. vlugheid, vloeibaarheid in het spreken.
Schnelle (n, v. a. en v. n. 2, snellen; werpen; bedriegen; te veel afnemen; knippen, kraken, knappen (met de vingers). —*r*, (g. —e) m. knip, knipslag, knip voor den neus; trekker (aan geweren).
Schnepfe, (pl. —n) f. snip. —*ndreck*, m. snippendrek.
Schneppe, (pl. —n) f. slop, slip.
Schneppe, zie *Schnäpper*.
Schnörkel, zie *Schnörkel*.
Schnöbelen, v. n. zie *Schnäutzen*.
Schniegeln, (sich) v. rec. zich opschikken.
Schnipfeln, *Schnippeln*, *Schnippern*, v. a. en v. n. snippen, snippelen, snippen, knippen; landerijen in kleine deelen schiften, verdeelen.
Schnippchen, (g. —e) n. knip met de vingers.
Schnippchen, v. n. met de handen klappen. —*isch*, adj. en adv. bits, trotsch, spijtig, snippig; spotachtig, schimpig, stekeud.
Schnirkel, zie *Schnörkel*.
Schnitt, (g. —e) m. snede; snee (van een boek); snee (patroon van een kleed); snee broeds; snee; schijf, moot van eenea visch. —*chen*, (g. —e) n. sneedje, schijfje. —*e*, (pl. —n) f. snede, schijf. —*er*,

(g. —e) m. maaijer. —*lobel*, m. werkbeitel, het afsnijmen, (ploeg) bij de boekbinders. —*ornis*, (pl. —en) f. maaijer. —*law*, h. m. bieslook, snijlook. —*ling*, (g. —ee pl. —e) m. afzetel (tak, afgesneden om te planten); kind, dat door eene snijding is geboren; bieslook. —*messer*, n. snijmes; snoeiemes, halve maan. —*weise*, adv. bij sneden.
Schnitz, (g. —ee, pl. —e) m. snede; viertel van eenen appel, enz.; snijf. —*bank*, f. snijbank. —*brett*, n. snijbord. —*en*, —*eln*, v. a. en v. n. snijden. —*el*, (g. —e) m. afsnoei-el, afsnijdel, snippel. —*er*, (g. —e) m. beeldhouwers snijmes; fig. mis-slag, fout. —*ern*, v. n. eene fout, eenea misslag begaan. —*kunst*, f. snijkunst. —*messer*, n. snijmes; beitel. —*werk*, n. snijwerk; beeldhouwwerk.
Schnöds, adj. en adv. snoed, boos, goddeloos, verscheitelijk, bonend, beleedigend; trotsch; ongerijmd; onwaardig, schandelijk; zorgeloos, lui, traag. —*igkeif*, f. snoedheid, schande, eerloosheid, vuilheid, laagheid, boosheid, goddeloosheid; ongerijmdheid, verwaandheid, trotschheid, hoogmoed.
Schnoppenn, zie *Schnuppenn*. —, v. n. brijen, lippen, brouwen.
Schnörkel, (g. —e) m. krul, in den vorm eener slak, aan het kapiteel eener zuil; versiering, sieraad. —*n*, v. a. drasijen, strengelen, toerollen, draaijende opprollen.
Schnuffeln, *Schnuffeln*, v. n. snuiven; snuffelen, ruiken.
Schnuff(en), (g. —e) m. verkoudheid. —*en*, v. a. en v. n. snuiven (snufftabak). —*er*, (g. —e) m. snuiver, gebruiker van snufftabak. —*erim*, (pl. —en) f. snuifer, gebruiker van snufftabak. —*tabak*, m. snufftabak, snuff. —*tabakdoos*, f. snuffdoos. —*tuck*, n. neusdoek, zakdoek.
Schnuppe, f. kaarsnuttel. —*n*, zie *Schnuffen*, m.
Schnuppenn, v. n. snuiven, snuffelen.
Schnur, (pl. —äre) f. koordje, snoer, rijg-snoer, rijgveler; rijgtaoer, regelmaat. —*grade*, —*gleich*, adj. lijnregt. —*macher*, m. lintwever, koordenmaker, pascementwerker. —*perlen*, pl. paerlen, om te snoeren. —*rbart*, m. knevel, knevelbaard, van menschen of dieren. —*stracks*, adv. vulg. regelregt, op het oogtenblik, oogtenblikkelijk.
Schnurband, n. veter. —*brust*, f. rijglijf. —*chen*, (g. —e) n. snoertje,

koordje, lijntje. -en, v. a. rijgen: binden, vastmaken; ophangen, met de koorde straffen; (een dier) de teelballen afbinden. -haken, m. winkelhaak. -lats, m. lap ter verwarming voor het onderlijf. -lats, m. rijglijf, keurslijf. -lock, n. nestelgat. -nadel, f. rijgnaald. -nestel, zie -band. -riemen, zie -band. -sekel, zie -band. -stieft, m. rijglaars. -stift, m. zie -nadel.

Schuur (e, (pl. -n) f. ratel; vulg. kortswijf, boerterijf, snakerij, kluchtig zeggen. -en, v. n. suoren, brommen, preutelen; spinnen (van katten); vulg. bedelen. -ig, adj. boertig, sneeksch, kluchtig. -pfeife, -pfeifers, (pl. -en) f. kleingheid, geringheid, zotternij, onnut geklap.

Schob, (g. -ee, pl. -öbe) m. bos.
Schober, (g. -e) m. opper, hoop, mijt hooi, stroo. -n, v. a. opperen, op oppers zetten.

Schock, (g. -ee, pl. -e) n. schok, getal van zestig, zestigtal. -en, v. a. in schokken, zestigtallen verdeelen; v. n. veel opleveren, veel geven. -frei, adj. en adv. vrij van belasting. -glas, n. slecht glas. -hois, n. telhout, talhout. -weise, adv. bij het schok, bij zestigen.

Schoffel, (g. -e) m. vulg. uitschot, uitvaagsel, verachtelijk mensch. -, -ig, adv. vulg. verachtelijk. -waare, f. slechte waar.

Schöffe, zie Schöppe.
Schokolade, f. chokolade. -nkane, f. chokoladekan. -ngueri, m. machine om chocolade om te roeren. -nmühle, f. chokolademolen. -ntafel, f. chokoladekoekje, koekje chokolade. -naasse, f. chokoladekoepje.

Schol(ar), (g. -en, pl. -en) m. leerling, scholier. -arch, (g. -en, pl. -en) m. schoolopziener. -aster, (g. -e) m. bovenmeester. -astker, (g. -e) m. schoolsch godgeleerde. -astisch, adj. on adv. schoolsch. -iaet, (g. -en, pl. -en) m. uitlegger, verklarder.

Schol(e), (pl. -n) f. kluit, ardel; schol, platvisch ijschots. -skaut, n. stinkende gouwe, gouwe wortel, schellekenskruid.

Schon, adv. reeds, alreeds, alrede, al.

Schön, adj. en adv. schoon, fraai, mooi, hupsch, aardig, bevallig, welgedaan, zuiver, rein. -bart, karneval. -baum, m. lurkenboom, larkisboom. -druck, m. schoondruk. -en, v. a. klaar maken, klaren (van vuchten gesproken). -jahreegel, n. het

schoverzeil, groot zeil. -färber, m. verwer van vaste of hooge kleuren. -färbers, f. verwing van vaste of hooge kleuren. -flecken, zie Schminkflecken. -geristes, f. geestigheid, het geestig willen zijn. -heit, (pl. -en) f. schoonheid, fraaiheid. -heitsinn, m. gevoel voor het schone. -pfästerchen, zie Schminkpfästerchen. -schreibekunst, f. kunst om fraai, mooi te schrijven. -schreiber, m. een, die fraai, mooi schrijft.

Schöne, v. a. schoonen, verschoonen, vieren, sparen; mededogen, medeliden hebben. -nd, adj. en adv. zachtzinnig, zacht. -r, (g. -e) m. schooner (zeker vaarttuig).

Schönung, f. sparing, verschooning.

Schoote, (g. -ee, pl. -ösee) m. schoot; schoot, baarmoeder. -kündchen, n. schoothondje, juffers hondje. -kind, n. troetelkind, lieveling.

Schopf, (g. -es, pl. -öp/s) m. knif, top, kruin. -ig, adj. gekuifd.

Schöpf(bret, n. scheplank van het waterrad eens molens. -brunnen, m. put, waterput. -e, (g. -n, pl. -n) m. schlepen. -e, (pl. -n) f. vulg. putplaats, bron, put, schep, waterschep. -eimer, m. puttemmer. -en, v. a. scheppen, putten. -er, (g. -e) m. scheppepel; emmer; putter; (bij de papiermakers) die het papier schept, op sommige plaatsen, meesterknecht; scheprad: schepper, oorspronk. -gelle, f. schepvat, hoosvat. -haken, m. put haak. -kelle, zie gelle. -löffel, m. scheppepel. -rad, n. scheprad. -weerk, n. scheppeereedschap.

Schöpf(er)isch, adj. tot het scheppen behoorende. -ung, (pl. -en) f. schepping, het scheppen.

Schöppe, (g. -n, pl. -n) m. schepjen. -nami, n. schepensambt. -nastuhl, m. schepensgeregt.

Schoppen, (g. -e) m. koetshuis, bergplaats, afdak; pint. -glas, n. pintglas. -weise, adv. bij, met de pint, pinten.

Schöps, (g. -ee, pl. -e) m. schaap. -enbraten, m. gebraden schapenbont, schapengebraad. -enfeisch, n. schapenvleesch. -enkeule, f. schapenbont.

Schorf, (g. -ee, pl. -e) m. schurft; korst op eene wond; schurft; kraauwael, kraauwaelde. -ig, adj. schurftig.

Schorren, v. a. wieden; harken. Schorstein, zie Schornstein.

Schornstein, m. schoorsteen. -feger, m. schoorsteenveger.

Schose, (g. -es, pl. -e en Schöses) m. schot, schatting, (veroud. w.) pand van eenen rok; telg, scheut, spruit van een gewas; verdierping (van een huis) (beter Geschose). -bar, adj. eijnsbaar, belastingenschuldig (veroud. w.). -en, v. n. schieten, in aren schieten; v. a. belasting (schot) betalen (veroud. w.). -frei, adj. vrij van belasting (veroud. w.). -keule, f. korf, mand of mande. -pflichtig, zie -bar. -robe, f. wijngaardrank, scheut, spruit, veroud. n. zie Schosling. -wurde, m. honstend (plant); bast van erwten, boonen, enz.; schoot van een zeil.

Schose(chen, (g. -e) n. sponde of groef, waarin een raam op een deur, raam of deur schuift; ook: raam of schuif zelf. -en, (g. -e) m. ontvanger (der belastingen). -erei, (pl. -en) f. kantoor van den ontvanger (veroud. w.). -ling, (g. -es, pl. -e) m. uitspruisel.

Schoten, Schotmerbeen, f. pl. groene erwten.

Schraffi(en, v. a. eene kruisstreep maken (bij plaatstijnen, enz.). -ung, f. kruisstrepen, schakering, uithakking (bij graafverders, schilders, enz.).

Schrägs, adj. en adv. schuin, schuinsch, soheef. -, f. schuinte.

Schragen, (g. -e) m. schoor, schraag; drie vaders hout op eenen hoep.

Schramme, (pl. -n) f. schram, schrap, schrab, veeg, snede, kerf. -n, v. a. schrammen, krabben, kerven.

Schrank, (g. -es, pl. -änke) m. kast, etenastek.

Schranke, (pl. -n) f. -n, (g. -e) m. paal, grenspaal; balie (van een regthoek). -nlos, adj. onbepaald, onbegrens. -nlosigkeit, f. onbegrensheid, buitensporigheid.

Schranken, v. a. palen, afpalen, afperken, afheinen.

Schrans, (g. -en, pl. -en) m. schuimlooper, tafellikker.

Schraupe, (pl. -n) f. schrapper, schraapsijzer. -n, v. a. schrapen, schrobbon, boenen.

Schraub(e), (pl. -n) f. schroef. -en, v. a. schroeven, toeschroeven; bedillen, bospotten. -enblech, n. schroefplaat. -enbokrer, m. schroefdraaijer, werktuig om de moer te maken. -enörmig, adj. schroefswijke.

-engang, m. binnenste rond, of de gang van een schroef. -enmutter,

f. schroeimoer, moor. -*ennagel*, m. schroef. -*enriegel*, m. schuifwervel, schroefwervel -*enschüssel*, m. schroefdraaijer. -*enwinde*, f. groote schroef, spil. -*enzwingje*, f. schroefstok. -*erei*, f. fig. vulg. spulterij, gekeschering, boertelg. -*stok*, m. schroefstok.

Schreck, zie *Schrick*; zie ook *Schrecken*. -*bild*, n. afschuwelijke gedaante, gestalte, afschuwelijkheid: tuinspook, moolik, bullebak. -*en*, (g. -e) m. schrik, vrees, schroom, verschrikking, ontsteltenis. *Insetzen*, schrik aanjagen. -*en*, v. a. verschrikken, vervaren, verbazen, bevreesd, vervaard maken. -*eremänner*, m. dwingelanden, aanbaners van het schrikbewind, terroristen. -*erensystem*, m. schrikbewind, terrorismus. -*haft*, adj. schrikachtig, schroomachtig, vreesachtig. -*haftigheid*, f. bevreesdheid, beschroomdheid, vervaardheid. -*lich*, adj. en adv. schrikkelijk, vreeselijk, schromelijk, vervaarlijk, ongemeen. -*lichtheid*, f. schrikkelijkheid, vreeselijkheid. -*mias*, (g. -es, pl. -e) n. schrik, schroom, vrees, verschrikking, ontsteltenis. -*pulser*, n. poeijer, tegen den schrik, ontstoltenis-schrikpoeijer. -*schuss*, m. nood-schoot. -*wort*, n. dreigend, barsch, norsch woord.

Schrei, (g. -es, pl. -e) m. geschreeuw, geroep: -*en*, v. n. schreeuwen, luid roepen. -*er*, (g. -e) m. roeper, schreeuwer; omroeper. -*erinn*, (pl. -en) f. schreeuwater.

Schreib(art, f. schrijfstijl, schrijfwijze. -*ebuch*, n. schrijfboek. -*egedühr*, f. schrijflood. -*egesist*, m. schrijfgeest, schrijflust, genegenheid tot schrijven. -*ekunst*, f. schrijfskunst. -*emeister*, m. schrijfmeester. -*en*, v. a. schrijven. -*en*, n. schrijvend. -*epult*, n. schrijfblesenaar. -*er*, (g. -e) m. schrijver, klerk; opsteller, schrijver. -*erei*, (pl. -en) f. schrift, geschrift. -*eschrank*, m. schrijfblesenaar. -*etisch*, zie -*tisch*. -*ezung*, m. schrijfgereedschap, schrijftuig. -*feder*, f. schrijfpenn. -*fehler*, m. schrijffout. -*köcher*, m. pennekoker. -*papier*, n. schrijfpapier. -*pergament*, n. schrijfparkament, fransijn. -*selig*, adj. schrijfsuchtig. -*seligkeit*, f. schrijfsucht, schrijflust. -*stube*, f. schrijfsvertrek. -*stunde*, f. schrijfuur. -*tafel*, f. schrijftafel, schrijfbord. -*tag*, m.

schrijfdag, postdag, dag, wanneer men schrijven moet. -*tisch*, m. schrijftafel, lessenaar.

Schrein, (g. -es, pl. -e) m. kast, kist, koffer, schrijn. -*er*, (g. -e) m. schrijnwerker; kastenmaker. -*erarbeit*, f. -*erwerk*, v. schrijnwerk. -*erhandwerk*, n. schrijnwerkers ambacht.

Schreiten, v. n. 2, schrijden, stappen.

Schrick, (g. -es, pl. -e) m. berst. *Schrift*, (pl. -en) f. schrift, geschrift, schriftuur; drukletter. -*erklürung*, f. uitlegging, verklaring der schrift. -*foracher*, m. uitlegger, verklarader der schrift. -*gelehrte*, (g. -n, pl. -n) m. schriftgeleerde. -*giesser*, m. lettergieter. -*kasten*, m. lotterkas. -*lich*, adj. en adv. schriftelijk. -*mässig*, adj. en adv. schriftmatig, schriftuurlijk. -*sichter*, m. beoordeelaar, berisper van geschriften. -*ass*, m. loeman. -*sässig*, adj. loenroerig. -*sässigheit*, f. loenroerigheid. -*setzer*, m. letterzetter. -*steller*, m. schrijver. -*stellerai*, f. het boeken schrijven. -*stellerisch*, adj. van een schrijver. -*zeichen*, n. schrijfsceeken.

Schritt, (g. -es, pl. -e) m. schrede, trede, stap. -*lings*, adv. schrijelings. -*schuh*, (g. -es, pl. -e) m. schaats. -*weise*, adv. bij schreden. *Schroff*, adj. rotsachtig, klippigsteil. -*e*, (pl. -n) f. rots, rotasteen, steenrots, klip; steilte.

Schrulle, zie *Scholle*.

Schröpf(eisen, n. koplancoet. -*en*, v. a. koppen, koppen zetten, toppen, (groene tarwe, enz.) -*er*, m. kopper, koppensetter. -*glas*, n. kopglas, laatkop. -*kopf*, m. kop, laatkop. -*sng*, f. het koppen, koppen zetten, kopping.

Schrot, (g. -es, pl. -e) n. stuk, brok; blok; (in de munt) allooi, zelfwigt (zie *Korn*); (aan laken) zelfkant; (om te schieten) hengel, schroot; gebroken, grof gemalen koren. -*axt*, f. -*beil*, n. aka, hout-hakkers bijl. -*beutel*, m. hazelzak. -*büchse*, f. jngtroer. -*e*, (pl. -n) f. beitel, snoeimes. -*eisen*, n. beitel, snoeimes. -*en*, v. a. breken, malen (koren), snoeijen, afsnoeijen, afschroeijen (geld); inslaan, kelderen. -*leiser*, f. leer, sleo om wijnvatcn in den kelder te arbeiden, te werken. -*mahl*, n. gortmeel; meel van geperelde haver, havorgort. -*messer*, -*meissel*, zie -*eisen*. -*model*, m. model, vorm (in de munt). -*mühle*, f. gortmolen,

pelmolen. -*säge*, f. schrootzaag. -*schere*, f. munters of koper-slagers enz. schaar. -*seil*, n. hijschtouw, voor wijnkoopers. -*wage*, f. meetsnoer, waterpas, paslood. *Schri(*(er, (g. -e) m. wijnverlater, die den wijn inkeldert, wijnkuiper; hoornkever, schalebijter. -*ling* (g. -es, pl. -e) m. vla, vlade; schrootplaten, ronde stukken om te muntcn.

Schrump(el, (pl. -n) f. rimpel, frons, kreuk, kreukel. -*fig*, adj. schrompelig, rimpelig, ingekrompen, gekrompen. -*fen*, v. n. 2, rimpelen, inkrimpen, krimpen.

Schrunde, (pl. -n) f. kloof, berst, scheur. -*n*, v. u. 2, *sich* -, v. rec. beraten, schouren, kloven krijgen.

Schub, (g. -es, pl. -übe) m. schuif, werp, stoot. -*biak*, zie *Schufe*. -*fenster*, n. schuifraam. -*karren*, m. kruiwagen. -*kärner*, m. kruijer. -*kärneriem*, m. kruijeriem, hulpzeel. -*kasten*, m. -*lade*, f. schuiflade. -*riegel*, m. grendel. -*sack*, m. dijkak, broekzak, beurs. -*walze*, f. schuifrol. -*ut*, zie *Schufut*.

Schüchtern, adj. en adv. schuw, schichtig, schrikachtig, vreesachtig, vervaard. -*heit*, f. beschroomdheid, beschaamdheid, schaamte, vrees, schrik, schroom, afkeer, weersin, tegenzin.

Schuckeln, zie *Schaukeln*.

Schufe, (g. -es, pl. -e) m. schloft, gult, schobbert, schobbejak.

Schufut, (g. -es, pl. -e) m. tie *Uhu*.

Schuh, (g. -es, pl. -e) m. schoen. -*absatz*, m. hak van een' schoen. -*anzieher*, m. schoenaantrekker (zeker werktuig, gewoonlijk van horn). -*band*, n. schoenriem. -*born*, f. schoenmakerswinkel. -*bürste*, f. schoenborstel, schuifjer, wrijfborstel. -*draht*, m. pekdraad. -*flicker*, m. schoenlapper. -*hader*, m. schoenwisch, voetwisch. -*knecht*, m. schoenmakersknecht. -*leder*, n. schoenleer, overleer van een' schoen. -*leisten*, m. schoenleest. -*mass*, n. schoenmaat, schoenmakers maat. -*macher*, f. schoenmakersnaald. -*nagel*, m. schoenspijker. -*pech*, n. pek, pik. -*putzer*, m. schoenpoetser. -*riemen*, m. schoenriem. -*schnalle*, f. schoensgesp. -*schwärze*, f. schoensmeer. -*sohle*, f. schoenzool. -*wachs*, n. -*wische*, f. schoenwas, schoensmeer.

Schuld, (pl. -en) f. schuld; misdaad,

misslag, oorszaak. -*brief*, zie *Ver-schreibung*. -*boek*, n. schuldboek. -*enfrei*, adj. zonder schulden. -*enlast*, f. last van schulden. -*fordere-re*, m. schuldeischer. -*forderung*, f. schuldeisching. -*frei*, adj. zonder schuld, onschuldig. -*heiss*, (g. -en, pl. -en) m. schout. -*herr*, m. schuldeischer. -*ig*, adj. schuldig. -*igheid*, f. pligt; vulg. schuld. *Sei-ne* -*entrichten*, zijne schuld beta-len. -*los*, adj. zonder schuld, on-schuldig. -*losigkeit*, f. onschuld, schuldeloosheid. -*mamm*, -*ner*, (g. -e) m. schuldenaar. -*mässig*, adj. en adv. overeenkomstig met zij-nen pligt, pligtmatic, pligtschul-dig; behoorlijk, gevoelig. -*net-ten*, (pl. -en) f. schuldenares. -*offer*, n. soenoffer. -*post*, f. schuld. -*sache*, f. proces wegens schulden. -*thurm*, m. gijzeling.

Schul(amt), n. leermeestersambt. -*aufseher*, m. schoolopziener. -*dienst*, m. zie -*amt*. -*e*, (pl. -n) f. school. *Hinter die* -*laufen*, uit de school blijven; -, rijkschool. *Aus-der* -*schwaten*, fig. vulg. uit de school klappen. -*frats*, f. school-frats, schoolvossery, sottenrij, beusteling. -*freund*, m. bevorderaar van het schoolwesen; school-vriend. -*fuchs*, m. schoolvos, pen-dant. -*fuchserst*, f. schoolmeester-achtigheid, waangeleerdheid, neuswijsheid, pedanterij. -*fuch-sisch*, adj. en adv. schoolmeester-achtig, neuswijs. -*geld*, n. school-geld. -*gelehrte*, m. schoolgeleerde, humanist. -*gelehramkeit*, f. schoolgeleerdheid, schoolse wijsheid of geleerdheid, humaniteit. -*ge-recht*, adj. en adv. in behoorlijken vorm, regelmatig. -*gezell*, m. schoolmakker. -*gesets*, n. school-orde, schoolbevel, schoolwet, ver-ordering betreffende het school-wesen. -*hulter*, m. schoolmeester. -*halterinn*, f. matres. -*junge*, -*kna-be*, m. schooljongen. -*krankheit*, f. schooltekte, geveinsde ziekte. -*lehrer*, m. onderwijzer op eene school, schoolmeester. -*mamm*, m. schoolmeester. -*mässig*, adj. over-eenkomstig met de schoolse tucht. -*meister*, m. schoolmeester. -*meisterlich*, adj. schoolmeester-achtig, pedant. -*methode*, f. wijze, manier van eene school. -*pferd*, n. bereden, afgerigt paard. -*stubb*, m. het stof der school. -*stubs*, f. schoolvertrek. -*übung*, f. school- oefening, opstel, thema -*rewal-*

ter, m. schoolopziener. -*wesen*, n. schoolwesen. -*wissenschaften*, pl. schoolse geleerdheid, humani-teit. -*wis*, m. schoolsch vernuft.

Schüler, (g. -e) m. scholier, leerling. -*haft*, adj. als een leerling, tot eenen leerling behoorende, -*inn*, (pl. -en) f. schoolmeisje.

Schulter, (pl. -n) f. schouder. -*bein*, n. schouderbeen. -*blatt*, n. schou-derblad. -*bleck*, n. blik op den schouder aan een harnas. -*brett*, n. rug, leuning van eenen stoel. -*ge-krug*, n. draagband. -*küssen*, n. peuluwe, hoofdpeuluwe. -*n*, v. a. schouderen, op de schouders ne-men. -*naht*, f. schoudernaad. -*schleife*, f. schouderstuk.

Schultheiss, (g. -en) m. schont.

Schulze, (g. -n, pl. -n) zie *Schultheiss*.

Schuld, (g. -e) m. vulg. drek, vail-ghoid. -*könig*, m. sekretruimer.

Schupp, (g. -es, pl. -e) m. schop, schop, schoffel.

Schuppe, zie *Schippe*. -*n*, pl. schop-pen (in het kaartspel).

Schuppe(e), (pl. -n) f. schub. -*en*, v. a. schubben, visch schoon maken; vulg. schoppen. -*en*, (g. -e) m. zie *Schoppen*. -*enfisch*, m. schubvisch. -*emurs*, f. tandwortel. -*icht*, adj. geschubd. -*ig*, adj. schubbig, vol schubben.

Schur, f. schering. -, m. en f. mijs-zum -, *mir zur* -, tot mijne spijt, om mij te kwellen. -*wolle*, f. scheerwol.

Schür, (eisen, n. rakelijker. -*en*, v. a. stoken, vuur stoken, aanstoken. -*bahn*, m. zie -*eisen*. -*lock*, n. stookgat.

Schurf, (g. -es) m. schurf.

Schürfen, v. a. schrabben, schellen, afschellen, pellen; eens mij ope-nen, ontdekken.

Schurige(n), v. a. vulg. kwellen, pla-gen, ringeloozen, mosite maken.

Schurk, (e, g. -n, pl. -n) m. schurk, schelm, gult, schavuit, boef. -*ere*, (pl. -en) f. schurkerij, schelme-rij, schelmische daad, schurken-bedrijf. -*teck*, adj. en adv. schurksch, schelmisch.

Schurz, (g. -es, pl. -ürse) m. Schür-ze, (pl. -n) f. schort, voorschoot. -*fell*, n. schootsvel.

Schürsen, v. a. schorten, opschor-ren, inbinden, inhalen.

Schüssel, (pl. -n) f. schotel, bak, m. com. -*bret*, n. schotelrek. -*chen*, (g. -e) n. schottelje. -*kreuz*, v. a. schottelkruis. -*ring*, m. schotel-

ring. -*schrant*, m. schotelrek, tin-keket. -*stürze*, f. schoteldeksel. -*teck*, m. schoteldeok, vaatdeok. -*wärmer*, m. komfoor.

Schuss, (g. -es, pl. -üsse) m. schie-ten, schot; schout, schieten; schot, geluid van een schot; schot, ia-ding. -*bret*, zie *Schutzbret*.

Schusser, (g. -e) m. knikker.

Schuster, (g. -e) m. schoenmaker. -*ahle*, f. schoenmakers els. -*arbeit*, f. schoenmaken. -*draht*, zie *Schuk-draht*. -*garn*, n. schoenmakersga-ren, spinaal. -*knief*, m. schoenma-kermes. -*laden*, m. schoenma-kerswinkl. -*leim*, m. schoenma-kers tijsel. -*n*, v. a. schoenen maken, op het schoenmakers ambacht gaan. -*speck*, n. schoenma-kerskip. -*swecke*, f. schoenmakers pin.

Schüt, (pl. -n) f. schuit, aak, boot.

Schutt, (g. -ee) m. puin, gruis, puinhoop; aarden dijk. -*karran*, m. stortkar. -*kärner*, m. karman, vuilnisveger.

Schüt(boden), m. korenzolder, koren-magazijn. -*e*, (pl. -n) f. hoop, stap-el. -*eln*, v. a. schudden, shok-ken, doen daveren, bewegen, hut-selen. -*en*, v. a. werpen, starten, gieten. *Sich* -*stollen*, dik wor-den; -, schutten (vee); -, v. n. geven, opleveren.

Schüttern, v. n. schudden, trillen, beven; v. a. zie *Erschüttern*.

Schüttelgeb, n. sekere gele verw, schijfgeel.

Schutz, (g. -es, pl. -ätze) m. bescher-ming, schorm, schutting, steun, bijstand, toelugt; dam, water-keer, dijk; zie -*brett*. -, m. -*brett*, n. duiker, stuideurte, dat op een neêr gelaten wordt. -*blattern*, pl. koepukken. -*brief*, zie -*stetel*. -*engel*, m. beschermengel. -*gä-ter*, n. valpoort, schutbak. -*ge-iet*, m. beschermgeest. -*geld*, n. schatting, schutgeld (voor geseht vee). -*genosse*, m. schutgenoot, gunstgenoot. -*genossenschaft*, f. bescherming, begunstiging, voor-spraak. -*gevechtigkeit*, f. bescherming, voorspraak. -*gott*, m. be-schermgod. -*heilige*, m. en f. be-schermeilige. -*herr*, m. bescher-mer. -*mauer*, f. borstwering, schans, bolwerk, beschutting. -*rede*, -*schrift*, f. verweerschrift, verdedigingsrede. -*stall*, m. schut-stal. -*verwandter*, zie -*genosse*. -*verrandschaft*, zie -*genossen-schaft*. -*wand*, f. schutbord aan

eene sluis. -*wakr*, *f.* verweerwepenen, wapenen ter verdediging. tegenwoer; holwerk, verclschuing. -*zettel*, *m.* vrijgeleifbrief.

Schütze, (*g.* -*n*, *pl.* -*n*) *m.* schutter; spool. -*n*, *v.* a. beschutten, beschermen, handhaven, verdedigen; schutten, belotten, tegenhouden, keeren. -*nbruder*, *m.* doelschutter, gildebroeder van de handbus. -*ngesellechaft*, *f.* schuttersgild. -*nhaus*, *m.* schuttershof. -*nmeister*, *m.* schuttersgildemeester. -*nplats*, *m.* doelen, oefeningsplaats der schutters.

Schwach, **schwächer**, **schwächste**, *adj.* en *adv.* zwak, krachteloos, magteloos, broos, krank, onvast, onsterk, slaauw. -*keit*, *f.* zwakheid, slaauwheid, onvastheid. -*heitsünde*, *f.* sonde uit zwakheid. -*herzig*, *adj.* die zich selven of zijn gemoed in te gespoed of voorspoed, niet weet te matigen; moedeloos. -*herzigkeit*, *f.* moedeloosheid. -*köpfig*, *adj.* fig. zwak, onnozel, klein van verstand. -*sinn*, *m.* domheid, eenvoudigheid.

Schwäch(s), (*pl.* -*n*) *f.* zwakheid. -*en*, *v.* a. verswakken, krachteloos maken; verkrachten, met geweld ontmaagden. -*lich*, *adj.* en *adv.* zwakkelijk, siekelijk, zwakjes. -*lichheit*, *f.* siekelijkheid. -*ling*, (*g.* -*se*, *pl.* -*e*) *m.* kind, van een zwak, toedergestel, zwakke bloed. -*ung*, *f.* verswakking; verkrachting.

Schwaden, (*g.* -*e*) *m.* damp; swad. -*gras*, *v.* vlotgras.

Schwadron, (*pl.* -*n*) *f.* ruiterschaar, ruiterdrom, eskadron. -*nweise*, *adv.* bij eskadrons.

Schwager, (*g.* -*s*, *pl.* -*äger*) *m.* swager, schoonbroeder.

Schwäger (*inn*, (*pl.* -*en*) *f.* schoonzuster. -*lich*, *adj.* broederlijk. -*schaft*, *f.* swagerschap, verswagering.

Schwäher, (*g.* -*e*) *m.* schoonvader. -*inn*, (*pl.* -*en*) *f.* schoonmoeder.

Schwälde, (*pl.* -*n*) *f.* zwaluw. -*nkraut*, *m.* stinkende gouwe, goudwortel, schellekruiskruid. -*nneest*, *n.* zwaluwenneest. -*nchwans*, *m.* zwaluwenstaart. -*nstein*, *m.* zwaluwensteen (sekerer verlossing). -*nswurz*, *f.* zie -*nkraut*.

Schwäll, (*g.* -*er*, *pl.* -*älle*) *m.* overvloeiing, overstrooming, stroom, swarm, hoop, troep.

Schwamm, (*g.* -*ee*, *pl.* -*ämme*) *m.* spons, sponsie; kampernoelje, paddestoele; swam. -*sicht*, *adj.* spons-

schlig, voos, bol, gatig. -*ig*, *adj.* vol kampernoeljes.

Schwan, (*g.* -*ee*, *pl.* -*änne*) *m.* swaan. -*enbelt*, *n.* bed van dons. -*engesang*, *m.* swanengesang. -*eukiel*, *m.* swanenschacht.

Schwang, (*g.* -*ee*) *m.* swaai, slingering; gang, swang. -*baum*, *m.* boom (aan eene kuete). -*beste*, *n.* hangbed, mat op de schepen.

Schwängel, (*g.* -*e*) *m.* klepel van eene klok; wip, swengel van eenen put; wiek van eeneu molen; spil, handboom van eene pers, van een rad; helmstok, kolderstok.

Schwanger, *adj.* swanger, bevrucht, zwaar. -*schaft*, *f.* swangerheid, bevruchtheid.

Schwängern, (*v.* v. a. beswangeren, bevruchten. -*ung*, *f.* bevruchting).

Schwank, (*g.* -*ee*, *pl.* -*änke*) *m.* klucht, boorteriej, pots, kwinkslag, grap. -*ig*, *adj.* gedwee, buigzaam, taai; vulg teer, rank, dun, schraal, vulg; fig. onbepaald. -*bürste*, *f.* kannewasscher. -*en*, *v.* n. waggelen, swaaijen; sich heen en weer bewegen, onbestendig zijn, gestadig veranderen; fig. besluiteloos zijn. -*end*, *adj.* en *adv.* onbestendig, wispelturig.

Schwänke (*en*, *v.* a. spoelen, uitspoelen. -*keessl*, zie *Spülfaß*).

Schwanz, (*g.* -*ee*, *pl.* -*änze*) *m.* staart; sleep. -*porücke*, *f.* staartpruik. -*pfesser*, *m.* staartpeper. -*schraube*, *f.* staartschroef in een roer. -*stern*, *m.* staartster, komeet.

Schwänze (*n*, *v.* n. kwispelstaarten. -*ipfennig*, *m.* schaghegeld. -*ipfennigmacherinn*, *f.* dienstmaagd, die haren heer meer aanreken, dan zij voor ingekochte waren betaald heeft. -*n*, *v.* a. eenen staart maken; fig. versuimen; fig. vulg bedriegen; *v.* n. kwispelstaarten; fig. vulg. de school versuimen).

Schwären, *v.* n. met *seym*, zweren, eteeren, dragen. -*ig*, (*g.* -*e*) *m.* zweer.

Schwarm, (*g.* -*ee*, *pl.* -*ärme*) *m.* zwerm (bijen); hoop, troep, menigte, drom; geraas, getier, gewoel.

Schwärmen, *v.* n. zwermen; fig. zwieren, woulen, rasen, tieren, lichtmissen, optreken, rinkelrooijen; zweepen. -*er*, (*g.* -*e*) *zwerm*, voetsoeker, fig. woelzieke, woelgeest, lichtmis; zweeper; geestdrijver. -*erisch*, *adj.* zweepend, woelig. -*erot*, (*pl.* -*en*) *f.* zweepprij, dwase verbeelding, geestdrijverij, hersenschim, buitensporigheid. -*essig*, *f.* swermtijd (der bijen).

Schwarz (*e*, (*pl.* -*n*) *f.* swoord van spek; bast van eenen boom; plank, zwaeglic deel; huid; fig. vulg. oud boezek. -*enmagen*, zie *Sauack*. -*enwurz*, *f.* swoordwort. -*ig*, *adj.* swoordig.

Schwars, *adj.* zwart, vuil; droevig, naar; van de son verbrand, bruin; fig. donker. -*amsel*, *f.* meorel. -*äwig*, *adj.* zwartoogig, zwart van oogen. -*beers*, *f.* zwarte bos, heidebos. -*blätig*, *adj.* galechtig. -*braun*, *adj.* donker bruin, taig. -*darm*, *m.* wilde pruimbos. -*färber*, *m.* swartverwer. -*gelb*, *adj.* donkergeel. -*grau*, *adj.* donkergrij. -*grün*, *adj.* donkergroen. -*kümmel*, *m.* korianderzaad. -*kümmel*, *m.* swarte Romeinse komijn. -*künstler*, *m.* swarte kunstenaar, heksenmeester. -*künstlerin*, *f.* tooveres. -*rock*, *m.* fig. vulg. swartrok, geestelike; vulg. swarte vliog. -*roth*, *adj.* donkerrood. -*soecke*, *f.* bruin gespikeld paard. -*streifig*, *adj.* donkerzwart gestreept. -*wald*, *m.* swarte woud. -*wurz*, *f.* adderkruid, speerkruid.

Schwärze (*e*, *f.* swarte, swartheid; swartsel. -*en*, *v.* a. swarten, swart maken, zwartselen; fig. verdonkeren, veronaangenamen; smokkelen. -*lich*, *adj.* swartachtig, zwartbruin.

Schwätzen, (*en*, *v.* n. praten, snappen, klappen, kakelen. -*haft*, *adj.* en *adv.* praatachtig, klapachtig. -*haftigkeit*, *f.* praatsocht).

Schwätzer, (*g.* -*e*) *m.* snapper, prater, kakelaar. -*inn*, (*pl.* -*en*) *f.* snapster, babbelaarster. -*es*, (*pl.* -*en*) *f.* snapperij, gesnap, geklap, praatsocht).

Schwebe, *f.* in der -*seym*, hängen, zweven, hangen; fig. niet besluiten kunnen. -*n*, *v.* n. zweven, -*nd*, *adj.* zwevend, drijvend; hangend.

Schwefel, (*g.* -*e*) *m.* zwavel, sulfur. -*blume*, *f.* bloem van zwavel. -*dampf*, *m.* zwaveldamp. -*faden*, *m.* zwaveldraad. -*gelb*, *adj.* zwavelkleurig, bleekgeel. -*grube*, *f.* zwavelmijn. -*hölchen*, *n.* zwavelstok. -*hütte*, *f.* zwavelsmelterij. -*licht*, *adj.* zwavellichtig. -*ig*, *adj.* zwavelig. -*n*, *v.* a. zwavelen, luchten. -*rauch*, *m.* zwavelrook.

Schweifel, (*g.* -*ee*, *pl.* -*e*) *m.* staart; sleep. -*en*, *v.* n. Herum. -*nd*, rondzwerven. -*riemen*, *m.* staartriem. -*säge*, *f.* ronde zaag. -*stern*, *m.* staartster, komeet-träger, *m.* sleepdrager

Schweigen, v. n. zwijgen, stilswijgen; v. a. doen zwijgen, stillen, bevreemden, doen bedaren. -*d*, adj. zwijgend.

Schweime(l, (g. -e) m. zwijmel, duizeligheid. -*lig*, adj. zwijmelig, duizelig. -*n*, v. n. duizelig worden.

Schwein, (g. -es, pl. -en) n. varken, varken; zwijn; fig. vulg. vuil, morsig, slordig mensch; vlak. -*bruck*, m. hol, door een wild zwijn gewroet. -*chen*, (g. -e) n. varkentje. -*ebraten*, m. varkensgebraad. -*efest*, n. varkensveer, smout, rousel, varkensmeest, rousetvel. -*shandel*, m. varkenshandel. -*shändler*, m. koopman in varkens. -*shets*, f. varkensjagt. -*eres*, (pl. -en) f. vulg. morsigheid, vuilheid, onreinheid; zijnerij. -*fleisch*, n. varkensvleesch. -*hit*, m. varkensdrijver, varkenshoeder. -*hund*, m. varkenshond; fig. vulg. zwijn, vuile vent. -*igel*, m. ijsvarken; vulg. morsig mensch, morspot. -*igelen*, f. vulg. vuilheid, morsigheid. -*tech*, adj. en adv. fig. vulg. morsig, vuil, slordig. -*emarkt*, m. varkensmarkt. -*mutter*, f. zeug. -*schneider*, m. die de varkens snijdt, lubt. -*sleder*, n. varkenshuid, zwaard. -*smutter*, f. zog, zeug, wijfe van den beer, of mannelijk varken. -*strassel*, m. -*schmautse*, f. varkensnuit, varkensnoet. -*estall*, m. varkenskot.

Schweinsfeder, f. stroo. In *Schweinsfedern schlafen*, op stroo slapen.

Schweis, (g. -es) m. sweet. -*bad*, n. sweetbad. -*en*, v. n. beginnen te smelten, loopen, vloeijen; bloeden. v. a. -*feber*, n. sweetkoorts. -*fuchs*, m. sweetvos, ros paard. -*hund*, m. bloodhond. -*ig*, adj. sweetig, besweet; bloedig. -*kraut*, n. bingelkruid. -*loch*, n. sweetgat. -*trank*, m. sweetdrank. -*treibend*, adj. sweetverdrijvend. -*tuch*, n. sweetdoek. -*wurst*, f. bloedbeuling, bloedworst.

Schweizer(bart, m. knevel. -*bund*, m. Zwitsersche edgenootschap. -*flöte*, -*pfife*, f. hordersluit. -*hosen*, m. nachtschoon (plant en boom); nachtmirabilis, wonderbloem. -*papier*, n. velijn.

Schwalge(n, v. n. zwelgen, brassen, smeren, smullen; lichtmissen. -*rei*, (pl. -en) f. zwelgerij, brasserij. -*r*, (g. -e) m. zwelger, brasser; vraat, gulzigaard; lichtmiss. -*rick*, adj. gulzig, vragtig, slochtachtig.

Schwelle, (pl. -n) f. dorpel, drempel,

dwarsbalk, moerbalk, bovenkop. -*n*, v. a. doen swellen, opblazen; v. n. s, swellen.

Schwemme, (pl. -n) f. zwemwater, drinkplaats voor de paarden. -*n*, v. a. doen zwemmen.

Schwengel, zie *Schwängel*.

Schween(en, v. a. swaaien. *Sich* -*swenen*, -*ung*, (pl. -en) f. swaaijng, zwenking.

Schweer, adj. en adv. zwaar, zwaarwichtig; fig. lastig, moeilijck, ongemakkelijk; streng, geweldig straf, wreed. -*e*, f. swaarte; fig. loomheid; ijselijkheid, gruwelijckheid. -*fällig*, adj. zwaar, log. -*fälligkeit*, f. zwaarheid; logheid. -*fusstig*, adj. zwaar, moeilijck van gang. -*lich*, adv. beswaarlijk, met moeite, nauwelijcks. -*mut*, f. zwaarmoedigheid, néderelagtigheid. -*müthig*, adj. en adv. zwaarmoedig, zwaarhoofdig, bekommerd, droefgeestig, néderelagtig. -*punkt*, m. middelpunt der zwaarte, zwaartepunt.

Schwert, (g. -es, pl. -er) n. zwaard. -*lilie*, f. lischbloem. -*el*, (g. -e) m. zie *lilie*. -*feger*, m. zwaardveger. -*fisch*, m. zwaardvisch. -*mägen*, m. pl. bloedverwanten van vaderszijde, in de opgaandelinie. -*ritter*, m. zwaardridder. -*schlag*, m. slag van een zwaard. -*seite*, f. opgaandelinie. -*träger*, m. zwaarddrager.

Schwester, (pl. -n) f. zuster, zus. -*enkel*, m. een achterneef, naneef. -*lich*, adj. en adv. zusterlijk. -*mann*, m. zustersman, schoonbroeder. -*schaft*, f. susterschap, zusterlijke vriendschap. -*sohn*, m. zustersoon, neef. -*tochter*, f. zustersdochter, eene nicht.

Schwibbogen, m. verwelste boog; gewelf.

Schwieger, zie -*mutter*, -*ältern*, pl. schoonouders. -*kinder*, pl. aangehuwde kinderen (mannen of vrouwen van kinderen). -*mutter*, f. schoonmoeder. -*sohn*, m. schoonsoon. -*tochter*, f. schoondochter. -*vater*, m. schoonvader.

Schwiele, f. celt. -*en*, v. n. celt, knobels krijgen, vereelten. -*ig*, adj. celtig, vereelt, verhard, knobelig.

Schwiezig, adj. en adv. moeilijck, verdrietig. -*keit*, f. zwaarigheid, moeilijckheid, verlegenheid; hinderis.

Schwimm(blase, f. zwemblass. -*en*, v. n. zwommen; s, zwemmen, drijven (eene rigting naar iets toe

aanduidende). -*er*, (g. -e) m. zwemer. -*gürtel*, m. dobber, blaas, biesbondel, om op te leeren zwemmen.

Schwinde, f. loopend sweer, vurigheid over de huid.

Schwindel, (g. -e) m. duizeligheid, zwijmeling, zwijm, bedwelmdheid, draaijng van het hoofd. -*ei*, (pl. -en) f. vulg. zwendelstrij. -*geist*, m. zwijmelgeest; zwendelaar. -*ig*, adj. en adv. duizelig, bedwelmd, wervelsiek, duizelig. -*körner*, pl. koriantzaad. -*kraut*, n. zeker gewas. -*n*, v. n. duizelig zijn.

Schwind(en, v. n. s, verdwijnen, verkwijnen, stijven, uitteren, verdroogen, verminderen, afnemen (in krachten); krimpen. -*flecken*, m. haarvorm, vurige schurffheit. -*grube*, f. zakput, riuel. -*ler*, zie *Schwindelgeist*. -*sucht*, f. uittering, tering, kwijnende ziekte, slenpende koorts, longzucht. -*suchtig*, adj. teringachtig, kwijnend, longziek.

Schwüing(e, (pl. -n) f. wan, korenwan; schommel; vleugel. -*en*, v. n. en *sich* -*v*, rec. swaaijen, schommelen. -*er*, f. pl. slagvuren, slagpennen. -*feder*, zie *Schwüingfeder*.

Schwüiren, v. n. snorren, een soberp geulrid maken, swieren, omswieren; sijpen.

Schwüts(bad, n. sweetbad. -*en*, v. a. en v. n. sweeten. -*ig*, adj. sweetig. -*kasten*, n. badstoof, sweetbank.

Schwüre(n, v. a. en v. n. zweren, eene ed doen. -*r*, (g. -e) m. zweerder, die sweert, een' eed doet.

Schwül, adj. soel, bennaauwd warm.

Schwülst, (g. -es) m. swelling, gewwel; winderigheid, bombast, hoogdravendheid.

Schwülstig, adj. gewwel; fig. hoogdravend, gemaakt. onverstaabaar. -*keit*, f. fig. opgeblassend, hoogdravendheid.

Schwüung, (g. -es, pl. -ünge) m. swaan, draai, keer, swior, zwent; fig. vlugt, toon. -*feder*, f. slagveer; vederbos, siersaad met edele gesteenten voor de vrouwen. -*rad*, n. balans. -*riemen*, m. hangriem aan eene koets.

Schwür, (g. -es, pl. -üre) m. vloek; zweren; eed.

Schwüzig, adj. zwerend, etterend.

Sclaf(e, (g. -n, pl. -n) m. slaaf, lijfeigene. -*enarbeit*, f. slavenwerk, slaafsche arbeid. -*enhandel*, m. m.

slavenhandel. -*enkhändler*, m. slavenhandelaar. -*ensnel*, f. slaven-eiland. -*enjoek*, n. slaafsche juk. -*enmarkt*, m. slavenmarkt, plaats, waar de slaven verkocht worden. -*erei*, f. slavernij, lijfgeusenschap. -*isch*, vulg. on adv. slaafs. *Das Slavische Wesen*, de slaafschheid.

Scorbut, (g. -*es*) m. schourbuik, blauwgeschuit. -*isch*, adj. met schourbuik beheb, schourbuikig.

Scordie, f. en n. waterlook.

Scorpion, (g. -*es*, pl. -*e*) m. scorpionen.

Scorzonere, (pl. -*n*) f. schorseneer.

Scribent, (g. -*en*, pl. -*en*) m. schrijver. -*ler*, (g. -*e*, pl. -*e*) m. eeu, die veel on slecht schrijft, een krabbelaar.

Scripturen, pl. schrijverijen.

Scrupel, (g. -*e*) m. twijfel, angstigheid des gewetens. - (g. -*e*) m. en n. skrupel (seker gewigt).

Sebenbaum, zie *Säbenbaum*.

Sech, (g. -*es*, pl. -*e*) n. kouter (aan den ploeg), ploegijzer.

Sechs, adj. zes. - f. de zes. -*blätterig*, adj. zesbladig. -*eck*, n. sechhoek. -*eckig*, adj. zeshoekig. -*fach*, adj. on adv. zesvoudig; zesmaal. -*füssig*, adj. met zes voeten. -*hundertste*, adj. zeshonderdste. -*jährig*, adj. zesjarig. -*mal*, adv. zesmaal. -*malig*, adv. van zesmaal. -*monatlich*, adj. zesmaandig. -*spännig*, adj. met zes paarden. -*ständig*, adj. dat zes uren duurt, van zes uren. -*tägig*, adj. van zes dagen. -*te*, adj. zede. -*tehalb*, adj. zedehalf. -*tel*, (g. -*e*) n. zede deel. -*tens*, adv. ten zede, in de zede plaats. -*wächnerinn*, f. kraamvrouw. -*zehn*, *Schzehn*, adj. zestien.

Sechzehn (jähig), adj. van zestien jaren. -*lähig*, adj. zestienloedig. -*te*, adj. zestiende. -*tel*, n. zestien de deel.

Sechzig, adj. zestig. -*e*, m. zestigjarige. -*erlei*, adj. zestigerlei. -*ete*, adj. zeeigate. -*jährig*, adj. zestigjarig.

Seckel, (g. -*e*) m. zakje, beurs, beursje; sikkelt, Joodsch gewigten mant, ter waarde van omtrent 15 stuivers Nederl.; fig. schatmeester. -*kraus*, n. herderstasch, tasobekerkruid. -*meister*, m. schatmeester, penningmeester, ontvangor.

Seckler, (g. -*e*) m. beursmakker, zie ook *Seckelmeister*.

Secot, (g. -*es*, pl. -*e*) n. sekroet, heimelij gemak.

Secretär, (g. -*es*, pl. -*e*) m. geheim-schrijver, secretaris. -*ariat*, (g.

-*es*, pl. -*e*) n. ambt van geheim-schrijver.

Sec, (g. -*es*, pl. -*e*) m. sek, kanariesek.

Sect, (pl. -*n*) f. sekte, aanhang. -*enaar*, m. sektenhaat, haat tegen gezindheden. -*er*, (g. -*e*) m. aanhang van sekere gezindheden; ketter, secheurmaker. -*irer*, f. secheurmaking. -*irisch*, adj. on adv. ketteresch.

Secularisiren, zie *Säcularisiren*.

Seculum, zie *Jahrhundert*.

Secundant, (g. -*en*, pl. -*en*) m. sekonde, sekondant, die iemand te hulp komt, bijstaat. -*iren*, v. a. te hulp komen, bijstaan, verhinderen.

Secunde, (pl. -*n*) f. sekonde, zestigste gedeelte van eeno minuut. -*nuhr*, f. uurwerk, dat de sekonden aanwijst.

Sedez, n. zestien. *Buch in -*, een boek in zestien.

See, (g. -*s*, pl. -*n*) m. meer, groote waterplas.

See, (pl. -*n*) f. see. -*aal*, zie *Meeraal*. -*bär*, m. seebeer. -*beschreibung*, f. seebeschrijving, zeekunde. -*blume*, f. waterroos, zeebloem. -*fahrer*, m. seevaardder, zeemau. -*fahrt*, f. scheepvaart. -*fasan*, m. tarbot. -*funchel*, m. seevenkel. -*fisch*, m. seevich. -*flotte*, f. vloot. -*gefecht*, n. seegevecht. -*gras*, n. seegras. -*hafen*, m. seehaven. -*handel*, m. seehandel. -*held*, m. seeheld. -*horn*, n. inkhoora. -*kund*, m. seehond, rob. -*robbe*. -*igel*, m. seeegel. -*jungfer*, f. meormin (seker verdocht zeemonster, dat, zoo als men waande, door haar gezang de zeelieden op de klippen voorvoerde); fig. tooverangster, anlokster. -*kalb*, n. seekalf. -*karte*, f. seekaart, paskaart. -*krank*, adj. seeziek. -*krankheit*, f. seeziekte, walging van de seebaren. -*krabe*, m. seekrabbe, seekreeft. -*krieg*, m. oorlog ter see. -*kuh*, f. seekoe. -*küete*, f. seekuut. -*lerche*, f. seeleuwwrik. -*leute*, pl. zeelieden, seevarende lieden. -*löwe*, m. seeleeuw. -*luft*, f. seeleucht. -*macht*, f. see magt, seemogendheid. -*mann*, m. see-man, seevaarder. -*männisch*, adj. als een toeman. -*meile*, f. see mijl. -*möwe*, f. see meeuw. -*moos*, n. seegras, seemoos, seewier. -*muschel*, f. schelpvisch, see mossel. -*officier*, m. seeofficier, officier ter see. -*pass*, m. seebrief, vrachtbrief. -*pard*, n. seepaard. -*rabe*, m. waterraaf, schollevaar.

-*raub*, m. seeroof. -*räuber*, m. see-roover, kaper, seeboosheimer. -*rdubers*, (pl. -*en*) f. see-rooverij, see-schuimerij, kaperij. -*reise*, f. see-reis. -*rüstung*, f. uitrusting eener vloot. -*sache*, f. zaak de see of zeevaart betreffende. -*satz*, n. seezout. -*schiff*, n. see-schip. -*schilddkröte*, f. see-schildpad. -*schlacht*, f. see-slag. -*seegevecht*. -*soldat*, m. see-soldaat, soldaat op een schip. -*staat*, m. seestaat. -*stadt*, f. see-stad. -*strand*, m. see-strand. -*sturm*, m. see-storm, storm op see. -*troufen*, n. seegevecht. -*wfer*, n. zie -*strand*. -*ungeheuer*, n. see-monster. -*wärts*, adv. zee-vaarts. -*wasser*, n. see-water, water van de see. -*wesen*, n. see-wesen. -*wind*, m. see-wind. -*wolf*, m. see-wolf (visch). -*zug*, m. see-zigt.

Seel, (pl. -*n*) f. siel; hart, gemoed, geweten; geest. -*enadel*, m. grootheid van geest, verhevene siel. -*enamt*, n. zielmis, lijdendienst. -*enangst*, f. zielsangst, ontroering, ongerustheid, ontsteltenis van geest, angst, kwellung, smart der siel. -*enfreund*, m. vulg. boezemvriend. -*engröße*, f. verhevenheid van geest. -*engüte*, f. edelmogendheid. -*enkirt*, m. fig. sielverzorger. -*enkracht*, f. zielsvermogen. -*enkrank*, adj. met zonden beladen; peisend. -*enlehre*, f. zielkunde, psychologie. -*enlos*, adj. zielloos, onbeziel. -*enmesse*, f. zielmis. -*enruhe*, f. rust der siel, zielsvrede. -*enwekäufer*, m. sielverkoopster. -*enweandering*, f. sielverhuizing. -*messe*, zie -*enmesse*. -*sorge*, f. zorg voor de siel. -*sorger*, m. siel-sorger, kerkeleer.

Segel, (g. -*e*) n. zeil. -*er*, zie *Segler*. -*fertig*, adj. zeilvaardig, zeilred. -*garn*, n. zeilgaren. -*macher*, m. zeilmaker. -*n*, v. n. zeilen. -*stange*, f. steng, spriet, ra, dwarsmaat. -*tau*, n. touw aan een zeil. -*tuch*, n. zeildoek. -*werk*, n. zeilwerk, zeilraadje.

Segler, (g. -*e*) m. zeiler, (schip); seker schelpdier, schippertje (*mautilus*).

Segen, (g. -*e*) m. segen, beswering, tooverij. -*sprecher*, m. besweerder, tooveraar. -*sprecher*, (pl. -*en*) f. tooverij. -*swemach*, m. segenwansch. -*will*, adj. on adv. segenrijck, gezegend.

Segen, (v. a. segenen. -*wng*, f. segening, segen.

Seke, f. gezigt; het kristalijnen vocht

in het oog. -*kunst*, f. gesigtkunde
-*n*, v. a. sien, bemerkten; kijken;
in het gesigt krijgen, ontdekken;
v. n. uitzien. -*n*, n. sien; gesigt;
-*nerf*, m. gesigtszenuw. -*neworth*,
Sehenwürdig, adj. besienswaar-
dig. -*newürdigheit*, f. besienswaar-
dige zaak. -*punkt*, m. -*siel*, n. ge-
sigtspunt. -*r*, (g. -e) m. siener.

Sehrohr, n. verrekijker. -*strahl*, m.
gesigtstraal.

Sehn(e), (pl. -n) f. -*ader*, f. zenuw;
poos. -*ig*, adj. zenuwig, gespierd.
Sehn(en), (sich) v. rec. trachten, reik-
halen, naar haken; snakken, naar
iets uitzien, zeer verlangen, be-
geerig zijn. -*lich*, -*süchtig*, adj. en
adv. verlangend, vurig, hertolijk.
-*sucht*, f. reikhalsend verlangde,
begeerte, lust, trek. -*sucktvoll*,
sine *S'änlich*.

Sehr, adv. zeer, sterk, veel.

Seich(*weise*, f. vulg. zoikmier. -*e*,
f. vulg. pis, water, seik. -*en*, v. a.
en n. vulg. pissen, wateren, -*en*)
m. vulg. zijn water laten. -*er*, (g. -e)
m. vulg. pisser. -*topf*, m. vulg.
waterpot. -*winkel*, m. vulg. pis-
hoek.

Seicht, adj. en adv. ondiep, laag; fig.
oppervlakkig.

Seidel, (g. -e) n. pintkan. -*bast*, m.
vijvingerkruid.

Seide, f. zijde (stof). -*n*, adj. zijden.
-*narbeit*, f. werk van zijde. -*nar-
beiter*, m. arbeider in zijde. -*nbaum*,
m. zijdeelt. -*nei*, n. tonnetje
van een' zijdeworm. -*nfabrik*, f.
zijdefabriek. -*nfaden*, m. zijden-
draad. -*nfärber*, m. zijverwer. -*n*
handel, m. koophandel in zijden
stoffen. -*nhändler*, m. koopman
in zijden stoffen. -*nhasse*, m. angou-
raasch konijn. -*nhaspel*, m. haspel,
om zijde op te winden. -*nmanu-
factur*, f. zijdeaanmanufaktur. -*n*
wähe, f. sijmolen. -*nraupe*, f. zij-
rup. -*nsechtmelting*, m. zijworm-
kapel. -*nspinner*, m. zijdespinner.
-*nspinnerei*, (pl. -en) f. zijdespin-
nerij. -*npulle*, f. zijdespoel. -*n*
stoker, m. zijdestikker, harduur-
werker in zijde. -*netickers*, (pl.
-en) f. borduring in zijde. -*nwaar-
en*, f. zijden stoffen. -*nwaate*, f. zij-
den watten. -*nweber*, m. zijdewe-
ver. -*nweberei*, (pl. -en) f. zijden-
weverij. -*nwerk*, n. zijden waren,
zijden stoffen, zijwerk. -*nworm*,
m. zijworm. -*nzug*, n. zijdepatof.
-*nesucht*, f. -*n*, v. n. -*nbaue*.

Seife, f. seep. -*en*, v. a. zeepen, in-
zeepen, met seep smeren, -*sparr-*

tig, adj. zeepachtig. -*enasche*, f.
zeepasch. -*enblase*, f. bubbel, blasa
van zeep. -*enkraut*, n. zeepkruid.
-*enkugel*, f. zeepbal, balletje, savon-
net. -*enchauum*, m. zeepsop, zeep-
schuim. -*ensieder*, m. zeepsieder.
-*ensiederasche*, zie *enasche*. -*en-
spiritus*, m. geest, spiritus van
zeep. -*enwasser*, m. -*lauge*, f. zeep-
soep, zeepwater. -*ensöpfchen*, n.
steekpil, tepil. -*ig*, adj. zeepig.
van zeep.

Seige(n), zie *Seiken*. -*r*, adj. lijzregt,
loodregt. -*r*, (g. -e) m. zaadlooper,
uwerk. -*rarsbit*, f. loutering,
zuivering. -*rer*, (g. -e) m. zuiver-
aar. -*röhle*, f. draadtrekkerij
-*rn*, v. a. metalen scheiden, zuive-
ren. -*rnag*, f. scheiding, zuivering
der metalen.

Seih(e), (pl. -n) f. -*er*, (g. -e) m.
teems, seef; doorslag, vergiettest,
kleinsdoek. -*en*, v. a. zijgen, door-
zigen, kleinsen. -*korb*, m. zijg-
korf. -*sack*, m. zijzak. -*tuch*, n.
zijdoek.

Seil, (g. -es, pl. -e) n. touw, koord,
lijn. -*en*, v. a. van touwwerk voor-
sien. -*er*, (g. -e) m. touwlijbaan,
lijdraaijer. -*erbahn*, f. lijbaan.
-*tänser*, (g. -e) m. koorddanser.
-*tänserin*, (pl. -en) f. koorddan-
sers. -*tänserenge*, (pl. -n) f. ba-
lanceerstoek der koorddansers.
-*werk*, n. touwwerk.

Seim, (g. -es, pl. -e) m. slijm; honig-
seem. -*en*, v. a. scoemen, zuiveren,
pijnen (honig). -*icht*, -*ig*, adj. slij-
mig, slijmerig, slijmachtig.

Sein, -*er*, pron. persoon. (gonit. van
-*er*) zijns, zijner, zijn. -, -*e*, pron.
zijns, zijne. vulg. -*ethalben*, adv.
zijnenhalve, zijnenwege. -*ige*,
(*Seine*, vulg.) *der, die, das*, pron.
de, het zijne.

Seyn, v. n. 2, zijn, wesen. -, (g. -e)
n. het wesen eener zaak.

Seit, praep. met den dat. en adv. ad-
dert. -*dem*, adv. sedert, sedert
dien tijd. -*her*, adv. sedert, sinds,
sinds dien tijd. -*wärts*, adv. zijds-
waarts, zijdelings, ter zijde.

Seite, (pl. -n) f. zijde, kant. -*nabrie*,
m. -*namicht*, f. teekening van ter
zijde, profiel. -*nbrut*, n. zijplank.
-*nflugel*, m. stijvleugel; wiel van
een' windmolen. -*ngebäude*, n.
vleugel, zijde van een gebouw.
-*ngewehr*, n. zijdegeveer. -*nhiel*,
m. fig. *Einen* - *geben*, lasteren.
-*linie*, f. zijdelingsche linie. -*n*
locke, f. aan de zijde neerhangen-
de haarklok. -*nachtwers*, m. zijwee.

-*nsprung*, m. buitensprong. -*note-
schen*, n. pleuris. -*notese*, m. een
stoot, duw in de zijde. -*notisch*, n.
weerge, tegenstuk; sijstak van
eenen os of visch. -*notür*, f. zijdour.
-*noeg*, m. sijweg, bijpad. -*osaki*,
f. gotal hledijden.

Seladongrün, adj. zeegroen.

Selb(er), adv. vulg. zelf, selve, sel-
ven; zie *Selbst*. -*iger*, -*ige*, -*iges*,
zie *Derselbe*.

Selbst, adv. zelf, selve, selven; fig.
zelfs. *Aus sich* -, van zelf, vrij wil-
lig. -*achtung*, f. zelfachting. -*be-
fleckung*, f. zelfverlevking, onanie.
-*beruhigung*, f. zelfgeruststelling.
-*betrug*, m. zelfbedrog. -*denker*, m.
een mensch, die op zijn oordeel
staat, die dat doet, hetwelk hem
de gezonde rede voorschrijft, zelf-
denker. -*eigen*, adj. zijn eigen.
-*eigenmächtig*, adj. eigenmagtig,
willekeurig. -*entsagung*, f. zelfver-
loochening, vrijwillige verzaking.
-*erhaltung*, f. zelfbehoud. -*erhe-
bung*, f. zelfverheffing. -*erkenn-
nis*, f. zelfkennis. -*erniedrigung*,
f. vrijwillige vernedering. -*ge-
fälligkeit*, f. zelfbehagend. -*gefällig-
keit*, f. zelfbehagen. -*genügsamkeit*,
f. zelfvoldoening. -*gespräch*, n. al-
leenspraak. -*hass*, m. zelfhaat.
-*herrscher*, m. alleenheerscher.
-*heit*, f. eigenheid. -*hülfe*, f. eigene
hulp. -*kinged*, adj. eigenwijs. -*laut*,
-*lauter*, m. kloker, klankletter,
zelfklanker. -*liebe*, f. zelfliefde,
eigenliefde. -*lob*, n. eigene lof.
-*mord*, m. zelfmoord. -*mörder*, m.
zelfmoordenaar, zelfmoorder.

-*prüfung*, f. zelfbeproefing, onder-
zoek van zich selven. -*raache*, f.
eigene wraak. -*rächer*, m. zelf-
wreker. -*ständig*, adj. zelfstandig.
-*ständigkeit*, f. zelfstandigheid.
-*streit*, m. zelfstrijd, geestelijke
strijd. -*sucht*, f. eigenbelang, zelf-
belang. -*süchtig*, adj. zijn eigen
belang zoekend, eigenbelangzuchtig.
-*süchtler*, m. die zijn eigen
belang zoekt, egoïst. -*thätig*, adj.
zelfdoende, die self iets doet of
werkt. -*überwindung*, f. zelfbe-
heersching. -*verläugnung*, f. zelf-
verloochening. -*vertheidigung*, f.
zelfverdediging. -*vertrauen*, n.
zelfvertrouwen. -*wille*, m. eigen
wil, eigen goeddunken. -*willing*,
adj. vrijwillig, van zelf. -*zufrie-
denheit*, f. tevredenheid met zich
selven.

Selig, adj. en adv. salig; overleden,
vrijlen, zaliger. -*keit*, f. zaligheid.

-machend, adj. zaligmakend. -*ma-cher*, m. saligmaker, behouder. -*machung*, f. zaligmaking. -*spre-ehung*, f. zaligspreekning, heiligerklaring.

Selder, m. selderij. -*salat*, m. selderijsalade. -*suppe*, f. sop, nat met selderij. -*wurzel*, f. selderijwortel.

Salt(en), adj. zeldzaam; adv. zelden. -*schelt*, (pl. -en) f. zeldzaamheid. -*sohn*, adj. en adv. zeldzaam, vreemd; bijster, ongemeen, wonderlijk, zonderling. -*zaamkeit*, f. zeldzaamheid, bijzonderheid; eigensinnigheid, buitensporigheid, ongerijmdheid, stijfhoofdigheid.

Sammel, (pl. -n) f. wittebrood. -*brui*, m. tarwen meelpap. -*mehl*, n. tarwenmeel. -*rinde*, f. korst wittebrood. -*schnitt*, m. snede wittebrood.

Sandel, (g. -e) m. zekere soort van blinkend taf.

Sand(brief), m. -*schreiben*, n. zendbrief. -*en*, v. a. zenden, sturen. -*ung*, f. sending, bezending.

Sand(e)baum, m. zandboom. -*blätter*, pl. zandbladeren.

Sauf, (g. -es) m. mostaard, mosterd. -*brüh*, f. mostaardsaus. -*korn*, n. mostaardzaadje. -*löffel*, m. mostaardlepel. -*mühle*, f. mostaardmolen. -*pflaster*, n. -*umschlag*, m. mostaardpleister. -*samen*, m. mostaardzaad. -*schaalchen*, n. mostaardschotelje.

Sangen, v. a. zengen, schrooijen, branden.

Sand(blei), n. schietlood. -*sel*, (g. -e) m. veter, nestel. -*elnadel*, f. -*elstift*, m. beslag van eenen veter. -*en*, v. a. laten sinken, insinken, zakken; inleggen. *Sich* -, sinken, zakken. -*er*, (g. -e) m. loet, zehut, rank van eenen ingelegden wijn-gaardstam. -*ter*, (g. -e) m. vetermaker. -*loch*, n. sinkput. -*nets*, n. vischnet. -*rebe*, sie -*er*. -*recht*, adj. loodrecht, in den haak. -*schur*, f. peillood, dieploed, schietlood. -*Sonne*, zie *Sonne*.

Sonner, (g. -e) m. koeherder.

Sonnel, (g. -es, pl. -e) m. makelaar, wisselaar, beshouder; kenuder, toetser van geld.

Sonne, (pl. -n) f. zeld, seizoen. -*nmann*, m. fig. de dood. -*nachwid*, m. seismaker.

Sontens, (pl. -en) f. oordeel, vonnis; spreuk.

September, (g. -e) m. September, Herfstmaand.

Sequest(er), (g. -e) m. bewaarder van

iets, waarover verschil is, en dat te bewaren wordt gegeven, totdat men den uitslag van het geschil weet; middelbaar. -*siren*, v. a. iets ter nederleggen, en ter bewaring geven.

Serail, (g. -e) n. vrouwenvertrek van den grooten heer.

Seraph, (g. -es, pl. -e of -im) m. seraph. -*isch*, adj. engelachtig.

Serenade, (pl. -n) f. avondzang, avondspel op de straat, of onder de vensters der juifers.

Sergant, (g. -en, pl. -en) m. serjant.

Serpentin, m. slangesteen.

Servelatwurst, zie *Hirnwurst*.

Serviette, (pl. -n) f. servet, tafeldoekje.

Servis, n. servies, tafelgoed; servies, geld der soldaten.

Seesam, n. vlasdotter.

Sees(chel), (g. -e) m. setel, stoel. -*haft*, adj. gezeten, ingezeten. -*sie eeyn*, wonen, gezeten zijn; beter: *Ansässigung*.

Setz(art), f. manier om te componeren. -*brat*, n. setplaukje. -*en*, v. a. zetten, atellen, plaatsen; planten. -*er*, (g. -e) m. setter, lettersetter; componist. -*ting*, (g. -es, pl. -en) m. setplant, pool. -*wage*, f. waterpas.

Seuche, f. siekte, ziekte; besmettelijke ziekte.

Seufz(en), v. n. zuchten, steunen, zwaarmoedig klagen; haken. -*er*, (g. -e) m. zucht.

Seibenbaum, zie *Seibenbaum*.

Sich, pron. persoon. sich; u.

Sichel, (pl. -n) f. sikkel, zeis. -*förmig*, adj. zeisvormig.

Sicher, adj. en adv. zeker, verzekerd; veilig, gewis, wis, zorgeloos. -*heit*, f. zekerheid, voligheid, zorgeloosheid. *In* -*bringen*, beveiligen, bewaren. -*lich*, adv. zekerlijk, veiliglijk, voorzeker. *Ihr könnt mir* -*glauben*, gij moogt mij zekerlijk gelooven. -*n*, v. a. verzekeren; beveiligen.

Sicht, f. sigt. *Auf* -, op sigt. -*bar*, adj. en adv. sigtbaar, blijkbaar, openbaar. -*barkeit*, f. sigtbaarheid, blijkbaarheid. -*barlich*, adv. blijkbaar, sigtbaar.

Sichte(n), v. a. siften, wannen; munten, bedoelen, het oog op iets hebben. -*r*, (g. -e) m. sifter, wanner.

Sie, pron. persoon. sij, haar; zij, hen, gij, u. -, f. wijfje.

Sieb, (g. -es, pl. -e) m. seef. -*en*, v. a. siften, uitsiften. -*macher*, m. seefmaker. -*stamb*, m. stufmeel. -*tuch*, n. seefdoek, siftdoek.

Sieben, adj. zeven.

Sieben(auge), n. sevenoog, prik. -*sch*, n. sevenhoek. -*ackig*, adj. sevenhoekig. -*er*, (g. -e) m. stuk van seven. -*erlei*, adj. sevenenderlei. -*fach*, -*fältig*, adj. sevenvondig. -*fingerkraut*, n. sevenblad. -*gestirn*, n. sevengesterte. -*gestir*, n. sevenogesterte (kruid). -*hundertste*, adj. sevenhonderdste. -*jährig*, adj. sevenjarig, van seven jaren. -*mal*, adv. sevenmaal. -*schläfer*, m. sla-per, die veel van slapen houdt; -, pl. de seven slapers. -*tel*, (g. -e) n. sevende deel. -*tehalf*, adj. seven-dehalf. -*taus*, adv. ten sevende. -*nig*, zie *Siebzig*.

Siebzehn, adj. seventien. -*er*, (g. -e) m. stuk van seventeen deelen. -*te*, adj. seventiende. -*tel*, (g. -e) n. seventiende.

Siebszig, adj. zeventig. -*er*, (g. -e) m. zeventiger. -*ete*, adj. zeventigste.

Siech, adj. en adv. ziek, swak. -*bold*, n. siekbed. -*en*, v. n. ziek, sieklo-lijk zijn. -*haue*, n. siekenhuis. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. sieklolijk mensch. -*wäster*, m. oppasser van sieken.

Siedel, (n, v. a. en n. sieden, koken. -*r*, (g. -e) m. sieder, koker. -*nd*, adj. kokend. -*rei*, (pl. -en) f. siederij.

Sieg, (g. -es, pl. -e) m. sege, overwinning.

Siegel, (g. -e) n. zegel. -*bewahrer*, m. zegelbewaarder. -*er*, (g. -e) m. zegelaar, verzegelaar. -*erde*, f. zegelaarde. -*lack*, n. zegellak. -*n*, v. a. zegelen, verzegelen. -*ring*, m. zegelring. -*waaks*, n. zie *lack*.

Siegen, (n, v. a. zegenvieren, overwinnen. -*er*, (g. -e) m. overwinnaar, zegelpraler. -*segenen*, zie -*sepperte*. -*segepränge*, n. segepraal, segeviering. -*segeschrei*, n. vroegde-galm. -*sekrone*, f. kroon der overwinning. -*selied*, n. lied, gesang, gemaakt ter eere van een overwinning, segezag. -*seppahme*, m. olijftak. -*sepperte*, f. segebaeg, triumfhoog, oereport. -*sewagen*, m. segewagen. -*sezesien*, n. sege-teeken. -*haft*, adj. en adv. sege-pralend. -*mannswurz*, -*warwur*, -*wurz*, f. sigmaraktakuid. -*reich*, adj. overwinnaend, segerijk, sege-pralend, segevierend.

Siekhern, v. n. lekken, sipelen, druipen.

Signal, (g. -es, pl. -e) n. teeken. -*tur*, f. ondertekening.

Sigmiren, zie *Unterschieden*.

Siber, (g. -s) n. silver. -*ader*, f. sil-
verader. -*arbeid*, f. silwerwerk.
-*arbeider*, m. silwerwerd. -*barre*, f.
-*barren*, m. silverstaaf. -*bergwerk*,
n. silwermyne. -*blatt*, n. silverblad.
-*ers*, n. silvererts. -*draht*, m. sil-
verdraad. -*farben*, adj. silverkleu-
rig. -*gang*, zie -*ader*. -*geschirr*,
-*gerath*, n. silwerwerk. -*glätte*, f.
-*schaum*, m. silverglid. -*gube*, zie
-*bergwerk*. -*klang*, m. klank van
het silver. -*kraut*, n. silverkruid,
gansorik. -*lahn*, m. plat silver-
draad. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m.
silverling. -n, adj. silveren. *Sil-
berne Löffel*, silveren lepels. -*probe*,
f. toets van het silver. -*send*, m.
silverwand. -*schmid*, m. silwer-
schraak. m. silverkas. silverwin-
kel. -*stange*, f. silverstaaf. -*ton*, m.
heldere, schelle stem. -*verwahrer*,
m. silverbewaarder. -*wäscher*, m.
silverschuurder.

Silge, f. bergpeterselie.

Silhouet(e), (pl. -n) f. afbeelding, af-
beeldsel, tekening, schildering,
ruwe tekening, afschaduwing,
schaduwtrek. -*iren*, v. a. afschadu-
wen, in het ruw omtrekken.

Simone, f. handeldrijving met gees-
telijke zaken, bediening, simo-
nie.

Simpel, (el, adj. en adv. simpel, eenvoud-
dig, onnosel, slecht, eniglijk.
-licidit, f. eenvoudigheid.

Sime, (g. -es, pl. -e) m. kant, boord,
buitenkant, uitsteek, overstek,
kroonlijst. -*werk*, n. lijstwerk,
uitlopende rand in de bouw-
kunde.

Sinau, (g. -es) m. onzer vrouwen
mantel, leuwenvoet.

Singchor, m. sangkoor; het koor
waar gesongen wordt. -*kunst*, f.
sangkunst. -n, v. a. singen; kwel-
len, kwinkeleren. -*stimmis*, f. sang-
stem. -*spiel*, n. sangspel. -*stunde*,
f. sanguur. -*schule*, f. sangschool.
-*vogel*, m. sangvogel. -*weise*, f.
sangwijs.

Sinken, v. n. a. sinken, zakken.

Singrün, (g. -es) n. maagdepalm.

Singular, (g. -es, pl. -e) m. enkelvoud.

Sinn, (g. -es, pl. -e) m. zin, meaning,
gedachte, gevoelen; beteeken-
ing, n. sinebeeld. -*bildlich*, adj.
en adv. sinebeeldig. -*en*, v. n.
peinzen, denken. *Auf etwas* -, be-
denken. -*änderung*, f. verande-
ring van zin; boete, bekeering. -
gedicht, n. puntlicht, epigram.
-*grün*, zie *Singrün*. -*ig*, adj. in ge-
dachten, opgetogen, sterk peinzen-

de; bedaald. -*lich*, adj. en adv. sin-
nelijk, door de sinnen bevattelijk,
begrijpelijk, onder de sinnen val-
lende; wellustig, vleeschelijk,
welderig. -*lickheit*, f. sinnelijk-
heid, wellustigheid, wulphoosheid,
welderigheid, weelde. -*los*, adj.
en adv. sinneloos, miszinnig, dul,
razend; dom, hot, lomp. -*losigkeit*,
f. sinneloosheid, uitzinnigheid, ra-
sernij, dolheid; domheid, lomp-
heid. -*rich*, adj. en adv. zinrijk,
geestig, geestrijk, schraander. -
spruch, m. sinspreuk.

Sin, zie *Seit*.

Sintemal, veroud. adv. naardien,
vermits, doordien, dewijl.

Sinter, (g. -e) m. hamerslag, afval
van ijzer. -n, v. n. a. lekken, sij-
pelen, druipen.

Sippchaft, f. maatschap, bloedver-
wantschap.

Sirene, (pl. -n) f. sireen, meermin.

Siroop, *Sirup*, zie *Syrup*.

Sitte, (pl. -n) f. sede, gebruik, ge-
woonte. -*ngesets*, n. sedelijke wet.
-*lehrer*, f. sedeleer. -*lehrer*, m. se-
delmeester. -*nos*, adj. en adv. se-
delmeester. -*losigkeit*, f. sedeloosheid.
-*richter*, m. oordeelaar, beoor-
deelaar der seden; sedemeester.
-*spruch*, m. sedespreuk. -*werber*,
-*erung*, f. verbetering der seden.

Sittig, (g. -es, pl. -e) m. papegaaï.

Sittig, (ig, adj. welgemanierdheid. -*lich*,
adj. en adv. sedelijk; gebruikelijk;
zedekundig. -*lickheit*, f. sedelijk-
heid. -*sam*, adj. en adv. sedig, eer-
baar, stemmig, heusch; bedaald,
besadigd. -*samkeit*, f. zedigheid,
oerbaarheid, stemmigheid; be-
daardheid, besadigheid.

Sitz, (g. -es, pl. -e) m. zitplaats, zit-
ting, setel, verblijfplaats van eenen
vorst; zitting in den raad , in de
vergadering. -*bein*, n. het heilig-
been, de stuit. -*en*, v. n. 1 en 2,
ook bij sommigen, zitten. -*fleisch*,
n. fig. *Er hat kein* -, hij kan niet
(lang) zitten. -*geld*, n. sluit- en ont-
sluitgeld, aan den oipier te beta-
lenen. -*ung*, (pl. -en) f. zitting.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

Skizze, (g. -es, pl. -e) n. geraamte,
rif van een ligchaam.

So, conj. soo, indien, bijaldien, wan-
neer, als; adv. soo, dus, daarom,
diensovolgens, soodanig, dermate,
gelijk. -, onsigtelijk, in plaats van
het pron. relat. *der, die, das, die*,
dewelke. -*dan*, conj. dan, in dat
geval. -*fern*, conj. bijaldien, in
geval, in soo ver, wanneer. -*fort*,
adv. aanstonds. -*gar*, adv. zelfs, ja
solds. -*gleich*, adv. terstond, aan-
stonds. -*nach*, conj. bij gevolg.

Societamer, (g. -e) m. Sociniaan, aan-
hanger van Socinus.

Socke, (pl. -n) f. sok.

Sod, m. soe in de maag, brand in de
keel. -, (g. -es) m. en n. gesoden,
soep. -*brennen*, a. raauwheid, on-
gesteldheid der maag.

Soda, f. soda.

Sodomit, (of, (g. -en, pl. -en) m. sodo-
mit. -*eteris*, f. sodomie, sodomie-
tische ontucht. -*tsich*, adj. Sodo-
mitisch, van, uit Sodom.

Soff, (g. -es) m. drank; dronkenschap,
suip.

Soffa, *Sofa*, m. sofa.

Sohle, (pl. -n) f. sool, voetsool; sand-
aal, pantoffel; soutwater; moeras,
poel; seker werktuig om gebroken
leden in te leggen. -n, v. a. zolen,
versolen. -*leder*, n. soolleder.

Sohn, (g. -es, pl. -öhne) m. soon. -
schaft, f. zoonschap.

Sohn, (en, ook *Söhnen*, v. a. hoeten,
uitwischen. -*spfer*, n. soenoffer.

Solchenfalls, adv. vulg. in sulik geval.

Solcher, *Solche*, *Solches*, adv. sulik,
soodanig. -*gestalt*, pron. vulg. op
soodanig wijze, in dier voege, op
die wijze. -*lei*, adj. soodanig, dudan-
dig, dergelyk.

Sold, (g. -es) m. soldij, loon. -*at*, (g. -
en, pl. -en) m. soldaat, krijgs-
knecht. -*atenbrad*, n. commisbrood.
-*atenkure*, f. legerhoer. -*atenküste*,
f. barak. -*atenjungs*, m. legerjon-
gen, troefhoef. -*atenmantel*, m. rui-
tersmantel. -*atenmäsig*, adj. solda-
taelsoch. -*atenwesen*, n. soldaten-
gebruik, staat van een' soldaat. -
atsich, adj. en adv. als' een soldaat,
als soldaten.

Soldner, (g. -e) m. bezoldigde, loon-
trekkende; haurling.

Sole, zie *Sohle*.

Sollen, v. n. sullen, moeten, dienen,
behooren.

Söllner, (g. -e) m. zolder.

Solo, (g. -s, pl. -e) m. muziketuk,
dat alleen gespeeld wordt, solo;
naam van zeker kaartspel.

Solvis, (en, v. a. losmaken, ontbinden.
-*ung*, f. losmaking, ontbinding.

Sommer, (g. -e) m. zomer. -*aufenthalt*, m. somervorblijf. -*fäden*, m. zomerdraad. -*fleck*, m. sproet. -*getreide*, n. somerkoren. -*haß*, -*lich*, adj. somersch. somerachtig. -*haus*, n. zomerhuis. -*kleid*, n. zomerkleed. -*laube*, f. priëtel. -*lust*, f. somervermaak. -*monat*, m. Zomermaand, Junij. -*n*, v. a. koesteren. -*n*, v. imp. vulg. zomer worden. *Es Sommer*, het woord zomer. -*sproesse*, zie -*fleck*. -*sprossig*, adj. sproetig. -*teich*, m. somerkade. -*vogel*, m. somervogel. -*wurz*, f. smeerkruid.

Sonate, (pl. -n) f. gezang naar de maat, sonate.

Sonde, (pl. -n) f. tentijzer. -*iren*, v. a. onderzoeken, ondertasten, beproeven.

Sonder, praep. die den, acc. regoert, zonder, buiten (slechts in verhevene stijl, in plaats van ohne).

Sonderbar, adj. en adv. zonderbaar, zonderling, bijzonder. -*barkeit*, f. bijzonderheid. -*lich*, adj. en adv. bijzonder, uitstekend. -*ding*, (g. -es, pl. -e) m. bijzonder, vreemd, zeldzaam mensch, zonderling.

Sonders, adv. (gevolg van eene negatieve phrase) maar.

Sonder (n, v. a. afzonderen, afscheiden, verdeelen. -*ung*, f. afscheiding, afzondering.

Sonders, adv. *Sammt und*, -*allen* en een ieder.

Sonnabend, m. Zaterdag.

Sonn(e), (pl. -n) f. zon. -*en*, v. a. in de zon setten, leggen, hangen, luchten. -*enblick*, m. sonnestraal. -*enblume*, f. sonnebloem. -*enbrand*, m. verbranding door de zon. -*enmacher*, m. sonnescherm. -*enfinsternerie*, f. sonnevduistering, zoneklips. -*englans*, m. glans der zon. -*enhitte*, f. hitte, warmte der zon. -*enhitse*, f. sonshoogte. -*enhut*, m. sonhoed. -*enjahr*, n. sonnejaar. -*enklar*, adj. sonneklar, klaar als de dag. -*enkoller*, m. duizeligheid bij de paarden, veroorzaakt door de zon. -*enlicht*, n. sonnelicht, son. -*enmikroskop*, n. sonmikroskoop. -*enmonat*, m. sonnemaand. -*enreich*, adj. sonnig. -*enring*, m. ringsonnewijzer. -*enschein*, m. sonneschijf. -*enschirm*, m. sonnescherm, parasol. -*enschuss*, zie -*enkoller*. -*enstand*, m. sonnestand. -*enstäbchen*, n. sonnestoef, onderdeelbaar deeltje. -*enstrahl*, m. sonnestraal, straal van de zon. -*enstrasse*, f. sonneweg. -*enstich*, zie

-*enkoller*. -*ensystem*, n. sonnestelsel. -*enthau*, m. sonnedauw, jichtkruid. -*enuhr*, f. sonnewijzer. -*entubus*, m. sonnekijker, sonmikroskoop. -*emuhrkunst*, f. sonnewijzerkunde. -*enuntergang*, f. ondergang der zon. -*enwende*, f. zie -*enstand*; -, keorkring; sonnebloem. -*licht*, adj. sonachtig. -*ig*, adj. sonnig.

Sonnet, (g. -es, pl. -e) n. klinkdicht.

Sonntag, m. Zondag. -*ig*, adj. zondaagch. -*täglich*, adj. en adv. alle zondagen. -*stuchstab*, m. zondagsletter. -*skind*, n. fig. gelukkig, gelukkigind, zondagskind. -*skleid*, n. zondagskleed, zondagspak.

Sonet, adv. anders, andersins, buitendien, overigens. -*ig*, adj. ander, overig.

Sopha, zie *Soffa*.

Sophist, (g. -en, pl. -en) m. drogredenaar, die bedriegelijke of verstrikkende sluitredenen gebruikt. -*erei*, f. spitsvindigheid, het gebruiken van bedriegelijke sluitredenen. -*isch*, adj. spitsvindig, scherpsinnig.

Sorbenbaum, m. sorbenboom, spreeboom, spreeschietboom, haverlobenboom.

Sorbet, n. sorbet, limonade.

Sordine, f. sordine.

Sorge, (pl. -n) f. zorg, vrees, verlegenheid, bekommernis.

Sory (en, v. n. zorgen, zorg dragen, bezorgen; vreesen, bezorgd, verlegen zijn, duchten; -, v. a. vreesen, zie *Bezorgen*. -*enfrie*, -*enlos*, adj. en adv. zorgeloos. -*enlosigkeit*, f. zorgeloosheid, onachtsaamheid. -*estuhl*, m. sorgstoel, leunstoel. -*envoll*, adj. en adv. vol zorgen, ongerust. -*falt*, -*fältigkeit*, f. zorgvuldigheid, naauwkeurigheid, stiptheid. -*fältig*, adj. en adv. zorgvuldig, naauwkeurig, stipt. -*lich*, adj. bezorgd; bagohelijk, gevaarlijk. -*los*, adj. zorgeloos. -*sam*, adj. en adv. zorgvuldig. -*same*, m. zorgzaam, Turksche gierst.

Sorte, (pl. -n) f. soort, slag.

Sortiment, n. sortering, assortiment. -*ran*, v. a. ortieren.

Sosse, f. saus.

Sothan, **Sothanig**, adj. (veroud.) zoodanig.

Soubrette, (pl. -n) f. kamener.

Späh (en, v. a. en n. verspieden, beoelren, uitvorschen. -*er*, (g. -e) m. spion, bespieder, verspieder. -*schiff*, n. advijsjagt.

Spalier, (g. -es, pl. -e) n. planket-

sel, heining. -*baum*, m. espalierboom.

Spalt, (g. -es, pl. -e) m. spleet, kloof, reet, scheur. -*e*, (pl. -n) f. kolom op de bladzijde van een boek; zie *Spalt*. -*en*, v. a. spouwen, spijten, kloven, scheuren. -*ig*, adj. vol scheuren en spleten; splijtbaar, kloofbaar; fig. oneenig, verdeeld. -*keil*, m. wig, keg, om iets te kloven. -*ung*, f. scheuring, verdeeldheden.

Span, (g. -es, pl. -äne) m. spaan, splinter. -*belt*, n. bedstede. -*ferkel*, n. speenvarken.

Spähen, v. a. speeën (een kind), de borst ontwerpen.

Spange, (pl. -n) f. spang, gesp, haak; galon.

Spängler, m. spangversierel-maker.

Spangrün, n. Spaansch groen. -*isch*, adj. Spaansch.

Spann(dienst), m. -*fröhne*, f. heeren dienst met voorspan. -*e*, (pl. -n) f. span. -*en*, v. a. spannen, knellen; staan, trachten, loeren op iets. -*er*, (g. -e) m. spanner van een vuuroer. -*ketto*, f. spanketen. -*kraft*, f. veerkracht. -*nagel*, m. wig. -*nagelneu*, adj. vulg. spijkplinternieuw. -*riemen*, m. spanriem. -*ung*, (pl. -en) f. spanning.

Spar(büchse), f. spaarpot. -*n*, v. a. sparen, besparen, bezuinigen; uitstellen. -*endoken*, n. vulg. proffertje, suinigje. -*er*, (g. -e) m. spaarder. -*psannig*, m. spaarpenning. -*sam*, adj. en adv. spaarzaam.

Spärtlich, adj. en adv. spaarsaam.

Spargel, (g. -e) m. spersie, aspersie. -*beet*, n. spersiebed.

Sparkalk, m. pleisterkalk. -*ren*, (g. -e) m. spar. -*rwerk*, n. het bovenste van het dak, waar de sparren zijn, nok.

Spase, (g. -es, pl. -ässe) m. vulg. grap, klucht, boert, scherts, kortswijl. -*en*, v. n. vulg. schertzen, jokken, boerten, kortswijlen, geksoheren. -*haft*, adj. en adv. vrolijk, kortswijlig, snaakch. -*haftigkeit*, f. vrolijkheid, kortswijl. -*macher*, m. grappenmaker, boertor, spotvogel, snaak. -*vogel*, m. spotvogel.

Spät, adj. en adv. laat, spade; achterlijk.

Spatel, (g. -e) m. spatel, salspel, roerlepel, van een' wondheeler of kruidmenger.

Spaten, (g. -e) m. spade, schop.

Spath, m. spatten, seker gezwel, aan

de poeten der paarden; spaath, -ig, adj. vol spatten.

Spätling, (g. -es, pl. -e) m. spadeling, dat te laat in het jaar komt; talmer, draler.

Spätregen, m. late regen.

Spats, (g. -en, pl. -en) (beter *Sperling*) m. musch, mosch.

Spazier(en, v. n. s. wandelen. -fabri, f. tweertje met de koets of in een boot. -gang, m. wandeling, vertreding. -gänger, m. wandelaar. -platz, m. wandelplaats. -reise, f. plezierreis. -rit, m. toertje. -stock, m. wandelstok, rotting. -weg, m. wandelweg, wandeling.

Sperceri, zie *Sperores*.

Specht, (g. -es, pl. -e) m. specht.

Specie, (pl. -n) f. specie, soort.

Specific(en, v. a. uitdrukken, met name melden. -weg, f. uitdrukking met name.

Speck, (g. -es) m. spek. -bauch, m. dikbuik. -bäuchig, adj. dik van buik, dikbuikig. -börn, f. spekpeer. -drüse, f. spekgewel, woc. -felt, adj. vulg. sear vet. -geschwulst, -gewoeds, n. spekgewel, wen. -ig, adj. spekkig, spekachtig. -kuchen, m. spekkoeke, koek met spek. -klis, f. geitenblad, kamperfoelie. -maus, zie *Fledermaus*. -schwarte, f. spekwort. -seite, f. zijde spek. -spaner, m. mulat, die van een' moor, en eens blanke vrouw, of van eens morin en een' blanke vader geteeld is. -stein, m. speketeen. [tooning]

Spektakel, (g. -e) n. spektakel, ver.

Spekulant, (g. -en, pl. -en) m. diepsinnig beschouwer, spekulant. -ation, f. beschouwing, bespiegeling, overdenking; spekulatie. -ativisch, adj. en adv. bespiegeland, overdenkend, beschouwend. -iren, v. n. beschouwen, bespiegelen, overdenken.

Spedition, v. a. afsenden, afvaardigen. -tion, f. afvaardiging, afzending, expeditie. -teur, (g. -e, pl. -e) m. afzender, afvaardiger, expeditie, expeditie.

Speer, (g. -es, pl. -e) m. spies, lans. -beere, f. spreekwbesic, kwalsterbesic. -reiter, m. speeruitter.

Spezial(en, f. braakmiddel, spuwdrank. -becken, zie -napf. -en, v. a. en n. spuwen, overgeven, braken. -er, m. spuyer, die overgeeft, braakt. -er, f. rijnzalwuw, muurzalwuw. -erlich, adj. iets, dat doet braken. -erlingbaum, m. kwalsterboom. -erlingbeere, f.

kwalsterbesic. -gatt, (g. -es, pl. -e) m. spiegat, gat boven in de waringen van het schip, ter uitwatering, losing van het regen- of zeewater. -kraut, n. stinkende klaverboom. -röhre, f. pijp eener goot. -napf. -kasten, m. spuwpot, kwispedoor.

Speichel, (pl. -n) f. speek, spaak.

Speichel, (g. -e) m. speeksel, spog. -lar, f. speekselkuur, kwijling, door het kwiksilver verveekt, salivatie. -drüse, f. speekselklier. -fluss, m. speekselvloed. -gang, m. speekselweg. -kraut, zie *Speichelskraut*. -wurz, f. bertramkruid, kwijlwortel, zeverwortel.

Speicher, (g. -e) m. solder.

Spieeler, (g. -e) m. vleeschpin, houten braadspit.

Spieles, (pl. -n) f. spijs, geregt. -bier, n. tafelbier. -fisch, m. gemeene, gewone visch. -gewölbe, n. provisiekelder. -haus, n. ordinairis, waar men dagelijks voor zijn geld kan gaan eten. -kammer, f. spijskamer, eetzal. -korb, m. eetenkorf. -meister, m. keukenmeester, spijskoop; spijsbezorger. -n, v. n. eeten. -r, (g. -e) m. gasthouder, gaarkok. -röhre, f. slokdarm, maagdrank, keel. -ordnung, f. leefregel, levenswet, levenswijze, diët. -saal, m. eetzal. -tafel, m. ohijl, voedend sap. -stube, f. eetkamer. -wein, m. gemeene wijn, tafeltwijn. -wirth, m. kok, die de spijsen klaar maakt, gaarkok. -zimmer, n. eetkamer.

Spelt, (g. -es) m. spelt. -ig, adj. vol kaf, vol stroovezels, stroovliessen.

Spelze, (pl. -n) f. angel (van korenaren).

Spend(en, pl. -n) f. aalmoeze, liefdegift, liefdadigheid. -ebrod, n. brood, uitgedeeft uit liefde. -en, v. a. uitdeelen, omdeelen, bedelen, uitreiken. -iren, v. a. schenken, weggeven, besteden, verkwitten, doorbrengen, verspillen. -irer, (g. -e) m. doorbrenger, verkwister.

Sperber, (g. -e) m. sperwer, spreekw. -baum, zie *Speierlingbaum*.

Spergel, (g. -e) m. spurrie.

Sperling, (g. -es, pl. -e) m. musch, mosch. -neest, n. muschehennest. -echrot, m. muscheuhagel.

Sperlingbaum, m. sluitboom. -e, (pl. -n) f. sluiting, slagboom, schutboom. -en, v. a. sluiten; insluiten, blokkeren; spannen, vast maken; fig. beletten, stremmen. -geld, n. poortgeld. -glocke, f. poortklok. -haken, m. sluithaak. -hofs, n.

dwarshout. -ig, adj. uitgetrekt. -katte, zie *Hemmelkatte*. -kiste, f. lat, die men tusschen nieuw gosaagde planken legt, om se des te beter uit te droogen. -maul, n. grootbek, groote schroeuwer. -riegel, m. boom, sluitboom. -ung, f. sluiting; tegensparteling, tegenkanting, tegenstreving. -west, adj. vulg. heel open, wegen wijd open. -zeit, f. sluittijd.

Speerarij, (pl. -en) f. speerarij, kruid, kruidarij. -handel, m. speerarijhandel, koopmanschap in speerarijen, handel in kruidenarijwaren. -händler, m. speerarijverkoop, kruidenier.

Späh(e, pl. -n) f. hemelkloot; onttek, omking, kring, sphaer. -isch, adj. en adv. klootvormig, bolronde.

Spiauter, (g. -e) m. spiauter.

Spick(en, v. a. spekken, bespeken; fig. vulg. *Den Bestel* -n, zijnen sak lappen. -nadel, f. spekpriem. -speck, m. ledeerspek.

Spiegel, (g. -e) m. spiegel. -blume, f. boterblinsem, hanevoet, ranonkel. -fabrik, f. spiegelabriek. -fichten, m. -fichterei, f. vulg. spiegelgevecht. -fenster, n. raam van spiegeltjes. -folie, f. foelie. -futor, -futtel, n. spiegeldoos. -glas, n. spiegelglas. -glatt, adj. spiegelglad, glad als een spiegel. -handel, m. spiegelhandel. -händler, m. spiegelhandelaar, spiegelkoop. -hars, n. vioolhars. -hall, adj. helder, klaar als een spiegel. -hütte, f. spiegelmakerij. -icht, adj. spiegelachtig. -karpfen, m. spiegelkarp (visch). -kacht, m. steunsel achter een' tafelspiegel. -kunst, f. spiegelkunde. -macher, m. spiegelmaker. -n, v. n. spiegelen, eenen glans van sich werpen. -rath, m. spiegellijst. -rand, m. rand, schuif van een' spiegel. -schelbe, f. sijn glas, kristalglas. -schimmel, m. swart paard met witte plekken. -schleifer, m. spiegellijper, spiegelpolijter. -stein, m. spiegelsteen, talk, talksteen. -tischchen, n. spiegeltafel, staande spiegel. -zimmer, n. spiegelkamer.

Spieks, f. nardus, lavendel (kruid).

Spiel, (g. -es, pl. -e) n. spel, vermaak, vermakelijheid; trommel. -art, f. soort van spel; uitvoering; speling, verscheidenheid. -ball, m. speeibal. -bret, n. speeibord, dambord. -docke, f. speelvoop. -es, v. a. en v. n. spelen; seherten, boer-

ten. *-end*, adj. en adv. spelend, speelswijze, al spelende. *-er*, (g. -e) m. speler, dobbelaar. *-eres*, f. klucht, spotternij, kortewijl. *-er-handwerk*, m. spelers ambacht. *-erisch*, adj. vulg. speelsiek. *-gulgat*, n. een gezelschap van spelers. *-geld*, n. speelgeld. *-gezell*, m. speelmakker. *-gezellinn*, f. speelgenoot. *-gezellhaft*, f. speelgezelschap, speelpartij. *-gluk*, n. geluk in het spelen. *-haus*, n. spelthuis. *-karte*, f. speelkaart. *-leute*, pl. speellieden, muzikanten. *-mann*, m. speelman. *-marke*, f. legpenning. *-plats*, m. speelplaats. *-raum*, m. ruime plaats, spelings, spelruimte. *-sache*, f. houseling. *-schuld*, f. speelschuld. *-stunde*, f. speeluur. *-sucht*, f. speelsucht. *-tag*, m. speeldag der scholieren, vakantie. *-taesche*, f. goocheltasch. *-tiach*, m. speeltafel. *-uhr*, f. speelwerk, uurwerk, dat speelt. *-verderber*, m. krukki-go speler, die het spel bederft, verbruikt. *-werk*, n. speelgoed; bezetelwerk. *-weeg*, n. speelgoed. *-zimmer*, n. speelkamer.

Spierling, (g. -es, pl. -e) m. spiering, sardijn.

Spierzwalbe, f. gierzwaluw.

Spies, (g. -es, pl. -e) m. spies, piek; spit, braadspit. *-bürger*, m. schuttor der burgerij; fig. ouderwetsch burger eener kleine stad. *-en*, v. a. spitten, speten; spiesen, empa-leron. *-er*, zie *-hirsch*. *-gerste*, f. spitsroede. *-gezell*, m. krijgsgesel, spitsbroeder. *-gesellschaf*, f. spitsbroederschap. *-glas*, n. spiesglas, antimonie. *-hirsch*, m. jong, tweejarig hert, met zijne eerste scheutjes. *-knecht*, m. pikener. *-ruthes*, f. spitsroede. *-träger*, m. spiesdra-ger.

Spille, (pl. -n) f. spil; zie *Spilling*.

Spilling, (g. -es, pl. -e) m. gele pruim. *-baum*, m. gele pruimbom.

Spinat, (g. -en) m. spinasie.

Spindel, (pl. -n) f. wiel; spil; schroef van eene pers; boom van een windas. *-baum*, m. papenhout. *-beinig*, *-förmig*, spillobeendig, dunbeendig. *-armig*, adj. spilewijze, als eene spil. *-holz*, n. jokboom, wielboom, hanebouk. *-rolle*, f. klos wol. *-wirtel*, m. zeker uuster of weeg-haak, dien men in plaats van weeg-schalen gebruikt.

Spinell, (g. -es, pl. -e) m. bleekroode robijn.

Spinett, (g. -es, pl. -e) n. spinet, (een muzikinstrument).

Spinne, (pl. -n) f. spin, spinnekoep. *-esfind*, adj. vulg. zeer vijandig. *-en*, v. a. en v. n. spinnen. *-enge-webe*, (*-enwebe*, vulg.) n. spinne-web, spinnerag. *-er*, (g. -e) m. spinner. *-eres*, f. spinnerij. *-erinn*, (pl. -en) f. spinster. *-haus*, n. spin-huis, tuethuis. *-rad*, n. spinne-wiel. *-roeken*, m. spinrok. *-stube*, f. spinkamer. *-weg*, f. het spinnen.

Spint, (g. -es, pl. -e) n. spint (eene maat). *-*, (g. -es) m. spint (in het hout). *-reisen*, v. n. vulg. overden-ken, peinen.

Spion, (g. -en, pl. -e) m. spion, bespieder, verspieder. *-iren*, v. n. bespieden, verspieden.

Spiralfeder, f. spiraalveer.

Spiritus, m. geest, spiritus van wijn enz. *-vini*, voorloop.

Spital, (g. -es, pl. -äler) n. gasthuis, ziekenhuis, oudemanshuis, oude-vrouwenhuis. *-kirche*, f. gast-huiskerk. *-meister*, m. gasthuis-meester.

Spitz, adj. zie *Spitzig*. *-*, (g. -es, pl. -e) m. voormanshoed. *-bart*, m. geitenbaard. *-blättern*, pl. pokken.

Spitz (*bube*, m. spitsboef, guit, gaauw-dief, beuzesnijder, struikrouver. *-bübenprache*, f. gaauwdieven-taal. *-büberet*, f. gouterij, gaauw-dieverij. *-büßim*, f. struikroofster, bedriegster, ondegende foeks. *-büßlich*, adj. en adv. op zijn gaauw-diefs, listig, loos, bedriegelijk, gultachtig).

Spitze, (pl. -n) f. spits; punt; tip; top, kruin (van eenen boom, berg, enz.); eind, kant (van een hoek). *-en*, v. a. spitsen, punten; opste-ken (de ooren); opsoherpen (het verstand). fig. *Sich aufstoes* -*n*, zich op iets verspitsen. *-findig*, adj. spitsvindig, scherpsinnig, doorste-pen, vlug van geest, geestig. *-findigkeit*, f. spitsvindigheid, scherpsinnigheid, snedigheid, schranderheid, vlugheid van geest, doorste-penheid. *-glas*, n. glas met een' voet. *-gras*, n. lis, leus. *-haacke*, *-hau*, f. houweel of pik, om de aarde mede om te halen. *-ig*, adj. en adv. spits, puntig; fig. vinnig, scherp, bits, stekend. *-kopp*, m. spitshoofd; fig. beoordeelaar. *-maus*, f. veldmuis. *-münse*, f. kruisemunt. *-nagel*, m. korte spijker. *-name*, m. spotnaam. *-säule*, f. pi-ramide, grafnaald, prunksnaal. *-wegerlich*, m. spitsweegbree. *-winklich*, adj. spitshoekig. *-sahn*, m. oogtand.

Spitze, (pl. -n) f. kant, kantwerk. *-nähelstuch*, n. haldoek met kant. *-nhändler*, m. koopmanschap in kant. *-nhändler*, m. kantenkooper, koopman in kanten. *-nkram*, m. kantwinkel. *-nmanichetten*, pl. lobben van kanten. *-nwerk*, n. kantwerk.

Spitze, (pl. -en) f. spleet. *-en*, v. a. en n. s. splinteren, schilleren, splitten, splitsen, splijten, klieven, kloven.

Spint, (g. -es, pl. -e) m. spint (in het hout); zie *Spitter*.

Spitter, (g. -e) m. splinter, schilfer, spaander. *-ig*, adj. schilferig, schilferachtig. *-n*, v. a. en n. s. splijten, splinteren. *-nacks*, adj. vulg. moedernaakt, geheel naakt. *-richten*, v. a. vitten, kibbelen, bedil-len. *-richter*, (g. -e) m. taalsifter, vitter, kibbelaar. *-richterisch*, adj. vittend, bedillend.

Spolienklage, f. klagt over, wegens beroving.

Sponde, (pl. -n) f. sponde.

Spora (der, f. ader aan den buik van het paard. *-fel*, m. sporewbesie).

Sporer, (g. -e) m. spoomaker. *-n*, (g. -es, pl. -en) m. spoor. *-nen*, v. a. de sporen geven. *-nleder*, n. leer aan de sporen. *-nmacher*, m. sporenmaker. *-nrädchen*, n. spoor-raderetje, waarmede men prikt. *-nriemen*, m. spoorriem. *-netreicks*, adv. spoorloos, op eene ren. *-nträger*, m. sporeudrager.

Sportel (n, pl. geregskosten. *-nkas-see*, f. kas voor vacatie-gelden. *-tase*, f. taks der vacatie-gelden).

Spott, (g. -es) m. spot, spotternij, schimp, jok, boert, socherts; schaande. *-en*, v. a. en n. spot-ten, gekocheren, boerten, jok-ken, schimpen, den spot drij-ven. *-gedicht*, n. hekeldicht, schimpdicht. *-gestet*, m. spotter. *-geld*, n. vulg. geringe prijs, spot-geld, weinig geld. *-name*, m. schimpnaam. *-rede*, f. schimpre-de. *-schrift*, f. hekelschrift, schimp-schrift, sputschrift. *-sucht*, f. spotsucht, sucht, begeerte om te spotten. *-vogel*, m. vulg. spotve-gel, spotboef. *-weise*, adv. spots-wijze, op eene gekocherende wij-ze. *-wohlfel*, adv. vulg. van een' zeer geringen prijs, schandekoop.

Spöt (*elei*, pl. -en) f. boorterij. *-eln*, v. n. boorten. *-er*, (g. -e) m. spotter, schimper, boorter. *-eres*, (pl. -en) f. spotternij. *-erinn*, (pl. -en) f. spotterij. *-isch*, adj. en adv. spotaoh-

tig, verachtend, trotsch, spijtig, schimpend.

Spreek (e, pl. -n) f. spraak: taal; uitspraak; stem; tongval. -*ähnlichkeit*, f. gelijkheid (analogie) der talen. -*föhler*, m. taalfoet. -*gebrauch*, m. taalgebruik, taalgebru. -*gelschts*, -*kenner*, m. taalkenner. -*grähler*, m. taalsifter. -*kunde*, f. taalkunde. -*kundig*, adj. taalkundig. -*kundigkeit*, f. taalkundig. -*lehre*, -*kunst*, f. spraakkunst. -*lehre*, m. taalmeester. -*los*, adj. en adv. sprakeloos, stom. -*losigkeit*, f. sprakeloosheid. -*meister*, m. taalmeester. -*regel*, f. taalregel. -*reinigkeit*, f. zuiverheid van taal. -*reiner*, m. taalverbeteraar. -*richtig*, adj. en adv. overeenkomstig met de taal. -*richtigkeit*, f. zuiverheid van taal. -*rohr*, n. sproekhoorn. -*schnitzer*, zie -*föhler*. -*übung*, f. taal oefening. -*verderber*, m. taalbederver. -*verderberer*, f. taalbederving. -*werkzeug*, n. orgaan. -*zimmer*, n. sprekkamer.

Spreech (art, f. wijze van spreken, tongval. -*en*, v. a. en n. spreken. -*er*, (g. -e) m. spreker, redeenaar.

Spreiten, v. a. spreiden, uitspreiden, uitbreiden.

Spreiten, v. a. kloven.

Spriegel, (g. -e) m. kwast, kwispel, wijkwast; kerspel, parochie.

Spriegeln, v. a. a. sproeien, besproeien, sprengen, besprengen, bespatten; spreken, spikkelen: doen sprengen; doen loopen, jagen; openbreken. -*kanne*, f. gietier. -*kessel*, m. wijwaterketel. -*kugel*, f. bom. -*pinsel*, m. sproeikwast. -*trichter*, m. gietier. -*wedel*, m. een sprengkwast, wijkwast, kwispel.

Sprenk (el, (g. -e) m. vogelknip. -*eln*, v. a. sprenkelen, spikkelen. -*lich*, adj. spikkelig, gespikkeld.

Sprenu, f. kaf. -*boden*, m. kafsolder. -*ig*, adj. vol. kaf. -*kasten*, m. kafkast.

Spriech (ort, n. spreekwoord. -*rtlich*, adj. en adv. spreekwoordelijk, bijspreekig.

Spriegel, (g. -e) m. beugel, kap van eene kinderwieg, enz. -*n*, v. a. een beugel maken, de kap dokken.

Spriessen, v. n. spruiten, uitspruiten, uitschieten, uitbotten.

Spriet, (g. -es, pl. -e) n. spriet.

Spring (brunnen, m. springbron, welbron, welader, fontein. -*en*, v. n. 1 en 2, (1, wanneer het eene beweging naar eene plaats, en 2,

wanneer het tegendeel plaats vindt) springen. -*er*, (g. -e) m. springer, koorddanser. -*föder*, f. springveer. -*fluth*, f. springvloed, springijl, hooge zee. -*glas*, n. springglas. -*hengel*, m. springhengel. -*kraut*, n. -*körner*, pl. springkruid. -*quelle*, f. bronwel. -*stange*, f. balancerestok. -*stock*, m. springstok, polskloet. -*wasser*, n. levendig water, fonteinwater, bronwater. -*weise*, adv. met, door het springen. -*zeit*, f. paartijd, springijl.

Spritz (büchse, f. spuit (waarvan kinderen zich bedienen). -*e*, (pl. -n) f. spuit. -*en*, v. a. spuiten; v. n. 2, spalten; spuiten. -*ehaus*, n. hevaarplaats der spuiten, brandhuisje. -*enmeister*, m. brandmeester. -*enöhre*, f. buis van eene spuit. -*enstock*, m. stok van eene spuit. -*er*, (g. -e) m. spuitier. -*kuchen*, m. sprits, spritsgebak.

Spröd (e, adj. broos, breekbare; ruw, wreed, scherp; fig. bits, barsch, streng, spijtig, stuursch, koel, onverschillig, trotsch. -*e*, f. stuurschheid. -*igkeit*, f. broosheid, ruwheid, strengheid, scherphheid, hardigheid, barschheid, stuurschheid, koelheid, onverschilligheid, trotschheid, fierheid.

Sprosse, (pl. -n) f. sporteener ladder; zie *Sprössling*. -*n*, v. n. 2, spuiten, uitspruiten, uitschieten, botten, uitbotten.

Sprössling, (g. -es, pl. -e) m. spruit, lot, loot, jung spruitje.

Sprotte, (pl. -n) f. sproet.

Spruch, (g. -es, pl. -üche) m. spreuk; uitspraak, beslissing. -*buch*, m. boek met uitgezochte plaat- en boek met bijbelspreuken. -*reich*, adj. spreukenrijk, vol spreuken, zedekundig.

Sprüchwort, zie *Spruchwort*.

Sprudeln, v. n. ophorrelen, naar boven komen; onverstaanbaar spreken, als iemand, die den mond vol speeksel heeft, en dien hetzelfde daarbij uit den mond spat.

Sprüh (en, v. a. uitwerpen; v. n. 2, springen; 1, stofregenen. -*regen*, m. stofregen.

Sprung, (g. -es, pl. -ünge) m. sprong. -*riemen*, m. springriem, een lederen riem, welke de berijders aan den gordel en balster van het paard binden, ten einde het den kop niet te hoog opsteke.

Spuck (e, f. vulg. zie *Speichel*. -*en*, v. n. spuwen. -*nopf*, m. spuwbak.

Spuden, (sich) v. rec. vulg. zich spoeden.

Spuk, (g. -es) m. vulg. leven, gedruisch; moeilijkheid; spook. -*en*, v. n. spoken. -*erei*, f. vulg. spokerij.

Spul (baum, zie *Spindelbaum*. -e, (pl. -n) f. spool; schacht; draaijers blok. -*en*, v. a. spoelen, op spoelen winden. -*erim*, (pl. -en) f. zij, die het gareen op de spoelen windt, spoelster.

Spülen, v. a. en n. spoelen. -*erim*, (pl. -en) f. schoonmaakster. -*fass*, n. -*gelle*, f. spookom. -*icht*, -*ig*, (g. -es) n. spouelwater; spoeling (voor de varkens). -*rad*, n. spuelrad. -*ung*, f. spoeling, wasching, ompoeling.

Spulwurm, m. worm in de ingewanden der menschen.

Spund, (g. -es, pl. -ünde) m. bom, stop, prop van een vat. -*böhre*, m. eene boor, om een pondgat te maken. -*bret*, n. de spoudduig. -*loch*, n. bomgat, pondgat.

Spunden, v. a. eeu' val toebommen.

Spur, (pl. -en) f. spoor, voetspoor, voetstap.

Spüren, v. a. spuren, naspuren, bespuren, merken, gewaar worden, waarnemen. -*hund*, -*er*, (g. -e) m. spuurhond, een brak.

Spützen, v. n. veroud. spuwen.

St! int. sus! stil! weest still!

Staar, (g. -es, pl. -e) m. spreuwig; staar op het oog. -*blind*, adj. steekblind. -*stecher*, m. staarsteeker, okulist, oogmeester.

Staat, (g. -es, pl. -en) m. staat, landregering; staatsie, pracht, staat; toestand. -*engeschichte*, f. staatkundige geschiedenis. -*enkunde*, f. keunis van de geschiedenis der staten. -*enveranmaling*, f. statenvergadering. -*sabsicht*, f. oogmerk van staat. -*sangelegenheit*, f. staatszaak. -*sbürger*, m. staatsburger. -*sdame*, f. staatsdame. -*sdagen*, m. staatsiedagen. -*segefängnis*, m. staatsgevangene. -*segefängnis*, n. staatsgevangenis. -*segeheimnis*, n. staatsgeheim, geheim van den staat. -*segeschäft*, n. staatszaak. -*segeets*, n. wet van staat. -*shändel*, m. pl. staatsgeschillen. -*sinteresse*, n. staatsbelang, belang van den staat. -*skalender*, m. staatsalmanak. -*skanzellei*, f. kanselarij van den staat. -*skleid*, n. staatskleed. -*sklug*, adj. en adv. staatkundig. -*sklugheit*, zie -*skunet*. -*skunde*, zie -*enkunde*. -*skunet*, f.

staatkunde. -*skutsche*, f. staatsiekoets. -*stlekre*, f. staatkunde. -*swann*, m. staatsman, staatsdienaar. -*aminister*, m. staatsminister, minister van staats. -*srath*, m. staatsraad. -*regel*, f. staatsregel, regel van staats. -*sruder*, n. roer van staats. -*saache*, f. staatszaak, staatsbelang. -*schrift*, f. staatkundig geschrift. -*schuld*, f. staatsschuld. -*secretar*, m. secretaris van staats. -*sumwälsung*, f. staatsomwenteling. -*sväränderung*, f. staatsverandering. -*sverbrechen*, n. misdad van staats. -*sverbracher*, m. schender van het regt des staats. -*sverfassung*, f. inrigting, regering van eenen staats, toestand, gesteldheid van eenen staats. -*sverwaltung*, f. staatsbestier, staatsbeleid. -*svirtschafts*, f. staatshuishoudkunde. -*svissenschaft*, f. staatskunde. -*svimmer*, n. staatskamer.

Stab, (g. -*es*, pl. -*äbe*) m. staf, stok, steun; schacht eener zuil; staaf. -*eien*, n. stafijzer. -*halter*, m. staafvervanger. -*holz*, n. kuipershout. -*lehen*, n. bischopsteen. -*soffizier*, m. stafofficier. -*sqwartier*, n. hoofdkwartier. -*träger*, m. stafdrager, pedel. -*swars*, f. ave-roon, averuul.

Stäbeln, v. a. erwten, ont. aan rijp opbinden.

Stachel, (g. -*s*) m. prik, prikkel. -*beere*, f. kruisbezie. -*beertrauch*, m. kruisbeziestruik. -*fisch*, m. stekelbaars. -*ig*, *Stachlich*, adj. stekend; fig. stekelig, ynnig, scherp, moeilijk, netelig. -*n*, v. a. steken, prikken, prikkelen; fig. aanprikkelken, aanporren, nopen. -*nuss*, f. waternoot. -*rade*, f. scherpe, stekende, ynnige, schampore boert. -*schnecks*, f. purperwisch. -*schrift*, f. hekelschrift. -*schwein*, n. stekelzwijn, ijzervarken.

Stackets, (g. -*es*, pl. -*s*) n. staketsel.

Stade's, (g. -*s*) m. pakhuis, magazijn, solder, schuur. -*sims*, m. solderhuur, pakhuisuur.

Stadt, (pl. -*ädte*) f. stad, stede. -*ard*, m. stadsdokter. -*buch*, n. stadsregister. -*gebäude*, n. stadsgebouw, openbaar gebouw. -*gebiet*, n. stadsgebied, juridictie. -*geld*, n. gold, munt, in de stad gangbaar. -*gemeine*, f. burgerij. -*genoss*, m. stadgenoot, stedeling, burger. -*gerede*, n. algemeen onderwerp des gespreks in eene stad. -*gericht*, n. stadsgerogt. -*gezet*, n. -*ordnung*, f. wet, reglement, ordonnanctie

van de stad. -*gewicht*, n. stadsgevoigt. -*graben*, m. stadgracht, burgwal. -*hauptmann*, m. kapitein der schutterij. -*haus*, n. stadhuus. -*kämmerer*, m. stadsrentmeester. -*keller*, n. stadskelder. -*kind*, n. kind van de stad; iemand die zijne eigene zaken niet bestieren kan. -*knecht*, m. stadsdienaar. -*kunzig*, adj. openbaar, bekend, ruchtbaar. -*leben*, n. stadleven. -*leute*, f. stadlieden, stedelieden, stedelingen. -*maas*, n. stadsmaat, waarnaar de maten en gewigten der kooplieden en kramers gemaakt en geijkt worden. -*mauer*, f. stadsmuur. -*militz*, f. burgerij, schutterij. -*musikus*, -*pfeifer*, m. stadsmuzikant. -*nieuwkest*, f. stadsnieuwes. -*obrigkeit*, f. overheid van de stad, magistrat. -*rath*, m. raad der stad. -*recht*, n. stadsregt, wet van de stad. -*richter*, m. hoofdshout, hoofdofficier. -*schreiber*, m. stadsschrijver. -*schreiberei*, f. stadsschrijfkamer, of ambt, griffie. -*schule*, f. stadsschool. -*schultheiss*, m. stadsschout. -*syndikus*, m. agent eener stad. -*thor*, n. stadspoort. -*vogt*, m. stadhouder, schout. -*wolk*, m. stedelingen. -*wage*, f. stadswaag. -*wesen*, n. stadszaken, regering der stad.

Städ(ichen), (g. -*s*) n. stedje. -*ter*, (g. -*s*) m. poortier, inwoner, burger van eene stad, stedeling. -*isch*, adj. stads, steedsch.

Staffel, (pl. -*n*) f. trap, sport; fig. toppunt, trap. -*ei*, f. schilderezel.

Staffette, (pl. -*n*) f. estafette, expresse, looper, courier.

Staffieren, v. a. stofferen, versieren, opponken; opmaken. -*er*, (g. -*s*) m. stoffeerder, opmaker. -*ung*, f. stoffering, opmaking, het stofferen.

Stag, (g. -*es*, pl. -*s*) m. dik scheepstouw van twee strengen, stag. -*segel*, n. stagsteil.

Stahl, (g. -*es*) m. staal. -*arbeit*, f. staalwerk. -*arbeiter*, m. staal-smid. -*artig*, adj. staalachtig. -*brunnen*, n. staalbron, bron waarin staal is. -*Stählen*, v. a. stalen, verstaalen, harden. -*Stähler*, adj. stalen, van staal. -*Stahlfabrik*, f. staalfabriek. -*feder*, f. stalen veer. -*grün*, adj. donkergroen. -*haltig*, adj. staal bevattende. -*hütte*, f. staalmakerij. -*knopf*, m. stalen knoop. -*quelle*, f. staalbron. -*schneider*, m. snijder in staal. -*wasser*, n. staalwater.

Stahr, zie **Staar**.

Stähr, (g. -*es*, pl. -*e*) m. ram.

Staken, (g. -*s*) m. staak.

Stall, (g. -*es*, pl. -*älle*) m. stal. -*baum*, m. stalboom. -*decke*, f. paardekleed. -*en*, v. a. stallen, op stal zetten; v. n. fig. overeenkomen. -*v*, v. s. en n. pissen. -*fütterung*, f. stalvoer. -*geld*, n. stalgeld. -*hengel*, m. hengst. -*jungs*, m. staljongen. -*kittel*, m. bovenkleed, linnen kleed van een' kooftier of lakei, om zijne kleeders te bewaren. -*knecht*, m. stal-knecht, palfrenier. -*kraut*, n. praugwortel, stalkruid, esbeekre, ezelskruid. -*meister*, m. stalmeester. -*raum*, m. stalling.

Stamm, (g. -*es*, pl. -*ämme*) m. stam, tronk van eenen boom; stengel; fig. stam, geslacht. -*ältern*, pl. stamouders. -*baum*, m. geelachtboom, stamboom. -*buch*, n. stamboek, naamlijst van vrienden; vriendenrol, album. -*buchstabe*, m. eene oorspronkelijke letter. -*en*, v. n. a. a, afstammen, oorsprong hebben, voortkomen, afkomstig zijn. -*ende*, n. stomp, stobbe eens booms. -*erbe*, m. stamfregenaam. -*geld*, n. hooftoed. -*gut*, n. erfgoed. -*haft*, adj. sterk van lijf en loden, ineengedrongen. -*haftigkeit*, f. sterkte van lijf en leden; een gezet, ineengedrongen lichaam. -*hafter*, m. stamhouder. -*haus*, n. stamhuis. -*herr*, m. stamvader, voortplanter van een geslacht, steun van een geslacht. -*holz*, m. stamhout. -*lehen*, n. familieleen. -*linie*, f. geslachtslinie. -*ochse*, m. bul, springbul. -*register*, n. geslachtslijst. -*reis*, m. lout, die uit den stam schiet. -*seitz*, m. eerste verblijfplaats. -*sprache*, f. oorspronkelijke taal, moedertaal. -*silbe*, f. eerste lettergreep. -*tafel*, zie *register*. -*vater*, m. stamvader. -*wappen*, n. geslachtswapen. -*wort*, n. stamwoord, wortelwoord, oorspronkelijk woord.

Stämme, zie **Stütze**.

Stamm(ster), (g. -*s*) m. stamelaar. -*eln*, v. a. en n. stamelen, stamoren. -*ler*, (g. -*s*) m. stamelaar.

Stämm(en), v. a. vellen, hakken; stutten; stam maken; stil staan. -*ig*, adj. iets, dat eenen stam heeft, van eenen goeden stam.

Stämpel, (g. -*s*) m. stempel; zuiger. -*bogen*, m. zegel, gesegeld papier. -*geld*, n. stempelloon. -*n*, v. a. stempelen. -*papier*, n. gesegeld papier, zegels.

Stampf(e), (pl. -n) f. stampen; stamp-
per. -en, v. a. en a. stampen,
stampvoeten; stampen, klein stoo-
ten. -er, (g. -e) m. stampor; blok,
om den grond gelijk te maken,
heiblok. -mühle, f. stampmolen.

Stand, (g. -es, pl. -ände) m. stand,
steed; stoel, zitplaats in de kerk;
schuilhoek van het wild; afkomst,
geslacht; beroep; fig. toestand,
staat; stand, rang, staat. **Stände**,
staten. -baum, m. boom, bluit-
boom, stalboom, scheiboom. -bild,
n. beeld, standbeeld. -esgebähr, f.
wack -n, overeenkomstig met ic-
maande rang. -ewädig, adj. en
adv. overeenkomstig met zijnen
staat. -esperson, f. persoon van
adv. tegen den rang, niet overeen-
komstig met den rang. -geld, n.
staangeld. -haft, adj. en adv.
standvastig, bestendig, duurzaam.
-haftigkeit, f. standvastigheid, be-
standigheid, duurzaamheid. -ort,
m. standplaats. -pferd, n. wissel-
paard. -punkt, m. standplaats. -
quartier, n. legerplaats (van troe-
pen). -recht, n. krijgsveaad. -rede, f.
deftige rede, taal, aanspraak.

Standarte, (pl. -n) f. standaard, rui-
tervaan. -njenker, m. standaard-
drager.

Ständ(chen), (g. -e) n. avondmisluk,
serenade. -e, (pl. -n) f. kuip. -er,
(g. -e) m. kuip, tobbe; staander,
boom van eene krees; een schild
met goeren beset, van acht stuk-
ken; vischvijver. -ig, adj. vast,
bepaald. *Ein ständiges Einkom-
men*, een vast, bepaald inkomen.
-isch, adj. van de staten.

Stange, (pl. -n) f. stang, steng, steak,
paal, spriet; rek, hang om het lin-
den te droogen; staafje, stokje,
pijp lak; gordijnroede; staafjer of
aander metaal. -nbroder, m. ave-
gaar. -nborstwich, m. rasborstel,
ragstok, raaghoofd, rager. -ng-
biss, n. gebit voor een paard,
stang. -ngerüste, n. stelladje van
lange stokken, bangzolder; kleer-
stok. -ngstter, n. tralieijker, ijze-
ren epil. -nkugel, f. staafkogel. -n-
pferd, n. voorpaard, paard aan
den disselboom. -nreiter, m. voor-
rijder. -n Silber, n. silver aan ba-
ren. -ntabak, m. karotten. -nrum, m.
stangen van eenen loom, stang.

Stänge, zie *Stangs*.

Stängel, (g. -e) m. steel. -n, v. a.
staken zetten; v. n. 2, in stengen
schieten.

Stank, zie *Gestank*.

Stänker, (g. -e) m. vulg. stinkerd,
stinkbok; twistmaker, kraakeleer.
-ei, f. vulg. twist, verschild, kra-
keel, oneenigheid. -n, v. n. vulg.
stinken; fig. kraakeel verwekken,
twist maken of zoeken.

Staniol, n. geslagen of geplet tin,
tinfolie.

Stanze, (pl. -n) f. afdeeling van een
gedicht, couplet.

Stapel, (g. -e) m. stapel; hoop,
mijt; stapelplaats, hoofdmart in
eene handelstad. -bar, adj. onder-
werpen aan het stapelregt. -ge-
rechtigkeit, f. stapelregt. -gut, n.
zie -waars. -n, v. a. stapelen, op-
stapelen, op eenen hoop zetten.
-recht, n. zie -gerechtigkeit. -stadt,
f. stapelplaats. -waars, f. stapel-
waar.

Stark, **stärker**, **stärkste**, adj. en adv.
sterk; hard, stijf, hevig, zwaar,
groot, algemeen.

Stark(fleissend), adj. snel vlietend. -
geisteroi, f. vrijgeestigerij. -gläubig,
adj. vast aan, in het geloof. -glie-
derig, adj. sterk van leden, ge-
spierd.

Stärke (f. sterke, sterkheid, kraacht;
stijfheid. -en, v. a. sterken, ver-
sterken; stijven. -mehl, n. stijfmeel.
-mittel, n. versterkend middel
-ung, f. versterking, storking. -
wasser, n. stijfwater.

Starr, adj. stijf, verstijfd, staande.
-blind, adj. en adv. stekeblind.
-en, v. n. stijf worden, verstijven;
stollen; fig. staren. -ig, zie *Halt-
starrig*. -kopf, m. stijfkoppigheid;
stijfkop, eigensinnige. -köpfig, adj.
en adv. stijfkoppig, eigensinnig.
-leinwand, f. stijf linnen, regt-
draad. -eism, m. stijfsinnigheid,
stijfhoofdigheid, eigensinnigheid,
kribbigheid, onverschilligheid,
onbuigzaamheid. -sucht, f. sin-
gval, beroerte in het hoofd, ver-
stijving.

Stät, adj. en adv. gestadig, gedurig.
-ig, adj. en adv. steekhoudend. -ig-
keit, f. steekhoudendheid; gedurig
stetik, f. weegkunde. [heid.

Station, (pl. -en) f. stilstand, stilhou-
ding; pleisterplaats, rusthouding;
bediening.

Statist, (g. -en, pl. -en) m. stom per-
soon in een tooneelstuk; zie ook
-iker. -ik, f. staatkunde, kennis
der staten. -iker, (g. -e) m. staats-
man, staatkundige. -isch, adj.
staatkundig.

Statt, f. plaats, stede.

Statt, (pl. -dette) f. beter *Stette*; plaats,
stede. *Statt finden*, v. n. plaats vin-
den, toestemmen. - adv. en praep.
(met den gen.) in plaats, in stede;
b. v. an *weiner Statt*, in mijne
plaats.

Stätte, (pl. -n) f. plaats.

Statt(haft), adj. aannemelijk, bestaan-
baar, van waarde, dat gelden kan,
goed; wettig. -halter, m. stadhou-
der. -halterei, f. bestuur. -halterinn,
f. stadhouderes. -halterschaft, f.
stadhouderschap. -lich, adj. en adv.
statig, statelijk, groot, prachtig,
festelijk, deftig heerlijk, swierig,
wijdich, kostelijk, uitmuntend,
treffelijk, prachtiglijk.

Statue, (pl. -n) f. standbeeld.

Staturen, v. a. bevelen, gebieden,
gelasten, last of bevel geven; voor-
staan, verdedigen, staande houden
(van gevoelen, enz.).

Statuur, (pl. -en) f. gestalte, statuur,
gedaante, grootte van ligchaam.

Statut, (g. -es, pl. -en) n. wet, keur.
-enmäsig, adj. wettig, overeen-
komstig de wet. -enrecht, n. regt
om verordeningen, bevelen te
geven.

Staub, (g. -es) m. stof. -beeen, m. stof-
fer, rager. -en, v. imp. stuiven.
-fäden, pl. veseltjes aan bloemen.
-feder, f. dons, swaneveder. -haar,
n. vlasbaar. -ig, adj. stoffig, stof-
achtig, stuivig, bestof. -mehl, n.
stuifmeel, poeijer. -regen, m. stof-
regen. -sand, m. stofzand, mulzig
sand, mul; vliegende stof. -
schwamm, m. vergaue, drooge
paddestoel, stuifzwam, bovist.
-sieb, n. zeef. -weg, m. stampertje
der bloemen. -wolke, f. stofwolk.

Stäub(e), v. a. met stof bedekken
van stof suiveren, stoffen. -er, (g.
-e) m. brak, (soort van jughoud).
-rn, v. a. verdrijven, uithoosen;
fig. opjagen.

Stauch(en), v. a. drukken, neêrbui-
gen, duiken; vastzetten; heen en
weer werpen. -en, -er, (g. -e) m.
handfom.

Staude, (pl. -n) f. struik. -nkorn, n.
Turksehe weit. -nsalat, m. krul-
latuw.

Stauen, v. a. stuiven.

Stauven, v. n. zich verwonderen.

Staup(besen), m. geesclroede. -e, f.
roede, geesel. -enuchlag, m. gees-
seling.

Stäupen, v. a. geeselen, kastijden.

Stech(appel), m. doornappel. -appel-
kraut, n. nachtschade, bolkruid.
-bahn, f. renbaan, loopbaan, st. ijd.

perk. -*baum*, m. steekpalm, hulst. -*dorn*, m. atekdoorn, rijdoorn, duinbeschoom. -*eisen*, n. steekijzer, priem, pook, stekel, beitel. -*en*, v. a. ca n. steken; plaatsnijden; (eene kaart) slaan. -*en*, n. steeking; zijdeswee, plouris. -*end*, adj. stekend. -*er*, (g. -e) m. werktuig om te steken; (van geweren) trekker. -*kraut*, n. mariadistel. -*palme*, f. steekpalm, hulst. -*platz*, m. touwnooiplaats.

Steek(*brief*, m. nauwe beschrijving van een' deserteur, of weggeploopen misdadiger, om hem kenbaar te maken en aan te houden, signalement, verzoekschrift van uitdijing en aanhouding, steekbrief. -*en*, (g. -e) m. stok; staf, roede. -*en*, v. u. steken, zitten, blijven zitten. -*enknecht*, m. soldatenjongen. -*enpaard*, n. houten paard, huppelpaard.

Steek(*fluss*, m. smoorzinking. -*husten*, m. stikhoest. -*muschel*, f. schelpvisch, gelijkende naar eene ham. -*nadel*, f. speld. -*nadelbüchse*, f. spoldekoker. -*nadalküssen*, n. speldekussen. -*rabe*, f. pootraap. -*zwiebel*, m. pootlook.

Steg, (g. -es, pl. -e) m. vorder; pad. *Stegerreif*, m. stijbeugel. *Aus dem* -*sprechen*, voor de vuist spreken, onvoorbereid eene rede houden, uit het hoofd opnijden.

Stehaufchen, zie *Stehmännchen*.

Steh(*en*, v. n. staan. -*end*, adj. staande. -*kreus*, n. draaiom. -*männchen*, n. duikelaar, stamannetje).

Stehl(*st*, v. a. stelen, ontstelen. -*r*, (g. -e) m. steler, die steelt, een dief.

Stoef, adj. stijf, verstijfd, stram; strak, stevig. -*s*, f. stijfte, stijfheid, stramheid, stevigheid, verstijftheid; stijfsel, pap, blaauwsel; steun. -*en*, v. a. stijven; sterken, versterken; stijven, door stijfsel halen. -*igkeits*, f. stijfheid. -*sinn*, zie *Starrsinn*.

Steig(*bügel*, m. stijbeugel. -*riemen*, m. stegelreep, stegelriem, beugelreep. -*s*, (pl. -n) f. trap, opgang, optred. -*en*, v. n. 2, stijgen, klimmen, klouteren, opklommen. -*er*, (g. -e) m. klimmer, klouteraar; opsigter over de mijnerkers. -*ern*, v. a. verhoogen, opslaan (den prijs, de waarde van iets). -*erer*, (g. -e) m. verhooger van eens anders bod. -*erung*, f. verhooging. -*leiter*, f. optrapje, trap, wiakelbankje.

Steil, adj. en adv. steil. -*heit*, f. steilheid.

Stein, (g. -es, pl. -e) m. steen; pion op een schaakbord. -*ader*, f. ader, streep in eenen steen; rotader. -*adler*, m. een steenader. -*alduin*, m. steenaluin. -*alt*, adj. yulig, stokoud. -*artig*, adj. steenachtig. -*bein*, n. steenbeen, lithoides. -*beiser*, m. lamprei; vischarend. -*beschewung*, f. steen, graveel. -*blatters*, pl. steenpokken. -*bock*, m. steenbok. -*bohrer*, m. steenboor. -*brech*, m. steenkreke (plant). -*brucher*, m. steenhouwer. -*bruch*, m. steengroeve. -*buche*, f. steenbeuk. -*dohle*, f. kaauw. -*drossel*, f. steenlijster, kramsvogel. -*eiche*, f. steeneik. -*ern*, adj. steenen, van steen; fig. hard, steenen, ongevoelig. -*eule*, f. steenuil, kerkuil. -*falk*, m. krom, smeerle. -*farn*, m. steenvaren, miltkruid. -*flachs*, m. asbest. -*flechte*, f. leverkruid van de steenen of fonteynen. -*frucht*, f. steenvrucht. -*galle*, f. kniegezwel van een paard, dat aan de kniebogen van een paard komt. -*geier*, zie -*falk*. -*grube*, f. zie -*bruch*. -*gut*, n. aardewerk. -*händler*, m. handelaar in steen. -*hart*, adj. hard, soo hard als een steen. -*haue*, f. steenhouwerabeitel. -*hauer*, m. steenhouwer. -*haufe*, m. steenhoop, puinhoop. -*hirs*, m. steensaad. -*hütte*, f. steenhoewerij. -*icht*, adj. gelijk steen, steenachtig. -*ig*, adj. steenig, van steen. -*igen*, v. a. steenigen. -*igung*, f. het steenigen, de steening. -*kaut*, m. zie -*sule*. -*kennner*, m. kennner van steenen. -*kennnisse*, f. kennis van steenen. -*kies*, m. steengruis, gruis, kiezelzand. -*kats*, f. poolkat. -*kitt*, m. steenlijm. -*kies*, m. steenklaver. -*klip*, p. steenklip. -*klust*, f. kloof, schour, opening in eene rots, klip. -*kohle*, f. steenkoal. -*kohlenbergwerk*, n. kolenmijn. -*kraut*, n. termonteine. -*kreuse*, f. waterkers. -*linde*, f. steenlinde. -*löffel*, m. steenlepel, lapidil. -*marder*, m. steenmarter. -*meissel*, m. steenhouwerabeitel. -*mets*, zie -*haue*. -*moos*, zie -*flechte*. -*mörtel*, m. pleister, gips. -*nuss*, f. steenige noot. -*obst*, zie -*frucht*. -*öl*, n. steenolie, petrolic, aardolie. -*pech*, n. jodenlijm. -*peffer*, m. muurpeper. -*pflaster*, n. gevloerde straat. -*platte*, f. steenen plaat. -*rabe*, m. klipraaf, die zich in de

klippen ophoudt. -*raute*, f. steenruit. -*reich*, adj. steenrijk, zeer klippig; fig. vug. schatrijk. -*reich*, n. rijk der delstofaten. -*säge*, f. steenhouwersaag. -*säger*, m. steenzager. -*sals*, n. bergzout. -*salsgrube*, f. bergzoutgroeve. -*samen*, m. parelsaad (plant). -*scheiser*, m. steenlijper. -*schmerson*, pl. graveelkolijk, geweldig darmjicht; uit graveel ontstaande. -*schnelden*, n. het snijden in steen; het snijden van den steen, steensnijden. -*schnelder*, m. steensnijder; graveerder. -*schnitt*, m. steensnijding. -*schrift*, f. opschrift op steen; graveren op steen. -*setzer*, m. straatmaker, playeijer, metselaar, die een' steenen vloer legt. -*setzerarbeit*, f. straatmakerswerk. -*setzerhammer*, m. straatmakers hamer. -*stecher*, kunst, f. kunst, om op, in steen te snijden. -*stück*, n. steenstuk, harat, kamerstuk. -*treibend*, adj. steenverdrijvend steenbrekend. -*walze*, f. steencurol. -*wand*, f. muur. -*weg*, m. steenweg, straatweg. -*werk*, n. steenwerk, kei- en schulpwerk. -*wildpret*, n. rotswild. -*wurf*, m. steenworp. -*wurz*, f. boomvaren. -*zange*, f. steensnijders tang.

Steiss, (g. -es, pl. -e) m. stuit, gat, aars, het achterste van iets.

Stell(*n*, (pl. -n) f. stede, plaats; spreuk (uit eenen schrijver); plaats, ambt, bediening, post. -*en*, v. a. stellen, zetten; stillen; stremmen, stelpen; spannen (strikken); oprigten. -*feder*, f. veer om een hurologie stil te zetten. -*holschen*, n. kniphoutje. -*macher*, m. wagenmaker. -*rad*, n. raadje in een urwerk, om hetzelfde gelijk te zetten. -*scheibe*, f. knieschijf (in de ontleedk.). -*ung*, (pl. -en) f. houding, plaatsing, stand; stelling, stapel van een schip, dat gebouwd wordt. -*vertreter*, m. plaatsvervanger, plaatsbekleeder. -*vertretung*, f. plaatsvervangende, bekleeding.

Stelze(*n*, (pl. -n) f. stelt. *Auf Stelzen gehen*, op stelten gaan; fig. hoogdravend spreken, opnijden. *Die Rede geht auf Stelzen*, de rede gaat mank, hinkt. -*fuss*, m. houten heen.

Stempel, zie *Stämpel*.

Stenge, (pl. -n) f. topmast, steng.

Steppe, (pl. -n) f. heide, woestijne.

Stepp(*en*, v. u. stukken. -*seide*, f. stikzijde.

Sterbe(*bett*, n. sterfbed, doodbed.

-fall, m. sterfgeval. versterven. -*hauw*, n. sterfhuus. -*hemd*, n. doodkleed, (in Gelderl.) hennekleed. -*kittel*, m. -*kleid*, n. doodkleed. -*lied*, n. sterfied, lijksang. -*liete*, f. sterflijt. -*n*, v. n. s. sterven, overlijden, den geest geven, verscheiden. -*nakrank*, adj. doodziek. -*nanoth*, f. doodsangst, doodsmoed. -*stunde*, f. sterfuur.

Sterflich, adj. en adv. sterflijk; fig. vulg. doodlijk, smartelijk. -*lichkdit*, f. sterfelijkheid. -*ling*, (g.-es, pl. -e) m. dood schaaft, sterveling.

Stern, (g.-es, pl. -e) m. stor. -*anis*, m. storanis. -*bild*, n. gesternte, (van den dierenriem) teeken. -*biuwo*, f. aster. -*chen*, (g.-e) n. sterretje. -*deuter*, m. sterrekijker. -*deuters*, f. sterrewigchelarij. -*fisch*, m. seester. -*formig*, adj. stervormig. -*gucker*, m. sterrekijker. -*hell*, adj. sterreliecht, door de sterren verlicht. -*himmel*, m. sterrenhemel. -*icht*, adj. gelijck eene ster. -*ig*, adj. sterrij, vol sterren. -*kraut*, n. sterrekruid. -*kunde*, f. sterrekunde. -*kundige*, m. sterrekundige. -*licht*, n. licht der sterren. -*molch*, m. hagedis met kleine vlekken. -*putze*, zie -*schndutse*. -*schndutse*, f. verschieting van eene ster. -*schanze*, f. sterreschaus. -*schuppe*, zie -*schndutse*. -*seher*, m. sterrekundige; sterrewigchelaar. -*warte*, f. observatorium, hoog gebouw om te kunnen aanschouwen.

Sters, (g.-es, pl. -e) m. -*s*, (pl. -n) f. staart; molendroef; ploegstaart. -*wagen*, m. eene stortkar.

Stet, *Stetig*, zie *Stät*, *Stätig*.

Stets, adv. steeds, staag, gedurig, gestadig, onophoudelijk, telkens.

Steuur, (g.-e) n. stuur, roer. -, (pl. -n) f. schatting, belasting. -*bar*, adj. schatbaar, schattingbaar. -*beft*, m. geldplakaat. -*bord*, m. stuurboord. -*cases*, f. gemeene landkas. -*einnemer*, m. impostmeester, gaarder, collecteur. -*er*, zie -*mann*. -*frei*, adj. vrij van impost, belasting, schatting. -*mann*, m. stuurman. -*n*, v. a. schatting betalen; regeren, bestieren; beoogelen, stuiten, beletten, voorkomen. -*rudder*, zie -*n*. -*schlein*, m. impostbrieff.

Steven, (g.-es, pl. -e) m. steven.

Stich, (g.-es, pl. -e) m. steek, prik. -*art*, f. steekblij, glazemakers hammer. -*balken*, m. steekbalk. -*blaff*,

a. steekplaat; fig. bescherming; (in het kaartsp.) troef. -*frei*, adj. steekvrij, veilig zeker, onkwetsbaar. -*ler*, (g.-s) m. vinnig mensch, spreeuw. -*ling*, (g.-es, pl. -e) m. stekelbaars.

Stichel, (g.-e) m. graaverijzer. -*härig*, adj. stichelharig. -*n*, v. a. schimpen, met woorden steken, scheuten onder water geven; spotten. -*rede*, f. stekende, vinnige, bijtende rede. -*wort*, n. graauw, suauw, bits woord.

Stickel, adj. steil.

Stick(en), v. a. stikken, borduren. -*er*, (g.-s) m. borduurder. -*erei*, f. borduurwerk. -*ornn*, (pl. -en) f. borduurster. -*erkunst*, f. borduurkunst. -*fluss*, m. amoorszinking. -*gold*, n. gouddraad. -*husten*, m. stikhoest. -*nadel*, f. borduurnaal. -*rahmen*, m. borduurraam. -*seide*, f. borduursijde. -*werk*, n. borduurwerk. -*wurz*, -*wurzel*, f. steekwortel.

Stiebon, v. n. stuiven; stofmaken; v. a. uiten drijven.

Stief (art, f. bastaardgeslacht. -*ältern*, pl. stiefouders. -*bruder*, m. stiefbroeder. -*geschwister*, m. stiefbroeder en stiefsuster. -*kind*, n. stiefkind. -*mutter*, f. stiefmoeder. -*mütterchen*, n. pensceeltje, vergeet mij niet. -*mütterlich*, adj. stiefmoederlijk; streng, wreed. -*schwester*, f. stiefsuster. -*sohn*, m. stiefsoon. -*tochter*, f. stiefdochter. -*water*, m. stiefvader.

Stiefel, (g.-e) m. stevel, laars; suiger eener pomp. -*brst*, -*hols*, n. schoenmakers laarsenleest. -*otte*, (pl. -n) f. stopkous. -*kappe*, f. hetknieeler van de laars. -*knecht*, m. laarsenknecht, laarsentrekker. -*macher*, m. laarsenmaker. -*n*, (stiek) v. rec. de laarsen aantrekken. -*schaft*, m. schacht, been, koker van de laars. -*schuster*, zie -*macher*.

Stiege, (pl. -n) f. trap; twintigtal.

Stieglitz, (g.-es, pl. -e) m. putter, distelvink.

Stiel, (g.-es, pl. -e) m. steel; stengel. -*beesen*, m. stokbezem. -*en*, v. a. eenen steel ergens in maken.

Stier, adj. zie *Starr*.

Stier, (g.-es, pl. -e) m. stier, bul, var. -*en*, v. n. starren. -*gefacht*, n. stierengevecht.

Stijf, (g.-es, pl. -e) m. spie van een bout, stift aan een uurwerk, snaphaan, enz.; nestelbeslag; tekenkrijt, potlood; overgebleven stuk of stomp van een' afgebroken stuk

Stift, (g.-es, pl. -e) n. stift, sticht; bisdóm. -*en*, v. a. stichten, grondren, grondleggen; instellen, oprigten, aanreggen; maken. -*er*, (g.-e) m. stichter, grondlegger, insteller. -*sbrieff*, m. gifbrieff. -*sfrau*, f. stiftsvrouw. -*sherr*, m. stiftsheer, kanonikus. -*skälte*, f. tabernakel des verbonds. -*sjungfer*, f. non. -*skirche*, f. domkerk. -*spfründe*, f. kanonikale prebende. -*sprobit*, m. prior van eene domkerk, domproost. -*ung*, (pl. -en) f. stichting, instelling, grondlegging van, tot iets. -*ungtag*, m. jaarlijksche herinnering aan eene instelling, jaarfeest. -*verwalter*, m. een rentmeester van een sticht.

Stiltel, (g.-es, pl. -e) n. dolk, ponjaard, koor, doldegen.

Stil, adj. en adv. zacht, stil, gerust, bedaar, bezadigd, zedig. -*e*, f. stilte, stilheid, stilteigheid. -*en*, v. a. stillen, doen bedaren; paaijen, terreden stellen; stelpen, stuiten; een kind de borst geven, zogen. -*end*, adj. versachtend, pijnstillend. -*lager*, n. quarantaine. -*schweigen*, n. stilzwijgen. -*schweigend*, adj. en adv. stilzwijgend. -*stil*, -*stand*, m. stilstand, bestand. -*ung*, f. stilling, bedaring, voldoening; soring.

Stimm(e), (pl. -n) f. stem; konstem. -*en*, v. a. en a. stemmen; zijne stem geven; overeenstemmen. -*gabel*, f. stemvork. -*hammer*, m. stemhamer, voor een orgel of klavier. -*recht*, n. stemrecht. -*snaemmlung*, f. opneming der stemmen. -*ung*, f. stemmes, akkoord; fig. stemming.

Stink (aas, n. kreg, dood aas. -*bonde*, f. stinkpot. -*en*, v. a. en a. stinken. -*end*, -*ig*, adj. stinkend. -*thier*, n. stinkwesel.

Stint, *Stims*, (g.-es, pl. -e) m. puitaal.

Stipendi(at), (g.-en, pl. -en) m. die eene heerlijk ambt heeft; die eene wedde trokt; die op eene buur studeert. -*um*, n. wedde, inkomen van een heerlijk ambt, provent beurs.

Stirn(e), (pl. -n) f. voorhoofd. -*ader*, f. ader van het voorhoofd. -*band*, n. hoofdwachtel tegen de hoofdpijn. -*bein*, n. voorhoofdsbeen. -*blatt*, n. voorhoofdplaat. -*locken*, pl. voorhoofdkrulletjes. -*los*, adj. fig. onboschaamd. -*schneller*, m. slag op het voorhoofd. -*rad*, n. kroonrad. -*riemen*, m. kopriem.

-*schnalle*, f. knip, knokslag, tegen het voorhoofd.
Stöber, m. zie *Stäuber*. -*hund*, m. brak, (soort van jagthond). -*n*, v. a. storen, jagen, drijven, verdrijven, verjagen, opjagen (wild). -*wetter*, n. stoffig weer.
Stoeker, zie *Zahnstoeker*. -*n*, v. a. stoken (het vuur, het licht, de tanden).
Stock, (g. -*es*, pl. -*öcke*) m. stok; stam, tronk; plant; stomp. -*band*, n. liat aan eenen rietstok of rotting. -*blind*, adj. vulg. stekeblind. -*dumm*, adj. vulg. zeer dom. -*en*, v. a. in de gevangenis zetten, in den stok of blok sluiten. -*en*, v. a. (bij de wijngaarden) stokken zetten; rollen; steken blijven, niet voortgaan. -*fiedel*, f. krijterteje van eenen dansmeester. -*fiனர்*, adj. vulg. stikduister, pikdonker. -*fisch*, m. stokvisch; fig. domoor. -*fleck*, m. uitslag. -*fleckig*, adj. beorst van vochtigheid, uitgeslagen. -*fremd*, adj. vulg. geheel vreemd. -*geige*, zie -*fiedel*. -*haus*, n. gevangenhuis. -*holz*, n. gekloofd hout, boomhout. -*ig*, adj. dik, drabbig, week, voos (van vruchten). -*isch*, adj. knorrig, grijzig, morrig. -*knopf*, m. rottingknop, knop van eenen rotting. -*lack*, m. pijplak. -*laterne*, -*leuchte*, f. huislantare. -*meister*, m. stokbewaarder, gevangensbewaarder. -*narr*, m. vulg. volslagen gek. -*prügel*, -*schläge*, m. pl. stokslagen. -*roese*, f. stokroos. -*schilling*, m. geeseling binnen 's kamers. -*schnupfen*, m. verkoudheid. -*spule*, f. penneschacht. -*stief*, adj. vulg. stokstijf. -*stille*, adj. vulg. stokstil, doodstil, onbewegelijk. -*taub*, adj. vulg. volstrekt doof. -*wache*, f. gevangenwacht. -*werk*, n. zuldoring, verdieping, van een gebouw. -*sahn*, m. baktaand, maaltand, kies.
Stoff, (g. -*es*, pl. -*e*) m. stof; fig. onderwerp, stof eener rede.
Stöhnen, v. n. zuchten, stonen, misbaar maken.
Stoiker, (g. -*e*) m. stoicijn, de leer der stoicijnen toegedaan. -*sch*, adj. en adv. stoicijns.
Stole, (pl. -*n*) f. stoel, kruisband voor de borst der priesters.
Stolle, (pl. -*n*) f. *Stollen*, m. hoek; wigge; beitel; klink van eenekous; voet; stijl; eene snede broods, waarop men boter smeert, langwerpig brood.
Stolpern, v. n. s. struikelen.

Stolz, adj. en adv. hoogmoedig, grootch, trotch. - (g. -*es*) m. stoutheid, fierheid, grootschheid, hoogmoed. -*iren*, v. n. s. pronken, pralen, grootsch zijn.
Stopp(en, v. a. stoppen; proppen; stuwen; brecuuen; kalfateren, digten (eenschip). -*er*, (g. -*e*) m. stop; er, stuwer. -*end*, adj. stoppend, verstoppend, toestoppend. -*erinn*, (pl. -*en*) f. stopster. -*hammer*, m. brecuwamer, klouwer. -*holz*, n. bom, stoppel. -*lappen*, m. stopdoek, stoplap. -*nadel*, f. stopnaald. -*werk*, n. pluus, werk om een schip te brecuuen of digt te maken.
Stoppel, (pl. -*n*) f. stoppel. -*butter*, f. stoppelboter, boter van de maand Augustus. -*feld*, n. stoppelveid. -*gans*, f. stoppelgans. -*ig*, adj. stoppelig. -*n*, v. a. nalezen, naöogsten; fig. verzamelen. -*rübe*, f. stoppelraap of knol. -*sense*, f. seis, om de stoppelen af te maaijen.
Stoppine, (pl. -*n*) f. loot.
Stopper, (g. -*e*) m. nalezer van korenaren; fig. verzamelaar, een die uit andere boeken iets vergaert en opstelt.
Stopsel, (g. -*e*) m. stopsel, kurk.
Stör, (g. -*es*, pl. -*e*) m. steur. -*rogen*, (g. -*e*) m. kaviaard, kuit van den steur.
Storch, (g. -*es*, pl. -*örche*) m. ooijevaar. -*blume*, f. roode korenbloem. -*schnabel*, m. ooijvearsbek, rob-brechtskruid; retort, kromhals; teekenaap, instrument om afteekeningen te verkleinen; kraan.
Störe(n, v. n. wroeten, peuten (in den neus); stoken (de tanden); v. a. storen, verstoren, ontstoren, beroeren, ontroeren. -*r*, (g. -*e*) m. stoorder, verstoorder.
Storger, (g. -*e*) m. vulg. kwakzalver.
Storren, (g. -*e*) m. stomp.
Störig, (*Störisch*, vulg.) adj. stuursch, straf, streng, barsch, norsch, weef, onvriendelijk, onverzettelijk. -*keit*, f. stuurschheid, strafheid, strengheid, norschheid, wreedheid, onvriendelijkheid.
Stoss, (g. -*es*, pl. -*össe*) m. stoot, bots, hort, schok; hoop; het steken der trompetten. -*adler*, m. roofarend. -*degen*, m. steekdegen, stootdegen. -*en*, v. a. stooten. -*gebet*, n. zielucht, vurig gebed tot God, schielgebed. -*hobel*, m. lettergieterschaaf. -*kante*, f. stootkant, berkhouten. -*vogel*, m. stootvogel, roofvogel. -*weise*, adv. bij sprongen.

Stöser(el, (g. -*e*) m. stamper. -*er*, (g. -*e*) m. stooter, stamper; stootvogel. -*ig*, adj. stootig, dat stoot; stootsch.
Stottern, zie *Stammeln*.
Stracks, adv. veroud. straks, terstond, dadelijk.
Straf(amt, n. strafamt, strenge tucht. -*bar*, adj. en adv. strafbaar. -*barkeit*, f. strafwaardigheid. -*e*, (pl. -*n*) f. straf, tuchtiging, kastijding; boete; bevel op straf. -*en*, v. a. straffen; tuchtigen, kastijden, bestraffen, berispen; doorhalen, in eene geldboete verwijzen. -*fällig*, adj. strafbaar, strafwaardig. -*fälligkeit*, f. strafwaardigheid. -*gedicht*, n. satire. -*geld*, n. geldboete. -*gerechtigheit*, f. wrekende gerechtigheid. -*gericht*, n. wrekend oordeel, oordeel, vergezeld van, met straf, strafgerecht, strafroefend oordeel. -*geest*, n. straffende wet, strafopliggende wet, lijfstraffelijke wet. -*los*, adj. en adv. strafeloos, onschuldig. -*losigkeit*, f. strafeloosheid, onschuld. -*prediger*, m. strenge zedeleeraar; berisper, bestraffer. -*predigt*, f. zodeprek; fig. bestraffing, doorhaling, berisping. -*urtheil*, n. veroordeeling. -*wärdig*, adj. strafbaar, strafwaardig. -*wärdigkeit*, f. strafwaardigheid.
Straff, adj. straf.
Sträfflich, adj. en adv. strafbaar, strafwaardig, streng. -*keit*, f. strafwaardigheid, strengheid.
Strahl, (g. -*es*, pl. -*en*) m. straal; bliksemstraal. -*en*, v. a. en n. stralen, bestralen; bliksemen; schitteren. -*brechung*, f. straalbreking; het breken der stralen. -*englans*, m. stralenschieting, schitterende glans. -*enkrone*, f. kroon met stralen, kroon der heerlijkheid. -*ig*, adj. stralend, bestralend, stralen verpand of uitachtend.
Strähne, (pl. -*n*) f. streng.
Stramm, zie *Straff*.
Stampeln, v. n. stampen, stampvoeten, spartelen.
Strand, (g. -*es*) m. strand, oever, zeebank, v. n. s. stranden, verzeilen, vervallen op eene klip of bank, aan stukken zeilen. -*gut*, n. gestrand goed, het elk de see van schipbreuk of wrakken op het strand werpt. -*läufer*, m. waterstrand. -*recht*, n. strandrecht. -*nag*, f. stranding. -*rache*, f. strandwacht, krijgslieden die langs de kust de wacht houden.

Strang, (g. -es, pl. -änge) m. strong, steel, gareel; koord; streng, arm, tak van eenen stroom. -*uiren*, v. a. wurgjen, verhangen.

Strängel, (g. -e) m. klier, gezwel der paerden.

Strapas, (e, (pl. -n) f. vermooidheid, ongemak, last. -*iran*, v. a. vermooidjen, afmaten, kwelen.

Strasse, (pl. -n) f. straat, weg; see- engte. -*nbersaier*, -*naufooker*, m. opsiener, opzigter der wegen of braten. -*nraub*, m. straatrooverij. -*nrahler*, m. straatroover.

Sträubhen, v. a. doen oprispen, over- eind doen staan (de haren). -*ig*, adj. overeind staande, rijzende; harig.

Strauck, (g. -es, pl. -äuche) m. struk. -*bart*, m. vulg. ruige baard. -*diel*, m. struikroover, strooper. -*disbe- rei*, f. struikrooverij. -*eln*, v. n. struikelen.

Strauss, (g. -es, pl. -äusser) m. rui- ker; kuif. -, (g. -es, pl. -äusse) m. veroud. strijd; kans. -, (g. -es, pl. -e) m. struisvogel.

Strebe, (pl. -n) f. schoor, steunsel, uitstekende balk. -*balken*, m. schoorbalk. -*band*, -*holz*, n. schoor. -*n*, v. n. streven, trachten; fig. staan naar iets, haken, hijgen, reikalzen. -*pfesler*, m. schraapja- laar, schoor, stut.

Strecke, f. uitgestrektheid, uitge- breidheid, streek. -*n*, v. a. strek- ken, uitstrekken, rekken, uitrek- ken.

Streich, (g. -es, pl. -e) m. slag, streek. -*bret*, n. strijkbord of plank aan den ploeg. -*e*, (pl. -n) f. kaard, kam; bakkersborstel; plank. -*ei- sen*, n. strijkijzer. -*eln*, v. n. stree- len, liefkosen. -*en*, v. n. sich be- wegen, gaan, vaaijen. -*er*, (g. -e) m. kaarder. -*fertig*, adj. slagvra- dig. -*garn*, n. sliepnet. -*holz*, n. strijkhout, strijkatok. -*käse*, m. gezuiverde, gelouterde kaas; ook het weeke afschraabel van de korst, het welk de armen eten. -*kraut*, n. guichelheil, wouw. -*linia*, f. flank van een bolwerk, strijklijn. -*mass*, n. rithout of liniaal om iets af te passen (bij schrijnwerkers). -*mes- ser*, n. spatel. -*nadel*, f. toetsnaal. -*nets*, zie -*garn*. -*riemen*, m. leer, om een scheermes aan te zetten. -*stein*, m. toetsteen. -*zeit*, f. tijd, wanneer de visch kuit schiet.

Streif, (g. -es, pl. -e) -*en*, (g. -e) m. streep, schreef, veeg. -*en*, v. n. stooten, eonigzins bezeren; zwer-

ven, omdelen, stroepen, afstroo- pen; v. a. strijken, stropen; vil- len, afstropen. -*erei*, (pl. -en) f. strooperij, strooptogt. -*ig*, adj. met strepen, gestrept. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. gestrepte appel. -*schuss*, m. schampschoot. -*wunde*, f. ligte wond. -*zug*, m. strooptogt.

Streit, (g. -es, pl. -e) m. strijd, ge- vocht; twist, krakeel, geschil, verschil, pleitgeding, rechtgeding. -*art*, f. heerbijl, strijdbijl. -*bar*, adj. strijdbaar, weerbaar, ver- weerbaar, kloek, dapper, held- haftig. -*barkeit*, f. dapperheid, heldhaftigheid. -*bagterde*, f. kra- keelsucht, twistgierigheid. -*Brä- cke*, f. verweerbrug, dek op een schip. -*en*, v. n. strijden, vechten, kampen, twisten, kijven; regten, pleiten, zintwisten. -*er*, (g. -e) m. strijder, vechter, kamper. -*erian*, (pl. -en) f. twistzoekster. -*frage*, f. vraagstuk, verschil, strijdvraag. -*haft*, adj. krijgssuchtig. -*hammer*, m. slag. houten hamer. -*hengst*, m. ros, hengst, paard, dat seer be- kwaam is in den slag. -*ig*, adj. en adv. strijdig, twistig, oneonig.

Etwaes -*machen*, iets betwisten. -*igkeif*, f. strijdigheid, geschil, twist, oneenigheid. -*kolben*, m. strijkdolk, strijknods. -*kopf*, m. twistmaker, twistgierige. -*lustig*, adj. begeerig, genegen om te strij- den. -*platz*, m. strijdperk, vecht- plaats. -*sache*, f. twistzaak, ver- schil; rechtgeding. -*schrift*, f. twisteschrift. -*sucht*, f. twistzucht, krakeelsucht. -*süchtig*, adj. en adv. twistziek, krakeelsuchtig. -*wagen*, m. strijdwagen, eertijds bezet met zeissens en andere scher- pe werktuigen.

Streng, adj. (sterk, veroud.) fig. streng, strij, wrang, scherp; fel, wreed, barsch, stuursch, norsch; dapper, moedig; eng, nauw. -, f. strengheid, strafheid, wreed- heid, hardigheid, barschheid, fel- heid, wrangheid.

Streu, f. strooisel. -*büchse*, f. sandko- ker, sandbak. -*en*, v. a. strooijen; werpen. -*sand*, m. strooisand.

Strich, (g. -es, pl. -e) m. streek, streep, lijn; komma; vertrek der vogels. -*punkt*, m. semikolon. -*regen*, m. vaag. -*vogel*, m. trek- vogel.

Strick, (g. -es, pl. -e) m. strik; koord; strap. -*leiter*, f. touwladder, lad- der van touw.

Strick(beutel, m. breisak. -*en*, v. a.

breijen. -*er*, (g. -e) m. breijer. -*erei*, f. breiwerk. -*erian*, (pl. -en) f. breister. -*erikh*, m. breiloon. -*garn*, n. breigaren. -*nadel*, f. breinaald. -*scheide*, f. breihoat. -*stock*, m. breinaaldenkoker. -*stumpf*, m. breikeus. -*stuhl*, m. weegtelouw voor kousen. -*werk*, n. breiwerk.

Striefte, zie *Stroif*.

Striegel, (pl. -n) f. rookam. -*n*, v. a. rookhammen, rossen; afrosen; dooralhen; plagen, stroepen (de boeren).

Strieme, (pl. -n) f. striem, straam, lidteekel. -*ig*, adj. volv. striem.

Strietseel, (g. -e) m. soort van lange kook.

Strippe, (pl. -n) f. koord, band, lii, snoer, nestel, veter.

Strobel, (g. -e) m. pijaappel.

Stroh, (g. -e) n. stroo. -*band*, n. band van stroo. -*boden*, m. stroosolder, strooberg. -*bünd*, n. stroobos. -*butter*, f. hooiboter, boter in den winter. -*dach*, n. stroodak. -*decke*, f. stroomat. -*decker*, m. dekker met stroo, rietdekker. -*ern*, adj. strooijen, van stroo. -*fewer*, n. stroovuur, vuur van stroo. -*fedel*, f. soort van spinet. -*futter*, n. stroo, voeder voor het vee. -*haln*, m. stroohalm. -*hut*, m. strooehod. -*hütte*, f. hut, met stroo bedekt. -*ig*, adj. van of vol stroo. -*junker*, m. stroojonker, kale jonker. -*kopf*, m. fig. vulg. domkop, domme exel. -*wann*, m. molik, bullebak; een men- ch van niet opgekomen, van gering aanzien, van lage geboorte. -*sack*, m. stroosak. -*teller*, m. ta- felling. -*wisch*, m. stroowisch. -*wittze*, f. fig. vulg. weduwe, die nooit eenen man gehad heeft, vrouw wier man uitlandig is.

Stroom, (g. -es, pl. -äme) m. stroom; vloed; rivier. -*ab*, adv. stroom af, met den stroom. -*auf*, adv. stroom op, tegen den stroom. -*weies*, adv. overvloedig, in overvloed, rijke- lijk, in stroomen.

Stromen, v. n. a. stroomen, vlieten, sterk vliocijen.

Strophe, (pl. -n) f. afdeeling, afsnij- ding van een gedicht.

Strotsen, v. n. a. 1. swellen, opswellen; hoogmoedig, opgeblazen worden. -*2*, *Strotsig*, adj. opgezwollen, op- geblazen.

Strudel, (g. -e) m. draaikolk, maal- stroom. -*n*, v. n. dikwijls omloo- pen, ondraaijen; kronkelen; fig. onbedachtelijk, los, onbezonnen,

onvoorzigtiglijk handelen, of te werk gaan

Strumpf, (g. -es, pl. -ümpfe) m. kous. -band, n. kousenband. -flickerin, (pl. -en) f. kousenstopster. -händler, -krämer, m. kousenverkooper. -stricker, m. kousenbreijer. -wirker, m. kousenwever. -wirkerstuhl, m. weefgetouw van een' kousenwever.

Strunk, (g. -es, pl. -ünke) m. stronk, stok.

Strunze, (pl. -n) f. vulg. slet. *Eine alte*, eene oude toetel.

Struppe, **Struppe**, (pl. -n) f. kloeven in de kniebuiging der paarden. -n, v. a. stroepen.

Struppe, (vulg. zie *Strippe*). -ig, adj. vulg.-ruig.

Strutzel, zie *Strietzel*.

Stübben, (g. -e) n. kamertje, vertrekje; een stoep (maat).

Stube, (g. -n) f. kamer waarin men woont. -narrest, m. kamerarrest. -nbesen, m. kamerbesen. -nburche, -ngessene, m. uedebewoner eener kamer, een contubernaal. -ngelahrte, m. die zijne kundigheden niet door praktijk verkrijgt, kamergeleerde. -nheitzer, m. kagchelstoker. -nhocker, m. vulg. kluisenaar, een die nimmer in een gezelschap komt, althoos te huis is, vadsig mensch, huisheer. -nkammer, f. kamer aan eene kagchelkamer, slaapkamer. -nmädchen, n. meid ter bediening in eene herberg. -nafen, m. kagchel in eene kamer, in een vertrek. -nthüre, f. kamerdeur. -nzins, m. kamerhuur.

Stüber, (g. -e) m. stuurver; *Naesstüber*, knip voor den neus.

Stück, (g. -es, pl. -e) n. stuk. -, zie *Stuk*. -en, -ein, v. a. breken, in stukken breken; een stuk aanzetten, verstellen, vormaken. -fass n. stukvat. -gerütle, n. bedding voor het scheepsgeschut. -gestell, zie *Laffette*. -gieseer, m. geschutgieter. -gieseerei, f. geschutgieterij. -hauptmann, m. geschutmeester, tuigmeester (officier van de artillerie). -güter, pl. stukgoederen. -junkler, m. kadet van de artillerie, konstabel, kanonnier. -kammer, f. de broek, kamer van het geschut, waar het stuk op zijn dikst is. -knecht, m. artillerist, kanonnier. -kugel, f. kanonkogel. -kugelform, f. geschutkogelvorm. -lader, m. geschutstamper. -pfard, n. paard tot het vervoeren van

het geschut. -pforte, f. poort, waarvoor het geschut op de schepen ligt. -pulver, n. kanonkruid. -richter, m. geschutsteller. -schusse, m. kanonschot. -wagen, m. wagen, om het kanon op te leggen, sfluit. -weise, adv. stukwijze, bij het stuk. -werk, n. fig. onvolmaakt werk, stukwerk. -wischer, m. brandschaber, wisseler van het gescluit.

Student, (g. -en, pl. -en) m. student, die studeert. -entenrecht, n. voorregt der studenten. -ien, pl. studie, letteroefening. -iren, v. a. en n. studeren, oefenen. -irstube, f. studeerkamer. -irte, m. gestudeerde, geleterde. -ium, (g. -um, pl. -ien) n. zie *Studien*.

Stufe, (pl. -n) f. erts, mineraal aarde, bergstof; trap, graad. -ugang, m. trapwijze voortgang. -njahr, n. moordjaar, zevende jaar, klimmend jaar. -weise, adv. trapwijze, bij trappen, bij graden.

Stuhl, (g. -es, pl. -ühle) m. stoel, zetel. -gang, m. stoelgang, buiklozing. -kappe, f. stoelvertrek. -küssen, n. stoelkussen, zitkussen. -lehne, f. leuning van eenen stoel. -sitz, m. sitting van eenen stoel. -säpfchen, n. steekpilletje, zetpilletje. -swang, m. persing, aandrang tot den stoelgang.

Stuk, (g. -es) n. -adurarbeit, f. stuka-doorwerk. -aturarbeiter, m. stuka-doorder.

Stulpe, **Stülpe**, (pl. -n) f. rand, kant; knieledr van de laars; deksel, stnlp.

Stumm, adj. stom, sprakeloos. -heit, f. stomheid.

Stummel, (g. -e) **Stümmel**, m. stomp. **Stümmeln**, v. a. verminken.

Stumpfen, (v. n. brodden, broddelen, knooijen, roffelen, hoestelen, talmen. -ei, f. broddelarij, knoeierij, hoestelarij, talmerij, knoeiwerk, broddelwerk. -, (g. -e) m. broddelaar, brodder, knoesijer, kruk, talmer, hoestelaar. -n, v. a. en n. knoeijen.

Stumpf, (g. -es, pl. -ümpfe) -en, (g. -e) m. stomp, stompje, eindje. -, m. stomp van eenen arm of van een been, e.s.s. -, adj. stomp, bot, onsoep; fig. dom, nietschrander, ongselopen. -en, v. a. stompen, afstompen, korten, verminken. -nase, f. platneus, kamuisneus. -nassig, adj. platneusig. -schwanz, m. kortstaart, bolstaart. -sinn, m. botheid, domheid, lomtheid, gevoelloosheid. -

sinnig, adj. dom, bot, stomp, gevoelloos.

Stunde, (pl. -n) f. stond, uur; fig. vulg. les. *Stunden halten oder geben*, les geven. -nklas, n. ougklas, sandlooper. -nlehrer, m. lesgever, privaatoederwijzer. -nrad, n. uurrad van een horologie. -nrufer, m. klapperman, ratelwacht. -nschlag, m. het slaan van een horologie. -nweise, adv. bij het uur. -nseiger, m. uurwijzer.

Stündig, **Stundenlang**, adj. van ureu. -lich, adj. en adv. op elk uur.

Stupfen, v. a. prikken, steken met den prik.

Sturm, (g. -es, pl. -ürme) m. storm, harde wind; oproer, opschudding, alarm. -bock, m. stormram, murrbraker. -dach, n. stormdak. -fahne, f. stormvane, oorlogsbanner. -fass, n. stormvat. -glocke, f. brandklok, alarmklok. -haken, m. brandhaak. -hut, m. -haube, f. stormhoed. -krone, f. murrkroon. -läufer, m. stormer, bestormer, die storm loopt. -leiter, f. stormladder. -lücke, f. stormgat, bres, breuk. -maschine, f. stormtuig, werktuig tot het stormen dieuende. -pfahl, m. stormpaal. -wetter, n. storm. -wind, m. stormwind.

Stürmen, (v. n. en imp. stormen, hevig, sterk waajen; de stormklok, brandklok luiden; oproer, opschudding, tumult verwekken; -, v. a. bestormen. -er, (g. -e) m. stormlooper. -isch, adj. en adv. stormig, stormachtig, onstuimig, woedend.

Sturz, (g. -es, pl. -ürse) m. val, tuimeling, buiteling; instorting; stomp. -baum, m. tuimeling. -e, ook *Stürze*. (pl. -n) f. stulp, stoep; deksel. -eocher, m. lustig drinker. -el, *Stürzel*, m. overgebleven stuk of stomp van een' afgebroken taad, wortel of boom. -karren, m. storkar.

Stürzen, (v. n. a. storten, nedervallen. -fass, n. houten vat. -güter, pl. losse goederen zonder fustagie, b. v. rogge.

Stute, (pl. -n) f. merrie. -nfüllen, n. veulen. -nmeieter, m. die over de paardenkweekerij gesteld is. -rei, (pl. -n) f. stoeterij, paardenteelt. **Stuts**, (g. -es, pl. -e) m. stomp van eenen paardenstaart. -ärmel, m. korte mouw. -band, n. schoorband. -bart, n. knevel, baard op de bovenlip. -en, v. a. den staart afsnijden, verkorten; iets alkorten, -

korter maken, regt maken; v. n. stooten. -*er*, (g. -*s*) m. pronker, saletpop, verwaande zot, stompstaart. -*glas*, n. kelkje, glas zonder voet. -*ig*, adj. verlogen, bedremmeld, besluiteloos; fig. koppig, eigenzinnig, stug. -*kopf*, m. steiloor, stug mensch. -*ohr*, n. paard of hond, welks staart of ooren gesneden zijn. -*perücke*, f. ronde pruik. -*schwanz*, m. stompstaart. -*uhr*, f. tafelhoro-
logie.

Sütze, (pl. -*n*) f. slut, steunsel, schoor, schraag, steun, pilaar. -*n*, v. a. onderschoren, onderschragen; ondersteunen, helpen, bijstaan.

Styl, (g. -*es*, pl. -*s*) m. stijl, schriftstijl. -*taeren*, (v. a.) een opstel van een geschrift maken. -*ist*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. schrijver.

Subaltern, adj. van minder, lager rang.

Subjekt, (g. -*es*, pl. -*e*) n. onderwerp, persoon. -*viisch*, adj. tot een onderwerp hebbende.

Subscribiren, v. n. inteekenen.

Sublimat, n. bloem, sublimaat.

Sublimirgefässe, m. kromhale, distilleerkolf.

Subsidien, pl. hulp, onderstand.

Substans, (pl. -*en*) f. zelfstandigheid.

Substitut, (g. -*en*, pl. -*en*) m. substituu, een aangestelde in eens anders plaats, stedehouder.

Subtil, adj. schrander, snedig, terder. *Substra(hiren)*, v. a. afrekken. -*ctien*, f. afrekking.

Successor, (g. -*s*) m. voorganger.

Suche, zoeken; scharpe reuk. -*eisen*, n. tentijzer, kathedr. -*n*, v. a. zoeken, traachten. -*r*, (g. -*s*) m. zoeker, opspoeder. [ging]

Sucht, f. ziekte; trek, begeerte, neig. *Süchtig*, adj. ziekte verwekkende, ongeensbaar.

Sud, (g. -*es*, pl. -*üde*) m. zoo in de maag, brand in de keel.

Süd, (g. -*es*) m. zuiden, zuid. -*en*, n. zuid, zuiden. -*land*, n. zuiden, zuidland. -*ländisch*, adj. zuidlandsch. -*lerin*, (pl. -*en*) f. soedelares. -*lich*, adj. zuidelijk, uit het zuiden. -*ost*, adj. en adv. zuidoost. -*ostwind*, m. zuidoostwind. -*pol*,

m. zuidpool. -*see*, f. zuidsee. -*seite*, f. zuidsijde, somersijde. -*wärts*, adv. zuidwaarts, zuidelijk, naar het zuiden. -*west*, adj. en adv. zuidwest. -*wind*, m. zuidewind.

Sude(hogen), m. misdruk. -*buck*, n. kladboek. -*es*, f. morsigheid, onzindelijkheid, vuilheid. -*haft*, adj. en adv. morsig. -*koch*, m. ellendige gaarkok. -*n*, v. a. soedelen, slordig, slobbig, slobberig waschen, koken, schommelen, slobberen, allerhaude slobbig en slordig keukenwerk doen, roffelen, kladden. -*papier*, n. kladpapier.

Sudler, (g. -*s*) m. soedelaar, broddelaar.

Sühten, v. n. bezoodelen.

Suhle, (pl. -*n*) f. *Suhlacks*, f. pool.

Sühnen, v. f. versoening, voldoening.

-*en*, v. a. voldoen, boeten, reinigen, zuiveren. -*opfer*, n. soenoffer, soenofferande.

Süle, zie *Suhle*.

Sultan, (g. -*es*, pl. -*e*) m. sultan. -*im*, (pl. -*en*) f. sultane.

Sultse, f. zult, zultvleesch.

Sumach, (g. -*s*) m. sumak, sumach, plantje, waarvan de lectrumers de bladen gebruiken.

Summ(arisch), adj. en adv. zakelijk, voorraam. -*e*, (pl. -*n*) f. som. -*en*, zie *Summen*. -*iren*, v. a. de som, de rekening opmaken.

Sumpf, (g. -*es*, pl. -*ümpfe*) m. moeras, moerasige grond. -*ig*, adj. moerasig.

Summen, v. n. brommen, snorren, gonzen.

Sünd(e), (pl. -*n*) f. zonde, misdaad, ongerechtigheid, wanbedrijf. -*enfall*, m. val, sondeval. -*enfros*, adj. en adv. vrij van zonden. -*enlos*, adj. vrij van zonden, onsondig. -*er*, (g. -*s*) m. zondaar, overtredr, misdadiger. -*futh*, f. zondvloed. -*haft*, -*ig*, adj. en adv. zondig. -*igen*, v. n. zondigen. -*lich*, adj. en adv. zondig. -*licheit*, f. zondigheid. -*opfer*, n. offerande voor de zonden, soenoffer.

Sup(er), (sein, adj. zeer sijn. -*intendant*, (g. -*en*, pl. -*en*) m. opperkerkvoogd, opsiener over kerkelijke en wereldsche goederen en personen. -*intendantur*, f. ambt, bedie-

ning van eenen opperkerkvoogd. -*klug*, adj. al te wijs. -*klugheit*, f. opgeblazenheid, verwaandheid.

Supp(e), (pl. -*n*) f. sop. -*enläffel*, m. soeplepel, lepel om vleeschnat mede te schreppa. -*ennapf*, m. -*enchüssel*, f. kom voor vleeschnat, soepkom. -*enteller*, m. soepbord. -*icht*, -*ig*, adj. soepig, vol sop, sap.

Supplikant, (g. -*en*, pl. -*en*) m. verzoeker. -*k*, (pl. -*en*) f. verzoek-schrift, bede, rekwest.

Süss, adj. zoet; fig. aangenaam, bevallig, behagelijk, zacht, vleijend. -*e*, -*igkeit*, f. soetheid, zachtheid, aangenaamheid, bevalligheid. -*en*, v. a. soeten, zoet maken, versachten. -*holz*, n. soethout. -*lich*, adj. zoetachtig, wat zoet. -*ling*, m. schoompraat.

Sylle, (pl. -*n*) f. lettergreep. -*n* *mass*, n. maat, hoeveelheid van lettergrepen. -*natecher*, m. woordenvitter. -*natecherei*, f. woordenvitterij, haarkloverij, muggenstijferij.

Symbolisch, adj. en adv. onderwijsend, sinnebeeldig.

Symmetrie(s), f. evenredigheid, overeenkomst. -*sch*, adj. evenredig, overeenkomstig.

Sympathie(s), (pl. n) f. medelijdendheid, samenstemming. -*etisch*, adj. en adv. overeenstemmend, overeenkomend. -*isiren*, v. n. overeenstemmen.

Symphonie, (pl. -*n*) f. overeenstemming; overeenstemmend gezang, maatgezag.

Synagoge, (pl. -*n*) f. synagoge.

Syndicat, (g. -*es*, pl. -*e*) u. syndicaat, het ambt van eenen procureur generaal of fiscaal. -*us*, m. procureur generaal of fiscaal.

Synodal, adj. tot het synode behoorende. -*e*, (pl. -*n*) f. synode, kerkelijke vergadering.

Synlas, f. woordvoeging.

Synonymisch, adj. en adv. gelijkzinnig.

Syrup, (g. -*es*, pl. -*e*) m. stroop.

System, (g. -*es*, pl. -*e*) n. stelsel, zakenstel, leerstelsel. -*atisch*, adj. en adv. stelselachtig.

T.

Tabak, (g. -es, pl. -e) m. tabaksnuif, tabak, snuif. -*abau*, m. tabakplanterij. -*ebentel*, m. tabakshuidel, tabakzak. -*sbliet*, n. tabaksblad. -*sbüchse*, f. tabaksdoos. -*sdoss*, f. tabaksdoos. -*shändler*, m. tabakskoopcr. -*spfeife*, f. tabakspijp, pijp. -*spfeifenmacher*, m. pijpenmaker, pijpenbakker. -*srauch*, m. tabaksrook. -*spinmer*, m. tabakspinner. -*stange*, f. carot. -*stoppfer*, m. pijpenstopper. -*stube*, f. vestrek, kamer, in sommige streken, waar men tabak rookt.

Tabatiere, (pl. -n) f. snuifdoos.

Tablet, (pl. -n) f. tafel, lijst. -*arisch*, adj. tabellarisch, tot eene tafel, eene lijst behorende.

Tabernakel, (g. -e) m. tabernakel.

Taberne, (pl. -n) f. herberg.

Tabouret, (g. -es, pl. -e) m. stoel zonder leuning, tabouret.

Tabulat, (g. -es, pl. -e) n. zoldering, planken of houten vloer.

Tabulett, (g. -es, pl. -e) n. pronkkaasje, plankje (waarop iets te pronken staat), marskraam. -*krämmer*, m. marskramer, kramer. -*krämmerin*, f. vrouw, die galanteriewaars verkoopt, marskramster.

Tadel, (g. -e) m. blaam, berisping; gebrek, mislag, onvolmaaktheid. -*haftig*, adj. en adv. laakwaardig, vitter, hekelaar. -*inn*, (pl. -en) f. bedilster, vitster, hekelaarster.

Tafel, (pl. -n) f. tafel. -*berg*, m. tafelfberg, berg die van boven vlak is. -*bier*, n. tafelbier, gemeen bier. -*birne*, f. tafelpceer. -*decker*, m. tafeldekker, bottelier. -*dieser*, m. tafeldiencr, oppasser. -*gelder*, pl. gelden, welke de vorsten voor de tafel geven, tafelfelden. -*gut*, n. domein, domeinged. -*kraus*, m. tafeling. -*licht*, n. tafelkaars. -*musik*, f. muziek over tafel. -*n*, v. n. vulg. tafel houden, tafelen. -*schneider*, m. kleermakers mees-

terknecht. -*silber*, n. tafelsilver. -*stein*, m. platte diamant. -*tuch*, n. tafellaken. -*zeug*, n. tafelgoed.

Täfelchen, (g. -e) n. tafeltje, eene kleine tafel. -*n*, v. n. methoutwerk bekleeden, beschieten. -*werk*, n. schrijnwerk, het beschieten.

Taffet, (g. -es, pl. -e) m. taf. -*band*, n. effen lint. -*en*, adj. taffen, van taf. -*weber*, m. tafwever.

Tag, (g. -es, pl. -e) m. dag. -*arbeid*, f. dagwerk. -*ebuch*, n. dagboek, dagverhaal. -*dieb*, m. vulg. dagdief, luiaard, lediglooper. -*ers*, m. erts naast na de aarde. -*lilie*, f. dagletlie. -*sloch*, n. dagvenster, vallicht. -*lohn*, m. dagloon, daghuur, daggeld. -*löhner*, m. daglooner, daghuurcr, huurling, dagwerker. -*löhnerinn*, f. werkster, bij, met den dag, daglooster. -*en*, v. imp. dagen, dag worden, lichten. -*eregister*, sig. -*ebuch*. -*reise*, f. dagreis. -*esandruck*, m. aanbrenken, het kriecken van den dag. -*eslicht*, n. daglicht. -*esordnung*, f. orde van den dag. -*eszeit*, f. dagtijd. -*ethierchen*, n. diertje, dat maar eenen dag leeft, haft. -*werk*, n. dagwerk, taak.

Täglich, adj. dagelijksch; -, adv. dagelijks.

Taille, (pl. -n) f. taille, talie, gestalte.

Takel, (g. -e) n. takel. -*meister*, m. takelmeester. -*n*, v. a. takelen, van touwen of wand voorzien. -*werk*, n. takelwerk, touwwerk.

Takt, (g. -es, pl. -e) m. maat, sangmaat. -*fest*, adj. ervaren in de maat. -*mässig*, adj. naar de maat.

Taktik, f. legerkunde, wetenschap om de soldaten in slagorde te stellen. -*er*, (g. -e) m. legerkundige, die de legerkunde verstaat.

Talar, (g. -es, pl. -e) m. tabbaard, tabberd.

Talent, (g. -es, pl. -e) n. begaafdheid, vermogen, bekwaamheid, talent.

Talg, (g. -es) m. ongel, smeer. -*en*, v. n. talc opleveren; -, v. a. met talc smeren; doon stollen. -*icht*, adj. amerig, vettig, ongelachtig, ongelig. -*ig*, adj. van talc. -*licht*, n. talkkaars. [steen.]

Talk, (g. -es, pl. -e) -*stein*, m. talk.

Talmud, (g. -e) m. talmud, geschiedboek der Joden.

Tamariske, (pl. -n) f. tamarisk, purgeerdadel.

Tamariske, (pl. -n) f. tamarisk.

Tambour, (g. -e) m. tromlager.

Tand, (g. -es) m. beuzelarij, ijdelheid, soetheid, dwaasheid, verdichtsel, beuzeling.

Tändler, m. talmer, beuzelaar. -*lof*, f. beuzelarij, beuzeling; talmerij, traagheid, luiheid, toemerij. -*elhaft*, -*estig*, adj. beuzelachtig, talmend, temend. -*elkrum*, m. uitdragers winkel. -*elm*, v. n. talmen, temen, zich met beuzelingen ophouden, dartelen, spelen. -*elwoche*, f. wittebroodsweek.

Tangel, (pl. -n) f. blad van eenen pijnboom. -*holz*, n. hout met bladen, als van pijnboomen.

Tangent, (g. -es, pl. -e) m. wippertje of tangent (dat de enaren van een klavier doet spraken). -*e*, (pl. -n) f. tangent.

Tannapfel, zie -*sapfen*. -*e*, f. (pl. -n) den, dennenboom, pijnboom. -*enharz*, n. hars, brandbare gom van den dennenboom. -*enwald*, m. dennenbosch. -*sapfen*, m. pijnappel.

Tante, (pl. -n) f. tante, moei.

Tanz, (g. -es, pl. -e) m. dans. -*bär*, m. dansende beer. -*boden*, m. danszaal. -*en*, v. a. en n. dansen. -*gesellschaft*, f. danspartij. -*kunst*, f. kunst van te dansen, het dansen. -*meister*, m. dansmeester. -*plats*, -*saal*, m. danszaal. -*schuh*, m. danschoen. -*schule*, f. dansschool.

Tänzer, (g. -e) m. danser. -*inn*, (pl. -en) f. danseres.

Tapiet, (g. -es, pl. -e) n. tapijt. -*e*, (pl. -n) f. tapijtwerk, behangsel. -*enwerker*, m. tapijtmaker, tapijtwerker.

Tapes (*eres*), (pl. -en) f. tapijtwerk. -*iren*, v. a. de muren met tapijten behangen. -*irer*, (g. -e) m. tapijtwerker.

Tapfer, adj. en adv. dapper, moedig, kloek, kloekmoedig, kloekhartig, stoutmoedig, stout; dapperlijk, lustig, regtschapen; ter dege, kloekmoediglijk. -*keit*, f. dapperheid, kloekheid, kloekmoedigheid.

Tappes, (pl. -n) f. vulg. zie *Tatse*. -*n*, v. n. tasten, voelen.

Täppisch, adj. en adv. lomp.

Tara, f. tara.

Tarantel, (pl. -n) f. tarantula, groote spinnekop.

Tarif, (g. -es, pl. -e) m. tarief, tolregister.

Tartane, (pl. -n) f. tartaan, koopvaardijchip.
Tartach, (pl. -n) f. rondas, beukelaar, onderwetsch schild.
Tartuffel, (pl. -n) f. tartuffel.
Tasche, (pl. -n) f. tasch, zak. -*nbuch*, n. zakboek. -*nformat*, n. boek van de grootte, dat men het in den zak kan steken, zakformaat. -*ngeld*, n. zakgeld. -*nkraut*, n. taschjeskruid, herderstasch, beurskenskruid, grachtvrasch. -*nkrabe*, m. kreeft, krab. -*nmeszer*, n. knipmes, vouwmes, knijf, zakmes. -*nmikroskop*, m. zakmikroskop. -*npuffer*, m. zakpistool. -*nspiel*, n. goochelarij. -*nspieler*, m. goochelaar. -*nspielerers*, f. goochelen, het spelen uit de goocheltasch, goocheling. -*nspielerstreich*, m. guttenstreek -*nshr*, f. zakhorologie.
Taschner, (g. -z) m. beursenmaker.
Tasse, (pl. -n) f. kopje.
Tastatur, f. tree (van eene draai-bank, een weefgetouw, orgel; eene trap, enz.).
Taste, (pl. -n) f. klauwvier van een orgel, klavier, enz.). -n, v. a. en n. tasten, voeten, sauraken. -r, (g. -z) -*rsirkel*, m. kromme passer van eenen draaijer.
Tatsche, (pl. -n) f. oorverg.
Tatze, (pl. -n) f. poot, hand, klauw.
Tau, (g. -es, pl. -e) n. kabel, touw.
Taub, adj. doof, die niet kan hooren; dwaas, onzinnig. -*heit*, f. doofheid. -*stumm*, adj. doofstom.
Taubchen, (g. -z) n. duifje.
Taub(e), (pl. -n) f. duif. -*enfalk*, m. gieraalk, havik. -*enhaus*, n. duivenslag. -*enschlag*, m. duivenslag. -*er*, (g. -e) m. doffer, mannetjes duif. -*fisch*, m. driivisch, beemaal.
Tauch, (n, v. a. duiken, indompelen, onder water dompelen; doopen. -r, (g. -z) m. duiker, duikelaar. -*rglocke*, f. duikersklok.
Tauen, v. a. (looijers woord) louwen.
Tau(becke)n, n. doopbekken. -*bund*, m. verbond van den H. Doop. -*e*, f. doop. -*en*, v. a. doopen. -*formal*, f. het formalier des doops. -*gestimte*, m. doopgezinde. -*kemd*, n. doophemd, doopkleed. -*mahl*, n. doopmaal. -*name*, m. doopnaam. -*pathe*, zie *Patho*. -*schein*, n. doopbrief, doopcedel. -*stein*, m. doopvonte. -*tag*, m. doopdag. -*wasser*, n. doopwater. -*sreg*, n. doopgeed. -*sauge*, m. doopgetuige, peet.
Täuf(er), (g. -z) m. dooper. -*Jing*, (g. -es, pl. -e) m. doopeling, doopkind,

Taug(en), v. a. n. deugen, dienen, goed zijni; behooren. -*enichts*, (g. -es, pl. -e) m. deugniet. -*lich*, adj. en adv. deugend, dienstig, bekwam, gevoelig. -*lichkeit*, f. geschiktheid, gevoeligheid.
Taumel, (g. -e) m. waggeling, wankeling; duirelheid. -*er*, (g. -e) m. die waggelt, weifelt, wankelt. -*ig*, adj. wankelend, duizelig, bedwelmend. -n, v. a. duiscien, zuisehollen, zwaaijen, waggelen, tui-melen, duizelig zijn.
Tausch, (g. -es, pl. -e) m. ruiling, veruiling, wisseling. -*en*, v. a. en n. ruilen, veruilen, wisselen. -*handel*, m. ruilhandel. -*weise*, adv. bij ruiling, veruiling.
Täusch(en), v. a. bedriegen, misleiden, te leur stellen. -*erei*, f. bedrog. -*ung*, f. bedrog, misleiding.
Tausend, m. *Der* -l de drommel. -*er*, adj. en s. n. duizend. -*bütt*, n. duizendblad. -*ste*, adj. duizendste. -*er*, m. het getal duizend. -*erles*, adj. duizendlei. -*fach*, -*fältig*, adj. duizendvoudig. -*fuss*, m. duizendbeen. -*guldenkraut*, n. duizendguldenkraud, centaurie, san-torie. -*jährig*, adj. duizendjarig. -*kunstler*, m. duizendkunstenaar. -*mal*, adv. duizendmaal. -*spündig*, adj. van duizend ponden. -*schelm*, m. doortrapte schelm, deugniet. -*schön*, n. duizendschoon, flu-weelbloem.
Tauwerk, n. touwwerk.
Tax, (g. -es, pl. -e) -*us*, -*baum*, m. taxis, taxishoorn, ibisboom. -*ation*, f. taksering, prijsering, waarde- ring, schatting, het takseren. -*ati-onarecht*, n. schattingsregt. -*e*, (pl. -n) f. prijs, schatting, waarde; be-lasting. -*ierer*, (g. -z) m. waarde- der, prizeerder. -*iren*, v. a. schat- ten, op prijs stellen, waarderen; bedillen, berispen. -*irung*, f. waar- dering, schatting.
Teianker, m. vertiuanker, tuianker, tweede anker.
Teich, (g. -es, pl. -e) m. vijver. -*damm*, m. dijk, dam om eenen vijver. -*fisch*, m. vischvijver. -*gräber*, m. vijvergraver. -*gras*, n. seemos, wier.
Teig, adj. weck, malsch. -, (g. -es, pl. -e) m. deeg. -*icht*, adj. deeg- achtig. -*ig*, adj. van deeg, deeg- achtig. -*rädchen*, n. radertje bij pottebakkers, om het deeg mede te snijden. -*scharra*, f. deegkrab- ber. -*schüssel*, f. houten schotel of nap, houten weegschaal,

Teleskop, (g. -s, pl. -s) m. teleskoop, verrekijker.
Teller, (g. -e) m. tafelbord. -*förmig*, adj. rond. -*ring*, m. tafeling. -*lecker*, m. paalikker, schuimlooper. -*tuch*, n. aervet. -*wärmer*, m. kamfoor.
Tempel, (g. -e) m. tempel, kerk. -*herr*, m. tempelridder, tempelie. -*orden*, m. orde der tempeliers.
Temperament, (g. -es, pl. -e) n. ge- stel, gesteldheid, temperamest. -*atur*, f. temperatuur. -*iren*, v. a. temperen, matigen.
Tempo, n. tijd; gelegenheid (meest in de muziek gebruikelijk).
Tenakel, (g. -e) m. nijphoutje, waer- mede de lettercuters de goette kopje of letters reëdrucken.
Tenne, (pl. -n) f. vloer; deel, dursch- vloer.
Tenor, (g. -es, pl. -e) m. lage stem, eene der vier stemmen van de muziek, tenor genoemd. -*ist*, (g. -en, pl. -en) m. die de lage stem, nabij den bas komeade, singt of houdt, tenorzanger.
Teppich, (g. -es, pl. -e) m. tapijt, kleed, brhangsel, dekkleed.
Termin, (g. -es, pl. -e) m. bepaalde tijd, termijn. -*weise*, adv. op eenen bepaalden tijd, bij termijnen.
Terne, (pl. -n) f. terne (in het lotto- spel).
Terpentia, (g. -es) m. terpentijn. -*öl*, n. terpentijnolie. -*stein*, m. terpentijnsteen, sekere marmoer- steen.
Terrasse, (pl. -n) f. terras of verhe- vene wandelplaats in eenen tuin; plat, vlakke (boven op een huis) voorgrond (van een landschap op eene teekening).
Terrins, (pl. -n) f. terrine, groete oephek.
Territorium, n. regtegebied, grond- gebied.
Tertianfeber, n. aanderdaagche koorts.
Tertie, (pl. -n) f. ters of tert (in de muziek en het schermen); een derde (in het kaartspel); derde proef- blad (bij de drukkers).
Tersaerd, (g. -es, pl. -e) n. zakpistool.
Terszett, (g. -es, pl. -e) n. muzikstuk van drie partijen.
Tesst, (g. -es) m. vuil, vuiligheid; ka- pel, bij de goud- en silversmeden. -*oid*, m. testeed, een waarbij mede de dienst der H. maag van der heiligen afswaert.
Testament, (g. -es, pl. -e) n. uiterate wil, testament. *Das alte, das neue*

-, het oude, het nieuwe testament, verbond. -*erbe*, m. erfgenaam bij testament of uitersten wil. -*lich*, adj. testamentarisch, testamenteel, tot den laatste of uitersten wil behorende.

Tessiren, v. n. eenen uitersten of laatsten wil maken; betuigen.

Toufo, zie *Tiefs*.

Toufel, (g. -s) m. duivel; dross; drommel. -*vi*, f. duivelarij, tooverij. *Toufisch*, adj. en adv. duivelsch. *Touffer*, m. duivelbesweerder. -*obeechwerung*, f. duivelbeswering. -*abraten*, m. galbrok, galgenas. -*abraut*, f. tooveres, heks, tooverheks. -*adank*, m. duivelsdank, slechte dank. -*edimer*, m. afgodendienst, die den duivel dient. -*edienst*, m. afgodendienst, duiveldienst. -*edreck*, m. duivelsdrek. -*ekeri*, m. vulg. ligehamelijkke, baarlijke duivel, duivelsche vent, kerel. -*ekind*, n. duivelskind. *Drommelkind*; stinkwessel, bunsem. -*ekrischen*, pl. kriekjes van over see. -*eklau*, m. leeuwenvoet. -*ekunst*, f. tooverij, duivelskunst. -*akurbis*, m. walwortel. -*emilch*, f. duivelsmelk, wilde porselein. -*ewurz*, f. wolfswortel, monnikskapjes.

Toutsch, zie *Deutsch*.

Tact, (g. -es, pl. -e) m. tekst.

Thal, (g. -es, pl. -äler) n. dal. -*gahng*, n. heilng. -*hängig*, adj. afhellend.

Thaler, (g. -e) m. daalder.

Thara, zie *Tara*.

That, (pl. -en) f. daad, bedrijf. -*handlung*, f. daadzaak, feit. -*kraft*, f. sterkte, kracht, frischheid. -*saake*, f. gebeurde zaak, daad, gebeurtenis, gewrocht.

That(er), (g. -e) m. dader. -*ig*, adj. en adv. werkzaam, werkende, doende, dadelijk; nadrukkelijk, krachtig, krachtedig. -*igkeid*, f. werkzaamheid. -*lich*, adj. en adv. geweldig, gewelddadig. -*Nichkeit*, f. geweld, gewelddadigheid, vijandelijkheid.

Thau, (g. -es) m. dauw. -*en*, v. imp. dauwen; dooijen. -*ig*, adj. vol dauw. -*wasser*, n. dauwwater. -*wetter*, n. doeiweêr. -*wind*, m. doeiwind, vochtige wind.

Theat(er), (g. -e) n. toneel, schouwburg. -*erliebe*, f. gevoinsde liefde. -*erstick*, n. toneelstuk. -*erstück*, adj. toneelachtig. *Theatralische Werke*, toneelstukken. [nik.

Theatiner, (g. -e) m. Theatiner mon-

thee, (g. -es) m. thee. -*brut*, n. schenklad, theeblad. -*büchse*, f. theebus. -*kaffe*, f. theeput. -*kästchen*, n. theekestje. -*maschine*, f. theestof (ketel, in welke vuur is, om het water kokende te houden). -*schale*, -*tasse*, f. theeopje. -*sieb*, m. theezeeffte. -*siech*, m. theetafel. -*topf*, m. theeput. -*song*, n. thee-god.

Theor, (g. -es) m. en n. teor; harpuit; wagenmeester. -*en*, v. a. toren, harpuiten. -*icht*, adj. toerachtig. -*ig*, adj. terig, met teer bestreken.

Theil, (g. -es, pl. -e) m. en n. deel, aandeel, gedeelte; partij. -*bar*, adj. deelbaar. -*barkett*, f. deelbaarheid. -*en*, v. a. deelen, verdeelen. -*er*, (g. -e) m. verdeeler; deeler of divisor (in de rekenkunde). -*haber*, m. deelhebber, deelgenoot. -*haft*, -*haftig*, adj. deelachtig. -*haftigkeit*, f. het deelachtig worden. -*nahme*, -*nehmung*, f. deelname, gemeenschap. -*nehmer*, m. deelname. -*er*, adv. deels, ten deele, gedeeltelijk. -*ung*, f. deelng.

Theolog, (g. -en, pl. -en) m. godgeleerde. -*isch*, adj. en adv. godgeleerd, theologisch.

Theor(etisch), adj. en adv. theoretisch, beschouwend, bespiegeland. -*ie*, (pl. -n) f. beschouwing, bespiegeling, bespiegelende kennis, of kundigheid sonder oefening, theorie.

Theriak, (g. -es) m. triakel, theriakel.

Thermometer, (g. -e) m. weerglas, warmtemeter, thermometer.

Theu(er), adj. duur; dierbaar; keestelijk; waard, uitmuntend; plegtig, heilig. -*er*, -*ung*, f. duurte.

Thier, (g. -es, pl. -e) n. dier, beest, vee. -*art*, f. diersoort. -*garten*, m. verande, diergaard, park, perk. -*gärtner*, m. opziezer over eene diergaard, over de verande der dieren. -*gefecht*, n. diereengevecht. -*geschichte*, (pl. -n) f. geschiedenis der dieren. -*isch*, adj. diertlijk, redeloos; beestachtig. -*kreis*, m. dierenriem. -*kunde*, zie *geschichte*. -*pflanze*, f. plantgewas, dat iets van den aard der dieren heeft, dat half plant, half dier is. -*reich*, n. dierenrijk. -*wärter*, zie *gärtner*.

Thon, (g. -es) m. klei, pottaarde. -*artig*, zie *icht*. -*erde*, f. klei. -*grube*, f. leemkuil. -*sicht*, adj. kleiachtig. -*ig*, adj. kleijg.

Thonern, adj. van klei, pottaarde.

Thür, (g. -es, pl. -e) n. poort, deur. -, (g. -en, pl. -en) m. dwaas, zot, gek. -*band*, n. hengsel van eene deur. -*bäum*, m. sluitboom. -*fahrt*, zie *weg*. -*flügel*, m. vleugel van eene poort. -*geld*, n. poortgeld. -*heit*, (pl. -en) f. dwaasheid, zotheid, gekheid. -*riegel*, m. grendel van de poort. -*schliesser*, m. poortsluiter, portier. -*schluss*, m. poortsluiten. -*schreiber*, m. poortschrijver. -*sperr*, zie *schluss*. -*sperrer*, zie *schliesser*. -*stube*, f. portierskamer, poortschrijversvertrek.

-*wärter*, zie *schliesser*. -*weg*, m. koetspoort. -*zettel*, m. poortbriefje. -*zoll*, m. poortgeld.

Thür(icht), adj. en adv. dwaas, zot, mal, gek. -*inn*, (pl. -en) f. gekkin, zottin. -*nich*, zie *icht*.

Thran, (g. -es) m. traan, walvischtraan.

Träne, (pl. -n) f. traan. -*n*, v. n. traanen storten, weenen. -*nbach*, zie *nfluss*. -*nbrod*, n. fig. vulg. traanbrood, brood der armoede. -*nrdste*, f. traanklier. -*nstetel*, f. oogstetel. -*nfluss*, m. fig. vulg. traanenvloed. -*ngefäss*, n. tranflesch (bij de ouden gebruikelijk). -*ngras*, zie *nfluss*. -*nkanal*, m. traanbuis.

-*n'eer*, -*nlos*, adj. en adv. sonder traanen. -*npunkt*, m. traanpunt. -*nquelle*, f. fig. vulg. oorsaak van traanen. -*netrom*, zie *nfluss*. -*nthal*, n. tranendal.

Thron, (g. -es, pl. -en) m. troon. -*be-eitigung*, f. troonbeklimming. -*en*, v. n. op den troon zitten. -*erbe*, m. erfgenaam des troons. -*folge*, f. opvolging op, beklimming van den troon. -*folger*, m. troonopvolger. -*himmel*, m. troonhemel, hemel over het sakrament of heil van den paus; verhemelte boven den troon der koning, of over het sakrament in eene processie.

Thun, v. a. en n. doon, verrijten, uitvoeren, werken. -, (g. -e) n. deon, daad, bedrijf; zaak, bezigheid, drag. -*lich*, adj. en adv. doenlijk, mogelijk. -*lichkeit*, f. doenlijkheid, mogelijkheid.

Thunfisch, m. tonijn, groote zeevloed, in de Middellandsche zee.

Thür, (pl. -en) f. deur. -*angel*, f. herre, deurdiam. -*band*, n. deurhengsel. -*beschläge*, n. deurenbeslag. -*chen*, (g. -e) n. deurtje, poortje, winkel, klinkel. -*feld*, n. paneel (in eene deur). -*flügel*, m. heil van eene vouwdeur. -*futter*, n. lijst, of omfwerk aan deuren.

-*gesims* n. kornis, wandschot, boven de kap van de deur. -*huter*, m. deurwaarder. -*klink*, f. klink van de deur. -*klopper*, m. klopper van de deur.

Thurm, (g. -*es*, pl. -*ürme*) m. toren; govensing; (in het schaakspel) kasteel. -*knopf*, m. appel boven op den toren. -*spits*, f. spits van een toren. -*uhr*, f. torenklok.

Thurm (n, v. a. ophoopen, opstapelen. -*r*, (g. -*e*) *Thurmwärter*, m. torenwachter.

Thür (p_{st}ate, f. deurstijl, deurpost. -*riegel*, m. grondel van de deur. -*schwelle*, f. dorpel van eene deur. -*stüher*, m. portier. -*stück*, n. bovenstuk. -*wärter*, m. deurwaarder.

Thym (ian, (g. -*es*) m. tijm. -*seide*, f. soort van tijm.

Tiktak, m. en int. tiktak.

Tief, adj. en adv. diep; laag. -*äugig*, adj. huloogig. -*denkend*, adj. diependenk, sterk nadenkend, diep in gedachten. -*e*, (pl. -*n*) f. diepte. -*en*, v. a. diepen, verdiepen. -*inn*, m. -*sinnigkeit*, f. diepsinnigheid, schranderheid, doordringendheid van verstand, van vernuft. -*sinnig*, adj. en adv. diepsinnig, schrander, vernuftig.

Tiegel, (g. -*e*) m. pan; kroes, smeltkroes; degel, plaat aan eene drukpers.

Tiene, (pl. -*n*) f. tobbeetje, vlotje.

Tiger, (g. -*e*) m. tijgerdier. -*hund*, m. tijgerhond. -*katz*, f. tijgerkat. -*inn*, (pl. -*en*) f. tijgerin. -*n*, v. a. spikkelen.

Tig (bar, adj. losbaar. -*en*, v. a. delgen, uitdelgen, verdelgen, vernielen, uitdoen; aflossen, afschaffen. -*ung*, f. uitdelging, aflossing, afschaffing, uitroeiing. -*ungerschein*, m. kwitatie.

Tille, zie *Dille*.

Tinctur, (pl. -*en*) f. versfel, aftreksel, uittreksel.

Tint, f. inkt; tint. -*nfass*, n. inktkoker. -*nfecht*, m. inktvisch. -*nflack*, m. inktvlak. -*nglas*, n. glas inktkoker. -*nhorn*, n. inktkoker. -*nkleck*, -*nklacks*, zie -*nflack*. -*npufler*, n. inktpoeder. -*nspüfl*, m. inktpot. -*nwein*, m. tintwijn.

Tisane, f. gerstewater, gezondheidsdrank.

Tisch, (g. -*es*, pl. -*e*) m. tafel, disch. -*bier*, n. tafelbier. -*blatt*, n. tafelblad, tafelen. -*en*, v. n. aan tafel zitten, tafelen; de tafel bedienen. -*frend*, m. tafelvriend, tafelschui-

mer. -*gänger*, m. kostganger. -*geb*, n. gebod over tafel. -*geld*, n. kostgeld. -*genoss*, m. tafelgenoot. -*geräth*, n. tafelgoed. -*gesellsch*, f. tafelgeselschap, die te samen aan eene tafel gemeenschappelijk, eten. -*gespräch*, n. tafelgesprek. -*gestell*, n. voet, poot van eene tafel. -*glocke*, f. tafelschel. -*ler*, (g. -*e*) m. schrijverker, kabinetwerker, kastemaker. -*lararbeit*, f. schrijverwerk, fijn werk. -*lerbank*, f. draaibank. -*lerhandwerk*, n. schrijverkersambacht. -*lerhobel*, m. schrijverkerschaaf. -*mes*, -*sor*, n. tafelmess. -*rede*, zie -*gespräch*. -*trunk*, m. het drinken over tafel, onder het eten; tafelvrij, tafelbier. -*tuch*, n. tafellaken. -*wein*, m. gemeene wijn, tafelvrij. -*zeit*, f. etenstijd. -*zeug*, n. tafelgoed, tafellinnen.

Titel, (g. -*e*) m. titel, tijtel; vulg. voorveusdel. -*blatt*, n. titelblad. -*kupfer*, n. titelplaat, titelprent. -*sucht*, f. titelzuucht, begeerte, zucht naar titels. -*süchtig*, adj. en adv. titelzuchtig, rangzuchtig.

Titulär, adj. die slechts den naam of titel van iets heeft. -*arbuch*, n. titulairboek, waarin de titels zijn te vinden. -*iren*, v. a. betitelen, tituleren.

Tabak, m. zie *Tabak*.

Toben, v. n. woeden, rasen, tieren; fig. bruisen, onstuimig zijn, bulderen, verbolgen zijn; pijnlijk zijn. -*d*, adj. woedend, rasend; fig. bruisend, bulderend.

Tobin, (g. -*es*) m. taf, dunne zijden stof, tabijon.

Tocht, zie *Docht*.

Tochter, (pl. -*öchter*) f. dochter. -*kind*, n. dochterskind, kleinkind. -*kerche*, f. dochterkerk. -*mann*, m. dochters man, schoonzoon.

Tod, (g. -*e*) m. dood. -*bett*, n. sterfbed. -*esang*, f. doodsang. -*esfall*, m. sterfgeval. -*eskampf*, m. worsteling met den dood, doodstrijd. -*espein*, -*esval*, f. doodspijn. -*eschlaf*, m. doodslaap. -*eschrecken*, n. vulg. doodelijke schrik. -*esstra*, f. doodstraf. -*esurtheil*, n. doodvonnis. -*esind*, m. gesworen vijand. -*esindeschaft*, f. gesworene vijandschap. -*krank*, adj. doodziek. -*sünde*, f. doodsonde. -*t*, adj. dood, gestorven, overleden. -*tenacker*, m. kerkhof. -*tenamt*, n. dienst, misdienst voor eenen overledenen. -*tenakre*, f. doodbaar, lijkbaar. -*tenbein*, n.

doodbeen. -*tenbeschürer*, m. beztweerder der dooden. -*tenbeschürung*, f. swarte kunst, touverkunst. -*tenblässe*, f. bleekte of doodsche kleur. -*tenbuch*, n. sterflijst. -*tenfarbe*, f. doodskleur. -*tenfärbig*, adj. lijkkleurig, als eene doods uitziende. -*tengrripp*, n. geraamte, doodrif. -*tenlocke*, f. doodklok, klok die over een' dooden geluid wordt. -*tengräber*, m. doodgraver. -*tengruft*, f. het graf. -*tenhaus*, n. sterfhuus. -*tenhemd*, n. doodkleed. -*tenlade*, f. doodkist. -*tenklage*, f. (bei den Alten) gehuil, geklag over eenen dooden. -*tenkleid*, *Todtenkittel*, zie *Todtenhemd*. -*tenkuchen*, m. doodsheed. -*tenkopf*, m. doodsheed; doodenkop. -*tenkörper*, m. lijk. -*tenkraut*, n. maagdepalm. -*tenliste*, zie *Todtenbuch*. -*tenhaft*, adj. gelijk een doode. -*tenmah*, n. doodmaaltijd. -*tenmusik*, f. teurmusijk. -*tenopfer*, n. lijkdiens, offerande voor de dooden, sielmis. -*tenregister*, n. doodboek, register dorgenen, voor welke jaarlijks sielmisfen gehouden worden. -*tenaubung*, f. zalving, balseming der dooden. -*teneschein*, m. doodbrief, getuigenis, dat iemand gestorven, overleden is. -*teneschlaf*, m. doodslaap. -*tenentanz*, m. doodendans. -*tenenträger*, m. drager, lijkdrager. -*tenfeind*, *Todtkrank*, *Todtlich*, zie *Todfeind*, etc. -*teschl*, m. doodsleg, manslag, moord. -*teschläger*, m. doods-slager, moordenaar.

Tod (lich, adj. en adv. doodelijk. -*licheit*, f. doodelijkheid. -*ten*, v. a. dooden. -*tend*, adj. doodelijk. -*tung*, f. dooding.

Tof, (g. -*es*) *Tofstein*, m. tufsteen.

Toilette, (pl. -*n*) f. kaptafel.

Toleranz, f. verdraagzaamheid.

Toll, adj. dol, rasend, verwoed, onbesuisd; fig. krankzinnig; zoderling, uitsporig. -*apfel*, m. sekere vrucht of gewas, welke dol maakt (solanum insanum Linn.). -*haus*, n. dolhuus. -*käusler*, m. uitsonnig, rasende. -*keit*, f. dolheid, krankzinnigheid, woede, razernij. -*kopf*, m. dolleman, onbesuisde. -*künn*, adj. vermetel, onbesonnen, roekeloos. -*künnheit*, f. vermetelheid, onbesonnenheid, roekeloosheid.

Tölpel, (g. -*e*) m. vulg. botterik, lomperd, kinkel. -*es*, f. vulg. lomphheid, boerscheit, onbeschaafdheid, onbeschoffheid. -*n*, v. a. vulg. lemp, boersch, on-

beschoft, onbeschaafd te werk gaan.

Töpiſch, adj. en adv. vulg. lomp, onhandig.

Tombach, (g. -es) m. spinsbek.

Ton, (g. -es, pl. -one) m. toon; vulg. sangloon, sangwijs, -art, f. toon, melodie. -*fall*, m. cadans. -*kunst*, f. toonkunst. -*künstler*, m. muzikmeester; sangkundige, muzijkkundige. -*leiter*, f. sleutel der sangkunst. -*maass*, n. maatklank. -*messung*, f. maatklank, prosodie. -*setter*, m. muzikcomponist. -*setzung*, f. toonsetting, toonplaatsing. -*sybbe*, f. lettergreep, welke den klenctoon heeft. -*sichen*, n. toonteken, accent. [uitdrukken.]

Tönen, v. n. klinken, luiden; fig. *Tonkabohne*, f. tonkabootje.

Tonne, (pl. -n) f. ton. -*nestäbe*, pl. duigen. -*weese*, adv. bij, met de ton, tonwijze.

Toneur, f. geschooren kruin.

Topas, (g. -es, pl. -e) m. topaas (edel gesteente).

Topf, (g. -es, pl. -öpfe) m. pot, aarden pot; tol, priktol. -*brät*, n. pottebank. -*lecker*, m. fig. vulg. potliker, stokdarm, gulsigarade. -*markt*, m. pottemarkt.

Töpfchen, (g. -e) n. potje. -*er*, (g. -e) m. pottebakker. -*erarbeit*, f. pottebakkerswerk, aardewerk. -*errade*, f. potsaarde. -*erhandwerk*, n. pottebakkers handwerk, pottebakker ambacht. -*erkütte*, f. pottebakkershut. -*ern*, adj. vulg. van klei, leem, potsaarde. -*erschibe*, f. rad, schiff van eenen pottebakker. -*erthon*, m. pottebakkersklei. -*erwaars*, f. potten, pottebakkerswaar. -*erwerkstati*, f. pottebakkerij. -*erzeugung*, zie *Töpfserarbeit*.

Topp, interj. top! het zij zool flat! het is gedaan! welan! -. (g. -es, pl. -e) m. top van eenen mast. -*seegel*, n. topsiel.

Torf, (g. -es, pl. -e) m. turf. -*boden*, m. turfgrond; turfsolder. -*erde*, f. veenaarde. -*feuer*, n. turfvuur. -*händler*, m. turfvarkooper. -*heide*, f. veengrond. -*moor*, m. turfgroend, veengrond.

Torkeln, v. n. vulg. boter *Wakken*, waggelen, dwarlen, swieren, swikelen, struikelen, strompelen.

Torment, n. torment, pijniging. -*ill*, f. sevenblad.

Tornister, (g. -e) m. ransel, reissak.

Tort, (g. -es) m. vulg. beter *Neckerey*, kwelling, onrecht, ongelijk, belediging, spijt.

Torte, (pl. -n) f. taart. -*näcker*, m. taartbakker, pasteibakker. -*opfanne*, f. taartpan.

Tortur, f. pijnbank.

Toupees, (g. -en pl. -e) *Toupet*, (g. -en pl. -s, of g. -es, pl. -e) n. haarlok, kuif, toupet.

Trab, (g. -es, pl. -e) m. draf.

Trabant, (g. -en, pl. -en) m. trawant, lijfwacht.

Traben, v. n. draven, op eenen draf loopen.

Träber, pl. draf, grondsoep; afval.

Tracht, (pl. -en) f. dragt, wijze van kleeding; dragt van eenen zwangeren vrouw; dragt, last van een dier; zoo veel men kan dragen. *Eine Tracht Schläge*, een pak slaag. -*en*, v. n. trachten, pogen; staan (naar iets), zich benaastigen (om iets).

Trächtigt, adj. dragtig, bevrucht. -*keit*, f. zwangerheid (bij vrouwen); met jongen sijn (bij de dieren).

Tractament, (g. -es, pl. -e) n. ontbaal, vergasting. -*at*, (g. -es, pl. -e) m. verdrag, traktaat; verhandeling over eenen stof, over een onderwerp. -*iren*, v. a. onthalen.

Tradition, (pl. -en) f. overlevering.

Tragant, (g. -es) m. gomdragant.

Tragbar, adj. draagbaar; dat men kan dragen; dragend; swanger, bevrucht, dragtig. -*barskeit*, f. draagbaarheid. -*e*, (pl. -n) *Tragbahr*, f. berrie. -*ebalken*, m. draagbalk. -*eband*, n. draagband. -*ebaum*, m. draagboom. -*ebelt*, n. draagbed. -*ehimmel*, m. verhemelte over het sakrament in eenne processie. -*ehimmel*, m. troonhemel. -*ekorb*, zie *Tragkorb*. -*eknospe*, f. knop, die dragen kan. -*en*, v. a. en n. dragen, torschen. -*erismen*, m. draagband. -*essevel*, *Tragestuhl*, m. draagstoel.

Träg(e), adj. en adv. traag, lui, vadzig, loom, achteloos, slap, slofschichtig. -*heit*, f. traagheid.

Träger, (g. -e) m. drager; kruijer. -*lohn*, m. draagloon.

Trag(ich), adj. teuring; van een teurspel, tot een teurspel behoorende. -*ödie*, (pl. -n) f. teurspel. -*ödiendichter*, m. teurspeldichter.

Trällern, v. a. en n. neurieën.

Trämel, zie *Tremel*.

Trampel, (g. -e) m. lomperd. -*n*, v. n. trappelen, trippelen, scharrelen, stampen. -*thier*, n. drommedaris.

Trampen, zie *Trampeln*.

Trändeln, v. n. leuteren.

Trank, (g. -es, pl. -änke) m. drank. -*geld*, n. drinkgeld. -*opfer*, n. drankoffer. -*rinne*, f. goot, om het vee te drinken te geven. -*steuer*, f. impost op den drank.

Tränke, (pl. -n) f. drenkpoel, drinkplaats voor de beesten, wed. -*n*, v. a. drenken, schenken, te drinken geven; bevochtigen, nat maken.

Transchir(en), v. a. voorsnijden. -*messer*, n. voorsnijmes.

Transport, (g. -es, pl. -e) m. transport, vervoer, vervoering; vracht, voorloon. -*schiff*, n. transportschip, vrachtschip.

Trappe, (pl. -n) f. vulg. trede. -, (g. -n, pl. -n) m. *Trappgang*, f. trapgang. -*n*, v. n. trappen.

Tras(at), (g. -en, pl. -en) m. persoon, op wien een wissel getrokken wordt. -*ent*, (g. -en, pl. -en) m. trekker van eenen wissel. -*iren*, v. a. trekken (geld op iemand).

Tratte, (pl. -n) f. traite, wissel.

Traub(e), (pl. -n) f. druif. -*enboere*, f. druivenkorrel of bes. -*enblut*, n. fig. druivenbloed. -*enbagel*, m. aaneenhangende hagel, schroot. -*enkraut*, n. druivenkruid, piment. -*enreich*, adj. en adv. rijk in druiven. -*ensaff*, m. druivensoep. -*ig*, adj. druifachtig. -*lich*, adj. naar eenen druif gelijkende.

Trauen, v. a. a. trouwen. *Sich - lassen*, trouwen. -*en*, v. n. vertrouwen. -*ring*, m. trouwring. -*schein*, m. trouwbrief. -*ung*, f. het trouwen; huwelijkszegen. -*ungrede*, f. redevoering, die bij het trouwen gedaan wordt.

Trauer, f. rouw; rouwkleed, rouwgoed; droefheid. -*binde*, f. floers, rouwband. -*fall*, m. dood, sterfgeval. -*flor*, m. rouwfloers, lamfer. -*gedicht*, n. treurdicht, rouwdicht. -*gerüste*, n. prachtige tombe van eenen vorst, praalgraf, prachtige grafstele. -*gegang*, m. lijksang, treursang, treurlied. -*geschichte*, f. droevige geschiedenis. -*jahr*, n. rouwjaar, wanneer iemand rouwkleeders draagt. -*klage*, f. droevig klagel, gehuil. -*kleid*, n. rouwkleed. -*mahl*, n. rouwmaal, maeltijd, na het begraven van een lijk, gegeven. -*mantel*, m. rouw mantel. -*musik*, f. teurmusiek. -*n*, v. n. rouw dragen, sich bedroeven, bedroefd sijn, leed dragen, treuren, teurig sijn. -*rede*,

f. lijkrede. -*schnelle*, f. rouwosp. -*spiel*, n. treurspel. -*tuck*, a. rouw-laken. -*zeit*, f. rouwtijd.

Trauf(dach), n. afdak. -*e*, f. drop-goot, dakgoot. -*en*, *Träufeln*, v. n. druipen.

Träufeln, v. n. druipen; v. a. doen druipen. [kecht]

Trauführer, m. speelnoet, speel-Trauflich, adj. en adv. gemeenzaam. vertrouwd. -*keisf*, f. gemeenzaame onderlinge verkeerling.

Traum, (g. -*es*, pl. -*dume*) m. droom. -*bild*, n. droom, gedachten in eenen droom, droombeeld. -*deuter*, m. droomuitlogger. -*deuterai*, f. uitlegging van droomen. -*gesicht*, n. droomgezig, gezigt in den droom. -*gott*, m. Morpheus, god der droomen.

Träume(n), v. a. en n. droomen. -*r*, (g. -*e*) m. droomer; vadsig mensch. -*rei*, f. fig. vulg. droomerij, het droomen. -*risch*, adj. en adv. droomig, droomachtig, dof, suffend.

Traum, adv. trouweas, wie, gewis, voorzeker.

Trouwig, adj. en adv. trouwig, droevig, bedroefd, bedrakt, rouwig. -*keit*, (pl. -*en*) f. bedroefdheid, droefenis.

Trouw, adj. lief, waardig. *Mein trauester Bruder*, mijn liefste broeder.

Trouwetrouw, v. a. verkleeden, vermommen; iets door eenige veranderingen anders te voorschijn doen komen.

Traber, zie *Träber*.

Treck(en), v. a. beter Zieken, trekken. -*schäse*, f. trekschuit. -*seil*, n. trektrouw, sleeptrouw.

Treff, (g. -*es*, pl. -*e*) m. slag, dof, stoot. -*en*, v. a. treffen, raken, roeren, bereiken, raken; vinden, raden. -*en*, (g. -*e*) n. slag, veldslag, gevecht. -*end*, adj. wel geschikt, wel gevoegd, wel overeenkomend, bekwaam, voegzaam. -*er*, (g. -*e*) n. prijs (in de loterij). -*lich*, adj. en adv. treffelijk; deftig, uitmuntend; keurlijk, heerlijk, fraai; breed; ongsamen. -*likeit*, f. voortreffelijkheid; deftigheid, heerlijkheid, uitmuntendheid, oegameenheid, fraaiheid; braafheid.

Treibebett, n. broeibed. -*haus*, n. erauwerie. -*holz*, n. kuipers driefhout. -*se*, n. driefse. -*n*, v. a. drijven, voortdrijven, doen gaan; indrijven, inlaan. -*mittel*, n. afdrijvend middel. -*r*, (g. -*e*) m. drijver; fig. aansetter; oederdrukker. -*sand*, zie *Triebsand*.

Tremel, (g. -*e*) m. vulg. knuppel.

Tremes, (pl. -*n*) f. blaauwe korenbloem.

Tremul(ant), (g. -*en*, pl. -*en*) m. beving der stem in het zingen, der saren onder het spelen, trembling. -*iren*, v. n. tremberen.

Trenn(bar), adj. scheidbaar, afscheidelijk, verdeelbaar. -*en*, v. a. scheiden; ontbinden; losmaken, losdoen, ontkoppelen, tornen, los-tornen; breken (de vriendschap); oneenig maken, scheiden. -*wag*, f. scheuring, scheiding.

Trense, (pl. -*n*) f. ligte toom voor de jonge paarden, trens.

Trepan, (g. -*es*, pl. -*e*) m. trepaneer-boor, boortuig, werktuig, om eene rechte opening in de hersenpan te maken. -*iren*, v. a. trepaneren, de hersenpan open boren.

Trepp(e), (pl. -*n*) f. trap. -*nabats*, n. rustplaats, poezing op eene trap. -*ngeländer*, n. trapleuning.

Trepp(e), f. barik, zeker onkruid.

Tresse, (pl. -*n*) f. galon.

Trester, pl. *draf*, grondsep, overschoot van iets. -*wein*, n. slechte wijn.

Treden(en), v. n. s. treden, stappen, gaan, trappen, schrijden. -*er*, (g. -*e*) m. treden. -*rad*, n. kraanrad.

Treu, adj. en adv. trouw, getrouw; eerlijk, opregt, rechtchapeu. *e*, f. trouw, getrouwheid, trouwheid; oerlijkheid. -*herzig*, adj. en adv. trouwhartig, opregt. -*herzigkeit*, f. trouwhartigheid, opregtheid. -*lich*, adv. getrouw, opregt. -*los*, en adv. trouweloos, ontrouw. -*losigkeit*, f. ongetrouwheid, ontrouw. [angel]

Triangel, (g. -*e*) m. driehoek, tri-

tribunal, (g. -*es*, pl. -*e*) m. rechtbank.

Tribut, (g. -*es*, pl. -*e*) m. schatting.

Trichter, (g. -*e*) m. trochter; tremel in den lozen.

Trieb, (g. -*es*, pl. -*e*) m. dreef, weiland; drift, stroom, loop; drift, togt, trek, neiging, hartstogt, beweging. -*feder*, f. drijsvoet, aandrang, beweegreden, beweegmiddel, aanzetting. -*rad*, n. rad, dat iets drijft. -*sand*, m. drijfsand, weiland, los sand.

Triebel, (g. -*e*) m. drijfhouf.

Trief(aoge, n. leepoog. -*ung*), adj. leepoogig, die kwade, loopende oogen heeft. -*ungigkeit*, f. leepoogigheid, dragt of looping der oogen. -*en*, v. n. s. druipen, drop-pelen, druppelen; loopen. -*nase*, f. druipneus.

Trieg(en, v. n. bedriegen, misleiden; -*v*, a. *sich* -, zich vergifison, dwa-len; beter *Trügen*. -*lich*, adj. en adv. bedriegelijk; beter *Trüglich*.

Trift, f. weide; dreef. -*gerechtigheit*, f. recht om te weiden. -*recht*, zie *Triftgerechtigheit*.

Triftig, adj. en adv. gewigtig, belangrijk; dringend; dringst, ijverig, vlot, hevig, hitzig, vurig, opvliegend. -*heit*, f. driftigheid, hevigheid, opvliegendheid; gewigtigheid.

Trigonometrie, f. driehoekmeting.

Triktak, n. triktak, verkeerspel.

Triller, (g. -*e*) m. trembling in de muziek, sleping of tremblant. -*n*, v. n. slepen, tremberen in het zingen of spelen.

Trillion, (g. -*es*, pl. -*e*) m. rondsoel.

Trillion, (pl. -*en*) f. trillioen, millioen van de derde magt.

Trink(bar, adj. drinkbaar. -*en*, v. a. en n. drinken. -*er*, (g. -*e*) m. drinker. -*gast*, m. vaste klant in eene herberg, in een wijnhuis, drinkerbrood. -*geld*, n. drinkgeld. -*gezell*, m. makker in het drinken, drinkgezel. -*gesellschaft*, f. drinkpartij, zaipartij. -*glas*, n. drinkglas. -*gold*, n. drinkbaar goud. -*lied*, n. drinklied. -*schale*, f. drinkschaal, drinkglas. -*stube*, f. herberg, drinkvertrek.

Tripel, (g. -*e*) m. tripel.

Trippelakt, m. sekere maat in de muziek.

Tripp, **Trippammel**, m. trijp.

Trippeln, v. n. trippelen, drentelen, trappelen.

Tripper, (g. -*e*) m. druiper.

Tritt, (g. -*es*, pl. -*e*) m. trede; stap; dorpel.

Triumph, (g. -*es*, pl. -*e*) m. triomf, zegpraal, overwinning. -*bogen*, m. triomfboog, zegboog. -*geschrei*, n. overwinningkreet. -*ieren*, v. n. triomferen, zegprelen, overwinnen. -*ierend*, adj. en adv. zegprelend, zegvierend. -*irer*, (g. -*e*) m. overwinnaar, zegpreler. -*lied*, n. zeglied. -*wegen*, m. zegwagen.

Trock(en, adj. en adv. droog, dor. -*enheit*, f. droogte, dorheid, schraltheid; fig. keelheid. -*espilats*, m. droogplaats. -*nen*, v. a. en n. s. droegen. -*nend*, adj. droogend, opdroegend. -*nung*, f. droegen, afdroegen, opdroegen.

Troddel, (pl. -*n*) f. kwasf.

Troddel, (g. -*e*) m. oude-kleermarkt, leppenmarkt. -*sifrau*, zie *Troddel*.

weib. -elhaft, adj. vulg. langzaam, trouwelig. *-elkram*, m. oude-kleerwinkel. *-elmann*, m. oude-kleermaker. *-elmarkt*, zie *Trudel*. *-eln*, v. n. oude kleeren, lompén, lappen, voden verkoopen. *-elweid*, n. oude-kleerverkoopster; uitdrager. *-ler*, (g. -e) m. oude-kleerkooper; vulg. treuselaar.

Trog, (g. -es, pl. -ège) m. trog, bak-trog. *-scharre*, (pl. -n) f. schraper, ijser, om den trog schoon te maken.

Trolle, (pl. -n) f. vulg. schommel, lomp vrouwenmensch. -n, v. n. gaan, stappen.

Trommel, (pl. -n) f. trommel, trom. *-kautchen*, n. trommelvlies, hot vies in het oor, oorvlies. *-kastem*, m. ligchaam, buik van de trommel. *-klöpfel*, m. trommelstok. -n, v. n. trommelen, de trom roeren, slaan. *-schlag*, m. tromslag. *-schlägel*, m. trommelstok. *-schläger*, m. tromslager, tamboer.

Trompete, (pl. -n) f. trompet. -n, v. a. en n. trompetten, de trompet blazen, de trompet steken. *-n-schall*, m. trompettengeschal. -r, (g. -e) m. trompetter.

Tropf, (g. -es, pl. -öpfe) m. sot, uilskuiken. *-bad*, n. kruiderbad voor eenig deel des lichaams, hot inwrijven daarvan, druijbpad. *-en*, (g. -e) m. droppel, druppel. *-en*, *Tropfen*, v. n. druipen, druppelen, zijpelen, lekken; v. a. doen druipen. *-nass*, adj. vulg. druijnat. *-pfanne*, f. druijpan. *-stein*, m. leksteen. *-wurz*, f. veelvoet, boomvaren, engeloost. *-wein*, m. lekvijw.

Trophäe, (pl. -n) f. segeteeken.

Tross, (g. -es) m. tros, krijgs-pakkaasje, krijgsliepe; hoop. *-bube*, m. trosboef, legerknecht. *-hure*, f. vulg. legerhoer. *-pferd*, n. tros-paard. *-wagen*, m. tros-wagen, bagaadjewagen.

Trost, (g. -es) m. troost. *-grund*, m. troostgrond, reden van vertroosting. *-los*, adj. en adv. troostloos, mistroostig, mismoedig. *-losigkeit*, f. troosteloosheid, mistroostigheid. *-rede*, f. troostrede. *-reich*, adj. troostrijk. *-schreiben*, n. troostbrief. *-schrift*, f. troostschrift. *-wort*, n. troostwoord, vertroostend woord.

Trostbar, adj. troostbaar. *-en*, v. a. troosten, vertroosten. *-er*, (g. -e) m. trooster, vertrooster. *-lich*, adj. en adv. troostelijk, vertroos-

telijk. *-ung*, f. troosting, vertroosting.

Trott, (g. -es) m. draaf. *-gänger*, m. draver, hardlooper.

Trotts, (pl. -n) f. pers, wijpers. -n, v. a. wijpersen.

Trots, (g. -es) m. trots, ondanks (praep.). *Jemand etwas zum Trots thun*, iemand iets ten spijt doen. *-en*, v. n. trotseren, tarten. *-en*, n. *-igkeit*, f. trotschheid, gewets, opgeblazenheid, pruiling. *-ig*, adj. en adv. trotsch, spijtig bits, barsch, stuursch, norsch, verwaand, fier, grootsch. *-kopf*, m. stijfkop, eigenzinnig, stijfkoppig mensch.

Trüb(e), adj. drabbig, troebel, onklar, droesemig; betrokken, donker; fig. niet opgeruimd, treurig, neerslagtig. *-en*, v. a. troebel, drabbig, onklar maken; bewolken; fig. neerslagtig maken. *-sal*, (g. -s) n. *-seligkeit*, f. droefheid, bedroefheid, bedruktheid, ellende, rampspoed, ongeluk. *-selig*, adj. en adv. droevig, bedroefd, bedrukt. *-sinn*, m. *-sinnigkeit*, f. droefgeestigheid. *-sinnig*, adj. en adv. droefgeestig.

Trubel, (g. -e) m. oneenigheid; verwarring.

Truchese, (g. -en, pl. -en) m. veroud. opscheffer, opdrager op tafel.

Trüffel, (pl. -n) f. aardnoot, truffel.

Tzug, (g. -es) m. bedrog, list. *-bild*, n. spooksel, spook, schim, hersenschim. *-los*, adj. niet listig, niet bedriegelijk. *-schluss*, m. drogrede.

Trügen, zie *Trügen*.

Truhe, (pl. -n) f. kist, koffer, ark.

Trummer, (g. -es, pl. -ümmere) n. eind; dreumel.

Trumm, n. (g. -es, pl. -ümmere) wordt weinig in enkelv. gebruikt, stukken, brokken, overschot, overblijfsels, wrak; puin.

Trümmern, zie *Zertrümmern*.

Trumpsf, (g. -es, pl. -ümpfe) m. troef. *-en*, v. a. troeven, aftroeven.

Trunk, (g. -es) m. drinken; dronkenschap; drank. *-en*, adj. en adv. dronken, beschonken, zat. *-enbold*, m. dronkaard, zuiper. *-enhoit*, f. dronkenschap, dronkenschap.

Trupp, (g. -es) m. troep, bende, hoop, schare. *-e*, f. troep, bende. *-en*, pl. troepen. *-weise*, adv. bij troepen, bij hoopen, troepswijze.

Trüppel, (g. -s) n. troepje.

Trüppeln, m. kalkoensch. haan. *-enne*, f. kalkoensch. hen. *-ühner*, pl. kalkoenen.

Trutz, zie *Trots*. -- und *Schutzbündnis*, n. offensief en defensief verbond.

Trutschel, (pl. -n) f. vulg. schootmel, eene dikke vrouw of meisje.

Tuberose, (pl. -n) f. tuberous (eene bloem).

Tuch, (g. -es, pl. -ücher) n. laken; linnen. *-artig*, adj. lakensch, van laken. *-berstier*, m. lakenreeder, lakenerieder. *-en*, adj. lakensch. *-färber*, m. lakeoverwer. *-färberri*, f. lakeverwerij. *-handel*, m. lakenhandel; linneshandel. *-händler*, m. lakenkooper. *-knapps*, m. lakeveversknecht. *-laden*, m. lakenwinkel. *-macher*, m. lakenoverwer. *-presse*, f. lakepers. *-rahmen*, m. lakenraam. *-rasch*, m. sergie. *-schere*, f. wandschaar, droog-scheorders schaar, droog-schaar. *-scherer*, m. droog-scheerder. *-weber*, m. lakevever.

Tüchtig, adj. en adv. bekwaam, geschikt, deugdelijk, van waarde, geldend; vulg. groot, sterk, duchtig. *-keit*, f. deugdelijkheid, bekwaamheid, geschiktheid.

Tück, (g. -es, pl. -e) m. *Tücke*, (pl. -n) f. tuk, nuk, strek, kuur, list. *-ich*, adj. en adv. boosaardig, listig, erg, arglistig, bedriegelijk, geveinsd, verraderlijk.

Tuckmäuser, zie *Duckmäuser*.

Tuf, *Tufstein*, zie *Tof*.

Tugend, (pl. -en) f. deugd. *-haft*, adj. en adv. deugdzaam. *-lehre*, f. zedeleer, zedekunde, leer der deugd. *-reich*, *-sam*, adj. deugdzaam.

Tulpe, (pl. -n) f. tulp. *-nbaum*, m. tulpenboom. *-nboet*, n. tulpenbed, een bed met tulpen.

Tummel, (g. -e) m. zwijmings, duizeling, suizeling, draaiing in het hoofd. *-n*, v. n. tuimelen, waggelen; v. a. *-platz*, m. rijplaats, rij-school; worstelperk.

Tumult, (g. -es, pl. -e) m. oproer, opschudding, tumult. *Einen erregen*, een oproer verwekken. *-uarisch*, adj. en adv. oproerig, muitziek, warsiek. *-uiren*, v. n. geraas of gerucht maken, oproer verwekken.

Tünche, f. witsel, steenkalk, pleisterkalk. *-n*, v. a. witten, pleisteren, bepleisteren, kladschilderen, verwen. *-r*, (g. -s) m. pleisteraar, kladschilder, witter.

Tunke, f. saus. *-n*, v. a. soppen, in-dooopen (in de saus).

Tunkform, m. houten bak der kaar-

senmakers, waaria het katoen gedoopt wordt.

Tüpfel, (g. -e) m. punt of stip; tepel. -*elchen*, (g. -e) n. vlakje, vlekje. -*eln*, v. a. stippen, bestippen, besprenkelon. -*en*, **Tupfen**, v. a. en n. tikken, eenen tik geven met den vinger. -*lig*, adj. gestippeld, gespikkeld, met stippen geteet.

Tupstein, zie **Tof**. [kend.]

Turban, (g. -es, pl. -e) m. tulband.

Turkies, (g. -es, pl. -e) m. turkoin (edel gesteente).

Türk, (g. -en, pl. -n) m. turk. -*isch*, adj. Turksch.

Turn(en, v. n. lichaams-oefeningen doen. -*ier*, (g. -es, pl. -e) m. tournooi, tournoospel, steekspel. -*ieren*, v. a. en n. kampgevecht aanregten, tournooijen; fig. geraas, getier, opschudding maken, woeden, en groot geweld aanregten. -*ierplatz*, m. plaats, veld voor het tournoospel. -*ierschranken*, pl. einde van het tournooiveld paleis.

Turteltaube, f. tortel, tortelduif.

Tusche, f. Oostindische inkt. -*n*, v. a. de grondvoer leggen (bij fijnshilders); waschen.

Tute, **Tüte**, zie **Düte**. -*n*, v. n. toeten, ruischen.

Tuthorn, n. toetehoorn.

Tutia, f. tuti, niet, kleime, oogniet.

Tütze, (pl. -n) f. borst, speen, tepel.

Tutsche, zie **Tutke**.

Tyrann, (g. -en, pl. -en) m. dwingeland, geweldenaar, tiran. -*es*, f. dwingelandij. -*enmord*, m. dwingelandmoord, doodslag van eenen geweldenaar. -*isch*, adj. en adv. wreed, buitensporig, geweldig, tiranisch. -*isieren*, v. a. en n. tiranizeren, tirannig te werk gaan, handelen.

U.

UBE

Uebel, adj. en adv. kwaad, boos, ongelukkig, verkeerd. -, (g. -e) n. kwaad, seer, ongemak, pijn, smart; ziekte; ongeluk, tegenwoordig, kwaad; prov. -*keit*, f. kwalijkheid, flauwte. -*klang*, -*laut*, m. wangeluid. -*schmeckend*, adj. onsmakelijk. -*stand*, m. wanvoorgelijkelijk. -*that*, f. euveldaad, misdaad, misdrijf. -*thäter*, m. kwaaddoener, misdadiger.

Ueben, v. a. oefenen.

Ueber, adv. (in samenst.) over.

Ueber, praep. die den dat. en den acc. regert, den acc. met eene beweging, over, als: - *die Brücke springen*, over de brug springen; en den dat. met eene rust, boven, over, als: *Das Schwert hing - seinem Haupte*, het zwaard hing boven zijn hoofd.

Ueber, praep. met 3en en 4en naamv., over, etc. -, in 2mstgn., insonderheid met Ww. als scheidb. en als onscheidb. Vv. in al dzezels mogelijke betekenissen voorkomende. Die 2mstgn., welke in beide talen volmaakt dezelfde zijn en dezelfde betekenis aangeven, zijn wederom, ter plaatswinning, door ons aan het oordeel van den gebruiker van ons Woordenb. overgelaten. Dit Vz. neemt veelal den klem-

Ueberall, adv. overal. [toon aan.]

Ueberantworten, v. a. overbrengen, overleveren.

Ueberarbeiten, v. a. overwerken, verbeteren, beschaven. **Sich** -, de krachten door werken uitputten. **Einen** -, iemand te hard laten werken.

UBE

Ueberause, adv. ongemeen, seer.

Ueberärmel, m. overmouw.

Ueberhand, n. band, zwaachtel ergens over hedn.

Ueberbau, m. uitstek, afdak, luifel. -*en*, v. a. een uitstek maken; bouwen over iets.

Ueberbein, n. overbeen; knobbeigezwell, peesknoop.

Ueberbieten, v. a. hooger bieden.

Ueberblättern, v. a. in het lezen overslaan; doorbladeren.

Ueberbleib(en, zie **Uebrig bleiben**). -*sel*, (g. -e) n. overblijfsel, overschot. [iets.]

Ueberbreiten, v. a. uitspreiden over

Ueberbring(er, m. overbrenger, brenger. -*ung*, f. overbrenging.

Ueberburzeln, (sich) v. rec. overtuimelen, overbuitelen.

Ueberdach, n. afdak.

Ueberdecke, (pl. -n) f. overdek.

Ueberdenkung, f. overdenking.

Ueberdr(uss, m. verdriet, overlast, ongemak, verveling. -*üssig*, adj. en adv. verdrietig, moede, wars.

Ueberreck, adv. vulg. overhocks.

Uebereil(ung, f. overijling, overhaasting. -*t*, adj. en adv. overhaast, verhaast.

Uebersein, adv. overeen.

Uebereinkunft, f. overeenkomst, overeenstemming.

Uebereinstimm(end, -ig, adj. en adv. overeenkomend, overeenkomstig. -*ung*, f. overeenstemming, overeenkomst.

Ueberempfindnis, f. overbevruchting, tweede bevruchting.

Ueberessen, (sich) v. rec. zich overeten.

UBE

Ueberfahr(en, v. n. s, overvaren. -, v. a. overrijden, overvaren, overvoeren. -*t*, f. overvaart; veer.

Ueberfall, m. overval; overvalling.

Ueberfein, adj. seer fijn.

Ueberflechten, v. a. met horden voorzien.

Ueberfliegen, v. a. overvliegen; fig. overstreffen; -, v. n. s, overvliegen.

Ueberfließen, v. n. s, overvloeijen; overvloed hebben. -*uss*, m. overvloed, overvloedigheid, overtoelighheid. -*üssig*, adj. en adv. overvloedig.

Ueberfracht, f. te zware vracht, boven de bedongene vracht. -*en*, v. a. overladen. [eten.]

Ueberfressen, (sich) v. rec. zich over-

Ueberfriaren, v. n. s, toevrieten.

Ueberfüllen, v. a. overvullen; fig. overtuigen. -*end*, adj. overtuigend. -*ung*, f. overbrenging; fig. overtuiging.

Ueberfüll(en, v. a. overvullen, overkroppen. **Sich** -, te veel eten. -*ung*, f. overvulling, overkroeping; overetig.

Ueberfütern, v. a. te veel voeren.

Ueberg(abe, f. overgaaf, overgeving; fig. toegift. -*eben*, v. a. overgeven, overleveren, in handen stellen.

Sich -, braken, overgeven; zich overgeven. -*ebung*, f. overgift; overgeving, braking.

Uebergang, m. overgang, overvaart, overtoegt, doortogt; verandering.

Uebergähr, f. het te veel deen. -*lichen*, adj. meer dan betaamt.

Uebergehen, v. n. s, overgaan, overloopen, overstappen, voorbijgaan.

Uebergewicht, n. overwigt.
Uebergolden, v. a. vergulden.
Uebergross, adj. en adv. overgroot.
Ueberguss, f. overgioting
Uebergypsen, v. a. bepleisteren, met kalk bestrijken.
Ueberhand, adv. overhand.
Ueberhang, m. uitstek, borstwering; overtek, gordijn. -*angen*, v. n. overhangen. -*ängen*, v. a. behangen.
Ueberhaupt, adv. in het algemeen.
Ueberher, adv. overheen. -*infahren*, even aanraken. -*in*, adv. overheen; fig. oppervlakkig. -*och*, adj. en adv. zeer hoog.
Ueberhobeln, v. a. roffelen.
Ueberhohlen, v. a. vulg. voorbijstreven, overtreffen, inhalen.
Ueberhören, v. a. mishooren; vulg. de les laten opzeggen, overheeren
Ueberhüpfen, v. n. s, overhuppelen, overspringen; v. a. weglaten.
Ueberirdisch, adj. bovennatuurlijk, hemelsch.
Ueberjährig, adj. en adv. overjarig. meer dan een jaar oud.
Ueberkaufen, (*sich*) v. rec. al te duur kopen.
Ueberkehren, v. a. nogmaals schoonmaken.
Ueberkippen, v. n. s, het evenwigt verliezen en vallen; v. a. doen overslaan.
Ueberkleiben, v. a. overpappen, overlakken, overpleisteren.
Ueberkleid, n. overkleed.
Ueberklug, adj. en adv. overwijs.
Ueberkommen, y. n. s, overkomen; v. a. verkrijgen.
Ueberkunst, f. overkomst.
Ueberladen, v. a. overladen, te zwaar laden. -*ung*, f. overlading.
Ueberlang, adj. en adv. overlang, te lang.
Ueberlassen, v. a. overlaten, overdoen; geven, verkoopen, laten. -*ung*, f. overlating, overdoen.
Ueberlast, f. overlust, moeite, vervelling. -*ästig*, adj. en adv. lastig, bezwaarlijk.
Ueberlats, m. deksel, overleer.
Ueberlauf, m. overloop; overlooping. -*aufen*, v. n. 2, overloopen; v. a. overloopen; over hoop loopen, omloopen; overvallen; overloopen, doorloopen, insien. -*äuser*, m. overlooper.
Ueberlaut, adj. en adv. overluid.
Ueberlebende, m. langstlevende.
Ueberlegen, v. a. overleggen, beleggen; overladen; fig. bedenken, bepeinzen.

Ueberlegen, adj. hooger, verheverner, meerder, sterker. -*enheit*, f. magt, sterkte, meerdere bek waambeid, meerderheid. -*sam*, adj. en adv. overlegend, met overleg. -*ung*, f. overleg. -*ungskraft*, f. oordeel, verstand, kennis, overleg.
Ueberlei, adv. vulg. overvloedig, overtollig; zie *Uebrig*.
Ueberleutung, f. overlesing, herlesing.
Ueberlieferung, f. overlevering, overgaaf.
Ueberlist(en), v. a. bedriegen door list, verschalken. -*ung*, f. bedrog door list, verschalking.
Ueberm(acht, f. oppermagt, overhand, heerschappij. -*ächtig*, adj. oppermagtig, te magtig, te sterk. -*ächtigen*, v. a. overweldigen, dwingen.
Uebermachung, f. overmaking; wijsel, remise.
Uebermass, n. overmaat; fig. overvloed. -*ässig*, adj. en adv. overmatig, overdadig, overtollig; buitensporig. -*ässigkeit*, f. overmatigheid, overtolligheid, overdadigheid, overmaat, overdaad.
Uebermauern, v. a. met eenen muur overdekken.
Uebermeister, v. a. vermeesteren, overwinnen.
Uebermenschlich, adj. meer dan menschelijk, bovennatuurlijk.
Uebermögen, v. a. vermogen op; overwinnen.
Uebermorgen, adv. overmorgen.
Uebermuth, m. overmoed, hoogmoed, trotschheid; darteiheid, uitgelatenheid. -*üthig*, adj. en adv. trotsch, hoovaardig, spijtig, dartel, uitgelaten.
Uebernachtung, f. overnachting, nachtverblijf. -*ächtig*, adj. van gisteren, dat den nacht heelt doorgegaan. *Uebernächtiges Bier*, verschaald Bier.
Uebernahm, f. overneming; fig. onderneming. -*ehmen*, v. a. overnemen, aannemen; in besit nemen; ondernemen. -*ehmen*, m. onderneming; een, die te veel neemt. -*ehmung*, f. overneming; een al te groote eisch.
Ueberraturlich, adj. en adv. bovennatuurlijk.
Ueberrassen(en, v. a. verrassen, betrappen. -*ung*, f. verrassing, betraping.
Ueberred(end, adj. overreden 'overtuigend. -*ung*, f. overreding, overtuiging. [geving].
Ueberreichung, f. overreiking, over-

Ueberrais, adj. en adv. overrijp.
Ueberrreiten, v. n. 2, overrijden; v. a. overrijden; voorbij rijden.
Ueberrennen, v. a. omloopen, omrennen; voorbij rennen.
Ueberrast, m. rest, overschot.
Ueberrinnen, v. n. 2, overloopen.
Ueberrock, m. overrok, jas.
Ueberrumpel(en, v. a. verrassen, overvallen, overrompelen. -*ung*, f. verrassing, overvalling.
Uebersalzen, v. a. versouten, te sout maken.
Uebersatt, adv. meer dan genoeg. -*ättig*, v. n. meer dan versadigen.
Ueberscharf, adj. te scherp, overscherp.
Ueberschattung, f. overschaduwing.
Ueberschickung, f. overschikking, overzending.
Ueberschiesse, v. n. 2, overschieten, overhellen, uitstoken; v. a. te hoog schieten, voorbij schieten.
Ueberschiffen, v. a. en n. 2, overvaren. -*ung*, f. overvaart.
Ueberschimmeln, v. n. 2, beschimmelen.
Ueberschlag, m. opslag van eene mouw, kraag, bef; berekening der kosten van iets, overslag; omslag. -*en*, v. n. 2, overslaan, omslaan, omvallen; doorslaan, overslaan; verslaan, beslaan, koel worden.
Ueberschleichen, v. a. bedotten, verschalken.
Ueberschleieren, v. a. met eenen sluier bedekken.
Ueberschnappen, v. n. s, struikelen, mistreden; overslaan; fig. vulg. gek worden.
Ueberschneien, v. a. met sneeuw bedekken, besneeuwen.
Ueberschwellen, v. a. bedriegen, foppen.
Ueberschreit(en, v. n. 2, te ver gaan of schrijden; v. a. fig. overtreeden, schenden. -*ung*, f. overtreding, schennis.
Ueberschrift, f. opschrift, titel.
Ueberschuk, m. overschoot.
Ueberschuss, m. overschoot.
Ueberschüssling, m. lang lot van eenen boom.
Ueberschütten, v. a. overschudden, overgieten, overstorten; bedekken; fig. ophoopen.
Ueberschwängern, v. a. te veel bevruchten, overbevruchten.
Uebersche(ank, m. overdaad. -*änklich*, adj. en adv. overdadig, onge-meeg, zeer.
Ueberschwamm(en, v. a. overstroommen. -*ung*, f. overstrooming.

Uberschwarz, adj. en adv. zeer swaar, al te swaar; fig. ten uiterste moeijelijk.

Uberschwimmen, v. a. en n. 2, overzwemmen.

Uberssegeln, v. n. 2, overzeilen, overvaren; v. a. overzeilen, omszeilen, voorbij zeilen.

Ubersieht(en, v. a. oversien; fig. over het hoofd zien; vlugtig doorlezen. -ung, f. oversiening; fig. fout, vergissing.

Ubersendung, f. verzending.

Ubersetz(en), v. n. 2, overspringen, overgaan; v. a. overzetten, overvoeren, overbrengen. -er, (g. -s) m. overzetter, vertaler. -ung, f. overzetting, vertaling; overzetting.

Ubersicht, f. oversiening, overzigt; vergissing. -ig, adj. en adv. zwak van gezigt, bijziende. -igkeit, f. zwakheid van gezigt, kortzigtigheid.

Ubersintern, v. a. overtrekken met marmor, steen, enz.

Ubersomnern, v. n. den zomer doorbrengen; v. a. den zomer overhouden.

Uberspannung, f. fig. overspanning; te groote inspanning.

Uberspinnen, v. a. omspinnen.

Uberspreiten, v. a. over heen spreiden.

Uberspringen, v. a. en n. 2, overspringen; overslaan.

Ubersuchen, v. a. overtroeven.

Ubersuchen, v. a. uitstaan, doorstaan, lijden, te boven komen.

Ubersstig(en), v. n. 2, overklommen; v. a. overklommen; fig. te boven komen, overtreffen. -end, adj. overtreffend; te swaar. -ung, f. beklimming; fig. overtreffing; te boven gaan.

Ubersstig(ern), v. a. verhoogden, den prijs doen stijgen. -ernug, f. verhooging, vermeëdering.

Ubersstolz, adj. al te trotsch.

Ubersstählen, v. a. bestralen, beschijnen; in glans overtreffen.

Ubersstrijden, v. a. overstrijden, overtuigen.

Ubersströmung, f. overstrooming.

Uberschwampf, m. bovenkous.

Ubersstudieren, (sich) v. rec. te veel studeren.

Ubersstülpen, v. a. bedekken, omslaan, opslaan.

Ubersstürzen, v. a. omver slooten, omwerpen; bedekken; v. n. 2, om-

Ubersüß, adj. oversoet. [vallen.

Ubersüß(en, v. a. verdooven, tot

zwijgen brengen. -ung, f. verdooving.

Ubersüß, adj. en adv. zeer, al te duur. -n, v. a. te veel vragen.

Ubersüß, f. bovendeur.

Ubersüß(en, v. a. bedriegen, misleiden.

Ubersüß(en, v. a. verdooven, harder klinken dan iets anders.

Ubersüß(en, v. a. overdragt, overdraging, opdragt. -en, v. a. overdragen, overbrengen; opdragen. -ung, f. overdraging, overbrenging.

Ubersüß(en, f. uitmaatendheid, ongemeeuheid.

Ubersüß(en, f. overdrijving, af-drijving; fig. overdrijving, overmaat, overtolligheid.

Ubersüß(en, v. a. en n. 2, overtroeden; overstroomen, buiten de oeveren treden; v. a. noërtreden (de schoenen); overtreeden, te buitengaan, schenden (de wetten, geboden); overstappen, zwikken (met den voet). -er, m. overtreder, schender, sondaar. -ung, f. over-treding, schending, scnde.

Ubersüß(en, adj. en adv. overmatig, overdreven. [drieken.

Ubersüß(en, (sich) v. rec. te veel Ubersüß(en, v. a. overpleisteren, overwiltten.

Ubersüß(en, adj. overvol, overlopend.

Ubersüß(en, v. a. bedriegen, foppen, bedotten. -ung, f. bedrieg-gerij, bodrog, verschalking.

Ubersüß(en, v. a. in het waasen overtreffen, voorbij groeijen; overgroeijen, bewassen; v. n. 2, bewassen.

Ubersüß(en, zie Ubersüß(en).

Ubersüß(en, v. n. 2, oplicden, opkoken, overkoken, overloupen.

Ubersüß(en, f. overweldiging, bemagtiging.

Ubersüß(en, v. a. omkeeren.

Ubersüß(en, v. n. 2, verhuizen.

Ubersüß(en, v. a. overstroomen.

Ubersüß(en, v. a. aanwijzen; over-tuigen. -ung, f. overtuiging.

Ubersüß(en, v. a. overwiltten. -ung, f. overwiltting.

Ubersüß(en, v. a. omwerpen, omslaan. [werpen.

Ubersüß(en, adj. overwigtig, over-

Ubersüß(en, v. a. overwegen, op-geven, overtreffen.

Ubersüß(en, v. a. overwinnen, ver-winnen, oververeen. -er, (g. -s) m. overwinnaar, veroveraar. -lich, adj. overwinnelijk, verwinbaar. -ung, f. overwinnig, verwinning, verovering.

Ubersüß(en, f. overwintering.

Ubersüß(en, adj. en adv. te sijn, te ver gezocht, te geestig, te snedig, te sijnrijk.

Ubersüß(en, v. a. overwelven, ver-welven.

Ubersüß(en, v. a. met wolken be-dekken.

Ubersüß(en, m. dek, overtrek; juk van een kind.

Ubersüß(en, f. getal boven een an-der, overtal. -ählen, v. a. overtel-len. Sich -, zich vertellen. -ählig, adj. overtallig, boven het getal.

Ubersüß(en, adj. en adv. overrijp, al te rijp.

Ubersüß(en, v. a. overtuigen. -end, adj. en adv. overtuigend. -ung, f. overtuiging.

Ubersüß(en, v. n. 2, overtrekken; v. a. overtrekken; overtrekken, betrekken, bedekken, bekleeden.

Ubersüß(en, f. het vertiennen.

Ubersüß(en, v. a. met suiker be-strooijen of beleggen.

Ubersüß(en, m. overtrek, bekleding; omslag.

Ubersüß(en, adv. dwars.

Ubersüß(en, adj. en adv. gebruikelijk, aangenomen. -keit, f. gebruike-lijkheid.

Ubersüß(en, adj. en adv. over, ovarig. -ung, adv. voor het overige.

Ubersüß(en, (pl. -en) f. oefening. Aus der (durch die) -lernen, door het gebruik leeren.

Ubersüß(en, (g. -s) m. oever, strand, wal. -bewohner, m. oeverbewoner.

Ubersüß(en, (pl. -en) f. Wanduhr, f. hang-klok. Taschenuhr, f. horologie.

Ubersüß(en, Zeit, uur; b. v. ein Uhr, een uur; acht Uhr, acht ure; uurwerk; ho-riologie; uur. -deckel, m. rand van de horologiekas, waarin het glas gezet wordt. -gehäuse, n. horolo-giekas. -glas, n. horologieglas. -hammer, m. slaande hamer van een uurwerk. -kette, f. horologie-ketting. -macher, m. horologie-ma-ker. -macherkunst, f. uurwerkkun-de. -sand, m. zand in een uurglas. -tafel, f. horologiezak. -werk, n. uurwerk. -weiser, m. wijzer.

Ubersüß(en, (g. -es) m. steenuil, nachtuil.

Ubersüß(en, (pl. -n) f. -nbaum, m. olm-boom, olm. -holz, n. olmenhout. -wald, m. olmbosch.

Ubersüß(en, (g. -es) n. ultramarijn.

Ubersüß(en, v. a. om, rondom; met.

Ubersüß(en, v. a. om, rondom, met, etc. beteekent eiginlijk eene beweging of rigting

lange de grensen of lange den omtrek van iets; v. b. om de stad rond of om de stad heen, etc. in Zmstgn., inzonderheid met Ww., is het scheidb. en onscheidb. en behoudt doorgaans desselfs eigenlijke beteekenis. B. v. *wmmauern*, ommurren, met eenen muur omringen, enz. Diegene dezer Zmstgn., welke in beide talen geen onderscheid noch in vorm, noch in beteekenis opleveren, sijn door ons, even als bij vorige dergelijke Zmstgn., ter ruimsceping, achterwege gelaten.

Umackern, v. a. omploegen.

Umänder(n), v. a. veranderen. -*ung*, f. verandering.

Umarmung, f. omarming, omhelzing.

Umbehalten, v. a. vulg. omhouden.

Umbiegung, f. ombuiging.

Umbild(en), v. a. veranderen, beschaven. -*ung*, f. verandering, beschaving.

Umbindung, f. ombindsel, omwindsel.

Umbblätter, v. a. ombladen.

Umbra, -*ererde*, f. umbra, sekere aarde, die in de schilderk. gebruikt wordt.

Umbrech(en), v. a. breken, beploegen; bij de druk., eenen vorm weder losmaken. -*ung*, f. breken, omploeging.

Umburseln, v. n. ombuitelen, ontui-melen. [dekken.]

Umdäcken, v. a. weder op nieuw *Umdrekung*, f. omdraaijng, rond-draaijng, omloop.

Umdrucken, v. a. herdrukken.

Umduften, v. a. eenen gour, reuk verspreiden.

Umeinander, adv. na malkander, beurtelings.

Umfahren, v. a. en v. n. s, omvaren, omrijden.

Umfang, m. omtrek, omkring; fig. uitgestrekt. -*en*, v. a. omvatten, omringen, omhelsen.

Umfärben, v. a. weder verwen, oververwen.

Umfassen, v. a. (een' steen) op nieuw invatten, insetten; omvatten, omspannen; omhelsen, omarmen; fig. omgeven.

Umfiegen, v. a. omheen vliegen.

Umfisssen, v. a. omheen vloeijen, loopen.

Umform(en), v. a. hervormen. -*ung*, f. hervorming.

Umfrage, f. omvraag, rondvraag, opnemng der stemmen.

Umführen, v. a. rondvoeren, omleiden; omvaren.

Umfüllen, v. a. overgieten, iets in andere vaten doen.

Umgaffen, (sich) v. rec. vulg. rondkijken, rondgopen.

Umgang, m. omgang, processie; verkeering, omgang. -*änglich*, adj. en adv. gemeenzaam, vriendelijk, beleefd. -*änglichkeit*, f. gemeenzaamheid, vriendelijkheid, beleefdheid.

Umgeben, v. a. op nieuw geven; omgeven, geven om om te doen; omgeven, omringen. -*ung*, f. het omringen, de omtrekking.

Umgehen, v. n. s, omgaan, rondgaan; spoken. -, v. a. omgaan, rondgaan.

Umgeld, zie *Ungeld*.

Umgiessen, v. a. hergieten; vergieten, overgieten; rondom begieten.

Umgrab(en), v. a. omgraven, omdelven, ompspitten; rondom graven. -*ung*, f. omgraving, omdelving, ompspitting.

Umgreifen, v. a. omvatten.

Umgrenzen, v. a. omringen, begrenzen. [kijken.]

Umhacken, (sich) v. rec. vulg. om-Umguse, m. hergieten.

Umhale(en), v. a. omhelsen, omarmen. -*ung*, f. omheljing.

Umhang, m. behangsel, gordijn. -*ängen*, v. a. behangen; verhangen.

Umhaue(n), v. a. omhouwen, omhakken, omkappen, -*ung*, f. omhouwen, omhakken, omkappen.

Umher, adv. omheen, rondom, overal, in het rond. -*ersiehend*, adj. rondlopend, rondzwerfend. -*in*, adv. fig. *nicht können*, zich niet kunnen onthouden, niet kunnen nalaten.

Umhüllen, v. a. omwinden, inpakken, bedekken.

Umkehr, m. wederomkeering; fig. bekeering. -*en*, v. n. s, omkeeren; fig. sich bekeeren. -, v. a. omkeeren, omwenden, omdraaijen. -*ung*, f. omkeering, omwendng; verwoesting.

Umkippen, zie *Kippen*.

Umklaffern, v. a. omvatten, met beide armen.

Umkleid(en), v. a. van kleedoren veranderen, omkleeden; fig. bekleden. -*ung*, f. bekleding; verandering van kleedoren.

Umkommen, v. n. s, omkomen, omgebracht worden, vergaan, sneuvelen.

Umkreis, m. omtrek, omkring.

Umladen, v. a. verpakken.

Umlagern, v. a. belegeren.

Umlauf, m. omloop; rondgaande

brief; omloopstijd. -*ausen*, v. a. omloopen, rondloopen; v. n. s, rondloopen; omloopen. -*äufer*, m. omlooper, swerver. -*aufschreiben*, n. s. rondgaande brief, circulaire.

Umlegen, v. a. omleggen, uederleggen; ombuigen, uederbuigen; omdoen, aandoen; onderleggen, verleggen. *Sich* -, (van scherpe werktuigen) gaan omlijgen, stomp worden; -, beleggen. -, v. n. s, omdraaijen.

Umlenken, v. a. omleiden, omdraaijen, omkeeren.

Umlenchten, v. a. rondom lichten, verlichten.

Umliegend, adj. rondom liggend.

Ummachen, v. a. vulg. omdoen; anders maken.

Ummessen, v. a. hermeten.

Umnähen, v. a. benaaijen, rondom naaijen.

Umnemen, v. a. onnemen, omdoen.

Umnieten, v. a. omklinken.

Umpacken, v. a. verpakken.

Umpflanzen, v. a. rondom beplanten, verplanten.

Umpfragen, v. a. hermaunten.

Umrreisen, v. a. omreisen, rondreisen; v. n. s, eenen omweg nemen.

Umrreisen, v. a. omhelen, omverhalen (den grond); afbreken.

Umrreiten, v. n. s, omrijden; v. a. omrijden, omverrijden; omrijden, verrijjen.

Umrrennen, v. a. omverloopen.

Umriss, m. schets, ontwerp, omtrek.

Umsägen, v. a. omsagen, neêrsagen.

Umsäulen, v. a. op nieuw souden.

Umsatteln, v. a. van sadel veranderen; v. n. s, fig. van partij, geloof, godsdienst, meening, veranderen.

Umsatz, m. omzetting, veruiling.

Umschaffen, v. a. herscheppen, veranderen.

Umschauen(en), v. a. verschansen. -*ung*, f. verschansing.

Umschatt(en), v. a. beschaduwen, belommeren. -*ung*, f. beschaduwing, belommering.

Umschauen, (sich) v. rec. omsien, rondzien, terug sien.

Umschaweln, v. a. omschoppen.

Umschmeißen, v. a. omschijnen, beschijnen.

Umschiffen, v. n. s, omsielen; v. a. rondsielen; uit het een schip in het ander overbrengen.

Umschlag, m. verandering; ruiling, ruilhandel; omslag (aan kleedingstakken); omslag, ooververt; omslag.

windsel. -en, v. n. 2, omalaan, omvallen; fig. veranderen.

Umschleichen, v. a. steelswijze omkruipen, insluiten.

Umschling(en), v. a. omwikkelen, bevinden; fig. omvatten. -*ung*, f. omwinding, omslingering.

Umschmelz(en), v. a. versmelten; fig. veranderen, hervormen. -*ung*, f. versmelting, hersmelting, omgioting.

Umschneiden, v. a. versneden.

Umschnallen, v. a. omgespen; anders gespen.

Umschneiden, v. a. van alle kanten besnijden.

Umschnüren, v. a. met koord omrijgen; op nieuw rijgen.

Umschränken, v. a. met palen bezetten, ompalen; fig. bepalen, beperken.

Umschreiben, v. a. overschrijven; rondom beschrijven. -*ung*, f. omschrijving.

Umschrift, f. randschrift.

Umschüteln, v. a. omschudden, omroeren. [gieten]

Umschütten, v. a. omver stooten; omwaaiven, m. omweg; fig. wijdloopigheid, omschrijving. -en, zie *Herauswaaiven*.

Umsiegn, v. n. 2, omzeilen, eenen omweg maken; v. a. omzeilen, in den grond zeilen.

Umsien, (sich) v. rec. omsien, rondzien.

Umsetzen, v. a. omzetten, bezetten, wisselen; verplanten.

Umsinken, v. n. 2, bezwijken, vallen.

Umsonst, adv. voor niet, zonder geld; vergeefs.

Umspannen, v. a. van paarden verwisselen; ompanzen, omvatten.

Umspringen, v. a. omspringen, in het springen omsmijten.

Ums(ant), m. omstandigheid. -*ändlich*, adj. en adv. omstandig, uitvoerig, wijdloopig. -*ändlichkeit*, f. uitvoerigheid, wijdloopigheid.

Umsände, pl. staat, stand, geluksomstandigheden.

Umschicken, v. a. verschoppen, omstooten.

Umschicken, v. a. om heen, rondom steken; verstemmen.

Umschend, adj. rond staande. *Die Umstehenden*, de omstanders.

Umsstellen, v. a. anders stellen; omringen, bezetten.

Umstimmen, v. a. anders stemmen; van gedachten doen veranderen; v. n. rondstemmen.

Umsühren, v. a. omsmijten, omroeren.

Ums(assen), v. a. omver stooten, fig. verbreken, afschaffen. -*sellich*, adj. herroepelijk. -*ossung*, f. omverwerping; vernietiging.

Umsaufen, v. a. bestrooijen.

Umsäumen, v. a. bespoelen.

Ums(urs), m. omverstooting, omverping, omkeering, verval, ondergang.

Umsaufen, v. a. herdoopen, eenen anderen naam geven.

Umsauck, m. ruiling. -en, v. a. ruilen, verwisselen.

Ums(um), v. a. omdoen, aandoen.

Ums(tragen), v. a. ronddragen.

Ums(treiben), v. a. rondrijven.

Ums(treten), v. n. 2, omkeeren; veranderen, overgaan tot eeno andere partij; v. a. overtreden.

Ums(trieb), (g. -es, pl. -e) m. omloop, partijgang.

Ums(achsen), v. a. bewassen, begroeijen.

Ums(älsen), v. n. omwstelen. *Sich -*, omrollen. -*ung*, f. omwenteling.

Ums(wechsel), f. verwisseling, verruiling. -m, v. a. ruilen, verwisselen.

Ums(weg), m. omweg; fig. uitvlugt.

Ums(weerd), v. a. omkeeren, omdraaijen, omzetten; fig. doen veranderen, tot andere gedachten brengen. -*ung*, f. omkeering; verschikking.

Ums(werfen), v. a. omwerpen; omkeeren. -*ung*, f. omverping, omstooting; omkeering.

Ums(wolken), v. a. bewolken, met wolken bedekken.

Ums(wühl)(en), v. a. omwroeten. -*ung*, f. omwroeting.

Ums(wunden), adj. omwonden.

Ums(ählen), v. a. overtellen, natellen.

Ums(apfen), v. a. overgieten; veranderen van vaten.

Ums(äunng), f. omheining.

Ums(zeichnen), v. a. rondom teekenen, op nieuw teekenen.

Ums(iehen), v. n. 2, rondtrekken; v. a. omver trekken, omhalen; betrekken, overtrekken, bekleeden; vulg. veranderen van woonplaats.

Ums(irken), v. a. omsluiten, insluiten, bezetten.

Ums(ug), m. omgang; behangzels, gordijnen.

Un, part. in compos. on.

Un, een Vz. (Hollandsch *on*) bij verkorting uit *ohne* ontstaan, hotwelk niet dan in Zmstgn. met Nw., en geuoigtsam met alle verledene Dw. gebruikt wordende. Bv. *ungeliebt*, onbemind; dese lasten alsdan slechts als Bw. en Nw. ge-

beigd worden. Het heeft overal den klemtoon, en vervangt eigenlijk de plaats van *niet*.'' Be meesten deser woorden, zelfs al waren zij in beide talen niet volkomen op dezelfde wijze gevormd en van dezelfde betekenis, konden hier weggelaten worden, en hebben wij derhalve meestal hier de soodanigen opgegeven, die eene nevenbetekenis hebben, of sander het op niet meer in gebruik zijn. Overigens kunnen de meeste Nw. en Bw. op deze wijze vervoormd worden.

Unab(ächtig), adj. onverkort, onbedaeft.

Unab(lässig), adj. en adv. gedurig, aanhoudend. -*keit*, f. gedurigheid, aanhoudendheid.

Unab(sehbar), adj. onoversienlijk.

Unab(schlick), adj. en adv. zonder oogmerk, ongemend, onbedoeft.

Un(acht), adj. en adv. valsch, onwaar, onecht, onwettig; onecht, ontaarlijk.

Un(adelig), adj. niet van adel, onedel, gemeen.

Un(angebauet), adj. en adv. onbebouwd.

Un(angefochten), adj. onaangetoerd, ongemoeid.

Un(angesehen), adv. en prep. met den gen. niettegenstaande.

Un(angreifbar), adj. onaanrijpelijk, te sterk, te wel voorsien.

Un(ansehnlich), adj. onaansienlijk; fig. gering.

Un(anständig), adj. en adv. onbetamelijk, wanvoegelijk. -*keit*, f. onbetamelijkheid, wanvoegelijkheid.

Un(anstößigkeit), f. onaanstootelijkheid, onberispelijkheid.

Un(anwendbar), adj. en adv. ontoepasselijk. [kelijk]

Un(appetitisch), adj. en adv. onsmakelijk, f. bedorvenheid, ondeugd, kwade gewoonte. -*ig*, adj. en adv. bedorven, ondeugend, ontaard.

Un(aufhaltbar), -*sam*, adj. en adv. onwederstaanbaar, onwederstaanlijk.

Un(aufbleiblich), adj. en adv. onafleibaar, onvermijdelijk, zeker.

Un(aufrechtlich), zie *Un(er)rechtlich*.

Un(ausgeseht), adj. onafgewerkt; onbeschaafd.

Un(ausgebauet), adj. nog niet voltmemd.

Un(ausgebildet), adj. en adv. onuitgewerkt, ruw; lomp.

Un(augemacht), adj. en adv. onvolmaakt, onvoltoed; onbeslist, onverofend.

Unausgesetst, adj. en adv. gedurig, onophoudelijk, zonder ophouden.
Unauwesthelijk, adj. en adv. onverdragelijk.
Unbändig, adj. en adv. ontembaar, wreed, ongebonden, losbandig, wild. -*keit*, f. ongebondenheid, losbandigheid.
Unbärtig, adj. zonder baard, baardeloos.
Unbedacht, -*sam*. *Unbedächtigt*, adj. en adv. onbedachtsaam, onbezonnen, onvoorsigtig.
Unbedeckt, adj. en adv. onbedekt, naakt, bloot.
Unbedingt, adj. en adv. onbepaald, onvoorwaardelijk.
Unbedigt, adj. onbedeedig.
Unberbt, adj. en adv. zonder (wettige) kinderen, kinderloos.
Unbefangen, adj. en adv. onvooringenomen, onbevooroordeeld, vrij, rondborstig. -*heit*, f. onbevooroordeeldheid, rondborstigheid.
Unbefestigt, adj. onbevestigd, onversterkt.
Unbefriediget, adj. niet voldaan, misnoegd, onvernoegd.
Unbefugt, adj. en adv. onbevoegd, ongeschikt. -*heit*, *Unbefugnis*, f. onbevoegdheid, ongeschiktheid.
Unbegleitet, adj. onverveld, alleen.
Unbegütert, adj. en adv. ongegoed, onbemiddeld.
Unbehaart, adj. haarloos.
Unbehausen, adj. niet behouwen, onbehouwen; lomp.
Unbeherzt, adj. beschroomd, zonder moed.
Unbehülflich, adj. onhandig; lomp; onbehelpzaam, ongedienstig. -*keit*, f. onhandigheid; ongedienstigheid.
Unbehuutsam, adj. en adv. onvoorsigtig, onbedachtsaam. -*keit*, f. onbedachtsaamheid, onvoorsigtigheid.
Unbekleidet, adj. naakt, bloot, ongedekt.
Unbelibt, adj. en adv. levenloos; fig. dof, stomp, dom. -*heit*, f. fig. dofheid, stompheid.
Unbenommen, adj. toegelaten, gooorloofd.
Unbenutzt, adj. en adv. nutteloos, ongebruikt.
Unbequem, -*lich*, adj. en adv. onbekwaam, ongelegen, ongemakkelijk. -*lichkeit*, f. ongemakkelijkheid, onbekwaamheid, ongelegenheid.
Unberathen, adj. en adv. onberaden, voorbarig; onversorgd, ongehuwd.
Unberitten, adj. onbereden; ongeleerd

Unberufen, adj. ongeroepen, onverzoekt; onberoepen.
Unberührt, adj. niet beroemd, onvormaard.
Unbeschadet, adv. onverminderd, zonder nadeel.
Unbeschäftigt, adj. niets doende, lui, vadsig, ledig.
Unbescheiden, adj. en adv. onzedig, oneerbaar; onbescheiden, onbeleefd.
Unbeschlagen, adj. en adv. onbeslagen; fig. onervaren, onbedreven, ongeoeffend.
Unbeschnitten, adj. onbesneden; ongesneden; ongesnoeid; onbesnoeid.
Unbescholen, adj. en adv. onbesproken, onberispelijk.
Unbeschränkt, adj. onbepaald, volstrekt.
Unbeschrien, adj. onbescholden; onbetooverd.
Unbeschützt, adj. onbeschermd.
Unbestand, m. veranderlijkheid, onstandvastigheid, onbestendigheid; onbestaanbaarheid. -*ändig*, adj. en adv. onbestendig, veranderlijk.
Unbestäglich, -*lich*, adj. onomkoopbaar. -*barkheit*, -*lichkeit*, f. onomkoopbaarheid.
Unbestimmt, adj. en adv. onbepaald, los, onzeker. -*heit*, f. onbepaaldheid, losheid, onzekerheid.
Unbestochen, adj. niet omgekocht.
Unbestritten, adj. onbetwist, onstrijdig.
Unbesudelt, adj. zonder vlekken, onbemorst. [bekleed].
Unbestäfelt, adj. niet beschoten, onbetragt, adj. niet oud.
Unbestächtlich, adj. en adv. onaanmerkelijk, gering.
Unbetreten, adj. onbetreden, niet begaan, ongebaand.
Unbeträbt, adj. niet bedroefd.
Unbetrüglich, adj. onbedriegelijk; onfeilbaar. -*keit*, f. onbedriegelijkheid; onfeilbaarheid.
Unbedandert, adj. onbedreven, onervaren.
Unbeweglich, adj. en adv. onbewegelijk, onverzettelijk, onveranderlijk. *Unbewegliche Güter*, onroerende, vaste goederen.
Unbesehrt, adj. ongewapend.
Unbeswehrt, adj. ongetrouwd.
Unbezogen, adj. niet overtrokken; niet betrokken; niet besmeerd.
Unbeswinglich, adj. en adv. onbedwingelijk, onoverkomelijk.
Unbild, m. wanschapen beeld.
Unchrist, m. onchristen, ongeloofige.

Unchristlich, adj. en adv. onchristelijk, goddeloos, ondeugend.
Und, conj. en.
Undenklich, adj. en adv. onheugelijk.
Undeutsch, adj. en adv. onduitsch; fig. onverstaanbaar.
Undienstlich, adj. en adv. ondienstig, onbekwaam, onbehoorlijk; ongezond. -*keit*, f. ondienstigheid, onbekwaamheid, onbehoorlijkheid; ongezondheid.
Unding, n. onding, iets dat niet bestaat, geen wezen heeft.
Unduldsam, adj. en adv. onverdraagszaam. -*keit*, f. onverdraagszaamheid.
Uneben(e), -*heit*, f. ongelijkheid, oneffenheid. -*mass*, n. oneffenredigheid.
Unecht, zie *Unächt*.
Unehr, f. bijzitschap, onwettig bijslapung, boelering. -*lich*, adj. en adv. oneerlijk, bastaard; ongetrouwd.
Uneingedenk, adj. en adv. niet inachtig.
Uneinig, -*e*, adj. oneinig, oneens, tweedrachtig, verdeeld.
Unempänglich, adj. onvatbaar.
Unempfindbar, -*sam*, adj. en adv. onbespeurbaar, onbemerikbaar, onsigbaar.
Unendlich, adj. en adv. oneindig, eindeloos, eeuwig. -*keit*, f. oneindigheid, eindeloosheid, eeuwigheid.
Unentbehrlich, adj. volstrekt noodzakelijk, onvermijdelijk. -*keit*, f. noodzakelijkheid, onvermijdelijkheid.
Unentgeltlich, adj. en adv. zonder geld, voor niet, kosteloos.
Unenthaltsam, adj. oningetogen, wild, los, onmatig, onkuisch. -*keit*, f. oningetogenheid, wildheid, losheid, onmatigheid, onkuischheid.
Unentseinnlich, adj. onheugelijk.
Unersachtet, zie *Ungeachtet*.
Unersorschlich, adj. en adv. ondoordgrondelijk, verborgen.
Unergänzlich, adj. dat niet aangevuld kan worden.
Unerblich, adj. en adv. zwak, kraachteloos, van geen belang. -*keit*, f. zwakheid, kraachteloosheid, geringheid.
Unertaelich, adj. en adv. onvergeeflijk.
Unerschwinglich, adj. en adv. lovenmatig, onmatig.
Unersachsen, adj. jong, onmondig.
Unfähig, adj. en adv. onvermogend, onbekwaam.

Unfall, m. ongeval, ongeluk.
Unfehlbar, adj. en adv. onfeilbaar.
 -*keit*, f. onfeilbaarheid.
Unfern, adv. niet verre.
Unfath, m. vuiligheid, vuilnis, drek. -*äther*, (g. -e) m. -*ätherinn*, (pl. -en) f. morapot; fig. vuiltoek. -*ätheris*, f. vuiligheid, morsigheid fig. velle rede. -*äthig*, adj. en adv. vuil, drekkig, smerig; fig. vuilbekkig, die velle taal uitslaat.
Unfries, m. onachtszaamheid, zorgeloosheid, nalatigheid. -*ig*, adj. en adv. onachtszaam, zorgeloos, nalatig.
Unfornlich, adj. en adv. mismaakt, wanschapen, wanstaltig, gebrekkig. -*heit*, f. mismaaktheid, wanschapenheid, wanstaltigheid, gebrekkigheid.
Unfrei, adj. lijfzeigen.
Unfreund, m. onvriend.
Unfriede, m. oneenigheid, verschil. -*lich*, adj. en adv. onvreedszaam, twistigierig.
Unflug, m. wanorde, overlast, moedwil. -*iglich*, adj. wanvoegelijk, onbetamelijk. -*iglichkeit*, f. wanvoegelijkheid, onbetamelijkheid, ongepastheid.
Ungar, adj. ongaar.
Ungeacht, adj. ongeacht, onaangezien praep. met den gen. en conj. niettegenstaande, ondanks.
Ungeahndet, adj. ongewroken; ongestraft.
Ungeberdig, adj. en adv. ongemamerd, onbeschoft.
Ungebüher, f. onbehoorlijkheid, onbetamelijkheid.
Ungefähr, adj. toevallig.
Ungefähr, n. geval, toeval.
Ungefällig, adj. en adv. ongedienstig, onbeleefd. -*keit*, f. ongedienstigheid, onbeleefdheid.
Ungefedert, adj. vederloos.
Ungefähr, adj. ongelooid, raauw.
Ungelesen, adj. ongelezen; adv. zonder geteuten te hebben.
Ungehalten, adj. en adv. ongebonden, niet verplicht; onwillig, tour-nig.
Ungehoissen, adj. en adv. ongelast, vrijwillig.
Ungehöuer, (g. -e) n. monster, gedrogt, schrikdier.
Ungehöuer, adj. en adv. wanschapen, afschuwelijk, vreeselijk; fig. buitengewoon.
Ungehobelt, adj. ongeschaafd; fig. onbeschaafd, ruw, lomp.
Ungehoülich, adj. en adv. ongodsdienstig, wereldlijk.

Ungekünstelt, adj. en adv. natuurlijk, oprecht, ongekunsteld.
Ungeleden, adj. ongeladen; ongenoodigd, onverzocht.
Ungeleid, n. belasting op den wijn, ongeleid.
Ungelekrig, adj. en adv. onleerszaam, dom. -*heit*, f. onleerszaamheid, domheid.
Ungeleuk, -*sam*, adj. en adv. onbuigzaam, onbuigbaar, onhandelbaar, stijf; lomp, dom, onhandelbaar.
Ungeleucht, adj. en adv. onuitgebluscht; ongelescht.
Ungeleüet, adj. en adv. onbehoorlijk.
Ungeleübar, adj. oneetbaar.
Ungeleüsam, adj. en adv. onvergoegzaam, onverzadelijk. -*keit*, f. onvergoegzaamheid, onverzadelijkheid.
Ungerathen, adj. ontaard.
Ungevoimt, adj. en adv. rijmeloos; fig. ongerijmd, sot, dwaas, gek. -*heit*, f. fig. ongerijmdheid, sotteid, dwaasheid, gekheid.
Ungeüumt, adj. en adv. ongezoomd; zonder uitslet, aanstonds, dadelijk.
Ungeüehen, adj. ongebeurd, ongedaan.
Ungeüheid, adj. en adv. onverstandig, sot, dwaas.
Ungeüchert, adj. en adv. onver-schrokken, onbevreesd; oneerbiedig; onbeschaamd.
Ungeüchick, m. lomperd. -*lich*, -*t*, adj. en adv. onbeschaafd, onbeleefd, lomp, onbeschoft, onhandig, onhebbelijk, onbehouden. -*lichkeit*, f. onbekwaamheid, lompeid, ongeschiktheid.
Ungeüchlacht, adj. en adv. onhandelbaar, hard, ruw; lomp, bot, ongeschikt.
Ungeüchliffen, adj. en adv. ongescherpt; fig. lomp, onbeschoft. -*heit*, f. fig. onbeschoftheid, lompeid.
Ungeüchmack, zie *Unschmackhaft*.
Ungeüchmäler, adj. geheel, volkomen, ongeschonden, onverminkt.
Ungeüchmalen, adj. ongebeterd.
Ungeüchmeidig, adj. ruw, hard, onbuigzaam. -*keit*, f. ruwheid, hardigheid, onbuigzaamheid.
Ungeüchminkt, adj. ongebloquent; fig. ongeveind.
Ungeüstalt, -*et*, adj. en adv. mismaak-t, wanschapen, leelijk, wanstaltig. -*heit*, f. mismaaktheid, wanschapenheid, leelijkheid, wanstaltigheid.
Ungeüstemt, adj. ongestemd, dat niet overeenkomt.

Ungeüüm, adj. en adv. onstuimig, stormig, viansig. -, m. onstuimigheid.
Ungeüüm, n. monster.
Ungeüwis, adj. en adv. ongewis, onzeker. -*anhaft*, adj. en adv. gewetenloos. -*anhaftigkeit*, f. gewetenloosheid. -*heit*, f. ongewisheid, onzekerheid.
Ungeüwitter, n. onweer, storm.
Ungeüwogen, adj. en adv. ongewogen, zonder te wegen; ongenegen. -*keit*, f. ongenegenheid.
Ungeüiefer, n. ongedierte.
Ungeüiemend, adj. en adv. onbetamelijk, schandelijk.
Ungeüogen, adj. en adv. slecht opgevoed, moedwillig, ongerogeld. -*heit*, f. ongerogeldheid, moedwil.
Ungeüleich, adj. en adv. ongelijk, on-effen; fig. ongelijk, niet gelijk, verschillende; onevenredig; onvriendelijk, onbetamelijk; onvriendelijk. -*artig*, adj. ongelijk-aardig, verschillend. -*artigheit*, f. ongelijkvaardigheid.
Ungeülimpf, m. hardigheid, ruwheid, onvriendelijkheid. -*lich*, adj. en adv. hard, ruw, onvriendelijk.
Ungeüück, n. ongeluk, ramp, tegen-spoed. -*lich*, adj. en adv. ongeluk-kig, noodlottig. -*selig*, adj. en adv. rampzalig, ongelukkig. -*esfall*, m. ongelukkig toeval, ramp. -*ekind*, m. vulg. ongelukkige, ongeluks-kind. -*setiffter*, -*svogel*, m. rust-verstoorder, ongelukkig vogel. -*seichen*, n. ongelukkig voor-teeken.
Ungeünade, f. ongenade, ongunst, -*ädig*, adj. en adv. ongenadig, on-gunatig; vulg. knorrig.
Ungeüugsam, adj. ongenoe-gzaam. -*keit*, f. ongenoe-gzaamheid.
Ungeügrund, m. ongegrondheid, valscheid.
Ungeüiltig, adj. nietig, krachteloos. -*keit*, f. nietigheid, krachteloosheid.
Ungeüunet, f. beter *Misgunst*, wan-gunst, nijd. -*ünetig*, adj. en adv. wan-gunstig, nijdig.
Ungeüut, adj. boos, hard, streng. -*ädig*, adj. en adv. onvriendelijk. -*nehmen*, kwalijk nemen. -*ütigkeit*, f. onvriendelijkheid.
Unheüel, n. onheil, ongeluk, ramp. -*bar*, adj. en adv. onheelbaar, ongeneesbaar. -*barkheit*, f. onheelbaarheid, ongeneesbaarheid.
Unheüelig, adj. en adv. onheilig, god-deloos, boos, kwaad.
Unheüelzaam, adj. en adv. onheilsaam, ongezond.

Unkóflich, adj. en adv. onhofelijk, onbeleefd, lomp. -*keit*, f. onhofelijkheid, onbeleefdheid, lompheid.

Unkold, adj. en adv. onvriendelijk, ongunstig. -, m. veroud. boose geest; duivel; tooveraar; vogelverschrikker. -*inn*, f. veroud. tooveres.

Uniform, f. uniform.

Univeraal, adj. algemeen.

Universität, (pl. -en) f. universiteit, akademie, hooge school.

Univeraam, (g. -e en -i) n. heعال.

Unke, (pl. -n) f. sleug; vorsch.

Unkng, adj. en adv. onwijs, dwaas, onverstandig. -*keit*, f. onwijsheid, dwaasheid, onverstandigheid.

Unkörperlich, adj. onligchamelijk, onstoffelijk. -*keit*, f. onligchamelijkheid, onstoffelijkheid.

Unkosten, pl. onkosten.

Unkräftig, adj. en adv. krachteloos, swak. -*keit*, f. kraachteloosheid, swakheid.

Unkrout, n. onkruid.

Unkultuur, adj. en adv. onbebouwd; onbeschaafd.

Unkund(e), f. onkunde. -*ig*, adj. en adv. onkundig, onwetend.

Unlángst, adv. onlangs, binnen kort, nieuwolings.

Unlángbar, adj. en adv. ontegenseggelijk, onbetwistbaar. -*keit*, f. ontegenseggelijkheid, onbetwistbaarheid.

Unlauter, adj. en adv. onrein, onzuiverheid. -*keit*, f. onreinheid, onzuiverheid.

Unleidlich, adj. en adv. onverdragelijk, onlijdelijk. -*keit*, f. onverdragelijkheid, onlijdelijkheid.

Unleeserlich, adj. en adv. onleesbaar.

Un'ouetig, adj. en adv. onvriendelijk, onheusch.

Unliablich, adj. en adv. onaangenaam.

Unliablich, adj. en adv. onlofelijk, niet prijsselijk.

Unloebbar, adj. onuitblusbaar.

Unlust, f. onlust, onvermaak, ongenoen, ongeneugete, verdriet, afkeer, tegenin. -*ig*, adj. en adv. onlustig, niet vrolijk.

Unmanierlich, adj. en adv. ongemanierd, onbeleefd. -*keit*, f. ongemanierdheid, onbeleefdheid.

Unmannbar, adj. onhuwbaar, niet in staat om te trouwen. -*keit*, f. onhuwbaarheid. [den, g. lubd.]

Unmannhaft, adj. ontmand, gesce-

Unmánnlich, adj. en adv. versagde, bevreesd, kleinhartig.

Unmásgoblich, adj. en adv. onder verbetering.

Unmássig, adj. en adv. onmatig, overdaadig. -*keit*, f. onmatigheid, overdaad.

Unmensch, m. wreedsard, barbaar, onmens. -*lich*, adj. en adv. onmenselijk, wreed. -*lichkeit*, f. onmenselijkheid, wreedheid.

Unmerklich, adj. en adv. onmerkbaar, zonder te merken. -*keit*, f. onmerkbaarheid.

Unmiltéidig, adj. en adv. onmedoogend, hard, zonder medelijden.

Unmittelbar, adj. en adv. onmiddellijk. -*keit*, f. onmiddellijkheid.

Unmóglich, adj. en adv. onmogelijk. -*keit*, f. onmogelijkheid.

Unmündig, adj. onmondig, minderjarig. -*keit*, f. onmondigheid, minderjarigheid.

Unnutz, m. misnoegen, mismoedigheid, droefgeestigheid. -*úthig*, adj. en adv. misnoegd, mismoedig, droefgeestig.

Unnachahmlich, adj. en adv. onnavolgelijk. -*keit*, f. onnavolgelijkheid.

Unnachbarlich, adj. en adv. geene buurschap, vriendschap houdend.

Unnachgebig, adj. en adv. ontoegevend, stijfsuinig.

Unnachlásslich, adj. aanhoudend, onophoudeijk.

Unnennbar, adj. en adv. onnoembaar, onuitsprekelijk. -*keit*, f. onnoembaarheid, onuitsprekelijkheid.

Unnóthig, adj. en adv. onnodzakelijk, onnoodig. -*keit*, f. onnodzakelijkheid, onnoodigheid.

Unnútz, -*lich*, adj. en adv. onnut, nutteloos, ondienstig; vruchteloos, vergeefs.

Unord(en)lich, adj. en adv. onordeijk, ongergeld, buitensporig. -*nung*, f. buitensporigheid, ongergeldheid; waarde, verwarring.

Unpartéi(lich), -*lich*, adj. en adv. onpartijdig, onzijdig. -*lichkeit*, f. onpartijdigheid, onzijdigheid.

Unpássig, adv. onpasselijk, siek. -*áselich*, adj. en adv. onpasselijk, ongesteld. -*áselichkeit*, f. siekte, onpasselijkheid, ongesteldheid.

Unpersónlich, adj. en adv. onpersoonlijk.

Unpolirt, adj. en adv. ongepoelst, ongebruineerd.

Unpolitisch, adj. en adv. onstaatkundig.

Unproportionirt, adj. niet evenredig.

Unrust, m. vuiligheid, morsigheid. -*áthlich*, adj. en adv. onhuishoudelijk, verkwistend. -*áthlichkeit*, f. onhuishoudelijkheid, verkwisting.

Unrathsam, adi. en adv. niet raadzaam, onbehoorlijk.

Unrecht, adj. en adv. ongepast, ongelegen, onjuist, verkeerd. -, n. onregt, ongelijk. -*mássig*, adj. en adv. onregmatig, onregtvaardig, onwettig. -*mássigkeit*, f. onregtvaardigheid, onregmatigheid, onwettigheid.

Unredlich, adj. en adv. oneerlijk, bedriegelijk. -*keit*, f. oneerlijkheid, bedriegelijkheid.

Unregelmássig, adj. en adv. onregelmatig. -*keit*, f. onregelmatigheid.

Unruh(ig), adj. en adv. ongerust, onrustig, woechtig, rusteloos. -*stifler*, m. rustvertoorder. -*voll*, adv. vol onrust.

Unrúhmlich, adj. en adv. onprijsselijk, zonder eer, zonder roem.

Unrresif, adj. en adv. onrijp; groen. -*n*, f. onrijpheid.

Unrein, adj. en adv. onrein, onszindelijk, vuil, morsig. -*igheid*, f. onszindelijkheid, onszuiverheid. -*lich*, adj. en adv. onszuiver. -*lichkeit*, f. onszuiverheid.

Unrichtig, adj. en adv. verkeerd, vals, onwaar; onwettig, vals; onregelmatig; dwalend. -*keit*, f. onwaarheid, onwettigheid, valsheid; fout, misslag.

Unruhe, f. onrust, ongerustheid; onlust; slinger, onrust van een uurwerk; onrust van een braadspit.

Uns, pron. pers. dat en acus. pl. ons.

Unzáglich, adj. en adv. onseggelijk, onnoemelijk, onuitsprekelijk.

Unaanst, adj. en adv. onzacht, hard.

Unsauber, adj. en adv. onzuiver, vuil. -*keit*, f. onzuiverheid, vuiligheid.

Unsch(ad)haft, adj. zonder gebrek, onbeschadigd, geheel, ganseh. -*ádlich*, adj. en adv. onschadelijk, onaanedeijk, onschuldig. -*ádlichkeit*, f. onschadelijkheid, onaanedeijkheid, onschuldigheid.

Unschátzbar, adj. en adv. onschatbaar, onwaardeerbaar. -*keit*, f. onschatbaarheid, onwaardeerbaarheid.

Unscheinbar, adj. onschijnbaar, duister, dof, beslagen. -*keit*, f. onschijnbaarheid, duisterheid, dofheid.

Unschicklich, adj. en adv. wanvoegelijk, ongelegen. -*keit*, f. wanvoegelijkheid, ongelegenheid.

Unschiffbar, adj. en adv. onbevaarbaar, onteikbaar.

Unschlachtig, zie *Ungeochlacht*.

Unschlitt, n. kaarsmeer, talk.

schenpraak, middelaar. -*andl-rinn*, (pl. -en) f. bemiddelaarster. -*andlung*, f. onderhandeling van vrede of verbandtissen, bemiddeling.

Unterhauptmann, m. kapitein luitenant.

Unterhaus, n. onderhuis, onderste verdieping; lagerhuis (in Engeland).

Unterhemd, n. onderhemd.

Unterhof, m. voorplaats, voorplein.

Unterhöhlen, v. a. ondermijnen, uithollen.

Unterholz, n. kreupelbosch, of hakbosch, dat men van tijd tot tijd afsnoeit en weder laat uitschieten.

Unterhosen, pl. onderbroek.

Unterjoch(en), v. a. onderbrengen, onder het juk brengen, overwinnen, overbeheeren, onderwerpen, onderdanig maken. -*ung*, f. onderwerping.

Unterkanzler, m. onderkancelier.

Unterkaufser, m. opkoop, voorkoop.

Unterkehle, zie *Unterkin*.

Unterkehlner, m. onderkeldermeester.

Unterkiefer, m. onderkaak.

Unterkin, n. onderkin.

Unterkleid, n. onderkleed. -*er*, pl. ondergoed, vest en broek.

Unterkoch, m. kokmaat, onderkok.

Unterkönig, m. onderkoning.

Unterköthig, adj. vulg. dat van binnen zweert, ettert.

Unterkriechen, v. n. s, zich verbergen of verschuilen, onderkruipen.

Unterlage, f. onderlaag; onderlegsel; rol.

Unterland, n. lage gedeelte van een land, laag land, beneden land. -*änder*, m. benedenlander.

Unterlass, m. ohne -, onder ophouden. -*en*, v. a. nalaten, uittellen, verzuimen; overslaan, verwaarloosen, staken. -*ung*, f. verzuim, nalating, verwaarloosing, staking.

Unterlast, f. ballast.

Untertawfen, v. n. s, zich ergens verbergen, insluipen. v. a. *Einen* -, iemand onder de degen, enz. loopen, en hem weerloos maken.

Unterteder, n. onderleer, soelleer.

Unterlese, f. onderlip.

Unterleg(en), v. a. onderleggen. -*ung*, f. onderlegging.

Unterlehrer, m. ondermeester.

Unterleib, m. onderlijf, onderbuik.

Unterliegen, v. n. bezwijken, nederzinken.

Unterlieutenant, m. onder-tweedesous-luitenant.

Unterlippe, zie *Unterlese*.

Untermapfen, v. a. schetsen.

Untermauern, v. a. den grond tot eenen muur leggen.

Untermeng(en), v. a. vermengen, onder een mengen. -*t*, adj. onder elkander gemeengd.

Untermisjn(en), v. a. ondermijnen, ondergraven. -*ung*, f. ondermijning, ondergraving.

Untermischen, v. a. mengen, vermengen.

Unternehm(en), v. a. ondernemen, bestaan. -*ung*, f. onderneming.

Unteroffizier, m. onderofficier.

Unterordnen(en), v. a. onderschikken, onderstellen. -*ung*, f. onderschikking, ondergeschiktheid.

Unterpachter, m. onderpachter, die onder eenen anderen staat.

Unterparlement, n. het lagerhuis, huis der gemeenten.

Unterpfarrer, m. onderpastoor; vicaris van eenen priester, predikant.

Unterrad(en), (*sich*) v. rec. over een zaak spreken, gesprek houden, beraadslagen, woorden wisselen. -*ung*, f. samenspraak, onderling gesprek.

Unterrinde, f. onderkorst.

Unterrichte, m. onderrigt, onderrigting, onderwijs, leering.

Unterrichter, m. onderregter, minder regter.

Untertrag(en), v. a. verbieden, ontzeggen. -*ung*, f. verbod, ontzegging.

Untertrass, m. ondersaat, onderdaan.

Untertrats, m. grondslag, voet; steun, ondersteuning, onderschaging, stelling; (in de logica) mindere stelling.

Unterschatz, f. theeschotelijte, schootelijte.

Unterscharren, v. a. begraven, onder de aarde doen, onderkrabben.

Unterscheid, zie *Unterschied*. -*en*, v. a. afscheiden, veroud. ; onderscheiden, onderscheid maken. -*ung*, f. onderscheid, onderscheiding, verschil. -*ungskraft*, f. oordeel, kennis. -*ungszeichen*, n. onderscheidingssteek, leesteek.

Unterschieden(en), v. a. onderschikken, verwisselen, verruilen, vervalshen. -*ung*, f. ondersetting, verwisseling, verruiling.

Unterschied, m. afscheiding, afsondering; fig onderscheid, verschillend, verscheiden. -*en*, adj. en adv. onderscheiden, verscheidend, verscheiden, -*lich*, adj. en adv.

verscheiden, onderscheiden, onderscheidenlijk.

Unterschossen, v. a. doorschieten (een boek met papier).

Unterschlag(en), v. a. afschieten (een kamer); achterhouden; soek maken; onderscheppen. -*ung*, f. afscheiding; onderschepping, opvang; verswijging, achterhouding.

Unterschlief, m. bedrog, list, onderkruiping; onderschepping; smokkolarij, sluiking; ontrouw.

Unterschr(eiben), v. a. teekenen; fig. goedkeuren. -*ist*, f. onderteekening, handteekening.

Unterschwelle, f. dorpel eener deur.

Untersiegel, n. schoveraail, kruisjeel.

Untersetzen(en), v. a. onderstellen, onderstunten, onderstutten; verwisselen, verruilen. -*t*, adj. lijvig, gezet, gedrongen, dik, stevig; kort en dik.

Untersiegeln, v. a. het zegel er onder setten.

Untersinken, v. n. s, zinken, verdrieken, te gronde gaan.

Unterstützen, v. a. onderschragen, ondersteunen.

Unterstatthalter, m. onderstadhouder.

Unterster, (*der, die, das*) onderste.

Untersteken, v. a. ondersteken; inlijven; vereenigen.

Unterstein, v. n. s, ergens ondergaan staan; schuilen. *Sich* -, ondernemen, onderstaan; zich verstoppen, durven.

Unterstelle, f. laatste plaats, lager eind. -*en*, v. a. onder stellen, beneden stellen. *Sich* -, zich verschuilen. -*ung*, f. onderstelling.

Untersturmann, m. ondersturman, stuurmansmaat.

Unterstreichen, v. a. onderstrepen, onderhalen.

Unterstrumpf, v. a. onderstrooijen.

Unterstützung, m. ondersteuning.

Unterstützen(en), v. a. ondersteunen, onderstutten, onderschragen, (ook fig.). -*ung*, f. ondersteuning, (ook fig.).

Untersuchung, f. onderzoek, ondersoeking, ondervraging, navraag, navorsching.

Untertasse, f. theeschotelijte, schootelijte.

Untertausch(en), v. a. en n. onderduiken, onderdempelen. -*ung*, f. indompeling, onderdempeling, indauking, onderduiking.

Unterthan, (g. -*en*, pl. -*en*) m. anderdaan,

Unterthan, adv. onderworpen. -*eeyn*, v. n. onderworpen zijn, godienstig zijn. -*dwig*, adj. en adv. onderdanig, ootmoedig. -*dwigheit*, f. onderdanigheid, gehoorzaamheid, ootmoedigheid.

Unterheil, m. benedendeel, onderdeel, smaldeel.

Untertraten, v. n. s. schuilen; v. a. neêrtreden; onderdrukken, den voet ligen, verschalken, den schop geven.

Unterdach, n. het onderste dek van een schip.

Untercornud, m. ondervoogd.

Unterwachsen, adj. doorwassen, door regen (van vleesch).

Unterwall, m. onderwal, walgang.

Unterwärts, adv. benedenwaarts, om laag.

Unterwegs, adv. onder weg, op weg.

Unterweilen, adv. somtijds.

Unterweisung, f. onderwijs, onder-richt, onderrigting.

Unterwelt, f. benedenwereld; fig. de Elysische velden, onderwereld.

Unterwerfen, v. a. onderwerpen overheeren, overmeesteren. -*wng*, f. onderwerping, overheering.

Unterwinden, (sich) v. rec. ondernemen, onderstaan, zich verlostuen.

Unterwuche, m. kort ondergegroeid hout.

Unterwahlen, v. a. ondergraven, onderwroeten.

Unterwürfig, adj. en adv. onderdanig, onderwerpelijk, afhankelijk. -*keit*, f. onderwerping, afhankelijkheid.

Unterzeichnen (en), v. a. ondertekenen, intekenen. -*er*, m. ondertekenaar; intekenaar. -*wng*, f. ondertekening; intekening.

Unterziehen, v. a. onderhalen. *Sich* -, op zich nemen, ondernemen. -*wg*, m. stut, schoor.

Unthät, f. misdaad, kwaad bedrijf, kwade daad, overtreding. Men herinnere sich hier het boven (bladz. 194) bij het *Vs*. nu door ons aangemerkt. -*ätig*, adj. en adv. werkeloos, onwerkzaam. -*ätigkeit*, f. werkeloosheid.

Untheilbar, adj. en adv. ondeelbaar, onverdeelbaar. -*keit*, f. ondeelbaarheid.

Unthier, n. ondiep, gedrogt, monster.

Unthulich, adj. ondoenlijk, onmogelijk, dat niet gedaan kan worden. -*keit*, f. ondoenlijkheid, onmogelijkheid.

Untief, adj. en adv. ondiep. -*e*, f. ondiepte, droogte in zee.

Untdlich, adj. niet doodelijk.

Untragbar, adj. ondraagbaar, ondragelijk, overzwaar; niet in staat om te dragen.

Untrou, adj. en adv. ontrouw, trouweloos. -*e*, f. ontrouw, trouweloosheid, ongetrouwheid.

Untriuglich, adj. en adv. onfeilbaar, zeker. -*keit*, f. onfeilbaarheid, zekerheid.

Untrinkbar, adj. ondrinkbaar.

Untröst (bar, -lich), adj. en adv. ontroubaar, ontrouwelelijk. -*lichkeit*, f. ontrouwelelijkheid.

Untsichtig, adj. en adv. onbekwaam, onnut, ondienstig, onvatbaar. -*keit*, f. onbekwaamheid, onnuttigheid, onvatbaarheid.

Untugend, f. ondougd, sonde, gebrek, boosheid.

Unüberlegt, adj. en adv. onoverdacht, zonder overdacht, overwogen te hebben, overhaast. -*keit*, f. onbedachttheid.

Unübersehbar, adj. dat men niet overzien kan, onoverzienbaar.

Unübersteiglich, adj. onoverklimbaar, onoverkomelijk.

Unüberwindlich, adj. en adv. onoverwinnelijk. -*wunden*, adj. onoverwonnen, niet overwonnen.

Unüberzeugt, adj. onovertuigd, niet overtuigd.

Unüblich, adj. ongebruikelijk, buiten gebruik.

Unumgänglich, adj. en adv. niet gezellig, ongezellig; onvermijdelijk, noodzakelijk, dat men niet voorbij, weigeren, of sich van ondoen kan. -*keit*, f. ongezelligheid; volstrekte noodzakelijkheid, noodwendigheid, onvermijdelijkheid.

Unumschränkt, adj. en adv. onbeperkt, oppermagtig, onafhankelijk. -*keit*, adj. onafhankelijkheid, oppermagtigheid.

Unusmettelich, adj. en adv. dat niet omver gestooten kan worden, onveranderlijk. -*keit*, f. zekerheid, gewisheid.

Ununterbrochen, adj. en adv. onafgebroken, ongestoord, ongehinderd.

Ununterwärfig, adj. en adv. vrij, onafhankelijk, niet onderworpen.

Unverschämtheit, adj. onveracht. -*ächtlich*, adj. niet verachtelijk.

Unveraltet, adj. niet oud geworden, niet verouderd. [vervallen]

Unveraltet, adj. niet verouderd, niet onveranderlijk.

Unveränderlich, adj. en adv. onveranderlijk, standvastig, volhardend. -*t*, adj. onveranderd, zonder verandering, deselfde.

Unveräusserlich, adj. overvreemdbaar, onverkoopelijk. -*keit*, f. overvreemdbaarheid, onverkoopelijkheid.

Unverbindlich, adj. en adv. niet verbindend, niet verplichtend; onbelesd, onvriendelijk. -*keit*, f. niet verbindende staat, onlesd, onbelesdheid, onvriendelijkheid.

Unverbrüchlich, adj. en adv. onverbrekelijk, onschendbaar, heilig. -*keit*, f. onschendbaarheid, onverbrekelijkheid, onkreukbaarheid, heiligheid.

Unverbürgt, adj. zonder zekerheid, zonder borgtocht, niet verzekerd.

Unverdächtig, adj. en adv. niet verdacht, zonder achterdocht, zonder argwaan; deugdelijk, geldig, waar-dig. -*keit*, f. niet-verdachttheid.

Unverdoemlich, (lich), adj. die of dat niet veroordeeld kan worden, onbestraffelijk, onherpelijk, onwraakbaar, onlaakbaar. -*t*, adj. onveroordeeld.

Unverdanlichkeit, f. verteerloosheid, gebrek aan spijsvertering.

Unverdienstlich, adj. niet verdienstelijk.

Unverfänglich, adj. en adv. onnadeelig, onschadelijk, onschuldig.

Unverfänglich, adj. en adv. onvergankelijk, onbederfelijk. -*keit*, f. onvergankelijkheid, onbederfelijkheid.

Unvergeesslich, adj. en adv. dat niet vergeten kan of moet worden.

Unvergeesslicher Ruhm, onsterfelijke roem. -*keit*, f. gedurige herinnering.

Unverkalten, adj. niet onbekend, niet verborgen.

Unverkocht, adj. en adv. onverkoopt, onverhoed, onvoorsien.

Unverhohlen, adj. en adv. onverhopen, openbaar, klaar, blijkbaar, bekend, sonneklar, middagklar, vrij uit, rond uit, onbewimpeld.

Unverjährbar, adj. dat aan geene verjaring onderworpen is. -*t*, adj. en adv. onverjaard.

Unverlangt, adj. ongewild, ongezocht, niet begeerd.

Unverlegen, adj. niet verlegen.

Unverletzlich, adj. en adv. onschendbaar, onkwetsbaar. -*lichkeit*, f. onkwetsbaarheid, onschendbaarheid. -*t*, adj. geheel, volkomen, gansch.

Unvermeint, adj. ongehoopt.

Unvermerkt (sich), adj. dat niet gemerkt kan worden. -*t*; adj. en adv. ongemerkt, onverwacht,

onvoorsien, ongevoelig, heimelijik.

Unvoerdert, adj. onbedorven, gaaf.

Unvoersn(lich), -bar, adj. en adv. dat men niet kan ontkennen, onloochebaar.

Unvern(wst), f. onverstand, ongerijpheid, dwaasheid, onverstandigheid. -*wnst*, adj. en adv. onvernuftig, onverstandig, onbetamelijk, redeloos.

Unverrukt, adj. standvastig, zeker, onbewegelijk.

Unvoersaam, adj. en adv. stout, onbeschaamd, schaamteloos. -*heit*, f. schaamteloosheid, onbeschoftheid, onbeschaamdheid.

Unverschlossen, adj. open, ongesloten.

Unverschuldert, adj. en adv. onschuldig, onnosel; zonder schulden.

Unverschwiegen, adj. en adv. praatsuchtig, praatsuchtig, babbelachtig, snapachtig; onvoorzigtig, onbedachtsaam; algemeen bekend. -*heit*, f. praatsucht, gesnap; onvoorzigtigheid, onbedachtsaamheid.

Unverscholen, adj. onvoorsien. -*e*, adv. onvoorsiens, onverhoeds, onverwacht, buiten verwachting.

Unverschot(lich), adj. en adv. onbederfelijk, onverrottelijk. -*lichheit*, f. onbederfelijkheid. -*t*, adj. geheel, volkomen.

Unverschigbaar, adj. onuitputtelijk, onuitdruigbaar. -*heit*, f. onuitputtelijkheid.

Unverstand, m. onverstand, onkundig, domheid, botheid, onvoorzigtigheid, onbedachtsaamheid.

Unverschelt, adj. ongevleind, opregt.

Unverschucht, adj. onervaren, onbedreven, zonder ondervinding, beproeving, ervaring; onbeproefd.

Unverschurt, adj. niet hewaard, niet opgesloten.

Unverschwand, adj. en adv. vast, stijf, onwrikbaar.

Unverschwiegen(lich), adj. dat niet kan geweigerd, ontegd, van de hand gewezen worden. -*t*, adj. ongeweigerd.

Unverschuldig, adj. en adv. onvergankelijk, onbederfelijk. -*heit*, f. onbederfelijkheid, onveranderlijkheid, onvergankelijkheid.

Unverschwindlich, adj. en adv. onherstelbaar, niet weer te regt te brengen.

Unverschuldig, adj. en adv. onmiddellijk, zonder vertragen, zonder uitstel, aanstands, ten eerste.

Unvoorgreiflich, adj. en adv. onpartijdig, onzijdig, zonder benadeeling of vermindering van iemand's regt.

Unvoorsetslich, adj. en adv. onoverwogen, zonder voornemen, zonder oogmerk, onvoorbachtelijk.

Unvrottelich, adj. en adv. nadeelig, onvoordeelig, schadelijk.

Unveranderbar, adj. en adv. onveranderlijk. -*heit*, f. onveranderlijkheid.

Unweg, m. doolweg; wildernis.

Unvoegzaam, adj. en adv. ontoegankelijk, ondoorgankelijk. -*heit*, f. ontoegankelijkheid, ondoorgankelijkheid.

Unveidmannisch, adj. en adv. tegen het gebruik der jagers.

Unveigerlich, adj. en adv. dat niet geweigerd kan worden.

Unveit, adv. dicht bij, niet verre, nabij.

Unwerth, adj. en adv. slecht, verachtelijk, veracht, onwaardig. -*m*. onwaarde, slechtheid, geringheid, beuzelachtigheid.

Unwesen, n. wanorde, verwarring, onrust. -*lich*, adj. onwesenlijk, onzelfstandig.

Unwiderbringlich, adj. en adv. onherstelbaar. -*heit*, f. onherstelbaarheid.

Unwill(e), m. misnoegen, ongenoege, tegensin, weërsin, afkeer, voortwaardiging, haat, verdriet, hartsoer, verfoeijing. -*ig*, adj. en adv. verontwaardigd; onwillig, onlustig, ongenegen, misnoegd, ontevreden, spijtig, toornig, verdrietig, grillig, afkeerig, tegen den zin, met tegensin.

Unwillfährig, adj. en adv. ongehoorsaam, ongedienstig, onbeleefd, ondienstvaardig. -*heit*, f. ongehoorszaamheid, ongedienstigheid, onbeleefdheid, ondienstvaardigheid.

Unwilkommen, adj. en adv. onaangenaam, niet welkom.

Unwirkzaam, adj. en adv. vruchteloos, krachteloos. -*heit*, f. krachteloosheid.

Unwirthbar, adj. en adv. onherbergzaam, onvriendelijk jegens vreemdelingen, onwillig om iemand te huisvesten, fig. onbewoonbaar. -*heit*, f. onherbergzaamheid, onvriendelijkheid jegens vreemdelingen, onwilligheid om iemand te huisvesten, ongaestvrijheid.

Unwirthschaftlich, adj. en adv. verkwistend, doorbrengend, verbrast

send, verswelgend, verspillend. -*heit*, f. onachtszaamheid, verwaarloosing.

Unwissentlich, adv. uit onkunde of onwetendheid, onwetend.

Unwitsig, adj. en adv. laf, ongerijp, onnosel.

Unwoubar, adj. onbewoonbaar, niet bewoonbaar.

Unzahlbar, adj. onbetaalbaar, dat niet te betalen is.

Unzählig, -bar, adj. en adv. ontelbaar.

Unze, (pl.-n) f. once, ons (een gewigt).

Unzeit, f. ontijd, onbekwame, ongeleggen tijd. -*ig*, adj. en adv. ontijdig, te onpas, ongelegen; onrijp, buiten tijds, ontijdig. -*igheit*, f. al te vroeger rijpheid, ontijdigheid.

Unzergänglich, adj. onontbindbaar, onoplosbaar, onsmeltbaar. -*heit*, f. onontbindbaarheid, onoplosbaarheid, onsmeltbaarheid.

Unzucht, f. onzucht, onkuishheid, onzuchtigheid, geilheid, dartelheid, onbeschaamdheid, schaamteloosheid. -*ächtigkeit*, f. onzuchtigheid.

Unzässig, adj. ongeoorloofd. -*heit*, f. ongeoorloofdheid.

Unzippig, adj. en adv. dartel, weelderig, ijdel, ongebonden, geil, wellustig. -*heit*, f. dartelheid, weelderigheid, ijdelheid, ongebondenheid, wellustigheid, weelde.

Un(akne), m. overgrootvader, wordt slechts in het meervoud gebruikt.

Die Urahnen, de voorouders, stamvaders. -*alt*, adj. aloud, zeer oud. -*ältermutter*, f. achterovergrootmoeder, betovergrootmoeder. -*ältern*, pl. voorouders, stamouders. -*ältervater*, m. achterovergrootvader, betovergrootvader.

Uranfänglich, adj. eerst, oorspronkelijk.

Urbar, adj. beploegbaar, bekwaam om bebouwd of beploegd te worden, ontginbaar.

Urbegina, m. eerste begin, eerste oorsprong.

Urbegriff, m. grondbegrip, gronddenkbeeld.

Urbewohner, m. eerste bewoner.

Urbild, u. oorspronkelijk stuk, origineel stuk, origineel. -*lich*, adj. en adv. oorspronkelijk.

Ureinschner, zie Urbewohner.

Urenkel, m. achterneef, achterkleinzoon. -*inw*, f. achterkleindochter, nanicht.

Ursrbe, m. erfgenaam uit de natuur, hoorderfgenaam.

Urfehde, f. veroud. eed, om zich niet te wreken.
Urgicht, f. veroud. bekentenis eens misdadigers op de pijnbank.
Urgross (mutter, f. overgrootmoeder. -vater, m. overgrootvader.
Urheber, m. uitvinder, oorszaak, aanvanger, stichter. -inn, f. uitvindster, oorszaak.
Urin, (g. -es) m. pis. -doctor, m. pisdokter, piskijker. -gang, m. pisloop, de pees waardoor het water uit de blaas loopt. -glas, n. pisglas. -treibend, adj. afstottend, pisdrijvend.
Urkirche, f. oorspronkelijke kerk.
Urkraft, f. oorspronkelijke, eerste kraacht.
Urkund(e, (pl. -n) f. oorkonde, bewijschrift, betoonschrift, handvast, akte, magtbrief, bewijsstuk. -en, v. a. geregteijk, schriftelijk, plegtiglijk getuigen. -lich,

adj. en adv. schriftelijk, plegtiglijk, geregteijk, in oorkonde.
Ururlaub, m. oorlof, afscheid, vergunning; verlof.
Urne, (pl. -n) f. schruik, lijkbuis.
Urochs, zie *Aurochs*.
Ursplötzlich, adj. en adv. plotselijk, schielijk.
Urquell, m. -s, f. eerste bron, eerste oorsprong.
Ursache, f. oorszaak, reden.
Urschrift, f. oorspronkelijk schrift, origineel.
Ursprache, f. oorspronkelijke taal.
Ursprung (ung, m. oorsprong. -änglich, adj. en adv. oorspronkelijk, eerst. -änglichheit, f. oorspronkelijkheid.
Ursstoff, m. eerste stof, grondstof van enig ding.
Ursstück, n. oorspronkelijk stuk.
Urtheil, n. oordeel, vonnis, uitspraak; gevoelen, meening, gedachte. -en, v. a. en n. beoordeelen, oordeelen, zijne meening of

gedachten zeggen, oordeelen, vonnissen, uitspraak doen. -kraft, f. vermogen om te oordeelen, oordeel. -spruch, m. vonnis, uitspraak, gewijsde, oordeel. -verfasser, m. maker, opsteller van dekreten of vonnissen, regter.
Ursurgross (mutter, f. achterovergrootmoeder. -vater, m. achterovergrootvader. [ring. -veersammlung, f. grondvergadering, f. oorspronkelijke wereld. -wesen, n. oorspronkelijke wesen, wesen van alle wesen.
Urwort, n. grondwoord, oorspronkelijk woord.
Urzeit, f. eerste tijd, aloude tijd. -so, m. uso of termijn van een' wisselbrief van 14 dagen of ook eene maand.
Usurpation, f. overweldiging, onrechtvaardige aanmatiging, toe-eigening of besitting (van iets).

V.

VAC VAT

Vacan(t, adj. ledig, vrij, los, vakant. -s, f. vakatuur, (toestand, staat van een ambt, dat niet bezet is; tijd, dat een ambt niet bezet is); rusttijd, vakantie.
Vagabund, (g. -es, pl. -e) m. vagebond, schooier, landlooper, deugniet.
Valot, n. vaarwel, afscheid. -sagen, vaarwel zeggen. -schmaus, m. afscheidmaal.
Valuta, f. waarde.
Vampyr, (g. -es, pl. -e) m. bloedzuiger.
Vanille, f. vanille, lange peulen, waarin kleine korrels zijn, komende uit West-Indië.
Varinas, m. varinas (tabak).
Vasall, (g. -en, pl. -en) m. leenman, leenhouder, vasaal.
Vass, (pl. -n) f. vaas.
Vater, (g. -s, pl. -äter) m. vader. -bruder, m. vadersbroeder, oom. -herz, n. vaderlijk hart, vaderlijk liefde. -land, n. vaderland. -ländisch, adj. en adv. vaderlandsch. -liebe, f. vaderlijke liefde. -los, adj. vaderloos, zonder vader. -mord, m. vadermoord. -mörder, m. vadermoorder. -mörderisch, adj. en adv. vadermoordend. -name, m. naam van vader,

VAT VEN

vadernaam. -bruder, zie *Faterbruder*. -schaft, f. vaderstend, vaderschap, betrekking van vader. -schwester, f. vaderszuster, moei (van vaders zijde). -stadt, f. geboorteplaats. -stelle, f. plaats van vader. -theil, m. vaderlijk erfgoed. -unser, n. het onze vader.
Väter(chen, (g. -s) n. vaderlief, vaderliefje. -lich, adj. en adv. vaderlijk.
Vegetabilien, pl. gewassen, die niet de aarde voortkomen.
Veilchen, (g. -s) n. viooltje, violet. -blau, adj. violetkleurig. -stock, m. violetplank. -strausse, m. ruiker van violetten. -wurz, f. violetwortel. -zucker, m. conserf van violen.
Veilwurz, f. lisch.
Veitstans, m. St. Vitusdans, St. Vitusdans.
Velten, int. vulg. *Pots* -! wel verdord
Venerisch, adj. veneriek. -s *Krankheit*, venusziekte.
Ventil, (g. -es, pl. -s) n. klep. -ator, m. luchtgever, togtroewekker (werktuig, waardoor men in bedompte plaatsen lucht brengt).
Ventose, (g. -n, pl. -n) m. laatkop.
Venus, f. Venus, godin der liefde.

VER

-berg, m. venusberg (boven de schaamte). -brule, f. gewel aan de liesch. -haar, n. vrouwenhaar. -zeuche, f. venusziekte.
Ver, praep. ver. Dit Vs. heeft nimmer den klemtoon, en de met hetzelfde, altijd onscheidbaar, samengestelde Vw. nemen, (so als bij *her*, *hin* en *un*) de vormeederingsyllabe *ge* niet aan. Die Zmstgn. met Vw., welke in beide talen geen verschil in vorm of beteekenis opleveren, sijn door ons wederom ter ruimtesparing achterwege gelaten; ofschoon even als bij *er*, verre weg de meeste der samenvoegingen met dit Vs., door ons hebben moeten worden opgenomen.
Verabsolgen, v. a. zenden. v. n. -lassen, overgeven, overlaten. -ung, f. overlatting, overgeving.
Verabraden, v. a. afspreken, overeenkomen. -ung, f. afspraak, overeenkomst.
Verabsäumen, v. a. veronachtsamen, versuimen, verwaarloosen.
Verabschauen, v. a. verfoeijen, afkeer, weersin, tegenzin, gruwel van iets hebben, voor iets gruwen. -ung, f. verfoeijing, afkeer, weersin, gruwel. -ungswärdig,

- adj. en adv. verfooienswaardig, afschuwelijk.
- Verabschied(en)**, v. a. verlos of afscheid geven; afsdanken, paspoort geven, ontslaan, vrij laten. -*ung*, f. paspoort, ontslag. [betalen.]
- Veraccien**, v. a. vulg. den accijnz
- Veraccordieren**, v. a. vulg. accorderen, bewilligen, een verdrag sluiten.
- Verachten**, v. a. verachten, versmaden, misprijzen, laken, verwerven. -*ächter*, m. verachter, versmader. -*ächtlich*, adj. en adv. verachtelijk, versmadelijk, verwerpelijk. -*ächtlichkeit*, f. verachtelijkheid, verachtelijke staat of toestand. -*achtung*, f. verachting, versmading.
- Veralt(e)**(n, v. n. 2, verouden, oud worden. -*t*, adj. oud, overjarig, ouderwetsch, verlegen, versleten, onbruikbaar.
- Veränderlich**, adj. en adv. veranderlijk, wispelturig, ongestadig, onbestendig, wuif, wisselvallig. -*lichkeit*, f. veranderlijkheid, wispelturigheid, wisselvalligheid. -*n*, v. a. veranderen, verkeeren, verwisselen. *Sich* -, veranderen; vulg. van staat veranderen, trouwen. -*ung*, f. verandering, verkeer, verwisseling.
- Veranlass(en)**, v. a. gelegenheid, aanleiding geven, verwekken, veroorzaken. -*er*, m. eerste aanlegger, veroorzaker, stichter, raadgever, aandrijver. -*ung*, f. gelegenheid, aanleiding, toedoen, oorszaak.
- Verantalt(en)**, v. a. toestel, gereedheid, klarigheid maken, belasten. -*ung*, f. toestel, gereedheid.
- Verantwort(en)**, v. a. verantwoord, verdedigen. -*lich*, adj. en adv. verantwoordelijk, aansprekelijk. -*lichkeit*, f. verantwoordelijkheid, aansprekelijkheid. -*ung*, f. verantwoording, verdediging.
- Verarbeiten**, v. a. verwerken, omwerken, veranderen; verbruiken, versmeden; werken, maken.
- Verargen**, v. a. kwalijk nemen, iemand iets ten kwade duiden.
- Verarmen**, v. n. 2, verarmen, in armoede vervallen.
- Verarrestir(en)**, v. a. vulg. beslaan, in beslag nemen, arresteren. -*ung*, f. gevangenneming, in beslag neming.
- Verarten**, v. n. 2, ontarden.
- Verarsnen**, v. a. vulg. aan medicijnen besteden, verdokteren,
- Verarscurieren**, v. a. vulg. verzeeken, assureren.
- Verauctionnieren**, v. a. vulg. aan den meestbiedenden verkoopen.
- Veräusserlich**, adj. vervreemdbaar, verkoopbaar. -*n*, v. a. vervreemden, verkoopen.
- Verband**, m. verband, toestel.
- Verbannen**, v. a. bannen, verbannen, in den ban doen, met den ban slaan. -*te*, m. banneling, balling. -*ung*, f. verbanning, banning, verdrijving.
- Verbeissen**, v. a. inhouden, opkropen, weerhouden. -*ung*, f. inbinding, inhouding.
- Verberg(en)**, v. a. verbergen, bergen. -*ung*, f. verberging, berging, verschuiling.
- Verbeter(er)**, m. verbeteraar, hersteller. -*lich*, adj. en adv. verbeterlijk, herstelbaar. -*ung*, f. verbetering, betering.
- Verbeug(en)**; (*sich*) v. rec. sich voor iemand buigen, beleefd grooten. -*ung*, f. buiging.
- Verbiegen**, v. a. buigen, verbuigen.
- Verbiet(en)**, v. a. verbieden, ontzeggen; afsetten, ongbaar maken (geld). -*ung*, f. verbod.
- Verbilde(n)**, v. a. misvormen; bedorven, vervalschen. -*t*, adj. misvormd; bedorven, vervalscht.
- Verbind(en)**, v. a. verbinden, binden; verkeerd binden. -*lich*, adj. en adv. verbindend, verplichtend. -*lichkeit*, f. verplichting. -*ung*, f. verband. -*ungswort*, n. koppelwoord.
- Verbitten**, v. a. weigeren.
- Verbitter(n)**, v. a. verbitteren, vergammen, torgen, kwellen. -*ung*, f. verbittering.
- Verblassen**, v. n. 2, verbleken, beesterven.
- Verblättern**, v. a. verbladen (een boek).
- Verblößen**, zie **Verblößen**.
- Verblößen**, v. a. verlooden, looden.
- Verblind(en)**, v. a. blinden, verblinden, begoochelen, bedriegen. -*ung*, f. verblindings, verblindheid, blindheid; bedrog, beguicheling.
- Verblüffen**, v. a. verbluffen, doen verstommen, overbluffen.
- Verblühen**, v. n. 2, van bloemen, en 1, van boomen, de bloemen laten vallen; fig. verloopen, verflensen, verwelken.
- Verblümt**, adj. en adv. fig. verbloemd, bijspreekig, leenspreukig, oneigenlijk.
- Verbluten**, (*sich*) v. rec. dood bloeden; fig. sich bederven, zijn geld en goed verspillen met een onderneming. -*ung*, f. bloedverlies.
- Verborgen**, v. a. borgen, op krediet geven. - part. adj. verborgen; verscholen, bedekt, diepinnig, duister. -*heit*, f. verborgenheid, afgezonderdheid.
- Verbot**, n. verbod.
- Verbräm(en)**, v. a. boorden, beleggen met boordsels, versieren; (met bon) voeren. -*ung*, f. boorden, gelonnering, stoffering.
- Verbrauch**, m. slijting, vertering, consumptie. -*en*, v. a. verbruiken, bezigen, slijten, verorberen.
- Verbrauen**, v. a. verbrouwen.
- Verbrausen**, v. n. 2, verkoelen, verslaan, uitbruisen; fig. bedaren.
- Verbrech(en)**, v. a. breken, verbreken, verbrijzelen, overtreden, misdoen. -*en*, n. overtreding, misdaad. -*er*, m. overtreder, sondaar, misdadiger. -*erisch*, adj. en adv. sondig, misdadig.
- Verbreit(en)**, v. a. verbreiden, uitbreiden; bekend maken. -*ung*, f. verheiding, uitbreiding; bekendmaking.
- Verbrunn(en)**, v. a. en n. 2, verbranden, verschrooijen, versengen. -*lich*, adj. brandbaar.
- Verbriefen**, v. a. schriftelijk staven, bevestigen, geven, schenken, verbinden, verplichten.
- Verbringen**, v. a. beter *Durchbringen*, doorbrengen; slijten; begaan, plegen.
- Verbröseln**, v. a. kruimelen, brokkelen.
- Verbrüder(n)**, (*sich*) v. rec. sich verbroederen, broederschap aangaan, broederlijke verbintenis met iemand aangaan, maken. -*ung*, f. broederschap, broederlijke gemeenschap, genootschap.
- Verbrühen**, v. a. verbrocijen.
- Verbucht**, adj. en adv. geil, onkuisch; koket. -*heit*, f. koketterie.
- Verbun**, (g. -*en*, pl. -*a*) n. werkwoord.
- Verbünden**, v. a. tot bondgenoot maken. -*bundens*, m. bondgenoot, geallieerde.
- Verbürgen**, v. a. instaan voor iets, bevestigen.
- Verbusten**, v. n. 2, onder blijven, niet groeijen; fig. dom worden.
- Verdacht**, (g. -*en*) m. argwaan, achteloos; najiver, jaloosij. - *haben*, verdenken. -*chtig*, adj. verdacht.
- Verdämm(en)**, v. a. bedijken, be-

dammen. -*ung*, f. dammen, be-
dammen, bedijken.
Verdampen (en, v. a. doemen, verdoe-
men, veroordeelen. -*lich*, adj. en
adv. verdoemelijk, doemwaardig.
-*lickeit*, f. verdoemelijkheid,
doemwaardigheid. -*niss*, f. ver-
doemenis, verdoeming. -*ung*, f.
doemenis, veroordeeling.
Verdampen, v. n. s. uitdampen,
uitwasemen.
Verdanken, v. a. danken, dank we-
ten, dank zeggen.
Verdau (lich, adj. gemakkelijk te
verteren, verteerbaar. -*lickeit*, f.
gemakkelijke spijsvertering, ver-
teerbaarheid. -*ungskraft*, f. ver-
teerkracht, kracht om te verteren.
-*ungsmittel*, n. middel ter bevoor-
dering der spijsvertering. -*ungs-
saft*, m. gijl, chijl.
Verdeck, (g. -*es*, pl. -*e*) n. verdek
(van een schip). -*en*, v. a. verdek-
ken, bedekken; verborgen.
Verdenken, v. a. kwalijk nemen,
misduiden, ten kwade duiden.
Verderb, (g. -*e*) m. verderf (zie *Ver-
derber*); kwaad, ramp, ongeluk.
-*en*, (g. -*e*) n. bederf; verderf, on-
geluk; verdorvenheid. -*en*, v. n.
s. bederven; verrotten; fig. be-
dorven, verdorven, vergaan, ver-
loren gaan; -, v. a. bederven.
vernielen, verwoesten, verloiden.
-*er*, m. bederver, verwoester.
-*lich*, adj. en adv. bederfelijk;
bedervend, vernielend, verderfel-
lijk. -*lickeit*, f. bederfelijkheid;
verderfelijkheid. -*niss*, (g. -*es*)
n. *Verderbtheit*, f. bedorvenheid,
verdorvenheid.
Verdeutsch (en, v. a. verduitschen,
vertalen, vertolken, overzetten.
-*ung*, f. verduitsching, overset-
ting, vertaling.
Verdichten, v. a. digter maken.
Verdicken, v. a. verdikken; strem-
men.
Verdien (en, v. a. verdienen. -*et*, (g.
-*es*) m. verdienst, winst, voordeel.
-*et*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. verdienste,
verdienstelijkheid. -*estlich*, adj. en
adv. verdienstelijk. -*steoll*, adj.
verdienstelijk. -*t*, adj. verdien-
stelijk.
Verding (en, v. a. besteden, bestel-
len, verhuren, verpachten. -*ung*,
f. besteding, verhuuring, verpach-
ting; overeenkomst.
Verdolmaten (en, v. a. vertalen, ver-
tolken.
Verdoppeln, v. a. verdubbelen.
-*ung*, f. verdubbeling.

Verdorbenheit, f. verdorvenheid.
Verdorren (en, v. n. s. verdorren, ver-
droogen. -*ung*, f. verdorring, ver-
drooging, vertering, vermagoring.
Verdrän (en, v. a. verdringen, ver-
drücken. -*ung*, f. verplaatsing,
verdrucking, vordringing.
Verdraien (en, v. a. verdraaijen, vor-
wrikken. -*ung*, f. verdraaijing.
Verdrissen (en, v. imp. verdrieten,
spijten, kwellen, moeijen. -*lich*,
adj. en adv. verdrietig. -*lickeit*,
f. verdriet, verdrietelijkheid.
Verdroosen, adj. en adv. verdrietig.
lusteloos. -*heit*, f. afkeer, luhheid,
lusteloosheid, onlustigheid.
Verdrucken, v. s. verdrücken (veel
papier); misdrukken.
Verdrungen, adj. verdrongen, ver-
stooten.
Verdruss, (g. -*es*) m. verdriet, spijt.
Verdrusten, v. n. s. uitwasemen,
vervliegen.
Verduinkeln, v. a. verdonkoren, ver-
duistern, bezwalken.
Verdünnen, v. a. verdunnen, dun
maken.
Verdunsten, v. a. doen vervliegen
of verwasemen. -*unsten*, v. n. s.
vervliegen, verdampen.
Verdursten, v. n. s. van dorst ver-
smachten, omkomen, sterven.
Verdurstern, zie *Verfustern*.
Veredeln, v. a. veredelen, verbete-
ren. -*ung*, f. veredeling, verbe-
tering.
Verehlich (en, v. a. trouwen, huwen.
-*ung*, f. huwelijk, trouw, echtver-
bindenis.
Verehren (en, v. a. vereeren, eeren,
hoogachten, eerbiedigen. -*er*,
m. aanbieder, hoogachter, dien-
naar, beminnaar. -*ung*, f. veree-
ring. -*ungswürdig*, adj. en adv.
aanbiddeuswaardig, der hoogach-
ting waardig, eerwaardig. -*ungs-
würdigkeit*, f. aanbiddeljkheid.
Vereiden (en, v. a. beëdigen, in den
eed nemen. -*et*, adj. beëdigd,
onder den eed staande. -*ung*, f.
beëdiging, onder eed neming.
Vereinen, (g. -*es*) m. verbond. -*bar*,
adj. overeenkomstig, bestaansbaar
met iets, gelijkvormig. -*baren*, v.
a. vereenigen, overeenbrengen
-*barung*, f. vereeniging, veree-
ning. -*en*, zie *Vereinigungen*. -*fachen*,
v. a. vereenvoudigen.
Vereinig (en, v. a. vereenigen, veree-
nen, overeenbrengen; doen
overeenkomen, doen overeen-
stemmen. -*ung*, f. vereeniging.
Vereinseln, v. a. versnipperen, uit-

snijden, verdeelen, scheiden; in
het klein verkoopen. -*ung*, f. ver-
scheuring van lid tot lid.
Versit (n, v. a. versijdelen, versio-
len, te niet doen. -*ung*, f. ijdel-
heid; verijdeling.
Versitter (n, (sich) v. rec. veretteren,
verworren, rijp worden, etteren,
dragen. -*ung*, f. verettering, ver-
zwinging.
Versohn, v. a. doen welgen, afkeer,
tegenis veroorzaken.
Verengen (en, v. a. verengen, en-
ger of nauwer maken. -*erung*, f.
verenging, enger, nauwer ma-
king.
Vererven, v. a. door erfenis verma-
ken, overerven.
Versewig (en, v. a. versewigen, on-
sterfelijk maken. -*ung*, f. verese-
wiging.
Versfahr (en, v. n. s. handelen, te
werk gaan, omgaan; v. a. vervoe-
ren. -*en*, n. gedrag, handelwijze.
-*ungswart*, f. handelwijze.
Verfall, m. verval. -*tag*, m. verval-
dag. -*zeit*, f. vervaltijd.
Verfälscher, (g. -*s*) m. vervalscher,
bederver, bedrieger. -*fälschung*, f.
vervalsching, bederving.
Verfängen, v. n. s. uitwerken, nut,
voordeel doen. -*änglich*, adj. en
adv. bedriegelijk, listig. -*änglich-
keit*, f. list, bedrieg, nadeel, dat
ergens uit kan voortkomen.
Verfärben, (sich) v. rec. verschie-
ten, verbleeken.
Verfaßt (en, v. a. opstellen, schrij-
ven, stellen. -*er*, (g. -*e*) m. schrij-
ver, opsteller, maker. -*ung*, f.
opstel, ontwerp, schets, uitrek-
sel, kort begrip, constitutie, re-
geringsvorm. -*ungsmässig*, adj.
en adv. volgens de wetten der
constitutie.
Verfecht (en, v. a. verdedigen, staan-
de houden. -*er*, (g. -*s*) m. verde-
diger, voorvechter. -*ung*, f. ver-
dediging, verwerping.
Verfehl (en, v. a. missen. -*ung*, f.
dwaling, het dwalen.
Verfeinern, v. a. verbijnen, bescha-
ven. -*ung*, f. boschaving, verbij-
ning.
Verfertigen, v. a. vervaardigen,
gereed maken. -*er*, (g. -*s*) m.
werkman, maker, schrijver, op-
steller. -*ung*, f. vervaardiging,
opstellen.
Verfeuern, v. a. het hout door het
vuur laten verbranden; verschie-
ten (kruid en lood).
Verfeustern, v. a. verduistern, ver-

donkeren, doen tanen. -*ung*, f. verdustering, verdonkering, tanning. [warren]

Verfätsen, v. a. inwikkelen, ver-
Verfächt(en), v. a. doorverlechten, samen-
vlechten, verbinden, vereeni-
gen. -*ung*, f. vereeniging.

Verfiagen, v. n. s. wegvielen, ver-
loopen, verdwijnen, vergaan.

Verfliesen, v. n. s. verlopen.

Verflüßen, v. a. met vloten ver-
voeren.

Verflucht(e), adj. vervloekt, ver-
wenscht. -*ung*, f. vervloeking,
verwensching.

Verflüchtigen, v. a. vlugtig maken.

Verflus, m. verloop; vervaltijd.

Verfolg, (g. -*es*, pl. -*e*) m. vervolg-
-en, v. a. vervolgen, voortzetten,
achtervolgen, vervolderen. -*er*,
(g. -*e*) m. vervolger, pijniger,
pleger, achtervolger. -*ung*, f. ver-
volging, pijniging; achtervolging,
uitvoering.

Verfrachten, v. a. de vracht betalen
voor; vervoeren.

Verfressen, v. a. vervreten, verbrä-
nen, versmaullen.

Verfrosen, zie *Frostig*.

Verfügen, v. a. belasten, hevelen.
Sich - , v. rec. sich vervoegen,
sich begeven. -*ung*, f. last, bevel;
vervoeging, begeving.

Verführbar, adj. verleidelijk. -*en*,
v. a. vervoeren (goederen); ver-
keerd leiden; fig. verleiden, ver-
voeren, misleiden. -*er*, (g. -*e*) m.
verleider, misleider. -*erisch*, adj.
verleidend, verleidelijk. -*ung*, f.
vervoering, overbrenging; ver-
leiding, misleiding.

Verfüßern, v. a. tot voer, voersadje,
voedsel gebruiken; van voedsel
voorzien.

Verfassen, (sich) v. rec. vulg. sich
vergepen, ergens mede inge-
men zijn, verlied worden.

Verfähen, v. n. s. uitgesten.

Verfällén, v. a. vergallen, vergeven,
de galblaas van eenen visch bre-
ken; fig. verbitteren, vergallen.

Verfangen, adj. verleden. -*angen-*
heit, f. verleden tijd, het verleden.
-*änglich*, adj. en adv. vergan-
kelijk, ijdel, tijdelijk. -*änglich-*
keit, f. vergankelijkheid, ijdel-
heid, tijdelijkheid.

Vergan(en), v. a. bij opbod verkoop-
pen. -*ung*, f. openbare veiling,
auktie.

Vergatter(n), zie *Vergitteren*. -*ung*, f.
(bij de veldaten) appél. -*schlagen*,
appél slaan.

Vergob(en), v. a. vergoven. -*ens*, adv.
vergeefs, vruchteloos, nutteloos.
-*lich*, adj. en adv. vergeefflijk;
vergeeffsch, ijdel. -*lichkeit*, f. vruch-
teloosheid, nutteloosheid. -*ung*, f.
vergiftiging; begaving, vergeving;
vergiftienis, kwijtschelding. *Um* - ,
vergeef mij.

Vergegenwärtig(en), v. a. vertegen-
woordigen. -*ung*, f. vertegen-
woordiging.

Vergeh(en), n. -*ung*, f. ondenkd, misda-
ad, dwaling, mistasting, versuin-
ning, misdrijf.

Vergeistigen, v. a. tot geest maken
(in de schiek.).

Vergelten, v. a. vergelden, beloon-
nen. -*ung*, f. vergelding, heloo-
ning. -*ungsrecht*, n. regt van scha-
deverhaling, de wet der weder-
vergelding, gelijke vergelding,
gelijke straf.

Vergesellechaften, v. a. vergesellen;
fig. vereenigen, verbuiden.

Vergessen, v. a. vergeten, versui-
men, nalaten, uitlaten, weglaten.
-*en*, adj. vergeetachtig. -*erheit*, f.
vergeetachtigheid, vergetelheid
-*lich*, adj. en adv. ligte vergeten;
vergeetachtig. -*lichkeit*, f. ver-
geetachtigheid, vergetelheid.

Vergesuden, v. a. verspillen, ver-
kwisten, doorbrengen.

Vergewisser(n), v. a. vergewissen,
verzekeren, bevestigen, bekrach-
tigen. -*ung*, f. verzekering, be-
vestiging.

Vergift(en), v. a. vergeven, vergif-
tigen, besmetten. -*er*, (g. -*e*) m.
vergever, vergiftiger. -*ung*, f.
vergiftiging, besmetting.

Vergisamelnicht, n. vergeet mij-
niet (tekere bloem).

Vergittern, v. a. met traliowerk
sluiten, betralien.

Verglasieren, *Verglasuren*, v. a. ver-
glazen, glasuren.

Vergleichen, (g. -*es*, pl. -*e*) m. verge-
lijk, vergelijking. -*bar*, adj. en
adv. vergelijkelijk. -*en*, v. a. ge-
lijk maken, veroffenen; fig. ver-
zoenen, doen overeenstemmen;
bijleggen, doen ophouden; uit-
den weg ruimen. -*ung*, f. verge-
lijking. -*ungspunkte*, pl. punten
van vereeniging. -*ungstafeln*,
Vergleichungstufen, pl. trappen
van vergelijking (in de spraak.).
-*ungenosse*, adv. bij vergelijking,
in vergelijking.

Verglimmen, v. n. s. verdooven.

Vergnüg(en), (g. -*e*) n. vergenoegen,
vermaak, verlustiging. -*lich*, adj.

en adv. voldoende, vergenoegend;
gemakkelijk te voldoen, tevreden,
genoegelijk. -*lichkeit*, f. tevreden-
heid, genoeglijkheid. -*sam*, adj.
en adv. tevreden, genoegelijk.
-*samkeit*, f. vergenoegdheid.
-*t*, adj. en adv. vergenoegd, te-
vreden, voldaan; aangenaam, ver-
genoegend; vulg. vrolijk, opge-
ruimd, blijde. -*ung*, (pl. -*en*) f.
vergenoegen; vormak, vermake-
lijkheid.

Vergolden, v. s. vergulden.

Vergönnen, v. a. vergunnen, toe-
staan, toelaten, veroorloven, in-
willigen.

Vergöttern, v. a. vergoden, onder
de goden plaatsen; fig. aanbidden,
goddelijke oer bewijzen. -*ung*, f.
vergoding; fig. aanbedding.

Vergrad(en), v. a. begraven, onder
de aarde delven; verschansen.
-*ung*, f. begraving; verschansing.

Vergreis(en), (g. -*e*) n. verstuiken;
vergrijp. -*ung*, f. bloediging;
schending, schennis; ontheiliging,
ontwijding.

Vergroßern, v. a. vergrooten, groot-
ter maken, uitbreiden; fig. ver-
grooten, overdrijven; (eene straf)
verwaren. -*ung*, f. vergrooting;
overdrijving; verwarving. -*ungs-*
glas, n. vergrootglas, mikroskoop.

Vergünstigen, zie *Vergönnen*. -*ung*,
f. vergunning, toelating, inwilli-
ging.

Vergüt(en), v. a. vergoeden. -*ung*, f.
vergoeding.

Verhack, zie *Verhas*.

Verhaft, m. arrest, gevangenschap,
gevangenis. -*en*, v. a. vast zetten,
gevangen setten; verpanden. -*e-*
be/sh, m. bevelschrift om iemand
gevangen te nemen. -*ung*, f. vast-
setting; verpanding.

Verhalten, v. a. terughouden, achter-
houden; verbergen, verborgen
houden; verzwijgen. -*alten*, m. in-
houden, ont.; gedrag. -*ältnisse*, (g.
-*e*, pl. -*e*) n. verhouding, betrek-
king. -*ältnissmäßig*, adj. en adv.
overeenkomstig, evenredig. -*ältnis-*
widrig, adj. en adv. onevenre-
dig, onovereenkomstig. -*ältnis-*
wort, n. bijwoord (in de spraak.).
-*altung*, f. inhouding, verber-
ging.

Verhandeln, v. a. s. verhandelen, ver-
koopen; onderhandelen, handelen.
-*ung*, f. verkoop; onderhande-
ling; verhandeling.

Verhäng(en), v. a. behangen, toehan-
gen; verhangen, op eens verkeer-

de plaats hangen. -*nise*, (g. -*ee*) n. lot, noodlot.

Verharren, v. n. volharder, volhouden; blijven, verlossen, verblijven.

Verharshen, v. n. s. hard worden.

Verhärten(en, v. a. en *sich* -, v. rec. verharder (ook fig.)) -*ung*, f. verharding (ook fig.) [lijk].

Verhaast, adj. en adv. gehaat, hate.

Verhättseln, v. a. vertrotelen.

Verkau (g. -*t*) m. verhak.

Verhauchen, v. a. uitwasemen.

Verhauen, v. a. behouwen, snoeijen.

Verheben, v. a. valsch of slecht afnemen (in het kaartsp.)

Verheer(en, v. a. verwoesten, overheeren, vernielen, verdelgen, ontvolken. -*ung*, f. verwoesting, ontvolking.

Verhelten(en, v. a. verhelten, verbergen, veinsen. -*ung*, f. verberging.

Verheimlich(en, v. a. geheim houden, verbergen. -*ung*, f. verberging, geheimhouding.

Verheirath(en, v. a. uithuwen, ten huwelijck geven. -*ung*, f. uithuwing.

Verheisen(en, v. a. beloven, toezeggen. -*ung*, f. belofte.

Verhelpen, v. a. *jemanden zu etwas*, iemand aan iets helpen.

Verheukert, adj. en adv. vulg. verduiveld.

Verheerlick(en, v. a. verheerlijken. -*ung*, f. verheerlijking.

Verheizen(en, v. a. aanzetten, opstoken. aanporren, aanhitzen. -*ung*, f. aanzetting, aanhitsing.

Verhinderlick(en, v. a. verhinderen, hinderen, voorkomen, beletten, tegenhouden. -*ung*, f. verandering, beletting, hinderpaal.

Verhoffen, v. a. en n. hopen. -, n. hoop. -*lich*, zie *Hoffentlick*.

Verhöhn(en, v. a. houwen, beleedigen, bespotten, versmaden. -*ung*, f. bespottig.

Verhören, zie *Aushören*.

Verhör, (g. -*ee*, pl. -*e*) n. verhoor, ondervraag. -*en*, v. a. verhooren, ondervragen, onderzoeken; overheeren, afhooren. *Sich* -, verkeerdt hooren.

Verhudeln, v. a. vulg. verknoeijen, bederven.

Verhülfflich, zie *Behülfflich*.

Verhüllen(en, v. a. verhullen, bedekken, verbergen. -*ung*, f. bedekking, verberging.

Verhunsen, v. a. vulg. verbrodden, bedervon.

Verhuren(en, v. a. vulg. verhooren. -*t*, adj. en adv. vulg. boerachtig, boerlijk, wellustig, geil.

Verhüten(en, v. a. verhoeden, verhinderen, voorkomen, beletten. -*ung*, f. verhoeding, beletting.

Verintressieren, zie *Versinnen*.

Verirren(en, v. n. s. en *Sich* -, v. rec. dwalen, verdwalen, op eenen doolweg geraken (ook fig.) -*ung*, f. dwaling.

Verjagen(en, v. a. verjagen, verdrijven; wegjagen, wegdrijven. -*ung*, f. verjagen, verdrijving.

Verjäh(en, v. n. s. verjaren. -*ung*, f. verjaring.

Verjüng(en, v. a. verjongen. -*ung*, f. verjonging.

Verkalten, v. a. verkalken, calcineren.

Verkälten, (*sich*) zie *Erkälten*, (*sich*).

Verkappen, v. a. de kap opsetten.

Verkaufen, m. verkoop. -*äufer*, m. verkooper. -*äuferlich*, adj. en adv. verkoopbaar, veil. -*äuferlichkeit*, f. verkoopbaarheid, veilheid.

Verkehr, (g. -*ee*) m. verkeer, omgang. -*en*, v. a. omkeeren, de verkeerde zijde buiten, enz. doen; verdraaijen; veranderen, verkeeren. -*ung*, f. omkeering.

Verkehrt, adj. en adv. verkeerd. -*heit*, f. verkeerdheid.

Verkeilen, v. a. vastpinnen.

Verkennen(en, v. a. niet weder te kennen. -*en*, v. a. miskennen (ook fig.); niet weder kennen.

Verkettseln, v. a. met ketentjes verbinden, ketenen, aanenketen; aanenschakelen.

Verketteln(en, v. a. fig. samenketenen, aanenschakelen, vastbinden. -*ung*, f. aanenschakeling.

Verketteren(en, v. a. verketteren, van ketterij beschuldigen. -*ung*, f. verkettering.

Verkitten, v. a. vastplakken, toetsmen. toelijmen.

Verklagen, v. a. aanklagen, aangeven, beschuldigen. -*äger*, m. aanklager, eischer. -*agung*, f. aanklag, beschuldiging.

Verklamm(en, v. n. s. vulg. verkleumen. -*ern*, v. a. metlijzen haken samenbinden of vast maken.

Verklären(en, v. a. verhelderen; fig. verheerlijken. -*ung*, f. verheerlijking.

Verklatschen, v. a. vulg. zie *Verleuden* en *Ausplaudern*.

Verkleben, *Verkleiden*, v. a. toetoppen, toep plakken, toetsmen met pap, lijm, enz.; veersmen.

Verklecken, v. a. vulg. (inkt) verkleeden.

Verkleibung, f. toetsmering.

Verkleiden(en, v. a. verkleeden; bekleeden. -*ung*, f. verkleeding; bekleeding.

Verkleinen(en, v. a. verkleinbaar. -, adj. en adv. fig. kleinerend, vernederend. -*en*, v. a. verkleinen; fig. verkleinen, kleineren, vernederen. -*ung*, f. verkleining; fig. kleinering. -*ungswort*, n. verkleinwoord (in de spraak.)

Verkleinigen, v. a. toetsmeren; fig. bedotten, bedriegen, misleiden.

Verklettern, (*sich*) v. rec. te hoog klimmen.

Verkniestern, zie *Verpuffen*.

Verknöcher(en, v. a. in been veranderen, doen verharren. -*ung*, f. verharding.

Verknüpfen(en, v. a. vereenigen, vasthouden; fig. vereenigen, verbinden, samenvoegen. -*ung*, f. verbinding (ook fig.)

Verkohlen, v. a. tot kolen branden, doen verkolen.

Verkommen, v. n. s. omkomen.

Verkorken, v. a. teukrken.

Verkörper(en, v. a. tot een ligchaam doen worden. -*ung*, f. wording of making tot een ligchaam.

Verkostigen, zie *Bekostigen*.

Verkramen, v. a. verkramen.

Verkriechen, (*sich*) v. rec. kruipen in (een hol); zich verschuilen.

Verkrümeln, *Verkrümen*, v. a. kruiemelen, brokkelen. *Sich* -, fig. vulg. verdwijnen.

Verkrummen, v. n. s. krom worden.

Verkrüppeln, v. a. verminken.

Verkrümmern, v. a. beslag op iets leggen; fig. verbitteren, vergalgen, bederven. -*ung*, f. inbeslagname; fig. verbittering.

Verkümdigen(en, v. a. verkondigen, afkondigen. -*er*, m. verkondiger, afkondiger; voorzegger. -*ung*, f. verkondiging, afkondiging, bekendmaking; voorzegging, voorspelling.

Verkundtschaften, zie *Auskundtschaften*.

Verkümmeln, v. a. door al te veel kunst bederven, verknoeijen.

Verkuppeln(en, v. a. verbinden. -*ung*, f. verbinding.

Verkürzen(en, v. a. verkorten, korter maken. -*ung*, f. verkorting, vermindering.

Verlachen(en, v. a. uitlagchen, bespotten. -*ung*, f. bespottig.

Verladen, v. a. uitvoeren.

Verlag, (g. -es) m. drukkosten. -*a*, artikel, m. *Verlagsbuch*, n. boek uit iemands eigen fonds. -*ahändler*, m. kopijhandelaar. -*recht*, n. kopijregt.

Verlahmen, v. n. s. verlammen, lam worden. -*ähnen*, v. a. verlammen, lam maken. -*ahmung*, f. verlamming, lamwording. -*ähmung*, f. verlamming, lammaking.

Verlangen, v. a. verlangen. -(g. -e) n. verlangen, begeerte. *Das nach einer Waare*, het vragen naar eene waar.

Verlänger (n, v. a. verlengen, langer maken) -*ungen*, langer doen duren, prolongeren. -*ung*, f. verlenging; prolongatie. -*ungstück*, n. verlengstuk.

Verlaren (en, v. a. vermommen. -*ung*, f. vermoming).

Verlass, (g. -es, pl. -e) m. nalaten-schap, orfenis; afspraak, overeenkomst. -*en*, v. a. verlaten; achterlaten; overlaten. -*enheit*, f. verlaten toestand. -*anachast*, f. nalatenchap. -*ung*, f. verlatig; verlaten toestand.

Verläster (n, v. a. lasteren, bezwalken. -*ung*, f. lastering.

Verlassen, v. a. belatten.

Verlauf, (g. -es) m. verloop. -*en*, v. n. s. verlopen, verstrijken, voorbijgaan.

Verläug (en, v. a. loochenen, verloochenen. -*ung*, f. verloochening.

Verläumden, zie *Verleumd*.

Verlaut, (g. -es) m. vulg. *Dem Verlaut nach*, volgens het zeggen. -*en*, v. a. sich -*lassen*, zich laten verluiden, te verstaan geven. *Es verlautet*, men zegt, er wordt gezegd.

Verleib (en, v. a. doorbrengen. -*t*, adj. oud, afgeleefd, bejaard.

Verleichen, v. n. s. lek worden.

Verleikern, v. a. verlekken.

Verleg (en, adj. en adv. verlegen, door het liggen bedorven; fig. verlegen, bedrommeld, onthut. -*enheit*, f. verlegenheid. -*er*, (g. -e) m. bezorger; uitgever, drukker, boekverkooper. -*ung*, f. verlegging, verplaatsing; verlegging.

Verleihen, v. a. vulg. leenen, uitleenen.

Verleiden, v. a. *einem etwas* -, iemand eenen afkeer van iets inboezemen.

Verleih (en, v. a. leenen, uitleenen; (als een leen) overdragen; verlenen, (om niet) geven, toestaan, afstaan, bcwilligen. -*er*, (g. -e) m.

lcener. -*ung*, f. uitleening; overdragt, schenking; verleenig, vergunning.

Verleien (en, v. a. verkeerd leiden, op eenen verkeerdon weg leiden; fig. verleiden, misleiden. -*ung*, f. misleiding, verleiding (ook fig.)

Verleien (en, v. a. verlieeren, vergeeten. -*ung*, f. verlieeren.

Verlesen, v. a. voorlezen, luide lezen, aflesen. -*ung*, f. voorlezing, aflesing.

Verlet (en, v. a. kwetsen, wonden, bezeeren; fig. schenden. -*lich*, adj. kwetsbaar, wondbaar. -*ung*, f. kwetsing; fig. schending.

Verleumden, zie *Verläugnen*.

Verleumd (en, v. a. lasteren, ontceeren. -*er*, (g. -e) m. lasteraar. -*erlich*, adj. en adv. lasterend, lasterachtig. -*ung*, f. lastering, laster, lastertaal.

Verlieb (en, (*sich*) v. rec. verlieven (in, op). -*t*, adj. en adv. verliefd. -*theit*, f. verlieftheid.

Verliegen, (*sich*) v. rec. verliggen, bedorven door het liggen.

Verlieren, v. a. verliezen. *Sich* -, verdwalen; verdwijnen, zich allengskens verwijderen.

Verlohen, v. a. verloven. -*öbnisse*, (g. -es, pl. -e) n. -*obung*, f. verloving.

Verlocken, v. a. weglokken.

Verlockern, v. a. vulg. verspillen, verkwisten, doorbrengen.

Verlodern, v. n. s. ophouden te branden, allengskens verbranden.

Verlogen, adj. vulg. leugenachtig, liegend.

Verlohenen, v. a. beloonen.

Verloten, v. a. verloten. -*ung*, f. verlooting, loterij.

Verloren, part. en adj. verloren.

Verlösch (en, v. n. s. uitdooven, uitgaan. -*ung*, f. uitdooving.

Verlöth (en, v. a. solderen. -*ung*, f. solderen.

Verludern, v. a. vulg. verzwelgen, verkwisten, verbrassen.

Verlust, (g. -es) m. verlies, nadeel, schade. -*ig*, adj. *sich einer Sache* -*machen*, eene zaak door eigen schuld verliesen.

Verlustiren, v. a. vertogelen, toelijmen.

Vermaachen, v. a. vulg. sluiten, belemmeren. -*ächtnisse*, (g. -es, pl. -e) n. orfenis, legaat. -*achung*, f. vulg. sluiting; vermaking, erfmaking.

Vermaken, v. a. opmalen, vermalen.

Vermäßig (en, v. a. uithuwen. -*ung*,

f. huwelijk. -*ungstag*, m. trouwdag.

Vermahn (en, v. a. vermanen, aanmanen. -*ung*, f. vermaning.

Vermalden (en, v. a. vulg. vervloeken, verveuschen. -*ung*, f. vervloeking.

Vermalen, v. a. verschilderen, opschilderen (de kleuren); overschilderen. [tgen.]

Vermannigfaltigen, zie *Vermaalfäl*.

Vermanteln, v. a. bemantelen, bewimpelen, verbergen. -*ung*, f. bemanteling, bewimpeling.

Vermauern, v. a. toemetselen; vermetselen, opmetselen (de steenen).

Vermarken, v. a. *Ein Feld* -, een veld van grenssteenen voorzien.

Vermehren (en, v. a. vermoederen; vergrooten. -*bar*, adj. vermeerderbaar. -*er*, (g. -e) m. vermeerderaar, vergrooter. -*ung*, f. vermeederding, vergrooting.

Vermeid (lich, adj. te vermijden, vermijdelijk. -*lichkeit*, f. vermijdelijkheid. -*ung*, f. vermijding.

Vermeynt, -*lich*, adj. vermoedelijk; gewaand.

Vermeldung, f. vermelding.

Vermengung, f. vermenging; mengsel.

Vermerk (en, v. a. merken, bemerken; opnemen, nemen, uitleggen. -*ung*, f. bemerkig, opvatting.

Vermessen, v. a. meten. -, -*lichkeit*, adj. en adv. vermetel, verwaand, stout.

Vermieth (er. (g. -e) m. verhuuder. -*ung*, f. verhuuring.

Verminderung, f. vermindering.

Vermisch (en, v. a. vermengen, onder een meengen. -*ung*, f. vermenging.

Vermitteln, v. a. bemiddelen, tot stand brengen; bijleggen. -*olet*, praep. met den gen. door middel van. -*ler*, (g. -e) m. middelaar, bomiddelaar.

Vermoder (n, v. n. s. verrotten, vergaan, vermolden. -*ung*, f. verrotting, vermolding, vergaan.

Vermöge, praep. met den gen. krachten, uit kracht van.

Vermögen, v. a. vermogen, het vermogen hebben, in staat zijte tot. . .

-, (g. -e) n. vermogen, magt, bekwaamheid. -*d*, adj. vermogend, in staat, gegoed, rijk. -*steuer*, f. belasting op het inkomen. -*sume* -*ende*, pl. tijdelijke goederen, middelen, rijkdom.

Vermummen, v. a. vermommen.

Vermunzen, v. a. opmunten, vermunten (ongemunte specie).

Vermuthen, v. a. vermoeden, gissen, vooronderstellen, vermoenen, denken.

Vermuth(en) (g. -e) n. vermoeden, gissing. -lich, adj. en adv. vermoedelijk, waarschijnlijk. -ung, f. vermoeding, gissing, vooronderstelling.

Vernachlässig(en), v. a. verzuimen, verwaarloosen. -ung, f. verzuim, verwaarloosing.

Vernarben, (sich) v. rec. (van eene wonde) een litteken maken.

Vernarren, v. a. vulg. verkristen in allerlei boeselingen en gekheden.

Vernemen(en) (g. -e) n. het vernemen, hooren goede verstandhouding, eengesindheid, eendragt. -lich, adj. en adv. hoorbaar, merkbaar; duidelijk, onderscheiden, klaar, verstaanbaar. -lickheit, f. hoorbaarheid, merkbaarheid; duidelijkheid. -ung, f. verneming; verhooring, onderzoek.

Verniege(en), (sich) v. rec. eene buiging maken, zich buigen, nijgen. -ung, f. nijging, buiging.

Vernisken(en), v. a. ontkennen, loochenen. -ung, f. ontkennning, loochening. -ungewort, a. ontkenningswoord.

Vernosen, **Vernosern**, zie **Erneuen**, **Erneuern**.

Vernichten(en), v. a. vernietigen, te niet doen, afschaffen. -ung, f. vernietiging; afschaffing.

Verniet(en), v. a. omklinken. -ung, f. omklinking.

Vernunft, f. rede, verstand; oordeel. -ünstlei, f. -ünsteln, n. spitsvindige redenering, spitsvindigheid, haarkloverij. -ünsteln, v. n. spitsvindig redeneren, haarkloven, vitten. -ünstler, (g. -e) m. haarklover, vitter. -ünstig, adj. en adv. redelijk, verstandig; oordeelkundig, verstandig, bescheiden. -ünstigkeit, f. redelijkheid, verstandigheid. -ünstlehr, f. redeneernde, logica. -ünstlehrer, m. redeneerkundige. -ünstlos, adj. en adv. redeloos, onverstandig. -ünstlosigkeit, f. redeloosheid. -ünstlosigkeit, adj. en adv. overeenkomstig de rede, verstandig. -ünstlosigkeit, f. verstandigheid. -ünstschluss, m. sluitrede, syllogismus.

Vernutzen, zie **Abnutzen**.

Veröden, v. a. verwoesten, woest laten liggen. -, v. n. s. woest worden.

Verordnen, v. a. verordnen, ge-

lasten, instellen, bepalen, voorschrijven. **Gezetslick** -, volgens de wet bevelen. **Arsenoi** -, geneesmiddelen voorschrijven. -ete, m. commissaris. -ung, f. verordening, orde, bevel, last; recept, voorschrift van eenen geneesheer, ordonnantie.

Verpachten, v. a. verpachten. -er, (g. -e) m. verpachter. -ung, f. verpachting.

Verpaltiedir(en), v. a. met stormpalen sluiten. -ung, f. sluiting met stormpalen.

Verpartiren, v. a. vulg. zoek maken.

Verpassen, v. a. door het uitstellen verliezen; (in het spel) verpassen.

Verpesten, v. a. verpesten, besmetten.

Verpotschieren, v. a. verzegelen.

Verpsähl(en), v. a. toepalen. -ung, f. toepaling.

Verpsänd(en), v. a. verpanden. -ung, f. verpanding.

Verpsöffern, v. a. te sterk peperen.

Verplant(en), v. a. verplanten. -ung, f. verplanting.

Verpflügen, v. a. verzorgen, oppassen en voeden, van al het noodige voorzien. -ung, f. verzorging.

Verpflichtung, f. verpligting.

Verpfücken, v. a. toepinnen, vastpinnen.

Verpsuchen, v. a. verknoeiën, verhoetelen.

Verpicken(en), v. a. bekikken. -t, zie **Erpicht**. -ung, f. bekikking.

Verplumpen, of **Verplumpen**, v. a. vulg. beuzelen. **Sich** -, zich onbeguisd, onbedacht, (met eene vrouw) verloven.

Verplatzen, v. a. doen wegspringen.

Verplaudern, v. a. verpraten, uitbabbelen.

Verprassen, v. a. verbrassen, verteren.

Verproviantir(en), v. a. provianderen. -ung, f. proviandering.

Verprossieren, v. a. verproederen, verpleiten.

Verpuff(en), v. n. ontploffen (in de scheik.) -ung, f. ontploffing.

Verpuppen, (sich) v. rec. in een popje veranderen (van insecten).

Verquellen, v. n. s. (door vochtigheid) swellen.

Verquicken, v. a. (in de scheik.) amalgameren.

Verrammen(en), -eln, v. a. sluiten, door er alles, wat men vinden kan, voor te plaatsen, barricaderen.

Verrasen, v. n. s. door gras overgroeid worden.

Verrath, (g. -es) n. verraad. -athen, v. a. verraden; fig. aanbevelen, bezorgen. -äther, (g. -e) m. verrader. -ätherinn, (pl. -en) f. verraderes. -ätherlich, adj. en adv. verraderlijk, trouweloois.

Verrauchen, v. n. s. verdampen.

Verräumen, v. a. wegruimen, opruimen.

Verraken(en), v. a. verrekken, optrekken. **Sich** -, zich verrekken, eene fout in het rekenen begaan, misrekenen. -ung, f. optrekking; misrekening.

Verrechten, v. a. verprocederen, verpleiten.

Verröden, v. a. verzeggen, beloven, dat men iets niet weder zal doen.

Verröisen, v. n. s. afreizen, op reis gaan. -, v. a. verreizen, in het reizen verdoen.

Verröiten, v. a. overrijken.

Verröken(en), v. a. verrekken, verstuiken. -ung, f. verrekking, verstuiking.

Verrönnen, v. a. *sinom den Weg* -, iemand den weg afsnijden, sluiten, belemmeren.

Verrichten(en), v. a. verrigten, doen, uitvoeren. -ung, f. verrigting, uitvoering; bezigheid, zaak, werk, werkzaamheid.

Verrischen, v. n. s. en *sich* -, v. rec. verschalen, den reuk, den geur verliezen. [ten]

Verrigeln, v. a. toegrendelen, sluiten.

Verringer(en), v. a. verminderen; fig. hewimpelen, bemantelen. -ung, f. vermindering; fig. hewimpeling.

Verroosten, v. n. s. verroesten.

Verrückt, adj. en adv. boes, slecht, kwaad, losbandig, ongebonden, schandelijk. -heit, f. slechtheid, losbandigheid, ongebondenheid.

Verrück(en), v. a. verplaatsen. -t, adj. fig. sinneloos, dol, rasend. -theit, f. sinneloosheid, rasernij. -ung, f. verplaatsing; fig. sinneloosheid.

Verrus(en), v. a. afsetten; fig. in een kwaad gerucht brengen. -en, adj. vulg. berucht, ter kwader naam en faam staande. -ung, f. afsetting, (van het geld).

Vers, (g. -es, pl. -e) m. vers. -macher, m. versenmaker, rijmelaar.

Versagen, v. a. weigeren, ontzeggen. -ung, f. weigering; verbindtenis.

Versalbuchstabs, m. groote letter, hoofdletter.

Versala(en), v. a. verzouten, te veel souten; fig. vergallen, verbitteren. -ung, f. versouting.

Versammeln, v. a. en *Sich* -, v. rec. versamelen, vergaderen. -*ung*, f. verzameling, vergadering, samenkomst, bijeenkomst. -*lungshaus*, n. vergaderhuis, vergaderplaats.

Versart, f. soort van vers.

Versatz, m. pand. *Im* -, tot pand; -, versetting. -*haus*, zie *Leihhaus*.

Versäuer(n), v. a. zuur maken, versuren. -*ung*, f. zuurmaking.

Versäuen(en), v. a. versuimen, verwaarloosen. -*nisse*, (g. -*es*, pl. -*e*) n. -*ung*, f. versuim.

Versaub, m. versoficatie, versbouw.

Verschämt, adj. en adv. beschaamd, schroomachtig, bedeed. -*heit*, f. beschaamdheid.

Verschänkung, f. verschansing.

Verscharrn, v. a. begraven, in den grond graven, in den grond verbergen.

Verscheiden, v. n. 2, sterven, overlijden. -, (g. -*e*) n. overlijden, dood, verscheiden.

Verschek(en), v. a. wegschenken, geven; verschenken, (wijn, bier, enz.) vertappen, verkoopen. -*ung*, f. wegscheking, vertapping.

Verscherzen, v. a. verbeuzelen; fig. versuimen, verliezen, verwaarloosen.

Verschuchen, v. a. verjagen.

Verschüfung, f. versending.

Verschüben, v. a. verschuiven, verplaatsen; fig. verschuiven, uitsluiten. -, (g. -*e*) n. verplaatsing; fig. uitsel.

Verschieden, adj. en adv. verscheiden, verschillend, ongelijk, onderscheiden. -*heit*, f. verscheidenheid; verschil. -*lich*, adv. onderscheidenlijk.

Verschiessen, v. n. 2, verschieten, zijne kleur verliezen; -, v. a. verschieten, in het schieten gebruiken.

Verschiffen, v. a. vervoeren (in schepen).

Verschimmeln, v. n. 2, beschimmelen. [makon.]

Verschlacken, v. a. tot ijszslakken.

Verschlafen, v. a. verslapen. *Sich* -, zich verslapen. *Er ist sehr* -, hij is een liefhebber van slapen, een slaaper. -*heit*, f. slaperigheid.

Verschlag, m. beschoot. -*en*, v. a. verslaan (spijkers); vastspijkeren, toenagelen.

Verschlagen, adj. en adv. listig, doortrap. -*heit*, f. listigheid, doortraptheid.

Verschlämmen, v. a. door modder verstoppen of vullen.

Verschlampen, v. a. vulg. verbrassen, verslepen.

Verschlechtern, v. a. verslimmeren, verergeren.

Verschleichen, v. n. 2, wegsakken, afsakken, stilletjes verdwijnen.

Verschleiern, v. a. sluijeren, bedekken.

Verschleis(en), v. a. verslijmen. -*ung*, f. verslijming.

Verschleiss, m. vertier, vertering, verkoop. -*en*, v. a. verslijten, verkoopen, slijten.

Verschlemmen, v. a. verkwisten, verbrassen.

Verschleppen, v. a. verslepen, verplaatsen; verleggen; wegbrengen, soek maken; verslijten.

Verschleudern, v. a. verslenteren. -, v. a. verslingeren, verkwisten, verbeuzelen.

Verschleiss, zie *Verschleiss*. -*en*, v. a. opsluiten; wegsluiten. -*ung*, f. opsluiting; wegsluiting; verstopping; verkoop.

Verschlimmer(n), v. a. verergeren, verslimmeren. -*ung*, f. verergering, verslimmering.

Verschlingen, v. a. ineenwikkelen, kronkelen; inswelgen, inslokken, verslinden.

Verschlossen, adj. achterhoudend. -*heit*, f. fig. achterhoudendheid.

Verschlucken, v. a. inzuigen; inswelgen, inslikken, doorslikken.

Verschlumern, v. a. versluimeren, verslapen.

Verschluss, m. sluiting; fig. vertier.

Verschmacht(en), v. n. 2, versmachten. -*ung*, f. versmachting.

Verschmäh(en), v. a. versmaden. -*ung*, f. versmading.

Verschmausen, v. a. verbrassen.

Verschmeissen, zie *Verworfen*.

Verschmelzen(en), v. a. versmelten. -*ung*, f. versmelting.

Verschmerzen, v. a. geduldig dragen, lijden; fig. opkroppen, vergeten.

Verschmist, zie *Verschlagen*, adj. -*heit*, zie *Verschlagenheit*.

Verschnappen, (*sich*) v. rec. vulg. zich verpraten.

Verschnaulen, *Verschnaufen*, v. n. 2, adem halen, adem scheppen, rusten.

Verschneien, v. a. besneeuwen.

Verschnitten, adj. ontmand, gesneden. -*e*, m. gesneden.

Verschnieben, zie *Verschnauben*.

Verschocken, v. a. de grondbelasting van eenig goed betalen.

Verschonen(en), v. a. verschoonen, ontzien. -*ung*, f. verschooning, ontzien.

Verschöner(n), v. a. verfraaijen. -*ung*, f. verfraaijing.

Verschossen, en *Verschocken*.

Verschränk(en), v. a. sluiten, verdraaijen. -*ung*, f. sluiting, verdraaijing.

Verschrauben, v. a. toeschroeven; verschroeven, verkeerd schroeven.

Verschreib(en), v. a. verschrijven, tot schrijven gebruiken; verkeerd schrijven, verschrijven. -*ung*, f. verschrijving; ontbieding; voorschrijving; verbindtenis, borgtoot, verbandschrift, obligatie, promessee, handschrift, schriftelijke verzekering.

Verschreien, v. a. in een kwaad gerucht brengen.

Verschrumpfen, v. n. 2, verschroeijen.

Verschub, (g. -*es*) m. mistel.

Verschuld(en), v. a. misdoen. -*en*, n. fout, schuld. -*et*, adj. in schulden, met schulden bezwaard.

Verschütten, v. a. vullen, verstoppen (met aarde), storten. -, (g. -*e*) n. vullen; storten.

Verschwägen(n), (*sich*) v. rec. zich vermaagschappen. -*ung*, f. vermaagschapping.

Verschwärmen, v. a. doen verwerpen; verkwisten, verzwieren.

Verschwären, v. a. fig. vulg. zwart maken, belasteren.

Verschwatzen, v. a. versnappen, verpraten; verspreiden.

Verschweigen(en), v. a. verswijgen. -*ung*, f. verswijging.

Verschweylen(en), v. a. door zweelgeren verspillen, verswelgen. -*ung*, f. verkwesting.

Verschwellen, v. a. *Ein Haus* -, een huis ondervangen (door er balken, enz. onder te leggen). -, v. n. 2, swellen.

Verschwemmen, v. a. met sand overdekken, versanden; wegdrijven, wegvoeren.

Verschwend(en), v. a. verkwisten, verspillen, doorbrengen, verdoen. -*er*, (g. -*e*) m. verkwister, verspillier, doorbrenger. -*erisch*, adj. en adv. verkwistend, verspillend, spilsiek. -*ung*, f. verkwesting.

Verschwiegen, adj. en adv. geheimhoudend, stilzwijgend, geheim. -*heit*, f. stilzwijgendheid, geheimzinnigheid.

Verschwinden, v. n. 2, verdwijnen, verswinden.

Verschwistern, v. a. iemand tot zijne zuster maken.

Verschwitzen, v. a. doorsweeten.

berweeten, door het tweet bederven; fig. verliezen, vergeten.

Verach(w)eren, v. a. vervloeken, vorwenchen, afweten. -*er*, (g.-n, pl. -n) m. zaangeworene, eedgenoot. -*erung*, f. zamsnawening.

Verseh(en), v. a. voorbijzien, verziën. -*en*, (g.-t) n. misslag, fout, vergissing. -*ung*, f. het voorzien met iets; waarneming.

Versehren, v. a. bezeren, kwetsen, wonden; beschadigen, bederven.

Versend(en), v. a. verzenden. -*ung*, f. verzending.

Versengen, v. a. versengen.

Versenk(en), v. a. doen sinken; in den grond bo-en; doen zakken, inlaten, nederslaten. -*t*, adj. vorsonken, gedompeld, verdiept.

Versessen, zie *Erpicht*.

Versetz(en), v. a. versetten, verplaatzen; versetzen, verkeerd zetten; verplanten. -*ung*, f. verplaatsing, versetting; omsetting; verplaatsing (zie overigens *Versetzen*).

Versichen(er), (g.-e) m. verzekeraar, assuradeur. -*n*, v. a. verzekeren, hetuigen. -*ung*, f. verzekering, verassurering, assurantie; aanhaling. -*ungsanstalt*, f. assurantie-kantoor, waarborgmaatschappij. -*ungsschein*, m. bewijs van assurantie. [brengen]

Versiechen, v. a. in siekte door-

Versiegel(n), v. a. versiegelen, -*ung*, f. versiegeliug.

Versiegen, v. n. s. opdroogen, uitdroogen.

Versoffen, adj. vulg. versopen, aan den drank ver slaaf.

Versোধ(en), v. a. versoenen, bevredigen. -*er*, m. versoener. -*lich*, adj. en adv. verzoenlijk. -*lichkeit*, f. verzoenlijkheid. -*offer*, n. soenoffer. -*ung*, f. versoening.

Versorgen, v. a. versorgen. -*er*, m. verzorger. -*ung*, f. verzorging.

Versparen, v. a. sparen, besparen; uitstellen. -*ung*, f. besparing; uitstel.

Verspät(en), v. a. vertragen (in dezen ziu veroud.). -*ung*, f. verlatting.

Verspeien, v. a. fig. *Einen* -, iemand in het gezigtspuwen, hem op eene beleedigende wijze behandelen.

Verspeisen, v. a. opeten.

Verspenden, zie *Ausspenden*.

Versperri(en), v. a. sluiten, belemmeren; opsluiten, insluiten. -*ung*, f. sluiting, belemmering; opsluiting, insluiting.

Verspillen, v. a. verspillen, verkwisten.

Verspinnen, v. a. verspinnen (vlas, enz.).

Versplitt(en), zie *Verspillen*.

Verspott(en), v. a. bespotten. -*ung*, f. bespottling, spot.

Versprech(en), v. a. toezeggen, beloven, verspreken. -*er*, m. belover. -*en*, n. -*ung*, f. belofte.

Versprengen, v. a. verdrijven, versjagen, verstrooijen.

Versprigen, v. a. versprigen.

Versprützen, v. a. verspuiten, verspillen. fig. *Sijn Blut* -, sijn bloed storten, doen stroomen.

Verspruch, m. veroud. belofte, verloving.

Verspänden, v. a. toemaken, toespennen.

Verspären, v. a. bespeuren.

Verspähen, v. a. versalen.

Verstand, m. verstand, oordeel, vernunft; verstand, begrip, kennis. -*kräfte*, pl. verstandelijke vermogens, verstand.

Verständig, (ig, adj. en adv. verstandig, schrander, oordeelkundig, bekwaam, ervaren, bedreven. -*igen*, v. a. verklaren, uitleggen, duidelijk maken; bekend maken. -*igung*, f. verklaring, uitlegging; berigt. -*lich*, adj. en adv. verstaanbaar. -*lichkeit*, f. verstaanbaarheid, duidelijkheid. -*nias*, (g.-es, pl. -e) n. verstandhouding.

Verstärk(en), v. a. versterken. *Sich* -, krachten krijgen. -*ung*, f. versterking.

Verstatt(en), v. a. vergunnen, toelaten, toestaan; inwilligen, vergunnen, door de vingers zien. -*ung*, f. vergunning, inwilliging.

Verst(a)uben, v. n. s. verstuiven. -*äuben*, v. a. doen verstuiven.

Verstauch(en), v. a. verstuiken. -*ung*, f. verstuiking.

Verstechen, v. a. toesteken. vulg. *Waaren* -, waren veruilen.

Verstecken, v. a. verbergen. -*t*, (g.-e) n. (*Verstek*, (g.-es) vulg. n.) verbergen, verschuilen; (seker spel) verstoppertje.

Versteigen, (sich) v. rec. te hoog klimmen; fig. het vor in iets brengen; hoog vliegen.

Versteiger(n), v. a. bij opbod verkoopen, veilen. -*ung*, f. verkoopling bij opbod, veiling.

Versteiner(n), v. a. en *Sich* -, v. rec. versteenene. -*ung*, f. versteening.

Verstell(en), v. a. misvormen. *Sich* -, veinzen, sich veruommen. *Ver-*

stellter Weise, veinzend, valsche-lijk. -*ung*, f. misvorming; vein-sing. -*ungskunst*, f. kunst van veinzen.

Versterben, v. n. s. overlijden, ster-ven.

Verstetern, v. a. de belasting van iets betalen.

Versteben, zie *Verstauben*.

Verstemmen, v. a. ontstemmen, verstemmen; fig. ontstemmen, uit zijne goede luim brengen. -*ung*, f. ontstemming, verstemming.

Verstok(en), v. n. s, dof worden, bederven (door vochtigheid). -*en*, v. a. fig. verstokken, verhardene. -*t*, adj. verstokt. -*heit*, -*ung*, f. verstoktheid.

Verstoh(en), adj. steelswijze, heimelijk.

Verstop '(en, v. a. verstoppen, stoppen, tcestoppen, digt maken. -*ung*, f. verstopping, obstructie.

Verstorlene, m. en f. overledene.

Verstören, v. a. verstoren, storen; vernielen, verwoesten. -*ung*, f. verstering, verstotheid.

Verstosse, m. vergriip, misslag, fout. -*en*, v. a. uit het lid stooten, verstuiken. -*ung*, f. verwerping, verdrijving; verstooting.

Verstreichen, v. a. verstrijken (salf, enz.); toestrijken, toesieren. -*t*, v. n. s, verstrijken, verlopen.

Verstreu(en), v. a. verstrooijen (stroo, enz. tot strooijing voor tee); verstrooijen, verdrijven, uiteen jagen. -*ung*, f. verstrooijing (zie *Verstreuen*).

Verstrecken, v. a. verbreijen (garen, katoen, enz.); verwarren, verstrikken, in de war brengen.

Verstümmel(n), v. a. verminken; misvormen. -*ung*, f. verminking; misvorming.

Verstummt, adj. verstomd, stom, sprakeloos.

Verstutzen, v. a. knotten, korten.

Versuch, (g. -es, pl. -e) m. proef. -*en*, v. a. beproeven; (in eenen godgeleerden sin) versoeken, in verzoeking brengen, tot het kwaad verleiden; proeven. -*er*, (g.-t) m. versoeker, aanzetter. -*t*, adj. ervaren. -*ung*, f. proef, verzoeking.

Versudeln, v. a. besoodelen, verknocijen.

Versündig(en), (sich) v. rec. sich versündigen (an einem oder etwas). -*ung*, f. besondiging, beleediging.

Versüß(en), v. a. soeten, soet maken. (in do scheik) versoeten; fig. ver-

- zoelen, veraangenaemen. -*ung*, f. zoetmaking; verzoeking.
- Vertragen*, v. a. verschuiven, versetzen, uitslellen.
- Verständeln*, v. a. verbeuzelen.
- Verzansen*, v. a. verdansen.
- Verzuchten*, v. a. verruilen.
- Verzweifelt*, adj. en adv. vulg. verduiveld, duivelsch.
- Vertheidigen*, v. a. verdedigen. -*er*, m. verdediger; verweerder. -*ung*, f. verdediging. -*ungsschrift*, f. verweerschrift. -*ungsweise*, adv. verdedigerwijze. [verdeel.]
- Vertheilen*, v. a. verdeelen. -*ung*, f. *Vertheuern*, v. a. duurder maken, den prijs verhoogen.
- Verthuer*, m. vulg. verkwister, doorbrenger. -*lich*, adj. vulg. verkwistend, verdoend. -*lichsteit*, f. vulg. verkwisting, verspilling. -*n*, v. a. verdoen, verkwisten, doorbrengen.
- Verdieffen*, v. a. verdiepen, diepen, uitdiepen, dieper maken. -*ung*, f. verdieping, dieping, uitdieping.
- Vertikal*, zie *Scheitelrecht*.
- Vertilgen*, v. a. verdelgen, uitroeien, vernietigen. -*er*, m. vernielger, vernietiger. -*ung*, f. verdelging, vernieling.
- Vertrackt*, adj. en adv. vulg. sonderling, verduiveld, duivelsch.
- Vertrag*, (g. -*es*, pl. -*äge*) m. verdrag, overeenkomst, vergelijk. -*en*, v. a. verslijten; verdragen, op eene verkeerde plaats dragen; lijden, dulden, doorstaan, velen. -*mässig*, adj. en adv. overeenkomstig het vdrag.
- Verträglich*, *Vertragsam*, adj. en adv. verdraagszaam, vreedzaam. -*heit*, f. vreedzaamheid.
- Vertrauen* (g. -*e*) n. vertrouwen. -*lich*, adj. en adv. vertrouwelijk, gemeenzaam. -*lichkeit*, f. vertrouwelijkheid, gemeenzaamheid. -*te*, m. en f. vertrouwde, vertrouweling.
- Vertrieb*(en, v. a. verdrijven, verjagen, verstrooijen; uitslijzen; uitbannen, verbannen, bannen. -*ung*, f. verdrijving, enz.; verbanning.
- Vertra*(en, v. a. afsnijden, belemmeren, den doorgang beletten; vretroden, vertrappen (in dezen zin begint het te verouden). *en*, n. -*ung*, f. beletting, enz.; verstuijing; plaatsvervangijng; verdediging, voorspraak. -*er*, m. voorspraak, reddiger; plaatsvervanger.
- Vertrieb*, (g. -*es*) m. vertier, verkoop, debiet. -*ene*, m. balling.
- Vertrieden*, v. a. verkoopen (oude kleederen, enz. aan de uitdragers); vulg. verbeuzelen.
- Vertrösten*(en, v. a. *Einen auf etwas* -, iemand hoop op iets geven. -*ung*, f. hoop, belofte, het geven van hoop.
- Verzuchten*, v. a. vulg. verbergen, verchelen. -*ung*, f. verbergijng.
- Verzählen*, v. a. *Einen etwas* -, iemand iets kwalijk nemen.
- Verzuden*, v. a. begaan, bedrijven. -*ung*, f. begaan, bedrijf.
- Verzunen*(en, v. a. ootzeeren. -*ung*, f. ootzeering.
- Verzuzigen*(en, v. a. oneenig maken, twist stoken tusschen... *Sich* -, oneens worden. -*ung*, f. oneenigheid, tweedragt.
- Verzungelimpfen*, v. a. schimpen, beschimpen, lasteren. -*ung*, f. beschimping, lastering, laster.
- Verzungelichen*, v. u. 3. verongelukken, omkomen, stranden; fig. mislukken, verijdeld worden. -*ung*, f. verongelukking; fig. mislukking.
- Verzuzreinigung*, f. verontreiniging, beswaking; besmetting. [rusten.]
- Verzeter* beter *besnurhigen*, v. a. veront.
- Verzustalt*(en, v. a. misvormen. -*ung*, f. misvorming.
- Verzuztrauen*(en, v. a. ontrouw waarnemen, stelen, ontvreemden. -*ung*, f. ontrouw waarneming, ontvreemding.
- Verzuzwilligen*, (*sich*) v. rec. oneenig worden.
- Verzuzzieren*, v. a. ontzieren.
- Verzuzzachtung*, f. veroorzaking.
- Verzuzztheil*(en, v. a. veroordeelen, onnissen. -*ung*, f. veroordeeling.
- Verzuzzfähig*(en, v. a. menigvuldig maken, vermengvuldigen. -*ung*, f. vermengvuldiging.
- Verzuzzollkomm*(en, v. a. volmaken. -*ung*, f. volmaking.
- Verzuzztheilen*, v. a. benadeelen.
- Verzuzzbrachen*, v. a. wakende doorbrengen, waken.
- Verzuzzachsen*, v. n. 2. vergroeijen; samengroeijen. -, v. a. vergroeijen, door het groeijen verliezen.
- Verzuzzahren*(en, v. a. bewaren. -*er*, m. bewaarder. -*lich*, adv. in bewaring. -*ung*, f. bewaring. -*ungsmittel*, n. behoedmiddel.
- Verzuzzahrlos*(en, v. a. verwaarloosen. -*ung*, f. verwaarloozing.
- Verzuzzweisen*, v. a. van de ouders berouwen, tot wees maken.
- Verzuzzwalt*(en, v. a. waarnemen, bestu-
- ren, regeren. -*er*, m. waarnaemer, bestuurder; rentmeester. -*erinn*, f. bestuurster, rentmeestersvrouw. -*ung*, f. waarneming; bestuur.
- Verzuzzwand*(eln, v. a. en *sich* -, v. rec. veranderen; van gedaante veranderen. -*lung*, f. verandering; gedaanteverwisseling; (in de godgeleerdh.) transsubstantie.
- Verzuzzwandt*, adj. verwant, verwantschap, (ook fig.) vermaagschapt. -*e*, m. en f. bloedverwante. -*schaft*, f. verwantschap (ook fig.). -*schaftlich*, adj. verwant.
- Verzuzzwarn*(en, v. a. waarschuwen, beter: *Warnen*. -*ung*, f. waarschuwing.
- Verzuzzwaschen*, v. a. verwaschen, (seep, enz.); gewaschen, afwaschen; verslijten; vulg. verpraten; uitslappen.
- Verzuzzwasern*(n, v. a. te veel bevochtigen, te lang in het water laten, te lang woeken. -*ung*, f. te lange weeking.
- Verzuzzweben*, v. a. verweven, opweven (garen); fig. inwikkelen, verbinden.
- Verzuzzwecheln*(n, v. a. verwisselen; verwarren. -*ung*, f. verwisseling.
- Verzuzzwegen*, adj. en adv. vermetel, roekeloos, baldadig, stoutmoedig, onversaagd, onverschrokken. -*heit*, f. roekeloosheid.
- Verzuzzwehen*, v. a. verwaaijen, wegwaaijen.
- Verzuzzwehren*, v. a. verhinderen, belemmeren, tegenhouden.
- Verzuzzweichen*, v. a. en n. 2, te veel weeken en daardoor bederven.
- Verzuzzweiger*(n, v. a. weigeren. -*lich*, adj. weigerbaar, te weigeren.
- Verzuzzweilen*, v. n. en *sich* -, v. rec. vertoeven, verwijlen. -, (g. -*e*) n.
- Verzuzzweilung*, f. vertoeven.
- Verzuzzweinen*, v. a. in tranen doorbrengen.
- Verzuzzweis*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. verwijt, berisping. -*en*, v. a. verwijten. *Aus einem Orte oder des Landes* -, verbannen, uitbannen. fig. -*ung*, f. verwijzing; verbanning.
- Verzuzzweilken*(en, v. n. 2, verwelken, verflensen. -*ung*, f. verwelking, verflensing.
- Verzuzzwenden*(en, v. a. omwenden, afwenden, wegwenden. -*ung*, f. omwending, afwending, enz.; besteding, aanwending; verdediging, tuschenkomst.
- Verzuzzwerfen*(en, v. n. ontijdig (jongen) werpen, misdragen. -, v. a. wegwerpen, verwerpen, ver-

smijten (al smijtende verbruiken); toewerpen, toesmijten; omwerpen, omsmijten; omzetten, omkeeren. -lich, adj. verwerpelijk. -ung, f. misdrijf; wegwerping, enz.; verwerping.

Verwoelen (v. n. 2, bederven, verrotten, vergaan. -lich, adj. en adv. vergankelijk, bederfelijk, aan het bederf onderhevig. -lichheit, f. vergankelijkheid, bederfelijkheid. -ung, f. verrotting, bederving.

Verwoen (en, v. a. waarnemen. -er, (g. -e) m. waarnemer; plaatsvervanger. -ung, f. waarneming.

Verwetten, v. a. verdedden.

Verwettigt, adj. en adv. vulg. drommelsch, duivelsch, verduiveld.

Verwischen, adj. en adv. verloten, onlangs.

Verwickeln (n, v. a. inwikkelen, verwarren (ook fig.) *Sich in etwas* -, in iets verwarren. -ung, f. inwikkeling, verwarring; (in een tooneelstuk) intrigue.

Verwissene, m. balling.

Verwildern (n, v. n. 2, verwilderen (ook fig.) -ung, f. verwildering; wildernis.

Verwilligen, zie *Bewilligen*.

Verwinden, v. a. ineen winden; fig. te boven komen.

Verwirk (en, v. a. verkneden (in het kneden verbruiken); begaan, bedrijven, zich schuldig maken aan. -ung, f. vorbeuring, verbeurte.

Verwisen (en, v. a. verwarren (ook fig.) -ung, f. verwarring (ook fig.); verlegenheid. -t, adj. verward (ook fig.); verward, verlegen.

Verwischen, v. a. afvegen; uitwischen (ook fig.).

Verwilttern, v. n. 2, ververren, bederven door aan het weder blootgesteld te zijn; zich ontbinden.

Verwitteet, adj. weduw. *Die verwitwete Herzogin*, de hertogin weduwe.

Verwöhnen (en, v. a. verwennen. -ung, f. verwenning.

Verworfen, adj. verworpen, ellendig, verwtaten, slecht.

Verworren, adj. en adv. verward, ingewikkeld, netellig. -heit, f. verwarring, netelligheid.

Verwund (bar, adj. kwetsbaar. -en, v. a. verwonden, kwetsen. -ung, f. wonding, kwetsing.

Verwundern (n, v. a. verwonderen, bevreemden, verbasen. *Sich* -, verwonderd zijn, verbaasd staan. -ung, f. verwondering.

Verwünschen (en, v. a. verwenschen, vervloeken. -t, adj. vervloekt, enz.; betooverd. -ung, f. verwensching, vervloeking.

Verwurten, v. a. te sterk kruiden.

Verwüsten (en, v. a. verwoosten; fig. vernielen, bederven. -er, (g. -e) m. verwoester; bederver. -ung, f. verwoesting; bederving.

Versagen (en, v. n. versagen, den moed verliezen, moedeloos worden; wanhopen. -t, adj. versagd, moedeloos, ontmoedigd. -t *machen*, ontmoedigen, moedeloos maken, den moed benemen. -theit, f. versagtheid, moedeloosheid. -ung, f. versagen; wanhopen.

Versähen (en, v. a. mistellen, vertellen. *Sich* -, zich vertellen, in het tellen eene fout begaan. -ung, f. vertelling, mistelling.

Versapfen (en, v. a. versappen, in het klein uitverkoopen. -ung, f. versapping, tapperij.

Versappeln, v. n. zie *Zappeln* -, vulg. wanhopen, stuiptrekkende omkomen.

Versärd (eln, v. a. vertroetelen. -elt, adj. vertroeteld, verwijfd. -lung, f. vertroeteling.

Versäuen (en, v. a. omtuinen, omheinen. -ung, f. omheining.

Versähen, v. a. verdrinken, vertoren. [betalen.

Versähen, v. a. de tienden van iets versähen, v. a. verteren, opteren, opeten; fig. verteren, verdoen. -er, (g. -e) m. vertoeder. -ung, f. vertering.

Versähen (en, v. a. (eene tekening) bederven, verkeerd teekenen. -iss, (g. -es, pl. -e) n. lijst, verklaring; opschrijving van eenen inboedel of nalatenschap, inventaris. -ung, f. misteekening; opschrijving; opschrijving, lijst.

Versähen (en, v. a. vergeven, vergeffenis schenken; verschoonen. -lich, adj. en adv. vergeeffelijk, verschoonlijk. -ung, f. vergeving, vergeffenis.

Versähen (en, v. a. mismaken. -ung, f. vertrekking, mismaking.

Versähen (en, v. a. verstrooijen, laten slingeren, laten vallen.

Versähen (g. -es) m. afstand.

Versähen (en, v. a. vertrekken, verkeerd trekken. -ung, f. vertrekking; verkeerd of slechte opvoeding.

Versähen (en, v. a. versieren. -er, (g. -e) m. versierder. -ung, f. versiering.

Versähen, v. a. vertinnen.

Versähen (en, v. a. de interessen betalen, verinteresten. -ung, f. verinteresting.

Versähen (en, v. a. uitsstellen, talmen met iets, vertragen. -ung, f. uitsstelling, vertragen, uitstel.

Versähen (en, v. a. den tolf of de belasting van iets betalen.

Versähen (en, v. a. te sterk enkeren.

Versähen (en, v. a. stuiptrekkigen veroorzaken. -ung, f. stuiptrekking.

Versähen (ng, m. uitstel. -üglück, adj. uitstellend, verdragend.

Versähen (eln, v. n. wanhopen. -elt, adj. en adv. wanhopig. -lung, f. wanhoop.

Versähen (en, v. a. afknijpen. -ung, f. afknijping.

Vesper, f. vesper; avond. -brod, n. vieruurstuk. -predigt, f. avondpreek. -zeit, f. namiddagtijd.

Vest, enz. zie *Fest*, enz.

Vettel, (pl. -n) f. vulg. slet.

Vetter, (g. -e) m. neef (ooms of moeis kind); oom. -lich, adj. en adv. neefachtig, als neef fig. vriendelijk. -schaft, f. neefschap.

Vetz (erbestul, m. vulg. zekere beurs, tooverheurs, goochelbeurs. -ret, m. vulg. valsch ei. -ren, v. a. vulg. plagen, kwellen; plagen, tergen. -rerei, f. vulg. plagerij. -erring, m. vulg. toovering, goochelring.

Vezier, (g. -es, pl. -e) m. vizier.

Vicar, (g. -es, pl. -e) m. vicaris, plaatsbekleeder. -iat, (g. -es, pl. -e) n. vicariaat, plaatsbekleedschap.

Vice, in compos. onder. *Viceadmiraal*, onderadmiraal. -könig, m. onderkoning.

Victualien, pl. victualien, leeftogt, levensmiddelen.

Vieh, (g. -es, pl. -e) n. vee; beest, dier. -arseneikumst, f. veeartsnijkunde. -arseneikule, f. veeartsnijkschool. -arzt, m. veearts, koedokter, paardendokter. -dieb, m. veedief. -diebstahl, m. veedieverij. -futter, m. beestenvoeder. -handel, m. veehandel, ossenhandel. -händler, m. veehandelaar, ossenkooper. -hirt, m. veeherder, koeherder. -isch, adj. en adv. beestachtig, dierlijk. -krankheit, f. veeziekte. -magd, f. meid, die het opigt over het vee heeft, melkmeid. -suchte, f. -sterben, n. sterfte onder het vee. -stall, m. veestal, koestal, ossenstal, beestenstal. -stand, m. vee (dat iemand heeft). -trift, f. regtom te weiden;

dreef, weide. -weide, f. beestenweide. -schente, m. tiende van het vee. -zoll, m. belasting op het vee. -zucht, f. veefoekkerij.

Viel, *viela, vieles*, adj. en adv. veel. -artig, adj. veeloortig, verschillend. -blätterig, adj. verbladig. -deutig, adj. en adv. van verschillende betekenissen; dubbelsinnig. -eck, n. veelhoek. -eckig, adj. veelhoekig. -erlei, adj. veellei. -fack, adj. en adv. veelvuldig, veelvuldig. -fältig, adj. en adv. veelvoudig, veelvuldig; fig. herhaald, veel, verschillend, menigvuldig. -fältigkeit, f. veelvuldigheid, menigvuldigheid. -färbig, adj.; veelkleurig. -färbigkeit, f. veelkleurigheid. -frass, m. vraat, veelvraat, gulsgaard; (naam van zeker dier) veelvraat. -fräseig, adj. en adv. gulsig. -frässigkeit, f. gulsigheid. -fuss, m. veelvoet, polyp. -galtst, adj. veel geliefd, zeer geliefd. -götterei, f. veelgoderij, veelgodendom. -gültig, adj. veel waard, van groote waarde. -heit, f. veelheid. -jährig, adj. veeljarig. -mal, -male, adv. menigmaal, dikwijls, vaak. -mäßig, adj. herhaald. -männerei, f. veelmannerij. -mehr, adv. meer, veel meer. -, conj. veel eer, eerder, eer, liever. -namig, adj. veelnaamig, van met vele namen. -seitig, adj. veelzijdig. -stimmig, adj. veelstemmig. -sybig, adj. veellettergrep. -thelig, adj. veeldeelig, van vele deelen. -weiberei, f. veelwijverij. -weniger, adv. veel minder. -winkelig, adj. veelhoekig. -wissend, adj. veelwetend. -wisser, m. veelweter. -wisserei, f. veelweterij.

Viellicht, adv. misschien, veelligt, welligt.

Vier, adj. vier. -beinig, adj. vierbeinig. -blättrig, adj. vierbladig. -drätig, adj. vierdraadsch. -eck, n. vierhoek, kwadraat. -eckig, adj. vierhoekig, kwadraat, vierkant. -en, v. a. vierkant maken. -er, (g. -e) m. vier. -erlei, adj. vierderlei. -fack, -fältig, adj. viervoudig. -fürst, m. viervorst. -fürstenthum, n. viervorstendom. -füssig, adj. viervoetig. -hundertste, adj. vierhonderdste. -jährig, adj. vierjarig. -kantig, zie -eckig. -ling, (g. -es, pl. -e) m. vierling, vierde. -mal, adv. viermaal. -mäßig, adj. viermaal herhaald. -monatlich, adj. viermaandelijk. -pfündig,

adv. vierpondig, van vier pond. -ruderig, adj. vierriemig, met vier roeibanen. -schrotig, adj. vierkant; fig. sterk gespierd. -seitig, adj. viersijdig. -seitig, adj. met vier zitplaatsen. -spaltig, adj. dat in vieren kan gedeeld worden; (bij druk.) in vier kolommen verdeeld. -spännig, adj. vierspansig, met vier paarden bespannen. -stündig, adj. van vier uur, dat vier uur duurt. -sybig, adj. vierlettergrep. -tägig, adj. van vier dagen, dat vier dagen duurt. -te, adj. vierde. Zum **Vierten**, ten vierde. -tens, adv. ten vierde. -thalb, adj. vierdehalf. -ung, f. vierkantmaking, quadratuur. -zehn, adj. veertien. -zehner, m. veertiende. -zehnte, adj. veertiende. -zig, adj. veertig. -ziger, m. veertiger (lid van een raad of gezelschap van veertig leden; een man van veertig jaar). -zigete, adj. veertigste.

Viertel, (g. -e) n. viertel; kwart; kwartier; wijk. -elle, f. viertel (van een el). -jahr, n. vierteljaar, drie maanden. -jährig, adj. van drie maanden. -jährlich, adv. bij de drie maanden, bij het vierteljaar. -meile, f. vierde van een mijl. -n, zie **Viertheilen**. -pfund, n. viertelpond. -meister, m. wijkmeester. -stunde, m. kwartier (uurs). -ston, m. vierde toon, kwart toon.

Viertheilen, v. a. vierendeelen. -ung, f. vierendeelen. -ig, adj. vierdeelig.

Vigilien, pl. (in de Roomsche kerk) avonden op den dag voor zekere feestentienissen.

Vignette, (pl. -n) f. vignet.

Viole, (pl. -n) f. viool; zie **Bratsche**; -, viool, viooltje; zie **Violen**. -nasse, m. viooltroop. -wurzel, f. vioolwortel. -te, adj. violetblauw.

Violin, (pl. -n) f. viool. -ist, (g. -en, pl. -en) m. vioolspeler.

Violen, (g. -s, pl. -e) n. violon, groote basviool. -cell, (g. -es, pl. -e) n. kleine basviool.

Viper, (pl. -n) f. adder. -gras, n. schorseneer.

Virtuose, (g. -n, pl. -n) m. virtuoos. **Visir**, (g. -es, pl. -e) n. vizier. -en, v. a. mikken; fig. peilen, rooijen. -er, (g. -e) m. rooijer, peiler. -horn, n. vizier, (aan geweren, enz.). -kunst, f. peilkunst, rooijkunst. -maas, n. -stab, m. roeistok, peilstok. -ung, f. peiling, rooijing.

Visitatie, (pl. -en) f. onderzoeking, bezoek, huiszoeking, visitatie. -ator, (g. -s, pl. -en) m. tulbediende, die de goederen onderzoekt. visiteur; visitator, hij, die de kloosters onderzoekt. -tram, v. a. onderzoeken, visiteren.

Visite, (pl. -n) f. bezoek, visite. **Étne** -machen, een bezoek afleggen, eene visite doen. -nkarte, f. visitekaartje.

Vitriol, (g. -es, pl. -e) n. vitriool. -erde, f. vitriolaarde. -hütte, f. vitrioolokerij. -isch, adj. vitrioolachtig; vitriool bevattende. -säure, f. vitrioolzuur, zwavelzuur. -staderes, zie -hütte.

Vitrum, **Vitrum**, (g. -es, pl. -e) m. stedehouder, plaatsvervanger.

Vlies, (g. -es) n. vlies.

Vocal, (g. -es, pl. -e) m. klinker, klinkletter. -musik, f. vokaalmusiek.

Vocativ, (g. -s, pl. -e) m. vocativus (vijfde naamval in de Latijnsche enz. spraak.).

Vogel, (g. -s, pl. -ögel) m. vogel, valk. fig. **Ein loser** -, eenspotvogel, een spott. -bauer, m. vogelkooi. -beere, f. sorbenbos. -beerbaum, m. sorbenboom. -beits, f. valkenjagt. -dunst, m. musschenvalgen. -fang, m. vogelvangst. -fänger, m. vogelaar, vogelvaanger. -flinte, f. geweer, roer. -flug, m. vlugt der vogelen. -frei, adj. vogelvrij. -fuss, m. voet, poot van eenen vogel; (zekere plant) vogelvoet. -garn, n. vogelnet. -gesang, m. vogelzang. -händler, m. vogelkooper, vogelman. -hause, n. -hecke, f. vogelvlugt, volière; vogelkooi. -herd, m. plaats geschikt om te vogelen. -hütte, f. vogelaarshut; vogelvlugt. -kirsche, f. vogelkers, kleine kers. -leim, m. vogellijm. -nest, n. vogelnest. -netz, zie -garn. -pfeife, f. vogelfluitje. -schelle, f. valkenbelle. -schauche, f. muulik, vogelverschrikker. -schiessen, n. het schieten op den vogel. -schlag, m. vogelknip. -schrot, zie -dunst. -stange, f. staak, waarop een houten vogel staat; lijmroede. -stelen, n. het vogelvangen. -steller, m. vogelaar, vogelvaanger. -wicke, f. duivenboom. -wild, n. wilde vogels. -zung, f. vogelzang (ook zekere plant).

Vogler, zie **Vogelsteller**.

Vugt, (g. -es, pl. -ögte) m. voogd; schout; geregtedienaar; rentmeester.

ter. -bar, adj. mondig, meerderjarig. -ei, f. schoutchap; voorgdij. -eilich, adj. tot een schoutchap behoorende. -lehen, n. leenhoeve.

Volk, (g. -es, pl. -ölker) n. volk. -reich, adj. volrijk, bevolkt. -sest, n. volksfeest. -slied, n. volkslied. -amäichen, n. vertelling, of overlevering onder het volk. -stragierung, f. volksregering, democratie. -sage, f. overlevering bij een volk.

Völker(recht, n. volkeregt, regt der volken. -schaft, (pl. -en) f. volk, natie; volkplanting. -wanderung, f. volksverhuizing.

Voll, adj. vol.

Vollährig, adj. met volle aren.

Vollawf, adv. volop, in overvloed, overvloedig.

Vollblütig, adj. volbloedig, bloedrijk. -keit, f. volbloedigheid.

Vollbring(en), v. a. volbrengen, uitvoeren. -er, m. uitvoerder. -ung, f. volbrenging, uitvoering.

Vollbrütig, adj. vol van borst.

Vollbürtig, adj. van den selfden vader en moeder, vol.

Vollend(en), v. a. voleinden, voltooien, uitvoeren, tot stand brengen. -er, m. voleinder, uitvoerder, volbrenger. -s, adv. geheel en al, volkomen; bovendien, daarenboven. -ung, f. voleinding.

Vollerei, f. dronkenschap, zwelgerij, gulsigheid.

Vollführ(en), zie *Vollbringen* en *Vollenden*. -ung, zie *Vollbringung* en *Vollendung*.

Vollgültig, adj. van de volle waarde; genoegzaam. -keit, f. volle waarde; genoegzaamheid.

Vollheit, f. volheid.

Volljährig, adj. meerderjarig. -keit, f. meerderjarigheid.

Vollig, adj. en adv. volkomen, geheel; vulg. (van menschen) zwaarlijvig, gezet, lijvig. -keit, f. volheid; vulg. zwaarlijvigheid.

Vollkommen, adj. en adv. volkomen, volmaakt, geheel. -keit, f. volkomenheid, volmaaktheid.

Vollmacht, f. volmagt, gezag.

Vollmond, m. volle maan.

Vollständig, adj. en adv. volkomen, geheel, oomp.eet, volstandig, volledig. -ändigheit, f. volkomenheid, volledigheid. -immig, adj. volmaakt van stemmen, volkomen; welluidend, overeenstemmend.

Volltrecken, zie *Vollziehen*.

Vollwichtig, adj. wigtig, het volle gewigt hebbende.

Vollählig, adj. on adv. voltalig. -keit, f. voltaligheid.

Vollaieh(en), v. a. voltrekken, uitvoeren, volbrengen. -er, m. voltrekker, uitvoerder. -erim, f. uitvoerster. -ung, f. voltrekking, uitvoering.

Volontär, (g. -s, pl. -e) m. vrijwilliger.

Volltigr(en), v. n. volligeren (van achteren op of over een paard springen; op de koord kunsten doen). -er, m. volligcur, springer.

Vom, adv. v. on dem.

Vom(ren, v. n. braken, overgeven, vomeren. -tiv, (g. -es, pl. -e) n. braakmiddel, spuwardrank, vomitief.

Von, praep. met den dat. van. *Wir erfuhren - ihm*, wij vernamen van hem; -, over. - *etwas handeln*, over iets handelen. - . . . *auf*, zie *An*. - *meiner Jugend auf*, van mijne jeugd af. - *da an*, voortaan, van toen af. -, door. *Gebaut von dem verstorbenen Hr. N.*, gebouwd door wijlen den Heer N. *Zinsen-Zinsen*, interest op interest.

Vonnöthen, adv. van nooden, noodig.

Vor, praep. voor, betekent in het algemeen voor, in tegenstelling van achter (men verwarre het dus niet met voor in de beteekenis van in plaats van, dat in het ld. altijd für is), het beheerscht den 3en en 4en naamval, en is in 2mstgn. met Ww. altijd scheidbaar. In enkele gevallen kan in stede van vor ook für gedacht worden, hetwelk echter ons bestek niet toelaat nader aan te wijzen, en hetwelk wij dus aan het oordeel der gebruikers van ons Wb. overlaten, even als het vormen der in beide talen, concludende en hetzelfde beteekende 2mstgn.

Vorabend, m. vooravond.

Vorärtern, pl. voorouder.

Voran, adv. vooraan.

Vorarbeit, f. voorwerk, voorloopig werk. -en, v. a. sinem -, iemand voorwerken, iets voordoen, iemand vooruitwerken. -ung, f. vooruitwerking, voorbijwerking, in voorraad werking.

Voracker, v. a. sinem -, iemand voorploegen.

Vordäuf, adv. vulg. voorop, vooraan.

Voraus, adv. voornit. -satzung, f. vooronderstelling. -sicht, f. het vooruitsien, het vermogen om in de toekomst te zien.

Vorbau(en, v. n. sinem -, iemand

voorkomen, verhinderen, beletten. -ung, f. verhanding, -ungsmittel, n. voorbehoedmiddel.

Vorbed(acht, (g. -es) m. voorbedacht. *Ohne* -, zonder voordacht. -ählig, adj. en adv. bedachtzaam, voorbedachtelijk. -ähligheit, f. bedachtzaamheid.

Vorbedeut(en, v. a. voorspellen. -ung, f. voorspelling, voorsteekten.

Vorbehalt, m. voorbehoud, voorwaarde. -en, v. a. voorbehouden. -ung, f. voorbehouding.

Vorbei, adv. voorbij. -gehen, n. Im -, in het voorbij gaan.

Vorbemeldt, **Vorbemamt**, zie *Vorgemeldet*.

Vorbereit(en), v. a. voorbereiden. -ung, f. voorbereiding.

Vorbericht, m. voorbericht.

Vorbesagt, adj. bovengemeld, voorgegd.

Vorbescheid, m. dagvaarding. -en, v. a. dagvaarden.

Vorbestimmen, zie *Vorher bestimmen*.

Vorbeug(en), v. a. voorover buigen, verhinderen. -ung, f. fig. verhanding.

Vorbesusst, adv. met voorkennis.

Vorbild, n. voorbeeld, model. -lich, adj. en adv. als een voorbeeld, voorbeeldelijk. -en, v. a. voorstellen; afbeelden. -ung, f. voorstelling; afbeelding.

Vorbinden, v. a. voorbinden, voordoen.

Vorbittte, zie *Fürbittte*.

Vorbakter, m. voorboor, avegaar.

Vorbote, m. voorbode (ook fig. voorsteeken).

Vorbringen, v. a. uiten, uitbrengen; bijbrengen, voor den dag brengen, toonen, overleggen.

Vorbühne, f. voorste gedeelte van het toonael.

Vordack, n. luifel.

Vordem, (zie *Vor*) voor dezen.

Vorder, adj. voor, voorste. -ache, f. vooras. -kastell, n. voorkastel. -fügel, m. voorvleugel. -gebände, n. voorgebouw, voorste gedeelte van een gebouw. -glied, n. voorste gelid, onderwerp, subjekt eener rede; eerste lid (in een rekenkundig voorstel). -grund, m. voorgrond (van eene schilderij). -haar, n. voorbaar. -hand, f. voorhand. -haupt, n. voorhoofd. -haus, n. voorhuis. -mann, m. voorman. -rad, n. voorrad, voorwiel. -satz, m. voorafgaand voorstel. *Die Vorderätze*, de premisen. -segl, n. voorseil. -seite, f. voorzijde; ge-

vel. -ste, adj. voorste. -stube, f. voorkamer. -theil, m. voorste gedeelte. -thor, n. voorpoort, buitenpoort. -thüre, f. voordeur, buitendeur. -treffen, n. voorhoede. -stütel, n. voorviertel. -sahn, m. voortand, snijstand. -zimmer, n. voorkamer.

Vordrängen, v. a. voortdringen.

Vordringen, v. n. s. voortdringen, voortrukken. -n. *Vordringung*, f. voortrukking.

Vorrei(en, v. n. s. vooruit ijlen, zich vooruit spoeden. -ig, adj. en adv. voorbarig, overhaast. -igkeis, f. voorbarigheid.

Vorempfind(en, v. a. een voorgevoel van iets hebben. -ung, f. voorgevoel.

Vorenthalt(en, v. a. onthouden. -ung, f. onthouding.

Vorerrinen(n, v. s. vooraf herinneren. -t, adj. fig. vormeld. -ung, f. voorloopige herinnering.

Vorerst, adv. vooreerst, in de eerste plaats.

Vorerwähl(en, v. a. vooraf uitkiezen. -t, adj. uitverkoren. -ung, f. verkiezing, voorverkiezing.

Vorerwähnt, adj. bovengenoemd, vormeld.

Vorressen, n. voorgereg, eerste geregt op eene tafel. -, v. a. vooraf eten. fig. *Vorressen*, vooraf verteerde of doorgebracht.

Vorfahr, (g. -en, pl. -en) m. voorvader, voorouder. -en, v. n. s. voorvaren, voorrijden (voor de deur); voorvaren, voorrijden, vooruit rijden.

Vorfall, m. voorval, geval, gebeurtenis; haarmoederbreuk, doorsakking der haarmoeder. -en, v. n. s. voorvallen, voor iets vallen; fig. gebeurten, voorvallen, geschieden; voorkomen. -enkeit, f. veroud. zie *Vorfall*.

Vorflechter, m. prevôt op eene schermschool.

Vorfeet, n. avond voor eenen heiligen dag, heilige avond.

Vorfinden, v. a. vinden.

Vorfloth, f. voorvloed, begin van den vloed.

Vorfunder(n, v. a. dagvaarden. -ung, f. dagvaarding.

Vorführen(en, v. a. voorbrengen. -ung, f. voorbrengen.

Vorgang, m. voorgang; gebeurtenis, voorval. -änger, m. voorganger. -ängig, adj. voorloopig.

Vorgaukeln, v. a. voorgoochelen: fig. misleiden.

Vorgebäude, zie *Vordergebäude*.

Vorgeben, v. a. vooraf, vooruit geven; voorgeven. -, n. voorgeven, voorwendsel.

Vorgebirge, n. voorgebergte, kaap.

Vorgefasst, adj. vooraf opgevat.

Vorgehen, v. n. s. voorgaan, uitsteken.

Vorgelten, v. n. de overhand hebben.

Vorgemach, zie *Vorsimmer*.

Vorgemeldet, **Vorgenannt**, adj. vormeld, voornoemd.

Vorgeschmack, zie *Vorschmack*.

Vorgesetzte, m. opziener, opzigter, meesters, baas, meesterknecht.

Vorgest(ern), adv. eergisteren. -rig, adj. van eergisteren.

Vorglänzen, v. n. in glans overtreffen, uitblinken.

Vorgraben, m. voorgracht.

Vorgreifen, v. n. fig. *Einem* -, iemand voorkomen (op eene onregmatige wijze); op iemands regten inbreuk maken; (am *Urtheile*) iemands oordeel vooraf winnen. -ung, f. inbreuk, voorkoming.

Vorgrund, zie *Vordergrund*.

Vorhaben, v. a. voorhebben. -, n. voorornemen, voorhebben, doel, bedoeling, onderneming.

Vorhand, f. voorste gedeelte der hand; (in het spel) voorhand; voorrang, hooge hand.

Vorhanden, adj. en adv. voorhanden gereed, bestaande; naderend, dreigend.

Vorhang(m, m. gordijn, voorhangsel. -angen, v. n. voorhangen, voor iets hangen, overhangen. -ängen, v. a. voorhangen. -ängeschlose, n. hangslot.

Vorhaupt, n. voorhoofd.

Vorhaupt, n. voorhuis.

Vorhaut, f. voorhuid.

Vorher, adv. te voren. -bestimmung, f. voorbeschikking, predestinatie. -gehend, adv. voorsigend, voorgaand. -ig, zie *Vorig*. -rechen, v. n. heerschen, de overhand hebben. -sagung, f. voortegging, voorspelling. -sehung, f. voorziening, voorwetenschap. -verkündigung, f. voorspelling, voorzegging. -wissen, n. voorkennis, voorwetenschap.

Vorheucheln, v. a. *sinem etwas* -, ielshij iemand huichelen.

Vorhin, adv. te voren, een weinig geleden, kort geleden.

Vorhof, m. voorhof, voorplein, voorplaats.

Vorholle, f. voorhel.

Vorig, adj. vorig; verleden.

Vor(ahr, n. voorjaar. -ährig, adj. van het vorige jaar.

Vorjetzt, zie *Jetzt*.

Vorkammer, f. voorkamer.

Vorkauf, m. voorkoop, opkoop. -aufen, v. a. voorkopen, voor eenen anderen koopen; voorkopen, opkopen. -äufer, m. voorkoop, opkoop.

Vorkehr(en, v. a. fig. beramen, in het werk stellen, doen, gebruiken. -, -ung, f. voorloopige maatregel, voorzorg.

Vorkennntniss, pl. voorloopige kundigheden.

Vorklage, f. voorloopige klacht.

Vorklaren, v. a. voorplakken.

Vorklingen, v. n. harder klinken, dan een ander.

Vorkommen, v. n. s. voorkomen; vulg. te voorschijn komen; fig. gebeuren, voorvallen; voorkomen, zich aanbieden; voorkomen, schijnen.

Vorkopf, m. voorhoofd.

Vorkoet, f. voorspijs; zie *Voresen*.

Vorlad(en, v. a. dagvaarden. -ung, f. dagvaarding.

Vorlage, f. distilleerglas, recipient.

Vorland, n. voorland.

Vorlängst, adv. voor lang, lang geleden.

Vorlassen(en, v. a. voorlaten. -ung, f. voorlating.

Vorlaube, f. voorpriel.

Vorlauf, m. voorloop; ongeperste wijn, wijns, die uit de druiven lekt, lekwijn. -äufer, m. voorlooper, voorbode (ook fig.) -änfig, adj. en adv. voorloopig.

Vorlaut, adj. en adv. voorbarig, overrijd.

Vorlage(öffel, m. soeplepel. -n, v. a. voorleggen; voordienen. -schloss, n. hangslot.

Vorlesen(en, v. a. voorlezen. -ung, f. voorlezing.

Vorletzt, adv. voorlaatste.

Vorleuchtung, f. voorlichting.

Vorlieb, zie *Fürlieb*. -es, f. vooringenomenheid.

Vorliegend, adj. voorliggend; fig. onderhavig, tegenwoordig.

Vormalig, adj. vorig, voormalig. -en, -es, adv. voormaals, te voren, voorheen.

Vormann, m. voorman.

Vormauer, f. voormuur (ook fig.)

Vormitt(ag, m. voormiddag, morgen, ochtend, voornoon. -ätig, adj. voormiddag. ..., morgen ..., van den voormiddag. -ags, adv. des voormiddags.

Form(und, m. voogd. -*änderung*, f. voogdes. -*undschafft*, f. voogdij-schap, voogdij).

Vorn, adv. voor. *Von* -, van voren.

Von - *wieder anfangen*, weder van voren beginnen. -*ächtigt*, adj. van den vorigen nacht.

Vorname, m. voornaam, doopnaam.

Vornehm, adj. en adv. voornaam; aanzienlijk. -*en*, v. a. voornemen, voordein; fig. voornemen, ondernemen. -*lich*, adv. voornamelijk, inzonderheid.

Vorpost, m. voorpost.

Vorrat(en, zie *Hervorrage*). -*ung*, zie *Hervorrage*.

Vorrang, m. voorrang.

Vorra(ath, m. voorraad. -*ähig*, adj. in voorraad, voorhanden. -*athaus*, n. voorraadkamer, magazijn. -*athakammer*, zie het voorgaande.

Vorrecht, (g. -*es*, pl. -*e*) n. voorregt.

Vorred(s, f. voordred, voorafpraak: (in een tooneelstuk) voordredenaar, prologe. -*ner*, m. voordredenaar.

Vorrichen, v. a. toonen, laten zien. -*v*, n. uitsteken, uitspingen.

Vorriehen, m. voorrij, eerste rij.

Vorreit(en, v. n. s, *Eisem* -, voor iemand rijden; iemand vooruit rijden, iemand voorbij rijden. -*v*, a. voorrijden. -*er*, m. voorrijder.

Vorremmen, v. n. s, *Eisem* -, iemand vooruit loopen.

Vorricht(en, v. a. gereed maken. -*ung*, f. gereedmaking.

Vorrsch(en, v. n. s, voorwaarts rukken, voorttrekken, voortrukken. -*v*, a. vooruit trekken of schuiven. -*ung*, f. voortrukking, aanrukking; fig. verwijt.

Vorrufen, v. a. oproepen, te voorschijn roepen. -*ung*, f. oproeping, het te voorschijn roepen.

Vorrsaal, (g. -*es*, pl. -*äle*) m. voorzaal.

Vorrsänger, m. voorzinger.

Vorrsatz, (g. -*es*, pl. -*ätze*) m. voornemen; besluit.

Vorrschein, m. *Zum* - *kommen*, te voorschijn komen. -*en*, v. n. uitblinken, uitschitteren; fig. doorschijnen.

Vorrschicken, v. a. vooruit zenden.

Vorrschieben, v. a. voorschuiwen.

Vorrschiessen, v. n. s, opschieten, uitschieten; voorschieten; fig. uitsteken; vooruit loopen, vooruit vliegen. -*v*, a. (geld) voorschieten.

Vorrschlag, (g. -*es*, pl. -*äge*) m. voor-slag, voorstel, aanbod; voorstel in het parlement, motie. -*en*, v. a. voorstellen.

Vorrschm(ack, m. voorsmaak. -*scken*,

v. a. voorproeven, vooraf proeven. -*v*, n. n. het meeste geproefd kunnen worden.

Vorrschneider, m. voorsnijder.

Vorrschnell, adj. en adv. voorbarig, overhaast, overijld.

Vorrschreien, v. a. en n. *Eisem* -, iemand voorschreeuwen.

Vorrschreiten, v. n. s, *Eisem* -, iemand in het gaan vooruit loopen; -, vooruit gaan; fig. vorderingen maken.

Vorrschrift, f. voorschrift (ook fig.). -*lich*, adv. volgens het voorschrift.

Vorrschub, m. voorwaarts schuiven; (in het kegelen) eerste worp; fig. hulp, bijstand, onderstand. - *thun*, hulp verliezen.

Vorrschuss, m. eerste schot; fig. voorschot (in geld). [voorgeven.

Vorrschütten, v. a. *Fütter* -, voeder.

Vorrschütten(en, v. a. fig. voorwenden.

Armut -, armoede voorgeven.

-*ung*, f. voorwenden, voorgeven; voorwenden.

Vorrschwatzen, v. a. voorpraten.

Vorrschueben, v. n. a. voor oogen zwen; fig. dreigen.

Vorrschreden, v. a. in iemands tegenwoordigheid sweren.

Vorrsiegel, n. voorseil. -*n*, v. n. voorzeilen, vooruitzeilen.

Vorrsie(en, v. a. voorsien, vooruitzien. *Sich* -, op zijne hoede zijn, zich in acht nemen. -*ung*, f. voorzienigheid.

Vorrsichtlich, adj. en adv. opzettelijk.

Vorrsiein, v. n. s, vulg. voor zijn.

Vorrsicht, f. voorzigtigheid; voorzichtigheid. -*ig*, adj. en adv. voorzigtig. -*igheit*, f. voorzigtigheid.

Vorrsingen, v. a. voorzingen.

Vorrsitz, m. eerste plaats; voorsitterschap. *Den* - *haben*, voorsitten, voorsitter zijn. -*en*, v. a. voorsitten.

Vorrsommer, m. voorsomer, lente.

Vorrsorge, f. voorsorg.

Vorrspann, m. voorspan; versche paarden. -*en*, v. a. voorspannen. -*ung*, f. voorspanning.

Vorrspiegel(en, v. a. vertoonen, beguichelen, misleiden, voorspiegelen. -*ung*, f. vertooning, beguicheling, misleiding, voorspiegeling.

Vorrspiel, n. voorspel (ook fig.); eerste spel. -*en*, v. a. als voorspel spelen, preluderen; voorspelen.

Vorrsippen, v. a. aanpunten, aanscherpen.

Vorrsprache, enz. zie *Fürsprache*, enz.

Vorrsprechen, v. a. voorspreken, voorsprekken. -*v*, v. n. zich te zeer

doen hooren, uitklinken (van muzijkinstrumenten). *Bei jemand* -, iemand gaan bezoeken. -*uch*, *zu Fürsprache*.

Vorrspringen, v. n. s, *Eisem* -, iemand voorspringen, om hem te toonen, hoe hij springen moet; iemand voorbij of vooruit springen; fig. -, uitspingen, uitsteken. -*ung*, m. fig. voorrang.

Vorrsprung, m. voorspraak. -*en*, v. a. vulg. voorspoken.

Vorrsrad(adt, f. voorraad. -*ädter*, m. inwoner eener voorraad.

Vorrsrand, m. persoonlijke verschijning (voor den regter); borgtoet.

Vorrsrachen, v. n. fig. uitsteken, uitblinken; uitsteken, uitspingen. -*v*, a. voorsteken, voorspreken. -*ckärmel*, m. overmouw. -*ckem*, v. a. voorsteken, voordoen. -*cker*, m. pin, luns.

Vorrsrtek(en, v. n. uitsteken, uitspingen; voorstaan; voorgaan; fig. voor het geregt verschijnen, voorkomen; voorstaan, een voorgevoel van iets hebben. -*er*, m. opsigter, rentmeester, inspecteur, intendant, opsigner, hoofdbestuurder, voorzitter; staande hond.

Vorrsstell(en, v. a. voorstellen. -*ig*, adj. *Eisem* *stwas* - *machen*, iemand iets voorstellen, voor oogen stellen. -*ung*, f. voorstelling; vermaning; denkbeeld, gedachte, verbeelding. -*ungskraft*, f. verbeelding, verbeeldingskracht, denkvermogen.

Vorrsstenge, f. fokkemasl.

Vorrsstich, m. uitstek; voorloop.

Vorrsstopfen, v. a. voorstoppen.

Vorrsstoss, m. zeker boordseil; uitstek; stopwas (aan de bijenkorven). -*en*, v. n. s, uitsteken, uitspingen; -, v. a. voorwaarts stooten.

Vorrsstreck(en, v. a. uitstrekken, uitsteken; fig. voorschieten, leunen. -*ung*, f. uitsteking; voorschieting, voorschot.

Vorrsstrecken, v. a. voorwaarts strijken; (in een boek) een teeken bij iets maken. -, zie *Ausstrecken*.

Vorrsuchen, v. a. opsporen.

Vorrsstans, m. eerste dans. -*en*, v. n. den dans of het bal openen, den eersten dans dansen.

Vorrsstänser, m. (op de dansschool) prévôt; hij, die een bal opent, voordanser. -*inn*, f. zij, die een bal opent, voordanser.

Vorrsstheil, m. voordeel; bijzondere handgreep, slag. -*haft*, adj. en adv. voordeelg.

Vorhun, v. a. voordoen. *Sich* -, zie *Sich Herorhun*.
Vorhürs, f. voordeur.
Vortrab, m. voorhoede. -en, v. n. *Einem* -, iemand vooruit draven.
Vortrag, (g. -es, pl. -äge) m. fig. voordragt, voorstelling, manier van voorstellen; voorstel; verslag. -en, v. a. vooruit dragen; -, voorstellen, voordragen; een verslag doen.
Vortrefflich, adj. en adv. voortreffelijk. -keit, f. voortreffelijkheid.
Vortreiben, v. a. voordrijven; voortdrijven.
Vortreten, v. n. s. voortreden; voortgaan; voortgaan.
Vortrinken, v. a. en n. voordrinken.
Vortritt, m. fig. voorrang.
Vortruppen, zie *Vortrab*.
Vortuch, n. voorschoot; scheerdoek; slab.
Vorüb, v. a. vooraf oefenen. -ung, f. voorloopige oefening.
Vorüber, adv. voorbij.
Vorurtheil, n. vooroordeel.

Vorwägen, zie *Vorwiegen*.
Vorwalten, v. n. heerschen, heerschende zijn.
Vorwand, f. voormuur, buitenmuur. -, m. voorwandel, uitvlugt.
Vorwärts, adv. voorwaarts, vooruit; van voren.
Vorweg, zie *Voraus*.
Vorwehr, f. bolwerk. [toonen].
Vorweis(en), v. a. toonen. -ung, f.
Vorwelt, f. voorwereld.
Vorwendung, f. voorwendning, voorgeven, voorwandel.
Vorwerfen, v. a. voorwerpen; verwijten, berispen.
Vorwerk, n. boerderij, hoeve.
Vorwegen, v. a. voorwegen, wegen in iemands tegenwoordigheid; -, v. n. zwaarderd wegen.
Vorwind, m. voorwind.
Vorwissen, n. voorkennis.
Vorwitz, m. nieuwsgierigheid. -ig, adv. en adv. nieuwsgierig, nieuwswijs, witsneuzig. *Der oder die Vorwitzige*, de wijsneus.

Vorwort, n. voorzetel (in de spraak-kunst); ook voorberisping in een boek.
Vorwurf, m. verwijt, verwijting.
Vorzähl(en), v. a. voortellen. -ung, f. voortelling.
Vorzischen, n. voorteeken.
Vorzsig(en), v. a. toonen. -er, m. toonder. -ung, f. toonen.
Vorzelt, f. vorige tijd. -en, adv. zie (bij *Vor*) *Vor Zeiten*.
Vorziehen, v. a. voortrekken; voortrekken.
Vorzimmer, n. voorkamer, sijkkamer.
Vorzug, m. voorrang, aanzien, voorregt, sansienlijkheid, voortreffelijkheid. -üglich, adj. en adv. verkieljk, uitstekend, uitmuntend, bijzonder. -üglichkeit, f. verkieljkheid, uitnemendheid.
Votiren, v. n. stemmen.
Votum, n. stem, stembriefje.
Vulkan, (g. -es, pl. -e) m. vulkaan, vuurspuwende berg.

W.

WAA WAC

Waars, (pl. -n) f. waar, koopwaar, koopmanschap, goederen. -nager, n. pakhuis, magazijn. -npreis, m. prijs der waren. -nerzeichnisse, n. lijst van goederen; faktuur.
Wabe, (pl. -n) f. honigraat.
Wach, adj. en adv. wakker. -werden, ontwaken. -e, (pl. -n) f. wacht. -en, v. n. waken. -feuer, n. wachtvuur. -geld, n. waakloon; wachtgeld. -habend, adj. op de wacht zijnde. -haus, n. wachthuis, wacht. -thäuschen, n. schilderhuis. -meister, m. wachtmeester, serjant der ruitelij. -parade, f. waachtparade. -sam, adj. en adv. waakszaam. -samkeit, f. waakszaamheid. -schiff, n. wachtschip, uitlegger. -stube, f. waachtkamer.
Wachholder, m. jeneverboom. -baum, m. jeneverboom. -beere, f. jeneverbes. -branntwein, m. jenever. -hars, n. sandrak. -saft, m. siroop van jeneverbessen. -strauch, m. jeneverbessenstruik.
Wache, (g. -es) n. was. -bild, n. wassen beeld. -blische, f. wasbleek. -bleicher, m. wasbleeker. -boosier, m. boeteserder in was. -faakel, f. toorts. -gelb, adj. soo

WAC

geel als was. -händler, m. koopman in was. -kerse, f. waskaars. -leinwand, f. gewast linnen. -licht, zie -kerse. -malerei, f. brandschilderij. -perle, f. wasparel, parel van was. -pflaster, n. waspleister. -pomade, f. waspomade. -presse, f. waspers. -puppe, f. wassen beeldje, wassen popje. -salbe, f. salf van was. -seife, f. waszeep. -stock, m. gedraaide waskaars, waspiti. -tafel, f. wastafel; schijf was. -thum, (g. -es) m. en n. wasdom, groei. -tuch, zie -leinwand. -sieher, m. waskaarsenmaker.
Wachsen, v. n. s. wassen, groeijen; fig. wassen, toemenen. -, n. wassen, groeijen; fig. wassen, toemenen.
Wächsern, adj. wassen, van was.
Wacht, (veroud.) zie *Wache*. -hau, -meister, zie *Wachhaus*, *Wachmeister*. -thurm, m. wachttoren.
Wächter, (g. -e) m. wachter, wacht.
Wachtel, (pl. -n) f. wachtel, kwartel. -fang, m. wachtelvangst, het waachtelen. -fänger, m. wachtelvangst. -garn, n. wachtelnet. -hund, m. staande hond. -könig,

WAC WAF

m. wachteloning. -pfeife, f. waobtelduitje. -ruf, m. het staan der wachtel; wachtelduitje. -weisen, m. paardbloem, koetarw.
Wacks, zie *Wake*.
Wackelig, -haft, adj. en adv. waggelend, wankelend, los. -n, v. n. waggelen, wankelen, schudden, los zijn, los zitten of hangen, wapperen.
Wacker, adj. en adv. wakker, dapper, braaf, moedig.
Wade, (pl. -n) f. kuit (van het been). -bein, n. kuitbeen. -sack, zie *Watsack*.
Waffe, (pl. -n) f. wapen. -n, pl. wapenen, toemenen. -n, het geklikklak der wapenen. -nhändler, m. geveormaker. -nkammer, f. wapenfabriek. -nhau, n. -nkammer, f. tuighuis. -nkleid, n. wapenrok. -nplats, m. wapenplaats. -nsalbe, f. wasenzalf. -nrock, zie -nkleid. -nschau, f. wapenschouwing. -nschmid, m. gewoermaker. -nstillstand, m. wapenschorsing, stilstand van wapenen. -nträger, m. wapendrager, schildknaap. -nübung, f. wapenoefening. *Waffen*, v. a. wapenen.

Wafel, (pl. -n) f. -kucken, m. wafel, -eisen, n. wafelijzer.

Wage, f. -, (pl. -n) f. balans; weegschaal, schaal (balans met twee schalen). -*balken*, m. evenaar. -*geld*, n. waag-geld, waag. -*hals*, m. vulg. waag-hals. -*kloben*, m. -*ngericht*, n. schaar aan eene schaal. -*kunst*, *Wägkunst*, f. weegkunst. -*meester*, m. waagmeester. -n, (g. -e) m. wagen. -n, v. n. wagen, die waagt, die wint. -*naches*, f. wagenas. -*nburg*, f. wagenburg, verschan-sing van wagens. -*nbürste*, f. wagenborstel. -*ndrieckel*, m. dissel-boom. -*nflechte*, f. waagkorf. -*ngeleise*, n. wagenspoor. -*nhaus*, n. koetshuis. -*nkasten*, m. wagenkist. -*nkette*, f. kerketting, wagenketting. -*nmacher*, m. balansmaker, wagenmaker. -*nmeister*, m. wa-genmeester (bij een leger). -*nrad*, n. wagenrad, wiel van eenen wa-gen. -*nremise*, -*nscheune*, zie *n-haus*. -*nchmiers*, f. wagenmeer. -*nchoppen*, zie *nhaus*. -*nsperre*, f. spanketting. -*nspur*, f. wagen-spoor. -*nweinde*, f. dommekraut. -*recht*, adj. en adv. loodrecht.

Wage(n, v. a. wagen; fig. overwegen -r, (g. -e) m. weger.

Wag(lich, adj. en adv. gewaagd, ge-vaarlijk. -*lichheit*, f. gewaagtheid, gevaarlijkheid. -*nies*, (g. -es) n. -, f. waagspel.

Wagner, (g. -e) m. wagenmaker.

Wagechale, f. schaal, weegschaal.

Wahl, (pl. -en) f. keus. -*amt*, n. kie-zerambt. -*fähig*, adj. verkiesbaar. -*fähigkeit*, f. verkiesbaarheid. -*folge*, f. opvolging bij verkiesing. -*frist*, m. keurvorst. -*handlung*, f. plegtige verkiesing. -*herr*, m. kie-zer. -*plats*, m. plaats, waar eene verkiesing plaats heeft; -, zie -*stati*; oneigentl. schavot. -*recht*, n. kiesregt, regt van verkiesing. -*reich*, n. keurrijk, rijk, waar de vorst verkozen wordt. -*spruch*, m. sinspraak. -*stadt*, f. keurstad. -*statt*, f. slagveld. -*stimmse*, f. stem (om te verkiesen). -*tag*, m. keur-dag. -*simmer*, n. kieskamer. - *der* *Cardinäle*, conklave.

Wähl(en, v. a. kiezen; uitkiezen, uit-kippen. -*er*, (g. -e) m. kiezer. -*erisch*, adj. en adv. moeijelijk, netelig.

Wahn, (g. -es) m. waan. -*glaube*, m. valsch geloof. -*sinn*, m. waansin-nigheid. -*sinnig*, adj. en adv. waansinnig. -*sinnigkeit*, zie -*witz*.

-*witz*, zie -*sinn*. -*witsig*, zie *Wahn-sinnig*.

Wähnen, v. n. wanen.

Wahr, adj. en adv. waar. -*haft*, adj. -*haftig*, adj. en adv. waarachtig. -*haftigkeit*, f. waarachtigheid, waarheid. -*heit*, (pl. -n) f. waarheid. -*lich*, adv. waarlijk, in der daad. -*nehmen*, v. a. en n. waarnemen, zien, merken. -*nehmung*, f. waarneming, bemerkning. -*sagen*, v. n. waarzeggen, voorze-ggen, voorspellen. -*zagen*, n. waar-zeggen. -*sager*, m. waarzegger. -*sageri*, f. waarzeggerij; sterre-wigghelarij. -*sagergeist*, m. waar-zeggende geest, geest van voorze-gging. -*sagerinn*, f. waarzegster. -*sagung*, f. waarzegging. -*schein-lich*, adj. en adv. waarschijnlijk. -*scheinlichkeit*, f. waarschijnlijkheid. -*zeichen*, n. teeken, voor-teeken.

Währ(en, v. n. duren. -*end*, praep. met den gen. gedurende. -, conj. terwijl. -*ung*, f. doring; waarde (der munten); waardering. -*wolf*, m. weerwolf.

Waid, (g. -es) m. weedo. -*asche*, f. weedasch. -*ballen*, -*kuchen*, n. weedebaal. -*bau*, m. weedtaelt. -*bauer*, m. weedeplanter. -*fäber*, m. weedewerter. -*mühle*, f. wee-demolen. -*werk*, enz. zie *Weide-werk*.

Waiss, (g. -n, pl. -n) m. -, (pl. -n) f. wees. -*nhaus*, n. weeshuis. -*nkind*, n. weeskind. -*knabe*, m. weesjongen. -*nmädchen*, n. wees-meisje. -*nmutter*, f. moeder in een weeshuis. -*nater*, m. vader in een weeshuis. -*nstand*, m. ouder-looze staat.

Wpake, (pl. -n) f. -n, (g. -e) m. rots-steen. -, (pl. -n) f. wak (in het ijs).

Wald, (g. -es, pl. -älder) m. woud, bosch. -*bauer*, m. boschboer. -*baum*, m. woudboom. -*bewohner*, m. woudbewoner, boschbewoner. -*blume*, f. wilde bij, woudbij. -*blume*, f. woudbloem. -*bruder*, m. kluisenaar. -*bürger*, zie *bewohner*. -*eiche*, f. woudeik, boscheik. -*eule*, f. boschuil. -*farn*, m. bosch-waren. -*forelle*, f. boschforel. -*frevel*, m. beschadiging aan een woud. -*gehäge*, n. perk. -*geist*, m. bosch-geest, sater. -*gericht*, n. boschge-regt. -*geochrei*, n. jagtgeschreeuw. -*gott*, m. boschgod, sater. -*göttinn*, f. boschnimf. -*honig*, m. wilde honig. -*horn*, n. walddoren. -*kuhn*, n. berghoorn. -*küter*, m. bosch-

wachter. -*hütte*, f. boschhut, hut in een woud. -*icht*, adj. boschachtig. -*ig*, adj. boschrijck. -*kirache*, f. wilde kers. -*knacht*, m. bosch-wachtersknecht. -*kresse*, f. wilde kers of kors. -*lahen*, n. boschleen, bosch in leen. -*lerche*, f. bosch-leeuwrik. -*leute*, pl. bo-chbewo-ners. -*mamm*, m. boschbewoner; boschgod, sater. -*maus*, f. woud-muis. -*meister*, m. houtvester; (seker plant) onse lieve vrouwen beddestroo. -*mensch*, m. wilde-man, boschmensch. -*nymphe*, f. boschnimf. -*ochse*, m. buffel, wilde os. -*rauch*, m. Thuringer wierook. -*recht*, n. boschregt. -*schlange*, f. boschlang. -*schreiber*, m. schrij-ver in boschaken. -*stadt*, f. woud-stad. -*strom*, m. woudstroom, stroom in een woud. -*taube*, f. houtduif. -*teufel*, m. boschduivel. -*ung*, (pl. -en) f. plaats met hout bewassen, bosch, woud, houge-was. -*vogel*, m. boschvogel. -*wärte*, adv. boschwaarts. -*winde*, f. mem-mekenskruid, boschwinde.

Walgen, *Walgern*, *Wälgern*, v. a. vulg. rollen, wentelen.

Walk(e, (pl. -n) f. walken, vollen; werktuig om te walken, te vollen. -*en*, v. a. walken, vollep. -*ers*, (g. -e) m. voller. -*erorde*, f. vollers-aarde. -*erdielst*, f. vollersdiel. -*erluhn*, m. walloon, vollersloon. -*erthon*, zie -*ererde*. -*fass*, n. vol-kuip. -*mühle*, f. volmolenaar. -*müller*, m. voller, volmolenaar. -*trog*, zie -*fass*.

Wall, (g. -es) m. opborreling, op-koking (der waters). -, (g. -es, pl. -älle) m. wal; dijk, dam, (in desen zin veroud.); wal, oever, st:and. -*ach*, (g. -es, pl. -e) m. ruïn, ruïnpaard. -*acken*, v. a. (een-n hengst) snijden. -*acher*, m. paardensnijder. -*bruder*, (veroud.) zie -*fahrer*. -*en*, v. n. opkokeu, opborrelen; (van de baren) golven; (van het bloed) koken, brui-sen, hevig stroomen; fig. wan-delen, reiten, zwerven, leven. -*er*, (g. -e) m. (bij dichters) reiniger. -*fahrt*, f. reis, vooitreis (ver-oud.); bedevaart. -*fahrten*, v. n. s, te bedevaart gaan, eene bedevaart doen. -*fahrter*, jm. bedevaart gan-ger, pelgrim. -*ung*, f. opborre-ling; fig. aandoening. -*wurs*, f. smeerwortel.

Wallfisch, m. walvisch. -*artig*, adj. tot het geslacht der walvissen behorende. -*sang*, m. walvisch-

vangst. -*fänger*, m. walvischvanger. -*finne*, f. walvischvinn.
Wall(*kel*er, m. kazemat. -*nuss*, f. walnoet. -*nussbaum*, m. (wal)notenboom. -*rath*, m. walschot, spermacoeti. -*ross*, n. rivierpaard.
Walm, (g. -*ee*, pl. -*e*) m. godelzijde van een dak.
Walpurgisnacht, f. (nacht voor den eersten Mei) heksensabbat, nacht, in welken, volgens het bijgeloof, de tooveraars en tooveressen vergaderen.
Wälſch, adj. Italiaensch; fig. vreemd.
Walſen, v. n. handelen, zie *Schalten*.
Wa's(e, (pl. -n) f. rol, rolhout. -*enformig*, adj. rolvormig. -*enspiegel*, m. cilindrische spiegel. -*enstein*, m. rotssteen. -*holz*, n. rolhout.
Walſen (n, v. a. rollen; -, v. n. walsen, (sekeren dans, wals genoemd, dausen). -*r*, (g. -*e*) m. zekere dans, wals.
Wälſen, v. a. rollen, wentelen.
Wamme, (pl. -n) f. kossem, kwab.
Wamme, (g. -*ee*, pl. -*e*) n. wambuis.
Wampe, (pl. -n) f. kossem, kwab; weeke zijde; onderlijf, onderbuik; buik.
Wamsen, v. a. vulg. aflossen.
Wand, (pl. -ände) f. muur.
Wandel, (g. -*e*) m. verandering. ruiting. -*jar*, adj. en adv. veranderlijk, wisselvallig; bouwvallig. -*barkheit*, f. veranderlijkheid, wisselvalligheid; bouwvalligheid. -*n*, v. n. ruilen, zich van de eene plaats af de andere bewegen, wandelen, rusten. -*stern*, m. dwaalster, planeet.
Wand(er), m. reiziger. -*jahr*, n. reisjaar. -*n*, v. n. s en i, gaan, reizen. -*schaft*, f. reis. -*smann*, m. reiziger. -*stab*, m. wandelstok. -*ung*, f. reizen; verhuizing.
Wand(*haken*, m. haak (aan eene muur, om er iets aan te hangen). -*krant*, n. muurkruid, kleekruid. -*laus*, zie *Wanze*. -*luchter*, m. armblaker. -*psiler*, m. -*säule*, f. muurpilaster. -*schmid*, m. vulg. zie *Holzseurm*. -*schraube*, f. schroefhaak (haak, dien men in eene muur schroeft, om er iets aan te hangen). -*uhr*, f. huisklok.
Wange, (pl. -n) f. wang, koon.
Wankel(*muth*, m. onbestendigheid, wankelbaarheid, veranderlijkheid, wankelmoedigheid. -*müthig*, adj. en adv. onbestendig, wankelbaar, veranderlijk, wankelmoedig. -*müthigkeit*, zie -*muth*.
Wänken, v. n. waggelen, wapperen;

fig. zich bewegen; wankelen, besluiteloos worden.
Wann, adv. wanneer, zie *Wenn*.
Lann und -, nu en dan.
Wanne, (pl. -n) f. wan; kuip. -*n*, v. a. wauwen. -*nweher*, m. krem, (zekere vogel).
Wannen, adv. veroud. *Von* -, zie *Woher*. -*her*, -*hero*, veroud. zie *Woher*, *Daher*.
Wanst, (g. -*ee*, pl. -*änste*) m. buik, pens. -*ig*, adj. vulg. dikbuikig.
Wanz(e), (pl. -n) f. wandluis. -*ig*, adj. vulg. wegluisen.
Wapen, (g. -*e*) n. wapen. -*buch*, n. wapenboek. -*kenner*, m. wapenkenner. -*könig*, m. wapenkoning. -*kunde*, f. wapenkunde, blazoenkunde. -*kunst*, f. wapenkunst. -*schild*, n. wapenschild.
Wapnen, v. a. wapenen, zie *Waffen*.
Ward(ein), (g. -*ee*, pl. -*e*) m. werdij; essayeur. -*iren*, v. a. essayeren.
Warlich, zie *Währlich*.
Warm, *Wärmer*, *Wärmste*, adj. warm; heet.
Wärm(e, f. warmte, betto, hitte. -*en*, v. a. warmen. -*flasche*, f. tinne enz. flesch, om het bed te warmen. -*messer*, m. warmtemeter, thermometer. -*pfanne*, f. beddepan. -*teller*, m. (tafel) koofoor, om de spijzen warm te houden.
Wärn(en, v. a. waarschuwen. -*ung*, f. waarschuwing.
Warte, (pl. -n) f. wachtloren; sterrewacht.
Wart(en, v. n. wachten. -*geld*, n. wachtgeld. -*thurm*, zie *Warte*. -*ung*, f. oppassing.
Wärter, (g. -*e*) m. oppasser; bediende, jongen. -*inn*, *Wärtsfrau*, f. oppasser.
Warum, adv. waarom. - *nicht*? waarom niet?
Wärwolf, zie *Währwolf*.
Wart(e, (pl. -n) f. wrat; tepel. -*enformig*, adj. topelvormig. -*enkraut*, n. wratkruid, speerkruid. -*ig*, adj. vulg. wratten.
Was, pron. interj. wat? wat.
Wash(*bank*, f. wachbank. -*bär*, m. Canadaſche bever. -*becken*, n. waschkan, waschbekken. -*bläuel*, m. linnenklopper. -*en*, v. a. waschen. -*en*, n. wassen; fig. praten. -*erde*, zie -*thon*. -*fass*, n. waschkuip, waschtobbe. -*geld*, zie *Wäscherlohn*. -*ge'te*, f. waschtobbetje. -*haft*, adj. en adv. praatziek. -*haftigkeit*, f. praatzucht. -*hawe*, n. waschhuis. -*kessel*, m.

waschketel. -*korb*, m. tuigmad, waschmand. -*lappen*, m. vaatdoek. -*leine*, f. lijn, touw om de wasch op te hangen. -*magd*, f. waschmeid. -*thon*, m. vollersaarde. -*wanne*, f. waschkuip, waschtobbe. -*wasser*, n. waschwater. -*settel*, m. waschlijst. -*zuber*, m. waschkuip, waschtobbe.
Wäſche, (pl. -n) f. wasch, het wassen; linnen, linnengood; waschhuis. -*r*, (g. -*e*) m. wasser; fig. prater, babbelaar. -*rei*, f. fig. gepraat, gebabbel, gesnap. -*rinn*, (pl. -n) f. waschvrouw; fig. praatster. -*rlohn*, m. waschloon, waschgeld.
Wäſſen, (g. -*e*) m. zode.
Wasser, (g. -*e*) n. water. -*ader*, f. ader van versch water, waterader. -*ampfer*, m. waterpatich. -*ameel*, f. watermerol. -*arm*, adj. zonder water. -*ast*, m. waterloot. -*auge*, n. oogwaterzucht. -*bad*, n. bad; (veroud.) doop. -*bau*, m. het oprigten van een gebouw in het water, waterwerk. -*baukunst*, f. waterbouwkunst. -*becken*, n. waterkoo (in eene tuin). -*behälter*, m. waterbak, regenbak. -*beschreiber*, m. waterbescrijver. -*beschreibung*, f. waterbescrijving. -*bett*, n. bedding (eener rivier, enz.). -*biene*, zie *Drohne*. -*blase*, f. waterbel. -*blatter*, f. waterpok. -*blau*, adj. waterkleurig. -*blei*, n. zwarte looderts. -*blume*, f. waterbloem. -*bohne*, f. kalvafvoet (zekere plant). -*brei*, m. waterpap. -*bruch*, m. waterbreuk. -*damm*, m. dijk, dam, kade. -*dampf*, m. stoom. -*dicht*, adj. waterdig. -*eimer*, m. wateremmer. -*eppich*, m. waterpeterrelie. -*fahrt*, f. een toortje in eene boot; zeevaart. -*fall*, m. waterval. -*fang*, zie -*kasten*. -*farbe*, f. waterverw; waterkleur. -*färbig*, adj. waterkleurig. -*fass*, n. waterval. -*fläche*, f. oppervlakte der waters. -*flasche*, f. waterflesch. -*flieder*, m. watervlies. -*fluth*, f. waterloed, overstrooming. -*frosch*, m. waterkivrosch. -*furche*, f. waterloop, greppel. -*galle*, f. natte plek op eene akker; halve regenbuog. -*gang*, m. waterloop, waterleiding, kanaal. -*gefäss*, n. watervat. -*geflügel*, n. watervogels. -*geschwulst*, f. watergezwel. -*gewächs*, n. watergewas, waterplant. -*glas*, n. waterglas. -*gott*, m. de god der waters, Neptunus. -*göttinn*, f. gro-

dia der wateren. *Thotie*, *-graben*, m. watersloot. *-gras*, n. rietgras. *-guss*, m. groote regenbui; zinkput. *-hälter*, zie *-behälter*. *-hart*, adj. half droog. *-hoss*, f. hoos, waterhoos. *-huht*, n. pluvier, waterhoos. *-huud*, m. waterhoud. *-kanne*, f. waterkan, lampetkuu. *-kassen*, m. waterbak, regenbak. *-kessel*, m. waterketel; waterkruik. *-klee*, m. waterklaver. *-kupf*, n. waterhoofd. *-kresso*, f. waterkers. *-krug*, m. waterkruik. *-kunst*, f. waterwerk; waterleikunst. *-leitung*, f. waterleiding. *-lilie*, f. waterlilie, wateroos. *-linsen*, pl. waterlinze, eendenkroost. *-males*, f. schilderen met waterverf. *-mangel*, m. gebrek aan water. *-mann*, m. (in den dierenriem) waterman. *-maus*, f. waterrot. *-melone*, f. watermeloen. *-messer*, m. hydrometer; watermeter. *-molch*, m. waterhagedis, watersalamander. *-mühle*, f. watermolen. *-müller*, m. watermolenaar. *-münse*, f. watermunt. *-nixe*, f. waterspook; rivierfee. *-nuss*, f. waternoot. *-nymphe*, f. waternimf. *-orgel*, f. waterorgel. *-passe*, m. en adv. waterpas. *-perle*, f. valsche parel. *-pfeffer*, m. waterpeper. *-pflanze*, f. waterplant. *-pocke*, f. waterpok. *-probe*, f. waterproef. *-pumpe*, f. waterpomp. *-quelle*, f. waterbron. *-rabe*, m. seeraaf. *-rad*, n. rad van eenen watermolen. *-rackete*, f. water racket. *-ratte*, f. waterrot. *-reich*, adj. waterrijk, vochtig, van water voorzien. *-reich*, n. het rijk der wateren. *-rinne*, f. watergoot. *-röhre*, f. waterpijp. *-ross*, f. wateroos. *-salamander*, zie *-molch*. *-saphir*, m. waterklourige saffier. *-schaden*, m. schade, door het water veroorzaakt, waterschade. *-schew*, adj. waterschuw. *-schew*, f. watervees. *-schlange*, f. waterslang. *-schlund*, m. draaikolk; gronde-looze kolk. *-schneffe*, f. watersneep. *-schwalbe*, f. rivierswaluw. *-smuth*, f. watersnood. *-spiegel*, m. oppervlakte des waters. *-spinne*, f. waterpapi. *-spritze*, f. brandspuit. *-stand*, m. stand, hoogte van het water. *-ständer*, m. waterterton, waterbak. *-strahl*, m. straal water. *-sucht*, f. watersucht, water. *-süchtig*, adj. watersuchtig. *-suppe*, f. watersoep. *-taufe*, f. waterdoop. *-thier*, n. waterdior. *-tonne*, f. waterton.

trons, f. trons, (die men gebruikt om de paarden naar het wed te brengen). *-trinker*, m. waterdrinker. *-trog*, m. waterdrog. *-tropfen*, m. waterdruppel. *-uhr*, f. waterhorologie. *-uhrwerk*, n. wateruurwerk. *-urtheil*, zie *-probe*. *-viole*, f. waterviooltje. *-vogel*, m. watervoogel. *-wage*, f. waterpas; waterwaag; vochtveger, likeurschaal. *-wägenkunst*, f. waterweegkunde. *-wehr*, f. dam, kade, waterkeering. *-weide*, f. waterwilg, twijg. *-werk*, n. waterwerk. *-woge*, f. baar, golf. *-wurm*, m. waterworm. *-zull*, m. watertol. *-zuber*, m. waterkuip. *Wässerig*, adj. waterig. *-igkeits*, f. waterigheid. *-n*, v. a. bevochtigen, besproeijen; verdunnen met water; weeken, laten weeken. *-ung*, f. besproeijing. *Wat*, (pl. *-ten*) f. ondiepte. *Waten*, v. n. 2, waden. *Wateach*, m. mantelsak, valies. *Watelein*, v. n. weggelen. *Watte*, (pl. *-n*) f. wat, watte. *-iren*, v. a. met watten vullen. *Waw*, (g. *-es*) m. wouw (zekere verfstof). *Webe*, (pl. *-n*) f. stuk, web (lienen 60 à 70 el). *-n*, v. n. zich bewegen. *-v*, v. a. weven. *-r*, (g. *-s*) m. wever. *-rbaum*, m. weverboom. *-rblatt*, n. weverskam. *-rdistel*, f. kaardendistel. *-rei*, f. weverij. *-rkamm*, zie *-rblatt*. *-rkarde*, zie *-rdistel*. *-rknuten*, m. weversknoop. *-rkrout*, zie *-rblatt*. *-r-schiffchen*, n. *-rschütze*, m. weverspooel. *-respule*, f. weverspooel. *-rstuhl*, m. weefstouw. *-tritt*, m. trede aan een weefgetouw. *-rsetel*, m. ketting (aan een weefsel). *Wechsel*, (g. *-s*) m. verwisseling, afwisseling; verandering; wissel, geldwisseling; wissel. *-balg*, m. wisselkiud, tooverkiud; kleine deugniet. *-bank*, f. wisselbank, bank. *-course*, m. wisselkoers. *-feber*, n. afwisselende koorts. *-geld*, m. wisselgeld, bankgeld; agio. *-gesang*, m. beurtgesang. *-gericht*, n. regtbank, om wisselaken te regelen. *-handel*, m. wisselhandel. *-händler*, m. wisselaar, bankter. *-handlung*, zie *-handel*. *-mäkler*, m. makelaar in wissels. *-n*, v. a. veranderen, (andere kleedieren) aandoen; wisselen. *-platz*, m. wisselplaats. *-recht*, m. wisselregt. *-reiterei*, f. vulg. wisselruiterij. *-seitig*, adj. en adv. wederkeurig. *-seesal*, zie *-mäkler*. *-sectes*, adv.

beartelings, wederzijds, wederkeurig. *-sahlung*, f. betaling in wisselgeld of bankgeld. *Wecheler*, (g. *-s*) m. wisselaar, bankier. *Wec*, (g. *-es*, pl. *-e*) m. *Wecke*, (pl. *-n*) f. weg, wegge. *Wec*, (en, v. a. wekken. *-er*, (g. *-e*) m. wekker (ook soort van uurwerk). *-uhr*, f. wekker (soort van uurwerk). *Wedel*, (g. *-e*) m. staart; waaier; sprenkel, kwast. *-n*, v. n. kwispelstaarten; waaijen (met eenen waaier). *Weder*, conj. noch. *Weg*, (g. *-es*, pl. *-e*) m. weg, pad; middel. *Weg*, praep. *weg*. Dit Vz. beteekent eene verwijdering, en zoo veel als *fort*; ook wel is het eene uitroeping, als: *weg! mit ihm*, weg! met hem; zoo ook nog als Nw. B. v. *schlecht* weg, slecht weg, eenvoudigh, kunsteloos. Het is in Zmstgu., insonderheid met vole Wv., een scheidd. Vz. met den klemtoon, beide in den activen en passiven sin van verwijdering. B. v. act. *wegarbeiten*, wegwerken, door werken weg maken; *weggeilen*, weggeijen, zich ijlings voort of weg maken; en pass. *weggeyn*, weg zijn; *wegbleiben*, weg blijven. Zulke Zmstgn., die in beide talen in botekenis en vorm niet van elkander verschillen, zal de gebruiker van ons Wb. voorzeeker liever wederom zelf daarstellen, als die hier eene noodeloze plaats te sien inuenen. *Wegbotten*, (sieh) v. rec. *Er schläft nicht mehr bei seiner Frau, er hat sich weggebettet*, hij slaapt niet meer bij zijne vrouw, hij slaapt alleen. *Wegs* (amt, n. collegie over de wegen. *-aufseher*, n. opsiener over de wegen. *-bau*, m. verbetering der wegen. *-boretter*, m. opsiener over de verbeteringen der wegen. *-verbesserung*, f. verbetering der wegen. *-breit*, n. wegbree. *-distel*, f. mariadistel. *-dorn*, m. wegdoren. *-geld*, n. weggeld. *-messer*, m. wegenmotor; (op see) loglijka. *-n*, praep. met don gen. wegens, ter oorzaak van, uit hoofde van. *-rich*, (g. *-es*) m. sie *Wegbreit*. *-säule*, f. wegwijzer, handwijzer, mijlpaal. *-scheide*, f. kruisweg. *-schnecke*, f. veldsak. *-stroh*, n. waltstroo. *-tritt*, m. varkensgras.

-*warte*, f. oichorei. -*zehrung*, f. iergold.
Wegessen, v. a. wegeten, afeten, oprten.
Weghehben, v. a. vulg. weghebben; fig. bevatten, begrijpen.
Wegkehren, v. a. wegkeeren, wegvengen; afwenden.
Wegkommen, v. n. 2, wegkomen; weggaan, uitgaan; -fig. er afkomen; wegkraken, verloren gaan.
Weglassung, f. uittaling.
Wegleihen, v. a. uitleenen.
Wegleichen, v. a. uitwisschen.
Wegmachen, v. a. vulg. wegmaken, wegvengen, uitwisschen.
Wegn(*ahme*), f. wegneming. -*ehmung*, f. wegneming.
Wegreise, f. vertrek, afreis.
Wegrücken, v. a. verwijderen; wegrukken; -v. n. 2, zich verwijderen.
Wegschaff(*en*), v. a. verwijderen, wegbrengen, wegvooien; zich ontdoen van...; wegjagen; verkoopen. -*ung*, f. wegvoering; weggang; verkooeping.
Wegscheren, v. a. wegscheren, afscheren. vulg. *Sich* -, zich wegscheren, zich wegpakken.
Wegschlenkern, zie *Wegschleudern*.
Wegschleudern, v. a. wegslingeren, wegwperen.
Wegschnellen, v. a. wegslingeren, wegwperen.
Wegschwemmen, v. a. wegdrijven.
Wegschwinden, v. n. 2, verdwijnen.
Wegtreten, v. n. 2, wegstappen; -v. a. afstreden, afsljten in het gaan.
Wegwälsen, v. a. wegrollen.
Wegweiser, m. wegwijzer; handwijzer, mijlpaal.
Wegwenden, v. a. afwenden.
Wegzug, m. vertrek; verwijdering.
Weh, od. *Wehe*, int. weel -, (g. -*es*, pl. -*en*) n. wee, pijn, smart; ellende, ramp, wederwaardigheid, tegensoed. -*en*, v. a. en n. waaijen. -*frau*, zie -*mutter*. -*klage*, f. weeklagt, jammerklagt. -*klagen*, v. n. wecklagen, jammoren, kermen. -*muth*, f. weemoed, weemoedigheid. -*müthig*, adj. en adv. weemoedig. -*müthigkeit*, zie -*muth*. -*mutter*, f. vroedvrouw. -*tage*, pl. dagen van ramp, smart of ellende.
Wehr, *Wehre*, f. weer. -, (g. -*es*, pl. -*e*) n. dam, dijk, kade, weerkerker.
Wehren, v. a. *Einem etwas* -, iemand iets beletten; iemand van iets afhouden; iemand verbieden.

-*ghäng*, n. draagband, portepéc.
-haft, adj. weerbaar. -*haftigkeit*, f. weerbaarheid. -*los*, adj. weerloos, sonder vordeiding; fig. weerloos, zwak, onschuldig. -*machen*, ontpanenen. -*losigkeit*, f. weerloosheid. -*stand*, m. soldatenstand, krijgsstand.
Wehrwolf, zie *Währwolf*.
Weib, (g. -*es*, pl. -*er*) n. vrouw, wijf. -*chen*, (g. -*e*) n. wijfje, vrouwtje. -*erarbeit*, f. vrouwenwerk. -*erart*, f. wijze der vrouwen. -*erfeind*, m. vrouwenhater. -*ergelatsche*, -*ergeschwätz*, n. vrouwengeklap. -*ergesicht*, n. vrouwengezig. -*erhaft*, adj. en adv. verwijfd, meisjesachtig; beedeed, beschroomd, lachhartig. -*erhass*, m. vrouwenhaat (haat op of tegen de vrouwen). -*erhemd*, n. vrouwenhemd. -*erherrschaft*, f. vrouwelijk bestuur. -*erkrankheit*, f. vrouwenkwaal. -*erlehen*, n. vrouwenleen. -*erliebe*, f. vrouwenliefde, liefde der vrouwen; liefde voor de vrouwen. -*erlist*, f. vrouwenlist. -*ermann*, -*ernarr*, m. vrouwengek. -*ermantel*, m. vrouwenmantel. -*ername*, m. vrouwen naam. -*erraub*, m. vrouwenroof. -*erregiment*, zie -*erherrechaft*. -*errock*, m. vrouwenrok. -*ersache*, f. vrouwelijke zaak, vrouwenzaak. -*ersattel*, m. vrouwenzadel. -*erschen*, adj. afkeerig van de vrouwen. -*erschnaider*, m. vrouwenkleermaker. -*erstand*, m. stand van vrouw. *In den* -*treten*, in het huwelijk treden. -*ertracht*, f. vrouwendragt. -*erzeit*, zie *Frauenzeit*. -*isch*, adj. en adv. verwijfd. -*lich*, adj. en adv. vrouwelijk; verwijfd. -*lichkeit*, f. vrouwelijken aard, stand, natuur; eigenschappen of swakheden; vrouwelijkheid, de vrouwelijke tesdeelen. -*sbild*, n. fig. vrouwerspsoon; vrouw. -*schneider*, zie -*erschnaider*. -*seen*, (g. -*s*) n. zie *Weibsbild*. -*sgestalt*, f. vrouwelijke gestalte. -*sloute*, pl. -*swolk*; n. vrouwen, vrouwvolk, vruwvlieden. -*sperson*, zie -*sbild*. -*stück*, n. vulg. dikke, groote vrouw, stuk van eene vrouw; gemeen wijf.
Weich, adj. en adv. zacht, week; poezel, mollig; fig. toeder, gevoelig. -*bild*, n. jurisdictie ener stad; grens. -*e*, (pl. -*n*) f. weekheid, zachtheid; poezeligheid; weeke zijde, zijde; week, weeking. -*en*, v. a. en n. wecken. -*en*,

v. n. 2, wijken; fig. toegeven; onderdoen. -*heit*, f. weekheid; poezeligheid. -*herzig*, adj. en adv. teerhartig, gevoelig. -*herzigkeit*, f. teerhartigheid. -*müthig*, zie -*herzig*. -*müthigkeit*, zie -*herzigkeit*.
Weichlich, adj. en adv. weekelijk; weinig voedsel gevende. -*lichkeit*, f. weekelijkheid. -*ling*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. weekelijk mensch.
Weichseltopf, m. (Poolsche) haarevlecht.
Weid, zie *Waid*.
Weid(e), (pl. -*n*) f. weide; wilg. -*en*, adj. wijlen. -*enbach*, m. beek, langs welker oevers wilgen geplant zijn. -*enband*, n. wilgenband. -*enbaum*, m. wilgenboom. -*enblatt*, n. wilgenblad. -*enbusch*, m. wilgen bosch. -*engebüsch*, n. wilgenboschje. -*enholz*, n. wilgenhout. -*enkorb*, m. teenen korf. -*enlaub*, n. wilgen loof. -*icht*, n. wilgenbosch.
Weid(*ekausen*), m. de gezamenlijke jagers. -*land*, n. weiland. -*mamm*, m. jager. -*männlich*, adj. en adv. als een jager. -*mannschaft*, f. het jagen, de jagt. -*messer*, n. jagtmes, jagersmes. -*n*, v. n. weiden, grazen; -v. a. weiden. -*platz*, m. weide, weiplaas. -*sack*, m. weitasch. -*sprache*, m. jagers uitdrukking. -*tasche*, zie -*sack*. -*werk*, n. jagen; wild. *Weidgeschrei*, n. jagtgeschreeuw.
Weidlich, adj. en adv. dapper, braaf, sterk, duchtig.
Weife, (pl. -*n*) f. haspel. -*n*, v. a. haspelen.
Weigern(*n*), v. a. zie *Verweigern*. *Sich* -, v. roe. weigeren. -*ung*, f. weigeren.
Weih(*bischof*), m. wijbisschop. -*e*, (pl. -*n*) m. wouw, kuikendief. -*e*, (pl. -*n*) f. wijding. -*en*, v. a. wijden; fig. toewijden. -*kessel*, m. wijwatersbak. -*messe*, f. wijmis. -*sals*, n. gewijd sout. -*wasser*, n. wijwater. -*wedel*, m. wijwaterskwaat.
Weihcr, (g. -*e*) m. vijver.
Weihnacht(*en*), pl. kersmis. -*sabend*, m. kersavond. -*sest*, n. kersfeest. -*sgeschenk*, n. kersgeschenk. -*slied*, n. kerslied. -*stag*, m. kersdag.
Weihrauch, m. wierook; fig. wierook, lof. -*rinde*, f. wierrootbast.
Weil, conj. dewijl, omdat, daar; soo lang als, terwijl, gedurende dat.

f. wereldkennis. -*kind*, zie *Weltling*. -*klug*, adj. en adv. staatkundig, voorzigtig. -*körper*, m. hemelbol. -*kreis*, m. omtrek van het heel. -*kugel*, f. aardbol, hemelbol. -*kunde*, f. wereldkennis; zie *Weltlehre*. -*kundig*, adj. wereldkundig, openbaar. -*lauf*, m. loop der wereldsche zaken. -*lehr*, f. wereldbeschrijving. -*licht*, adj. en adv. wereldlijk, wereldsch; aardsch. -*lichtheit*, f. wereldlijkheid; wereldschheid; aardscheginzindheid. -*licht*, n. hemellicht. -*ling*, (g. -*es*, pl. -*e*) m. wereldling. -*mann*, m. man van de wereld, wellevend man. -*meer*, n. de oceaan. -*pool*, m. pool der wereld. -*priester*, zie *Weltgeistliche*. -*sches*, adj. menschen-schuw. -*sinn*, m. wereldshgsginzindheid. -*strich*, m. luchtstreek. -*theil*, m. werelddeel. -*weise*, m. wijsgeer, filosoof. -*weisheit*, f. wijsbegeerte, filosofie.

Wem, pron. dat. wien, wio.

Wen, pr. wien.

Wende(*kreis*), m. keering. -*hals*, m. draaijer (tekore vogel).

Wendel(*baum*), m. as van eenen windmolen. -*bohrer*, m. draaiboort. -*trappe*, f. wenteltrap.

Wenden(*n*), v. a. wenden, keeren, draaijen, omdraaijen, omwenden. -*ung*, f. wending; keer.

Wenig, adj. en adv. weinig. -*keit*, f. weinigheid, schaarschheid. -*stens*, adv. ten minste.

Wann, adv. wanneer; -, conj. indien.

Wer, pron. interrogat. wie. -*nur*, -*es* auch *es*, wie ook, wie het ook zij, al wie.

Werk(*ageld*), n. werfgeld; handgeld. -*ehaus*, n. werfhuus. -*en*, v. n. aanzook doen, verzoeken. -*eplast*, m. werfplaats. -*er*, (g. -*e*) m. werver; vrijer. -*ung*, f. werving; vrijen.

Werden, v. n. 2. worden.

Werder, (g. -*e*) m. klein eiland in de oase rivier.

Werfen, v. a. en n. werpen.

Werk, (g. -*es*, pl. -*e*) n. werf; (bij de wevers) schering, ketting.

Werk, *Werk*, (g. -*es*) n. werk (van vlas). -*ken*, adj. van werk (van vlas).

Werk, (g. -*es*, pl. -*e*) n. werk, verrijting, daad. -*bank*, f. werkbank, werktafel. -*biens*, f. werkbij. -*etag*, vulg. zie *Werktag*. -*haus*, n. wickhuus. -*holz*, n. timmerhout

werkhout. -*leute*, pl. werklieden. -*mann*, m. werkmann. -*meister*, m. werkbass, werkmeester. -*schuh*, m. voet (van twaalf duim). -*statt*, -*stätte*, f. werkplaats. -*stellig*, adv. werkstellig. -*stube*, f. werkkamer. -*stein*, m. hardsteen. -*stuhl*, m. getouw, raam. -*tag*, m. werkdag. -*tisch*, zie -*bank*. -*thätig*, adj. en adv. werkend, kraachtadig. -*zeug*, n. werktuig.

Wermuth, (g. -*es*) m. alsom. -*bier*, n. alsembier. -*wein*, m. alsomwijn.

Wernig, zie *Werg*.

Werth, adj. waard, waarde hebbende; waard, dierbaar, lief. -*n*, (g. -*es*) m. waarde, waardij. -*schätzung*, f. waardering, schting.

Wesen, (g. -*e*) n. wesen; weselijkheid; toestand. -*heit*, f. wesen; weselijkheid. -*los*, adj. en adv. wesenloos, onzelfstandig.

Wesentlich, adj. en adv. wesenlijk, bestaande, zelfstandig; innerlijk. -*keit*, f. weselijkheid.

Weepe, (pl. -*n*) f. weep. -*mest*, n. weespennet.

Wess, *Wessen*, pron. inter. wiens. -*halb*, *Weeswegen*, adv. waarom, weshalve, om welke reden.

West, (g. -*es*) m. westen; westewind. -*lich*, adj. en adv. westelijk. -*nordwest*, adv. west noordwest. -*see*, f. Atlantische see. -*seite*, f. westzijde. -*südwest*, n. westzuidwest. -*wärte*, adv. westwaarts. -*wind*, m. westewind.

Westo, (pl. -*n*) f. vest. -*rhemd*, n. doopkleed, doophemd.

Wett, adv. vulg. veroud. gelijk, effen.

Wett(*e*), (pl. -*n*) f. weddenschap. -*eisfer*, m. wedijver. -*eisfern*, v. n. wedijveren. -*en*, v. a. en n. wedden. -*er*, (g. -*e*) m. wedder. -*kampf*, zie *Wettstreit*. -*lauf*, m. *Wettrennen*, n. wedloop. -*streit*, m. wedstrijd.

Wetter, (g. -*e*) n. weder, weer. -*ableiter*, m. bliksemafleider. -*beobachtung*, f. weerkundige opmerking. -*dach*, n. afdek. -*fahne*, f. vaantje, weerhaan. -*glas*, n. weerglas. -*kahn*, m. weerhaan; fig. weerhaan, draaijer, hij, die met alle winden draait. -*häuschen*, n. hygrometer. -*kundig*, adj. weerkundig. -*lawnisch*, zie *Wetterneudisch*. -*leuchten*, v. imp. weerlichten, blikemen: -*männchen*, n. weermanneetje, anemometer. -*n*, n. vulg. imp. donderen; -*v*, n. vloeken. -*prophet*, m. weersprofeet. -*schaden*, m. nadeel, schade,

door onweder, storm, hagel, enz. veroorzaakt. -*scheide*, f. plaats in de lucht, waar de donderwolken zich scheiden. -*schlag*, m. hagel. -*strahl*, m. bliksemstraal. -*wendisch*, adj. en adv. veranderlijk, ongestadig, onbestendig, wispelturig. -*wolke*, f. ouweerswolk.

Wetz(*en*), v. a. wetten. -*stahl*, m. slagers staal. -*stein*, m. wetsteen.

Wibel, zie *Wibel*.

Wichas, f. wasbal, geprepareerd was. -*n*, v. a. wassen; met was wrijven; vulg. rossen, kloppen, slaan.

Wicht, (g. -*es*, pl. -*er* en -*e*) m. wesen, mensch; wicht, kind. *Ein armer* -, een arme drommel.

Wichtig, adj. wigtig, zwaar; wigtig, het vereischte gewicht hebbende; fig. gewigtig, aanmerkelyk, belangryk. -*keit*, f. gewigt, wigtigheid; fig. gewigt, gewigtigheid, belang, belangrykheid.

Wicke, (pl. -*n*) f. wikke, duivenboon.

Wickel, (g. -*e*) m. rol. -*band*, n. zwachtel. -*kind*, n. kind in de luijers. -*schür*, zie -*band*. -*n*, v. a. wikkelon, iswikkeljen; rollen; zwachtelen. -*tuch*, n. zwachtels, luijergoed. -*zeug*, n. zwachtelgoed, luijergoed.

Wickstroh, n. wikkenstroo.

Widder, (g. -*e*) m. ram.

Wider, praep. met den acc. tegen; tegen, weder, weder, her, enz. geeft de rigting eener beweging of handeling, over het algemeen, tegen een tegenwerkend, niet wijkend voorwerp, te kennen: *wider* den *Strom* *schwimmen*, tegen stroom zwemmen; ook in den on-eigenl. zin: *wider* *Erwartung*, tegen verwachting, d. i. anders dan men verwachtte; in *Zmsgn.* is het een scheidb. en onscheidb. *Vz.*; en hier geldt wederom, ten opzigt der *Ww.*, onze meermalen gemakte aanmerking wegens het achterwege laten der in beide talen eensluitende en hetzelfde betekellende *Zmsgn.*

Widerhellen, *Widerbelfern*, v. a. toegenspreken.

Widerchrist, m. antichrist. -*fisch*, adj. antichristisch. [druk.

Widerdruck, m. tegendruk; weer-

Widerhaak, m. weerhaak.

Widerhallen, zie *Wiederhallen*.

Widerhalt, m. steun, tegenhouding. -*en*, v. n. weerstand bieden, tegenhouden; dureau.

Widerklage, f. tegenklagt, wedervergelding.
Widerlag(en), v. a. weerleggen. -lich, adj. wederlegbaar. -ung, f. weerlegging.
Widerlich, adj. en adv. walgeeljk; knorrig. -keit, f. walgeeljkheid.
Widern, v. imp. walgen.
Widernatürlich, adj. en adv. tegen-natuurlijk.
Widerpart, (g. -ee, pl. -e) m. en f. vulg. tegenpartij.
Widerprallen, v. n. s. terugsluiten.
Widerrath(en), v. a. afraden. -en, n. -ung, f. afrading.
Widerrechtlich, adj. en adv. wederrechtelijk, onwettig.
Widerrede, f. tegenspraak, tegenwerping.
Widerrist, m. schoft van een paard.
Widerruf, m. -ung, f. herroeping. -en, v. a. herroepen. -lich, adj. herroepelijk.
Widermacher, m. tegenpartij, vijand.
Widermachen, zie **Widerschein**.
Widersetz(en), (sich) v. rec. sich ver-setzen (einem, tegen iemand). -lich, adj. en adv. weerspannig.
Widerstinn, m. tegendeel, onzin; tegenstrijdigheid. -ig, adj. en adv. strijdig met de gezonde rede, tegenstrijdig; ongerijmd.
Widerstänzig, adj. en adv. weerspannig, weerbarstig. -keit, f. weerspannigheid.
Widerstpiel, n. tegendeel.
Widerstprechen, v. n. wederpreken, tegenspreken. -uch, m. tegen-spraak, tegenstrijdigheid.
Widerst(änd), m. weerstand. -shen, v. n. wederstaan; tegenspreken. -ehlich, adj. wederstaanbaar.
Widerstoss, m. wolkruid, kalfsvoet (eene plant).
Widerstreben, v. n. weerstreven, tegenstand bieden. -, n. weerstrev-ing, tegenstand.
Widerstreiten, v. n. strijdig zijn met iets; bestrijden, betwisten.
Widerthron, m. vrouwenhaar (eene plant).
Widerwärtig, adj. wederwaardig, onaangenaam; knorrig, norsch, sturech. -keit, f. wederwaardigheid.
Widerwill(e), m. tegensin, afkeer; weerwil, tegensin, kwaadwilligheid, onwil. -ig, adj. en adv. onwillig.
Widmen, v. a. wijdon, toewijden.
Widrig, adj. tegen, afkeerig; walgend, vies. -keit, f. versctting, tegenkanting; afkeer, walging.

Wie, adv. hoe. -, conj. gelijk, zoo als; toen.
Wiesel, (g. -s) m. koarworm. -n, v. a. vulg. wemelen.
Wiedehopf, m. hoppe, (sekerer vogel).
Wieder, adv. weder.
Wieder, adj. weder. Dit Bw. beteekent algemeen de herhaling van: bedrijf of toestand, in plaats van: van nieuws of sau, op nieuw, nog maals, *etwas wieder thun*; ook wel terugkeer of herstelling in vorige stand, *etwas wieder erstellen*; of ook eindelijk het vergezellen of beantwoorden eener voorgesagde gelijke handeling: *etwas wieder-sprechen*. In Zmstgn. met Ww. is dit woord doorgaans een scheid-b. Vz., en heeft dus den klemtoon; uitgenomen in: *wiederhohlen*, herhal-en, waar het onscheid. is en den toon op het Ww. werpt. In de eerste onzer opgegevene beteekenissen maakt dit woord met de werkw. geene Zmstg. *wieder-erlangen*, *wieder-errinnern*, enz. wel echter met de daarvan afgeleide Nw. *Wiedererlangung*, *Wiedererrinerung*, enz. Ten opzichte der soodanige Zmstgn., die in beide talen geen verschil in vorm of beteekenis hebben, geldt wederom onse meermalen aangegevene verwijzing naar de grondwoorden selve.
Wiedererhelfen, v. a. weder ophel-pen, ondersteunen.
Wiedererkranken, v. n. s. weer opkomen, herstellen van eene siekte.
Wiedereraufgeben, v. n. s. herleven.
Wiedereraufkräften, v. a. weer opkrabben, opkrassen.
Wiedereraufsetzen, v. a. herdrukken, weer drukken, op nieuw drukken.
Wiedereraufmachen, v. a. weer open maken, weer opsluiten, ontluiten.
Wiedererbissen, v. a. weerom bijten.
Wiedererbekommen, v. a. weerom krij-gen, terug krijgen.
Wiederbring(en), v. a. wederbrengen; herstellen, vergoeden. -lich, adj. vergoedbaar, herstelbaar. -ung, f. herstelling.
Wiedererrinerung, f. herinnering, herdenking.
Wiedererstattung, f. vergelding, vergoeding.
Wiederfordern, v. a. wederom eischen, terug begeeren.
Wiedergabe, f. teruggave.
Wiedergerühren, v. a. wederbaren.
Wiedergeb(en), v. a. wedergeven,

wederom geven, terug geven. -ung, f. het wederom geven.
Wiedergeboren, adj. wedergeboren, herboren. -urt, f. wedergeboorte.
Wiedergeraten(en), v. n. s. weder gezeen, herstellen. -ung, f. gene-zing, herstelling.
Wiederglänzen, v. a. terug kaatsen, weerschijnen.
Wiederhall, m. weergalm, weerklank. -en, v. n. s. weergalmen.
Wiederherstell(en), v. a. herstellen. -ung, f. herstelling.
Wiederhol(en), v. a. herhalen. -ung, f. herhaling.
Wiederkaufen, v. a. herkaauwen, weerkaauwen.
Wiederkauf, m. vrijkoop. -aus-sen, v. a. wederkopen, vrijkopen. -äuflich, adj. dat gelost, weedom gekocht, vrijgekocht kan worden.
Wiederkehr, f. wederkeering. *Ohne-verloren*, onherstelbaar verloren. -en, v. n. s. wederkeeren.
Wiederkommen(ommen), v. n. s. wederkomen, terugkomen. -unft, f. wederkomst, tegenkomst.
Wiederlösen, v. a. vrijkopen.
Wiederlegen, v. a. weerzeggen, herhal-en, herzeggen.
Wiederloffen, v. a. weder bezorgen, wedergeven.
Wiederhall, zie **Wiederhall**. -en, zie **Wiederhallen**.
Wiedersehen, m. weerschijs, weerkaatsing.
Wiederstellen, **Wiedererschimpfen**, v. a. weerom schelden.
Wiedersehen, v. a. weerom zien-den, terugzenden.
Wieder schlagen, v. a. weerom slaan.
Widerschreiben, v. a. weerom schrij-ven; schriftelijk antwoorden.
Wiederstrahlen, v. n. terugkaatsen.
Wiedertauf, f. wederdoop, herdoop. -äufer, m. wederdooper, herdooper.
Wiederum, adv. weder, weer, wederom, weerom.
Wiedervergeltung, f. wedervergelding, vergelding. -eracht, n. het regt van wedervergelding.
Wiederwechsel, zie **Rückwechsel**.
Wieg(e), (pl. -n) f. wieg, kinderwieg. -en, v. a. wiegen. -en, v. a. en n. wegen. -band, n. wiegband, wiegtouw. -lied, n. wiegeliel, wiegesang. -nuch, n. wiegeliel.
Wiehorn, v. n. huijnken.
Wicks, (pl. -n) f. wick, (in eene wonde).
Wiise, (pl. -n) f. weide, beemd,

weiland. -*blume*, f. bloem, die in de weide, in het wilde groeit. -*flache*, n. soort van biesen. -*nyrae*, n. gras in de weide. -*nygrund*, m. valci, waarin goed weiland is, weigron. -*nümmel*, m. wilde komijn. -*nwache*, m. gewas eener weide; weiden.

Wiesel, (g. -e) n. weseltje.

Wieviele, adj. hoeveeleste.

Wiewohl, oonj. hoewel, alhoewel; ofschoon, schoon.

Wild, adj. en adv. wild, onbebouwd, ongetemd, onbetogeld; wild, wreed, barbaarsch, onmensche-lijk. -, (g. -es) n. wild, wild ge- dierte. -*bad*, n. naam van een warm bad in Württemberg. -*bahn*, f. wildbaan, groote vlakte, warande, jagtland; weg of laan, die door het weggappen van boomen in een bosch gemaakt wordt. -*braten*, zie *Wildpretbraten*. -*dieb*, m. wild- dief, strooper. -*dieberei*, f. wild- dieverij, stroopen. -*e*, (g. -n, pl. -n) m. een wilde man. -*enzen*, v. n. jonkerachtig, wildachtig smaken of ruiken. -*fang*, m. jagt, wildvangst; vangst, gevangen wild; fig. wild mensch. -*freud*, adj. vulg. wildvreemd. -*garn*, zie -*nets*. -*garten*, m. diergaarde. -*grube*, f. kuil, waarin men wild vangt. -*heit*, f. wildheid. -*hüter*, m. be- waarder van het wild. -*kalb*, n. reekalf. -*leder*, n. reelder. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. wilde of onge- eenste boom. -*meister*, m. jager- meester. -*netz*, n. jagersnet. -*niss*, (pl. -e) f. wildernis. -*pern*, zie *Wildenzeng*. -*pret*, (g. -es) n. wild- braad. -*pretbraten*, m. wildbraad. -*recht*, n. hetgene men aan de jagthonden geeft, van het wild dat se gevangen hebben. -*schaden*, m. schade, nadeel, die de herten in een kreupelbosch doen. -*schur*, f. pele, mantel met bontwerk ge- voerd. -*stand*, m. leger der dieren.

Wille, (g. -ne) m. wil, willekeur. -*nameisung*, f. welbehagen, wil- nevermogen, n. het vrije ver- mogen van den wil; vrije keuze of magt om iets te doen.

Willifahren, v. n. inwilligen, iemands wil involgen, sich naar sijn- nen wil voegen, schicken, ge- dienstig, toegevend sijn. -*fährig*, adj. en adv. toegevend, inwilli- gend. -*fährigkeit*, f. toegevend- heid, gediensigheid. -*führung*, f. bewilliging, toestemming.

Willig, adj. en adv. willig, gewillig,

vrijwillig, bereidvaardig. -*en*, v. n. willigen, bewilligen, inwilli- gen; v. a. zie *Bewilligen*. -*keit*, f. gewilligheid, bereidwilligheid.

Willkomm, (g. -e) m. welkomst, goed onthaal; vulg. groote drinkbeker.

-*en*, adj. en adv. welkom, welle- kom.

Willkühr, f. willekeur, wil, eigene, vrije verkiezing. -*lich*, adj. en adv. willekeurig, willekeuriglijk.

Wimmeln, v. n. wemelen, krie- len, krioelen.

Wimmern, v. n. kermen, jamme- ren.

Wimmlicht, adj. met wormen of ma- den, wormstekig.

Wimpel, (pl. -n) f. en (g. -e) m. wimpel.

Wimper, zie *Augenwimper*. -*n*, v. n. knipvoegen.

Wind, (g. -es, pl. -e) m. wind. -*beutel*, m. windmaker, windbuil, grootreker, snorker; leugenaar.

-*beutelci*, f. vulg. windmakerij, snorkerij; leugen. -*beuteln*, v. n. vulg. windmaken, snorken, groot- spreken. -*blattern*, pl. windpok- ken. -*bruch*, m. windbreuk; zie *Windfall*.

-*büchse*, f. windbus. -*dürre*, zie *Windtrocken*. -*oi*, n. windie. -*fackel*, f. toorts, fakkel.

-*fahne*, f. vaantje, weerhaan, windwijzer. -*fall*, m. hout, dat door den wind neergeveld is.

-*fang*, m. biind of luik buiten voor de vensters; windscherm of schut; (in uurwerken) windvleugel. -*fügel*, m. vleugel (van eenen windmolen). -*geschwulst*, f. op- loopping der wonden, windgezwel.

-*gott*, m. Eool, de god der winden.

-*harfe*, f. windharp. Eoolsharp.

-*hund*, m. windhond. -*ig*, adj. windig; fig. winderig; onseker.

-*kugel*, f. windbal, ballon. -*lade*, f. windbus van een orgel. -*licht*, n. windsfakel. -*lock*, n. togtag, windgat. -*macher*, m. vulg. wind- maker, windbreker, grootpre- ker, snorker. -*macheres*, f. vulg. windmakerij, snorkerij. -*messer*, m. windmeter. -*monat*, m. No- vember. -*mühle*, f. windmolen.

-*müller*, m. windmolenaar, mole- naar van eenen windmolen. -*ofen*, m. kagohelfornuis. -*pistole*, f. windpistool. -*pocken*, pl. wind- pokken. -*rad*, n. windrad; venti- lator. -*röhre*, f. luchtpijp. -*rö- chen*, n. Anemoon, klaproos. -*rose*, f. kompasroos; anemoon. -*sbraut*, f. veroud. windbui, windvlaag,

valwind, die van het gebergte komt. -*schaden*, m. windschade.

-*schief*, adj. tegen den wind. -*schirm*, m. windscherm, vouw- scherm. -*schlag*, zie *Windbruch*.

-*spiel*, zie *Windhund*. -*stille*, adj. en adv. windstil, kalm. -*stille*, f. windstille, kalmte. -*stoss*, m. ruk- wind, valwind. -*strich*, m. wind- streek. -*sucht*, f. windzucht. -*ung*, f. omvlechting, omwinding, za- menkreukeling, strengteling. -*zer- ser*, zie *Windsieger*. -*wirbel*, m. wervelwind, dwardwiel. -*zoger*, m. windwijzer.

Winds, (pl. -n) f. windas, windo, kaapstander; haspel; winde (zeker kruid). -*hals*, zie *Windehals*.

-*glöckchen*, zie de laatste beteeke- nis van *Winde*. -*n*, v. a. winden; winden, opwinden, draaijen.

-*seil*, *Windestau*, n. touw van een windas.

Windel, (pl. -n) f. luijer, luur. -*band*, n. luijerband, swachtel, om een kind in te bakeren, te zwachtelen. -*kind*, n. kraamkind, eerstgeboren kind. -*n*, v. a. zwach- telen, bakeren. -*schmur*, zie *Win- delband*.

Wink, (g. -se) m. wenk; knik. -*en*, v. a. on n. wenken; knikken.

Winkel, (g. -e) m. hoek. fig. *Im* -, in het geheim. -*ehe*, f. heimelijk huwelijk. -*eisen*, zie -*mass*. -*för- mig*, adj. hoekvormig. -*haken*, m. winkelhaak; sethaak (van een' lettersetter). -*ig*, adj. en adv. hoekig. -*kirche*, f. geheime ver- gaaderplaats. -*mass*, n. inkel- haak. -*messer*, m. hoekmeter.

-*prediger*, m. heimelijke predi- kant, die heimelijk, in stille preekt. -*recht*, adj. en adv. recht- hoekig. -*richter*, m. slechte reg- ter. -*schule*, f. school zonder toela- ting. -*treppe*, f. heimelijke trap. -*sahn*, m. hoedstand. -*zug*, m. fig. uitvlugt, voorwendsel, draaijing.

Winseln, v. n. huilen, schreijen, kermen.

Winter, (g. -e) m. winter. -*abend*, m. winteravond. -*flur*, f. de vel- den in den winter. -*frucht*, f. win- terrucht. -*gerate*, f. wintergerst. -*geteide*, n. winterkoren. -*grün*, n. wintergroen, ostryis, klimop, cilooft, maagdepalm. -*gewächse*, n. wintergewas. -*haft*, *Wintericht*, adj. winterrechtig. -*haus*, n. trek- kas. -*kleid*, n. winterkleed. -*korn*, zie *Wintergeteide*. -*lager*, n. win- terkwartieren. -*lich*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

-*licht*, zie *Winter*.

haft. -*lust*, *f.* wintersvermaak. -*monat*; *m.* slagtsmaand, November. -*morgen*, *m.* koude, gure morgen. -*n*, *v.* n. wiateren, winter worden; -, *v.* a. den winter verhoeden. -*obst*, *n.* winterrooft, winterfruit. -*quartier*, (*g.* -*es*) *n.* winterkwartier. -*roeken*, *m.* winterrogge. -*ross*, *f.* stokroos. -*saat*, *f.* winterkoren, het saaijen daarvan. -*seits*, *f.* noordsijde. -*tag*, *m.* winterdag. -*ung*, *f.* stoof, kachelkamer, eranjertij, tuingalerij; wintertijd. -*weissen*, *m.* wintertarwe. -*wetter*, *n.* winterweer. -*wolle*, *f.* winterwol, wol van de eerste soehering. -*zeit*, *f.* wintertijd, wintersaizoen.

Wias, *sie* *Miets*, *Mietschen*.

Winer, (*g.* -*e*) *m.* wijgansdonier. *Winstig*, *adj.* klein, kleinachtig, kleintjes.

Wipfel, (*g.* -*e*) *m.* top. -*n*, *v.* a. boomstapelen.

Wipp(e), (*pl.* -*n*) *f.* wip, wippalg. -*en*, *v.* a. wippen; geld besnooijen; sie *Kipper*. -*er*, *m.* muntbesnooijer; sie *Kipper*. -*er(e)*, *f.* geldbesnooijng. -*galgen*, *m.* wippalg. *Wir*, *pron.* pers. plur. wij.

Wirbel, (*g.* -*a*) *m.* waring, draaijng, draaikolk, maalstroom, weerstroom; gekweek; gelid; gewricht; knoop; schedel, kruin; pin; werfel. -*bein*, *n.* werfelbeen. -*haft*, *adj.* duizelig, aan duizelingen onderhevig. -*ig*, *adj.* duizelig, met duizeligheden behebd; beschoonen. -*n*, *v.* n. draaijen; tromblezen met de trom; kweelen. -*punkt*, *m.* smath, toppunt. -*wind*, *m.* werfelwind; dwarlwind, draaiwind.

Wirktoisen, *Wirkmesser*, *n.* voegmes.

Wirken, *v.* n. werken; -, *v.* a. uitwerken; verrigten, werken; een paard den hoef uitsteken. -*end*, *adj.* werkend, werkzaam, werkdadig. -*lich*, *adj.* en adv. werkelijk, wezenlijk. -*lichtheit*, *f.* werkelijkheid, dadelijkheid, wezenlijkheid. -*lichmaehung*, *f.* werkstelligmaking. -*sam*, *adj.* en adv. werkzaam. -*samkeit*, *f.* werkzaamheid. -*stuhl*, *m.* werkstoel, weefstaaf. -*tisch*, *m.* werktafel, waarop het doeg gekneden wordt. -*ung*, *f.* werking, uitwerking.

Wirren, *v.* a. warren, verwarren. -*garn*, *n.* verward garn. -*kopf*, *m.* fig. vulg. bemociaal, wargeest. -*stra(h)*, *n.* kort, klein stroo. -*warr*, (*g.* -*es*) *m.* verwarring, mengel-

moes. -*werk*, *n.* werk, dat verward is.

Wirsch, *adj.* toornig, haastig, oploepend, gramstorig.

Wireng, *Wirschkohl*, *m.* krulkoal, savoojke kool.

Wirtel, (*g.* -*s*) *m.* wervel.

Wirt, (*g.* -*es*, *pl.* -*e*) *m.* waard, herbergier; kastelein, huishouder. -*bar*, *adj.* gastvrij; behoebaar. -*ein*, *f.* waardin; huishouder. -*lich*, *adj.* en adv. huishoudelijk. -*lichtheit*, *f.* sijnigheid, matigheid in de gansche levenswijze. -*schaft*, *f.* huishouding; landbouw; herberg houden; tappen, tapperij; herberg. -*schaften*, *v.* n. huishouden; herberg houden; het land bouwen, landbouwer sijn. -*schaft*er, *m.* huishouder; herbergier. -*schaftlich*, *adj.* en adv. huishoudelijk. -*schaftgebäude*, *n.* gebouw, bestemd ten dienste van den landbouw (schuur, enz.). -*s-kaw*, *n.* herberg, kroeg, tapperij.

Wisch, (*g.* -*es*, *pl.* -*e*) *m.* wisch; fig. prulochrift. -*en*, *v.* a. wischen, afwischen; (*est-*), *v.* a. b. ontspanpen. -*er*, (*g.* -*e*) *m.* dwil, wischdoek, feil; fig. vormeening, berisping, bestraffing. -*lappen*, *sie* *Wischsuch*. -*tuch*, *n.* wischdoek; dwil, feil. -*wasch*, (*g.* -*es*) *m.* vulg. ijdel gesnap, sotte klap.

Wissel, *m.* zekere kortmaat van 24 schepel.

Wissern, *v.* a. en n. prevelen, in het oor luisteren.

Wiss(bar), *adj.* te weten, weetbaar. -*begierde*, *f.* weetgierigheid. -*begierig*, *adj.* weetgierig. -*en*, *v.* a. en n. weten. -*en*, *n.* het weten, kennen, verstaan. -*enschaft*, (*pl.* -*e*) *f.* wetenschap, kennis; kundigheid. -*enschaftlich*, *adj.* en adv. wetenschappelijk. -*sworth*, *adj.* wetenswaardig. -*stich*, *adj.* en adv. bekend, met kennis, met voorbedacht.

Wissmuth, (*g.* -*e*) *m.* bismuth.

Wittoek, *m.* vulg. domkop.

Witter(n), *v.* imp. onverzen, -, *v.* a. ergens de lucht van hebben, ruiken, snuffelen. -*ung*, *f.* weder; lucht, zeuk, snuffeling.

Witt(hum), (*g.* -*e*) *n.* weduwgift, lijfjott, morgengave. -*we*, (*pl.* -*n*) *f.* weduwe. -*wongebär*, *f.* het recht enoeer weduwe, volgens hetwelk zij boven dat gedeelte van goederen, dat haar na de werten teekomt, nog verscheide-

ne zaken uit de nalatenschap van haren man krijgt en trekt. -*wengahals*, *sie* *Witthum*. -*wennits*, *m.* wehaling, huis, tot eenen lijfjott of weduwrecht gemaakt. -*wonstadt*, *m.* weduweschap, weduwelijke staat. -*wer*, (*g.* -*e*) *m.* weduenaar.

Wits, (*g.* -*es*) *m.* wijzheid, geest, verstand; vernuft, schranderheid. -*eln*, *v.* n. spitvindig redeneren, den verstandigen, schranderden spelen. -*els*, *f.* -*eln*, *n.* spitvindige redenering; geleerd doen, den geleerden nithangen, spelen. -*ig*, *adj.* en adv. wijze, verstandig, vernuftig, schrander. -*igen*, *v.* a. vernuft loeren, door schade leeren wijs worden. -*ling*, (*g.* -*es*, *pl.* -*e*) *m.* schranderer geest, spitvindig vernuft; waanwijze, wijzness.

Wo, *adv.* waar. -, *conj.* indien, in geval. -*bet*, *adv.* waarbij. -*durch*, *adv.* waardeer. -*fern*, *conj.* indien, in geval, bijaldien. -*für*, *adv.* waarvoor. -*gegen*, *adv.* waartegen; in plaats van hetwelk, waarvoor. -*her*, *adv.* van waar, van welke plaats; waardoor. -*hin*? *adv.* waarheen, verwaarts, waar naar toe, naar welke plaats. -*mit*, *adv.* waarmede. -*ran*, *adv.* waaraan. -*rauf*, *adv.* waarop. -*raus*, *adv.* waaruit. -*rein*, *adv.* waarin. -*rein*, *adv.* waarin. -*rach*, *adv.* waarna; waarop. -*raber*, *adv.* waarover. -*runter*, *adv.* waarend. -*selbst*, *adv.* waar. -*von*, *adv.* waarvan. -*vor*, *adv.* waarvoor. -*wider*, *adv.* waartegen. -*zu*, *adv.* waartoe.

Woche, (*pl.* -*n*) *f.* week. -*nbeseuch*, *m.* kraambezok. -*nbest*, *n.* kraambed. -*nblatt*, *n.* weckblad, wekelijksch blad, geschrift. -*nfiaber*, *n.* kraamkloort. -*ngeld*, *n.* weckgeld. -*nkind*, *n.* jouggeboren kind, kind in de luren, kraamkind. -*nlohn*, *m.* wekelijksch loon, weckloon. -*nmarkt*, *m.* wekelijksche markt. -*nchrift*, *f.* weckschrift, weckblad. -*nstube*, *f.* kraamkamer, kraamvortrek; kraampartij. -*ntag*, *m.* weekdag. -*nweise*, *adv.* bij de week.

Wochentlich, *adj.* wekelijksch. -, *adv.* wekelijks. -*ner*, (*g.* -*e*) *m.* moonik, die de week heeft. -*nerien*, *f.* kraamvstuw.

Wocken, (*g.* -*e*) *m.* spinrokken.

Wog(e), (*pl.* -*n*) *f.* baar, golf. -*en*, *v.* n. golven. -*ig*, *adj.* bewegelijk, onrustig, golfachtig, golvend.

Wohl, adv. wel. -, (g. -es) n. welzijn, belang. -achtbaar, adj. geacht, achtenswaardig.

Wohlan! int. wel aan! -ständig, adj. en adv. welstande, welvoegend, welvoegelijk, betamelijk. -ständigkeit, f. welstand, welvoegelijkheid, betamelijkheid.

Wohltauf, int. veroud. sijt welgemeed! lustig!

Wohlbedacht, adj. en adv. welbedacht, voorbedacht. -ächtigt, adj. en adv. voorbedachtelijk, met voorbedachten raad.

Wohlbefinden, n. welstand, welvaren, goede gezondheid.

Wohlbefugt, adj. wel bevoegd.

Wohlbegabt, adj. goed begaafd.

Wohlbehalten, adj. en adv. behouden, frisch en wel.

Wohlbekannt, adj. wel bekend, befaamd. [men.]

Wohlbekommen, v. n. s, [welbeko-]

Wohlbelebt, adj. en adv. wellevend.

Wohlbeibt, adj. lijvig, zwaarlijvig.

Wohlbemeldt, adj. welgemeld, bovengemeld.

Wohlberedt, adj. wel bespraakt, wel sprekend.

Wohlbetagt, adj. bedaagd, oud.

Wohledel, adj. weledel.

Wohlehrwürdig, adj. weleerwaardig.

Wohlergehen, n. voorspoed, welvaren, welsijn.

Wohlerzogen, adj. welopgevoed, welopgebragt.

Wohlfahrt, f. welvaart, welsijn.

Wohlfuhr, adj. goedkoop. -e, -heit, f. geringheid, laagheid van prijs.

Wohlgeart, adj. welgeaard, die goede natuurlijke hoedanigheden heeft.

Wohlgebildet, adj. welgemaakt.

Wohlgeboren, adj. en adv. welgeboren. Sein -, Zijn Weledel.

Wohlgefallen, n. welbehagen, genoegen, vermaak. -ällig, adj. en adv. welbehagelijk. -älligkeit, f. welbehagelijkheid.

Wohlgemint, adj. welgemeend.

Wohlgemuth, adj. welgemeend, wel tevreden. -, m. erego, groote marjolein.

Wohlgeordnet, adj. wel geschikt of in orde gebracht, geregeld.

Wohlgerathen, adj. welgelukt, wel geslaagd; welopgevoed. **Wohlgerathene Kinder**, welopgevoede kinderen.

Wohlgeruch, m. geur.

Wohlgeschmack, m. aangename smaak.

Wohlgesinnt, adj. welgezind, wel,

Wohlgesittet, adj. welgemanierd. -taft, f. welgevormdheid, welgemaaktheid.

Wohlgevoegen, adj. seer genegen. -gegenheit, f. genegenheid, toegegenheid. -wollen, v. n. wel willen, genegen, gunstig zijn.

-wollen, n. de genegenheid, gunst. -wollend, adj. welwillend.

Wohlgezoegen, adj. welopgevoed. -heit, f. beleefdheid, zedigheid, goede opvoeding.

Wohlhabend, adj. welgesteld, welbehiddend, vermogend, gegoed.

Wohlklang, m. welluidendheid, eenstemmigheid.

Wohlklang, zie Wohlklang.

Wohlleben, n. brassen, slempen, smullen, smeren.

Wohlloblich, adj. loffelijk, lofwaardig.

Wohlmeinend, adj. welmeenend, vriendenschappelijk.

Wohlredend, adj. welsprekend, redelijk. -heit, f. welsprekendheid.

Wohlriechend, adj. welruikend, welriekend.

Wohlsein, n. welvaren, welsijn, goede staat van gezondheid.

Wohlstant, m. welstand, welvaren, welvaart, wellevendheid, beschaafdheid, hoffelijkheid.

Wohlthätig, f. weldaand, gunst. -äter, m. weldoener. -äterinn, (pl. -en) f. weldoester. -ätig, adj. en adv. weldadig, weldoende. -ätigkeit, f. weldadigheid. -un, v. n. weldoen.

Wohlverdient, adj. wel verdiend, naar waarde.

Wohlverhalten, n. goed gedrag.

Wohlweise, adj. hoogwijs. -issend, adj. kundig, niet onervaren.

Woiwoide, (g. -n, pl. -n) m. woiwoide, palatijn (titel van den gouverneur eener provincie in Polen).

Wohnbar, adj. woonbaar, bewoonbaar, dat bewoond kan worden.

-en, v. n. wonen. -kaf, adj. woonachtig, gehuisvest. -haus, n. woonhuis. -ort, -platz, m. woonplaats. -sitz, m. -stätte, f. woonzetel, hofhouding, verblijfplaats.

-etube, f. -simmers, n. woonkamer, woonvertrek. -ung, f. woning, woonplaats, woonstede, huisvesting. -sinn, m. huur.

Wolben, v. a. welven, verwelven. -ung, (pl. -en) f. gewelf, verwulft, verwulven.

Wolf, (g. -es, pl. -sife) m. wolf; bikaars (van het te paard rijden); sijt. -zange, f. hoekhaak aan het einde van de vischheer, waaraan het aas wordt vastgemaakt. -sbatz,

m. wolfsvel. -sbeere, f. wolfsbezie, dolwortel, wolfswortel. -sbokne, f. bokshoon, vijgehoon, lupine. -sesien, n. voetangel, stap, waarin men wolven vangt. -sgrude, f. wolfskuil. -skaut, n. wolfsvel. -shunger, m. onversadelijke honger. -sjaqd, f. wolvenjagt. -smilck, f. sekere plant. -spels, m. wolfsvel. -swurz, f. wolfswortel, munnikkapjes. -szahn, m. wolfsstand.

Wolf(m), (pl. -en) f. wolvin. -ech, adj. en adv. wolfsch, wolfsachtig, wolfsaardig.

Wolfram, m. rottenkruid bevattend.

Wolke, (pl. -n) f. wolk. -nbruch, m. wolkbreuk. -nimmel, m. lucht, plaats waar de wolken zijn. -nwiule, f. wolkkolom.

Wolk(en), v. a. bewolken. -ig, adj. en adv. bewolkt.

Wolldistel, f. kaardendistel. -e, f. wol. -en, adj. wollen, van wol.

-händler, m. wolkoop, wolhandelaar. -icht, **Wollig**, adj. wollig. -kame, m. wolkam. -kämmer, m. wolkamer. -krämpel, f. kaard, wolkam. -kraut, n. zeepruid, wolkruid, wolblad. -sack, m. wolzak. -schar, f. schering der schapen; scheerijnt. -spinner, m. wolspinner. -spinnerrin, f. wolspinster.

Wolken, n. het willen, de wil. -, v. n. willen; lust hebben; genegen zijn.

Wollust, f. wellust. -üstig, adj. wellustig. -üstling, (g. -es, pl. -e) m. wellusteling. -ustsuche, f. venusiekte.

Wonno, f. vreugde, blijdschap, vrolijkheid; geluk. -gefühl, n. vermaak. -monat, m. Bloeciemaand, Mei. -reich, **Wonnig**, adj. en adv. alleraangenaamst, bekoorlijk.

Worf(en), v. a. wannen (het koren). -schaufel, f. wanschop, schop, om het koren op te werpen, ten einde het kaf, enz. er te deen uitvliegen.

Worgen, v. a. inslokken, inzwelgen. **Sich** -, kukhalzen, moeite doen om te braken.

Wort, (g. -es, pl. -e) n. uitdrukking eener voorstelling, woord. -arm, adj. arm in woorden. -forecher, m. woordafleider, etimologist. -forschung, f. navorsching van den oorsprong der woorden, etimologie. -fügung, f. woordvoeging. -führer, **Worthalter**, n. spreker, woordvoerder. -gespränge, n. plegtigheden, hoogdravende voor-

den. -*gezank*, n. woordentwist. -*klauber*, m. woordenvitler. -*klauwers*, f. woordenvitlerij. -*kram*, m. hoop, menigte van woorden. -*kramer*, m. prater, snapper. -*register*, n. register, lijst der woorden. -*reisch*, adj. woordenrijk, vol woorden; praatsuchtig. -*spiel*, n. woordspeling. -*streit*, m. sintwisting, redenering, woordenwist. -*verstand*, m. zin der woorden, eigenlijke, letterlijke zin. -*wechsel*, m. woordenwisseling, woordendriestrijd.

Wort (*erbuch*, n. woordenboek. -*lich*, adj. en adv. woordelijk, woord voor woord, letterlijk.

Woywode, zie *Woiwode*.

Wrack, (g. -es, pl. -e) m. wrak; uitschot. -*gut*, n. wrak goed; uitschot.

Wucher, (g. -e) m. woeker. -*er*, (g. -e) m. woekeraar. -*haft*, *Wucherlich*, adj. woekrachtig. -n, v. a. en n. woekeren.

Wuche, (g. -es) m. wasdem, groei; gestalte, leest.

Wucht, f. last. [lukken]

Wudeln, v. n. vulg. gedijen, ge-

Wühlen, v. a. en n. vroeten, woelen.

Wüst, (g. -es, pl. -üne) m. woogen, kinder valhoed; kussentje in eenen kinderstoel; fig. met opgeblasene woorden, ook: een groot aantal van schriften. -*Wüstig*, adj. in de gedaante van een' valhoed; opget.

Wund, adj. gewond, gekwetst. -*arsenei*, f. wondartsenij, wondmiddel. -*arsenikunst*, f. chirurgie, heekkunst, heekkunde. -*arzt*, m. wondheeler, heekmeester. -e, (pl. -n) f. wonde, kwetsuur; fig. grief, grievet. -*eisen*, n. wondijzer, tent, tentijzer. -*heber*, n. wondkoorts. -*heilmittel*, n. middel om wonden te genezen. -*holz*, n. wondhout. -*kraut*, n. smeerpistel, hemelseutel. -*pflaster*, n. pleister voor eene wond. -*salbe*, n. zalf voor de wonden. -*wasser*, n. water voor wonden.

Wunder, (g. -e) n. wonder. -*artig*, adj. vreemd; kluchtig. -*bar*, adj. en adv. wonderbaar, bovennaatuurlijk; fig. zeldzaam. -*baum*, m. wonderboom, kruisboom. -*bild*, n. wonderbeeld; fig. ongemeene schoonheid. -*ding*, n. wonder, wonderlijk ding. -*gabe*, f. gave om wonderen, wonderwerken te doen. -*geburt*, f. monster, gedroeft, wanschepel, misgeboorte. -*geschichte*, f. vreemde, wonder-

lijke, mirakuleuze geschiedenis. -*geschöpfung*, n. wonderlijk of vreemd schepsel. -*glaube*, m. geloof aan wonderwerken. -*grass*, adj. vulg. ongemeen groot. -*kind*, n. wonderkind. -*klein*, adj. vulg. ongemeen klein. -*kraft*, f. kracht der wonderwerken. -*lich*, adj. en adv. wonderling; wonderlijk, eigensinnig, grillig, kribbig, stijfhoofdig. -*lichtheit*, f. eigensinnigheid, grilligheid, kribbigheid, stijfsinnigheid. -n, v. imp. en sich. -v. rec. verwonderd zijn. -*nswerth*, -*nswürdig*, adj. verwonderenswaardig. -*schön*, adj. vulg. ongemeen schoon. -*selten*, adv. vulg. zeer zeldzaam. -*that*, f. wonderdaad, wonderwerk, wonder. -*thäter*, m. wonderdoener. -*thätig*, adj. wonderdardig. -*thier*, n. wonder, misgeboorte. -*toll*, adj. ongemeen, verbasend. -*werk*, n. wonderwerk. -*zeichen*, n. wonderteken.

Wunsch, (g. -es, pl. -ünsche) m. wensch.

Wünschen, v. a. wenschen, verlangen, begeeren. -*swerth*, adj. wenschelijk, begeerlijk.

Wünschelruth, f. uigchelroede.

Wurd (e, (pl. -n) f. waarde, verdienste, waardigheid. -*ig*, adj. en adv. waardig, verdiend, naar waarde; verdienstelijk. -*igen*, v. a. waardigen, voorwaardigen; waaderen, schatten. -*igkeit*, f. waardigheid, waarde, verdienste. -*igung*, f. voorwaardiging; achtging; waardering, schatting.

Wurf, (g. -es, pl. -ürfe) m. worp, gooï. -*garn*, n. -*haube*, f. werpuet. -*leiter*, f. touwladder, dievenladder. -*netz*, zie *Wurfjarm*. -*spiel*, m. werpschicht, javelijm. -*spieze*, m. werpspice.

Wurfel, (g. -e) m. teerling, dobbelsteen; kubiek. -*becher*, m. rijfelbeker, dobbeltrechter. -*förmig*, *Wurfelicht*, *Wurfelig*, adj. vierkant, in het vierkant, teerlingvormig, kubiek; ruitwijze. -n, v. a. dobbelen; ruiten. -*spiel*, n. dobbelospel. -*spielbrett*, n. *Wurfelisch*, m. rijfelbord, draasbord. -*spieler*, m. dobbelaar, rijfelaar. -*trichter*, m. dobbelkroos, korentje.

Würg (*birne*, f. wrange peer. -*emann*, m. de dood. -en, v. a. worgen, verwoeren, wurgen, doodden. -*engel*, m. slaande engel, verderver; de dood. -er, (g. -e) m. moordenaar, manslager, doodslager, worgor, wurger.

Würken, zie *Wirken*.

Wurm, (g. -es, pl. -ürmer) m. worm; paardenschurft; vijt aan den vinger. -*Kindewürmer*, maden; fig. kommer. -*arsenei*, f. middel tegen de wormen. -*arzt*, *Wurmdoktor*, m. kwakzalver. -*en*, v. n. wormen hebben; fig. eigensinnig, kwaad, norsch zijn. -*förmig*, adj. naar eenen worm gelijkende. -*frass*, m. vermolmdheid, vermolming, wormsteek. -*frässig*, adj. wormstekig. -*ig*, adj. wormachtig; vormig; wormstekig; fig. grillig, norsch. -*krankheit*, f. wormsiekte. -*loch*, n. wormgat. -*mehl*, n. molm, wormmeel. -*pflaster*, -*puloer*, n. middel tegen de wormen. -*samen*, m. wormzaad; seversaad. -*scheider*, m. die een' hond van den worm geneest. -*stich*, m. wormsteek. -*stichig*, adj. wormstekig.

Wurst, (pl. -ürste) f. worst. -*eisen*, *Wursthorn*, n. worsthorn. -*maul*, n. vulg. diklip. -*mautig*, adj. vulg. dik van lippen. -*treter*, m. fig. panlikker, tafelschuimer. -*trichter*, zie -*eisen*. -*wagen*, m. wagentje met verscheidene zitplaatsen.

Wurz (*büchse*, f. kruiddoos. -e, f. kruidrij, specerij. -en, v. a. kruiden. -*garten*, m. kruidtuin, speerijtuin. -*geschmack*, m. speerijachtige smaak. -*haft*, adj. speerijachtig. -*händler*, zie *Gewürzhändler*. -*mähle*, f. vijzel, om kruiden in te stampen. -*nelke*, f. kruidnagel.

Wurzel, (pl. -n) f. wortel. -*ig*, *Wurzelsreich*, adj. wortelig. -*wamm*, m. kruidlezer. -n, v. n. wortelen, wortel schieten. -*wort*, n. wortelwoord, oorspronkelijk woord.

Wust, (g. -es) m. hoop, opeenstapel van onnutte dingen of bezettingen; vuilheid, slordigheid, mismaaktheid.

Wüst, adj. en adv. woest, onbebouwd; fig. woest, onbeschoft. -e, (pl. -n) -*eni*, (pl. -en) f. woestijn, woestentij. -en, v. n. vulg. *Mit etwas* -iets doorbrengen. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. woest mensch, woeste, vuile, onbeschofte guit; verkwaeter. -*ung*, (pl. -en) f. woestheid.

Wuth, f. woede, razernij, dolheid. *Wäthen*, v. n. woeden, razen, tiëren, woelen. -*end*, -*ig*, adj. en adv. woedend, dol, razend. -*erich*, (g. -es, pl. -e) m. woedende kerel; dwingeland, wreedaard; scheerling.

Z.

Zaar, (g. -es, pl. -e) m. *caesar*, keizer der Russen. -*inn*, (pl. -en) f. *caesarin*, keizerin der Russen.

Zach, zie *Zähe*.

Zäcke, zie *Zecke*.

Zacken, (g. -e) m. tand; *tsk-*, v. a. met tanden maken, tanden.

Zagel, (g. -e) m. staart.

Zag(en), v. n. bevroed zijn, moedeloos zijn. -*haft*, adj. en adv. blode, beschroomd, schroomachtig. -*haftigheid*, -*heit*, f. bevroedheid, angst.

Zäh(e), adj. taai, kleverig, vasthoudend. -*heit*, f. taaiheid.

Zahl, (pl. -en) f. getal, tal. -*amt*, n. schatkamer, schatmeesterschap. -*bar*, adj. betaalbaar, te betalen. -*buchstabe*, m. talletter. -*en*, v. v. a. betalen. -*er*, (g. -e) m. betaler. -*tisch*, m. toonbank. -*ung*, (pl. -en) f. betaling. -*figur*, f. cijfer, getalmerk. -*meister*, m. betaalmester. -*meisteramt*, n. schatmeestersambt. -*pfennig*, m. legpenning, rekenpenning. -*reich*, adj. talrijk, in menigte. -*schein*, m. kwijtbriefje, ontvangenschrift, kwitantie. -*tag*, m. betaaldag. -*wöch*, f. betaaltweek. -*wort*, n. telwoord, naam van een getal. -*zeichen*, zie *figur*.

Zähl(bar), adj. telbaar. -*bret*, n. toonbank. -*en*, v. a. tellen, rekenen. -*er*, (g. -e) m. de teller van eenre breuk.

Zahm, adj. tam, mak, getamd; fig. huigzaam, gedwee. -*heit*, f. tamheid.

Zähmen, v. a. temmen, mak maken; fig. bodwingen, betugelen.

Zahn, (g. -es, pl. -ähne) m. tand. -*ars*, m. tandmeester, dentist. -*brecher*, m. tandentrekker. -*buchstabe*, m. tandletter. -*bürste*, f. tandborstel. -*decke*, f. kakebeen. -*en*, v. n. tanden krijgen; -*v.* a. tanden, uitkepen. -*fäule*, f. scheurbuik, blaauwgeschuit. -*füße*, f. schrappor om tanden en ingevretene beenderen schoon te maken (bij tandmeesters en wondhealers). -*fisch*, m. tandvisch. -*fistel*, f. tandfistel. -*fleisch*, n. tandvleesch. -*fürmig*, adj. tandvormig; uitgetakt. -*geschwür*, n. ontsteking van het tandvleesch. -*böhle*, f. holte van eenen tand. -*ig*, oöj. getand, tandig, met tan-

den. -*klappen*, *Zähklappern*, n. tandklappen, klappertanden. -*los*, adj. tandeloos, zonder tanden.

-*losigkeit*, f. gebrek aan tanden. -*lücke*, f. taudbreuk, holligheid der tanden. -*lückig*, adj. aange-stoken, holle, bedurven tanden hebbende. -*mittel*, n. tandmiddel. -*pfaster*, n. tandpleister. -*pulver*, n. tandpoeder. -*schmerzen*, pl. tandpijn. -*schnitt*, m. tandwerk, kanteel (in de bouw- en beeldhouwkunde). -*stocher*, m. tandenstoker, tandepouter. -*wek*, n. zie -*schmerzen*.

Zahn(e)n, v. n. vulg. tanden krijgen; -, v. a. tanden. -*knirschen*, n. tandknersen, knersing der tanden.

Zähre, (pl. -n) f. traan.

Zain, (g. -es, pl. -e) m. staaf of blok van goud, silver, tin, enz. -*en*, v. a. goud, silver, tin, enz. in staven gieten. -*hammer*, m. ijzerhamer.

Zange, (pl. -n) f. tang; voortand der paarden. -*nwerk*, n. vestingwerk met twee halve bolwerken, door een' gordijnmuur aan een gehecht.

Zank, (g. -es) m. twist, geschil, krakeel. -*apfel*, m. fig. twistappel, geschilstuk. -*bühne*, f. twistplaats. -*eisen*, n. fig. vulg. helleveeg, ook een seker spel met ringen. -*en*, v. n. twisten, krakeelen, kjenen.

Sich -, kibbelen. -*sucht*, -*züchtig-heit*, f. krakeelsucht, twistaacht, korsztheid. -*züchtig*, adj. twist-züchtig, twistaiek, twistigierig, krakeelsuchtig, kijfachtig, korsz, warsiek. -*taffel*, m. vulg. twist-zoeker, stokebrand, twistmaker, twiststoker; krakeelster.

Zänk(er), (g. -e) m. twist-er, krakeel-er, twistmaker. -*erei*, f. twist-erinn. (pl. -en) f. krakeelster. -*isch*, adj. twistachtig, krakeel-achtig, korszelig.

Zapfen, (g. -e) m. tap, deuvik, swik; hik. -, v. a. tappen. -*bier*, n. lekbier. -*böhrer*, m. swikboor, aveggar. -*loch*, n. swikgat. -*streich*, m. taptoe. -*wein*, m. lek-wijn.

Zappeln, v. n. spartelen.

Zarge, (pl. -n) f. rand, boord, kant; lijst, raam.

Zart, **Zärter**, **Zärtest**, adj. en adv.

teeder, zacht; fig. zwak; netelig. -*gefühl*, n. hijn, teeder gevoel. -*heit*, f. hijnheid, dunheid, teederheid.

Zärt(e)n, v. a. streelen, troetelen, liefkosen. -*lich*, adj. en adv. teeder. -*lichkeit*, f. teederheid, liefkosing. -*ling*, (g. -es, pl. -e) m. kind van weelde, wittebrood-kind.

Zaasr, (pl. -n) f. sijnre draad, vescal van wortelen, draad van vleesch. -*ig*, adj. vezelig, vezelachtig. -*n*, (sich) v. roc. veselen.

Zaasrchen, (g. -e) n. vezeltje, draadje, pluusje.

Zaapel, (pl. -n) f. streng (garen of zijde).

Zätscheln, zie *Hätscheln*.

Zauber, (g. -e) m. betoovering; bekoorlijkheid, bevalligheid. -*bild*, n. talisman; fig. tooverfiguur. -*buch*, n. tooverboek. -*er*, (g. -e) m. tooveraar, swarte-kunstenaar. -*ei*, (pl. -en) f. tooverij, tooverkunst, tooverwerk. -*formel*, f. geheimzinnige woorden van eenen tooveraar, bewering, tooverformulier. -*inn*, (pl. -en) f. tooveres, tooverkol, heks. -*isch*, adj. tot de tooverkunst behoorende, tooverend. -*kring*, m. tooversirkel. -*kunst*, f. tooveren, tooverkunst. -*laterne*, f. tooverlantaren. -*mittel*, n. toovermiddel. -*n*, v. a. en n. tooveren, heksen. -*ring*, m. toovering. -*ruth*, f. tooverroede, wigchloede. -*sagen*, m. bewering. -*spiegel*, m. tooverspiegel. -*stab*, m. tooverstaf, wigchloede. -*stimme*, f. betooverende, bekoorlijke stem. -*ton*, m. bekoorlijke, bevallige toon. -*trank*, m. minnedrank. -*werk*, n. tooverwerk, tooverij. -*weisen*, n. toovertekenen.

Zauder(er), (g. -e) m. draler, teemer, talmer, leuteraar. -*ei*, f. talmerij, teemerij. -*haft*, adj. dralend, talmond, toemend, sammelend, talmachting. -*haftigkeit*, f. dralen, talmen, getalm. -*n*, v. n. dralen, talmen, toemen, sammeln, leuteren.

Zaum, (g. -es, pl. -äume) m. toom, teugel, bridel. -*los*, adj. zonder toom; fig. toemeloos, ongetoomd, ongebonden. -*losigkeit*, f. toome-

loosheid, ongebondenheid, te groote vrijheid.

Zäwmen, v. a. toemen; fig. teugelen, breidelen, intoemen, betoemen, betengelen, bedwingen.

Zäwn, (g. -es, pl. -äwn) m. haag, tuin, heining. -*glocke*, f. klokjeswinda. -*könig*, m. tuinkoning; wintorkoningje. -*pfahl*, m. tuin-staak, gepunte paal tot heiningen. -*recht*, n. het recht om eene plaats met eene heg, ens. te mogen insluiten. -*rüb*, f. kwardelbesie, wilde wijngaard. -*winde*, zie *Zäwnglocke*.

Zäwnen, v. a. tuinen, heinen, omtuinen, omheinen, betuinen.

Zayfm, v. a. plukken, rukken, ruw aantasten, heen en weer slingeren; trekken.

Zebra, n. zebra, gestreepte wondesol.

Zeck (bruder), m. vulg. suiper, suipgestel. -*s*, f. gild; mijn, berggroef, golag, drinkgelag, drinkgezelschap; gelag, vertering. -*en*, v. a. en n. kroegen, in eene kroeg teren, suipen. -*er*, (g. -e) m. suiper, drinkebreer. -*frei*, adj. gelagvrij.

Zechine, (pl. -n) f. sequine of sequin (zekere gouden munt ter waarde van omtrent een' dukaat).

Zecke, (pl. -n) f. teek.

Zeh, (pl. -n) f. teen, toon.

Zehen, **Zehn**, adj. tien. -*d*, (g. -es, pl. -e) n. tien jaren. -*ddar*, adj. tiendpligtig. -*te*, (g. -n, pl. -n) **Zehent**, (g. -en, pl. -en) m. tiende. -*ten*, v. a. vertiende, den tiend heffen of pachten. -*ter*, (g. -e) m. tiender, tiendgever. -*tmann*, m. hij, die tiende betaalt.

Zehn(e), (pl. -n) f. tien. -*er*, (g. -e) m. tienduitentak, branspenning. -*erlei*, adj. tienderlei. -*fack*, **Zehnfältig**, adj. tienvondig. -*fährig*, adj. tienjarig, van tien jaren. -*mal*, adv. tienmaal. -*malig*, adj. tienmaal herhaald. -*pfänder*, (g. -e) m. tienponder. -*te*, adj. tiende. -*tel*, (g. -e) n. tiende (deel). -*tone*, adv. ten tiende.

Zehn (v. n. teren, verteren, uiteren, uitdroegen; teren, leven. -*er*, (g. -e) m. verteeder. -*frei*, adj. kostvrij. -*geld*, n. **Zehrpfenning**, m. teergeld, teerpenning. -*wng*, f. tering; vertering; teergeld.

Zeichen, (g. -e) n. teeken, teekenen, bewijzen. -*buch*, n. teekenboek. -*deuter*, m. wigchelaar, waarzegger. -*deuteris*, f. wigche-

larif, waarzeggerij. -*kunst*, f. teekunst. -*meister*, m. teekenmeester.

Zeichen (en, v. a. teekenen, merken; onderteekenen; afbeelden, schetsen, teekenen. -*er*, (g. -e) m. teekenaar. -*wng*, (pl. -en) f. teekening, afbeeldsel, schets.

Zeid (elbär), m. heer van eene kleine soort, honigbeer. -*eln*, v. a. een bijenkorf witenijden. -*ler*, (g. -e) m. bijenheuder, immerker.

Zeig (finger), m. wijsvinger, voorvinger. -*n*, v. a. toonen, wijzen; betoenen, betoogen, bewijzen. -*r*, (g. -e) m. wijsjer; tooner, toonder; bronger.

Zeihen, v. a. beschuldigen, betichten, aantijgen (einer Sache).

Zeile, (pl. -n) f. regel.

Zeisel, (pl. -n) f. veldrot, aardrot.

Zeisig, (g. -es, pl. -e) m. sijnje.

Zeit, (pl. -en) f. tijd. -*alter*, n. eeuw. -*beschreibung*, f. tijdrekening. -*buch*, n. jaarboek. -*dauer*, f. periode, tijdvak. -*fehler*, m. fout in de tijdrekening, anachronismus. -*folge*, f. tijdvolgving. -*form*, f. tijd (in de spraak). -*for-scher*, m. tijdrekenkundige. -*for-schung*, f. tijdrekenkunde. -*genosse*, m. tijdgenoot. -*geschichte*, f. tijdsregister, kronijk. -*kalter*, m. tijdwijsjer, uurwerk. -*her*, adv. sedert dien tijd, sedert eenigen tijd, tot nu toe, tot hier toe. -*herig*, zie *Bisherig*. -*lauf*, m. tijdsgevoert, de loop des tijds. -*läufe*, pl. tijdsomstandigheden. -*lebens*, adv. gedurende het geheele leven. -*lich*, adj. en adv. tijdelijk, vorgankelijk, aardch, bij tijds, juist van pas; in den tijd, in dit leven, in dese wereld. -*lichheit*, f. tijdelijkheid; tijdelijke goedoren. -*loos*, f. tijdeloos, tijdeloos. -*mangel*, m. gebrek aan tijd. -*mass*, n. tijdrekening; (in de muziek) tijd; (in de proodie) maatklank. -*messer*, m. tijdmeeter (zeker werktuig in de wisk.). -*ornung*, v. f. tijdsorde. -*punkt*, m. tijdsbestek; tijdstip. -*raum*, m. tijdperck. -*rechner*, m. tijdrekenaar, tijdrekenkundige. -*rachnung*, f. tijdrekening. -*registor*, n. kronijk. -*verderb*, m. tijdverkwisting. -*verkürzung*, f. tijdsverdwijf. -*verlust*, m. tijdsverlies, tijdsverzuim, tijdverkwisting. -*vertreib*, m. tijdsverdwijf, tijdskorting. -*verwandte*, m. tijdgenoot. -*wort*, n. werkwoord.

Zeitig, adj. tijdig, vroeg; rijp, volwassen; vroeg; -, adv. tijdig, vroeg, van pas; geleegen, op den behoorlijken tijd. -, adj. en adv. rijp. -*en*, v. a. en n. rijp maken of worden.

Zeitung, (pl. -en) f. tijding, nieuws, nieuwspapier, courant. -*expedition*, f. postkantoor, posthuis, waar de couranten worden uitgegeven. -*slacon*, n. couranten-tolk. -*schreiber*, m. dagblad-schrijver. -*sträger*, m. bronger van nieuwstijdingen; fig. vulg. aanbonger, nieuwsverteller, iemand die alle stadsnieuws weet en vertelt.

Zeile (e, pl. -n) f. oel. -*enformig*, adj. oelvormig, oelachtig. -*engewebe*, n. oelvormig weefsel. -*ig*, zie -*enformig*.

Zelt, (g. -es) m. pasgang, telgang. -, (g. -es, pl. -e of -er) n. tent. -*belt*, n. veldbed, tentbed, paviljoen. -*bude*, f. kermistent, kraam, kermiskraam. -*pfahl*, m. tentpaal. -*sneider*, m. tentenmaker. -*stange*, f. tentstang. -*wagen*, m. bagasdjewagen.

Zeltler, (g. -e) m. telganger, tentenij-gang, m. telgang.

Zemith, (g. -es) n. toppunt.

Zent, f. regtbank, vreeschaar, lijfstraffelijke regtbank. -*gericht*, n. veroud. lijfstraffelijke regtbank. -*graf*, m. lijfstraffelijk register.

Zentner, zie *Centner*.

Zephyr, (g. -es, pl. -e) m. zekere westewind bij den aanvang der lente, een Zephier.

Zeppter, (g. -e) m. en n. sceptor.

Zer, een onafschied. Vs. eene volkomene afscheiding, of oplossing der deelen eener zaak te kennen gevende: *Zertrennen*, *Zerstückeln*, ook oneigenl. eene oplossing der kracht of der dadigheid: *etich Zerwartern*. De volgende door ons opgenomen woorden zullen doen zien, hoe dit Vs. in het Hollandsch gewijzigd wordt, om tevens aanleiding geven, om de eensluidende (namelijk met het Holl. *oer*) samen te stellen. [sloven.]

Zerarbeiten, (sich) v. rec. sich af-Zerarbeiten, v. a. verbijten, aan stukken bijten; (eene noot) kraken.

Zerbarsten, v. a. barsten.

Zerblasen, v. a. aan stukken blazen, verblazen.

Zerbläuen, v. a. vulg. afrosen.

Zerbahren, v. a. aan stukken boren, door boren dederven.

Zerbreek(en, v. a. en n. s, breken, verbreken. -lich, adj. en adv. breekbaar, broos. -ung, f. verbreken, breken.

Zerbriekelen, v. a. verbriekelen, verkruiemelen.

Zerdrahen, v. a. vulg. vordraaijen.

Zerdrechen, v. a. aan stukken dorsohen; vulg. afslaan, aflossen.

Zerdrücken, v. a. plat slaan, verpletteren, kneusen.

Zerfahren, v. a. aan stukken varen (door er over te varen); -, v. n. s, scheiden, wijken, uit een gaan.

Zerfallen, v. n. s, vervallen, in stukken vallen, breken; twisten.

Zerfeilen, v. a. doorvijlen; doorvijlen bederven.

Zerfetzen, v. a. verscheuren; aan stukken houwen, kerven.

Zerflossen, v. n. s, wegvloeijen, smelten, versmelten, sich ontbinden, ontbonden werden.

Zerfottern, v. a. feltoren, afmartelen.

Zerfressen, v. a. doorkaagen, in-vreten.

Zergehen, v. a. s, smelten, scheiden.

Zergeren, v. a. Sich mit einem -, iemand tergen, sarren.

Zerglieden(er, (g. -e) m. ontleder, die ontleedt. -n, v. a. ontleden. -ung, f. ontleding. -ungskunst, f. ontledkunde.

Zerkacken, v. a. hakken, klein hakken.

Zerkämmern, v. a. met hamerslagen verbrijzelen.

Zerkauen, v. a. aan stukken hakken, in stukken houwen.

Zerkauen, v. a. malen, met de tanden verbrijzelen.

Zerklopfen, v. a. in stukken kloppen of slaan; vulg. aflossen.

Zerkracken, v. a. kraken.

Zerknicken, v. a. kneusen, verpletteren.

Zerknirsch(en, v. a. kneusen, verbrijzelen, verpletteren, vermorselen. -t, adj. fig. door berouw geprangd, berouw hebbend. -ung, f. kneuising, verkneusing; fig. berouw.

Zerknittern, v. a. kreuken, in elkander fommelen, kneusen.

Zerknüllen, v. a. kreuken, fommelen, havenen, scheuren, plukken.

Zerkochen, v. a. bederven met koken.

Zerkratsen, v. a. verscheuren; open-scheuren.

Zerkrümeln, v. a. verbriekelen, verkruiemelen.

Zerlachen(sich) v. rec. vulg. sich te bersten lagchen.

Zerlassen, v. a. smelten, ontbinden.

Zerlastern, v. a. vulg. lasteren.

Zerlaufen, v. n. sie Zerrinnen. Sich -, v. rec. sich afsloopen, sich met loopen vermoeijen.

Zerlecken, v. n. s, uitdroogen, van droogte uit een vallen.

Zerlegen, v. a. ontbinden; aan stukken snijden, opsnijden, voorsnijden, ontleden (aan tafel).

Zerlöchern, v. a. doorboren.

Zerlumpt, adj. gescheurd.

Zermahlen, v. a. vermalen, tot poeder malen, vergruisen.

Zermalmen, v. a. verbrijzelen, stampen.

Zermarteln, v. a. vulg. martelen, een wreeden dood aandoen, wreedelijk pijnigen.

Zermatseln, v. a. scheuren, verscheuren, misvormen.

Zernagen, v. a. knagen, knabbelen, doorbijten.

Zernich(en, v. a. vernietigen, te niet doen. -ung, f. vernietiging.

Zerpeitschen, v. a. vulg. in, aan stukken slaan of gooselen.

Zerplagen, v. a. vulg. plagen, kwelen.

Zerplatzen, v. n. s, bersten.

Zerpressen, v. a. aan stukken drukken, kneusen.

Zerprügeln, v. a. aflossen, afmeren, afbetalen met slaan.

Zerpulvern, v. a. tot poeder maken.

Zerquetschen, v. a. vermorselen, verpletteren.

Zerrbild, hansworstenbakke, vertrokken bek, apengesigt, in het laag potierlijke karikatuur.

Zerris(en, v. a. malen, wrifelen, stampen, verbrijzelen, vermalen. -lich, adj. broos, breekbaar, wrijfbaar. -ung, f. het malen of wrifelen van verwen of kleuren.

Zerrisen(en, v. a. scheuren, verscheuren, vernielen; -, v. n. s, scheuren, hreken, bersten. -ung, f. vorschuring, breuk.

Zerrisen, v. a. scheuren, trekken, heen en weer trekken; vulg. torgen. -icht, adj. schoof. -ingen, v. a. aan stukken wrifelen.

Zerrinnen, v. n. s, smelten, vegaan, wegsmelten, vortoren, verminderen.

Zerrissen, adj. gescheurd, in stukken gescheurd.

Zerrücken, v. a. kort en klein roeren.

Zerrupfen, v. a. in stukken houwen, slaan, snijden, trekken of breken.

Zerrütteln, v. a. in stukken schudden.

Zerrütt(en, v. a. beroeren, ontstellen, verwarren, ontrusten, in de war brengen. -ung, f. waorode, beroerte, twist, oneenigheid, tweedragt, verwarring.

Zerzagen, v. a. in stukken zagen.

Zerzahn(en, v. a. aan stukken scha-ven. -t, adj. aan stukken geschaafd; (van kleederen) kaal, verleten.

Zerzeihern, v. n. s, stranden, op eene klip te bersten stooten (van een schip).

Zerzeiheln, v. a. vermorselen, verbrijzelen, kneusen; -, v. n. s, breken, geknood worden.

Zerzeihessen, v. a. overhoop schieten, dood schieten.

Zerzichlagen, v. a. breken, verbreken, in stukken slaan, verbrijzelen.

Zerschlitzen, v. a. snijden, houwen, opsnijden, opwrijten.

Zerschmeissen, v. a. aan stukke smijten of breken.

Zerschmelz(en, v. a. en n. s, smelten. -ung, f. smelting.

Zerschmettern, v. a. verpletteren, verbrijzelen. -ung, f. verplettering, verbrijzeling.

Zerschneiden, v. a. versnijden; ontleden, in stukken snijden.

Zerschneiffeln, **Zerschneippen**, v. a. in kleine stukjes snijden, snip-poren.

Zerschreten, v. a. in stukken wrifelen, verbrijzelen.

Zeretsen, v. a. breken; oplossen.

Zeretspalen, v. e. en n. s, kloven.

Zeretsplittern, v. a. en n. s, splinteren, اسپاندoren.

Zeretsprengen, v. a. doen bersten; doen springen; verspringen (door springen van de plaats brengen).

Zeretspringen, v. n. s, bersten; -, v. a. vulg. aan stukken springen.

Zeretsstampfen, v. a. stampen, stooten, vergruisen.

Zeretsäuhen, v. a. doen verstuiven, vervliegen; fig. verstrooijen.

Zeretsacken, v. a. doorsteken, doorboren.

Zeretsieden, v. n. s, verstuiven, verdwijnen.

Zeretsiden(en, v. a. verwoesten, vernielen, verdelgen. -er, (g. -e) m. verwoester, verderver, verniel-ler. -ung, f. verwoesting, vernie-ling.

Zeretslossen, v. a. vermorselen, verpletteren; stampen, stooten.

Zeretsreuen(en, v. a. verstrooijen (ook

fig.) -*es*, adj. verstrooid (ook fig.)
-*ung*, f. verstrooiing (ook fig.)
Zerstück(*eln*), v. a. aan kleine stuk-
ken snijden, verscheuren. -*en*, v. a.
aan stukken hakken, snijden,
slaan, breken, scheuren.
Zerstümmeln, v. a. verminken.
Zertheil(*en*), v. a. verdeelen, uitdeelen,
ruddelen; ontbinden. -*ung*, f.
deeling, verdeling; uitdeeling;
ontbinding.
Zertrüm(*en*), v. a. lostornen; scheiden,
van een scheidend, schiften,
breken. -*lich*, adj. afscheidelijk,
scheidbaar. -*ung*, f. lostorning;
scheidng, schifting, verdeling,
verbreking.
Zertritt(*en*), v. a. vertreden, vertrap-
pen. -*ung*, f. vertreding, vertrap-
ping.
Zertrümmer(*n*), v. a. breken, verbrij-
zelen; -, v. n. 2, verbrijzeld
worden. -*ung*, f. verbrijzeling.
Zerwehen, v. a. vulg. wegwaaijen,
verwaaijen.
Zerweichen, v. a. te sacht maken, te
week maken.
Zerwerfen, v. a. aan stukken wer-
pen, breken.
Zerwirken, v. a. *Einen Hirsch* -, een
hert ontwijjen.
Zerwühlen, v. a. omwoelen.
Zersauen, v. a. schudden, rukken
en plukken; ontkappen, (de ha-
ren) in wanorde brengen.
Zeter, interj. weel moord! -*geschrei*,
n. verward geschreeuw; moord-
geschrei. -*schreier*, m. onhoever-
kondiger, weeroper, die tegen
iemand om hulp roept.
Zettel, (g. -*e*) m. briefje, lijst, oedul,
schrift; scheergaren, ketting op
het weefgetouw; codecil. -*n*, v. a.
vulg. verstrooiing, verspreiden.
Zieg, (g. -*es*, pl. -*e*) m. stof; -*n*,
tuig, gereedschap, werktuig; net-
ten; fig. saak, ding, tuig. -*fabrik*,
Ziegmanufaktur, f. stoffenreede-
rij. -*handel*, m. stoffenhandel. -
händler, m. stoffenverkooper,
koopman in stoffen. -*haus*, n.
tuighuis, wapenhuis. -*herr*, m. op-
ziener van het tuighuis. -*jagen*, n.
jagt met netten op wilde twijnen,
ons. -*kasten*, m. broeikas, (bij de
papierm.). -*macher*, zie *Ziegwe-*
ber. -*mantel*, m. mantel van stof.
-*meister*, m. tuigmeester, tuig-
huisbevrader.
Zieg(*e*), (g. -*n*, pl. -*n*) m. getuige;
ooggetuige. -*en*, v. n. getuigen.
-*enaussage*, f. getuigenis, uit-
spraak, zeggen der getuigen. -*en-*

eid, m. eed, welken de getuigen
moeven doen. -*enführer*, m. bij-
brenger van getuigen. -*enverhör*,
n. verhoor der getuigen. -*nies*, (g.
-*es*, pl. -*e*) n. getuigenis, bewijs.
Zeuzeufall, m. tweede naamval, ge-
nitivus.
Zeuzeugen, v. a. telen, voorttellen;
voortbrengen; fig. voortbrengen,
verwerken. -*ung*, f. telling, voort-
telling. -*ungsglied*, n. teellid.
-*ungskraft*, f. telende kracht, het
telend vermogen. -*vermogen* om
te telen. -*ungstheil*, m. teeldeel.
-*ungstrieb*, m. teeldrift.
Zibebe, (pl. -*n*) f. groote, blauwe
rosijn.
Zibeth, (g. -*e*) m. civet. -*katsch*, f.
-*thier*, n. civetkat. -*küchlein*, n.
civetkoekje.
Zicke, (pl. -*n*) f. geit. -*ln*, v. n. jon-
ge geitjes werpen.
Zickzack, n. zigzag.
Zische, (pl. -*n*) f. tijk, overtrek,
sloop.
Ziege, (pl. -*n*) f. geit.
Ziegel, (g. -*e*) m. tegel, tegelsteen,
tichel; dakpan. -*bröner*, (g. -*e*)
m. steenbakker, pannembakker.
-*brennerij*, f. steenoven, pannem-
bakkerij. -*dach*, n. pannendak.
-*decker*, m. pannendecker. -*erde*,
f. leem, aarde om steenen of pan-
nen te bakken. -*farbe*, f. steen-
kleur. -*farb*, -*färbig*, adj. steen-
kleurig. -*form*, f. vorm om pan-
nen of steenen te bakken.
-*hütte*, f. steenoven, steekbakke-
rij. -*latte*, f. lat, om de pannen op
te hangen. -*mael*, n. gestampte
steep, schuurseel, schuurraad. -
ofen, m. tigheloven, steenoven.
-*roth*, zie *Ziegelfarbe*. -*stein*, m.
tighelsteen, tighel. -*streicher*,
m. pannembakker, steenbakker.
Ziegen(*bart*, zie *Bockbart*). -*bock*, m.
geitenbok. -*butter*, f. boter van
geitenmelk. -*fell*, n. geitenvel.
-*fleisch*, n. geitenvleesch. -*haar*,
n. geitenhaar. -*hirt*, m. geiten-
hoeder. -*käse*, m. geitenkaas.
-*melker*, -*säuger*, m. geitenmel-
ker. -*milch*, f. geitenmelk.
Ziegler, (g. -*e*) m. soort van wel.
Ziegler, (g. -*e*) m. pannembakker,
steenbakker.
Zieh(*bank*), f. draadtrekkebank.
-*bar*, adj. rekbaar, smedig. -*bok-*
rer, m. trekhoor. -*brücke*, f. op-
haalbrug. -*brunn*, m. put, met een
touw of ketting, om or water me-
de op te halen. -*e*, f. vulg. zogen.
opkwecken. -*en*, v. a. trekken.

-*er*, (g. -*e*) m. trekker. -*geld*, n.
vulg. geld, dat men voor het zo-
gen van een kind geeft. -*kind*, n.
vulg. voederling. -*klings*, f. poli-
stijlplaat. -*mutter*, f. voederster,
minnemoeder. -*ocke*, zie *Zugocke*.
-*pflaster*, zie *Zugpflaster*. -*rolle*, f.
katrol. -*seil*, n. treklijn. -*ung*, f.
trekking; opvoeding. -*wage*, f.
unster.
Ziel, (g. -*es*, pl. -*e*) n. paal, grens;
oogmerk. -*en*, v. n. mikken. -*er*,
(g. -*e*) m. mikker, die iets bedoelt,
beraamd, voorheft.
Ziemen, v. impers. zie *Geziemen*.
Ziener, (g. -*e*) m. soort van lijster.
Ziepen, zie *Piepen*.
Zier, zie *Zierde*. -*atk*, (g. -*es*, pl. -*e*)
m. sieraad, versiering. -*de*, (pl.
-*n*) f. sieraad, versiering; beval-
ligheid. -*en*, v. n. sieren, versie-
ren, tot sieraad verstrekken; -, v. a.
versieren, optooijen, opschik-
ken, oppronken, smukken, op-
smukken. *Sich* -, *zich* versieren,
sich smukken; *zich* gemaakt aan-
stellen, *zich* aangenaam, bevallig,
aanvallig willen maken. -*erei*, f.
gemaaktheid. -*lich*, adj. on adv.
sierlijk, fraai; ongesmukt.
Ziffer, (pl. -*n*) f. cijfer. -*blatt*, n.
wijzerplaat. -*schrift*, f. cijfer-
schrift, geschrift in cijfers.
Zigeuner, (g. -*e*) m. heiden, land-
looper, gelukzegger, handkijker.
-*inn*, (pl. -*en*) f. landloopster,
waarszegster. -*sprache*, f. gaaud-
dienttaal, kramerlatijn.
Zimbel, zie *Cymbel*.
Zimmer, (g. -*e*) n. twintigtal vellen;
kamer, vertrek. -*arbeit*, f. tim-
merwerk. -*art*, f. timmerbijl.
-*gesell*, m. timmermanskecht.
-*handwerk*, n. het timmeren. -*hof*,
m. timmerplaats. -*holz*, n. tim-
merhout. -*kunst*, zie *Zimmerhand-*
werk. -*mann*, m. timmerman. -
meister, m. meestertimmerman,
timmermansbaas. -*n*, v. a. timme-
ren, bouwen; fig. vulg. maken.
-*nagel*, m. houten pen, pin. -*plats*,
m. timmerplaats. -*ung*, f. timme-
ring, timmeraadje. -*werf*, n. tim-
merwerf, scheepstimmerwerf. -
werk, n. timmerwerk.
Zimmi, **Zimmet**, (g. -*es*) n. *Zim-*
metrinde, f. kaneel. -*baum*, m.
kaneelboom. -*farbe*, f. kaneel-
kleur. -*holz*, n. sassefras. -*öl*, n.
kaneelolie. -*wasser*, n. kaneel-
water.
Zindelstaf, zie *Sendel*.
Zink, (g. -*es*) m. zink.

Zink(s, (pl. -n) f. ijzener of houten tand; horen van een hert. -*blaser*, -*emiet*, (g. -en, pl. -en) m. horenb-laser, hoormit.

Zinn, (g. -es) n. tin. -*asche*, f. tins-*asch*. -*bergwerk*, zie *Zinngrube*. -*er*, (g. -e) m. vertinner. -*ern*, adj. tinnen, van tin. -*err*, n. tin-*erte*. -*folie*, f. bladtin, foelie. -*geschir*, n. tinnen goed, tinnenkas. -*giesser*, m. tinnegieter. -*giesser-vei*, f. tinnegieterij. -*grube*, f. tinmijn. -*kalk*, zie *asche*. -*schläger*, m. (blad) tinslager.

Zinne, (pl. -n) f. tinaag, toppunt, top.

Zinnoper, m. vermiljoen, bergrood, cinaber. -*roth*, adj. vermiljoen-*kleurig*.

Zins, (g. -es, pl. -en) m. huur; pacht; rente; oijns; tint. -*atker*, m. land, dat inkomsten, oijnsen trekt. -*bar*, adj. oijnsbaar, aan impost onderhevig. -*barkeit*, f. oijnsbaarheid. -*bauer*, m. boer, die tienden, ens. moet geven. -*buch*, m. tins- of oijnsboek; landboek. -*e*, (pl. -n) f. rente, interest. -*en*, v. a. oijns, huur, pacht, rente betalen; - v. n. rente geven. -*frei*, adj. oijns-*vrij*, huurvrij, vrij van schatting, impost. -*gut*, n. pachthoeve, pachtgoed. -*kuka*, n. oijnsheer. -*herr*, m. tins- of oijnsheer, grondheer, landverpachter, landheer. -*korn*, n. pachtsaad. -*lehen*, zie *Zinsgut*. -*mana*, m. besitter van leen- of pachtgoederen. -*pacht*, m. tiendpacht. -*pachter*, m. pachter. -*pflichtig*, zie *Zinsbar*. -*sahl*, f. Romeinsche indietie.

Zipfel, (g. -e) m. slip, strook, pand (van een kleed). -*ig*, adj. scheef, langer aan de ene dan aan de andere zijde. -*pels*, m. kleed, met schapenvacht gevoerd, jas uit schapenvacht.

Zipperlein, n. jicht, podagra, voet-*vel*, handeuvcl, pootje.

Zirbel(baum, m. pijnboom. -*drüse*, f. pijnappelklier (in de hersenen). -*mas*, f. pijnoot, pijnken, pin-*gel*.

Zirkel, (g. -e) m. cirkel; passer. -*bogen*, m. boog, gewelf, hout-*werk* waarover een gewelf ge-*maakt* wordt. -*figur*, f. cirkel-*kring*. -*lauf*, m. kringloop. -*linie*, f. ronde lijn. -*n*, v. a. eenen cirkel-*kring*, een rond maken. -*punkt*, m. middelpunt. -*rund*, adj. en adv. rond als een cirkel.

Zirpen, v. n. sjiipen, pipen.

Zischeln, v. a. en n. uitjowen.

Zischen, v. n. sissen, schuifelen, fluit-*ten*; fluisieren. -*n*, het sissen, schuifelen, fluiten.

Ziesel, (g. -e) m. *Zieselmaus*, f. veld-*rot*.

Ziszererbe, f. sisser.

Zither, zie *Cither*.

Zitrons, (pl. -n) f. citroen.

Zitter(aal, m. beemaal, donderaal. -*er*, (g. -e) m. bever. -*fisch*, m. krampvisch. -*haft*, adj. bevend. -*maal*, n. dauwvorm, uitslag, vu-*righeid* in het aangezigd der kin-*deren*. -*n*, v. n. siddenen, beven, trillen. -*nadel*, f. tremulant (in een orgel).

Zitwar, (g. -e) m. sodoaris (sekere plaat in de Westindien).

Zits, (g. -es, pl. -e) m. site, chits, Oostindisch geschilderd katoen.

Zitze, (pl. -n) f. tepel, borst, speen.

Zobel, (g. -e) m. sabel, hermelijn. -*färber*, m. sabelverwer. -*fell*, n. sabel, sabelbont. -*gebäme*, n. voering van sabelbont. -*mütze*, f. eene muts met sabelbont gevoerd. -*pels*, m. sabelpels. -*tkier*, n. za-*bel*, sabeldier.

Zofe, (pl. -n) f. kamermoid, kame-*niers*, kamerdochter.

Zöger(n, v. n. talmen, teemen, dra-*len*, toeven, vertragen. -*ung*, f. ver-*toeving*, vertraging, het tal-*men*, dralen.

Zögling, (g. -es, pl. -e) m. kweeke-*ling*, voedsterling; gunsteling.

Zoll, (g. -es, pl. -e) m. duim (een twaalfde gedeelte van een voet). -*mass*, n. duimstok. -*stab*, m. duimstok.

Zöllig, in compos. van een' duim.

Zoll, (g. -es, pl. -elle) m. tol, belas-*ting*. -*amt*, n. tolhuis of konvooi-*alwaer* de uitgaande en inkomende waren vertold of aangegeven worden. -*aufseher*, m. opziener over de tollcn. -*bar*, adj. tolpig-*tig*, aan tol onderhevig. -*besamte*, m. tollenaar, konvooimeester, tolcolmieus. -*bude*, f. tolhuise. -*sinnnehmer*, m. ontvanger van den tol. -*en*, v. a. tol geven, tol beta-*len*; fig. geven, betalen. -*frei*, f. tol-*vrij*. -*gerechtigkeit*, f. betaling van den tollcn. -*haus*, n. tolhuis. -*pfahl*, zie *Zollsäule*. -*pflichtig*, zie *Zollbar*. -*register*, n. *Zollrolle*, f. *Zolltarif*, m. tollijst, register van den tol omtrent de uitgaande en inkomende goederen. -*säule*, f. tolsuil, tolpaal, paal, opperigt om te doen zien, dat er tol moet

betaald worden. -*schein*, m. tol-*briefje*, doortogtbriefje der tolbe-*dienden* op wareh. -*riegel*, n. tol-*segel*, tolbriefje. -*stätte*, f. vertol-*plaats*, plaats, waar men den tol betalen moet. -*stock*, zie *Zollstab*. -*settel*, zie *Zollschein*.

Zollner, (g. -e) m. tollenaar, ont-*vanger* van den tol.

Zoographie, f. beschrijving van de natuur en eigenschappen der dier-*ren*. [veldstreck.

Zone, (pl. -n) f. luchtstreck, *zee-*Zopf**. (g. -es, pl. -*öpfe*) m. haar-*staart*, kuif, top, kruin, spits van een gebouw, berg, boom, ens.

Zorn, (g. -es) m. toorn, gramschap, toornigheid, verbolgenheid. -*ig*, adj. en adv. toornig, vergramd, verbolgen; oplopend. -*mühtig*, adj. oplopend.

Zotte, (pl. -n) f. lap; vuile woorden, vuiligheden, schandelijkheden. -*enhaft*, adj. en adv. vuil, onbetamelijk, onbeschaamd. -*en-*reisser**, m. vuilbek, vuilspreker, onbeschaamd mensch. -*icht*, adj. gescheurd; ruig. -*ig*, adj. lompig; ruig, vuil, onbeschaamd.

Zottel, (pl. -n) f. vlok wol, haarbos, blos. -*n*, v. n. vulg. op eene sottc wijze gaan, treden.

Zottig, adj. en adv. met wol of lan-*ge haren*.

Zu, Vs., met den 5en naamval, te, toe, tot, bij, op, in, naar, ens. voor de Ww. in de meeste descr betekenissen, is het schuidd. en heeft den klemtoon. Om dcr veel-*vuldige* wijziging van hctselvc, op het Nederduitsch in Zmstgn. overgeset, is door ons (even als bij *er*) de meermalen aangekondigde bekorting bij dit Vs. niet gebes-*igd*, als alleen waar het woerde-*lijk* met het Hollandche toe ver-*taald* is, Bv. *Zufriesen*, toevrie-*zen*, ens. [wen.

Zuackern, v. a. beploegen, tebou-*wen*.

Zubehör, zie *Zugehör*.

Zubeissen, v. a. er bij eten; v. n. toebijten, nibjten. *Wacker* -,*duchtig* schransen.

Zubekommen, v. a. toekrijgen.

Zubenannt, adj. vulg. bijgenaamd.

Zuber, (g. -e) m. kuip, tobbe.

Zubersei(en, v. a. bereiden, toebe-*reiden*, gered maak, toerusten, vervaardigen. -*ung*, f. toeberei-*ding*, geredmaking, vervaardi-*ging*.

Zublas(en, v. n. beginnec te bla-*zen*; toelassen, voortblazen. -, v.

a. toebazen, al blazende sluiten.
-er, (g.-e) m. aansetter.
Zubringen, v. a. medebrengen; doorbrengen.
Zubrocken, v. a. fig. vulg. er bij in brokkelen, van het zijne tot iets toebrengen.
Zubrod, n. toespijs.
Zuch(se), f. onkosten, uitgaaf, toelage, onderstand. -*geen*, v. a. toebrengen, bijbrengen, opbrengen; inschieten, verliezen.
Zucht, f. teling, fokking; (gefokt) vee; kuddo, troep; tucht, orde, opvoeding, bedwang; schaamte, sedigheid, kuischeid. -*biens*, zie *Mutterbiens*. -*fähig*, adj. buigzaam, gedwee, gezogelijk. -*haus*, n. tuchthuis, verbeterhuis. -*hengst*, m. springhengst. -*kändnis*, f. toef. -*los*, .s. adj. zonder tucht, losbandig. -*loosigkeit*, f. losbandigheid. -*meister*, m. tuchtmeester, raspuisvader. -*ochse*, m. stier, bul. -*ruste*, f. tuohtronde. -*sau*, f. seug. -*schule*, f. kweekschool, tuohtschool. -*stute*, f. merrie, die een veulen heeft of draagt. -*stich*, n. vee, dat gehouden wordt, om er jongen van te telen.
Zücht(ig), adj. en adv. kuisch, sedig.
Züchtigen, v. a. tuchtigen, in tucht houden; straffen, kastijden. -*igkeit*, f. kuischeid, eerbaarheid, vlekkeloosheid, matigheid. -*igung*, f. tuchtiging, verbetering, bestraffing. -*ling*, (g.-ee, pl.-e) m. tuchteling, tuchthuisboef.
Zuck(en), v. n. sich roeren, verroeren, stuiptrekken, trillen, kloppen. -*wug*, (pl.-en) f. trekking, stuip.
Zucker, (g.-e) m. suiker. -*bäcker*, m. suikerbakker. -*birn*, f. suikerpeer. -*brod*, n. suikerbrood. -*büchse*, -*dose*, f. suikerdoos, amkerbus. -*erbesem*, f. peulen. -*erde*, f. suikerokersklei. -*form*, f. suikervorm. -*honig*, m. heldere honig. -*hut*, m. suikerbrood. -*ig*, adj. suikerig. -*kand*, m. kandij. -*körner*, pl. klein suikergebak, als suikererwtten, ens. -*löffel*, m. suikerlepel. -*mandel*, f. suikermandel. -*n*, v. a. suikerem, met suiker bestrooien. -*plätzchen*, n. suikerkoekje. -*rohr*, n. suikerriet. -*satz*, m. suikerstroop. -*schachtel*, f. suikerdoos. -*schote*, zie *Zuckererbsen*. -*sieder*, m. rañneerder. -*sieders*, f. rañnadorig. -*rüss*, adj. suikersweet, gesuikerd. -*syrup*, zie *Zuckerrats*. -*vogel*, m. kanarie-

vogel. -*werk*, n. suikererwtten, klein suikergebak, eenfituren, ingelegde, geconijste vruchten. -*woorte*, pl. vulg. soete woorden. -*wurzel*, f. suikerwortel. -*sange*, f. suikerentang.
Zudämmen, v. a. toedammen, dempen, (een water).
Zudecken, v. a. toedekken; fig. vulg. braaf, helder afslaan, afrosen.
Zudeichen, v. a. toedijken, indijken.
Zudem, adv. bovendien, daarenboven.
Zudenken, v. a. toedenken, bestemmen.
Zudringen, (sich) *Zudringen*, (sich) v. reo. toedringen; fig. sich indringen.
Zudrehen, v. a. toedraaijen. -, v. n. voortdraaijen.
Zudringlich, adj. en adv. lastig, kwelend, indringend. -*keit*, f. overlast, indringendheid, kwelling.
Zueign(en), v. a. *Sich etwas* -, zich iets toeëigenen, aanmatigen, naasten, naar sich nemen. -*wug*, f. toeëigening, aanmatiging; opdracht. -*wugsschrift*, f. opdracht.
Zuëilen, v. n. s. toeschieten, toeloojen.
Zuerkennen, v. a. toewijzen; toekennen. -*wug*, f. toewijzing.
Zuerst, adv. eerst, het eerst, ten eerste.
Zufahren, v. n. s. toerijden, aanrijden.
Zufall, m. voorval, geval; toeval. -*allen*, v. n. s. toevalleu; te heurt vallen, toevallen; ten deele worden. -*ällig*, adj. en adv. toevallig, gevalig. -*älligkeit*, f. toevalligheid, onsekerheid, wisselvalligheid.
Zufertigen, v. a. toezenden, toeschikken.
Zuffliegen, v. n. s. ergens naar toe vliegen. -*ucht*, f. toevlugt. -*uchtsort*, m. toevlugt, wijkplaats, vrijplaats. -*ug*, m. toevliegen.
Zufuss, m. toevloed, toevoer.
Zufolge, praep. met s, als het voor, 5, als het na het N.v. staat, in gevolge, volgens, naar.
Zuförderst, zie *Zuörderst*.
Zufragen, v. n. vragen, navragen, vernemen, ondersoeken.
Zufrieden, adj. en adv. tevreden, vergenoegd. -*heit*, f. tevredenheid, vergenoegdheid.
Zufügen, v. a. toebrengen, veroorzaken, doen; toevoegen, bijvoegen.

Zufuhr, f. toevoer, aanvoering, invoer; voorraad. -*ühren*, v. a. toevoeren, toebrengen; geleiden.
Zufüllen, v. a. vullen, opvullen.
Zug, (g.-ee, pl.-ige) m. teug, (in het drinken) dronk; het trekken (van een schuit, loterij, enz.); doortogt, overvaart, overtogt; sleep, aansleep, stoet, gevolg, bedienden (van een groot heer); optogt, aantogt, marsch, omgang, omdragt, processie; belevaart; togt, (van den wind, opene deur, een venster, enz.). -*band*, m. riem of snoer (waarmede men een beursje, ens. toetrekt); laarsriem, strop; lias (voor dokumenten); spanteel (eener trom). -*brücke*, f. ophaalbrug, valbrug, optrekbrug. -*Züge*, pl. zie *Zug* -, zie *Ziecke*. -*fisch*, m. trekvisch, (als spiering, haring, ens.). -*garn*, m. aleepnet. -*graben*, m. togtaloot. -*kette*, f. sleepketting. -*leder*, n. rekleer. -*loch*, n. luchtgat, togtgat, kelder-gat. -*luft*, f. togt, togtwind. -*nets*, zie *Zuggarn*. -*ochse*, m. trekoes. -*pferd*, n. trekpaard. -*pflaster*, n. trekpleister. -*riemen*, m. trekriem; trekseel. -*ring*, m. trek-ring. -*rolle*, f. katrol, takel. -*schraube*, f. trekshroef. -*schnur*, f. riem of snoer, waarmede men een beursje, ens. toetrekt. -*seil*, n. katrolkoord, trektoew. -*stiefel*, pl. reklaarsen. -*stich*, n. trekvee. -*vogel*, m. trekvogel. -*weise*, adv. troepswijs. -*wind*, m. togtwind, die door sploten of scheuren dringt. -*winde*, f. windas, takel, hijschtoew, katrol.
Zugabe, f. toegift.
Zugang, m. toegang. -*änglich*, adj. genaakbaar.
Zugaben, v. a. toegeven; (in het kaartsp.) bekenken; toelaten, inwilligen; involgen. fig. *Klein* -, sich onderwerpen.
Zugegen, adv. tegenwoordig.
Zugehen, v. n. s. aanpassen, schielijk gaan; toegaan, heen gaan (*auf etwas*, naar iets); toegaan, sluiten; gebeuren, geschieden.
Zugehör, n. toebehoor, toebehooren, aanklove. -*en*, v. n. toebehooren, behooren. -*ig*, adj. toebehoorend, behoorende.
Zügel, (g.-e) m. teugel, breidel, toom. -*hand*, f. linkerhand. -*los*, adj. en adv. teuggeloos, toemeloos. -*loosigkeit*, f. toemeloosheid, ongehoedheid, losbandigheid. -*n*, v. a. optoemen; fig. betengelen.

Zuglassend, adj. toegelaten, bewilgden, toegestaan, vergund.
Zugemüde, n. groente, toetspijs.
Zugenannt, adv. bijgevoemd.
Zugesellen, v. a. bijvoegen, toevoegen.
Zugesieken, v. a. toestaan, inwilligen; toeschrijven, toedigenen.
Zugethan, adj. fig. toegedaan, genegen, toegenegen.
Zugessen, v. n. voortgieten; -, v. a. er bij gieten; toegieten.
Zugleich, adv. tegelijk, tevens, meteen, gelijkelyk, gesamenlyk.
Zugleichen, v. a. van pas maken.
Zugreifen, v. n. toetasten, toegrijpen, aanpakken, nemen; fig. vulg. aan den gang gaan; stelen.
Zukaben, v. a. vulg. toegemaakt hebben; over of te veel hebben, toehebben. [dan.
Zukalten, v. a. toe (gesloten) houden.
Zukängen; v. a. vulg. toehangen, behangen.
Zukauen, v. n. toeslaan, voortslaan; -, v. a. (een houten blok) in het ruwe afhouwen.
Zukefeln, v. a. vasthaken.
Zuheften, v. a. vasthechten, toenaaijen.
Zuhörer, (g. -s) m. toehoorder, aanhoorder.
Zujagen, v. n. 2, voortjagen, toejagen.
Zukeilen, v. a. vast toeslaan.
Zuketteln, v. a. met ketentjes toemaken.
Zuklammern, v. a. toekrammen, met ijzers haken klampen.
Zuklatschen, v. a. en n. steem (Beifall) -, iemand toejuichen.
Zukleben, **Zukleistern**, v. a. toep plakken.
Zuklinken, v. a. met de klink sluiten.
Zukommen, v. n. 2, ter hand komen; toekomen, toebehooren; voegen, passen; gebeuren, geschieden, voorvallen.
Zukoost, f. toetspijs.
Zukunft, f. toekomst. -**ünftig**, adj. en adv. toekomstig, toekomende, aanstaande.
Zuldäkeln, v. a. en n. belonken, toelonen, toelaghen.
Zulage, f. bijvoegsel, vermeerdering, verhooging; overwigt, toewigt, toegift; (bij de timmerl.) gereed gemaakt timmerhout tot het bouwen van een huis.
Zulangen, v. n. toetasten, sich bedienen; lang genoeg sijn; fig. toereiken, toereikend sijn; -, v. a. aanjagen, aanreiken.

Zuldänglich, adj. en adv. toereikend, genoegzaam. -**keit**, f. genoegzaamheid.
Zulassen, v. a. toelaten, niet open doen; toelaten, toestaan, gedooogen, toegeven, gehengen. -**ässig**, adj. gedooogelyk. -**ässigkeit**, f. hoedanigheid, waardoor een zaak geoorloofd is, gedooogaamheid. -**assung**, f. toelating, gedoooging.
Zulauft, m. toeloop, toevloed, samenvloed, menigte. -**en**, v. n. 2, aansloopen, aanstappen.
Zulegen, v. a. toeleggen, toemaken; bijvoegen, vermeerderen.
Zuleimen, v. a. toelijmen, vastlijmen.
Zulenken, v. a. heensturen, rigten.
Zulstet, adv. ten laatste, eindelijk, het laatst.
Zulsthen, v. a. toesolderen.
Zulp, (g. -es, pl. -e) m. vulg. stop.
Zum, samengetr. uit: **Zu dem**.
Zumachen, v. a. toemaken, toedoen, toesluiten; -, v. n. sich haasten, voortmaken.
Zumal, adv. vooral, voornamelyk, blyzonderlyk.
Zumasern, v. a. toemetselen, toemuren.
Zumessen, v. a. toemeten; toeschrijven, aantijgen.
Zumurmeln, v. a. toemompelen.
Zumuth (en, v. a. verspen, aanseeken, begeeren. -**ung**, f. verging, verzoek, eisch, vordering.
Zunächst, adv. en praep. met don dat. allernaast, zeer nabij.
Zunahme, f. toeneming, wasdom, groei.
Zündbar, adj. ontbrandbaar. -**barkeit**, f. ontbrandbaarheid. -**en**, v. n. aansteken, onsteken, vuur vatten.
Zünd(er), (g. -s) m. tondel, tonder. -**erbüchse**, f. tonderdoos, tinteldoos. -**erschwamm**, m. swam.
Zünd(er), (g. -s) m. kruidloop, loopvuur. -**kraut**, -**pulver**, n. pakkruid. -**loch**, n. laadgat. -**lunte**, f. lont. -**pfanne**, f. pan van eenen snaphaan. -**ruthe**, f. lontstok.
Zunehmen, v. n. 2, toenemen; waszen, groeijen, tierden, vorderen; aanwakkeren. -, v. a. (in het breijen) de steken vermeerderen, meederen.
Zunig (en, v. a. neigen, doen hellen. -**ung**, f. neiging, genegenheid, toegenegenheid.
Zunft, (pl. -**ünfte**) f. gild, genootschap; stam. -**brief**, m. gildebrief. -**genosse**, m. gildebroeder. -**mei-**

ster, m. gildemeester; buurtmeester, tribuunus. -**meisterlich**, adj. van eenen gildemeester, wijkmeester, buurtmeester. -**recht**, m. gilderegts. -**verwandte**, zie **Zunftgenosse**.
Zünftig, adj. aan een gilde behoorende. -**keit**, f. gilderegts.
Zunge, (pl. -**n**) f. tong. -**band**, n. tongriem. -**buchstabs**, m. tongletter. -**redner**, m. grootspreek. -**rsfaul**, adj. vulg. niet vol ter tong. -**nsformig**, adj. tongvormig. -**nsfreund**, m. vulg. schijnvriend, gewaande vriend. -**nsheid**, m. vulg. snoover, held met den mond.
Züngelchen, (g. -**e**) -**lein**, (g. -**es**) n. tongetje van een weegschaal. -**eln**, v. m. met de tong spelen. -**ig**, adj. in compos. tongig.
Zunichte, adv. ten niet; zie **Nicht**.
Zunicken, v. a. en n. toeknikken.
Zunsthigen, zie **Zudringen**, **Aufdringen**. -**ung**, zie **Zudringlichkeits**.
Zuordnen, v. a. toevoegen, bijvoegen, onderschikken.
Zupappen, v. a. toep plakken.
Zupsitzen, v. a. sterk slaan, geezellen, voortslaan.
Zupfählen, v. a. teepalen, toesluiten, met palen omsluiten.
Zupfeifen, v. a. **einem** -, iemand fluiten.
Zupfen, v. a. plukken, trekken; uitsoezen.
Zupfästern, v. a. met steenen vloeren, beveloeren.
Zuplatzen, **Zuplumpen**, v. n. vulg. 2, lomp te werk gaan.
Zur, verk. van **Zu der**.
Zurechn (en, v. a. er bij rekenen; toerekenen, toeschrijven, te last leggen, beschuldigen, wijten. -**ung**, f. toerekening, beschuldiging, wijting.
Zurecht, zie **Zu recht** onder **Recht**.
Zureds, f. aanstelling.
Zureden, v. n. vermanen, aanmoedigen, aanstellen.
Zureichen, v. a. aanreiken, geven, aangeven, aanlangen, toereiken. -, v. n. toereikend sijn.
Zureiten, v. n. 2, voortrijden, toerijden.
Zuricht (en, v. a. bereiden, toemaken, gereed maken; fig. vulg. bevuilen, toemaken; misvormen, mismaken. -**ung**, f. bereiding.
Zürnen, v. n. **auf einen** -, op iemand kwaad of toornig sijn.
Zurollen, v. a. en n. toerollen.
Zurosten, v. n. 2, toeroosten.
Zurück, adv. terug, achterwaarts.

achttrit. -*berufung*, f. terugroeping.

Zurück, v. n. vulg. s. naderen; plaats maken, opschikken.

Zurückgabe, f. wedergoing, teruggevo.

Zurückhalt(end), adj. en adv. achterhoudend. -*ung*, f. matigheid, achterhoudendheid.

Zurück(ehr), f. terugkeering. -*ehrend*, adj. terugkeerd. -*unft*, f. terugkomst, wederkomst.

Zuruf, m. roepen; uitroep, uitroeping, toejuiching. -*wo*, v. a. en n. toeroepen.

Zurüst(en), v. a. toerusten, vaardig, geroed maken. -*ung*, f. toerusting.

Zusage, f. belofte, toezegging. -*n*, v. n. overeenstemmen. - , v. a. beloven, toezeggen.

Zusammen, adv. samen, te samen; wordt met vele werkwoorden vereenigd, waarvan de meeste in de beide talen gelijkbeduidend zijn, de volgende komen minder overeen: - *bringen*, samen- of bijeen brengen, verzamelen. - *fahren*, (oor *Schrecken*) wegruipen. - *fassen*, te samen of bijeen vatten; fig. begrijpen, bijeen brengen. *Kurz fassen*, in weinig woorden zeggen. - *fornern*, bijeen roepen. - *gehen*, samen gaan; fig. vulg. zich vereenigen; verminderen. - *geben*, vereenigen. - *halten*, samenhouden; fig. vergelijken; elkanderen bijstaan. - *laufen*, samenloopen; fig. ineenkrimpen; samenloopen, stollen. - *legen*, opvonen, bijeen leggen; bijeen brengen. - *raffen*, bijeen rapen. *Sich - raffon*, fig. tot bedaren komen. - *rechnen*, bijeen tellen. *Mit einem - rechnen*, met iemand afrekenen. - *schieszen*, overhoop, ineen schieten. *Gold - schieszen*, geld uitleggen. - *schmieren*, *stopeln*, *tragen*, verzamelen. - *setzen*, samenstellen. - *stimmen*, overeenstemmen. - *treffen*, samenkomen, elkanderen ontmoeten; met iets overeenstemmen. - *wickeln*, samenrollen. - *ziehen*, samenbinden, samenrekken; samenvoegen; bekorten; verzamelen. *Sich - ziehen*, schrikken, wegrkrimpen; samenrekken.

Zusammenberufung, f. samenroeping, bijeenroepen, beroeping, ontbeding.

Zusammendrückung, f. samendrukking (van de lucht, enz.).

Zusammenfluss, m. samenvloeiing, samenloop.

Zusammenfügung, f. samenvoeging, vereeniging.

Zusammengesetzt, adj. samengesteld.

Zusammenhang, m. samenhang.

Zusammenklang, m. overeenstemming, harmonie.

Zusammenkunft, f. samenkomst, bijeenkomst.

Zusammenlauf, m. samenloop, samenvloeiing, toeloop van menschen.

Zusammensetzung, f. samenstelling.

Zusammenstimm(end), adj. overeenstemmend. -*ung*, f. overeenstemming, overeenkomst, akkoord, toestemming, bewilliging.

Zusammenstoss, m. wrijving, stootling.

Zusammenziehung, f. samentrekking, ineenmelting van twee letters.

Zusatz, m. bijvoeging, bijvoegsel, bijzetting.

Zuschansen, v. a. vulg. bezorgen.

Zuschärfen, v. a. aanpunten, spitzen, aanscherpen.

Zuscharren, v. a. toedelfen, toewerpen.

Zuschauen, v. n. toezien, aanschouwen, besigtigen, bekijken. -*r*, (g. -*s*) m. aanschouwer, kijker, aankijker, toekijker.

Zuschieben, v. n. voortschuiwen; -, v. a. toeschuiwen.

Zuschieszen, v. n. s. toeschieten, schielijk aanrukken; v. a. er bijvoegen.

Zuschlag, m. toeslag, (bij eenen koop). -*en*, v. n. toeslaan; vulg. wel bekomen; er bij komen. -, v. a. toeslaan, toedoen; toeslaan, toewijzen, (bij verkoop).

Zuschleppen, v. a. toevoeren, verschaffen, beschikken.

Zuschnappen, v. n. 1. toestoppen; s. toevallen, toeslaan.

Zuschneiden, v. a. snijden, toebereiden, klaar maken. -*itt*, m. fatsoen.

Zuschüren, v. a. rijgen, toerijgen.

Zuschreiben, v. a. toeschrijven; wijten, te last leggen; toewijden; opdragen, toeëigenen; schrijven. -*ift*, f. opdracht, toeëigening, toewijding; brief.

Zuschüren, v. a. hout bij (het vuur) leggen; fig. aanzetten.

Zuschuss, m. onderstand, hulp.

Zuschütten, v. a. bijgieten; aanvullen. [zweren.]

Zuschwären, v. n. s. toezweren, ver-

Zuschwären, v. a. bezweren, beëdigen, met eede sterken, slaven of bevestigen, toezweren.

Zusehen, v. n. aanschouwen, aanzien, toezien.

Zusehend, *Zusehends*, adv. siender oogen, sigbaar.

Zusetzen, v. a. bij (het vuur) zetten, opsetten; bijvoegen, bijzetten; fig. er van het zijne inbrokken; toezetten, sluiten, door er iets voor te zetten; (in het spel) inzetten, zetten, opsetten.

Zustiegeln, v. a. verzegelen, toezegelen.

Zusteipen, f. toespijs.

Zustippen, v. a. toesluiten, afsluiten.

Zuspitzen, v. a. spits, puntig maken, punten.

Zusprechen, v. n. toespreken; aanspreken; aansporen, aanmoedigen; bezoeken, bezoek geven; toekennen, toewijzen. -*sch*, m. beoediging, vertroosting; boesc.

Zuspunden, v. a. toespunden, toestoppen.

Zust(and, m. toestand, staat. -*ändig*, adj. toebehoorende, aanhoorig.

Zustatten kommen, zie *Statt*.

Zustehen, v. n. toekomen, betamen, voorzen; behooren.

Zustellen, v. a. toezetten, sluiten door er voor te stellen; leveren, behandigen, ter hand stellen, overgeven.

Zusterben, v. n. s. aambesterven, door erfenis toevallen.

Zusteuern, v. a. zie *Beisteuern*. -, v. n. ergens heen sturen.

Zustimmen, zie *Beistimmen*.

Zustippen, v. a. kurken.

Zustossen, v. n. toestooten; s. gebeuren, ontmoeten, overkomen (een ongeluk); -, v. a. toestooten.

Zustreichen, v. n. voortstrijken. -, v. a. toestrijken, bepleisteren.

Zustürmen, v. n. s. toevloeiigen.

Zustürzen, v. a. vullen (met aarde, enz.) toesmiten. -, v. n. s. *auf einen -*, op iemand aanspringen, aanvallen op iemand.

Zustutzen, v. a. vulg. afregten, doorslepen maken.

Zutappen, v. n. tasten, voor zich tasten, in het blinde tasten, onvoorzigtig te werk gaan.

Zuth(at, f. bijvoegsel. -*ätig*, zie *Zuthlich*.

Zuthulich, adj. indringend. -*n*, n. hulp toedoen.

Zutragen, v. n. met sterke schreden gaan.

Zutragen, v. a. toedragen, aandra-

gen; *sich* -, v. res. gebeuren. -*iglich*, adj. en adv. nuttig, voordelig, dienstig. -*iglichheit*, f. nut, voordeel, dienst, nuttigheid.

Zutrauen, v. a. gelooven, vertrouwen, vermoeden, denken. -*lich*, adj. en adv. vertrouwend, steunende, vol vertrouwen. -*lichheit*, f. vertrouwde vriendschap, gemeensame omgang met iemand.

Zutreffen, v. n. overeenkomen, uitkomen.

Zutreiben, v. a. en n. sandrijven.

Zutreten, v. n. s. toetreden (tot een verbond); v. a. toetreden, toetrappen. -*itt*, m. toegang.

Zutrinken, v. a. en n. toedrinken, toebrengen.

Zuverlässig, adj. en adv. zeker, gewis; zeer waarschijnlijk. -*keit*, f. zekerheid, gewisheid; waarschijnlijkheid.

Zuversicht, f. vertrouwen, toeverlaat. -*lich*, adj. en adv. met vertrouwen, gegrond, zeker. -*lichkeit*, f. zekerheid.

Zuor, adv. voor; vooraf; voorheen.

Zuvörderst, adv. bijzonderlijk, bovenal, in de eerste plaats.

Zuorkomend (and), adj. voorkomend, verplichtend. -*ung*, f. voorkoming, overtreffing.

Zuwachs, m. aanwas, vermeerdering, bijkoming. -*en*, v. n. s. toegroeiën, (van wonden) toeheelen; aangroeiën.

Zuwägen, *Zuwägen*, v. a. toewegen, voorwegen.

Zuwege, adv. - *bringen*, te weeg brengen, bewerken, uitvoeren.

Zuwelen, adv. somwijlen, somtijds.

Zuwelsen, v. a. heenwijzen.

Zuwenden, v. a. toewenden, toekeren; geven, deelachtig maken.

Zuwerfen, v. a. voortwerpen; toewerpen; dempen, vullen.

Zu wider, praep. met den dat. tegen, daar men eenen afkeer of weersin van heeft, strijdig met.

Zuwinken, v. a. en n. toewenken; toeknikken met het hoofd.

Zuwintern, v. imp. zie *Einwintern*.

Zuwännen, v. a. met eene heg toepianten.

Zusiehung, f. toetrekking; aantrekking; hulp, bijstand; overleg, be raad, raadpleging.

Zusucht, f. jong vee.

Zuwaken, v. a. nijpen, knijpen; fig. vulg. afknevelen, plagen, (de boeren); bedriegen, foppen.

Zwang, (g. -es) m. dwang; geweld, dwangmiddel; vulg. persing (tot

den stoelgang), tennesmus. -*brief*, m. dwangbrief. -*dienst*, m. dwangdienst, heereendienst. -*gesinde*, n. dienstboden, welke genoodzaakt zijn, om, voor gering loon, te dienen. -*hufg*, zie *Hufzwang*. -*hufsigkeit*, f. drukking des hoofs van een paard. -*kauf*, m. opkoop, alleenhandel, monopolie. -*mittel*, n. dwangmiddel.

Zwängen, v. a. pijnigen, plagen, lastig vallen, vermooien.

Zwanzig, adj. twintig. -*er*, (g. -e) m. een van de twintig. -*ste*, adj. twintigste. -*theil*, n. twintigste (deel).

Zwar, conj. wel is waar, zekerlijk, inderdaad.

Zweck, (g. -es, pl. -e) m. oogmerk, doeleinde, doelwit, oogwit, einde, bedoeling; zie *Zwecke*. -*los*, adj. en adv. zonder doelwit of oogmerk. -*mässig*, adj. doelmatig. -*widrig*, adj. ondoelmatig.

Zwecke, (pl. -n) f. schoenmakers bros; nageltje zonder kop; tapje in een wijvat; pinnetje, zwikje. -*n*, v. a. pinnen, vastpinnen.

Zweem, veroud. zie *Zwei*.

Zwei, adj. twee. -*beinig*, adj. tweebeinig. -*deutig*, adj. en adv. dubbelsinnig. -*deutigkeit*, f. dubbelsinnigheid. -*drähtig*, adj. tweedradach. -*drittelstück*, n. een Duitsche gulden, een stuk van 16 grosschen. -*er*, (g. -e) m. oortje, stuk van vier penningen. -*erlei*, adj. tweederlei, tweederhande. -*fach*, -*fältig*, adj. tweevoudig, dubbel. -*falter*, m. witje, kapel, vlinder. -*groaschenstück*, n. een stuk van twee grosschen of drie Nederl. stuivers. -*händig*, adj. tweehandig, met twee handen, die links en rechts is, en beide handen even goed gebruiken kan. -*fährig*, adj. tweejarig, van twee jaren. -*kampf*, m. tweegevecht, tweestrijd. -*köpfig*, adj. tweehoofdig. -*löthig*, adj. van twee loden, van eene once. -*mal*, adv. tweemaal, twee reizen. *Auf* -, in tweemaal. -*malig*, adj. tweemaal herhaald. -*männisch*, adj. vulg. voor twee mannen. -*mässig*, adj. met twee masten. -*pfündig*, adj. dat twee ponden weegt, van twee ponden. -*scheidig*, adj. tweesijndend. -*spännig*, adj. met twee parden bespannen. -*stimmig*, adj. van of met twee stemmen, tweestemmig. -*schattig*, adj. dubbelschaduwig. -*seitig*, adj. tweezijdig. -*sitzig*,

adj. met twee zitplaatsen. -*silbig*, adj. tweellettergrepig. -*tägig*, adj. tweedaagch. -*te*, adj. tweede. -*tens*, adv. ten tweede. -*theilig*, adj. in tweeën verdeeld. -*wuchs*, m. Engelsche siekte. -*zackig*, -*zinkig*, adj. dat twee spitsen, punten, tanden heeft. -*zünftig*, adj. dubbelhartig, geveinsd, dubbelontgig.

Zweifel, (g. -e) m. twijfel, twijfeling. -*selhaft*, adj. en adv. twijfelachtig. -*selhaftigkeit*, f. twijfelachtigheid, onzekerheid, dubbelzinnigheid. -*eln*, v. n. twijfelen. -*elgrund*, m. bedenkelijkheid, zwaarigheid. -*elknoten*, m. zwaarigheid, verlogenheid. -*elucht*, f. twijfelsucht. -*ler*, (g. -e) m. twijfelar.

Zweyer, (g. -es, pl. -e) m. tak, telg, rank. -*en*, zie *Pfropfen*. -*ig*, adj. takkig.

Zweersch, adj. en adv. dwars, schuins, schief. -*fell*, n. middelrif, middelachot.

Zweery, (g. -es, pl. -e) m. dwerg. -*baum*, m. dwergboom, kreupelboom. -*bohnens*, f. kruipboonen. -*inn*, (pl. -en) f. dwergin. -*lein*, (g. -e) n. een dwergje. -*nase*, f. zeer kleine neus.

Zwetsche, *Zwetschge*, (pl. -n) f. pruim, kwets.

Zwisch, (g. -es, pl. -e) m. neep, kneep; zwik, tapje. -*böhrer*, m. drillboor, fret, zwikboor, avegaar. -*en*, v. a. nijpen, knijpen; fig. (van pijn in het lijf) snijden; pinnen. -*er*, m. nijptang. -*mühle*, f. hinkperk (kinderapel; hulp, uitkomst; fig. vulg. melkkoe. -*sange*, f. nijptang, knijptang, knijper.

Zwickel, (g. -e) m. swik, tapje, klink (eener kout); geor (aan een hemd, enz.). -*bart*, m. knael, knievalbard.

Zwieback, m. besohuit.

Zwiebel, (pl. -n) f. ajuin, uije; bloemhol. -*artig*, adj. belachtig, dat met een' bol wast. -*gewächse*, n. bolgewas. -*n*, v. a. met ijeren wrijven; fig. vulg. plagen, sarren, slaan. -*suppe*, f. uijensoep.

Zwiebrachen, v. a. voor de tweede maal omploegen. -*fach*, zie *Zweifach*. -*licht*, n. schemerlicht, schemering.

Zwiebspalt, m. tweedragt, tweespalt, twist, oneenigheid. -*bracht*, f. tweedragt. -*trächtig*, adj. en adv. tweedragtig, in tweedragt.

Zwiltlich, (g. -es) m. triefje, bedde-tijk, trif. -*en*, adj. van tijk, van

trielje. -*weder*, m. tijdmaker, trieljewever.
Zwilling, (g. -*es*, pl. -*e*) m. tweeling.
-sbruder, m. tweelingsbroeder.
 -*e*, m. pl. de tweelingen (zeker hemeltoeken). -*spaar*, n. een paar tweelingen. -*zuchwaster*, f. tweelingswaster. -*streife*, m. eene dubbelde streep.
Zwinge, (pl. -*n*) f. ring, beslagring of band; spijker met twee punten, heeptang, klemhaak. -*n*, v. a. dwingen, noodzaken; fig. bedwingen.
Zwinger, (g. -*e*) m. onderwal (in vestingb.)
Zwirn, (g. -*es*) m. tweern, twijn. -*en*, v. a. twiernen, tweernen. -*en*, adj. van tweern of twijn. -*sfaden*, m. draad, garen. -*mühle*, f. twijnmolen.
Zwischen, praep. die den dat. re-

geert, met eene rust, en den acc. met eene beweging, tussehen. -*gericht*, n. tussehgereg. -*handlung*, f. tussehenwerk, tussehenbedrijf, episode. -*linie*, f. tussehenregel, tussehenlijn of streep. -*mahlzeit*, f. koude maaltijd, koude kouken. -*mauer*, f. tussehenmuur, scheidmuur. -*pfeiler*, m. stutpilaar. -*raum*, m. tussehenruimte. -*rede*, f. tussehenrede; uitwijding. -*redner*, m. tussehenredenaar, tussehenspreker. -*reich*, n. tussehenrijk. -*satz*, m. tussehensin (iets, dat ter nadere opheldering, of andersins tussehen twee haakjes in eene periode of volsin wordt ingelacht). -*epist*, n. tussehenspel (in den schouwburg). -*stunde*, f. tussehenuur. -*umstand*, m. toeval, voorval. -*wal*, m. tussehenwal. -*wort*, n.

(in de spraak.) tussehenswerpsel. -*zeit*, f. tussehentijd.
Zwischgold, n. tweekleurig goud.
Zwist, (g. -*es*, pl. -*e*) m. -*igheid*, f. twist, tweedragt, geschil, strijd. -*ig*, adj. verdeeld, oneenig.
Zwitschern, v. n. kweelen, kwetteren.
Zwister, (g. -*e*) m. een tweeslachtig mensch, bastaard, of onecht kind; kwen.
Zwo, zie *Zwei*.
Zwölf, adj. twaalf. -*ock*, n. twaalfhoek. -*ortei*, adj. twaalfderlei. -*iech*, adj. twaalfvoudig. -*fingerdarm*, m. twaalfvingerdarm. -*jährig*, adj. twaalfjarig. -*lithig*, adj. van twaalf lood. -*pfünder*, m. stuk van twaalf pond, twaalfponder. -*te*, adj. twaalfde. -*tel*, (g. -*e*) m. twaalfde (gedeelte). -*tens*, adv. voor de twaalfde maal.

L I S T E

DER GEBRÄUCLICHSTEN VORNAMEN.

L I J S T

DER MEEST GEBRUIKELIJKE VOORNAMEN.

<i>Männer.</i>	<i>Mannen.</i>	<i>Männer.</i>	<i>Mannen.</i>	<i>Männer.</i>	<i>Mannen.</i>
Adolph,	<i>Adolf.</i>	Friedrich,	<i>Frederik.</i>	Martial,	<i>Martialis.</i>
Adrian,	<i>Adriaan.</i>	Frits,	<i>Frits.</i>	Martin,	<i>Martijn.</i>
Alberich,	<i>Albrich.</i>	Görgel,	<i>Georg.</i>	Mauritius,	<i>Maurits.</i>
Albin,	<i>Albijn.</i>	Gottfried,	<i>Godfried.</i>	Maximilian,	<i>Maximiliaan.</i>
Albrecht,	<i>Albrecht.</i>	Gotthard,	<i>Godhard.</i>	Michael,	<i>Michel.</i>
Aloysius,	<i>Aloid.</i>	Gotthold,	<i>Godhold.</i>	Morits,	<i>Maurits.</i>
Andreas,	<i>Andries.</i>	Gottlieb,	<i>Godtlied.</i>	Moses,	<i>Moses.</i>
Anselm,	<i>Anselmus.</i>	Gottlob,	<i>Godlof.</i>	Nepomuk,	<i>Nepomuk.</i>
Balderich,	<i>Balderik.</i>	Günther,	<i>Gunther.</i>	Nicolaus,	<i>Klaas.</i>
Belduin,	<i>Boudewijn.</i>	Gustav,	<i>Gustaaf.</i>	Octavius,	<i>Octavius.</i>
Baptist,	<i>Baptist.</i>	Heinrich,	<i>Hendrik.</i>	Ottokar,	<i>Ottokar.</i>
Bastian,	<i>Bastiaan.</i>	Hermann,	<i>Herman.</i>	Paulinus,	<i>Paulijn.</i>
Benedict,	<i>Benedikt.</i>	Hieronimus,	<i>Hieronimus.</i>	Paulus,	<i>Paul.</i>
Bernhard,	<i>Bernard.</i>	Hüb,	<i>Job.</i>	Peter,	<i>Piet.</i>
Bonavent,	<i>Bonaventura.</i>	Hubert,	<i>Huibert.</i>	Philipp,	<i>Filip.</i>
Calomann,	<i>Caloman.</i>	Humprecht,	<i>Humbregt.</i>	Quirin,	<i>Quirijn.</i>
Christian,	<i>Christiaan.</i>	Isaac,	<i>Isaak.</i>	Reichard,	<i>Richard.</i>
Christoph,	<i>Christoffel.</i>	Jacob,	<i>Jakob.</i>	Reymund,	<i>Raimond.</i>
Ciprian,	<i>Cijpriaan.</i>	Johann,	<i>Johan, Jan.</i>	Robert,	<i>Robbert.</i>
Claudius,	<i>Claude.</i>	Johel,	<i>Joesselin.</i>	Roderich,	<i>Roderik.</i>
Conrad,	<i>Koenraad.</i>	Joseph,	<i>Jozef.</i>	Rüdiger,	<i>Rudiger.</i>
Constantinus,	<i>Constantijn.</i>	Josua,	<i>Josua.</i>	Rudolph,	<i>Rudolf.</i>
Cornelius,	<i>Cornelio.</i>	Jost,	<i>Joost.</i>	Sebastian,	<i>Sebastiaan.</i>
Crispin,	<i>Crispijn.</i>	Julian,	<i>Juliaan.</i>	Severin,	<i>Severijn.</i>
Cyriakus,	<i>Cijriacus.</i>	Justin,	<i>Justus.</i>	Stephan,	<i>Stephanus.</i>
Dietrich,	<i>Diederik.</i>	Karl,	<i>Karol.</i>	Theodor,	<i>Theodoor.</i>
Eberhard,	<i>Eeverhard.</i>	Kuns,	<i>Koenraad.</i>	Urban,	<i>Urbaan.</i>
Ebert,	<i>Evert.</i>	Kilian,	<i>Kiltiaan.</i>	Valentin,	<i>Valentijn.</i>
Edmund,	<i>Edmond.</i>	Lampert,	<i>Lambert.</i>	Valerian,	<i>Valeriaan.</i>
Ehrenfried,	<i>Eerenveeff.</i>	Lamprecht,	<i>Lambrecht.</i>	Vincens,	<i>Vincens.</i>
Ehrenreich,	<i>Eerriek.</i>	Lehmann,	<i>Leman.</i>	Walther,	<i>Walter.</i>
Eibert,	<i>Eiberd.</i>	Leonhard,	<i>Leonard.</i>	Wenzel,	<i>Wenceslaus.</i>
Emil,	<i>Emilius.</i>	Lorenz,	<i>Laurens.</i>	Wenselaus,	
Erikus, (c)	<i>Erik.</i>	Lucian,	<i>Luciaan.</i>	Wigand,	<i>Wijgand.</i>
Eugen,	<i>Eugenius.</i>	Ludolph,	<i>Ludolf.</i>	Wilhelm,	<i>Willelm.</i>
Fabian,	<i>Fabiaan.</i>	Ludwig,	<i>Lodwijk.</i>	Wunibald,	<i>Wunibald.</i>
Florentin,	<i>Florentijn.</i>	Mannes,	<i>Hermanus.</i>		
<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>	<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>	<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>
Adelgunde,	<i>Adelgond.</i>	Barbara,	<i>Barbara.</i>	Christiane,	<i>Christiana.</i>
Adolphina,	<i>Adolfina.</i>	Bärbel,	<i>Barbel.</i>	Clara,	<i>Klaartje.</i>
Adriano,	<i>Adriana.</i>	Bathilde, }	<i>Bathilda.</i>	Cletilde,	<i>Clotilda.</i>
Agathe,	<i>Agatha.</i>	Bathildis, }		Constantina,	<i>Constantijntje.</i>
Anchen,	<i>Antje.</i>	Christine,	<i>Christina.</i>	Dorothea,	<i>Doortje.</i>

<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>	<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>	<i>Frauen.</i>	<i>Vrouwen.</i>
Elisabeth,	<i>Elisabet.</i>	Jacobine,	<i>Jakobina.</i>	Mina,	<i>Mina.</i>
Ferdinando,	<i>Ferdinanda.</i>	Johanna,	<i>Jaantje.</i>	Nannette,	<i>Nannette.</i>
Frideriko,	<i>Friderika.</i>	Julie,	<i>Julia.</i>	Petronella,	<i>Pietje.</i>
Genoefa,	<i>Genoveva.</i>	Karoline,	<i>Karolina.</i>	Rebecca,	<i>Rebekka.</i>
Gertruid,	<i>Geetruid.</i>	Katharine,	<i>Katharina, Katrijn.</i>	Rosemunda,	<i>Rosemunda.</i>
Grete,	<i>Grietje.</i>	Kunigunde,	<i>Kunigonda.</i>	Sara,	<i>Saartje.</i>
Hanne,	<i>Hanna.</i>	Lene,	<i>Lena, Leentje.</i>	Sebastiane,	<i>Sebastiana.</i>
Helene,	<i>Helena.</i>	Leonore,	<i>Leonora.</i>	Stephanine,	<i>Stephanina.</i>
Henrica,	<i>Hendrika.</i>	Lotte,	<i>Lotje.</i>	Susanna,	<i>Suse.</i>
Henriette,	<i>Henrietta.</i>	Ludovica,	<i>Louise.</i>	Sybilla,	<i>Sibilla.</i>
Isabelle,	<i>Isabella.</i>	Mathilde,	<i>Mathilda.</i>	Theodore,	<i>Theodora.</i>
Jacoba,	<i>Jakobijntje.</i>	Micheline,	<i>Michelina.</i>	Wilhelmine,	<i>Wilhelmina, Wimpje.</i>

WEINIG GEBRUIKELIJKE NAMEN, WELKE IN DE BEIDE TALEN
ONVERANDERD BLIJVEN.

<i>Mannen.</i>			<i>Vrouwen.</i>		
Aäron.	Eusebius.	Irendus.	Phineas.	Abigael.	Gesina, Sientje.
Alarite.	Eustatius.	Jasper.	Rudolf.	Adelina.	Gratia.
Alfonsus.	Ezechias.	Jochem.	Raphael.	Alitheä.	Hillegonda, Hilleetje.
Alfred.	Ezechiel.	Josias.	Reymond.	Arabella.	Juliana.
Achilles.	Gervas.	Judas.	Roger.	Benedicta.	Judith.
Anne.	Gideon.	Maleachi.	Roeland.	Blanca.	Lydia.
Archibaldus.	Gilbert.	Nathan.	Roelof.	Cassandra.	Naatje.
Arthur.	Guy.	Nathaniël.	Samuel.	Carolina.	Nanny.
Benjamin.	Hannibal.	Nehemias.	Simeon.	Constantia.	Penelope.
Caesar.	Hector.	Olivier.	Sylvanus.	Boberta.	Phillis.
Chrysostronus.	Hercules.	Otto.	Theodorik.	Diana.	Polcheris.
Cyrillus.	Horatius.	Patricius.	Theophilus.	Erlanda.	Prudentia.
Dunstan.	Humphrey.	Philibert.	Willebrord.	Flora.	Theresia.
Eleanar.					

LIJST DER NAMEN

VAN LANDEN, STEDEN, BERGEN, ZEEEN, RIVIEREN, MEREN, ENZ.

LISTE DER NAMEN

VON LÄNDERN, STÄDTEN, GEBIRGEN, MEEREN, FLÜSSEN, SEEEN, U. S. W.

Aachen,	<i>Aken.</i>	Arabien,	<i>Arabis.</i>
Achter-Schneeberge,	<i>Achter-Sneeuwbergen.</i>	Aragonien.	<i>Aragonië.</i>
Achter-Wasser,	<i>Achter-Water.</i>	Arendsee.	<i>Arendmeer.</i>
Adamsthal,	<i>Adamsdal.</i>	Arkadien.	<i>Arkadië.</i>
Aegypten,	<i>Egypte.</i>	Armenien,	<i>Armenië.</i>
Aetna,	<i>Etna.</i>	Arnheim,	<i>Arnhem.</i>
Alessandria,	<i>Alexandrië.</i>	Asmannshausen,	<i>Asmannshuizen.</i>
Algier,	<i>Algiers.</i>	Aspern,	<i>Asperen.</i>
Alfen,	<i>Alphen.</i>	Assyrien,	<i>Assyrië.</i>
Amersfort,	<i>Amersfoort.</i>	Astrachan,	<i>Astrakan.</i>
Andalusien,	<i>Andalusie.</i>	Athen,	<i>Athene.</i>
Apenninen,	<i>Apennijnen.</i>	Bachergebirge,	<i>Bachergebergte.</i>
Apingedam,	<i>Appingedam.</i>	Bären Inseln,	<i>Bereuilanden.</i>

Baffasbai,	-baai.	Dümmer(see,	-meer.
Bagnesthal,	-dal.	Dünkirchen,	Duinkerken.
Baiern,	<i>Beijeren.</i>	Ecseder (Sumpf,	-moeras.
Baikalischesgebirge,	-gebirgte.	Edinburgh,	Edinburg.
Baktrien,	<i>Baktris.</i>	Eger(gebirge,	-gebirgte.
Barrowstrasse,	-straat.	Egri(see,	-meer.
Bartholomeusseee,	-meer.	Egg (Insel,	-eiland.
Belgrad,	<i>Belgrado.</i>	Egmonts (Insel,	-eiland.
Benthheim,	<i>Benthem.</i>	Eichener(see,	-meer.
Bergsee,	-meer.	Eisernes-Thor,	<i>IJseren Poort.</i>
Bergstrasse,	-straat.	Elbsandstein(gebirge,	-gebirgte.
Berlin,	<i>Berlijn.</i>	Elephantenfluss,	<i>Olifantierivier.</i>
Bethanien,	<i>Bethanië.</i>	Elephanten-Insel,	<i>Olifanteneiland.</i>
Bodensee,	<i>Meer van Constans.</i>	Elfenbeinküste,	<i>Ivoorkusten.</i>
Böhmen,	<i>Bohemis.</i>	Elstergebirge,	<i>Ekstergebirgte.</i>
Botanybai,	-baai.	Emmerich,	<i>Emmerik.</i>
Bourtang,	<i>Bourtange.</i>	Emmers(hausen,	-huisen.
Brasilien,	<i>Brasilië.</i>	Emper(strasse,	-straat.
Braunschweig,	<i>Brunswijk.</i>	Endeavors(strasse,	-straat.
Bregens,	<i>Bregens.</i>	Endloses(gebirge,	<i>Eindloosgebirgte.</i>
Breinaeb,	<i>Brijesak.</i>	England,	<i>Engeland.</i>
Breslau,	<i>Breslawis.</i>	Erfrischung-Inseln,	<i>Ververschingseilanden.</i>
Bristol,	<i>Bristol.</i>	Eriwan(see,	-meer.
Brockenbai,	-baai.	Ers(gebirge,	-gebirgte.
Brünn,	<i>Brun.</i>	Eulen(gebirge,	-gebirgte.
Brüssel,	<i>Brussel.</i>	Euphrat,	<i>Eufraat.</i>
Cadis,	<i>Cadis.</i>	Fämund(see,	-meer.
Calabria,	<i>Calabrid.</i>	Feuerland,	<i>Vuurland.</i>
Campechebai,	-baai.	Fichtel(gebirge,	-gebirgte.
Camihusfluss,	-rivier.	Fischfluss,	<i>Fischrivier.</i>
Canada,	<i>Kanada.</i>	Fissat(gebirge,	-gebirgte.
Cap francois,	<i>Franche Kaap.</i>	Fliegen-Insel,	<i>Vliegen-eiland.</i>
Catalonien,	<i>Katalonië.</i>	Forchheim,	<i>Vorchhem.</i>
Chesapeakebai,	-baai.	Fournis (Inseln,	-eilanden.
Chesterfields (Einfarth,	-haven.	Frankfurth,	<i>Frankfort.</i>
Chiem(see,	-meer.	Frankreich,	<i>Frankrijk.</i>
Chorinische (Steppe,	-heide.	Franzens(brunnen,	-bronnen.
Christiansand,	<i>Christiaansand.</i>	Freieu(see,	-meer.
Christianstadt,	<i>Christiaanstad.</i>	Freudenstadt,	<i>Vreugdenstad.</i>
Christiansund,	<i>Christiaansond.</i>	Freudenthal,	<i>Vreugden dal.</i>
Cöln,	<i>Keulen.</i>	Freundschafts-Inseln,	<i>Vriendschaps-eilanden.</i>
Constantinopel,	<i>Konstantinopel.</i>	Friedrichshamm,	<i>Frederiksham.</i>
Cooks (Einfarth,	-haven.	Friesland,	<i>Vriesland.</i>
Coopers (Insel,	-eiland.	Frobisher(strasse,	-straat.
Gorsika,	<i>Korika.</i>	Fuchsinseln,	<i>Vossen-eilanden.</i>
Côte d'or,	<i>Goudkust.</i>	Fundy(bai,	-baai.
Cradoek(fluss,	-rivier.	Furneaux (Inseln,	-eilanden.
Cumberland(fluss,	-rivier.	Fürstenwalde,	<i>Vorstenwalde.</i>
Cumberland(strasse,	-straat.	Gardescher(see,	-meer.
Cypern,	<i>Cyprus.</i>	Garrau(gebirge,	-gebirgte.
Cypressen (Sumpf,	-moeras.	Garrys (Inseln,	-eilanden.
Cyprien,	<i>Cypris.</i>	Gauritz(fluss,	-rivier.
Dalmation,	<i>Dalmatis.</i>	Gebc(see,	-meer.
Dantsig,	<i>Dantsig.</i>	Gemmen(gebirge,	-gebirgte.
Devis(strasse,	-straat.	Genosareth-See,	<i>Meer Genosaret.</i>
Devon(Port,	-haven.	Genfer-See,	<i>Meer van Genève.</i>
Diöbs Inseln,	<i>Diöven-eilanden.</i>	Geographenbai,	-baai.
Dinkholder(brunnen,	-bronnen.	Georgen(see,	-meer.
Dippoldis(walde,	-bosch.	Gesellschafts-Inseln,	<i>Gesellschafts-eilanden.</i>
Donau,	<i>Danubs.</i>	Gewürz-Inseln,	<i>Specerij-eilanden.</i>
Drachenfels,	<i>Drakenrote.</i>	Glatz,	<i>Glatz.</i>
Drontheim,	<i>Dronthem.</i>	Glückstadt,	<i>Glückstad.</i>
Drummond(see,	-meer.	Goldküste,	<i>Goudkust.</i>

- Gothenburg,
 Graciosa,
 Grampjengebierge,
 Greifensee,
 Griochenland,
 Gröningen,
 Grönsland,
 Grootbritannen,
 Grünersee,
 Grünesgebierge,
 Grünes Vorgebirge,
 Haag,
 Halberstadt,
 Halbinsel,
 Harburg,
 Hardtgebierge,
 Harlem,
 Hastingsfluss,
 Hayden-Insel,
 Hebridische Inseln,
 Hebride-Geist-Land,
 Heilige Inseln,
 Heiligenhafen,
 Heiligenkruis,
 Heiliger Geistsfluss,
 Hendervilles-Inseln,
 Herkulesbäder,
 Herveys-Inseln,
 Hertogenbusch,
 Hilmarsee,
 Hinterindien,
 Hirschsee,
 Holsee,
 Hoppers-Inseln,
 Horn,
 Horstsee,
 Hottentotten-Länder,
 Hudsonstrasse,
 Hunters-Inseln,
 Huronensee,
 Huron-Gebiet,
 Japan,
 Jilinesenfluss,
 Ilmensee,
 Inselberg,
 Insel Frankreich,
 Inseln de los Changuis,
 Inseln der Aussätzigen,
 Inseln der fehlgeschlagenen
 Hoffnung,
 Inseln des grünen Vorge-
 birges,
 Inseln des heiligen Mathaeus,
 Inseln des Tristan d'Acunhan,
 Iohnische Inseln,
 Josephine-Busen,
 Isergebierge,
 Island,
 Italien,
 Jüngfernhede,
 Jungfern-Insel,
 Jungfrau,
- Gottenburg.*
Graciosa.
Grampjansgebierge.
Greifenmeer.
Griekenland.
Groningen.
Groenland.
Groot-Brittanje.
Grunermeer.
Het Groengebierge.
Groene Kaap, Cap verd.
's Gravenhage.
Halverstad.
Schiereiland.
Haarburg.
Hartgebierge.
Harlem.
Hastingsrivier.
Haydensiland.
Hebridische eilanden.
Heilige-Geestland.
Heilige eilanden.
Heiligenhaven.
Heiligenkruis.
Heilige-Geestrivier.
Hendervilles-eilanden.
Herkulesbaden.
Herveys-eilanden.
's Hertogenbosch.
Hilmarsee.
Oosterse Binnenlanden.
Hirschmeer.
Houtmeer.
Hoppers-eilanden.
Hoorn.
Horstmeer.
Hottentottenland.
Hudsons-straat.
Hunters-eilanden.
Huronenmeer.
Rijk van Huron.
Japann.
Jilinesenrivier.
Ilmenmeer.
Eilandberg.
Eiland Frankrijk.
Eilanden de los Changuis.
Molatschen-eilanden.
Eilanden der mislukte
Hoop.
Capverdische eilanden.
St. Mathouseilanden.
Eilanden van Tristan
d'Acunhan.
Iönische eilanden.
Zeeboesem van Josephine.
Isgebierge.
Island.
Italië.
Maagdenheide.
Maagdeneiland.
Msagd.
- Justodals-Eisberge,
 Känguru-Inseln,
 Käsmarker-Spitse,
 Käffern-Länder,
 Kalifornischer-Busen,
 Kalpinersee,
 Kamtschatkischesgebierge,
 Kanarische-Inseln,
 Kap der guten Hoffnung,
 Kapdistrikt,
 Kap Horn,
 Kap Sanct. Vincent,
 Kasan,
 Katharinenburg,
 Katsenelbogen,
 Kankassische Länder,
 Kiessingwalde,
 King-Insel,
 Kirchenstaat,
 Kirgisische Steppe,
 Kittsee,
 Kloster Neuburg,
 Knox-Inseln,
 Knüllgebierge,
 Kochelsee,
 König-Georgs-Inseln,
 Königin-Charlotten-Inseln,
 Königreich beider Sicilien,
 Königsee,
 Königspitze,
 Kolywanischesgebierge,
 Komorische Inseln,
 Kompassfelsen,
 Königsberg,
 Krabben-Insel,
 Krakau,
 Krakowschersee,
 Kraut-Inseln,
 Krautland,
 Krusensterns-Inseln,
 Kupferfelsen,
 Kupfer-Insel,
 Kupfermineofluss,
 Kupferminengebierge,
 Kurdische Gebierge,
 Kurilische Inseln,
 Kutusoff-Inseln,
 Lachersee,
 Ladogasee,
 Ladronen-Inseln,
 Laechow-Inseln,
 Lake-Inseln,
 Lakedivische Inseln,
 La-Mairo-Strasse,
 Land ob der Ens,
 Land unter der Ens,
 Lauentsteinberge,
 Lauersersee,
 Lausitzgebierge,
 Lavisersee,
 Lazarus-Inseln,
Justedalstejgebierge.
Kängurluk-eilanden.
Kärmarkerbergtoppen.
Käfferlanden.
Californische Zeeboesem.
Kalpinermeer.
Gebierge van Kamtschatka
Kanarische eilanden.
Kaap de Goede hoop.
Kaapdistrikt.
Kaap Horn.
Kaap St. Vincent.
Kasaan.
Katrijnenburg.
Katsenelbogen.
Caucasische Landen.
Kiessingsbosch.
Königs-eiland.
Kerkelijke Staat.
Kirgisische woestijn.
Kittmeer.
Klooster Nieuweburg.
Knox-eilanden.
Knüllgebierge.
Kochelmeer.
König. Georgs-eilanden.
Königin-Charlotta-eilan-
den.
Königrijk der beide Si-
cilien.
Königsmeer.
Königsbergtop.
Kolywanischesgebierge.
Komorische eilanden.
Kempasroeten.
Königsbergen.
Krafteneiland.
Krakovia.
Krakowschermeer.
Kruid-eilanden.
Kruidoever.
Krusensterns-eilanden.
Koparrivier.
Kopereiland.
Kopermijnrivier.
Kopermijngebierge.
Kurdische gebiertgen.
Kurilische eilanden.
Kutusoff-eilanden.
Laachermeer.
Ladogameer.
Ladroneneilanden.
Laechow-eilanden.
Lake-eilanden.
Lakedivische eilanden.
Straat-La-Maire.
Land boven de Ens.
Land onder de Ens.
Lauentsteinbergen.
Lauersermeer.
Lausitzgebierge.
Lavisermeer.
Lazarus-eilanden.

- Leandersturm,
 Lebasee,
 Lennengebirge,
 Lerinische Inseln,
 Lesinischegebirge,
 Leventinsee,
 L'heromite-Insel,
 Libyschegebirge,
 Libysche-Wüste,
 Lichtensteiner Schlösschen,
 Lichtmess-Inseln,
 Lille,
 Lippescher-Wald,
 Liguos-Inseln,
 Lisabon,
 Livadien,
 Lokarnersee,
 Lombardisch-Venetianisches-Königreich,
 Lomnitzer-Spitze,
 London,
 Long-Inland,
 Los-Ermitanos-Insel,
 Löwen,
 Lublin,
 Luganersee,
 Lüttich,
 Mackenziefluss,
 Madüsee,
 Mährische-Gebirge,
 Magdalenenflus,
 Magdalenen-Inseln,
 Magellanische Strasse,
 Mehlstrom,
 Mähren,
 Maina-Gebirge,
 Mainz,
 Malgouette-Küste,
 Malarenfluss,
 Maldivische-Inseln,
 Mani-Inseln,
 Marquesas-Inseln,
 Marshall-Inseln,
 Maskaronische Inseln,
 Mayland,
 Mecheln,
 Meissenischer-Kreis,
 Mensulesee,
 Mergui-Inseln,
 Mexikanischer Moerbusen,
 Militairgränze,
 Mischigansee,
 Michels-Insel,
 Mons,
 Mörissee,
 Mondo-verdo's-Inseln,
 Mondgebirge,
 Mondsee,
 Moritzburg,
 Morsee,
 Mosolowsche Eisenhütte,
 Mosquito-Küste,
 Mauster,
 Laanderstoren.
 Jabameer.
 Lennengebirtje.
 Lerinische eilanden.
 Lesinischegebirtje.
 Leventinmeer.
 Heremiet-eiland.
 Libyschgebirtje.
 Woestijn van Libye.
 Lichtensteinerslot.
 Lichtmis-eilanden.
 Rijssel.
 Lippescherbosch.
 Liguos-eilanden.
 Lisbon.
 Livadië.
 Lokarnmeer.
 Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk.
 Lomnitzerbergtop.
 London.
 Long-Island.
 Los-Ermitanos-eiland.
 Leuwen.
 Lublijn.
 Luganermeer.
 Luik.
 Mackenzierivier.
 Maduseer.
 Moravische gebirtje.
 Magdalena-rivier.
 Magdalena-eilanden.
 Straat van Magellaan.
 Maalstroom.
 Moravië.
 Mainagebirtje.
 Ments.
 Malgouettekust.
 Malarenrivier.
 Maldivische eilanden.
 Mani-eilanden.
 Marquesas-eilanden.
 Marshall-eilanden.
 Maskaronische eilanden.
 Milaan.
 Mechelen.
 Meissenischerkreits.
 Mensalemeer.
 Mergui-eilanden.
 Zeeboezem van Mexico.
 Militaire grenzen.
 Mischiganmeer.
 Michels-eiland.
 Bergen.
 Mörismeer.
 Mondo-verdo's-eilanden.
 Maangebirtje.
 Maanmeer.
 Mauritzburg.
 Mormeer.
 Mosolowsche ijzermijnen.
 Mosquotokust.
 Munster.
 Müritsee,
 Murtnersee,
 Nadelvorgebirge,
 Nassau-Inseln,
 Neapel,
 Neptunische Gebirge,
 Nertschinskischegebirge,
 Neu-Albion,
 Neu-Britannien,
 Neu-Fahrwasser,
 Neufchatellersee,
 Neuhaus,
 Neu-Hebridische Inseln,
 Neu Holland,
 Neu-Irland,
 Neu-Philippinische Inseln,
 Neu-Seeland,
 Neusiedlersee,
 Neu-Spanien,
 Neuwarpchersee,
 Niederösterreich,
 Niederrhein,
 Niedrige-Inseln,
 Nieuwveldtgebirge,
 Niwwegen,
 Nicobarische Inseln,
 Nord-Georgs-Inseln,
 Nordhausen,
 Norfolk-Insel,
 Normannische Inseln,
 Nürnberg,
 Ober-Altweed,
 Oberösterreich,
 Ochotskischegebirtje,
 Odensee,
 Oestersund,
 Oesterreich,
 Oesterreichischer Staat,
 Onegasee,
 Ontariosee,
 Orangefluss,
 Oranienburg,
 Oranienstein,
 Orkadische Inseln,
 Osnabrück-Insel,
 Ostpreussen,
 Ourry's-Inseln,
 Ozarkgebirge,
 Pallier-Inseln,
 Palmerstons-Insel,
 Papeninersee,
 Parimasee,
 Paris,
 Pelefluss,
 Peipusee,
 Pelow-Inseln,
 Pentecote-Insel,
 Perlenfluss,
 Pescadore's-Inseln,
 Petersburg,
 Muritzmeer.
 Murtnermeer.
 Naaldkaap.
 Nassau-eilanden.
 Napels.
 Neptunischgebirtje.
 Nertschinskischgebirtje.
 Nieuw Albion.
 Nieuw Brittanje.
 Nieuw Vaarwater.
 Meer van Neufchatel.
 Nieuwhuis.
 Nieuw Hebridische eilanden.
 Nieuw-Holland.
 Nieuw Irland.
 Nieuwe Philippynische eilanden.
 Nieuw Zeeland.
 Neusiedlermeer.
 Nieuw Spanje.
 Neuwarpchermeer.
 Beneden-Oostenrijk.
 Beneden-Rijn.
 Lage eilanden.
 Nieuwveldtgebirtje.
 Nijmegen.
 Nicobarische eilanden.
 Noord-Georgs-eilanden.
 Noordhausen.
 Norfolk-eiland.
 Normannische eilanden.
 Neurenberg.
 Boven-Altweed.
 Boven-Oostenrijk.
 Ochotskischgebirtje.
 Odenmeer.
 Ooster-Sond.
 Oostenrijk.
 Oostenrijksche Staat.
 Meer Onega.
 Ontariomeer.
 Oranjerivier.
 Oranjbürg.
 Oranjesteen.
 Orkadische eilanden.
 Eiland Osnaburg.
 Oost-Indië.
 Oost-Prussen.
 Ourryseilanden.
 Ozarkgebirtje.
 Pallier-eilanden.
 Palmerstons-eiland.
 Papensinermeer.
 Parimameer.
 Parijs.
 Peelerivier.
 Peipumeer.
 Pelow-eilanden.
 Pinkster-eiland.
 Paarlivier.
 Fischeers-eilanden.
 Petersburg.

Petersfluss,	<i>Petersrivier.</i>	Saunders-Inseln,	<i>Saunders-eilanden.</i>
Peters I Insel,	<i>Eiland van Peter I.</i>	Savage-Insel,	<i>Savage-eiland.</i>
Petracische Halbinsel,	<i>Petracisch Schiereiland.</i>	Schaalsee,	<i>Schelfsee (meer).</i>
Pfefferküste,	<i>Peperkust.</i>	Schahaysee,	<i>Schahaymeer.</i>
Pfingst-Inseln,	<i>Schippers-eilanden.</i>	Schiffer-Insel,	<i>Schippers-eiland.</i>
Philippinische Inseln,	<i>Philippynische eilanden.</i>	Schildkröten-Inseln,	<i>Schildpad-eilanden.</i>
Philippis-Insel,	<i>Philipp-eiland.</i>	Schlangen-Insel,	<i>Slangen-eiland.</i>
Philleborgesee,	<i>Philleborgemeer.</i>	Schlesisch-Mährisches Ge-	<i>Silesisch-Moravischge-</i>
Plauen,	<i>Plaawen.</i>	birge,	<i>bergte.</i>
Pliseviczagebirge,	<i>Plissericageberge.</i>	Schottland,	<i>Schottland.</i>
Plönersee,	<i>Plönermeer.</i>	Schule Homers,	<i>Homerschool.</i>
Poggy-Inseln,	<i>Poggyeilanden.</i>	Schwalben-Insel,	<i>Zwalwen-eiland.</i>
Pontinische Sümpfe,	<i>Pontinische moorassen.</i>	Schwannenfluss,	<i>Zwanen-rivier.</i>
Pontische Inseln,	<i>Pontische eilanden.</i>	Schwänsee,	<i>Zwanen-meer.</i>
Porto,	<i>Port-à-Port.</i>	Schwarze Höhen,	<i>Zwarte Hoogten.</i>
Prag,	<i>Prag.</i>	Schweden,	<i>Zweden.</i>
Prasburg,	<i>Prasburg.</i>	Schwedischer Staat,	<i>Zweedsche Staat.</i>
Preussisch-Friedland,	<i>Prussisch Friedland.</i>	Schweits,	<i>Zwitsierland.</i>
Pribylowsche Inseln,	<i>Pribylowsche eilanden.</i>	Sealpen,	<i>Meeralpen.</i>
Prinsen-Inseln,	<i>Prinsen-eilanden.</i>	Seehundbai,	<i>Zeehondbaai.</i>
Prinz-Regentenfluss,	<i>Prins-Regentrivier.</i>	Seeland,	<i>Zeeland.</i>
Prinz-Wales-Insel,	<i>Prins-Wales-eiland.</i>	Seelandia,	<i>Zeslandia.</i>
Purpurmeer,	<i>Purpersee.</i>	Sevegebirge,	<i>Sevegebirge.</i>
Pyrenäen,	<i>Pyrenesche gebirgten.</i>	Sevilla,	<i>Sevilla.</i>
Ptylusische Inseln,	<i>Ptylusische eilanden.</i>	Sketländische Inseln,	<i>Sketlandische eilanden.</i>
Quadra-Inseln,	<i>Quadra-eilanden.</i>	Sibyllenloch,	<i>Sibyllenhol.</i>
Querimba-Inseln,	<i>Querimba-eilanden.</i>	Sicilien,	<i>Sicilia.</i>
Rabengebirge,	<i>Ravengeberge.</i>	Siebenbürgen,	<i>Zevenbergen.</i>
Radack-Inseln,	<i>Radackeilanden.</i>	Siebungebirge,	<i>Zevungebirge.</i>
Regensburg,	<i>Ratiaben.</i>	Sieben Gemeinden,	<i>Zeven Gemeenten.</i>
Resolutions-Insel,	<i>Eiland Resolution.</i>	Sieben Schwestern,	<i>Zeven Zusters.</i>
Revolutions-Inseln,	<i>Revolutions-eilanden.</i>	Siebenstern,	<i>Zevenster.</i>
Riesengebirge,	<i>Reusengebirge.</i>	Simson-Inseln,	<i>Simson-eilanden.</i>
Roberts-Insel,	<i>Roberts-eiland.</i>	Sinclairsee,	<i>Sinclairmeer.</i>
Roggeveldsgebirge,	<i>Roggeveldsgebirge.</i>	Scandinavisches Gebirge,	<i>Scandinavisch gebirge.</i>
Rom,	<i>Romen.</i>	Sklavenfluss,	<i>Slavenrivier.</i>
Romanoffs-Inseln,	<i>Romanoff-eilanden.</i>	Sklavenküste,	<i>Slavenkust.</i>
Roscoogebirge,	<i>Roscoegebirge.</i>	Sklavensee,	<i>Slavenmeer.</i>
Rotherfluss,	<i>Rotherrivier.</i>	Smiths-Insel,	<i>Smiths-eiland.</i>
Rothlaggergebirge,	<i>Rothlagergebirge.</i>	Societäts-Inseln,	<i>Societets-eilanden.</i>
Ruppinschorsee,	<i>Ruppinschormeer.</i>	Soldinersee,	<i>Soldinmeer.</i>
Russisches Reich,	<i>Russisch Ryk.</i>	Soho-Inseln,	<i>Soho-eilanden.</i>
Sachsen,	<i>Saxen.</i>	Solothurn,	<i>Soleure.</i>
Sajanische Gebirge,	<i>Sajamische gebirge.</i>	Sommers-Inseln,	<i>Zomers-eilanden.</i>
Salsigersee,	<i>Zoutmeer.</i>	Sonnatsberg,	<i>Zondagsberg.</i>
Sanct Andreasfluss,	<i>St. Andreasrivier.</i>	Sonnatsfluss,	<i>Zondagsrivier.</i>
Sanct Christian-Insel,	<i>St. Christian-eiland.</i>	Speier,	<i>Spier.</i>
Sanct Franz-Inseln,	<i>St. Frans-eilanden.</i>	Sphakiotgebirge,	<i>Sphakiotgebirge.</i>
Sanct Johannisfluss,	<i>St. Janrivier.</i>	Spiegelitter Schneeberg,	<i>Spiegelitter Sneeuwberg.</i>
Sanct Juan-Fernandes-In-	<i>St. Juan-Fernandes-eilan-</i>	Spiridngsee,	<i>Spiridingmeer.</i>
seln,	<i>den.</i>	Spiridoff-Inseln,	<i>Spiridoff-eilanden.</i>
Sanct Laurentii-Insel,	<i>St. Laurentius-eiland.</i>	Spitzbergen,	<i>Spitsbergen.</i>
Sanct Lorenzfluss,	<i>St. Laurens-rivier.</i>	Srinergebirge,	<i>Srinergebirge.</i>
Sanct Magdalenen-Insel,	<i>St. Magdalena-eiland.</i>	Staaten-Insel,	<i>Staten-eiland.</i>
Sanct Marienfluss,	<i>St. Maria-rivier.</i>	Staffelsee,	<i>Zrappenmeer.</i>
Sanct Michaels-Eisenhütte,	<i>St. Michaels-ijzermijn.</i>	Stahrenbergersee,	<i>Stahrenbergermeer.</i>
Sanct Pedro-Insel,	<i>St. Pedro-eiland.</i>	Stants,	<i>Stants.</i>
Sanct Petersburg,	<i>St. Petersburg.</i>	Steinhudersee,	<i>Steinhudmeer.</i>
Sanct Simons-Insel,	<i>St. Simons-eiland.</i>	Steinigsee Gebirge,	<i>Steenachtig gebirge.</i>
Sanct Ubes,	<i>St. Ubes.</i>	Stephens-Insel,	<i>Stephens-eiland.</i>
Sandfluss,	<i>Zandrivier.</i>	Stewart-Insel,	<i>Stewart-eiland.</i>
Sandwiche-Inseln,	<i>Sandwiche-eilanden.</i>	Strandjagebirge,	<i>Strandjagebirge.</i>
Saazignan-Insel,	<i>Saazignan-eiland.</i>	Strassburg,	<i>Strautsburg.</i>

Südafrika,	<i>Zuid-Afrika.</i>	Vereinigde Staten des	<i>Vereenigde Staten van Mid-</i>
Südamerika,	<i>Zuid-Amerika.</i>	mittleren Amerika,	<i>del-Amerika.</i>
Südbeveland,	<i>Zuid-Beesland.</i>	Vereinigde Staten von	<i>Vereenigde Staten van</i>
Südbrabant,	<i>Zuid-Brabant.</i>	Nordamerika,	<i>Noord-Amerika.</i>
Südholland,	<i>Zuid-Holland.</i>	Varkens-Insel,	<i>Varkens-eiland.</i>
Südpolarländer,	<i>Zuidpoollanden.</i>	Verräthers-Inseln,	<i>Verraders-eilanden.</i>
Südkanal,	<i>Zuidkanaal.</i>	Veteranische Höhle,	<i>Veteranenhol.</i>
Südssee,	<i>Het zoute meer.</i>	Vierwaldstaedtersee,	<i>Vierwaldstaedter-meer.</i>
Sulu-Inseln,	<i>Sulu-eilanden.</i>	Vierzehn Heiligen,	<i>Veertien Heiligen.</i>
Sundische Inseln,	<i>Sundische eilanden.</i>	Voigtländischer Kreis,	<i>Voigtländischerkreis.</i>
Surenengebirge,	<i>Surenengebergte.</i>	Volkano-Inseln,	<i>Volkano-eilanden.</i>
Sursee,	<i>Surmeer.</i>	Voralbergische Herrschaf-	<i>Voralbergische heerlijkheden.</i>
Suwaroffs-Inseln,	<i>Suwaroffs-eilanden.</i>	ten,	
Syrakus,	<i>Sijrakus.</i>	Vorderindien,	<i>Voor-Indië.</i>
Tachensee,	<i>Tachenmeer.</i>	Vornberger Eisenhütten,	<i>Vornberger ijzermijnen.</i>
Talischingebirge,	<i>Talischingebergte.</i>	Wagingersee,	<i>Wagingermeer.</i>
Tannusche Gebirge,	<i>Tannusche gebergte.</i>	Waigas-Inseln,	<i>Waigas-eilanden.</i>
Taurisches-Gebirge,	<i>Taurischegebergte.</i>	Walhensee,	<i>Walckenmeer.</i>
Tegernsee,	<i>Tegermeer.</i>	Waldaisches Gebirge,	<i>Waldaischegebergte.</i>
Templinersee,	<i>Templinermeer.</i>	Waldsee,	<i>Woudmeer.</i>
Tenfelsbrücke,	<i>Dusvelbrug.</i>	Wallenstaedtersee,	<i>Wallenstaedtermeer.</i>
Thal Ehrenbreitstein,	<i>Het dal Ehrenbreitstein.</i>	Washington-Inseln,	<i>Washingtons-eilanden.</i>
Thüringerwald,	<i>Turingerwoud.</i>	Weihnachts-Insel,	<i>Keremiseiland.</i>
Thunersee,	<i>Thunermeer.</i>	Weihnachtsland,	<i>Keremisland.</i>
Titicacasee,	<i>Titicacameer.</i>	Weisse-Berge,	<i>Wittegebergte.</i>
Titisee,	<i>Titimeer.</i>	Wesal,	<i>Wesal.</i>
Titterysee,	<i>Titterymeer.</i>	Welcome-Strasse,	<i>Welcome-sstraat.</i>
Todtes-Meer,	<i>Doods Zee.</i>	Wellesbai-Inseln,	<i>Wellesbai-eilanden.</i>
Tollensee,	<i>Tollenmeer.</i>	Worchoturisches Gebirge,	<i>Worchoturischgebergte.</i>
Tonga-Inseln,	<i>Tonga-eilanden.</i>	Westmann-Inseln,	<i>Westmanns-eilanden.</i>
Torres-Strasse,	<i>Torres-sstraat.</i>	Wettersee,	<i>Wettermeer.</i>
Traunsee,	<i>Traunmeer.</i>	Wien,	<i>Weenen.</i>
Tremitische Inseln,	<i>Tremitische eilanden.</i>	Wildersee,	<i>Wildermeer.</i>
Teasee,	<i>Teadmeer.</i>	Wilhelminort,	<i>Wilhelmina's oord.</i>
Tschitschagoffs-Inseln,	<i>Tschitschagoffs-eilanden.</i>	Winnipegsee,	<i>Winnipegmeer.</i>
Tueickgebirge,	<i>Tueickgebergte.</i>	Winnipigsee,	<i>Winnipigmeer.</i>
Türkisches Reich,	<i>Turkeche Rijk.</i>	Wintersee,	<i>Wintermeer.</i>
Tyrol,	<i>Tijvol.</i>	Wörlitzersee,	<i>Wörlitzmeer.</i>
Uckersee,	<i>Uckermeer.</i>	Wolfs-Insel,	<i>Wolfs-eiland.</i>
Ungarisch Altenburg,	<i>Hongaarsch Altenburg.</i>	Wüste Küste,	<i>Woeste Kust.</i>
Ungarisch Brod,	<i>Hongaarsch Brood.</i>	Wüste von Syrien,	<i>Woestenij van Syrië.</i>
Ungarn,	<i>Hongarijen.</i>	Zahnküste,	<i>Icoorkust.</i>
Unyahfluss,	<i>Unjahrivier.</i>	Zahrosee,	<i>Zahremeer.</i>
Uralgebirge,	<i>Uralisch gebergte.</i>	Zellersee,	<i>Zellermeer.</i>
Upalatapass,	<i>Upalatastraat.</i>	Zioriksee,	<i>Zieriksee.</i>
Venedig,	<i>Venetië.</i>	Zürichersee,	<i>Zurichermeer.</i>
Vereinigde Mexikanische	<i>Vereenigde Staten van</i>	Zugersee,	<i>Zugermeer.</i>
Staaten,	<i>Mexico.</i>	Zweibrücken,	<i>Zweebruggen.</i>
Vereinigde Staaten am la	<i>Vereenigde Staaten aan de</i>	Zwischenahnermeer,	<i>Zwischenahner Zee.</i>
Plata-Strom,	<i>rivier la Plata.</i>	Zwoll,	<i>Zwoll.</i>

L I J S T

DER ONGELIJKVLOEIJENDE EN ONREGELMATIGE NEDERDUITSCHER
WERKWOORDEN.

L I S T E

DER UNGLEICHFÖRMIGEN UND UNREGELMÄSSIGEN HOLLÄNDISCHEN
ZEITWÖRTER.

<i>Onbepaalde wijs.</i>	<i>Beteekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
bakken	<i>backen</i>	ik bak	ik bakte	gebakken.
bannen	<i>verbannen</i>	ik ban	ik bande	gebannen.
bedarven	<i>verderben</i>	ik bederf	ik bedierf	bedorven.
bedriegen	<i>betrügen</i>	ik bedrieg	ik bedroog	bedrogen.
bedrijven	<i>betreiben</i>	ik bedrijf	ik bedreef	bedreven.
beginnen	<i>beginnen</i>	ik begin	ik begon	begonnen.
begrijpen	<i>begreifen</i>	ik begrijp	ik begreep	begrepen.
bekijken	<i>anschauen</i>	ik bekijk	ik bekeek	bekeken.
bekruisen	<i>sich bekreutzen</i>	ik bekruis	ik bekroos	bekrosen.
belijden	<i>bekennen</i>	ik belijd	ik beloed	beloden.
bergen	<i>bergen</i>	ik berg	ik berg	geborgen.
bersten	<i>bersten</i>	ik berst	ik borst	geborsten.
bevelen	<i>befehlen</i>	ik beveel	ik beval	bevolen.
bewegen	<i>bewegen</i>	ik beweeg	ik bewoog	bewogen.
besinnen	<i>besinnen</i>	ik besin	ik beson	besonnen.
beswijken	<i>unterliegen</i>	ik beswijk	ik besweek	besweken.
beswijmen	<i>en Ohnmacht fallen</i>	ik beswijm	ik besweem	beswemen.
bidden	<i>bitten</i>	ik bid	ik bad	geboden.
bieden	<i>bieten</i>	ik bied	ik bood	geboden.
binden	<i>binden</i>	ik bind	ik bond	gebonden.
blazen	<i>blasen</i>	ik blaas	ik blies	geblasen.
blinken	<i>blinken</i>	ik blink	ik blink	geblonken.
blijken	<i>erkellen</i>	het blijkt	het bleek	gebleken.
blijven	<i>bleiben</i>	ik blijf	ik bleef	gebleven.
braden	<i>braten</i>	ik braad	ik bried	gebraden.
breken	<i>brechen</i>	ik breek	ik brak	gebroken.
brengen	<i>bringen</i>	ik breng	ik bragt	gebragt.
buigen	<i>biegen</i>	ik buig	ik boog	gebogen.
bijten	<i>beissen</i>	ik bijt	ik beet	gebeten.
delven	<i>scharren</i>	ik del	ik dolf	gedolven.
denken	<i>denken</i>	ik denk	ik dacht	gedacht.
dingen	<i>dingen</i>	ik ding	ik dong	gedongen.
dragen	<i>tragen</i>	ik draag	ik droeg	gedragen.
dringen	<i>dringen</i>	ik dring	ik droong	gedrongen.
drinken	<i>drinken</i>	ik drink	ik dronk	gedronken.
druipen	<i>triefen</i>	ik druipt	ik droop	gedroopen.
drijven	<i>driehen</i>	ik drijf	ik dreef	gedregen.
drijven	<i>treiben</i>	ik drijf	ik dreef	gedreven.
duiken	<i>tauchen</i>	ik duik	ik dook	gedoken.
darven	<i>dürfen</i>	ik darf	ik dorst	gedurd.
dwingen	<i>zwingen</i>	ik dwing	ik dwong	gedwongen.
dwijnen	<i>schwanden</i>	ik dwijn	ik dwween	gedwonen.
dijen	<i>aufschwellen</i>	ik dij	ik dee	gedeen.
eten	<i>essen</i>	ik eet	ik at	gegeten.

<i>Onbeaalde wijs.</i>	<i>Beteekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
sluiten	<i>pfleifen</i>	ik sluit	ik sloot	gesloten.
gaan	<i>gehen</i>	ik ga	ik ging	gegaan.
gebieden	<i>gebieten</i>	ik gebied	ik gebood	geboden.
gelden	<i>gelten</i>	ik geld	ik gold	gegolden.
gelijken	<i>gleichen</i>	ik gelijk	ik geleek	geleken.
genezen	<i>genesen</i>	ik genees	ik genas	genezen.
genieten	<i>geniessen</i>	ik geniet	ik genoot	genoten.
geven	<i>geben</i>	ik geef	ik gaf	gegeven.
gisten	<i>gessen</i>	ik giet	ik goot	gegoten.
glimmen	<i>glimmen</i>	ik glim	ik glom	geglimmen.
glijden	<i>glichten</i>	ik glijd	ik gleed	gegleden.
graven	<i>graben</i>	ik graaf	ik groef	gegraven.
grijnen	<i>wetnen</i>	ik grijn	ik groen	gegrenen.
grijpen	<i>greifen</i>	ik grijp	ik greep	gegrepen.
hangen	<i>hangen</i>	ik hang	ik hing	gehangen.
hebben	<i>haben</i>	ik heb	ik had	gehad.
heeten	<i>heissen</i>	ik heet	ik hiet	gheeten.
heffen	<i>heben</i>	ik hef	ik hief	gheven.
helpen	<i>helfen</i>	ik help	ik hielp	ghehoopen.
houden	<i>halten</i>	ik houd	ik hield	gehouden.
hijgen	<i>heichen</i>	ik hijg	ik heeg	gehogen.
hijsehen	<i>aufwinden</i>	ik hijsch	ik heesch	gehesehen.
jagen	<i>jagen</i>	ik jaag	ik joeg	gejaagd.
kaauwen	<i>kauen</i>	ik kaauw	ik kaauwde	gekaauwen.
kerwen	<i>kerben</i>	ik kerf	ik korf	gekorven.
kiesen	<i>wählen</i>	ik kies	ik koos	gekosen.
klimmen	<i>klettern</i>	ik klim	ik klom	geklimmen.
klinken	<i>klingen</i>	ik klink	ik klow	geklonken.
kluiven	<i>abnagen</i>	ik kluiw	ik kloof	geklouwen.
knijpen	<i>knetsen</i>	ik knijp	ik kneep	geknepen.
komen	<i>kommen</i>	ik kom	ik kwam	gekomen.
koopen	<i>kaufen</i>	ik koop	ik koocht	gekoocht.
krimpen	<i>schrumpfen</i>	ik krimp	ik kromp	gekrompen.
kruijen	<i>kärnen</i>	ik krui	ik krooi	gekrooijen.
kruijen	<i>krischen</i>	ik kruiw	ik kroop	gekropen.
krijgen	<i>erlangen</i>	ik krijg	ik kreeg	gekregen.
krijsehen	<i>kraischen</i>	ik krijsh	ik kreesch	gekreschen.
krijten	<i>heulen</i>	ik krijt	ik kreet	gekretten.
kunnen	<i>können</i>	ik kan	ik konde	gekond.
kwijten	<i>erfüllen</i>	ik kwijt	ik kweet	gekwesten.
kijken	<i>schaauen</i>	ik kijk	ik keek	gekeken.
kijven	<i>sanken</i>	ik kiff	ik keef	gekeven.
laden	<i>laden</i>	ik laad	ik loed, laadde	geladen.
leggen	<i>lachen</i>	ik lach	ik lachte	gelachen.
lesen	<i>lassen</i>	ik laat	ik liet	gelaten.
liegen	<i>legen</i>	ik leg	ik lag	geleg.
liggen	<i>lesen</i>	ik lees	ik las	gelezen.
loopen	<i>lägen</i>	ik lieg	ik loog	gologen.
luiken	<i>liegen</i>	ik lig	ik lag	geleg.
lijden	<i>laufen</i>	ik loop	ik liep	geloopen.
lijken	<i>zuschliessen</i>	ik luiw	ik look	geloken.
melen	<i>leiden</i>	ik lijd	ik leed	geleden.
melken	<i>gleich</i>	ik lijk	ik leek	geleken.
meten	<i>malen</i>	ik maal	ik maalde	gemalen.
moeten	<i>melken</i>	ik melk	ik molk	gemolken.
mögen	<i>messen</i>	ik meet	ik meette, mat	gemeten.
mijden	<i>müssen</i>	ik moet	ik moest	gemoost.
nemen	<i>mögen</i>	ik mag	ik moegt	gemogt.
	<i>meiden</i>	ik mijd	ik meed	gemeden.
	<i>nehmen</i>	ik neem	ik nam	genomen.

<i>Onbepaalde wijze:</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt verledene tijd.</i>	<i>Verleden deelwoord.</i>
nijgen	<i>neigen</i>	ik nijg	ik neeg	genegen.
nijpen	<i>swicken</i>	ik nijp	ik neep	gonepen.
plegen	<i>pflügen</i>	ik pleeg	ik plagt	gepleegd.
pluisen	<i>pflücken</i>	ik pluis	ik ploos	geploosen.
prijzen	<i>preisen</i>	ik prijs	ik prees	geprezen.
pijpen	<i>pfeifen</i>	ik pijp	ik peep	gepepen.
raden	<i>rathen</i>	ik raad	ik ried	geraden.
rijzen	<i>aufgehen</i>	ik reis	ik rees	geresen.
roepen	<i>rufen</i>	ik roep	ik riep	geroepen.
ruiken	<i>riechen</i>	ik riekt	ik rook	geruikt.
rijden	<i>reiten, fahren</i>	ik rijd	ik reed	gereden.
rijgen	<i>schürren</i>	ik rijg	ik reeg	geregen.
rijten	<i>reisen</i>	ik rijt	ik reet	gereten.
rijzen	<i>reisen</i>	ik rijf	ik reef	gereven.
schalden	<i>schelten</i>	ik scheld	ik schold	gescholden.
schenden	<i>schänden</i>	ik schend	ik schond	geschonden.
schenken	<i>schenken</i>	ik schenk	ik schonk	geschonken.
schoppen	<i>erschaffen</i>	ik schep	ik sohiep	geschapen.
scheren	<i>scheren</i>	ik scheer	ik schoor	geschoren.
schieten	<i>schieszen</i>	ik schiet	ik schoot	geschoten.
schrijven	<i>schreiben</i>	ik schrijf	ik schreef	geschreven.
schrijven	<i>schreiben</i>	ik schrijf	ik sohreef	geschreven.
schuilen	<i>stich schützen</i>	ik schuil	ik school	gescholen.
schuiven	<i>schieben</i>	ik schuif	ik schoof	geschoven.
schijnen	<i>scheinen</i>	ik schijn	ik scheen	geschenen.
schijten	<i>schiessen</i>	ik schijt	ik schoet	geschoten.
slaan	<i>schlagen</i>	ik sla	ik sloeg	geslagen.
sluiken	<i>schleichen</i>	ik sluit	ik slook	gestoken.
sluipen	<i>schleichen</i>	ik sluij	ik sloop	gestopen.
sluiten	<i>schliessen</i>	ik sluit	ik sloot	gesloten.
slippen	<i>schleifen</i>	ik slip	ik sleep	geslepen.
slippen	<i>schleifen</i>	ik slip	ik sleet	gesleten.
smelten	<i>abmützen, schleissen</i>	ik smelt	ik smolt	gesmolten.
smijten	<i>schmelzen</i>	ik smijt	ik smeed	gesmeten.
spinnen	<i>schmeissen</i>	ik spin	ik spon	gesponnen.
spijten	<i>spalten</i>	ik spijit	ik spleet	gespleten.
spouwen	<i>spalten</i>	ik spouw	ik spouwde	gespouwen.
springen	<i>springen</i>	ik spring	ik sprong	gesprongen.
spruiten	<i>entpreissen</i>	ik spuit	ik sproot	gesproten.
spugen	<i>spülen</i>	ik spaug	ik spooj	gespogen.
spuiten	<i>spürzen</i>	ik spuit	ik spoot	gespoten.
spijten	<i>leid thun</i>	het spijt	het speet	gespeten.
staan	<i>stehen</i>	ik sta	ik stond	gestaan.
steken	<i>stechen</i>	ik steek	ik stak	gestoken.
stelen	<i>stehlen</i>	ik steel	ik stal	gestolen.
sterven	<i>sterben</i>	ik sterf	ik stierf	gestorven.
stinken	<i>stinken</i>	ik stink	ik stonk	gestonken.
stooten	<i>stossen</i>	ik stoot	ik stiet	gestooten.
strijden	<i>streiten</i>	ik strijd	ik streed	gestreden.
stuiven	<i>stauben</i>	ik stuif	ik stoof	gestoven.
stijgen	<i>steigen</i>	ik stijg	ik steeg	gestegen.
tredden	<i>treten</i>	ik tred	ik trad	getreden.
treffen	<i>treffen</i>	ik tref	ik trof	getroffen.
trekken	<i>ziehen</i>	ik trek	ik trok	getrokken.
vallen	<i>fallen</i>	ik val	ik viel	gevallen.
vangen	<i>fangen</i>	ik vang	ik ving	gevangen.
varon	<i>fahren</i>	ik vaar	ik voer	gevaren.
vechten	<i>fechten</i>	ik vecht	ik vocht	gevochten.
verdrieten	<i>verdrissen</i>	het verdriet	het verdroot	verdrotten.
verdwijnen	<i>verschwinden</i>	ik verdwijn	ik verdween	verdwonen.

<i>Onbepaalde wijze.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige eijds.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
vergeten	<i>vergessen</i>	ik vergeet	ik vergat	vergeten.
vergeven	<i>vergeben</i>	ik vergeef	ik vergaf	vergeven.
verliezen	<i>verlieren</i>	ik verlies	ik verloor	verloren.
ver-sinnen	<i>ersinnen</i>	ik versin	ik verson	versonnen.
verswinden	<i>verschwinden</i>	ik versvind	ik verswond	verswonden.
vinden	<i>finden</i>	ik vind	ik vond	gevonden.
vlechten	<i>flechten</i>	ik vlecht	ik vloecht	gevluchten.
vlieden	<i>fliehen</i>	ik vlied	ik vloed	gevloden.
vliegen	<i>fliegen</i>	ik vlieg	ik vloog	gevlogen.
vlieten	<i>fließen</i>	ik vliet	ik vloot	gevloten.
vragen	<i>fragen</i>	ik vraag	ik vroeg	gevraagd.
vreten	<i>fressen</i>	ik vreet	ik vrat	gevreten.
vriesen	<i>frieren</i>	ik vries	ik vroor	gevroren.
waaijen	<i>wehen</i>	ik waai	ik woei	gewaaid.
wasschen	<i>waschen</i>	ik wasch	ik wiesch	gewasschen.
wassen	<i>wachsen</i>	ik was	ik wies	gewassen.
wegen	<i>wegen</i>	ik weeg	ik woog	gewogen.
werpen	<i>werfen</i>	ik werp	ik wierp	geworpen.
werven	<i>werben</i>	ik werf	ik wierf	geworven.
weten	<i>wissen</i>	ik weet	ik wist	geweten.
wezen	<i>sahn</i>	ik ben	ik was	geweest.
willen	<i>wollen</i>	ik wil	ik wilde	gewild.
winden	<i>winden</i>	ik wind	ik wond	gewonden.
winnen	<i>gewinnen</i>	ik win	ik won	gewonnen.
worden	<i>werden</i>	ik word	ik werd	geworden.
wreken	<i>rächen</i>	ik wreek	ik wreekte	gewroken.
wringen	<i>ringen</i>	ik wring	ik wrong	gewrongen.
wrijven	<i>reiben</i>	ik wrijf	ik wreef	gewreven.
wijken	<i>weichen</i>	ik wijk	ik week	geweken.
wijzen	<i>weisen</i>	ik wijs	ik wees	gewezen.
zeggen	<i>sagen</i>	ik zeg	ik zeide	gezegd.
zenden	<i>senden</i>	ik zend	ik zond	gezonden.
zieden	<i>sieden</i>	ik sied	ik sood	gezoden.
zien	<i>sehen</i>	ik zie	ik zag	gezien.
zingen	<i>singen</i>	ik sing	ik song	gezongen.
zinken	<i>sinken</i>	ik sink	ik zonk	gezonken.
zitten	<i>sitzen</i>	ik zit	ik sat	gezet.
zoeken	<i>suchen</i>	ik zoek	ik zocht	gezocht.
zuigen	<i>saugen</i>	ik zuig	ik zoog	gezogen.
zuipen	<i>saufen</i>	ik zuip	ik soop	gesopen.
zullen	<i>sollen</i>	ik zal	ik soude	
zwellen	<i>schwellen</i>	ik zwelg	ik zwolg	gezwolgen.
zwellen	<i>schwellen</i>	ik zwel	ik zwol	gezwollen.
zweren	<i>schwören</i>	ik zweer	ik zwoor	gezworen.
zwinden	<i>schwinden</i>	ik zwind	ik zwoond	gezwonden.
zwingen	<i>schweigen</i>	ik zwijg	ik zweeg	geswogen.
zijgen	<i>durchdröpfeln</i>	ik sijg	ik seeg	gezege.
zijn	<i>seyn</i>	ik ben	ik was	geweest.

L I J S T

VAN DE MEEST GEBRUIKELIJKE ONREGELMATIGE HOOGDUITSCH E
WERKWOORDEN.

L I S T E

DER GEBRÄUCHLICHSTEN DEUTSCHEN UNREGELMÄSSIGEN
ZEITWÖRTER.

<i>Onbepaalde wijz.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
backen	<i>bakken</i>	ich backe bäckst bäckt	ich buk	gebacken.
bedingen	<i>bedingen</i>	ich bedinge	ich bedung	bedungen.
befehlen	<i>bevelen</i>	ich befehle befiehlst befiehlt	ich befahl	befohlen.
befleissigen (sich)	<i>beijveren (sich)</i>	ich befleissige mich	ich befiess mich	sich befiessen.
beissen	<i>bijten</i>	ich beisse beisset beisset	ich biss	gebissen.
bergen	<i>bergen</i>	ich berge birgst birgt	ich barg	geborgen.
bersten	<i>bersten</i>	ich berste berstest berstet	ich borst	geborsten.
besinnen (sich)	<i>heugen</i>	ich besinne mich besinnst dich besinnt sich	ich besann mich	sich besonnen.
betrügen	<i>bedriegen</i>	ich betrüge	ich betrog	betrogen.
bewegen	<i>bewegen</i>	ich bewege	ich bewog	bewogen.
biegen	<i>buigen</i>	ich biege	ich bog	gebogen.
bieten	<i>bieden</i>	ich biete	ich bot	geboten.
binden	<i>binden</i>	ich binde	ich band	gebunden.
biten	<i>verzoeken</i>	ich bitte	ich bat	gebeten.
blasen	<i>blasen</i>	ich blase bläst bläst	ich blies	geblasen.
bleiben	<i>blijven</i>	ich bleibe	ich blieb	geblieben.
braten	<i>braden</i>	ich brate brätet brät	ich brät	gebraten.
brechen	<i>breken</i>	ich breche bricht bricht	ich brach	gebrochen.
brennen	<i>branden</i>	ich brenne	ich brannte	gebrannt.
bringen	<i>brengen</i>	ich bringe	ich brachte	gebracht.
denken	<i>denken</i>	ich denke	ich dachte	gedacht.
dreschen	<i>dorschen</i>	ich dresche driecht driecht	ich drosch	gedroschen.
dringen	<i>dringen</i>	ich dringe	ich drang	gedrungen.
dürfen	<i>dürven</i>	ich darf darfst darf	ich durfte	gedurft.

<i>Onbepaalde wijs.</i>	<i>Beteekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt verledene tijd.</i>	<i>Verleden deelwoord.</i>
empfangen	<i>ontvangen</i>	ich empfang empfangt empfangt	ich empfing	empfangen.
empfehlen	<i>aanbevelen</i>	ich empfehle empfehlt empfehlt	ich empfahl	empfohlen.
empfinden erbleichen erlöschen	<i>gevoelen verbleken witblusschen</i>	ich empfinde ich erleiche ich erlösche erlicht erlicht	ich empfand ich erblich ich erlosch	empfinden. erbleichen. erloschen.
erschallen erschrecken	<i>wedrgalmen verschrikken</i>	ich erschalle ich erschrecke erschrickt erschrickt	ich erscholl ich erschrak	erschollen. erschrocken.
essen	<i>eten</i>	ich esse isest isst	ich ass	gegessen.
fahren	<i>varen</i>	ich fahre fährt fährt fährt	ich fuhr	gefahren.
fallen	<i>vallen</i>	ich falle fällt fällt fällt	ich fiel	gefallen.
fangen	<i>vangen</i>	ich fange fängt fängt fängt	ich fing	gefangen.
fechten	<i>vechten</i>	ich fechte ficht ficht	ich focht	gefochten.
finden	<i>vinden</i>	ich finde findest findet	ich fand	gefunden.
flechten	<i>vlechten</i>	ich flechte flicht flicht	ich flocht	geflochten.
fliegen fliehen fliessen fressen	<i>vliegen vlugten vloeijen vresten</i>	ich fliege ich fliehe ich fliesse ich fresse frisst frisst	ich flog ich floh ich floss ich frass	geflogen. geflohen. geflossen. gefressen.
frieren gähnen gebären	<i>vriesen gisten baren</i>	ich friere ich gähre ich gebähre gebiehrt gebiehrt	ich froh ich gahr ich gebahr	gefroren. gegohren. geböhren.
geben	<i>geven</i>	ich gebe giebt giebt	ich gab	gegeben.
gedeihen gehen gelingen gelten	<i>gelukken gaan gelukken gelden</i>	ich gedeihe ich gehe ich gelinge ich golte giltat gilt	ich gedieh ich ging ich gelang ich golt	gediehen. gegangen. gelingen. gegolten.
genesen geniessen geschehen gewinnen	<i>genezen genieten geschieden winnen</i>	ich genes ich geniess es geschicht ich gewinne	ich genas ich genoss es geschah ich gewann	genesen. genossen. es ist geschehen. gewonnen.

<i>Onbepaalde wijs.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
giessen gleichen gleiten graben	<i>gieten</i> <i>gelijken</i> <i>glijden</i> <i>graven</i>	ich giesse ich gleiche ich gleite ich grabe gräbt gräbt greife habe halte hält hält	ich goss ich glich ich glitt ich grub	gegossen. geglichen. geglitten. gegraben.
greifen haben halten	<i>grijpen</i> <i>hebben</i> <i>houden</i>	ich greife ich habe ich halte hält hält	ich griff ich hatte ich hielt	gegriffen. gehabt. gehalten.
hangen	<i>hangen</i>	ich bange hängst hängt	ich hieng	gehangen.
hauen heben heissen helfen	<i>houwen</i> <i>heffen</i> <i>hesten</i> <i>helpen</i>	ich haeue ich hebe ich heisse ich helfe hilft hilft	ich hieb ich hob ich hiess ich half	gehauen. gehoben. geheissen. geholfen.
keifen kennen klimmen klingen kneifen kommen können kriechen laden	<i>kijven</i> <i>kennen</i> <i>klimmen</i> <i>klinken</i> <i>knijpen</i> <i>komen</i> <i>kunnen</i> <i>krispen</i> <i>laden</i>	ich keife ich kenne ich klimme ich klinge ich kneife ich komme ich kann ich kricche ich lade lädt lädt lädt	ich kiff ich kannte ich klomm ich klang ich kniff ich kam ich konnte ich krooch ich lud	gekiffen. gekannt. geklommen. geklungen. gekniffen. gekommen. gekonnt. gekroochen. geladen.
lassen	<i>laten</i>	ich lasse lässt lässt lässt	ich liess	gelassen.
laufen	<i>loopen</i>	ich laufe läufst läuft läuft	ich lief	gelaufen.
leiden	<i>leiden</i>	ich leide leidest leidet leidet	ich litt	gelitten.
leihen lesen	<i>leenen</i> <i>lesen</i>	ich leihe ich lese lisset lisset	ich lich ich las	geliehen. gelesen.
liegen löschen	<i>liggen</i> <i>blusschen</i>	ich liege ich lösche lischt lischt lischt	ich lag ich losch	gelegen. gelöscht.
lügen mahlen meiden	<i>liegen</i> <i>mahlen</i> <i>mijden</i>	ich lüge ich mahle ich meide meidest meidest meidest	ich log ich mahlte (muhl) ich mied	gelogen. gemahlen. gemieden.
melken	<i>melken</i>	ich melke milkt milkt milkt	ich molk	gemolken.
messen	<i>meten</i>	ich messe misst misst	ich mass	gemessen.

<i>Onbepaalde wijs.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt verledene tijd.</i>	<i>Verleden deelwoord.</i>
mögen	<i>mogen</i>	ich mag magst mag	ich mochte	gemocht.
müssen	<i>mösten</i>	ich muss musst muss	ich musste	gemusst.
nehmen	<i>nemen</i>	ich nehme nimmst nimmt	ich nahm	genommen.
nennen	<i>noemen</i>	ich nenne	ich nannte	genannt.
pfeifen	<i>fluiten</i>	ich pfeife	ich piff	gepiffen.
pfeigen	<i>plegen</i>	ich pflege	ich pflog	gepflogen.
preissen	<i>prijzen</i>	ich preisse	ich pries	gepriesen.
quellen	<i>wellen</i>	ich quelle quillst quillt	ich quoll	gequollen.
rathen	<i>raden</i>	ich rathe rätst rät	ich rieth	gerathen.
reiben	<i>wrijven</i>	ich reibe	ich rieb	gerieben.
reissen	<i>rijten</i>	ich reisse	ich riss	gerissen.
reiten	<i>rijden</i>	ich reite reitest reitet	ich ritt	geritten.
rennen	<i>rennen</i>	ich renne	ich rannte	gerannt.
riechen	<i>ruiken</i>	ich rieche	ich roch	gerochen.
ringen	<i>wringen</i>	ich ringe	ich rang	gerungen.
rinnen	<i>vloesjen</i>	ich rinne	ich rann	geronnen.
rufen	<i>roepen</i>	ich rufe	ich rief	gerufen.
saufen	<i>zuipen</i>	ich saufe säufst säuft	ich soff	gesoffen.
saugen	<i>zuigen</i>	ich sauge säugst säugt	ich sog	gesogen.
schaffen	<i>schapen</i>	ich schaffe	ich schuf	geschaffen.
scheiden	<i>scheiden</i>	ich scheid scheidest scheidet	ich schied	geschieden.
scheinen	<i>schijnen</i>	ich scheine	ich schien	geschiemen.
scheissen	<i>schijten</i>	ich schieße	ich schiess	geschossen.
schelten	<i>schelden</i>	ich scholte schiltst schilt	ich scholt	gescholten.
scheren	<i>scheren</i>	ich schere schierst (scherst) schiert (schert)	ich schor	geschoren.
schieben	<i>schuiven</i>	ich schiebe	ich schob	geschoben.
schieszen	<i>schieten</i>	ich schieße	ich schoss	geschossen.
schinden	<i>villen</i>	ich schinde schindest schindet	ich schund	geschunden.
schlafen	<i>slapen</i>	ich schlafe schläfst schläft	ich schlief	geschlafen.
schlagen	<i>slaan</i>	ich schlage schlägst schlägt	ich schlug	geschlagen.
schleichen	<i>sluiken</i>	ich schleiche	ich schlich	geschlichen.
schleifen	<i>slippen</i>	ich schleife	ich schliff	geschliffen.

<i>Onbepaalde wijs.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegewoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt verledene tijd.</i>	<i>Verleden deelwoord.</i>
schleissen	<i>sliften</i>	ich schleisse	ich schliess	geschleissen.
schliessen	<i>shuiten</i>	ich schliesse	ich schloss	geschliessen.
schlingen	<i>slingen</i>	ich schlinge	ich schlang	geschlingen.
schmeissen	<i>smijten</i>	ich schmeisse	ich schmiss	geschmeissen.
schmelzen	<i>smelten</i>	ich schmelze schmilzeit schmilzt schmelde	ich schmolz	geschmolzen.
schneiden	<i>snijden</i>	ich schneide schneidest schneide	ich schnitt	geschnitten.
schnieben	<i>snuiven</i>	ich schniebe	ich schnob	geschnieben.
schreiben	<i>schrijven</i>	ich schreibe	ich schrieb	geschrieben.
schreijen	<i>schreusen</i>	ich schreie	ich schrie	geschreien.
schreiten	<i>stappen</i>	ich schreite schreitost schreitet	ich schritt	geschritten.
schwären	<i>zweren</i>	ich schwäre	ich schwor	geschworen.
schweigen	<i>zwijgen</i>	ich schweige	ich schwieg	geschwiegen.
schwellen	<i>dijen</i>	ich schwelle schwillt schwillt	ich schwoll	geschwollen.
schwimmen	<i>zwellen</i>	ich schwimme	ich schwam	geschwommen.
schwinden	<i>dwijnen</i>	ich schwinde schwindest schwindet	ich schwand	geschwunden.
schwingen	<i>zingen</i>	ich schwinge	ich schwang	geschwungen.
schwören	<i>zweren</i>	ich schwöre	ich schwur	geschworen.
sehen	<i>zien</i>	ich sehe sieht sieht sieht	ich sah	gesehen.
senden	<i>zenden</i>	ich sende sendest sendet	ich sandte	gesandt.
seyn	<i>zijn</i>	ich bin bist ist	ich war	gewesen.
sieden	<i>zieden</i>	ich siede siedest siedet	ich koch	gesotten.
singen	<i>zingen</i>	ich singe	ich sang	gesungen.
sinken	<i>zinken</i>	ich sinke	ich sank	gesunken.
sinnen	<i>overpeinzen</i>	ich sinne	ich sann	gesonnen.
sitsen	<i>zitten</i>	ich sitze	ich sass	gesessen.
sollen	<i>zullen</i>	ich soll sollst soll	ich sollte	gesollt.
speien	<i>spuwen</i>	ich speie	ich spie	gespöen.
spinnen	<i>spinnen</i>	ich spinne	ich spann	gesponnen.
splessen	<i>splitzen</i>	ich spleisse	ich spiss	gesplissen.
sprechen	<i>spreeken</i>	ich spreche sprichst spricht	ich sprach	gesprochen.
sprissen	<i>sprützen</i>	ich spreisse	ich spross	gesprossen.
springen	<i>springen</i>	ich springe	ich sprang	gesprungen.
stechen	<i>prikken</i>	ich steche sticht sticht	ich stach	gestochen.
stecken	<i>steken</i>	ich stecke	ich stack	gesteckt.
stehen	<i>staan</i>	ich stehe	ich stand	gestanden.

<i>Onbepaalde wijze.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt verledene tijd.</i>	<i>Verleden deelwoord.</i>
stehlen	<i>stelen</i>	ich stehle stiehlst stiehlt	ich stahl	gestohlen.
steigen	<i>klimmen</i>	ich steige	ich stieg	gestiegen.
sterben	<i>sterven</i>	ich sterbe stirbst stirbt	ich starb	gestorben.
stieben	<i>stuiven</i>	ich stiebe	ich stob	gestoben.
stinken	<i>stinken</i>	ich stinke	ich stank	gestunken.
stossen	<i>stoten</i>	ich stosse stößt stößt	ich sties	gestossen.
streichen	<i>strijken</i>	ich streiche	ich strich	gestrichen.
streiten	<i>strijden</i>	ich streite streitest streitet	ich stritt	gestritten.
thun	<i>doen</i>	ich thue thust thut	ich that	gethan.
tragen	<i>dragen</i>	ich trage trägst trägt	ich trug	getragen.
treffen	<i>treffen</i>	ich treffe triffst trifft	ich traf	getroffen.
treiben	<i>drijven</i>	ich treibe	ich trieb	getrieben.
treten	<i>treden</i>	ich trete trittst tritt	ich trat	getreten.
triegen	<i>begochelen</i>	ich triege	ich trog	getrogen.
trinken	<i>drinken</i>	ich trinke	ich trank	getrunken.
verbleichen	<i>verbleken</i>	ich verbleiche	ich verblich	verblichen.
verderben	<i>bederven</i>	ich verderbe verdirbst verdirbt	ich verderb	verdorben.
verdriessen	<i>spijten</i>	es verdriest	es verdross	verdrossen.
vergessen	<i>oergezen</i>	ich vergesse vergissst vergisst	ich vergass	vergessen.
verhehlen	<i>verberge</i>	ich verhehle	ich verhehlte	verhohlen.
verlieren	<i>verliezen</i>	ich verliere	ich verlor	verloren.
verlöschen	<i>witblussen</i>	ich verlösche	ich verlosch	verlochen.
verschwinden	<i>verdwijnen</i>	ich verschwinde verschwindest verschwindet	ich verschwand	verschwunden.
verwirren	<i>verwarren</i>	ich verwirre	ich verworr	verworren.
wachsen	<i>wassen</i>	ich wachse wächst wächst	ich wuchs	gewachsen.
waschen	<i>waschen</i>	ich wasche wäscht wäscht	ich wusch	gewaschen.
wägen	<i>wegen</i>	ich wäge	ich wog	gewogen.
wiegen	<i>wiegen</i>	ich wiege	ich wich	gewichen.
weisen	<i>wijzen</i>	ich weise	ich wies	gewiesen.
wenden	<i>wenden</i>	ich wende wendest wendet	ich wandte	gewendet. gewandt.

<i>Onbepaalde wijze.</i>	<i>Betekenis.</i>	<i>Tegenwoordige tijd.</i>	<i>Onvolmaakt ver- ledene tijd.</i>	<i>Verleden deel- woord.</i>
werben	<i>werpen</i>	ich werbe wirbt wirbt	ich warb	geworben.
werden	<i>worden</i>	ich werde wirst wird	ich ward ich wurde	geworden. (worden)
werfen	<i>werpen</i>	ich werfe wirft wirft	ich warf	geworfen.
winden	<i>winden</i>	ich winde windest windet	ich wand	gewunden.
wissen	<i>weten</i>	ich weisse weist weist	ich wusste	gewusst.
wollen	<i>willen</i>	ich will willst will	ich wollte	gewollt.
ziehen	<i>zichten</i>	ich ziehe	ich zieh	gesehen.
ziehen	<i>trekken</i>	ich ziehe	ich zog	gezogen.
zwingen	<i>dwingen</i>	ich zwinge	ich zwang	gezwungen.

NEDERDUITSCH-HOOGDUITSCH

G E D E E L T E .

WOORDENBOEK.

A.

A

AAK

AA

AAAN

A, Mitlauter, der erste Buchstabe im Alphabet.

A, b, c - Bord, n. A, B, C - tafel.
A, b, c - leerling, m. ein A, b, c - Schüler, ein Anfänger.

Aaf, **ave**, f. die Nabe eines Rades.

Aafsch, **Aafschelijk**, s. **Averegtes**.

Aagtiesappel, m. Agatapfel.

Aai! Ai! Aai of ai mij! interj. Ach! wehe mir!

Aaijen, v. a. schmeicheln, streicheln, **keuleke Aak**, f. Ache, ein Lastschiff auf dem Nieder-Rhein.

-aje, n. ein kleines Fahrweg mit plattem Boden.

-ster, **Ekster**, m. eine Elster. **-sterroog**, s. **Eksterroog**.

Aal, **paling**, m. Aal. (Fisch.) **-bes**, **bezie**, f. Johannisbeer. **-besinnat**, **-besinnap**, n. Johannisbeerstrauch, Johannisbeerwein. **-besinnetruijk**, **-besinnboom**, m. Johannisbeerstrauch-busch. **-kaar**, **-korf**, Aalbehälter. **-kwab**, f. Aalraupe, **-quappe**, **-lijkt**, **geheelijkt**, adv. alles, ganz. **-moes**, **-mie**, f. Almosen. **-moesnier**, m. Almosenpfleger. **-moesnierakuis**, n. Kinderhaus, Waisenhaus. **-oud**, adj. Uralt. **-oudheid**, f. Uralterthum. **-quab**, s. **Aalkwab**. **-rupe**, Johannisbeerraupe **-rijkt**, Aalreich. **-stek**, m. **-schaar**, **-speer**, m. Aalgabel. **-veel**, n. **-skuid**, f. Aalshaut. **-svet**, **-smeor**, u. Aalfett, **-schmier**. **-tje**, n. ein kleiner Aal. Auch der Name eines Frauensimmers. **Agathe**, **-stolteje**, n. eine Drehürfel. **-vijver**, m. Aalteich, Aalwehr.

Aam, n. Ohm, ein Wein- oder Biermass. **Aám**, m. verk. von **Aadem**, **Athem**. **-beeld**, s. **Aanbeeld**. **-beijen**, s. **Aanbeijen**. **-borettig**, adj. u. adv. engbrüstig. **-bortstichtig**, f. Engbrüstigkeit. **-rechtig**, adj. u. adv. ausser Athem, kraftlos, matt. **-rechtigheid**, f. Kraftlosigkeit, Mattigkeit.

Aan, (gr. *ana*) prp. an, bei; womit viele Wörter zusammengesetzt werden. s. die Nenn- und Zeitwörter an ihrer Stelle.

Aanbeeld, n. Amboss. **-blok**, n. Ambossstock. **-bosen**, n. Gehörbein, bei den Zergliederern auch der Amboss genannt. (*Incus*.)

Aanbearen, v. u. alle Segel aufspannen. **-bei**, **-beijen**, f. Feig oder Stuhlwarzen; die goldene Ader.

Haemorrhoides. **-biddelijk**, adj. u. adv. anbetens- oder anbetungswürdig; zum anbeten. **-biddelijkheid**, f. Anbetungswürdigkeit. **-blik**, m. Anblick, erster Ansehein. **-brandvel**, n. das Angebrannte. **-brassen**, v. a. die Segelstange richten. **-breuk**, f. (beim Bergbau) der Anbruch. **-dacht**, f. Andacht. **-dachtig**, adj. u. adv. andächtig, fromm, aufmerksam. **-dachtiglijk**, adv. andächtig, aufmerksam. **-doening**, f. Empfindung; **het aandoen**, Ankleiden; Angriff; Landung. **-doentlijk**, **treffend**, adj. u. adv. empfindsam. **-doentlijkheid**, f. Empfindlichkeit; Reizbarkeit. **-drift**, f. Antrieb. **-sen**, adv. einander, zusammen, nach dem andern. **-gaaf**, (**-gave**) f. Aufgabe. **-gaande**, part. u. prp. betreffend, hinsichtlich. **-gang**, m. Anfang, erster Schritt. **-gebast**, **-gebassen** adj. u. part. von **Aanbaffen**, **aanhassen**, oder **aanblassen**; (diese und alle Participia bei ihren Infinitivus aufzusuchen.) **-gebakken**, part. von **Aanbakken**, s. **bakken**. **-gededen**, part. von **Aanbidden**, s. **bidden**. **-gelegen**, adj. anliegend, angelegen, von Wichtigkeit. **-gelegenheid**, f. Angelegenheit, Wichtigkeit. **-genaam**, adj. u. adv. angenehm, gefällig. **-gemaamheid**, f. Schönheit, Lieb-

lichkeit, Anmuth. **-geschapen**, part. von **Aanscheppen**. s. **schappen**. **-gewend**, part. praet. u. adj. von **Aanwenden**, s. **wenden**. u. s. w. mit allen übrigen dergleichen Participien. **-gezien**, adj. u. conj. Angesehen, Sintemal. **-gizigt**, n. Angesicht, Antlitz. (obsol.) **-gezichtskenmer**, **(gelaatkenmer)** m. Gesichtsforscher, Physiognomist. **-gezigtkunde**, **(gelaatkunde)** f. Gesichtsforschung, Physiognomik. **-geijen**, v. a. die Segel zusammenziehen. **-grensend**, adj. angrenzend. **-grijpend**, adj. angreifend, anfallend. **-halend**, **-halig**, adj. ansehend, verbindlich, reizend. **-hang**, m. Anhang, Partei, Secte. **-hangend**, anklebend. **-hangsel**, n. f. Anhang, Zusatz. **-hechten**, v. a. anheften. **-hechting**, f. das Anheften. **-hef**, m. Anfang, Antimmung des Gesangs. **-heffer**, m. **-hefster**, f. Urheber, Anfänger, -inn, Vorsänger, -inn. **-heffing**, f. Antimmung. **-hitezen**, v. a. anhetzen, anreizen. **-hitezer**, m. Anreizer, Antifter. **-hitting**, f. Anhetzung, Antrieb. **-hoorder** **-ster**, f. Zuhörer, -inn, Hörer, -inn. **-hoorig**, adj. angehörig, anhörig. **-hooring**, f. das Angehören, das Zuhören. **-houdend**, adj. anhaltend. **-houdendheid**, f. Fortdauer, Anhaltung. **-houder**, m. Anhalter; Behler. **-houding**, f. Anhaltung; Verbergung, Verhehlung. **-kopen**, v. a. kapern, fortkapern, stehlen. **-kappen**, v. n. anfrisiren. **-kleevend**, adj. anklebend. **-kleefsel**, n. Anhang. **-klevende**, part. von **Aankleeven**, s. **kleven**. **-kleving**, f. Anklebung. **-klouwen** (**opklouwen**, **klouwen**) v. a. s. **harken**, **herken**.

-*komeling*, m. u. f. Ankömmling, Neuling. -*komend*, adj. angehend, wachzend, heranwachsend. -*ko-ming*, f. *komst*, f. s. *Komst*. -*kondigen*, v. a. ankündigen. -*kondiger*, m. Ankündiger. -*kondiging*, f. Ankündigung. -*kooi-zen*, v. a. (techn.) die Formen fest zuschlagen (bei den Druckern). -*krijten*, s. -*schre-ven*. -*langen*, v. a. *langen*, s. *reui-chen*, in die Hände geben. -*leg*, m. Anlage. -*legging*, f. Anle-gung, Gebrauch von einer Sache. -*leiding*, f. Anlass, Veranlassung. -*lokkelijk*, adj. anlockend, reizend. -*lokkelijkheid*, f. Annehmlichkeit, anziehende Kraft, Liehlichkeit. -*lonking*, f. das Liebügeln. -*ma-ning*, f. Ermahnung, Ermunterung, Aufmunterung. -*meren*, v. a. s. *Aanmarren* unter *marren*. -*merking*, f. An - Bemerkung, Betrachtung. -*merkenwaardig*, adj. s. *Aanmerkelijk*. -*minnig*, (aanminnelijk, aanminniglijk), adj. liebenswürdig, angenehm, schön. -*minnigheid*, (aanminnelijkheid) adj. Annehmlichkeit, Reiz. -*moe-diger*, m. Aufmunterer, Anfrischer. -*moediging*, f. Aufmun-terung, Aufreicherung. -*nemelijk*, adj. Annehmlich. -*nemelijkheid*, f. Annehmlichkeit. -*porring*, f. Anreizung, Ermunterung. -*prij-zing*, f. Anpreisung. -*rating*, f. Anrathung, Anpreisung, Rath-gebung. -*randen*, v. a. anfallen, feindlich angreifen. -*rander*, m. Angreifer, Dieb, Räuber, Stra-senräuber. -*randing*, f. Anfall, Angriff. -*regting*, f. Anrichtung. -*regt tafel*, -*regtbank*, f. s. auf *regtbank*. -*renning*, (aanruid) f. das Anreiten, Anjagen, Zufahren. -*ridsgeld*, n. Handgeld (das den Soldaten gegeben wird.) -*rij-ging*, f. das Anreihen, Ansehnen. -*rokkenen*, s. *Aankhiten*. -*eenschakeling*, f. Zusammen-hang, Zusammenhaltung. -*schou-welijk*, adj. anschaulich, speculativ. -*schutstrog*, m. der grosse Wassertrog (beim Vitriol-kochen). -*slijken*, v. n. an-schlammten. -*sparing*, f. Anspornung, Antreibung, Aufmunte-rung. -*sprakelijk*, adj. verant-wortlich. -*spuwing*, f. An-speuung. -*steroving*, f. Erbschaft, Erbfolge. -*stonde*, adv. gleich, augenblicklich. -*stootelijk*, adj. u. adv. anstössig, anstößlich, är-

gerlich. -*stootelijkheid*, f. -*stoot*, m. s. unter *stoot*. -*tal*, n. An-zahl, Menge. -*tijgen*, v. a. be-schuldigen, anklagen, Schuld ge-ben. -*tijger*, m. Beschuldiger, Anklager. -*tijging*, f. Beschuldi-gung, Anklagung. -*tokken*, v. a. s. unter *tokken*. -*treffing*, f. Begegnung. -*trekkelijk*, adj. u. adv. anziehend, anlockend, angenehm, reizend, anzüglich, empfindlich. -*trekkelijkheid*, f. Annehmlichkeit, Reiz; anzie-hendes Vermögen; Empfind-lichkeit. -*vaarden*, v. a. antre-ten, in Besitz nehmen, auf sich nehmen. -*vaarder*, m. Besitznemer, der etwas antritt. -*vaar-ding*, f. Antretung, Besitzneh-mung. -*valler*, m. der angreifen-de Theil. -*vallig*, adj. einneh-mend, angenehm, gefällig. -*val-igheid*, f. Annehmlichkeit, ein einnehmendes Vermögen. -*vank-elijk*, adv. u. adj. anfänglich, anfangend. -*vechting*, f. Anfechtung, Versuchung, Streit. -*ver-sterven*, s. *Aansterven* unter *sterven*. -*voeging*, f. Anfügung, Zusatz. -*voegsel*, s. *Bijvoeging*. -*wakke-ning*, f. Anfrischung, Aufmun-terung. -*wendel*, n. Ge-wohnheit. -*Fertigkeit*. -*wenzend*, (aanwezicg) part. u. adj. anwesend, gegenwärtig. -*wenzendheid*, f. Anwesenheit. -*zes-steden*, *Hanzesteden*, f. Hanse-städte. -*zegging*, f. Anseige, Be-richt, Bekanntmachung. -*zigt*, *aangezigt*, n. s. unter *geziht*. -*zoek*, (aanzoeking) n. Ansuchen, Erau-chen, anhaltend bitten. *Aap*, m. Affe; Nachäffer. -*acht-ig*, adv. u. adj. äffisch, affen-mässig. *Apenbakhuis*, -*gezig*. Affengesicht. -*je*, n. Aeffchen. *Aär*, bei Zusammensetzung, für *A-der*, f. Ader. *Aar*, (air) f. Aehre, Kornähre. *Aard*, (aart) m. Art, Beschaffen-heit, Naturell, Gattung, Ge-brauch. -*achtig*, adj. erdig, erd-laltig, wie Erde. -*afstand*, m. Erdferne. -*aker*, m. Erdeichel, Erdnuss. -*appel*, m. Erdsapfel, Kartoffel. -*as*, f. Erdsähe (arsie-terra.) -*bank*, *Zandbank*, f. Sand-bank. -*beschrijver*, m. Erdbeschrei-ber. -*beschrijving*, f. Erdbeschrei-bung, Geographie. -*beving*, f. Erd-beben, Erderschütterung. -*besis*, (aardbei) f. Erdbeer. -*besieplant*, f. Erdbeerpflanze. -*bodem*, m.

Erdboden. -*bol*, m. Erdball, Erdkugel. -*brand*, m. Erd-brand. -*as*, f. Erde, Land. -*en*, v. n. *arten*, nacharten, jemand Naturell und Neigungen ähnlich sein, gerathen, fortkommen, ge-fallen. Auch: -*adv*. u. adj. von Erde; *een aarden-pot*, -*scal*, ein irdener Topf, ein Wall von Er-de. -*swerk*, *egood*, s. *iriden* Geschirr. -*swinkel*, m. Töpferbude, Por-cellangewölbe. -*gewas*, n. Erd-gewächs. -*globe*, f. Erdglobe, Erdball. -*hoop*, m. Erdhau-fen. *Aardig*, adj. u. adv. artig, schön, angenehm, sinnreich, vergün-gend. -*heid*, f. Artigkeit. -*lijk*, adv. artig, schön, artiglic. *Aard(kloot)*, m. Erdball, -*kloss*, -*kugel*. -*klootkunde*, f. s. -*rykkunde*. -*kuil*, m. Grube, Höhle. -*mannetje*, n. Kobold, Berggeist. -*metkunde*, (-*kunst*) f. Erdmesskunde, Geometrie. -*meter*, m. s. *Landmeter*. -*meting*, f. s. *Landmeting*. -*mol*, m. Maul-wurf. -*mortier*, m. Erdmörser. -*mos*, n. Erdmoos. -*muise*, f. Erd-, Feldmaus. -*nabijheid*, f. Erdnähe. -*noot*, s. -*aker*. -*olie*, m. Erdöl. -*pool*, f. Erdpol. -*rijk*, n. Erdreich. *Aardrijck*(beschrijver)-*beschrijving*, s. *Aardbeschrijver*. -*ting*, -*kunde*, f. Erdkunde, Geographie. -*kun-dig*, adj. erdkundig, geogra-phisch. *Aardsch*, adj. irdisch; -*gezinid*, adj. irdisch gesinnt. -*gezinidheid*, f. irdische Gesinnungen. *Aard*(slang), f. Erdschlange. -*spin*, f. Erdspinne. -*val*, m. Erdfall, Erdsturz. -*veil*, *Hondsdraf* n. (*Hedera terrestris*) Gundermann; eine Pflanze. -*vrucht*, f. Erdfrucht. -*windas*, n. Erd-, Schiffs-winde. -*worm*, -*wurm*, -*wroster*, m. Erdwurm. -*zaam*, f. Erd-schwamm; Champignon. *Aars*, m. der Hintere, das Gesäss, der Steiss. -*darm*, m. der Mastdarm. -*gat*, n. Arschloch. -*leder*, n. Arschleder (der Bergloute). -*wisch*, m. ein Arschwisch. *Aart*, s. *Aard*. *Aarts*, partic. compos. Err; wird bloss in Zusammensetzung mit vielen Wörtern gebraucht, z. B. *Aartbisdom*, -*bischoep*, -*dief*, -*engel*, -*hertog*, -*herzogdom*, -*ketter*, -*logenaar*, -*priester*,

-scheim, -vader, -vijand, enz.
Erabisthum, -bischof, -dieb,
-engel, -herzog, -herzogthum,
-ketser, -lügenr, -priester,
-schelm, -vater, -feind, u.
s. w.

Aarsellen, v. n. hintenausweichen,
zurückgehen, zaudern, anste-
hen. -ing, f. das Zaudern, der
Widerrille.

Aas, n. Aas, Luder, Speise,
Lockspeise; Ass, Daus (auf Wür-
feln und Karten) Ass (das kleinste
Gewicht.) -zak, m. Schnap-
sack.

Aaijen, v. a. streicheln, schmei-
cheln.

Abdis, f. Aebtissin.

Abc (Alphabet), n. Alphabet.

Abc (bank, f. A. b. c. Bank, unterste
Classe auf der Schule. -bord,
n. A. b. c. tafel.

Abeel, m. Pappelbaum, Aspenbaum.
-boschje, n. Pappelwäldchen.

Abel, adj. (obsol. für handig, be-
kwaam, aardig) lustig, munter,
aufgeweckt, behende.

Aberdaan, s. Labberdaan.

Abrikoos, f. Abrikose, Marille.

Abrikoosboom, m. Abrikosenbaum.

Abt (t. m. Abt. -dij, f. Abtei.

Accijs, Accise, Steuer.

Ach! interj. ach!

Acht, **Achten** -, adj. (die Zahl).
-terhande, -terlei, (adj. ach-
terlei, achterhande. -endesel, n.
Achtel, der achte Theil. -en-
twintig, adj. achtundzwanzig; subst.
een achtentwintig, m. eine Mün-
ze von acht und zwanzig Stübren
Holländisch. -half, Zahlwort.
Achtelhalb, sieben und ein halb.
-hoek, m. Achteck. -hoekig, adj.
achteckig. -jarig, adj. achtjährig.
-maal, adv. achtmahl. -ste, subst.
n. achte Theil, Achtel (eine Note
in der Musik). -ste, adj. achte; op
den achtsten dag, am achten T-
ge, -tig, s. tachtig. -tien, adj.
achtzehn. -tiende, adj. acht-
zehnte.

Acht, f. Achtung, Obacht, Aufsicht.
-, f. Acht, Verhannung, Reichs-
acht. -baar, adj. achtbar, an-
sehnlich, ehrwürdig. -baarheid,
f. Würde, Ansehen. -eloos, adj.
u. adv. sorglos, unachtsam,
nachlässig. -eloosheid, f. Unacht-
samkeit, Nachlässigkeit. -en, v. a.
achten, schätzen, dafür hal-
ten, meinen. -er praep. hinter,
hinten.

Achter(aan), adv. hinterher, hin-

tennach. -af, adv. hinter, hinter-
an, bei Seite. -baks, adv. hin-
terrücks, heimlich. -banks, adv.
heimlich; in einem Winkel.
-bende, f. Nachtrab. -blijven,
v. n. zurück-, dahinten-, weg-
bleiben; verweilen. -blijver, m.
Zauderer. -bout, m. Hinterviertel
von einem Kalbe. u. s. w. -burgaal,
m. der Hintergraben. -darm, m.
der Mastdarm. -deel, n. Hinter-
theil, fig. Nachtheil, Schaden.
-denken, v. n. nachdenken, arg-
wohnen. -denken, n. s. -docht.
-denkend, adj. s. dochtig. adj.
s. -dochtig. -deur, f. Hinter-
thür; fig. Ausflucht, -rede. -docht,
f. Argwohn. -dochtig, adj. arg-
wöhnisch. -ebbe, f. Nachebbe;
das Ende der Ebbe. -een, adv.
hintereinander. -eergisteren, adv.
vor vorgestern. -einde, n. Hin-
tertheil, das äußerste Ende. -
ten-en, adv. rückwärts, rück-
gängig, zurück. -van-en, adv. von
hinten. -erve, m. Nacherbe. -gang,
m. Durchlauf, Ruhr, Bauchfluss.
-gang, f. der hintere Gang eines
Hauses, Hinter-Gassensteig. -ge-
bouw, n. Hintergebäude. -ge-
vel, m. Hintergiebel. -graft, f.
(obsol. achtergracht) Hintergr-
aben. -Hintercanal. -grond, m.
Hintergrund. -haald, part. ein-
geholt, aufsprang, gefangen. -ha-
len, v. a. einholen, ertappen,
fangen, entdecken. -haling, f.
Einholen, Entdeckung. -hale,
m. Nacken, Genicke. -hoede, f.
Nachtrab, Arrieregarde. -hoofd,
n. Hinterhaupt. -kopf. -houden,
v. a. hinter-, zurück-, verborgen
halten; sich verstellen. -houdend,
partic. hinter-, zurückhaltend.
-houdendheid, f. -houding, f.
Zurückhaltung; Verbergung.

-huis, n. Hinterhaus. -jaar,
n. (Najaar). Nachsommer, Herbst.

-kamer, f. Hinterstube. -kam-
mer, -zimmer. -kasteel, n. das
Castell auf einem grossen
Schiffe; spottweise, der Hintere.

-kelder, m. Hinterkeller. -keu-
ken, f. Hinterküche. -klap, m.
Nachrede, Lästung, Verleum-
dung. -klappen, v. a. afterre-
den, verleumdern. -klapper, m.
Lästler, Verleumder. -kousig,
für -kousig, adj. argwöhnisch,
mistransich. -kwartier, n. Hinter-
viertel, der Hintere. -lap, m.
das Hintere, die Ferse am Schuhe.

-last, m. Hinterladung eines Schiffs;

Reis zum Stuhl gange. -laten, v. a. un-
ter-, dahinten-, zurücklassen;
von etwas abstehen. -lating, f. Unter-
lassung. -leen, n. Afterlehn, Nachlehn.
-leggen, v. a. hinten legen. -liggen,
v. n. hintenliegen, zurückstehen.
-lijf, n. Hintertheil des Körpers.
-lijk, adj. ungelehrig, langsam fol-
gend. -lijkheid, f. Ungelehrigkeit.
-malkander, adv. nach einander.
-middag, m. Nachmittag. -na, adj.
hintennach. -an, nachher. -neef,
m. Enkel, Nachkömmling.
-nicht, f. Enkelinn. -noen, s.
-middag. -om, adv. hintenum.
-onder, n. die Küche oder kleine
Kajüte im Hintertheil der kleinen
Schiffe. -op, adv. hinten auf, drauf.
-over, adv. hinterüber, -rücks.
-paal, m. Hinterpfahl. -pad, n.
Hinterpfad. -steig. -pand, n. Hin-
tertheil eines Kleides. -plein, n.
Hinterplatz, -hof. -poort, f. Hinter-
thür; der Hintere, das Gesäß.
-poot, m. Hinterrufote, -bein. -fus.
-raad, n. Hinterrad eines Wagens.
-riem, m. Schwanzriem am Sattel.
-schip, n. Hintertheil des Schiffes.
-stal, m. rückständige Gelder, u. s.
w. m. Hinterstall, hintere Theil
eines Stalles. -stalling, adj. rück-
ständig, retirierend. -sto, adj.
hinterste, letzte; n. Hintere. -ste-
llen, v. a. hintanstellen, -setzen,
verzögern, bei Seite legen, auf-
schieben. -stelling, f. Hintansetzung,
Aufschub. -steven, m. Hintertheil
des Schiffes. -straat, f. Hintergasse.
-stuk, n. Hinterstück, -theil. -togt,
m. Nachtrab. -tijd, Natijd, Nach-
sommer, Herbst. -uit, adv. hinten-
aus; n. Hof oder kleiner Garten
hinter einem Hause. -slag, f. die
Flagge oder Fahne auf dem Hin-
tertheil des Schiffes. -vloed, m.
die letzte Flut. -voegen, v. a. hin-
tenan fügen. -volgen, v. a. verfol-
gen, nachkommen, beobachten,
nachleben, fortsetzen. -volgende,
praep. u. adj. folgens, zufolge, laut.
-volging, f. Folge, Nachfolge, Be-
folgung, Beobachtung. -waarte, adj.
hinterwärts, rückwärts, zurück.
-waren, v. a. (obsol.) s. Verzorgen.
Oppassen. -weg, m. Hinterstrasse,
Schlußweg, verborgener Weg,
Richtsteg. -wege, adj. unterweges,
zurück. -werk, n. Nachwerk. -we-
zen, n. Rückstand. -wiel, n. Hin-
terrad. -winkel, m. Hinterbude,
-laden, Kammer an einem Gewöl-
be; Schlupfwinkel; Hintergasse.
-woud, n. Hinterwald; Ardenner-

oder Lütticher Wald. -*szif*, n. Bfatersegel. -*zorg*, f. Nachreue, Gewissensbiss, Unruhe.

Acht(*geren*), v. a. Acht-, Achtung geben, beobachten. -*gering*, f. Beobachtung, Aufmerksamkeits-*ing*, f. Achtung, Ansehen, Credit. -*zaam*, adj. achtzaam, aufmerksam. -*zaamheid*, f. Aufmerksamkeit. -*zaamlijk*, adv. aufmerksam.

Acong, m. Kirsche, Narrenkappen, Eisenhütlein, Wolfs-, Giftkraut.

Actie, f. Action, Handlung, Treffen, Schlaecht. -n, f. Staatspapiere.

Adamsappel, m. Adamsapfel.

Adder, f. Otter, Natter. -*best*, m. Natterbiss. -*en*, v. a. addieren, aufzählen. -*gebroedel*, n. Ottergerächte. -*kruid*, n. Schlangenkraut, Scorzoner. -*spog*, n. Natterspeichel. -*gift*-*long*, f. Ottersunge (s. Kraut); eine verleumderische Zunge.

Adel, m. Adel; Edelcutte. -*aar*, auch *Arend*, m. Adler. -*steen*, m. Adlerstein, Klapperstein. -*borst*, m. ein Cadett; Edelknappe, Edelknabe. -*dom*, m. Adel, Adelstand. -*en*, v. a. adeln, im Adelstande erheben. -*lijk*, adj. u. adv. adelig, von Adel. -*stand*, m. Adelstand. -*lijkheid*, f. Adelstand, Adel.

Adem(*adem*), m. Athem, Odem. -*achtig*, s. *Admachtig*. -*ader*, f. Puls-Schlagader. -*borstig*, s. *Admborstig*. -*borstigheid*, s. *Admborstigheid*.

Ademen(*Ademen*) v. n. u. a. athemen, Athem holen; duften, *zwaar*-, tief athmen.

Adem(*halen*), v. n. Athemholen. -*ing*, f. s. *Ademhalting*. -*toeg* und *Ademtoeg*, f. u. a. Athem, die Luft die man ein und ausathmet.

Ader, f. Ader. -*achtig*, adj. adérig, voll Ader. -*en*, v. a. adern, *een beeld wal aderen*, ein Bild gut adern (Mähler und Bildhauer Wort). -*ig*, s. -*achtig*. -*klopping*, s. -*slag*. -*laien*, v. a. aderlessen, zur Ader lassen. -*lating*, f. Aderlassen. -*rijk*, adj. aderreich, s. aderen. -*slag*, m. das Klopfen der Ader, der Puls. -*spat*, m. Aderkropf, -knoten. -*tje*, n. Aderchen, -lein, kleine Ader.

Admiral(*at*, m. Admiral. -*a slag*, f. Admiralsflagge. -*liteit*, f. Admiralität. -*alschap*, n. Admiralschaft. -*alschip*, n. Admiralschiff.

Adres, n. Adresse, Aufschrift, oder

Uberschrift eines Briefs; eine Bittschrift.

Adeertaren, v. a. Nachricht geben, bekannt machen.

Adrijs, n. Bericht, Meldung; Meinung über eine Sache. -*brief*, m. Nachricht, Meldungsbrief.

Adrocaat, m. Advocat, Sachwalter, Anwalt, -*fiscaal*, m. Fiscal, Advocatus fisci.

Aether, m. Aether, die feinste Luft.

Af, adv. u. prap. ab, von, wovon, über, wegen, mit, u. s. w.

Af, ab, wird mit vielen Zeitwörtern zusammengesetzt, wie aus folgenden zu sehen: -*bidding*, f. (verbinding, f.) Abbitte, Bitte. *Afbreak* unter *Break*. -*breking*, f. Abbrechung, Niederreissung. -*brenging*, f. Abfuhr, Abschaffung. -*cirkelen*, v. a. Absirkeln, -*daking*, f. Abschung, Abwässerung. -*dalen*, herabsteigen, niedersinken. -*damping*, f. Abdämmung. -*danking*, f. Abdanlung, Verabschiedung. -*deling*, f. Ab-Eintheilung, Theilung. -*disselen*, v. a. abhobeln, -haken. -*drijvend*, adj. abtreibend, laxatif, herunterschwimmend. -*drijving*, f. Abtreibung, Zurücktreibung. -*dwalng*, f. Irrthum, Verirrung, Fehltritt, Vergehen. -*eiaching*, f. Erheischung, Forderung, Abforderung, fodille, f. Goldwurz (eine Pflanze). -*fsit*, f. Lavette, Kanonengestell. *gaaf* (-*gave*) f. Abgabe, Ueberlieferung. -*gebakend*, -*gebakken*, -*geboden*, -*gebeeld*, -*gebeiteld*, -*gebet*, -*gebeten*, -*gebeukt*, -*gebikt*, -*gebelderd*, -*geboend*, -*gebragt*, -*gebutield*, -*gedwaald*, -*gesiecht*, -*gegaan*, -*gehaakt*, -*gejaagd*, -*gekaatst*, -*geladen*, -*gemaaid*, -*gemaaid*, -*gepaald*, -*gepaakt*, -*geschaafd*, -*getakeld*, -*gevaagd*, -*gewaaid*, -*gezaagd*, u. s. w. siehe die Infinitiven; *Bakenen*, *bakken*, *bidden*, *beelden*, *beistelen*, *betten*, *bijten*, *boeken*, *bikken*, *bladeren* (*blären*), *boonen*, *brengen*, *bruiselen*, *dwalen*, *siessen*, *gaan*, *haken*, *jagen*, *kaatsen*, *laden*, *maaijen*, *naaijen*, *palen*, *raaken*, *schaven*, *takelen*, *vagen*, *waaijen*, *zagen*, u. s. w. am gehörigen Orte nachzuschlagen.

Afgeeren, v. n. abschüssig sein, durch niedr. gehen; abweichen; derhied den Strom von einem Orte abgetrieben werden. s. *geeren*. -*geleeftheid*, f. hohes Alter, Mangel an Kräften im Alter. -*gelegenheid*,

f. Entfernung, Abgelegenheit. -*gematheid*, s. *Vormotheid*. -*gezond*, part. abgewandt, abgekehrt, weggedandt, verhütet; vom Infinit. *Afwenden*. -*gewend*, part. abgewandt; vom Infinit. *Afwenden*. -*gesonden*, part. vom Infinit. *Afwenden* s. *senden*.

Afgieren, v. n. eilends abergeln; mit dem Strom fortgerissen werden. -*gieting*, f. Abgessen, -*guss* -*god*, m. Abgott, Götze, Götzenbild.

Afgedienaar, m. Götzendienener. -*dienst*, m. Götzendienst, Abgötterei; -*offer*, n. Götzenopfer. -*priester*, m. Götzenpriester; -*tempel*, m. Götzentempel. Und mehr dergleichen zusammengesetzte Wörter, welche, fast überall, in diesem Wörterbuche, am gehörigen Orte ihrer Stammwörter nachzuschlagen sind.

Afgodertig, f. Abgötterei, Götzen dienst. -*isch*, adj. u. adv. abgötterisch.

Afgraven, s. unter *graven*. -*graving*, f. abgraben. -*greppelen*, v. a. abfurchen; die Aecker vermitelt Furchen oder kleiner Graben von einander absondern. -*grysveeljk*, adj. u. adv. abseuchlich, grüulich, scheusslich, ekelhaft. -*gruselijckheid*, f. Abseuchlichkeit. -*gruisen*, n. Abseheu, Gräuel, Ekel. -*grijping*, f. Abseheu, Abseuchlichkeit. -*grond*, m. Abgrund. -*gunstigh*, adj. abgünstig, neidisch. -*gunstigheid*, (*Afgunst*) s. unter *gunst*. -*gunstigtijk*, adv. s. *Afgunstig*. -*haking*, f. abhauen, -haken. -*haling*, f. herabhöhen. -*handtig*, adj. abhändig. -*hangend*, part. abhändig, herab- herunterhängend. -*hangeling*, m. u. f. Abhängiger.

Afhankeijk, adj. abhändig, unterwürdig, *keijkheid*, f. Abhängigkeit, Unterwürfigkeit.

Afharen, v. n. abhären, hären. -*harding*, f. Abhärtung. -*hellend*, part. bergab, abhöüssig, abhangend. -*huten*, v. a. abhütten (bei den Bergwerkern). -*kallen* (provinciaal), *afkalkelen*, v. a. u. a. s. unter *kalkelen*. -*kapper*, m. Abschneider, -hauer, -kapper.

Afkeer, m. Abseheu, Gräuel, Ekel, Widersinn. -*ig*, adj. u. adv. abwendig, widerspenstig. -*igheid*, f. s. *Afkeer*. -*igtijk*, adj. mit Abseheu, mit Widerwillen. -*ing*, f. Abseheu, -neigung, Zurücktreibung.

Aftammen, s. unter *kommen*.
-keuring, f. Verdammung, Miesbilligung, Abschaffung. -*kloeping*, f. Sturmgelüfte; Abklängen, Ausrufen. -*knepping*, f. Abknippen; Knall; Krachen. -*knottig*, f. Abkappen, -köpfen, Beschneiden. -*kooler*, m. Abkühler, -löscher, Auslöcher. -*koking*, f. Abkochen.

Afkomeling, m. u. f. Abkömmling, Nachkommen. -*schag*, f. Nachkommenschaft.

Afkoming, f. Abkommen, Abkunft.

Afkomst, f. Abkunft, Geschlecht, Herkunft, Herkommen; Ursprung, Quelle. -*ig*, adj. herbstammend, entsprossen von.

Afkondig(er), m. Ver -, Abkündiger. -*ing*, f. Ab-, Verkündigung, Bekanntmachung.

Afkunnen, s. unter *kunnen*. -*koeksel*, m. Absud, Decoctum. -*koopig*, f. Abkaufen, Loskaufen. -*korsten*, v. a. Abkrüsten, die Kruste abbrechen.

Aflaat, m. Ablass; Vergebung der Sünden; Erlassung von kirchlichen Strafen. -*brief*, m. Ablassbrief.

Afleder, m. Ablader. -*laang*, f. Herablagen, Uebergebung. -*lagger*, m. Ableger, Sprössling, Schöseling. -*legeler*, f. Todtenfrau, Leichenfrau. -*leider*, m. Abführer, Ableiter. -*leken*, s. *Aflekken* unter *leken*. -*leser*, m. Ablaser, Ausrufer.

Aflijvig, adj. u. adv. todt, gestorben. -*heid*, s. Tod, Ableben.

Aflosser, m. Ab-, Belauscher, laurer. -*waating*, f. Abwachen, absehenden, -*waking*, f. Bellegung, Abthnung, Vollendung. -*waning*, f. Abmahnung, Widerruften. -*watting*, f. Abmattung, Ermüdung. -*mergeling* (uitermergeling) f. Ausmergeling. -*meter*, m. Abmesser. -*wating*, f. Abmessung. -*waning*, f. Abnahme, Abmahnung, Verminderung. -*nijping*, f. Abzwickelung. -*galing*, f. Ab-, Begronnung. -*passing*, f. Abmessung, Abschälung. -*peking*, f. Abschälen, -*perking*, f. Abirrkung; Zubereitung eines Geboges. -*pijnen*, (sich) v. recipir. sich abmerton. -*phazing*, f. Abzapfen. -*plukking*, f. Abplücken. -*radig*, f. Ab-, Widerruften. -*rasping*, f. Abreibung, Abraspeln. -*regten*, s. *Afrigten* unter *rigten*. -*reis*, f. Abriste. -*rijding*, f. Ab-, Wegreiten. -*rikaan*,

m. ein Afrikaner; eine Sammetblume. -*rika*, n. Afrika. -*rob*, m. Abraub. Das Blei in der Scheidekunst. -*schadwing*, f. Abbildung, Vorstellung, Schattenriss. -*schaffing*, f. Abschaffung, Aufhebung. -*schamping* (der dijff), das Ausweichen der Art. -*schampsel*, s. *Splinter*. -*schansen*, v. a. Abschanssen, mit Linien versehen. -*schansing*, f. Befestigung, Linien.

Afscheid, m. Abschied. -*sgakoer*, n. Abschieds-Audiens. -*smaaktijd*, f. Abschiedschemas. -*sprek*, -*eleerrede*, f. Abschiedspredigt, -*stede*. -*swoord*, -*wort*.
Afschiforen, v. a. abschiffen, abschälen. -*schepen*, v. a. ab-, wegschiffen. -*schieting*, f. Absonderung (einer Sache von der andern); Abfuehrung (einer Kamere.). -*schilfaren*, s. Abschälen. -*schrabben*, v. a. abschaben, beschaben.

Afschouwen, f. (afschouwen, afschouwen) Absehe, Gräuel, Ekel. -*slijk*, -*schouwelijk*, adj. u. adv. abscheulich, grässlich. -*slijkheid*, f. Abscheu-, Schœuss-, Grässlichkeit.

Afsnippen, s. *Afsnipperen* unter *snippen*. -*snosijng*, f. Abschneiden, abschnitzeln. -*spanen*, s. *Afspanen* unter *spanen*. -*stijging*, f. Ab-, Heruntersteigen. -*straling*, f. Ab-, Zurückstrahlung, -glänzen. -*strooming*, f. der Ablauf des Wassers; Abströmen. -*lernen*, s. *Aflernen* unter *arnen*. -*treding*, f. Ab-, Heruntersteigen; Abmessung durch Schritte. -*trompen*, s. *Astrompetten* unter *trompetten*. -*vaardigen*, v. a. ab-, ausfertigen, absenden; Bescheid geben. -*vaardiging*, f. Aus-, Abfertigung. -*vaart*, f. Abfahrt, Abgehen, Absegeln. -*vagen*, s. *Afvagen*. -*vallig*, adj. abfallig, abtriännig. -*valligheid*, f. Abtriännigkeit. -*valling*, f. Abfall, -lauf (des Wassers), Abweichung (eines Schiffes von seiner Fahrt). -*veering*, f. Forderung, Forderung, Bitte, Abforderung. -*verven*, s. *Afverven* unter *verven*. -*voeren*, s. *Afvoeren* unter *voeren*. -*voeren*, v. a. ab-, hinabführen. -*voering*, f. Ab-, Weg-, Verföhren, von Sachen. -*vraging*, f. Frage, das Ausfragen. -*wachting*, f. Erwartung. -*water*, n. (obsol.) s. *Oppewater*, -*weldigen*, s. *Ontweldigen*. -*wering*, f. Einkünfte. -*wesendeheid*, f. Abwesenheit. -*wesig*, idj. abwesend. -*wijking*, f. Abweihung,

Entfernung. -*winding*, f. Abwinden, -wickeln. -*wipping*, f. Abwippen, Abschnehlen. -*zaging*, f. Abzägen. -*zetter*, m. Räuber, Straßenräuber. -*zetting*, f. Absetzung; Heruntersetzung (der Preise), Verführung des Geldes. -*ziedel*, n. ein abgessotener Trank, Absud. -*zigtigheid*, f. Abscheulichkeit, Hässlichkeit. -*zinnig*, s. *Onzinnig*. -*zondering*, f. Absonderung, Trennung. -*zonderlijk*, adj. u. adv. absonderlich, besonders, ausschliesslich. -*zwing*, f. Abschwörung (eines Glaubens); Abschwörung (eines Gliedes), Ableitung, Abschwären.

Agaatsteen, m. Agat, -stein.

Ageren, v. a. verrichten, handeln, eine Person vorstellen.

Agent, m. Agent, Einer der die Geschäfte eines Andern verwaltet.

Agio, f. Agio, Aufgeld bei Verwechslung der Münzsorten.

Agnoeceren, v. a. agnoscoiren, das Erkennen einer Unterschrift (Handlungswort).

Agraffe, f. Agraffe, der Haken woran eine Juwelle hängt.

Agrimonie, f. Odermenig, Bruchwurz. (ein Kraut.)

Ah! interj. s. *Aok!*

Ahorn, -*boom*, m. Ahornbaum; Steinlinde; Zuckerbaum.

Ai! interj. s. *ei!*

Ajuin, m. Zwiebel, *Ajuinachtig*, adj. zwiebelartig.

Akademie (is), f. Academie, Universität, hohe Schule. -*ist*, m. Academicer, Mitglied einer Academie.

Akelei, f. Akelei, Glockenblume.

Akteig, adj. u. adv. schrecklich, betrübt, traurig, abscheulich. -*heid*, f. Bangigkeit, Angst, Schrecken, Traurigkeit, Abscheulichkeit.

Aker, m. Eichel; ein kupferner Schöpf-Eimer. -*arken*, n. Eichel-schwein.

Akker, m. Acker, Feld; ein Stück Land. -*boom*, m. Ackerbaum, Feldernd. -*brom*, f. Butterblume. -*en*, v. a. ackern, das Land bauen oder bestellen. -*kruid*, n. Attich (ein Kraut). -*land*, n. Ackerland, tragbares Erdreich. -*lieden*, -*liên*, -*liiden*, pl. m. Acker-, Landleute, Bauern. -*maal*, -*maalhout*, n. kleines Holz, Eichengestrüch zum Sohlen. -*man*, m. Acker-, Landmann, Bauer. -*meter* (*Veldmeter*), m. Feldmesser. -*paard*, n.

Ackerpferd. -*tuig*, n. Ackerzeug, -geräthe. -*veid*, n. Ackerfeld, -land. -*voor*, m. Furche. -*werk*, n. Feldbau, Ackerbestellung. -*wet*, f. Ackergesetzes, Bauernrecht (*lez agraria*). -*ziekte*, f. Aussatz, Feldsucht.

Aksee (auch *Aakse*), f. Beil, Axt.

Al, adj. alles, alle, all.

Al, adv. schon, obwohl, wie wohl.

Al, subst. m. u. n. All, Weltall.

Alabaster, n. Alabaster. -*en*, adj. alabastern, von Alabaster. *Een alabasteren beeld*, eine Bildsäule von Alabaster.

Alant(*swortel*, m. Alantwurzel. -*visch*, m. Döbel, Dübél, Mäuser (ein Fisch.)

Alarm, n. Alarm, Lärmen. -*klok*, f. Sturmglocke.

Albat, s. *Alabaster*.

Albe, f. Priesterrock, weisses Messgewand, Chorhemd. -*dil*, m. u. f. der oder die alles tadeln, Tadel, ein unehrlicher Kunststrichter, ein Bekrittler. -*drifj*, m. u. f. der oder die sich in alles mischt. -*reids*, adv. bereits, schon.

Alchimis(*e*, f. Alchymie, Scheidekunst, Goldmacherei. -*st*, m. Goldmacher, Scheidekünstler.

Aldaar, adv. allda, da, daselbst.

Alder(*muss seyn aller*), wird vor den Superlativis gestellt um deren Kraft zu vermehren; s. B. *de allerbeste*, der allerbeste.

Aldas, adv. also, auf diese Weise. -*danig*, adj. u. adv. auf die Art, auf solch eine Weise, solchermassen, solcher gestalt.

Alleens, adv. eben so, gleichgültig, gleichfalls, einerlei. -*eer*, adv. u. conj. vor diesem, chedessen; ehedem, bevor. -*gebra*, f. Algebra, Auflösungskunst.

Algemeen, adj. u. adv. allgemein; insgesamt, überhaupt. -*heid*, f. Allgemeinheit. -*ijk*, adv. gemeiniglich.

Algenoegzaam, adj. allgenügsam, sich selbst genug. -*heid*, f. Allgenügsamkeit.

Algoed, adj. allgütig, höchstgütig. -*gut*. -*heid*, f. Allgütigkeit.

Alhier, adv. hier, allhier. -*hoevel*, conj. obwohl, ob schon, obgleich.

Alkoos, m. Alkoven.

Alle, adj. alles, alle, alle mit einander, zusammen. -*daagsch*, adj. alltäglich; für alle Tage; gewöhnlich, täglich.

Alleen, subst. s. *Lanen*.

Alleen, adv. allein. -*heerscher*, m. Alleinherrscher, Monarch. -*heersching*, f. Monarchie, Alleinherrschaft. -*ig*, adv. s. *alleen*. -*koop*. m. Vor-, Zwang-, Alloinkauf. -*ijk*, adv. einzig, einfach, nur allein. -*spraak*, f. Monolog, Selbstgespräch.

Allegaar, auch *allegader* und *allegader*, adv. alle mit einander, alle insgesamt. -*tje*, n. eine Verüstung von vielen Sachen.

Alle(gang, -gange, adv. (obsol.) alleseit, immerzu. -*maal*, s. *Alte-maal*. -*man*, pron. jedermann, ein jedweder. -*ndeelen*, (ten) adv. auf alle Art; nach aller Weise.

Allonge -*kens*, adv. allgemach, mit der Zeit, unvermerkt, nach und nach.

Allenthalve, adv. überall, allenthalben, an jedem Orte.

Aller, s. -*hände*, s. Allerlei. -*heiligen*, adv. Heiligentag. -*hoogst*, adj. höchst, allerhöchst. *De allerhoogste God*, Gott der Allerhöchste. -*lei*, adj. aller-, mancherlei.

-*lijft*, adj. u. adv. liebste, allerliebste; am liebsten. -*meest*, adv. allermeisten, an meisten, mehrtheils, meistentheils, grösstentheils, hauptsächlich. -*naast*, adv. u. adv. gleich neben, neben an, nächst, nächstens. -*wegen*, adv. überall, allenthalben.

Alles, s. *Al*, *alle*, *alles*.

Alleens, adv. allersieits, durchgehends; in jedem Verstande, in jeder Absicht, auf alle Weise.

Allijk, *alijk*, adv. alles, ganz. -*swel*, conj. (obsol.) gleichwohl.

Allooi, n. Probe, Schrot, Gehalt.

Almagt, f. Allmacht. -*ig*, adj. allmächtig; *de Almagtige*, der Allmächtige.

Almanak, m. Almanach, Kalender.

Almaker, m. Kalendermacher.

Almei, *Almeiboom*, (obsol.) m. Schlagbaum; Riegel.

Almogend, adj. u. adv. allmächtig, alles vermögend. -*heid*, f. Allmacht.

Aloe, *Aloë*, f. Aloe (eine Pflanze).

Alom, *alomme*, adv. überall, herum, rings herum. -*tegenwoordig*, adj. allgegenwärtig. -*tegenwoordigheid*, f. Allgegenwart.

Aloud, *aaloud*, adj. uralt. -*heid*, f. Uralterthum.

Alp, m. s. *Nachtmerrie*.

Alpen, f. plur. Alpen (das hohe Gebürge welches die Schweiz und Italien trennt; bezeichnete aber sonst jedes hohe Gebürge).

Alphabet, n. Alphabet, A, B, C.

Alphabetisch, *naar het Alphabet*, adj. nach alphabetischer Ordnung.

Alproos, f. Alprose, Bärenblüthe, Hühnerlaub. (eine Pflanze.)

Alreeds, *alreeds*, adv. allbereits, bereits, schon.

Alruin, f. Alraun (*mandragora*) ein Kraut.

Alrunen, f. plur. Alraunen (gewisse Götzenpriesterinnen und Wahrsagerinnen bei den alten Deutschen.)

Als, conj. als, wie, wenn, wofern, eben so, dann, da. -*dan*, adv. alsdann, dann.

Alsem, m. Wermuth (ein Kraut) *absinthium*. -*wijn*, m. Bitterwurz, Wermuthwein.

Alse(*nu*, *nu*, adv. nun, alsbald, jetzt, itt. -*of*, conj. als ob. -*toen*, adv. damals, alsdann. -*wanneer*, adv. um welche Zeit; um die Zeit.

Altaar, n. u. m. Altar. -*dienaar*, m. Altardiener. -*doek*, m. -*kled*, n. Altartuch, -teppich. -*gewaad*, n. Messgewand. -*kaars*, f. Altarkerse, Wachlicht auf dem Altare.

-*klerk*, m. Kirchendiener. -*stuk*, n. Altarstück, -gemäide.

Alte, s. adv. zu viel, allzu, zu. *Alte veel*, zu viel; *al te weinig*, allzu wenig. -*gader*, s. *Allegaar*. -*maal*, *allemaal*, adv. allsumahl, alle mit einander, alle insgesamt. -*met*, *allermets*, adv. suweilen, zu Zeiten, bisweilen, dann und wann, manchmal.

Altfuis, f. Altflöte. -*hans*, adv. nun, ist, jetzt, gegenwärtig; wenigstens. -*tijd*, adv. alle-, jederzeit, immerzu, allemahl. -*in*, f. Altin (eine Russische Münze, etwa drei Kopeken). -*oos*, adv. alleseit, immer.

Aluin, m. Alaun, -*aarde*, f. Alaun-Erde. -*achtig*, adj. aluunartig. -*wijn*, f. Alaungrube, -bergwerk. -*rijk*, adj. aluunreich, voller Alaun.

Alvermogen, n. Allvermögen, Allmacht. *Almogend*, adv. vermögend, allmächtig. -*coeren*, adv. u. conj. vorher, erstlich; vor dem, ehedem. -*waar*, adv. wo, allwo. -*weder*, *alweer*, adv. wieder, schon, wiederum.

Alwetend, adj. allwissend, -*heid*, f. Allwissenheit.

Alweten, adv. mit Wissen und Vorbedacht. -*wel*, adv. sehr wohl, genug, schon gut. -*willene*, adv. mit Willen und Vorsatz, yorbedächt-

lich. -sind, adj. allsehend. -sine, s. *Allesin*.
Alsoo, adv. also, so, dergestalt, auf die Art, Weise. - , excl. so; *het zij alsoof* es sei so! es mag so sein. - , conj. nachdem, weil, dieweil, einmal, folglich, deshalb. - *danig*, adj. u. adv. solche, dergleichen.
Alzulke, adj. solche. Alle solche.
Am, **Amme**, f. (obsol. für *min*, *minne*), Amme, Säugamme.
Amagt, f. (obsol. für *omragt*). Ohnmacht. -ig, adj. s. *Omragtig*.
Amaille(erse), n. Email, Schmelzen, v. a. emailiren.
Amandel, m. Mandel, -kern (eine Frucht; auch die Drüsen am Halse.) -boom, m. Mandelbaum, -melk, f. -milch, -olie, f. -öl, -taart, f. -torte.
Amarant, f. Amaranth, Tausendschön(eine Blume). -steen, m. Smaragd.
Amaral (obsol. für *morel*), f. Morelle, Weichselkirche.
Amaril, m. Schmergel, Trippel.
Amazon, f. Amazone.
Ambacht, n. Handwerk, Kunst, Amt; auch ein hohes Lehngut. -*sgesel*, -*sknecht*, m. Handwerksgezell, -*bursche*. -*sheer*, m. Lehnherr. -*sheerlijheid*, f. Lehnherrschaft, ein hohes Lehn. -*slieden*, m. plur. Handwerksleute, Künstler. -*zman*, m. Handwerker, Handwerksmann. -*svrouw*, f. Lehnfrau, Lehnherrin; Handwerksfrau.
Ambassade, f. Gesandtschaft. -*ur*, m. Gesandter; Boltschafter.
Amber, **Ambergrijs**, m. Amber, *Ambragaur*, m. Amberduft, Ambergeruch. -*hout*, n. Amberholz, eine Art von Sandelholz. -*kruid*, n. Amber-, Mastixkraut.
Ambt, n. Amt, Bedienung; die Messe; Gerichtsbarkeit, Gebiet. -*sloos*, adj. u. adv. amlos, ohne oder ausser Bedienung. -*sling*, -*enaar*, m. Beamter. -*geld*, n. Amtgeld. -*genoot*, m. Amtgenosse. -*genootschap*, n. Amtgenossenschaft. -*lieden*, plur. m. Amtleute, Amtmänner. -*man*, m. Amtmann, Beamter. -*bezigheid*, f. -*geschaft*. -*schrijver*, m. Amtschreiber. -*shales*, adv. amthalber. -*enaam*, m. Amtsname, -titel. -*splicht*, m. Amtspflicht. -*verrigting*, f. Amtverrichtung.
Amel(donk), n. Stärke. -*meel*, (obs. für *Stijfsteel*).
Amen, v. n. (obsol.) s. *Beämen*, (Hebr. Omen,) gewisse, Amen.

Amerij, **Amering**, (obsol. von *Ave Maria*) in einem Augenblicke.
Amiant, m. Stein-, Erdflache; unverbrennlicher Stein, Asbest.
Ammelaken, (obsol. für *Tafelaken*). n. Tischtuch.
Amman, s. *Ambtman*.
Amnestie, f. Amnestie, Vergebung.
Ammoniakzout, n. Salmiak, Salmioniak.
Amper, adj. sauer, säuerlich, derb.
Ananas, f. Auanas (eine Ostindische Frucht).
Anatomie, f. Anatomie, Zergliederungskunst; das anatomische Theater, s. *Onleedkunde*.
Anatomist, **Ontleder**, m. Zergliederer, Anatomist.
Anchovis, s. *Anjovis*.
Ander, **andere**, adj. u. pron. indef. ander. - *deels*, adv. anderntheils.
Andere (ten), adv. zum andern.
Anderen, (obs. für *veranderen*), ändern, verändern. -*daagsch*, adj. das um den andern Tag wiederkömmt, zweitägig.
Ander(half), -*halve*, adj. anderthalb. -*maal*, adv. andermahl, zweitens.
Anders, adv. u. conj. anders, auf eine andere Weise; sonst, sonst. -*gezind*, adj. andersgesinnt.
Ander(werf) adv. zweitens, zum zweiten, zum Einmahl, noch andermahl, noch eins. -*sine*, adv. u. conj. anders, sonst, ohne dies, ausserdem, widrigenfalls.
Andijvie, f. Endivie, Endivie-, Salatkraut.
Andoren, m. Andorn (eine Officialpflanze).
Anemone, f. Anemone (eine Blume).
Angel, m. Angel, Fischangel; Stachel (der Biene); Lockspeise.
An(hengelaar), m. Angler, Angelfischer.
An(hengelen), v. a. angeln, mit der Angel fischen.
Angelier, m. Nägelein, Nelke.
Angelika, f. Engelwurz.
Angel(hengelroede), f. Angelruth, -stange. - , (hengel)noer, f. Angelschnur.
Anglais, (Frans.) ein englischer Tanz.
Angst, m. Angst, Bangigkeit. -*elijck*, adv. ängstlich, angstvoll. -*ig*, adj. ängstlich, furchtsam, bekümmert, erschrocken. - *iglijk*, ängstlich, angstvoll. -*vallig*, adj. u. adv. ängstlich, bekümmert; argwöhnisch. *al* zu sorgfältig. -*valligheid*, f.

Ängstlichkeit, Furcht, Schrecken. -*valliglijk*, adv. Ängstlich, bekümmertlich.
Anjelier, s. *Angelier*.
Anijs, m. Anis, Aniskraut (eine Pflanze). -*zaad*, m. Anissaamen.
Anker, n. Anker (ein gewisses Mass von 44 Weinfachsen, auch ein schweres Eisen mit Haken, woran die Schiffe sich im Meere befestigen; das eiserne Band welches die Mauern mit den Balken verbindet, wird auch so genannt). -*agie*, f. Ankerzoll, -geld. -*arm*, m. Ankerarm. -*boei*, f. ein Holz oder Korb das oben auf dem Wasser schwimmt wo unten der Anker liegt. -*boije*, -*en*, v. n. ankern, Anker werfen. -*grond*, Ankergrund, -*band*, -*band*, -*oog*, -*loch*, -*ring*, -*ring*, -*schaft*, -*schacht*, -*steel*, -*stange*, -*schoen*, -*schub*, -*smid*, -*schmid*, -*stok*, -*stock* oder achse, -*talie*, -*seil*. -*tand*, *sahn*, -*touw*, -*tau*, auch Kabeltau, u. s. v.
Anjovis, f. Anchovis, Meergründeln, Sardellen.
Anti(christ), m. Anti-, Gegenchrist.
Antimonia, f. Antimonium, Spießglas; Spiegelstein.
Antonie(sbloem), (sint) f. Tünisblume. -*vuur*, (sint) n. die Rose, das Rothlauf, Ueberröthe (eine Art Entzündung an den Gliedern).
Antwoord, n. Antwort; Bescheid; Widerlegung. -*en*, v. n. antworten; widerlegen; Bescheid geben; *lamp antwoorden*, grob antworten.
Apanage, f. ein gewisses Geld, welches die regierenden Fürsten ihren jüngern Geschwistern zum Unterhalt lebenslang reichen, Leibgedinge.
Apen(bakhuise), s. *Apengezigt*, n. Affengesicht. -*koning*, m. Affenkönig; ein Brasilischer Affe, *Aquiqui* genannt. -*liesde*, f. Affenliebe; eine närrische, thörichte Liebe. -*spel*, -*werk*, n. Affenspiel.
Aperij, f. Affenspiel.
Apin, f. Affenweibchen, Affin.
Apostel, m. Apostel. -*ambt*, n. Apostelamt. -*dom*, n. Apostelthum. -*schap*, n. Apostelschaft.
Apostil, n. Nachschrift (eines Testaments).
Apostolisch, adj. u. adv. apostolisch.
Apotheek, f. Apotheke, Arzneibude, Officin.

Apotheker, m. Apotheker.
Appel, n. Appellation.
Appel, m. Apfel. -*blossen*, m. Apfelsblüthe, auch solche Farbe. -*boom*, m. Apfelbaum. -*boomgaard*, -*bogaard*, m. Apfelbaumgarten. -*drank*, m. Apfelmost, Apfelsaft. -*flaauwte*, f. Unmacht. -*lant*, m. Appellant, der da appellirt. -*leren*, v. a. appelliren, sich auf ein höheres Gericht berufen. -*man*, m. Obstmann, -bauer, -gärtner, -händler. -*moes*, -*pent*, n. Apfel-, Apfelmuse, -brot -*oep*, n. Apfelsaft. -*taart*, f. Apfeltorte. -*teef*, f. Apfelflur, Grossmaul. -*vrouw*, f. Obstfrau. -*wijn*, m. Apfelwein, -most.
April, *Grasmaand*, April, Ostermonat. -*sgok*, m. Aprilnar.
Arabisch, adj. u. adv. arabisch, aus von Arabien.
Arak, m. Arak (ein starkes Getränk).
Arbeid, m. Arbeit, Werk; Gährung der jungen Getränke; das Gebären. -*en*, v. n. arbeiten; werken, gähren. -*er*, m. Arbeiter, Handwerker; Tagelöhner, Last-, Sackträger, -*sliden*, n. plur. Arbeiter, Arbeitseute. -*sloot*, m. Arbeitslohn; Gehalt, Salarium. -*sman*, m. Arbeiter, Arbeitsmann, Handwerker. -*ster*, f. Arbeitsfrau, Tagelöhnerin. -*woik*, n. Arbeitseute, Arbeiter. -*wrouw*, f. s. *Arbeidster*. -*zaam*, adj. u. adv. arbeitsam, fleissig. -*saamheid*, f. Arbeitsamkeit, Fleiss. -*zaam*, adv. arbeitsam, fleissig. -*zalig*, adj. (obsol.) mühselig, anstrengend.
Architect, m. Leibarzt; das Oberhaupt der Aerzte. -*diaken*, *Aartsdiaken*, m. Archidiaconus; der erste Diaconus. -*ef*, n. Archiv, Urkunde; auch das Behältnis derselben. -*mandrit*, m. Abt (in der Griechischen Kirche.) -*tekt*, m. Architect, Baumeister. -*traaf*, *Onderbalk*, m. Architrab, Unterbalken.
Arduin, -*steen*, m, ein harter Stein; ein Quader-, Werkstück.
Arend, m. Adler, ein Raubvogel. -*sclaaus*, m. Adlerklaue. -*eneus*, m. Adler-, Habichtnase. -*soog*, n. Adlauge. -*steen*, m. Adlerstein. -*weerdereh*, f. plur. Adlerfedern. -*vulugelen*, m. plur. Adlertügel. -*üttige*, -*schugt*, f. Adlerflug.
Arg, arg, adj. u. adv. arg, böse, listig; schlecht, hässlich. -*erg*, n. Argos, Böses, Ekt. -*en*, -*eren*, -*erlijk*,

-*erwis*, s. Ergen, Ergasen, Ergerlijk, Ergernis.
Arglist, f. Arglist, Bos-, Schalk-, Verschmitz-, Verschlagenheit. -*ig*, adj. u. adv. arg-, hinterlistig, -*igheid*, f. Arglist, -listigkeit. -*iglijk*, adv. falsch, betrüglich, boshaft, arglistig.
Argwoog, n. Argusauge, ein scharfschendes, wachsames Auge.
Argwaan, m. Argwohn, Misstrauen. -*wanen*, v. a. argwöhnen, misstrauen. -*wanend*, -*wanig*, adj. u. adv. argwöhnisch, misstrauisch.
Aria, *Ariette*, f. Arie (ein kurzes Lied).
Ark, *Arke*, f. Arche, Kasten, Lade; die *Arke van Noach*, die Arche, der Kasten, das Schiff Noth.
Arm, adj. u. adv. arm, bedürftig, schlecht, elend. -, subst. m. der Arm (am menschlichen Körper, auch eines Kronleuchters); fig. Gewalt, Macht. -*ader*, f. eine Arterie, eine Ader am Arme. -*band*, m. *Brasslet*, f. Armband. -*bestuur*, -*enbestuur*, n. Armenpflege. -*bezorger*, -*meester*, m. Armenpfleger, -*vader*, -*voogd*, -*vater*. -*voogt*, -*blaker*, m. Armlauchter. -*boog*, m. Ellenbogen; Armbrust (eine Art Bogen zum Abschieszen der Pfeile). -*borst*, f. Armbrust. -*bue*, -*bos*, Armenbüchse. -*en*, -*geld*, n. Armegegelder; Almosen. -*enkas*, -*kas*, f. Armenkasse. -*geomyde*, n. Armgeschmeide. -*hartig*, adj. u. adv. armselig, elend; kümmerlich; karg, flüchtig; schwach, kleinmüthig. -*hartigheid*, f. Armseligkeit, Kargheit, Flüchtigkeit. -*hartiglijk*, f. armselig, kärglich, flüchtig. -*kwis*, n. Armenhaus.
Arminaan, m. Arminianer, ein Nachfolger von Arminius, vormaliger Professor zu Leiden. -*sch*, adj. arminianisch, remonstrantisch.
Arm(kandelaar), m. Arm-, Wandleuchter. -*kind*, n. Waive. -*lijk*, adj. u. adv. ärmlich, elend, schlecht, kümmerlich. -*loos*, adj. armlos, ohne Arme.
Armoed, e. f. Armuth, Dürftigkeit. -*ig*, adj. u. adv. ärmlich, dürftig.
Armoed(igheid), f. Armuth, Dürftigkeit. -*iglijk*, adj. u. a. v. dürftig, ärmlich.
Armoeyn, n. Armesin (eidenes Zeug).
Arm(pijp), f. Arm-, Ellbogenröhre. -*ring*, -*voer*, -*versterkt*, -*sieraad*, Armband, -geschmeide, -stierath. -*school*, n. u. f. Armenschule. -*stool*, m. Armstuhl, Loh-, Kro-

pel-, Grossvaterstuhl. -*stuk*, n. die Armeschienen am Harnisch.
vader, m. s. -*bezorger*. -*versier*, -*sel*, n. s. -*ring*. -*voogd*, m. s. -*bezorger*.
Arrest, n. Arrest, Gefängnis; Verbot, Verhaftung. -*ant*, m. Arrêtant, Verhafteter, Gefangener. -*eren*, v. a. arrestiren, verhaften.
Arremaal, n. Arsenal, Zeughaus.
Artikel, n. Artikel, Theil einer Rede. -*brief*, m. Artikelbrief, Verhaltungsbefehle für das Kriegswesen.
Artisjok, f. Artischock.
Art, *Geneesher*, m. Arzt.
Arteny, f. Arznei, Geneungsmittel. -*bereider*, m. Apotheker. -*kunde*, f. Arznickunde, -wissenschaft. -*wenger*, m. Apotheker, -*winkel*, m. Apotheker-Arznickram, -bude.
As, f. Asche; die *wereldas*, die Erd-, Weltasche.
Asch, f. Asche. -*achtig* oder *aschig*, adj. aschig. -*bak*, m. Aschtrug. -*beer*, m. Aschenbrenner, Gassenfeger, Karrenknecht. -*besem*, m. Aschbesen, Herdwisch. -*buis*, -*krwik*, f. Aschenkrug, Urne. -*dag*, m. Aschermitwoch.
Aschenkruid, n. Aschkraut, wollig Jakobakraut, (Schimpfn.)
Aschevoester, f. Aschenbrödel, -brödel, ein schmutzige Küchenmädchen.
Aschgat, n. Aschloch; auch das nämliche als *Aschevoester*. -*grauw*, adj. u. adv. aschgrau, -farbig. -*kar*, f. Aschkarren. -*schop*, -*schep*, m. Aschschaukel.
Aspergie, f. Spargel. -*bed*, n. f. Spargelbeet-, plant., -pflanze.
Assunt, n. Pol; het *Zuider*, -*Noorder Assunt*, der Süd-, Nordpol.
Ast, (obsol.) für *tak*, *knoest* und *kract*. Ast.
Ateur(adeur), m. der Güter versichert. -*ant*, adj. unverschämt. -*antie*, f. Versicherung, Asscuranz; Zuversicht, Vermessen-, Unverschämtheit. -*eren*, v. a. asscuriren, versichern.
At, imperf. von *eten*, ass; *hij at*, er ass (v. b. Brod.).
Atering, m. u. f. Bastard, unächtiges Kind; ein schlechter, niedertöchteriger Mensch.
Atheist, m. Atheist, Gottesleugner.
Atlas, m. Atlas, ein afrikanischer Berg; eine Sammlung Landkarten. -*n*, n. (eatijs) Atlas.

Atmosphäre, f. Atmosphäre, Dunst-, Luftkreis.
Attestat, f. Zeugnis, Attestat.
Attestieren, v. a. besetzen, bescheinigen, Zeugnis geben.
Aventur, n. Abenteuer, seltsamer Zufall.
Aw interj. au, oh wohl!
Auctie, f. Auction; Versteigerung, öffentlicher Verkauf.
Augustus, f. August, Aertmonat.
Augustijn, -er monnik, m. Augustiner Mönch. -letter, f. Mittelschrift, in der Druckerei.
Autaar, s. *Atkaar*.
Avary, *Avary*, f. s. *Haverij*, Seeschaden, am Schiffe oder Ladung.
Avogara, m. ein grosser Bohrer.
Avontuur, s. *Avantuur*.
Avoregts, adj. ver-, umgekehrt, sur Unseit.

Averij, *Haverij*, s. *Avary*.
Acerone, *Averuit*, n. Stabwurz (ein Kraut).
Avond, m. Abend, westliche Welt; gegend; -besoek, n. Abend-, Nachtbesuch; -dauw, m. -thau. -eten, n. -essen. -gebed, n. -gebet. -jagt, f. Abend-, Fackeljagd. -licht, f. Abendluft. -maal, n. Abendmahl; -seit; het Heilige *Avondmaal*, des Heeren *Avondmaal*, das Heilige Abendmahl, der Tisch des Herrn. -malen, v. a. su Nachtspesen, Abendmahlzeit halten. -maaljanger, m. Communicant, -maal houden, v. e. suum Abendmahlgehen, communiciren. -maalhouding, f. Empfang des heiligen Abendmahls; Communio. -maaltijd, m. Abendmahlzeit. -muzijk, f. Nachtmusik, Ständchen, Serenade. -rood,

m. Abendröthe, -roth. -schemering, f. Abenddämmerung. -ster, -star, f. Abendstern. -stond, m. Abendstunde, -zeit.
Avontuur, n. Abenteuer.
Avonturig, *Avontuurlijk*, adj. u. adv. zufällig, abenteuerlich.
Asen, v. a. ätzen; durch ein Aas locken; das Vieh mästen.
Asijn, auch *Esik*, m. Essig. -achtig, adj. säuerlich, sauer. -en, v. a. Essig über etwas giessen. -honing, m. Essighonig, Oximel. -krug, f. Essigkrug, Essiggeschirr. -maker, m. Essigbrauer. -makerij, f. Essigbrauerei. -verkooper, m. Essighändler. -water, n. Gargelwasser.
Asur, adj. asur, himmelblau, ultramarin. -steen, m. Aaurstein.

B.

BAA

B, de tweede letter van de gewone letterlijst of van het *Abe*, B, der zweite Buchstabe im Alphabet.
Baai, f. Bai, eine Heide, Hafen, oder Meerbusen, eine Bucht; Bai (eine Art von vollenen Zeuge).
Baak, *Baken*, f. Baks (eine Tonne oder Pfahl im Meere und in Flüssen), ein Feuer oder Wachthurm, eine Laterne, eine Feuerbake am Ufer, für die Schiffe im Meere; ein Vorbild.
Baal, f. Ballen, ein grosser Pack.
Baal, *Bal*, n. Ball, Tans, Tanzgesellschaft.
Baal, m. Baal (ein Götze). -priester, m. Baalpriester.
Baan, f. Bahn, Weg, Fahrweg, Ebene. -dekker, m. Banner-, Bannerherr, Baron, Ritter; spöttlich; ein grosser Herr, ein Frahler, Prahlhans, säuberer Herr. -tje, n. kleine Bahn, Fusspad, schmaler Weg; Aemthchen, kleine Bedienung.
Baar, f. Bahre, *Draag*-, *Tragbahre*; *Lijk*-, *Leichenbahre*.
Baar, f. Welle. plur. Wellen, Meeresswogen; eine Stange, Barre gegossenes Metall; ein Balken in den Wappen.
Baar, adj. baar; aufgezählt, richtig, sichtbar. -geld, baares Geld, f. offen, bloss, ganz. -blijkelijk, adj. augenscheinlich, deutlich, klar. -blijkelijkheid, f. Klarheit, Deutlichkeit.

BAA

Baard, m. Bart; die Haare am Kinne. -doek, m. Barttuch, -eloes, adj. u. adv. ohne Bart; der keinen Bart hat, unbärtig. -en, plur. m. Stacheln an den Kornähren; Bärte, walvischbaarden, Fischbärten, Fischbein. -en, eenen baard krijgen, v. n. barten. -ig, adj. bärtig. -scherer, -scheerder, -schrapper, m. Bartscherer, Barbierer.
Baarlijk, adj. leibhaftig, sichtbar-, eigentlich. -moeder, f. Gebährmutter. fig. Ursache, Urheber, -inn. -regt, n. Bahrrecht, (*jue foretri.*) -, m. Barsch (ein Flusshehl); auch ein preites Böttchersheil, Fleischerbarsche. -schap; n. Barschaft. -elies, n. die Haut, worin das Kind liegt.
Baas, m. Meister, Gebieter, *Timmermans*-, *Meiselaarsbaas*, Zimmer-, Maurermeister. *Baas* in huis zijn, Herr im Hause sein. -schap, n. Meister-, Herr-, Oberherrnschaft.
Baat, f. Vortheil, Nutzen; Hülf. -je, n. kleiner Nutzen oder Vortheil; alle baatjes helpen, alle Vortheile gelten. -soeker, m. Eigennütziger, Gewinnsüchtiger. -sucht, -suchtigheid, f. Eigennutz, Geiznützigkeit, Geiz. -sichtig, -zoekend, adj. u. adv. eigennützig, geizig, interessirt.
Baawen, s. *Nabaawen*.
Babbelaar, m. -ster, f. Plauderer, Schwätzer, -rinn. -arij, f. Ge-

BAB

schwätze, Gewäsche. -eguisjes, n. plur. Schwänke, Posen, lustige Streiche, abgeschmacktes Zeug, Grimassen. -en, v. n. schwätzen, plaudern, ausschwatzen.
Babok, m. mürrischer, unfreundlicher, grober Mensch.
Baccalaureus, *Magister* einer gelehrten Fakultät.
Bacchanten, f. plur. die Priesterinnen des Bacchus; Säufer, Trunkenbolde.
Bacchus, m. Bacchus, Weingott. -feest, n. Bacchusfest. -lied, n. Bacchus-, Sanklied. -nat, n. Wein.
Bad, n. Bad, Badstube. -doek, m. Badetuch. -er, m. einer der sich badet, Bader. -geld, n. Badegeld. -huis, n. Badehaus, Badstube. -houder, -stooftouder, m. Badhalter. -kleed, n. Badhemd. -knecht, m. Badeknecht, Bedienter im Bade. - of laatkop, f. Schröpfkopf. -kuip, f. Badekufe, -wanne. -laken, Badtuch, -stooft, -stove, f. Badestube, Bad.
Baffen, *Blaffen*, *Bassen*, v. n. bel-len, anbellern.
Bag, *Bagge*, f. Juwel, Edelstein im Ringe. -aadsje, f. Bagage, Reisezeug, Gepäck. -gelaar, f. eine Art Torf.
Bagger, m. Schlamm, Koth im Wasser. -en, v. a. ausschlämmen; Schlamm aus dem Wasser sichten; Torf machen. -man, of -aar, m. Schlammführer, -räumer; Haf-

aufseher. -*net*, n. Schlammetz.
-*schuit*, f. Moderprahm, -mühle, Hafentrümer.

Bagijn, s. *Begijn*.

Bajert, m. verwirrter, unformlicher Klumpen, Chaos; allgemeine Stube in der Bierschenke und im Hospital.

Bajonet, f. Bajonnet.

Bak, m. Back (eines Schiffes) Trog, Sarg, Napf, Mulde, Kasten, Kelle (eines Wagens); Krippe, Viehtrog; Gefäß; das Parterre (im Schausspielhaus); Cisterne; das Becken oder Bassin einer Fontaine. -*kebaard*, m. Backenbart. -*beest*, n. ein grosses, plumpes Thier. -*boord*, n. Backbord. die linke Seite eines Schiffes. -*elaar*, f. Lorbeer. -*en*, s. -*enen*, v. n. Tonnen auf das Meer legen, die Untiefen mit Zeichen andeuten. -*er*, f. Kinderwärtlerin, -frau; Kindbettwärtlerin. -*en*, v. a. einwindeln, in Windeln wickeln; wärmen. -*erhout*, n. Reisholz zum geschwinden Einheizen. -*ermand*, f. Kinderkorb, eine Mulde oder ein Korb, worauf die Kindermutter das Kind einwickelt. -*ermat*, f. Kinderkorb; fig. Geburtsort. -*erschelling*, m. Kindbettchilling (ein alter grosser holländischer Schilling, zum Trinkgeld für die Kinderwärtlerin). -*erstool*, m. kleiner Stuhl der Kinderwärtlerin.

Bak (*huis*, n. Backhaus; Wange, Backe, Mund, Gesicht; *houd uw bakhuis* (*bakkes*) *toe!* halts Maul! -*je*, n. kleiner Trog, Napf, Kübel. -*keljaawe*, m. ungetrockneter Stockfisch. -*ken*, v. a. u. n. backen. -*ke*, f. Backe, Wange. -*kenslag*, m. Backenschlag, -streich.

Bakker, m. -*erouwe*, f. Bäcker, -inn. -*ij*, f. Bäckerei, Backstube, -haus. -*knecht*, m. Bäckergesell, -bursche, -knecht. -*swinkel*, Bäckerei, Bäckerladen, -bank.

Bakkes, n. Gesicht, Maul, s. *Bakhuis*.

Bak (*oven*, m. Backofen. -*pan*, f. Back-, Bratpfanne.

Bake, *achterbake*, adv. ins geheim, heimlich, tückisch, hinterwärts.

Bak (*sel*, n. Gebackenes, ein Backofen oder eine Pfanne voll, so viel man mit einem Mahle kann backen. -*steen*, m. Back-, Mauer-, Ziegelstein. -*ster*, f. Bäckerin. -*svolk*, n. Tischgenossen, die auf dem Schiffe aus einem Napfe essen.

-*tand*, m. Backahn. -*trog*, m. Backtrog, -mulde, -tuber. -*tsiek*, m. Brätsch. -*wagen*, m. Bäcker-, Brodwagen; auch eine Art Kut-schen.

Bal, m. Ball, Kugel. -, *Tseelbal*, m. Ball, Hode, (des männlichen Geschlechts.) -, n. Ball, Tanzgesellschaft, ein Tanz.

Balans, f. Balans, Wagschale, Gleichgewicht. -*maker*, m. Wagschal-macher.

Baldadig, adj. muthwillig, unbescheiden; unverschämt, ungezogen, unhöflich. -*heid*, f. Unbescheidenheit, Muthwille. -*lijk*, adj. unbescheiden, unverschämt, ungezogen.

Baldadig, adj. übermüthig, entschlossen, unternehmend, ruchlos, verwegend.

Balderen, *Bulderen*, v. n. grossen Lärm, Getöse-, Geräusch machen; wüthen, toben, poltern, brausen; *het balderen van het grof geskut*, Donner der Kanonen.

Balein, n. Walfisch, Walfisch-, Fisch-bein. -*en*, adj. Fischbein, -beinern.

Balg, m. Balg, eine abgezogene Haut eines Thieres; lederner Sack; Bauch, Schmeerbauch, Unterleib. -, *Blaasbalg*, m. Blasbalg.

Balie, f. Zuber, Kufe, (Wanne zum waschen oder Fleischsalzen); Lehne, Geländer. -*mand*, f. flacher Wäschkorb. -*n*, v. a. mit einem Zuber Wasser schöpfen.

Baljuw, m. Landrichter, Amtmann, Drost, Gerichtsverwalter. -*schap*, n. (*Bailhuage*) Landgericht, Gerichtsbarkeit eines Landes, Amtmannschaft, Landvogtei, Drostei.

Balk, m. Balken; Streif (in der Wappenkunde); Strich (in der Musik). -*deef*, f. Diele, (ein Brett, aus einem Balken gesägt. -*en*, v. n. gighen, schreien wie ein Esel. -*on*, *Balcon*, m. Balkon, Erker an einem Gebäude. -*strop*, m. Balkenstreif (in der Wappenkunde). -*wagers*, m. plur. Balkenstütze (am Schiffe.)

Ballast, m. Ballast; das zu nichts nütze ist. -*en*, v. a. ballasten, mit Ballast laden.

Ballet, n. Ballet, Tanz. -*je*, *Balletten*, n. Bällchen, Kugeln, Klöschchen von Fleisch, Mehl, Zucker, u. s. w.

Balling, m. u. f. Vertriehener, Landesverwiesener, Verbannter. -

schap, f. Verbannung, Landesverweisung, das Elend.

Balnet, n. Ball-, Racketnetz (zum Ball- oder Racketschlagen).

Baloorig, adj. betäubt (durch starkes Getöse); harthörig; widerspenstig. -*heid*, f. Betäubung, schweres Gehör; Widerspenstigkeit, Murrinn.

Balsem, m. Balsam. -*achtig*, adj. balsamisch. -*appel*, m. -*apfel*, -*boom*, m. -*baum*; -*olie*, f. -*öl*. - (*reukdooze*, n. Balsambüchse. -*en*, v. a. Balsamiren. -*geur*, m. balsamischer Geruch. -*ing*, f. Balsamirung, Salbung. -*ijn*, f. Balsamine (eine Pflanze).

Balspel, n. Ballspiel.

Balstrig, adj. widerspenstig, unruhig, unartig.

Baluster, *Balustrade*, s. *Hek*.

Ban, m. Bann, Kirchenbann, Excommunication; Strafe; Rejtsacht, Acht; Gerichtsbarkeit; Grensscheidung. -*bliksem*, m. Bannstrahl.

Band, m. Band; alles womit etwas verbunden wird; ein Seil, Bindfaden, Schnur, Reif. Bieher kommen: -*rekel*, Kettenband; *band*, Trag-, Seilband; *kale*-, *Halsband*; *hoed-*, *Hutschnur*; *kouwen-*, *Stumpfband*; *leid-*, *Leit-*, *Gängelband*.

-*slie*, *draag-*, m. Schultergehenke eines Degens u. s. w. *Tragband*, -*seil*, *Bandelier*. -*sliermaker*, m. *Bandelier* -, *Tragbandmacher*.

-*erker*, s. *Branderker*. -*ijt*, m. *Bandit*, *Strassenräuber*, *Meuchelmörder*; ein Landesverwiesener. -*je*, n. *Bändchen*. -*nagel*, *of*

-*spijker*, m. *Bindnagel*. -*rekel*, m. *Sigür*; ein fauler Mensch. -*rijs*, m. *Bind-*, *Weidenreis*, -*weger*, s. *Balkwager*.

Banen, v. a. bahnen, ebenen, den Weg machen.

Banerheer, s. *Baanderheer*.

Bang, adj. u. adv. bang, bänglich, ängstlich, furchtsam. -, *bangtheid*, f. *Bangigkeit*, *Angst*, *Furcht*.

Banier, f. *Banier*, *Fahne*, *Feldzeichen*. -*heer*, m. s. *Baanderheer*.

Banijse, *Vanijse*, f. *Vanille* (ein wohlriechendes Gewürz).

Bank, f. *Bank* (zum sitzen, oder etwas darauf zu setzen) hierher verschiedene Zusammensetzungen, als: *brood-*, *Brodbank*, *vleesch-*, *Fleisch-*, *geld-*, *Geld-*, *pijn-*, *Folter-*, *regt-*, *Richterstuhl*, *rooi-*, *Ruder-*, *wissel-*, *Wechsel-*, *sandbank*, *ens*. *Sandbank*, u. s. w.

Bank(*nard*, m. (obsol.) s. **Bastaard** -*breken*, v. a. bankrottieren, falliren. -*breker*, m. Bankerottirer, der Bankrott macht. -*breuk*, f. *bankeroot*, m. Bankrott, -*rottirung*. -*briefje*, n. Bankettel. -*en*, v. n. zu Tische sitzen, *fig.* verweilen, sich irgend aufhalten. -*eroot*, -*krot*, -*keroot*, -*kroet*, n. Bankrott, -*rottirung*. -*erottieren*, v. a. Bankrottieren, -*rottspielen*, -*machen*. -*erottier*, m. Bankerottirer. -*erd*, m. u. f. s. **Bastaard**. -*et*, n. Bankett, grosse Gasterei; Zuckerwerk; Gebackenes, Confituren, Confect; auch ein erhabener Fussweg längs dem Walle, dicht unter der Brustwehr. -*etbakker*, m. Zuckerbäcker. -*etteren*, v. n. bankettieren, schmausieren. -*etterer*, m. Bankettirer, Prascher, Schwelger. -*ettering*, f. Bankettirung, Schmauserei, Verprassung. -*geld*, n. Bankgeld, -*houder*, m. Wechselr, der eine Bank hält; einer der die Bank beim Spiele hat. -*ier*, m. Wechselr, Bankier. -*je*, n. Bankchen, -*lein*. -*kussen*, n. Sitzkissen. -*taet*, adj. u. adv. angehalten, arretirt.

Bankmolen, m. Bezirksmühle, Amts-, Zwangmühle.

Banne, f. Gerichtsbezirk, -*barkeit*, Gericht. -*ing*, s. **Balling**.

Bannen, v. a. bannen, verbannen, verweisen, abstecken im Kartenspiel.

Banning, f. *bannissement*, n. Verweisung, -*bannung*.

Bar, (*baar*), adj. u. adv. bloss, nackt, aufgedeckt, unverhohlen, offen, rauh, streng, kalt, unfruchtbar. -*heid*, f. Blässe, Nacktheit, Rauhhigkeit. -*ak*, f. Barake, Caserne. -*baar*, m. Barbar, ein wilder, roher, grausamer Mensch.

Barbaarsch, adj. u. adv. barbarisch, grausam, un menschlich. -*heid*, f. Barbarei, Ungezogenheit, Grausamkeit; tiefe Unwissenheit.

Barbeel, Barbe, -*bel* (ein Fisch.)

Barbier, m. Barbier, Barberscherer, Barbierer. -*en*, v. a. barbieren, barthieren. -(*scheer*)*bekken*, n. Barbierbecken. -*kist*, f. Barbierkiste, -*lade*, Feld-, Schiffsanpothek. -*sknecht*, m. Barbiergesell; ein Windbrett an der Stubenthüre um die Luft hereinzulassen. -*koker*, m. Barbierfuttal. -(*scheer*)*mes*, n. Barbier-, Rasirmesser. -*servoet*, n. *scheerdoek*, n. Barbier(serviette), -*tuch*-, (*scheer*)*winkel*, m. Barbierstube.

Barde, m. Barde, Sänger (bey den alten Deutschen und Galliern).

Bardezaan, f. Partisane, Helleparte.

Baren, v. a. gebären, verursachen.

Barenwood, m. Kindesnöthen.

Barg, *berg*, m. ein verschnittenes Schwein.

Bargie, s. **Bark**.

Barheid, f. Blässe, Nackt-, Rauhhigkeit.

Baring, f. Gebühren, Geburt.

Bark, *barks*, f. Barke (eine Art Schiffe). -*aan*, *Burkaan*, n. Barkan (ein grobes Zeug, von Kammeel- oder Ziegenhaaren). -*et*, f. ein kleines Lastschiff. -*, berkhout*, n. Barkholz (die Reifen oder Absätze, von aussen rings um das Schiff). -*je*, n. kleine Barke.

Barm, m. Barbe (ein Fisch).

Barm, *baarm*, *barmte*, *baarmte*, *berm*, *bermte*, m. (obsol.) ein Haufen, Aufhäufung, *een barm* (*baarm*) *hooi of aarde*, ein Haufen Heu oder Erde.

Barmhartig, adj. u. adv. barmherzig, mitleidig, günstig, gnädig, sanft, menschenfreundlich. -*heid*, f. Barmherzigkeit, Sanftmuth, Gelindigkeit, Mitleid. -*lijk*, adv. barmherzig, mitleidig, sanftmüthig, gütig, huldreich.

Barnen, v. a. u. n. brennen.

Barning, f. Brandung, das Anschlagen der Wellen gegen den Strand oder gegen die Klippen.

Barn-, *netel*, s. **Brandnetel**. -*, barnsteen*, m. Bern-, Agatein, Elektrum. -*steenen*, adj. bernsteinern; *een barnsteenen knop*, ein bernsteinerner Knopf.

Barometer, m. Barometer, Wetterglas, -*verkündiger*.

Baron, m. Baron, Freiherr. -*nes*, f. Baronian, Freifrau, Freiherrinn.

-*g*, f. Baronie, Freiherrschaft.

Barvoester, s. **Barvoester**.

Barriere, f. Zolllinie-haus; Grenzfestung.

Barsch, *bars*, adj. u. adv. barsch, stolz, vermessen; aufgeblasen, unfreundlich, grob. -*heid*, f. Vermessen-, Aufgeblasenheit, Unfreundlichkeit, Grobheit, Stolz. -*lijk*, adv. vermessen, trotzig, schonaubend und brausend.

Barst, f. Ritze, Spalte, Riss. -*en*, v. n. s. **Bersten**.

Barvoeter, m. Barfüsser, barfüsser Mönch. -*ervoets*, adj. u. adv. barfüss.

Bas, m. Bass (die tiefste Stimme in der Musik, auch ein musikalisches

Geschütte, eine Streinbüchse. Instrument) ebenfalls ein kleines -*fluit*, f. Bassflöte. -*lijst*, m. Basilik (eine sehr große S-hlange).

-*reliefs*, n. pl. Basreliefs (halberhabene Figuren, in geschnittener und gegossener Arbeit). -*sa*, m. Bassa (ein türkischer Landvogt).

-*sen*, *blaffen*, v. a. bellen, anbeln. -*sette*, n. Basette (eine Art des Kartenspiels). -*sist*, m. Bassist, einer der den Bass spielt oder singt. -*son*, m. Basson (ein Blasinstrument). -*sonnist*, m. Bassonspieler. -*stem*, f. Bassstimme.

Bas, m. Bast, Rinde; Hülse; Spreu vom Getraide; Bauch, Wanst; Bastseil; Bast (ein halbseidner Zeug, aus Kameelhaar und Seide). -*a*, interj. basta, genug (ein Italiänisches Wort).

Bastaard, *basterd*, m. u. f. u. adj. Bastard, -*terd*, unehliches Kind; alles was unecht ist. -*ij*, f. unehliche Geburt; Grob-, Plumpheit. -*koper*, n. Tomback (halb gelbes, halb rothes Kupfer). -*making*, f. Enterbung. -*windkond*, *hazewind*, m. Windspiel, Blendling. -*woord*, n. barbarisches-, ausheimisches Wort.

Bastachtig, adj. bastig, dick v. n. Bast, von Rinde, dickschällig.

Basterd, s. **Bastuurd**.

Basterleven, s. **Barreliefe**.

Bastion, n. Bastion, Bollwerk, Basti.

Bastivoof, f. Bastgewige.

Bataaf, m. Bataver. -*sch*, adj. batavisch.

Batavier, m. Batavier, Niederländer.

Batavisch, adj. batavisch.

Baten, v. n. nützen, helfen, Vortheil schaffen, wozu dienen.

Batsch, adj. trotzig, eingebildet, aufgeblasen, hochmüthig, unbescheiden. -*heid*, f. Trots, Stolz.

Batschelijk, adv. trotzig, hoffärtig, aufgeblasen, batsig, schnippisch, schnöde.

Batterij, f. Batterie, Schiesschanze.

Bavian, m. Pavian, grosser Affe.

Bazin, f. Meisterinn, Geliebterinn; die Frau vom Hause, ein schlauere, verschmitztes Weibsbild.

Bazuin, f. Fossaune, Trompette. -*en*, v. a. u. n. posaunen; ausposaunen, ausbreiten. -*er*, m. Posauner, Trompeter.

Be, prep. vor die subst. adv. u. v. be, an, unter, u. s. w. s. *Be beadrmen* v. a. behauchen, anhauchen.

Beadming, f. das Anhauchen. **Beantwoorden**, v. a. Beantworten, be-

Bedreemelen, v. a. verwirren, betäuben, in Verlegenheit setzen, beängstigen.

Bedrom (malig), -*maligheid*, f. Vb. Wirkung, Verlegenheit-, Unentschlossenheit.

Bedroeven, part. u. adj. begangen, gethan, betrieben; erfahren, versucht, geübt. -*heid*, f. Erfahrung, Geübtheit, Erfahrungheit.

Bedrieg (achtig), adj. betrügerisch. -*en*, v. a. betrügen, hintergehen, täuschen, irren. -*er*, m. Betrüger, Verführer, Schelm. -*srij*, s. *Bedrog*. -*slijik*, adj. u. adv. betrügerlich, arglistig, falsch, betrügerisch. -*slijikheid*, f. Betrug, -*trüg-lichkeit*. -*(drogreden)*, f. Trugrede, -*schluss*. -*apreek*, f. Trugrede. -*ster*, f. Betrügerinn.

Bedrijf, n. Handel, Handlung, That, Verriehung; Beruf, Handtierung; Aufzug, Akt (im Schauspiele) -*al*, s. *Albedrijf*. -*ster*, f. Eine die etwas anrichtet, -*betreibt*, anführt, begeht.

Bedrijven, v. a. beschleissen, fig. -*trügen*.

Bedrijver, m. der etwas anrichtet, begeht, thut, ausübt.

Bedrijving, f. That, Handlung, Ausübung.

Bedrillen, v. a. beben, zittern; eine Sache betreiben, -*lenken*, sich mit etwas bemühen.

Bedroefd, part. u. adj. u. adv. betrübt, traurig, betrübend; verdrüsslich. -*heid*, f. Betrübniß, Kummer. -*slijik*, adv. betrübt, verdrießlich, kümmerlich.

Bedroeven, v. a. betrüben, traurig machen, bekümmern.

Bedroevig, f. Betrübniß, Traurigkeit, Bekümmerniß.

Bedrog, n. Betrug, Bosheit, Hinterlist.

Bedroog, imperf. von *bedriegen*, ich betrog.

Bedrogen, partic. von *bedriegen*, betrogen. -*ig*, v. a. u. trocken.

Bedroepen, part. von *bedruppen*, beträufelt, -*gossen*, -*tropfelt*.

Bed (spande), f. Vordertheil, Seitenbreit des Bettes, fig. das *Bette-stede*, f. Bettstelle. -*stok*, m. Bettstock. -*destruo*, n. Bettstroh. -*destruo*, (onser *hiesse vrouwen*), Quendel, Hühnerkohl, Kühleim, Küm-mel, wilder Polei.

Beducht, part. u. adv. besorgt, -*kümmert*, beängstigt.

Beduimelen, v. a. mit den Daumen oder Fingern besudeln.

Bedruiven, v. a. das nämliche als *bedreemelen*.

Bedut, adj. u. adv. entsetzt, verstört, -*wirrt*, -*dutst*.

-inn, Gemahl; -*inn*, Ehegenosse.

Bedwärmer, m. Bettwärmer, Wärmflasche.

Bedwelms (d, part. u. adj. schwindelig), entsetzt, verwirrt. -*en*, v. a. entsetzen, verstören, verwirren, schwindelnd machen. -*ing*, *de-heid*, f. Entsetzen, Störung, Verwirrung; Schwindel.

Bedwongen, part. u. adj. bezwungen, gezwängt, überwunden. -*heid*, f. s. *Bedwang*.

Beëdigen, v. a. beeidigen. durch einen Eid verbinden oder bestätigen, beschwören; in Eid nehmen; in Pflicht nehmen.

Beëdigd, part. u. adj. beeidigt, in Eid genommen.

Beëdiging, f. Beeidigung, eidliche Verpflichtung.

Beek, f. Bach, kleiner Fluss. -*eken*, s. *Bächlein*, kleiner Bach.

Beeld, n. Bild, -*niss*, Ebenbild; Bildsäule, Vorstellung, Gemäthe. -*eken*, n. Bildchen, kleines Bild. -*en*, v. a. bilden, abbilden, malen, abmalen, entwerfen. -*enaar*, m. Muster, Modell; auch Einer der etwas bildet. -*enblinde*, (*Nis*), f. Blende, Nische (um ein Bild hinein zu stellen). -*end*, part. u. adj. bildend; *beeldendekunsten*, bildende Künste.

Beeld (dienaar), m. Bilderdienr, -*anbeter*. -*dienst*, m. Bilderdienst.

Beeldniss, s. *Bildniss*. -*rijk*, adj. u. adv. bilderreich, reich an Bildern oder sinnlichen Vorstellungen.

Beeld (gieten), v. a. Bilder von Metall oder Wachs u. s. w. giessen. -*gieter*, m. Bild, Kunstgiesser. -*gisting*, f. Guss eines Bildes. -*houwen*, v. a. Bildhauen, -*schnelden*; -*schnitt-en*. -*houwer*, m. Bildhauer, Bilderschnittner. -*houwerij*, f. Bildhauer, Bilderschnittnerwerkstätte. -*houwerwinkel*, Bildhauer, -*schnittnerwerkstätte*. -*houwkunst*, f. Bildhauer-, -*schnittnerkunst*. -*ig*, -*derig*, adj. bildschön, schön, prächtig, einem Bilde ähnlich. -*je*, n. Bildchen, kleines Bild. -*slijik*, adj. u. adv. bildlich. -*tenis*, f. Bildniss, Bild, Abbildung. -*rijk*, s. *Beeldrijk*. -*schrift*, n. s. *Beeldspraak*. -*snijd-en*, v. a. Bilderschnelden, -*schnitt-en*. -*snijder*, m. Bilderschnittner. -*snijdkunst*, f. s. *Beeldhouwkunst*. -*spraak*, f. Bildersprache, Icono-

logie, hieroglyphische Schrift. -*spraak*, adj. hieroglyphisch, in der Bildersprache, iconologisch. -*storm*, m. Bilder Sturm, Bilderstürmen. -*stormer*, m. Bilderstürmer, -*verwilder*. -*stormerij*, *storming*, f. Bilderstürmen. -*werk*, n. Schnittwerk, Bildhauerarbeit.

B. duur, B. dur, musikalischer Kunst-Ausdruck.

Bedvriend, m. -*in*; f. Bettfreund, **Beemd**, f. Wiese, Aue. -*eken*, n. kleine Wiese, -*Aue*.

Been, n. Bein, Knochen, Gebeine; der Theil des Körpers zwischen dem Knie und dem Fusse. -*achtig*, adj. beinartig, -*ig*. -*bedering*, f. Knochenentzündung, Caries, (*epina ventosa*). -*beschrijving*, f. der Unterterriert von den Knochen, Knochenlehre, Osteologie. -*blok*, n. Spannkette, Fessel, die den Pferden auf der Weide angelegt werden. -*boor*, f. Beinbohrer, Trepan. -*braker*, m. Beinbrecher (eine gewisse Art Adler, (*Ossifrage*)). -*bruk*, m. Beinbruch. -*derbus*, -*kas*, f. Reliquienbüchse, -*kasten*. -*deren*, n. plur. von *been*, Knochen, Gebeine: -*derhuis*, n. Bein, Knochenhaus. -*droog*, adj. u. adv. knochenhart, sehr dünne Knochen. -*en*, n. plur. von *been*, Beine, Füße. -*en*, adj. beinern, knöchern, von Knochen gemacht. -*ster*, Beinfrass, -*stule*, (*epina ventosa*). -*hakker*, besser *chesshouwer*, Knochenhauer, Schlächter, Fleischer. -*nig*, adj. beinig, beinartig. -*kén*, n. Beinohne, -*lein*, kleiner Knochen. -*knobbel*, f. Beinknoorpel, Auswuchs an den Beinen. -*loos*, adj. u. adv. das keine Beine oder Knochen hat. -*pijp*, f. Beinröhre, (*tibia*). -*tje*, n. Beinchen, -*lein*; kleiner Knochen. -*vlies*, n. Beinhaut, (*periostium*). -*vreter*, s. *Been-eter*. -*wording*, f. Verknöcherung, (*ossificatio*).

Beer, m. Bär (ein wildes Thier); das männliche Schwein; der Eber; ein Damm von Steinen im Wasser; ein Gestirn am Himmel.

Beeren (bijt), f. Bärengefocht, Bärenhelse. -*gesterne*, n. der Bär am Himmel. -*hoeder*, m. Bärenhüter, ein Gestirn nicht weit vom Bären. -*heid*, f. Bärenhaut. -*klauw*, Bärenklau (ein Krat *Acantus*). -*leider*, m. Bärenleiter, -*führer*. -*look*, n. Ackerknoblauch, wilder Lauch. -*oor*, n. Bärenohrlein, Bär-

sanikelkraut. -*vel*, n. Bärenfell, -haut. -*lesoch*, n. Bärenfleisch.
Beerin, f. Bäinin, Bärenweibchen.
Beerpijpen, n. Bärpijpen, -pfeifen (ein Stimmwerk in den Orgeln, von 16 bis 18 Fuss, Ton, ein tief brummendes Schnarrwerk.)
Beerstoker, m. Privaträumer, Secretfeger, Nachtarbeiter.
Beerven, v. a. ererben, erben.
Beerving, f. Erbschaft, -nehmung.
Beerwortel, f. Bärwurz (eine medicinale Pflanze).
Beest, n. Bestie, unvernünftiges Thier, Vieh; *den beest spelen*, viehisch thun, allen Muthwillen ausüben, wüthen; *beest zijn*, labet werden, sein Spiel verlieren. -*achtig*, *beestig*, adj. u. adv. viehisch, thierisch; ein *beestachtig mensch*, ein viehischer, roher, wilder Mensch. -*achtigheid*, f. viehisches, unvernünftiges Betragen; Unbändigkeit, Grobheit; Plumpheit; Ungeschicklichkeit; Sauererei. -*achtiglijk*, adv. viehischer-, ungeschickter-, ungestümer Weise. -*emarkt*, f. Viehmarkt. -*taal*, n. Hornvieh, -geld, Viehins. -*ig*, adj. u. adv. s. -*achtig*. -*igheid*, s. *Beestachtigheid*. -*je*, n. Thierchen.
Beet, m. Bissen, ein Mundvoll; ein Biss; eine gebissene Wunde, das Beissen; auch Bete, rothe Rübe. Mangoldwurzel, Bieskohl. -*je*, n. Biss-, Stückerchen. -*veld*, n. Rübenfeld. -*wortel*, m. rothe Rüben, Mangoldwurzel.
Bef, m. Kragen, Um-, Ueberschlag, Krägelchen, dergleichen die Prediger und Magistratspersonen an einigen Orten tragen.
Befaamd, adj. u. adv. berühmt, vornehm, angesehen.
Begaafd, adj. u. adv. begabt, versehen, im Besitz sein. -*heid*, f. Fähigkeit, Geschicklichkeit, Gaben, Stärke, Talent.
Begaper, m. Begaffer, der das Maul worüber aufsperrt, die Nase wohin steckt.
Begaping, f. Befassung, -guckung; Ausforschung.
Begaven, v. a. begaben, -schenken.
Begerlijk, adj. u. adv. begehrlieh, begehrt-, wünschenswürdig; schön, angenehm, ansehend, begierig, hitzig, geizig, habüchtig, heissungrig. -*heid*, f. Begierde, böse Lust, Begehrlichkeit; *begerlijkheid derooven*, Augenlust, Lüsternheit der Augen.

Begerte, f. Begierde, Verlangen, Leidenschaft.
Begkerk, m. Spötter, Verhöhner.
Begkelijk, adj. lächerlich.
Begenadigen, v. a. begnadigen.
Bege: *adiging*, f. Begnadigung.
Begeeren, v. a. begehren, verlangen, nach etwas streben. -, subst. n. s. *Begerte*,
Begeenig, adj. u. adv. begierig, verlangend, worauf erpicht. -*heid*, f. Begierde, -gierlichkeit.
Begeving, f. Verlassung, Abtretung.
Begifity(en), v. a. begaben, -schenken; *begifityen bij uitersten wil*, testiren. -*er*, m. der etwas verschenkt, -testirt; durch Testament vermacht. -*ing*, (auch *begifing*) f. Beschenkung; Geschenk, Testament, Vermächtniss.
Begijn, *bagijn*, Begine, Bettelnonne, Betschwester; auch eine Kuh ohne Hörner. -*ree*, f. die See- langste am hintersten der Besenmaste. -*hof*, n. Bettelnonnenkloster.
Begin, n. Beginn, Anbeginn, Anfang; *een begin maken*, Anfangen; *heterste begin aller dingen*, der Ursprung aller Dinge. -*nen*, v. n. u. a. beginnen, anfangen, anheben. -*sel*, n. Anfang, Grund, Anlage, Anfangsgrund.
Begon, (imperf. von *beginnen*) sing. an.
Begonnen, (part. von *beginnen*) angefangen.
Begravenis, f. Begräbniss, Leichenbegängniss, Leichenbestellung; Beerdigung; *ter begravenis gaan*, zu Grab-, zum Begräbniss gehen. -*bidder*, (*aanspreker*) m. Leichenbitter. -*kosten*, f. pl. Begräbniss-Beerdigungskosten.
Begraafplaats, f. Grab, Gruft, Todtengruft, Kirchhof, Gottesacker, Friedhof.
Begraad, part. u. adj. begrast, mit Gras bewachsen, -bestreuet.
Begrijp, s. *Begrip*. -*elijk*, adj. u. adv. begreif-, verständ-, fasslich. -*slijkheid*, f. Begreiflich-, Fasslich-, Fähigkeit etwas einzusehen, -zu fassen; das Fassliche einer Sache.
Begrinnen, v. a. grimmig ansehen; *iemand begrinnen*, einen hart anfahren, -anlassen, ihm grimmige Blicke zuwerfen.
Begrip, n. Verstand, Urtheilskraft, Fassungsvermögen, Begriff, Inbegriff, Inhalt, Einrichtung, Vorstellung.
Begrubben, v. a. betasten; -suedeln,

-schmutzen, -schmieren; in den Händen herumfühlen.
Begroeten, v. a. vergrößern, gross machen; schätzen, rechnen, anschlagen.
Begroeting, f. Schätzung, Taxe.
Begruid, part. u. adj. besudelt, beschmutzt.
Begrusven, v. a. besudeln, beschmutzen, schmutzig machen.
Beguchelen, s. *Begoochelen*.
Begunstig(d), part. u. adj. begünstigt, -gnadigt, -schenkt, unterstützt. -*en*, v. a. begünstigen, -gnadigen, -gaben, -schenken, unterstützen. -*er*, m. Gönner, Patron. -*ing*, f. Gunst, Begünstigung, Gnade, Gewogenheit. -*ster*, f. Gönnerin.
Beghelijk, adj. u. adv. gefällig, angenehm, beliebt, einnehmend, reizend. -*heid*, f. Gefälligkeit, Annehmlichkeit, das gefällige, einnehmende, reizende Wesen.
Behaard, (*met haar en gevroid*) adj. u. adv. behaart, haarig, mit Haaren bewachsen.
Behagen, v. n. behagen, gefallen, wohlgefallen, angenehm sein; *iemand zoeken te behagen*, Einen zu vergnügen, Einem zu gefallen suchen.
Behagen, n. das Behagen, Wohlgefallen, die Zufriedenheit, das Vergnügen; *behagen in iets scheppen*, Wohlgefallen, ein Vergnügen woran finden.
Behaird, s. *Behaard*.
Behalen, v. a. davon tragen, erwerben, bekommen, erlangen, einholen; sich in eine Sache mischen; einen in etwas mengen, verstricken.
Behalte, prep. u. adv. ausgenommen, ausser; ausserdem, überdies.
Behandigen, v. a. einhändigen, antworten, -reichen, zustellen.
Behanger, m. Tapexierer.
Behangsel, n. Spallier, Tapeten; Vorhänge vor einem Bette.
Beharnassing, f. das Kleben und Tünchen der Retorten.
Behartig(en), v. a. beherrigen, zu Herrschen nehmen. -*ing*, f. Beherrigung, Eifer für etwas, ernstliche Erwürdigung, das Bedacht sein.
Behoor(d), adj. u. adv. behaftet, beladen, unterworfen. -*en*, v. a. regieren, verwalten, vorstehen. -*er*, m. Verwalter, Vorsteher. -*ing*, f. Verwaltung.
Behulp, -*behelpmiddel*, n. Ausflucht, Vorwand.

Behold, part. u. adv. enthalten, be-
griffen.

Behoulen, v. a. enthalten, in sich hal-
ten; begreifen.

Behendig, adj. u. adv. behende, hur-
tig, geschickt, fein. -heid, f. Be-
hendig-, Geschicklichkeit. -lijk, adv.
adv. behende, geschickt, hurtig,
fix, flink.

Behoudzaam, adj. u. adv. bedächtig,
behutsam, vorsichtig. -heid, f.
Bedächtigkeit, Bedachtsam-, Behut-
sam-, Vorsichtigkeit. -lijk, adv.
bedächtig, vorsichtig.

Behoef, n. -te, f. Behuf, Noth-
durft, Gebrechen, Armuth, Man-
gel.

Behoefstig, adj. u. adv. benöthigt, be-
dürftig. -heid, f. Armuth, Dürftig-
keit, Mangel, -lijk, adv. dürftig,
ärmlich, nothdürftig.

Behooven, v. a. u. n. benöthigt sein,
bedürfen, erheischen, müssen und
sollen, sich so gehören und ge-
bühen.

Behoupen, (part. von *behelpen*) be-
holfen.

Behoorlijk, adj. u. adv. gebührend,
geziemend, gehörig, schicklich,
passend. -heid, f. Gebühr, Gesiem-
theit, Wohlstand, Anstand, Richtig-
keit, Fug und Recht.

Behoud, n. Erhaltung, -rettung,
Wohlfahrt. -ends, adv. (part. act.
von *houden*) ungekränkt, -be-
schadet, -verletzt. -enis, f. Erhal-
tung, -rettung, Heil. -er, m. Er-
halter, -retter, Beschützer, Hei-
land, -erin, f. Erhalterin.

Behuted, adj. u. adv. logirt, einquar-
tirt, wohnend, mit einer Behau-
nung versehen.

Behuisraden, v. a. möbliren, mit
Hausrath versehen.

Behuwd, prät. part. von *behuwen*,
angetraut, ver-, ge-chlicht. -broe-
der, m. Schwager, Schwestermann.
-dochter, f. Schwiegertochter.
-moeder, f. Schwiegermutter. -ra-
der, m. Schwiegervater. -zoon, m.
Schwiegersohn. -zuster, f. Schwä-
gerin.

Behuwelijken, v. a. erhoirathen,
durch Heirath erlangen, anehli-
chen.

Behuven, v. a. s. *Behuwelijken*.

Bei, bezie, f. Beere; aard-, Erd-
beere; moer-, Maulbeere.

Bejaard, adj. u. adv. bejahrt, alt,
betagt. -heid, f. Alter, Betagtheit,
hohe Jahre.

Bejaén, v. a. bejahren, behaupten,
einstimmen.

Bejag, n. -ing, v. Gesuch, Bewerbung,
heftige Begierde, Ansinnen.

Beide, adj. beide; wie van u beiden?
Wer von euch beiden? -n, v. n.
warten, versiehn, zögern. -lei,
adj. beiderlei.

Bejammeren, v. a. beklagen, -jam-
mern. -waardig, adj. beklagens-
werth.

Bejegen(en), v. a. begegnen, entgegen
kommen; sich begegnen. -ing, f.
Begegnung; Aufnahme, Empfang,
Auführung, Verfahren, Bezei-
gen.

Beijer(aar, m: Glockenspieler, -läu-
ter, -treter. -en, v. a. beijern,
Glocken läuten, spielen. -ing, f.
Glockenspiel, -geläute.

Beijert, m. ein gestaltloser Klum-
pen, Chaos; derallgemeine Saal in
einem Hospital; die Schenkstube
in einem Gasthose.

Beitel, m. Meißel, Keil; *breek-*,
Brechmeißel. -, -aak, m. eine
Art Rheinschiffe mit plattem Vor-
dertheile.

Bek, m. Schnabel; Maul; *den bek*
smoeren, das Maul stopfen; *iemand*
den bek ophouden, einen unterhal-
ten, -erühren. -aaid, adj. u.
adv. (part. prät. vom verbo *obool*
bekaaizen) beschämt, schamroth;

verlegen; *bekaaid van een zaak*
afkomen, mit Schande oder Schan-
den von einer Sache wegkommen;
bekaaide visch, alter, verdorbe-
ner Fisch. -aandheid, f. Kahn,
Schimmel, der sich auf flüssige
Dinge setzt. -anen, v. n. kahnigt
werden, beschimmeln (wie Weiz,
Bier oder Essig.)

Bekeer(en), v. a. bekehren, auf andre
Gedanken, wieder auf den rechten
Weg bringen, bessern; *sich*
bekeren, sich bessern. -er, m.
Bekehrer. -ing, f. Bekehrung,
Besserung. -lijk, adj. bekehrbar,
-lijkheid, f. Bekehrlichkeit. -ling,
m. u. f. Bekehrter, Prose-
lyt.

Bekend, adj. u. adv. bekannt, kün-
dig, offenbar, eingestanden. -e,
m. u. f. Bekannte. -maken, v. a.
bekannt machen, ankündigen,
Kund thun. -maker, m. Ankün-
diger, Angeber, Ausrufer.
-making, f. Bekanntmachung,
Offenbarung, Ankündigung, Nach-
richt. *Bekentenis*, f. Bekent-
nis, Geständnis, Aussage. -lijk, s. *Ken-
nelijk*, adj. kenubar, -lich, das
sich erkennen lässt.

Bekennen, v. a. bekennen, gestehen,

erkennen, unterscheiden; -ner, s.
Belijder.

Beker, m. Becher, *veel van den beker*
houden, gern in den Krug oder in
die Weinflasche gucken. -en, v. n.
sehen, stark trinken, in den
Becher gucken. -men, v. a. be-
weinen, betrauern.

Beketten, v. a. anketten, an Ketten
legen, in Ketten und Banden
schlagen.

Bekeur(en), v. a. bestrafen, büßen
lassen, eine Geldbuse auferlegen.
-der, m. Bestrafer; der eine
Geldbuse auferlegt. -ing, f. Geld-
strafe; das Auferlegen einer Geld-
buse.

Bekje, n. eine kleine Schnautze, klei-
ner Schnabel; *fig*.

Bekken, n. Bekken, ein weites fla-
ches Gefäß; *scheerbekken*, Basir-
becken; *in het bekken verkoopen*,
unteröffentlichem Ausruf ver-
kaufen. -n, m. (plur. von *bek*) Mäuler,
Schnäbel. -, v. s. ein Schiff mit
seinem Vordertheile gegen die
Wellen richten.

Bekken(eel, n. Hirnschale, -schädel.
-elies, n. Schädelhaut, (*pericranium*).
-bekenijder, m. Raufcr, Schlä-
ger, der mit dem Messer sioht.
-trekken, v. a. u. recipr. ein
schiefes Maul ziehen; sich schnä-
beln wie die Tauben.

Bekladden(n, v. a. beklecksen, -sudeln,
-schmieren, -flecken, -schmut-
zen. -r, m. Beschmutzer.

Beklant, adj. mit Kunden versehen;
een wel beklante winkel, ein Laden
wo viele Kunden kaufen.

Beknopt, adj. u. adv. kurz, einge-
zogen, klein, enge, bündig.
-heid, f. Bündigkeit, Kürze, Klein-
heit, Geringfügigkeit, Engo. -elijk,
adv. kürzlich, kurz, in wenig Wor-
ten, eng gefasst.

Bekomerd, adj. bekümmert, -un-
ruhig. -heid, f. Kummer, Bek-
kümerniss.

Bekommer(ing of -nis, f. Sorge,
Kümmerniss, Traurigkeit, Be-
sorgnis, Kummer. -lijk, adj. be-
kümmert; besorglich, unruhig;
kümmertlich, elend.

Bekomet, f. Genüge, Sättigung, Ge-
nügbarkeit, Anthoil.

Bekoortlijk, adj. u. adv. versühnend,
reizend, einnehmend, anziehend,
schön, verführerich. -heid, f.
Reiz, Annehmlichkeit, einneh-
mendes Wesen.

Bekooster, f. ein entzückendes,
bezauberndes, angenehmes.

liebenswürdige Frauensimmer.
Bikeren, v. a. versuchen, anlocken, reisen, verführen, bethören.
Bikorend, adj. reisend, anlockend; vorführerisch.
Bikorer, m. Versucher, -führer.
Bekoring, f. Versuchung, Reizung, Anlockung, Vergügen, Bethörung, Ergötzung.
Bekrachtig(en), v. a. bekräftigen, -stärken, -festigen, -stätigen, verächnern, vergewissern. -ing, f. Bekräftigung, -stärkung, Erweis, Genehmigung, Billigung.
Bekrompenheid, f. Eingeschränktheit; Geiz, Kargheit, Niederträchtigkeit; Schwäche, Seichtigkeit, Blötheit des Verstandes.
Bekwiping, f. Erschleichen.
Bekwaam, adj. u. adv. bequem, gelegen, -mäßig, -schick, -übt, tüchtig; gehörig; gelegen. -heid, f. Geschicklichkeit, -übtheit, Tüchtigkeit. -kwamestijk, adv. bequem, gut-, leichtlich; mit leichter Mühe.
Bekwaamen, (sich) v. a. sich bequem, - zu etwas finden lassen; bereitwillig sein, sich tüchtig; -geschickt zu etwas machen.
Bel, f. Glöckchen, Schelle, Klingel; Blase auf dem Wasser; Kinderklapper.
Belabberd, adj. u. adv. verwirrt, gebrechlich, fehlerhaft.
Belagchotijk, adj. u. adv. belachenswerth, lächerlich. -heid, f. Lächerlichkeit, lächerliche Albernheit, zum Spotte.
Beladder(en), v. a. mit Leitern versehen, -ersteigen, -erklettern; de vesting beladderen, die Festung ersteigen. -ing, f. Besteigung mit Leitern.
Belag(en), v. a. Fallstricke-, Netze stellen; Einem eine Grube graben, auf Einem lauern, Einem Fallstricke legen, berücken. -er, m. der einem Netze stellt, ein listiger, heimtückischer, menschenlicher Mensch. -ing, f. hinterlistiger Anschlag, menschenliche Nachstellung.
Belang, n. Angelegenheit, Wichtigkeit, Antheil an einer Sache, Vortheil, Betreffen, Interesse. -en, v. a. be-, anbelangen, angehen, betreffen, wohin reichen, anlangen; *Wat mij of dat belangt*, was mich oder die Sache betrifft. -end, partic. u. praep. be-, anbelangend, betreffend. -hebber, m. der An-

theil an einer Sache hat. -eels, adj. uneigennützig. -eelsheid, f. Uneigennützigkeit. -soeker, m. ein eigennütziger Mensch. -sucht, f. Eigennutz. -suchtig, adj. eigennützig.

Belasting, f. Beschwerung, Auflage, Schätzung, Abgabe, Tribut, Zoll.

Belatten, v. a. mit Latzen versehen, *het dak belatten*, das Dach mit Latzen versehen.

Belderoom, m. ein fetter Ochse, der mit Bändern und Kränzen behangen herum geführt wird.

Beledig(en), v. a. beleidigen, beschimpfen, zu nahe treten. -end, part. u. adj. beleidigend, beschimpfend, -er, m. Beleidiger. -ing, f. Beleidigung, Unrecht.

Beleefd, adj. u. adv. beliebt, höflich, freundlich, hold-, leutselig, umgänglich, artig, behaglich. -part. praet. von *beleven*, erlebt; *dat heb ik nog nooit beleefd*, ich habe das noch nie erlebt. -heid, f. Höflichkeit, Freundlichkeit, Gefälligkeit. -stijk, adv. höflich, manierlich, artig.

Beleg, n. Belagerung. -en, adj. verlegen, alt. -eraar, m. Belagerer. -eren, v. a. belagern. -ering, s. *Beleg*. -ger, m. Vorsteher, Aufseher, Anordner, Anweiser; der etwas belegt, -überzieht, -bedeckt, u. s. w. ein Belagerer. -sel, n. Tressen, Stickerei; Bekleidung, Ueberzug, Beschlag.

Beleid, n. Klug-, Geschicklichkeit, kluges Betragen, Vorsichtigkeit, Anführung, Leitung. *Een man van goed beleid*, ein kluger, geschickter Mensch; *onder het beleid van den Generaal*, unter Leitung und Anführung des Generals.

Belemmer(en), v. a. verhindern, beschwören, hemmen, aufhalten, bepacken, unbequem fallen; *eene belemmerde zaak*, eine verwirrte Sache, ein misslicher Handel. -ing, f. Beschwerde, Hinderniss, Verhinderung, das Hindern und Aufhalten.

Belend(ende), adj. angrenzend, -stossend, -liegend, -landend. -en, v. a. angrensen, -liegen, -stossen. *Zijn land belendt aan het mijne*, sein Land stösst an das meinige.

Belet, n. Hinderniss, Verhinderung. -sel, s. belet. -ten, v. a. hindern, verhindern, etwas in den Weg legen; von etwas abhalten.

Belezen(heid), f. Belesenheit, grosse Bücherkenntniss. -er, m. Beschwo-

rer. -ing, f. Beschwörung; Ueberredung.

Belg, m. Niederländer, Belgier. -en, v. recip. sich erstarren, -entrüsten, übel nehmen, -aufnehmen, aufbringen, in den Harais jagen. -ing, f. Zorn, Missvergögnen, Unzufriedenheit, Misfallen. -stik, adj. sornig, missvergögnit, jähzornig. -sucht, f. Empfindlichkeit, Missvergögnen, Jähzorn. -suchtig, adj. empfindlich, sornig, leicht böse.

Belkamel, m. Leithammel; Anführer, Rädelführer, Urheber einer Meuterei.

Believen, (en) n. Belieben, Wohlgefallen, Geruhen. -, v. n. belieben, beliebig sein, gefallen, wohlgefallen. -ing, f. (obs.) besser *Believen*, Belieben, Wohlgefallen; Gefälligkeit, Willfährigkeit, Dienstbedissenheit, das Bestreben einam gefällig zu werden. -end, adj. dienstfertig, gefällig, willfährig.

Belijdenis, f. Bekennt-, Geständniss; *belijdenis van sonden*, Beichte, Sündenbekenntniss.

Belijsten, v. a. einfassen, in Rahmen fassen (Gemälde.)

Belteken, n. eine kleine Glocke, Glöckchen; Blase auf dem Wasser.

Bellen, v. a. klingeln, schellen, ein Glöckchen läuten.

Belofte, f. Angelobung, Versprechen, Verheissung, Zusage, Gelübde.

Belowmer(en), v. a. be-, überschatten, durch den Schatten verdunkeln. -ing, f. Schatten.

Belroos, f. Rose; Ueberröthe, Rothlauf.

Belt, m. Belt (eine Meerenge).

Belust(heid), f. Lüsterheit, Gier, Begier. -igen, besser *verlustigen*, v. a. belustigen, ergötzen.

Beman(nen), v. a. bemannen, mit Mannschaft versehen. -ing, f. Ausrüstung eines Schiffs mit Volk, Besatzung. -telen, v. a. bemänteln, bedecken, schonen; mit Wälen umgeben (eine Stadt). -teling, f. Bemäntelung, Bedeckung; Umgebung, umgeben mit einem Walle.

Bemasten, v. a. ein Schiff mit Masten versehen.

Bemeeld, adj. mit Mehl bestäubt.

Bemerking, f. Bemerkung, Wahrnehmung, Anmerkung.

Bemoedial, m. u. f. der, oder die sich in alles mischt.

Be-mool, m. B. mol in der Musik.

Bemost, adj. (u. praet. part. von be-

mossen) hemooset, mit Moosbewachsen. (korb.)
Ben, benne, f. Korb, Mulde, Wasch-Ben, vom verbo: *wezen oder zijn, ik ben*, ich bin.
Benaaud, adj. u. part. benaant, berühmte.
Benaarstig(en, v. a. u. recipr. befeissigen, sich Mühe geben, sich befeuern. -ing, f. Befeiussigung, Eifer.
Benaaud(d, adj. u. adv. beängstigt, traurig, betrübt, unterdrückt, eng, eingezogen, beklemmt, schwül (vom Wetter oder von der Luft). -dheid, f. Beängstigung, Angst, Beklemmung. -en, v. a. beängstigen, ängstigen. -d, adj. beängstigend. -er, m. Unterdrücker. -ing, f. Beängstigung, Angst.
Benedeelen, v. a. benachtheilen, schaden, nachtheilig sein. -ing, f. Nachtheil, Benachtheilung.
Benard(d, adj. u. adv. beängstigt, beklemmt; umsingelt, rundum besetzt; verwirrt, verlegen, bekümmert. -dheid, f. Verwirrung, -legenheit. -ren, v. a. umtingeln, rundum besetzen, beängstigen, in Verlegenheit bringen.
Bande, f. Bande, Haufen Volks, Trupp, Gesellschaft, Rote.
Beneden, adv. u. praep. unter, drunten, herunter, hinab, hienieden. -huis, n. Unterhaus. -kamer, f. Unterstube, Unterkammer. -stad, f. die untere Stadt. -ste, superl. unterste; niedrigste.
Benedijen, v. a. segnen, benedecien, s. segnen.
Beneid, adv. u. praep. s. **Beneden**.
Beneemen, v. a. verneinen.
Beneerzigen, v. a. befeissigen; s. **benaarzigen**.
Beneffens, s. **benevens**. (finster.)
Benevid, adj. umnebelt, dunkel.
Benevelen(en, v. a. umnebeln, verdunkeln, verfinstern; sinster werden, sich verfinstern, sich verbergen. -ing, Verfinsternung, -dunklung.
Benoven, **benevens**, **beneffens**, praep. u. conj. nebet, (benehest,) mit, zugleich, dicke bei, nahe an, nebet diesem, überdies, ferner.
Bengel, m. Bengel (ein grosser, mächtiger Prügel); ein läuderlicher Bube; ein kleines Glockchen. -en, v. a. u. a. eine kleine Glocke läuten. -kruid, m. Bingelkraut.
Benieuwd, adj. vorwitzig, begierig zu wissen.
Benieuwen, v. imperf. vorwitzig-

begierig zu wissen-, wissbegierig-, neugierig zu wissen sein.
Benijd(en, v. a. beneiden, neidisch-, abgünstig sein. -enswaardig, adj. beneidenswerth. -er, m. Neider, Abgünstiger. -ing, f. Neid.
Benjuim, f. Benzoe (ein aromatisches Gummi).
Benne, Korb; s. **ben**.
Benoodigd(gd, adj. (praet. part. von **benoodigen**, benöthigt, bedürftig. -gen, (v. obs.) Benöthigt sein. -ging-, -gdheid, f. Nothdurft, Bedürfniss.
Benooden, adv. u. praep. nordwärts, nach Norden zu.
Beoosten, adv. et praep. ostwärts, gegen Osten; **beoosten Vlaanderen**, Flandern gegen Osten.
Bepaald-, **elijck**, adj. u. adv. bestimmt; eingeschränkt, abgemessen; fest gestellt.
Bepaarten, **bepaerlen**, v. a. beperlen, mit Perlen besetzen.
Bepalen, v. a. einschränken, begrenzen, -stimmen, fest stellen; beschreiben, erklären; im Zaume halten; Ziel und Mass setzen.
Bepaling, f. Beschränkung, Grönze; Bestimmung.
Bepaerlen, s. **bepaarten**.
Bepennen, v. a. befiedern, -kielen; **een klavier bepennen**, ein Klavier bekieleen.
Beplank(en, v. a. mit Bohlen, -Plancken, -Brottern belegen, -umgeben. -ing, f. das Belegen mit Brettern; Umsäumung, Einfassung, Verschlag.
Beprinten, v. a. abdrucken, als Z. B. Kupferstiche, Druckschrift u. s. w.
Bequaam, s. **bekwaam**.
Beraadslag(en, v. n. u. recipr. berathschlagen, überlegen. -ing, f. Berathschlagung, Ueberlegung, Untersuchung, Erwägung.
Beraad, adj. u. adv. befahren; **een beradde wagen**, ein Wagen mit Rädern versehen. -en, adj. berathen, überlegt, entschlossen.
Beramen(en, v. a. bestimmen, feststellen, ansetzen, überlegen. -ing, f. Bestimmung, Ueberlegung.
Berberis, f. Preiselbeere, Berberis, Saurick, Erbsel. -yboom, m. Preiselbeere-, Saurick-, Erbsel-, Berberisstaude, Saurdora; Persisch. -sensiroop, f. Sirop von Preiselbeeren.
Berd, **bord**, n. Brett, Planke.
Berdaken, **bordje**, ein kleines Brett.
Beregt, s. **berigt**.
Bereyid(en, v. a. bereiten, zubereiten,

sich fertig-, geschickt machen. -er, m. Bereiter. -erij, f. Ort wo etwas bereitet, -zugerichtet, -verfertiget wird. -ing, f. Bereitung, Zubereitung, Verfertigung, Zurichtung. -se, adv. bereits, schon; s. **Reeds**. -schap, (besser **gereedheid**) Bereitschaft. -sel, n. Mundleim, -lack, Fischleim; alles womit etwas zubereitet wird. -ster, f. Zubereiterinn. -vaardig, -willig, adj. et adv. bereitwillig, willig, dienstfertig. -willigheid, f. Bereitwillig-, Dienstfertigkeit. -williglijk, adv. bereitwillig.
Berisk, n. Weite, in der man etwas erreichen kann, Umfang, Fähigkeit, Verstand, Kräfte, Einsicht. -baar, adj. et adv. erreichbar.
Berisid, adj. (part.) bereiset, der weit oder viel gereiset ist.
Berg, m. Berg, Gebirge; ein Eber. -aarde, f. Berg-, Ochergehb. -achtig, adj. et adv. bergig, voller Gebürge. -af, adv. bergab, den Berghinaunter. -ambt, n. Bergamt, das höchste Gericht in Bergwerksachen. -ambtbedirecteur, m. Bergamtsverwalter. -beambte, -bediende, m. Bergbeamter, -bedienter. -amet, f. Bergamtothirne. -bewoner, m. Bergbewohner. -blauwe, n. Bergblau (eine Farbe). -kompas, n. Bergcompass. -en, v. a. bergen, verbergen, in Verwahrung bringen, aufheben, verstecken; rotten, erhalten. -eppe, f. Bergpetersilie. -er, m, der etwas birgt und in Sicherheit bringt. -erwaer, m. ein Schiffer oder Schiff, welches nach Bergen in Norwegen fährt. -geel, n. Ocher, Berg-, Mineralgelb. -geit, f. Gemse, wilde Ziege. -geld, s. **Bergloon**. -glas, n. Bergkrystal. -god, m. Berg-, Waldgott, Faun. -godin, f. Berg-, Waldgöttin, Bergnymphe. -groen, u. Berggrün. -haan, m. -hoen, n. Berghahn, Berg-, Waldhuhn, Auerhahn; auch Fasan, Haselhuhn. -hacker, m. Berghauer, ist ein erfahrener Bergmann, den man zu allem brauchen kann. -Aer, m. Bergher; der Eigentümer eines Bergwerks. -hen, f. Berghenne, -huhn. -hooftman, m. Berghauptmann. -hout, s. **Berkhout**. -je, **Bergeke**, n. kleiner Berg, Hügel. -ing, f. Bergung, Erhaltung, -rettung. -kaasje, f. Berggrabe, mit gelbem Schabel. -kap, f. Bergkappe. -kristal, s. **Bergglas**. -knaap, m. Bergknappe

ein Bergmann. -*knaapschap*, n. Bergknappschaft; alle die zum Bergwerke gehören. -*knecht*, m. Bergknecht. -*lieden*, m. plur. Bergleute, -bewohner, -werker, -*loon*, n. Berggehld. -*luiden*, s. *Berglieden*. -*man*, m. Bergmann. -*manneetje*, n. Berg-, Koboltmännchen. -*meester*, m. Bergmeister, -aufseher, -director. -*monnik*, m. Bergmönch, Bergmännchen. -*nimf*, s. *Berggodin*. -*op*, av. Bergauf; aufwärts. -*plaats*, f. Bergort; der Ort wo etwas aufbehalten wird. -*root*, f. Berg-, Alprose. -*rot*, f. Bergrotte, Murmelthier. -*stof*, f. Bergstoff, Erz; Mineralien. -*stofgroeve*, f. Bergwerk, Berggang. -*was*, n. Bergwachs (Bitumen). -*werk*, n. Bergwerk, -gang. -*werker*, m. Bergmann, -hauer, -knapper. -*sout*, n. Bergsalz, Salpeter, Nitrum.

Berigt, n. Be-, Nachricht, Eröffnung, Erklärung, Unterricht.

Berilsteen, m. Berill (ein Edelgestein.)

Beringen, s. *Omringen*.

Berispen (en, v. a. mit Worten bestrafen; tadeln, vorrücken, Verweise geben, hecheln. -*er*, m. Bestrafer, Tadel, Kritiker, Kunst-, Splitterrichter. -*ing*, f. Tadel, Verweis, Bestrafung, strenge Beurtheilung. -*islijk*, adj. u. adv. sträflich, tadelhaft, verwerflich. -*ster*, f. Tadelrian.

Berk, m. Birke, Birkenbaum. -*en*, adj. birken; *eenberkentak*, -*roede*, ein Birkenzweig, -*ruthe*. -*en*, v. a. die Borke oder Rinde eines Baumes abschälen. -*enboom*, s. *Berk*. -*enmeijer*, m. Birkenmeier, Pokal, grosses Kelchglas. -*oen*, n. Birke-, Waldhuhn. -*hout*, n. Barkholz (an einem Schiffe). -*oen*, f. hölzerner Stiel, Pfeiler.

Berlijn, f. Berline (eine Kutische neuer Art.) -*sch-blaauw*, n. berliner Blau.

Berm, s. *Barm*. -*hartig*, s. *Barmhartig*.

Bernagis, f. Borretsch, Borrage (ein Kraut).

Bernen, s. *barnen*, *branden*.

Bern (*maai*, -*mads*, f. Johanniswürmchen. -*steen*, s. *barnsteen*).

Beroorte, f. Aufrubr, Empörung, Aufstand; der Schlag, die Lähmung.

Beroken, *berokken*, v. a. den Spinnrocken mit Flaasch versehen; anspinnen; figürlich; anrichten,

-stiften, -zetteln, austreuen. -*aar*, m. Anstifter, Anrichter.

Berooid, adj. arm, kahl, heruntergekommen, verwirrt; *berooid* can zinnen, verrückt im Kopfe. -*heid*, f. Armuth, Kahlheit; Verwirrung, Verrückung.

Berrie, f. Bahre.-Trag, Todtenbahre.

Berst, m. Riss, Ritze, Spalt. -*en*, v. n. bersten, zerbersten, -platzen, -springen, aufplatzen.

Berucht, adj. u. adv. berüchtigt, berühmt; ruchtbar. -*en*, -*igen*, (obs.) v. a. u. recipr, berüchtigen, einen übeln Namen machen, in übeln Ruf bringen. -*heid*, f. Ruchtbarkeit, Ruhm.

Bes, *bezie*, *bei*, f. Beere, insgemein von allen Gewächsen; *aalbes*, Aal-, Johannisbeere.

Beschaafd, adj. u. adv. eigentl.: beschabet, abgehobelt, abgefeilt; figürl.: fein, artig, wohlherzogen, -gebildet, -lebend, höflich, sittlich. -*heid*, f. Höflich-, Artig-, Reinlichkeit, Lebensart, gute Bildung, Wohlherzogenheit. -*slijk*, adv. artig, wohlgesittet, höflich.

Beschaamd, adj. beschämt, schamroth; schamhaftig. -*heid*, f. Schamhaftigkeit, Beschämung. -*slijk*, adv. beschämt, mit Scham und Schande beladen.

Beschaming, f. Beschämung, Erröthen.

Bescheid, n. Bescheid, Bericht, Antwort, Nachricht. -*en*, (plur. von *bescheid*) Urkunden. -*en*, v. a. bestellen, bestimmen, anseigen, anweisen, Ort und Zeit bestellen, bescheiden, entscheiden; sich entschliessen; verabreden. -, adj. bestimmt, geschickt, beschieden.

Bescheid (en, adj. redlich; geschick, klug, höflich, vorsichtig, wohlgesittet. -*enheid*, f. Bescheidenheit, Mässigung; Ehrlich-, Redlichkeit. -*enlijk*, adj. bescheidenlich, bescheiden, deut-, vorsichtig-, redlich. -*ing*, f. Bescheidung, Vorladung vor Gericht. .

Bescherm (en, v. a. beschirmen, beschützen, vertheidigen, erhalten. -*engel*, m. Schutzengel. -*er*, m. Beschirmer, Beschützer. -*god*, m. Schutzgott. -*godin*, f. Schutzgöttinn. -*heer*, m. Schutzherr. -*heilige*, m. Schutzheiliger. -*ing*, f. Beschirmung, Schutz, Vertheidigung.

Beschik, (obs.) s. *beschikking*.

Beschikal, s. *albeschik*.

Beschoffs, (obs.) *beschaafst*; wird selten allein, aber oft mit dem vorgesetz-

ten on gebraucht, s. b. *Onbeschoft*, *Onbeschaafd*.

Beschonken, adj. u. adv. beschenkt; betrunken, -soffen. -*heid*, f. Trunkenheit, Völlerei, Rausch.

Beschot, n. Verschlag, Abtheilung eines Zimmers; bettere Wand.

Beschrijvenwaardig, adj. beweienswerth, traurig.

Beschrijfselijk, adj. das man schriftlich, oder mit Worten, beschreiben kann.

Beschroomd, adj. u. adv. furchtsam, blöde, besorgt, ängstlich. -*heid*, f. Furchtsamkeit, Blödigkeit, Besorgtheit, Aengstlichkeit.

Beschuit, f. Zwieback.

Beschuldigen, v. a. beschuldigen, schuldig erklären, anklagen, aufbürden, tadeln. -*ing*, f. Beschuldigung, Anklage.

Beschut, n. s. *beschutting*.

Beschut, *bedekt*, adj. beschütet, -schirmt, -deckt.

Besef, n. Begriff, Idee. -*fen*, v. a. begreifen, fassen, einsehen, verstehen. -*ing*, f. Begreifen, Fassen, Fassung. -*selijk*, adj. begreif-, verständ-, fasslich.

Besje, s. *Bes*; alte Frau, altes Mütterchen; Grossmutter.

Besingelen, s. *Omringelen*.

Beslagijn, f. Leine womit das Seil unwunden wird.

Beslepen, adj. u. part. durchtrieben, schlau, arglos, geschliffen. -*heid*, f. Geüßtheit, List, Verschlagen-, Verschmittheit.

Beslijken, v. a. beschmutzen, mit Koth beflecken, kothig machen.

Beslijmen, v. a. mit Sohleim besudeln.

Besluis (en, v. a. entscheiden, beurtheilen, belegen. -*ing*, f. Entscheidung, Schluss, Urtheil.

Beslommer (en, v. a. u. recipr. verwirren, in verworrene Handel stecken. *Een beslommerde boel*, eine verworrene Wirthschaft. -*ing*, f. Verwirrung, Ueberhäufung von Geschäften.

Besluit, n. Be-, Entschluss, Schluss, Folgerung, Schlusssatz, Rathschluss, Entschliessung. -*en*, v. a. be-, ein-, ent-, verschliessen; einen Entschluss fassen, fest stellen, sich vornehmen; einen Schluss machen, folgern; einsperren. -*ing*, f. Einschl.essung, Einspernung, Belagerung.

Besmeren, s. *Besmeren*.

Besnij (*denis*, f. Beschnoidung, -*den*, v. a. Beschneiden.

Besnot, adj. u. adv. rotzig.

Beosufen, s. -s *ffelen*.

Beospjen, v. a. spähen, ausspähen, -kundschaften, erforschen, belauschen. -er, m. Spion, Ausspäher, Kundcharakter. -ing, f. Auskundschaften, -spähen, genaue Beobachtung.

Beespo (ting, f. Verspottung, Verachtung, Spott, Hohn. -telijk, Adj. lächerlich, spöttlich, verächtlichwerth. -telijkheid, f. das Lächerliche.

Beespoewen, s. *beespoewen*.

Beespoek, adj. u. adv. beredt, wohlberedt, gesprächig, in übelm Rufe sein. -heid, f. Beredsamkeit, Wohlredenheit.

Besprek, n. Bedingung, Vergleich, Unterhandlung.

Bespugen, -*spuwen*, v. a. bes-, anspieren.

Bespoewen, s. *bespugen*.

Besti, beste, adj. u. adv. (superl. von goed) beste, aufs beste, am besten.

Bestaan, (subst.) n. Dasein, Existenz; Unternehmen; Art, Gemüthsart. -baar, -lijk, adj. das bestehen kann. -baarheid, -lijkheid, f. Selbstständigkeit, Dasein.

Bestand, adj. geschickt; vermögend; ausreichend, hinlänglich. -, n. Waffenstillstand, Stillstand. -deel, n. Bestandtheil, Urstoff.

Beste, adj. beste; s. *best*.

Besteden, v. a. ver-, eindingen, in Dienst geben; verbeirthen, austeuern; bedingen, -handeln, -stellen; anwenden; -legen; besorgen.

Bested(er, m. -s *eedster*, f. Beschützer, -stätiger, -iann (von Kaufmannsgütern); *bes: oeder van dienstboden*, Vermieter, -iann, Knechtvater, Mägdemutter. -irg, Gebrauch; Dienst, Aufwand, Anwendung; Anbestellung.

Bestek, n. Entwurf, Anschlag, Abriss, Anlage, Umfang, Raum. *In groot-, in klein bestek*, im grossen, im kleinen.

Bestel, n. Bestellung, Einrichtung, Verhalten, Verwaltung, Befehl. -len, v. a. bestellen, anbringen, ausrichten; anordnen, einrichten, besorgen; verabreden, anzeigen. -ler, -der, Besteller (von Briefen oder Sachen), Einer der etwas bestellt, anordnet, besorgt. -ting, f. Bestellung, Ausrichtung, Anordnung.

Bestemming, f. Bestimmung, Verordnung.

Bestemoeder, f. Grossmutter.

Besten, beste, (ten) adv. bestens, zum besten.

Bestendig, adj. u. adv. beständig, dauerhaft, unverrück, standhaft. -en, v. a. (obs.) beständig-, dauerhaft machen, befestigen, -kräftigen. -heid, f. Beständig-, Unveränderlich-, Standhaftigkeit. -lijk, adv. beständig-, unveränderlich, standhaftig.

Beste(vader, -vaár, Grossvater, Greis. **Bestevenen**, v. a. zuwenden, nach einem Orte hinzudrehen, -segeln; *fig.* etwas bezwecken, nach einer Sache streben.

Bestiaal, beestiaal, n. Vieh, Rindvieh; Zoll oder Abgabe vom Vieh; grob, unvernünftig, s. *beestachtig*.

Bestier, -*stuur*, n. Regierung, Führung, Verwaltung, Anordnung, Bestellung, Veranstaltung. -en, -*sturen*, v. a. führen, regieren, anordnen, veranstalten, versehen, -walten, leiten. -der, -*stuurder*, m. Regent, Führer, Verwalter, Befehlshaber. -ing, f. Aufsicht, Veranstaltung, Richtung, Leitung.

Bestraten, v. a. die Strassen pflastern; *een bestrate weg*, ein gepflasterter Weg.

Bestruiven, v. a. mit Koth besudeln, -flicken, -schmutzen.

Bestuur, besturen, s. *Bestier*.

Bestuuen, s. *Ometuuen*.

Bet, adj. (für *be:er*) besser; es wird selten gebraucht; aber in der Zusammensetzung noch wohl, z. B. *betweter*, Einer der alles besser zu wissen meint.

Betalen, v. a. bezahlen, entrichten, abtragen, zahlen, vergelten; erlegen. -ing, f. Bezahlung, Zahlung, Vergeltung, Rache.

Betalabaar, adv. zahlbar, zu bezahlen.

Betamelijk, adj. u. adv. geziemend, -bührlig; schicklich, anständig. -heid, f. Gesiemtheit, Billig-, Gerechtigkeit, Wohlstand, Fug und Recht.

Betmen, v. imperf. gesiemen, gebühren, gehören; anstehen, sich *Be:s*, s. *best*.

Be:er, adj. u. adv. (der Comparativ von goed) besser.

Beteraar, s. *Verbeteraar*.

Beteren, v. recipr. u. n. bessern, verbessern. -, *beteren*, v. a. mit Ther anstreichen.

Beter(hand, f. Besserung. -*huis*, s. *Verbeterhuis*. -ing, s. *Beterchap*. f. Besserung.

Betouter(d, adj. u. adv. (part. von

be:esteren) verwirrt, irre, in Verlegenheit. -en, v. a. verwirren, verirren, toll machen; in Söhrecken setzen, in Verlegenheit bringen. -*heid*, -ing, f. Verwirrung, Angst.

Betig(en, v. a. seihen, beschuldigen, anklagen, -geben, bezichtigen, anschuldigen. -er, m. Kläger, Angeber, Beschuldiger. -ing, f. Beschuldigung, Anklage.

Betijen, (obs.) v. n. Einen machen lassen, begehnen lassen.

Betijgen, s. *betigelen*.

Betiteln, v. a. betiteln, Namen, Würde beilegen, einen Titel geben.

Betogen, v. o. beweisen, darthun, behaupten.

Betooq, n. Beweis, -hauptung.

Betraand, adj. u. adv. (part. von, v. obs. *betranen*) mit Thränen benetzt, behránt; mit Thrän beschiemert.

Betrachting, f. Beherrzigung, Bedenken, Ansehen, Ausübung, Vollbringen.

Betralsen, v. a. mit Gittern vermaehen, -sehen.

Betrapping, f. *het betrappen*, n. Niedertreten; *trapping*.

Betrek(king, f. Beziehung, Vergleich mit etwas. -*kelijk*, adj. beziehend, vergleichungsweise, relativ. (ern.)

Betrewing, f. Trauer, Leid; Bedauern. **Betten**, v. a. an-, besuchten; mit einem Schwamme eine Wunde auswaschen.

Betuiging, f. Bezeugung, Versicherung, Erklärung, Bezeugen. (-*hau.*)

Betzuining, f. Hecke, Zaun, Verhack, **Betweter**, m. ein eingebildeter Mensch, Naseweis.

Betwistbaar, -*lijk*, adj. u. adv. streitig, zweifelhaft, dem Widerspruch unterworfen.

Beu, adv. satt.

Beugel, m. Bügel, ein eiserner Ring. -*baan*, f. Kugelbahn. -en, v. a. auf einer Kugelbahn durch den Ring spielen. -*stoel*, m. Lehnstuhl, -*seesel*, -*tas*, f. Bügeltasche.

Beuk, *beukenboom*, m. Buche, Buchenbaum; ein schwerer Schlag. -*o-laar*, m. Schild, Fechtschild, ein kleiner runder Schild, *fig.* Hülfle, Schutz.

Beuken, adj. buchen, von Buchenhols. -, v. a. pochen, klopfen, schlagen, bläuen. -*bosch*, n. Buchenwald, Buchenhols. -*hout*, n. Buchenhols. -*noop*, f. Buchecker, -*sichel*.

Beuker, beukhamer, m. Klopflammer, Schlägel, Bläuel. -ij, f. Batterie; der Ort wo Stockfisch geblüet wird.

Beuking, f. Klopfen, Bläuen.

Beul, m. Büttel, Scharfrichter, Henker, Nachrichter; ein grausamer Mensch. -achtig, adj. u. adv. henkermässig; grausam. -en, v. a. gewaltig peinigen, martern, foltern, henkermässig behandeln. -in, *beulvrouw*, f. Scharfrichterin; ein grausame Weib. -ing, v. a. eine grosse Wurst; Sausack; ein einfältiger Mensch, Schafskopf, Schöps; ein Pflücker in seiner Kunst oder Arbeit. -knecht, m. Büttelknecht, Schinder. -schap, n. Scharfrichter-, Henkeramt.

Beun, bun, f. Fischbehälter im Fischerkane; der Boden oben im Hause. -haas, m. Pflücker, Einer der, ohne ordentlich dazu bestellt zu sein, eine Sache oder Arbeit verrichtet, ein unbestaltter Mäkler. -hazen, v. a. Pflücker, heimlich, ohne Meister zu sein, ein Handwerk treiben.

Beuren, v. a. heben, aufheben; erheben, empfangen. -n, Heben, Aufheben, Empfang.

Beurs, f. Beutel, Geldbeutel, -börse; Geld, Vermögen, Börse (der Versammlungsort der Kaufleute); jährliche Einkünfte, oder Freischule für Studierende. -ch, *beursig*, adj. u. adv. morsch, weich, mürbe, faul, verfault. -je, n. Beutel-, Säck-, Sackelchen. -klok, -knecht, -tijd, Börsenglocke, -knecht, -zeit. -vaatje, n. Pulverfässchen, das oben mit einem Sack versehen ist, damit kein Feuer hinein falle.

Beurt, f. Ordnung, Reihe, Los, gesetzte Zeit, Stelle, Amt. -elings, *bij beurt*, adv. wechselweise, nach der Reihe, -Ordnung, -man, -schip, n. ein Schiffer der, oder Schiff das, zur bestimmten Zeit segeln muss. Rangschiffer, -schiff. -vallyt, adj. abwechselnd. -vallytheid, f. Abwechslung, Wechsel. -wisenen, v. a. abwechseln. -verwisseling, f. Abwechslung, Veränderung, Umtausch in der Folge.

Beurzen(maker, m. Beutelmacher, Beutler, -snijder, m. Beutelschneider, -feger, Gauner.

Beursig, adj. u. adv. s. *beursch*.

Beuzelaar, m. Tändler, der sich mit Kleinigkeiten, aufhält; Schwätzer, Plauderer, Mährchenträger. -achtig, -zinnig, adj. u. adv.

nichtig, nichtswürdig, eitel schwatz-, lägenhaft. -arij, f. Kleinig-, Nichtswürdigkeit, Mährchen. -en, v. n. Tädeln, sich mit Kleinigkeiten aufhalten; Mährchen, Lügen, Possen erzählen. -geest, m. Kleinigkeitengeist; Tändler, Zauderer, Mährchen-, Possenreisser. -ing, f. Kleinigkeit; Mährchen, Possen, Kinderspiel, läppisches Zeug. -kraam, f. Lügenkram, Vorrath von Kleinigkeiten. -kramer, m. Lügen-, Kleinigkeitkramer, Schwätzer. -praat, -taal, f. Tändelei, Geschwätz ohne Grund oder gesunden Verstand, läppisches Gespräch. -werk, n. nichtswürdige Dinge, Possen, Kleinigkeiten, läppisches Zeug.

Bevaarbaar, adj. schiffbar. -heid, f. Schiffbarkeit.

Bevallig, (-lijk, obs.) adj. u. adv. gefällig, lieblich, schön, angenehm, artig, holdselig. -heid, f. Gefälligkeit, Lieblich-, Annehmlichkeit; Reiz, Schönheit. -lijk, adv. annehmlich, gefällig, lieblich, reizend.

Bevallig, f. Niederkunft, Kindbette.

Bevang, n. Bezirk, Umfang. -ing, f. Einnehmung des Horses, geschwinde Bewegung desselben, Erstaunen; Ueberfall.

Bevatting, f. Begriff, Einsicht, Verstand. -telijk, adj. fass-, versteh-, begreiflich. -telijkheid, f. Begreif-, Verstand-, Fasslichkeit. -baar, -heid, s. *Bevattelijk*, -heid, und *Vatbaar*, -heid.

Bevachting, f. Angriff, Schlacht, Gefecht, Sieg; Erringen, Er-, Bekämpfen.

Bevalliging, f. Sicherung, Schutz, Beschirmung.

Bevel, n. Befehl, Gebot, Order, Verwaltung, Commando (über ein Heer). -brief, m. -schrift, m. gerichtlicher Befehl, Verordnung. -hebber, -voerer, m. Befehlshaber.

Bevel(en), v. a. befehlen, gebieten, anbefehlen, auftragen, anvertrauen; sich empfehlen; etwas anempfehlen. -ing, f. Befehl; Empfehlung.

Beven, v. n. beben, zittern, erschüttern.

Bever, m. Einer der hebt und sittert; Biber (Castor), ein Zwitterthier, das im Wasser und auf dem Lande lebt. -, n. Bieher, Bewer (eine Art wollenes Zeug). -geil, n. Bibergeil. -haar, -hond, -hond, Biberhaar, Castorhut, Biberhund.

Bevestiger, m. der etwas bekräftigt, -Einen ins Amt einführt.

Bevlekker, m. Sudler, Beudler, -fäcker, -king, f. Befleckung, -sudelung, Unreinigkeit, Verunreinigung.

Bevelken, v. a. befüßeln, mit Flüßeln versehen.

Bevlijtigen, v. a. u. recipr. befeisigen, sich mit Fleiss auf etwas legen, sich Mühe geben.

Bevlijtiging, f. Befleißigung, Fleiss, Emsigkeit.

Bevoegd, adj. u. adv. (part. vom v. obs. *bevoegen*) befugt, -rechtigt. -heid, f. Befugniß, Recht-, Gesetzmäßigkeit.

Bevolken, v. a. bevölkern, mit Einwohnern besetzen, deren Anzahl vermehren.

Bevoogden, v. a. unter Vormünder stellen. Vormund sein. -ing, f. Vormundschaft.

Bevoordeelen, v. a. bevortheilen. -deeling, f. Bevortheilung. -mond, s. *bevoogden*. -ragten, v. a. Vorrechte ertheilen, bevorrechten, begnadigen, privilegieren; vorsiehen. -ragting, f. Begnadigung, Vorzug. -waarden, v. a. verabreden, -tragen, bedingen. -waardig, f. Vergleich, Vertrag.

Bevoorderaar, m. Beförderer.

Bevoeren, adv. u. conj. bevor; vor, dem, zuvor.

Bevrachten, v. a. befrachten, mit Gütern oder Waaren beladen, laden. -ing, f. Befrachtung, Ladung.

Bevraging, f. Be-, Er-, Ausfragen.

Bevredigen, v. a. befriedigen, beruhigen, zufrieden stellen, versöhnen. -er, m. Versöhner, Schiedsmann. -ing, f. Befriedigung, Versöhnung.

Bevreemd(en, v. imperf. befremden. -ing, f. Befremdung.

Bevreemd, adj. u. adv. (part. vom obs. *bevrezen*.) fürchtam, besorgt, in Furcht, bekümmert; -heid, f. Fürchtam-, Aengstlich-, Sorglichkeit, Fürchterlich-, Schrecklichkeit.

Bevriend, adj. (part. vom v. obs. *bevrienden*) befreundet, verwandt.

Bevrijder, m. Befreier, Erläser, Retter, Erretter. -ing, f. Befreiung, Erlösung, Errettung.

Bevroed(en, v. a. begreifen, fassen verstehen. -ing, f. Begriff, Einsicht. -zaam, adj. einsichtswoll, klug.

Bevroeren, -vrazen, adj. (part. vom *bevrozen*, bevroren.

Bevrucht(en), v. a. befruchten, schwängern. -ing, f. Befruchtung, Schwängerung; Besäen, das Fruchtbare machen.

Bewäsen, v. a. unrein, unstätig machen, besudeln.

Bewahren, v. a. bewähren, wahr machen, beweisen.

Bewaklen, v. a. mit einem Walle umgeben, verschänzen. -ling, f. Verschanzung, Schanzarbeit.

Bewaren, v. a. be-, verwarren; aufheben, sparen; behüten, beschirmen; in Acht nehmen, behaupten; warten. -er, m. -waarder, f. Be-, Verwahrer, -ian; Hüter; Wärter, Wärter, -inn. -ing, f. Ver-, Bewahrung; -hütung, Vorbehaltung; Bewachen, Wache, Schutz; Arrest.

Bewaschening, f. Waschen; Wäscherlohn. -sen, begroeid, adj. et partic. bewaschen, mit Gewächsen bedeckt.

Bewoegbaar, -wegelijk, adj. u. adv. beweglich; biegsam, gelenksam; rührend, herrührend. -heid, -heid, f. Beweglichkeit, Biegsamkeit, Gelenksamkeit.

Bewooghemel, in. Bewooghemel, primus mobile. -middel, n. Bewegungsmittel. -oorsaak, f. Bewegungssache. -reden, f. Bewegungsgrund.

Bewoening, f. Beweinen, -klagen, Trauer, Leid. -lijk, adj. beweinenwerth.

Bewoogen, v. a. u. recipr. bewegen, rühren, regen, erschüttern, in Bewegung setzen. -d, adj. bewegend.

Bewooging, f. Bewegung; Empörung, Urruhe; Gemüthsbewegung, Affect.

Bewooldadigen, v. a. Wohlthaten bewirken, Geschenke geben. -digen, s. Overwooldigen. -komen, v. a. bewillkommen.

Bewooren, v. a. bewähren, -stättigen, darthun, behaupten, -weisen; ab-, verwehren, -theidigen. -er, m. Bewährer, -stättiger, der etwas behauptet; Verwehrrer, -theidiger. -ing, f. Bewähren, -stättigung, -hauptung, Vertheidigung.

Bewoort, s. Ontwoort.

Bewoosten, adj. u. praep. westwärts, westlich, gegen Abend, Abendwärts.

Bewoofte, n. Beweis, Grund; Schein. -baar, adj. u. adv. erweislich, scheinbar. -baarheid, f. Erweislichkeit. -dow, n. Beweis, Erweis-

Demonstration. -grond, m. Beweisgrund. -selijk, -heid, beweisbar, -keit. -plaats, f. Beweisstelle. -reden, f. Beweis, -grund, Schluss, -rede, aaneengeschakelde bewijsredenen, Kettenschluss. -stuk, n. Urkunde, Process-Acte zum Beweis einer Sache.

Bewoizen, v. a. beweisen, darthun, -legen; überführen, -zeugen; erzeigen; ausmachen.

Bewoizening, v. a. beschönigen, verblümen, bemänteln, verbergen, eine Schminke oder Farbe geben. -ing, f. Beschönigung, -mäntelung.

Bewoizend, n. Regierung, Oberaufsicht, obrigkeitliche Macht und Gewalt, Verwaltung, -anstellung, Beschickung, -sorgung. -hebber, -sman, m. Director, Befehlshaber, Oberaufseher; Bevollmächtigter. -hebberschap, n. Oberaufsicht, Amt eines Directors. -sel, n. Einschluss, Umschlag.

Bewoiten, v. a. weissen, übertünchen.

Bewoogen, (part. von bewoogen) bewegt, mitleidend, erbarmend, empfindlich, gerührt.

Bewooken, v. a. bewölken, mit Wolken bedecken, übersiehen. -ing, f. Bewölkern, -kung.

Bewoonderaar, m. Bewunderer, Anbeter. -en, v. a. bewundern. -ing, f. Bewunderung.

Bewoonaar, adj. bewohnbar.

Bewoonen, v. a. bewohnen. -er, m. Be-, In-, Einwohner. -ing, f. Bewohnen, In-, Einwohnung.

Bewoord, v. a. wörtlich eine Sache zu erkennen geben, ausdrücken. -ing, f. Ausdruck, -spruch.

Bewoort, -sel, s. Ontwoort.

Bewoost, adj. u. adv. bewusst, kundig, bekannt; erwähnt, schon angeführt, gemeldet. -heid, n. Kenntniss, Kundschaft; Sachkenntniss; Bewustsein.

Bewoofzaligen, v. a. (verb. rec.) beglücken. -d, part. u. adj. beglückend.

Bewoofte, f. Besan (das hinterste Segel auf einem Schiffe. -mast, f. Besanmast, der hinterste Mast. -seel, n. Besanseegel.

Bewoofen, -helen, v. a. begeifern, mit Schleim besudeln.

Bewoofte, d. adj. u. adv. (part. von bewoofte) still; ernsthaft, ruhig, sanft; bescheiden, gesetzt, sanftmüthig. -heid, f. Ernst, Bescheidenheit, Mässigung, Enthaltung. -en, v. a. beruhigen, besänftigen,

sich bescheiden. -lijk, adv. bescheiden, enthalten, mässig.

Bewooren, v. a. verscheren, -letzen, -wunden, wehe thun, quetschen.

Bewooring, f. Verletzung, Wunde, Quetschung.

Bewoofte, n. Begriff, Idee, Verstand, Bewustsein; s. Bewoofte, -sen, s. Bewoofte. (Segeln)

Bewoofde, adj. besegelt, schnell im Besam, m. Besam, Kehrbesen. -maker, -binder, m. Besambinder. -steel, -stok, n. Besamstiel, -stock. -staver, m. Stüber, eine kleine holländische Münze. -en, v. a. mit dem Besam auskehren; fig. einen Ausputzer oder Verweis geben, bekeifen.

Bewoofte, adj. u. adv. (part. von besetzen) besetzt, geschäftig, voll Geschäfte, umringt, eingeschlossen; eingenommen, angefüllt.

Bewoofte, adj. (part. von bezitten) besessen, vom Teufel (oder einer bösen Seuche) geplagt; een bezotte, ein Besessener. -heid, f. Besessenheit, Wuth eines Besessenen.

Bewoofte, m. ein Soldat der Besatzung. -ten, -ting, f. Besetzen, umzingeln; Besatzung; Vermächtniss; versehen mit Borten.

Bewoofte, v. a. begeifern, mit Speichel befeuchten. -ing, f. Begeifern.

Bewoofte, f. (bee) Beere; (aalbezie, Johannisbeere.)

Bewoofte, d. adj. (part. von bezielen) besetzt, -lebt. -en, v. a. besetzen, -leben, das Leben geben; met moed bezielen, mit Muth beleben, den Muth anfachen. -ing, f. Besetzung, -lebung.

Bewoofte, adj. u. adv. beschäftigt, geschäftig. -en, v. a. brauchen, gebrauchen, anwenden, nutzen. -heid, f. Geschäfte, Verrichtungen, Fleiss, Geffissenheit. -tigen, v. a. besichtigen, -sehen, -schauen, in Augenschein nehmen. -tiger, m. Aufseher, Beschauer, Visitor, Inspector. -tiging, f. Besehen, -sichtigen, schauung, Aufsicht.

Bewoofte, praep. u. adv. praep. neben, beseiten, ausser. Adv. zur, auf die Seite, beiseits, seitwärts.

Bewoofte, n. Bodensatz, Satz, das zu Boden Gesetzte, Gesunkene.

Bewoofte, f. Besinnung, Erinnerungskraft, Bewustsein, Bedenkung.

Bewoofte, n. Besitz, Genuss. -neming, f. Besitznahme. -ten, v. a. besitzen, einhalten, haben; in lijflogt

bezitten, den Niessbrauch haben.
-ter, m. Besitzer, Inhaber, Eigenthümer. *-ting*, f. Besetzung, Besitztums, Vermögen.
Bezoar, *-steen*, m. Bezoar, *-stein*.
Bezoddel (*-telen*, obs.) besudeln, *-schmutzen*, *-schmieren*, *-flecken*; *zich met onduidel bezoddelen*, sich mit Lastern beflecken. *-ing*, f. Besudeln, *-fleckung*, Verunreinigung.
Bezoek, n. Besuch, Visite. (gung.)
Bezoek (*en*, v. a. besuchen, Besuch abstaten; versuchen, prüfen; plagen, süchtigen, heimsuchen. *-ing*, f. Heimsuchung, Plage, hartes Schicksal.
Bezoldigen, (*-en*, obs.) v. a. die Löhnung, den Sold geben. *-ing*, f. Besoldung, Löhnung, Sold.
Bezonder, s. *bijzonder*.
Bezonnen, adj. n. adv. (part. von *bezinnen*) verständig, wohl überlegt, *-ausgesonnen*.
Bezorgd, adj. u. adv. (part. von *bezorgen*) besorgt, *-kummert* in Sorgen, versehen, ausgerichtet, aufgehoben. *-heid*, f. Sorge, Bekümmernis.
Bezorgen, v. a. besorgen, Sorge tragen.
Bezuiden, adv. u. praep. nach Süden, südwärts, *-lich*, mittagwärts.
Bezuinigen, v. a. sparen, sparsam sein, gut wirtschaften. *-ger*, m. guter Haushälter, *-Wirth*, *-Sparer*. *-ging*, f. Sparsamkeit, Ersparung, gute Wirtschaft.
Bezwen, v. a. verschmerzen, ausstehen, leiden, büßen.
Bezwaar, n. Beschwerde, Beschuldigung. *-d*, adj. u. adv. (part. von *bezwaren*) beschwert, *-laden*, *-lastig*, *-kummert*. *-dheid*, Beschwerde, Bedrückung, Bekümmernis. *-lijk*, adj. u. adv. beschwerlich, schwerlich; kaum. *-nis*, f. Beschwerde.
Bezwalk (*en*, v. a. von dem Athem anlaufen lassen; beneheln, verdunkeln, besudeln, *-flecken*. *-ing*, f. Verdunkeln, Schwächung des Glanzes.
Bezwanger (*en*, v. a. schwängern. *-d*, adj. u. adv. (part. von *bezwangeren*) geschwängert, schwanger. *-ing*, f. Schwängern, Beischlaf, fleischliche Vermischung.
Bezwaren, v. a. beschweren, belästigen, unterdrücken; auflegen; beschuldigen; sich bekümmern. *-ing*, f. Unterdrückung, Beschwerden, *-schwerde*.
Bezweken, adj. (part. von *bezwijken*) dahin gesunken, ermattet.

Bezwejk (*en*, v. n. ohnrächtig, matt, schwach werden; lechzen, vergehen, schmachten, dahin sinken, zu Boden fallen, erliegen; wanken. *-ig*, f. Ohnmacht; Hinsinken, Verfall, A'wahme, Erliegen.
Libberen, v. n. beben, sittern, erschüttern; *en kouds libberen*, vor Kälte beben, sittern.
Bid (*bank*, f. Letpult. *-dag*, m. Bet-; *Bustag*. *-des*, v. a. beten, bitten, anhalten, ansuchen, ansprechen, flehen; betteln, Almosen suchen. *-der*, m. Bitter, Beter; Leichenbitter. *-plaats*, f. Bethaus. *-wur*, n. Betstunde.
Bie, s. *Bij*.
Biecht, f. Beichte, Ohrenbeichte. *-en*, v. a. beichten, bekennen, gestehen, die Beichte abhören. *-eling*, m. Beichtling. *-geld*, n. Beichtgeld, *-pfenning*. *-kind*, Beichtkind. *-stoel*, m. Beichtstuhl. *-vader*, m. Beichtvater.
Bieden, v. a. bieten, an-, darbiehen; reichen.
Bieding, (*het bieden*) f. Anerbieten, Antrag, Erbieten.
Bier, n. Bier. *-achtig*, adj. wie Bier, nach Bier schmeckend. *-azijn*, m. Bieressig. *-bank*, f. Bier-, Zechbank. *-boom*, m. Bierbaum, *-lager*. *-brouwen*, v. a. bierbrauen. *-brouwer*, m. Bierbrauer. *-buijk*, m. Bierbauch, *-trinker*, *-stufer*. *-drager*, m. Bierträger, Bierschrotter. *-flesch*, f. Bierflasche, *-glas*, n. Bierglas. *-huis*, n. Bierhaus, *-schenke*, Wirthshaus. *-kan*, f. Bierkanne, *-krug*. *-kelder*, m. Bierkeller. *-kraan*, f. Bierhahn, *-sapfen*. *-kroeg*, f. Bierkrug, *-schenke*, *-krug*. *-pene*, m. Bierbauch, *-kuttel*, *-Saufas*, *-Säufer*. *-proef*, f. Bierprobe. *-steker*, m. Bierhändler. *-stel*, f. Bierboord. *-tapper*, m. Bierschenk, *-wirth*. *-ton*, f. *-vat*, n. Biertonne, *-faas*. *-vlieg*, f. Bierfliege; *-Säufer*. *-wagen*, m. Bierwagen. *-werker*, m. Brauknecht.
Biele, f. Binse, Schilf. *-elbosch*, n. Binsenbusch; Morast. *-zen*, adj. binsen; *ene biesen mat*, eine binsene Matte.
Bies (*korf*, m. *-kistjen*, n. Binsenkorb. *-lint*, n. dünnes, schmales Band. *-look*, n. Lauch, Schnittlauch, kleine Zwiebeln. *-net*, n. Fischreuse von Binsen.
Biest, f. die erste Milch, nachdem eine Kuh gekalbt hat. *-botes*, f. Biestbutter.

Dist, f. Beete, Beckhoek; s. *Beet*.
Eie, *oebaanw*, *Lijtebaanw*, m. Währwolf, ein Murrkopf, Gespenst, Kobold.
Biezen, (*obs.*) v. a. sischen, blasen oder ein Geisch machen wie die Schlangen; rennen, stark laufen, hin und her bewegen.
Eig, *bigge*, f. Ferkel, junges Schweinchen. *-gelen*, v. n. stark tröpfeln, rinnen, ablaufen. *-getje*, n. Ferkelchen. (bisch.)
Bigot, adj. u. adv. bigot, abergläubig.
Dij, *bijse*, f. Biene, Humme, Honigbiene.
Dij, praep. bei, zu, nahe-, dicke bei, hart an; von, durch, begogen, mit, mach.
Bijaldien, conj. wenn, indem.
Dijbel, m. Bibel. *-beslag*, n. Beschlag einer Bibel. *-blad*, m. Bibel, *-scitje*, n. Bibelbuch. *-lezor*, m. Bibelleser. *-matig*, adj. u. adv. bibelmässig. *-stof*, f. Stoff, Materie aus der Bibel. *-sch*, adj. biblisch. *-taal*, f. Bibelsprache. *-uitlegger*, m. Bibelsexeg. *-verklarer*, *-vriend*, m. Bibelfreund. *-verklarer*, m. Bibelerklärer, *-exeget*. *-werk*, n. Bibelwerk. *-woord*, n. Bibel, Wort oder Sprache der Bibel.
Dijdrag, *bijdrage*, f. Beitrag, *-lage*.
Bije, s. *Bij*.
Bijzen, adv. bei einander, beisammen. *-brengen*, v. a. zusammenbringen, versammeln. *-dragen*, v. a. zusammentragen, häufen. *-halen*, v. a. zusammenholen, *-schleppen*. *-komen*, v. a. zusammenkommen, sich versammeln. *-komst*, f. Zusammenkunft, Versammlung. *-rapen*, v. a. zusammenrufen, versammeln. *-roepen*, v. a. zusammenrufen, *-berufen*. *-roeping*, f. Berufung, Beschreibung. *-scholen*, v. a. zusammenhäufen. *-schrapen*, v. a. zusammenrufen, *-geisen*. *-trekken*, v. a. zusammensiehen, versammeln. *-trekking*, f. Zusammensetzung, Vereinigung. *-voegen*, v. a. zusammenfügen, verbinden, häufen, hinzuthun. *-voeging*, f. Zusammenfügung, Verbindung, Häufung. *-woenen*, v. a. zusammenwohnen.
Bijen (*angel*, m. Bienenstachel, *Angel*. *-blad*, n. Melissenkraut. *-cel*, f. Bienenzelle. *-houder*, *-man*, m. Bienenwärter, *Zeidler*. *-koning*, m. *-moeder*, f. Bienenkönig, *-inn*, *-korf*, m. Bie-

nenkorb, -stock. -kruid, n. Bienenkraut, Melisse. -rooier, m. Bienenräuber, Honigdieb. -vretter, -wolf, m. Bienenwolf (eine Art von Specht, der Bienen frisst. -zwerm, m. Bienenchwarm.

Bijgelegen, adj. (part. von *bijlijgen*) bei-, angrenzend-, liegend.

Bijgeleef, n. Aberglaube.

Bijgeleovig, adj. u. adv. abergläubisch. -heid, f. Aberglaube.

Bijge(naam), adj. u. adv. mit dem Zunamen; beigeannt. -volg, dem folglich. -was, n. Nebengewächs, fremdes Gewäch; Auswuchs. -zet, adj. beigeaset; angebracht, besetzt ohne Leichenbegängnis.

Bijhalen, v. a. herbeiholen; alle zeilen *bijhalen*, alle Segel zugleich aufziehen, -ansetzen, stark segeln; anführen.

Bijhangsel, n. Anhang, Zugabe.

Bijhooren, v. n. zugehören, von et was abhängen.

Bijhoorig, adj. zu-, angehörig. -heid, f. Zu-, Angehörigkeit.

Bijkans, adv. beinahe, schier, fast; ungefähr, gleich als ob.

Bijl, f. Beil, Axt; Hacke. -aag, *bijlage*, f. Beilage, Anhang, Zugabe, Zugabe. -anden, v. n. angrenzen, daranstossen. -andig, adj. angrenzend. -brief, m. schriftlicher Contract, oder Hypothek auf einem Schiffe. -drager, m. Beil-, Axtträger, Licitor bei den Römern; Rathediener. -eger, n. Beilager, vollkommene Heirath. -igging, f. Beischlaf.

-man, m. Zimmermann (in Kriegsdiensten). -tje, n. Beilchen, kleine Axt, ein Schiffsimmermann auf den Werften in Holland.

Bijmalkander, adv. beieinander, zusammen.

Bijna, adv. beinahe, fast, schier.

Bijpad, n. Anspfad, Fues-, Richtstois; Beiweg.

Bijschaduw, f. Halbschatten, -en, v. a. neben bei schattiren.

Bijtschrift, m. Auf-, Beischrift, Titel; Randglosse.

Bijtslap, m. Beischlaf; fleischliche Gemeinschaft. m. u. f. Beischlaf, -schläferin, Concubine. -ster, f. Beischläferin.

Bijtslaper, v. a. be-, beischlafen, schwängern.

Bijspel, v. a. Nachspiel; Nebensache.

Bijspreek, -spreuk, s. *Spreekwoord*.

Bijstand, m. Beistand, Hülfe, Helfer.

Bijstelling, f. Hinzufügung, Verbindung.

Bijster, adj. u. adv. verrückt, verwirrt; häss-, scheuss-, abscheulich; sehr, überaus, über die massen. -heid, -nis, f. Verrückung, Verwirrung im Kopfe; grosse Dürftigkeit. -lijk, adv. übermässig.

Bijstooten, v. a. dran-, zusammen-, hinzu-, gegen etwas antossen.

Bijts, f. Wune, Lune, Loch ins Eis gehauen. -achtig, adj. beisend, beizend, zernagend; beissig, tank-süchtig. -baaww, s. *Bietsbaaww*.

-en, v. a. beissen, beizen, ätzen; infressen; Schmers verursachen; Löcher ins Eis hauen. -end, adj. beisend, beizend, ätzend, fressend, scharf. -er, m. Beisser; Beissahn. -en, f. (*het bijten*) Biss, Beissen, Fressen, Beizen.

Bijval, n. Beifall; Zufall, zufällige Sache, beikommende Vortheile.

Bijvang, s. *Omtrek*.

Bijvoeg(elijk), adj. bei-, zufüglig. -sel, n. Anhang, Zusatz.

Bijvoet, m. Beifuß, St. Johanniskraut, -gürtel, Artemisia.

Bijweg, m. Neben-, Seiten-, Holzweg, Fusspfad, Richtsteig. -e, adv. nach der Art, als, wie, gleich wie, gleichsam, vermittelst.

Bijwezen, v. a. dabei-, gegenwärtig-, zugegen sein; sich einfinden lassen. -, n. Gegenwart, Beisein.

Bijwijf, f. Keksweib, Concubine, Maitresse.

Bijwijfschap, n. Keksweiberei.

Bijwylen, adv. bisweilen, zur Zeit, manchmal; dann und wann.

Bijwoord, n. Beiwort, Adverb, hinzugefügtes Wort, um die Beschaffenheit einer Sache anzuzeigen. -ig, -elijk, adj. beiwörtlich, adverbialiter, zum Beiwort gehörig. (sein.)

Bijzen, n. (obs.) hitsig, brünstig

Bijzet, s. *Inzet*. -ten, v. a. zu-, beisetzen (im Spiel); aufspannen (alle Segel); eine Leiche beisetzen.

Bijzende, adj. u. adv. (part. von *bijzien*) über-, kurzsichtig, blöde von Augen.

Bijzien, v. a. kurzsichtig sein, blöde Augen haben.

Bijzijn, s. *Bijwezen*.

Bijzit, *bijwijf*, f. Keksweib, Beischläferin, Maitresse. -ter, m. Beisitzer im Rathe, Rathsglied, Assessor. -ting, f. (*het bijzitten*), n. Beisitz, -ung.

Bijzon, f. Bei-, Nebensonne.

Bijzonder, adj. u. adv. besonders,

sonderbar, fremd, steif; ausnehmend, sehr, allein. -heid, f. Sonderbarkeit, eigentlicher Umstand, Beschaffenheit; Vorrug; Seltenheit. -lijk, adv. sonder-, vornehmlich, insbesondere. -st, adj. sonderbarst, sonderlich; vornehmste, der erste, der Hauptpunkt.

Bikaars, s. *Blikaars*.

Bikkamar, hölzerner Hammer der Steinhauer.

Bikkel, -koot, Bickel, Knöchel, Beinch, womit die Kinder spielen; Wirbel. -en, v. a. mit Bickeln, mit Knöcheln spielen. -spel, n. Knöchelspiel.

Bikken, v. a. bicken, picken, hauen, aushauen, hacken, erschaffen, aufkratzen (eine Mauer), essen.

Biksteen, m. Steingraus; Sandstein zum schriftlichen und poliren.

Bil, f. schriftliche Vorstellung im englischen Parlament. -, (plur. *billen*) der Hintere, das Gesäße, Hinterbacken. -len, v. a. einen Mühlstein schärfen, -aufhaken. -jart, n. Billard, -spiel. -jet, n. Billet, Zettelchen. -ioen, f. Billion, tausendmal tausend Millionen. -ioen, m. verrufene, ungangbare Münze.

Billijk, adj. u. adv. billig, redlich, gerecht, schicklich. -en, v. a. rechtfertigen, gut heissen, -finden, Beifall geben. -heid, -ing, f. Billigkeit, Rechtfertigung, Gutheissen, Beifall. -erwijz, adv. billig, gerecht, mit Grund.

Bilskraut, n. Bilsenkraut.

Bilstuk, n. Hinter-, Viertel; Ochsen-, Schöpfenkeule.

Bind, *bindt*, *gebint*, *gebint*, n. Band, Querbalken eines Gebäudes. -en, v. a. binden, fest machen, aus-, ver-, einbinden. -er, *boek*, m. Buchbinder. -garen, -touw, n. Bindgarn, -faden. -ing, f. Binden; Band, Zusammenfügung; verbindende Kraft; Beschränkung. -pleister, f. Hart-, Heftpflaster. -rijz, n. Bindreis. -sel, n. Band, Binde, Bandage. -twijf, f. Bindzweij.

-werk, n. (in der Baukunst) Querbalken.

Binkel, *bengel*, *bingel*, Bengel, Stock; Bauer, grober Pregel, Grobian.

Binnen, adv. u. prep. binnen, darin, inwendig, innerhalb; her-, hinein. -deel, m. sein eigener Henker; innerliche Martir, verletztes Gewissen. -deur, f. verborgener Geldbeutel, -Tasche. -deur, f. in-

nere Thüre. -*dijk*, m. doppelter irdener Wall. -*sdijks*, adj. hinter dem Wall liegend. -*haard*, m. Feuerherd in einer Stube. -*hof*, m. innerer Garten. -*kamer*, f. inneres Zimmer. -*kant*, m. innere Seite. -*keuken*, f. Haus-, Hauptküche. -*kiel van een schip*, f. Kiel-schwein eines Schiffs, der unten durchstreichende Balken. -*koorts*, f. einwendiges Fieber. -*landsch*, adj. u. adv. einländisch. -*heimisch*. -*moeder van een wees- of ziekenhuis*, f. Weisennutter, Aufseherin eines Spitals. -*smonds spreken*, adv. ganz leise reden. -*muur*, m. innere Mauer, Scheidewand. -*pad*, n. Pass, Richtsteig. -*plaats*, f. Hof innerhalb eines Gebäudes. -*schanz*, f. inneres Bollwerk, innere Bastion. -*schuit*, f. ein Fahrzeug das nicht ausserhalb der Kanäle und Flüsse fährt; Zugschiff.

Binnen 's boords, -*huis*, -*kamers*, enz. innerhalb des Schiffes, des Hauses, der Stube, u. s. w. -*ste*, n. von *binnen*, das Innerste; die inwendigen Theile des Körpers; das Gemüth, das Herz. -*stipen*, f. pl. innerliche Zuckungen, -Convulsion, -Jammer. -*vaart*, f. innere Wasserleitung, Graben, Kanal. -*vader van een wees- of gevangenhuis*, Waisenvater, Gefangenwärter, aufseher. -*waarts*, ein-, innerwärts, nach innen. -*water*, n. Gewässer, Kanäle, Seen, u. s. w. die im Lande sind. -*weg*, m. Fahrweg durch behaute Felder, Fuss-, Richtsteig. -*werk*, n. inneres Werk, Innenwerk, innere Verschönerung; eine kleine Art Spitzens. *Bisdome*, n. Bisthum, Stift.

Bischop, m. Bischof, Aufseher, auch eine Essens-. -*pelijk*, adj. bischöflich, dem Bischofe angehörend. -*sambt*, n. Bischofswürde, Episcopat. -*shoed*, -*smijter*, -*smuts*, Bischofshut, -haube. -*staf*, m. Bischofsstab.

Bit, *gobit*, Gebiss, Zaum eines Pferdes. *Bits*, adj. u. adv. spitzig, trotzig, stolz, muthig, frech, patzig, giftig, heissig, scharf, heftig. -*heid*, f. Trots, Ehrgeiz, Stolz, Spitzfindigkeit; Schärfe.

Bitter, adj. u. adv. bitter, herbe, schmerzlich, schwer, hart, eifrig, strenge, schmerzhaft, erbittert. -*achtig*, adj. bitterlich, etwas bitter. -*appel*, m. Quittensapfel, Coloquinte. -*heid*, f. Bitterkeit; Strenge; Härte; Schmers,

-*lijk*, adv. bitterlich.

Blaadje, n. Blättchen, -lein.

Blaaw, f. Laster, Schande, Schimpf. *Blaar*, *blader*, f. Blatter, Blase; Blase, weisses Zeichen auf der Stirne eines Pferdes, einer Kuh; auch eine Kuh mit einer Blase. -*ije*, n. Blättern, Bläschen; Blässlein. -*trekkend*, adj. blätterreichend.

Blaas, f. Blase. -*balg*, -*balk*, m. Blasensalg. -*band*, n. Blassenschur, -hoorn, m. Blas-, Wald-, Jagd-, Tathorn. -*je*, n. Bläschen. -*kaak*, m. Windmacher, -beutel, Aufschneider, Prahler. -*kaken*, v. n. windmachen, pochen, prahlen, aufschneiden, gross thun. -*kakervij*, f. Prahle-, Aufschneider-, Märktschreierei. -*pijp*, f. Blas-, Windrohr.

Blaauw, adj. u. adv. blau, von blauer Farbe; schlecht, unnütze. -, n. blaue Farbe, Bläue. -*achtig*, adj. bläulich. -*en*, *blaauw verwen*, -*maken*, -*worden*, v. a. u. n. bläuen, bläufärben, -machen, -werden; sich in der Ferne zeigen; bläulich aufkommen. -*heid*, f. Bläue, blaue Farbe; Blutrünstigkeit; Bläulichkeit, Quetschung. -*rok*, -*specht*, *amandelskraai*, f. Blauröck, -specht, Mandelkrähe. -*schuit*, f. Scorbüt, Scharbock. -*sel*, f. blaue Schmalte, Stärke, Blaustein. -*tjes*, adv. kühl, unfreundlich, gleichgültig. -*vervoer*, m. Bläufärber. -*verwerfij*, f. Bläufärberei. -*voet*, m. Bläufuss (ein Raubvogel mit blauen Füssen).

Blad, (plur. *bladen*, und *bladeren*), n. Blatt eines Baumes oder Buchs; ein Stück oder Bogen Papier; Zettel; ein Blatt Gold oder Silber; - einer Schüssel, - Säge, - eines Tisches, u. s. w.; die Zunge; ein Weidmesser, Niessbrauch einer Sache. -*errijk*, -*rijk*, adj. blätterreich, belaubt. -*goud*, -*koper*, n. Blattgold, -kupfer, -messing. -*wijzer*, m. Blattzeiger, Register. -*zijde*, f. Blattseite, Seite eines Buchs.

Blaeren, besser *blären*, *bladen*, *bladeren*, s. *blad*.

Blaaten, s. *blaten*.

Blaaf, v. n. bellen, wie ein Hund; *fig.* gross thun, aufschneiden; prahlen.

Blaaffer, m. Beller, stets bellender Hund; Schreier, Prahler; gewisse köllnische Münze; Register der Einnahmer, Einnahmebuch.

Blaken, v. n. u. a. brennen, glühen (vor Zorn oder Liebe), hell-, erleuchtet werden; sengen, brennen. *Blaker*, m. Arm-, Handleuchter. -*en*, v. a. sengen, brennen.

Bla(*men*), -*meren*, v. a. übel nachreden, lästern, in übeln Ruf bringen. *Blank*, adj. u. adv. blank, weiss glänzend, rein, unschuldig (vom Gewissen oder der Tugend), bloss, entblösst.

Blank, m. Blank, eine holländische Münze, von sechs Thellern (halber Groschen). (3 $\frac{3}{4}$ Centen.)

Blanket, -*sol*, n. Schminke; *fig.* Vorwand, Anstrich, Schein; Blanquet (ein unbeschriebenes Papier). -*doos*, f. Schminke, -schachtel. -*ten*, v. a. schminken, mit weisser Farbe anstreichen; beschönigen, einen Anstrich geben; *zich* -*ten*, v. r. sich schminken.

Blankheid, f. Weisse, weisse Farbe, Glanz, Reinigkeit, Unschuld (des Herzens, Gewissens, der Tugenden). s. *Blaar*, *blad*.

Blaten, v. n. blöken wie eine Kuh oder Schaf. (Schaf.)

Blaten, *bleeten*, blöken wie ein *Blazen*, v. n. u. a. blaten, wehen, Wind erregen; pochen, aufschneiden, prahlen.

Blazer, m. Blaser, Prahler, Pocher, Aufschneider, Grossprecher; Glas-, Orgel-, Ohrenblaser; s. *Glas*-, *Orgel*-, *Oor*-, enz.

Blaazon, n. das Wappen, die Wappensunde, Heraldik.

Bleek, (imperf. von *blijken*) schien. -, adj. u. adv. bleich, blaß; *bleek worden*, erblasen. -, f. Bleiche, Bleichplatz. -*achtig*, adj. ein wenig bleich oder blaß, bläulich. -*blaauw*, adj. hell-, blaß-, bleichblau, n. heller Blaustein. -*en*, *bleiken*, v. a. bleichen (Leinwand oder Wachs); v. n. erbleichen, -blasen.

Bleeker, m. Leinwandbleicher. -*t*, *blanker*-, *blasmrother Wein*. -*ij*, f. Bleiche, Bleichplatz.

Bleekgeel, adj. blaß-, bleichgelb, paille. -*goud*, m. blaßes, schlechtes Gold. -*groen*, adj. blaß-, leichtgrün. -*heid*, f. Blässe, Bleichheit. -*rood*, adj. blaßroth. -*ster*, -*erin*, f. Bleicherin. -*veld*, n. Bleichplan-, -plats, Bleiche. -*zucht*, f. Bleichsucht, Chlorosis.

Bleeten, s. *blaten*. *Blei*, f. Weissblech, Bleis. *Bleiken*, -*kerij*, *bleekveld*, s. *bleeken*, -*ker*, -*kerij*, *bleekveld*.

Blein, f. Blätter, Blase auf der Haut. *-brekend*, adj. u. part. blasensiehend.

Blek, s. *blak*. *-hout*, n. abgeschältes Holz. *-ken*, *-v.* a. die Rinde von den Bäumen abschälen.

Bles, f. die Haare welche auf der Stirne eines Pferdes herab hängen, ein weißer Streif auf der Stirne eines Pferdes, ein solches Pferd selbst; Blasse oder kahler Fleck des Kopfes; Einer der eine Blasse hat; Haarlocke.

Blet, *blad*, *blad*, n. Blatt eines Tisches, das Breite einer Schuppe oder Schaufel.

Blijd, *blijde*, *blif*, adj. u. adv. froh, fröhlich, freudig, frisch, lebhaft, aufgeweckt, munter, lustig.

Blijvaardig, s. *bligeestig*.

Blijde, *blife*, f. eine Blide, ein Werkzeug mit welchem die Alten, bei Belagerungen der Städte, Steine warfen. *-stijk*, adv. fröhlich, freudig, froh. *-schap*, f. Freude, Frohsinn, Fröhlichkeit, Freudigkeit, Munterkeit; Wonne.

Blijvend trauspel, n. froh endigendes Trauerspiel, Tragikomödie. *-geestig*, *-moedig*, adj. frohherzig, freudig, wohl aufgeräumt. *-geestigheid*, f. Fröhlichkeit, Frohsinn, Freudigkeit. *-heid*, f. Freude, Fröhlichkeit.

Blijk, n. Schein, Beweis, Kennzeichen, Merkmal, Probe. *-baar*, adj. offenbar, klar, scheinbar, augenscheinlich. *-baarheid*, f. das klar-, augenscheinlich bewiesen ist; Be-, Erweislich, Augenscheinlichkeit.

Blijken, v. n. scheinen, sich zeigen, offenbar sein.

Blijmoedig, adj. aufgeräumt; froh, lustig. *-heid*, s. *Blijgeestigheid*.

Blijspel, n. Lustspiel. *-dichter*, m. Lustspielichter, Verfasser von Lustspielen.

Blijven, v. n. bleiben, verbleiben, -sichem, -weilen.

Blik, *blek*, n. Blech, Eisenblech, *een blikken emmer*, ein blecherner Eimer.

Blik, m. Blick (der Augen). *-aars*, m. Wolf. *-hamer*, m. Blechhammer, -fabrik. *-ken*, v. n. erblasen, mit den Augen herum blinzeln; scheinen, schimmern, blinzeln, glänzen, funkeln; auf dem Weere Nothfeuer machen. *-koren*, v. a. u. n. blinzeln mit den Augen; schimmern, glänzen, funkeln; blitzen. *-kore*, m. plur. grosse,

durchdringende Augen. *-oogen*, v. n. mit den Augen blinzeln, drohen; grosse Augen machen, die Augen aufsperrn -reissen.

Bliksem, m. Blitz, Wetterstrahl, -leuchten; Kirchenstrafe des Papstes. *-en*, v. n. blitzen, wetterleuchten. *-slag*, m. Blitzschlag, *-steen*, m. Donnerkeil. *-straal*, m. Blitzstrahl. *-vuur*, n. Feuer des Blitzes.

Blik (*slaan*), n. die Blecharbeit. *-slager*, m. Blechschmid. *-stand*, m. Blicksahn, Zahn der aus dem Munde hervorragt. *-tanden*, v. n. Zähne blocken, -weisen, -zeigen.

Blindoveren, v. n. Nothfeuer machen.

Blind, adj. u. adv. blind. *-*, adv. blindlings, ohne Ueberlegung. *-*, n. Läden vor einem Glasfenster; Bogenspriessegel. *-achtig*, adj. u. adv. blödsichtig. *-achtigheid*, f. Blödsichtigkeit. *-doeken*, s. *blindhokken*. *-e*, m. u. f. Blinder, *-de*. *-eman*, m. Blinder. *-notje*, (*spelen*) blinde Kuh (spielen). *-en*, v. a. blenden, verblenden, die Augen verbinden; die Fenster oder Ausgänge eines Hauses verbauen, das Licht benehmen. *-heid*, f. Blindheit; Unwissenheit. *-hokken*, v. a. die Augen blenden; betrügen, verführen, hintergehen. *-hokking*, f. Betrug, Falschheit. *-ing*, s. *Verblindung*. *-kogel*, m. Dampf-, Rauchkugel. *-sling*, *-slinge*, adv. blindlings, unbedachtsam, unbesonnen; *-n*. Blending, eine Art Bastardhunde. *-maken*, v. a. blindmachen, blenden, des Gesichts berauben. *-schieten*, v. a. blindschliessen, mit blossem Pulver, ohne Kugeln schiessen. *-slang*, f. Blindschleiche, eine Art kleiner Sohlängen. *-slot*, f. Blindschloss.

Blinken, v. n. blinken, glänzen, funkeln, schimmern, gliezen. *-d*, adj. blinkend, glänzend, funkelnd, leuchtend.

Blisem, s. *Bliksem*.

Bloed, n. Blut, Geblüte; Abkunft, Geburt; Verwandt-, Blutfreundschaft; Leben. *-exel*, eine Art Ausrufung. *-achtig*, blutig, blutähnlich. *-ader*, f. Blutader. *-agaat*, m. Blutagath, Agathstein mit rothen Adern. *-bad*, n. Blutbad, vergiessen, Gemetsel. *-beuling*, m. Blutwurst; einfaltiger Tropf. *-dorst*, m. Blutdürst. *-dorstig*, adj. u. adv. Blutdürstig. *-gierig*, grausam. *-dorstigheid*, f. Blutdurst, Grausam-, Unmenslichkeit. *-e*, (ahlt. von

bloed) in *den bloede*, im Geschlecht. *-egel*, m. Blutigel, *-säger*, *-en*, v. n. bluten, Blut lassen; *fig*. Strafe-, Schmers leiden, büssen. *-erte*, m. Blut-, Rothgoldener, *-gang*, m. Blutgang, *-fluss*, rothe Ruhr. *-geld*, n. Blutgeld, *-lohn*. *-getuige*, m. u. f. Blutzuge, Märterer. *-gierig*, adj. u. adv. blutgierig. *-dürstig*. *-gierigheid*, f. Blutdurst, Grausamkeit. *-gras*, *-kruid*, *-wortel*, m. Blutkraut, Tormentilla. *-hand*, m. Bluthund, englischer Dogge; blutdürstiger Tyrann. *-hout*, n. Blutholz, (ein hochrothes amerikanisches Holz). *-je*, n. ein armes, unschuldiges, einfältiges Kind, ein einfältiger Tropf. *-ig*, adj. blutig, voll Blut; *een bloedig gesicht*, ein blutiges Treffen. *-ing*, f. (*het bloeden*, n.) Bluten, Blutlassen, -verlust. *-keraal*, n. Rothe-, Blutkoralle. *-kruid*, n. Wegtritt, Wege-, Tenngras, Blutkraut. *-laten*, v. a. zur Ader lassen. *-laauw*, adj. blutwarm, lau wie Blut, laulich. *-lamp*, f. Blutlampe, Lebens-. *-loop*, m. Blutfluss, rothe Ruhr. *-sloos*, adj. u. adv. Blutlos, ohne Blut. *-plemen*, v. a. Blut vergiessen; tödten. *-raad*, m. Bluthgericht, Inquisition. *-regt*, n. hoch-, noth-, peinliches Hals-, Criminalgericht. *-regter*, m. Bluthrichter, Mitglied der Inquisition. *-rijk*, adj. u. adv. blutreich, voll Bluts. *-rood*, adj. u. adv. blut-, dunkelroth, *-farbig*. *-schande*, f. Blutschande. *-schander*, adj. blutschänderisch. *-schänder*, m. *-schendster*, f. Blutschänder, *-ina*. *-schending*, f. Blutschändung. *-schrijver*, m. Blutschreiber, Schreiber beim Criminalgerichte. *-schuld*, f. Blutschuld; Criminalverbrechen; Mord. *-schuldig*, adj. des Todes-, eines Todverbrechens schuldig. *-spuwen*, *-spuwen*, v. a. Blut speien. *-spuwing*, f. Blutauswerfen, *-speien*, *-steen*, m. Blutstein. (*Lapis Haematites*). *-steekpand*, adj. blutstillend. *-storting*, f. Blutsturz; *-vergiessen*. *-vat*, n. Blutgefäss, Blut-, Schlagader. *-vergieten*, v. a. Blut vergiessen; morden, würgen. *-vergieten*, n. *-ting*, f. Blutvergiessen, Metzeln. *-vergieter*, m. Blutvergiesser, Mörder. *-verwant*, m. Blutsfreund, *-verwandter*. *-verwandschap*, Blutsfreund, *-verwantschaft*. *-verwiep*, adj. blutfarbig. *-vin*, *-vinsse*, f.

Blutschwär, -geschwulst, -rink, m. Blutfank, Rothbrust, -kehlchen. -*vlag*, f. Blutfahne, -flagge. -*vloed*, f. Blutfluss, -gang, -*voogd*, m. Blutrichter. -*riend*, m. -*riendin*, f. Blutsfreund, -verwandter, freundinn, -verwandte. -*riendenschap*, f. Blutsfreund-, Verwandtschaft. -*woorst*, f. Blutwurst, -sucht, f. Blutdurst, -begierde. -*zuchtig*, adj. u. adv. blutdürstig. -*zuchtigheids*, f. Blutdurst, Blutsdürstigkeit. -*zuiger*, m. Blutigel, -säuger; ein blutdürstiger Mensch; Einer, der von seinem Nächsten alles nimmt, was er nur bekommen kann. -*zuiverend*, adj. blutreinigend. -*zuivering*, f. Blutreiniigung, -säuberung. -*zwezer*, s. *bloedvin*.

Bloei, m. Blüthe; Kraft, Schönheit, Jugend. -*jen*, v. n. blühen; im Wohlstand, im Flor sein. -*maand*, f. Maimonat, Wonnemonat. -*sel*, n. Blüthe; s. *Bloesem*. -*tijd*, f. Blüthe, Blüthezeit, Frühling. **Bloem**, *blom*, f. Blume, Blüthe, Kern, das Beste; feinste Mehl; monatliche Reinigung des Frauenzimmers; Schaum des feinen geschmolzenen Silbers und einiger Farben. -*achtig*, adj. blumicht, blumenartig. -*bed*, n. Blumenbeet. -*bier*, m. ein Bohr oder Busse, -*bol*, m. Blumenwiebel. -*en*, v. n. u. *bloeyen*. -*godin*, f. Blumen-göttinn, Flora. -*hof*, m. Blumen-garten. -*ig*, adj. blumig, blumenreich. -*ist*, m. Blumiste, Blumen-gärtner. -*knop*, m. Blumenknospe. -*kool*, f. Blumenkohl. -*krans*, m. Blumenkrans. -*mand*, f. Blumenkorb. -*markt*, f. Blumenmarkt. -*meel*, *Meelbloem*, Blum, feines Mehl. -*pap*, f. Mehlibrei, Brei von dem besten Mehle. -*perk*, n. Blumenbeet. -*pot*, f. Blumentopf. -*pje*, n. Blümenchen. -*rijk*, adj. u. adv. blumenreich, mit Blumen bedeckt. -*schilder*, m. Blumenmaler. -*stuk*, n. Blumenstück. -*gemahde*, -*tuin*, m. Blumen-, Lustgarten. -*tijd*, f. Blumenseit, Frühling. -*werk*, n. Blumenwerk, -arbeit, -stickerei. -*seef*, f. Blumenseib (womit man den Kern des Mehls durchsiebt).

Bloesem, m. Blüthe. -*en*, v. n. (obs.). s. *bloeyen*.

Blok, m. Block, Stock, Klotz; grosser Klumpen; Stabe, Baar, (von Metallen). -*beeld*, n. Säulenbild. -*huis*, n. Wachtthurm am Eingange eines Hafens; Blockhaus. -*ken*, v.

a. emsig sein, -arbeiten, fleissig seine Arbeit verrichten, anhaltend studiren; abhauen; die Aeste vom Stamme abkappen. -*ker*, m. ein fleissiger Mensch. -*keren*, v. a. einschliessen. -*kering*, f. Einschliessung. -*je*, n. ein kleiner Block, Klotz. -*king*, f. (*het blokken*) Emsigkeit, Fleiss im Studiren oder in der Arbeit; Stätigkeit. -*land*, n. ein mit Wällen und Gräben eingeschlossenes, verwahrtes Land. -*n*, *blockmaker*, m. Rollen-, Klohenmacher. -*mortier*, m. Blockmörser. -*naad*, f. gewisse platte Nahtim Nähen. -*pijp*, -*swiit*, f. Blockpfeife. -*steen*, m. Quaderstein. -*tin*, n. feines, gediegenes Zinn; Zinn an Stäben. -*wagen*, m. Block-, Mörserswagen. -*zilver*, n. Silberbarren, -stäbe.

Blond, adj. u. adv. blond, blass, goldgelb; bleichblau. -*s*, m. u. f. Blondine, ein blonder Mann. -*haarig*, adj. blondhaarig. -*heid*, f. blonde, blasse, goldgelbe Farbe. -*je*, n. Blondinchen, eine kleine Blondine, weissfärbiges Mädchen.

Blood, *bloo*, *bleu*, adj. u. adv. blöde, furchtsam, verzagt, feige; schamhaft. -*aard*, m. ein blöder, furchtsamer, verzagter, schamhafter Mensch, eine feige Memme. -*hartig*, -*aardig*, adj. blöde, verzagt, feige, feigherrig. -*hastigheid*, f. Blödigkeit, Furcht-, Feigherrsig-, Verzagt-, Furchtsam-, Schüchtern-, Verlegen-, Verschämtheit. -*hartiglijk*, adv. blöde, schüchtern, furchtsam.

Bloes, s. *blo*.

Bloot, adj. u. adv. bloss, entblösset, aufgedeckt, nackend; aufrichtig, lauter. -*en*, v. a. entblößen, von etwas bloss machen. -*er*, m. Gerber, Weissgerber. -*heid*, f. Blöße, Nacktheit. -*slijk*, adv. bloss, unbemäntelt, unverholen, einzig, allein. -*shoofde*, adv. mit blossen-, unbedecktem Kopfe, barhaupt. -*voets*, adv. barfuss.

Blozen, v. n. röthen, roth werden; erröthen (vor Scham). -*d*, adj. röthend, erröthend, rothfärbig. **Blos**, m. Röthe, Schamröthe.

Blouel, *braak*, m. Hanf-, Flachsbreche.

Blouen, v. a. Flachsbrechen. **Blusschen**, v. a. löschen, auslöschen, stillen; kühlen; sein Verlangen befriedigen. **Bluschgeredschap**, n. Brandung,

Löschzeug. -*pot*, *doofpot*, m. Lösch-, Dämpfopf. -*ing*, f. Löschung, Stillung, Befriedigung; Abkühlung. **Bluts**, *blusse*, f. Beule vom Stossen; Quetschung, Buckel, Höcker, Brausche. -*adj*. u. adv. kahl, leer; Einer der durchs Spiel alles verloren hat. -*en*, v. a. quetschen, Beule stossen. -*ing*, f. Zerquetschung. -*koorts*, f. Scharlach-, Fleck-Fieber.

Bobbels, m. u. f. Blase, Wasserblase. -*en*, v. n. Blasen aufwerfen, sieden, aufwallen. -*ing*, f. Aufwallen, Sieden.

Bobberel, f. Boberell, Judenkirsche. **Bobijn**, f. Spule (zum Garn- oder Seidenspulen).

Bod, n. Gebot im Dingen, im Kaufen und Verkaufen.

Bode, m. Bothe; Unterbediente einer Kammer, Pedell; *dienstbode*, m. u. f. Dienstbothe; *de dienstboden*, die Dienstbothen, das Gesinde. -*ambt*, n. Bothenamt, -stelle. -*m*, m. Boden, das unterste einer Sache; die Oberfläche der Erde; Land, liegender Grund. -*meins*, *grondpacht*, m. Grundzins. -*men*, v. a. den Boden im Fasse machen. -*merij*, f. Bodmerie, das Geldleihen auf ein Schiff, Gelder welche der Schiffer, unter Verpfändung seines Schiffes, aufnimmt. -*mfries*, m. Bodenfries, die Zierath eines Geschütes, unten am Obertheile. -*msteen*, m. der untere unbewegliche Mühlstein. -*stukken*, n. plur. die Bretter zum Boden eines Fasses. -*mtrekker*, m. Bodensicher (ein Werkzeug der Böttcher).

Bodem, *brood*, -*loen*, n. Bothen-, Gesindebrod, -lohn. -*schap*, n. Bothenamt.

Bodin, f. Bothenfrau, Briefträgerin.

Boe, (*hij zeide boe noch da*) er war unhöflich genug; kein Wort zu reden, -keine Silbe zu antworten.

Boodal, *boel*, m. Eigenthum, Bestattung, Erb-, Nachlassenschaft, Erbgut; eine grosse Menge. -*doeling*, -*scheiding*, f. Erbtheilung, Schicht und Theilung. -*houder*, m. -*houderster*, f. der oder die beim Ueberleben im Besitz der Nachlassenschaft bleibt. -*boelhuis*, n. das Haus wo man Mobilien und Kleidungstücke den Meistbietenden verkauft. -*redder*, -*scheider*, m. Erbtheiler, Vormund, Curator einer Erbschaftsfolge. -*scher-*

ding, f. s. *Eoedelsei'ng*. -*schrijver*, m. Erbschreiber, der das Inventar um eines Erbes macht. -*oorsrijving*, f. Verzeichniß der Verlassenschaft, Inventarium.

Boef, m. Bube, lechtfertiger Jung, Schalk, Schelm. -*achtig*, adj. spitzbübisch, gehalk-, boshaft. -*achtigheid*, f. Büberei, Bos-, Schalkheit. -*je*, n. Büchsen, ein muthwilliger, loser Jung, kleiner Schalk.

Boeg, m. Bug, Vordertheil eines Schiffes. -*anker*, s. *Plechtanker*. -*je*, m. Vordertheil eines kleinen Schiffes. -*kruisen*, v. n. laviere, mit Seitenwinden segeln. -*legger*, m. ein Schiff, das die Güter einnimmt, welche in dem gewöhnlichen Frachtschiffe nicht geladen werden können. -*lijn*, f. das Seil oder Tau des Senkbleies. -*sezen*, v. n. ein Schiff, mit rudern oder segeln hinter sich fortzuschleppen, bugsiren. -*slag*, m. das Wenden des Schiffes auf eine andere Seite, Schwung. -*spriet*, f. Bugspriet. -*steng*, f. Maststange des Vordermastes, Bugstange. -*stuk*, n. Vorderkanone, -geschütz.

Boeka, n. Lärm, Geschrei.

Boei, f. Boje, Klotz der über dem Anker auf dem Wasser schwimmt, Anker, Russen, Fessel, eiserne Bande, Hand-, Fußschelle; Theeboje. -*em*, v. a. binden, fesseln, fesseln, sich Jemand verbinden. -*jer*, m. ein kleines Fahrzeug mit einem platten Boden, leichtes, schnell segelndes Schiff. -*plank*, f. Schliessbrett das am äußeren Borde angehängt oder womit es erhöht wird, Bordbrett. -*reep*, f. Bojeseil; das Seil, woran das schwimmende Holz, oder der Ankerklotz fest ist. -*sel*, n. äußere Bekleidung des Schiffes oben am Borde mit Brettern. -*tang*, f. Lange, womit die äußeren Bretter eines Schiffes zusammen gehalten werden.

Boek, n. Buch; alles was die äußere Gestalt eines Buches hat. -*band*, m. Band eines Buches. -*beslag*, n. Beschläge eines Buches. -*binden*, v. s. Bücher binden. -*binden*, n. Buchbinden, -derhandwerk. -*binde*, m. Buchbinder. -*binderij*, f. Buchbinderei, -Binder Werkstätte. -*deel*, n. Theil, Band eines Buches. -*dief*, m. Nachschreiber. -*drukken*, v. a. Bücher drucken, drucken. -*drukken*, n. Buchdrucken, Buchdruckerkunst. -*drukker*, m. Buchdrucker. -*drukkerij*, f.

Buchdruckerei. -*el*, f. Haarlocke. -*enkamer*, f. Bücherrammer, -stube, Bibliothek, Studiers'abe. -*kas*, f. Bücherschrank, Büchergestelle. -*kraam*, f. Buchladen, Bücherbude. -*Bücherkrum*. -*en*, v. a. buchen, ins Buch tragen, an-einschreiben. -*erij*, f. Büchersaal, Bibliothek, Büchersammlung; Buchladen. -*handdel*, m. Buchhandel, Buch-, Verlagshandlung. -*handelaar*, m. Buchhändler, Verleger. -*houden*, v. a. buchhalten, Rechnung führen. -*houden*, n. Buchhalten, das Führen der Kaufmannsrechnung. -*houder*, m. Buchhalter, Rechnungsführer. -*je*, n. Büchlein. -*nering*, s. *Boekhandel*. -*nieuwe*, n. gelehrte Zeitungen, -Neuigkeiten, -Anzeigen. -*oefenaar*, m. Studirender, Einer der sich in den Wissenschaften übt. -*oefening*, f. wissenschaftliche Uebung, Studiren. -*printer*, (obs.) m. Buchdrucker. -*schrijver*, m. Schriftsteller, Schreiber, Verfasser, Autor. -*schuld*, f. Buch-, Activschuld. -*staaf*, -*staf*, f. Buchstabe. -*staven*, v. a. (besser spellen) buchstabiren. -*verkoop*, m. -*koopster*, f. Buchhändler, -*inn*. -*vink*, m. Buchfinke. -*weit*, f. Buchweizen, Heidel-. -*weitenbrij*, m. Grüte, Buchweizengrüte, -mehlbrei. -*weitenmeel*, n. Buchweizenmehl. -*weitenkoek*, m. Buchweizenkuchen. -*werk* Bücherarbeit. -*winkel*, m. Buchladen, Bücherbude. -*worm*, m. Büchermotte, -schabe, -made, -wurm; -trödler, -jude; ein Bücherfreund, emsiger Leser, der allezeit über den Büchern liegt. -*zaal*, f. Büchersaal, Bibliothek; eine gewisse holländische Monatschrift. -*zifster*, m. Kanstrichter, Kritiker.

Boel, s. *Boedel*. -, m. u. f. Buhler, -*inn*, Beischläfer, -*inn*. -*aadje*, f. (obs. für *boelering*), uneheliche Beiwohnung, Concubinat. -*en*, *boeleren*, v. n. buhlen, huren; verbotten Liebe pflegen; ehebrechen. -*ering*, f. Buhlen; Ehebruch; Unzucht. Hurerei. -*houder*, s. *Boedelhouder*.

Boel(huis), n. Versteigerung einer Erbschaft. -*in*, f. Buhlerin, Buhlschwester. -*ijn*, f. das Seilentau eines gewissen Segels. -*ke-skruid*, n. wilde Garben, Gänserich, Wasserdost, Hirschklee. -*redder*, -*seider*, -*schrijver*, s. *Boedelredder*, *enz.* -*schap*, n. Buhlschaft; Liebesverständnis. -*ijnblok*, n.

das Holz oder der Kloben wodurch das Seilentau eines gewissen Segels geht.

Boen(der), m. Bohner, Scheuer-, Reibebürste. -*en*, v. a. bohnen, scheuern; reiben.

Boer, m. Bauer, Land-, Ackermann; *fig.* ein grober, unhöflicher Mensch, Aufstossung des Magens, Rülps; Bauer, Knecht (im Kartenspiel.) -*achtig*, -*sch*, adj. bäurisch, grob, ungeschliffen. -*achtigheid*, f. bäurisches Wesen, Grob-, Plumpherheit.

Boeren, v. n. das Land bauen, Ackerbau treiben, rülpfen. -*balans*, f. Schnellwage. -*boon*, f. grosse oder Saubohne. -*bruiloft*, f. Bauern-, ländliche Hochzeit. -*dans*, m. Bauern-, ländlicher Tanz. -*feest*, n. Bauernfest, Kirchmesse, -weihel. -*fluit*, n. Schalmel, Schäfer-, Hirtenflöte. -*gereg*, n. Bauerngericht. -*kost*. -*gesang*, -*lied*, n. Bauernlied. -*huis*, n. Bauern-, Landhaus, Meierhof. -*hut*, f. Bauern-, Strohhütte. -*kermis*, s. -*feest*. -*kost*, m. grobe Speise, Landkost. -*kool*, f. Kraut, grüner Kohl. -*krift*, n. Bauernrechnung (mit Kreide auf einer Tafel). -*leven*, n. Bauern-, ländliches Leben, Landleben. -*lied*, n. Dorf-, Schäferlied. -*regt*, n. Bauern-, Landrecht. -*tuig*, n. Bauern-, Ackerzeug, -geräthschaft. -*werk*, n. Bauernarbeit, Ackerwerk. -*woning*, f. Bauernwohnung.

Boer(in, f. Bäuerin, Bauernweib; ungeschicktes, grobes Weibsbild. -*langen*, n. Krimpen, Scherwenzelspiel. -*sch*, adj. u. adv. bäurisch, grob, ungenossen. -*schheid*, f. bäurisches Wesen, Grobheit.

Boert, f. Scherz, Spass, Lustigkeit, Posen. -*achtig*, -*ijg*, adj. u. adv. schers-, spasshaft, burlesk, komisch. -*en*, v. n. scherzen, spielen, kurzweln, Posen treiben, spotten, spassen. -*enderwijze*, adv. im Lachen, im Scherz, scherzweise. -*er*, m. lustiger, spasshafter Mensch, Spötter, Komiker. -*erij*, f. Scherz, Spass, Spott, Gespötte. -*ig*, adj. u. adv. lustig, scherzhaft, burlesk. -*lijk*, adv. schers-, spasshaft.

Boete, f. Busse, Reue; Geldbusse, -strafe.

Boeteils, f. Flasche, Bouteille.

Boeten, v. a. büßen, um ein Verbrechen gestraft werden; seine Lust stillen, -befriedigen.

Boester, m. Kesselflicker.

Boeting, f. Büßen, Genugthuung, Erliegung einer Geldstrafe, Aus-

besserung der Fischernetze; Befriedigung der Lust.

Boet(predikatie, f. Buspredigt. -prediker, m. Busprediger. -psalm, m. Buspsalm.

Boets, (obs. besser post) f. Possen, List, Streich, Krawall, Schabernack. -ren, v. a. bossiren, bilden, miterbare Arbeit in Thon oder Wachs. -erder, Bossirer, Wachs-, Gips Bossirer; -ring, f. Bossiren, Bilden in Wachs oder Thon.

Boetvaardig, adj. u. adv. bussfertig, büsend. -heid, f. Bussfertigkeit. -lijk, adv. bussfertig.

Boevanklok, f. Mess-, Schelmenglocke, die geläutet wird beim Eingange eines Jahrmakts, zum Zeichen, dass die aus der Stadt Verwiesenen, frei in dieselbe kommen dürfen.

Boeven(net, n. Decke, von in einander geflochtenen Stricken, über dem Schiffe oder der Soldatennacke. -praat, f. Diebe, Böbelsprache, Gauner. -streek, m. Bubenstreich. -stuk, n. Buben-, Schelmstück.

Boevoryj, f. Böherei, Schelmstück, loser Streich.

Beesel, -aar, m. eine Art Zeug, wovon die Frauen ihre Schürzen machen; Frauenschürze.

Boezem, m. Busen, Brust, Herz (eigentlich die Falten oder der Raum in der Kleidung, vorzüglich der Alten, welche die Brust bedeckt). -zee-, Meerbusen. -vriend, m. -in, f. Busen-, Herzensfreund, -inn; ein Vertrauter, eine Geliebte. -vriendschap, f. Busen-, Herzens-, innigste Freundschaft. -wees, m. u. f. Spätling; ein Kind das nach seines Vaters Tode zur Welt kommt, (Posthumus).

Bof, m. Stoss, Rippenstoss. -fen, v. a. her-, hinunterwerfen.

Bogaard, s. Boomsgaard. (cken. **Bogchel**, m. Buckel, Höcker; der **Bögen**, v. a. rühmen, prahlen, stolz sein; gross thun, pochen, biegen, beugen, krümmen.

Boggerjonge, m. Schandbube, -knabe. **Bogt**, f. Bucht, Krümme; Bng, Meerbusen; ein aufgerolltes Tau oder Seil; schlechtes Zeug.

Bogtig, adj. u. adv. krumm, gebogen; gekrümmt; schlingelnd. -heid, f. Biegung, Krümme, Bucht, Krümmung, schlingelnder Lauf. **Boha**, **boha**, interj. Boha, Lärm, Geschrei. -maker, m. Wind-, Geschreimacher, ein Vielgeschreimacher.

Bok, m. Ziegenbock, Bock, Geissbock, Rehbock; ein grober, unfreundlicher, unwissender, bäuerlicher, unsittlicher Mensch; ein Bock oder Werkzeu grosse Lasten zu tragen, oder das Holz, welches gesägt wird, darauf zu legen; ein plattes Lastschiff. -aal, f. Becher, Pokal, grosses Trinkglas. -achtig, adj. u. adv. unhöflich, garstig, grob, geil. -heid, f. Grob-, Unhöflichkeit, Geilheit. -anier, m. Filibustier (ein gewisses seeräuberisches Volk früherer Zeiten); Bukanier, ein amerikanischer Ochsenjäger. -je, n. Böckchen. -ken, v. a. bücken, krümmen; s. **Bukken**. -kenbaard, m. Bocks-, Knebelbart. -kenhaar, -leder, -leër, -vel, n. Bockshaar, -leder, -fell. -king, m. Bückling oder geräucherter Hering; fig. Stichelrede, Tadel, Verweis. -kinghang, m. Ort wo Bückling geräuchert wird.

Boks(baard, m. Bocksbart, (ein Kraut.) -bes, -bezis, f. Brom-, Himbeere. -bloed, m. Bocksblut. -, **bukedoom**, m. Buchsbaum. -doorn, m. Bocksdorn. -e, f. Hosen, Beinkleider; besser **Broek**. -leër, -vel, n. Bocksleder, -fell. -hoorn, Bockshorn; auf den Schiffen, ein krummer Haken, die Seilen daran zu legen; gewisse eiserne Bänder an Stubenthüren, griechisches Heu (ein Kraut). -oor, n. ein eiserner Haken, um damit am Schiffe die Tause zu befestigen. -poet, -voet, m. Bocksfuss; Faun, Waldgott, Pan (dichterisch). -vel, n. Bocksleder.

Bol, m. Kugel, Kloss, Ball, Luftball; Kopf; Blumenwiebel; das Hohle am Hute, wo der Kopf hineingeht; ein kleines rundes Semmelbrot. -, adj. u. adv. geschwollen, aufgeblasen, schwammigt, locker, rüchlich. -aarsen, v. a. taumeln, sich überpursein. -achtig, adj. etwas aufgeschwollen, -schwammigt, schwülstig, etwas rund. -baan, f. Kegelbahn, Langschuh; Kegel-schieben. -der, f. kleine, schwarze Körner im Getraide, plattes, rundes Brot, das man zum Zwieback macht. -dergeest, m. Poltergeist, Gespenst. -derwagen, m. grosser ungeschickter Wagen. -gewas, n. Zwiebelgewächs. -heid, f. Aufgeblasenheit, Aufgeschwollenheit.

Bolk, **Wijting**, eine Art Schell-, Stockfisch, Seehecht. -en, s. **Hulken**. -vanger, m. der Schell-, Stock-

fische, Seehechte fängt; Ueberzug von grobem Tuche ohne Aermel, für Fischer und Matrosen bei Sturm und Regenwetter.

Bollen, v. a. vor den Kopf todt schlagen; zusammenrollen, verkürzen (die Segel auf dem Schiffe). -, v. n. behagen, gefallen.

Bollepees, s. **bullepees**.

Bolletje, -leken, n. Kugel-, Ball-, Zwiebelchen.

Bol(ris, n. Mehltbau, Kornbrand. -rond, adj. u. adv. erhaben und rund, kugelfund. -spriet, m. Bogsprist (ein kleiner Schiffsvordermast).

Bolster, m. grüne Schale an den Nüssen, Hülsenfrüchten und den Korn; der Klots worauf der Bogsprist ruhet. -achtig, adj. aufgedunsen. -en, v. a. schälen; die grüne Schale absondern.

Boltenboom, s. **Plierboom**.

Bolvormig, adj. kugelförmig. -werk, n. Bollwerk, Bastion; Beschützung, -deckung, Schutz, Schirm, Schutzwehr, Zuflucht. -werken, v. a. ein Bollwerk anlegen, verschansen; fig. ausrichten. -worm, m. Wurm im Kopfe; Thorheit; Eigensinn.

Bom, f. Spund, Stopfen eines Fasses, Punkt; Trommel; Bombe, Feuerkugel, das Pergament, welches die Buchdrucker über den leeren Platz des Druckbogens spannen. -bammen, v. n. bumbemmen, wie die Glocken. -bardenen, v. a. bombardiren, mit Bomben beschissen, Feuerkugeln werfen. -barding, f. Bombardiren, Bomben werfen. -bardier, m. Bombardier, Bombardirer, Büchschenschütze. -bazijn, n. Bombasin, Barchent. -be, f. Bombe. -been, n. dickes Hüftbein, Knie. -gat, n. Spundloch. -me, s. **Horn**. -mel, m. Deckel oder Spund eines Fasses; geheime Schande, eine unehrliche, hinterlistige Handlung, heimliche Bosheit. -mel, m. s. **Hommel**. -men, v. a. u. n. spünden, ein Fass spünden; klingen wie ein leeres Fass; trommeln, die Trommel schlagen; leeres Geschwätz machen.

Bond, **Ver**-, n. Bund, Bündnisse, Verbündnisse. -breker, m. Bundbrüchiger, -breuk, f. Bundesbruch, Verletzung eines Vergleichs, Eingriff in einen Vertrag. -breukig, -brekig, adj. bundesbrüchig. -el, **Bundel**, m. Bündel, Büschel, Pack, Bund. -, **bundelen**, v. a. zusammen-

binden. -, *bundelken*, -*tje*, n. Bündelchen, kleiner Büschel. -*er*, s. *Buuder*.
Bondgenoot, m. Bundesgenosse, Alliiirter. -*schap*, n. Bundesgenossenschaft, Allians.
Bondig, adj. u. adv. bündig, fest, gründlich; kräftig. -*heid*, f. Bündig-, Gründlichkeit, Strenge. -*lijk*, adv. bündig, stark, fest, steif, kräftig.
Bondkist, f. Bundeslade. -*schend(er)*, m. -*ing*, f. *Bondbreker*, -*king*, f. Buandrückiger. -*skrift*, n. Bundeschrift, Urkunde. -*teeken*, -*zegel*, n. Bundeszeichen, -siegel.
Bonk, f. Bein, Knochen; ein grosser Klumpen; fig. gemeiner, schlechter Mensch. -*en*, v. a. schlagen, prügeln.
Bonnet, m. Mütze, Käppchen; ein gewisses kleines Schiffsegel.
Bons, f. Schlag, Stoss. -*em*, -*ing*, s. *Buening*.
Bont, n. Rauch-, Pelswerk, bunter Kattun oder Lita. -, adj. u. adv. bunt, eckelig, vielfarbig; fig. arg, schlecht bunt. -*werk*, n. Fell, Rauchhandel, Handlung mit Rauchwerk. -*werken*, v. n. Pels, Rauchwerk machen. *Subst.* n. Kürschnerhandwerk. -*werker*, m. Kürschner, Fell-, Rauchhändler.
Bonsen, v. a. schlagen, stossen.
Bondschap, f. Both-, Gesandtschaft, Nachricht; Aufzug; Gang. -*pen*, v. a. an-, verkündigen, hinterbringen, Nachricht geben. -*per*, m. -*ster*, f. Bothschafter, -*inn*, *Bothie*, *Bothina*, Verkündiger, -*inn*. -*ping*, f. Ankündigung, Anzeigen; Nachricht.
Boog, m. Bogen, Schiessbogen, Armbrust; Balister; Gewölbe, Schwibbogen, die Krümme an einem Gewölbe; Fiedelbogen, alles was gebogen, oder bogenweise gemacht ist; Halbbrand; halber Zirkel.
Boogaard, s. *Boomgaard*.
Boogen, s. *Bogen*.
Boog-, *bogenmaker*, m. Bogen-, Armbrustmacher. -*koutenboom*, m. Hagen-, Haimbuche, Maholderbaum. -*je*, n. kleiner Bogen. -*pijl*, m. Bogenpfeil. -*pilaar*, m. Gegenpfeiler, Stütze. -*schieten*, v. a. mit dem Bogen schiessen. -*schieder*, -*schutter*, m. Bogenschütze. -*schoot*, m. Bogenschuss. -*stelling*, f. Bogenstellung, Richtung nach der Bogenlinie, Arcade. -*swijze*, adv. bogenweise, gekrümmt, halbrund.

Boom, m. Baum; Schlag-, Sperrbaum; Schliessbaum am Hafen; Mast eines Schiffes; Stange zum Fortschieben kleiner Fahrzeuge; das Holz oder Eisen, womit man die Fenster verschliesst; Trag-, Bierbaum; Deichsel am Wagen; jedes Holz oder Eisen, womit man Pressen u. d. g. andreht oder schraubt; Stamm eines Baumes, Weberbaum; Zugbaum einer Presse; fig. Gesellschaftstafel, Stammbaum. -*gaarde*, Baum-, Blatterde, *achtig*, adj. baumartig, baumlicht. -*msäsig*, wie ein Baum. -*bast*, m. Baumrinde. -*blad*, n. Baumblatt, Laub. -*brand*, m. Baumbrand, -*feuer*. -*en*, v. a. ein Schiff mit einer Stange oder Schiffbaum fortschieben; von einem Baum auf den andern springen; steigen oder sich bäumen (von den Pferden); die Ketten oder Fäden auf den Webstuhl bringen. -*ent*, f. Pfropfreis, Zweig zum Pfropfen. -*enter*, m. Baumpropfer, -*tischer*. -*enterij*, f. Baumschule. -*gaard*, m. Baumgarten. -*gaardenier*, m. Baumgärtner. -*gaardooft*, n. Baumfrucht, Obst. -*gans*, f. Baum-, Bernikelgans. -*geld*, n. Baum-, Sperr-, Thorgeld, Zoll, Geleite, das man bezahlet, wenn man einen Schlagbaum passirt. -*grendel*, m. Baumriegel; Baum oder Stock am Flügel. -*hacker*, m. Baumhacker, -*specht*. -*hef-*, *hevel-*, m. Baumhebel. -*ig*, adj. u. adv. bäumig, eckig, spitzig, scharf. -*igheid der tanden*, f. Schärfe der Zähne. -*klok*, f. Glocke, die man eine halbe Stunde vor dem Schliessen und Oeffnen des Hafens läutet. -*knoest*, m. Baumknoest, -*knorpel*. -*knop*, m. Baumknospe. -*kooper*, m. Baumhändler. -*krekel*, m. Baumgrille. -*kruijer*, m. Baumweise. -*kweker*, m. Baumgärtner, -*pflanser*. -*kwekerij*, f. Baum-, Pflanzschule, -*garten*. -*loof*, n. Baumblätter, Laub. -*moos*, n. Baumschwamm, -*moos*. -*musch*, f. Baumperling, -*meise*. -*olie*, f. Baumöl, Olivenöl. -*oest*, n. Baumobst, Obst. -*planter*, -*porter*, m. Baumpropfer, -*pflanser*. -*pijp*, -*fluit*, f. Baumpfeife, -*flöte*. -*ruiter*, m. der Kater, das Männchen der wilden Katze. -*rijk*, adj. u. adv. baumreich, voller Bäume. -*schip*, -*kaan*, n. Kahn (aus einem Baumstamme verfertigt). -*school*, f. Baumschule, Pflanzgarten. -*sluiter*, m. Schlagbaum, Thorschlieser.

ser. -*smoerijer*, m. Beschneider der Bäume. -*stam*, m. Baumstamm. -*sterk*, adj. u. adv. baumstark, so stark wie ein Baum. -*strijk*, -*strok*, m. kleiner Baumstamm. -*swijze*, adv. wie die Bäume. -*tje*, -*pje*, n. Bäumchen, Strauch, Staude. -*varenkruid*, n. Farrenkraut. -*velling*, f. das Füllen, Umhauen der Bäume. -*wrucht*, f. Baumfrucht, Obst. -*was*, n. Baumwachs, Harz. -*wol*, f. s. *Katoen*, Baumwolle, Kattun. -*worm*, -*wurm*, m. Baumwurm. -*swam*, f. Baumschwamm, -*moos*.
Boon, f. Bohne (eine Hülsenfrucht); groote boonen, Feld-, Saubohnen, grosse Bohnen; *smijboonen*, Schminke-, Stangenbohne. -*akker*, m. -*veld*, n. Bohnacker, -*feld*. -*bast*, m. Bohnenhülse, -*schale*. -*halm*, m. Bohnenstängel, -*halm*. -*kruid*, n. Gartenispog, Saturei. -*meel*, n. Bohnenmehl. -*schil*, Bohnenschale, -*hülsen*. -*staak*, -*stok*, -*rijs*, n. Bohnenstütze, -*stang*. -*stoppel*, f. -*stroot*, n. Bohnenstoppel, -*stroh*. -*tje*, n. kleine Bohne. -*tjesholwortel*, m. Hohlwursel, Osterluise. -*water*, n. Bohnenwasser, zur Schminke, das Gesicht damit zu waschen.
Boor, f. Bohrer, Neber. -*schaaf*, f. grosser Hobel, womit das gröbste abgearbeitet wird. -*ijzer*, n. Eisen eines Bohrers.
Boord, m. Bord, Rand, Saum; Ufer; Bord eines Schiffes. -*en*, v. a. bordiren, mit Borten besetzen; einfassen; belegen; an Bord legen. -*lint*, n. Borte, Bordschnüre; Belegband; Galone; Posament. -*sel*, n. Borte, Einfassung, alles womit man etwas besetzt. -*vol*, adj. u. adv. gestrichen voll, voll bis an den Rand.
Boos, adj. u. adv. böse, boshaft, verkehrt, arg; zornig, aufgebracht, wüthend. -*aardig*, adj. u. adv. böserthig, -*boshaft*. -*heid*, f. Bosheit. -*lijk*, adv. böserthig, verderbt.
Boosdädig, adj. misseethig, schelmisch. -*doener*, n. Uebel-, Missethäter. -*heid*, f. Bosheit; Zorn. -*lijk*, adv. böselich, boshaft. -*wicht*, m. Bösewicht, Schelm, Taugenichts. -, *kwaadwillig*, adj. bösehaft, böse gesinnt, böserthig. -*aardiglijk*, adv. boshaft.
Boot, f. Boot, Nachen, Kahn, Chaloupe, ein kleines Fahrzeug. -, f. Halschmuck, Bruststück (von Diamanten und Edelsteinen). -*je*, n.

kleines Boot, kleiner Nachen, kleines Halsgeschmeide. -*een*, v. a. bossiren (in Wachs oder Gips); nachahmen, -*affen*. -*egesel*, m. Bootsknecht, Matrose. -*skaak*, f. Bootshaken, Stange. -*sman*, m. Bootsmann. -*smannemaat*, m. Bootsmannsgeselle. -*stouw*, n. Bootsseil, -*tau*. -*svolk*, n. Boots-, Schiffslente, Matrosen.

Booze, m. der böse Geist, der Teufel, der Böse. -*n*, die Gottlosen.

Borat, n. eine Art wollener und seidener Stoffe.

Boras, -*ras*, m. Borax, -*ras*.

Bord, n. Brett, Diele, Pressplatte, Teller.

Bord, n. **Boorte**, f. Ergiessen der Galle (eine Krankheit).

Bordseel, n. Bordell, Hurenhaus, lüderlicher Ort. -*brok*, m. Hurenjäger, -läufer. -*hoer*, f. Bordell-, öffentliche Hure, unsüchtiges Weibsbild. -*houder*, m. -*houdster*, f. Hurenwirth, -*inn*. -*oppraak*, -*taal*, f. Bordell-, Hurensprache, -reden.

Bordje, n. Bretchen, -lein; Tellerchen. -*ig*, adj. u. adv. steif, hart, rauh anzufühlen, grob, harsch. -*papier*, n. Pappendeckel, Lösch-, Karten-, Steifpapier. -*uren*, v. a. bordiren, sticken, ausnähen. -*wurder*, m. Bordirer, Goldsticker. -*wurraam*, m. Stickerahmen. -*wurvel*, -*wurwerk*, n. Stickerwerk, Stickerei, gestickte Arbeit. -*wurster*, f. Näh-, Stickerinn.

Boren, v. a. bohren, durchbohren, ein Loch machen.

Borg, m. u. f. Bürge; Vorstand; Bürgschaft, Borg, Abhorgen, Borgheischen, Bürgschaft verlangen. -*n*, s. **Burg**. -*en*, v. a. bürgen, auf Glauben nehmen oder geben; ohne Bezahlung geben; die Strafe verschieben. -*n*, das Geben oder Nehmen ohne Bezahlung. -*er*, m. Einer der borgt, auf Zutrauen etwas gibt. -*stellen*, v. a. Bürge-, Caution stellen; verbürgen. -*steller*, m. der Bürge-, Caution stellt. -*stelling*, f. Bürgschaft, Vorstand, Verbürgung. -*togt*, f. Bürgschaft; (lot).

Borkaan, n. Barchent, grober Kame-

Born, f. Brunnen, Born, Quelle.

Bornoren, v. n. Wein mit Mineral-

wasser, vermischt trinken, aufse-

den, säukern, wallen (vom Weine mit Zucker und Mineralwasser

vermischt).

Bornput, m. Brunnquelle. -*steen*, s.

Bromsteem. -*water*, n. Brunnen-

Quellwasser. -*waterskan*, -*kruik*, f. Brunnenflasche, Wasserkanne. **Borrel**, m. Wasserblase; ein Glas Brantwein; Schnaps; Brantweinflasche -*en*, v. n. aufwallen, hervorgquellen, entpringen, aufstossen, gähren; einen Schnaps trinken. -*ing*, f. Brudeln, Aufwallen, Blasen werfen; Schnaps trinken.

Borst, f. Brust, Busen. -*n*, Bursche, Jüngling. -*ader*, f. Brust-

ader. -*balsem*, m. Brustsalz.

-*beeld*, n. Brustbild, -stück, Büste. -*been*, n. Brustbein. -*besie*, -*bes*, f. Brustbeere. -*drank*, m. Brusttrank, -arznei. -*el*, -*schuif*, f.

Bürste, Kehrbürste; *kleed*, -*schoenborstel*, Kleider-, Schubbür-

ste. -*slachtig*, adj. u. adv. borstig, wie Bürsten. -*eldraad*, m. Schuster-

-Pechdraht; Draht, Pechriem. -*elen*, v. a. abbürsten, mit der Bür-

ste abkehren, *fig. iemand borstelen*

of doortrijken, Einen aufsehen oder

Einem derbe Verweise geben. -*stig*, adj. mit Bürsten besetzt. -*elmaker*,

m. Bürstenbinder. -*slie*, m. pl. Schweinsborsten.

Borst, v. n. -*geweer*, -*harnas*, n. Harnisch, Brustharnisch, Kürass. -*kemd*, n. Brust-, Ueberhemde, Camisol. -*juweel*, n. Brustgeschmeide, Halschmuck.

-*je*, n. kleine Brust, kleiner Busen; -Bursche. -*klier*, f. Brustdrü-

se. -*knoop*, m. (in der Zergliederk.)

Brustknote, Ueberbein. -*kwaal*, f. Brustkrankheit. -*lap*, m. Brust-

lats, -fleek, -tuch; Nierenstück. -*middel*, n. Brustarznei. -*pijl*, f. Brustpille. -*plaat*, f. Brusteisen;

sacker. -*riem*, m. Brustriemen (am Sattel.) -*rok*, m. Nachtwams,

Camisol, Leibchen, Leibrock. -*stuk*, n. Bruststück, ein Stück Fleisch

von der Brust; Brustharnisch. -*bild*, -*swiker*, f. Brustsucker. -*tuig*, n. Brust-

riemen des Sattels. -*vlies*, n. Brustfell. -*wapen*, Brustharnisch,

Kürass. -*woring*, f. Brustwehre, Verschonanzung. -*zwiker*, s. **Borstzwiker**.

-*zwoer*, f. Brustgeschwür, -geschwür.

Bos, m. Büchse; Büchel, Bund, Straus, Bündel, Packet, Futteral. -*boom*, m. Buxbaum.

Bosch, n. Busch, Wald, Forst, Gehölze, -büsche; Hain. -*aad-*

je, n. Gebüsch, Gehölze, Waldung, Holsung, Hain. -*achtig*, adj. u. adv. waldicht, buschicht; voller Waldungen. -*bewarer*, m.

Forster, Forstmeister, Duschwä-

ter. -*bezoener*, m. Waldmann; Einsiedler. -*besie*, -*bes*, f. Busch, Wald-,

Heidelbeere. -*druijf*, f. wilde Wein-

traube. -*beere*. -*duif*, f. Wald-,

Holz-, wilde Taube. -*godin*, m. Wald-

gott, Faun, Satyr. -*gods*, f. Wald-

göttin, Dryade. -*kaan*, m. Wald-

lahn. -*hakker*, m. Holzhauer, -*hak-*

ker, f. -*hen*, -*hoen*, f. Wald-, Fasan-

henne, Haselhuhn. -*hoozer*, s.

Boschbewarer, -*konig*, m. wilder

Honig. -*houwer*, m. s. **Boschhak-**

ker. -*je*, n. Wäldchen, kleines C-

hölze, Laube. -*moester*, Forstme-

ister, Oberförster. -*nimf*, f. s. **Bosch-**

godin. Waldgöttin. -*noot*, f. Wald-,

Haselnuss. -*regt*, n. Forst-, Wald-

recht, -gerechtigkeit. -*roover*, m. Waldrauber, Strauchdieb. -*slang*,

Waldschlange. -*veiler*, m. Hol-

schläger, Waldschütze, -Zäler.

-*wachter*, m. Forstwärter, -*hüter*.

-*bewarer*, m. s. **Boschbewarer**.

Bosje, n. kleiner Büschel, Bündlein.

Bossen, v. a. in Büschel, binden, Fa-

schinen machen. -*n*, f. plur. Spähe,

oder Seitenlöcher, wodurch das

Wasser herausläuft.

Bot, f. Butte (ein platter Meerfisch),

Platteisen, Schollen. -*n*, adj. u. adv.

plump, dumm, ungeschickt, un-

bedachtam; stumpf, nicht scharf;

ungeschliffen, plötzlich, augen-

blicklich, unversehens. -*aard*, -*terd*, m. ein dumme, einfältiger

Mensch. -*achtig*, adj. etwas dumm,

einfältig.

Boter, f. Butter. -*achtig*, adj. wie

Butter. -*bloem*, f. Butterblume. -

biesje, n. -kuchen. -*boer*, m. -

bauer, -händler. -*brood*, n. -brod.

-*doot*, f. Büchse, -dose. -*ew*, v. n. u.

a. a. buttern, Butter machen; But-

ter geben, zu Butter werden; mit

Butter beschmierem. -*gebak*, n. But-

tergebäckenes. -*ham*, f. -brod. -

schnitt. -*kern*, f. -fass, (maschine).

-*kernen*, -*karnen*, v. a. buttern, But-

ter machen. -*look*, m. Butter-

kuchen. -*kooper*, m. -händler.

-*kramer*, m. Krämer. -*markt*, f. -

markt. -*melk*, (karmelk) f. -milch.

-*pan*, f. -tiegel, -pfanne. -*pot*, m. topf.

-*schotel*, f. -schüssel, -napf. -*spaan*, f. -löffel. -*ton*, f. -tonne.

-*vot*, n. -gefäss. -*vlieg*, f. Molken-

diab, Schmetterling. -*waag*, f. Butterwaage. -*tanden*, m. pl. die

zwei vordersten Zähne der ober-

sten Reihe, Milchzähne.

Lot(heid, f. Dumm-, G. obheit, Ein-

falt, Ungeschliffenheit. -*tiel*, m.

Klump-, Plattfuss, ein runder ungestalteter Fuss. -*je*, n. kleiner Butte (ein Fisch). -*maken*, v. a. stumpf machen. -*musit*, -*oor*, ein einfältiger Mensch, Esel, Dummkopf.

Bo z, f. Schlag, Stoss, Beule. -*en*, v. a. stossen, Beulen stossen; aus dem Sattel heben; Rechnungen mit einander vergleichen und schliessen. -*ing*, f. Stoss, Stossen, Streitigkeit, Collision.

Bottel, f. Douteille, Flasche, Bottel; Hagebutte. -*arij*, f. Speisekammer, -*kasten*, Essschrank, Fruchtkeller. -*bieren*, n. Bier auf Flaschen gezogen. -*en*, v. a. u. n. Bier, Wein, u. s. w. auf Flaschen ziehen; schäumen, gähren. -*huis*, n. ein Haus wo man Bier auf Flaschen gezogen verkauft, Bierhaus. -*ier*, m. Ausgeber, Kellner auf dem Schiffe; Küchenmeister, Speisenbesorger. -*iersmaat*, m. Unterkellner (auf dem Schiffe). -*ijk*, adv. dumm, gröblich.

Boiten, v. n. aussprossen, knospen, Ausgen gewinnen, ausschlagen. -*terik*, m. Dummkopf, einfältiger Tropf. -*uit*, adv. recht aus, gerade aus, ohne Complimente. -*vieren*, v. a. nachlassen, den Lüzgel los oder schiessen lassen.

Boud, adj. u. adv. trotzig; kühn, frech, verwegen.

Bout, m. eiserner Schliessnagel; Schöps, Gäneschlägel, Hammelkeule, Schlachtfeder eines Vogels. -*je*, n. kleiner Schliessnagel; Schlägelchen eines Hühns, einer Gans, Ente; Leckerbissen. -*kogel*, m. Stangenkugel.

Bouw, m. Bau, Bauen; Einrichtung, Structur; Land-, Ackerbau, Ernte, Ernteseit. -*en*, v. a. bauen, aufbauen; aufführen, errichten; bestellen (den Acker), pflügen; erbauen (die Kirche oder die Gemeinde, durch Lehren und Unterrichts). -*er*, m. Bauer, Erbauer, der etwas bauen lässt, Stifter, Bauherr; Land-, Ackermann, Bauer (*boer*). -*erij*, f. Land-, Ackerbau, Landwirtschaft, Meier-, Dauerhof; alles was der Landmann gebraucht. -*heer*, m. Bauherr, Baumeister, Stücker, Anleger. -*huis*, n. Bauhaus, Scheune. -*ing*, f. Erbauen, Aufführen eines Gebäudes, Bau, Landbau, Anbau, Stiftung, Anlage. -*kunst*, -*kunde*, f. Baukunst, Architectur. -*kundig*, adj. baukundig, -*verständig*. -*kunstenaar*, m.)

Bauverständiger, Architect. -*land*, n. Acker-, Kern-, Saatland. -*man*, *Boer*, m. Bauer, Landmann, -*wirth*. -*meester*, m. Baumeister, -*fürher*, Aufseher der öffentlichen Gebäude, Architect, Oberknecht in einer Landwirtschaft. -*schets*, f. Abzeichnung, Grundriss, Hauptplan, Entwurf eines Baues. -*stoffen*, f. pl. Baumaterialien. -*taal*, m. Trümmer, Ruine, ein eingestürztes Gebäude. -*vallig*, adj. u. adv. baufällig, schwach. -*valligheid*, f. Bau-fälligkeit, Verfall.

Boven, adv. u. pröp. oben, droben, in der Höhe, über, drüber, nebst, vor, ausser, ober. -*aam*, adv. oben. -*aarddeck*, adj. überirdisch. -*broek*, f. Ueber-, Oberhosen, Bein-kleider. -*dour*, f. Oberthüre. -*dorpel*, m. Oberschwelle. -*gemeld*, adj. obgemeldet, oberwähnt. -*goed*, n. Ueberzeug. -*hemd*, n. hemde. -*huis*, n. -*haus*. -*kamer*, f. -*kammer*, -*zimmer*. -*kled*, n. -*kleid*. -*korst*, f. -*rinde*. -*kous*, f. -*strumpf*. -*leer*, n. -*leder*. -*linnen*, n. -*leinwand*. -*wäsche*. -*lijst*, f. -*simas*. -*leisten*. -*lip*, f. -*lippe*. -*leste*. -*meester*. (*Opmermeester*), m. Obermeister. -*rok*, m. Ueberrock, -*kleid*. -*stem*, f. -*stimm*, Discant, Altstimme. -*land*, m. -*zahn*, -*toon*, m. -*ton*. -*zaal*, f. -*saal*. -*zang*, m. Vorsang. -*halen*, (*te boven halen*) v. a. übersteffen, -*holen*, -*segeln*, im Segeln überholen, Schwierigkeiten überwinden. -*menschtijk*, adj. u. adv. übermensch-, übernatürlich. -*natuurkunde*, f. Grundlehre, Metaphysik. -*natuurkundig*, adj. u. adv. metaphysisch. -*natuurrijk*, adj. übernatürlich, -*irdisch*. -*op*, adv. oben auf. -*staande*, adj. u. partic. oben, obenstehend, -*genannt*, -*angeführt*. -*ste*, (*superl. von boven*) adj. oberste, höchste, obere Theil. -*waart*, adv. aufwärts, nach oben aus.

Boze, s. booze.

Braad(appel), m. gebratener Apfel, Bratapfel. -*haring*, m. Brat-, frischer Hering. -*oven*, m. Bratofen. -*pan*, f. Bratpfanne. -*spit*, n. Bratspieß, langer Degen, halbe Pike, Schiffswinde, Haspel. -*verken*, -*varken*, n. Spanferkel. -*vet*, n. Bratenfett. -*voort*, f. Brat-, Fleischwurst. -*ijzer*, n. Bratisen, Rost, Ständer, worauf der Bratspieß liegt. -*sout*, n. grobes Salz.

Braaf, adj. u. adv. braf, wacker, ehrlich, tapfer, muthig, rechtschaffen, redlich. -*heid*, f. Brafheit,

Ehrlich-, Tapfer-, Redlichkeit, Rechtschaffenheit.

Braaijen, s. Broiden.

Braak, f. Bruch, Ritze, Riss, Durchbruch, Flussbroche. -, adj. u. adv. brach, ungebaut (vom Acker. -*akker*, m. -*land*, n. Bracker, -*feldland*. -*jaar*, n. Brachjahr (in welchem das Land brach liegt). -*geor*, v. -*eisen*, -*drank*, m. Brechmittel, -*trank*. -*lust*, m. Neigung zum Erbrechen, Uebergeben. -*middel*, n. Brechmittel, -*arseneil*, Vomitiv. -*poeder*, n. Brechpulver. -*sel*, n. Auswurf, s. *Uitbraaksel*. -*vogel*, m. Brachvogel. -*wijn*, m. Brechwein, -*trank*. -*king*, f. Erbrechen.

Braam, f. Brombeerstrauch, Dornhecke, der Stich des Schleifeitens, der am Messer bleibt, und so sehen ist. -*besie*, f. Brombeere. -*bosch*, n. -*struik*, m. Brombeerstrauch, Dornbusch.

Brauwen, s. Breesuwen.

Brabbelen(aar), m. Schwätzer, der alles durch einander redet, Einer der unvernünftig spricht. -*en*, v. a. verwirren, unter einander mengen, waschen, schwätzen, ohne Ordnung reden. -*ing*, f. Verwirrung, Gemische, Unordnung im Reden. -*taal*, f. unverständliche Sprache, unnützes Gewäsch, Galimatias, Unsinn.

Braden, v. a. u. n. braten, rösten, backen. -*er*, m. Koch, Garkoch. -*erij*, f. Garküche.

Brak, adj. u. adv. salzig, gesalzen, -, m. Spürhund, eine Bracke. -, imperf. von *braken* *ik brak*, ich zerbrach. -*kke*, n. Spürhündchen, Bube, wilder-, leichsinziger Bausche, Renommist. -*kken*, f. Grisette, ein in grau gekleidetes Frauenzimmer. -*kneus*, m. u. f. -*kneuzij*, adj. u. adv. der einen feinen C. ruch oder Nase, -*eine eingedrückte platte Nase hat*. -*ken*, v. n. u. n. brechen, speien, Flachs oder Hauf brechen, das Feld brechen. -*ker*, m. -*akter*, f. Flachsbrecher, -*inn*, der oder die zum Erbrechen oder Speien geneigt ist. -*akdrank*, -*akmiddel*, *ens*. s.

Brallen, v. n. prahlen, Staat machen, sich durch einen grossen Staat auszeichnen.

Bram, *Bramzeil*, n. Bramzeigel, das Segel oben am Vordermaste. -*ring*, f. Bramstange, Stange die oben auf dem grossen und Vordermaste steht.

Brand, m. Brand, Feuersbrunst, Hitze des Körpers, Entzündung des Eingeweidens oder anderer Theile, Brand im oder am menschlichen Körper, alles was zum Brennen und erwärmen taugt (Holz, Torf, Kohlen u. s. w.) eine Krankheit, das Absterben der Bäume, Brand oder Fäulniß am Korn. - *arie*, m. Feuerbake, -thurm. - *baar*, adj. u. adv. brennbar, feuerfassend. - *brasesem*, m. Brandbrachsem (ein Fisch). - *brief*, m. Brand-, Bettelbrief. - *elaar*, m. Brenneisen, Rost worauf das Feuer brennt. - *emmer*, m. Feuer-, Löscheimer (von Leder). - *en*, v. n. u. a. Brennen, flammen, lodern, verbrennen, durch Feuer verschren lassen. - *end*, adj. u. partic. brennend, flammend, hitzig, heftig, entzündet, brünstig, brandig. - *er*, m. Brenner, Destillirer von Brantwein, u. s. w. Einer der etwas brennt oder anzündet, Brander, Brandschiff. - *erij*, f. Brantweinbrennerci.

Brandstein, m. Brantwein. - *brander*, m. - *ij*, f. Brantweinbrenner, - *ei*, - *kelder*, - *keller*. - *flesch*, Brantweinflasche. - *glas*, - *glas*. - *krøeg*, - *haus*, - *schenke*. - *vat*, - *fass*. - *stome*, - *zuisper*, - *säufser*. - *searken*, n. Schwein das mit Tretern oder Spüllich von Brantwein gemästet ist; fig. Brantweinsäufer.

Brandglas, n. Brennglas, - *spiegel*. - *haak*, m. Feuerhaken. - *hout*, n. Brennholz. - *ig*, adj. u. adv. heisse, feurig, schwül, brandig, entzündend, erhitzend, angebrannt, drückend. - *ijzer*, n. Brenn-, Feuer-eisen. - *ing*, f. Brand, Branden, Brennen, Brandung (wenn die Meereswogen gegen die Sandbänke, oder das Ufer stoßen und gewaltig schäumen). - *klok*, f. Feuer-, Sturmglöcke. - *kogel*, m. Feuerkugel. - *kolf*, m. Brennkolbe, Retorte. - *korn*, n. Brand-, Mutterkorn, der Brand im Getraide. - *kraal*, f. Bernsteinkoralle. - *kruid*, n. Gauchheil, Hühnerdarm (ein Kraut). - *ladder*, - *leer*, f. Sturm-, Feuerleiter. - *latwe*, f. Brandlattich, Rossfuß, Huflattich, (Tussilago). - *pimpelmee*, f. Kohlmeise. - *meester*, m. Spritzenmeister, - *aufseher*, Director der Spritzen und Feueranstalten. - *merk*, n. Brandmahl, - *mark*, Schandfleck. - *merken*, v. a. brandmarken, fig. verlotzen, beschimpfen, beschämen, entehren. - *midel*, n. wegfressende, beisende

Arsenei, Causticum. - *netel*, f. Brennessel. - *offer*, n. - *offrande*, Brandopfer. - *offeraltaer*, - *outaer*, n. Brandopferaltar. - *offeren*, v. a. brandopfern. - *oog*, n. (in der Wundarseneik.) feurige Pustule an den Augenlidern. - *oven*, m. Brenn-, Meisofen. - *pan*, f. Brenn-, Glasflanne, - *tiegel*. - *pleister*, f. Brandpflaster. - *punt*, n. Brennpunkt. - *schatting*, f. Brandschatzung, Contribution. - *schilder*, m. Schmelzmahler, - *arbeiter*, Emailirer. - *schilderen*, v. a. emailiren, Schmelzarbeit machen. - *schildering*, f. Schmelzwerk, Gemähle in Schmelzarbeit, Emailirung. - *schip*, s. *Brander*. - *schoon*, adj. u. adv. reinlich, rein, geläutert. - *slang*, f. Feuerschlauch, Feuerspritze mit einem langen ledernen Schlauche, Otter. - *spiegel*, m. Brennspiegel. - *spuis*, f. Feuerspritze. - *steen*, m. gebrannter Ziegel-, Back-, Bernstein. - *stichten*, v. a. Feuer anlegen, ein Haus oder Ort anzünden, einen Brand stiften. - *stichter*, m. Mordbrenner. - *stichting*, f. Anlegung von Feuer, Mordbrennen. - *stof*, f. brennbare Materialien, feuerfangende-, verbrennliche-, brennbare Sachen. - *stok*, m. Feuerbrand-, Feuerstab, wie die Aufseher der Feueranstalten haben. - *stoken*, s. *Brandstichten*. - *taeken*, n. Brandmahl, - *mark*. - *verw*, f. Schmelzfarbe, Email. - *voel*, m. Blässing, Wasserhuhn, Unglücks-vogel. - *wacht*, f. Brandwache oder Schildwache, vorwärts gesetzte Wache. - *wortel*, m. Brennawurzel. - *zool*, f. Brandschle. - *zalf*, f. Brandsalbe.

Bras, m. das Tau womit man die Segel umdreht oder aufschürt, Plunder, Bettel, geringschätzige Waare, Gastmahl, Schmaus, Moraat, Schlamm. - *dagen*, m. pl. Freuden-, Schmaus-, Freess-, Schweißgetage. - *em*, m. Brassem, Brassem (ein Flussfisch). - *slenpmaal*, n. Schmaus, Gastmahl. - *penning*, m. Prasspenning (eine Münze von ein und ein Viertel eines holländischen Stübbers, etwas weniger als ein Groschen). - *sen*, v. n. prassen, schlemmen, schmausen, schwelgen, das Tauwerk auf einem Schiffe, oder die Segeltaue fest ansiehen, vielerlei Dinge untereinander mischen. - *ser*, m. Schlemmer, Prasser, Schwelger. - *serij*, f. Schlemmerei, Schmauserei, Schwelgerei,

Wohlleben.

Brat, *Borat*, n. Etamin, Bratte Borat (eine ArtZeug).

Brauw, s. *Wenkbrauw*.

Braueren, v. a. trotzen, verachten, gering schätzen, herausfordern; mit Einem anbinden.

Braslet, *Braslet*, f. Armband, - *geschmeide*.

Breed, adj. u. adv. breit, ausführlich, weitläufig, ausgedehnt, lang, gross, ansehnlich, vortheilhaft, viel, überall. - *achtig*, *adj.* ein wenig breit. - *baard*, adj. u. adv. breit, grosthuend. - *boeg*, m. ein Schiff das vorne sehr breit ist. - *borstig*, adj. breitbrüstig, breit von Brust. - *stijk*, adv. breit, weitläufig, ausführlich. - *spraak*, f. Vergrößerung, Hyperbol. - *sprakig*, - *sprakelijk*, weitläufig, hyperbolisch. - *spreken*, v. a. grosssprechen, aufschneiden. - *spreker*, m. Grosssprecher, Fährler, Prahlhans. - *te*, f. Breite, Raum, Ausgedehntheit. - *voorig*, adj. weitläufig, ausgedehnt, umständlich. - *voorigheid*, f. Weitläufig-, Ausgedehnt-, Umständlichkeit. - *voorig*, adj. breitfüßig, der breite Füsse hat.

Breek(baar), adj. u. adv. zerbrechlich. - *beitel*, m. - *ijzer*, n. Brecheisen, - *meisel*. - *spel*, *Spelbreker*. m. u. f. Freudenstörer, - *inn*, Spielverderber, - *inn*.

Breuwven, *Brauwven*, v. a. kalkfarnen, die Löcher und Spalten im Schiffe mit Werg zustopfen und mit Ther bestreichen.

Breidel, m. Gebiss, Mundstück, Zaum, Zügel, fig. Zwang, alles wodurch man von etwas zurück gehalten wird. - *em*, v. a. säumen, den Zaum anlegen, ein Gebiss anlegen, im Zaume halten, bezwingen, zähmen.

- *ing*, f. Bezähmen, - *ung*, - *zwingen*, Bändigen, - *ung*. - *loos*, adj. zügellos, ungezäumt, unbändig.

Breiden, *Breijen*, v. a. stricken, flechten, (Strümpfe, Netze).

Brieder, m. - *ster*, f. Stricker, - *inn*. - *gaarn*, n. Strickgarn, - *swirn*, - *wolle*. - *geld*, - *loon*, n. Strickerlohn. - *houtje*, n. - *koker*, m. Strick-, Flecht-, Knittnadel, Knittholz, - *stock*. - *kinderen*, n. pl. Kinder die in die Strickchule gehen. - *meester*, m. - *es*, f. Stricker, - *inn*, der oder die Unterricht im Stricken giebt. - *meisje*, n. ein Mädchen welches das Stricken lernet. - *naad*, f. Stricknadel. - *naald*, - *striem*, f. Stricknadel. - *school*, f. u. n. Strick-, Knittchule. - *trouw*, - *watres*, s.

-*meester*, -*meesteres*. -*work*, n. Strickzeug, -*erarbeit*, Gestricktes.
Brein, n. Gehirn; Verstand, Gelehrsamkeit. -*loos*, adj. u. adv. hirnlös, ohne Gehirn, u. Verstand. -*vliee*, n. Hirnhäutchen, Häutchen ums Gehirn.
Breken, v. a. u. n. brechen, zerbrechen, in Stücke schlagen; nicht halten, aufheben, zernichten, vermindern; v. n. in Stücke zerfallen, zerspringen.
Breker, m. *Breekster*, f. Brecher, -*inn*, (werden aber bloss in zusammengesetzten Wörtern gebraucht) z. B. *echtbreker*, *echtbrekerster*, *Ehebrecher*, -*inn*; u. s. w.
Brem, m. Friemkraut, Ginster (eine Art Gewächse).
Brema, f. Pferd-, Rossbremse.
Breng(en), v. a. bringen, her-, hinbringen, -tragen; anführen; zutrinken, begleiten, hinterbringen. -*er*, m. -*ster*, f. Bringer, Ueberbringer, Bothe, Botschafter, -*inn*. -*ing*, f. Ueberbringung, Einbringung.
Bres, f. Bresche, Oeffnung, grosses Loch, weicher Eingang.
Breuk, f. Brech, Riss, Spalte. -*band*, m. Bruch-, Tragband. -*e*, f. Geldbusse, -*strafe*. -*heeler*, -*meester*, -*enijder*, m. Bruchschneider, Wundarzt der Brüche heilet. -*spaan*, m. Bruchschiene, Schienen, einen Beinbruch zu schienen. -*steen*, m. Bruchstein.
Brevet, n. päpstliches Schreiben, Gnaden-, Anwartschafts-, Bestallungs-, Lehrbrief.
Brevier, n. Tägliches Gebetbuch der römischen Geistlichen; eine sogenannte Druckschrift.
Breijen, s. *Breiden*.
Bridgen, v. a. peitschen (einen Matrosen vor dem Mast); -*er*, der welcher die Matrosen peitscht.
Brief, m. Brief, Sendschreiben, Patent, Zettel. -*besteller*, -*drager*, m. Briefträger, Bothe. -*bestelster*, f. Briefträgerinn. -*loon*, n. Briefgeld, Porto. -*je*, n. Briefchen, Bilet, Zettelchen. -*schrijver*, m. Briefschreiber. -*stijl*, m. Briefstyl. *Brievenlas*, f. Brieftasche. -*wisseling*, f. Briefwechsel.
Brijeschen, v. n. wiehern, wie die Pferde; brüllen, wie ein Löwe.
Brigade(e), f. Brigade. -*ier*, m. Brigadier.
Brigantijn, m. Brigantine, Rennschiff, leichtes Ruderschiff.
Brij, m. Brci, *Meel*-, *garstenbrij*.

I.

Mehl-, Gerstenbrci. -*bek*, m. Brci-
 maul, Einer der eine schwere
 Aussprache hat. -*jen*, v. n. eine
 schwere Aussprache haben. -*lepel*,
 m. Brci- Papplöfel. -*pot*, m.
 Breitopf. -*sel*, *Brci*sel, m. -*zeltje*,
 n. Brotkrume, -krümchen, Brot-
 same. -*zelen*, v. a. zerschmettern,
 in kleine Stücke zerschlagen;
 zermahlen, -trümmern. -*zeling*,
 s. *Terbrizeling*.
Brikkekrieken, -*kwakken*, v. n. qua-
 cken wie die Frösche.
Bril, m. Brille, Sitz eines Abtritts.
 -*glas*, n. Brillenscheibe. -*len*, v. n.
 durch eine Brille sehen; v. a. trillen,
 plagen, prellen, quälen, hinter-
 gehen, betrügen. -*lehuis*, -*huisje*,
 n. *koker*, n. Brillenschachtel,
 -*futteral*. -*lenkramer*, m. Brillen-
 krämer, -händler. -*lenmaker*, -
lenstijper, m. Brillenmacher, -
 schleifer. -*lenman*, m. Brillenma-
 cher, -krämer, -händler. -*news*,
 f. Brillennase, groesse Nase.
Brit, m. Britte, Engländer. -*sch*,
 adj. englisch, engländisch, brit-
 tisch.
Brodde(laar), m. Pfluscher, Stümper,
 Hudler, schlechter Werkmeister,
 -Redner, u. s. w. -*laarster*, f. Pflü-
 scherinn, Eine die alles verdirbt.
 -*larij*, f. Stümperei, Pflusch-,
 schlechte Arbeit. -*len*, v. a. stüm-
 pern, prudeln, sudeln, pfuschen,
 schlecht arbeiten. -*luerk*, n. Stüm-
 perer, schlechte Arbeit.
*Brodde*n, v. a. flicken, stücken, Lap-
 pen aufnähen; auch das nämliche
 als *broddelen*. -*f*, plur. Fetzen,
 Flecken, alte Lappen, Lumpen.
Broed, n. Brut. -*ei*, n. Brut-, Nest-
 ei, Ei das faul gebrütet ist. -*er*, s.
*Broei*jen. -*er*, *Broer*, m. Bruder;
 Gurgensgenosse, dicker Kuchen,
 -*gegensente*, f. Brüdergemeinde,
 Gesellschaft der Herrenhuter.
Broeder(haat), m. Bruderhass. -*ken*, s.
Broedertje. -*liefde*, -*min*, f. Bruder-
 liebe. -*lijk*, adj. u. adv. brüder-
 lich. -*lijkheid*, f. brüderliche
 Gesinnung. -*loos*, adj. u. adv. brü-
 derlos, ohne Brüder. -*moord*, m.
 Brudermord. -*moorder*, -*moorde-
 naar*, m. Brudermörder. -*pligt*,
 m. brüderliche Pflicht. -*schap*,
 f. Brüder-, Genossenschaft, Gemein-
 versammlung, brüderliche
 Freundschaft, Zunft, Innung. -
edochter, f. Bruderstochter, Nichte,
 Base, Mähmchen. -*skind*, n.
 Bruderskind, Nefte, Vetter, oder
 Nichte. -*stvrouw*, *Schoonzuster*, f.

Schwägerinn, Brudersfrau. -*szoon*,
 m. Nefte, Vetter. -*tje*, u. Brüder-
 chen, kleiner Bruder; kleiner
 runder Weisenkuchen. -*gespan*,
 f. Backpfanne für kleine runde
 Kügelchen. -*twist*, m. Bruder-
 swist.
Broedsch, s. *Broeisich*.
Broedel, n. Brut, Zucht.
Broei(bak), m. -*kas*, f. Treibkasten,
 -*haus*. -*ken*, f. Gluck-, Bruthenne.
 -*jen*, *broeden*, v. s. u. n. brüten,
 hecken, auf den Eiern sitzen; er-
 wärmen, treiben (durch Dünger
 und Wärme); böse Stücke ausha-
 cken oder beratschlagen; eine Ge-
 schwulst durch warme Umschläge
 reif machen; mit heissem Wasser
 abbrühen; sich zu warm kleiden;
 heiss oder hitzig werden; durch
 aufeinander liegen erhitzen, ver-
 faulen oder verderben. -*jing*, f.
 Treibung, Erwärmung, Berath-
 schlagung, Erhitzung. -*kuip*, f.
 Brühfass, Kufe zum Abbrühen der
 Leinwand. -*nest*, n. Nest, worin
 Vögel brüten; fig. Ort, wo böse
 Anschläge geschmiedet werden.
 -*oven*, m. Brütöfen. -*sch*, adj. u.
 adv. geneigt zu brüten, brütig.
 -*sel*, s. *Broedel*.
Broek, f. Hosen, Beinkleider, Mo-
 rast, Sumpf, sumpfiger Boden.
 -*band*, m. Hosenband, Gürtel oben
 um die Beinkleider. -*en*, v. a. in
 die Hosen stecken, verbergen;
 bei sich stecken, sich suoignen.
 -*geep*, f. Hosenschalle. -*ig*, *moer-
 assig*, adj. u. adv. morastig, sump-
 fig, wässerig. -*ing*, f. Seil womit
 die Kanonen auf dem Schiffe be-
 festiget werden. -*land*, n. moras-
 tiges-, wäseriges-, sumpfiges
 Land. -*man*, m. -*manstje*, n. Hosen-
 mähmchen, kleiner Knabe der
 zum ersten Mahl Kleider trägt.
Broer, s. *Broeder*.
Brok, m. Brocken, Brosamen, Mund-
 voll, Bissen, Stück, Theil, Bruch-
 stück, Ueberreste; fig. ein wenig.
 -*je*, n. Bröck-, Biss-, Theil-, Stück-
 chen; schlechter Bube, läderlich-
 er Mensch. -*kel*, s. *Brok*, -*kelen*,
 v. a. bröckeln, zerbröckeln, in
 kleine Stückchen zerbrechen; v. n.
 in Stücke zerfallen, -*abbrechen*,
 stückweise herunterfallen. -*ke-
 lig*, adj. u. adv. brockicht, bröck-
 lich, abbrockend. -*keling*, f.
 Zerbröckeln; Abfallen. -*ken*, s.
Brokkelen.
Brom(melbasie), f. Brombeere; s.
Braambes, -*besie*. -*men*, v. n. brum

5

men, stummen, starkes Geköse machen, kaurren; pochen, prahlen, grossprechen, stolz sein. -*mer*, m. Brummer; Pocher, Prahler, Schmarotzer. -*vogel*, m. Summvoegel, Kolibri.

Bron, f. Brunnen, Quelle, Born; Grundursache, Ursprung. -*ader*, f. Quelle, Wasserquelle. -*fest*, n. Brunnenfeier, zur Ehre der Brunnen, oder derselben Schutzgötter. -*gast*, m. Brunnengast, der den Brunnen besucht und gebraucht. -*ged*, m. -*godin*, f. Brunnengöttin, -*göttin*, nympe. -*graver*, m. Brunnengräber. -*hais*, n. Brunnenhäus, -*stube*, -*meister*, m. Brunnenmeister, -*meister*, -*director*, -*wasser*, Brunnenvasser. -*wel*, f. Quelle, Brunnquelle.

Bronc, n. Brunse. -*t*, f. Brunst, Liebeshitz; Brunst-, Mammelseit. -*ten*, v. n. in der Brunst sein, in die Brunst treten. -*tig*, adj. u. adv. brünstig, hitzig. -*wijs*, m. Brunst-, Mammelseit.

Brod, n. Brot. -*roggen*-, Roggen-; -*tarwe*-, Weizen-; -*bruin*-, Schwarzwitz-; -*weiss*-, Weissbrot; -*euker*-, Zuckerhut. -*bakker*, m. Bäcker, -*meister*, Brothäcker. -*besorger*, m. Mund-, Hofbäcker; Brotverwalter, -*knecht*. -*berd*, n. Brothrot-, -*teller*. -*deeg*, n. Teig. -*dief*, m. -*dieb*. -*drunken*, adj. u. adv. äppig, muthwillig. -*drunkenheid*, f. Brotrunkenheit, Ueppigkeit, Versästeltheit, Muthwillen. -*kamer*, f. Brodkammer. -*kas*, f. -*schränk*, -*kist*, f. -*kasten*, -*spinde*-, -*korf* oder *mand*, f. -*korb*; -*mes*, n. -*messer*; -*ros*, m. -*ratze*, Stipendiast. -*schrijver*, m. -*schrreiber*, -*sjtor*. -*spinde*, f. -*schränk*. -*sukker*, f. Hutzucker. -*wagen*, m. -*wagon*-, *karren*-, -*water*, n. -*wasser*. -*winner*, m. -*erwerber*, Erdhräer, Unterhalter einer Familie. -*winning*, f. -*erwerb*. -*sak*, m. -*sack*.

Broos, f. Halbtiefel, Theaterstiefel. -*ch*, *Broos*, adj. u. adv. sehr brech-, veränglich, hinfällig; bröcklig, morsch. -*heid*, *broosheid*, f. Zerbrochlichkeit, Vergänglichlichkeit.

Brouw(en), v. a. brauen, Bier brauen; unter einander vermischen; heimlich bestochen; fehlerhaft sprechen. -*er*, m. Brauer, Bewirker, Anleger; Stifter, Urheber (einer bösen Sache). -*erij*, f. Brauerer-, -*haus*. -*ing*, f. Brauen, Vermischung, Gemische, Vermengung; Lispeln,

Verschlucken der Wörter; Stiften einer bösen Sache. -*ketel*, m. Braukessel, Braupfanne. -*sel*, n. Gebraue, -*bräu*; Sud, Gemische.

Brug, f. Brücke; Rahm, Stög oder Grund einer Buchdruckerpresse oder einer Violine; Bahn, Zugang. -*geld*, n. Brückengeld, -*zoll*, Geleite. -*getje*, n. kleine Brücke. -*man*, m. Brückenaufseher, aufseher, -*zöllner*, -*zolleinnehmer*. -*man*, m. Schlag, Stoss.

Bruid, f. Braut, Verlobte, ein gewisse Kartenspiel, sonst Mariage genannt. -*leider*, m. -*leidster*, f. Brautjunker-, -*fürher*, -*leiter*-, *inn*. -*egom*, m. Bräutigam, Verlobter. -*ebed*, n. Brautbett, -*lager*. -*schat*, m. Braut-, Mahlschatz, Heirathsgut. -*egafs*, f. Morgengabe, Heirathsgeschenk, Gegenvermächtnisse. -*egods*, n. Brautgabe, -*geräthe*. -*skled*, n. Braut-, Hochzeitkleid, -*gewand*. -*stak*, n. Geschenk der Braut an ihr Gesinde. -*stranen*, f. plur. gewürster Wein, so auf Beuschen bei der Braut getrunken, auch sonst verschenkt wird, Hippocras. (gom.)

Bruigem, m. Bräutigam; s. **Bruider**. **Bruijen**, v. a. schlagen, klopfen, pochen, werfen, schmeissen; quälen, plagen, rupfen, angehen. **Brujer**, m. Plager, Quäler. -*ij*, f. Verdrücklichkeit; Quälen, Länkerrei, Händel, Verhinderung.

Bruk(baar), adj. u. adv. brauchbar, nutzbar, was gebraucht werden kann. -*er*, m. Meier, Landwirth, Pächter eines Meierhofes; Meierhof. -*werer*, *Boerenbruker*, m. Meier-, Pacht-, Bauernhof, Landgut. **Bruwlofs**, f. Hochzeit, Trauung; Mahlzeit bei einer Vermählung. -*ebed*, n. Braut-, Hochzeittette. -*sdag*, m. Hochzeittag. -*sfeest*, n. Hochzeittag, Hochzeitfeier. -*egast*, m. Hochzeitgast. -*egedicht*, -*sdicht*, n. Hochzeitgedicht, -*carmen*. -*skled*, n. Hochzeitkleid, Brautkleid. -*skoets*, f. Brautkutsche; Ehebetto. -*skied*, n. -*sang*, m. Hochzeittied, -*gesang*. -*smaak*, Hochzeitmahl, -*schmaus*. -*stok*, n. Hochzeitgäste. -*szang*, m. Hochzeitgesang, -*lied*.

Bruin, adj. u. adv. braun, braunfarbig. -, n. Braune. -*achtig*, adj. u. adv. braunlich. -*bier*, n. braunes Bier. -*bröod*, n. schwarz Brot. -*er*, f. Braune, Entzündung im Halse. -*serijzer*, n. -*staal*, n. -*steen*, m. Polirisen, Glätteisen, -*stahl*.

-*stein*, Plattglocke. -*servet*, n. Glanz, Glättung. -*servant*, m. Polir-, Glättzahn. -*en*, v. a. u. n. braun machen, -*werden*. **Bruut** braunen, Holz braun machen. -*eren*, v. a. braun machen, glätten, poliren, glänzend machen. -*erer*, m. Polirer, Glätter. -*er*, f. Brönette, Frauensimmer mit braunen oder schwarzen Augen und Haaren. -*gust*, -*grauwe*, adj. bräunlich gelb, -*grau*, griessgrau. -*oogig*, adj. bräunlichgr. -*rood*, adj. bräunlich-, dunkelroth. -*steen*, m. Braunstein. -*viesch*, m. Braunroh, Meer-schwein.

Bruis, f. Schaum.

Bruisew, v. a. brausen, rauschen, heulen; lärmern, Geköse machen, wüthend auffahren, -*toben*.

Bruilen, v. a. brüllen. **Bruk** adj. u. adv. wild, störrig, jähsornig; stolz, unfreundlich, unhöflich, zurückstosend.

Buffel, m. Büffel, eine Art wilder Ochsen; ein grober, ungesitteter, ungebildeter Mensch; eine Art grober wellener Zeuge, wovon man Oberrocke trägt; solch ein Oberrock selbst. -*achtig*, adj. u. adv. grob, ungesittet, ungebildet; unvernünftig. -*kolder*, m. kurzer Rock oder Koller von Büffelleder. -*huid*, f. -*leder*, (*leder*) n. -*vel*, n. Büffelhaut, -*leder*.

Bui, f. Schauer, Regenguss, Windstoss, Gewitterschauer; *fg*. plötzliche Unglücksfälle; gute oder üble Laune, Wuckn, Einfall, Vorsatz. -*achtig*, adj. u. adv. unbeständiges, nasses, widriges Wetter, stürmisch, unbeständig, veränderlich im Betragen und in Gesinnungen.

Buidel, **Buil**, m. Beutel, Börse, Geldbeutel; *fg*. das Geld welches sich im Beutel befindet; eine gewisse Bäckermaschine, wodurch das Mehl gebeutelt oder gesiebt wird. -*drager*, m. der den Beutel trägt, der Empfang und Ausgabe hat. -*en*, **Builen**, v. a. Mehl durchsieben, -*durchbeuteln*. -*kist*, -*trog*, m. Beutelkasten. -*rat*-, -*ratze*-, -*sak*, m. Quesaak, Ransen.

Buigen, v. a. beugen, biegen, krümmen, bücken; lenken; declinieren (ein Wort.) v. n. sich niederbeugen, -*bücken*; krumm werden; sughen; sich unterwerfen. -*ing*, f. Beugung, Bücking, Lenkung, Krümmung, Wörterbeugung, *Biegung*. -*zaam*, adj. u. adv.

biegsam, gehorsam, handelbar, untergeben, lenksam. -*zaamheid*, f. Biegsamkeit, Gelehrigkeit, Folgsamkeit, Lenksamkeit (der Seele). -*zaamlijk*, adv. biegsam, gehorsam, lenksam.

Buisen, v. n. stürmen, regnerisches, windiges Wetter sein.

Buisig, v. Buischtig.

Buik, m. Bauch, Unterleib; Schiff, oder mittlerer Theil eines Gebäudes; Raum eines Schiffes, -einer Flasche u. s. w. Dicke einer Säule. -*achtig*, adj. u. adv. dickbauchicht, was wie ein Bauch hervorsticht. -*dinaar*, m. Bauchdiener, Fresser, ein üppiger, verschwendlich lebender Mensch. -*gordel*, m. Baueingurt, -riemen, Bättelgurt. -*ig*, adj. bäuchig. -*loop*, m. Durchfall, Bauchfluss, Ruhr. -*looppig*, adj. der den Durchlauf hat. -*lossen*, v. a. die Nothdurft verrichten. -*pijn*, f. Bauchweh, -grimmen, -schmerz. -*riem*, s. *Buikgordel*. -*spraak*, f. Bauchsprache, -sprechen. -*spreken*, v. a. aus dem Bauche sprechen. -*spreker*, m. Bauchsprecher, Weissager. -*stuk*, n. (Sehlschwört) Seitenwand des Schiffes, Baubohlen. -*vlies*, n. Bauch-, Darmfell. -*vloed*, m. Bauchfluss, Durchfall, Ruhr. -*watersucht*, f. Bauchwassersucht. -*wes*, n. Bauchschmerzen, -weh. -*worm*, m. Spulwurm. -*ziek*, adj. u. adv. weich, teig, nahe an der Fäulnis. -*zuiveren*, v. n. purgiren, laxiren, abgehen, reinigen. -*zuivering*, f. Purgiren, Abgang, Reinigung.

Buil, f. Geschwulst; m. a. *Buidel*, -en, v. a. -*sak*, m. -*soef*, f. s. *Buidelen*, *Buidelsak*, *Buidelsok*; v. a. *Buis*, f. Röhre, Rinne, Guss, Kanal, Gasse; Häringbüse, -schiff, kurzes Hockchen, wie die Matrosen und Jäger tragen. -*haring*, m. eingetauchter Häring. -*je*, n. Röhren; kleine Häringbüse; kurzes Jäckchen. -*man*, m. Häringfischer. -*fahrer*.

Buit, m. Beute, Raub. -*slaar*, -*slor*, m. Tatumler, Torkler. -*sten*, v. n. taumeln, purzeln. -*sting*, f. Taumeln. -*en*, v. a. Beute machen, erbeuten, kapern, rauben, plündern; wechseln, tanzen, waschen. *Buiten*, adv. u. *ptsep.* aussen, ausser, aus, draussen, ohne, wider, vor, auswendig. -*dour*, f. Ausenthüre. -*dours*, adv. ausser, vor der Thüre. -*dijk*, m. Aussen-

damm, Aussendeich, -wall. -*dijk*, adv. ausserhalb des Damms, -Walles. -*gemeent*, adj. u. adv. ungewein, ausserordentlich. -*gevoorn*, adj. u. adv. ungewöhnlich, ausserordentlich. -*gragt*, -*gracht*, Graben oder Kanal ausser der Stadt. -*hof*, n. Auserngarten; Vorhof. -*huid*, f. äussere Bekleidung eines Schiffes, u. s. w. -*kans*, f. ausserordentlicher Gewinn, unerwarteter Vortheil. -*kant*, m. Aussen-, Wasserseite; äusserste Spitze. -*land*, n. Ausland, -lander, m. Ausländer, Fremdling. -*landsch*, adj. u. adv. ausländisch, fremd. -*leven*, m. Landleben, ländliches Leben. -*lucht*, f. äussere Luft; Landluft. -*man*, m. Landbewohner, Bewohner eines andern Orts, Fremder. -*maten*, adv. über die Massen, ausserordentlich. -*moeder*, f. Vorsteherin eines Waisen- oder Krankenhauses. -*muur*, m. Aussenmauer, Vormauer. -*plaats*, f. Ort ausser der Stadt; Landgut, -haus, Lusthaus und Garten ausserhalb der Stadt. -*sluiten*, v. a. ausschliessen. -*sporig*, adj. u. adv. übermässig, unordentlich, ausschweifend. -*sporigheid*, f. Regellosigkeit, Ausschweifung, Unordnung. -*sporiglijk*, adv. ausschweifend, übermässig, -trieblich. -*stad*, f. Vorstadt. -*ste*, (de m. u. f. het, n.) das Aeusser, Aussenste. -*streke*, adv. ausser der Weise, -ordentlich, -der Regel. -*stijde*, adv. ausser der gewöhnlichen Zeit. -*vader*, m. Vorsteher, Director eines Waisen-, oder Krankenhauses. -*verblijf*, n. Aufenthalt ausser der Stadt, Landgut. -*waarts*, adv. auswärts, nach-, von aussen, her-, hinaus. -*wacht*, f. Wache ausser der Stadt, Vorposten. -*weg*, m. Aussenweg, Aussenstrasse. -*weeg*, adj. u. adv. seitwärts, vom Wege ab; von der Strasse abweichend. -*werk*, n. Aussenwerk, Flügel eines Gebäudes, äusserer Festungswerke. -*werker*, s. *Vrijbuiser*, *Buitzoeker*. -*geld*, n. Geld von verkaufter Beute. -*zoeker*, m. Beutemacher, Stükknitter, Freibeuter.

Buizen, v. n. trinken, sechen.

Buiken, v. n. bücken, sich biegen, -demüthigen, unterwerfen.

Bukking, f. Bücken, Niederbeugen, Bäckling, Demüthigung, Unterwerfung, Bückling (geräucherter Häring).

Bul, m. Stier, Bull; grober, unfreundlicher Mensch; Bausback. f. Bulle oder Brevet vom Papste oder von einer Universität. -*achtig*, adj. u. adv. grob, wild, grimmig, unfreundlich. -*deraar*, -*derbas*, v. m. Polterer, Flucher. -*deren*, v. n. poltern, zanken, grob anfahren, rauschen, rären, wüthen, stürmen, toben. -*derig*, adj. stürmisch, polternd, tobend. -*hond*, m. Bullenbäuser; Hof-, Wachhund. -*hoofd*, n. Abschießung-, Abtheilung in einem Schiffe. -*ken*, v. n. brüllen, blöcken. -*king*, f. Blöcken, Brüllen; ungefülliger Gesang. -*le*, f. Academicisches Zeugnis der Doctorwürde; päpstlicher Befehl. -*lebak*, m. grimmiger-, mürrischer-, unhöflicher Mensch; Währwolf; eitel Furcht; Schreckbild. -*lopes*, l. Ochsensehne, -ziemer.

Bulos, m. verschnittener Springstier. *Bulster*, f. Polster, Bötterfühl, -zeug. *Bul*, m. Buckel, Höcker auf dem Rücken; Geschwulst; Erdhügel, Anhöhe. -*achtig*, adj. u. adv. bucklicht, höckericht; uneben, hügelig. -*enaar*, m. Buckliger. -*ig*, adj. u. adv. ungleich, -eben, bucklig, höckerig, voll Hügel und Spitzen. -*je*, -*ken*, n. kleiner Buckel, -Böcker, -Hügel. -*sak*, m. Strohsack, -bette.

Bun, f. Fischbehälter im Fischerkähne.

Bündel, m. Bündel, Büschel; Pack (Lohnwand), Bund (Heu); Sammlung; Band um das römische Staatsheil, besetzt. *Bondel*, -*bijl*, f. Beil mit Holzstäben umwunden, das Zeichen der höchsten Gewalt bei den Römern. -*ije*, n. Bündel-, Büschelchen.

Bunder lands, n. ein Stück Land, so viel als zwei Ochsen in einem Tage umpflügen können, etwa 240 Schuh lang und 120 breit.

Bun-, *Boning*, m. Mardet, Dachs, ein gewisses stinkendes Thier.

Burg, m. Burg, Schloss, Kastell. -*meester*, m. Bürgermeister, Oberstadtvogt, Consul. -*emeesterlijk*, adj. u. adv. bürgermeisterlich. -*emeesterschap*, n. Bürgermeisteramt, -stelle, -würde, -schaft.

Burger, m. Bürger, Einwohner der Stadt oder des Staats. -*achtig*, adj. bürgerlich, bürgermäßig. -*brood*, n. hausbacken Brot. -*dragt*, f. Bürgertugend, bürgerliche Sitten. -*dragt*, f. Bürgerkleidung, -tracht.

-*eed*, bürgerlicher Eid, bürgerliche Verpflichtung. -*ee*, f. Bürgerinn. -*heeraching*, f. Bürgerregierung, Volksregierung, Demokratie. -*ij*, f. Bürgerschaft, die Bürger. -*kost*, f. bürgerliche Speise, Nahrung. -*krijg*, m. Bürgerkrieg, einheimischer Krieg. -*kroon*, f. Bürgerkrone, -*kranz*, -*leven*, n. Bürger-, Stadt-, Privatleben. -*lieden*, -*luiden*, m. plur. Bürgerleute, Mittelstand. -*lijck*, adj. u. adv. bürgerlich, -*mässig*, adj. u. adv. bürgerliche Art, -*Weise*, -*magt*, f. bürgerliche Kriegsmacht, die bewaffneten Bürger, Landsturm. -*man*, m. Bürger, Bürgermann. -*moord*, m. Bürgermord. -*plicht*, m. Bürgerpflicht. -*regering*, f. Volksregierung. -*regt*, n. Bürgerrecht. -*schap*, n. u. f. Bürgerschaft, -*recht*, die Bürger insgesamt. -*stand*, m. Bürgerstand. -*trand*, m. bürgerliche Lebensart. -*vader*, m. Bürgervater, Vater des Vaterlandes. -*voogd*, m. Stadtvogt,

Vorsteher der Bürger. -*vrouw*, f. Bürgersfrau, Bürgerinn. -*wacht*, f. Bürgerwache. -*wet*, f. bürgerliches Gesetz.

Burggraaf, m. Burggraf. -*graafschap*, n. Burggrafschaft, -*amt*. -*gravin*, f. Burggräfinn. -*haak*, m. Burghaken (Schiffsimmermanns Werkzeug). -*wal*, m. Wall oder Festungswerke um eine Burg; Stadtkanal, -*graben*.

Burris, *Borrie*, f. Tragbahre, -*essel*. *Bus*, *Boe*, f. Büchse, Dose, Armenbüchse; Kugelbüchse. -*boom*, m. Buchsbaum, -*zinkgat*, n. Zündloch; Schiessloch, -*scharte*. -*gieter*, m. Büchsen-, Flintenmacher; Stückgiesser. -*huis*, n. Kanonengiesserei; Zeughaus, Arsenal. -*kogel*, m. Büchsen-, Flintenkugel. -*kruid*, *Buspoder*, n. Schiesspulver. -*schietor*, m. Büchsenbüchse, Kanonier, Feldjäger, Rohrschütze. -*schietorij*, f. Büchsen-, Rohrschiessen; Kenntniss vom Ge-

schütze. -*sel*, m. Büschel, Bündel, Bund, Garbe.

But, f. Stütze; Bierglas, -*stütze*. -*oor*, m. Rohrdommel. -*te*, f. Butte, Tragekorb; hölzerne Trinkkanne der Bootsknechte.

Buur, m. u. f. Nachbar. -*dochter*, f. Nachbarstochter. -*jongen*, m. Knabe aus der [Nachbarschaft. -*kind*, n. Nachbarskind. -*man*, m. Nachbar. -*meester*, m. Gasenmeister, Viertel-, Plathauptmann, besser: *Wijkmeester*. -*meisje*, n. Nachbarsmädchen. -*praatje*, n. nachbarliches Geschwätz. -*schap*, f. Nachbarschaft; Abtheilung, Viertel einer Stadt oder eines Kirchspiels; gemeinschaftlicher Umgang mit Nachbarn. -*t*, f. Nachbarschaft; Gegend oder Viertel einer Stadt; etliche zusammenstehende Häuser auf dem Lande. -*vrijer*, *Burche* aus der Nachbarschaft. -*erijster*, f. benachbartes Mädchen. -*vrouw*, -*wijf*, f. Nachbarinn.

C.

Alle, uit vreemde talen ontleende woorden, die hier, noch onder de C, noch onder de letters K of S gevonden worden, zoeken men onder derselver echt Nederlandsche benamingen.

C CE

C, der dritte Buchstabe im Alphabet, ist eigentlich keines niederländischen, sondern lateinischen Ursprungs; man kann denselben deswegen grösstentheils entbehren, und an dessen Stelle das **K** oder **S** stellen, bei welchen beiden Buchstaben, die hier fehlenden Wörter, ihrem Laute nach, aufzusuchen sind.

Catalogus, m. Verzeichniss von Büchern, von Hausgeräthe, u. s. w. *Cedel*, *coël*, *Cedul*, f. Zettel, Liste. *Ceder*, m. Cederbaum. -*hout*, *cederhout*, n. Cedernholz. -*en*, adj. cedern; *cederen planken*, cederne Bretter. -*en*, v. a. von etwas abstehen, etwas einem Andern überlassen.

Coël, s. *Cedel*.

Col, f. Zelle, Klosterstübchen. -*lebroeder*, m. Zellenbruder (Mönch eines Ordens welcher die Todten begräbt).

Cement, n. Cement, Kitt, gemahlener Tuffsteinig. Grund, Gewissheit.

Cent, Hundert. *Vier per cent*, vier vom Hundert. *Cent*, ein Cent. der hundertste Theil eines Gul-

CE CIJ

dens, -*ener*, -*enaar*, n. Zentner, hundert Pfund.

Certificaat, f. Certificat; Zeugniss, schriftliche Versicherung.

Chalot, f. Schalotte, eine Art Zwiebeln.

Chais, f. Cariole (ein leichter Wagen mit zwei Rädern).

Cherub, *cherubijn*, m. Cherub, -*im*. *Chirurgie*, f. -*gijn*, m. s. *Heelkunde*, *Heelmeester*.

Chinaappel, m. Apfelsine, süsse Pomerante.

Chits, n. Zits, indischer gedruckter Kattun.

Chijl, f. Chilus, Verdauungssaft. *Chocolaad*, f. Chocolate.

Cichoré, f. Cichorie. *Cider*, s. *Appel drank*.

Cijfer, n. Ziffer, -*zahl*; geheime Schrift. -*aar*, m. Zifferer, Rechner. *boek*, n. Rechenbuch, Lehrbuch der Rechenkunst. -*en*, v. a. rechnen. -*getal*, n. Zifferzahl. -*kunst*, f. Rechenkunst, Arithmetik. -*letter*, f. Zahl, Nummer, Ziffer. -*meester*, m. Rechenmeister. -*school*, f. u. n. Rechenschule. -*schrift*, f. u. n. geheime Schrift in Zifferzeichen.

CIJ CIV

Cijns, f. Zins, Steuer, Auflage. -*baar*, adj. sinabar, unterwürfig, abhängig. -*regt*, n. Zinsrecht. -*roerig*, adj. dem Zinsrecht unterworfen.

Cilinder, m. Cylinder, Walse.

Cimbaal, *Cimbel*, f. Zimbel.

Cipior, m. Kerker, -*Stockmeister*.

Cypress, m. Cipressenbaum.

Cipressen, adj. Cipressen. -*hout*, *cipressen* Holz.

Cirkel, m. Zirkel, Kreis, Kranz, -*boog*, m. Zirkelbogen. -*en*, v. a. sirkeln; abmessen mit dem Zirkel.

Citatie, f. Foderung, Vorladung vor Gericht, Citation. (-*fordern*).

Citeren, v. a. vor Gericht laden, *Citer*, f. Zither, Zitter. -*enaar*, f. Zithersaite. -*epeler*, m. Zitherspieler.

Citroen, m. Citrone, -*appel*, m. Citronenapfel, Citrone. -*boom*, m. Citronenbaum. -*geel*, adj. citronengelb. -*kleur*, f. Citronenfarbe, Lichtgelb. -*kleurig*, adj. citronenfarbig. -*farben*. -*kruid*, n. Melissenkraut. -*vers*, s. *Citroenkleur*. -*verwig*, s. *Citroenkleurig*.

Civot, f. Zibet. -*kat*, f. Zibetkatze.

D.

D, de vierde letter van het *ABC*, *Dag* (geld, n. Tagesgeld, -lohn. -huur, f. -licht, n. Tag-, Tageslicht. -loon, n. Tagelohn, -geld. -looner, m. Tagelöhner. -looper, m. Tageläufer, Bothe der nur des Tages geht. -register, n. Tageregister, Tagebuch, Journal. -reis, f. Tage-
reise. -school, f. Tag-, Früh-
schule. -slaper, m. Tagschläfer
(eine Art Nachtvögel). -ster, f.
Morgenstern. -teekenen, v. a. deu
Tag unterschreiben, -zeichnen, da-
tiren. -teekening, f. Tagezeichnung,
Datum. -vaard, f. Landtag, Ver-
sammlung der Stände, Tagesfahrt.
Dagvaard houden, Landtag hal-
ten; *vaarduitschrijven*, einen Land-
tag ausschreiben. -vaardens, vor's
Gericht fodern, einen Termin an-
setzen; vorbescheiden, citiren.
-vaarding, f. Tagfahrt, Vorladung
vor's Gericht, gerichtlicher Ter-
min, Vorbescheidung, Citation.
-verhaal, n. Tagebuch, -register,
Protocoll, tägliche Anseichnung.
-wacht, f. Tagewache. -werk, n.
Tagewerk, tägliche Arbeit. -wer-
ker, m. Tagelöhner, -arbeiter.
-wijzer, m. Tag-, Zeitweiser, -zei-
ger, Kalender.

Daad, f. That, Handlung, Verrich-
tung, Unternehmen. -zaak, f. That-
sache.

Daags, adv. des Tages, bei-, am
Tage. -ch, adj. täglich, all-
täglich.

Daal, f. bleierne Röhre in einer
Wasserpumpe,

Daalder, m. Thaler (eine Münse).

Daan, (van daan) adv. dannen, von
dannen, von da, woher.

Daar, adv. da, dort, allda, da-
selbst.

Daaraan, adv. daran, an dem.

Dadel, f. Dattel (eine Frucht). -boom, m.
Dattel-, Palmbaum. -olie, -öl.

Dadelijk, adj. u. adv. wirklich, thät-
lich, in, mit der That; soglich,
unverzüglich, ohne verweilen,
gleich, den Augenblick. -heid, f.
Verwirklichung, wirkende Kraft.

Dader, m. Thäter, der etwas thut,
-eine That verrichtet.

Dadig, adj. u. adv. thätig.

Dag, m. Tag, Zeit von 24 Stunden;
-vom Auf- bis zum Untergang der
Sonne; Tageslicht; Zeit überhaupt.
Licht, Helle in einem Gemähde;
Leben; das Seil womit man auf
dem Schiffe die Matrosen peitscht.

-blad, n. Tageblatt, Zeitung, die
alle Tage herauskommt. -boek, n.
Tagebuch, Journal. -boog, m. Tag-
gebogen, arcus diurnus. -cirkel, m.
Tagecirkel, -kreis. -dief, m.
Tagedieb, Müssiggänger, fauler,
träger Arbeiter oder Tagelöhner.

-dieven, a, n. müssig gehen, die
Zeit zur Arbeit verfaulenzten.

-dieserij, f. Tagdieberei, Müssig-
gang, Faulenzen.

Dagelijks, adj. -lijk, adj. täglich,
alle Tage.

Dagen, v. n. tagen, Tag werden.
- , v. a. vor Gericht rufen, -be-
stellen, -laden, -vorladen, -vor-
bescheiden, citiren.

Dager, m. Vorlader- Rufer, Fode-
rer vors Gericht; Gerichtsbothe.

Dageraad, m. Morgenröthe, -däm-
merung, -stunde, Anbruch des
Tages.

Dagging, f. Ruf, Einladung vor das
Gericht, Citation.

Dagge, f. Dolch; Stück Tau oder Seil
womit die Verbrecher auf dem
Schiffe ihre Strafe bekommen.

Dag (geld, n. Tagesgeld, -lohn. -
huur, f. -licht, n. Tag-, Tageslicht.
-loon, n. Tagelohn, -geld. -looner,
m. Tagelöhner. -looper, m. Tag-
eläufer, Bothe der nur des T-
ages geht. -register, n. Tageregister,
Tagebuch, Journal. -reis, f. Tage-
reise. -school, f. Tag-, Früh-
schule. -slaper, m. Tagschläfer
(eine Art Nachtvögel). -ster, f.
Morgenstern. -teekenen, v. a. deu
Tag unterschreiben, -zeichnen, da-
tiren. -teekening, f. Tagezeichnung,
Datum. -vaard, f. Landtag, Ver-
sammlung der Stände, Tagesfahrt.
Dagvaard houden, Landtag hal-
ten; *vaarduitschrijven*, einen Land-
tag ausschreiben. -vaardens, vor's
Gericht fodern, einen Termin an-
setzen; vorbescheiden, citiren.
-vaarding, f. Tagfahrt, Vorladung
vor's Gericht, gerichtlicher Ter-
min, Vorbescheidung, Citation.
-verhaal, n. Tagebuch, -register,
Protocoll, tägliche Anseichnung.
-wacht, f. Tagewache. -werk, n.
Tagewerk, tägliche Arbeit. -wer-
ker, m. Tagelöhner, -arbeiter.
-wijzer, m. Tag-, Zeitweiser, -zei-
ger, Kalender.

Dak, n. Dach, Obdach; Decke. -balk, m.
Dachbalken. -berd, -bord, n.
Dachschindel. -brett. -dekker, m.
Dach-, Schindeldecker. -digt, adj.
u. adv. dachdicht, in gutem Dach-
stande, in guter Dachung. -drop,
-druijing, -druij, -druppeling,
f. f. Traufe, Regentraufe. -goot,
f. Dachrinne. -pan, f. Dachziegel.

-rib, f. Dachsparre. -rippe. -riet, n.
Schilfrohr zum Dachdecken.

-stroo, n. Dachstroh. -venster, n.
Dachfenster, -licht, Kapppen-
ster.

Dal, n. Thal. -bewoner, m. Thal-
bewohner.

Dalen, v. n. nieder-, unterwärts-
gehen, herabsteigen, herabklet-
tern, sinken, abnehmen, minder
werden, abschlagen, wohlfeiler
werden, im Preise fallen.

Daling, Unter- Niedergang; Ab-
klettern, Sinken, Niederrfahrt;
Abnehmen, Abschlag des Prei-
ses.

Dalluiden, m. pl. Thalleute, Thal-
volk, -bewohner.

Dam, m. Damm, Deich das Wasser
abzuhalten; doppelte Scheibe im
Bambrette. -ast, n. Damast (eine

Art seiden oder wollen Zeug);
Damastblume. -bes, -besie, f.
Wacholderbeere. -beziensboom, m.
Wacholderbaum, -strauch. -bord, n.
-looper, m. kleines Schiff zur Fahrt
innerhalb des Landes. -men, v. a.
einen Damm aufwerfen; v. n. im
Damenbrette spielen, auch eine
Scheibe zur Dame machen, aufda-
men. -mer, m. Damenspieler, der
im Brette spielt. -metje, n. Dämm-
chen, kleiner Damm. -schiff, f.
-spel, n. -speler, m. Damenbrett,
-scheibe, -spiel, -spieler.

Damp, m. Dampf, Dunst, Rauch,
AUSDÜNSTUNG; Nebel. -en, v. n.
dämpfen, rauchen, dinsten. -ig,
adj. u. adv. trübe, dämpfig, dü-
nstig, nebelicht; voller AUSDÜNSTUN-
gen; engrüstig; stark, geruch-
gebend (vom Weine, u. s. w.)

-igheid, f. Engrüstig-, Hart-
schlässigkeit, schweres Aufziehen
der Pferde. -kogel, m. Dampf-,
Dunstkugel. -kolom, f. Dampf säule.

-kring, m. Dunstkreis, Atmos-
phäre.

Dan, adv. dann, und wann. *Dan*
du, *dan* *zoo*, bald so, bald anders,
dan *dit*, *dan* *dat*, bald das, bald
jenes. *Conj.* dann, doch, als wie,
oder.

Danig, s. *Dusdanig*.

Dank, m. Dank, Erkenntlichkeit;
Dankagung, -barkeit; Will; Wohl-
gefallen. -altaar, n. Dank-
opferaltar.

Dank (baar, adj. u. adv. dankbar,
erkenntlich. -baarheid, f. Dank-
barkeit. -baarlijk, adv. danke-
bar-, erkenntlich, mit Dank.

-dag, m. -en, v. a. danken, danken-
gen, Dank abtatten, sich bedan-
ken. -enswaardig, adv. dankens-
werth. -feest, n. Danktag, -fest. -
lied, n. Danklied, -gesang. -offer,
-offerhande, f. Dankopfer. -predi-
katie, -preek, f. Dankpredigt. -wet-
ten, v. n. Dank wissen, zu verdan-
ken haben. -zeggen, v. a. danken,
danken, danken. -zegging, f. Dank-
agung, -abstattung; Dankpredigt
nach gehaltener Communion.

Dans, m. Tanz. -en, v. n. Tansen.
-er, m. Tänzer. -eres, *Danstet*, f.
Tänzerinn. -feest, n. Tansfest, *Boll-
lied*, n. Tanzlied. -meester, m.
Tanzmeister. -oefening, f. Tanz-
übung. -rei, f. Reihe von Tän-
sers, -schoen, m. Tansschuh.

-school, f. Tansschule, -boden, -saal, -zaal, f. Tanzsaal. -siekte, f. Tankrankheit, Tanzsueche; tarantulismus.
Dapper, adj. u. adv. tapfer, kühn, muthig, unerschrocken, herzhaf; sehr viel, stark, recht gut. -heid, f. Tapferkeit, Heldennuth. -lijk, adv. tapfer, voller Muth.
Darm, m. Darm, plur. Därme, Eingeweide, Gedärme. -breuk, f. Darmbruch. -jick, f. Darmgicht, Kolik. -kronkel, m. Darmknoten; -gicht, -net, n. Darmnetz, -fell, Zwerchfell. -pijn, f. Bauchgrimmen, Reissen im Leibe, Darm-schmerz, Bauchweh. -enaar, f. Darmseite, Violineite. -enijding, f. s. Darmpijn. -vel, n. Darmfell. -vliec, s. Darmnet. -wee, n. Bauchweh, Darmgicht.
Darre, f. (Eest) Darre, Dörre (wo die Bierbrauer das Malz darren), dörren, austrocknen.
Dartel, adj. u. adv. üppig, muthwillig, verzärtelt, weichlich, lebhaft. -heid, f. Verzärtelung.
Dartelen, v. n. Possen-, Muthwillen treiben; eitel-, üppig sein; hüpfen, springen.
Das, m. Dachs (eine Art wilder Thiere); f. Halbinde, -kragen, -tuch, Tasse. -look, n. Ackersknochen; wilder Lauch. -sewel, n. Dachsfell. -sewels, -sewemout, n. Dachsfett, -schmals.
Dat, pron. dem. das, dieses, jenes, solches, es; conj. dass.
Dawe, m. Thau. Voor dag om daww, frühmorgens, mit Tages Aubruch. -aarde, f. Thauerde. -achtig, adj. u. adv. thauig.
Dawel, f. trägen, sauerndes Weibsbild. -achtig, adj. u. adv. zögernd. -achtigheid, f. Zögerung. -arig, f. Versögerung, Zaudern. -en, v. n. träge sein, zaudern, versögern.
Dawwen, v. impers. thauen.
Dawweworm, m. Aussatz, Ausschlag bei den Kindern, vorzüglich am Kopfe.
Daweren, v. n. erschüttern, beben, De grond dawert, die Erde bebt, wird erschüttert.
Dawering, f. Erschütterung, starke Bewegung.
De, art. defn. m. u. f. sing. u. plur. n. plur. der, die.
Debet, (Handlungsw.) Debet, schuldig.
Debit (eren, v. s. borgen, auf Rechnung geben, anschreiben, belasten.

ten. -sur, m. Schuldner, der etwas schuldig ist.
December, Wintermaand, m. December, Winter-, Christmonat, -mond.
Deed, (impert.) von doos, thun, that.
Deeg, n. Teig. Amandel-, suwdeeg, Mandel-, Saupertig, -oghtig, adj. teigählich, teigmässig, wie Teig. -brak, m. Teigkugel, Rudel, Wulcher, Stopfer (zur Mästung des Federviehes).
Deel, n. Theil, Stück, Abtheilung, Band; Haufen, Menge, Anzahl, -theil, f. Diele, Brett, Bohle; Lente, Dreschtaue, Flur von Lehm. -achtig, adj. u. adv. theilhaft. -achtigheid, f. Theilhaftigkeit, -nehmung, -habung, Antheil. -baar, adj. u. adv. theilbar, das getheilt werden kann. -baarheid, f. Theilbarkeit. -en, v. s. theilen, zer-, aus-, abtheilen; Theil-, Antheil nehmen. -er, m. Theiler, Ver-, Zertheiler, Ausspender; Zähler eines Bruches oder Theilzahl (in der Rechenkunst). Divisor.
Deelgenoot, m. Theilgenosse, -haber, -nehmer. -schap, n. Theilgenossenschaft, Antheil.
Deelhebber, m. Theilhaber, -nehmer. -hebbing, f. Antheil. -ing, f. Ver-, Zertheilung; Scheidung; Theilung, endliche Abrechnung einer Nachlassenschaft. -te, ad. theils, zum Theil. -tje, n. Theil-, Stück-Bündchen. -woord, n. Theilwort, Mittelwort (in der Sprachlehre) participium.
Deer-, adj. u. adv. jämmerlich, elend, erbärm-, schmerzlich.
Deern, f. Birne, Mädchen.
Deernis, f. Mitleid, Erbarmung. -waardig, adj. bejammernswürdig, mitleidswerth.
Deesem, m. Sauprutzig. -en, v. s. säuern (das Brod). Sauerteig in den Teig werfen, das Brod säuern lassen.
Deftig, adj. u. adv. vortreflich, stolz, herrlich, varnehm, feierlich, ansehnlich, anständig, majestätisch, prächtig, schön; sehr wohl, wie sichs gehört. -heid, f. Feierlichkeit, Ansehen, Anstand, Vortreflichkeit, Ernsthaftigkeit. -lijk, adv. ansehnlich, anständig, vortreflich, mit edler Miene, majestätisch.
Dege, f. (obs.) Naisen, Wohlsein, Wohl. Es wird aber fast nicht mehr gebraucht, und hloas in folgender Reden-art kommt es vor: ter dege, gut, recht, recht-

schaffen, viel, wie es sein muss, u. s. w.
Degel, m. Tiegel einer Presse. -ijk, adj. u. adv. ehrlich, ehrbar, fein; sicher, gewiss, gültig, wie sichs gehört.
Degen, m. Degen, Seitengewehr. -drager, m. der einen Degen trägt, Kriegermann. -grees, -greesp, f. Degengriff, -griff. -koop, m. Degenknopf. -maker, m. Schwertschger. -scheede, f. Degenscheide. -steek, m. Degenstich.
Degene, m. u. f. Helgens, p. pron. demonstr. der-, die-, dasjenige.
Deining, f. diejenige stete Erhebung und Senkung des Wassers, welche im Meere statt hat, das Auf- und Niedersteigen der Wellen.
Deinzen, v. n. zurückweichen, hietwärts gehen.
Deinzen, u. -sing, f. Zurückweichen, -sichen, -zug; Stossen der Wellen.
Deist, m. Deist, Freigeist, der ohne eine Gottheit, nicht aber eine göttliche Offenbarung glaubt.
Dek, n. Decke, Bedeckung, alles was zur Deckung dienet; Deck, Verdeck eines Schiffes. -bed, m. Deckbett.
Deken, f. Bettdecke. -, m. Rechant einer Kirche, Universit., u. s. w. Zunftmeister, Oberältester einer Innung oder Zunft. -schap, n. Dechantenwürde; Zunftmeisterschaft. -tje, n. eine kleine Bettdecke.
Dekken, v. a. decken, be-, sudecken; beschirmen, beschützen, befreien; verhorgen; unsicher machen.
Dekker, m. Bedecker, -schützer; Becker, Schieferdecker, Strohdachmacher.
Dekking, f. Deckung, Bedeckung, -schätzung, -freilung; Rechen einer Stufe.
Dekkleed, n. Decke, Ueberzug, -kleid; Reit-, Stalldecke, Sebracke; Pferdedecke. -load, n. Rlei zum Decken eines Baches, oder sonst was zu bedecken. -mantel, m. Deckmantel, Decke, Vorwand, -geben, Schein, -pan, f. Dachziegel. -riet, n. Schilfrohr zum Decken. -sel, n. Decke, Deckel; Bedeckung, Kleidung; Vorwand, Verstellung. -stroo, n. Stroch zum Decken, Dachstroh. -stok, n. Deckstück, -hrett eines Pfeils oder einer andern Sache.
Delden, (Dolpensen) hölzerne Nägel die Ruder oder Riemen eines Bootes zurück zu halten.

Delfstof, fester Stoff, welcher man aus den Mienenholt.
Dolgen, s. *Uitdolgen*.
Dolven, v. a. in der Erde graben, -scharren.
Dolwer, m. Graber.
Dolwing, f. Graben, Scharren.
Democrant, m. Vorsteher der Volksregierung.
Democratie, f. Demokratie, Volkregierung.
Demodisch, adj. u. adv. demüthig, unterwürfig. -*en*, v. a. demüthigen, unterwürfig, erniedrigen. -*heid*, f. Demuth. -*lijk*, adv. demüthig.
Dempen, v. a. dämpfen, anlösen, stillen; fallen, zuschütten mit Erde, Steinen, u. s. w. vermindern, sanfter machen.
Demphoorn, *Domp*-, n. *domper*, Löschnapf, das Licht auslöschend.
Dempig, (erst.) adj. u. adv. enghrüstig, erstickend, hartköhlig. -*heid*, f. Enghrüstigkeit, Erstickung, Kehlkentzündung; Hartköhlichkeit der Pflanze.
Demping, f. Dämpfung, -fen, Auslösen, Stillen; Vollwerfen, Zuschütten.
Den, m. Tanne, Tannenbaum.
Den, (dativ sing. m. u. dativ m. u. n. plur. et Accus. sing. m. desartic. de) dem, den.
Denkbaar, adj. u. adv. denkbar, das gedacht werden kann. -*baarheid*, f. Denkbarkeit. -*beeld*, n. Begriff, Idee, Vorstellung. -*beeldig*, adj. u. adv. idealisch. -*en*, v. a. denken, Gedanken haben; Acht geben, in Acht nehmen; meinen, glauben; vorhanden, Willens sein. -*en*, a. Denken, Nachdenken. -*end*, adj. u. partic. denkend, nachdenkend. -*er*, m. Denker, der nachdenkt, - sich besinnt, Forscher. -*elijk*, adj. u. adv. denkbar, vermuth-, wahrscheinlich; -*vermogen*, n. Denkkraft, Ver-nunft. -*wijs*, f. Denkungsart.
Denna, f. Beck auf einem kleinen Fahrzeuge oder Schiffe; Salz-boden, -behälter, Jense, Fläche.
Dennen, adj. u. adv. tannen, aus Tannenholz gemacht oder bestehend. -*boom*, m. Tannen-, Fichtenbaum. -*bosch*, -*woud*, n. Tannen-, Fichtenwald. -*hout*, n. Tannen, Fichtenholz. -*plant*, f. Tannenbrett. -*behle*.
Der, (genit. sing. fem. u. gen. plur. m., f. u. n. des artikels de.)

Derde, adj. u. adv. *de*-, *het derde*, der-, die-, das Dritte. *Een derde* (*deel*), ein Drittel, dritter Theil. *Ten derde*, zum dritten, dritten. -*half*, -*halve*, adv. dritthalb, zwei und ein halb. -*adaag*, adv. dreitägig, dreitägig, was immer den dritten Tag wieder-kommt. -*week*, m. der dritte Steuermann.
Deren, v. a. u. n. erbarmen, Mitleid haben, -erwecken, -erregen, schmerzen, schaden, beschät-tigen.
Dergelyk, adj. dergleichen.
Derhalve, conj. deshalb, derhalben, deswegen; demnach, darum, aus dieser Ursache.
Dermate, adv. dermassen, solcher-gestalt, so viel, so sehr.
Derre, s. *Darre*.
Derrie, m. erste harte Erdlage, die man nach dem Schlamm antrifft.
Derschen, s. *Dorschen*.
Dertel, s. *Dartel*.
Dertien, adj. dreizehn. -*de*, adj. drei-sebte.
Dertig, adj. dreissig. -*ste*, adj. dreis-sigste. -*er*, m. Dreissiger, der drei-sig Jahre erreicht hat; Mitglied einer Versammlung, welche aus dreissig Personen besteht.
Derven, v. a. darben, entbehren, vermissen.
Derver, m. der darbt, - etwas ent-behrt.
Derving, f. Darben, Entbehrung, Vermissung.
Dervoege, s. *Dermate*.
Derwaart, *derwaarts*, adv. u. conj. dorthin, dahin.
Des, (gen. m. u. n. sing. vom art. de, het) des.
Dee, adv. u. conj. desto, um so viel mehr, -weniger; des, dessen, des-halben, darum.
Deegelyks, dessgleichen, gleichfalls, eben so.
Deekste, s. *Derhalve*.
Deeniettemin, *Deeniettegenstaande*, dem-, dessen-, ungeachtet, nichts desto-weniger.
Deeslaet, adj. u. adv. verwüdet, verwirrt.
Deeswege, adv. deswegen, darum.
Deeswyl, prop. poss. m. dessen, des-selben.
Deugd, f. Tugend, Frömmig-, Redlichkeit; Wohl, Vergnügen, Nutzen, Vortheil, gute Eigenschaft. -*elijk*, adj. u. adv. tugendhaft, -sam; sitz-, redlich; gesetzmä-sig, gültig, richtig, wahr. -*elykheid*,

f. Tugend, Tüchtigkeit, Tauglich-, Gültig-, Gesetzmässigkeit, Wahr-heit, Güte.
Deugd (*ouder*, (*Zed*-)), f. Tugend-, Sit-tenlehre, Moral, Ethik. -*erlyk*, adj. u. adv. tugendreich, voller Tu-gend. -*erlykheid*, f. Tugend, Sit-samkeit, Sittlichkeit. -*zaam*, adj. u. adv. tugendhaft, recht-schaffen, sittlich. -*zaam*, u. n. *heid*, f. Tugend, gutes Verhalten, uneig. Güte der Waaren.
Deugen, v. n. taugen, nützlich-, gut-, gültig-, hinlänglich-, zu-reichend sein.
Deugniets, m. Taugnichts, ein sit-tenloser Mensch.
Deuk, f. Hölle; Beule (durch Stossen oder Drücken). -*en*, s. *Induken*.
Deumseje, n. Knirps, kleines Männ-chen, -Kerlchen.
Deun, m. Lied, Gesang, Gassenlied, -bauer. -, adj. u. adv. karg, geizig, äsrig, eigennützig. -*heid*, f. Karg-heit, Falsigkeit, Geiz, Eigennutz. -*en*, v. a. singen; kursweilen, scherzen, spassen. -*je*, n. Gassen-liedchen.
Deur, f. Thüre, Thor; Zugang; Mit-tel, Weg; Anleitung. -*deur*, m. Thürhaken, -kloben. -*hamer*, -*klop-per*, Klopfer, Hammer an der Thüre. -*hengel*, n. Thürhänge, Thürband. -*raam*, n. Thürrahmen. -*ring*, m. Thür-ring. -*slot*, n. Thürschloss. -*stijl*, m. Thürpfosten. -*vleugel*, m. Thürflügel, Schlagthüre. -*waar-der*, m. Thürwächter, -hüter, Ge-richtsverwalter, Kirchenschlies-ser. -*waarderoek* *op*, m. Thür-, Thorwächter-, Gerichtsverwalter-amt. -*wachter*, m. Thürhüter, -ste-her, Pförtner. -*wachters*, -*wachter*, f. Pförtnerin.
Deweekater, m. Christbrot, Christ-Brotzel (die um Weihnachten ge-backen wird.)
Dewijk, m. Zapfen eines Fasses. -*ken*, v. a. aus einem Fasse zapfen, durch Ausziehen des Zapfens.
Dewelks, pron. relat. der, welcher, s. *Welke*.
Dewyl, conj. weil, dieweil, nachdem.
Deve, m. u. f. *Dis*, n. pron. demon-str. dieser, diese, dieses.
Dezelfde, m. u. f. *Hetzelfde*, n. pron. dem. der-, dieselbige; das selbi-ge; der-, die-, das nämliche.
Dezelve, m. u. f. *Hetzelve*, n. pron. dem. der-, die-, dasselbe; dieser, diese, dieses, od. dies.
Diaken, m. Diaconus, Armenversor-ger, -pfleger; jüngster Prediger

bei einer Gemeinde. -*es*, f. Armenpflegerinn. -*schap*, n. Diaconat, Armenversorgungschaft. -*ie*, f. Diaconie, Armenanstalt der Kirchen.

Diamant, m. Demant, Edelstein, -*gruis*, n. Demantstaub, -*pulver*, -*haak*, m. Demantspange, -*en*, adj. demant. *Eene diamanten boot*, ein demant Halsgeschmeide. -*en ring*, m. Demantring. -*slippen*, v. a. Demant schleifen. -*slipper*, m. Demantschleifer. -*enijden*, v. a. Demant-, Steinschneiden. -*enijder*, m. Demant-, Edelsteinschneider.

Dicht, a. Gedicht, Vers. -*ader*, f. dichterliche Ader, -*Trieb*. -*en*, v. a. dichten, Gedichte machen; aussinnen. -*er*, m. Dichter, Poet. -*eres*, f. Dichterin. -*erlijk*, dichterisch. -*kunde*, f. Dichtkunst, Poesie. -*kundig*, adj. u. adv. dichterisch, poetisch. -*kunst*, f. Dichtkunst, -*kunstig*, adj. poetisch, dichterisch. -*luim*, f. dichterische, poetische Laune. -*stuk*, -*werk*, n. Gedicht.

Die, pron. dem. u. rel. m. u. f. *dat*. n. der, die, das, jener, jene, jenes.

Dief, m. Dieb. -*fachtig*, adj. u. adv. diebisch, wie ein Dieb. -*fachtigheid*, f. Dieberei. -*segge*, f. Diebinn. -*fstal*, m. Diebstahl, Entwendung. -*venhanger*, -*venhenker*, m. Scharfrichter, Henker. -*venijser*, m. Brecheien; eiserne Fensterstäbe wider das Einbrechen. -*venkelder*, m. unterirdisches Gefängnis. -*venlantaren*, f. Diebslaterne. -*venleider*, m. Gerichtsdienner, Häsoher. -*venvanger*, m. Häsoher.

Diegens, m. u. f. *Datgens*, n. pron. demonstr. der-, die-, dasjenige. **Dielenhooft**, n. Dielenkopf (in der Baukunst.)

Diemet, -*mit*, n. Diemitt, Zwillich, Barchent; eine Art Kattunzeug. **Dienaangaande**, adv. was das betrifft. **Dienaar**, m. Diener, Bedienter, Knecht, Untergeordneter, Gerichtsdienner.

Dienares, f. Dienerinn.

Dienend, m. Gerichtsdienner, Häsoher. **Dienen**, v. a. u. n. dienen, zu Dienste stehen, aufwarten, einem unterworfen sein; in Condition, -Kriegsdiensten stehen; sich bedienen; nützen, nützlich, dienlich sein; antworten.

Dienet, m. Dienst, Gunst, Gefallen, Gefälligkeit, gute Dienste; Unterkommen, Bedienung, Amt, Con-

dition. -*aanbieding*, f. Dienstanerbieten, -*ung*. -*baar*, adj. u. adv. dienstbar, in Diensten stehend. -*baarheid*, f. Dienstbarkeit, Knechtschaft; Claverei. -*baarlijk*, adj. auf eine dienstbare und slavische Art und Weise. -*bode*, m. u. f. Dienstbothe, Bedienter; Dienstmagd. -*boden*, m. u. f. plur. Gesinde, Dienstbothen. -*huis*, n. Diensthau. -*ig*, adj. u. adv. dienlich; gut, rathsam, bequem. -*igheid*, f. Nützlich-, Brauchbar-, Geschicklichkeit. -*iglijk*, adv. nütz-, dienlich. -*knecht*, m. Knecht, Bedienter, Untergeordneter. -*loon*, n. Lohn, Miethe. -*maagd*, -*meid*, f. Dienst-, Hausmagd. -*man*, m. Lehmann, Frohnbauer. -*pleging*, f. Verrichtung des feierlichen Gottesdienstes, Ehrendienst, Religionsübung. -*plegtig*, -*pligtig*, adj. feierlich. -*vaardig*, adj. u. adv. dienstfertig, -*willig*, gefällig. -*vaardigheid*, f. Dienstfertigkeit, Willig-, Gefälligkeit. -*erij*, adj. frei vom Dienste. -*willig*, adj. u. adv. dienstwillig, -*fertig*. -*ergeben*, gefällig. -*willigheid*, f. Dienstwilligkeit, Ergebung, Gefälligkeit.

Dienvolgens, adv. diesem zu Folge, folglich, demwegen, aus der Ursache, dem gemäss, darum.

Diep, adj. u. adv. tief, niedrig, weit; tiefseinig; lang, gross. -*achtig*, adj. etwas tief. -*denkend*, adj. u. part. durch-, nachdenkend, scharfsinnig. -*en*, v. a. aus-, vertiefen, den Schlamm aus einem Canal oder Graben ziehen; schattieren (in der Malerei). -*gaan*, v. n. schwer beladen sein; tief im Wasser gehen. -*grondig*, adj. tiefseinig, -*denkend*, gründlich, scharfsinnig. -*lood*, n. Senkblei, die Tiefe der See zu erforschen. -*peinsend*, adj. tiefdenkend, scharfsinnig. -*te*, f. Tiefe, Abgrund, Schlund; Höhe des Meeres; Verborgenheit. -*zinnig*, adj. tiefseinig, schwer zu fassen; tiefdenkend. -*zinnigheid*, f. Tief-, Scharfsinn. -*zinniglijk*, adv. tief-, scharfsinnig; unbegreiflich, schwer zu verstehen.

Dier, n. Thier, alles was Leben und Bewegung hat. -*gaarde*, f. Thiergarten. -*kring*, -*riem*, m. Thierkreis (astron. W.). -*lijk*, adj. u. adv. thierisch, vielschisch. -*perk*, n. Thierpark. -*rijk*, n. Thierreich. -*te*, *Duurte*, f. Theurung, hoher

Preis. -*tje*, n. Thierchen, kleines Thier. -, (pron. demonstr. f. sing. u. gen. plur. der drei Geschlechter von *die*) der, jener. -, *Duur*, adj. u. adv. theuer, werth, kostbar, hoch im Preise. -*baar*, adj. u. adv. theuer, werth, köstlich. -*baarheid*, f. Köstlichkeit. -*gelijk*, pron. demonstr. s. *Dergelijk*. -*duurkoop*, theuer, hoch im Preise. -*voege*, adv. dermassen.

Dies, adv. darum, aus der Ursache; s. *Des*. -*halve*, adv. desshalben, aus dieser Ursache; s. *Derhalve*.

Diets, *diets maken*, v. a. überreden, weis machen, einreden, Einem etwas glauben machen.

Dieven, v. a. diebisch entwenden, stehlen. -*lantaarn*, f. Diebslaterne. -*taal*, f. Diebsprache. -*zak*, m. Diebstasche, verborgene Tasche, verborgener Beutel, s. *Dief*. (len. *Dievertij*, f. Dieberei, Diebstahl; *Stehdiggel*, f. Scherbe; Trümmer eines Topfes.

Digt, adj. u. adv. dicht, fest, wohl verschlossen, nahe bei einander; ohne Oeffnung, Risse, enge; heimlich, verholen; wacker, recht, derb. -*bij*, adv. nahe bei, neben-, hart an. -*en, digt maken*, v. a. dicht machen, wohl verschliessen, ausbessern. -*heid*, f. Nähe, Festigkeit, Dicke, Dichttheit (eines Waldes).

Dijden, s. *Dijen*.

Dije, f. Schenkel, Ueberbein, Hüfte, Dickbein.

Dij-, *Dijeharst*, n. -*stuk*, n. Keule, Ochsen-, Schöpsenkeule.

Dijen, v. n. ausdehnen.

Dijesak, m. Geldtasche in den Beinkleidern, Hosentasche.

Dijk, m. Damm, Deich, Wall gegen Ueberschwemmungen. -*aadje*, -*agie*, f. Pfahlwerk und aufgeworfene Erde, die zum Anlegen eines Dammes gebraucht werden. -*garde*, f. Erde zum Aufwerfen eines Dammes. -*baas*, m. Annehmer-, Aufseher der Deicharbeit. -*bestuur*, Deichverwaltung, -*behoorden*. -*breuk* f. Durchbruch eines Dammes. -*en*, v. a. Dämme-, Wälle-, Deiche machen, -*aufwerfen*, mit Dämmen versehen; s. *Bedijken*. -*er*, *Dijkwerker*, m. Arbeiter an den Dämmen, Damm-, Deichgraber. -*graaf*, m. Oberaufseher der Dämme, -*Deiche*. -*graafschap*, n. Würde-, Amt eines Oberdeichaufsehers. -*haemraad*, n. -*haemraadchap*, n. s. *Dijkgraaf*. -*graafschap*. -*meester*, n. Deichmeister, s. *Dijkbaas*.

-paal, m. Deich-, Dampffahl.
 -pligtig, adj. u. adv. zur Arbeit
 oder Unterhaltung der Dämme
 und Deiche verpflichtet. -regt, m.
 Damm-, Deichrecht. -schouw, m.
 Deichschau, Besichtigung der
 Dämme. -schrijver, m. Secretär
 der Deichcommission, oder der
 Deichverwaltung. -werker, m. s.
 Dijker. -wopen, n. Deichwesen,
 -verwaltung; alles was zur Ad-
 ministration der Deiche gehört.
 Dijzig, dumpfig, feucht, nebelig,
 (vom Wetter und von der Luft).
 Dij, f. Nebel, dicke Luft, Dumpfig-,
 Feuchtigkeit.
 Dik, adj. u. adv. dick, stark; flei-
 schicht, dicht auf einander. -, n.
 dickste Theil des Beines, Satz vom
 Kaffee u. s. w. -achtig, adj. etwas
 dick, -stark. -baardig, adv. stark-
 bärtig, dick von Bart. -bast, m. u.
 f. Dickbauch, Wanst. -bek, m. u.
 f. plattdickes Gesicht; Kernbeisser
 (ein Vogel). -bekkig, adj. aufge-
 dunsen im Gesichte, dick ausgelau-
 fen. -bloedig, adj. dickblütig, dick
 von Geblüde. -buik, m. Dickbauch,
 starker Mensch. -buikig, adj. u.
 adv. dickbäuchig. -heid, f. Dicke.
 -ken, v. a. u. n. dick machen, ver-
 dicken; gerinnen, steif werden.
 -kert, m. dicker Junge oder Kna-
 be. -kop, m. u. f. Dickkopf, ein
 gewisses Maas. Een dikkop jener,
 ein Nösel Kornbrantwein.
 -lippig, adj. dick von Lippen. -Lip-
 pen. -maal, -maals, adv. oft, öf-
 ters, vielmahl, manchmahl.
 -pens, f. Dickwanst. -te, f. Dicke,
 Stärke. -voestig, adj. dickfüsig.
 -werf, -wijle, adv. oftmahls, öf-
 ters, vielmahl, manchmahl. -zak,
 Dille, f. Dille (ein Kraut). (s. Dikpens.
 Dillen, (obs.) v. n. schwatzen,
 plaudern.
 Ding, n. Ding, Sache, Etwas, Ge-
 genstand. -bank, f. Sitz eines
 Untergerichtes, Schöppensstuhl
 -dag, m. Gerichtstag. -en,
 v. a. dingen. feilschen, hökern,
 auf Verminderung des Preises be-
 stehen; bewerben, streben, trach-
 ten; Rechtshandel führen. -er, m.
 -ster, f. der oder die um etwas
 handelt; - sich um etwas bewirbt,
 -nach etwas strebt oder trachtet;
 -cine Rechtsache vertheidigt; Ad-
 vocat. -stje, n. kleines Ding, Dingel-
 chen. -huis, Reythuis, n. Gerichts-
 haus. -stube. -heer, m. Dingherr,
 bei den Bergwerkern solche Leu-
 te, welche die Erze rösten. -hof,

n. -stad, f. Gerichtsort, Stadt wo
 bei den Alton Gericht gehalten
 wurde. -ing, f. Bestrebung, Trach-
 ten, Ansuchen, Bewerbung; Be-
 stehen auf Preisverminderung,
 scharf Handeln; Vertheidigung
 einer Rechtsache. -pligt, m. Ge-
 richtbarkeit, Obrigkeitliche Herr-
 schaft. -sdag, m. Dienstag,
 -sdaags, dienstags, -täglich.
 -stool, Registerstool, m. Richterstuhl.
 -taler, m. Anwalt, Advocat, Jus-
 ticommissär. -zaak, f. Rechts-
 sache, Process. -zak, Pleitszak, Ac-
 tensack.

Disch, m. Tisch, Speisetisch. -chge-
 noot, m. u. f. Tischgenosse, -bruder.
 -schen, Opdischen, anrichten, den
 Tisch zubereiten, auftragen, -ti-
 schen.

Dissel, m. eine Art Hohleisen, Kü-
 ferhammer, Diechsel an einem Fuhr-
 werke. -boom, m. Diechsel an einem Fuhr-
 werke.

Distel, f. Distel, eineig: Möhe, Unan-
 nehmllichkeit. -achtig, adj. u. adv.
 distelartig, -mäsig. -bloem, f. Dis-
 telblume. -blüthe, eine Art
 schottländischer Münze. -ig, adj.
 u. adv. voller Disteln, stachelicht,
 spitzig, kützlich. -kruid, n. Dissel-
 kraut. -vink, f. Distelfink, Stieg-
 litz. -ijzer, n. Disteleisen.

Distillateur, m. Distillirer, Braunt-
 weinbrenner. -latie, f. Distilli-
 rung, -lation. -leren, v. a. distil-
 liren.

Dit, pron. dem. n. dies, dieses. Dit
 kind, dieses Kind. Ditmaal, dies-
 mahl.

Dobbel, m. Würfelspiel. -aar, m.
 Würfelspieler, Erzspieler. -arf, f.
 Würfelspielen. -en, v. n. würfel-
 n spielen; entscheiden. -hoorn,
 -kroes, -beker, Würfelbecher. -
 spel, n. Würfel-, Hasardspiel. -
 steen, m. Würfel.

Dobber, m. Zeichenholz oder Feder
 einer Angelschnur; Klotz am An-
 ker (s. Boei); ein kleines leichtes
 Fahrzeug oder kleiner Kahn. -en,
 v. n. auf dem Wasser mit den Wo-
 gen auf- und niedergetrieben wor-
 den, schaukeln. -ing, f. Auf und
 Niedergchen eines Schiffes im
 Wasser. -schuit, f. kleiner, leicht-
 er Nachen. -vreugd, f. Luftfahrt
 auf dem Wasser. (achtet.)

Doch, conj. doch, aber, dessen unge-
 dochter, Tochter. -swan, m. Tocht-
 ermann, Eidam, Schwiegersonn.
 -tje, n. Töchterchen, kleines Mäd-
 chen.

Doctor, m. Lehrer, Doctor (höchste
 Würde oder Titel, der bei den
 vier Facultäten zu erlangen
 ist).

Dodderig, adj. schläfrig; finster, be-
 nebelt, träge, schlaftrunken. -
 heid, f. Schläfrigkeit, Trägheit.
 Dodder, m. u. f. fester Schläfer, -inn;
 träger Mensch, Langschläfer.

Doedelsak, m. Sackpfeife.

Doek, n. u. m. Tuch, Leinwand, Lin-
 nenzeug; Windel; Wischtuch. -en,
 plur. m. Windeln, Tücher. -en, v.
 a. ducken, hindertgehen, die Augen
 blenden, listig betrügen. -je, n.
 Lappchen, Tüchlein, -Tüchelchen;
 Vorwand. -ing, f. Blenden der Au-
 gen; Betrug; Hinterlist. -(laken)mu-
 ker, m. Tuchmacher, Leinenweber.
 -(laken)scheerder, m. Tuchscheerer.

Doel, n. Ziel, Zweck, Endzweck,
 Absicht. -, m. Schiessplatz, wo
 die Bürgersclafft sich im Schiessen
 nach dem Ziele übt; Stadtherber-
 ge am Schiessplatz. -en, v. n. zie-
 len, wohin zielen, -trachten, et-
 was beabsichtigen. -pen, f. Nagel,
 Zweck auf der Schiessscheibe;
 Mittelzweck. -wit, m. das Weiss
 mitten auf der Scheibe; Ziel,
 Zweck, Endzweck, Absicht.

Doem(en), v. a. verdammen, -urthei-
 len, -abscheuen. -enis, -ing, f.
 Verurtheilung, -dammiss, f. Ver-
 dammung. -enswaardig, adj. u.
 adv. verurtheilungs-, dammungs-
 würdig, verdammlieh.

Doen, v. a. thun, verrichten, ma-
 chen, ausüben, vollbringen, be-
 wirken. -, n. Thun, Verrichtung,
 Beschäftigung, Vornehmen, Ar-
 beit, Handel, Gewerbe, Sache.
 -de, adj. u. part. geschäftig, wirk-
 sam, beschäftigt, -er, m. Thäter,
 Verrichter (wird aber selten aus-
 ser der Zusammensetzung mit an-
 deren Wörtern gebraucht). Z. B.
 -wel-, kwaaddoener, Wohl-, Ue-
 belthäter. -ing, f. That, Thun,
 Wirkung. -lijk, adj. u. adv. thun-
 möglich, was sich thun lässt. -lijk-
 heid, f. Thun-, Möglichkeit. -niet,
 m. Thuenichts, Müsiggänger,
 Faulenzer.

Doezelen, v. a. (in der Zeichenkunst)
 den Schatten einer Zeichnung mit
 einem gerollten Papier das Licht
 vertrieben, mit trocknen Farben
 malen.

Dof, m. Ruderschlag ins Wasser,
 Schlag, Stoss. -, adj. u. adv. matt,
 ohne Glanz, dumpfig, stumpf, blö-
 dsinnig, schwermüthig. -fen, v. a.

schlagen, stoßen. -fer, m. Täufer, Stößer, Mönchen der Taube. -heid, f. Schwermuth, -mäßigkeit, Stumpfheit, Blödsinnigkeit. -je, n. kleiner Stoss; -Vortheil.

Dof, f. Ruderbank. (-Gewinn.)

Dog, m. Dogge, grosser Hund, Wachtwand.

Doge, m. Doge (Oberhaupt, Herrsch.) der Venetianischen und Genuesschen Republik.

Dogger, f. Fischerboot.

Doggers (bank, f. -sand, n. Doggersand, Name eines gewissen Sandhügels im Moore.

Doggetje, n. ein kleiner Hopsband, Steindogge.

Dajer, m. Dotter, Eierdotter.

Dok, n. Docke, Schiffdocke; Ströhbüchel unter den Dachziegeln.

Dokken, v. a. Schiffe in der Docke auflegen; geldschliessen, bezahlen; ein Dach mit Ströhbücheln und Ziegeln decken.

Doktor, s. Doctor.

Dol, m. köstlicher Nagel oder Pflanz zur Festhaltung der Ruder eines Bootes. -, adj. u. adv. toll, rasend, wüthend, unartig, sinnlos, sehr enträt. -boerd, n. der Theil des Berdes, wo sich die Rudernägeln befinden. -(Dufciaas, f. Dulcian, Basslöte (ein Register in einer Orgel); Fagote. -en, v. n. irren, sich verirren; herumirren, -schwefeln, irren gehen; verkehrte Meinungen hegen. -fijn, m. Bolphin, Meerschwein (ein Fisch); Titel des Kronprinzen von Frankreich. -gat, n. Loch zum Rudernagel. -heid, f. Tollheit, Wuth, Raserei, Sinnlosigkeit. -kuis, n. Tollerei, Narrenhaus, Spital für Wahnsinnige. -ing, f. Irrthum, Irrung, Versehen; verkehrte Meinung. -ik, m. Treppe (ein gewisses Unkraut).

Dolk, m. Dolch, kurzer Degen.

Dolkop, m. Tollkopf; ein aufsehender; hitziger-, jähorniger Mensch. -pig, adj. u. adv. tollköpfig, ohne Verstand, sinnlos.

Dolle (kerrel, f. Schierling (ein giftiges Kraut). -man, m. ein wüthender-, rasender-, wilder Mensch.

Dollen, v. n. tellen, rasen, fantasieren, wüthen, schwärmen, toll werden. -, v. a. einen Ochsen vor den Kopf schlagen heimlich tödten, -tödt-schlagen.

Dolligheid, f. Wuth, Raserei, Un-sinn, Sinnlosigkeit. (them, rasend.)

Dolsinnig, adj. u. adv. sinnlos, wü-

thum, m. Dum, Thaum; Thurm eines

Doms, -einer Hauptkirche, die Kirche selbst. -, adj. u. adv. dumm, plump, ungelhrig, einfältig, ohne Verstand, -Ueberlegung; stumpf am Verstande. -deken, m. Domdechant, Dechant des Domkapitels. -heer, m. Domherr, Mitglied des Domkapitels. -heid, f. Dummheit, Einfältigkeit, Plumpheit, Ungerhrigkeit. -juffer, f. Stiftdame. -kapittel, n. Domkapitel. -kerk, f. Domkirche. -klek, f. Domglecke. -kop, -oor, m. Baumkopf, unverständiger; ungelhriger Mensch. -mekracht, f. Wunde, Hebeszug womit man grosse Gewalt thun kann; dummer, hartköpfiger Mensch.

Dommelen, v. n. summern, wie die Bienen; murmeln, brummen, in dem Bart reden; schlaftrunken sein. -, v. a. mischen, vermischen.

Dommeling, f. Gessumme, Schwärmen wie die Bienen; Stummen, Murmeln; Vermischung.

Dommelijc, adv. dumm, auf eine grobe, plumpe Weise, unvor-

Dommigheld, s. Domheid. (nünftig.)

Domp, -ig, s. Damp. -ig, -oap, m. Dompfliff; (eine Art Vögel). -elaar, m. Taucher (ein gewisser Wasservogel); Einer der wie die Perlscher lange unter Wasser bleiben kann; einer der die Taufe durch Untertauchen verrichtet.

Dompel (doop, m. Taufe durch Untertauchen. -en, v. a. ein-, untertauchen; stürzen; unter die Erde bringen; hegraben; versenken. -doop, f. Taufe durch Ein-, Untertauchen. -ing, f. Ein-, Untertauchen.

Dow (pen, v. a. ein-, untertauchen, versenken; analöchen, frisch machen, kühlen, auswischen, senken lassen (in der Kriegskunst, vom Geschütze); dämpfen, ausdampfen. -pertsje, m. Dampphorn, m. Läschhorn, -hütchen, Lichtdeckel. -pig, adj. u. adv. dampfig, feucht, enge, finster. -prouw, m. Stumpfnase; der eine grosse stumpfe Nase hat. -proest, m. Dompbrat.

Donder, m. Donnerschlag, -wetter. -aar, m. Donnerer, Donnergott; Jupiter. -bal, m. Donnerball (eine Art von Luftfeuer). -bus, -vlaag, f. Donnerwetter, Ungewitter. -bus, f. Donnerbüchse, halbe Nufo-kete mit einem weiten Lauf. -dag, m. Donnerstag. -en, v. imp. donnern. -god, m. (dichterisch)

Donnergott, Jupiter. -khet, m. Donnersstein, -keil. -slag, m. Donnerschlag, Donnerschlag, Krachen des Donners; eine unvorwartete, erschreckende Nachricht. -straal, m. Wetterstrahl. -vlaag, s. Donderbus. -wolk, f. Wetterwolke.

Donger, adj. u. adv. dunkel, finster, trübe, unverständlich; bedeckt; sauer, teatrig, mürrioch, grämisch. (in het donker, im dunkeln.)

Donger (achtig, adj. etwas dunkel, -trübe, -finster. -bleeuw, adj. dunkelblau, -bruin, adj. dunkelbraun, schwärzbraun. -geel, adj. hoch-, goldgelb. -groen, adj. dunkelgrün. -krid, f. Dunkelheit, Finsternis. -lijk, adv. düster, dunkel; unverständlich. -roed, adj. dunkelroth.

Done, n. Flaumfedern, Dunen, die dünnen Fasern an der Leinwand; das Wolllicht auf einigen Früchten und Pflanzen; das feinste Mehl. -achtig, adj. u. adv. flaumlicht; faericht, wolllicht. -en, adj. von Flaumfedern.

Doed, m. Tod, Lebensende, Verderben, Unglück. -, adj. u. adv. todt, leblos, gestorben, mit Tode abgegangen, verschieden; gaastille, ohne Bewegung; -Wirkung; vergessen; faul, verfault; stehend; (vom Wasser) unwissend, träge am Verstande; gedämpft, ausgelöscht (vom Feuer u. s. w.) -arm, totdarm. -baar, f. Todtenbahre. -bed, n. Todtenbette, Sterbe-, Sterblager. -bieder, m. Leichenbitter. -boek, n. Todtenverzeichnis, Buch der Verstorbenen. -brief, m. Todtenschein. -bus, f. Sarg, Urne. -cell (cedul, f. Leichen-, Todtensettel. -ed, m. u. f. Todter, Gestorbener, Leiche, totdter Körper. -ehijk, adj. u. adv. tödtlich, den Tod verursachend, gefährlich heftig; giftig. -en, v. a. tödten, tödt-schlagen, umbringen, des Lebens berauben; unterdrücken (die bösen Lüste). -en kuis, n. Beinhau-, -kammer, Knochenhaus. -graver, m. Todtengräber. -ing, f. Tödtung, Erdtödtung; Unterbringen, Vernichtung, Bestattung. -kist, f. Sarg. -kled, n. Sterbekittel, Leichenkleid. -klok, f. Todten-, Leichenkloche. -koud, -todkalt. -kranck, Todtkrank. -kranke, -siekte, f. Todes-, Sterbekrankheit. -kad, n. Sterbekatzenlied, -geang, Klage, Mitleid. -loopen, v. a. (Schiffsw.) vorbeisegeln; v. n. his sum Tode durch

Laufen, sich ermüden, zu nichts werden. -*maal*, n. Leichen Mahlzeit. -*moede*, Todtmüde, ermattet. -*offer*, n. Todtenopfer, sum hosten der abgesehenen Seelen. -*pligt*, m. Pflicht gegen einen Verstorbenen; letzte Pflicht, - Ehre; Leichenbegnagna.

Doof (*angep.* m. Todessang. -*sch.* adj. u. adv. todt, einsam, leer, öde, bleich. -*schrift*, n. Grab-schrift. -*schrik*, m. tödlicher Schrecken, Todesangst. -*schuld*, v. m. Todesschuld. -*schuldig*, adj. u. adv. des Todes schuldig, strafbar am Leben. -*sgenaar*, p. Todesgefahr. -*shoofid*, n. Todtenkopf. -*staan*, v. a. todt-schlagen, tödten, ermorden. -*slag*, m. Todtschlag, Mordthat. -*slager*, m. Todtschläger, Mörder. -*strik*, m. todtster Athemzug. -*Hauch*. -*snoed*, m. Todesnoth, -angst, die letzten Züge, Ringen mit dem Tode; letzter Kampf mit der Natur. -*stesk*, m. tödlicher Stich, tödlicher Wunde. -*steken*, v. a. er-, todtstechen, ühern Haufen stossen. -*stijl*, todtstille. -*stonde*, -*uur*, n. Todesstunde, -Sterbestunde. -*straf*, f. Todes-, Lebensstrafe. -*strijd*, m. Todtskamp, -angst. -*stuij*, f. Todts-zuckung. -*uur*, s. *stonde*. -*verwen*, v. a. die erste Farbe anlegen, die Zeichnung oder Grundlage zu einem Gemälde auftragen. figurl. heseichnen s. b. dass der, oder der, zu einem Amte gewählt werden wird. -*verwij*, adj. bleich, blass, erdfahl, todtensfarbig. -*vij*, m. Tod-, Erbfeind. -*connis*, n. Todsurtheil. -*wond*, f. tödliche Wunde. -*zeilen*, v. a. schneller segeln als ein anderes Schiff. -*ziek*, adj. u. adv. tödtlich krank. -*wond*, f. Todtswunde, -*wrest*, n. Todtschweiss.

Doof, adj. u. adv. taub, gehörlos, matt, ausgelöscht, dumpfig; ohne Gefühl. -*achtig*, adj. u. adv. taub, übel-, hart-, schwerhörig, etwas taub. -*heid*, f. Taub-, Uebelhörigkeit. -*ketel*, -*pot*, m. Kohlen-dämpfer, Lösohlfische.

Dooi, m. Thau, Thauwetter, Schmelzen des Eises. -*fen*, v. impers. Thauen, aufthauen. -*jer*, s. *Dojer*. -*hielder*, -*wed*, r. -*wader*, n. Thauwetter.

Doog, adj. s. *Dampig*.

Doofhof, m. Irrgarten, Labyrinth. -*weg*, m. Irrweg, Weg zum Verderben.

Doop, m. Taufe, Eintauchung ins, oder Besprungung mit Wasser; Brühe, Zanke. -*bekken*, n. Taufbecken. -*boek*, n. Taufbuch, -register. -*brief*, m. -*cedel* (-*cedel*), f. Taufbrief, -schein. -*dag*, m. Tauf-tag. -*deken*, f. Taufdecke, -kleid. -*sling*, m. u. f. Täufling. -*om*, v. a. taufen, eintauchen, mit Wasser besprengen; eintunken; den Wein mit Wasser vermischen; einen Namen geben. -*er*, m. Täufer. -*getuige*, m. u. f. Taufzeuge, Pathe, Gevatter. -*heffer*, m. Taufhebe, Pathe. -*hek*, n. Taufhaus (abgeschlossener Platz in einer Kirche, wo die Taufe bedient wird, und die Prodigar und Kirchenältesten sitzen). -*ing*, f. Taufen, Taufhandlung. -*kind*, n. Pather-kind. -*kiesd*, n. -*deken*. -*maal*, n. Taufmahl, Kindtaufschmaus. -*naam*, m. Taufnahme. -*rader*, -*heffer*, m. Taufpathe, Gevatter. -*water*, n. Taufwasser. -*sel*, a. Taufe. -*gesind*, adj. u. adv. taufgeinigt, mennonitisch. -*gesinde*, m. u. f. Taufgeinigt, Mennonite, -, der die Taufe der Bekehrten vertheidigt, nach dem Lehrsatzen des Menno Simon. -*sau*, f. dicke Brühe. -*viesch*, m. Fisch, welchen man mit einer sauren Eierbrühe isst. -*voet*, f. Taufstein.

Door, s. *Dojer* -, (abs. für *dwaas*) ; m. Thor, Narr. -, praep. u. adv. durch, mitten, hindurch. -*bakken*, adj. ausgebacken, völlig gar gebacken. -*barsten*, -*barsten*, v. a. in Stücken-, entzwei-, zerborsten. -*bijten*, v. a. durchbeissen; durch-, fortsetzen; v. n. durchbeissen, -sitzen. -*bladen*, -*bladeren*, v. a. -blättern: -*blazen*, v. a. durchblazen. -*blinken*, v. n. schimmern, hervorleuchten. -*baren*, v. a. durchhören. -*braak*, f. Durchbruch. -*braden*, v. a. u. n. u. adj. durchbraten, völlig gar gebraten. -*brand*, adj. u. part. durchgebrannt, zu Kohlen gebrannt. -*branden*, v. n. u. a. durchbrennen. -*breken*, v. a. u. n. durchbrechen, hervorkommen, erscheinen, eingeführt werden in Schwag kommen. -*brengen*, v. a. durchbringen, verschwinden, hindurchleiten, durchführen. -*dansen*, v. a. tanzen. -*dolven*, v. a. durchgraben. -*denken*, v. a. durchdenken. -*dies*, conj. nachdem, weil, (alt) s. intemal, diaweil. -*doss*, v. v. a. durchstreichen, ausstigen, durchseihen (durch ein Tuch oder

Sieb); -*douwen*, v. a. -schieben, -stossen. -*dragen*, v. a. tragen. -*drifjen*, v. n. u. a. -treiben, -jagen, -setzen, -schwimmen. -*dringen*, v. n. u. a. -dringen, -treiben, -setzen, eindringen, verstehen, begreifen, fassen, zu Ende bringen, forsehen. -*dringelijk*, adj. durchdringlich. -*dringewij*, adj. durchdringend; scharfsinnig; fein, schlau; scharf. -*dringendheid*, f. Scharfsinn, -igkheit, Feinheit; Vermögen oder Kraft durchdringend. -*druijen*; v. n. -triefeln, -träufeln, -lecken, sich in der Stille, ohne Abschied wegmachen. -*drücken*, v. a. u. n. -drücken, -pressen, durch Brücken verwunden, mit Brücken abhaltend fortfahren. -*druwen*, v. a. stossen, -eten, v. a. -essen; -fressen, zernagen, zermalmern, zerwühlen (wie die Würmer). -*gaan*, v. n. u. a. durchgehen (durch einen Ort), -reisen, hingehen, ungehindert-, ungestraft bleiben; verschwinden; angelassen werden, geschehen, Fortgang haben. -*gaande*, adj. u. adv. durchgehends, gewöhnlich, überhaupt, beständig, anhaltend, fortwährend. -*geleerd*, adj. sehr-, grundgelehrt, in den Wissenschaften gründlich erfahren. -*goed*, adj. sehr gut-, vortreflich. -*grieven*, v. a. sehrkränken. -*gronden*, v. a. ergründen, erforschen, gründlich einsehen. -*halen*, v. a. durchziehen (durch ein Loch, durchs Wasser, mit Stärke, durch die Hechel, u. s. w.), -streichen, austigen. -*heet*, adj. u. adv. sehr heiss, gas feurig-, glühend. -*helpen*, v. a. durch-, aushelfen; verschwunden. -*jagen*, v. a. durchjagen, -treiben; beständig fortfagen; im vollen Lauf durchreiten oder fahren; verschwenden; durch die Gurgel jagen. -*kijken*, v. a. durchgucken, -sehen, -schauen, von nabes beschem. -*kleizen*, v. a. u. s. durchseigen, sipern erlecken, filtriren, durch ein Tuch oder Sieb laufen lassen. -*knieven*, v. a. durch-spalten, -klauben. -*klinken*, v. a. u. n. durch-, wider-schallen, -klingen, weit und breit erschallen; sich weit ausdehnen, -breiten; durchnageln. -*klappen*, v. a. durchschlagen, -prügeln; wacker abprügeln. -*klouwen*, v. a. durch-, entzwei spalten.

-knagen, -knabbelen, v. a. durchzernagen. -kneed, adj. n. part. durchknetet, wohl betrieben, einer Sache völlig mächtig. -kneeden, v. a. durchkneten; eine Sache mit Fleiss bearbeiten. -koken, v. a. u. n. durchkochen, -siedenigarmürbe kochen. -koken, v. n. durchkommen, -dringen; aus, zu Ende kommen, genesen. -komst, -komen, n. Durchkommen, Ende einer Arbeit; Wieder aufkommen aus einer Krankheit oder Widerwärtigkeit. -krabben, -krabbelen, v. a. durch-, aufkratzen, -reissen; anhaltend kratzen. -kruipen, v. n. u. a. durchkriechen, -winden; -forschen, -grübeln. -kruisen, v. a. durchkreuzen, -laufen, -wandern, -reisen, -streichen. -lezen, v. a. durchlesen, bis zum Ende lesen. -lessen, adj. u. part. belesen, der viel gelesen hat. -liggen, v. a. durchliegen, sich aufliegen, durch langes Niederliegen verwunden. -loopen, v. n. u. a. durchlaufen, -gehen, -streichen, -streifen, hindurchfahren, davon laufen. -louteren, v. a. durchläutern, ganz rein machen. -luchtig, adj. u. adv. durchscheinend, -sichtig, -geschlagen, hell; herrlich, erhaben, gross, durchlauchtig; erleuchtet (von Verstand). -luchtigheid, f. Vorzüglichkeit. *Uwe doorluchtigheid*, Ihre Durchlaucht (Titel eines Fürsten). -maat, adj. wohlgemästet, sehr fett.

Doorn, m. Dorn; schmerzhaft, verdriessliche Sache. -achtig, adj. dornicht, voller Dornen oder Stacheln. -agelen, v. a. durchnageln, mit Nägeln durchschlagen. -löchern, -schiessen, -appel, m. Dornapfel, Stramonie.

Doornat, adj. u. adv. durchnaass, durch und durch naass. -ten, v. a. durchnässen, durch und durch befeuchten (mit Wasser, mit Thranen, u. s. w.)

Doorn(*bes*, -*besie*, f. Stachelbeere. -boom, m. Dornbaum, Dornstrauch, Weissdorn. -boech, n. -haag, -heg, f. Dornbusch, -hecke. -en, adj. dornen. *Doornen hang*, -kroon, -stek, eine Dornhecke, eine Dornenkrone, ein dornen Stech. -ij, adj. u. adv. dornicht. -stekel, -struik, m. Dornstachel, -strauch. -, *Distelstink*, m. Distelstink, Stieglitz. -swijn, n. Igel, Schweinigel.

Doorpiemen, v. a. mit einem Stech

eisen oder einer Pflieme durchbohren.

Door(*raken*, v. n. durchgerathen, hindurch, davon kommen; entringen, sich retten, aufreiben. *Door zijn goed komen*, seine Güter durchbringen. -regenen, v. n. vom Regen durchdrungen werden; v. imp. anhaltend regnen. -reis, f. Durchreise. -reizen, v. a. u. n. durchreisen, ein Land oder eine Stadt, ohne sich dort aufzuhalten, durchziehen. -rennen, v. a. u. n. durchrennen, -laufen. -rijden, v. a. u. n. durchreiten, -fahren; sich einen Wolf reiten, sich durch reiten oder fahren, verwunden; reitend einen Ort durchziehen. -rijgen, v. a. durchstechen, -reiben; -reichen, -spiessen, anreihen, anfädeln. -rijp, adj. u. adv. völlig, vollkommen reif. -schieten, v. a. u. n. durchschiesse; unter einander mischen; (ein Buch mit weisen Blättern durchheften); (die Karten durchschlagen); durchgehen. *Eene zaak eens laten doorschieten*, -gaan, eine Sache einmal geschehen oder hingehen lassen. -schutten, v. a. Schiffe durch eine Schleuse durchlassen, die Schleusen beständig verschlossen halten. -slaan, v. a. u. n. durchschlagen (wie Papier); mit Gewalt durchdringen, sich einen Durchzug, eine Öffnung machen; durchbrechen; ausschlagen. -slaand, adj. überredend. *Doorslaande bezijzen*, -blijken, überredende Gründe, -Beweise. -slag, m. Durchschlag; Schuster-Ahle, Locheisen; Durchgiessschüssel. -slapen, v. a. fest-, ohne zu Nägeln durchschlafen. -slepen, adj. u. adv. schlau, listig, verschmitzt, schlimm, scharfsinnig, auf alles gefasst, voller Ränke, durchtrieben, fein. - , v. a. durchschleifen, -siehen, -schleppen. -slepenheid, f. Schlaueit, Listigkeit, Verschmitztheit, Arglist, Verschlagenheit. -slijten, v. a. u. n. durch Tragen Kleider abnutzen und Löcher darin bekommen. -sluipen, v. n. durchschlüpfen, -schleichen; sich heimlich und stillschweigend entfernen. -smakken, v. a. u. n. mit Gewalt hindurchwerfen, schmeissen, hindurchfallen. -snede, f. Durchschnitt, Durchschneidung. -snijden, v. a. durchschneiden, zerstückchen. -snijding, f. Durchschneidung, -schnitt. -snuffelaar, m. genauer Er-, Nachforscher, Durchschnüffler. -snuffelen, v. a. genau durchsuchen; durchstänkern; alles, wie die Hunde, durchspüren, -schnooperen, beschnuffeln. -snuffeling, f. Durchsuchung, Nachforschung, genaue Untersuchung. -spoulen, v. a. u. n. durchspülen, -lappen, -strömen, -fliessen; reinigen, säubern, abwaschen. -staan, v. a. durch-, aus-, überstehen, leiden, dulden, ertragen. -steken, v. a. u. n. durchstechen, -stossen; -löchern, heften (ein Buch); einfädeln (einen Faden); öffnen (eine Rinne). -steken, -gestoken, adj. u. part. durchstochen; heimlich überlegt, -verabredet, -entworfen. -stooten, v. a. durchstossen, -stechen. -storten, v. a. durchschütten, -giessen, -fallen lassen. -stralen, v. n. u. a. durchstrahlen, -scheinen, sich sehen lassen. -straling, f. Durchscheinen, -strahlen, Umlauf (des Blutes). -strepren, v. a. durchstreichen; auslöschchen. -strijken, v. a. u. n. durchstreichen, auslöschchen, tilgen, streichen; tadeln, Verweise geben, strafen; davon laufen. -strikken, v. a. durchstricken, -flechten. -strooijen, v. a. durchstreuen, durch einander streuen, -mischen. -stroomen, v. n. durchströmen, -fliessen. -sturen, v. n. durchstäuben. -sturen, v. a. durchsteuern. -sulen, v. n. durchglitschen. -tasten, v. n. u. a. durchtasten, -greifen, -setzen, -treiben, mit Ernst und Nachdruck eine Sache behandeln; durchsuchen, -forschen, ausfragen. -togt, m. Durchzug, -gang, Abfall, Abfluss des Wassers; Durchmarsch. -trappen, v. a. durchtreten, -stossen. -trapt, adj. u. adv. u. part. durchtreten, -geknetet; fig. schlau, listig, schlimm, durchtrieben, fein, arglistig, verschlagen. -trapheid, f. List, Schlaueit, Schalk-, Verschlagen-, Verschmitztheit. -trekken, v. a. u. n. durchziehen, -strecken; v. n. durchziehen, -reisen, -gehen, (durch einen Ort); -schlagen, -dringen. -trekking, f. Durchzug, -marsch; -schlagen. -vaart, f. Durchfahrt, Durchfuhr. -vallen, v. n. durchfallen (durch eine Öffnung); v. a. *zijn hoofd doorvallen*, sich ein Loch in den Kopf fallen. -varen, v. n. su Wasser durch einen Ort fahren, durchschiffen; v. a. durch Fahren Löcher in dem

m. genauer Er-, Nachforscher, Durchschnüffler. -snuffelen, v. a. genau durchsuchen; durchstänkern; alles, wie die Hunde, durchspüren, -schnooperen, beschnuffeln. -snuffeling, f. Durchsuchung, Nachforschung, genaue Untersuchung. -spoulen, v. a. u. n. durchspülen, -lappen, -strömen, -fliessen; reinigen, säubern, abwaschen. -staan, v. a. durch-, aus-, überstehen, leiden, dulden, ertragen. -steken, v. a. u. n. durchstechen, -stossen; -löchern, heften (ein Buch); einfädeln (einen Faden); öffnen (eine Rinne). -steken, -gestoken, adj. u. part. durchstochen; heimlich überlegt, -verabredet, -entworfen. -stooten, v. a. durchstossen, -stechen. -storten, v. a. durchschütten, -giessen, -fallen lassen. -stralen, v. n. u. a. durchstrahlen, -scheinen, sich sehen lassen. -straling, f. Durchscheinen, -strahlen, Umlauf (des Blutes). -strepren, v. a. durchstreichen; auslöschchen. -strijken, v. a. u. n. durchstreichen, auslöschchen, tilgen, streichen; tadeln, Verweise geben, strafen; davon laufen. -strikken, v. a. durchstricken, -flechten. -strooijen, v. a. durchstreuen, durch einander streuen, -mischen. -stroomen, v. n. durchströmen, -fliessen. -sturen, v. n. durchstäuben. -sturen, v. a. durchsteuern. -sulen, v. n. durchglitschen. -tasten, v. n. u. a. durchtasten, -greifen, -setzen, -treiben, mit Ernst und Nachdruck eine Sache behandeln; durchsuchen, -forschen, ausfragen. -togt, m. Durchzug, -gang, Abfall, Abfluss des Wassers; Durchmarsch. -trappen, v. a. durchtreten, -stossen. -trapt, adj. u. adv. u. part. durchtreten, -geknetet; fig. schlau, listig, schlimm, durchtrieben, fein, arglistig, verschlagen. -trapheid, f. List, Schlaueit, Schalk-, Verschlagen-, Verschmitztheit. -trekken, v. a. u. n. durchziehen, -strecken; v. n. durchziehen, -reisen, -gehen, (durch einen Ort); -schlagen, -dringen. -trekking, f. Durchzug, -marsch; -schlagen. -vaart, f. Durchfahrt, Durchfuhr. -vallen, v. n. durchfallen (durch eine Öffnung); v. a. *zijn hoofd doorvallen*, sich ein Loch in den Kopf fallen. -varen, v. n. su Wasser durch einen Ort fahren, durchschiffen; v. a. durch Fahren Löcher in dem

Schiffe bekommen. -*vijlen*, v. a. durchfeilen, mit einer Feile durch etwas hindurch arbeiten; in einem fortfeilen. -*flechten*, v. a. durchflechten, in einander flechten. -*vlijmen*, v. a. mit einer Lanzette durchschneiden. -*vloosjen*, v. n. durchfließen, -strömen, -schlagen; aus dem Gedächtniss gehen. -*voed*, adj. u. adv. (part.) durchfüttert, fett, wohl gemästet, feist. -*voederen*, v. a. durchfüttern, immerfort dem Vieh zu fressen geben. -*waardbaar*, adj. u. adv. durchwahr, wo man durchwarten, (zu Fusse durchgehen) kann. -*waaijen*, v. a. u. n. durchwehen; aus dem Gedächtniss entfallen. -*waden*, v. n. durchwaten, -baden, zu Fusse durch ein seichtes Wasser gehen. -*wandelen*, v. a. u. n. durchspazieren, -wandern; mit den Gedanken durchlaufen, -durchschweben. -*wandeling*, f. Durchwanderung; Spatziergang. -*warm*, adj. u. adv. ganz warm, sehr heiss. -*was*, n. Johanniskraut. -*weken*, v. a. u. n. durchweichen, von einer Feuchtigkeit ganz durchdrungen werden, -durchdringen lassen. -*werken*, v. a. durchwirken, durch und durch stücken oder weben; etwas gut durch einander kneten oder arbeiten; ohne Unterlass, omig durcharbeiten. *Een wel doorveert stuk*, ein wohl ausgearbeitetes Werk. -*wisichen*, v. a. weg-, auswaschen, -löschen, -streichen. -*wit*, adj. u. adv. sehr weiss, schneeweiss. -*wond*, v. a. durchwundet, sehr verwundet. *Hij lag doorwond op den weg*, er lag hart verwundet auf dem Wege. -*woorsten*, v. a. durchringen, übersteigen, mit aller Macht sich durch etwas durch arbeiten. *Zwaarigheden doorworsten*, Schwierigkeiten überwinden. -steigen. -*wrijven*, v. a. durchreiben; auslöschen, ausstreichen. -*wrocht*, adj. u. adv. wohlgearbeitet, wohlgerathen; zu Stande gebracht. -*wroeten*, v. a. durchwühlen, -graben. -*zaaijen*, v. a. durchsäen, das eine durchs andere säen; allenthalben Samen austreuen; ohne Aufhören säen. *De hemel is doorsaaid met sterren*, der Himmel ist allenthalben mit Sternen durchsäet. -*zagen*, v. a. durchhagen, mit der Säge durchschneiden. -*zakken*, v. n. du chsinken, sich senken. -*zef-*

ten, v. a. u. n. durchsetzen, -treiben. -*zien*, v. n. u. a. durchsehen, -schauen, genaubesehen; über-, einsehen. *Eene zaak doorzien*, eine Sache durchschauen, -übersehen. -*ziend*, adj. (part.) durch-, voraussehend. -*ziften*, v. a. durchsieben, -sichten; genau und stückweise beurtheilen. -*zigt*, n. Aussicht; Durchsicht, Einsehen, Fassung. -*zigtbaar*, adj. u. adv. durchsichtig, wo man durchsehen kann. -*zigtig*, adj. durchsichtig, -scheinend; einsehend, voraussehend. -*zigtigheid*, f. Durchsichtigkeit; Einsicht, Durchsicht. -*zigtkunde*, f. Perspective, Dioptrik. -*zifjen*, v. a. durchsiehen, durch ein Sieb oder Tuch durchgiessen, -schlagen, -pressen, filtriren. -*zifpen*, -*zifjelen*, -*zifjeren*, v. a. durchsiehen, -triefeln, -träufeln, -driegen. -*zoeken*, v. a. durchsuchen, -forschen; genau untersuchen, -erforschen. -*zoeker*, m. Durchsucher, Forscher, Visitator. -*zoeking*, f. Durchsuchung, Forschen, Nachsuchung, Visitation. -*zult*, -*zouten*, adj. (part.) durchsalzen, eingepökelt. -*zulten*, v. a. in Pökel oder Essig einmachen; einpökeln, -salzen; würzen; *fg.* durchmischen. -*zwellen*, v. a. verschlingen, -schlucken; durchschwelgen, -schlucken. -*zwelliging*, f. Durchschwelgen, -schlucken. -*zweeren*, v. n. durchschwären, durch Schwären reif werden; durchschwören, immerfort seine Rede mit Eiden bestätigen. -*zwerpen*, v. a. durchstreifen, -wandern, -laufen, -reisen.

Doos, f. Dose, Büchse, Schachtel; einfüßiges Frauenzimmer. -*fs*, n. Dös-, Büch-, Schächtelchen.

Door(en), v. a. löschen, auslöschen, -dämpfen, erstickn; betäuben; den Glanz benehmen. -*ing*, f. Dämpfen, Ersticken, Betäuben.

Dop, m. Schale, Hülse. *Eijer*, -*notendop*, Eier-, Nusschale. -*je*, n. Deckelchen einer kleiner Büchse; Augonglas für Kinder, welche schel sehen, schielen. -*pen*, v. a. aussehülen, von den Schalen oder Hülsen entblößen; ein Schiff visiren, wie viel Tonnen es enthält, eichen. -*per*, m. Visirer, Eicher, Ausmesser eines Schiffes; der etwas auslülkt. -*pers*, *Doperaten*, f. plur. grüne Erbsen, Zuckererbsen.

Dor, adj. u. adv. dürr, dorr, trocken; arm, unfruchtbar, unergiebig; mager, ausgetrocknet, kalt, kalt-sinnig, gleichgültig. -*achtig*, adj. dürr, etwas trocken. -*achtigheid*, f. Dürr, Trockenheit.

Dorp, n. Dorf, Flecken. -*achtig*, adv. dorfsüßlich, dorfsch, ländlich. -*erheid*, (obs.) f. Rohheit, Unhöflichkeit, schlechtes, ungesittetes Betragen. -*huis*, m. Dorfhau, wo das Dorfgericht gehalten wird. -*kermis*, f. Dorfkirchweih; Jahrmakkt eines Dorfes. -*lee*, f. Dorfglocke. -*lieden*, m. plur. Dorfleute; Bauern, Landleute. -*predikant*, -*prediker*, m. Dorfprediger. -*priester*, m. Dorfpriester, -pfarrer. -*regt*, m. Dorfgericht, Dorfrecht, -gerichtsbarkeit. -*schoot*, m. Dorfrichter, Dorfschulze, Schultheiss.

Dorpel, m. Schwelle, Thürschwelle; Anfangsgrund. -*beswaarder*, -*wachter*, m. Thür-, Thorwächter, -wärter, Pfortner. -*wing*, m. u. f. Dörling, Dorfbewohner, Landmann, Bauer.

Dorren, v. n. u. a. dürr-, trocken werden, dürrn, trocken machen, oder trocken werden lassen, dürrn.

Dorsch(en), v. a. dreschen, das Getraide aus den Aehren schlagen. -*er*, m. Drescher. -*ing*, f. Dreschen. -*schuur*, f. Dreschschuene. -*vlegel*, m. Dreschlegel. -*vloer*, m. Denne, Dresch-, -tenne, -diel.

Dorst, m. Durst; *fg.* Verlangen, Sehnsucht. -*en*, v. n. u. imperf. dürsten, Durst haben; verlangen, sich sehnen. -*ig*, adj. u. adv. durstig; begierig. -*igheid*, f. Durst, Durstigkeit, Begierde. -*verlaande*, adj. durstlöschend, -stillend.

Dos, m. Kleider, Kleidung, Gewand. *Dossen*, v. a. sich kleiden, -anziehen, sich in Staatskleider werfen.

Dof, f. verwirrter Bündel Garn, Zwirn oder Haare.

Doue, m. Stos-, Druck. -*en*, v. a. stossen, drücken, stecken, ver- stecken.

Dosijn, n. Dutzend. -*dichter*, m. ein elender Dichter, der Gedichte zu Dutzenden macht, Reimschmied. -*schilder*, m. armseliger Mahler, Pinsler, Südler. -*werker*, m. der eine Arbeit zu Dutzenden verfertigt und verhandelt.

Dra, adv. bald, alsbald, geschwind, schnell, plüthlich, gleich in Augenblick, soglich.

Draud, m. Draht, Faden; Fiber, Faser; Reihe, Folge, Zusammenhang einer Rede; Gold- oder Silberdraht; Draht oder Schärfe eines Messers. -**bus**, f. Drahtseilen (ein Eisen mit vielen kleinen Löchern, zum Drahtziehen. -**je**, n. Drahtchen, kleiner Faden. -**Fiber**, u. s. v. -**kogel**, m. Draht-, Kettenkugel. -**trekken**, v. a. drahtziehen. -**trekker**, m. Drahtzieher. -**werk**, n. Drahtarbeit. -**winkel**, m. Drahtbude, -laden; Werkstatt der Drahtzieher.

Draagbaar, f. Tragbahre. -**baar**, adj. u. adv. tragbar, was sich tragen läßt. -**bak**, m. Tragkasten; Kalktrog, worin der Mörtel angemacht wird. -**band**, m. Tragband, Rosenträger, Gürtel, Wehrgehénke. -**bed**, n. Tragbette, -sänfte. -**boom**, m. Tragbaum, Tragstange, Hebebaum. -**boom**, m. u. n. Traglohn. -**riem**, m. Tragriemen. -**ster**, f. Trägerinn. -**stool**, -**zetel**, m. Tragstuhl, -sessel. -**zadel**, m. Trag-, Packattel.

Draai, m. Wendung, Schwung, Umdrehen, Lauf, Richtung. -**bank**, f. Dreh-, Drechselbank. -**beitel**, m. Dreh-, Drechselseilen. -**meistel**, -**boom**, m. Schlagbaum zur Sperrung eines Weges; der Baum an einer Winde. -**bord**, n. Drehbrött, Glücksrad -**jen**, v. a. u. n. drehen, aufwinden; drechseln; wenden, kehren; v. n. sich drehen, sich umdrehen, -wenden, nicht offensichtlich sein; sondern, träge etwas verrichten. -**jer**, m. Drechsler; Dreher, unaufrichtiger Mensch, der mit allen Winden sich drehet; eine Art Tauben. -**kout**, n. Dreh-, Drechselholz. -**kolk**, -**kwil**, m. Abgrund, Loch unter dem Wasser, Schlund, Wasserwirbel. -**kunst**, f. Drechselkunst, Drechseln, Drechselhandwerk. -**reep**, f. (Schiffsw.) Stagesegel an der Segelstange. -**spit**, n. Bratspieß, Bratnwender; auch die Walze womit der Schiffstankeraufgewunden wird. -**strom**, m. Wasserwirbel. -**tol**, m. Drehwürfel. -**werk**, n. Drehwerk, Drechslerarbeit. -**wind**, m. Wirbelwind.

Draak, m. Brache, eine Art Schlange; ein böser, giftiger Mensch; ein Gestirn am Himmel.

Draalachtig, adj. u. adv. langsam, äbgernd.

Draab, m. Hefe, Satz,

Draabig, adj. u. adv. trübe, leimicht,

schlammig, nicht hefe. -**keid**, f. Trübe, Trübheit, Unlauterkeit.

Draadig, faserig, voller Fasern.

Draaf, m. Trab, Trott, der geschwinde Gang eines Pferdes.

Dragelijk, adj. u. adv. trág-, erträglich, leichtlich.

Dragen, v. a. u. n. tragen; sich betragen; leiden, ertragen, ausbarren, -halten; Früchte tragen (von den Bäumen); schwanger sein; eiern (von einer Geschwulst); Sorge tragen, u. s. w.

Dragend, adj. u. part. tragend.

Drager, m. Träger, Last-, Sackträger; Leichtenträger.

Dragon, f. Dragun, Kaisersalat, Drachenkraut (ein Beikraut zum Salat).

Dragonder, m. Dragoner, Soldat der zu Pferde und zu Fuß dienet.

Dragt, f. Tracht (so viel man tragen kann), Bürde, Last; Schwangerschaft, Kleidertracht, trüchtig sein, (Geburt) der Thiere; Eiterung einer Wunde; Fassen des Windes in den Segeln; Gang oder Weite welche eine Flinte oder Kanone erreichen kann. -**ig**, adj. u. adv. trüchtig. -**igheid**, f. Trüchtigkeit, Schwangerschaft, Fruchtbarkeit (des Bodens).

Drakenbloed, n. Drachenblut (rothfarbiges Gummi eines amerikanischen Baumes.)

Draai, v. n. zögern, säuern, langsam-, saumelig sein; aufziehen, verziehen.

Draling, f. Zögerung, Aufschub, Versög.

Draag, m, Gedränge, Pressung, Einklemmung; Drang; Trieb; Nothwendigkeit.

Draager, m. Falle, Taubenschlag; a. Kuip.

Drank, m. Trank, Getränke, alles was man trinkt; Arzneimittell, -trank. -**breider**, m. Trankbereiter. -**je**, n. Tränken, Arzeneitränken. -**kelder**, m. Brantwein Keller, wo man starke Getränke verkauft. -**menger**, m. Trankmischer. -**offer**, m. Trankopfer.

Draperij, f. Draperie, Bekleidung an den Gemälden.

Draas, m. Draasland, n. morastiges Land, Letten, lehmiges Land. -, adj. lettig, morástig, lehmig, schlammig, unter Wasser stehend. -**sig**, adj. t. **Draas**, adj.

Draaven, v. n. traben, den Trab gehen, -laufen. (Trab gehet.

Draaver, m. Trabrer, ein Pferd das den

Drecht, **Tracht**, (obs.) Fährte, Fahrt Ueberfahrt.

Dreef, f. Allee, Spatziergang, breiter Gang in einem Garten, mit Bäumen bepflanzt; Wanderplatz, (obs.) Furche, Trieb, Herde (Schafe). -, ich trieb, imperf. von **Drijven**, treiben.

Dreg, f. kleiner Anker mit drei oder vier Haken oder Klammern. -**gen**, v. a. mit einem kleinen Anker fest machen. -**net**, n. Tracht-, Zug-, Schleifnetz, die Fische damit vom Boden des Wassers wegfuegen. -**tuw**, n. kleines Ankerseil.

Dreigen, v. a. u. n. drohen, bedrohen; zweifeln, unschlüssig sein.

Dreiging, **bedreiging**, f. Drohung, Bedrohung.

Drek, m. Koth, Dreck, Schlamm, Unflath, Mist; fig. eine schlechte, nichtswürdige Sache. -**goot**, f. Gusestein, Gosse, Rinnelein, wodurch das unreine Wasser abläuft. -**koop**, m. Misthaufen. -**kar**, f. Mistkarren, -wagen. -**kg**, adj. kothig, dreckig, schlammig. -**tor**, -**elieg**, f. Ross-, Scheisskäfer, -fliege. -**varken**, n. Schwein (Scheltw.) unästhetischer, schmutziger, unsauberer Mensch. -**vogel**, m. Dreckvogel (ein afrikanischer Vogel). -**wagen**, m. Mistwagen, Mistkarren.

Drempel, **Dorpel**, **Drumptel**, m. Schwelle, Thürschwelle.

Drenk(bak), m. Tránktrug, für das Vieh. -**eing**, m. u. f. Ertrunkener, -knee. -**en**, v. a. tránken, zu trinken geben, zur Tránke führen. -**plaats**, f. Tránke, Wassertrog für die Pferde. -**trog**, s. **Drenkbak**.

-**weid**, n. Tránke fürs Vieh.

Dreent(aar), m. Zauderer, Tröddler, fauler-, langsamer Mensch, Schlafmütze. -**achtig**, adj. träge, langsam, saumelig. -**en**, v. n. zögern, säuern, hin und herlaufen, ohne etwas auszurichten.

Dreenthaas, m. einer aus der Landschaft Drenthe.

Dreesterbord, n. Klopstul (Buchdruckertw.)

Dreem, -**el**, m. Traum, Fäden die überbleiben, wenn das Stück abgewebt ist.

Dreem, m. Bebung, Stoss, Nachklang. -**en**, v. n. beben, wanken, erschüttern, dröhnen; triffeln.

Dreestel, m. ein kleiner Haufen Koth; ein kleines Männchen, kleiner Mensch, Zwerg.

Drevel, m. Triebel, Treibeisen, womit die Zimmerleute und Schrei-

ner die Nägel tief ins Holz hineinreiben. -en, v. a. u. n. Nägel hineintreiben; hin und herlaufen, (obs.)

Dribbelen, v. a. trippeln, strüpfen, mit geschlossenen Füssen in die Höhe springen. -ing, f. Trippeln, Hüpfen.

Drie, adj. drei. -been, f. dreibeiniger Stuhl oder Schämél. -beinig, adj. dreibeinig, -füssig. -dekker, m. u. f. ein Schiff mit drei Verdecken; Brodecke; ein grober, vierschötriger Mensch. -derhande, -derlei, adj. dreierlei, von drei Gattungen, Arten oder Sorten. -dubbel, adj. u. adv. dreifach. -een, -eenig, adv. u. adv. dreieinig, -faltig. -eenig, -eenigheid, f. Dreieinig-, Dreyfaltigkeit.

Driegdraad, m. Heftgarn, Reifaden, weiter Stuch.

Driegen, v. a. mit grossen Stichen heften, -reihen.

Drie(hoek), m. Dreieck, Triangel. -ig, adj. dreieckig. -hoofdig, adj. dreiköpfig. -jarig, adj. dreijährig, drei Jahre alt. -kant, -kantig, adj. dreieckig, -seitig. Subst. n. Dreieck. -klank, m. Dreilaut in der Sprachkunst. -koppig, s. **Drie(hoef)dig**. -ling, m. u. f. Drilling, ein von drei zugleich gebornen Kindern, oder Lämmern, u. s. w.; ein gewisses Weinmass; die drei ersten Finger; eine gewisse grosse porcelläne Schüssel; eine Art gepaltene Buchenholzsambrennen; eine gewisse Art Ziegelsteine.

Drie(m)an, m. ein Dreiman, einer der drei Männer, welche die römische Republik beherrschten; Triumvir. -manchap, n. Dreimanschaft, Regierung der Dreimänner, Triumvirat. -maat, f. ein Schiff mit drei Masten. -ponder, m. Dreipfünder, drei pfündige Kugel, Kanone die eine Kugel drei Pfund schwer schiebst. -puntig, adj. dreispitzig, drei sackig. -slag, m. a. **Tolging**. -sprong, m. Quergasse, Querstrasse, wo drey Wege zusammenkommen. (vermeenen.)

Driest, adj. u. adv. dreist, kühn. **Drie(stal)**, m. dreifüssiger Sitz, -Schämél. -tal, n. die Zahl drei. **Op het drietal staan**, sich unter den drei Wahlfähigen befinden. -tand, m. Dreimahn, -zack, eine Gabel mit drei Zinken. -tandig, adj. dreizackig, dreimählig, dreizählig. -voet, m. Dreifuss, dreifüssiger Sitz; Dreifuss, wovon man die

Töpfe ans Feuer setzt. -voudig, -voudig, adj. dreifach, -Nützig. -voudiglijk, adj. dreifältig. -weg, m. Wegscheide von drei Wegen; dreiweg. -werf, adv. dreimal.

Drijf, f.trieb, Herde, Trupp (Vieh, Schafe, Gänse, u. s. w.); Triift, das Recht die Schafe auf den umliegenden Feldern weiden zu lassen; der Weg und schnelle Fahrt eines Schiffes; Strom; Lauf eines Flusses; Leidenschaft, Hitze, Begierde, Trieb, Hang; Gram, Zorn; Eile; Uebereilung. -ig, adj. u. adv. treibend, schwimmend; hitzig, heftig, auffahrend, aufgebracht, jähzornig, schleunig, forteilend. -igheid, f. Eile, Geschwindigkeit; Zorn, Jähzorn, Hitze. -iglijk, adv. hitzig, auffahrend, heftig, aufsehend. -roeg, n. Recht das Vieh auf der Gemeinweide zu treiben oder hüten.

Drij, s. **Drager**.

Drijf(door), m. u. f. einer oder eines, der oder die etwas durchsetzt oder durchtreibt. -beitel, m. Treibhutzen, Treibmeissel, Schrotseisen. -dop, -tol, m. Kreisel (womit die Karten spielen). -hamer, m. Treibhammer, Schlügel der Böttcher die Reife anzutreiben. -hoest, n. Treibhols. -ijzer, n. Treibseisen. -poot, -ponsoen, n. Grabstichel. -steen, m. Bimstein. -tol, top, m. Kreisel, welcher mit einer Peitsche umgetrieben wird. -ton, f. Bake-, Sectonae. -voer, f. Triebfeder, Bewegungsgrund. -werk, n. Treibrad. -sand, n. Treib-, Flugsand.

Drijven, v. a. scheissen, Leibesöffnung haben.

Drije(en), v. a. treiben, fortreiben (das Vieh); vertreiben (den Feind); thun, verrichten, handeln (die Handlung, ein Gewerbe treiben); Bilderarbeit auf Gold und Silber treiben; etwas durchsetzen; behaupten; eine Sache aussichten; v. n. auf dem Wasser schwimmen, wie die Vögel in der Luft schweben, etwas treiben oder fahren lassen, sich nicht weiter darum bekümmern; unter Wasser stehen, überschwemmt sein. -er, m. Treiber einer Sache, der eine Sache stark behauptet oder durchsetzt; Hirt, Hüter, Vieh-, Schweinehirt; einer der getriebene Gold- oder Silberarbeit verfertigt. -ing, f. Treiben, Schwimmen, Trieb, Begung.

Dril, m. Britzbohrer, Zwickbohrer, Wendung, Drehung, Wanderung, Spatiergang. -boog, m. Zwickbogen, womit der Bohrer gedreht wird. -boor, s. **Dril**. -gat, n. Loch, mit einem Britzbohrer gebohrt; ein läderliches Weibsbild. -kunst, f. Waffenkunst, Waffenhandlung. -len, v. a. u. n. runderdrehen; mit einem Zwickbohrer Löcher drehen; in Glas schneiden, schleifen; in den Waffen üben; zu rechte stellen; in Ordnung bringen, bedenken, eistern, bebena, schaudern, hin- und herlaufen. -meester, m. Unterweiser in der Waffenübung, Exerciermeister; Adjutant. -veld, n. -plaats, f. Exercierplatz.

Dringen, v. n. u. a. drän-, drin-, andringen; nöthigen, treiben, zwingen, antreiben; opdringen, steigen. -d, adj. dringend, treibend, drängend.

Drink(baar), adj. u. adv. trinkbar, das sich trinken lässt. -bank, m. Trinketrog; Wasserguss fürs Vieh. -bakje, n. Nöpfchen, hölzerne Trinkschale. -beker, m. Becher, Kelch, Trinkbecher. -broeder, -broer, m. Säufer, Schwelger, Sauf-, Zechbruder. -en, n. Trinken, Trank. -en, v. a. trinken; saufen. -er, m. Trinker, Säufer, Zecher. -erij, f. Trink-, Saufgelag. -gelag, n. Saufgelag, Zechen. -geld, n. Trinkgeld, Zehrpfennig. -gezel, m. Saufbruder, Zecher, Zechgenosse. -glas, n. Trinkglass. -hoorn, m. Trinkhorn. -huis, n. Schenke, Wirthshaus, Trinkhaus. -kan, f. Trinkkanne, Bier-, Weinkanne. -kop, m. Trinkgefäss, -napf, -glas, -geschirr. -schale. -kroeg, f. Trinkhaus, Schenke. -kroos, m. Trinkkrug, -kanne. -lust, f. Trinklust, Lust-, Neigung zu trinken; Sauf-, Hang zum Trunke. -penning, m. Trinkpfennig, Zehrgeld. -plaats, f. Tränke, Ort wo man trinkt oder das Vieh trinkt. -pot, f. Trinktopf, -geschirr. -schaal, f. Trinkschale, -glas. -ster, f. Trinkerinna, Sauf-, Zechschwester. -vat, n. Trinkgefäss. -winkel, m. Trinkbude, Schenke, Zecher. **Droef**, adj. u. adv. trübe, traurig. -geestig, adj. u. adv. trübsinnig, traurig, schwermüthig, niedergeschlagen. -geestigheid, f. Trübsinn, Schwermuth, Traurigkeit. -heid, **Droefenis**, f. Trübsal, Traurigkeit, Bekümmerniss; Schwermuth.

Droeg, imp. von *dragen*, ich trug.

Droes, m. Rots der Pferde; Hefe, Moder, Schlamm, Grundsuppe; Satz; Riese, grosser-, starker Mensch; Nixe; Hexe, Teufel. -*sem*, m. Hefe, Bodensatz (unten in den Wein- oder Bierfässern); Moder, Schlamm. -*semig*, adj. hefig, moderig, schlammig, trübe.

Droevnia, s. *Droefenia*.

Droevig, adj. u. adv. traurig, trüb-selig, betrübt, schwermüthig, dunkel, trübe, neblig; düster, nicht helle oder klar, elend, schlecht, erbärmlich.

Droezig, adj. u. adv. rotsig, drozig, trübe, moderig. -*heid*, f. Rotsigkeit der Pferde; das Trübe, der Boden satz.

Drog, (obs. für *Bedrog*), Trug, Betrug, -*licht*, n. Irrlicht, -*wisch*, Truglicht, betrüglisches Licht. -*reden*, f. Trugrede, -*schluss*, Fehlschluss.

Drok, *Druk*, adj. u. adv. geschäftig, eifrig, grossesGedrange. -*te*, *Druk-te*, f. viel Geschäfte, -*Gepresse*, -*Gedrange*.

Drol, m. Koth, Unflath eines Menschen oder Viehes. -*lig*, adj. u. adv. drollig, spasshaft, kurzweilig, lächerlich, possirlich, lustig. -*ligheid*, f. Spasshaftigkeit; Witz, geistiger Frohsinn. -*suiker*, f. Gerstensucker.

Drom, m. Menge, Haufen, Anzahl, Trupp. -*garen*, s. *Dreum*. -*medaris*, m. Dromedar, Trampelhier, einhöckeriges Kamel; ungeschickter Mensch, Plumpsack. -*mel*, m. Haufen, Menge, Trupp; (*fig*) böser Geist, Henker. -*melach*, adj. u. adv. teuflisch, verteuftelt.

Drong, imperf. von *dringen*, ich-, er drang.

Dronk, imperf. von *drinken*, ich-, er trank. -, m. Trunk, Zug im Trinken, Schnaps; Trunkenheit, Besoffenheit. -*aard*, m. Trunkenbold, Süufer, Schwelger; Kuhweitsen, Lülch, Trespen, Unkraut. -*en*, adj. u. adv. trunken, betrunken, berauscht, besoffen, voll. -*enheid*, -*enschap*, f. Trunkenheit, Rausch, Schwelgerci, Sauferei.

Droog, adj. u. adv. trocken; dürre; arm; kaltsinnig, matt, schlecht. -*achtig*, adj. u. adv. ein wenig trocken oder dürre. -*doek*, m. Handtuch, -*quehle*, -*zwehle*. -*en*, v. a. trocknen, aus-, abtrocknen, aufhängen oder niederlegen um trocken zu werden; v. n. trocknen,

trocken oder dürre werden. -*erij*, f. Ort wo man Sachen oder Waaren trockenet; Gewürze. *Een koopman in droogerijen*, *Droogist*, ein Gewürzhändler, *Materialist*. -*heid*, f. s. *Droogte*. -*ing*, f. Trocken. Dürren, Abtrocknen. -*ist*, Gewürzhändler, *Materialist*. -*monde*, adv. trocken Mundes, nüchtern. -*scheerder*, m. Tuchscheerer, Tuchbereiter. -*scheeren*, n. Tuchscheerergewerbe. -*scheeren*, v. a. tuchscheeren, -*bereiten*. -*te*, f. Dürre, Trockenheit, Sandbank, seichter Ort im Wasser, Untiefe; trocknes Wetter. -*voets*, adv. trocknenFusses.

Droom, m. Traum. -*achtig*, adj. u. adv. träumisch, träumerisch; düstern, dämisch, schlaftrunken, langsam, zaudernd. -*beduider*, -*uitlegger*, -*verklarer*, m. Traumdeuter, -*ausleger*, -*erklärer*. -*en*, v. a. s. u. n. träumen, (*fig*) denken, vermuthen; fehlen. -*er*, -*ster*, f. Träumer, träger, schläfriger Mensch, schläfriges Frauenzimmer; (*fig*) Schlafmütze. -*erij*, f. Träumerei, lächerliche Einbildung. -*gespuit*, n. Hirngespinnst, Traumgesicht, lächerliche Vorstellungen oder Pläne. -*gezig*, n. Traumgespenst, -*gesicht*. -*ig*, adj. träumerisch, langsam, unlustig, lustlos, träge, schläfrig. -*uitlegger*, s. *Droombeduider*.

Droop, imperf. von *Druipen*, triefen. -, s. *Drop*. -*en*, s. *Druipen*. -*pan*, f. Bratpfanne.

Drop, m. Tropfen-, Abtröpfeln, -trüfeln, Traufe. -, n. Süßholz-, Lakritzensaft. -*pel*, m. Tropfen, -*pen*, v. n. tröpfeln, trüfeln, ab-, heruntertröpfeln. -*pelings*, adv. tropfenweise. -*pelpis*, f. kalte Pisse, Strangurie. -*peltje*, n. Tröpfchen, -lein, kleiner Tropfen. -*pen*, s. *Druipen*. -*regt*, n. Traufrecht, dasRecht seine Traufe über den Grund und Boden eines andern zu leiten. -*steen*, m. Tropfstein. -*Lekwijn*, m. Leckwein der allmählig aus dem Fasse träufelt.

Drossaard, *Drost*, m. Landvogt, Landschultheiss, Drost, Oberamt-mann, Land-, Dorfrichter. -, *Drosteschap*, -*ambt*, n. Landvogtei, Drostamt, Oberamtmannschaft; Amt, Kanton, Gerichtsbarkeit. *Drostendienst*, m. Frohdienst, Herren-dienst.

Drostin, f. Landvogtin, Schultheissin, Oberamt-männin.

Druiden, m. plur. Druiden (die

Priester der alten Gallier undGermanen.)

Druif, f. Traube, Weintraube, -*beere*; Knopf an der Schiffstange oder Bootshaken. -*kogel*, m. Traube, Büchse mit Flintenkugeln, die aus den Kanonen geschossen wird. -*kruid*, n. Gänsefuss (ein Kraut). -*mes*, n. Baum-, Wintermesser, -*vliet*, n. Traubenhäutchen.

Druif, m. ein gewisses kleinesSchiffsegel, (uneig.) ein Faullenser. -*en*, v. n. zaudern, sögern, lustlos, langsam sein; träuben, schlummern. -*oor*, m. Zauderer; sögernder, unlustiger Mensch, (*fig*) Schlafmütze. -*ooren*, v. n. ohne Lust und Munterkeit sein, schlummern; halb imSchlafte sein. -*oorlij*, adj. u. adv. faul, langsam, träge, lustlos, schwerfällig. -*oorigheid*, f. Lustlosigkeit, Unlust, Langsamkeit, Trägheit, zaudernde Art. -*raa*, f. Raa oder Querstange woran der Druif (ein gewisses Segel) befestigt ist.

Druip(en), *Droppen*, *Druppen*, v. n. tropfen, traulen, triefen, trüfeln, triefeln. *Door den mand druipen*, seine Worten einziehen müssen; im Examen nicht bestehen. -*er*, -*ert*, m. Samenfluss, Tripper. -*ing*, f. Abtröpfeln, -*triefeln*, Traufe; Nasetriefen, Schnupfen. -*neus*, m. u. f. Trief-, Rotznase, Laffe. -*oog*, m. u. f. der oder die triefende Augen hat, ein Triefaugiger. -*staarten*, v. n. verschämt weg-schleichen.

Druischen, v. n. rauschen, Geräusch oder Lärm machen; schnauben; sich widersetzen.

Druise, adj. trauben. Es wird aber nur in Zusammensetzungen gebraucht; s. B. *Druise- oder Druivenbloed*, -*tros*, u. s. w., man sehe folgende:

Druiven, f. plur. Trauben, Weinbeeren. -*bloed*, n. Traubenblut, Weinbeer-, Rebensaft, Wein. -*korf*, m. Trauben, Winkerkorb. -*korl*, m. Weinbeer-, Traubenkern. -*kruid*, n. Gänsefuss (ein Kraut). -*lesen*, v. n. traubenlesen, weinlesen, -*ärnten*. -*leser*, m. Trauben-, Weinleser, Winker. -*lesing*, f. Wein-, Traubenlese, Hebzelt. -*wand*, f. s. -*korf*. -*nat*, n. Traubenkorb, -*salt*, Wein. -*oogst*, m. Wein-, Traubenlese. -*oogsten*, v. n. traubenlesen, herbsten. -*oogster*, m. Weinleser, Winker. -*pers*, f. Kelter, Weinpresse, -*trolle*. -*persen*,

v. n. weinkeltern, -treten, -pressen. -*perser*, m. Weinkelterer, -*treter*, -*presser*. -*persing*, f. Weintreten, -*pressen*, -*pressung*. -*plukker*, m. Winser. -*rank*, Ranke am Weinstocke. -*sap*, n. Trauben, Rebensaft. -*schil*, -*schel*, f. Traubenhaut. -*steel*, m. Traubenstiell, -*stengel*. -*treder*, s. -*perser*. -*tros*, m. Weintraube, Traube. -*vocht*, n. Traubensaft.

Druk, m. Druck, Elend, Schmers, Trübsal; Druck eines Buches, Verlag eines Werks, alle Exemplare eines Buchs; Abdruck eines Werks oder Kupferstichs. -, adj. u. adv. -*ballen*, m. plur. Buchdrucker-, Schwarzballen. -*doek*, m. (Kompress) Binde über eine Wunde oder einen Aderlass, (in der Wundarsneikunst). -*feil*, -*fout*, f. Druckfehler. -*inkt*, m. Druckerinte, -*farbe*. -*ken*, v. a. drücken; pressen; quetschen; Schmers verursachen, plagen, unterdrücken, buch-, kupperdrucken. -*ker*, m. Buchdrucker, Verleger. -*kerij*, f. Buchdruckerei. -*kerskas*, f. Schriftkasten. -*kerraam*, n. Beckel an der Buchdruckerpresse. -*king*, f. Druck, Drückung, Pressung, Quetschung, Abdrucken, Zusammendrucken, Einwängen, -*klemmen*. -*kunstig*, adv. typographisch. -*letters*, f. plur. Druckschrift, Druckerschrift. -*loon*, n. Drucklohn, n. Verlagskosten. -*papier*, n. Druckpapier. -*pers*, f. Druckerprobe. -*proef*, f. Druck, Druckerprobe. -*schrift*, n. Buchstaben mit der Feder gemacht und gedruckter Schrift ähnlich. -*sel*, n. Abdruck, Druck, Exemplar. -*te*, s. *Drokte*. -*verw*, s. *Drukinkt*. -*winkel*, s. *Drukkerij*.

Drumpel, s. *Drempel*, Schwelle.

Drop, -*pel*, -*pen*, s. *Drop*, -*pel*, -*pen*, s. *drupen*.

Dubbel, adj. u. adv. doppelt, zwiefach. -, n. Doppel. -*en*, s. *Verdubbelen*. -*hartig*, adj. u. adv. doppelherzig, falsch, verstellt, heimtückisch. -*hartigheid*, f. Doppelherzigkeit, Falschheit, Verstellung. -*ing*, f. Verdoppelung, s. *Verdubbeling*. -*tje*, n. Zweistüberstück (etwas weniger als ein und ein halber Groschen). -*tonig*, adj. u. adv. zweiwüzig, sweierlei Reden führend, falsch. -*tonigheid*, f. Falschheit, Verstellung. -*top*, m. Berg oder

Höhe oder Thurm mit zwei Spitzen; der Parnass. -*zinnig*, adj. u. adv. doppelsinnig, zweideutig. -*zinnigheid*, f. Zweideutigkeit.

Dubben, v. n. zweifeln, wanken, unschlüssig sein. -*ber*, m. Zweifler, unschlüssiger Mensch. -*bing*, f. Zweifel, Unschlüssigkeit. -*beleren*, *Dubbelen*, s. *Verdubbelen*.

Ducht(en), v. a. fürchten, argwöhnen, bange, besorgt sein, sich bekümmern. -*ing*, (besser *Beduchtheid*) f. Furcht, Bekümmerniss, Argwohn.

Duf, adj. u. adv. dumpfig, schimmelig, ranzig, das dumpfig riecht; durch Feuchtigkeit verdorben. -*fel*, m. Fries, eine Art grober Zeug; Ueberröck von Fries gemacht. -, -*figheid*, f. schimmlicher Geschmack und Geruch. -*steen*, m. Top-, Tufstein.

Duidelijk, adj. u. adv. deutlich, klar, offenbar, sichtbar, vernehmlich, begreiflich, faßlich. -*heid*, f. Deutlich-, Vernehmlich-, Begreiflichkeit, Klarheit.

Duiden, v. a. deuten, zeigen, auslegen.

Dui(f, f. Taube; einfältige, gutmüthige Frau, unschuldvolles Mädchen; ein südliches Gestirn. *Ring*, *Slagduif*, Ringel-, Schlagtaube. -*stje*, n. Täubchen, -*lein*. -*steen*, s. *Dufsteen*. -*veboom*, s. *Duivenboom*, f. Taubenbohne. -*ven* (*drek*, m. Taubendreck. -*ei*, n. -*ei*, -*hok* (*huie*, *kot*), n. -*schlag*, -*haus*. -*kervel*, f. -*kerbel*, -*kropf*, Erdrrauch, (eine Pflanze. -*markt*, f. -*markt*. -*molker*, m. -*freund*, Liebhaber von Tauben, oder der darinnen handelt. -*most*, m. -*mist*. -*slag*, -*til*, m. (s. -*hok* u. s. w.) -*slag*, -*voet*, m. Storchschnabel (eine Pflanze). *Duiver*, -*ik*, *Doffer*, m. Tauber, Mänchen der Taube.

Duig, f. Baube, Fassdaube. *Ins duigen vallen*, zusammen fallen oder stürzen, einstürzen, nicht geraten, misslingen, zu nichts werden.

Duik(slaar, *Duiker*, m. Taucher, Tauchente (ein Wasservogel); ein Mensch der lange unter Wasser aushalten kann; eine kleine Fallthür oder Schleuse, das Wasser aufzuhalten; eine Gattung Nägel mit kleinen Köpfen. -*elen*, *Duiken*, v. n. bücken, krümmen, tauchen, ducken, unterducken; unter Wasser schwimmen; über den

Kopf purzeln; *fig.* nachgeben, weichen, zugeben. -*er*, s. *Duikelaar*, Auch, der Teufel, Henker, böse Feind. -*ing*, f. *het Duiken*, n. Bücken; tauchen, purzeln.

Duim, m. Daum; Thürangel, Thürhaspen; Zoll (der sechste sonst zwölftel Theil eines Schubes). -*ijzer*, n. Thür-, Fensterangel, -*haspen*; Daumschraube, -*klemme*, -*stock* (ein Torturzeug). -*klopper*, m. Daumklapper, Castagnetten; womit man zum Tanzen klappert. -*kruid*, n. Daumenkraut, *Argentina* (ein gewisses Kraut), *fig.* Geschenk um Jemand zu bestechen und seine Stimme dadurch zu erkaufen. -*elen*, v. n. bekommen, erhalten. -*eling*, m. Verband eines verwundeten Daumens. -*pje*, n. kleiner Daum, Däumchen. -*spijker*, m. Daumnagel. -*stok*, m. Massstab, -*stock*, in Zolle getheilt.

Duin, n. Sandhügel am Ufer des Meeres, Sanddüne. -*achtig*, adj. u. adv. dünlich, sandhügelicht; hügelichter und sandiger Boden. -*beziénboom*, m. Weissdorn. -*helm*, m. Priemkraut, Genst, Güns, Ginsters, das in den Dünen wächst. -*ing*, *Duinegge*, f. Düne. Tiefe der Schläfe am Kopfe. -*kant*, m. Gegen um die Sandhügel am Meeresgestade. -*konijn*, n. Kaninchen, das in den Dünen lebt. -*maaijer*, m. Aufseher der Dünen, der zu gleich den Kaninchenfang hat. -*roos*, f. Art kleiner wilder Rosen, die in den Dünen wachsen. -*strand*, n. Ufer, durch Dünen oder Sandhügel eingeschlossen. -, n. -*sand*, Dünenand.

Duist, n. Staubmebl, Staub vom Mehle; Hülsen von Buchweizen. -*er*, adj. u. adv. düster, finster, dunkel; schwer, verwirrt, unverständlich, schwer zu fassen. -*erachtig*, adj. u. adv. ein wenig dunkel oder finster, ins Dunkle fallend, -*erheid*, f. Finsterniss, Dunkelheit; Verborgeneheit, Unfaßlichkeit, Schwierigkeit, Verwirrung. -*erlijk*, adv. dunkel heimlich, bedeckt, ins Dunkle fallend. -*ernis*, f. Finsterniss, Dunkelheit.

Dwit, m. Deut, Heller, die kleinste der vormahligen holländischen Kupfermünzen, deren 8 einen Stüber oder 12 einen Groschen machten. -*sch*, adj. u. adv. deutlich, was von oder aus

Deutschland ist. -scher, m. Deutscher.

Duivel, m. Teufel, böser Geist, -Mensch. -banner, m. Teufelsbanner, -beschwörer. -banster, f. Teufelsbannerin, Zauberin, Hexe. -besworer, m. Teufelsbeschwörer, Geisterbeschwörer. -beswering, f. Teufelsbeschwörung, Geisterbeschwörung, Höllenswang, Exorcismus. -arij, f. Teufelei, Teufelsbetrieb, -werk; verruchtes Vorhaben; Zauberei. -in, f. Teufelin, böses Weib. -jaagster, f. Zauberin, Hexe, Unholde. -jagen, v. a. mit dem Teufel anspannen, oder ein Bündniß eingehen; einen entsetzlichen Lärm machen; alles überten Haufen werfen und in Unordnung bringen. -jager, m. Teufelsbeschwörer, Zauberer, Hexenmeister. -best, f. Teufelsbiß, -abbiss (eine Pflanze), Morsus diaboli. -sbrood, n. Erdschwamm, Pfifferling, Pilze. -sch, adj. u. adv. teufelisch; entsetzlich, verflucht, -wünscht, abscheulich, verräterisch, grülich, grässlich. -sdrek, m. Teufeldreck (ein sehr stinkendes Gummi), Asa foetida. -skunste-naar, s. Duivelsjager. -skop, m. Teufelskopf. -s, Ezelsmelk, f. Teufels-, Wolsmilch (eine Pflanze), Eula campana. -tje, n. Teufelchen; kleiner böser Mensch, bösertiges Kind.

Duizel(en, v. n. schwindeln, schwindlich sein. -ig, adj. u. adv. schwindlich, schwindelnd. -ing, f. Schwindel, Taumel, Kopfschwindel.

Duisend, adj. tausend. -been, n. Tausendbein, Tausendfuß, Keller-, Asselwurm, Scolopendrer. -blad, n. Tausendblatt (eine Pflanze). -erlei, -erkande, adj. tausenderlei. -grein, n. Tausendkorn (eine Pflanze). -guldenkruid, n. Tausend-, Guldenkraut. -knoop, n. Tormentill, Blut-, Bruch-, Harnkraut; (Polygamum). -horen, s. Duizendgrein. -maal, -werf, adj. tausendmal, -fach. -schoon, f. Tausend-schön, Sammetblume, Amaranth. -ste, adj. tausendster, -ste. -werf, s. Duysendmaal.

Dukaat, m. Dukaten, eine Goldmünze von 5 Gulden und 25 Cents holländisches Geld.

Dukaton, m. Dukaton, eine holländische silberne Münze von 3 Gulden und 15 Cents.

Dukdalf, m. ein gewisser Pfahl mit

ten im Wasser, die Schiffe zu befestigen.

Duker, s. Duiker.

Dul, (s. Dol.) -delijk, adj. u. adv. leidlich, erträglich, zu erdulden. -deloos, adj. u. adv. unleidlich, unerträglich, unausstehlich, nicht zu erdulden. -den, v. a. dulden, erdulden, ertragen, leiden, ausstehen. -heid, -huis, s. Dolheid, -huis.

Dun, adj. u. adv. dünne; schmal, schlank; durchsichtig, flüssig, art. Dungeaaid, selten, seltsam, dünn-geset. -achtig, adj. etwas dünne. -buik, m. Dünnbauch; ein hagerer Mensch. -buiktig, adj. dünnbäuchig. -hartig, adj. dünnhaarig, kahl. -heid, f. Dünn-, Schlankheit. -lijvig, adj. dünnleibig; der den Durchfall hat. -lijvigheid, f. Durchfall.

Dunk, m. Meinung, Erachten, Einbildung, Bedünken. -en, v. n. dünken, dächen, meinen, vermuten, dafür halten.

Dun(nen, v. a. u. n. dünnen, ausdünnen, ausschneiden, dünner machen, flüssig machen; dünne werden, vermagern, verringern, vermindern. -netjes, adj. u. adv. dünnlich, etwas dünne. -ning, f. Ausdünnen, Verringern, Vermindern. -sop, n. eine Art früher Salat. -slapig, -slaperig, adj. dünnschläferig, der einen leisen Schlaf hat.

Duren, v. n. dauern, währen, sich halten; in Wesen, in Stand bleiben, aushalten.

Durf(-al, m. Daueraus, beheterer Mensch, der alles zu unternehmen im Stande ist. -niet, m. Feigherziger Mensch, feige Memme.

Durk, m. der Boden, wo sich das unreine Wasser im Schiffe versammelt.

Durven, v. n. dürfen, sich unterstehen, küha, beherst, trotzig sein.

Dus, adv. so, also, auf diese Weise, auf diese oder solche Art, darum, desswegen, daher. -danig, -daniglijk, adj. u. adv. so, solcher, solche, so beschaffen, solchergestalt, auf eine solche Art. -doende, adv. s. Duedanig.

Dut, m. Schlummer, Zweifel, Traum. -ten, v. n. schlummern, leise schlafen; träumen, phantasieren; nicht recht gesehet, kindisch, verduzt sein. -ter, m. Träumer, Schlafmütze, Phantast.

Duur, adj. u. adv. theuer, hoch im Preise, kostbar. Ten duurste, zum theuersten. -, m. Dauer, Fortdauer. -baar, adj. u. adv. s. Dierbaar. -koop, adj. u. adv. theuer im Preise. -te, f. Theuerung, theure Zeit. -zaam, adj. u. adv. dauerhaft; theuer, angenehm, schätzbar.

Duw, s. Douw. Duwen, s. Duwenen.

Dwaal, (obs.) Quehle, Handtuch, Tischtuch; Tuch welches beim Begräbniß über den Sarg gelegt wird; Zehrpfeffig, der an die Leichenträger oder Nachbarn des Verstorbenen geschenkt wird. -geest, m. u. f. Irr(geist, Schwärmer, -leer, f. -lehre, falsche Lehre. -licht, n. -licht, -wisch. -pad, m. -weg, Abweg. -spoor, -gang, verkehrte Spur oder Gleise. -ster, f. -stern, Planet. -twin, m. -garten. -weg, m. -weg.

Dwaas, adj. u. adv. thöricht, närrisch, unvernuftig, unüberlegt, wahnsinnig. -, m. Thor, Narr, Wahnsinniger. -heid, f. Thorheit, Narrheit, Wahnsinn. -selijk, adv. thöricht, närrisch, auf eine thörichte, unüberlegte Art und Weise.

Dwaal(en, v. n. irren, irre gehen, herumstreifen; sich verirren, sich betrogen, irrige Meinungen haben. -ing, f. Irrthum, Betrug. Duang, m. Zwang, Noth, Nothwendigkeit, Gewalt. -dienst, m. erzwungener, Frohndienst. -middel, n. Zwang-, gewalthätiges Mittel. -nagel, m. Zwangnagel, Nagelwurzel, Neider an den Fingern; ein unartiges Kind, das alles erzwingen will.

Dwaar(en, Dwerlen, v. n. drehen, wirbeln, dwirlen, schwindeln; verwirren, -wickeln. -ing, f. Verwirrung, -wicklung. -wind, m. Wirbelwind.

Dwaars, Dwaers, adj. u. adv. quer, kreuzweise, zwerch, schief. Dwaars door, querdurch. Dwaars over, quer oder schief hinüber, überverch. -balk, m. Querbalken. -boom, m. Schlag-, Schliess-, Sperrbaum. -boomen, v. a. den Weg versperrn; fig. widersetzen, widersträuben, etwas verhindern. -drijven, v. a. quer ins Fahrwasser schwimmen; fig. sanken, wider(sprechen, -stehen, -streben; Zänkereien, surVerögerung einer Sache, anfangen. -drijver, m. Zän-

ker, Zankerwecker, Wider(sprecher, -streber, Zungendrescher. -*drivjerij*, f. Zänkerei, Widersprechen, -strebung, -stand. -*fluit*, f. Querflöte, -pfeife, Feldpfeife. -*fluiter*, m. Querpfeifer, -flötenspieler. -*hout*, n. Querholz, -balken. -*lijst*, f. Querleisten eines Thürrahmens. -*paal*, m. Querpfeiler zum Versperren eines Weges; -balken. -*pad*, n. Quersteig, -weg, -pfad übers Feld. -*slag*, m. Zwerchschlag, mit umgekehrter Hand; Schlag der von der Seite angebracht wird. -*sled*, -*slede*, f. Querschleife, -schlitten, die Schiffe seitwärts aufs Trockne zu ziehen. -*sloot*, f. Quergaben. -*straat*, f. Quergasse, Scheideweg. -*stroom*, m. Kanal oder Strom der

von der Seite einfällt. -*weg*, m. Querweg. - *zee liggen*, v. n. (Schiffsw.) gegen die Fluth vor Anker liegen.

Dweep(en, v. n. schwärmen, närrische, abergläubische Grillen haben, phantasieren, fanatisch sein. -er, m. Schwärmer, Fanatiker, Phantast. -erij, f. Schwärmererei; Ueber(spanntheit, -triebenheit.

Dweil, f. Fusswisoh, Waschlappen, -quehle, Fussbodenquehle. -en, v. a. den Boden mit einer Quehle reinigen oder trocken machen. -*stok*, m. Stiel eines Schiffesens.

Dwerg, m. Zwerg, ganz kleiner Mensch; alles was klein und unter dem gewöhnlichen Masse ist. -*achtig*, adj. kleinlicht, zwergmässig, klein wie ein Zwerg. -*boom*, m.

Bäumen; Zwergbaum. -*klein*, adj. u. adv. sehr klein, wie ein Zwerg. -*paard*, n. Zwergpferd, Klepper, norwegisches Pferd. *Dwerlen*, s. *dwarlen*, *dwerling*, s. *dwarling*.

Dwijnen, v. n. schwinden, s. *Verdwijnen*.

Dwingsland, m. Tyrann, Wütherich, Zwinger; harter, strenger Mensch. -*ij*, f. Tyrannie, Gewaltthätigkeit. -*sch*, adj. hart, strenge, tyrannisch.

Dwingen, v. a. swingen, nöthigen, durch Zwang treiben. -er, u. Zwinger, Nöthiger. Treiber; halber Mond oder Zwinger einer Festung.

E.

EBB

ECH

E, de vijfde letter der gewone letterlijst of van het *ABC*, E, der fünfte Buchstabe im Alphabet.

Ebb, *ebbe*, f. Ebbe, Ablauf des Meeres; *fg*. Abnehmen, Abnahme, Verringerung.

Ebben, v. n. ablaufen, fallen. -adj. von Ebenholz gemacht. -*boom*, m. Ebenbaum. -*hout*, n. Ebenholz. -*houten*, adj. ebenen, von Ebenholz. -*houtwerker*, m. Schreiner, Tischler, der in Ebenholz arbeitet.

Echel, *Egel*, *Bloedegel*, m. Igel, Blutigel; *fg*. Einer der sich mit dem Vermögen Anderer bereichert, der Andere aussaugt.

Echo, m. Echo, Wieder(hall, -schall.

Echt, m. Ehe, Ehestand, Heirath, Vermählung. -*breken*, v. a. ehebrechen, Ehebruch treiben. -*brekend*, *brekig*, adj. ehebrüchig. -*breker*, -*brekster*, f. Ehebrecher, -inn. -*breuk*, f. Ehebruch. -*eband*, m. Ehebündniß, Band der Ehe. -*ebed*, n. Ehe-, Hochzeitbette, -lager. -*elieden*, -*eluiden*, m. plur. Eheleute. -*eliefde*, s. *Huwelykheitsde*. -*elijk*, adj. u. adv. ehelich; rechtmässig. -*eling*, s. *Echtgenoot*. -*eloois*, adj. u. adv. ehelos, unehelich, unecht; unrechtmässig; gesetzlos. -*eman*, m. Ehemann, Gemahl. -*en*, v. a. für echt oder rechtmässig erklären. -*estaat*, m. Ehestand. -*etrouw*, f. eheliche Treue. -*gemaal*, m. u. f. Ehege-

ECH

EED

mahl. -*genoot*, m. u. f. Ehe(genosse), -gatte, gattin, -mann, -frau. -*ing*, f. Echterklärung, gesetzmässige Erklärung. -*kost*, f. Ehebetette. -*schieden*, v. n. ehescheiden, sich scheiden. -*scheiding*, f. Ehescheidung. -, adj. u. adv. echt, gesetzmässig, rechtmässig; ehelich. *Echter*, conj. dennoch, gleichwohl, nichtdestoweniger, inswischen.

Edel, adj. u. adv. edel, adelich; erhaben, vortrefflich; vornehm, prächtig; gross, grossmüthig. -*dom*, s. *Adeldom*. -*geboren*, adj. edelgeboren. -*hartig*, -*hartigheid*, s. *Edelmoedig*. -*heid*, -*heid*, f. Adel, Vortrefflichkeit einer Sache. -*knaap*, m. Edelknaabe, Edelknabe, Page. -*lieden*, -*lieden*, pl. Edelleute. -*ling*, m. Adelicher, Edelmann. -*man*, m. Edelmann, Adelicher, Cavalier. -*moedig*, adj. u. adv. edelmüthig, grossmüthig. -*moedigheid*, f. Edel-, Grossmüth, -müthigkeit. -*moediglich*, adv. gross-, edelmüthig. -*mogend*, adj. u. partic. (Ehrentitel), edelmogend.

Edik, m. (besser. *Asijn*) Essig, Wein, Bieressig.

Edoch, conj. jedoch; s. *Doch*.

Eed, m. Eid, Eidschwur, -schwörung, -*breken*, v. n. eidbrechen, meineidig, eidbrüchig sein. -*breker*, m. Meineidiger, Eidbrecher. -*breuk*, f. Eidbruch, Meineid. -*en*, v. a. (obs.) s. *Beëdigen*, be-

EED

EEN

eidigen, in Eid nehmen. -*genoot*, m. Eid-, Bundesgenosse, Mitverschworner. -*genootschap*, n. Eidgenossenschaft. -*gerpan*, n. Verschwörung. -*gerwant*, m. Eidverwandter, Mitverschworner. -*gerwantschap*, m. Eidverwandschaft, -genossenschaft, Bündniß. -*zwever*, m. Eidschwörer. -*zweving*, f. Eidschwören, Bekräftigung mit einem Eide.

Egade, s. *Ega*.

Eek, s. *Edik* und *Eik*. -*elaar*, *Eikelaar*, m. Eiche, Eichenbaum. -, *Eik*-, *Iakhoren*, m. Eichhörnchen.

Eel, adj. u. adv. schön, kostbar, fein, ausserlesen. s. *Edel*. *Eel*, s. *Aal*. -t, n. Schwiele, harte Haut an Händen und Füßen. -*achtig*, adj. u. adv. voll Schwiele, schwielig. -*achtigheid*, f. Schwieligkeit.

Emmer, s. *Emmer*.

Een, *Eene*, art. Einer, eine, ein, eines. *Een*, m. und n. -*ee*, f. ein, eine Zahl. *Eend*, f. Ente.

Eenden(ei, n. Entenei. -*groen*, (*kroost*) n. Meerlinsen, Entenflott. -*kooi*, f. Entenfang, Entenkoben, -stall. -*kroost*, n. Wasserlinse, Entenflott.

Eender(hands, -*lei*, adj. s. *Eener(hands*, -*lei*.

Eendragt, f. Ein(tracht, -müthigkeit. -*ig*, adj. einig, eintrachtig. -*igheid*, f. Eintracht, Eintrachtig-, Einhelligkeit; Ueberein-

stimmung. -*iglijk*, adv. einmüthig, -trüchtig, eines Sinnes.

Eén(en, ten Eén)(*naemal*, adj. gänzlich, auf einmahl, zugleich, ganz und gar. -*entwintig*, -*endertig*, *enz.* adj. einundzwanzig, einunddreissig, u. s. w. -*erhande*, -*erlet*, adj. u. adv. einerlei, von einer Art. -*handig*, adj. einhändig, der nur eine Hand hat; zu einhenkeilig. -*heerschappij*, f. Alleinherrschaft, Monarchie. -*heerscher*, m. Allein-Selbtherrscher, Monarch. -*heersching*, f. Allein-, Selbtherrschaft. -*heid*, f. Einheit. **Godij Eénheid**, Gottes Einheit. -*hoofdig*, adj. was nur ein Oberhaupt hat; -*hoorn*, n. Einhorn (eine Art Thiere); ein Gestirn. -*jarig*, adj. einjährig, ein Jahr Alt. -*lettergreppig*, adj. einsilbig.

Eénig, adj. u. adv. einig, einzig, allein; öde, einsam, etwas, einiges, etliche. -*erhande*, -*erlet*, -*ermate*, adv. einigermassen. -*erwysje*, adv. auf einige Art. -*heid*, f. Einigkeit, Eintracht; Einsamkeit; Einöde. -*lijk*, adv. allein, einzig, blos, lediglich. -*maal*, adv. zuweilen. -*ste*, adj. der, die, das Einzige, einige. -*sins*, adv. einigermassen, auf irgend eine Weise.

Eénkennig, adj. einsinnig, schüchtern; einer Person anhängend. -*ledig*, adj. aus einem einzigen Gliede bestehend. -*loopen*, adj. ledig, unverheirathet, ehelos. -*lijk*, adj. einzeln, einsam, abgesondert. -*maal*, adv. einmahl. -*moedig*, s. *Endragtig*, *Enggezind*. -*oog*, m. u. f. Einäugiger, Einzäuger. -*oogig*, adj. u. adv. einäugig. -*parig*, adj. u. adv. gleich, einformig, ebengleich; gemeinschaftlich, einstimmig. -*parigheid*, f. Einhellig-, -müthig-, -förmigkeit; Gleichheit.

Eéns, adv. eins, einst, einstens. nur einmahl; einig. -*deels*, adv. einer Theils, fürs Erste, am Ersten. -*gésind*, adj. u. adv. eines Sinnes, gleich-, einsinnig, einträchtig, -müthig, -hellig, -stimmig. -*gésindheid*, f. Einmüthigkeit, Einhelligkeit, Einstimmigkeit. -*kaps*, adv. auf einmahl, unerwartet, plötzlich, mit einem Schlage. -*luidend*, adj. u. part. gleichlautend, von einerlei Ton oder Inhalt. -*luidendheid*, f. Gleichlaut, Uebereinstimmung.

Eénstemmig, adj. einstimmig, einhellig, einmüthig, aus einem Mun-

de. -*stemmigheid*, f. Einstimmigkeit. -*stemmiglijk*, adv. mit vereinter, mit allgemeiner Stimme; einmüthig, -hellig.

Eénwegs, adv. eines Weges, den nämlichen Weg, auf eben derselben Strasse.

Eén(tal, n. einfache, einzelne Zahl. -*tijdig*, adj. u. adv. gleichzeitig, zu der nämlichen Zeit, im gleichen Alter. -*verwijg*, adj. einfärbig, von der nämlichen Farbe. -*vormig*, adj. u. adv. einformig, gleichförmig. -*voud*, n. (in der Sprachlehre) das Einfache (der Singular.)

Eénvoudig, adj. u. adv. einfach, nicht zusammengesetzt; unverstellt, aufrichtig; ohne Zierrath oder Schmuck; schlechtweg; einfältig, leicht zu hintergehen. -*heid*, f. Einfachheit, Aufrichtigkeit, Unverstelltheit, Einfalt, Leichtgläubigkeit; ungekünsteltes Wesen. -*lijk*, adv. auf eine einfache Art; ohne Zierrath oder Schmuck, unzusammengesetzt; einfältig, unschuldig, aufrichtig; schlecht und recht; ohne Arglist.

Eénserf, adv. einmahl.

Eénsaam, adj. u. adv. einsam, allein, abgesondert, öde, stille. -*heid*, f. Einsamkeit, Abgesondertheit, einsamer Ort, Einsiedelei, Wüste.

Eénszijdig, adj. u. adv. einseitig, partiisch. -*heid*, f. Einseitigkeit, Parteilichkeit. -*lijk*, adv. partiell.

Eénsinnig, s. *Eigensinnig*.

Eer, Eerder, adv. u. conj. bevor, eher, früher) lieber; ehe noch. -, f. Ehre, Vorrang, -recht, Vortrefflichkeit, Achtung, Ruhm, Ansehen, Ehrerbietung, guter Name; Sittlichkeit, jungfräuliche Unschuld, Keuschheit. -*ambt*, n. Ehren(amt, -stelle.

Eerbaar, adj. u. adv. ehrbar, keusch, züchtig, schamhaft. -*heid*, f. Ehrbar-, Keuschheit, Schamhaftigkeit. -*lijk*, adv. ehrbar, schamhaft, züchtig, anständig.

Eerbed, n. Ehrenbette; Tod fürs Vaterland. -*beeld*, n. Ehren-, Bildsäule. -*bewijs*, n. Ehrenbesetzung. -*bewysing*, f. Ehren(besetzung, -gruss, Ehrenerweisung.

Eerbed, m. -*enis*, f. Ehrer(bietigkeit, -bietung. -*ig*, adj. u. adv. ehrerbietig. -*igheid*, f. Ehrerbietigkeit. -*iglijk*, adv. ehrerbietig, mit Ehrfurcht. -*shalve*, adv. ch-

renhalber, aus Ehrerbietung, aus Höflichkeit.

Eer(*oobog*, m. Ehren(pforte, -bogen, Triumphbogen. -*der*, s. *Eer*, adv. -*dicht*, n. Ehren-, Lobgedicht. -*dief*, m. Ehrendieb, Lästler, Verläuderer. -*dienst*, m. Verehrung, Ehrendienst. -*eprijs*, f. Ehrenpreis (eine Pflanze) Veronica.

Eeren, v. a. ehren, Ehre besetzen, -erweisen; hochachten. *Het land eeren*, das Land oder den Acker pfügen. -*teest*, (*erntfeest*) adj. ehrenfest (ein Titel.) -*wijn*, s. *Eerwijn*.

Eergierig, adj. ehrüchtig, -geinig, -ehrbegierig, -liebend. -*heid*, f. Ehrgeiz, -sucht, -begierde, -liebe, Edelmuth. -*lijk*, adv. ehrgeizig, voller Ehrbegierde.

Eergisteren, adv. ehe-, vorgestern.

Eer(*graf*, n. Grabmahl, -säule, Ehrengrab. -*kraan*, m. Ehrenkranz. -*kregelheid*, f. Ehrliche, Ehrbegierde. -*kroon*, f. Ehren(krone, -kranz. -*lang*, adv. bald, in Kurzem, in kurzer Zeit. -*lijk*, adj. u. adv. ehrlich, ehrbar, tugendhaft, rechtschaffen, mit Ehren, redlich. -*lijkheid*, f. Ehrlichkeit, Rechtschaffenheit, Ehrbarkeit, Redlichkeit. -*loon*, n. Ehrenlohn.

Eerloos, adj. u. adv. ehlos, unehrlich, schändlich. -*heid*, f. Ehrlosigkeit, Unehrlichkeit. -*lijk*, adv. auf eine ehlose oder schändliche Art, ehrvergessen.

Eer(*naam*, m. Ehrenname, -titel. -*penning*, m. Ehrenmünze, Denkmünze. -*pilaar*, m. Ehrensäule. -*poort*, f. Triumphbogen, Sieges, Ehrenpforte. -*post*, s. *Eeramblt*. -*prijs*, s. *Eereprijs*. -*rang*, m. Ehren(stufe, -stand. -*rooven*, v. a. verleumdern, lästern. Jemanden seine Ehre rauben. -*roover*, m. Ehrendieb. -*rooving*, f. Ehrenraub, Verläumdung. -*schoot*, f. -*schot*, n. Ehren(schuss, -salve.

Eers, m. der Hintere, das Gesäss; s. *Aars*.

Eerst, Eerste, adj. u. adv. erster, -ste; der, die, das erste, höchste, anschnlichste, vornehmste; am ersten, erstens, nun erst, nicht eher, nicht früher. -*daags*, adv. chertestertage, chertestentage, innerhalb wenige Tage. -*elijik*, adv. erstlich, erstens, zum ersten. -*eling*, m. Erstling, erste Früchte der Erde, oder des Fleisses. -*ew*, (*ten*) adv. sogleich, gleich den Augenblick, ohne Verweilen,

erstlich, erstens. -geboorte, f. Erstgeburt. -geboren, m. u. f. Erstgebore(ner), -ne. -komend, adj. nächstfolgend, künftig, bevorstehend.

Eer(teken, n. Ehrenzeichen. -tijde, adv. ehemals, sonst, vor diesem, vormahls, ehedessen. -titel, m. Ehren(titel), -name. -trap, m. Ehren(stufe), -partel. -vergeten, adj. u. adv. u. part. ehrvergessen. -waardig, adj. u. adv. ehrwürdig, -sam; vorhrungswerth, achtbar. -waardigheid, f. Ehrwürdigkeit; Heiligkeit. *Uwe eerwaardigheid*, (ein Ehrentitel der Geistlichen.) -waardiglijk, adv. ehrwürdig; mit Hochachtung. -saam, adj. ehrbar, sam, -würdig. -ucht, -zuchtigheid, f. Ehr(sucht, -geis-, -liebe, -begierde. -zuchtig, adj. u. adv. ehrgeisig, -süchtig, -begierig, -liebend. -suil, f. Ehren-, Denksäule, -zeichen.

Eest, m. Darre, Dörre, Dürrofen der Bierbrauer, Malsofen.

Eetbaar, adj. u. adv. *ess-*, genießbar.

Eeten, s. *Eten*.

Eetgroen, s. *Etygroen*. -kamer, f. Speise(saal), -zimmer. -lust, f. Esulust, Appetit. -maat, f. Esregel, Diät. -spinde, f. Speisekammer, Speiseschrank. -ster, f. Esserin. -tafel, f. Speise(tisch), -tafel. -waren, f. plur. Esswaren, Speisevorrath, Lebensmittel. -saal, s. *Eetkamer*.

Eeuw, f. Jahrhundert, Zeitalter. -feest, n. Jubileum, Saecular fest. -spel, n. Spiel beim Anfang eines Jahrhunderts. -sang, m. Gedicht beim Anfang eines Jahrhunderts.

Eeuwig, adj. u. adv. ewig, ohne Anfang, ohne Ende; unendlich, sehr lange während, fortdauernd. -duwend, adj. ewigdauernd, -während, allzeit-, immerwährend, von endloser Dauer. -heid, f. Ewigkeit, Dauer ohne Ende. -lijk, adv. ewiglich, endlos, ohne Ende. -unaufhörlich, stets.

Effen, adj. u. adv. eben, flach, gleich, einförmig, -förmig, glatt, gleichgemacht; abgerechnet; geglättet; gesetzt, gelassen; gerade, richtig; sauber, nett; still, ruhig. -en, (*Evenen*, ob.) v. a. gleich-, eben machen, abhaken, schlichten; ebenen. -heid, f. Gleichheit, Ebenheit, Glätte. -ing, f. Gleichmachen; Schluss einer Rechnung; Schlichtung, Ausgleichung, Ent-

scheidung einer Streitsache. -tjes, adv. diminutiv. so eben recht, just so; den Augenblick.

Efter, s. *Echter*.

Égá, **Égade**, f. Ehegat(te), -inn, -genosee, -inn, Gemahlinn.

Egdie, s. *Hagedis*, Eidechse.

Egel, m. Schweinigel, Stachel-schwein.

Egelantier, wilder Rosenstrauch, Hagebutte. -bloem, -roos, wilde Rose, wildes Heckröschen.

Égge, f. Ége, Egge (ein Werkzeug zum Feldbau); Rand oder Saum an Tüchern oder Zeugen.

Éggen, v. a. egen, eggen (das Land); die Zähne stumpf, oder durch Säure für die äussere Luft empfindlich machen.

Égger, m. Eger, Egger, Kiner der das Land egget; ein grosser Bohrer; s. *Avegaar*.

Éggig, **Éggerig**, adj. u. adv. herbe, sauer, spröde.

Éggig-, **Éggerigheid**, f. herber Geschmack, Säure, Verschlagen der Zähne durch das Essen von unreifem Obste.

Égging, f. Treiben der Egge, Eggen des Ackers.

Egt, s. *Echt*.

Év, (*Av*), interj. ei! he! ho! ah! -, n. (plur. *Ejveren*) Ei.

Eigen, adj. u. adv. eigen, zugehörig; leiblich.

Eigenaar, m. Eigner, Eigenthümer, Besitzer, Inhaber. -es, f. Besitcerinn, Eigerinn. -dig, adj. natürlich, ungerungen, sonderlich eigen. -digheid, f. Eigenheit, natürliche Eigenschaft. -diglijk, adv. mit einer natürlichen Eigenheit.

Eigen(baat, f. Eigennutz, Interesse, Selbstvertheilung. -behaglijk, adv. sich selbst gefallend, selbstgefällig. -dom, n. u. m. Eigenthum, Besitz, Besetzung. -domme-lijk, adj. eigenthümlich. -dunke-lijk, eigendünklich, nach eigenem Gutbefinden oder Begriff; willkürlich, eigendenkend. -en, v. a. zueigen, zuerkennen, widmen; sich anmassen, -beilegen. -hand-ig, adj. u. adv. eigenhändig, mit eigener Hand. -ing, f. Zueignung, Zuerkennung, Anmassung. -lies-*de*, f. Eigen-, Selbstliebe. -lof, m. Eigen-, Selbstlob. -lijk, adj. u. adv. eigentlich, genau, im eigentlichen Verstande. -lijkheid, f. Eigenheit, wahre natürliche Eigenschaft oder Bedeutung, -ma-

tig, adv. eigenmässig, -naam, n. Eigenname. -schap, f. Eigenschaft, Natur, Beschaffenheit, Art. -ste, adj. der, die, das selbige, -nämliche. -wijs, adj. u. adv. naseweis, voll Eigendünkel, sich klug dünkend. -wijheid, f. Nase-weisheit, Eigendünkel, eingebildeter Verstand. -willig, adj. u. adv. eigen-, willig, nach eigenem Willen handelnd. -zin, m. -zinnigheid, f. Eigensinn, Starrköpfigkeit, Trost, Hartnäckigkeit. -zinniglijk, adv. starrköpfig.

Eijer(doop, f. Eierbrühe, -tunke. -door, dojer, m. Eierdotter. -dop, m. Eierschale. -kook, m. Eierkuchen. -krawm, m. Eierkrans. -schaal, -schel, f. Eierschale. -stok, m. Eierstock. -struif, f. Eierkuchen, Pfannkuchen von Eiern und Mehl.

Eik, **Eek**, m. Eiche, Eichenbaum. **Eikel**, **Eskel**, **Aker**, m. Eichel. -spok, n. Eichelspeck. -varken, n. Eichelschwein, Schwein das mit Eicheln gemästet ist.

Eiken, adj. eichen, von Eichenholz gemacht. -baat, m. -rinde. -boom, m. -baum. -boech, n. -wald. -hout, n. Eichenholz. -kas, f. -schrank. -krawm, m. -krans (von Eichenlaub). -loof, n. -laub, -blätter. -stam, m. -stamm. -tafel, f. -tisch. -tak, m. -telg. m. -ast-zweig. -vuur, n. Feuer von Eichenholz.

Eiker, m. Eicher, Aak, Kahn (eine Art Schiffe).

Eilaas! **Helaa!** interj. u. excl. leider! ach! wehe!

Eiland, n. Insel, Eiland. -er, m. Eiländer, Inselaner. -je, n. kleines Insel, Inselchen. -sch, adj. u. adv. von einer Insel, eiländisch.

Eiloof, n. Epheue, Eppich. -obladeren, n. pl. Epheublätter.

Einde, **Eind**, **Ende**, **End**, n. Ende, Letztes, Schluss, Ausgang einer Sache, Aeusserstes, Stück, Theil; Lebende, der Tod, Zweck, Ziel, Absicht, Augenmerk; Grenze. *Ten einde*, (conj.) damit, auf dass, zu dem Ende. -lijk, adj. u. adv. endlich, am letzten; kurz, mit einem Worte. -loos, adj. u. adv. endlos, unendlich, ohne Ende, zahllos, unzählbar. -loosheid, f. Ewigkeit, Endlosigkeit.

Eind(en, **Eindigen**, v. a. u. n. endigen, zu Ende bringen, beschliessen, ausmachen, vollenden, -führen; ein Ende nehmen, ausgehen, zu Ende kommen. -je, n. Stück,

Theil, Endchen, -ig, adj. u. adv. endlich, was ein Ende hat, eingeschränkt. -igen, s. *Einden*. -igung, f. Endung, -igung, Schluss, Ende. -paal, f. Grenzsäule, -pfahl, Grenze eines Landes oder einer Sache; Einschränkung. -rijm, n. Endreim, das Ende der Zeilen eines Gedichtes. -vonnis, n. Endurtheil.

Eirond, adj. u. adv. eirund, oval, länglich rund, eiförmig.

Eisch, m. Forderung; Aufforderung; Nothdurft, Bedürfniss, Bewandniss, das Erforderliche in einer Sache. -en, v. a. fodern, n. fordern, erfodern, erheischen, verlangen, begehren; berufen, appelliren; herausfordern. -er, m. Forderer, Kläger vor dem Gerichte. -eres, f. Foderinn, Klägerinn.

Eiwit, n. Kiweiss, das Weisse vom Ei.

Ekel, m. Ekel, Abcheu. - m. Eichel, s. *Eikel*.

Eklips, *Verduistering*, f. Sonnen- oder Mondfinsterniss.

Ekster, Akster, m. Elster (ein Vogel). -oog, n. Hühnerauge, Leichdorn an den Füßen.

El, Elle, f. Elle, ein gewisses Mass.

Eland, m. Elendthier.

Elboog, s. *Elleboog*.

Elders, adv. anderwärts, anderswo, irgendwo anders, an einem andern Orte.

Elefant, Olifant, m. Elephant, Elefant (ein gewisses grosses vierfüssiges Thier).

Element, n. Element, Urstoff, erste Materie.

Ellende, s. *Ellende*.

Elf, adj. elf, eilf (eine Zahl). -de, adj. der, die, das Elfste. *In het elfde jaar*, im elften Jahre. -maal, eilfmahl.

Elft, m. Alose, Elfe, (ein Fisch).

Eljer, Elgeer, m. Gabel, oder Dreisack zum Aal- oder Fischfange, s. *Algeer*.

Elk, adj. jedermann, ein jeder. -aár, -ander, pron. einander. *Elkander ontmoeten*, einander begegnen.

Elle, s. *El*.

Elleboog, m. Ellenbogen, der vorderste Theil des Arms. -knokkel, m. Ellenbogenbein, -knöchel, -kussen, n. Lchnknöchel. -lengte, f. Ellenbogenlänge. -spier, f. Ellenbogenmuskul.

Ellend(e, f. Elend, Unglück, Dürftig-

keit. -ig, adj. elend, elender Weise, dürftig, jämmerlich, unglücklich, schlecht. -igheid, f. Elend, Trübsal, Unglück, Widerwärtigkeit, Schaden. *Widderwärtigheit*, n. Elend, -iglijk, adv. elend, trübselig, voller Elend, unglücklich.

Ellenmaat, f. Ellenmass,

Elpenbeen, n. Elfen-, Elfenbein. -en, adj. elfenbeinern, von Elfenbein gemacht.

Elr, m. Erle, Erlbaum. -, f. Ahle, Schusterahle.

Elsen, adj. erlen, von Erlenholz. -boom, m. Erle, Erlbaum. -bosch, n. Erlenhald; -hout, n. -hols. -staak, f. erlen Pfahl.

Emmer, m. Eimer, Wassereimer, ein gewisses Mass. -tje, n. Eimerchen, kleines Eimer.

En, (*Ends*, obs.) conj. und.

End, Ende, s. *Eind*. -, *Endcogel*, m. *Eend*. -e, conj. s. *En*. -eldarm, m. Mastdarm. -ijnie, s. *Andijnie*.

Eng, adj. u. adv. enge, bedrängt, genau, schmal. -achtig, adj. etwas enge. -borstig, adj. u. adv. engbrüstig, kurzathmig. -borstigheid, f. Engbrüstigkeit.

Engel, m. Engel, Bote, Gesandter Gottes. -achtig, adj. u. adv. englisch, engelmaassig, vortrefflich, ausnehmend. -, -enkoor, (-choor), Chor der Engel, Engelreihe. -in, f. Engelinn. -s, m. Engels (ein Goldgewicht) der swanzigste Theil einer Unse. -sch, adj. u. adv. vom Engel, englisch. -sch, n. Englisch, engländisch, die Englische Sprache. -schaar, f. Engelschaar, -chor. -schman, m. Engländer.

Engte, f. Enge, engen Weg, Meerenge, enge Durohgang; bedrängt, Verlegenheit.

Enkel, Enklaawe, m. Enkel, Knöchel, Knorre, Ballen am Fusse. -, adj. u. adv. einzeln, einfach, einzig; lauter, unvermischt; bloss, nur, einzig und allein, ganz und gar. -voudig, adj. einfach.

Ent, f. Propfpreis, Zweig eines Baums. -en, v. a. propfen, impfen, Blätter einimpfen.

Enter, m. Propfer, Impfer. -bijl, f. Enterheil, -axt. -dreg, -dregge, f. Enterhaken. -en, v. a. entern, ein Schiff mit Haken an schieben und überwältigen. -ij, f. Baum-, Pflanzschule. -ing, f. Entern eines Schiffes.

Enting, f. Propfen, Impfen; Einimpfung der Blätter.

Erpe, f. Epiph, Epheu, Jungfernenmark (eine Pflanze).

Er, (Abkürzung von *daar*) davon, von diesem, von dem.

Erachten, v. a. (obs.) dafürhalten, meinen, glauben, erachten.

Er(barmelijc), adj. u. adv. erbärmlich, elend; jämmerkläglich. -barmen, v. recipr. sich erbarmen, Mitleid haben. -barming, f. Erbarvorn, Mitleiden.

Ererriet, m. Einsiedler, s. *Kluisenaar*.

Erf, n. Erbe, Erbgut, -schat; Grundstück. -besiz, -besizting, f. Erbesitzung, erbliche Besizung, -besizter, m. Erbe, Erbbesizter. -cijns, m. Erbsins. -deel, n. -theil. -elijc, adj. u. adv. -lich. -enis, f. -schaft, -fall. -genaam, m. Erbe. -genoot, m. u. f. -genosse, Miterbe. -gift, f. -gabe. -goed, n. -gut. -graf, n. -begräbniss, Familienbegräbniss. -grond, m. -grund. -grondrecht, n. -grundrecht. -huis, n. Versteigerung oder öffentlicher Verkauf der Hausgeräthe, Nachlassversteigerung, Inventarium.

-huisboek, n. Verzeichniss einer Erbschaft, Auktionsverzeichniss. -huismeester, m. Versteigerer, -koning, m. erblicher König, Erb-

könig. -koningrijk, n. -königreich. -land, n. Erbland, Land das Einem durch Erbschaft zufällt. -pacht, f. -pacht. -mieche, -sins. -pachter, m. -pächter. -prins, m. -prinz, Kronprinz. -prinses, f. -prinzessian, Kronprinzessinn. -regt, n. -recht. -rente, f. -sins, -Leibrenten, Einkommen auf Lebenslang.

-stadhouder, m. -statthalter. -vijand, m. -feind. -vijandschap, f. -feindschaft, Todtfeindschaft. -volk, n. -volk. -voorst, m. -fürst. -ziekte, f. -krankheit, ansteckende, oder von seinen Vorfahren ererbte Krankheit. -sonde, -sünde.

Erg, adj. u. adv. arg, böse, gefährlich; schlimm, schlaw, listig. -denkend, adj. argwöhnisch, misstrauisch. -denkendheid, f. Argwohn, Misstrauen.

Ergene, adj. ergend, irgendwo.

Ergar, adj. u. adv. (compar. von *Erg*) böser, ärger, schlimmer, gefährlicher, listiger. -en, v. a. ärgern, Aergerniss -; Anstoss geben. -en, v. n. sich ver schlimmern, ärger-, gefährlicher werden, s. *Verergeren*. -lijk, adj. u. adv. ärgerlich, anstössig, sündig. -nis, f. Aergerniss, Anstoss;

Anleitung oder Verführung zur Sünde.
Ergt, (superl. von *Erg*), der, die, das Aergste, Schlimmste, Gottloseste, Uebelste.
Erimeren, s. *Herimeren*.
Erkaawoen, s. *Herkaawoen*.
Erken(nen, v. a. wissen, erkennen, gestehen, bekennen, Erkenntniß zeigen, dankbar sein. -ning, f. Erkennen, Anerkennung. -telijk, adj. dankbar, erkenntlich. -telijkheid, f. Dankbar-, Erkenntlichkeit. -tenis, f. Erkenntniß, Erkenntlichkeit.
Erlan(gen, v. a. erlangen, erwerben, bekommen, erreichen. -ging, f. Erlangung, Werbung, -haltung.
Ervaeren, s. *Genoeren*.
Ernst, m. Ernst; Eifer, Nachdruck; Aufrichtigkeit, Strenge. -elijk, adv. ernstlich, mit Ernst. -haftig, adj. ernsthaft, gesetzt, strenge. -haftigheid, f. Ernsthaftigkeit, gesetzes Wesen, Strenge. -haftiglijk, adj. ernsthaftig, ernstlich; mit grossem Eifer; nachdrücklich. -ig, adj. u. adv. ernstlich, ohne Scherz; nachdrücklich. -iglijk, adv. mit Ernst, auf eine nachdrückliche Weise, eifrig; strenge.
Ers, n. Ers. -rijk, adj. ershaltig.
Erfar(en, v. a. erfahren, vernehmen, untersuchen, empfinden. -, adj. u. adv. (part.) erfahren, empfunden, geübt. -heid, f. Erfahrung, Geübtheit. -ing, f. Erfahrung, Gewahrwerdung.
Erf(e, m. u. f. Erbe, -inn, Erbschaft. -lijk, adv. s. *Erfstijk*. -eloos, adj. u. adv. erblos, ohne Erben. -en, v. a. u. n. erben, durch Erbschaft habhaft werden; erblich zufallen.
Erving, f. Erbe, Erbschaft, Ererbung.
Ervat, (*Ervat*, *Ert*), f. Erbsen. -ennat, n. -ensoep, f. Erbsensuppe, -brühe.
Esch, m. Esche, Eschenbaum, Wundholzsbaum.
Esp, *Espenboom*, m. Espenbaum, Espe, Aspe.
Eskader, n. (Smaldest), Geschwader, eine Abtheilung, Schiffe, auch Geschwaderfähnchen (dichterisch.)
Eskadron, n. Schwadron, ein gewisser Trupp Reiter oder Pfordervolk.
Eschen, adj. eschen, von Eschen oder Eschenholz. *Eschenboom*,

m. Eschen(baum, -hout, n. -holz, -houten, adj. u. adv. von Eschenholz. *Een eschenhouten stoel*, m. ein eschenhölzerner Stuhl. -plank, -brett von Eschenholz.
Essenbouts, m. pl. die wie ein S geformten grossen Stücke Eisen an den Lavetten.
Estrik, m. Estrich, gebackener Flurstein.
Eten, v. a. essen, Speisen zu sich nehmen, speisen, Mahlzeit halten. -, Essen, Speise. -stijd, m. Essenszeit.
Et(groen, n. Grummet, Spätheu, das zweite Gras. -telijk, pron. etliche, etwa, einige, unterschiedene. -maal, n. natürlicher Tag von 24 Stunden. -sen, v. a. ätzen, beizen (mit Scheidewasser). -kunst, f. Aetzkunst, Kunst mit Scheidewasser in Kupfer zu beizen. -telijk, adj. etliche; -ter, m. Eiter, Materie aus einem Geschwür; fig. Verderben, Uebel. -terachtig, adj. eitericht, -ig, mit Eiter vermischt. -borst, f. Eiterbrust, -geschwür in der Brust. -buil, f. Eiterbeule. -teren, v. n. eitern, Eiter auswerfen, schwären. -tergat, n. Fistel, Eitergeschwür. -tergezweel, n. Eitergeschwulst, -beule, -geschwür. -terig, adj. eiterig, eiternd, vol Eiter. -terstrijm, n. Eiter, Materie. -terwond, f. Eiterwunde, Eitergeschwür. -tersak, m. Eitersack.
Europa(a, n. Europa (ein Welttheil); -, f. Name eines Frauenzimmers der alten Welt. -oiaan, -ster, m. Europäer. -oosch, adj. u. adv. europäisch, von-, aus Europa.
Eusel, *Eusel*, n. Uebel, Krankheit, Fehler; Bosheit. -, adj. u. adv. böse, unwillig, missvergüet. -daad, f. Uebel-, Schandthat. -moed, m. Uebermuth, Kühn-, Verwegenheit, Nuthwillen; Unwillen, Missvergüen.
Evangelie(e, n. Evangelium. -sch, adj. u. adv. evangelisch.
Eeven, adv. eben, gerade, leicht, obenhin; dicht vorüber; gleich darnach; sogleich. -, adj. u. adv. gleich, eben, gerade Zahl. -aar, m. Zeiger oder Zunge einer Waage; Mittellinie der Erde (in der Erdbeschreibung), Aequator. -aardig, adj. u. adv. gleichartig, -sortig, von einerlei Art und Natur. -aardig-, f. Gleichartigkeit. -aren, v. a. gleich machen, ebenen; gleich

kommen. -aring, f. Gleichmachen, Gleichkommen. -beeld, n. Ebenbild. -senz, adj. u. adv. eben eins, gleichviel, von der nämlichen Art. -en, v. a. ebenen, gleich machen; -kommen, s. *Eevenaren*. -gelijk, adj. u. adv. gleich, eben so, gerade so wie. -gelijkheid, f. Gleichförmigkeit, vollkommene Gleichheit. -ing, f. Gleichmachung. *Day- en nachterevening*, Tag- und Nachtgleiche, Aequinoctium (in der Erdbeschreibung und Astronomie). -matig, adj. gleich- ebenmäßig. -mensch, m. Neben, Mitmenscher, Nächster. -naaste, m. Nächster. -nachtlijm, f. Ebennacht (Linie, -kreis, Mittellinie der Erde (in der Erdbeschr.) Aequator. -redig, adj. u. adv. verhältnissmässig. -reeltigheid, f. Verhältniss, Proportion. -tjes, s. *Eeven*, wovon es eine Verkleinerung (diminutiv) ist. -veel, adv. gleich-, eben gerade so viel, einerlei, Einer so viel oder so gut wie der andere. -veel, adv. ebenwohl, gleichwohl, dennoch, ungeachtet, nichts destoweniger. -wigt, n. Gleichgewicht. -wigtig, adj. gleichwichtig. -wijdig, adj. gleichweitig, parallel. -zinnig, gleichbedeutend.
Everswijn, n. Eber, wildes Schwein.
Exempel, s. *Forbeeld*. -laar, n. Abdruck, Exemplar eines Buchs, -einer Arbeit.
Exter, s. *Ek*-, *Aakster*.
Estrik, s. *Estrik*.
Esel, m. Esel; dummer, halostarrer Mensch; Ruhebett, Schlafbank; Staffelei der Maler. -achtig, adj. eselhaft, -mässig; dum, grob. -achtigheid, f. Esellei, Eselmässigkeit, Dummheit. -drijver, m. Esel(treiber, -hüter. -en, verb. n. eseln. Dumme Streiche machen. Wie ein Esel arbeiten. -in, f. Eselinn, Weibchen vom Esel. -pennen, pl. plur. Nägel an der Staffelei der Maler. -schoofd, n. -skop, m. Eselkopf; ein Klotz an den Schiffsmasten. -slippen, f. Ochsenzung (eine Pflanze) Buglossum. -smolk, f. Esels-, Teufelmilch (eine Pflanze) Esula. -sooren, n. pl. Eselsöhren, lange Ohren wie die eines Esels. -vullen, n. Eselsfüllen, junger Esel. -tje, n. Eselchen, kleiner Esel. -sang, m. Eselgeschrui.

F.

F, de zesde letter van de gewone letterlijst of van het ABC, F, der sechste Buchstabe vom Alphabet.

Faal, s. Feil.

Faam, f. Gerücht, Ruf; Fama, Göttinn des Ruhmes (beiden Dichtern). -*roovend*, adj. u. adv. ehrenrührig, -raubend. -*roover*, -*schender*, m. Ehrenräuber, -dieb, -schänder, Verleumder.

Fabel, f. Fabel, erdichtete Geschichte zur Belehrung. -*achtig*, adj. u. adv. fabelhaft, erdichtet; lügenhaft. -*dichter*, m. Fabeldichter. -*kunde, f.* Fabelkunde, Mythologie, heidnische Götterlehre. -*leer, f.* Fabel-, Götterlehre. -*schrijver, m.* Fabeldichter. -*tje, n.* Fabel-, Märchen, erdichtete Erzählung. -*werk, n.* Fabelwerk, erdichtete, lügenhafte Geschichten.

Fabriek, f. Fabrik, f. Werkstätte, Oberbaumeister einer Stadt. Aufseher über die öffentlichen Gebäude.

Fabrikewer, m. Fabrikant.

Faculteit, f. Kraft, Vermögen; Collegium von Professoren und Doctoren auf der Höhen Schule.

Fasant, s. Fasant, Fasan (ein Vogel).

Fakkel, f. Fackel, grosses Licht; *fg.* ein grosser Gelehrter. -*drager, m.* Fackelträger. -*jagt, f.* Fackel-, Abendjagd.

Falen, Feilen, v. n. fehlen, verfehlen; *s. Feilen*, missen.

Falst, f. Schleier, Hülle, Regentuch, -kleid. -*kant*, adj. u. adv. falsch, ungleich, -treu, verstellt. -*vouwen, v. n.* schmeicheln; sich verstellen, fälschlich, unaufrichtig handeln. -*vouwer, m.* treulooser, betrügerischer Mensch; Schmeichler.

Falkonet, n. kleines Feldstück, Falkonett.

Familie, s. Huisgesin.

Farizeër, m. Phariseer (ein Jude von der Pharisäischen Sekte), Heuchler.

Fasten, Fatsen, f. plur. Beisegel, kleine Segel, die an andere grössere gespannt werden.

Fatsoen, n. Gestalt; Mode, Schnitt eines Kleides; Arbeitslohn, Ansehen, hohe Geburt; Bildung, feine Lebensart. -*lijk*, adj. u. adv. ansehnlich, höflich, wohl erzogen, gebildet; nach feiner Lebensart, wie ein gebildeter Mensch. -*lijk-*

heid, f. ansehnliche Geburt, feine Lebensart; Bildung.

Fasant, Faisant, m. Fasan (ein Vogel). -*aan, m.* -*hen, f.* Fasanhuhn, -henne, -*hok, n.* Fasanerie, Fasanenhaus. -*wachter, m.* Fasanenwärter.

Februarij, m. Februar, Hornung.

Feeske, f. schlaues, listiges Frauenzimmer, ein unsäthliches Weib oder Mädchen.

Feesst, n. Fest, Festtag, Feier, Feiertag; Gastmahl, Hochzeit, grosse Mahlzeit. -*dag, m.* Fest-, Feiertag. -*éren, (obs.) v. n.* feiern, feierlich empfangen, -leben, schmausen. -*stijk, adv.* statlich, herrlich, prächtig, feierlich. -*gewaad, n.* Festkleidung, Hocheitkleid, Staatskleidung, Feierkleid. -*Gewand, -lied, n.* -*zang, m.* Feierlied, Festgesang.

Feil, (obs. Faal), f. Fehl, Fehler, Mangel, Gebrechen. -*baar, adj. u. adv.* fehlbar, -was der fehl kann, mangelhaft, fehlend. -*baarheid, f.* Fehlbarkeit, dem Fehlen unterworfen. -*en, (Falen, obs.) v. n.* fehlen, sich irren; -betrügn; mangeln; ermangeln, einen Fehltritt thun; sich vergehen, -versehen; mit einem Waschlappen den Fussboden trocken oder scheuern. -*ing, f.* Fehler, Irrung, Versehen, Irrthum.

Feit, n. That, Missethat. -*el, f.* Halstuch, Kindertuch. -*stijk, adj. u. adv.* feindlich, gewaltthätig, feindselig. -*stijkheid, f.* Gewalt, Feindseligkeit.

Fel, adj. u. adv. böse; hoshaft, böseartig, grimmig, grausam, rauh, ungebildet, wüthend, hart, heftig, blutig, strenge, wild. -*heid, f.* Boshaftig-, Heftig-, Grimmig-, Grausamkeit; Grimm, Wuth, Strenge; Toben.

Felp, n. (besser *Fulp*) Sammet; *s. Fluwel.*

Femelaar, Femelen, s. Fijmelaar, Fijmelen.

Fenegriek, n. Fenegrek, Bockshorn (eine Pflanze) Foenugraecum.

Fenijn, s. Venijn.

Feniks, m. Phönix (ein gewisser Vogel).

Feppen, v. a. oft und viel trinken, saufen.

Fepper, m. Säufer.

Fermoor, n. Schiffszimmermanns Meissel oder Beil.

Festoen, Feston, f. Feston, Zierrath in der Baukunst.

Fesikken, v. n. leise sprechen, flüstern, plaudern.

Fiel, m. Schelm, Bösewicht, Taugenichts. -*erij, f.* Büberoi, Schelmstück. -*enestuk, n.* Buben-, Schelmstück, Uebelthat.

Fiemelen, s. Fijmelen.

Fier, adj. u. adv. trotzig, stolz, hochmüthig. -*heid, f.* Trots, Stolz, Hochmuth.

Figuur, f. Figur, Gestalt, Kupferstich; Aufsatz, Staat, Posse, Schalkheit. -*lijk, adj. u. adv.* fgürlich, uneigentlich. -*lijkheid, f.* fgürlichkeit.

Fijmaal(aar, Femeelaar, Fiemelaar,) Zauderer, Trödler, Tändler, Heuchler, Scheinheiliger. - Fiemelachtig, adj. u. adv. heuchlerisch, scheinheilig, tändelnd, sauerdend. -*arij, f.* Zögern, Zaudern; Scheinheiligkeit, Heuchelei.

Fijmelen, (Fiemelen), v. a. tändeln, zögern, sauern, heucheln, sich verstellen.

Fijn, adj. u. adv. fein, schön, reizend; dünne, sauber, rein, lauter, scharfsinnig, listig, strenge, heuchlerisch, scheinheilig. *Éen fijn gezigt*, ein feines, schönes, reizendes Gesicht. -*baard, m. s. Fijnman. -heid, Fijnigheid, Feinheit, Düntheit, äussere Gottesfurcht, Andächtelei, Heuchelei, Scheinheiligkeit. -man, m.* Andächter, Scheinheiliger; ein naseweiser Mensch. -*schilder, m.* Kunstmahler. -*tjes, adv.* sinnreich, scharfsinnig, klügelich, klügelind.

Fijt, s. Vijt.

Fik/fakke(n, v. n. tändeln, herumlaufen und geschäftig sein ohne etwas auszurichten. -*rij, f.* Tändele, nichts-würdige Geschäfte.

Fikeek, adj. u. adv. *ax, fink, hurtig*, recht gut.

Filozet, f. feine Seide. (gall.)

Filozel, f. Dichterwort für Nachti-

Filozoo, f. Weltweiser, Philosoph.

Filosofie, f. Weltweisheit, Philosophie.

Financie, Finantie, f. Finanzen, Einkünfte.

Fiool, f. Viol.

Firma, f. der Name der ein Handlungshaus führt.

Firmament, s. Uitspannel.

Fiskaal, m. Fiscal, Fiscus, fiscalischer Anwald.

Fistel, *f. Fistel*, Hohl-, Rohr-
gestür.

Flaaw, *adj. u. adv.* schwach, flau,
machtlos, kraftlos, ohnmächtig;
kühl, gleichgültig; blass, bleich,
sart. -*stik*, *adv.* kaltinnig, gleich-
gültig; obenhin, leicht. -*en*, *v. a. u.*
n. ohnmächtig, werden, machen;
schwächen, schwach, kleinmüthig
werden. -*hartig*, *adj. u. adv.* kalt-
sinnig, kühl; abgematt, ver-
schlagen, furchtsam, kleinmüthig,
versagt, feigherszig, muthlos. -
hartigheid, *f.* Kaltinnig-, Zughaf-
tig-, Feighersigkeit; Ohnmacht,
Machtlosigkeit. -*heid*, *f.* Schwäche,
Schwachheit, Ohnmacht, Kaltsin-
nigkeit, Gleichgültigkeit. -*te*, *f.*
Ohnmacht, Schwäche. -*tjes*, *adv.*
etwas schwach, etwas kaltin-
nig.

Flab, *Flabbe*, *s.* *Flap*, -*beren*, *v. n.*
schwaberrn, durch den Wind auf
und nieder geschüttelt werden.

Fladder, *v. n. s.* flattern, hin und
her fliegen.

Flakkeren, *v. n. s.* Flükkeren.
Flambow, *f.* Faekel.

Flanel, *n.* Flanel, Nonnenfutter (eine
Art wollener Zeug).

Flank, *f.* Flanke, Seite, Flügel
(Kriegswort). -*eren*, *v. a. v.* von
der Seite angreifen oder fecten
(in der Kriegsk.); die
Speisen bei einem Gastmahl in
symmetrischer Ordnung auftra-
gen.

Flassen, *v. a.* mit Eile und nachläs-
sig etwas verrichten, sudeln, pfu-
schen.

Flap, *m.* Schlag ins Gesicht, Maul-
schelle; Fliegenklatsche. -*kan*, *f.*
Bierhase, Kanne mit einem Deck-
el. -*pen*, *v. n.* Klappen mit dem
Deckel; Einem ins Gesicht schla-
gen; Fliegen mit der Klatsche
tödden; etwas geschwinde sude-
cken.

Flarden, *n.* plur. Lumpen, Fetzen,
Stücke zerrissener Kleider oder
Segel.

Flattern, *v. a. u. n.* schmei-
cheln, lieblosen, die Schönheit
erhöhen.

Flaw, *s.* Flaaw.

Fledermuis, *Fleermuis*, *s.* *Vleder-*
muis, *Vleermuis*.

Fleem, *v. a.* fuchschwänzen,
schmeicheln, auf eine nieder-
trachtige Art schmeicheln, kriech-
en. -*er*, *m.* kriechender
Schmeichler, Fuchschwänzer. -
erij, *f.* niedertachtige Schmei-

chelen, Fuchschwänzen. -*ong*, *f.*
Schmeichlung.

Floor, *f.* ein faules, lüderliches,
nachlässiges Weibsbild.

Floers, *m.* Maultschelle.

Floerter, *v. a.* zerreissen (in kleine
Stücke) zerkumpen; aussudeln, nur
obenhin auswachen, sudeln.

Floeters, *n.* plur. Lumpen, Stücke.

Flop, *f.* Fleppe, Schneppe, Stirnlap-
pe der Weiber und Kinder.

Florescij, *n.* Gicht, Podagra, Zip-
perlein.

Flesch, *f.* Flasche. -*je*, *n.* Flaschen,
kleine Flasche, Gläschen, -*kelder*,
Flasschenkelder, *f.* Flaschen Keller.
-*blaser*, *m.* Flaschenblaser. -*koop-*
per, *m.* Flaschenhändler. -*maker*,
m. Flaschenmacher, -*fabrik-*
ant.

Flets, *adj.* das seine Farbe verloren
hat.

Fleur, *m.* Blüthe; *s.* *Bloei*. -*ig*, *adj.*
u. adv. blühend, munter, aufge-
räumt. -*igheid*, *f.* Blüthe, Gesund-
heit, Munterkeit.

Fliek, *n.* ein Kartenspiel. -*floojen*,
v. a. kriechend schmeicheln,
fuchschwänzen, lieblosen. -*floo-*
jer, *m.* Schmeichler, Fuchs-
schwänzer. -*floojerij*, *f.* Schmei-
cherei, Liebkosung. -*ken*, *v. a.*
flicken, aufhaken, ausbessern;
aufputzen, schmücken. -*ker*, *m.*
Flicker, der etwas ausbessert oder
ausschmückt. -*kerij*, *f.* Flickerei,
Ausbessern, Aufputzen. -*keren*, *v.*
n. schimmern, glänzen, funkeln,
lodern. -*kerend*, *adj.* (part.) schim-
mernd, glänzend, leuchtend, fun-
kelnd, lodern. -*kering*, *f.* Schim-
mer, Glanz, Funkeln, Lodern der
Flammen. -*kerwur*, *n.* funkelnde,
lodernde Feuer, Irr(wisch),
licht.

Flink, *adj. u. adv.* flink, munter,
wacker, hurtig, hübsch, artig,
niedlich, schön; herhaft, mu-
thig, stark, kühn, unverzagt; fer-
tig, behende, witzig.

Flits, *m.* Flitse, Pfeil. -*boog*, *m.* Flit-
bogen, Armbrust. -*koker*, *m.* Pfeil-
köcher, -büchse.

Flodder, *m. u. f.* ein nachlässiger,
gutmüthiger Mensch. -*achtig*,
adj. nachlässig, blüddings, un-
bedachtsam. -*broek*, *f.* Plu-
derhosen, weite, lange schwap-
pernde Beinkleider, Pantalon. -
en, *v. n.* schwappern, flattern;
schlottern, durchwaten. -*ing*, *adj.*
blüddings, unbedachtsam. -*kouw*,
m. u. f. Lottertrumpf, der oder

die mit den Strümpfen unaufge-
bunden umherläuft; niederhän-
gender Strumpf. -*mijn*, *f.* kleine
Untergrabung, um eine Mauer
sprengen zu lassen; Aschkuhen.
-*moer*, *f.* unreinliches-, fäthiges-,
säuisches Weibsbild. -*muts*, *f.* ge-
räumige Weiberhaube. -*roer*, *m.*
unordentlicher, unreinlicher,
nachlässiger Mensch.

Floers, *n.* Flor, Krepp, Trauerhülle.

Flonker, *en*, *v. n.* glänzen, schimmern,
funkeln. -*ing*, *f.* Schimmer,
Glanz, Funkeln. -*licht*, *n.* glän-
sendes Licht, *fig.* grosser Geist in
den Wissenschaften. -*star*, -*ster*,
f. helleuchtender-, funkelnder
Stern; *fig.* ausnehmend gelehrter
oder tugendhafter Mensch. -*straal*,
f. hellglänzender Feuer- oder
Lichtstrahl.

Florst, *f.* Zwirn aus grober Seide
gesponnen, Halb-, Florettseide;
Fechtdegen, Rappier.

Flouw, *f.* Schnepfennetz.

Fluim, *f.* sáher Speichel. -*achtig*,
adj. schleimlich, verschleimt. -*en*,
v. n. qualtern, Schleim auswer-
fen.

Fluist, *v. a.* flüstern, leise ins
Ohr sagen, sischen.

Fluit, *f.* Flöte, Pfeife; Register in
einer Orgel, Flüttschiff, Börding.
-*en*, *v. a.* die Flöte spielen oder
blasen; mit dem Munde pfeifen;
schlagen, singen (von den Vögeln);
fig. lügen. -*er*, *m.* Flötenspieler,
Pfeifer. -*je*, *n.* kleine Flöte, Pfeif-
chen; Kanarienflöte, Lockpfeife
zum Vogelfangen; Flageolett. -*ing*,
f. Flöte (spielen), -blasen; Pfeifen.
-*meester*, *m.* Lehrmeister auf der
Flöte. -*spel*, *n.* Flötenspiel. -*spe-*
ler, *m.* Flötenspieler. -*werk*, *n.*
Flötenzug, -register in der Orgel.

Fluks, *adv.* flugs, geschwind,
auf den Augenblick, hurtig; so
eben, so gleich, bald, eilend. -*ak*,
adj. flink, geschwind, behend,
munter. -*cheid*, *f.* Geschwindig-
-, Munter-, Händig-, Lebhaftig-
keit.

Flus, *adv.* (*flusjes*) Eben, gleich, also-
bald.

Fluweel, *n.* Sammet, Felbel. -*en*, *adj.*
von Sammet, sammt. -*bloem*, *f.*
Sammetblume, -rose, Tausend-
schön. -*werker*, *m.* Sammetwe-
ber.

Fluisen, *s.* Nissen.

Fluiken, *v. a.* die Schlag- oder
Schwungfedern ausrupfen, einem
Vogel die Flügel beschneiden; *fig.*

Einem die Macht benehmen, seine Kräfte einschränken oder schwächen, oder ihn bezwingen.
Foet, interj. pfui! weg damit!
Foetis, f. Muskatblume, -blüthe; Folie oder Blattstinn hinter Spiegeln oder Edelgesteinen.
Foelien, v. a. mit Folie oder Zinnblatt überziehen.
Fok, f. Fock-, Vorsegel; Sprichwörtlich: Brille. -*mast*, f. Fock-, Vordermast, Segelstange.
Fokken, v. a. u. n. ziehen, aufziehen; zeugen; durch die Brille sehen.
Fokker, m. Zieher, der sich auf die Fortzeugung oder das Ziehen von Vieh oder Vögeln oder Bäumen legt; Gestütmeister. *Een rijke fokker*, ein reicher Mann. -*ij*, f. Ort wo Vieh oder Vögel gezeugt oder gezogen werden. *Boomsfokkerij*, Baumschule.
Folen, (obs.) v. a. foppen, spotten, quälen, plagen, foltern, plündern.
Foliant, m. Foliant, ein Buch in Folio.
Folter(bank, f. Pein-, Folterbank, Marter. -*en*, v. a. foltern, peinigen, martern, mishandeln. -*ing*, f. Peinigung, Foltern, Mishandlung. -*tuig*, n. Marterzeug, Werkzeuge zum Peinigen.
Fommelen, v. a. mit den Händen zerdrücken, unordentlich durchsuchen, betasten, befühlen.
Fondament, n. Grund, Grundfeste eines Gebäudes oder Sache; der Hintere, das Gesäße, der Steiss.
Fonks(en, v. n. funkeln, schimmern, einen helleuchtenden Glanz von sich geben. -*nieuw*, adj. u. adv. nagelneu, ganz neu.
Fontanel, f. Fontanell, künstliche Wunde die offen gehalten wird.
Fontein, f. Springbrunnen, Quelle, Wasserkunst. -*ader*, f. Brunnader. -*bak*, m. -*bekken*, n. Brunnenbecken. -*bus*, f. Brunnenröhre. -*meester*, m. Brunnen-, Rohrmeister. -*pijp*, f. Brunnenröhre. -*tje*, n. kleiner Springbrunnen, Wasserbehältnis-, Kasten in einem Hause. -*water*, n. Brunnen-, Quellwasser. -*werker*,

m. Brunnenmacher, -anleger, Rohrmeister.
Foot, f. Eintritts- oder Abschiedschmaus, Trinkgeld an Diensthöten und geringe Leute. -*tje*, n. kleines Trinkgeld.
Foolen, v. a. (obs.) fühlen, betasten, zerdrücken.
Fop, m. Narr, Geck. -*pen*, v. a. foppen, scherzen, spotten, aufziehen; hintergehen, betrügen. -*per*, m. Scherzer, Spötter, Stichler; Betrüger.
Foresat, (obs.) n. Wald, Forst.
Forst, -*le*, f. Forelle (ein Fisch).
Forkestok, m. Gabel worauf man ehemals das Gewehr legte.
Form, f. Form, Gestalt, Art und Weise. -*aat*, n. Format, Grösse eines Buchs; Gestalt einer Sache. -*ulier*, n. Formular, Vorschrift.
Formuis, n. Feuerofen, -heerd, Schmelsofen.
Forsch, adj. u. adv. stolz, trotzig, unfreundlich, mit Gewalt. -*heid*, f. Unfreundlichkeit, Trotzigkeit.
Fort, m. Fort, Burg, Kastell, Festung, Feste.
Fortuin, f. u. n. Fortuna; Glücksgöttin; Glück.
Fout, f. Fehler.
Fraai, adj. u. adv. schön, hübsch, artig, niedlich, sierlich. -*heid*, -*jigheid*, f. Schönheit, Artig-, Niedlichkeit. -*tjes*, adv. artig, sierlich, fein, auf eine niedliche Art und Weise.
Frak, m. Frack (ein Mannsrock.)
Fragment, n. ein Fragment, Stück, Brocken.
Framboos, f. Himbeere.
Framboosnasijn, m. -*boom*, m. Himbeereensijn, -staude.
Franje, n. Franzen, Borte; Sprichwörtlich: Flause-, maker, m. Franzen-, Borten-, Flausenmacher.
Frank, m. Franke, Einer aus Frankensland. -, adj. u. adv. uneingeschränkt, von Fesseln entschlagen.
Fransch, adj. u. adv. französisch, aus Frankreich.
Fransen, n. Schreibergament.
Frasen, n. plur. Fraten, Grillen, Possen, komische Erzählungen oder Mährchen.
Fregat, n. Fregatte, Fregattschiff.

-vogel, m. Fregattvogel (eine Art Seevogel).
Fret, n. Iltiss, ein Thierchen zur Kaninchenjagd; ein kleiner Bohrer der Böttcher.
Fries, m. ein Friesländer; n. Fries, Borten (in der Baukunst).
Frijten, v. a. a. *Fruiten*.
Frika(del, -*del*, gehacktes Kalb- oder Ochsenfleisch zu Ballen gemacht.
Frisch, adj. u. adv. kühl, frisch; mueter, gesund, jugendlich; neu. -*heid*, f. Frisch-, Gesund-, Neuheit; Munterkeit, Kühle, jugendliches Ansehen.
Frommelen, v. a. nachlässig zusammenlegen oder falten; verstecken, heimlich in eine Ecke verbergen.
Fronse, **Fronsel**, f. Runzel, Falte der Haut. -*en*, (*Fronselen*), v. a. runzeln.
Front, n. Aeusere Seite, Stellung, Staat, Aufsehen. -*ier*, f. Grenze, Grenzort, -festung.
Fruut, f. u. n. Obst, Baumfrucht. -*ben*, f. Obstkorb. -*boom*, m. -baum. -*en*, v. a. rösten, prägen, in der Pfanne braten. -*kelder*, f. Obstkeller. -*kooper*, m. -händler. -*mand*, f. -korb. -*markt*, f. -markt. -*schaal*, -*schotel*, f. -schale, -schüssel. -*schilder*, m. -mahler. -*stuk*, n. -stück (Gemälde, Obst vorstellend).
Fruik, f. Aalkorb, Reuse, Fischreue, -nets.
Fulp, **Felp**, s. *Fluweel*.
Fun, m. Schurke, Schelm, Lumpenkerl, -hund.
Fust, n. Fass, Geschirr, Gefässe.
Fustein, n. Futterboy, Barchent (eine Art Bombasin).
Fut, adj. ein Wort wodurch man, im gemeinen Leben, seine Verachtung an den Tag legt.
Futeel(aar, m. Zauderer, Zögerer, Schlafmütze; der alle kleinen Sachen machen kann. -*en*, v. n. verzögern, sögern, saudern; langsam etwas thun; kleine und langweilige Arbeiten, verrichten. -*ing*, f. Zögerung, langsames-, verdrüssliches Werk. -*werk*, n. nichtswürdige Arbeit, trages-, langsam gehendes Werk, -Wesen, Lapperei.

G.

G, de zevende letter van het A B C, G, der siebente Buchstabe des Alphabets.

Gaaf, adj. u. adv. ganz, vollkommen, frisch, gut, unverdorben, unbeschädigt, -verletzt, gesund, gut verhalten. - , Gave, f. Gabe, Geschenk; Gunst, Vorrecht; Geistesvermögen; Beredsamkeit, Redner talent.

Gaas, Gaaiken, s. Gade.

Gaal, f. kahler, abgehabter Streif in Tuch oder seidenen Zeugen, wenn die Fäden von einander getrennt sind.

Gaas, v. n. gehen, wandern, laufen, reisen. -de, adj. u. part. gehend, im-, am Gange, im Gehen begriffen. -derij, s. Gallerij, -s, als: een uur gaans, eine Stunde Gehens.

Gaapstok, m. Maulaffe, der alles befrist.

Gaar, adj. u. adv. gar, genug gekocht, gebraten oder gebacken. -boord, n. Garbord, das nächste Brett am Schiffskiele. -d, m. Gaarde, Garten. Es wird jetzt aber selten mehr allein, wohl aber in Zusammensetzung gebraucht; z. B. boom-, wijn-, rosengaard; s. Boomgaard, u. s. w. -denier, m. Gärtner; s. Hovenier. -der, m. Steuer einnehmer, Einsammler. -keuken, f. Garküche, Wirthshaus. -kok, m. Garkoch, Speisewirth.

Gaarn, Gaern, adv. gerne, von Her-Gaas, n. Gas, Flor. (sen.)

Gaats, (Schiffsw.) binnen gaats, innerhalb der Inseln, auf der Rhede, im Hafen. Buiten gaats, im offenen Meere.

Gaaswe, adj. u. adv. bald, geschwind, schleunig, hurtig, schnell; fertig, munter, geschickt; witzig, schlau. -dief, m. Gau-, Erstdieb, schleichender, heimlich stehender Dieb; Beutelschneider. -diseerij, f. Buherei, Schelmerei, Beutelschneiderei, heimliche Diebesstreiche, Gaunerei. -erf, m. ein flinker, munterer, fertiger, witziger Mensch. -heid, Gaaswigheid, f. Geschwindigkeit, Fertig-, Behendigkeit, Hurtigkeit.

Gade, Gá, Egd, f. Gatte; Ehegatte, von beiden Geschlechtern. - , f. Sorge, Aufmerksamkeit, Acht, Achtung. -lijk, adj. u. adv. fürsam, geschickt. -loos, adj. u. adv. ohne Gatten, -seines gleichen; unver-

gleichlich, vortrefflich. -r, (te) adv. zusammen, gesammelt, sämmtlich, eines mit dem andern. -ren, v. a. vereinigen, zusammenbringen, sammeln, versammeln; Steuern, Zölle einziehen, -nehmen. -rweester, m. Steuer-, Zoll-, AcciseEinnahmer. -staan, v. a. Achtgeben, beobachten, Sorge tragen.

Gading, f. Lust etwas zu kaufen.

Gaf, imp. von Geven, geben; ich, er gab.

Gaffel, f. grosse Gabel; Balken woran auf den Schiffen das Besansegel befestigt ist.

Gagel, -boom, m. wilde Mirten, Mäusedorn (ein Strauch). -, n. Gaumen; Zahnfleisch.

Gage-, Gaggelen, v. n. schreien wie die Gänse.

Gal, f. Auswuchs an den Beinen der Pferde; Galle; Bitterkeit, Elend, Bosheit, Börsartigkeit; Zorn. -achtig, adj. u. adv. gallig, voller Galle, leicht erzürrt, choleric. -achtigheid, f. Gallsucht; choleric Art, Neigung zum Zorne. -appel, m. Gallapfel. -blaas, f. Gallenblase. -braken, n. -braking, f. Gallenkrankheit. -derij, s. Galerij.

Galeas, Galjas, f. Galeasse, eine Art Galeere.

Galei, f. Galeere (ein Schiff mit Segeln und Rudern); das Schiff (ein Werkzeug) in der Buchdruckerei. -bank, f. Ruderbank. -boef, -roei-er, -slaaf, m. Galeeren (bubo), -slave, Ruderknecht, -slave. -straf, f. Galeerenstrafe. Galerij, f. Gallerie.

Galg, m. Galgen. -achtig, adj. nach dem Galgen riechend, galgenmäßig; schelmisch. -maas, m. -enbrok, m. Rabenass, Galgenschwengel, -vogel. -enlapper, m. Galgenflöcker (Schimpfw.), der Galgen macht oder ausbessert. -enveld, n. Hochgericht ausser der Stadt, Rabenstein, Richtplatz, Galgenstätte, -enladder, f. Galgenleiter. -paal, m. Galgen(stüle), -pfahl. -enroep, m. Galgenvogel. -waarts, adj. nach dem Galgen zu, zum Galgen.

Gátijk, adj. u. adv. (Verkürzung von Gadelijk) wird bloss noch in Zusammensetzung mit on gebraucht; ongadelijk, unpassend, unfüglich, ungeschicklich.

Galjoem, n. Vordertheil oder Schnabel eines Schiffes; spanisches Ga-

lionschiff. -foot, n. Galiotte, eine Art Kauffarthochiffe, Bombardierschiff. -hoorte, f. Gallenheber. -len, v. a. dem Fisch die Galle ausnehmen; vergällen. -lig, adj. u. adv. gallig, voller Galle; bitter; zum Zorne geneigt, gallicht.

Galm, m. Gell, Hall, Laut, Schall, Klang, Wiederhall. -gen, v. v. m. schallen, klingen, -ollen, hallen, lauten, Schall geben, wiederhallen. -gat, n. Schall(fenster), -loch eines Thurms.

Gal(noot, f. Galnuss. -op, m. Galop-, Rennen eines Pferdes. -loppen, (Galloppen) v. a. galloppieren. -pen, v. n. schreien wie ein Fuchs; schreien, heulen. -steen, m. Galenstein, eine braungelbe Farbe. -ziek, adj. u. adv. gallig, gallig, voll Galle. -zichte, f. Gallenkrankheit, Gelbsucht.

Gang, m. Gang, das Gehen; Lauf eines Schiffes, einer Mühle oder Maschine, Weg, enger Steig, Durchgang eines Hauses, Allee; Thun, Handlung, That; Brett am Bord des Schiffes; das Brett worüber man aus dem Schiffe geht. -baar, adj. u. adv. gangbar, in Umlauf, -Gänge; brauchbar, gäng und gebe. -boord, n. Gang an den Seiten eines Schiffes. -er, m. Fussgänger, wird selten ausser der Zusammensetzung gebraucht; z. B. Postganger, so auch: kost-, partij-, pas-, telganger, u. s. w. s. Kostganger, u. s. w. -es, m. Ganges (ein Fluss in Bengalen). -stje, n. enges Gäschen; kleiner Gang oder Strich eines Schiffes im Laviren; strenge Behandlung.

Gans, f. Gans, ein einfältiger Mensch, ein gewisses Metall, aus mit Zinn vermishtem Kupfer bestehend; ein Gestirn am Himmel in der Milchstrasse. -ch, adj. u. adv. ganz, alles zusammen, ungetheilt; gesund, frisch. -scheljik, adv. gänzlich. -js, n. Gänschen, kleine junge Gans; ein einfältiges junges Mädchen.

Gansen(bloem, f. Gänse(blume). -bord, n. -brett, -spiel. -bout, m. -keule, -schlägel. -drek, m. -dreck, -mist. -kieken, n. -puter, junge Gans. -kroos, n. Wasserlinse. -hok, n. -stall. -markt, f. -markt. -pen, f. -feder, -kiel. -poel, m. Pflüthe, Wasser wo sich Gänse aufhalten. -poos, m. -fuss, -bein, -keule.

-smout, n. fett, -schmalz. -spel, n. spiel. -vader, vater, f. feder. -vel, n. haut. -veld, n. weide. -wiese. -vleugel, m. -flügel, Flederwisch. -voet, m. -fuss (eine Pflanze. *Gansorik*, f. Gänserich (eine Pflanze) *Aserina*.
Gapen, v. n. gaffen, gähnen, den Mund aufsperrn, mit offenem Munde anschauen; nicht schliessen; viel fordern.
Gaper, m. Gaffer, Gähner, Anstarrer, Maulaffe, Tölpel, pöbelhafter, nichtsthuender Mensch.
Gaping, f. Gaffen, Gähnen; Anstarren; Oeffnung, Schlund.
Gape, f. een gape geld, -koren, eine handvoll Geld, -Getreide.
Gard(e), f. Gerte, Ruthe, Zweig, Spitzruthe. -es, m. plur. Garde, Trabanten, Leibwache. -isaan, m. Gardian, (Oberaufseher in einem Kloster oder in einem Gefängnis). -tijn, s. *Gordijn*.
Gareel, n. Zuggeschirr der Pferde, Kummel-, ein Gespann oder Vorspann Pferde oder Ochsen. -maker, m. Sattler, Geschirrmacher.
Garen, n. Garn, Zwirn, Fäden, Netze, Vogelnetze. -klopper, m. Garn(klopfer, -klöpfel, -schlängel. -kooper, m. -händler. -molen, m. Zwirnmühle. -twijfder, m. Zwirner, Zwirndreher. -wiel, n. Garnrad, -winde, -haspel. -winkel, m. -laden, -gewölbe. -zak, m. -sack. -twijnen, v. n. Garnswirnen.
Garf, **Garve**, f. Garbe, Korngarbe.
Garmaal, **Garnool**, -naat, f. Garnelle, eine Art sehr kleiner Meerkrebse. -markt, f. Garnelenmarkt. -wif, n. -händlerin.
Garnisoen, n. Garnison, Besatzung.
Garst, s. **Gerst**. -ig, adj. u. adv. garstig, faul, stinkend, verdorben. -tgheld, f. Fäulnis, Garstigkeit.
Garve, s. **Garf**. -n, v. n. Garben; Garben einführen oder vom Acker heimbringen.
Gas, f. Gas. (brennbare Luft).
Gast, m. Gast, Eingeladener zu einer Mahlzeit; Fremder, Fremdling; Handwerksgelelle; schlauer Kerl. *Bootskast*, ein Bootsknecht. *Een slimme -stouts gast*, ein schlauer-, verwegener-, kühner Kerl. *Een gast op den akker*, (Provinciaalium) ein Bündel aus vier Garben bestehend. *Een gast appelen*, vier Äpfel. -ten, -tereren, v. n. bewirthen, schmausen. -erij, f. Gastmahl, Schmaus, Mahl-

zeit. -heer, -houder, m. Gastwirth, -geber, -halter. -huis, n. Krankenhaus, Spital. -huismeester, m. Aufseher des Krankenhauses, Spitalmeister, -vater; Wundarst eines Krankenhauses. -huismoeder, f. Spitalmutter, Aufseherin eines Krankenhauses. -huisvader, s. -meester. -maal, m. Gastmahl, Schmaus, Leche. -regt, n. Gastrecht, Recht der Fremden. -erij, adj. u. adv. gast(frei, -freundlich. gerne herbergend. -vrijheid, f. Gast(freiheit, -freundschaft.
Gat, n. Loch, Oeffnung, Höhle, Thüre, Gefängnis; Mündung eines Hagens; Hintere, Steiss, Gesäss.
Gaten, v. a. ein-, durchbohren, Löcher machen. -plattel, (*Gateptiel*) m. Durchschlag.
Gat(je, besser *Gaatje*, n. Löchelchen, kleine Oeffnung; kleines Gesässe, kleiner Hintere. -tg, adj. löcherig, voll Löcher. -tikken, v. a. fuchschwänzen, auf eine niedertrachtige Art schmeicheln (in der gemeinen Volkssprache). -tikker, m. Fuchschwänzer, niedertrachtiger Schmeichler.
Gave, s. **Gaaf**. -, (optat. von *Geven*)
Gaww, s. **Gasuw**.
Gasen, adj. von Gas getmacht.
Ge, ist eine Silbe durch welche man die *participia passiva*, welche auch *adjectiva* sind, macht, wie dieses in der Deutschen Sprache geschieht; es ist also unnöthig, sie alle hersetzen, da man sie leicht selbst machen, oder durch Zusammensetzung finden kann; folgende wenige Beispiele werden daher hinreichend sein. -aard, adj. (part. von *Aarden*) geartet, gesinnt. -aardheid, f. natürliche Beschaffenheit. -adeld, adj. (part. von *Adelen*), geadelt, im Adelstand erhoben. -acht, adj. (part. von *Achten*) geachtet. -baar, plur. *Gebaren*, Geberde, Miene, Bewegung im Reden, Stellung, Gesticulation, Anstand; Getöse, Lärm, Geräusch. -baard, adj. u. adv. bärtig, mit einem Barte versehen. -adj. (part. von *Baren*) geboren. -babbel, f. Geschwätz. -baf, s. *Gebas*. -bak, n. Gebackenes, Backwerk (Torten, Kuchen, u. s. w.). -bakend, adj. (part. von *Bakenen*) durch Pfähle, durch Setzen oder durch andere Zeichen angewiesen, wo sich Untiefen befinden.

-bakerd, adj. (part. von *Bakeren*) in Windeln gewickelt. -bald, n. grosser Schall, Gepolter, -töse, Knall. -bas, -baf, -blaf; -blaar, n. Bellen der Munde, Ge(blaff, -schnatter, -wäsoche, Fludern. -bed, n. Gebet. -bedel, n. Bettellei, Gebettel. -bedenboek, n. Gebetbuch, Bethuch. -beeld, adj. (part. von *Beelden*) mit Bildern und Blumen geziert. -beente, n. Gebeine, Beine, Knochen; die letzten Ueberreste eines Verstorbenen. -best, adj. u. adv. (part. von *Bessen*) mit einem Kragen oder Ueberschlägen versehen. -bekt, adj. u. adv. (part. von *bekken*) geschäbelt, mit einem Schabbel versehen. -belgd, adj. u. adv. (part. von *Belgen*) beleidigt. -bergte, n. Gebirge, Bergkette. -beten, adj. u. adv. (part. von *Biten*) gebissen. -beuk, n. (part. von *Beuken*) klopfen, schlagen. -beuren, v. imperf. geschehen, sich utragen, vorfallen. -geben; wiederfahren. -beurlijk, adj. u. adv. was geschehen oder vorfallen kann, oder möglich ist. -beurlijkheid, f. Möglichkeit. -beurtenis, f. Vorfal, Geschiehte, Ereignis. -bied, n. Gebiet, Befehle, Herrschaft, Regierung; Gegend, Gerichtsbarkeit. -bieden, v. a. befehlen, gebieten, auftragen, den Befehl haben, regieren, herrschen, die Herrschaft führen. -biedend, adj. u. adv. (part. von *Gebieden*) gebietend, herrschend. -biedenis, f. Gruss, Empfehlung, Compliment. -bieder, m. -biedster, f. Gebieter, Befehlshaber, Herrscher, -inn. -bieding, f. Gebot, Befehl; Commando; Gebieten. -biedoeder, m. -bidooverster, f. der oder die Befehle zu erteilen hat. -bidsuchtig, adj. befehlshaberisch. -bier, n. das Zischen. -bild, adj. mit dicken Hinterbacken versehen; geschärft, ausgehackt (wenn von Mühlensteinen die Rede ist). -bind, -bindte, n. die grössern Dachbalken oder Querbalken eines Gebäudes. -bit, m. Gebiss, Mundstück der Pferde; Zähne im Munde. -blaar, s. *Gebas*. -blaard, gebladder, adj. u. adv. part. von *Blären*, bladeren, bladderen. Plerren, grölen, aus vollem Halse schreien, bunt; schwülstig. -blind, -blind, adj. (part. von *Blindhokken*), geblendet, betrogen. -bloemd, adj. geblümt, mit Blumen versehen, -

gedrückt, -durchweht, -*bloemte*, n. Blumen, Geblüme. -*had*, m. Gebot, Befehl, Auftrag; Aufbieten; Aufgebots von der Kanzel. -*boefte*, n. Pöbel, die Hefe des Volks; Spitzbuben. -*boegd*, adj. u. adv. (part. von *Boegen*), gebugt, (in der Schiffbaukunst) gebogen. -*boert*, -*boorte*, n. Bauernstand. -*bon*, n. Getöse, dumpfer Laut durch das Schlagen auf Fässer, Trommeln oder Glocken. -*bons*, n. Schlag. -*boomte*, n. viele Bäume bei einander, Dickicht. -*boorte*, f. Geburt, Gebähren; Abkunft, Herkunft. -*boortedag*, m. Geburtstag; -*boortedicht*, Gedicht am Geburtstages. -*boortegroet*, -*hoortegroet*, n. Geburtswunsch. -*boorteliid*, Geburtslied, -gesang, -gedicht. -*boorteplaats*, Geburtsort, Vaterland, Heimath. -*boortestad*, Geburtsort, -stadt, Vaterstadt. -*boorte-ster*, -stern. -*boortestond*, -*boortetijd*, -*boorte-uur*, -stunde, -zeit. -*boortezang*, s. -*boortesiedich*, und -*boorteliid*. -*boortig*, adj. u. adv. gebürtig, herkommend, -stammend, abkünftig. -*boren*, adj. u. part. geboren; von Natur. -*borrekik*, s. *Gerikkik*. -*borst*, adj. u. adv. wohlgebrüstet, gross von Brüsten. -*boww*, n. Gebäude. -*braad*, n. Braten, Gebratenes. -*brabbel*, n. Gemurmel, Verwirrung im Reden. -*brax*, n. Schmausen, Wohlleben. -*brek*, n. Gebrechen; Mangel, Dürftigkeit, Armuth, Krankheit, Uebel, Verderben, Unvollkommenheit, Fehler, Laster. -*brekkelijk*, adj. u. adv. gebrechlich, arm, dürftig; verstümmelt, fehlerhaft, unvollständig. -kommen. -*brekkelijkheid*, f. Gebrechlich-, Unvollkommenheit; Mangel, Fehler; Verstümmelung, Unvollständigkeit. -*brekkig*, -*brekig*, adj. u. adv. gebrechlich, elend, fehlerhaft, unvollkommen. -*briesch*, n. Wiehern der Pferde; Brüllen der Raubthiere. -*broed*, -*broedsal*, n. Brut; Gesuchte, übelgesinnte oder bösarartige Menschen. -*broeders*, m. pl. Gebrüder, Brüder. -*broederschap*, n. Brüderschaft. -*broekt*, adj. u. adv. (part. von *Broeken*) behoset, mit Hosen versehen; in die Tasche gesteckt. -*brom*, n. Gebrumm; Summen; dampfes Geräusche der Glocken. -*browse*, s. *Browseel*. -*brui*, n. Lärm, Getöse; Plagen, Quälen. -*bruijk*, n. Gebräuch, -wohnheit, Ueblichkeit,

Sitte, Nutzen. -*bruijklijk*, adj. gewöhnlich, öblich, sitzlich, gebräuchlich. -*bruiken*, v. a. brauchen, anwenden, sich einer Sache bedienen, zu sich nehmen; anführen; den Niesbrauch einer Sache haben. -*bruis*, n. Brausen; Geräusch. -*brul*, n. Gebrüll, Brüllen eines Löwen. -*bulder*, n. Gepolter, Donnern; Toben, Rasen, Lärm, Getöse. -*bulk*, n. Bölken, Brüllen, Blöken, (des Viehes). -*bult*, adj. buckelig, höckerig. -*buur*, n. Nachbar. -*buurschap*, n. Nachbarschaft. *Ge(daan)te*, f. Gestalt, Form, Bildung. -*dachte*, f. Gedanke, das Denken; Meinung, Ueberlegung; Vornehmen; Vorstellung, Vermuthen. -*dachtewis*, f. Andenken, Gedächtniss. -*dachtig*, adj. u. adv. eingedenk. -*dans*, n. Tanzen, Tänzerei, Getanse. -*darms*, n. Gedärme, Eingeweide. -*daver*, n. Beben, Erschütterung; Getöse. *Ge(de)ste*, n. Theil, Antheil, Portion. -*deeltelijk*, adj. u. adv. zum Theil, theils. -*deessemd*, adj. (part. von *Deesemen*), geskuert. -*denken*, v. a. gedenken, im Gedächtniss halten, eingedenk sein, erinnern, erwähnen, berühren; sich vornehmen. -*denkgraf*, n. Grab, Grabmahl. -*denkpenning*, m. Denk-, Schamünze, -stück. -*denkpsaar*, s. *Denkpsaal*. -*denkrol*, f. -*denkschrift*, n. Denk-, Inschrift. -*denkpreuk*, f. Denkpruch. -*denkstuk*, n. Urkunde; Denkmahl. -*denkteken*, n. Denkzeichen, -mahl. -*denkwaardig*, adj. u. adv. denkwürdig, andenkenswerth. -*denkwaardigheid*, f. Denkwürdigkeit. -*denksuil*, f. (-*denkpsaar*), m. Denk-Ehrensäule. *Ge(dicht)*, n. Gedicht, Vers. -*dicht*, n. Dichten und Trachten; Gedanke, Ueberlegung; Verirrung, Unwahrheit, s. *Verdichtsel*. -*dienstig*, adj. u. adv. dienstfertig, -bessissen, gutwillig. -*dienstigheid*, f. Dienstfertigkeit, -bessissenheit. -*dienstigtijk*, adv. dienstfertig, verpflichtend, gutwillig. -*dirje*, n. Thiere. -*dig*, (part. von *Digten*) Dicht machen, zustopfen, s. *digten*. -*dijen*, v. n. gedeihen, wohlgerathen; gut ausfallen. -*ding*, n. Rechtssache, Prozess, Streit. -*dingbezorger*, m. Anwalt, Justizcommissarius, Advocat, Procurator. -*dingschrijver*, m. Procurator, Notarius. -*dingstuk*, n. Akt, Beilage, Schrift zum Prozesse. -*ding-*

zaal, f. Gerichts-, Richters(tube, -saal. -*dingzuchtig*, adj. u. adv. Prozessüchtig. *Ge(doe)ns*, -*te*, n. Getöse, Lärm (niederiges Wort); Eigenthum. -*doem*, (sich) v. recipr. sich behelfen, berathen (niederiges Wort, wofür besser *Behelpen*). -*doft*, adj. mit Falten aufge(s)übt, -legt, gesteppt. -*dogen*, v. a. dulden, leiden, ertragen, zulassen. -*dommel*, n. Summen, Ge(summe, -brumme, -tummel, -rätisch. -*doogszaam*, adj. u. adv. duldend, langmüthig, duldsam; verträglich. -*doogszaamheid*, f. Lang(muth, -müthigkeit; Geduld, Duldsam-, Verträglichkeit. *Ge(drag)*, n. Betragen, Verhalten, Auführung, Lebensart, Lebenswandel. -*dragen*, (sich) v. rec. sich verhalten, -aufführen, -betragen. -*drang*, n. Gedränge, Drang; Verlegenheit, Menge Volks. -*dreig*, n. Drohen, von dreigen, drohen. -*drentel*, m. Gelauf, Laufen hin und her. -*drocht*, n. Ungeheuer, Miss(geburt, -geschöpf; Gespenst, Schreck(bild, -thier. -*drochtelijk*, adj. adv. ungeheuer, sehr gross; schreck-, abscheulich; übel gebildet. -*druisch*, n. Ge(räusch, -töse, -tummel, Lärm, Toben. *Geducht*, adj. surcht, schreckbar, entsetzt-, erschrecklich, furchterweckend. -*duld*, n. Geduld; Duldsamkeit, Langmuth, Erduldung, Gelassenheit. -*duldig*, adj. u. adv. geduldig, langmüthig, duldsam, gelassen. -*duren*, v. n. s. *Duren*, dauern, während. -*durende*, praep. während. -*durig*, adj. u. adv. unaufföhrlich, beständig, anhaltend, ohne Unterlass, dauerhaft, beständig, jederzeit. -*durigheid*, s. *Geduurzaamheid*. -*durigtijk*, adv. beständig, immer, stets, jedesmal wieder. -*duurzaam*, adj. u. adv. dauerhaft, stark; beständig, bleibend; anhaltend. -*duurzaamheid*, f. Dauerhaftigkeit, Stärke; Beständigkeit. *Ge(dwaal)*, n. Irren, Irrung, Verirren; hin und her gehen; Herumirren. -*dwee*, adj. geschmeidig, biegsam, sanft, sanftmüthig, unterworfen, gehorsam, handelbar, weich. -*dweeheid*, f. Lenkbarkeit, Biegsamkeit, Geschmeidigkeit, Sanftmuth, Gehorsam, Folgsamkeit. -*dweil*, n. Gewishe, waschen des Fussbodens. *Ge(e)ster*, f. Geborinn.

Geel, adj. u. adv. gelb, von gelber Farbe; s. n. gelbe Farbe. -**achtig**, adj. u. adv. gelblich, gelbfarbig. -**giester**, m. Roth-, Gelb-, Messinggiesser, -schläger. -**heid**, f. Gelbe Farbe. -**koper**, n. Messing. -**vink**, *Geels knou*, n. Goldammer, Gold, Flachsank. -**zucht**, *Geluw*, f. Gelbsucht.

Ge'mailleerd, adj. (part.) mit Schmelz belegt.

Geen, -e, adj. u. adv. kein, keiner, keine; (NB. Man unterscheidet dieses adj. und adv. vom folgenden: *Gene*, pron. demonstr. jener, jenes, der-- die-, dasjenige). -**erhande**, -**erlei**, adj. keinerlei, keineswegs, auf keine Art. -**szins**, adv. keineswegs, gar-, durchaus nicht, mit nichten.

Geep, f. eine Art kleiner Fische, von hellgrüner Farbe, womit die Fischer grosse Fische fangen.

Geer, f. Gähre, Schiefe, Zwickel von Leinwand am Hemde unter den Achseln; schiefer Lappen oder Zunge am Segel um es unten breiter zu machen. -**en**, v. n. schiefl, schräge, krumm, ungleich, breit oder schmal sulaufen. -**n**, s. *Gaarna*, adv. gern, willig. -**st**, s. *Gierst*, f. Hirsen.

Geesl, m. Geissel, Ruthe, Peitsche, Meimsuchung, Züchtigung, Verwüstung, Verwüster. -**aar**, -**broeder**, -**monnik**, m. Geisselbruder, -mönch; Flagellant; einer der gern geisselt oder mit Ruthen streicht. -**en**, v. a. geisseln, stäupen, peitschen; das Korn aus den Garben schlagen, dreschen. -**ing**, f. Geisseln, Geisselstrafe, Stäupen. -**roede**, f. Ruthe, Gerte, Spiessruthe, -gerte; Gericht, Strafgericht.

Geest, m. Geist, unörperliches Wesen. -, f. ein gewisser sandiger Strich Landes, im Ostfriesischen Gast, und im Niedersächsischen Güst, Göse genannt. -**achtig**, adj. u. adv. geistig, geisthaft, -isch. -**drift**, f. Trieb des Geistes, Enthusiasmus, Begeisterung. -**drifvond**, adj. u. adv. schwärmerisch, Enthusiastisch. -**drifver**, m. Schwärmer, Träumer, der sich selbst Offenbarungen und Eingebungen des Geistes einbildet, oder Gesichter vorgiebt. -**drifvoerij**, f. Schwärmeret, erhaltete Einbildung. -**elijk**, adj. u. adv. geistlich, unörperlich. gottesfürchtig; zur Religion gehörig. -**elijken**, m. u. f. plur. Geistliche, geistliche Personen, Kir-

chenlehrer, Mönche, Nonnen, die Klerisei. -**elijkeid**, f. Geistlichkeit, Klerisei. -**ig**, adj. u. adv. geistig, vernünftig, witzig, artig, sinnreich. -**igheid**, f. Geistigkeit, Vernunft, Artigkeit, Witz. -**iglijk**, adv. witzig, artig, sinnreich, geistreich. -**kunde**, f. Geisterkunde, Geisterlehre. -**rijk**, adj. geistreich, voll Geist, -Leben, -Verstand.

Geet, n. das Fressen oder Weiden der Hirse; der Ort wo sie weiden oder treiben.

Geesw(en), v. n. gähnen, jähnen. -, n. das Gähnen, Jähnen. -**er**, m. Gähner, Jähner, Träumer, träger Mensch.

Ge(f)emel, n. Gezander, loeres Gewäsche. -**stem**, n. Schmeicheln, schmeichelnde Reden, sucker-süsse Worte. -**flonker**, n. Schirmern, Funkeln, Glänzen. -**fluit**, n. Gepeife, Pfeifen, Flöten, Ge-sische.

Ge(gad)ide, m. u. f. Kaufflugter, der oder die Lust hat etwas zu Kaufen (nur bei öffentlichen Versteigerungen oder Verpachtungen gebräuchlich). -**geewe**, n. Gähnen, Gähne, Jähnen. -**geten**, adj. u. part. von *Eten*, *Essen*) gegessen. -**gil**, n. Geschrei, durchdringendes ängstliches Geschrei. -**gluur**, n. Gelauer, Gelauche, Schielen.

Ge(h)ak, n. Hacken, Hauen, Gemetsel; gehacktes Fleisch. -**hakkal**, n. Gestotter, Stammeln; das ungleiche Schneiden. -**hard**, adj. u. adv. gehärtet, hart gemacht. -**hart**, adj. u. adv. beherzt, gestärkt.

Ge(he)el, adj. u. adv. ganz, un(zertheilt), -zerbrochen, vollkommen. -, n. das Ganze. -**heellijk**, adv. gänzlich, durchaus. -**heft**, adj. (part. von *Heffen*, heben) gehoben. -**heiligd**, adj. geheiligt, geweiht; zum heiligen oder gottesdienstlichen Gebrauch abgesondert; als heilig gerühmt und gepriesen-feiert. -**heim**, adj. u. adv. geheim, heimlich, verborgen, bedeckt. -, n. Verborgenheit, Geheimnis. -**heimemis**, f. Geheimnis, Verborgenheit. -**heimhouding**, f. Geheimhalten. -**heimkamer**, f. Geheimes Zimmer, Kabinet. -**heimraad**, m. Geheimrath. -**heimschrift**, n. Geheim-, Zifferschrift, hieroglyphische Schrift; eine Schrift die etwas Geheimes oder Verborgenes enthält. -**heimschrijver**, m. Sekretär, Geheimschreiber. -**he-**

melte, n. Gaumen; Himmel über einem Bette. -**hengen**, v. a. sulassen, dulden, leiden. -**hengenis**, f. Verhängnis-, Schicksal. -**heugen**, n. Gedächtnis; Andenken. -, v. a. gedenken; sich erinnern, sich ins Gedächtnis bringen. -**heugenis**, f. Gedächtnis, Erinnerungskraft.

Ge(h)innik, n. das Wiehern der Pferde.

Ge(ho)ekt, adj. u. adv. eckig, mit Ecken, oder Haken, versehen; von *Hoek*, Ecke, oder Haken. (*Haak*). -**hoerel**, n. Gehudel, Hudedeln, Pfluschen. -**hommel**, n. Gesumse der Bienen, Getümmel, Lärm. -**hoor**, n. Gehör (einer der fünf Sinne). -**hoorbuis**, f. Gehöröhre (in der Zergliederungsk.). -**hoorgang**, m. Gehör-, Schnoekengang des Ohrs. -**hoorig**, adj. u. adv. gehörig, leicht zu hören; zugehörig. -**hoorplaats**, -**hoorsaal**, f. Hörsaal, Audienssaal. -**hoorsaam**, adj. u. adv. gehorsam, unter(worfen). -**thänig**; gelehrig. -**hoorzaamheid**, f. Gehorsam, Unterthänigkeit, Unterworfenheit, Unterwerfung. -**hoorzaamlijk**, adv. auf eine gehorsame, unterworfenen Art und Weise. -**hoorzamen**, v. n. gehorsamen, gehorchen, Gehorsam leisten, jemandes Befehle befolgen. -**hoorzenuw**, f. Gehörnerve. -**houden**, adj. u. adv. (part. von *Houden*, halten) gehalten, ver(bunden). -**pflichtet**, -schuldigt, gezwungen. -**houden**, adj. behauen. *Gehouwen steenen*, gehauene Steine.

Ge(h)ucht, n. kleiner Flecken, Dörfchen, Weiler (ohne Kirche und nur aus einigen wenigen zusammenstehenden Häusern bestehend). -**huyl**, n. Geheul, Geschrei der Kinder, der Hunde, Wölfe, des Windes, u. s. w. Winseln. -**huiseest**, adj. u. adv. angesessen. -**hunker**, n. das Sehnen, schnuuchtsvolle Verlangen. -**huppel**, n. Hüpfen, Springen. -**huwd**, -**huwd**, -**huwelijkt**, adj. u. adv. ver(heirathet), -ehlicht, beweibt.

Gejaag, n. das Jagen.

Gei-, *Gijblok*, n. Kloben zum Zusammenziehen der Schiffssegel. -**jen**, *Gijen*, v. a. die Segel aufziehen; sehen.

Geil, adj. u. adv. geil, wollüstig, unkeusch; widrig, ekelhaft; fett. -**heid**, f. Geil-, Unkeusch-, Wollüstigkeit; allzugrosse Pöttig-

keit oder Süsse. -*kwiip*, f. Kühlfass, -*wanne*, worin man das Bier abkühlt.
Geinster, s. *Ponk*.
Gejuol, n. Geschrei, Freudengeschrei. -*jok*, n. Scherz, Scherzen; Spasshaftes Lügen. -*jowse*, n. Ver-spottung; laute Beschimpfung.
Geit, f. Ziege, Geiss. -*enbaard*, m. Bocks-, Geisbart; auch eine Pflanze dieses Namens, (Ulmaria.) -*enkaar*, n. Ziegenhaar. -*enkruid*, n. Gerns. Geisskraut. -*enleder*, -*leer*, n. Ziegen-, Bockleder. -*enwolk*, f. Ziegenmilch. -*enmelker*, m. Nachtschwalbe, Geiss-, Ziegenmelker, (ein Vogel). -*enooig*, n. Geissauge, s. *Traanfistel*. -*enetal*, f. Ziegenstall. -*enwel*, n. Ziegenfell, -*haut*. -*je*, n. junge-, kleine Ziege oder Gemse.
Geij, -*touw*, n. Seil womit man die Schiffsegel zusammen und hinaufsieht.
Gejuyck, n. Gejauchse, Jauchten, Freudengeschrei, Frohlocken.
Geik, adj. u. adv. u. subst. m. närrisch, thöricht; wahnsinnig; albern, ohne Verstand, geok; stols, hochmüthig; verkehrt; m. ein Geek, Thor, Narr; Wahnsinniger; Stange unten am Besansegel (Schiffsw.) ; Drehmaschine oder Brett auf einem Schornstein; Gabel einer Pumpe, worin der Schwengel hängt. -*heid*, f, Thor-, Narrheit, Wahnsinn, Unsinn; Scherz. -*ken*, v. n. scherzen, spotten, spassen. -*kenhuis*, u. *Narren-*, *Tollhaus*. -*ker*, m. Scherzer, Spassvogel, Spötter. -*nij*, n. Scherzen, Spotterei. -*scheren*, v. n. scherzen, spassen, spotten, für den Narren halten, zum Narren haben. -*skap*, f. Narrenkappe; närrischer Mensch. -*stok*, m. Narrenstab, Pritsche.
Geikakel, n. Geschrei einer Henne, die ein Ei gelegt hat, Gackern; Geplauder, Geschwätz. -*kal*, (von *Kailen*, schnattern) n. Geschnatter-, quackel, ge(plauder), -schwätz. -*kalkt*, adj. u. adv. mit Kalk gemacht oder gebrannt; mit Kalk bestrichen. -*kamd*, adj. u. adv. mit einem Kamme versehen oder geschmückt. -*kant*, adj. u. adv. eckig; entgegenesetzt, feindlich, zuwider.
Gekast, adj. u. adv. (part. von *Kaasen*), im Kasten gesetzt, verschlossen im Schranke; einge-fasst.

Gekavold, adj. zu Kaufparteien eingetheilt.
Ge(kof), n. Bellen der Hunde; Geschwätz, Länkerei. -*keperd*, adj. geköpert, würfelficht, würfelig. -*keren*, n. Ge(jammer, -heul, Weinen, Wehklagen, Gewinsel).
Ge(kibbel), n. Länkerei, Wortstreit; Uneinigkeith. -*kijf*, n. Keifen, Zanken, Ausfahren, Schelten, Schmälen, Zwist. -*kijk*, n. Anstarren, Gegucke, Gucken, Besehen, Anschauen. -*kir*, n. Girren, Gegerre (der Turteltauben). -*kittel*, n. Kitteln, Gekitsel.
Ge(klag), n. Klage, Wehklagen; Klagen. -*klank*, n. Laut, Klang, Schall. -*klap*, -*klapper*, n. Geklapper (der Störche mit ihrem Schnabel; - der Vögel überhaupt mit ihren Flügeln im Fliegen); Ge(plauder, -schwätz, -rede, -klaff; -knarrs, -klatsche einer offenstehenden Thüre, -einer Peitsche, u. s. w. -*klater*, n. Geräusch. -klatsch; das Tönen, Krachen, der Schall.
Ge(klop), n. Geklapper (der Störche); Geläute oder Kleppen der Glocken. -*klepper*, n. Geklapper (der Störche), Kleppern der Pferde. -*klote*, n. Ge(klatsche, -klitsche, das Klatschen der Peitsche oder mit den Händen. -*kletter*, s. *Geklater*.
Ge(klikkak), n. das Geklirre, Tönen, oder der Schall der Waffen im Treffen, besonders bei den Alten, welche, beim Anfang des Streits, unter einem Kriegesgeschrei, ihre Schwerdter gegen ihre Armbrüste oder Schilder schlugen. -*klink*, n. das Klingen kleiner Glöckchen oder Trinkgläser. -*klop*, n. Glucken der Henne. -*klom*, m. Klopfen, Pochen. -*klote*, n. Geplatze, das Schlagen der Wellen am Ufer oder am Schiffe.
Ge(knabbel), n. Nagen (der Mäuse u. s. w.) -*knars*, n. Knirschen, Geknirsche (der Zähne); Geknarre, Knarren (einer Thüre, eines Fensters u. s. w.) -*knosi*, n. Pfuschen, Verfertigung schlechter Arbeit. -*knor*, n. Brummen, Keifen, Gemurmel; Ge(knarre, -knurre).
Ge(kook), n. Kochen, Köcherei, Gekoche, Kochwerk, Gekochtes. -*kor*, s. *Gekir*. -*kout*, n. Ge(plauder, -klatsche, -schwätz; das Plaudern, Schwätzen, Klatschen; freundschaftliches Gespräch.
Ge(kraai), n. Gekrähe, Hahnenge-

schrei. -*kraak*, n. Krachen, Knarren. -*kras*, m. Krächten (Geschrei der Raben); Gekritzel (mit der Feder oder Bleistift). -*krewts*, adj. gerunselt, unrecht gefaltet. -*kriof*, n. Ge(wimmel, -dränge, -tummel. -*krijck*, n. Geschrei; Gehoul. -*krijt*, n. Schreien der Kinder; Weinen, Winseln. -*krikkak*, n. Gekrache, Krachen. -*kriof*, n. das nämliche als *Gekriof*, Gewimmel. -*kristend*, adj. u. adv. (Dichterlich) zum Christen gemacht, Christ geworden; christlich. -*krookt*, adj. halb gebrochen. serknickt, -*kruid*, adj. u. adv. ge(würst, -pfeffert, mit Gewürz subereitet; mit dem Schukarren fortgeschoben.
Ge(kuck), n. Husten, Aufstossen, -*kus*, n. Küssen, Schnäbeln, Geksnäbel.
Ge(kwaak), n. Quacken, Gequacke der Enten und Frösche; schnarrend reden. -*kwak*, n. unaufhörliches Gequacke der Frösche. -*kweek*, n. s. *Gekwaak*. -*kweel*, n. Gesang der wilden Vögel, Waldgesang. -*kweel*, n. Quälen, Plagen; Gequäl, Quälung, Verdruß; Qual, Marter, Befängstigung. -*kwijl*, n. Geifern, Gegeifer, das Speichelaußerfließen. -*kwijn*, n. das Sichen, ein siches Leben; beständig esseufen. -*klagen*.
Ge(kaard), adj. u. adv. gestieft, mit Stiefeln versehen. -*laat*, n. Gesicht, Gestalt, Ansehen, Antlitz, Gesichtsbildung, Miene, Blick. -*laatkennner*, m. Gesichtskennner, Physiognomist. -*laatkunde*, f. Gesichtskunde, Physiognomie. -*laatsrekken*, m. pl. Gesichtszüge. -*lach*, n. Gelächter, Lachen, lautes Lachen, Gekicher. -*lag*, n. Zehche, Gelag, Versammlung im Wirthshause; Versammlung einiger Zecher; Spruchwortl. Stand, Schicksal: *dat se een hard gelag*, das ist ein harter Stand, ein hartes Schicksal. -*gesagvrij*, adv. sechfrei. -*land*, besser *ingeland*, adj. u. adv. gelandet, ans Land gestiegen; Landgüter habend. -*laaten*, v. a. befehlen, gebieten, auftragen, beauftragen. -*laetigde*, m. u. f. Bevollmächtigter, -e, Sachverwalter, -inn. -*laten*, v. recipr. sich anlassen, -stellen, -geberden, -äusserlich halten oder betragen, gelassen sein. -, adj. u. adv. gelassen, still, sanft, gesetst, gefasst, ruhig,

aufrieden in Widerwärtigkeiten. -*latenheid*, f. Gelassenheit, Geduld, Stille, Ruhe des Gemüths, Zufriedenheit. -*lauwerd*, adj. mit Lorbeer gekrönt.

Geld, n. Geld, Münze, gemünstes Gold, Silber oder andere Metalle; Reichthum, Vermögen. -*bank*, f. Wechselbank. -*boers*, f. Geld(börse, -beutel. -*boete*, f. Geldstrafe, -busse. -*dorstig*, adj. u. adv. geldgeizig, -dürstig, -gierig; geizig. -*sloos*, adj. u. adv. geldlos, ohne Geld, arm. -*en*, v. n. gelten, kosten, werth sein; Kraft haben, gültig sein; gehen, betreffen. -*gierig*, adj. u. adv. geldgierig, -süchtig, -geizig, -hungrig. -*ig*, adj. u. adv. reich, der viel Geld besitzt; in diesem Sinn wird es aber selten genommen; theuer, hoch im Preise, von grossem Werthe. -*kist*, f. Geld(kiste, -kasten, Schatzkiste. -*siddel*, n. Geldmittel, Auflage, Schatzung, Geld. -*plakkaat*, n. Münz-Edikt, Verordnung des Finanzwesens betreffend. -*rijk*, adj. geldreich, reich an Geld. -*schroeven*, -*besnoetjen*, v. a. Geld beschneiden, Geld kappen, -abrandeln. -*zaak*, f. Geld-, Finanzsache, Verbrechen dass man mit einer Geldstrafe büssen kann. -*sak*, m. Geld(sack, -beutel, -tasche; reicher geiziger Mensch, Geizhals. -*zameling*, f. Geldsammlung, milde Beisteuer, Beitrag, Kollekte. -*zucht*, f. Geldgeiz, -sucht, -begierde. -*zuchtig*, adj. u. adv. geldsüchtig, geizig.

Geleden, adj. gelitten. -, part. von *lijden*. vorbei, z. B. *Een jaar geleden heeft hij mij gezegd*, es ist jetzt ein Jahr dass er mir sagte. -*lederen*, n. pl. (von *Gelid*) Glieder, Gelenke; Reihen. -*ledering*, -*leding*, f. Gelenk. -*leerd*, adj. u. adv. (part. von *leeren*, lehren; lernen); gelehrt. -*leerdelijk*, adv. gelehrt, auf eine gelehrte Art und Weise. -*leerdheid*, f. Gelehrsamkeit, Gelehrtheit. -*leerd*, s. *Gelaerd*. -*legen*, adj. u. adv. (part. von *liggen*, liegen). -*legenheid*, f. Gelegenheit, rechte Zeit; Bequemlichkeit; Veranlassung; Beschaffenheit; Umstand; Zustand; Lage der Sache oder Oerter. -*legd*, adj. gelegt, niedergelegt. -*lei*, n. Gallerte, -lei, *leide*, n. Geleite, Begleitung, Bedeckung, Auföhrung, Aufsicht. -*leibrief*,

m. Geleit-, Freibrief, Pass. -*leiden*, v. a. begleiten, geleiten, vergesellschafteten, Gesellschaft leisten; bedecken; führen; Aufsicht haben. -*leidelijk*, adj. u. adv. ordentlich, vornehmlich. -*leider*, -*leidsman*, m. Begleiter, Führer, Aufseher; Gefährte. -*leiding*, f. Geleiten, Geleite, Begleitung, Bedeckung, Eskorte. -*leigest*, m. Genius, Schutzengel. -*leigeld*, n. Geleitsgeld; Geleite, Zoll, Weggeld, Abgabe für die Waaren. -*lei*, n. Lallen, Gewäsche, Ge(plauder, -rase, -tummel, -räusch. -*len*, (*gaelen*) verb. act. u. neut. gelb machen. -*letterd*, adj. mit Buchstaben bezeichnet; gelehrt, in den Wissenschaften geübt.

Gelid, n. Gelenke; Zusammenfügung, Verbindung der Glieder oder Knochen eines thierischen Körpers; Reihe Soldaten oder Reiter. -*knoop*, -*werel*, m. Gelenkeknochen, Gelenkwirbel, das Gelenke in dem Rückgrathe. -*sluiter*, m. der Letzte in der Reihe, Feldwebel, Sergeant.

Gelief(*fel*), adj. u. adv. geliebt, beliebt, angenehm. -*ven*, plur. m. Geliebte, Verliebte, liebende Personen; zwei sich Liebende. -*ven*, v. n. be-, gelieben, gefallen, beliebig sein.

Gelijk, adj. u. conj. u. subst. n. adj. gleich, ähnlich, von derselben Art oder Sorte, zugleich, zusammen; eben, glatt, gerade, gleich den Augenblick. *Vangelijken*, dessgleichens, gleichermassen. Subst. n. Recht. *Iemand in het gelijk stellen*, jemanden Recht geben; -Recht widerfahren lassen. -*aardig*, -*caartig*, adj. gleichartig, gleich ähnlich, von der nämlichen Sorte. -*aardigheid*, f. Gleichartigkeit. -*elijk*, adv. zugleich, mit einander, ohne Ausnahme, zu gleicher Zeit, gleicherweise. -*en*, v. n. gleichen, gleich sein, ähnlich sein. -*enis*, f. Gleichniss, Sinnbild; Aehnlichkeit, Vergleichung, Abbildung. -*erhand*, adv. gleicherhand, alle zusammen, - auf einmahl, mit vereinigten Kräften. -*erwijs*, conj. gleicherweise, -gestalt, eben so, auf die nämliche Art. -*vormig*, -*vormig*, adj. gleichförmig, ähnlich. -*heid*, f. Gleichheit, Aehnlich-, Gleichförmigkeit, Verhältniss, Einförmigkeit. -*jarig*, adj. gleichen Alters, gleich alt, eben so alt, gleichjährig. -*elijk*,

adv. zugleich, mit einander, ohne Ausnahme, zu gleicher Zeit. -*leidend*, adj. gleichlautend; vom nämlichen Inhalte. -*leidendheid*, f. Uebereinstimmung, Akkord (in der Musik). -*matig*, adj. gleich-, ebenmässig, übereinstimmend, -kommend. -*matigheid*, f. Gleichmässigkeit. -*formigkeit*, Verhältniss, Verhalten, Uebereinkunft. -*moedig*, adv. gleich-, einmüthig, -hellig, -stimmig. -*moedigheid*, f. Gleich-, Einmüthig-, -helligkeit, Uebereinstimmung, Eintracht. -*sgronds*, auf ebenem Grunde oder Boden, auf ebener Flur. -*slachtig*, adj. gleichartig, des nämlichen Geschlechts, von der nämlichen Art. -*staltig*, adj. gleichgestaltet, ähnlich, gleicher Gestalt und Grösse, von einerlei Beschaffenheit und Grösse. -*standing*, adj. gleiches Standes, gleicher Beschaffenheit. -*vormig*, adj. gleichförmig, ähnlich. -*vormigheid*, f. Gleichförmigkeit, Aehnlichkeit, Uebereinstimmung, -kunft. -*waardig*, adj. gleichwürdig, von gleichem Werthe. -*zijdig*, adj. gleichseitig. -*zinig*, adj. gleiches Sinnes, gleichgeltend, von der nämlichen Bedeutung.

Gelijmd, adj. geleimt, zusammengekittet. -*lijnd*, adj. linirt, mit Linien bezogen. -*lijst*, adj. in einem Rahmen eingefasst.

Gelletje, n. Spass; Märchen, eine lustige Geschichte.

Gellig, s. *Gallig*. -*oos*, n. Geblöke des Rindviehes, Heulen des Windes. -*ofte*, f. Gelübde, Gelöbniß, Versprechen. -*ol*, n. Katzeneschrei, -musik, -gesang; unangenehmer wideriger Gesang.

Geloof, n. Glaube, Glaubensartikel, Achtung, Meinung, Kredit. -*baar*, adj. u. adv. glaubbar, glaubwürdig, glaublich. -*baarheid*, f. Glaubwürdigkeit. -*d*, adj. u. part. von *gelooven*, glauben und *looven*, preisen, geglaubt, gelobt, gepriesen. -*lijk*, adj. glaublich, -bar. -*lijkheid*, f. Glaublichkeit, -würdigkeit. -*sbrief*, m. Beglaubigungsschreiben. -*agenoot*, -*broeder*, m. Glaubensgenosse, -verwandter. -*geschied*, n. abweichende Meinungen über Glaubensartikel. -*leer*, f. Glaubenslehre. -*sleus*, f. Glaubensbekenntnis. -*stuk*, n. Glaubensartikel, -punkt. -*spunt*, n. Glaubenspunkt, Lehrsatz. -*waardig*, adj. glaub-, glaubwem-

würdig. -*loofwaardigheid*, Glaubwürdigkeit.
Geloop, n. Laufen, Zusammenlaufen.
Gelooft, v. n. glauben, Glauben beimesen, für wahr halten. -*loofrig*, adj. u. adv. gläubig, der den wahren Glauben hat.
Gelt, adj. unfruchtbar. *Eene gelte* (besser *guste*) *koe*, eine Kuh die nicht trächtig ist. *Een gelte snock of baars* (senkomerd), ein männlicher Hecht oder Barsch, ein Nilbheer.
Gelui, n. Geläute der Glocken. -*luid*, n. Laut, Klang, Schall, Ton, Geschrei, -*tóse*. -*luidbreker*, m. Dämpfer, der die Töne dämpft.
Geluk, n. Glück, Heil, Wohlergehen. -*ken*, v. n. glücken, gelingen, gerathen, gut ausfallen, glücklich sein. -*kip*, adj. glücklich, seelig, heilsam, vortheilhaft. -*kiplijk*, adv. glücklich, glücklicher Weise. -*wensch*, m. Glückwunsch, Glückwünschung. -*wenschen*, v. a. Einem Glück wünschen, beglückenwünschen. -*zalig*, adj. glückselig, glücklich, beglückseligt. -*zaligheid*, f. Glückseligkeit, Glück, Heil, Seligkeit.
Gelusten, v. imperf. gelüsten; Lust haben, begehren.
Ge(maak)theid, f. Verstellung, gezwungene, unnatürliche oder angenommene Miene, gezwungenes Wesen. -*maat*, m. Gemahl, inn, Ehegatte. f. (-*malin*, s. unten) -, n. alles was auf der Mühle gemahlen wird; das Mühlwesen; Mühlensinn, Abgabe von Mehle; langweiliges Reden, lästiges Geräusche. -*mauw*, n. Mienen der Katzen. -*macht*, n. Gemächt, männliche Zeugungsglieder. -*magtig*, adj. ermächtigt, bevollmächtigt. -*magtigste*, m. u. f. Bevollmächtigter, -e, Sachwalter, inn. -*mak*, n. Gemächlichkeit, Bequemlichkeit, Ruhe, Sitten; Lust, Belieben; Zimmer, Gemach; Abtritt. -*makkelijk*, adj. u. adv. gemächlich, bequemlich, leicht, ohne Mühe. -*makkelijkheid*, f. Gemächlichkeit, Bequemlichkeit. -*mal*, n. Scherzen, Gespiel, -tändel, Tändelei, Posen. -*malin*, f. Gemahlinn, Ehefrau. -*malen*, adj. gemahlen. *Gemalen* korn, gemahlenes Korn oder Getreide. -*manierd*, adj. lebhaft, aufgeweckt, artig, wohl(erzogen), -gebildet,

-gesittet, manierlich, höflich. -*manierdheid*, f. Höflichkeit, Artigkeit, Sittsamkeit; gebildete, feine Lebensart. -*manteld*, adj. bemäntelt. -*mar*, n. Zaudern, Zögern, Versögerung. -*mat*, adj. mit Maten belegt. -*matigd*, adj. (part. pass. von *matigen*) ge(mässig) -setzt, bescheiden, billig. -*matigheid*, f. Bescheidenheit, Mäßigkeit, Gelindigkeit.

Gemher, f. Ingwert (ein Gewürz).

Gemeen, adj. u. adv. gemein, allgemein, gemeinschaftlich, an welchem alle oder viele Theil haben; gewöhnlich, geringe, herablassend, schlecht. -, n. das Gemeinwesen, -meine, -meinde, Publikum; der Pöbel. -*d*, oder *Fermeend*, adj. vermeint, vor-, an-gebrüchlich. -*ebest*, n. Republik; Gemeinwesen, gemeine Wohlsein. -*lijk*, adv. gemeinlich, gewöhnlich. -*schap*, f. Gemeinschaft, Verhältniss; Uebereinstimmung, Umgang, Verkehrung; Zusammenkunft; Ge(sellschaft), -meine, Vereinigung vieler zu einem Ziel und Zwecke. -*eman*, m. Aeltester, Vorsteher, Verteidiger der Rechte des Volks, Vorgesetzter aus der Bürgerschaft; Zunftmeister. -*te*, f. Gemeinde, Bürgerschaft, Kirchen(versammling), -gemeinde, die sämtlichen Mitglieder einer Kirche; gemeine Weide, Hut. -*zaam*, adj. u. adv. ge(mein)sam, -sprächig, leutselig, freundlich, vertraut, gesellig. -*zaamheid*, f. Leutselig-, Freundlichkeit, Vertraulichkeit. -*zaamlijk*, adv. vertraut, vertraulich, leutselig.

Ge(me)erder, adj. (part. von *Meerderen*, zunehmen, vermehren). zugenommen, vermehrt. -*meet*, s. *Gemet*. -*meinte*, s. *Gemeente*. -*melijk*, adj. u. adv. verdriesslich, unzufrieden, trübsinnig, mürrisch, schwer zu befriedigen. -*melijkheid*, f. Trübsinn, mürrische Laune, Verdriesslichkeit, Unzufriedenheit. -*mergd*, adj. u. adv. mit Mark versehen. -*merkt*, conj. der Ursache wegen, weil, angemerkt. -*met*, n. ein gewisses Landmass, Jauchert, Morgen, Acker Landes. -*meukt*, adj. erweicht oder mürbe durch Wasser oder Fäulniss, teig. -*mijmer*, n. gerstreute Gedanken, Fantasia, Trübsinn. -*wis*, n. Entehrung,

Mangel. -*moed*, n. Gemüth, Seele, Hers, Geist, Verstand, Wille. -, (selgemoed), adj. muthig, herhalten, aufgeräumt, vernügte. -*moedelijk*, adj. u. adv. gewissenhaft, treuherzig, ernsthaft, aus der Seele, gemüthlich. -*moedelijkheid*, f. Treuherzig-, Gewissenhaftig-, -müthlich(keit). -*mordig*, adj. u. adv. friedsam, sanftmüthig, stille, unterwürdig, langw, zugehend, geschmeidig, biegsam. -*moog*, adj. s. *Gemoedig* geschmeidig, biegsam. -*moost*, (te) n. gegen, entgegen. *Iemand in zijne schade te gemoest komen*, den Verlust mit Einem theilen. -*moffel*, n. heimliche Versteckung, Entwendung, heimliche Mordthat; Betrug im Spiele, Verstecken der Karten. -*mompel*, n. Ge(murre), -murmel. heimliche misvergnühtes Gespräch. -*mor*, n. Murren, Gemurr, Misvergnügen. -*mora*, n. Un(sauber)keit, -reinlichkeit; Geschmiere. -*most*, adj. verstimmt, verhunst, vorpfuscht. -*muut*, n. Empörung, Aufruhr. -*murmel*, n. Ge(murmel, -räusch, das Rauschen (eines Baches); Gemurre, heimliche misvergnühte Reden. -*naakbaar*, adj. u. adv. zugänglich. -*nade*, f. Gnade, Barmherzigkeit, Vergebung, Gunst, Gutthätigkeit; Zuneigung. -*nadebrief*, f. Gnadenbrief, Begnadigungsschreiben. -*nadebrood*, n. Gnadenbrot. -*nadelijk*, adv. gnädig, aus Gnaden. -*naderlijk*, adj. gnädig, gnadenreich, sehr gnädig, barmherzig, voll Gnade. -*nadig*, adj. u. adv. gnädig, barmherzig. -*nadiglijk*, adv. gnädiglich, in Gnaden. -*naken*, v. n. nähern, annähern, sich nähern, beikommen, nahe zu etwas kommen. -*nam*, m. u. f. Namensverwandt(er, -e, gleiches Namens, Namensvetter.
Ge(ne)d, adj. u. adv. geschnebelt, das einen Schnabel hat.
Genees(baar, -lijk, adj. heil(bar), was geheilt werden kann. -*drank*, m. Genes-, Heil-, Arzneitränk. -*kunst*, f. Arznei(wissenschaft), -kunst, -heer, -meester, m. Arzneigelehrter, Arzt. -*kunde*, f. s. *Geneeskunst*. -*lijk*, adj. s. *Geneesbaar*. -*middel*, n. Arzneimittel. -*poeder*, n. Arzeneipulver. *Geneezen*, s. *genezen*.
Genegen, adv. ungethan, hold, gewogen, günstig, ergeben. -*heid*, f.

Neigung, Zuneigung, Wohlwollen, Gewogenheit. *Geneigdheid*, f. Geneigtheit, Hang.

Generaal, m. General, Feldherr, Heerführer, Oberster eines Ordens; adv. allgemein. (*Staten-Generaal*, pl. Landtag, Stände-Versammlung, Generalstaaten). *-schap*, n. Generalswürde, Feldherrnstelle.

Generaliteit, f. Generalität. *-landen*, Länder die den Generalstaaten unterworfen waren). (näheren).

Generen (sich) v. recipr. sich erGenet, n. Passagier, Zelter (eine Art spanischer Pferde).

Geneuglijk, adj. u. adv. vernünftig, lieblich, anmuthig, lustig, scherzhaft, angenehm, vernügend. *-heid*, f. Vergnüglichkeit, Fröhlichkeit, Lust, Anmuth; Vernüngen, Lustbarkeit, Scherz, Spasshaftigkeit.

Genuegt, f. s. *Geneuglijkheid*.

Geneusd, adj. (part. von *Neuzen*) der eine Nase hat, der etwas gerochen.

Geneter, s. *Jeneter*. (hat).

Genesen, v. a. u. n. heilen; genesen, gesund werden.

Gengeber, f. s. *Gember*, Ingwer.

* *Genie*, n. Genie, natürliche Anlage.

Genies, n. Niesen.

Genieten, v. a. geniessen, empfangen; sichten, haben, überkommen, den Genuss haben. *-nieter* m. Geniesser, -nusshaber, Besitzer. *-nieting*, f. Genuss. *-niessing*, n. niessen.

Genoeg, adv. genug, sattsam, zu Genüge. *-doen*, v. a. genuegthun. Genüge leisten, befriedigen. *-doening*, f. Genuegthun, Befriedigung, vollkommene Bezahlung. *-en*, n. Befriedigung, Vergnügen; Wohlgefallen, Freude, Lust, Zufriedenheit, Genüge, Wonne. *-en* (sich) v. recipr. sich begnügen, mit etwas zufrieden sein. *-elijk*, adj. u. adv. ge-, vernügend, angenehm, wonnig, froh, fröhlich, wohlzufrieden. *-elijkheid*, f. Genüge, Vergnüglichkeit, Lust, Frohsinn, Wohlzufriedenheit. *-zaam*, adj. u. adv. genuegsam, ausreichend, sattsam, hin(länglich), -reichend; fast, beinahe. *-zaamheid*, f. Hin(länglich)-, Genügsamkeit, Genüge, Zulänglichkeit. *-zaamlijk*, adv. genuegsam, hin(länglich), zur Genüge.

Genomen, adj. u. conj. (part. von *Nemen*) genommen; entwendet; gesetzt, vorausgesetzt, angenommen.

men. *nood, noodigd*, adj. (part. von *Nood(en -igen)*) eingeladen, zu etwas gebeten. *-noodigde*, m. u. f. Gast, Eingeladener. *-noodigd*, s. *Genood*. *-noot*, (imperf. von *Genieten*) ich, er genoss. m. u. f. Genosse, Mitt(genosse, -geselle, Theilnehmer. (Es wird aber selten ausser in Zusammensetzungen gebraucht z. B. *in bed*-, Bett-, *echt*-, Ehe-, *geloofst*-, Glaubens-, *spel*-, Spiel-, *stad*-, Stadt-, *landgenoot*, Landgenosse (Mitbürger). *-nootschap*, n. Ge(nossen)-, -sellschaft, Versammlung. *Eedgenootschap*, Eidesgenossenschaft.

Genot, Ge(nuss, -niessing, Besits. *Genit*, m. Gämserich, Gamsert (das Männchen der Gans).

Ge(oogd), adj. u. adv. mit Augen versehen, sügig. *-oord*, adj. u. adv. mit Ohren versehen, ohrig. *-oorlofd*, *-oorloofd*, adj. (part. von *Oorloven*) erlaubt, frei, erlauben, zugelassen. *-ordonneerd*, s. *Bevolen*, *Geschikt*, *Geregeld*, u. s. w.

Ge(paard), adj. u. adv. gepaart, ver(eint, -einbart; getraut, verehlicht. *-paard*, adj. u. adv. gepaart, mit Perlen besetzt. *-past*, (part. von *passen*, anpassen) ange(passt, -wand; ge(chikt, zur rechten Zeit; den Umständen gemäss, wohlangebracht. *-pastheid*, f. Richtigkeit, Uebereinstimmung.

Ge(peesd), adj. u. adv. mit Sehnen versehen. *-peine*, n. Nachdenken, ernsthafte Ueberlegung, -Betrachtung, Gedanken. *-peld*, adj. u. adv. geschält, gehült. *-peperd*, adj. u. adv. gepfeffert; zu theuer. *-peupel*, n. Pöbel, gemeines Volk. *-pouter*, n. Gewühl, verwirrtes Durchsuchen; Zauder.

Gepiep, n. Gepfeife, Pfeiffen, Pipen u. schirpen der Röhre.

Gepijnd, adj. gepreast, -drückt, -quält, -foltert.

Geplekt, adj. befleckt, -suddelt.

Ge(poch), n. s. *Geswoets*. *-poorterd*, adj. u. adv. zum Bürger gemacht, unter die Bürgerschaft aufgenommen. *-popel*, n. Schrecken, Furcht, ängstliches Herzklopfen.

Ge(praat), n. Geschwätz, -plauder, -wätsche, -rede. *-predik*, n. das Predigen. *-prevel*. *-pruttel*, n. Ge(murmel, -brumme zwischen den Zähnen; Murmure, Gemurre. *-prikkel*, n. Stochen mit einer Nadel oder einer Ahle, Gekitzel.

Gepurper, adj. u. adv. in Purpur geleickt; purpurfarben.

Ge(quak), *-quak*, *-quael* u. s. w. s. *Gekwaak*. *-kwak*, *-kweel*, u. s. w.

Ge(raakt), adj. ge(troffen, -rührt, bewegt, beleidigt; lahm, gelähmt, vom Schlag getroffen. *-raaktheid*, f. Schlagfluss, Schlag, Lähmung. *Ligtgeeraaktheid*, f. Empfindlichkeit. *-raamte*, u. Ge(rippe, -beine, Skelett. *-raas*, n. Getöse, Lärmen. *Ge(schrei, -polter, -rabbel)*, n. Gestammel, Stammeln, verwirzte Rede. *-raden*, adj. dienlich, nützlich. * *-rak*, Sprüchwort: (*op zijn gemak en gerak*) nach seiner Bequemlichkeit, n. Bequemlichkeit, Dienst, Hilfeleistung. *-raken*, v. n. ge(reichen, -langen, erlauben, was kommen, wohin gerathen, worauf verfallen. *-ral*, n. s. *Gerel*, Ge(schnatter, -schwätz. *-rammel*, n. fortwährendes Geräusch. *-recht*, s. *Geregt*.

Ge(reed), adj. u. adv. bereit, fertig; baar. *Gereed geld*, baares Geld. *-reedelijk*, adv. bereit, augenblicklich, sogleich. *-reedheid*, f. Bereitschaft, Fertigkeit. *-reedschap*, n. Zubereitung, Anstalt, Bereitschaft; Geräthchaft, Werkzeuge; Hausgeräthe.

Ge(reformeerd) (*Herreformeerd*) adj. u. adv. reformirt. Calvinistischer Religion. *-regeld*, adj. u. adv. ordentlich, regelmässig, geregelt, in guter Ordnung. *-regelheid*, f. Regelmässigkeit, gute Ordnung. *-regt*, n. Gericht, Tafelgericht, Schüssell. -, (*Gerigt*), n. Gericht, Versammlung der Richter; Hochgericht, Richt(platz, -stätte, Rabenstein; Rechtsgebiet, Gerichtsbarkeit; Rechtshandel. *-regt*, adj. u. adv. gerichtet, abgethan, dem man sein Recht wiederfahren liess, ersetzt; richtig, gesetzmässig, gerecht; eigenthümlich. *-regtelijk*, adv. gerichtlich, rechtlich, rechtsförmig, durchs Recht, durch Mittel der Gesetze. *-regtig*, adj. u. adv. recht, gerecht. *-regtigheid*, f. Recht, Gerechtigkeit, Unparteilichkeit. *-regtlijk*, adj. gerecht; nach den Rechten. *-regtbank*, s. *Regtbank*. *-regtebode*, m. Gerichtsbothe, Rathsdienner. *-regtsdienaar*, m. Gerichtsdienner. *-regtshof*, n. Gerichtshof. *-regtshuis*, n. Richt-, Stadt-, Rathhaus. *-regtskamer*, f. Gerichtsstube, *-aal*. *-regtschrijver*, m. Gv-

rechts(-, Amtschreiber. -*regtsaak*, f. Rechtsache.
Gerseide, -*ei*, u. Geräthe. -*rel*, -*ral*, -*revel*, n. Ge(schwätz), -schmatter, -plauder, -wäsche. -*reusiel*, n. Geröchel, Röcheln eines Sterbenden; wiederholte Reden von der nämlichen Sache; Gemurmél, Murmeln.
Gerf. (*Garf.*) f. Garbe, Korngarbe. -*kamer*, f. Sacristei; Magazin, Vorrathskammer (wo die Garben oder das Korn und andere Almosen gesammelt und ausgespendet werden; Kleiderstube (wo die Priester sich anziehen). -*schaaf*, f. Gerbhobel (eine Art Hobel, die Bretter glatt zu hobeln).
Gergel, (*Girgel*), m. Girgel an einem Baase, die Fuge worin der Boden kommt.
Gerisb, adj. u. adv. mit Rippen versehen, gerippt; gereift, gekerbt, gewirvt. -*richt*. s. *Geregt*, *Gerigt*.
Gerijd, (*Fam. Gerij*) n. Reiten; Gereite. -*rijf*, n. Bequemlichkeit, Hülfe, Behuf, Gebrauch, gefälliger Dienst. -*rijfelijk*, adj. u. adv. bequem, bequemlich; dienstfertig, nützlich, dienstbar, willfährig. -*rijfelijkheid*, f. Bequemlichkeit, Dienstfertigkeit, Willfährigkeit. -*rijftaam*, s. *rijfelijk*. -*rijm*, n. Reimereien, Gereime, Versemacherei, Reimschmieden. -*rijpt*, adj. weiss gefroren, bereift. -*rijven*, v. a. Dienst leisten, bedienen, versehen, helfen.
Gerikkekik, n. Gequacke, Quacksen der Frösche. -*riid*, s. *Rillen*. -*ring*, adj. u. adv. gering, schlecht, von weniger Erheblichkeit, niedrig, elend. -*ringd*, adj. u. adv. beringt, mit Ringen (verschlossen, -versehen, -geschmückt. -*ringelijc*, adv. s. *Gering*. -*ringheid*, f. Gering(i)g-, -fügigkeit, Niedrigkeit. -*rinkel*, n. Ge(klitter, -klingle, Klirren (der Waffen, des Geldes u. s. w.) -*riest*, adj. u. adv. gereiht. -*riestel*, n. Rieseln, Ge(riese), -räusch.
Gerochel, n. Qualstern, Röcheln, Auswerfen. -*roep*, n. Rufen, Geschrei, Zuruf. *Ge*-, *Berokkend*, adj. u. adv. von (*Berokkenen*, anstiften, verursachen), verursacht, angothan. -*rommel*, n. Rummeln, Ge(rummel, -gräle, -lärme; -töse, -Knurren und Murren) Rumpeln, Gerumpel, (im Bau-

che. -ronk, m. Schnarchen. -*ronnen*, adj. u. adv. geronnen, gestockt, gestanden, zerronnen, serflossen. -*roomd*, adj. ab(genommen, -gerahmt.
Gerst, *Garst*, f. Gerste. -*ehrood*, n. Gerstenbrot. -*edrank*, m. -*egort*, *gepelde Gerst*, f. Graupen -*ekorrel*, -*koorn*, n. Gerstenkorn. -*ewater*, n. Gersten-, Graupenwasser. -*ig*, *Garstig*, adj. u. adv. garstig, drüsig.

Ge(rucht), n. Gerücht, Sage; Zeitung; Lärm, Geräusch; Ehre, Name, Ruf. -*ruim*, adj. ge(raum, geräumig, lange, (von der Zeit). -*ruisch*, n. Geräusch, Brausen, Klatschen, Murmeln, Toben, Basen, Rauschen, Getöse, Rieseln (des Wassers); Klingen (der Ohren). -*rust*, adj. u. adv. ruhig, stille, friedsam, zufrieden, beruhigt, gelassen. -*rustheid*, f. Ruhe, Stille, Zufriedenheit, Sorglo(i)g-, Friedensamkeit. -*rustelijc*, adv. ruhig, still, unbekümmert.

Gew, f. Tausendblatt, Schafgarbe (eine Pflanz), Milleftolium.
Gezammel, n. Gezander, Zaudern, Verzögern, Langsamkeit.

Gezchaard, adj. schartig, (part. von *Scharen*, sich scharen, Scharweise versammeln; in Reihen stellen). -*schafst*, adj. u. adv. (part. von *Schaffen*, essen, speisen; liefern, herbeischaffen); ge(gessen, -speisic, -lieferc, herbeigeschafft. -*schagcher*, n. Schachern, Schacherei, Wucher. -*schakeerd*, adj. u. adv. soheckig, bunt, gemengt. -*schal*, n. Klang, Ton, Schall, Laut; Lärm, Getöse. -*schapene* (*het*) n. die Schöpfung. -*schapenheid*, f. Beschaffenheit, Einrichtung, Zustand. -*scharmutsel*, n. Scharmützel, kleines Treffen, Handgemenge. -*schater*, n. lautes Gelächter. -*scharrel*, n. Scharren, Gescharre, Kratsen mit den Füsen. -*schcept*, adj. eingeschiffc; ins Schiff gebracht; geladen. -*schenk*, n. Geschenk, Gabe. -*scherm*, n. Fechten. -*schcrpt*, adj. u. adv. geschärft, scharf gemacht, gewetzt, geschliffen. -*scherte*, n. Schurz, Spass; Scherzen, Gespötte. -*schetter*, s. *Gschater*. -*schieden*, v. n. geschehen, sich zutragen, begeben, vorgehen, vorkommen. -*schiedenis*, f. Geschichte. -*schiedenisboek*, besser *Geschiedboek*, Ge(schichte-, -denkbuch.

-*schiedschrijver*, m. Geschichtschreiber. -*schick*, n. Geschick, Schicksal. -*schikt*, adj. sitzsam, bestimmt; gesittet, höflich; zu etwas aufgelegt, geschickt; in Ordnung gemacht; beigelegt. -*schil*, n. Streit. Zwischpalt, Zwit, Hader, Uneinigkeit, Zank. -*schelig*, adv. durchZwischpaltzertheit. -*schimp*, n. Schimpfen, beständige Verspottung, Hohn, Schelten. -*schobd*, adj. s. *Geschubd*. -*schoend*, f. *Geschoeid*. -*schoffel*, n. Schaufeln, Geschaufel, -*schok*, n. Erschütterung, Geschaufel, Stoßen eines Wagens, Schiffes oder einer Wiege. -*schommel*, n. Geschaufel; schwaches Getöse; emsiges Suchen nach etwas. -*schongel*, n. Schunkeln, Schaukeln, Schwanken, Schwingen, Hin und Herbewegen. -*schoor*, n. Pöbel, Lumpengesindel, Hefe des Volks. -*schorst*, adj. (part. von *Schorsen*, schürzen, aufschieben); geschürst; aufgeschoben, ausge-tellt; suspendirt. -*schreuw*, n. Geschrei, Ruf, Lärm. -*schree*, n. Ge(schrei, -heule, Weinen. -*schrijf*, n. Schritt, Geschriebenes. -*schrijft*, n. Geschreibe. -*schrob*, n. Ge(-scheuer, -feger, -reibe. -*schroed*, adj. ge(brannt, -sengt. -*schrok*, n. Heissbunger, Gefrässigkeit, Fresserei, Gierigkeit. -*schrol*, n. Gemurre, Murren, Missvergnügen. -*schubd*, adj. u. adv. schuppig, mit Schuppen versehen. -*schuifel* (*der slangen*), n. Zischen der Schlangen. -*schut*, n. Geschütz, Stücke, Artillerie, Feldstücke. -*schutgangen*, m. pl. Schiesslöcher in den Kriegsschiffen. -*schutkwis*, n. Zeughaus, Magazin. -*schutmeester*, m. Geschützmeister. -*schutperk*, n. Artilleriefeld, Geschütz-, Artilleriepark.

Geslacht, n. Geschlecht, Volk, Herkommen, Stamm. -*boom*, m. Stammbaum, Geschlechtstafel. -*brief*, m. Geschlechtsbrief, Genealogie. -*kunde*, f. Geschlechtskunde, genealogische Kenntnis oder Wissenschaft. -*lijst*, f. Geschlechtsliste, -tabelle, genealogisches Verzeichniss. -*naam*, m. Geschlechts-, Familien(name. -*register*, n. Geschlechts(register, -verzeichniss. -*rekening*, f. Geschlechts(kennntniss, -rechnung, Genealogie. -*rijf*, f. Geschlechtreiche, -*rijk*, adj. geschlechtreich. -*tafel*, f. Ge-

schlechts (tabelle, -verzeichniss. -*wapen*, n. Geschlechtswap-
pen. -*slagt*, n. geschlechtetes Vieh.
Ge(sleep, n. Ge(schleppe, -folge
-schleife. -*stemp*, n. Schlemmen,
Schmauserei, Fresserei, Prassen,
Geschweige. -*stopen*, adj. ge-
schliffen. gespitzt; *fig.* arg, los,
listig, schlau, durchtrieben, abgeri-
chtet. -*stopenheid*, f. Listigkeit,
Durchtriebenheit, Schlaugigkeit,
Schlaueheit, Verschlagenheit. -
stiet, (part. von *stissen* oder *be-
stissen*) beigelegt, geschlichtet,
beendigt. -*stinger*, n. Wiegen,
Schwingen, Schaukeln, Schling-
ern. -*slof*, n. Geschleife, ein
schweres Gehen, schwerer Tritt;
mühsamer Gang. -*slok*, n. Schluck-
en; Ge(schweige, -fresse, Saufen.
Ge(smael, n. Geschmäle, Schel-
ten, Schimpfen, Keifen, Zürnen,
Sticheln. -*smesk*, n. Bitte, demü-
thige Bitte. -*smoor*, n. Geschmie-
re. -*smijde*, n. Geschmeide,
Zierrath, Schmuck. -*smijdig*, adj.
geschmeidig, dehnbar, was sich
hämmern oder schlagen läst.
-*smijdigheid*, f. Geschmeidigkeit.
-*smijt*, n. Werfen, Schmeissen,
Hinwerfen.
Ge(smak, n. Verlangen, sehliche
Begierde, Seufzen; Schnappen,
Plappern, Gewäsche. -*snap*, -*snat*,
n. Geschwätz, Schwätzen,
Gewäsche. -*sneden*, m. Verschnitt-
ener, Kastrat. -*snik*, n. Geseufze,
schweres Athemholen, Hauchen.
-*snipper*, n. Geschnipper, das Ab-
schneiden, oder das mit einer
Schere Abgeschnittene. -*snop*, n.
Gross(sprechen, -thun, Prahlerci.
-*snop*, n. Naschen, Nascherei.
-*snor*, n. Schnurren, Krachen,
Schwirren, Pfeifen, Geschwirre.
-*snork*, n. Geschnarche, Schnar-
chen, Geschwätz, Prahlerci, Gross-
thun. -*snuister*, s. *Snuisterij*.
-*snuit*, adj. mit einer Schnauze ver-
sehen, beschnauzt. -n. beständi-
ges Schnäuzen.
Ge(sol, n. Ge(schüttel, -prelle,
Frellen, Herumbudeln. -*solderd*,
s. *Gesolderd*. -*solderd*, adj. (part.
von *solderen* löthen) gelöthet, mit
Blei oder Zinnzusammen verbun-
den.
Geop, m. Schnalle, Ring, Spange.
-*en*, v. a. schnallen, zuechnal-
len, mit Schwallen befestigen.
-*enumaker*, m. Schnallenma-
her.

Ge(spalk, n. weit Aufsperrn der
Augen; Schienen, oder Befesti-
gung eines zerbrochenen Armes
oder Beines zwischen zwei höl-
zernen Schienen oder Schindeln.
-*span*, n. Vorspann vor einem
Fuhrwerke; Gesell, Mitgenosse.
Ge(span van een dak, zusammenge-
fügte Querbalken und Sparren
eines Daches, Sparwerk. -*span-
schap*, n. Kanton, Kreis. -*spar-
rel*, -*spartel*, n. Hüpfen, Zap-
peln.
Ge(spel, m. u. f. Gespiele, Spiel-
gell, -inn; n. Spielen, Musik.
-*spierd*, adj. kräftvoll, voll Mus-
keln, muskelstark. -*spikheld*, adj.
gesprenkelt, bunt, scheckig.
-*spin*, n. Ge(spinne, -spinnst, Spin-
nen, gesponnene Arbeit. -*spit*,
n. Graben, Grabeg; adj. umge-
spätet; an den Spieß gestochen,
daran gebraten.
Ge(spook, n. Spuck, Gespenst, Er-
scheinung; Lärm, Getöse. -*spoord*,
adj. gespornt, mit Sporen verse-
hen. -*spot*, n. Gespötte, Spötte-
rei, Scherz, Spass.
Ge(spraakzaam, s. *Spraakzaam*, ge-
sprächig, leutselig.
Ge(spreuw, n. Gespötte, Scherz,
Verhöhnung, Auslachen. -*sprek*,
n. Gespräch, Unterredung. -*sprek-
kel*, n. Gesprenkel, Sprenkeln
mit bunter Farbe.
Ge(spring, n. anhaltendes Springen,
Hüpfen; Ge(springe, -hüpfen.
Ge(spuis, n. Hefe des Volks, der nie-
drigste Pöbel. -*spuit*, n. Spritzen,
Gespritze.
Gest, *Gist*, Gäscht oder Schaum vom
Biere, Hefe. -*en*, *Gisten*, v. n.
gähren, gäsen, arbeiten wie
das Bier oder der Wein im Fasse.
-*ig*, adj. gächtig, unruhig, gäh-
rend, was seine Hefe noch nicht
setzen will.
Gestadig, s. *Gestadig*.
Gestadig, adj. u. adv. beständig,
standhaft, stets, unverrückt, em-
sig, immerfort, anhaltend, jeds-
mahl. -*heid*, f. Beständig-, Fest-
igkeit, Dauer, Fleiss, Bestand.
-*lijk*, adv. anhaltend, stätig, stets,
unaufhörlich, beständig, stand-
haft.
Gestalte, f. Gestalt, Statur, Wuchs,
Bildung. -*nis*, f. Gestalt, Form;
Zustand. -*wisseling*, f. Verwand-
lung der Gestalt.
Gestand, adv. nur mit dem Zeitwor-
te *Doen*, gebräuchlich. *Zijn*
woord *ge*-*stand* *doen*, sein Worthal-

ton, seinem Worte (Genüge lei-
sten, -nachkommen, -nachle-
ben.
Ge(starnte, -*sternte*, n. Gestirn,
Sterne.
Ge(steek, n. beständiges Stecken,
Stecken, -*steen*, n. Stöhnen, Ach-
zen, Klagen, Seufzen, Geklage.
-*steen*, n. Steine. Edel(steine,
-gesteine.
Gestel, n. Bau, Structur, Zusam-
men(setzung, -hang; Ge(stell,
-rüst. -*dheid*, f. Beschaffenheit,
Zustand, Gestalt, Verfassung. -*te-
nie*, f. s. *Gesteldheid*.
Gestern, s. *Gestarn*.
Gesticht, n. Stift, Stiftung, grosses
Gebäude.
Ge(stoel, n. Kurzweil, Ge(kälber,
-rammel. -*stoelte*, n. Sits, erhaben-
er Stuhl. -*stof*, f. beständiges
Auskehren und Reinigen, Ab-
stüben; Prahlen, Grossprechen.
Schnauben, Windmachen. -*stom-
mel*, n. Ge(tümmel, -polter, -tö-
se, Lärm; Bewegung, Unruhe,
-*stoordheid*, f. Zorn, Unwille,
Boheit. -*stoot*, n. Stossen.
Ge(streel, n. Streicheln, Gestreichel,
Schmeichelei, Liebkosen, Stric-
geln.
Gestren, adj. u. adv. streng, hart,
grausam, unerbittlich, gestren,
-(e, meistens bei Titeln u. s. w.)
-*heid*, f. Strenge, Härte, Grau-
samkeit. -*lijk*, adv. streng, nach
aller Strenge der Gesetze.
Gestribbel, n. Sträuben, Wider-
streben.
Ge(strompel, -*stromkel*, n. Stolpern,
Straucheln. -*strook*, n. Gestrei-
chel, Streicheln. -*suif*, n. Schwer-
muth, Melancholie. -*suikerd*, adj.
bezuickert, in Zucker einge-
macht, mit Zucker bestreut,
verzuickert, bezuickert, überzu-
ckert. -*suiz*, s. *Gesauze*. -*sukkel*,
n. Gezauder, Zögerung; Kränk-
lichkeit, kümmerliche Lebens-
art.
Ge(taald, (part. von *Talen*, im Infini-
tiv nicht gehrauchlich; nach et-
was fragen oder streben), ge-
strebt. -*taand*, adj. u. adv. loh-
färbig, kastanienbraun, braun-
gelb; benebelt wie die Sonne
und der Mond bei einer Verfin-
sterung. -*tabberd*, adj. u. adv.
angezogen, im Feierliche; *fig.*
mit einem ansehnlichen geistli-
chen oder weltlichen Amte be-
kleidet. -*takt*, adj. u. adv. mit
Zweigen versehen; mit Zacken

angestrichelt, ausgezackt. -*tal*, n. Zahl, Menge. -*talmerk*, n. arithmetisches Zeichen, Zahl(buchstabe).

Ge(*taim*, n. Zögern, Zaudern, Gewässer. -*tand*, adj. u. adv. gezahnt, mit Zähnen versehen; gezackt. -*teem*, n. langweiliges Reden, Gedändel. -*temperdeid*, f. Mässigung, Mässigkeit; Vermischtheit. -*tier*, n. Lärm, Geschrei, -*tösc*, -*poller*, -*tjester*, n. Geschwitzer der Schwalben. -*tij*, n. Ebbe und Flut, Wachsen und Fallen des Meeres. -*tijde*, n. abgemessene, bestimmte Zeit; Chorzeit; Hora der Katholiken. -*tijdsboek*, -*tijboek*, n. Gebetbuch der Katholiken, Brevier. -*tijde*, *Jaargetij*, n. Jahreszeit, bestimmter Zeitabschnitt. -*tijdig*, s. *Tijdig*, adj. zeitig. -*tijgerd*, adj. u. adv. schädlich wie ein Tiger, getigert. -*tijlp*, -*tjelp*, n. Zwischern der Sperlinge. -*timmer*, n. Bauen; Zimmerern, **Ge**(*timmer*, -*bäude*, -*bäu*, *Bau*, -*toet*, n. Blasen auf einem Horne, Gedudel. -*tokkel*, n. Berühren; Kitzeln, Reizen, Spielen. -*tommel*, n. Lärm, Geräusch. -*touwe*, n. Weberstuhl; Wagen oder Karren der mit Seilen gezogen wird. -*traan*, n. Thränen, Fliessen, Rinnen, Geweine. -*tralied*, adj. u. adv. gegittert, durch(sichtig, -*broochen*. -*trappel*, n. Stampfen mit den Füssen, **Ge**(*trappel*, -*stampfe*, -*trampel*, -*trantel*, -*trantel*, n. Trippeln, Getrippel, Hin- u. Herlaufen. -*trouw*, n. Trauern, Wehklagen, Betrübniß. -*trippel*, n. **Ge**(*trippel*, -*trappel* -*troetel*, n. Lärtelei, Liebkosen, Liebkosung.

Ge(*troggel*, n. Gebettel, Heischen. -*trommel*, n. Trommeln, Getrommel. -*trompet*, n. Trompeten, das Blasen oder Stossen in die Trompete. -*troond*, adj. auf einem Throne gesessen, be thront. -*trouw*, adj. u. adv. getreu, treu, treulich, aufrichtig. -*trouwheid*, f. Treue, Ehrlich-, Aufrichtigkeit. -*trouwlijck*, adv. treulich, aufrichtig. -*tuig*, n. Geschirr, Zeug, Schiffswand. -*tuigd*, adj. gesattelt, getackelt. -*tuige*, m. u. f. Zeuge. -*tuigen*, v. a. teugen, Zeugniß geben oder ablegen; bezeugen, -kräftigen. -*tuigenis*, f. u. n. Zeugniß; Bekräftigung, Bestätigung. -*tuigschriift*, n. Zeugniß, schriftliche Bestätigung, Diplom,

Attest. -*tuimel*, n. Taumeln, Sturz-, Purzelbaum. -*tuut*, n. Rauschen, Brausen, Geräusche, Sausen (der Ohren u. s. w.). -*tulband*, adj. u. adv. mit einem Turban versehen.

Geur, m. Geruch, Wohl(geruch, -geschmack. -*ig*, adj. wohlriechend. -*igheid*, f. Wohl(geruch, -geschmack.

Geus, m. Bettler, Landstreicher (Scheltname, den Barlaamont den Mitgliedern eines Bundes im Niederl. Befreiungskriege gab); f. eine gewisse kleine Schüttlagge.

Geut, s. *Goot*.

Ge(*vaar*, n. Gefahr, Noth; Fuhrwerk, das Fahren mit Schiffen oder einem Wagen. -*vaarlijk*, adj. u. adv. gefährlich, besorglich. -*vaarte*, n. grosses, schweres Gebäude oder Werkzeug. -*vaat*, adj. in Fässern oder Tonnen eingepackt. -*vader*, m. Gevatter, Pathe. -*vaderschap*, n. Gevatterschaft. -*val*, n. Fall, Zufall, Geschick, Glück. -*vallen*, v. n. gefallen, wohlgefallen, behagen, wohlgefällig sein, vergnügen. -*vallen*, n. Gefallen, Behagen. -*vallig*, adj. u. adv. zufällig, zuträglich, von ungefahr, ungewiss; behaglich, angenehm. -*valligheid*, f. Zufälligkeit, Möglich-, Gefälligkeit. -*valliglijk*, adv. zufällig, ungewiss, zufälliger Weise; behaglich. -*vankelijk*, adv. gefänglich, -langen, in Verhaft, wie ein Gefangener. -*vangen*, m. Gefangener. -*vangenbewaarder*, m. Stock-, Kerkermeister. -*rangenhuis*, n. Gefängniß, Stockhaus, Kerker. -*rangenis*, f. Gefängniß, Kerker, Stockhaus. -*vangenschap*, f. Gefangenschaft.

Ge(*vecht*, n. Gefecht, Streit, Kampf, Schlaecht, Treffen. -*vederd*, adj. u. adv. gefedert, mit Federn versehen. -*veinsd*, adj. u. part. verstellt, falsch, geheuchelt. -*veinsde*, m. Heuchler. -*veinsdelijk*, adv. verstellt, heuchelnd, fälschlich, verstellter Weise. -*veinsdheid*, f. Falschheit, Verstellung, Heuchelei, Gieisnerrei.

Gevel, m. Giebel, Gipfel, Forst. **Geven**, v. a. geben, schenken, überreichen, verleihen, mittheilen.

Gevoer, m. Geber, der etwas giebt.

Ge(*veest*, n. Gefässe, Griff, Hand-, Dergriff. -*vleescht*, adj. fleischig,

wohl mit Fleisch bewachsen oder bekleidet; eingefleischt, leibhaftig. -*vlei*, n. Liebkosung, Schmeiche(n, -lei. -*vleekt*, *Gerlaekt*, adj. u. adv. be-, gefleckt, schreckig, beschmutzt, schmutzig. -*vleugeld*, adj. geflügelt, mit Flügeln versehen, auch mit den Armen auf den Rücken gebunden. -*vlieg*, n. Gefliege, Fliegen, hin und her Flattern, Geflatter.

Gevoek, n. Fluchen, Gefluch, anhaltendes Fluchen oder Rassen; Schwur, Schwören. -*t*, adj. abschaulich.

Gevoeg, n. Nothdurft, natürliche Entledigung des Körpers. -*elijk*, adj. u. adv. füglich, geziemend, schicklich, bequem, dienstfertig. -*elijkheid*, f. Anständigkeit, Anstand, Gefällig-, Bequemlichkeit, Geschicklichkeit, Wohlstand.

Gevoel, n. Gefühl, Empfindung, -en, n. Meinung, Denkungsart, Urtheil, Sinn, Gesinnung, Gutachten. -*en*, v. a. u. n. fühlen, empfinden, gewahr werden; meinen, lassen; sich befinden; schätzen, dafür halten. -*ig*, adj. u. adv. empfindlich, -sam, fühlbar, fühlend, särtlich, mitleidig, sorgig, unwillig. -*igheid*, f. Empfindlichkeit, Empfindung, Unwillen. -*iglijk*, adv. empfindlich, schmerzlich. -*loos*, adj. u. adv. gefühllos, unempfindlich, ohne Empfindung, hart, strenge. -*loosheid*, f. Gefühllosigkeit-, Unempfindlichkeit. -*voer*, n, Füttern, Mästen. -*vogelte*, n. Geflügel, Federvieh, Geflügel, allerlei Vogel.

Gevoel, adj. (part. von *Vullen*, walcken), gewalt.

Gevoelig, n. Folge, Gefolge, Begleitung, Geleite; Folgerung, Schluss. *Bij gevoelig*, adv. folglich. *In gevoelige van*, adj. vermöge, kraft, zufolge. -*elijk*, conj. folglich. -*trekking*, f. Folgerung, Schluss.

Ge(*voork*, adj. u. adv. gezackt wie eine Gabel. -*waad*, n. Gewand, Kleidung, Aufzug in Kleidung. -*vaand*, adj. vorgegeben, verweist.

Gewaar, adv. gewahr. v. n. gewahr werden, inne werden, einsehen, bemerken; empfinden. -*wording*, f. Empfindung, Vernehmen, Entdeckung, Wahrnehmung.

Gewag, n. Meldung, Erwähnung, Erzählung, Geräusch, Lärm. -*en*,

v. n. melden, erwähnen, anziehen, anführen. -*gel*, n. das Wackeln, Wanken.

Gewan, adj. (part. von *Gewinnen*, gewinnen, zeugen), gewann, zeugte.

Gewapenderhand, adv. mit bewaffneter Hand, mit dem Degen in der Faust, stürmender Hand.

Gewas, n. Gewächs, Obst, Frucht, Pflanze, Ernte, alles was wächst oder gewachsen ist. -*ch*, n. anhaltendes Waschen.

Ge(water)d, adj. gewässert, nach Wasser Art, bevölkert. -*weef*, n. Gewebe. -*wesen*, n. Ge(w)ein, -heul, -schrei, -winsel, Heulen, Schreien, Winseln.

Geweer, n. Gewehr, Waffen. -*huis*, n. Zeughaus. -*maker*, m. Gewehrschmid, Schwertfeger, Büchsenmacher, -schmid.

Ge(weid), -*wai*, n. Eingeweide der Thiere.

Geweld, n. Gewalt, Macht, Stärke, großes Vermögen, Kraft, Heftigkeit, Gewaltthätigkeit, gewaltiger Angriff. -*brief*, m. Zwangsbrief, Brief voll Drohungen. -*dadig*, adj. u. adv. gewalthätig, mit Gewalt, grausam, ge(w)altsam. -*dadigheid*, f. Gewaltthätigkeit. -*dadiglijk*, adv. gewalthätigerweise, gewaltsam, mit Gewalt. -*enaar*, m. Tyrann, Bekwinger, Ueberwinder, gewalthätiger Mensch, -Regent. -*enarij*, f. Gewaltthätigkeit, Ueberwältigung, Zwang, Grausamkeit, Tyrannei, zügellose Regierung. -*ig*, adj. u. adv. gewaltig(-sam, grausam, stark, hart, schwer, über die Massen, heftig. -*ige*, -*ger*, m. Gewaltiger, Profoss, Kerkermeister bei den Soldaten und auf den Schiffen; Gefängnis der Land- und Seemacht. -*igerhand*, adv. mit offener Gewalt, mit Sturm, stürmender Hand, gewaltsam. -*igheid*, f. s. *Gewelddadiglijk*. -*iglijk*, adv. gewaltig, sehr heftig, mit Gewalt, gewalthätigerweise. -*pleging*, f. Gewaltausübung, gewaltsamer Angriff.

Gewelf, -*wulf*, n. Gewölbe, Bogen, Wölbung; Kuppel. -*d*, adj. gewölbt.

Gewemel, n. Gewimmel. -*wennen*, v. a. gewöhnen, angewöhnen. -*wenscht*, adj. (part. von *Wenschen*, wünschen), gewünscht, gewünscht, vortrefflich, angenehm. *worden*, s. *Geworden*. -*west*, n.

Gegend, Ort, Landtrich, Provinz.

Geweten, n. Gewissen. -*loos*, adj. gewissenlos. -*loosheid*, f. Gewissenlosigkeit. -*swang*, m. -zwang.

Ge(weten), adj. gewesen, vergangen, was ehemals war oder gewesen ist. -*wikt*, adj. geflügelt. -*wield*, adj. mit Rädern versehen.

Gewigt, n. Gewicht, Schwere, Wichtigkeit; (Jägerw.) Hirschgeweih. -*ig*, adj. u. adv. wichtig, gross; anlegen, schwer. -*igheid*, f. Wichtigkeit.

Ge(wijf), adv. u. adv. (obs.) ver ehlicht, der ein Weib, oder die einen Mann hat. -*wijde*, n. Urtheilsspruch, Ausspruch der Entscheidung in Streitsachen. -*wijze*, adv. Art, Weise. NB. Wird aber nie für sich, sondern immer in Zusammenfügung gebraucht, z. B. *trapsgewijze*, *trapswijze*, allmählig, bei Stufen, Stufenweise. *Kruisgewijze*, zirkelförmig. *Kruisgewijze*, Kreuzweise u. s. w. -*wild*, (part. v. *Willen*) begehrt, gesucht, angenehm.

Gewillig, adj. u. adv. willig, freiwillig, willfährig, dienstfertig, bereitwillig; gern, ungedrungen. -*heid*, f. Willig-, Bereitwillig-, Willfährig-, Dienstfertig-, Gefälligkeit. -*lijk*, adv. willig, freiwillig, gern.

Gewin, n. Gewinn, Vortheil, Nutzen, Gewinn. -*nen*, v. a. gewinnen, erwerben; zeugen. -*ner*, m. Gewinner, der etwas erwirbt oder gewinnt. -*zoeker*, m. Gewinnsüchtiger. -*zucht*, f. Gewinnsucht, Geiz. -*zuchtig*, adj. gewinnsüchtig, geizig.

Gewip, n. Ge(w)ippe, -schnelle, Wippen, beständiges (Sob)nelles, -Schnappen.

Gewis, adj. u. adv. gewiss, unfehlbar, sicher. -*heid*, f. Gewissheit, Sicherheit, Unfehlbarkeit. -*se*, n. Gewissen. -*selijk*, adv. gewisslich, fürwahr, sicher, unbezweifelt.

Ge(wool), n. Ge(w)ühl, -dränge, Verwirrung, Getümmel. -*wold*, adj. u. adv. wollig, mit Wolle (versehen) -bewachsen, bewollt. *Ge(wolde)* schapen, bewollte Schafe, -*wolkt*, adj. mit Wolken bedeckt, wolkenweise, bewölkt.

Gewoon, adj. u. adv. gewohnt, gewohnt; ordentlich, gewöhnlich. -*heid*, -*te*, f. Gewohnheit, Ge-

brauch. -*lijk*, adv. gewöhnlich, gemeinlich. -*te*, f. s. *Gewoonheid*.

Geworden, v. n. gewähren. - (part. von *Worden*, werden), geworden.

Geworm, n. Würmen. -*te*, n. Gewürme, Insekten.

Ge(woud), (obs.) n. Gewalts. *Geweld*. -*wricht*, n. Gelonke, Fuge. -*wismel*, n. hin und her Schaukeln mit dem Unterleibe; Kriechen, Gekriechen. -*wrijt*, n. Ge(reibe), -*sauke*, -*sänk*, -*hader*, -*keife*. -*wrocht*, n. Wirkung, Auswirkung, Frucht, Ergebnis. -*wroet*, n. Gewöhle in der Erde oder in einer Sache. -*wrot*, n. heimlicher Groll, heimlicher Haas. -*wurm*, s. *Geworm*. -*zaad*, Samen geschossen, Samen tragend.

Gesaa, n. Samen, Korn, Getreide (das ausgesät und noch nicht herausgesprossen ist.) -*d*, adj. (part. von *Zaaen*, säen, gesät. -*de*, n. Saat, das Gesäte, alles was ausgesät ist, und schon wieder auf den Halmen steht.

Ge(zabber), n. Geisern, Speicheln; anhaltendes und ekelhaftes Kössen. -*zadeld*, adj. u. adv. gesattelt, gesäumt.

Gesag, n. Ansehen, Vermögen, Gewalt, Macht, Befehl, Gebiet. -*hebber*, m. -*coerder*, *Gewalthaber*, Befehlhaber, Machthaber, der den Befehl über eine Sache hat. -*tigen*, v. a. durch sein Ansehen unterstützen oder bekräftigen, (ein neues aber sehr gutes Wort.)

Gesamenderhand, adv. mit gesammter Hand, mit vereinigten Kräften. -*lijk*, adj. zusammen, gesamt, mit vereinigten Kräften.

Gesang, n. Gesang, Lied; Singen. *Gesand*, adj. (part. von *Zanden*, mit Sand bedecken), mit Sand bestreuet, -bedeckt, versandet.

Gesant, m. Gesandter, Abgesandter, Botshafter. -*schap*, m. Gesandtschaft.

Geseeld, adj. u. adv. mit Seilen oder Tauern (versehen) - gebunden.

Geset, (obs.) n. Gesäse, die Hinterbacken, Stuhl; Sessel; Kloidingung.

Geseg, n. Sage, Gerede, Rede. -*de*, n. das Gesagte, Spruch. -*gen*, v. n. sureden, bereden; gehor-

wamen; sich (sagen), - bereden, abrathen zu lassen. -*gelijk*, adj. u. adv. bescheiden, biegsam, folgsam, vernünftig, gehorsam, handelbar, gelehrig, unterworfen. -*gelijkheid*, f. Gehorsam, Unterwürfigkeit, Unterverbung, Gelehrigkeit, Bescheidenheit, Biegsam-, Folgsamkeit.

Gezell, m. Gezell; Mitge(nosse), - sell, Gefährte; Junggesell, der nicht verheirathet ist. -*lig*, adj. u. adv. gesellig, gesellschaftlich, freundschaftlich, umgänglich. -*lin*, -*le*, f. Gesellin, Mitgenossin, Gefährtin. -*schap*, n. Gesellschaft, Umgang, Zusammenkunft, Freundekreis. -*schapachtig*, adj. gesellig, viel auf Gesellschaften haltend. -*schappelijk*, adj. u. adv. gesellschaftlich, gesellig.

Gezemat, n. Langwierigkeit im Reden. -*theid*, f. Dicke, Stärke des Leibes; unterstetzte Gestalt; Geneigtheit, Festigkeit des Charakters, Geesttheit. -*sworen*, s. *Gezift*, Gesicht. -*zwar*, n. Gesumme (der Bienen). -*zicht*, s. *Gezigt*.

Gezigt, n. Gesicht; Sehen; Aus-, Ansicht, Anlitz, Angesicht; Erscheinung, Beschauung, Anschauen, Anblick, Betrachtung. -*zinder*, -*skring*, m. Gesichtskreis, Horizont. -*kunde*, f. Gesichtskunde, Optik. -*kundig*, adj. optisch. -*zenuw*, f. Gesichtsnerv, Augenspanner.

Gezin, n. Gesinde, Dienstbothen; Haus(gesinde), -genossen.

Gezind, adj. u. adv. gesinnt, gesonnen, geneigt, entschlossen; gewogen. -*heid*, f. Geneigtheit, Hang, Neigung; Gemeine, Secte, Religionspartei; Meinung in Glaubenssachen. -*te*, f. Religions(secte), -partei.

Gezist, n. Gezäss, die Hinterbacken, das Sitzen. -*zoek*, n. beständiges Suchen; Gesuche, Ansehen. -*zoen*, n. beständiges Küssen, -Lecken, Geküsse.

Gezond, adj. u. adv. gesund, wohl auf; in gutem Stande, unbeschädigt; von gesunden Lehrbegriffen; bei vollem Verstande. -*heid*, f. Gesundheit, Wohlstand; Trinksatz; Gurt, oder halber Brustlatz.

Gezons, n. Gesumme (der Bienen, u. s. w.) -*zucht*, n. Seufzen, Gesaufse, Stöhnen. -*zig*, n. beständiges Saugen, Säugen; Eiter.

-*zuip*, n. Saufen. -*swis*, n. Saufen, hohles Getöse, -räusch. -*zult*, n. eingemachtes Fleisch, Pöckelfleisch, Sultse. -*zwaster*, f. Geschwister. *Geszusters*, Geschwister. -*zwager*, m. Schwägger. -*zweer*, n. Geschwür, Schwär. -*zwoet*, n. Schwitzen, Geschwitz. -*zwel*, n. Geschwulst, Schwulst, Geschwür. -*zworm*, n. Schwärmen, Herumstreichen. -*zwete*, n. Ge(schwäts, -wäsche, Aufschneiderci, Windbeutelci, Grossprechen. -*zwind*, adj. u. adv. geschwinde, eilig, hurtig, schnell, rasch. -*zwindheid*, f. Geschwindigkeit, Hurtigkeit.

Gezvolenheid, f. Geschwulst, Schwulstigkeit, Erhabenheit. -*zwoen*, adj. u. part. (von *zwoeren*, schwören) geschworen, mit Eid bestätigt, beeidigt, in Pflicht genommen. -*zwoeren*, (part. von *zwoeren* herum(irren), -streicheln, -schweifen), herumge(irrt, -streicheln, -schweift, -zogen. -*zwoeren*, m. Geschwörner.

Gichelen, v. n. heimlich lachen, fächeln.

Gids, m. Begleiter, Geleitmann, Gefährte, Wegweiser.

Giegagen, v. n. schreien, wie ein Esel.

Gier, m. Geier (ein Raubvogel), -, n. (Provizial) Eiter einer Kuh oder Ziege, u. s. w. -*brug*, f. fliegende-, schwimmende Brücke. -*en*, v. n. fliegen, hin und her segeln, (auf dem Meere) mit Eile fortschnellen, laviren; gewaltig schreien; zusammen scharen, zu Haufen bringen. -*valk*, m. Geierfalk (ein grosser starker Raubvogel). -*wolf*, m. ein hungriger Wolf, Währwolf. -*zwaluw*, f. Rhein-, Wasserschwalbe.

Gierig, adj. u. adv. geizig, gierig, karg, flüsig; hitzig, begierig. -*aard*, m. Filz, Geizhals. -*heid*, f. Geiz, Habsucht, Filzigkeit. -*lijk*, adj. geizig, begehrlisch, karg, flüsig, habüchlig.

Gierst, f. Hirse (ein Korngewächs) -*en*, adj. u. adv. hirschen.

Giet(sling), m. Amsel (eine Art Vögel). -*emmer*, m. Giess-, Schöpf-eimer. -*en*, v. a. giessen, begiessen; netzen, nass machen, besprengen; Ers oder Metal giessen; über(giessen), -stürzen. -, n. Giessen, Guss. -*er*, m. Giesser, Einer der etwas gieest, Spritzkanne, Giesbecher, Sprengfass. -*erij*,

f. Giesserei, Giess(haus), -hütte, Stück-, Glockengiesserei. -*uis*, n. Giesshaus. -*ing*, f. Be(giessung, -netzung, -sprengung; Guss der geschmolzenen Metalle. -*kunst*, f. Giesskunst, Bildgiesskunst. -*lengen*, -*logen*, m. Erlünger. -*vat*, n. Giess(gefäss, -eimer.

Gif, *Gift*, n. Gift.

Gift, f. Gabe, Geschenk, Mitgift, Schatz.

Giflig, adj. s. *Vergiftig*.

Gij, pron. pers. sing. om. gen. Du; prou. Ihr. Siehe die Sprachlehre.

Gij(belen), v. n. heimlich lachen, kichern, kichern, schmunzeln.

Gij(blok), (Schiffw.) Zug(block, -kloben, -en, v. a. die Schiffsegel oben zusammenschieben. -*k*, f. Schiffstange oder Balken womit man die Segel ausspannt.

Gijl, n. (Bierbrauerwort) ungegohren-, neues Bier (das noch nicht gährt), Magensaft (in dieser Bedeutung aber besser: *Chijl*, m.), -, adj. ungegohren. -*bier*, n. neugebrautes-, ungegohrenes Bier. -*en*, v. n. gähren, aufbrausen; fig. etwas ergeissen, mit heftiger Betierde nach einer Sache streben. -*kwip*, Kufe zum Gähren des Biers.

Gijp, f. das Umschlagen der Schiffsegel. -*en*, v. n. plötzlich um(drehen, -schlagen, bei Segeln; gappen, schwer athmen.

Gijtouw, n. das Seil womit die Segel auf grossen Schiffen aufgezogen werden.

Gijzel(aar), m. Geissel, Pfandmann. -*brief*, m. Geisselbrief (worn die Bedingungen vermeldet sind). -*en*, v. a. pfänden, arrestiren oder in Verhaft nehmen, wegen Schulden. -*ing*, f. Pfändung, Arrest, Verhaft, -nehmung. -*kamer*, f. Schuld(gefängnis, -thurm. -*regt*, n. Pfänd-, Geisselrecht, Schuldgericht.

Gil, m. starkes durchdringendes Geschrei.

Gild, -e, n. Zunft, Innung, Gilde von Handwerkern.

Gilde(boek), n. Zunft-, Gilde-, Meisterbuch. -*brief*, m. Meister-, Zunftbrief. -*broeder*, m. Zunftbruder. -*genosse*, Mitmeister. -*huis*, n. Zunfthaus, Gaffelstube, Gildehaus. -*kamer*, f. Meister-, Zunftstube. -*knecht*, m. Zunft(die-

ner, -botho. -meester, m. Zunft-, Obermeister, Altmeister, Vorgesetzter einer Innung. -os, Gildos, m. Gildochse (ein grosser fetter Ochse, den man, ehe er geschlachtet wird, mit Kränzen und Bändern geschmückt, durch die Gassen herumführt). -penning, m. Schaumünze einer Zunft; Zunftpfennig, Meistergroschen, Beitrag zur Gildekasse. -regt, n. Handwerks-, Zunft-, Gilderecht. -gevoot, m. Zunftgenosse, Nebenmeister.

Gillen, v. n. laut und durchdringend schreien; v. a. (Schiffsw.) schräg, in der Quere abhacniden oder sägen.

Gilling, f. starkes lautes und durchdringendes Geschrei. -, f. -hout, n. (Schiffsw.) ein schräge durchgeschnittenes oder durchgesägtes Holz.

Ginder, adv. dort, drunten, unten.

Ginds, adv. dort; unten, drunten, jenseits. -en weder (weér), adv. hin und wieder, hin und her. -ch, adj. dortig, dorthin, jenseitig; jener, jene, jenes.

Ging (imperf. von Gaan, gehen, (ich, er) gieng).

Ginne(gaben), -gappen, v. n. unverschämt, auf eine grobe Art lachen.

Ginniken, v. n. wichern (wie die Pflorde); spöttisch lachen.

Gips, n. Gips (eine Art Kalk). -en, v. a. gipsen, mit Gips bestreichen, gipsen, die Decke eines Zimmers mit Gips anstreichen.

Girgel, **Gergel**, m. u. f. Gergel an einem Fasse, Lärge, Fuge oder Aushöhlung, worin der Boden schliest. -en, v. a. gergeln, den Gergel einfallen, die Fuge zum Boden machen.

Giep, f. Ruthe, Gerte, Peitsche. -en, v. a. geisseln, mit Ruthen streichen, peitschen; fig. schelten, tadeln, Verweise geben. -ing, f. Geisseln, Peitschen, scharfer Verweis.

Gies(en), v. a. rathen, muthmassen, vermuthen, argwöhnen. -ing, f. Vermuthung, Muthmassung, Argwohn, Ahndung.

Giet, s. Goot, f. Hefe, Gäscht. -en, gähren, glessen, gäschen; Gährung, Wallung.

Gisteren, adv. gestern.

Git, n. schwarzer oder dunkelro-

ther Stein, der sehr schön geglättet und zum Halschmucke gebraucht wird.

Gitte-, **Guttegom**, f. Gummigutt (eine gelbe Farbe).

Glaasje, n. Gläschen, kleines Glas. **Onder een glaasje zitten**, zusammen ein Gläschen trinken.

Glaf, adj. u. adv. glatt, gleich, eben, geglättet, schlüpfzig; auf einmahl, gänzlich, rund, ungetrieben; fein; kahl; fett; sanft, fließend. -bek, m. falscher Diamant, der von aussen den Glanz eines echten hat; ein glattsünger Mensch. -heid, -digheid, f. Glätte, Schlüpfzigkeit, Schön-, Feinheit (der Schreibart). -slager, m. Glattschläger, der Zinn oder Metalle glatt und eben schlägt. -slippen, v. a. glätten, giatt schleifen, poliren.

Glanz, m. Glanz, Schein, Strahl, Licht, Schimmer, Staat, Pracht. -rijk, adj. glanzreich, -voll, leuchtend, schimmernd, strahlend.

Glanzen, v. a. u. n. glänzen, glätten, einen Glanz geben; beschönigen, einer Sache einen Schein geben. -ig, adj. u. adv. glänzend, scheinend, schimmernd, strahlend.

Glas, n. Glas, Fenster-, Trinkglas; Glasfenster; Sand-, Wasseruhr, Uhren-, Stundenglas, Sandzeiger. -asche, f. Glasasche. -blazen, v. a. Glasblasen, -machen. -blaser, m. Glasbläser. -blaserij, f. Glashütte, Glasmacherkunst.

-gal, f. Glasgalle. -huie, n. -hut, f. Glashütte. -korf, n. Glaskorb, Kasten worin die Gläscheiben gepackt werden. -kruid, n. Glaskraut, Tag und Nacht (eine Pflanze) Parietaria. -raam, m. Glasrahmen, -fenster. -roede, f. eiserne Glasstange. -ruit, f. Glaseheibe. -schilder, m. Glasmahler.

-vocht, n. kristallene Feuchtigkeit im Auge.

Glasen, adj. gläsern, alles was von Glas, oder damit besetzt ist. -maker, m. Glaser; Fenstermacher. -wasscher, m. Glasbürste (um die Fenster zu waschen). -winkel, f. Glasladen, Glasbude.

Gleed (imperf. von Glijden, gleiten, glitschen), (ich, er) gliit, glitschte.

Gleis, adj. glasurt. -en, v. n. glasuren. -werk, n. allerlei glasurte Töpferarbeit.

Glibberen, v. n. gleiten, rutschen, glitschen, ausgleiten, -glib-

schen. -ig, adj. u. adv. schlüpfzig, glitt, glitschig. -igheid, f. Schlüpfzigkeit, Glätte.

Glikkruid, n. Gliedkraut, (eine Pflanze) Sideritis.

Glijbaan, f. Eisbahn, Glitsche. **Glijden**, **Glijen**, v. n. gleiten, glitschen, rutschen, fahren.

Glim, n. halb verbrannte Sägedäne, welche geschwinde Feuerfängen, lange Zeit glühend bleiben, und in einigen Gegenden zum Anründen der Tabackspfeife gebraucht werden. -lach, **Glimp-lach**, s. Grimlach. -men, v. u. glimmern, blinken, glänzen, schimmern; blinken, glühen, brennen. -mend, adj. glimmend, glühend, glänzend; schimmernd, leuchtend. -worm, m. leuchtender, Johanniswurm.

Glimp, m. Glimpf, Schein, Wahrscheinlichkeit, Beschönigung, Vorwand, schöner Anstrich. -en, v. n. scheinen, blitzen, schimmern. -ig, adj. u. adv. glimpflich, dass nur einen äusseren Schein hat.

Glimster, m. Feuerfunken. -en, v. n. glänzen, schimmern, blinken, funkeln, leuchten, blitzen. -end, adj. glänzend, schimmernd. -ing, f. Glanz, Schimmer, Blinken. -worm, s. Glimworm.

Glinting, f. hölzernes Gitterwerk oder Geländer in der Mitte eines Gartens.

Glip, m. Spalte (in einer Schreibfeder u. s. w.). -pen, v. a. eine Schreibfeder aufspalten, v. n. entweichen, gleiten, glitschen, heimlich entweichen.

Glissen, v. n. glitschen, rutschen, gleiten.

Globe, f. Kugel. **Hemel-**, **Aardglobe**, s. Himmels-, Erdkugel.

Gloed, m. Gluth, Feuer, Hitze; Heftigkeit.

Gloeijsen, v. n. u. a. glühen, brennend sein, glühend machen. -d, adj. u. adv. glühend, brennend.

Gloor, s. Glans.

Glop, n. kleines Gäschen; Oeffnung.

Glaren, v. n. glimmen, glänzen, schimmern; glühend werden; erröthen, schamroth werden.

Glaris, f. Herrlichkeit, Glanz; Ehre, Ruhm. -rijk, adj. voll Herrlichkeit, glorreich, gloriwürdig, ruhmreich. -zucht, f. Ruhm-, Ehr(sucht,

-geis, begierde. -loos, adj. ohne Ehre, rühelos.
Glos, f. Glosse, Randglosse, Anmerkung über eine Schriftstelle, und neben derselben beigelegt.
Glossen, **Glossaren**, v. a. (obs.) Randglossen-, Anmerkungen-, Satireur machen.
Glup, f. eine kleine Oeffnung; Kloben, ein Instrument um Vögel zu fangen. -en, v. n. lauern, lauschen, schielen, von der Seite nach etwas sehen. -er, -erd, m. heimtückischer-, hämischer-, verrätherischer Mensch.
Gluren, v. n. lauern, sehen; schielen.
Gnap, **Knap**, adj. u. adv. niedrig, schön, nett; hurtig, fertig, geschickt, artig, schicklich.
Gniffelen, v. n. heimlich lachen.
God, m. Gott, das höchste, unendliche und vollkommenste Wesen. -delijk, adj. u. adv. göttlich; herrlich, prächtig. -delijkheid, f. Göttlichkeit, göttliches Wesen, das göttliche in einer Sache.
Goden, m. plur. Götter. Götzen. -dom, n. Götzenthum, Vielgötterei, die heidnischen Götter überhaupt. -drank, m. Göttertrank, Nektar. -leer, f. Götterlehre. -spijs, f. Götterspeise, Ambrosia.
Godes, (Godin) f. Göttinn.
Godgelaten, adj. Gottgelassen, in Gut' ergehen, Gott übergeben, den göttlichen Willen ergehen.
Godgeleerd, adj. u. adv. gottesgelehrt, theologisch. Een godgeleerd boek, ein theologisches Buch. -e, m. Gottesgelehrter, Theologe. -heid, m. Gottesgelehrtheit, Theologie, theologische Wissenschaft, Kenntnis von Gott und den göttlichen Sachen. -elijk, adv. theologisch, auf eine theologische Art und Weise.
God(gewij)d, adj. Gott (geweiht), geheiligt. -heid, f. Gottheit, göttliches Wesen. -in, f. Göttinn. -ist, m. Deist, Einer der einen Gott glaubt, aber keine besondere göttliche Offenbarung annimmt. -lievend, adj. gottliebend. -loochenaar, m. Gottesläugner, Atheist, der an keinen Gott glaubt und das Dasein Gottes läugnet. -deloos, adj. u. adv. göttlos, böse, sündlich, verrucht, gottesvergessen. -deloosheid, f. Gottlosigkeit, -esvergessen-, Besheit, Sünd-

lichkeit, Verruchtheit. -delooslijk, adv. göttlos, auf eine göttlose, verruchte Art. -deloosjen, plur. die Gottlosen, Sünder.

Godsbode, m. Gottes(bothe, -gesandter.

Godsdienst, m. Gottesdienst, Religion, Gottesverehrung. -ig, adj. u. adv. gottes(dienstlich, -fürchtig, gottverehrend, fromm. -igheid, f. Gottesdienstlichkeit, Gottselig-, Frömmigkeit. -iglijk, adv. Gottesdienstlich.

Godsdragt, f. Procession, Umgang, Umtragung des Venerabile bei den Katholiken. -gave, f. Gottesgabe, Geschenk Gottes. -geleerd, s. Godgeleerd. -huis, n. Gotteshaus, Tempel, Kirche; Armen-, Waisenhaus; Spital. -kunde, s. Godgeleerdheid. -lasteraar, m. Gotteslästerer. -lastering, f. Gotteslästerung. -lasterlijk, adj. u. adv. gottes(lästerlich, gottlästernd, ärgerlich. -loos, n. Gottesloos. -penning, Leih(kauf, An-; Kauf-, Mieth-, Handgeld. -regering, f. Gottesregierung, Theocratie.

God(spraak, f. Ausspruch der Götter, Götterspruch, Orakel; Weissagung. -vergeten, adj. gottvergesen, verrucht. -vergetenheid, f. Gottesvergessen, Verruchtheit. -verloochenaar, s. Godloochenaar. -versaker, m. Gottesläugner, Atheist. -verzaking, f. Götterläugnung. -vreesend, adj. u. adv. gottesfürchtig, fromm. -vreesendheid, f. Gottesfurcht.

Godvrucht, **Godsvrucht**, f. Gottesfurcht. -ig, adj. u. adv. gottesfürchtig, fromm, gotteselig. -igheid, f. Gottesfurcht, Frömmigkeit, Gotteseligkeit. -iglijk, adv. gottesfürchtig, gotteselig.

Godsalig, adj. u. adv. gotteselig, tugendhaft, fromm. -heid, f. Gottselig-, Frömmigkeit, Tugend.
Godsoekend, adj. gott(suchend, -liebend.

Goed, adj. u. adv. gut, heilsam, günstig, vorthoilhaft, gesund, nützlich; löblich; fruchtbar, angenehm, lieblich. -, n. Gut, Güter, Habe, Habseligkeit, Zeug, Waare, Geräthe; das Gute, die Tugend. -aardig, adj. u. adv. gut(artig, -gesant, -müthig, -geartet, von guter Art. -aardigheid, f. Gutartig-, Gutmüthigkeit. -aardiglijk, adv. gütig-, gutartig.

Goed(achten, n. gutachten, -besitter,

n. Gutsbesitzer. -dadig, adj. gut(-, wohlthätig. -dadigheid, f. Gut(-, Wohl(thätigkeit, Gnade. -doende, adj. (part. von Goeddoen, Gutes thun, wohlthun.)guthätig, günstig, wohlthätig. -dunken, n. Gutdünken, Meinung, Sinn, Wille, Gutachten, Gefallen, Belieben, Willkühr. -dunkelijk, adv. willkürlich; nach Belieben, nach Gutdünken. -eren, n. plur. Güter, Habe, Reichthum, Waaren. -erhand (van) adv. von guter Hand, von sicherer Hand, von einer glaubwürdigen Seite. -ertrouw, (ter) adv. auf Treu und Glauben.

Goedertieren, adj. u. adv. barmherzig, gnädig, mitleidig, sum Wohlthun geneigt. -heid, f. Barmherzigkeit, Gnade, Neigung sum Wohlthun. -lijk, adv. barmherzig, wohlthätig.

Goeder uur (ter), adv. u. adv. guter Stunde, zur rechten Zeit.

Goed(gedaan, (part. von Goeddoen, Gutes-, wohlthun) wohl gethan, gut gethan, vergütet, ersetzt. -gekeurd, adj. (part. von Goedkeuren, billigen, Beifall geben) gebilligt, gut geheissen. -gevoonden, adj. (part. von Goedvinden, für gut halten) für gut gehalten, gebilligt.

Goedgunstig, adj. geneigt, wohlgevoonden, gewogen, günstig, zugezogen. -heid, Gewogenheit, Gunst, Wohlwollen. -lijk, adv. wohlgevoonden, mit vieler Güte, mit grosser Zuneigung.

Goedhartig, adj. u. adv. guthersig, geneigt, freundlich, reichlich. -heid, f. Guthersigkeit, Güte, Freundlichkeit, Theilnahme. -lijk, adv. guthersig, liebreich, freundschaftlich.

Goedheid, f. Güte, Gütigkeit.
Goedig, adj. u. adv. gütig, geneigt, gnädig. -heid, f. Gütig-, Gutmüthigkeit, Güte. -lijk, adv. gnädig, günstig, gutmüthig.

Goed(keuren, v. a. genehmigen, für gut halten, Beifall geben, gutheissen. -keuring, f. Gut(achten, -heissen, Beifall, Genehmigung. -koop, adj. u. adv. wohlfeil. -maken, v. n. gut machen, ersetzen, vergüten. -smoeds, adv. guten Muthes, getrost, gelassen. -tijds, adv. frühe, bei guter Zeit, frühzeitig bei Zeit. -vinden, v. n. für gut halten, gutheissen. -vinden, n. Gutachten, Beifall.

- Goodwillig**, a. j. u. adv. gutwillig, willig, ungewungen, herzlich, gern, freiwillig. -heid, f. Gut-, Frei(willigkeit)-lijk, adv. s. Goodwillig.
- Gooslijk**, adj. u. adv. hübsch, schön, artig, hold, sanftmüthig, angenehm, einnehmend. -heid, f. Artigkeit, Schönheit, Huld, Sanftmuth.
- Golf**, f. Welle, Woge; Meerbussen.
- Golven**, v. n. wogen, wie die Meereswellen auf und nieder gehen. -d, adj. wellenförmig, wie die Wasserwogen sich allmählig erhebend und nieder senkend.
- Golving**, f. Wellenverfen, das Schwellen und Fallen der Wasserwogen; Abwechselung von Hügel und niedrigem Lande; das Schwellen des Bausens, u. s. w.
- Gom**, f. Gummi, (Saft oder Harz aus den Bäumen). -achtig, -mig, adj. u. adv. gummig, mit Gummi bestrichen, kleb(erig, icht, gegummt. -lak, n. Gummilack. -men, v. a. gummien, mit Gummi bestrichen, -steif machen, (glänzend machen). -mer, m. Gummer (Einer der seidene Zeuge mit Gummi steif und glänzend macht). Vergummen. -merij, f. Glanzhaus (Werkstätte wo die Zeuge gegummt werden). -mig, s. Gomachtig. -ming, f. das Bestreichen oder Glänzen mit Gummi. -water, n. Gummiiwasser, Wasser mit Gummi angemacht.
- Gondel**, f. Gondel (ein italienisches oder venetianisches Ruderboot). -ier, -rosijer, n. Gondelführer, Gondelier.
- Gone**, m. (besser *Gegone*; n.) Summen, Gesumme, Summen (der Biene u. s. w.).
- Const**, f. Kraft, Nahrung, Fettigkeit welche noch im Dünger übrig blieb, der voriges Jahr in dem Acker gebraucht wurde. (Provincialism.). -f. besser *Gunsel*, *Gunst*, *Gewongenheit*.
- Gouzen**, v. n. summen, sumsen, schurren, brummen.
- Gonzing**, f. Summen, Sumsen, Schurren.
- Gooskel(aar)**, m. Gaukler, Taschenspieler; Betrüger. -ares, f. Gauklerian, Taschenspielerian. -arjif, f. Gaukelei, Gaukelspiel, Taschenspielerkunst. -len, *Guischelen*, v. n. gaukeln, aus der Tasche spielen; verblenden, betrügen. -ing, f.
- Gaukeln**, Taschenspielen. -spel, n. Taschen-, Gaukelspiel; Verblendung, Betrug. -tas, f. Spiel-tasche, Gaukel(beutel-, tasche.
- Gooi**, m. u. f. Wurf (mit einem Steine oder mit Würfeln). *Gooi*, n. eine gewisse Gegend in Südholland. -jen, v. a. werfen, schmeissen.
- Goön**, (dichterisch zusammengesetzt von *Goeden*), m. pl. Götter.
- Goor**, adj. u. adv. schlecht, sauer, verderben, umgestanden (wie Milch u. s. w.). (von *Perseu*) schmutzig, unreinlich. -achtig, adj. u. adv. säuerlich, was zu verderben anfängt. -en, v. n. sauer werden, verderben.
- Goof**, f. Gosse, Rinne, Wasserrinne, Rinnstein, Schleuse, Dachrinne, Röhre, Auswässerung. -steen, m. Guss-, Tropf-, Spülstein, Spül-gosse. -water, n. Gusswasser, Spüllicht, faules Wasser.
- Gord**, *Gorde*, *Gordel*, f. Gurt, Gürtel. *gordelmaker*, m. Gürtler, Gürtelmacher. *Gorden*, v. a. gürtlen, an-, um(gürtlen).
- Gordijn**, f. Vorhang, Fenstervorhang, Theil einer Festung zwischen zwei Bastionen. -les, f. Verweis den Eheleute einander heimlich geben. -ring, m. Vorhangring. -roede, f. Vorhang(stange, -stab, Fensterstange.
- Gording**, f. pl. *Gordings*, Reif oder erhabener Bord eines Schiffes.
- Gurgel**, m. Gurgel, Kehle, Drossel. -drank, m. Gurgeltrank. -en, v. n. gurgeln. -gessel, n. Kehl-, Gurgelgeschwulst. -klep, f. Gurgelzapfen. -pijp, f. Kehl-, Gurgel-, Luftöhre.
- Gors**, f. ein Strich Land, welchen der Fluss angespült hat.
- Gort**, f. Graupen, Gersten-, Habergrütze, geperrte (Gerste, -Grütze. -beuling, f. Grützenwurst. -maker, m. Grützmüller, Grützmacher. -molen, m. Grütz-, Schrötmühle. -selen, *Gorselen*, *Garstelen*, v. a. das Brot halbgar mit der einen oder anderen Feuchtigkeit bestrichen, bevor es wieder in den Ofen gesetzt wird. -worm, m. Grütz-, Mehlwurm. -woest, f. Grütz-, Blutwurst (aus Schweinsblut und Grützmehl gemacht).
- Gorten**(meel, *Gruttenmeel*, Buchweizenmehl. -brjif, m. Grütz(brei, -mass. -kelder, m. Topfgucker, ein Mann der sich um die klei-
- sten Küchensachen bekümmert.
- Gortig**, adj. u. adv. ännig, aussätzig. -heid, f. Finnickheit eines Schweins, Aus(satz, -schlag.
- Got**, m. Gothe (vom gothischen Volke). -tisch, adj. u. adv. gothisch.
- Goteling**, f. eine Art messingener Kessel oder Kuehengeschirr; kleine eiserne Schiffskanone.
- Goud**, n. Gold. -ader, f. Gold(erde, -gang, -ader (in den Bergwerken). -berg, m. Gold(berg, -bergwerk. -beurs, f. Gold(börsse, -beutel. -blazer, m. Goldmacher, Alchymist. -bloem, f. Gold-, Ringelblume (Flos Calendulae). -brasesem, m. Gold(karpen, -brassesem, -fisch. -draad, m. u. n. Golddraht, Fadengold. -draadtrekker, m. Golddrahtzieher. -em, adj. golden, Alles was aus Gold gemacht ist, oder eine goldähnliche Farbe oder Goldglanz hat. -geel, adj. gold-, hochgelb, gelbfarbig. -geld, m. Gold(münze, -stücke. -gewicht, *Goudwigt*, n. Gold(wage, -gewicht. -glid, n. Goldplatte, (Lythargyrium). -groef, f. Gold(grube, -schacht, Goldbergwerk. -gulden, m. Goldgulden, Achtundwanzigstüberstück (eine Niederländische Silbermünze). -kever, m. Goldkäfer. -kist, n. Gold-, Geld(kasten, -klomp, m. Goldklumpen. -kust, f. Goldküste in Afrika. -laken, n. mit Gold durchwirkter Zeug, Goldbrokat (Tuch mit Gold durchwebt); gelbe Violette (eine Blumenpflanze). -lakensch, adj. goldfarbig. -leder, -leer, n. Goldleder, vergoldetes Leder. -lijf, f. Gold(leim, -soldring, -kitt. -maker, m. Goldmacher, Alchymist. -maerle, f. Goldammer. -mijn, Gold(grube, -mine. -munt, f. Goldmünze, gemünztes Gold. -schwim, n. Goldschaum, -, Goldglätte. -slager, m. Gold-, Blattgold(schläger. -smid, m. Gold(schmied, -arbeiter. -steen, m. Goldstein, Chrysolit; Probestein. -trekker, m. Golddrahtzieher. -verw'f, Goldfarbe. -vink, m. Gold(fink, -ammer, Dompfaff (ein Vogel). -vinger, m. Gold(Ohrringfänger. -visch, m. Goldfisch. -vlieg, f. Goldfliege, spanische Fliege. -worm, -wurm, m. Johanniswürmchen. -wortel, m. Gold-, Schell-, Schwalbenwurz, stin-

kender Gauch (eine Pflanze). - sand, m. Goldsand. -sooker, m. Gold(sucher), -macher, Alchymist. -sucht, f. Gold-, Geldsucht, Geis.

Gouwe, f. Gau, Strich Landes, (eine Aue, oder ein mit einem Graben umgebener Strich Landes); ein Fluss oder Kanal in Holland. - f. Gouweortel, m. Stinkende gouwe, s. Goudwortel.

Graad, m. Grad (der 360ste Theil des Zirkels); Stufe, Staffel, Höhe, Kraft, Würde, Stärke; Grad der Verwandtschaft. -boog, m. Gradbogen, Astrolabium, Jakobstab.

Graaf, f. Grabscheit, Spaten; Graben, Grube, -, m. Graf. -schap, n. Grafenschaft. -werk, n. Grabarbeit, alle Arbeit die mit dem Grabscheite geschieht.

Gra(fel)ijck, adj. u. adv. gräflich, dem Grafen zugehörig; wie ein Graf. -felijckheid, f. Gräflichkeit, das zu einer Grafenschaft gehört; die Würde oder Herrschaft oder das Gebiet eines Grafen.

Graag, adj. u. adv. hungrig, mit gutem Appetite, begierig, heiss-hungrig, gerne, willig. -heid, f. Graagte, f. Begierde, Beiss-hunger; grosse Lust zum Essen; Neigung, grosse Begierde, Verlangen.

Graan, n. Getreide, allerlei Korn. -handel, m. -negotie, f. Korn(handel, -handlung. -kooper, m. Kornhändler, Kornkäufer. -markt, f. Korn-, Getreide(markt, -börse. -tje, n. Körnchen. Een graantje pikken, (Sprichw.) ein Gläschen, ein Schnäpschen trinken. -vloot, f. Getreideschiffe aus der Ostsee nach Holland. -zolder, m. Schütt-, Getreideboden, Korn(speicher, -söller, -kasten, Vorrathsaussch.

Graat, f. Gräte, Fischbein. Hij valt van de graat, (Sprichw.) er wird so mager wie ein Gerippe.

Graaww, adj. u. adv. grau, graufarbig, aschenfarbig, greis, dunkel, -, n. der Pöbel, gemeines Volk, Lumpengesindel, die niedere Volksklasse. -, m. grobe Begegnung, Stichelwort. -achtig, adj. u. adv. graulich, ins Graue stehend. (Eene graawwachtige kleur, eine grauliche Farbe) -broeder, m. Graubruder, Minorit, Franziskaner, Graumönch. -en, v. n. Einen grob anfahren, auf eine grobe Art Einon anreden

und ihm Verweise geben; stichelnd und schnippisch antworten. -heid, -igheid, f. graue Farbe, das Graue. -tje, n. kleines graues Pferd, Grauschimmelchen; grauliches Gemälde. -suster, f. Ordensschwester, eine grau gekleidete Nonne.

Grabbel, (te) f. zum Krabbeln, Auffaffen, Erhaschen. -en, (te) grabbel oprapen, v. a. krabbeln, raffeln, haschen; herumwühlen. -ing, f. Haschen, Krabbeln, Greifen nach etwas.

Gracht, Gracht, n. Wassergraben, Kanal.

Grav, n. Grab, -stätte, -mahl, Grube, Todtengruft. -dicht, n. Grab-, Leichen(gedicht, Klage, Elegie. -dief, m. Grab-, Leichen(dieb, der die Leichen aus dem Grabe, oder ihnen ihre Kleidung stiehlt. -kelder, m. Gruft, Todten(gruft, -gewölbe; Grab(keller, -gewölbe. -kwil, m. Todtengruft. -lied, n. Grabgedicht, Sterbelied, Leichen-gedicht. -maker, -graver, m. Todtengräber. -naald, f. Grab(stüle, -spitze, Pyramide, Spitzsäule, Flammsäule. -schrift, n. Grab-schrift, Epitaphium, Innenschrift auf einem Grabstein. -spelonk, f. Todtengruft, Grabeshöhle. -stede, -sted, f. Grabstätte. -steen, -zerk, m. Grabstein, Leichenstein. -tombe, f. Grabmahl, Sarg. -t, s. Gracht. -zang, m. Grab(gesang, -lied, Sterbe-, Todtengesang, Todtenlied.

Gram, adj. u. adv. grämisch, sorg-nig, aufgebracht, unwillig, böse, verdriesslich. -melijck, adv. im Zorn, aufgebrachtens Gemüths. -moedig, adj. hitzig, jähsornig, grämisch. -moedigheid, f. Gram, Zorn, Hitze, Jähzorn. -moedijck, adj. in vollem Gram, in heftigem Zorn, hitzig, jähsornig. -schap, f. Zorn, Hitze, Gram. -storig, adj. sorg-nig, unwillig, verdriesslich, mürrisch, in über Laune, grämisch. -storigheid, f. Verdruus, Verdriesslichkeit, üble Laune, Unwille. -storiglijck, adv. verdriesslich, misverg-nügt, unwillig, in über Laune.

Graaat, m. Granat, Granat(beum; -stein (ein Edelstein). -, f. Granat, Granat(stein, -apfel (eine Baumfrucht, und auch eine Handgranate). -appel, f. Granatapfel. -bloem, -blossom, f. Granaten(blume, -blüthe. -boom, m. Granat-

baum. -kern, m. -pit, f. Granatkern. -schil, f. Granatschale. -steen, n. Granat, -stein. -tas, f. Granattasche (su Handgranaten).

Grandier, m. Grenadier. Graniet, m. u. f. Granit (ein harter, scheckiger Stein).

Grap, f. Posse, Schabernack, Spass. -penmaker, m. Possen(macher, -spieler, -reisser, Komiker, komischer Mensch, Spassvogel. -pig adj. u. adv. possierlich, posse-artig, drollig, komisch.

Gras, n. Gras; Feld, Weide, Wieso. -achtig, adj. grasig, voll Gras, grasicht, Gräslich. -bater, f. Gras(-, Mai)(butter, -schmals. -dwinen, f. plur. Gräsddenen. -groen, adj. grasgrün. -maaijer, m. Gras. -Neumäher. -maand, f. Grasmonat, April. -mus, -musch, f. Grasmücke, Graspats. -vlakte, f. Grasebene, Weide, Wiese. -worm, m. Grasauspe. -wortel, m. Hundgras (Radix graminis, eine Pflanze).

Gratie, s. Genade. Gratic, adj. u. adv. grätig, voll Gräten oder Fischbeinen.

Grave, s. Graaf. Graavel, n. Stein, Nierenstein, Gries oder Sand in den Nieren, Nierenweh. -achtig, -ig, griesartig, mit dem Nierenstein behaft, fig. su viel, su kostbar, gar su viel. -igheid, f. Stein(krankheit, -schmerzen, Nierenschmerzen. -steen, m. Gries-, Nieren(stein.

Graver(en, -veerder, s. Graveren, Graver. -ijzer, n. Grabstichel, Radireisen, Grabeisen, Bursel. -naald, f. Aetznadel, Grabstichel. -sel, n. Kupferstich, Graver. -staal, n. Grabstichel, Grabeisen. -werk, n. Kupferstecherarbeit, Kupferstich.

Graven, v. a. graben, scharren, umgraben.

Graver, m. Gräber, der mit dem Grabscheite arbeitet.

Graveren, v. a. graben, schneiden, in Kupfer stechen, mit dem Grabstichel arbeiten.

Graverijg, f. Kupferstechen, Kupferstecherkunst.

Graverw, m. Kupferstecher.

Gravin, f. Gräfinn.

Graving, f. Graben, Grabung.

Grazen, v. n. grasen, Gras abweiden, in die Weide gehen (vom Vieh).

Grasig, adj. grasig, voll Gras.

Grab, Greppel, f. kleiner Gra-

ben, Rinne zwischen zwei Aeckern.

Greel, s. Gareel.

Greensboom, m. rothe Tanne, Tannen-, Fichtenbaum. -**deel, f.** Diele von Fichten oder Tannenholz. -**hout, n.** Fichten-, Tannenholz. -**pleak, f.** Tannendiele, Fichtendiele.

Greep, f. Griff, das Greifen nach etwas; Handgriff, Geschicklichkeit, Behendigkeit; Handvoll; Dogen(griff, -gefäß; Mistgabel.

Greft, s. Griffel.

Grein, n. Kamelot (Zeug von Liegen oder Kameelhaaren mit Seide oder Wolle vermischt); das kleinste Apothekergewicht, oder der swölftel Theil eines Karats; Gran, Gränchen, Paradiskorn, Senegalesischer Pfeffer; Kern.

Grenadier, s. Grenadier.

Grendel, m. Riegel, Schiebriegel. -**boom, m.** Schlag-, Riegelbaum. -**en, v.** a.riegeln, verriegeln, mit einem Riegel verschliessen. -**knop, m.** Riegelknopf, der Knopf am Riegel. -**kram, m.** die Krampe am Riegel. -**slot, n.** Riegel-schloss.

Greniken, s. Grinniken.

Grens, f. Grenze. -paal, m. Grenzpfahl, Markpfahl, Landeichegenseichen. Grenzstein, Markstein. -**plaats, -stad, f.** Gränz(ort, -stadt. -**scheiding, f.** Grenzscheidung, äußerste Grenzen eines Landes.

Grensen, v. n. grensen, an(grenzen, -liegen, -stossen).

Grep, Grip, Grappel, f. Gräbchen, kleiner Graben, Fuhre; oder Rinne zwischen zwei Aeckern, zum Wässern oder Abflauen des Wassers.

Grotig, adj. u. adv. begierig, geizig, schallich, heissungurig, hastig. -**heid, f.** Begierde, Geiz, Sehnsucht, Heissungurig, Hastigkeit. -**lijjk, adv.** begierig, heissungurig, mit Begierde, sehnsuchtsvoll, unersättlich.

Griselen, s. Grijselen.

Grief, f. Griev, f. Beschwerde, Schmerz, Herzeleid.

Griek, m. Grieche, einer aus Griechenland; wundersinniger Mensch, Geishals. -**sch, adj. u. adv.** griechisch, von oder aus Griechenland.

Grielt, f. s. Grabbelt.

Grielen, v. n. grabbels, haschen, geschwind zusammenraffen, s.

Grabbelen; -wimmeln, wovon voll sein.

Grield, f. Weidenbaum, Weide, Busch von Weidenbäumen, das Land worauf die Wasserweiden wachsen. -**land, Weidengebüsche; wasserichtes Land, worauf die Weiden wachsen.**

Griep, f. Griff; s. Greep. -eine Art Schnupfen, Fluss, Katharralsieber.

Griess, Griessel, s. Griesseltje.

Griet, f. Margarethe (Weibername); eine Art Fische, Steinbutte. -**enij, f.** ein Bezirk oder Amt in der Provinz Friesland. -**man, m.** Landammann in der Provinz Friesland. -**lieden, -sliden, (m. plur. von Grietman), Landammänner in Friesland.**

Griev, s. Grief.

Grievens, v. a. pfiemen, bohren, hineinstechen; fig. kränken, quälen, beleidigen, unterdrücken.

Grijselen, Grijselen, v. n. schau- dern, zittern, vor Entsetzen oder vor Kälte beben.

Griesseltje, n. Bisschen, ein kleines Stückchen oder Schnipperchen, ein klein wenig.

Grip, adv. glatt, gleich, fertig, hurtig, schnell, ohne Anstoss geschwind, behend, sink. -**fel, -je, f.** Schiefersgriffel zum Schreiben auf eine Schiefertafel; Beizreis, Beizweig, Pfropfreis. -**foelen, v. a.** eingraben, einstechen, mit einem Grabstichel arbeiten, hinein(schneiden, -schreiben; belsen, profen, impfen.

Grieffe, f. Grabstichel, Schiefersgriffel; Archiv, Stadt-, Land-schreiber. -**r, m.** Hof-, Stadt-, Land-schreiber. -**schap, n.** Hof-, Stadt-, Land-schreiberamt.

Grieffoen (besser Grieffoen), m. Heid (ein Raubvogel), Lämmergeier.

Grieff, f. Schiefersgriffel; Wasser(graben, -kanal; ein kleiner Fluss in Gelderland wird auch Grieff genannt.

Grijs, m. Murrkopf, verdriesslicher oder weinerlicher Mensch. -**bek, m. u. f.** Schreier, Blärhals, weinerliches Kind. -**en, Grijsen, v. n.** weinen, schreien, murren, grunzen, grinsen. -**ig, adj. u. adv.** grämisch, mürrisch, verdriesslich.

Grijs, f. Larve, Maske; saures Gesicht. -**aard, m.** Murrkopf, grämischer Mensch.

Grijsen, v. n. das Gesicht-, den Mund verzerren; verstellte Geberden machen; hämisch lachen, knurren; beständig brummen oder murren.

Grijp, -vogel, m. Greif, Vogelgreif. -**achtig, adj.** greif-, habstüchtig, der mit beiden Händen zugreift und gern alles nimmt. -**en, v. a.** greifen, an(greifen, -fassen, -fangen, sich der Gelegenheit bedienen. -**end, adj.** (part. von Grijsen, greifen) greifend, heissend, räuberisch, grausam. -**vogel, m.** Greif-, Raubvogel; fig. Fils, ein eigennütziger, habstüchtiger Mensch.

Grijs, adj. u. adv. greiss, grau. -**aard, m.** Greis, Grankopf, alter Mann. -**achtig, adj. u. adv.** grulich, etwas grau. -**heid, Grijsheid, f.** Greisheit, graue (Farbe, -Haare, Alterthum, hohes Alter.

Grijsen, v. n. grau werden, grauen, alt werden, greisen.

Grijselen, s. Grijselen.

Griif, f. Laune, närrischer Einfalt, Possé, wunderlicher Streich; eigensinnige Unzufriedenheit, Hirngespinnst; Schauer, Zittern vor Frost oder Furcht; Grille, Heuschrecke. -**ten, v. n.** behen, zittern, schauern. -**lig, adj. u. adv.** launig, launisch, voll närrischer Einfälle, eigensinnig; schauernd, bebend, zitternd vor Furcht oder Kälte; närrisch, scherzhaft. -**ligheid, f.** Laune, Eigensinn; Furchtsamkeit; Schauer. -**ling, f.** Beben, Zittern, Schauer, Schauder (besser Rilling).

Grim, f. Grimm, Gram, Zorn. -**ae, f.** Grimasse, lustige Geberde, Narrenposse. -**bekken, v. a.** hämisch das Gesicht verzerren und die Zähne sehen lassen; fletschen. -**lach, glimlach, m.** gewungenes, verstelltes, heimliches Lachen, stiller, froher Lach, Lächeln. -**lagchen, n.** glimlagchen, v. n. lächeln, still lachen. -**smelen, v. n.** wimmeln. -**mes, v. n.** grimmig sein; türnen, sich ergrimmen; brüllen, schreien, winseln, murren. -**mig, u. adv. adj.** grimmig, zornig, ergrimmt, wimmend. -**mieghed, f.** Zorn, Gram, Grimm. -**ming, f.** Wuth, Zorn; das Brüllen (des Löwen).

Griinniken, v. n. wichern (wie ein Pferd); gewungnen lachen, -lächeln, grinsen.

Grius, s. Grijs, Larve, Maske.

Grint, f. grobes Mehl von Buchweizen.

Griepel, s. *Grepel*.
Grobelen, s. *Grabbelen*.
Groef, f. Grube, Grab, Begräbnis, Gruft, Höhle; Einschnitt, Ausbuchtung (in Säulen, u. s. w.) -*bidder*, m. Leichenbitter, -*ijzer*, n. Hohl-eisen, Meissel, Grabstichel.
Groei, m. Gras, Anwuchs, Wachstum, Zunahme, Vermehrung, Gedeihen. -*jen*, v. n. wachsen, zunehmen, vermehren, gerathen, fett-, dickleibig werden, grünen. -*zaam*, adj. fruchtbar, wachsend, den Wuchs befördernd. -*zaamheid*, f. Fruchtbarkeit.
Groen, adj. v. adv. grün, -farbig, frisch; unreif, hart; jung, jugendlich, stark; verliebt; ungesittet, -höflich. -, n. Grün; das Grüne, Laub der Bäume, Blätter der Pflanzen, grünes Gras, grünes Land, grüne Farbe. -*achtig*, adj. grünlich. -*en*, v. n. grünen, grün werden. -*heid*, -*igheid*, f. Grüne, grüne Farbe, grünes Laub, grüne Gegend. -*ig*, s. *Groenachtig*.
kooper, m. Gemüschändler, Gärtner, Kaufmann in Küchengewächsen. -*landevaar*, m. Grönländer (ein Schiff oder Seefahrer der gewöhnlich auf Grönland fährt). -*ling*, m. Grünling, Zeischen (ein kleiner Vogel). -*man*, m. Gemüschändler, Krautgärtner, Kräutermann, Krautmann. -*mand*, f. Kräuterkorb, Gemüsekorb. -*markt*, f. Kraut-, Gemüsemarkt. -*meisje*, f. Gemüse-, Krautmädchen. -*merkt*, s. *Groenmarkt*.
moes, n. Kräutersuppe, allerhand Gemüse. -*te*, f. Grünes, das Grüne; Gemüse, Gartengewächse; Alles was auf dem Felde und im Walde grünet. -*tje*, n. Fuchs, ein neugekommener, junger, unerfahrener Mensch (Student), der kaum vom Lande her ist; Bergamottbirne. -*tuin*, m. Kraut-, Kohl-, Küchengarten. -*verkooper*, s. *Groenkooper*. -*eink*, m. Grün(f)uke, -ling. -*vlies*, f. Goldfliege, spanische Fliege. -*vrouw*, f. -*wijf*, f. Gemüsehändlerin; Krautfrau, Kräutergärtnerin, Kräuterverw.

Groep, f. Gruppe, ein Haufen Figuren und Stellungen beisammen (Mahlwort); verschiedene beisammenstehende Bäume; Grube, Graben; Rinne, Dreckrinne im Kuhstall.

Groot, m. Gruss, Begrüssung, Verbeugung. -*en*, v. a. grüssen, begrüßen, beglückwünschen, sich

verbeugen; bewillkommen. -*enis*, f. Gruss, Empfehlung.
Groove, s. *Groef*.
Groeven, v. a. ausgraben, -höhlen, kaneliren (in der Baukunst).
Grof, adj. u. adv. grob; dick; gross, schwer, plump, bäurisch; ungebildet, roh; ganz, hart; rauh. -*achtig*, adj. gröblich, etwas grob, plump und bäurisch. **Grof felijk**, **Groeflijk**, adv. gröblich, plump, ungebildet, ungeschickt; schwerfällig, hart. -*heid*, f. Grobheit, ungesittetes Betragen. -*lijvig*, adj. dick, stark von Leib, dickleibig. -*lijvigheid*, f. Stärke des Leibes. -*smid*, m. Grob-, Huf-, Waffenschmied.
Grol, f. Groll, Fratze, Mährchen, altes Gerümpel; Posse, abgeschmackte Erzählung. -*len*, v. a. grollen, murren, böse sein, Feindschaft hegen; schmälen. -*lig*, adj. schlecht; unnützig; voll Fratzen.
Grom, **Groom**, n. Gekröse, Eingeweide der Fische und Thiere. -*melen*, v. n. sich wenden, -wälzen, herumsudeln; murren. -*melig*, adj. schmutzig, beschmutzt. -*meling*, f. Wälzen, Wendung, Beschmutzen; Unreinlichkeit, Unflatherei. -*men*, v. n. brummen, murren, grunzen. -*mig*, adj. schmutzig, erdartig; mürschig, säkisch. -*tje*, s. *Grondtje*.
Grond, m. Grund, Land, Erdboden, festes Land. Grundfläche, Erdreich, Meeresgrund, Boden (des Meeres, - eines Fasses, - einer Sache; Grund(lage, -schlag, -feste, -ursache, - eines Stoffs, - einer Farbe; Grundsatz; Schlamm auf dem Boden eines Flusses, Fasses, u. s. w. -*beginself*, n. Anfangsgrund, Grund, Ursache. -*bevijs*, n. Grund-, Hauptbeweis. -*braak*, f. Durchbruch am Boden eines Damms, Deichbruch. -*brief*, m. Grundbrief, Beweis des Eigenthums liegender Gründe, Hypotheke. -*cijns*, f. Grund-. Erbzins. -*eigenaar*, m. Grund(eigenthümer, -besitzer. -*eigendom*, n. Grund(eigenthum, -besitz. -*el*, -*deling*, m. Gründling, Schmerling (ein Fisch). -*elings*, adv. von Grund aus, gründlich. -*delijk*, adj. u. adv. gründlich; s. *Grondig*. -*eeloo*, adj. grundlos, ohne Grund, unmessbar, -ermesslich, -endlich. -*eelootheid*, f. Grundlosigkeit, Unbegrifflichkeit. -*en*, v. a. gründen, einen Grund

legen, festen, ergründen, erschaffen; v. n. Grund (fühlen, -berühren. -*gat*, n. Grundloch (welches ein Schiff oder der Anker im Sande gemacht hat); -*gebied*, n. Gerichtsbarkeit, Bezirk; Grundeigenthum. -*gebouw*, n. Grund-, Hauptgebäude. -*getal*, n. Grundzahl, ursprüngliche Zahl (in der Rechenkunst). -*haak*, m. Schifferstange, Ruderhaken. -*heer*, m. Eigenthumsherr, Besitzer, Eigenthümer, Grundbesitzer. -*ig*, adj. u. adv. gründlich, aus dem Grunde, durch und durch; unlauter, trübe, dick, schlammig; umpfzig, morastig, nach dem Grunde oder Schlamm schmeckend. -*iglijk*, adv. gründlich, aus einem Grunde, durch und durch. -*ijs*, n. Grundeis. -*leer*, f. Grundlehre. -*leggen*, v. a. den Grund zu etwas legen, gründen, stiften. -*legger*, m. Stifter, Grundleger, Urheber. -*legging*, f. Grundlegung, Stiftung, Errichtung. -*legster*, f. Grundlege-, Urheber-, Stifte(rinn. -*lee*, f. Grundgesetz, -regel. -*lijn*, f. Grund(linie, -lage, Basis. -*oortzaak*, f. Grundursache, erste-, rechte Ursache, Beweggrund. -*pacht*, m. Grund-, Erbpacht, -zins. -*regt*, n. Grund-, Erbrecht, eigenthümliches Recht auf liegende Güter. -*regel*, m. Grund; Grundregel. -*rent*, *rente*, f. Grundzins, Erb(zins, -rente. -*schatting*, f. Grund(schatzung, -zins. -*scheiding*, f. Grund-, Land(scheidung. -*slag*, m. Grund, Grund(feste, -Stütze. -*sop*, -*sap*, n. Grundsuppe, Satz, Hefe, das Untere und Schlechteste. -*steen*, m. Grund-, Eckstein, Säulenfuss. -*stelling*, f. Grundsatz, Satz. -*stem*, f. Grundstimme (in der Tonkunst). -*stof*, f. u. n. Grund-, Urstoff, erster Bestandtheil, Urmaterie; Bodenstaub. -*taal*, f. Grund-, Ursprache. -*tekst*, m. Grundtext, Original, ursprünglicher Text. -*teekening*, f. Grund(riss, -zeichnung. -*vast*, adj. u. adv. fest gegründet, fest in der Erde stehend. -*vest*, f. Grund(fest, grundfest. -*lage*, -*vesten*, v. a. gründen, einen Grund legen. -*vesting*, f. Stiftung, Festsetzung, Begründung. -*vlakte*, f. Grundfläche. -*waarheid*, f. Grundwahrheit. -*water*, n. unterirdisches-, unterstes-, trübes Wasser. -*wet*, f. Grund-, Urgesetz. -*werk*, Grund-. Hauptwerk. (z. B. einer Orgel). -*woord*, n.

Grund-, Stammwort, ursprüngliches Wort. -*wortel*, m. Wursel oder erster Ursprung einer Sache, eines Wortes u. s. w.; -*zop*, s. *Grondzop*.

Groot, adj. u. adv. gross, lang, weit, ausgebreitet, weitläufig; reich, vermögend, berühmte, ansehnlich; wichtig, von grosser Bedeutung, vortrefflich, vornehm; -, m. ein halber Stüber holländisch. -*achtbaar*, adj. grossachtbar, ansehnlich, ehrwürdig (ein Ehrentitel der Magistratspersonen einiger Städte). -*bek*, m. Grossmaul, der einen grossen Mund hat. -*boek*, n. Haupt-, Rechnungsbuch der Kaufleute. -*dadig*, adj. heldenmüthig, herzhafte, heroisch, gross von Thaten. -*dadigheid*, f. Heldenmuth, Herhaftigkeit, Grossthat. -*elijks*, adv. gross, stark, sehr, heftig, ungemäss, sehr viel, gröblich, höchlich, hart. -*hartig*, adj. gross(hertzig, müthig, edelmüthig, -*hartigheid*, f. Grossmuth, Edelmuth. -*heid*, f. Grösse, Herrlichkeit, Ehre, Ansehen, Pracht, -*hertog*, m. Grossherzog. -*hogedome*, m. Grossherzogthum. -*je*, n. Grossmütherchen. -*magtig*, adj. grossmächtig. -*making*, f. Verherrlichung, Erhebung, Preis, Lob. -*meester*, m. Gross-, Hochmeister des Freimaurer Ordens u. s. w. (-*moeder*, f. Grossmutter. -*moedig*, adj. u. adv. gross-, edelmüthig. -*moedigheid*, f. Gross-, Edelmuth. -*moedigtijk*, adv. gross-, edelmüthig. -*mogend*, adj. grossmüthig (Ehrentitel der vormaligen Herren Staaten der Provinz Holland). -*mond*, s. *Grootbek*. -*neus*, m. u. f. Grossnase, der oder die eine lange Nase hat. -*oor*, m. u. f. Langohr, der oder die lange Ohren hat. -*sch*, adj. u. adv. stolz, trotzig, hochmüthig, hoffärtig, aufgelassen; herrlich, prächtig. -*scheid*, f. Stolz, Trotz, Hochmuth, Hoffart. -*spraak*, -*spreking*, f. Grosssprecheri, Prahlerei, Aufschneideri; vorgrössernde Redensart, Hyperbel. -*sprake-tijk*, -*sprakig*, adj. u. adv. prahl-risch, grossprechend, hyperbolisch. -*spreker*, m. Grosssprecher, Prahler, Schwätzer, Prahlhans, Aufschneider, Windbeutel. -*spreking*, s. *Grootpraak*. -*te*, f. Grösse; Weitläufigkeit; Herrlichkeit. -*vader*, m. Grossvater. -*verderlijk*, adv. grossväterlich. -*wig-*

tig, adj. höchst wichtig, sehr wichtig.

Grop, f. Grube, Gruft, Grab, Loch oder Rinne in der Erde.

Gros, n. Gross (12 Dutzend); der grösste Theil, Haupttheil; gerichtlicher Auszug, gerichtliche Abschrift; ein Viertel Bogen Papier. -*soeren*, v. a. u. n. weitläufig-, gross schreiben; gerichtliche Akten kopiren; im Grossen handeln, grossiren; grösser machen, vergrössern; grossprechen, prahlen. -*sier*, m. Grossirer, Handelsmann im Grossen.

Grot, n. Grotte, Höhle, Berghöhle. -*werk*, n. Grottenarbeit, Grottenwerk. -*werker*, m. Grottenwerkmacher, arbeiter.

Gruis, n. Gries, Graus, kleine Stückchen, Splitter, Schutt, Trümmer. -*achtig*, adj. u. adv. griesicht, steinicht. -*je*, n. Grieschen, etwas wenig, grieskleines Schnippen. -*ijzer*, n. ein kleines Eisen, die Ränder der Glasscheiben abbrechen (Glaserwerkzeug). -*zand*, n. Griessand, Kieselgries.

Gruis(en, v. a. zermalmen, in kleinen Stückchen schlagen oder zerbrechen. -*ig*, adj. griesicht, voll kleinen Sandes; faul, dumpfig, schmutzig. -*igheid*, f. Griesigkeit; Schmutz, Dumpfigkeit.

Gruit, f. Hefe, Satz; Pfuscheri, Pfuscherarbeit. -*en*, v. a. (Provinzial). schmutzige Arbeit verrichten, sudeln.

Grondel, s. *Grondslag*.

Gruppel, s. *Groepel*.

Gruut, -*te*, Gort, Grütze, Graupen, Gries; das kleinste, geringste einer Sache; Ausschuss. -*molen*, f. Grütze-, Schrotmühle. -*ten*, v. n. Grütze-, Graupen-, Gries(machen, -mahlen, -schroten. -*tenmeel*, n. Buchweizen-, Heidekörnmehl. -*ter*, m. Grützhändler, -macher, Graupenmüller, Graupen- und Mehlhändler. -*terij*, f. Grützmühle, -laden, -bude. -*terswinkel*, m. Grützlade, Grützbude.

Gruwel, m. Gräuel, Abscheu, Scheusal, Grauen. -*daad*, f. -*stuk*, n. Gräuel(that, -stück, Bubenstück, Schandthat. -*en*, gräueln, grauen, verabscheuen, Abscheu haben, erschrecken. -*ijk*, adj. u. adv. gräu-, scheuss-, erschrecklich, grausam, verflucht, verabscheuenswürdig. -*ijkheid*, f. Abscheu-

lich-, Gräulich-; Scheusslich-, Grausamkeit. -*stuk*, s. *Gruweldaad*. -*en*, *Grauen*, v. n. grauen, verabscheuen, verfluchen. -*en*, *Gruwzaam*, adj. grausam, gräulich, schrecklich, abscheulich. -*ijkheid*, f. Grausam-, Schrecklich-, Abschullichkeit.

Gude, f. Meissel, Hohlmeissel (Bildhauer und Tischlerwerkzeug); Stemmeisen. -*en*, v. a. mit dem Meissel aus(hauen, -stechen, -arbeiten; v. n. fliessen, stark rin-

nen. *Guf*, adj. u. adv. mildthätig; verschwenderisch. -*heid*, f. Mildthätigkeit; Verschwendung.

Guischen, s. *Goochelen*.

Guig, f. Spott, Spottmaul, spöttische Mine oder Rede.

Guil, f. Gaul, eine Stute die noch nie trächtig gewesen ist; m. u. f. ein unwissender Mensch; ein feigherziger Kerl. -, adj. u. adv. feig, feigherzig.

Guine, *Guinje*, f. Guinee (englische Goldmünze).

Guit, m. Taugenichts, Schurke, Schelm, Bube; Spassvogel. -*achtig*, adj. u. adv. schelmisch, bübisch, spasshaft. -*arij*, f. Schelmerei, Büberei, Schelm-, Bubenstück; Spass, Narrenposse. -*enstuk*, n. Schelm, Bubenstück. -*werk*, n. Schelmstück, schelmische That. -*je*, n. kleiner Schelm, kleiner Spassvogel, kleines Bübchen.

Gul, adj. u. adv. sanft, sachte, weich, gelinde, sanftmüthig; offenerzig, aufrichtig, freigebig, herzlich, mildthätig; -*hartig*, adj. offen-, freiberzig, aufrichtig, freimüthig. -*hartigheid*, f. Offenherzig-, Redlich-, Freimüthig-, Aufrichtigkeit. -*herdtigtijk*, adv. aufrichtig, frei, redlich, offenerzig. -*heid*, f. Freigebig-, Gelindig-, Aufrichtig-, Offenherzigkeit, Sanftmuth.

Gulden, adj. gulden, gold(ener, -ne, -nes; alles was von Gold gemacht, oder Gold ähnlich ist.

Gulp, f. Guss, Welle; grosser Trunk, starker Zug (im Trinken); Lutz, Oeffnung vorn in den Beinkleidern. -*en*, v. n. saufen, mit grossen Zügen trinken; Schlitz in die Hosen machen.

Gulsig, adj. u. adv. gefräßig, frässig, heissungurig, unersättlich. -*aard*, f. Vielfresser, Fresser, gefrä-

iger Mensch. -heid, f. Gefräßigkeit, Heißhunger.
Gunn(en), v. a. gönnen, vergönnen, nicht beneiden; zugestehen. -er, m. Gönner, Vergönner, der etwas vergönnt oder zugesteht. -ing, f. Gönnen, Vergönnen, Gunst.
Gunst, **Gunst**, f. Gunst, Liebe, Zuneigung, Geneigt-, Gewogenheit, Freundschaft; Wohlthat. -betoon, n. s. *Gunstbewijs*, -bewijs, n. Gunst-, Freundschaftsbeweis, -bezou-

gung, Wohlthat. -brief, m. Vorrechtbrief. -sling, m. u. f. Günstling. -sloos, adj. widerwärtig, entgegen, ohne Gunst, ungünstig. -genoot, m. Gunstgenosse, Günstling. -ig, adj. u. adv. günstig, gnädig, geneigt, wohlwollend, gütig, gewogen. -iglijk, adv. günstig, gütig, gültig, auf eine günstige Art und Weise. -ling, s. *Gunsteling*. -rijk, adv. gunstreich, voll Gunst, - Gnade, - Gewogenheit.

-vaardig, adj. gunstfertig, sehr gewogen. -woord, n. günstiges Wort, Fürsprache.
Gurken, s. *Augurken*.
Gust, adj. u. adv. nicht trüchtig (von einer Kuh geredet).
Guur, adj. u. adv. herbe, strenge, kalt, unfreundlich. -heid, f. Strenge, Kälte, Herbig-, Unfreundlichkeit.
Guwen, v. n. sich sehnen, verlangen, trachten, streben.

II.

HAA

H, de achtste letter van de gewone letterlijst. H. der achte Buchstabe des Alphabets.

Ha! interj. ha! he! ach! (um Freude, Verwunderung, Zorn, Ungeduld, Verdruß u. s. w. auszudrücken).

Haaf, s. *Hare*.

Haag, f. Gehäß, Zaun, Hecke; - (den) oder *Hage* (s. *Graven*), m. eine Residenz der Niederländischen Regierung. -appel, m. Hagapfel, Schleedorn, Meerkirsche. -appelboom, m. Schleedorn-, Hagapfel (strauh). -bes, -besie, f. Hag-, Hahn (butte, -beere. -beuk, m. Hagebuche, wilde Buche, wilde Esche. -bosch, n. Hagebusch, Eschenwald, Beckenbusch. -die, f. Eidechse. -doorn, m. Hage-, Schlee-, Stachelorn. -eik, f. -eikenboom, m. Steineiche, harte Eiche. -mes, n. Baumhachmesser, Baumhieb, Baumhippe.
Haai, f. Hai, Haifisch, Hai, Meerwolf (ein Raubfisch).

Haak, m. Haken; Bootshaken; Setzstab der Buchdrucker; Doppelhaken (ein Schiessgewehr oder eine Büchse die mit einem Schlüssel gespannt wird); Fleisch-, Kleidhaken, Riegel; Bücherschloss. -achtig, adj. u. adv. häckerlich, leicht anhakend, häkelnd. -bus, s. *Haak*. -swijs, -sgewijs, adj. u. adv. krumm, umgebogen, wie ein Haken.

Haal, m. Zug. -n, f. Haken, Kette oder Schornsteineisen, einen Kessel übers Feuer zu hängen. -bier, n. Ausschnekbier, das man bei kleinen Massen holt. -boom, m. Eisen oder Holz, woran der Haken des Kessels befestigt

HAA

ist. -kan, f. Masskanne (worin man Bier u. s. w. holt). -orer, m. u. f. ein junger Matrose; ein Mensch der viel Lärm macht, oder Haare auf den Zähnen hat. -wijn, m. Wein, den man Massweise verkauft.

Haam, n. Kummethes (ledernes oder hölzernes Joch der Pferde).
Haan, m. Hahn, Männchen der Henne und anderer Vögel; Windfahne; Hahn einer Flinte; brennende Lunte; Hahn eines Zapfens. -der, m. Obatkorb. -ebalk, -engekraai, -engevecht, -ekam, enz. s. *Hanebalk* enz. -tje, n. kleiner Hahn, Hähnchen; ein hitziger, auffahrender und beherzter Mensch.

Haar, pron. pers. u. possess. f. sing. u. plur. ihr, ihre, ihres. -n, n. Haar, Haupthaar. -achtig, *Harig*, adj. u. adv. haarigt, haarig ähnlich. -band, m. Haar-, Flecht-, Zopf (band, Flechtschnur. -bles, f. Haarlocke vorn an den Köpfen der Pferde. -bos, n. Haar (busch), -büschel. -doek, m. Haar (tuch, -mantel, -klooven, v. n. haarklauben, sich über Kleinigkeiten sanken; sich mit nichtswürdigen Dingen abgeben; genau-, karg-, sitzig sein. -klover, m. Haarklauber; Filz, Geizhals. -kloverij, f. -klooving, Haarklauberi, Kargheit, Geiz. -lok, f. Haar (locke). -loos, adj. u. adv. haarlos, ohne Haare, kahl. -loosheid, f. Kahlheit. -mantel, m. Haararmantel, Haartuch, Pudermantel -naald, f. Haarnadel. -poeder, poeijer, f. Haarpuder. -scheer, f. Haarscheere. -scheerder, -snijder, -knijper, m. Haarschneider. -snoer,

HAA

n. Haar-, Flechtschnur. -star, -ster, s. *Staarster*. -tje, n. Härchen, Fäserchen der Gewächse. -toer, m. Haar (zirkel, -flechten, (solche Haare welche man zur Bedeckung der Stirne oder des Nackens trägt), eine halbe Perücke. -tooiel, n. Haarsierde; Perücke, Haarmütze. -trekker, m. Haarraufer, Haarscher (ein Zängelchen). -tuut, -vecht, f. Haarflechte. -worm, m. Haarwurm (eine Pferdekrankheit).

Haard, **Heerd**, m. Herd, Feuerherd, -stätte, Kamin. -god, m. Haus-, Herdgot, Herdgotze. -je, n. Kaminherd. -ijsjer, n. Herdeisen, Feuerbock. -plaat, f. Herd, Feuerplatte. -stede, -sted, Herdstätte, Feuerstelle, Herd. -stedegeld, -stedgeld, n. Kamin-, Herdstätte-, Feuerstellennis, Auflage auf Brand-, Feuer (stätten).

Haas, m. Hase. -je, n. Häschen, kleiner Hase.

Haast, f. Eile, Geschwindigkeit, Schleunigkeit. -adv. hastig, eilig, geschwind, bald, in der Eile, rasch. -eijlijk, adv. hastig, eilig, geschwind, bald, eilends, in Eile, rasch, schnell, ohne Verweilen. -en, (sich) v. recipr. eilen, fort machen sich sputen. -ig, adj. u. adv. hastig, geschwind, eilig, schleunig; eilfertig; plötzlich; jähsornig, leicht aufahrend, leicht aufgebracht, hitzig. -igheid, f. Eile, Eilfertigkeit, Hürigkeit; Zorn, Hitze. -iglijk, hastig eilig, eilends, mit Eifer; aufahrend, zürend.

Haat, m. Hass, Abscheu, Feindschaft, Groll, Neid. -dragend, adj.

(part. von *Haatdragen*, *hassen*, rachüchtig sein), rach(gierig, -süchtig. -*dragenheid*, f. Rachsücht, heimlicher, fortwährender Hass, - *Groll*, - Feindseligkeit. -*lijk*, s. *Hatelijk*, -*lijkheid*, s. *Hatelijkheid*.

Hagchelijk, adv. u. adv. Gefährlich, mislich, schwer. *Hagchijkheid*, Gefährlich-, Mislich(keit).

Hage, (*hegge*) f. Hag, Gehäse, Zaun, Hecke. -*dst*, f. Eidechse. -*doorn*, m. Hage-, Schlee-, Stachelorn.

Hagel, m. Hagel, Schlosse; Hagelwetter; Schrot zum Schiessen. -*achtig*, adj. hagelähnlich, wie Hagel, wie Schrot. -*bui*, f. Hagelwetter, Hagel(schauer, -schlag. -*en*, v. imperf. hageln. -*gans*, m. u. f. wilde Gans, Wasserhuhn. -*ronde*, adj. u. adv. hagelrund, geschlossen. -*slag*, (in 't koren) m. Hagelschlag, der das Getreide niederschlägt. -*steen*, m. Hagelstein, -korn. -*tas*, f. -*sak*, m. Hagel(tasche, Schrot(tasche, -sack. -*wit*, adj. u. adv. hagelweiss, geschlossen v. eise, schneeweiss.

Hagt, ein grosses Stück.

Hai, s. *Laai*.

Hair, s. *Haar*.

Hak, f. Ferse; Haue, Hacke, womit man die Erde und Steine bricht. -m. Hieb (mit Sabel, Axt oder Messer); Holzaxt; Beil das Holz zu fällen; *fig.* Hass, Neid, Groll. -*bank*, f. Hackbank, Fleischbank. -*berd*, -*bord*, m. Haubrett, Hackbrett, ein Brett worauf man Gemüse und andre Sachen hackt; ein gewisses Musikalisches Instrument; Hinterbord eines kleinen Schiffes.

Hak(en), v. a. u. n. haken, anhaken, einhäkeln, mit einem Haken an sich ziehen; verlangen, sich nach etwas schenken; sich anhaken, - einhäkeln, an einem Haken hängen bleiben; verwirrt sein. -*ing*, f. Anhaken, Anhäkeln; Verlangen, grosse Begierde, Sehnsucht. *Hakkelaar*, m. Stämmeler, Stotterer. -*arij*, s. *Hakkeling*. -*en*, v. a. u. n. ungleich schneiden, in kleine Stücke (hacken, -zerschneiden; stammeln, stottern, im Reden anstossen. -*ing*, f. Stammeln, Stottern. -*kees*, m. Stämmeler. -*tong*, f. Siammelauge.

Hakken, v. a. hacken, hauen, karsten; niedermachen. -*ei*, f. Zelterpferd, Zelter-, Passgänger.

Hakker, m. Hacker, Holzhauer.

Hakket(eren), v. a. sanken, heftig streiten (ist aber nicht rein holländisch). -*eerder*, m. Zänker, sanksüchtiger Mensch. -*ering*, f. Zank, Streitigkeit, Zwist; Zanken, Streiten, Zwisten.

Hakking, f. Hacken, Hauen, Holzfallen. -*mes*, n. Hack-, Haumesser, Beil, Baummesser. -*moes*, n. fein gebacktes Gemüse. -*sel*, n. Gebackte s, Gericht von gebacktem Fleische; Häcksel, Häckerling.

Hal, (*Hef*), n. Härte der Erde durch den Frost. -, -*le*, f. Halle (Ort wo Etwas öffentlich verkauft wird). -*letje*, n. kleine sogenannte Kübelchen, die man in Harlem backt und verkauft.

Halen, v. a. holen, herholen, halten, wägen, gleichkommen; stehen.

Half, (*Halve*), adj. halb, halbe, halbes; die Hälfte. -*eiland*, n. Halb(insel. -*eiland*, -*je*, (*half mutsje*) ein gewisses Mass, ein halbes Mützchen (ein viertel Nössel). -*meter*, m. Halbmesser, halber Durchmesser eines Zirkels. -*ronde*, adj. halbrund. n. Halbkugel, Hemisphärium. -*scheid*, f. die Hälfte, Halbscheid. -*slachtig*, adj. zwittrig, halbchlagig. -*ter*, (*Halster*, *Helster*, *Holster*), Halfter; Pistolenshalter. -*vat*, n. Halbfass, halbes Fass, halbe Tonne. -*vol*, adj. halbvoll; halb betrunken. -*wassen*, adj. u. adv. halbgewachsen.

Halm, m. Halm, Strohalm, Stengel. -*knoop*, m. Halmgelenk. -*knoop*, m. Halmknopf, Knopf an der Aehre. -*steel*, m. Stiel, Stengel einer Aehre. -*stroos*, n. Streu, Halmstreu.

Hals, m. Hals; Leben; die ganze Person; Tropp; ein gewisses Schiffeseil. -*ader*, f. Halsader. -*band*, m. Halsband. -*sieraad*. -*doek*, m. Halstuch, -binde. -*geregt*, -*gerigt*, n. Hals-, Blut-, Hochgericht. -*heer*, m. Herr, der Ober- und Niedergerichte hat. -*heerlijkheid*, f. Gerichtigkeit über Leben und Tod. -*ijzer*, n. Halseisen, Pranger. -*keten*, f. Hals(kette, -zierrath. -*klamp*, f. Looh in den Seiten des Schiffes, das grosse Segel anzuziehen. -*kraag*, f. Halskraut. -*kruid*, n. Hals-, Nackenkraut, Hols- und Zäpflein kraut. -*kwab*, f. Wamme, vorn an der Brust des Kindviehes. -*regt*, n. Halsgericht, Todesstrafe. -*regter*, m. Hals-, Blutrich-

ter, Stadt-, Criminalrichter. -*rieraad*, n. Hals(geschmeide, -schmuck, -zierrath. -*starrig*, adj. u. adv. halstarrig, hartnäckig, störrig, starrköpfig. -*starrigheid*, f. Halstarrig-, Hartnäckigkeit. -*starrig/ijk*, adv. halstarrig-, hartnäckig, unbeweglich. -*ter*, s. *Halfter*. -*straf*, f. Lebens-, Todesstrafe. -*streng*, f. Halsbräune (eine Kehlkrantheit); Halsstrick, Halsstrang. -*stuk*, n. Halsstück (von einem Kind; auch von einem Harnisch). -*talje*, f. Seil oder Tau womit das Segel eines Schiffes unten angezogen wird. -*riend*, m. -*riendin*, f. Herzensfreund, -inn. -*saak*, f. Hals(sache, Haupt-, Criminalverbrechen. -*zeel*, n. Hals-, Tragband.

Halt, anv! halt! steh! (Befehlsw. bei den Kriegerleuten).

Halte, kalt, f. Halt (Kriegsw.). *Halte* (*houden*, -*maken*, Halt machen, stille stehen bleiben, nicht weiter fortführen).

Halve, f. (s. *Half*) adv. (*ten-*) zur Hälfte, halb, unvollständig; halben: so auch (am Ende anderer Wörter: *mijnenthalve* (*ten mijnen halve*), meine halben, Vortheils halben, etc.

Halveren, v. a. halb durch theilen, auf die Hälfte mindern, halbieren.

Halsen, m. pl. von *Hals*, Hälse.

Halsen, v. a. u. n. die Häse der Segel (gewisse Seile unten am Segel) anziehen, (Schiffsw.); emsig arbeiten, Halsarbeit (mühselige und dürftige Arbeit) verrichten.

Ham, m. Schinken.

Hamei, f. Schutz, Fallgitter und Gitter (eines Stadthores; Gitterthor eines Landguts); Schlag-, Kiegelbaum.

Hamel, m. Hammel, Schöps. -*cleesch*, n. Hammel-, Schöpsenfleisch.

Hammer, m. Hammer, Schlägel, Klöppel, Klopfskeule. -*bijl*, f. Hammeraxt. -*en*, v. a. hämmern, mit dem Hammer schlagen. -*meester*, m. Hammer(meister, -herr, der Besitzer oder Aufseher eines Hammerwerks. -*slag*, m. Hammer Schlag, Schlag des Hammers, das Schlagen mit dem Hammer. n. Hammerschlag, Eisenschuppen die durch das Schlagen vom glühenden Eisen abspringen. -*steel*, m. Hammerstiel.

Hamme(tje), n. kleiner Schinken,

Een kinnebakshommetje, ein Schweinsbacken. -*vet*, n. Schinken Fett.
Hamat, f. rothe Brustbeere (Jujuba).
Hand, f. Hand; Arm; Arm eines Ankers; Weg(säule, -zeiger; Schriftzüge; die eigne Manier zu schreiben, zu mahlen oder Kupfer ausstechen. -*bekken*, n. Hand-, Waschbecken. -*berd*, s. Handbord. -*bedding*, f. Hülfsleistung. -*bijl*, f. kleines Beil; Handaxt. -*blaker*, m. Handleuchter mit einem Stiel oder Griff. -*boos*, f. Handstiel, Handschelle. -*boek*, n. Handbuch, Manual. -*boog*, m. Arm-, Hand(bogen, Armbrust. -*boom*, m. Hebebaum, Hebel, Hebestange. -*breed*, f. Palm-, Handbreit. -*bws*, m. Rohr, Flinte. -*dagig*, adj. u. adv. schuldig, mitschuldig. -*dadige*, m. u. f. Thäter, Thäterin eines Buhensstücks; Verbrecher, -inn; Mitschuldiger, Mitschuldige an einer Missethat. -*doek*, m. Handtuch, Handquehle. -*swael*, n. *handyicht*, f. Handgicht, Zipperlein (Chyagra). -*gaaww*, adj. u. adv. flink, fertig alles anzugreifen, was einem unter die Hände kommt. -*gaawweid*, f. Geschwindigkeit, Geschicklichkeit, Fertigkeit im Verichten einer Sache. -*gebaar*, m. Beschäftigung (der Hände), Arbeit, Zeitvertreib, -*goklap*, m. Händeklatschen; Klappen mit den Händen. -*geld*, -*gift*, Handgeld; Handkauf, erstes Geld, das ein Krämer des Tages einnimmt; auch wird das Geld, welches einer der Kriegsdienste nimmt, auf die Hand empfangen so genannt. -*gemeen*, adv. handgemein, im Handgemenge, im Streit, im Gefechte. -*gift*, s. Handgeld. -*grop*, f. Handgriff, Kunstgriff; Geschicklichkeit; eine Hand voll, so viel man mit der Hand fassen kan. -*haven*, v. a. handhaben, behaupten, vertheidigen, beschützen, vorstehen, aufrecht halten. -*haer*, m. Vertheidiger, Beschützer, Vorsteher. -*having*, f. Vertheidigung, Beschützung, Vorstand, Mandhabung. -*je*, n. Händchen, kleine Hand. *Hij heeft er een handje van*, (Sprichw.) es ist seine Art so. -*sjkpel*, n. Handspiel (eine Art von Spiel). -*ig*, adj. u. adv. behende, fertig, geschwind, hurtig, geschickt, munter. -*igheid*, f. Behendigkeit, Hurtigkeit, Geschick-

lichkeit etwas zu verrichten. -*jicht*, s. Hand(ewel, -kijken, v. a. wahrsagen aus der Hand. -*kijker*, m. Wahrsager aus der Hand, Chyromantist; kleines Fernrohr. -*kijkerij*, -*kijking*, -*kijkkunst*, f. Wahrsagerkunst aus der Hand, Handschaukunst, Chyromantie. -*langen*, v. a. handlangen, anreichen, helfen bei einer Arbeit. -*langer*, m. Handlanger, Angeber, Gehülfe. *Handlanger bij het gescht*, Artillerieknacht, Stückknacht. -*merk*, n. Unterschrift, Unterzeichnung, Handmerk, Handschrift. -*meulen*, -*molen*, m. Handmühle. -*opening*, f. Erlaubniß von der Obrigkeit. -*opleggen*, v. a. Hand auflegen, einsegnen; anhalten, beschlagen, aufhalten, arretiren. -*oplegging*, f. Auflegung der Hände, Einsegnung, Einweihung, Beschlag-, Einzichung (der Güter), Arrest. -*paard*, n. Hand-, Beispferd. -*pijl*, m. Wurf(pfeil, -spies. -*reiken*, v. a. handreichen, beistehen, helfen, an die Hand gehen, handlangen, Hülfe leisten. -*reiking*, f. Handreichung, Hülfsleistung, Almosen, Beistand, Hülfe. -*saam*, s. Handsaam. -*saamheid*, s. Handsaamheid. -*scherm*, n. kleiner Feuerschirm. -*schoen*, m. Handschuh. -*schoonleder*, -*leer*, n. Handschuhleder. -*schoonmaker*, m. -*maakster*, f. Handschuhmacher, Beutler, Beutlerinn. -*schrift*, n. Handschrift, Quittung, Urschrift, Original; Namenszeichnung, Empfangscheine. -*slag*, m. Handschlag. -*slede*, -*sled*, f. Handschlitten; kleiner Schlitten. -*spraak*, f. Handhebel, Handstange (Hebebaum, womit der Haspel zum Anker auf den Schiffen umgedreht wird). -*spel*, n. Handspiel. -*spies*, f. Hand-, Wurf(spies. -*stelling*, (ter) f. Einhängung, Ueberhängung. -*tastelijk*, adj. handgreiflich, deutlich, kennbar. -*tasting*, f. Handtastung, -gebung, -reichung, -schlag; Gelöbniß. -*tekening*, f. eigenhändige Handschrift, Unterschrift, Unterzeichnung. -*test*, f. Handfass, die Hände zu waschen. -*vat*, -*vatsel*, n. Stiel, Griff, Handhabe; Gunstbrief, Vorrecht. -*vet*, f. Handfeste, Urkunde. -*viool*, f. Handvioline, Handfiedel. -*voogel*, m. Jagdvoegel, der auf der Hand sitzt (wie die Falken u. s. w.). -*vol*, f. eine Hand voll, so viel

man mit der Hand fassen kann. -*water*, n. Wasser zum Handwaschen, Waschwasser. -*wateroaf*, n. Hand-, Wasch(becken). -*werk*, m. Handwerk, Gewerbe, Beruf, Profession. -*werker*, m. Handwerker, Handwerksmann, Gewerbsmann, Handwerks(meister, -geselle. -*werkerst*, f. Handwerksfrau. -*werkgesel*, m. Handwerks(geselle, -bursche. -*werkwalden*, m. pl. Handwerksleute. -*saag*, f. Handsäge, kleine Säge. -*saaw*, adj. sauft, gelinde, angenehm, bequom; behendig, geschickt. -*zaamheid*, f. Gelindig-, Geschicklichkeit.

Handel, m. Kaufmannschaft, Handel, Gewerbe, Handlung, Geschäfte, Handthierung; Unterhandlung; Betrieb, That; Ausführung. -*aar*, m. Handelsmann, Kaufmann, Handelsherr, Händler. -*baar*, adj. u. adv. handelbar, biegsam, geschmeidig; umgänglich, zugehend, geschickt im Umgang. -*baarheid*, f. Biegsamkeit, Geschmeidigkeit; Umgänglichkeit. -*drijvend*, adj. (part. von *Handeldrijven*, handeln), handel-treibend, handelnd. -*en*, v. a. u. n. handeln, behandeln; Kaufmannschaft treiben, Kaufhandel treiben; handthieren, betasten, befühlen, in den Händen herumziehen; über eine Sache handeln. -*ing*, f. Handlung, That; Art und Weise etwas zu thun; Handgriff, Umgang mit einer Sache. -*oos*, adj. u. adv. ohne Hände; unbehändig, unerfahren, unbehende, ungeübt, ungeschickt. -*oosheid*, f. Unbehändigkeit, Ungeschicklichkeit, Plumtheit.

Hane(balk, m. Hahnenbalken, Dachbalken. -*kam*, m. Hühnerkamm, Hähnenkamm. -*kraai*, m. -*gekraai*, n. Krähen der Hähne, Hahngechrei. -*klauwe*, f. Hahnenklauwe, -sporn. -*mat*, f. Kampfplatz der Hähne. -*poot*, m. Hahnenfuß; Gekritzel, schlechte Schrift; einige kleine Tauwerke auf den Schiffen, die das Ansehen eines Hahnenfußes haben; Hagbutte, Hahnbutte (eine Frucht). -*spoor*, m. Sporn der Hähne, Hahnenklauwe. -*tred*, m. Hahntritt im Eie. -*veder*, -*veder*, f. Hahnenfeder; ein wildes Frauenzimmer, ein Grossmaul. -*voet*, m. Hahnenfuß, Ranunkel (eine Blume).

Hang, m. Naken, Holz oder Seil,

woran man etwas aufhängt; der Ort, wo man die Hänge rüchert. -*bast*, m. Tasgenicht, Galgenrick, Galgenvogel. -*blaker*, m. Hängeleuchter. -*bord*, n. Schild, Zeichen das vor einem Hause abhängt. -*busk*, m. Hängebauch, dickleibiger Mensch. -*es*, v. a. u. n. hängen, aufhängen, aufheben, aufknäpfen; aufgehoben sein ab-, herüber(hängen); zusammen(hängen). n. (subst.) *Hängen*, Überhang, Ablauf eines Berges. -*ende*, adj. u. part. hangend. -*er*, m. Hänger, Henker, Scharfrichter; Gehenke, Gehänge. -*gat*, n. fauler Mensch, Zauderer, Lumpen(hund, -kerl); plumpe Schiff mit schwerem Hintertheile. -*herologie*, n. Wanduhr, Pendeluhr. -*ijter*, n. Hängeisen, worauf man die Kochpfanne übers Feuer hängt. *Das is een heel hangijzer om aan te tasten*, das ist eine missliche oder schwere Sache zu unternehmen. -*kamer*, f. Hängetube, ein zwischen dem ersten und zweiten Stockwerk angebrachter Zimmer. -*klak*, f. Wandpendel(uhr). -*korf*, f. Hängekorb. -*rip*, f. dicke, niederhängende Lappe, -Lefze; m. u. f. einer oder eines, der oder die solche Lippen hat; mürriacher Mensch dem das Maul hängt. -*mak*, -*mat*, f. Hängematte, Hängebette. -*man*, m. Henker, Diebshenker, Scharfrichter. -*mat*, n. Hängehak. -*oor*, m. Einer der lange Ohren hat, Hängeohr; ein ungestalteter Mensch; niederschlagender Tisch. -*slot*, n. Hänge-, Anhöhe-, Vorlege(schloss. -*treest*, m. hängender Dreifuß mit einem Griffe, worauf die Kochpfanne übers Feuer gestellt wird. -*wambwie*, -*wammes*, m. Hängestrick, Galgen(atrick, -vogel, ein lächerlicher Mensch. -*sal*, s. *Hengsel*.

Hanskemacajjer, m. Gramhauer, Leute die jährlich aus einigen Gegenden Deutschlands nach den Niederlanden, zur Feldarbeit, kommen.

Hans, m. Hannas, Johann (ein Mannsname). -*beker*, m. Pokal, grosser Kelch- und Gesundheitsglas. -*beuling*, -*op*, -*worst*, m. Hanzwurst, Kiliau, Narr der Marktschreier; Knecht Ruprecht; eine Art Nachtkleid der Kinder.

Hanter(en, v. a. hantieren, Gewerbe-, Nahrung(treiben, -amüben

-ing, f. Hantierung, Nahrung, Gewerbe, Beruf, Geschäfte, Profession.

Hanse, (*Hense*) f. (obs.) eine vereinigte Gesellschaft. -*n*, v. n. aus einem grossen Pokal trinken. -*stad*, f. Hansestadt (wie Hamburg, Lübeck, Bremen, u. s. w.)

Hap, m. Bias, Brocken, Bissen; *fig.* Vortheil.

Haper(en, v. n. hapern-, hängen-, stecken) bleiben, hindern, nicht fortwollen; stossen (im Reden). -*ing*, f. Hinderniss; Anstossen (mit der Zunge), Stammeln; Anstand, Verzögerung.

Hap(pen), v. a. schaappen, begierig besessen, greifen. -*pig*, adj. u. adv. begierig, heissungerig. -*igheid*, f. Begierde, Heissunger, unmässiges Verlangen, Begierigkeit. -*piglijk*, adv. Begierig. -*schaar*, -*scheer*, m. Filz, Geißels, heissungeriger Mensch, Raubvogel; Häscher, Büttel, (Spottnamen der Gerichtsdiener).

Hard, adv. u. adv. hart, unbiegsam; gross; streng, herbe, bitter; schwer, mühsam, beschwerlich; sehr; derb, grausam, rauh; gewaltig, stark, laut. -*achtig*, adj. u. adv. härtlich, steinig, hartartig, einigermassen hart. -*bittig*, adj. hartmäulig, hart im Maul (wie die Pferde). -*draven*, v. n. harttraben, stark trottieren, wettauflaufen, den starken Trott gehen lassen, *fig.* stark reden, laut sprechen. -*draver*, m. Harttraber, ein Pferd das stark trotirt. -*draverij*, f. Pferderennen, Wettlaufen. -*ebol*, m. Starrkopf, eiserner Kopf, hartnäckiger, eigensinniger Mensch. -*ebollen*, v. n. mit den Köpfen gegen einander stossen; sich wider einander aufheben; einander in Streitigkeiten hart anfallen. -*slijk*, adv. hart, rauh, ernstlich, stolz, spöttig. -*es*, v. a. u. n. härten, hart machen; ausstehen, vertragen, aushalten, leiden, dulden, durchstehen. -*er*, m. ein sogenannter Fisch. -*heid*, f. Härte, Stärke, Dichtigkeit; strenge, harte Behandlung. -*hoofd*, m. Hartkopf, hartnäckiger Mensch; Dummkopf. -*hoofdig*, adj. u. adv. hartnäckig, starrköpfig, eigensinnig. -*hoofdigheid*, f. Eigensinnig, Starrköpfig-, Hartnäckigkeit, Widerstrabung, Dummheit. -*hoorend*, adj. schwerhörend, herhörig, taub, überhörig. -*hoorendheid*, -

hoorigheid, f. Herhörigkeit, Wohlhörigkeit. -*igheid*, s. *Hardheid*. -*loerend*, -*rig*, adj. ungelobrig, hartlehnend, dumm, blödsinnig, stumpfsinnig. -*leerendheid*, -*righeid*, f. Ungelobrigkeit, Stumpfsinn. -*lijvig*, adj. hartleibig, verstopft im Leibe. -*lijvigheid*, f. Hartleibigkeit, Verstopfung. -*looper*, m. Mensch oder Pferd der o. des schnell läuft, Hartläufer, Schnellbote, Läufer. -*nekkig*, adj. u. adv. hartnäckig, halstarrig, starrköpfig, starrsinnig. -*nekkigheid*, f. Hartnäckigkeit, Halstarrigkeit, Starrsinn. -*nekkiglijk*, adv. hartnäckig, verstopft. -*toomig*, adj. hartzäumig, hartmäulig (von Pferden). -*vochtig*, adj. u. adv. stark, der viel dulden, viele Schmerzen ausstehen kann; mutbig, tapfer, beherst. -*vochtigheid*, f. Stärke; Uermüdigkeit, Fühllosigkeit.

Haren, n. p. von *Haar*, die Haare. -, adj. haren, von Haare gemacht. *Een haren kled*, ein häraes Kleid.

Harig, adj. haarig, rauh; rauh, schwer, mühsam. *Een harig werk*, eine rauhe, mühsame Arbeit. -*heid*, f. Rauheit; Mühseligkeit.

Haring, m. Häring (ein Seeisch). -*buis*, f. Häringeschiff, Fihot. -*drooger*, m. Häringstrockner, Häringräucherer. -*grommer*, m. Häringeschneider, Kropfschneider. -*kaken*, v. n. Häring einpökeln, Häring salzen und in Tonnen einpacken. -*kaker*, m. Häringpöcker. -*pakker*, m. Häringpacker. -*pakkerij*, f. Ort, wo der Häring in andre Fässer oder kleinere Tonnen übergelegt oder verpackt wird; das Einpacken der Häringe. -*rooker*, m. Häringräucherer. -*ton*, f. Häring(s)tonne, -*fass*. -*tijd*, n. Häringzeit, Häringfang. -*traan*, f. Häring(traan, -lebertran, -vanger, m. Häring(länger, -fischer; -schiff. -*vangst*, f. Häringfang. -*vischeerij*, f. Häring(fisoherei, -fangschiff, f. Häringweib, Häring(händlerinn, -verkäuferinn. -*sout*, n. Häring(salt, -lake. -*seep*, f. Häringseife, Seife mit Häringstran, statt des Oels, gekocht.

Hark, (*Herk*), f. Barke, Rechen, -*oebueren*, v. a. erschossen, mit der Kugel vom Leben zum Tode bringen. -*en*, v. a. harken, rechen.

mit dem Rechen (ebenen); zusammenscharrten.
Harnas, n. Harnisch, Kürass. -*maker*, m. Harnischmacher, Waffenschmied.
Harp, f. Harfe, ein musikalisches Instrument; ein Durchwurf oder eine gewisse Art Kornsieb, wodurch man das Getreide (durchsichten, sieben. -*enaar*, *Harpelager*, -*speler*, m. Harfeniste, -schläger, -spieler. -*ij*, f. Harpie, fabelhaftes Ungeheuer, Raubvogel, bei den alten Dichtern. -*lus*, n. großes Werg von Hanf oder Flachs. -*oem*, m. Harpuno, Wurfbaken zum Walzfischfang. -*oenen*, v. a. harpunieren, mit der Harpuno werfen. -*oener*, -*oender*, -*enier*, m. Harpunier, -rer. -*oentok*, m. Harpunenstab, worin die Harpuno befestigt ist. -*speler*, -*slager*, s. *Harpenaar*. -*uis*, n. Harpüs, Leinwand worin Harz aufgelöst ist, und zusammengekocht ein Gemische giebt, womit man die Schiffe beschmiert. -*uizen*, v. a. ein Schiff mit Harpäs anstreichen.
Harre, s. *Her*, *Herre*. -*warren*, v. n. sanken, streiten; verwirren, Verwirrungen erregen, Zank erregen. -*warring*, -*warrerij*, f. Zänkeri, Streit, Uneinigkeit, Zwist, Verwirrung.
Hars, f. Harz, Baumharz; -*achtig*, adj. u. adv. harzig, harzigartig, harschlich, harsgebend. -*boom*, m. Harzbaum, Fechbaum, Pichte, Tanne. -*en*, s. *Harsen*. -*t*, m. Ribb-, Rückstück eines Thieres, Lendenbraten eines Kindes. -*ten*, v. a. braten, dorren, rösten.
Hart, n. Herz, Gemüthe, Muth, Tapferkeit; Liebe, Zuneigung; Gedanken, Vornehmen, Zweck, Absicht; das Innerste, Mittelste; Leben, Lebenskraft. -*ader*, f. Herzschlag(ader. -*bloed*, n. Herzensblut. Herzgeblüte. -*slijk*, adj. u. adv. herrlich, von Herzen; inbrünstig; kräftig; stark gesalzen. -*slijkheid*, f. Herrlichkeit, Innigkeit des Herzens, brennende Liebe. -*sloed*, m. Herzeleid, Jammer, Kummer, Verdrosslichkeit. -*sloos*, adj. feige, versagt, ohne Herz. -*snet*, f. Herzenslust, -liebe, ausserordentliches Vermögen. -*en*, Herz (im Kartenspiel). -*oet*, n. Herz(nets, -fell (Pericordium). -*enheer*, m. Herzkönig (im Kartenspiel). -*eslies*,

n. Herz(nets, -beutel, -fell. -*eswoe*, n. Herzensweh, Herzweh. -*ewensch*, m. Herzens(wunsch, -begehrde. -*geklep*, s. *Hartklopping*. -*grondig*, adj. u. adv. herrlich, aus Herzensgrund. -*grondiglijk*, adv. aus Grund des Herzens, herzlich. -*je*, n. Herzchen, kleines Herz; mein Herzchen! meine(Liebe)! -*Beste!* (Liebkozungswort). -*jesdag*, (besser *Hertjesdag*) Tag, an welchem es ehemals in Amsterdam frei stand, um Harlem herum, in den Dünen auf die Kaninchen Jagd zu gehen. -*ig*, adj. u. adv. herrschaft, muthig, tapfer; stark, fest, standhaft; herrlich; sehr gesalzen, nahrhaft. -*klopping*, f. Herzklopfen, Herzklopfen. -*kolk*, -*kuis*, f. -*putje*, n. Herzgrube. -*lyk*, -*loos*, s. *Harte*(-lijk, -loos. -*og*, s. *Hertog*.
Hart(pijn), f. (harteleid, hartewe, hartzeer) Herzens(kein, -angst. -*rakend*, adj. herztreffend, beweglich. -*shoorn*, s. *Hertschoorn*. -*sterkend*, adj. herztärend; Muthgebend. -*sterking*, f. Herztärkung, herztärendes Mittel. -*stogt*, f. Leidenschaft, Begierde. -*vang*, m. Ohnmacht, -vinger, m. Herzfänger. -*vochtig*, s. -*Hardvochtig*. -*viend*, m. Herzens-, Buse-, freund. -*zeer*, n. Verdross, Herzeleid, Kummer, Schmerz, Trübsal.
Haspel, m. Haspel, Garnwinde, Weife; Schlagbaum; Narr; Zänker; Zauderer; Violinhaspel. -*aar*, m. Einer der haspelt; ein langamer Mensch; Zanküchtiger; Pflücker in seiner Arbeit. -*en*, v. a. haspeln, auf einen Haspel winden; alles durcheinander verwirren; sanken. -*ing*, *gehaspel*, f. Verwirrung, Unordnung, Gewirre; Gezänke, Gesauder, Verzögerung. -*raam*, n. Rahm-, Fenster (ohne Querholz. -*ster*, f. Eine die haspelt; Pflückerinn; zanküchtiges Frauenzimmer. -*werk*, n. Pflückerarbeit, Krüppelwerk, Stümperari.
Hassebassen, v. n. viel Kopfbrechens mit einem haben; viel sanken und streiten. -*n*, n. *Hassebaserij*, f. Kopfbrechens, Mühe, Zänkeri.
Hatelijk, adj. u. adv. verhasst, Hass erweckend, hassenswerth, hässlich; feindselig, feindlich. -*heid*, f. Hässlich-, Schändlich-, Schrecklich-, Feindseligkeit.
Haten, v. a. haszen, anfeinden, nicht lieben.

Hater, m. Hasser, Feind.
Have, f. Habe, Gut, Mabeligkeit, Besitlung, alles was man in der Welt hat. -*loos*, adj. u. adv. ohne Habe, arm, kah! unreinlich, unflätig, zerlumpt, säuslich, schlampig. -*loosheid*, f. Unreinlichkeit, zerlumpte Kleidung.
Haven, f. Hafen, Meer-, See(hafen. -*accijs*, m. u. n. Hafensaccise, Schiffszoll. -*cijne*, m. Hafen(sins, -gld. -*en*, v. a. säubern, reinigen; übel behandeln, derbe(prügeln, - abschmieren. -*geld*, n. Hafen-, Anker(geld. -*meester*, m. Hafen(meister, -aufseher. -*regt*, n. Hafen-, Anker(recht, -gezet. -*regtschender*, m. Hafensrechtsänder.
Hacer, f. Haber, Hafer. -*bes*, -*besie*, f. Brombeere. -*brij*, -*pap*, f. Haberbrei, Brei von Habergrütze. -*esch*, m. wilder Eschenbaum. -*gort*, f. Habergrütze. -*ij*, *Averij*, f. Haverel, Schade an Schiff oder Ladung, durch Sturm, u. s. w. -*meel*, n. Habermehl, Griesmehl. -*stroo*, n. Haberstroh. -*sak*, m. Habersack.
Harik, m. Habicht, Stossvogel, (ein Raubvogel). -*skruid*, n. Habichtskraut, Besenkraut. -*sneus*, f. Habichtsnase, eine grosse, krumme Nase.
Hawwen, v. a. (*Hawwen en snawwen*) trotzig reden, stichlicht antworten. s. *Grauwen*.
Haze, s. *Hars*, -*kop*, m. Hasen(kopf, -fuss, Pinsel, Einfallspinsel, dummer Mensch. -*lip*, f. -*mond*, m. m. Hasen(mund, -scharte. -*moot*, s. *Hazelnot*.
Hazel(aar, m. Haselstaude, Haselnussbaum. -*aarbosch*, n. Haselgebüsche, Haselnussgesträuche. -*aarhout*, n. Haselholz. -*aarrosde*, f. Hasel; Wütsche(ruthen, -hoen, n. Haselhuhn. -*moot*, f. Haselnuss. -*nootenboom*, m. Haselnussbaum. -*wortel*, n. Haselwurzel (eine Pflanze). -*atwe*, f. Hasenkohl, Gänsestiel, Siechenkraut (eig Pflanze).
Hazen(jagt, f. Hasen(jagd, -hetso. -*pad*, n. Hasenpanier, Flucht. -*pasti*, f. Hasenpastete. -*peper*, m. Hasenschwarz. -*voot*, -*pool*, m. Hasen(fuss, -pfote, -lauft; auch eine so genannte Pflanze. -*slaap*, m. Hasenschlaf, leiser Schlaf. -*windhond*, m. Hasenhund, Windspiel, Windhund.
He, interj. *he!* hoor eens! heisa!

hör einmal! *He! zijt gij daar ook!* ah! bist du auch da!
Hebachtig, adj. u. adv. begierig, häbsüchtig, geizig. -heid. f. Habsucht, Begierigkeit.
Hebbe(lijk), adj. u. adv. Gewohnt, angewöhnt, eigenthümlich, geschicklich. -lijkheid, f. Gewohnheit, Geschicklichkeit, Bequemlich-, Fertigkeit. -n, v. a. (und auxil.) haben, besitzen, geniessen, halten, festhalten.
Hebber, m. (-ster), f. (nur in der Zusammensetzung gebräuchlich) haber, -inn. (*Bevel-, Bewindhebber, Bewindhebster, Befehlshaber, -inn.*) -ing, f. (auch nicht allein, sondern bloss in der Zusammenfügung vorkommend); z. B. *magt-hebbing, Machthabung. -lust* (-sucht), f. Habsucht, Geiz, Filzigkeit, Begierde vieles zu haben. -suchtig, adj. u. adv. habstüchtig, begehrlieh, geizig, flüchtig. -suchtigkeit, s. -sucht.
Hebrees(n, m. pl. die Hebräer, die Juden. -r, m. Hebräer, Jude, ein Nachkomme der Hebräer. -wusch, adj. u. adv. hebräisch.
Hecht, adj. u. adv. fest, dicht, stark, zusammenhaltend, dauerhaft. -, (*Heft*) n. Heft, Handhabe, Handgriff, -fass, kurzer Stiel. -en, v. a. u. n. heften, festmachen, befestigen; haften, halten, festhalten; hängen, -bleiben; zusammen verbinden. -enis, f. Haft, Verhaft, Gefängnis. -heid, f. Festigkeit, Stärke, Dauer. -ing, *Hefting*, f. das Anheften. -naald, f. Heftnadel. -pleister, -plaaster, f. Heftpflaster. -sel, n. Verbindung, was zusammen hält.
Hede, f. Hede (Werg von Hans).
Heden, (*Huiden*, obs.) adv. heute, heutigen Tags, gegenwärtig. -daage, (ten huidige(n) dage) adv. heutigh, gegenwärtig, anjetzt, heut zu Tage, heutigen Tags. -daagsch, adj. heutig, gegenwärtig, jetzig, neuerlich.
Heef, s. *Hef*. -t, die dritte Person vom v. a. heben, haben.
Heel, adj. u. adv. ganz, im Ganzen; gar, unterbrochen, ungetheilt; stark, wohl, sehr, gänzlich; heil, geheilt, gesund, genesen; zurückhaltend, störrisch, unfreundlich. -baar, adj. u. adv. heilbar. -der, *Heeler*, m. Hehler, der Diebe bei sich hält, und sie verbirgt, oder die gestohlenen Sachen annimmt

oder kauft. -en, v. a. u. n. heilen, genesen, gesund(machen), -werden. -heid, f. Unfreundlichkeit, Zurückhaltung; die Beschaffenheit eines Dinges, welches noch ganz unterbrochen ist. -hoofd, *Heels*(hoofds, -huids, (niedriges Wort, wofür besser *overleef, onbesserd*), adv. mit heiler-, ganter(Haut, unbeschädigt, -ing, f. Heilung, Genesung. -konst, -kunst, -kunde, f. Heilkunde, Wundarzneikunst. -kunde, f. s. *Heelkunst*. -kundig, adj. heilkundig, -meester, m. Wundarzt, Chirurgus. -pleister, f. Heftpflaster. -vleesch, n. Heilfleisch (Fleisch das sich leicht heilen lässt). -zaam, *Heilzaam*, adj. heilsam, das leicht geneht; erspriesslich, nützlich.
Heem, Heim, n. Grundstück, in Graben eingeschlossenes Land, oder Bauerngut, Bauer-, Meier(hof. -raad, m. Oberaufseher der Deiche oder Dämme. -raadschap, n. Oberaufseheramt der Deiche. -skinderen, n. pl. Emondskinder (vier Kinder aus der alten französischen Fabelgeschichte).
Heen, Henen, adv. hin, dahin; fort, weg; an einem Orte. -gaan, v. a. hingehen, dahingehen, weggehen, fortgehen, an einen Ort gehen; (und mehrere dergleichen Vor- und Hintersetzungen dieser Partikel, deren Composition leicht darzustellen ist.)
Heep, f. Hieb, -messer, Baum(messer).
Heer, m. Herr; Oberherr, Herrschaft. -, n. Heer, grosse Menge; Kriegsheer, Lager. -baan, f. Heer-, Landstrasse.
Heeren(dienst, m. Herrn-, Hof-, Frohdienst. -huis, n. Herrenhaus, vornehmes Haus, Schloss. -knecht, m. vornehmer Bedienter, Lakai. -logement, n. Gasthof, Wirthshaus für vornehme Personen. -weg, m. Land(strasse), -weg.
Heer(bijn, f. Streittaxt, Waffenheil. -gewaaden, n. pl. Lehngeschenke; Geräthe, als Sporen, Handschuhe, Falken u. s. w. welches der Lehnsman dem Lehnsheer schenken musste. -hamer, m. Streithammer, Streittaxt. -kracht, f. Heerkraft, grosse Kräfte, Allmacht. -lager, n. Heer, Kriegsheer. -lijk, adj. u. adv. herr-, treff-, köst-, vortreff-, statt(lieh, schön. -lijkheid, f. Herrlich-, Vortrefflich-, Küstlich(keit, Pracht, Glanz; Ober-

gerichtbarkeit, herrschaftliches Gebiet, Freiherrschaft. -schaar, f. Heerschaar, Heer. -(spite, f. Spitze des Heeres. -t, s. *Haard*. -togt, m. Heerszug, Marsch eines Kriegsheeres. -troe, m. Troos einer Armees. -waart, f. Heer(fahrt, -zug, Feldzug. -voorst, m. Heerführer, Feldherr, General en Chef. -weg, s. *Heerbaan*.
Heers(achtig, gebietend, herrlich, herrschsüchtig, herrschgierig. -achtigheid, f. Herrschsucht, gebietend, herrschend (Wesen, -Betragen. -ap, m. Herr, Herrschaft, gebietend Herr, Meister. -appij, f. Herrschaft, Gebiet, Regierung, Macht, Ansehen. -lust, s. *Heerssucht*. -oew, f. Musterung des Heeres, Heerschaar, Revüe. -en, v. n. herrschen, regieren, gebieten, den Befehl führen. -er, m. Gebieter, Regierer, Herrscher, Oberherr. -ing, f. Beherrschung, Regierung. -looe, adj. u. adv. herrschlos, ohne Regierung, ohne Herrschaft. -loosheid, f. Zeit, da kein Oberherr ist; Anarchie. -swacht, f. Herrschsucht. -suchtig, adj. u. adv. herrschsüchtig. -suchtigkeit, f. Herrsch(sucht, -süchtigkeit.
Heesch, adj. u. adv. heiser, heischer. -achtig, adj. etwas heiser. -heid, f. Heiserkeit.
Heester, m. Stauden, Strauch. -achtig, adj. staudenartig, strauchig. -bosch, n. Gesträuche, Gestäude, niedriges Gebüsch. -hout, n. Reisz-, kurzes-, dünnes Stauden(holz).
Heet, adj. u. adv. heiss, sehr warm, glühend, hitzig, brennend, scharf, heissend; schwer, gefährlich. -en, v. a. heissen, heiss machen, einheissen. v. n. Heissen, einen Namen haben, nennen, befehlen, für gehalten-, genannt(werden, bedeuten. -er daad (op), adv. auf frischer That. -gebakerd, adj. u. adv. hitzig, eilig, fortfahrend; leicht aufgebracht, -fahrend. -hoofdig, adj. u. adv. eifrig, hitzig, jähornig. -hoofdigheid, f. Eifer, Jachorn.
Hef, f. Hefen, Satz, Bodensatz, fig. das schlechteste einer Sache.
Hef(blok, n. Hoier, Ramm-, Fall(block (Pfähle einzurammen). -boom, *Hefor*, m. Hebebaum, Hebel. -deeg, n. Hefen-, Sauer(teich).
Heffen, v. a. heben, aufheben, in die Höhe heben, erheben; ein-

nehmen. -ing, f. Hebung, Aufhebung, Erhebung; Auflage.
Heft, **Hecht**, n. Heft, Handhabe, Stiel. -ig, s. *Hevig*. -ijzer, n. Heft-eisen.
Heg, **Hegge**, f. Hecke, Zaun.
Hejt, s. *Heft*.
Hei/interj. hui! hei! ho! halt!
Hei, s. *Heide*, -baas, m. Rammaufseher. -bloem, s. *Heidebloem*, -blok, n. Fall-, Ramm(b)lock, Hoier. -de, *Hei*, f. Haidekraut; eine Haide, unfruchtbarer sandiger Strich Landes, bloss mit Haidekraut bewachsen. -debloem, *Heidebloem*, f. Heideblume, Quendel. -destruik, m. Haidekraut, Haidestrauch. -loof, n. Ephue, Eppig (eine Pflanze) Hedera. -loover, m. (besser *Ojevaar*) Storch (ein Vogel). -maet, -paal, m. Pfahl sum einrammen. -werk, n. Pfahlwerk.
Heiden, m. Götsdieners; Ziegeuner, Landstreicher, Wahrsager. -dom, n. Heidenthum. -sch, adj. u. adv. heidnisch.
Heidin, f. Heidinn, Ziegeunerinn, Landstreicherinn, Wahrsagerinn.
Heij(en, v. a. u. n. Pfähle in die Erde rammen; tief schiffen, viel Wasser ziehen. -er, m. Einer der Pfähle einrammt. -ing, f. das Einrammen.
Heil, n. Heil, Seligkeit, Wohlfahrt, Nutzen, Wohlthat. -and, m. Heiland, Erlöser, Seligmacher. -bot, f. Steinbutte (ein Fisch).
Heilig, adj. u. adv. heilig, vollkommen, ohne Sünde; fromm, gottesfürchtig; gottselig, tugendhaft, tugendbar; geweiht. -avond, m. Heiliger-, Feier(abend, Ruhe nach der Arbeit. -beem, n. Heiligbein (in der Zergliederungskunst), Os sacrum. -bitter, n. heilig Bitter (eine Arznei). -dom, n. Heiligthum; heiliger Ort, Kirche. -en, v. a. heiligen, heilig machen, für heilig(erkennen, -erkennen, -halten, -preisen; sum heiligem Gebrauche (absondern, -weihen; feiern. -heid, f. Heiligkeit, Unschuld, Reinigkeit. -je, n. kleiner Heiliger; Bildchen eines Heiligen. -ing, f. Heiligung, heiliger Gebrauch, Heiligmachung; Absonderung, Weihe, Weihung, Einweihung. -lijk, adv. heilig, auf eine heilige, feierliche Art und Weise. -maken, v. a. heiligen, heilig machen. -maker, m. Heiligmacher, der etwas heiligt. -making, f. Heilig(ung),

machung, Mittheilung der -keit, -erklärung.
Heilloos, adj. u. adv. heillos, gottlos, böse, verrucht. -heid, f. Heillosigkeit, Gottlosigkeit, Verrucht heit.
Heil(v)ijk, adj. heil(voll, -bringend. -wensch, m. Heilwunsch, Segenswunsch. -zaam, adj. u. adv. heilsam, gut, nützlich, vortheilhaft, gesund. -zaamheid, f. Heilsamkeit, Nutzen, Erspriesslichkeit. Güte, Gesundheit, Nützlichkeit. -zaamlijk, adv. heilsam, gut, wohl, nützlich, erspriesslich.
Heim, s. *Heem*.
Heim(v)ijk, adj. u. adv. heimlich, geheim, verborgen, bedeckt; in-geheim. -lijkheid, f. Heimlichkeit, Geheimnis, Verborgenheit, heimliches Gemach.
Heimjysje, *Heempje*, eine Art Insekten oder Schalthierchen, welche sich besonders an warmen Oertern bei Backöfen u. s. w. aufhalten und sich verstecken.
Heimraad, s. *Heemraad*.
Heinde, adv. nahe, nahe bei. *Heinde* enver, weit und breit, hin und her.
Heinen, v. a. ver-, um(zäunen, mit einem Zaune umgeben; fangen, auffangen; versammeln.
Heining, f. Zaun, Versäunung, Hecken.
Heinloot, f. Scheidegraben zwischen zwei Aeckern.
Heir, s. *Heer*.
Heisa! interj. heissa! hussa! barrah!
Heister, s. *Heester*.
Hek, n. Verschlag von Latten, Gitter, Gitterthür, Hecke, Unterschlag; Hintertheil eines Schiffes. -balk, m. der äusserste letzte Balken im Hintertheil des Schiffes. -boot, n. eine kleine Art Boote, vorn und hinten plat oder breit. -geld, n. Sperrgeld, Waggeld, Zoll, Geleitgeld. -je, n. kleines Gitter, kleines Gitterthor. -ken, n. pl. Gitter, Verschläge von Latten oder Brettern, Stackoten. -poort, f. Gitterthor. -sluiter, m. der letzte in einem Zuge.
Hekef, m. Hechel. *fig.* (besser *ekel*) Ekel, Abscheu. Auch Sprüchwortl. *over den hekelhalen*, (*hekel*) Einen durchnehmen, tadeln; übel von ihm reden. -aar, m. Hechler, Hechelmacher; Tadelr, Kritiker. -dicht, n. Schimpfdichtung, Satire, Stachelschrift; Pasquill. -dichter, m. Schimpfdich-

ter, Satirist, Satiren(schreiber, -macher, -dichter. -en, v. a. hecheln, tadeln, Fluchen, Manf durch die Hechel ziehen. -ing, f. Hecheln, Durchhecheln; Tadel, scharfe Durchziehung. -schrift, n. Schimpfschrift, Satire, Spottschrift. -eter, f. Hechlerinn, Hechelweib; Tadelrinn. -teef, f. Zänkerinn, Tadelrinn, (Schimpfw.) Fiesdich.
Hekse, f. Hexe, Zauberinn, Unholde. -en, v. n. hexen, zaubern. -en, n. Hexen, Zaubern. -erij, f. Hexerei, Zauberei.
Hel, f. Hölle, der Ort der Verdammten; Verwahrungsort der angehaltenen Kaufgüter; der Blocke, Seile und Segel, im Schiffe; der Lappen, in der Werkstatt der Schneider. -, adj. u. adv. lauttörend; helle, klar, licht. -houd, m. Hölle(nnd, (der alten Fabeldichter), Cerberus; Teufel; böser Kerl. -brand, m. Höllebrand, Höllebraten. -leezeg, f. Hölle(n)egel, Teufelinn, böses Weib, ein Teufel vom Weibe. -lewaarts, adv. höllwärts, nach der Hölle zu, zur Hölle. -lewigt, n. Höllebrand, Höllebrand, Verruchter, Verdammter. -sch; adj. höllisch, teuflisch; gottlos, böse, verrucht.
Helaas, interj. leider!
Held, m. Held, Kriegsheld, ein tapferer Mann, wackerer Mann; Hauptperson (in einer Geschichte, - in dem Trauerspiel, oder im epischen Gedichte. -dadig, -haftig, adj. u. adv. tapfer, mannhaft, helden(müthig, -mässig, heroisch. -dadigheid, -haftigheid, f. Tapferkeit, Mannhaftigkeit, Heldenmüthigkeit, Heldenmuth. -enbloed, n. Heldenblut. -endaad, f. Heldenthat. -endaugd, f. Heldenugend. -endicht, n. Heldengedicht, episches(-, heroisches Gedicht, Drama. -endichter, m. Heldendichter, epischer(-, heroischer Dichter. -enmoed, m. Heldenmuth. -enstatk, n. Heldenthat. -enwerk, n. Heldenwerk, -arbeit, heroische(Unternehmung, -Verriichtung; in der Baukunst oder Malerei; ein grosses Gemälde vornehmer Personen in Lebensgrösse. -haftig, s. *Helddadig*. -in, f. Heldinn, ein tapferes, heroisches Frauensimmer.
Helder, adj. u. adv. helle, klar, licht, durchscheinend, durchsichtig, schön, rein, sauber, helltö-

nend; durchlauchtig; derb, tüchtig. -en, v. a. u. n. aufklären, helle, schöner werden; aufheitern; deutlich machen, erklären, auslegen. -heid, f. Klarheit, Durchsichtigkeit; Sauber-, Reinlichkeit, Schönheit, Deutlichkeit. -ges, adj. u. adv. helle, klar, licht, schön, reinlich, niedlich, munter, aufgeräumt; derb.

Helen, v. a. verhehlen, verbergen, verstecken (ins besondere, von gestohlene Sachen).

Heler, m. Hehler, der gestohlene Sachen verbirgt oder an sich bringt.

Helling, f. Verhehlen, Verhehlung, Verschweigung, Verbergung.

Helfst, f. Hälfte, halber Theil.

Helikon, m. Helikon (ein berühmter Berg in Phocis, dem Apollo und den Musen geweiht); *fig.* Versammlungsort der Dichter; die Dichterschaa.

Hellebaard, m. Hellebart, Helmbart, eine Art Spiesse der fürstlichen Leibgarde. -ier, m. Hellebardier, Trebant.

Hellen, v. n. überhängen, sich senken, neigen, zu etwas geneigt sein. -, n. das Überhängen; Neigung.

Heller, m. Heller, halber Pfennig (eine Münze).

Hellig, adj. u. adv. (Provisial), böse, aufgebracht, zornig, auffahrend; ermüdet, ermattet.

Helling, f. Abhang, Ueberhang; Hang, Neigung; Schiffswerft; weiblicher Haarf.

Helm, m. Helm, Stiel einer Art oder Hellebarte; Dünenhelm, wilder Ginster, welches auf den Dünen oder Sandhügeln am Meeresufer wächst. Sturmhaube; Helmdecke eines Wappens; Distillirhelme, -kelbe; Hütochen um den Kopf der Kinder, womit einige zur Welt kommen. -baard, s. Hellebaard. -st, n. Helm, Sturmhaube (in der Dichtkunst für *Helm*). -gat, n. Helmvisier; Oeffnung der Sturmhaube, um Athem auszu schöpfen. -kam, m. Helmkamm. -kruid, n. -plant, f. -struik, m. Helmkraut, wilder Ginster, Schwalbenkraut, -wursel, -pflanze -strauich, -staude (eine Pflanze) Hirundinaria. -spits, f. Helmspitze, Spitze des Helms. -stok, m. -hout, n. Helmstock, Ruderstab, Handhabe des Schiffruders. -teeken, n. Helm(zeichen), -schmuck.

Help(en), v. a. helfen, beistehen; nützlich, nützlich sein, Hülfe leisten, zur Hülfe kommen; verhelpen (zu etwas). -er, m. Helfer, Erreter, Beistand, Gehülfe; Hülfeleiter, Hülfe anbringer. -ster, f. Helferin, Gehülfin. -seel, n. Tragband (der Lastträger und Karrenschleber).

Helster, s. Halster.

Hem! interj. exclam. hem! heil! eh! (wean man einen ruf).

Hem, pron. pers. Dat. u. Acc. m. ihm, ihn.

Hemd, n. Hemd. -boord, m. Hemde(saum, -bord. -doek, m. leineward. -geer, f. Memdgähre. -kleed, n. Sterbekittel, Todtenkleid. -klier, s. -geer; -linnen, s. -doek; -maaiester, f. Hemdmätherin; -mouw, f. Hemdärmel. -rok, m. Brust(tuch, -latz, Kamisol, Unterweste. -slip, f. Hemdeschlitz.

Hemel, m. Mimmel, Luft, Luftstrich; Aufent alt der Seligen; Decke einer Kutsche, einer Bettstelle oder eines Thrones. -en, m. pl. Himmel. -en, v. n. himmeln, zum Himmel(gehen, -fahren; reinigen, putzen (Provinz.). -bode, m. Mimmelsböte, -boeg, m. Mimmelsbogen. -dawe, m. Mimmelstau. -gordel, m. Mimmelsgürtel; Ring am Mimmel. -heer, m. Herr des Mimmels. -heer, -heir, n. Mimmel(schaar, -heer. -hof, n. Hof des Mimmels. -hoog, adj. u. adv. himmelhoch, sehr hoch. -kloot, -bel, m. Mimmelskugel. -kring, m. Mimmelskreis. -licht, n. Mimmellaucht, Fixstern. -ing, m. Einwohner des Mimmels. -loop, m. Mimmelkörper. -loopkunde, f. Mimmelskunde, Sternkunst, Sternwissenschaft, Astronomie. -poort, f. Mimmelspforte. -thor, rijk, n. Mimmelreich. -vblauw, n. Mimmelblau, hellblaue Farbe, adj. hellbläulich. -vbrood, n. Mimmelbrod, Manna. -sch, adj. u. adv. himmlisch, vom Himmel.

-sgezind, adj. himmlischgeistig, gut, fromm, tugendhaft, gottesfürchtig. -teeken, n. Mimmelseichen, Zeichen im Thierkreise, Zeichen der Ekliptik. -taal, f. Mimmelsprache, Engelsprache. -tergend, adj. himmlischreidend. -vaart, f. Mimmelsfahrt. -vaartedag, m. Mimmelsfahrts(tag, -fest. -val, m. (Dichterisch, vom Himmel kommend). -verschijnsel, n. Luferscheinung. -voogd, m. Herr, Be-

herrscher des Himmels. -voogd, f. Himmels(freude, -wonne; Wonne; grosse Freude. -waart, adv. himmelwärts, zum Himmel.

Hemmen, **Hammen**, v. a. durch Hem! zurufen, Einem zum Stillstehen bringen.

Hen, pron. perf. pl. (von *hey*, er, zij, sie), van hen, aan hen, van ihnen, an ihnen.

Hen, f. Heune, Kuh, das Weibchen des Hahas.

Henen, adv. Heen.

Heng, f. Henkel, Band, Thürband, Angel, Hand(griff, -habe.

Hengel, m. Fischangel, Angeiruth; Henkel, Hängel, Handhabe an einem Gefässe, Kesselhaken. -oor, m. Angelfischer, Angler. -en, v. n. Angeln, mit der Angel fischen; sich hin und her bewegen, hin und her segeln, kreuzen; nach einer Sache sich sehen. -roede, f. Angelruth. -snoer, n. Angelschnur.

Hengsel, n. Handhabe, Handgriff, Henkel; Band, Thürband, Thürangel. -mand, -kerf, f. Mangelkorb, Handkorb. -stooft, f. Fasswärmer, Fassstübchen mit einem Handgriff, Handstübchen.

Hengst, m. Hengst, das Männchen der Stute; ein gewisses Schiffseil; eine Art kleiner Schiffe. -ebrom, f. Dichterbrunnen auf dem Helikon, Dichterquell, Hippokrene. -je, n. junges Hengstchen.

Henker, m. Henker, Scharfrichter.

Henne(bos, -basis, f. Himbeere; *Hen* bus idaeus. -gat, n. Looh oben an Schiffe, darinnen die Ruderstange fest geht.

Henne-ei, n. Mühnerci.

Henne(kok, n. Mühner(haus, -steige, -stall. -saster, m. der sich mit Kleinigkeiten und Küchenachen abgibt, Küchenpetter; Hans überall; Topfgucker.

Hennep, m. Haaf (eine Pflanze); die Fasern dieser Pflanze. -akker, m. Haafacker, Haaffeld. -keuken, m. Haafsammen-, Lein(küche. -linnen, n. Haafsuch, Haafleineward, hanfenes Linnen. -olie, f. Haaf-, Lein(öl. -stok, m. Haafstängel. -venster, n. Strick, womit die Missethäter am Galgen gehent werden. -zaad, n. Haafsammen, -korn. -zeel, n. Haafstrick, -seil.

Henneschot, n. Mühnerstall; Verschlag im Schiffe, nach dem grossen Mast zu.

Hensbeker, Honsbeker, s. Honsse u. Berkesmeijer.
Her, Herre, Harre, f. Thürangel, Angel an Fenstern.
Her, adv. her, herwärts; von allen Seiten her.
Her, praep. insep. wieder, wiederum, abermals, aufs Neue, durch Voraussetzung dieser Praeposition oder Partikel vor die mehresten Zeitwörter, kann man denselben eine wiederholende Bedeutung geben. **Z. B.** -(*ademen*, v. n. aufs Neue wieder Athem holen. -*bakken*, wiederumbäcken, u. s. w. Wir übergehen die übrigen Zeitwörter vor welche diese Partikel gestellt wird, weil ein Jeder sie ohne Mühe wird finden können.
Heraut, m. Herold, öffentlicher Ankündiger.
Herberg, f. Herberge, Wirthshaus, Gasthof, Schenke, Trinkhaus, Logis. -*en*, v. a. u. n. her-, be(her)bergen, Herberge geben, Obdach geben, bei sich einwohnen lassen, bewirthen. -*je*, n. kleines, geringes Wirthshaus, Schenke, u. s. w. -*ier*, m. Wirth, Gastwirth, Logishalter, Gastgeber. -*ierster*, f. Gastwirthin. -*ing*, f. Beherbergung, Herberge, Aufnahme, Einwohnung. -*isame*, adj. u. adv. gast(freundlich) -frei. -*isamheid*, f. Gastfreund(lichkeit) -schaft.
Herboren, s. Wedergeboren.
Herdenken, v. a. erinuern, wieder gedanken.
Herder, m. Hirte, Viehhirt, Schäfer; Lehrer einer Gemeinde, Priester, Aufseher einer Kirche, Bischof. -*in*, f. Hirtin, Schäferin. -*lijk*, adj. u. adv. hirtlich, hirtennässig, pastoral. -*loos*, adj. u. adv. hirtelos, ohne (Hirt) -Lehrer.
Herders(dicht, n. Hirtengedicht, Schäfergedicht, -lied, Idylle, Ekloge. -*fwit*, f. Hirtenflöte, Schäferflöte, Schalmei. -*hwije*, -*hwije*, n. Hirtenhäuschen, Schäferhütte. -*hoed*, -*hoedje*, n. Schäferhut, -hütchen. -*kout*, f. Hirtengespräch, Schäferdialog, Pastorale. -*lied*, n. Hirtentied, Schäferlied, Feldgesang. -*pip*, f. Hirtenflöte, Schäferflöte, -pfeife, Feldpfeife. -*spel*, n. Schäferspiel (eine Art Schauspiele). -*staf*, m. Hirtenstab, Schäferstab, -stock. -*tas*, f. Hirten(-, Schäfertasche; Sockelkraut, Taschenkraut (eine

Pflanze). -*sang*, m. Hirtengesang, Schäferlied.
Her(dooper, m. Wiedertäufer, Anabaptist. -*dooping*, f. Wiedertaufe, Wiedertäufer, Umtäufer. -*druk*, m. neuer Druck, neuer Abdruck, neue Auflage einer Schrift.
Herfst, m. Herbst, Nachjahr, Spätjahr. -*achtig*, *Herfstig*, adv. herbstlich. -*boter*, f. Herbstbutter. -*dag*, m. Herbsttag. -*draad*, m. Herbstfaden, n. wegfliegender Sommer. -*en*, v. n. herbsten, Herbst machen. Wein lesen, ernten. -*hoen*, n. Herbstuhu. -*hooi*, n. Herbstheu, Grummet. -*ing*, f. Herbstung, Weinlese. -*kaas*, f. Herbstkäse, der im Herbst gemacht ist. -*lam*, n. Herbstlamm, Spätling. -*maand*, f. Herbstmonat, September. -*tijd*, m. Herbstzeit, Herbst. -*vrucht*, f. Herbstfrucht, Obst. -*weder*, *wedre*, n. Herbst(wetter), -witterung.
Herhaling, f. Wiederholung, Erneuerung, Wiederherausgang.
Herings, s. Haring.
Herinner(en, v. a. sich erinnern, wieder an etwas denken. -*ing*, f. Erinnerung.
Herkenning, f. Wiedererkennung; Gegebenkennlichkeit, Dankbarkeit.
Herkomst, f. Herkunft, Abkunft, Ursprung, Stamm. -*ig*, adv. abkünftig, ursprünglich, gesprossen, entplossen.
Hermelijn, n. Hermelin, Zobel (eine Art Wiseloch, auch die Haut und Haare desselben).
Hersen, f. Hirn, Gehirn. Selten wird es aber in der einfachen Zahl gebraucht. -*beeld*, n. Hirngepenst. -*bekken*, n. Hirnschale, Hirnschädel. -*en*, plur. f. Hirn, Gehirn. Verstand, Veruunft. -*gedrocht*, -*verdrichtsol*, n. Hirngespennst, Grille, falsche Einbildung. -*klieer*, f. Gehirndrüse. -*loos*, adj. u. adv. ohne(Verstand) -Gedächtniss, hirnlos. -*pan*, f. Hirnschale. -*schim*, f. Hirngespennst. eitle Einbildung; Sache ohne Wesen. -*verdrichtsol*, s. *Hersenschim*. -*gedocht*. -*woede*, f. Wuth, Raserei, Unsinn.
Herstelbaar, adj. u. adv. wieder herstellbar, ersetzlich, das hergestellt werden kann. -*d*, adj. hergestellt, gebessert, genesen; ersetzt. -*ler*, m. Hersteller, Ersetzer, Wiederbringer. -*ling*, f. Herstellung, Wiedererrichtung.

Hert, n. Hirsch (ein bekanntes Thier). -*engagt*, f. Hirschjagd. -*je*, n. junger Hirsch, Hirschkuh. -*skhoorn*, m. Hirschhorn. -*skhoornen*, -*horens*, Hirsch(hörner), -geweihtestong, f. Hirsch(runge, Steinfarrenkraut (eine Pflanze).
Hertog, m. Herzog; Heerführer. -*dom*, n. Herzogthum. -*in*, f. Herzogin. -*lijk*, adj. herzoglich. -*t*, m. Rücksug, Rückkehr.
Hertred, m. Rück(schritt, -zug, Abzug, Flucht.
Heruorm(d, adj. umgebildet, umgeformt, umgeschmolzen; reformirt, verbessert. -*er*, m. Verbesserer, Kirchenverbesserer. -*ing*, f. Umbildung, Verbesserung, Kirchenverbesserung, Reformation; Verwandelung.
Herwaarte, adv. herwärts; hieher, hiehin.
Herziening, f. genaue und wiederholte Untersuchung einer Sache, Revision.
Heup, f. Hacke der Schinken (das Ende desselben, wo man ihn angreift).
Hessisch, adj. hessisch, aus Hessen.
Het, art. n. das. *Het wijk, het kund, het schip*, ens. das Haus, das Kind, das Schiff, u. s. w. -, pron. a. es. *Het doordert*, es donnert.
Hette, f. s. Hite.
Hetsen, s. Hitsen.
Hetivj, conj. es sei, weder, wenn auch, essei denn.
Heu (houde, hode) f. eine Art Schiffe in Brabant.
Heug, m. Sina, Laet, Vergnügen, Wille.
Heugel, m. Haal, n. Schornsteinkette, Schornsteinhaken, einen Kessel übers Feuer zu hängen.
Heuge(s, v. a. u. imperf. gedanken, denken, erinnern. -*nis*, f. Gedächtniss, Erinnerung, s. *Gehuegen*. -*lijk*, adj. u. adv. erwünscht, angenehm, annehmlich. -*lijkhed*, f. Annehmlichkeit, Vergnügen, Reiz.
Heuker, m. ein geringer Krämer, Höker oder Bauer (Provins.). -*en*, v. n. im kleinen handeln, -wirthschaften; herumtändeln, beim kalten Heer oder bei wenig Feuer sich erwärmen wollen.
Heul, m. Mohn, Mohnkopf (eine Pflanze). n. Hüfle, Beistand, Trost, Verträge. f. kleine hölzerne Brücke. -*bloem*, f. Mohnblume, Mohnblüthe. -*bol*, -*kop*, m. Mohnkopf, Mohnhaupt. -*ew*,

v. n. einander helfen, beistehen, ausspannen, genau mit einander verbunden sein, eins sein; -ing, f. Zusammenspannung, Zusammenrotten. -sap, n. Mohnsaft. -saad, n. Mohnamen.

Heup, f. Hüfte, Lenden; eine Art kleines Kissen, welches die Frauensimmer tragen, die Röcke zu halten. -been, n. Hüftbein (in der Zergl.k.) -jicht, -wes, f. Hüftweh. -lam, adj. hüft(-), lendenlahm.

Heur, pron. pers. a. Haar.
Housch, adj. u. adv. höflich, bescheiden, verbindlich, rechtschaffen. -stijk, adv. höflich, einnehmend; auf eine höfliche Art. -heid, f. Höflichkeit, Bescheiden-, Rechtschaffenheit.

Huwel, m. Hügel, Anhöhe; Buckel. -achtig, adj. hügelig, uneben. -tje, n. kleiner Hügel; Buckelchen. -top, m. Gipfel einer Anhöhe.

Heve, s. Hef.
Hevel, m. Hebel, Nebelbaum, Stecheher; Hefen.

Hevig, adj. u. adv. heftig, stark, gewaltig; feurig; auffahrend; rasch. -heid, f. Heftigkeit, Stärke, Gewalt; Feurigkeit; Zorn. -lijk, adv. heftiglich, gewaltam, mit Feuer.

Hiacinth, m. Hiacinth, (ein Edelstein; auch eine gewisse Blume).

Hief, imp. von *Heffen*; ik, hij, zij hief, ich, er, sie hob.

Hiel, f. Ferse, Hacke; Absatz eines Schuhs. -en, m. pl. Fersen, s. *Hiel*. -en, v. n. hintenüberhangen (Seeort). -ing, f. hinterste Theil des Kielss am Schiffe. -stuk, n. Hackstück. -tje, n. kleine Ferse; kleines Hächchen, z. B. eines Schinken. -slegels, m. pl. Fersenhügel; Flügel die Merkur auf den Füßen hat.

Hier, adv. hier, hie, an diesem Orte; hieher. -na, adv. hernach, nachmals, nach diesem. -om, adv. hierum, deswegen, um diesent willen. -omheen, adv. hier herum; in dieser Gegend. -op, adv. hierauf, auf dieses; überdiess.

Hij, pr. pers. m. er.

Hijgen, v. n. keichen, schnauben, hauchen, schwerlich atmen, schnappen, lechzen; stark nach etwas verlangen, sich sehnen, streben, trachten.

Hijging, f. Keichen; Engbrüstigkeit, schwerer Athem.

Hijik, (besser *Huwelijk*), n. Heirath, Ehe, Hochzeit. -maker, m. Kuppler, Ehestifter; eine gewisse Art Pfefferkuchen, so genannt weil solche, vor Alters, beim Schliessen einer Heirath, aufgetragen wurden.

Hijmen, v. n. keichen, schnauben, nach Luft schnappen. Niedersächsisch: hiemen.

Hijs, *Hijze*, f. ein Stück geräucher-tes Fleisch.

Hijshblok, n. Rolle, Kloben mit einer Rolle, Aufzug um etwas aufzuhissen. -en, v. a. hissen, aufziehen. -touw, n. Seil-, Tau (zum Aufziehen).

Hijzop, m. Isop, Ysop (eine Pflanze).
Hik, m. Schlucken, Schluchzen, Schluchser, Aufstossen. -ken, v. n. schluchzen, schlucken, den Schlucken weichen, hetschen.

Hid, f. der Ort über den Kuhstall zur Aufbewahrung von Stroh, Heu oder Garben.

Hillette, n. die Klappe an der Pumpe.

Hilt, f. Krücke, oder kleines Querholz oben an dem Schirfbaum, woran man denselben feste hält.

Hinde, f. Hinde, Hirschkuh, Weibchen vom Hirsch. -kalf, n. Hind-, Hirsch(kalb).

Hinder, m. Verhinderung, Sperrung, Schade, Unrecht, Nachtheil; Schmers. praep. u. adj. hinter, ist aber sehr wenig, und selten an sich, aber dann und wann in der Zusammensetzung gebräuchlich, s. unten am gehörigen Orte. -en, v. a. hindern, verhindern, beschweren, schaden, Nachtheil zufügen, Schmers verursachen, schaden; sperren, hemmen. -laag, f. Hinterhalt, Versteck. -lijk, adj. hinderlich, nachtheilig, schädlich. -nis, n. -paal, m. Hinderniss, Verhinderung; Sperrung.

Hink(obeen), *hinkelen*, *hinken*, v. n. hinken, auf einem Beine oder Fuss hinken; mit dem einen Bein suchen, lahm gehen. -spink, m. Hinkender, Krüppel, Lahmer. -ing, f. Hinken, Lahmgehen, Gebrechlichkeit.

Hinne, (*Hin-Honne*(bee, -bessie), f. Himbeere.

Hinneken, v. n. Wichern (wie ein Pferd).

Hippen, (*Hippelen*, *Huppen*), v. n. hüpfen, aufspringen.

Historie, (*Geschiedenis*), f. Historie, Geschichte, Begebenheit. -schijder, m. Historien-, Geschichtsdaler. -schrijver, m. Geschichtsd-, Historienschreiber.

Hit, m. Hit, einer aus Hitland; eine Art kleiner Pferde. -sen, v. a. anhetzen, hetzen. -sig, adj. u. adv. hitzig, feurig, brennend, brünstig, geil, begierig. -hiteid, f. Hitze; Feuer; Brunst; Hiteig(-), Feurigkeit, Erhitzung, Geilheit. -te, *hette*, f. Hitze, Feuer, Brand; heisses Wetter; Wuth. -tig, adj. hitzig, heiss, brennend, geil, brünstig, begierig; zornig. -tighiteid, f. Hitze, Brand; Wuth; Zorn. -tiglijk, adv. hitzig, eifrig, wuthend, zornig.

Ho, interj. ho! oho! *Ho*, paard! ho! halt, Pferd!

Hobbel, m. eine Erhöhung, Unebenheit, Knorre (im Holze); Knoten (in einer Nerve); Verwirrung. -bak, m. Stämmler, Stottercr. -en, v. a. holpern, rumpeln, schaukeln, schütteln; stammeln, stottern. -ig, adj. holpericht, uneben, ungleich, höckericht, bergicht. -igheid, f. Ungleichheit, Unebenheit, Gebirgigkeit. -ing, f. Holpern, Rumpeln, Schaukeln, Stammeln, Stottern.

Hobben, v. n. auf und nieder-, hin und her geschleudert-, geschaukelt (werden).

Hobo, *Hoboo*, f. Hautbois, Schalmei (ein Blasinstrument).

Hoe, adv. interrog. admir. u. conj. wie? auf welche Art und Weise? welcher Massen? welcher Gestalt? -n, das Wie. -danig, praep. interrog. u. adv. wie, beschaffen, auf welche Art und Weise. -danigheid, f. Beschaffenheit, Eigenschaft, Qualität; Gestalt; Charakter. -groothed, f. bestimmte Größe einer Sache. -veelheid, f. Menge, Zahl, Vielheit. -veelste, m. u. f. u. adj. Wievieltste. -wel, cong. wiewohl, ob(gleich), -schen.

Hoed, m. Hut, Haupt-, Kopf(deckel; ein gewisses Maas für Steinkohlen, Kalk, u. s. w. -band, m. Hutband, -schnur. -e, f. Hut, Schirm, Schutz, Beschützung, Beschirmung, Bewahrung; Acht, Vorsorge. -skaak, f. Hut(dose, -futeral, -schachtel. -sloot, adj. hut-, schut(-)los, ohne Beschützung. -sloosheid, f. Hut-, Schutz(losigkeit). -en, v. a. hüten, bewahren, beschützen, -schirmen. Weiden, zur Weide.

treiben; sich in Acht nehmen, sich vor etwas hüten. -*endol*, m. Hutform; das Hute eines Hutes. -*enkramer*, -*kooper*, -*koopman*, m. Hut(krämer, -staffierer, -händler. -*enmaken*, n. Hutmacherhandwerk. -*enmaker*, m. Hutmacher. -*enmakerij*, f. Hutfabrik. -*enstof*: *feerder*, m. Hut(staffierer, -händler. -*enwinkel*, m. Hut(laden, -gewölbe. -*er*, m. Hüter, B(eschützer, -wahrer, Aufseher; Hirt, Viehhirt, Schäfer. -*ster*, f. Hüterin, Beschützerin, Aufseherin; Schäferin.

Hoef, m. Huf oder Trappe der Pflanze, Esel, u. s. w. -, *Hoefe*, f. Hufe, Landgut, Bauerngut. -*blad*, n. Hufblatt (eine Pflanze; Tussilago). -*hamer*, m. Hufschmiedhammer. -*tijzer*, n. Hufeisen. -*je*, n. kleiner Huf eines Pferdes, u. s. w.; eine kleine Hufe, kleines Landgut. -*kruid*, n. s. *Hoefblad*. -*mes*, n. Hufmesser (womit der Huf ausgeputzt wird). -*nagel*, m. Hufnagel. -*slag*, m. Hufschlag, Schlag hintenaus vom Pferde; der Weg oder die Strasse neben einer Hufe oder einem Landgut, welchen der Besitzer in gutem Stande erhalten muss. -*swid*, m. Huf-, Pferde(schmied. -*stal*, m. Huf-, Noth(stall.

Hoek, m. Ecke, Ende; Ort, Gegend; Winkel, Spitze, Landspitze, Kap; Fischangel, Wiederhaken. -*achtig*, *Hoekig*, adj. u. adv. eckig, winkelig, voll Ecken, voll spitzen. -*bank*, f. Zahlbank, Laden, Schreibtisch. -*huis*, n. Eckhaus. -*je*, m. kleine Ecke, Eckchen; Winkelchen; das Ende einer Strasse; Oertchen. -*ig*, s. *Hoekachtig*. -*keper*, m. Eckbalken (der die Ecken eines Daches an einander bindet). -*lijn*, f. Diagonallinie (in der Messkunst). -*maat*, f. Sinus eines Winkels. -*man*, m. Eck(man, -bild, Statue oder Bild an der Ecke vom Hintertheil des Schiffes. -*meting*, f. Winkelmessung, Winkelmess(kunst, -kunde, Trigonometrie. -*pielaar*, m. Eck(steiner, -säule; Prisma. -*sch*, adj. u. adv. huksch (ein Factionsname in Holland älterer Zeit). -*steen*, m. Eckstein, Grundstein, Hauptstein eines Gebäudes. -*swijs*, adv. ecklicht, winkelig, winkelmässig. -*tand*, m. Eck(Back(en)zahn. -*want*, n. Fischerseile und Stränge, woran Fischbangle befestigt sind.

Hoeker, m. Hucker, Hocker, (eine Art kleiner Schiffe). -*tje*, m. Huckerchen, kleiner Hucker.

Hoehn, n. Huhn.

Hoender, adj. hühner, was vom Huhne ist, das zu den Hühnern gehört. -*beslag*, n. Hühner(futter. -*bout*, m. -keule. -*dief*, m. -dieb, -geier. -*ei*, n. -ei. -*hok*, n. -haus, -stall, -korb. -*kooper*, m. -händler. -*maag*, -magen, Magen der alles verdauen kann. -*man*, s. -*kooper*. -*markt*, f. -markt. -*melker*, m. -Freund, Liebhaber von Hühnern. -*nest*, n. -nest. -*pastei*, f. -pastei. -*pool*, m. -pfote, -klau. -*rek*, -stock. -*soep*, f. -suppe.

Hoep, *Hoepel*, m. Reif, Fass (band, -reifen; Kringel, Wulst; Tragerring. -*el*, s. *Hoep*.

Hoepel(en), v. a. mit den Reifen (laufen, -spielen. -*rok*, m. Reifrock, Fischbeinreif. -*stok*, m. Reif(stock, -stab.

Hoep(hout), n. Reifenhols, -hols, -stab. -*kooper*, m. Reifenhändler. -*maker*, m. Reifenmacher. -*ring*, m. Reifring ohne Steine, Finger-, Trau-, Braut(ring. -*stok*, m. Reifen(stock, -stab, Stück eines zerbrochenen Reifs.

Hoer, f. Hure, Schandhure, unkeusches Weibsbild, Kebweib; Gasenhure, Nickel. -*achtig*, adj. u. adv. hurisch, verhurt, unzüchtig, -keusch, -ehrlich. -*erder*, -*erer*, m. Huren(läufer, -jäger, Hurer. -*huis*, n. Hurenhaus, Bordell.

Hoeren, s. *Hoereren*. -*dom*, n. Huren(sunft, -gesindel. -*dop*, m. Huren(wirth, -läufer, -jäger. -*gewaad*, n. -kleeding, f. Huren(tracht, -kleidung, -schmuck. -*gezigt*, n. Huren(spiegel, -gesicht. -*huis*, s. *Hoerhuis*. -*jagen*, v. n. huren, -jagen. -*jager*, m. Huren(jäger, -läufer, -deckel, -balg, Hurer. -*kind*, *hoerekind*, n. Hurenkind, Bastard, uneheliches Kind. -*kat*, n. Hurenhaus, Bordell. -*lied*, n. Hurenlied, unkeuscher Gesang. -*loon*, n. Huren(lohn, -sins, -steuer. -*pak*, n. Hurengesindel. -*parten*, f. pl. Huren(thaten, -streich, unzüchtige Handlungen. -*pol*, m. Hurer, Hurenwirth. -*praat*, f. Hurensprache, unzüchtige Reden, -Gespräche. -*straat*, f. Hurengasse. -*taal*, s. *Hoerenpraat*. -*tranen*, m. pl. Hurenthränen, falsche, betrü-

rische Thränen. -*voogd*, -*waard*, m. Hurenwirth; Kuppler. -*waardin*, f. Hurenwirthin; Kupplerin. -*werk*, n. Hurenwerk, unehelicher Erwerb, unkeusche Handlung. -*winkel*, s. *Hoerhuis*. -*soon*, m. Hurensohn, Hurenkind, Bastard.

Hoereren, v. n. huren, Hurerei treiben, unzüchtig handeln. -*erij*, f. Hurerei, Un(sucht, -keuschheit. -*tje*, n. kleine Hure, Hürchen, kleines unzüchtiges Mädchen.

Hoest, m. Husten. -*er*, v. n. husten, den Husten haben. -*m*, m. Husten, einer der viel hustet. -*je*, n. kleiner Husten; s. *Kuch*.

Hostelalar, m. Hudler, Stümper, Pfuscher, Sudler, der seine Sachen schlecht versteht. -*rij*, f. Hudelei, Sudelei, Stümperei, Pflucherei. -*arster*, f. Hud-, Sud(lerin, Pflucherin.

Hostel(en), v. n. hudeln, stümpeln, pfuschen, schlechte Arbeit machen. -*werk*, n. Stümperarbeit, Pfuscher-, Sudel(werk).

Hoove, s. *Hoef*. (pl.-m) -*n*, v. a. u. n. dürfen, bedürfen, brauchen, nöthig haben, benöthigt sein. -*naar*, m. Hufner, Meier, Land(pachter, -wirth. -*packter*, m. Hufner, Pächter eines Meierhofs.

Hof, m. Hof, Garten, Lustgarten, -, n. Hof, Gerichtshof, Hofgericht, fürstlicher Pallast, fürstliches Schloss, Hofstaat, fürstliche Bedienten; Freitisch am Hofe. -*barbier*, m. Hofbarbier, Hofbarber. -*bed*, n. Gartenbeet. -*bediende*, m. Hofbedienter. -*bloem*, f. Gartenblume. -*dienst*, m. Hofdienst, Bedienung bei Hofe; Frohdienst. -*geragt*, -*gerigt*, n. Hof-, Kammergericht. -*gewas*, n. Gartengewächs, Küchengemüse. -*gesin*, n. Hofstaat; fürstliches Gefolge. -*hoer*, f. Hofhure. -*hond*, m. Hof-, Garten-, Ketten-, Wacht(hund. -*houden*, v. n. hofhalten. -*houding*, f. Hofhaltung, die sämtlichen Hofbedienten, Hofstaat; Hofaufwand. -*huis*, n. Gartenhaus. -*jager*, m. Hofjäger, fürstlicher Jäger. -*je*, n. kleiner Hof, -Garten; kleines Gasthaus oder Spital. -*jonker*, m. Hofjunker, Page. -*juffer*, f. Hofdame. -*kamer*, f. Hof-, Garten(simmer); Hofgericht; -kassioi. -*kamerraad*, m. Hofkammerath, Mitglied des Hofkammergerichts.

oder schmeckend. -*bif*, f. Honigbiene, Imme. -*blom*, f. Honigblume. -*dauw*, m. Honigthau, Nanna. -*drank*, m. Honigtrank, Meth. -*keek*, m. Honigkeuchen. -*kruid*, n. Honigkraut. -*reat*, f. Honigseim. -*stade*, der Honig so wie er aus dem Korbe kömmt. -*sap*, n. Honigsaft. -*terw*, f. Honigfarbe; bräunliche Farbe, Pfefferkuchenbraun. -*water*, n. Honigwasser. -*wijn*, n. Honigwein. -*wasser*, Meth. -*winner*, m. Zeidler, Bienenhalter. -*zeem*, m. Honigseim. -*zout*, adj. honigsüss, süß wie Honig.

Hok, n. gewöhnlicher Aufenthalt. (triv.)

Hoof, f. n. Haupt, Kopf; Oberhaupt, Spitze; Mole eines Hafens; Anfang einer Schrift, Aufschriit, Titel; Verstand; Gedächtnis; Eigensinn, Starrköpfigkeit; Vorsatz; Leben; Person. -*ader*, f. Haupt-, Kopfader (in der Zergl.k.) Vena Cephalica. -*artikel*, n. Hauptartikel, das Vernehmste einer Sache, Hauptpunkt. -*balk*, m. Hauptbalken. -*band*, m. Kopf(band, -binde, Stirnband. -*begrip*, (n. Haupt)idee; -inhalt. -*beskdeber*, m. Hauptmann, Oberbefehlshaber. -*breken*, n. Kopfbrechen, Nachsinnen; Mühe, Verdrüsslichkeit. -*deel*, n. Haupt(theil, -stück, Kapitel. -*deken*, m. Oberdechant, Grossdechant (eines Domkapitels oder einer Innung). -*deksel*, n. Haupt-, Kopfdeckel, Hut; Mütze. -*deugd*, f. Haupttugend. -*doek*, m. Haupt-, Kopfstuch. -*draaijing*, *duizeling*, f. Kopfschwindel. -*eloes*, adv. ohne Haupt, -Kopf. -*emende*, n. Obenende eines(Bettes)-Sarges, u.s.w. -*garder*, m. Oberstweereinnehmer. -*gat* (van een hemd), n. Busenloch (eines Hemdes). -*gebouw*, n. Hauptgebäude; gebälke, -gemma (in der Baukunst). -*geld*, n. Kopf(geld, -zins, -steuer. -*gerigt*, *gerecht*, n. Haupt-, Obergericht, höchstes Gericht. -*geschied*, n. Haupttreitigkeit die Hauptsache bei einem Streit. -*haar* (hair), n. Haupthaar, Kopfsaar. -*je*, n. Köpfehen, kleiner Kopf; Eigensinn, Starrköpfigkeit. -*ig*, adj. u. adv. starkköpfig, eigensinnig, hartnäckig. -*igheid*, f. Starrköpfig-, Eigensinnig-, Hartnäckig-, Halerartig(keit). -*ingeland*, m. vornehmer Eigentümer oder Landbesitzer

in einem Wehr oder eingedammtem Lande. -*inoud*, m. Hauptinhalt. -*ijzer*, n. Haupt-, Kopfeisen; Hauptschmuck oder Band von Gold oder Silber, so die Nordholländischen Frauentimmer an den Stirnen tragen. -*kerk*, f. Haupt-, Doham-, Metropolitan(kirche; Hauptreligion eines Landes, herrschende Kirche. -*ketter*, m. Erketzer, Haupt einer ketzerischen Secte. -*kleet*, n. Haupt-, Kopfkleid, -schleier. -*kussen*, n. Kopf-, isen, Pfühl. -*kwartier*, n. Hauptquartier. -*leer*, n. Hauptlehn; Lehnherr. -*leer*, f. Hauptlehre. -*letter*, f. Anfangs-, Kapital(buchstabe, grosser Buchstabe. -*lieden*, -*lieden*, m. plur. Hauptleute, Geschworne, Vorgesetzte einerZunft oder Innung. -*luis*, f. Kopflaus. -*man*, m. Hauptmann, Capitain. -*mis*, -*missie*, f. Hauptmesse, grosse Messe. -*riedaad*, f. Haupt-, Halsverbrecher. -*officier*, m. Haupt-, StabsOfficer, Oberrichter, -schultheiss, Haupt-, Ober-, schulse. -*paekt*, f. Haupt-, Kop(zins, -paekt, -pachter, m. Oberpachter, -steuereinnnehmer. -*pan*, f. Hirschnädel. -*peulwe*, f. Kopf(pühl, -kissen. -*pijs*, f. Kopf(weh, -schmerzen. -*punt*, n. Haupt(punkt, -sache, artikel, vornehmster Punkt einer Sache. -*quartier*, s. *Hoofdkwartier*. -*regter*, -*rigter*, m. Oberrichter. -*schedel*, f. Hirn(-, Kopf(schädel, Scheitel, Hirschnähele. -*school*, m. Ober(schule, f. Richter. -*schub*, -*schubbe*, f. Kopfschuppen, -schiefer. -*schuld*, f. Hauptschuld, kapital(schuld. -*sieraad*, -*sierstel*, n. Kopf(schmuck, -sierrath, -sierde, -geschmeide. -*sluwer*, m. Kopf(schleier, -hülle. -*soem*, f. Hauptsumme, Kapital. -*stad*, f. Hauptstadt; Residenz der Regierung eines Landes, vornehmste Stadt. -*stel*, m. Kopseug eines Pferdes. -*stelling*, f. Haupt(sache einer Rede oder eines Vortrags). -*stew*, m. Hauptstütze. -*stof*, f. Grund(stoff, -theil, Ur(stoff, -zeug, Element; Hauptmaterie, ursprüngliche Theile einer zusammengesetzten Sache. -*streek*, f. Haupt(strieb, -gegend, Weltgegend. -*stuk*, n. Haupt(stück, -theil, Kapitel, Abtheilung eines Buchs; Glaubenspunkt, Hauptlehrsatz. -*tuwel*, n. s. *Hoofdsieraad*. -*touw*, n. Hauptseil, welches den Mast eines Schiffes im Stände oder auf

recht hält. -*treffen*, n. Haupttreffen, entscheidende Schlacht. -*vijand*, m. Hauptfeind. -*vlesch*, n. Kopffleisch; eingemachtes Fleis h von Ochsen-, und Schweins(schäpfe, -*riof*), m. Kopffluss, Schuppenfuss. -*vonnis*, n. Haupturtheil, Oberurtheil. s. *Hoofdwong*. -*wacht*, f. Hauptwache. -*werk*, n. Haupt(werk, -arbeit. -*wet*, f. Hauptgesetz. -*windsel*, n. Kopf-, Stirn(binde, -band. -*wonde*, f. Kopfwunde. -*wonder*, n. Hauptwunder. -*worm*, m. Kopfwurm, Wurm im Kopfe. -*wrong*, m. Kopfwulst. -*zaak*, f. Hauptsache. -*sakelijik*, adj. u. adv. vornehmlich, hauptsächlich, sonders. -*sakelijikheid*, f. Hauptsache, -zee, f. plötzliches Ungewitter, unavermutheter Sturm von Wind und Wellen. -*seer*, n. Kopfschaden, -*aenschlag*. -*seil*, n. Hauptsegel. -*setel*, m. Hauptplatz, Residenz, Hauptstadt. -*sonde*, f. Haupt-, Tod(sünde. -*swaer*, f. Kopf(geschwür, -geschwulst; fig. Mühe, Mühelseligkeit, Beschwerde.

Hoofsch, adj. u. adv. höflich, vom Hofe, zum Hofe gehörig.

Hoog, adj. u. adv. hoch, erhaben; ansehnlich, vornehm; hochliegend; hoch-, hell von Farbe; theuer; schwer. -*aanzienlijk*, adj. hochansehnlich. -*achtbaar*, adj. hochachtbar. -*achtbaarheid*, f. Herrlichkeit. -*achten*, v.n. hoch(achten, -schätzen. -*aching*, f. Hoch(achtung, -schätzung, Ehrerbietung. -*adelijk*, adj. hochadlich. -*altaar*, n. Hochaltar, grosser Altar. -*ambacht*, n. hohe Gerichtsbarkeit, hohes Lehn. -*ambachtsheer*, m. -*wrouw*, f. hoher Lehnherr, Ober Lehnherr, -frau. -*ambachtsheerlijkheid*, f. hohes Lehn, Oberlehnsheerrschaft. -*baljuw*, m. Ober(amtman, -richter. -*bejaard*, adj. u. adv. hochbe(jahrt, -tagt, sehr alt. -*bejaardheid*, f. hohes Alter. -*beroemd*, adj. u. adv. hoch-, sehr berühmt. -*bevind*, n. Ober(befehl, -regierung. -*boord*, n. hohes Bord des Schiffes. -*boordig*, adj. mit einem hohen Bord versehen. -*bootman*, m. Oberbootmann, oberster Anführer der Bootsknechte. -*borstig*, adj. hochbrüstig, der eine hohe Brust hat; hoch gebrüstet, aufgeblähet. -*dag*, m. Fest-, Feiertag; boher-, lichter-, heller(Tag. -*dravend*, adj. u. adv. hochtrabend, schwülstig,

aufgeblasen. -*drasendheid*, f. Erhabenheit, Schwulst, Schwülstigkeit (einer Rede u. s. w.) -*dringend*, adj. sehr-, stark (dringend, -treibend; sehr gross, -wichtig, -*duitsch*, adj. u. adv. deutsch, hochdeutsch. -*duitsch*, n. deutsche-, hochdeutsche Sprache. -*duitscher*, m. Deutscher, Hochdeutscher. - *duitschland*, n. Deutsch-, Oberdeutschland. - *edel*, adj. hochedel. - *edelgeboren*, adj. hochedelgeboren. - *en*, v. a. höher machen, erhöhen; mehr bieten, theurer machen; Farben auflegen, die Farben von einem Gemälde erhöhen. - *epriester*, m. Hoher-, Oberpriester. - *epriesterschap*, n. Hohepriesterschaft, Oberpriester (amt, -stelle. - *eraad*, m. hoher Rath, grosser Rath. - *erhand*, adv. rechter Hand; oben an; Rang; von Obrigkeitwegen, von hoher Hand, von Hofe aus. - *erheis*, n. Oberhaus (des englischen Parlaments). - *eschool*, f. hohe Schule, Universität, Academie. - *gaan*, de, adj. hochgehend, schwer, strafwürdig. - *geacht*, adj. hochgeachtet, - geschätzt, - angesehen. - *geboren*, adj. hochgeboren. - *geducht*, adj. sehr (schrecklich, -furchtbar, zu fürchten. - *geerd*, adj. hoch (geehrt, -ehrwürdig. - *geleerd*, adj. hochgelehrt, -lehrt, grundgelehrt, sehrgelehrt. - *gelertheid*, f. Hochgelahrtheit, grosse-, tiefe (Gelehrsamkeit. - *gezind*, adj. hochgezinnt, -herzig, -müthig. - *gezag*, n. Oberbefehl; Oberste Regierung. - *gezaghebber*, m. Oberbefehlshaber. - *hartig*, adj. hochherzig, stolz, hochmüthig. - *hartigheid*, f. Stolz, Hochmuth. - *heid*, f. Hoheit, hohe Würde; Durchlaucht (fürstlicher Ehren-titel). - *ing*, f. Anhöhung; Erhöhung; Steigerung des Preises; Auflegung der Farben (Mahlerwort). - *lander*, m. Hochländer, Gebirgswohner. - *landsch*, adj. hochländisch. *Hooglandsche wijn*, Steinwein. - *leeraar*, m. Professor, Lehrer an einer Universität. - *lied* (van Salomon) n. das hohe Lied Salomons. - *slijk*, adv. am(-, zum höchsten, höchstens, höchlich, sehr, statthlich. - *loftijk*, adj. höchst-, hoch(löblich. - *loopers*, m. plur. falsche Würfel, um hohe Augen zu werfen. - *meester*, m. Hochmeister, Ordensmeister. - *mie*, -

missie, f. hohe-, grosse (Wessee. -*moed*, m. Hochmuth, Stolz, Hoffart, Trots, eitle Ehrsucht. - *moedig*, adj. u. adv. hochmüthig, stolz, hoffärtig, aufgeblasen. - *moedigheid*, f. Stolz, Hochmuth. - *moediglijk*, adv. hochmüthig, stolz. - *mogend*, adj. hochmögend. - *mul*, m. u. f. Grossmaul, Breitschnabel. - *noedig*, adj. u. adv. hochnothig, sehr nothwendig, unentbehrlich, schlechterdings nöthig. - *rug*, m. Hochschultriger, Bukklichter. - *ruggig*, adj. hochschultrig, bucklicht. - *schout*, m. Ober(schulze, -richter. - *fel*, n. Erhöhung, das Erhöhte in einem Gemälde. - *stammig*, adj. hoch(stämmig, -gestammt. - *statelijk*, adj. u. adv. statthlich, herrlich, prächtig, kostbar, mit vielem Gepränge. - *ste*, m. f. u. n. der, die, das (Höchste-, Oberste. - *ste*, (ten) adv. sum-, am (höchsten, höchstens, höchlich. - *te*, f. Höhe, Anhöhe, Hügel; obere Luft; Polshöhe. - *tijd*, m. hohes Fest, hohe Feiertag; Hochzeit. - *vliegend*, adj. hoch fliegend, -trabend, erhaben, schwulstig. - *vlieger*, m. Hochflieger (eine Taubenart), auch eine aufgeblasener Mensch. - *waardig*, adj. hochwürdig, ausnehmend, herrlich. - *waardigheid*, f. Vortheillichkeit, (ein Ehrenname der hohen Geistlichkeit), Ihr Hochwürden. - *waardiglijk*, adv. hochwürdiglich, mit tiefer Ehrerbietung. - *wichtig*, adj. höchstwichtig, von grosser Wichtigkeit. - *wichtigheid*, f. grosse Wichtigkeit, grosses Gewicht.

Hooi, n. Heu, gedörretes Gras. - *achtig*, adj. heuartig, wie Heu. - *aker*, m. Heuwiese, Graaland. - *berg*, m. Heuberg, Obdach in der freien Luft, worunter das Heu aufbewahrt wird, Heuschoppen. - *boter*, f. Heu-, Stroh-, Winterbutter. - *bouw*, m. Heuernte. - *gaffel*, f. Heugabel. - *hoop*, m. Heuhaufen, -schober. - *jen*, v. a. Heumachen, - zusammenbringen, heuen. - *kaas*, f. Heukäse. - *kar*, f. Heu-, Leiter(wagen). - *land*, n. Heu(feld, -wiese. - *maand*, n. Heumonat, Julius. - *maaijen*, v. a. Heu mähen. - *maaijer*, m. Heumäher, Grasschneider. - *markt*, f. Heumarkt. - *mijt*, f. Heuschober. - *opper*, m. Heuschober. - *rook*, m. Heurauch. - *schuur*, f. Heu(schoune, -scheuer, -boden.

-*ster*, f. Heu(schnitterinn, -arbeiterinn. - *tijd*, m. Heuszeit, Ernte. - *veld*, n. Heufeld, Wiese, Graaland. - *voork*, f. Heugabel, -forke. - *wagen*, m. Heu-, Leiter(wagen). - *zolder*, m. Heuboden.

Hoon, m. Hohn, Schmach, Schimpf, Verachtung, Spott, Schande, Schandfleck. *Hoop*, m. Haufen, Menge; Trupp; Bande, Gesindel.

Hoop, f. Hoffnung; Erwartung eines zukünftigen möglichen Guts; Zuvertrauen. - *en*, v. a. Anhaufen. - *je*, n. Häufchen, kleiner Trupp. - *looper*, m. der über die bestimmte Zahl ist, Supernumerarius, Matrose der noch nicht geübt ist, und nur in Wartegeld steht.

Hoore(n, v. n. u. a. hören, zuhören; vernehmen, -stehen; horchen; ge-,suge(hören; ge(zieren, -bären. - *end*, adj. (part. von *hooren*, hören.) hörend, horchend, vernehmend. - *mswaardig*, adj. u. adv. hörenswerth, würdig gehört zu werden. - *er*, *Hoorder*, m. Hörer, Zuhörer. - *ig*, s. *Gehoort* - *plaats*, s. *Gehoorplaats*. - *zaal*, s. *Gehoorzaal*.

Hoos, f. Strumpf; s. *Kous*-. f. Wasser(hose, -säule. - *vat*, n. Wasserschöpfer, Schöpffel; Schaufel, das Wasser aus den kleinen Schiffen zu schöpfen. - *en*, besser *Hoosen*, m. Wasser ausschöpfen; mit Wasser begiessen. - *er*, m. Wasserschöpfer; Einer der Wasser schöpft.

Hoorn, s. *Horen*.

Hoovaar(dig, atj. u. adv. hoffärtig, hochmüthig, stolz, aufgeblasen, eingebildet. - *digheid*, f. Hoffart, Stolz, Hochmuth. - *diglijk*, adv. stolz, trotziglich. - *dij*, f. Hoffart, Stolz, Hochmuth, Aufgeblasenheit.

Hoos(en, -er, s. *Hoos*.

Hop, *Hoppe*, f. Hopfen (eine Pflanze, und auch die Blume derselben).

- , m. Wiedehopf (ein Vogel). - *achtig*, adj. hopficht, Hopfartig, nach Hopfen riechend oder schmeckend. - *akker*, m. Hopfen(acker, -garten. - *blad*, n. Hopfenblatt, -laub. - *bel*, f. Hopfenblume. - *seet*, m. Hopfen-, Dürr-, Malz(afen, des Hopfen zu dörren. - *ketel*, m. Hopfenkessel. - *kooper*, m. Hopfen(händler, -verkäufer. - *land*, n. Hopfen(land, -acker, -feld, -garten.

Hoppe, s. *Hop*. - *n*, v. a. Hopfen in das Bier thun. - *korrel*, m. Hopfen-

saat, -korn, -rd, m. das Bier sammt dem Hopfen im Braukessel. -*staak*, m. Hopfstange. -*saad*, n. Hopfenamen. -*sak*, m. Hopfensack.

Hopman, s. *Hoofdman*.

Hoploos, adv. hoffnungslos, ohne Hoffnung, verweifelt. -*heid*, f. Verzweiflung, Mangel aller Hoffnung.

Hopen, v. a. hoffen; Vertrauen.

Horf, f. dünnes Bret, kleiner Rahmen von Zwirn oder Gas, oder von dünnen hölzernen Stäbchen, welche man vor oder unter die Glasfenster stellt.

Horde, f. Horde, Bande, Gesellschaft, Tartarhorde. -*o*, f. geflochtene Hürde. -*nmaker*, m. Hürdenflechter, -*macher*. -*nuwand*, m. Hürdenwand. -*oje*, -*Horretje*, n. Fensterkorb, Flechte-, Hürde (vor den Fenstern).

Horen, *Hoorn*, m. Horn der Thiere; Hirschgeweih; Ochsenhorn; Jagd-Post(horn). -*n*. Horn (wovon Käme u. s. w. gemacht werden); Pergament (zum Buchbinden); Pferdehuf. -*achtig*, adj. wie Horn, hornartig. -*band*, m. Horn-, Pergamentband. -*beest*, n. Horn-, Rind-, Stück Rindvieh); Hörnerträger, Hahnrei. -*blaser*, m. Hornbläser. -*dier*, n. Hornthier, Nashorn, Rhinoseros. -*draager*, m. Hornträger, Hahnrei. -*en*, *Hoornen*, adj. hörner, von Horn-

-*geld*, n. Viehsizn, Horngeld, Auflage auf das Rindvieh. -*heid*, f. Hornhaut (im Auge). -*loos*, adj. u. adv. ohne Hörner. -*pergament*, n. Hornpergament. -*slak*, -*siek*, f. f. Horn-, Schalen(schnecke). -*slang*, f. gehörnte Schlange. -*steen*, m. Hornstein (ein erstarrter Stein). -*tje*, n. Hörnchen, kleines Horn; Meerschnecke, kleine Muschel. -*toren*, -*tor*, m. Hornisse, Hummel. -*ves*, n. Horn-, Rindvieh). -*visch*, m. Hornfisch (eine Art Seefische). -*werk*, n. Hornwerk (in der Festungsbau). -*worm*, m. Wurm in den Hörnern der Thiere.

Horizon, *Horizont*, m. Horizont, Gesichtskreis. -*taal*, adj. u. adv. waagrecht, horizontal, s. *Waterpas*.

Horlogie, *Horologie*, n. Uhr-, Stundenseiger, Taschenuhr, Wanduhr, u. s. w. -*kas*, f. Uhrkasten, -*behaltniss*. -*maker*, m. Uhrmacher.

Horn, m. Horn; hervorstehende-, vorausragende (Spitze oder Kap) Ecke.

Horooskoop, n. Horoskop, Geburtsstern (woran der Aberglaube das Schicksal der Menschen vorherzusagen zu können vorgiebt).

Horrel, m. Stoss, Schlag, Maulschelle. -*en*, v. a. u. n. stossen, schlagen; sich sanken. -*post*, m. Knors-, Krumm-, Klump(fuss).

Hors, s. *Ors*.

Horst, f. dichtes Gesträuche.

Hort, m. Stoss, Schlag. -*en*, v. n. stossen, schlagen. -*end*, adj. holprig, anstossend, stammelnd.

Horsel, f. Hornisse, grosse Wespe, Rossbremse, Pferdefliege, Rosskäfer. -*en*, v. m. brummen, summen wie ein Rosskäfer; rasen, wüthen, sanken. -*ing*, f. Summen der Rosskäfer, Gehrumm.

Horsebessen, v. n. schütteln, schaukeln, stossen (ein Fuhrwerk). -*n*, n. Stossen, Schütteln, Schaukeln eines Fuhrwerks.

Hostie, f. Hostie, Oblate (Brod im heil. Abendmahl).

Hof, f. Molken, dicke geronnene Milch. -*je*, n. eine kleine Weile, ein Augenblick (Provincial). -*sen*, v. n. stossen, schaukeln, schütteln, wie ein Wagen oder Kutsche. -*ten*, v. n. zusammenlaufen, gerinnen, stocken; ge(lingen), -*rathen*.

Hottentotisch, adj. u. adv. hottentotisch. -*n*, n. hottentotische Sprache.

Hou! interj. halt!

Houd(*en*, v. a. halten, fest-, be(halten); -*wahren*; achten, schätzen; feiern. -*er*, m. der etwas hält, Inhaber eines Wechselbriefes; Fischbehältniss. -*ing*, f. Haltung, Zusammenhaltung; Anstand, Mine.

Houkind, n. Pflegekind; Waise. -*vast*, n. Holzkramme, ein Holz oder Eisen um etwas zu befestigen.

Hout, n. Holz; Gehölze, Wald; Busch, Holzarbeit. -*achtig*, adj. holz(artig), -*ähnlich*, wie Holz. -*ader*, f. Holzader, Adelt die durchs Holzläuft. -*akker*, m. Holzacker. -*beitel*, m. Holz(meissel). -*keil*. -*draaijer*, m. Drechsler. -*duif*, f. Holztaube. -*en*, adj. hölzern, von Holz gemacht. -*hacker*, -*houwer*, -*kloover*, m. Holz(hacker), -*hauer*, -*faller*, -*spalter*, -*macher*. -*hoop*, m. Holz(stoss), -*haufen*. -*huis*, n. Holz(haus), -*scheune*. -*ig*, adj. u. adv. holzig, holzartig. -*ing*, m. eine Art Fische, die im November gefangen werden. -*klooven*, v. n. holzspalten. -*kloover*, s. *Houtkaker*. -*kooper*, m. Holzhändler,

-*kraai*, f. Holzkrähe, Waldkrähe, Rabe. -*kramer*, m. Holz(krämer). -*huis*, f. Holzhaus, -*made*, f. Holz(wurm). -*markt*, f. -*markt*. -*meter*, m. Holzmesser. -*mijt*, f. Scheiterhaufen, Holz(stoss), -*haufen*. -*rijk*, adj. u. adv. holzreich, voll (Holz, -*Bäume*). -*schaaf*, f. Holzhobel. -*schild*, m. Holzarbeiter, jemand der harte Arbeit verrichtet. -*schuur*, f. Holz(scheune). -*schuppen*, -*haus*, -*stall*. -*s*, *Houtkool*, f. Holzkohle, Reiskohle. -*slang*, m. Holz-, Wald(schlange), Haselwurm. -*snap*, -*snip*, f. Holzschneffe, Waldschneffe. -*stapel*, Holzstoss, Scheiterhaufen. -*telder*, Holz(zähler), -*teller*, Zerlegteiler (worauf man etwas zerschnitten). -*tuin*, m. Holz(hof, Waarenlager von allen Holzarten). -*vester*, m. Förster, Oberaufseher der Wälder. -*vloet*, n. Holz(flösse, flösse). -*waaf*, s. -*tuin*, -*waar*, f. Holz(waare), -*geräthe*. -*wachter*, m. Holzwächter, Forstmeister, -*bediener*, Förster. -*wagen*, m. Holz(wagen, -*karren*). -*werk*, n. Holzwerk, Zimmer-, Schreiner-, Tischler(arbeit, hölzernes Geschirr. -*werker*, m. Holzarbeiter. -*winkel*, m. Holz(bude, laden. -*worm*, m. Holz(wurm). -*made*. -*sager*, m. Holz(säger, Brettschneider. -*zaagmolen*, f. Schneide-, Säge (mühle). -*solder*, m. Holzboden.

Howe, adj. u. adv. ergeben, verbindlich, trou. -, f. Haug, Haug (eine Augenkrankheit der Pferde und des Rindviehs; Haue, Schaufel womit man Kalch subereitet). -, m. Hieb, Schlag; Wunde durch einen Hieb verursacht. -*baar*, adj. u. adv. s. *Huwbaar*. -*blok*, n. Haustock, Hackklotz, Fleischer(block, -*klotz*. -*bosch*, n. Gehölz das mau von Zeit zu Zeit abhaut, und das immer nachwächst. -*bijl*, f. Hackbeil. -*degen*, m. Haudegen, breiter, scharfer Degen; braver Mann, ein roher, ungeschliffener Mensch. -*aet*, n. Haue, Hacke, Karst. -*stijk*, s. *Huwelijk*. -*en*, v. a. haufen, hacken; Hochzeit machen, heirathen (in dieser Bedeutung eher schreibt man besser: *Huizen*). -*er*, m. Hauer, Hieber, Säbel, Haudegen; Fischbehälter. -*kamer*, m. Bauhammer; Schlaggel. -*ing*, f. Haufen, Fellen. -*mes*, n. Hau-, Hack-, Küchen(messer).

Hoovaardig, s. *Hoovaardig*.
Hoveling, m. Höfling, Hof(mann), jun-

ker, -schrans, v. bedienter; ein höflicher, sich bei jedermann einschmeichelnder Mensch.

Hoven, v. a. u. n. am Hofe emplanzen; zu Hofe gehn; Haus und Hof haben, wohnen. -, m. plur. von Hof, Garten), Gärten.

Hovenier, m. Gärtner. -en, v. n. den Garten(pflügen, -bauen, Gärtnerie treiben. -kunst, f. Gartenkunst, Gärtnerie. -ster, f. Gärtnerin.

Huds, f. alter(Lappen, -Lumpen, altes Kleid.

Hui, f. Molken, die wässerigsten Theile der Milch.

Huischel(aar, m. Heuchler, Gleisner, Scheinheiliger. -aarster, **Huischelares**, f. Heuchlerin. -achtig, adj. u. adv. heuchlerisch. -arij, f. Heuchelei, Gleisnerei, Scheinheiligkeit. -en, v. n. heucheln, sich vorstellen. -ing, f. Heuchelei, Heuchelschein, Gleisnerei. -sch, s. **Huischelachtig**.

Huid, f. Haut, Fell; Leder; äussere Schale der Früchte; äussere Umkleidungen eines Schiffes. -en, (f. plur. von **Huid**, Haut), Häute, Felle. -en, **Heden**, adv. heute, an diesem Tage. -enkoop, m. Lederhändler. -ig, adj. heutig, von heute, vom heutigen Tage. -enoven, v. n. Leder(gerben, -bereiten. -evetter, m. Leder(berreiber, -gerber, Loh-, Weiss(gerber. -envetterij, f. Gerberei, Gerberhaus.

Huisf, **Huisv**, f. Haube, Kappe, Weibekopfszeug; Kappe oder Himmel eines Fuhrwerks; Falckenhaube, Netz aus Eingeweide; Bienenkorb; der Zweite Magen der wiederkäuenden Thiere.

Huig, f. niederhängendes Läpfchen im Halse; Entzündung oder Geschwulst der Kehle.

Huik, f. Regen(decke, -kleid des Frauenzimmers, mit einer Kappe versehen, eine Art Weibermantel. -en, v. n. bücken, neigen, ducken; die Segelstischen(-er, m. Galgenschwengel. -enmaker, m. Kappenmacher.

Huil(obak, -balg, m. a. f. Heul-, Grinsen(maul, Einer der leichtlich weinet und grinselt. -en, v. n. heulen, schreien, weinen, wehklagen. -, n. Heulen, Geheule. -er, m. Heuler, Schreier, weinerlicher Mensch. -ing, f. Heulen, Ge(heul, -schrei.

Huis, v. Haus, Wohnhaus, Wohnung; Hausgesinde, die sämtlichen Bewohner eines Hauses, Fa-

milie; Geschlecht; Herkommen, Stamm, Abkunft; Mundlungshaus. -armen, m. plur. Hausarme, einwohnende Armen am einem Orte. -bakken, adj. hausbacken, eigenbacken. -bakkenbrood, n. Hausbackenbrod. -bedienden, m. u. f. plur. Hausgesinde, die Bedienten, das Gesinde. -beleid, n. Hausverwaltung. -bestuur, -stier, n. Hauswirtschaft, -haltung, -verwaltung, Regierung des Hauses. -, -bewaarder, m. Haus(wächter, -bewahrer, -aufwärter, Mütter, Wärter eines Hauses. -bewind, s. **Huisbestuur**. -bessek, n. -soeking, f. Hausbesuch des Predigers bei den Mitgliedern seiner Gemeinde, zum heiligem Abendmahl einzuladen. -break, f. Einbruch in einem Hause. -brief, m. Haussettel, ange-schlagener Zettel, das ein Haus zu vermieten sei, Miethsettel. -brood, n. hausbacken Brod. -dew, f. Hausthüre. -dief, m. Hausdieb. -dienaar, m. Hausbedienter, Hausknecht. -dier, n. Hausthier. -dieverij, f. Haus(dieberei, -diebstahl. -drop, m. Hausrinne, Dachrinne, Traufe. -duif, f. Schlag-, Haus-, zahme Taube. -geld, n. Haus(geld, -sins, accis. -gemak, s. **Huisgerak**. -genoot, m. u. f. Hausgenosse. -genootschap, n. Hausgenossenschaft. -gerak, n. Boquemlichkeit in einem Hause; Hausgeräthe. -gesin, n. Hausgesinde, alle Hausgenossen, die ganze Familie. -goden, m. plur. Hausgötter, Schutzgötter eines Hauses. -heer, m. Hausherr, Eigenthumsherr, Besitzer eines Hauses. -hen, f. Haushenne, fg. eine gute Wirthin. -hond, m. Haus-, Ketten-, Wach(hund. -houdelijk, adj. u. adv. häuslicherisch, wirthschaftlich. -houden, v. n. haushalten, wirthschaften, die Wirthschaft be(stellen, -treiben. -houden, n. Haushalt(en, -tung, Wirthschaft, Familie. -houdend, adj. u. part. haushaltend, wirthschaftlich, sparsam. -houder, m. Haushalter, -wirth-, vater, Wirth. -houding, f. Haushaltung, Wirthschaft. -houdkunde, f. Oekonomie, ökonomische Wissenschaft. -houdster, f. Haushälterin. -huur, f. Haus(miethe, -sins. -je, n. Häuschen, kleines Haus; Kästchen, Abtritt. -kapel-, kerk, f. Haus(kirche, -kappelle. -knaap, m. Haus(knabe, -knappe, -knecht. -knecht, m.

Haus(knecht, -bursche, -bedienter. -krakeel, n. Haus(streit, -zank, -zänkerei. -kruis, n. Hauskreuz. -lieden, (plur. von **Huisman**). Haus-, Land(leute, Dorf-, Land(bewohner, Bauern. -look, n. Haus(lauch, -wurz, Donnerskraut, Immergrün (eine Pflanze) Sedum. -luiden, s. **Huislieden**. -maagd, f. Haus-, Dienst(magd. -man, m. Landmann, Bauer, Häusler. -meester, m. Herr vom Hause, Hausvater, Gastwirth. -moeder, f. Haus(mutter, -frau, -wirthin. -moord, m. Hausmord, Mord in einem Hause begangen. -mos, n. Hausmoos. -muis, f. Haus(maus. -musch, f. Hausperling. -plaag, f. Hausplage. -raad, n. u. m. Haus(rath, -rath(e, -selijk, adj. u. adv. häus-, rath(lich, sparsam; haushälterisch, wirthschaftlich; was das Haus angeht. -selijkheid, f. Häuslichkeit, Sparsamkeit. -selijk, -slang, f. Hausschlange. -slek, -slak, f. Hausschnecke, Schaal-schnecke. -timmerman, m. Haus(simmermann, -simmermeister, -Schreiner. -twist, n. Hauszank. -vader, m. Hausvater. -veerdriet, m. häuslicher Verdruß, Hauskreuz. -vesten, v. a. u. n. logiren, Obdach haben; Obdach geben, her-, beherr(bergen, -vesting, f. Obdach, Dach und Fach, Herberge, Beherrbergung. -voogd, m. Hausvogt; Herr im Hause. -vrouw, f. Hausfrau; Ehefrau, Frau; Eigenthümerin eines Hauses. -waard, m. Hauswirth, Herr vom Hause. -wardin, f. Hauswirthin, Frau vom Hause. -werk, n. Hausarbeit, häusliche Geschäfte. -wijf, f. Haus(frau, -weib, -hälterin. -wortel, s. **Huislook**. -zaak, f. Haus-sache, häusliche Angelegenheit, häusliches Geschäft. -seer, n. Hauskräfte (wie in etlichen Waisenhäusern). -soeking, f. Haus(suchung, -durchsuchung, -forschung. -sorg, f. Haus(sorge, -kummer. -suteering, f. Hausereinigung.

Huisv, s. **Huisf**.

Huiver(en, v. n. schaudern, beben, zittern (vor Kälte), frieren. -ig, adj. u. adv. schauderisch, zitternd, frostig, schauerlich. -ighed, huivering, f. Schau(er-, der-, derung, Beben (vor Kälte oder vom Fieber); Frost, Zittern, Kaltwehen. **Huis**(en, v. a. u. n. Einem behausen, ihm Obdach geben; v. n. wohnen,

sich wo aufhalten, seinen Aufenthalt haben; haushalten, wirthschaften. -ing, f. Behausung, Wohnung, Haus; Kajüte eines Schiffes.

Hukken, besser **Murken**, v. n. sich niederbücken, ducken, niederkauren, sich auf die Hacken setzen. (oben.)

Hul, f. Mülle, Kappe, Kindermütze. **Hulde**, f. Muldigung, Ehrenbesetzung, Ehrerbietung, Leistung des Eides der Treue. -gift, f. Muldigungsgeschenk; Geschenk des Lehnsherrn, bei der Abstattung der Lehnspflicht. -n, s. **Huldigen**.

Huldigen, v. a. huldigen, einhuldigen, dem Eid der Treue leisten, einen für seinen Lehn- oder Landesherrn erkennen. -iging, f. Muldigung.

Hulk, f. eine Art alter Fahrzeuge oder Barken; fig. *de hulk van Staat*, das Staatsschiff, -ruder.

Hullen, v. a. hüllen, haugen, die Haube ansetzen, den Kopf bedecken, -putzen, -schmücken. -letsje, -igjen, n. Kinder(käppchen, -mützchen).

Hulpe, f. Hülfe, Errettung, Beistand, Hülfsleistung. -bende, f. Hülfs-trupp. -loos, -loos, adj. hilflos, ohne Hülfe. -middel, n. Hülfsmittel. -zaam, adj. u. adv. hülff(reich), -lich, behüfflich, sur Hülfe fertig, gora helfend.

Hulsel, n. Kappe, Kopf(schmuck), -pute. -maatster, f. Kopfputmacherin.

Hulst, f. Stechpalm. -bosch, **Hulz-bosch**, Stech(palm)busch, -wald. -er, f. Kopfputzerin, Haarflechterin.

Hulze, f. Hülse, Schale. -son(boom, -bosch, s. **Hulst**, -bosch).

Hun, **honne**, **hun**, pron. poss. u. pers. m. plur. ihr, ihre, ihres, ihnen, ihrer. Siehe weiter die Sprachlehre.

Hun, m. Hunn (einer aus den Hunnen, ein altes Volk). -nede, n. Munnebotte (grosse auf einander liegende Steine, in der Landschaft Brenthe; vermuthlich sind es Grabstätte der ältesten Völker dieser Gegenden).

Hunker(en), v. a. sich nach etwas sehnen, etwas sehnlich(beghehren), -verlangen; bettelnd sich um etwas bestreben. -ing, f. Verlangen, Sehnsucht.

Huppel(aar), m. Springer, Tänser, Hüpfen. -en, v. n. hüpfen, aufspringen; leicht und fröhlich gehen. -end, adj. (part. von **huppelen**, hüpfen), hüpfend. -ing, f. Hüpfen, Gehüpf, Ziegensprung. **Hupsch**, adj. u. adv. hübech, schön, artig, fein; rechtschaffen, brav, erbar; hold, gefällig. -heid, f. Hübsch, Schön-, Rechtschaffenheit; Artig-, Gefällig(keit).

Huren, v. a. miethen.

Hurk, f. (plur. **Hurken**) geduckte Stellung. -en, v. n. sich (ducken), -niederbücken, eine geduckte Stellung nehmen, sich auf die Fersen setzen.

Hut, f. Mütze, Obdach, Schuppe, Zelt von Stroh oder Brettern, ärmliches, kleines Haus; Schiffsimmer für die Officiere. -gast, m. Stuben-, Zelt(genosse), -gefährte. -je, m. Hütchen, kleine Mütze, -Schäferhüte

Hutse(beker), m. Würfelbecher. -en, v. a. schütteln, rütteln, hin und her bewegen. -ing, f. Schütteln, Rütteln.

Hutzen, v. a. hin und her schütteln; in kleine Stückchen zerschnenden und diese durch einander schütteln.

Hutspot, m. Fleisch in kleinen Stückchen mit Kohl, Rüben, Wurzeln oder dergleichen gekocht.

Huur, f. Lohn der Diensthofen;

Dienst; Miethe, Mieth(lohn, -zeit, -brief; m. Mieth(zettel), -anszeige. -cedel, -, -cedul, f. Miethbrief, Schein das man etwas geoder vermiethet hat. -chai, f. Lohn-, Mieth(kalische. -der, m. Miether, Miethsamann, Pächter. -en, v. a. s. **Huren**. -geld, Mieth(geld, -lohn, Zins. -huis, m. Miethhaus, Haus das man gemiethet hat. -lamer, f. Miethsimmer. -koets, -kutsche. -ling, m. -ling, Diensthof, Tagelöhner. -loon, m. Miethlohn, Miete, Miethgeld. -paard, n. Miethpferd. -penning, -pfennig, Handgeld zur Bestätigung einer Miete. -ster, f. Mietherinn, Miethfran, Pächterinn. -vracht, f. Mieth(fracht. -wagen, -waggen, -kutsche.

Huwbaar, adj. u. adv. manbar, erwachsen, von reifem Alter. -heid, f. Manbarkeit, das männliche Alter.

Huwelijk, n. Heirath, Ehe, Hochzeit. -en, **Huwelijken**, **Huwen**, v. a. heirathen, verheirathen, ehlichen, verhehichen; sich (verehlichen, -verheirathen. -eband, m. Ehe(band, -verbindung, Heirath. -ebelofte, f. Ehe(versprechen, -beredung, Verlöbniß. -sch, adj. sur Ehe-, sur Heirath(gehörig. -sfeest, m. Hochzeitfest, Ehefeier. -sgave, -gift, f. -god, n. Heiraths-, Vermählungs(gabe, Brautschatz, Morgengabe, Mitgift, Heirathsgut. -sgod, m. Ehe-, Hochzeit(gott, **Hymen**. -sgood, n. s. **Huwelijken**. -ve. -pak, n. Hochzeitkleid. -verbetering, f. Witthum, Leibgeding einer Wittve; Gegenvermächtnis. -voorwaarde, f. Ehe(vergleich, -pakt.

Huwen, v. a. verheirathen, verhehlichen, vermählen; sich verbinden, ver(einigen, -binden.

I.

I

I, der neunte Buchstabe des Alphabets, ist ein Selbstlauter, und bleibt er, wenn er sich vor einem folgenden Selbstlauter gestellt wird, wo er alsdann den Dienst eines Mitlauters verrichtet, und auch eine andere äussere Gestalt (J) bekommt.

JA JAA

Ja, adv. u. conj. ja, gewiss, wahrlich, freilich.

Ja, n. das Ja, Jawort. -broeder, -broer, m. Ja(bruder, -herr, der zu allem Ja sagt.

Jaagen, s. **Jagen**.

Jaag(land), n. Land das sur Jagd bequämlich. -paard, n. Jagd-, Zug-

JAA

pferd, welches die Schiffe und Schützen nicht. -pad, n. Zugpfad, der Fusssteig an einem Flusse oder Kanal, worauf die Zugpferde gehen, welche die Schiffe ziehen. -schuit, f. Zug-, -schüte, -schiff, Fahrzeug welches von Pferden gezogen wird.

Jaar, n. Jahr, die Zeit von 12 Monaten. -*boek*, n. Jahrbuch, Geschichte, Chronik. -*dag*, s. *Verjaardag*. -*dicht*, m. Chronologisches Gedicht. -*feest*, n. Jahr-, Jahres(fest, jährliches Fest. -*geld*, n. Jahrgeld. -*gestij*, -*tijde*, n. Jahreszeit; Zeit eines Jahres; jährliches (Andenken, - Gedächtniss, Jahrtag zur Feier eines merkwürdigen Vorfalls. -*ig*, s. *Jarig*. -*kring*, m. Jahrgreis, Jahrszirkel, jährlicher Umlauf (der Sonne, - des Jahrs. -*lijks*, adv. jährlich, jedes Jahr. -*lijcksch*, adj. jährlich, das alle Jahre kömmt. -*loon*, m. Jahrlohn, jährliche Besoldung. -*markt*, f. Jahrmarkt, Messe. -*skrift*, f. Jahresschrift. -*dag*, m. Neujahrstag; Geburtstag. -*soek*, m. Neujahrskuchen. -*sleutel*, m. Jahrschlüssel, Unterschied des Sonnen- und Mondenjahres, Epacta. -*tand*, m. Jahr Zahn (bei Pferden, woran man ihr Alter erschen kann). -*tijd*, s. *Jarigetyj*. -*tijdboek*, n. Jahrbuch, Chronik. -*week*, f. Fahrwoche, Zeit von 7 Jahren.

Jadder, n. Euter (der Kühe).

Jaden, v. a. die Kühe und anderes Vieh auf dem Stalle aufwarten und versorgen, Stallfütterung.

Jagen, v. a. u. n. jagen, treiben, wegjagen, verschuchen; auf der Jagd sein; stark reiten oder fahren; eine Barke fortziehen.

Jager, m. Jäger, einer der die Jagd treibt; Feldjäger (ein Soldat bei den leichten Truppen); Viehreiber, Weidmann; Bursche der die Pferde vor den Schiffen fortreibt; eine Art Schiffe zum Häringfangen. -*in*, f. Jägerinn. -*meester*, m. Jägermeister. -*stuk*, m. Jägerstück, Stück vom Hasen, neben dem Schwanz.

Jagt, f. Jagd, das Jagen des Wildprets; Verfolgung, Nachhieb; Eile, Geschwindigkeit. -, n. Jacht-schiff; schnellsegelndes Lust- oder Kriegsschiff. -*bosch*, n. Wald worin sich viel Wildpret aufhält, Jagdwald. -*duivel*, m. Jagtduffel, unersättlicher Jäger; eilfertiger Mensch; der einem andern keine Zeit gönnt. -*en*, v. n. eilen, in aller Eile eintwas (thun, -fortmachen. -*fluit*, f. Jäger (flöte, -horn, Jagdhorn. -*garen*, n. Jagdgarn, -netz, Wand. -*geragt*, -*rigt*, n. Jägergericht, Jagd-, Waldgericht, Gericht über Jagd- und Wald(sachen). -*ge-*

waad, s. *Jagtkleed*. -*geweer*, n. Jagdgewehr, Flinte. -*gezel*, m. Jagdgefährt. -*godin*, -*godes*, f. Jagdgöttinn, Diana. -*hoed*, m. Jägerhut. -*hond*, m. Jagdhund; Windhund. -*horen*, m. Jagdhorn, Jägerhorn. -*huis*, n. Jagd-, Jägerhaus, Luuthaus zur Jagd angelegt. -*ijl*, adj. u. adv. eilend, voller Eile, eilfertig, geschwinde; brünstig, geil. -*kleed*, n. Jägerkleid, Jagdkleidung. -*land*, s. *Jaagland*. -*net*, n. Jägernetz, Jagdnetz, -garn. -*paard*, n. Jagd(pferd) -*gaul*, -*regt*, n. Jagd(recht); -*gericht*, -*roer*, n. Jagd(flinte, -rohr. -*rok*, m. Jäger-, Jagdrock. -*schip*, n. Jachtschiff. -*sneeuw*, f. Schneegestöber. -*spiet*, -*spies*, -*spriet*, f. Jäger-, Jagd-, Schwein(spieß). -*tijd*, m. Zeit zum Jagen, Jagdzeit. -*vogel*, m. Jagd-, Lock(vogel, zur Jagd abgerichtet; ein unbeständiger Mensch. -*want*, n. Jagdnetz, -zeug, -geräthe.

Jak, n. Jack, Jacket, Jacke, eine kurze Weiberkleidung.

Jak(hals), m. Jackal, Schakal, (eine Art wilder Hunde oder Füchse im Orient), ein schlechter Gaul, Schindmähre; ein lüderlicher Mensch, ein armer Teufel, ein Lumpenhund. -*halzen*, v. n. reiten; herumschmachten; bettelnd und schmeichelnd, auf eine dürftige Weise sich ernähren. -*ken*, v. n. reitend das Pferd mit der Peitsche fortreiben.

Jakob(vet), m. Jakobiter, ein Anhänger des Königs Jakobs des zweiten in England. -*ijn*, m. Jakobiner (eine französische politische Sekte in den letztern Jahren des 18ten Jahrhunderts); Dominicaner, ein Mönch von Orden des h. Dominicus.

Jalappe, f. Jalappe (eine medizinale Pflanze).

Jaloersch, adj. u. adv. eifersüchtig, nacheifrig. -*heid*, *Jaloerzij*, f. Nach-eifer, Eifer, Eifersucht.

Jammer, n. u. m. Jammer, Elend, Verdruß, Schade, elender Zustand. -*daad*, f. Jammerthat, Mordthat. -*dal*, n. Jammerthal. -*en*, v. n. jammern, wehklagen, bejammern. -*geschrei*, n. Jammer-, Zeter(geschrei, Wehklage. -*hartig*, adj. u. adv. elend, schmerzlich; weichmüthig, mitleidig, erbarmensvoll. -*hol*, *Jammer*(höhle, -schlund. -*klagt*, f. Jammerklage, Wehklage. -*klagtig*, adj. kla-

gend, wehklagend, seufzend, schreierend, kläglich, trübselig. -*kolk*, f. Jammer-schlund. -*lijk*, adj. u. adv. jämmerlich, kläglich, elendig. -*erbärm*(lich); elend, betrübt. -*nis*, f. Elend, elender Zustand, Wehklage. -*poel*, m. Jammerpfuhl, Tiefe des Elends, Abgrund des Verderbens. -*rijk*, n. Reich des Jammers, Hölle, Ort der Verdammten nach dem Tode (dichterisch). -*sang*, m. Klage(lied, -gesang.

Jan, m. Johann, Hanns (ein Mannsname).

Jangat, *Jan Trijntjes*, *Jan Hen*, m. weibischer Kerl, Topfgucker, Küchenpeter, ein Mensch der sich mit Weibersachen und geringfügigen Dingen bemüht.

Janhagel, n. der Pöbel, Hefen des Volks, Hanshagel; kleine Pfefferkuchen oder Pfeffermüsse.

Janitsaar, m. Janitschar (türkischer Soldat).

Janken, v. n. weinerlich heulen, winseln (wie die Hunde), sanken, hadern, keifen.

Janker, m. Heuler, Winseler, Schreier; Zänker, Haderer; der begierig nach etwas trachtet.

Januarij, m. Januar, Jänner, der erste Monat im Jahre.

Japanesch, adj. japanisch, von-, aus Japan.

Japon, m. lange Kleidung; Nacht-, Schlafrock.

Jarig, adj. u. adv. jährlich, ein Jahr

Jas, m. Ueberrock, -kleid. (alt.

Jasmijn, f. Jasmin (eine wohlriechende Staude). -*bloem*, f. Jasminblume. -*olie*, f. Jasminöl.

Jaspis, m. Jaspis (ein Edelstein).

Jassen, v. n. Jassen (auf eine gewisse Art mit Karten spielen).

Javelijn, f. Wurfspieß, -pfeil.

Jawoord, n. Jawort, Zusage, Verlöbniß.

Jebenboom, m. Eiben-, Tax(baum). *Je*, excl. Je! Ih.

Jeder, *Iedere*, pron. adj. pers. ein jeder, jedweder, ein jeglicher, jedermann.

Jegelijk, -*en*, pron. adj. pers. jeder, jeglich, ein jeglicher.

Jegen, *Jegens*, praep. gegen.

Jemand, pron. pers. jemand.

Jemini, excl. je, ach! ach mir.

Jenever, m. Wacholderstaude; Brantwein aus Getraide und Wacholderbeeren. -*bezie*, m. Wacholderbaum. -*boom*, m. Wacholderbaustaude. -*drank*, m.

Wacholderbaumstaude. -drank, Wacholderbrantwein, Genever; Spilrit; dasjenige was beim Destilliren vom Kornbrantwein im Kessel zurückbleibt, und womit man die Schweine und Kühe mästet. -ols, m. Wacholderöl. -vat, n. Wacholderbrantwein-, Genever(fass, -tonne. -zuiper, m. Braantwein(trinker), -säufer.

Jengelien, v. n. schleudern, hin und her gehen, sich hin- und her bewegen.

Jenoffel, s. *Kruidnagel*.

Jent, adj. (obs.) artig, nett, hübsch.

Jepenboom, s. *Jepenboom*.

Ier, m. Irrländer.

Iersch, adj. irrländisch. *Iersche boeter*, irrländische Butter. - (het), n. die irrländische Sprache.

Jesuit, m. Jesuit, ein Mönch aus dem Orden des Ignatius Loyola.

Jets, *Jet*, pron. etwas, ein wenig.

Jeuqd, f. Jugend, juuge(Jahre); -Leuto. *In mijne jeugd*, in meiner Jugend. -ig, adj. u. adv. jugendlich, jung, munter, wacker, frisch, lustig, froh, aufgeweckt. -igheid, f. Jugend, jugendliches Ansehen, Frohsinn, Munterkeit. -iglijk, adv. jugendlich, mit jugendlicher Mine.

Jouk(en), (*Joken*), v. n. jucken, jüken. - (en) (het), -ing, f. Juck(en), -ing, -erig, adj. u. adv. juckend, kitschelnd, kitschlich nach etwas, sehr begierig. -te, f. Jucken, Beissen über dem Leib; Kitsel; Krätze.

Jowers, adv. irgend, -wo.

Jicht, f. Gicht, Zipperlein. -ig, adj. u. adv. gichtig, gichtbrüchig, mit Gicht behaftet, der Gicht unterworfen.

IJdel, adj. u. adv. eitel, leer; unnütz, nutzlos, fruchtlos, vergebens, ungegründet, vergänglich, flüchtig; leicht(fertig; -sinig; locker, dünne; hitzig (vom Fieber). -darm, m. leerer Darm, Leerdarm (in der Zergik.). *fg.* Vließraas, Fresshals. -heid, f. Eitelkeit, Leichtsin; Leere. -hoofd, n. eitler, leichtsinniger(Kopf); Mensch; Schwindohlrin; Sausewind. -lijk, adv. unnützlich, vergeblich, leichtfertig-, -sinig)lich. -swit, m. u. f. unbesonnener, muthwilliger, unachtsamer Mensch.

IJJ, *IJvenboom*, *Ieben*-, *Ieven*-, boom, m. Eiben-, Taxbaum.

Ijk, m. Eich, eine Marke auf den Massen und Gewichten. -en, v. a. eichen, die Masse und Gewichte

bezeichnen, eichen. -er, m. Ei-

cher, der die Masse und Gewichte bezeichnet oder eicht. -maat, f. Masse, wosnach andere gerichtet werden. -ijsjer, m. Eischeisen, Leischeisen.

IJJ, f. Eile, Geschwindigkeit. *Inder ijl*, in Eile, plötzlich, auf der Stelle. -, adj. u. adv. (verkürzt von *IJdel*) locker, dünne; hitzig; eilig, eilfertig. -en, v. n. eilen, hurtig machen; im hitzigen Fieber rasen oder phantaisiren. -hoofd, v. *IJdelhoofd*. -hoofdig, *IJdelhoofdig*, adj. u. adv. phantaisirend, verrückt von Sinnen (im hitzigen Fieber); unachtsam; schwindelicht, wahnwitzig. -hoofdigheid, f. Wahnwitz, Schwindel im Kopfe, Leichtsin. -ings, adv. eilend, eilfertig, behende, hastig, geschwind. -swit, *IJdelswit*, m. u. f. Sausewind, eitler, unbesonnener Mensch.

IJJm, f. Biene, Monigbiene.

IJp, *sep*, m. Ulme, Ulmenbaum.

IJpelaar, m. Ulmenbaum (bei den Dichtern).

IJpen, adj. von Ulmholz gemacht. -boom, m. Ulmbaum. -bosch, n. Ulmwald, Ulmenbusch. -hout, n. Ulmenholz. -laan, f. Ulmenallee. -stok, m. Ulmen(stock).

IJJ, n. Eis, gefrorenes Wasser. -baan, f. Eis-, Gleitbahn. -beer, m. Eisbär, Bar welcher sich auf dem Eise aufhält; ein grober, ungeschickter und ungeschlossener Mensch. -breken, v. m. das Eis brechen; zuerst etwas thun, vorangehen, die Bahn brechen. -breker, m. Eisbrecher (ein schweres, mit Eisen beschlagenes Schiff, oder Maschine, womit das Eis gebrochen wird; *fg.* ein erster Vorgänger in einer Wissenschaft. -dam, m. Eisdamm (wenn sich die Eisschollen aufeinander schieben, und das Wasser hemmen). -gang, m. Eisgang, -fahrt. -kegel, m. Eissapfen. -kelder, m. Eis(keller), -grube. -koud, adj. u. adv. eiskalt, sehr kalt. -schot, -schote, n. Eisscholle. -selijk, adj. u. adv. erschreck-, entsetz-, gräu)lich, grausam, fürchterlich. -selijkheid, f. Schrecken, Schrecklich-, Furchterlich-, Entsetzlich)keit. -sleds, -sled, f. Eisschlitten. -spoor, m. Eissporn, womit man auf dem Eise geht. -vogel, m. Eisvogel. -zee, f. Eis(zee), -meer.

IJeer, m. Eifer, -sucht; Sehnsucht; Emsigkeit. -aar, m. Eiferer.

-en, v. n. eifern; eifrig nach etwas streben; sünnen. -gloed, m. -hitta, f. brennender Eifer, Eiferglut. -ig, adj. u. adv. eifrig, fleissig, feurig, brünstig, emsig. -loos, adj. u. adv. ohne Eifer, kalt(sinnig, -blütig, schlaff, lau. -loosheid, f. Kaltinnigkeit, Schlafheit. -zuur, m. grosser Eifer, Feuer der Eifers. -zucht, f. Eifersucht, Naheifer. -zuchtig, adj. eifersüchtig, nacheifrig.

IJvoo, n. Eifen-, Helten(beam), s. *Ivoo*.

IJzegrim, m. Isegrim, Murrkopf, mürrischer, verdrüsslicher Mensch.

IJzel, m. Glatteis, feiner gefrorener Regen. -en, v. n. glatteisen. *Het ijzelt*, es glatteiset, es regnet Glatteis. -ing, f. Glatteisen.

IJzen, v. n. vor Schrecken kalt werden, erstarren, sich entsetzen; Abscheu vor etwas haben.

IJzer, m. Eisen. -achtig, adj. eisenartig, wie Eisen. -draad, m. Eisendraht. -en, adj. eisern, von Eisen gemacht. *Een ijzeren pot*, ein eiserner Topf. -gereedschap, n. Eisgerätho. -groere, f. Eisen(grube), -sachat. -hard, adj. u. adv. eisenhart, so hart wie Eisen. -hoed, m. Eisenhut, Sturmhaube. -hut, f. Eisenhütte. -kist, f. Eisenkasten (worin Eisen aufbewahrt wird); eiserner Kasten, Geldkasten, der mit Eisen beschlagen, oder wohl ganz aus Eisen gemacht ist. -koek, m. Eisenkuchen (Masse welche beim Schmelzen des Eisens zurückbleibt; Kuchen von Eisen) auch ein Kuchen der in einer eisernen Maschine gebacken ist, Oblie, Oblat. -kraam, f. Eisen(kram, -bude, -handel. -kramer, m. Eisenkrämer, -händler. -kramerij, f. Eisenhandel. -kruid, n. Eisenkraut (eine Pflanze) Verbena. -kuil, m. -mijn, f. Eisen(grube, -bergwerk, -sachat. -pan, f. eiserne Pfanne, Bratpfanne. -roest, m. Eisenrost. -schuim, n. Eisen(schaum, -schlakte. -sintels, f. plaur. Eisenschlacken. -slag, n. Hammerschlag; kleine Theilchen welche beim Schmelzen sich vom Eisen absondern. -smeden, v. a. eisenschmieden. -smeden, n. das Eisenschmieden. -smet, f. Eisenfleck, Rostfleck. -smid, m. Eisenschmid, Schmied. -storken, n. Stachelochwein, Meer(schwein, -igel. -rekooper, *IJzer*-

kooper, m. Eisenhändler, -krämmer. -*vek*, s. *IJzermet.* -*ronk*, f. Eisenfunken. -*werk*, n. Eisenwerk, -arbeit, -waren, Schmiedearbeit. -*winkel*, s. *IJzerkraam*.

Ijsig, adj. u. adv. mit Eis bedeckt, eiskalt; grülich; Grauen erweckend.

Ijsing, f. Grauen, Schrecken, Erschütterung durch die Glieder vor Furcht und Schrecken, kalter Schauer, Entsetzen.

Ik, pron. person. ich. -*heid*, f. Ichheit (Nom. Rec.)

Ilias, f. dichterisch: *ongeluks-reeks*, eine Reihe von Elend, (ein Gedicht des Homers.)

Immer, adv. jemals; zu jeder Zeit, von Tag zu Tage, allezeit, immerdar. -*meer*, adv. immer (mehr, -dar, jemals. -*s*, adv. u. conj. gewiss, ja, doch, ja doch, zum wenigsten.

Impost, m. Auflage, Steuer, Accise, Abgabe, Impost. -*meester*, m. Accise Einnehmer, Pächter, Zöllner, Zoll Einnehmer.

In, praep. in.

In(ademem), v. a. einathmen. -*ademing*, f. Einathmung. -*bakeren*, m. a. Einwindeln, -wickeln, -mummen. -*bakken*, v. a. u. n. einbacken. -*balemen*, v. a. einbalsamieren, -salben, und mehrere dergleichen, durchaus auf ihren primitiva aufzufinden.

Inband, (obs.) m. (besser *inbinding*) Einband, Einkürzung, Bezäumung, s. *inbinding*.

Inbeeld(en), v. a. einbilden. - (*zich*), v. recipr. sich einbilden. -*ing*, f. Einbildung, Wahn, Meinung; Dünkel.

In(bellen), v. a. einklingeln, durch Klingeln einen hereinrufen. -*bergen*, v. a. einbergen, an sichern Orte aufheben. -*bersten*, v. n. einbersten.

Inbijt, m. (s. *Onthijf*), Frühstück, (Imbiss, altdeutsch). -*en*, v. a. einbeissen, -fressen; -beizen; -essen, durch das Eis einen Weg bahnen für Schiffe u. s. w. -*ing*, f. Ein(fre-)sen, -beissen; -beizung; -eisen (eines Schiffes).

Inbind(en), v. a. ein(binden), -ziehen, zusammenziehen; bezwingen, im Zaume halten. -*ing*, f. Einbindung; Verminderung, Einkürzung, Zusammensziehen, Bezäumung.

Inbitter, adj. sehr bitter; sehr feindselig.

Inblazen, v. a. und n. einblasen, -geben, -flößen, -prägen, -er, m.

Einblaser, -geber, -flösser, Anstifter. -*ing*, f. Einblasen, -gebung, Antrieb.

Inbljij, -*e*, adj. u. adv. innig (froh, -erfreut).

Inbljren, v. n. zu Hause bleiben, nicht ausgehen.

Inboedel, -*boel*, m. das gesammte Hausgeräthe eines Hauses.

Inboezem(en), v. a. ein(flößen, -geben. -*ing*, f. Ein(flössung, -gebung.

Inbosen, v. a. ein(pochen, -schlagen.

Inboomen, v. a. ein(schieben, -drücken.

Inboorling, m. u. f. Eingeborner, Einheimisch(er, -e, Landekind.

Inboren, v. a. einbohren, ein Loch in etwas hineinbohren; hineinbringen.

Inborst, f. Art, Denkungsart, Gesinnung, Naturell, Neigung. -*ig*, adj. inbrünstig, innig, andächtig.

Inbraak, f. Einbruch. s. *Huis-, Doorbraak*.

Inbranden, v. a. u. n. mit einem glühenden Eisen einbrennen; durchs Feuer einätzen, durch die Hitze tief hineindringen.

Inbreken, v. n. ein-, durch(brechen.

Inbrenng(er), m. -*(ster)*, f. Einführer, -inn, der oder die etwas oder einen, wo einführt oder hineinbringt. -*ing*, f. Ein(führung, -bringen.

Inbreuk, m. Ein-, Durchbruch (des Wassers durch die Dämme); Verletzung, Uebertretung (der Gesetze), Eintrag einer Sache.

Indachtig, adj. u. adv. eingedenk.

Indag(en), v. a. vorladen, vors Gericht fordern; einen Geflüchteten einrufen. -*ing*, f. Vor(forderung, -ladung vors Gericht, Citation, Einrulung eines Flüchtenden.

Indalen, v. n. absteigen, ein(sinken, -senken, hineinsteigen.

Indamm(en), v. a. bedämmen, mit einem Damm einschliessen. -*ing*, f. Eindämmung.

Indelting, f. Eingrabung, Vergrabung, Einscharren.

Indenken, v. a. eindenken, nach(sinnen, -denken.

Inderdad, adv. in der That, wirklich, wesentlich.

Indiaan, m. Indianer, Eingeborner von Indien. -*sch*, adj. indianisch, aus Indien.

Indien, conj. wenn, wann, so, so ferne, daferne, wo.

Indienen, v. a. einsenden, zuschicken; eingehen, überliefern,

Indigo, m. Indig, Indigo (eine blaue Farbe).

Indijk(en), v. a. ein(deichen, -dämmen, bedeichen, mit einem Dämme umgeben. -*ing*, f. Bedeichung, Verdämmung.

Indisch, s. *Indiaansch*.

Indokken, v. a. die Schiffe ins Dock auflegen. (mersion)

Indompeling, f. Eintauchung; Im-

Indoraaijen, v. a. u. n. eindrehen; ein(dringen, -schleichen; mit List sich in etwas einmischen.

Indragt, f. Einbruch, s. *Inbreuk*.

Indrang, m. Ein(dringen; -bruch, Durchbruch, Ueberschwemmung.

Indrijjing, f. Ein(treibung, -jagung, Treiben in die Enge.

Indrillen, v. a. einbohren, mit dem Zwickbohrer ein Loch einbohren.

Indringen, v. a. u. n. ein(dringen, -drängen, -brechen; -schleichen:

Indroerig, adj. u. adv. sehr(-, äusserst (traurig, betrübt.

Indroog, adj. u. adv. sehr- äusserst) trocken.

Indruischen, v. a. mit Gewalt binnehmen kommen. - (*tegen*) mit Gewalt sich(widersetzen, -wider etwas stellen.

Indruk, m. Eindruck, Begriff. -*ken*, v. a. ein-, durch(drücken; lehren, ein(schärfen, -prägen.

Indrukking, f. -*sel*, n. Eindruck; Einschärkung; Eingedrucket.

Ineen, adv. zusammen, beieinander.

Ineigenen, v. a. sich wieder zueigenen, zurücknehmen.

Inent(en), v. a. impfen, gepfropfen, beizen, inoculiren. -*ing*, f. Einimpfung, Inoculation, Pfropfung.

Ineten, v. a. u. n. ein(fressen, verzehren, um sich(fressen, -greifen.

Infansen, v. a. hinein(werfen, -mischen, auf eine rohe Art etwas hineinbringen.

Infraas, adj. u. adv. sehr-, ausserordentlich) schön, sehr(net, -niedlich.

Ingaan, v. a. u. n. ein-, hinein(gehen, -treten; einholen; aufgehen; ausgehen, anfangen. (leete.

Ingadering, f. Einsammlung, Col-

Ingang, m. Ein(gang, -gehen; Öffnung wodurch man hineingeht; Zutritt; Gehör, Glaube, Beifall; Anfang, Anbeginna.

Ingeademd-, gebakerd-, gebeeld-, gebeten-, gebijt-, gebazen-, geboesemd-, gebogen-, gebonden-, geboord-, gebragt, u. s. w. diese und meistens alle Participia welche als Adjectiva gebraucht werden, sind durchaus bei deren Infinitiva

(In)ademen, -bakeren, -beelden, -bijten, -bikken, -blasen, -bliven, -boezemen, -buigen, -binden, -boren, -brengen, u. s. w.) aufzufinden, oder sonst davon abzuleiten.

Ingeboren, adj. u. part. angehören, natürlich, von Natur eigen. -, m. u. -e, f. Eingeborn(er), -e, Einheimisch(er), -e, Landeskind.

Ingrÿfde, m. u. f. Eingeerth(er), -e, Erbeigenthümer, -inn.

Ingeesten, (obs.) v. a. begeistern.

Ingeland, m. u. f. Ansässig(er), -e, Eingesessen(er), -e, Einwohner, -inn. -, adj. an-, ein(gesessen in einem durch Beiche oder Dämme umgebenen Lande).

Ingenomen, adj. (part. von Innemen, einnehmen)eingekommen, erfüllt, voll von diesen oder jenen Sachen oder Personen. -heid, f. günstiges oder widriges Vorurtheil.

Ingeschepen, adj. u. adv. (part. von inschepen (obs.) an(erschaffen, -geboren, von Natur.

Ingetogen, adj. eingezogen, sittsam, manierlich, gemässigt, bescheiden. -heid, f. Eingezogen-, Bescheidenheit, Sittsamkeit.

Ingeval, adv. (besser in geval)wenn, so fern, im Fall, falls.

Ingefallen, adj. (part. von Invallen, einfallen)eingefallen, -gestürzt; verfallen, mager, hager.

Inger(en), v. a. ein(geben, -händigen, über(liefern, -reichen; einflößen, -blasen, im Sinn geben, einprägen. -er, m. Eingeber, Urheberreicher, Einflösser, Ein-, Ohrenbläser. -ing, f. Ein(gabe, -flössung, Antrieb; Uebergabe.

Ingefolge, adv. zufolge, vermöge, desshalb.

Ingewand, n. Eingeweide, Gedärme, Kaldane.

Ingewede, s. Ingewand, von Thieren.

Ingeworteld, adj. (und part. von inwortelen) eingewurzelt; tief, fest begründet.

Ingeseten, m. Ein(gesessener, -wohner.

Ingerig, adj. u. adv. äusserst, über alle Massen gierig, -geizig, -fältig.

Ingijsen, v. a. (Seewort) die Segel einziehen.

Ingoed, adj. u. adv. sehr gut, innig.

Ingolpen, s. Ingulpen.

Ingreep, f. Eingriff. Dat is een ingreep inde wet, das ist ein Eingriff in das Gesetz.

Ingulpen, -golpen, v. a. einschwelgen, mit grossen Zügen trinken.

Inhalen, v. a. ein(holen, -ziehen, an sich ziehen; zu sich ziehen, ein-saugen; zurückziehen; wieder gewinnen was man verloren hat; versammeln; feierlich empfangen; durch Laufen, Fahren, oder Reiten, einen einholen; wieder-rufen. -ig, adj. u. adv. geizig, eigen-nützig, fältig. -igheid, f. Geiz, Eigennutz, Kargheit, Fältigkeit, Knauerei. -ing, f. Anziehen; Ein-ziehung, Wiederruf; feierlicher Empfang, Einholung.

Inham, m. Meerbusen, Golf.

Inhandelen, v. a. eintauschen, Wa-re mit Waare handeln.

Inhelben, v. a. inne haben, besitzen, einfassen; be(deuten, -zeichnen.

Inheemsch, adj. ein(heimisch, inlän-disch.

Inheet, adj. u. adv. sehr heiss.

Inheijen, v. a. einschlagen mit dem Rammelblock.

Inheijden, v. a. ein(weihen, -segnen.

Inhijtschen, v. a. einhissen, hinein-aufziehen.

Inhollen, v. a. u. n. hinein(traben, -rennen, -höhlen, aushöhlen, hohl machen.

Inkoojen, v. a. Haufenweise ins Haus bringen, zusammen(bringen, scharren, s. Ophoojen.

Inhoud, m. In(halt, -begriff. -en, v. a. in-, einhalten, enthalten, be-greifen; innehalten, aufhören; bezwingen, bezähmen, mässigen; zurückhalten.

Inhout, n. Rippe eines Schiffs. fig. eine starke Leibesbeschaffenheit.

Inhuldig(en), v. a. huldigen. -ing, f. Huldigung.

Inhuren, v. a. einmiethen, aufs neue(miethen, -pachten.

Injagen, v. a. ein(jagen, -treiben, -holen, erhaschen.

Ink, m. Eingang oder Oeffnung eines Ink, s. Inkt. (Aalkorbes).

Inkanker(en), v. n. ein(fressen, -nagen; -wurseln, ver(alten, -derben, zur verderblichen Gewohnheit werden. -ing, f. Ein(fressen; -wurseln, Ver(alten, -derben, böse An-gewohnheit.

Inkarnaat, adj. rosenrothe Farbe, hochroth. (schneitt).

Inkeep, f. Einkerbung, Kerbe, Ein-Insceer, m. Reue, Wiedorkehr, Be-sinnung, Nachdenken.

Inkhoren, s. Eekhoorn.

Inkippen, v. a. ein(hacken, -schnei-den, ver(hacken, -kerben.

Inklinken, v. a. u. n. hinein(treiben, -schmieden; ein(klinken, -stutzen.

-stossen (mit den Trinkgläsern); fig. mit eustimmen, seinen Bei-fall geben.

Inknoopen, v. a. einknüpfen; fig. be-zwingen; einprägen.

Inkom(e)ing, m. An(kom(m), Fremd-, Neu(ling, Neuangekommner.

Inkomen, n. Ein(kommen, -kunft, -nahme, Renten; Ein(führung, -fuhr.

Inkomet, f. Ein(gang, -kommen, -kunft; jährlich's Gehalt, Besol-dung oder Einkommen.

Inkoop, m. Einkauf, Kauf.

Inkorting, f. Abkürzung, Ver(minde-rung, -ringerung.

Inkoren, v. a. in Körbe hineinle-gen; fig. sich satt essen, den Ma-gen füllen.

Inkostelijk, adj. u. adv. sehr köst-lich. -kostbar.

Inkoud, adj. u. adv. sehr, ausser-ordentlich-, durchdringend) kalt, innig kalt.

Inkroppen, v. a. ein-, ver(schlucken, -beissen, Den(hoon inkroppen, den Schimpf verbeissen.

Inkruijen, v. a. einschleiben mit dem Schubkarren; hineindringen, auf-dringen, -bürden; hinein(schlei-chen, unterschieben.

Inkruiping, i. Ein(kriechen, -schlei-chen; Zunahme, Wachstum.

Inkt, (Ink, Int), m. Dinte. Druk-, Schreibinkt, Druckerschwärze, Schreibdinte. -bak, f. Schreib-zug, Dintenfass. -glasje, Dinten-gläschen, kleine Dintenflasche. -hoorn, -hoorn, m. bornirt Dinten-fass. -kas, f. Dinten(krug, -kanne. -koker, m. -pot, f. Dinten-fass. -vlak, m. Dinten(blecken, -makel.

Inkuilen, v. a. ein(graben, -setzen, in die Erde setzen.

Inkwakken, v. a. mit Gewalt hinein-werfen.

Inkwartier(en), v. a. ein(lagern, -quartieren. -ing, f. Einlagerung, -quartierung, (von Truppen).

Inlaag, (inlage), f. Inlage, Einlage, was eingelegt wird; Einschluss, ein-geschlossener Brief.

Inlading, f. Ein(ladung, -schiffung.

Inland(er), m. Ein(länder, -gebör-ner, -heimischer, Landesknd. -sch, adj. inländisch, einheimisch.

Inlappen, v. a. ein(sticken; -schie-ben, -fügen, -schalten; -schlu-cken, -schwelgen, saulen.

Inlassch(en), v. a. ein(lassen, -setzen, dazwischen stellen, hinein(fügen,

einrücken, -ing, f. Ein(setsung); -rücken; Beifügung, Zusatz.
Einlassen, v. a. einlassen, ins Haus lassen, mit einem sich (einlassen, -abgeben; Antheil nehmen; einfügen; zurücklassen. -ing, f. Einlassung; Abgebung mit Geschäften; Unterredung.
Einleijik, adj. u. adv. sehr-, ausserordentlich hässlich, abscheulich.
Einleg, m. In-, Ein)lage; Geld das in die Lotterie, oder sonst wo, eingelegt wird.
Einlegering, f. Einlagerung.
Einlegen(en), v. a. ein(legen); -setzen; -machen; in den Keller legen; eingelegte Arbeit machen; einschlagen, enger oder kürzer machen (ein Kleid, u. s. w.); zusammenbringen, zulegen (zu einem Gastmahl, u. s. w.); eine Pflanze, einen Weinstock oder Rebe, in die Erde legen; erwerben (Ehr oder Schande u. s. w.); sich widersetzen. -geld, n. Ein(set)sgeld, -satz, -lage. -gend, adj. einlegend, einschliessend. -ging, f. Ein(legung, -lage; -schlagen, Verkürzen; Geldeinlage; Einmachen. -genamg, m. Ein(satz, Einset)sgeld, Einlage, Zuschuss.
Einleiten(en), v. a. ein(leiten, -führen. -er, m. Ein(leiter, -führer. -ing, f. Ein(leitung, -führung, Anleitung, Anfang; Anfangsgründe einer Wissenschaft; Eingang, Vorrede.
Einliefer(en), v. a. ein(liefere, übergeben; einbringen; darreichen, überreichen. -ing, f. Ein-, Ueber(lieferung, Eingabe, Ueberreichung.
Einlesen, v. a. ein-, zusammen)lesen.
Einleuchten(en), v. n. u. a. ein(leuchten, erleuchten)aufklären. -ing, f. Ein-, Er(leuchtung, Aufklärung. (sen.
Einliegend, adj. ein(liegend, geschlohen.
Einleiben, v. a. einverleiben, zu einem Mitgliede einer Gesellschaft u. s. w. machen.
Einleibung, f. Einverleibung, Annehmung, Aufnahme.
Einlegen, v. a. (besser *einlegen*) ein(schalten, -fügen, -schieben.
Einloeden(en), v. a. ein-, hinein(looten, ein Schiff in den Hafen bringen. -ing, f. Ein(loot)ung eines Schiffes.
Einloogen, v. a. ein(laugen, in die Laugen legen.
Einloop, m. Einlaufen, Einlauf.
Einloopen, v. a. u. n. ein(laufen, durch Laufen einholen; hineinlaufen, in den Hafen fahren; sich zusammendrängen, klein(er) werden (Buch-

druckerwort. - (sagen), Streiten, vorgehen streiten.
Einlösen(en), v. a. ein(lösen, auslösen. -ing, f. Einlösung.
Einluten(en, *einluten*, v. a. ein(luten, bei Glockenschlag einrufen, den Jahrmart einluten oder durch Glockengeläute ankündigen. -ing, f. Ein(läutung, -läuten.
Einlustern(en), v. a. ein(lustern, ins Ohr(rauen, -sagen, heimlich benachrichtigen.
Einmalen, v. a. ein(machen, -legen.
Einmahner, m. Ein(mahner, -treiber, -forderer, -ing, f. Ein(mahnung, -treibung, -forderung.
Einmischung(ing, f. Ein(mischung, -mischung, Beimischung. -sel, n. Ein-, Bei)mischung, Eingemenge, was in etwas eingemischt worden ist.
Einmessen, v. a. u. n. ein(messen, im Kaufe zumessen, zum Einkauf messen; im Messen(vorringern. -minder werden.
Einwickeln, adv. in(mittelst, -zwischen, mittelweife, unterdessen.
Einwirken(en), v. a. ein(handeln, seine eigenen Güter im öffentlichen Verkauf, bei Aufgebot, wieder einzukaufen.
Einwunden(en), v. a. verbinden, die äusserste Spitzen einer Sache ineinander stecken. (-flicken).
Einwärts(en), v. a. ein(wärts, -heften.
Einnehmen(en), v. a. ein(nehmen, in Haus nehmen, einziehen; aufnehmen (ins Schiff, ins Hause); zu Hause empfangen; Besatzung erhalten; Arznei (einnehmen, -zu sich nehmen; erhalten (Befehle); erobern (eine Stadt); anfüllen; Einem günstige Gedanken von sich einflössen.
Einnehmend(end, adj. einnehmend, gefällig, angenehm. -ing, f. Einnahme; Eroberung.
Einnehmen(en), v. a. ein(fordern, -mahnen, -treiben. (wendig).
Innerlich, adj. u. adv. innerlich, in
Innerlich, adj. u. adv. innig, inbrünstig, herzlich, andächtig. -heid, f. Innigkeit, Inbrunst, Herlichkeit, Gottesfurcht, Andacht. -lijk, adj. innig-, herzlich, von Herzen.
Inning, s. *Inwarding*; -maning.
Innocten(en), v. a. ein(ernten, -sammeln. -ing, f. Ernte, Ein(samm)lung. (pack(en, -ung).
Inpacking, f. *het inpakken*, n. Ein.
Inpalmen(en), v. a. nach und nach an sich) ziehen, -reissen, allmählig zu sich ziehen.
Inpalming, f. Einschränkung.
Inpöhlen(en), v. a. ein(salzen, -pökeln.

Inpersonen(en), v. a. ein(pfeffern, ver(salzen); -gällen.
Inpiipen(en), v. a. ein(pfeifen).
Inpflanzen(en), v. a. ein(pflanzen, -sprießen; lehren, unterweisen, einschärfen.
Implanting, f. Ein(p)flanzung; -führung, Unterricht.
Impoiten(en), v. a. ein(pflanzen).
Inprangen(en), v. a. ein(klemmen, -pressen, -drücken.
Inpraten(en), v. a. ein(schwätzen, -reden, mit schmeichelnden Worten gewinnen. *Overal mede inpraten*, sich überall ins Gespräch mischen.
Inpreken(en, -prediken, v. a. ein(predigen, -reden, überreden, ein(stämp)fen, -schärfen. (sec).
Inpressen(en), v. a. mit Gewalt ein(pres)sen, -schärfen.
Inpreken(en), v. a. ein(stechen, mit einer Spitze wo hineinstecken.
Inpropfen(en), v. a. ein(stopfen, -propfen, -drücken. (den).
Impulsen(en), v. u. n. ein(sinken, wohl verpulsen, v. a. schöpfen. Wasser stehen oder einlassen.
Inrekenen(en), v. a. mit der Asche bedecken.
Inrennen(en), v. a. u. n. durch Rennen einholen, erölen; im vollen Laufe hereinrennen.
Inrid, m. Ein(ritt, das hineinreiden).
Inriden(en), v. a. ein(ritzen). (ten).
Inriden(en), v. a. u. n. durch Reiten (einholen, -einrücken; einreiten, einfahren.
Inroeten(en), v. a. u. n. durch Rudern einholen; ein-, herein(rudern).
Inroepen(en), v. a. ein(rufen, zu sich rufen; herbei-, hinein, -an(rufen; Vors Gericht laden. -ing, f. Herbeirufen, Einrufung; öffentliche Vorladung der Verbrecher.
Inrond, n. Mohrrand, eine runde Oeffnung einwärts, Nische.
Inrossen(en, (-roeten), v. n. zu Rosse oder mit Pferd und Wagen wo einkommen.
Inruiking, f. Eintausch.
Inruimen(en), v. a. ein(räumen; Platz machen; übergeben, -lassen. -ing, f. Ein(räumung, Uebergebung, Entledigung, Uebergabe.
Inrucking, f. Ein(rückung, -fall.
Inschellen(en), v. a. vermittelt klingeln herbeirufen.
Inschepfen(en), v. a. ein(schöpfen, ins Schiff laden. -ing, f. Ein(schiffung, -sen).
Inschorp(en), v. a. ein(schärfen, -prägen, lehren, unterrichten, weisen.
Inschieten(en), v. n. ein(schiessen, hinein-schalten; zwischen legen, hinein-schalten; beifallen, in Gedanken

kommen; verlieren, einbüßen, aussetzen; durch Schiessen zerbrechen.

Inschikk(stijk, adj. nachgiebig, zugebend, redlich, gemässigt. -stijk: heid, f. Nachgiebigkeit, u. s. w. -en, v. u. a. ein(schieben), -rücken, -fügen, -räumen, -passen; zugeben, mässigen, entschuldigen, beilegen, sich zur Beilegung einer Streitigkeit verstehen. -ing, f. Einschieb(en), -ung; Nachgeben, Mässigung, Vergleich.

Inschooijen, v. n. bettelnd herumkommen, in einem Lande oder Orte herum saulensen.

Inschoon, adj. u. adv. überaus-, ausserordentlich-, ungemäcin-, sehr schön.

Inschoppen, v. a. einschuppen, stoßen (mit dem Fusse).

Inschrijden, v. n. einschreiten, seitwärts hineinkommen.

Inschrijven, v. a. ein-, auf-, unterschreiben. -ing, f. Ein(schreibung, -zeichnung, Immatriculierung.

Inschuld, f. Activschuld, Schuld die eingefordert werden kann.

Insegtijks, conj. u. adv. auch, darneben, gleichchen, hiernächst, eben so, so wie, auf.

Inslaan, v. a. u. n. ein(schlagen), -schmeissen, zerbrechen, falten, umbiegen, einlegen, kaufen; schwelgen, in sich saufen; einbringen. -g, m. Ein(schlag, -kauf, -legen; Falte, Ueberschlag, Saum.

Inslapen, v. n. einschlafen, schläfern, schlummern; sterben, entschlafen.

Insluk(en), v. a. hinunter schlucken; sich auf eine unrechtmässige Art etwas zu eignen. -ing, f. Ein-, Ver(schluckung, Verschlingen, unrechtmässiges Anmassen.

Insluis(en), v. a. u. n. einschliessen, umschliessen, besetzen, ver(sperren, -schliessen; genau einpassen, mit einbegreifen. -ing, f. Einschluss; Parenthese; Ineinander-schliessung; Verschiessung, Einschliessung; Inbegriff.

Insmelten, v. a. u. n. einschmelzen, durch Schmelzen vermischen; verlieren, verringern, mindern, kleiner werden; ein-, zusammen-laufen. (gen.

Insnakken, v. a. gefräßig einschwelgen. **Insnappen**, v. n. u. a. ein(schleichen), -schlüpfen; -reden, sich ungebunden in eine Unterredung oder ein Gespräch einmischen.

Insnijden, v. a. ein(schneiden, -ker-

ben, einen Einschnitt machen; graviren, in Kupfer stechen; einen Durchschnit machen, durchgraben; einbüßen, Schaden bei der Anschneidung haben. -ing, f. Ein(schnitt, -schneidung.

Inspannen, v. a. An-, ein(spannen); anstrengen, zijne krachten inspannen, seine Kräfte anstrengen.

Insparen, v. a. er-, aus(sparen, durch Ersparen wider erwerben.

Inspatten, v. a. ein-, hinein(sprengen, -sprützen, ein(fallen; -sinken.

Inspraak, f. Eingebung (göttliche); Stimme (des Gewissens, -des Herzens); Ein(spruch, -rede.

Insprieken, v. a. ein(rede(n, -sprechen; erwecken (durch Reden).

Inspringen, v. n. ein-, hinein(springen; rückwärts eingebogen sein.

Inspuiting, f. Einspritzung, Injection.

Instaan, v. n. Bürge für einen sein; für jemanden stehen; eines Parthei nehmen.

Instal, m. Scheune, Schoppen, -len, v. n. in den Stall bringen, ausgekramte Waaren wieder einnehmen. -lig, adj. u. adv. in übeln Rul gebracht.

Instappen, v. a. u. n. a. durch gehen einholen, ein-, herein-, hinein-eintreten; diobt in einander, zusammen treten; betreten.

Insteken, v. a. u. n. ein-, hinein-stecken; ein(geben, -flüstern, ansetzen, beibringen; ein-, hinein-mischen; einheften.

Instellen, v. a. ein(setzen, -stellen, stiften; anfangen. *Het wedr stelt sich fraai in*, das Wetter fängt an schön zu werden. -er, m. Stifter, Einsetzer, Anfänger. -ing, f. Einsetzung, Stiftung, Gebot, Gesetz; Anstellung, Einführung in ein Amt; Anfang.

Instemmen, v. a. einstimmen, genehmigen, von der nämlichen Meinung sein. -ing, f. Genehmigung, Einstimmung.

Instendiglijk, adv. mit Nachdruck, nachdrücklich, inständig, ernsthaft, eindringlich, (wird öfters, aber fehlerhaft, *instantelijk* geschrieben).

Instippen, v. a. ein(tünchen, -tauchen.

Instooten, v. a. u. n. einstossen, ver(stossen, -brechen; hinein(stossen; anfallen, drauf los gehen; hinein-sprengen.

Instorten, v. a. u. n. ein(giessen, hinein(stärken, -giessen, ein(gie-ßen, -flößen, -prägen; -ein(stür-

zen, -fallen; aufs neue in eine Krankheit fallen; mit Gewalt hinein(stören, -brausen.

Instortig, f. Ein(sturt, -giessung, Rückfall.

Instouwen, -stuw(en), v. a. dicht ineinander(schichten, -packen, einstampfen, aufhäufen.

Instrijken, v. a. u. n. ein-, hin-, herein(streichen; eilig hinein(gehen.

Instructie, f. Verhaltungsvorschrift, Instruction; Unterrichts.

Instrument, m. Werk-, Rükzeug; ein ausserordentlich böser Mensch.

Instuiven, v. n. ein-, hin-, herein(stauben; -brausen; mit Gewalt hineinkommen.

Instuwen, s. *instouwen*. (sehen.

Instullen, v. n. ein(glitschen, -rut-ten, s. *Inkt*. (ge.

Instaat, n. Geschliche, Kalbgeschliche. **Insteeken**(aar, m. Einschreiber, Sub-scribent. -en, v. a. ein-, unter-schreiben, subscribiren. -ing, f. Einschreibung, Subscription.

Interdeel, s. *Schade*, *Nadeel*.

Interen, v. a. u. n. einschern, verringern, mindern, mindern, weniger werden.

Interest, *Intrest*, m. Interesse, Zins von geliehenen Gelde.

Inteweging, f. Zwang, Bändigung.

Intiegen, -tijen, -tuigen, obs. v. n. einziehen; das Partic. *ingetogen*, eingezogen, ist noch gebräuchlich.

Intoozen, v. a. erwarten, einwarten, irgendwo entgegen sehen.

Intogt, m. Einzug, feindlicher Einfall.

Intooming, f. Einräumung, Mässigung, Bändigung.

Intoozen, v. a. einzaubern; etwas künstlich wo hinein bringen.

Intrappen, v. a. ein-treten; durch Treten zerbrechen.

Intrede, f. Ein(tritt, -zug.

Intred(en), v. a. u. n. ein-treten, hineingehen; durch Gehen einholen; durch Treten zerbrechen. -ing, f. Eintreten, Eintritt.

Intrek, m. Einzug; Aufenthalt.

Intrekken, v. a. u. n. einziehen, wo hineintreten; einholen; nach sich ziehen; enger machen; einstellen, aufheben, abschaffen, wo hinein-siehen; zurücknehmen; ein-schrumpfen.

Intussehen, conj. u. adv. inmittel, mittlerweile, unterdessen, inzwischen.

Intval, m. Einfall, Ueberfall eines Laudes, feindlicher Einzug, Streifzug; Gedanke.

Intvallen, v. n. u. a. ein(fallen, -stür-

zen; -ziehen, -rücken, streifen. in die Rede follen; in Gedanken kommen; hager werden, abnehmen; hinein-, ein(senken); durch Fallen zerbrechen.

Inacten, v. a. in Fässer thun, fassen. -ten, v. a. ein(fassen, -schliessen, in sich halten).

Invergiftig, adj. adj. u. adv. sehr-, un-gemein) giftig.

Investen, v. a. einbegründen.

Invlammen, v. a. einbrennen, damasciren.

Invliegen, v. n. u. a. ein-, hinein-) fliegen; in aller Eil sich nähern; äus-erst schnell hinein(laufen, -fahren, -segeln).

Invlizen, v. a. einschichten, zurechte bringen; schlichten, beilegen.

Invlod, m. Einfluss.

Invoeg(ing), f. Ein-, Bei(fügung, Hin-zufügung; Einschaltung, -sel, n. Zu(satz, -gabe; Einmischung.

Invoer, m. Ein(fuhr, -führung, -en, v. a. einführen, fahrend einbringen; stiften, aufbringen (Gesetze, Gewohnheiten, u. a. w.). -ing, f. Einführung.

Involgen, v. a. befolgen, einwilligen, genehmigen, zugeben, willfahren. -ing, f. Befolgung, Zulassung, Einwilligung, Genehmigung.

Invoorder(en), v. a. ein(fordern, -mahnen, -treiben. -ing, f. Ein(forde-rung, -mahnung.

Invereten, v. a. u. n. ein(fressen, -beissen, -beizen, um sich fres-sen, verderben.

Invrifjen, s. Inwrijven.

Invullen, v. a. ein-, an(füllen, voll machen, einschalten. -ing, f. Ein-, Auf-, Aus(füllung, Einschaltung.

Inwach(en), v. a. irgendwo erwarten, ein-, ab)warten, entgegen sehen. -ing, f. Erwartung, Abwar-tung.

Inwater(en), v. a. einwässern.

Inweeking, v. a. einweichen, durch Wasser erweichen.

Inwendig, adj. u. adv. in-, ein(wen-dig, innerlich, von innen. -heid, f. das Inwendige, Innerliche.

Inwentelen, v. a. u. n. ein-, hinein-wälzen; in eine Krankheit wieder zurückfallen, (Provins).

Inwerken, v. a. ein-, hinein(wirken, -prägen.

Inwerp(en), v. a. einwerfen, hinein(-werfen, -schütten, -schmeissen; durch Werfen zerbrechen; einen Einwurf machen. -ing, f. Einwurf, Einwerfen.

Inwerp(eel), n. das eingeworfene; Ein-wurf; Ein(gebung, -bläsung.

Inweven, v. a. einweben, darzwischen fügen, ein(fügen, -ghalten.

Inwijjd(en), -wijken, v. a. einweihen, heiligen, widmen, zum heiligen Gebrauch absondern, ordinieren, zum priesterlichen Amte fähig erklären; eine Sache zum ersten Male gebrauchen. -ing, f. Einwei-hung, Heiligung; Absonderung zum heiligen Gebrauche; Ordina-tion.

Inwijken, f. Meerbusen, Bai, Bucht. -en, v. n. einbiegen, einwärts (weichen, -biegen; sich tief in einem Lande hineinbegeben.

Inwikk(e)l(en), v. a. ein(wickeln, -win-den, -schlagen, unwickeln; sich worin mischen, sich mit einer Sache einlassen; be-, zu(deck)en. -ing, f. Ein-, Um(wickelung, Ver-wicklung; Einlassung in geschäf-fliche Angelegenheiten.

Inwillen, v. a. wohinein wollen. (te. **Inwilligen**, v. a. ein-, be(willigen, zugeben, gestehen, zulassen. -ing, f. Einwilligung, Genehmigung, Bewilligung.

Inwinnen, v. a. wieder(gewinnen, -erwerben, -bekommen was man verloren hatte; zu erwerben trachten.

Inwippen, v. a. u. n. ein-, hinein-) schnellen, -wippen; -hüpfen, -springen; hüpfend schnell hin-eingehen.

Inwoekeren, v. a. u. n. einwuchern, durch Wuchern erlangen; durch lange Gewohnheit einreisen; ein-wurzeln.

Inwoelen, v. a. ein(wühlen, -wickeln (in Zwirn, Garn, oder Seile).

Inwon(en), v. n. einwohnen, in einem Ort oder in einem Hause wohnen. -er, m. Einwohner, Bewohner, Besitzer. -ing, f. Einwohnung, Aufenthalt, Obdach.

Inwort(e)l(en), v. n. einwurzeln, Wur-zeln schießen; einreisen, veralt-en. -ing, f. Einwurzelung, wur-zeln; Einreisen (einer Sitte oder Gewohnheit).

Inwrijven, -vrifjen, v. a. ein(rei-ben, -schmieren; vergelten, sich rächen.

Inwringen, v. a. ein(drehen, -win-den, -ringen; -drücken, -zwicken, -hemmen.

Insaaijen, v. a. ein-, hinein(säen, zwischen schon gesätetes Getreide aufs neue säen.

Insaat, m. Einsatz, der Preis auf welchen ein Stück Gut, bei öffent-

lichem Aufgebot, gestellt wird.

Inzag(e), f. Einsehen.

Inzakking, f. Senken, Einsenk(en, -ung, Fall; Bau(fälligkeit.

Inzam(e)l(en), v. a. einsammeln, zu-sammenscharren; Früchte pflü-cken, einernnten. -ing, f. Einsamm-lung, Ernte.

Inzeepen, v. a. einseifen, mit Seife einschmieren.

Inzegenen, v. a. ein(segnen, -weihen, consacriren, durch Segnen zum heiligen Gebrauche absondern.

Inzeilen, v. a. u. n. durch Segela einholen; einsegeln, mit welen Segeln in den Hafen laufen.

Inzenden, v. a. ein-, hinein(senden, -schicken.

Inzet, m. Ein(satz, -lage.

Inzetten, v. a. ein(setzen, -stellen, -führen; -legen. -ter, m. Einset-zer, Stifter. -ting, f. Einsetzung, Stiftung, Gebot, Verordnung, Ge-setz, Satzung. -sel, n. Ein(satz; -gesetztes Stück, welches irgend-wo ist eingesetzt.

Inzien, v. a. u. n. einsehen, betrach-ten, erwägen, fassen; nachsehen, schonen; hinein(schauen, -schauen, -gucken; verschieben, ausstellen. -n, n. Einsehen, Gedanke, Erach-ten, Urtheil, Verstand.

Inzigt, u. Einsehen; Absicht, Zweck, Vor(haben, -satz, Augenmerk.

Inzinnen, v. n. ein-, hinein(träufeln, -rinnen, -quellen.

Inzijn, v. n. sich irgendwo befinden, irgendwo sein.

Inzoet, adj. u. adv. ungemein süß.

Inzonderheid, adv. insonderheit, be-sonders, ins besondere, vornehm-lich.

Inzoet, adj. u. adv. ungemein salzig.

Inzwart, adj. u. adv. ungemein schwarz, kohl-, pech)schwarz.

Inzwaren, v. n. ein(schwären, -fres-Jode, s. Jood, Jude, Hebräer. (sen. **Joodsch**, adj. u. adv. Jüdisch, von Juden s. Jood.

Joden(dom), n. Judenthum, das jüdi-sche Volk; die Juden; jüdische Religion. -genoot, m. Judenge-nosse, einer der die jüdische Re-ligion angenommen hat. -kerk, f. Juden(kirche, -tempel, Synagog, Judenschule. -kers, f. Judenkir-chen; rother Nachtschatten, (Al-kekengi). -kriek, s. Jodenkers. -kruid, n. Weiderich (eine Pflan-ze), Lysimachia Salicaria. -lijm, f. Juden(leim, -pech, -harz, As-phalt. -steen, m. Judenstein. -visch, m. Judenfisch.

Jodin, f. Jüdin.

Juelen, v. n. jubeln, jauchzen, lärmern wie ein Betrunkener.

Jok, -, m. Scherz, Spass, Posse.

Jokn, **Jeukn**, v. n. jücken, kitseln, schnehen, verlangen, begierig sein.

Jokerig, adj. begierig, schausuchtvoll, verlangend.

Jokken, v. n. scherzen, spassen; spotten, lügen. -aar, m. Spassvogel, Scherzer, Lügner.

Jokkernij, f. Scherz, Spott, Spass.

Jol, f. jütändisches Boot, Chaluppe.

Jong, adj. u. adv. jung. -, n. das Jung eines Thieres, junges Thier, Füllen, Kalb, Brut. -e, s. *Jongen*.

-eling, m. Jüngling, Junggeselle, junger Mensch, erwachsener Knabe. -elingschap, f. Jünglingschaft.

Jugend, Jünglingsjahre, blühendes Alter; junge Mannschaft, Jünglinge insgesamt, junge Leute.

-en, m. Junge, Bube, Knabe, Bursch. -en, v. n. Junge werfen (von einigen Thieren). -er, adj. u. subst. m. (Compar. von *Jong*).

jung (von Jahren); Jünger, Schüler, Lehrling. -este, -eken, n. kleiner Junge, Knabe, Knäbchen, Bübchen. -gezel, m. Junggeselle,

ein lediger, unverheiratheter junger Mensch. -heid, f. Jugendlich.

Jugend, junge Jahre, jugendliches Alter; junge Leute. -man, m. Jüngling, Junggeselle, unverheiratheter junger Mensch. -s, s. B.

van *jongs*, -aan, von Jugend auf, von Kindheit an. -ste, adj. (Superl. von *Jong*, *jong*); der, die, das (jüngste); -letste. -rouw, s. *Jonkrouw*.

Jonker, **Jonkheer**, m. Junker, junger Edelmann; Kadett (im Militärstande). -erachtig, adj. u. adv. junker (artig). -mäsig, -isch, adeliich, nach Junker Art. -erlijk, n. *Jonkerachtig*. -heer, s. *Jonker*.

-heid, s. *Jongheid*. -rouw, f. Jungfrau, Jungfer; Fräulein, Tochter von adeliger Herkunft, vornehmer junger Frauenszimmer. -vorneemlijk, adj. jungfräulich. -wijf, n. junge Frau; Dienstmagd.

Jonk, f. Junke (ein indianisches Fahrzeug), Chaluppe.

Jonnen, s. *Ginnen*.

Jonst, (obs.) s. *Gunst*.

Jood, m. Jude, Hebräer. -sch, adj. u. adv. jüdi. ch, von Juden.

Jool, m. Geck, halber Narr.

Joop, f. eine Art Apfel; Hiefe, ausgeblühter Rosenknosp, Hahnbutte.

Jopenbier, n. Sprossenbier, Danziger Doppelbier.

Jordaan, f. Jordan (ein Fluss im gelobten Lande).

Jorden, m. (Mannsname); steifer Kerl, Narr, dummer einfältiger Mensch.

Joris (*Sint*) *kruid*, n. Maria-Magdalenenkraut, Theriak kraut (eine Pflanze).

Jou, ein gemeines Wort, für *gij*, u. *uw*, du, Sie, dir, Ihnen, dein, Ihr, euer.

Jouw, f. Spöttisches und beschimpfendes anhaltendes Geschrei; Schimpf, Spott, Verspottung. -en, v. n. mit Geschrei Einen beschimpfen und verspotten.

Jouweel, s. *Juwel*.

Ipokras, s. *Hypokras*.

Irias, f. Irias, Schwertel (wurzelt, blümt (eine Pflanze)).

Irmenszuil, **Hermanszuil**, Irmenssäule, Bildsäule des Helden Arminius oder Harminius, in den Zeiten von den alten Germanen angebetet.

Is (dritte Person des Indic. sing. pres. von *zijn*, oder *wezen*, sein), ist. *Hij*-, *zij*-, *het is*, er-, sie-, es ist.

Isabel, f. Isabellenfarbe.

Isbeem, **Ischeem**, **Isboem**, n. Hüftbein, Ischion.

Israelietisch, adj. u. adv. Hebräisch, jüdisch.

Italiaanech, adj. u. adv. italienisch, von-, aus Italien. -, n. die italienische Sprache.

Itten, v. a. sur Ehe überreden. (Provintz).

Jubelgaar, -feest, m. Jubeljahr, -fest, -feier.

Jucht, -leder, -leer, n. Juhtenleder, russisches Leder.

Judas, m. Judas (Mannsname); falcher-, verrätherischer-, heimtückischer) Mensch. -haard, m. Judasbart, rother Bart. -haar, n. Judashaar, fuchsrothes Haar. -kus, m. verrätherischer-, heuchlerischer) Kuss. -oor, n. Judasoor, Holländerschwamm, (ein schwamartiger Auswuchs an den Fliederbäumen), Auricula judae.

Juffer, **Joffer** (von *Jongerouw*), f. Jungfer, Mädchen aus den gebildeten Ständen, Mademoiselle, (verkürzt Mamsell), Edeljungfer, Fräulein (heut zu Tage wird dieses Wort auch von Unadelichen gebraucht); Bettwärmer (eine gewisse Maschine die Betten zu erwärmen); Koben oder Block ohne Scheibe, wodurch die Haupttaue ausserhalb an den Schiffen angebracht werden; Mast oder langer, dünner Pfahl. -achtig, adv. jungfräulich, jungferlich. -mäsig, -lijk, adj. jungferlich. -schap, n. u. f. Jungferschaft; die Jungfer insgesamt; das weibliche Geschlecht; das sämtliche unverehelichte Frauenzimmer. -tje, n. Jüngferchen, Mamselchen; eine Art grosser Fliegen.

Juffrouw, f. verheirathete Frau; Frau im Hause, Frau, Meisterinn, Hauswirthinn; Madame. -merk, f. Epipich (eine Pflanze).

Jugt, s. *Jucht*.

Juichen, v. n. jauchzen, jubeln, frohlocken, vor Freude schreien, ein Freudengeschrei anheben.

Juilen, v. n. heulen. *De wind juilt*, der Wind heult.

Juist, adj. u. adv. just, eben, zur nämlichen Zeit; niedlich, gleich, gerade, nett.

Juk, **Jok**, n. Joch, Tragloch, Trage-, zusammenverbundene Bretter und Balken, Gebinde unter einer Brücke, u. s. w. Brückchen, Steg über einem Graben (Provintz), Joch zum Tragen oder Ziehen für Ochsen; *fg.* Beherrschung, Dienbarkeit, Selaverei; drückende Sorge und Beschwerlichkeit; ein Paar-, zwei) Ochsen, Joch Landes (so viel Ackerland als ein paar Ochsen in einem Tag pflügen können). -gespan, n. Beugespann, Gesspann. -jordel, m. Jochgurt, womit zwei Ochsen oder Pferde zusammengespannt werden.

Jukken, v. a. unters Joch bringen, unterjochen. -, n. plur. Querbalken unterm Dache. -, s. *Joken*, *Jeuken*, jücken.

Jukriem, m. Joch (riemen), -gurt.

Julij, m. Julius, Heumonat.

Junij, m. Junius, Brach-, Sommermonat. (berzug.

Jurk, f. Kinder(kleid, -kittel); -ü *Jutmie* (*Sint*), *dat zal te sint Jutmie gebeuren*, (Sprichw. das wird auf dem Nimmerstag geschehen).

Juwel, n. Juwels, Kleinod, Schmuckstück. -en, adj. von Juwelen gemacht. -en, v. a. mit Juwelen schmücken. -kastje, -koffertje, n. Juwelenkästchen, Schmuckkästchen.

Juwelier, m. Juwelirer, Juwelenhändler. -en, v. n. mit Edelsteinen handeln.

Ivoer, n. Elfen-, Helfen)bein. -draai-
jer, m. Helfen-, Elfen)beindrechs-

ler. -werk, n. Elfenbeinernes (Ge-
rätke, Elfenbeinarbeit.

Ivoeren, adj. elfenbeinern, aus Elfen-
bein gemacht.

K.

KAA

K, der zehnte Buchstabe des Alpha-
bets.

(für Kathariue.

Ka, *Kaa*, Vorkürster Weibername
Kaag, f. Kage, Schiff; Frachtfahr-
zeug, womit man nur innerhalb
Landes, auf den Flüssen und Kanä-
len fährt. -man, -schipper, m.
Kageschiffer. -skuit, f. s. Kaag.

Kaai, f. Kai, gemauertes und ge-
pflastertes Ufer eines Flusses oder
Kanals; kleiner Damm zwischen
den Seen und Kanälen. -boef, m.
Schubkärner, Packträger, Werft-
bube, der beim Laden oder Aus-
laden am Kai mit arbeitet. -dijk,
Kadijk, f. Deich längst dem Was-
ser oder Kanal. -geld, n. Kaigeld, so
ein Schiffer für den Liegplatz
bezahlen muss. -jen, v. a. herun-
ter thun (Seewort). -looper, m.
Kailäufer; s. Kaaihof. -man, s.
Krokodil. -meester, m. Kai(aufse-
her, -inspector. -paard, n. Län-
depferd, Pferd das gebraucht
wird, die Kaufwaren von und
nach der Kai zu ziehen.

Kaak, f. Wange, Becken, Kinneba-
cken, Rachen; Kiefer; Pranger,
Sohand(stule, -stein, Sohand-
Gerichte)steiler, woran man die
Missethäter zur Schau stellt, oder
ihnen den Staubessen giebt; Wir-
bel, Stoss)wind(Schiff)w. -been, n.
(besser: Kakebeen; Kinnebacken-
bein, Kinnlade. -en, s. Kaken. -je,
n. kleine Wange, kleiner Kinne-
backen; eine Art kleiner Torte.
-mes, m. Messer zum Häring aus-
weiden. -slag, m. Backenstreich,
Maulschelle.

Kaal, adj. u. adv. kahl, ohne (Haare;
- Federn; - Blätter; arm, ohne
Geld, elend, dürftig, ärmlich; ab-
geweidet; -getragen, -genutzt;
-ledig, unversehen; kalt, faulich;
-schlecht, un(nütze-, tauglich. -ach-
tig, adj. u. adv. ein wenig kahl.
-heid, f. Kahlheit, Dürftigkeit,
Armuth. -kin, f. kahles Kinn, Kinn
ohne Bart; m. einer der keinen
Barthat. -kop, m. Kahlkopf, einer
dessen Kopf haarlos ist. -oor, m.
Kahl(ohr, -kopf, Beschornen, der
wenige Haare hat. -poos, f. Taub

KAA

mit kahlen Floten; *fig.* m. einer
ohne Geld und Gut, der wenig be-
sitzt.

Kaam, f. Kalm, Schimmel auf Wein,
Bier oder Essig. -achtig, f. Kal-
sig, adj. kah(mig, -nig, -sel,
n. Schimmel oder Kalm auf Bier,
u. s. w.

Kaam, f. ausgeschmolzenes Fett; Kalm
(kleines Fahrzeug); länglicht run-
der Korb.

Kaap, f. Vorgebirge, Küste, Kap;
Feuer-, Leucht)thurm auf einer
Seeküste; freier Seeräub auf die
feindlichen Schiffe oder Küsten,
Kaperrei, das Kapern.

Kaar, f. Fischbehälter, Fischhälter,
Fischkahr, kleiner Kahn mit Lö-
chern.

Kaar, m. u. f. (obs.) Busenfreund,
-inn, Merseusfreund, -inn.

Kaard, (s. f. Distel; Stängel in den
Blättern der Artischocken, rothen
Rüben, des Kohls, u. s. w.) Karde,
Distel-, Drahtkardtsche, womit
man die Wolle des Tuhs aufrei-
st, oder die Wolle selbst
kämmt. -en, v. a. Wolle aus(käm-
men, - karden. -enbol, m.
Kardendistel; Distelkardtsche
der Tuchfabrikanten und Mustaf-
firer. -endistel, m. Kardendistel.
-enmaker, m. Kardenmacher;
Wollkardtschenmacher. -ensta-
ker, m. Kardenstecher; der die
Wolle aus den Kardtschen oder
Kämmen nimmt. -er, f. Wollkäm-
mer, der Wolle kardet. -ing, f.
Karden, Kardtschen. -sel, n.
Kammwolle; so viel Wolle als
man auf einmal kardet. -ster, f.
Wollkammerinn.

Kaars, Keers, f. Kerse, Licht, Talg-
oder Wachslicht. -bak, n. Licht-
kasten, -lade. -dief, m. Mücke die
ums Licht flattert; Licht(dieb,
-schnuppe, welche sich ans Licht
setzt, und dasselbe verringert.
-enmaker, m. Licht(stieher, -gie-
ser. -enmakerij, f. Lichtfabrike,
Ort wo man Lichter zieht. -lens-
me, n. Docht, Tocht einer Kerze.
-licht, n. Kerzlicht. -ongel, -roef,
n. Talg, Lichttalg, Unschlitt.

KAA

-smoor, n. Lichttalg, Unschlitt,
-smuiter, m. Licht)putse, -putzer,
-scheere, -schoenize; Werkzeug wo-
mit man das Licht putzt, auch je-
mand der die Lichter putzt beim
Schauspiele oder Concert. -snuisel,
-swartel, n. Schnuppe.

Kaart, f. Karte, Land-, See-, Spiel-
karte. -en, (pl. von Kaart, Karte),
Karten; v. a. mit den Karten spie-
len. -enblad, (besser Kaartblad)
n. eine Karte. -enkooper, m. Kar-
tenhändler. -enmaker, m. Karten-
macher. -fabrikant, Spielkarten-
macher, Geograph, Hydrograph.
-enpapier, n. Kartenpapier, Kar-
ton, Gedoppeltes Papier. -en-
inzel, m. Land-, See-, Spielkarten-
laden. -)fabrik, -geld, n. Karten-
geld, was für die Karten bezah-
ligt wird. -spel, n. Kartenspiel. -spe-
ler, m. Kartenspieler.

Kaas, f. Käse. -boer, m. Käse-
bauer, -macher. -jager, m.
einer der mit Käse fährt, Fuhrman
der wöchentlich Käse zu Markte
bringt; auch benamt man einen
alten Liebhaber der Frauensin-
ner mit diesem Namen. -jeskruid,
n. Pappeln, Pappelkraut, (eine
Pflanze) Malva. -kamer, f. Käse-
kammer, -magasin. -kooper, m.
Käsekrämer, Käsehändler. -lab,
f. Käse)lab, -laab (womit man die
Milch gerinnen läßt, wenn man
Käse daraus machen will). -licht,
f. Käsegeruch, Gestank nach Kä-
se. -markt, f. Käsemarkt. -mand-
je, n. -mat, f. Käse)korb, -form,
worin man die Käse presst. -map,
f. Käseasp. -pers, f. Käse)presse.
-ruuel, s. Käse)lab. -vat, n. -vorm,
Käse)form, -faas. -vlade, -vla,
Käse)laden. -wsi, f. Käse)molken.
-winkel, m. Käse)laden, -bude.
-winkelier, m. Käse)krämer. -worm,
m. Käse)wurm, -made. -wingen,
v. a. Käse (pressen, -machen.
-wrongel, f. gemonene Milch, wo-
aus Käse gemacht wird. -zolder,
f. Käse)bhühne, -boden.

Kaats, f. Schosse im Ballhaus, Platz
wo der Ball fällt. -baan, f. Ball-
haus, Ballspielbahn. -bal, m. Spiel

ball (im Ballhause). -*dak*, n. Dach im Ballhause. -*en*, v. n. ballspielen, mit Ballen schlagen oder werfen, raketten. -*er*, m. Ballspieler. -*meester*, m. Ballmeister. -*net*, n. Backet, Ballschlägel. -*spel*, n. Ballspiel, Haketen. -*soef*, f. s. *Kaatsnet*.

Kaawu, s. *Kauw*. - f. s. *Kaowoesel*. -*en*, v. a. kauen, zerkauen, mit den Zähnen zermahlen. -*er*, m. Kauer, Zerkauer, der viel kauft. -*ing*, f. *het kaawoen*, n. Kauen. -*landen*, m. pl. Kau-, Back(tábac. -*sel*, n. Gekäuetes, gekäueter Bissen. -*oerde*, s. *Kouwverde*.

Kabas, f. Strohkörbchen, *Kabas*, eine Art Feigenkörbe. -*een*, v. a. heimlich entwendten, kapern.

Kabbel(en, v. n. sich sanft bewegen, wie das Wasser, mit sanften Wogen sich bewegen, rieseln. -*ing*, f. Rieseln, sanfte Bewegung des Wassers.

Kabel, -*touw*, n. Kabel, -*tau*, n. Ankerseil, Schiffseil woran der Anker befestigt ist. -*garen*, n. Kabelgarn, Seilgepinnst. -*gat*, n. Kabelloch, Ort wo im Schiff die Ankerseile aufbewahrt werden. -*kloed*, n. Kabelkleid, -umschlag der um das Ankerseil gelegt wird, um es für Nässe zu bewahren. -*touw*, s. *Kabel*.

Kabeljaauw, m. Kabeljau, Botch (ein Fisch). -*sch*, adj. Kabeljaugesant (Name eines politischen Anhangs in Holland, vom 15ten Jahrhundert). -*vangst*, -*vischeryj*, f. Kabeljaufang, -fischerei.

Kabinet, n. Cabinet, Schrank mit vielen Schubläden und Fächern; Sammlungsplatz von Naturalien; Gemälden und Kunststücken; Geheimes Gemach oder kleines Zimmer; Staatscabinet, wo die größten Staatsgeheimnisse verhandelt werden. -*je*, n. Cabinetchen, kleines Gemach. -*maker*, m. Cabinetmacher, Tischler, Schreiner. -*eraad*, m. geheimer Rath, geheime Berathschlagung, Geheimrath (ein Titel). -*stuk*, n. Prunkstück, was werth ist in eines Fürsten Cabinet aufbewahrt zu werden. -*stuk*, n. Prunkstück, was werth ist in eines Fürsten Cabinet aufbewahrt zu werden.

Kabois, s. *Kabusis*. (den. **Kabouter**, m. kleiner Knabe, artiger Bube. -*mannen*, -*mannetje*, n. Kobold, Erdmannchen, das sich, nach der alten fabelhaften Volkssage, besonders in den Bergwerken aufhält.

Kabusis, s. *Kombuis*.

Kabuischool, *Buischool*, f. *Kabschool*.

Kachel, s. *Kogchel*.

Kade, f. s. *Kaai*.

Kadraai, f. eine Art kleiner Fahrzeuge, womit man bei den Schiffen, welche auf der Ebde liegen, herumfährt, um mit dem Bootsvolke zu handeln, Markterdenboot. -*jen*, v. a. marktendern, mit Lebensmitteln, u. s. w. um die Schiffe herumfahren, und mit den Schiffleuten handeln. -*jer*, m. Schiffs-. See-, Wassermarkterder.

Kadijk, s. *Kaaidijk*.

Kaek, s. *Kaak*.

Kaerel, s. *Kerel*.

Kaers, s. *Kaars*.

Kaf, n. Spreu, Hülsen und Schalen von gedroschenem Korn.

Kaffa, n. *Kaffa*, eine Art wollenes Zeug.

Kagchel, *Kagchel-oven*, f. *Kachel*, Ofen, Feuer-, Stuben-, Kachelofen. -*kamer*, f. geheizte Stube, Kachelstube, Heizsimmern.

Kai, s. *Kei*.

Kajuit, f. *Kajüte*, Schiffszimmer für den Schiffscapitain und den Obern des Schiffs. -*jongen*, -*wachter*, m. *Kajütenwärter*, *Schiffsapitainsjunge*.

Kak, m. Unflath, Dreck von Menschen und Thieren; Trieb zum Stuhlgange. -*hiel*, n. Winterhucke, -*ferse*. -*kuis*, n. heimliches Gemach, Abtritt, Sekret, Privé. -*kusebril*, f. *Brille* auf dem Abtritt. -*huizerwimer*, m. *Abtrittkrümer*, *Naotwerker*. -*kebed*, m. ein Kind das seine Bette (voll macht, -besudelt; *Betscheiser*. -*kemik*, f. *Betteljunker*, ein Mädchen das nach der Mode, aber ärmlich gekleidet ist. -*ken*, v. a. u. n. *kaeken*, zu Stuhle gehen, seine Nothdurft verrichten. -*ker*, m. *Kacker*, *Scheisser*. -*kerij*, f. *Kacken*, Durchlauf, Durchfall. -*school*, f. *kleine Kinderschule*. -*sel*, n. *Dreck*, *Koth*, *Unflath*. -*ster*, f. *eine die viel kackt*, *Scheisserinn*. -*stille*, f. -*stool*, m. *Nacht*-, *Kammer*-, *Kindernachtstuhl*. -*s*, (*als kake*, *welstankes*), adv. zum *Sohein*, wie, gleich wie.

Kakel(aar, m. Schwätzer, *Plauderer*. -*arij*, f. *Ge(kakel)*, -*gacks*, *Hühnergesehrei*, *Plaudern*, *Geschwätz*, -*wäsche*; *Zank*, *Zänkereij*. -*bont*, adj. u. adv. *bunt*, *buntseckigt* (wie die Hühner), viel

farbig, küchelbunt. -*en*, v. n. *kaeken*, *köckeln*, *gacksen* wie die Hühner; *schwätzen*, *plaudern*. -*er*, m. s. *Kakel*(aar. -*ster*, -*aarster*, f. *Schwätzerinn*.

Kaken, v. a. den Häring ausweiden und in Tonnen salzen und einpökeln.

Kaker, m. *Kropfschneider*, *Ausweider* und *Einpökler* der Häringe.

Kaking, f. (besser *het Kaken*, n.) *Ausweiden* und *Einsalzen* der Häringe.

Kakker(lak, m. *Kakerlak*, ein Insekt welches in Indien zu Hause ist, und Güter und Schiffsladungen seragt. -*je*, n. *Kakerlaken*, *schlechte Ausflucht*, *kahle Entschuldigung*.

Kakketoe, f. *Kakedu*, eipe *Art weisser Papageien*, die ein starkes Geschrei machen.

Kal, s. *Gekal*, *Kallon*.

Kalabas, *Kalbas*, f. *Kalabasse*, eine Art grosser Kürbisse. -*flesch*, f. *Kürbis*-, *Kalabas*(flasche).

Kalachtig, adj. *plauder*-, *schwatzhaft*. -*heid*, f. *Schwatzhaftigkeit*, *Geschwätzigkeit*.

Kalamijnsteen, m. *Kalaminstein*, *Kalmee* (eine Art Steine womit man rothes Kupfer gelb, oder womit man aus Kupfer Messing macht.)

Kal(amink, -*lemink*, -*mink*, n. eine Art wollenes Zeug, *Kalamank*.

Kaland(er, f. *Kornwurm*; *Glanz* auf *Zeuche*, den sie durch das *Mangeln* bekommen. -*en*, *Kalander*, v. a. *glänzen*, *walzen*, *mangeln*, *rollen*, *glänzend* machen. -*er*, m. *Gläser*, *Walser*. -*erij*, f. *Gläsererei*, *Kalander*-, *Glanz*mühle, *Ort* wo man die *Zeuche* glänzt. -*molen*, f. *Kalander*(mühle, *Walzmühle*, *Mangel*, *Roller*, *Glanzmühle*.

Kalandisje, *Kalandisje*, f. *Nahrung*, *Handel*, *Gewerbe*, *Kundschaft*.

Kulant, *Klant*, m. u. f. *Kunde*, *Kundmann*, *Kauffreund*, -*ina*, *Bogün*, *Kalbas*, s. *Kalabas* (stiger, *Göனர்*, *Kalderstok*, s. *Kanterstok*).

Kalafater(en, *Kalfateren*, *Kalfaten*, v. a. *kalfatern*, ein *Schiff* ausbessern, -*flicken*; *beschicken*, *bestellen*, *auführen*. -*hamer*, m. *Stoßhammer* zum *Kalfatern* (*Schiffsimmermanns-werkzeug*). -*ing*, f. *Kalfaternung*, *Ausbesserung* eines Schiffs.

Kales, f. *Kaloesche*, *Kabriolet*, *Chaise*, offene *Kutsche*, leichtes halbedecktes *Fuhrwerk*.

Kalf, n. Kalb, Junge (einer Kuh, eines Hirsches, Rehkalb; gutmüthiger-, junger unerfahrener) Mensch, ein gutes Blut: das Ausgespeick; Oberachwelle einer Thüre; Querbalken einer Druckerpresse; verhuhte Druckerarbeit. -*koe*, f. Kalbkuh, trüchtige Kuh. -*shorst*, f. Kälberbrust, -stück. -*shoofd*, n. s. *Kalfskop*, -*huid*, f. Kalbsfell. -*kop*, m. Kalbskopf. -*sleer*, n. Kalbsleder, -fell. -*smuil*, m. Kalbsmaul, Kälberchnauze, Dorant (eine Pflanze) Antirrhinum. -*snat*, n. Kalbsbrühe, -fleischbrühe. -*soogen*, n. pl. grosse Augen. -*srub*, f. Kalbsribbe, Kälberviertel, Nierenstück vom Kälber. -*schjiff*, f. Kalbschreibe, Kälberschreibe; Schnitt vom Kälberbraten. -*schinkel*, m. Kälberkeule, Kalbskeule. -*ssop*, -*ssoop*, u. f. Kalbfeischuppe. -*srel*, n. Kalbfell, -leder; Trommel. -*srliesch*, n. Kalbtleisch. -*sroet*, m. Kälberfuss; Zehrwurzel (eine Pflanze). -*szeezerik*, f. Kälberdrüse, -gckröse.

Kalven, v. n. kalben, Kälber werfen; alles von sich geben, sich erbrechen.

Kalver(achtig, adj. u. adv. wie die Kälber; muthwillig, jugendlich, spielsüchtig, täudefhaft. -*en*, v. n. kälbern, speien, sich übergeben, sich erbrechen. -*hok*, n. Kälberstall. -*koe*, *Kalkhoe*, f. trüchtige Kuh. -*liefde*, f. erste Liebe, erstes Liebesfeuer, erste Hitze der *Kalfaten*, s. *Kalefaten*. (Liebe).

Kalther, n. Kalther, Maas der Weite von einem Stück Geschütz; Art, Sorte.

Kalis, m. armer, dünftiger Mensch, kahler Junker.

Kalk, m. Kalk, Mörtel. -*bak*, m. Mörtelpfanne, Kalk(fass, -behältniss. -*branden*, v. a. Kalk(brennen, -machen. -*brander*, m. Kalkbrenner. -*brok*, m. Kalkbrocken, Stück Kalk welches von der Mauer fällt. -*en*, v. a. mit Kalk(bestreichen, -überschmieren, -tünchen. -*gruis*, n. Kalkscherben, Kalkbrocken. -*graus*, -*houw*, m. Kelle, Rührsheit zum Mörtel rühren. -*kloet*, f. -*klouwer*, -*klopper*, m. Stock zum Kalk(rühren, -lösen. -*lijm*, f. Kalkmörtel; Judenleim. -*snaker*, m. Kalk(brenner; -macher, -rührer. -*oren*, m. Kalk-, Brenn(osen. -*pot*, m. Kalk(topf, -fass, -eimer. -*put*, m. Kalk(bru-

be, -pflütze. -*stok*, s. *Kalkkloet*. -*tob*, -*tobbe*, f. Kalkzuber, Mörtelpfanne. -*water*, n. Kalkwasser.

Kalkoen, m. Calcutscher-, indianischer-, welscher-, türkischer(Hahn, Putter-, Trut(hahn, Trut(huhn; Hälter am Hufeisen der Pferde. -*sche Haan*, m. -*llen*, f. s. *Kalkoen*. -*tje*, n. junger Trut(hahn, junge Truthenne; kleines Gläschen zum Schnapps; Viertel einer Flasche.

Kallemink, s. *Kalamink*.

Kallemoer, f. Plaudertasche, Schwätzeriu. -*en*, v. a. plaudern, schwätzen, reden. -*er*, -*eraar*, m. Erzplauderer, -schwätzer. -*ing*, (be-scher het *Kallen*, n.) Schwätzen, Plaudern.

Kalm, adj. u. adv. stille, ruhig. -*te*, f. Stille, Meeresstille, Ruhe (der Seele, des Gemuths).

Kalmink, s. *Kalamink*.

Kalmus, m. Calmus, Iriswurzeln, Wasserlilie (eine Wasserpflanze) *Calamus aromaticus*.

Kalot, f. Kalot, kleine runde Mütze.

Kam, m. Kamm, Haarkamm; Hakenkam; Steg einer Violine oder Cither; Weberkamm; Schnabel-, Spitze eines Schiffs. -*borstel*, m. Kammbürste. -*huis*, n. Kamm(futteral, -behältniss. -*meli*-v. f. kurze ausgekamte Wolle. -*men*, *Kemmen*, v. a. kämmen, striegeln, Wolle kammeln. -*menmaken*, v. a. Kämmen machen. -*menmaken*, n. Kammacherhandwerk. -*menmaker*, m. Kammacher. -*mer*, m. Wollkammer. -*sel*, n. ausgekamte Wolle oder Haare. -*rad*, n. Kammrad, Rad mit Zähnen. -*ster*, f. Kämmerinn, Haarflechterinn.

Kameel, *Kemel*, m. Kameel (ein grosses Thier); Kameel (ein gewisses grosses Werkzeug um grosse Schiffe über die Säudbänke zu heben). -*drijver*, m. Kameel(reiber, -hirt. -*is*, f. Kameelweibchen. (*Kemelehaar*), n. Kameelhaare, Kameelhaar. -*srug*, m. Kameels(buckel, -rücken.

Kamelson, n. Chamäleon (eine Art Eidechsen).

Kamelot, n. Kamelot, Kamlot, Zeuch aus Wolle und Kameels- oder Ziegenhaare.

Kamen, *Kamig*, s. *Kaam*.

Kamenier, f. Kammerjungfer, Kammermädchen. -*en*, v. a. sich ansichsen, -kleiden; -putzen, -sohmücken, -sieren.

Kamer, f. Kammer, Zimmer, Stube; Schlaf-, Gerichts(kammer; Kammer einerkanone oder eines Mörsers; Schiffskammer (wo die Ankerseile auf bewahrt werden); Versammlungssaal der Repräsentanten oder anderer obrigkeitlichen Personen, so wie die Versammlung selbst. -*aad*, m. u. f. Kameranad, Mitge(nosse, -selle, Gefährte, Stube(n)gafährte. -*arrest*, n. Stubenarrest. -*bewaarder*, m. Thür(hüter, -wärter, Kämmerer, Bedienter einer Gerichtskammer. -*bezem*, m. Kammerbesen; Schmeichlerin einer angesehenen Familie. -*deur*, f. Kammer-, Stuben(thüre. -*dienaar*, n. Kammerdiener. -*en*, v. a. auf ein Zimmer setzen; Irinwohnung auf einem Zimmer geben. -*gang*, m. m. Stuhlgang. -*geraas*, n. Stubenlärm. -*geregt*, -*gerigt*, n. Kammergericht. -*gewaad*, n. Nachtkleidung. -*heer*, m. Kammerherr, Kammerjunker. -*huur*, f. Kammermiethe. -*iks*, -*ijksdoek*, -*doek*, n. Kammer Tuch, feines, dünnes Nesseltuch von Cambrai. -*kat*, f. Kammer(kätzchen, -mädchen, unterhaltenen Mädchen, Concubine. -*ling*, m. Kammerherr, Kämmerling, Oberbedienter einer Fürst(en)kammer. -*maagd*, -*meid*, f. Kammerjungfer, -dieneninn, -mädchen. -*magd*, -*pot*, m. Nacht-, Kammer(topf. -*rok*, m. Schlafrock. -*spel*, m. Schauspiel. -*speler*, m. Schauspieler. -*stool*, m. Kammer-, Nacht(stuhl. -*stuk*, n. Stein(stück, -büchse, kleine Kanone, Stück zum Steinschüssen. -*tje*, n. Kämmerchen, Stübchen, Zimmerchen.

Kamfer, f. Kampfer (Bark eines japanischen Baums).

Kamille, f. Kamille (eine Pflanze).

Kamisool, m. Camisol, Weste, Unterkleid.

Kamoeler, -*muiseer*, -*leder*, n. Kamutleder, schwarzgefärbtes Leder.

Kamp, m. ein Stück Landes, flaches Land von einem Zaun oder Graben eingeschlossen. -, m. Kampf, Streit, Gefecht. -*adv*, gleich an, gleich auf, eben, gleich gegen gleich. -*ement*, n. Lager, Feldlager. -*en*, v. n. kämpfen, streiten, fechten (vorrüchlich innerhalb gewissen Schranken). -*per*, s. -*vechter*. -*gewecht*, n. Kampf, Kampfgefecht zwischen zwei Personen,

Streit, Gefecht, Klopfechten. **-aan**, m. Kampfbahn, Streithahn. **-ioen**, s. **Kampveschter**. - op, adv. gleich (auf, - an. *Dat is kamp op, das ist (gleich) auf. - plaats, f. Kampfplatz. -spel*, n. Kampfspiel. **-techten**, v. n. kämpfen, streiten, fechten. **-vechter**, m. Kämpfer, Kampf-, Klopffechter, Streiter. **-aan**, f. Kompan (eine Art grober Spitzten). **-anje**, f. Oberdeck am Hinterteil des Schiffs; Feldzug. **-erfusie**, f. Geis- , Ziegenblatt (eine wohlriechende Pflanze), Capillolum. **-ermoeije**, f. Pilze, Teufelsbrod, Erdschwamm, Pfifferling. **-erster**, m. hart gesottene Eier mit einer Senf brühe.

Kamuis, adj. u. adv. platt nasigt, mit einer eingedrückten Nase versehen. **-leer**, s. **Kamoosleer**.

Kan, (erste und dritte Person da Indio. pres. von **Kunnen**, können). *Ik kan, hij kan*, ich kann, er kann so sein. -, f. Kanne, Krug, Trinkkanne, Wein oder Biermaass. **-luk**, **-negeluk**, n. Kannenglück, das letzte in der Kanne. **-nelid**, n. Kannendeckel. **-netje**, n. Kännchen, kleine Kanne, Krug. **-newasscher**, m. Kannewischer.

Kanaal, n. Kanal, Röhre, Wasserleitung; Meerenge zwischen Frankreich und England.

Kanalfje, f. Pöbel, gemeines Volk; ein schlechter, betrügerischer und lasterhafter Mensch.

Kanarie, **-vogel**, f. Kanarienvogel. **-sek**, **-wijn**, m. Kanarien(sekt, -wein. **-suiker**, f. Kanarienzucker sehr feiner weisser -Butzucker. **-vlugt**, f. Kanarienbauer, (zum Paaren und Aushecken der Kanarienvögel). **-zaad**, n. Kanariensamen, weisser Vogelsamen, Alpiste.

Kanaster, **Knaster**, **Kanasser**, **Knasser**, m. Knaster, eine Art von Tabak, welcher in Kasten, von Amerikanischen Binsen gemacht, Kanaster oder Kanasser genannt, nach Europa geführt wird.

Kancelarij, s. **Kanselarij**. **Kandel**, f. u. n. Weinsuppe, gegülhelter Wein. **-maal**, n. Kindtauschmaus. **-pot**, m. Weinsuppennapf. **-wijn**, s. **Kandel**.

Kandelaar, m. Leuchter.

Kandij, f. Kanarienzucker, **Kandis**, **-zucker**. **-pot**, m. Kandiszuckertopf. **-suiker**, s. **Kandij**.

-siroop, f. Kan(disiroop, -ditsiroop, Zuckersaft.

Kaneel, n. u. f. Zimmet, Zimmetrinde. **-bloem**, f. Zimmetblüthe, -blume. **-boom**, m. Zimmetbaum. **-kookje**, n. Zimmetküchelchen. **-stok**, m. Zimmetstok, Zimmetstange. **-suiker**, f. Gezuckertes Zimmet, Zucker mit Zimmet vermischt oder gekocht. **-wasfel**, f. Zimmetkuchen, Zimmetwasfel. **-water**, n. Zimmetwasser. **-wijn**, m. Zimmetwein, Hipokras.

Kanefus, n. Kanefass, grobe Leinwand, eine Art von häfienem Tuche. **Kanker**, m. Krebs, Krebschaden, -geschwulst; Baumfrass; einflussendes Uebel; immer zunehmendes Verderben. **-achtig**, adj. krebsartig; einflussend; verderblich. **-bloem**, f. Kornrose, Klatschrose (eine Pflanze) Flos papaveris rhoades.

Kanon, n. Kanone, Geschütz, Stück, Feldstück. -, m. geistliches Gesetz, Ordnungsregel der römischen Kirche; Kirchen(gesetz, -regel, -ordnung, -vorschrift. **-es**, f. Kanonesse, Domherrin, Stüttdame. **-ik**, s. **Kanunnik**. **-iseren**, v. a. kanonisieren, unter die Zahl der Heiligen aufnehmen, für einen Heiligen erklären (in der römischen Kirche). **-ier**, m. Kanonier, Artillerist, Konstabel; Buchsenmeister. **-nik**, s. **Kanunnik**. **-schot**, f. Kanonenschuss.

Kane, f. Ungefähr, Schicksal, Gelegenheit, Glück, Geschick, Mittel, Anlass.

Kansel, m. Kansel, Predigtstuhl, Lehrstuhl. **-arij**, **-erij**, f. Kanzlei, Schreibsaal. **-ier**, m. Kanzler. **-rede**, f. Kanzelrede, Predigt. **-stijl**, m. Kanzelstil, Kanzelsprache.

Kant, m. Rand, äusserste Ecke oder Spitze einer Sache, Seite, Ort, Ende; Gegend, Ufer, Küste, Strand, Wall; Stück (von Brod oder von sonst etwas). *Aan eenen kant brengen*, etwas zur Seite bringen, etwas vollbringen, beendigen. -, adj. u. adv. niedrig, schön, artig; übel (nach dem Fasse) schmeckend. -, f. Spitzten, gewirkte-, genähte-, geklöppelte Spitzten. **-beitel**, m. Meissel, Brocheisen. **-boek**, n. Musterkarte von Spitzten; Eckbuch (an einem Riess Papier; s. **Kasboek**). **-eel**, m. Absatz an einem Gebäude; Eckstein, ausstokender Thurmeiner Festung. **-elen**, v. a. u. n. etwas auf dem Rande

herumdrehen, unterst oben stellen; sich schwenken, seine Denkart und Handlungen ändern; s. **Kanteren**. **-en**, v. a. eckicht-, winklich (machen); sich widersetzen. **-erstok**, m. Holz das Steuerruder zu regieren. **-je**, n. Rändchen; kleine Spitze, Kante. **-ig**, adj. u. adv. eckicht, kantig, was Ecken oder Winkel hat; übel (nach dem Fasse (schmeckend); was viel Rinde hat (vom Brod, u. s. w.). **-pielaar**, **-pijler**, m. eckichter Pfeiler, Prisma. **-shaak**, m. Haken, um schwere Körper von der Seite anzugreifen und aus dem Wege zu schaffen. *Iemand bij de kantshaken grijpen*, (Sprichw.) einen angreifen. **-tekening**, f. Anmerkung auf dem Rande, Randglosse, Randshreibung. **-werk**, n. Spitzten, Borten(arbeit, -werk. **-werker**, f. Spitzearbeiterin. **-eel**, s. **Kansel**.

Kantoor, n. Comptoir, Kaufmanns Schreibstube; Handelsort an einer fremden Küste; kleines Seitenzimmer; Pult. **-bediende**, **-knecht**, m. Comptorist, Commis, Schreiber, Kaufmannsdienner, Buchhalter, Cassirer. **-inkt**, m. Comptoir-, beste) Dinte. **-inecht**, u. Comptoidiener. **-pen**, f. Comptirfeder, grosse, starke Schreibfeder. **Kaos**, **Chaos**, m. Chaos, verwirrt Sache.

Kap, f. Kappe, Haube, oberster Deckel von einer Sache; Dachwerk eines Gebäudes; Ueberlage einer Mauer; oberes Brett eines Schornsteins. *Zich in de kap eteken*, Mönch werden. *De kap op den tuin hangen*, (Sprichw.) den Mönchsstaat verlassen. **-er**, f. Kappe, eine gewisse Art nordholländischer Kappe, Haube oder Kopfhülle des Frauenzimmers. **-erpson**, s. **Kapron**. **-je**, n. Käppchen, kleine Kopfhülle; Circumflex über einem Buchstaben, s. B. im den Wörtern, **weér**, statt **weder**, **Wetter** und wieder; **leér**, statt **leder**, **Leder**. **-ken**, s. **Kapje**. **-oetsmuts** (**Karpostsmuts**) **-s-puitemuts**. **-ot**, f. eine grosse Mütze. **-pedoos**, f. Hauben-, Mützen(schachtel) der Frauenzimmer). **-peken**, s. **-je**. **-pen**, v. a. den Kopf putzen, Irisieren, die Haube aufsetzen, hauben. **-pemaakster**, f. Putzmacherin, Haubenmacherin. **-per**, m. Haarfrisier, Haarschneider, Kopfputzer. **-roen**, **-ruin**, f. Kaprunne

(eine altfränkische Frauenkappe). -*sel*, n. Weiberhaube, Kopfsputz, Frietur, Häcksel, Späne. -*ster*, f. Kopfsputzmacherin; eine die die Haare frisirt. -*stok*, m. Haubenstock, Hangstock für Kleider, Mantelstock. -*vitumete*, f. Kaputae, Kaputze, Pudel-, Reise)mütze. -*zel*, s. *Kapsel*.

Kapel, f. Kapelle, kleine Kirche; Schmetterling, Sommervogel; Deckel eines Destillirkessels. -*aan*, m. Kapellan, Adjunct eines Geistlichen. -*letsje*, n. Kapellchen; kleiner Schmetterling. -*meester*, m. Kapellmeister, Obermusikdirektor.

Kapen, v. a. kapern, mit obrigkeitlicher Erlaubnis zur See (freibenten, -rauben; heimlich oder listig (entwenden; -stehlen).

Kaper, m. Kaper, ein zum Seeraub ausgerüstetes und bewaffnetes Schiff.

Kaphamer, m. Pickelhammer (womit man die Mühleisene auspicket).

Kapitaal, n. Capital, Hauptsumme, Summe Geldes, Reichthum. *En man van kapitaal*, ein reicher Mann, Capitalist. -, adj. u. adv. gross, ansehnlich, vornehm, schön, vortheillich, wichtig.

Kapitaal, n. Capital (Kauf-, Kronen)stück oder oberste Theil einer Säule.

Kapitein, m. Capitain, Hauptmann, Oberhaupt einer Compagnie oder eines Schiffes. -*schap*, n. Capitainstelle, Hauptmanns(stelle), -würde.

Kapitol, n. Capitol, -ium (eine Burg in Rom).

Kapittel, n. Capitel, Haupt(stück, -abtheilung, -theil, Versammlung der Domherren; Capitelhaus (Ort wo die Domherren ihre Versammlung halten). -*dag*, m. Capiteltag, Tag der Sitzung vom Domcapitel. -*en*, v. a. capiteln, das Capitel lesen, ausschelten, vornehmen, Verweise geben, einem den Text lesen. -*heer*, m. Domherr, Mitglied des Domcapitels. -*stek*, m. Zuckerstöckchen, länglicht gezogener Zucker; goldenes Schloss das die Frauen um den Hals tragen.

Kapitelen, n. Geschenk der Schiffeigenthümer an den Schiffer ausser dem bedungenen Frachtlohn.

Kapmes, m. Hackmesser, Nippe, Haummesser.

Kapeen, m. Kapun, Kaphahn, Kapuan, verschnittener Hahn. -*en*,

v. a. einen Hahn oder das Männchen eines Thieres verschnneiden, castriren.

Kapoets, -*smuts*, v. *Kaputsmuts*.

Kapot, adv. entwei, in Stücken; todt; aus dem Felde geschlagen; kapot (im Pickenspiel); Oberkleid, s. *Kappot*. -*teren*, v. a. brechen, entweischlagen, zertrümmern; tödten, umbringen.

Kapperboom, m. Kapernbaum, Kapernstaude. -*tje*, m. Kaperchen (eine Baumknospe); eine kleine Art Kappeskohe; eine gewisse Art Tauben. -*tjeskool*, -*kool*, f. Kappeskohe (eine Art kleiner Savoikoh). **Kapping**, (besser het *Kappen*), f. Hauen, Hacken, das Abhauen; Friiren.

Kappot, f. eine Art Kriegsmantel, Soldaten Ueberrock.

Kaprave, f. Dachsparre.

Kapriool, f. Capriole, Luftsprung.

Kapuin, s. *Kapoen*.

Kappelen, v. m. gerinnen, -stehen, stocken.

Kappen, v. a. hauen, hacken, abhauen, -hacken, -köpfen, -stumpfen, verschnneiden; unbedeutlich reden, die Diebsprache reden.

Kapper, m. Kaper (Knospe eines Baumes, welche mit Essig eingemacht wird).

Kar, *Karre*, f. Karre, Fuhrwagen mit zwei Rädern; Schuhkarre.

Karaak, *Kraak*, f. ein altes grosses spanisches Schiff.

Karaat, n. Karat, ein kleines Gewicht für Gold und Edelsteine.

Karabijn, f. Karabiner, Schiessgewehr der Reuter, Böchse.

Karakter, n. Character, Kennzeichen; Gemüthsart; Würde, Amt, Bedienung.

Karavane, f. Caravane (eine grosse Reisegesellschaft im Morgenlande); eine grosse Menge Menschen.

Karbats, f. lederne Peitsche, Karbatsche.

Karheel, *Karheel*, m. Knagge (Stück Holz), ein Balken zu unterstützen.

Karbunkel, m. Car(bunkel, -funkel (ein Edelstein); Blut(geschwür), -finne.

Karbonsade, f. Rinder-, Kalbs-, Schweins(rippe, Rostgebratenes, über Kohlen geröstete Rippen).

Kardesl, n. Hiesl, -seil, die Segel aufzuhauen. -*blok*, n. Block wodurch die Zugrollen oder die Seile gehen, um die Segel aufzuhauen.

Kardinaal, m. Cardinal (neben dem Pabst der ansehnlichste Geistliche der römischen Kirche). -*schap*, n. Cardinals(würde, -amt. -*sheed*, m. Cardinals(hut, -würde.

Kardoes, f. Patrone; Kartätsche; schräg ausgeschmittenes Brett ein anderes Brett zu unterstützen; Knagge unter einem Balken oder Brett; Fächchenzusammengesetzter Tabak. -*does*, s. *Kardoeskeker*. -*garen*, n. Kartätschen(faden, -zwirn, Bindfaden zu Kartätschen. -*kiet*, f. Patronen-, Kartätschen(kasten. -*koker*, m. Patronen-, Kartätschen(büchse. -*krop*, f. Kropf, Ende, einer Patrone oder Kartätsche. -*lepel*, m. Ladenschaukel.

-*naald*, f. Kartätschenandel (womit die Kartätschen genäht werden). -*papier*, n. Patronenpapier. -*scherp*, n. Kartätschenschrot, Schiessschrot; allerlei Materialien die in die Kartätschen gethan werden. -*stok*, m. Patronen-, Kartätschen(stock. -*tas*, f. Patronen-, Kartätschen(tasche).

Karcelsten, m. Ziegelstein.

Karel, *Kerel*, m. Karl (Mannsname); Kerl, Mann, Bursche. *Hij is een dapper*, -*braaf* (Karl, er ist ein tapfner, -braver Kerl, ein wacker Mensch.

Ker(ge, -gassen, f. Schiffsladung.

Karig, adj. u. adv. karg, ältig, geizig, sparsam; dürrig, mager, hager. -*heid*, f. Kargheit, Sparsamkeit, Geiz, Filsigkeit; Dürrigkeit, Magerheit (des Erdreichs). -*tijck*, adv. kärglich, sparsam.

Karkent, m. Halbschuur von Edelsteinen.

Karkas, f. Karkasse, ein grosser Feuerball (in der Kriegsk.); Eisen-, Kupfer(draht mit Zwirn umwickelt, welches die Frauensimmer in ihren Hauben, u. s. w. gebrauchen.

Karmeliet, m. Carmeliter (ein gewisser Mönch). -*enklooster*, n. Carmeliterkloster. -*soen*, f. Carmeliterorden, von dem St. Theresia's Orden.

Karwemelk, s. *Kernemelk*, f. Buttermilch.

Karwosijn, -*mosijn*, n. Carmosin (eine schöne dunkelrothe Farbe).

Karr, s. *Karr*.

Karwaffelen, -*waffelen*, v. a. schlagen, mit Stöcken oder Fäustan (schlagen, -stossen.

Karlijntje, *Karlijntje*, m. Karlinchen (eine Art Weiberhaube in

früheren Zeiten, wie die Mädchen in einigen Weisenhäusern noch tragen).

Karonje, f. (Scheltw. des Pöbels) Aas, Luder, Rabenaa.

Karoot, **Kroot**, f. rothe Rübe. -**ness**, m. Rothnase.

Karos, f. Kutche, Karosse.

Karot, f. Carotte (Rolle Tabak, sum Rappen.) (Fisch).

Karper, m. Karpen, Karpfen (ein **Karpet**, f. kleines Uebertapet, gestreiftes Flurkleid; Fachtuch, grobe Leinwand; Segelgar).

Karpoets, -**postemuis**, f. Reismütze, Kapute; s. **Kapuis**.

Karre, s. **Kar**. -**man**, m. Kärner, Karrenfahrer, Karrenführer, Fuhrmann. -**paard**, n. Karrenpferd, Zugpferd. -**smeer**, n. Wagen-schmier, Wagentheer. -**tje**, n. kleinen Karren, Kinderwagen, Handwagen.

Kars, s. **Kers**.

Kar(sai), -**sai**, n. Kersei, Kirschei, (eine gewisse Art Wollensaug). -**saaijen**, -**seijen**, adj. kerseien(er, -e, -es, von Kirschei).

Karspel, s. **Korspel**.

Karstanje, s. **Kastanje**.

Karsteling, m. eine Art von lockerem gebackenem Blätterkuchen.

Kartel, m. Kerbe, Einschnitt, Rand. -**achtig**, adj. u. adv. bröckelnd, körnigt, stockigt, geronnen. -**en**, **Kertelen**, v. a. u. n. ränden, einkerben, -schneiden (s. B. Münze oder Geld); gerinnen, stocken, zusammenlaufen, sich in Körner zertheilen. -**ig**, adj. u. adv. leicht gerinnend, stockigt; geändert, mit einem gekerbten Rande. -**ing**, f. Stockung, Gerinnen, Bänder.

Kartels, f. Kartätsche (Büchse von Pappe, Blech oder Kersei; gefüllt mit Flintenkugeln und andern Materialien).

Karthuiser, m. Karthäusermönch. -**klooster**, n. Karthäuserkloster, Karthause.

Kartouw, n. Kartonne, schwere Kamme; eine schwere, grosse Summe Geldes.

Karvael, n. Karavalle (eine Art Schiffe). -**hout**, n. Gegenfeiler, Stütze, Knagge.

Karviel, -**blok**, n. grosser Kloben am grossen Marssegel eines Schiffs. -**houten**, n. pl. -**werk**, n. Karviel(werk, -hölser (im Schiffsbau, Bretter die mit ihren Kanten über einander legen).

Karwaes, s. **Karvats**.

Karwef, f. Kümmel (ein Kraut und Samen, semen carui); Frohndienst, Frohnarbeit, Frohne, kurzwährende Arbeit; Käibergechlänge, Eingeweide eines Thiers. -**jen**, v. a. Frohndienste verrichten, arbeiten, schwere Arbeit thun.

Kas, **Kast**, n. Kasten, Kiste, Schrank, Schrein; Geldkasten, Case; Behälter, Behältnis, Gebäuse; Schachtel, Dose. -**boek**, n. Ausserste oder unterste und oberste Buch Papier in einem Riess; Ausschuss; Cassebuch eines Kaufmanns. -**geld**, n. Cassegeld, baar Geld. -**houder**, m. Cassenhalter, Cassierer, Silberhändler. -**je**, n. Kästchen, Schränkchen. -**papier**, n. Ausschusspapier. -**rekening**, f. Caserechnung. -**sa**, f. Cassa, Cassa; s. **Kas**. -**seren**, v. a. in den Schrank-, Kasten-, Geldkassen; thun; Cassiren, abdanken. -**sen**, v. a. einfassen. -**sier**, m. Cassierer, Cassenhalter, Cassenverwalter. -**sig**, adj. u. adv. rissig, fettig, hin und her serrissen (vom Papier, welches ausgeschossen wird). -**st**, s. **Kas**. -**tenaker**, m. Kistenmacher, Schreiner. -**tomatewerker**, n. Schreiner(arbeit, -**werk**, -**sie**, f. Cassia, (Cassia lignea), ein Baum und dessen Frucht. -**sijens**, v. a. (obs.) pflastern.

Kastanje, f. Kastanie. -**boom**, m. Kastanienbaum. -**bruin**, adj. kastanienbraun, dunkelbraun. -**kleur**, f. Kastanienfarbe. -**pan**, f. Kastanien(pflanze, -brater. -**schil**, f. Kastanienchale.

Kastanjeten, f. plur. Klapperwerk, womit man sum Tause klappern kann.

Kastel, n. Schloss, Festung, Burg, Kastel, fürstliche Residenz, Herrenhaus, ein grosses ansehnliches und stark gebauetes Haus; der Vorder- und Hinter(theil eines grossen Schiffes).

Kastei(ein, m. Schloss(vogt, -verwalter, -hauptmann, Bewahrer eines Herrenhauses, einer Festung; Gefangenbewahrer, Kerkermeister; Gastwirth; Castellan, Herr einer Castellanei. -**einschap**, n. Schloss(vogtei, -hauptmannschaft, Herrschaft einer Castellanei. -**anjf**, f. Castellanei, Wohnung des Schloss(vogts; Herrschaft, Länder zu einer Herrschaft (Castellanei) gehörig.

Kastijd(en, v. a. süchtigen, peitichen, kasteien, strafen. -**er**, m. Zuchtiger, Verbesserer, Bestra-

fer. -**ing**, f. Kasteiung, Züchtigung, Strafe.

Kastoor, m. Castor Biber; Hut aus Castor- oder Bieber(haare gemacht. -**hood**, m. Castorhut, Hut aus Biberhaaren gemacht.

Kastoren, adj. aus Biberhaaren bestehend oder gemacht. **Eenkastoren hood**, ein Castorhut.

Kat(suifst), -**swaist**, m. Messgewand, Priester(mantel, -rock.

Kat, f. Katze (ein bekanntes Thier), Werfanker, ein Pfahl auf dem Werf eingeschlagen, woran das Ankerseil fest gemacht wird; Flösse (ein längliches Schiff mit weitem Bauche); Katze, Kavalier (ein hohes Festungswerk, eine Schiesskatze); Steinstück (eine grosse Kanone worau- grosse Steine geschossen werden); längliche Knospe am Nuss- und Kastanienbaum. -**er**, m. Kater, Murner, Mäuschen der Katze, s. -**je**, n. Kätzchen, junge Katze, s. -**aal**, m. kleiner, schlechter Aal (nur gut für die Katze). -**aas**, n. ein böser-, schlechter-, leicht aufführender Mensch. -**aal**, n. (obs.) Hausgeräthe, allerlei Mobilien; allerlei Vieh und Hauge-räthe. -**er**, m. Kater, Koter, Keuter, ein Köther, Köthener, ein geringer Bauer, der nur wenig Land besitzt, ein Kothass. -**ers-plaat**, -**ersted**, f. eine Bauerwohnung mit ein wenig Ackerland. -**kalsen**, v. n. umsonst arbeiten, vergebens sich bemühen; sich schlagen, katsbalgen, sanken. -**je**, n. bleiernes kleines Theekästchen. -**teblok**, n. Rolle, oben riugs herum ausgehöhlt (Schiffsw.). -**tekruid**, n. Katzen(kraut, -münze; -silber, Silberweise. -**ten**, v. n. ein Werfanker längst dem Kabel auswerfen, zur Festigkeit des bereits im Grunde liegenden Ankers. -**testaarten**, m. pl. Blüthenknospen von Nuss- und Kastanienbäumen. -**tenoog**, n. graues Auge, Katzenauge. -**ten-spel**, n. Zänkeri. -**tenstaart**, m. Katzenschwanz; Roschswanz (eine Pflanze, Equisetum). -**tenzilver**, n. Katzensilber (ein Bergors, glänzend und blätterricht). -**uis**, m. Kautz, Katzen-, Nacht-, Horn(eule. -**visch**, m. kleiner Fisch, Ausschuss von Fisch, nur für die Katzen gut. -**swijms**, f. Unmacht.

Katern, f. einige in einander gelegte Bogen Papier, Heft.

Kathuizer, s. Karthuiser.
Katjivig, adj. u. adv. (obs.) elend, unglücklich, voll Widerwärtigkeiten. -heid, f. Elend, Widerwärtigkeit, Unglück.

Katoen, n. Kattun, Baumwolle; baumwollener Zeug, Leinwand von Kattun. Docht oder Tocht einer Lampe oder eines Lichts. -baaf, f. Kattunballen, Rolle Kattun. -boom, m. Kattun(baum, staudende, Baumwollenbaum. -draad, m. Kattun(draht, -zwirn; Baumwollener Tocht, Lichttocht. -drukken, v. a. Kattundrukken. -drukker, m. Kattundrukker. -drukkerij, f. Kattundrukerei. -en, adj. Kattunen, von Kattun gemacht. -winkel, m. Kattunladen.

Katrol, f. Winde, Zugrolle. -blok, n. Zug, Hissblock. -koord, f. -tow, n. Seil, Zugseil, Zugrollenseil.

Kauw, f. Krähe, Nebelkrähe (ein Vogel). -, f. gekäuter Bissen, s. Kaauw. -oerde, Kawoerde, f. Kürbis, Kürbs (eine Pflanze und Frucht).

Kawaife, n. altes Geniste, Lumpen.
Kavel, m. Loos (beim vertheilen von Gütern) ein gewisser Theil. -briefje, n. Looszettel. -en, v. a. u. n. durchs Loos zertheilen, loosen, das Loos werfen. -ing, f. Loos, Lösung, Theil, Antheil, Hausen, Kauftheil.

Kariaar, f. Kastar (ein Gerichte vom eingemachten Roggen eines Fisches). (krüte).

Kawaan, f. eineschlechte Art Schild.
Kawoerde, s. Kawoerde.

Kasemat, f. Casematte, Gewölbe unter dem Walle einer Festung; Feldhütte.

Kazen, Kezen, v. n. gerinnen, stocken, dicke werden (wie die Milch).

Kasijn, Kosijn, n. Thür-, Fenster-)rahmen.

Ked, s. Kid.

Kedel, Kiel, Kiel, m. Kittel, leinene Ueberkleid.

Keel, f. Kehle, Gurgel, Schlund, Trossel, Hals; Stimme, Laut; Kittel (s. *Kedel*; Keil) ein langes schmal zulaufendes Brett; s. *Kiel*. -ader, f. Gurgel-, Kehl-, Hals(-ader, -band, m. Kehlbund; Kinnkette (eines Pferds). -en (*Kelen*) v. a. heilen, abkehlen, die Gurgel abstechen. s. *Kelen*. -gat, n. Kehle, Kehloch, Schlund, Gurgel. -gezwel, n. Kehl(geschwulst, -krankheit, Bräune, Entzündung in der Kehle. -knobbel, -knoop,

m. Kehlknopf, Adamsapfelbiss. -kruid, n. Rheinweide, Liguster
 Zaunliele, Zäpfleukraut, (eine Staude) Ligustrum. -letter, n. Kehl-
 buchstabe, v. welche durch die Kehle
 ausgesprochen wird. -siekte, f. Kehl-
 -, Hals(krankheit, -entzündung,
 Kehlgeschwulst

Keen, f. Riss, Spalte, Schramme;
 Keim. -en, v. n. keimen; spalten, s. *Keenen*.

Keep, m. Kerb, Einschnitt. -je, n. Kerbchen, kleiner Einschnitt.

Keer, m. Wendung, Umkehrung. Veränderung, kleine Reise, Um-, Kreis)lauf; Reih; Mal; Aus(gang, -schlag; Widerstand. -baar, adj. u. adv. wandelbar, veränderlich, abwechselnd. -en, v. a. u. n. kehren

, auskehren, reinigen, dem Staub abwischen; wenden, umwenden, -drehen, -kehren, verkehren, rühren; abwenden, verhüten, zurückhalten, abhalten, widerhalten, hemmen, lenken, ausführen, regieren, steuern; deuten, auslegen, richten; zurückgehen, -kehren. -ing, f. Wendung, Wieder(kunft, -kehr. Loch worin der Schiffsmast steht. -kring, m. Wende(kreis, -cirkel (in der Erdschreibung) Tropicus. -laan, f. blinde Allee, die keinen Ausgang hat. -weer, -weg, m. blinde Gasse, Sack, Abweg, die keinen Ausweg haben. -zijde, f. andere Seite, Kehrseite, Revers einer Münze. -s, s. *Kaars*.

Kees, s. Kaas. -, m. (verkürzter Mannsname) Cornelius; gemeiner Name der Affen und Spitzhunde. -hand, m. Spits, (eine Art Hunde mit spitzen Ohren und Schnautze). -jesbladen, -jesbladeren, n. plur. Pappelblätter, Malvenblätter (ein Kraut) Malva. -jeskruid, n. Pappelkraut, Pappeln, Malva. -t, m. Kern, Mark, Innere, Beste-, Vornehmste-, Edelste) einer Sache.

Keet, f. Kothe, Salzköthe, -hütte. -en, v. a. Salz(sieden, -bereiten; -läutern.

Kel(fen, v. n. hellen, baffen; plaudern; schwätzen, sanken; -ffer, m. viel bellender Hund; Kläffer, Schwätzer, Plauderer; zanksüchtiger, mürrischer Mensch. -fing, (hesser *Gekef*), Bellen, Gebelle der Hunde; Ge(kläffe, -ränke. -ster, f. Schwätzerin; zanksüchtiges Frauenzimmer.

Keg, Kegge, f. Keil, ein schmal zu-

laufendes Holz oder Eisen; s. *Kiel, Wig*.

Kegel, m. Kegel; Zapfen, Spitz aufgehende oder niederhängende Figur. -aar, -er, m. Kegel(schieber, -spieler. -baan, f. Kegel(schub, -bahn. -bal, -kloot, m. Kegel-, Bos)kugel. -en, v. a. kegeln, mit den Kegeln spielen, boseln. -mede, f. Kegel(schnitt (in der Mathematik). -spel, n. Kegeln, Boseln, Kegel(spielen), -spiel. -speler, m. Kegel(spieler, -schieber. -vormig, adj. kegelförmig, spitzig.

Kegge, s. Keg en Wig.

Kei, -steen, m. Kies, Kiesel, Kieselstein; fig. Stumpfsinn, halbe Narrheit. -achtig, adj. u. adv. kiesigt, kieselartig, voll Kiesel. -len, v. n. u. a. mit flachen Kieselsteinen auf Wasser werfen, mit dem Hute durch die Luft werfen. -sel, *Keesel*, m. Kiesel, -stein; Schütt, Trümmer von Mauerwerk.

Keiser, m. Kaiser, Reichsoberhaupt. -dom, n. Kaiser(thum), -reich, kaiserliche Würde. -in, f. Kaiserrin, Gemahlinn des Kaisers. -lijk, adj. u. adv. kaiserlich, vom Kaiser oder ihm zugehörig. -rijk, n. Kaiser(reich, -thum, Kaiserliches Gebieth. -sch, adj. kaiserlich, dem Kaiser zugehörend. -sgezind, adj. kaisersgezint, dem Kaiser zugehörig. -shof, n. Kaiserhof, der kaiserliche (Hof, -Pallast, -Hofstaat. -skroon, f. kaiserliche Krone. -snede, f. Kaiserschnitt (in der Wundarzneikunst).

Kekelen, s. Kakelen.

Kekers, f. pl. Kichererbsen.
Kekezen, v. n. stottern, im Reden mit der Zunge anstossen, stammeln.

Kelder, m. Keller. -en, v. a. kellern, einkellern, in den Keller legen, -aufbewahren. -gat, n. Kellerloch, Luftloch im Keller. -graf, n. Gewölbe, gewölbtes Grab, Grabgewölbe. -houder, m. Brantweingrossirer, der in starke Getränke Handlung treibt. -kamer, f. Kellerkammer, Kammer die über einem Keller ist. -kueken, f. gewölbte-, untere (Küche). -knecht, m. Kellner, der im Keller arbeitet. Küper. -kourts, f. Keller-, Wein(sieber, Unpässlichkeit aus vielem Trinken entstehend. -luik, n. Keller(loch, -fenster, -lücke, Luftloch im Keller, Kellerklappe. -man, m. Kellermann, einer der gewöhnlich im Keller arbeitet. -meester, m. Kch

lermeister, Kellner, Aufseher über den Keller oder den Wein und andern Vorrath im Keller. -*tje*, n. kleiner Keller; Flaschenkästchen. -*trap*, f. Kelderstufe, -*trappe*. -*venster*, n. Kellerfenster. -*flsch*, f. Kellerflasche, viereckigte Flasche, in ein Flaschensutter zu setzen. -*vloer*, f. Kellerboden; Estrich, viereckichter Ziegelstein. -*waarder*, -*warer*, -*bewarer*, m. Kellner, Kellerwärter, -*meister*. -*wind*, -*winde*, f. Kellerwinde, um Fässer und andere schwere Sachen aus der Tiefe zu ziehen. -*ziekte*, s. *Kelderkoorts*.

Kelen, v. a. kehlen, abkehlen, die Kehle abschneiden, die Gurgel abstechen, s. *Keel*.

Kelk, m. Kelch, Becher, Trinkgefäß, -*glas*, Blumenkelch. -*je*, n. Weingläschen, Kelchgläschen. -*wijn*, m. Communionwein, der Wein beim heiligen Abendmahle.

Kemel, m. -*in*, f. s. *Kameel*, -*in-shaar*, -*hair*, s. *Kameelshaar*.

Kemmen, s. *Kammen*.

Kemp(en), v. s. a. *Kampen*. -*haan*, m. Kampflahn, Wiedehopf, (ein gewisser Vogel): Länker, Fechter.

Kenbaar, adj. kenbaar, kenntlich, offenbar, deutlich, klar, wohl zu kennen. -*heid*, f. Kenntlichkeit, Deutlichkeit.

Kenen, v. n. keimen, auf-, aus) keimen, bersten, spalten, platten.

Kennelijk, adj. u. adv. kenntlich, leicht zu kennen; deutlich; bekannt; unläugbar; offenbar, kund. -*heid*, f. Kenntlich-, Kennbar-, Deutlichkeit, Bekanntheit.

Kennen, v. a. kennen, bekannt mit etwas sein; erkennen, verstehen, wissen; achten.

Ken(nep), -*nip*, m. Hanf, s. *Hennep*.

Kenner, m. Kenner, Sachverständiger, der Kenntniß von einer Sache hat.

Kennesc, **Kennesc**, (obs.) f. hölzernes Halsband für die Kühe wenn sie auf der Weide gehen.

Kennis, f. Kenntniß, Kundschafft, Bekannthschaft; Bewusstsein; Erfahrung; Untersuchung; Nachricht, freundschaftlicher Umgang; Wissenschaft, Verstand, Erkenntniß; ein (Bekannter, -Freund, eine Freundin; Art, Sorte, Gattung.

Kenteeken, n. Kennzeichen.

Kenteren, v. a. u. n. u. m. (drehen, -rollen, -wälzen, -wenden; verändere-

Kenzaad, n. Keim, Anfangsgrund.

Kepser, f. Körper, Kreuz(w)ebung. -*gewebe*, Grund von geköpertem Zeug; Sparen (in der Wappenkunde); Balken der die Ecke zweier andern Balken befestigt.

Kepren, v. a. mit einem Körper verkreuz, s. *Karel*.

Kerf, f. Kerb, Einschnitt. -*bijl*, f. grosses, grobes Beil. -*je*, n. kleiner Kerb, -Einschneidung. -*stok* m. Kerb(holz), -stock, Stock, worauf eingeschnitten wird was man schuldig ist.

Kerk, f. Kirche, Gebäude zur öffentlichen Religionsübung; Tempel, Gotteshaus, Betsaal; Religion; Religionsparthei; Religionsübung; Gottesdienstliche Versammlung. -*achtig*, adj. u. adv. kirchlich gesinnt, fromm, der fleissig die Kirche besucht. -*beeld*, n. Kirchenbild. -*belofte*, f. Kirchengelübde. -*besluit*, n. Kirchen(schluss), -urtheil, Schluss einer Kirchenversammlung. -*waarder*, m. Kirchner, Küster, Kirchenverwahrer, -wärter. -*boek*, n. Kirchen(buch), -agende; Psalm-, Gesang(buch), -*sieraad*, s. *Kerkieraad*. -*dag*, m. Kirch-, Feier(tag). -*deur*, f. Kirchthüre. -*dief*, m. Kirchen(dieb, -räuber. -*dierverij*, f. Kirchen(raub, -diebstahl. -*dienaar*, m. Kirchendienster; Geistlicher, Prediger, Priester; Küster, u. s. w. -*dienst*, m. Kirchendienst, Religionsübung, Gottesdienst; Bedienung der kirchlichen und kirchlichen Sachen. -*e-kamer*, f. Kirchenkammer, Sacristei, Versammlungsort des Consistoriums, oder Kirchenraths. -*eling*, m. kirchliche Person. -*elijk*, adj. u. adv. kirchlich, geistlich, was zur Kirche gehört. -*eorde*, f. Kirchen(ordnung), -gesetz, -verordnung. -*eordering*, f. Kirchenordination, Einführung ins geistliche Amt. -*enboek*, n. Kirchen(buch, -agende, -register, Namenverzeichnis der Kirchenglieder. -*eraad*, m. Kirchenrath, Consistorium, Versammlung der Consistorien und Kirchenvorsteher.

Kerkjer, m. Kerker, Stockhaus, Gefängniß. -*en*, v. a. einkerkeren, ins Gefängniß setzen. -*ing*, f. Einkerkerung, Gefangenhaltung. -*erknecht*, m. Stockknecht, Gefangenwärter. -*loon*, n. Stockgeld, Büttellohn. -*meester*, m. Kerker-, Stockmeister. -*gang*, m.

Kirchgang, erster Ausgang einer Wöchnerin, oder eines Kranken, in die Kirche. -*gebaar*, n. Kirchengebrauch, Feierlichkeit einer Kirche, Ceremonie. -*gebed*, n. Kirchengebet. -*gebod*, n. Kirchen(gebot, -gesetz, -befehl; Aufgehört verlobter Personen, Abkündigung. -*gebruik*, n. Kirchengebrauch, -gewohnheit, -sitte, gottesdienstliche Feierlichkeit. -*gemeenschap*, f. Kirchengemeinschaft. -*gemeente*, f. Kirchengemeine, -meinde. -*genoot*, m. u. f. Kirchen-, Glauben(s)genosse, Religionsverwandter. -*genootschap*, n. Kirchengenossenschaft, Religions(verwandschaft, -parthei. -*gewaad*, n. Kirchen-, Messgewand, geistliche Kleidung, Ordenskneid. -*gewelf*, n. Kirchengewölbe. -*gewijd*, adj. der Kirche gewidmet, -weicht. -*gezag*, n. kirchliches-, geistliches Ansehen. -*gezing*, n. Kirchen(gesang, -lied. -*glas*, n. Kirchenfenster; Glasscheibe in einem Fenster der Kirche. -*goed*, n. Kirchengut, Eigenthum(-, Besitzung der Kirche, Kirchengeräthe; geistliche Bücher. -*heer*, m. Prälat, angesehener Geistlicher; Patron einer Kirche. -*hof*, n. Kirchhof, Gottesacker; Ort wo viele sterben und umkommen. -*hofsbluemen*, f. plur. Kirchofsblumen, Blumen welche auf den Gottesacker wachsen; graue Haare. -*je*, kleine Kirche, Kirchein, Kappelle. -*kansel*, m. Kanzel, Predigtstuhl. -*koster*, m. Kirchner, Küster. -*kroon*, f. Kronleuchter in einer Kirche, Kirchenleuchter. -*leeraar*, m. Kirchenlehrer, Prediger, Priester. -*licht*, n. Licht der Kirche, ein grosser, berühmter Mann in der Kirche. -*man*, m. Freund der Kirche, der fleissig die Kirche besucht. -*meester*, m. Oberaufseher der Kirche, Kirchen(vorsteher, -vator. -*meesterschap*, u. Oberaufseheramt einer Kirche. -*mis*, f. Kirch(messe, -weiche; Kirmis, Jahrmarkt; -*Kermis*, -*orde*, -*ordering*, s. *Kerke-ordening*. -*pilaar*, -*pijler*, m. Kirchen(säule, -pfeiler; fig. ein Vorsteher und Vertheidiger der Religion. -*plegtig*, adj. feierlich. -*plegtigheid*, Religionsfeierlichkeit. -*pligt*, m. Kirchofen(pflicht, -gewohnheit, -gebrauch. -*portal*, n. Kirchen(portal, -vorhof, -eingang, grosse Kirchthüre.

-plundering, f. Kirchen(raub, -plünderung. *-regel*, m. Kirchenordnung. *-regent*, s. *Kirkmeester*. *-roof*, m. Kirchenraub. *-rooster*, m. Kirchen(rost, -gitter (beim Eingang einer Kirche, worüber man hineingeht). *-roover*, m. Kirchenräuber. *-schender*, m. Kirchen-, Heiligen(schänder. *-schenderij*, f. Kirchen-, Heiligen(schändung. *-schennis*, s. *Kerkeschenderij*. *-schgesind*, adj. der Kirche zugehörig, andächtig, gottesdienstlich. *-schgesindheid*, f. Gottesdienstlichkeit, Andacht. *-sieraad*, n. Kirchenverzierung. *-stijl*, m. Kirchen(stütze, -pfiler, -säule. *-stil* (Kirchliche Schreib- oder Redensart). *-stoel*, m. Kirchen(stuhl, -sitz. *-stooft*, m. Kirch(kieck, -stüchen, Feuerkiede die man mit in die Kirche nimmt. *-straf*, f. Kirchenbusse. *-strafe*, *-tijd*, m. Zeit wo Kirche gehalten wird. *-toren*, m. Kirchturm. *-tucht*, f. Kirchensucht. *-wil*, m. Kirchen-, Mauer-, Stein(ein); Ept(bruder, -schwester, Scheinheiliger, Geisler. *-vaan*, f. Kirchen-, Wetter-, Wind) fahne. *-vader*, m. Kirchenvater, Pater. *-vergadering*, f. Kirchenversammlung, Concilium. *-voogd*, m. Kirchenvogt, Bischof, Oberhirt, Prälat. *-voogdij*, f. Prälaten, hohes Kirchenamt, hohe geistliche Würde. *-werk*, n. Kirchenarbeit, -bücher; schweres Zimmerwerk. *-wijding*, f. Kirch(weih, -weihung, Einweihung einer Kirche. *-zameling*, f. Kirchenversammlung, Synode, Concilium. *-zang*, m. Kirch(eu)gesang, -musik, -lied, Lobgesang. *-zeden*, f. pl. Kirchensitten, kirchliche Gewohnheiten und Gebräuche, Liturgie.

Kerm(en), v. n. klagen, wehklagen, wimmern; winseln, schreien. *-end*, adj. (part. von *Kerken*, wehklagen, wimmern), wimmernd, winselnd. *-er*, Wehklager. *-ing*, f. (besser *het Kerkem*), Wimmern, Gewinsel, Klagegeschrei. *Kermis*, f. Messe, Kirch(messe, -weih; Jahrmart, (Kirmes, Kirmes: Kirmesgabe, Jahrmartsgeschenk; Kirmes(freude, -fröhlichkeit. *-bier*, n. Kirmes(bier, -Zeche; Bier- oder Trinkgeld) was man zur Messzeit gibt. *-dicht*, n. Kirmesgedicht, -lied. *-gast*, n. Kirmesgast, einer der den Jahrmart besucht. *-geld*, *-geschenk*, n. Kirmes(geld, -geschenk, -gabe. *-gift*,

f. Kirmes(gabe, -geschenk. *-kook*, m. Kirmeskuchen, Markt(kuchen. *-pop*, f. Kirmes-, Markt(puppe), Puppe, Docke (so man Kinderu zum Jahrmart kauft. Putzdocke, stets lächerlich geputztes Fraucnsimmer. *-spel*, n. Kirmes-, Jahrmart(spiel, Vorstellung von Schauspielen u. s. w. zur Messzeit. *-werk*, n. allerlei Krämerei, Messgut; schlecht gemachte Arbeit. *Kern*, f. Kern (einer Frucht); Körnchen Salz u. s. w. das inne e, besitz einer Sache; Hauptinhalt. *-huis*, n. Kernhaus einer Frucht, innere Behältnis des Fruchtkerns. *-*, (Karn), f. Butter(fass, -kufe, Quirn (zum Buttern). *-(Karn)huis*, n. Ort wo Butter gemacht wird, Quirnscheune. *-en*, *Karnen*, v. a. buttern, Butter(machen, -plotzen, -quirnen.

Kermelmilk, s. *Karmelk*, f. Butter-, Quirne(milch. *-sbrij*, *-pap*, f. Brei, Buttermilchsuppe. *Kernis*, f. Karniess, Gesimse (in der Baukunst). *-sing*, f. Karniessung (in der Bauk.). Umgebung mit eckichten und scharfen Leitern.

Kerper, s. *Karper*.

Kerrel, s. *Korrel*.

Kers, f. K. rseche (eino bekannte Frucht) Cerasus. *-*, (*Kore*), f. Kresse (ein Sallkraut) Nasturtium. *-enboom*, m. Kirschaum. *-e(fern*, *-pit*, f. *-steen*, m. Kirschen(kern, -stein, Kirschenstein. *-ensap*, n. Kirschaft. *-ensop*, f. Kirschauppe. *-enstoen*, s. *Kerrenkern*. *-ontaart*, f. Kirschtorte, -kuchen. *-vogel*, m. Kirschvogel, Weihrauchsvogel, Birole.

Kersavond, m. Christ(abend, -nacht, Weihnachtsabend, heiliger Abend, *-dag*, m. Christtag, Weihnachten. *-dicht*, n. Weihnachtsgedicht. *-t*, m. Christ (Mannsname) Christian. *-tavond*, s. *Kersavond*. *-ten*, m. (obs. (für *Kristen*), Christ, ein Bekenner der Lehre Christi. *-tenen*, v. a. (obs.) zum Christen machen, taufen. *-tijd*, m. Weihnacht, Christ(tag, -zeit. *-week*, f. Weihnachts, Christ(woche. *-feest*, n. Weihnachtsfest, Weihnachten, Christfest. *-gesang*, *-lied*, n. Weihnachts(gesang, -lied. *-mes*, f. Messe am Christtage; Weih(nachten, -nachtsstie. *-nacht*, m. Christnacht, Weihnachten. *-sang*, f. Weihnachtslied. *-pel*, n. Kirchspiel, Sprengel, Bezirk einer Dörfgemeinde.

Kertelen, s. *Kartelen*.

Kerrel, f. Kerbel, Körbel, -kraut (eine Pflanze) Chierifolium. *Wilde*, (*dalle Kerrel*) Schierling, Cicuta. *-kook*, m. Kerbelkuchen. *-melk*, f. Kerbelmilch. *-moes*, n. *-sop*, *-soep*, f. Kerbel(muss, -suppe. *-struif*, f. Kerbelpflannkuchen, Eier mit Kerbel eingehührt. *-taart*, f. Kerbeltorte.

Kerr(en), v. a. u. n. kerben, ein(kerben, -schneiden, -backen, -spalten; bersten, aufreißen, brechen, zerfasern. *-er*, m. Kerber, Schneider; Fechter mit dem Messer. *-ing*, f. Kerbung, Ein(schneidung, -schnitt.

Kersei, s. *Karwei*.

Ket, f. s. *Keten*.

Ketel, m. Kessel, Koch-, Wasser(kessel; Höhle im Mörser, vödrin man die Bomben legt. *-achtig*, adj. kessel(mässig, -förmig, -artig. *-boeten*, v. a. kessel(flicken, -lappen, -ausbessern. *-boeter*, m. Kesselflicker, -schmied. *-en*, v. a. kützeln, kützeln; s. *Kittelen*. *-hoed*, m. Sturm(hut, -haube. *-ig*, adj. u. adv. kittlich; s. *Kittelig*. *-kook*, m. Kesselkuchen, Pudding. *-lapper*, m. Kesselflicker, s. *Ketelbooster*. *-streele*, v. a. kittelnd streicheln. *-tje*, n. Kesselchen, kleiner Kessel. *-trom*, f. Pauke, Kesselpauke. *-trommer*, *-slager*, m. Pauker, Paukenschläger.

Keten, f. Kette; eine lange Reihe oder Zusammenhang von Körpern oder Sachen; Fessel, Hand-, Fuss(eisen). *-en*, v. a. ketten, an Ketten schmieden, in die Eisen schlagen; fest zusammenverbinden. *-schakel*, m. Kettenglied, -ring. *-tje*, n. Kettchen, kleine Kette.

Ketsen, v. n. Feuer geben (wie ein Feuerstein); versagen, auf der Pflanze abbrennen (wie bei Feuer(röhren); nicht gelingen.

Ketter, m. Ketsler, Irgeist, der falsche Religionsmeinungen heget. *-beul*, m. Ketsler(büttel, -mörder. *-dom*, n. Ketsertum, alle Ketsler. *-geragt*, *-gerigt*, n. Ketsgericht, Inquisition. *-meester*, m. Ketsmeister, Glaubensuntersucher, Inquisitor, Gewissensforscher. *-menten*, (gemeines Wort) fluchen, lärmn, schwören, sappermenten. *-ij*, f. Ketserei. *-sch*, adj. Ketsrisch, Ketsermässig.

Ketting, m. Kette. *-tje*, n. Kettchen, kiciu: Kette. *-kogel*, m. Ketten

kugel. -*pomp*, f. Kettenpumpe, die mit einem Rade und einer Kette angedreht wird. -*steek*, m. Ketten, Kettenstich (Näherwort). -*werk*, n. Ketten, Kettarbeit, Sack- oder Pendeljahr mit einer Kette.

Ketzen, s. Ketzen.

Keuken, f. Küche; Haus(haltung, -wirtschaft; Küchen Speise; Tafel. -deur, f. Küchenherd. -*geveedschap*, n. Küchen(geräthe, -zeug. -*jongs*, m. Küchen(junge, -bursche. -*klouwer*, m. Küchenpeter, Topfgucker (ein Mann der sich viel mit Küchensachen bemüht). -*knecht*, m. Küchenbursche, Hausknecht. -*latijn*, n. Küchenlatein, Mönch-, schlechtes Latein. -*meester*, m. Küchenmeister. -*meid*, f. Küchenmagd, Köchinn. -*meisje*, n. Küchenmädchen. -*schort*, n. Küchenschürze. -*stet*, f. Küchenlappen; -*dirne*, -*sloof*, f. Küchenschürze. -*stuk*, n. Küchen(stück, -gemälde. -*rod*, f. Küchen-, Wisch(lappen. -*werk*, n. Küchen(arbeit, -sachen; -werk, -geschir.

Keule, f. Gartenisop, Saturei (eine wohlriechende Pflanze) Satureia.

Keutsch, adj. u. adv. collinisch, aus Cölln, cöllner.

*Keur, f. Wahl, Chur, Erwählung, Aus(wahl, -erwählung; Prüfung, Unterscheidung, das Beste; Gehalt, Probe, Geld-, Silber)probe; Churfürst, Churfürstenthum; Verordnang-, Gesetz der Obrigkeit; Censur, Büchercensur. -*bende*, f. Wahlkorps, ausgewählte Soldaten, ausreisene Militz. -*boom*, f. Wahlbohne (schwarze und weisse Bohnen, welche bei der Wahl einiger Obrigkeitspersonen, oder eines Mitgliedes einer Gesellschaft, gebraucht werden). -*en*, v. a. wählen, erwählen; prüfen, auf die Probe setzen, probiren, den Gehalt oder Werth bestimmen; billigen oder missbilligen; beurtheilen. -*er*, *Keurder*, *Boekkeurder*, m. Büchercensur. -*heer*, m. Wahlherr; -fürst, Churfürst. -*huis*, n. Churhaus, churfürstliches (Haus, -Geschlecht, fürstlicher Stamm. -*ig*, adj. u. adv. genau, schwer zu wählen, - zu befriedigen; schön, ausbündig, vortrefflich. -*igheid*, f. Vortrefflichkeit, Schönheit, Niedlichkeit; Ekelhaftigkeit, Affection, affectirt's Wesen, Eigensinn; Unentslossenheit bei*

einer Wahl, feiner Geschmack. -*iglijk*, adv. mit vielem Geschmack, vortrefflich, niedlich. -*lijk*, adj. u. adv. schön, angenehm, niedlich, vortrefflich, der Wahlwerth. -*lingen*, m. plur. Wahltruppenausgesehene Soldaten; Auserwählte Sachen, Personen. -*meester*, m. Probierer, Wardein, Prüfungsmeister, Examiner, der den Gehalt von Gold oder Silber bestimmt; Wahlherr. -*mutz*, f. Churhut, churfürstlicher Hauptdeckel. -*noot*, u. Gerichts(schoppen; -beisitzer, -assessor; Wahlherr. -*prins*, m. Churprinz, churfürstlicher Prinz. -*prinses*, f. Churprinzessin. -*af*, f. -*lijf*, n. Leibchen, Schürbrust. -*steen*, m. Probe-, Probier(stein. -*stem*, f. Chur-, Wahl(stimm. -*teeken*, n. Marke des Warden, Zeichen des Probierers. -*tin*, n. Probexinn, geläutertes Zinn. -*vorst*, m. Churfürst. -*vorstelijk*, adj. churfürstlich. -*vorstendom*, m. Churfürstenthum. -*vorstin*, f. Churfürstinn.

Keus, f. Wahl, Erwählung; s. Keur.

Keutel, f. Kötel, Koth, Dreck, Unflath eines Menschen oder Thieres.

Keutje, n. Spanferkel.

*Keutel, f. Mönchs(kappe, -kutte; nordholländische Frauenkappe, s. Koper. -*en*, *Keutelen*, v. n. die Kiezier unaufhörlich bewegen, mumpeln, mühsam beißen (wegen Mangel der Zähne), kauen; plaudern, schwatzen.*

*Keuze, s. Keus, Keur. -*len*, v. n. mit Schnellkugeln spielen; viel und schmeichelnd reden, kosen.*

-laar, -ler, m. Plauderer, der schmeichelnd redet.

*Kemel, m. Kiefer, Zahnfleisch ohne Zähne. -*kin*, f. langes plattes Kinn.*

*Kever, f. Käfer (ein Insekt). -*bek*, m. u. f. ein Mensch mit grossen dicken(Lippen, -Lefzen, Grossmaul, Breitschnabel. -*vlieg*, f. Käfer, s. *Kever*.*

Kervie, f. Kästich, Vogel(hutte, -haus; -bauer, Speiseschrank mit einer Gitterthüre.

*Kervis, f. Kebabweib, Beischläferinn. -*kind*, n. unehliches Kind, Hurkind.*

Kezen, s. Kazen, v. n. gerinnen.

Kib, Kibbe, f. der hintere Theil einer Aslreufe.

*Kibbel(achtig, adj. u. adv. zänkisch, zanksüchtig. -*en*, v. n. zanken, hadern, streiten, kosen um eine*

Kleinigkeit, wie die Kinder. -*ing*, f. das Zanken, Zänkerei, gesalene Kabeljaubacken.

Kich, Kigchen, s. Kuch, Kugchen.

Kid, -de, Ked, -de, f. kleines nordisches Pferd.

Kidsen, v. a. strahlweise aus dem Munde spritzen; kotzen, speien, sich erbrechen.

Kieft, s. Kievit.

Kiekbos, Kijkbos, interj. im Spielen mit Kindern, wenn man sich das Gesicht bedeckt, oder sich verkriecht und dann wieder sehen läßt, oder zu Vorschein kömmt.

*Kieken, Kuiken, n. Kühlein, junges Huhn. -*dief, Kuikendief*, m. Weihe, Hühnergeier, Habicht (ein Raubvogel). -*pastei*, f. Hühnerpaste.*

*Kiel, f. Schiffskiel, Schwimmiel eines Schiffs; Schiff. *Eene vloot van 20 kielen*, eine Flotte von 20 (Segeln, -Schiffen. -, n. Kittel, leinen Ueberzug; hölzerner oder eiserner Keil; s. *Kedel* und *Key*. *Wij*, -*en*, v. a. ein Schiff ausbessern, s. *Kielhalen*. *Kielgangen*, s. *Gangboorden*. -*halen*, v. a. ein Schiff auf die Seite ziehen, es zu reinigen und auszubessern; einen Menschen zur Strafe unter dem Schiffe durchs Wasser ziehen.*

*Kiem, f. Keim, erster Keim eines Samens; Kahn, Schimmel auf Bier, Essig oder Wein. -*en*, v. a. auskeimen, -sprossen; sich entwickeln, anfangen.*

Kiepkorf, m. Kiepe, ein grosser Korb.

Kier, m. eine kleine Oeffnung.

*Kies, f. Backenstahn, Backzahn; *Kies* (eine Bergart). -*baar*, adj. wählbar, zu erwählen. -*baarheid*, f. Wählbarkeit. -*ch*, adj. u. adv. wählbig, leckerhaft, zärtlich, delikatt, fein von Geschmack. -*heer*, m. Wahlherr. -*schheid*, f. Feinheit von Geschmack, Delikatesse. -*loog*, f. Kieselauge. -*kauwe*, m. u. f. Knaupler, -inn; ungeschmackhafte Speise. -*kauwen*, v. n. knaupeln, ohne Esslust und langsam essen. -*kaauwer*, m. s. *Kieskauwe*.*

Kiew, f. Kiefer; Fisch(backen, -kiefer.

*Kievit, f. Kibitz, (ein Vogel). -*bloem*, f. Schachtblume, Kibitzblume, -ei. (tritillaria). -*sei*, n. Kibitzel. -*papier*, n. Kibitzpapier, braun und schwarz gesprenkeltes Papier.*

Kiez(en, (f. pl. vcn Kies. Backzahn)

Backzähne. -en, v. a. wählen, erwählen, -kiesen, auswählen. -er, m. Wähler, Wahlherr. -ing, f. Erkiekung, -wählung; Wahl.

Kif, n. gemahlene Eichenrinde, welche schon ausgelohet ist. -fen, s. *Kaffen*.

Kijf, f. Streit, Widerstand, -rede. -achtig, adj. tanksüchtig, streitsuchend, zänkisch. -lust, m. Zank-, Streit)sucht. -woord, n. Wort oder Sache, worüber Streit entsteht.

Kijk(en, v. a. gucken, sehen, schauen, gaffen; be(sehen, -trachten. -er, m. Zu(scher, -schauer, Gucker, Gaffer; Fern(glas, -rohr. -erfje, n. kleiner Zuschauer; kleines Fernglas. -gat, n. Guck(loch, -fenster. -glas, n. kleines Fernglas, Vergrößerungsglas. -je, n. Schau. -toren, m. Wachturm, Sternwarte. -uit, f. Ort von wo man weit herumschauen kann; Aussicht, Fenster, Guckfenster. -venster, n. Guckfenster.

Kijf(aadjje, -ragie, f. Zank, Streit, Hader, Zänkerei. -achtig, s. Kijfachtig. -en, v. n. keifen, tanken, hadern. -er, m. Zänker, Haderer. -erfj, f. Zank, Streit, Hader, Zwistigkeit, Gezänke.

Kik, m. Mucks; stiller, leiser Laut. -ken, v. n. mucksen, quacken, einen leisen Laut mit dem Munde machen. -ker, -vorach, *Kikkert*, m. Frosch, Quacker. *Een boom of groene kikvorsch*, ein grüner Frosch. ein Laubfrosch. -*kerrid*, n. Frochlaich, Frochsamen. -halzen, s. *Kok*-, *Kukhalzen*. -vorsch, m. Frosch.

Kil, f. Tiefe zwischen zwei Seichten; Bauch oder Betto eines Flusses; Kälte. -en, adj. frostig, kalt; ängstlich, fürchterlich, grausend, grübelich. -len, v. n. kälten, vor Kälte wehe thun. -lig, adj. sehr kalt, frostig. -ligheid, f. Eiskälte, Frost. -ling, f. Kältung, Frostigkeit, Schmerz von der Kälte.

Kim, f. Krumme, der krumme Theil des Balkens am Hintertheil des Schiffes; Ränder, austehende Köpfe der Dauben eines Fasses; Gesichtskreis, -ring, -ende, Horizont. -men, s. *Kiemen*. (Kehlband.

Kin, f. Kinn. -band, m. Kinnschnur, *Kind*, n. Kind. *Kinder(en)*, plur. Kinder. -erachtig, adj. v. adv. kindisch, kinderhaft, auf kindische Art, kindmässig, wie ein Kind redet oder handelt. -achtigheid, f. Kindheit, kindische Ausführung, Kin-

derposen, -spiel. -baren, v. n. Kinder(gebähren, -zeugen n. -baring, f. Gebärg, das Niederkommen, die Niederkunft, Geburt. -bed, n. Kind-, Wochen(bette; Kinder(bette (Bette für Kinder). -bel, f. Kinder-, (Spiel)schelle, Kinderklapper. -bier, *Kindelbier*, n. Kindtaufschmaus. -daad, s. *Kinderwerk*. -doek, n. Kinderwindel. -doop, m. Kindtaufe. -en, (n. pl. von *kind*, Kind) Kinder. -en, v. n. Kinder gebähren, zur Welt bringen. -goed, n. Kinder(geräthe, -kleidung, -zeug, Windeln u. s. w. Spielzeug. -huis, n. Kinder-, Waisen(haus. -huisraad, n. Kinder-spielzeug, Puppenwerk. -jaren, n. pl. Kindheit, Kinderjahre, kindisches Alter. -kal, -praat, f. Kindergeschwätz. -kamer, f. Kinderstube, Kinderkammer. -klap, f. Geplauder der Kinder, kindische Reden. -kost, f. Kinder(kost, -essen. -spise. -lijk, adj. kindlich, wie die Kinder. *Kinderlijke liefde*, kindliche Liebe. -*lijkheid*, f. Kindheit, kindisches Alter; s. *Kindscheid*. -loos, adv. ohne Kinder, unbeebrt. -loosheid, f. Kinderlosigkeit. -luren, -luijeren, f. pl. Kinderwindeln. -maal, n. Kindtaufschaus, Wochenbettmahlzeit; Kinder(mahlzeit, -fest. -meester, m. Kinderlehrer, Schulmeister. -meid, f. Kinder(magd, -wärtlerin, -mädchen. -moord, m. Kindermord. -muts, f. Kinder(mütze. -kappe, -haube. -pap, f. Kinder(pappe, -brei. -pokken, f. pl. Kinder(blattern, -pocken, Blattern. -pop, f. Kinder(puppe, -docke. -praat, f. Kinderschnack, Kinderreden. -rijk, adj. reich an Kindern, mit vielen Kindern versehen. -schoenen, m. pl. Kinderschuhe. -school, f. Kinderschule. -speelgoed, n. Kinderspielzeug. -spel, n. Kinderspiel; Tändelei. -spreek, f. Kindererzählung, -spruch. -tolen, v. a. Kinder zeugen, Kinder erzielen. -teling, f. Kinder(zeugung, -erzielung. -tucht, f. Kindersucht, Erziehung. -vraag, f. Kinderfrage, unbedeutende Frage. -werk, m. Kinder(werk, -betrieb, -arbeit, wenigbedeutende Arbeit, kindermässiges Verhalten.

Kind(veen), adv. Kindesbein. *Van kindsbein af*, von Kindesbeinen an, von Jugend auf, von Kind auf, von der Kindheit an. -sch, adj. u.

adv. kindisch, kindmässig; tändelhaft, tändelnd. -schap, n. Kindenschaft. -scheid, f. Kindheit, Jugend. -sdochter, f. Kindestochter. -sheid, s. *Kindscheid*. -skind, n. Kindekind. -ssoon, m. Kindessohn.

Kink, f. Drehung, Knopf, Schlinge, Knoten im Seil.

Kinkel, m. grober Bauerflegel, dummer Mensch, Grobian, Dummkopf, -achtig, adj. u. adv. plump, bäuerisch, grob, dumm, ungeschliffen.

Kink(en), v. n. stechen, mit einer Spitze gegen etwas stossen, das es zurücksprallt und klingt. -asting, f. Kinnkette (der Pferde). -hoest, m. Keich-, Stickschusten. -horen, -hoorn, m. Zinkborn, Meerschnecke.

Kinnebaal(ken), n. Kinn(backen, -laden, Kiefer. -sham, m. Kinnebacksschinken, geräucherter Schweinskinnbacken. -slag, m. Backenstreich, Maulschelle, Ohrfeige.

Kinnetje, n. kleine Trass, der achte Theil einer Tonne.

Kip, f. Reif um eine Rolle Stockfisch; Vogel-schlag, -sprengel; Kerbe, Einschnitt, Spalte, Kappe, Mützenschupfdeckel, ein gewisses Maß am Pflegen; Huhn, -mennig. -pen, v. a. aus den Eiern heraustrischen, in einem Vogelbauer fangen; fangen, greifen, erschauen, stehlen, entwenden; ausklauben, heraussuchen, auswählen. -peren, v. n. (Provinz. für *Prikkelten*, *Tintelen*), vor Kälte stechen, -funkeln, -brennen. -sel, n. Brut, Hühnerbrut.

Kirren, v. n. girren (wie die Tauben); klagen; kläglich weinen, wimmern.

Kissen, v. n. u. a. sitzen; hetzen, anhetzen; anreiten.

Kist, f. Kiste, Kasten, Reisekoffer, Lade, Truhe, Totenkiste, Sarg. -deksel, n. Kistendeckel, Ladenaufdeckel. -en, v. a. ein-kisten, in Kisten legen, -packen, in den Sarg legen. *Hij is gekist*, er ist in den Sarg gelegt. -maken, -emaken, -emaken, v. a. kistenmachen, Schreinerarbeit verfertigen. n. Kistenmacherhandwerk, Kistenmachen, Schreiner(-. Tischler)arbeit. -handwerk, -gewerbe. -enmaker, m. Kistenmacher, Schreiner, Tischler, Reisekoffermacher. -enpand, n. Kistenpfand, Untere

pfand, das in einer Kiste oder einem Schranke verwahrt kann werden. -*fo*, n. Kist-, Käst-, Schränk-)chen.

Kit, f. Trinkkrug; grosser Krug; Hurenhaus, Bordell.

Kite, f. Kite, Kits, eine Art kleiner englischer Fahrzeuge.

Kitsen, v. a. u. n. Feuer schlagen; mit platten Steinen auf dem Wasser plätzen; speien; brechen, kotsen.

Kittelbräuer, m. Saufrüder; Hurenläufer.

Kittel(aar, m. (in der Zergl.k.) Kitzler, Kützer. -*achtig*, -*ig*, adj. kitzlich, kitzlicht; kitslend. -*achtig*-, -*igheid*, Kützel, Kützel, Kitzlichteich. -*en*, v. s. a. kützeln, kitseln; jucken; schmeicheln, mit etwas Angenehmes sich oder andere unterhalten. -*ig*, s. *Kittelachtig*-, -*ing*, f. Kützeln, Kitzlung, Kützel, Kitzel; Schmeichelei. -*oorig*, adj. kitselohrig, leicht aufgebracht, jachornig, hitzig, empfindlich. -*oorigheid*, f. Empfindlichkeit, Hitze, Jachorn, Jähorn.

Kittig, adj. u. adv. net, niedlich, artig; feurig, feink.

Kitsen, s. *Kitsen*.

Klag(achtig, adj. kläglich, klagend. -*huis*, n. Klagehaus. -*lied*, n. Klagehied, Klage, Klagesang, Elegie. -*lijk*, besser *Klagelijik*, adj. u. adv. kläglich, jämmerlich. -*psalm*, m. Klagespsalm. -*rede*, f. Klagede, Trauerrede. -*schrift*, n. Klageschrift. -*stem*, f. Klagestimme. -*ster*, f. Klagerinn; Anklägerin. -*toon*, m. Klage(ton, -*laut*. -*vrouw*, f. Klage(frau, -*weib*).

Klaar, adj. u. adv. klar, helle, durchsichtig, rein, sauber, unbewölkt; offenbar, deutlich; fertig, bereit; richtig. -*achtig*, adj. etwas helle, etwas klar, etwas deutlich. -*bij*, *kelijk*, adj. u. adv. deutlich, offenbar, kenntlich, klarlich, augenscheinlich. -*bij*, *kelijkheid*, f. Deutlichkeit, Augenscheinlich-, Kenntlichkeit. -*blikend*, adj. klar, hell-scheinend. -*blinkend*, adj. hellglänzend, -*schimmernd*. -*en*, s. *Klaren*, -*heid*, f. Klarheit, Durchsichtigkeit, Deutlich-, Augenscheinlichkeit. -*lijk*, adv. deut(-, klarlich. -*oog*, s. *Oogenklaar*. -*schijnend*, adj. (part. von *Klaarschijnen*, leuchten), klarscheinend, hellleuchtend, glänzend, schimmernd, -*siend*, adj. u. part. klar-

hell-, scharf(schend, -sichtig, ein-schend).

Klaas, m. (Verkürzter Mannsname) Klaus, Nikolaus, Nickel.

Klaauw, m. Klaue, Kralle; Tatze; Haken, Griff. -*en*, v. a. kratzen, klauen, krallen, krauen. *De kat klaauwt hem*, die Katze kratzt ihn. -*hamer*, m. zweispitziger Hammer. -*ier*, *Klawier*, *Klavier*, m. Dieburgel, Hecknagel; Klaviere auf der Orgel; n. Klavier (ein musikalisches Instrument); gewisse Eisen am Spinnrade.

Klad, f. Fleck, Schmutz, Unflath; Lästung; Beschuldigung; Verläumdung; erster Entwurf einer Schrift, Conceptpapier; Kaufmanns Handbuch, Journal; Verkauf unter dem gewöhnlichen Preis; Flusspapier; schmutzige; Frauenzimmer; Klette. -*boek*, n. Laden-, Schmader-, Handbuch, Journal, Manual, Strazze. -*de*, s. *Klad*. -*deboter*, f. schmierige(-, verfälschte und dadurch wohlfeile) Butter, ein unflathiges, garstiges Weib oder Mädchen. -*den*, v. a. u. n. beflecken, besudeln, schmutzig machen, beklecken, schlecht schreiben, beschmierern, untereinander mischen, schmieren, lüthen, sudeln (im Schreiben oder Malen), einsaugen (wie Löschpapier); unter dem Preis verkaufen, die Waare verschleudern, den Handel verderben. -*der*, m. Schmierer, Sudler, Pfluscher, schlechter Maler oder Schreiber, einer der zu wohlfeil verkauft. -*derig*, s. *Kladdig*. -*derij*, f. Schmiererei, Sudel-, Pfluscheri im Handel, Verkauf unter dem Werth. -*dig*, adj. u. adv. fleckicht, befleckt, besudelt, beschmutzt, beschmitzt, kothig, schmierig. -*digheid*, f. Schmutz, Schmutzigkeit, Unreinigkeit. -*ding*, f. Befleckung, Beschmutzen. -*papier*, n. Fluss-, Flies-, Lösch-, papier, gemeines Papier. -*schilder*, m. Färber, Anstreicher von Gebäuden, Hausmaler, Sudler, Schmierer, Pfluscher in der Malerkunst. -*schilderen*, v. a. hausmalen, anstreichen, schmieren, sudeln. -*schilderij*, f. Geschiere im Malen, schlechtes Gemälde. -*schuld*, f. kleine-, geringe) Schuld.

Klage, f. Klage. -*lijk*, s. Kläglich. -*n*, v. a. u. n. klagen, weklagen, beklagen, sich beschweren, sich

bedauern, anklagen, beschuldigen. -*r*, m. Kläger, Ankläger, Beschuldiger.

Klaging, f. Klage, Anklage, Beschwerde.

Klagt, f. Klage, -lied, Elegie, Beschwerde, Arklage. -*ig*, adj. klägend, eine Klage einbringend; klagbar.

Klak, f. Fleck, Kleckse, s. *Klad*.

Klatke(bosch, m. Hollunderbusch, Schleebusch. -*bus*, f. Klatschbüchse, Petarde von Holz oder Papp, womit die Kinder spielen. -*loos*, adj. u. adv. plötzlich, unversehens, unerwartet, unvermuthet, ohne Grund, -Ursache, feigherzig, ohne(Bewegung), -Mühe, -Kraftäusserung. -*n*, v. a. u. n. klecken, beflecken, besudeln, klatschen (mit der Klatschbüchse).

Klam, adj. u. adv. feucht, nass, klebricht. -*achtig*, adj. etwas feucht, etwas nass, vor Nässe klebend. -*heid*, f. Nässe, Feuchtigkeit, kaltes Schwitzen eines Kranken. -*p*, f. Klammer, hölzerne Kramme, zwei Bretter zu verbinden. -*pen*, v. a. u. n. klammern, heften, durch eine hölzerne Kramme zusammenfügen, anklammern, enteru, an Bord kammern, überfallen, angreifen.

Klander, s. *Kalander*.

Klank, m. Klang, Laut, Schall, Ton, Aussprache, Accent, üble Nachrede. -*teken*, n. Klangzeichen, Accent.

Klant, s. *Kalant*.

Klap, m. u. f. Klapp, Schlag, Klitsch, Ohrfeige, Maulschelle, Geschwätz, Geplauder, Schnack, f. Schlatter, Klapper. -*aard*, m. Schwätzer, Plauderer. -*achtig*, adj. u. adv. schwatz-, plauder)haft. -*beestje*, n. Klapperbeinchen, Kastagnette. -*geld*, n. Nachtwächter(geld, -lohn, Zoll an einer Zugbrücke. -*hek*, n. Hecke so von selbst zufällt. -*koord*, f. Knallschnur (an einer Peitsche). -*hout*, n. Daubenholt, Fassholz. *Klaphout verkopen*, Daubenholt verkaufen; fig. viel(schwätzen, -plaudern. -*looper*, v. a. schma(rutzen, -rotzen, tafellecken. -*looper*, m. Schmar-tafellecker, Tellerlecker. -*mut*, f. Beisemütze mit niederhängenden Ohrklappen, Plattmützen, eine Art flacher Trinkgläser, ein gewisses porzellanefäss mit einem Deckel, Behälte

niss unterm Steurruder einer holländischen Treckschüte. -*noot*, -*pernoot*, f. Kokosnuss. -*oor*, f. ein venedisches Geschwür an den Zeugungsgliedern (in der Heilk.). -*peis*, -*peije*, f. Plaudertasche, Schwätzerinn, Klätcherinn, geschwätziges Frauzensimmer. -*peijen*, v. n. klatschen, plaudern, schwätzen, plappern, verläumdern. -*pen*, v. a. u. n. klappern, schwätzen, plaudern, bekennen, gestehen, nachsagen, klappern, knacken. -*per*, m. Plauderer, Schwätzer, Klätcher, Nachtwächter, Petarde. -*perboom*, m. Erlbaum, Aspe. -*perren*, v. n. klatschen, klappern. -*pering*, f. (besser *het Klapperen*) Klappern, Klatschen. -*perman*, m. Nachtwächter. -*pernij*, f. Geschwätz, -plauder, -wäsche, -klatsche. -*perolie*, f. Kokosöl, Nussöl. -*perroos*, f. Klappert-, Klatschrose, Kornrose. -*perstanden*, n. Zähnkirschen, das Klappern mit den Zähnen, Zähnklaappen. -*perstanden*, v. n. mit den Zähnen klappern. -*perstje*, n. kleine Petarde; Büchelchen, der Inhalt des grossen Buches eines Kaufmanns. -*roos*, s. *Klapperroos*. -*spaan*, m. u. f. Plaudertasche, Klappertasche, Ueberbringer, -inn, Ohrenbläser, Austräger, Klätcher, -inn. -*stok*, m. Stockkalender; Austräger, Klätcher, -inn, -*vlies*, n. Fallhäutchen in den Adern. -*waker*, m. Nachtwächter. -*wieken*, v. n. die Flügel (schwingen, -schlagen; mit den Flügeln klatschen).

Klaren, v. a. reinigen, säubern, richten, sichtlich, deutlich machen, ausfertigen, -richten, -führen, bereiten.

Klaroen, f. Klarune, Klarin, eine Art Posaunen.

Klater, m. Rassel, Schnarre, Schlotter. -*en*, v. n. rasseln, prasseln, -plätzen. *De donder klaterd*, der Donner rasselt. -*end*, adj. (part. von *Klateren*, rasseln), rasselnd, prasselnd. -*godd*, n. Flitter-, Krach-, Prassel-, Rauschgold. -*tje*, n. Klatscher, Rasselohren (ein Kinderspielzeug).

Klats, interj. klatsch.

Klatter(*en*, v. n. klettern. *Op eenen boom klauteren*, an einen Baum hinaufklettern. -*ing*, f. Klettern, Klimmen, Steigen.

Klawaathamer, m. Kalfathammer, Hammer womit das Werg in die

Bisse der Schiffe hingetrieben wird.

Klavacim, *Klavs*(*cimbaal*), -*bel*, f. Kkl.(veimbjel, -vicordium, -vier, Flügel (ein bekanntes Musikalisches Instrument).

Klavegaard, m. Schulaufwärter.

Klaver, f. Klee; Kleeblatt (im Kartenspiel). -*aa*, m. Treffass (im Kartenspiel). -*blad*, n. Kleeblatt. -*cimbaal*, s. *Klavacim*. -*doek*, n. Kanefass (eine Art gewebtes Zeug). -*en*, v. n. klettern, klimmen, steigen, als mit Klauen an sich halten; Kleeblätter im Kartenspiel, Treff, -*honig*, -*honing*, m. Klee Honig. -*jassen*, n. ein gewisses so genanntes Kartenspiel. -*jassen*, v. n. Klaverjassenspiel spielen; sich auf dem Klee oder Grasse herumwälzen. -*land*, -*veld*, n. Klee(land, -wiese. -*weide*, f. Klee(wiese, -weide, Wiese wo viel Klee wächst. -*zode*, f. Rasen mit Klee bedeckt.

Kleed, n. Kleid, -ung, Decke, Pferdedecke, Schabracke; Ueberzug; Bekleidung. -*en*, n. pl. Kleider, Decken, Bekleidungen, u. s. w. s. *Kleederen*. -*aadje*, -*agie*, s. *Kleed(dij, -ding*, -*en*, v. a. kleiden, Kleider anziehen, sich kleiden, sich anziehen, Kleider anlegen; etwas bedecken, -überziehen. -*eren*, n. pl. Kleider, s. *Kleeren*. -*ermaken*, s. *Kleermaken*.

Kleef, f. Weste (eine Stadt und Gegend im Westphälischen Kreise). -*sch*, adj. u. adv. clevisch, von (aus) Cleve. -*achtig*, adj. u. adv. klebricht, klebend. -*kruid*, n. Klebekraut, Bettlerlause; *parina aspera* (eine Pflanze).

Kleemak, adj. u. adv. klebricht, kleistericht, nicht gar, nicht ausgebacken.

Kleen, adj. s. *Klein*.

Kleef(*bon*, f. Kleider-, Wäsch)korb. -*bezem*, m. Kleiderbürste, Schmeichlerinn. -*borstel*, m. Kleiderbürste. -*en*, n. pl. von Kleid (zusammenggezogen von *Kleederen*) Kleider. -*kamer*, Kleiderkammer, Garderobe. -*kas*, -*kast*, -*kist*, f. Kleiderschrank, -kasten, -kiste, Kommode. -*kooper*, m. Kaufmann in alten Kleidern, Trödler, Kleiderhändler. -*kooperij*, f. Trödeln, Getrödel, Trödelbude. -*koopster*, f. Trödlerin. -*lapper*, m. Kleider(ausbesserer) -*flicker*. -*maken*, n. Schneider-, Kleidermacher)handwerk. -*maken*, v. a. kleidorma-

chen, schneidern. -*waker*, m. Schneider, Kleidermacher. -*wand*, f. Kleider-, Wäschkorb. -*stok*, m. Kleiderstange, worauf man die Wäsche trocknet. -*schuifjer*, f. Kleiderbürste. -*snijder*, m. Schneider, Kleidermacher. -*tab*, s. *Waschtob*. -*veerkooper*, m. s. *Kleerkooper*. -*winkel*, m. Trödelladen, Trödelhaus, -markt. -*worm*, Kleiderwurm, Motte, Schabe. -*zolder*, m. Waschboden, Trockenboden.

Klei, f. Klei, Leimen, Lette, Töpfererde, Thon, Lehm. -*aarde*, f. Thon, Thonerde, thonichter Boden. -*achtig*, adj. u. adv. leutig, leimicht, thonicht, lehmicht. -*boer*, m. Bauer der auf einem leittigen Boden wohnt. -*bolletje*, n. Thonkügelchen. -*grond*, m. Kleiboden, leittiger Grund. -*je*, f. Kleien (vom ausgesichteten Getreide). -*klootje*, s. *Kleisbolletje*. -*land*, n. Kleiland, thonichtes, lehmichtes Land. -*spoor*, n. Klei(spohr; -geleis; eine Art eiserne Spitzen unter den Füssen bei schlüpfrigen Wegen. -*pad*, n. Klei(pfad, -steig, leittiger Steig, Fuststeig. -*weg*, m. Kleiweg, leittiger Fahrweg.

Klein, *Kleen*, adj. u. adv. klein, geringe, schlecht, ohnmächtig, unvermögend, schwach; dünn; kleinnüthig. -*achten*, v. a. kleinchachten, geringschätzen. -*achtig*, adj. etwas klein, ziemlich klein. -*achtig*, f. Geringschätzung, Verachtung. -*geoorij*, adj. u. adv. kleinv., schwach(gläubig). -*hartig*, adj. u. adv. feigherzig, kleineherzig, kleinnüthig, feige. -*hartigheid*, f. Feigherzigkeit, Kleinnüthigkeit. -*hartiglijk*, adv. kleinnüthig, furchtsam, voller Furcht, feigherzig. -*heid*, f. Klein-, Geringheit, Geringfügigkeit, Niedrigkeit; Demuth; Schwäche; Kürze, kleine Zahl. -*igheid*, f. Kleinigkeit; s. *Beuzeling*. -*moedig*, adj. u. adv. kleinnüthig, feigherzig, furchtsam. -*moedigheid*, f. Kleinnüth, Furcht, Kleinnüthig-, Furchtsam-, Feigherzigkeit. -*ood*, n. Kleinod, Juwel, Schatz, kostbare Sache. -*oog*, m. Kleinauge, kleinaugiger Mensch. -*s*, *Kleins*, s. *Klens*, *Klensen*. -*te*, f. Klein-, Geringheit, Enge. -*tje*, n. Kleinigkeit, geringe Sache, kleines Kind, Kindchen; ein Kleines, -Geringes, -Weniges, Bischen.

-*tjes*, adj. etwas-siemlich (klein).
-*serig*, adj. u. adv. empfindlich,
-*sam*, förtlich. -*serigheid*, f. Empfindlich -, Empfindsam -, Weichlich -, Zärtlichkeit.

Klem, f. Klemme; Nachdruck, Gewicht. -, -*grond*, m. fester Boden worin der Schiffsaanker gut festhält. -*haak*, m. Klammer, Klemmhaken (ein Tischlerwerkzeug). -*men*, v. a. klemmen, festklemmen, -*klammern*, drücken, einzwängen; besängstigen; Einknick machen. -*merkruid*, -*blad*, n. Veil, Epehu, Eppich (eine Pflanze). -*mend*, adj. (part. von *Klemmen*), klemmend, nachdruckvoll, sinreich. -*rede*, f. klemmender Ausdruck, nachdrückliche (Rede, -Wörter. -*spreuk*, f. klemmender-, nachdruckvoller (Spruch, Sentenz). -*vogel*, m. Klemm Vogel (eine Art Raubvögel). -*woord*, n. Klemmwort, Wort worauf der Nachdruck gelegt muss werden.

Klens, *Klense*, f. Sieb oder Tuch um etwas durch zu seihen, Filtrirmaschine.

Klens(en, *Kleinsen*, v. a. u. n. durch-seihen, seihen, durch(seihen), -*treiben*, *filtriren*. -*er*, m. Seiher, Durchseier, der etwas filtrirt; Seihetuch, hárnes (Sieb, - Tuch. -*ing*, f. Durch(seihung), -sieben, Filtriren.

Klep, f. Klappe, Ueberschlag; Klinke, Klapper, Schlotter; Becke, Vorhang vor dem Eingang eines verdeckten Wagens, eines Schiffes. -*el*, m. klöppel, Klöppel, Glockenschwengel; Schaafel eines Störchs; eine schwatzhafte Zunge. -*pel*, m. Klapper in einer Mühle. -*pel(vers)*, -*vaers*, -*vaars*, s. *Kluppel*-, *Knuppel(vers)*. -*pen*, v. n. u. a. mit der Klapper schlagen (wie ein Nachwächter); die Glocke läuten; klappern wie die Störche, stürmen. -*per*, m. Klepper, Reitklapper (eine Art Pferde) Klappe, Klapper, Klöpfer, einer der klöpfelt, einer der die Glocke stimmt. -*peren*, v. a. klappern, wie die Störche. -*peranden*, s. *Klapperstanden*.

Klerk, m. Schreiber, Kanzellist, Kopist, Gerichtschreiber; Geistlicher (Clericus). -*schap*, m. Schreiberaamt; f. die Schreiber oder Kanzellisten insgesamt.

Klets, f. Schlag (ins Gesicht, - miteinander Peitsche. -, interj. klatsch.

Klets! klets! soo sloeg hij hem, klatsch! klatsch! so schlug er ihn. -*en*, *Klassen*, v. n. u. a. mit einer Peitsche klatschen; borgen; werfen, schmeissen. -*oor*, f. lange Peitsche.

Klatteren, s. *Klateren*.

Kletzen, s. *Kletzen*.

Kleum(en, v. n. vor Frost erstarren, frieren. -*er*, m. einer der nicht viel Kälte ertragen kann, und nahe beim Ofen oder Kamin kriecht. -*sch*, adj. kältlich, frostig.

Kleuren, v. a. klopfen, schlagen. *Kleur*, f. Farbe. -*tje*, n. Erröthen. -*d*, für *Gekleurd*, adj. (part. von *Kleuren*, färben), gefärbt, bunt, schäckicht. *Een kleurds rok*, ein bunter, hellfärbiger Rock. -*en*, v. a. färben, anstreichen, Farbe auflegen, malen.

Kleuter, f. kleines, junges, drollisches Mädchen. -*geld*, n. Münse, klein Geld, Scheidemünse.

Kleven, v. a. u. n. kleben, sich an etwas enthalten; ankleben, kleistern. -*ig*, -*erig*, adj. u. adv. klebricht, festhaltend. -*ig*, -*erigheid*, f. das Klebrichte. -*ing*, f. Kleben, Kleister(n, -ung, Anklebung.

Klibber, n. klebrichte Sachen; Gummi welches aus den Bäumen träufelt.

Klief, f. Ritze, Riss, Spalte, Barste, kleine Öffnung.

Klied, f. Ueberrest einer Speise oder Mahlzeit; ausgespicerter Schleim. -*en*, v. s. Ueberreste auf seinem Teller liegen lassen, unreinlich essen; spucken, Speichel oder Schleim auswerfen. -*en*, f. plur. Ueberbleibsel einer Mahlzeit. -*er*, m. Speichelauwerfer, Spucker, Spuckbart. -*je*, n. Ueberrestchen. -*potje*, n. Spucknapf. -*schuld*, f. kleine Schuld, Ueberrest einer Schuld.

Klier, f. Drüse, Kropf, Kehlschwulst; -*achtig*, adj. drüsig, krüppicht, drüsenartig. -*gezwoel*, n. Schlier -, (Drüsen)geschwulst; Schwenk.

Klieve, s. *Klief*. -*n*, v. a. u. n. spalten, verspalten, spalten; aufbersten.

Klif, n. Kluft; Anhöhe, steiler Fels. *Klijf*, n. Epehu, Veil, Eppich (eine Pflanze).

Klik, m. Unterste eines Kolbens. *Een heuten klik*, ein steifer Mensch, frostiger Liebhaber. -*ken*, v. a. u. n. einen Laut geben, heimlich

überbringen was man gesehen oder gehört hat; kacken, schwätzen, plaudern. -*ken*, -*spaan*, m. Anbringer, Öhrenbläser, Plauderer, Schwätzer, der alles was vorfällt überbringt oder meldet. -*klakken*, n. Klang, Geklang der Waffen; s. *Geklikakk*. -*klakken*, v. n. Armbrüste oder Schwerdter gegen einander schlagen; rasseln, wie der Donner. -*spillen*, v. n. müssen gehen, pfastertreten; saudern, versörgern, trentelen.

Klim, s. *Klimop*. -*aat*, n. Klima; s. *Luchtatreek*. -*boon*, f. welche Bohne, Schminkebohne. -*men*, v. n. steigen, klettern; hinaufsteigen; die Stimme erheben; im Glück zunehmen, voormehren; bespringen, belegen (wie der Bengst). -*mer*, m. Kletterer; Steiger. -*ming*, f. Klettern; Steigen. -*op*, f. Erdvoel. Epehu, grosser Eppich (eine Pflanze) Hedera. -*stag*, f. Steigeseil unten am Bugspriet eines Schiffes.

Kling, f. Klinge, Degenklinge; Degen; Düne, sandigte Anhöhe, Hügel; Sandbank. -*en*, v. n. klingen; s. *Klinken*. -*buil*, -*elbuil*, m. Klingegelbeutel (in der Kirche zu collectieren).

Klink, f. Klinko, Thürklinko; ein krumgebogener Nagel; Geheer oder Gabel der Strümpfe; Risse, Ritze in einem Kleid. -, m. Ohrfuge, Maultschelle, Schnalle. -*deur*; f. kleine Thüre am Stadthor. -*dicht*, n. Klinggedicht, Sonnet. -*en*, v. n. u. a. klingen, läuten, klang geben; klingeln; die Trinkgläser gegen einander stossen; mit dem Hammer anschlagen; abhauen, vollstrecken, ausmachen; durchnageln, festnageln. -*end*, adj. klingend, läutend, haar (Geld). -*er*, m. Selbstlauter, Vokal; Backstein. -*erd*, -*aard*, m. hart gebrannter Backstein, Klunkermause (eine gewisse Art Suppe). -*est*, n. Klinkthüre am Stadthor; kleine Thüre in einer Pforte. -*kant*, n. Flitter-, Rausch)gold. -*klaar*, adj. u. adv. lauter, rein, helle, klar; haar. -*letter*, m. Selbstlauter, Vokal. -*werk*, n. Balken, Dielen, Planken, die an den Enden zusammen geschlagen werden.

Klip, f. Klippe, Steinklippe, Fels Anstoss, Aergernis; Vogelfang, Vogelbauer. -*achtig*, adj. u. adv. klippicht, voller Klippen, klippartig. -*geit*, f. Steingemse (ein

wildes Thier). -pig, adj. u. adv. klippicht, felsentartig, steinicht.
Klis, f. Klette, Klebkraut (eine Pflanze, Bardana); Ver(wirrung, -wicklung; Knopfen in den Haaren. -, -sekruid, n. Kletten-, Kleebrkraut; s. *Klis*. -sen, v. n. voller Knoten sein, in Verwirrung sein. -teer, f. Klistier, Clistier. -teersput, f. Klistierspritze, Strenze. -teren, v. a. clistieren.

Klit, s. *Klis*.

Klitse, f. Petze, Bätze, Hündinn; lüderliches Weibsbild (Provinz).

Klodder, m. Schnaps, eine Portion Brantwein. -en, v. n. Schnaps trinken.

Kloek, adj. u. adv. klug, witzig, einsichtsvoll, vernünftig, (*eene kloeke huisvrouw*: eine kluge, verständige Gattin; *een kloek soldaat*, ein tapftrer Soldat), verständig; gehorsam, gutgeartet; fertig, lebhaft, tapfer, herzhaf, mutbig, kühn, wacker, stark, lang, gross von Gestalt, dickleibig. -aard, -aart, m. u. f. kluger-, geschickter) Mensch. -elijk, adv. tapfer, herzhaf, mutbig, beherzt. -hartig, adj. u. adv. beherzt, tapfer, brav, mutbig, unverzagt. -hartigheid, f. Tapferkeit, Herzhafigkeit, Beherztheit, Muth. -hartiglijk, adv. tapfer, herzhaf, mutbig. -heid, f. Klugheit, -sinn, Verstand, Witz, Vernunft, Gehorsam, vernünftiges Betragen; Fertigkeit, Unverdrosseneit, anhalten des Bestrebens, Fleiss, Tapferkeit, Muth, Herzhafigkeit, Länge, Leibesstärke, -Grösse. -moedig, adj. u. adv. tapfer, herzhaf, mutbig, unverzagt. -moedigheid, f. Tapferkeit, Herzhafigkeit, Muth, Unversagtheit. -moediglich, adv. mutbig, tapfer, voller Muth. -zinig, adj. klugsinig, klug, sinnreich, vernünftig, verständig, geschickt. -zinnigheid, f. Klugsin, Klugheit, Verstand, Einsicht, Geisteskraft. -zinniglich, adv. klug, sinnreich, geschickt, vernünftig. -auf eine kluge Art und Weise.

Kloen, n. Knaul, s. *Klusen*. -, v. a. kalstern, die Ritze des Schiffes stopfen.

Kloet, m. Schiffer(stange, -baum, Kalckschläger, -schaufel), Töpel, Lumpenkerl, Grobian, ungeschickter Mensch. -en, v. a. ein Fahrzeug mit Stangen durchs Wasserfortschieben.

Kloek, f. Glocke, (*eene zaak aan de*

kloek hangen: eine Sache recht machen), Wanduhr, Ueberstülpe, Stürze, Deckel. -f. Glucke, Gluckhenne. -, m. Schluck, Zug, Trunk. -er, m. Pfeifenstöcher, um den Toback aus der Pfeife zu ziehen. -gat, n. Schallloch im Thurm. -gieten, n. Glockengiesser (Kunst). -arbeit. -gieten, v. a. Glocken giessen. -gister, m. Glockengiesser. -gisterij, f. Glockengiesserei. -hen, f. Gluckhenne. -huis, n. Glocken(haus, -thurm, -giesserei), Gebäude wo die Glocken hangen oder gegossen werden; Kernhaus von Aepfeln oder andern Früchten. -je, n. Glöckchen, kleine Glocke, Glockenblume, Winde. -je, n. kleiner Trunk, Zug, Schluck. -ken, f. plur. die Glocken. -ken, v. n. bei Zügen trinken, glucken, schlucken; glucken wie eine Gluckhenne. -kenist, m. Glockenspieler. -kenmaker, m. Glockenmacher, -giesser; Uhrmacher. -kenspel, n. Glockenspiel. -kenspelen, v. a. Glocken spielen. -kenspelen, n. das Glockenspielen. -kenspelers, *Klopspelers*, m. Glockenspieler. -kloepel, f. Glockenschwengel. -luiden, n. Glockengeläute. -luiders, m. Glocken(läuter, -zieher. -raep, f. -touw, n. Glockenstrang. -slag, m. Glockenschlag, Bezirk eines Ortes. -spijs, f. Glockenpeise wovon man Glocken giesst; Speise welche einem angenehm schmeckt. -toren, m. Glocken(thurm, -haus. -touw, n. s. *Klokreep*.

Klommer, m. Lüge, Ausflucht, Betrug.
Klomp, m. Klumpen, Klotz, Masse, Holzschuh. -achtig, adj. klumprecht, klotsicht, wie ein Klotz, ungeschickt; bäuerisch. -je, n. Klümpchen, kleiner Klumpen, kleiner Holzschuh. -ig, adj. s. *Klompachtig*. -voet, m. s. *Horrelvoet*. Klump, Dollfluss. -zak, m. Schlag, Schläge; Klump-, Plump(sack).

Klongel, *Klungel*, f. Hure, lüderliches Weibsbild, geile Dirne. -en, v. n. die Zeit unnütz verschwenden. -ster, f. s. *Klongel*, Verschwenderin.

Klonk, praet. imp. von *Klinken*.
Klont, f. Brocken, Stück, Klumpen, Klunker, Kloss.

Klonter, m. Klunker, Geronnenes. -achtig, -ig, *Klontig*, adj. u. adv. leicht gerinnend, klunkeriht, voll Klunkern, voll geronnene

Brocken. -en, v. n. gerinnen, 'stokken, zusammenlaufen.

Klonje, n. Klümpchen, kleiner Klump, Rüstchen Zucker.

Kloof, f. Rias, Spalte, Kluck, Ritze; Grube. -blijf, f. Holzaxt. -amer, m. Spalthammer, grosser hölzerner Schlägel das Holz zu spalten. -hout, n. Spaltholz, Kloofsholz. -je, n. Rissen, Spältchen, Grübchen. -kin, f. Kinn mit einen Grübchen, m. u. f. einer der, eine die ein Grübchen im Kinn hat.

Kloof (*Klove*), f. Rias, Spalte, s. -vân, v. a. u. n. spalten, spellen, durch Hauen von einander trennen, bersten, von einander geben, -plätzen, aufspringen, bersten. -vor, m. Holzacker, -spalter. -ving, f. Holzbacken, -spalten.

Klooster, n. Kloster; Ratenfalle. -achtig, adj. klösterlich, klösterähnlich. -broer, m. Klosterbruder, Mönch. -en, v. a. ein-klosteren, ins Kloster gehen, bringen, einsperren. -garen, n. Kloster(garn, -zwirn. -geloofte, n. Klostergelübde. -goed, n. Kloostergut, Eigenthum der Klöster, Klosterarbeit. -werk. -juffer, f. Nonne, Klosterjunge. -kerk, f. Klosterkirche. -latijn, n. Mönchslein. -leren, u. Kloster-, Mönchs-, Nonnen) leben, abgesondertes Einsiedler Leben; Eheloses Leben. -lieden, pl. m. u. f. Klosterleute, Bewohner eines Klosters. -ling, m. u. f. Mönch, Nonne. -lijk, adj. kloster(mässig, -lich. -moeder, f. Aebtissin, Priorinn. -regel, m. Kloster(regel, -gesetz, -verordnung. -sucht, f. Klosterucht. -vader, m. Abt, Prior. -voelk, n. Klosterleute. -voogd, m. Abt, Prior, Oberste eines Klosters. -voogdij, f. Abtei. -vrouw, f. Kloster(frau, -jungfer. -wet, f. Kloster(gesetz, -regel, -verordnung. -zuster, f. Klosterschwester, Nonne.

Kloot, m. Kugel, Ball, runder Körper, Hoden. -achtig, adj. kugel(rund, -mässig, -artig. -boog, m. Armbrust, Palesten. -je, n. Kugeln, Bällchen, kleiner Hoden. -sch, adj. u. adv. kugelförmig. -jesvolk, n. Lumpenvolk, Pöbel, Gesindel. -spel, n. Kugelspiel, Kegelspiel. -swerk, n. trigonometrische-, spherische) Rechnung. -zak, m. Hodensack.

Klop, m. Schlag; Schläge, Prügel; Pulsschlag; geschlagene Zeichen auf gewissen Müssen. -f. geist-

Niehe Tochter, Begine; Betschwe-
ster. -*hamer*, m. Schlägel, Schlag-
hammer der Buchbinder. -*hengst*,
Klaphengst, m. Wallach, ganz oder
halb kastriert Hengst; auch ein
von der Natur scheinbar entmann-
ter Hengst. -*hout*, n. Klopflolz
der Buchdrucker. -*je*, n. s. *Klop*,
f. Begine. -*pen*, v. a. u. n. klopfen,
schlagen, pochen, bläuen. -*per*, m.
Klopfer, Thürhammer; *fg.* das Ge-
wissen. -*perkje*, n. Thürhämmerchen,
kleiner Klopfer; *fg.* das Ge-
wissen. -*ping*, f. Klopfen; Fußschlagen,
Herzklopfen; Gewissensunruhe. -*scheen*,
f. Glättholz eines Schumachers; Sack(geige,
-fiedel. -*steen*, m. Klopfl.,
Schlagstein der Buchbinder. -*vester*,
m. Klopfflechter. -*zuster*, f. geistliche
Tochter, s. *Klop*, f.

Klos, m. Klotz; Spindel, Spitzen-
klöppel. -*baan*, f. Klotz-, Kugel-,
Kegelbahn. -*beitel*, n. -*scheper*,
m. Kugelschuppe. -*beugel*, m. -*poort*,
f. Kugel(bügel, -ring, -pforte. -*oord*,
s. Litze, stark gedrehte seide Schnur. -*poort*, -*ring*,
m. s. *Klobuegel*. -*sen*, v. a. u. n. klotzen,
kugeln, in der Kugel-
oder Kegelbahn spielen, auf die
Spindel oder auf den Klöppel
wickeln; im gehen mit den Füßen
viel Getöse machen; klöppeln,
Spitzen machen.

Kloten, v. n. an(schlagen, -stossen,
Klow, s. *Klaawo*. -*wen*, s. *Kluwen*.
-*wen*, v. a. schlagen, prügeln;
kratzen; harken, rechen; ein Schiff
(mit Werg stopfen, -dichte ma-
chen. -*wer*, m. Schiffhammer; al-
les was in seiner Art gross und
vortreflich ist.

Klova, s. *Kloof*. -*nier*, s. *Koltenier*.
Kluacht, f. Posse, Possenspiel,
Sohwank, komische Erzählung,
Märchen, eine lüderliche Sache. -
ig, adj. u. adv. possierlich, komisch,
artig, geistig, närrisch, lächerlich,
wunderlich. -*igheid*, f. Possierlich-
keit. -*je*, n. kleine Posse, Schwänke-
chen. -*maker*, m. Possen(reisser, -spieler,
Hanswurst, Narr. -*spel*, n. Posse,
komisches Schauspiel, Nachspiel,
Possenspiel. -*speler*, m. Possen-
spieler, Komiker, Schauspieler
der sich am besten in komischen
Stücken seigt.

Kluft, f. Riss, Spalte, abgesonderter
Theil, Stadtvierthel; Kluft, Grube,
Tiefe; schräger Abhang. -*heer*,

m. Zunftherr, Obereuseher einer
Abtheilung der Stadt.

Kluft, f. Klaue, Kralle; Hand,
Schwätzerinn. -*beentje*, n. Knaup-
felknöchelchen. -*foh*, f. Vorder-
flockegel eines Schiffes, Vorse-
gel.

Kluit, f. Klaue, Einsiedelei; Gewöl-
be eines Kellers, Höhle; beschlos-
sener Ort; Loch am Vordertheil
eines Schiffes wodurch das Anker-
seil geht. -*anaar*, s. *Kluitenaar*,
Einsiedler. -*gat*, n. Loch wodurch
das Ankerseil geht. -*hout*, n. der
Schiffsbalken, worin die Löcher
der Ankerseile sind; das Brett
womit die ebengenannten
Löcher zugemacht werden. -*ters*,
f. pl. Fesseln, Ketten und Bänder;
Springer (der Pferde); Hindernisse. -
teren, v. a. fesseln, an Ketten
schliesen, fest(binden, schliesen. -
tering, f. das Fesseln, die
Unter(werlung, -jochung.

Kluit, f. Scholle, Klumpen, Kloss;
ein Stück Torf. -*achtig*, adj. u.
adv. s. *Kluitig*. -*hoog*, m. Flitsch-
bogen, kleine Kugelchen von
Thon damit zu schiessen. -*je*, n.
Klöschen, Stückehen Erde, u. s. w.
-*ig*, adj. u. adv. holperichtig,
höckerig, rauh, uneben.

Kluit(en), v. a. u. n. klaben, ab(nagen,
-knaupeln, -essen; viele
Mühe haben; verzehren, abneh-
men; kindisch hinschwätzen. -*er*,
m. Klaber, Knaupler, Geizhals,
Filt, karger Knicker. -*ing*, f.
Knaupeln, Abnag(en), -ung.

Kluitzen, v. n. in einer Klaue woh-
nen, wie ein Einsiedler, -einsam,
im unehlichen Stande leben; ge-
gen das Vordertheil des Schiffes
anschlagen (von den Wellen).

Kluitzenaar, m. Einsiedler, Klausbe-
wohner; einer der selten ausgeht,
oder einsam lebt. -*sel*, f. Ein-
siedler(zelle, -klaue, Einsiedle-
rei. -*stevon*, n. Einsiedlerleben,
einsames Leben. -*ster*, f. Einsie-
dlerinn.

Klunderen, v. n. ein lautes Getöse
machen.

Klutzen, v. a. durch einander schla-
gen.

Klutzei, n. Rührei, Ei zum durch-
schlagen.

Kluwn, *Kluwn*, *Kloen*, f. u. n. eine
Art Torflein gewisses Bier in Grö-
ningen.

Kluwen, f. *Kloen*, *Kluwen*, n. *Knaul*,
Klumpen(Zwirn, -Seide, u. s. w.

Knaap, m. *Knahe*, *Knappe*, Waffen-
träger, Bursche, Jüngling; Licht-
ständer, Guerdon. -*je*, n. kleiner
Knahe, junger Bursche.
Knaaw(en, v. a. nagend kauen. -*ing*,
f. Nag(en), Kauen. -*sel*, n. das Aus-
gekäuete.

Knabbel(aar, m. -*aarster*, f. *Nager*,
Knaupler, -inn. -*en*, v. n. kauen,
nagen, knaupeln. -*ing*, f. Abnagung,
Knaupeln.

Knag(en), v. a. u. n. nagen, knaupeln;
schlagen, peinigen, quälen, martern,
beissen; beiten; ein-
fressen. (zijn *geweten knagthem*,
Sein Gewissen naget-, beisst) ihn.
*het sterk water knaagt het koper
door*, das Scheidewasser durch-
beisst das Kupfer). -*ing*, f. Nag(en),
-ung; Marter, Unruhe, *knagting*
van het *geweten*: Nagung, Beun-
ruhigung, des Gewissens, Gewis-
sensbiss).

Knak, m. Bruch, Knack, Riss, Spalte.
-, adj. böse, empfindlich, jähornig.
-*ken*, v. n. u. a. knacken, brechen,
zer(brechen, -spalten, einen Bruch-
-, einen Riss) bekommen; verderben,
schaden.

Knap, f. Knull einer Büchse, einer
Peitsche, u. s. w.; Speise, Essen;
gebrannter Honigkuchen, welcher
gemahlen und unter den Kaffe
gemischt und getrunken wird. -,
adj. u. adv. nett, niedlich, knapp,
hurtig, geschickt, händig; enge
schliessend. -*s*, s. *Knaap*. -*handig*,
adj. u. adv. behende, -dig,
hurtig, wacker, munter, geschwinde.
-*handigheid*, f. Behendigkeit,
Hurtig-, Geschwindigkeit. -*handiglijk*,
adv. geschwinde, hurtig,
behändig. -*jes*, adv. nett, artig,
niedlich, hübsch; geschwind, hurtig.
-*koek*, m. dünne, stark geba-
ckene, leicht zerbrechliche Honig-
Pfeffer-, Leib)kuchen. -*pen*, v. n. u.
a. a. krachen, knallen, knacken;
zer(brechen, -sprengen, platen;
essen; fangen, greifen. -*sak*, m.
Tasche, Brod-, Bettel)sack, Ranzel,
Turnier.

Knarr(be(n, n. Knorpel. -*boenig*, adj.
knorpelicht, knorpelartig. -*en*,
Knarsen, v. n. knarren, knirschen,
krachen. -*standen*, v. n. mit den
Zähnen knirschen. -*ing*, f. Knarr-
schlag, Zähnegeknirsch.

Knauwen, s. *Knaawen*.
Knecht, m. Knecht, Diener, Bedienter,
Geselle, Hausknecht, Landa-
diener; Soldat, Kriegsknecht, jun-
ger Bursch; *Knappe*, *Wasenträ-*

ger. -achtig, adj. knechtlich, solavisch, niederträchtig. - *stijk*, *Knechtsch*, adj. knechtlich, solavisch. - *je*, -*ken*, m. Knäbchen, Knäbeln, Junge, Sohn. - *schap*, n. Knecht-, Leibeigen)schaft. - *sloot*, n. Knechtlohn, Mietgeld eines Bedienten. - *swijze*, adv. Knecht(mässig, -artig, wie ein Knecht.

Kne(den, v. a. knäten, kneten, zu einem Teig machen; erweichen, weich machen; rühren, das Herz treffen; zusammen drängen; leiten, zwingen, beugen. - *er*, m. **Kneeder**, f. Knäter, Kneterrinn. - *ing*, f. Knäten, Kneten.

Kneep, f. Kniff, Kniep, *Zwick*, *Klemme*, *List*; *Falte*. - *rok*, m. enges Kleid das feste um den Leib schliesst.

Knegt, s. *Knecht*.

Knekel, s. *Kneukel*.

Knel, f. *Zwick*, *Klemmung*, *Druck*; *Klemme*, *Sprengel*, *Falle*. - *len*, v. a. swicken, klommen, quetschen; ängstigen, martern, quälen, beunruhigen. - *ling*, f. Quetschen, *Marter*, *Klemmung*.

Kneppel, *Knepel*, s. *Kneppel*.

Knersen, s. *Knaarsen*.

Knetteren, s. *Knitteren*.

Kneu, f. Hänfling, *Flachsfänke*. - *beurs*, f. Spar(börse, -büchse. - *nest*, n. Hänflingnest; Sparbüchse. - *penning*, m. Spar-, Nothpfennig. - *ter*, s. *Kneu*. - *teren*, v. n. switschern, singen wie ein Hänfling; stottern, stammeln; murren. - *terig*, adj. stotternnd; mürrisch, verdrüsslich, brummend; unslücht, voll Falten. - *tertye*, n. kleiner Hänfling.

Kneukel, (*Kne*-, *Kno*-, *Knok*)*kel*, Knöchel, Gelenke - *huis*, n. Knochen-, Beinhaus. - *top*, -*soep*, f. (gemeines Gassenwort). - *schäp*, f. Prügel, Maulschellen, u. s. w. - *zen*, v. n. quetschen, zerstoßen, leicht verwunden. - *sing*, f. Quetschung, Zerstoßung.

Knevel, m. Knebel, Knebelbart, m. Schnauze; Bart der Thiere; kurzer Prügel; ein starker Kerl, alles was in seiner Art sich auszeichnet. - *aar*, m. Unterdrücker, Geldabpresser; Wucherer. - *arij*, f. Unterdrückung, Beutelschneideri; Wucher. - *baard*, m. Knebelbart. - *band*, m. Band, womit man etwas zusammenbindet; Handfessel. - *en*, v. a. knebeln, festbinden, fesseln, schliessen (in

Fesseln), *klagen*, quälen, Geld abpressen, plaaken, schinden. - *ing*, f. Knebelt, Fesseln; *Plagen*, *Schmarotzen* auf eines andern Kosten.

Knibbel(*aar*, m. Zänker, Zungendreher, Rabuliste; einer der im Handel auf Kleinigkeiten sieht und zu genau bedingt. - *arij*, f. Zank, *Zwist*, *Streit*, *Hader*; genaues Bedingung im Handel oder im Kaufen einiger Waaren. - *en*, v. n. kleine Stückchen von etwas abbrechen; durch genau Bedingen etwas vom Preise für einige Waare abziehen; auf Kleinigkeiten bestehen, streiten, sanken, hadern. - *ig*, adj. genauesehend, kärglich; sänksisch. - *ing*, f. Zank, Zänkerei; genaues Handeln. - *spel*, n. Kinderspiel mit kleinen Hölzchen; Zank über Kleinigkeiten. - *ster*, *Knibbelaarster*, f. Knickerin, Frauentimmer das gerne genau bedingt; Zänkerrinn. - *siek*, - *suchtig*, adj. sänksisch, auf Kleinigkeiten genau sehend, genau bedingend. - *siekte*, - *sucht*, f. Zanksucht, Lust oder Neigung alles genau zu bedingen.

Knie, f. Knie (eines Menschen oder Thiere), *Krummholz* eines Schiffes, alles was krumm gebogen und einem Knie ähnlich ist. - *bank*, f. Betstuhl, *Kniefänken*. - *boog*, m. Kniekehle. - *buiging*, f. Kniebeugung. - *gosp*, f. Knie-, Bein)schnalle. - *harnas*, n. Kniestück eines Harnisches. - *hout*, n. Knie-, *Krummholz* eines Schiffes. - *lap*, m. u. f. - *loor*, n. Stiefel(stulpe, -kappe. - *len*, v. n. knien, kniebeugen. - *lend*, adj. u. part. kniebeugend, auf den Knien. - *ling*, f. Kniebeugung. - *rand*, s. *Knie-schijf*. - *riem*, m. Knieriem (der Schuster). - *s*, f. plur. *Krummhölser*. - *schijf*, f. Kniescheibe. - *stuk*, m. Knie(stück, -harnisch; Gemälde-, Abbildung) eines Menschen bis an das Knie. - *zen*, s. *Knijzen*.

Knijf, n. Taschen-, Einschlag)messer.

Knijns, s. *Konijns*.

Knijp, f. Enge, Klemmung, Klemme. *Hij is in de knijp*, er ist in der Enge, - Klemme, - Verlegenheit. - *en*, v. a. kneifen, kniepen, zwicken, swaeken, klemmen, pressen, drücken, scharf bei dem Winde segeln. - *er*, m. *Knieper*, *Kniep*, *Zwick*, *Rupfsjange*, *Krebscheerer*, *Geizhals*, *Schaber*, *der*

die Leute zwickt und swacket. - *ing*, f. *Kniepen*, *Zwicken*, *Klemmen*. - *rok*, m. ein enges Kleid. - *tang*, f. *Kniep*, *Zwick*, *Beise*, *Rupfsjange*.

Knijser, (*Kniesen*, v. n. sich) grämen, quälen, ärgern, bekümmern, geisig, ängsig sein. - *er*, *Knieser*, *Kniesoor*, m. ein ärgerlicher Mensch, einer der allezt unzufrieden ist, ein Zänker, - *Murrkopf*, *Geizhals*. - *ig*, adj. u. adv. verdrüsslich, ärgerlich, mürrisch, stets unzufrieden, geisig. - *ing*, f. Unzufriedenheit, Grämen, mürrisches Betragen, Filrigkeit, *Geis*.

Knik, m. Knick, halber *Bruch*, *Nick*, *Wink* mit dem Kopfe. - *kebamem*, v. a. vor Schwäche kaum auf den Beinen stehen oder gehen können, knickbeinen, wackelnd und schwankend gehen. - *keballen*, v. a. nicken, mit dem Kopfe nicken, vor Schläfrigkeit oder Schwäche vor dem Kopfe nicken; mit den Köpfen zusammenstoßen, hornen (wie die Böcke). - *ken*, v. n. u. a. halb zerbrechen, mit dem Kopfe nicken, durch Nicken bejahren; - *guthiesen*, fallen, einstürzen. - *ker*, m. Schusser, *Schnell*(kugel, -kåule, *Geizhals*, *Fils*. - *keren*, v. n. mit Schnellkugeln spielen (wie die Knaben). - *kerjongen*, m. *Knabe* der mit Schussere spielt. - *kerpel*, n. *Schnellkugelspiel*. - *kerstijd*, m. *Zeit*, da die Knaben gewöhnlich mit Schnellkugeln spielen. - *king*, n. *Knick*, halber *Bruch*; *Nick*, *Wink* mit dem Kopfe. - *staj*, f. gebogen *Seil* am *Bugspruit* eines Schiffes, das geknickt schiebt.

Knip, m. *Nasenstüber*, *Vogelschlag*, *Kloben*, *Taubenfang*; *Schlag* einer *Peitsche*, *Peitschenknall*; *Drucker* (heimliche *Kunstfeder* an einer *Büchse* oder an einem *Kästchen*); *Bordell*. - *beugel*, m. - *beurs*, f. *Bügeltasche* mit einer *Springfeder*. - *je*, n. *Nasenstüberchen*, *kleiner Vogelschlag*, *leiser Knall* einer *Peitsche*, *geheimer Kunstfeder* an einem *Schrank*, *kleiner Rausch*, *kleiner Einschnitt* mit einer *Scheerer*, *kleine Bügeltasche*. - *huis*, f. *Laus*, m. *Läuseknicker* (ein *Schimpfname*). - *mes*, n. *Taschenmesser*. - *oogen*, v. n. mit den Augen blinzeln. - *pelen*, s. *Knipperen*. - *pen*, v. a. *nasenstübern*, *Nasenstüber* geben; mit dem *Fingern* oder mit einer *Peitsche knallen*; *fangen*, *erfassen*; - *ha*

sehen; knicken (Lause); mit der Scheere schneiden; abschneiden (die Nägel). -*perren*, -*pelen*, v. n. mit dünnen Hölzchen-, auf dem Stabspiel spielen, in kleinen Stückchen zerschneiden, s. *Snijperren*. -*perrepel*, n. Stabspiel. -*schaar*, -*scheer*, f. Knipscheere, kleine Scheere. -*sel*, n. Abschnitstel, was beim Schneider mit der Scheere abfällt. -*slag*, m. Nasenstüb; Vogelsprenkel; Unobenheiß im Glaise; Peitschenhieb. -*slot*, n. Schloss mit einer Springfeder, Vorlegeschloss.

Knippen, v. a. kratzen, klauen.

Knittern, **Knettern**, v. n. knittern, beim Brennen krachen; zer(quet)schen, -drücken.

Knobbel, m. Erhöhung, Schwiele, Warse, Beule, Knopf, Knoten, Knott, Knorre; Kehlgeschwulst. -*achtig*, -*ig*, adj. u. adv. schwielicht, knoticht, voll (Knoten, -Warsen; ungleich, ueben; ästig.

Knod, **Knodde**, f. Knoten, Knorre. -*destok*, m. Keule, Stock der unten mit einer Knorre versehen ist.

Knods, f. Kolbe, Keule, schweres Schlagholz. -*drager*, m. Keulenträger. -*slag*, m. Schlag mit einer Keule.

Knosi(jen), **Knosijen**, v. a. u. n. pfuschen, schlechte Arbeit machen; etwas verderben. -*jer*, m. Pfuscher, der eine Arbeit oder Sache verdirbt, oder auf eine elende Art macht. -*jerij*, f. Pfuschen, Gefpusche, Sudelri, elendes Machwerk. -*werk*, n. Pfuscherei, Sudelei, schlechte Arbeit.

Knosot, m. Knote, Knorre, Ast im Holze, Auswuchs. -*gewool*, in der Wunderan.) Knoten(geschwür, -geschwulst, Brüsengeschwulst. -*ig*, adj. u. adv. ästig, knoticht, knorricht.

Knosot, m. ungeschliffener Mensch, Lumpenkerl, Lumpenhund, Töpel, Bauerlummel (Schimpfw.). -*achtig*, -*ig*, adj. u. adv. dumm, grob, ungebildet, gesittet, plump, tölpisch, ungeschickt.

Knosf(jelen), **Knosf(jelen)**, v. a. drücken, pressen, stoßen, schlagen, herumzausen, prügeln, mit Fäusten schlagen, roh-, auf eine unsanfte Art) behandeln. -*felig*, adj. steif von Fingern, erstarrt vor Kälte; unhandig, ungeschickt. -*Knosop*, *Knoslook*, n. Knoblauch (ein Zwiebelgewächs); Maulschelle, Backenstreich.

Knok, n. Knochen, Bein. -*kol*, m. Knöchel, Knorpel, Gelenk des Fingers; ein grober Mensch, Grobian, grober Flegel.

Knol, m. Rübe, ein kugelförmiges Ding; schlechtes Pferd; einfältiger Tropf. -*achtig*, adj. u. adv. wie Rüben, rübenartig; drohlich, komisch. -*akker*, m. -*land*, n. Rübenacker, -land. -*nat*, n. Rübensaft. -*radij*, f. runde(Rettich, -Radischen. -*rond*, adj. länglicht, e)rund. -*sop*, -*soep*, f. u. n. Rübensuppe. -*water*, s. *Knolmat*. -*saad*, n. Rübensamen.

Knook, m. s. *Knok*, Knochen.

Knopp, m. Knopf, Knopf, Knoten; Zusammenhang, Zusammenbindung, Bündnis, Schwierigkeit. -*en*, v. a. knüpfen, knöpfen, festmachen, befestigen, binden. -*gat*, *Knoppesgat*, n. Knopfloch. -*gras*, n. Hundgras (eine Pflanze). -*ig*, adj. knoticht, voll Knoten. -*ing*, f. das Knüpfen. -*lijn*, f. Knoten(seil) -linie. -*look*, s. *Knopfloek*. -*maken*, *Knoppenmaken*, n. Knopfmacherhandwerk. -*maker*, m. Knüpf-, Knopfmacher. -*makerswinkel*, *Knoppwinkel*, m. Knopfmacherwerk(stätte, -bude. -*vorm*, m. Knopfform.

Knop, m. Knopf; Knospe, Auge (der Bäume und Stauden); Knoten. *De knop van een degen, zadel of spelde*, ein Degen-, Sattel-, oder Stecknadel(knopf. -*gras*, s. *Knoppgras*. -*look*, s. *Knopfloek*. -*pen*, v. n. knöpfen, Knospfen, Augenwerfen, -zeigen, -gewinnen, -auschlagen. -*speld*, f. Knopfnadel, Stecknadel mit einem grossen Kopf, -Knopf.

Knor, m. Knorre, Knorpel, knorpelehtes Fleisch. -*f*, m. Knote. -*aan*, m. alphisches Bergluhn, eine Art kleiner Meerfische, Meer schwein, *fig*. Keifer, Brummer, Murrkopf. -*ren*, v. u. Knurren, knorren, grunzen, murren. -*repot*, m. Murrkopf, Brummbar, Keifer, Zänker, mürrischer Mensch. -*rig*, -*achtig*, adj. u. adv. knurrig, mürrisch, in übler Laune, säkisch, grun(sig), -zend. -*slesch*, n. knörpelehtes Fleisch.

Knor, f. Flachs(knote. -knuspe; Kopf oder Krone der Bäume. -*ten*, v. a. knoten, abknoten, rüfeln. -*wisig*, f. gekapfte Weide. Weidenbaum ohne Kopf oder Krone.

Knosf(jelen), s. *Knosf(jelen)*, *Knosflook*, s. *Knosflook*.

Knusdelen, v. a. auf eine ungeschickte Art und Weise einKleid, u. s. w. anfasen oder zusammenlegen, etwas auf eine rohe Art anfasen und voller Falten machen.

Knusit, m. Faust, geballte Hand; kurzer, kleiner zusammenge-drängter Mensch.

Knuppel, **Kluppel**, **Knoppel**, m. Prügel; Klöpfel; Schwängel eines Dreschfegels. -*en*, v. a. prügeln, ausprügeln, bläuen; klöpfeln; mit Knütteln schlagen oder werfen. -*kok*, m. länglicher-, knüttelähnlicher) Honigkuchen. -*vers*, n. Knüttel(vers, -gedicht.

Knusel(aar), m. einer, der Hols schneidet, zum Zeitvertreib, doch allerlei kleine niedliche Sachen verfertigt. -*en*, v. a. zum Zeitvertreib schuitzeln oder drechseln; kleine Arbeit vorfertigen. -*en*, *Geknusel*, n. *Knuselarij*, f. Schnitzeln, Geschnitzel, das Verfertigen von kleinen niedlichen Sachen; Zaudern, Gesauder. -*ing*, f. Verfertigung artiger Kleinigkeiten.

Kob(oid), -*oit*, m. Kobold (eine Art Erz oder Halbmetall, woraus eine gewisse Farbe verfertigt wird); Kobold, Schreckgespenst, ein kleines Mänchen welches der Aberglaube der Bergwerker er-sonnen hat.

Kodde, (obs.) f. Spass, Posse, Artigkeit. -*beijer*, m. Diener des Jagd-, Forst)gerichts, der gegen die Uebertretung der Jagd- und Forst)gesetzte wachet. -*naar*, m. s. *Kaer*, und *Tukker*. -*rij*, -*rijfte*, n. Artigkeit, Possierlichkeit, Spass.

Koddig, adj. u. adv. possierlich, geistig, schnackisch, lächerlich, lustig. -*heid*, f. Artig-, Possierlichkeit, witziger(Einfall, -Ersch-lung, Spass; Spasshaftigkeit. -*lijk* adv. artig, witzig, komisch, possierlich, schnackisch.

Kodsen, (gemeines Wort) v. n. sich erbrechen, übergeben, vomieren.

Koe, **Koef**, f. Kuh (ein bekanntes Thier); ein dummer, träger, fauler Mensch; ein schweres, träge segelndes Schiff. -*brug*, f. Kuhbrücke, Gerüste worüber die Kühe ins Schiffe geführt werden; Fahrbrücke; worüber Pferde, Kühe u. s. w. in und aus der Fähre gehen. -*dief*, m. Kuhdieb. -*dille*, f. Kuhdille (eine Pflanze) *Cotula*

palustris. -*drök*, m. Kuh(dreck), -mist. -*drjver*, m. Kuh-, (Vieh-)treiber, Viehhirt. -*gel*, s. *Kogel*. -*gras*, n. Kuh(gras)-weide. -*haar*, n. Kuhhaare. -*herder*, m. Kuhhirt. -*horen*, n. Kühhorn. -*hvid*, Kuhhaart. -*ijen*, f. pl. Kühe. -*ijenkaas*, f. Kuhkäse. -*ijenmelk*, f. Kuhmilch. -*ijenveesch*, n. Kuh-, (Rind)fleisch. -*ijenwijer*, m. Kuh-euter. -*kaas*, s. -*ijenkaas*. -*kamp*, m. Kuhweide. -*melk*, s. -*ijenmelk*. -*meest*, s. -*drök*. -*pokken*, f. pl. Kuh(pocken), -blattern, vaccine. -*sleds*, -*sled*, f. Bauernchlitten. -*staart*, m. Kuhschwanz. -*stal*, m. Kuhstall, Viehstall. -*stront*, f. Kuhdreck. -*veesch*, -*wijer*, s. *Koosjenveesch*. -*wijer*, -*elieg*, f. Kuhfliege, Roskäfer, Bremse, Pferdefliege. -*voet*, m. Kuhfuß, Fuss einer Kuh; Brecheisen, eiserner Hebebaum, Ziegenfuss. -*weide*, s. *Koogras*, *Koeweide*, ist auch ein gewisses Maas Wiesenland (so viel in einem Sommer für eine Kuh, zur Hütung nöthig ist).

Koek, m. Kuchen & Mehl-, Pfann-, Honigkuchen, Torte; Metallkuchen (ein Klumpen gegossenes Metall); Klumpen Silber, 150 Pfund schwer.

Koekbakken, v. a. Kuchenbacken. -*kekakken*, n. Kuchenbäckerprofession. -*kekakker*, m. Kuchenbäcker. -*kekakerij*, f. Kuchenbäckerei. -*kodeeg*, n. Kuchenteig. -*ketor*, m. Honig-, Pfeffer(kuchen)esser, -maul, der gerne Backwerk isst. -*kkraam*, f. Kuchenbude. -*kkramer*, m. Kuchenkrämer, Kaufmann in Honigkuchen. -*kepan*, f. Kuchen-, Back)pfanne. -*kje*, n. Küchelchen, kleiner Kuchen.

Koekoeloren, v. n. einsam leben, zu Hause bleiben; schein ansehen, lauren, lauschen.

Koekoek, m. Kukuk; Hörnerträger, Hahnrei; Blinde von Breitter vor einem Fenster. -*sbloem*, f. Kukuksblume, eine Art Schwertelblume. Margaretha Veneta. -*sblood*, -*slook*, n. Hasen(ampfer), -klee (eine Pflanze) Oxxytriphylou, Trifolium acetosum. -*szang*, m. Kukuks(gesang)-lied; Eintönigkeit, beständige Wiederholung der nemlichen Töne oder Wörter.

Koel, adj. u. adv. kühl, frisch; gleichgültig, kaltinnig, flau, kelt-

lich; kaltblütig, vorbedächtlich. -*bak*, f. Kühl(fass, -bottig) -, -becken, Löschtrog. -*drank*, m. Kühltrank, Julep, kühlendes-, erfrischendes) Getränke. -*en*, v. a. n. kühlen, abkühlen, kühl(machen), -werden lassen; befriedigen; kühl-, kalt) werden, erkälten; sich erheben, -ermuntern. -*heid*, f. Kalteinnig-, Gleichgültigkeit. -*ing*, f. Kühlung, Erfrischung; Verminderung, Abnahme; Kühlung. -*kelder*, m. Kühlkeller. -*ketel*, m. -*vat*, n. Kühlkessel, -fass. -*kuip*, f. Kühl(zober, -bottig, -fass; Löschtrog. -*moedig*, s. *Koelsinnig*. -*oven*, m. Kühl-Ofen. -*smoeds*, adv. mit kaltem Blute, kaltsinnig, gleichgültig. -*te*, f. Küh(le, -lung, frische-, kühle) Luft, frischer Wind, -jes, adv. kühl, frisch, kalt; kaltsinnig, -blütig, gleichgültig, etwas kalt. -*vat*, n. Kühl-, Spül(fass, -napf, -becken. -*sinnig*, adj. u. adv. kalt(sinnig, -müthig, gleichgültig, kalt).

Koem, adj. u. adv. kühn, müthig, muthvoll, keck, ver(messen, -wegen, unerschrocken. -*heid*, Kühn-, Verwegen -, Vermessen-, Unerschrockenheit. -*lijk*, adv. kühnlich, verwegen, auf eine vermessene Art, trotzig.

Koepel, m. Kuppel, Gewölbe einer Kirche.

Koer, m. Thürmer, Thurmwächter. -*huis*, n. -*toren*, m. Warte, Thurmwarte, Picket. -*en*, v. n. girren wie die Tauben, s. *Kirren*, *Korren*.

Koers, m! Streich, Lauf, Gang, Cours, Fahrt eines Schiffes.

Koosen, **Koatsen**, v. recipr. kuschen, sich niederlegen (von den Hunden).

Kooster(aar, m. Wohlthäter, sorgfältiger Versorger, Beschützer, Beförderer, Schutzherr. -*en*, v. a. schmoecheln, zärtlich aufwarten, -halten, -pflegen, hegen, liebkoosen, sanft behandeln, erwärmen; beschützen; vorstehen, befördern (die Wissenschaften, u. v. w.) -*ing*, f. zärtliche Behandlung; Erziehung, -Aufwartung; Erwärmlung, Pflege, Verpflegung; Beschützung, Schutz (der Künste u! s. w.)

Koof, f. eine gewisse schwarze Ente (ein Wasservogel). -*eren*, v. n. kanderwelsch reden, eine kanderwelsche Sprache reden; unverständlich-, undeutlich) reden.

Koote, f. Kutsche, bedeckter Wa-

gen; Bette, Bettstelle; Ehebetten. -*en*, v. n. (Papiermacherwort) die geschöpften Bogen von der Form nehmen und auf wollene oder härne Tücher legen. *Koets* u, kutsche dich (zum Hunde), s. *Koosen*. -*enmaker*, m. Kutschenmacher, Sattler, Riemer. -*er*, m. der die geschöpften Papierbogen von der Form auf die Tücher legt. -*huis*, n. Wagenhaus, Kutschenschuppen. -*ier*, m. Kutscher. -*paard*, n. Kutschpferd, Kutschenpferd. -*poort*, s. *Stalpoort*. -*sleds*, -*sled*, f. kleine Kutsche ohne Räder, auf einem Schlitzen. -*stals*, *Koosthuis*. -*wagen*, m. Kutsche, verdeckter Wagen.

Kof, f. eine Art Kauffahrteischiffe mit zwei Mastbäumen, -f. schlechtes Wirthshaus; s. *Kuf*.

Koffer, m. u. f. Koffer, Kiste, Truhe, Kasten. -*deksel*, n. Kofferdeckel. -*en*, v. a. in den Koffer einpacken. -*maker*, m. Koffermacher, Reisekoffermacher. -*slot*, n. Koffer-schloss. -*tje*, n. Kofferchen, Kästchen. -*toris*, (*kaffe*-, *kappet*)*toris*, -*toris*, ein fremdes Wort) Bücher(-band, -umschlag).

Koffij, f. Kaffee. *Een kopje koffij*, eine Tasse Kaffee. -*bakje*, n. Kaffeeschälchen. -*boom*, f. Kaffeebohne. -*bus*, f. Kaffeebüchse. -*goed*, n. Kaffeezeug, -geschirr. -*huis*, n. -*haus*, -schenke. -*kan*, f. -*kanne*. -*ketel*, m. kessel. -*kleur*, f. farbe. -*kopje*, n. -*tasse*, -*köpfchen*, -schälchen. -*molen*, m. mühle. -*pot*, m. -*topf*, -*kessel*, -*kanne*. -*schenker*, m. -*schenke*. -*schotel*tje. n. -*schale*, -schälchen. -*tafel*, f. -*tisch*. -*water*, n. -*wasser*. -*winkel*, m. -*laden*.

Kog, f. Koggenschiff.

Koghel, m. u. f. Kuppler, -inn, Hurenwirth, -inn. -*huis*, n. Hurenhaus.

Kogel, m. Kugel, ein runder Körper, alles was ganz rund ist. -*bak*, m. Kugel(laden, -kiste, -behältnis). -*bos*, -*bus*, f. Kugelbüchse. -*en*, v. a. mit Kugeln (schiessen), -werfen; mit Steinen werfen. -*tang*, f. Kugelsange. -*vorm*, f. Kugelform.

Kok, m. Koch. -*aadje*, -*agie*, f. Art zu kochen, die gekochten Speisen. -*en*, v. n. u. a. kochen, kochen, verdauen. -*sjongen*, m. Küchenjunge, Kochsburche auf einem Schiffe. -*smaat*, m. Gehülfe des Schiffskochs.

Koker, m. Köcher. -en, v. a. etwas in einen Köcher stecken. -*maker*, m. Futteral-, Scheiden)macher. -*musien*, v. n. lächeln, leise lachen; spöttlich lachen. -*noot*, s. *Kokosnoot*. -*tje*, n. Köcherchen, kleiner Köcher.

Koket, n. Ge(kochtes, -sottenes, alles was gekocht, -gesotten ist. -, adj. u. adv. buhlerisch; geschnüchelt, sich gern schmückend.

Kokhalten, s. *Kukhalten*.

Kokijns, f. Zuckerbällchen, kleine vierkante Stückchen von gekochtem Zucker. (Hahn.)

Kokkelen, v. n. glücken wie ein *Kokosboom*, m. Kokosussbaum. -*noot*, -*neut*, f. Kokosnus (eine Indianische Baumfrucht).

Kokmaat, m. Gehülfe des Schiffkochs.

Kol, f. Blesse, weisser Flecken vor dem Kopf der Pferde; Pferd mit einer Blesse; Schlag mit einem Beile vor dem Kopf; Hexe, Zauberrin. -*achtig*, adj. etwas weissflechtig vor der Stirne; hexen(-*artig*), f. Fleischer-, Schlacht(beil. -*der*, *Koller*, m. Koller, lederner Rock; Brustharnisch; Rock ohne Aermel; eine gewisse Krankheit des Viehes, kleiner papierner Drache der Kinder. -*dergatin*, (Schiffsw.) Höhle am Steuerruder, worin der Stab oder Stock steckt, womit das Ruder bewegt wird. -*eurs*, s. *Kleur*. -*eurd*, s. *gekleurd*.

Kolf, f. Kolbe, Keule; Spielkolbe; Flintenkolbe; gläserne Kolbe, Retorte, Rezipiente (in der Chemie). -*baan*, f. Kolbbahn, Bahn worinnen man lederne Bälle mit Kolben schlägt (ein in Holland sehr bekanntes Spiel). -*bal*, m. Kolbball, -*kugel*. -*je*, n. kleine Kolbe, Kolbchen.

Kolibrietje, n. Kolibri (ein sehr kleines Amerikanisches Vögelchen).

Kolijk, n. Bauchgrimmen, Darmgicht.

Kolk, m. Abgrund, Tiefe, Pfuhl, Dümpel, Schlund; Aschenloch an einem Heerd; Wirbel in einem Flusse.

Kolken, v. n. strudeln.

Kollobloem, f. Korn-, Flitsch)rose.

Kollen, v. a. u. n. vor den Kopf schlagen; saubern, besaubern, hexen, behexen.

Kollern, -*deren*, v. a. kollern (bei den Bergwerkern).

Kolokwint, m. Coloquinte (eine ausländische äusserst bittere Frucht).

Kolom, f. Säule; Pfeiler; eine gewisse Abtheilung Soldaten, welche zusammengedrängt in einer Masse stehen, oder marschieren; eine halbe Seite, Spalte von einem gedruckten Blatt.

Kolonel, m. Oberster, Chef eines Regiments.

Koloriet, n. Kolorit, Kunst die Farben wohl anzulegen und aufzutragen.

Kolos, m. Koloss, Kolossusbild, übermässig grosse Statue von Erz, welche vormals am Hafen der Insel Rhodus errichtet war.

Kolsem, -*zwijn*, m. Mielschwimm eines Schiffes.

Kolsterstok, s. *Kolderstok*.

Kolten, v. n. ball(schlagen, -spielen, kolben, mit dem Kolben spielen).

Kolvenier, -*ver*, m. Kolbspieler; Bürgerschütze.

Kom, f. Schaal, Trinkschale, hohles Gefäss, tiefe Schüssel; Wasser-, Wasch)becken; runder Fischteich im Garten; Basin eines Springbrunnens; Schiffsdocke. -*baars*, f. Bettdecke der Matrosen. -*bof*, f. Hütte neben einem Hause, worin man im Sommer kocht und alle Küchenarbeit verrichtet. -*buis*, f. Schiffsküche.

Komedie, s. *Schouburg*.

Komeet, s. *Staarstater*.

Komen, v. n. kommen, ankommen, anlangen.

Komenij, f. Gewürzhandlung, Gewürzladen.

Komfoor, -*roor*, n. Kohlpfanne, Feuer(geschirr, -gefäss).

Komijn, n. Kümmel (eine Pflanze, auch derselber Samen). -*kaas*, f. Kümmelkäse. -*tje*, n. Kümmel(plättchen, -küchelchen).

Komkommer, f. Gurke. **Komkommer-salade**, Gurkensalat.

Kommer, m. Kummer, Sorge, Angst, Unruh, Furcht, Bekümmerniss; Erschlag, Arrest auf Güter und Waaren (obsol.); Masendreck (Jägerw.) -*lijk*, adj. u. adv. kümmerlich, mühselig, unruhig, elend, mühsam, dürftig. -*loos*, adj. ohne Kummer, sorglos. -*loosheid*, f. Sorglosigkeit.

Kommetje, n. Schälchen, Schüsselchen.

Kom(missaal, -*mensaal*, m. Haus- und Tisch(genosse).

Kompanje, -*pagne*, f. Ueberdeck der

Schiffshütte. -*meester*, m. Aufseher eines öffentlichen Magazins, -Arsenals.

Kompanie, -*pagnie*, f. Compagnie, Gesellschaft.

Kompass, n. Kompass, Schiffskompass. -*naald*, f. Kompass-, Magnet)nadel, Zeiger eines Kompasses.

Kompost, f. Mischmasch, gemischte Speise, -Getränke.

Komst, f. An-, Zu)kunft.

Kon(chenijje, -*zenijje*, *Cochenijje*, f. Cochenille (ein gewisses, getrocknetes kleines Insect aus Mexiko, welches eine schöne rothe Farbe giebt).

Koncilie, n. Konzilium, Kirchenversammlung.

Kond, adv. kund, kundig, bekannt. -*baar*, adj. kundbar, kundig. -*tig*, adj. kund, -dig, bekannt. -*igen*, v. a. kündigen, ankündigen, bekannt machen. -*schap*, f. Kundschaft, Kunde, An(kündigung, -sage, Nachricht. -*schappen*, v. a. kundschaffen, sich erkundigen; benachrichtigen, zu wissen thun. -*schapper*, m. Kundschafter, Auspäher, Ankündiger.

Konjkt, f. Konjekt, in Zucker eingemachtes Obst, eingemachte Früchte. -*en*, v. n. in Zucker einmachen.

Konjije, f. Melisse (eine Pflanze).

Konjturen, f. plur. Konjekt, in Zucker eingemachte Sachen.

Konfoor, s. *Komfoor*.

Kongeraal, m. Meeraal.

Konijn, n. Kaninchen.

Konijnen(berg, m. Kaninchenberg. -*bosch*, n. -busch, -garten, -wald. -*kok*, n. -behältnis, -stall. -*kol*, n. -höhle, -loch. -*jagt*, f. -jagd, -fang. -*kruid*, n. wilder Lattich. -*pastei*, f. Kaninchen(pastete. -*perk*, -*veld*, n. -wald, -garten. -*haar*, -*(nijnshaar)*, n. -haare. -*woed*, n. -warden, f. -wald, -garten.

Koning, m. König, Monarch, Alleinherrscher, Oberhaupt eines Königreichs; der König im Schach-, Kegel)spiel; alles was in seiner Art gross und erhaben ist; gewisse Halberze werden auch *koning*, König genannt, wie auch in der Chemie der metallische Theil, welcher aus andern mineralischen Körpern geschmolzen wird. -*dom*, -*schap*, n. König(thum, -schaft, königliche Würde. -*endag*, m. heiliger Dreikönig)tag, -fest. -*je*, n. kleiner König; Zaunkönig (ein gewisses Vögelchen). -*in*, f. Königin. -*lijk*, adj. u. adv. könig-

lich, prächtig; wie ein König, auf königliche Art und Weise. -rijk, n. Königreich. -schap, n. s. Königsdome.

Koningszwel, -zeer, n. Kropf, Drüsen geschwulst am Halse. -gesind, adj. königsgesinnt, es mit dem König haltend. -hof, n. Hof des Königs, Residenz. -huis, n. königliches Haus, -Geschlecht; königliche Familie, -Bedienten. -Hofstaat. -kaars, f. Dreikönigskerze, -licht, n. kind, n. Königskind. -kleur, f. Königsfarbe, Purpur. -moord, m. Königsmord. -moorder, m. Königsmörder. -staf, m. königlicher Scepter. -troon, m. königlicher Thron. -veerf, f. Purpurfarbe. -zeer, n. s. Koningszwel. -zoon, m. Königsohn, Prinz.

Konink, s. Koning.
Konkel, f. Lappe, Lumpe, Naderlump; Kunkel, ein unfähiges, faules Weibsbild; ein geschwätziges und übelredendes Frauenzimmer; eine Hure; Mauschelle, Ohrfeige. -en, v. a. u. n. anrichten, -stiften, heimlich mit einem handeln. -moer, -ster, f. s. Konkel. -pot, f. Kaffee(kessel, -kanne.

Konst, n. Kunst.
Konstabel, **Konstapel**, m. Oberstallmeister von Frankreich; Konstabler, Kanonier. -skamer, f. Zeugkammer auf den Schiffen. -zwaart, m. Gehülfe eines Schiffskanonierers.

Konste(lijk, -naar, ens. s. Kunste)(lijk, -naar, ens.

Kont, f. Steins, der Hintere (Gassenhurenwort).

Konterfeien(en, v. a. nachahmen, abmalen, abschildern, conterfeiten. -sel, n. Abbildung, Gemälde, Bild, Conterfei.

Konvooi, n. Schiffbegleitung; Auflage der Waaren bei derselben Ein- und Ausfuhr; Kammer wo diese Steuer gehoben wird. -looper, m. der den Schiffen Ladung besorget und die ein- oder ausgehenden Rechte der Ladung ausahlet.

Konsentje, s. Koncentje.
Kooi, f. Schlafstätte, Schiffsbettstole; Sofa(stall; Käfig, Vogelbauer, Entenfang, Vogelhaus; Schliessloch eines Buchdruckerrahmens; Bienenkorb. -jen, v. a. u. n. in einen Käfig einsperren; wilde Enten fangen; den Druckerrahmen schliessen; sich schlafen legen; heischlafen. -men, m. Entenfänger, Besitzer eines Entenfangs.

Kook, f. das(Kochen, -Sieden. -en, s. Koken. -huis, n. Kochhaus, Küche. -kunst, f. Kunst zu kochen, Kochkunst. -pan, f. Kochpfanne. -sel, n. Gekochtes; Portion auf einmal zu kochen.

Kool, f. Kohle; plur. **Koolen**, Kohlen. -, f. Kohl, Kraut. -aarde, f. Kohlenerde, Stein-, Schmiedekohlen. -bak, m. Kohlen(behältnis). -kammer worinn man die Kohlen aufbewahrt, Kohlenfass. -blad, n. Kohlblatt. -bijter, m. Kohlraupe, die den Kohl zernagt. -drager, m. Kohlenträger. -duif, f. Ringel-, Holztaube. -en, f. plur. Kohl, Kohlköpfe. -haarder, -haler, m. Kohlenschiff, das Steinkohlen führt. -haas, m. Kohlhase. -hof, m. Kohlgarten. -huis, n. Kohlenhaus, -magazin, wo Schmiedekohlen aufgehoben werden. -huis, f. Kohl(made, -raupe. -mees, f. Kohlmeise. -meter, m. Kohlenmesser, einer der die Schmiedekohlen misst. -mijn, f. Kohlengrube, -schacht. -moes, n. Kohl, Krautmoss. -plant, f. Kohlpflanze. -schip, n. Kohlenschiff. -spruit, f. Kohlprosse. -struik, -stroom, m. Kohl(strauch, -strunk, -stängel. -tuin, m. Kohlgarten. -vloot, f. Kohlenflotte, eine Menge Schiffe, die Kohlen führen. -worm, m. Kohl(wurm, -raupe. -zaad, m. Kohlsamen. -zak, n. Kohlensack, Ort unter dem Distillirkessel worin die Kohlen gelegt werden. -zwart, adj. u. adv. kohl-, pech-schwarz.

Koon, f. Backe, Wange. -ing, s. Koning. -slag, m. Backenstreich, Maultschelle.

Koop, m. Kauf, Einkauf. -al, m. u. f. einer oder eine die gerne alles an sich kauft. -brief, m. Kaufbrief, -schein. -oel, f. Kaufschein. -dag, m. Kauftag. -en, v. a. kaufen, erhandeln. -er, m. Käufer, der etwas kauft; Händler. -er, n. Kupfer, s. besser Koper. -gierig, adj. kaufstüchtig. -goed, n. Kaufwaare. -handel, m. Handel, Kaufhandel, Kaufmannschaft, Handel im Großen. -je, n. Kauf. -lieden, -lieden, m. pl. Kaufleute, Handelsteute. -lust, f. Kauf(lust, -begierde. -man, m. Kauf-, Handel-(mann, Händler. -manschap, f. Kaufmannschaft, Handlung; Waare. -manschappen, f. plur. Kaufwaaren. -manschappen, v. n. handeln, Kaufmannschaft treiben, Handlung treiben.

-penningen, n. Kaufgeld, Preis. -stad, f. Kauf-, Handelsstadt. -ster, f. Käuferin. -vaarder, -vaarer, m. Kauffahrteischiß. -vaardij, f. Kauffahrtei surSee. -vaardijeschip, s. Koopvaarder. -verdrag, m. Kaufvergleich. -vrouw, f. Handelsfrau. -waer, f. Kauf(waare, -mannswaare, -gut. -wijf; n. Handelsweib. -zucht, f. Kauf(lust, -begierde. -zuchtig, adj. u. adv. kauf(stüchtig, -begierig, -lustig.

Koor, **Choor**, n. Chor, Reihe Täufer oder Sänger; Chor einer Kirche (erhabener oder sonst vom Schiff der Kirche abgeonderter Ort, wo die Sänger sich befinden). -aal, s. Koraal. -deken, m. Chorherren, Dechant unter den Chorherren. -heer, m. Chorherr, Canonicus. -jonge, m. Chorjunge. -kind, n. Chorist, Kind das mit im Chore singt. -kleed, n. Chorrock, Chorherrnkleid. -lampe, f. Chor(lampe, -licht. -sang, m. Choral, Chorsang. -zanger, m. Chorsänger, Choralist.

Koord, f. Seil, Schnur, Strick, Tau, Bindgarn. -endanser, m. Seiltänzer. -daneter, f. Seiltänzerin. -endramer, m. Seiler. -je, **Koerde**, Seil-, Schnürchen.

Koorn, s. Koren.

Koorts, f. Fieber (eine bekannte Krankheit). -achtig, **Koortig**, adj. fieber(artig) -haft. -basi, m. Fieberinde, Chinarinde (eine Aranei), Cortex (ChinæChinæ, Peruvianus. -drank, m. Fiebertrank, Arneige tränke wider das Fieber. -huiscering, -schudding, f. Fiebererschauer, Kaltwehe. -middel, n. Mittel wider das Fieber. -verdrjvend, adj. u. part. fiebervertreibend. -verwekkend, adj. u. part. fieber(erweckend, -haft, -isch.

Koos, (imperf. von Kiesen, wählen, erkiesen) erwählte, erkohr. Ik koos, ich erwählte.

Koot, f. Knöchel, Würfel, Kackelbein. -je, n. Knöchelchen, Knöchel an den Fingern und Zehen. -jonge, m. Knabe der noch mit Knöcheln spielt, Rots(nase, -laffe. -tijd, m. Zeit da die Knaben mit Knöcheln spielen.

Kop, m. Kopf, Haupt; Knopf, Kuppe; Trink(schale, -geschirr; ein gewisses Maas; God(schnit, Schöpf(glas, -kopf, Kuppe. -je, n. Tasse, Trinkschälchen, Köpfehen, klei-

ner Kopf. -*ken*, s. -*je*. -*pen*, m. (plur. von *Kop*) Köpfe; Trinknapfe, u. s. w. *s. Kop*. -, v. a. schröpfen, Köpfe setzen, Blut ausziehen mit Schröpfgläsern. -*pig*, adj. u. adv. starkköpfig, hartnäckig, halstarrig, eigensinnig, kräftig, stark. -*pigheid*, f. Starrsinn, Hartnäckigkeit, Eigensinn, Starrköpfigkeit. -*piglijk*, adv. hartnäckig, starr(köpfig, -sinnig, -ster, f. Schröpferrin, Baderin. -*stuk*, n. Theil von der Haut der Thiere, woran die Hörner sind; Silbermünze worauf der Kopf oder Bildniß des Fürsten steht; ein starrsinniger Mensch, Starrkopf. -*reochje*, -*busje*, n. s. *Kopglas*.
Koper, n. Kupfer. *Geelkoper*, Messing. -, m. s. *Kooper*, Käufer. -*achtig*, adj. u. adv. kupferlicht. -*berg*, m. Kupfer(berg, -grube, -mine. -*blad*, n. Kupferblatt. -*blik*, n. Kupferblech, dünn geschlagenes Kupfer. -*bloemen*, f. plur. Kupferblumen. -*bruin*, n. Kupferbraun, Hammerschlag von Kupfer. -*dread*, n. Kupfer-, Messing)drath. -*en*, adj. kupfern, chern, von Kupfer. -*geld*, n. Kupfer(geld, -münze, Scheidemünze. -*gieten*, v. n. Kupfer (schmelzen, -giessen. -*gieten*, n. Kupfer -. (Gelb)giessen, Gelbgieserhandwerk. -*gieter*, m. Kupfer -. (Gelb-, Roth)gieser. -*groen*, n. Kupfergrün, Kupferroth, Grünspan. -*ig*, adj. s. *Koperachtig*. -*mijn*, f. Kupfer(grube, -mine. -*molen*, m. Kupfer(mühle, -hammer. -*munt*, f. Kupfer(münze, -geld, -roest, m. Kupferroth, Grünspan. -*rood*, n. Kupferwasser, Vitriol. -*slaan*, -*slagen*, -, *smaden*, n. Kupfer-Schmiede(handwerk. -*slager*, -*smid*, m. Kupferschmied. -*sned*, f. Kupferstich, Kupfer. -*steken*, v. n. in Kupfer stechen; s. *Plaatsnijden*. -*water*, n. Kupferwasser; Vitriol. -*werk*, n. Kupfer(geschirr, -geräthe, -arbeit.
Kop(fer, m. Schröpfer, Bader. -*permaandag*, -*perjeseaandag*, -*perjeseaandag*, *Raamsaandag*, m. der zweite Montag im neuen Jahre, ein Fest der Buchdrucker und Buchbinder gesellen in einigen Gegenden.
Kop(ij, f. Kopie, Abschrift, alles was nach einem Original gemacht ist; Handschrift eines Schriftstellers (Buchdruckerw.) -*isren*, (besser *afschrijven*, na-

maken), kopieren, ab(schreiben, -drucken; einGemälde nachmalen. -*ijst*, m. Copiste, Abschreiber. -*ijrecht*, n. Verlagsrecht.
Koppel, n. Band um zwei Sachen zusammen zu verbinden; Kuppel, Koppel, Paar, Flucht Vögel, Trupp Vögel; Haufen, Menge. -*aar*, m. Kuppler, Verkuppler; Hurenwirth; Pferde-, Ross)händler, -läschoer. -*aarster*, f. Kupplerin; Hurenwirthin. -*arin*, s. *Koppeelaarster*. -*arij*, f. Kuppellei, Verkupplung. -*draaijer*, m. s. *Koppelaar*. -*en*, v. a. kupplend; mit einander verbinden, paarweise bei einander fügen; sich paaren; zwei Ochsen oder Hunde aneinander schliessen; verkupplend. -*ing*, f. Kuppella, Verbindung, Zusammenfügung; Kuppellei, Verkupplung. -*teken*, n. Verbindungszichen, Strich, wodurch zwei Wörter mit einander verbunden werden. -*vers*, -*vaars*, -*vaers*, n. Kuppel(vers, -gedicht, -woord, n. Verbindungswort.
Koraal, m. Choral, Chor(sänger, -gesang.
Koraal, f. u. n. Koralle (ein Meergetwächse); Korallenkorn. -*boom*, m. Korallenbaum. -*kruid*, m. Korallenkratz, Meermoos an den Muscheln und Felsen, Corallina. -*verwij*, adj. korallenfarbig, dunkelroth. -*werk*, n. Korallenarbeit, Kunstarbeit von Korallen.
Korbeel, m. hervorragender Stein an einem Gebäude, worauf der Balken ruht.
Kordelier, m. franziskaner Mönch. *Kordewagen*, m. Sohuhkarren.
Koren, *koorn*, n. Korn, Getreide(-traide; Roggen; Gerste (in einigen Gegenden), das Bischen Silber, das sich, beim probieren, auf die Kapelle setzt; das Ziel vorn auf dem Flintenlauf; Gehalt (beim Münzweesen). -, v. a. sich erbrechen, kotzen. -*aar*, -*air*, f. Kornähre. -*akker*, m. Kornacker, Getreide(feld, -land, -berg, m. Korn(schuppe, -haufen. -*beurs*, f. Korn-, Getreide)börse, -markt. -*bijter*, -*bout*, m. Kornbeisser, Jungfer (ein geflügeltes Insekt), Kalanderswurm. -*bloem*, f. Kornblume. (*brander*, m. Korn(wasser, -branntwein)brenner. -*brandewijn*, m. Korn(branntwein, -wasser. -*dor*-*escher*, m. Korndrescher, Drescher. -*drager*, m. Korn-, Sack(träger. -*gaffel*, f. Korngabel. -*garf*, f.

Korngarbe. -*halm*, m. Kornhalm. -*handel*, m. Korn-, Getreide)handel. -*harp*, f. Kornharfe, Ueberzug für das Korn (eine Art Kornsieb). -*hoen*, n. Feld-, Hasel)huhn. -*hoop*, m. Kornhaufen. -*hula*, -*hulse*, f. Kornähre. -*jood*, m. Kornjude, -wucherer. -*kooper*, ro. Korn-, Getreide)händler. -*land*, m. Kornland, Getreidefeld. -*ligger*, m. Kornschiff, kleines Fahrzeug, womit man aus größeren Schiffen das Getreide ladet. -*maat*, f. Getreide-, Korn(maass. -*markt*, f. Kornmarkt. -*meter*, m. Getreidemesser, Kornmesser, einer der das Korn misst. -*molen*, m. Korn-, Getreide)mühle. -*roos*, f. Kornrose. -*schooft*, f. Garbe, Kornbündel. -*schop*, f. Korn(schau)fel, -schuppe. -*schuur*, f. Korn(scheune, -speicher, -magasin, Vorrathshaus. -*sikkel*, f. Kornsichel. -*tje*, n. Körnchen, Bischen, ein wenig. -*veld*, n. Korn(feld, -land, -acker. -*verschietter*, m. Kornschaufeleer, -schöpfer. -*wijn*, m. Kornbranntwein. -*worm*, m. Kornwurm, Kalanders-, -sak, m. Korn-, Getreide(sack. -*solder*, m. Kornboden, Kornspeicher.
Korent, s. *Korint*.
Korf, m. Korb, Reff, -*drager*, m. Korbträger. -*je*, n. Körbchen. -*maken*, n. Korbmachen, Korbmacherhandwerk. -*maken*, v. a. Korbemachen.
Kor(haan, m. Hasel-, Birk(huhn, Auerrahn. -*hoen*, n. Haselhuhn (das Weibchen).
Koriander, m. Koriander (eine Pflanze wovon der Samen als Arznei gebraucht wird).
Korint, *Korent*, *Krind*, *Krent*, f. kleine Rosine, corinthische Rosine.
Korinten(-, *Krenten)brood*, n. Corinthenbrod, Brod mit kleinen Rosinen. -*koekje*, n. Semmel oder kleiner Kuchen mit kleinen Rosinen. -*kakker*, m. Geishals.
Kork, s. *Kurk*.
Kornel, (s. *Kolonel*).-, Weitsenklein, sum Hühnermästen. -*lo*, s. *Kornoolje*.
Kornet, f. krummes Horn, Linke, Compagnie)Pferdevolk. -*Reiter*.
Kornet, m. Fahnjunker bei der Reiterei, Standartträger.
Kornikkel-, *Knekelhuis*, n. Bein-, (Knochen)haus.
Kornis, f. Karnis (in der Baukunst), Krongesimse, -leisten.
Kornolje, f. Korngabel, -beere.

-boom, m. Kornel-, Körner(baum), Kornelbeerenbaum.
Kornuul, m. ein gewisser Singvogel, (mit Geselle, -genosse.
Korooster, f. Kurauster, Auster im Kurnetz gefangen.
Korporaal, Kaporaal, m. Kor-, Corporal, gemeiner Unteroffizier.
Korrel, f. Netz zum Austerfang.
Korrel, f. Korn, Gran. *Een korrel gerat*, ein Korn Gerste, ein Gerstenkorn. -en, v. a. sich Körnen, in kleine Körner sich bilden.
Korren, s. Koeren, Kirren, Kurren.
Kors, s. Kers, Kresse.
Korsel, s. Korsel.
Korsel, f. Rinde. -en Leib(stück, -rock der Frauensimmer (eine Art Schnürbus).
Korrel, f. Rinde. -achtig, adj. s. *Korstig*. -ig, adj. u. adv. rindicht, wie eine Rinde. -achtigheid, f. Härte, Rindartigkeit. -je, n. Rindchen. -pastei, f. Brodpastele, Pastele mit einer(Kruste, -Rinde.
Kort, adj. u. adv. kurz, niedrig, klein, mörbe. -aadjje, f. (fremdes Wort.) Mäklerlohn. -ademig, -asemig, -amig, adj. engrüstig. -ademigheid, f. Engbrüstigkeit. -agie, s. *Kortaadje*. -bondig, adj. kurz und gründlich, -kräftig, -nachdrücklich. -bondigheid, f. Nachdruck, Gründlichkeit. -bondigheidig, adj. kürzlich, mit Nachdruck, kräftiglich. -boretig, s. *Kortademig*. -elijck, adj. kürzlich, mit wenigen Worten. -eling, -elinge, adj. kürzlich, ohnlangst. -en, v. a. u. n. kürzer(machen), -werden, ab(kürzen), -schneiden, -ziehen, einkürzen, schwächen. -n. das Abnehmen, Schneiden, Abschieben, Verkürzen. -heid, f. Kürze, Kleinheit, Würbigkeit. *Kortheidsaloe*, der Kürze (wegen, -halben. -ing, f. Abkürzung, Absug, Abnahme, Verkürzung, Einsiehung. -meel, f. Bühnermästung. s. *Korrel*. -nagelen, v. a. die Nägel abschneiden. -om, adv. kurz(-um, -ab, mit einem Wort, um kurz zu sein. -oor, m. u. f. einer der, eine die kurze abgeschnittene Ohren hat. -ooren, v. a. die Ohren beschneiden, -stutzen. -ouw, s. *Karouw*. -adv. kürzlich, kurz, neulich, vor einer kurzen Zeit. -wijl, f. Kurzweil, Scherz, Spass, Vergnügen, Zeitvertreib. -wijlen, v. n. scherzen, spassen, zu geweckt-, lustig-, vergnügt) sein. -wijlig,

adj. u. adv. kurzweilig, spasshaft, lustig, munter, aufgeweckt, possierlich, scherzhaft, artig. -wijligheid, f. Spasshaftig-, Lustig-, Munter)keit. -voer, n. Stärkrauk, stärkendes Getränke. -vrieken, v. a. die Flügel abschneiden, Einhalt thun, beschränken. -sigtig, adj. kurzichtig, eingeschränkt von Einsichten oder Verstand. -heid, f. Kurzsichtigkeit, Eingeschränktheit des Geistes.
Kortegaard, Kortegarde, f. Wache, Wachthaus, Corps de Garde.
Kortelae, f. eine Art kurzer und breiter Säbel.
Korven, (f. plur. von *Korf*), Korb.
Korven, s. Kerwen.
Korvel(heid, f. Zanksucht, Jähzorn, Hitze. -hoofd, m. u. f. hitziger Kopf, hitziger-, zorniger-, leicht aufgebracht) Mensch. -hoofdig, adj. u. adv. hitzig, jähzornig, -hoofdigheid, f. Jähzorn, übele Laune. -ig, adj. u. adv. jähzornig, hitzig, zänkisch, zanksüchtig, launisch.
Kossam, m. Halswamme eines Ochsen, Unterkinn, Halskropf.
Kost, m. Kost, Speise, Nahrung, Essen, Lebensunterhalt. -baar, adj. u. adv. kostbar; köstlich; theuer. -baarheid, f. Kosbarkeit, Theure. -slijk, adj. u. adv. köstlich, kostbar, herrlich, schön, prächtig, vortreflich, theuer, delikant, werth, lieb. -slijkheid, f. Köstlich-, Kostbar)keit, kostbare Sachen, Schönheit, Reichthum, Schatz, Schätzbarkeit. -eloos, adj. u. adv. kostlos, ohne Kosten. -en, plur. m. Kosten, Unkosten, Aufwand, der Singular *Kost* wird wenig gebraucht. v. n. kosten, gelten, werth sein; or(fodern, -heischen. -er, m. Küster, Kirchenverwalter, Glöckner, Kirchenverwalter. -eres, m. f. Küsterin, Kirchenrinn. -erschap, n. Küsteramt, schaft. -ganger, m. Kostgänger, Pensionär. -gangster, f. Kostgängerin, -geld, n. Kostgeld. -huis, n. Kosthaus, Haus wo man speiset. -kind, n. Kost(kind, -schüler, Pensionär. -lijk, s. *Kostelijk*. -school, f. Kostschule, Pension, Erziehungsanstalt. -schoolhouder, m. Ersieger, der eine Pension oder Erziehungsanstalt hat. -vrij, adv. kostfrei, kostenfrei, kost- und schad)los. -winnig, f. Erwerb, Gewerbe, Unterhalt, Auskommen.

Kot, n. elendes kleines schlechtes Haus, Viehstall, Taubenschlag, Hundebau, unreinliches Zimmer.
Koten, v. n. mit Knöcheln-, Würfeln(spielen); ludern, rasen, läudlich leben.
Koteren, keuteren, v. a. aus(stossen, -stöchern.
Kotje, n. ein sehr kleines enges Häuschen oder Stübchen.
Kotzen, v. n. kotzen, sich erbrechen, übergeben, vomiren, spien.
Kotter, m. Kutter (eine Art kleiner Kriegsschiffe).
Koud, adj. u. adv. kalt, frostig, flau, schwach. -achtig, adj. etwas kalt, kältlich. -e, (Kou). f. Kälte, Frost, kaltes Fieber. -ebrand, m. kalter Brand. -eukken, f. kalte Küche, kalter Braten. -ekoorte, f. kaltes Fieber. -elijck, *koulijk*, *kouwelijk*, adj. kältlich, frostig, immer kalt, schauernd. -epis, f. kalte Pisse, Tripper, Strangurie. -eschaal, *koudeschaal*, f. kalte Biersuppe, kalte Schale. -heid, f. Kälte, Frost. -slagter, s. *Vilder*. -vochtig, adj. kalt, frostig, kühl, phlegmatisch. -vochtigheid, f. Frostigkeit, Phlegma. -vuur, n. kalter Brand, kaltes Feuer. -weet, m. kalter Schweiß, Todschweiß.
Kou, -w, f. s. *Kooi*.
Kous, f. Strumpf, lederner Ueberzug der Ankerseile; eine Art eiserner Ringe, welche das Seil fürs Durchschaben bewahren; wolleener Filtrirack der Apotheke; eine Art Trinkschälchen; Mutterseide.
Kousen(band, m. Strumpf-, Hosen)band. -breijer, -beider, m. Strumpfstriker. -breidster, f. Strumpfstrikerin. -kooper, m. Strumpfhändler. -lepper, m. Strumpfflicker. -stopper, m. Strumpfflicker, -ausbesserer. -wever, m. Strumpfwirker. -wirker. -wimkel, m. Strumpfladen, -bude.
Kout, m. Gespräch, Märchen, Erzählung. -en, v. a. u. n. sich unterreden, schwatzen, plaudern. -er, m. Schwätzer, Plauderer. -Kouter, n. Pfling(eisen), -schar. -ster, f. Schwätzerin, Plaudertsche. -ing, f. *Het kouten*, n. Schwatzen, Plaudern.
Kouwe, f. Käfig, Vogelbauer. *Hij zit in de kouwe*, or ist gefangen.
Koovel, s. *Kuvel*, Mönchskappe.
Kozelen, s. *Kuzelen*.
Kozijn, s. *Kazijn*.

Kraag, m. Kragen, Halskragen; Rock-, Mantel-, Hemdekragen; Hals, Gurgel, Leben; Latten von dem Schiffsmast, (Schiffsw.) dicke Seilzusammengedochten, welche zur Schutzwehr dienen. -*man*, m. Mann, der eine Halskrause trägt; Dukaton (eine spanische Münze von 3 Gulden 15 Stüber holländisch).

Kraai, f. Krähe (ein bekannter Vogel). -*jen*, v. n. u. a. krähen (wie ein Hahn oder Krähe) schreien, erwecken. -*jennest*, m. Krähenest. -*jenvoet*, m. Kräh(fuss, -kralle); Ranunkel (eine Pflanze und Blume). -*jer*, m. Kräher, Schreiber, Verräther, s. *Verklikker*. -*peer*, s. *Rietpeer*. -*pen*, f. Krähenfeder.

Kraak, (Karaak), f. grossspanisches Schiff, Karacke. -, Gallerie in einer Kirche, Emporkirche. -, m. Krachen, Riss; s. *Krak*. -*amandel*, m. Krachmandel, Mandel die noch in ihrer Schale und Hülse ist. -*been*, n. Knorpel. -*beenig*, adj. knorpelartig, knorpelig. -*beentje*, n. kleines Knörpchen. -*bes*, -*bezie*, f. Brombeere, Himbeere. -*god*, -*wolcelein*, n. feines Porzellan, welches in frühern Zeiten mit spanischen Karacken (eine Art Schiffe) aus Ostindien angebracht wurde. -*steen*, m. Herz, Kern, Stein in einer Frucht. -*ster*, f. eine die Nüsse aufknackt. -*zindeljik*, adj. ausserordentlich-, übertrieben reichlich.

Kraal, s. *Koraal*.

Kraal, f. Gehege für Hütten der Hotentotten am Kap der guten Hoffnung; Thierauze, eingeschlossener Platz fürs Vieh.

Kraam, f. Kram, Kram(laden, -bude; Kauf(waaren, mannshafter) Gewerbe; Wochen-, Kind)bett. -*bed*, n. Kind-, (Wochen)bett. -*bevalen*, v. n. in die Wochen kommen. -*bevaling*, f. Niederkunft, Geburt. -*bewaarter*, f. Kindbettwarterin. -*bewaren*, v. n. Wöchnerinnen aufwarten. -*bewaren*, n. das (Kindbettwarten, -Aufwarten der Wöchnerinnen. -*been*, n. schadhafte Bein durch eine Niederkunft verursacht. -*bier*, n. Kindelbier, Kindtauschmaus. -*good*, n. Kindbettgeräthe, Wochenzug. -*heer*, m. Kindavater, Mann einer Wöchnerin. -*kamer*, f. Wochenstube. -*kind*, n. Wochenkind, neugeborenes Kind.

-*maal*, n. Kindbettchmaus, Kindtauschmaus. -*steel*, m. Geburtstuhl. -*vrouw*, f. Wöchnerin, Sechswöchnerin, Kindbetterin. -*waren*, s. *Kraambewaren*.

Kraan, f. Kranich (ein Vogel); Kran (Winde um schwere Sachen aus den Schiffen zu heben); Zapfen, Zophahn eines Fasses. -*ball*, m. Kranbalke vorn am Bug der Schiffe, den Anker damit aufzuwinden. -*bek*, *Kranenbek*, m. Gemenfuss (ein Werkzeug der Wundärzte, die Zähne auszunehmen). -*geld*, n. Krahgeld, welches für das Auswinden der Schiffsladung bezahlt wird. -*kind*, n. Arbeiter an der Kranwinde. -*meester*, m. Krahnaufer. -*oog*, f. Krähenauge (eine für viele Thieren giftige Nuss). Nux vomica. -*oogen*, v. n. wie die Kraniche, mit halb verschlossenen Augen schlafen. -*rad*, n. Gangrad einer Kranwinde. -*schrijver*, m. Krahnreiber. -*steutel*, m. Schlüssel eines Zapfens. -*tje*, n. Lätzchen, kleiner Krahn. -*vogel*, m. Kra(n)ich, -n)ichvogel. -*wiel*, n. Krahn(rad, -welle. -*zaag*, f. Säge um etwas der Länge nach zu sägen.

Kraauw, f. Klauschlag einer Katze. -*aadje*, -*agje*, f. Krätze, Hautauschlag, Hautausatz, Raude. -*el*, m. Gräuel, Greuel, krumme dreizackichte Gabel; Klaue, Kralle, Nagel.

Kraauwen, **Krauwen**, v. a. kratzen mit den Nägeln oder Klauen, krellen, schuppen, striegeln; plagen, quälen, hecheln, einen durchnehmen, einem den Kopf waschen, einem abprügeln; an sich ziehen, eignen.

Kraauwer, m. der sich kratzt; Pläger, Quäler, Schinder, Zöllner, Mauthschinder, Acciseplächer. -*ij*, f. Schin(den, -derei, Menschenplagen, Pläckerei.

Kraauwel, m. s. *Kraauwaadje*.
Krab, f. Krabbe, kleiner Krebs, Tassenkrebs; Schramm, Schlag (mit der Klaue, - mit den Nägeln. -*be kwaad*, f. Glaswurzel (eine Pflanze). -*bel(aar*, m. Kritzler, Schreiber, schlechter Schreiber. -*belen*, v. n. kritzeln, schlecht und unleserlich schreiben, schmieren, klecksen. -*belig*, adj. kritzlich, krabbelicht, schlecht geschrieben, unleserlich. -*beling*, f. Gekritzel, schlechte(Schrift, - Zeichnung. -*beluisten*, v. n. mit Fäusten fecht-

ten. -*beluistje*, n. Gefecht mit Fäusten.

Krabben, v. a. kratzen, krellen, krauen; kritzeln. -*ber*, m. einer der gewöhnlich kratzt, Krätzer, Reibisen, Werkzeug womit man kratzt; Schabmesser; Fahrzeug zum Krabbenfang. -*bing*, f. Kratzen, Klauen. -*schuit*, f. Fahrzeug zum Krabbenfang. -*sel*, n. Abkratzel, -schabel. -*ster*, f. eine die kratzt, Krätzerin.

Kragt, **Kracht**, f. Kraft, Stärke, Vermögen, Macht, Gewalt, Heilkraft; Geld, Gut, Reichthum. -*dadig*, adj. u. adv. kräftig, wirksam, thätig. -*dadigheid*, f. Kraft, Wirkung, Thätigkeit. -*dadiglijk*, adv. kräftig, mit Kraft, thätig. -*eloos*, adj. u. adv. kraftlos, entkräftet, schwach, ohne Kraft, ohnmächtig, matt, unermügend. -*eloosheid*, f. Kraftlosigkeit, Schwachheit, Unvermögen, Schwäche; Ungültigkeit (z. B. eines Gesetzes). -*ig*, adj. kräftig, vermögend, stark; gültig. -, adv. viel, sehr, ausserstbrünstig. -*igheid*, f. Kraft, Vermögen; Gültigkeit. -*iglijk*, adv. kräftiglich, nachdrücklich, voller Kräfte, voller Stärke.

Krak, m. Krach, Bruch, Riss, Schreck, Knack, Stoss; altes(Haus, - Schiff, baufälliges Gebäude, u. s. w.

Krak! interj. krach!

Kraakeel, **Kraakeel**, n. Zank, Streit, Hader, Zwist, Zänkerey. -*achtig*, -*ig*, adj. zänkisch, zanküchtig. -*en*, v. n. zanken, streiten, hadern, sich zanken. -*er*, m. Zänker, streit-, zank(süchtiger Mensch. -*ig*, s. *Kraakeelachtig*. -*ing*, f. Zank, Zänkerey. -*lust*, -*zichte*, -*zucht*, f. Zank(sucht. -*ster*, f. Zänkerin. -*ziek*, -*zuchtig*, adj. zanksüchtig.

Krakeling, f. Kringel, Bretzel, Pretzel (eine Art Backwerk).

Kraken, v. a. u. n. krachen, knacken; bersten; mit einem Knall aufplatzen.

Krakend, adj. (von *Kraken*, krachen), krachend, knackend, schwach, entkräftet.

Kraker, m. Nussknacker.

Kraking, f. Krachen, Knacken.

Kraakeel, s. *Kraakeel*.

Kraken, v. n. u. a. einen Bruch bekommen, zerbrechen; ver(ringern, -mindern) einen Stoss bekommen; schwächen

Kram, f. Kramme, Kramp, eiserner Haken.

Kramen, v. n. niederkommen, gebären, in die Wochen-, ins Kindbett kommen.

Kramer, m. Krämer, der im kleinen handelt. -*ij*, f. Krämerei, Handel im kleinen; Krämerwaren; Niederkunft, Wochen. - *slatijn*, n. Mönchs-, Küchenlatein; Roth-, Kauderwälsch.

Kraming, f. Niederkunft, Geburt, besser: *het kramen*.

Krammen, v. a. festkrammen, mit einer Krampe oder einem Haken festmachen.

Krampf, f. Krampf, Spannung, Reissen, -*ig*, -*achtig*, krampfartig.

Krank, adj. u. adv. krank, siech, schwach, ungesund, unpass; schlecht, hinfällig, haufällig, -*achtig*, adj. kränkelnd. -*bed*, -*bedde*, n. Kranken-, Siech)botte.

Kranken (*bewaar* der, m. -*stee*, f. Krankenwärter, -*inn*. -*besoeker*, m. Krankenbesucher, -*tröster*.

Krank (*heid*, f. Krank-, Ungesund)heit, Schwäche; Uebel, Uebelkeit. -*hoofd*, n. Wahnsinniger, unbedachtsamer Mensch, Wahnwittiger. -*hoofdig*, adj. wahn(sinnig), -*witig*, verrückt im Kopf. -*hoofdigheid*, f. Wahnsinn, Wahnwitigkeit, Verrückung im Kopf. -*te*, s. *Ziekte*, *Krankheid*. -*sinnig*, adj. u. adv. wahn(sinnig), -*witig*, nährisch, toll. -*sinnigheid*, f. Wahn(sinn), -*sinn*. -*sinnighuis*, n. Tollhaus, Narrenhaus.

Krans, m. Kranz, Blumen(kranz), -*kron*; Kreis, Gesellschaft; Mitteldarm, Darmscheide. -*en*, v. a. kränzen, mit einem Kranz schmücken, krönen. -*je*, n. Kränzchen, kleiner Blumenkranz; geschlossene Gesellschaft, freundschaftlicher Zirkel. -*kruid*, n. Majoran (eine Pflanze). -*werk*, n. Kranzwerk, -*arbeit* (in der Bank). -*wijze*, adv. wie ein Kranz, kranzartig.

Krant, *Courant*, f. politische Zeitung.

Krap, f. Krappe, Krapproth (eine Pflanze zum Rothfärben). -*f*, f. Haken, Klammer, Kramme an einem Buch; Schrämm, Strich (mit Kreide, Bleistift, u. s. w.). -*f*, f. Schweinsrippe, von Fett entblöst. -*adv*. kaum, genau, knapp.

Kras / adj. u. adv. stark, kräftig, nervicht. -*f*, f. Schrämm, Kratz. -*je*, n. Schrämm-, (Narb)chen. -*sen*, v. a. u. n. kratzen, kratzen, reissen, ritzen; krähen, schreien wie die

Baben; kritzeln mit der Schreibfeder; durch Schaben rein machen; treten (vom Hahn wenn er sich mit der Henne paart). -*ser*, m. Kratzeisen, Krätzer; Kugelauszieher, Räumer. -*sing*, f. Kratzen, Krellen, Schabens, Ritzen, Schrämmen; Rabengeschrei; Tretendes Hahns.

Krat, (*Kret*), n. Hinterstück-, Vorderbrett) eines Wagens. -*sen*, s. *Kraszen*. -*ser*, s. *Krasser*. **Krauw** s. *Krauw*. -*Krauwadje*, s. *Krauwadje*, ens.

Kreatuur, (fremdes Wort, anstatt *Schepsal*), f. Kreatur, Geschöpf, geschaffenes Wesen.

Krab, s. *Krib*, Krippe.

Krebel, s. *Karbel*.

Kreeft, m. Krebs (ein bekanntes Thier oder Fisch), Meerkrab; ein Gestirn; ein loses Frauenzimmer. -*soogen*, n. plur. Krebsaugen. -*scharen*, f. pl. Krebsescheeren.

Kreek, f. kleiner Graben oder Mündung eines Flusses. -*el*, s. *Krekel*.

Kreel, *Kriel*, f. schmale Borte. -*en*, v. a. mit einer schmalen Borte besetzen.

Kreet, m. Schrei, Geschrei.

Kreuzen, v. n. schreien, lärmern, sanken, hadern (wie die Kinder).

Kregel, s. *Krijgel*. -*s*, *Kriegel*, adj. u. adv. hartnäckig, störrig, leicht aufgebracht, empfindlich, leicht beleidigt; ehrsüchtig. -*heid*, f. Hartnäckigkeit, Starrsinn, Störrigkeit, Empfindlichkeit; Ehrsucht.

Kreits, m. Kreis, Zirkel, Bezirk. -*brief*, m. Kreisschreiben. -*troepen*, m. plur. Kreistruppen. -*volken*, n. plur. Kreitsvölker.

Krekel, m. Grille, kleine Heuschrecke. -*en*, v. a. wie eine Grille schreien, elend singen. -*ig*, adj. unwillig, unzufrieden, mährisch.

Krekt, *Krek*, adj. u. adv. gerade, genau, ordentlich.

Kremer, s. *Kramer*.

Kreng, n. Aas, todes Aas, Luder, gestorbene Vieh; Rabenaas; ein börsartiger Mensch. -*en*, v. a. u. n. im Fahren oder Segeln nahe an etwas vorbei fahren; ein Schiff auf die eine Seite legen; feilschen, dingen, genau bedingens (im Handel). -*ing*, f. Drängen, das nahe vorbei Fahren oder Segeln;

das auf die Seite ziehen eines Schiffes, das Segeln auf einer Seite; Feilschen, genau Handeln.

Krank (*en*, v. a. kränken, schwächen, verwunden, schaden, Schaden zufügen. -*ing*, f. Kränkung, Schaden, Beschädigung, Schwächung, Verwendung, Beleidigung.

Kressen, v. a. (Provins.) das Getreide, durch Mittel einer Wanne oder der Schwinge, reinigen; s. *Kressen*.

Kront, s. *Korint*.

Krepel, s. *Kreupel*.

Kreppen, v. a. treppiren, die Haare mit einem Kämme krausen machen.

Kretsen, v. a. mit einer Bürste von Kupferdraht säubern.

Kretzer, m. Bürste von Messingdrath.

Kreuk, f. Ruzsel, unrechte Falte.

Kreuk (*en*, v. a. u. n. voll Falten machen; zerdrücken, -krüppeln. -*elen*, v. a. s. *Kruken*.

Kruenen, v. n. wimmern, leise klagen, seufzen; sich (grämen; -*beklammern*.

Kreupel, *Krepel*, adj. u. adv. krüppel, hinkend, lahmer, armselig, schlecht, elend. -*s*, m. Lahmer, Krüppel, Hinkender; elender-, schlechter Mensch; ein ungeschickter Mensch. -*achtig*, adj. krüppelhaft, etwas hinkend, -lahm; schlecht, fehlerhaft. -*bosch*, m. u. n. Buschwerk, Gesträuche, Fällholz. -*gras*, n. kleines Gras, Tormentille (eine Pflanze), Tormentilla. -*heid*, f. Krüppelhaftigkeit, Hinken, Lahmung, das Fehlerhafte einer Sache.

Kreuel, *Kriewel*, f. heftiges Jucken und Beissen der Haut. -*achtig*, adj. juckend, beissend. -*en*, v. n. jucken, beissen. -*ing*, f. das Jucken, -Beissen. -*kruid*, -*zaad*, n. Kribbelkraut, allerlei Arten von Kräutern, die ein Jucken verursachen.

Krib, *Kribbe*, f. Krippe, Futterbehältnis für das Vieh, Schlafstelle der Kinder; böses Frauenzimmer; gewisse Beiarbeit von Pfählen und Reisern, um den Strom der Flüsse zu leiten, und die Dämme zu schützen.

Kribbe (*bijten*), v. n. an der Krippe nagen, wie die Pferde bisweilen thun; sanken, hadern, beständig murren und Zank suchen. -*bijter*,

m. Krippenbeisser, Bärenbeisser, Pferd das an der Krippe nagt; mürrischer -, zanksüchtiger; Mensch. -*bijster*, f. Drache, böses-, zanksüchtiges) Weib. -*kat*, m. u. f. Zänker, -inn, einer oder eine, der oder die beständig haderet; jährzorniger Mensch; bösariges Weibsbild. -*len*, v. a. u. n. kritzeln, schlecht schreiben; unaufrichtig keifsen und sanken. -*n*, v. n. widerstreben, streiten; zanken; eine gewisse Art Schutzwehren, wider den Strom des Wassers, am Damme machen. -*rij*, f. Widerstrebung; Hader, Zank, Streit.

Kribbig, adj. u. adv. mürrisch, zanksüchtig, zänkisch, bösrartig. -*heid*, f. Zanksucht, Verdrüsslichkeit, böse Gemüthsart.

Kriebelen, s. *Krievelen*.

Kriegel, (*Krijgel*, *Kregel*), adj. u. adv. hartnäckig, störrig, leicht aufgebracht, empfindlich, leicht beleidigt; ehrstüchtig. -*heid*, f. Hartnäckigkeit, Starrsinn, Störrigkeit, Empfindlichkeit, Ehrsucht.

Kriek, f. Heimechen, Grille; Vogelkirche, kleine schwarze Kirche mit langem Stiele.

Krieken, v. n. krachen, knacken; pfeifen, kreissen, schreiben wie ein Heimechen oder Grille. -, v. a. dämmern, anbrechen. -, m. Morgen-dämmern, Anbruch des Tages; das Pfeifen oder Schreien der Grille. -*boom*, m. Vogelkirschenbaum. -*sap*, u. Vogelkirschen-saft, Kirschsafft. -*steen*, m. Kirschkern. -*taart*, f. Kirsch (torte, -kuchen).

Kriel, f. schmale (Tresse, -Borte, s. *Kreel*. -*n*, was wimmelt; Ausschuss, Geriate von etwas. -*n*, (*Krijs*), adj. u. adv. geil, wollüstig. -*en*, v. n. wimmeln. -*haan*, m. -*hen*, f. Mähnechen, kleiner Hahn, kleines Huhn, kleine Henne, Zwerg (hahn, -henne (kleine Hühnerart); kleiner Mann, kleines Weibchen. -*ing*, f. Gewimmeln. -*tje*, m. Mensch oder Thier von kleiner Art; Hähnenkleine, kleine Henne; Zwerg, Zwergginn.

Kriemel(en), v. n. zaudern, verzögern, langsam etwas verrichten; feilschen, dingen, genau handeln, chikanieren. -*ig*, adj. klein, verwirrt, unleserlich klein geschrieben; genau und kärglich dingend; zaudernd, zögernd. -*schrijft*, n. kleine unleserliche Schrift.

Krieps, *Krippe*, f. Zwergheane,

kleine Art Hühner; kleines Frauenzimmer.

Kriewel, f. s. *Krevel*, Jucken. -*en*, (*Kriebelen*, *Kriewel(en)*, *Krevel(en)*), wimmeln; jucken, beißen, kriebeln.

Kriezel, f. -*tje*, n. sehr kleiner Theil, Krümel, Brosam.

Krijg, m. Krieg; s. *Oorlog*.

Krijgen, v. a. Krieg führen, s. *Oorlogen*. -, kriegen, bekommen, erhalten, nehmen; anfasen, angreifen; fangen, haschen, ertappen, habhaft werden; holen. -*ger*, m. Krieger, Kriegsmann, Soldat.

Krijgs(*bedrijf*), n. Kriegsverrichtung. -*bende*, f. Trupp, Bataillon, Compagnie. -*becel*, n. Kriegs(befehl, -order. -*bode*, m. Lagerbothe, Feld(bothe, -postillion. -*daud*, f. Kriegs-, Helden)that. -*deugd*, f. Kriegs-, Helden)tugend. -*gebruik*, n. Kriegs(gebrauch, -gewohnheit, Kriegsmittle. -*geraas*, n. Schlachtgetümmel. -*goredschap*, n. Kriegszug. -*geroep*, n. Kriegsgeschrei. -*gevangen*, m. Kriegsgefangener. -, adj. kriegsgefangen. -*geveer*, n. Kriegsgewehr, Waffent. -*geweld*, m. Kriegsgewalt. -*gewoonte*, f. Kriegsmanier, -gewohnheit, -gebrauch. -*gezel*, m. Kriegs-, Spiess)gesell, Spiess)bruder. -*gezind*, adj. kriegssüchtig, kriegerisch, zum Krieg geneigt. -*god*, m. Kriegsgott, Mars. -*godin*, -*godes*, f. Kriegsgöttin, Bellona. -*haftig*, adj. tapfer, muthig, mannhaft. -*haftigheid*, f. Mannhaftig-, Tapferkeit, Heldenmuth. -*handel*, m. Kriegs(handel, -sachen. -*heer*, -*heid*, n. Kriegsheer, Armee. -*held*, m. -*holdin*, f. Kriegsheld, -inn, Amazone. -*hoofd*, n. Oberbefehlshaber einer Armee. -*kans*, f. Kriegsglück. -*kas*, f. Kriegskasse. -*knacht*, m. Kriegs(knecht, -mann, Soldat. -*kunde*, -*kunet*, -*konst*, f. Kriegs(wissenschaft, -kunst, Militärwissenschaft, Taktik. -*leger*, Lager, Arme, Heer. -*lieden*, m. plur. Kriegsloute, Krieger, Soldaten. -*lieden*, -*lieden*, -*lieden*, -*lieden*, m. plur. Secsoldaten. -*lijst*, f. Kriegslist. -*loon*, n. Kriegslohn, Sold, Besoldung. -*lot*, n. Kriegs(loos, -glück. -*magt*, f. Kriegs(macht, -vermögen. -*man*, m. Kriegsmann, Soldat. -*mantel*, m. Kriegs(mantel, -kloid. -*naam*, m. Kriegsnamen. -*orde*, -*tucht*, f. Kriegszucht, Mannszucht. -*order*, -*ordonning*, f. Kriegs(order, -recht.

-*overste*, m. Kriegsoberster, General. -*raad*, m. Kriegsrath, Militärgericht. -*regt*, n. Kriegs(recht, -gericht, Militärgesetz. -*rok*, m. Kriegs(rock, -kleid, Soldaten(rock, -mantel. -*rusting*, f. Kriegs-, Waffen(rüstung. -*toeg*, m. Feldzug, Heerzug, Zug-, Marsch eines Lagers. -*trompet*, f. Kriegstrompete. -*tucht*, f. Kriegszucht, Mannszucht. -*tuig*, n. Kriegs(zug-, -geräthschaft. -*verband*, n. Kriegs(bund, -bündnis. -*voerder*, m. Kriegs(führer, -oberhaupt. -*toik*, Kriegs(volk, -volker, Soldaten, das Militär. -*wapenen*, n. pl. Kriegswaffen, Waffen. -*wet*, f. Kriegsgesetz. -*woord*, n. Kriegswort, Lösung, Lösungswort. -*zaken*, f. pl. Kriegssachen. -*zuchtig*, adj. kriegssüchtig.

Krijsch, m. Schrei, Gekreisch. -*en*, v. n. kreischen, kriechen, schreien. -*ing*, f. (het *Krijsch(en)*, n.) Gekreisch, -schrei.

Krijsel(en), v. n. knirschen. -*tan-den*, v. n. mit den Zähnen knirschen.

Krijt, n. Kreide. -*achtig*, adj. kreidartig, wie Kreide. -*aarde*, f. kreidige Erde. -*berg*, m. Kreid(gebürge, -grube. -*en*, v. n. kreischen, heulen, weinen, schreien; sausen, klirren, geigen. -*heuel*, s. *Krijtberg*. -*mijn*, f. Kreidegrube. -*strand*, n. Kreide(strand, -küste s. B. von England. -*er*, m. Greiner, der leicht weint. -*ertje*, n. ein kleiner Weiner, weinerliches Kind; kleine Geige, Stockgeige. -*ster*, f. Heuler-, Schreier)un.

Krijselanden, s. *Krijselanden*.

Krijt, interj. krikt! -*kemik*, f. Hebebock, Hebeszug von drei Pfählen. -*ken*, v. a. krachen. -*man*, m. Branntwein (in kleinen Schenkeln). -*krakken*, v. n. krachen; s. *Krijt*, s. *Krijt*, *Kreel*. (*Kraken*).

Krimp, f. Mangel, Gebrechen, Noth. *Krijp*, adj. krümmend (wie ein lebendig aufgeschwimmter Fisch). -*darm*, m. fig. frostiger Mensch, einer der sehr empfindlich für die Kälte ist. -*en*, v. a. u. n. einschrumpfen, eingehen, einkriechen; kürzer, kleiner, schmaler werden. -*erd*, -*ert*, -*er*, m. frostiger Mensch; Fisch der im Kochen sich kräutert und hart wird. -*ig*, adj. frostig, vor Kälte empfindlich; sich zusammenschrumpfend. -*ing*, f. Zusammenziehen, -schrumpfen, Krümmung; Abnahme, Verri-

gern; Einschränkung. *kabeljaaw*, m. frisch gefangener Kabeljau, dessen Stücke im Sieden sich krümmen. - *kous*, - *ster*, f. ein frostiges, ein für die Kälte empfindliches Frauenzimmer. - *risch*, m. lebendig aufgeschnittener Fisch. - *zalm*, m. frischer Salm.

Kring, m. Kreisz, Zirkel, Ring, Kranz, Sphäre; Umlauf (der Sonne, u. s. w.) - *achtig*, adj. kreis-, zirkelartig, wie ein Kreis oder Zirkel. - *swijze*, adj. u. adv. zirkelförmig, in der Gestalt eines Zirkels. - *elen*, s. *Krinkelen*.

Krin(kel), m. Schlinge, falsche Falte oder Knoten in einer Schnur oder in einem Seile. - *kelen*, - *gelen*, v. n. sich schlingeln, sich verwickeln, sich krümmen. (gen.)

Krinsen, (obs.) v. a. säubern, reinigen.

Kriool, m. Gewimmel, Wimmeln. - *en*, v. n. wimmeln, kreuzt und quer durcheinander gehen. - *ing*, f. Gewimmel, Wimmeln.

Krip, n. Flor, Crepon, Kreppe (ein gewisses Zeug). - *pen*, adj. von Flor, kreppe(n), - *ne*, - *nes*.

Kris, (*kij zweert kris en kraas*), erschwert Stein und Bein (Sprichw.) - *sew*, v. n. knistern (wie ein brennendes Licht oder eine Kohle Feuer bisweilen thut).

Kristal, n. Kristall. - *m*, ein Stein aus Kristall geschliffen. - *yn*, n. Kristall, durchscheinender Körper; z. B. Eis, die Luft, helles Glas, u. s. w. - *ijn*, adj. kristallen, durchscheinend, helle, klar.

Kristelijck, (*Christelijck*), adj. u. adv. christlich.

Kristen, (*Christen*), m. Christ, einer der die Lehre Jesu Christi bekennt. - *dom*, n. Christenthum, die christliche Religion. - *en*, v. a. u. n. ein Christ werden, sich taufen lassen; zum Christen machen, taufen. - *en*, m. u. f. plur. Christen, Bekenner der Lehre Jesu. - *heid*, f. die Christenheit, die Christen insgesamt. - *leer*, f. Christuslehre, christliche Lehre. - *rijk*, n. Christenreich, das ganze Christenthum.

Kristus, (*Christus*), m. Christus, Gesalbter; Name des Erlösers.

Kritis, m. Kreis, Zirkel, Ring.

Krodde, f. eine Art Unkraut im Getreide.

Kroeg, f. Krug, geringes Wirthshaus, Schenke, Kneipe, Kretschmer. - *en*, v. n. zechen, in die Schenke gehen. - *er*, m. Schenkewirth, Krüger; Zecher, der oft die Schenke

bésucht. - *houder*, - *waard*, m. Schenkewirth, Gastwirth, Haushalter. - *looper*, m. Zech-, Saufbruder, der fleissig in die Schenke geht. - *blig*, f. *Kroegist*, m. Saufbruder, Trunkenbold, Zecher. - *waard*, m. Krüger, Schenkewirth.

Kroes, m. Becher; Schmelztiegel; ein gewisses Maass; Schlund oder Oeffnung eines feuerspeienden Berges. - *en*, adj. u. adv. kraus, verübert, verwildert, runalicht; in übler Laune, hitzig, misvergnügt. - *kop*, m. u. f. Krauskopf, der oder die krause Haare hat; Brauskopf, hitziger, auffahrender, mürrischer) Mensch.

Kroesen, v. n. kräueln.

Kroft, *Krocht*, f. Schacht, unterirdischer Gang, felsartiger Hügel, Steinklippe.

Krok, f. K. iecken, eine Art kleiner Krokus. s. *Kreuken*. (Erbsen.)

Krokodil, m. *Krokodill* (ein bekanntes Thier). - *stranon*, f. plur. Krokodillstränen; fig. heuchlerische Thränen, verstelltes Weinen.

Krokus, f. Krokusblume.

Krol, n. kleines, elendes Häuschen. - *len*, v. n. schreien und mauern wie die Katzen; wann sie brünstig sind oder rammeln; in der Nacht herumlaufen und Bordelle besuchen. - *lig*, adj. klein, schlecht, elend. - *sch*, adj. u. adv. brünstig, hitzig, geil. - *siek*, adj. geil, brünstig, hitzig, läufig. - *siekte*, f. Brunst, Geilheit, Hitze.

Krom, adj. u. adv. krumm, schief, gebogen, schlangelnd; schlimm, böse, untauglich. - *achtig*, adj. schlangelnd; etwas krumm, etwas schief. - *been*, m. Krummbein, Krummfuss. - *bogtig*, adj. buchtig, krumm, gebogen, schlanglicht gebogen, schlangelnd, krummlicht. - *buigen*, v. a. biegen, krümmen, krumm gehen. - *gaan*, v. a. krumm, gebückt) gehen. - *hale*, m. u. f. Krummhals, Schiefhal. - *heid*, - *te*, f. Krümme, Krummheit, Bucht, Bug. - *horen*, - *hoorn*, m. Krummhorn, Posthorn. - *hout*, m. Krummholz. - *houwer*, m. krummer Säbel. - *melijk*, adv. queer, überzweg, schief. - *men*, v. a. u. n. krümmen, beugen, sich bücken. - *meer*, n. krummes Messer. - *ming*, f. Krümmung; das Krummbiegen. - *neus*, m. u. f. Krummnase, Habichtsnase, Krummnasiger. - *om*, adj. krümmend, schlangelnd, was krumm läuft. - *steven*, m. eine

Art Schiffe; einer der die Landessprache nicht recht reden kann. - *taal*, f. Kauderwälsch, fehlerhafte Sprache. - *talén*, v. a. schwer reden. - *te*, f. Krümme, Bucht, Bug, Krümmung. - *tong*, m. u. f. Stämmler, einer oder eine, der oder die schwer spricht, Krummsünger. - *tongen*, v. n. schwer reden, stammeln, eine Sprache radbrechen. - *tongig*, adj. u. adv. stammelnd, schwer beredt, fehlerhaft in der Aussprache. - *roest*, m. Krumm(füssiger), - *beinger*, - *weg*, m. krummer Weg. - *wolf*, n. krummes Gewölbe, krummes Verdeck am Hintertheil des Schiffes.

Kronijk, f. Kronik, Jahr-, Geschichts-, (Zeit)buch.

Kronkel, m. Runzel, Falte; Darmlicht. - *darm*, m. Grimmdarm. - *en*, v. a. u. n. voll Falten machen, verwickeln, verwirren, runzeln; sich) krümmen, -schlangeln. - *ing*, f. Krümmung, Schlangeln, krummer Lauf, Verwirrung, Verwickelung.

Kroon, f. Krone, Kranz; könig-, kaiserliche Würde; König-, Kaiserreich; Ehre, Ruhm, guter Ruf; Krone (eine Gold-, Silber)münze; Kronleuchter; Gipfel oder Krone eines Baumes; Zwira-, Garnwinde; Hörner (eines Ochsen, - Hirsches, Hirschgeweih. - *en*, v. a. krönen, die Krone aufsetzen; ehren, preisen, den Preis zuerkennen, Ehre erzeigen; jemandes Schande aufdecken (Scherzweise), Hörner aufsetzen, zum Hahnrei machen. - *engoud*, n. Kronengold. - *ing*, f. Krönung, Erhebung zu der Königlichen Würde. - *lijst*, f. Kron(liste), - *lesten* (in der Bauk.). - *prins*, m. - *prinses*, f. Kron(prinz, -prinzessin). - *rad*, m. Kronrad in einer Uhr. - *ras*, n. eine Art wellenes Zeug. - *te*, n. Krönchen, Kränzchen. - *teskruid*, n. Mährenkümml, Sonnenwirbel, Wolfsmilch, Milchkraut, Bergpeterjuss (eine Pflanze), v. n. Hauptgessims, Laubwerk (in der Bauk.).

Kronwerk (in der Festingbauk.)

Kroos, (*Kreus*), f. Meer-, Wasserlinse; Böttcherwerkzeug die Dauben eines Fasses auszuböhlen. - (*Kroost*), n. Eingeweide, Gekröse. - *je*, n. eine Art kleiner Pflaume. - *te*, n. Gesichtszüge, Physiognomie, (in dieser Bedeutung kommt es aber jetzt selten mehr vor; nur in einigen Gegenden hört man es noch

dann und wann); Nachkommen, Enkel, Geschlecht.
Kroost, Kroos, n. Wasser (grün, -linse, Entenfutter.-, *Kroot*, (Karoot), f. rothe Rübe.
Kroozen, Kroozen, v. a. die Höhlung in den Fassdauben machen.
Krop, m. Kropf; Brust; Busen; Speisesack der Vögel, Hal. (des Magens, - der Blase; Sallatkopf (in dieser Bedeutung ist es aber weiblichen Geschlechts); Geschwulst am Halse; Herz, Gemüth. -*aas*, m. Teig, die Hühner zu mästen. -*ader*, f. Hals-, Drosselader. -*been*, n. Brustbein. -*gans*, f. gemästete Gans, Mästgans -*gezwel*, n. Kropf, Kropfgeschwulst, Geschwulst am Halse. -*lap*, m. Halstuch, Busendecke. -*pen*, f. plur. Sallatköpfe, Kropf-, Kropfsallat. -*per*, v. a. u. n. mästen; stopfen, verstopfen, hemmen; verschlucken; Köpfe bekommen, in Köpfe schiessen. -*per*, m. Kropf-, Kropfsallat, kröpflicher Mensch, der einen Kropf am Halse hat; eine Art Tauben mit einem grossen Kropf, Kropftaube. -*per*, -*perd*, m. Kropftaube. -*per*, f. Worgbirne, eine Art unschmackhafter Birnen. -*pier*, f. Hintertheil eines Pferdes. -*pig*, adj. kröpfig, trocken, hartnäckig, eigensinnig. -*salaad*, f. Kropf-, Kropfsallat. -*vogel*, m. Mästvogel, gemästeter Vogel, Löf- felgans. -*weer*, f. Kropf, Kropfgeschwulst am Halse, Drüsengeschwulst.
Krot, n. kleines, elendes Häuschen, Loch, Winkel; alles was klein und gering ist.
Krug(chen), v. n. seufzen, klagen, jammern, stöhnen; kränzlich sein. -*cherd*, m. einer der stets klagt und winselt, Kränklcher.
Kruicifix, Kruicifix, n. Crucifix, Kreuz.
Kruicigen, s. *Kruisigen*.
Kruid, n. Kraut, Kräuter, Pflanzen, Gewächse; Gewürz, Spezerei, Arzneikräuter, Schiesspulver. -*achtig*, kraut-, pflanzartig; wie Schiesspulver aussehend oder riechend. -*bed*, n. Kräuter(bett), -*beet*, Gartenbeet. -*berg*, m. pflanzenreicher Berg, Gewürzberg. -*boek*, n. Kräuterbuch, Herbarium. -*bus*, f. Gewürz(büchse, -dose. -*doos*, f. Gewürz(dose, -büchse. -*en*, n. pl. Kräuter, Pflanzen. -*en*, v. a. wärzen, mit Gewürz zubereiten. -*emier*, m. Gewürzhändler, -krämer. -*enieren*, v. n. Gewürzhan-

del treiben. -*enierswinkel*, m. Gewürzkram. -*eres*, v. a. (in der Vieharzneikunst) Niesswurzel auf die Brust eines Pferdes legen, um es von einer Krankheit zu heilen. -*haler*, m. -*haalter*, f. Kräutler-*lezer*, -*inn*, der oder die Offizinalkräuter sucht. -*hof*, m. Kräuter-, Krautgarten, botanischer Garten. -*horen*, m. Pulverhorn. -*huis*, n. Pulverturm, -magazin. -*je*, n. Krütchen, kleines Kraut, lateinisch: noli me tangere; (Scherzweise) ein jähzorniger Mensch. -*ig*, adj. gewürzt, gewürz(artig, -haft, nach Gewürz schmeckend oder riechend. -*igheid*, (*kruijigheid*), f. Gewürzartigkeit, gewürzhalter Geruch oder Geschmack der Speisen. -*kamer*, f. Pulverkammer im Schiffe. -*kennis*, m. Kräuter-, Pflanzenkennner, Botaniker, Kräuterverständiger. -*koek*, m. Gewürz-, Pfefferkuchen. -*koker*, m. Pulverflasche, Pulverhorn. -*kooper*, m. Kräutrhändler, Pulverhändler. -*kunde*, f. Kräuter(kenntnis), -kunde, Botanik. -*lepel*, m. Pulverlöffel. -*lezer*, m. Kräuterausleser (Bedienter bei dem Ostindischen Handel, der die Gewürze auslesen muss); Kräuter(leser, -sucher, der die Offizinalpflanzen sucht. -*maat*, f. Pulver(maass, -horn. -*magazijn*, -*maker*, m. Pulver(macher, -fabrikant. -*markt*, f. Groenmarkt. -*molen*, m. Pulvermühle. -*nagel*, m. Gewürz(nägel, -nelke. -*nagelboom*, m. Gewürznelkenbaum. -*nagelhout*, n. Gewürznelkenholz. -*noot*, f. Muskatnuss; Pfeffernuss (eine Art Backwerk). -*pluizer*, s. *Kruidlezer*. -*plukker, Kruidenplukker, -zoeker*, m. Kräuter(leser, -sucher, -sammler. -*plukster*, f. Kräuter(leserin), -frau. -*stoof*, f. Pulver(mühle, -fabrik. -*tun*, f. -*vat*, n. Pulver(tonne, -fass. -*toren*, m. Pulverturm, -haus, -magazin. -*winkel*, m. Pulverladen (wo Schiesspulver verkauft wird). (s. *Kruijen*) *winkel*, m. Gewürzladen; Kräuter-, Gewürz(handlung, -wurm. m. Krautwurm. -*zoeker*, s. *Kruidplukker*.
Kruijen, Kruiden, n. plur. von *Kruid*, Kraut; Pflanze. -*jen*, v. a. u. n. fortschieben, mit eisern Schubkarren fahren; auf einander schieben (wie die Eisschollen); forthellen, befördern. -*jen*, n. das Schieben mit eisern Schubkarren, das Aufeinanderschieben der Eis-

schollen. -*jer*, m. Schubkärner, Reff-, Lastträger, Arbeiter; Vorgesprecher, Beförderer, Gönner, Patron; Windmühle mit einem Dache welches sich drehen kann. -*jeragild*, n. Schubkärnerzunft. -*jing*, f. das Fortschicken; -Drehen einer Mühle; -Aufeinanderpacken der Eisscholle.
Kruik, f. Krug, Urne, Todten-, Leichenurne, Aschenkrug, Leichentopf. -*je*, n. Krügelchen, kleiner Krug; kleine Urne.
Kruul, L Om de kruil (Kruul) zum Spass, -Lachen. -*en*, v. n. kurren (wie die Tauben). -*ing*, m. eine Art kleiner Aepfel.
Kruim, f. Krume, Brosame, Brocken; Mark, Kein, Nahrungskraft. *Ind dat boek steekt kruim*, es steckt Verstand in dem Buche. -*achtig*, adj. krümlicht. -*el*, m. Brosämchen, Krümel; *fyg*, Kleinigkeit, ein sehr kleiner Theil. -*elen*, v. a. krümeln, krümmeln, in Krümel zerfallen; käuglich mit etwas zu Rathe gehen, genau handeln. -*ellig*, adj. krümlich, leicht krümelnd; kärglich, sparsam, genau, geizig. -*eling*, adj. das Krümeln. -*ig*, adj. krümlicht.
Kruin, f. Scheitel des Kopfs; Kopf; Gipfel, Spitze. -*punt*, s. *Toppunt*. n. Gipfel. -*scheren*, v. a. eine Platte scheeren. -*stip*, f. Zenith, Scheitelpunkt (in der Sternk.).
Kruip(en), v. n. kriechen, langsam-, sauft-, leise) gehon, sich drehen (vom Winde), sich erniedrigen (-*end*, (part. von *Kruipen*, kriechen) niedertüchtig, erniedrigend. -*er*, m. Kriecher, langsam gehender Mensch; Schleicher, Schleichfuchs, niedertüchtiger Schleicher, kleines Kind, das kaum anfängt zu gehen, kleiner Geist, Stümper, kleine Art Erbe oder Bohne, die nicht emporkommt, sondern niedrig längst der Erde kriecht. -*ertje*, n. kleiner Kriecher. -*hen*, f. Zwerghenne, kleines Frauenzimmer. -*hol*, n. Höhle, heimlicher Aufenthalt. -*ing*, (*Het kruipen*), f. das Kriechen. -*ings*, adj. auf eine kriechende Art.
Kruis, n. Kreuz, Kreuzgalgens; zwei Ba ken quer übereinander gehetzt; Zeichen des Kreuzes; Leiden, Verdruß, Trübsal, Verfolgung, Widerwärtigkeit; Seite einer Münze. -*beeld*, n. Kreuzbild, geblümte Loiwand. -*beeldmaker*, m. Kreuzbildwirker, geblümte

Leinwand(wirker, -weber, -berg, Kreuz(berg, -hügel, Schädelstädte, der Berg Kalvarien, -bos, s. *Kruisbesie*, -*beling*, f. -hout, n. Kreuz-, Quer)holz oder Klammer, woran man das Ankerseil fest macht, wenn der Anker ausgeworfen ist. -*besie*, -*bes*, f. Stachelbeere. -*hesienboom*, m. Stachelbeer(busch, -strauch, -*bloempjes*, v. plur. Maiblümchen, (Lilium Convallium). -*boek*, s. *Karboek*. -*boog*, m. Fusbogen. -*boom*, m. Kreuzstange, Holz des Kreuzes; Wunderbaum (Palma Christi). -*broeder*, m. Kreuz(bruder, -träger, (eine Art Mönche). -*cirkel*, m. Sonnewendezirkel. -*dagen*, m. plur. Kreuz-, (Marter)woche, die drei Bettage vor Ostern. -*diatel*, m. Kreuzdistel (eine Pflanze), Eryngium. -*dood*, m. Kreuzestod. -*en*, v. a. u. n. Kreuzen (mit einem Schiff hin und her segeln), kreuzt und quer laufen; quer über einander legen (s. B. die Beine); kreuztügen, aus Kreuz(schlagen, -heften (s. *Kruis-tigen*). -*er*, m. Kriegsschiff das auf dem Meere herumsegelt, die feindlichen Schiffe auf zu suchen, oder die Kauffahrer zu beschützen. -*galg*, f. Kreuzsgalgen, Quergalgen. -*getuige*, m. u. f. Märtyrer für den christlichen Glauben. -*ge-zant*, m. Kreuzgesandter, Apostel, Missionär, das Kreuz Christi (die christliche Religion) zu predigen. -*gulden*, m. Kreuzgulden, Zehnguldenstück. -*haak*, m. Kreuzhaken der Zimmerleute. -*haring*, m. Häring, der nach dem Tage der Kreuzerfindung gefangen ist. -*hoek*, m. Gegend auf dem Meere wo die Schiffe kreuzten, hin- und hersegeln. -*hout*, u. Kreuz-, Quer)holz; Holz um ins Holz Schrammen zu machen (Schreinerwerkzeug). -*tigen*, v. a. kreuztügen, aus Kreuz (heften, -nageln, -tödden; ein Kreuz-, einZeichen des Kreuzes) machen. -*tiging*, f. Kreuztügen; Marter, Plage; Widerstreben-, Tödtung (des Fleisches oder seiner sündlichen Neigungen). -*kazijn*, n. Fenster mit einem Querbalken. -*kerk*, f. Kreuzkirche; kreuztörmig gebaute Kirche; die christliche Gemeinde (welche an den Kreuzestod Jesu glaubt). -*klamp*, f. Kreuztholz, Klammer zum Ankerseil. -*kopf*, f. Holzkohle. -*kring*,

m. Sonnewendezirkel, Kreuzring (der Sternwissenschaft und Erbeschreibung). -*leer*, f. Kreuzeslehre, die Lehre Christi und von seinem Kreuzestod. -*lings*, *kruislings*, adv. quer, kreuzweise. -*munst*, f. Krausemünze (eine Pflanze, Mentha crispa), s. *Kruisemunt*. -*net*, n. Kreuz-, Quer) nets. -*paal*, m. Kreuzpfahl, Kreuz(stange). -*fahne*, -*pad*, m. Kreuz(pfad, -weg, -steig, Scheideweg, Quer(pfad, -weg, -papier, n. Kart-, Eck)buch am Riess Papier. -*raam*, n. Kreuz(rahm, -stock eines Fensters. -*rijksdaalder*, *Kruisdaalder*, m. Kreuzthaler, spanischer Thaler (mit einem Kreuze bezeichnet). -*scherp*, -*scherp*, n. Stangenkugel. -*steng*, f. Stange auf dem grossen Mastbaume eines Schiffes, woran das Kreuzsegel befestigt ist. -*straat*, f. Querstrasse, Kreuzweg. -*stuk*, n. Schulterstück (eines Schafes oder Kalbes u. s. w). -*toyt*, m. Kreuzzug. -*raam*, f. Kreuz-, (Kirchen)ahne (bei feierlichen Umgängen). -*raarder*, m. Kreuztritter, Soldat in den ehemaligen Kreuztügen im Gelobten Lande. -*vaart*, f. Kreuztug zur See, oder auch vormals zu Lande im sogenannten heiligen Kriege gegen die Muhammedaner in Palestina. -*verheffing*, f. Kreuzer(höhung, -hebung (ein Festtag der römischen Kirche am 14ten September). -*vinding*, f. Kreuz(er)findung, -entdeckung (Festtag der römischen Kirche). -*weg*, m. Kreuzweg, Querweg. -*werk*, n. (in der Bauk.) kreuzweise Einrichtung eines Gebäudes oder Daches. -*wijze*, adv. kreuzweise, kreuzt und quer, querweise. -*woord*, n. Kreuzeswort, das Wort (die Predigt) vom Kreuze. -*wortel*, m. Geutianwurzel (eine Offizinalwurzel). -*zeel*, (*Kruiszeel*) n. Tragsaül, breites handfenes Seil beim Schubkarren gehörig, s. *Hempezeel*. -*zeil*, n. Kreuzsegel (das Segel am Obermastbaum).

Kruiswagen, m. Schubkarren; *fig. Patronen*, Gönner, Beförderer.

Kruisemunt, m. Krausemünze (eine Offizinalpflanze, Mentha crispa).

Kruk, f. Krücke (deren sich Lahme oder Krüppel bedienen); Stock mit einem Querholze; Pfluscher, Stümper, unwissender, unerfahrener Mensch, schwaches Frauen-

zimmer; Thürknopf (womit man die Thüre auf- und zu-schliesst). -*ken*, v. n. mit Krücken gehen; kränklich sein, siechen. -*king*, adj. kränklich, schwach, schleppend.

Kruif, f. Krause, Haarlocke, gekrauste Haare; Hobelspan; Laune, Grille, eigensinniger Einfall; Schnirkel. -*bol*, *Kruifbol*, m. Krausekopf, hölzerner Kopf, dessen sich die Perückenmacher bei ihrer Arbeit bedienen. -*ijzer*, n. Kräu(e)l(eisen, -zange. -*kool*, f. krauser Kohl. -*len*, v. s. u. n. krän(e)ln, frisiren, kraus machen, Locken machen, sich kräu(e)ln, kraus sein. -*leynjonge*, m. Tischler-, Zimmermanns Lehrjunge, der die Hobelspane sammlet. -*leemakster*, f. Putzmacherinn, Kopfkrause-rinu, die die Haare frisirt. -*lij*, a' j. kraus, kräu(e)lich, verwirrt, wunderlich. -*priem*, m. Kräu(e)l(eisen. -*salaad*, f. krauser Salat. -*takak*, m. Krausthauk. -*tang*, f. Kräu(e)l(zange, -eisen.

Kub, *Kib*, *Kibbe*, f. kleine Aalreus (zum Aalgen).

Kuch, f. Husten, Keichen, Lungen-, krankheit. -*chen*, s. *Kugchen*. -*ster*, f. Husterinn, Keicherinn, eine die viel hustet.

Kudde, f. Heerde klein Vieh, Schafse, Ziegen, Schweine u. s. w.; Trift Rindvieh; Kirchengemeine. -*boter*, f. Schweine(fett, -schmalz. -*hoeder*, m. Vieh, Kuhhirt, Schaf und Ziegen- oder Schweine(hirt, -hüter. -*hoedster*, f. Hirtinn. -*s*, v. n. mit Haufen zusammenkommen (vom Vieh).

Kude, s. *Knods*.

Kud, *Kit*, n. elendes unflätiges Wirthshaus, Burenhaus.

Kug, s. *Kuch*. -*cher*, m. Huster, der viel hustet, Keicher. -*chen*, v. n. husten, keichen. -*ching*, f. das Husten, Keichen.

Kuif, f. Federbusch einiger Vögel, Schopf, Kuppe, Haube; Frauenzimmer Kopfzeug; Baumgipfel. -*hen*, f. Henne mit einem Schopf.

Kuizer, m. Spaziergang. *Hijgaat om een' kuizer*, -*een kuijertje*, er geht spazieren, (scherzw.) -sterben. -*en*, v. n. spazieren gehen; in einigen Gegenden aber wird es gebraucht anstatt plaudern, vertraulich mit einander reden.

Kuiken, n. Küchelchen, Puter; junges Huhn; s. *Kieken*. -*Kieken*(dief,

m. Hühnergeier, Weihe, Stossvogel.
Kuil, m. Grube, Höhle, Loch, Pfütze, Grab; Hintertheil eines gewissen Fischnetzes. -achtig, -ig, adj. voller Gruben und Löcher, uneben, ungeebnet. -en, v. a. Gruben machen; eingraben, in die Erde setzen; begraben, -erdigen. -haar, -hair, -mos, n. Baummoos. -mos, s. *Kuilhaar*. -tje, n. Grünchen, kleine Grube, -Pfütze.
Kuip, f. Kufe, Butte, Büttel, Zuber, Fass, Tonne zur Einsalzung des Rindfleisches; Badewanne. -en, v. a. u. n. Fässer machen, -binden, Fassbinder- oder Büttelherarbeit treiben; eine Sache heimlich treiben. -en, n. das Fassbinden, Büttelhergewerbe. -er, m. Fassbinder, Büttcher, Küper, Küfer, Büttner; Amtschleicher; Bettler um ein Amt. -erij, f. heimliche (Bestrebung, -Bestechung, -Erachleichen eines Amtes; Fassbinder Werkstatt; das Fassbinden. -kuis, n. Büttcher Werkstatt. -hout, n. Daubenholz, Holz zum Fassbinden. -loon, n. Büttcherlohn.
Kuis, f. Backentanz; s. *Kies*. - , *Kuijas*, *Kudea*, s. *Knods-boom*, m. Keuschbaum, Schafmülle (eine Staude).
Kuisch, adj. u. adv. keusch, ehrbar; rein, reinlich, nett, sauber. -elijk, adv. keusch, züchtig, ehrbar. -en, v. a. reinigen, säubern, putzen. -heid, f. Keuschheit, Ehrbarkeit. -kalf, n. männliches Kalb. -molen, m. Walk-, Ledermühle.
Kuit, f. Wade; Roggen-, Ei der Fische, Laiche. -er, f. Rogner, Roggenfisch. -jebuiten, s. *Ruilbuiten*. -karpfer, f. Rogner (karpf. -baars, f. -barsch. -snoek, f. -hecht. -bot, f. -butte, u. a. w. -visch, f. Rogner, weiblicher Fisch.
Ku (baars, m. Kaubarasch (eine Art Fische). -der, s. *Kolder*. -tkenskruid, n. Knaben-, Stängelkraut (eine Pflanze; Setarium). -len, v. a. (gemeines Pöbelwort) betrügen, hintergehen, für den Narren halten, foppen.
Kund (s. f. Kenntnisse, Wissenschaft, Kunst. -ig, adj. u. adv. kundig, erfahren, gelehrt, mit Sachkenntnis versehen, vielwissend. -igheid, f. Kenntniss, Erfahrenheit, Gelehrsamkeit. -iglijk, adv. mit (Kenntniss-, Erfahrenheit-.schap, s. *Kondechap*, *Kundschafft*.

Kunne, f. Geschlecht. -n, *Konnen*, v. n. können.
Kunst, *Konst*, f. *Kunat*, Wissenschaft; Handthierung; Kunstgriff, List, Schlaueheit, Behändigkeit. -elijk, adv. künstlich, künstig, auf eine künstliche Art. -eloos, adj. u. adv. kunstlos, ohne Kunst; unbefangen, ohne falschen Schmuck, ungestellt, -geschmückt; aufrichtig, ungeheuchelt, natürlich. -enaar, m. Künstler. -enaarij, f. Kunst, -griff, -stück, Pflü, List, heimliche Bemühung. -genoot, m. Kunstgenosse, -bruder, -gefährte, Mitkünstler. -genootschap, n. Kunstgesellschaft von Gelehrten oder Kunstlern, zur Kunstbeförderung. -greep, f. Kunst-, Handgriff. -ig, -lijk, adj. u. adv. künstlich, schön; geschickt, zierlich, niedlich; voll Erfindung. -kabinet, n. -kamer, f. Kunstversammlung, -kammer, Museum. -kooper, m. Kunsthändler, Bilderhändler. -liedend, adj. kunstliebend, -befördernd. -redenaar, m. Kunstredner, Redekundiger, Logiker; kunstmässiger Redner. -regel, n. Kunstregel, -gesetz, Vorschrift der Kunst. -stuk, n. Kunststück. -tuig, n. Kunstzeug, -maschine. -ruur, n. Lustfeuer, künstliches Feuer. -werk, n. Kunstarbeit, künstliches Werk. -werktuigkunde, f. Mechanik. -woord, n. Kunstwort. -zweer, f. Fontanel (in der Wundarznei. .) Kunstgeschwür, Fontanel.
Kuren, v. n. mit den Augen blinzeln, mit halb verschlossenem Auge nach etwas sehen oder schliefen. - , plur. f. s. *Kuur*, -maker, m. Posenreisser, Grillenfänger, launiger Mensch.
Kurk, *Kork*, n. u. f. Kork, Pantoffelholtz; Stöpfel einer Flasche; Kork oder Holzchen an der Angelschnur; Schwimmholz an einem Fischnetze. -boom, m. Korkholz, Pantoffelholzbaum. -entrekker, m. Propfzieher. -ema, -ema, f. Gelbwurzel (eine Offizinalpflanze welche auch eine gelbe Farbe giebt) *Curcuma*.
Kus, *Zoen*, m. Kuss. *Iemand enen kus geven*, einem einem Kuss geben. -hand, f. -handje, n. Kussband, -händchen. -je, n. Küschen. -sen, *Zoenen*, v. a. küssen, Küsse geben. -sen, n. Kusseu, Küssen, Polster. -sentje, n. kleines Küssen. In einigen Gegenden nennt man

so, kleine viereckige Stücken von hart gekoektem Zucker oder Sirrup. -ser, *Zoenen*, m. Küsser, Liebhaver von Küssen. -sing (het *Kussen*), Geküsse, das Küssen.
Kust, f. Küste, Ufer, Strand, Meerestage. -f, nach Wunsch, leicht, ohne Mühe. -bewaarder, -bewaarder, m. Küstenbewahrer, -verwahrer, Schiff das die Küsten bewacht. -varer, -vaarder, m. Küstenfahrer, Schiff das längs den Küsten von einem Orte zum andern segelt und Handel treibt.
Kusting, f. sicheres Unterpfand für darauf vorgestrecktes Geld.
Kuun, *Kuude*, f. Gartenysop, Saturei (ein Küchenkraut).
Kuur, f. Posse, Grille, Fratze, Schwank, Laune; Kur, Genesung, Heilung. s. *Kuren*, pl. f.
Kwaad, adj. u. adv. böse, übel, arg, schlimm; hässlich, nicht schön; verderblich; unbecuem; nachtheilig, schädlich; schlecht; mühselig, beschwerlich; unheilbar, -geneslich; zornig, aufgebracht, unzufrieden; beleidigend; elend; unglücklich. - , n. das (Böse, - Arge; Uebel, Unglück, Laster, Beleidigung, Schaden; eine Krankheit oder Leibschaden. -aardig, -aartig, adj. u. adv. boshaft, böartig, übelgesinnt, schlimm, arg. -aardig, -aartigheid, f. Bosheit, Bösartheit, Boshaftigkeit, Uebel(äun), -gesinntheit. -aardig, -aartiglijk, adv. bösartheit, boshaft. -doen, v. a. u. n. Böses-, Uebels) thun; Verbrechen begehen, boshaft handeln; schaden, schädlich sein. -doener, -doender, m. Missethäter, Verbrecher; einer etr schlechte Streiche vollführt, der böse Thunten ausübt. -geind, s. *Kualijk*. -gunstig, adj. missgünstig, neidisch. -gunstigheid, f. Missgunst, Neid. -heid, f. Bosheit, Zorn; Untauglichkeit; schlechte Beschaffenheit. -je, n. kleines Uebel, Uebelchen. -schick, - adv. wider Willen, beschwerlich. -spreken, v. a. afterreden, Uebels nachreden, lästern, verläumdern. -sprekend, adj. u. part. übelredend, verläumdend, lästend. -sprekendheid, f. Verläumdung, Lästerung. -spreker, m. -sprekerster, f. Lästerer, Verläumder, Lästerer, Verläumderinn. -spreking, f. Lästerung, Verläumdung, Lasterrede, -stukken, v. a. an-, aufsetzer,

verläumd, zum Bösen verfüh-
ren, aufwiegeln, -*stoker*, m. Ver-
läumder, Aufwiegler, Versucher,
Verführer zum Bösen. -*talig*, adj.
übellautend, übel beredt, schwer
von Sprache. -*wilig*, adj. u. adv.
übelgesinnt, halstarrig, boshaft,
neidisch, missgünstig, abgeneigt
-*wilgheid*, f. Uebelgesinntheit.
Halstarrigkeit, Abgeneigtheit.
-*wilglijk*, adv. böseartig, mit bö-
sem Willen, böse. -*weer*, n. böse
Kräfte, Erbgrund auf dem Kopfe.
Kwaal, f. Qual, Schmerz, Krankheit,
Uebel.

Kwab, f. -*aal*, m. Ruppe, Aal (*ruppe*,
-*raupo* (ein gewisser Fisch). -
-*be*, f. Auswuchs von Fett oder
Fleisch; Kropf; Wamme (eines
Ochsen) -*aal*, m. Aal (*raupe*, -*ruppe*).

Kwade, m. (d. m. der Böse, der böse
Feind, der Teufel.

Kwadraat, s. *Quadrat*.
Kwadrant, s. *Quadrant*.

Kwak, m. gewisser Laut beim Fli-
gen auf die Erde; Auswurf, Kleeke;
kleiner Ueberrest im Trinkge-
schirre; was von Torf, Holz oder
sonst etwas auf dem Boden-, in
der Scheune) übrig blieb; schimpf-
end wird ein Schüler auf dem
lateinischen Gymnasium *een Kwak*
genannt; einer der sich mit Klein-
igkeiten bemüht; kleine Erzäh-
lung, lustiges Märchen, Possen.

Kwakken, *Kwakken*, v. n. gackern.
quacken wie die Gänse und Enten
; schleppend-, langsam und
anhaltend, insbesondere in einem
frömmelnden Tone über Religi-
onsachen) reden."

Kwaker, m. Quäcker, Zitterer,
(ungeignt.) Schwärmer, Pietist.
-*ij*, f. Quäckerei, (ungeignt.)
Schwärmerci.

Kwakkel, *Kwarsel*, m. Wachtel (ein
bekannter Vogel). -*beentje*, n.
Wachtel-, Lock) pfeifchen. -*en*, v.
n. quackeln, veränderlich sein
(vom Wetter), bald frieren, bald
thauen; (von Menschen) bald
krank, bald gesund sein; schreiben
wie die Wachteln; langsam und
schleppend reden, viel plaudern;
verschwendend, durchbringen.
-*switje*, n. Wachtel-, Lock)pfeif-
chen. -*geld*, n. Scheidemünze,
kleine Münze; Spielgeld. -*net*, n.
Wachtel(garn). -*net*, -*winter*, m.
unbeständiger-, gelinder) Winter.
-*ziekte*, f. leichte Krankheit, Un-
sittlichkeit.

Kwakken, v. n. u. a. quacken wie

die Enten, Frösche u. s. w.; quack-
schen, quaxen.

Kwakzalven, v. p. marktschreien,
quacksalben, Arzneimittel auf
dem Markte verkaufen; allerlei
Hausmittel gebrauchen. -*salver*,
m. Marktschreier, Quacksalber;
ungeschickter-, unberufener) Arzt.
-*ij*, f. Quacksalberei, Marktschrei-
erei, grosses(Geschrei-, Vorgeben-
Gewäsche.

Kwalijk, adj. u. adv. übel, schlecht,
nicht wohl, nicht recht, beschwer-
lich; mühsam; unglücklich; lä-
sterlich; kränkelnd, kränklich;
krüppel, hinkend. -*heid*, f. Ue-
belkeit, Schwachheit, Ohnmacht,
Siechlichkeit, Aufstossung des Ma-
gens. -*vaart*, -*varen*, n. Unglück,
Widerwärtigkeit.

Kwalm, (d. m. s. *Walm*.
Kwalster, m. Qualster, dicker Spei-
chel; Sorbenbaum, Krammets-
vogelbeerbaum. -*en*, v. n. zäher
Schleim-, dicken Speichel) aus-
werfen.

Kwanselen, *Kwantselen*, v. s. tau-
schen, vertauschen, verwechseln.
durch Tauschhandel verschwen-
den.

Kwansuis, *Kwansuije*, adv. nur zum
Schein.

Kwaat, m. Schalk, schlimmer Gast,
loser, böser Bube; lustiger -
schmacksicher) Bursche, drolli-
ger Mensch. -*selaar*, -*ler*, m. Tau-
scher, Tauschlustiger, einer des
gerne Tauschhandel treibt; Ver-
schwender. -*selen*, s. *Kwanselen*.
-*selig*, adj. tausch(lustig, -
liebend, zum beständigen hin und
hortauschen geneigt. -*seling*, f.
Tausch, Umsetzung, Kauf und
Verkauf. -*selster*, f. Tauscherian,
eine die gerac) tauscht-, umsetzt.

Kwansuis, s. *Kwansuis*.
Kwaps, adj. u. adv. unpässlich, siech-
lich, fieberisch.

Kwarrel, m. etwas das klein, zusam-
mengeschrumpft und unansehn-
lich ist, insbesondere unter Obst.
Kwart, *Quart*, n. Viertel, der vier-
te Theil von etwas. -*anker*, n.
Viertelanker (ein gewisses Maas
Wein-, Branntwein u. s. w. von 11
Flaschen). -*ant*, -*ijn*, -*sboek*, n. Buch
in Quarto. -*tuelt*, n. Viertelheil (ein ge-
wisses Maas beim Wal-fischfange,
und beim Fischthran, Oel, Wein
u. s. w.). -*el*, *Kwakkel*, *Wachtel*, m.
Wachtel (ein bekannter Vogel).
-*selba*, -*bezie*, f. Wachtelbeere;
Stickwurz, Rassa-wurz, Hunds-

kürbis, römische Rübe, wilder
Zitterer, Teufelskirchse, Zaurrü-
be. -*ier*, *Quartier*, n. Viertel,
vierten Theil von etwas. -*ier*, *Quar-
tier*, n. Quartier, Wohnung, Auf-
enthalt, Lager, Standort eines La-
gers; Leibesgnade, Lebensgnade
in Schlachten oder im Gefechte.
-*ierdag*, m. Versammlung der
Stände einer Landesabtheilung,
-der Deputirten eines Quartiers.
-*iermaker*, m. Furier, Unteroffi-
zier der den Truppen vorausgeht
und die Quartiere bestell. -*ier-
meester*, m. Quartiermeister, Vor-
gesetzter eines Viertels der
Schiffsleute; Oberfurier eines Re-
giments. -*ierschout*, m. Amtmann
eines Landesviertels. -*ierverga-
dering*, f. Ständenversammlung
eines Landesviertels. -*iersvolk*,
(Schiffsw.) Viertel der Schiffs-
leute, zusammen die Wache be-
ziehend. -*ijn*, -*ant*, n. Quartant,
Buch in Quarto, Quartbuch. -*o*,
Quarto, adv. in Quarto. -*o*, -*o*, *Quar-
toboks*, s. *Kwartant*. -*s*, n. Quars
(eine glasartige Steinar, in der
Bergbaukunst).

Kwassie, -*hout*, n. Quassieholz (ein
bitteres Arzneimittel aus Ame-
rika).

Kwaat, m. Knote, Knorre (im Hol-
ze; Quaste, Bürste, grosser Piel
zum Anstreichen mit Farbe, bei
Firniss oder Kalk; Quast, Narr,
Thorn, eigensinniger Mensch. -*ig*,
adj. u. adv. ästig, knorrig, knor-
zig; nährisch, eigensinnig, son-
derbar. -*igheid*, f. Knorrigkeit;
Lächerlichkeit.

Kwe, *Kwede*, f. Quitte, Quittenapfel
(eine Frucht). -*appel*, m. Quitten-
apfel. -*appelboom*, *Kweboom*, m.
Quittenbaum. -*doren*, m. Quitten-
dorn (eine Staude).

Kweek, f. Quicken (eine Art Gras-
wurz, Radix Graminis). -*aarde*,
f. fruchtbare Erde. -*boompje*, n.
junges Bäumchen. -*doren*, n. Sau-
erdorn, Berberissa. -*eling*, m. u.
f. Säug-, Zügling). -*en*, v. a. auf-
erziehen, nähren; anpflanzen,
sieden. -*erij*, f. Baumschule,
Pflanzgarten. -*gras*, n. Quicken
s. *Kweek*. -*hof*, -*tuin*, m. Pflanz-,
Baum)chule, Pflanzgarten. -*ing*,
f. Zucht, Ziehung, Erziehung.
-*kunst*, -*konst*, f. Pflanz-, Bels)-
kunst; Erziehungs(kunst), wissen-
schaft. -*school*, f. Erziehungsan-
stalt, Seminarium; Pflanzschulc.
-*sel*, n. Zucht, Ziehung, Erzie-

hung; Gewächs. -*tuin*, s. *Kweeshof*.
Kweelje, n. angenehmer Gesang der Vögel; kleiner Schmutzlecken.
Kween, f. gölte-, unfruchtbare-, nicht tragende Kuh; unfruchtbare Frau.
Kweeper, s. *Kweeper*, u. *Kwe*.
Kweet(en), v. n. (nur auf den Inseln Texel und Vlieland in Gebrauch) freien. -*er*, m. Freier (auf dem Texel und Vliec). -*orij*, f. das Freien (auf texelische und vlielandische Art).
Kwe(en), v. n. leise singen, zwitschern wie die Vögel. - , v. n. welken, verwelken, lechzen, hinsterven. -*ing*, f. *Het kwelen*, n. Gesang der Vögel, Zwitschern, leiser angenehmer Gesang; Verwelkung, das Hinsterven.
Kweeling, f. Qual, Schmerz, Plage, Marter, Angst, Beängstigung. -*achtig*, adj. quälerrisch, gerne (plagend, -scherzend. -*dar*, f. Land, ausserhalb des Dams oder Deichs gelegen, und welches dadurch vom Wasser öfters überströmt wird. -*dergras*, n. Rasen, Gras das nahe am Ufer ausserhalb des Dams wächst. -*duivel*, m. Quäl-, Plage)teufel, -)geist. -*geest*, m. Plagegeist, Quälgeist, Schalk, Spötter. -*laadje*, -*lagie*, f. s. *Kweeling*. -*lan*, v. a. quälen, plagen, martern, peinigen, vexieren, scheren. -*lar*, m. Quäler, Plager, Peiniger. -*ling*, f. Quälung, Qual, Plage, Verdross, Beschwerde, Beschwerlichkeit, Betrübniß, Angst. -*star*, f. Quälerin, Plagerinn. -*siek*, adj. quälerrisch, gern quälend, plagend, vexierend; spöttisch, scherzhaft.
Kwendel, f. Quendel (eine wohlriechende Pflanze, Serpyllum).
Kwestie, *Questie*, f. Zank, Streit, Uneinigkeit, Zwist, Hader; Zankspiel, Frage, Problem.
Kwetselen, s. *Kwetteren*.
Kwets, f. Quetsche (eine Art Pflaumen). -*baar*, adj. quetsch-, verwundbar. -*en*, v. a. quetschen, verwunden, -letzen, -sehren, beleidigen; zerdrücken. -*ing*, f. Quetschung, Verwundung, Verletzung; Beleidigung, Angriff (an der Ehre). -*wur*, f. Wunde.

Kwetter(en), v. a. drücken, zerdrücken, -quetschen, anstossen, zerstoßen. -*en*, v. n. schwätzen, plaudern; gackern, quacken, zwitschern (wie die Vögel). -*ig*, adj. morsch, gequetscht, -drückt, angestossen; schwatthaft, -*igheid*, f. Morschheit; Schwatthaftigkeit. -*ing*, f. das Quetschen, Anstossen; Plaudern, Schwätzen, Geschwätz.
Kwetsen, s. *Kwetsen*.
Kwewel, f. Betschwester, Scheinheilige, Heuchlerin, Andächtlerin, Beguine. -*aar*, m. Heuchler; Zauderer, Trenteler. -*achtig*, adj. v. adv. heuchlerisch; tändelnd, langsam sprechend, zaudernd. -*arrij*, f. Scheinheiligkeit, -Heuchelei. -*ing*, f. Heucheln, -ei, Zaudern, Trenteln, Tändelei.
Kwibua, m. halber Narr, närrischer Mensch. (richter Mensch).
Kwidam, m. leichtsinniger, thöricht, f. Speichel, Geifer. -*bab*, -*ebab*, -*aart*, -*ert*, m. Geiferer, einer der viel auswirft, dem beim Reden der Geifer aus dem Munde läuft; Geifertuch. -*band*, -*doek*, -*lap*, -*slab*, m. Geifertuch. -*en*, v. n. geifern, Speichel auswerfen. -*en*, n. das Geifern, die Speichelkur. -*er*, m. Geiferer, Geiferbart. -*ing*, f. Geifern. -*klieren*, f. plur. Speicheldrüsen.
Kwijn, s. -*ing*. -*en*, v. n. verblühen, -schwinden, schwinden, siechen, schwindüchtig sein, abzehren, -nehmen, kränzlich sein. -*end*, adj. v. adv. (part. von *Kwijn*), siechen, siechend, schwindend, abzehrend, kränkelnd, kränzlich. -*ing*, f. (*Kwijn*), m. Auszehrung, das Kränkeln, Schwindsucht.
Kwijt, adv. quitt, frei, los. -*brief*, m. Quittung, Empfangschein, Bezahlschein. -*en*, (*zich*) v. recip. seine Schuldigkeit thun. -*ing*, f. Quittung; Ablegung, Entledigung; Pflichtausübung. -*raken*, v. a. verlieren, etwas los werden. -*schelden*, v. a. quittieren, frei-, los-)sprechen, absolviren, schenken; vergeben, versichen; entschuldigen. -*schelding*, f. Entschuldigung, Freisprechung, Schenkung, Vergebung, -*wording*, f. Verlust.

Kwik, n. Quecksilber; m. Artig-, Lebhaftig-, Scharfsinnigkeit. - , adj. u. adv. lebendig, lebhaft, flussend, artig, munter, hübsch, frisch. (*Het is maar kwik*, *Spr.* v. Es ist nur Schein; es hat wenig zu bedeuten). -*achtig*, adj. artig, frisch. -*haag*, f. lebendiger Zaun, grüne Hecke. -*je*, n. Bandschleichen; kleiner Schwank, Posse, Spass. -*kebil*, f. Frauenzimmer das nicht gerne sitzt, sondern beständig hin und herläuft, Läuferinn, Buhlerin. -*kebillen*, v. n. gerne herumflattern, nicht lange auf einer Stelle bleiben. -*staart*, m. Bachtelze (ein bekannter Vogel der unauffällig den Schwanz bewegt). -*staarten*, v. n. schwänzeln, mit dem Schwanz wedeln; herumflattern; hüpfend gehen wie die Bachtelzen. -*pil*, f. Merkurialpille. -*sand*, n. Trieband, Sand mit Quecksilber vermischt. -*silver*, n. Quecksilber, Merkurium.
Kwinc(eleren), v. n. singen wie die Vögel, lustig-, frühlich) singen. -*elering*, f. lieblicher-, frühlicher) Gesang. -*erd*, m. Schieler, Schiel-, sehender. -*slag*, m. Spass, Scherz, geistiger Einfall.
Kwinkwina, *Quinkwina*, f. Fieberrinde, Peruvianische Fieberrinde.
Kwint, f. Quinte, loser-, artiger) Streich; Quinte in der Musik. -*aal*, n. Zentner, Gewicht von 100 Pfund. -*appel*, s. *Kolukwint*.
Kwispedoor, f. Spuckkasten, -näpfchen.
Kwispmen, m. Bürste, Quaste; grosser Fintel zum Austreichen oder zum Besprengen mit Weihwasser. -*en*, v. a. u. n. mit einer Quaste über-)streich-, -putern; mit Ruthen) peitschen, -)geisseln; hin und herlaufen, herumstreifen. -*staarten*, v. n. mit dem Schwanz wedeln (wie die Hunde).
Kwis(en), v. a. verschwenden, s. *Verkwisten*. -*er*, m. s. *Verkwister*. -*end*, s. *Verkwistend*. -*ig*, adj. verschwenderrisch, durchbringend. -*penning*, -*geld*, -*goed*, m. u. f. Verschwender, Durchbringer, schlechter Wirth, -*ina*.

L.

Laa, s. Lade.

Laa(l)bus, f. Rohr, Büchse. -je, n. Lädchen, Schub(l)ädchen, -kätchen. -gat, n. Zündloch. -kruid, n. Zündpulver. -lepel, m. Lade(l)öffel, -schaufel (womit das Pulver in eine Kanone gethan wird). -pan, f. Pfanne, Zündloch eines Gewehres. -priem, m. Baumwandel (zum Austräumen des Zündloches der Stücke). -stok, m. Ladestock.

Laaq, a'j. u. adv. niedrig, nicht hoch; seicht; hinab, herunter; demüthig; geringe, verächtlich; niederrüchrig; gemein, pöbelhaft. -Lage, f. Lage, Reihe, Haufen; Hinter(halt, -list; verrätherische Unternehmung. -jes, adj. u. adv. etwas (klein. - niedrig; niederrüchrig. -loopers, m. plur. felsche Würfel, die immer wenig Augen geben. -te, f. Niedrigkeit; niedriges Land, Thal, Tiefe, Fläche; niedrige Umstände.

Laa(i), (obs.) Schein einer Flamme, eines Lichts, Gluth. Es kommt nur noch vor in Zusammensetzung mit licht, z. B. In lichterlaaijen brand, in lichterlohem Feuer.

Laa(n, f. Allee, gerade mit Bäumen beplanter Weg.

Laa(r, adj. leer, dünne, ohne Fett.

Laa(r, f. Stiefel.

Laa(r)en, v. a. stiefeln; peitschen, Schiffsow.

Laa(s, interj. leider! s. Helaa(s.

Laa(t, adj. u. adv. spät, nicht früh, unzeitig. -band, m. Aderlassbinde. -bekken, n. Aderlassbecken, Blutbecken. -dunkend, adj. u. adv. stolz, hochmüthig, eingebildet; wahrweis, naseweis. -dunkendheid, f. Dünkel, Hochmuth, Stolz, Einbildung. -ijser, n. Aderlassmesser, Lanzet. -kop, m. Lasse, Blut-, Schröpfkopf. -mes, n. -vljm, f. s. Laatijser. -vljm, f. Lanzette (zum Aderlassen). -windseel, s. Laatband.

Laa(t, adj. u. adv. (superlat. von Laaf) letzt, letzters, ohnlängst, neulich, vor wenigen Tagen. -leden, adv. jüngstens, ohnlängst, letzters.

Laa(w, adj. u. adv. lau, -lich, blutwarm, ein wenig warm; lau, ohne Eifer, gleichgültig, kaltinnig, frostig. -achtig, adj. laulich, ein wenig lau; etwas gleichgül-

tig, -frostig. -elijk, adv. laulich, laulich; kaltinnig. -heid, f. Laulichkeit; Gleichgültigkeit.

Labaar, f. grosses leinnes Halstuch.

Labbei, f. Plaudertasche.

Labbejen, v. n. plaudern, schwatzen.

Labbekak, m. u. f. Schwätzer, -inn; Plaudertasche (pöbelhaftes Wort).

Labben, v. n. schwatzen, plaudern, schnacken, thörliches Gewäsche reden, klatschen, überbringen.

Labber, adj. schwach, sanft. -daan, (Abberdaan), f. eingesalzener Kabisjausch. -en, v. n. schlappern, schleudern, hin und her schaukeln (vom Winde). -lot, m. Raufser, Schläger, Kenommiist, Spitzbube.

Lach, m. Lachen, Gelächter, Lächeln. -je, n. Lächeln, sanfter Lach. -ster, f. Lächerinn, eine die gerne lachet, -scherzet; Spötte-, Scherzerinn.

Ladder, léer, f. Leiter; Seitenstück eines Heuwagens; fg. allmähliche Fortschritte von der einen Wissenschaft oder Tugend zur andern; Zusammenhang oder Kette von Wesen oder Sachen.

-sport, f. Sprosse einer Leiter.

-sprong, m. Leitersprung, Abstossung eines Verbrechers von der Galgenleiter. -tje, n. Leiterchen, kleine Leiter.

Lade, La, f. Lade, Kiste, Koffer, Schub-, Schieb)aden, -)kasten.

Lad(en, v. a. laden, Last auflegen, ein Schiff beladen, ein Schiessrohr mit Pulver und Blei laden, eine Kanone laden. -er, m. Lader, Befrachter eines Schiffes oder Wagens; einer der eine Büchse oder Kanone ladet; Ladelöffel. -ing, f. Ladung, Fracht, Befrachtung eines Schiffes; Ladung eines Geschützes.

Laf, adj. u. adv. geschmacklos, ungesalzen, ohne Geschmack, flau, abgeschmackt, walgend, niedrig; feig, feighersig, ohne Muth, unmännlich. -bek, m. Laffe, junger unwissender Mensch; einer der abgeschmackte Dinge hervorbringt. -felijk, adv. ungesalzen, geschmacklos, abgeschmackt; u. s. w. -hartig, adj. kleinnüthig, blöde, furchtsam, feighersig. -hartigheid, f. Feighorsig-, Blödig-,

Kleinnüthig)keit. -kartigtijk, adv. blöde, feig, kleinnüthig. -heid, f. Geschmacklosigkeit, Abgeschmacktheit, Feigheit, Feighersigkeit.

Lafenis, (Laafnis), f. Labung, Erquickung, Erfrischung, Labsal.

Lagchen, v. n. lachen. -n, das Lachen. -d, adj. (part. von Lagchen, lichen) lachend, lächelnd; scherzend.

Lagcher, m. Lacher; Scherzer, Spöter. -ij, f. Gelächter, das Lachen.

Lak, adj. u. adv. (obs.) wollüstig, geil, üppig; in einigen Gegenden wird es noch gebraucht vom Getreide, wenn es auf dem Acker hoch emporschiesst, aber kleine Aehren giebt; auch in der Bedeutung von geschmacklos, ungesalzen; abgeschmackt. -n, n. Lack, Gummlack, Siegellack, Kugellack. -m, Verläumdung, Lästerung, Vorwand. -kes, v. a. siegeln, versiegeln, zupeitschiren; lakiren, mit Firnis überstreichen. -moes, n. Lackmuss (womit man bläuet). -werk, n. Lackwerk, lackirte Arbeit, -Sachen, Firnisarbeit.

Lakei, m. Lakei, Laquai, Bedienter, Diener.

Laken, v. a. tadeln, verachten, missbilligen, schänden, lästern, schimpfen. -n, n. Laken, Tuch (wollenes Kleiderzeug); Bettuch; Tischtuch; Segel. -bereiden, v. n. Tuch(bereiten, -fabriziren, -weben, -scheeren. -beraider, m. Tuch(bereiter, -macher, -weber, -scheerer. -hal, f. Tücher(halle, -haus -handel, m. Tuch)handel. -handelaar, -koopier, m. -händler, -krämer. -koopierij, f. -koopmanschap, f. -handlung. -maker, m. -macher, -scheerer. -nopster, f. -zupferinn (eine die kleine Knöthen aus dem Tuche zupft). -pers, f. -presse. -raam, n. -rahmen. -sch, adj. von Tuch. Eenlakensch kleed, ein tuchenes Kleid. -sergie, f. Tuchserge, Fries (ein wollenes Zeug). -verkoopier, s. -koopier. -verster, m. Tuch(färber. -versterij, f. -färberoi. -voller, -volder, -vuller, -vulder, m. -walker, Walkmüller. -wever, m. Tuch(weber. -weverij, f. -weberei, -fabrik, -macherhandwerk. -winkel, m. -laden, -handlung, -kram, -bude.

Laker, m. Tadler, Verächter; Kunst-richter, Kritiker.

Lakkei, s. **Lakei**.

Lam, adj. u. adv. lahm, gelähmt, krüppel; ungeläufig, steif, kalt. - n. Lamm, junges Schaf. - **brizierung** (in der Bauk.) Lambrizierung, hölzerne Bekleidung der Wände im Zimmer unten herum. - **fer**, **Lamper**, n. u. m. Flor, Krepp, Schleier, Trauerband. - **ferwerker**, m. Kreppmacher, Florwerker. - **gat**, n. - **poot**, m. (Schimpfw.) träger, fauler) Mensch; lahmer Teufel. - **heid**, f. Lahm- , Krüppelheit, Lahmheit (der Glieder); Steifheit, Lahmheit (im Stil, im Reden und Schreiben). - **meken**, s. **Lammetje**. - **mekssoor**, f. Lämmer(ohr, -kraut), (eine Art Spinaat, bonus Henricus).

Lammeren, (n. plur. von **Lam**, Lamm), Lämmer. -, v. n. u. a. lammen, Lämmer werfen.

Lammertnoot f. Lambertsnoot, Haschuss.

Lammetje, n. Lämmchen, kleines Lamm. - **spap**, f. Mehlbrei, aus feinem Weizenmehl und Milch, für die jungen Kinder.

Lammigheid, s. **Lamheid**.

Lamioen, s. **Limoen**. f. Limone, Citrone. -, n. Diechel an einem Fuhrwerke, mit zwei Stöcken, zwischen welchen das Pferd geht. - **stok**, m. lange Diecheln an einem Fuhrwerke.

Lamp, f. Lampe; - **er**, s. **Lamfer**. - **et**, n. Waschbecken, Giesskanne. - **etkan**, f. Giess-, Waschkanne. - **rei**, **Lampreal**, f. junges Kaviuchen; Bricke, Almprette (eine Art Aale). - **rat**, f. Lamprette (eine Fischart).

Lams, adj. lämmer, vom Lamm, zum Lamm gehörig, s. **B. Lamsbeelje**, n. Agnus Dei (Bild vom Lamm Gottes). - **bout**, m. Lammseukule. - **gebraad**, n. - braten. - **hoofd**, n. - kopt. - **vacht**, f. - **vel**, n. - **fell**. - **rlesch**, n. - fleisch.

Lancel, n. Lanzelette.

Lance, **Lans**, f. Lanze, Spiess.

Land, n. Land, festes Erdreich; Gegend, Strich, Theil der Erde; Feld, Acker, Landeigentum; Gebiet; der Staat. - **aard**, m. Nation, Volk, Einwohner eines Landes; Art eines Volke. - **bedrieger**, m. Landbetrüger. - **beschrijver**, m. Erd-, Landbeschreiber, Geograph. - **beschrijving**, f. Erdbeschreibung. - **bestuur**, - **bestier**, n. Landesregierung. - **besit**, n. Landes(besitzung),

- **possession**. - **bezitter**, m. Landbesitzer, -eigenthümer. - **bode**, m. Land(bothe, -stand, Abgeordneter von Bauernstände zum Landtage. - **bouw**, m. Land-, Acker)bau. - **bouwen**, v. a. bauen, Landbauen, den Ackerbau treiben. - **bouwer**, m. Land-, Acker)mann, Bauer. - **bouwing**, f. Land-, Acker)hau. - **bouwkunde**, f. Landbaukunst, Ackerbaukunde, Landwirthschaftskenntnis, Oekonomie. - **dag**, m. Landtag, Versammlung der Stände. - **deken**, m. Dechant auf dem Lande, Oberpfarrer über einen Distrikt. - **dekenschap**, n. Landdekaneei. - **dief**, m. Landdieb, der die Landes einkünfte bestiehlt. - **dier**, n. Landthier, Thier das auf dem Lande lebt. - **diererij**, f. Landdiebstahl, Entwendung von den Landeseinkünften. - **drost**, m. Landdrosht, Oberamtman, Ober(schultheiss, - richter. - **drostambt**, - **drostschap**, n. Oberamt, Oberamtmannsstelle; Gebiet eines Oberlandrichters. - **edelman**, m. Landedelman, -junker. - **en**, (n. plur. von **Land**, Land) Länder, Ländereien. - **en**, v. n. u. a. landen, aus Land kommen, an(landen, -fahren; in einem feindlichen Lande einen Einfall thun, es zu Wasser angreifen. - **erijen**, f. plur. (in der einfachen Zahl wird es fast nie gebraucht) Ländereien, Länder, Felder, liegende Gründe. - **genoot**, m. u. f. Landgenosse. Landsmann, Landesfrau. - **geragt**, - **gerigt**, n. Landgericht. - **goed**, n. Landgut, Besitzung auf dem Lande; Landhaus. - **graaf**, m. Landgraf. - **graafschap**, n. Landgrafschaft. - **gravin**, f. Landgräfin. - **heer**, m. Landesherr, Landherr, Grundeigentümer, Besitzer. - **hoef**, - **hoeve**, f. Meierhof, Land(haus, -gut. Vorwerk. - **huis**, n. Land(haus, -sitz, Lusthaus auf dem Lande. - **huur**, f. Land-, Grund)miethe, -**huur**, Pacht von einem Landgute. - **huurder**, m. Pächter eines Land-, Bauern)gutes. - **ing**, f. Landung, Ankuft im Lande; feindlicher Angriff zu Wasser. - **kaart**, f. Landkarte, - **charts**, geographische Karte. - **kost**, f. Land-, Bauern)kost, -)speise. - **kunde**, - **kennis**, f. Landkunde, Kenntnis des Landes. - **leven**, n. Landleben, Leben auf dem Lande, Landwirthschaft. - **lieden**, (m. plur. von **Landman**), Landleute, Bauersleute, das Land-

volk. - **looper**, m. Land(bettler, -streicher, -läufer. - **looperst**, f. Land(bettlerinn, -streicherinn, -läulerinn. - **lieden**, s. - **lieden**). - **magt**, f. Land(macht, -truppen. - **man**, m. Landmann, Bauer, Land(wirth, -bewohner. - **meten**, n. Landmess-, Feldmess)kunst, das Feldmessen. - **meten**, v. a. land-, feld)messen, die Feldmesskunst üben. - **meter**, m. Feldmesser, Messkundiger. - **meterij**, f. Feldmesserei. - **meetkunde**, f. Feldmessung, Messkunst, Geometrie. - **meetkundig**, adj. geometrisch, messkünstlerisch. - **stok**, m. Feldmesserruthe. - **muis**, f. Feld-, Hasel)maus. - **nering**, f. Land(wirthschaft, -bau. - **ouw**, f. Aue, Gegend, Felder, Aecker, Boden. - **paal**, f. Grenz(pfahl, -stein, -scheidung, Gränze. - **pacht**, f. Grund(pacht, -sins. - **plaat**, f. Landplage. - **plager**, m. Tyrann, Wüthrich. - **raad**, m. Landrath, Rathherr vom Lande; Versammlung der Landstände. - **regt**, n. Landrecht, Landesgesetz. - **regter**, m. Landrichter. - **reis**, f. Landreise, Reise über Land, - zu Lande. - **rijk**, adj. reich (in liegenden Gründen, - in Landgütern). - **rijk**, adj. ländlich, dem Lande zugehörig; vom Lande oder Staat. - **schap**, n. Landschaft, Gegend, Provinz, Strich des Landes, Gemähde oder Zeichnung einer Landschaft. - **schapje**, n. kleine Landschaft, - Strich Landes, kleines Gemähde einer Landschaft oder Gegend. - **schapschilder**, m. Landschaftsmahler. - **scheiding**, f. Land-, Gränz)scheidung. - **school**, f. Landeschule. - **schrijver**, m. Landschreiber, Sekretär eines Landgerichtes. - **sdouw**, s. **Landouw**. - **sheer**, m. Landesherr. - **shuis**, n. Landeshaus, Sitz der Landstände; Haus das der Landschaft gehört. - **snecht**, m. Landesknecht, Soldat, Fussknecht. - **slaten**, m. plur. Abgaben, Steuern. - **sliden**, m. plur. Landes(leute, -genossen. - **smann**, m. Landsmann. - **spraak**, f. Land-, Landes)sprache, Dialekt, Provinzialsprache. - **stad**, f. Landstadt. - **streek**, f. Landstrich, Gegend. - **swijze**, f. Landes(art, -weise, -sitte, -gebrauch. 's **Landswijze** 's **landvoer** (Sprichw.), ländlich stitlich. - **verraad**, n. Landesverrath. - **vervader**, m. Landesverrätber. - **vughtig**, adj. landflüchtig, aus er Laa-

des flüchtig. -*volk*, n. Land-, Bauer)volk, -)leute. -*voogd*, m. Landvogt, -pfleger, Oberregent eines Landes. -*voogdes*, f. Landvogtinn, Regentinn, -*voogdij*, f. Landvogtei. -*voorst*, m. Landesfürst. -*voeteljk*, adj. landesfürstlich. -*voorstin*, f. Landesfürstin. -*vrouwe*, f. Frau-, Eigenthümerinn-, Besizerinn eines Landgutes oder liegender Gründe; Landes(frau-, -mutter. -*vrucht*, f. Landescinkünfte. -*vruchten*, f. plur. Erdfrüchte, Landesprodukte. -*waarts*, adv. landwärts. -*weer*, f. Landwehr, Damm oder Wall gegen den Feind oder das Wasser. -*weg*, m. Land(weg, -strasse, Hoerstrasse. -*weerk*, n. Land-, Feld-, Bauer)arbeit. -*wijf*, n. Land(frau, -)eib, Bauerfrau, Bäuerinn. -*wind*, m. Landwind, Wind der von der Landseite wehet. -*winning*, -*winst*, f. Eroberung; Landesprodukt, Einkommen seiner Landgüter. -*zaat*, m. Landsaas, Ein(gesessener, -wohner. -*ziekte*, f. Landseuche, -krankheit. -*zigt*, n. Aussicht) aufs Land, -aufs Feld. -*zwerver*, m. Landstreichler, -läufer.

Lansfer, s. *Lansfer*.

Lang, *Lang*, adj. u. adv. lang, gross, hoch; lange. -*achtig*, adj. länglich. -*baard*, m. Langbart. -*been*, m. Langbein, Habergeiss (eine Art von Spinnen). -*dradig*, adj. u. adv. lang von Drath oder Faden; langweilig; zähe. -*dradigheid*, f. Langweiligkeit; Zähigkeit. -*durig*, adj. lang(während, -wierig, dauerhaft, anhaltend. -*durigheid*, f. Dauer, Langwierigkeit. -*en*, v. a. langen, an-, zu)langen, darreichen, geben. -*en*, v. n. länger werden, s. *Langen*. -*en laatste*, (ten)adv. endlich, zum allerletzten. -*et*, n. grobe Spitzen, Borte von Zwirn. -*harig*, -*hairig*, adj. langhaarig, was lange Haare hat. -*hals*, m. Langhals, was einen langen Hals hat, es sei ein Mensch, ein Thier, oder eine Flasche, u. s. w. -*kin*, m. u. f. Lang-, Spitz)kinn. -*lenden*, m. u. f. einer oder eine, der oder die ist lang von Lenden, oder von Oberleib ist; fauler langer Mensch, (Schimpfw). -*lip*, m. u. f. Breitmaul, der grosse und dicke Lippen hat. -*lijf*, m. u. f. Langleib; der eine grosse und dabei hässliche Taille hat. -*moedig*, (lankmoedig) adj. u. adv. langmüthig, verträglich, duldsam. -*moedigheid*,

f. Langmuth, Verträglich-, Duldsam)keit. -*moediglijk*, adv. langmüthig, mit vieler Geduld. -*muil*, m. u. f. Breitmaul, Laugschnabel, Plaudertasche. -*neus*, m. u. f. Langnase. -*oor*, m. u. f. Langohr, Esel. -*e*, adv. längst an, neben. -*est*, adj. (Superl. von *Lang*)längst. -*stleevend*, adj. längstlebend, der überlebende Theil. -*tand*, m. u. f. Langzahn, der oder die lange Zähne hat. -*tong*, m. u. f. Plaudertasche, Schwätzer, -inn. -*werpig*, adj. u. adv. länglicht. -*werpig rond*, adj. länglich rund, oval. -*wijlig*, adj. u. adv. lang(weilig, -während, lang. -*wijligheid*, f. Länge, Langweilig-, Weitläufig)keit. -*zaam*, adj. u. adv. langsam, träge; sanft, leise. -*zaamheid*, f. Langsamkeit, Trägheit. -*zaamlijk*, adv. langsam, auf eine träge Art und Weise. -*samerhand*, adv. allmählig, nach und nach.

Lank (obs.) f. Seite, die Weiche des Leibes. -*moedig*, s. *Langmoedig*.

Lans, f. Lanze, Spiess, Speer. -*knecht*, s. *Lancknecht*. -*passaat*, m. Unterofficier, Korporal. -*kenet*, -*gunet*, n. Lansqueten (eine Art von Kartenspiel). -*ruiter*, m. Lanz(reiter, -reuter, Reiter mit einem Spiess oder einer Lanze.

Lant, s. *Land*.

Lantaarn, *Lantaren*, f. Laterne, Leuchte; Glasdach über einem Zimmer, wodurch das Tageslicht hineinfällt; Zimmer mit einer gläsernen Kuppel. -*drager*, m. Laternenräger. -*geld*, n. Laternensteuer, zur Unterhaltung der Laternen. -*maker*, m. Laternenmacher. -*opsteker*, -*ontsteker*, m. Latern(an)zänder, -putzer, Lampenputzer. -*paal*, m. Latern(p)osten, -pfahl. -*vulder*, m. Laternenputzer, Lampenmann.

Lanterfant, m. u. f. Müsiggänger, Tagedieb, Pflaster (treter, -inn. -*en*, v. n. müssigggehen, pflaster-treten, trotteln, verzögern, zaudern. (tenspiel).

Lanterlu, *Lanturlu*, n. eine Art Kar. -*Lanterluisjen*, v. n. Lanterlu spielen; zaudern, verzögern.

Lap, m. Lappen, Flecken, Lumpen, Häder, Häderlumpen, Stück; Ueberschuss von Leinwand, Tuch, u. s. w.; Säufer, niederträchtiger Kerl; Maulschelle. -*je*, n. Lappen, Stückchen. -*doos* (-*pendoos*), f. Lappenschachtel; Salbdose. -*kist* (-*penkist*), Lappen(kiste, -kasten.

-*landsch*, adj. lappländisch, von, aus Lappland. -*markt* (-*penmarkt*), m. Trödelmarkt. -*pen* (plur. von *Lap*) Lappen, Stücke; Lappländer. -*pen*, v. a. flicken, ausbessern; (Schuhe) be-sohlen; (ein Schiff)kalfatern. -*per*, m. Flicker, Schubdickler, Ausbesserer von alten Sachen; Pfluscher in der Wunderneikunst. -*perij*, f. Lapperei, Flickwerk. -*ping*, f. Flecken, Ausbesserung. -*ster*, f. Flickerinn alter Sachen. -*werk*, n. Flickwerk, Lapperei. -*zalf*, f. Quacksalbe, schlechte untaugliche Salbe; schlechte Hülfsmittel. -*zavven*, v. a. quacksalbern, unvollkommen heilen; schlecht ausbessern. -*zilver*, m. Quacksalber, Marktschreier; Pfluscher, der seine Sachen schlecht versteht. -*zilverrij*, f. Quacksalbe-, Salbade)rei, Pfluscher(arbeit, -werk, Flickwerk. -*zalsing*, f. das) Quacksalbe-, Pfluschen; fehlerhafte Genesung.

Lardeer(bord, n. Speck-, Lardir)brett. -*spiek*, m. Spickquadel. -*spesje*, -*spek*, n. Spickspeck, lang geschnittene Stückchen Speck, in die Spickquadel zu stecken.

Larderen, v. a. spicken, durch(stechen, -bohren.

Lari(s, f. thörichte Schwätzerinn. -*plaudertasche*; dummes Geschwätz, Lügen, Betrug, Verstellung. -*en*, v. n. sich mit Kleinigkeiten und nichtswürdigen Sachen aufhalten; viel schwätzen, viel Gewäsche haben.

Lariks-, *Larken*-, *Lorken)boom*, m. Lerchenbaum, Larix.

Larp, *Lerp*, f. Peitsche, Ruthe; Schlag, Stoss, Maulschelle.

Larpen, *Lerpen*, v. a. (Provinz) dreschen, auf eine besondere Art, mit allen Dreschflegeln zugleich schlagend, dreschen.

Las, (imperf. von *Lesen*, lesen) ik, hij, zij las, ich, er, sie las. -*ch*, f. Fuge, eingesetztes Stück, Zusammenfügung, Naht. -*ch*, f. Leisten)Weiche, Schamseite; s. *Lies*. -*sch*, v. a. aneinander(h)esten, -fügen, -nähen, -nageln, -schmie-den, -schweiessen, -reihen, -schling, f. Zusammenfügung, -gen. -*schijser*, n. Heftreizen; grosser Schiff)snagel; Böttchermesser. -*schwoord*, *Koppelswoord*, n. Verbindungs)wort.

Last, m. Last, Bürde, Beschwerde, Mühseligkeit, Schwierigkeit.

Noth; Schwere; Fracht, Ladung, Belastung, Steuer, Schatzung, Auflage; Auftrag, Befehl. -, n. Last (ein gewisses Maass) *Scheepslast*, Schiffslast (4000 pfund). *Een last Haring*, eine Last Häringe (12 Tonnen). *Een schip van 100 last*, ein Schiff von 100 Schiffslasten. *-aadje*, f. Ort wo die Schiffe ihre Ladung einnehmen oder lösen können; Ort wo man Scheunen, Packhäuser u. s. w. hat, Schiffszimmerwerft. *-beest*, *-dier*, n. Lastthier. *-drager*, m. Lastträger. *-eloos*, adj. last(los, -frei, ohne Last. *-em*, (gelasten), v. a. u. n. befehlen, gebiethen, beauftragen. *-ig*, adj. u. adv. lästig, überlästig, schwer, beschwerlich, mühsam, -selig; unerträglich. *-igheid*, f. Beschwerde, Beschwerlichkeit. *-paard*, m. Packpford. *-schip*, n. Lastschiff. *-wagen*, m. Last-, Fracht)wagen.

Laster, m. Laster, Lästerei, Verläumdung, Ehrenraub. *-aar*, m. Lästerei, Verläumder. *-achtig*, adj. lästernd, verläumderisch. *-daad*, f. schändliche, verläumderische) That; Lasterthat. *-dicht*, n. Schmahgedicht, ehrenrühiges Gedicht. *-en*, v. a. lästern, verläumdern, übel reden. *-en*, n. Lästerei, Verläumdung, üble Nachrede, Ehrenraub. *-ing*, f. Lästerei, Verläumdung. *-lijk*, adj. u. adv. lästerlich, verläumderisch; gottlos, lügenhaft, lästernd. *-mond*, m. *-tong*, f. Laster(maul, -zung, Verläumder. *-pen*, f. Lästereifer, verläumderische) Feder, -Schreibart. *-rede*, f. Lästerei-Schmah)rede, *-wordt*, f. Lästerei-Schmah)schrift, n. Lästerschrift, Schmah)schrift. *-smet*, f. Ehrenraub, Verläumdung; Lasterleck. *-stuk*, n. lästerliche Handlung, verläumderische(-gottlose) That, schändliches Betreiben. *-taal*, f. Laster(rede, -sprache, -wort. Schmah)ung, -wort, -rede. *-tong*, f. Lästerei-zunge, -maul. *-woord*, n. Schmah)wort. *-ziek*, adj. schmah)süchtig, verläumderisch, zum verläumdern geneigt. *-zucht*, f. Schmah)sucht; Neigung zu verläumdern. *-zuchtig*, adj. schmah)süchtig, verläumderisch.

Lat, f. Latte, dünner Streifen Holz. *-nagel*, *-spijker*, m. Lattnagel. *-ten*, f. plur. Latten, Lattenwerk, (schmale Holzstreife). -, v. a. mit Latten oder Lattenwerk versehen.

-werk, n. Lattenwerk, hölzernes Gitterwerk, Verschlag, Espalier.

Laten, v. n. u. a. lassen, nicht hindern, begeben lassen, hinterlassen, fahren lassen; sur Ader lassen; zulassen, erlauben; gehen-, thun) lassen. -, n. das Lassen; Aderlassen.

Lating, f. Aderlassung, Aderlass.

Latierboom, m. Stallbaum (Baum oder Balken die Pferde im Stalle von einander absondern).

Latijn, n. Latein, die lateinische Sprache. *-ijnen*, m. pl. Einwohner Latiums; die lateinischen Schriftsteller. *-inist*, m. Lateiner, einer der lateinisch versteht. *-ijnsch*, adj. lateinisch.

Latoen, n. Messing (ein Halbmetall).

Lats, f. Schlitz, Latz (an den Hosen).

Lat(w), *-ouw*, f. Lattischallat, Lactuca.

Laurier, m. Lorbeer, s. *Lauwer*. *-besis*, *-blad*, *-boom*, *ens.* s. *Lauwerbesis*, *ens.*

Lauw, s. *Laauw*.

Lauwer, (*-ier*), m. Lorbeer, -baum, -blatt, *-kranz*, *fig.* Siegeszeichen, Sieg; Ehrenreichen, Ehre. *-besis*, *-bes*, f. Lorbeere. *-blad*, n. Lorbeerblatt. *-boom*, m. Lorbeerbaum. *-bosch*, n. Lorbeerwald. *-ierkerr*, m. Lorbeer(kirsche, Lorbeerstaude. *-kranz*, m. Lorbeerkranz. *-kroon*, f. Lorbeerkrone. Lorbeerkranz. *-olie*, f. Lorbeeröhl. *-tak*, m. Lorbeerzweig.

Lauwne, f. grosser Schneeklumpen auf den Alpen.

Lava, f. Lava (Feuerstrom von den Aetna, Vesuv und anderer Feuer speienden Berge).

Lavas, f. Liebstockel (eine Pflanze, Levisticum); Lavasbrantwein.

Lavei, f. Urlaub, Feierabend, Erlaubnisse, Freiheit; Zeichen zum Feierabend.

Lavtjen, v. n. Feierabend machen, Rasttag halten, faulenzen, nichts thun, herumstreichen.

Laven, v. a. leben, erquickern, -frischen, stillen, sättigen, Labsal zureichen.

Lavendel, f. Lavendel (eine Pflanze). *-bloem*, f. Lavendel(blume. *-kruid*, n. *-kraut*. *-olie*, f. *-öhl*. *-water*, n. *-wasser*.)

Laveran, v. n. laviren, wider den Wind segeln; im Segeln das Schiff winden; hin- und herschludern (wie ein Trunkenbold).

Lavoor, n. (obs.) Wasch(becke, -kanne.

Lazareth, n. Lazareth, Krankenhaus, Spital.

Lazarus, m. (Mannsname) Lazarus, ein Aussätziger. -, *Laserus*, adj. aussätzig, mit bösigem Hautausschlag behaftet. *-huis*, n. Siechen-, Kranken-, Pest)haus. *-klap*, *-klap*, f. Siechenklapper, Klappe oder Klepper womit der Aberglaube den Aussätzigen beschenkt, und ihnen Erlaubnis zum Betteln und Faulenzen erteilt.

Lazarij, *Lazerij*, f. Aussatz; Grind. *Lazarig*, *Lazerig*, adj. aussätzig, grindköpfig; kühl, gleichgültig für Ehre oder Schande, gefühllos, unverschämt.

Lazuur, *Azuur*, adj. u. adv. Lasurfarbe, himmelblau. -, *Lazuursteen*, *Azuur*, m. Lasur-, stein. *-gevel*, n. Lasurgewölbe, Himmel, Firmament. *-steen*, m. Lasurstein. Lapislazuli.

Lazuren, adj. himmelblau; von Lasurstein gemacht; s. *Auuren*.

Lab, *Labbe*, f. Lab, Labmagen, Kaseib.

Lebaal, m. Labaal, Aal mit spitigem Maule.

Lebbig, adj. u. adv. nach dem Lab schmeckend; stolz, trotzig, eingebildet. *-heid*, f. Labbichter Geschmack; Stolz, Trots, Einbildung, Verachtung.

Lede(braak, *-breuk*, f. schwere und ermüdende Arbeit. *-braken*, v. a. radebrechende-, *schwere*-, mühselige) Arbeit verrichten. *-brak*, *kg*, *-brekend*, adj. schwer, radebrechend, ermattend, mühselig. *-breuk*, s. *Ledebrak*, Bruch eines Gliedes, Verrenkung.

Ledekant, f. u. n. Bett, Feldbette; grosses Ehebett. *-behangsel*, n. Bett(vorhänge, -überzug, Bekleidung von einem Feldbette. *-maker*, m. Feldbettmacher.

Ledemaat, s. *Lidmaat*.

Leden, (n. plur. von *Lid*, Glied, Theil) Glieder, Gliedmassen, Theile. *-setter*, m. Gliedersetzer, der verrenkte Gliedmassen wieder zurechte bringt.

Leder, *Leer*, n. Leder; s. *Leer*. *-be-reiden*, v. a. Leder bereiten, weiss gerben, gerben. *-bereider*, m. Loh-, Weiss)gerber, Lederbereiter. *-en*, adj. ledern, was von Leder ist. *-koop*, *-looijer*, s. *Leerkoop*, *-looijer*, *ens.*

Ledig, *Leig*, adj. u. adv. ledig, leer,

eitel, unangefüllt; müssig, ohne Geschäfte; faul, wüste, unbekult; vakant. -*en*, (*Leedgen*), v. a. ledigen, ledig-, leer machen, ausleeren, räumen. -*gang*, m. Müssiggang, das Faulenzen. -*ganger*, m. Müssiggänger, Faulenzler. *leid*, f. Leere, Leereheit; Müssiggang, Müssigkeit; leerer Raum. -*ing*, f. Erledigung, Ausleerung, Räumung. -*lijk*, adv. ledig, öde; ohne Geschäfte, müssig. -*looper*, m. Müssiggänger; Faulenzler. -*loopster*, f. Müssiggängerin, Faulenzlerin.

Ledikant, s. *Ledekant*.

Leed, adv. leid. -, n. Uebel; Neue, Schmers; Schade, Nachtheil. -*wesen*, n. Leid, Neue.

Leef(*dagen*), m. plur. Lebensstage, Lebtag, Zeit des Lebens. -*middel*, s. *Levensmiddel*. -*tijd*, m. Lebenszeit, Alter. -*tocht*, m. Lebensmittel, Speisevorrath. -*wijze*, f. Lebensart.

Leeg, s. *Laag*, und *Ledig*. -*en*, s. *Ledigen*. -*tijd*, *Ledige tijd*, m. Muse, müssige Zeit.

Leek, m. Laie, weltliche Person, gemeines Mitglied einer Gemeine oder Kirche, einer der nicht zum geistlichen Stande gehört; ein unschuldiger, in einer gewissen Sache unerfahrener Mensch; ein Ungelehrter. -*broeder*, m. -*ezuster*, f. Laienbruder, -schwester. -*erogter*, m. weltlicher Richter in Kirchensachen. -*estand*, m. Laienstand.

Leetijk, adj. u. adv. hässlich, garstig, übelaussehend, ungestalt; schändlich, böse, übel, schlecht, niederrüchtig, verworfen. -*heid*, f. Hässlichkeit, Uebelstand, Garstigkeit, Bosheit; Niederrüchtigkeit.

Leem, n. Lehm, Leim, Leimen, Lette, Thon. -*achtig*, adj. leimicht, thonartig, lettig. -*en*, adj. lehmen, leimen, von Lehm. -*ig*, s. *Leemachtig*. -*kuis*, m. plur. m. Letten, Letten)grube.

Leeman (*ledeman*), m. Gliedermann, Bild, das in seinen Gliedern beweglich ist, zum Gebrauche der Zeichner und Mahler.

Leemie, f. Lähmung, Lähme, Quaal, Schwäche; sittliche Unvollkommenheit, Fehler.

Leen, n. Lehn, Lehngut; Pacht, Borg. -*besitter*, m. Lehn(besitzer). -*boek*, n. -*register*. -*brief*, m. -*brief*, -*schein*. -*der*, m. s. -*er*, -*dienst*, m. -*dienst*, -*pflicht*, Frohndienst.

-*en*, v. a. leihen, ausleihen, zur Leihe (geben, -nehmen; vorstrecken, borgen, aufnehmen; entleihen. -*er*, m. Leih(er), Aus-, Ver-)leih(er), Lehu(er), Entlechner, der etwas zur Leihe nimmt oder giebt. -*geld*, n. Leihgeld. -*goed*, n. Lehngut, ein dem Lehnrechte unterworfenen Gut. -*heer*, m. Lehns-, Frohn)herr. -*hof*, n. -*hof*, -*gericht*. -*houder*, m. Lehntträger, Frohnmann, Vasall, Lehnhalter. -*kuldiging*, f. Lehnuldigung. -*ing*, f. Lehnung, Leihung, Ausleihung; Vorstreckung; Lehnausgabe. *De bank van leening*, Leihbank, Leihbankhaus, Pfandhaus, Lombard. -*kamer*, f. Lehnkammer, Kammer der Lehngehörigen. -*lieden*, m. pl. Lehnleute, Vasallen. -*koets*, s. *Huurkoets*, f. Leihkutsche. -*man*, m. Lehsmann, Vasall. -*manschap*, n. Lehnpflicht, Belehnung, Abhängigkeit der Vasallen. -*pligt*, m. Lehnpflicht, Frohne, Huldigungseid. -*regt*, n. Lehn(recht), -*gesetz*. -*voerig*, adj. u. adv. vom Lehnherrn abhängig; zur Lehn gehörig, feudal. -*voerig*, f. Abhängigkeit vom Lehnherrn. -*schatting*, f. Lehns(zins)barkeit. -*schrijver*, m. -*sekretar*. -*spreuk*, f. -*sprucht*, Metaphor, Allegorie, figürlicher Ausdruck. -*spreukig*, adj. lehnsprüchig, metaphorisch, allegorisch, verblümt. -*verheffing*, f. Lehnverleihung, Erneuerung des Lehns, Abtragung aufs neue der Lehnrechtigkeiten. -*vrouw*, f. Lehn(frau), -*be-sitterin*, -*herrinn*.

Leep, adj. u. adv. triefäugig; von der Seite, schiel, schlau, listig, falsch. -*heid*, -*igheid*, f. Triefäugigkeit; Schalkheit, Schlaueheit. -*oog*, n. triefendes Auge; Triefäugiger. -*oogig*, adj. triefäugig. -*oogigheid*, f. Triefäugigkeit, Augenfluss.

Leer, s. *Ladder*. -*tje*, (*Laddertje*), n. Leiterchen, kleine Leiter.

Leder, (*Leder*), n. Leder. -*en*, adj. ledern, von Leder; s. *Lederen*. -*kooper*, (*Lederkooper*), m. Lederhändler. -*lootjen*, v. a. lohgerben, weissgerben. -*lootier*, m. Loh-, Weiss)gerberei, Lederbereiter. -*lootjerij*, f. Loh-, Weiss)gerben, Lederfabrik. -*touwen*, n. das Leder(bereiten, -gerben, Gerberhandwerk. -*touwen*, v. a. Leder bereiten, loh-, weiss)gerben. -*touwer*, m. Lederbereiter, Gerber, Loh-, Weiss)gerber. -*touwe-*

rij, f. Gerberwerkstätte; Gerberhandwerk.

Leer, f. Lehre, Unterricht, Lehrsatz; Warnung. -*aar*, m. Lehrer, Lehrmeister; Prediger; der Unterricht in einer Kunst, Wissenschaft oder Lehre giebt. -*aarsambt*, n. Lehramt, Prodigant, Predigerwürde. -*aarschap*, n. Lehramt, Doctorwürde. -*aarsstoel*, s. *Leerstoel*. -*aren*, *Leeraars*, (m. pl. vom *Leeraar*, Lehrer). -*aren*, v. a. lehren, unterweisen, Unterricht geben, unterrichten, s. *Leeren*. -*ares*, f. Lehrerin, Lehrmeisterin. -*begerte*, s. -*gierigheid*. -*begrip*, n. Lehr(satz), -stück. -*dicht*, n. Lehrgedicht. -*dichter*, m. Lehrdichter, moralischer Dichter. -*e*, s. *Leer*, f. Lehre. -*en*, v. a. lehren, unter(wissen, -richten; lernen, erlernen, klug werden. -*en*, n. Lehren, Unterricht, Unterweisung; das Lernen, das Studiren. -*gast*, m. Lehr(bursche, -junge, -jünger, Schüler. -*geld*, n. Lehr-, Schul)geld. *Leergeld van iets* geben, Lehrgeld bezahlen; mit Schaden davon kommen. -*gesel*, m. s. *Leergast*. -*gierig*, adj. u. adv. lehrbegierig, gelehrig, gelernig. -*gierigheid*, f. Lehr-, Wiss)begierde, Gelehrigkeit. -*jaar*, n. Lehrjahr. -*ing*, f. Lehre, Unterricht; Unterweisung. -*jongs*, m. Lehr(junge, -bursche; Schüler. -*kind*, n. Schulkind. -*knaap*, m. Lehr(knaabe, -bursche; Schüler. -*knacht*, s. *Leergast*. -*ling*, m. u. f. Lehrling, Jünger, Anfänger in einer Kunst oder Wissenschaft; Schüler. -*lingeschap*, n. Schülerzeit, Schuljahre; Jüngerschaft. -*meester*, m. Lehrmeister, Lehrer, Informator, Unterweiser. -*meesterin*, f. Lehrmeisterin, Lehrerin. -*meesterschap*, n. Lehr(amt, -meisterschaft, -amt. -*meisje*, n. Lehnmädchen, Schülerin. -*oefening*, f. Lehrübung, Studium, das Studiren. -*rede*, f. Predigt, Rede, heilige Rede. -*regel*, m. Satz, Grundsatz, Grundlehre; Lehrart. -*school*, f. u. n. Lehrschule, Schule, Akademie. -*spreuk*, f. Lehrspruch, Sentenz. -*stelling*, f. Lehrsatz. -*stoel*, m. Lehrstuhl, Kansel. Katheder. -*stuk*, m. Lehr(stück, -satz, -punkt, Glaubensartikel, Glaubenslehre. -*tje*, *Leder-tje*, n. Riemchen, Riemlein, ledernes Bändchen. -*tijd*, m. Loh-:

zeit, -jahre. -*zaam*, adj. gelchrig, fähig zu lernen, nützlich, unterrichtend, lehrreich. -*zaamheid*, f. Gelehrigkeit, Fasslichkeit des Unterrichts. -*zucht*, f. Lern(sucht), -*begierde*, Lust zu lernen, Wissensbegierde, Gelehrigkeit. -*zuchtig*, adj. u. adv. lehrigierig, -*begierig*, wissbegierig. -*zuchtigheid*, f. s. *Leersucht*.

Lees(baar), adj. u. adv. leserlich. -*begeerig*, adj. lesebegierig. -*begeerte*, s. *Leesucht*. -*beurt*, f. Lesereihe. -*bibliotheek*, f. Lese-, Leihbibliothek. -*boek*, n. Lesebuch. -*gezel-schap*, n. Lese-gesellschaft. -*kabinet*, n. -*kamer*, f. Lese(kabinet), -*kammer*, -*stube*, -*zimmer*. -*kun-de*, -*kunst*, f. -*kunst*. -*lust*, f. -*lust*, -*begierde*, -*oefening*, f. -*übung*. -*plaats*, f. -*ort*. -*school*, f. -*schule*.

Leest, m. u. f. Leisten, Schuhleisten, Gestalt des Körpers, Form. -*enma-ken*, n. Leistenmacher (gewerbe), -*handwerk*, Leisten-schneiden. -*en-maker*, m. Leisten(schneider), -*ma-cher*.

Leeuw, m. Löwe; ein beherrschender, muthiger Mensch. -*achtig*, adj. löwenartig, löwenmässig. -*en*, ein Löwe. -*en*, m. pl. Löwen. -*en*, adj. von Löwen, zum Löwen gehörig. -*daalder*, m. Löwenthaler, eine Münze in der Levante, 48 Stüber holländisch werth. -*enhart*, n. Löwenherrscher; Muth, Tapferkeit. -*enhol*, n. Löwengrube, Löwenhöhle. -*enhuid*, f. Löwenhaut. -*enkop*, m. Löwenkopf. -*enkuif*, f. Löwengrube. -*enmanen*, f. pl. Löwenmähne, Halshaare des Löwen. -*enmoed*, m. Löwenmuth, Herzhaftigkeit. -*envoet*, m. Löwenfuß, -*klaau*, -*tate*; Löwenfuß, Teufelsklaue, (eine Pflanze, Leontopodium). -*erik*, f. *Lewerik*, *Loeuwerk*, *Leeuwerc*, m. Lerche (ein Singvogel). -*ers*, *Lewers*, m. plur. (Schiffsw.) Löcher unten am Segel, wodurch Seile gesteckt werden um es, durch Einbinden, kleiner zu machen. -*in*, f. Löwin, Löwenweibchen; löwenartiges, muthiges Frauentzimmer. -*rik*, s. *Lewerik*. -*tje*, n. Löwchen, junger, kleiner Löwe; Löwenhändchen; Grille, üble Laune.

Leewater, *Ledewater*, n. Gliedwasser; s. *Lidwater*.

Leg, m. das Legen der Vögel. -, f. Eierstock der Vögel; Lage, neben einander gelegte Garben. -*da-*

-*gen*, m. plur. Liegtage (Zeit welche ein Schiff vor dem Ein- oder Ausladen im Hafen halten muss). -*gen*, v. a. legen, niederlegen, vorlegen, zurücklegen, u. s. w. -*gend*, adj. (part. von *Leggen*, legen). -*ger*, m. der etwas dahin oder danieder legt. NB. dasjenige was hingelegt wird heisst: *een legger*, ein Fass Arrak s. *Ligger*. -*ging*, f. das Hin- Niederlegen. NB. man verwechselt es nicht mit *Ligging*, Lage. -*hen*, f. Leghenne, Henne die Eier legt. -*hond*, *Legerhond*, m. Hühnerhund, Wacht-, Ketten-, stehender Jagd)hund. -*penning*, m. Legepfennig, -münze, Rechenpfennig. -*plaats*, f. Ort wo man die Schiffe im Hafen oder am Kai legt. -*stoel*, m. (Papiermacherw.) Legestuhl, -bank, worauf die nassen Papierbogen hingelegt werden. -*werk*, n. eingelegte, mosaische Arbeit (Grotten)werk, -arbeit in Gärten.

Legaal, s. *Hettig*.

Legaat, n. Vermächtnis im Testamente -, m. diplomatische Botschafter. -*schap*, n. diplomatische Gesandtschaft.

Legende, f. Legende, Chronik der Heiligen.

Leger, n. Lager, Heer, Kriegsheer, Armee, Lagerplatz; Ruhestätte, Lager wider Thiere, Liegeplatz eines Hasen; Bette, Schlafstätte. -*baar*, adj. wo man sich lagern kann. -*bijl*, f. Streitaxt. -*bode*, m. Lagerbothe. -*boef*, m. Trossbube. -*brood*; n. Kommissbrod, Lagerbrod. -*en*, v. n. u. a. lagern, sich lagern. -*hoer*, f. Lager-Soldaten)hure. -*hoofd*, n. Ober(feldherr, -befehlshaber einer Armee. -*hut*, f. Zelt, Gezelt. -*ing*, f. Lagerung, Lagerplatz. -*jongc*, m. Lagerjunge, Trossbube, gemeiner Soldat. -*kost*, f. Proviant, Speise für eine Armee. -*kosten*, f. die Kosten einer Armee. -*lasten*, m. plur. Kriegslasten, Aufwand, (Kosten) eines Lagers. -*magt*, f. Kriegsmacht, Heeresmacht. -*meter*, m. General-Quartiermeister; Lagermesser, -abstecker. -*meting*, f. Lagermessung, das Abstechen und Anordnen eines Lagers. -*plaats*, f. Lagerplatz. -*scharen*, f. plur. Heerscharen. -*stede*, f. Lagerstätte, Bette, Ruheplatz. -*tenit*, f. Zelt. -*togt*, m. Heerzug. -*troos*, f. Trost, -Gefolge-, -Bagsattel der Armee. -*tucht*, f. Kriegszucht, Manns-

zucht. -*tug*, n. Kriegs-, Feld)geräthe. -*reug*, -*wagen*, m. Lager-, Pack-, Bagage)wagen. -*wacht*, f. Lager-, Feld)wache. -*zichte*, f. Lagerkrankheit.

Legioen, n. Legion, vormalis bei den alten Römern aus 3000, nachher aber aus 6000 Mann Soldaten bestehend; eine unbestimmte grosse Anzahl.

Lei, f. Schiefer, Schiefer(stein)-tafel. -*dak*, m. Schieferdach. -*dekker*, m. Schieferdecker, Dachdecker.

Lei(band, *Leidband*, m. Gängel-, Leitband, -zug, v. a. u. m. leiten, geleiten, führen. -*der*, m. Führer, Geleiter. -*ding*, f. Leitung, Führung, Anführung. -*deel*, -*sel*, n. Leitband, Zügel am Zaum der Wagen- und Kutsch)pferde. -*dscheden*, m. plur. Geleiter, Führer, Gsfährten, Wegweiser. -*dsman*, m. Begleiter, Führer, Gsfährte. -*dstar*, -*ster*, f. Steru-, Gestirne, der, das den Seefahrern den Weg anzeigt, der Nordster; *fy*, ein Führer, Begleiter, der anders vorgeht und den Weg zeigt. -*de-vrouw*, f. Führerin, Gsfährtin. -*jonker*, m. Ehrenjunker bei vornehmen Hochzeiten; Page an fürstlichen Höfen; Begleiter eines Frauentimmers. -*reep*, f. Leitseil, Pferdeseil; Schnur, Koppelstrick, Seil für die Jagdhunde. -*s*, s. *Leiroep*. -*seel*, n. Leitseil, Zügel.

Lek, f. Leck (ein Fluss, in Holland). -, adj. u. adv. lech, leck, nicht ganz dicht, löchericht, Feuchtigkeit durchlassend. -, n. Riss, kleine Oefnung wodurch das Wasser träufelt oder hineindringt. -*en*, s. *Lekken*. -*dijk*, m. Leckdamm, Damm oder Deich des Leckflusses. -*gat*, n. Ritze, Oefnung wodurch das Wasser durchsiept. -*kaafje*, *Lekkieje*, f. Durchsieckern, Durchsiehen einer Feuchtigkeit; Schaden durch Eindringen oder Austräufeln einer Feuchtigkeit verursacht. -*ken*, v. n. rinnen, lecken, durch(rinnen), -triefeln, -träufeln, nicht dicke sein. -*ken*, s. *Likken*. -*ker*, s. *Likker*. -*king*, f. Durch(siebung), -träufelung, das Durch(sieckern, -Briessen, Abtröpfelung. -*steen*, m. Tröpfelstein. -*vat*, n. Tropfkübel, Durchschlag, Gefäß zum Auffangen der auströpfelnden Feuchtigkeit. -*water*, n. Tropf-

wasser, Trüffelwasser; Wasser aus dem Lackflusse. -*rijn*, m. ausgetriefelter Wein; Wein der von sich selbst aus dem Weinfasse geträufelt ist. -*sak*, m. Sack oder Korb wodurch man den Wein unter der Presse laufen läßt; Filtrirsaak.

Lekker, adj. u. adv. lecker, schmackhaft, delik特, angenehm, wohl-schmeckend; lieblich, angenehm, wohlriechend; leckere Speisen liebend, naschhaft. -*bek*, m. u. f. Leckermaul, Naschmaul, der oder die gerne leckere Speisen ist, der gute Bissen liebt. -*bekken*, m. u. f. plur. s. *Lekkerbek*. -*bekken*, v. a. schmausen, zechen, naschen, Leckerbissen essen. -*bekking*, adj. u. adv. lecker, naschhaft, den Schmaus liebend. -*bekkingheid*, f. Naschhaftigkeit. -*heid*, f. Leckerei, Naschhaftigkeit, Näscheri, Wohlgeschmack der Speisen; erpicht auf Leckerbissen sein. -*lijk*, adv. leckerhaft, delik特. -*mond*, -*tand*, -*tong*, m. u. f. Leckermaul, Naschmaul; Näscher, -*inn*. -*nijf*, f. Leckerbissen, Näscheri, Naschwerk, delikate Speisen und Getränke. -*tanden*, v. a. naschen, schmausen, wohl-schmeckende Speisen liebend.

Lel, f. Häutchen, Zäpfchen, Läppchen. -*len*, v. n. lallen, kindisch reden; immer das nemliche wiederholen, (niedr. Bedensart) *se-mand gedurig aan het oer lellen*, einem über etwas immer am Ohre liegen. -*letje*, n. kleines Häutchen; Ohrläppchen; Kehlzäpfchen. -*lig*, adj. sehnig, voll Haut und Flechten.

Lelie, f. Lilie (eine bekannte Blume). -*blad*, n. Lilienblatt. -*bol*, m. -*wurzel*, -*zwiebel*. -*olie*, f. -*öl*. -*veld*, n. -*feld*. -*vorst*, m. -*fürst* (vormals der König von Frankreich, wegen der Lilien im Wappen). -*wit*, adj. lilienweiss, schön weiss, wie die Liliee.

Lelikh, s. *Leelikh*.

Lens(men, v. n. schmeichelnd röden, fuchschwänzen. -*mer*, m. Schmeichler, Fuchschwänzer. -*mer*, n. Klinge (eines Degens, eines Messers, einer Scheere). -*met*, n. Tocht-, Docht) einer Lampe, -) Kerze.

Lemoen, s. *Lamoen*.

Lemte, f. Lähmung, Lähmheit; Gebrochen; s. *Leemte*.

Lende, f. Lenden; (plur. *Lenden*,

Lendenen), -*nader*, f. Lendenader, Vena lumbaris. -*nbreek*, m. Lendenbruch. -*nbrewkig*, adj. lendenbrüchig. -*ndarm*, m. Lendendarm. -*njacht*, f. Lenden(gicht), -*pein*, -*weh*, Hüftweh. -*nkussen*, n. Lenden(kissen), -*küsen*. -*nloos*, adj. ohne Lenden; gelähmt. -*npijn*, f. Lenden(weh), -*schmerzen*, Hüftweh, Rückenweh. -*spier*, f. Lenden(muskel), -*maus*, -*mäuschen*. -*stuk*, n. Lenden(stück), -*braten*. -*nvang*, -*zucht*, f. Lenden(krankheit), -*sucht*, rhauchitis.

Lene, s. *Leuning*.

Lenen, s. *Leunen*.

Leng, f. Leng (eine Art Kabiljau oder Stockfisch); Leng (eine Art Seil oder Tauwerk).

Leng(en, v. a. u. n. verlängern, länger machen, länger werden. -*ing*, f. *het Leng*en, n. Verlängerung. -*te*, f. Länge, Grösse, Ausdehnung.

Lenig, adj. u. adv. weich, sanft, geschmeidig, lind, gelinde, biegsam, sanftartig, das sich gut behandeln läßt. -*en*, v. a. hindern, erweichen, sanft-, biegsam-, geschmeidig machen. -*heid*, f. Biegsam-, Sanftartig)keit; Lindig-, Gelindig)keit.

Lening, s. *Leuning*.

Lens, s. *Luns*. -; adj. u. adv. (Schiffsw.) leer, ledig, ausgeleert. -*Lans*, f. Lanze, beim Wallfischfange im Gebrauch. -*en*, v. a. mit der Lanze erstechen (den Wallfisch).

Lente, f. Lens, Früh(ling, -jahr. -*bloem*, f. Früh(ling)sbiume, Himmelschlüssel, primula veris. -*dag*, m. Früh(ling)stag. -*klokje*, n. Glockenblume, Aquilegia. -*maand*, f. Lenzmonat, März. -*tijd*, m. Früh(ling)szeit, Lens.

Lenze, s. *Linze*.

Lenzen, v. a. leer machen, ausleeren. -; v. n. mit dem blossen Focksegel segeln (Schiffsw.)

Lep, m. Schlag, Stoss, Maulschelle.

Lepel, m. Löffel; Ladeschaufel; Hausenohr (Jäger v.). -*aar*, m. Löffelgarn (ein Wasservogel). -*blad*, n. Löffelblatt (das Blatt oder Breite eines Löffels; auch eine Pflanze, Löffelblatt, -kraut, Cochlearia). -*en*, v. a. löffeln, mit dem Löffel (essen), -schlürfen. -*kost*, f. Löffel(kost, -speise, Suppe, Brühe, Brei, Milchspeise, u. s. w. -*kruid*, n. Löffel(kraut, -blatt, Cochlearia.

-*spijse*, s. *Lepelkost*. -*steel*, m. Löffelstiel. -*stok*, m. Stiel einer Ladeschaufel. -*stuk*, n. kleine Kanone, welche mit der Schaufel geladen wird. -*tje*, n. Löffelchen, kleiner Löffel. -*zucht*, f. Esslust, Gefrässigkeit; Mangel an Nahrung.

Leppen, v. a. schuppen, mit dem Fusse fortstossen. -; v. a. mit der äussersten Spitze der Zunge prüfen; mit kleinen Zügen trinken, mit Milch oder Wein (laben, -füttern).

Leppen, v. a. u. n. mit der Zungenspitze oder den Lippen) prüfen, -schlürfen.

Leproos, adj. u. adv. aussätzig. -*dij*, f. -*huis*, *Leprosenhuis*, n. Lazareth, Hospital, Spital für Aussätzig. -*heid*, f. Aussatz.

Les, f. Lection, Vorlesung, Unterrichtslehre; Warung, Ermahnung, Bestrafung. -*je*, n. kleine Lection, -Ermahnung. -*sen*, f. plur. Lectionen, Vorlesungen; s. *Les*. -*sebaar*, m. Lese-, Schreib)ult; Treibkasten in einem Garten.

Lesch(bak, m. Löschtrog, Kühlfass eines Schmid. -*drank*, m. Küh(lung)strank, erfrischendes, kühlendes Getränk. -*geredschap*, n. Löscherathe, Braudgerathe, Löscheug, Gerathe zum Löschen des Feuers. -*trog*, s. *Leschbak*. -*water*, u. Wasser zum Löschen.

Leschen(en, v. a. löschen, auslöschen. Den brand-, den dorst *leschen*, den Brand-, den Durst) löschen. -*ing*, f. Löschung, Auslöschung.

Let, f. Letsel, n. Verhinderung; Ungemach, Schaden, Nachtheil, Verwundung.

Letten, v. a. u. n. Acht(geben, -haben, wahrnehmen, aufmerken, betrachten; hindern, aufhalten, hemmen; fehlen, mangeln. *Let well*; geht wohl Acht! merkt auf!

Letter, m. Buchstabe, Schrift, Druckerschrift; buchstäblicher Sinn oder Verstand. -*blokken*, v. n. fleissig studiren. -*bode*, m. Literaturlothe, gelehrte Anzeige (eine gewisse holländische Wochenschrift). -*dicht*, s. *Letterkeer*. -*dichter*, s. *Letterkeerer*. -*doek*, m. Nähn-, Model)huch, worauf das junge Frauenzimmer sich im Nähfen von Buchstaben und andern Figuren übt. -*en*, v. a. Buchstaben in Leinwand nähfen. -*en*, m. plu. r. ein Schreib)en;

die Wissenschaften, die redenden Künste, Gelehrsamkeit. -*gisten*, v. a. schriftgänger. -*gister*, m. Schriftgiesser. -*gisterij*, f. Schriftgiesserei. -*greep*, f. Silbe. -*held*, m. gelehrter Mann, ein grosser Gelehrter. -*hout*, n. schweres, hartes Holz (woraus vor diesem die Anfangsbuchstaben gemacht wurden). -*houten*, adj. aus hartem indischen Holz gemacht. -*Houtwerk*, n. Tischlerarbeit mit schwarzem indischen Holz eingelegt. -*kast*, f. Schriftkasten in einer Druckerei; Kasten mit Fächern nach alphabetischer Ordnung. -*keer*, m. Buchstabenwechsel, Umsetzung der Buchstaben eines Namens, Buchstabenspiel, Anagramm. -*keerer*, -*keerder*, m. Umsetzer der Buchstaben, Anagrammist. -*kennis*, f. Literatur, Kenntnis von gelehrten Sachen. -*konst*, s. Letterkunst. -*krams*, m. Lobgedicht. -*kunde*, f. Gelehrsamkeit, Literatur, Kenntnis der Sprachen, der Geschichte u. s. w. -*kundig*, adj. gelehrt, in den Wissenschaften erfahren. -*kunst*, f. Sprachlehre, Grammatik, Sprachkenntnisse. -*kunstenaar*, m. Sprachkundiger, Grammatiker. -*kunstig*, adj. sprachkünstig, -richtig, grammatisch, grammatikalisch. -*kunstiglijk*, adv. sprachrichtig, nach den Regeln der Grammatik. -*lijk*, adj. u. adv. buchstäblich, dem Buchstaben nach. -*loos*, adj. u. adv. (in den Wissenschaften) ungeübt, unerfahren; ohne Buchstaben, ohne Schrift. -*meester*, m. Schulmeister. -*nieuws*, n. (gelehrte) Neuigkeiten, -Zeitungen, literarische Nachrichten. -*oefening*, f. Studium der schönen Wissenschaften. -*oefenaar*, m. Freund der Wissenschaften, -des Studirens. -*snijder*, -*steker*, m. Schriftschneider, der Buchstaben in Holz oder Metalle gravirt. -*teeken*, n. Schriftzeichen, Accent. -*tje*, n. kleiner Buchstabe; Briefchen, Billet, kurzer Brief. -*verkeering*, s. -*vertaling*, s. Letterkeer. -*wijs*, adj. die Buchstaben kennend; in einer Sprache oder Wissenschaft etwas erfahren. -*wijsheid*, f. Gelehrsamkeit, Literatur. -*zeten*, v. a. schriftsetzen, setzen. -*zellen*, n. des Schriftsetzers. -*zetter*, m. Schriftsetzer, Setzer in einer Buchdruckerei. -*ziften*, v. a. Critikon,

Chikanen) machen, kritisieren, chikanieren, mückensaugen. -*zifter*, m. Critiker, Chikanenmacher, Mückensauger.

Leugen, (*Logen*), f. Lüge, Unwahrheit, falsche Aussage, Erdichtung. -*aar*, m. -*ster*, f. Lügner, -inn. -*achtig*, adj. lügenhaft, lügnerrisch, fabelhaft, erdichtet, ersonnen, falsch. -*achtigheid*, f. Unwahrhaftigkeit, Falschheit. -*emid*, -*meder*, m. Lügenschmied, einer der Lügen aussinnt. -*straffen*, (*gewöhnlicher Logenstraffen*), v. a. Lügenstrafen, das Lügenhafte eines Vorgebens deutlich anzeigen, und dadurch den Lügner zum Schweigen bringen. -*taal*, f. lügenhafte, Reden, -Erdählung, erdichtetes Märchen. -*tap*, s. *Leugenzak*. -*tijding*, f. lügenhafte (Zeitung), -Nachricht. -*verdictsel*, n. lügenhaftes Märchen, lügenhafte Erdichtung. -*vertelling*, f. lügenhafte Erdählung, Märchen. -*zak*, m. Erlügner, ein Mensch der immer oder oft lügt.

Leun, s. *Leuning*. -*en*, v. n. lehnen, sich auf etwas ruhen, aufstehen. -*ing*, f. das Lehnen; Lehne, Geländer. -*stoel*, *Leenstoel*, *Leuningstoel*, m. Lehn(stuhl), -sessel, Arm-sessel, Grossvalerstuhl. -*stokje*, n. Stöckchen um der auf zu lehnen, Stäbchen dessen sich die Mahler bedienen die Hand darauf zu stützen beim mahlen. -*trap*, *Leuningtrap*, f. Geländertreppe, Treppe (mit einem Geländer, - mit einer Lehne.

Leur, f. Lauer; Lurke (schlechter Wein, durch Aufgiessen von Wasser auf die schon ausgepressten Weinbeeren, entstanden). -, (*Zoor*), f. Täuschung, Betrug. -, f. Lumpe, Lappe, Haderlumpe, Fetze, schlechtes Zeug, Gerümpel, nichtswürdiges Ding, Kleinigkeit. -*achtig*, adj. kleulich, nichtswürdig. -*en*, v. a. trödeln, mit Kleinigkeiten an den Häusen herumgehen. -*kramer*, m. Lumpenhändler, Trödler. -*stellen* (te) v. a. täuschen, vereiteln. -*stelling* (te) f. Täuschung, Vereitelung, Hintergehung, das Täuschen, u. s. w. Betrug; das Wort brechen. -*werk*, n. Trödelei, Pflüscherei, schlechtes Zeug, nichtsnütziges Sachen.

Lous, *Louse*, f. Losung, Kriegswort, Lösungswort; Widerspruch, Zeichen, Kennzeichen; Wink, heim-

liche Nachricht; Schein. -, n. Iriskraut, Wasserlilie.

Leuter (*aar*, *Leuterbaal*), m. Geok, halber Narr. -*en*, v. n. lotern, schleitern, nicht fest sein, wanken, schwanken; fehlen, hapern, nicht richtig gehen; zögern. -*ing*, f. Wanken, Hemmung, Verbindung, Zögerung, Zaudern; Schlottern, Fehler, Mangel. -*work*, n. Sudel-, Pflüscherei, Sudellei, Pflüscherei; langsam fortgehende Arbeit.

Levant, f. die Levante (Theil des mittelländischen Meerufers der an Asien stösst), Ostwind; ein grosser weiter, tüchener Ueberrock. -*ijn*, m. Sturmwind (Schiffw.). -*sch*, adj. levantisch, aus der Levante.

Leven, v. n. leben, im Leben sein; bestehen, seinen Unterhalt haben; verfahren, zu Werke gehen, handeln. -, n. Leben, Lebensart; Bewegung, Lebhaftigkeit; Lärm, Getöse; Glück, -seligkeit; Vergnügen, Natur, empfindende Theile eines Körpers. -*d*, adj. (part. von *leren*, leben), lebend, was lebt, lebendig. -*loos*, adj. u. adv. leblos, ohne Leben, ohne Bewegung. -*saard*, -*saart*, s. *Leefwijze*. -*sader*, f. Lebensader, Urquell des Lebens. -*abeschrjver*, m. Lebensbeschreiber, Verfasser einer Lebensgeschichte. -*abeschrjving*, f. Lebensbeschreibung. -*abron*, f. Lebensquelle. -*ageesten*, m. plur. Lebens(geister, -kräfte. -*agroot*, adj. u. adv. in Lebensgrösse. -*agrootte*, f. Lebensgrösse. -*skracht*, f. Lebenskraft. -*slicht*, n. Lebenslicht, Tag. -*siddelen*, n. pl. Lebens-, Nahrungs-, mittel, Speisevorrath. -*straf*, f. Lebens-, Todesstrafe. -*stijd*, m. Leb-, Lebenszeit, -alter; Zeit des Lebens. -*swater*, n. Lebenswasser, Aquavita. -*swijze*, *Leefwijze*, f. Lebensart, -weise.

Levendig, adj. u. adv. lebendig, voll Leben und Bewegung; volkreich; lebhaft; munter, aufgeweckt, schön, voll (Feuer, -Geist, frühlich, froh; laut, Getöse machend; natürlich. -*heid*, f. Lebendigkeit, Lebhaftigkeit, Munterkeit; Feuer, Wärme, Kraft, Stärke; Schnelligkeit, Gewühl, Volkreichheit. -*makend*, adj. u. part. lebend, lebenerweckend. -*making*, f. Belebung. -*heid*, f. Leblosigkeit, todtter Zustand.

Lezer, f. Leber. -ader, f. Leber-, (Hohl)ader, Vena cava. -achtig, adj. leberartig, wie Leber sähe und trocken. -balsam, -balsm, f. zsm, f. Leberbalsam, Malvasierkraut, (eine Pflanze) Ageratum. -beuling, f. Leberwurst. -couleur, s. Leberkleur. -en, v. n. unter Herabgung einiger Reimen, ein Stückchen Leber im freundschaftlichen Kreise herumgehen lassen, wie in einigen Gegenden noch im Gebrauch ist, Leberreime machen. -ig, adj. leberartig, wie Leber. -kleur, f. Leberfarbe, hellbraun. -kruid, n. Leberkraut. -loop, m. Leberfluss. -puist, f. Finne, Ausschlag im Gesichte. -rijm, m. Leberreim (eine Art Siingedichte, die beim Rudgehen eines Stückchens Leber recitirt werden). -tje, n. Leberchen, kleine Leber; Leberreimchen, s. Leberrijm. -vloed, m. Ueberfluss (eine Krankheit der Leber). -worst, f. Leberwurst. -ziekte, -zucht, f. Leber(krankheit), -sucht. -zuchtig, adj. lebersüchtig.

Lezer(aar, Lezerancier, m. Lieferant, der die Lieferung von etwas hat. -antie, f. Lieferung. -ancier, m. Lieferant. -baar, adj. u. adv. lieferbar, zur Lieferung (bequem, -geschickt, gut-, tüchtig) zu liefern. -en, v. a. liefern, über-, ab)liefern; abgeben, verschaffen, einhändigen, besorgen. -ing, f. Lieferung; Verschaffung, Ueber(ge)bung, -lieferung, -gabe.

Leriet, m. Levit (ein jüdischer Geistlicher), einer der zum Stamme Levi gehört.

Lewerik, s. Leeuwerik.

Lezen, v. a. lesen; öffentlich lehren; sammeln, pflücken, brechen; aussuchen. -er, m. Leser, Vorleser, einer der liest, der Vorlesungen hält; der sammelt oder pflückt. -ing, f. das Lesen; die Vorlesung; Leseart; Wein(lese), -krudte.

Lias, f. Schnur, Papiere um darauf zu reihen.

Licht, adj. u. adv. licht, helle, klar, hellfärbig. NB. man verwechselt es nicht mit *Ligt*, leicht, s. *Ligt*). -, n. Licht, Klarheit; Tag, Tageslicht, Wachs-, Talg)licht, Licht einer Lampe; leuchtender Körper, was Licht anbringt. -drager, m. Lichtträger, Morgen-, Abend-)stern. -slaat, Lichterlaai, adj. lichterloh, lodern. *Het huis*

stond in lichtelaaije clam, das Haus stand (in lichterlohem Feuer, -in voller Flamme. -en, v. a. u. n. leuchten, anbrechen, licht werden; Licht geben, -von sich geben; suleuchten, das Licht beibehalten. -er, m. der das Licht behält, einer der einem andern leuchtet; Leuchter (worauf man ein Talglicht stellt); Laterne. -hater, m. ein lichtscheuer Mensch, der das Licht hasset. -hout, n. verfaultes glänzendes, leuchtendes Holz. -huis, n. Leuchthurm. -je, n. Lichtchen, kleines Licht. -mis, f. Liebefrauentag, Sanct Mariast. -mis, m. lüderlicher Bursche, Hurenläufer, Nachtläufer, Säufer, üppig lebender Mensch, der eine ungezogene Lebensart führt. -missen, v. n. ein ungezogenes Leben führen, in der Nacht herumstreichen, unsittlich leben. -misselij, f. üppige Lebensart, unsittliches Leben, Hurenlaufen, u. s. w. -schijnend, adj. u. partic. leuchtend, hell-scheinend, helle. -schuw, adj. lichtscheu, das Licht (-scheuend, -hassend. -steen, m. Lichtträger, Phosphorus. -stof, f. Lichtmaterie, -stoff. -straal, m. Lichtstrahl.

Lid, n. Glied, -maass; Glied des menschlichen oder thierischen Körpers; Gelenke; Mitglied einer Gesellschaft. Deckel; Augen(lid, -lid; Abtheilung, Stück (einer Rede, u. s. w.) -gras, n. Glied-, Queck)gras, Hundszahn, (eine Gras-pflanze; Gramen Caninum. -maat, (Ledemaat), m. u. f. Gliedmaass; Mitglied der Kirche. -maatschap, n. Recht-, Würde) eines Mitglieds. -rotting, leedjessrotting, m. n. n. indianisches Rohr mit Knoten oder Gelenke, Knotenrohr. -teken, n. Narbe. -water, Lede-, Ledewater, n. Glied-, Nerven) wasser, (in der Zergl. k. Lympha). -woord, n. Geschlechtswort (in der Sprachlehre).

Lied, n. Lied, Gesang. -boek, (Liedboek) n. Lieder(buch, -sammlung, Gesangbuch. -en, s. Liederer. -en, n. Luiden, plur. Leute, Menschen. -eren, (n. plur. von Lied, Lied, Lied, Gesang) Lieder, Gesänge. -erlijk, adj. u. adv. lüderlich, unordentlich, ungesittet, unsittlich. -erlijkheid, f. Lüderlichkeit, Unsittlichkeit. -je, n. Lied(chen), -lein. -jeddichter, m. Liederdich-

ter. -jessanger, -jessinger, m. Liedersänger.

Lief, adj. u. adv. lieb, angenehm, werth, schön, hold, artig, liebenswürdig, niedlich. -, m. u. f. Gelieb(ter, -te); Herzensfreund, -inn. -dadig, adj. u. adv. wohlthätig, gültig, liebreich, milde. -dadigheid, f. Wohlthätigkeit, Güte, Gütigkeit. -dadiglijk, adv. wohlthätig, gültig, liebreich, gutthätig. -etijk, adj. u. adv. lieblich, angenehm, hold, freundlich, wohl (schmeckend, -riechend. -etijkheid, f. Lieblich-, Annehmlich)keit, Holdselig-, Freundlichkeit, Wohlgeschmack, -ruoh. -hebben, v. a. lieben, liebhaben. -hebber, m. Liebhaber, Freund, Beförderer. -ij, f. Liebe, Neigung, Geschmack für die schönen Künste; Erfahrung in einer Wissenschaft; Liebhaberei, Vergnügen an einer Sache. -hobster, f. Liebhaberin, Befördererin, Freundin von etwas. -je, n. Liebchen, Lieb(ster, -ste, mein)Schatz. -koken, v. a. liekosen, schmicheln, streicheln, caressiren. -koker, m. Liebkoser, Schmeichler, Streichler. -kokerij, -koking, f. Liebkosung, Schmeichelei. -lijk, Liefelijk.

Liefde, f. Liebe, herzliche Zuneigung. -appel, m; Liebesapfel, Lycoperficum. -band, m. Band der Liebe. -beeld, n. Bild der Liebe. -beurt, f. Liebesdienst, unentgeltliche Stellvertretung. -brand, m. Liebesfeuer, -brand. -daad, f. Liebeswerk, That der Liebe. -drank, m. Liebestränk. -gift, f. Almosen, liebreiche Gabe. -loos, adj. u. adv. lieblös, hart, hartherzig, ohne Liebe, gefühllos. -loosheid, f. Lieblösigkeit. -pijl, m. Pfeil der Liebe. -rijik, adj. u. adv. liebreich, gültig, gutthätig, zärtlich. -rijkheid, f. Gutthätigkeit, liebreiches (Wesen, - Betragen, Zärtlichkeit. -taal, f. Sprache der Liebe, zärtliche Reden. -teeken, n. Liebeszeichen, Zeichen der Liebe. -vlam, f. Liebesfeuer, -flamme, -brunst. -vuur, n. Liebesfeuer. -waardig, adj. u. adv. der Liebe würdig, liebens(werth, -würdig. -werk, n. Werk der Liebe.

Liefst, (superl. von Lief, lieb), adj. am liebsten. -o, m. u. f. Lieb(ster, -ste.

Lieftalig, Lieftallig, adj. u. adv. lieblich in Reden, angenehm, huldreich, reizend, schön (von Person, und im Sprechen). -heid, f. Lieblichkeit, Annehmlichkeit, Anmuth, Reiz, Schönheit.

Liegen, v. n. u. a. lügen, Unwahrheit reden. -, n. das Lügen.

Lieger, m. Lügner, s. *Leugenaar*.

Lien, plur. m. Leute, s. *Lieden*.

Lier, f. Lier (ein musikalisches Instrument), (fig. die Dichtkunst. -dicht, n. lirisches Gedicht, Ode. -dichter, m. lirischer Dichter. -en, v. n. leiern, die Lier spielen, dichten, Verse machen, -laaww, adj. u. adv. laulich, etwas laumann, *Liereman*, m. Lierermann. -speler, -spelder, m. Lierspieler, fig. Dichter. -sang, m. lirisches Gedicht, Ode.

Lies, *Liesch*, f. Leisten, Weichen, Schamseite. -breuk, f. Leistenbruch. -gezweel, n. Lei tengeschwulst. -luis, f. Filzlaus. -oorstel, s. *Lieskwortel*.

Lieve! interj. o Lieber! -ling, m. u. f. Lieblich, Gelieb(ter, -te. -heer, m. Gott, der liebe Gott, der Erlöser.

Liever, adj. (compar. von *Lief*.) lieber, eher, mehr, weiter, besser-, mehr) geliebt. -leda, *Lieverleed*, adv. allmählich, von Zeit zu Zeit, langsam, allgemach. -tje, n. Liebchen, liebes Kind, liebe Kleinen, Kindlein.

Lijf, adj. ungesalzen, abgeschmackt, unschmackhaft. -, n. Speise ohne Geschmack, - ohne Salz. -fen, auf eine eckelhafte Art (lieblos) -schmeicheln, niederträchtig schmeicheln, fuchs-schwänzen. -ferij, abgeschmackte Schmeichelei; süsse eckelhafte Speise; Worte ohne Salz, abgeschmackte Reden, - Possen.

Ligchaam, n. Körper, Leib, Leichnam. -lijk, s. *ligchamelijk*. -soefening, f. Leibesübung.

Ligchamelijk, adj. u. adv. körperlich, leiblich, mit dem (Leibe, -Körper, dem Leibe nach. -heid, f. körperliches Wesen.

Ligdagen, m. plur. Liegtage (Schiffsw.). s. *Legdagen*.

Liggen, v. n. liegen, stille liegen, gelegen sein.

Ligger, m. Lieger, einer der auf dem Schiffe liegt es zu bewahren während es im Hafen ohne Bootsvolk liegt; Buch oder andere Waare, das oder die im Laden unver-

kauft liegen; bleibt Ladenhüter; Fass-, Tonne) worin Wein im Koller oder Wasser auf den Schiffen aufbewahrt wird.

Ligging, f. Niederlegung; Lage.

Ligplaats, f. Liegplatz, Ort wo die Schiffe im Hafen oder am Kai liegen, Schlaf(stelle, -stätte, Lagerstatt des Wildes, Ort wo Soldaten in Besatzung liegen.

Ligt, n. Häutchen, Fell oder Fliess worin das Kalb zur Welt kommt. -, adj. u. adv. leicht, nicht schwer wiegend, - zu begreifen; leichtfertig, -sinnig, eitel; unkeusch; unehrlich, schwindelnd, schlecht; vielleicht; geschwind. -achtig, adj. u. adv. etwas leicht, leichtlich. -anker, n. Lichtanker, womit man etwas leicht ausfließen kann. -blaaww, -bruin, hell(blau, -braun, u. s. w. -drager, s. *Lichtdrager*. -skooi, f. Gassenhure, unzüchtiges Weibsbild. -slijk, adv. leicht, -lich. -en, v. a. u. n. lichten, erleichtern, entlasten, leichter machen, heben, aufheben; entgegenstellen; stehlen; werben, ausheben; arrestiren, gefangen nehmen.

-omis, f. Erleichterung. -er, adj. (compar. von *Ligt*, leicht), leichter, weniger (schwer, -bgschwerlich. -, m. Lichter, Lichtschiff. -erman, m. Schiffer eines (Licht-, -Fracht)schiffes. -gevoelig, adj. u. adv. leichtgläubig. -gevoelighed, f. Leichtgläubigkeit. -geraakt, adj. empfänglich, leicht aufgebracht, jähornig. -geraaktheid, f. Empfindlichkeit. -hart, m. u. f. ein munterer, - frohsiger) Mensch, ein leichtsinniger Mensch. -hartig, adj. u. adv. frohsinnig, leichtsinnig; fröhlich, munter, aufgeräumt, gutes Muthes, ohne Sorgen. -hartigheid, f. Leicht-, (Froh)sinn, Fröhlich-, (Munter)keit. -heid, f. Leichtigkeit (am Gewicht; -im Verriethen einer Sache); Leichtsin, unkeusche Gemüthsart. -hoofd, m. u. f. leichtsinniger Mensch. -hoofdig, adj. u. adv. leichtsinnig, schwindlich. -hoofdigheid, f. Leichtsinnigkeit, Sorglosigkeit. -hoofdiglijk, adv. leichtsinnig, sorglos, auf eine leichtfertige Art und Weise. -jes, adv. leicht, etwas leicht, geschwind, schnell, auf eine leichtsinnige Art; buhlerisch. -igheid, f. Leichtigkeit, Gemächlichkeit. -ing, f. Lichtung, Erleichterung, Entladung, Aushebung (der Waaren aus den Schiffen), Hebung;

Werbung. -mis, s. *Lichtmis*. -omdeenen, f. Landstreicherinn, geschändetes Weibsbild. -te, s. *Ligtheid*. -vaardig, -veerdig, adj. u. adv. leichtfertig, veränderlich, vermessen, eitel, leichtsinnig, unbedachtsam, unveracht. -vaardighed, f. Leichtfertigkeit, Veränderlichkeit, Vermessenheit, Vorwegenheit, Eitel-, Leichtsinngig, Unbedachtsamkeit. -vaardiglijk, adv. leichtfertig, vorzeitig, unbeständig. -vink, m. leichtsinniger Mensch. -zinnig, adj. u. adv. leichtsinnig, unbeständig, munter, froh, freudig. -zinnigheid, f. Leichtsin, Unbeständigkeit, Frohsinn, Freude, Munterkeit. -zinniglijk, adv. leichtsinniger Weise, auf eine unbeständige Art, munter, lustig.

Liguster, m. Zaunilie (eine Pflanze). *Ligustrum*, s. *Mondhout*.

Lijf, f. (Schiffsw.) Lie, unter dem Winde, die niedere Seite des Schiff, die Unterwinde. *Ja lijf zijn*, Unterm Winde sein, *fig.* sich in Noth befinden, in Gefahr sein. -delijk, adj. u. adv. leidlich, erträglich. -den, v. a. leiden, dulden, ertragen, ausstehen, zulassen; gewogen, geneigt sein. -, v. n. währen, dauern. -, n. Leiden, Pein, Schmerz, Noth, Elend, Widerwärtigkeit. -dend, adj. (part. von *lijden*, leiden), leidend, schmerz erdul dend. -der, m. Leider, Dulder, Patient. -deres, f. Leiderinn, Dulderinn, Patientinn. -dig, adj. u. adv. leidig, scheusslich, hässlich, elend, beschwerlich. -ding, f. *Aet lijden*, n. das Leiden, die Qual, Schmerz, Angst, Bekümmernis; Leidenschaft. -dzaam, adj. u. adv. geduldig, duldsam, erdul dend; sanftmüthig, langmüthig. -dzaamheid, f. Geduld, Lang-, Sanftmüthigkeit, Sanftmuth, Duldsamkeit. -dtyk, adv. geduldig, langmüthig, erdul dend, sanft.

Lijf, n. Leib, Körper; Rumpf; Bauch; Bildung, Gestalt; Brustlatz, Leibchen (Kleidungsstück des Frauenzimmers); Schnürleib; Magen und Gedärme; Gebähr-, Leib)mutter; Mastdarm; Leben eines Menschen; Person. -arts, m. Leib(art), -modicus. -band, m. Gürtel. -stigen, adj. leibeigen, sklavisch. -stigen, m. u. f. Leibeigen(er, -ne, Sklav(e), -inn. -stigen(dom, n. -schap, f. Leibeigen(thum, -schaft, Sklaverei, Dienst-

barkeit. -gerecht, m. Zweikampf, Daell. -gewaad, m. Leibrock, Kleidung des Körpers. -geveeld, n. körperliche Gewaltthätigkeit. -goed, n. Leib-, Erb)gut, Besitzzung. -je, n. Leibchen, Brustlatz; Schnür(-leib, -brust, Korsett. -kleur, f. Leibfarbe. -kleurd, adj. fleischfarbig, inkarnat. -knecht, m. Leibbedienter, Kammerdiener, Lakai, Hausknecht. -landach, adj. holländisch, was aus Lieftand ist. -lijk, adj. leiblich, körperlich; persönlich. s. *Lijchamelijk* -lijkhaid, s. *Lijchamelijkheid*. -medicene, s. *Lijfarts*. -moeder, f. Gebärmutter, Mutterleib. -oefening, f. Leibesübung. -rent, f. Leibrente, -sins, s. Zinse auf jemandes Leben. -rok, m. Leibrock, Priesterkleid. -sberging, f. -sbehoud, n. Leibes-, Lebens)erhaltung, Leibesicherheit. -schut, m. Leibschütze, -wache, -trabant. -serven, plur. m. u. f. Leibeserben, natürliche Erben, eigne Kinder. -sgenade, f. Gnade, Pardon, Schenkung des Lebens. -systalte, f. Leibgestalt, körperliche Beschaffenheit; Taille, Bildung des Körpers. -sgevaar, n. Lebens-, Leibes)gefahr. -stoot, m. Gefolge, Bedeckung (eines Fürsten). -straf, f. Leibesstrafe, körperliche Züchtigung. -straffelijk, adj. leibstrafflich, kriminal. -togt, m. Leibgedinge, Niesbrauch, Fruchtgebrauch von Gütern. -togt, m. Lebensmittel, Unterhalt, u. s. w. s. *Leeflogt*. -togten, v. a. beleibdingen, den Niesbrauch-, den Fruchtgebrauch) seiner Güter einem andern überlassen. -togtenaar, m. -togtenares, einer oder eine, der oder die (den Niesbrauch von Gütern hat, -ein Leibgedinge genießt, Usufructuarium. -trawant, m. Leibtrabant, Hellebardier eines Fürsten. -verw, (kleur, f. Leibfarbe, Farbe die man über alle andre Farben liebt; Fleischfarbe; Inkarnat. -vrij, adj. u. adv. frei von der Leibeigenschaft oder Sklaverei. -vrijheid, f. Leibfreiheit. -wacht, f. Leibwache, -garde. -wapen, n. Leibwaffen, Vortheidigungsmittel wider feindliche Anfälle. -zaak, f. Leibes-, Lebens)sachen. -zakelijk, adj. das dem Leibe (angehört, -angeht.

Lijk, n. Leiche, Leichnam, todter Körper; Gestelle-, Gerippe) eines

Gebäudes, -eines Schiffes. -f. u. n. Saumtaug, Seil das an den Rändern der Schiffsegel genähet ist. -begraver, m. Todtengraber. -begraving, f. Begräbnis, Beerdigung. -bus, f. Urne, Leiche-, Asohen)krug. -)Topf. -)dicht, m. Leichen)gedicht, Elegie, Trauer)gedicht. -)dienst, m. Leichen)begängnis, letzte Pflicht, Bestattung sur Erde; Leichen)predigt; Seelmesse für einen Verstorbenen. -)doren, -)doorn, m. Leichdorn, Rührer)auger. -)drager, m. Leichen)träger. -)en, v. a. ebnen, eben machen. -)en, v. n. gleichen, ähneln, ähnlich sein; scheinen, das Ansehen haben; getriemen, anständig sein; wohlstehen. -)voel, even)voel, adv. gleich viel, einerlei, ebendasselbe. -)wel, *Evenwel*, *Hoewel*, conj. gleichwohl, dennoch. -)feest, m. Leichen)fest, -)begängnis. -)gebaar, n. -)klagt, f. Klage, Weh-, Trauer)klage. -)genoot, m. der mit am Leichen)begängnis) Theil nimmt. -)hof, s. *Kerkhof*. -)hout, s. *Houtetapel*. -)kuis, s. *Storf*. -)kuis, s. *Storf*. -)ing, das (Ebnen, Eben)machen. -)klagt, f. Wehklage über einen Todten, Trauer)klage, Elegie. -)kleed, n. Leichen)kleid, Sterbekittel, Trauer)kleid. -)koets, f. Leichen(wagen, -)kutsche. -)laken, n. Leichentuch, Sarg)kleid. -)offer, n. -)offerhande, f. Leichen)opfer; Seelmesse für einen Verstorbenen. -)pligt, m. letzte Ehre, -)Pflicht an einem abgestorbenen. -)pracht, f. Leichen(gepränge, -)begängnis. -)predk, -)predikatie, f. Leichen)predigt. -)rede, f. Leichen-, Trauer)rede. -)schuld, f. Todten-, Begräbnis)schuld, Schuld bei einer Beerdigung gemacht. -)staatsie, f. Leichen(gepränge, -)gang. -)stapel, m. Scheiterhaufen. -)stoot, s. -)staatsie. -)toorte, f. Leichen)faekel. -)ruur, n. Leichen)feuer, Feuer zum Verbrennen einer Leiche. -)wagen, m. Leichen)wagen. -)zang, m. Trauer)lied, -)gesang. -)ode, Leichen-, Todten)lied, -)gesang.

Lijm, f. u. n. Leim. -)achtig, adj. leim(achtig, -)artig. -)ig, kleb)richt. -)heid, f. Leim)artigkeit, kleb)richte Beschaffenheit. -)en, v. a. u. n. leimen, mit Leim verbinden; im Reden die Worte)verren; zäh-, dick-, leim)artig werden. -)er, m. Leimer, der mit Leim etwas fest)leibt; wer langsam re-

det und die Worte schleppend und lange ausser)rausspricht. -)erig, adj. s. *Lijmig*. -)erij, -)kokerij, -)siederij, f. Leim(siedererij, -)fabrik. -)erij, f. das Zerren der Worte, Wortzerre. -)ig, adj. leimig, sähe, klebrig, aus)geserrt. -)ing, f. das Leimen, das Zerren der Worte im Reden. -)kokerij, s. *Lijmerij*. -)siederij. -)kwaes, -)m. Leim(pinsel, -)bürste, -)quast. -)maker, m. s. *Lijmsieder*. -)pot, m. u. f. Leim(topf, -)kesselchen. -)roede, -)tang, f. -)stek, m. Leim(ruthe; -)stange (mit Vogel)leim bestrichen, um Vögel zu fangen). -)ster, f. Frauensimmer das mit Leim etwas zusammen)klebt; -)im Sprechen die Worte(so lang aus)serret, -)so langsam spricht. -)sieder, m. Leim)sieder. -)siederij, Leim)siedererij, s. *Lijmerij*.

Lijn, f. dünnes Seil, Tau, Leine, dicke Schnur, Zugtaug eines Schiffes; Linie, Streif, Reihe; Mess-, Angel)schnur. -)baan, f. Seil-, Seiler-, Röper)bahn, Seil)spinnerei, -)fabrik. -)draaijen, v. a. Seile)spinnen. -)draaijen, s. Seiler)handwerk, das Seil)spinnen. -)baan)draaijer, m. Seiler, Seil)spanner. -)es, v. a. linieren, Linien)ziehen. -)hout, *Lijniaal*, n. Lineal. -)kook, m. Leimsamen-, Lein-, (Lein)öl)kuchen. -)olie, -)saadolie, m. Leinöl. -)pen, f. *Lijnier*, -)Reim) Feder, Rastral, Linien)feder; s. *Troppen*. -)ragt, adj. schaurgerade; gerade wie eine Linie. -)slager, m. Seiler, Reifschläger. -)sje, n. Seilehen, Schnürchen, Leichen. -)trekkerij, f. Intrigue, heimlicher Handel, heimliches Verständ)nis. -)waad, *Lijwaad*, *Lijngewaad*, n. Leinwand, Leintuch. -)vadier, -)watier, m. Leinwand(händler, -)krämer. -)zaad, n. Lein-, Flachs)samen. -)zaadkoek, s. *Lijnkoek*. -)zaadolie, s. *Lijnolie*.

Lijs, (*Lij*, *Leisep*), f. Leit(seil), -)faden. -)lijf, f. dünnes Seil, womit die Schiff)segel aufgebunden werden. -)pond, n. Liss)fund, Gewicht von 15 Pfund (im Käsehandel). -)t, f. Leisten, Bord, Rand, Saum, Rahmen, Einfassung; Einschlag eines Gewebes; Liste; Rolle, Verzeich)nis, Register, Katalog, Reihe. -)tem, v. a. leisten, einfassen, in Rahmen fassen. *Eens schilderij lijsten*, ein Bild einfassen. -)tem)maker, m. Rahmen-, Einfassungs)maaker. -)temerker, n. Leisten)arbeit,

Zierde, allerlei Einfassung um etwas, (in der Bauk.).
Lijster, f. Krammetvogel. - *bee*, - *bezie*, - *bei*, f. Sorben-, Quetschenbeere. - *besinboom*, m. Sorben-, Malbaum. - *boog*, m. Krammetvogelschlinge.
Lijve, m. (dnt. and abl. von *Lijf*, Leib) am (Leibe, - Körper. - *loos*, adj. u. adv. leblos, todt, ohne Leben.
Lijvig, adj. u. adv. dick, stark, grob, gesetzt. - *heid*, f. Dicke-, Stärke) des Leibes.
Lijwaad, s. *Lijwaaad*.
Lijzeil, *Bonnet*, m. Beiseigel, das bei Windstille am grossen Segel befestigt wird.
Lik(doren), - *doorn*, m. Leichdorn, Hühnerauge.
Lik(hout), n. Glätt-, Polir)holz. - *baard*, m. Mundlecker. - *taarden*, v. n. den Mund-, den Bart) lecken. - *kebruer*, - *kebruder*, m. Tisch- (Tafel-)freund; Tellerlecker, Schmarotzer, Zechbruder. - *ken*, *Lekken*, v. a. lecken, mit der Zunge aufnehmen; trinken, den Becher leeren, sechen; glätten, poliren; übertragen, rein ausplündern; prügeln, einem den Rücken bläuen. - *ker*, m. Lecker; Schmarotzer, Trinker, Zechbruder; Glätzer. - *king*, f. *ket likken*, n. das Lecken mit der Zunge; Aufschlürfung; das (Glätten, - Poliren. - *pot*, *Likkepot*, m. u. f. Topf woraus man Sirup oder sonst etwas lecket; Nächer; Tellerlecker, Schmarotzer, Zechbruder. - *spit*, m. Teller-, Pfannen(lecker, Schmarotzer. - *steen*, m. Glättstein, Polirstein. - *ster*, f. Leckerin, Schmarotzerin; Glätzerin.
Lil, m. Gallerie, kalte Kalbsbrühe.
Lille-, *Trille*)*beenen*, v. n. mit den Beinen (klingeln, - trillern. - *n*, *Trillen*, v. n. sattern, beben, trillern, schaudern (vor Angst, vor Frost u. s. w.). - *n*, *Lilling*, f. das Zittern, - Beben, - Trillern.
Limonen, m. Limone, Zitronen-*boom*, m. Limonen-, Zitronen)baum. - *drank*, *Limonade*, m. Limonengetränke, Limonade. - *kiot*, f. Limonen-, Zitronen)kiste. - *kruud*, m. Melissenkraut, Ivenblatt, Bienenaug (eine Offizinalpflanze). - *nat*, - *oep*, n. Limonen-, Zitronen)saft. - *water*, n. Limonade, Zitronenwasser.
Lind, adj. u. adv. {ubs. für -sacht,

lenig) gelinde. saaft. - *s*, f. *Lindenboom*, m. Linde, Lindenbaum. - *oem*, adj. lindes, von Lindenbaum. - *n*, *Leinwand*, s. *Linnen*. - *endast*, *Leinendast*, Rinde von Lindenbaum. - *enblad*, n. Lindenblatt. - *enbloesiel*, n. Lindenblüte. - *enloof*, n. Lindenlaub. - *enhout*, n. Lindenhols. - *enochers*, f. s. - *enbast*.
Liniaal, n. Linial, Linirhols.
Linie, f. Linie, Strich; Zeile, Reihe, s. *Lijn*. - *n*, f. Linie, Schlachordnung; Brustwehre (in der Kriegsk.). - *n*, f. Linie, Geschlechts(linie, - zweig. - *n*, f. Linie (in der Messkunst, der swollte Theil eines Zolls) (in der Erdbechr.). f. *Linie*; Aequinoctiallinie. - *ren*, v. a. liniren, s. *Lijnen*. - *schip*, n. Linieneschiff, Kriegeschiff das 50 oder mehrere Kanonen führt, und also mit in der Linie sich gegen den Feind schlagen kann.
Link, f. Striem, blauer Flecken, durch Schläge oder Druck von Fesseln verursacht; Riss, Einschnitt. - *er*, adj. u. adv. link. - *er*, - *erd*, m. Schalk, schlaue Kopf, feiner Spassvogel. - *s*, adv. links, zur Linken. - *sch*, adj. links, alles mit der linken Hand verrichtend; alles verkehrt than. - *oem*, adv. s. *Linke*.
Linnen, n. Leinwand, -tuch, Leinwandzeug, Wäsche. - *n*, adj. leinen, von Leinwand, von Lein oder Flach gemacht. - *goed*, n. Leinwandzeug, Wäsche. - *handel*, m. Leinwand(handel, -kram. - *kae*, f. Leinwand(kasten, -schrank. - *kist*, f. Leinwandkiste. - *kooper*, m. - *koopster*, f. Leinwand-, Tuch)händler, -krämer, -krämerin. - *kraam*, f. Leinwand(bude, -kram. - *kruud*, n. Flachs, Flachskraut, s. *Lijn*. - *naaijen*, v. a. Leinwandnähen. - *naaijen*, n. das Leinwandnähen, Leinwandnäbgerwerbe. - *naai-ster*, f. Leinwandnäherin. - *naald*, f. Leinwandnadel. - *strijken*, v. a. Leinwand(bügelu, - plätten. - *strijker*, f. Leinwand(bügelorin, -plätterin. - *erkooper*, - *koopster*, s. - *kooper*. - *waschter*, f. Wascheuse, Wäscherin. - *woven*, n. Leinwandweben, Leinweben. - *wewer*, m. Leinweber. - *winkel*, m. Leinwand(laden, -kram, -bude.
Lint, n. Band, Borte, Posament. - *molen*, f. Bandmühle. - *touw*, - *getouw*, n. Bandwirkerstuhl, Posamentirstuhl. - *werker*, - *wewer*, m

Band-, Borten)wirker, -)weber, Posamentirer. - *werkerij*, - *wewerij*, f. Band(weherei, -fabrik, Band-wirker(handwerk, -profession. - *winkel*, m. Band(laden, -bude, -handlung. - *winkelier*, m. Band(händler, -krämer. - *worm*, - *wurm*, m. Bandwurm.
Linze, *Linzard*, f. Linse (eine Art Erbsen); Linse, (kleine Vergrößerungsgläser für das Mikroskop).
Lizen(boom, m. Linsen)baum, -staud. - *ormig*, adj. linsen)artig, wie eine Linse geschliffen.
Lip, f. Lippe, Lefze; Band einer Wunde; hervorragendes Stück Holz (in der Bauk.). - *je*, n. Lippchen, kleine Lefze. - *letter*, f. Lippbuchstabe, Buchstabe der vorzüglich mit den Lippen ausgesprochen wird. - *werk*, n. Lippenwerk, äusserliche Worte die nicht aus dem Herzen kommen.
Lis, (*Lits*, *Luz*, *Luts*), Litse, Schlinge von Zwirn oder Seide oder von Schnur gedreht. - *koord*, *Lits*, *Lutskoord*, f. Flitskoord, Litschnur, Schnurschlinge. - *sen*, v. a. Schnurschlingen an ein Kleid anähen.
Lisch, *Lis*, *Lies*, n. Schilfohr, Schwerdtlilie, Kalmus (eine Wasserpflanze). - *bloem*, f. Wasserlilie, Pfingstblume, Schwerdtblume, Iris.
Lispelen, *Lispen*, v. n. lispeln, pflätern, mit der Zunge anstossen; leise reden; sanft wehen (vom Winde). - *en*, n. Lispeln, Schnarren, Anstossen. - *er*, m. Schnarrer, Lislper, - *ing*, f. - *ster*, f. Lislperlin. - *tong*, m. u. f. Lislperlin, Lislperin; Schnarrer, - *inn*.
List, f. List, Schlaueit; Kunstgriff; Betrug; Krieglust. - *ig*, adj. u. adv. listig, verschlagen, schlau, betrügerisch. - *igheid*, f. Listigkeit, Schlaueit, Schlaueit. - *iglijk*, adv. listig, schlau, auf eine listige Art und Weise.
Lits, s. *Lis*, Schnurschlinge.
Livre, (*Leveris*, *Livreis*), f. Livree, Kleidung der Bedienten. - *bedien- de*, m. Livreebedienten. - *lint*, n. Borten, Bortband auf der Livree, Kleidung der Bedienten. - *rok*, m. Livree, Kleidung der Bedienten. - *volk*, n. Livreebedienten, männliche Dienstbothen.
Lob, *Lub*, f. Kragen, Halskrause, Manchette; Lappen (der Lunge). - *bes*, *Lobuur*, m. (flund, Pferd,

Schwein mit breiten niederhängenden Ohren, Schlappohr; dummer, einfältiger aber gutmüthiger Mensch. -big, adj. kraus, kräuselich, mit Falten, runzelich, -beren, v. n. durch Wasser waten. -man, m. spanische Dukatone, worauf ein Brustbild mit einer Halskrause. -berig, adj. u. adv. gallertartig, dicke, sähe. -oor, s. Lobbes, Thier mit schlappenden Ohren; einfältiger Tropf. -oorig, adj. hang-, schlapp)ohrig. -oorigheid, f. das Niederhängen der Ohren; Dummheit, Einfalt, kindisches Wesen.

Loch, n. Loch, Oeffnung. -gat, (Schiffsw.) Loch wodurch das unreine Wasser abläuft.

Lodder(er), m. freundlich liebgeladener Mensch; geiler-, verliebter-, unzüchtiger Mensch, Lotterbube. -en, v. n. sich verliebt anstellen; im Bette faullesen. -ig, -lijk, adj. zärtlich, verliebt, liebungelnd; freundlich; schläfrig. -igheid, f. Zärtlich-, Freundlich-, Verliebtheit; Schläfrigkeit. -oog, n. freundliches-, holdes-, verliebtes) Auge, das geile Blicke wirft. -oogen, v. a. liebängeln, einem (holden Blicke zuwerfen, verliebt ansehen; einen durch geile Blicke anreizen; vor Schlaf die Augen halb verschliessen. -oogig, s. Lodderig.

Lodsig, adj. u. adv. (obs.) ungerne, unwillig, mit Widerwillen, sich sträubend.

Loef, f. Lof, Lofseite (eines Schiffes, von welcher der Wind herkömmt. *ons schip had de loef*, unser Schiff segelte über dem Winde der anderen Schiffe. *fig. iemand de loef afwinnen*, einen (übertreffen, -vorbestreben. -gierig, adj. zu viel dem Winde nachgehend und nicht recht dem Ruder gehorchend, (Schiffsw.) -hout, n. Ruderangel, Holz wogegen die Ruder ruhen. -waart, -waarts, *to loever*, adj. an der Windseite eines Schiffes.

Loeg, (in Grönningen und Drenthe), n. Dorf, Flecken. -en, (Provinzial), v. a. in Ordnung aufeinander legen. -er, *Loegster*, s. Stouwen, Stouwster.

Lof(jen), v. n. blöken, brüllen wie das Rindvieh und andere Thiere; toben, wie ein Sturmwind. -jen, n. -ing, f. das Blöken, Brüllen; Toben.

Loenis, (Provinz.) f. Kalbskeule, Lendenbraten.

Loensch, adj. u. adv. ein wenig schiel, etwas schielend; verliebt, liebungelnd.

Loer, (Looris) m. ein roher, dummer, ungeschickter Kerl. -m. Lauer. -en, v. n. u. a. lauren, lauschen, belauschen, in einem Hinterhalt liegen, den Feind oder das Wild zu überraschen; betrügen. -huisje, n. Wachtäuschen, kleines Häuschen, sich zu verstecken und auf den Feind oder das Wild zu lauren. -ie, m. dummer Kerl, Bauernlümmler. -man, m. trockener Käse, der aus gerahmter Milch gemacht wird. -moorder, m. Meuchelmörder. -oog, n. Laucraue, Auge das beständig herumblinzelt und auf etwas lauert. -plaats, f. Ort wo man sich aufhält um etwas zu belauschen. -vogel, m. Jagdvogel, Falke; Mensch der beständig herumlauert.

Loeren (Schiffs v.) v. n. scharf gegen den Wind segeln.

Lof, s. Lof. -, m. u. n. Lob, Ruhm. -basuin, f. Trompete, Posaune, jemandes Lob zu verbreiten; Lobgedicht, Epopee, Lob(rede), -spraach, -dicht, n. Lobgedicht, Ehrengedicht. -felijk, *Loflijk*, adj. u. adv. löblich, preis-, ruhm)würdig, lobenswürdig. -felijkheid, f. Rühmlich-, Preiswürdig-, Löblichkeit, Verdienst. -galn, n. Lobgesang, Freudengeschrei. -gerucht, n. Lobgerüchte, Lob, Ruhm. -gierig, adj. u. adv. ehrgeizig, ruhmstüchtig, ehrstüchtig, ruhmgerig. -gierigheid, f. Ruhmgeriehe, Ehrgeiz. -lijk, s. Loffelijk. -lied, n. Lob(gesang) -lied. -offer, n. Lobopfer. -psalm, m. Lob(psaln) -lied. -rede, f. Lobrede. -redenaar, m. Lobredner. -spraak, f. Lobrede. -spreken, v. a. Lob vermelden, Lobreden halten. -titel, m. Ehren(titel), -name. -trompet, f. Ehren(trompete), -posaune. -witen, v. a. schmeicheln. -tuter, m. Schmeichler, der einen oder eine Sache übertrieben lobt. -tuterig, -tuiting, f. übertriebene Lobeserhebung, Schmeichelei. -waard, -waardig, adj. u. adv. lob-, lobens-, preis)würdig. -waardiglijk, adv. lobenswürdig, rühmlich, löblich, preiswürdig. -werk, n. Laubwerk, Schnitzarbeit, Verzierungen der Gemäld- und Bildhauerarbeit. -sang, m.

Lob(gesang, -lied, Hymne. -zanger, m. Lob(sänger. -zegger, m. Lobeserheber. -zingen, v. n. lobsing. -te, f. s. Be-, *Geloof*, Versprechen, Gelübde. -tonis, f. (obs.) Versprechen; Gelübde. -togt, m. (obs.) Erlaubnis, Urlaub, einem Angeklagten gegeben, sich auf eine bestimmte Zeit, unter Freileitung irgend wohin zu begeben um seine Gelübde zu vollbringen.

Log, (obs. für *Logen*) f. Lug, -, adj. u. adv. schwerfällig, plump, grob, schwer; langsam, träge, mühsam zu bewegen; dumm, ungeschickt, ungelehrig. -gat, n. ein schwerfällig segelndes Schiff. -gaten, n. pl. Löcher im Schiffe zum Abfließen des unreinen Wassers, s. *Lochgat*. -ge, f. Schiffsmelanzene, wodurch man wissen kann wie viel Wegs das Schiff in einer gewissen Zeit segelt. *Log-ger*, m. Lagger (eine Art französischer Schiffe). -heid, f. Träg-, Faulheit, Schwerfälligkeit, Ungeschick, Plumpheit, Ungelehrigkeit, Dummheit.

Logchem, m. ein wenig Licht gebendes Flämmchen, Flamme die viel Dunst giebt und nur wenig erleuchtet.

Logement, s. Herberg, n. Gasthof, Wirthshaus, Herberge, *Logis*. -houder, m. Gast(wirth), -geber.

Logen, s. *Logen*. -straffen, v. a. lügenstrafen, auf Lügen ertappen.

Logis, f. Logo (franz. w.) ein absonderter Ort oder kleines Zimmer im Schauspielhause; Freimaurer(loge, -Versammlung; -Versammlungsort.

Lok, f. Haarlocke. -aas, n. Lock(aas, -speise, Aas zum Vogel-, zum Fisch)fang; Anleitung, Veranlassung, Anlass; verführerisches Reitmittel. -aas, v. a. anknörnen, anlocken, mit Aas oder Lockspeise (locken, -verführen. -, *Lokkebrood*, n. Lockspeise (an der Angel für die Fische; *fig.* jedes Mittel andere an sich zu ziehen und ihnen Zuträuen einzusüßeln. -duif, f. Locktaube -send, f. Lockente. -en, s. *Luiken*. -fluitje, n. Lockpfeifen. -geld, n. Lockgeld. -gift, f. Lockgesonken, einen an sich zu ziehen. -kebrood, n. Lockspeise, s. *Lokkebrood*. -ken, v. a. locken, anlocken, an sich ziehen; verführen. -kend, adj. u. part. lockend, anlockend, -reizend, verführend, verführerisch. -ker,

m. An(locker, -reizer, Verführer. -king, f. Lockung, Anlockung, Verführung. -je, n. Haarlockchen; kleine Trinkschale. -mess, f. Lockmeise. -sel, n. Lockung, Reizung; Lockspeise. -vink, f. Lockfinke. -vogel, m. Lockvogel. -woord, n. Lockwort, schmeichelndes Wort. -zel, s. Loksel.

Lolken, v. n. miauxen-, heulen-, schreien) wie die Katzen; schlecht singen, hässlich heulen und schreien; sich über eine Feuerkette wärmen. -n, n. Katzen(geschrei, -geheule; schlechter, unangenehmer Gesang. -epot, m. Kohlen-, Feuer)topf, womit die Bettelweiber im Winter herum-schleichen. -ing, f. s. Lollen, n.

Lombard, (Lomberd, Lommert), m. Lombard, Leihbank, Leihhaus, Pfandhaus. -briefsen, n. Pfandzettel, Versetzungschein. -honder, m. Leihbankhalter; Wucherer; der Bank hält. -sch, - vjesh, adj. lombardisch. -vrowe, f. Leihbankfrau; welche eine Leihbank hält, oder für andere Leute da Sachen verpfändet.

Lombren, v. n. l'ombre spielen (gewisses Kartenspiel, Ombre oder l'ombre genannt).

Lommer, f. Schatten der Bäume. -achtig, adj. u. adv. schattig, schattengebend, laubig. -en, v. n. im Schatten sitzen. -rijck, -ig, adj. schattenreich. -s, s. Lombard.

Lomp, adj. u. adv. plump, grob, ungeschliffen, ungeschickt, schwer, schwerfällig, schlecht, unge(bildet, -lehrig, dumm. - , f. Lumpen, Haderlumpen, alte Leppen; Stück, Brocken; grosser Zuckerhut von grobem Zucker. -stijck, adv. plump, aufeine grobeArt, s. Lomp. -en, plur. f. von Lomp, Lumpen, Haderlumpen u. s. w. -en, v. a. verächtlich behandeln, hudekn. -erd, m. plumper, ungeschliffener, unbehändiger Mensch, Lumpenkerl, Schlingel. -heid, -igheid, f. Plump-, Grob)heit, Ungeschicklichkeit; Unvorsichtig-, Unsierlichkeit. -ig, adj. schlecht, gering, wie Haderlumpen, pfuschermässig, unsierlich.

Long, f. Lange. -ader, f. Lungenader. -edrwif, f. Lungenraube. -kruid, n. Lungenkraut. -oewr, n. Lungenkrankheit der Pferde. -pijp, f. Lungenöhre. -tering, -sichte, f. Lungen(sucht, -krank-

heit, Schwindsucht. -zucht, s. -sichte, -zuchtig, adj. lungensüchtig, schwindsüchtig.

Lomk, m. Blick, Augenwink. -en, v. n. verliebt (mit den Augen blinzeln, -ansetzen, -anstarren, -anblicken; seitwärts ansehen, liebäugeln. -end, adj. u. part. liebäugelnd; seitwärts schielend. -er, -aard, m. einer der verliebt liebäugelt; einer der schiel oder vom der Seite sieht; das Auge selbst. -je, n. freundlicher-, sanfter-, verliebter) Blick. -ing, f. besser het lonken, das Liebäugeln.

Lont, f. Lunte, Zündstrick, Zunder zur Abfeuerung der Kanonen. -regt, n. Gewalt der Waffen. -stok, m. Luntens-, Zünd)stock, -)ruthe.

Loochen(en, v. a. läugnen, verneinen. -ing, Verläugnung.

Lood, n. Blei; Loth; Blei(kugel, -marke (an Tuchstücken, u. s. w.) Senkblei, die Tiefe des Wassers zu messen; Blei-)Mess)schnur (in der Bauk.) bleiernes Gewicht einer Uhr; Loth, halbe Unse. -achtig, Loodig, adj. bleiarstig, bleicht; wie Blei; schwer. -en adj. bleiern, von Blei. -en, v. a. bleien, mit Blei bekleiden, einbleien, in Blei einpacken, - einsetzen; löthen, mit Blei aneinander verbinden. -gieter, m. Blei(giesser, -arbeiter. -gieterij, f. Bleigiesserei. -grosce, f. Bleigrube. -je, n. Bleiernes Zeichen das man beim Eintritt ins Schauspielhaus, oder für Fracht bekommt die man für sich im Postwagen oder Schiffe bezahlt hat. -apel, m. Blei-, Schmels-, Giess)löffel. -dijn, f. Bleiweine, Senkschnur. -metaal, n. Bleiers. -mijn, f. Bleigrube, bergwerk. -regt, adj. u. adv. blei-, senk)regt. -s, Loots, -man, m. Lothe, Loths, -mann, Pilote, Steuermaun. -s, f. hölzerne, bretterne) Scheune, -)Bütte, -) Werkstat, Schoppen. -sen, Loodlieden, m. plur. Lotheleute, Piloten; u. f. plur. bretterne) (Hütten, -Scheunen. -sen, v. a. lothen, Sohiffe (in den Hafen und heraus führen, -begleiten. -slieden, s. Loodlieden, m. plur. Lotheleute. -sman, s. Loods. -schuit, f. Loth-, Loots)schiff, -)chaluppe. -soldoerel, n. Lothe, Schlagloth. -veerw, f. Bleifarbe, bläulichte Farbe. -verwig, adj. bleifarbig; grau - (schwärz)lich. -wit, n. Bleiweiss, Cerussa. -witmaker, m. Bleiweiss(-

macher, -fabrikant. -witmakerij, f. -witmolen, m. Bleiweiss(fabrik. -mühle.

Loof, Loef, (te) adv. (Te loofen te bod komen), über eine Waare handeln, einerseits den Preis stellen, -feiltschen, -handeln. - , Loof, n. Laub, Blätter von Bäumen; Kraut-, das Grüne) von Rüben, Wurzeln, u. s. w. -achtig, adj. blätterig, laubig, schattig. -heid, f. Müdigkeit; Mattigkeit, Ermattung. -hut, f. Laubhütte; Laube. -hutfest, n. Laubhüttenfest der Juden. -dje, n. kleines Laubwerk. -rijck, adj. u. adv. laub-, blätter)reich, belaubt, blätterig, schattig. -rol, f. Rolle mit Laubwerk, beim Ruchervergolden gebräuchlich. -vorsch, m. Laubstosch. -werk, Loefwerk, n. Laub-, (Schnitt)werk. -worm, m. Raupe.

Loog, f. Lohe, Flamme, Glut. - , f. Lauge. -asch, f. Laugasche. -bak, m. Laugentrog, Trog zur Lauge. -en, v. a. in die Lauge setzen, in der Lauge beizen lassen; mit Lauge scheuern. -water, n. Laugwasser, Lauge. -zout, n. Laugensalz. -zoutig, adj. laugensalzig, laugensalztig.

Looi, f. Lohe, Eichen-, Birken)rinde zum Lohgerben. -jen, v. a. lohgerben, (Müte-)Leder) gerben. -jeer, m. Gerber, Loh-, Leder)gerber. -loerrij, f. Lohgerberwerkstätte, Lederfabrik.

Loek, n. Lauch, Zwiebelgewächs. -achtig, adj. u. adv. nach Lauch-, nach Zwiebeln) schmeckend oder riechend, wie Lauch aussehend, lauch-, zwiebel)artig. -bol, m. Zwiebel. -doop, -saus, f. Lauch-, Zwiebel)brühe. -prij, f. egyptischer Lauch, Sallatalauch, -saus, s. Lookdoop.

Loom, adj. u. adv. träge, faul, langsam, schwer(fällig, -müthig, langwährend. -heid, -igheid, f. Träg-, Faul)heit, Schwermüthigkeit. -ig, -lijk, adj. u. adv. s. Loom.

Loon, m. u. n. Lohn, Belohnung, Vergeltung, Löhnung, Bezahlung für Arbeit oder geleistete Dienste; Strafe. -en, v. a. u. n. lohnen, be-, ver)lohnen, vergelten, Bezahlung für Arbeit oder geleistete Dienste geben; strafen. -er, m. Belohner, Vergelter. -heer, m. Lohnherr. -ing, f. Löhnung, Belohnung, Vergeltung, Lohn. -trekken, v. a. Lohn-, Sold) bekommen, -)niehu-

-*trekkend*, adj. lohn(siehend, -habend, belehnt, -*trekker*, m. der Lohn erhält, einer der Besoldung hat.

Loop, f. *Loopen*, n. ein gewisses friesländisches Getreidemaass, deren 56 auf eine Last gehen. - m. Lauf, das Laufen, Gang, Bewegung. -*achtig*, adj. gern ausgehend, selten zu Hause; küßig, -*fisch*, geil, üppig, -*baan*, f. Lauf-, Renn)bahn. -*en*, v. n. laufen, rennen, schnell fortgehen; süchten, fliehen; schnell (segeln, - fahren; fliesen, rinnen, trüfeln, träufeln. -*end*, adj. (u. part. von *Loopen*, laufen), laufend, gehend; fließend; flüchtig; laufend, hitzig, geil, brünstig. -*er*, m. Läufer, einer der schnell läuft, laufender Bedienter eines Fürsten, Fußbothe; Auereiser, Flüchtling, Feigherriger; Land(läufer, -streicher; Hasenläufer; Läufer oder Rathherr im Schachspiel; Dame im Triktrekspiel, die herausgenommen werden muss; der oberste Mühlstein; Reibstein womit die Mahler Farben zerreiben; Sandjuhr, -seiger, -läufer; Hauptschlüssel womit man verschiedene Schlösser aufschliesen kann; kleiner Tackel zum Einziehen; Wettläufer, schnelltrabendes Pferd. -*graaf*, f. Laufgraben, Trenchee; Durchgang unten im Schiffe, um den Schaden unter dem Wasser abzuhelfen. -*je*, n. List, Streich, Kunstgriff, Kniff, kleine komische Geschichte; Schelmerei, Bubenstückchen, Spass, Grolle, Posse, Mährchen. -*ing*, f. (besser *ket Loopen*, n.) das Laufen, Fliesen, Trifeln, Träufeln. -*knecht*, m. Laufknecht, laufender Bedienter, Läufer. -*maar*, f. Nachricht, Gerücht, unlauffendes Gerücht. -*meisje*, n. Mädchen das (viel läuft, - selten zu Hause ist; - die Bothschaften eines Hauses verriichtet. -*perk*, n. Lauf-, Renn)bahn. -*plaats*, f. Laufplatz, Rennbahn; Sammelplatz des Kriegsvolks oder derjenigen die Wettrennen halten. -*prijz*, m. Preis-, Belohnung der Sieger im Wettlaufen oder Rennbahn. -*so* (we), adv. eilig, flüchtig, schnell, geschwind, im Vorübergehen, im Anlaufe. -*sch*, adj. lausch, brünstig, hitzig, geil. -*schuit*, s. *Loopster*. -*steg*, f. Steigeseil am Bugspriet des Schiffes; s. *Kliewetaj*.

-*ster*, f. Läuferin, Müsiggängerin, Frau oder Mädchen die o. das nicht viel zu Hause ist. -*touw*, n. Seil das über eine Scheibe geht, und womit man schwere Sachen aufheisset oder zieht. -*ved*, n. Lauf-, Renn)bahn.

Loos, s. *Lour*.

Loos, s. *Lous*. -, adj. u. adv. los, listig, schlau, schlimm; falsch (bluss fürs Auge); vorgewandt. - f. altes Seil das auf dem Schiffe los hängt. -*heid*, f. List, Listigkeit, Schlaueit. -*lijk*, adv. listig, schlau, betrügerlich, arglistig, auf eine schlaue Art und Weise. -*pend*, n. letzte Wermung um zu bezahlen, wenn ein Schuldner der gedrohten Pfändung zuvorkommen will.

Loot, n. Loth (ein Gewicht), s. *Lood*. -, f. Sprosse, Ausschuss, Sprössling, Knospe, Blumensenker, Zweig, Rebe. -*en*, s. *Loten*. -*je*, n. Loosbillet, Antheil in der Lotterie; Zeichen, Zulassungszeichen, Entreebillet.

Loover, f. Grünes, grünes Laub, Blatt; Gold-, Silber)blatt, Flittergold. -*hut*, -*foet*, s. *Loofhut*, *Loofhuttenfest*.

Loosen, s. *Losen*.

Lor, f. Lumpe, Naderlumpe, altes Zeug, -Gerümpel, unnütze Dinge.

Lording, f. (Schiffsw.) schweres getautes Tau, das um die Kabeltaue gewunden wird.

Lorkenboom, f. Lerohensbaum, Larix. -*swam*, Lerohenschwamm, Agaricus.

Lorren, f. plur. von *Lor*, Naderlumpe, u. s. w. -, v. a. betrügen, bei der Nase herumführen, heimlich entwenden. - *draaijen*, v. n. Schleichhandel treiben, heimlichen Handel treiben, phuschen. -*draaijer*, m. Schleichhändler, Schleich(er)hauptsächlich zur See; Schiff das zum Schleichhandel gebraucht wird; Betrüger, Puseher; Blinder (der bei einer Musterung die Rolle eines Soldaten spielt). -*draaijerij*, f. Betrug, Schleichhandel, Phuschen, verbothener Handel. -*erouw*, f. Naderlumpensammlerin, Frau die alte Lumpen zusammen sucht. - *werk*, n. Puseherarbeit, Sadelei, Gesudelei, schlecht gemachte Arbeit.

Lors, f. unachtsames -, nachlässiges-, unfähiges) Weibsbild, eine Schlampampe. -*en*, v. a. vorwahr-

losen, vernachlässigen; ausbürgen, alles zu Bürge holen.

Los, adj. u. adv. los, locker, nicht feste, unge(bunden, - heftet; - swungen; frei, in Freiheit, entlassen (aus der Gefangenschaft); ohne Kugel (nur mit blossem Schiesspulver); un(sicher, - gewiss; - beständig; veränderlich, leichtsinnig, sorglos; fliegend, hängend (vom Haaren); schlaff, schwach; loos; aus freier Hand (im Zeichnen, Mahlen oder Schreiben) unregelmässig, lächerlich. -*baar*, adj. u. adv. was gelobt oder frei gekauft werden kann. -*bandig*, adj. un(gezogen, - bändig. -*heid*, f. Ungezogenheit, Unbändigkeit. -*bersten*, -*barsten*, v. a. losbersten, zerplatzen, aufbersten, zersprengen. -*bersting*, f. das (Losbersten, - Zerplatzen. -*bjtjen*, v. a; losbeissen. -*binden*, v. a. entbinden; losmachen, lösen. - *bel*, m. unbedachtsamer -, eitle) Mensch. -*branden*, v. a. losbranden, Feuer geben, Kanonen abfeuern, ein Gewehr abschliessen. -*branding*, f. Losbrandung, Abfeuerung, das Abschliessen. -*breken*, v. a. losbrechen, das Gefängnis erbrechen, aus dem Gefängnis entkommen, ausbrechen; losreisen; ausfahren, grossen Lärm machen; aufplatzen; zersprengen. -*breking*, f. Flucht, Entkommung aus dem Gefängnisse; das Zerplatzen. -*cedel*, -*cedul*, -*ceel*, f. Löse-, Entladung)ettel. -*ch*, m. Luoha, Hirschwölfe, Lynx (ein wildes Thier). -*draaijen*, v. a. los-, auf-drehen; abschrauben. -*gaan*, v. n. losgehen, sich entbinden. -*gelaten*, adj. ent(bunden, -lassen) sügellos, lösend, Setöse machend; ausserordentlich munter, ausgelassen. -*geld*, n. Lösegeld, Ranzion. *Los geld*, n. uneingepacktes Geld; kleine Münze. -*gepen*, v. a. u. n. loschnallen. -*geven*, v. a. los(hängen, -lassen, entlassen, entschlagen. -*hangen*, v. a. u. n. los(hängen, -zueinander gefaltet aufhängen (Kleider u. s. w.); frei(hängen, nicht befestigt sein, in der freien Luft haagen. -*heid*, f. Ungezogenheit; Unsachtsamkeit, Lüderlichkeit, lächerliche Lebensart. -*hoofd*, s. *Losbol*. -*hoofdig*, adj. u. adv. unbedachtsam, leichtsinnig, unbesonnen, ohne Ueberlegung. -*hoofdigheid*, f. Unbedachtsamkeit, Unbesonnenheit,

Leichtsinn, Unbesorgtheit. -*hoofdiglijk*, adv. unbedächtlich, unbedarft, leichtsinnig, ohne Sorge. -*jes*, adj. etwas unbedachtam, -eitel, -unbeständig, -nachlässig. -*knopen*, v. a. los(knöpfen), knöpfen, die Knöpfe losmachen; einen Knoten lösen. -*kop*, -*koppig*, *oes*, s. *Los*(*hoofd*), -*hoofdig*, *enz*. -*kruid*, n. blosses Schießpulver. -*lating* f. Los-, Frei)lassung, Wiederhergebung der Freiheit. -*lijvig*, adj. u. adv. weicheilig, der den Durchfall oder Bauchfluss hat. -*lijvheid*, f. Weicheiligkeit. -*making*, f. das Losmachen, Zerlassung, Entlassung, Auflösung, Entknüpfung, Entbindung. -*pakking*, n. das locker Einpacken; das Auspacken von Sachen. -*plaats*, f. Ausladungsort. -*raking*, f. das Entkommen aus der Gefangenschaft, Wiederbekommung der Freiheit; Los(berstung), -gehen. -*renten*, f. plur. Zinsen deren Kapital man nach Belieben wieder einfordern kann, Löse(renten), -sinsen. -*rentebrief*, m. Obligation, Schuldbrief. -*rijgen*, v. a. losschnüren. -*scherp*, -*scharp*, n. Schrot, allerhand altes Eisen, womit man öfters die Kanonen ladet. -*seijlik*, adv. leichtsinnig, unbesonnen, auf eine unbesonnene, unbedachtame Art und Weise. -*sen*, v. a. lösen, los(machen), -binden, -brechen, -schneiden, -erlösen, freikaufen, ransonieren, befreien(aus-), -entladen; abfeuern (eine Kanone oder Flinte), los(brennen, losfeuern; ein-, aus)lösen; von sich geben, sich erbrechen. -*ser*, m. Löser, Auslöser (eines Pfandes aus der Leibbank; -eines Sklaven oder Gefangenen aus der Sklaverei oder Gefangenschaft). -*ser*, (oompar. von *Los*, los) locker, lockerer, mehr entbunden, mehr geöffnet. -*sigheid*, f. Leichtsinn, Unbedachtsam-, Unbeständigkeit, u. s. w. s. *Lotheid*. -*sing*, f. Lösung, das Losmachen; die Erlösung, Befreiung; Aus-, Ent)ladung; Abfeuerung; Freimachung; Auslösung, Einlösung. -*enijing*, f. Losschneidung, Abschneidung, Zerhackung. -*springen*, v. n. durchgehen, mit einem Sprunge losgehen, lospringen. -*staan*, v. a. freistehen, nicht fest stehen, wanken; nicht verbunden sein; offen stehen. -*toomig*, adj. sügellos, ungesäumt,

ungebunden, ausgelassen, wild. -*torwen*, v. n. u. a. auf-, los) trennen. -*winden*, v. m. u. a. loswinden, entwickeln. *Lot*, n. Sprössling, Zwössling, junger Sprosse, Ast, Zweig; s. *Loet*. -, n. Loos, Schicksal, Geschick; Antheil in der Lotterie, Einlage in dieselbe. -*boek*, n. Loos-, Stech-, Lotto)buch. -*briefje*, n. Lottozettel. -*bus*, f. Lotteriebüchse. -*gemens*, adj. das nemliche Schicksal habend, eines Schicksals gemein; gemeinschaftlich. -*spel*, n. Lotto-, Wage-, Glück-, Hazard)spiel. -*trekking*, f. Werfen des Looses; Ziehung einer Lotterie. -*wigchelaar*, m. Wahrsager durch das Loos, einer der vorgebt der Menschen Schicksale durchs Loos errathen zu können. -*wigchelaarij*, f. Errathung der menschlichen Schicksale durchs Loos. -*wissel*, m. -*wisseling*, -*verwisseling*, f. Schicksal, Geschick; Veränderung-, Abwechslung) des Geschicks, -)der Schicksale. *Los(en)*, v. n. das(Loos werfen, -sich) -*en*, m. der gern looset; Werfer oder Zieher des Looses. -*erij*, f. Lot(to), -*terij*. -*ing*, f. Losung. -*lospel*, m. Lottopiel. *Los)weboom*, m. Lotus-, Elsebeer-, wider Sperber)baum, Sorbus sylvestris. *Louter*, adj. u. adv. lauter, rein, sauber, unver(fälscht), -misch; fein. *Louter goud*, fein Gold. -*en*, v. a. läutern, reinigen, säubern. -*aar*, -*er*, m. Läuterer, Säuberer. -*ing*, f. Läutering, Reinigung. -*heid*, f. Lauterkeit, Reinigkeit, Sauberkeit. -*lijk*, adv. lauter, sauber, rein. -*stal*, f. kalte Pisse der Pferde, wenn sie nicht ställen (pissen) können, oder wenn ihnen das Wasser, welches sie getrunken haben, ganz rein wieder abläuft. *Lowemaand*, f. Januar, Jenner. *Lozen*, v. a. loben, preisen, rühmen; Waaren auf Preis setzen. *Lozer*, m. Lober, Leb(r)öder; (grünes) Laub u. s. w. s. *Loover*. -) -*hut*, s. *Loof)hut*. *Lozen*, v. a. lösen, lösen, lassen, auslösen, auslaufen. *Lozing*, f. Aus)lösung, -leerung. *Lub*, s. *Lob*, f. Kragen, Krause; Kackette. -*ben*, v. a. verschneiden, kettieren, entmannen, verstümmeln; verfälschen, betrügen,

schneiden. -*ber*, m. Verschneider; Betrüger. -*bing*, f. Verschneidung, Kastration, Entmannung. -*mes*, n. Verschneidmesser. *Lucht*, f. Luft, Raum zwischen Himmel und Erde, dasjenige was man ein- und aus)athmet; Himmel; Dunstkreise, Lufttrich, Himmelstrich, Klima; Kühle; Kühlung; Wind; Athem; Geruch; Spur (von den Jagdhunden); Schwefel)uch. -, adj. u. adv. offen, wodurch die Luft hindurchdringen-, wodurch der Wind wehen) kann; leicht, rasch, munter, fröhlich; s. *Luchtig*. -, links; (obs.) s. *Linker*. -*ader*, f. Puls-, Herz)ader. -*besoner*, m. Luftbewohner, der sich viel in der Luft aufhält, ein Vogel. -*bol*, m. Luft(ball), -ballon. -*en*, v. a. u. n. lüften, Luft geben, in die Luft(hängen), -troocken, frische Luft hineinlassen; schwefeln, Weis)äuser-, Weis)flaschen) mit Schwefel)uch schwefeln oder räucher-)en; *fig*. leiden, dulden, ertragen; Geruch geben, riechen; etwas (riechen), - wittern, leuchten, glänzen. -*er*, m. s. *Lunt(aar)*, Lant(er)ne. -*er*, adv. s. *Link*, *Linker*, liaks. -*gat*, n. Luftloch. -*gezig*, n. Lufter)scheinung. -*hartig*, adj. u. adv. munter, froh, fröhlich, lustig; erluft, bei guter Laune. -*hartigheid*, f. Munterkeit, Frohsinn, Fröhlich-, Lustigkeit, Erfreung. -*hartiglijk*, adv. erfreulich, lustig, fröhlich, munter, auf eine erfreuliche Art. -*huis*, s. *Tuin)kuste*. -*je*, n. Lüftchen, sanfte Kühlung, kühles Windchen; *fig*. Anblick von guter Hoffnung. *Om een lucht)jen gaan*, spazieren gehen, frische Luft zu schöpfen; *fig*. u. spottweise: unkommen, verderben, sterben. -*ig*, adj. u. adv. offen, wo die freie Luft durchspielen kann; lüftig; helle; verdäulich; leicht, dünne; munter, frohsinnig. -*igheid*, f. Offenheit, wodurch die Luft frei)durch)spielt; Frohsinn, Munter)keit; Unbeständigkeit; Wankel)mut, Leichtsinn. -*kreits*, m. Luft)kreis, -gogend, Klima. -*kunde*, f. Kenntniss der Luft, Luftkunde. -*ledig*, adj. luft)leer, -ledig. -*meter*, m. Luftmesser, Barometer. -*pipje*, f. Luftpöhr; Gargel, Athem)öhre. -*pomp*, f. Luftpumpo. -*reis*, f. Lufter)reise in einem Luftballon. -*reiziger*, m. Lufter)reisender, einer der im Luftballon reiset, Aeronaut.

-schip, n. Luftschiff. -springer, m. Luftspringer, Seiltänzer. -sprong, m. Luftsprung. -streek, f. Luft-, Himmelsstreich, Klima. -teeken, n. Luft(zeichen, -erscheinung. -weger, m. Luftwage (die Schwere der Luft zu wägen), Luftmesser, Barometer. -zinnig, adj. lustig, froh-, frohsinnig, fröhlich. -zinnigheid, f. Frohsinn, Munter-, Fröhlichkeit. -zinniglijk, adv. lustig, froh, fröhlich.

Lui, adj. u. adv. faul, träge. -(durch Zusammensetzung, statt *Luiden*), s. *Lieden*, m. pl. Leute. -aard, m. Faulleazer, fauler-, träger) Mensch. -bak, -buis, m. Faulleazer. -buiten, v. n. faullenzen, müßiggehen. -heid, f. Faulheit, Trägheit, Müßiggang. -jolak, *Luilak*, m. u. f. Faulleazer, der oder die sich lange im Bette herumwälzt. -lekkerland, n. Schlaraffenland, Land darin alles voll auf ist, Land voll Ueberfluss, fruchtbares Land. -sammes, m. Faulleazer, träger-, fauler) Mensch.

Luid, adj. u. adv. laut, helle, weit(klingend, -schallend. -, m. Laut, Inhalt. -en, *Luijen*, v. n. tönen, schallen, klingen, einen Ton, Schall geben, läuten, die Glocken läuten, -treten, -ziehen. -en, m. pl. Leute, Menschen; s. *Lieden*. -end, adj. (part. von *Luiden*, tönen, läuten), lautend, klingend, schallend. -er, m. Läufer, Glockenläuter, Glockner-*ing*, *Luijing*, f. *Gelui*, n. Geläute, Glockengeläute, das Läuten der Glocken. -keels, adv. überlaut, aus vollem Halse lachen, -schreien. -ruchtig, adj. u. adv. laut-, weit(klingend, helltönend, lärmend, polternd, schreiend. -ruchtigheid, f. lautes Getöse, -Lärmen, Gelärme, Gepolter.

Luis, *Luisel*, f. Abdach vor (einem Hause, einer Bude, einem Wetterdach, einer -schütze.

Luisfchrift, n. Auf-, In)schrift am Abdache eines Hauses.

Luisjer, v. *Luisder en Luisr*. -en, v. n. faul-, träge-, langsam) sein, faullenzen, nützliche Geschäftigkeit (fliehen, -vermeiden. -mand, *Luurmand*, f. Kinderkorb, Korb zur Wäsche und zu den Kleidern der Kinder; alles was zur Kleidung eines neugeborenen Kindes gehört.

Luis, n. Fallthüre eines Bodens oder

Süllers, Schiffs(luke, -klappe; Fensterladen. -en, (*Loken*), v. a. zuthun, schliessen, verschliessen. -gat, n. Oeffnung, im Boden, oder im Schiffsdeck, wodurch man hinuntersteigt. -enaar, m. Lütticher, einer aus der Stadt oder dem Lande Lüttich. -er, adj. von Lüttich, lütticher, lüttichsche. -erwaal, m. Lütticher, einer aus Lüttich. -sch, adj. von Lüttich, lüttichsch, lüttichcher, -che, -ches.

Luis, f. Laune, Beschaffenheit des Geistes, Humor, Neigung. -en, v. n. etwas absehen, spionieren, alenthalben horchen und lauern. -eren, s. *Sluimeren*. -ig, adj. laudig.

Luis, m. das Lauern. -aard, -erd, m. Leopard (ein wildes reisendes Thier). -en, v. n. s. *Gluijen*, heimlich, stillschweigend lauern. -erd, -ert, m. Laurer, Schleicher, Schweiger, heimtückischer Mensch. -ijp, f. Sackpfeife, Duddelsack (ein bekanntes Blasinstrument). -moorder, m. s. *Sluipmoordenaar*, Meuchelmörder.

Luis, f. Laus (ein bekanntes Insekt); armer-, bedürftiger) Mensch. -achtig, adj. lausicht, voller Laus; niederträchtig. -bos, -bosch, (*Luisen*)bosch, *Luis*hond, -kop, -nek, -pele, -pook, -zak, (Schimpfw.) lausiger Mensch, Bettler, lausiger Hund, Lumpenhund; Lausohnd. -je, n. Läusechen, kleine Laus. -kruid, n. Läusekraut, Läusepulver. -markt, s. *Luisenmarkt*. -voeding, adj. lausig, bei dem die Laus sich gern aufhalten, läusekrank. -zak, m. Lauspels, lausiger Mensch (Schimpfw.). s. *Luisbos*. -zalf, s. *Luisenzalf*. -ziekte, f. Läusekrankheit, Läuseucht.

Luiser, m. Glanz, Schein, Schimmer, Pracht, Vortrefflichkeit. -aar, m. Horcher, Belauscher, Spion; Glänzler, der etwas glänzend macht; einer der (leise spricht, -heimlich einem etwas ins Ohr lispelt. -en, v. a. u. n. Glanz an etwas geben; aufputzen; glänzen, schimmern. -en, v. a. u. n. stütern, leise reden; zuhören, scharf hören, horchen, genau Acht geben, die Ohren aufthun, gehorsam-, folgsam) sein, sich führen lassen, sich rathen lassen. -ing, f. das (Zuhören, Horchen; -Flüstern, -Lispeln, -leise Reden; Aufmerksamkeit, Andacht, Gehör-

sam, Befolgung. -loos, adj. ohne Glanz, ohne Schimmer. -scherp, adj. scharfbündend, der ein feines-, sartes) Gehör hat. -vink, m. Lauscher, Horcher, der allenthalben herum horcht. -vinken, v. a. u. n. lauschen, horchen, überall herumschleichen, etwas erfahren; heimlich reden, flüstern. -zuster, f. Beichtschwester in Kloster; Horcherin die überall lauschet und etwas aufzuschnappen sucht.

Luis, f. Laute (ein Saiteninstrument). -maker, m. Lautenmacher. -slager, -speler, -spelder, -enist, m. Lauten(schläger). -ist, -slageres, f. Lautenschlägerin. -enaar, f. Lautensaiten. -speler, s. *Luislager*. -spel, n. Lautenspiel.

Luitenant, m. Leutnant, Lieutenant (im Militärwesen).

Luisersch, s. *Luisersch*.

Luisragen, m. Bodenbürste, Schrubber (steifer Besen von Schweinebürsten mit einem langen Stiele, den Fussboden zu scheuern); Queer(holz, -eisen auf einem Schiffe, woran das Segel befestigt ist vermittelt eines Ringes, und längs welchem es sich beim Wenden des Schiffes, von der einen nach der andern Seite schiebt.

Luisbos, s. *Luisbos*.

Luisen, v. a. lausen, Läuse fangen. -jagt, f. Läuse(jagd, -fang, das Läusefangen. -kam, m. u. f. Läusekamm. -knipper, -vanger, m. Läusefänger; Bettlerjäger, Gerichtsdienner der das Gesindel ins Gefängnis führt, Häeher (Schimpfw.). -kramer, m. Trödler, der mit alten Kleidern handelt. -markt, f. Trödelmarkt. -zalf, f. Läuseessalbe.

Luisig, adj. u. adv. lausig, voller Läuse; schlecht, geringe, schändlich, niederträchtig. -heid, f. Lausi-; Schändlich-, Niederträchtigkeit.

Luk, *Geluk*, n. Glück, Gerathewohl. -godin, f. Glückgöttin, Fortuna. -je, n. kleiner Vortheil, zufälliger Gewinn. -ken, v. n. glücken, gerathen, gelingen. -spel, n. Glück-, Hasard)spiel. -ster, f. Glücks(sterne, -gestirn.

Lul, f. Vorsegel auf dem Schiffe; Rohrkanne, Ludel woraus die kleinen Kinder trinken; hölzerne Röhre einer Pumpe; messingene

Röhre einer Feuerspritze; männliches Glied (in der niedrigen Volkssprache). -*laadje*, -*lagis*, f. Betrug, das Foppen. -*len*, s. *Lollen*, v. n. u. a. lullen, aus der Rohrkanne trinken; niederträchtige-, abgeschmackte) Reden führen; betrügen, foppen, hintergehen. -*lepel*, m. läderlich redender Mensch, Geok, garstiger Mensch. -*lepjak*, f. Rohrkanne; Dudelsack, Sackpfeife.

Lumme, -*stuk*, -*harst*, f. Hinter-, Lenden-, Nieren-, Rippen)stück von einem Rinde.

Lummel, m. Lummel, eine gewisse Art Pfeffer- oder Honigkuchen (Provinz.); ein grober, dumme Kerl, ein dummer Tropf, einfältiger Mensch. Lummel. -*achtig*, adj. einfältig, dumm, ungechlich-fen.

Luns, *Lens*, f. Radnagel, Lünse in einer Achse am Wagen.

Lunson, v. a. lünsen, einen Nagel an die Achse vor das Rad stecken.

Lupijn, f. Lupine, je länger je lieber (eine Blume).

Lurf, f. Larve, Lurve (ein, beim Finkenfang gebräuchliches, einge-

kerbtes Holz.) *Iemand bij de luren krijgen*, einen beim Fell kriegen, anpacken. (niedr. Redensart).

Lurken, v. n. saugen an der Mutterbrust; mit kleinen Zügen aus einer Rohrkanne trinken.

Lurker, m. Kind das oft säugt; Saufbruder.

Lus, s. *Lis*.

Lust, m. Lust, Begierde; Vergnügen, Gefallen; Neigung, Appetit. -*bosch*, n. -*booschaadje*, f. Lust(wald, -wäldchen, -hols).

Lust(e)los, adj. u. adv. lustlos, unlustig, ohne Lust; abgemattet, -quält, muthlos; träg, faul. -*eloosheid*, f. Unlust, Verdrüsslichkeit, Muthlosigkeit, Missvergnügen; Ermattung, Trägheit; Ekel, Abscheu vor etwas. -*en*, v. imperf. n. u. a. Gefallen-, Geschmack-, Lust) an etwas haben; gelüsten, gutfinden; gerne(essen, -haben. -*hof*, m. Lustgarten. -*huis*, n. Lusthaus, Land(haus, -sit, Gartenhaus. -*ig*, adj. u. adv. lustig, froh, fröhlich, munter, heiter, aufgeräumt; gross; sehr viel. -*igheid*, f. Lust, Vergnügen, Ver-

langen. -*igtig*, adv. mit(Lust-, Freuden-, -Begierde, gern, freudig. -*prisel*, n. Garten, Lusthäuschen, Laube. -*rijk*, adj. voller Lust, voll Vergnügen, freudenvoll, vergnügend, lustig. -*warande*, f. Lusthain, Lustwäldchen. -*woud*, n. Lust(wald, -höltschen).

Luta-, *Luthe*)*raan*, m. Lutheraner.

Luterech, adj. u. adv. lutherisch.

Lutje, adj. u. adv. klein, gering, wenig; s. *Luttel*. -, n. das was klein ist.

Luts, s. *Lis*, *Lits*.

Luttel, adj. u. adv. wenig, klein, gering.

Luur, *Luijer*, f. Kinderwindel. -*goed*, n. Kindersachen, Kinderwindeln. -*korf*, -*wand*, f. Kinderkorb, Korb zur Wäsche u. s. w. der kleinen Kinder; allerhand Kinderkleidung.

Luw, adj. u. adv. schwül, minder windig.

Luwts, f. Ort wo man gegen den Wind geschätzt ist.

Luren v. n. schwäler werden, sich legen (vom Winde), stiller werden.

M.

MAA

Maag, f. Magen (Theil des Eingeweidese wo die Speisen gekocht und verzehret werden); Kropf (bei den Vögeln). -, m. u. f. Blutsfreund, Anverwandter, -*tinn*. -*darm*, m. Magendarm, Schlund, Speiseröhre. -*hoest*, m. Magen-, Kiech)husten. -*je*, n. kleiner Magen; Samen mit kleinen Rosinchen. -*kookje*, n. Magenpläschen, Brustkücheln, Magentablette. -*midde*, n. Magen(mittel, -arznei. -*pijn*, f. Magen(weh, -krampf, -drücken. -*poeder*, -*poosjer*, n. Magenpulver. -*sap*, n. Magensaft, Chylus. -*schap*, f. Verwandtschaft, Schwiegerschaft; Blutsfreunde, Anverwandte. -*scheiding*, f. Vertheilung einer Erbschaft; Inventarium eines Vermächtnisses. -*sterkend*, adj. den Magen

MAA

stärkende Tropfen, Magenessen, -*sterking*, f. Magenstärkung. -*tal*(*magental*) f. Aufsählung(der Anverwandten. -*water*, n. Magenwasser; magenstärkendes Getränk. -*wijn*, m. Magenwein, Bitterwein. -*ziekte*, f. Magenkrankheit. -*zoen*, m. Vergleich zwischen Anverwandten und Erbden; gesotmässiger Theil der natürlichen Erben (in der Rechtsgelehrtheit). -*bitter*, m. Magenessen, Magentropfen.

Maagd, f. Magd, Jungfer, Jungfrau, jedes unverheirathetes Frauentimmer, Dirne, Mädchen; alles was noch rein und nicht gebraucht ist; Dienstmagd. -*stijk*, adj. jungferlich, jungferlich. -*eken*, n. kleines Mädchen, Jüngferchen.

Maagden(*bloem*), f. Jungfernblume;

MAA

Jungferschaft. -*bloes*, m. jungfräuliche(Schamhaftigkeit, -Sittsamkeit, jungfräuliches Eröthen. -*honig*, m. Jungfernhonig (der aus sich selbst aus dem Honigeigeträufelt ist), weisser Honig. -*kracht*, s. *Verkrachting*, u. *Maagden*schennis. -*leven*, n. Jungferleben, Jungfraustand. -*melk*, f. Jungfernmilch, -schminke (ein wohlriechendes Wasser). -*palm*, m. Jungfernwinde, Mägedalm, Wintergrün; Streit-, Todten)kraut (eine Pflanze). -*pergament*, -*perkament*, n. Jungfern-, Schreib)pergament. -*roof*, m. Jungferneraub. -*schender*, m. Jungferschänder, Entehrer einer Jungfer. -*schennis*, -*schennisng*, -*schoffering*, f. Entehrung-, Schändung) einer Jungfer, Entjungferung. -*schaar*,

f. Jungferreihe; die gesammte Jungferschaft. -*dom, Maagddom*, m. Jungferschaft. -*staat*, m. Jungferschaft, unverheirathetes Leben eines Mädchens. -*elies*, s. Jungfernhäutchen (in der Zerglock.). Hymen. -*wasch*, -*was*, n. Jungferwasch, natürlicher-, weisser. Wache. -*zwier*, m. Jungfernpus, Mädchen(pus), -*staat*, -*schnueck*, -*schnuuke*.

Maas, s. *Made*. -*jen, Maaijen*, v. a. u. n. mähen, abmähen. -*jen*, n. das Mähen. -*jer*, m. n. Grasmäher, Schmitter. -*jing*, f. das Mähen, Heumähung, Kornschnitt, Aerndte. -*land*, n. Wiese, Weuland. -*tijd*, m. Mähe-, Aerndtezeit, Aerndte. -*voet*, m. u. f. Krummfuss, der auswärts gebogen ist. -*voeten*, v. n. mit krummen, auswärtsgebogenen Füßen gehen.

Maak, f. Mache, Arbeit. -*en*, s. *Maak*. -*loon*, n. Macherlohn. -*sel*, n. Nachwerk, Gemache, Geschöpf; Bereitung, Arbeit; Figur, Bildung, Schnitt. -*ster*, f. Macherian, Urheberin, eine die etwas fertigigt.

Maal, (obs.) f. Vereinigung, Bund, Bündnisse, Heirath; Maal, Male, eine zweijährige Kuh. -, (obs.) Versammlung, öffentliches Gericht. -, n. u. f. Mal. -, n. Mahl, Mahlzeit, Gastmahl. -, *Male*, f. Felleisen, Mantel-, Reise-, Waldsack. -, n. (prov. für *Mael*), Mehl. -*geld*, -*loon*, n. Mahllohn, Müllerlohn. -*slot*, n. Vorlegeschloss, Anhängeschloss. -*steen*, m. Mähl-, Reihstein. -*ster*, f. Frau welche mahlt, oder eine Handmühle dreht; nährisches, rasendes Weib; Frauenzimmer das immer herumtränelt, oder langweilig in ihren Reden ist. -*sters*, (f. plur. von *Maalster*), Beckensähne, die Müller. -*stok*, m. Ruhestock-, Ruhestab) der Wähler. -*stroom*, m. Meerstrudel, Wirbel; Verwirrung der Gedanken oder Geschäfte. -*tand*, m. Beckensahn. -*tijd*, m. Mahlzeit, Mahl, Mittag-, Abendessen.

Maas, f. Mond. -*sclops*, s. *Maasverduistering*. -*jaar*, n. Mond-, Mondenjahr. -*keering*, f. Mondlauf, Mondwendung. -*kop*, m. Mohn, Mohnkopf, *Papaver*, s. *Mankop*. -*kring*, m. Mondsjrekel, Mondkreis, Hof um den Mond. -*kruid*, n. Mondkraut (eine Pflanze), Lunaria. -*licht*, m. Mondenlicht, Mondlicht.

-*loop*, m. Mond-, Mondes)lauf. -*oog*, n. monatliche Krankheit an den Augen der Pferde. -*stonden*, f. plur. Monatszeit-, monatliche Reinigung) des weiblichen Geschlechts. -*stuk*, n. letzte Daube eines Fasses (Böttcherwort). -*verduistering*, -*taning*, -*sclops*, f. Mond(finsternis-, verfinstertung. -*vlek*, f. Mondfleck. -*siek*, -*suchtig*, adj. mondsüchtig. -*siekte*, -*sucht*, f. Mondsucht; eine gewisse Augenkrankheit der Pferde. -*zwijm*, s. *Maasverduistering*.

Maan(en, s. *Manen*, f. Mähne eines) Pferdes, u. s. w. -*d.f.* Monat. -*dag*, m. Montag. -*dbrief*, m. -*dcost*, f. Monats(brief-, zettel; Monatsrechnung. -*dduif*, f. Mondtaube, Monatstaube, die monatlich Junge aushecket. -*delijck*, adv. monatlich, alle Monate. -*delijck*, adj. monatlich, in Zeit von einem Monate, jeder Monat. -*dgeld*, n. -*dloon*, m. Monatsgeld, monatliche(Besoldung-, Löh-, Rente-, Steuer, monatlicher Lohn. -*dschrift*, n. Monatschrift. -*staat*, m. monatliche Rechnung von Empfang und Ausgabe. -*dston*, s. *Maanstonen*. -*swijzer*, m. Monatsceiger, Kalender.

Maar, adv. u. oonj. nur, allein, bloß; aber, doch, jedoch. -, f. Aber. -, *Mare*, f. Nachricht, Gerücht, Zeitung, Sage, Mähre, Märchen; obs. Graben, Kanal.

Maarschalk, m. Marschall, Oberstallmeister; Oberbefehlshaber einer Armee. -*schap*, n. Marschallamt.

Maart, m. Merz, März, Lenzmonat. -*bloem*, f. Märzblume, Flos Tussilaginis. -*sch*, adj. zum Merz gehörig; brünstig, rammelnd.

Maas, f. Masche eines Netzes oder Strumpfes. -*kolen*, f. plur. Steinkohlen die auf der Maas herunter kommen. -*schipper*, m. Maaschiffer (der auf dem Maasflusse gewöhnlich fährt). -*stroom*, m. *Maas*, f. die Maas (ein Fluss in Holland). -*water*, n. Maaswasser. -*zoom*, m. Ufer der Maas.

Maat, f. Maass (womit man etwas misst); Maasstab; Maas-, Tact) in der Musik; Regel, Vorbild, Entwurf, Plan. -, m. Gemelle, Mitgeselle, -genosse, Kamrad, Freund, Gefährte; Mitbruder. *Beste maat*, lieber Freund! *Groote maats zijn*, grosse Freunde sein. -*gesang*, n. melodischer Gesang, Gesang nach dem Tacte, Harmonie. -*je*, n. klei-

nes Maass; kleiner Mitgenosse; Knabchen, kleiner (Knabe, Freund. -*je*, *Mamaetje*, f. liebes Mütterchen; liebe Mama, liebe Mutter. -*jesper*, f. Bergamotthirne. -*klank*, m. Maasgesang, Harmonie. -*regel*, m. Maasregel. -*st*, m. pl. Gesellen, Mitbrüder, -genossen; Bootsleute, Matrosen. -*schap*, -*schappij*, f. Gesellschaft, Gemeinshaft, Kompagnie. -*schappelijck*, -*schappijelijck*, adv. gemeinschaftlich, insgesamt, in Kompagnie. -*slag*, m. Tact in der Musik. -*staf*, -*stok*, m. Maas(stab -, -stok, Schmiege; Landmesserthe. -*sang*, m. Musik, Harmonie, Melodie, Gesang nach der Musik.

Maas(en, Meeswen, v. n. maucn (wie die Katzen). -, n. -*ing*, f. das Maucn, -Katzen)geschrei. -*Made*, *Maai*, f. Made, Käsmade, Wurm. -*lijf*, f. Marien-, Gänse-)blume.

Madig, adj. madig, voll Maden. *Mat*, adj. u. adv. matt, müde, abgemattet, muthlos. -*je*, n. Narr, Narrinn.

Magazijn, n. Zeug-, Pack-, Vorrath)haus, Magazin; ein gaazer Vorrath von Sachen.

Mager, adj. u. adv. mager, hager; dürr; dünn, kärglich; seicht, unthief (vom Wasser); schlecht, trocken, frostig, ungereimt, ohne Kraft und Geist (von einer Rede u. s. w.) -*s*, (*het*) n. das Magero (von Fleisch) das Seichte, Kraftlose (einer Rede, eines Buches, u. s. w.) -*en*, v. n. s. *Vormageren*, hager-, mager) werden. -*heid*, f. Magerkeit, Dürre; Trockenheit; Seichtigkeit. -*lijk*, adv. mager, dürr, trocken, auf eine frostige-, trockene Art. -*mametje*, n. (Schißew.) Seiten(tau, -seil am Fockegel. -*tje*, adv. kärglich, knapp, genau, sparsam.

Maget, s. *Maagd*.

Maggelen, v. n. kritzeln, mit der Feder (allerhand Gekritzel machen, -schmierern (Prov.).

Magistraat, m. u. f. Magistrat, Stadt(rath, -regierung; Mitglied des Rathes, Rathsglied.

Magnet, *Zeilsteen*, m. Magnetstein; *fy*, allos was etwas an sich zieht. -*naald*, f. Magnetnael, Zeiger eines Kompasses. -*steen*, s. *Magnet*.

Magt, f. Macht, Kraft, Stärke, Vermögen, Gewalt; Kriegsmacht, Arme; Ansehen; Menge, grosse An-

zahl.-*brief*, m. Voll(macht, machts-brief, -machtschreiben, schriftliche (Machtertheilung, - Bevollmächtigung, - *loos*, adj. u. adv. machtlos, schwach, kraftlos, ohnmächtig, unvermögend, kränklich. - *loosheid*, f. Machtlosigkeit, Schwachheit, Unvermögen, Ohnmacht. - *looslyk*, adv. kraftlos, ohnmächtig. - *en*, f. plur. Mächte. Souveräne; s. *Magt*. - *hebbend*, adj. gewalthabend, bevollmächtigt, maohthabend; kräftig. - *hebbor*, m. Bevollmächtigter; der mit eigener Macht bekleidet ist. - *ig*, adj. u. adv. mächtig, gross; stark, vermögend, gewaltig; höchstens, sehr, ausserordentlich; im Stande; stark (gesaaten, - gewürzt (von Speisen). - *igen*, v. a. Macht geben, bevollmächtigen, anstellen. - *igheid*, f. Macht, Mächtigkeit, Vermögen. - *iging*, f. Machtgebung, Bevollmächtigung. - *iglyk*, adv. mächtig, mit Kraft und Nachdruck, nachdrücklich. - *loos*, s. *Magleloos*.

Mai, s. *Mei*, *Mai*, *Maimonat*.

Majesteit, f. Majestät, Herrlichkeit, Pracht, Glanz. - *schennis*, f. Beleidigung der obersten Gewalt, Eingriff in die Rechte der höchsten Gewalt.

Majoor, m. Major (ein gewisser Oberbefehlshaber eines Bataillons oder Eskadrons).

Majora, s. *Meijerij*.

Mak, adj. u. adv. zahm, still, handelbar, nicht wild, sanft, gelinde, sittsam, fromm, geduldig. - *heid*, f. Stille, Sittsamkeit, was sahm ist. *Makelaar*, m. Mäkler, Unterhändler. - *aardy*, -*arij*, m. Mäkler(stelle, -amt; -lohn; Kupplerlohn, Kupplerpeln. - *aarschap*, n. Mäkler(-amt, -bedienung, -sohaft. - *araster*, -*ares*, -*ster*, f. Mäklerin, Unterhändlerin; Kupplerin. - *aren*, v. a. mäckeln, kaufen und verkaufen für andere, unterhandeln, vermitteln; schlichten; stiften. - *aring*, f. das Mäkeln, die Unterhandlung, Vermittlung; Stiftung. - *atuur*, *Maculatuur*, s. *Misdruk*. - *ster*, s. *Makelaester*.

Maken, v. a. u. n. machen, thun, ver-, aus(richten, handeln, vorsehen, schöpfen, erschaffen, bilden, fertigen, bauen, anlegen, bereiten; erwählen, ernennen, anstellen, anstiften; erzeugen; (im Testamente) vermachen. - , n. das(Machen, - Thun, - Ver-

fertigen, - Bauen, - Anstellen (einer Person), das Bereiten einer Sache, u. s. w.

Maker, m. Macher, Verfertiger; Urheber, Schöpfer, Verfasser (eines Buchs). - *ij*, f. Fabrik, Werkstätte. NB. es wird aber nur in der Zusammensetzung mit andern Wörtern gebraucht, a. B. *Azijsmakerij*, s. *Azijs*.

Making, f. Vermächtnis, Testament; s. *Erfmaking*.

Makkelijk, adj. u. adv. gemächlich, bequem, bequemlich; s. *Gemakkelijk*.

Makker, m. Mitgeselle, -helfer, -genosse, Kamrad, Spielgenosse, Gefährte. - *schap*, s. Mit(gesellen, -genossenschaft; Bruderschaft. *Makroel*, m. Makrel (ein See-fisch).

Makrol, m. u. f. Haderlumpensucher, -inn; Murenwirth, -in (Schimpfw.)

Makron, f. Makrone (eine Art von Zuckerbackwerk).

Mak, n. u. f. Modell (von etwas um es darnach zu machen); Kaliber eines Geschützes; das Holz womit die Zimmerleute einen verschobenen Winkelhaken wieder winkelrecht setzen. - , adj. u. adv. nährisch, thöricht, unsinnig, toll, unbesonnen, einfältig, allzugut, zu nachgebend; ausserordentlich etwas liebend, einenährische Liebe zu etwas hegend. - , n. Narr-, Toll-, Thor)heit. - *lemolen*, m. Karussel, eine Art Mühle oder Rad woran kleine Nachen und hölzerne Pferde hängen, in und auf welchen die Kinder sich herum drehen lassen, und zugleich mit einem Stabe nach einem Ring stehen; eine gewisse Art Ostindische Leinwand. - *len*, v. n. scherzen, narren, quälen, sich nährisch stellen. - *len*, n. u. f. plur. Model, wonach etwas gemacht wird. *Scheepsmallen*, s. Schiffmodelle. - *ligheid*, f. Thor-, Narr)heit, Poss, Scherz, Spass. - *loot*, f. Närrin, thörichtes Frauentimmer.

Malen, v. n. zermahlen (auf der Mühle), zer(mahlen, -reiben, umdrehen; mit dem Pinsel mahlen, ab(bilden, -schildern. - , v. a. sich hin und herbewegen, sich herum drehen; beständig in Bewegung sein; durch den Kopf drehen, stets im Sinne haben, etwas nicht aus den Gedanken lassen; rasen, ver(rückt im Kopfe sein.

Maler, *Maalder*, m. einer der etwas zermahl; Müller; Mahler (mit dem Pinsel); s. *Schilder*. (unruhiger Kopf, nährischer, im Kopfe verrückter) Mensch, Rasender. - *ij*, f. Ort wo gemahlen wird; unruhige Gedanken, Zerstreung, eitle Ent(wüfe, Schwermuth, nährische Einbildungen.

Malie, f. eiserner oder messingener Ring, Panzerring; Schnürnestel; Maille, Kolbenspiel. - *baan*, f. Kugel-; Maille)bahn, Laufbahn. - *hemd*, n. -*kolder*, m. Panzer(hemde, -rock, Waffenrock. - *huis*, n. Wirthshaus bei der Maillebahn.

Maliën, v. n. Maille-, Laufspiel) spielen. - *kolder*, s. *Maliëhemd*. - *kolf*, *Maliëkolf*, m. Maillen(kolbe, -schlägel. - *klik*, *Maliëklik*, m. der untere Theil einer Maillenkolbe.

Maling, f. Mahlen; Verrückung im Kopfe, Zerstreung der Sinne, Verwirrung der Gedanken.

Malkander, pron. einander, der eine dem andern, wieder(kehrig, -seits, zusammen.

Malkruid, n. Bilsenkraut, Saubohnen, Hyosyamus (eine Offizinalpflanze).

Mallote, n. Melilote, Steinklee (eine Pflanze). - *malssalf*, f. Meliloten(salbe, -pflaster. ne Pflanze).

Malrose, f. Andora, Marrubium (eine Pflanze). - *maluk*, adj. u. adv. mürbe, sanft, zart, gelinde, wohlchmeckend; fließend. - *slijk*, adv. mürbe, zärtlich, auf eine gelinde Art, sanftfließend. - *heid*, f. Mürbheit, Gelindigkeit; Wohlgeschmack.

Maluwe, *Malwa*, f. Malve, Pappel, Winterrose, Malva (eine Pflanze).

Malveset, m. Malvesier, Wein von griechischen Trauben gepresst, der aus Kandia kömmt, eigentlich in der Nähe der Stadt Napoli di Malvasia, in Mores, wächst.

Mam, f. Brust der Weibor; Saugwarzen der Thiere. *Het kind de mam geven*, dem Kinde die Brust geben.

Mama, f. Mutter, Mama.

Mammiering, *Mammiering*, f. lederner Schlauch, das Wasser aus dem Schiffe zu pumpen.

Mammekenskruid, n. Ziegenkraut, Geisblatt, Waldwinde, Caprisolium (eine Pflanze).

Mammeluk, m. Mameluck, türkisch gewordener Christ; auch einer der von christlichen Aeltern geböhren, aber in der Jugend gefan-

gen und in der mohammedanischen Religion erzoget worden ist.

Mammon, m. Mammon, irrdisches Vermögen; ungerechtes Gut.

Man, m. Mann, Mannsperson, erwachsener Mensch; Ehe(mann), -gatte; tapfer Mann. -*achtig*, adj. wie ein Mann; mann(süchtig, -toll, verliebt, den Männern geneigt, zum Heirathen gesinnt. -*baar*, adj. u. adv. mannbar, erwachsen, zum Heirathen reif geworden. -*baarheid*, f. Mannbarkeit, männliches Alter. -*kanf*, -*haftig*, adj. u. adv. mannhaf, tapfer, unerschrocken, brav. -*haftigheid*, f. Manhaftigkeit, Tapferkeit, Unerschrockenheit. -*haftiglijk*, adv. mannhaf, tapfer, muthig, unerschrocken. -*lieden*, -*luden*, -*lus*, (plur. m. von *Man*, Mann), Manns(personen), -leute. -*mensch*, n. u. m. Manns(bild, -person. -*moedig*, adj. u. adv. beherzt, muthig, tapfer, unerschrocken, kühn. -*moedigheid*, f. Muth, Tapferkeit, Unerschrockenheit, Beherrtheit. -*moediglijk*, adv. beherst, muthig, tapfer, ohne Furcht, beherst. -*negeld*, *Mangeld*, *Man(gelding)*, -*boote*, n. Geldstrafe, welche ehemals durch den Mörder an den Verwandten eines Erschlagenen ausgesahlt wurde. -*netijk*, adj. u. adv. männlich; vom männlichen Geschlechte; beherst, muthig, unerschrocken, tapfer. -*netijkheid*, f. das männliche Zeugungsglied; Muth, Tapferkeit. -*nen*, m. plur. Männer; s. *Man*. -*nen*, v. n. (obs.) einen Mann nehmen, heirathen, sich verheirlichen. -*nenhuis*, n. Männerhospital, männliches Stift. -*nenkracht*, f. Mannskraft. -*nenmoed*, m. Tapferkeit, Heldenmuth. -*nenstaat*, -*nenstand*, m. männliches Alter, Mündigkeit; Ehestand. -*netje*, -*neken*, m. Männ(chen), -lein, kleiner Mann; das Männchen der Thiere; Knäbchen, kleiner Junge. -*ez*, adj. (gen. von *Man*), eines Mannes, das einem Manne zugehört; stark, männlich. *Hij is nog niet mans genoeg om dat werk te doen*, er ist noch nicht Mann-, nicht stark genug, diese Arbeit zu verrichten. -*ebloed*, n. Mannsblut, Männerblut (auch ein Gewächs, Androsceum). -*ehuis*, f. Männerjucke, kurzes Jagdkleid. -*eschap*, f. Mannschaft, Kriegsvolk, Soldaten, Truppen; Matrosen, Schiff-

Boote)lente; Huldigung, Gehorsam. -*skand*, f. Männerhand, männliche Regierung. -*shemd*, n. -hemde. -*shoofd*, n. -kops, -haupt. -*skleding*, f. -kleidung. -*skok*, m. Koch. -*skracht*, f. männliche (Stärke, -kraft, -slag, m. Todtschlag, Mord. -*sleen*, n. Mannlehn, männliches Lehn. -*slengte*, f. männliche (Länge, -Grösse; Erwachsenseit. -*sliden*, *Mans*, *Mannen*, m. plur. Mannsleute, Männer. -*smoeder*, f. Mannsmutter, Schwiegermutter. -*soor*, -*soir*, n. männlicher Erbe; Haselwurz (eine Pflanze, Asarum). -*spersoon*, m. Manns(person, -bild. -*strok*, m. -rock, -kleid, u. s. w. -*svader*, m. Manns-, Schwieger)vater. -*volk*, n. Manns(leute, -volk. -*wijf*, n. Zwitter. -*ziek*, adj. u. adv. mann(süchtig, -toll; brünstig, geil. -*ziekte*, f. Maunsucht, wühende (Mutterkrankheit, -Geilheit, Brunst.

Mand, **Mande**, f. Korb, Tragkorb, Kufe. -*en*, v. a. in Körbe thun. -*emmaker*, n. das Korbmacherhandwerk, das Korbflechtergerwerbe. -*enmaker*, m. Korbmacher, Korbflechter. -*enmakerij*, f. Korbmacherei, Korbflechter Werkstätte. -*enwerk*, n. Korbmacherarbeit; Körbe. -*enwinkel*, m. Korbbude, Ort wo Körbe verkauft werden. -*je*, n. Körb(chen), -lein.

Manen, v. a. mahnen, Schulden (einmahnen, -einfordern, -eintreiben, auf Besahlung einer Schuld, auf Erfüllung (einer Pflicht, -eines Versprechens dringen. -, f. pl. Mähne, langes Halshaar der Pferde, -Löwen u. s. w.

Mangel, m. Mangel, Ermanglung, Fehl, Fehler. -, m. Man(go, -gel, Rolle womit man Leinwand glättet. -*bord*, n. -*plank*, f. Mangelbrett. -*d*, s. *Mannegeld*. -*en*, v. n. u. a. mangeln, abgehen, fehlen, ermangeln; Leinwand(mangeln, -glätten, -rollen; tauschen. -*hout*, n. -*rol*, f. -*stok*, m. Man(gel-keule, -delrolle, Glättgel(keule, -stook, Mangelholz. -*ing*, f. das Mangeln, das Glätten; Tausch, Vortauschung. -*plank*, s. *Mangelbord*. -*stok*, s. *Mangelhout*.

Manier, f. Manier, Geberde, Sitte, Gewohnheit, Gebrauch, Weise, Behandlungsart. -*lijk*, adj. u. adv. manierlich, höflich, gesittet, geschickt, gebildet, wohllebend. -*lijkheid*, f. Manierlichkeit, Höf-

lichkeit, Bildung, Feinheit, Politesse.

Manifest, n. Manifest, öffentliches Schreiben eines Fürsten, von seinen Handlungen und deren Gründen der Nation Rechenschaft zu geben.

Mank, adj. u. adv. hinkend, krüppel, lahm, gebrechlich, schlecht. -*aard*, m. Hinkender, Krüppel. -*heid*, f. Lähmung, das Hinken, Gebrechlichkeit.

Mankop, n. Mohr, Mohnkopf, Caput papaveris. -*stijroop*, -*stroop*, f. Sirup von Mohr. -*zaad*, n. Mohrsamen.

Mankruid, n. Mohnkraut (eine Pflanze). **Manna**, n. Mann, Manna, Himmelsbrod, Manna (ein getrockneter Saft, welcher in den Apotheken gebraucht wird).

Mantel, m. Mantel, -rock; -, Mantel, untere Rand eines Schornsteins oder Kamins. -*bef*, m. -*kraag*, f. Mantelkragen. -*huis*, n. Mantelhaus (wo man Trauermäntel vermiethet. -*ing*, f. Beschützung eines Gartens gegen den Wind. -*koord*, f. Mantelschnur. -*lis*, -*lus*, -*luts*, f. Mantel(schnur, -schlinge, -lütze. -*pijppje*, m. Mantel-, Abschieds)pfeife(n, die letzte Pfeife Toback, welche man raucht, ehe die Gesellschaft aus einander geht. -*tje*, n. Mäntelchen, Uberschlag des Frauenzimmers über ihre Nachtkleidung. -*verkuurder*, m. Mantelvermiether. -*sak*, m. Mantelsack, Felleisen.

Mare, **Maar**, für *Meer*, (obs.) f. Wasser, Kanal, Graben, Auswässerung. **Maren**, s. *Marren*. -*takken*, f. Eichenmistel (eine Pflanze).

Marg, s. *Merg*.

Margen, s. *Morgen*.

Margriet, f. Margaretha (Frauenzimmername); Maasslieb, Bellis (eine Blume).

Marjolein, **Majolein**, f. Majoran, Meieran (eine Pflanze).

Marionetten, f. plur. Spielpuppen, Marionetten. -*spel*, n. Marionettenspiel, Puppenenspiel. -*speler*, -*speelder*, m. Marionettenspieler.

Mark, s. *Merk*, -, f. Merk, ein gewisser Strich Landes von Flecken und Dörfern; Gränze. -, n. Mark (6 Unzen Trois gewicht). -*boek*, n. Buch, in welchem die Sachen von einer Mark geschrieben werden. -*stenter*, m. Marktender. Tabulokrämer. -*graaf*, m. Mark-

Marg)graf. -*graafschap*, n. Markgrafschaft, Markgrathum. -*graaf*, f. Marg, Mark)grünn. -*paal*, m. Gränspflahl, der eine Mark von der andern scheidet. -*regier*, m. Markrichter, Vorgesetzter einer Mark. -*scheiden*, n. -*scheiding*, f. das Markscheiden, Geometria subterranea. -*scheider*, m. Markscheider. -*steen*, m. Gränstein, zur Gränzscheidung der Marken.

Markt, f. Markt, Marktplatz, Ort wo und Zeit worin der Markt gehalten wird; Messe, Jahrmarkt; Preis der Waaren. -*dag*, m. Markttag. -*emmer*, -*eimer*, -*korb*. -*en*, v. u. u. a. zu Märkten gehen, reisen, seine Waaren auf dem Markt ausstellen und verkaufen; zu Märkte gehen, etwas einzukaufen. -*gang*, m. das Markt(gehen, reisen, Einkauf der Waaren. -*kraam*, f. Markt'bude, -*kram*. -*kramer*, m. -*kramer*, Kaufmann der auf die Märkte reiset. -*meeſter*, m. Marktmeister, -*aufseher*. -*reiziger*, m. -*krämer*. -*schip*, n. -*schiff*. -*schipper*, m. -*schiffer*. -*schreeuwer*, m. -*schreier*, s. Kwakzaler, -*schuit*, f. s. -*schip*. -*agang*, -*sloop*, -*stand*, -*prij*, m. -*preis*. -*trouw*, f. -*frau*. -*wijf*, n. -*weib*.

Marken, v. a. (Schiffsw.) die Saumtaue am Segel mit dünnen Seilen festnähen; mit starkem Garn etwas umwinden. -*ing*, -*ijn*, Meerling, f. starkes Biudgarn, die Saumtaue am Segel zu nähen; dünnes Seil, etwas damit festzubinden. -*priem*, f. Pfriemen zum säumen der Segel. -*roep*, f. -*toew*, n. dünnes Seil zum Aufbinden und säumen der Segel.

Marmel, **Mormel**, **Marmel**, m. Marmelkugel, womit die Kinder spielen, Schnellkugel; s. Knikker. -*aar*, m. Marmorirer, Marmorhahler. -*ade*, f. Marmelade, Quittenlattwerge, in Zucker eingemachte Baumfrüchte. -*dier*, n. Murnelthier, Marmotte (ein bekanntes Thier). -*en*, (marmorren), v. a. marmoriren, wie Marmor mahlen. -*ing*, f. Marmorirung, das Marmoriren (s. B. auf dem Lederbando oder auf dem Schnitt der Bücher).

Marmor, m. u. n. Marmor, -*stein*; marmorino Schnellkugel; marmorirer (Bücherschnitt, -*Band* je nach Buchs. -*beeld*, n. Statue von Marmor, Marmorbild. -*beeldhouwer*, m. Marmor(bildhauer, -*arbeiter*. -*en*, (warmelen), marmoriren, wie

Marmor mahlen. -*en*, adj. marmorren, marmorsteinern. -*kuil*, m. -*groef*, f. Marmor(bruch, -*grube*. -*slipper*, m. Marmor)schleifer, -*polierer*. -*steen*, m. Marmorstein, -*steenhouwer*, m. Marmorstein(bauer, -*brecher*. -*steenmortel*, Marmor(kalk, Marmor(mortel, -*kalch*, -*kalk*. -*sager*, m. Marmor(brecher, -*schneider*.

Marmot, **Marmeldier**, n. Murnelthier.

Marot, -*rotte*, f. Spielpuppe womit Wahnsinnige und Narren spielen.

Marren, **Maeren**, **Meren**, **Marren**, v. n. u. a. sögern, säumen, aufschieben; binden, (Schiffsw.)

Mars, m. Mars (der Kriegsgott) auch ein Irrstern; Mars (das Eisen). -*f*, Mastkorb, Mars eines Schiffsmastes; Trag-, Rücken)korb, Tragkasten eines Krämers. -*klimmer*, m. der auf den Mastkorb steigt. -*kramer*, -*man*, m. Hausirer, herumlaufender Krämer. -*lantaren*, -*lantaarn*, f. Mastkorb(laterne, -*steng*, (Schiffsw.) Mastkorbstange. -*vel*, n. Bekleidung von gepichtem Segeltuche über dem Mastkorbe. -*seil*, n. Marssegel. -*zeilkoolte*, f. Marssegelwind. -*zeilsroep*, f. Tau oder Seil zum aufhissen des Marssegels.

Marsch, m. (f.) Marsch, Zug des Kriegsvolks; gewisser Trommelschlag; Befehlswort(zum marschiren, -*um Aufzug*. -*eren*, v. n. marschiren, gehen, ziehen. -*route*, f. (franz. Wort) Marschrout, Weg den eine Armee ziehen muss. -*vaardig*, adj. bereit zu marschiren, marschfertig.

Marssepin, **Massepin**, m. Marzipan, Zuckergebackenes.

Martelaar, m. Märtyrer, Blutzuge; armeiliger Arbeiter, der (alles verdirbt, -*nicht mit seiner Arbeit* fortkommen kann. -*boek*, n. Märtyrergeschichte; Lebensgeschichte der Märtyrer. -*schap*, n. Märtyrschaft. -*skroon*, s. Martelkroon. -*stijet*, f. Verzeichniß, Namenverzeichnis der Märtyrer. -*ster*, *martelares*, f. Märtyrerin, Pfuscherin in ihren Geschäften.

Martel(arij, f. Marter, Quaal, das Martern, -*Quälen* f. Pfuscheri, Verfertigung schlechter Arbeit. -*dom*, n. Märtyrerthum, Märtyrerschaft. -*dood*, m. Märtyr(dood, -*en*, v. a. u. n. martern, peinigen, foltern, eines schmerzhaften Todes

sterben lassen; grausam behandeln; elende Arbeit machen, pfuschen, uedeln, stümpfern. -*gereedschap*, -*tuig*, n. Marter-, Folterzeug. -*ing*, f. Marter, Quaal, Peinigung, Folterung. -*iseren*, s. *Martelen*. -*kroon*, f. Märtyrerkroone. -*tuig*, s. *Martelgereedschap*.

Marten, s. *Markten*, v. n. zu Märkte gehen.

Marter, m. Marter, Zobelthier. -*bont*, -*veel*, n. Marter(futter, -*fell*, Zobel(futter, -*faul*.

Mas, f. Menge, Haufen, Anzahl. *De mas des volks*, die ganze Volksmenge.

Masker, n. Larve, Maske; Verstellung, Schein. -*ade*, f. Maskerade, maskirter Ball. -*en*, v. a. sich (eine Maske vor) thun, -*maskiren*, -*verlarven*; -*verstellen*.

Massa, f. Masse, Klumpen, eine ganze Menge.

Massepin, s. *Marssepin*.

Masseif, adj. schwer, fest zusammen, lauter, gediegen, massiv.

Mast, m. Mast, Mastbaum, Schiffsmast; grosser langer Fisch, den man in die Erde schlägt (in der Bauk.). -*bloem*, f. Damastblume. -*boom*, m. weisse Tanne, Fichte. -*bosch*, n. Tannen-, Fichten)wald; grosse Menge Schiffe (Dichtes) risch. -*eloos*, adj. u. adv. mastlos, ohne Mast. -*eluin*, -*eluin*, n. gemahlenes Getreide halb aus Weizen und halb aus Roggen bestehend; Brod aus gemischtem Mehl gebacken. -*enmaker*, m. Mastmacher, -*baumsimmermann*. -*hout*, n. weisses Tannen-, Fichten)holz. -*iks*, -*ik*, m. Mastix (ein wohlriechendes Harz oder Gummi). -*ikboom*, m. Mastixbaum. -*ikkruid*, n. Mastix-, Amber)kraut, Mastichina. -*klimmer*, m. Matrose dessen Geschäfte es ist in den Masten zu steigen. -*koker*, m. -*spoor*, n. Höhlung, Köcher, Oeffnung wodurch der Mastbaum geht, Loch worin der Mast steht. -*lichter*, m. Lichter (ein kleines Fahrzeug mit einem Mast); Seil womit man auf kleinen Schiffen den Mast in die Höhe zieht. -*spoor*, s. *Mastkoker*. -*siech*, m. Mastfisch, Kacheloth (eine Art Wallfische). -*werk*, n. alles was zum Schiffsmast gehört; Mastmacherarbeit.

Mat, n. Wiesengrund, Heugrund, ein gewisses Maass Heuland. -*f*, spanische Matte (eine spanische Mäuze). -*Matte*, f. geronnene

Milch zum Käsemaachen. —, f. Mat-
te, geflechtene Becke von Stroh-
oder Binsen; Hangmatte, Schiffs-
bette, s. *Hangmatte*; Schranken
worin die Mähne kämpfend. —, n.
(obs.) Mähleite. —, adj. u. adv.
matt, müde, abgemattet, ermü-
det, kraftlos, ohnmächtig, er-
schöpft; matt, ohne Glanz, nicht
polirt. —heid, f. Müdig-, Mattig-
keit, Ermüdung, Ermattung, Ab-
mattung, Erschöpfung; Glasulo-
sigkeit, —tigkeit, f. s. *Matheid*,
Müdigkeit.

Matador, m. Matador (spanisches
Wort, Mörder), ein angehender —,
großer, vermöglicher Mann; Ma-
tador im Hombrospiel.

Mate, s. *Maat*.

Matelijk, s. *Matiglijk*.

Mator, f. Klostermutter, Prälatin-,
Oberabtinissa) eines Klosters.

Material(en, f. plur. Materialien; s.
Bouwstoffen), —ie, f. Materie; Zeug,
Stoff; s. *Stof*.

Mathesis, f. Mathematik, Meeskunst;
s. *Meeskunde*, —kunet.

Mathoon, n. s. *Turkwar*.

Matig, adj. u. adv. mässig, nüchtern,
gemässigt, bescheiden; siemlich.
—en, v. a. mässigen, besämen, be-
wingen. —heid, f. Mässigkeit,
Enthaltung, Keuschheit, Eingezo-
genheit, Mässigung. —lijk, adv.
mässig, gemässigt.

Matras, f. u. n. Matratze, Polster
von Pferdehaaren, Stroh oder
Baumwolle; Urin-, (Barn)glas. —je,
n. Maträtschen, kleine Matratze.

Matros, f. Lehrmeisterin; Geliebte;
Kebswieb, Beischläferin.

Matris, f. Matrice, Schriftform,
Form worin die Druckerschrif-
ten gegossen werden.

Matroos, m. Matrose, Bootsgesell,
Bootsknecht.

Matechudding, f. Ausschuss, das Aus-
gesiebte von Getreide und andern
Seehaen. (schlagen).

Matsen, v. a. metseln, tödten, tadt.
Matster, f. Stuhlmacherin, Stuhl-
flechterin, eine die Matten von
Binsen in Stühle macit, Stuhlbe-
schlägerin.

Mattobier, f. Binsse, wovon man Mat-
ten macht.

Matten, v. a. Stühle (mit Binsen über-
kleiden, — mit Matten bekleiden,
— belegen), —er, matten, matt ma-
chen, ermüden. —krämer, m. Matten-
händler. —sich, n. Binsse; s. *Mat-
tobier*. —maker, m. Mattenflechter,
—macher. —verkooper, m. Matten-

händler, —krämer. —winkel, m.
Matten(bude), —laden.

Mate(er, m. Stuhlflechter; Matten(ma-
cher), —flechter. —en, —eren, v. a.
ab-, er)matten, ermüden, matt
machen; s. *Afmatten*.

Matsen, s. *Matsen*, metseln, tödten.

Matselen, f. pl. (hat keine einfache
Zahl) die Masern, die Röttheln. —,
v. n. masern, röttheln, die Masern
haben. (Schaumünze.)

Meldaije, —, —daije, f. Denkmünze,
Mede, *Med*, f. Meth, Honigtrank. —,
Med, adv. mit, auch. —, conj. wie
auch.

Mede, mit, wird auch in der Zusam-
mensetzung mit vielen Zeitwör-
tern gebraucht, z. B. *mede* (brengen),
v. a. mitbringen. —doelen, v. a.
—theilen. —dingen, v. a. —dingen,
—bewerben. —drinken, v. n. —trin-
ken. —gaan, v. n. —gehen. —getui-
gen, v. a. —bezeugen, —zeugen.
—helpen, v. a. —helfen. —klinken, v.
n. —lauten, antossen. —komen, v.
n. —kommen. —loopen, v. n. —lau-
fen. —nemen, v. a. —nehmen, be-
tragen. —slepen, v. a. —schleppen.
—spreken, v. a. —reden, —sprechen.
—stemmen, v. n. —stimmen; v. a.
einstimmen. —torechen, v. a. —tra-
gen. —voeren, v. a. —führen. —wer-
ken, v. a. —arbeiten. —willen, v. n.
—wollen, geneigt sein, u. s. w.

s. *Brengen*, *Doelen*, *Dingen*, *Drin-
gen*, *Gaan*, und man setze zur
die Preposition *mede*, mit,
vor dieselben. Auf die nemliche
Art werden sehr viele neue Sub-
stantiva durch diese Voraus-
setzung von *mede*, mit, gemacht:
z. B. *mede*(arbeider, m. Mit(arbei-
ter. —beggerer, —beggerder, m. —
begher, —werber. —boeler, m. —bul-
ler. —borg, m. —bürge. —broeder, m.
—bruder. —burger, m. —bürger, u.
s. w. Eben so werden auch viele
Adjectiva und Adverbia formirt.
s. B. *mede*(deelbaar, adj. u. adv.
mittheilbar, was mitgetheilt wer-
den kann. *Mede*(tijdend, adj. u. adv.
mit(leidend, —leidig, —pligtig, adj.
—schuldig. —warig, *mede*warig, adj.
u. adv. —leidend, —leidig, —füh-
lend, u. s. w. Wir übergehen die
übrigen, weil es für einen jeden
leicht sein wird, so wie mit den
früher erwähnten Partikeln *haen*,
enz, *enz*, auch diese prp. *mede* zu
den Zeitwörtern, etc. hinzu zu-
setzen. —doeling, f. Mittheilung.
—doelsaam, adj. u. adv. wohl-
gütig, freigebig, mittheilend.

—doelsaamheid, f. Wohlthätigkeit,
Freigebigkeit. —dogen, n. Mitlei-
den, Erbarmung. —dogend, adj. u.
adv. u. part. mit(leidend, —dig,
erbarmend. —dogendheid, —dog-
saamheid, f. Mit(leidend, —gefühl,
Erbarmung. —gaaude, *Medgaaude*,
adj. u. adv. mit(gehend, —leidig,
leidend, —gabend, —mitfüh-
lend. —naisig, f. Gleichheit der
Zuneigung, Sympathie. —plager,
m. Mitschuldiger. —stander, m.
Mitgenosse, Mitthelfer, Theilge-
nosse.

Medieanpapier, n. Medienpapier,
Papier von mittler Größe.

Medicijn, f. Medicin, Arznei; s. *Me-
dicinmiddel*. —meester, m. Arzt, Me-
dicus; s. *Genees*(heer, —meester).

Medici(noeren, —noeren, v. a. Arznei
gebrauchen. (Meth.)

Mede, s. *Mede*, mit; auch Honigtrank,
Mede, *Medekrap*, f. Krappe, Krapp,
Färberöthe (eine Pflanze).

Medekrap, s. *Mede*.

Meel, (*Maal*, Provins.) n. Mehl.
—achtig, adj. mehlicht, mehchartig,
wie Mehl. —bloem, f. Mehlblume,
das Feinste vom Mehl. —boom, m.
Mehlbaum, Schlingbaum. —brij,
f. Mehl(brei, —muss. —bisidol, —busil,
m. Mehlbeutel, worin das Mehl
ausgesiebet wird; Mehlack.

—daaw, m. Mehlthau, Brand im
Getreide. —ig, *Meelig*, adj. u. adv.
mehlicht, mehchartig; mit Mehl
gestäubt, bemehlt. —kalk, f. fein
gesiebter Kalk. —kiet, f. Mehlkäs-
ten. —kooper, m. Mehlhändler.
—kost, f. Mehlspeise. —kuisp, f.
Mehl(ass, —kasten. —lijm, f. Mehl-
kleister. —mees, f. Blau-, (Mehl-
meise (ein Vogel). —pap, *Bloem-
pap*, f. Mehlbrei, Mehlmuss. —pot,
f. Mehltopf. —spijs, —spijze, f.
Mehlpeise, Mehlkost. —suker, f.
Mehlsucker, fein geriebener Zu-
cker, Pudersucker. —tab, —tobbe, f.
Mehl(ass. —ton, f. Mehltonne, Mehl-
fass. —trog, m. Mehl-, (Back)trog.
—verkooper, s. *Meelkooper*, Mehl-
händler. —worm, —worm, m. Mehl-
wurm. —zak, m. Mehl(ass. —soef,
f. Mehl(ass.)

Meenen, *Meinen*, v. a. u. n. meinen,
denken, vermuthen, achten, wäh-
nen, glauben, der Meinung sein,
vorhaben, gesinnt sein; sich ein-
bilden; im Gedanken haben; wohl
wollen; geneigt sein. —ing, f. Mei-
nung, Gedanke, Gutachten, Ab-
sicht, Vornehmen, Versatz, Vor-
haben; Begriff.

Meepeck, adj. schwächlich, kränzlich. *-heid*, f. Schwächlichkeit, Kränklichkeit.

Meer, *Meir*, n. u. f. Meer, See, grosses Wasser. *-adj.* u. adv. mehr. *-aal*, m. Meer. *-See* *-aal* *-blad*, n. Meerblatt (ein Gewäch). *-der*, adj. mehr, mehrer, grösser, höher. *-derheid*, f. Mehrtheit, grössere Zahl, Menge; höherer Stand; Oberherrschafft. *-derjarig*, adj. u. adv. mündig, mannbär. *-derjarigheid*, f. Mündigkeit, gesetetes Alter; s. *Mondigheid*. *-en*, *Maren*, v. a. anbinden, festmachen, ein Schiff mit einem Seile an Ufer festmachen; die Segel an die Querstange binden. *-endeel*, n. der grössere Theil, Mehren. *-meisten* theils, *-endeels*, adv. mehrertheils, meistentheils. *-geweld*, adj. mehr(gemeldet, -gedacht, -genannt, oftgedacht. *-kast*, f. Meerkatze, langgeschwänzter Affe. *-kost*, f. Wasserkuhn (ein Wasservogel). *-kot*, *-kolt*, *-kolf*, m. Holzschreiber, Mandelkrähe, Hähr, Heher (ein Vogel). *-krab*, f. Meerkrabbe, Meerkrebs, Seekrabbe. *-le*, *Maarls*, *Morsl*, f. Amsel, Mistler (ein Singvogel). *-lijn*, m. Lerchenfalk, Steinfalk (ein Vogel). *-maat*, *maals*, *-malen*, adv. oft, oftmals, mehrmahl, viel, mehrfach. *-min*, f. Seeweiß, Meerfrau, Wassernixe. *Sirene* (ein Geschöpf der Fabeldichter und das Aberglaubens). *-paal*, m. Pfahl darau man ein Schiff im Hafen festmacht. *-redik*, m. Meerrettich (eine Pflanze); s. *Peperwortel*. *-slachtig*, adj. von verschiedenem Geschlecht. *-slachtigheid*, f. Verschiedenartigkeit, was von mehr als einerlei Geschlecht ist. *-sman*, m. Hausirer, der seine Waare an den Häusern herumträgt; s. *Marsman*. *-spin*, f. Meerspinne. *-tow*, n. Anbinde-seil der Schiffe; s. *Maartouw*. *-viesch*, m. Seefisch, Flussfisch, Fisch der im süßen Wasser lebt. *-voud*, n. vielfache Zahl, Plural (in der Sprachlehre). *-voudig*, adj. viel(fach, -fältig, *-voudiglijk*, adv. viel(fach, -fältig, in der vielfachen Zahl. *-water*, n. See, Meer) wasser. *-wortel*, m. Meerwurzeln, Brachdistel (eine Pflanze, Soryngium). *-zwijn*, n. Meer-schwein (ein Seethier).

Mees, f. Meise, Meese (ein Singvogel). *-muisen*, v. n. lächeln,

schmunzeln; mit vergeschlossenem Munde eszen. *-muiler*, *-muilster*, f. einer-, eine die heimlich-, schadenfroh) lächelt, -schmunzelt.

Meest, adj. u. adv. (supperl. von *meer*, mehr), meist, meistens, am meisten. *-biedend*, adj. meistbühend. *-endeel*, adj. der meiste Theil, der grösste Theil. *-endeels*, adv. mehren-, meistens) theils, meistens, am meisten. *-entijds*, adv. zur mehresten Zeit, meistens, am meisten.

Meester, m. Meister, Lehrer, Lehrmeister, Magister; Herr, Herrschafft; Doctor in der Rechtsgelahrtheit; Wundarzt; Handwerksmeister; Kunstbrüder; Künstler. *-achtig*, adj. u. adv. meisterlich, herrlich, herrschüchtig, gebietherisch, herrschend; meisterhaft, auf eine meisterhafte Art, wie ein Meister. *-en*, v. a. u. a. genesen, heilen, den Wundarzt machen; zerbrechen; (Spottweise) meistern, tadeln; nach seinem Willen heugen; Herr im Hause spielen. *-es*, f. Meesterin, Lehrerin; Frau die die Wundarznei ausübt; Geliebte; Herrscherin, Frau vom Hause, die Herrschafft. *-ij*, f. Heilkunst, besonders die Viehärzneywissenschaft, die Arznei, Heilmittel; Kunst eines Meisters. *-knaap*, m. Forstamtman, Richter in Forstachen. *-knecht*, m. Meisterknecht, Obergesell, Altgesell, Grosseknecht; erster Bedienter. *-lijk*, adj. u. adv. meister (lich, -haft, künstlich, vorrefflich. *-loon*, *-geld*, n. Arztlohn, Heilerlohn. *-loos*, adj. ohne Meister. *-rib*, f. die grösste Rippe im Raume eines Schiffes, Mittelrippe. *-schap*, n. Meisterschafft, Herrschafft. *-sche*, s. *Meesteres*. *-stuk*, n. Meister-(Kunst)stück, vollkommene Arbeit. *-wortel*, m. Meister-, Katsorwurzeln (eine Offizinalpflanze, Imperatoria).

Meest, f. Meth, s. *Meed*. *-*, f. Marke-, Punkt von woraus man anfangt zu spielen, Ziel. *-baar*, adj. u. adv. messbar; zu messen was gemessen werden kann. *-en*, s. *Meeten*. *-konst*, *-kunst*, *-kunde*, f. Mess(kunst, -kunde, Geometrie. *-kundig*, adj. u. adv. messkundig, geometrisch. *-kundige*, *-kunsteenaar*, m. Mess(künstler, -kundiger. *-lijn*, f. Mess(schnur, -kette. *-lood*, n. Senkblei, Bleiwurk; s. *Dieplood*. *-roede*, f. Messruth;

Maasstab. *-stok*, m. Maass(stab, -stock).

Meuw, f. Meve, Möve, Rothgans (ein Seevogel). *-en*, v. n. maueen (wie die Katzen); s. *Maaween*.

Meevare, adj. u. adv. mit(leidig, -loidend, -fühlend, barmherzig. *-heid*, f. Mit(leiden, -gefühl, Barmherzigkeit, Erbarmung.

Meewes, (ein Mannsname) Bartholomeus.

Mei, f. Mai, Maimonat, Wannemoend, Blüthenmonat. *m. Maie*, Maiebaum, Birke; Blüthe, Blüthezeit, Jugend, Jugendjahr, Jugendzeit. *-avond*, m. der erste Maigtag, Walpurgisabend. *-bloem*, f. Maiblümchen, Zeehaak, Thalliee, Lelium convallium. *-boom*, m. Maibaum. *-bater*, f. Maibutter, Frühlingbutter. *-daren*, *-doorn*, m. Egel-dorn, -busch, Schlehdorn, Weissdorn. *-drank*, m. Maistrank, Frühlingakur. *-er*, s. *Meijer*. *-hout*, n. Maieholz, Holz so im Mai gefällt wird. *-ker*, f. Maikirche. *-ken*, *Ekel*, *Eikel* *kreeft*, f. (Prov.) Maikäfer (ein für die Bäume oft schädliches Insekt). *-maend*, f. Maimonat; s. *Mei*. *-tak*, m. Maie-zweig. *-tijd*, m. Maie-. Frühlingzeit, Maimonat. *-viesch*, m. Maiesch, Eie-, *-voegel*, m. Maivogel.

Meid, f. Magd, Dienstmagd; Mädchen, Tochter; Geliebte.

Meijer, m. Maier, Mülner, Landpächter, Landschultheiss, Landentmann. *-rj*, f. Pechthof, Majorie, Gebieth.

Meineid, m. Meineid, falscher Eid; Untreue. *-ig*, adj. u. adv. meineidig, eidbrüchig. *-igheid*, f. Meineidigkeit, Eidbruch, falscher Eidschwur, Untreue, Abtrünnig-

Meir, s. *Meer*, f. Landsee. (keit.

Meijsje, n. Mädchen, Mädgen, Tochter, Dienstmagd.

Meijfrou, f. Mademoiselle, Mamsell, Jung(er, -frau. (Frau.

Meijfrouwe, f. Madam, Madame, *Mei*, f. Meide (ein Küchengemüse);

Melateek, adj. u. adv. aussätzig. *-heid*, f. Aussatz, Ausschlag von einer sehr bösen Art. *-huis*, m. Hospital für Aussätzig, Lazareth, Seichen-, Kranken)haus.

Melan(cholie, -kolie, (fremdes Wort) Melancholie, Schwermuth; Trübsinn; s. *Zwaarmoedigheid* of *Droefgeestigheid*.

Melan(cholijk, -oholiek, -kolijk, adj. u. adv. schwermüthig, melancholisch; trübsinnig; s. *Zwaarmoedig*.

Melde, f. **Welde**, (ein Gartenkraut).
Meld(en), v. a. melden, erwähnen,
 Meldung thun; offenbaren, ent-
 decken, bekannt machen, zu er-
 kennen geben, sagen, ankündi-
 gen, benachrichtigen, anzeigen;
 rühmen, preisen; gedenken.
-enwaardig, adj. meldenswerth.
-ing, f. Vermeldung, Ankündi-
 gung, Nachricht.
Melis, f. **-senkruid**; n. **Melissen-**
 kraut.
Melissoen, **Melissoen**, n. Blut(gang),
 -lauf, -fluss, rothe Ruhr, Durch-
 fall. **-kruid**, n. ein dem Koriander
 ähnliches Kraut.
Melk, f. **Milch**; **Saft** aus einigen
 Früchten und Pflanzen. **-achtig**,
 adj. u. adv. milchartig, nach Milch
 schmeckend, wie Milch ausseh-
 end. **-ader**, f. Milchader. **-baard**,
 m. Milchbart, junger Laffe. **-boer**,
 m. **boerin**, f. Milch(bauer, -krämer,
 -händler; -frau. **-buik**, m. Milch-
 bauch, einer der gerne Milch-
 speise isst. **-deern**, s. **Melkmeid**.
-emmer, m. Milcheimer. **-en**, v.
 n. melken, Kühe-, Schafe-, (Zie-
 ge) melken. **-er**, m. Melker, Milch-
 melker, Liebhaber des Viehes;
 einer der die Viechtucht treibt;
 Männonen der Fische, Miltor. **-ester**,
 m. Milchesser, Freund von
 Milchspeisen. **-flesch**, f. Milchfla-
 sche; **fig.** eine Weiberbrust, Euter
 einer Kuh, -Ziege, -eines
 Schafs. **-fontein**, f. Milchbrunnen;
fig. Weiberbrust; Kuh-, Ziegen-,
 Schafs) euter. **-geld**, n. Milchgeld.
-haar, n. Milchhaare, erste aus-
 keimende Härchen am Kinn der
 Jünglinge. **-huis**, n. Milch(haus),
 -gewölbe, -kammer, -keller. **-ig**,
 adj. s. **Melkachtig**. **-ing**, f. das
 Melken. **-juk**, n. Milchjoch, Joch
 zum Tragen der Milcheimer. **-kaas**,
 f. Milchkäse. **-kan**, f. Milchkanne.
-karn, **-korn**, f. Butterfass, Milch-
 kirne, Fass zum Buttern. **-kelder**,
 f. Milch(keller, -kammer. **-kern**, s.
Melkkarn. **-kos**, f. Milchkuh, Me-
 lckuh; **fig.** alles woraus man grossen
 Vortheil sieht. **-kom**, f. Milch-
 napf, -schale, -schüssel. **-koorts**,
 f. Milchfieber. **-kost**, f. Milch-
 speise, -kost. **-kruid**, n. Milch-
 kraut, Gänsedistel, Hasenkohl
 (eine Pflanze, *Lactuca leporina*).
-kruid, f. Milch(krug, -kanne.
-lam, n. Milchlamm, Lamm das
 noch an der Mutter säugt. **-maat**,
 f. Milchmaass. **-markt**, f. Milch-
 markt. **-meid**, **-maagd**, f. **-meisje**,

n. Milchmädchen. **-mow**, **-moud**,
 f. Milch(küfe, -fass. **-muis**, m.
 (Schimpfw.) Milchbart, Laffe.
-nap, f. Milchnapf. **-oai**, **-schaap**,
 n. Melkschaf, milchgebendes
 Schaf. **-pap**, f. Milch(suppe, -brei).
-plaat, f. Melkplats, Ort wo die
 Kühe gemolken werden, oder wo
 die Milch aufbewahrt wird. **-pot**,
 f. Milchtopf. **-runeel**, f. u. n. Milch-
 lab, Kiselab. **-schaap**, s. **Melkooi**.
-schuit, f. Milchkahe, kleines
 Boot Milch zu verführen. **-spijs**,
 s. **Melkkost**. **-spinde**, f. Milch-
 schrank, -kammer. **-tand**, m.
 Milchzahn; erster Kinderzahn.
-vaalt, f. Melkplatz; s. **Melkplaat**.
-vat, n. Milch(tonne, -fass, -ge-
 fass. **-vse**, n. Milch-, Melk)vieh.
-vrouw, f. Milch(frau, -weib, -ver-
 käuferinn. **-weg**, m. Milchstrasse
 (am Sternenhimmel); **Weg** den
 die Leute gehen wenn sie das
 Vieh melken wollen. **-wei**, f. Mel-
 ken. **-wijf**, n. Milch(weib, -frau.
-wit, adj. milchweiss, weiss wie
 Milch. **-zak**, m. Milchsak, einer
 der gern Milchspeisen isst, oder
 gern Milch trinkt.

Melm, s. **Molm**.

Meloen, f. **Melone**. **-bed**, n. Melonen-
 beet. **-bak**, m. -kasten (Treibe-
 kasten für Melonen). **-glasen**, n.
 Melonen(gläser, -glocken. **-kern**,
-pit, f. -kern. **-kooper**, **-verkooper**,
 m. -händler, -krämer, -gärtner.
-schel, **-schil**, f. -schale. **-tuin**,
 m. -hof. **-veld**, n. garten, -feld.
-zaad, n. -samen.

Melt, s. **Mout**, **Mals**. **-bak**, m. Mals-
 kasten. **-er**, m. Malzer, der Mals
 macht, s. **Moutmaker**. **-erij**, f.
 Malsbau.

Mom, f. Mutter (Prov. in Friesland
 und Gröningerland). -, s. **Mam**,
 Brust, Busen. **-el**, f. Milbe, Mehl-
 milbe, Kornwurm. **-elig**, adj. u.
 adv. mil-, müß)ig, wimmelnd,
 wurmig.

Mom (**metjeekruid**, **spekeniekruid**, n.
 Waldwinde, **Melkennike** (eine
 Pflanze).

Memoriaal, n. Memorial, Schmier-
 buch, Katerbuch, s. **Kladboek**.

Memorie, f. (fremdes W.) Gedäch-
 niss, **Memorie**; **Andenken**, **Adress**,
Schreiben, **Schrift**. **-boekje**, s. n.
 Schreibtafel, Taschenbuch. **-stof**,
 f. Materie, Stoff zum Schreiben.
-werk, n. Gedächtnisswerk.

Men, **pron.** indefinit, **man**.

Mengel, **Mingel**, n. halbMaass. **-eldich-**
ten, n. pl. vermischte Gedichte.

-elen, v. s. untereinander mischen,
 vermischen. **-eling**, f. Vermischung;
 Schattirung (in der Malerei). **-el-**
klomp, m. Weltklumpen, Chaos, Ver-
 wirrung. **-elmoes**, n. Mischmasch,
 Gemische. **-elstoffen**, f. plur. ver-
 mischtes(Sachen, -Werke, -Schrift-
 en, -Unterhaltungen). **-elwerk**, n.
 vermischtes Werk; **vermischte**
 (Schrift, -Arbeit. **-en**, v. s. u. n.
 mengen, mischen, vermischen,
 untereinander(wirken, -mischen,
-er, m. Mischer, Vermischer. **-ing**,
 f. Vermischung, das Mischen. **-sel**,
 n. Gemenge, Gemisch, Misch-
 masch.

Mensie, f. **Mennig**, (eine rothe Farbe),
 Mennium.

Menig, adj. man(cher, -che, -ches.
-en, subst. Man(cher, -che, -ches.
-erkande, **-erlei**, adj. mancherlei,
 vielerlei, mancher-, vieler(hand,
 allerhand. **-maal**, **-reis**, adj. u. adv.
 manchmal, vielmal, öfters. **-te**,
 f. Menge, Zahl, Anzahl, Haufe,
 Schaar, Pöbel, Canaille, Volks-
 hefen. **-te**, adj. u. subst. man-
 cher, manche, manches; viel,
 viele, verschiedene. **-voud**, n.
 das Mannigfaltige, die Mehr-
 zahl; der dritte Magen eines
 Rindes. **-voud**, adv. mannich-
 faltig, auf verschiedene Wei-
 se, verschiedent. **-vuldig**, **Veel-**
vuldig, **Menigvoudig**, adj. man-
 nich-, vielfältig, vielerlei,
 überflüssig. **-vuldigheid**, f. Mannig-
 faltig, Vielfältigkeit, Verschie-
 denheit, Ueberfluss. **-vuldigtijk**,
 adv. überflüssig, viel, vielfältig.
-verf, s. **Menigmaal**.

Mennis, s. **Mennoniet**, u. **Doopsge-**
zinde.

Mennisoen, s. **Melissoen**.

Mensk, s. **Mink**.

Mennen, v. a. führen, leiten, lenken,
 treiben, regieren.

Menner, m. Fuhrmann, einer der
 die Pferde oder Sachen (regiert,
 -steuert.

Mennoniet, m. Mennonit, Nachfol-
 ger der Lehren des Enno Simons,
 Vertheidiger der Taufe der Be-
 jahnten.

Mensch, m. u. n. Mensch. **-dom**, n.
 Menschheit, Menschengeschlecht,
 die Menschen insgesamt. **-elijk**,
 adj. u. adv. menschlich, auf
 menschliche Art und Weise; wie
 ein Mensch. **-elijkheid**, f. Mensch-
 lichkeit, menschliche Art, -
 Natur, - Schwachheit; Menschen-
 liebe. **-gelijkvormig**, adj. u. part.

menschenähnlich, wie ein Mensch. -heid, f. Menschheit, die menschliche Natur; die Menschen insgesamt. -je, n. Menschen, kleiner Mensch, Zwerg. -kunde, f. Menschenkunde, Menschenkenntnis. -kundig, adj. menschenkundig, den Menschen kennend. -liedend, adj. v. adv. menschenfreundlich. -lievendheid, f. Menschenfreundlichkeit, Menschenliebe. -lijk, s. Menschenlijk, adj. u. adv. menschlich. -paard, n. Menschpferd, Centaurus (in der Fabellehre). -roover, s. Menschenroover. -schuwend, adj. u. part. menschenstau. -stier, m. Minotaurus, halb Mensch halb Ochs (in der Fabellehre). -wording, f. Menschenwerdung.

Menschen(be)hager, m. der den Menschen zu gefallen sucht. -bloed, n. Menschenblut. -dief, m. Menschenlieb. -eter, m. Menschenfresser. -haat, m. Menschenhass. -hater, m. Menschenstou. -haaser, Mysanthrop. -hiefde, -min, f. Menschenliebe -minnaar, -vriend, m. Menschenfreund. -moorder, m. Menschenmörder. -player, m. Menschenquälter. -roof, m. Menschenraub. -roover, m. Menschenräuber. -dief, -schuw, adj. u. adv. menschenstau, den Menschen stiehend. -vrotter, m. Menschenfresser. -vriend, m. Menschenfreund.

Mep, m. Schlag, Ohrfeige, Maulschelle. -pen, v. a. schlagen, Maulschellen geben, prügeln; tödten, meuchelmorden.

Mercurius, Merkuur, m. Merkur, der Götterbothe (in der Fabellehre).

Merel, s. Meerle.

Meren, s. Marren, befestigen, das Schiff am Ufer feste machen.

Merg, Murg, Marg, n. Mark; Kern; das beste-, das edelste einer Sache; Kraft, Nahrung. -achtig, adj. markicht, Mark; wie Mark; körnig, kraftvoll, nahrungsvoll. -been, n. Markknochen.

Mergel, m. Mergel (eine Gattung fetter Erde zur Düngung der Felder). -achtig, adj. mergelartig, wie Mergel. -en, v. a. mit Mergel düngen; ausmergeln, aussaugen, erschöpfen, auszehren. -kuil, m. Mergelgrube.

Mergen, s. Uit(mergen), -morgelen.

Mergpijp, f. Mark(röhre), -bein, -knochen.

Meridian, n. Meridian, Mittagslinie, s. Middaglijn.

Merk, n. Zeichen, Kennzeichen, Merkmal, Marke. -slijk, adj. u. adv. merklich, kenntlich, sichtbar; gross, viel, vornehm. -en, v. a. u. n. merken, marken, zeichnen, bezeichnen; gewahr werden, bemerken, sehen. -er, m. Zeichner, Marker, Marqueur (beim Billiard oder im Ballhaus). -iiser, n. Zeichen-, Brennisen. -ing, f. Bezeichnung, das (Marken, Zeichen; Bemerkung, Gewahrdung, Wahrnehmung. -paal, m. Grenzpfahl, Landscheidung. -regel, m. Grund(regel), -sats, Maxime. -steen, m. Grenzstein, Meilenstein. -stok, s. Kerstok. -t, s. Markt. -teeken, m. Merk(mal), zeichen. -waardig, adj. u. adv. merkwürdig, anmerkwürdig. -waardigheid, f. Merk(-Schen)würdigkeit.

Merron, s. Marren, ans Ufer (ein Schiff) fest machen.

Merris, f. Stute, Mähre, Mutterpferd.

Mersch, s. Meersch, Morast.

Mes, n. Messer. -je, n. Messerchen, kleines Messer. *Op zijn mesje spreken*, (Sprüchw.) trotzig reden. *Messen*(hecht, -heft, n. Messer(helf), -gefäss. -lemmer, -lemmet, -lent, n. Messerklinge. -koker, m. Messer(futeral), -scheide. -kraam, f. -kram, -bude. -kramer, m. -krumer, -händler. -maker, m. -schmid. -makerij, f. -schmiede, -fabrik. -slijper, m. -schleifer, -Scheerenschleifer. -winkel, m. -kram, -laden, -bude.

Messing, f. (Mesk, n. Provinz.) Messing, gelbes Kupfer; dünner abgebobelter Rand eines Brettes um in der Grube eines andern Brettes zu schliessen.

Mest, Mist, m. Dünger, Mist. -aarde, f. Misteerde. -beer, m. Mastschwein, (Schimpfend) ein fetter, dickleibiger Mensch. -beest, n. -vieh. -dier, n. -vieh. -en, -Misten, v. a. u. n. misten, düngen, mästen, fett-, feist) machen; v. n. auswerfen, scheissen, Dünger geben. -er, m. Mäster, einer der das Vieh füttert und mästet. -gaffel, m. Mistgabel. -gans, f. Mast(gans). -hoen, n. -huhn. -koop, m. Misthaufen, Düngerhaufen. -ing, f. Mästung des Viehes; Düngen der Felder. -kalf, n. Mastkalb. -kar, f. Mistkarren. -kot, n. Maststall. -poel,

m. Mastpfütze. -stal, m. Maststall. -taalt, m. Misthaufen. -varken, n. Mastschwein; dickleibiger Mensch. -tes, n. Mastvieh. -voeder, n. Mast(futter), -fütterung. -vogel, m. Geflügel das gemästet wird. -werk, f. Mist(gabel). -wagen, m. -wagen.

Met, praep. mit, durch, in; s. Mede. -, n. Mett, geschnittenes oder gebacktes (Fleisch). - Schweinefleisch um Würste davon zu machen. -voort, f. Mett-, Servelat) wurst, Schweinewurst. -dedaad, -derdaad, adv. wirklich, wesentlich, in Wahrheit; augenscheinlich. -een, adv. zu gleicher Zeit, gleich den Augenblick. -elkander, adv. zusammen, miteinander, insgesamt. -gezel, m. Mit(gesell). -genosse, Gesellschaft, Gefährte. -s, Tomete, adv. uswollen, dann und wann.

Metaal, n. Metall. -gieter, m. Metall-, Gelbgiesser. -scheider, m. Metallscheider, Scheidekünstler, Chemist. -schuim, n. Metall(schaum), -schlacken, allerlei Unreinigkeit die von den Erzen abgeht. -steen, m. Wismuth.

Metalen, adj. metalle(n), -n, -nes; von Metall.

Meten, v. a. messen, das Maas nehmen; abmessen.

Meter, m. Messer, der etwas misst, der das Maas von etwas nimmt. -, m. Pathe, Tauf(pathe), -teuge.

Meting, f. das Messen.

Metsel(aar, m. Maurer. Steinmetz. -arij, f. Mauerwerk; Freimaurerei. -en, v. a. mauern, mauren. -hamer, m. Mauer(kette). -kalk, f. -kalk. -steen, m. -stein. -werk, n. -werk, -arbeit

Metsen, v. a. s. Metselen, bearbeiten, schneiden, u. s. w. von Steinen; mauern, stiften.

Metten, f. plur. (der Singular wird selten gebraucht) Mette, Nacht-, Frühozeiten, Morgengesänge der Katholischen Kirche. -tijd, m. Mettenseit, Zeit in der die Metten gehalten werden.

Mewel, n. Haus(geräthe), -geschirre. -kamer, f. Kammer zum Hausgeräthe; gewisses Zimmer im Haag wo man die erroberten Fahnen u. s. w. einige Zeit aufbewahrte, bis man sie im grossen Saale zur Schau aufhieng.

Mewg, f. Lust, Neigung. -dijk, adj. wohlischmeckend; s. Smakelijk.

Meuk, f. weich, mürbe. -en, v. a.

u. n. erweichen, mürbe (werden lassen, - machen; - werden.

Meuzel(aar, -ler, m. Händling (ein Singvogl); auch eine gewisse Art wohlgeschmeckendes Bier. -*en, v. n.* naschen; Kuchen, Torten u. s. w. an dem Rande benagen. -*en, Bemauzelen, v. a.* schmutzig machen, beschmutzen.

Mevrouw, f. Madame (Ehrentitel einer vornehmen verheiratheten Frau).

Middag, m. Mittag, zwölf Uhr; Nachmittag. -*eten, n.* Mittags(essen, -mahl. -*klaar, adj. u. adv.* sonnenklar, helle, klar, deutlich, unstreitig. -*lijn, f.* Mittaglinie, Meridian. -*maat, n.* maaltijd, Mittags(mahl, -mahlzeit, -essen. -*malen, v. n.* zu Mittag essen. -*rust, f. -slaap, -slaapje, n.* Mittags(ruhe, -schlaf, -schläfchen, -schlummer. -*s ('s), adv.* des Mittags, am Mittag. -*spijs, -kost, f.* Mittags(essen, -speise, -kost. -*wur, n.* Mittagsstunde. -*wind, m.* (besser *Zuidewind, Südwind*), Mittagswind. -*zon, f.* Mittagssonne.

Middel, adj. u. adv. (obs.) was in der Mitte ist; der Superlativ ist jetzt nur noch im Gebrauch. -*f.* Mitte, -stelleib. -*n.* Mittel, Hülfsmittel, Weise, Weg; Arznei; Vermögen; Reichthum. -*aar, -er, m.* Mittler. -*aarambt, -schap, n.* Mittler(amt, -schaft. -*aarster, -ares, f.* Mittlerinn. -*aarschap, s.* Middelaarambt. -*baar, adj. u. adv.* mittel(bar, -mässig, durch Mittel, vermittelt. -*baarlijk, adv.* mittelbar, vermittelt, durch Mittel. -*deur, f.* Mittelthüre. -*eeuw, f.* Mittel(alter, -zeit. -*en, v. a.* vermitteln, beilegen, schlichten, vergleichen. -*en, (n. pl. von Middel, Mittel), Mittel, Güter, Reichthümer, Schätze, Habe. -ertijd, -erwij, adv.* mittler(zeit, -weile; inmittelst, unterdessen. -*hoep, s.* Middellijn. -*ing, f. Be-, Ver-)mittelung; Befriedigung. -kamer, f.* Mittel(stube, -zimmer, Zimmer mitten im Hause. -*kennis, f.* Mittelkenntniß (in der scholastischen Theologie), Kenntniß in Gott, wodurch er weiss, welchen Erfolg eine Sache, wenn sie geschähe, haben würde. -*landsch, adj.* mittelländisch, das zwischen zwei Ländern liegt. -*lijf, u. Mit(telleib, -teileib. -tijk, adj. u. adv.* mittelbar, durch Mittel,

vermittelt. -*lijn, f. -hoep, m.* Mittelnie, Durchschnitt, Durchmesser, Querstrich, Diameter. -*lijng, adj.* im Durchschnitt, diametrisch. -*maat, f.* Mittel(maass, -strasse. -*matig, adj. u. adv.* mittelmässig; ziemlich, schlecht. -*matigheid, f.* Mittelmässig, -mattigkeit, adv. mittelmässig, nur mittelk, m. Untermeister, Schulmeister oder Wundarzt der noch ein Oberhaupt über sich hat. -*muur, m.* Scheide(wand, -mauer. -*oorzaak, f.* Mittelursache. -*pad, n.* Mittel(plad, -weg, -gang, Feldweg. -*punt, n.* Mittelpunkt, Centrum. -*rif, n.* Zwergfell (in der Zergl.k.). -*schot, n.* Zwischenwand, Mittelschoss; Knörpel zwischen den Naselöchern. -*slag, n.* Mittel(gattung, -sorte. -*slot, n.* Knörpel zwischen den Naselöchern; das Schloss in der Mitte einer Thüre. -*soort, n.* Mittel(sorte, -gattung. -*spite, f.* die Spitze eines Heeres; Mittelpunkt. -*st, adj.* mittelst, der-, die-, das) mittelste. -*staat, -stand, m.* Mittelstand. -*streep, f.* Mittel(strich, -linie; Durchmesser; Mittagslinie. -*togt, m.* Mittelzug, mittelster Haufen eines Heeres. -*ringer, m.* Mittelfinger. -*weg, m.* Mittelweg. -*wetenschap, f.* Mittelkenntniß, Wissenschaft oder Kenntniß einer Sache vermittelt vorhergehender Ursachen. -*zinnig, adj. u. adv.* doppel(sinnig, -herzig, zweideutig.

Midden, n. Mit(ten, -te, der Mittelplatz, das Lanere. -*deur, -eeuw, -kamer, -lijf, -lijn, -maat, -muur, -pad, -punt, enz. s.* Middel(deur, -eeuw, -kamer, enz. -*oogst, Mid-oogst, m.* Mittärndte, die Mitte der Aerdndzeit.

Middernacht, m. Mitternacht, des Nachts um 12 Uhr.

Miede, f. (Provin.) Bothenlohn, Geschenk, Lohn, Gabe, Handpennig so beim Mieden des Gesindes gegeben wird; Zeitung, Nachricht, Bottschaft. -*penning, Miedpenning, m.* Miethpennig.

Mier, f. Ameise (ein Insekt); armer Mensch, - Tropf, einer der nicht viel zu sagen hat. -*achtig, adj.* wie die Ameisen, ameisenartig, voller Ameisen. -*arm, adj.* so arm wie eine Ameise, blutarm.

Mieren(aeter, m. Ameisenfresser (ein vierfüßiges Thier). -*hagedis, f.* Ameisenweibchse. -*hol, n.* Ameisen-

höhle, Ameisenhaufen. -*leeuw, m.* Ameisenlöwe (ein Insekt). -*neet, n.* Ameisennest, Ameisenhaufen. **Mier(rikwortel, -rikswortel, m.** Meerettigwurtel, Pfeffer(kraut, -wurzel. **Mij, pron.** mich, mir. (sel.

Mijdelijk, adj. vermeidlich, was man meiden kann, was zu entgehen ist.

Mij(den, v. a. meiden, vermeiden, scheuen, ent(gehen, -fliehen, ausweichen. sich von etwas enthalten, sich vor etwas (in Acht nehmen, -hüten. -*ding, f.* das Meiden.

Mijl, f. Meile. -*paal, m.* Meilen(seiger, -säule.

Mijmer(aar, m. schwermüthig denkender Mensch; Phantast, aberner Tropf. -*en, v. n.* schwermüthig über eine Sache denken; finster, mürrisch, nicht aufgeräumt sein; abern reden. -*ig, adj. u. adv.* voll schwermüthiger Gedanken, phantasierend; finster, düster, träumerisch, mürrisch, störrig. -*ing, f.* Schwermuth, das Phantaisiren, Träumerei, Phantaisie. -*vlaag, f.* Anfall von Schwermuth.

Mijn, Mijne, Mijn, pron. poss. mein, meine, mein. -, f. Mine, Grube; fig. Anschlag. -*deler, -graver, m.* Minengräber. -*en, v. a.* eine Mine graben, -machen, miniren, untergraben; in öffentlichem Verkauf etwas (durch Mein zu rufen) erstehen. -*er, m.* der etwas in öffentlicher Versteigerung ersticht, Miner, Käufer. -*kamer, f.* Kammer einer Mine (in der Festungsbaukunde); Schacht. -*loop, m.* Laufgraben einer Mine. -*stof, f.* Erz, Metall, Mineral. -*werker, m.* Minirer, Bergmann.

Mijrre, f. Mirrhen (ein Gummi). **Mijrthe, f.** Mirte, Mirtonstrauh (eine Staude).

Mijt, f. Käsemilbe (kleines Insekt im Käse, im Mehl, u. s. w.); die kleinste Münze, Heller; das kleinste nichtsbedeutende Ding; ein Haufen (Heu, -Stroh, -Holz, u. s. w. Scheiterhaufen, s. *Houtmijt*. -*en, v. a.* auf einen Haufen bringen.

Mijter, m. Bischofs(hut, -mütze. -*berg, m.* (Dichterisch) der Parnassus, Musensitz. -*berggodinnen, f. plur.* die Musen. -*dragend, adj. u. part.* eine Bischofsmütze tragend; einer der die bischöfliche Würde bekleidet. -*drager, -drig, m.* Bi-

schaf (bei den Dichtern), -en, v. a. in ein bischöfliches Amt (einführen), einweihen. *Een gemijnder kooft*, ein Bischof, Haupt das eine bischöfliche Mütze = einen Bischofshut) trägt.

Mik, f. gabelförmiger (Stock, -Zweig, - Pfahl; Schnellgalgen, halber Galgen; Hirtenstab; obse eine Art Schiffslaternen. -, f. feines ausgebeultes Roggen- oder Weizen)mehl; weisses Roggenbrot (in einigen Gegenden von Geländeland). -m. u. f. das Zielen; Ziel. -*ijzer*, n. das Korn-, Visier) auf einem Schiessgewehr zum Zielen, Zielen. -*ken*, v. a. u. n. m. h. -sen, leise reden, mit den Lippen eine gewisse Bewegung machen, als ob man reden wollte; mit den Augen (wimpern, -winken, -scharf auf etwas sehen um das Ziel wohl zu merken; auf etwas zielen. -*king*, f. das Zielen, die Zielung. -*punt*, n. Ziel, Punkt vorauf man zielt, Zielpunkt; Korn auf einer Büchse oder Flinte.

Mild, adj. u. adv. milde, sanft, gelinde, weich, mürbe; mildthätig, freigebig, gutthätig; freimüthig, offen, offenerzig. -*dadig*, adj. freigebig, mild-, gutthätig. -*dadigheid*, f. Freigebig-, Mildthätig-, Gutthätig-, Wohlthätigkeit. -*dadiglijk*, adv. freigebig, wohlthätig, grossmüthig. -*eijk*, adv. reichlich, auf eine freigebige Art. -*heid*, f. Mildig-, -thätig-, Freigebig-, Gelindig-, Süssig-, Lieblichkeit, angenehmer Geschmack.

Milde, s. *Melde*, Melten (eine Pflanze).
Millioen, *Miljoen*, n. Million, tausend mal tausend, sechsmalhunderttausend.

Milt, f. Milz; Milch eines Fisches. -*dampen*, m. pl. Milzdünste, Dünste, die einem im Kopf gestiegen sind, Milzsucht-, er, m. Milchner, männlicher Fisch. -*kruud*, n. Milzkraut, Hirschgunge (eine Pflanze). -*ziek*, adj. Milzsüchtig. -*ziekte*, -*zucht*, f. Milz(sucht, -krankheit, -*zuchtig*, s. *Miltziek*.

Min, adj. u. adv. wenig, klein, geringe; todkrank; weniger. -, *Minne*, f. Liebe, Minne, Liebesgott, Cupido. -, f. Amme, Säugamme. -*achting*, f. Geringschätzung, Nichtachtung. -*genoot*, m. u. f. Liebling, Mignon, Geliebter, -*te*, -*negod*, m. Liebesgott, Cupido. -*god*, -*godin*, f. Liebesgöttin, die

Venus. -*ijver*, m. Eifersucht. -*ijverig*, adj. eifersüchtig. -*joet*, adv. u. adv. (obs.) aus Liebe, lieblich, schmeichelnd. -*naar*, m. Liebhaber, Geliebter, Verliebter, Freier, Buhler. -*nares*, f. Geliebte, Herzenfreundin, Liebste, Schatz, Liebhaberin. -*navij*, f. das Lieben, -Freien. -*ziek*, adj. krank vor Liebe, liebeskrank. -*ziekte*, -*zucht*, f. Liebes(krankheit, -sucht).

Minder, adj. minder, weniger, geringer, kleiner, von geringerm Werthe. -*broeder*, *Minnebroeder*, m. Minnebruder, Minorit (ein franziskaner Mönch). -*en*, v. a. u. n. mindern, vermindern, -ringern, weniger machen, -werden, abnehmen, -sichem, im Preise fallen, einhalten, -kürzen. -*jarig*, adj. u. adv. unmündig, minderjährig. -*jarigheid*, f. Unmündig-, Minderjährigkeit. -*ing*, f. Minderung, Verminderung, Abnahme, Verringerung; Linderung; Fall; Abzug. -*ling*, s. *Minuut*.

Mine, f. Mine, Schein, das Ansehen. *Mineraal*, s. *Bergstof*.

Mineur, v. *Mineur*, Untergraber; s. *Mijnwerker*.

Mingel, s. *Mengel*, n. Pinte, Nössel (ein gewisses Maass für Flüssigkeiten).

Mink, *Menk*, m. Blessur, Verwundung, Verstümmelung. -*ijzer*, m. Fussangel, scharfes spitzes Eisen das irgend wo verborgen wird um den Feind oder Dieb darauf treten zu lassen, und ihm die Füsse zu verwunden oder zu verstümmeln.

Minne, f. -Liebe; Säugamme. -*brand*, m. Liebesbrand, -brunst, -feuer, -flamme. -*brief*, m. Liebesbrief, schriftliche Liebeserklärung. -*broeder*, s. *Minderbroeder*, m. Minorit. -*dicht*, n. Liebesgedicht. -*dichter*, m. -dichter. -*drank*, m. -trunk. -*drift*, f. -trieb. -*genoot*, s. *Mingenoot*. -*gloed*, m. -feuer, -glut. -*god*, s. *Mingod*. -*handel*, m. -handel, -verständniss. -*kans*, f. -gelegenheit. -*kind*, n. Säugling, Pflückind. -*klagt*, f. Liebesklage, Elegie. -*koorts*, f. Liebesfieber. -*kosen*, n. -*koserij*, f. Verliebt-, verliebte Schmeichelei. -*kout*, f. Liebesgespräch, verliebte Reden. -*kunst*, f. Kunst zu lieben. -*lied*, m. Liebeslied. -*lijk*, *Minlijk*, adj. u. adv. hold, leutselig, freundlich, lieblich, rei-

zend, angenehm, lieblich, freundschaftlich. -*lijkkheid*, f. Leutseligkeit, Freundlichkeit, Gefälligkeit. -*list*, f. Liebes(list, -*lonk*, m. -blick. -*luim*, f. -laune. -*lust*, f. -lust, -verlangen, -begierde. -*mallen*, v. a. verliebt (thun, -schmeicheln. -*moeder*, f. Säugamme, Pflegemutter. -*n*, v. a. lieben, liebhaben, freien; ein Kind (säugen, -stillen. -*nijd*, m. Eifersucht. -*nijdig*, adj. eifersüchtig. -*pijn*, f. Liebesqual, -schmerz. -*pligt*, m. -pflicht. -*praat*, f. -gespräch. -*rij*, s. -*navij*. -*schicht*, -*pijl*, m. -pfeil. -*schuw*, adj. u. adv. die Liebe (scheuend, -fliehd; liebesue. -*sluikerij*, f. geheimer Liebeshandel. -*spel*, n. Liebes(spiel. -*smert*, f. -schmerz. -*strijd*, m. -streit, -kampf. -*stuij*, f. -trieb, -paroxisim. -*tocht*, m. -brunst. -*tonder*, n. -zunder. -*tader*, m. Pflegevater. -*vies*, -*vuur*, n. Liebes(feuer. -*vlaag*, f. -brand. -*vlam*, f. -flamme, -brunst. -*vuur*, s. -*vies*. -*walm*, f. -dampf, -quilm. -*zang*, n. -lied. -*ziek*, *Minziek*, adj. Krank vor Liebe, liebeskrank. -*ziekte*, f. Liebes(krankheit. -*zorg*, f. -unruhe, -sorge. -*zucht*, f. -krankheit, Verliebtheit.

Minut, adv. wenigstens, mindestens. -*e*, adj. mindeste, wenigste, schlechteste, geringste, kleinste. *Minuut*, *Menuet*, f. Minuet (ein gewisser Tanz).

Minuut, f. Minute, ein kleiner, oder der sechzigste, Theil (eines Ganzen) - einer Stunde, - eines Grades; Konzept, Entwurf einer Schrift, Minute, Aufsatz. -*lijn*, f. ein sehr dünnes Seil oder Tau. -*wijzer*, m. Minutenzeiger einer Uhr. *Minzaam*, adj. u. adv. freundlich, -sachftlich, höflich, leutselig, hold. -*heid*, f. Freundlich-, Leutselig-, Höflichkeit. -*lijk*, adv. freundlich, hold, leutselig, auf eine höfliche Art und Weise.

Mirakel, (fremdes W.), n. Wunderwerk.

Mirre, *Mijrrhe*, f. Mirrhen (eine Artzci). -*boom*, m. Mirrhenbaum.

Mirt, m. Mirthen (eine Staude).

Mirten(*blad*, n. Mirthen(blatt, -laub; -*boom*, m. Mirthen(baum, -staude, -strauch. -*bosch*, n. -wald, -gebüsch. -*krans*, m. -krans, -krone. -*tak*, -*telg*, m. zweig, -art. -*wijn*, m. -wein.

Mis, *Misse*, f. Me-so, Mess(opfer,

- ambt (in der römisch-katholischen Kirche): Jahrmarkt. -*boek*, n. Messbuch, Messal der römisch-katholischen Kirche. - *brood*, n. Messbrod, Hostie, geweihtes Brod. - *diens*, m. Mess(offer), -dienst, schlechter Dienst, Missfallen; Missethat, Verbrechen, Sünde. - *geld*, n. Messgeld, Geld das für das Lesen einer Messe bezahlt wird. - *gewaad*, n. Mess(gewand, -kleid. - *good*, n. Mess(sachen, -kleider, alles was beim Lesen der Messe gebraucht wird; alles was zur Messe gebraucht wird, - was man zur Messeseit, oder Jahrmarkt, zum Verkauf bringt; Messwaren. - *priester*, n. Messpriester. - *saal*, n. Missal, Messbuch. *Mis*, f. Fehler, Irrthum, s. *Mislag*, *Dwaling*. -, adv. nicht (getroffen, - gerathen, fehl, fehlgeschlagen, [überhaupt in den Zusammensetzungen gebräuchlich, und in diesem Wörterbuche am gehörigen Orte dessen Primitiven anzufohlen]. - *daerden*, -*aarten*, v. n. ausarten, abarten, aus der Art schlagen. s. *Ontaarden*. -*achten*, v. a. geringschätzen. -*baar*, n. Lärm, Geschrei, Jammer, Geheul. -*baarte*, f. (oba.) unzeitige Geburt, Missgeburt. - *bak*, n. was nicht ausgebacken ist. -*bakken*, adj. u. adv. nicht ausgebacken, im: Backen nicht wohlgerathen. -*baeren*, v. n. ein grosses Geschrei anheben, entsetzlich jammern und heulen; missgehören, unzeitig gebären. -*baring*, f. s. *Miskraam*, unzeitige Geburt. - *bedrijf*, s. *Misdrijf*, n. *Wanbedrijf*. - *begrip*, n. unrichtige-, irrige Vorstellung. - *beuren*, v. n. (oba.) verbrechen, fehlen, strafällig werden, sündigen. - *bruk*, n. Missbrauch, verkehrter-, schlechter Gebrauch. - *brükken*, v. a. missbrauchen. - *brükker*, m. Missbraucher. - *brüking*, f. das Missbrauchen der Missbrauch. - *daad*, f. Missethat, Verbrechen, Uebelthat, Sünde. - *daeder*, -*dadiger*, m. Misseth., Uebelthäter, Verbrecher. - *dadig*, adj. missethätig, verbrecherisch, schuldig, strafbar, - fällig, sündlich. - *dadiglijk*, adv. auf eine schuldige, verbrecherische Art und Weise. - *doorn*, s. *Misdoorn*. - *dragt*, f. Missgeburt, unzeitige Geburt. - *dragtig*, adj. missträchtig, was oft missgebärt. *Eene misdragtige koe*, eine miss-

trächtige Kuh. - *drijf*, -*bedrijf*, n. Fehler, Verbrechen, Missethat, Sünde. - *drijven*, v. a. u. n. misshandeln, fehlen, Verbrechen begehen; im Schwimmen verfehlen. - *druk*, n. Makulatur, unrichtig gedruckte Bögen. - *drukken*, v. a. falsch drucken, übel drucken. - *duiden*, v. a. missdeuten, übel(deuten, - auslegen; übel-, un- gütig) aufnehmen. - *duiding*, f. Missdeutung, üble Auslegung, un- gültige Aufnahme. - *geboorte*, f. Miss- geburt, unzeitige Geburt. - *gelden*, v. a. büssen; eutgelden. - *gewas*, n. Miss(wachs, - gewächs; übler Wachs; unvollkommene Erndte. - *gonet*, s. *Misgunst*. - *greesp*, m. Miss- griff, Fehl(griff, - tritt, Irrthum. - *gunst*, f. Miss-, Un-, Abgunst, Neid. - *gunstig*, adj. miss-, ab) günstig, nei- disch. - *gunstigheid*, f. Miss-, Ab) gunst, Neid. - *hagen*, v. n. missfallen, unzufällig sein. - *hagen*, n. Missfallen, Abscheu; Leid, Reue. - *hagelijc*, - *haaglijk*, adj. missfäl- lig. - *haging*, f. das Missfallen. - *handen*, v. n. ungelegen(kommen, - sein; verwirren, verdrüsslich fal- len, beunruhigen. - *happen*, v. n. misschnappen, im Schnappen nach etwas es verfehlen. - *jaar*, n. Miss- jahr (worin die Früchte nicht gut gerathen sind). - *inzigt*, n. ver- kehrte Einsicht, in einer Sache. - *kans*, f. Unglück, schlechte Aus- sicht. - *keek*, - *kijk*, m. Fehler, Irr- thum. - *klank*, m. falscher Ton, Missklang. - *kleurig*, adj. u. adv. missfarbig. - *kocht*, - *kofst*, adj. (pl. von *Miskoojen*, sich im Kaufe be- trügen) übelgekauft, im Kaufe be- trogen. - *kraam*, f. unzeitige (Nieder- kunft, - Geburt. - *leiden*, v. a. ver(leiten, - führen, irre(machen, - führen, betrügen. - *leider*, m. Ver- leiter, -führer, Betrüger. - *leiding*, f. Verleitung, Verführung, Betrug. - *luidend*, adj. u. partie. Uebel(lautend, klingend. - *luidendeid*, f. Mis-, Uebel) laut, -) klang. - *luk*, n. Unglück, Fehlschlagung. - *lukken*, v. n. misslingen, fehlschlagen, nicht gelingen. - *lukking*, f. Fehl(-)chlagung, - schlag, das Misslingen. - *maakt*, adj. misförmig, verunstaltet, hässlich, scheusslich. - *maaktelijk*, adv. ungestalt, verunstaltet. - *maaktheid*, f. Unförm- lichkeit, Ungestalttheit, Hässlich- keit. - *mas*, m. Mischaasch, alles untereinander gemischt. - *moedig*, adj. u. adv. missmüthig, schwer-

müthig, traurig, wehmüthig, be- trübt, bekümmert, niedergedrückt. - *moedigheid*, f. Unmuth, Muthlosigkeit, Schwermuth, Nie- dergedrücktheit, Zaghaftigkeit. - *moediglijk*, adv. schwer-, miss- müthig, niedergedrückt, traurig. - *moegen*, n. - *moegheid*, f. Miss(vergügen, - fallen, Ver- druss, Unzufriedenheit, Missver- gügen. - *moegd*, adj. u. adv. miss-, un) vergügt, unzufrieden. - *moegd- heid*, f. s. *Misnoegen*, v. n. missfallen, Verdruss (geben, - er- wecken. - *moeging*, f. Miss(vergü- gen, - fallen. - *paap*, m. Mess(platte, - priester. - *paas*, m. Fehl- tritt. - *prajselijk*, adj. u. adv. tadel- haft, verächtlich, nicht(löblich, - lobenswerth. - *prajzen*, v. a. tadel- den, verachten, keinen Beifall geben. - *prijzer*, m. Tadelr, Ver- ächter. - *prijzing*, f. Tadel, Ver- achtung. - *raad*, m. üble Rathge- bung. - *radig*, f. Uebelrathung, schlechte Rathgebung, falsche Vermuthung. - *rokening*, f. f. Fehl- rechnung, fehlerhafte Berech- nung, Versehen. - *schapen*, adj. u. adv. misgeformt, verunstaltet, monströs. - *schepel*, n. Miss(ge- schöpf, - geburt, Ungeheuer. - *schiedenis*, f. U(f)fall, - glück. - *schieten*, adv. vieltheilich. - *schieten*, v. a. fehlschiessen. - *so*, f. Messe, s. *Mis-*. - *sen*, v. a. u. n. missen, entbeh- ren, vermissen, darben; verlieren; fehlen, nicht treffen, verfehlen. - *sieren*, v. a. (besser out-) durch zu viel oder übel angebrachte Zier- rathen(einstellen, - verunstalten. - *slag*, m. Fehl(schlag, - streich; - tritt, Irrthum, Fehler den man im Schreiben, im Rechnen, oder im Handeln begeht. - *springen*, v. n. fehlspringen, im Springen das Ziel verfehlen. - *staan*, v. n. schlecht-, übel) stehen, -) anstehen, -) kleiden. - *stal*, m. Fehler, Gebrechen, Uebelstand. - *stallig*, adj. u. adv. ungestaltet, hässlich, garstig, unförmlich, übelstehend. - *stalligheid*, f. Unförmlich-, Häss- lich)keit, Uebelstand. - *stalts*, s. *Misstalligheid*. - *stallig*, s. *Misstallig*. - *stand*, m. Uebelstand, Fehler. - *stap*, m. Fehltritt; Verirrung, Fehler. - *stelling*, f. Verstellung; Fehler, Versehen im Schreiben; Unordnung. - *telling*, f. Verrech- nung, Irrthum im Zählen oder Rechnen. - *trud*, - *trude*, - *trés*, m. Fehltritt im Gehen. - *troostelijk*,

adj. u. adv. untröstlich, trostlos. -*troostig*, adj. u. adv. trostlos, he-
trübt, unemüthig, unzufrieden,
verweisend, untröstbar. -*troost-
vighed*, f. Trostlosig-, Traurig-
keit, Unzufriedenheit, Schmerz,
Unmuth, Verzweiflung. -*trouw*,
f. üble-, schlechte Heirath; un-
gleiche Ehe, Heirath unter sei-
nem Stande. -*trouwelijk*, s. *Mis-
trouwig*. -*trouwen*, v. a. misstrauen,
nicht trauen, verdenken, verdäch-
tig halten. -*trouwen*, v. n. übel-,
unter seinem Stande heira-
then. -*trouwen*, n. Misstrauen, Ver-
denkung, Verdacht, Argwohn. -*trouwend*, -*trouwig*, adj. miss-
trauend, -trauisch, argwöhnisch,
verdenkend. -*trouwigheid*, f. Mis-
strauen, Argwohn. -*val*, m. unsei-
tige-, zu frühe) Geburt. -*val*, n.
Unfall, Unglücksfall; Fehler, Fäl-
de. -*vallen*, v. n. missfallen, im Fal-
len etwas nicht treffen, miss-, übel)
ausfallen, misslingen, übel gera-
then; nicht gefallen, übel gefal-
len, unangenehm sein, nicht be-
hagen, unbehaglich sein. -*vallen*,
n. das Miss(fallen), -behagen, -ver-
gügen. -*valid*, adj. missfällig, un-
angenehm, unbehaglich; übel
ausfallend, nicht wohl gelingend.
-*vatting*, f. Miss(begriff), -verständnis,
verkehrte Meinung. -*verstand*, m.
Missverständnis, irrige Meinung, ver-
kehrter Begriff, Streit, Zwist, Un-
einigkeit, Zank. -*vertrouwen*, s.
Mistrouwen. -*verwig*, adj. unrecht
geklärt, -vormig, adj. unförmlich,
ungestalt, unvernünftig, -
-*vormigheid*, f. Unförmlichkeit,
Ungestalttheit. -*was*, n. Misswachs,
schlechte Erndte, Auswachs, Un-
gestalttheit an einem Menschen,
Thiere oder Baume. -*wassen*, v. n.
misswachsen, eine unförmliche
Gestalt annehmen. -*weg*, m. Irr-
weg; s. *Dwaalweg*. -*wijzig*, f. Ab-
wechslung der Kompaniedel. -*zak-
ken*, (besser: ver-) v. a. läugnen,
ab-, ver)läugnen.

Mispel, m. Mispel (eine bekannte
Frucht). -*bloem*, -*bloesem*, m. Mis-
pelpflanze. -*boom*, m. Mispelbaum.
Misselijk, *Mistlijk*, adj. u. adv. miss-
lich, gefährlich, seltsam, wunder-
lich, sonderbar, bedenklich, häss-
lich, abgeschmackt; mürrisch, bei-
dler Laune; Bau, übel, ohnmäch-
tig, unpasslich. -*heid*, f. Unpass-
lichkeit, Flau-, Schwach)heit;
Misslich-, Bedenklich-, Hässlich)
keit, Sonderbarkeit.

Misive, f. Brief, Schreiben, s. *Brief*.
Mist, m. Nebel, Dunst. -, m. Mist,
Dünger, s. *Mest*. -*bak*, s. *Mestbak*,
m. Mistgrube. -*en*, v. n. nebeln.
-*ig*, adj. nebelicht, dunkel. -*ing*,
s. *Mesting*. f. das Düngen. -*ol-
boom*, m. Mistel, (eine Pflanze).
Mits, prp. u. cong. Vermittelst, mit
Beding, unter Vorbehalt, hie-
mit, durch dieses. -*dien*, -*desen*,
conj. vermittelt, hiermit, durch,
weil, durch dieses. -*gaders*, prp.
mit, sammt, darneben, wie auch.
Modde, f. ein gartiges, schmutziges
Weisbild.
Modde(n), -*len*, v. a. in der Erde
wühlen.
Moder, m. Moder, Schlamm, Koth.
-*aar*, m. Schlammfeger, der die
Kanäle vom Schlamm reinigt.
-*achtig*, adj. u. adv. moderartig,
moderisch, schlammicht, dreck-
licht. -*en*, v. a. vom Schlamm
reinigen. Moder-, Schlamm) aus-
heben; eine Sache durch Pflus-
rei zu Stande bringen. -*goot*, f.
Schlammrinne. -*ig*, adj. schlamm-
ig, moderig, kothig. -*kuil*, m.
Schlamm-, Koth)grube. -*man*,
m. Schlamm(feger), -ausheber.
Kanalteifer. -*molen*, m. Moder-
mühle, Bagger, Tiefmaschine. -*net*,
n. Schlammnets. -*plas*, m. Sumpf,
Lache. -*poel*, m. Moderpfuhl,
Sumpf. -*praam*, f. Schlamm(schiff).
-*schuit*, f. Moder(schiff), -prahm,
Bagger. -*sloot*, f. Schlammgraben.
Mode, f. Mode, Brauch, Gewohn-
heit, Sitte; Kleidertracht. -*gek*,
-*sot*, m. Modenarr.
Model, n. Modell, Abriss, Entwurf.
Modisch, adj. u. adv. nach der Mode.
Moed, **Moede**, adj. müde, matt, ermü-
det, lass, träge.
Moed, m. Muth, Tapferkeit, Helden-
muth, Hens, Beherrtheit; Hoff-
nung, Vertrauen, Zuversicht. -*ig*,
adj. u. adv. muthig, herrshaft, be-
herst, tapfer, kühn, unverzagt;
trotzig, aufgeblasen. -*igen*, f. Muth
geben, muthig machen, an-
frischen, Hens machen. -*igheid*,
f. Muth, Beherrst-, Tapfer-,
Herrshaff)keit; Stolz, Hochmuth.
-*iglijk*, adv. tapfer, muthig, be-
herst. -*loos*, s. *Moedeloos*. -*wil*, m.
Muthwillen, Ungebunden-, Aus-
gelassen)heit. -*wilens*, adv. muth-
willig, mit Vorsets, vor(sätz-
lich, -bedacht)sam. -*willeg*, adj. u.
adv. muthwillig. -*willigheid*, f.
Muth(willen), -willigkeit, Ausge-
lassenheit, Bosheit. -*williglijk*,

adv. muthwillig, vor(sätz)lich,
-bedächlich.

Moede, adj. u. adv. müde, ermüdet,
matt, er-, abge)mattet, überdrü-
sig. -*loos*, adj. u. adv. verzagt,
muthlos, kleinmüthig, ohne Muth,
feig, feighersig. -*loosheid*, f. Muth-
losigkeit(keit, Kleinmüthig-, Feig-
hersig)keit, Feigheit, Verzagtheit.
Moeder, f. Mutter, Gehär-, (Leib)mutter.
-*achtig*, adj. mütterartig,
mütterlich, mütterähnlich, wie
eine Mutter. -*deugd*, f. Muttertu-
gend; ursprüngliche Tugend; die
Tugend einer Mutter. -*hart*, n.
Mutterhens, mütterliche Zärtlich-
keit. -*kook*, (in der Zergl.) m.
Mutterkuchen, Placenta. -*kruid*,
n. Mutterkraut (eine Pflanze).
-*lijk*, adj. u. adv. mütterlich, wie
eine Mutter. -*loos*, adj. mütterlos,
ohne Mutter. -*maagd*, f. die Jung-
frau Marie. -*melk*, f. Mutter(milch).
-*moord*, m. -mord. -*moorder*, m.
-mörder. -*maakt*, adj. u. adv. mütter-
nackt. -*poppe*, n. Mutter(söhnchen).
-*slag*, m. -mord. -*slagtig*, adj. -mör-
derisch, schuldig an einem Mutter-
morde. -*spel*, n. Mutter(beschwerde-
-, -plage. -*spraak*, f. -sprache,
Land-, Ur)sprache. -*taal*, f. Mutter(-
sprache). -*siek*, adj. an seiner Mutter
verklebt. -*siekte*, f. Mutter) krank-
heit, -wehe. -*sog*, n. -milch. -*zoon-
vst*, n. -söhnchen, Liebling seiner
Mutter. -*zorg*, f. Mutter(sorge). -*sot*,
adj. sehr an seiner Mutter verklebt.
-*swijn*, n. Mutterschwein.

Moet, f. Muhme, Tante, Vater- oder
Mutter) Schwester. -*al*, m. u. f. ei-
ner der oder einer die(sich überall
einmischt, -sich mit allem bemüht-
-*felijk*, adj. u. adv. mühsam,
-selig, schwer, beschwerlich;
verdrüsslich, ungehalten, ärger-
lich, un(willig, -geduldig. -*felijk-
heid*, f. Mühsam-, Beschwerlich-),
Schwierig)keit, Aergernis, Verdrus-
s. -*jen*, v. a. u. recipr. Mühe
verursachen, zur Last sein; beleidi-
gen, beschwerlich sein; sich be-
mühen mit etwas, sich (in etwas
mischen, - mit etwas abgeben;
verdrüssen, schmerzen, quälen,
leid sein. -*jenis*, *Moositen*, s.
Moosite. -*te*, f. Mühe, Bemühung,
Arbeit, Bestreben; Zank, Strei-
tigkeit. -*temaker*, m. Zänker, Ha-
derer, Quälgeist.

Moek, s. *Muik*, *Meuk*, weich, sanft. -*f*.
Rabe (Krankheit der Pferde, wenn
sie in der Hitze trinken und steif
werden).

Mool, m. s. *Muil*, Maul, Schnauze. -*ie*, f. Bollwerk oder Hafen am **Meere**, ein sich ins Meer weit hinausstreckender Liegplatz für die Schiffe.

Moer, (*Moeder*), s. *Baarmoeder*. - f. Mutter (niedriger Ausdruck wenn es von Menschen gesagt wird, von Thieren aber ist es allgemein gebrauchlich). - f. Mutterschraube, Schraubemutter. - f. Hefen, Grundsuppe, Satz auf dem Boden eines Fasses, *Moder*. - *Moeras*, n. Morast, schlammiges Land, Sumpf, Moorgrund. -*assig*, *Moerig*, adj. morastig, schlammig, sumpfig, moorig. -*assigheid*, f. Morastigkeit, Sumpfigkeit. -*bazie*, -*bei*, -*bee*, f. Maulbeere. -*bezieblad*, u. Maulbeerblatt. -*boom*, m. -baum. -*bosch*, n. -wald, -busch, -plantage. -*el*, s. *Moresl*, f. Morelle. -*en*, v. n. durch rühren schlammig-, unsauber-, dicke) machen; nischen; auf den Gassen Lärm machen. -*grond*, m. Moorgrund, morastiger Boden. -*hoen*, m. Wasserhuhn. -*ig*, s. *Moerassig*. -*konijn*, n. Mutterkaninchen. -*land*, n. morastiges Land, Sumpf, Morast. -*lijk*, adj. u. adv. s. *Moederlijk*. *Moorlijk alleen*, mütterallein, mütterseel allein. -*nagelen*, f. Mutternägelchen. Nägelchen welche vollkommen reif sind. -*plaag*, f. Mutterqual, -krankheit. -*soel*, n. Mutter(krankheit, -beschwerde. -*visch*, m. Moorfisch, *Moderfisch*, Fisch der in Pfühlen und morastigem Wasser sich aufhält. -*zee*, f. ungestümes Meer.

Moes, n. Gemüse, Kräuter, Küchengewächse, Kohl, Kraut; *Muss*, *Brei*. -*hof*, m. Küchen-, Kohl-, Krautgarten. -*janken*, v. n. auf eine niederträchtige, pöbelhafte Art (freien, den Liebhaber spielen; schlechte Häuser besuchen. -*janker*, m. Liebhaber, einer der auf eine unanständige Art den Liebhaber spielt. -*je*, n. Schminkpflaster(büchse, -dose. -*ketel*, m. *Muss*-, *Brei*)kessel; Kohl-, (Kraut-)kessel. -*koppen*, v. a. freibreiten, marodieren, auf feindlichem Boden die Bauern plagen und berauben. -*kopper*, m. Soldat bei den leichten Truppen, *Marodeur*. -*kruid*, n. Gemüse, Küchengewächse, -kraut. -*pot*, m. *Musstopf*, *Gemüsetopf*. -*tuin*, m. *Kraut*-, *Kohl*-, *Gemüse*garten.

Moet, n. *Muss*, *Nothwendigkeit*. - f. kleine Erhabenheit, Knöpfchen; Flecken mit einem schmutzigen Finger auf etwas gedrückt; eine Vertiefung oder Merkmal durch einen Druck verursacht. -*en*, v. n. müssen, sollen, gezwungen sein. -*en*, v. a. (Schiffsw.) ein Schiff oder Boot (sonst fortschieben, - durch *Stossen* ganz sachte fortbringen. -*en*, n. das *Müssen*. -*en*, *Maisen*, v. a. die Ohren abschneiden, verstümmeln.

Moessel, m. *Mosel* (ein Fluss); *Budelsack*, *Sackpfeife*. -*wijn*, *Moessel*, -*ter*, m. *Moselwein* (der an den *Mosel* wächst).

Mof, m. *Muff*, *Plattdeutscher*, *Westphälischer* (*Grasmäher* (so nennt der Pöbel öfters in Holland schimpfend diese nützliche Art Leute; auch wohl jeden Deutschen). - m. *Grün*-, *Flachs*-, *Wick*-, *Zeisig* (ein *Sangvogel*). - f. *Muff*, *Peiz*(*muff*), -*aermel*, die Hände hineinzuwickeln sie zu erwärmen. -*fel*, m. *Peiz*-*muff*; *Ofen* worin lackirte Sachen gehärtet werden. -*felaar*, m. Betrüger im Spiel, heimlicher Dieb; *Beutelschneider*. -*feland*, n. *Muffenland*, *Westphalen*, *Deutschland* (*Schimp*name). -*felen*, v. n. heimlich stehlen, betrügen, falsch spielen, täuschen, verstecken; tödten. -*felen*, v. n. *muffeln*, *brummen*; *schnarchen* beim *Essen* (wie alte Leute, die keine Zähne mehr haben). -*feling*, f. das *Muffeln*; *Betrug* im Spiel, heimlicher Diebstahl, falsches Spiel, Verheimlichung einer Sache. -*fenpraak*, -*fontaal*, f. *Muffensprache*, *Plattdeutsch*. -*fin*, f. *Plattdeutsches*, *westphälisches* *Bauern*(mädchen, -*weib*.

Mogelijk, adj. u. adv. möglich; thunlich; vielleicht. -*heid*, f. *Möglichkeit*.

Mogen, v. n. mögen, vermögen, dürfen, *Macht*-, *Freiheit*-, *Erlaubnisse* haben, können. -*d*, adj. vermögend, mächtig. -*dhuid*, f. *Macht*; *Vermögen*.

Moggel, *Mokkel*, m. u. f. *dicker* und *fetter* *Mensch*. -*en*, v. n. *manschen*, *mantschen*, *unreinlich*, *unflätig* mit etwas umgehen. -*moer*, -*ster*, f. *Mauscherinn*, *garstig*-, *unflätiges* *Weibsbild*.

Mok, f. eine schlechte Art *Tauben* (*Prov.*); ein *unsauberes*-, *unflätiges* *Weib* oder *Mädchen*; *Maucke*, *Igelshuf* (eine *Pferdekrank-*

heit), s. *Moek*. -*er*, m. *Schmiedehammer*. -*kel*, s. *Moggel*, u. *Mok*. **Mol**, m. *Mühle*. -*aar*, m. -*aarster*, f. *Müller*, -*inn*. -*aar*, m. eine Art *Meerfische*; *Maikäfer*. -*as*, f. *Mühlenschace*. -*berg*, m. *Mühl*-, *Mühlen*berg. -*hügel*, -*geld*, m. *Mühl*geld. -*heuvel*, m. *Mühlen*(*hügel*). -*ijzer*, n. *eisen*. -*käpf*, f. *Dach*-, *Gebäude* einer *Windmühle*. -*kar*, f. *Mühlen*-, *Müller*karren, *Mühlwagen*. -*ligger*, m. *unterster* *Mühlstein*. -*maker*, m. *Mühlhauer*. -*meester*, m. *Mühlensauher*. -*paard*, n. *Mühlpferd*; *großes*, *starkes* *Frauenzimmer*; *Werkesel*. -*praam*, f. *Mühlen*-, *Mehl*-, *Korn*-*schiff*. -*praam*, -*pranger*, -*prang*, m. -*vang*, f. *Mühle*-, *pressen*, *Reif* oder *Baum*, die *Windmühlen* im *Laufe* zu *sperrn*. -*rad*, m. *Mühl*-, *Mühlen*rad. -*roede*, f. -*ruthe*, -*hügel*. -*stander*, m. *Mühlen*(*pfeiler*-, *säule*-, *stoen*, m. *Mühlstein*. -*steenkuil*, f. *steingruben*. -*stof*, n. *Mühlentaub*, *Staubmehl*. -*tje*, n. *Mühlchen*, *kleine* *Mühle*. *Met molentjes loopen*, (*Sprichw.*), ein halber *Narr* sein, einen *Sparren* zu *viel* haben; *tief* in *Gedanken* sein und *alles* *dadurch* *verkehrt* *thun* oder *beurtheilen*. -*treem*-, *trechter*, f. *Mühl*(*trichter*-, *rumpf*-, *werf*, f. *Mühlen*(*wert*-, *hügel*-, *plats*-, *werk*, n. -*werk*, *Räderwerk* einer *Mühle*; *Mühlarbeit*, so *man* auf *einer* *Mühle* zu *verrichten* hat. -*wiek*, f. -*flügel*. -*wrang*, s. -*praam*-, *pranger*-, *zwoegel*, m. *Windmühlhügel*.

Mol, f. *Maulwurf* (ein *bekanntes* *Thier*); *Moll* (ein *gewisses* *Bier*), *Weissbier*. -*ferd*, m. *Grossmaul*, *grober*, *ungeschickter* *Kerl* (*Schimp*fw.). -*hoop*, m. *Maulwurfs*(*hügel*-, *haufen*-, *kuis*, n. *Wirthshaus* wo *man* *Moll* (eine *gewisse* *Art* *Bier*) *verkauft*. -*ik*, m. *Feldscheuche*, *Vogelerschrecker*. -*legat*-, *lehol*, n. *Maulwurfsloch*. -*lekruid*, n. *Wunder*-, *Kreutz*baum. -*lem*, *Molm*, *Mul*, m. *Gries* vom *Torf*(*boden*); *Wurm*, *Fäule* im *Holz*. -*len*, v. a. *heimlich tödten*, *ermorden*, *todtschlagen*. -*lepot*, f. *Flote*-, *Tatse* (eine *Maulwurfs*-, *leval*, f. *Maulwurfsfalle*. -*lecranger*, m. *Maulwurfs*(*fänger*-, *ijger*-, *lavel*, n. *Maulwurfsfell*. -*liger*, adj. u. adv. *sanft*, *weich*, *sart*; *gelind*, *süß*. -*ligheid*, f. *Sanft*-, *Weich*heit, *Gelindigkeit*. -*m*, s. *Mollem*. -*machtig*, adj. *wurmfrässig*, *wur-*

nicht. -*men*, v. n. wurm(icht-, -stichtig-, mülbicht) werden. -*mig*. *Molm*achtig, adj. u. adv. wurm(icht-, -stichtig-, -frässig, mülbicht, -sem, s. *Molven*, *Mollems*, -*shoop*, s. *Mollehoop*.
Mom, f. Mumm, (ein sehr starkes Bier). - s. f. Larve, Maske; Schein. -*aanzigt*, -*aangezigt*, n. Larve, Maske. -*bardij*, -*berdij*, s. *Momberschap*. -*ber*, -*baar*, -*boor*, m. Vormund, Vorgesetzter; Generalprocurator eines Gerichtshofes, Fiskus beim höchsten Gerichtshof. -*berkamer*, f. Vormundamt, Vormundschafts-, Waisenkammer. -*berkind*, n. Mündel, Unmündiger. -*bereschap*, n. Vormundschaft. -*beresche*, f. Vormünderin. -*gewaad*, n. Maskenkleid, maskierte Kleidung. -*gezig*, s. *Momaanzigt*. -*dans*, m. maskierter Tanz. -*kans*, f. Schicksal; Lotto, Lotteriespiel. -*klead*, n. Maskenkleid. -*melen*, v. n. mummeln, beim Essen viel Bewegung mit dem Munde machen; in den Bart brummen, murren. -*men*, v. n. u. a. verlarven, maskieren, bedecken, sich mit einer Larve bedecken, sich verstellen. -*mendans*, -*klead*, s. *Momme* (dans). -*klead*. -*mer*, m. einer der (sich maskirt, -sich oder einem andern eine Larve vorthut. -*merij*, f. Mummerei, Maskerade; Verstellung, Heuchelei. -*mie*, s. *Mummie*. -*pelen*, v. a. mummeln, mumpeln, heimlich reden, in den Bart brummen; heimlich sein Missvergnügen zu kennen geben. -*ping*. f. Mummeln, Gemummel, heimliches Geräusch. -*pen*, v. a. betrügen, irre führen, durch Verstellung einen anführen. -*spel*, n. Maskerade. -*tuig*, n. Larve, Maske, Kleidung sich zu maskieren.
Monarch, m. (fremd. W.) Monarch, Allein-, Selbstherrscher. -*ie*, -*chij*. Monarchie, Allein-, Selbstherrschung.
Mond, m. Mund, Maul; Loch; Eingang, Oeffnung. -*baar*, s. *Momber*, m. Vormund. -*behoeflen*, f. plur. Speisevorrath, Proviant. -*bode*, m. Bothschafter, der eine Bothschafter mündlich überbringt. -*slang*, -*slijk*, adj. u. adv. mündlich. -*eloos*, adj. u. adv. mundlos, ohne Mund. -*en*, v. n. wohl schmecken; wohlgefallen. -*gat*, n. Mundloch (einer Flöte u. s. w.)

-*gemeenschap*, f. Mundgemeinschaft, Unterhaltung, Unterredung, mündliche Unterhandlung. -*gesprek*, n. mündliche Unterredung, Gespräch. -*harp*, m. Mundtrommel. -*hoep*, m. der Rand am Mündloche einer Kanone. -*hout*, n. Rainweide, Zaunlilie (eine Art Bäume), Ligustrum. -*je*, n. Mündchen, Mäulchen. -*ig*, adj. u. adv. mündig, mannbär; wohlschmeckend; frech mit dem Munde. -*igheid*, f. Mündigkeit, gesetztes Alter, Mannbarkeit. -*ijzer*, n. Mundeisen, Gebiss der Pferde. -*kok*, m. Mund-, Leibkoch. -*kost*, f. Esswaren, Lebensmittel, Speisevorrath. -*lijms*, m. Mund-, Fischleim. -*pranger*, m. Gebiss der Pferde. -*stuk*, n. Mundstück (eines Blasinstruments, oder einer Pfeifenröhre); Gebiss am Zaume eines Pferdes; grosses Maul. -*vol*, f. Mundvoll, Bissen.

Monnik, *Munnik*, m. Mönch, Klosterbruder, Bett(pflanze), -wärmer. -*achtig*, adj. mönch(artig, -mässig, wie ein Mönch. -*enklooster*, n. Mönchskloster. -*enlatijn*, n. Mönchslatein. -*enleven*, n. Mönchsleben. -*enwerk*, n. Mönchsarbeit, unnütze-, vergebliche Arbeit. -*erij*, f. Kloster(leben, -geist, -sitten, Möncherei. -*skap*, f. Mönchs(kappe, -kutte, Kopfdeckel der Mönche; auch eine Pflanze dieses Namens. -*sklead*, m. Mönchs(kleid, -kutte. -*smouw*, f. Mönchsrmel. -*srok*, m. Mönchs(rock, -kutte.
Monopolie, f. (fremdes W.) Monopolium, Alleinhandel.

Monster, *Munster*, f. (ein altes Wort) Münster, Kloster, Klosterkirche, Domkirche. -, n. Muster, Probe; Un(geheuer, -thier, Miss(geburt, -geschöpf. -*achtig*, adj. ungeheuer, monströs. -*blad*, n. Muster(blatt, -papier. -*dier*, n. Ungeheuer, Wunderthier. -*en*, v. a. mustern; sich messen. -*heer*, m. Muster(herr, -kommissär. -*ing*, f. Mustering. -*plaats*, f. Musterplatz. -*rol*, f. Musterrolle. -*temmer*, m. Bändiger der Ungeheuer.

Montre(en, v. a. montiren, mit Silber, Gold oder andern Zierrathen ausschmücken. -*ing*, f. Montirung, Kleidung des Soldatenstandes; das Montiren, -Beschlagen.

Mooi, adj. u. adv. schön, niedlich, fein, hübsch, artig, -*tjes*, adv. artig, nett, schön; ziemlich (gut, -schön.

Mooker, s. *Moker*, Schmiedhammer. *Moo*(lik, -lijk, -luk, *Mo*(lach, -luch, -lik, -luk, m. Schreckbild, Gespenst, Vogel(scheue, -erschrecker; ein hässlicher Mensch.

Moor, *Moro*, s. *Moer*. -, m. Mohr, Mohreländer, Marokkaner, Aethiopier. -*en*, m. pl. Mohren, Mohrenländer. -*en*, adj. mohrisch, mohrenländisch, was aus dem Mohrenland ist; vom Mohr (eine gewisse Art Seidenzeug) gemacht. -*endans*, m. Mohrentanz. -*iaan*, m. Mohr, Mohrenländer; s. *Moer*. -*man*, m. Mohr, Neger, Schwarzer. -*gaard*, n. Rappe, schwarzes Pferd; Mohrenkopf. -*sch*, adj. u. adv. mohrisch, aus Mohrenland; nach mohrischer Art und Weise. -, m. Mohr, Moor (ein gewisses gewolltes Seidenzeug).

Moord, m. Mord, Todtschlag, Mordthat. -*brand*, n. Mordbrand, Mord und Brand. -*brander*, m. Mordbrenner. -*bruilof*, f. Bluthochzeit. -*daad*, f. Mordthat. -*dadig*, adj. u. adv. mörderisch, mordthätig, grausam. -*dadigheid*, f. Mordthätigkeit, Bludurst, Grausamkeit, Unmenschlichkeit. -*dadiglijk*, adv. mörderisch, grausam, blutdürstig. -*drank*, m. Mordtrank, Gifttrunk. -*en*, v. a. morden, ermorden, tödschlagen, tödten. -*enaar*, -*der*, m. Mörder. -*eres*, f. Mörderin. -*erij*, f. das Morden, Bluthad, Schlachtung, Gemetzel. -*feest*, n. Bluthochzeit. -*geroep*, -*geschreeuw*, -*geschrei*, n. Mordgeschrei; Zetergeschrei. -*gespan*, n. Verschworne zu einer Mordthat. -*geweer*, n. Mordgewehr, Mordzeug, Dolch. -*geweld*, n. Mordgewalt. -*gierig*, adj. mordbegierig, zum Morden geneigt, mörderisch gesinnt. -*groef*, -*groeve*, f. -*hol*, Mord-, Mörder(grube, -höhle. -*hol*, s. *Moordgroef*. -*klok*, f. Mord-, Noth(glocke. -*kuil*, m. Mord-, Mörder(grube. -*lust*, f. Mord(lust, -begierde. -*mes*, n. Mordmesser. -*poek*, -*priem*, f. Dolch. -*rol*, f. Mordrolle (in einem Schauspiel), Mordscene. -*schaerot*, n. Mordbühne, Schaffott. -*slag*, m. Schwärmer, Petarde, gewisse Gattung von Feuerwerk. -*spelonk*, f. Mördergrube, Mordhöhle, Diebshöhle. -*stuk*, n. Mordthat, Mord, Meuchelmord. -*tooncel*, n. Mordschaubühne, Schaffott; Gegend wo gemordet wird. -*tuig*, -*wapen*, n. Mordgewehr.

Moot, f. Scheibe eines Fisches. -*je*, n. dünne Scheibe vom Fische.

Mop, f. grosser Backstein; Pfeffernuss (eine Art Backwerk); Pfefferkügelchen. -, m. Steindogge; *Mops* (eine Art kleiner Hund). -*muts*, f. Schlafmütze des Frausimmers. -*pen*, v. n. aussehen wie (ein Mops, -eine Steindogge; unzufrieden sein, das Maul hängen, maulen; murren, missvergügt, mürrisch) sein. -*per*, m. -*ster*, f. Murrkopf, einer der, oder eine die sehr unfreundlich und missvergügt aussieht. -*s*, s. *Mop*, *Mops*, Steindogge. -*steen*, m. *Moppe*, grosser Ziegelein. -*sus*, m. halber Narr; Murrkopf.

Moras, s. *Moeras*, Moorgrund.

Moresl, *Moersl*, f. Weichselkirsche. -*lenbier*, n. Weichselkirschenbier. -*lenbloesem*, m. Weichselkirschlirthe. -*lenboom*, m. Weichselkirschbaum. -*len(nat)*, -*sap*, n. Weichselkirschsaff. -*lenwijn*, m. Weichselkirschwein.

Morgen, adv. morgen, am nächsten Tage. -, m. der Morgen, die Morgen(stunde, -zeit. -*Margen*, *Margem*, n. Morgen (ein gewisses Landmass, von 600 Quadratruthen rheinländisch). -*aandacht*, f. Morgen(andacht, -gebot, -segen. -*daawm*, m. thau. -*drank*, m. -*trank*. -*eten*, n. -essen; -*brod*, Frühstück. -*gaaf*, -*gave*, -*gift*, f. Morgen(gabe, Mit(gift, -gabe. -*gebbed*, n. Morgen(gebet, -andacht. -*glass*, m. -röthe, -roth. -*groet*, f. -*gruss* -*licht*, n. -licht, -röthe, -schimmer. -*lied*, n. -lied, -gesang. -*maal*, n. Frühstück, Morgenbrod, grosses Frühstück. -*melk*, f. Morgen(milch). -*offer*, n. -opfer. -*spraatje*, n. -geschwätz, unnützes Gerede. -*rood*, n. Morgen(röthe. -*rok*, m. -kleid, -gewand. -*spraak*, f. -rede, -gespräch, Überlegung in Landessachen, Berathschlagung. -*star*, -*ster*, f. Morgenstern; Keule mit Nägeln beschlagen. -*stond*, f. -tijd, m. -uur, n. Morgenstunde. -*tal*, *margen*, *morgenstal*, n. Zahl der Morgen Landes, über welcher eine Steuer ausgeschrieben wird. -*wekker*, m. Morgen(wecker. -*wensch*, m. -wunsch. -*werk*, n. -werk, -arbeit. -*zang*, m. -gesang, -lied. -*zeegen*, m. -segen. -*zon*, f. -sonne, die aufgehende Sonne.

Moriaan, m. s. *Moor*, Mührenländer. -*skooft*, n. Mührenkopf.

Morijse, -*le*, f. Morchel (eine Art essbaren Schwammes).

Morrales, v. n. im Dunkeln und auf das Gefühl arbeiten.

Morren, v. n. murren, grummen, grunzen. -*rig*, adj. v. adv. s. *Knorrig*, mürrisch, unzufrieden, u. s. w. -*righeid*, f. s. *Knorrigheid*, Verdrüsslichkeit, Unzufriedenheit.

Mors(*beer*, m. unflätiger Mensch. -*ebel*, *Mors*, f. unflätiges, südisches Weibchild. -*elen*, v. a. erschmettern, morsch entwei brechen, zer(mörseln, -malmen -stücken, -stossen. -*eling*, f. Zer(schmetterung, -malmung; Scherben, Stücke von etwas zerbrochenen. -*en*, v. n. u. a. beschmutzen, mauchen, schmieren, klecksen; eine Sache (auf eine unwürdige niederträchtige Art) behandeln; -verderben, -verhuden, -verpfuschen. -*jurk*, f. Schmutz(kleid, -kittel der Kinder, Überzug, die Kleider vor Schmutz zu bewahren. -*ig*, adj. v. adv. schmutzig, schmierig, unfählig, säuisch, garstig. -*igheid*, f. Schmutzig-, Unreinlichkeit, Unfähigkeit; Schmutz, Dreck. *Koth*. -*iglijk*, adv. schmutzig, auf eine unfähige Art. -*keuken*, f. Küche wo man unreinliche Arbeit verrichtet, säuisches Weib oder K. chinn. -*pot*, -*sebel*, m. u. f. Manschel, unreinliches Frauszimmer, unfähiger Mensch, Schmutzhammel.

Mortel, m. Mörtel, angemachter Kalk; Steingraus. *Steenen te mortel slaan*, Steine in Graus zerschlagen. -*bak*, m. Kalktrog, Mörteltrog. -*en*, v. n. u. a. mörteln, zer-mörteln, in Brocken zerfallen; in Stücke-, in Graus zerschlagen. -*ig*, adj. mörtlig, morselig, bröcklig, in Graus zerfallend.

Mortier, m. Mörsel (Sachen darin zu verstossen); Mörser; auch ein Geschütz Bomben draus zu werfen). -*stamper*, m. Mörsel(keule, -stämper.

Morw, s. *Murw*, adj. mürbe.

Morsel, m. Graus, kleines Stückchen. -*en*, v. a. zergrausen, serbröckeln, in kleine Stücke zerschlagen.

Mos, n. Moos (eine sarte Pflanze an feuchten Oertern, auf Büumen, Holz, Steinen u. s. w. -, (*Mosch*, s. *Musch*.) spierling. -*achtig*, -*sig*, adj. moos(licht, -artig, mit Moos bewachsen, bemoozet.

Mosaïsch, adj. mosaïsch. *De mosaïsche wet*, das mosaïsche Gesetzt, das Gesetz von Moses.

Mosaïk, -*saik*, -*zaik*, adj. (in der Besk.) mosaïsch, zusammengesetzt aus verschiedenen Stücken, eingelegt. *Mosaïk werk*, eingelegte Tischlerarbeit.

Mosch, s. *Musch*, Spertling.

Moskee, f. (türkisch *Moschedsch*) Bet-saal, Bethaus.

Mosket, *Mosket*, n. Muskete, Flinte, Schiessrohr.

Moskoviisch, adj. u. adv. moskowitzisch. -, n. die moskowitzische, russische) Sprache. -*vaarder*, -*vaver*, m. Schiff(-, Schiffer, das oder der auf Moskowien oder Russland

Mosques, s. *Moskee*. (fährt.

Mossel, f. Muschel, Schalfisch; Schleim, Ratz, Auswurf. -*achtig*, adj. mu(chelartig. -*geld*, n. Muschelgeld, Scheidemünze. -*goud*, n. Muschelgold. -*kreef*, f. Muschellang, Untiefe wo man Muscheln fängt. -*krijg*, m. Muschellang, Krieg worin kein Blut vergossen wird. -*krijzer*, -*man*, m. Muschel(fänger, -händler. -*schelp*, -*schulp*, m. Muschelschale. -*schuit*, f. Muschelschiff. -*vanger*, m. Muschellänger. -*vangst*, f. Muschel(fang, -fischen. -*verkoop*, m. Muschel(verkäufer, -händler. -*vloot*, f. Muschelflotte, eine gar kleine unansehliche Flotte. -*vrouw*, f. Muschel(wieb, -verkäuferinn. -*wagen*, m. Muschel(karren. -*wagen*. -*wijf*, n. Muschel(wieb.

Moot, m. Most, neuer-, neugekel-terter) Wein.

Moostaard, -*terd*, m. Senf; fig. über-theuerter Preis. -*koren*, n. -*korrel*, f. Senf(korn. -*lepeltje*, n. Senföffelchen. -*man*, m. -händler, -verkäufer. -*molen*, m. -mühle. -*plant*, f. -pflanze, -kraut. -*pot*, f. -topf. -*sauw*, f. -brühe. -*stip*, f. -tutsche. -*zaad*, n. -samen, -körn.

Mot, f. Motte, Schabe (ein bekanntes Insekt). -, u. Graus von Torf; Späne auf den Schiffswerften. -*Motte*, f. Motterscherwein, Sau; (Prov.) Gassenhure, lüderliches Weibsbild. -, f. Nebel, feiner Staubregen. -*hoer*, *Mot*, f. Landhure, Gassenhure. -*huif*, f. schmutzige Nachthaube. -*huis*, n. Huren(haus, -winkel. -*kae*, -*kast*, f. Hurenwinkel. -*pruik*, f. eine alte abgetragene Perrücke, ungekämmtes Haar. -*regen*, m. Staubregen, Ge-

stöber. -*regen*, v. imp. staubregnen, stöbern, sprühen. -*tig*, adj. u. adv. mottig, voll Motten oder Schaben, von Motten gefressen; schmutzig; unfähig, unreinlich; voll Blatternarben; nebelig, danklos; regnerisch.

Mots, m. Pferd mit abgeschnittenen Ohren; Hund mit abgestumpftem Schwanz.

Motzen, **Mutzen**, v. a. abstumpfen, verstümmeln.

Mottegat, n. Mottenloch, Loch durch Motten in Kleider gefressen. -*kruid*, -*nkruid*, n. Schabe. -*Mottenkruut* (eine Pflanze), *Blattaria*. -*n*, v. imperf. nebela, stöbernd, staubregnen; in Graus zerfallen; mürrisch sein; zurren. -*stek*, m. Motten(stich), -*frass*.

Moude, s. *Mouw*. (-loch).

Moussen, f. (fremdes W.) stätiger und beständiger Wind aus einer Gegend; gewisse Jahreszeit.

Mout, n. Malz. -*en*, v. a. malzen, Malz dörren, -*machen*. -*er*, m. Malzer, Malzmüller. -*erij*, f. -*haus*, -*dörre*. -*maelder*, m. -*müller*. -*maker*, s. *Mouter*. -*molen*, m. -*mühle*. -*verkooper*, m. -*händler*.

Mouw, **mond**, **Molla**, **Molk** (*mouw*, -*mond*, f. Molle, Milchfass aus einem Stücke Holz gemacht und rund von unten, wo die Milch hineingesetzt wird um nachher den Rahm davon abzuhemen. -*f*, Aermel. -*tje*, n. kleine Aermel, Manchette.

Mosaïsch, adj. mosaïsch, von Moses. **Mosaik**, adj. eingelegt (von Stein, Holz, Glaswerk u. s. w.) **Mosaikwerk**, eingelegte Arbeit.

Moselen, s. *Muselen*, naschen.

Mud, -*de*, f. Malte (Kornermass von 4 Scheffeln, auch in einigen Gegenden ein bestimmtes Landmass von zwei Dritte eines holländischen Morgens, oder 400 Quadrat-ruthen rheinländisch).

Muf, adj. u. adv. dumpfig, schimmelig, muffig. -*achtig*, -*fig*, adj. etwas (schimmelig, dumpfig, riechend. -*fen*, v. n. schimmeln, schimmelig riechen, dumpfig werden, -*sein*; stinken. -*figheid*, f. -*heid*, Dumpfigkeit, schimmeligter Geruch, Schimmlichkeit, Schimmelduft. (ken).

Mufsi, m. Oberpriester beiden Tür-

Mug, f. Mücke, Schnacke. -*gebeet*.

f. Hücken(biss, -stich, -*genblijter*, m. Bremse, Pferdfliege. -*genoot*,

n. Rücken(netz, -*garn*. -*gezielen*, -*gezielen*, v. a. haarklauben, mückensaugen, chikanieren, Chikanen machen, sich über Kleinigkeiten aufhalten, tadeln. -*gezielfter*, m. Mückensauger, Chikanenmacher, Tadler. -*gezielfterij*, f. Chikanen, unnützer Streit.

Mui (*dohnd*, -*dohnd*, m. Schleie (ein Fisch); s. *Zelt*).

Muiden, (obs.) n. Mund-, Mündung) eines Flusses oder Kanals.

Muijeren, (obs.) v. n. verhehlen, bedecken, verbergen; mischen, vermischen, untereinander mischen.

Muik, **Moek**, adj. u. adv. weich, mürbe, zeitig; durch Wasser erweicht; verborgen; heimlich, ins Geheim; heimtückisch.

Muil, m. Maul, Schnauze, Schlund;

Maulesel; Pantoffel. -*band*, m.

Maulkorb, -*band*, Beisakorb.

-*banden*, v. a. das Maul zubinden, den Maulkorb anlegen. -*drijver*,

m. Maulselstreiber. -*esel*, m. -*esel*,

lin, f. Maul(thier, -*esel*, -*eselin*,

-*eseldrijver*, s. *Muidrijver*. -*tjer*,

n. Pferdegebiß, Maulzange. -*korf*, f.

Maulkorb, Tragkorb der Esel.

-*leer*, n. Pantoffelleder. -*paard*, n.

Maul(pferd, -*thier*, -*esel*,

-*peer*, f. Maul(schelle, -*birne*, Ohrfeige,

Schlag ins Gesicht. -*pranger*, m.

Gebiß der Pferde, Maulzange. -*tje*, n. Mäulchen,

Schnäuschen; Pantoffelchen. -*tromp*,

-*trommel*, s. -*trommel*, Mund(trommel. -*harfe* (ein gewisses

eintöniges musikalisches Instrument). -*zaal*, -*zaal*, m.

Maulthiersattel, Packsattel.

Muis, f. Maus (ein kleines bekanntes Thier); Erdnuss; s. *Aard-*

aker, Hand-, (Daum)muskel; Lappen

um das Kabeltau (Schiffsw.)

-*doren*, -*doors*, m. wilde Mirthen,

Stechpalmen (eine Staude), Rus-

schen. -*grauw*, adj. mausfarbig,

bläulich grau. -*hond*, m. Hunde

die Mäuse zu fangen; Wieselchen.

-*jaar*, n. Mäusejahr, Jahr worin

es viel Mäuse giebt. -*je*, n. Mäuschen,

kleine Maus; kleiner Daumen-

muskel; überzuckerter Anissamen,

Zuckeranis. -*kat*, f. Maus-,

Mäuse)katze. -*leer*, -*lap*, n. ledere-

ne Aermel zum Ueberziehen, deren

die Schuster und Hutmacher sich

bei ihrer Arbeit bedienen. -*teren*,

v. n. nachforschen, untersuchen.

-*vaal*, adj. mausfarbig.

Muid(*achtig*, adj. u. adv. meuterisch;

empörend, aufrührerisch. -*ach-*

tiglijk, adv. auf(rührerisch, wieglerisch. -*te*, f. Vogelkäfig, Vogelbauer. -*ling*, m. Aufrührer, Rebelle. -*emaker*, m. Meutereimacher,

Aufwiegler, Aufrührer, Rebelle, Empörer,

Aufrührerstifer. -*en*, s. *Ruijen*, v. a. mausern, die

Federn verwechseln (von den Vögeln).

-*en*, v. n. sich empören, aufrührerisch

sein, Aufrührer stiften. -*er*, m. Aufrührer, Empörer,

Rebelle. -*erij*, f. Aufrührer, Meuterei,

Empörung. -*maker*, s. *Muitemaker*.

-*meester*, m. Haupt der Empörer,

Rädeisführer. -*willig*, -*siek*,

-*zuchtig*, adj. aufrührerisch, empörender,

in Aufruhr genigt. -*zucht*, -*ziekte*, f. Neigung

sich zu empören, aufrührerische

Gesinnung.

Muiselgat, -*senhol*, m. Mäuse(loch,

-*höhle*. -*hoofd*, n. -*kopf*. -*kat*,

f. -*katze*; s. *Muiskat*. -*kop*, m. kopf.

Muisen, v. n. mausem, Mäuse fangen;

Grillen fangen, tief sinnig nachdenken;

stark. -*herlijk*; speisen; heimlich

essen, naschen. -*est*, n. Mäuse(nest, -*loch*; Grille, schwer-

müthige Gedanken (s. *Muisenise*, welches

in dieser Bedeutung besser ist). -*drek*, m. Mäusedreck.

-*is*, f. Grille, Phantasie, Schwermuth.

-*koutel*, m. Mäuse(dreck, -*kötel*;

überzuckerter Anissamen, Zuckeranis. -*knijs*, f. Mä-

usefalle, s. *Muisefal*. -*koekje*, n. Mäusekuchen,

Küchelnchen die Mäuse damit zu vertreiben. -*ko-*

ren, -*koorn*, n. Trespse, (ein Unkraut).

-*maaltijd*, m. eine trockene Mahlzeit,

ohne Trunk. -*oor*, n. Mäuseohr

(eine Pflanze). -*stronk*, f. Mäusedreck.

-*val*, f. Mäusefalle. -*vel*, n. Mäuse(fell, -*haut*.

Mul, adj. sandig, staubig, mehlicht. -*f*,

f. Torfgras; Rinde von Krappwurzeln;

Gemütle, Mehl, Staub. -*len*, v. n. sich

zermalmen, -*mülden*, -*grausen*, -*stäuben*, in

Graus zerfallen. -*lig*, adj. staubig, grau-

sandig. -*ligheid*, f. Sandigkeit.

Mumie, **Mommie**, f. Mumie, einbal-

samirte und gänzlich ausgetrocknete

Leiche.

Munnik, m. Mönch, Ordensgenosse; oberst;

s. *Monnik*.

Muns, f. Münze; Geld, gemünst Geld,

Gepräge. -*beeldenaar*, m. Register-,

Tabellen) der gangbaren Münzsorten.

-*brijsje*, n. Münzettel. -*e*, f. Krausmünze

(eine Pflanze),

Mentha crispá. -en, v. a. münzen, Geld (prägen, -schlagen. -en, v. n. auf etwas sielen, etwas beschwezen. -er, m. Münzer, Münzgeselle. -geredschap, n. Münzgeräthe, Werkzeuge zur Münze. -gesel, m. Münzgeselle, Münser. -hammer, m. Münzhammer. -huis, n. Münze, Münzhaus. -ing, f. das Münzen, -Münzschlagen. -kamer, f. Münzkammer. -materialen, s. Muntstof, -meester, m. Münzmeister, Oberaufseher der Münze. -meesterschap, n. Münzmeisterstelle, Oberaufsicht über die Münze. -slag, m. Gepräge, Stempel auf dem Gelde. -specie, f. Geldspecie, Münze, Münzsorte. -stempel, m. Münz-, Präge)schraube; Gepräge. -stof, n. Münzmaterialien, Metalle woraus die Münze geschlagen wird. -stuk, n. Münzstück. -wesen, n. Münzwesen, alles was die Münze betrifft. -zaken, f. plur. Münzsachen, welche die Münze angehen.

Muren, v. a. mauern, aufmauern; s. *Metselen*, u. *Bemuren*.

Murf, f. (pöbelhaftes W.) Maul, Schnauze, Schnabel, Mund.

Murg, s. *Merk*, n. Mark.

Murmelen, v. n. u. a. murmeln, sanft rauschen (wie ein Bach u. s. w.); leise etwas sagen, kaum hörbar seine Unzufriedenheit zu erkennen geben, in den Bart brummen.

Murmurer (en, *Morran*), v. n. murren, brummen, empörende Reden führen. -er, -reerder, m. Murrer, Murrkopf; Widerspenstiger, Empörer. -ing, f. Murren, Gemurre; empörende Reden.

Murw, adj. u. adv. mürbe, weich; gar; durchreif, seitig. -en, v. a. mürbe machen, erweichen. -heid, f. Mürbigkeit. -tjes, adv. etwas mürbe, etwas gar.

Musch, f. Spering (ein sehr bekannter Vogel).

Musk, *Muskus*, f. Muskus, Bisam (eine stark riechende Arauc).

Muskaat, f. Muskat, -nuss. -bloem, *Foelie*, f. Muskat (blüthe), -blume. -boom, m. Muskatbaum.

-noot, f. Muskat (nuss, -ennuss. -wijn, f. Muskat (wein, -eller.

Muskadel, f. Muskatelle (eine sehr süsse Traube). -lenswijn, m. Muskat (wein, -ellerwein. -peer, f. Muskatelbirne.

Muskeljaat, n. Bisam, Zibeth; s. *Muskus*. -kat, f. Bisam, Zibethkatze (ein gewisses Thier). -reuk, m. Muskus-, Bisam)geruch.

Musket, *Mosket*, n. Muskete, Büchse, Schiesgewehr. -kogel, m. Musketenkugel, Flintenkugel. -loop, m. Musketenlauf, Flintenlauf.

-schoot, m. Musketenschuss, Büchsen-, (Flinten)schuss. -tier, m.

Muske, -quietier, -quietirer, gemeiner Soldat.

Muskowisch, adj. moskowitzsch, aus Moskowien.

Muskus, m. Bisam, Zibeth, Muskus. -bal, m. Muskus-, Bisam)knopf, -kugel. -dier, n. Muskusthier, Bisamthier. -kat, f. Bisam-, Zibeth)katze. -peer, f. Muskatelbirne. -reuk, m. Muskusgeruch, Bisamgeruch. -rhee, f. Bisamthier. -zuiker, f. Bisamsucker.

Musschdronk, m. kleiner Trunk, Zug wie von einer Fliege. -neest, m. Speringnäst.

Mut, *Mud*, n. Menge, Haufe, Schaar.

Mute, f. Mütze, Kappe, Haube. -aard, -eerd, m. Holzbüschel, Reisigbüdel, Reisholz; Scheiterhaufen. -en, v. n. u. a. vergnügt sein, ausgeräumt sein, bei guter Laune sein.

-maker, m. -maaker, f. Mützenmacher, -inn, Haubenmacher, -inn, Putzmacherin. -je, n.

Mütz-, Käpp-, Häub)chen. -je, s. *Muddetje*, -eje, (ein gewisses Maass; ein Viertheil eines Nüssels.

Muur, *Murik*, f. Gauchheil, Hühnerdarm (eine Pflanze), Aalseine. -, m.

Mauer, Wand. -bloem, f. Mauerblume, gelbe (Nelcke, -Levkoje. -breker, m. Mauer (brecher, hammer, großes Geschüts. -gat, n.

Mauer)loch. -kalk, f. kalk (die Wände zu bestreichen oder zu tünchen). -kroon, f. -kranz (womit die alten Römer den beschenken, der am ersten, im Sturme, die Mauern einer Stadt bestieg). -kruid, n. -kraut, Glaskraut, Tag und Nacht (eine Pflanze), Parietaria. -peper, m. -pfeffer, Hauswurz (eine Pflanze), Sedum. -pilaar, Mauer (pfeiler, Wand (pfeiler, -säule. -vak, n. Wandfach, Theil einer Mauer. -werk, n. Mauer (arbeit, -werk; Wand.

Muselman, m. Muselman, Muhammedaner, türkischer Rechtgläubiger. (lehre).

Muzen, f. pl. Musen (in der Fabel. *Muzijk*, -ziek, f. u. n. Musik, Sang- und Spiel)kunst, Tonkunst. -oal, adj. musikalisch. Een *musikaal*-, *muzikaal*) gehoor, ein musikalisches Gehör. -boek, n. Musikbuch. -instrument, n. musikalisches Instrument; s. *Speel)tuig*, -kunst, -konst, -kunde, f. Musik, Tonkunst. -kunstenaar, Tonkünstler, Musiker. -lessenaar, n. Musikpult. -maker, m. Musiker, Componist. -meester, m. Lehrer der Musik, Musikünstler. -noot, f. Musiknote. -oefenaar, m. Freund-, Liebhaber) der Musik. -sluutel, m. Musikschlüssel. -stuk, m. musikalisches Stück. -werk, n. Musik, musikalische Arbeit. -zaal, f. Musiksaal. (künstler.

Musikant, m. Musikant, Musiker, Ton-

N.

NAA

Na, praepos. u. adv. nach.

Naäpen, nachhätten. -ärbeiden, nacharbeiten, u. s. w. vor und hinter den Zeitwörtern, subst., adj. u. adv. am gehörigen Orte derselben nachzuschlagen, oder ihre Zusammensetzung in beiden Sprachen selbst darzustellen welches nach der Analogie nicht möglich ist.

Na, adj. u. adv. nahe, nahe bei, dichte bei.

Naad, m. Naht, Zusammenheftung; Fuge; Narbe einer Wunde.

Naaf, f. Nahe eines Rades.

Naai (bank, f. Nähebank der Buchbinder. -doos, f. Näh(schachtel, -büchse, -dose. -garen, n. -garn, -zwirn, Faden. *Duivels naaiaren*, wilder Rittersporen

NAA

(eine Pflanze), Eryngium. -jen, n. Nähwerk; Nätherei, das Nähen, Nätherhandwerk. -jen, v. a. nähen. *Linnen naaijen*, Leinwand nähen. *Uit naaijen gaan*, an die Häuser gehu zu nähen. -kind, n. Nähemädchen, das in die Nähschule geht. -korf, m. -mand, f. Nähkorb. -kussen, n. -kissen. -mandje, -korfje, n. -körbchen. -meisje,

n.-mädchen, -schülerinn. -*naald*, f. -*nadel*, f. u. n. -*school*, f. u. n. -*schule*, -*ster*, f. Nähe-, (Näthe)riinn, Nähwandschneiderinn. -*werk*, m. Nähwerk, -arbeit, Nätherei. -*winkel*, f. Näh(schule). -*sijde*, f. -*seide*.
Naak, s. *Aak*, Nachen. -*en*, s. *Naken*.
Naakt, adj. u. adv. nackt, bloss, entblößt, ungekleidet; öde, unbedeut; ohne Schmuck, ohne Zierath; aufrichtig, einfältig, einfach; arm, dürrig; entdeckt, bekannt. -, n. Leben, nach dem Leben (zeichnen, -malen (in der Zeichenk.)) -*alijk*, adv. nackt, bloss; aufrichtig, ohne Schmuck, ohne etwas (zu bedecken, -zu verhehlen; deutlich, klar. -*heid*, f. Nacktheit, Blöße, Soham; reine Wahrheit, Einfalt, Aufrichtigkeit. -*keit*.
Naald, f. Nadel, Näh-, Strick-, Haar-, Pack-, Steck-, Kompaß-nadel; Piramide, Spitzsäule, Obelisk, Spitze, Giebel; Stundenseiger; Grabstichel. -*enaker*, m. Nadelbüchse. -*kop*, m. Nadelkopf, Nadelkuppe. -*enmaker*, m. Nadelner, Nadelmacher. -*enoog*, n. Nadel(ohr, -auge. -*enverkooper*, m. Nadel(verkäufer, -händler. -*enwerk*, n. Nadel(werk, -arbeit, Broderie, Stick(werk, -arbeit, Broderie. -*enwijf*, f. Nadel(weiß, -verkäuferinn; -händlerinn. -*enwinkel*, m. Nadel(kram, -bude.
Naam, m. Name, Benennung; Befehl; Ansehen, Ehre, Ruhm, Ruf. -*buiging*, f. Wortbeugung, Declination. -*cijfer*, f. u. n. Namensziffer, verschränkter Namenszug. -*dag*, m. Namenstag. -*dicht*, n. Namensgedicht; Aorostichon. -*genoot*, m. u. f. Namensgenosse. -*häftig*, adj. berühmt. -*lijst*, f. Namensverzeichnis. -*rol*, f. Namensrolle, -verzeichnis. -*roof*, m. Ehrenraub, Verläumdung. -*roofer*, f. Ehren(räuber)inn, -sohänderinn, Verläumderrinn. -*rooven*, v. a. verläumdern, lästern, beschimpfen, schmähen. -*roovend*, adj. u. part. verläumderisch, ehrenraubend. -*ruchtig*, adj. berüchtigt, verschrien. -*schenden*, -*schendend*, -*der*, s. *Erroor* (v. a. -*oend*, -*ver*. -*val*, m. Bougfall, Endung, Casus) der Neanwörter (in der Sprachl.). -*woord*, n. Nam-, Neanwort, Nomen substantivum. -*wisseling*, f. Namenswechsel, Namensverwechslung. -*siek*, adj. sehr auf seinen Namen gesetzt.

Naan, (obs.) m. Zwerg, kleiner Mensch.
Naar, praep. nach. -, conj. wie, gleich wie. -, adj. u. adv. ängstlich, bange; fürchterlich, schrecklich, gräulich, entsetzlich; abgeschmacket. -*heid*, f. Bangigkeit, Angst, Schrecken, Gräulicheit, Schrecklichkeit, Oede. -*demaal*, (Nademaal), conj. nachdem, weil, sintemal. -*dien*, conj. nachdem, weil, sintemal, die weil, alldie weil. -*tyeer*, s. *Naijver*.
Naars, s. *Aars*, m. Hintere, Arsch, Steiss. -*tig*, *Naarstig*, adj. u. adv. emsig, fleissig, betriebsam. -*theid*, f. Emsigkeit, Fleiss, Betriebsamkeit. -*tylijk*, adv. emsig-, mit Fleiss.
Naet, praep. nächst, nebena, nahe verwandt; dichte bei. -*bestaande*, m. u. f. Anverwandt(er, -e), Blutsfreund-, inn. -*s*, m. Nächster; Nebenmensch. -*en*, v. a. sueigen, zu sich nehmen, zu sich ziehen (in der Rechtsgelehrsamk.) -*ing*, f. Zueignung.
Naauw, adj. u. adv. genau, eng, klein, gering; karg, flüchtig, geizig, sparsam; bange, ängstlich; von nahebei; kaum. -, n. die Enge; Verlegenheit. -*bezet*, adj. viele Geschäfte habend. -*besetlijk*, f. grosse Geschäftigkeit. -*en*, v. a. enger machen; ängstigen, dringen. -*gezet*, adj. u. adv. eifrig, fleissig, gewissenhaft, genau. -*gezetheid*, f. Gewissenhaftig-, Richtig-, Genauigkeit, Strenge, Fleiss. -*heid*, f. Enge, Enghheit; Flüchtigkeit. -*keurig*, adj. u. adv. genau, accurat, umständ-, ausführlich. -*keurigheid*, f. Genauig-, Umständlich-, Ausführlich)keit. -*keurlijck*, adj. genau, umständlich. -*lettelijk*, adj. u. part. genau aufmerkend. -*lijks*, -*welijks*, kaum, mit-, zu genauer) Noth, beschwerlich. -*nemend*, adj. u. part. genau nehmend, -sehend, empfindlich, karg. -*te*, f. Enge, enger Durchgang, Meerenge; Angst, Bangigkeit, Kummer, Noth, Bedrängnis, Drangsal. -*tjes*, adj. u. adv. etwas genau, ziemlich enge; etwas (flüchtig, geizig, -*siend*, adj. u. part. genau(sehend, -zusehend, auf alles genau Acht gebend; karg, geizig, flüchtig.
Nabaauwer, m. Nachbelferer. -*ing*, f. das Nachbelfern, Wiederholung der Worte eines Andern; Nachruf, -rede.

Nabanket, n. Nach(essen), -tisch, -gericht.
Naberouw, n. Reue, Nachreue.
Nabestaande, m. u. f. Anverwandter, Nahverwandter, Blutsfreund-, inn. Nach(denken, Ueber)denkung.
Nabetrachting, f. Nach(erinnerung, *Nabier*, n. Nachbier, schlechtes, dünnes Bier, Kofent.
Nabij, adv. nahebei, dichten, nebena. -*heid*, f. Nähe, Nachbarschaft. -*anglegen*, adj. nahegelegene, angränzende. -*komend*, adj. nahe-, nahe)beikomend.
Nabloed, n. Nachkommen.
Naboomen, v. a. mit einer Schiffstange ein Boot oder Schiff von hinten fortschieben.
Naboosten, v. s. nachboosten (eine Figur in Wachs oder Ton); nach(schmen, -machen, -äffen).
Nabooter, m. Nach(ahmer, -folger, -macher, -äffer).
Nabootsing, f. Nach(ahmung, -folge. *Nabruilof*, f. Nachhochzeit, Gastmahl nach der Hochzeit.
Nabuur, m. Nachbar. -*schap*, f. Nachbarschaft.
Naburig, adj. angränzend, nächst, naheanliegend; nachbarlich.
Nacht, m. Nacht, Dunkelheit, Finsternis. -*bezoek*, n. Nachtbesuch. -*braken*, v. n. in der Nacht arbeiten. -*braking*, (beser het *Nachtbraken*) Nacht(arbeit, -studieren. -*daer*, n. Nacht(hals)binde. -*dief*, m. -dieb. -*diererij*, f. -diebstahl, nachtllicher Diebstahl. -*daek*, m. Nacht(tuoh, -hal)tuoh. -*egaal*, m. Nachtligal (ein Singvogel). -*elijck*, adj. nächtlich. -*evening*, -*gelykheid*, Nachtligeiche, Aequinoctium. -*gast*, m. Gast, der die Nacht über bleibt; nächtlicher Dieb. -*gebaar*, n. Nachtlgeschrei, -getöse. -*gedrogt*, n. -gespenst, -erocheinung, -geist, -gesicht. -*geest*, m. -geist, -gespenst. -*geespuis*, n. -gesindel, -gespenster. -*gewaad*, n. -kleidung, -zeug. -*geygt*, n. -erscheining, Traum. -*glas*, n. Nachtl(glas, -stundenglas (von 4 Stunden). -*goed*, n. -zeug. -*halsdoek*, m. -halsbinde, -halstuch. -*huize*, n. -häuschen, Kompaßhäuschen. -*hut*, n. Nachtl(hütte, -kaars, f. -licht, -kerse, Irriwisch. -*kroeger*, m. -läufer, Trunkenbold der die Nacht über in den Schenken sich aufhält. -*lager*, n. Nachtl(lager, -Bette. -*licht*, m. -licht. -*looper*, m. -läufer. -*loopster*, f. -läuferinn, Gassenhure. -*lijffe*, n. Nachtl(leib)chen,

-corset. -*maat*, n. -mahl, Abendmahl. -*maaltijd*, f. Abendmahlzeit. -*mantel*, m. Nachtmantel, -überschlag. -*merrie*, f. Alp (eine gewisse Angestlichkeit im Schlaf, durch Vollblütigkeit verursacht). -*muts*, f. Nachtmütze, Schlafhaube. -*mütze*. -*raaf*, f. Nacht (rahe, vogel). -*läufer* -*razen*, v. n. bei Nachtarbeiten. -*rok*, m. Nachtrock, Schlafrock. -*ronde*, f. Nachtrunde, Patrouille. -*room*, f. Nachtrahm, der sich des Nachts setzt. -*rust*, f. Nachtruhe, nächtliche Ruhe. -*schade*, f. Nachtschatten (eine Pflanze), Solanum. -*schoon*, f. Nachtschön, Schweizerkosen, Tag-und-Nachtbaum. -*schuil*, Nacht(schiff), f. -*bark*. -*sloot*, n. -schloss, doppeltes Schloss. -*spook*, n. Nacht(gespenst, -erscheinung. -*stille*, f. -stille). -*stuk*, n. -stück (in der Mählerei. -*tabberd*, m. Schlafrock. -*uis*, m. Nacht(eule). -*verschijnsel*, n. -erscheinung. -*vogel*, m. -vogel. -*läufer* -*wacht*, -*waak*, f. -*wach*. -*waker*, m. -wächter. -*wandelaar*, m. -wanderer, -gänger. -*werk*, n. -werk. -*werken*, v. a. nacharbeiten, die Abtritte ausleeren. -*werker*, m. Nacharbeiter, Abtrittsausleerer. -*wijzer*, m. Nachtseiger, Zeitweiser; (astrologisches Werkzeug, bei Nacht die Zeit oder die Höhe des Polarsterns auszugeben). -*worm*, m. -wurm, m. Nacht(wurm, Leucht-, Glimm-)wurm. -*zoen*, m. Nacht(kuss. -*zorg*, f. -sorge.

Nacovant, (fremdes W.) Nachbericht, ausserordentliche Beilage zu einer politischen Zeitung.

Nadat, conj. nachdem.

Nadael, n. Nachtheil, Schade, Verlust; Schande, Unehre. -*ig*, adj. u. adv. nachtheilig, schädlich, hinderlich; schändlich, schimpflich.

Nademaal, adv. nachdem, demnach, sichtlich, dieweil, allideweil.

Nadenken, v. a. nach-, überdenken, nachsinnen. -, n. Nachdenken, Vermuthung, Argwohn, Verdunkung, Misstrauen. -*end*, adj. u. part. nach(denken), -sinnend, arg(während, -wöhnlich. -*ing*, f. Nachdenken; Vermuthung, Argwohn.

Nader, adj. u. adv. (compar. von *na*, nahe), näher, näherbei, dichter, nächstliegender; genauer, später. -*en*, v. n. nähern, näherkommen, heranrücken. -*hand*, adv. hernach, nach dem, darnach, nach diesem, nach dieser Zeit. -*ing*, f. Näherung, Annäherung.

Nadensen, v. a. leise einen Laut nachahmen. (hiernächst.

Nadien, adv. nach(diesem, -her, *Nadien*, conj. nachdem, demnach, sichtlich, dieweil.

Nadisch, m. Nach(tisch, -essen.

Nadoenlijk, adv. nachahmlich.

Nadommeien, v. n. nachschlummern, nach dem Schlaf noch im Bette liegen bleiben, saulenzeln.

Nadoest, m. Nachdurst.

Nadroeger, m. (Prov.) Kuh die später als andere Kühe Milch giebt.

Nadruk, m. Nachdruck, Eindruck. -*lijk*, adj. u. adv. nachdrücklich, kräftig; dringend. -*ker*, m. Nachdrucker.

Nadrifgenasm, m. u. f. Nachorbe, Erbe der eintritt wenn die rechten Erben nicht zu finden sind.

Nafest, n. Nach(feier, -fest, -schmaus, -hochzeit.

Naftha, f. Naptha, weisses Bergöl.

Nagaande, adj. argwöhnisch, misstrauend.

Naga'm, m. Nach(hall, -schall, -klang, Wiederhall, Echo. -*ing*, f. das Nachhallen, u. s. w.

Nagang, m. Spür, Fusstapfen.

Nageaapt, -*gebaawd*, -*gebakken*, -*geboren*, -*gedacht*, -*gedroogd*, -*gedroemd*, u. s. w. ebenfalls aus ihren Primitiven ohne Mühe zu formiren.

Nagebuur, s. *Nabuur*, m. Nachbar.

Nagedachts, f. Nachdenken, Ueberlegung, Erinnerung, Verdaacht, Argwohn.

Nagehouenis, f. Gedächtniss; Erinnerung.

Nageklag, n. Nachreue, Klage.

Nagel, m. Nagel (am Finger); eiserner-, hölzerner) Nagel; Gewürznelke. -*bloem*, f. Näge(-, Nelken-)blume; Hyacinthe, Nelke. -*bol*, m. u. f. Nelkenzwiebel. -*boom*, m. Gewürznelkenbaum. -*boor*, f. Nagelbohrer. -*en*, v. s. a. nageln, festnageln. -*gat*, n. Nagelloch. -*hamer*, m. Nagelhammer. -*hout*, n. Näge(holz, geräucherte Ochsenkeule. -*kruid*, n. Nägelein, Gewürznelke. -*maag*, m. u. f. -*oriend*, m. Verwandter im siebenten Gliede, letzter oder ausserster Anverwandter. -*oesp*, f. Knipp-, Kniff) mit den Nägeln. -*nieuw*, adj. nageln, ganz neu. -*rinde*, -*run*, Eichenrinde; Nagelwursel. -*swid*, m. Nagelschmid. -*vaat*, adj. nagelfest. -*wortel*, m. Nagelwursel.

Na(g)epsins, *gepis*, n. Nach(denken,

-sinnen, ernsthafte Ueberlegung; Argwohn.

Nageragt, n. Nach(tisch, -essen, -gericht. (-)klang.

Nageschal, n. Nach-, Wieder(hall, *Nageslacht*, n. Nachkommen, Abkömmlinge, Nach(kommenschaft, -welt.

Nagelegt, n. dasjenige was man nach der gewöhnlichen Schlafzeit noch schlachtet.

Nagevolg, n. Gefolge, Bedienten, Begleitung, Hofstaat; Folge.

Nagewas, n. Nach(gewächs, -saat, -ärndt.

Nagesang, n. Nachgesang, Nachsang, was nach her-, am letzten -, zum Abschiede gesungen wird.

Nageseten, m. Nachsasse, Verwandter; s. *Nabestaande*.

Nagieren, v. a. gewaltig hinter einem her(laufen, -schleudern; -)schleudern.

Nagras, n. Nachgras, Grummet.

Naherfst, m. Nachherbst, die letzte Hälfte des Herbstes.

Nahooi, n. Grummet, Herbstheu.

Najaar, n. Herbst, Nachsommer, Spätjahr.

Najager, m. Nachforscher, einer der emsig nach etwas strebt.

Najaging, f. Verfolgung, Nachsetzung; Trachten, Schaan, Streben.

Najugt, f. heftige Verfolgung, Nach(jagen, -streben.

Najyer, m. Nachseifer, Eifersucht. -*ig*, adj. u. adv. nachseifrig, eifersüchtig.

Nakend, v. n. nähern, herannähern, allmählig herbeikommen. -*d*, adj. nähernd, -*s*, *Naakt*, adj. nackt, entblößt, ohne Bekleidung.

Nakind, n. Kind einer zweiten oder dritten Ehe.

Naking, f. Näherung, Annäherung.

Naklagt, f. Nach(klage, -ruf.

Naklant, f. Nachklang; Wiederhall.

Nakluft, f. Nachposse, komisches Nachspiel.

Nakom(sing), m. u. f. Nach(komme, -kömmling, Enkel. -*singschap*, f. Nachkommenschaft, Enkel, Nachwelt. -*end*, adj. u. part. nachkommend, folgend; künftig. -*ing*, f. Vollbringung, Erfüllung, Befolgung; das Nachkommen. -*st*, f. Nachkunft, spätere Ankunft, Verspätung.

Nakoop, m. Nachkauf, Handel der noch nachher oder am letzten geschieht.

Nakraam, f. Nach(wochen, -kindbette, Unpäßlichkeit einer Wöch-

nerinn nach einer glücklichen Niederkunft.
Nakrant, s. *Nacourant*.
Nakrest, m. Nach (ruf-, hall-, Geschrei, so nachher angehoben wird.
Nakroost, n. Kinder, Nachkommen, Enkel.
Nakruisen, v. a. u. n. mit einem Schubkarren hinter einem her-schieben.
Nakuischen, v. a. nach wischen, -reini-gen, -putzen, -polieren, -glänzen.
Nalast (enschap, f. Nachlass-, Ver-las-senschaft, -ig, adj. u. adv. nach-, fahr)lässig, saumselig, vernachlässigend, schtlos, -igheid, f. Nach-, Fahr)lässigkeit, Saumseligkeit, Achtlosigkeit, Versäumnis, -ing, f. Vernachlässigung, Unterlas-sung, Verabstümung.
Naleen, n. Afterlehn. (lings.
Nalente, f. zweite Hälfte des Früh-Nalazing, f. Nachles(e, -ung, Ueber-lebung; Nachährnde.
Naloop, m. Zulauf; Beifell; Nachlau-fen, Mühe, Gefolge, Folge.
Namaag, m. u. f. Blutsfreund, -inn, Anverwandter. -schap, f. An-verwandtschaft, die nächsten Verwandten.
Namaaisel, n. Nachgras, Grummet.
Namaak, -sel, f. was nachge-macht, nicht von der echten Sorte oder aus der rechten Fabrik ist; nachgemachte Arbeit, Kopie.
Namaals, adv. nachmals, her-, hier-)nach, künftigt, ins Künftige.
Namaand, f. die letzten Tage eines Monats.
Naman (en, v. a. nachmahnen, das schon Bezahlte noch einmal ein-fordern. -ing, f. Nachmahnen, -nung. (s. *Naamlijk*.
Naamlijk, adv. näm-; namentlich;
Naamiddag, m. Nachmittag.
Namis, f. Nachmesse, Spätmesse, Herbstmesse. (ternacht.
Nanacht, m. Nachnacht, nach Mit-Naamef, m. Enkel, Vettersohn, Nachkommen.
Nanicht, f. Enkelinn, Vetterstochter.
Nanoen, m. Nachmittag. s-, adv. des Nachmittags.
Naogst, m. Nach(lose, -ärnde.
Nap, m. Napf; hölterne Schale, -Schüssel. -je, n. Näpfchen. -kruis-er, -kruiper, *Dakkruiser*, m. ein-er der keine Beine, und des-halb einen Napfunter dem Leib geschürt hat, worauf er sich von dem einem Ort zum andern be-wegt. -pendraaijer, m. Napf-Napluk, m. Nachless. (drechsler.

Napokken, f. pl. Nach(blattern, -po-cken, Geschwüre welche öfters nach der Blatterkrankheit folgen.
Napost, m. Spätpost, ein Postbothe der zuletzt ankommt.
Nappraat, m. Nach(rede, -sage, -re-den; Verläumdung.
Naprenten, -printen, v. a. nachdruc-ken, Kupfer nachdrucken; Bilder nachzeichnen; mit der Feder Druck-schriften nachschreiben.
Nar, m. Narr, Thor, Possen(macher, -reisser, Geck; Schellonschlitte.
Naraad, m. später Rath, der zu spät oder nachher gegeben wird.
Navaden, v. a. zu spät oder hernach rathen. (Blume).
Narcis, -se, f. Narzisse (eine *Nardus*, m. Nardus, Spicknard, Spie-cke (eine wohlriechende Pflanze).
Narede, f. Nachrede, Schluss einer Rede, Nachschrift.
Narigt, n. Nachricht, Zeitung, Be-richt, Kenntniss.
Naroop, m. Nachruf, das Nachrufen.
Narour, s. *Naberouw*, n. Nachreue.
Narrekap, f. Narren(kappe, -haube; Thor, Narr, Narrinn.
Narren, v. n. auf, oder mit, dem Schellenschlitten fahren. -kuren, f. plur. Narren(possen, -spiel, -poets, -puts, f. Narrenposse. -slede, -sleé, *Armslede*, f. Schel-lenschlitten. -tuig, n. Narrenzeug. -werk, n. Narrenspossen, Narren-werk.
Narrierij, f. Nar(rerei, -renwerk, Genärr.
Narrig, adj. u. adv. mürrisch, ver-drüsslich. -heid, f. üble Laune, Verdrüsslichkeit, unfreundliche Wesen. (fische).
Narwal, m. eine gewisse Art Wall.
Naschip, n. Nachschiff, Schiff das nach andern Schiffen (ankommt; -einlauff. (Abschrift; Zusatz.
Naschrift, n. Nachschrift, Kopie.
Naslag, m. Nachschlag, nachgeschla-genes Zeichen, falsches Gepräge, nachgemachtes Gold; Nachschlag der Stundenglocke. (trab
Nasleep, m. Folge; Gefolge, Nach-Nasmaak, m. Nachgeschmack; Nachreue.
Nasmaken, v. n. einen Nachge-schmack haben; nach etwas schmecken.
Naspel, n. Nachspiel.
Naspeur (ing, f. Nachspürung, Nach-, Erforschung, -lijk, -spurelijk, adj. erforsch-, durchgründ)lich.
Naspraak, f. Nach(rede, -sage.
Nat, adj. u. adv. nass, feucht, be-

netzt, bewässert; regenicht. -, n. Nässe, Feuchtigkeit, Wasser, Regen, Brühe, Suppe, Getränke; Saft (von Johannisbeeren, u. s. w. *Gaarne* mit den *neus* in 't *nat* sig, die Nase gern im Glase haben, dem Trunke ergeben sein. -achtig, adj. feucht, nasslich, etwas nass. -er, f. Natter (eine Art Was-serschlange). -gierig, adj. durstig, dem Trunke ergeben. -gierigheid, f. unmäßige Trinktlust. -hale, f. Stäufer, Triaker. -halsen, v. n. saufen, zechen, immer trinken. -heid, -tigheid, f. Nässe, Feuch-tigkeit. -ten, v. a. nass machen, feuchten, netzen.
Natie, f. Na(tion, -sion, Volk, Ge-schlecht.
Natijde, m. m. Nach(zeit, -sommer, -jahr, Herbst.
Natogt, m. Nach(zug, -trab; Hinter-halt.
Natred, m. Nachtritt, das Nach-treten.
Natuur, f. Natur, Art, Beschaffen-heit, Eigenschaft; Neigung; Staat, Zustand; Zeugung, Geschlecht, thier-, menschlicher Same. -boek, n. Buch der Natur. -kerner, m. Natur(kundiger, -forscher, Physiker. -kennis, -kunde, f. Natur(kunde, -lehre, Kenntniss der Natur, Physik. -kundig, adj. u. adv. naturkundig, physisch. -kundige, m. Physiker, Naturkenner. -kundigtijk, adj. physikalisch. -lijk, adj. u. adv. natürlich, anerschaften; unverstellt, ungeschmückt, ungekünstelt; einfältig, ungezwungen; selbsteigen; aneulich. -lijkheid, f. Natürlichkeit, Naivität, Selbsteigenheit, ungeschmücktes Wesen. -werking, f. Wirkung der Natur.
Naveel, s. *Raap*, *Knot*.
Nave, s. *Naaf*, f. Nabe eines Rades.
Navel, m. Nabel; Mittelpunkt, Centrum. -band, m. Nabel(band. -breuk, n. -bruch. -bruskig, adj. -brüchig. -doekje, n. -läppche. -kruid, n. -kraut, (eine Pflanze). -punt, n. -punkt, Mittelpunkt. -strang, f. Nabel(schnur, -strang. -velourtsje, adv. nabelartig, wie ein Nabel.
Naverwant, adj. anverwandt. -, m. u. f. Anverwandter, -inn. -schap, f. Anverwandtschaft.
Navigatie, f. (s. fremdes W.) Schiff-fahrt; s. *Scheepvaart*.
Navolger, m. Nach(folger, -ahmer, Anhänger, Schüler. -ing, f. Nach-

(folge, -ahmung, -*estet*, f. Nachfölgerrin, Schülerin.
Navorsch(er), m. Nachforscher -*ing*, f. Nachforschung, Untersuchung.
Navraag, f. Nachfrage, An(such-, -frage, -*ging*, f. Nachfrage; Untersuchung. (ter)frucht.
Navrucht, f. Spät(obot, Nach-, Win-Nawee, f. Nachwehe; unangenehme Folge. (Tago der Woche.
Naweeek, f. Nachwoche, die letzten *Nawees*, m. u. f. Kind nach seines Vaters Tode geböhren.
Nawegen, v. a. nachwägen, aufs neue wägen.
Naweide, f. Nachweide, späte Weidung; Grummet; Herbst(gras, -heu.
Nawerk, n. Nach(arbeit, -geschäft, -werk; Arbeit so noch nachher gethan wird.
Nawijf, n. letzte Frau, Frau welche man zuletzt geehlicht hat.
Nawijn, m. Nach-, Spül)wein.
Nawinter, m. Nachwinter.
Nawaat, m. Nach(komme, -kömmling, -folger; Erbe.
Nazang, m. Nach(sang, -gesang; Schlussgesang.
Nazegen, m. Nachsegen, Segen, Wohlthat welche man noch nach einer schon genossenen empfängt; letzter Segenswunsch. (hen.
Nazigt, n. Uebersicht, das Nachsehen.
Nazook, n. Untersuchung, Prüfung.
Nazomer, m. Nachsommer, Herbst.
Nazorg, f. Nach(sorge, -reue.
Neb, f. Schnabel, spitze Schnauze; Schneppe; spitzer Vordertheil eines Nachens oder kleinen Schiffes. -*aal*, -*beling*, m. Spitzaal, Aal mit einem spitzen Maule. -*ijzer*, n. Pflug(schere, -eisen, -säge, -*schuit*, f. spitzer Nachen.
Nectar, s. *Nektar*.
Neder, *Neêr*, adj. u. adv. niedrig, nieder; her-, hin)unter. Auch als prp. vor eine grosse Anzahl von Zeit- und Neunwörtern gebräuchlich, deren Erwähnung wir übergehen, da ein Jeder im Stande ist solche selbst zusammenzusetzen. z. B. *nederstorten*, niederstürzen, u. s. w. -*deel*, n. der untere Theil. -*duitsch*, adj. nieder-, platt)deutsch, holländisch. -*duitsch*, n. die nieder-, platt)deutsche-, holländische Sprache. -*eind*, n. das Unterende, unterste Sitz. -*gang*, m. das Niedergehen, Nieder-, Unter)gang, Senkung. -*geragt*, n. Untergerecht. -*laag*, *Nieerlaag*, f. Niederlage, Verlust einer Schlacht; Mord. -*landesch*,

adj. u. adv. nieder-, holländisch, batavisch. -*landesch*, n. die niederländische-, holländische) Sprache. -*licht*, s. *Benedenlicht*, f. Unterluft, untere Luft, niedere Theil der Luft, Dunstkreis. -*plakken*, *Neêrplakken*, v. a. niederwerfen, zur Erde schmettern. -*plaffen*, *Neêrplaffen*, v. n. u. a. hartauf die Erde fallen; etwas mit Gewalt zur Erde werfen. -*schoet*, -*schoot*, m. das Herunter(fallen, -glitschen, -rutschen. -*stik*, *Neêrstik*, n. Unterkoller, Brust(tuch, -lats der Frauensimmer -*storting*, f. Ein-sturz, -fall, Niederstürzung. -*val*, m. Fall, Sturz. -*waart*, -*waarts*, adv. nieder-, ab)wärts, her-, hin)unter. -*zigt*, *Neêrzigt*, n. Aussicht nach Unten.
Nederig, adj. u. adv. niedrig, gering; demüthig. -*heid*, f. Niedrigkeit, Demuth, Demüthigkeit.
Neef, m. Vetter, Nefte, Enkel; eine gewisse Art Mücken. -*je*, n. Vetterchen, kleiner Nefte; Spassvogel, komischer Mensch. -*schap*, n. Vetter-, Anverwandtschaft.
Neem, (tk) 1 pers. indic. praes. von *Nemen*, nehmen: ich nehme.
Neen, adv. nein. *Ja en neen zeggen*, ja und nein sagen. -*en*, *ontkennen*, *weigeren*, v. a. nein sagen, verneinen.
Neep, f. Kniff, Kneip mit den Fingern oder Nägeln; Verlust, Schade, Unglück; Enge, Vorlegenheit, Angst.
Neêr, s. *Neder*, -, *Neere*, f. Meerstrudel; Ebbe, fallendes Wasser; Widerwärtigkeit, Bedrängnis. -*laag*, s. *Nederlaag*. -*landesch*, s. *Nederlandsch*. -*slag*, m. Todtschlag, Mord. -*slagtig*, adj. niedergeschlagen, traurig, muthlos, mis-muthig, bestürzt. -*slagtigheid*, f. Unmuth, Niedergeschlagenheit, Bestürzung. (adv. fleissig.
Neerst, -*ig*, s. *Naarstig*, adj. u. *Neerstik*, -*stuk*, n. Weiberbrustlatz, Unterkoller, Weiberkragen.
Neet, f. Nisse, Eichen des Ungexierers; ein armer Mensch. -, *Niet*, Niete (kleiner Nagel womit zwei Körper, z. B. die beiden Klängen einer Scheere, zusammen genietet werden). -*achtig*, *Neestig*, adj. nissig, voll Nisse.
Neffens, s. *Nevens*.
Negen, (Grundzahl) neun. -*de*, adj. der-, die-, das Neunte. *Ten negende*, adv. neunten. -*honderd*, neunhundert. -*hoek*, m. Neuneck.

-*hoekig*, adj. neunneckig. -*jarig*, adj. neunjährig. -*kuiten*, v. n. Grübchen spielen (ein Kinderspiel). -*maal*, adv. neunmal. -*oog*, f. Pricke, Neunaue (eine Art Aal); Blutgeschwür; naseweiser Tadel, -inn. -*etek*, -*estrik*, m. ein gewisses Spiel. -*tal*, n. die Zahl von neun; die neun Musen. -*tien*, adj. neunzehn. -*tiende*, der-, die-, das Neunzehnte. -*tienmaal*, adv. neunzehnmahl. -*tig*, adj. neunzig. -*tigste*, der-, die-, das Neunzigste. -*werf*, adv. neunmal.
Neger, m. -*im*, f. Neger, Mohr, Schwarzer, Mohrinn, Negorian. -*ij*, f. Negerei, Negerdorf.
Negge, f. Nickel, ein kleines Pferdchen; Naht, Riss, Spalte. (*schap*.
Negotie, s. *Koophandel*, *Koopman*.
Neig(en), v. a. u. n. neigen, beugen, biegen, senken, überhangen, wenden; begierig sein, verlangen. -*en*, v. a. neigen, grünen; s. *Nijgen*. -*ing*, f. Neigung, Geneigtheit, Hang, Ueberhang, Begierde, Verlangen, Leidenschaft.
Neißen, -*gen*, v. n. wiehern wie die Pferde. -*ing*, f. das Wiehern.
Nek, m. Nacken, Genicke, Hintertheil des Halses. -*je*, n. kleiner Nacken; einer der einen kurzen Nacken hat.
Nektar, m. Nektar, Göttertrank (in der alten Fabellehre); angenehmes Getränke. (Kartensp.
Nel, f. die Neune vom Trumpf (im *Nemaar*, (obs.) conj. vielmehr, im Gegentheile, bei den Rechtsgelehrten noch gebräuchlich).
Nem(en), v. a. nehmen, fassen, greifen. -*er*, m. der etwas (nimmt, -fasst, -greift. -*ing*, f. das Nehmen, Fassen, -Greifen.
Nep, -*pe*, -*te*, *Nip*, -*pe*, -*te*, f. Nept, Katzenkraut (eine Pflanze), *Nepeta*.
Nepent, n. Nepenth, Trauernacht (eine Pflanze).
Neptunus, m. Neptunus (der Gott des Meeres, in der Fabellehre); das Meer (dichterisch).
Nere, (obs.) f. Tenne, Dreschtenne; Nahrung, Futter fürs Vieh.
Nerf, *Erf*, f. Narbe, oberste Seite des Leders, Narbensoite.
Nergens, adv. nir(gend, -gends.
Nering, f. Nahrung; Handel, Gewerbe; Absatz, Verkauf, Gewinn, Einkommen. -*achtig*, adj. nahrhaft, wo viele Nahrung ist; wo viele Kunden sind. -*gierig*, adj. u. adv. gewinnstüchtig. -*huis*, n. Haus das viele Kunden hat. -*lousheid*, adj.

u. adv. ohne (Nahrung, -Erwerb, -Absatz. -*rijk*, adj. u. adv. nahrhaft, viel Absatz habend. -*sorg*, f. Nahrungssorge. -*zuchtig*, adj. sehr gesetzt auf viel Absatz, gewinnwünscht. (schneiden.

Nerpen, s. *Snerpen*, schmerzen, *Nes*, f. hohes Kornland, Saatacker, niedrige Wiese; Sumpf.

Nesich, *Nesik*, adj. u. adv. (obs.) thöricht, närrisch, dumm; etwas betrunken.

Nest, n. Nest, Lager der Thiere; *Bette*; geringes Haus, Hütte; alles was nicht viel nütze ist. -*achtig*, adj. u. adv. unrein, schmutzig, was wie ein Nest aussieht, nestartig. -*ähnlich*. -*ei*, n. Nestei, Ei das im Nesteligen bleibt. -*elen*, v. n. u. recipr. nesten, Nest machen; sich einnisten, sich an einem Orte ansässig machen, sich lange wo aufhalten; zaudern, zögern. -*en*, s. *Nestelen*. -*je*, n. Nestchen, kleines Nest. -*korf*, m. Nestkorb (der Hühner, -Enten. -*oederen*, -*veren*, f. plur. Nestfedern, erste Federn eines Vogels. -*vol*, n. eine ganze Brut oder Zucht.

Nestel, m. Nestel, Senkel, Achselhand, Schaur. -*aar*, m. Zauderer, Trödler, Zögerer. -*beslag*, n. Nestel, Schaurbeschlage. -*en*, *Nestelen*, v. a. u. n. festschnüren, mit einer Schnur festmachen; zaudern, mit einer Arbeit zögern. -*gat*, n. Nestel-, Schnürloch. -*ing*, f. Nestel, Schnur; s. *Nestel*. -*knooper*, m. Nestelknüpfer, vermeinter Zauberer. -*kruid*, n. Meergras (eine Pflanze), Alga. -*maker*, m. Nes(t)ler, -tel(macher), -beschlag. -*naald*, f. Nestel(nadel), -beschlag.

Net, u. Nets, Fischnets, Vogel(neets, -gare; Ferrückennetz; Darmnetz. -, adj. u. adv. nett, rein, sauber, niedlich, hübsch, zierlich, artig, höflich, gebildet; genau; gerade, eben. -*heid*, -*tigheid*, f. Nettig-, Niedlich-, Artig-, Reinlich-, Zierlichkeit. -*je*, n. Netchen, kleines Netz. -*jes*, adv. artig, fein, nett, nied-, sauber-, reinlich, hübsch, zierlich, in guter Ordnung, regelmässig. -*telijk*, adj. säuberlich; s. *Net*, *Netjes*. -*to*, (einhandlungswort) netto, genau, richtig, ohne weitern Abzug. -*bord*, n. Netsbret, Brett worauf die Drucker das Papier (netzen, -feuchten. -*breuk*, f. Netsbruch, -schaden. *Netel*, f. Nessel, taube Nessel, Brea-

nessel. -*doek*, n. Nessel Tuch. -*en*, v. a. s. mit Nessel(stechen, -brennen; sticheln, Zänkereien suchen. -*ig*, adj. u. adv. nesselig, voller Nesseln, mit Nesseln bewachsen; stachelig, stechend; eigensinnig, wucherlich, verdrüsslich; kitschlich, mühsam, verwirrt; sank-süchtig. -*igheid*, f. Stacheligkeit, Härte, Rauigkeit im Anfühlen; Mühsamkeit, Verwirrung; Zank-sucht. -*koningje*, n. Nessel-, Laun-)könig (ein kleiner Vogel).

Netstok, m. Netstok, Stock von einem Netze. -*ten*, v. a. nass-, feucht) machen, netzen, benetzen.

Neulen, v. n. über Kleinigkeiten unaufröhlich unzufrieden sein und murren (in der Volkssprache).

Neursien, v. a. mit leiser Stimme singen.

Neus, m. Nase; Schiffsnabel; Schuhspitze; Riegel an einem Schlosse. -*balletje*, n. Nasen)spitze. -*beem*, n. -bein, -knörpel. -*doek*, m. Schnupf-, Hals)tuch. -*drop*, -*druip*, m. Nasentropfen, der Schnupfen. -*gat*, n. Nasen(loch. -*gezwel*, n. -geschwür. -*haar*, n. -härchen. -*horen*, -*hoorn*, m. Nashorn, Rhinoceros. -*je*, u. Naschen, kleine Nase; Leckerbissen, das Beste-, Auserlesenste) von etwas. -*kijker*, m. Matrose der vorn auf dem Schnabel des Schiffes sitzt, und Achtung giebt. -*loos*, adj. u. adv. ohne Nase. -*middele*, schot, u. Nasen(bein, -knörpel. -*nijper*, -*knijper*, m. -pranger. -*scheidsel*, m. -wand, -knörpel. -*wijs*, adj. u. adv. naseweis. -*wijzheid*, f. Naseweisheit.

Neut, *Noot*, f. Nuss; s. *Noot*.

Neutel(aar, m. -aarster, f. Zögerer, Zauderer, Trödler, -inn. -*arij*, f. Zaudern, Zögern, Trenteln. -*ig*, adj. u. adv. langsam, zaudernd, mürrisch, verdrüsslich. -*en*, v. n. zaudern, zögern.

Neuze(aar, m. einer der überal herumschüffelt, der alles aufsucht und nachforscht; einer der im Reden durch die Nase schnarrt. -*en*, v. a. riechen, beriechen; alles genau durchschüffeln; im Reden schnarren. -, v. a. riechen, wittern.

Nebel, m. Nebel; Dunkelheit. -*achtig*, adj. nebelig, dunkel. -*en*, v. impers. nebeln. -*ig*, adj. nebelig. -*kraai*, f. Nebelkrähe (ein Vogel). -*vlek*, f. Nebelflecken.

Neeen(manesch, s. Erenmensch, m. Neben-, Mit)mensch. -*s*, *Neffens*,

adv. u. praep. neben, mit, bei, nächst, gleich (dabei), - daran. -*egaande*, adj. neben-, bei)gefügt, -zon, s. *Bijzon*, f. Nebensonne. *Nibbelen*, s. *Anibbelen*, v. a. sanken; feilschen.

Nicht, f. Nichte, Muhme, Base, Enkelin; - Bruders-Tochter; Schwester-Tochter; Sohns-Tochter-)Kind.

Niemand, pron. pers. niemand, keiner, kein Mensch. (gar nichts.

Niemandal, s. *Nietmetal*, adv. nichts. *Nier*, f. Niere. -*bad*, n. Nierenbette, Fett darin die Nieren liegen. -*harot*, m. Nieren(stück, -braten. -*icht*, -*pijn*, f. -gicht, -weh. -*sten*, m. -stein. -*stuk*, n. -stück, -braten. -*vet*, n. -fett. -*wee*, n. -*verscering*, f. -weh. -schmerz. -*zuchtig*, adj. -süchtig.

Nies(kruid, n. Nies(kraut, -wurzeln. -*middel*, -*poeder*, n. Niespulver. -*wortel*, m. Nieswurzel (eine Pflanze).

Niet, n. weisse Tutie, Augennicht (Blume des Messings, Nihilum Album); s. *Oogenniet*. -, m u. n. Nul, Nichte, ein Nichts. -, adv. nicht. -*en*, s. *Fornietigen*. u. *Genieten*. -*en*, v. a. mit dem Kopfe stossen; es sich sauer werden lassen, sich betreiben; einem Frauenzimmer auf St. Agnes Tag Geschenke machen (in dieser Bedeutung aber ist es veraltet). -*ig*, adj. nichtig, eitell, von keiner Erheblichkeit, von keinem Werth; ungegründet, gering, schlecht. -*igheid*, f. Nichtig-, Nichtswürdig-, Eitelkeit, Geringsfügigkeit. -*s*, pron. u. adv. nichts, kein Ding, von keiner Bedeutung. -*tegenstaande*, adv. ungeachtet; wie-, obwohl. -*te min*, adv. gleichwohl, unterdessen, inzwischen. -*waardig*, -*swaardig*, adj. nichtswürdig; -*wezigheid*, f. Unwesen, Unding, was nicht anwesend ist; Hirringspinnat.

Nieuw, adj. u. adv. neu; frisch; fremd; unerhört. -, n. Neues, Neue. -*achtig*, adj. etwas-, einigermassen neu. -*bakken*, adj. frisch, neugebacken. -*eling*, m. u. f. Neuling, Ankömmling, Neugekommener; Lehrbursche, Schüler. -*lings*, adv. neulich, vor kurzem, ohnlängst, jüngst, vor kurzer Zeit. -*en*, v. a. s. *Vernieuwen*. -*er*, s. *Norgens*, adv. irgend. -*erswetsch*, adj. neumodisch, nach dem neuesten Geschmack, nach

der neuen Mode. -geboren, adj. u. adv. neugeboren, aufs neue geboren; verbessert, bekehrt, dem Herzen und Gesinnungen nach erneuert oder gebessert. -*gehuwd*, -*getrowd*, adj. u. adv. neuverehelicht, neuvermählt. -*gemunt*, adj. neu(gemünst, -geprägt. -*heid*, f. das Neue einer Sache. -*jaar*, n. Neujahr, Neujahrsgeschenk. -*jaarsbrief*, m. Neujahrsbrief. -*schreiben*, -*jaarsdag*, m. Neujahrstag. -*jaarsgedicht*, -*jaarsgedicht*, n. Neujahrsgedicht. -*jaarsgift*, f. Neujahrsgeschenk. -*igheid*, f. Neuigkeit, Neues; Neuheit, Fremdes, Ungewohntheit. -*maan*, *nieuwemaan*, f. Neumond. -*more*, f. neue Mähre, Neuigkeit, Gerücht, neue Nachricht. -*s*, n. Neues, Neuigkeit, neue Erzählung. *Wat nieuws?* was giebt Neues? -*sbegierig*, s. *Nieuwsgierig*. -*agierig*, adj. neugierig, nach etwas Neuem verlangend; vorwitzig, wissbegierig. -*agierigheid*, f. Neugierde, -gier, -begierde, Vorwitz; Wissensbegierde, Wissenslust. -*agieriglijk*, adv. neugierig, auf eine vorwitzige Art und Weise. -*ste*, (superl. von *Nieuw*, neu), der, die, das Neueste. -*tijding*, f. Nachricht, -Bericht der neuesten Begebenheiten. -*tje*, n. Neuigkeit, das Neue von etwas. *Niemen*, v. n. niesen. -, (*het*) n. *de Niesing*, f. das Niesen. *Nijd*, m. Neid, Miss-, Abgunst. -*en*, s. *Benijden*. -*er*, m. s. *Benijder*, m. Neider, Abgünstler. -*ig*, adj. u. adv. neidisch, beneidend; missgünstig. -*igaard*, -*aart*, m. u. f. neidischer Mensch, Neidhammel. -*igheid*, f. Neid, Beneidung, Missgunst. -*iglijk*, adv. neidisch, missgünstig. -*nagel*, m. Nietnagel, Auswuchs der Nagelwurzel, Fäser der Haut an den Wurzeln der Nagel; Nagel die zwei Klängen einer Scheere zu vereinigen. *Nijgen*, v. n. sich neigen, -verneigen, einen Kniks machen. -*ing*, f. Verneigung, Reverenz der Frauensimmer, Kniks. *Nijnagel*, s. *Nijdnagel*. *Nijpen*, v. a. kneifen, zwicken; klemmen, pfeisen, kneipen; Schmerz verursachen, schmerzen -*er*, m. -*pestje*, u. *Kneifer* -*kniefsaage*, *Zwicker*, *Zwick* -*bauf*, *Rupf* *ängelchen*; kritischer Augenblick. -*ing*, f. Kniff, Klemmung. -*sang*, s. *Nijper*. *Nijver*, adj. u. adv. emsig, fleissig,

arbeitsam. -*heid*, f. Emsigkeit, Fleiss. -*ig*, adj. emsig arbeiten, fleissig. *Nik*, m. s. *Hik en Knik*. -*kel*, s. *Nikker*. -*ken*, v. n. nicken (mit dem Kopfe oder mit den Augen), winken. -*ker*, m. Nickel, Teufel, Schreckbild, Qualgeist, Henker. -*ker*, -*kel*, f. eine gewisse schwarze Mohuhlume, welche auf dem Acker im Getreide wächst. -*kop*, m. Nickkopf, einer der mit dem Kopfe nicket. -*koppen*, v. n. nicken; s. *Nikken*. *Nimf*, f. Nimphe, Halbgöttin; *h. n. e.*; ein verliebtes schönes Mädchen (dichterisch); Jedes geflügelte Insekt während es sich im Zustande einer Puppe befindet. *Nimmer*, *Nimmermeer*, adj. u. adv. nimmer, niemals. *Ninnen*, v. n. trinken, saugen (wie die Kinder). *Nip*, *Nippe*, *Nepps*, f. Kaisenkraut (eine Pflanze). -*pelen*, v. a. sanft knippen, saufen. -*pen*, v. n. mit kleinen Zügen trinken. *Nis*, f. Nische, Höhle in der Wand um ein Bild, einen Ofen u. dergl. hinzustellen. (risch, thöricht. *Nisch*, s. *Nesch*, adj. u. adv. närrisch, Nacht, conj. negat. noch, weder. -*tans*, s. *Nogtans*. -*ter*, s. *Nods*, s. *Noods*. (Nuchter. *Noembaar*, adj. nennbar, was genannt werden kann. -*en*, v. a. nennen, heissen, einen Namen geben; ernennen. -*er*, m. Nenner, Nennfall, Nominativ (in der Sprachlehre); Nenner, die untere Zahl in den Brüchen (in der Rechenk.). -*ing*, f. Benennung, Name, Titel, Würde, Erwallung zu einem Amte. *Noen*, m. Mittag, Mittagsstunde. *Voor noen*, Vormittag. -*maal*, n. Mittag (mal. -*rust*, f. -ruhe. -*slaapje*, n. -schlafen. -*stond*, f. -stunde. -*tijd*, m. -zeit. *Noest*, *Oest*, *Knoest*, m. Ast, Knorze, Knors, Knorzel (an Baume, im Holze). -*er*, adj. u. adv. fleissig, emsig, uner müdet. -*ig*, adj. u. adv. astig, knorricht, vol (Aeste, -Knorzeln; fleissig, emsig, uner müdet, kitzlich, schwer, verdrüsslich. -*igheid*, f. die Aestigkeit des Holzes; der Fleiss, -Eifer; die Mühsamkeit, - das Kitzliche in einer Sache. (dern. *Noffen*, s. *Nuffen*, v. a. zögern, saumig. *Nog*, conj. u. adv. noch, dennoch, gleichwohl. -*maals*, adv. noch-

male, -einmal. -*tans*, adv. gleichwohl, dennoch. *Nok*, f. Gipfel, oberste-, höchste Spitze eines Daches, Forst; das äusserste Ende einer Gesele; Gipfel eines Schiffsmastes. -, m. der Schluchser, das (Schluchzen, -Aufstossen. -*balck*, m. Forst-, Ueberbalken, Querbalken worauf die Dachsparren ruhen. -*ken*, v. n. schluchzen, aufstossen; s. *Hikken*. -*gardingen*, f. pl. (Schiffsw.) Seite am Ende der Gesele. -*pas*, f. Forstziegel, Ziegel oben auf dem Gipfel eines Gebäudes. *Nommer*, f. Zahl, Nummer, Numero. -*briefje*, n. numerirtes Billet. -*en*, v. a. numerieren, mit Nummern bezeichnen. -*kapel*, f. gezeichneter Schmetterling. *Non-*, *Nonpareille*, f. (franz. W.) Nompareille (eine Art von dünnem und schmalen Bande). *Non*, f. Nonne, Kloster(schwester, -jungfer; junges kastrirtes Mütterschweinchen; *Buss*-, *Bein*) eines Spinnrades. -*neskleed*, n. Nonnen-, Kloster(kleid, -kleidung. -*klooster*, n. Nonnenkloster. *Nood*, m. u. f. Noth, Nothfall, Beschwerlichkeit, Schwierigkeit, Gefahr, Unfall, Elend; Mangel, Dürftigkeit, Armuth; Noth(wendigkeit; -zwang) -*durft*, *Stuhlgang*. -*borg*, m. Nothbürge, Bürge. -*druft*, f. Nothdurft, Dürftigkeit, Armuth; Lebensunterhalt, Kost Kleidung und alle Nothwendigkeiten des Lebens. -*druftig*, adj. u. adv. nothdürftig, dürftig, bedürftig, arm, elend, kümmerlich. -*wendigheid*, f. Nothdurft, Dürftigkeit, Noth, Bedürfnis, Armuth, Elend. -*dwang*, -*drang*, m. Nothwang, Zwang, äusserste Nothwendigkeit, dringende Noth. -*dwingen*, v. a. mit Gewalt(zwingen), -nöthigen. -*e*, *Node*, adv. ungeru, unwillig. -*e*, (van) von nöthen. -*loos*, adj. u. nothig, überflüssig, unnutz. -*loosheid*, f. Ueberflüssigkeit, das Unnothige-, Unnütze, Ueberflüssige einer Sache. -*en*, -*igen*, v. a. nöthigen, bitten, laden, einladen; stark zusetzen. -*er*, -*iger*, m. Gaabitter, Lader, Einlader, Gastlader. -*helfer*, m. -*hulp*, m. u. f. Noth(helfer, -inn, -hülfe. -*ig*, adj. u. adv. nöthig, nothwendig, von nöthen. -*igen*, v. a. s. *Nooden*, nöthigen, u. s. w. -*iger*, s. *Nooder*. -*igheid*, f. Nothwendigkeit. -*iging*,

f. Ladung, Einladung, Bitte. -*klok*, f. Noth-, Brand-, Feuer-, Sturm-)glocke. -*lijdend*, adj. nothleidend, dürftig, elend, kümmerlich. -*lot*, n. Schicksal, Geschick. -*lottig*, -*lottelijk* adj. fatal, unglücklich. -*lottigheid*, f. das Unglückliche einer Sache, Widerwärtigkeit. -*mondigen*, v. a. (in der Rechtsgelahrtheit) ein unmündiges Mädchen (nothkrüchtchen), entföhren. -*want*, f. -*penning*, m. Nothmünze. -*schikkelijk*, adj. s. *Nooddottig*. -*schikking*, s. *Nooddottig*. -*schoot*, m. Nothschluss, Schuss zum Zeichen dass man sich in Noth befindet. -*weer*, f. Nothwehr, Selbstvertheidigung. n. ungestümes Wetter, grosses Ungewitter. -*wendig*, adj. u. adv. nothwendig, äusserst nöthig, dringend. -*wendigheid*, f. Nothwendigkeit; Unentbehrlichkeit; das Nöthige. -*wendiglijk*, adv. nothwendig. -*zaak*, f. Noth(zwang), -wendigkeit. -*zaaklijk*, -*sakelijk*, adj. u. adv. nöthig, noth(wendig); -lich, schlechterdings. -*sakelijkheid*, f. Nothwendigkeit. -*saken*, v. a. nöthigen, zwingen. -*zinnen*, v. a. (im Kanzleistyl) aus gültigen Ursachen nicht vor Gericht erscheinen.

Nooit, adv. nie, niemals, niemals, zu keiner Zeit.

Noopen, s. *Nopen*.

Noord, adj. nord, nördlich, mitternächtlich. *De wind is noord*, der Wind ist nördlich. -, m. u. n. Norden, Mitternacht. -*as*, m. Nordpol. -*elijk*, adj. u. adv. nördlich, von der Nordseite, von Mitternacht, nach dem Norden zu, vom Norden her. -*en*, n. Norden, Mitternacht. -*er*, adj. nördlich, nordisch. -*erlicht*, n. Nordlicht. -*kaper*, m. Nordkaper (eine Art Wallfisch). -*oost*, adj. nordost. *Noordooste wind*, Nordostwind. -*oost*, n. Nordost, der Himmelstrich-, die Gegend zwischen Mitternacht und Morgen. -*oostelijk*, adj. nordöstlich, nach dem Nordosten zu, vom Nordosten her. -*oosten*, n. Nordost, die nordöstliche Gegend. -*oost*(ten oosten), adj. nordost (gegen Ost. -*ten noorden*, - gegen Norden. -*pool*, f. Nordpol. -*sch*, *Noorsch*, adj. nordisch, aus dem Norden. -*ster*, -*star*, f. Nordstern, Angelstern; Richtschuur, Geleite, Leitfaden. -*vaarder*, -*svaer*, m. Schiffer und

Schiffer der o. das auf die nördlichen Länder fährt. -*waart*, adv. nordwärts, nach-gegen) Norden. -*west*, adj. nordwest. -*westelijk*, adj. nordwestlich. -*westen*, n. Nordwest, die nordwestliche Gegend. -*west ten westen*, adj. nordwest gegen West. -*west ten noorden*, adj. nordwest gegen Norden. -*zee*, f. Nord(meer). -*zee*. -*zijde*, f. Nordseite.

Noot, *Neut*, f. Nuss; Note, Musiknote; Note; Anmerkung; Note; Schrift eines Abgesandten (an einem Hof oder an einen Fürsten, - an den König u. dergl.; Schlussstein eines Gewölbes; Balken-, Sparr(en)kopf; Stein worauf ein Thürpfosten oder eine Säule ruht; Knöpfchen oder Nuss an Schlosse einer Flinte oder Pistole. -*je*, n. Nüssechen, kleine Nuss. -*lot*, s. *Nooddottig*. n. Schicksal. -*lotis*, f. Nussöl.

Nooze, (obs.) f. Schaden, Nachtheil. *Notemuskaat*, f. Muskatnuss. *Notenboek*, n. Notenbuch, Musikbuch. -*bolster*, f. grüne äusserste Nusschale. -*boom*, m. Nussbaum. -*boomen*, adj. nussbaumen, von Nussbaum. -*boomen*, v. a. mit Nussbaum auslegen. -*dop*, m. Nusschale. -*kraker*, m. Nussknacker. *Een kwade notenkraker*, ein Unglücksprophet. *Notenpapier*, *Notenpapier*, *Musikpapier*. -*schaal*, -*schel*, -*schelp*, -*schil*, f. Nusschale.

Nop, f. Kipper, Knöpfchen, Fäserchen von Wolle im Tuche. -*je*, n. Kipperchen, Knöpfchen, Fäserchen im Tuche. -*ijzer*, n. Zupfeisen womit die Knötchen auf dem Tuche gearbeitet werden. -*pen*, v. a. kippern, knöpfeln, die Knöpfchen im Tuche (aufziehen; - herauszupfen; punktieren (in der Zeichen- und Gravirkunst); mit den Zähnen woran (schaben, -beissen (wie die Pferde); - am Köder oder Fischangel anbeissen, und ihn unter Wasser ziehen (von den Fischen). -*pig*, adj. gekippt, voll Knötchen. -*schaartje*, -*tangetje*, n. Zängelchen, Scheerchen zum Auf- oder Aus)zupfen der Knötchen vom Tuche. -*ter*, f. Zupferinn, Frau so die Knötchen des Tuches herauszieht, oder die Oberfläche der wollenen Zeuge in Knötchen supft.

Nopen, v. a. an(stacheln, -spornen, -treiben, mit einem Stachel) ste-

chen, -reisen, -dringen; Muth (geben, -einflössen. -*de*, -*s*, adv. (part. von *Nopen*), he(treffend), -laugend, angehend.

Norsch, adj. u. adv. unfreundlich, wild, mürrisch, grob, roh, rappelköpfig, sauer aussehend. -*heid*, f. Unfreundlichkeit, Grobheit. -*slijk*, adv. auf eine grobe-, unfreundliche Art und Weise.

Nota, f. Note, Aufsatz, Schrift, Anmerkung; Memorie. -*bene*, f. (fremdes W.) Anmerkung, Notabene, NB. -*riee*, adj. notarisches. *Eene notariale*, -*rieele verklaring*, eine Erklärung die vor einem Notarius geschieht. -*rie*, m. Notarius. -*rieeschap*, n. Notariat, Amt eines Notarius.

Noteren, v. a. notiren, anschreiben, anzeichnen, auf(schreiben), -zeichnen; sich etwas ins Gedächtniss wohl einprägen.

Notitie, f. Anmerkung, das Anschreiben; Verzeichniss von Sachen; Memorial. -*boek*, n. Denkbuch, Memorial.

November, m. November, Schlachtmont, Reifmonat.

Nu, adv. u. conj. jetzt, anjetzt, jetsund, nun, im gegenwärtigen Augenblick; zu dieser Zeit, demalen.

Nuachter, -*en*, adj. u. adv. nüchtern, früh; nicht betrunken; sehr jung (was noch nichts als die Muttermilch genossen hat); mässig in Essen und Trinken. -*heid*, f. Nüchternheit, Mässigkeit in Essen und Trinken. -*kalf*, n. nüchternes-, neugeböhrenes) Kalb; junger Laife, unerfahrener Mensch.

Nuaf, f. -*je*, n. einfältiges-, eingebildetes-, närrisches) Frauenzimmer oder Mädchen; naseweises-, hochmüthiges) Mädchen. -*achtig*, adj. etwas zaudernd, langsam; etwas naseweis. -*fen*, *Noffen*, v. a. zaudern, zögern, langsam handeln. *Nugger*, s. *Snugger*.

Nuk, f. Grille, Tücke, Fratze, Laune, Mucke, schalkhafter Streich. *Nul*, f. Null, in den Zifferzahlen; Nichts.

Numeri, Numeri, das vierte Buch Moses.

Numero, n. Numero, Nummer.

Nun, f. Läppchen Leinwand worin Zucker oder sonst eine Süssigkeit gewickelt ist, um kleine Kinder daran saugen zu lassen. -*nen*, s. *Ninnen*, trianken wie die kleinen Kinder.

Nuntius, m. Nuntius, päpstlicher Abgesandter.

Nurk, Nork, m. Murrkopf, Greinor, mürrischer, knurriger) Mensch. -**achtig, Nurkig**, adj. u. adv. mürrisch, knurrig, zänkisch, greine-
risch. -**en, v. n.** murren, knurren, grunzen, protzen, sanken, keifen.

Nusse(aar, -er, m. Zauderer, lang-
samer Mensch, einer derartige
kleine Arbeitsmacht. -**arig, -erij,**
f. kleine Arbeit, artige kleine
Spielsachen; Verfertigung von

Kleinigkeiten; Gezander, Zau-
dern. -**en, v. n.** kleine Spielsachen
verfertigen; zaudern, zögern,
langsam mit etwas zu Werke ge-
hen; s. **Knutselen**.

Nut, adj. u. adv. nützlich, nutz-
brauchbar, vortheilhaft, tauglich,
gut. -, n. Nutzen, Vortheil, Nutz-
barkeit. -**baar, adj.** nutzbar, Nutz-
anbringend. -**baarheid, f.**
Nutzbarkeit. -**telijk, adv.** nützlich,
vortheilhaft, mit Vortheil. -
-telooz, adj. u. adv. unnützlich, ohne

Nutzen, vergeblich. -**ten, v. a. u.**
n. nützen, Nutzen anbringen. -
-tig, adj. nützlich. s. **Nut**,
adj. u. adv. -**tigen, v. a.** nützen,
brauchen; zu sich nehmen,
essen und trinken. -**tigheid, f.**
Nütlichkeit, Nutzen, Vortheil,
Dienlichkeit. -**tiging, f.** Nutzung,
Genuss von etwas, besonders von
Speisen und Getränken.

Nuun, f. kleine Seemuschelschale;
s. **Schelp**.

O.

OBL OEF

O! interj. exclam. o.

Oblis, f. Eisen-, Neujahrs)kuchen,
Hohlhippe, Oblaten. -**baker, m.**
Eisenkuchen-, Oblaten)bäcker.
-**bus, -doos, f.** Eisenkuchenschach-
tel, Oblaten)schachtel, -büchse.
-**draaijer, -man, m.** Eisenkuchen-,
Oblaten)händler, -bäcker, Hip-
penverkäufer. -**tijser, n.** Hippen-
eisen, Neujahrskucheneisen.

Obligatie, f. (fremdes W.) Obliga-
tion, Schuldbrief.

Oceaan, m. der Ocean, das Welt-
meer; das grosse Meer.

Och! interj. u. excl. ach! o!

Ochtend, m. Morgen, -stunde; s.
Uchtend.

Octaaf, n. u. f. der achte Theil (einer
Seihe, - einer Zahl); der achte
Ton (in der Musik); der achte Tag
nach einem Feste der römisch-
katholischen Kirche.

October, m. October, Weinmonat.

Octrooi, n. (fremdes W.) Privileg-
ium, Gnaden-, Freiheits)brief.
-**brief, m.** Freiheitsbrief. -**jerem,**
v. a. privilegieren, begnadigen,
Freiheit zu etwas ertheilen, su-
lassen.

Odief, Ojief, m. eine Art Zimmer-
mannshobel; Leisten oder Kron-
werk mit solch einem Hobel ge-
macht.

Oefen(aar, m. Ausüher, der etwas
lehret und ausübet; unberufener
Religionslehrer; einer der sich an-
masset Religionslehren vorzutra-
gen. -**en, v. a.** üben, ausüben;
lehrca-, unter)weisen, -richten,
-ong, f. Uebung, Studium, Aus-
übung, Praxis, Beschäftigung, Exer-
citur; das Treiben einer Kunst,
- Wissenschaft oder eines Gewer-

OEF OES

bes; Anstrengung der Leibeskräf-
te, Ginnastik; Religionsübung,
öffentliche Zusammenkunft sich
über Religionsachen zu unterre-
den; catechetischer Unterricht,
Katechisation. -**kamer, f.** Studier-
zimmer, -stube. -**plaats, f.** Exer-
citurplatz, Ort wo man sich in ei-
ner Kunst oder Wissenschaft,
insbesondere aber in den Waffen
oder andern körperlichen Uebun-
gen übet. -**school, f. u. n.** Schule,
Lehrschule, Exerzierplatz.

Oelzaad, s. Heulsaad, Moonsaen.
Oer, Oir, Oor, Or, n. u. f. Ur, Eisen-
erz, die Lage Erde welche Eisen-
erz sich behält.

Oerig, adj. urartig.

Oest, m. Ast, Knorre im Holze; s.
Noest. -**al, m. u. f.** Sturm-, Bela-
gerungs)maschine; Folterzeug
voran man die Missethäter auf-
hieng und marterte; Stütze, Bal-
kon oder Pfeiler etwas zu unter-
stützen. -**en, s. Oogten, v. a.** ärdten.

Oester, m. Auster (ein Schalfisch).
-**baard, m.** Auster(bart. -**bak, m.**
-schüssel. -**bank, f.** -bank, -klip-
pe. -**ester, m.** -esser, [Liebhaber
von Austern]. -**huis, n.** -haus, wo
Austern verkauft werden. -**kreek,**
f. gewisser Ort im Meere wo sich
viele Austern aufhalten. -**man,**
Auster(krämer. -**mesje, n.** -mes-
ser. -**pastei, f.** -pastete. -**plaat,**
f. -bank, Untiefeim Meere wo die
Austern gefangen werden. -**put,**
f. Austerpfütze, Untiefe wo man
Austern aufbewahrt und fett wer-
den lässt. -**schelp, -schulp, f.**
f. Auster(schale. -**schip, n.** -schiff.
-**schuit, f.** -boot, -schiffchen. -**ton,**
f. -vat, n. -tonne, -fass. -**verkoo-**

OEV OFF

per, m. -krämer, -verkäufer,
-händler. -**vischer, m.** -Fischer.
-**wijf, n.** -weib, -händlerin.

Oever, m. Ufer, Strand, Gestade (des
Meeres, - eines Flusses; Ausse-
ster Rand oder Kante. -**aa, m.**
Uferass, Haft (ein Insekt.) -**sand,**
n. Ufersand.

Of, Ofi, Ofte, conj. oder, ob, ob-
gleich, entweder, obschon, wenn.

Offer, n. -**ande, -hande, f.** Opfer.
-**aar, m.** Opfer(er, - priester.
-**ambt, n.** - amt, Priesteramt.
-**beest, -dier, n.** Opfer(thier, -vieh.
-**beker, -kelk, m.** -kelch. -**blood, n.**
-blut. -**bijl, f.** -beil. -**bus, f.** -büch-
se, Gotteskasten. -**dienst, m.** Op-
ferdienst. -**dier, s.** -beest. -**en, v.**
a. opfern; aufopfern. -**geld, n.** Op-
fer(geld. -**gereedschap, -geräthe,**
-zeug. -**gewaad, n.** -kleid, Mess-
gewand. -**huis, n.** Opfer(haus).
-**kelk, m.** -kelch. -**kist, f.** -kasten, Got-
teskasten. -**kleed, n.** Opfer(kleid,
Messgewand. -**knaap, n.** Opfer-
knabe, Mess)junge, -knabe. -**kook,**
m. -brod, -kuchen. -**maal, m.** -mahl,
-mahlseit. -**mes, n.** Opfer(messer).
-**penning, m.** -pfennig, Beichtgeld.
-**pijp, f.** Opferflöte, worauf beim
Opfern geblasen wurde. -**plegtig-**
heid, f. Opfer(feier, -feierlichkeit.
-**priester, m.** -priester. -**regt, n.**
-recht. -**staatsie, f.** -feierlichkeit.
-**vat, n.** -gefäss. -**ves, n.** -vieh. -
vind, m. (s. **Wigghelaar**), einer der
aus den Eingeweidern der Opfer-
thiere vorgiebt künftige Sachen
vorhersagen zu können. -**wet, f.**
Opfer(gesetz. -**wijn, m.** -wein.

Officiant, (fremdes W.) s. Ambte-
naar, m. Beamter. (Bedienung)

Officie, s. Ambt, n. Amt, Dienst,

Officier, m. Offisier, Kriegsbefehls-
haber; Ober(schultheiss, -stadt-
richter, Amtmann. — wahl.

Ofschoon, conj. obsehon, obwohl, wie
Ofta, s. **Of**, conj. ob, oder.

Oh! **Oh!** interj. u. excl. o! ach! weh!

Oir, s. **Ovr**, n. Erbe, Nachkömmling.

Oirbaar, s. **Oorbaar**, s. **Oir**, u. adv. an-
stendig. (Urchrift.)

Oirkonde, s. **Oorkonde**, f. Urkunde.

Oirsprong, s. **Oorsprong**, m. Ursprung.

Oker, m. Ocker, Ocher, -gelb,
-braun (eine mineralische Far-
be). — **noot**, s. **Mieknoot**.

Okernoet, f. Wallnuss, wälsche
Nuss, grosse Nuss. — **tenboom**, m.
Wallnussbaum.

Okeel, m. Achsel, -höhle, Höhlung
unter den Armen. — **haar**, -**hair**,
n. Achselhaar, das unter dem Ar-
me wächst. — **schrooi**, f. — **stuk**, n.
Stückchen, -Gehre) eines Hemdes
unter den Achseln. — **stank**, m.
Achselgestank, -geruch, der vom
Schweisse unter dem Arme ent-
steht. — **stuk**, s. **Okselchrooi**.

Okshoofd, n. Ochshoft, Oxhofs, (ein
grosses Fass).

Oleander, — **boom**, **rozenlaurier**,
Oleanderbaum, Lorbeerrosen-,
Lorbeer)baum.

Olie, f. Oel. — **achtig**, adj. u. adv. öl-
artig, ölicht, fett, schmierig.
— **achtigheid**, f. das (Oelartige, —
Oelichte. — **bak**, m. Oel(behälter,
— **bok**, n. — **stämpfel**, -**klots**, -**boom**,
m. — **baum**, Olivenbaum. — **droe-
sem**, m. — **hef**, f. Oel(hafen, — **sats**,
— **kan**, f. — **kanne**, -**krug**, -**kosk**, m.
— **kuohen**, -**kruiik**, f. — **krug**, -**molen**,
— **merulen**, m. — **mühle**, -**s**, v. a.
mit Oel(schmelzen, -anstreichen,
— **beschmieren**, -tränken. — **pers**,
— **pers**, f. — **Oelpresse**, -**pot**, m. u. f.
— **topf**, -**krug**, -**rijk**, adj. — **reich**,
voll Oel. — **sel**, n. Oelung, letzte Oel-
ung. — **slager**, m. Oel(schläger, — **mül-
ler**, -**steen**, m. — **stein**, -**ton**, f. — **ton-
ne**, -**fass**, -**cat**, n. — **fass**, -**verkoop-
per**, m. — **verkäufer**, -händler.
— **verw**, f. — **farbo**, -**zacht**, adj. sanft-
gelinde) wie Oel.

Olifant, **Éléfant**, m. Elephant (ein
grosses Thier aus dem Orient). —
eben, n. Elephanten(bein, — **fuss**,
— **knochen**, Elfen-, Helfen)bein.
fig, ein sehr dickes unförmliches Bein.
— **semuit**, f. Elephantenrüs-
sel. — **stand**, m. Elephantenzahn;
Helfen-, Elfen)bein.

Olijf, f. Olive (eine Frucht); m. Oli-
venbaum. — **berg**, m. Oelberg.
— **blad**, n. Olivenblatt. — **boom**, m.

Olivenbaum. — **hout**, n. Olivenholz.
— **kleur**, f. Olivenfarbe. — **krans**, m.
Olivenkranz, Kranz von Oelzwei-
gen. — **olie**, f. Olivenöl, Baumöl.
— **tak**, m. Oelzweig. — **verwijg**, adj.
olivfarbenig.

Olijven, f. plur. Oliven; s. **Olijf**. —
adj. olivon, von Oliven, aus Oli-
venholz gemacht. — **hout**, n. Oli-
venholz. — **kleur**, f. Olivenfarbe.
— **oogst**, m. Oliven(krante, -lese.
— **tafel**, f. Tafel-, Tisch) von Oliven-
holz. — **vormig**, adj. olivenförmig,
wie eine Olive gestaltet.

Olimp, m. Olimp (ein Berg in Thes-
salien); Götterberg, Wohnsitz der
Götter (in der Fabellehre).

Ollen, n. pl. Plunder, Lumpen.

Olm, s. **Molm**, f. Wurmtich, im
Holz u. s. w. —, **Olomboom**, m. Ul-
me, Ulmbaum. — **bosch**, n. Ulm-
wald, -busch. — **mei**, f. — **tak**, m.
Ulmenszweig.

Om, praep. conj. u. adv. um, we-
gen, darum, herum, weil, aus der
Ursache, vorbei, vorüber; geän-
dert, gedreht; gegen. — **armen**, v. a.
umarmen. — **arming**, s. **Omkel-
zing**, f. Umarmung. — **babbelen**, v. a.
überal etwas (erzählen, -ver-
plaudern. — **balling**, m. Plunder,
geringe-, nichtwürdige-, über-
flüssige) Sachen, besonders von
Hausgeräthe. — **banden**, v. a. ein
Band umlegen, (obs). — **bazunen**,
v. a. herum(posaunen, -blasen,
und alle auf solche Art zusammen-
gesetzte Wörter werden hier
nicht angeführt, da auch der An-
fänger diese Zusammensetzungen
der Zeitw. etc. mit der Partikel
Om, um, herum, etc., selbst
leicht machen kann. Bloss solche,
welche durch die Zusammenset-
zung eine andere Bedeutung er-
halten, sind am gehörigen Orte
nachsuschlagen.

Omber, f. Umbererde, eine dunkel-
braune Farbe. (bre spielen.)

Ombrenen, s. **Lombrenen**, v. a. Phom-
Ombesken, v. a. durch Schlagen et-
was (unwerfen, -sur Erde fallen
lassen. (biethen.)

Ombieden, s. **Ontbieden**, v. a. ent-
Ombolwerken, v. a. mit Wällen und
Verschanzungen umgeben; belagern,
umzingeln, von allen Seiten
genau einschliessen.

Ombossen, v. a. durch Stossen hin-
unterwerfen, mit einem gewaltigen
Stoss zur Erde werfen.

Ombraaijen, v. a. umwenden, um-
drehen (Schiffsw.)

Ombraassen, v. a. die Segel brassen
(Schiffsw.); umsatteln, von einer
Sache zur andern übergehen.

Ombrenger, m. — **brengster**, f. Herum-
träger, -inn; **Mörder**, -inn.

Ombrenging, f. Ermordung; das Her-
umtragen. (laufen.)

Ombrieschen, v. a. brüllend umher-
Ombrommen, v. n. murrend-, brum-
mend) allenthalben herumgehen.

Ombuysen, v. a. u. n. mathwillig-,
unvorsichtig) etwas unmässig-,
umfallen. (dem.)

Omdat, adv. deswegen, weil, durch.

Omdoen, v. a. um(thun, -winden, —
hängen, -binden, vorthun, anthun).

Omdragt, f. Umgang, Prossion.

Omgaan, v. n. herumgehen, rund(gehen,
— drehen, umgehen, einen
Umweg machen; weit ausholen
(im Erzählen); weitläufig sein; sau-
dern; zögern; allenthalben her-
umgehen; vorfallen, geschehen.

Omgang, m. Umgang, Umlauf, Pro-
ssion; Spasiergang; Ver-, Ab-
lauf, Ende einer Sache; Verkeh-
rung; Gallerie-, Umlaufe) eines
Thurmes.

Omgelanden, m. pl. Einwohner der
umliegenden Länder.

Omgegen, v. a. um-, herum-, rund)-
gehen, austheilen; umzingeln,
umringen.

Omhaken, v. a. etwas an oder mit
Häkchen herumhängen; auf eine
andere Art aufhängen; mit Haken
umreissen; die Erde umgraben.

Omhaken, v. a. umreissen, nieder-
werfen, abbrechen, über einen
Haufen werfen; herum(sich),
-binden.

Omhalsen, v. a. (Seewort) die Segel
zusammenziehen; das Schiff
durch die Segel einzubinden; mit
dem Winde umwenden.

Omhanden, (obs.) v. a. mit der Hand
umfassen.

Omheden, adv. rund herum.

Omhelling, f. Umzäunung.

Omhelpen, v. a. umbringen, ums Le-
ben bringen.

Omhelsing, f. Umarmung, Annahme,
Umwindung; Beischlaf, Schwän-
gerung.

Omhengelen, v. n. ringsherum (flie-
gen, -flattern; überall herum an-
geln; umgeben, -ringen.)

Omkor, praep. herum, umher.

Omkooij, adv. in die Höhe, auf-
wärts, empor.

Omkooien, v. a. sich (erkundigen,
— umsehen, umher hören, ver-
nehmen.)

Omjagen, v. a. um-, herumjagen, -treiben, rundtreiben; im Jagen oder Laufen etwas übern Haufen stoßen.

Omkaaten, v. a. den Ball zurückwerfen; durch Werfen mit dem Balle etwas hinunterwerfen.

Omkaden, v. a. mit einem kleinen Damm umgeben.

Omkallen, v. a. durch Plaudern einen (zu etwas Bereden, - auf andere Gedanken bringen).

Omkantelen, -kentenlen, -kenteren, v. a. u. n. umwälzen.

Omkeer, m. Um(kehr, -wendung, -wälsung; Zersthörung, gänzliche Veränderung. -en, v. a. u. n. um(kehren, -wenden, -wälzen, -drehen, -lenken; verwüsten.

Omkijken, v. n. um(gucken, -sehen, rückwärts sehen, um sich sehen, auf etwas Acht geben).

Omkleeden, v. a. um-, ein(kleiden; mit einem Kleide umhängen.

Omkooftbaar, -stijk, adj. u. adv. bestechbar, bestechlich, der (zu bestechen-, zu gewinnen ist. -en, v. a. bestechen, auf seine Seite bringen. -ing, f. Bestechung.

Omkorsten, v. a. mit einer Rinde umgeben.

Omkouten, v. a. durch freundschaftliche Reden jemand auf seine Seite bringen.

Omkreits, -krite, -kring, m. Umkreis, Zirkel; Gegend.

Omlaag, adv. niederwärts, herab, unten, untenwärts, drunten, hinab, hinunter.

Omland, -meland, n. Umkreis, umliegende (Gegend, - Ländler.

Omlandesch, adj. umländisch, aus der Gegend von Grönigen.

Omloop, m. Umlauf, Umgang; Gallerie (um einen Thurm u. s. w.)

Ommuren, v. a. ringum mit einer Mauer umgeben, ummauern.

Omoog, n. (Spitzenmacher Wort) kleines Auge am äussersten Rande der Spitzen.

Ompakken, v. a. aufs neue oder anders einpacken.

Ompraten, v. a. durch Zureden einen zu etwas Bereden.

Omrade, f. Umschreibung, Umschweif, Weitschweifig-, Weitläufigkeit.

Omraken, v. a. herum(reichen, -langen, aus(spenden, -theilen.

Omrise, f. Umreise.

Omriften, v. a. umreissen, hinunterwerfen.

Omring, m. s. Omkreits, m. Umkreis.

Omsroep(en), v. n. u. a. öffentlich) ausrufen, -ausschreien. -er, m. Aus(rufer, -schreiber.

Omsroer, m. Rührung, starke Bewegung, Empörung.

Omsrollen, v. a. u. n. um-, herumwälzen, -wenden, -taumeln, -fallen. (schatten).

Omschaduwen, v. a. um-, über-)

Omschorsen, v. a. mit einer Rinde umgeben; um(ringen, -singeln.

Omschrift, n. Um-; Rand)schrift einer Münze; Inscription.

Omschrijving, f. Umschreibung; Weitläufigkeit.

Omschutten, v. a. vorschlagen, durch einem Vorschlag absondern.

Omsjorren, -sorren, v. a. (Schiffsw.) mit Seilen steif und fest umwinden.

Omslaan, v. n. u. a. um(schlagen, -fallen; sich (drehen, -wenden, -umkehren; überschlagen; einfallen; umbeugen; eine Eintheilung, -einen Ueberschlag) machen, repartieren, taxieren, anschlagen.

Omslag, m. Umschlag, Wendung, das Ueberschlagen; Deckel-, Umschlag eines Buchs; Ueberschlag-, Couvert) eines Briefes, Umstände; grosse Geschäfte; Weitläufig-, Weitschweifigkeit im Reden oder in seinen Geschäften, Gefolge, Nachschleif; Krümmung einer Landstrasse; Vertheilung der gemeinen Auflagen.

Omsnijden, v. a. vorschneiden und vorlegen. (schreibung.

Omspraak, f. (obs.) Um(rede, u.

Omstaande, adj. umstehend. **Omstaande personen**, die Herumstehenden.

Omslander, m. Umstehender, Anschauer, Zeuge, Zuhörer, Anwesender.

Omslandig, adj. u. adv. umständlich, weitläufig, weitschweifig, genau, ausführlich. -heid, f. Umstand, Zustand, Besonderheit; Weitläufigkeit, Ausführlichkeit. -lijk, adv. umständlich, ausführlich. (Strich Landes.

Omslreek, f. Gegend, umliegender

Omsluiten, v. n. zurückprallen.

Omslugt, m. Um(reise, -weg.

Omslonnen, v. a. aus dem Einen Fasse in ein anderes) überpacken, -hinüberzapfen.

Omslot, m. Um(tritt, -gang.

Omslot, m. Um(tug, -kreis, -fang; Riss; Gogend; Nachbarschaft.

Omslrent, praep. ungefähr, fast, beinahe; nicht weit von, wo herum,

gegen; belangend, betreffend; nahe bei, dicht bei, bei.

Omsrompetten, v. a. durch Trompetenschall ankündigen, ausposaunen, ausblasen; überall erzählen, weitkundig machen.

Omsluiting, f. das Umsäuen; die Umsäunung, Ein(schliessung, -sperrung, Hecke.

Omswaart, f. Umfahrt, Umreise zu Wasser.

Omswal, m. Um(fall, -stürzung; -sturz; wüste Stätte, Ruine.

Omswang, m. Um(fang, -kreis, Bessirk; Inhalt. -en, v. a. um(fassen, -armen, -fangen, -geben, -greifen.

Omswoer, adv. um, über einen Haufen, zur Erde; aus-, durch) einander, in Unordnung. -gooijen, -smijten, v. a. nieder-, auseinander) werfen, in Unordnung bringen, über einen Haufen werfen. -haken, v. a. fällen, ab-, herunter) hauen. -halen, v. a. nieder(reissen, -ziehen, durcheinander) werfen. -stooten, v. a. um-, nieder) stossen. -trekken, v. a. niedersehen, -zur Erde ziehen.

Omswallen, v. a. mit Willen umgeben; um(ringen, -geben.

Omsweg, m. Umweg, Abweg; Ausflucht; Weitschweifigkeit im Reden.

Omswindel, n. Umwindung, Windel, Umschlag, Einschluss, Umweg, weitläufige Einkleidung; Beschönigung.

Omswormen, -wormen, v. n. herumwühlen (wie ein Wurm); herumzandern; kümmerlich leben, ein elendes, kümmerliches-, kränkliches) Leben führen.

Omszeten, v. a. um(setzen, -drehen, -schieben, an einen andern Ort hinsetzen; umgeben, einfassen; umwenden, das Oberste unten setzen; Geld) umsetzen, - in der Handlung gebrauchen, mit seinem Gelde Vortheil ziehen; einen zu einer andern Meinung bringen; mit Fähen u. dergl. (umgeben, -einschliessen, -besetzen.

Omszien, v. n. sich umsehen, rückwärts sehen, auf etwas sehen, sorgen, besorgen, verpflegen; suchen, aussehen.

Omszien, n. Besorgniss; Misstrauen; Augenblick.

Omsigt, f. das Umsehen. -ig, adj. u. adv. um-, vor)sichtig, behutsam.

Omsigt, f. Um-, Vorsichtigkeit, Behut-, Bedacht)samkeit. -iglijk, adv. vorsichtig, behutsam.

Omsijn, v. n. su Eade-, verlossen) sein, umsein.

Omsitten, v. n. umsitzen, um etwas im Kreise herumsetzen; sich anders setzen, Sitze tauschen; sitzend ein wenig aufrücken; sich auf seinem Sitz umdrehen.

Omswaai, m. das Herumschwenken; Umwendung, grosse Veränderung, Weitläufigkeit, -schweifigkeit, Umständlichkeit. -*jen*, v. a. herum(schwingen, -schwenken; geschwind herumlenken.

Omswabben, -*swappen*, -*swabbelen*, v. n. herumschlagen.

Omswabberen, v. a. mit dem Schwabber (Besen von Enden Tau) das Schiff an allen Ecken reinigen; mit einem Tischtuche überall herumwischen; auf dem Meere oder sonstwo herumgetrieben werden.

Omswachtelen, v. a. um(wickeln, -binden, in Windeln einwickeln; an allen Seiten umgeben, umzingeln.

Omswier, m. Umdrehung, das Umdrehen; Weitschweifigkeit.

On, praep. negativ. Un. So wie bei der Partikel *om*, sind auch hier die meisten mit der prp. Un zusammengesetzten Wörter weggelassen worden, welche man am gehörigen Orte nachschlagen kann, und die durch Vorsetzung dieser Sylbe Un eine verneinende oder entgegen gesetzte Bedeutung bekommen.

Onaangesien, adj. adv. u. praep. unangesehen, unansehnlich, ohne Ansehen, in Widerwillen von, ungeschacht.

Onedaard, adj. unmässig, erhit, hitzig; aufgebrocht, gram, sorgig.

Onbandig, adj. u. adv. sügellos, ausgelassen, wild, unbändig.

Onbegrepen, adj. u. adv. uneinbegriffen, nicht mit (einbegriffen, -gerechnet, -gefasst).

Onbehoerd, adj. u. adv. herrlos, ohne Herr, was keinen Eigenthümer hat.

Onbehouden, -*behouden*, adj. u. adv. plump, grob, ungebildet, -höflich, -gesittet, auf eine ungeschickte Art und Weise, unverschämt.

Onbekowenheit, f. Plumpheit, Grobheit, Unhöflichkeit, -geschicktheit, -verschämtheit.

Onbekrompen, adj. u. adv. weit, geräumig; freigebig, milde; unverschämte, frei heraus. -*heid*, f. Geräumigkeit, Raum; Freigebigkeit;

Reichthum, Ueberfluss; Offenheit, Freimüthigkeit.

Onbeschoft, adj. u. adv. roh, grob, viehisch, un(verschämt, -gesittet, -geschickt.

Onbesproken, adj. u. adv. untadelhaft.

Onbestorven, adj. u. adv. frisch, das noch nicht erstorben, noch nicht alt und riechend geworden ist; noch Licht trocken.

Onbewimpeld, adj. u. adv. gerade aus, -su, frei aus, un(verdeckt, -verhüllt, -verhohlen, offenerzig.

Onbezadigd, adj. wild, wüst, leichtsinnig un(überlegt, -bändig. -*heid*, f. Leichtsinzig - , Unbedachtsamkeit.

Onbeswied, adj. u. adv. unbedachtsam, wüst, wild, ungestüm. -*heid*, f. Ungestüm, wüstes Betragen, Wildheit.

Onbeswiken, adj. u. adv. beherrscht, muthig, unerschrocken.

Once, n. Ungewohnheit.

Once, *Ons*, f. Unse, zwei Loth.

Oncierlijk, s. *Sierlijk* mit *on*, un.

Oncijnbaar, adj. u. adv. unsinsbar, frei von Abgaben. -*heid*, f. Freiheit von Abgaben.

Onedanks, adv. mit Widerwillen, ungeachtet.

Onedel, n. Sonnenstaub, Atom, untheilbares Stäubchen.

Ondegelyk, adj. unehrlich, nicht ehrbar, unsüchtig, nicht brav.

Onder, praep. adv. u. adj. unter, unten, nieder; minder, weniger; untergegangen; unterworfen.

Onderaard, adj. unterirdisch.

Onderboeten, (in den Salskothlen gebräuchlich) v. n. mit der Arbeit aufhören, Feierabend machen.

Onderdonspelen, v. a. Untertauchen. -*drucken*, v. a. Unterdrücken, Niederdrücken.

Auch hier sind die meisten dergleichen Zusammensetzungen übergangen. - Man setze bloß die prp. *onder* (unter, unten, nieder,) vor die primitiven Wörter. Nur solche welche in der Zusammensetzung eine ganz andere Bedeutung bekommen, oder ausserdem nicht im Gebrauch sind, wollen wir hier aufnehmen.

-*daage*, adv. vergangen, vor Kurzem, dieser Tage, ohnlängst, neulich. -*daan*, -*danig*, adj. unter(than, -thänig, -worfen, -geben. -*daan*, m. Unter(than, -gebener. -*danigheid*, f. Unter(thänigkeit,

-worfenheit, -gebenheit, -werfung. -*danigheid*, adv. unterthänig, gehorsamst. -*doen*, v. a. u. n. unter(thun, -stellen, -setzen; über(winden, -meistern; sich unterwerfen, es einem gewonnen geben. -*een*, adv. untereinander, vermischt, durch einander. -*en*, (*van*) adv. von unten. -*gaan*, v. n. u. a. untergehen, zu Grunde gehen, sinken, versinken, abnehmen, verderben, vernichtet werden; ertragen, erdulden, durchstehen; einen ausforschen; ermahnen; zu bewegen trachten. -*gang*, m. Untergang, Fall, Verderben. -*gast*, m. Untergeselle. -*geven*, v. a. unterwerfen. -*goed*, n. Unterkleider. -*gordel*, m. Gürtel den man unter den Kleidern trägt; Sattel-, Bauch)gurt der Pferde. -*gorden*, v. a. den Bauchgurt anlegen. -*halen*, v. a. n. nach unten holen, her-, hin)untersiehen, niederreißen; unterstreichen; unter(streifen; -ducken; weichen, gebeugen; einholen, ereilen. -*handen*, adv. unterhanden, unter-, in) den Händen, in der Arbeit. -*handch*, adj. u. adv. heimlich, bedeckt, ganz in der Stille. -*havig*, -*hevig*, adj. u. adv. unterworfen; an etwas blossgestellt; zu etwas (geneigt; -*gezwungen*, su, gezwängt. -*holen*, v. a. unter(höhlen, -graben. -*hoogbootman*, m. s. *Bootsmansmaat*, Unterbootmann. -*hooren*, v. a. u. n. ausfragen, verhören; zu etwas gehören, von etwas abhängen, su etwas gerechnet werden. -*hoorig*, adj. su etwas gehörig. -*hoorigheid*, f. Zugehörig-, Abhängigkeit. -*hoor*, s. *Onderkous*, f. Unterstrumpf. -*hopman*, m. Unterhauptmann, Lieutenant. -*houd*, n. Unterhalt, Nahrung, Lebensmittel. Kost, Auskommen; Unterhaltung, Gespräch. -*houden*, v. a. unten halten, unter etwas halten; bezwingen; zurück halten, heimlich (Geld) für sich behalten; unterdrücken; von unten festhalten, unterstützen; unterhalten, ernähren, in Wesen-, in gutem Stand) erhalten; die Kost geben; nachkommen, befolgen; durch Reden unterhalten. -*houder*, m. Unterhalter, Ernährer; Beobachter, Befolger) der Gesetze u. s. w. -*houding*, f. Unterhaltung, Befolgung, Beobachtung. -*heid*, f. Unterhaut (in der Zergliederungsk.). Epidermis; äussere Haut eines Schiffes;

der Theil eines Schiffes, so unter Wasser ist. -*huren*, v. a. heimlich miethen wie ein Anderer in Mische hat, und gerne behalten möchte. -*jarig*, adj. u. adv. minderjährig, unmündig. -*kant*, m. die unterste Seite. -*kennen*, v. a. unterscheiden, aus andern Personen oder Sachen kennen. -*keur*, f. Unterleibchen, Unterschnürbrust. -*koopen*, v. a. unter der Hand kaufen, etwas kaufen was ein Anderer schon erhandelt hat. -*krijgen*, v. a. unter(werfen) -*jochen*, bezwingen. -*kruipen*, v. n. u. a. unter etwas kriechen; unter-, er)schleichen, hintergehen, heimlich abwendig machen. -*kruiper*, m. Hintergeher, Erschleicher von dem Vortheile eines Andern. -*kruiping*, f. Hinter(list) -*gehung*, heimlicher Betrug, Erschleichung eines Vortheils. -*laag*, f. unterste Lage; Bethode; die unterste Reihe Kanonen auf einem Schiffe. -*laken*, n. unterste (Bett)uoh, -*Bettlaken*. -*laten*, v. a. unter-, nachlassen, bleiben lassen, etwas nicht thun; n. das Unterlassen. -*leen*, n. Unterlehn, dienendes Lehn. -*lag*, n. Unternehmung. *legd*, -*leid*, adj. u. part. wohl (versehen) -*versorgt*; Geschicklichkeit zu etwas habend. -*leggen*, v. a. unter(legen) -*schieben* -*werfen*, hinunterwerfen; siegen, überwinden; anfüllen; unternehmen. -*legger*, m. Unterleger, Balken worüber andere Balken oder Bretter gelegt werden (in der Bauk.); Schiff, fast wie eine Brücke, zum Ausbessern der Schiffe. -*legsel*, n. Unterlage, was unter etwas gelegt wird. -*leid*, s. *Onderlegd*. -*liggen*, v. n. unterliegen, überwunden werden; unter etwas, unter Wasser) liegen, überströmt sein. -*liggend*, (part.) adj. unterliegend, untenaufliegend; überwunden, wer den Kürzern gezogen hat. -*lijf*, n. Unterleib, Bauch, untere Theil des Körpers. -*ling*, adj. u. adv. gegenseitig, widerseits, wechselweise, unter einander. -*loopen*, v. n. unter etwas laufen; mit Wasser überströmt werden; überschwemmen; unvermischt sein. -*maat*, adj. u. adv. unter dem Maße ist, irrdisch. -*maat*, f. Unter-, Ein)maas, vermindertes Maas einiger Waare durch Trocken, u. s. w. -*meester*, m. Unterlehrer, Ge-

hülfe eines Lehrers. -*minnen*, v. a. unter(graben), -*miniren*; *fig.* schwächen, entkräften, kraftlos machen; in einer öffentlichen Versteigerung oder Ausruf, wohlfeiler etwas ersehen als man Auftrag hatte. -*nemen*, v. a. unternehmen, anfassen. -*neming*, f. Unternehmung. -*neemziek*, adj. unternehmend, geneigt zu grossen Unternehmungen. -*pand*, n. Unterpfand, Pfand, Hypothek. -*plaat*, f. Unterplatte, liegende Platte im Kamin. -*pligtig*, adj. u. adv. unter einem stehend, unterworfen. -*polig*, adj. u. adv. unter dem Pol liegend, was unter dem Süd- oder Nordpol ist. -*reken*, s. *Onderrigten*. -*rekenen*, v. a. in der Rechnung beifügen, mit unterrechnen, mit in der Rechnung begreifen; etwas unter die Asche begraben. -*rennen*, v. a. unter(rennen) -*laufen*; durchlaufen-, durchrennen) einen einholen; rennend-, laufend) einem den Weg versperren. -*riem*, m. Leibgürtel. -*rigt*, m. Unterricht, Unterweisung. -*rigten*, v. a. unter(richten) -*weisen*, andeuten, einleuchten. -*rigter*, m. Unter(richter) -*weiser*, einer der Unterricht in einer Wissenschaft erteilt, Lehrer. -*rigting*, f. Unter(richt) -*richtung*, -*weisung*; Andeutung, Einleuchtung; Berichtigung. -*rooijen*, v. a. u. n. durch Rudern ein Schiff in seiner Fahrt hindern. -*roeren*, v. a. untermischen. -*scheid*, n. Unterschied, Verschiedenheit; Ausnahme. -*scheiden*, v. a. u. n. unterscheiden; deutlich sehen, beurtheilen; den Unterschied einer Sache bemerken -*anzeigen*. -*scheiden*, adj. u. adv. unterschieden, verschieden; ausgezeichnet, kenbar, nicht gleich, unähnlich. -*scheidenheid*, f. Verschiedenheit. -*scheidenlijk*, adv. unterschiedlich, klar, deutlich, kenbar, verschiedentlich. -*scheidsing*, f. Unterscheidung, Urtheil. -*schepen*, n. Unterschöffe, Gerichts(beamt)er, -*assessor*. -*schoppen*, v. a. weg-schöpfen, einholen; auffangen. *Briefvonderschoppen*, Briefe auffangen. -*schieten*, v. a. unter etwas schiessen; durch(schiessen) -*missen*. -*schuilen*, v. n. sich unter etwas (verstecken) -*verborgen*. -*slaan*, v. a. unterablagen, heimlich für sich behalten;

untersuchen (in der Hebemmenk). -*slag*, m. Verschlag; Sprosse unten am Baumstamme; Faden den der Weber öfters verkehrt unten um den Hessel schlägt; Wassermühle deren Rad durch den Strom von unten fortgetrieben wird; das Wasser welches von unten des Mühlenrad treibt. -*slager*, m. Mühle die von unten durchs Wasser getrieben wird. -*spit*, n. *fig.* Verfall, Elend, Noth, Verderben. -*staan*, v. a. u. n. unter etwas stehen, unternehmen, sich unterwinden; untersuchen, erforschen. -*stand*, m. Beistand, Hülfe, Unterstützung, -*halt*. -*standgelden*, pl. Hülfgelder, Subsidien. -*standschuldig*, adj. schuldig die Subsidien zu bezahlen. -*ste*, adj. *desp.*, die- (das) (Unterste, -*Niedrigste*). -*steboven*, adv. das Unterste oben, übern Maßen, vorwirrt, durch-einander. -*steek*, m. heimliche Nachtheilung, Betrug, Nachstellung. -*steek*, -*bekken*, n. Steckbecken, Untersetsbecken, zum Gebrauch der Kranken. -*steken*, v. a. unter(stecken) -*stossen* -*mischen* -*schieben*, einverleiben. -*steking*, f. Unterstecken, Einverleibung. -*stellen*, v. a. unter etwas setzen; voraussetzen, etwas für einen Augenblick als wahr annehmen. -*stelling*, f. Voraussetzung. -*stetenen*, v. a. unterstützen, helfen, beistehen. -*steuning*, f. Unterstützung, Hülfe, Beistand. -*testen*, v. a. unter(suchen) -*fragen*, *ausforschen*. -*trouw*, f. Eheverlöbuis, Heirathsversprechen. -*trouwen*, v. a. sich verloben, Verlöbuis halten. -*tusschen*, adv. *oonj.* inszwischen, mittlerweile, inmittelst, unterdessen, indessen. -*vangen*, v. a. etwas das hienunter fällt mit der Hand auffangen; unterstüten; einander ablesen; abwechseln. -*vanging*, f. das Auffangen; Unterstützung. -*vinden*, v. a. u. n. ausfinden, durch genaue Untersuchung etwas erfahren; erforschen, befinden, gewahr-, inne) werden, durch Erfahrung kennen lernen. -*viending*, f. Erfahrung. -*vloojen*, v. n. überschwemmt-, überströmt) werden. -*vloer*, m. unterste Fussboden. -*voegen*, v. a. u. recipr. unter(stecken) -*mischen*, unter andere Sachen vermengen; sich zu etwas finden lassen, sich anschicken etwas wohl zu überlegen. -*vragen*, v. a. be -), aus)

fragen, -suchen, -hören ; durch Fragen erforschen. -*waars*, adv. unterwärts, nach unten zu, hinunter. -*warig*, adj. u. adv. unterworfen ; *n. Onderkevig*. -*werp*, n. Gegenstand, Stoff, Materie; Grund, Ursache. -*werpen*, v. a. u. n. unter(werfen), -geben, -machen, -jochen; sich unterwerfen, sich dienstbar machen. -*werping*, f. Unter(werfung, -jochung, -gebung; Gehorsam, Unterthänigkeit. -*weven*, v. a. im Weben mischen. -*wigt*, n. Untergewicht, Verminderung in der Schwere. -*wijlen*, -*wijl*, adv. unterdessen, inmittelst, mittelweile. -*wijs*, n. Unter(richt), -weitung; Lehro. -*wijzster*, f. Lehrerin. -*wijzen*, v. a. unter(wehren), -richten, -lehren. -*wijzer*, n. Lehrer, Lehrmeister. -*wijzing*, f. Unter(richtung, -weisung; das (Lehren, -Unterrichten. -*zaat*, m. Unter(than, -gessener, -gebener, Eussasse. -*zetten*, v. a. unter etwas setzen; unter Wasser setzen ; überschwenken lassen; verpfänden, -wetten, dransetzen; unterstützen. -*zetsel*, n. Stütze. -*zietje*, n. Unterröckchen, Leibchen, Schärleibchen.

Onoog(d, f. Laster, Untugend, Uebel, das Böse ; m. lasterhaft Mensch. -*delijk*, adv. bösehaft, böse, fehlerhaft, verdorben, schlecht. -*end*, adj. u. adv. lasterhaft, verdorben, schlecht, böse, nichts nütze, lüderlich, schelmisch, garstig, unsittlich. -*endheid*, f. Lasterhaftigkeit, Verdorbenheit, Schlechtigkeit, Lüderlichkeit, Unsittlichkeit.

Onocht, n. Prose, ungebundene Rede.

Onoed, m. schlechter Dienst, Nachtheil, Schade, Missvergügen. -*baar*, adj. undienbar, frei, unmissbar, nicht unterwürfig. -*baarsheid*, f. Freiheit, Unabhängigkeit. -*stijk*, adv. -*ig*, adv. unnützlich, fruchtlos, nicht dienlich. -*igheid*, f. Unnützlichkeit. -*igtijk*, s. *Onoedstelijk*.

Onoedp, adj. u. adv. untief, seichte, trocken. -*te*, f. Untiefe, seichter Ort im Wasser, Sandbank.

Ondier, n. Unthier, Ungeheuer; säuischer-, gottloser Mensch, Nichtawürdiger.

Ondigt, adj. u. adv. leck, rinnend, löchericht, nicht dichte, locker.

Onding, n. Un(ding, -wesen, Niranepinat, was nicht wärklich da ist.

Ondoonlijk, -*baar*, adj. u. adv. unthunlich.

Ondoorgrondelijk, f. Unerforsch-, Unergründlichkeit. -*heid*, f. Unerforsch-, Unergründ-, Undurchdringlichkeit.

Oncelt, adj. u. adv. un(ehlich, -gecetsmäßig, nicht nach den Ehegesetzen, ungültig; untergeschoben, falsch, verfälscht, nachgemacht, nicht (ächt, -von der rechten Sorte. -*m. unehliche* (Zusammenwohnung, - Gemeinschaft. *Kinderen in oncelt geteeld*, Kinder ausser der Ehe gezeugt.

Ongaaf, adj. u. adv. beschädigt, ungesund. -, f. eine schlechte-, schädliche) Gabe.

Ongaar, adj. u. adv. nicht gar, roh. **Ongans**, n. Rüdigkeit (eine Krankheit der Schafe und Ziegen); prov. Mutterkuchen-, Nachgeburt einer Kuh.

Ongeloid, adj. u. adv. ohne(Bilder, -Figuren, ungelümt.

Ongedaan, adj. u. adv. ungethan, nicht gethan; bleich, blass, ungestalt, kränklich. -*heid*, f. Blässe, Kränklichkeit, bleiches Aussehen. **Ongedierte**, n. Ungesiefler, Gewürme, Insekten; Unthier.

Ongeld, n. Abgabe, Zins, Steuer, Schatzung, Herrengefälle.

Ongeloterd, -*delijk*, u. adv. un(gelehrt, -wissend; -geseichnet, ohne Buchstaben.

Ongelijk, adj. u. adv. un(gleich, -eben, -gerade, holpericht, roh, ungebahnt, höckericht; unähnlich, ungleichförmig, verschieden. -, n. Un(recht, -billigkeit, -redlichkeit; unrichtiger Begriff. -*enis*, -*heid*, f. Unähnlichkeit. -*matig*, adj. u. adv. ungleichförmig, nicht verhältnissmäßig. -*vorwig*, adj. u. adv. ungleichförmig, ungleich, verschieden.

Ongelood, adj. u. adv. nicht in Blei(gelegt, -gefasst.

Ongelooft, n. Unglaube.

Ongemak, n. Un(gemach, -glück, -bequemlichkeit; Schmerz, Qual, Krankheit; Schaden; Verdruß, Kummer, Beschwerde, Widerwärtigkeit; Zwist, Streitigkeit, Zank. -*kelijk*, adj. u. adv. ungemächlich, -bequem, schwer, mühsam, lästig; mürrisch, verdrüsslich; beschwerlich. -*kelijkheid*, f. Ungemächlich-, Beschwerlichkeit; Beschwerde, Mühsamkeit; mürrische (Gemüthsart, -Laune, Verdrüsslichkeit.

Ongemanierd, adj. u. adv. un(höflich, -gesittet, grob, bäurisch, un(geschliffen, -artig. -*heid*, f. Grobheit, Unhöflichkeit.

Ongemeen, adj. u. adv. un(gemein, -sonderlich, vorrefflich, trefflich, ausserordentlich, seltsam, -ausnehmend; sehr viel. -*d*, adj. un(ermuthet, -erwartet. -*heid*, f. Seltenheit, Ungemeinheit, Sonderlichkeit, Fremdheit, Uebermässigkeit.

Ongesrijmd, adj. u. adv. un(geremmt, -schicklich, abgeschmackt, misslich, fremd, der gesunden Vernunft suwider. -*heid*, f. Ungereimtheit, Widerspruch, Vernunftwidrigkeit.

Ongesteld, adj. u. adv. un(gestimmt, -übel, ungesund, kränklich, unpässlich. -*heid*, f. Ungesund-, Unpässlichkeit. **Ongesteldheid van het weer**, Unbeständigkeit der Witterung.

Ongestild, adj. u. adv. nicht gestillt, un(ruhig, -besänftigt.

Ongesullig, adj. un(glücklich; -gefällig, nicht angenehm, unbehaglich. (läufig.

Ongesuur, un(gefähr, beinahe, bei. **Ongesveind**, adj. u. adv. un(verstellt, -geschmeichelt, -gefärlt, -verfälscht, aufrichtig, offen, offenhersig. -*stijk*, adv. aufrichtig, offenhersig, ohne Verstellung, auf eine offenhersige Art und Weise. -*heid*, f. Aufrichtigkeit, unverstelltes Wesen, Offenhersigkeit.

Ongeseggelijk, adj. u. adv. hartnäckig, halstarrig, unbiegsam, keinen guten Rath oder keine gute Ermahnung hörend, starrköpfig. -*heid*, f. Halstarrig-, Hartnäckig-, Starrköpfigkeit.

Ongod, m. Götz, Abgott, was kein Gott ist. -*delijk*, adj. u. adv. un(göttlich; gottlos, heillos. -*delijkheid*, f. Ungöttlichkeit; Gottlosigkeit. -*zet*, m. Gottesläugner, Atheist, der an keinen Gott glaubt. -*sterijf*, f. Gottesläugnung. -*edienstig*, adj. u. adv. un(gottesdienstlich, unandächt, nicht religiös. -*edienstigheid*, f. dem Gottesdienst nicht gemäss, Irreligiosität, Andachtslosigkeit, Kaltsein in der Religion. -*svrucht*, f. Weltsein, Mangel an Erkenntnis und Liebe zu Gott und der Religion. -*svruchtig*, adj. weltgesinnt, ungöttlich, gottlos, bäse. -*svruchtigheid*, f. Weltsein, Gottlosigkeit. -*svruchtiglijk*, adv. ohne Gottesfurcht, gottlos.

ohne Religion. *-salig*, adj. u. adv. ungotteilig, gottlos, lasterhaft.
Ongöttlijk, adj. hässlich, nicht hübsch, nicht schön.
Onguur, adj. n. adv. ungeheuer, herbe, strenge, unfreundlich, hart; kalt, rauh; grob, schmutzig, unrein. *-heid*, f. Kälte, Strenge, Unfreundlichkeit, Härte, Herbigkeit; Grobheit, Ekel, Unreinlich-, Schmutzigkeit.
Onhebbelijk, adj. u. adv. un(geschickt, -verständnis, grob, plump, un(gefällig, -artig, -angenehm, eckelhaft, stauisch, unleidlich, *-heid*, f. Ungeschickt-, Plump)heit, Ungefällig-, Unartig)keit u. s. w.
Onheil, n. Unglück, Widerwärtigkeit, Unfall, Unglücksfall. *-ig*, adj. u. adv. unheilig, nicht geheilig, sündlich, -haft, un(rein, -geweiht, -igkeit, f. Unheilig-, Sündlich)keit, Sündhaftigkeit, Sünde.
Onherdenkelijk, adj. u. adv. undenklich, was fast nicht ins Gedächtniss zurück gerufen werden kann.
Onherdoenlijk, adj. u. adv. was nicht absäuern ist, nicht ungeschehen gemacht werden kann.
Onherroepelijk, adj. u. adv. unwiderruflich.
Onherstelbaar, adj. unheilbar, was nicht wieder herzustellen ist; un(erstättlich, -ersetzlich).
Onheugelijk, adj. u. adv. unendlich, schon lange aus dem Gedächtniss; unangenehm, was man sich ungern erinnert.
Onhewich, adj. u. adv. unhöflich, -freundlich, grob, un(geschickt, -sittet, auf eine grobe Art. *-heid*, f. Unhöflichkeit, Grobheit, Unfreundlichkeit.
Onklaar, adj. u. adv. unendlich, nicht klar, nicht helle, dunkel, trübe, finster; verwirrt, fehlerhaft; nicht (fertig, -in der Ordnung; nicht (richtig, -sicher).
Onkosten, m. pl. Unkosten, Kosten, Aufwand.
Onkreukbaar, adj. u. adv. ohno (Fallen, -Ruzeln; unverletzlich, dauerhaft.
Onkund(e), f. Unwissen-, Dumm)heit, Mangel an Kenntnisse; Unbewusstheit. *-ig*, adj. u. adv. unwissend, dumm, un(kundig-, bewust, *-igheid*, s. *Onkunde*, *-iglijk*, adv. ohne Kenntnisse, -Verstand, unwissend. (ungekünstelt).
Onkunstig, adj. u. adv. kunstlos.
Onland, n. unbebautes, wüstes) Land.

Onlang, adj. u. adv. kurz, nicht lang. *-ig*, adv. neulich, un-, ohn-)länglich, kürzlich, vor Kurzem, vor nicht langer Zeit. (unsträflich).
Onlasterlijk, adj. u. adv. untadelhaft, *Ontedig*, adj. u. adv. beschäftigt; nicht leer, voll. *-heid*, f. Beschäftigung.
Onlust, m. Ekel, Verdross, Widersinn, Unlust, Missvergügen; Streit, Uneinigkeit, Zank; Faul-, Träg)heit. *-ig*, adj. u. adv. trüg, faul, lustlos; mürrisch, sanktuchtig, verdrüsslich, muthlos, betrübt. *-igheid*, f. Träg-, Faul)heit, Lustlosigkeit, mürrische Laune, Zanksucht, Muthlosigkeit, Verdrüsslichkeit.
Onman, m. Verschnittener, Kastrirter. *-nelijk*, adj. unmännlich, einem Manne nicht geziemend.
Onmin, f. Uneinigkeit, Streit, Zank, Zwiespalt, Hass, Feindschaft.
Onnoozel, adj. u. adv. unschuldig, schuldlos; un(schädlich-, bedacht; blödsinnig, schwach, einfältig; geschmacklos, flau. *-heid*, f. Unschuld; Einfalt, Schwäche des Geistes, Blödsinn. *-lijk*, adv. unschuldig; einfältig; un(versehens-, bedacht, ohne Lug und Trug).
Onoppraktijk, adj. u. adv. un(tadelhaft, -sträflich).
Onorde, f. Unordnung, Verwirrung. *-lijk*, *-nelijk*, adj. u. adv. unordentlich, verwirrt, ohne Ordnung; unschicklich. *-lijkheid*, *-ntlijkheid*, f. Unordnung, Verwirrung; Unschicklichkeit.
Onpaas, adv. un(pass, -gelegen, zur Unzeit; krank, nicht wohl. *-selijk*, adj. unpässlich, siech, kränklich. *-selijkheid*, f. Unpässlich-, Kränklich)keit.
Onraad, m. Un(rath, -gemach, -glück, -nütze Sache; Gefahr, Hindernis, Verhinderung; Geld, das man über den gebothenen Preis, in einer öffentlichen Versteigerung bezahlen muss. *-zaam*, adv. unratheam, nicht anzurathen; gefährlich.
Onraakbaar, adj. u. adv. nicht zu (berühren; -erreichen).
Onradelijk, adj. nicht zu (errathen, -enträtheln).
Onrijm, n. Prose, ungebundene Schreibart, reimloses Gedicht.
Onroemach, adj. u. adv. un-, aka)tholisch, nicht römisch katholisch.
Onrust, f. Unruhe, Verdross, Kummer, Furcht, Beängstigung, Quäl)lung; unruhiger Mensch, wühhig-

tes Kind; Feder oder Perpendikel einer Uhr, die alleit in Bewegung ist; eine Insel nahe bei Java *Orust* genannt. *-ig*, adj. unruhig, ängstlich, bekümmert, furchtsam; aufrührerisch, rebellisch; will, unbeständig, wühlend. *-igheid*, f. Unruhe, Bewegung; Bekümmern, Aengstlichkeit, Furchtsamkeit; aufrührerische Gesinnung. *-maker*, *-saaijer*, m. Aufwiegler, Empörer, sanktsüchtiger Mensch, Aufruhrerwecker, Rebelle.
Ons, s. *Once*, f. Unze, zwei Loth. *-n*, pron. plur. uns.
Onschendbaar, adj. u. adv. un(ver)letzlich, -brüchlich, -änderlich, -brechlich.
Onschuld, f. Unschuld; Entschuldigung. *-ig*, adj. u. adv. unschuldig, schuldlos, rein von Schuld oder Verbrechen; unverdorben.
Onselijbaar, adj. u. adv. was sich nicht abnutzen lässt, dauerhaft, stark. (Ekel, Abscheu).
Onsmaak, m. übler Geschmack; *Onsmakelijk*, adj. u. adv. ungeschmackhaft, eckelhaft, abgeschmackt, unangenehm, widerlich. *-heid*, f. Abscheu; Unschmackhaftigkeit, Geschmacklosigkeit.
Onsoepd, m. Widerwärtigkeit, Un)glück, Verdross. *-ig*, adj. u. adv. langsam, träge, saudernd; voll Widerwärtigkeiten.
Onsprakelijk, adj. u. adv. unaus)prechlich, nichts auszusprechen.
Onstadij, besser *Ongestadij*, adj. u. adv. unstät, unbeständig, ver)änderlich, ungesetzt, flüchtig. }
Onstork, adj. u. adv. schwach, nicht dauerhaft. *-te*, f. Schwäche, Kraftlosigkeit.
Onswemig, adj. u. adv. ungestüm, heftig, stürmisch, gewaltig. *-heid*, f. Ungestüm, Heftigkeit, Wuth.
Ont, praep. ent, aus, ab, un, auf, u. s. w. es kommt bloss in der Zusammen)setzung vor, und wird vor eine Menge Wörter gestellt, welche eine mehr oder weniger veränderte, oft ganz entgegenge)stellte Deutung bekommen; nur einige derselben wollen wir unten anführen; die übrigen wird man ausser dieser Zusammen)fügung, am gehörigen Ort leicht nach)schlagen und mit dieser Praeposition verbinden können.
Ontaard, adj. un-, ab)geartet, aus der Art geschlagen; ungerathen. *-en*, v. n. un-, ab)arten, aus der Art schlagen. *-ing*, f. Ausartung.

Ontadelen, v. a. ontadela, seines Adels entsetzen.
Ontalijk, adj. unsählbar, ohne Zahl.
Ontankeren, v. a. vom Anker losmachen, die Anker vom Schiffe nehmen, das Schiff seiner Anker berauben.
Ontbreven, v. a. entbehren, missen. -ring, f. Entbehrung, Mangel. -artikel, adj. entbehrlich, was man missen-, entbehren) kann.
Ontbieden, v. a. entbieten, befehlen, gebieten; berufen, kommen lassen; verschreiben, fordern.
Ontbijt, n. Frühstück, Morgenessen, -spise. -en, v. n. frühstücken.
Ontbinden, v. a. ent-, los)binden, auflösen, schmelzen.
Ontbod, n. Entbiethung, des Entbietenen. (ben.)
Ontboezemen, v. a. zu erkennen geboezemten, v. a. schälen, aus der Schale machen.
Ontborselen, v. n. entspringen.
Ontbranden, v. n. entzünden, Feuer fassen, anfangen zu brennen, entbrennen.
Ontbreinen, v. a. das Gehirn ausdrücken, des Gehirns berauben.
Ontbreken, v. a. fehlen, mangeln.
Ontburgeren, v. a. des Bürgerrechts berauben.
Ontdaan, (part. von **Ontdoen**, sich entledigen), entledigt. -, adj, erschrocken, erblasst.
Ontdagen, v. n. anbrechen.
Ontdarmen, v. a. die Eingeweide ausnehmen.
Ontdauwen, -dauwen, v. a. entthauen, den Thau wegnehmen, den Thau abwischen, abtrocknen.
Ontdekken, v. a. entdecken, offenbaren, bekannt machen; entblößen; erfinden; gewahr werden, vernehmen.
Ontdobbelen, v. n. durch Würfeln sich wovon befreien; einer Gefahr entkommen.
Ontdoen, v. a. su nichte machen, zer-, ver)richten; hervorbringen, verursachen; losmachen, aufmachen; sich einer Sache entledigen; sich (auskleiden-, aussiehen; auseinander treiben.
Ontdonderen, v. a. heimlich und durch List entenden.
Ontdooijen, v. n. auf)thauen-, gehen.
Ontdooven, v. a. Gefühllosigkeit-, Betäubung) wegnehmen.
Ontdraaijen, v. a. los)drehen, -scharren; abdrehen, abwaschen, listig einem suvorkommen,

sich schlau aus einer verdrüsslichen Sache helfen.
Ontdragen, v. a. wegtragen, entwenden, stehlen, mit einem durchgehen.
Ontdruken, v. n. ent)gehen, -weichen, vermeiden; suspiriren.
Ont(t)baar, -tammelijk, adj. u. adv. nichts u bändig, un)bändig, -bewsinglich.
Ontfermen, (sich) v. recipr. sich erbarmen, Mitleid haben, barmherzig sein.
Ontfronsen, -selen, v. a. entrunseln; aufheitern.
Ontfutselen, v. a. heimlich (erschleichen, - entwenden; saudernd etwas losmachen.
Ontgaan, v. n. ent)gehen, -weichen, -wischen, -kommen; vermeiden, aus dem Wege gehen; im Gehen voraus kommen, -suvor kommen, geschwinder gehen.
Ontgallen, v. a. der Galle berauben.
Ontgeven, (sich) v. recipr. fahren lassen, sich begeben, nicht auf etwas bestehen, etwas (ab)treten, -entsagen. (ben.)
Ontgiftigen, v. a. des Giftes beraubigen, v. a. anfangen; anzuschneiden anfangen, serlegen.
Ontglijden, -glijen, v. n. ent)wischen, -schnappen, -gehen.
Ontglimmen, v. n. Feuer fassen, sich entzündend, an)glimmen, entlodern.
Ontgoden, v. a. entgöttern, nicht für eine Gottheit erkennen, der göttlichen Ehre berauben.
Ontgoden, v. a. der Güter berauben; enterben.
Ontgraten, v. a. die Gräte aus dem Fische herausnehmen.
Ontgroenen, v. a. u. n. ent)füchen, den Fuchapels aussiehen.
Ontgrond(en), v. a. (in der Landwirthschaft) wüste Gründe anbauen; etwas von seinem Grund berauben, untergraben. -ing, f. Anbauung von wüsten Gründen; Untergrabung; Steuer auf anzubauenden wüsten Grundstücken, Grundzins. (Gastmahl, Schmaus.
Onthaal, n. Aufnahme, Bewirthung.
Onthalen, v. a. abholen, wegtragen, entwenden; aufnehmen, bewirtheten, empfangen.
Onthalen, v. a. enthaupten, köpfen, mit dem Schwerte hiarichten, den Kopf abhauen.
Onthanden, v. a. die Hände abhauen; hindern, nicht gut su Hand stehen, nicht recht von statton gehen, ungelegen sein.

Ontharen, v. a. die Haare (aus)raufen, -ausrasieren.
Ontharnissen, v. a. die Rüstung-, den Harnisch) aussiehen, ent)waffnenen.
Onthoesteren, v. a. plagen, quälen, martern; serstören, alles über einen Haufen werfen, aus der Ordnung bringen, verwirren; aller Heiterkeit berauben.
Onthoerenen, -horenen, v. a. das Gehirn ausnehmen.
Onthoepen, v. a. die Hüfte lähmen.
Onthoofden, v. a. s. **Onthalen**, v. a. enthaupten. (ner berauben.
Onthoornen, -horenen, v. a. der Hörner, n. Gedächtniss, Erinnerung, Andenken; Aufenthalt; Enthaltung, Enthalttsamkeit. -em, v. a. u. recipr. enthalten, einschliessen, verschliessen, aufheben; im Gedächtniss behalten, sich erinnern; seinen Aufenthalt wo haben, wohnen; unterhalten, Unterhalt geben, ernähren; vor)enthalten, einem das Seinige enthalten; sich enthalten. -endheid, f. Enthalttsamkeit. -ing, f. Enthaltung; Gedächtniss.
Onthullen, v. a. ent)hüllen, entschleiern, aufdecken, offenbar machen. -ling, f. Enthüllung, Entschleiern; Ablegung (der Haube, - des Hutes, Entblössung des Kopfes; Entwicklung einer Sache. (den.)
Ontjengen, v. n. ältern, alt wer)ontijd, m. Unseit, un)gelegene Zeit. -aling, m. u. f. Missgeburt, was su früh gebohren worden. -ig, adj. sur Unseit, un)seitig, ausser der Zeit, sur un)gehörigen Zeit, nicht (seitig, -reif; schmutzig, säuisch. -igheid, f. Unseitigkeit, unschiokliche Zeit.
Ont)ijg, -tig, adj. un)reinlich, -flätig, schmutzig, säuisch. **Ont)ijdig**, v. n. ent)eilen, -wischen, eilend) kommen.
Ont)ijeren, v. a. einem Pferde die Hufeisen abnehmen; entfesseln, einem die Fesseln abnehmen.
Ont)ukken, -fokken, v. a. vom Joche befreien. (ander kämnen.
Ont)kammen, -kammen, v. n. ausein)kamen, v. a. nicht be)kennen, läugnen, abläugnen.
Ont)kerken, v. a. aus dem (Gefäng)nisse, -Kerker be)freien, in Frei)heit setzen. (mon.)
Ont)kernen, v. a. den Kern aus)nehmen.
Ont)klaauwen, -klauen, v. a. die Klauen abhauen; diebisch entenden.

Ontkrachten, v. a. entkräften, kraftlos machen.

Ontwischen, v. a. veruareinigen, besudeln; enteren.

Ontlast(en), v. a. ent(lasten, -laden, -heben, der Last überheben, von einer Last (befreien, -entledigen. -ing, f. Entlastung, -ledigung; Befreiung von einer beschwerlichen Sache; Ausschüttung, Stuhlgang; Auf(lösung, -flussung.

Ontlast(en), v. a. u. n. entlassen, los lassen, laufen lassen; erweichen, die Härte entnehmen; aufthauen, sich (hindern, - mildern; schmelzen, entbinden. -ing, f. Entlastung, Loslassung, Befreiung; Lindierung (des Wetters); das (Schmelzen, - Entbinden, - Auflösen.

Ontled(en), v. a. zergliedern; -legen, anschneiden, vorlegen, vertheilen, auseinander setzen. -er, m. Zergliederer, Anatomiker. -igen, v. a. entledigen, ledig-, leer) machen, ausräumen, von etwas los-, frei) machen. -iging, f. Entledigung, Ausleerung. -ing, f. Zergliederung; Auseinandersetzung.

Ontleed(kunst, -konst, -kunde, f. Zergliederungskunst, Anatomie. -kweidig, adv. anatomisch.

Ontleeren, v. a. ablernen, verlernen, abgewöhnen.

Ontleggen, v. a. entwenden; aus den Gedanken-, aus dem Kopfe) bringen; ablehnen, -kehren, -wenden; abschlagen, verweigern; läugnen, ablügen.

Ontleiden, v. a. verführen, irre führen.

Ontleidenen, v. a. erschaffen, entkräften.

Ontlijken, v. n. nicht (ähnlich, -gleichend, - ähnlich sein.

Ontlijven, v. a. entleiben, ermorden, tödten.

Ontlokken, v. a. ablocken, abspenstig machen.

Ontluimenen, v. a. entlauben, des Laubes-, des Sobattens) berauben.

Ontlooden, v. a. aus dem Bleie nehmen; das Blei von etwas herantnehmen.

Ontlooceren, v. a. ent(blättern, -lau-

Ont(torren, -lossen, v. a. diebisch-, durch List) entwenden.

Ontlossen, v. a. lösen, losmachen, losknüpfen; befreien, auflösen, schmelzen; entladen, eine Last oder Ladung, oder Fracht ausladen.

Ontluit(en), v. a. u. n. öffnen, sich öffnen, -aufschliessen, aufgehen,

-blühen, schön werden. -ing, f. Eröffnung, Aufschliessung; das Aufblühen.

Ontluisteren, v. a. des Glanzes berauben, den Glanz-, die Ehre-, den Ruhm) benehmen.

Ontmaagden, v. a. entjungfern, die Jungfernschaft rauben, schänden, entehren.

Ontman(nen), v. a. entmannen, kastriren, verschneiden, der Männheit berauben, den Muth benehmen; die Mannschaft (s. B. von einem Schiffe-, aus einer Festung) wegnehmen. -ning, f. Entmannung, -das Kastriren; f. Verschneidung; Entwaffnung; Schwächung.

Ontmantelen, v. a. den Mantel-, die Festungswerke) wegnehmen; die Wälle einer Festung schleifen.

Ontmaskeren, v. a. entlarven, unverstellt-, in seiner wahren Gestalt) sich selbst (oder eine Sache) zeigen.

Ontmenscht, adj. (part. von *Ontmenschen*, welches sonst wenig im Gebrauh ist), unmenschlich, grausam.

Ontmoedigen, v. a. den Muth benehmen; demüthigen.

Ontmoet(en), v. n. begegnen; entgegen kommen, antreffen, aufstossen. -ing, f. Begegnung, Vorfall.

Ontmuren, v. a. von Wänden-, von Mauern) entblößen.

Ontnestelen, v. a. etwas seiner Nesteln oder Achselbänder berauben; entchnüren; aus dem Neste) nehmen, - verjagen, - vertreiben, aus dem Bette herantreiben.

Ontnuchter(en), v. a. u. n. wieder nüchtern werden, nach einem Rausch (erwachen, - zu sich selbst kommen; frühstücken. -ing, f. Enttächtigung, Frühstück.

Ontoogen, v. a. einem des Gesichtes-, der Augen) berauben.

Ontouderen, v. a. jemanden seiner Aeltern berauben.

Ontpenden, v. a. ein Pfand einlösen.

Ontpleiten, v. a. durch Prozess einem etwas abgewinnen.

Ontploffen, v. n. plumpend entfallen; mit einem dumpfen Getöse hinunterfallen; (in der Scheidek.) prespitiren; mit einem Knalle losgehen. -ing, f. (in der Scheidek.) Prespitation.

Ontploojen, v. a. ent(falten, -wickeln, auseinanderlegen, ausbreiten.

Ontpoorteren, v. a. das Bürgerrecht entziehen.

Ontpraten, v. a. aureden, durch

Zureden aus dem Kopfe bringen, abrathen, von einer Meinung abbringen.

Ontpreken, v. a. durch langes Zureden jemanden, zu einer andern) Meinung bringen; abschwaten.

Ontprafelen, v. a. aus(fasern, -fädeln; aus der Verwirrung bringen.

Ontpramponerd, adj. u. adv. stark beschädigt, ser(lumpt-, fallen, abgerissen.

Ontredder(en), v. a. zerrütten, verderben, stark beschädigen. -ing, f. Zerrüttung, Beschädigung.

Ontreinenen, v. a. verunreinigen, beschlecken, -sudeeln, schmutzig machen.

Ontriemen, v. a. entgürteln, den Gürtel-, den Riemen) abnehmen.

Ontrieten, s. *Ontrijven*.

Ontrijden, v. a. durch Reiten oder Fahren ent(lichen, -kommen.

Ontrijgen, v. a. ent-, auf(schüren.

Ontrijven, v. r. Ungelegenheit-, Ungemach) verursachen, von etwas nützlichen oder nothwendigem berauben, hindern.

Ontrosijen, v. n. durch starkes Rudern entkommen.

Ontroeren, v. a. entsetzen, erschrecken, beunruhigen, empören, in Aufruhr setzen. -enis, -ing, f. Entsetzung, Schrecken; Empörung, aufrührerische Bewegung.

Ontroosten, v. a. vom Roste reinigen, den Rost vom Eisen abnehmen.

Ontruimen, v. a. räumen, ausräumen, Raum-, Platz) machen; erledigen.

Ontrusten, v. a. entrusten, stören, beunruhigen, beängstigen, quälen.

Ontschakelen, v. a. die Glieder einer Kette losmachen; entbinden, auflösen, serlegen, auseinander setzen. -ing, f. Zertrennung-, Auflösung-, Absonderung) der Glieder einer Kette, Auseinandersetzung der Theile einer Rede.

Ontschak(er, f. gewalthätiger Entführer. -ing, f. Entführung, Jungferraub; Befreiung des Königs oder der Königin, auf dem Schachbret, aus dem Schach.

Ontschepen, v. a. aus(schiffen, -laden.

Ontschiet(en), v. n. eitsden (entflichen, -entwischen; ent(fallen, -gehen, aus der Hand -, aus dem Arme) schiessen, -fallen; fehlen; vergessen, aus dem Gedächtnis gehen, plötzlich aufspringen. -ing, f. das Entwischen, - Abglitschen.

Ontschooijen, v. a. die Schuhe ausschiehen.

Ontchoren, v. a. die Rinde abschälen.

Ontschuldig(en), v. a. u. recipr. entschuldigen, für schuldlos erklären. -er, m. Entschuldiger, Verteidiger, Fürsprecher. -ing, f. f. Entschuldigung, Unschuldigerklärung, Beschönigung.

Ontslaan, v. a. befreien, in Freiheit setzen, lossprechen, erlassen, ent-, loslassen; aus dem Amte setzen; sich von etwas entlasten.

Ontslag, n. Befreiung, Los-, Freilassung; Entlassung, Abschied aus einem Dienste. -brief, m. Freibeitbrief, Abschied, Passport; Entlassungsschreiben.

Ontslapen, v. n. entschlafen, vorscheiden, des natürlichen Todes sterben; aus dem Schlafe erwachen.

Ont(s)leppen, v. a. u. n. ent(gehen) -gleiten, -glitschen, -schlüpfen, -wischen.

Ontselveren, v. a. entschleiern, den Schleier abheben; ent(hüllen), -decken, -falteln.

Ontsluimeren, v. n. ent(schlummern); -schlafen, eines sanften Todes sterben.

Ontsluiten, v. a. aufschliessen, öffnen, eröffnen; (einen Brief) erschrecken, entsiegeln; entfesseln, in Freiheit setzen; offenbaren, erklären, auslegen.

Ontsmappen, v. n. ent(wischen) -springen, -kommen, -schlüpfen. -ing, f. das (Entwischen, -Entkommen aus einer Gefahr.

Ontsnellen, v. n. eilig (entfliehen, -entlaufen, -entwischen).

Ontspartelen, v. a. sich loswinden, durch schnelle Wendungen sich von etwas losmachen, sappelnd entkommen.

Ontspelden, v. a. losstecken, die Stecknadeln herausziehen.

Ontspieren, v. a. aufschliessen.

Ont(spij)en, v. a. den Keil aus etwas heraus schlagen.

Ontspinnen, v. a. entrinde, die äusserste Seite des Holzes, welche sich gleich unter der Rinde befindet, und leicht durch den Wurm angefressen wird, wegnehmen.

Ontspringen, v. n. ent(springen) -laufen, durch einen Sprung entkommen, ent(wischen), -gehen.

Ontstaan, v. n. entstehen, gebahren werden, hervorkommen, herrühren, verursacht werden; geschehen; darben, ent(behren), -gehen, missen.

Ontstak(en), v. a. u. n. anstecken, an-, ent(zünden); anzapfen. -ing, f. Ent(stzündung, -flammen; f. Erziehung, Brand.

Ontstelen, v. a. stehlen, entwenden, heimlich wegnehmen.

Ontstellen, v. a. u. n. verstellen, zerrütten, ver(rücken), -stimmen, in Unordnung bringen; bestürmen, erschrecken, entsetzen, ausser Fassung (bringen), -gerathen, sich entsetzen. -ling, f. Verstimmung, Verrückung; Schrecken, Grüssen, Entsetzen. -tenis, f. Schrecken, Be(stürzung, -täubung, das Entsetzen.

Ontstemmen, v. a. u. n. verstimmen, den Saiten eines musikalischen Instruments den richtigen Ton nehmen.

Ontstentenis, f. (in der Rechtsgelehrsamk.) Unterlassung, Mangel, Fehler.

Ontstetlik(eltik, onstichteltik), adj. ärgerlich, anstössig, ein schlechtes Beispiel gebend, nicht erbaulich. -eltikheid, f. Aergerniss, Anstoss. -en, v. a. ärgern, Anstoss geben, die Erbauung eines Andern stören, ein böses Beispiel geben. -ing, f. Aergerniss, Anstoss.

Ontstrijden, v. a. durch Widersprechen einem etwas Andern überführen; gewalthätig etwas nehmen.

Ontstrijken, v. a. n. n. durch List und heimlich entwenden; ent(wischen), -kommen.

Ontstruiken, v. a. vom Gestraüchle säubern; ausrotten.

Ontstuisen, v. a. n. stäubend wegfliegen; sich eilig aus dem Staube machen. (auf)trennen.

Ont(tarnen, -tornen), v. a. ser-, los-,

Onttrek(en), v. a. u. recipr. ent(ziehen, -halten, sich enthalten; entnehmen; verlassen. -ing, f. Entziehung; Beraubung; Enthaltung, Verlassung.

Onttrooven, v. a. etwas auf eine geschickte Art einzeln entwenden, -abchwatsen; entthronen, vom Throne stossen. (entbinden).

Onttroosen, v. n. die Ehe (soheiden).

Onttuisjen, -jeren, v. a. (Schiffsw.) ein Schiff von seinen Ankern losmachen.

Ont(twe)eren, -twijnen, v. a. entwirren, Zwirnauf-, los(drehen).

Ontucht, f. Un(sucht, -keuschheit. -stijk, -igtijk), adv. unsüchtig. -ig, adj. unsüchtig. -igtheid, f. Un(sucht, Unkeuschheit.

Ontug, n. Plunder, schlechte Waare, unnütze-, nichtswürdige Dinge; Koth, Unflath.

Ont(vademen, -vasesmen), v. a. ausstehlen, den Faden aus einer Nadel ziehen.

Ontvallen, v. n. ent(fallen), -wischen, -fahren; absterben, mit Tode abgehen.

Ontvang, n. -st, f. Empfang, Einnahme, Aufnahme. -en, v. a. u. n. emp(fangen), -fassen, annehmen, bekommen, ein-, aufnehmen, erheben, ein-, einziehen; befruchtet werden. -enis, f. Befruchtung. -er, m. Steuereinnahmer, einer der öffentliche Abgaben einnimmt; Gefäss worin etwas aufgefangen wird; (in der Scheidek.) Rezipient. (fänglich; fällig).

Ont(vank)elijk, -vangbaar, adj. emp(fangen), v. a. verstellen, -bergen; durch das äusserliche Betrügen eine Denkart und Empfindungen, welche bei uns nicht Statt haben, vorwenden.

Ontveelen, v. n. die Haut verlieren.

Ontvesten, v. a. die Festungswerke eines Orts schleifen.

Ontveteren, v. a. los(schnüren, -binden), -machen.

Ontvoken, v. a. u. n. an-, ent(zünden), -flammen, -brennen.

Ontveuren, v. a. entfallen, auseinander legen, -rollen, aufschlagen; auslegen, erklären, entwickeln, deutlich und klar (darstellen, -erzählen).

Ontvreemd(en), v. a. ent(fremden) -wenden, bestehen, entnehmen, rauben. -ing, f. Entwendung; Diebstahl.

Ontvrijen, v. a. einem seine Braut abwendig machen, -ab(buhlen); der Freiheit berauben.

Ontvraagen, v. n. weggehen, durch den Wind entfliegen; vergossen.

Ontvreden, v. a. einen Todten auskleiden.

Ontwaak(en), v. n. auf-, ent-, er(wachen; zum Nachdenken kommen, die Augen aufstun, die Gefahr bemerken; thätig werden; aus dem Tode aufstehen. -ing, f. das Erwachen; die Auferstehung.

Ontwallen, v. n. die Wälle eines Orts (schleifen, -niederreißen).

Ontwaren, v. a. empfinden, gewahr werden, eisehen, bemerken, spüren. (für etwas werden).

Ontweiden, v. a. entwischen, zu gross

Ontweiden, -weijen, v. a. ausweiden, die Eingeweide ausnehmen.

Ontweldigen, v. a. mit Gewalt (entnehmen), -rauben, -entressen. -er, m. Räuber, Dieb. -ing, f. gewaltthätiger Raub, gewaltsame Beraubung.

Ontwenschen, v. a. wegwünschen. **Ontwerp**, n. Entwurf, Abriss, Skizze, Plan, Vorbild. -en, v. a. entwerfen, einen Abriss machen.

Ontwijden, -wijzen, v. a. ent(weihen), -heiligen. -ing, f. Ent(weihung), -heiligung.

Ontwimpelen, v. a. ent(decken), -blöson.

Ontwinden, v. a. ent-, ab)winden, -wickeln; deutlich-, klar) machen, erklären, auslegen.

Ontwolk(en), v. a. ent(wolken, auf)klären, -heitern, hell werden. -t, adj. entwölkt, helle, heiter, klar, unbenebelt.

Ontworpielen, v. n. entringen, durch Ringen sich wovon losmachen.

Ontwortelen, v. a. ent(wurzeln, aus-)rotten, -fäulen, mit der Wurzel herausreißen.

Ontwricht(en), v. a. verrenken. -ing, f. Verrenkung.

Ontwingen, v. a. aus-, ent-, los-)ringen, -winden; aus den Händen drehen, losreißen, ab(pressen), -dringen, mit Gewalt entnehmen.

Ontzag, [imperf. von *ontzien*, fürchten] ich-, er) fürchtete. -, n. Ehrfurcht, -erbietung, -erbietigkeit, Hochachtung, Ansehen, Gewalt. -geleijk, adj. u. adv. fürchterweckend, fürchterlich; mächtig, gross, gewaltig, entsetzlich, achtbar, ansehnlich, majestätisch. -geleijkheid, f. Achtbarkeit, Majestät, Hohheit, Ansehen, Macht, Vermögen, Fürchtbar-, Entsetzlich-)keit.

Ontzegelen, v. a. entsiegeln, das Siegel losbrechen.

Ontzeggen, v. a. ent-, ver) sagen, -)weigern, abschlagen.

Ontzeilen, v. n. durch Segeln entkommen.

Ontzenuwen, v. a. entnerven, schwächen, entkräften, kraftlos machen, lähmen, ausmergeln, -widerlegen (eine Rede oder einen Beweis). -ing, f. Entnervung, Schwächung, Verringerung, Widerlegung, Kraftlosmachung einer Rede oder eines Beweises.

Ontzet, n. Entsatz, Befreiung, Erlösung, Rettung; ungekochtes Bier (Bierbrauerwort); gewaltthätiger Raub. -ten, v. a. u. n. einen Arm-, ein Glied) verrenken; herauben,

durch Gewalt entnehmen, einem etwas (enthalten), -entziehen; retten, helfen, erlösen, befreien, Hülfе subbringen; absetzen, eines Amtes entsetzen, sich (entsetzen, -wundern, -erschrecken, betäubt sein. -ter, m. Räuber; Retter, Erlöser, Befreier. -ting, f. Verrenkung, (eines Gliedes); Beraubung; Befreiung. Hülfе, Errettung; Absetzung vom einem Amte; Entsetzung, Erstaunen, Verwunderung, Erschrecken, Betäubung.

Ontzielen, v. a. ent(selen, tödten, ermorden, entleihen, umbringen.

Ontzien, v. a. fürchten, ehren; schonen; ersparen. -slijk, adj. s.

Ontzaggeleijk. -ing, f. Furcht, Ehrerbietung; Schonung, Ersparung.

Ontzigen, v. n. ohnmächtig-, in einer Ohnmacht) entfallen.

Ontzinken, v. n. ent(sinken, -fallen, -gehen, verlieren).

Ontzondigen, v. a. entsündigen, von Sünden reinigen, büssen. -ing, f. Entsündigung, Reinigung (von-, Tilgung der) Sünden.

Ontzuren, v. a. u. n. etwas seine Säure entnehmen; etwas, weil es zu früh sauer wird, verlieren.

Ontzachtelen, v. a. aus-, ent)wickeln; erklären, auslegen, aufklären, erhellen.

Ontzwellen, v. n. sich senken, schwinden, abnehmen; erschlaffen; ausleeren.

Ontzwellen, v. n. durch Schwimmen entkommen, wegschwimmen.

Ontzwaren, v. a. abschwören; einen Eid brechen, schwinden, abnehmen.

On(vaarbaar, und eine grosse Anzahl dergleichen Wörter mehr, brauchen hier keinen Platz einzunehmen; man braucht nur nachzuschlagen bei: Vaarbaar, u. s. w. und die Preposition On, Un, vor dieselben zu stellen, so wird man die Bedeutung leicht selbst finden. Wir wollen unten also bloss die wenigen folgen lassen, welche ausser der Zusammensetzung nicht vorkommen. -verlaat, m. Ruholser, Muthwilliger, Bösewicht, On weder, -weer, n. Ungewitter, Sturm, Donnerwetter; fig. Unglück, Widerwärtigkeit, Verdruß; Aufruhr. -weer(en, v. n. wittern, wettern. Het onweer, es wettet. -sbuis, f. Gewitter, Ungewitter. -schoofd, m. Wasser-)säule, -pföiler, -hose, -pom-

pe, Windwirbel. -weogel, m. Wettervogel, Sturmvogel; Unglücksprophet; Einer der auf Reisen gewöhnlich schlechte Witterung hat. -swolk, f. Gewitterwolke.

On(wetens, adj. ohne zu wissen, unfälliger Weise, unversehens, unvorbedachtlich. -wil, m. Un-)wider)willen, Unlust, Absehen. -wil)lene, adv. wider seinen Willen, mit Unwillen. -sost, adj. u. adv. nicht süß, unangenehm, unlieblich, mühsam; verdrüsslich.

Onse, pron. poss. gen. oomm. unser; unseer.

Onsent, (te, tot) adv. bei-, zu) uns; zu unserm-, in unserm) Hause.

Ooft, m. Obst, Baumfrüchte. -boom, m. Obst)baum. -kamer, f. -kammer. -kelder, m. -keller. -markt, f. -markt. -solder, m. -boden.

Oog, m. Auge; Ring; rundes Loch; Nadel)auge, -ohr; Würfelauge; Auge eines Pfropfreises.

Oog(appel, m. Augen(spfel-)arte, m. -arst. -bal, m. -ball. -blinde, f. -blende (der)Pferde). -deksel, m. -deckel. -lied. -slijf, n. Ägglein, kleines Auge; Herzensgeliebte, Herchen, Schatz; Zierde (eines Landes). -en, v. a. u. n. sehen, schauen, blicken, die Augen auf etwas werfen; sieden. -enblik, m. u. n. Blick der Augen; Augenblick, die kürzeste Dauer der Zeit. -enblikkeleijk, adj. u. adv. augenblicklich; auf der Stelle. -enbliklig, adj. einen Augenblick während. -endienaar, m. Augendiener; Schmeichler. -endienst, m. Augendienst, Schmeichelci. -endragt, f. -etter, m. Augenschmalz, Eiter aus den Augen. -enhoek, m. -hol, n. Augen(winkel. -entid, Ooglid, n. -glied. -enloop, m. -lauf, -fluss, -rinnen, Triften der Augen. -enloos, adj. augenlos, ohne Augen, blind. -enklaar, n. Augenklar (ein Kraut). -enschemering, f. Blendung der Augen. -enscheijn, m. Augenschein, Wahrcheinlichkeit. -enscheijnlijk, adj. augenscheinlich, klar, deutlich, sichtbar, handgreiflich. -enscheijnlijkheid, f. Augen(schein, -scheinlichkeit; Ansehen, Wahrcheinlichkeit; blosser schein. -enscheik, f. -schijf, n. -schel, f. Augenschelle, Haut über dem Augapfel. -enten, v. a. oculieren, spiroten, beszen (in der Gärtneri). -enting, f. Pfropfreis)das Oculieren. -entroot, m. Augentrost, Hirnkraut (eine

Pflanze), Euphrasia. -*swloed*, m. s. *Oogenloop*, Augenfluss. -*ensalz*, f. -salbe. -*getuige*, m. u. f. -seuge. -*getuigenis*, m. -seugenis. -*je*, n. Äugelehen, kleines Auge, Äugelein. -*knippen (het)* -*knikken*, n. das (Blinzeln, -Wimpern mit den Augen. -*lid*, n. Augenlid. -*lonken*, v. n. mit den Augen (blinzeln. -*schielon* -*blickon*, -*lonking*, f. Augenwink; das Blinzeln mit den Augen. -*luten*, v. n. ein Auge zuthun, nachsehen, durch die Finger sehen, nicht genau ansehen, geschehen lassen. -*lusing*, f. Naheicht. -*meester*, m. Augenarzt, Oculist. -*merk*, n. Augenmerk, Absicht, Vorhaben, Zweck, Ziel. -*middel*, n. Augen(mittel), -arsnei. -*ontstekking*, f. -entzündung. -*pijn*, f. -schmerz, -weh. -*pijp*, f. -fistel (in der Heilk.) -*schijnlijk*, s. *Oogenschijnlijk*. -*tand*, m. -sahn, Hundszahn. -*vlak*, -*vlek*, f. Flecken auf dem Auge. -*vlise*, n. Augen(häutchen. -*water*, n. -wasser. -*weiding*, f. -weide, freie Aussicht. -*wenk*, m. Augenwink, Blick mit den Augen. -*winkel*, s. *Oogenhoek*, m. Augenwinkel. -*wit*, n. Weisse im Auge; Ziel, Sehpunkt, Ab(sicht, -sehen, Augenmerk, Zweck, Vorhaben. -*ziekte*, f. Augenkrankheit. -*zienlijk*, *Oogenzienlijk*, adj. u. adv. augenscheinlich.

Oogst, *Oegst*, *Oest*, m. Aerndte, Obst-, Wein)lese, Einsammlung der Früchte; Aerndtzeit. -*en*, *Oegsten*, *Oestten*, v. a. Ärndten, einsammeln, Obst oder Wein lesen. -*er*, m. Schnitter, Pflücker, Einsammler. -*ing*, f. Aerndte, Lesse, das Aerndten. -*maand*, f. Aerndtmonat, August. -*tijd*, m. Aerndtzeit; Zeit der Obst-, der Wein)lese.

Ooi, f. Mutterschaf, saugendes Schaf. -*lam*, n. weibliches Lamm. -*jevaar*, [Prov. *Heil(over, -ster)*] m. Storch (ein bekannter grosser Vogel). -*jevaren*, v. n. auf einer schlaun Art zusammenbringen; überlisten.

Ooit, adv. jemals, je, zu einiger Zeit. *Ook*, conj. u. adv. auch, mit, desgleichen, ebenfalls, eben so.

Oolijk, adj. u. adv. alt, nichts nütze, abgenutzt, -getragen; boshaft; krank; schlecht; elend, unglücklich; schlau, listig, verschlagen. -*heid*, f. Schlaueheit, List, Verschlagenheit.

Oom, m. Oheim, Onkel, Vetter, Vaters oder Mutter Bruder. *Oor*, (*Oer*, *Oir*, *Or*), n. Anfang-, Grund-, Ursprung einer Sache; Erbe, Nachkömmling, Enkel; Eiseners. -*Ohr*; Handhabe, Oehr, Henkel, Handfass; Ring; Felte in einem Buche. -*baar*, *Oirbaar*, adj. u. adv. gesiemd, anständig, füglich, gebühlich, gehörlich, nützlich, geschicklich. -*baar*, m. u. n. das (Nützlich, - Wohlthatändige, - Gütieumende. -*baarheid*, f. Nützlichkeit; Anständigkeit. -*baartijk*, adv. nützlich, dienlich, anständig. -*bagge*, m. Ohrehänge. -*band*, m. Ohrband, Kehlband einer Schlafmütze; Mäuschelle. -*band*, *Oordband*, m. Ort-, Ohr)band oder Unterband einer Degenscheide oder eines Stockes. -*biedig*, (obs.) s. *Geseggelijk*, *Gehoorzaam*, *Gezellig*, f. Ohrenbeichte, absonderliche Beichte. -*blaaster*, f. Ohrenbläserin, Verläumderrin. -*blazen*, v. a. in die Ohren blasen, verläumden; aufwiegeln. -*blaser*, m. Ohrenbläser, Verläumder, Aufwiegler. -*blazing*, f. das Ohrenblasen, Verläumdung, das Aufwiegeln; Schmeichelei. -*cie-raad*, s. *Oorsieraad*. -*d*, -*doel*, s. unten. -*gat*, n. Ohrloch, Loch-, Oeffnung in den Ohren. -*getuige*, m. u. f. Ohrenzeuge. -*geswel*, n. Ohrgeschwulst. -*haan*, m. Auerhahn, Urhahn, Berg-huhn. -*hanger*, m. -*hangeel*, n. Ohrhänge. -*ijzer*, n. Ohreisen (goldener oder silberner Hauptschmuck des Friesländischen und Nordholländischen Frauenstimmers). -*klink*, m. Ohrfeige, Mäuschelle. -*konde*, f. Urkunde, Befestigung, Zeugnisse (im Kanzeleitil). -*konden*, v. a. urkunden, bestätigen, beschleunigen, mit Aktenstücken belegen; bekannt machen. -*konding*, f. Beschleunigung, Bestätigung. -*kussen*, n. Kopf-, Ohr)küssen. -*lapje*, n. Ohrläppchen, Lappen an einer Reismütze die Ohren zu decken. -*lel*, f. Untertheil der Ohren, Ohrläppchen. -*lepeltje*, m. Ohrlöffelchen. -*loos*, adj. ohne Ohren; ohne Henkel. -*pendant*, m. Ohr(ring, -gehänge. -*perel*, -*paerel*, -*paral*, f. Ohrperle. -*peuluw*, f. Haupt-, Kopf)spühl-, -küssen. -*pijn*, f. Ohrenweh, -schmerz. -*pijp*, n. Gehör(röhre, -gang, Ohrenspritze. -*pleister*, m. Ohrenpflaster. -*rand*,

m. Rand, Saum der Ohren. -*ring*, m. Ohrenring. -*smaer*, m. Ohrenschmalz, Ohrendreck. -*sprong*, *Oirsprong*, m. Ursprung, Anfang, Beginn, Quelle, Anbeginn; Herkommen, Abkunft; Ursache, Beweggrund. -*spronkelyk*, -*sprongelyk*, -*spronkelijk*, adj. u. adv. ursprünglich, abstammend, entstehend, gebürtig, her(kommend, -rührend; erblich. -*spronkelijkheid*, f. Ursprung, Abstammung, Ableitung, Ursprünglichkeit, Originalität, Naivität. -*stijpe*, n. Ohrläppchen. -*twister*, m. Ohrenbläser, Schmeichler; Aufwiegler. -*tuising*, f. Geräusch in den Ohren, Ohren(-sauen) -*blazen*. -*veeg*, -*vijg*, f. Ohrfeige, Mäuschelle. -*vinger*, m. Ohrfänger, der kleine Finger. -*worm*, -*worm*, m. Ohrwurm. -*zaak*, f. Ursache, Grund, Anfang, Gelegenheit, An)lass, -leitung, Beweggrund; Urheber; Ausführer, Werkzeug. -*saken*, s. *Veroorzaken*, verursachen. -*saken*, f. pl. Ursachen, Beweggründe. -*saker*, m. Urheber.

Oord, m. u. n. Theil eines Ganses; Viertel (von etwas. - von einer Münze, - eines Maasses; Spitze; Ecke, Winkel; ausserste Ende eines Dinges; Ort, Gegend, Platz, Stelle. -*je*, n. ein Viertelstüber.

Oordel, n. Urtheil, Verstand; Spruch, Ausspruch eines Richters; Gericht; Strafe; Meinung, Gedanke; Vermögen der Seele das Wahre vom Falschen zu unterscheiden. -*aar*, -*er*, m. Beurtheiler, Sachkenner, Richter. -*en*, v. n. u. a. urtheilen, sprechen, ein Urtheil aussprechen; verurtheilen, richten, meinen, achten, glauben, dafür halten, seine Gedanken über etwas sagen, eine Sache entscheiden. -*kunde*, f. Kritik, Kunst zu urtheilen. -*kundig*, adj. u. adv. kritisch. -*kundige*, m. Kritiker. -*ster*, f. Richterinn, eine die etwas beurtheilt.

Oorlof, n. Urlaub, Erlaubnis, Freiheit zu etwas, Feiertag, -plur. de; Abschied. -*fdagen*, m. st. Feiertage, Ferien. -*ven*, v. a. erlauben, zugestehen, Freiheit zu etwas geben; verabschieden, entlassen.

Oorlog, m. u. n. (in früheren Zeiten auch f. Krieg. -*en*, v. n. kriegen, Krieg führen. -*sbanser*, f. Kriegs)panier, -*fahne*. -*sb-*

swin, f. -posurme, -tromptete. -*bedrijf*, n. -verrichtung. -*eben-*
den, f. pl. -truppen, Soldaten. -*ab-*
blifsem, m. -dunnen, Held, ge-
fürchteter Krieger. -*stok*, m. Ma-
trose auf einem Kriegsschiffe.

Orlogesdaad, f. Kriegs(verrichtung).
-*that*, -*sedugd*, f. -tugend, Heldentug-
end. -*sfakkel*, f. Kriegs(fackel). -*sgo-*
weld, n. -gewalt. -*sgesel* -geselle,
Soldat. -*sgesind*, adj. kriegerisch,
kriegswüthig. -*sgod*, m. Kriegsgott,
Mars. -*sgodin*, f. Kriegsgöt-
tinn, Bellona. -*sheld*, m. Kriegs-
held, berühmter Krieger. -*skane*,
f. Kriegs(glück, -geschick. -*sknecht*,
m. -knecht, -mann, Soldat. -*skonst*,
f. Kriegs(wissenschaft, -kunst.
-*skosten*, f. pl. -kosten. -*slasten*, m.
pl. -beschwerden, -kosten. -*slot*,
m. -ruhm, -lob. -*smas*, m. -mann,
Soldat, Krieger. -*smoed*, m. Kriegs-
muth, Tapferkeit. -*snaam*, m. Kriegs-
name. -*spaar*, n. -pferd. -*spost*,
f. -pest. -*sramp*, m. -un-
glück. -*stregt*, n. -recht. -*s-*
schip, n. -schiff. -*stloep*, f. -scha-
luppe, -boot. -*stijd*, m. -zeit.
-*stogt*, m. -flug. -*stoorts*, f. -fackel.
-*svaan*, f. -fahne. -*sverklaring*, f.
-erklärung. -*svlam*, f. -flamme.
-*svloot*, f. -flotte. -*svolk*, n. -völker,
-volk, Truppen. -*svuur*, u. -feuer.
-*svapenen*, n. pl. -waffen, Gewehr.
-*svet*, f. Kriegs(gesetz, -recht.
-*svaken*, f. pl. -sachen. -*svzuchtig*,
adj. -süchtig, u. s. w.

Oost, m. Osten, Morgen, die östliche
Gegend; die Ostsee, das balti-
sche Meer. -, adj. u. adv. ost,
osten, morgen. *De wind is oost*,
der Wind ist (ost, -östlich. -*stijk*,
adj. östlich, gegen Morgen, zum
Osten. -*en*, n. Osten, Morgen, die
Levante; das Osten, das Morgen-
land. -*enwind*, m. Ostwind. -*er-*
ling, m. Morgenländer. -*ersch*, adj.
morgenländisch; baltisch. -*er-*
vaarder, m. Ostfahrer, ein Schiff
oder Schiffer, das oder der ge-
wöhnlich nach der Levante fährt.
-*indisch*, adj. ostindisch. *Oostin-*
dische (schepen, -waren, -compa-
gnie, ostindische (Schiffe, -Waa-
re, -Compagnie. -*indischvaarer*,
-*vaarder*, m. Ostindienfahrer, ein
Schiff oder Schiffer, oder einer
der nach Ostindien gewesen ist,
oder dahin reiset. -*kant*, m. Ost-
seite, östliche Seite, Ost(seite,
-gegend. -*maand*, s. *Oogstmaand*,
Augustmonat. -*noordoot*, n. Ost-
nordost, -vaarer, -*vaarder*, m. Ost-

fahrer (ein Schiff oder Schiffe so
nach der Levante fährt). -*waarts*,
adj. ostwärts, gegen Morgen. -*zee*,
f. Ostsee, das baltische Meer. -*zij-*
de, f. die Ost(seite, -gegend, östliche
Küste. -*zuidoot*, n. Ost südost.
Ootmoed, m. Demuth. -*ig*, adj. de-
müthig. -*igheid*, f. Demuth, De-
müthigkeit. -*iglijk*, adv. demü-
thig.

Op, prae. u. adv. auf, an, nahe
an; gegen, nach; in. Die mit die-
sem Partikel *Op*, Auf, zusammen-
gesetzten Zeitwörter, u. s. w.,
sind am gehörigen Orte aufzufin-
den; bloß solche folgen hier, de-
ren Bedeutung, durch die Zusam-
mensetzung, sich weniger oder
mehr, ändert.

Opballen, v. a. in einem Zuber Was-
ser hinaufbringen.

Opbanen, v. a. eine alte Bahn wie-
der brauchbar machen.

Opbedelen, v. a. bettelnd sammeln,
erbetteln.

Opbetten, v. a. netzen, anfeuchten,
mit einem Lappen sanft benetzen.

Opbeuken, v. a. drauf los(schlagen,
-hauen; sprenge).

Opbod, n. Aufgeboth, Aufbietung;
Zusammenberufung.

Opboetsen, v. a. an-, aufbinden;
höher machen, auführen, das
Schiffsbord erhöhen.

Opboeten, v. a. aufrichten; wenn das
Torfveer umgefallen ist, es wie-
der gehörig anlegen.

Opbollen, v. a. u. n. auf(dunnen,
-schwellen, etwas aufgedunnen
machen.

Opboomen, v. n. ein Schiff mit ei-
ner Schiffstange den Fluss hin-
aufschieben.

Opborgen, v. a. auf-, zusammenbor-
gen, überal zu Borg holen.

Opboeschen, v. a. in Büschel binden.

Opbouw, m. Anbau, Er-, Aufrich-
tung, Stiftung, Erbauung; Beför-
derung, Anwachs, Wachstum,
Ausbesserung. -*en*, v. a. auf-, an-
bauen, stiften, erbauen; (im Glauben)
verstärken; (Künste und
Wissenschaften) in Aufnahme
bringen. -*ing*, f. An-, Erbauung,
Stiftung, Beförderung, Ausbrei-
tung; Verstärkung; Wuchs, Ver-
mehrung, Anwachs.

Opbrassen, v. a. ver(schmausen,
-schlemmen, durch Schmausen al-
les durhthtingen; die Segel auf-
binden; aufsiehen.

Opbrouwen, v. a. von neuem brauen.
Opbrücken, -*gebrücken*, v. a. etwas

gänzlich breuchen, alles was da
ist gebrauchten.

Opbruisen, v. a. braun aufpoliren,
auf neue braun machen.

Opbundelen, s. *Opbondelen*, v. a. in
(Bündel-, -Büschel) binden.

Opdagen, v. n. Tag werden, tagen;
zum Vorschein kommen, sich zeig-
en, sich sehen lassen, erscheinen.

Opdat, conj. auf dass, damit.

Opdaveren, v. n. heben, erschüttern.

Opdavenen, v. a. anstimmen, ein
Lied anheben.

Opdichten, v. a. andichten, zuschrei-
ben, beschuldigen.

Opdiepen, v. a. vertiefen, tiefer ma-
chen; aufradiren (in der Wagnik.)

Opdobben, v. n. auf den Wogen
des Wassers schwimmen; auf dem
Wasser schwimmend heraufkom-
men.

Opdoening, f. (Schifferw.) Erhebung
siner Küste (wenn sie sich auf
dem Meere schon von weitem als
nicht sehr entfernt zeigt); Ge-
wahrwerdung, das Gewahrwer-
den. (wo aufschlagen.)

Opdoffen, v. n. mit der Hand ired
Opdokken, v. a. aufbringen, besah-
len; einem Schläge geben.

Opdragt, f. Auftrag, Zueignung, An-
befehl, Uebergabung; Ueber-
tragung eines Eigenthums; Ent-
sündigung. -*Geschwulst* (des
Gesichtes, -der Augen, das Tri-
feld der Augen. -*ig*, adj. u. adv.
aufgeschwollen und rötlich im
Angesicht. -*igheid*, f. Aufgedun-
nenheit, -Röthe des Gesichts.

Opdriscken, v. a. heraus-, herauf-
fodern (die Geister aus dem Tod-
tenreiche).

Opdriven, v. n. u. a. aufwärts
schwimmen, auf der Oberfläche
des Wassers schwimmen; auftrei-
ben, Figuren auf Gold oder Silber
(treiben, -schlagen).

Opdril, m. Mauschelle. Schlag, Ohr-
teige. -*len*, v. a. u. n. Auf(schmücken,
-putzen; herauskünsteln; frisch
drauf los(schlagen, -prägeln.

Opduiken, v. n. hervorragen, aus
dem Wasser hervorkommen.

Opdunnen, v. n. dünner-, weniger)
an der Zahl werden.

Opduilen, v. a. mit einer Fuss-
quäle den Boden abwischen oder
trocknen.

Opdwalmen, v. n. empordämpfen.

Opeen, adv. aufeinander. -*brengen*,
-*drijven*, -*gooijen*, -*hoopen*, -*jagen*,
-*klinken*, -*laden*, -*metelen*, -*naai-*
jen, -*plukken*, *enc.* s. *Brengen*

Drijven, Gooijen, enz. mit dem adv. *Opeen*, aufeinander. Da diese letzte keine Praeposition, sondern ein Adv. ist, thut man besser es den Zeitwörtern nicht unmittelbar vorzusetzen, aber es davon abgesehen zu schreiben.

Opeppen, v. a. aufs neue eggen.
Open, adj. u. adv. offen, unverschlossen, eröffnet, frei, unversperrt, unverriegelt, -hindert; ohne Wälle und Festungswerke; offenbar; ohne Deckel; ohne Lurve, unverstellt, vertraulich. -*en*, n. Oeffnung, Raum; gute Gelegenheit, günstiger Umstand. -*baar*, adj. u. adv. offen, offenbar, nicht bedeckt, öffentlich, kenntlich, bekannt, kundig, ruckbar. -*baar*, v. a. offenbaren, bekannt machen, entdecken, erklären, was noch dunkel ist. -*barsig*, f. Offenbarung, Entdeckung, Erklärung, Bekanntmachung. -*barsten*, *Opbersten*, v. n. auf(ber)sten, -springen, -platsen. -*breken*, s. *Opbreken*, v. a. aufbrechen, erbrechen. -*en*, v. a. öffnen, eröffnen, aufmachen, -schliessen, eine Einschneldung thun; auslegen, erklären, offenbaren. -*gaan*, v. n. sich aufschließen, offengehen, aufbrechen. -*hartig*, adj. u. adv. offenhersig, aufrichtig, ehrlich, unverstellt, ohne Falsch. -*hartigheid*, f. Offenhersig -, Aufrichtigkeit. -*hartiglijk*, adv. offenhersig, gerade aus, frei aus. -*ing*, f. Oeffnung, Loch; Einschneldung; Auslegung, Erklärung, Licht in einer Sache; Anfang-, Eröffnung) eines Feldzuges, einer Unterhandlung. -*leggen*, v. a. offenlegen, blosslegen, zur Schau stellen; eröffnen; v. n. sich wund liegen. -*liggen*, v. n. bloss-, offen)liegen, nicht bedeckt-, nicht versteckt-, nicht verstärkt) sein, keine Festungswerke haben. -*lijf*, n. offener Leib, Stuhlgang, Leibesöffnung. -*lijk*, adj. u. adv. öffentlich; unbedeckt; aufrichtig; unverborgten, deutlich; ohne Geheimhaltung. -*lijvig*, adj. Stuhlgang habend. -*lijvigheid*, f. Stuhlgang, offener Leib. -*maken*, v. n. aufmachen, öffnen, eröffnen; aufthun, entpacken, entschliessen, entsiegeln. -*staan*, v. a. aufschlagen; entfallen. -*snijden*, v. a. aufschneiden, durch schneiden eröffnen. -*staan*, v. n. weit offen (sein, -stehen; ledig-, unbesetzt-, nicht erfüllt-; noch unbesahlt)

sein. -*staand*, adj. u. part. offenhend; unbesetzt, ledig; nicht (berichtigt, -geschlossen; unbezahlt).

Opfakken, v. a. aufpacken, haschen.
Opfadderen, v. n. hinauf-, emporflattern, -fliegen.
Opfakkeren, v. n. hinaufodern.
Opfassen, v. a. etwas worauf(hin-)werfen, -hinschleudern.
Opfleuren, v. n. aufleben, in Flor kommen.
Opflikke(n, v. a. ausflicken, aufputzen, ausbessern; etwas das Ansehen geben als ob es neu wäre. -*ren*, v. n. aufodern.
Opflukeren, v. n. emporglänzen.
Opfluiten, v. n. anheben mit pfeifen, auf der Flöte zu spielen anfangen.
Opfokken, v. a. sichten, ersichten, gross bringen.
Opga(deren), v. a. sammeln, zusammenlesen; ersparen; auflesen. -*dering*, f. Sammlung, Auflese; Ersparung. -*ren*, s. *Opgaderen*, v. a. sammeln.
Opgeijen, -*gijen*, v. a. die Segel aufziehen, -aufbinden.
Opgeragt, -*gerigt*, n. (Prov.) Gericht, öffentliches Justizcollegium.
Opgescheept, adj. (part. von *Opscheppen*), auf das Schiff gebracht; in Verlegenheit gesetzt, gequält.
Opgetogenheid, f. Entzückung, grosse Freude. (Freude)
Opgewektheid, f. Munterkeit, Lust.
Opgijven, s. *Opgeijen*, v. a. die Segel aufziehen.
Opglippen, v. a. aufspalten (eine Schreibfeder u. s. w.)
Opgolpen, s. *Opgulpen*, v. n. Wellenweise heraufkommen.
Opgroeijen, v. n. wachsen, heraufwachsen, emporwachsen.
Opgulpen, -*golpen*, v. n. u. a. Wellenweise heraufkommen; aufsprühen, Stromweise sich (erbrechen, -den Magen ausleeren).
Ophaal(brug), f. Zugbrücke. -*net*, n. Zugnetz, Senkgarn. -*der*, *Ophaler*, m. Einnehmer, Steuereinnnehmer; einer der etwas zusammenbringt.
Ophealing, f. Verhaftung; Sammlung, Einsammlung, das Erhöhen einer Mauer; Einziehung; Meldung einer alten Geschichte; Ergötzung, Erquickung; das Auf(reissen, -kratzen).
Opheppen, v. n. aufschnappen.
Ophef, m. Aufhebens, Lob, Rahm.
Ophekelen, v. a. aufs neue hocheln, aufkratzen.
Ophelder(en, v. a. u. n. neues Licht-,

neuen Glanz) an etwas geben; aufklären, -heitern, auslegen, erklären, deutlich machen, erläutern; munterer-, froher) machen; -)werden; verschönern. -*ing*, f. Erläuterung, Erklärung, Erhellung; Aufklärung, -heiterung.
Ophevel(en), v. a. zum Himmel (fahren) -erheben; ausserordentlich loben; aufputzen, reinigen. -*stübern*, in Ordnung bringen. -*ing*, f. Lobeserhebung; das (Aus)schmücken, -Aufputzen, -Ordnen, -Reinigen.
Ophevelen, v. n. sich aus dem Staube machen, sich wegpucken.
Opheogen, v. a. u. n. erhöhen, höher machen, anheben; mehr bieten, steigern. -*ing*, f. Er-; An)höhung; Steigerung.
Opheoren, v. n. mit Verwunderung hören, aufhorchen, sich befremden. (geizen) -scharren.
Opheuiden, -*huden*, v. a. zusammen-
Opheulen, v. n. aufschreien, schreien seine Stimme erheben; ein Geheul antimmen.
Opheulen, -*hullen*, v. a. eine Haube aufsetzen; den Kopf putzen, mit einer Haube schmücken, das Kopfzeug aufsetzen.
Opkamer, f. Ober(zimmer, -stube, -kammer).
Opkappen, v. a. aufhacken, offenhacken; die Haube-, die Kappe) aufsetzen; den Kopf (putzen, -frisieren, -kräuseln).
Opkisting, f. (in der Bauk.) Erhöhung des Bodens, damit das Licht besser ins Zimmer falle.
Opklampen, v. a. eine hölzerne Kramme worauf festnageln; *fig.* etwas auf eine listige und gewaltthätige Weise fügen.
Opklappen, v. a. aufbeichten, gestehen, entdecken, klatschen.
Opkleeden, v. a. anziehen, ankleiden, putzen.
Opkleuren, v. a. u. n. die Farbe eines Gemälde (erfrisohen, -erhöhen; eine frischere Farbe bekommen).
Opklinken, v. a. u. n. auf etwas festnageln; einen Schall geben; emporschallen.
Opklossen, v. a. durch Klötze darunter zu legen, erhöhen.
Opkoolen, v. n. kühl werden; anfangen zu wehen.
Opkooster(en, v. a. pflegen, värtlich erziehen. -*ing*, f. Pflegeung, värtliche Erziehung; Beförderung (der Wissenschaften). :

Opkofferen, v. a. in den Koffer packen und verpacken.

Opkoken, v. a. ein wenig (kochen, -sieden; aufs neue kochen; stark aufsieden lassen.

Opkom(en, v. n. emporkommen, aufwärts-, in die Höhe) kommen, hinaufkommen; aufstehen wenn man liegt; auf(schwillen, -gähren, -brauen, -schäumen; sich heben; erscheinen, anbrechen; heraufbringen; heraus-, auf)schiessen, ausprossen; keimen; aufsteigen; aus einer Krankheit wieder zur Gesundheit kommen, genesen, gesund werden; in Ansehen oder Vermögen zunehmen; entstehen; in Gedanken kommen, sich auf etwas besinnen; zeigen, sich sehen lassen; überfallen, in Gehen einen einholen; vorfallen, geschehen, sich ereignen. -ende, adj. (part. von **Opkomen**), hinaufkommend, anbrechend, aufgehend, erscheinend; zunehmend, vor(kommend, -fallend, -stehend, geschehend; keimend, aufwachsend; herbeikomend, heranwachsend. -st, f. Ursprung, Anfang; Wiederherstellung aus einer Krankheit, Genesung, Besserung, Aufkommen; Ansehen, Glück, Beförderung, Zunahme an Wohlstand; Hervorsprissung (der Saat, - der Gewächse.

Opkooijen, v. a. in einen Käfig (auffangen, -einschliessen.

Opkoop, m. Ein-, Aufkauf, Vorkauf, Einkauf im Grossen. -en, v. a. auf-, ein-, vor)kaufen. -er, m. Vor-, Aufkäufer. -ing, f. Vor-, Aufkauf. -ster, f. Vorkäuferin, Höckerin, Sellerin.

Opkort(en, v. a. u. n. kürzer-, dichter) zusammenziehen; ver(mindern, -kürzen, kürzer werden, abgehen; aus dem Wegeräumen. -er, m. öffentlicher (Gassenreiner, Mistlader. -ster, f. Gassenlegerin.

Opkreuken, v. a. Leim Zusammenfallen voll Runzeln oder Falten machen.

Opkrigen, v. a. von der Erde aufheben; aufessen, verzehren.

Opkrimpen, v. n. sich zurück-, in die Höhe) ziehen; zusammenschumpfen, einkrimpen; wider den Sonnenlauf eingehen; gegen den Wind einsegeln.

Opkroppen, v. a. einschmelzen, in der Speiseröhre sich zusammenbacken; einschlucken, einfressen; eine Beleidigung oder Schmers

(verschmerzen, -geduldig, ohne sich zu rächen, leiden; eine Schmach verschlucken.

Opkruijen, v. a. u. n. mit dem Schubkarren hinauf-, in die Höhe) schieben; sich auf einander schieben, (wie die Eischollen)sich aufstürmen, sich (wegpacken, -entfernen, -davon machen.

Opkuisen, v. a. neue Reife um ein Fass binden.

Opkuischen, v. a. aufputzen, aufschmücken, aufs neue reinlich oder glatt und eben machen.

Opkweesen, v. a. er-, auf-, auferziehen, pflegen, aufzüttern.

Opkwelen, v. n. aufschwitschern, zu Zwitschernanfängen (wie die Vögel. (-putzen.

Opkwikken, v. a. auf(schmücken, **Oplaa**, f. Auflage (Buchhändlerwort).

Oplang, m. Stück, welches auf das Schiff gesetzt wird, um es höher zu machen.

Opleiden, v. h. hinauf-, emporkommen, in die Höhe (leiten, -führen, aufbinden. -ing, f. das Hinaufführen; An(leitung, -führung; Erbauung. -end, adj. (part. von **Opleiden**, zum Guten anführen), erbaulich.

Opletten, v. n. genau Acht geben, aufmerken, sich vorsehen. -d, adj. u. adv. (part. von **Opletten**, aufmerken), aufmerksam, achtgebend. -heid, f. Aufmerksam-, Genauigkeit, Vorbedachtheit.

Oplezen, v. a. mit einer lauten Stimme lesen, ablesen, auflesen, sammeln, aufraffen. -er, m. Vor-, Ablöser, Sammler. -ing, f. Ab-, Vor)lesung, Erzählung; Liste, Rolle; Sammlung, Lese.

Oplichten, v. n. helle werden; einen schöneren Glanz annehmen, sich besser (heben, -zeigen.

Opligter, m. einer der etwas aufhebt; Häscher, Betrüger.

Oploeven, v. n. (Schiffsw.) höher in den Wind hinaussegeln.

Oploep, m. Auf(ruhr, -lauf, Tumult, Empörung, Gährung unter dem Volke. -en, v. n. u. a. hinaufsteigen, in die Höhe (steigen, -laufen; aufschwellen, vermehren, höher-, grösser-, dicker) werden; vor Gram oder Zorn schwellen; laufend einen suchen und finden; sich in Preis erhöhen; aufrennen; wachsen; laufend etwas hinauftragen oder ziehen. -end, adj. heftig, jähörnig, hitzig, auf(fahrend-, gebracht, leicht erzürnt. -endheid,

f. Jähorn, heftiger Zorn, Heftigkeit, Hitze. -ing, f. das Auflaufen, der Aufauf; Schwellung, Anwachs; das Aufrennen (einer Thüre); Vermehrung der jährlichen Einkünfte, Erhöhung des Marktpreises.

Opluiken, v. a. u. n. auf(thun, -schliessen, eröffnen, ausblühen, frisch werden.

Opluister(en, v. a. Glanz geben, verschönern. -ing, f. Glanz, das Glänzen, Verschönerung, das (Schminken, -Aufschmücken.

Opmerk(elijk, adj. u. adv. merkwürdig, anmerkenwerth, sonderbar. -end, adj. (part. von **Opmerken**), auf(merkend, -merkend, genau schtgehend. -er, m. Beobachter, der genau auf etwas Acht giebt, Forscher. -ing, f. Bemerkung, Auf(merksamkeit, -merkung. (ren können.

Opmeren, v. n. vermögen; verzeihen. **Opnem(er, m.** der etwas (aufnimmt, -hebt, Untersucher, Prüfer, Examinator; Feldmesser; Aufwischlader, Wischloch den Boden zu reinigen. -ing, f. Aufnehmen, Auslegung; Aufnahme; Sammlung; Prüfung, Untersuchung; Aufhebung; Geltleihung auf Zinsen.

Opnestelen, v. a. auf(schnüren, -binden; vertreiben, verjagen.

Opnieuw, v. a. mit leiser Stimme ein Singstück anheben.

Opnoemen, v. a. nach der Reihe her nennen, aufzählen.

Opontbieden, v. v. a. entbieten, rufen, zu sich kommen lassen; surückrufen; zusammenberufen. -ing, f. **Opontbod**, n. Entbithung, Aufgeboth; Zurückberufung.

Oppassen, v. n. u. a. aufwarten; versorgen, Sorge tragen; sich wohl auführen; lauern, auflauern. -er, m. Aufwärter, Diener, Auflaufer, Spion; Freier, Liebhaber eines Mädchens. -ing, f. Aufwartung; des Auflauern, Spioniren.

Oppen, m. Heu(schober, -haufen. -, adj. u. adv. ober, über etwas anders erhaben; höher. -admiraal, m. -bevel, n. -bevelhebber, m. -boekhouder, m. enz. Ober(admiral, -befehl-, befehlsaber-, buchhalter, u. s. w. -en, v. a. auf Hausen setzen; einem Maurer helfen, handlangen, Kalk und Steine anbringen. -man, m. Handlanger eines Maurers. -vlaklig, adj. u. adv. oberflächlich, nur obenhin; äusserlich, auswendig. -vakte, f. Oberfläche, auswendige Seite.

-wal, (Schiffw.) das Ufer an der Windseite eines Schiffes. -water, n. Wasser das von oben hinabströmt. [die Vögel].
Oppikken, v. a. aufschleibeln (wie Oppakken, v. a. aufkleistern, kloppen, -leimen).
Oppropen, v. a. anfüllen, voll(p)ropfen, -stopfen.
Oppuilen, **Oppult(en)**, v. n. Buckel bekommen, aufschwellen. -ing, f. Schwulst, Aufschwellung.
Oppraen, v. n. sich vorsetzen; versetzt, gegossen werden.
Op(ramen), **op(ramen)**, v. a. mit Gewalt offenstossen.
Opredderen, v. a. an die Seite schaffen, alles in Ordnung bringen.
Opregt, adj. n. adv. aufrichtig, ohne falsch, unverstellt, wahrhaftig, getreu, offenerzig, fromm, tugendhaft, rechtschaffen, brav; sauber, sacht, nicht verfälscht; gerade, nicht krumm. -elijk, adv. aufrichtig, offenerzig, fromm, gerade zu, ohne Verstellung, getreu, nach der Wahrheit, wahrhaftig. -heid, -igheid, f. Aufrichtigkeit, Frömmigkeit, Rechtschaffenheit, Offenerzig-, Ehrlichkeit; Aechtheit.
Op reken(en), v. a. zusammenrechnen, -sählen, aufrechnen, bei einander rechnen. -ing, f. Zusammenrechnung, Betrag.
Oprekken, v. a. aussicheln.
Op remen, n. Opermeul, eine gewisse gelbe Farbe.
Op rijden, v. a. s. *Aanrijden*, anreizen; sum Kriegsdienst anwerben.
Oprijden, v. a. u. n. wundreiten, durch Reiten etwas zerreißen; scharf nachgehen, zu etwas scharf anhalten; schimpflich behandeln; hinauf-, bergauf-, in die Höhe fahren, -reiten; weiter reiten, mit einem Fahrzeug höher hinauffahren.
Oprijzing, f. das Aufstehen; Erhöhung; Schwelung; Entstellung.
Oprijspen, v. n. aufstossen ans dem Magen, aufrülpsen. -ing, n. das Aufrülpsen, -stossen.
Opkoop, m. Ausruf, öffentlicher (Verkauf, - Versteigerung. -er, m. Ausrufer; Auctionator. -ing, f. Ausrufung; öffentliche Ablesung; Versteigerung, Auction.
Opvoer, m. u. n. Auf(ruhr, -lauf, Empörung, Aufstand, Tumult, Bewegung unter dem Pöbel. -en, v. a. aufrühren, durch Rühren in die Höhe bringen, umrühren; fig. sum

Aufruhr reizen. -ig, adj. u. adv. aufrührerisch, empörend, rebellisch; zum Aufruhr geneigt. -igheid, f. Auf(ruhr, -stand, Empörung, Widerspenstigkeit. -igheid, adv. aufrührerisch, -ruhmässig, empörend, ungestüm, widerständig. -maakter, f. Auf(rührerinn, Empörerinn. -maker, m. Auf(rührer, Rebelle, Aufruhrerwecker. -stichter, m. Aufruhr(stifter, -erwecker. -stichting, f. Stiftung-, das Erwecken) eines Aufruhrs.
Opvlock(en), v. a. aufrücken, den Flachs auf den Spinnrockenwickeln; auf-, an)hetzen. -ing, f. das Aufwinden des Flachses; An)hetzung, -reizung.
Opvroosteren, v. a. wieder auf dem Rost braten, ein wenig auf den Rost (braten, - zu braten legen, auf dem Rostaufwärmen.
Opvrij(en), v. a. auf-, an)hetzen, zum Bösen ansetzen, auf(wiegeln, bringen. -er, m. Auf(wiegler, -hetzer. -ing, f. Anreizung, das Aufwiegeln.
Opvack(en), v. a. auf den Tisch tragen, die Speisen auf den Tisch bringen; an-, herbei)schaffen; verschaffen; aufessen. -ing, f. Bewirtung, Tafel, Speise. -ten, v. a. aufessen, versehren.
Opvackelen, v. a. durch Haken aufschürzen.
Opvach(en), v. a. glatt hobeln; von neuem hobeln, mit dem feinen Hobel glätten.
Opvach(en), v. a. im Schiffe das eine auf andere laden; aufbürden, zur Last machen; in Verlegenheit bringen.
Opvach(en), v. a. auf-, ein)schöpfen. -er, m. Koch-, Vorlege-, Schöpflöffel.
Opvach(en), v. a. mit der Scheere (beschneiden, -abschneiden; aufessen.
Opvach(en), v. a. schleifen, schärfen; anfeuern, antreiben, aufmuntern; anmahnen, erwecken, anfrischen, erregen. -ing, f. Schärfung, Erregung, Aufmunterung, Erweckung.
Opvach(en), v. a. u. n. auf-, (er)reisen, einreisen.
Opvach(en), m. Putz, Schmuck, Verschönerung, Anzug, Zierde, Zierath; das Putzen, das Schmückeln. -ken, v. a. u. n. aufputzen, -schmücken, ausziieren; hinauf(rücken, -schieben).
Opvach(en), v. a. durch malen ausbessern, aufe neue mit dem

Pinsel malen; auf etwas malen; im Malen ganz verbrauchen.
Opvach(en), v. a. erhöhen. -ing, f. Erhöhung, höltere oder steinere Bekleidung) eines Walles; das Erhöhen oder Bekleiden eines Walles.
Opvach(en), v. a. hinaufstossen; aufschlucken, -essen, -fressen.
Opvach(en), v. a. zusammen(suchen, -raffen, aus allen Ecken und Winkeln herbeisuchen; aufschütteln).
Opvach(en), v. a. auftreiben; erbeteln, durch Betteln) erjagen, -erwerben.
Opvach(en), v. a. mit den Füßen aufstossen; mit der Schaufel aufwerfen.
Opvach(en), v. a. aufschieben, verschieben, aus(er)setzen, -stellen, zurücksetzen, ansetzen lassen. -ing, f. Auf(schub, -schiebung, Anstand. -ten, v. a. aufschürzen, überstreifen, überschlagen, auf(sie)hen, -binden; auf-, ver)schieben, aussetzen, ansetzen lassen. -ing, f. das Aufschürzen, -gürten, Aufschub, Verschiebung; Zurückhaltung seines Urtheils. (kratzen).
Opvach(en), v. a. aufschrapen, -schrapen, v. a. aufschrapen, v. a. aufreusen, vorziehen, gefräßig alles einschlucken, verschlingen.
Opvach(en), n. Auf-, Inn)schrift, Titel.
Opvach(en), v. a. gefräßig alles (einschmelzen, - aufschlucken. -er, m. Fresser, Viehfress, gefräßiger Mensch; Geißhals.
Opvach(en), v. a. u. n. Schaum aufwerfen, schäumen. -ing, f. das Ab-, Aus)schäumen.
Opvach(en), v. a. hemmen, stemmen, einhalten; auf-, ein)sperren.
Opvach(en), v. n. aufschlagen, Güter auf das Packhaus bringen.
Opvach(en), m. Aufschlag; Steigerung des Preises, Erhöhung, Steigerung; Auf-, Um)schlag eines Aermols; Bück des Auges; Unkraut oder ein Gewächs das nicht gesät wird, aber von selbst hervorpresst; Auflage von Waaren; Kay oder Werft, wo die Schiffe ausladen.
Opvach(en), v. n. aufschlammern, Schlamm-, Koth) aufwerfen.
Opvach(en), m. n. Frass, gefräßiger Mensch; Säufert; Verschwender, Durchbringer, Vertilger. -ing, f. Gefräßigkeit, Fressen, Verschwendung; Bereubung und Verschwendung mit Unrecht erworbener Güter; Unterdrückung.

Opemwigen, v. a. heimlich (verschren, - aufnaschen.
Opemwiger, m. Nascher.
Opemullen, v. a. auf(naschen, - zehren, verschlemmen, aus - weg) naschen.
Opemmen, v. a. aufzählen, zusammenzählen; nach der Reihe her erzählen.
Oppelden, v. a. mit Stecknadeln aufheften, - in die Höhe heften.
Oppittien, v. a. mit Spaten aufgraben.
Oppraak, f. üble Nachrede, Tadel, Vorwurf. -kelijk, adj. u. adv. sträf-, ärgerlich, tadelhaft, tadelnswürdig, lasterhaft.
Oppreiden, v. a. überausbreiten, zudecken.
Opstaan, v. n. aufetwas stehen; aufstehen, sich aufheben, sich aufrichten; auferstehen, vom Tode erwachen, entstehen, sich zeigen; sich empören, rebelliren, aufrührerisch werden.
Opstal, m. Gebäude mit allem was dazu gehört, ausgenommen den Grund worauf es steht.
Opstand, m. das Aufstehen; Auf(stand, -ruhr, Empörung. -sing, m. Auführer, Rebelle. -ing, f. Auferstehung.
Opstappen, v. n. hinauftreten, bergaufgehen; hingehen; sterben.
Opsteigeren, v. a. u. n. häufen, einen Haufen machen; aufsteigern, sich häufen (wie die Pferde); theuer werden; den Preis erhöhen.
Opstoker, m. Lampen(anzünder, -mann; Hirschfänger, grosses Messer, Dolch.
Opstel, n. Aufsatz, Entwurf, Anschlag, Vorschrift; Vorsatz, Vornehmen; Rechnung. -len, v. a. aufsetzen, entwerfen, einen Aufsatz, Entwurf) machen; zustellen, anfangen, errichten; aussetzen; aufschieben; etwas verabreden. -ler, m. Verfasser, Schriftsteller, Entwerfer; Urheber, Erfinder, Errichter. -ling, f. Entwurf, das Entwerfen; Aufsatz, das Aufsetzen, Riss; Aufschub.
Opstemmen(en), v. a. verabreden, beschliessen, sich entschliessen. -ing, f. Entschluss, Verabredung, Verständnis, Vorsatz.
Opstijgen, v. a. u. n. steif) machen; - werden; aufs neue mit Stärke steif machen.
Opstikken, v. a. auf-, hinauf) sticken.
Opstooter, m. der etwas (auf)stößt; - auftreibt, - aufwindet; einc (Ohr) teige, Muschelle.

Opstopper, m. der etwas (verstopft, - dämpft; Ohr) teige, Muschelle (in der gemeinen Volksprache). -ing, f. Verstopfung; das Stopfen, - Dämmen.
Opstorten, v. a. aufschütten, - gießen, oben aufgießen.
Opstoven, v. a. wärmen, aufwärmen, dämpfen.
Opstreden, v. n. aufwärts streben, geschwind fortgehen, bergaufgehen, sich erheben.
Opstroeping, f. das Hinaufschlagen der Aermel; das Abziehen der Haut, das Schinden.
Opstakelen, v. a. u. n. aufstakeln, ein Schiff(ausbessern, -zurüsten, -verschauen, - mit dem gehörigen Tauerwerk versehen; sich auf eine sonderbare Artschmücken.
Optarnen, -tornen, v. a. u. n. auf-trennen; losgehen, trennen; entheffen, losmachen.
Optassen, v. a. aufhaufen, aufeinander (häufen, -schichten, an Haufen setzen.
Opteekenaar, m. Aufzeichner, -schreiber. -en, v. a. eine Zeichnung (ausarbeiten, - ganz fertig machen, - vollenden; an-, auf-) schreiben, aufzeichnen. -ing, f. Ausarbeitung, -Vollendung) einer Zeichnung; Aufzeichnung, das Auf-, Aufschreiben.
Opteeren, v. a. mit Theer beschmieren; allen Theer verbrauchen, aufsehren, alles verzehren, durchbringen, verschweuden.
Optelling, f. Auf-, Zusammen) zählung, -rechnung; das Hersagen nach der Reihe.
Optigen, v. a. andichten, auf(bürden, zu(messen, -schreiben, beschuldigen. (-ticken).
Optikken, v. a. u. n. auf(tüpfen).
Optillen, v. a. aufheben, heben.
Optimmern, v. a. aufbauen, auf etwas) bauen, - ein Gebäude aufführen.
Optogt, m. Aufzug, Zug, Marsch, Anzug, Ammarsch.
Optooijjen, v. a. auf(putzen, -schmücken, auszieren. -sel, n. Putz, Schmuck, Verzierung, Zierath.
Optred, -trade, -tree, m. Auftritt, Stufe, Treppe. -treden, v. a. aufstiegen, -treten, hinaufsteigen.
Optrek, m. Aufenthalt, Wohnung, Zimmer, kleines Landgut; Aufenthalt auf dem Lande.
Optroeten, v. n. (im Kartensp.). Trumpfauspielen; drauf (losschlagen, -losprügeln.

Optuijzen, v. a. die Haare auf(binden, -flechten.
Opvaden, v. a. ein Seil allmählig einziehen, einklaffern.
Opvaren, adj. (part. von **Opvaren**, auffahren), auffahrend; hitzig, jähsornig. -heid, f. Hitze, Jähorn.
Opveilen, v. a. öffentlich biethen, bei Versteigerung (Auction) verkaufen. -ing, f. Versteigerung, öffentlicher Verkauf bei Aufgeboth, Feilbiethung.
Opvesten, v. a. auf(schnüren, -binden, -knüpfen.
Opvijsel(en), v. a. durch Winden oder grosse Schrauben ein Gebäude unterstützen oder höher aufziehen; erheben, hoch preisen, rühmen. -ing, f. Aufwindung, Unterstüttung eines Gebäudes; Lobeserhebung.
Opvlizmen, v. a. mit einer Lanzette einen Einschnitt machen.
Opvoeden(en), v. a. er-, aufer) ziehen, Nahrung und Unterricht geben. -er, m. Erzieher, Pfliegerater. -ing, f. Erziehung, Unterricht. -ster, f. Erzieherin, Pfliegermutter, Amme.
Opvoegen, v. a. aufhauen, auf etwas in gehöriger Ordnung legen; die Fugen eines Maurerwerks (erneuern, - mit Kalk auffrischen).
Opvoering, f. Aufahrt; Erhebung.
Opvolgen, v. a. folgen, nachfolgen; befolgen, sich forchen. -er, m. -ster, f. Nachfolger, -inn. -ing, f. Nachfolge, -ung; das Einwilligen, das Nachhängen (seiner Begierden, u. s. w.)
Opwaarts, adv. aufwärts, in die Höhe, empor.
Opwach(en), v. a. aufwarten, erwarten, auf einen warten, feierlich empfangen, seine Aufwartung machen, besuchen; dienen. -er, m. Aufwärter, Buhler, Freier, Begleiter, Liebhaber. -ing, f. Aufwartung; feierlicher Empfang; -Besuch.
Opwaken, v. u. erwachen, munter-, wach) werden; aufmerksam werden.
Opwakker(en), v. n. sich erheben, stärker werden, sich vermehren, munter werden, aufmuntern. -ing, f. Erhebung, Verstärkung, Vermehrung, Erfrischung, Ermunterung.
Opwaelen, v. u. u. a. gelinde auf(kochen, -sieden).
Opwapperen, v. a. auf(flattern, -wärts wehen, durch den Wind (aufgehoben,

ben, - hin und her geschleudert werden.

Opwater, Bovenwater, n. Oben-, Oberwasser, Wasser das von Oben hinunterfließt.

Opwekkend, adj. erweckend, anmutigend, anreizend, muthgebend, erbaulich. -*er*, m. Auf-, Er- wecker; Antreiber. -*ing*, f. das Aufwecken aus dem Schlaf; Aufweckung, Erweckung aus dem Tode; Ermunterung, Anmuthigung, Reizung, Antrieb.

Opwellen, v. a. u. n. auf (wallen, -sieden; -quellen, -brudeln, -sprudeln. -*ing*, f. Aufwallung, -sieden; -quellen, -brausen, -brudeln, -sprudeln.

Opwalsen, v. a. hinauf (wälzen, -rollen; aufwälzen, auf etwas wälzen.

Opwippen, v. a. u. n. etwas, sich) aufheben, auf(hüpfen), -siehen.

Opwisselen, v. a. ein(wechseln, -tauschen; durch Tausch sammeln. -*ing*, f. Ein(wechs)lung, -tauschung.

Opsakken, v. a. u. n. in Säcke (sammeln, -aufheben; heimlich (in die Tasche stecken, -entwenden; sich auf etwas niedersenken).

Opsameling, f. Sammlung, Ein-, Auf-, Ver)sammlung, Kaufe; Zusammenlesung.

Opzegging, f. Beroegung; Entlassung, Entseugung, Aufkündigung.

Opzet, n. Vorsatz, Entschluss, Vornehmen, -haben. *Met opzet*, vorbedächtlich. -*telijk*, adv. mit Vorsatz, -Fleiss, -Vorbedacht, vorbedächtlich, -setzlich.

Opzigt, n. Auf-, Ob)sicht; Absicht, Beziehung, Rücksicht. -*stijk*, adj. u. adv. in Bezug, -Verhältniss, -beziehung, in Rücksicht, betreffend. -*stijtheid*, f. Beziehung, Rücksicht, Verhältniss. -*er*, m. Aufseher, Inspector, Accoispector. -*ig*, adj. Aufsehen erweckend, ius Auge fallend; tadelhaft.

Opzingen, v. a. anstimmen, laut singen, mit lauter Stimme singen; besingen. [lecker.

Opzitter, m. Schmeichler; Speichel.

Opzolderen, v. a. auf den Boden legen, aufschütten.

Opzwalpen, v. a. Wellenweise (heraufkommen, -herauswerfen, -aufspülen.

Opzwellen, v. a. verschlucken, aufressen, verschlingen.

Opzwellen, v. n. oben aufschwimmen; hinaufschwimmen, auf-

wärts -, gegen den Strom an)schwimmen.

Opswieven, v. a. auf(siezen, -putzen, -schwänzen; hinaufschwirren, in die Höhe schwirren (wie die Schwalben, u. s. w.)

Orakel, n. (fremd. W.) s. *Godepraak*, f. Orakel, Götterspruch; weiser Mann, ein sehr weises Frauennimmer; weiser Rathgeber, -inn.

Oranje, n. Stadt und Fürstenthum Oranien; Pomeranze; Pomeranzfarbe; m. Oranienbaum. -*ndj*, pomeranzenfarbig, oranienfarbig. -*appel*, m. Oranienapfel, Pomeranze. -*blossom*, m. Oranien(blüthe. -*boom*, m. -baum. -*gezind*, adj. -gesinnt, dem Hause Oranien(geneigt, -gewogen. -*kleur*, f. Oranien(farbe. -*klant*, -*man*, m. -gesinnter, Freund des Fürsten von Oranien und dessen Hause. -*peer*, f. Pomeranz-, Zitronen)birne. -*rijf*, f. Orangerie, Pomeranzenhaus, Gewächshaus, -Treib)haus. -*snipper*, -*snippel*, m. Pomeranzen(schale, -schnitt. -*spruit*, f. Oranien-, Pomeranzen)sprosse, -reis, -schössling, -stam, m. -stam, -baum. -*vaan*, f. -vaandel, n. Oranienfahne. -*water*, m. Pomeranzenwasser. [ring, f. Rede.

Oratie, f. (fremd. W.) s. *Redevoos*.

Orbar, adj. (obs.) nützlich, nutzbar, förderlich. -*en*, v. a. geniessen, gebrauchen, anwenden, nützen, benutzen. -*lijk*, adj. u. adv. nützlich, nutzbar, förderlich, vortheilhaft.

Orde, f. Ordnung, Regel, Einrichtung, Schickung, Rang, Gemein-, Brüder)schaft, Zunft; Ritterorden; geistlicher Orden; Mönchsorden; Bauart. -*lijk*, [nicht *Ordenstelijk*] adj. u. adv. ordentlich, nach guter Ordnung, geschickt, gesieordnet, wohlbeständig; regelmässig. -*loos*, adj. u. adv. unordentlich, ohne Ordnung, verwirrt, unregelmässig. -*nen*, v. a. ordnen, anordnen, in gute Ordnung bringen; ordinairen, in einen geistlichen Orden aufnehmen, zum Priester oder Prediger weihen. -*ning*, f. Gesetz, Ordnung, Verordnung; Ordinarium, Priesterweihe.

Order, f. Befehl, Ordre, Auftrag; Bevollmächtigter; Zucht, Ordnung.

Ordinantis, (fremd. W.) f. Befehl, Ver-, An)ordnung; Einrichtung, Schickung. -*eren*, s. *Ordenen*, v. a. ordnen, anordnen; befehlen; ordinairen, zum Kirchenname einweihen. -*aris*, (fremd. W.) öffent-

liches (Speisehaus, -Wirthshaus, wo öffentlich gespeist wird, Gasthaus).

Ordonantis, (fremd. W.) f. Verordnung, Befehl, Gebot, Vorschrift. -*eren*, v. a. befehlen, verordnen.

Orduin, s. *Arduin*, m. Quaderstein.

Ordois, f. Wohlgemuth (eine Offizianpflanze), Origanum.

Organist, m. Organist, Orgelspieler.

Orgel, n. Orgel. *Op het orgel spelen*, die Orgel(spielen, -schlagen, -blasen, m. das Blaswerk an einer Orgel; der Balgretor. -*dew*, f. Orgelthüre. -*en*, v. n. orgeln, die Orgel spielen. -*ist*, m. Organist, Orgelspieler. -*kas*, f. Orgel(kasten, -gehäuse. -*maker*, m. Orgel(macher, -bauer. -*pijp*, f. Orgel(pfeife, -röhre. -*register*, n. Register an einer Orgel. -*speler*, m. Orgel(spieler, -schläger, Organist. -*trader*, -*trapper*, s. *Posstertrader*, m. Balgretorer.

Orientalis, s. *Oosterech*, adj. morgenländisch.

Origineel, adj. s. *Oorspronkelijk*, ur-sprünglich, original.

Orrisjet, Orreiljet, f. s. *Ooring*, f. Ohren(gehänge, -sieder.

Oribhaar, m. unbefahrener Matrose, der das Schiffswerk noch nicht versteht. [ger Sturmwind.

Orkaan, m. Wirbelwind, gewaltig.

Orlevoet, s. *Horrevoet*, m. Stumpfuss, Klumpfuss; einer der Klumpfuss hat.

Orl(aan, -laan, m. Orlean, Roucou, eine gewisse rothe Farbe.

Or-, Hor-, Hor)logiemaker, m. Uhrmacher.

Oz, m. Ochse, verschnittener Stier; Grobian, grober -, unhöflicher) Mensch.

Ossen(drift, f. Heerde Ochsen, Ochsenheerde. -*drijver*, m. Ochsen-treiber, -hüter, -hirte. -*handelaar*, m. Ochsenhändler. -*hoofd*, n. Ochsenkopf. -*huid*, f. Ochsenhaut. -*koop*, m. Ochsen(handel, -kauf. -*kooper*, m. Ochsenhändler. -*kop*, m. Ochsen-, Dumm)kopf, plumper Kerl. -*leer*, -*leder*, n. Ochsenleder. -*lever*, f. Ochsenleber. -*markt*, f. Ochsen-, Rindvieh)markt. -*oog*, n. Ochsenauge; eine oben so genannte Luftersehung wie ein Regenbogen; auch eine Pflanze (Bupthalmum). -*pens*, f. Ochsen(wamme, -wampe, -kaldaune. -*etal*, m. Ochsenstall. -*stront*, f. Ochsen(dreck, -mist. -*stand*, m. Ochsen(sahn, -song, f.

Ochsensauge; auch eine Pflanze dieses Namens (Buglossa). - *vlesch*, n. Ochsen-, Rindfleisch. - *voet*, m. Ochsen(fuss, -pfote, -klau, -weide, f. Ochsenweide. - *reider*, m. Ochsenhändler.

Otter, m. Fischotter (ein bekanntes im Wasser und auf dem Lande lebendes Thier).

Ottomannisch, adj. ottomännisch, türkisch, aus dem ottomännischen Reiche.

Oubollig, s. *Hobollig*, adj. verwirrt im Kopf, närrisch drollig.

Oud, adj. u. adv. alt. - *aard*, - *aart*, m. Alter, alter Mann, Greis. - *achtig*, adj. ältlich. - *bakken*, adj. altbacken, nicht frisch gebacken, hart; alt(modisch, -fränkisch, nach dem alten Schnitt) abgenutzt. - *sigen*, n. altes Recht, alter Anspruch auf etwas; alte Wohntheit. - *grootvader*, m. Urgrossvater, Aeltervater. - *grootmoeder*, f. Urgrossmutter, Aeltermutter. - *heid*, f. Alterthum, die alten Zeiten, die Menschen vor uralten Zeiten; die Vorzeit, -welt. - *heidkunde*, f. Kenntniss der Alterthümer, Archäologie. - *heidskenner*, m. Kenner der Alterthümer, Antiquar, Archäolog, Liebhaber von alten Denkmälern. - *maaknieuw*, m. Sohuflicker; jeder der alte Sachen ausbessert und den-
elben einen neuen Anstrich giebt. - *mannenhuys*, s. *Oudemannenhuys*. - *moet*, f. Grossmuhme, Vater-oder Mutter)tante, -muhme. - *om*, m. Grossonkel, Vater-oder Mutter)onkel, -oheim, -vettor. - *overgrootvader*, m. Urgrossvater, Urältervater. - *overgrootmoeder*, f. Urgrossmutter, Urältermutter. - *s*, van ouds, adv. von Alters-, von alten Zeiten) her. - *st*, adj. (superl. von *Oud*, alt), der-, die-, das) Aelteste. - *vader*, m. Alt-, Ers-, Kirchen)vater. - *wijfjeck*, adj. von einem alten Weibe, einem alten Weibe ähnlich.

Oude(kleer)kooper, - *kleerenkooper*, m. Trödler, Kleiderhändler, der mit alten Kleidern und Sachen handelt: - *kleerenmarkt*, f. Trödelmarkt, Läusemarkt. - *mannenhuys*, n. Versorgungshaus, Spital für alte Männer. - *vroewenhuys*, n. Versorgungshaus, Spital für alte Frauen.

Ouder(dom), m. Alter, Leibsitz, Bejahtheit; Alterthum. - *ling*, m. Kirchen(ältester, -vorsteher. - *lingschap*, n. Kirchenvorsteher)

schaft, -amt. - *loos*, adj. u. adv. ältnerlos, verwaist, ohne Aelteren. - *s*, - *en*, m. pl. Aelteren, Vater und Mutter. - *Onze eerste ouders*, unsere Urältern. - *wetsch*, adj. u. adv. alt(väterlich, -modisch, -fränkisch); nach alter Sitte und Geschmack.

Out(aar), - *er*, s. *Altaar*, n. Altar.

Ouwel, m. Oblate; Mundlak.

Ouwe(wetsch), s. *Ouderwetsch*, adj. altmodisch. - *linge*, adv. vormalis, in-, vor-, von) alten Zeiten.

Oven, m. Ofen, Backofen, Feuer-, Kachel)ofen, Schmelsofen. - *deur*, f. Ofen(thüre. - *deurte*, n. -thürchen. - *dweil*, m. -wischer, -feger. - *en*, v. a. im Ofen einschieben.

gaffel, m. Ofen(gabel. - *gat*, n. -loch. - *gebak*, n. -gebackenes.

Awis, m. -haus, Backhaus, Schmelzhütte. - *koek*, m. Ofenkuchen, Kucheln im Ofen gebacken. - *krabber*, m. Ofen-, Feuer)eisen, Ofen(gabel. - *mond*, m. -loch. - *stok*, m. -stuck, -gabel. - *tje*, n. kleiner Ofen. - *wisch*, m. Ofen(wisch, -wischer, -feger.

Over, adv. u. praep. über, dar-, gegen)über; übrig; vorbei; hin und her; über(gegeben, - gelietert; bei; wegen; mit; nach; überaus. - *aardig*, adj. überaus artig. - *aardigheid*, f. sehr grosse Artigkeit. - *al*, adv. überall, aller-, an allen) Orten, allerwegen. - *altgevoerdig*, adj. allgegenwärtig. - *altgevoerdigheid*, f. Allgegenwart. - *arbeid*, m. mehrere Arbeit als gefordert wird; überflüssige Arbeit. - *arbeiden*, v. a. nacharbeiten, mehr arbeiten als gefordert ist, über das bestimmte Ziel arbeiten.

arm, adj. überaus arm, sehr dürftig. - *beslefd*, adj. übertrieben häflich. - *blijd*, adj. überaus (froh, -erfreut. - *bluffen*, v. a. überschreien, durch ein grosses Geschrei, durch Drohungen betöben, muthlos machen, den Muth niederschlagen, übertäuben. - *bobbelen*, (obs.)

v. a. überschreien, durch grosses Geschrei übertäuben. - *bodig*, adj. u. adv. über(flüssig, - trieben, -mässig. - *bodigheid*, f. Ueber(fluss, -triebenheit, -mässigkeit. - *bodiglijk*, adv. auf eine überflüssige-, übertriebene) Art, übermässig.

brassen, v. n. u. a. von neuem(prassen, - schmausen, - schlammern; sich mit Speisen überladen; beim Wenden eines Schiffes die Segel nach der andern Seite) über-

bringen, -hinübersiehen. - *brengen*, v. a. über-, herüber-, hinüber)bringen, -tragen, -führen, -liefern; Bothschaften verrichten; schwatzen, dulden, leiden, austehen; anwenden. - *bronger*, m. Anbringer, Beschwätzer, Verräther, der alles ausschwatzt; Ueberbringer einer (Bothschaft, - eines briefes u. s. w. - *brenging*, f. das) Ueberbringen, - Ueberliefern, - Anbringen, Ueberplaudern. - *brengster*, f. Anbringerin, Verrätherin, Plaudertasche, Ueberbringerin einer Bothschaft u. s. w. - *brieven*, v. a. überschreiben, durch Briefe(benachrichtigen, -berichten, -melden. - *briever*, m. Berichtgeber, einer der alles überschreibt, -von allem) Nachricht giebt. - *briering*, f. Benachrichtigung durch Briefe, Ueberschreibung, schriftliche Nachricht. - *bruggen*, v. a. mit einer Brücke belegen. - *daad*, f. Ueber(fluss, -mass, Verschwendung, Ausschweifung, Unmässigkeit. - *dadig*, adj. u. adv. verschwenderisch, ausschweifend, unmässig. - *dadigheid*, f. Verschwendung, Ausschweifung, Un-, Ueber)mässigkeit. - *dadiglijk*, adv. verschwendend, -schwenderisch, ausschweifend. - *dek*, m. Ueberdecke, Schiffsverdeck. - *deken*, m. Ueberdecke, Oberdechant, Grosdechant einer Zunft, u. s. w. - *doen*, v. a. überlassen, abstehen, über(geben, -fragen; von neuem) thun. - *downen*, - *dween*, v. a. hinüber(-stossen, -schieben, überdrucken. - *Een schip overdownen*, ein Schiff über ein Wasser (schieben, -drücken, -stossen. - *dragt*, f. Abtretung, Abstand, Abstehung, Uebertragung, Cession. - *dragtbrief*, m. Abtretungs(schrift, -akte, Beweis(schrift einer künftlichen Ueberlassung. - *drinken*, v. n. über die Massen trinken. - *dwars*, adv. quer)über, über(quer, -swerg. - *een*, adv. überein, übereinstimmend. - *eenbrengen*, v. a. übereinbringen, ver(einbaren, -gleichen, miteinander) übereinstimmend machen, vereinigen. - *eenbrenging*, f. Ver(einigung, -gleichung. - *eenkomen*, v. n. überein(kommen, -stimmen, -treffen, einstimmig, -einig, -ähnlich) sein, gesienem. - *eenkomend*, adj. (part. übereinstimmend, ähnlich, gleich. - *eenkomst*, f. Ueberein(stimmung, -kunft, Gleichförmigkeit, Aehn-

Nichkeit. *-enkometig*, adj. über-
ein(kommend. -stimmend, gleich-
förmig, ähnlich. *-eenstemmen*, v. a.
übereinstimmen, mit einander
einig sein, gleiches Sinnes sein;
gleichlauten. *-sind*, *-end*, adv.
aufrecht, gerade, emporstehend.
-sieschen, v. a. zu viel fordern,
über(bieten), -setzen. *-en weder*,
weér, adv. hin und wieder, wech-
selweise, -seitig, gegenseitig.
-eten, (*sich*) v. recipr. zu viel es-
sen, sich (überessen, -den Magen
überladen. *-gaaf*, *-gave*, f. Ueber-
gabe, -händigung, -lieferung, Ka-
pitation. *-gaan*, v. n. u. a. über-
gehen, -laufen, sich übergeben;
von einer Sache zu einer andern
schreiten; sich zu etwas ent-
schliessen; vorübergehen, ver-
schwinden, -gehen; überziehen;
überliefert werden; über etwas
gehen; hinübergehen. *-gany*, m.
Uebergang, das Gehen über et-
was, das Uebersehen über einen
Fluss, über eine Brücke u. s. w.;
Uebergang; Dicke des Eises wor-
über man gehen kann. *-gären*,
-gaderen, v. a. ersparen, samm-
len, beieinander sammeln, über-
gewinnen, durch Sparsamkeit
übrig behalten. *-goed*, adj. über-
aus gütig, gut, sehr gut. *-groot*,
m. unerlaubter Griff, Diebstahl,
Entwendung. *-grijpen*, v. a. über-
spinnen, um(greifen), -fassen.
-groot, adj. u. adv. über-, allzu-
gross; überaus-, ausserordentlich
gross. *-grootmoeder*, f. Urgross-
mutter. *-vader*, m. Urgrossvater.
-haal, m. Fährte; Ufer eines Was-
sers wo man mit einer Fährte über-
geführt wird. *-haler*, m. Fähr-
mann, der mit einem Kahne oder
Fährte Leute über einen Strom
führt. *-haling*, f. das Ueber(holen);
-ziehen; das Spannen des Bahns
von einer Flinte oder Pistole; Ue-
berredung, Distillation. *-hand*, f.
Ueberhand, Oberhand; Oberstelle;
Vorthel, Sieg, Ueberwindung;
Mehreheit. *-hands*, adv. über der
Hand, übereinander, das Eine so-
gleich aus Anderer; allmählich;
nach der Reihe. *-hebben*, v. a. übrig
haben. *-heen*, adv. über-, drüber;
hin, über etwas, ausserdem, noch
drüber, nochmal. *-heer*, m. Ober-
herr, Gebiether, oberster Landes-
herr. *-heeren*, v. a. beherrschen;
überwinden, erobern, bemächti-
gen, überwältigen. *-heering*, f. Be-
mächtigung, Eroberung. *-heerlijk*,

adj. u. adv. sehr (herrlich, -präch-
tig, -köstlich. *-heerschen*, v. a.
beherrschen, erobern, überwin-
den, gebiethen, unterjochen. *-
heerscher*, m. Ueberwinder, Er-
oberer. *-heersching*, f. Eroberung,
Beherrschung, Unterjochung. *-
heid*, (nicht *Ovrigheid*), f. Obrig-
keit, Landes-, (Stadt) Regierung.
-heidsambt, n. obrigkeitliches
Amt, Obrigkeits-, (Regierungs)-
stelle. *-heidspersoon*, f. obrigkeit-
liche Person. *-hellen*, v. n. über-
hängen, ausweichen, nicht senk-
recht stehen; sich neigen, lenken,
zu etwas geneigt sein. *-helling*, f.
Ab(hang, -hängung, Neigung. *-hoef*,
m. Ueberhuf, fleischlicher Aus-
wuchs am Pferdehuf. *-hoeks*, adv.
-hoeksch, adj. über(eckig, -zweig,
schief, queer. *-hoofdman*, m. Ober-
hauptmann. *-hoop*, adv. durchein-
ander, über einen Haufen, unter-
einander; in Unordnung, verwirrt.
-houden, v. a. übrig behalten; auf-
behalten, ersparen. *-jagen*, v. a.
über-, herüber-; hinüberjagen,
-setzen, über etwas hinjagen, -
eilen; zu stark jagen und sich da-
durch ganz ermatten. *Da* *paarden*
overjagen, die Pferde so stark lau-
fen lassen. *-jagen*, v. a. überrei-
len, zu sehr antreiben. *-jaren*, v.
n. älter als ein Jahr werden; über
ein Jahr sich wo aufhalten. *-jarig*,
adj. überjährig, mehr als ein
Jahr alt; verjährt. *-ig*, adj. u. adv.
übrig, was überbleibt. *-igens*, adv.
übrigens. *-igheid*, s. *Ovrigheid*, f.
Obrigkeit. *-ijlen*, (*sich*) v. rec.
sich überreiten, sich gar zu sehr
eilen. *-ijling*, f. Uebereilung.
-kant, m. Ueberseite, gegenüber-
liegende Seite. *-kant*, s. *Over-
hoeks*, adv. queer, über(eckig).
-kelen, v. a. mit Schiffen über-
decken. *-kijken*, v. a. über(gucken),
-sehen, hervorragen. *-klappen*, v.
a. über(plaudern), -schwätzen,
wieder erzählen. *-kleed*, n. Ober-
-, Ueberkleid, -rock; plur. *-kleed*,
n. Ueberkleidung, Decke; plur.
-kluiven, v. a. nochmals ab(nagen),
-sknaupeln. *-konstig*, *-kunstig*, adj.
sehr künstlich. *-koopen*, v. a. u.
viel-, zu theuer) kaufen. *-krachtig*,
adj. sehr-, überaus-, zu) kräftig;
gründlich. *-kroppen*, v. a. über-
stopfen, -mästen, -füllen, zu viel
Essen geben; zu viel fressen und
saufen. *-kropping*, f. Ueberladung;
Viellheit, Mannigfaltigkeit. *-lange*,
adv. in die Länge, überlang.

-langzaam, adj. sehr -, überaus
langsam. *-last*, m. Last, Be-
schwerde, Mühe, Verdruss, Ver-
hinderung. *-lasten*, v. a. lästig sein,
überladen, zu viel beschwe-
ren, -aufbürden; überhäufen.
-lastig, adj. u. adv. lästig, zu
sehr beladen; beschwerlich, sehr
mühsam, -verdrüsslich. *-lastig*,
f. Last, Ueberladung. *-leder*,
-leer, n. Ober-, Ueber)leder. *-leg*,
n. Ueberlegung, Erwägung, Be-
rathung; Verstand, Urtheil, Be-
dachtsamkeit; Ueberschlag, Rath-
schlag. *-leggen*, v. a. her-, hin)über)
legen, drüber legen, auf eine an-
dere Seite legen; (eine Rechnung,
Aktenstücke u. s. w.) vorzeigen,
vorlegen; bedenken, betrachten,
erwägen, sich berathen, bedacht-
sam handeln; bedecken, über-
decken. *-legging*, f. Ueberlegung,
Ueberdenkung, Betrachtung. *-
leven*, v. a. über-, länger) leben. *-
levend*, adj. (u. part.) überlebend; m.
u. f. der-, die) länger lebende. *-
leden*, *-luiden*, m. plur. Ober-,
Zunft)meister, Vorsteher einer
Zunft. *-liegen*, v. a. (falschlich) be-
schuldigen, -anklagen, lästern,
verläumdern, eine Lüge weiter er-
zählen. *-lijden*, v. n. sterben, ver-
scheiden, erblassen, mit Tode ab-
gehen. *-lijden*, n. das Sterben,
der Tod, Todesfall. *-looden*, v. a.
mit Bleiplatten über(decken), -sie-
hen, mit Blei belegen, über)lör-
then. *-loop*, m. Ueberströmung
des Wassers; Ergiessung, Ueber-
flossung der Galle; Schiff)ver-
deck; Gallerie, verdeckter Gang.
-loopping, f. Ueber(lauf, -schwem-
mung des Wassers; Ueberflossung
-, Ergiessung) der Galle;
Schiff)verdeck. *-loven*, v. a. über-
setzen, -theuern, zu viel fordern
für seine Waare. *-loving*, f. Ueber-
theuerung, das Ueberbieten.
-loid, adv. u. adj. überlaut, sehr
laut, mit lauter Stimme; laut, hell(
tönend, -klingend. *-malen*, v. a.
auf neue mahlen, das Korn noch-
mals fein mahlen. *-man*, *Ewerman*,
m. Obermeister, Zunft)meister.
-mesten, v. a. nochmals düngen,
mit Dünger versehen. *-midden*,
adv. mittendurch, in der Mitte,
querdurch. *-mild*, adj. überaus
(freigebig, -milde, -wohlthätig).
-mits, conj. sintermal, weil, die-
weil, alldieweil, nachdem. *-moed*, m.
Uebermuth, Verwegenheit; Hoch-
muth, Stolz, Hoffahrt, Trots. *-moed*

dig, adj. übermüthig, verwegen; stolz, hochmüthig, aufgeblasen. *-moedigheid*, f. Uebermuth; Stolz. *-morgen*, adv. übermorgen. *-mouw*, f. Ueber-, Halb)ärmel, Ueberzug, Streifärmel. *-naad*, f. Uebernaht. *-nachtig*, adv. übernächig, vorige Nacht übergeblieben. *-nachting*, f. Uebernachtung, Obdach, Nachtaufenthalt, das Uebernachten bleiben an einem Orte. *-natuurkunde*, f. Ueberraturlehre, Metaphisik. *-natuurkundig*, adj. u. adv. metaphisisch. *-oliën*, v. a. mit Oehl (begiessen, - beschmieren, -bestreichen. *-onsent*, adv. gegen über. *-oud*, adj. überall, sehr (alt, -betagt, uralt. *-oudgrootmoeder*, f. Urgrossmutter, Uraltgrossmutter. *-oudgrootvader*, m. Urgrossvater, Uraltgrossvater. *-oudmoes*, f. Altgross(muhme, -tante. *-oudoom*, m. Altgrossoonkel. *-pakken*, v. a. über-, ver)packen, aus dem einen Schrank in einen andern überpacken; von neuem anpacken. *-palmen*, v. a. mit der Hand überspannen; mit Handbreiten ab-, (nach)messen. *-palming*, f. Ueber-, Um)spannung. *-passen*, v. a. abzirkelein, abmessen, mit dem Zirkel abstecken; von neuem an messen. *-peinsen*, v. a. über(denken, -legen, betrachten, nachdenken. *-peinsing*, f. Ueber(denkung, -legung, Betrachtung. *-pekken*, v. a. mit Pech über(siehn, -bestreichen; noch einmal mit Pech überstreichen. *-pleisteten*, v. a. mit Kalk oder Gips (überwerfen, -überdecken. *-priester*, s. *Opperpriester*, m. Oberpriester, Haupt der Geistlichkeit. *-raken*, v. n. über etwas (hinkommen, -gerathen, au)fangen, -kommen, übersteigen. *-rekken*, v. a. nochmals (ausrecken, -ausziehen, -ausstrecken. *-rennen*, v. n. u. a. über-, hin)über)rennen, -laufen, -reiten, -fahren, -sprengen; über etwas rennen, -laufen; durch Rennen einen einholen. *-rijden*, v. n. u. a. mit dem Pferde über etwas reiten, mit der Kutsche über dem Wagen über etwas herüberfahren; einen Menschen über(reiten, -fahren. *-rok*, m. Ober-, Ueber)rock, Priesterrock. *-rugg*, f. *-rugg*, adv. über-, hinter)rücks, rückwärts. *-schatten*, v. a. zu hoch(schätzen, -anschlagen, den Preis zu hoch (ansetzen, -stellen; zu viel fodern, übersetzen, zu theuer ver-

kaufen; mit Auflagen zu viel beschweren; über(schätzen, -lasten. *-schating*, f. Ueber(schätzung, -lastung mit Steuern und Auflagen; Uebersetzung des Preises. *-schaven*, v. a. noch einmal hobeln, mit dem Hobel überfahren, poliren; eine Schrift übersehen und verbessern. *-schoeping*, f. Ueberfahrt, Transport, Fortschaffung, Hinüberschiffung; das Ueberschiffen von dem einen Schiffe ins andere. *-scheren*, v. a. über(schneiden, nochmals scheeren. *-schijnen*, v. a. bescheinen, beleuchten. *-schoon*, adj. überaus schön, sehr schön. *-schot*, n. Ueber(schuss; -bleibsel, -fluss, das Uebrige, das Letzte von einer Sache. *-slaan*, v. n. u. a. über(schlagen, -wiegen; hinüber(fallen, -schlagen; sich neigen, zu etwas hinübergehen; berechnen, überrechnen, einen Ueberschlag-, eine flüchtige Berechnung, machen; umschlagen, bedecken; übersehen, nicht sehen, nicht aufmerken, nicht mitrechnen, vorbei gehen, weg lassen, nicht berühren; übergehen. *-slag*, m. Ueberschlag, Regenkleid, Mantel, Aufschlag eines Kleides; Ueber-, Be)rechnung der Kosten; Umschlag über eine Wunde; Ausschlag, Uebergewicht; Umschlag eines Briefes, u. s. w. *-sloof*, f. kleine Schürze welche über der längern Schürze getragen wird; (obs.) Vorhaut. *-snaauwen*, v. a. einen durch harte Reden (in Furcht und Schrecken setzen, -zum Schweigen bringen. *-spelen*, n. Ehebruch. *-spelen*, v. a. (obs.) Ehebruch begehen. *-speler*, m. *-spelerster*, f. Ehebrecher, -inn. *-spelig*, adj. u. adv. ehebrüchig; ehebrocherisch; fig. abgöttisch, dem Götzendienste ergeben. *-spelden*, v. n. hin-, herüber)eilen. *-staag*, adv. (Schiff)w.) gegen den Wind. *-stampen*, v. a. wieder stossen, noch einmal stampfen; aus dem einen Gefässe in's andere hineinstampfen. *-sta*, adj. der-, die-, das) oberste, -höchste. *-m. Obrister, Oberster, Oberhaupt (eines Regiments oder eines Ordens, -eines Klosters, Aht, Prior. *-steeksel*, -stek*, n. Vorschuss,) übertragende Leisten-, Gesimse-, Gerahme) an einem Gebäude. *-stek*, n. s. *Oversteksel*, n. Vorschuss, u. s. w. *-stellen*, v. a. über etwas setzen. *Iemand over zijne schapen stellen*,

einem die Aufsicht über seine Schafe geben. *-stelpen*, *-stolpen*, *-stulpen*, v. a. über(decken, -laden, -häufen; gänzlich bedecken, überstülpen, mit einem Deckel überdecken. *-stelping*, *-stolping*, *-stulping*, f. Ueber(häufung, -deckung, -stülpung; -ladung; -deckung mit einem Deckel. *-sterk*, adj. sehr-, ausserordentlich) stark. *-stieren*, s. *-sturen*, v. a. überschicken; u. s. w. *-stof*, s. *Bovenstof*, f. Oberzeug, Ueberzeug. *-stolpen*, s. *-stelpen*, v. a. überdecken. *-storten*, v. a. über(schütten, -giessen, -stürzen; aus einem Gefässe in das andere hinüberschütten. *-stoting*, f. Ueber(schüttung, -giesung. *-stralen*, v. a. Strahlen über etwas werfen; beleuchten. *-stroemen*, v. a. u. n. über(schwemmen, -strömen, -fliessen, -laufen. *-stroming*, f. Ueber(schwemmung, -lauf, -strömung. *-tal*, n. Ueber(zahl, -fluss, -schuss. *-tallig*, s. *Overtollig*, adj. überflüssig. *-toeg*, m. Ueber(sug, -gang, -fahrt. *-tollig*, *-tallig*, adj. u. adv. überflüssig, über die Zahl, unnüts. *-tolligheid*, f. Ueber(fluss, -flüssigkeit. *-toem*, m. Zugfahre, w kleine Schiffe über einen Damm gezogen werden. *-treffelijk*, adj. vorzüglich, herrlich, ausserordentlich, ungemein, ausnehmend. *-treffelijkheid*, s. *Voortreffelijkheid*. *-trok*, s. *Oecertreksel*, n. Ueberzug. *-troksel*, n. Ueberzug, -Kleid, Bedeckung, Decke. *-vaargeld*, n. Fährgehd. *-vaart*, f. Ueberfahrt; Fährd, Ort wo man überfährt. *-val*, m. u. n. Ueber(fal, -raschung, plötzlicher Anfall, Angriff durch den Feind oder auf seine Krankheit; Ohnmacht, Zufall. *-vallen*, v. n. u. a. hin-, her)über)fallen, über(gehen, -laufen; überfallen, -rumpeln, -raschen. *-valling*, f. Ueber(fall, -raschung. *-vamen*, *-vademen*, v. a. überklaffern, mit den Armen überspannen. *-veel*, adj. u. adv. überaus viel, mehr als zu viel, ausserordentlich viel. *-vest*, adj. u. adv. sehr -, ausserordentlich) fett. *-vlieger*, m. dickste Schreibfeder von Gänsen; ein sehr geschickter Mensch in einer Wissenschaft oder Kunst, der etwas aus dem Grunde versteht. *-vlieten*, v. a. sanft über(fliessen, -schwemmen, -treten, austreten. *-vloed*, m. Ueberfluss, Menge, grosse Zahl, mehr als nothwendig. *-voedig*, adj. u. adv.

überflüssig; in einer grossen (Menge, -Zahl. -*vloedigheid*, f. Ueberflüssigkeit. -*vloediglijk*, adv. überflüssig, in Ueberflüssigkeit, in grosser Menge; hinlänglich, mehr als hinreichend. -*waag*, f. s. *Overwigt*, n. Ausschlag, Uebergewicht. -*waardig*, adj. sehr werth. -*wapereen*, v. n. hinüber(schleudern, -flattern. -*warmen*, v. n. auf neue wärmen. -*weging*, f. Ueber(wägung, -denkung, -legung, Erwägung, Nachdenken. -*weg*, adv. über Weg, auf dem Wege. -*wel*, adv. sehr-, überaus-, ausserordentlich -, ausnehmend) wohl. -*welstel*, n. Gewölbe. -*werken*, v. n. über die bestimmte Zeit arbeiten, sich überarbeiten, seiner Gesundheit, durch zu schwere Arbeit schaden. -*werpen*, v. s. über-, hinüber-, umwerfen; niederwerfen, umstürzen. -*wigt*, n. -*waag*, f. Uebergewicht, Ausschlag. -*wig-*

tig, adj. überwichtig, sehr wichtig, schwerer als erfordert wird; höchstgewichtig. -*wigtigheid*, f. Uebergewicht, ausserste Wichtigkeit, Angelegenheit einer Sache. -*wijzen*, v. a. über-, hinüber) weisen, auf etwas anderes hinweisen. -*winnaar*, m. Ueberwinder, Sieger, Besieger. -*winst*, f. Ueber(gewinn, -schuss. -*wonning*, m. Besieger, Ueberwundener. -*wulfsel*, s. *Overwulfsel*, n. Gewölbe. -*zeeisch*, adj. übersee, was über dem Meere ist oder von daher kommt. -*zeggen*, v. a. über-, wieder) sagen, -erzählen; etwas nochmals hersagen. -*zeilen*, v. n. u. a. übersegeln, von einem Ufer zum andern segeln; das Wasser übersegeln, in den Grund segeln. -*zetten*, v. a. übersetzen, übers Wasser (setzen, -fahren; von der einen nach der andern Seite hin) über(setzen, -stellen; übersetzen,

verdolmetschen; über(lassen, -tragen für einen bestimmten Preis); überdrucken, abgeben, sich abziehen (Buchhinderwort). -*zetter*, m. Uebersetzer; Dolmetscher eines Buchs in eine andere Sprache. -*zetting*, f. Uebersetzung, Verdolmetschung. -*ziening*, f. Uebersicht, Verbesserung; Uebergebung im Nachsehen. -*zijde*, f. die Gegenseite, die Uebersseite. -*zijdech*, adj. jenseitig, jenseits, was an jener Seite ist. -*zitten*, v. a. sitzen bleiben. -*zomeren*, v. n. den Sommer über sich irgendwo aufhalten. -*zouten*, v. a. übersalzen, zu viel salzen; noch einmal salzen. -*zulk*, adv. darum, deswegen, aus dem Grunde. -*zwaar*, adj. zu-, gar zu) schwer, überaus schwer.

Oxel, s. *Oksel*, m. Aahselhohle.
Oxhoofd, s. *Oxhoofd*, n. Oxhofs.

P.

PAA

Paadje, s. *Pagie*, m. Page, Edelknaabe.
Paai, f. (Handlungsw.) Theil einer Besahlung, Termin, Frist. - , m. (*Spottend*) ein alter Mann. -*jement*, *Pajement*, n. (Handlungsw.) Termin, Frist, Theil einer Besahlung; Scheidemünze. -*jen*, v. a. stillen, befriedigen, zufrieden stellen, bezahlen.

Paal, m. Pfahl, Säule, Pfeiler, Gränze. -*geld*, n. Pfahl -, Anker -, Hafen) geld. -*meester*, m. Pfahlmeister, Aufseher des Pfahlwerks; Einnehmer des Pfahl -, Anker) oder Hafen) geldes. -*moessel*, f. Pfahlmuschel, Muschel die nahe am Meeresufer sich aufhält und dagossicht wird. -*schans*, f. Verbach, Verhau mit Pallisaden und Stake ten besetzt. -*steen*, s. *Grens* (*paal*, -*steen*, m. Gränstein, Markstein. -*tje*, n. Pfählchen, kleiner Pfahl. -*werk*, n. Pfähle, Verbach, Verhau.
Paan, *Paën*, für *Paden*, n. pl. (in der Dichtk.) Pfade, Fusssteige; Wege. [Fisch]korb.

Pander, f. s. *Ben*, f. Mulde, Wasch-, *Paap*, m. Pfaffe, Priester, Römisch-katholischer, Pöbstlichgesinnter. -*je*, n. Pfählchen, kleiner Pfaffe; Püppchen eines Seidenwurms. -*sch*, adj. u. adv. papistisch, pöbstlich, römischkatholisch.

PAA

Paar, n. Paar, Kuppel, Joch (Ochsen), zwei. -*tje*, n. Pärchen, ein kleines Paar. -*wijze*, adv. paarweise.

Paard, n. Pferd, Ross. -*obloem*, f. Pferde-, (Hunds)blume, Pfaffenblatt, (eine Offizinalpflanze) Taxixium. -*oboon*, f. Pferde(bohne). -*edek*, n. -decke. -*edief*, m. -dieb. -*drek*, m. -dreck, -mist, -äpfel. -*shaar*, n. -haar. -*rhoof*, m. -huf. -*skam*, m. -kamm. -*sklanuw*, m. Gänsedistel, Hasenkohl (eine Pflanze), *Sonchus aspera*. -*ekloed*, n. Pferde(decke). -*skooper*, m. -händler, Ross(händler), -läuscher, -*skoopmanschap*, f. Rosshändler. -*ekravel*, f. ein gewisses schwarzes Fleischklümperchen an der Stirne eines kaum geworfenen Füllens. -*elijn*, Seil eines Zugschiffes, woran das Pferd zieht, Seil an den grossen Schiffsegeln worauf die Matrosen stehen. -*sloop*, m. Wettrennen der Pferde, Pferdorennen. -*eman*, m. Pferdevermieter (in der Fabellehre) Zentaur, halb Mensch halb Pferd. -*emarkt*, -*emerkt*, f. Pferdemarkt, Rossmarkt. -*emoseeter*, m. Pferde(arzt, Rossmarkt. -*emist*, -*emest*, m. Pferde(mist, -dreck, -äpfel, -dünger. -*en*, v. a. durch Pferde ein Schiff fortziehen. -*eschop*, m. das

PAA

Ausschlagen der Pferde. -*esmid*, m. Pferdeschmid, Hufschmid. -*estaart*, m. Pferde(schwanz, Rossschweif. -*estal*, m. Pferde(stall. -*estront*, f. -dreck, -mist. -*estroon*, n. streu, stroh. -*eteels*, f. Stuterei. -*etuing*, m. Pferdegeschirr, -zeug. -*etuischer*, m. -tau-scher, Rosshändler. -*etijg*, f. Pferdeäpfel, -dreck. -*evlieg*, -fliege oder Rosshäute, Pferde, käfer, -bremse. -*evoder*, n. Pferde(tutter. -*coet*, m. -fuss. -*evolk*, n. Reiterei, Cavallerie. -*evragt*, f. Pferde(fracht. -*ewed*, n. -tränke, -schwämme. -*ewerk*, n. -arbeit, schwere Arbeit. -*ewik*, f. Rosswicke. -*ezoen*, f. Maulschelle. -*je*, n. Pferdchen, kleines Pferd. -*menssch*, n. Zentaur, halb Pferd und halb Mensch. -*rijder*, (-*berijder*), m. Pferde(bereiter, -berouter, Bereiter in einer Reitschule.

Paarie, *Paerl*, *Paerel*, s. *Paarl*, *Perrel*, f. Perle. (roth.
Paarsch, adv. violett-, farbig, braun. -*Paasch*, f. Ostern, Osterfest. -*avond*, m. Oster(abend, -nacht. -*best*, n. Oster-, hohe Fest)kleider. -*bloem*, f. Mond-, Pfennigkraut. -*brood*, n. Oster(kuchen, -fladen. -*dag*, m. Ostertag, Ostern, Oster(feiertag. -*ei*, n. -ei. -*foest*, n. -fest. -*lam*, n. -lamm. -*maandag*, m. -montag. -*tijd*, m. -zeit. -*week*, -wooch,

Paaw, m. Pfau; ein stolzer Mensch. -**neij**, n. Pfauen(ei-) -**enhok**, n. -nest. -**staart**, m. -schwanz. -**emeder**, f. -eener, f. -feder. -**enroet**, m. -fuss. -**in**, f. Pfauhenn, Weibchen des Pfauens. -**tje**, n. junger Pfau.
Pacht, f. Pacht, Zoll, Maut, Auflage; Mitho. -**en**, v. a. pachten, mithon. -**er**, m. Pächter, Miether, Meier; Zöllner, Zollpächter, Mautschinder. -**geld**, n. Pacht(sins), -geld. -**hoers**, f. Meierhof. -**huur**, f. Pacht-, (Mith)geld. -**ing**, f. Pacht; das Pachten, das Mithen. -**spel**, -**erspel**, n. Pachtspiel, eine gewisse Art von Lottspiel; das mit kleinen dünnen Pfennigen und Würfeln gespielt wird. -**penning**, m. Pachtspennig.
Pad, n. Pfad, Weg, Fuss(stieg), -weg; Gang oder Allee in einem Garten. -**Padde**, f. Kröte (ein bekanntes Thier).
Padd(blowm, f. Kröten(dill), -blume, Rindsauge, stinkende Kamille (eine Offizinalpfl.) -**brood**, n. -stool, m. Pilze, Erdschwamm, Champignon. -**steen**, m. Krötenstein, Stein welchen man, der Sage nach, im Kopfe der Kröten findet. -**tje**, n. kleine Kröte.
Padje, **Paadje**, n. kleiner -schmaler Fusssteig.
Paf, adj. schlaff, schlapp. - l exol. pah! paf! puff!
Paf(gadet, -gedet, m. Kirschänke, Kornbeisser; Taube mit einem grossen und hohen Schnabel.
Pagie, m. Page, Edelknabe.
Pagina, s. **Bladzijde**, f. Blattseite, Seite eines Buches.
Pagode, m. Pagode, Heidentempel, Götzentempel; indianische Silbermünze.
Pair, m. Pair, Reichsfürst (Titel in England und Frankreich). -**schap**, n. Würde eines Pairs oder Reichsfürsten.
Pais, (fremd. W.) s. **Vrede**, m. Friede.
Pak, n. Pack, Packet, Last, Ballen; ganze Kleidung. -**doek**, n. Packtuch, grobe Leinwand zum Einpacken, Packleinwand. -**drager**, m. Lastträger. -**garen**, n. Bindfaden, Packgarn. -**huis**, n. Packhaus, Vorrathshaus, Speicher, Magazin, Waarenlager. -**tje**, m. Päckchen, Packethen; Kleidung. -**kaadje**, n. Bagage, Gepäcke. -**kas**, -**kist**, f. Pakkasten. -**kedrager**, m. Pack-, (Sack-, Last)träger. -**kelder**, m. Waarengewölbe, Paokkeller. -**ken**, v. a. packen, einpacken. -**ker**, m.

Einpacker, Packknecht, Ballenbinder. -**kerij**, f. Paok(keller, -haus, Ort wo etwas gepackt wird; das Packen, -Einpacken, -Ballenbinden. -**ket**, s. **Pakje**, n. Päckchen, Packet. -**kelboot**, f. u. n. Packetboot, Postschiff für Briefe und Reisende. -**kist**, f. Paok(kiste, -kasten. -**kleed**, n. -tuch, -kleid. -**linnen**, n. -leinwand. -**mand**, f. -korb. -**naald**, f. -nadel. -**papier**, n. -papier. -**stok**, m. -stock, -scheid. -**touw**, n. -tau, -seil, -striok; dickes Packgarn. -**tuig**, n. Paok(zug. -**sadel**, m. -sattel. -**sold**, m. -boden, -haus, Waarenlager auf dem Boden eines Hauses.
Pal, f. Hacken an einer Winde, wodurch sie gehindert wird rückwärts zu drehen. -, adj. fest, steif, unbeweglich. **Pal staan**, f. fest stehen bleiben, Stand halten.
Palank, f. türkische Verschanzung mit Palisaden.
Palatijn, m. Palatin, Pfalzgraf (ein ungarischer Titel). -**schap**, f. Palatinat von Ungarn (Pfalzgrafschaft in Deutschland, Woiwodschaft in Polen).
Palei, f. Tortur, Folter, Marter-, Peinbank.
Paleis, n. Pallast, Schloss, prächtiges Gebäude.
Palet, n. Palett, Farbenbrett, Tafel der Maler; Pritsche womit man den Federball schlägt. -**ten**, v. a. den Federball -, den Volunten) schlagen.
Paling, f. Aal, eine gewisse Gattung grosser Aale.
Palm, m. Palm, Palm(baum, -zweig, Buchsbaum, Siegeszeichen bei den Dichtern. -, f. Handpalm, flache Hand. -**boom**, m. Palm-, Buchs-, Dattel)baum. -**hout**, -**menhout**, m. Palm-, Buchsbaumen)holz. -**en**, adj. buchsbaumen, von Buchsbaum oder Palm. -**enhout**, s. **Palmhout**. -**spier**, f. Handmuskel, das flache Handmüschen. -**tak**, m. Palmenzweig. -**week**, f. Marter-Leidens)woche, Woche vor Ostern. -**wijn**, m. Palm-, Dattel)wein. -**zondag**, m. Palmsonntag, Sonntag vor Ostern.
Palsrok, m. ein langer weiter Reise- rock; eine gewisse Art von Windscheidemühen, welche ganz auf ihrem Fusse drohen, und unten nur an einer Seite bekleidet sind.
Palterotak, m. Pilgrim-, Wallor)stock, -stab.
Paltsgraaf, m. -**gravin**, f. Pfalz-

graf, -gräfin. -**schap**, f. Pfalzgrafschaft.
Pan, f. Pfanne, Koch-, Brat)pfanne. Hohlriegel, Dach(pfanne, -siegel, Zündpfanne eines Gewehres; Hirschale, Schädel, Scheitel. -**aal**, m. dünner Aal, welcher in der Pfanne gebraten wird. -**aarsen**, v. s. jemand bei allen Vieren aufheben, und ihn mit dem Hintern auf die Erde stossen. -**appel**, n. Pfannapfel, welcher gut in der Pfanne zu braten ist. -**boor**, f. Scheitel, Schädelbohrer, Trepan (ein Instrument der Wundärzte). -**haring**, m. Pfann-, Brat)haring, frischer Haring. -**koek**, s. **Pannekoek**, m. Pfannkuchen.
Pand, n. Pfand, Unterpfand; Vorrathshaus, insonderheit von Schreibarbeit; jedes Hausräthe von einigem Werthe; Seite, Theil eines Kleides. -**en**, v. a. pfänden, in Pfand nehmen, schätzen, Güter anschlagen und verkaufen. -**er**, m. Pfänder, Gerichtsdienner, der die Güter eines Schuldners in Verwahrung nimmt. -**haling**, **Panding**, f. gerichtlicher Anschlag und Verkauf. -**nemer**, m. der Geld auf Pfand giebt; einer der die Güter eines Schuldners gerichtlich anschlagen und verkaufen lässt. -**teman**, s. **Grijstlaar**, m. [pl. **Pande**(**lieden**, -**luiden**), Geissel, der zum Pfande gegeben wird. -**verkoopper**, m. Verkäufer von verfallenen Pfändern, in dem Pfand- oder Leih)hause, einer der die Güter der Schuldner gerichtlich verkauft. -**spel**, n. Pfandenspiel.
Paneel, n. Holz oder Tuch in einem Rahmen, Gefäß eines Zimmers, einer Kutse u. s. w.; Grund eines Gemäldes (pl. **Panelen**).
Panne, s. **Pan**, f. Pfanne. -**bakker**, m. Ziegelbrenner. -**bakkerij**, f. Ziegelhütte. -**dak**, n. Ziegeldach. -**dekker**, m. Ziegeldecker. -**koek**, m. Pfannkuchen; Haufen Kuhmist. -**koken**, v. n. sich irgendwo lange aufhalten, saubern, die Zeit mit nichts verderben. -**kooper**, m. Ziegelhändler. -**likken**, v. a. tellerlecken, sehmarotzen. -**likker**, m. Tellerlecker, Schmarotzer. -**likkerij**, f. das Tellerlecken, Schmarotzen. -**strijker**, m. Mauer- kelle, das Ziegeldach mit Kalk fest und dicke zu machen; Ziegelstreicher, einer der das Dach bestreicht. -**tje**, n. Pfänuchen, Kie- no Pfanne; Ziegelchen, Ziegel-

gelchen. -*visch*, m. Bratfisch, Fisch welcher in der Pfanne gebraten wird. -*tsjevisch*, -*visch*, m. feingehackter und mit einer Senfbrühe in der Pfanne bereiteter Fisch. -*vlies*, n. Hirn(haut), -fell.

Pan(*ther*, m. -*thardier*, n. Panther, -*thier*, Pardel (ein grosses Thier).

Pantoffel, s. *Muil*, f. Pantoffel, Pantoffelschuh. -*hout*, n. Pantoffelhols. -*maker*, m. Pantoffelmacher.

Pant(*sier*, -*ser*, -*ser*, n. Panzer, Brustharnisch. -*sermaker*, m. Waffen-, Panzer)schmidt.

Pap, f. Brei, Muss, Papp, Kleister; Steife. -*baard*, -*ster*, m. Brei-, Mussmesser. -*je*, n. Breichen, gewöhnlicher Name der Papagaien.

-*ketel*, m. Brei-, Muss)kessel. -*lepel*, m. Brei-, Muss)löffel, Kinderlöffchen. -*pen*, v. a. pappen, kleistern, aufkleben; steifen, steif machen, einem Zeuge die Steife-, die Zubereitung geben; eine Geschwulst durch Aufschläge weich machen. -*pot*, f. Brei-, Papp-, Muss)topf. -*sel*, n. Papp, Kleister.

Papegaai, m. Papagai. *Naar den papegaai schieten*, nach dem Vogel schießen. *Hij heeft den papegaai geschoten*, er hat den Vogel getroffen; *fig.* er hat den Preis gewonnen, er ist glücklich gewesen, er hat sein Ziel erreicht. -*snek*, -*sneus*, m. Papagai(schnabel, -nase; eine gewisse Art Tulpen; ein Zahninstrument, welches einem Papagaischnabel ähnlich sieht. -*s-kooi*, f. Bauer-, Käfig) für einen Papagai.

Pap skulkeken, f. pl. Aron (eine Offizialpflanze). -*erij*, f. Pabsthum, Pfaffenhandel, Mönchs(geschwätz, -streich). -*ist*, m. Papiet, Pabstlich(es)sinntor, Römischkatholischer.

Papier, n. Papier. *Een vel papier*, ein Bogen Papier. *Een riep papier*, ein Rieß Papier. -*en*, adj. papieren, was aus Papier gemacht ist. -*en*, n. pl. Papiere, Schriften, Akten, Briefschalteln. -*konst*, f. Kupferstecherkunst, Kunst aus Papier allerlei schöne Sachen zu verfertigen. -*kooper*, m. Papier(händler, -maker, m. -macher, -müller. -*makerij*, f. -mühle, -mackerkunst. -*mulen*, f. -mühle. -*tje*, n. -chen, Stückchen Papier. -*verkoooper*, m. Papier(händler, -winkel, m. -handel, -kram, -bude, -laden. -*voorn*, m. -wurm, Büchel(wurm; -krämer.

Pappel, *Peppel*, s. *Popu*(*lier*, -*lierboom*, m. Pappelbaum.

Paradijs, n. Paradies, Lustgarten; der Himmel, Aufenthalt der Seligen nach dem Tode. -*appel*, m. Paradiesäpfel. -*vogel*, m. Paradiesvogel.

Paralel, adj. u. adv. (in der Mathematik) parallel, gleich weit, in gleichem Abstände fortlaufend; s. *Ewenwijdig*.

Parceel, *Perceel*, (fremd. W.) n. Theil, Stück.

Pardel, m. Pardel (ein grosses Thier). *Pardon*, (fremd. W.) Pardon; Vergebung, Verzeihung, Gnade, Begnadigung. [Küchenpfl.]

Paroi, *Porei*, s. *Prei*, f. Lauch (eine *Paroi*, s. *Perel*, f. Perle.

Parenthesis, f. (fremd. W.) Parenthese, eingeschobene-, eingeklammerte) Periode.

Parf(*fum*, -*uum*, (fremd. W.) Rauchwerk, wohlriechende (Sachen), -Salbe. - Oel, Räucherpulver; s. *Reukwerk*. -*fumeerder*, -*fumerer*, m. Parfümirer, Parfümhändler. -*fumeren*, v. a. räuchern, durchräuchern, mit wohlriechenden Gerüchen anfüllen.

Pari, adj. pari, gleich auf (Handlungsw.)

Park, n. s. *Diergaarde*, f. Thiergarten, Gehölze, öffentlicher Spaziergarten.

Parkei, n. (fremd. W.) Enge, hohler Weg, onger Durchgang; Verlegenheit.

Parlement, n. (fremd. W.) Parlament, Versammlung der Stände in England; hohes Justiscollegium in Frankreich, in früheren Zeiten.

-*eren*, v. n. (fremd. W.) in Unterredung treten, über Übergabe eines belagerten Ortes unterhandeln, capituliren. -*sheer*, -*slid*, n. Parlements(herr, -glied. -*shuis*, n. Parlements(haus, Haus wo das Parlament sich versammelt, ein Theil des Parlements von England, welches in Ober- und Unter-)haus sich theilt.

Parmastig, adj. (fremd. W.) prächtig, stolz.

Parmesaan, adj. parmesan, was aus Parma ist; Parmesankäse.

Parnas, *Parnassusberg*, m. Parnass, Musensitz (in der Fabelhebr.) -*bloemen*, f. pl. -*loof*, n. vermischte Gedichte, dichterliche Blüthen.

Parochi(*aan*, m. Einwohner eines Kirchspiels, Eingepfarrter, Pfarrkind. -*e*, f. Kirchspiel, Kirchspren-

gel. -*ehuis*, n. Pfarr(haus, -hof. -*eker*, n. Parochial, Pfarrkirchhof. -*epaap*, -*eprieester*, m. Pfarrer, -*Prieester* eines Kirchspiels oder Bezirks.

Par(*quit*, -*ketet*, m. u. n. eine Art kleiner grüner Papageio.

Part, s. *Pere*, f. Presse.

Part, f. Theil, Antheil; List, Streich, Betrug, Schabernack, Fosse. -*en*, v. a theilen, s. *Deelen*.

Partij, f. Theil, Quantität. Haufen, Parthie (Waaren, Güter); Anhang, Secte, Faction; Eutschluss; Widersacher, Feind, Gegner. -*dig*, adj. u. adv. partheihsich, einseitig. -*digheid*, f. Partheilichkeit, Einseitigkeit. -*ganger*, m. Partheigänger, einer der unter einem Corps leichter Truppen dient. -*schap*, f. Partheilichkeit, Einseitigkeit, Uneinigkeit, Streitigkeit.

Paruk, *Pruk*, f. Perücke. -*emaken*, v. a. Perückenmachen. -*emaker*, m. Perückenmacher.

Pas, m. Schritt, Tritt; Durchgang, -zug; Geleitsbrief, Reisesettel, Pass, Erlaubnisschein; n. rechte Zeit, - Stunde, - Augenblick; f. Anständig-, Gemüchlichkeit; -, adv. kaum, so eben, zu genauer Noth. - (e) adv. passend, nützlich; zu rechter Zeit. - (van) adv. gelegen, zu gelegener Zeit. -*baan*, f. Platz-, Ort) wo man mit Würfeln im Brett spielt. -*gang*, m. Pass, Zeltgang eines Pferdes. -*ganger*, m. Passgänger, Zelter. -*kaart*, f. Seekarte. -*kweil*, -*quid*, n. Pasquill, Schmäh-, Laster)schrift. -*kwillenmaker*, m. Pasquillante, Pasquillmacher, Ehrenschänder. -*lood*, n. Senkblei, Blei-, Mess)schnur, Briewage. -*poort*, n. Pass, Passport, Geleitsbrief, Abschiedschein; der Abschied. -*saat*, -*saatwind*, m. Passatwind. (Schiffsw.) Wind der zu einer bestimmten und langen Zeit wehet. -*sagie*, -*saadge*, (fremd. W.) f. Durchzug, -gang; Vorbeigang; Stelle (in einer Rede, - in einem Buche, - in einer Schrift. -*sagiegeld*, n. Passagiergeld, Zoll welchen Reisende an den Grenzen eines Landes bezahlen müssen. -*sagior*, m. Reisender, Wandersmann. -*gant*, m. Reisender der bloß durch einen Ort oder Land passirt; Landstreicher. -*sato*(Handlungsw.) adj. vergangen, -*flossen*. -*se*, s. *Pas*, m. f. u. n. Tritt, Schritt. -*selijk*, adj. u. adv. steinlich, mittelmässig.

Passement, n. Posament, Borte, Besatz, Tresse. -*koord*, f. Tressenschnur. -*maker*, -*werker*, m. Posamentierer, Bortenwirker.

Passen, v. a. u. m. passen, fügen, anschliessen; gesiemen, anständig sein, sich wohl schicken; an)passen, -messen, versuchen ob etwas wohl anschliesst. *Die rok past u niet*, das Kleid passt euch nicht, es schliesst sich nicht an, es schickt sich nicht für euch; ab)hählen, bezahlen; Acht geben, lauren, lauschen; schicken; warten, aufwarten; treffen.

Passer, m. Zirkel. *Met den passer meten*, mit dem Zirkel abmessen.

Passeren, (fremd. W.), v. n. vorbeigehen, durch)gehen; -ziehen, durch)passiren; über)gehen, -schlagen, unaufgemerkt bleiben lassen.

Passie (fr. W.), f. Passion, Zorn, Aufgebrachtheit -, f. Passion; Leiden Jesu. -*bloem*, f. Passionsblume. -*week*, f. Passions-, Leidens-, Char)woche, die Woche vor Ostern.

Pas(*tei*, -*teije*, f. Pastete; (in der Druck) das Verwischen und Ineinanderfließen der Buchstaben. -*teibakker*, m. Pastetenbäcker.

Pastel, n. Pastel, Weide, (eine Pflanze, welche in den Tuchfabriken gebraucht wird); Kreide (Crayon) der Maler; zum Zeichnen.

Pastemakel, f. Pastenacke, weisse Mohre, Mohrrübe, weisse Rübe.

Pastoor, (fremd. W.), m. katholischer Priester; Pfarrer, Priester, Pastor, Hirte, Seelsorger; Prediger. -*huise*, n. Pfarrwohnung, Pfarrhaus, Pfarre.

Pastoryj, f. Pfarre, Pfarrhaus. -*goederen*, n. pl. Pfarrgüter. -*huise*, n. Pfarr(haus, -)wohnung.

Patakón, m. brabantischer oder spanischer Reichthaler, von ungefähre f 2½.

Patent, n. Patent, Order, Befehl; besiegelte (Urkunde, - Erlaubnisschein zu einem Gewerbe; Bestallungsbrief.

Pater, (fremd. W.) m. Pater, Beichtvater, Ordensmönch. -*noster* (fr. W.) n. das Vaterunser. -, m. Paternoster, Rosenkranz; Hand)teschel, -kotte. -*nosteren*, v. a. einem Handfesseln anlegen. -*stuk*, n. Rippenstück eines Ochsen zum Räuchern. -*vaafje*, n. Mutterfäuschen, das beste Fäuschen welches man im Keller hat. (Lapathum).

Patisch, f. Ampfer (eine Pflanze);

Patient, s. *Lijder*, *Zieke*, m. u. f. Patient, Kranker; Nissethäter, armer Sünder, zum Tode Verurtheilter. -*ie*, (fremd. W.) f. Geduld; Bauerampfer (eine Pflanze); Hippopopathum.

Patriarch, (fremd. W.) s. *Aartevader*, m. Patriarch, Ersvater; ein sehr alter ehrwürdiger Mann; Oberpriester der griechischen Kirche. -*aal*, s. *Aartevaderlijk*, adj. patriarchal, erväterlich. -*aat*, n. Patriarchen(thum, -amt, -würde.

Patrijs, f. Rebhuhn, Feldhuhn. -*hond*, m. Hübnarhund. -*jagt*, f. Rebhühnerjagd. -*je*, n. Rebhühnchen.

Patriot, (fremd. W.) s. *Vaderlander*, m. Patriot, Freund seines Vaterlandes. -*ismus*, n. (fremd. W.), s. *Vaderlands*(*tiefde*, -*min*, f. Patriotismus, Vaterlandsliebe.

Patroon, (fremd. W.) m. Schutzherr, Beistand, Vorsprecher, Vertheidiger; Meister, Herr, Herrschaft, Komthorherr; Patrone, Flinten- oder Pistolen)ladung. -*n*, Muster, Vorbild, Vorschrift, wornach man zeichnet oder sonst arbeitet. -*maker*, m. Patronenmacher; Musterkrämer, der Spitzenmuster, oder Muster zum Zeichnen oder Sticken macht und verkauft. -*schap*, n. Patronat, Würde eines Beschützers. -*tasch*, f. Patronatsche. -*trekker*, s. -*maker*, m. Patronen-, Flintenpatronen)macher.

Patronaat, n. -*naadje*, -*niegie*, f. Patronat, s. *Patroonschap*. -*nes*, f. Gönnerin, Beschirmer-, Beschützerin; Schutzheilige.

Pauk, s. *Keteltrom*, f. Pauke, Kesseltrommel. -*ier*, m. Pauker, der Pauken schlägt.

Pawe, m. Pabst, der Oberbischof von Rom; f. herrschsüchtiger Mensch. -*dom*, n. Pabstthum, die römisch-katholische Kirche, Religion; Regierung eines Pabstes. -*eljk*, adj. päpstlich; herrschsüchtig. -*gesind*, adj. u. adv. päpstlichgesinnt, römisch-katholisch, papistisch. -*schap*, n. päpstliche Würde, Regierungssitz eines Pabstes.

Paww, s. *Paaww*, n. Pabst.

Pauss, (fremd. W.) f. Pause, Ruhe, Ruhepunkt, Stillhalten in der Musik; Absatz, Abschnitt eines Psalms. -*ren* (fremd. W.), v. n. pausiren, ruhen, sich erholen, einen Ruhepunkt machen.

Pavi, -*blok*, n. Schlägel der

Pflasterer. -*jen*, *Plaveisjen*, v. a. pflastern, die Strassen mit Steinen helegen.

Paviljoen, n. Zelt, Verdeck eines Schiffes, Feldbette, Jagdselt, Gartenhäuschen, Altan, hervorragender Theil eines Gebäudes.

Peda-*4*, m. Pedant, Schulfuss, ein stotzer, aufblasener, naseweiser Mensch. -*erij*, f. Pedanterei, Schulfücherei; naseweises Betragen.

Pedel, m. Pedell, Universitätsbedienter.

Pedestal, (fremd. W.) n. Fussstück einer Bildsäule.

Peel, f. breites Haarband; morastiges Land, sumpfiger Boden, Bruchland, n. morastiges Land; ein gewisser Strich Landes in Holland.

Peen, f. plur. Möhren, Rüben, gelbe Rüben. -*e*, (fremd. W.) f. Strafe (im Kanzleisty), Poena. *Op poens des doode*, bei Todesstrafe. -*zaad*, n. Rübesamen.

Peer, f. Birne, Birn. -*d*, s. *Paard*, n. Pferd. -*drank*, -*edronk*, m. Birnwein. -*most*, -*bloesom*, m. Birnblüthe. -*boom*, m. Birnbaum. -*boomem*, adj. birnbaumen, von Birnbaumenholz. -*ekwid*, n. Birn(kraut, -)latweger.

Peerel, *Peerls*, s. *Perel*, *Perel*, f. Perle.

Pees, f. Sehne, Muskel, Nerve, Spannader; Saite, Schnur, Senne. -, *Peserik*, m. Hammel-, Ochsen)ziemer.

Peet, m. u. f. Pathe, Taufpate. -, *Peetemoei*, f. Pathinn, Gevatterinn. -*er*, m. Taufpate, Gevatter. -*erschap*, m. Gevatter-, Taufpath)schaft. -*lap*, m. u. f. Vice(pathe, -pathinn, -gevatter, -inn); der oder die, an der Stelle eines abwesenden Taufpathens, ein Kind aus der Taufe hebt. -*oom*, m. Pathe, Gevatter.

Pegel, m. Aiche, Pegel, Peil; Zeichen eines Wein- oder Bier)masses. -, m. Aichstock, Visier(stab, -stock eines Weinmessers, Eiszapfen. -*en*, v. a. die Wein-, Bier)masse (zeichnen, -aichen; aichen; peilen, weinmessen; gut zechen, wacker trinken, saufen. -*stok*, m. Visierstab eines Weinmessers.

Peil, n. u. f. Merkmal der Höhe und Tiefe des Wassers; Aiche-, Peil eines Masses; Zeichen von einem Wein- oder Bier)mass; Messung der geistigen Getränke in einem Fasse. -*der*, s. *Peiler*. -*en*, v. a. die Tiefe eines Wassers ab)messen, -peilen; Visiren, feuchte Waaren mit dem Massstabe messen;

die Höhe der Sonne-, der Sterne) messen. -er, -der, m. Aicher, Weinmesser; Lootsman. -ing, f. das Anmessen der Tiefe eines Wassers; das (Messen geistreicher Getränke, - Untersuchen, Aus-, Nach)forschen. -keten, f. Visiorkette. -kompas, n. Sondirkompass (die Abweichung der Magnetnadel zu bestimmen). -lood, n. Bleiwurf, Senkblei. -roede, -roe, -stok, -staf, m. Aichstock, Visier(-stab, -ruthe).

Peinsachtig, adj. nach(denkend, -sinnend).

Peinzen, v. a. nach(denken, -sinnen, betrachten).

Peis, (fremd. W.) s. *Vrede*, m. Friede, Versöhnung. -teren, s. *Pleisteren*, v. a. plāstern; mit Kalk überstreichen.

Pek, s. *Pik*, n. Pech.

Pek(ken, Pikken), v. a. pichen, verpichen, mit Pech bestreichen. -krans, m. Pechkrans. -lap, m. Schuhlicker; der lange in einer Gesellschaft bleibt. -lappen, v. a. u. n. schuhlicken; lange in der Gesellschaft sitzen bleiben. -ton, f. Pech(tonne, -fass. -swart, adj. v. adv. pechschwarz, ganz schwarz.

Pekel, f. Pöckel, Salzbrühe. fig. Gefahr, Verlegenheit. -en, v. n. u. a. zu Pöckel werden, schmelzen (wenn vom Salz die Rede ist); einpöckeln, -salzen. -haring, m. Pöckelhäring, eingesalzener Hering; Hanswurst eines Marktschreiers oder Seiltänzers. -hoer, f. alte Hure. -ing, f. (besser *het Pekelen*) das (Pöckeln, - Einsalzen. -nat, n. Pöckel, Salzbrühe; (in der Dichtk.) das Meer, das Seewasser. -schuim, n. u. f. Meerschäum, Seewasser; Schaum von der Salzbrühe. -sop, n. Sec-, Meerwasser, Salzwasser. -spok, n. Pöckelspeck, eingepöckeltes Speck. -veid, (Dichterisch) n. die See, das Meer. -vlesch, n. Pöckelfleisch, eingepöckeltes Fleisch. -sonde, f. alte Sünde, früheres Vergehen; älteres Uebel.

Pel, s. *Dop*, u. *Schel*, u. *Schil*, f. Schale. -ange, f. eine Art chinesischer Atlas. -degarat, -degerat, f. Graupen, geschälte Gerste, Grüte. -len, v. a. schälen, abschälen, aus den Schalen oder Hülsen machen. -lar, m. einer der Früchte aus den Hülsen thut; Graupenmüller. -molen, m. Graupenmühle.

Pelgrim, m. Pil(ger, -grim, -gram), Wallfahrer, Reisender zu Fuss, Wanderer. -aadje, -agie, s. *Bedevaart*, f. Pilgerschaft, -grimskled, n. Pilgerkleid, Pilgrimrock. -smantel, m. Pilgermantel. -stok, m. Pilger(stab, -stock).

Pelikaan, m. Pelikan (ein gewisser amerikanischer grosser Vogel); Gemessenfuss (in der Wundarzneik. ein Instrument die Zähne auszunehmen); ein gewisses chemisches Werkzeug; eine gewisse Art Kanone von beinahe 6 Schuh lang, und 6 pfündige Kugeln werfend, jetzt aber nicht mehr im Gebrauch.

Pelle, f. Leichtenuch welches über den Sarg gelegt wird. -le, n. eine Art Leinwand zu Tischtüchern und Servietten. -wever, m. Leineweber, der Tafeldamast (Zeug zu Tischtüchern u. s. w.) vorfertigt.

Pels, m. Pels, Pelzrock. -ter, *Peltzer*, m. s. *Bontwerker*, m. Kürschner, Pelzarbeiter. -terij, f. Rauch-, Pelzwerk, bereitete oder unbereitete Thierfelle; Pelzwerkhandlung; Kürschnerhandwerk.

Peluw, *Peulw*, *Paul*, f. Kopfpfühl.

Pen, f. Feder, Schreibfeder, Spule; Schreibart, Styl; Kreide zum Zeichnen. - , *Pin*, f. hölzerner oder eiserner (Nagel, - Zwecke, - Zwickel; Stachel eines Igels. -ceel, s. *Penseel*, n. Pinsel. -nehal, n. Kolbkugel, Federball. -nebe-reider, m. Feder(bereiter, -schneider. -nekoker, m. Feder(futteral, -büche, Pennal. -nekonst, f. Schreibkunst, Schönschreibkunst. -nekooper, m. Federhändler, Schreibfederkrämer. -nekrigg, m. Federkrieg. -nelikker, m. (Schimpfsw.) Dinteletter, Schreiber. -nemes, n. Federmesser. -neschaft, -neschacht, f. Federkiel. -nestrijd, m. Feder(-streit, -krieg. -netje, n. kleine Feder, dünne Schreibfeder; kleiner Bleistift oder Stückerhen Kreide zum Zeichnen; Nägelchen, Stiftchen. -newinkel, m. Schreibfederhude.

Penning, m. Pfennig, Heller; Schau-, Denk)münze; Beerschaft, Geld; Medaille. -bloem, f. Mondkraut (eine Pflanze), Lunaria. -kruid, n. Pfennigkraut (eine Pflanze), Nummularia. -meester, m. Pfennig-, Schatz-, Zahl-, Rentmeister. -swaarde, f. Werth, rechtmässiger-, gesetzter) Preis.

Pens, f. Wamme, Wampe, Kuttelflecke, Kaldaune, Magen des Viehes; dicker Bauch; der Leib; Kaldaune mit Ochsenfleisch und Fett gefüllt. -darm, m. Dickbauch, Viehfrass. -man, m. Kaldaunen-händler. -markt, f. Kaldaunen-, Wammen)markt, wo man Gedärme, Füsse u. s. w. verkauft. -meer, n. Kaldaunenmesser. -rol, s. *Rolpens*, f. Kaldaune mit gewürstem Ochsenfleisch gefüllt. -verkooper, m. -verkoopster, f. Kaldaunen-händler, -inn. -vrouw, f. -wijf, n. Verkäuferin des Abfalls vom geschlachteten Vieh.

Peoni, -nij, -nie, f. Peonienblume. **Peper**, f. Pfeffer. -boom, m. Pfefferbaum, -staud. -doos, -bus, f. -büchse. -huis, n. -düte. -koek, m. -kuchen. -kruid, n. -kraut (Lepidium). -land, n. -land (Ostindien). -saus, f. -brühe. -wortel, m. -wurzel, Meerrettig.

Peppen, f. Kürbis.

Perdoen, n. gewisses Seil zur Befestigung des Obertheils vom Mastbaum. -ablok, n. Block oder Scheibe wodurch oder worüber das Seil auf dem Schiffe geht, welches zur Befestigung des Mastbaums dient.

Perel, f. Perle. -en, v. n. mit Perlen besetzen, - ausschmücken. -gruis, n. kleine Perlen, Perलगraus. -kruid, n. Perlhirse, Steinsamen, (eine Pflanze), Lithospermum. -moer, *Perlemoer*, n. Perlmutter. -oester, f. Perlen(muschel, -auster, -schale. -peer, f. Milchbirne, Bergamotte. -schulp, f. Perlenmuschel. -snoer, f. Schnur Perlen. -zuiker, f. Perlenzucker. -saad, n. Manngras, Spazenzünglein, Stein-, Meer)hirse, Steinsamen, (eine Pflanze) s. *Perelkruid*.

Perga-, *Perge-*, *Perka*)ment, n. Pergament. -mentbereider, m. Pergamentmacher.

Perijkel, s. *Gevaar*, n. Gefahr.

Periode (fremd. W.), f. Periode, Absatz einer Rede; Zeitraum.

Park, n. Park, Pferch, eingeschlossener Ort; Gartenbeet. - n. Grenze, Grenzstein; Ziel, Ende. -est, *Parket*, (fremd. W.) m. Verdruss; Verlegenheit, Angst, Verwirrung.

Perl, s. *Perel*.

Perse, f. Presse, Weinpresse, Kelter; Buchdruckerpresse; Druck, Pressung. -boom, m. Pressschwengel. -bord, n. Pressbret, Bret in einer Presse. -en, *Perssen*, v. a. pressen, stark drücken, zwingen, nöthigen,

auspressen; kelttern. -er, m. Presser, Drucker, Keltner; Pressmeister. -ijzer, n. Glätt-, Bügel(eisen). -ing, f. Pressung, Druck, Zwang(-loop, m. die rothe Ruhr (eine Krankheit)). -plant, f. Bret einer Presse. -schroef, f. Pressschraube. -spil, f. Pressschraube.

Persiaansch, Persisch, adj. persisch, persianisch.

Personaadje (fremd. W.), f. Person.

Person, m. u. f. Person. -booting, f. Personverbeelding, f. Vorstellung einer Person, Prosopopee, Einführung einer Person. -lijk, adj. u. adv. persönlich in eigener Person. -lijkheid, f. Persönlichkeit.

Perseptief, (fremd. W.) s. **Vergelijking, n.** Perseptief, ferne Aussicht, Gesichtskunst (in der Malerei).

Per(teaan, -tezaan, -tizaan, -tuzaan, f. Partisaan (eine Art Hellenarden).

Pertinent, (fremd. W.) adj. genau, richtig, umständlich. *Een pertinent verhaal*, eine genaue, umständliche Erzählung.

Perzik, f. Pflirsich (ein bekanntes Obst). -boom, m. Pflirsichbaum. -kruid, n. Mücken-, Flöh-, Schmerzenkraut, Wasserpfeffer, Pfefferwasser (eine Pflanze), Persicaria. -steen, m. Pflirsich(stein), -kern

Pest, f. Pest, Pestilenz, ansteckende Krankheit; Verderben; Scheusal. -buil, m. Pest(heule), -kohl, pestartige Geschwulst. -gasthuis, -huis, -hof, n. Pesthaus, Spital für Pestkranke. -gezwoel, n. s. *Pestbuil*. -hof, n. s. *Pestgasthuis*. -ig, adj. pestilenzialisch; mit der Pest angesteckt. -ilentie, (fremd. W.) f. Pestilenz. -ilentiewortel, m. Pestilenzwurzel, (eine Pflanze), Petasites, Tussilago major. -kool, f. Pest(kohle), -beule, -geschwür. -meester, m. Pest(arzt), -dooter. -tijd, m. Pestzeit. -veroorzakend, adj. die Pest erweckend, pestilenzialisch. -wurm, n. Pestfeur, die Pest.

Petas, f. Petase (eine gewisse spanische Barke).

Pete, Peter, s. Pest, m. u. f. Pathe, Taufpathe.

Petersoli, s. Pietersoli, f. Petersilie.

Peukel, f. Finne, Hitzblatter. -achtig, -ig, adj. voll Hitzblatterchen.

Peul, f. Erbsen, Schotenerbsen, Schote; Kop(küsen). -akker, m. Schoten-, Erbsenacker. -dop, m. Schote,

Hülse von Erbsen. -vruchten, f. pl. Hülsenfrüchte.

Peuwuc, f. Pfühl, Kopfpfühl, Polster(-sloop, f. Ueberzug eines Kopfpfühls).

Peuren, v. a. Aale fangen; unternehmen, -stehen, anfangen.

Peuteren(Gassenw.)grübeln, stöbern, mit den Fingern in etwas stöbern.

Pewcellaar, m. Kläubeler, Klemmser; Zauderer; Haarklauber. -arif, f. das (Zaudern, -Klauben; -Haarklauben. -en, v. a. u. n. klauben, langsam essen, -abknäueln; zögern, saudern. -good, -werk, u. was langsam von statten geht; Kleinigkeiten; langsame Arbeit. -ing, f. langsames Kauen; Zögern, Zaudern. -werk, s. *Pewzelgood*.

Peso, Pese, f. Sehne (in der Zergliederungsk.) [suël.]

Peserik, m. Ochsenzimmer; Widder.

Phaizant, m. Fasan, Phasian.

Pharisceer, Farisoeue, m. Phariseer; Heuchler, Scheinheiliger.

Pheniz, (fremd. W.) m. Phönix, einer der sich in seinem Fache auszeichnet.

Philosoooph, Filosoof, s. Wijgeer, ein Philosoph, Weltweiser; eigensinniger, wahnwitziger Mensch. -sopheren, v. n. philosophieren. -sophie, s. *Wijzebegeerte, f.* Philosophie, Weltweisheit. -sophisch, adj. u. adv. philosophisch; wie ein Weltweiser.

Piaster, f. Piaster, spanischer Thaler, (eine spanische Münze ungefähr $\frac{1}{2}$ worth).

Piawter, s. Spiawter, m. Zink, weisser Messing.

Piek, f. Spiess, Pickle, Pique; langer Querstrich. -drager, *Piekentier, m.* Piekenträger, Pickenirer. -ijzer, n. -scharft, -schacht, f. Pickelisen, Pickenschaft.

Pieten, (Prov.) s. Talmen, v. u. saudern, zögern.

Piepen, v. n. pipen, pfeifen; kläglich schreien, vor Furcht oder Angst schreien. -er, m. Pfeifer; Pfeife von Baumrinden; Schallmei, Hirtenflöte. -ertje, n. kleiner Pfeifer; Pfeifchen, kleine Flöte. -jong, adj. u. adv. sehr jung. *Een piepfjong meisje*, ein sehr junges Mädchen.

Pier, f. Wurm, Regen-, Erd-, Eingeweide)wurm. -en, f. pl. Würmer. -en, v. a. foppen, zum besten haben, foppen, betrügen, bevortheilen. -swesjen, v. n. horum(-schlendern, -schlenkern.

Piersemijnwijn, m. Malvasierwein, ein süßer spanischer Wein.

Pieter(man, m. Meerdrache (ein kleiner SeeFisch). -solie, f. Petersilie (ein Küchenkraut).

Pijf, v. -laken, grobes Tuch.

Pijf, m. Pfeil. -koker, m. Pfeilkocher. -naad, m. Pfeil-, Scheitelnaht. -scheut, -schoot, m. Pfeil-, Bogen)schuss. -staart, m. Hintertheil eines Pfeiles; eine kleine Entenart; gewisses Insekt; Stachel eines gehörnten Käfers. -stok, m. Stiel eines Pfeiles; Raketenstock.

Pijlaar, Pilaar, m. Pfeiler, Säule, Stütze. -bijter, m. Heuchler, Scheinheiliger. -bijterij, f. Heuchelei, Ansdächtelei. -kap, -kruin, f. Kapitäl-, Knauf einer Säule. -schat, -scharft, f. Schaft-, Körper) einer Säule. -root, m. Säulenfuß).

Pijl, Pilaster, m. viereckigter aus der Wand halb hervorragender Pfeiler.

Pijn, f. Pein, Schmerz, Qual; Mühe. -Pijnboom, m. Fichte. -appel, m. Fichten-, Küchen)apfel. -appeltklier (in der Wunderarznei), f. Zirbeldrüse. -bank, f. Folter, Folterbank. -boom, s. *Pijn*, m. Fichte, rothe Tanne, Kieferbaum. -distel, f. Strobeldorn, welsche Gartendistel. -etijk, *Pijnlijk*, adj. u. adv. peinlich, schmerzlich; schmerz-erweckend, mit Schmerz-, Mühe. -slijkheid, f. Schmerslichkeit. -igen, v. a. peinigen, foltern, martern, quälen, plagen, ängstigen. -iger, m. Peiniger, Foltermeister, Scharfrichter. -iging, f. Peinigung, Foltern, Martern. -kamer, f. Marterkammer, -stube. -lijk, adj. u. adv. s. *Pijnelijk*, peinlich. -moot, f. Piniennuss. -stillend, adj. schmers(stillend, -lindernd.

Pijp, f. Pfeife, Röhre, Wasserröhre, Tobackspfeife, Orgelpfeife, Flöte, Schalmei, Markbein, Schienbein, (im Körper); Höhlung, Pipe (großes Oel- oder Weinfass), Stück-, Stange-, Siegel)lack. -aarde, f. Pfeifenthon, Erde woraus die Tobackspfeifen gemacht werden. -boom, m. Pfeifenbaum, Siringa. -edwig, f. Fassdaube, Stab eines Fasses. -en, v. n. pfeifen, pipen, switochten, auf einer Röhre pfeifen. -esteller, m. muthwilliger Mensch, Possenreisser, einer dorden Tan angiebt. -er, m. Pfeifer, Flötenspieler. -je, n. Pfeifchen, Röhrochen, Lockpfeifchen, Pfeifchen Toback. -kam, f. Rohr-

Nutz)kanne. -kaneel, f. Zimmt in Stangen. -kassie, f. Cassienfistel. -koraal, n. künstliche Koralle, Korallenröhren. -kruid, n. s. Scheer-, Schier)ling, f. Schierlingskraut, (eine giftige Pflanze), Ciuta. -riest, Rohr, Flöten daraus zu machen. -speler, m. Flötenspieler, Pfeifer. -snijder, m. Rohrschneider, Fistelmesser. -sak, m. Dudelsack.

Pjramide, s. Pjramide.

Pik, n. Pech-, m. fig. Hass, Groll, eingewurzelter (Hass, -Neid, -Abscheu. -brook, m. Haas mit Pech besudelt; Schifforknecht, Matrose; einer der viel sitzt und am Sessel wie genagelt ist. -donker, adj. gesselt finster; schwarz. -draad, m. Pech (drat, -faden. -ken, v. a. picken, schnäbeln, mit dem Schnabel hacken; mit Pech überstreichen. -krans, m. Pechkraus. -lap, m. Schuhflicker (Schimpfw.); einer der nicht gern am ersten eine Gesellschaft verlässt; eine Art von Daumring. -ton, f. Pechtonne. -touw, n. gepechtes (Tau, -Seil. -swart, adj. pech-, raben)schwarz.

Pikedillen, f. Kleingkeiten, Bagatellen, (fremdes und gemeines Wort).

Pikeren, (fremd W.) v. a. pikieren, durchstechen; sticheln, einem Anzüglichkeiten sagen.

Piket, n. Picket, -quet, ausgestellte Wache, Vorposten; Picketspiel. -ten, v. a. Picket spielen.

Pikeur, m. Boreiter, Stallmeister.

Pikkel, m. tragbare Wago die an drei Stöcken hängt.

Pil, f. Pille, Arzneikügelchen; grosser Klumpen Brod. -legift, f. Pathon (geschenk, -geld.

Pilo (ot, s. Loots, m. Filote, Lootsmann. -taadje, -tagie (fremd W.) n. Lootsgeld, Pilotenlohn. -taris, m. Seerichter, der die Schiffstreitigkeiten entscheidet.

Piment, m. Tauben-, Kröten)kraut (eine Pflanze).

Pimpel)aar, m. grosser Trinker, Säufer, Trunkenbold. -en, v. n. oft, aber wenig auf einmahl trinken; saufen, Brantwein trinken. -mees, f. Blau-, Kohl)meise (ein kleiner schöner Vogel); ein junges Kind; ein junger, schwacher und einfältiger Mensch; einer der gern und oft trinkt, ein Säufer. -paarsch, adj. dunkel (violett, -braun. -tje, n. kleines Schnappa)gläschen; ein kleines einfältiges Kind.

Pimper)nel, f. Pimpernell (eine Pflanze). -noot, f. Pimpernuss. -nootboom, m. Pimpernussbaum.

Pin, f. hölzerner-, eiserner-, kupfer)ner) Nagel, Zweck, Schusterzweck; Ziel auf einer Scheibe, wornach man schiest; Korn auf einer Büchse, zum Ziele. -as, f. Rennschiff, ein fregattenähnliches Schiff. -gel, m. Kern, Zirbel)nuas, -kern. -gelen, v. a. herum)schleudern, -streichen, wenig ausrichten.

Pingster, s. Pinkster, n. Pfingsten.

Pink, m. der kleine Finger. - f. Fischer (kahn, -boot, eine junge Kuh. -en, s. -oogen, v. n. blinzeln mit den Augen. -je, n. kleines Fingerchen; Fischer)kähnen; kleine juugo Kuh. -net, n. grosses Fischernetz. -oog, m. u. f. Blinz)auge, einer oder eine, der oder die mit den Augen blinzelt. -oogen, v. n. mit den Augen blinzeln. -oogig, adj. blinz)elnd.

Pinkster, -en, n. u. f. Pfingsten, das Pfingstfest. -avond, m. Pfingst)abend, der Tag vor dem Pfingst)fest. -bloem, f. Pfingstblume, Wasserlilie, Gilg)n, Violett)wurzel, Himmelschwertel. -dag, m. Pfingst)tag. -feest, n. -fest. -nacht, m. -abend, -nacht. -nakel, f. Pasten)korn, weisse Röhre. -m. Pfingst)zeit. -week, f. -woche.

Pinne, f. s. Pin, Zweck, kleiner Nagel. -n, v. a. zwecken, verzwicken, mit Zwecken-, mit hölzernen) Nägeln fest machen.

Pint, f. Pintje, n. Pinte, Nösel, Kanne, (ein gewisses Maas für Flüssigkeiten). -glas, n. ein Zweischop)penglas, ein Glas das eine Pinte, einea Nösel enthält. -sroemer, m. Römer-, Weing)las von einem halben Maas.

Pinstar, s. Pinkster, n. u. f. Pfingsten.

Pionier, s. Schanzgraver, m. Schanzgräber.

Pip, f. Pips, Lips, (eine Krankheit der Hühner und anderer Vögel an der Zunge). -sig, adj. kränklich, ungesund, kränkelnd.

Pip)ping, -ping, m. Benette (ein schmackhafter Apfel).

Piquet, s. Piket, n. Wache, Vorposten.

Pjramide, f. Pjramide, Spitz)stule.

Pis, f. Pisse, Urin, Harn, Seiche. Die kowde pis, die kalte Pisse, die Tröpfeseiche. -bak, m. Urin)fass. -beziener, -beziender, s. -kijker, m. Harn)gucker, unberufen) Arzt. -blaas, f. Wasser-, Harn-)Urin)blase. -brook, m. Hosen)seiche, Kind das noch in die Hosen harnt; Hosen die man gass kleinen Kindern ansieht. -bus, f. Harn)röhre. -dieffe, n. Al)ner (eine Pflanze, Mandagora); Rosen)seiche, Kind das in die Hosen harnt. -doek, m. Urintuch, Kinder)tuch, -windel. -drijtend, adj. harn-, urin)treibend. Een pijdrivend middel, eine harn)treibende Arznei. -gang, m. Harn)röhre. -gat, n. Pisser, der öfters harnt. -glas, n. Urin-, Harn)glas. -hoek, m. Seich)winkel, Ort wo man seinen Urin lässt. -kijker, m. Harn)gucker, Piss)bescher. -kous, f. Pisserin, kleines Mädchen das viel harnt. -kroeg, f. Krug, eine elende Schenke. -lap, f. Kinder)tuch, -windel, wollener Lappen, welchen man den Kindern unterlegt. -leider, m. Harn)röhre. -luizer, m. Piss)lappen, s. Piss)lap. -op)horing, -op)stap)ping, f. Harn)verstopfung, -strenge, Hinter)leibung des Harns. -pot, m. Nacht)topf, -geschirr, ein gewisses Seil auf dem Schiffe. -praet, f. -praetjes, f. pl. läppisches Geplauder; Zoten. -scheid)ing, f. Absonderung des Urins. -seelid, m. Bett)seicher, -pisser, einer der ins Bett harnt; Schabe, Mauer-, Assel)wurm, Mauer)esel, (ein Insekt); Pfaffen)kraut, Hund)blume (eine Pflanze), Taraxacum. -selinge, adv. seich-, sinse)weise, ab)st)weise. -sen, v. n. pissen, harnen, Wasser)lassen, seichen, den Urin lassen. -seer, m. Pisser, einer der öfters harnt. -sertje, n. kleiner Pisser; kleiner Hahn an einer Röhre. -versnellend, adj. urin-, harn)treibend. -vlies, n. Harn)hütchen, Wurst)hütchen. -sout, n. Urinals, Salammoniac.

Pis (tache, -taasje, f. welsche Pimper)nuss, Pistazie. -tacheboom, m. Pistazien)baum, Pimper)nussbaum.

Pis (tolt, -tool, m. Pistole, Pistol, doppel)ter Dukaten, Louis d'or, Friederichs d'or, (eine Münze).

Pistol, n. Pistole (ein kurzes Schiess)gewehr. -holster, n. -koker, m. Pistolen)halfter, -köcher. -schoot, -scheut, m. Pistolen)schuss.

Pit, f. u. n. Kern, Stein (einiger Obst)sorten; Mark (der Bäume); das Innere und Beste einer Sache; Docht, Tocht (eines Talg- oder Wachs)lichtes, - einor Lampe;

Kraft, Nachdruck, Geist, Vernunft einer (Rede, - Schrift, - eines Gedichtes, u. s. w.)

Pitooer, s. *Roerdomp*, m. Rohrdumel (ein gewisser Vogel).

Pitejaren, (Schiffsw.) v. a. auf dem Meere ein Zeichen geben, dass sich die Seemannen an Bord des Admiralschiffes einfinden müssen; - dass das Boot oder diejenigen, welche aus Land gestiegen sind, wieder an Bord kommen.

Plaag, f. Plage, Quaal, Marter, Seuche, Krankheit, Strafe, Heimsuchung, Geißel, Verdruß, Quälung, Plage (Geist, -teufel).

Plaat, f. Platte (von Eisen oder sonst ein Metall); Kupferplatte (eine in Kupfer gestochene Platte); Kupferstich; Sandbank, Untiefe im Meere; Zeigerplatte einer Uhr. - *drücken*, v. a. kupferdrucken. - *drucker*, m. Kupferdrucker. - *druckkerij*, f. Kupferdruckerei. - *seten*, v. n. ätzen, - beitzen in Kupfer. - *etzer*, m. Kupferstichhüter, der Figuren in Kupfer ätzt. - *je*, n. kleine Platte, Plättchen. - *papier*, n. Papier für Kupferstiche dienlich. - *persse*, f. Kupferpresse. - *slijper*, m. Plattenschleifer, Abglätter, Polierer von Blech oder Platten. - *snijden*, v. a. in Kupfer-, Eisen-, Stein stechen. - graben. - *snijden*, n. das Kupferstechen, die Kupferstecher-, Gravierkunst. - *snijder*, m. Kupferstecher, Gravierer. - *werk*, n. Plattenwerk, was aus Platten oder Blech gemacht ist; ein Buch das bloss oder mehrentheils aus Kupferstichen besteht; Balkwerk auf den Wänden eines Gebäudes (in der Bauk.). - *zilver*, n. Blattsilber, Blätter, Plattsilber.

Plaats, f. Platz, Ort, Raum, Statt, Stelle, Festung, Stadt, Landgut, -sitz, -haus; Hof; Amt, Poststelle. - *beschrijver*, m. Ortsbeschreiber, einer der besondere Städte oder Gegenden beschreibt. - *beschrijving*, f. Ortsbeschreibung. - *slik*, adj. u. adv. örtlich. - *en*, v. a. stellen, setzen, hin(stellen) - *seten*, an einem Orte Platz geben. - *hond*, m. Wach-, Hofhund. - *houder*, s. - *veranger*, m. Stellvertreter. - *je*, n. Plätzchen, Ortschaften, kleiner Ort. - *ing*, f. Anordnung, Aufstellung. - *veranger*, m. Stellvertreter. - *veranging*, f. Stellvertretung. - *vulling*, f. Stelleinnehmung, des Vollmachen eines Raums, damit er nicht leer sei.

Pladijs, f. Plateise, Scholle, Butte, (ein glatter und breiter Fisch).

Plagen, v. a. plagen, quälen, peinigen, martern; necken; zur Last sein.

Plagge, **Plag**, f. Wasen, Rasen, den man absticht zum Schanzen, zum Brennen, oder zur Streue unter dem Viehe. - *maaijen*, - *steken*, - *maken*, v. a. Wasen-, Rasen-, stechen. - *(maaijer, -steker, -maker, Plagger, m. Wasen-, Rasen-)stecher*.

Plak, f. Schulstecke, Schilling (flaches Holz womit der Schulmeister den Kindern zur Strafe auf die Hände schlägt); Handschlag mit solch einer Maschine; Dintenklecks, (s. *Flek*); Scheibe eines Apfels, einer Rübe, u. s. w. - *briefje*, n. Anschlagszettel. - *kaat*, n. Plakat, Patent, Verordnung welche öffentlich angeschlagen wird. - *kaatboek*, n. Patenten-, Plakat)buch, Sammlung von öffentlichen Verordnungen. - *ken*, v. a. aufkleben, anschlagen, anheften, kleben; flicken, zusammenleimen; auf die Erde werfen; lange Zeit in einer Gesellschaft sitzen bleiben. - *ker*, m. der etwas klebt, - öffentlich anschlägt; Stukaturarbeiter; einer der gerne in Gesellschaft bleibt. - *schrift*, n. Anschlagszettel, Patent, obrigkeitliche Verordnung welche angeschlagen wird. - *werk*, n. Stukaturarbeit; aufgeleimte Zierrathen.

Plan, n. Plan, Project, Entwurf. - *maker*, m. Planmacher, Projectenmacher, einer der viele Entwürfe macht.

Planchet, n. Planschet, Blankscheit, (Fischbein oder Eisen in der Schnürbrust).

Planeren, v. a. planiren, Papierbogen durch Leimwasser ziehen (Buchbinderw.).

Planeet, s. *Dwaalster*, f. Planet, Irrstern. - *boek*, n. Planeten-, Wahrsager-, Rättsel)buch. - *kennis*, m. Planeten(kundiger, -leser, Astrologe. - *kunde*, f. Sternkunde, Astrologie. - *lezer*, m. Planetenleser, Sterndeuter.

Plank, f. Bret, Diele, Planke, Bohle; Tafel. - *je*, n. Bretchen, kleines Bret. - *ier*, n. Boden von Dielen, Dielung.

Plant, f. Pflanze, Erdgewächs. - *aadje*, - *agie*, f. Pflanzung, öffentlicher Spatziergang; Pflanzstadt, Colonie. - *en*, v. a. pflanzen. - *or*, m. Pflanser, Eigenthümer einer Pflanzung; einer der etwas pflanzt.

- *erij*, f. das Pflanzen; die Pflanzung; Baumschule. - *hof*, m. Pflanzgarten. - *hout*, n. Pflanzholz. - *ing*, f. Pflanzung. - *ijzer*, m. Stecheisen zum Pflanzen. - *kwekerij*, f. Pflanzgarten; Pflanzkunst, Kräuterkunst. - *soen*, n. junges Gebüsch, alle Arten junger Bäume und Gesträuche. - *bosch*, n. - *tuin*, m. Baumschule. - *spier*, f. Muskel der Fusssohle.

Plas, f. Pfuhl, grosses Wasserbehältnis; See; Meer. - *dank*, m. grosser Dank. *Eenen plas dank behalen*, grossen Dank einrücken. - *regen*, m. Platz-, Schlag)regen, Regenschauer. - *regen*, v. n. stark regnen. - *sen*, v. a. Wasserplättschern; Wasserausgeschütten. - *sig*, adj. wässrig; voll Pfützen, moarstig.

Plat, adj. u. adv. platt, flach, eben; breit; einfältig, ungekünstelt; gemein, niedrig, abgeschmackt, pöbelhaft, häuslich; leer; gerade aus. - n. Platte, plattes Dach, Altan, Fläche (eines Degens), Breite. - adv. platt, flach; rund; gerade; aufrichtig; frei heraus; wacker, tüchtig. - *aan*, s. *Ahorn*, n. Ahorn, Platanus)baum. - *bodemd*, - *boomd*, adj. mit plattem-, flachem) Boden. - *broek*, m. ein Verschnittener. - *dije*, s. *Pladijs*, f. Plateise, Scholle, Butte (ein Fisch). - *seel*, f. töpferne (Schüssel, - Teller. - *selbakker*, m. Töpfer; Porzellanmacher. - *selbakkerij*, f. Töpferwerkstatt; Porzellanfabrike, wo eine gemeine Sorte von Porzellan verfertigt wird. - *gat*, c. gen. Plattarsch; einer der magere Arschbachen hat; (Spottw.) ein Schneider, ein Schiff das am Hintertheil ganz flach ist. - *heid*, f. die (Platte, - Fläche; Schlauheit. - *je*, n. Bübchen, schlauer Knabe, loser Vogel, Spassmacher. - *kuis*, f. Filzlaus; elender Tropf; lüderlicher Mensch. - *neus*, m. Rumpf-, Stumpf)nase, einer der eine platte eingedrückte Nase hat. - *schiessen*, v. a. zu Grunde-, zu Trümmern) schiessen. - *teel*, s. *Plaatseel*, f. Schüssel von grobem holländischen Porzellan. - *teform*, s. *Stormkat*, f. Sturmkatze, hoher Kavallier (in der Festungbauk.). - *tegrond*, m. Grund(riss, -zeichnung. - *teland*, n. das flache Land. - *terd*, m. ungelehrter-, roher) Mensch, bäuerlicher Flegel, Dummkopf. - *tiel*, s. *Plaatseel*, f. Schüssel von Thon, grober Porzellan.

lanteller. -*visch*, m. Plattfisch, (Scholle, Butte und dergl.) -*voet*, m. Plattfuss, Mensch mit platten und breiten Füssen; Nachtwache auf dem Schiffe. -*voeten*, v. n. zu Fusse gehen; *fig.* lange bei etwas aufhalten. -*voetig*, adj. platt-, breit)füssig.

Plaster, f. Estrich; Flurstein; Pfister eines Zimmers. -*jen*, v. a. pflastern, mit viereckigten Ziegeln belegen. -*sel*, n. Pfaster, Pfastersteine.

Ple(*gevader*), m. Pflegevater, Vormund. -*gen*, v. a. u. pflügen, vorausrichten, üben; gewöhnlich-eigen) sein; verpflegen, aufwarten, -passen. -*ging*, f. Ausübung, Pflege, That, Gewohnheit; Verpflegung, Aufwartung.

Plag, f. Schiffsdecke vorn und hinten, Schiffsbühne; Unterpfand auf ein Haus und liegende Gründe, u. Hipothek. -*anker*, n. Hauptanker eines Schiffes; letzte Zuflucht, Rettungsmittel, Zuversicht, Hoffnung. -*ankertouw*, n. das schwerste Ankerseil. -*selijk*, s. *Plegtijlik*, adj. u. adv. feierlich. -*gesaad*, n. Feierkleid, feierliche Kleidung, Amtskleidung; Staatskleid, Galakleid. -*ig*, adj. u. adv. feier-, statt-, herrlich; ansehnlich; hoch, hochfeierlich. -*igheid*, f. Feierlichkeit, Solemnität, Gepränge. -*iglijk*, adv. statt-, herr-, feierlich; mit vieler Feierlichkeit, mit vielem Gepränge.

Plei, f. Folter. -*doot*, s. *Pleit*, n. Rechtssache, Prozess.

Plain, n. Plats, Vorhof, geräumiger Plats, Fläche zwischen den Häusern oder Bäumen; Thal, Fläche.

Pleister, f. Pfaster. -, n. Pfaster u. Gips. -*en*, v. a. mit Gips überziehen, Stukaturarbeit machen, sich auf der Reise erfrischen und ausruhen. -*kalk*, f. Mauer-, Gips)kalk. -*kuil*, m. Gipsgrube. -*plaats*, f. Erfrischungsort, wo man auf der Reise ausruhet. -*werk*, n. Gipswerk, Stukaturarbeit. -*werker*, m. Gipsler, Stukaturarbeiter.

Pleit, *Pleidooi*, n. Rechts(sache)-handel, Prozess. -*s. Praem*, f. flaches Boot oder Schiff. -*bezorger*, m. Advokat, Justizkommissär, Procurator, Rechtsführer. -*dag*, m. Gerichtstag. -*en*, v. a. rechten, richten, Rechtssachen führen, prozediren, prozessiren, Prozesse führen. -*er*, m. Advokat, Sachwalter, Anwalt; Fürsprecher; Prozess-

süchtiger Mensch. -*kof*, n. Gericht(s), Rechts)hof, -saal, -kammer. -*kamer*, f. Gerichtsstube, Kammer wo Prozesse geführt werden. -*konst*, -*kunst*, f. Prozedirkunst. -*voegel*, m. Advokat, Sachwalter; ein Mensch der gerne prozedirt. -*zaak*, f. Gerichtssache, Rechtshandel, Prozess. -*saal*, f. Gericht(saal, -stube, -kammer. -*sak*, m. Aktensack; ein Rechtshandel liebender Mensch, Rabuliste. -*ziek*, -*zuchtig*, adj. u. adv. zanksüchtig, prozessliebend. **Plek**, f. Flecken, Klecks, Makel; Ort, Plats, Strecke. -*ken*, s. *Plakken*, v. a. kleben, flicken.

Plampen, v. a. ins Wasser werfen; anfüllen mit (Erde, - Steinen, u. s. w.

Pleng(*en*), v. a. schütten, aus(schütten, -giessen. -*feest*, n. Opferfest der Alten. -*ing*, f. Ausgiessung, -schüttung. -*offer*, n. Trankopfer. -*wijn*, m. Opferwein.

Plensen, s. *Plassen*, v. a. im Wasser platschen.

Pleu(*molen*), m. Plattmühle; Presse in der Münze. -*ten*, v. a. plätten, platt machen, zu einer Platte machen; die Falten austreichen. -*ter*, m. Plätter, der etwas platt macht. -*teren*, s. *Verpletteren*, v. a. zer(schmettern, -treten, -quetschen. -*ter* (te), *tepletter* trappen, zer(treten, -malmen. -*s*, n. eine Art wollener Zeuge.

Pleuris, f. s. *Zijdevoes*, n. Seite (weh, -stechen; *Pleuritis*.

Pligt, m. Pflicht, Schuldigkeit, Verbindlichkeit; Pfandverschreibung aufliegende Gründe. -*afteging*, s. *Plichtgeving*. -*ig*, adj. schuldig, mitschuld, strafbar. -*matig*, adj. pflichtmässig. -*plagen*, v. n. Höflichkeit erzeigen, Complimente machen. -*pleging*, f. Compliment, Höflichkeit (bezeugung), -erzeigung. -*schuldig*, adj. pflicht(schuldig, -mässig. -*shalve*, adv. pflichts(halber, -halben, wegen, aus (Pflicht, -Schuldigkeit. -*vrij*, adv. frei, ungebunden, un(ver)pflichtet, -gehalten.

Plint, f. Bekleidung unten an einer Wand oder Säule (iu der Bauk).

Plodde, (Prov.), f. Haderlumppe.

Ploug, m. Pflug, gewisse Art Hobel der Schreiner und Zimmerleute; Schnittobel der Buchbinder. -*en*, v. a. pflügen, ackern, das Feld bauen, den Pflug treiben; hart-, viel)arbeiten; sich eifrig auf eine

Wissenshaft legen. -*er*, m. Pflüger, Ackermann, Feldbauer, Pflugtreiber; einer der schwere Arbeit thut. -*hout*, n. Grundel-, Baum)-, Stock am Pfluge. -*ijzer*, m. Pflug(eisen, -schar. -*ing*, f. das (Pflügen, -Ackern. -*kouter*, n. Pflugschar, -eisen. -*land*, n. Bau-, Acker-, Pflugland. -*mes*, n. Pflugmesser, Hobel der Buchbinder. -*os*, m. Pflugochse. -*paard*, -*os*, m. -*oesel*, m. -*oesel*; einer der schwere Arbeit verrichtet; ein grober unhöflicher Mensch. -*schijf*, f. Schneide-, Beschneide-, Buchbinder)hobel, Pflug(scheibe, -messer. -*staart*, -*steel*, m. Pflugstert, -schwanz. -*streek*, m. Pflugstreich, Höhe einer Furche. -*toor*, f. Furche, Pflugfurche.

Plof, m. Schlag, Plumps, Knall; dumpfes Getöse. -*fen*, v. a. plumpen, fallen.

Plok, f. Handvoll, so viel man mit der Hand greifen kann; Summe welche derjenige bekommt, welcher bei einem öffentlichen Verkauf am höchsten geboten hat. -*haren*, -*hairsen*, s. *Plukharen*, v. n. sich(raufen, -schlagen. -*penning*, m. Preis für denjenigen der bei einer öffentlichen Versteigerung, am höchsten bietet.

Plomp, adj. u. adv. plump, grob, ungeschliffen, unhöflich, ungeschickt, unbehende, stumpf. -*aard*, -*erd*, m. plumper Kerl, Grobian, grober-, ungeschickter) Mensch, Tölpel. -*selijk*, adv. plump, auf eine grobe Art. -*en*, v. a. u. n. plumpen, unversehens ins Wasser (fallen, -werfen. -*erd*, s. *Plompaard*, m. Tölpel. -*heid*, f. Plump-, Grob-, Dumm)heit, Unhöflichkeit. [derer.

Plonderaar, s. *Plunderaar*, m. Plünderer, f. Falte, Runzel; Hang, Neigung. -*jen*, v. a. u. n. falten, in Falten legen; einer Sache eine gute Wendung geben.

Ploot(*n*), v. a. die Wolle von den Schaffellen pflücken, Schaffelle gerben. -*er*, m. Wollpflücker, Weissgerber.

Plot(*seling*, -*selijk*, adj. u. adv. plötzlich, jähling, un(erwartet, -vermuthet, -vershens).

Plug, f. Stopf eines Fasses, Spunt; Schuaterzweck. -, m. leichtfertiger Mensch, Hüllenläufer.

Pluim, f. Feder, Federbusch; Pflaum, Daun, Gänse-, Eider)daunen. -*aadje*, -*agis*, f. Federn der Vö-

gel. -*alwin*, m. harter unverbrennbarer Alaun. -*aiser*, -*beraider*, m. Feder(schmützer, -bereiter, der allerlei Putzarbeit von Federn macht. -*bosch*, f. Federbusch. -*en*, v. a. rupfen, pflücken, die Federn ausrupfen; jemand arm machen. -*gedierte*, n. Gefieder, Geflügel, Federvieh, Vögel. -*graaf*, m. Aufseher, Aufwärter des Federviehes (Federgraf) bei vornehmnen Leuten, und auf den Schiffen. -*gras*, n. Gras das unterm Schutte hervorwächst. -*loos*, -*stooz*, adj. federlos, ungefedert, ohne Federn, kahl, gerupft. -*pjs*, -*tje*, n. Federbüschelchen; Schmeicheli, Lob. -*strijken*, v. a. schmeicheln, fuchschwänzen. -*strijker*, m. Schmeichler, Fuchschwänzer. -*strijkerij*, f. das (Schmeicheln), - Fuchschwänzen. -*verkoop*, m. Federhändler; schmützer.

Plus, -*je*, n. Faser, Fäserchen, Flöckchen Seide oder Wolle. -f. Plüsch (eine Art Seidenseug). - , adj. gesund, rein, in gutem Stande, richtig.

Pluis(n, v. a. u. n. Wolle auspflücken, Fasern ablesen; lesen; sich fasern, auffasern, knaupeln, klabben, mit kleinen Bissen essen, ausrupfen. -r, m. Knauber, Pflücker. -rij, f. Knauplei, Speise woran nicht viel zu essen ist; Rädigkeit; garstige Krankheit. -rij, *Pluisig*, adj. faserigt, wollig, flockigt, haarig, was leichtfaserig.

Pluk, s. *Plok*, m. Handvoll; Lese, Aernde von Obst und Baumfrüchten. -*haren*, -*haires*, v. n. raufen, sich die Haare raufen, sich mit Fäusten schlagen, einen Faustkampf halten. -*ken*, v. a. pflücken, supfen, rupfen, raufen, brechen, abbrechen, lesen, sammeln; kahl machen, einem des Seinigen berauben; einen hin und her ziehen. -*ker*, m. -*ster*, f. Pflücker, -inn, Obstbrecher, -inn, Ruppfer, -inn. -*mand*, f. Pflück-; Obstkorb. -*sel*, n. Charpie, ausgefädelte Leinwand. -*vinken*, s. *Plukharen*. -*voegel*, n. Raubvogel; Schmarotzer, Plünderer, der einen rupft und aussaugt; einer der sich rupfen läßt. -*eruchten*, f. plur. Obst, Früchte welche man pflücket oder abbricht.

Plunderaar, m. Plünderer, Räuber; einer der aus anderen Schriften übernimmt. -*en*, v. a. plündern, rauben, herauben. -*ing*, f. Plün-

derung, Raub. -*markt*, s. *Vodden-, Luizenmarkt*, f. Trödelmarkt. -*meik* (Prov.) f. abgerahmte Milch. *Plunje*, f. Matrosenkleidung.

Pluivier, f. Brachvogel, Wasserhahn, Blässling, grauer Kibitz. *Een ligte pluivier*, ein leichtsinniger Mensch. *Pochken*, -*gen*, s. *Pogchen*, v. n. grossprechen.

Podagr(a), s. *Sicht* und *Voetevel*, n. Podagra, Fussgicht, Zipperlein an den Füßen. -*ewe*, s. *Sichtig*, adj. podagratisch, gichtig.

Poddebaard, m. -*haar*, -*hasr*, n. Milchhaare, Milchbart, erste Haare am Kinn.

Poeder, *Poosier*, n. Puder, Harpuru, Pulver. -*doos*, *Poosijerdoos*, f. Puder(schachtel, -dose. -*kwaat*, m. Puder(büschel, -quaste. -*zuiker*, f. Pudersucker, fein geriebener oder zerstoßener Zucker.

Poet, s. *Dichter*, m. Poët, Dichter. *Poet*, m. Pfuhl, Pfütze, Morast, Sumpf. Tiefe, Abgrund, Grube voll Schlamm, Schlund. -*snip*, f. Wasserterschnepe.

Poen, (im gem. Leben), f. Geld.

Poep (Schimpfw.) m. Oberländer, Plattdeutscher, Westphälinger. - , m. Fars, lauter Wind. -*en*, v. n. farzen, Winde (losen, - streichen -lassen. -*enland*, (schimpfend), n. das Oberland, Westphalen. -*erd*, -*ert*, s. *Aars*, m. Arsch, Steiss.

Poer, -*angel*, -*hengel*, f. Angel, Angelschaur zum Aalfang. -*en*, *Dalpoeren*, *Dalpoosieren*, v. a. Aalfangen mit der Angelschnur.

Poes, f. Puss, Mietze (Katschnahme). -*je*, n. kleine Katze. -*ten*, v. n. blasen.

Poete, *Pote*, f. Posse, Streich, Schabernack, Spass; lustiges Märchen; lustiger Streich. -*achtig*, adj. possierlich, kurzweilig. -*ewaker*, m. possierlicher Mensch, Possenreisser, Hanswurst, Pickelhäring.

Poetel, *Poeselig*, adj. fett und sartz von Haut, fett und fleischig, quatschlig. -*igheid*, f. Fettigkeit, Quatschigkeit, Zartheit des Körpers. [Dichtkunst, Gedichte.

Poëzij, s. *Dichtkunst*, f. Poesie. *Pof*, *Paf*, adj. aufgedunsen, aufgeblähet. - , f. Schlag, Stoss, Puff. - , f. ein kleines Weissbrod mit Rosinchen und Pomeranzenschnitten. -*fen*, v. a. blasen, poehen, prahlen, aufschneiden, grossprechen, Windmachen. -*fer*, m. Taschenpistole, Terzerol, Puffer, Pocher, Prählhans. -*ferd*,

-*fert*, m. Befenkuhen, Napfkuchen, ein gewisser dicker Kuchen. -*fertje*, n. Befenküchelchen (eine Art Backwerk). -*haan*, -*hans*, m. Prahler, Windbeutel, Grosssprecher, Prählhans.

Pogchel, s. *Bogchel*, m. Buckel, Rücken, Höcker.

Pogche(n), v. n. pochen, rühmen, prahlen, grossprechen, aufschneiden, gross vorgeben. -r, m. Pocher, Prahler, Gross(sprecher, -thuer, Aufschneider, Prählhans. -*rij*, f. das (Prahlen, - Pochen, - Aufschneiden, -Gross thun, - Rühmen.

Pok, f. Pocke, Blatter, Karfunkel. -*achtig*, adj. pocken-, blatter(artig. -*daal*, f. Blatter(seichen, -mager, Pocken(grube, -narbe. -*daliq*, adj. u. adv. pocken(narbig, grüblig. -*hout*, n. Pock-, Franzosenholz. -*je*, f. pl. die Kinderblattern, - Kinderpocken. -*ken*, f. pl. Blattern, Pocken. -*ken*, v. n. die Blatterkrankheit haben. -*kiq*, adj. blatterig, blattergrübig. -*put*, s. -*daal*, f. Pockengrube. -*siekte*, f. Blatterkrankheit, Franzosen, venorische Krankheit.

Pol, f. kleine Blumenzwiebel im Wasser. - , m. Buhler, Beischläfer, Kessmann, Hurenjäger, -wirth, Liebhaber. -*der*, m. eingedammtes Land. -*es*, f. Polei, Katzenkraut, (eine Pflanze), Pulegium. -*ijsten*, v. a. poliren, glätten, glatt machen, glänzen. -*ijster*, m. Polirer, Glätter, Glänzer. -*ijsting*, f. das Poliren, Glättung. -*ijsting*, n. Polir-, Glättgeräthe. -*is* (Handlungsw.) Polis, Police, Versicherungsschein. -*lepel*, *Pottepel*, m. Topf-, Schöpf(löffel, Küchenlöffel. -*lerij*, f. Abats, Hacke an Stiefeln oder Schuhen.

Pole, m. Puls, Schlag oder Bewegung des Bluts in den Schlagadern. - , f. Springstock. -*ader*, f. Pulsader, Schlagader. -*en*, v. a. u. n. untersuchen, forschen, sondiren, das Wasser mit dem Springstock rühren, -schlagen. -*stok*, m. Springstock. -*sak*, m. eine Art von Fischornet.

Potter(en, v. a. poltern, Gepotter-, Getöse) machen. -*geest*, m. Pottergeist, Kobold, Gespenst, einer der viel Lärmen macht, unruhiger Mensch.

Pomp, f. Pumpe, Plumpo. -*boor*, f. Hohlbohrer, Pumpenbohrer. -*eklep*, f. Luftlochklappe in einer Pumpe. -*smartje*, n. Wasserheber,

Stamper-, Ventil in) einer Pumpe. -en, v. a. pumpen, das Wasser mit einer Pumpe aufziehen. -hartig, n. Pumpen(stämpel, -herzchen, -kessel, m. Eimerchen, Wasserheber in einer Pumpe. -klep, f. Pumpensauge, -klappe. -maker, m. Pumpen(macher, -bohrer. -oen, f. Kürbis, Pföbe, Melone. -steef, -stok, m. Pumpen(stock; -hengel, -schwengel. -water, n. Pumpwasser, Quellwasser. -ijzer, n. Stange am Wasserheber der Pumpe. -zuiger, f. Sauger, Schöpfmeier einer Pumpe.

Pond, n. Pfund. -er, m. Kaliber einer Kanone. -gaarder, m. Korn-, Getreidemäker, (diese Benennung ist blos in Rotterdam und Dordrecht üblich). -garen, n. Pfundgarn, schlechtes, grobes Garn, welches pfundweise verkauft wird. -geld, n. Pfundgeld, (Auflage auf die einkommenden Kaufwaren). -papier, n. Makulatur. -peer, n. Pfundbirne.

Pon(jaard, -jerd, m. Dolch. -eren, v. a. mit einem Dolche erstechen, erdolchen. [Getränk]

Ponoch, s. Punsch, f. Punsch (ein Pont, f. Fähre, Wagen, Pferde und Vieh übers Wasser zu führen. -gaarder, s. Pondgaarder, m. Kornmäker. -gast, m. Pontonirer, der die Pontons legt, worüber eine Armee einen Fluss hinübergeht. -iscaal (fremd. W.) adj. päblich, bischöflich; n. Amtskleidung. -kamer, Pondkamer, f. Pfundkammer, Korn(speicher, -magasin. -man, m. Fährmann, Pächter einer Fähre. -on, m. Floss-, Fährbrücke. -s, f. kleines Eisen. Figuren in Silberarbeit zu treiben, Treiben.

Pooijen, v. n. Saufen, mit grossem Zügen trinken.

Pook, m. Dolch; Eisen, womit man Kohlen im Ofen aufrührt.

Poot, m. Pole, Polack, einer aus Pohlen. -f, f. Pol, Angel der Himmel, der Erd)achse; die Streckung der Wolle oder der Härchen vom Sammet oder Tuch. -shoogte, f. Polhöhe (in der Sternk.). -skringens, m. pl. Polarsirkel (in der Sternk.). -ster, -ster, f. Polar-, Nord)stern.

Poort, f. Pforte, Thor, grosse Thüre; Schiessloch auf den Schiffen; (Spöttlich der Hintere. -er, m. Bürger einer Stadt, dem das Bürgerrecht durch Geburtanheim gefallen ist. -erschap, n. u. f. das

Bürgerrecht einer Stadt; die ganze Bürgerschaft. -geld, n. Thor-, Sperr)geld. -ier, Portier, m. Thorwärtler, -hüter, Pfortner. -klok, f. Thorglocke. -luit, n. Klappe vor dem Schiessloche eines Schiffes. -openen, n. Eröffnung des Stadthores. -ring, m. Ring am Schiessloche. -sluiten, n. Thorabschluss. -tousen, n. pl. Tau-, Seile-, Stricke) der Schiesslöcher.

Poos, f. Weile, Zeit, eine gewisse kurze Zeitfrist.

Poot, m. Pfote-, Fuss) eines Thieres; -eines Gefasses, -eines Tisches; Bank-, Tisch)bein; Satzstamm. -en, Poten, Potten, v. a. pflanzen. -je, n. Pfötchen; Podagra, Handgicht; Pflanzweig eines Baumes. -ing, f. das Pflanzen, die Pflanzung.

Pop, f. Puppe, Docke, Spieldocke, Gewebe einer Raupe, worin sie sich selbst einschliesst; Lappchen Leinwand worin man Kräuter weicht, Kräutersäckchen; Knopf an einem Fechtdegen.

Popelboom, s. Populierboom, m. Pappelbaum. -en, v. n. vor Angst und Schrecken sittern, -beben. -ier, [Populier,] m. Pappel-, baum. -sij, -sij, f. Schlag, -fluss; Schrecken.

Popp(good, n. Puppenzeug, Kinderspielseug. -jonker, m. junger Stutzer, süssem Herrchen. -n, v. a. mit Puppen-, mit Docken) spielen; liebkosen. -akraam, f. Docken-, Spielseug)hüde, Puppenkrum; Puppengeschirr. -nkramer, m. Docken)händler, -krämer. -nkramerij, f. Puppen)zeug; -handel. -nspel, n. Puppen-, Marionetten)spiel. -nuerk, n. Puppen-, Docken)werk, Spielseug; schlechte Arbeit, zerbrechliche Sachen; Kinderei. -ge, Poppje, n. Püppchen; Kindehen.

Populier-, boom, m. Pappelbaum.

Por, m. Stich, Stoss, Rippenstoss.

Porcelain, Porzellan, n. Porzellan. -, adj. von Porzellan. -bakker, m. Porzellanfabrikant. -huis, n. Porzellan)fabrik; -haus, -magasin. -kas, -kaest, f. Porzellan)schrank. -maker, m. Porzellan)fabrikant.

Porei, f. Frei, f. Lauch (ein Küchengewächs, Porrum).

Porfier, -steen, m. Porphir, -stein.

Porren, v. a. stechen, stossen, anstossen; reizen, an(reizen, -hutzen, -treiben; früh aufwecken.

Porrelein, Porelein, f. Pastinack, Portulak, Burselkraut (ein Küchengewächs); Porzellan; s. Porcelain.

Port, n. Porto, Brief-, (Bothen)lohn. -aal, n. Portal, Eingang, Vor)saal, -zimmer. -s, f. Pforte, der türkische Hof. -sien, v. n. siedeln, kochen, brudeln. -swei, f. Molken. -spie, f. s. Draagband, m. Degenband. -ie, f. Portion, Antheil, gewöhnliche Mahlzeit. -ier, m. Pfortner, Thor(wächter, -wärter. -n, n. Portier-, Schlag-, Thüre) einer Kutsche. -rait, f. Portret, (fremd. W.) s. Afbeeldsel, n. Portrait, Bild, Abbildung eines Menschen nach dem Leben.

Post, m. Posten, Thürpfosten; f. Briefpost, reisende Post, fahrende Post; Poststation; m. Posten einer Schildwache, Wache, Lage eines Heeres; Beruf, Amt; f. Artikel oder Post in einer Rechnung; m. Postillion. -bediende, m. Postbedienter. -bode, m. Postbothe, m. Courier. -chais, f. Postkalesche. -dag, m. -tag, -eren, v. a. stellen, setzen. -erij, f. Post(haus, -comtoir, -wesen, -amt, -horn, -hoorn, m. -horn, -houder, m. -halter, -huis, n. -haus, die Post. -jonge, m. Postjunge, -knecht, Postillion. -kar, f. Postkarren. -knecht, m. -knecht, Postillion. -koets, f. Post(kalesche, fahrende Post. -komoir, -kantoor, n. Post(haus, -comtoir, -looper, m. -bothe. -meester, m. -meister. -meesterschap, n. -meisteramt. -paard, n. -pferd. -papier, n. -papier, Briefpapier; Postrijder, m. Postreiter. -scriptum, n. -scriptum, Nachschrift. Posttjding, f. Postzeitung, Neuigkeit. Post-uur, n. Poststunde. Postuur (fremd. W.), Leibbestellung, Geberde, Gestalt. -wagen, m. Postwagen.

Post, m. Topf; Kanne; Einlage im Spiele, die Tafel; (dasjenige was gekocht oder aufgetischt wird). -aarde, f. Topf)oreder, Thon-, -asch, f. Potasche. -deksele, n. Topf(deckel, -stürze. -en, v. n. pflanzen, setzen. -geld, n. Topf-, Spar)geld. -gieter, m. Kannon-, Zinn)giesser; Topf)giesser, Eigenthümer eines Eisenofens. -hengsel, n. Handhaken, -Henkel) eines Topfes. -huis, n. -kas, f. Potthaus; Schuffickerbude an einem Eckhause. -je, n. Töpfchen. -jebuling, f. in einem Sack gekochte Grüte oder Graupen. -kaas, f. Hafenkäse, fauler Schmirkäse, eingemachter Käse. -lepel, m. Topf-, Koch-, Schöpf-, Küchen)löffel. -lood, n. Reissblei, Bleistift. -loodje, n. Bleistiftchen.

-*loodspen*, f. Bleistift, Reisfeder.
-oven, m. Brennofen. -*pastei*, f. Schüssel-, Hasen)pastete -*penning*, m. Sparsfennig, Schaumünze. -*a*, f. Posse, Grille; Spass; listiger Streich. -*sachtig*, -*ig*, possenartig, komisch. -*scherf*, f. Topfscherbe.
-semaker, -*semmaker*, m. Possenreisser, Spassvogel, Pickelhäring. -*spijs*, f. Suppe, Gekochtes. -*stroo*, *Potstruw*, (Prov.) f. steiferührter Mehlbrei. -*tebakker*, m. Topfer, Topfbrenner. -*tebakkerij*, f. Topferofen, Topfbrennerei. -*tebank*, f. Topf(brett), -bank in der Küche oder im Hofe. -*tekraam*, m. Topfbrude. -*handel*. Handel mit irndem Geschirre. -*ten*, v. a. in einem Topfe aufbewahren. -*ter*, m. Aufbewahrer, Sammler.
Potzen, -*sen*, v. a. putzen, reinigen, in Ordnung bringen.
Pover, adj. dürftig, arm.
Praaijen, v. a. (Schiffsw.) ein Schiff anrufen und befragen.
Praal, f. Pracht, Staat, Prunk, Stattlichkeit, Parade. -*bed*, n. Parade-, Ehren-, Staats)ette. -*beeld*, n. Ehren)äule, -bild. -*boog*, m. Triumpfbogen, Ehrenpforte. -*gewaad*, n. Staatskleidung, Feierkleid. -*graf*, n. Ehrengrab, prächtiges Grabmal, Mausoleum. -*kost*, f. Staatskutsche. -*pruik*, f. Staatsperücke. -*staatsis*, f. Triumph, Sieges(feier), -fest, feierlicher (Umgang, - Prozeßion. -*stoel*, m. Staatsessel. -*stoet*, m. feierliche Prozeßion, statliches Gefolge. -*vertoonng*, f. statliche Ausstellung; Parade, Paradirung. -*vooneel*, n. feierliches Schauspiel. -*zetel*, m. Prang-, Staats)essel. -*ziek*, adj. v. adv. hochmüthig, hoffärtig; den Putz liebend. -*zucht*, f. Hofart, Hochmuth, Ehrgeiz. -*zuchtig*, adj. hochmüthig, hoffärtig.
Praam, f. Frahme (ein flaches und weites Fahrzeug, um Erde oder Dünger zu fahren, oder die grössern Schiffe auszuladen).
Praat, f. Ge(rede), -schwätz, -spräche. -*achtig*, adj. schwätz-, plauder)haft, geschwätzig. -*al*, m. u. f. Plauderer, -in, Schwätzer, -inn, Schnapper, Schnappermaul, Plaudertasche, Wäscher, -inn. -*je*, n. freundschaftliches Gespräch, Märchen, Sage, Gerücht, Gerede. -*woer*, f. Schwätzerin, Plaudertasche. -*ster*, f. geschwätziges Frauensimmer. -*baar*, m. Plauderer, Wäscher, Schwätzer.

Praauw, f. Fahrzeug der indischen Völker. [Hippe (ein Backwerk)].
Praauwel, s. *Prauwel*, f. Hippe, Hohlprachgen, s. *Pragchen*, v. n. zusammenscharren.
Pracht, f. Pracht, Staat, Prunk, Köstlichkeit, grosser Aufwand. -*ig*, adj. v. adv. köst-, statt-. herrlich; kostbar, stolz; hoffärtig. -*ijlijk*, adv. prächtig, statthch, Köstlich.
Pragche(n, v. n. geizen, mit Scharren und Schaben gewinnen, zusammenscharren, erbetteln, den Leuten Geld abpressen, -*r*, m. Geizhals, Schinder, Schaber, Schrapeer, Wucherer, habgüchtiger Mensch. -*rij*, f. Geiz, Wucher, niederthätige Gewinnsucht, Schaberei.
Praktijk, f. Uebung, Ausübung; Schlaubeit, List, Rechtswissenschaft, Rechtshandel. -*seeren*, v. a. practisiren, ausfinden; ernsthaft überlegen, ersinnen; advociren, Rechtshandel führen. -*sijn*, -*tizijn*, m. Procurator, Advokat, ein der Prozesse führt.
Pralen, v. a. prahlen, prangen, Pracht-, Staat) führen, stutzen, grosssprechen, rühmen, aufschneiden, windmachen. -*r*, m. Prahler, Prahlhans, Grosssprecher, Windbeutel.
Pram, f. Brust, Saugwarze. -*en*, v. a. pressen, drücken, plagen, quälen, ängstigen.
Prang, m. Fessel; Gefängnis. -*en*, v. a. pressen, drücken, klemmen, dringen; ängstigen, beschwären, sehr in die Enge treiben. -*er*, m. Pranger, Halseisen, Dresner, Nasenzange für die Pferde; Reifenzwinger-, Kneipzange der Böttcher; Zang einer Windmühle. -*ijzer*, n. Franger, Halseisen. -*ing*, f. Klemmung, Druck, Pressung; Beängstigung. -*molen*, m. Zwangmühle, worauf man schlechterdings mahlen lassen muss. -*wortel*, m. Hauhechel, Stalkraut, das den Pflug sehr aufhält, (eine Pflanze, Ononis).
Prat, adj. v. adv. trotzig, hoffärtig, hochmüthig, stolz, aufgeblasen. -*ten*, v. n. misvergnügt sein, protzen, maulen, murren, unwillig-, unzufrieden) sein; anstehen, in Zweifel stehen. -*zichts*, f. mürri-sche Laune, Gemüthsart; schleichende-, abtredende) Krankheit.
Prauwel, f. Hippe, Hohlhippe, dünner aufgerollter Kuchen.

Precies, adj. steif, feste, genau, sorgfältig; be)timmt, urdentlich in seinen Sachen. -*heid*, f. Genauigkeit.
Predestinatie, (fremd. W.), s. *Voorsbeschikking*, f. Prädestination, Vorherbestimmung.
Predik(ambt, n. Lehrer-, Predigt)amt. -*ant*, m. Prediger, Lehrer. -*atie*, -*kaatsij*, f. Predigt, Kirchen-, Kanzel)rede. -*dienst*, m. Predigtamt. -*en*, v. a. predigen. -*er*, m. Prediger, Lehrer. -*heer*, m. Prediger, Dominikanermönch. -*ing*, f. Predigtung, -cn. -*stoel*, m. Predigtstuhl, Kanzel.
Preek, f. Predigt, Religionsvortrag. -*en*, s. *Prediken*, v. a. predigen, eine Predigt halten; lange über etwas reden; sich alle Mühe geben jemand zu etwas zu bereden. -*er*, m. Prediger, Sprecher, s. *Prediker*. -*stoel*, s. *Predikstoel*, m. Kanzel.
Prei, *Preij*, *Porei*, f. Lauch. -*jen*, s. *Praaijen* (Schiffsw.). v. a. ein Schiff auf dem Meere anrufen und sich bei demselben nach etwas erkundigen.
Prelaat, m. Pre-, Prä)lat, vornehmer Geistliche. -*schap*, n. Prälaten-, Prelatenwürde.
Premis, f. Preis, Belohnung, Asssekuranzgeld; (in der Lotterie) diejenige Summe, welche demjenigen Loose zugelegt wird das gleich vor oder nach einem hohen Preis, aus dem Glück-rade gezogen wird.
Prent, *Print*, f. Kupfer, Zeichnung, Kupferstich. -*en*, v. a. kupferdrucken, Kupferstiche abdrucken; prägen, einprägen. -*konst*, -*kunst*, f. Kupferstecherkunst; Kupferstiche. -*verkooper*, -*tekooper*, m. Kupferstich-, Kunst)händler. -*winkel*, m. Kupferstich(laden, -handlung, Kunsthandlung.
Pretenning, -*senning*, f. mit Theer getränkte Leinwand, womit man die Schiffslucken deckt.
President, s. *Voorzitter*, m. Prä)ident. -*schap*, n. Prä)identen)stelle, Vorsitz, Prä)sidium.
Proef(meester, m. einer der Leute oder Schiffe zu Kriegsdiensten) zwingt, - wirkt, - prasset. -*sen*, v. a. Soldaten-, Matrosen-, Schiff) durch Gewalt zwingen dem Lande zu dienen.
Preten(deren (fremd. W.) s. *Eischen*. *Beyeren*, v. a. pretendiren, fordern, verlangen, Anspruch machen. -*sie*, *zie Eisch*, m. Forderung, Recht, Praetension, Anspruch.

Preutel, m. Kram, Plunder, die ganze Bude mit allen Waaren -aar, m. Murrkopf, Brummhär. -aarster, f. Keiserin, mürrisches Frauenszimmer. -en, v. n. murren, murren, brummen. -geld, n. Scheidemünze, kleine Geldsorten. -ig, adj. mürrisch, verdrüsslich. -iug, f. das Murren, Verdrüsslichkeit. -werk, n. Kleinigkeiten, Bagatelle.

Preutig, adj. spröde, stolz, hoffärtig. -heid, f. Sprödigkeit, Stolz.

Prevel(en), v. a. pfeifern, rauhen, murren, mumpeln, heimlich und stille reden. -ing, f. das (Mumpeln, Pfeifern). -nis, f. stille Messe, laises Gerede.

Prevoost, m. Profoss, Gewaltiger.

Prevenning, s. *Prevenning*, f. getheerte Schiffdecke.

Priael, n. Lusthäuschen, Laube.

Priagel, s. *Knuppel*, m. Prügel, Stock. -en, s. *Rossen*, v. a. prügeln, schlagen. -stok, m. Prügel, Stock.

Priem, m. Priemen, Dolch, Stechessen. -en, v. a. durchbohren, mit einem Priemen stechen. -geld, s. *Paalgeld*, n. Pfahlgeld, das die Schiffe im Hafen oder auf der Rhode erlegen müssen.

Priester, m. Priester. -ambt, n. Prieester(amt, -würde. -dom, n. Prieester(thum, -orden. -es, f. Prieesterin. -lijk, adj. u. adv. priesterlich, -mässig. -schap, n. u. f. Prieesterschaft, priesterliche Würde; die sämtlichen Prieester.

Prijf, f. Aas, todes Schindaa, Raben(aas) böses-, schändliches, läderliches) Weibsbild. -ken, v. n. prangen, prahlen, prunken, schimmern, glänzen.

Prijs, m. Preis, Werth; Belohnung, Lob, Ruhm, Ehre; Prijs, ein geraubtes Schiff, Beute; Preis aus der Lotterie. -seijk, adj. lobenswerth. -s, preis-, lobens)wüdig, löblich, ruhmwüdig. -waardig, adj. preis-, lob)wüdig, löblich.

Prijzen, v. s. preisen, loben, rühmen. -sen, s. *Waarden*, v. a. schätzen, taxieren. -sonwaardig, adj. preisens-, lobens-, rühmens)werth; preislich, löblich. -ser, m. Lobredner, Lobprecher, m. Rühmer. -zing, f. Schätzung, Bestimmung des Werthes.

Prik, m. Stich (mit etwas Scharfem); Stachel, Stechessen; Mandel in ihrer Schale; Pric'e, Bricke, Neunauge, Lamprete (eine Art Fische). -kat, m. Stachel, Angel, Stach-

pfriem, -eisent Reits, Anreizung; Dreiffuss etwas zu wägen oder emporzuhalten. -kelaar, m. Antreiber. -kelen, v. a. u. n. stechen, mit einem Stachel stechen; reitzen, antreiben; jucken. -keling, f. Stechen, Reits, Reitzung, Aufmunterung, Antrieb; Begierde, Lust; Stioh, Jucken. -ken, v. a. stechen. -tol, m. Kreisel (ein Kinderspielzeug). [gendlich.]

Pril, adj. zärtlich, artig, schön, ju. **Primaat**, m. Prälat, Primat, erster seines Ordens, ein sehr angesehenes geistlicher oder weltlicher Herr, Primas. -schap, n. Primatwürde.

Princes, s. *Princes*, f. Princesinn.

Principaal, m. (fremd. W.) Herr, einer der einem etwas vorsetzt; n. Urbild eines Gemäldes, Original.

Prins, m. Prinz, Fürst. -dom, n. Fürstenthum. -stijk, adj. u. adv. fürstlich, prinzlich. -enks, n. Fürstent, Prinzen)hof. -es, f. Prinzessinn, Fürstinn. -essibloom, f. Spargelbohne, Sallatbohne. -schap, n. fürstlich, prinzlich) Würde.

Print, s. *Print*, f. Kupferstich, Bild. -boek, n. Bilderbuch, Kupferstichsammlung. -verbeelding, f. Figur, Bild, Kupferstich. -verkoop, m. Kupferstich-, Kunst)händler, Bild(händler, -krämer. -winkel, f. Kupferstichhandel, Bildel(bude, -laden.

Prior, m. Prior, Oberster eines Mönchklosters. -schap, n. Priorat, Priorswürde. -es, -in, f. Priorin, Aebtinne.

Privaat, m. (fremd. W.) Privat, heimlich Gemach, Abtritt. -, adj. abgesondert, ohne öffentliches Amt, bedienungslos.

Priuslegie, (fremd. W.) s. *Voortregt*, n. Privilegium, Vorrecht; Frei(heit, -brief.

Proberen, v. a. probiren, versuchen, einen Versuch machen.

Proces, s. *Regtageding*, (fremd. W.) Prozess, Rechtsandel.

Procuratie, s. *Volmagt*, f. Vollmacht, Bevollmächtigung, Besorgung in eines andern Namen. -eur, m. Procurator, Anwald, Verwelter von Rechtssachen.

Proef, f. Probe, Versuch; Meisterstück, Probestück; Korrektur, Probobogen; Geschmack, Kosten; Probe zum Beweis; Muster von etwas. -blad, n. Korrekturbogen. -drager, m. Korrekturbogenfräger, Buchdruckerjunge. -druk, m.

Probodruck von einem Kupfer. -glas, n. Probeglas. -jaar, n. Probejahr, Noviziat. -je, n. Probchen, Münsterchen; kleiner Versuch, kleines Beispiel. -kanneetje, -glaasje, -schaaltje, n. Probe(kännchen, -gläschen, -schälchen. -kundstij, s. *Profounderindelijk*. -onderrindelijk, adj. experimental. -schot, f. Probesschuss, erster Schuss mit einer Kanone, Büchse oder Flinte, zur Probe. -slot, n. Probesschloss, doppeltes Schloss, Probestück eines Schlossers. -steen, s. *Toetssteen*, m. Probrstein. -stuk, u. Probe-, Meister)stück. -tijd, m. Lern-, Probezeit; Noviziat.

Proeven, v. n. nissen.

Proeve, s. *Proef*, f. Probe, Versuch. -en, n. prüfen, kosten, schmecken, probiren, auf die Probe setren, versuchen; empfinden. -er, m. koster, Speisekredenzier, Weinprobierer. -ing, f. Versuchen, das Kosten, - Probiren, Prüfung; Versuch.

Profeet, -phoet, m. Propheet, Weissager, Lehrer.

Proffessor, -fessor, m. Professor, akademischer Lehrer, Universitätslehrer.

Profet(eren), v. a. prophesieien, vorhersagen, weissagen. -eres, f. Propheetinn, Weiss-, Wahr)geringin. -is, -stij, f. Weissagung. -isch, adj. prophetisch, weissagend.

Profijt, (fremd. W.) s. *Voordeel*, n. Profit, Vortheil, Nutzen, Gewinn, Bestes. -stijk, adj. u. adv. vortheilhaft, nützlich, einträglich. -ertje, n. Lichtknecht, kleine Maschine worauf man kurze Ueberreste der Talg-, oder Wachelichter setzt und zu Ende brennen lässt. -je, n. kleiner (Vortheil; - Gewinn; Lichtknecht.

Prof, f. Aepfelmost mit Buttermilch gekocht. -lig, adj. dick, zähe.

Prompt, adj. u. adv. hurtig, festig, eifertig; geschwinde, genau, richtig.

Pronk, f. Prunk, Pracht, Schmuck, Staat, Zierrath, Verzierung, Zierde; Ausbund, Kern. -aard, -erd, m. Brunker, Putzdocke, Prahler, Stutzer, Jungfernknecht. -bed, n. Prunk-, Prahl-, Staats-, Parade)hette. -beeld, n. Bild-, Ehren)skütle. -cieraad, s. *Pronksieraad*, n. Putz, Verzierung, Hauszierrath. -dagen, m. Staatsdagen. -denen, f. Staatsdecke über einem Bette. -en, v. a. prunken, prangen, prahlen,

Prank(er), s. Pronkaard, m. Prunker - erij, f. Prahlerei, eitler Schmuok, Pracht, Stutseriei. -gewaad, n. Galla-, Fest-, Feierkleid, Staatskleidung. -graf, n. prächtiges Grabmal. -juweel, n. Kleinod, Aushub, das Vortrefflichste, Kostbarkeit. -kamer, f. Putz-, Staats-, Paradezimmer. -kleed, n. Galkleid. -pilaar, -pijler, -pijlaar, m. Ehrensäule. -sieraad, -cieraad, n. Putz, Zierrath, Staatsputz. -ster, f. Putzdocke, ein Frauenzimmer das den Putz liebt. -stuk, n. Kleinod, Meisterstück. -werk, n. Auszierung, Prahlwerk, Zierrath, Schmuok.

Pransel(aar), s. Kwanselaar, m. Trödler, Tauschhändler; Flicker, Altmacher. -en, v. a. trödeln; Flickwerk-, Pfuscherarbeit) machen, flicken, ausbessern. -geld, n. kleine Münze, Scheidemünze. -werk, n. Flickwerk, Pfuscherrei.

Proot, f. Raub, Beute; Preis.

Prooet, m. Probot, Oberster eines Bohmkapitels. -dij, f. Probestei.

Prop, f. Pffropf, Pflock, Stöpel. -darm, m. (Schimpfw.) Frass, Vielfrass, gefräßiger Mensch. -pen, v. a. füllen, stopfen, pfflocken, auf-, ausfüllen, ausstopfen. -trekker, m. Pffropfsieher.

Propheet, s. Profheet.

Proponent, m. einer der einen Vortrag thut; Kandidat im Lehramte.

Propoost, (fremd. W.) s. Gesprek, n. Gespräch.

Prosa, s. Onrijm, Ondicht, n. Prose, ungebundene Rede.

Protest, n. (fremd. W.) Protest, Protestation. -ant, m. Protestant. -antek, adj. protestantisch. -eren, v. a. protestiren, einwenden, sich wider etwas erklären.

Prove, f. Pfründe, Einkommen, Genuss von einem geistlichen Gute.

Provenchiehout, Provintiehout, n. Provencholz.

Provenir, m. Pfründer, der seine Kost im Verpfleghaus gekauft hat. -shuis, n. Verpfleghaus, Hospital. (aufgerechnete Zahl.

Provens, n. (Handlungsw.) Summe, Proviant, s. Leefstogt, f. Proviant, Lebensmittel, Vorrath von Lebensmitteln. -eren, v. a. proviantiren, mit Lebensmitteln versehen. -meester, m. Proviantmeister. -wagen, m. Proviantwagen.

Provincie, -eintie, f. Provinz, Landschaft. (Provencholz.)

Provinciehout, v. Provenchiehout, n.

Provisie, f. (fremd. W.) Vorrath; Provision, Lohn eines Mäcklers oder Commissionärs. -kamer, f. Vorrathskammer. -kelder, m. Vorrathskeller.

Provoost, Provoost, m. Profoß, Kerkermeister beim Militär. -, f. Profoß, Soldatengefängnis. (ruik.)

Pruik, f. Ferücke, Parücke, s. Pa. Pruis(en), v. n. maulen, brotzen, unzufrieden-, misvergñüt-, unwillig) sein. -er, -ster, f. unzufriedener Mensch, Murrkopf; der-, die) das Maul hängt.

Pruin, f. Pflaume, Zwetsche. -bogaard, -boomgaard, m. Pflaumen-garten. -boom, m. Pflaumen-, Zwetschen)baum. -mollen, f. pl. Prünellen, in Zucker eingemachte weisse Pflaumen. -sop, n. Pflaumen)suppe, -brühe, -muss. -steen, m. -kern.

Pruischen, Bruischen, s. Bruisen, v. n. brausen, gähren, Schaum aufwerfen; rauschen; niesen.

Pruil, f. Lumperei, Lumpe, nichts-würdiges Ding; ungeschickter Mensch; Pfuscher, unwisender-, schwacher-, ungeschickter) Mensch, Lumpenhund, Nichtswürdiger. -dichter, m. Reimschmied, Bänkelsänger. -lekooper, m. Trödler, der sich mit dem Handel alter Sachen abgiebt. -lemaker, m. Pfuscher, elender, schlechter Schriftsteller. -lewaar, m. -lemoed, f. der oder die) alle Lumpereien aufhebt, - sich mit nichtswürdigen Dingen abgiebt. -lig, adj. u. adv. elend, sehr schlecht. -schrijver, m. Verfasser elender Schriften. -werk, n. Pfuscherarbeit, Pfuscherrei.

Pruimellen, s. Pruisellen, f. pl. Prünellen.

Pruut, s. Wrongel, f. dicke Milch.

Psalm, m. Psalm, Religionsgesang. -boek, n. Psalmbuch. -dichter, m. -dichter, Psalmist. -gezang, n. Psalm-gesang. -zingen, v. n. -singen.

Psalter, m. Psalter, musikalisches Instrument der Alten; Psalmsammlung.

Puds, f. (Schiffsw.) Schöpfmeier.

Puf, f. Lust, Neigung, Trieb. -fen, v. a. blasen, schnauben.

Pui, f. das Holzwerk, worauf der Vordergiebel ruht; Vorgerüst oder Altan eines Rathhauses, oder eines öffentlichen Gebäudes. -balk, f. Hauptbalken worauf der Vordergiebel ruht.

Puik, adj. vortrefflich, auserlesen. -, n. das Beste, Kern, Blume, Aus-

bund, das Auserlesenste. -je, n. das (Beste, - Auserlesenste. -juweel, -kleinod, n. Kleinod, Aushub, Krone, das Auserlesenste einer Sache. -schilder, m. vortrefflicher-, sehr geschickter-, berühmter) Maler. -stuk, -werk, n. vortreffliches Werk, Kunst-, Meisterstück.

Puיל(ader), f. (in der Zerglied. K.) Krampfadern. -en, schwellen, sich aussetzen, hervor(kommen), stehen, herausstehen. -oog, n. Ochsenaug, Auge das aus dem Kopfe hervorragt. -oog, m. u. f. dem oder der die) Augen hervorschwellen.

Puimsteen, m. Binstein. (len.)

Puin, f. u. n. Schutt, Trümmer von Mauerwerk. -bak, m. Schuttgrube worin die Trümmer von Mauerwerk geworfen werden. -gras, n. Quecken, Hundgras. -koop, n. Stein-, Schutt)haufen, Trümmer, Ruine.

Puist, f. Finne, Warze, Blatter, kleines Geschwür. -achtig, Puistig, adj. finzig, voller Finnen oder Puistaal, m. Aalquappe. [Warsen.]

Pul, f. Krug, irrende Kanne, Bulle. -lebroer, m. Zech-, Saufbruder, Süßer. -len, v. n. trinken, saufen, bullen. -trom, s. Lessenaar, m. Pult, Schreibepult, -tafel. -ver, s. Buskruid, n. Schiesspulver.

Punt, f. Spitze. Punt (van een mes, -degen, enz. Spitze) eines Messers, -Degens, u. s. w. -n. Punkt, Sonnenpunkt; Satz, Lehraufs, Stück, Fragstück; Augenblick. Punt van eer, Ehrenpunkt. -achtig, adj. u. adv. spitzig, scharf, geschärft. -dicht, n. Sinngedicht, Epigramm. -dichter, m. SINDIGEDICHT, Epigrammatist. -en, v. a. spitzen, spits machen, schärfen. -eren, -teeren, v. a. mit Punkten bezeichnen, punktieren. -eren, v. a. (Schiffsw.) das Anker mit einem Haken auffangen. -ig, adj. u. adv. spitzig, scharf, schroff; nett, reinlich, niedlich, räuberlich, ordentlich; genau, pünktlich, genauesend. -igheid, f. Nettigkeit, Reillichkeit; Genauigkeit. -igheid, adv. pünkt-, ordentlich, sauber, auf dem Punkte, zur Stunde. -rede, f. Sinnspruch, Sentenz, kurze sinnreiche Rede. -soen, n. Markoisen (der Silberschmiede). -swijs, f. Sinnspruch, Sentenz. -swijs, adv. auf eine spitstige Art und Weise.

Puren, v. a. läutern, reinigen, säubern.

Purgatio, s. *Buikzuivering*, f. Purgans, purgirendes Mittel.

Purgerdrank, m. Purgiertrank. -en, *purgeren*, v. n. purgieren. -*middele*, n. Purgiermittel. -*pil*, f. Purgierpille. -*poeder*, n. Purgierpulver.

Purper, adj. purpurin, hoch-, dunkel) violett. -n. römisch-, purpurfarbiges) Tuch; -Zeug; Königs-, Kardinals)würde. -*achtig*, adj. purpurfarbig, purpurähnlich. -en, adj. purpurin, von Purpur gemacht, purpurfarbig. -*koorts*, f. Scharlach-, Fleck-, Blut)ieber. -*verw*, f. Purpurfarbe. -*verwig*,

adj. purpurfarbig. -*visch*, -*oester*, m. Purpurschnecke.

Put, m. Brunnen, Schöpfbrunnen; Pfütze, Grube. -*deksel*, n. Brunnendeckel. -*emmer*, m. Schöpf-, Brunnen)eimer. -*galg*, f. Galgen der über einer Grube steht; Schöpfgalgen; Galgenbrunnen. -*graver*, m. Brunnenräber. -*haak*, m. Schöpf-, Wasser)haken. -*je*, n. kleiner Brunnen; Gräben; Fochennarbe. -*keten*, f. Brunnenkette. -*kooi*, f. Finken-, Stieglitz)bauer. -*oor*, m. Rohrdommel (ein grosser Sumpfvogel). -*rad*, n.

Brunnenrad. -s, s. *Pude*, f. Schöpf-eimer. -*sen*, v. a. mit dem Eimer Wasser schöpfen. -*steiger*, m. das Gewicht am Brunnenschwengel. -*ten*, v. a. schöpfen. -*ter*, m. Wasserschöpfer; Stieglitz, Distelflanke. -*tinge*, f. pl. eiserne Ketten, womit die Mastwände am Bord befestigt sind. -*water*, n. Quell-, Brunnen)wasser. -*swengel*, f. Brunnenschwengel.

Puur, adj. u. adv. rein, lauter, unvermischt. *Uit pure liefde*, aus lauter Liebe.

Puurlijk, adv. gänzlich, ganz und gar.

Q.

Q, der sechzehnte Buchstabe im Alphabet, ist eigentlich ursprünglich kein holländischer Buchstabe; aus dieser Ursache schreibt man heut zu Tage die mehresten Wörter, welche vor diesem mit QU geschrieben wurden, mit KW. Man könnte also diesen Buchstaben wohl gänzlich weglassen, aber einige, aus fremden Sprachen übernommene Wörter erfordern noch denselben. Einige wenige dergleichen wollen wir hier auch anführen.

QUA

Quadrat, s. *Vierkantig*, adj. vier-eckicht. -, s. *Vierkant*, n. Viereck. *Quadrant*, s. *Hoskmeter*, f. n. n. Quadrant, viertel Theil) eines Ganzen, - eines)Zirkels. -*penning*, m. Heller. *Qualiteit*, f. Qualität, Stand, Ehren-namen, Titel; Art, Eigenschaft, Beschaffenheit.

Quart, n. Viertel) eines Ganzen. *Een quart*, ein Quartant, ein Buch in Quarto. -*boek*, n. Quartant. -*sel*, n. Quart, Viertel.

Quartier, n. Viertel) ; Viertel(-stunde; -mond; Feld oder Quartier im Geschlechtswappen; Stadtviertel; Gegend; Landesabtheilung; Quartier, Wohnung, Solda-

QUA

tenquartier, Obdach; Leib- und Lebens)nade; Viertel)theil des Schiffvolks; Quartier an den Schuhen. -*dag*, Versammlungstag für die Abgeordneten eines Quartiers. -*makers*, m. pl. Quartiermacher, vorausgeschicktes Commando um die Quartiere zu bestellen. -*meester*, m. Quartiermeister.

Quartijn, n. Quartant, Buch in Quarto. *Quarto* (*Boek* in n. Quartbuch, Buch in Quartformat.

Quetio, f. Zank, Streit, Uneinigkeit.

Quibus, m. ein rechter Narr, ein Tölpel.

Quidam, m. ein dummer-, lärrischer

QUI

Quietist, m. Moliniste, Anhänger des Molinus (eine gewisse Secte). -*erijf*, f. Quietismus, Lehre-, Anhang) des Molinus.

Quint, f. die Quinte (in der Musik); dünne Saite einer Violin; loser Streich; Eigensinn, üble Laune. -*aal*, n. Quintal, 100 Pfund. -*appel*, s. *Kwintappel*, m. Coloquinte.

Quitantie, f. Quittung, s. *Kwijtbrief*. *Quitieren*, v. a. quittiren, Quittung geben; verlassen.

Quote, -*ta*, f. s. *Aandeel*, n. Antheil, Quote. -*tient*, f. (in der Rechenk) Quotient. -*tisatie*, f. Schätzung, Taxirung; Taxe. -*tiseren*, v. a. taxiren, schätzen.

NB. Die übrigen Wörter, welche zuweilen mit QU geschrieben werden, wird man, unter dem Buchstaben K, mit KW geschrieben finden, indem dieses besser ist.

R.

RAA

Raa, f. (Schiffsw.) Querstange, woran das Segel hängt, Spriet, Zwergmast. -*banden*, m. pl. Segelbänder womit das Segel an der Querstange aufgebunden wird. -*schip*, n. Schiff mit einer Raa oder Querstange. -*zeil*, n. Rassegel, vier-eckigtes Schiffsegel.

Raad, m. Rath, Rathgebung; Rathversammlung; -glied, -herr, Mitglied des Rathes; Mittel, Anschlag, Rathschluss. -*geven*, v. a. rathe[n], Rath geben. -*gever*, m. Rathgeber.

RAA

-*geving*, f. Rath, Rathgebung. -*huis*, n. Rathhaus. -*je*, s. *Rader-tje*, n. kleines Rad. -*kamer*, f. Rath(stube, -zimmer, Rathsaal. -*pensionaris*, m. Rathpensionär (eine hohe Würde). -*plegen*, v. n. Rathpflegen, zu Rathe gehen, herathschlagen. -*pleging*, f. Berathschlagung, Ueberlegung, Rath-pflegen. -*saam*, s. *Raadszaam*, adv. rathsam. -*sbesluit*, n. Rathschluss. -*schrijver*, m. Rath-, Stadt)schreiber. -*sel*, n. Rathsel.

RAA

-*selachtig*, adj. rathselhaft, zweideutig. -*selboek*, n. Rathsel(samm-lung, -buch. -*sheer*, m. Rath(-herr, -mann, Mitglied des Raths. -*sheerlijk*, adj. rathsherrlich. -*sheersambt*, n. Amt eines Rathsherrn. -*sheerschap*, n. sheersplaats, f. Rathsherrn)würde, -stelle. -*slaan*, s. *Raadplegen*, v. n. Rath-pflegen. -*slag*, m. Rathschlag, Rath, Ueberlegung. -*slieden*, -*sluiden*, m. pl. Rathsherrn, -loute, Ráthe, Rathsglieder. -*slot*, s. *Raadsbo-*

sluit, n. Rathschluss. -*eman*, m. Rathsmann, -herr; Rathgeber. *veergadering*, f. Rathversammlung. -*verreant*, -*verriend* m. Rathverwandter, -freund, -glied. -*veren*, v. a. rathnehmen, sich mit einem berathen. -*zaam*, adv. rathsam, thunlich, nützlich, heilsam. -*zel*, s. *Raadsel*, n. Räthsel.

Raaf, m. Rahe.

Raagbol, -*borstel*, m. -*hoofd*, n. Borstwichel, Besen von Schweinebürsten, mit einem langen Stiel. -*stok*, m. Borstwischstock, Kehrbesenstange, fig zersaunter Kopf.

Raaijen, s. *Raden*.

Raam, m. Zielen, Anlauf, -, n. Rahmen, Fensterrahmen, Einfassung eines Gemäldes; Parallelogramm. -*aker*, *Rad*-, *Radem*-*maker*, n. Rademacher, Stellmacher, Wagenmacher. -*maker*, m. Rahmen-, Leistenmacher. -*zaag*, f. Holzsäge, Säge in einem Rahmengenpannt.

Raap, f. Rübe. *Witte*-, *geele* *raap*, weisse-, gelbe) Rübe. -*akker*, m. Rübenacker, -land, -feld. -*koek*, m. Rübekuchen, Kuchen von Rübensen voraus das Oehl gepresst wird. -*land*, n. s. *Raapakker*, m. Rübenacker, -feld. -*olie*, f. u. m. Rüböl. -*zaad*, n. Rübensen, Rübensen.

Raar, adj. u. adv. rar, selten, selten, fremde, wunderbarlich, misslich, possierlich.

Raagbol, m. Tollkopf, Schreier, Getösemacher, Lärmer. -*hollen*, v. n. rasen, schreien, Lärm-, Geschrei machen. -*kallen*, v. n. rasen, verrückt im Kopfe sein, phantasiern, ausschweifeln; toll-; (wüthead) sein. -*kop*, s. *Raasbol*, n. Tollkopf.

Raat, s. *Honigraat*, m. Honigseim.

Raauw, adj. u. adv. roh, nicht (gar), gekocht.

Rabarber, f. Rhabarber (eine Offizinalwurzel).

Rabat, n. (Handlungsw.) Rabatt, Abschlag; (in der Gärtnererei) ein Gartenbetlängst der Mauer. -*schaaf*, ein gewisser Nobel der Schreiner. -*teren*, v. a. (Handlungsw.) abkürzen, abziehen.

Rabauw, Scheim, Schurke, listiger Betrüger, Landstreicher, Taugenichts. -*appel*, n. eine gewisse Sorte Aepfel. -*estuk*, f. Bubenstück.

Rabbel(*aar*, m. -*ster*, f. Plapperer, Plauderer, einer der geschwinde und viel redet, - lies't oder schreibt; Plaudertasche, geschwät-

ziges Frauenzimmer. -*arif*, f. Gepiauder, Geschwätz, Klätcherei, Verläumdung; geschwindes (Lösen-, Schreiben-)ing, f. das (Plappern-, Geschwätz-)kees, m. Plauderer, Schwätzer. -*schrijf*, n. Gekritzel, gekritzelt Schrift. -*taal*, f. kauderwätsche Sprache, Bastardsprache, geschwindes und unverständliches Geschwätz.

Rabbijn, m. jüdischer Lehrer, Gelehrter. -*tsje*, *Robijntje*, n. Hänfling (ein Singvogel).

Raboorden, f. Schilfrohr; Weggras, Tormentill (ein Gewächs).

Rabrak(*en*, [*Rudbraken*]), v. a. rädern, vorstummeln; radeln, -*ing*, f. das (Rädern-, Verstummeln); das Verderben oder schlecht Reden einer Sprache.

Rad, n. Rad am Wagen, in einer Mühle oder in einer Uhr; Glücksrad, -, adj. u. adv. hurtig, schnell, geschwind, eilends, flüchtig, rasch. -*braken*, *Radebraken*, s. *Rubrak*, v. a. rädern, radbrechen. -*digheid*, f. Behendigkeit, Geschwindigkeit, -*Hurtigkeit*.

Rade(*maker*, m. *Rad*-, *Rade*)*maker*, Wagenmacher. -*makerij*, f. Rademacher(werkstatt, -handwerk. -*loos*, adj. u. adv. rathlos, ohne Rath, verzweifelt. -*n*, *Raders*, n. pl. Räder. -*n*, m. pl. Räte, Rathsherrn, -leute, Mitglieder einer Rathversammlung -, v. a. rathen, Rath geben; errathen, vermuthen, muthmassen.

Rader(*tje*, [*Radje*, *Raadtje*]), n. Rädchen, kleines Rad. -*werk*, n. Räderwerk.

Rad(*heid*, s. *Raddigheid*, f. Geschwindigkeit. -*tje*, f. Radischen, Rettig. -*naaf*, -*naeve*, f. Radenabe. -*scheen*, -*schijf*, f. Radscheibe, Radschiene. -*spraak*, -*speek*, f. Radspeichen. -*spar*, f. Hemmschuh, Stück Holz eines Wagen zu hemmen. -*velge*, f. Felge eines Rades. -*werk*, s. *Raderwerk*, n. Räderwerk.

Rafel(*en*, v. n. u. a. faseln, fasern, ein Gewebe aufzfasern. -*ing*, f. das Aufzfasern; Geräffel, Ausgeraufetes, Ausgepflücktes, Fäser (von Leinwand, - von Wolle, - Seide, u. s. w. -*sijde*, f. Flockseide.

Raffel, m. Pasch mit drei Würfeln (im Würfelspiel). -*en*, v. n. Pasch werfen, mit drei Würfeln werfen, bis man gleiche Augen auf jedem Würfel hat.

Rafin(*eren*, -*eren*, v. a. (fremd. W.)

stäubern, reinigen, zuckersieden; haarklauben, haarklein aufsorten, n. auf alle kleibe Vortheile bedacht sein.

Rag, n. Spinnengewebe. *Zoo fijn als rag*, so fein wie ein Spinnengewebe.

Ragche(*vel*, *Ragchet*, f. Auswurf, dick und säher(Speichel), Schleim. -*laar*, *Rogcheluur*, m. Röchler, einer der öfters dicken Schleim (auswirft, -aushustet. -*len*, v. a. röcheln, zähen Schleim) auswerfen, -aushusten.

Ragen, v. a. die Spinnenweben abkehren, den Fussboden eines Zimmers, mit dem langen Kehrbesen reinigen.

Rager, *Rage*-, *Raag*bol, m. Borstwichel mit einem langen Stiel.

Rak, n. Raum, Weite, Strecke Weges; Racke, hölzernes Gerüste etwas darauf zu legen oder zu setzen. *Rührer*(*stock*, -*stange*; *Gras*, das auf einem stillen Wasser schwimmt.

Raket(*en*, v. n. schüren, scharren, schieren, rühren. *Het vuur raket*, das Feuer schüret, im Feuer scharren. -*stok*, n. Rührhaken der Schür(eisen, -*stange*, Ofengabel. *Raken*, v. a. u. n. rühren, an-, be-rühren; reichen, erreichen, treffen; betreffen; angehen; kommen, gelaugen; geratheu; stecken bleiben; gelegen sein; fallen.

Raket, n. Raket, Schlagnetz zum Ballschlagen. -, f. Rauken, Rankenkraut, weisser Senf (*Bruca*). -*maker*, m. Raket(macher, -stricker. -*ten*, v. a. den Federball schlagen, raketen.

Rakker, m. Scherge, Häscher, Stadts-, Henkers-, Schinderknecht (Schimpfname der Gerichtsdiener). -*en*, -*ken*, v. a. UnRath-, das Aus und andere unreine Sachen) aus dem Wege schaffen (niedrige Wort).

Ralle, f. Schwätzerin, Plaudertasche. -*n*, v. a. schwatzen, in den Tag hinein reden, unaufhörlich plaudern.

Ram, m. Widder, Schafbock; Mauerbrecher (Belagerungsmaschine der Alten). -*sijen*, *Rammesijer*, v. a. mit dem Mauerbrecher stossen. -*melaar*, m. Rammeler (das Männchen unter den Kaninchen und Hasen); Schwätzer, Erzplauderer; Kinderklapper, Klappermühle, Schlötterchen, ein Spielzeug der Kinder). -*melaas*, s. *Ruwigmas*, *Ram-*

menas, f. grosser Rettig. -*melen*, v. n. rammeln, sich begatten (wie die Katzen, Kaninchen, u. s. w.); klingen, klirren; klappern; schnattern, geschwind alles durch einander reden; schlö tren. -*meling*, f. das Rammeln; -*klirren*, -*Getöse*, -*Klingen*, -*Rauschen*, -*Geklirr*. -*melkees*, m. Plapperer, Schnattergans, Plaudertasche. -*menas*, f. grosser Rettig, spanische Rübe. -*meijen*, s. *Rameijen*, v. s. mit dem Mauerbrecher einstoßen, mit Gewalt (einschlagen, -zertrümmern).

Ram-, *Roopgaard*, n. Schiffslavette, Gerüste einer Kanone auf den Schiffen.

Ramp, m. Unfall, Unglück, Unstern, Widerwärtigkeit. -*spoed*, m. Widerwärtigkeit, Unglück, Unfall, Elend. -*spoedig*, adj. unglücklich, -selig, elend. -*spoediglijk*, adv. unglücklicherweise, elendiglich. -*zalig*, adj. u. adv. elend, unglücklich; verdammt, unselig. -*zaligheid*, f. Unglückseligkeit, Elend, unglücklicher Zustand; Verdammiß. -*zaliglijk*, adv. unglücklich, elendiglich, voller Elend.

Rand, m. Rand, Bord; Seite, Aussenseite; Spiegel(rahmen), -leiste, -einfassung; Saum eines Kleides. -*zuil*, s. *Trans-Kerkzuil*, m. Nachteule. [Kriegsschiffe].

Rang, m. Rang, Würde; Grösse (der *Rank*, f. Zweig, Rebe. -), adj. u. adv. dünne, geschmeidig, schlank, mager, biegsam; leicht gebaut. -*en*, f. pl. Ränke, Tücke, Bubenstreich. -*heid*, f. Dünne, Geschmeidig-, Magerkeit.

Ranonkel, f. Ranunkel (eine Blume).

Rans, adj. stark, ransig, garstig. -*uile*, s. *Randsuil*, *Transuil*, m. Nachteule, Uhu.

Rantoon, n. Ransion, Lösegeld; Ranzion, Portion Speise oder Getränk. -*eren*, s. *Lossen*, v. a. ransionieren, lösen, loskaufen; einem Schiffe auf dem Werfte seine gehörige Rundung geben; einem seine bestimmte Portion zulegen. -*houten*, n. pl. drei Balken welche die Rundung des Hintertheils eines Schiffes ausmachen. -*tje*, n. gewisse kleine Portion Getränk.

Rap, adj. u. adv. schnell, flink, hurtig, behende, lebhaft. -*alje*, -*heid*, *Jan Hagel*, n. Pöbel. -*aid*, f. Hurtig-, Behendig-, Lebhaftig-

keit. -*haen*, n. Reb(huhn, -henne, -ier, -pier, n. Degen, Rapier. -*gordel*, m. Degengehäuge.

Rappig, adj. u. adv. rüdig, schäbig. -*heid*, f. Rüdigkeit.

Rariteit, *Rariteit*, *Rareteit*, f. Rarität, Seltsamkeit. -*kamer*, f. Raritätenkammer, Kunstkammer.

Ras, adv. *Rasch*, adj. rasch, geschwind, hurtig, schnell, eilig, fertig, flink. - , n. Sorte, Art, Schlag, Rasse, Zucht. *Ras van volk*, schlechtes Volk, Pöbel. -*heid*, f. Geschwindigkeit, Hurtig-, Schnellig-, Fertig)keit, Eile. -*jes*, adv. geschwinde, hurtig, eilig, fertig, etwas hurtig.

Rasp, f. Raspel, Raspelfeile; Reibe, Reibeisen. -*en*, v. a. raspeln, reiben. -*huis*, n. Raspel-, Zucht)haus. -*huisboef*, m. Züchtling. -*huister*, m. Zuchtmeister im Raspelhaus. -*zaag*, f. Holzraspel, Raspelsäge.

Rassigheid, f. Fertig-, Hurtig-, Geschwindigkeit.)keit.

Rastel, s. *Hooivork*, f. Heugabel.

Rat, *Rot*, m. Ratte (ein bekanntes Thier).

Ratel, m. Rasel, Knalle, Klappe, am Rumpf einer Mühle; Kinderschlächter; Gurgel, helle starke Stimme. -*aar*, m. Schnäpper, Schwätzer, Plaudertasche; eine Art Pappelbäume. -*en*, v. a. rasseln, knarren, die Quarro drehen, klappern; plaudern, schnattern, schwätzen. -*man*, -*wacht*, m. Rasselmann, Klappermann, Schnurr-, Nacht)wächter. -*mond*, m. Schnäpper, Klappermaul. -*slang*, f. Klapperschlange. -*wacht*, m. u. f. Schaurr-, Rassel-, Schaar)wache.

Ratteal, f. Ratten(falle, -sprengel).

Ratte-, *Rotte*(kruid), n. Mäusegift, Rattenpulver, Arsenik.

Rauw, s. *Rauw*, adj. roh, nicht gar, ungekocht.

Rave, s. *Raaf*, f. Rahe. -*len*, s. *Rafelen*, v. n. faseln, ausfasern. -*lijn*, n. Ravelin, halber Mond in der Festungsb). -*maas*, n. (Schimpf)w.

Rabennas, Galgenschwengel.

Ravenbek, m. Rabenschnabel (eine gewisse Zange der Wundärzte). -*ge-raai*, -*ge-rae*, -*ge-schrei*, n. Raben(geschrei, gekreisch. -*steen*, m. Rabenstein, Hochgericht. -*zwart*, adj. kohl-, pech-, raben-)schwarz.

Ravot(ster), f. Frauenzimmer das (gern kältbert, - sich herumzaust. -*ten*, v. n. spielen, springen, tan-

zen; schwärmen, sich herumzausen. -*ter*, m. einer der gern spielt und springt oder sich herumzaust.

Razen, v. n. rasen, toben, schwärmen, lärmern, Getöse machen; wüthen, rasend-, von Sinnen; sein; rauschen, brausen. -*d*, adj. (part.) rasend, wüthend, toll, unsinnig; rauschend, brausend.

Razer, m. Raser, Wüthrich, toller-, unsinniger) Mensch. -*nij*, f. Raserrei, Wuth, Sinnlosigkeit, Tollheit; Furie, höllisches Ungeheuer.

Razijn, *Rozijn*, f. Rosine; gewisses Mundgeschwür, Hautauschlag am Mund und Kiem. -*en*-, *Rozijnenblad*, m. Grundmaul, einer der Blätter; -*Grind*-, das wilde Feuer, am Munde hat.

Reaal, m. Real (eine Münze von drei und einem halben Stüber holländisch).

Rebel, m. Rebell, Auführer, Empörer. -*leren*, v. n. rebellieren, sich empören, auführerisch) werden, -sein, sich widersetzen. -*lie*, f. Rebellion, Aufruhr, Aufstand, Widerspenstigkeit, Empörung. -*lig*, adj. rebellisch, widerspenstig, auführerisch. -*lighed*, f. Widerspenstigkeit, Rebellion.

Recept, n. (fremd. W.) Recept, Vorschrift eines Arztes.

Recht, s. *Regt*.

Recrutenen, v. a. Rekruten anwerben.

Recruten, m. (fremd. W.) Rekrute, neu angeworbener Soldat.

Rector, m. Rector, Oberlehrer einer Schule.

Redde(n), v. a. retten, erretten, helfen, befreien, erhalten, erlösen; vermitteln; schlichten. -*loos*, adj. u. adv. rettungslos, ohne Rettung, was nicht aus retten ist; zer(fallen, -stümmt, übel sugerichtet. -*je*, m. Retter, Erretter, Erlöser, Befreier, Helfer, Heiland. -*ren*, v. a. in Ordnung bringen, ordnen, aufräumen. -*ring*, f. Ordnung, Anordnung, das Ordnen; Besichtigung.

Rede, f. Vernunft; Rede, A rede, Gespräch. -*kavelen*, v. n. reden, Vernunftschlüsse machen, schliessen, urtheilen, beweisen, disputieren. -*kaveling*, f. Vernunftschluß, Beweis; Rede über eine Sache. -*konst*, -*kunst*, -*rijk*kunst, f. Vernunftlehre, Logik; Dialectik, Rhetorik. -*konstenaar*, -*kundige*, -*rijker*, m. Vernunftlehrer, Logiker; Dialectiker, Rhetoriker. -*konstig*,

adj. logisch; rhetorisch, *-licht*, n. das Licht der Vernunft. *-lijk*, adj. u. adv. vernünftig, vernunftmäßig; verständig; redlich, billig, rechtmässig; ziemlich, gebühlich; mittelmässig. *-lijkhed*, f. Vernunftmässigkeit; Redlich-, Billig-, Rechtmässigkeit. *-loos*, adj. u. adv. unvernünftig, unvernunftmäßig, vernunftwidrig, unverständig; -billig, -rechtmässig. *-matig*, adj. vernünftig, mit Vernunft begabt, seiner Vernunft mächtig. *-matig*, adj. mit der Vernunft übereinstimmend, vernunftmässig. *-matigheid*, f. Vernunftmässigkeit.

Reden, f. Ursache, Beweggrund, Prinzip. *-aar*, m. Redner, Sprecher. *-erder*, *-eerer*, m. Raisonierer, der über eine Sache (handelt, redet); Streiter, Disputierer. *-eren*, *-eren*, v. n. Vernunftschlüsse machen, urtheilen; rasoniren, rede-wechseln, reden; bedachtsam handeln. *-ering*, f. Redewechsel, Disputation; Vortrag, Rede; Urtheil, Vernunftschluss. *-erkunde*, f. Logik, Vernunftlehre; Redekunst, Dialectik. *-erkundig*, adj. logisch, oratorisch. *-erkundige*, m. Logiker, Dialektiker. *-erstool*, m. Lehrstuhl, Kessel, Katheder. *-rijker*, m. Rhetoriker; Dialektiker, Redekünstler. *-rijkkamer*, f. Versammlung-, Versammlungsort, -saal der Rhetoriker oder Dialektiker. *-rijkkunde*, *-kunst*, f. Redekunst, Beredsamkeit, Rhetorik, Dialectik. *-swil*, adv. deswegen, darum, aus der Ursache. *-twist*, *-strijd*, m. Disputation; Wortstreit. *-twisten*, v. n. disputiren. *-voeren*, f. öffentlich reden. *-voerder*, *-voerer*, m. Redner. *-voering*, f. öffentliche Rede. *-wikking*, f. Vernunftschluss, Beweis. *-wisen*, v. a. Worte wechseln, Unterredung halten. *-wissing*, f. Wortwechsel, Gespräch.

Ree, *Reede*, f. Rhede, Ankerort für die Schiffe. -, s. *Raa*, f. Quer (stange, -mast, Zwergmast eines Schiffes). -, s. *Hinde*, n. Rehe, Hirschkuh. *-Reed*, s. *Gerood*, adj. bereit, fertig. *-bok*, m. Rehbok. *-de*, *Ree*, f. Rhede, Ankerplatz für Schiffe. *-den*, v. a. bereiten, fertigen, verfertigen, fertig machen, rüsten, ausrüsten; irgendwo Antheil an haben. *-der*, m. Rheder, Fabrikant, Bereiter, Zurüster, Ausrüster) eines Schiffes, Theilhaber an einem Schiffe. *-derij*, f.

Manufactur, Fabrik-, Fabrikstadt (von Leinwand, - von Wolle oder Seide; Ausrüstung von Schiffen, Antheil an der Seehandlung oder an Schiffen).

Reede, adv. bereits, allbereits, schon.

Reed (*chap*, n. Bereitschaft, Bereitung, Vorbereitung, Anstalt. *-schappen*, v. a. be-, vorbe)reiten, Anstalt machen. *-sel*, n. Arbeit, Fabrik, Gemache. *Datis van mijn reedel*, das ist (meine Arbeit, - von meiner Fabrik).

Reef, f. schmaler Streif am Schiffsegel, welcher, um das Segel zu verkleinern, eingebunden werden kann. *-banden*, m. plur. dünne Stricke womit die Segel eingebunden, und also verkleinert werden. *-gaten*, n. plur. *-leizingen*, f. plur. Löcher im Segel, durch welche das zum Aufbinden nöthigen Stricke gezogen werden.

Reeg (*ik, hij*), imperf. von *Rijgen*, schnüren; ich-, er schnürt. *-el*, s. *Regel*, m. Regel, Vorschrift; Zeile.

Reekalf, f. Rehe-, Hirschkalb.

Reeke, f. Reihe, Kette; Folge.

Redn, (Dichterisch), s. *Redenen*, f. plur. Reden, Gespräche, Ursachen, Beweggründe.

Reep, f. Ende-, Stück-, Streif) Leinwand, - Tuch, - Leder, Seil, Tau; Reif, Fassband, schmaler Strich Holz. *-angel*, m. Schnurangel. *-danser*, s. *Koordenanser*, m. Seiltänzer. *-el*, *Repel*, f. Hanf, Flachsbreche. *-elaar*, s. *Leeselaar*, m. Löffelgans. *-hout*, n. Reifholz. *-je*, n. Streifchen, kleiner Streif. *-maker*, *-slager*, s. *Touwslager*, *Lijn-draaijer*, m. Seiler, Seilspinner. *-touw*, n. Stück eines Seiles, Strick; Strick; ein gewisses Schiffsciel.

Reeren, (Prov.) s. *Schreuwen*, *Wenen*, v. n. schreiben, weinen.

Rees (*ik, hij*) ich, er stieg, (imperf. von *Rijzen*, steigen).

Reet (*ik, hij*) ich, er riss, (imperf. von *Rijten*, reissen). -, f. Riss, Ritze, Spalte, Schlitz, Klunse. *-e*, s. *Vlaarste*, f. Breche, Flachs-, Hanf)breche. *-en*, *Rauten*, v. a. den Flachs-, den Hanf) brechen. *-ig*, adj. voller (Risse, - Ritze, rissig, ritzig).

Reeuw, m. *-sel*, n. Todtenschweiss, Mundschäum eines sterbenden Thieres. -, n. (Prov.) Plunder, altes Zeug, schlechte-, fast unbrauchbare) Sachen; schlechtes Volk, niederrichtige Leute, nie-

driger Pöbel, Jan Hegel. *-en*, v. a. Pestkranke und Leichen aufwarten und reinigen. *-er*, m. *-ster*, f. Postwärter, -in; Todtenwärter; Leichen-, Todten)fraa-*-roof*, m. Raub aus einem Pesthause. *-sel*, s. *Reeuw*. *-sweet*, n. Todtenschweiss.

Reeven, *Reven*, v. a. die Segel einbinden (Schiffsw.)

Reform (*ateur*, (fremd. W.) s. *Hervormer*, m. Reformator, Verbesserer. *-atie*, s. *Hervorming*, f. Reform, -ation, Verbesserung, Reinigung. *-eren*, s. *Hervormen*, v. a. reformiren, verbessern.

Regeren, (*en*, s. *Regeren*, v. a. regieren, herrschen, den Befehl führen; steuern; lenken; vorstehen. *-konst*, *-kunst*, *-kunde*, f. Regierungskunst, Staatswissenschaft, Politik. *-kundig*, adj. politisch, staatswissenschaftlich. *-les*, f. Staatsmaxime, Gesets, Regel der Staatswissenschaft. *-lust*, *-sucht*, f. Herrschsucht, Ehrgeiz. *-ster*, f. Regentin, Herrscherin, Vorsteherin. *-zucht*, f. Herrschsucht. *-zuchtig*, adj. herrschsüchtig.

Regel, m. Zeile, Linie, Strich, Regel, Vorschrift, Richtschnur; Vorbild; Ordnung; Verordnung, Gesets; Masse, Zucht. *-en*, *Regelen*, *Reguleren*, v. a. regeln, verordnen. *-ing*, *-ering*, f. Ordnung, Anordnung, Schickung. *-ingen*, f. plur. Anordnungen, Schickungen; oberste Krummhölzer am Vordertheile des Schiffes. *-maat*, f. Regel, Vorschrift. *-matig*, adj. u. adv. regelmässig, geregelt, ordentlich, regulär, gut geordnet. *-matigheid*, f. Regelmässigkeit, Ordnung. *-matiglijk*, adv. nach den Regeln, regelmässig, ordentlich, nach der Ordnung. *-regt*, adj. u. adv. schnurgerade, -recht, in gerader Linie; geradezu.

Regen, m. Regen. *-achtig*, *-adj*, u. adv. regnig, regnerisch. *-bak*, m. Zisterne, Behältniss des Regenwassers. *-beeg*, m. Regenbecken. *-bui*, f. Regenguss, Platz-, Schlag)regen. *-en*, v. imperf. regnen. *-gat*, n. *-Aok*, m. Regen(loch, -winkel; das Südwesten. *-kap*, f. Regenkappe. *-kleed*, n. Regen(rock, -hülle. *-mantel*, m. Regenmantel. *-pomp*, f. Regenwasser(plumpe, -pumpe. *-scherm*, n. Regenschirm, Parapluie. *-vlaag*, f. Platz-, Schlag)regen, Regenschauer. *-vloed*, m. Regen(fluss, -strom. *-water*, n. Re-

genwasser, *-weër*, n. Regenwetter. *-wind*, m. Regenwind, süd-, regenbringender) Wind.

Regent, n. Regent, Regierer, Verwalter, Vorsteher. *-se*, f. Vorsteherin, Herrscherin, Oberaufseherin.

Regeren, *-geeren*, v. a. regieren, herrschen, den Befehl führen, steuern; lenken; vorstehen; lärmern, Getöse machen.

Regierend, (part.) adj. regierend.

Regering, f. Regierung, Regiment, Stadt-, Landes)regieung; Lenkung, Verwaltung. *-loos*, adj. regierunglos, ohne Regierung. *-loosheid*, f. Regierungslosigkeit, Anarchie.

Reggen, v. a. den Mast eines kleinen Schiffes (niederlassen, - niedersehen).

Regiment, n. s. *Regement*, Regiment Soldaten, eine ganze Schaar.

Regist(er), n. Register, Verzeichnisse, Rolle; Register in einer Ordnung. *-eren*, v. a. registrieren, ins Register (in die Acten) bringen; ein Verzeichnisse machen.

Regt, adj. u. adv. recht, gerade, nicht krumm, nicht schief, wahr, richtig.

Regt, n. Recht, Gerechtigkeit; Gericht, Richtorstuhl; Rechts(sache), -handel, Prozess; Gesetz; Auflage, Steuer, Accise, Zoll. *-bank*, f. Recht-, Gerichts)bank, Gericht; Anrechtsbank in einer Küche. *-boek*, n. Gesets-, Rechts)buch. *-dag*, m. Gerichtstag, Sitzungstag eines Gerichtes. *-doen*, v. a. recht thun, recht-, billig) handeln; Gerechtigkeit handhaben, das Recht ausüben, das Urtheil sprechen. *-draud*, *-draag*, n. steife Leinwand. *-draads*, adv. nach dem (Faden, - Striche; geradezu. *-slijk*, i. *Geregtelijk*, adv. gerichtlich. *-om*, v. a. rechten. Recht führen; richten; zurechte bringen, aufrichten; hinrichten; entscheiden, das Urtheil sprechen. *-om*, n. plur. die Rechte, die Rechtsgelahrtheit. *-er*, m. Richter, Schiedsmann, Entscheider. *-erkand*, *-ekand*, f. rechte Hand. *-erlijk*, adj. u. adv. richterlich, rechtlich. *-ersambt*, *-erschap*, n. Richteramt. *-erstool*, m. Richter-, Richt)stuhl. *-erwagel*, f. rechter Flügel (einer Armee, eines Hauses, eines Vogels). *-erzijde*, f. rechte Seite. *-svoort*, adv. dormalen, gegenwärtig, jetzt. *-gevoelig*, adj. rechtgläubig. *-heid*, f. Aufrichtig-, Billig-, Rechtmässig);

keit; Unschuld. *De staat der rechtigheid*, den Stand der Unschuld. *-hoek*, m. rechter Winkel. Rechteangulum. *-hoksig*, adj. rechtwinkelig. *-hof*, n. Gerichtshof. *-huis*, n. Richthaus, Gerichtshaus. *-kamer*, f. Gerichts(stube), -simmer, -kammer. *-kunde*, f. Rechtsgelahrtheit. *-lied*, (part.) adj. rechtliebend, Gerechtigkeitliebend. *-lijnsch*, adj. geradlinig. *-matig*, adj. u. adv. rechtmässig, gerecht, billig. *-matigheid*, f. Rechtmässig-, Billig)keit. *-matiglijk*, adv. rechtmässig, der Billigkeit gemäss. *-over*, adv. gerade gegenüber. *-s*, adj. rechts. *Rechts en links*, rechts und links. *-sban*, m. Gerichts(bann, -barkeit, -besirk. *-s*, *Geregtshode*, m. Gerichtsdienner. *-bothe*, Amtsbothe. *-schapen*, adj. u. adv. rechtschaffen, brav, aufrichtig, ehrlich, recht, tugendhaft. *-schapenheid*, f. Rechtschaffenheit, Aufrichtig-, Ehrlichkeit, Brafsheit. *-sdwang*, m. Rechts(swang, -gebiet. *-sybied*, n. Gerichts(gebiet, -barkeit, -besirk. *-sgeeding*, n. Rechts(handel, -sache, Prozess. *-sgeleede*, m. Recht(gelehrter, -gelahrter. *-sgeleerdheid*, f. Rechts(gelahrtheit, -gelahrtheit, Jurisprudenz. *-shandel*, m. Rechts-, Gerichts)handel, -handlung. *-skunde*, f. Rechts(kunde, -gelahrtheit, -wissenschaft. *-snoer*, s. *Rigtsnoer*, n. Richtschnur. *-soom*, adv. rechsum, zur Rechten, nach der rechten Seite. *-spleging*, f. Rechts(sache, Prozess, Gerichtspflege, gerichtliche Behandlung einer Sache. *-spraak*, f. gerichtliche Sentenz, gerichtliches Urtheil. *-standig*, adj. senkrecht, perpendicular, aufrechtstehend. *-standigheid*, f. Aufrechtstehen, Perpendicularität, senkrechter Stand. *-stellen* (te), v. a. zu Recht stellen, vor Gericht belangen, anklagen; in Ordnung stellen. *-streeks*, adv. geradezu, in gerader Linie, ohne Umwege. *-svorderaar*, m. Rechtsförderer, Kläger vor Gericht. *-ust*, adv. gerade(aus, -heraus, -zu, unverstellt. *-uithoid*, f. Unverstelltheit, Aufrichtigkeit. *-vaardig*, *-veerdig*, adj. u. adv. rechtfertig, gerecht, fromm, billig, rechtmässig. *-vaardigen*, v. a. rechtfertigen, für gerecht (erklären, -erkennen, freisprechen, entschuldigen. *-vaardigheid*, f. Rechtfertig-, Gerechtig)keit. *-vaar-*

dinging, f. Rechtfertigung, Entschuldigung. *-waardslijjk*, adv. rechtmässig, gerecht, billig, der Billigkeit gemäss. *-vaardigmaken*, v. a. rechtfertigen. *-vaardigmakend*, (part.) adj. rechtfertigend. *-vaardigmaking*, f. Rechtfertigung. *-vorderaar*, m. Förderer-, Kläger) beim Gericht. *-vordering*, f. Gerichtliche Förderung, -Klage. *-zaak*, f. Rechts(sache, -handel, Prozess. *-sinnig*, adj. u. adv. rechtgläubig, gesund in der Lehre, orthodox. *-sinnigheid*, f. Rechtgläubigkeit, Orthodoxie. *-sinniglijk*, adv. rechtgläubig, auf eine orthodoxe Art.

Rei, m. Reihen, Reigen, Tanzreihe, (Singer) *-ger*, m. Reihler, Reiger, (ein grosser Vogel). *-gerjagt*, f. Reiger(jagd, -beize. *-germet*, n. Reigernetz.

Reijen, (ten reije gaan), v. n. zum Reihen gehen, Singen und Tanzen, zum Tanz gehen.

Reik(en), v. a. u. n. reichen, zureichen, langen, anlangen; erreichen, sich (ausstrecken, - dehnen, erstrecken, strecken, hinlänglich sein. *-halsen*, v. n. den Hals ausstrecken; sich schmecken, sehr verlangen. *-halsing*, f. Aus-, Vor-)strecken des Halses; sehnliches Verlangen, brünstige Begierde, Sehnen. *-sing*, s. *Handreiking*, f. Handreichung.

Rein, adj. u. adv. rein, sauber, unbefleckt, -besoehmut, ohne Flecken; keusch. *-slijk*, *Reinlijk*, adj. u. adv. reinlich, säuberlich. *-ste*, *-stappet*, m. Renettappel. *-ete*, f. Geisbart (eine Pflanze), Ulmaria. *-evaar*, *Reineaar*, f. s. *Mormkruid*, n. Reinfarn; Wurmkrut, Tanacetum. *-heid*, f. Rein-, Reini-, Reulich-, Sauber)keit; Keuschheit, Unschuld. *-igen*, v. a. reinigen, säubern, rein machen. *-igheid*, s. *Reinheid*, f. Reini-, Reulichkeit. *-iging*, f. Reinigung, das Säubern. *-slijk*, *-slijk*, adv. reinlich, säuberlich. *-vaar*, s. *Reinevaar*, f. Reinfarn, Wurmkrut. *-willig*, f. Rainwaide (eine Pflanze), Ligustrum.

Reis, f. Reize; Zug; Wanderung; Pilgerschaft; Ueberfahrt; Mal; Reisebeschreibung. *-baar*, adj. u. adv. reis-, bereisbar, zum Reisen bequem, reismässig; sich auf Reisen befindend. *-beschrijving*, f. Reise(beschreibung. *-boek*, n. buch, Taschenbuch eines Reisenden

-broeder, m. Reise (geselle, -kamerad, -genosse. -geld, n. -geld, -pfennig. -genoot, m. -geführte, -genosse. -gezel, m. -geselle. -goed, n. -zeug, Bagage, -kleider. -hoed, m. -kappe, -hut. -kelder, m. -kästchen, Flaschenfutter. -kist, f. Reise(koffer. -kleed, n. -kleid, -rok. -koffer, f. u. n. -koffer. -kousen, f. pl. -strümpfe, Kamaschen, Stiefel. -laarsen, f. pl. Reise(stiefel, -stiefeletten. -maal, f. Felleisen, Ranzen. -maat, f. Reise(maass, Meilenzeiger; m. Reise(kamerad, -gesell. -makker, m. -genosse, -kamerad. -mantel, m. -mantel, -rock. -penning, m. -pfennig, -geld, Zehrpennig. -rok, m. Reise(kleid. -twig, n. -zeug, -geräthe. -vaardig, adj. -fertig. -zak, m. -sack, -beutel, Mantelsack.

Reizen, v. n. reisen, auf Reisen sein, wandern. -d, adj. (part.) reisend, Reisender.

Reiziger, m. Reisender, Wanderer, Wandersmann.

Rek, n. Racke, Gestelle, Gerüste um etwas aufzuliegen, aufzuhängen oder zu setzen; Hühner(stuck, -stange. -bank, f. Zug-, Folter-)bank. -el, m. Bekel, Rüde, grosser Waohhund; Mäuschen eines Hundes, Rette; grober-, unhöflicher-, lüderlicher) Kerl. -elachtig, adj. u. adv. grob, unhöflich, unfreundlich; schlecht, lüderlich, gottlos.

Rekenaar, m. Rechner, Rechenmeister. -baar, adj. rechenbar, theilbar, was berechnet werden kann. -boek, n. Rechenbuch. -en, v. a. rechnen, aufzählen, ausrechnen. -ing, f. Rechnung, Buchhaltung; Ausrechnung; Verantwortung, Rechenschaft. -kamer, f. Rechnungsk-, Finanzkammer. -kunst, -kunst, -kunde, f. Rechenkunst, Arithmetik. -kundig, -kundstig, adj. u. adv. arithmetisch. -meester, m. Rechenmeister, Aufseher der Finanzen, der Landes- oder Stadtrechnungen; Unterweiser in der Rechenkunst. -penning, m. Rechen-, Zahl(pfenning)schap, f. Rechenschaft, Verantwortung. -school, f. Rechenschule. -tafel, f. Rechentafel.

Rek(kelijk, adj. u. adv. nach-, zu-)gebend, handelbar, willfährig, höflich, gefällig. -kelijtheid, f. Nachgiebigkeit, Wisenfähigkeit, Handelbar-, Gefälligkeit. -ken, v. a. recken, aus(recken, -strecken,

-spannen, -ziehen, -dehnen, verlängern, breiter machen. -king, f. Erweiterung, Ausdehnung; Verschiebung, Aussetzung. -leder, -ledr, n. Zugleder. -louw, n. Seil-, (Schnur) zum Aufspannen auf die Folter.

Rel, f. Relletje, n. Märchen, Schwank, Sage, spasshafte Erzählung, Schors, Kurzweil.

Religie, (fremd. W.) f. Religion, Gottesdienst; Religionsparthei; Biederkeit, Treue; Vertrauen.

Rellen, v. a. schwätzen, Schwänke erzählen; viel plaudern.

Relletje, s. Rel, f. Schwank. (ster. Relmwis, f. Feld(ratte, -maus; Ham-Romedie, (fremd. W.) Hülfsmittel, Heilmittel, s. Hulpmiddel.

Remedieren, (s. Helpen, Herstellen) v. a. helfen, abhelfen.

Remonstrant (fremd. W. m. (iu der Kanzleisprache ein Supplikant der sich wider die Forderungen seiner Widersacher verantwortet) (in der theologischen Sprache), Remonstrant, Arminianer, Anhänger der Lehre des Arminius. -endomp, n. Remonstrantenthum, Arminianismus. -sch, adj. arminianisch.

Ren, m. Lauf, Trab, Galopp. -baan, f. Renn-, Lauf(bahn. -bode, m. Renn-, Post)bothe, Courier. -agaat, n. abgefallener-, abtrünniger) Christ, Renegat. -et, f. Benette, französischer Apfel. -gel-, s. Ringeljoeren, v. a. plagen, quälen. -loop, m. Rennlauf, Galopp. -nen, v. n. rennen, laufen, schnell reiten. -onkel, s. Ranonkel, f. Rennadel (eine Blume). -perk, n. Renn-, Lauf(bahn. -speer, f. Rennspieß, Lanze. -spel, n. Renn-, Turnir-, Ritt(er)spiel. -speler, -strijder, m. Fechter im Rennspiele, Athlet. -vachter, m. Fechter, Wettkämpfer.

Rente, f. Rente, Zins, Interesse, Gossälle, jährliches Einkommen. -brief, m. Schuldbekennnisse, Obligation. -loos, adj. u. adv. Zinselos, ohne Einkünfte, unentzählig, ohne Zinsen. -mier, m. Privatmann, der von seinen Zinsen lebt. -nioren, v. n. von seinen Zinsen-, Einkünften) leben. -heffer, m. der Rentmeester, n. Rentmeister, Haushalter, -verwalter. -schap, n. Rentmeisterschaft, Einnehmer(-stelle, -amt. -schuld, f. Rentschuld, rückständige Zinsen.

Rep en roer (in), adj. in Bewegung, in Gährung.

Reparatie, s. Verbetering, Herstel(ling, Aus-, Ver)besserung, Wiederherstellung.

Repareren, v. a. aus-, verbessern, wiederherstellen; s. Verbeteren, Herstellen.

Repel, m. Flachs(riffel, -räppel, -breche. -en, v. a. riffen, niffeln, Flachs brechen.

Reppen, v. n. eilen, sich (tummeln, -schicken; reden, schwätzen, plaudern.

Republik, f. Republik, s. Gemeenbest. -ein, m. Republikaner, s. Gemeenbest(gezinde, -bewoner.

Respijt, n. s. Uitsel, n. Nachsicht, Aufschub.

Rest, f. Rest, Ueberschuss. -ant, n. Rest, Ueberschuss. -eren, v. a. restituere, übrig-, schuldig) bleiben. -erend, adj. u. part. restituend, das Uebrige.

Reu, m. Rude, Rette, Rekel, männlicher Hund; Hurenläufer. -tje, n. Rübchen, männliches Hündchen.

Reujen, v. n. den Durchfall haben.

Reuk, m. Geruch; Wohlgeruch; Gestank. -altaar, n. Räucheraltar. -bal, m. Geruch-, Bism)kugel. -doos, f. Riech(dose, -schachtel, Rauchfass. -fleschje, n. Riechfläschchen. -goed, n. wohlriechende Sachen. -loos, adj. geruchlos, ohne Geruch. -maker, -menger, m. Räucherwerkmacher, Parfümmacher. -poeder, n. Räucherpulver. -stof, f. Räucherwerk, wohlriechende Sachen, Gewürze, Kräuter, u. s. w. -vat, n. Räucherfass. -werk, n. Rauch-, Räucher)werk. -werker, -verkoop, m. Rauchwerk(macher, -händler. -zenuur, f. Geruchnerve.

Reus, m. Riese, ausserordentlich grosser Mensch. -achtig, adj. riesenmässig, ungeheuer gross.

Reusel, m. u. f. Rötzel in der Gurgel, das Röhchel, das Schnarchen mit der Kehle. -aar, m. einer der viel röhelt; Murrkopf, Knorrkater, mürrischer Mensch. -en, v. n. röheln wie die Sterbenden; murren, knurren; ohne Verstand reden, in den Tag hinein schwätzen.

Reuzel, f. Schweinechmalz, Schweinefett. -vet, n. Schweinefett.

Reuzen(vaerd, n. Riesen(bild. -bous, m. -werk. -kind, n. -kind. -krijg, m. -krieg.

Resia, f. Niesian ungeheuer großes Fraucensimmer.
Rebel(aar, m. Schwätzer, Plauderer, Grillenkäuger. -aarster, f. Schwätzerin. -en, v. n. in den Tag hinein reden, rasen, alles durcheinander schwatzen, phantasieren. -ing, f. das Schwatzen; - Phantasieren; Grillenkäugerei.
Reven, v. n. die Segel einbinden (Schiffsw.)
Rhabarber, s. **Rabarber**, f. **Rhabarber** (eine Öhrnispflanze).
Rhee, s. **Ree**, **Roh** (eine Hirschkuh)
Rhijn, **Rijn**, m. **Rhein**, -strom (ein Fluss).
Rib, f. **Ribbe**, **Rippe**; **Ribbenstück**; **Balken**, **Rahmschenkel**, (in der Bauk.); **Krummhaken** eines Schiffes; **Ribbe** einer **Leute**; **Fiber** in den Pflanzen, **Narbe** eines Blattes; **Band** oder **Schnitt** einer **Melone**. -band, m. **Pergament** eines Buches, mit hervorstehenden **Ribben**. -benstuk, n. **Ribben**, **Rippen**stück, -braten. -batsje, n. **Ribb**, **Rippchen**, kleine **Rippe**. -bezakken, v. a. mit **Rippenstößen** antreiben. -stuk, s. **Ribbenstuk**, n. **Rippenbraten**.
Richel, **Rigchel**, s. **Rigchel**.
Richten, s. **Rigten**, v. a. **richten**, einrichten.
Ridder, m. **Ritter**. -lijk, adj. u. adv. **ritterlich**, **tapfer**, **heldhaft**, **rittermässig**. -orde, f. **Ritterorden**. -schap, f. **Ritterschaft** -stand, -orden. -spel, n. **Ritter**-, **Renn**spiel, **Turnier**, **Caroussel**. -spoor, f. **Rittersporna**, (eine Blume). -teeken, n. **Ritterzeichen**, **Ordenszeichen**. (meister).
Ridmeester, s. **Ritmeester**, m. **Ritt**.
Rieken, v. a. u. n. s. **Riukten**, **riechen**; **Geruch** von sich geben.
Rieker, s. **Ruiker**, m. **Blumenstraus**.
Riem, m. **Riemen**, **Gurt**, **schmaler Streif Leder**; **Ruder** (eines Bootes); **Riess Papier**. -bank, s. **Roesibank**, f. **Ruderbank**. -beslag, n. **Beschlag** an einem **Riemen**. -beslager, m. **Gürtler**. -blad, n. **Ruderblatt**, -fläche. -en, s. **Roesijen**, v. n. **rudern**. -er, s. **Roesier**, m. **Ruderknecht**, **Galeerenknecht**. -goed, (Buchhändlerw.). n. **Riessbücher**, **verlegene Bücher**, die man nach dem **Riess** verkauft. -maker, -enijder, m. **Riemschneider**, **Gärtler**. (ich-, er rief).
Riep, (imperf. von **Roepen**, **rufen**), **Rier**, (Prov.) n. **junges Rind**,
Riet, n. **Rohr**, **Riet**, **Schilf**; **Riuten**,

flöte, -pfeife. -bosch, n. **Rohrbusch**, -sump, f. **gebüsch**, **Geröhre**, **Röhrlig**. -dak, n. **Rohr**, **Stroh**dach, **Dach** von **Rohr** oder **Stroh**. -dek, n. **Rohr**, **Stroh**decke, -matte. -dekker, m. **Rohr**, **Stroh**decker. -dodde, -dolder, m. **Rohrdolde**, **kolbe**. -dijk, m. **Rohrdamm**, **Damm** mit **Schilf** befestigt. -en, adj. **rohr**(ner), -ne, -nes, aus **Rohr** oder **Schilf** gemacht. -fluitje, n. -pijp, f. **Rohrpfeife**, **Riutenflöte**. -gras, n. **Riet**-, **Schilf**gras, **Igelsknöpfchen**, **Plantanaria**. -je, u. **Röhr**(chen), -lein. -knode, -kolbe, m. s. -dodde, f. **Rohrkolbe**; **Kolbe** oder **Keule** oben am **Schiffrohr**. -musch, f. **Rohrsperling**. -poer, f. eine gewisse Art **Birnen**. -pijp, f. f. **Rohrpfeife**, **Riutenflöte**. -pluis, f. **Rohr**-, **Riet**feder, -kolbe, **Fuchschwanz**, der **Samen** des **Rohres**. -veld, n. **Rohr**(sumpf), -busch. -vink, f. **Rohr**(sperling), -flanke. -vorach, f. **Rohr**-, **Riet**frosch.
Riet, n. **Gerippe**, **Beingerüste**, **Skelett**; **Zwerchfell** (s. **Middelrif**); **Sandbank** im **Meere**.
Rigchel, f. **Schrank**, **gestelle**, **Leiston** um den **Küchenbeerd**, worauf man **Schüssel** u. s. w. setzen kann.
Rigten, v. a. **richten**, **rechten**, **Recht** führen; **zurechte** bringen, **auf**richten; **hinrichten**; **einrichten**, **anordnen**; **sich betragen** (nach einer **Vorschrift** oder **Regel**); **entscheiden**. -er, **Regter**, m. **Richter**, **Entscheider**. -er-, **Regter**schap, n. **Richtersamt**. -er-, **Regter**stoel, m. **Richter** -, **Richt**stuhl. -ig, adj. **richtig**, **gut**, in **Ordnung**. -ing, f. **Richtung**, **Stellung**, **Anordnung**. -lijn, f. **Richtungslinie**. -snoer, u. u. n. **Richt**-, **Mess**schnur, **Messrulle**, **Maassstab**; **Regel**, **Vorschrift**, **Muster**, **Beispiel**, **Model**.
Rij, f. **Reihe**, **Zeile**, **Kette**; **Maassstab** der **Zimmerleute** und **Maurer**; **Ordnung**. -baan, **Rijdbaan**, f. **Reitbahn**, **Risbahn**, **Schlittenbahn**, **Bahn** auf dem **Eise** für die **Schrittschuhgänger**. -den, **Rijsen**, v. n. zu **Pferde** reiten; **mit** oder **in** einer **Kutsche** fahren; **schrittschuhlaufen**; **auf** dem **Schiff**anker reiten (Seewort); **reisen**, **abreißen**, -nutzen; **laichen** (von den **Fischen**); **denken**, **besprinnen** (von den **Hengsten** und **andern Thieren**). -der, m. **Reiter**, **Reuter**, **Be-reiter** einer **Reitschule**; **Schrittschuhläufer**; **holländische Geldmünze** von 14 **Gulden**. -dpaard,

n. **Keit**-, **Sattel**pferd. -drok, m. **Reitrock**, -kleid. -droschen, m. s. **Schaats**, f. **Schritt**-, **Schlitt**schuhl. -dechool, f. **Reitschule**. -eling, **Rijdeling**, m. **Reitpferd**. -en, s. **Rijden**, v. a. **reiten**. -koste, f. **Kutsch**e. -konst, -kunst, f. **Reitkunst**. -schaaf, f. **Fughobel**, **grosser Hobel**. -schoenen, m. pl. **Reitschuhe**, **platte Schuhe** ohne **Abstände**. -school, f. **Reitschule**. -tuig, s. **Rijdtuig**, -weg, s. **Rijdweg**.
Rijf, f. **Harke** der **Gärtner**; **Reib**sen, **Raspel**. -selaar, m. **Rascher**, **Würfler**, **Würfelspielhalter**. -elbeker, m. **Würfelsbecher**. -elbord, n. **Würf**el-, **Rasch**-, **Spiel**brett. -alen, v. n. **würfeln**. -elapel, n. **Würfelspiel**, **Rasch**. -eltrechter, m. **Würfeltrechter**.
Rijg, -s, f. (s. **Rijglijn**, **Liaz**), **Schnur** worauf man **Briefe** und **Quittungen** **schreibet**; (Prov.) **Reihe**, **Linie**. -en, v. a. **schürnen**, **einschürnen**; **reihen**, **einreihen**; **durchstechen**. -haakje, n. **Winkelmaass**. -lijf, s. **Keurslijf**, n. **Schnür**(leib), -brust. -naald, f. **Schnür**(nadel), -senkel. -nastel, m. -snoer, f. u. n. -veier, f. **Schnür**(nestel), -band. -pen, f. **Schnür**(seukel), -nadel.
Rijk, n. **Reich**, **Kaiser**-, **König**reich; **Regierung**, **Herrschaft**, **Regiment**. -s, adj. u. adv. **reich**, **vermögend**, **bemittelt**, **begütert**; **kostbar**, **prächtig**, **prachtvoll**. -aard, -aart, m. **Reicher**, **reicher Mann**. -dom, m. **Reichthum**, **Schätze**, **Güter**, die **reichen Leute** überhaupt. -slijk, adj. u. adv. **reichlich**, **überflüssig**; in **Ueberfluss**, **freigebig**, **mild**, **verschwendungisch**, **mildthätig**. -dlijkeid, f. **Freigebig**-, **Mildthätigkeit**; **Pracht**, **Ueberfluss**. -en, n. pl. **Reiche**, **König**-, **Kaiser**reich; m. pl. die **reichen** oder **vermögenden Leute**. -ert, s. **Rijkwaard**, m. **reicher Mann**. -geladen, adj. **reichgeladen**, mit **kostbaren Waaren** **befrachtet**. -sappel, m. **Reichsapfel**. -sarmes, f. **Reichsarmee**. -sban, m. **Reichsacht**. -sbanden, f. pl. **Reichs**(truppen), -völker. -sbestuur, -bestier, -bewind, n. **Reichs**(regierung), -verwaltung. -sdaalder, -daler, m. **Reichsthaler**. -sdag, m. **Reich**(tag), -versammlung. -sammanskunft der **Reichsstände**. -sgebied, n. **Reichsgebiet**, **Oberherrschaft**, **Regierung**. -sge-noot, n. **Reichs**genosse, **Mit**gen-Anteilhaber an **Deutschen Reich**che. -sgezag, n. **Oberherrschaft**

Würde eines Souveräns. -*ogezind*, adj. reichsgeninat, der deutschen Reichsverfassung ergeben; Anhänger des tausendjährigen Reichs. -*agraaf*, m. Reichsgraf. -*egraafschap*, n. Reichsgrafschaft. -*egravin*, f. Reichsgräfin. -*skafos*, adv. von Reichswegen. -*sheerschappij*, f. Reichsobetherrschafft, Souveränität. -*shofraud*, m. Reichshofrath. -*skamer*, -*geregtskamer*, f. Reichskammer, -kammergericht. -*skamerheer*, m. Reichskammerer, -kammerherr. -*skreite*, f. Reichskreis. -*skroon*, f. die Reichskrone, Reichsthalor. -*sleen*, n. Reichslehn. -*soord*, m. Ortsthalor, ein Viertel Reichsthalor. -*sopoolbor*, m. Reichsnachfolger. -*spraad*, n. Reicharath. -*estaat*, -*estand*, m. Reichsstand, Mitglied der Reichsstände; Zustand des Reichs. -*estad*, f. Reichsstadt. -*estaf*, -*cepter*, m. Reichs(stab, -septor, -cepter. -*estanden*, m. pl. (s. *Rijksstand*, Reichsstände. -*evergadering*, f. Reichsversammlung, -tag. -*evorst*, m. Reichsfürst. -*ezegel*, n. Reichsiegel. -*setel*, m. Reichssessel, könig-, kaiserlicher Sitz.

Rijn, m. Reif, gefrorener Thau. -, n. Reim, -zeile, Vers (in der Dichtk.). -*ader*, s. *Dichtader*, f. Reim-, (Dicht-) oder poetische Anlage. **Rijm** dichter, m. Versemacher. -*elair*, m. Reimor, Reimschmidt. -*elarij*, f. das Reimor; Versemacherei. -*elen*, v. a. elende Gedichte machen. -*elose*, *Rijmloos*, adj. reim(los), -frei, ungebunden, nicht gereimt. -*en*, v. a. u. n. reimen, Verse machen, armselige Gedichte machen; wohl zusammenpassen, sich schicken. -*er*, m. Reimor, schlechter Dichter, Reimschmidt. -*erij*, f. Versemacherei. -*klank*, m. Reim(laut, -klang, Reim. -*konst*, -*kunst*, f. Reim-, Dichtkunst. -*loos*, s. *Rijmloos*, adj. reim(los), -frei. -*lust*, f. Reim(lust, -begierde. -*slag*, m. Reim, -klang, -laut.

Rijn, *Rhijn*, m. Rhein, -strom, der Rhein (ein Fluss). -*bxie*, f. Brombeere. -*bloemen*, f. Malvasierkraut, Ageratum. -*graaf*, m. Rheingraf (deutscher Ehrentitel). -*landsch*, adj. rheinländisch. -*sch*, adj. u. adv. rheinisch, rheinländisch; herb, herbe, säuerlich. *Rijnech*, *Rijneche wijn*, Rheinwein. -*schip*, n. Rheinschiff. -*schipper*, m. Rheinschiffer. -*willig*, -*wijg*, f. Rainwilde, Zaubjilje, Ligustrum,

Rijp, m. Reif, gefrorener Thau. -, n. *Rups*, f. Raupe. -, adj. u. adv. reif, zeitig, mürbe; verständig, wohlbedacht, wohl überlegt. -*stijk*, *Rijstijk*, adj. u. adv. reiflich, wohlbedacht, mit Bedacht. -*en*, v. u. reifen, reif werden; leicht frieren. -*heid*, f. Reife, Reifheit, Reifigkeit.

Rijping, f. das (Reif werden, -Reifen. **Rijze**, n. Reis, Zweig, Aestchen. -*bank*, f. Faschineudamm, Damm sich ins Meer hinausstreckend, einen Hafen oder Küste wider den Schlag der Wellen zu sichern. -*bossem*, m. Reis-, Birken)besen. -*bondel*, -*bundel*, m. Reissbündel, Bund Ruthen. -*boomjys*, -*boomjys*, n. Bäumen, Strauch. -*bosch*, n. Reis(bund, -büschel. -*slen*, v. n. säuseln vom Winde. -*hout*, n. Reisholz. -*js*, n. Reiserchen, Zweigchen, Aestchen, Büschen. -*waard*, m. Weidenbusch ausserhalb des Dammes eines Flusses. -*werk*, u. s. -*bank*, f. Faschineudamm.

Rijs, f. Reiss (eine ausländische Getreideart). -*en*, adj. was aus Reiss subereitet ist. -*embrij*, m. Reiss(brei, -russ. -*kookjys*, n. Reiss(chelehen. -*nat*, n. Reiss(suppe, -trank. -*pap*, f. Reiss(brei, -muss.

Rijts, (Prov.) s. *Reet*, f. Riss, Spalte. **Rijten**, v. n. u. a. reissen, klabben, spalten, spleissen, bersten, sich aufreissen.

Rijzen, v. a. raspeln, reiben; rechen, mit einem Rechen harken. *De tuinpadenrijzen*, die Gartenpfade harken.

Rijs(en), v. n. auf(gehen, -stehen, sich aufrichten, steigen, sich erheben; höher-, theurer) werden; würgen, schäumen, gähren. -*end*, adj. auf(gehend, -steigend, sich erhebend, heraufkommend, würend, gährend. -*endheid*, f. Kraft, Stärke, Säure, Lieblichkeit des Weines. -*ig*, adj. schön gewachsen, lang-, wohl-, schlank) aufgewachsen. -*ing*, f. Auf(gehen, -steigung, -gang; Theuerung; Würkung, Gährung.

Ril, -*ling*, f. Schauer, Zittern, Beben, Zeben.

Rillen, v. n. schauern, zittern, beben.

Rimpel, f. Runzel. -*achtig*, -*ig*, adj. ranselig. -*en*, v. n. sich runzeln, einschrumpeln, sich in Falten ziehen, zusammenlaufen; etwas zufrieren (vom Wasser durch den

Frost). -*ig*, s. -*achtig*, adj. runzlicht. -*ing*, f. das Runzeln.

Rin, s. *Rum*, f. Gerberlohe. (Kuh. **Rind**, s. *Rund*, n. Rind, -vieh, Ochs, **Ring**, m. Ring, Zirkel, Kreis; Finger-; Thüring; Ohr(ring, -gehänge; Siegelring; Schlüsselring; Messer(ring, -beschlag; Ring- (Hof) um den Mund; Tisch(ring, -krans; Umkreis, Bezirk. -*band*, m. Halsband. -*bord*, n. Zimbel (ein musikalisches Instrument). -*bout*, f. (Schiffsw.) Schliessnagel, mit einem Ring daran. -*doosje*, n. Ringschächtelchen. -*duif*, *Ringelduif*, f. Ringeltaube. -*elen*, s. *Rinkelen*, v. a. mit Stückchen Blech oder Messing spielen, klingen, Getöse machen. -*elmuusch*, f. Waldsperring (ein Vogel). -*eloren*, v. a. zwingen, plagen; quälen, zwacken. -*elwortel*, m. Ringelwurzel, Sonnenblume. -*en*, v. a. Ringe (auflegen, -anheften. -*etje*, n. Ringelchen, kleiner Ring. -*kas*, f. Ringkasten, Kasten oder Einfassung der Steine an einem Ring. -*koffertje*, n. Ring-, Geschmeide)schächtelchen. -*kraag*, f. Ring-, (Hals)kragen der Offiziere. -*loop*, m. Ringelrennen, Ring-, Stechspiel. -*sloot*, f. Graben, der ein Stück Land umsieht. -*steken*, v. a. ringelrennen, ringstechen. -*swijse*, -*gestwijse*, adv. ringförmig, in der Gestalt (eines Ringes, - eines Zirkels, in der Runde. -*vaart*, s. -*sloot*, f. Graben der ringsherum läuft. -*vinger*, m. Ringfinger. -*worm*, m. Haarwurm. **Rinkel**, m. Blech-, Messing(plättchen, womit Kinder spielen. -*bam*, f. Kindertrommel, kleine Handtrommel. -*en*, v. n. mit Blech- oder Messingplättchen (spielen) -*klingeln*. -*rooijen*, v. n. nachtelaufen, schwärmen, herumstreifen ohne etwas nützliches zu verrichten. -*rooijer*, m. Schwärmer, Gassen-, (Nacht)läufer, Renommiat. -*rooiester*, f. Nachtläuferinn, Gassenhure. -*enwerk*, n. dünn geschnittenes Bilderwerk.

Rinket, s. *Raket*, f. Rakete, Federball. **Rinkinken**, v. n. klieren-, klingeln) wie zerbrochene Fensterscheiben; Gassenlärm machen, schreien wie die Nachtschwärmer; wiehern.

Rijn(sken), -*riksn*, v. n. wiehern wie die Pferde, schreien wie die Keel. **Rijnch**, *Rijnch*, adj. säuerlich, herb, grün; am Rhein gewachsen. **Rijneche wijn**, Rheinwein, säuerlicher, junger) Wein. -*heid*, f. Säure,

Herbheit, Unreifeit, säuerlicher Geschmack.
Rioel, Rioul, n. Wasserlöschung, Auslösung eines Abtritts, Cloak, Mistgrube.

Ris, Rist, f. Bündel, Büchel, Straus, Traube, Hängel, Stange, Reihe; Leiste, Duoke (Flachs oder Hanf).

Risico, (fremd.W.), f. Risiko, Gefahr.
Rispen, v. n. rölpsen, aus dem Magen aufstossen.

Rist, s. Ris, f. Bündel, Büchel.

Rittmeister, m. Rittmeister, Hauptmann der Kavallerie.

Ritsel(en, v. n.) trappeln, trippeln, eine leise Bewegung, ein sanftes Geräusch machen, ritseln. -ing, f. Ritseln, Säuseln, Gummurmel, sanftes Rauschen.

Ritsen, v. a. ritsen, reisen, mit einem scharfen Instrument besichtigen, hitzig, eppig, sur Paarung geneigt. -igheid, f. Brunst, Geilheit. -ijzer, n. Hohlbohrer; Werkzeug, die Fässer oder das Holz zu besichtigen.

Rivier, f. Fluss, Strom. -kreeft, m. Fluss-, Süas) Wasserkrebs. -paard, n. Fluss-, Wasser) pferd. -schipper, m. Flussschiffer. -veich, m. Flussschiff. -water, n. Fluss-, Strom) wasser.

Rob, m. Seehund; Magen der grossen Fische. -bekuid, f. Seehundshaut, Chagria, Zapfenleder. -beksol, m. kurzer dicker Knabe. -ber (Kupferdruckerw.), m. Werkzeug womit die Druckerfarbe auf die Platten gebracht wird. -bevel, n. Seehundshaut.

Robijn, m. Rubin (ein Edelstein); Häufig (ein kleiner Singvogel).

Roch, f. Roche (ein Meerfisch); ein süeiches Weibsbild. -estaart, m. m. Rochenschwanz; stachelichter Schwanz.

Roe, Roede, f. Ruthe, Spitzruthe, Messruthe; Stab; Maass von zwölf Schuh; Gerichtstah; männliches Zeugungsglied; Staubbesen; Gebiot, Gerichtbarkeit; Schweif eines Komets. -den, v. n. Landmessen; visiren. -dendragor, Roedragor, m. Gerichtsdienor, Gerichts) Amts) bothe.

Roef, f. Schiffkammerchen, abgesonderetes Zimmerchen in den holländischen Schiffen und Zugarben; Schiffhörtüthen; Sargdeckel, Geräte auf einem Sarge, welches beim Begräbnis darauf gesetzt wird, damit das Leichentuch mehr

erhaben sei. -bank, f. Ruderbank. -geld, n. Geld welches man für das abgesonderte Zimmer im Schiff, oder für einen Sitz darin, bezahlen muss.

Roois(en, v. n.) rudern in einem Ruderschiffe; ein Fass Wein u. s. w. visiren; entbinden. -jer, m. Ruderer, Ruder knecht; Visirer, Weinvisirer. -riem, m. Ruder. -schip, n. -schuit, f. Ruderschiff, Schaluppe, Kahn, Ruderboot, Galeere. -slaaf, m. Ruder-, Galeere) sklave.}

Rook, (prov.) f. Krähe (ein Vogel). -sloot, adj. u. adv. leichtfertig, ruchlos, vermessen, verwegen, unbedachtsam. -sloosheid, f. Ruchlosigkeit, Leichtfertigkeit, Vermessenheit, Verwegenheit, Unbedachtsamkeit. -slooslijk, adv. ruchlos, auf eine vermessene Art und Weise.

Roem, m. Ruhm, Ehre; Lob, Preis. -achtig, adj. ruhmredig. -baar, adj. rühmlich; ruhmwürdig, löblich. -en, v. a. u. n. rühmen, preisen, loben, erheben; prahlen, grossprechen, gross thun, pochen, sich stols hören lassen; rummeln (im Kartenspiel). -er, m. Frahler, Grossprecher; Römer, grünes Weinglas. -gierig, -zuchtig, adj. u. adv. ruhm(begierig), -süchtig, ehrgeizig. -gierigheid, f. Ruhmsucht. -ing, f. Ruhm, das Rühnen; Frahlerci. -rijk, s. Roemruschtig, adj. u. adv. weitberühmt. -ruchtig, adj. weitberühmt, mit Ruhm bekannt, lob-, preis) würdig. -ruchtigheid, f. Berühmtheit. -ruchtiglijk, adv. rühmlich, mit grossem Ruhme. -waardig, adj. u. adv. ruhm-, lobens) würdig, rühmlich, preis) würdig. -waardigheid, f. Ruhm) würdigkeit. -waardiglijk, adv. rühmlich, lobens) würdig. -zucht, f. Ruhm) sucht, -begierde, Ehrsucht. -zuchtig, adj. u. adv. ruhm-, ehr) süchtig. -geizig. -zuchtigheid, f. Ehr) sucht, -geiz, Ruhmsucht.

Roep, m. Ruf, Gerüchte, Sage; Geschrei. -en, v. a. u. n. rufen, einladen; berufen; vor Gerücht) rufen, fodern. -er, m. Rufer, Schreier, öffentlicher Ausrufer; Vocativus (in der Sprachlehre); Sprachrohr. -ing, f. Ruf; Berufung, Beruf; Geschrei. -ster, f. Schreierin.

Roor, n. Ruder eines Schiffes, Steuer) ruder; Rohr, Jagdfinte, Büchse; Bewegung; Statersuder. Regierung. -baar, adj. beweglich. Roerbare en onverrende goedoren, be-

wegliche und unbewegliche Güter. -damp, m. Bohrdömmel (ein Vogel). -en, v. a. u. n. rühren, bewegen, -rühren, umrühren, anrühren, betreffen, angehen. -end, adj. rührend, beweglich, treffend. Roerende goedoren, bewegliche Güter, fahrende Habe. -hard, (Schiffw.) adj. schwer durchs Ruder) zu lenken, -zu steuern. -ing, f. Rührung, Bewegung; Unruhe, Aufrühr. -lijk, Roerselijk, adj. beweglich. -loop, m. Flintenlauf, Lauf eines Schiessrohres. -loos, adj. u. adv. ohne Ruder. -loos, Roersloos, adj. u. adv. unbeweglich, ohne Bewegung, unbewegbar. -maker, m. Büchsen-, Waffen) schmidt. -om, f. Bierkuchen, eingerühr) hier. -pen, f. Ruderstange, Hand) zabe am Steuerruder. -ruiter, s. Dragonder, m. Dragoner. -schot, n. Flintenschuss. -schutter, m. Musketiere. -sel, n. Triebfeder, Bewegung; was gefährdet wird oder ist. -spaan, f. Spindel, Spatel der Apotheke. -vink, m. Lock) anke, -vogel; Rädelführer, An) führer eines Aufzugs.

Ross, m. Rausch, Berauschung. Bij den roos verkoopen, haufenweise verkaufen, ohne die Schwere oder das Maass recht zu wissen.

Roest, m. Rost, Eisenrost; Hühner) stock, -stange. -achtig, s. Roestig, adj. rostig. -en, v. n. rosten, rostig werden; beisammen sitzen wie die Rebhühner. -ig, -erig, adj. rostig, von dem Rost ange) griffen; heiser, heisch. -igheid, f. Rost, das Rosten; Heiserkeit. -ing, f. das Rosten.

Roet, n. Russ, Kien-, Ofen) russ; Unschlitt, Talg. -achtig, adj. russertig, russig. -ig, adj. russig, schwarz von Russ, russig (reichend, schmeckend. -kaars, f. Talg-, Unschlitt) licht.

Roesmossen, v. a. lärmern, rasen. Getöse machen, alles durch ein ander werfen und verhandeln.

Roozen, v. a. haufenweise kaufen oder verkaufen.

Roedig, adj. berauscht, halb betrunken.

Rof, s. Roof, f. Rufe, Riade, Kruste einer Winde.

Roffel, f. grober Hobel, Grob-) habel. -, f. Ruffel (gewisser Trommelschlag; Spitzruthenmaroch; das Spitzruthenlaufen. -, f. Plaudertasche, Schwätzerin. -aar, m. Pflücker, Sudeler, Stämpor, schlech-

ter-roher Werkmann; Plauderer, Schwätzer. -en, v. a. roh abhobeln; schlecht arbeiten; in der Eile fortarbeiten; plaudern, alles durch einander verhandeln; rufen auf der Trommel, durch die Spitzruthen laufen lassen. -schaaf, f. Grob-, Rauh)hobel.

Roffaan, m. Hurenwirth, Kuppler. Roffoel, Roffoeltaartje, m. Raffole, eine Art kleiner Torte.

Rog, s. Roch, f. Roche (ein gewisser Seefisch). - Rogge, f. Roggen (eine gewisse Getreideart).

Rogche (bel, Rogchel, s. Hagchel, f. Qualster, näher v. n. schleimern) Speichel. -laar, m. einer der viel hustet und zähen Schleim auswirft. -laaster, f. eine die viel hustet und auswirft; ein säusliche Weibsbild. -len, v. n. qualtern, dicken Schleim auswerfen; röcheln (wie ein Sterbender). -ling, f. das Husten und Auswerfen; das Röcheln.

Rogge, f. Roggen. -bloem, f. Kornblume. -brood, n. Korn-, Roggen-, (Schwarz)brod. -nmeel, n. Roggenmehl, Kornmehl. -nstaart, Roggestaart, m. Rochenschwanz. -ntaunis, m. Roggenbrod, Klös von Roggenmehl.

Rok, m. Rock, Oberkleid, Manns- kleidung, Weiberrock; Spinrocken; Segel mit Theer bestrichen, etwas im Schiffe zu bedecken. -je, n. Rökchen, kleiner Rock.

Rokkel, f. weisser Senf, Rauke (eine Pflanze), Eruca.

Rokken (aar, m. Urheber-, Stifter) eines Übels; Zankerwecker. -en, v. a. den Spinrocken mit Flachs umwinden; anspinnen; -stiften: Zank erwecken. -schoof, n. -kop, m. Spinrocken.

Roklijf, s. Rijg-, Keurs)ijf, n. Schnür(leib-, brust, Mieder. -n, s. Rijg-, Keurs)ijf, m. Schnürleibschneider.

Rol, f. Rolle, Walze, Cylinder, Rollscheibe; aufgerolltes Packet von Seide, Zeug, Papier, u. s. w. Namenverzeichnis; Verzeichniss von Rechtsachen; beschriebener Bogen Papier (bei den Juristen); Rolle eines Schauspielers. -baan, f. Kegel(bahn, -schub. -bed, n. Rollbette, Bette auf Rollscheiben oder Rädern. -beurt, f. Reihe, Ordnung. -broek, f. Rollhosen, die man unten mit den Strümpfen aufrollet. -koets, f. Rollkutsche, kleine Kutsche auf niedrigen Rollen.

-kousen, f. pl. Roll-, (Wickel-)strümpfe. -laag, f. (in der Bauk.), Oberste Lage eines Mauers erks. -len, v. a. u. n. rollen, wälzen, um(wälzen, -drehen, aufrollen). -wickeln; fallen, taumeln, purzeln. -leren, v. a. die Rollen aus- theilen. -letje, n. kleine (Rolle). - Walze, - Rollscheibe; keines aufgewickelte Päckchen. -ling, f. das (Rollen, - Wälzen, rollender Gang. -pens, f. Rindfleisch, das in Streifen geschnitten oder klein gehackt, in ein Stück von der Wamme genähet, gar gekocht und in Essig aufbewahrt wird; Kaldaune mit Rindfleisch gefüllt. -steen, m. Rollstein, steinerne (Walze, - Cylinder. -stoel, m. Rollstuhl, Stuhl auf Rädern. -stek, m. Rolle, Mandelholz, Welgerholz. Cylinder, Glättstock, Walze. -trek, f. eine Art krummer Luise, Cyclois, Cycloide. -vast, adv. fest-, gewisse) in der Rolle die man spielen muss. -wagen, m. Roll-, (Lauf-)wagen der Kinder; Rollschlitten der Waagarbeiter; niedriger Wagen auf kleinen Rädern, schwere Sachen fort zu bringen.

Roman, f. Roman, erdichtete Geschichte. -achtig, adj. romanartig, -mässig, einem Roman ähnlich. -esk, adj. romantisch, bezaubend, wie in einer Feenwelt; empfindelud. -se, f. Romanse, dichterische Erzählung eines Märchens. Romein, m. Römer; (bei den Buchdruckern), Antiqua, lateinische (Letter, - Schriften. -letter, f. Antiqua, lateinische Schriften. -sch, adj. u. adv. römisch.

Romer, n. Römer, s. Romein. -m, m. Römer, s. Roemer, grünes Weinglas. -maand, f. Römermonat, eine gewisse Auflage, welche vor- mals der Kaiser von den deutschen Reichsständen forderte.

Rommel(en, v. n. rasseln, prasseln, rumpeln, Getöse machen; unter einander (mischen) - schütteln. -ing, f. Getöse, Gerumpel, -ras- sel; altes Haugeräthe von geringem Werthe; Gemisch von allem unter einander; Blähungen im Leibe. -kruid, n. Piment; allerlei Gewürze untereinander. -pot, m. Rummel, Rumpelpopf. -soo, -sods, f. allerlei Sachen durcheinander gemischt; Mischmasch; allerlei kleine Fischarten.

Romp, m. Rumpf, Körper ohne Kopf;

Schiff ohne Umkleidung, Bauch des Schiffes. -elen, v. a. rumpeln, rasseln, Getöse machen, stolpern im Gehen. -elig, adj. holpericht, hobelicht, uneben, ungleich. -elomp, adv. ungeschickt, pfuscher- haft, schlecht, roh, schlampam- pend, schlapp; stolpericht.

Rond, m. Rund, Ring, Kreis, Zirkel. - , adj. u. adv. rund, kreis-, kugel-) förmig, sirkel-, kugelartig; ge- rade aus; aufrichtig, ohne Ver- stellung, offenerhig, redlich; runderherum; über einen Haufen; ganz, vollkommen. -achtig, adj. ründlich, etwas rund. -achtigheid, f. Ründung, Ründlichkeit. -as, n. rundes Schild. -e, f. Runde; Pa- trouille. -eel, n. runder Thurm einer Festung; Ringgedicht, Ringel- reim. -elijk, adv. rund, gerade heraus, aufrichtig, ohne falch. -eraat, f. rundes Maass für Mehl und andere trockene Sachen, Scheffel, Metze, u. s. w. -en, v. a. ründen, rundmachen. -gaan, v. n. herumgehen. -heid, f. Runde, Ründung; Rund-, Geradheit; Auf- richtig-. Offenherzigkeit. -hout, n. Rundholz eines Schiffes, die Masten, Stangen, u. s. w. rundes Brennholz, das nicht gespalten ist, Frügel-, Knüppelholz. -igheid, s. Rondheid, f. Runde; Ründung; Aufrichtigkeit. -ing, f. Ründung. -lijk, s. Rondelijk, adv. ründlich, geradezu. -om, adv. rund-, ringe-) herum, um und um, an-, von) allen Seiten, in der Mitte. -om lee- lijk, (Schimpfw.) m. u. n. ein überaus hässlicher Mensch; unfäl- tigen-, garstiges Weibsbild, Sau- nickel, Schmutzbart, Schlapp- strümpf. -s, f. Rad-, Walze-, Schraube einer Buch-, Kupfer-) druckerpresse. -sel, (Uhrma- cherwerk.) Schnecke einer Uhr. -setow, n. das Seil am Rade einer Buch-, Kupfer)druckerpresse. -te, f. Runde, Ründheit. -uit, adv. rundheraus, geradezu; aufrichtig, ohne Umstände, ohne Verstellung. -uit, Reduit, n. Redoute, Schanze, (im Festungsbau). -viesch, m. Ründ- fisch, Fisch der eine runde Gestalt hat, so wie Schellfische, Kabeljau, u. s. w. Ründfisch (eine Art Stock- fisch).

Ronk(en, v. n. schnarchen. -ing, f. das Schnarchen, tiefer Schlaf.

Rossel(aar, m. Seelenverkäufer, einer der Leute auf eine verstohtene Weise anwirbt, oder zur De-

sertion verführt. -*en*, v. a. listiger Weise jemand zum Soldatenstande oder Seedienst anwerben; beutelschneiden, durch List und auf eine schlaue Art etwas unrechtmässig an sich bringen.

Rood, n. Röhre, Schaam, Schaamröhre. - , adj. roth, rothfärbig, schaamroth, feurig, entflammend, zündend. -*aarde*, f. rothe Kreide, Röhre, Röhlestein. -*achtig*, adj. röthlich. -*baard*, m. Rothbart, rothbärtiger Mann. -*baardje*, *Roodborstje*, n. Rotlikelchen (ein kleiner Vogel). -*hol*, m. Rothkopf, ein oder der rothe Haare hat. -*borstje*, s. *Roodbaardje*, n. Rothkelchen, Rothschwänchen. -*sloop*, m. rothe Ruhr, Blutlauf, -fluss. -*eroe*, *eroede*, m. Grichtstab; -*bothe*. -*grond*, -*heid*, s. *Roodronk*, n. rother Hund, Rothlauf, (eine Krankheit). -*haarig*, -*hairig*, adj. rothhaarig, köpfig. -*heid*, f. Röhre, -*hand*, s. -*ronk*, n. Scharlachfieber, rother Hund, wildes-, fliegendes Feuer (eine Krankheit). -*krijt*, s. -*aarde*, f. rothe Kreide, - Erde, Röthel. -*melizoen*, n. rothe Ruhe (eine Krankheit). -*oog*, f. Rothauge, jemand der rothe Augen hat; auch ein sogenannter Fisch. -*schaar*, -*scherre*, f. eine Stockfischart. -*sel*, n. Röthel, rothe Farbe. -*staartje*, n. Rothschwänchen (ein kleiner Vogel). -*verwer*, m. Roth-, Scharlach-, Schönfärber. -*verwieg*, adj. rothfärbig. -*ronk*, m. u. f. rother Hund, Scharlachfieber, wildes Feuer. -*vos*, m. Rothkopf, jemand der rothe Haare hat.

Roof, m. Beute, Raub. -, f. Grind, Kruste einer Wunde. -*achtig*, adj. räuberisch; grindartig, krustartig. -*achtigheid*, f. Raubsucht, Geizgierigkeit, Neigung zum Raube, Räubererei. -*galei*, f. Raubgaleere, -schiff, Corsare. -*geld*, n. Raubgeld, geraubtes Geld, Geld von erbeuteten Sachen. -*gierig*, adj. u. adv. raubbegierig, -süchtig, räuberisch. -*gierigheid*, f. Raubbegierde, -sucht, -gierigkeit. -*goed*, n. Raub, geraubtes Gut, erbeutete Sachen. -*hoek*, m. -*hol*, n. -*nest*, -*ruif*, m. Raubnest, Aufenthalt von Schelmen und Dieben, Ort wo die Raubschiffe auferüstet werden. -*schip*, n. Raubschiff, Corsar, Kaperschiff. -*spelonk*, f. Raubnest, Mordegrube, Diebeswinkel. -*ster*, f. Räuberin. -*vogel*, m. Raubvogel; Seeräuber; diebischer Mensch.

-*siek*, adj. räuberisch, hab-, raub-süchtig; -*zucht*, f. Raubsucht. Räubererei, Raubbegierde. -*süchtig*, adj. räuberisch, raubbegierig. -*suchtigheid*, f. Raub(sucht), -begierde.

Roof, m. Maass, Regel, Absicht, Ziel (im Schiessen, Werfen, Laufen, u. s. w.). -*ing*, v. a. u. n. abmessen; zielen, visiren; einrichten; -*loceren*; -*kommen*. -*ing*, f. Abzielung, die Gesichtslinie, das Visiren, Abmessung. -*meester*, m. Bau-, meister, -inspektor, Aufseher über die Gebäude und den Ort wo sie erbaut werden müssen. -*schieten*, v. a. nach dem Ziele schiessen, genau zielen.

Roof, m. Rauch, Dampf. -*achtig*, adj. räucherig, beraucht, nach dem Rauche (schmeckend, -stinkend). -*en*, v. n. u. a. rauchen, dampfen; Toback rauchen, schmauchen; räuchern, im Rauch hängen. -*end*, adj. räuchernd; dampfend. -*er*, m. Tobackraucher. -*erig*, adj. räucherig. -*gat*, n. Rauchloch, -nest; -boden, wo man Fleisch u. s. w. räuchert. -*jager*, m. Rauchvertreiber. -*ig*, adj. räucherig, beraucht. -*ing*, f. Räucherung, das Rauchen, -Berauchen. -*kolom*, f. Rauchsäule. -*nest*, n. Rauchnest, -fang. -*pijlaar*, -*pijler*, m. Rauchsäule. -*plaats*, f. Rauchstätte; Ort wo man Fleisch u. s. w. räuchert. -*stede*, -*stede*, Rauch-, Räucherort. -*vat*, n. Räucherfass, -gefäss. -*venster*, n. Rauchfenster. -*verdrivver*, m. Rauchvertreiber. -*veesch*, n. geräuchertes Fleisch. -*werk*, s. *Reukwerk*, n. Räucherwerk. -*zolder*, m. Räucherboden, -kammer.

Room, m. Raum, Milchraum; das Beste und Auserlesenste einer Sache. -*boter*, f. Rahm-, Sahnhutter. -*en*, v. a. rahmen, den Rahm von der Milch schöpfen. -*kaas*, f. Rahmkäse. -*kleur*, f. Rahmfarbe, blass gelb. -*sch*, adj. u. adv. römisch, nach römischer Art; römischkatholisch, päpstlich. -*sche boontjes*, n. pl. Schminckbohnen, römische Bohnen. -*sche Kerk*, f. die römische, römischkatholische, -päpstliche) Kirche. -*schegezind*, adj. römischkatholisch.

Roopaard, *Ram*, -*Roppaard*, n. Schiffslavette, Gestelle einer Schiffskanone.

Ros, f. Rose (eine Blume); Rose, Rothlauf, Ueberröthe (eine gewisse Krankheit); Rose auf einer Lau-

te, Klangloch. -*achtig*, adj. rosenartig, wie eine Rosenrose. -*bosch*, s. *Rosenbosch*, n. Rosenbusch; -*garten*, -*straus*, -*ten*, v. a. rosten, braten, auf dem Rost braten. -*ter*, m. Rost, Brastrast; Gitter; linienförmige Tabelle. -*teren*, v. a. rosten, auf dem Rost braten; mit Gitterwerk versehen. -*tergewijze*, adv. in der Form eines Rostes, wie ein Rost. -*terwerk*, n. Rost-, Eisen-, Gitterwerk; Grundlage von Balken, die quer über einander liegen. -*ting*, f. Röstung, das Rosten. -*tpan*, f. Rost-, Bratpfanne. -*verwig*, -*kleurig*, adj. rosenfarbig. -*roth*, -*salz*, -*zaivo*, f. Rosensalbe.

(farbig). **Root**, s. *Rood*, adj. u. adv. roth, rothkoores, *Rode*, s. *Roof*, f. Ruf, Rufe, Grind, Wundkruste. -*n*, v. a. u. n. rauben, plündern, Beute machen, sich unrechtmässig zueignen. -*r*, m. Räuber. -*rij*, f. Räuberrei, Plünderung, Raub. -*rig*, adj. voll Grind, rufig, räudig.

Roof, j. *Roof*.

Ros, m. Ross, Pferd. -, -*achtig*, adj. röthlich, gelblichroth. -*baar*, f. Rossbahre, Sänfte, Tragsessel. -*baard*, m. Rothbart. -*baarddrager*, m. Sänftenräger. -*beijer*, -*beijerd*, m. u. f. Tollkopf, wilder-, wüster Mensch, der immer tobt und raset. -*harig*, -*hairig*, adj. rothhaarig. -*kam*, m. Striegel, Pferdekam; fig. Stachelohr, Satyre. -*kammen*, v. a. striegeln. -*kammer*, -*tuischer*, m. Rossbändler, -täuscher, -kamm, Pferdehändler. -*marijn*, f. Rosmarin, (eine Pflanze). -*marijnhoopje*, n. Rosmarin(staude, -strauch. -*mulen*, -*mulen*, m. Rossmühle, Mühle die durch Pferde getrieben wird. -*sen*, v. a. striegeln, ein Pferd striegeln. -*sois*, f. Sonnenhau; Rosolis (ein angenehmes Getränk). -*tuischer*, s. -*kammer*, m. Rosshändler.

Rot, n. Ratse, Ratte. -, n. Rotte, Korporalschaft, Bande, Abtheilung einer Compagnie. -, n. Fäulnis, Fäulung. *Daar is rot aan den Appel*, es ist da eine faule Stelle am Apfel. -, -*achtig*, -*tig*, adj. faul; verfault, angestekt, verdorben; närrisch, nicht klug. -*gans*, f. Rothgans, wilde Gans mit einem schwarzen Kopfe. -*gesel*, m. Rottegeselle, einer der unter der nämlichen Rotte, oder Bande, oder Compagnie gehört. -*heid*, s. -*tigheid*, f. Faul-

niss. -koorts, f. Faulfieber. -*messer*, n. Rottmeister, Korporal. -*nosse*, m. Rotanase. -*s*, f. Fels, Felsen, Steinfels; *fig.* Zufucht. -*sachtig*, adj. u. adv. felsig. -*sen*, s. *Rosens*. -*stig*, adj. felsig, felsen-, (stein-)artig. -*stepelok*, f. -*shol*, u. Felsenhöhle. -*steen*, m. Fels, Felsenstein. -*swijze*, adv. wie ein Fels, nach Art eines Felsens. -*swijze*, adv. rottenweise, mit Rotten, schaarenweise. -*teknip*, s. -*teval*, f. Rattenfalle. -*tekruid*, n. Rattengift, Rattenpulver. -*ten*, v. n. faulen, ver(faulen) -wesen; zusammenrotten, auführerisch sich vereinigen; rüsten, faulen (wie Hand oder Flachs). -*tesal*, f. Rattenfalle. -*tig*, adj. faul, angesteckt, faulend, verwesend. -*tighed*, f. Fäulnis, Ansteckung, Verfaulung; Verwesung, Verderben. -*ting*, f. Verwesung, die Fäulung, Verderben, Zeit die ein Körper im Grabe verweset. -*ting*, f. spanisches oder indianisches Rohr, Spazierstock von indianischem Rohre. -*tingknop*, f. Stockknopf. -*tingotie* (spasend) m. Stockschläge, Prügelspunde. -*tingslag*, m. Stockschlag, Prügel, Rohrstreich. -*tingstokje*, n. Rohrstäbchen, kleines Rohr. -*zak* (Schimpfw.) m. Rotznase, Hurenbalg, Schlepp-, Schand) sack, läuderlicher Kerl. -*zen*, s. -*sen*, u. *Rosens*. -*ziekte*, s. -*koorts*, f. Faulfieber. -*zig*, s. -*stig*, adj. felsig.

Rou, s. *Rouw*, m. Reue; *Trauer*. -*cou*, *Roucos*, f. Ruku (eine gewisse rothe Farbe). -*stoker*, m. Kornbranntweinbrenner der bloss im Rohen destillirt.

Rouw, m. Reue, Leid, Traurigkeit, Betrübniß, Leidwesen; *Trauer*, -*kloeding*; Leichengefolge. - , s. *Raauw*, adj. roh. -*baai*, f. *Trauerboi*, schwarzer Bol. -*band*, m. *Trauerband*, -*flor*, -*beklag*, n. *Reu-leidsbezeugung*. -*brief*, m. *Todtenbrief*, schriftliche Bekanntmachung eines Todtenfalles. -*dicht*, -*gedicht*, n. *Trauergedicht*, *Leichengedicht*, *Trauerode*; *Elegie*, *Klaggedicht*. -*en*, v. n. *trauren*, *gereuen*, *schmerzen*; *trauern*, *Trauerkleidung tragen*, in *Trauer* gehen. *Laken rouwen* (bei den Tuchwebern), *Tuchrollen*, -*glätten*, -*karden*. -*gedicht*, s. -*dicht*, n. *Leichengedicht*. -*gevolg*, n. *Leichen*(gefolge) - *begleitung*. -*gevaad*, n. *Trauer*(gewand) - *kloeding*. -*goed*, n. *Trauer*(zeug) - *klei-*

dung. -*ig*, adj. *traurig*, *betrübt*, *niedergeschlagen*, *reug*. -*kamer*, f. *Trauerzimmer*. -*klagen*, v. n. *trauern*, *jammern*, *einen Abgestorbenen beweinen*, *sein Beileid bezeugen*; *eine Trauerklage anheben*. -*klagt*, f. *Trauerklage*, -*gedicht*, *Elegie*, *Klaggedicht*. -*kleed*, n. *Trauerkleid*. -*koets*, f. *Trauer*-, *Leichen*(kutsche) - *wagen*. -*koop*, m. *Reukauf*, *Reue über einen Handel den man angefangen hat*. -*maal*, n. *Todtenmal*, *Geßtal bei einer Beerdigung*, *Trauer*-, *Leichen*(essen). -*mantel*, m. *Trauer*-, *rede*, s. *Lijkrede*, f. *Leichen*(rede) - *predigt*. -*sleep*, m. *Leichen*(gefolge) - *begleitung*. -*staatsie*, f. *Leichen*(begängnisse). -*winkel*, m. *Laden*, *wo man alles was man zu einer Beerdigung braucht bekommen kann*.

Roijaal, (fremd. w.) adj. u. adv. königlich, geräumig, herrlich, prächtig. - *papier*, n. *Regal Papier*, *gross Papier*.

Rose, s. *Roos*, f. *Rose*. -*blad*, n. *Rosenblätichen*. -*boom*, m. *Rosenbaum*, -*strauch*. -*laar*, m. *Rosenbaum*, -*strauch*, -*stock*. -*lawrier*, m. *Lorbeerrose*, *Oleander*. -*marvin*, f. *Rosmarin*, (eine Pflanze). -*masijn*, -*nedik*, m. *Rosenessig*. -*ngaarden*, m. *Rosengarten*. -*nohod*, s. -*nkrans*, m. *Rosenkranz*. -*nhoning*, -*nhoning*, m. *Rosenhonig*. -*nkноп*, m. *Rosenknospe*. -*nkrans*, m. *Rosenkranz*. -*nkruisridders*, n. pl. *Rosenkreuzer*, (eine gewisse Bruderschaft in Deutschland, eine Art Freimäurer). -*nobel*, n. *Rosenobel*, (eine Geldmünze). -*nrood*, adj. *rosen*(roth), -*farbig*. -*nwerzig*, adj. *rosenroth*. -*mwater*, n. *Rosenwas*.

Rosig, adj. *rosig*. [ser.] *Rosijn*, f. *Rosine*, *trockne Weinbeere* -*obaard*, m. *Grind*(bart), -*maul*, *Ausschlag am Munde*. -*enazijn*, m. *Rosinenessig*. -*enkorf*, m. *Rosinenkorb*. -*swijn*, m. *Rosinenwein*.

Ruard, m. *Ruard* (ein alter holländischer Ehrentitel), *Gerichtsherr*, *Oberamtman*.

Rubijn, *Robijn*, m. *Rubine* (ein Edelmetall).

Rubarber, s. *Rabarber*, m. *Rhabar*. *Ruchtbaar*, adj. u. adv. *ruchtbar*, *weltkundig*, *offenbar*, *allgemein bekannt*, -*heid*, f. *Ruchtbarkeit*.

Rug, m. *Rücken*; *Hinterste von etwas*; *Gipfel eines Berges*; *Messerrücken*. - (te), adv. *zurück*, *rückwärts*, *rücklings*. *Terug gaan*, zu-

rück(gehen) - *treten* - *been* - *gebeen*. n. *Rückenbein*, *Rückgrat*. -*gegraat*, *Rückgrat*. -*gelings*, adj. u. adv. *rücklings*; *Rücken gegen Rücken*; *rückwärts*, *hinterwärts*. -*gen*, v. a. *den Rücken an einem Buche machen*, (Buchbinderw.) -*geppin*, f. *Rückenschmerz*. -*gesteen*, m. *Stütze*, *Hülfe*, *Verstärkung*. -*gesteunen*, v. a. *stützen*, *aufrecht halten*, *verstärken*. -*gestuk*, n. *Rückenstück*, *Rückwand*, *Hintertheil eines Dinges*; *Kehrsseite einer Münze*, *Rücken*; *Lendenbraten*; *Rückwand einer Mutche*, u. s. w. -*gemand*, f. *Tragkorb*, *Korb den man auf dem Rücken trägt*. -*riem*, m. *Kreuzriemen am Pferdezeug*. -*ibaar*, s. *Ruchtbaar*, adj. *ruchtbar*.

Ruiden, s. *Ruijen*, v. n. *die Federn wechseln*, *mausern*. - *heid*, f. *Rüdig*-, *Schäbig*(keit), *Räude*, *Krätze*, *Grind*.

Ruis, -*fel*, f. *Raufe*, *Heu*-, *Vieh*-, *Pferde*(raufe). -*feien*, s. *Rijfeien*, *Dobbeln*, v. a. *Würfelspielen*.

Ruig, adj. u. adv. *rauh*, *rauch*, *zotig*, *haarig*, *wollig*; *roh*, *grob*, *plump*, *ungeschickt*, *ungebildet*, *ungeschliffen*, *ungeeignet*, *unverschäm*t. -*harig*, adj. *rauhhaarig*. -*heid*, f. *Rauh*(heit), -*igkei*t; *Härte im Fühlen*; *Grob*-, *Roh*(heit). -*schaaf*, f. *Grob*-, *Roh*(heit). -*te*, f. *Unkraut*, *Distel*, *Körner*, u. s. w.; *der Pöbel*, *Lumpenvolk*, *der Hefen des Volkes*. - *tijd*, m. *Zeit des Federwechsels der Vögel*.

Ruijen, s. *Ruiden*, v. n. *die Federn wechseln*. -*jing*, f. *der Federwechsel*, *das Mausern der Vögel*. -*ken*, *Rieken*, v. a. u. n. *riechen*; *Geruch von sich geben*, *riechen*, *stinken*. *Lont ruiken*, (spr.) *etwas* (wittern, -*merken*). -*kend*, adj. (part. von *Ruiken*, *riechen*), *riechend*, *Geruch von sich gehend*. -*ker*, m. *Riecher*, *einer der* (riecht), -*herumschnuffelt*; *Blumenstraus*. -*kerkje*, n. *Sträusschen*, *Blumensträusschen*.

Ruil, s. *Ruiling*, f. *Tausch*. -*lobuit*, -*ebuiter*, m. *Tauschhändler*, *Schiffder mit Toppfen*, *mit Hadelrumpen und alten Steinwaren herumfährt und handelt*. -*buiten*, v. a. *Tauschhandel führen*. -*ebuiter*, s. -*ebuit*. -*ebuiter*, f. *Tauschhändlerinn*. -*en*, v. a. *tauschen*, *ver*-, *umtauschen*, *wechseln*. -*ing*, f. *Tausch*, *Wechsel*, *das Tauschen*, *der Tauschhandel*.

Ruim, adj. u. adv. geräumig; weit, breit; frei; mild, freigebig; reichlich, im Ueberfluss; wohlhabend, unbeschränkt; mild. - , n. Raum, hohler Raum (eines Schiffes, einer Kirche, u. s. w. Schiff[s]raum, -baub. -adv. mehr als. -aan, f. Raum, Platz. **Ruim-baan maken**, Raum machen, auf die Seite gehen. -*elijk*, adv. räumlich, geräum; weit, reichlich; im Ueberfluss; milde. -*en*, v. a. räumen, Platz-, leer) machen, entledigen, ausleeren; verlassen; weg-schaffen, heben, zur Seite schaffen. -*ing*, f. Räumung, Ausleerung; Uebergabe; Uebung. -*schotel*, m. Ver)schwender, thuer; der viel Aufwand macht. -*schotig*, adj. u. adv. reichlich, milde, verschwenderisch. -*schoots*, adv. (Schifferw.) mit vollem Winde; *fy*, freigebig; vortheilhaft; U. eingeschürft. -*spraak*, f. Vergrößerung, Hyperbole (in der Rhetorik). -*te*, f. Raum, Geräumigkeit, Platz; Weite; Ueberfluss, die Hülle und die Fülle; freie Luft, Freiheit.

Ruin, m. Wallach, verschnittener Hengst. -*en*, v. a. ein Pferd) verschneiden, - wallachen, - wallachiren. -*paard*, n. Wallach, entmannter Hengst.

Ruïne, fr. Wort, s. **Puin**koop. -*ren*, (fremd. W.) verderben, zertrümmern, zu Grunde richten, ruinieren.

Ruis, s. *Rose*. **Bij de Ruis** (*rose*) **ver-koop**en, haufenweise, - un(gewogen, - gemessen) verkaufen. -*ching*, Geräusch, -säusel, Brausen, Summen (der Bienen), Sausen, Gesausen, Getöse. -*chmuisen*, v. n. schwärmen, herumschwärmen in Wirthshäusern, u. s. w. -*chpijp*, s. **Zakpijp**, f. Sackpfeife, Hirtensflöte, Schalmei, Klarinet, Blöthpfeife. -*chpijper*, m. Sackpfeispieler. -*chvoorn*, -*voeren*, f. Weissfisch mit rothen Flossfedern. -*elen*, v. n. rauschen, säuseln, sausen; brausen, Geräusch machen,

summen, sumsen, brummen; rausen, toben (wie das Meer). **Ruit**, f. Rauto, Viereck; Glas(raute, -scheibe. - , s. **Ruid**, n. Räude, Krätze. - , f. Raute, Weinraute, (eine Pflanze). -*s*, f. Flachsröste. -*en*, f. Rauten, Carreau im Kartenspiel. -*en*, v. a. rauben, plündern, Unkraut ausjäten. -*enboef*, -*loer*, m. Carreaubube, im Kartenspiel. -*enheer*, m. Carreaukönig im Kartenspiel. -*ing*, f. Mollen, Klümpermilch. -*zalf*, f. Reitersalbe, Krätzsalbe.

Ruiter, m. Reiter, Reuter, Kavallerist. -*bende*, f. Trupp Reiter, (Schaar-, Trupp)Kavallerie. -*kruid*, n. Wasserdonnerbart, Wasserlilienter, (eine Pflanze). -*smantel*, m. Reitermantel. -*strommel*, f. Pauke, Kesselpauke. -*svaan*, f. s. **Standaard**, m. Reiterfahne, Standarte. -*wacht*, f. Garde zu Pferde, Reiterwache. -*zalf*, s. **Ruitsalf**, Krätzsalbe.

Ruk, m. Ruck, Strich, Schlag, gewaltiger Zug. -*ken*, v. a. u. n. rücken, reissen, gewaltig (ziehen, - stossen; fort)ziehen, - stossen. -*king*, f. -*ken*, n. Zug, Ruck, starker (Zug, - Stoss; das (Ziehen, - Reissen, - Stossen. -*wind*, m. Ruck-, Wirbel-, Stoss)wind, Windstoss. **Rul**, s. **Mul**, adj. locker. **Muland**, lockerer Sand. - f. Eifer, Hitze, Brunst.

Rum, f. Rum (ein starkes geistiges Getränk). **Rumoor**, n. Rumor, Getöse, Gelauf, Lärm, Tumult, Geräusch. **Rus**, f. Pulver von Eichenrinde, Gerberlohe. -*molen*, m. Gerberlohmühle. -*nen*, v. a. lohgerben, ledergerben, s. **Looijen**.

Rund, **Runddier**, **Runderbeset**, n. Rind, Ochse, Kuh oder Stier. -*eren*, (pl. n. von **Rund**, Rinder, das Rindvieh. -*ergraad*, n. Rindsbraten. -*ves*, n. Rindvieh, Rinder. -*vleesch*, n. Rindfleisch.

Russel, n. Lab, Labmagen, womit man die Milch gerinnen lässt.

Rups, f. Raupe. -*en*, v. a. rülpfen;

aufstossen aus dem Magen. -*nest*, n. Raupennest.

Rus(*geel*, n. Russgelb, Operment, rothes Giftpulver, (eine Farbe). -*leer*, n. Juchtenleder, russisches Leder. -*ziek*, adj. russisch, russländisch, was aus Russland ist, moskowitzsch.

Rust, f. Ruhe, Rast, Stille; Schlaf, Schlummer; Ausruhung; Ruhebahnen einer Kanone; Ruhofeder eines Büchschlosses; Rüst oder Ruhe eines Schiffes, woran die schweren Seile befestigt sind, welche den Mastbaum halten; Pause (in der Musik.) -*bank*, f. Ruhebank. -*bed*, n. Ruhebetette. -*dag*, m. Ruhe-, Rast-, Sonn-, (Feier)tag. -*s*, f. Pause, (in der Musik.) -*sloos*, adj. u. adv. unruhig, schlaflos, rastlos. -*sloosheid*, f. Unruhe, Rast-, Schlaflosigkeit. -*en*, v. n. ruhen, rasten; schlafen; sterben. -*en*, v. a. sich rüsten, die Waffen anlegen, sich zu etwas bereit machen; sich (verlassen, - auf etwas stützen. -*ig*, adj. u. adv. hurtig, wacker, lustig, munter, aufgeweckt; tapfer, muthig. -*igheid*, f. Rüstig-, Hurtig-, Tapfer-, Munter)keit, Stärke. -*iglijk*, adv. munter, frisch, herzhaft, mit Lust und Vergnügen. -*ing*, f. Rüstung, Waffen, Harnisch; Ausrüstung; Ruhepunkt. -*kamer*, f. Waffensaal. -*lijm*, f. ein gewisses Schiffsseil. -*loos*, s. -*sloos*, adj. u. adv. rastlos. -*plaats*, f. Ruheplatz. -*punt*, n. Ruhepunkt. -*stoel*, m. Ruhesessel. -*tijd*, m. Ruheszeit, Feiertag, -zeit. -*veer*, f. Widerhalt am Schloss einer Plinte.

Ruw, adj. n. adv. rauh, uneben, holpericht; roh, ungeschliffen, unhöflich, grob; kalt, winterig, unfreundlich, strenge. -*elijk*, adv. groblich, derb, unhöflich, -gebildet, -gesittet, auf eine unhöfliche Art, unbescheiden. -*heid*, f. Rauhe, Rauhgigkeit; Grobheit, Unhöflichkeit, Rohheit; Strenge.

S.

SA
Sai *sa!* interj. *sa!* *sal* *sal* *an!* *an!*
wacker! so! lustig! hurtig! (beim Anhetzen der Hunde, u. s. w.)

SAA
Saai, f. u. n. Sai, (eine Art Wollenzeug). **Zuiksche saai**, lüttlicher Sai. -*hal*, f. Halle, wo der Sai un-

SAA
tersucht und gelöthet oder angeschlagen wird. -*jen*, adj. von Sai. **Eene Saaijen** **voering**, eine Füt-

- rung von Sai. -*jet*, s. *Sajet*, f. wohlen Garn, Saiett. (men.)
Saam, s. *Zaam*, *Zamen*, adv. *Sabbath*, m. Sabbath, Ruhetag der Juden. -*dag*, m. Sabbath. -*schender*, m. Sabbathschänder.
Sabbelaar, m. Plauderer, Schwätzer, einfältiger Tropf.
Sabel, m. Sabel (krummes und breites Schwert); Zobel, ein gewisses Thier, auch das Fell dieses Thieres, und ein davon gemachtes Palatin, welches die Frauentimmer um den Hals tragen, oder ein Mantel mit Zobelfell gefüttert. -*bont*, -*vel*, n. Zobel(balg, -pelz, -fell. -*en*, v. a. säbeln, nieder(säbeln, -hauen, einen Lieb mit dem Säbel geben. -*hous*, -*slag*, m. Hieb mit dem (Degen, -Säbel. -*vel*, n. Zobel(fell, -pelz.
Sacrament, s. *Bondzegel*, n. Sacrament, Bundessiegel. -*aal*, adj. sacramentlich. -*sdag*, m. Frohnleichnamfest.
Sacriet (ie, *Kerkenkamer*), f. Sacristei. -*ijn*, m. Aufseher über die Sacristei, Küster einer römisch-katholischen Kirche.
Sadduceewo, m. Saduceer (Anhänger einer gewissen jüdischen Sekte).
Saffier, m. Saffir, Saphir (ein blauer Edelstein); himmelblaue Farbe.
Safflor, *Saffloors*, m. wilder Saffran, Safflor.
Saffraan, m. Saffran (eine kostbare Blume). -*achtig*, *Saffranig*, adj. saffranartig, wie Saffran; hochgelb. -*bloem*, f. Saffraublüthe, Krokus. -*geel*, adj. saffran gelb. -*plant*, f. -*stam*, m. Saffranblume, Safflör, Saffranzwiebel, Krokus.
Saggeleer, m. Wackler, einer der sich bei vielen Kleinigkeiten aufhält, läppischer Plauderer. (zeit. *Saizoes*, s. *Jaargestijde*, n. Jahres-Sakerdaanhout, n. ein gewisses indianisches hartes Holz.
Salaad, *Salade*, *Slaa*, f. Sallat. -*kruid*, n. Sallatkraut. *Saladeschootel*, f. Sallatechüssel.
Salamander, m. Salamander (ein Thier).
Salarius, n. Salarium, Lohn, Sold.
Salarmaniak, n. Salmiak (in der Scheidekunst).
Salet, n. Saal, Gesellschaftszimmer; Gesellschaft. -*jonker*, m. Jungfernknecht, Stützer, süßes Herrchen. -*pop*, f. -*juffertje*, n. Putzpüppchen, Frauenszimmer das bloss für den Putz und die Gesellschaften lebt.
Salie, *Salif* Salbei (eine wohlriechende Pflanze).
Salpeter, n. Salpeter, Nitrum. -*achtiger*, -*ig*, adj. salpeterartig. -*bevider*, m. Salpetersieder.
Salut, n. (fremd. W.) Gruss, Heilwunsch. -*Groote*, - unsern Gruss zuvor (am Anfange der Mandate).
Salvo, (fremd. W.), Salve, feierliche Lobbrennung der Kanonen oder Gewehre; in Salvo, in Sicherheit.
Satij, s. *Salie*, f. Salbei.
Samaar, f. gewisses Kleid der Frauenszimmer. (beieinander.
Samen, s. *Zamen*, adv. zusammen.
Same, -*Samo*)*reus*, f. grosses Rheinschiff.
Sammel(aar, m. -*ster*, f. Zögeler, Zauderer, Tändler. -*in*. -*arij*, f. -*en*, n. das Zögern, das Zaudern. -*en*, v. n. zaudern, zögern, tändeln, langsam etwas verrichten. -*ing*, f. Getändel, das Zaudern.
Sanct, *Sans*, *Sint* (fremd. W.) s. *Heilig*, m. u. f. Heilig(er, -ge.
Sandelhout, n. Sandelholz, indianisches Färbholz.
San(*drak*, -*drac*, f. Gummi Sandrac (eine Art Gummi oder Harz, zum Firnismachen).
Sant, m. Heiliger. -*inne*, *Sanctinne*, f. Heilige. -*orij*, s. *Duisendguldenkruis*, n. Tausendguldenkraut, (eine Officialpflanze), Centaurium.
Sap, n. Saft; Brühe. -*groen*, n. Saft, Beeregrün (eine grüne Farbe für Miniaturmaler). -*pelos*, adj. saftlos, ohne Saft. -*pig*, adj. u. adv. saftig, -reich, voller Saft; viel Saft oder Brühe enthaltend. -*pigheid*, f. Saftigkeit, saftige Beschaffenheit.
Sapanhout, n. Sapanholz (indianisches Holz zum Gelbfärben).
Sardijn, s. *Sprot*, m. Sardelle (eine Art kleiner Fische).
Sarsie, *Sergie*, s. Sarsch, Sersch (eine Art Willenseng. -n, adj. sarschen, aus Sarsch verfertigt).
Sarren, v. a. reizen, zwacken, aufbringen.
Sas, n. kleine Schleuse, Kanal, Auswässerung; fein geriebenes Schießpulver mit Kohlen vermischt. -*safras*, f. Sassafras, (Holz welches als Arznei gebraucht wird).
Satan, m. Satan (Name des Teufels); böser Mensch.
Sater, m. Satir, Waldgott, (in der Fabellehre); Spötter, Spottvogel; Hurer, Hurenläufer; Schacherer, Wucherer. [teug].
Satijn, n. Atlas (eine Art Seiden-
Satur(*dag*, u. Sonnabend. -*nus*, m. Saturn, (Name einer heidnischen Gottheit; auch einer der Irsterne oder Planeten; in der Scheidekunst nennt man das Blei, Saturnus. (nâpfchen).
Sau(*ciertje*, -*siertje*, n. kleines Tunk-
Sau(*cijz*, -*rijz*, f. Bratwurst. *Sauwijz de Bologner*, Cervelatwurst, Bologneserwurst. -n, -*cijzbroodje*, n. Wurstbrod, Bröckchen, worin eine Bratwurst gebacken ist.
Saus, f. Brühe, Tunke, Suppe. -*komp*, f. Tunk)napf, -schüssel. -*pannetje*, n. Brüh(napf, -topf, -pfännchen).
Sauvegarde, (fremd. W.) f. Schutz(wache; -brief.
Savelboom, s. *Zevenboom*, o. *Sedeboom*, (eine gewisse Staude).
Savonnet, -*bal*, s. *Zeepepal*, m. Seifenkugel.
Savooi(*kool*, -*scheekool*, f. welscher Kohl, Wirsingkohl.
Scepter, (s. *Rijkstaf*), *Zeptr*, *Reichs*-, *Regierungs*)stab; Beherrschung.
Schaaf, f. Hobel. -*bank*, f. Hobelbank. -*je*, n. kleiner Hobel, Habelchen. -*tijzer*, n. Hobel(eisen, -klinge. -*krullen*, f. pl. Hobelspäne. -*mes*, n. Hobel-, Schabe)mesel, Schaber. -*sel*, n. Abgeschabtes, Schabel, das Abgeschabte. -*spanen*, -*spaanders*, f. plur. Hobelspäne.
Schaak, m. Schach (im Schachspiel). -*bord*, n. Schach(bret, -spiel. -*mat*, (im Schachspiel), adv. schachmatt. -*spel*, n. Schachspiel. -*stuk*, n. Schach(stein, -stück.
Schaal, f. Waagschale, Wage; Trinkschale; tiefe Schüssel; Hülse; Baumrinde; Brett welches am ersten oder letzten von einem Baume gesägt wird; Maassstab, Schale. -*boter*, f. Schaalbutter, (die nach dem kleinsten Gewichte verkauft wird). -*visch*, s. *Schelpvisch*, f. Schaalschale (Austern, Muscheln u. dergl.)
Schaam(*achtig*, adj. u. adv. schamhaft, verschämt, keusch, ehrbar, sitzamt. -*achtigheid*, f. Schamhaftigkeit, Verschämtheit. -*been*, n. Schambein. -*deelen*, -*leden*, n. pl. Schaamglieder, Zeugungslieder. -*lid*, n. Schaam-, Zeugungs)glied, männliches Glied, die Schaam. -*root*, *sch*. u. adv. schaamroth, erröthend vor Schaam. -*te*, f. Schaam, -haftigkeit, Verschämtheit, Sitksamkeit, Ehrbarkeit; Verwirrung, Unruhe; die Schaam, die Zau-

gungsglieder, die Geburtstheile. *-telooe*, adj. u. adv. schamlos, unverschämte. *-telooheid*, f. Schamlosigkeit, Unverschämtheit. *-teloozijik*, adv. auf eine unverschämte Art.

Schap, n. Schaf (ein bekanntes Thier). *-em*, adj. s. *Schape*, vom Schafe. *-herder*, m. *-in*, f. Hirt, Schäfer, *-inn*. *-je*, n. junges Schaf, Schäfchen, Lamm; Hirschen, Lämmchen. *-e*, adv. vom Schafe. *-scheerder*, m. Schafscherer. *-scheren*, v. a. die Schafe scheren; fechten. *-scheren*, n. das Schafscheren, die Schafschur; Gefecht, Streit, Getümmel, Lärm. *-shok*, n. Schafstall. *-e hoofd*, n. Schafskopf; Schöps, einfüßiger Tropf. *-skot*, n. Schafstall. *-estal*, m. Schafstall.

Schaar, f. Schere; Krebschere. *-s. Schare*, f. Sohar, Volkshaufen, grosse Menge (Menschen); *-Vögel*, u. s. w. *-f. Keil*, plattes Eisen, durch etwas zu stecken. *-Schaard*, f. Scharte in einem Messer, Scherbe, Schirbel. *-dig*, adj. u. adv. schartig, voll Scharten. *-em*, s. *Scharen*, v. a. in Reihen oder in Schlachtordnung stellen. *-e*, adv. selten, rar, gering, wenig vorhanden, sparsam, klemm, knapp; kaum. *-sch*, adj. klemm, beklemmt, beklommen; schlecht, gering, wenig, elend, sparsam, selten, rar, knapp, genau, schlecht versehen. *-heid*, f. Mangel, Seltenheit, Klemmheit. *-jes*, adv. etwas (selten, sparsam, beklommen). *-stokken*, m. plur. gewisse schmale dicke Bretter an einem Schiffe. *-tje*, n. Scherchen, kleine Schere. *-wacht*, f. Soharwache. *-wachter*, m. Soharwächter, Thorwärter, Thürhüter.

Schaats, f. Schlitt-, Sohritt)schuh. *-band*, m. u. n. Schlittschuh(hand). *-hout*, n. *-hols*. *-tjzer*, n. *-eisen*. *-lint*, n. *-band*. *-maker*, m. *-macher*. *-rijden*, v. a. Schlittschuhlaufen, *-gehen*. *-rijden*, n. Schlittschuhgehen, *-laufen*. *-rijder*, m. Schlittschuhläufer.

Schabbetje, n. kahles-, abgechabtes-, abgenutztes-, altes) Mäntelchen.

Schabig, adj. schabig, abgenutzt. *-heid*, f. Schabigkeit, Zerriessenheit. [Fuss(schemel), *-bank*. *Schabel*, s. *Schamel*, f. Schemel. *Schabrak*, f. s. *Paard(kleed)*, *-dek*, n. *Schabrack*, Satteldecke.

Schacht, *Schaft*, f. Schaft, Kiel, Federkiel-Pose; Stange, Stock; männliches Zeugungsmitglied (besonders der Thiere), Ruthe. *-koker*, m. Federbüchse, Pennal.

Schads, *Schaad*, *Schad*, f. Schaden, Verlust, Nachtheil, Verderben. *-lijk*, adj. schädlich, nachtheilig, verderblich. *-lijkheid*, f. Schädlich-, Verderblich)keit. *-loos*, adj. u. adv. schadlos, unschädlich, unbeschädigt, unbeschädigt; schadhaf, beschädigt (bei den Seefahrern); ohne Arbeit, müssig. *-loosheid*, f. Schadlosig-, Unschädlich)keit; Schadloshaltung. *-looshouding*, f. Schadloshaltung, Vergütung. *-n*, v. n. schaden, verderben, Schaden-, Nachtheil) zufügen, zum Schadenssein, nachtheilig sein.

Schaduw, f. Schatten, Schein; Erscheinung; Schattirung (in der Malerei); Vorbild, Beispiel, Abbildung. *-achtig*, adj. schattig, Schatten gebend; beschattet; typisch, abbildend. *-em*, v. a. schatten, beschatten, Schatten geben; schattieren, tiefen und höhen (in der Malerei); ausschatten, bedeuten. *-rijk*, adj. schattig, schattenreich, viel Schatten gebend.

Schafsen, v. a. u. n. schaffen, verschaffen, auftragen, auf den Tisch setzen; essen; speisen; bewirthen, zu essen geben. *-sar*, m. Frasser, Frass. *-meester*, m. Schaffner, Haushofmeister. *-ten*, s. *Schaffen*, v. a. u. n. schaffen, liefern, u. s. w. *-tijd*, m. Essenszeit.

Schagcheraar, m. Schacherer, Wucherer, eigennütziger Mensch. *-en*, v. n. schachern, wuchern, unerlaubten Gewinn suchen. (Stange. *Schagt*, s. *Schacht*, f. Schaft, Kiel. *Scha(k)eren*, *-keren*, v. a. schäckigt machen, die Farben, auf eine fürs Auge angenehme Art, mischen oder anordnen, schattieren. *-kering*, f. *Schakeerspel*, n. Schattirung, Vermischung, Anordnung (der Farben, - von Licht und Schatten in Gemälden).

Schakel, f. Glied einer Kette; Masche eines Netzes; Folge-, Verbindung-, Zusammenhang) einer Sache oder einer Rede; ein gewisses Zugnetz der Fischer. *-en*, *n*, a. zusammenketten, durch Glieder aneinander (hängen, - verbinden) mit dem Zugnetze fischen. *-ing*, f. Zusammen(kettung, -flechtung, Band, Ver(bindung, -knüpfung,

-net, n. Zugnetz, Kiebegarn (ein gewisses Netz, worin sich die Fische verwickeln). *-tje*, n. kleines Kettenglied; kleines Kiebegarn zum Fischfang.

Schak(en, v. a. u. n. entföhren, rauben; im Schachbrettspielen, Schach spielen; ein Seil) schiessen lassen, *-losschlagen*. *-er*, m. Entföhrer, Jungfernräuber; Schachspieler. *-ing*, f. Entföhrrung, Jungfernräub; das Schachspielen; Loslassung eines Seiles.

Schal, s. *Klank*, m. Schall, Klang. *-bijter*, *-lebijter*, m. gehörter Käfer, Hirschkäfer, fliegender Hirsch, (ein Insekt). *-ie*, f. Schiefer, Schieferstein, s. *Lei*. *-iendak*, n. Schieferdach, -Decke.

Schalk, m. Schalk, schlauer-, listiger-, verschlagener) Bube, loscr Mensch. *-achtig*, adj. schalkhaft, lose, fein, boshaft, listig, verschlagen, bübisch. *-heid*, f. Schalkheit, Verschlagenheit, Schlawigkeit, Possierlichkeit. *-nar*, m. Schalknarr, Hofnarr, Spassmacher.

Schalms, m. s. *Schakel*, f. Kettenglied. **Schalms**, f. Schalmsi, Hirtenflöte, Rohrflöte. *-speler*, m. Schalmspfeifer. [ne kleine Art Zwiebel].

Schaloenje, (*Chalot*), f. Schalotte, (ei)Schamdeck, s. *Schandek*, n. das Holz welches den Schiffsbord deckt.

Schamel, s. *Drisoot*, m. ein *Voetbank*, f. Dreifuss, Fusschemel. *-n*, adj. u. adv. nackt, bloss; arm, elend, armelig, dürftig, gering, schlecht. *-heid*, f. Nacktheit, Blöses; Armut; Armseligkeit, Schamgied. *-ijk*, adj. ärmelig, dürftig, armelig; auf eine dürftige-, elende) Art.

Schamen, v. r. u. n. sich schämen; *be-*, ver)schämt sein.

Schamp, m. Streif, Schuss, Stoss, abprallender Stoss oder Schuss. *-dek*, n. Querdecke über dem Zündloch einer Kanone. *-en*, streifen, abstossen, nur eben berühren, abglitschen; wanken, zur Seite abprallen, nicht recht treffen. *-er*, adj. beisend, soherf, stichelnd; frech, trotzig. *-scheid*, f. Schärfe, beisende-, stichelnde) Rede. *-erig*, adj. beisend, stichelnd; schläpferig. *-erlijk*, adv. auf eine schäpferig-, beisende) Art; frech, trotzig, unverschämte. *schuts*, *-schoot*, m. Streifschuss; schimpfende Anmerkung, stichelnde Rede.

Schand(aal, n. Aergornis, Schande, Anstoss. *-boef*, m. Schand(bubo,

-junge, -s, f. Schande, Unehre, Schimpf, Hohn. -*ek*, f. *Schamps-Potjak*, (Schiffsw.) n. Holz welches über dem Zündloche einer Schiffskanone. -*elijk*, adj. v. adv. schändlich, entehrend, ehrlos, höhrend, höhnisch, schimpflich. -*ge lijkheid*, f. Schändlichkeit. -*gewaad*, n. Schandkleid, schändliche Kleidung; zerlumptes Kleid. -*hoer*, f. Schandhure. -*ig*, adj. schändlich, ehrlos, schimpflich. -*jonge*, m. Schandjunge, -bube, Sodomit. -*kloed*, n. Schandkleid. -*emet*, f. Schandfleck. -*straf*, f. schand-, schimpfliche Strafe. -*teeken*, n. Schandmal, -zeichen, -fleck, Brandmark. -*velek*, f. Schandfleck, Unehre; schändliche Mensch. -*vlekken*, v. a. schänden, zu Schanden machen, ehrlos machen, verflumen, verunehren.

Schanz, f. Schanze, Festung, Wall; Hinterkastel eines Schiffes. -*graver*, m. Schanzgräber, Pionnier. -*kleden*, n. plur. Umkleidung auf der Schiffdecke. -*korf*, m. Schanzkorb. -*looper*, m. Ueberrock der Seeleute; altes Pferd. -*loopster*, f. Lager-, Soldatenhure.

Schappelijk, adj. v. adv. ziemlich, redlich, ehrlich, ordentlich. mittelwässig. -*heid*, f. Ziemlichkeit, Redlichkeit, Ehrlich-; Mittelwässigkeit.

Schar. -*re*, f. eine Art kleiner getrockneter Scholle. -*bier*, -*robier*, n. dünnes Bier, Nach-, Kleinbier, Kofent. -*bord*, -*rebord*, s. *Hakkebord*, n. Hackbrett (ein Musikinstrum.). -*e*, f. eine (Schar) - ganze Menge oder Haufe, viel Volk bei einander. -*en*, v. a. in Reihen oder in Schlaftordnung stellen. -*ing*, f. das Anordnen, die Richtung. -*taken*, n. Scharlach, schönrothes Tuch. -, adj. scharlachfarben, schön roth; scharlach, aus Scharlach verfertigt. -*ten*, s. *scharvelen*, v. n. mit den Füßen scharren. -*lei*, s. *Scheer*-, *Schier*. -*link*. *Dulle Kervel*, f. Schierling (eine giftige Pflanze, Ci o u t e). -*luin*, *Scherluin*, m. Schurke, Schuft, Betrüger, Lumpenhund, Lotterbube. -*minkel*, *Scherminkot*, m. Todtegerippe, hagerer, (dürrer) Mensch. -*mutelen*, *Scher-mutelen*, v. n. (schar) muteln. -*mutzieren*, sich herumalben. -*mutzeling*, f. Scharmützel, das Scharmützel. -*nir*, f. u. n. Gelenke

(einer Dose, - eines Kästchens, u. a. w. -*re*, s. *Schar*-, *rebier*, s. *Scharbier*. -*rebord*, s. *Scharbord*. -*rel-beemen*, v. n. grätschen, grätschbeinen, im Gehen mit den Beinen grätschen oder schleudern. -*rel-len*, v. a. schleudern-, schlenkern-, haspeln-, scharren-, grätschen) mit den Beinen.

Schat, m. Schatz, Reichthum, Kleinod; Geliebte. -*baar*, adj. schätzbar; zinbar, dem Zins unterworfen. -*bewaarder*, -*bewarer*, m. Schatzverwahrer, -meister. -*eren*, v. n. wiederhallen, einen lauten Schall geben; laut lachen, kichern, vor Lachen erschüttern. -*ering*, f. lautes Gelächter; Wiederhall. -*huis*, (prov.) n. Scheune, Korascheune. -*kamer*, f. Schatzkammer. -*kist*, f. Schatz(kasten). -*kiste*, -*meester*, m. Schatz-, Rentmeister, Schatzverwahrer, Kämmerer. -*meesterschap*, n. Schatzmeisterschaft, Rentmeisters(amt)-stelle. -*rijk*, adj. sehr (reich, wohlhabend, begütert. -*ster*, f. Schätzerin, die bei öffentlichen Versteigerungen den Werth bestimmt. -*ten*, v. a. schätzen, den Werth bestimmen, taxiren; meinen, dafür halten; Zinsen auflegen. -*ter*, m. Schätzer, Wardein, einer der den Preis von etwas bestimmt. -*ting*, f. Schätzung, Bestimmung des Preises, Auflage, Steuer, Zins. -*tinggeld*, n. Auflage, Kontribution. -*tingschuldijg*, adj. zinbar, der Steuer unterworfen, Kontributionsmässig.

Scha(v)elen, -*vielen*, v. n. aufräumen, in Ordnung bringen; rücken, anrücken, zusammenrücken, Platz machen; Rücksicht auf etwas nehmen, etwas abgeben, eine Sache mittelnen. -*veling*, -*vieling*, f. Höflich-, Gefälligkeit; Zubegehren; Vermittlung; Bäumung, das Anrücken, -Platzmachen. -*veling*, f. s. *Schaafsel*, n. Schabbel, das Abgeschabte.

Scha(ver)kaat, n. -*verhaling*, f. Schadloshaltung, Ersetzung, Vergütung eines Schadens.

Schavot, n. Schafot, Blut(bühne), gerüste, Richtbühne; Scheidertafel. -*danser*, m. Ausgepeitschter, einer der den Staubessen bekommen hat. -*paal*, m. Pranger, Schandstule, Geißelpfahl. -*springer*, n. (Schimpfsam.) Schneider, Kleidermacher. -*staak*, m. Prangerstule. -*teren*, v. a. schimpfen,

am Pranger stellen; schänden, verunehren. -*tering*, f. das Stellen an den Pranger oder aufs Blutgerüste; Beschimpfung, Entehrung, Beschämung.

Schavuit, m. Taugenichts, Lumpenkerl, -hund, Erzschelm, -Schurke. -*enwerk*, n. Schelmstreiche, Schurkerei.

Schedel, f. Scheitel, Schedel, Haupt(-schedel, -scheitel, Hirschscheitel. -*en*, v. a. scheiteln, roin machen. -*priem*, m. Maarnadel. -*vet*, n. Scheitelfett, das von den Gedärmen abgeschieden oder abgesehbt wird.

Schede, *Schede*, f. Soheide, Messerscheide, *Moederschede*, Mutterscheide.

Schoef, adj. v. adv. schief, krumm, nicht recht, ungleich, nicht gerade. -*been*, m. Schief-, (Krumm-)bein, -fuß, einer der schiefe oder krumme Beine hat. -*dek*, m. u. f. Schiefmaul, der oder die einen schiefen Mund hat. -*hals*, -[*wek*], m. Krummhals. -*heid*, f. Schiefe, Krümme. -*hoek*, m. schiefer (Winkel, -Ecke. -*hoekig*, adj. schiefwinkelig, -eckig. -*te*, f. Schiefe, Krümme.

Schoel, adj. v. adv. schiebel, schielemd, seitwärts schend. -, s. *Schalf*, adj. schiebel, krumm, schief. -, s. *Schedel*, m. Scheitel, Hirschscheitel. -, n. s. *Verschil*, u. Unterschied; Verschiedenheit; Zank, Streitigkeit, Uneinigkeit. -, n. Naht der Hirschscheitel; Augenbraune; platter Haarschmuck; Zertheilung der Haarlocken an der Stirne; falsches Haar, Hartour. -*aard*, -*aart*, m. schielelender, schielelender (Mensch. -*achtig*, adj. v. adv. etwas schielelnd, schieelig, liebäugelnd, binselnd mit den Augen. -*en*, v. a. u. n. scheiden, reinigen, auseinander nehmen (von Eingeweiiden; unter einander verschieden sein; fuhlen; anghen, versehen; schlieten).

Schoel(heid), f. das (Schielel-, Schielsehen. -*naad*, f. -*priem*, m. Maarnadel. -*te*, s. *Schelfe*, -*heid*, f. Krümme, Schiefe. -*vet*, -[*meer*], n. Darmfett.

Schoem, (obs.) f. Schatten, s. *Schim*, *Schaduw*.

Scheemer, -*ing*, s. f. Dämmung, s. *Schomer*.

Scheen, f. Schiene, -bein. -*been*, m. Schienbein, -*bard*, m. Schien-schirm, das man beim Feuerheerde

altend vor die Schienen bindet, damit diese nicht durchs Feuer beschädigt werden. -*tijzer*, n. pl. Schienschrauben, (ein Folterzeug); Beinschienen, eiserne Maschinen, die Beine gerade zu halten. -*kouzen*, f. pl. Ueberzüge über den Schienen. -*pijp*, f. Schienbein. -*platen*, -*planken*, f. pl. Schienplatten eines Harnisches. -*schuitjes*, s. -*bord*, n. Schirm. -*schroef*, f. Schraube, spanischer Stiefel (ein Folterzeug). -*sadel*, m. Baumattel, für die Lastthiere.

Schep (te), adv. zu Schiffe. *Te schep gaan*, zu Schiffe, auf das Schiff, an Bord gehen. -*en*, s. *Schepen*. -*je*, n. Schiffchen, kleines Fahrzeug. -*jeeschelling*, m. holländischer Schilling, worauf ein Schiff geprägt ist. -*e*, adj. zum Schiffe oder Schiffwesen gehörig. *Schepspak*, m. Vorderdecke eines Schiffes; hölzerne Schüssel, woraus die Schiffalente essen. -*scheoeste*, f. Schiffsvorrath. -*sbeschuit*, f. brood, -*zwieback*. -*sbestier*, -*sbestuur*, n. -*regiering*, -*regiment*; die Kunst ein Schiff zu steuern. -*sboord*, n. Schiffbord, Rand-, Bord eines Schiffes. -*sbouw*, m. Schiffsbaukunst. -*ageresdechap*, n. -*geräthe*. -*skelder*, m. Flaschen(keller, -*futter*. -*skist*, f. Matrosenkiste. -*s-lading*, f. Schiffsladung, (Fracht). -*elanstaren*, f. -*leuchten*, -*laterne*. -*elapper*, m. -*kalfaterer*; Ausflicker auf dem Schiffe. -*eloon*, n. Schiffslohn, (Fracht)lohn. -*elwiken*, n. pl. Schiffsluken, -*fallthüre*. -*emaat*, m. -*geselle*, (Matrose); f. -*maat*, womit auf dem Schiffe gemessen wird. -*emagt*, f. Seemacht, Marine. -*ewat*, f. Schiffmatt, ein mit Theer bestrichenes Tuch. -*sooverste*, m. Schiffsoberster, Admiral. -*spart*, n. -*part*, -*portion*, Antheil an einem Schiffe oder dessen Ladung. -*plank*, f. Schiff(diele), -*bohle*. -*sphanje*, -*kleidung*. -*setrijd*, m. Seegefecht, -*schlacht*. -*stimmerman*, m. Schiffszimmermann, -*baummeister*, -*sämmergeselle*. -*stimmerwerf*, -*werft*, -*werkstatt*. -*stoerusting*, f. -*rüstung*, -*ausrüstung*. -*stouw*, n. -*seil*. -*svlagel*, m. -*fahne*. -*svolk*, n. -*volk*, -*leute*, See(volk), -*fahrer*. -*svracht*, -*svragt*, f. -*fracht*, -*ladung*; Frachtlohn. -*svaargoed*, m. -*segel*, Seile, u. s. w. welche vorzüglich gehalten werden. -*svaest*, n. Schiffstau, -*Seile*, die Mastbäume zu halten. -*svork*, -*arbeit*, -*werk*.

-*svoord*, n. -*wort*, Seefahrerwort. -*vaart*, f. Schifffahrt. *Scheer*, s. *Schaar*, f. Schere. -*bekken*, n. Barbier-, Basierbecken. -*der*, m. Scherer, Schaafscherer; Barbierer, Bartputzer; Tuchscherer, s. *Schaap* -, *Baard*-, *Droog*)scheerder. -*doek*, m. Barbier(tuch, -*Serviette*. -*draads*, m. Scherung, kette eines Gewebes, Scherungsfaden. -*en*, s. *Scheren*. -*gangen*, m. pl. (im Schiffsbau), lange Balken, die einem Schiffe seine gehörige Gestalt geben. -*garen*, n. Garn oder Zwirn zur Scherung. -*goed*, n. Barbierzeug, -*geräthe*. -*haar*, -*hair*, m. Kuhhaar, grobe Wolle, Flocken. -*haak*, m. Haken, dessen man sich auf den Schiffen bedient, die feindlichen Schiffe zu beschädigen. -*koker*, m. Scheermessertasche, Rasirfuttermal. -*lijnen*, plur. Querseile die Segel zusammen zu sichten. -*ling*, s. *dulle kervel*, f. Schierling (eine giftige Pflanze), Cicuta. -*mes*, m. Scher-, Rasirmesser. -*sel*, m. Schersel, Abschersel, Abstuzel von Buxbaum, Laub; Abfall von Wolle, u. s. w. -*tijd*, m. Schaafscherzeit, Schafschur. -*winkel*, m. Soher-, Barbierstube, Rasirbude. -*wol*, f. Scher(wolle), -*haare*.

Schoet, m. Wind, Fars, Furz; Schiss, Blähung.

Scheers, s. *Schoef*, adj. schief, krumm, gebückt. *En scheers hale*, ein krummer-, schiefer) Hals.

Schegge (Schiffsw.) s. *Knie*, f. Krummholz.

Schei, (in der Bauk.), Quer(holz), -*balken*, -*riegel*. -*s*, *Sched*, *Schede*, f. Scheide.

Scheid(baar), adj. u. adv. scheid-, trenn-, scheidbar; entbindbar, auflöslich, was abgesondert werden kann. -*boom*, m. Scheide-, Schlagbaum. -*brief*, m. Scheidebriet, Abschiedsschein, Schein einer Ehescheidung. -*ew*, v. a. u. n. scheiden, sondern, trennen, voneinander scheiden; theilen; ent-scheiden; wirren; entbinden, auflösen; auseinander gehen lassen; abtheilen; auseinander gehen, sich trennen; sich entbinden, sich auflösen; weggehen, aussiehon, abreisen; verlassen. -*er*, m. Entscheider, Befriediger eines Streitens, Schiedsrichter. -*ing*, f. Scheidung, Trennung, Ab(sonde-rung), -*scheidung*; Theilung, Kat-

scheidung; das Metallschneiden; Ab(schied-, reise-, -*konst*, -*kunst*, -*kunde*, *Scheidkunst*, f. Scheidekunst, Chemie. -*kundig*, adj. chemisch, scheidekünstlerisch. -*kundige*, m. Scheidekünstler, Chemist. -*maad*, m. Abschieds(mahl, -*schmaus*. -*merk*, n. Grenz(pfahl, -*stein*, Scheidung(szeichnen, -*linie*. -*muur*, n. Scheidewand. -*paal*, m. Scheidepfahl, Markstein. -*ronk*, *Scheidronk*, m. Abschiedstrunk. -*sai*, m. Zertheilung, Scheidung, das (Ab)schiedene, -*Abgesonderte*. -*zman*, m. Schiedsmann, Entscheider, Vermittler, Schiedsrichter. -*svuur*, n. *Scheidsvuur*, m. Scheidewand -*steen*, m. Grenzstein. -*svrouw*, f. Schiedsrichterin. -*teeken*, n. Scheidezeichen. -*weg*, m. Scheide-, -*Kreuz*-, Quer)weg, Wegescheide. *Scheik*, m. Scheik, arabisches Oberhaupt.

Scheil, s. *Darmscheil*, n. Darmscheil (in der Zergliederk.).

Schein, s. *Schijn*, m. Schein.

Schel, adj. u. adv. helllautend, helle, hell(klingend, -*tönend*, einen hellen Klang gebend. -, f. Schelle, Klingel, Glöckchen, Handglocke. -*Schif*, f. Schale; Hälse; Schote; Fell-, Staar) auf dem Auge; Rinde. -*fer*, n. Schilfer, Schuppe, Splitter, Schale, abgebrochenes Stück Holz, u. s. w. -*klinkingend*, adj. hell(lautend, -*klingend*, -*tönend*. -*kruid*, n. Schellkraut, (eine Pflanze), Chelidonium. -*lak*, n. Schellack, (ein Gummi). -*len*, v. a. schellen, klingeln, die Handglocke ziehen. -*len*, *Schillen*, v. a. schälen, abschälen, entrinden; Hanf rupfen.

Scheld(brief), m. Scheltbrief, Lasterschrift. -*en*, n. das (Schelten, -*Schimpfen*, -*Lästern*. -*en*, v. a. schelten, schimpfen, schänden, ausschänden, schmähen. -*er*, m. Schelter, Schimpfer, Lästler, Schänder. -*naam*, m. Schelt-, -*Schimpf*nahme, -*wort*. -*schrift*, n. Lasterschrift. -*woord*, n. Schelt-, Schimpfwort.

Schelfsee, f. Schelfmeer, rothes Meer. *Schelling*, m. Schilling, (eine Münze).

Schelm, m. Schelm, Betrüger, Spitzbube, Gaudeib. -*achtig*, adj. u. adv. schelmisch, listig, verschlagen, spitzbüchig, chlos. -*erij*, f. Schelmerei, Spitzbüberei, Betrug. -*sch*, adj. u. adv. schelmisch, spitz

büßisch, verrätherisch. - *stuk*, n. Schelmstück, spitzbüßischer Streich, ehrlose Handlung.
Schelp, *Schulp*, f. Muschel, Schale. -*achtig*, adj. muschelartig, einer Muschel ähnlich. -*visch*, m. Schal-, Muschel)isch. -*wijs*, adv. muschelartig, in der Figur einer Muschel. -*werk*, n. Muschelwerk, Grottenwerk.
Scheltisch, m. Schellfisch (ein bekannter Seefisch).
Schemer, s. -*ing*, -*achtig*, adj. schimmernd, dämmernd. -*avond*, m. Abenddämmerung, Schimmer -. , Zwielicht. -*en*, v. n. dämmern, schimmern, halb licht, halb finster sein; v. a. blenden. -*ing*, f. Dämmerung, Blendung der Augen. -*licht*, n. Schimmerlicht, Dämmerung, falsches Licht, Halb dunkel. -*tijd*, m. Dämmerung, Abendanfang.
Schempen, s. *Schimpen*, v. a. Schimpfen.
Schend)rok, m. Lästler, Verläuder, Lästlermaul. -*daad*, f. schändliche, (ehrlose) Handlung, Schandthat. -*en*, v. a. schänden, beschädigen, verstümmeln, verderben, verunstalten, zerbrechen; verunehren, entehren, entheiligen, zu Schande machen; lästern, verläumdern. -*er*, m. Schänder, Verstümmler, Verderber; Ent(ehrer, -heiliger, Verläuder, Lästlermaul. -*erij*, f. Schändung, Verletzung; Gewaltthätigkeit. -*ig*, adj. entehrend, verläumdend, schändlich. -*ing*, f. Uebertretung (eines Gesetzes); Entheiligung; Entehrung, Verunehrung, Lästlerung, Verläumdung, Leumund; Beschädigung, Verderben. -*keuken*, m. Nimmersatt, einer der hager bleibt, wiewohl er gute Nahrung bekommt. -*ster*, f. Verlezzterin, Uebertreterin, Verläumderin, Lästlerung. -*tong*, m. u. f. Verläuder, -*inn*, Lästlerung. -*siek*, adj. verläuderisch.
Schenck, s. *Schink*, m. Schinken. -*aadje*, -*agie*, f. Geschenk. -*bakje*, n. Schenkbrett mit aufstehendem Rande. -*blaadje*, n. Schenk-, (Thee)blättchen; -*tellerchen*. -*blad*, m. Schenk -, (Thee)blatt, -*teller*. -*el*, f. Schenkel, Schienbein. -*en*, v. a. schenken, zum Geschenke geben, umsonst geben, begaben; ein(schenken, -giessen; zu trinken geben. -*er*, m. Schenke, Trink-schenke; Schenker, Geber. -*ing*,

f. Schenkung, Gabe; das Einschenken. -*tafel*, f. Schenkstisch.
Schenia, f. Verderben; Verbrechen, Missethat, Uebertretung, Schande, Unchre; Entehrung, Schändung.
Schentong, s. *Schendtong*, m. u. f. Lästlerung.
Schensiek, s. *Schendsiek*, adj. verläuderisch, schmähstüchtig, verderbend, schändend.
Schepel, m. Scheffel, (ein Getreidemaass).
Schepen, m. Schöppen, Gerichts-schöpfen, -assessor. -, (plur. von *Schip*, n. Schiff), Schiffe. -*dom*, n. der Schöpfenstuhl insgesamt. -*kennis*, f. Hypothek, Schuldbrief worin Länder oder Häuser verpfändet sind. -*sambt*, n. Schöpfen-, Gerichtsbeisitzer)amt, Rathsstelle. -*sbank*, f. Schöpfen(bank, -versamlung, das Stadtgericht. -*skamer*, f. Schöpfenkammer, Sitz des Stadtgerichts.
Schep, m. Schöpf, Löffel voll. -*je*, n. Schöpfchen, ein Löffel voll; ein Schnäpschen, spasshafte Benennung. -*lepel*, v. a. Schöpf-, Vorlege)löffel. -*molen*, m. Schöpfmühle, Wassermühle mit einem Schöpfrade. -*net*, n. Schöpfnetz, Taupel. -*pen*, v. a. schöpfen; erschaffen, schaffen, schaffen, hervorbringen. -, m. Schöpf(fass, -löffel, Giess)löffel, Schöpfseimer. -*per*, m. Schöpfer, der etwas aus Nichts hervorbringt, erste darstellende Ursache, Urheber. -*ping*, f. Schöpfung, das Schöpfen, Erschaffung, Darstellung aus Nichts; das Erschaffene, das ganze Weltall. -*rad*, m. Schöpf einer Wassermühle. -*riem*, s. *Roeivriem*, m. Schifferuder. -*sel*, m. Geschöpf, Ding, eines fassenden Wesen, Kreatur, Ersehung. -*soldienet*, m. Anbetung, Verehrung der Geschöpfe, Abgötterei. -*selijds*, f. Liebe zu den Geschöpfen. -*ter*, s. *Scepter*, m. Zepter, Reichstab. -*vat*, n. Schöpfgefäß, ein Käßel, Maass. [hier.
Scherberij, n. Kofent, Dünn-, (Nach)Scherf; f. Scher(ber, -bel) Stück eines irdenen Topfes. -*bard*, n. Hackbret, (in der Küche). -*mas*, n. Hackmesser.
Scherlei, s. *Schierling*, f. Schierling, Wucherling, Cicuta.
Scherluin, s. *Scharluin*, m. Schurke, Spitzbube.
Scherm, m. Schirm, Schutz, Wind-, Regen-, (Sonnen)schirm; spanische

Wand, Thürschirm, Windthüre; Scene eines Theaters, Kulisse, Bühnenschirm. -*boek*, n. Buch das von der Fechtkunst handelt. -*degen*, m. Fechtdegen, Rappier, Florett. -*en*, v. n. schirmen, sich im Fechten üben, fechten; schirmen, beschirmen, -schützen, s. *Beschermen*. -*er*, m. Fechter, Fechtmeister. -*ing*, f. das (Schirmen, -Fechten, s. *Bescherming*. -*inkel*, m. Tuddengerippe, hagerer, dünner Mensch; hageres Thier. -*konst*, -*kunst*, f. Fechtkunst. -*lap*, m. -*leer*, n. Fecht(leder, -lappen. -*meester*, m. Fechtmeister; Schirmmeister eines Postwagens, der die Frachtgüter und das Reisegepäck verwahrt. -*schild*, n. Fechtschild. -*schoon*, m. Fechtshuh. -*school*, f. Fecht(boden, -schule. -*slag*, m. -*stoot*, m. Fechter(stoss, -streich. -*utelen*, v. n. scharf(müt-seln, -mutziren, im Handgemeinge-sein. -*uteling*, f. Scharmützel, Handgemenge, kleines Gefecht.
Scherp, adj. u. adv. scharf, schneidend, spitzig, hart, strenge beis-send, genau, fein; aufressend; beisend, durchdringend; heftig. -, n. die Schärfe, der Schnitt; das Spitzige, Kugeln, Schrot. -*achtig*, adj. etwas (scharf, -spitzig, -schneidend, -beissend, u. s. w. -*etijk*, adv. scharf, strenge; auf eine scharfe -, strenge -, beis-sende) Art; genau; fein. -*en*, v. a. schärfen, wetzen, scharf machen; sich auf etwas (gefasset machen, -vorbereiten. -*heid*, f. Schärfe das Herbe, die Säure, das Beissende; beis-sende Art, Witzigkeit. *koorend*, adj. scharf hörend. -*hoorigheid*, f. Scharfhören. -*igheid*, f. Schärfe, s. *Scherpheid*. -*regter*, f. Scharfrichter, Henker. -*ruikend*, adj. scharfriehend. -*skutter*, m. Scharf-, (Büchsen)schütze. -*snij-dend*, adj. scharfschneidend. -*te*, -*Schärfe*, Schernde, Spitze; das (Beis-sende, -Beis-sende, -Herbe) von etwas. -*siend*, adj. u. adv. scharfsehend, -sichtig; genauesehend. -*sinnig*, adj. u. adv. scharfsinnig, vernünftig, witzig. -*sinnigheid*, f. Scharfsinn, Vernunft, Witz. -*ziniglijk*, adv. scharfsinnig, auf eine witzige Art, voll Witz.
Scherren, s. *Scharrelen*, v. n. mit den Füssen kratzen.
Scherre, f. Scherr, Spass, Spott, Schimpf. -*en*, v. n. scherzen, spas-

sen, Scherz treiben, spotten. -*er*, m. Scherzer, Spassvogel, Spötter. -*erij*, f. Scherz, Spass, das (Scherzen) - Spassen. -*je*, n. Späschen, kleiner (Scherz) - Spass. -*rede*, f. Scherz-, Spott-, Hohnrede; Schimpfwort. -*wijze*, -*gewijze*, adv. höhnisch, spöttisch, spöttelnd, spott(weise) -schimpfend, -weise.

Scherzen, f. pl. Scherben; s. *Scherf*. -*s*, *Kerzen*, *Hakken*, v. n. scharben, hacken.

Schets, f. Skizze, Entwurf, Abzeichnung, kurzer (Inhalt) - Inbegriff, Riss, Abriss. -*en*, v. a. entwerfen, einen Entwurf machen, flüchtig abzeichnen.

Schetter(*en*, v. n. rasseln, prasseln (wie der Donner); schmettern, schüttern, wiederhallen. -*ing*, f. Ge(rassel) -schmetter, -löse, Lärm.

Scheuk, f. Allmanns-, Gassenhure, Nickel.

Scheur, f. Riss, Spalte, kleine Öffnung. -*buis*, f. Scharbock, Skorbüt, (eine gewisse Krankheit). -*buisik*, adj. scharböckisch, mit dem Scharbock behaftet oder angesteckt. -*doek*, s. -*linnen*, n. altes Tuch oder Leinwand. -*en*, v. a. u. n. reißen, zerreißen, reißen; bersten, aufersten sich (abscheiden, -abtrennen, -absondern. -*ing*, f. Spaltung, Trennung, Absonderung; Uneinigkeit, Zank, Streit. -*maker*, m. Urheber einer Trennung oder Zwiespalt; Abtrünniger von einer Gemeinschaft; Schismatiker; einer der Spaltungen und Zänkeren anrichtet. -*papier*, n. Packpapier, Makulatur. -*seel*, n. Riss, Bruch, Leibes-schaden. -*tje*, n. Risschen, Spältchen; kleiner Bruch. -*ziek*, adj. geneigt Spaltungen und Zwiespalt zu erwecken.

Scheut, f. Sprosse, Aus sprossling, kleiner Zweig, Sprosschen; Schuss einer Kanone; einer Flinte oder einer Büchse; Stichel(rede) -*wort*. -*ig*, adj. u. adv. auf(sprossend) -*sprossend*, schlank, lang, wohl-gewachsen; fertig, bereit, munter; freigebig, milde. -*je*, n. Sprosschen, Zweigelchen; Guss. *Een Scheutsje Wijn*, ein kleiner Guss - ein wenig Wein. -*erij*, s. *Schoot-erij*, adj. ausser dem Schusse, schussfertig; unverletzbar; ausser Gefahr. -*wijn*, m. ungespresster Most, Wein der von selbst aus den Trauben tröpft.

Schibbig, adj. schäbig.

Schicht, f. Schaft, Pfeil, Liebespfeil. -*ig*, adj. u. adv. scheu, schüchtern, leicht erschrocken, schreckhaft, furchtsam. -*igheid*, f. Schüchternheit, Furchtsamkeit.

Schielijk, adj. u. adv. plötzlich, eilig, schleunig, un(versehens-)vermuthet, hastig, schnell, scharf; lebhaft, geschwind, eilend; durchdringend. -*heid*, f. Eilfertigkeit, Geschwindigkeit; Uebereilung, Schleunigkeit.

Schieman, (Schiffsw.) m. Schieman, Oberbootmannsgehülfe (der die Aufsicht auf dem Schiffe, über die Pumpen und Reinlichkeit hat). -*sgaren*, n. Bindfaden oder gesponnener Werk von losgemachten, ausgeputzten alten Seilen.

Schiep (ik, hij) imperf. von *Schep-pen*, schaffen; ich-, er schuf.

Schier, adv. fast, beinahe, schier. -*eiland*, n. Halbinsel.

Schiet(*doog*, m. Schiessbogen. -*buis*, f. Büchse, Schiessbüchse. -*en*, v. a. u. n. u. schießen, mit einer Kanone oder Büchse-, mit dem Bogen) schießen; Strahlen auswerfen; wachsen, aus(sprossen), schießen, Wurzeln ausschicken; den Roggen ausschiessen, (von Fischen), die Netze auswerfen; schieben, einschieben (das Brod in den Ofen); vor(schießen), -strecken, leihen, borgen, zahlen, (Geld); ein Seil schießen-, schlüpfen) lassen; die Weberspule (schießen, -scheussen, die Sterne schießen, (die Höhe der Sterne, die Polhöhe abmessen). -*er*, m. Schütze; Motte in Büchern und Kleidern, Schiesswurm. -*gat*, n. Schiessloch, -scharfe. -*gevaarte*, n. Schiess-rüstung bei den Alten, grosse Pfeile und Steine wegzuschleudern. -*geweer*, n. Schiessgewehr, Feuegewehr. -*kat*, (in der Festung.) f. Schiesskatze, Redoute. -*lood*, n. Senkblei, Bleischnur. -*pen*, f. Schiessnagel, Zweck auf der Schiessscheibe. -*schuit*, f. Bark, Zugeschiff, grosser Kahn, die Kaufwaren auf den Kanälen zu verführen. -*slang*, f. Schiess-schlange, Aspischlange; Feld-schlange (eine Art langer Kanonen). -*spool*, f. Weberspule, Schiffchen eines Webers. -*worm*, -*wurm*, m. Schiesswurm, Kleider-, Bücher-motte.

Schijf(*ten*, v. a. u. n. scheiden, aus einander(klauben), -legen; zerle-

gen, zertheilen; rinnen, ge-, zer-)rinnen; aus-, zer)fasern. -*er*, m. Zertheiler; genauer Untersucher. -*ing*, f. Scheidung, Theilung, Auseinandersetzung; das Zer-, Ge-rinnen.

Schigt, s. *Schicht*, m. Pfeil, Schicht.

Schijf, f. Scheibe, Apfelscheibe; Rad in einer Rolle oder Kloben; Stein eines Damenbretts.

Schijkunde, s. *Sches*-, n. *Scheidkun-de*, Scheidekunst.

Schijn, m. Schein, Glanz, Licht, Vorwand, äusserliches Vorkommen, Deckmantel, Vorgeben; Wahrscheinlichkeit, Glorie oder Lichtstrahlen um das Haupt eines gemalten Heiligen. -*baar*, adj. scheinbar, wahr-scheinlich. -*baarheid*, f. Scheinbarkeit, Schein, Aufsehen. -*baarlijk*, adv. scheinbar, dem Scheine nach, vermuthlich. -*deugd*, f. Scheintugend, falsche, vorgebliche Tugend, Heuchelei. -*stijk*, adj. s. *Schijnbaar*, scheinbar. -*en*, v. n. scheinen, glänzen, leuchten, schimmern; vorkommen, das Ansehen haben, den Schein haben, sich vorthun. -*geleerde*, m. Scheingelehrter. -*geluk*, n. Scheinglück, falsches Glück. -*heilig*, adj. scheinheilig, heuchlerisch. -*heilige*, m. u. f. Scheinheilig(er), -ge, Mouch(ler, -lerinn. -*heiligheid*, f. Scheinheiligkeit, Heuchelei. -*heiliglijk*, adv. heuchlerisch, heuchlermässig. -*rede*, f. Trugrede; s. *Drogrede*. -*rede*, n. scheinbare Ursache, vorgeblicher Grund. -*redenaur*, m. Trugredner, Sophiste, s. *Drogredenaar*. -*seel*, n. Schein, Schimmer, Licht, Glanz, Schattens; Erscheinung. -*spookel*, n. Geist, Gespenst, Erscheinung. -*worm*, -*wurm*, m. Schein-, Leubtwurm. -*wijs*, adv. dem Scheine nach, vermuthlich.

Schijf(*elbruik*, (Gassenwort), m. Hosen-scheisser; feige Memme, Feig-hertiger. -*en*, v. n. scheissen; kacken, furzen, fisten. -*er*, m. Scheisser; Fister, Furser. -*erij*, f. Scheisserei, Durch(lauf), -fall. -*gat*, n. Scheissloch, Hintere, Scheisser. -*geel*, n. Scheiss-, Strohgelb, (eine gewisse Farbe). -*geel*, adj. scheiss-, strohgelb, scheissfarbig. -*Awie*, n. Scheisshaus, Abtritt, Sekret, Privat. -*Aruid*, n. Scheisskraut, -melde (eine Pflanze). -*pot*, m. Scheisstopf. -*schoof*, f. Schule für kleine Kinder. -*ster*, f. Scheisserin. -*stoel*, m. Scheiss-

Kack-, Nacht)stuhl. - *raik*, m. Scheissfalle (ein gewisser Raubvogel); m. u. f. (Schimpfw.) Lumpenhund, Bärenhäuter, Grosssprecher, -inn, ein hoffärtiger Mensch, ein Frauenzimmer das sehr stolz und spröde thut, ein schnippisches Mädchen. - *wortel*, s. *Purgeerwortel*, m. Purgier(kraut), -wurzel. *Schijven*, f. plur. von *Schijf*; Scheibe), Scheiben; Geld.

Schik, m. Ordnung, Schickung, Führung, Anstalt. - *godin*, (in der Fabellehre), f. Parze, Schicksalsgöttin. - *kolijk*, adj. u. adv. schick-, füg-, ordentlich; reinlich; höflich, gesittet; redlich, handelbar; nett, niedlich; ziemlich gut. - *ke lijkheid*, f. Schick-, Füg-, Ordentlichkeit; Höflich-, Redlich-, Handelbar-, Niedlichkeit. - *ken*, v. a. u. n. schicken, stellen, ordnen, anordnen, -schicken, an Ort und Stelle setzen, beschicken; ab-, zuschicken; verordnen; bestimmen; lenken; fortrücken, Platz machen; sich (schicken, - fügen; wohl auführen, - wohl verhalten, - bequeme, - nach etwas richten; - zu etwas anschicken. - *ker*, m. Vorordner, Bestimmer, Lenker; einer der etwas auctorael oder in Ordnung bringt. - *king*, f. Verordnung, Schickung, Einrichtung, Schicksal, Lenkung. - *moer*, s. *Albestel*, f. eine die sich in alle Sachen mischt. - *s*, *Goedchiks*, adj. u. adv. mit Lust; s. *Schik*.

Schil, f. Sohale, Rinde, Bast, Hülse; Staur auf den Augen.

Schild, m. u. n. Schild, Wappen, Wappenschild; Schirm, Beschützung, Schildkrötenchale. *Iemand in het (in den) schild varen*, einem die Spitze biethen, ihn anfallen. - *dak*, n. Schilderdach, Bedeckung von Schildern, welche man früherhin über einander legte, um sich vor den Pfeilen und Steinen, des Feindes zu schützen. - *drager*, m. Schildträger, Knappe der alten Ritter. - *en*, n. pl; Schiffsw.) Bohlen oder Bielen womit man in See gefocht das obere Verdeck verschanzt. - *knaap*, - *knecht*, m. Waffenträger, Schildknappe, Knappe eines Ritters; Ehrentitel in England. - *kruid*, n. wilder Senf, Wegsenf, Heide- rich, (eino Pflanze, Erysimum). - *pad*, f. Schildkröte; Schildkrötenchale. - *padden*, adj. schildkröten, aus Schildkrötenchale gemacht. - *rink*, f. Schildkröte (ein

Singvogel). - *voerder*, m. Waffen-, Schildträger, (Ecuyer). - *vacact*, f. Schildwacht. - *wachtshuisje*, n. Schilderhäuschen. - *wapen*, n. *Wappenschild*, n. Schild, Wappen, Wappenschild.

Schilder, m. Maler, Kunstmal- ler; Färber von Gebäuden. - *aaide*, - *agie*, (tremd. W.) f. Malerei, Gemälde. - *achtig*, adj. u. adv. mäter(isch, -haft, auf eine malerische Art. - *boek*, n. Maler- buch, Buch über die Malerei. - *en*, v. a. u. n. malen, schildern, mit Farbe anstreichen, Schildwa- che (stehen, - halten; lange (war- ten, - verweilen. - *huisje*, n. Schilderhäuschen. - *ij*, f. Schilderei, Malerei, Gemälde, Bild, Bildnis, Conterfeit. - *ijkamer*, f. Bilder(kammer, -galerie, -saal, Gemäldezimmer. - *ing*, f. das Malen, Gemälde, Bild; malerische Vorstellung oder Beschreibung. - *kamer*, f. Maler(kammer, - stube, Werkstatt, -konst, -kunst, f. Malerkunst, Malerei. - *kwaat*, f. grosser Malerpinsel. - *werk*, u. Ma- lerarbeit, Gemälde, gemalte oder mit Farbe angestrichene Arbeit.

Schilfer, f. Schiefer, Schuppe, Schale; Grund am Kopfe; Hammer- schlag-, Schlacken) welche in der Schmelde vom Eisen auspringen. - *achtig*, adj. schieferig, schuppig, gründig, schieferartig. - *en*, v. n. sich (schiefen, - schuppen) Schiefen-, Schuppen) abwerfen; schuppenweise herabfallen; sich blättern. - *ig*, adj. schilfrig, schuppig. - *ing*, f. das Schiefen-, die Ablösung der Schuppen von einem Fische; das Schuppig werden. - *tje*, n. Schilfpoeh, Schilferchen, Schälchen, kleiner Schlacken.

Schillen, f. plur. Schalen, Hülsen, Rinden. - *v*, a. u. n. schälen, ab- schälen, -rinden, aus den Hülsen brechen, die Schale wegnehmen.

Schillipen, f. plur. (Schiffsw.) ge- weisse Decken auf den Schiffsbäl- ken. [schel, Schale.

Schilp, s. *Schelp*, *Schulp*, f. Mu- schim, f. Schatten; Geist, Gespenst, Erscheinung; Seele eines Verstor- beneen.

Schimmel, f. Schimmel, Ausschlag von Brod, von Käse, u. s. w.; ein weisses oder graues Pferd. - *achtig*, adj. schimmelig. - *en*, v. n. schimmeln, be-, ver-, schimmeln. - *grauw*, adj. schimmelgrau. - *Aarig*, - *kairig*, adj. schimmelhaarig,

grülich; ausgeschlagen, mit Schimmel angezett. - *ig*, adj. schimmelig, mit Schimmel be- setzt. - *kleur*, f. Schimmel(farbe, -grau. - *kleurd*, adj. schimmelfar- big. - *kleurig*, adj. schimmelfar- big, grülich; grau mit schwarz vermischt. - *verw*, f. Schimmelfar- be, graue Farbe.

Schimp, m. Schimpf, Spott, Hohn, Schmach, Spass. - *achtig*, adj. u. adv. schimpf(lig, -lich, höhnisch, spöttisch; beleidigend. - *dicht*, n. Schimpfdicht, Satyre, Spottge- dicht. - *dichter*, m. Schimpfdichter, Satyriker, Satyrendichter. - *en*, v. a. schimpfen, spotten, verhöhnen, lästern; spassen, scherzen. - *en*, v. *Spottnerij*, f. Schimpf, Beschim- pfung, Satyre, Spott, Spötterey, -er, m. Schimpfer, Spötter, Spottvogel, Satyriker. - *ig*, adj. schimpfend, -lich, höhnisch, spöttisch. - *iglijk*, adv. schimpflich, spöttisch. - *lied*, n. Schimpf-, Spottlied, Satyre. - *lust*, m. Schimpf lust, Trieb-, Nei- gung) zu schimpfen, - zu spotten. - *naam*, m. Schimpfname. - *rede*, f. Schimpfrede, Satyre. - *schout*, - *schoot*, f. Stich, stichelndes Wort, satyrischer Zug. - *schrijft*, n. Schimpf, Spott-, Läster)schrift, Pasquill, satyrische Schrift. - *schrij- ver*, m. Satyrenschreiber. - *gewijze*, adv. spottweise, ironisch, auf eine schimpfende-, auf eine saty- rische) Art. - *vogel*, m. Schimpf- vogel, Spötter. - *woord*, n. Schimpf- wort, Spottrede. - *zucht*, s. *lust*, f. Schimpflust. - *zuchtig*, adj. schimpf(lustig, -süchtig.

Schinder, s. *Vilder*, m. Schinder.

Schink, m. Schin(ke, -ken, Hamme, Schweinkeule. - *el*, s. *Schenkel*, m. Schenkel, Schienbein.

Schip, n. Schiff, Fahrzeug. *Het schip van ens kerk*, das Schiff (die Halle, das Innere) einer Kirche. - *bal- laat*, *Scheepsballast*, m. Schiffsaad, Ballast. - *boom*, m. Schiffsbaum, -stange. - *breuk*, f. Schiffbruch, das Scheitern, -*breukeling*, m. u. f. einer der, oder eine die Schiff- bruch gelitten hat. - *brug*, f. Schiff- brücke. - *haak*, *Scheeps haak*, m. Schiffs-, Boot)haken. - *lieden*, m. pl. *Scheepvolk*, n. Schiffaleute, Seevolk, Bootsknechte, Matrosen, Seefahrer. - *loos*, n. Schifferlohn, Fracht. - *per*, m. Schiffer, Schiff)herr, -kapitän. - *perknecht*, m. Schiffer(knecht, -geselle. - *per- kooi*, f. Schifferbette, Hangmatte.

-*perspij*, f. Schifferrock. -*pond*, n. Schiffpfund (300 Pfund schwer). -*rede*, *roed*, -*vaart*, u. s. w. s. *Scheps*(*raas*, -*roer*, *Schepsvaart*), u. s. w.

Schitter(*en*, v. n. schimmern, funkeln, leuchten, glänzen, hervorblitzen, in die Augen blitzen. -*end*, adj. schimmernd, funkelnd, glänzend. -*ing*, f. Schimmer, Glanz, Licht; das (Schimmern, Glänzen, - Funkeln. -*licht*, n. blendendes Licht.

Schob, -*ba*, *Schub*, -*be*, f. Schuppe. *Vieschob*, Fischschuppe. -*achtig*, adj. schuppig; grindig. -*bejak*, (Schimpfw.) m. Schuft, Schubbejack, Schurke, Taugenichts. -*ben*, v. n. sich schuppen, sich kratzen; hinter der Schule hinfahren, die Schule verlassen, schwätzen. -*bert*, s. *Schobbejak*, m. Schuft. -*big*, adj. schuppig, grindig; schlecht gekleidet, serlumpt.

Schoe, s. *Schoen*, m. Schuh.

Schoef, f. Kragen, Aufsatz (eines Mantels, u. s. w.); Hüls, Rinde, Bast. [Gärtner.

Schoefel, s. *Schoffel*, f. Jäthau der *Schoesjen*, v. a. schuhen, besuchen, einem die Schuhe ausziehen. -*jen*, v. a. die Seiten eines Kanals mit Pfählen und Brettern besetzen. -*jing*, f. Bekleidung eines Kanals mit Brettern; Futtermauer. -*sel*, n. Schuhe, Stiefel, alles was man an den Füßen hat.

Schoelje, m. Schurke, Schelm, Taugenichts.

Schoen, m. Schuh. -*aantraeker*, m. Schuhzieher, -ansieher. -*band*, m. Schuh(riemen). -*draad*, m. -draht, Fechdraht. -*geep*, f. -schnelle. -*lap*, m. Flick auf einem Schuh; Mäder die Schuhe zu putzen. -*lappen*, v. a. Schuhe (Blicken, - ausbessern. -*lapper*, m. Schuhflecker, Altmacher; buntes Schmeiterling. -*leer*, n. Schuh(leder). -*leest*, f. -leisten. -*lint*, n. -band, -riemen. -*maken*, v. a. schuhmachen. -*maker*, n. das Schuhmacherhandwerk. -*maker*, m. Schuhmacher, Schuster. -*makersknecht*, m. Schustergehilfe, Schuhknecht. -*makersmes*, n. Schustermesser. -*naad*, m. Schuh(-naht. -*poster*, m. -putzer. -*riem*, m. -riemen. -*smeer*, -*smeersel*, n. -schmiere, -wachs. -*vester*, m. -schwarz, -riemen. -*vodde*, f. -hader. -*winkel*, m. Schusterladen, Schusterwerkstatt. -*soel*, f. Schuhsohle. *Schoor*, s. *Schoor*, f. Stütze, Stützbal-

ken. -*haai*, m. Meerengel (ein Seehech). *Schof*, n. gitterne Fallthüre an einem Stadthore. -*feerder*, -*ferer*, m. Frauenschänder, Nothzüchtiger. -*feren*, v. a. nothzüchtigen, schänden. -*fering*, f. Nothzüchtigung, Frauenschändung. -*fel*, f. Schaufel, Schuppe. -*felaa*, m. Jäter, der das Unkraut aus dem Garten schaufelt oder jätet; einer der im Gehon oft mit den Füßen anstößt. -*fenen*, v. a. schaufeln, die Gänge eines Gartens mit der Schaufel reinigen; mit dem Fusse fortstossen.

Schoff, m. Schuft, Lumpenkerl, Halunke, angesitteter Mensch. -, n. Schulter eines Thieres; Viertel eines Tages, Zeit von drei Stunden, welche den Zimmerleuten und andern Tagelöhnern zur Arbeit bestimmt ist, ehe sie ausruhen dürfen. -*achtig*, adj. u. adv. schuftig, auf eine grobe und ungesittete Art. -*en*, v. a. Ruhszeit halten, von der Arbeit ausruhen. -*tijd*, m. Ruhe(stunde), -zeit.

Schok, n. Schock, eine Zahl von sechsig; Zahl von vier Stücken grober Leinwand (im Handel). -, m. Stoss, Erschütterung. -*achtig*, adj. u. adv. gefrassig, gierig. -*kelaat*, m. Vielfrass, gefräßiger Mensch. -*ken*, v. a. u. a. stossen, schlagen, gewaltig auf ein Fahrwerk oder Schiff gestossen oder geschleudert werden; schütteln, hin und her bewegen, schleudern; gefräßig essen, schlucken, gierig fressen. -*ker*, m. Vielfrass, Schlucker, Presser; Bewohner der Insel Schoekland. -*linnen*, n. grobe schlesische Leinwand, welche man beim Schoek (vier Stücke zusammen) verkauft.

Schol, f. Scholle, Platteis (ein bekannter platter Meerfisch); Eisscholle. [versammeln.

Scholsen, v. a. sich in grosser Menge. *Schoffert*, s. *Schollevaar*, m. Wasserrabe, Rohrdammol, (ein Wasservogel); Schoffert, ein Lumpenkerl, -hund, Schuft, ein garstiger Fliegel.

Schollevaar, *Schoffert*, m. Wasserrabe, Fischdieb (ein Wasservogel). *Scholpen*, v. n. im Wasser plätschern, Wasser in einem Gefässe hin und her schaukeln.

Schommel, m. u. f. Mischungsglas, worin man Oel und Essig zum Ballast durcheinander schüttelt;

dickes und gutmüthiges Frauenzimmer, ins besondere wenn es sich zu viel mit häuslichen Sachen und der Reinigung des Hauses abgibt. -*en*, v. n. schütteln, durcheinander mischen, trübe machen, alles was im Hause ist von Ort und Stelle bringen, um es zu reinigen. -*knaap*, m. -*kokje*, n. Küchenjunge. -*meisje*, n. Küchen-, Aufwäscher(m)ädchen, das im Hause allerhand Sudelarbeit verrichtet,

Schongel, f. Schaukel, Mottel, Strickschaukel. -*en*, v. n. schaukeln, schaukeln, hotseln, auf einem Seile sitzend sich hin und her bewegen.

Schonk, (imperf. von *Schenken*, *schenken*) ich-, er schenkte. -, f. Bein, Knochen.

Schoof, (imperf. von *Schrijven*, *schreiben*) ich-, er schob. -, f. Garbe, Korngarbe. -*land*, n. Land welches einen bestimmten Theil seiner Garben abgeben muss,

Schooi(*jen*, v. n. faulenzten; betteln gehen. -*jer*, m. Bettler, Faulenzer, Landstreicher. -*jerij*, f. das Betteln; - Faulenzen. -*ster*, f. Bettlerin.

School, (imperf. von *Schulen*, sich verstecken) ich, er versteckte sich. -, f. u. n. Schule, Lehrschule; Klasse in einer Lehranstalt; Sohwarm, Trupp, Menge, Haufen. -*boek*, n. Schul-, Lehrbuch. -*bord*, n. Aushängeschild eines Schulmeisters; Schulkasten, Schulblade in welcher die Schüler ihre Bücher aufheben. -*dochterje*, n. Schulmädchen. -*gang*, m. Schulgang. -*ganger*, m. -knabe, Schüler. -*geld*, n. Schulgeld, Lehrgeld. -*geleerd*, adj. schulgelehrt, scholastisch. -*geleerde*, m. Schulgelehrter, Scholastiker. -*geleerdheid*, f. Schul(gelehrsamkeit, Scholastik. *gezel*, m. Mitschüler. -*goed*, n. Schulsaachen, Lehrbücher, Schreibzeug, u. s. w. -*heer*, m. Schul(aufseher. -*houder*, m. -halter, -meister. -*jonge*, m. -knabe, Schüler. -*kind*, n. Schul(kind. -*makker*, m. -kamrad, -gesell, Mit(sch)üler. -*maîtres*, f. -meisterin. -*meester*, m. -meister, -lehrer. -*meesterachtig*, adj. -meisterlich, -meisterhaft, -meistermäßig, naseweis, pedantisch, eingebildet. -*meesterachtigheid*, f. Naseweisheit, Pedanterie. -*meesterlijk*, adv. schulmeisterlich, wie ein Schulmeister. -*meestree*, f.

-frau, -meisterinn. -*meiste*, n. -mädchen, Schülerinn. -*plak*, f. Schul(stecken)-*ragt*, n. -recut, -ge-setze, -freiheit. *Schoolech*, adj. u. adv. schülerhaft, schulumässig, scholastisch. *Schooltje*, n. Kinderschule. -*tijd*, m. Schul(zeit). -*voogd*, m. -vogt, -oberster, -rector, -aufseher. -*vos*, m. Schulfachs, Halbgelehrter, Wahrweiser, Scholastiker. -*vossery*, f. Schulcherei, Wahrweisheit. -*vossig*, adj. wahrweis, pedantisch. -*wrouw*, f. Schul(frau) -halterinn, -meisterinn. -*wijze*, m. Schulweiser, Scholastiker; Gymnosophist(e) (indianischer Weltweiser).

Schoon, conj. ob(wohl, -gleich, wie-wohl, -, adj. u. adv. schön, hübsch, zierlich, nett, niedlich, wohlge-stalt; rein, sauber, reinlich gewa-chen, helle; gut, recht gelegen, wohl. -*broeder*, m. Schwager. -*dochter*, f. Schwiegertochter, Sohns Frau. -*druk*, m. (bei den Buchdruckern), die innere Seite eines gedruckten Bogens. -*(ene)*, f. eine Schöne, ein schönes Frauzimmer. -*genomen*, conj. gesetzt dass, vorausgesetzt. -*heid*, f. Schönheit, schöne Gestalt, Hold-seligkeit; ein schönes Frauzimmer; Reinlichkeit. -*maakter*, f. Arbeiterinn in den Häusern, Werk-frau, Frauwelche die Häuser kehrt und scheuert. -*maken*, v. a. reinigi-chen, putzen, ausputzen; das Haus kehren, -reinemachen. -*moeder*, f. Schwiegermutter. -*prater*, m. Schmeichler, Fuchschwänzer. -*schijnend*, adj. schönscheinend, verstellt, ausgeschmückt. -*schrij-ven*, v. a. schön schreiben, künstlich schreiben. -*spreker*, m. Schmeichler, Fuchschwänzer. -*te*, s. *Schoon-heid*, f. Schönheit, Schöne. -*tje*, adv. artig, schön, reinlich, nett, niedlich, zierlich. -*vader*, m. Schwiegervater. -*soom*, m. Schwie-gersohn, Tochtermann. -*zuster*, f. Schwägerinn.

Schoor, (imperf. von *Scheren*, sono-ren) ich, er schor. -, f. Stütze, Stützbalken. -*voeten*, v. n. scharr-füssen; im Gehen die Füße schlep-pen; träge und mit Widerwillen gehen; eine Sache verlängern, mit Widerwillen etwas thun. -*voes-ten*, adv. träge, mit Unwillen, ungen, langsam.

Schoorsteen, m. Schornstein, Schorn-stein, Schloft, Rauchfang, Feuer-mauer, Heerd, Kamin in einer

Stube. -*geld*, n. Kamingeld, Auflage auf Schornsteine. -*klead*, n. Vorhang eines Kamins. -*lijst*, f. Kaminleis-ten. -*mantel*, m. Schornsteinman-tel, Kaminrand. -*pijp*, f. Schorn-steinröhre. -*plaat*, f. Heerdplat-te. -*strak*, n. Gemälde über dem Kamine. -*val*, n. Umhang eines Kamins. -*vegen*, v. n. Schorn-stein -, Schloft) legen, Feuer-mauer kehren. -*veger*, m. Schorn-steinfeiger.

Schoot, (imperf. von *Schieten*, schies-sen) ich, er schoss. -, m. Schooss, Busen; Schürze; Kanonen-, Flin-ten-, Büchsen)schuss; heimlicher Stich; Seil womit man die Segel anzieht oder schiessen lässt.

Schoot, *Scheut*, m. Riegel eines Schlos-ses. -, *Scheut*, s. *Spruit*, f. Sprosse. -*blok*, n. Schussrolle, Rolle wo-durch das Seil gehet womit man das Schiffsegel näher anzieht oder loslässt. -*hondje*, n. Schoos-hündchen. -*ovel*, n. Schurfell, leder-ne Schürze der Arbeiter. -*vrij*, adj. schussfrei, unverletzlich, sieher. **Schooverseil**, n. das unterste Segel am grossen Mast. -*skeelte*, (See-wort), f. Wind der zulässt das un-terste Segel am grossen Mastbaum zu führen.

Schop, m. u. f. Schaufel, Schüppe, Spaten; Schaukel, Hotsel; Stoss mit dem Fusse. -*achtig*, adj. gorn mit den Füßen (stossend, - aus-schlagend (wie die Pferde). -*hoed-je* (*spelen*), n. den Hut, auf einem Beine hinkend, fortstossen; (ein Kinderspiel). -*pen*, v. a. u. n. schuppen, schaufeln, schaukeln, hutseln; mit dem Fusse fortstos-sen, hintenaus schlagen, wie die Pferde. -*pen*, f. Pik (eine der vier Farben im Kartenspiele). -*penaas*, n. Pika. -*penboor*, m. Pikkube. -*pen-koning*, m. Pikkönig. -*penvrouw*, f. Pikkame. -*stoel*, m. Schaukel, Hotsel; s. *Schommel*, *Schongel*.

Schor, adj. u. adv. heiser, heisch, heischer. -*en*, v. a. u. n. stützen, unterstützen. -*heid*, f. Heiser-, Heischer)keit. -*ing*, f. Stütze, Un-terstützung eines Gebäudes; das Unterstützen.

Schorpioen, m. u. n. Scorpion (ein giftiges Insekt). -*kruid*, n. Scor-pionenkraut. (eine Pflanze, Scor-pioides).

Schors, f. Rinde, Schale, Bast Schein, das Auswendige einer Sache. -*en*, v. a. auf(halten, -schieben, hin-aussetzen, hemmen, verschieben.

-*ing*, f. Aufschub, Stillstand, Hem-mung, Suspension. -*oneerwoord*, m. Soorzonerwursel, Haberwursel. -*te*, f. Filzkraut; Flachseide, Tod-tern, Seitenkraut.

Schort, f. Schürze, Schürztuch. -*o-klead*, n. -*aldoek*, m. Schürztuch, Schürze, Schürskleid. -*en*, v. a. u. n. schürsen, aufschürsen; auf-schieben, mangeln, fehlen. -*haak*, m. Haken an einer Schürze oder Weiberock. -*ing*, f. Mangel, Fehler, Gebrechen; Hemmung, Sper-rung, Hindernis; Suspension.

Schot, m. u. n. Schotte, Schottlän-der; Riegel; Abschluss, S. Heide-wand) von Brettern; Schweinstall, Schuss, Wachstum; Fortgang; Fahrt; Flinten-, Kanonen)schuss; Abgabe, Zins, Schätzung; Zeche. -*best*, n. Mast(thier, -vieh; Gas-sen-, Stadthure, lüderlicher-, vie-hischer Mensch, Schweinigel. -*hout*, m. ein gewisser grosser Na-gel, den die Zimmerleute gebrau-chen. -*dew*, f. Thüre (in einem breteren Verschlage; - eines Schweinstalles. -*vlies*, n. Staar im Auge, Staarfell. -*vrij*, adj. frei von Auflagen und Gebühren.

Schotel, f. Schüssel; Ofen-, Becker)schaufel; Riegel, (Prov.) -, *Vaat* -, *Vaagdoek*, m. Wisch-, Feg)tuch, Schüssel(hader, -lumpe, -fetsen; Spülhador. -*en*, v. a. aufschüsseln, auf den Tisch tragen, anrichten. -*likken*, v. n. tellerlecken, schüs-seln, schorrotzen. -*likker*, m. Schorrotzer, Tellerlecker. -*rak*; n. Schüssel(brett, -gerüste. -*ring*, m. Schüsseling, Tischkranz. -*tje*, n. Schüssel-, Schäu)chen. -*water*, n. Schüssel-, Spül)wasser.

Schot(land), s. *Schotisch*, adj. schott-ländisch, was aus Schottland kommt, schottisch. -*er*, adj. u. adv. grob, unhöflich, plump, ungesittet; unfreundlich. -*s*, f. Eisscholle. -*sch*, adj. schottisch, schottländisch.

Schouburg, s. *Schouwburg*, m. Schau-(plaud, -bühne.

Schouder, m. Schulter, Achsel; Keu-le eines Thieres. -*been*, -*blad*, -*bladsbeen*, n. Schulter(b)latt, -bein. -*en*, v. a. schultern, auf die Schulter legen. -*fersijn*, n. -*jicht*, f. Schultern(gicht, -sippel-lein. -*lint*, n. Schulter(b)and, -nie-rath. -*mantel*, m. Schultermantel, Mantelne, Nachtmantel der Frauzimmer; römischkatholisches Priester-gewand, Soapulare. -*naad*, n. Schulternaht.

Schout, m. Schulze, Schultheiss; Kriminalrichter, Oberrichter einer Stadt, oder eines Bezirks. - *bymacht*, m. Unteradmiral, Befehlshaber eines Geschwaders; scherzend: Hebamme, Wehemutter; Geburtshelfer. - *sambt*, *Schoutschap*, n. Schultheisstelle, Amt eines Schulzen; - eines Oberrichters. - *siennaar*, - *siendier*, m. Gerichts-, Schulzendiener, Häfcher. - *erol*, f. Kriminalrolle, Verzeichnisse von Kriminalsachen.

Schow, s. *Schuw*, adv. scheu, furchtsam, fliehend. -, f. Fähr, Fahrmachen, um Wagen, Pferde, u. s. w. über su führen; Prähme, um Schlamm oder andere Sachen wegzuführen, Moder(schiff), -prähm; Schlott, Rauchfang in einem Bauernhause; Besichtigung der Deiche, Dämme, Wasserleitungen, Kanäle, Wege, u. s. w. ob sie in gehöriger Ordnung sind; Leichenbesichtigung; Inspection. -, adj. schmutzig, hässlich, abscheulich. - *burg*, m. Schau(platz), -bühne, Theater. - *en*, v. a. schauen, beschauchen, -sehen, -sichtigen, in Augenschein nehmen, die Uebersicht thun, visitiren, inspectiren; schätzen, den Preis von etwas bestimmen. - *en*, s. *Schuw*en, v. a. meiden, vermeiden, fliehen, verschauen. - *er*, m. Besichtigter der Schweine ob sie fäsig oder rein und gesund sind. - *ing*, f. Ansicht, Uebersicht, Besichtigung, Inspection, Visitation. - *plaats*, f. Schau(platz), -bühne, -spielhaus. - *spel*, n. Schauspiel; Auftritt, Scene. - *speler*, m. Schauspieler. - *toonnel*, n. Bühne, Schaubühne; Schauplatz. - *toren*, m. Schauturm, Wachtthurm, Warte. - *voerder*, m. Schiffier auf einer Fähr.

Schraag, f. Schrage, Stütze, Unterstüttung, Sägebock. -, adv. s. *Schaars*, kaum, zur genaueren Noth. - *beeld*, n. Bildsäule, welche zur Stütze eines Gebäudes dient.

Schraal, adj. v. adv. mager, dünne, hager, schlecht, kärglich, kümmerlich, dünne; selten; karg, dürrig; kalt, roh, unfruchtbar. - *heid*, f. Magerheit, Dürrigkeit; Dürr; Seltenheit; Kälte; Unfruchtbarkeit. - *tjes*, adj. dünne, mager, dürrig, kümmerlich, kärglich, sparsam, flsig, kalt; unfruchtbar.

Schraap, *Schrap*, *Schrab*, f. Schab, Schrap; Verweis, Ausputzer,

-*achtig*, adj. flsig, geizig. - *achtigheid*, s. -*zucht*, f. Geiz, Habsucht, - *Schrab(ijzer)*, n. Kratzseisen, - *mes*, n. Schab(messer, -eisen, Krats-, Polir)messer. - *sel*, *Schraabel*, n. Schabel, Schabspäne. - *staal*, n. Schabstahl, Glätt-, Polir)stahl. - *zucht*, f. Geiz, Habsucht. - *zuchtig*, adj. geizig, habsuchtig, flsig, karg, knausrig. - *zuchtigheid*, f. Geiz, Habsucht.

Schrab, f. Kreller, Kratze, Schramme. - *ben*, *Schrapen*, v. a. u. n. scharren, schaben, kratzen, krellen; auswetzen, nicht genehmigen; nicht gutheissen. - *bing*, f. das (Krellen, -Kratzen, -Scharren, -Schaben; Aus(streichung, -wetzung. - *ijzer*, n. Kratzseisen, Schabeisen. - *sel*, s. *Schraapel*, n. Schabel, Schabspäne.

Schram, f. Schramme, gekratzte Wunde. - *mes*, v. a. u. n. kratzen, krellen, reissen, die Haut verwunden. - *metje*, n. kleine Schramme.

Schrander, adj. u. adv. klug, vernünftig, verständig, witzig; fasslich, gelehrig; schnell in etwas aufzufassen oder einzusehen. - *heid*, f. Vernunft, Klugheit, Wits, Gelehrigkeit, Durchsicht, Verstand. - *lijk*, adv. klug, vernünftig, witzig, mit Einsicht, auf eine vernünftige Art.

Schrankelbeen, m. u. f. Storchbein, einer der, oder, eine die lange Beine hat.

Schraan(en), v. n. heissungrig-, gierig fressen, gefrässig essen. - *er*, Vielfrass, Fresser, gefrässiger Mensch.

Schrap, *Schrab*, *Schram*, f. Schramme, Narbe, Kreller. - *af*, adv. fertig, bereit, fix und fertig. - *je*, n. Schrammchen, Nerbchen; Strich; Strichelchen unter oder durch eine Zeile oder Wort. - *pen*, v. a. kratzen, krellen, schrammen, ritzen; aus(kratzen, -wetzen, durchstreichen, unterstreichen, nicht gutheissen, vorwerfen. - *sel*, s. *Schraapel*, n. Schabel, das Abgeschabte, Schabspäne.

Schrede, f. Schritt, Tritt, Gang; gewöhnlicher Schritt von drei Schuh; geometrischer Schritt von fünf Schuh.

Schraef, (imperf. von *Schrijven*, schreiben) ich-, er) schrieb. -, *Streep*, f. Streif, Strich, Linie; Riss, Spalte. - *je*, n. Streif-, Strichelchen; Risschen, kleine Spalte.

Schreeuw, m. Schrei, Geschrei, lauter Ruf, Kriech, Gekreisch. - *en*, v. n. schreien, laut rufen, kreischen. - *er*, m. - *ster*, f. Schreier, - *in*, *Schreihals*, - *lelijk*, (Schimpfw.) m. Schreihals, garstiger-, abscheulicher) Schreier.

Schreij(en), v. n. schreien, heulen, weinen; winseln. - *ershoek*, m. Schreiers-, Weiners)decke, ein sogenannter Ort in Amsterdam, wo vormals die Schiffe abfuhrten, und wo Weiber und Kinder weinend von ihren Männern und Vätern Abschied nahmen.

Schrepel, s. *Rank*, adj. schlank, dünne, hager.

Schriel, adj. karg, knapp; flsig, geizig, knausrig; trocken, kalt, dürr, unfreundlich (von dem Winde und der Witterung).

Schriemen, s. *Schreijen*, v. n. weinen, schreien.

Schriem, m. (Prov.) ein gewisser kiebitzähnlicher Vogel.

Schrift, n. u. f. Schrift, beschriebenes Papier, geschriebene Buchstaben; Sobreibart; Handschrift; die heilige Schrift, die Bibel. - *lijk*, adj. u. adv. schriftlich, in Schrift; durch eine Schrift. - *eloos*, adj. u. adv. nicht (schriftlich, - beschrieben, ohne Schrift).

- *gaarde*, f. Archiv, Behältnis von Handschriften, von Briefen und Urkunden. - *geleerde*, m. Schriftgelehrter, -ausleger, in den Religionsschriften Bewandener. - *geleerdheid*, f. Schriftgelahrtheit, Kenntniss der heiligen Schriften.

- *matig*, adj. u. adv. schriftmässig, nach der heiligen Schrift oder derselben gemäss. - *matigheid*, f. Schriftmässigkeit. - *wur*, f. Schrift, die heilige Schrift; Schreiben eines Rechtsgelehrten, Akte, Mandat. - *wurlijk*, adj. schriftmässig. - *wurplaats*, f. Stelle aus der heiligen Schrift. - *wurvast*, adj. u. adv. in der heiligen Schrift wohlgeübt, - erfahren, schrift-, bibel)fest. - *wurwoorden*, n. pl. eigene Worte und Ausdrücke der heiligen Schrift.

Schrijd(lings), *Schrijf(lings)*, adv. schreitend, kretschbeinig, mit den Beinen weit von einander. - *en*, *Schrijen*, v. n. schreiten, die Beine weit von einander setzen. - *ing*, f. das Schreiten. - *obeenen*, *Schrijbasen*, v. n. schreiten, mit den Beinen weit auseinander gehen, kretschbeinig.

Schrijff(boek, n. Schreibe(buch, -*feil*, -*fout*, f. -*fehler*, -*geld*, n. -*gebühr*, -*geld*, -*inkt*, m. Dinte, Schreibe(-*dinto*, -*kamer*, f. -*stube*, -*koker*, m. Pennal, Federbüchse. -*konst*, -*kunst*, f. Schreibe(kunst, -*kunstenaar*, m. -*künstler*, -*meister*, -*lade*, f. -*pult*, -*lade*, -*lei*, f. -*tafel*, Schiefertafel. -*lust*, m. Schreibe(-*sucht*, -*lust*, -*meester*, m. -*meister*, -*papier*, n. -*papier*, -*pen*, n. -*feder*, Kiel. -*school*, f. u. n. -*schule*, -*stijl*, m. -*art*, -*tafel*, f. -*tisch*; Taschenbuch. -*tesken*, n. Schreibe(-*zeichen*, -*tuig*, n. -*seug*, -*geräthe*, -*eder*, f. -*feder*, Kiel. -*wijze*, f. Schreibe(-*lust*, -*sucht*, f. Schreibe(-*sucht*, -*lust*, -*suchtig*, -*ziek*, adj. -*suchtig*, gern vielschreibend.

Schrijn, (obs.) f. Schrein, Kiste, Kasten, Truhe, Lade. -*werk*, n. Schreiner-, Tischlerarbeit. -*werker*, m. Schreiner, Tischer, Tischler. -*werkzamer*, n. Tischler-, Schreinergeräthe, -*seug*, -*werkzamer*, n. Tischlerarbeit. -*werkzamer*, n. Schreiner-, Tischlerbude, -*werkstätte*.

Schrijven, v. a. schreiben, schriftlich aufsetzen. -*n*, das Schreiben; ein (Schreiben, -*Schrift*, -*Brief*, -*Aufsatz*, schriftliche Nachricht. -*r*, m. Schreiber, Stadts-, Schiffschreiber; Verfasser (einer Schrift, -*eines Buches*, Schriftsteller.

Schrik, m. Schrecken, Schrecknis, Erschreckung, Entsetzung, Furcht. -*achtig*, adj. u. adv. schreckhaft, furchtsam, scheu, leicht (erschreckend, -*erschrocken*, -*achtighed*, f. Schreckhaftig(-, Furchtsamkeit, -*beeld*, n. Schreckbild, -*be-*wind**, n. Schreckenssystem, -*regiering*, -*bevindrijvers*, m. pl. Schreckenmänner. -*dier*, n. schreckliches Thier, Ungeheuer. -*gedrocht*, n. schauungloses Ungeheuer, schreckerweckendes Gespenst; grausamer Mensch. -*kel-*dag**, m. Schalltag. -*keljaar*, n. Schaltjahr. -*kelmaand*, f. Schaltmonat. -*kelijk*, adj. u. adv. schrecklich, erschrecklich, schreckhaft, schreckenenerweckend, fürchterlich, entsetzlich; grausam; gewaltig; übermäßig, erstaunlich. -*kelijkheid*, f. das Schreck-, das Erschreck-, das Fürchterliche, u. a. w. -*ken*, v. n. schrecken, erschrecken sich (entsetzen, -*fürchten*, grausen. -*kig*, adj. scheu, furchtsam, schreckhaft. -*kigheid*,

f. Scheue, Furchtsamkeit. -*king*, f. besser *het Schrikken*, n. das Schrecken, die Furcht, das Erschrecken. [lich]

Schrik, adj. furchtsam, scheu, ängstlich.
Schrob, **Schrobbering**, m. Verweis, Tadel, Bestrafung, Ausrütteln. -*ben*, v. a. mit einem Besen den Fussboden scheuern und abpöhlen. -*ber*, m. Scheurer, einer der Besen Fussboden mit einem Besen scheuert; Scheurerbesen; Scheuer, Feger; Lumpenkerl; Bürger und Bauernschinder (Schimpfname, welchen man in einigen Gegenden den Aufwärtner beim Stewenwesen oder den Acoeisinnemern beilegt). -*net*, n. Zug-, Schlag-netz. -*ster*, f. Scheuerian, Fegerin, eine Frau, welche die Häuser und Gassen mit dem Besen scheuert.

Schroef, f. Schraube. -*bank* f. Schraubbank. -*draaijer*, m. Schraubendreher. -*zieder*. -*flesch*, f. Schraubeflasche, Flasche die man mit einer Schraube verschliesst.

Schroef(jen, v. a. senzen, mit einem glühenden Eisen oder mit Feuer sengen, mit heissem Wasser abbrühen, zubrennen (in der Wundarznei), Geld beschneiden. -*jer*, m. Senger, Brenner, der mit Feuer etwas senget, oder mit kochendem Wasser abbrühet; Geld-, Münz-)beschneider. -*ijzer*, n. Brenneisen. -*jing*, f. das Brennen; -*Sengen*. -*sel*, n. Münzspäne, das Abgeschneittene von Münzen; Messing zum Löthen.

Schroeven, v. a. schrauben; stois einhergehen.

Schrok, -*darm*, m. Vielfrass, gefräßiger Mensch, geisiger-, ältiger-, eigennütziger) Kerl. -*ken*, v. n. gefräßig oder übermäßig essen, heissungtrig alles nach sich ziehen, alles verschlingen. -*ker*, m. -*ster*, f. (s. *Schrok*, Vielfrass, Preserina, Eigennützig), -*ge*.

Schrollen, v. n. murren, schimpfen, sticheln, grummeln.

Schromel(lijk, adj. u. adv. fürchterlich, furchtsam-, erschreck-, entsetzlich; voll Furcht. -*loos*, adj. u. adv. ohne Furcht, nicht furchtsam, unerschrocken. -*loosheid*, f. Unerschrockenheit. -*n*, v. a. u. n. fürchten, sich fürchten.

Schrompel, s. *Rimpel*, f. Runzel, Falte. -*en*, v. a. schrumpfen, schrumpeln, schrumpfen, einschrumpfen; runzeln. -*ig*, adj. schrumpelig,

runzig, uneben, nicht glatt. -*ghheid*, f. Ungleichheit, -*ebenheit*.
Schrooif(jen *geld*), Geld (abschneiden, -*beschneiden*. -*sel*, m. Münzspäne, s. *Schrooisel*).

Schroom, m. Furcht, Schrecken, Kummer, Schwierigkeit, Aengstlichkeit. -*achtig*, adj. u. adv. furchtsam, ängstlich, blöde, versagt, feige. -*achtighed*, f. Furchtsam-, Aengstlich-, Blödigkeit, Versagt-, Feigheit. -*hartig*, s. -*achtig*, adj. u. adv. furchtsam, feighrig, -*hartiglijk*, adv. feighrig, unbeherrzt.

Schroot, n. Schrot, Stücke alten Eisens, womit man die Karstüchen fällt. -*lastaren*, -*lastaarn*, f. Ladeschaukel einer Kanone.

Schruppel, s. *Serpel*, der 24ste Theil einer Unze.

Schub, **Schubbe**, f. Schuppe, Fischschuppe; Grind. -*achtig*, *Schubbüg*, *Schobüg*, adj. schuppig, mit Schuppen besetzt. -*betje*, n. kleine Schuppe. -*swijze*, -*agewijze*, adv. wie Schuppen, Schuppenweise.

Schudd(bol, m. Schüttelkopf. -*ebollen*, v. n. mit dem Kopfe schütteln, wackeln. -*en*, v. a. u. a. schütteln, wackeln, hin und her bewegen; erschüttern, beben, sitters, erschüttern, trillen, trillern, schauern (vor Frost oder Schrecken). -*ing*, f. Erschütterung, Stoss; das Schütteln; Schauer vor Frost, u. s. w.

Schuw, f. Schub(thüre, -*lade*, Klappe; Schieber, Schiebdeckel einer Schachtel; Schiebchen einer Schürze oder am Kleide eines Frauensimmers. -*elaar*, m. Zischer, Pfeifer, einer der wie die Schlangen sieht; Schmarotzer, Tellerlecker. -*elen*, v. n. siochen, pfeifen wie eine Schlange. -*eling*, das Zischen, Gesische oder Blesen der Schlangen, das Geheul des Windes. -*je*, n. Schubthürchen, Klappchen, Schieberchen, Schiebdeckelchen. -*knoop*, m. Knoten der auf und zugeht, bewegbarer (Knoten, -*Knopf*, Strick. -*lade*, -*laa*, -*lad*, f. Schublade. -*raam*, -*venster*, n. Schuhrahmen, -*Schub*-, Schieb-)fenster. -*steen*, m. ängstlicher Weustein. -*tafel*, f. Einschiebeschub, Tisch dessen Blatt durch Einschieber vergrössert werden kann. -*trompet*, f. Taschentrompete, welche sich auseinander nehmen lässt (ehersend) der Hintere. -*uis*, m. Schube, (eine Art Eulen).

Schuijfer, m. Kleiderbürste, Bürste.
-jeren, v. a. abbürsten, bürsten.
-jermaker, m. Bürstenmacher.
Schuijen, v. a. u. n. sich irgendwo verbergen, verstecken; versteckt sein, verborgen sein. -*eenek*, s. *schuilhoek*, m. Schlupfwinkel.
-gaan, v. *Verschuisen*, v. a. verbergen, -stecken. -*hoek*, m. Schlupf-, Versteckwinkel, heimlicher Aufenthalt; Hinterlade. -*hoekje*, *Schuilwinkelspele*, v. n. verstecken-, blinde Kuchelspielen. -*ing*, f. Verbergung; Zufluchtort; das (Verbergen, -Verstecken). -*plaats*, f. verborgener-, sicherer Ort, Zufluchtort, Hinterhalt. -*toren*, m. Wachtthurm, Thurm von dem man etwas auskundschaftet. -*winkel*, s. -*hoek*, m. Schlupfwinkel.
Schuis, f. u. n. Schaum, Abschaum, Hefen. -*achtig*, adj. schäumig, schaumartig, vollschäumig. -*achtigheid*, f. das Schäumige. -*bekken*, v. n. schäumen-, geifern-, schäumen (von Zorn, brausen). -*en*, v. a. u. n. schäumen, Schaum auswerfen; abschäumen; geifern aus dem Maule. -*er*, m. Abohaumer; Schaumlöffel; Seeräuber, Kaprer, Korsar; Schmarotzer. -*ig*, adj. schäumig, schäumend; voll Schaum. -*ing*, f. das Schäumen, -Abschäumen; Aufwerfen des Schaumes. -*lepel*, m. s. *Schwimmspaan*, f. Schaumlöffel. -*loopen*, v. n. schmarotzen, Tellerlecken. -*looper*, m. Schmarotzer, Tellerlecker. -*spaan*, f. Schaumlöffel. -*tafel*, m. u. f. Schmarotzer, -ian.
Schuis, *Schuisne*, *Schuiswisch*, adj. u. adv. schief, quer, sverch, krumm, seitwärts, abseit. -*en*, v. a. in die Quere (stellen, -sitzen); schief (setzen, -hängen, -schneiden). *Een dak schuiven*, ein Dach schief-, abhängig) anlegen. -*heid*, *Schuisheid*, f. *Schuisheid*, f. Schiefe, Quere, Schiefheit, Abschrägigkeit, Abheilung eines Berges, u. s. w.
Schuit, f. Schüte, Nachen, Kahn, Boot, kleines Schiff. -*voerder*, m. Schiffer (einer Barke, eines Frachtschiffes, Eberführer. -*je*, s. kleiner Nachen, Schiffchen. -*vracht*, *Schuitvracht*, f. Schiffsfracht, Fahrgeld.
Schuit(en), v. a. schieben, fortschieben; auf-, zurück)schieben. -*suit*, s. *Schuisuit*, m. Schuhu, (eine Art Eule).
Schuld, f. Schuld, geborgtes oder sonst zu bezahlendes Geld; Vor-

gehen, Missethat, Uebertretung, Sünde, Fehler. -*bekentenis*, f. Schuld(bekentnis, -geständnis; Bekenntnis-, das Gestehen) eines Fehlers. -*boek*, n. Schuldbuch. -*boeting*, f. Schuldbüssung, Genugthuung. -*brief*, m. Schuld(brief, -schein, -verschreibung; Obligation. -*eischer*, m. Gläubiger, Schuldforerder. -*eloos*, adj. unschuldig, rein. -*enaar*, m. Schuldner. -*enaar*, f. Schuldnerin. -*keer*, m. Schuldherr, Gläubiger, Schuldforerder. -*ig*, adj. u. adv. schuldig, gehalten, verbunden, -schuldigt, -pflichtet; strafbar, missethätig. -*offer*, n. Schuld-, Versöhn-, Versühnopfer. -*oerwiz*, n. s. *Ad-*, *Designatie*, f. Schuldenweisung, Assignation. -*vorderaar*, m. Schuldforerder, Gläubiger. -*vordering*, f. Schuldforderung, Einforderung einer Schuld.
Schulp, f. Schale, Muschel. -*goud*, n. Muschelgold. -*schaal*, f. muscheligartige. - ähnliche Schüssel. -*stek*, -*slak*, f. Schalschnecke, Schnecke mit einem Gehäuse. -*steen*, m. Muschelstein, Conchylia. -*viesch*, m. Schalfisch, Muschel. -*wit*, n. Muschelweiss (eine weisse Farbe). -*zand*, n. Schnecken-, Muschel(pulver, gemahlene Muschelschalen zur Abscheuerung des Fussbodens. [Schaufel.
Schup, *Schop*, f. Schüppe, Spaten, *Schuppen*, s. *Schoppen*, v. a. u. n. schuppen, u. s. w.
Schurfd, -*ig*, adj. rüdig, schäbig, krätzig, grindig, aussätzig; elend, schlecht, übelaussehend. -*heid*, f. Krätze, Grind, Räude. -*ig*, s. *Schurfd*. -*igheid*, s. *Schurfdheid*. -*kruid*, n. Grind-, Räudekraut, (eine Pflanze). Scabiosa.
Schurf, f. u. n. Krätze, Grind, Räude, Schäbe.
Schurk, m. Schurke, Taugenichts, Spitzbube. -*achtig*, adj. schurkenmässig, spitzbübisch, betrügerisch, schelmisch. -*en*, m. pl. Schurken, Schelme. -*en*, v. n. sich schaben, reiben für Jucken, sich (schuppen, -kratzen vor Frost oder Jucken).
Schurf, m. Schirm; Schutz, Bedeckung; Verschluss von Bretern; Hindernis, Niegel; Feuerschirm. -*board*, n. Schutzbret. -*dak*, m. Schirm-, Wetterdach. -*dew*, f. Schützhöhle einer Schleihe. Wehre. -*gevaarte*, u. Geschüts, Artilleriezeug, das

Schiessen der Artillerie. -*hok*, *Ask*, n. -*kooi*, f. Schutz-, Pierch, Pfandstall, das gepfändete Vieh zu bewahren. -*poort*, n. Schiessporthe, -loch auf einem Schiffe. -*sbrieff*, m. Schutz-, Geleitsbrief. -*sel*, s. *Schut*, s. Schutz, Schirm, Bedeckung, Beschützung; Abschluss, Verschluss von Bretern; Hecken, Zaun. -*sengel*, m. Schutz-, Beschirmengel. -*skeer*, m. Schutzherr, Patron, Vorsteher, Beschützer, Protector. -*sluis*, f. Schleihe, Wasserkelrung. -*stal*, m. s. *Schutshok*, n. Schutzstall. -*vrouw*, f. Schutzfrau, Beschützerin, Patrocinia, Vorstherin, Gönnerin. -*ten*, v. a. schützen, beschützen, -schirmen; wehren, abwehren, hindern, hemmen, widerhalten; (das Vieh) anhalten, -pfänden, -in den Schutzstall bringen. -*ter*, m. Schütze (im Thierkreise). -*terijf*, f. die bewaffnete Bürgerschaft. -*ting*, f. Breter(verschlag, -saun, hölzerne Scheidewand; Memmung-, Widerhaltung (des Wassers, -einer See). -*vulling*, f. pl. Geschütze, eine Schiffe, wo die Kanonen stehen und gefüllt oder geladen werden.
Schuur, f. Scheune, Scheure. -*bak*, m. Scheuerkästchen, worin der Scheuersand und die Scheuerlappen verwahrt werden. -*doek*, m. -*lap*, f. Scheuer(hader, -lappen. -*en*, s. *Schuren*, v. a. scheuern, reiben, fegen. -*ing*, s. *Schuring*, f. das (Scheuern, -Abreiben). -*lap*, f. Scheuer(lappen, -hader. -*sel*, n. Scheuersand. -*ster*, f. Scheuerfrau, Scheuerin. -*zand*, n. Scheuersand.
Schuw, *Schuw*, adj. u. adv. schen, schüchtern, furchtsam. -*heid*, f. Schue-, Schüchternheit, Furchtsamkeit. -*en*, v. a. schuen, sich fürchten, meiden, fliehen, vermeiden einen (Abscheu, -Ekel an etwas haben).
See, s. *Sek*, f. Sekt, süsser Wein.
Secretaris, m. Secretär, Geheimschreiber. -*ij*, f. Schreibstube, Kanzlei.
Sec(arie), m. Sectierer, Anhänger einer Secte; Abtrünniger von einer Kirche. -*s*, f. Secte, Rotte, Anhang.
Sedert, adv. seit, seitdem, -her.
Seffens, s. *Teffens*, adv. zugleich, auf einmal.
Segren, -*grijn*, n. Schagrin, Sagrin (ein gewisses Thier, Chagrin) die Haut-, das Leder) vom Scha-

grin, Zapfen-, Fisch)leder, -en, adj. schagrin, von Zapfenleder. *Eene seyrijns horlogieskas*, ein schagriner (Uhrkasten, -Uhrfut- teral.

Sein, n. Zeichen, Lösung. *Iemand een sein geven*, einem (ein)Zeichen, -einen Wink geben. -en, v. a. Zeichen-, Lösung (insonderheit zur See). -schoot, m. Lösungsschuss. -tesken, s. *Sein*, n. Lösungszei- chen.

Seilen, f. Sense, -, v. a. (Schiffsw.), schwere und grobe Seile-, (Tau-) festbinden. -gen, f. plur. gewisse dünne Stricke, womit man, auf den Schiffen andere stärkere fest- bindet.

Sek, f. Sekt, ein süßer Wein. -achtig, adj. sektartig, wie Sekt.

Sekret, *Secret*, n. Secret, Privat- Abtritt. -s. *Gehaim*, adjectivum, bedeckt, verborgen.

Sesse, *Sese*, s. *Kumme*, f. *Sexe*, Ge- schlecht.

Selderij, *Sellerij*, f. Zellerie, Sella- rie (eine Pflanze).

Seldremasten, *Seldremont*, *Sello- wken!* (excl.) Pots Element.

Sement, s. *Cement*, n. Ciment, ge- mahleuer Tuffstein.

Semmelaar, s. *Zammelbaar*, m. Zan- derer, Trödler, langsamer Mensch. *Sene*(laden, -bladeren, m. plur. *Sene- nes*, Sennes)blätter. -groen, n. Sennegrün, Fränellen (eine Pflan- ze).

Senilboom, m. Linsenbaum.

Sententie, (obs.) Spruch, Sentenz, Urtheil; Ausspruch eines Rich- ters.

Santorij, *Santorij* (*Centaureibloem*), f. Tausendgülden(kraut, -blu- me).

Sepier, *Sipier*, *Cipier*, m. Gefangen- wärter.

Seryiant, *Serjant*, m. Sergeant. Unt- eroffizier bei dem Fussvolk.

Sergie, *Serge*, *Sargys*, f. Sarsch, Ser- sche (eine Art Wollenzug).

Seringe, f. spanischer Flieder, Hol- lunder, Pfeifenstrauch, Siringe, (eine gewisse Staude).

Sermontein, n. Sesselkraut, Stein- kraut, Bergsee (eine Pflanze).

Serp, adj. herbe, säuerlich, scharf. -ig, adj. säuerlich, herbe.

Serpent, n. Schlange; ein gewisses Musikinstrument; ein böses Weib. -loos, n. Lang-, Wald)knoblauch, Siegwurz. -ijmsteent, m. Serpentin- stein; Ophites.

Servet, *Serviet*, n. Serviet, Salvat,

Tischtuch. -goed, n. Tisch(zug, -tücher, Servietzug.

Ses, s. *Zee*, Sechs.

Seulen, v. u. mit einem Netze an einem Karren und Pferde, auf den Sandbänken, fischen; glitschen, gleiten.

Sevelboom, s. *Savelboom*, m. Seven-, (Sade)baum, Sabina, (eine Staude).

Sesze, s. *Seske*.

Sjarp, *Sjerp*, f. Scherpe, Gürtel.

Sibillen, f. plur. Sibillen, gewisse Wahrsagerinnen bei den alten Rö- mern.

Siciliaansch, adj. von Sicilien.

Sidderen, v. a. Zittern, Beben. -ing, f. Zittern, Beben, Zitterung.

Sieraad, n. Zierrath, Zierat, Schmuck.

Sjelsi, *Gelsi*, n. Conserve, Gallerte.

Sjerp, f. Scherpe, Gürtel.

Signatuur, (Drucker und Apothe- kerw.), f. Signatur (der Bogen; - der Recepte, Zettel an einer Arznei, wie und durch wen die- selbe gebraucht werden muss.

Signet, m. Signett, Petschaft, Pet- schier. -enijder, m. Petschierste- cher. [Herrschaft, Herr.

Signeur, s. *Signeur*, m. Seigneur.

Sikkel, m. Sichel, Kornsichel; Sechel (ein gewisses Maas und Gewicht: eine gewisse Münze des jüdischen Reiches).

Sim, -me, f. Affe; Angelschnur.

Simmetje, n. Aeffchen.

Simpel, adj. u. adv. simpel; einfältig; albern, wahnwitzig, schlecht. -heid, f. Einfalt; Einfältigkeit; Wahnwitz, Albernheit, Unver- stand. -lijk, adv. einfältig, schlecht und recht.

Sinaasappel, s. *Chinaasappel*, *Ap- pelsina*, m. Apfelsine, eine Art Pomeranze.

Sinde, s. *Sints*, adv. seit, seitdem.

Siness, s. *Chiness*, m. Chinese, Wu- cherer, Schacherer.

Singel, m. Allee oder Spaziergang ringsum ein Stadt oder ein Schloss, Pferdégürtel; Seil unter einem Stuhl oder Ruhebetze geflochten.

Signieur, m. Herr, Herrschaft, Meister (Titel der geringeren Bürger in Holland).

Sint, *Sints*, adv. seit, seit dem.

Sint, s. *Heilige*, m. u. f. Sanct, Heili- ger bei der römischkatholischen Kirche.

Sintfel, f. ausgebrannte Schmiedekoh- le; Blechplättchen womit die Kin- der spielen, s. *Rinkel*.

Sjoww, f. aufgerollte Schiffslagge, oder sonst etwas das man zur See

aufstellt, zum Zeichen, dass man sich in Noth befindet, oder Hülfe bedarf; schwere Frucht, mühsame Arbeit, beschwerliche Sache. -en, v. a. eine aufgerollte Flagge oder ein Zeichen um Hülfe aufzustellen; tragen, schleppen; schwere Ar- beit verrichten; harte Schiffsar- beit thun. -er, m. Träger, Arbeiter, einer der schwere und rohe Arbeit thut.

Sipier, *Cepier*, m. Gefangenwärter, Stockmeister.

Sippen, v. a. nur eben (kosten-, prä- len).

Sireen, f. Sirene (in der Fabellehre).

Siringe, *Seringe*, f. spanischer Fli- der (eine Blume).

Sirken, s. *Tijlpen*, v. n. switschern (wie die Vögel).

Siroop, *Sijroop*, f. Syrup.

Sise(en, v. n. sischen (wie, s. B. glühendes Eisen im Wasser). -er, m. Zischer, nasses Pulver oder spei- der Teufel. -erjys, n. Schmidts- feuerrohen, speiender Teufel (nasses Pulver). -ing, f. das (Zischen, - Aufwellen, - Prudeln und Ger- rausch von glühendem Eisen im Wasser.

Sits, s. *Chits*, f. u. n. Zits, gemahl- te indianische Leinwand oder Kat- tun. -winkel, m. Zits(kram, -laden).

Slad, s. *Salada*, f. Sallat.

Slaf, m. Solave, Sklave, Leibeige- ner. -achtig, *Slafsch*, adj. skla- visch, knechtisch.

Slagge, adv. zu rechter Zeit, zu Paas- -, adj. u. adv. handgemessen, fecht- end, im Handgemenge. [korb.

Stadsman, *Salademan*, f. Sallat.

Slaan, v. a. schlagen, Schläge ge- ben; streichen (mit Ruthen), gei- seln; hämmern, schmieden; schlachten; prägen, Geld mün- sen; (die Trommel) rühren, (die Laute) spielen; (durch ein Tuch) streicken; (den Feind) überwinden; (Seigen-, Seile) spinnen; (wie die Vögel) singen; fechten, hand- gemein sein; den Feind) schla- gen, -überwinden; Beziehung auf etwas haben. -, v. n. errathen, muthmassen.

Slaap, m. Schlaf, Nachtruhe; die Schläfe am Kopf. -achtig, s. *Slape- rig*, adj. schläfrig. -baas, m. Schlafwirth; einer in dessen Hau- se Besfahrer oder Arbeitsgesellen ihr Nachtquartier haben. -bank, f. Schlaf-, Ruhe)bank, -betze das sich suschlägt. -bal, m. Mohnkopf. -duwtje, n. Schlaf-, (Wiege)lied.

chen. -drank, -drank, m. Schlaftrunk, -trunk, -dranken, adj. schlaftrunken, schläfrig, -drunkenheit, -trunkenheit. -geld, n. Schlaf-, Logie)geld. -goed, n. Schlafzeug, -gut, Nachtkleidung; Schlaftrank. -kamer, f. Schlafzimmer, -stube, -kammer. -koorts, f. -fieber, -sucht. -kruid, n. -kraut, -pulver. -laken, n. -tuch, Bettuch. -middel, n. -mittel, -arznei. -muts, f. -mütze; schläfriger-, träger-, fauler) Mensch. -plaatje, f. -stätte, Nachtlager. -rok, m. Schlafrock, Nachtkleid. -sap, n. Mohnsaft. -slagader, f. grosse Halsader, Schlafpulsader. -spier, f. -muskul-, -maus. -stede, -steet, f. -stätte, -ort. -ster, f. Schlafärin. -vertrek, n. Schlafzimmer. -verwekkend, adj. -erweckend, -bringend, -verursachend. -vrouw, f. -frau, -wirthin, welche Arbeitsleute logirt. -ziek, -zuchtig, adj. schlaf-süchtig. -ziekte, -zucht, f. -sucht, -krankheit. -zuchtig, s. -ziek, adj. -süchtig.

Slab, f. Schlabb-, Schlabber-, Geiser-, Speichel)tuch der kleinen Kinder. -akken, Slabbakken, v. n. schlaff-, träge) werden, langsam und träge etwas thun; sich verringern, abnehmen, sich legen. -be, Slabberharing, Poesjeharing, f. eine Art frischer Haringe, welche in der Südersee gefangen werden. -ben, v. a. mit der Zunge lecken (wie die Hunde), schlappen, -peren. -ber, m. s. Slabbe, f. eine Art Haringe. -beren, v. n. sich beim Essen beschmutzen. -doek, m. Speichel)tuch der kleinen Kinder.

Slachten, v. n. gleichen, ähnlich sein. -s. Slagten, v. a. schlachten, metzeln.

Slag, m. Schlag, Stoss, Hieb, Streich; Schlecht, Gefecht; Glockenschlag; Unglück, Verlust; Art, Sorte, Gattung, Händigkeit, Behendigkeit, Handgriff; Schlag am Kopfe, Pulsschlag; Schlagflusse; Taubenschlag; Gleis, Wagen(gleis, -spur; gelegene Zeit, Gelegenheit. Zijnen slag waarnemen, seine Zeit-, Gelegen-heit) gut absehen, - in Acht nehmen. -ader, m. Schlag-, Puls)ader. -boeg, m. Wendung, -Krummung) des Schiff)schnabels. -boom, m. Schlagbaum, Sperre. -dwi, f. Schlagtaube, Haustaube. -eun, v. n. gelangen, glücken, gerathen. -er, m. Schlächter, Fleischer, Fleisch-

Knochenhauer, Metzger. -horlogie -wurwerk, n. Schlaguhr. -kooi, (s Vogel)kooi, -kwap), f. Schlagkäfig, Vogel)sprenkel, Springhäuschen zum Vogelfange. -lijen, f. Zeichen schnur, eine mit Kreide bestrichene Schnur, das Holz zu zeichnen, welches gesägt werden soll; Seil, womit die Schiffssegel gebunden werden. -net, n. Schlagnets, gewisses Netz, Vogel zu fangen. -orde, f. Schlachtordnung. -pen, f. Schlag-, Schwung)feder. -regen, m. Schlag-, Platt)regen, Regentoss. -t, f. das Geslachtete, das Fleisch und Fett eines geschlachteten) Ochsen, -Schweines, u. s. v. -tand, m. Slagzahn, Hauer (eines Ebers, - Elephanten, u. s. w. -tbank, f. Schlacht-, Fleisch)bank. -tbeest, n. Schlachtvieh, Stück Schlachtvieh. -ten, v. a. schlachten, metzeln, tödten; sich mit Fleischvorrath an den Winter versehen. -ten, v. n. s. Schlachten, ähnlich sein, nacharten. -ter, m. Schlächter, Metzger, Fleischer, Fleischhauer. -tygd, n. Schlächterlohn. -thuis, n. Schlachthaus. -ting, f. Schlachten, -tung, Gemetzel, Metzeln, Blutvergiessung, blutige Schlacht. -tloon, n. Schlächterlohn, November. -mes, n. Schlacht-, Schlächter)messer. -offer, n. Schlachtopfer. -stijd, m. Schlachtzeit. -vaardig, adj. fertig (zum Schlagen, - zum Fechten. -vader, -vader, f. Schwang-, Schlag)feder eines Vogels. -veld, n. Schlachtfeld. -zijde, -zij, (Schiff)w.) f. Schlagseite, niedere Seite eines Schiffes, das, durch die grössere Schwere der Ladung auf der andern Seite Schief liegt. -zwaard, Schlachtschwert.

Slak, f. Schnecke; (in der Zergl.k.) Ohren)schnecke, -hühle.

Slak(en), v. a. u. n. los(machen, -lassen, lösen, freilassen, entfesseln, in Freiheit setzen, entspannen; äussern, sich entfallen lassen. -sing, f. Froi-, Los)lassung, Befreiung, Entfesselung, Ausserung. **Slampamp(en)**, v. n. schlampampen, schlampfen, schlennen, fressen und saufen. -er, m. Schlampamper, Schmarotzer, Schlemmer, Schmauser, Prasser. -erij, f. das Schlampampen, -Schlennen, -Schmaufen, -Schmarotzen.

Slang, f. Schlange; Feldschlange (eine gewisse Art langor Kanonen);

lederne Röhre einer Feuerspritze; Distillirschlange; ein Gestirn. -geblaae, n. Schlängengewebe. -enhoofd, n. Schlängenkopf; wilde Ochsenzunge (eine Pflanze). -enhout, n. Schlängen(holz, -wurzel (Lignum Colubrinum). -enhuid, f. Schlängen(fell, -haut. -enkruid, n. Schlängenkraut, (eine Pflanze). -enroede, f. Schlängenstein (des Merkurs); -keule (des Eokulap). -ensmout, n. Schlängenseft. -ensteen, m. Schlängenstein. -Serpentin. -ensteen, m. s. -roede, f. Schlängengestab. -ontong, f. Schlängenzunge Pfeilkraut. (eine Pflanze), Sagitta, verläumderische Zunge; schmeichelnder Redder. -etij, n. junge-, kleine) Schlange; Schlängelchen. -esworte, n. Schlängenzunge (eine Pflanze), Serpentina; Schlängenzunge, (eine Pflanze), Scorzonera. -stuk, n. Feldschlange (eine Art Kanonen).

Slap, adj. u. adv. schlaff, schlapp, locker, los, nicht ausgespannt, weich; nahrungslos, nicht (stark, -scharf) fest, schwach; langsam, träge; biegsam. -hartig, adj. kleinemüthig, versagt, muthlos, furchtsam, blöde. -hartigheid, f. Muthlosigkeit, Feighrigkeit, Verzagt, Blödigkeit. -hartiglijk, adj. feigherzig, kleinemüthig. -heid, f. Schlaffheit; Schwäche; Nahrungslosigkeit; Zaghaftig-, Furchtsamkeit. -jes, adj. schwach, schlaff; langsam, träge; weich; kältsinnig. -peijlik, adv. auf eine (schwache, -langsame Art und Weise. -pen, v. a. u. n. schlaff-, locker) machen, - werden, - sein; schwächen nachlassen; abschlagen, im Preise vermindern. -pighed, s. Slaphed, f. Schwäche, Schwachheit.

Slape(n), v. n. schlafen, im Schlafe sein, ruhen. -loos, adj. schlaflos. -loosheid, f. Schlaflosigkeit. -r, m. Schlafär. -rig, adj. schläfriger. -righed, f. Schläfrigkeit, Trägheit.

Slatten, (Prov.) v. n. Kanäle ausgraben oder vom Schlamm reinigen. **Slac(en)**, v. n. schwere, mühselige Arbeit verrichten, immer emsig in der Arbeit sein. -enhandel, m. Sklavenhandel, Handlung mit Sklaven. -erij, f. Sklaverei, Leibeigenschaft, Diensthäufig, Knechtschaft. -in, f. Sklavin, Leibeigene.

Slecht, adj. u. adv. schlecht, geringe, von geringem Werthe; einfältig, blödsinnig; einfach, nicht auf-

geschmückt, ohne Zierde; eben, flach; niederrüchrig, untugendhaft; armselig; schlimm, rauh, unangenehm.-*stijk*, adv. schlecht, armselig; niedrig; auf eine schlechte Art.-*en*, v. n. ebenen, gleichmachen, schleifen, schlechten; bahnen, befriedigen.-*Aeid*, f. Schlecht-, (Gering)heit; Einfältig-, (Blödsinnig)keit; Niedrig-, Niederträchtig)keit; Ebenheit; Glätte.-*hoofd*, m. u. f. n. blödsinniger-, einfältiger) Mensch; Idiot, Ignorant.-*hoofdigheid*, f. Einfalt, Blödsinnigkeit, Dummheit, Unwissenheit.-*s*, adv. nur allein, nur; schlechterdings, schlechthin.

Stede, *Sted*, f. Schlitten; Schleifkutsche, Kutsche ohne Räder auf einem Schlitten stehend.-*vaart*, f. Schlittenfahrt.

Stee, f. Schleie, Schlepplausche, wilde Pflanze; Schlitten (s. *Stede*); Schleie, s. *Zoet*, eine Art Fische.-, adj. sauer, herbe, das den Mund zusammensieht, oder die Zähne stumpf macht.-, *Steesus*, adj. stumpf (von den Zähnen).-*boom*, m. Schleenbaum.-*doren*, *-doorn*, m. Schleh(dorn); -strauch.

Steeft, m. grosser hölzerner Topf-, (Küchen)löffel; Tölpel, einfältiger aber gutmüthiger Mensch.

Sleep, (imperf. von *Slippen*, schleifen, wetzen), ich-, er schliff.-, m. Schleife, Schleppe eines Kleides; Gefolge von Dienern oder Kindern und Verwandten, Folge einer Sache.-*drager*, m.-*draagster*, f. Schleppen(träger, -trägerinn.-*lenden*, f. faules-, trübes Frauenzimmer.-*net*, n. Schleppe-, Zug)net.-*voet*, m. Schlotterfuss, träger -, langsam) gehender Mensch.-*voeten*, v. n. langsam gehen, mit den Füßen schleppen.

Sleet, f. Ab(tragung, -nutzung) -setzung von Waaren, Verschleiss.-*suk*, adj. der oder die geschwind und in kurzer Zeit viele Kleider oder andere Sachen abnutzt.-*sore* reist oder verthut.

Slegel, m. eine Krankheit an den Beinen der Pferde; (Prov.) f. ein hölzerner Schlagel, s. *Slegge*.

Slegge, *Stei*, Schlagel, hölzerner Einschlaghammer, Klöpfel.

Stei, s. *Slegge*, f. Schlagel, Klöpfel.
Slek, *Slak*, f. Schnecke.-*horentje*, *-huisje*, *(Slekken)huisje*, n. Schneckenhäuschen.

Slemp, f. Theemilch, Söhlma, Schlemmerei, Pressen, Völlerei.

-*dagen*, m. plur. *Frass*-, *Schmauss*-, *Freuden*)tage.-*en*, v. n. schleimen, schmaussen, pressen, fressen und saufen.-*er*, m. Schlemmel, Frasser, Schmarotzer.-*erij*, f. Schlemme-, *Schmauss*-, *Frass*)-rei, das Pressen.-*looper*, m.-*looperster*, f. Schmarotzer.-*inn*, *Schlemmer*, *Tellerlecker*, *inn*.-*maalt*, n.-*maaltijd*, f.-*partij*, f. *Schmauss*, grosses Gastmahl.

Sleender, s. *Sleenter*, n. Schlendrian.
Slenk, s. *Slink*, f. ein morastiger Ort, ein kleiner enger Kanal.-*en*, v. n. abnehmen, verringern, dünner-, hagerer) werden, schwinden, eingehen, zusammenschrumpfen.

Sleusen, s. *Verleusen*, v. a. verweilen, abdrörrn.

Sleuter, m. alter Schlendrian, alte Gewohnheit; herunterhängende Fetzen an einem zerlumpten Kleide, Haderlumpen, Fettschle.-*en*, v. n. schlendern, herumschlendern; achlos mitgehen; der alten Gewohnheit folgen.

Slepe(n, v. a. u. n. schleifen; schleppen; auf einem Schlitten führen; an-, zu) sich ziehen, fortziehen; zur Folge haben; über die Erde schleppen, nachschleppen; langsam gehen.-*nd*, adj. schleifend, schleppend; aufgeschoben, lange während.-*r*, m. Schlittensführer, Schleifer, Frachtschleifer.-*rs paard*, n. Schlitten-, Fracht-, Zug)pferd.

Sleping, f. das (Schleppen, -Schleifen).

Slet, f. Fetze, Lumpen, Haderlumpen; abgetragenes Kleid; ein unreinliches-, säuisches Weibsbild; Gasenhure. Eine *dronkane slet*, eine Säuferin.-*vink*, m. ein läderliches- säuisches-, unreinliches-, auf ihre Sachen nicht Acht gebendes) Frauenzimmer.

Sleuw, f. tiefe und enge Grube; schmale Tiefe zwischen zwei Sandbänken; Grube oder Aushöhlung einer Säule.

Sleut, f. Schlendrian, Gewohnheit, Mode.-*en*, v. a. u. n. der Gewohnheit folgen, sich nach dem Schlendrian richten; schleppen, ziehen, reissen; versiehen, sich aufschieben.

Sleutel, m. Schlüssel.-*baard*, m. Bart an einem Schlüssel.-*been*, (in der Zergl. K.) n. Schlüssel-, Hals-, Schulter)bein, Schlüsseltrasselbein.-*bloem*, f. Schlüsselblume,

Himmelschlüssel, (eine Blume), *Primula odorata*.-*bas*, f. Schlüsselbüchse.-*drager*, *-drig*, m. Schlüsselträger, Förtner.-*gat*, n. Schlüsselloch.-*keten*, *-reeks*, *-ring*, f. Schlüssel(ring, -kette, -riem, m. Schlüsselriem.-*ring*, m. Schlüsselring.

Slibber, *Stib*, f. Schlamm, Moder, Schleim.-*achtig*, adj. schlammig, schleimig, schlüpförrig.-*en*, v. n. schlüpfen; gleiten, glitschen, ausglitschen.-*ig*, adj. u. adv. schleimig, schlammig, schlüpförrig.-*igheid*, f. Schlüpförrigkeit.

Slieren, v. n. glitschen; schlendern, herum(schlendern, -streichen, -irren).

Slijck, n. Koth, Schlamm, Moder, Gassenkoth, Dreck.-*achtig*, *-erig*, *-ig*, adj. kothig, dreckig, schlammig.-*erigheid*, f. das (Schlammig-, Kothige)-*kuijl*, m. Schlamm-, Moder)grube.

Slijm, f. u. n. Schleim.-*achtig*, *-ig*, adj. schleimig, schleimartig.-*erigheid*, f. Schleim(igkeit, -artigkeit)-*gast*, m. schleimiger Mensch; *-gezwel*, n. Schleimgeschwulst.-*ig*, *-erig*, adj. schleimig, artig.-*igheid*, f. Schleimigkeit, sähige Feuchtigkeit.-*klier*, f. Schleimdrüse.-*loop*, m. Schleimfluss.-*prop*, m. Schleimpflock; Vielfluss (ein Nasengeschwür, Polypus).-*verdrjvend*, *-zuiverend*, adj. u. part. schleimsuchtstreibend.-*zucht*, f. Schleimsucht; Weisswasser, Wassersucht.

Slijpbord, n. Schleif-, (Wets)bret.-*en*, v. a. schleifen, wetzen, schärfen; glätten, poliren; glatt machen.-*en*, n. Schleiferhandwerk.-*er*, m. Schleifer, Stein-, Scheer)schleifer; Glätter, Polierer.-*ing*, f. das (Schleifen, -Wetzen, -Poliren).-*molen*, Schleifmühle.-*sel*, n. Schleifsand, das beim Schleifen von Steine sich abreibt; Schleif-, Schliff-, Abschleifsel.-*steen*, m. Schleif-, (Wets)stein.

Slijt(*aadje*, *Slijtagie*, f. Abnutzung von Kleidern und andern Sachen; Absatz von Kaufwaaren.-*achtig*, adj. viele Kleider abnutzend.-*en*, v. a. u. n. Waare (ab)schleifen, im Kleinen verkaufen; ab(tragen, -nutzen, abschleifen, verschleissen, ab(wetzen, -reissen, -tragen, -nehmen, ver-)schwinden, -gehen, ziehen, vor-

übergehen. -er, m. Absetzer von Waaren, Krämer, der im Kleinen verkauft. -erij, f. Pfennigkrum, Kleinhandel. -erwinkeln, m. Krämer, Bude oder Laden, wo man im Kleinen verkauft. -ing, f. Abnutzung, Schleiss, Schliiss, Verschleissung; Kleinhandel, Pfennigkrum; eine Gattung von gemeiner Leinwand.

Slit, s. *Slijk*, f. u. n. Koth, Schlamm, Dreck. -ken, v. n. schlucken, verschlucken, durchschlucken; lecken. -kerig, adj. schlammig, kothig, dreckig. -op, m. u. f. Vielfrass, Fresser, -inn. -otje, n. Lattwerge, Syrup, u. s. v.

Slim, adj. schlimm, arg, böse; mühsam, schwer, lästig, boshaft, listig, schlau; schief, krumm, nicht gerade, ungestaltet. -heid, -migheid, f. Schlimmheit; Mühsamkeit; Schlauheit -igheit, Listigkeit; Bosheit; Schiele, Krümme, schlechte Beschaffenheit oder Lage. -voet, [-been], m. Krumm(fuss), -bein.

Slind(en), s. *verwinden*, v. a. ver(schlingen, -schwenden. -kolk, f. Schlund, Wirbel, Drehstuhl, Schlundtumpf. -penning, m. u. f. Verschwander, -inn.

Slinger, m. Schleuder; Schwungruthe, Pendel, Perpendikel) einer Wanduhr; Uruhr einer Taschenuhr. -aar, m. Schleuderer, der mit Steinen schleudert. -en, v. a. u. n. schleudern; schütteln, schlenkern, hin und her wanken, taumeln, schwanken. -horologie, -uurwerk, m. Perpendikeluhr, Wanduhr. -slag, m. Schlag einer Perpendikel; Bebendigkeit; Zufall, Geschwindigkeit; Strich. -uurwerk, n. Perpendikel-, Wand-, Tafel-, Pendel-, Schwunguhr. -voet, m. Sohlenkeibein, einer der im Gehen, mit den Beinen schlenkert.

Slink, f. schmale Grube oder Ausbuchtung welche das Wasser im Sande gemacht hat; kleiner enger Kanal; morastiger Strich oder Ort. -, s. *Linker*, adj. link. *De sinke hand*, die linke Hand. -en, v. n. dünner werden, ver(ringern, -mindern, -schwüden, abnehmen. -er, s. *Linker*, adj. linke. -sch, adj. links; unglücklich, schlimm, böse; unaufrichtig, verstellt, falsch; listig, betrügerisch. -schelijck, adv. auf eine listige, betrügerische, böse und verkehrte Art und Weise.

Slip, f. Schlippe, Zipfel eines Kleides. -pen, s. *Glippen*, v. n. schlüpfen, -fern, gleiten, aus-, ab) glüpfen. -per, -pert, m. vorgewaudte Bottschaft; das heimliche Wegschleichen. -tauwte, n. dünnes Seil, - Bind)garn.

Sliss(en), s. *Bessissen*, v. a. löschen (Feuer); schlichten, beilegen (einen Streit. -ing, Auslösung; Beilegung, Vermittlung.

Slobber, m. Schleim; Felle und Eingeweide der Fische; grobe Küchenschürze der Mägde. -doos, m. u. f. roher, schmutziger, säuischer Mensch; roher Werkmann, der nicht nett in seiner Arbeit ist. -en, v. a. u. n. im Wasser platschern; schlappern-, schlubbern-, schlürfen) wie die Enten und Gänse; schlabbern im Essen; über etwas leicht hingehen. -ig, adj. udelig, udelhaft, unreinlich, unfähig; schleimig. -ing, f. Geschlabber, Spülicht für die Schweine; das Schleimige und die Eingeweide von Fischen. -t, s. *Slobber*, m. grosse und breite Schürze der Küchenmägde.

Slodder, m. unachtsamer, nachlässiger) Mensch. -broek, f. Pluder-, Plodder)hosen. -en, v. n. schlotten. -ig, adj. unfähig, schmutzig, garstig; räumlich, so weit, nicht anpassend, nicht nett anschliessend. -kleed, n. Kleid das nicht gut anschliesst, Schlotterkleid. -vos, m. unachtsamer-, unfähiger-, unreiner) Mensch; jemand der Schlotterstrümpfe oder Pluderhosen trägt.

Sloop, f. Schaluppe, Chaluppe, Ruderkanu. -roeijer, m. Schaluppenrunder.

Sloer(en), v. a. der Mode-, der Gewohnheit) folgen; schleppen, abnutzen, reissen (s. *Sleuren*). -ie, -ie-moer, f. Schlampe, säuisches Weibbild.

Sloester, f. s. *Bolster*, m. Hüße, äussere Schale. -en, s. *Bolsteren*, v. a. schälen, aus der äusseren Schale oder Hüße machen.

Slof, adj. achtlos, nachlässig, saumselig, sorglos, unachtsam, träge; faul. -, f. alte Pantoffel; adj. achtlos, nachlässig. -fen, v. n. alte Pantoffel anhaben; im Gehen mit den Füssen schleppen, scharren; saumselig-, achtlos-, träge-, sorglos) sein. -heid, -figheid, f. Achtlosigkeit, Nachlässig-, Unachtsam-, Saumseligkeit, Trägheit.

Slok, m. Schluck, Mundvoll, Trunk. -achtig, adj. geträgsig, schluckend, fresshaft, heiss hungerig. -darm, m. Schluckdarm, Schlund, Speiseröhre; Frass, gefrägsiger Mensch. -je, n. Schluckchen, kleiner Trunk, Schnaps. -ken, v. a. schlucken, ein(schlucken, -schwelgen, schlügen, fressen, saufen. -ker, m. Schlucker, Schwelger, Frass, gefrägsiger Kerl, Geizhals; Filz. -king, f. (het *Slokken*, n.) das (Schlucken, -hinunterschlucken, -Schwelgen. -op, m. Frass, Fresser, Schwelger, gefrägsiger Mensch; Geizhals. -zucht, f. s. *Gulzigheid*, f. Gefrägsigkeit.

Slommer, m. -ing, f. *Beslommering*, f. Unruhe, Bekümmerniss, grosses Geschäft, Verwirrung. *Slommeren*, s. *Beslommeren*, v. a. u. n. viele Geschäfte, viel umhandeln haben, sich in viele Sachen mischen.

Slomp, m. roher grosser Brocken; eine ganze Menge; unfähiges Mensch, achtloses-, unreinliches) Frauenzimmer, Schmierbüchse.

Slons, f. unachtsames-, ihre Haushaltung verwirrendes) Frauenzimmer; Schffelaterne.

Sloodes, f. Schuhsohle, Mönchs-schuh; Holzschuh, Sandale.

Sloof, f. grobe Schürze; unglückliches-, armes-, einfältiges) Frauenzimmer. -achtig, adj. schwer, mühsam, emsig, thätig, fleissig, arbeitsam. -je, n. kleine Kücheenschürze; unglückliches-, armes-, einfältiges) Mädchen.

Slook, [imperf. von *Sliuken*, v. a. u. n. schleichen, Schleichhandel treiben], ich-, er) schlüch.

Sloof, f. u. n. Ueberzug eines Bettküssens, Zieche. -en, f. u. n. plur. Ueberzüge von Kopfküssen. -en, v. a. schleifen, abtragen, sei(trümmern, -stören, -brechen, -schlagen; vereinseln, gänzlich ausser Acht nehmen. -ing, f. Abtragung, Zerstörung, Schleifen, Zerlegung, Vereinselung. -nagel, m. Zapfen-, Nagel) welohen die Zimmerleute bei Errichtung eines Gebäudes gebrauchen.

Sloor, f. Mädchen ohne Erziehung, einfältiges-, ungebildetes) Frauenzimmer.

Sloot, (imperf. von *Sluiten*; v. a. s. schliessen, ich-, er) schlöss. -, f. Graben, Wassergaben.

Slooven, v. n. u. a. schwere-, harte-, sklavische) Arbeit verrichten.

Slap, adj. (s. *Slap*) los, locker, schlapp, schlaff, schlotternd. -, n. enges und nicht durchgehendes Gäßchen, Schlupfwinkel: Oeffnung im Söller oder im Kornboden. -*darm*, m. der blinde Darm. -*kosen*, -*kussen*, f. plur. Strümpflinge, Stiefeletten.

Slordiq, adj. u. adv. unordentlich, schmutzig, unrein, unfähig, garstig, schlampig, schmierig, säuisch, schlecht, lüderlich. -*heid*, f. Unreinlich-, Unfähigkeit, Unordentlich-, Lüderlichkeit.

Slorp(en), **Slurpen**, v. a. schlürfen, aus-, ein)schlürfen. -*ing*, f. das Schlürfen.

Slot, n. Schloss um etwas zu verschliessen; Schloss, grosses Landhaus, fürstliche Wohnung; Citadelle, Festung; Schluss, Beschluß, Ende; das Abschliessen einer Rechnung. -*bewijz*, n. s. *Sluistrede*, f. Beweis, Schluss, Syllogism. -*emaker*, m. Schlösser. -*gat*, n. Schlüsselloch. -*gevolg*, n. (in der Rhetorik), Schlussfolge. -*kaak*, m. Schlosshaken, Lüfter, die Schlösser zu eröffnen. -*hoofdman*, m. Schlosshauptmann. -*plaat*, f. Schlüsselplatte, -blech. -*poort*, f. Schlossthor. -*rede*, f. Schlusssrede; Schluss(-Ende) einer Rede. -*regel*, m. Schlusseite, letzte Zeile; Grundregel. -*rijm*, n. Schlus(-reim, -vers, Refrain eines Gedichtes. -*vers*, -*taars*, -*raars*, n. Schlusvers eines Gedichtes. -*vonnis*, n. Endurtheil, entscheidender Ausspruch. -*voogd*, m. Schlossvogt, -hauptmann, Befehlshaber eines Schlosses.

Sluizer, m. Schleier, Hülle; Binde. -*en*, v. a. ver(schleiern, -hüllen, mit einem Schleier bedecken.

Sluk, adj. dünne, mager, hager, sohlanke, rahn, rahnig; glatt, gleich, eben, nicht krauss, niederhangend. -, (ter) adv. heimlich, im verborgenen, verstoßener Weise. -*en*, v. a. u. n. schleichen, den Zoll-, die Maut) verfahren, Ware ins Land einschwärzen ohne einige Abgaben zu entrichten; Schleiehändler treiben. -*er*, m. Schleiehändler. -*erijf*, f. -*bandel*, m. Schleiehändler; Hintergehung des Zolls. -*handelaar*, m. Schleiehändler. -*hoerf*, f. Schleihure, heimliche Hure. -*spil*, f. Spille, Spindel an einem Spinnrocken.

Sluimeraar, m. Schlummerer. -*sch-*

tig, adj. schlummerig, schläfrig; dem Schlaf ergeben. -*en*, v. n. schlummern, einschläfern. -*ig*, adj. schlummerig. -*ing*, f. Schlummer.

Sluip, (ter) adv. verstoßener Weise, heimlich, verborgen. -*deur*, f. Schleichthüre, heimliche Thüre. -*en*, v. n. schlüpfen, schleichen, heimlich ein-oder aus)gehen. -*er*, m. Schleicher; falscher, heimtückischer Mensch, der niemand gerade ins Auge sehen kann. -*ers*, m. plur. Nägel mit kleinen Köpfen. -*gat*, n. [-*hoek*, m. -*hol*, n. s. *Slap*, n.] Schlupf(winkel, -höhle, -gässchen. -*haeren*, f. Schleichhaare; Schlupfhaaren. -*hoek*, m. Schlupfwinkel. -*hoer*, f. Schleihure, heimliche Buhlerin. -*hol*, n. Schlupf(höhle, -loch, -winkel. -*ing*, f. das Schlupfen; -Schleichen. -*koorte*, f. schleichendes Fieber. -*pad*, n. -*weg*, m. Schleif-, Schleich)weg.

Sluis, f. Schleuse, Wasserkehrung, steinerne Brücke. -*deur*, f. Schleuse-, Schütz)thüre. -*wachter*, m. Schleusenwächter, Schluesser.

Sluit(*balk*, m. Schliess-, Schluss)balken, -binde, (in der Baukunst). -*ben-mand*, f. Schliess-, Schluss)korb, Kober. -*boom*, m. Schlagbaum, Zollbaum, Sperre; eiserner Stab, die Thüre und Fenster zu verschliessen. -*doos*, f. Schliesskästchen. -*en*, v. a. u. n. recip. schliessen, verschliessen, sperren, versperren, zu(schliessen, -machen, -thun; beschliessen, endigen)gleich machen, abrechnen, wohl schliessen, anschliessen, gut passen; gut zusammenhängen; sich (schliessen, -ballen. -*er*, m. Schliesser, Sperrerr, einer der ein Thor oder sonst etwas verschliesst; Stockmeister, Gefangenwärter. -*hek*, n. Gitter(thor, -thüre. -*hengsel*, n. Hackenblatt an einem Kistendeckel. -*ing*, f. Schliessung, Verschliessung, Abschliessung, Schluss; Schlosserarbeit an einer Thüre oder an einem Kistendeckel; Anschliessung eines Kleides; Schluss(einer Rede, -eines Briefes. -*kool*, f. Schliess-, Kopf)kohl. -*krop*, n. Kropfsalat. -*mand*, f. Schluss-, Schloss-, Schliess)korb. -*rede*, f. Schlus-, Schlusrede, Beweisrede, Syllogism. -*regel*, n. Schlus-, End)sohle. -*rijm*, n. Schlus(reim, -vers. -*spier*, f. Schliessmuskel.

Sluif, m. Schlurf, Schluck, Trunk,

Schnaps; Rüssel eines Elephanten. -*drank*, m. Schlurftrank; Fleischbrühe, Bouillon, Julep, Suppe, Arzneitrank. -*ei*, n. weichgekochtes Ei. -*en*, v. a. u. n. schlürfen, ein-, aus)schlürfen; eintrinken. -*ing*, f. das Schlürfen, Ein-, Aus)schlürfen.

Smaad, f. Schmach, Schimpf, Hohn, Verachtung, Schande. -*rede*, f. Schmä(-, Schmach)rede. -*schrift*, n. Schmä(-, Schmach)-, Schand)schrift, Lästerschrift. -*woord*, n. Schmä(-, Schimpf)wort.

Smaak, m. Geschmack; Essens-, Trinkens)lust; Lust, Vergnügen, Wohlgefallen; Mode. -*lijk*, -*loos*, s. *Smaek*(*lijk*, -*loos*.

Smaal(*dicht*, n. Schmä(-, Spott)gedicht, Stachel-, Stichel)schrift, -reim, Satyre. -*schrift*, n. Stachelschrift. -*woord*, m. Schmä(-, Stichel)wort.

Smacht, f. abgeschnittener Rücken oder Bauch eines gesalzenen Härrings, heisshungerig-, kahler-, dürftiger(- ein geisiger) Mensch. -*en*, v. n. schmachten, versmachten, vor Hunger oder Durst, oder vor Sehnsucht vergehen. -*end*, (part.) adj. schmachtend, verlangend, sich sehnd; schwülig. *Eens smachtende hitte*, eine schwüle Hitze. -*erig*, adj. hungrig, ausgehungert; dürftig, elend, arm. *Hij siet er smachterig uit*, er sieht wie ausgehungert aus. -*ha's*, -*lap*, (Schimpfw.) m. hungriger -, ausgehungert) Kork; Tafel-, Teller)lecker, Schwarotzer, der gern auf Anderer Kosten lebt.

Smaad(*elijk*, adj. u. adv. schmählich, schimpflich, schmachvoll, höhnisch, verächt-, schändlich; auf eine schmähliche-, schimpfliche) Art. -*en*, v. a. schmähen, schimpfen, verhöhnen, höhnen, verachten. -*ig*, s. *Smaad*(*elijk*.

Smak, s. *Smaak*, f. Smack, Färberbaum, (eine gewisse Staude).

Smak, f. Schmackschiff, (ein sogenanntes leichtes Handelschiff). -, m. Wurf (im Würfelspiel); das Schmatzen im Essen; Fall-, Wurf) auf die Erde; Ohrfeige, Maulschelle. -*ken*, v. n. u. a. schmatzen im Essen; niederwerfen, zu Boden werfen; beim Herunterfallen einen Schlag geben; würfeln, mit Würfeln werfen. -*ker*, -*muil*, m. Schmatzer, der beim Essen schmatzt. -*schip*, n. Schmackschiff, (ein leichtgeleindes Handelschiff.

Smake(lijk, adj. u. adv. schmackhaft, wohlchmeckend, reizend, lustern. - *lijkheid*, f. Wohlgeschmack, Schmackhaftigkeit. - *loos*, adj. u. adv. geschmacklos, ohne Geschmack, abgeschmackt; ungeschmackhaft. - *loosheid*, f. Geschmacklosigkeit, -Unschmackhaftigkeit; Abgeschmacktheit. - *en*, v. a. u. n. schmecken, kosten, prüfen; Geschmack haben, - von sich geben; gefallen, Vergnügen an etwas haben.

Smaal, adj. u. adv. schmal, enge, genau, nicht breit; karg, knapp, nicht groß, nicht überflüssig. - *deel*, n. Unterabtheilung, Geschwader einer Flotte. - *deelen*, v. a. unterabtheilen, die Theile verkleinern, ins Kleine theilen. - *deeling*, f. Unterabtheilung, Zergliederung einer Sache. - *doek*, m. Schmalwand, schmale Leinwand. - *en*, v. a. schmülen, schmähnen, höhnen, schimpfen, verächtlich von einem, oder von etwas reden. - *er*, m. Schmähler, Schmäher, Verächter, Schimpfer. - *kans*, m. Schmalhaus. - *ker*, m. Grundherren, Landeigentümer. - *heid*, - *igheid*, f. Schmalheit, Schmäle, Enge (eines Weges oder Fusssteiges). - *kant*, m. - *kantje*, n. schmale Spitzen. - *schip*, n. Schmalschiff (eine Art von Schmackschiff). - *te*, f. Schmalte, Blauschmalte (eine gewisse blaue Farbe). - *te*, f. Schmalheit; Schmäle, geringe Breite. - *tiende*, f. Grundsine; Lehnte.

Smaragd, m. Scharagd (ein grüner Edelstein).

Smaroeten, (s. *smullen*), v. n. schmausen, wohlleben, auf anderer Kosten, gut essen und trinken.

Smart, f. Schmerz, Pein, Wehe; Betrübnis, Traurigkeit, (s. *Smart*).

Smeden, v. a. schmieden; erjinnen, -dichten; ausdenken; machen; anrichten. - *en*, m. plur. Schmiede, von *Smid*, m. Schmid, Schmiedt. - *er*, m. Schmieder; Erdichter, -sinner. - *ig*, adj. geschmeidig; was geschmiedet werden kann; sich biegend, sich nach allem richtend, biegsam. - *ing*, f. das Schmieden, Erjinnung, -dichtung.

Smedebaar, **Smedbaar**, adj. u. adv. geschmeidig, biegsam, was gehämmert werden kann. - *ebak*, **Smedbak**, m. Trog, Fasse, Wasserbehälter der Eisenschmiede. - *eko-*

len, **Smedekolen**, Schmiegedekohlen.

Smeek(en, v. a. flehen, demüthig bitten. - *eling*, **Smeeker**, m. Fleher, Bitter; demüthiger Ersucher, Supplikant. - *slijk*, adv. flehentlich. - *ing*, f. das Flehen, demüthige Bitte. - *kschrift*, n. Bittschrift, Supplik. - *ster*, f. Flehesian, Supplikantin.

Smeent, s. **Smient**, f. Halbente, kleine Ente.

Smeer, n. Schmier; Talg, Fett, Schmal, Unschlitt, Russ. - *achtig*, adj. talgartig; schmierig; beschmiert, voll (Fett, -Talg; vortheilhaft, einträglich. - *buik*, m. Schmierbauch, fetter, -schwierlicher Mensch. - *bus*, f. Schmierbüchse; schmieriges, -schmutziges) Weib. - *der*, m. Schmierer, einer der etwas mit Fett umgeht; Sudeler, unreinlicher (Werkmann, -Arbeiter. - *doos*, f. Schmierbüchse; seigerziger, -unflätiger) Mensch. - *en*, s. **Smoren**, v. a. u. n. schmieren. - *kaars*, f. Talglicht. - *kruid*, n. Schwarzwurzel, Wallwurzel (eine Pflanze), Symplytum. - *kwast*, m. Schmierquaste, Theer(pinsel), -quaste. - *pop*, f. geschminktes Frauensinn; - *schoen*, m. Schmiersehuh; Schmeichler, Fuchschwänzer. - *schoenen*, v. a. schmeicheln, fuchschwänzen. - *sel*, n. Schmiere, Fett; Salbe; Schmierung. - *smelter*, m. Talgschmelzer. - *smelterij*, f. Talgschmelzhaus; das Talgschmelzen. - *wortel*, m. Wallwurzel, Schmierwurz, (eine Pflanze), Consolida, Symplytum. - *sak*, m. Fettsack; schmutziger, -säuischer) Mensch.

Smel(baar, adj. schmelsbar, was geschmolzen werden kann. - *en*, v. a. u. n. schmelen, fließend machen, auflösen; ser(gehen), -fließen, flüssig werden, verschmelzen; verschwenden, -fressen, -saufen, -spielen. - *er*, m. Schmelzer; Metallgiesser. - *erij*, f. Schmelzkunst; -haus, -hütte, Giesshaus. - *huis*, n. Schmelzhaus, -hütte, Giesshaus. - *ing*, f. das Schmelen; das Metallgiessen; Entbindung. - *krues*, f. Schmelztiigel. - *oven*, m. Schmelzofen.

Smergel, f. Triepel, eine Art weicher Stein oder graue Kreide.

Smart, **Smart**, f. Schmerz, Pein, Wehe; Trübsal, Betrübnis. - *slijk*, adj. schmerzlich, peinlich, Schmerz verursachend. - *loos*, adj. ohne (

Schmerz, -Pein. - *en*, v. a. u. n. schmerzen, wehe thun, beissen, stecken; wund sein; betrüben, schmerz verursachen; reuen, Leid thun. - *ing*, f. Schmerzen, Aufreibung, Verwundung.

Smet, f. Flecken, Schmutz. - *achtig*, [-*telijk*] adj. was leicht Flecken annimmt, leicht sudelt. - *je*, n. Fleckchen. - *lijm*, s. **Slaglijm**, f. mit Kreide bestrichene Schaur, eine Linie auf dem Holze, das seroset werden muss, u. schlagen. - *sen*, v. n. schmaten im Essen; fressen; schwelgen, schmarotzen. - *telijk*, s. **Beamtelijk**, adv. verunreinigt; ansteckend. - *ten*, v. a. u. n. färben, flecken, be(flecken), -sudeln, -schmutzen, schmutzig machen; schmutzig, - fleckig werden, sich besudeln, abfärben. - *ting*, f. das (Beschmutzen, - Abfärben).

Smesulen, v. n. schmauchen, unter der Asche glimmen, rauchen; im Verborgen sich regen. - **Be-smesulen**, -*smullen*, -*meussen*, v. a. beschmutzen, verunreinigen.

Smid, s. **Smit**.

Smids, -*es*, f. Schmiede, Werkstatt oder Ofen eines Eisenschmiedes. [*Noodtafel*], Nothstall der Hufschmiede. - *bak*, m. Löschtrug eines Schmieds. - *hamer*, m. Schmiedehammer. - *kolen*, f. plur. Schmiedekohlen. - *oven*, m. Schmiedeoese, -ofen. - *tang*, f. Schmiedezange. - *winkel*, m. Schmiede, Werkstatt der Schmiede.

Smient, **Smeent**, f. Halbente (eine kleine Art Wasservogel).

Smijdig, **Smedig**, **Smedig**, adj. schmeidig, geschmeidig, biegsam, das sich leicht hämmern lässt; was man mit leichter Mühe kneten oder schmieren kann. - *em*, v. a. geschmeidig, - zum Hämmern geschickt) machen. - *heid*, f. Geschmeidig-, Biegsamkeit.

Smijt, f. Schiffseil, die Segel zusammenzuschieben. - *en*, v. a. schmeissen, werfen, schlagen, prügeln. - *er*, m. Werfer, Schmeisser; Schläger, Prügler, der sich gern herumbeigt. - *ing*, f. (besser *het Smijten*, n.) das (Schmeissen, - Werfen; - Schlagen, - Prügeln).

Smisse, s. **Smide**, f. Schmiede.

Smit, m. Schmid, Huf-, (Pferde-)schmid.

Smoderwil(en), v. n. sich auf Bannern Art küssen. - *tje*, n. lusternes Gesicht, einer der gerne küsset.

Smoel, (Gassenwort), s. *Muil*, *Bek*, m. Maul, Schnauze, Rüssel.
Smoken, v. s. u. n. schmauchen, rauchen, dünsten, glimmen, dampfen; Toback rauchen. -er, m. Schmaucher, Tabackraucher.
Smökkel(aar), m. Schleichhändler. -en, v. a. schleichhändler, den Zoll verfahren; betrügen-, täuschen) im Kartenspiel.
Smook, f. Rauch, Dampf, Schmauch, Dunst. -gat, n. Rauchloch, Feueresse, Schornstein.
Smoor(dronken), adj. ganz voll gewesen, schwer berauscht. -heet, adj. schwülzig, brennend-, blut)heiss.
span, f. Brat-, Dampf)pfanne. -pot, m. Dünst-, Dampf)hafen, Stollen, Fuhshafen; Löschtopf; Vergessenheit.
Smoren, v. a. u. n. ersticken, sticken lassen, dämpfen, ausdämpfen, löschen, auslöchen; schmoren (in einer Pfanne, üben) Feuer.
Smoring, f. Erstickung, Dämpfung.
Smote, f. Motze, unfähige -, garstige) Mure, Vettel; (prov.) Aepfelmuss.
Smous, (Schimpfname), Jude, Mauschel; Schacherer, Wucherer. -sen, v. n. wuchern, wuchern. -sin, f. Jüdin, (Schimpf)name).
Smout, n. Fett, Schmalz, Schmier. -achtig-, -ig, adj. fett, schmierig.
Smuig, (ter) adv. heimlich, verstoehlen, -en, v. n. naschen, verstoehlen, etwas (thun), -naschen, -gutes fressen und saufen. -er, m. -ster, f. Näscher, -inn, der oder die verstoelene Weise etwas isst oder thut.
Smuik, (ter) adv. heimlich, auf eine verstoelene Art, verstoelener Weise.
Smul, f. Schmaus, Zeche; Kind mit einem schmutzigen Maulo -baard, m. Schmutzbart, einer der gerne wohllebt und was gutes isst und trinkt. -dagen, m. plur. Schmaustage, Festtage. -len, v. n. u. a. schmausen, pressen, fressen und saufen, schlemmen; be)wädeln, -schmutzen, -schmieren) leicht schmutzig werden. -ler, m. Fresser, Freund von Schmausen und Pressen. -lig, adj. besudelt, schmutzig, schmierig, fett, beschmiert. -moer, -ster, f. eine die gerne schmauset. -[paap]-] -lebroer, -vriend, m. Schmauser, Freund von gutem Essen und Trinken.
Snaai, f. Vortheil, Gewinn; Wucher. -jen, v. n. schachern, wuchern.

Snaak, m. lustiger-, munterer-, possierlicher-, lächerlicher-, launiger) Mensch; Schnack, Possenmacher, -reisser, witziger Mensch. -s, adv. -sch, adj. schnackisch, possierlich, lächerlich, kurzweilig, witzig, komisch. -shoofd, n. Narrenkappe.
Snaar, f. Saite (eines musikalischen Instruments), Bogense; Schnur, -twig, n. Saiteninstrument.
Snaauw, f. Schnauze (eine Art holländischer Schiffe); rauhes Wort, grobe Anrede, spitzige Rede. -achtig, adj. scharf-, spitzig-, grob) im Reden. -en, v. n. schnauben, schnauzen, schnarren, rauhe-, harte) Reden äussern. Iemand toe)naauwen, einem grob anfahren.
Snaab, s. **Sneb**, f. Vogelschnabel.
Snak, m. Seufzer; Ge)schwätz, -wä) sche, -plauder. -erij, f. Possierlichkeit, lustige Poss, Schwank, frohe Leune. -ken, v. n. schnappen; sich schnehen, heftig verlangen; seufzen.
Snap, m. Schnapp, Augenblick; Geschwindigkeit; Geschwätz. -achtig, adj. schwatzhaft, plauderhaft, geschwätzig. -haan, m. Flinte, Schiessgewehr, Jagdflinte. -pen, v. n. plaudern, schwatzen; schnappen, schnellen. -per, m. [-ster, f.] Plauderer, Schwätzer, -inn. -perij, f. Ge)plapper, -schwätz-, plauder. -reize, n. kurze -, kleine) Reise. -staartje, -stertje, n. Schnapper-, Plapper)mäulchen, geschwätziges junges Mädchen.
Snar, adj. trotzig-, stolz-, schnippisch) im Reden. -, adv. trotzig, sehr stark, ungemein. *Het waait snar*, es stürmet stark. -heid, f. schnorriges-, trotziges) Wesen. -rig, adj. trotzig, stolz, unbescheiden, schnippisch im Reden.
Snaaren, f. plur. Saiten, Schnüre; Sennen. -spel, n. Saitenspiel. -speler, m. Saitenspieler.
Snaater, m. Maul, Schnabel, Rüssel. -aar, m. Plauderer, Plauder)maul, Wä)cher. -achtig, adj. plauder-, wä)ch)haft. -bek, m. u. f. Plapper-, Schnapper)maul, Plaudertasche. -ig, -achtig, adj. plauderhaft, geschwätzig. -ing, f. Ge) schnatter-, plauder-, schwätz.
Snael, m. Schnabel, Maul; Rüssel eines Elephanten.
Snaversnel, m. u. f. Schnapper-, Schnatter)maul, Plaudertasche.
Snauw, s. **Snaauw**, f. Schnauschiff,

Sneb, f. Schnabel (der Vögel, - eines Schiffes). -aal, m. Spitztaule, eine Art Ale mit spitzigen) Maule. -big, adj. schnabelig, wohl beschnabelt; spitzig im Reden. -schuit, f. Schnabelschiff, spitziger Nachen.
Snede, **Snee**, f. Schnitt, Einschnitt; Schneide, Schärfe, (eines Messers, - Säbels;) Schmarre (im Gesicht); Schmitte (Brods;) Scheibe (eines Apfels, u. s. w.) Abschnitt.
Snedig, adj. scharf, durchdringend, fein; behende, schnell im Fassen; witzig; schnell. -heid, f. Schärfe (des Verstandes); feines Urtheil, Durch-, Ein)sicht; Fasslichkeit.
Snees, f. Zwanzigzahl. *Een snees eijeren*, zwanzig Eier. -, (Chinees), m. Chinese; Schachger, Wucherer.
Sneeuw, f. Schnee. *Er valt sneeuw*, es fällt Schnee, es schneuet. -achtig, adj. schneelig. -bal, m. Schueebal. -berg, m. -berg-, haufen. -en, v. impers. schneien. -ig, adj. schneyig. -jagt, f. dichter Schnee, in kleinen Flocken. -vlok, f. Schnee(flocke. -water, n. -wasser. -wit, adj. -weiss. -wolk, f. -wolke.
Snezen, v. a. schuchern, wuchern.
Snel, adj. u. adv. schnell, geschwind, richtig, hurtig, hastig, flink; scharf. -heid, f. Schnelligkeit, Geschwindigkeit-, Fertig-, Hurtig)keit; Schärfe (des Gesichts). -len, v. n. schnellen, eilen, geschwind laufen. -letje, n. kleines Trinkgeschirr, Schnap)gläschen. -ligheid, s. **Sneheid**, f. Schnellheit. -lijk, adv. eilend, in der Geschwindigkeit, flink.
Snep, **Snip**, f. Schnepfen, Schneppe, (ein Vogel).
Snerken, v. a. u. n. in der Pfanne braten, prä)geln, fricassiren, bräteln.
Snerpen, v. n. schmerzen, Schmers verursachen, (wie Ruthen, Brand, u. s. w.) -d, adj. u. part. schmerzend, Schmersverursachend.
Sneukel(aar), m. Hurenjäger, unzüchtiger Mensch. -en, v. n. schändliche Häuser besuchen.
Sneuzelen, v. n. umkommen, ums Leben kommen, in einer Schlacht bleiben.
Snib, -be, f. ein schnippisches-, unfreundliches) Frauenzimmer. -big, adj. schnippisch, scharf-, unfreundlich) im Reden.
Snijd(boon), f. Schminckbohne, welche Bohne. -en, v. a. schneiden,

zuschneiden; ausschneiden; stechen, graben; den Wein mischen; verschneiden, entmannen; kniepen-, reissen) im Bauche; zu viel bezahlen lassen, den Beutel (legen-, leeren. -er, m. Schneider, einer der etwas schneidet; Kleidermacher, Schneider; Kupferstecher, (s. *Plaatnijder*); Verschneider des Viehes; Beutelschneider. -*ersambacht*, n. Schneider (handwerk-, gewerbe. *ersgild*, n. -sunft. -*etsjonge*, m. -bursche. -*erschaar* -*er* -*schevro*. -*erskecht*, m. -geselle. -*erswinkel*, m. -werkstatt. -*ing*, f. Schneidung, Ab(theilung, -schnitt; Ruhepunkt, Schneiden, -Reissen im Bauche, Darm(weh, -gicht. -*sel*, n. Abschnitt, Schnitt; -schnitlerwerk, Schnitzlerarbeit.

Snij(kamer, f. Zergliederungszimmer, anatomischer Schauptisch. -*kunst*, -*kunde*, f. Zergliederungskunst, Anatomie. -*mes*, u. Schneide-, Schnitt)messer. -*werk*, n. Schnitzarbeit; Bildhauer-, Kupferstecher)arbeit; Schnitzlerarbeit.

Snik, m. Schluchzen, Seufzer; letzter Odemzug; Batke; Treckschütze (prov.); Spindel in einer Uhr; Axt, Beil. -*heet*, adj. u. adv. siedend-heiss. -*ken*, v. n. hauchen, schwer hauchen, Athem holen, scutzen, schluchzen, schnappen. -*rad*, n. Spindelrad, Hauptrad, anderer Uhr.

Snip, f. Schnepfe, Schneppe. -*pel*, -*per*, m. geschnittene Pomeranzenschale; Schneidespan; Schnittel von Papier, u. s. w. -*pelen*, -*peren*, v. a. schnippen, in kleine Stücke zerschneiden, in viele Unterabtheilungen abtheilen, zersstückeln. -*pen*, v. a. scharf schneiden. *De wind snipt in het gezigt*, der Windschneidet ins Angesicht. -*per*, m. Schnippel, klein geschnittenes Stückchen; Schniepp-eisen, -stahl, Schniepper, womit man zur Ader lässt. -*sneeuw*, m. feiner Schnee, Schneegestäuber. -*sneuwen*, v. imp. fein-, klein) schneiden.

Snoi(jen, v. a. schneiden, abschneiden, Bäume beschneiden; Münze (ab)rändern, - beschneiden, schroten; naschen (s. *Snoepen*). -*jer*, m. Abschneider, Beschneider; Näscher. -*mes*, m. Gärtners Schneidmesser, krummes Messer, Schneitelmesser, Hippe. -*sel*, n. Reissicht, abgeschnittene (Aeste,

-Reben. -*ster*, [für *Snoepster*], f. Näscherinn.

Snoek, m. Hecht, Wasserwolf, (eiu bekannter Flusfisch). -*harig*, -*hairig*, adj. hechtfarbene Haare habend. -*je*, n. Hechtchen, kleiner Hecht.

Snoep(achtig, adj. naschhaft, ver-nascht, leckerhaft; lüstern. -*achtig-heid*, f. Naschhaftigkeit, Lüsternheit. -*en*, v. n. naschen, heimlich Leckerbissen essen; heimlichen Umgang mit dem Frauenzimmer haben. -*er*, m. [-*ster*, f.] Näscher, -inn. -*erij*, f. Näscheri, Naschwaare. -*erig*, adj. naschhaft; lüstern. -*reije*, n. kleine Lustreize, Spatierfahrt. -*sch*, adj. naschhaft, ver-nascht. -*tijd*, m. Nasch-, Obstzeit. -*winkel*, m. Naschbude, wo man allerhand kleine Näscherieen verkauft.

Snoer, f. u. n. Schnur, Kordel; Mess-, Richt)schnur; Anhang. -*en*, v. a. schürren, an-, einschürren, zäh-men, be(zähmen, -zwingen. -*tje*, n. Schürchen.

Snoeshaan, m. Grosssprecher, Aufschneider, Prahler, Windbeutel.

Snoet, s. *Snuif*, m. Schnause, Maul, Rüssel.

Snoer(en, v. n. schnauben, prahlen, grossprechen, trotzen, aufschneiden. -*er*, m. Schnauber, Schächer, Prahlhans, Aufschneider, Windbeutel, Grosssprecher. -*erij*, f. Prahlerie.

Snof, f. Luft-, Wind-, Witterung) von etwas; Mode, Art, Weise; Schnupfen, Erkältung im Kopfe. -*felen*, s. *Snuiffelen*, v. a. schnüffeln, ausspähen. -*fen*, *Snuiffen*, v. n. riechen, schnaufen. [lehaft.

Snugger, s. *Snugger*, adj. munter,

Snoel, f. lüderliche Hure, Metzke.

Snoed, adj. u. adv. schönöde, schändlich, garstig, böse, ehrlös; auf eine schönöde Art; arglistig, durchtrieben, ver-schlagen, schlimm. -*elijk*, adv. schändlich, hoshaft, ehrlös. -*heid*, f. Schändlichkeit, Bosheit, Ehrllosigkeit, Frevel; List, Arglistigkeit, Verschlagenheit, Schlimmheit, Schlaueheit.

Snoerk, [gesnork] m. Schnarchen, Geschnarche. -*en*, v. n. schnarchen; prahlen, grossprechen, sich be-rühmen. -*er*, m. [-*ster*] f. Schnar-cher, Prahler, Grosssprecher, Eiaensresser. -*inn*. -*erij*, f. Schnar-cheri, Prahlerie, Gross(thun, -sprechen, Windbeutelerei.

Snor(ren, v. n. schnurren, sausen, summen; brummen. -*ren*, n. -*ring*, f. Schnurren, Geschnurre, das(Sausen, -Summen, -Gesumme.

Snot, n. u. f. Rots aus der Nase, Schleim, Unflath. -*achtig*, adj. rotzartig, -ig. -*baard*, m. Rotz-nase, -bart. -*doek*, m. -tuch, Schnupftuch. -*gat*, n. Rotz-, Nasen-loch. -*junge*, m. Rotz(junge, -bube. -*neus*, m. -nase, Schnoudelnase. -*schapper*, m. Rotz(sch)apper, Bart-schreier, Rotz(putzer). -*tabel*, f. Rotz-ling. -*terig*, adj. rotz. g. schnudelig. -*terigheid*, f. Rotz, Rotzigkeit. -*terik*, m. Rotz(nase, -junge, -bube. -*tig*, s. -*terig*, adj. rotzig. -*tolf*, m. u. f. Rotz(junge, -mädochen. -*vlies*, n. -häutchen, (in der Zergl. K.)

Snuif, *Snof*, m. Gestauk, üble Luft; über Geschmack; Mode. - , s. *Snuif*, Schnupftoback. -*felaar*, m. -*felaarster*, f. Schnuffler, -inn, einer der, eine die allenthalben herum-schnaufelt, herum-schno-pert. -*felen*, v. n. schnaufeln, schnüffeln, schnoppn, allenthalben herumspionieren. -*feling*, f. Schnüffeln, Schnuppern. -*fen*, v. n. schnupfen, mit der Nase blasen; Schnupftaback gebrauchen, (s. *Snuiren*).

Snugger, adj. munter, lebhaft; artig, hübsch, nett, niedlich, schlimm, listig, lüstern.

Snuif, f. Schnupftaback. -*doos*, f. Schnupftobacksdose. -*je*, n. Prisc, Schnupftoback. -*tabak*, m. Schnupftaback.

Snuif(terij, f. allerhand Kleinigkeiten, Näscherieen; Spielszug, Gerümpel, Lumpereien, Bagatelle.

Snuif, m. Schnause, Maul, Rüssel, Schnabel. -*f*, Werg, grober Flachs. -*doek*, m. Schnaus-, Schnupftuch. -*en*, v. a. die Nase schnutzen, das Licht putzen; überlitten, betriegen, übertrotheilen. -*er*, m. Licht(putzer, -scheerer; einer der die Lichter putzt. -*erbakje*, n. Lichtscheerenkästchen. -*je*, n. Schnüzchen. -*ing*, f. das (Schneuten- Licht)putzen. -*sel*, n. Licht-schnuppe, Schnuppe von geputztem Lichte.

Snuif(en, v. a. u. n. schnauben, stark Athem holen; schnupfen, Schnupftaback nehmen; trotzen, prahlen, grossprechen, gross thun; schnaufeln-, schnuppern) wie die Hunde. -*er*, m. Tabacksschnupper; Gross-sprecher; Trommel in einem

Bohornsteine, zur Verhütung des Rauchs. -*ertje*, n. kleine Küche ausser dem Hause; Kühles Windchen.

Sober, adj. mässig; sparsam, karg, dürtig, schlecht, gering. -*heid*, f. Mässigkeit, Dürtigkeit. -*lijk*, adv. mässig-, karglich, dürtig. -*tje*, adv. schlecht, mager, auf eine dürtige Art, karglich.

Socijs, s. *Sausijs*, f. kleine Wurst.

Soderen, *Sul(deren)*, -*deeren*, v. a. löthen, zusammenlöthen.

Sodom(*te*), -*tje*, f. Sodomiterei, sodomitisches-, unnatürliches) Laster. -*ist*, m. Sodomitor.

Soebatten, v. a. niederträchtig sehen, zu Kreature kriechen, sich sklavisch anstellen, -betragen.

Soep, *Sop*, f. Suppe, Fleischbrühe; Saft.

Soetelaar, *Zoetelaar*, m. Marketen-der; Tabuloträmmer.

Soverein, m. s. *Souverein*, Souverain, Alleinherrscher, Monarch. -*adj*, souverain, die höchste Macht ausübend, obermächtig.

Sof, adj. niedergeschlagen, nicht munter, träge, unlustig.

Sok, f. Socke, Fussesocke.

Sold, m. Soldat, Kriegsknecht, Söldner. -*daterij*, f. Kriegsdienst, Soldatenstand, Militz. -*doersel*, n. Löhning. -*deken*, f. Prelldecke, die Prelle, Decke um jemand zu prellen (in die Höhe zu werfen).

-*deren*, -*deeren*, v. a. löthen, zusammenlöthen. -*dij*, f. Sold, Besoldung, Lohn. -*fer*, *Sulfer*, s. *Zwavel*, f. Schwefel. -*lobollen*, v. a. purzeln, über den Kopf purzeln. -*len*, v. a. in einer Decke (schütten, -schaukeln, schleukern, auf und nieder schlenkern; prellen, hin und her zucken. -*licitant*, (fremd. W.) m. Supplikant, einer der um eine Bedienung oder sonst etwas sich anmeldet. -*licitour*, m. (fremd. W.) m. Agent, Sachwalter, ins besondere beim Militär einer der dem Militär seinon Sold ausbezahlt.

Som, -*me*, f. Summe, Facit einer Rechnung, arithmetische Aufgabe. -*ber*, adj. düster, traurig, schwer-müthig. -*berheid*, f. Traurigkeit; Schwermuth, das Düstere. -*matie*, f. gerichtliche Aufforderung, gerichtliches Anhalten.

Sommige, pron. plur. etliche, einige.

Somp, f. Sumpf, Pfütze, Pfuhl; (Prov.) Vieh-, Schweine) trog. -*tje*, adv. sumpfig, pfühlig, morastig.

Som(tijde), *Soms*, *Som(wijlen)*, -*wijle*, adv. zuweilen, bisweilen, zu Zeiten, dann und wann.

Sondeer, n. Sonde, Scheuchen, Prüf-eisen, eine Wunde zu untersuchen, (in der Wundarsnk.) -*en*, *Sonderen*, v. a. eine Wunde untersuchen. -*tje*, n. Sonde.

Soort, f. u. n. Sorte, Gattung, Art, Geschlecht. -*eren*, *sorteren*, v. a. sortiren, aussuchen und jede Sorte besonders legen. -*ering*, *sortering*, f. Sortirung, das Sortiren, Gattung, Sorte, Sortiment, Schlag, Art.

Sop, f. Suppe, Fleischbrühe, einge-weichte Brodschnitten in Brühe oder Saft; Brühe, Tütch, Saft. -*je*, n. Söppchen, eingetauchtes Brod. -*pedoppen*, v. a. sein Brod in die Brühe tauchen. -*pen*, v. a. suppen, eintunken. -*perdegroentjes*, n. Bergamotbirne. -*pig*, adj. salzig, voll Saft.

Sorbe, f. Sorbenbirne, Spierling, Speierling. -*nboom*, m. Sorbenbaum, Spierling, -*Sperber*)baum, Sorbus. -*t*, m. Sorbet, (ein gewisses kühles Getränke.

Sorteren, s. *Soorteren*, v. a. sortiren.

Souvijs, s. *Socijs*, f. Schweine-wurst.

Soud(*a*), f. Salzkraut, (eine Pflanze). -*enier*, m. Söldner, Soldat. -*eren*, s. *Solderen*, v. a. löthen.

Soup, s. *Soep*, f. Suppe.

Souverein, *Souverein*, adj. souverain.

Sous, s. *Saus*, f. Brühe.

Sousijs, s. *Sausijs*, f. kleine Wurst.

Spa, *Spade*, f. Grabcheit, Spaten. -*adv*, *Spade*, adv. spät, langsam.

Spaak, f. Hebe-, Hand)baum; Speiche eines Rades.

Spaan, f. Span, Hobelspan; Butter-, Schaum)löffel. -*ders*, m. plur. Späne, Hauspäne vom Holt. -*derhaak*, m. Spanhaken, womit man die Späne zusammenrafft. -*hout*, n. Span-, Klub-, Sohleiss)holz. -*sch*, n. die spanische Sprache. -*sch*, adj. n. adv. spanisch. -*tje*, n. Spänchen; Butter)spänchen, -löffelchön.

Spaar(banden), f. plur. Roseretruppen, Corps de Reserve. -*der*, m. Sparcor, einer der etwas sparet. -*geld*, m. Spar(geld), -pfennig, Nothpfennig. -*pot*, m. Spar(büchse, -topf, -krug; aufgespartes Geld; Geizhals, einer der flüzig Geld zusammenscharrt. -*ster*, f. Ersparerin, sparsames Frauenzimmer. -*zaam*, adj. u. adv. sparsam, wirtschaftlich, ökonomisch,

karg. -*zaamheid*, f. Sparsamkeit, Wirtschaftlichkeit, Oekonomie; Kargheit. -*zaamlijk*, adv. sparsamlich, mässig; karglich.

Spacie, s. *Spatie*, f. Raum.

Spade, s. *Spate*, Grabcheit. -*adv*, spät; langsam. -*ling*, m. u. f. Spätling; was spät nachkömmt. -*n*, v. a. spaten, graben. -*r*, m. Gräber, der mit dem Spaten arbeitet.

Spalk, m. Schindel, Schiene, Schliessholz für zerbrochene Glieder. -*en*, v. a. schienen, einen zerbrochenen Arm oder ein zerbrochenes Bein zwischen Schienen legen. -*ing*, f. Einfassung zwischen Schienen; das Aufperren (von dem Mund oder die Augen). -*spier*, f. längliche Muskel, (in der Zergl. K.)

Span, f. Spanne; so viel man mit dem Daumen und die Finger überspannen kann. -*n*. Gespann Pferde. -*ader*, f. Spannader. -*baars*, m. Spannbarsch, Barsch, (ein Fisch der eine Spanne lang ist). -*breed*, adj. spannenbreit. -*d*, *Spant*, n. Rippe, Dachbalken, Krummholz (in der Bauk.); Modell, Muster, langer dünner Strich Holz oder Latte, womit die Schiffsimmerleute ein Schiff abmessen, oder die Form desselben angeben. -*en*, v. a. spaten, mit einem Spatel (Butter u. s. w.) ausnehmen; ein Kind ent-wöhnen, spänen, (s. *Spennen*). -*g*, -*ge*, f. Ring, Schnalle, Spange; Gold-, Silber)hättchen, Flitterchen. -*keten*, -*ketting*, f. Spann-, Hemm)kette. -*nen*, v. a. spannen, bespannen, mit Spannen abmessen; stark aus)ziehen, auf-, aus-)spannen, ausdehnen. -*nen*, v. u. ge-, ausge-, aufge)spannt sein. -*ning*, f. Ausspannung, Spannung, Ausdehnung, Steifkeit. -*riem*, m. Spann-, Knie)riemen der Schuster. -*seerder*, s. *Wandelaar*, m. Spaziörgänger. -*eren*, v. n. spaziren, wandern. -*sel*, *Hoofds-paanel*, n. Kopf)spange, -putz des Frauenzimmers; Schiene. -*spier*, s. *Spalkeppier*, f. länglichter Muskel. -*t*, s. *Spand*, n. Rippe; Modell. -*touw*, n. Seil zum Ausspannen; Folterstrick. -*zaag*, f. Spannsäge.

Spar, -*re*, f. Sparre, Fichtenstange. -*gie*, -*hie*, f. Spargel. -*reboom*, m. Tannen-, Fichten-, Mast)baum. -*ren*, f. plur. Sparren, Fichtenstangen. -*sje*, [-*gie*, *Spergie*] f. Spargel. -*telen*, v. n. sperteln, springen, schlenkern, hin und her

schleudern; sich sträuben; mit Händen und Füßen von sich schlagen; ausschlagen wie die Pferde; knittern im Feuer; im Glase spritzen. -*telig*, adj. spertelud um sich schlagend, schlenkernd, schleudernd. -*teling*, f. Sperteludu, das (Spertel, - Springen, - Schlenkern; Wiederstrebung. -*wer*, s. *Sperwer*, m. Sperber, (ein Vogel). *Spat*, f. Flecken, Breck-, Dinten-)flecken, Gespirtel (von Koth, - von Dinte, u. s. w.); Spat, Spät (eine Krankheit an den Beinen der Pferde); Bläseröhre oder kleine Spritze der Kinder. -*el*, m. Spat, Pfasterstreicher, Schäufelchen der Wundärzte. -*is* (fremd. w.) s. *Rwims*, f. Raum zwischen zwei Dingen. -*je*, n. Fleckchen, kleiner Flecken. -*ten*, v. a. u. n. spritzen, bespritzen, spritzeln; Erbsen oder Thonkugeln durch eine Bläseröhre blasen; mit einer Kinderspritze Wasser herumspritzen. -*tig*, adj. schwülstig an den Beinen (der Pferde); was leicht herumspritzt.

Spawater, n. Mineralwasser von Spaa.

Specerij, f. Gewürz, Specerei. -*verkooper*, m. Gewürzkrämer. -*wijn*, m. Gewürzwein, Hippokrass. -*winkel*, m. Gewürzladen.

Specht, f. Specht, (ein Vogel).

Specie, f. Species, Sorte, Gattung, Schlag; Münze, Münzsorte. -*boekje*, n. Species (täfelchen, -büchelchen, worin die Münzsorten berechnet sind. -*gelden*, n. plur. Specieggeld, grobe Geldsorten.

Specificatie, (fremd. w.) Specification, Spezifizierung (in der Handlung oder in der Rechenkunst).

Speculatie, f. (fremd. w.) Speculation, Betrachtung. -*atie*, f. eine Art Marzipan oder Backwerk. -*eren* (fremd. w.) v. a. be(schauen), -frachten, speculieren, eine Sache berechnen, seine Aufmerksamkeit auf etwas heften, besonders in der Handlung auf seinen Vortheil sinnen, vorrätzig einkaufen, in Erwartung dass der Preis einer Ware steigen wird.

Speek, Spaak, f. Speicho eines Rades. -*sel*, n. Speichel, Geifer.

Speelachtig, adj. spielerisch, spielsüchtig. -*achtigheid*, f. Spielsucht. -*baan*, f. Spiel(bahn, -platz. -*bal*, m. Spielball. -*bord*, n. Spielbret, Damen-, Schach)bret. -*dag*, m. Spiel-, Feiertag. -*der*, *Speler*, m. Spieler. -*geld*, n. Spielgeld, Ta-

schengeld. -*genoot*, -*noot*, m. u. f. Spiel(genosse, -gefährte, -gesell. -*gesecht*, n. Spiel-, Spiegel)werk-*terei*. -*goed*, n. Spielzeug. -*werk*, -*handje*, n. Spiel-, Schoos)händchen. -*huis*, n. Spielhaus, wo mit Karten oder Würfeln gespielt wird; Haus wo gesiedelt und auf dem Hackbret gespielt wird, und wo sich zu gleicher Zeit feile Dirnen versammeln. -*huisje*, n. Lust-, Garten)häuschen. -*ijagt*, n. Spiel-, Lust)jagd, -schiff. -*kaarten*, f. plur. Spielkarten. -*kind*, n. uneheliches Kind, Bastard. -*knecht*, m. Spielgeselle, Gespieler, Brautführer. -*lieden*, m. plur. Spielleute, Musikanten. -*maat*, -*maker*, m. Spiel(gesell, -g. fährte, -genosse. -*man*, m. Spielmann, Musikant. -*meid*, f. -*meisje*, n. Spielmädchen, Gespielin. -*noot*, m. u. f. Spiel(geselle, -genosse, Gespielin; Brautführer, -inn. -*plaats*, f. Spielplatz. -*pop*, f. Spiel(puppe, -ducke. -*reis*, f. Lustreise. -*sach*, adj. spielerisch, spielsüchtig; posen-, scherz)haft; zur Paarung geneigt, läufisch. *De hand is speelsch*, der Hund spielt gerne; die Hündin ist läufisch. -*schijf*, f. Stein im Bretspiele. -*ster*, f. Spielerin, Schauspielerin, *Speelswijze*, *Speelswijze*, adv. spielend, auf eine spielende Art; scherzend, spasshaft. -*tafel*, f. Spieltisch. -*toonnel* n. Schaubühne. -*tuig*, n. Spielzeug, musikalische Instrumente. -*tuin*, m. Lustgarten. -*wagen*, m. Kinder-, Lust)wagen. -*wagentje*, n. Kinder-, Lust)wagen. -*siek*, adj. u. adv. spielsüchtig, dem Spiel ergeben. -*zucht*, f. Spielsucht.

Speem, f. Säugwarze, insbesondere die eines Thieres, Euter; Feigwarze, Stuhlwarze. -*ader*, f. goldene Ader, Mastkörnchen, Rückader, die Span, Blutfluss des Mastdarms. -*en*, s. *Spenen*, v. a. entwohnen. -*kruid*, n. Schellkraut, Schwellenwurzeln (eine Pflanze), Chelidonium. -*varken*, -*verken*, n. Spanferkel.

Speer, f. Speer, Lanze, Spiess. -*haak*, m. Ambos mit zwei Armen. -*kruid*, n. Baldrian, Katzenwurzeln, Maria-Magdalenenkraut, Theriakkraut, (eine Pflanze), Valeriana major. -*ruiter*, m. Spiess-, Lanzen-, Speer)reuter, Uhlán. -*wortel*, m. Schlängelkraut, Drachenzwurzeln; s. *Speerkruid*.

Speet, (imperf. von *Spijten*, v. u. verdrissen). *Het speet mij*, es verdrossen, es reuete) mich. -*f*, hölzernen Spiesschen, Bratspiesschen. -*aal*, m. Spiessaal, Aal am hölzernen Spiess gebraten. -*en*, s. *Spieten*, v. a. anspiessen. -*je*, n. Spiesschen; Butterspiesschen; Stichel)lein) Butter, -dicker Saft, u. s. w. *Speet*, s. *Specht*, f. Specht, (ein Vogel).

Speh, n. Speck, Schweine-, Wall)fleisch-, Seehund)fleisch. -*ster*, m. Speck (esscr, -fresser, der gerne Speck isst. -*getwel*, n. Speckgeschwulst. -*hals*, m. Speckhals, dicker Fetter (Hals, -Mensch. -*ken*, v. a. spicken, lardiren, mit Speck durchziehen, den Beutel gut mit Geld versehen. -*kip*, adj. spickig, viel Speck habend; schmierig, stinkend, wie garstiger Speck riechend oder schmeckend. -*kooper*, [-*verkooper*. m.] Speckhändler. -*made*, f. Speckmade. -*muif*, f. Speck-, Fleder)maus. -*naald*, -*priem*, f. S, eck-, ladir)naedel. -*vet*, n. Fett von Speck - Schweinefett. -*ret*, adj. speckfett, fett wie Speck. -*wortel*, s. *Smeerwortel*, m. Wallwurzeln. -*zwaard*, n. Speckschwarte.

Spel, n. Spiel, Zeitvertreib; Kinder)spiel; Schau)spiel; -bühne; Marionetten)spiel; Musik; Geschäfte, Küche, Arbeit. -*boekje*, n. Buchstabil, büchelchen.

Speld, f. Stecknadel, Hefel. -*ebakje*, n. Stecknadelkästchen. -*egeld*, n. Nadelgeld, Geld für kleine Ausgaben. -*ekoker*, m. Stecknadel)büchse. -*kussen*, n. Stecknadel)küssen. -*emaker*, m. Stecknadel)macher, Stecknadel. -*en*, v. a. feststecken, mit Stecknadeln anheften. -*en*, v. n. s. *Spellen*, buchstabiren. -*ernieuw*, *Spiespolder)nieuw*, adj. nagelneu, spanngelneu. -*swerk*, n. Spitzarbeit, Spitz)en-, werk, Kanten. -*swerken*, v. n. Spitzen (wirken), -knöpfeln, -machen. -*swerker* (klos, -knoppel, m. Spitzknöpfel. -*swerk)kussen*, n. Knöpfelküssen. -*swerk)ster*, f. Spitzen(knöpfel)erin, -macherin, -arbeiterin.

Spel)emoojen, v. n. herumspielen, sich mit Spiel und Tanz oder mit Lustfahrten ein Vergnügen machen. -*en*, v. n. spielen, scherzen; ein Spiel üben, mit dem Karten-, im Schach- oder Dame)bret) spielen; Musik machen, musizieren; auf

der Schaubühne spielen, ein Schauspiel führen. [*Paaren*] (wie die Hunde, Katzen, u. a. w.); sich vorthun, etwas vorstellen; auf etwas anspielen; im Glase funkeln, (vom Weine). -*er*, m. Spieler einer der dem Spiel ergeben ist; Schauspieler, Musiker. -*ing*, f. Spielen, Spiel. -*konst*, -*kunst*, f. Buchstabir-, Rechtschreibkunst. -*le*, *Spel*, s. *Speld*, f. Stecknadel. -*len*, v. a. buchstabiren; vorher-, voraus)sagen, (s. *voorspellen*). -*ler*, m. *Spelster*, f. der-, die) buchstabirt. -*ling*, f. das Buchstabirca; die Rechtschreibung, Orthographie.

Spelonk, f. unterirdische Höhle. *Spelt*, -*a*, f. Spels, Dinkel, Dinkel Korn (eine Art Getreide). -*abier*, n. Spelsbier. -*amos*, n. Spelzenmehl. [stauge.]

Sper, s. *Spar*, f. Sparre, Fichten-Spergie, *Spurgie*, *Sparje*, f. Spargel. *Sperren*, v. a. sperren, hemmen, widerhalten; aufsperrn, weit eröffnen (s. B. den Mund oder die Augen). [teln, springen.]

Sperleten, s. *Spartelen*, v. n. sper-
Sperker, m. Sperber, (eine Art Raubvögel). -*besie*, f. Adlerbeere.

Speten, v. a. spieessen, anspiessen, an den Bratspiess stecken.

Spewr, s. *Spoor*, n. Spur; Wagengeleis. -*en*, v. s. spüren, nach(spü-
ren, -gehen; merken, wahrnehmen, fühlen). -*hand*, m. Spürhund.

Spichtig, adj. spitzig, lang, schmal und dünne.

Spie, f. hölzerner Einschlag Nagel. -*m*, m. Späher, Spion, Kundschafter. Verräther. -*gat*, n. Loch, wodurch das Wasser von der Schiffsdecke abrinnt; Öffnung auf der Seite des Schuhrimens. -*mouwen*, f. [-saken.] m. plur. lederno Schläuche das Wasser zu einem Späheloch des Schiffes hinaus zu lassen; Leder oder getheertes Segeltuch das um den Rand der Spähelocher genagelt ist. -*n*, v. a. spähen, aus-spähen, -kund-schaften. -*schacht*, -*schaft*, f. Spiessstange. -*sakken*, m. s. *Spimouwen*, f. plur. Bekleidung der Schiffspähelocher.

Spiegel, m. Spiegel, Glasscheibe; Hintertheil eines Schiffes; Vorbild, Beispiel, Exempel zur Warnung, Muster. -*beeld*, n. Vorbild, Beispiel. -*boog*, m. tierlicher Bogen am Hintertheile eines Schiffes. -*en*, v. n. u. r. spiegeln, sich spiegeln, sich im Spiegel besehen;

an etwas ein Beispiel nehmen; sich woran spiegeln. -*gerecht*, n. Spiegel(sechten, -gefecht, Lustgefecht. -*glad*, adj. spiegelglatt, so eben und glatt wie ein Spiegel. -*glas*, n. Spiegel(glas, -scheibe; feines-, weises) Fensterglas. -*harst*, -*hars*, n. Spiegel-, (Geigen)harz, Kolophonum. -*helder*, adj. spiegelhell, so klar und helle wie ein Spiegel. -*ing*, f. das Spiegeln, das Sehen in einen Spiegel; das Beispieln. -*kooper*, m. Spiegel(händler, -krämer. -*lijst*, f. Spiegel(rahmen, -einfassung. -*maker*, m. Spiegelmacher. -*nieuw*, adj. nagelneu, ganz neu. -*raam*, f. Spiegel(rahmen, -leisten. -*schip*, n. Schiff (mit einem platten Hintertheile, - mit einem Spiegel). -*stijpen*, n. das Spiegel(-schleifen, -machen. -*slipper*, m. Spiegel(-schleifor, -macher. -*steen*, m. Katzenstein, ein durchsichtiger Stein. -*visch*, m. Spiegel(fisch, -karpfe. -*winkel*, m. Spiegel(laden, -handlung. -*zigtkunde*, f. Katoptrik.

Spier, f. Muskel, Flechse; Kleinigkeit. -*achtig*, adj. muskelartig, voll Muskeln. -*en*, f. plur. Muskeln; Pähle oder Mäste, die während eines Seetreffens vorn und hinten aus dem Schiffe gesteckt werden, die feindlichen Feuerschiffe abzuhalten. -*ing*, m. Spiering, Spierling (eine Art kleiner Meerfische). -*rogel*, m. Rhein-, Wasser-, Meer)schwalbe. -*rit*, adj. schneeweiss, schloss-, milchweiss.

Spies, f. Spiess, Picke, Lanze, Speer. -*drager*, m. Spiessträger, Lanzen-träger. -*en*, v. a. am Spiessereichen, spieessen. -*glas*, n. Spiess-glas, Spiegelstein, Antimonium. *Spijgat*, s. *Spiegat*, n. Schiffswasserlösung.

Spijk, f. Spiek, Spiekenard, Nardus, Lavendel. -*balsem*, m. Spiekbalsen, Nardussalbe. -*boomje*, n. Spiekenard(stande, -bäumchen. -*olij*, -*olie*, m. Spiekenarden(öl, -öl, Lavendelöl. -*water*, n. Spiekenarden-, Lavendel)wasser.

Spijker, m. eiserner Nagel; Spiecher. Packhaus, Kornboden, Vorrathshaus. -*boor*, f. Nagelbohrer. -*en*, v. a. nageln, an-, fest)nageln. -*gat*, n. Nagel(loch, -handel, m. -handel. -*kooper*, m. -händler. -*koopmanschap*, f. -handlung. -*mand*, f. -korb. -*smid*, m. Nagler, Nagel(schmied, -schmidt.

-*tje*, n. Nägelchen, kleiner Nagel. -*winkel*, m. Nagel(laden, -kraus-handlung.

Spilj, f. Quer(stange, -holz, -eisen, Gitterstange.

Spijs, [*Spijze*], f. Speise, Nahrung. Kost, Essen. -*bereider*, m. Koch. -*bereiding*, f. Bereitung der Speise, Kochkunst. -*kamer*, f. Speise(kammer, -zimmer, -schwank. -*kelder*, f. Speisekeller, Vorraths(keller, -gewölbe. -*lust*, f. Essens-lust, Appetit. -*meester*, m. Speise-, Küchen-, Haushof)meister. -*proofer*, m. Vorschneider, einer der die Speisen zerlegt und kostet. -*verbranding*, f. Sodhbrennen. Hitze des Magens. -*walg*, -*walging*, f. Ekel, Unlust zum Essen.

Spijt, m. Trotz, Schimpf, Verdruss, Schmach, Aergermiss, Schmerz. Gram; Reue, Leid; (prov.) Kämmling aus dem Flach e. -*en*, v. n. verdrissen, schmerzen, leid thun, reuen, dräuen, ärgern. -*ig*, adj. u. adv. spröde, trotzig, verdrisslich, ärgerlich. -*igheid*, f. Sprödigkeit, Trotz, Unwillen, Stolz, Hochmuth. -*iglijk*, adv. spröde, trotzig.

Spijze, s. *Spijs*, f. Speise. -*en*, -*igen*, v. a. u. n. spieessen, füttern, zu essen geben; essen, Speise geniessen, Mahkeit halten. -*ing*, -*iging*, f. Speisung, Fütterung, Ernährung; Genuss von Speise und Trank.

Spikkel, m. Tüpfelchen, Fleckchen. -*en*, v. a. tüpfeln, besprenkeln. -*ig*, adv. besprenkelt, gespickelt, voll Tüpfelchen; buntscheckig. -*ing*, f. das (Sprenkeln, -sprickeln. -*nieuw*, *Spikspeldernieuw*, adj. u. adv. funkelnageln.

Spil, f. Spille, Spindel, Achse, Walze; Pressschraube. -*bedde*, n. Balken oder Lager, worauf die Spille oder Schiffswinde dreht. -*boom*, m. Spillbaum, womit die Schiffswinde herumgedreht wird. -*boor*, f. Zwickbohrer. -*gat*, n. Spillenloch, worin die Schiffspindel oder die Winde sich dreht. -*gor*, m. Pudel, Wasserhund. -*lebeenen*, n. plur. dünne Beine ohne Waden. -*lebeenen*, s. *Spartelen*, v. n. mit den Beinen (zappeln, -sperteln. -*len*, v. s. ver(schwenden, -geuden, -wenden. -*lewervel*, m. Spinnwirbel, Wirbel am Spindel. -*perning*, m. u. f. Verschwender.

Spin, [*Spinnekop*], f. Spinne. -*aadje*, s. *Spinacie*, f. Spinat. -*aal*, u.

Schustergarn, Spinal. -*asie*, f. Spinnat. -*rag*, n. Spinnweb, -gewebe. -*rok*, m. Spinnrocken; *fig.* das weibliche Geschlecht. -*ster*, f. Spinnerinn.

Spind, n. der (Spint, - Splint, das Weisses am Holz gleich unter der Rinde eines Baumes. -*e*, f. Speiseschrank, -kasten, -kammer. -*er*, *Spinner*, m. Spinner, einer der spinnt. -*ig*, *Spintig*, adj. voll Spint, Holz das viel Spint oder Weisses hat.

Spinet, n. Spinett, kleines Klavier (ein musikalisches Instrument).

Spinhuis, n. Spinnhaus; Zuchtthaus für lüderliche Weiber und Mädchen. -*hoer*, f. weiblicher Zuchtling. -*moeder*, f. Spinnhausmutter. -*vader*, m. Spinnhausvater. -*werk*, n. Spinnhaus(arbeit), -waare.

Spinne, s. *Spin*, f. Spinne. -*jager*, s. *Raaghol*, u. Spinnenjäger, Borstwisch an einer langen Stange. -*kop*, m. Spinne. -*n*, v. a. spinnen, Draht spinnen; schnurren; (wie die Katzen). -*r*, m. *Spinder*; *Spinder*, f. Spinnerinn. -*nerdriet*, s. *Raaghol*, m. langstieliger Borstwisch. -*oeten*, v. a. vor Bosheit mit den Füssen (zapfen, - stampfen, - trampeln. -*web*, f. Spinnweb, -gewebe. -*wiel*, n. Spinnrad.

Spint, n. Spiat (ein gewisses Maass), das Viertheil eines Scheffels; äusserster Rand oder Kante des Holzes unmittelbar unter der Rinde. -*ig*, adj. barstig, rindig. [hünd.]

Spion, m. Spion, Kundschafter; Spürspitz, f. Grab(scheit), -schaufel, Spaten; Bratspieß. *Het spit in den rug*, Lendenschmerz. -*draaijer*, m. Bratspiesdreher, Küchenjunge. -*je*, *Speetje*, n. Spießessen, Bratspießchen; Spüchen, (s. B. Butter).

Spits, adj. spitzig, scharf; beispitzig, - (trotzig) im Reden. -*f*, u. a. Spitze; Gipfel; Spitzsäule, Pyramide. -*boef*, m. Spitzbube. -*hoor*, f. Klein-, Spitzbohrer. -*broeder*, -*broer*, m. Spiess-, Waffenbruder, Zell(genosse), -genoss, -kamrad, Spiessgesell. -*el*, n. Spitzpatron, -muster, -modell, Streifen Pergament, worauf die Figuren gestochen sind, und das, beim Knöpfeln, unter die Spitzen gelegt wird. -*en*, v. a. u. n. spitzsen, -schärfen, -schleifen; spitzig machen. -*hand*, s. *Keeshand*, m. Spitzhund, eine Spitz. -*ig*, adj.

spitzig, scharf, beissend. -*igheid*, *Spitsheid*, f. Spitze, Schärfe, Spitzigkeit; Schärfe im Reden. -*kin*, m. Spitzkinn, einer der ein spitziges Kinn hat. -*neus*, m. Spitznase. -*roede*, f. Spiess, ruthe, -garte. -*rindig*, -*rondig*, adj. spitzförmig, scharfsinnig, vornehmlich, fein, subtil; scharf, beissend. -*rindigheid*, f. Spitzförmigkeit, Scharfsinn; Schärfe. -*vinnig*, s. -*vindig*. -*vondig*, s. -*vindig*.

Spitlen, v. a. graben, umgraben, scharren, mit dem Grabscheit umgraben, stechen, herausstechen. -*ter*, m. Gräber. -*ting*, f. (besser: *het Spitten*, n.) das Graben.

Spitzen, f. u. n. plur. die (Spitzen, -Gipfel, - , v. a. u. n. s. *Spitzen*, spitzen, schärfen; am Spiess reihen, spiessen, s. *Spiesen*.

Spleet, (imperf. von *splijten*, v. a. spalten), ich, er spaltete. -*f*, f. Spalte, Riss, Ritz, Spaltitz. -*je*, n. kleine Spalte. -*ig*, *splietig*, adj. voll (Risse, - Spalten).

Splijt, en, v. a. u. n. spalten, spleissen, reissen, klöben, klaben; auf(ber)sten, -plätzen, -ing, f. das(Spalten, -Spleissen, -Aufbersten).

Splint, f. Geld.

Splinter, m. Splitter, Span, Schiefer, Streifen Holz, u. s. w. -*ig*, adj. splittig. -*nieuw*, adj. spanngelneu, funkelneu. -*tje*, n. Splittchen.

Splis, *Splits*, f. Fuge-, Flechte-, Zusammenfügung)zwei Seile. -*sen*, *Splitsen*, v. a. zwei Enden Tau losmachen und dieselben in einander flechten; zertheilen, trennen, von einander scheidend, zersplittern, entgänzen. -*hooren*, -*hoorn*, m. u. n. Flecht(horn), -eisen, womit man zwei Tause zusammen flechtet. -*ing*, f. Theilung, Zertheilung; Zusammenheftung zweier Seile. -*long*, f. Wimpel oder Schiffsfahne der o. die am schmalen Ende eingeschnitten ist.

Splitsen, s. *Splitsen*, v. a. zersplitteln, -theilen.

Spoed, m. Eile, Geschwindigkeit, guter Fortgang. -*en*, v. n. eilen, guten Fortgang haben, fördern. -*ig*, adj. u. adv. eilig, schnell, schleunig, geschwind, hastig; mit Eile, eilend, sogleich, am schleunigsten, bald möglichst. -*igen*, s. *Spoeden*, v. n. eilen. -*igheid*, f. Eile, Geschwindigkeit, Eilfertigkeit. -*iglijk*, adv. geschwind, eilig, hastig.

Spong, s. *Spog*, n. Speichel. -*en*, s. *Spuwen*, v. a. speien, Speichel auswerfen, sich erbrechen.

Spoeken, s. *Spoken*, v. n. spucken.

Spool, f. Spuhl, Weberspule, Weberschiffchen, Schiessspule, Garwind. -*bak*, m. Spül(fass, -gefäss. -*en*, v. a. spülen, aus(spülen), -waschen, -schwenken, bewässern, fliessen, strömen; spülen, Weberspühle machen; auf Spulen winden. -*gat*, n. -*geut*, -*goot*, f. Wasserlösung. -*ing*, f. Spüllicht, Spülwasser; das(Ausspülen, -Auswaschen. -*inwijn*, m. schlechter Wein. -*kom*, f. Spül(napf, -kanne, -topf, Gefäss zum Ausspülen. -*sel*, n. Spül(icht, -wasser; Hefen von Korbbranntwein; Träbern vom Bierbrauen. -*steen*, m. Spül-, (Guss)stein. -*rat*, m. Spüllfass. -*water*, n. Spülwasser, Schwenkwasser. -*wiel*, n. Spülrad. -*wijn*, m. Spülwein, wässerlicher schlechter Wein.

Spong, n. Speichel.

Spon, (imperf. von *spinnen*, v. a. u. n. spinnen), ich, er, sie spann. -*Spand*, f. Spund-, Stöpel) eines Fasses. -*de*, f. Rand einer Schlafstelle, Schlafstelle, Bettlade, Spannbette. -*gat*, n. Spundloch eines Fasses.

Spongie, s. *Spons*, f. Schwamm. -*us*, s. *Sponsius*, adj. schwammig.

Sponning, f. Grube in einem Brett oder unten und oben an einem Fasse, worin ein anderes Brett, oder der Boden genau einschliesst.

Spons, *Spongie*, f. u. n. Schwamm; Muster oder Kopie einer Zeichnung, die auf ein Pergament oder Papier, durch Nadellöcher, gemacht ist. -*achtig*, adj. schwammartig, locker, löcherig. -*achtigheid*, f. Schwammartigkeit. -*sen*, v. a. durchzeichnen; vermittelt Kohlenstaubes, eine Zeichnung durch ein durchlöcheretes Muster nachzeichnen.

Spoogen, (imperf. von *spuigen*, *spuwen*, spucken, ausspucken), ich er)spuckte aus.

Spoek, n. Gespenst, Erscheinung, Geist. -*gaden*, m. pl. Gespenster, abgeschiedene Seelen. -*sel*, n. Spuck, Gespenst, Sobatten, Kobold, Erscheinung. -*ster*, f. nie Ruhe habendes Frauentzimmer, unrühiges Weib oder Mädchen.

Spoor, f. Sporn, Reitsporn; Sporne der (Hähne, - Hunde, u. s. w. -, n. Gelais, Wagengeleis, Spur

Fusstritt, Beispiel, Muster, Vorbild, Pfad, Weg. -*balk*, n. Schwimmiel eines Schiffes, vorin unter im Schiffe der Mastbaum steht. -*bijster*, adv. ausser dem Geleise, verirrt, verwirrt, unmäßig, übermäßig. -*bijsterheid*, f. Un-, Uebermäßigkeit. -*haan*, m. Hahn mit Spornen, Hahn mit Krallen. -*hen*, f. Henne mit Spornen, herrschsüchtiges Frauentzimmer. -*hond*, Spürhund. -*loos*, *sie* Sporeloos, adj. u. adv. ungebahnt, ausschweifend. -*maker*, m. Sporer, Spornschmied. -*slag*, m. Spornschlag, Aufspornung, -treibung. -*slags*, adv. spornstreichs, galoppierend, rennend, in aller Eile. -*smid*, m. Spornschmied, Sporer.

Sporkenboom, m. Faulbaum, Frangula.
Sporkelen, s. *Sporele*, v. n. sparteln, zappeln. -*ig*, adj. zänkisch; widerstrebend, sich sträubend. -*ing*, f. Sträubung, Widerstrebung, Zaak, Streit, Uneinigkeit.
Sport, f. Sprosse, Stufe einer Leiter.
Sporzelbloem, f. Narziss, Hornungs-, Märblume.

Spot, n. Spott, Spötterei, Gespötte, Scherz, Spass. -*achtig*, adj. u. adv. spöttlich, spottend, scherzhaft, scherzend, spasshaft; satyrisch. -*boef*, m. Spott-, Spassvogel, -treiber, Scherzer, Satyrer. -*rede*, f. Spott-, Schimpf-, Stachelrede, Stichelrede, Satyre, Scherzrede. -*ster*, f. Spöttlerin, Scherzerin. -*swijze*, adv. spottweise, spassweise, spöttlich, zum Spass. -*Spott*, lächerlich, höhnisch, scherzweise, auf eine scherzende oder spottende Art. -*telijk*, adj. u. adv. spöttlich, höhnisch, lächerlich. -*ten*, v. n. spotten, schimpfen; spassen, scherzen; Gespötte treiben. -*ter*, m. Spötter, Spottvogel, Scherzer, Ver(spottler), -ächter. -*terij*, -*ternij*, f. Spass, Scherz, Scherzer, Spassvogel. -*vogel*, m. Spottvogel, Spötter, Scherzer, Spassvogel. -*woord*, n. Spott-, Schimpfwort.

Spouw, f. s. *Spog*, n. Speichel. -*en*, s. *Spuwen*, v. n. speien, aus(speien), -spuken. -*en*, *Spouden*, v. a. u. n. spalten, aufspalten, klabben, von einander reissen, in die Länge durchschneiden. -*erij*, n. eine Art Zwieback, die sich leicht spalten lässt. -*ing*, f. das Spalten, Klabben.

Spraak, Sprache; Aussprache, Vermögen zu sprechen. -*eigen*, s. *Spreken*, v. n. sprechen, reden,

Taaligen, n. Sprachgebrauch; Dialekt. -*geluid*, n. [-*toon*], m. Accent, Ton, Laut der Stimme. -*kundig*, s. *Taalkundig*, adj. sprachkundig, -richtig. -*kunst*, -*konst*, f. Sprachkunst, -lehre, Grammatik. -*kunstenaar*, m. Sprachkundiger, -lehrer, Grammatiker. -*kunstig*, s. *Taalkundig*, adj. u. adv. sprachkundig, nach den Regeln der Sprachlehre, grammatikalisch. -*kunstiglijk*, adv. nach den Regeln der Grammatik. -*leeraar*, s. *Taalmeester*, m. Sprachlehrer, -meister. -*meester*, s. *Taalmeester*, m. Sprachmeister. -*toon*, m. s. [-*geluid*], n. Accent, Ton. -*uising*, f. Eigenschaft einer Sprache, Mundart, Dialekt, besondere Aussprache. -*wijze*, f. Mundart, Dialekt, Landessprache, Provinzialsprache. -*zaam*, adj. gesprächig; leutselig. -*zaamheid*, f. Gesprächig-, Leutseligkeit. -*zaamlijk*, adv. auf eine (gesprächige, -leutselige Art.

Sprak, (imperf. von *Spreken*, v. a. reden, sprechen), ich-, er) sprach.
Sprakeloos, adj. sprachlos, ohne Sprache, stumm. -*heid*, f. Sprachlosigkeit, Stummheit.

Sprank, -*el*, f. Feuerfunke, Theilchen. -*elen*, s. *Vonken*, v. n. Funken auswerfen, funkeln. -*je*, u. Fünken.

Spree, **Sprei**, f. Decke, dünne Bettdecke. -*boom*, s. *Sorbenboom*, m. Sperber-, Sperr-, Sparr)baum. -*den*, s. *Spreiden*, v. a. breiten, decken.

Spreuk(horn), -*hoorn*, s. -*trompet*, m. u. n. Sprach(horn, -rohr, -trompete, Rufer, Ruffhorn. -*kamer*, f. Sprach(zimmer, -stube, Kabinot. -*plaats*, f. Rednerbühne (der Alten); Kanzel, Stuhl eines Redners. -*ster*, f. Rednerin, Wortführerin. -*stoel*, f. Rednerstuhl, Kanzel. -*trompet*, f. Sprachtrompete, Ruffhorn. -*wijze*, f. Rede-, Redensart. -*woord*, n. Sprichwort. -*zaal*, f. Hörsaal, Konferenzimmer.

Spreuwe, m. u. f. Staar, Spatz; (ein Vogel); Spötter, Spottvogel, Spassvogel, Scherzer. -*besie*, f. Adlerbeere.

Sprei, s. *Spreo*, f. Bettdecke zum Staat. -*den*, *Spreijen*, v. a. spreiten, aus(spreiten), -breiten, auf den Boden auslegen. -*ding*, f. das (Aus)spreiten; -*Aasspannen*; -*Streuen* von Stroh.

Sprek(en), v. n. sprechen, reden,

schwätzen, plaudern, das Wort führen, eine Rede halten, predigen. -*end*, (adj. u. part.) redend, sprechend, zum Sprechen. -*er*, m. Sprecher, Wortführer, Redner.

Sprengen, v. a. sprengen, be(sprengen), -spriten, anfeuchten; mit Salz bestreuen. -*ing*, s. *Besprenging*, f. Besprengung. -*kwaet*, f. Spreng(queste, -vedel. -*blesch*, n. eingesalzenes Rindfleisch, Pöckelfleisch, Fleisch mit Salz bestreuet, -*zwur*, n. Sprengfeuer, fliegend Feuer, St. Antoniusfeuer.
Spreuk, s. *Sprenguur*, n. fliegend Feuer. -*f*, f. Spruch, Sianspruch, Sentenz.

Spreukel, m. kleiner Flecken, Ratten-, Ratten)fall. -*en*, v. a. sprengeln, mit verschiedenen Farben besprengen. -*ing*, f. das Sprengeln, Besprengung. -*pot*, f. -*vat*, n. Farbe(topf, -gefäß (der Buchbinder u. s. w.)) -*en*, *Spreuk*-, *Spreng*)vlesch, n. Rindfleisch, das mit Salz bestreuet ist.

Sriet, f. Spriet, Stange, Bugspriet eines Schiffes, Jagdspieß; Fühhorn der Insekten. -*oogen*, v. n. die Augen, durch zu starres Aussehen, verblenden. -*weg*, m. Kreutz-, Queer)weg.

Spring, s. *Springader*-, *bron*, f. Springbrunnen. -*ader*-, *bron*, f. Springbrunnen, Wasserquelle; U(-sprung, -heber. -*en*, v. n. springen, hüpfen, tanzen, einen Sprung machen; in die Luft fliegen, aufspringen; aufquellen, Wasser aufwerfen; sich begatten (von den Pferden); sich (ersprengen), -platen (von Kanonen, u. s. w.) aufbersten, von einander gerissen werden; bankerot werden. -*end*, adj. springend; quellend; aufstehend. -*er*, m. Springer. -*haan*, s. *Springhaan*, m. Heuschrecke. -*hengst*, m. Springdeck-, Gestus)hengst, Zucht)hengst. -*kruid*, n. Springkörner, Purgier-, Treib)körner, (eine Pflanze), Ricinus. -*net*, n. Spring-, Schlag)netz zum Vogelfang. -*stok*, s. *Pole*, m. Springstock, womit man über Gängen springt. -*veer*, f. Feder, Stahlfeder, Feder einer Uhr oder Machiene Treibfeder, Antrieb, wirkende Ursache. -*vloed*, m. Springfluss; schnelles Anlaufen des Wassers, zur Zeit des Neu- und Voll)monds.

Sprink, (Schiff)erw. f. Knoten an einem Seile. -*ader*-, *bron*, s. *Spring*;

ader, -bron-, -kaan, m. Heuschrecke.
Sprits, f. Spritz(gebackenes), -kuchen-, -sem, v. a. spritzen, sprützen, aus dem Munde ausspeien.
Sproet, f. Sommer(flecken) -sprosse. -achtig, -ig, adj. sommerfleckig, voll Sommersprossen. -el, f. s. **Sproet**, Sommerflecken. -elig, adj. s. **Sproetig**, -achtig, sommerfleckig. -achtigheid, f. Sommer(flecken) -sprossen.
Sprokkel, m. Reiser, im Walde liegende und von den Bäumen abgefallene Aeste. -bl. em, f. Märzvielle, Jonquille. -maand, f. Februar, Hornung.
Sprong, (imperf. von **Springen**, v. n. springen), ich-, er) sprang-, m. schnelle Bewegung.
Sprokjes, n. Sprüchelchen, Märohen, Erzählung, Fabel, Sage.
Sproot, (imperf. von **Spruiten**, v. n. hervorsprossen), ich-, er) spross.
Sprot, f. gefäucherte Sardine, (ein kleiner Fisch).
Spruw, s. **Spruw**, f. Pips, kleine schwarze Blätter auf der Zunge, Sprau.
Sprugtel, f. Arm eines Flusses oder Stromes.
Spruit, f. Sprosse, Sprössling, ausgeschossenes Zweigchen eines Baumes; Abkömmling, Nachkömmling. -en, v. u. hervorsprossen, wachsen, entstehen, ausschlagen, herkommen, herrühren, aufquellen. -gewas, n. Sprossgewächs. -groete, f. Sprossenbett, Pflanzenbett, Baumschule. -iny, f. Hervorsprossung; Herkommen. -je, n. Sprösschen, Pflänzchen, kleiner Nachkömmling. -kool, f. Kohlsprosse, Kohl der wieder herausspricst. -sel, n. Sprosse, Gesprossse.
Spruw, **Spruw**, f. Sprau, kleine schwarze Blätterchen auf der Zunge.
Sprugen, s. **Spruwen**, v. a. aus(speien), -spucken, Speichel auswerfen; sich erbrechen.
Spu, n. Schleuse, Wasserlösung, Kanal, Wassergraben.
Spuut, f. Spritze. **Brandspuit**, Feuer-spritze; Strunze; **Klisterspuut**, Clusterspritze. -en, v. a. spritzen. -je, n. Spritzchen, kleine Spritze. -middel, m. Klistier.
Spuul, n. s. **Spel**, Spiel.
Spuw, s. **Spog**, n. Speichel. -doek, m. Speichteluch der kleinen Kinder. -potje, s. **Kwispeel**, einer,

Spei-, **Spuck**()öpfchen. -en, v. a. speien, aus(speien), -spucken, Speichel auswerfen; sich erbrechen.
Sta, **Stade**, (te) v. a. zu Statten, zum Nutzen.
Staaft, f. Stab, Stango. -je, n. Stäbchen, kleine Stango.
Staaq, s. **Stadig**, adv. stets, beständig, immerhin, anhaltend, durchgehends.
Staaq, m. Pfuhl, Stock, Stecken, Posten, Stab eines Weinstocks, Gartenstock; Geschlecht, Stamm einer Familie.
Staal, n. Stahl, gehärtetes Eisen, Degen, Säbel; Wetz-; Feuer)stahl; Muster -; Probe) trockener Waaren. -hard, adj. u. adv. hart wie Stahl. -hof, n. Stahlhof, Tuchwalde, wo die Tücher gezeichnet werden. -lood, n. Blei womit die Tücher gezeichnet werden. -meester, m. Stahlmeister, einer der die bleiernn Zeichen auf die Tücher schlägt. -tje, n. Mästerchen, Pröbchen.
Staan, v. n. stehen, sich aufrecht halten, aufrecht stehen; fest stehen, gerade stehen; auf etwas bestehen. -beeld, s. **Standbeeld**, n. Bildsäule. -de, adj. u. part. stehend, aufrechtstehend; gelegen, während. **Staan** water, stehendes, stillestehendes) Wasser. -er, s. **Stander**, m. Einer dor, oder Etwas das) aufrecht stehet; Standarte.
Staanplaats, f. Stehe-, Stand)platz (im Schauspielhause).
Staar, **Star**, m. Augen, Staarfell, Cataracta. -en, s. **Staren**, v. n. starren, starr ansehen.
Staat, m. Schwanz, Schweif; Folge; Zug. -been, s. **Stuitbeen**, n. Steiss-, Sitz)bein. -sloos, adj. ohne) Schwanz-, Schweif-)je, n. Schwänzchen, Schweifchen; Restchen, kleiner Ueberschuss. -peper, m. Schwanzpfeffer, Cubebe (ein Gewürz). -riem, m. Schwanz-, Schweif-)riemen eines Pferdegeschirres. -star, -ster, f. Schwanz-, Schweif)stern, Komet. -stuk, n. Schwanzstück, Fleischstück eines Thieres, woran der Schwanz sitzt; Flügel, (ein musikalisches Instrument mit Saiten bezogen).
Staat, m. **Stand**, Zustand, Beschaffenheit, Ansehen, Ehrenstand, Land, Reich, Republik, gemeines Wesen, Landesregierung, Gebiet, Mitglied der Landesregie-

runq, Deputirter zum Landtag; Rechnung, Verzeichniß, Liste; Aussorliche Lebensart, Pracht. -kunde, f. Staatskunst, -wissenschaft, Politik. -kundig, adj. u. adv. staats(kundig) -klug, politik, politisch. -kundige, m. Staats(mann) -kundiger, -kluger, Politiker. -kundig)k, adv. staatskug, politisch, nach den Regeln der Staatswissenschaft. -bestuur, -bestind, n. Staatsregierung. -bedienaar, m. Staats(bedienter) -minister. -shouten, n. pl. Figuren, womit die Schiffe am Hiertheile prangen. -sie, an)ij, f. Staat, Pracht, Gepränge, große Anstalt, Feierlichkeit, Ceremonie. -siekleed, n. Staats-, Gala)kleid, Feierkleid. -jouker, m. Staatsjuncker, Page, Edelknabe. -juffer, f. Staatsdame, -jungfer, Ehrenmädchen. -man, m. -mann, Politiker. -minister, m. -minister. -oraad, m. -rath. -regel, m. -regel, -maximo. -verandering, f. -veränderung, -wechsel. -vergadering, f. -versammlung, Zusammenkunft der Stände. -verwisseling, -wisseling, f. Staats(veränderung, -wechsel. -zaken, f. pl. -sachen. -zucht, f. -sucht, Ehrgeiz. -zuchtig, adj. u. adv. Staat (suchtig) ehrgeizig, herrschsüchtig.
Stad, f. Stadt. -genoot, m. Stadtgenosse, Mitbürger. -houder, **Staddehouder**, m. Statthalter, Gouverneur, Verwalter, Stellvertreter, Unteramtman. -houderes, Statthalterin, Gouvernante eines Landes. -houderlijk, adj. Statthalterlich; zur Statthaltschaft gehörig. -houderschap, n. Statthalter)chaft, -würde, Stellvertreter)chaft. -huis, v. Stadt-, Rath)haus. -huiswoorden, n. pl. kann. ei)wörter. -stil, -se, f. Stadie, Stadium, ungefähr 125 geometrische Schritte, oder der achte Theil einer italienischen Meile. -je, s. **Steedje**, n. Städtchen, kleine Stadt.
Stade, adj. einer Stadt, zu einer Stadt gehörig. -bode, m. Stadthothe, Stadtdiener, Rathdiener. -boek, n. Stadt(buch), -register. -dienaar, m. -diener, Gerichtsdiener. -gebied, n. -gebiet, -jurisdiction. -genoot, s. **Stadgenoot**, -graft, -gracht, f. -graben. -huis, s. **Stadhuis**. -jonge, m. Waisenkind. -kelder, m. Stadt-, Rath)keller. -kind, n. Stadtkind, einer,

der durch den Rath der Stadt unter Vormundschaft gesetzt ist. -*lieden*, -*luiden*, m. pl. [-*volk*, n.] Stadtleute. -*man*, m. Bürger, Stadtbewohner. -*muur*, m. Stadtmauer. -*poort*, f. -*thor*. -*regent*, m. -*regente*, Mitglied des Stadtrathes. -*regt*, n. Stadtrecht; G. -*gebühren*. -*stadtsch*, *stedtsch*, adj. städtisch. -*schatkamer*, f. Rathskammer. -*schrijver*, m. -*Stadt*-*schreiber*, Secretär. -*teest*, f. -*festung*. -*voogd*, m. -*voegt*, Befehlhaber einer Stadt. -*wal*, m. -*wall*, Wall um die Stadt. -*wapen*, m. -*wappen*, -*siegel*.
Staf, m. Stab, Stock, Stange; Scepter, Reichstab; Stab (eines Lagers, eines Regiments. -*drager*, *Staffier*, m. Trabant. -*officier*, m. Stabs-offizier oder Befehlshaber der zum Stabe einer Armee, oder eines Regiments gehört.
Stag, f. dickes Seil des Schiffsmast zu halten. -*garnaat*, (Schiffsw.), f. kleine Zugrolle über einer einzelnen Scheibe, die am Stag (dicken Mastseil) gehangen wird, kleine und nicht zu schwere Sachen herauf zu winden. -*gelen*, v. a. stampfen-, trampeln) mit den Füßen. -*zeil*, n. Staggenegel, (ein dreieckiges Segel am dicken Mastseil selbst).
Staken, (m. pl. von *staak*), Pfähle, Stecken, Stöcke, Stäbe eines Weinstockes; Zweige (eines Geschlechtes, einer Familie. -, v. a. Pfähle einschlagen, pfählen, Stecken einsetzen; aufhören, -schieben, hommen, aussetzen, abbrechen.
Staketsel, n. Pfahl(werk, -zaun, Palissadung, Stacket, Verschlag von Brettern oder Pfählen eines Gartens oder Parks.
Stal, (imperf. von *ste'en*, v. a. Stehlen), ich-, er stahl. -, m. Stall, Viehstall; Markt, Krambude. -, n. Stand; Ruhe. -, n. Gestalt; Fassung. -*boom*, m. Stallbaum. -*houder*, -*meester*, m. Miethkutscher, Pferdeverleiher. -*deur*, f. Stallthüre. -*jonge*, m. Stall(junge, -bursche. -*kaars*, f. Irrlicht, -*wisch*. -*knecht*, m. Stallknecht. -*kruid*, n. Stallkraut, Haufenchel, Ochsenbrehce, (eine Pflanze), Anonia. -*len*, v. a. stallen, im Stall stellen, im Stalle stehen; v. n. pissen, stallen (von den Pferden). -*licht*, n. s. *Stalkaars*, f. Irrlicht. -*ling*, f. Stall, Gebäude für Pferde und

Vieh; Stallung; das Stellen der Pferde in den Stall, Stall(geld, -lohn. -*meester*, m. Stallmeister; Lohn-, Mieth)kutscher, Pferdeverleiher. -*paal*, m. Stall(pfoste, -pfahl. -*poort*, f. Stall(thor, -thüre. -*ziek*, adj. stallstättig, stallig (von den Pferden).
Stalen, adj. stählen, was aus Stahl gemacht ist; hart wie Stahl. -, v. a. stählen, mit Stahl härten; der Welle eine Grundfarbe geben.
Stam, m. Stamm eines Baumes; Baum; Geschlecht, Familie, Haus-*beschrijver*, m. Geschlechts(kur diger, -beschreiber, Genealogist. -*boek*, n. Stamm(buch, -liste; Freudenrolle, Sammlung von freundschaftlichen Namen und Schriften. -*boom*, m. Stammbaum. Geschlechts(register, -tabelle in der Form eines Baumes. -*huis*, n. Stammhaus, Ursprung eines Geschlechts. -*lijst*, f. Stamm-, Geschlechts)liste, -tabelle. -*men*, v. n. abstammen, herkommen, geböhren, gebürtig sein. -*register*, n. Geschlechts(register, -tafel. -*rekenaar*, m. Genealogist, Genealogiker, Geschlechtsrechner. -*vader*, m. Stammvater.
Stameelaar, m. Stämmeler, Stotterer. -*len*, v. n. stammeln, stottern; lallen wie die Kinder; anstossen mit der Zunge. -*ling*, f. das (Stammeln, -Stottern; -Lallen. -*raar*, -*ren*, -*ring*, s. *Stameelaar*, -*len*, -*ling*. -*rkees*, -*rbout*, m. Stämmeler, Stotterer.
Stamet, o. Stamet, Stamin, Etamin, (ein gewisses Wollenzug).
Stamp(eijen), v. n. mit den Füßen stampfen. -*en*, v. a. u. n. stampfen, stossen, klein-, zu Graus) stossen; ein(stampfen, -stossen; mit den Füßen stampfen; stampfen, gestossen, geschleudert werden von den Wellen. -*er*, m. Stampfer, -el, Stössel eines Mörsers, Mörselkeule; Pfasterstössel, Junger der Pfasterer; Ladestamper-, Stücklader, für die Kanonen; Ladestock eines Gewehres. -*ing*, f. das (Stampfen, -Stossen. -*perels*, -*paarlen*, f. pl. Perlengraus, zum Gebrauch in den Apotheken. -*ster*, f. eine die im Mörser stampft. -*stuk*, m. hölzerne Mörselkeule; Ladestock. -*stooten*, v. n. durch die Wellen gestossen-, geschleudert werden. -*voeten*, v. n. mit den Füßen stampfen.

Stand, m. Stand, Zustand, Lage, Gelegenheit; Laden, Gewerbe; Deputirter zum Landtage, Mitglied der Stände eines Landes. -*aar*, -*aard*, -*aart*, -*ert*, m. Standarte; Reuterfabne. -*aarddrager*, m. Korner, Fahnenjunker bei der Kavallerie. -*beeld*, n. Bildsäule, Statue, Ehrensäule. -*ekruidd*, n. Stendel(kraut, -wurz, Knabekraut, (eine Pflanze), Orchis. -*en*, m. plur. Landstände, Deputirte, Sachwalter des Volkes zum Landtage. -*er*, m. Ständer einer Mühle; Fleischtonne worin das Pöckelfleisch aufgehoben und im Pöckel verwahrt wird. -*houding*, f. Standhaltung, Dauer, Fortwähren. -*penning*, m. Gedächtnismünze. -*vastig*, adj. u. adv. standhaft, unbeweglich; beständig. -*vastigheid*, f. Standhaftigkeit, Unbeweglichkeit; Treue; Beständigkeit. -*vastiglijk*, adv. standhaft; beständig, un(aufhörlich, -beweglich; treulich.
Stang, f. Stange, langer (Stock, -Pfahl; eiserner-, metallener) Stab.
Stank, m. Gestank, übler Geruch. *Stank stanks maken*, (Spr.) Stänkereien anrichten, viel Lärm machen.
Stap, m. Schritt, Tritt; Stufe. -*pen*, v. n. stappen, treten, schreiten, langsam gehen. -*steet*, f. s. *Voetstap*, m. Fussstapfen. -*ster*, f. Stapferinn; ein Frauenzimmer, das im Gehen grosse Schritte macht. -*voets*, adv. langsam schreitend, Schritt vor Schritt, allgemach, allmählig.
Stapel, m. Haufen, Holzstoss, Stapfel; Stapel, Ort wo die Schiffe gebaut werden; Niederlage von Kaufwaren; Sprosse eines Stuhls; Häufchen Geldes, eine Art Heuschrecken. -*en*, v. a. häufen, aufhäufen, -stapeln. -*plaats*, f. Ort wo die Kaufwaren ausgeschifft und weiter versendet werden. -*regt*, m. Stapelrecht. -*stad*, f. Stapelstadt. -*tje*, n. Häufchen, kleiner Stapel.
Staar, s. *Ster*, f. Stern. -, s. *Staar*, f. Augen(flüss, -häuten. -*blind*, adj. staarblind. -*oogen*, s. *Steroogen*, v. n. steif und fest auf etwas sehen.
Stattlijk, adj. stattlich, prächtig, herrlich, feierlich. -*heid*, f. Stattlich-, Herrlich-, Feierlich-)keit.

Staten, m. plur. Staaten, Länder; Stände, Bevollmächtigte eines Landes. -*bode*, m. Staatsbothe, Bothe oder Diener der Staaten eines Landes. -*dom*, n. der Staat, das Land, Reichthand. -*kamer*, f. Versammlungsort (der Stände, - der Landesregierung. -*penning*, m. Gedächtnismünze, Gedenkplättchen eines freien Staates.

Statig, adj. statlich, prahlend, prangend, gravitätisch, feierlich. -*heid*, f. Feierlichkeit, grosses Gepränge, Erhabenheit, erhabenes Vorkommen, Gravität, Ernsthaftigkeit. -*lijk*, adv. auf eine feierliche, ernsthafte Art.

Stav(en), f. plur. von *Staf*, Stab.) Stäbe, Stänge. -*en*, v. a. be(stätigen, -festigen, -währen. -*ing*, f. Be(stätigung, -festigung.

Stede, f. kleine Stadt, Flecken mit Stadtrechten; Ort, Platz, Statt, Stelle. -*houder*, m. Stadthalter; Stellvertreter. -*ken*, m. Städtchen, kleine Stadt. -*ling*, m. u. f. Stadtbewohner, Bürger einer Stadt. -*waarts*, adv. stadtwärts, nach der Stadt zu.

Stee, s. *Stede*, f. Städtchen; Platz, Ort, Stelle. -*bode*, s. *Stadsbode*, m. Stadthohe, Rathsdienner. -*dje*, n. Städtchen, kleine Stadt; Fleckchen, kleine Stelle, Oertchen. -*dock*, adj. u. adv. städtisch, zu einer Stadt gehörig, nach Stadrtart. -*kan*, f. ein gewisses Maass für Oel, Wein, u. s. w. enthaltend 16 Maass (*mengelen*), oder ein halber Anker. -*kind*, n. eine Person von Obrigkeit wegen unter Vormundschaft gestellt. -*lieden*, -*lieden*, m. plur. Stadrtleute, -bewohner. -*man*, m. einer aus der Stadt, ein Städter, Stadrtbewohner. -*roogd*, m. Stadrtvogt, Gouverneur, Kommandant einer Stadt. -*roogdij*, f. Stadrtvogtei, Gouvernement einer Stadt. -*vrouw*, f. Stadrtfrau, eine Städtische.

Steds, adv. stets, beständig, allezeit, unaufhörlich, zu allen Zeiten.

Steeft, (imperf. von *Stijven*, v. a. steifen, stärken) ich-, er-, sie) stärkte.

Steeg, f. Gässchen, enges Gässchen, (prov.) enger Landweg zwischen zwei hohen Wällen. -, adj. stätig, stützig, starkköpfig, halstarrig, hartnäckig, eigensinnig. -*el*, s. *stijgbengel*, m. Steigbügel. -*steep*, *Stegel* und [*Stegelreep*], f. Steigbügelriemen. -*heid*, f. Starrköpfig-, Hartnäckigkeit. -*je*, n.

kleines enges Gässchen, kleiner schmaler hohler Weg.

Steeke, m. Stich (eines Messers, Degens, einer Nadel u. s. w.) Stich im Nähen oder Stricken; Wunde durch etwas Spitziges verursacht; Stichelei, scharfe Anmerkung, beissende[is] (Schimpfwort; -Rede, Stich oder Linie eines Schuhmaasses; Schmers, Weh, Pein; Stich im Kartenspiele; dreieckichter Hut. -*aat*, -*ade*, f. Stossdegen. -*beitel*, f. Stechmeisel, Meisel zum Ausstechen. -*bekken*, n. Leib-, Stechbecken, Untersteckgeschirr. -*bijl*, c. Axt mit zwei Schneiden. -*degen*, m. Stossdegen. -*dicht*, n. Stachel-, Spottgedicht, satirisch Gedicht. -*garen*, n. Wachtelnetz. -*ijzer*, n. Stecheisen, Grabstichel. -*mesje*, n. Lanzett, Schropf-, Lasseisen; spitziges kleines Messer. -*palm*, f. Stechpalm (eine Staude, Ruscus). -*penning*, f. Schmiergeld, Geschenk um Einen zu bestechen. -*pil*, f. Stuhlzäpfchen. -*pleister*, f. Stichpflaster. -*priem*, m. Stech(eisen, -pfrieme. -*raap*, f. Steckrübe. -*spel*, m. Stech-, Turnier-, Ritter-)spiel. -*vrij*, adj. fest, schussfest, -frei, unverletzlich, unverwundlich. -*werk*, n. Stickerarbeit, brodirte Arbeit. -*wiek*, f. Steckwicke. -*ziende*, s. *Stikziende*, adj. kurzsichtig.

Steel, n. Stiel, Stängel; Heft, Hand(-griff. -*der*, m. Dieb, s. *Steller*. -*swijze*, *Steelgewijze*, adv. verstohlener Weise, heimlich, schleichend. -*ziek*, -*zuchtig*, adj. diebisch von Natur. -*zucht*, f. Neigung zum Stehlen, diebische Natur, Neigung; Stehlaucht.

Steem, m. Stein-, Back-, Quader-, Edel-, Blasenstein; Kern etlicher Obstsorten. -, m. Stein (ein Gewicht von 8 Pfund). -*achtig*, adj. steinig, -artig, voller Steine, grausig, voller Kerne. -*bakker*, m. Ziegelbrenner. -*bakkerij*, f. Ziegelhütte, -scheune, Steinofen. -*been*, n. Steinbein. -*lok*, m. Steinbock. -*breke*, f. Steinbruch, (eine Pflanze), Saxifragia. -*brekend*, stein(-brechend, -vermalend. -*breuk*, f. -bruch. -*eik*, m. -eiche. *Steenen*, adj. steinern, von Stein, irrdener, -no, -nes. -*geit*, f. wilde Ziege, Gemse. -*groef*, f. -grube. -*gruis*, n. -graus, Kies. -*gruisig*, adj. kiesig, grausig. -*hoop*, m. Steinhafen. -*houwen*, v. a. Stein hauen, Steine (aushauen, - mit

dem Meisel bearbeiten. -*houwen*, n. Steinhauer(gewerbe, -kunst. -*houwer*, m. Steinhauer, -meisler. *Steening*, adj. steinig; kernig. *Steeningen*, v. a. steinigen. -*iging*, f. Steinigung. -*kalk*, f. Steinkalk. -*klaver*, f. Steinklee. -*klip*, f. Steinklippe. -*kolen*, f. plur. Stein-, Schmied-)kohlen. -*kooper*, m. -händler. -*kruid*, n. Kleinkraut, Aspergula. -*kuil*, m. Stein(grube. -*lijm*, m. -leim. -*oven*, m. -ofen, Ziegelofen. -*pokken*, f. plur. Stein(pocken, -blattern. -*put*, m. -grube. -*rots*, f. -fels. -*ruit*, f. -raute (eine Pflanze), Ruta muraria. -*slipper*, m. Steinschleifer, Diamantschneider; Pfaltertreter, Gassenschleifer. -*snijder*, m. Steinschneider, Blasensteinschneider; Petschierstecher. -*snijding*, f. -snijden, u. Steinschneidung, das Schneiden des Nierensteins. -*stuk*, n. Stein(stück, -büchse, (eine Art kleiner Kanonen). *Steentjes*, m. Steinechen. -*uil*, m. Steineule. -*vaaren*, f. Steinfahren (eine Pflanz). -*valk*, m. -falke. -*vruchten*, f. plur. Kernobst. -*weg*, m. Steinstrasse, Chaussée. -*woorp*, m. Steinswurf. -*zaad*, n. Meerhirse, Stein Samen, -hirschen, Mangras, Spatenzungenlein, (eine Pflanze), Lithospermum. -*zager*, m. Steinsäger. -*zout*, n. -sals, Salgemmae.

Steert, s. *Staart*, m. Schwanz; Schweif.

Stegel, s. *Stijgbengel*, m. Steigbügel, Stiegel. -*reep*, m. Stegreif, Steigbügelriemen.

Steig, (prov.) s. *Steeg*, f. enges Gässchen.

Steiger, m. Kai am Hafen, hölzernes Gerüste im Hafen; Gerüste der Zimmerleute und Maurer; tragbare kleine Treppe. -*achtig*, adj. was sich gerne bäumt; einem hölzernen Gerüste eines Hafens ähnlich. -*en*, v. n. u. a. sich (bäumen, - auf den Hinterfüssen stellen, (wie die Pferde); im Preise steigen, theuer werden; ein Maurergerüste auführen. -*ing*, f. Aufsteigerung, Zunahme im Preise; Auführung eines Baugerüstes. -*ing*, f. Baugerüste, Gerüste am Hafen. -*schuit*, f. Boot oder Nachen womit die Waaren am oder vom Kai verführt werden.

Steil, adj. u. adv. gäh, jäh, steil, ab(-schüssig, -hängig. -*heid*, f. Steile, -jäh (Höhe, Abhängig-, Abschüssigkeit) (coit. -*oor*, [-kop], m. starrköp-

ger-, eigensinniger) Mensch, Esel. -oorig, adj. u. adv. starrköpfig, hartnäckig, eigensinnig. -oorigheid, f. Starr-, Eigensinnig-, Hartnäckig-, Halstarri-)keit. -te, f. gähe-, jäh-, steile) Höhe; Abhängig-, Abschüssig-)keit.

Stek, f. Sprössling, Zweig eines Baumes oder einer Staude zum Pflanzen.

Stekblind, adj. u. adv. stockblind, starrblind, ganz blind. -heid, f. der schwarze Starr.

Stekel, m. Stachel, Dorn. -baarsje, n. Stichelbärchen (einkleiner Fisch). -bezie, f. Stichel-, Gränzel)beere. -doren, -doorn, m. Stacheldorn, scharfer Dorn. -en, v. a. sticheln, Schimpfchüsse geben. -ig, adj. u. adv. dornig, stachelig, stechend; stichelnd, schimpfend. -varken, n. Igel, Stachel schwein, -igel. -swijn, n. Stachelachwein, Igel.

Steken, v. a. u. n. stechen; verwunden; sticheln, mit Worten (schimpfen, - wehe thun; stecken, einstecken; nach etwas trachten, unter etwas-, aus etwas) hinausstecken, austrecken; schmerzen, Schmerz verursachen; stecken bleiben, ins Stecken gerathen. -d, (part.) adj. stechend, bissend, scharf.

Stek(en), v. a. stehlen, entfremden, rauben, heimlich wegnehmen; einen Stiel oder Heft an etwas machen. -er, m. Dieb.

Stel, m. Ordnung, Einrichtung; Lager im Keller; Untergestelle einer Kutsche. -, n. Garnitur, was zusammen gehört. - konst, -kunst, f. Auführungskunst, Algebra. -konstig, adj. u. adv. algebraisch. -konstige, m. Liebhaber der Algebra. -laadje, -lagje, f. Gerüste; Bühne, Schaubühne, Theater. -len, (Schiffsw.) m. plur. Haken am Vordertheile oder am Ruder eines Schiffes. -len, v. a. stellen, setzen, schicken; festssetzen, voraussetzen; schriftlich aufsetzen; sich schicken, -fügen-, richten nach, oder in etwas; heimstellen (an jemand), anordnen, regeln, beschieken; (ein Saiteninstrument) stimmen. -ler, m. Anordner; Einer der etwas einrichtet; Verfasser einer Schrift. -lig, adj. u. adv. dogmatisch; ausdrücklich, ganz gewiss, positiv. -ling, f. Stellung, Schickung, Anordnung; Kellerlager, Gerüste worauf man Fässer

legt; Maurergerüste; Vorstellung, Proposition, Lehr(satz); -gebäude, System; Schreiberat; Hypothese, Voraussetzung. -ling(werf, -werp, -scorp, f. Kai oder Gerüste am Ufer wo die Waaren hingelegt werden. -regel, m. Satz, Maxime. -sel, m. Lehr(satz), -system, -gebäude; Aufsatz von Porzellan u. s. w. Zubehör, alles was zusammengehört um ein Ganzes daraus zu machen; eine Garnitur (Spitzen u. s. w.)

Stelp(en), v. a. stopfen, stillen, löschchen; hemmen, widerhalten; überstülpen, zudecken. -ing, f. das (Stopfen, -Stillen, Hemmen, die Löschung des Durstes.

Stelt, f. Stels, hölzernes Bein. -en, f. plur. Stelten worauf man geht.

Stem, f. Stimme; Wahlstimme, Zusage, -stimmung; Singstimme. -gever, m. der seine Stimme-, sein Votum)gibt. -geving, f. Stimmung, Wortgebung, Zusage; Beipflichtung. -ijzer, n. Stimmweisen. -leiding, [-buiging, f.] Stimmbeugung, Modulirung der Stimme. -melijk, adj. hörbar, mit vernehmlicher Stimme, vernehmlich. -meloos, adj. nicht hörbar, stimmlos, ohne Stimme, stumm, sprachlos. -meloosheid, f. Sprachlosigkeit. -men, v. n. stimmen; seine Stimme geben, ein(stimmen), -willigen; ein Saitenspiel stimmen; zusammenstimmen, im Ton übereinkommen. -mer, w. Stemmer, der seine Stimme gibt, oder dazu berechtigt ist. -mig, adj. ernsthaft, sitzsam, gesotst, statthch, gravitätisch. -migheid, f. Ernsthaftig-, Sitzsam-, Statthch)keit, Ernst, Gravität. -miglich, adv. auf eine ernsthafte Art. -ming, f. Stimmung, Stimmunggebung, Ubereinstimmung; das Stimmen eines Saitenspiels.

Stempel, m. Stempel, Eisen (zum Prägen), - um auf etwas ein Zeichen zu drucken oder einzubrennen; Gepräge, Schlag, Merkzeichen der Gold- und Silber)schmiede, Stempel der Buobinder. -en, v. a. stempeln, stämpeln, prägen, schlagen, mäzen; bezeichnen, -drucken. -ing, f. das (Stempeln, -Prägen; -Schlagen. -slag, m. Gepräge, Stämpel.

Stempen, v. a. stemmen, hemmen, stillen, s. Stelpen.

Stend, Stand, m. Reichs-, Land)-

stand, Deputirter auf dem Landtage.

Stenen, v. n. seufzen, winzeln, klagen, stöhnen, vor Schmerz winseln.

Steng, f. Stange, lange Ruthe, Stange eines Mastbaumes. -el, m. Stengel, Stiel.

Ster, Star, f. Stern, Ordenstern. -gewelf, n. Sternhimmel. -licht, -renlicht, Starrenlicht, n. Sternlicht, Licht-, Glanz-, Schein) der Sterne. -oogen, s. Star-, Staar)ster, v. n. stark ansehen. -re, s. Ster, f. Stern. -rebosch, n. Sternwald; Park wie ein Stern angelegt. -rekemer, -rekundige, n. Stern(kundiger; -seher, Astronom. -rekijker, m. Sterndeuter, Astrolog. -rekijkerij, f. Sterndeutung, Astrologie. -rekunde, f. Stern(wissenschaft, -seherkunst, Astronomie. -rekundige, s. -rekemer, m. Sternkundiger. -relucht, u. Sternlicht, Sternen)licht, -schein. -reloop, m. Sternenauf. -reloopkemer, [-re-kundige,] m. Sternseher, Astronom. -reloopkennis, -rekunde, f. Sternseherkunst, Astronomie. -rendak, n. Sternhimmel. -renkemeel, m. Sternhimmel, gestirnter Himmel, Firmament. -reschans, (in der Festungsbau.) f. Sternschanze. -retje, m. Sternchen, kleiner Stern. -steker, Star-, Staar)steker, m. Staarstecher, Oculist.

Sterf(bed, n. Sterbebette. -dag, m. Sterbetag. -elijk, adj. sterblich. -elijkheid, f. Sterblichkeit. -geval, m. Todesfall. -huis, n. Sterbehause, Leichenhaus, wo eine Leiche ist. -los, m. Sterbestunde, Todesstunde. -stand, f. s. -wur, n. Sterbe-, Todes)stunde. -te, f. Sterblichkeit das Minsterben, tödtliche (Krankheit, -Seuche; das Sterben. -wur, n. Todes-, Sterbestunde.

Sterk, adj. u. adv. stark, kräftig, mächtig; fest, dauerhaft, feurig, heftig; gewaltig; ansehnlich; scharf, bissend; hart; stark (riechend, -schmeckend; zahlreich; in einer Wissenschaft oder Kunst geübt. Sterkwater, Scheidewasser. -en, v. a. u. r. stärken, verstärken, befestigen, verschansen; sich (stärken, -ermannen. -heid, f. Stärke, Vermögen, Kraft. -ing, f. Stärkung, Verstärkung. -te, f. Stärke, Vermögen, Kraft, Macht, Anzahl, grosse Zahl, Menge; Festung, starkes Schloss, fester Ort. -water, n. Scheidewasser.

Storvos (lij), s. *Storfelijk*, adj. sterblich. -*ling*, m. Sterblicher. -*n*, v. n. sterben, vercheiden, mit Tod abgehen; umkommen, das Leben verlieren. -*n*, das Sterben, der Tod. -*nd*, adj. u. part. sterbend.

Stoun, m. Stütze. -*en*, v. u. a. a. lehnen, sich (lehnen, -stützen, ruhen, auflehnen; stützen, aufrecht halten; sich auf etwas verlassen. -*en*, s. *Stenen*, v. n. stöhnen, winseln, klagen. -*ing*, f. s. *Stoun*. -*sel*, n. Stütze, Stab, Lehne, Säule; Unterstüttung. -*staf*, -*stok*, m. Stütze, Steuer-, Lehnstab, -stock, Wandstab.

Stour, m. Stör, Hause (ein gewisser grosser Fisch); *Kampereleur*, Bier mit einer Senfbrühe. -*en*, s. *Storen*, v. a. stören, beunruhigen. -*enis*, s. *Storenis*, f. Störung, Beunruhigung. -*krab*, f. See Krebs, Hummer. -*nis*, s. *Storenis*, f. Störung, Lärm.

Stoerel, s. *Laars*, m. Stiefel. -*en*, v. n. sich stiefeln, die Stiefel anziehen.

Stoven, m. Stephan (ein Mannsname); Schnabel, Vordertheil eines Schiffes. *De voorsteven*, der Schnabel. *De achtersteven*, der Spiegel-, das Hintertheil) des Schiffes. -*en*, v. a. segeln.

Stoëig, adj. stark, steif, dauerhaft; sahe, dick, fest. -*heid*, f. Festigkeit; Stärke; Dauerhaftigkeit, Zähheit.

Sticht, n. Stift, Bisthum, erzbischöfliches oder bischöfliches Gebiet; Abtei, Stiftung; Fundation. -*stijk*, adj. u. adv. erbaulich, -enstiften, den Grund zu etwas legen. -*er*, m. (-*ster*, f.) Stifter, -*in*, *Anleger*, *Verursacher*, *Erheber*, -*in*, *Erbauer*, -*in*, -*ing*, f. Stiftung, Anlage, das Verursachen; Erbauung; Stift. -*sch*, adj. zum Stift gehörig.

Stie (*broeder*), m. Stiefbruder. -*dochter*, f. -tochter. -*kind*, n. -kind. -*moeder*, f. -mutter. -*vader*, m. -vater. -*soon*, m. -sohn. -*zuster*, f. -schwester.

Stier, m. Stier, Färre, Bulle, Ochse, Springstier; unausstölicher -, wilder Mensch. -*boord*, n. *Stuurboord*, n. Bord des Schiffes zur Rechten des Steuermanns. -*en*, s. *sturen*, v. a. stouren; senden, schicken. -*gesecht*, n. Stiergeficht, Hotsie.

Stift, f. Stift, Schreibestift, Bleistift; Spitze hinten am Federmesser. -*en*, s. *Stichten*, v. a. stiften, erbauen.

Stijfs, adj. steif; gespannt; ge-

zwungen; starr, fest, unbeweglich, eigensinnig. -*been*, n. steifes Bein; einer der steif in den Beinen ist. -*hale*, m. Einer der einen steifen Nacken hat; ein halstarriger (-hartnäckiger) Kopf. -*heid*, f. Steifheit, Steifigkeit; Hartnäckigkeit, Härte, Grobheit, steifes, gewungenes, unhöfliches Betragen, gezwungenes -, geziertes) Wesen. -*hoofd*, m. Starrkopf. -*hoofd*, adj. starkköpfig, hartnäckig, halstarrig, eigensinnig. -*hoofdigheid*, f. Starr-, Eigensinn, Starrsinnig-, köpfigkeit. -*hoofdiglijck*, adv. auf eine starkköpfige, eigensinnige) Art. -*kop*, -*koppig*, -*koppigheid*, s. *Stijfhoofd*, -*ig*, -*igheid*. *Stijfnakkig*, s. *Hardnekkig*, adj. hartnäckig, halstarrig, -*nekkigheid*, f. Hartnäckigkeit, Starrsinn. -*sel*, n. Stärke, Kraftmehl, Kleister. -*selmaker*, m. Stärke-, Kraftmehl)macher, -fabrikant. -*selmakerij*, f. Stärke-, Kraftmehl-, (Kleister)fabrik. -*ster*, f. Stärkerinn, Frauenzimmer das die Wäsche stärkt und in Ordnung bringt. -*te*, f. Steife, Starre, Steifheit, Steifig-, Starrigkeit. -*zinnig*, *enz*. s. *Stijfhoofdig*, *enz*.

Stijgen, v. n. steigen, hinaufsteigen, sich emporheben, zu hohen Aemtern steigen. -*beugel*, m. Steigbügel, Stiegelreif.

Stijl, m. Stütze, Säule, Pfeiler, Pfosten; Manier, Art zu handeln, Gewohnheit zu verfahren, Stil, Schreibart; Zeitrechnung. -*eren*, -*leeren*, v. a. unterweisen, -richten, lehren; geschickt, aufgelegt sein zu etwas. -*ije*, n. kleine (Stütze, -Säule, kleiner Pfosten).

Stijras, f. Stirax, Storax, (ein Gummi, *Storas*.)

Stijven, v. a. u. n. steifen, stärken, Leinwand mit Stärke steif machen; steif werden; zu etwas auftreten; Kraft geben; verstärken. -*igheid*, f. Steif-, Starr-, Rohheit, Unbiegsamkeit, steifes-, geziertes) Wesen. -*ing*, f. das (Stärken, -Steifen des Leinwandes; Verhärtung (im Bösen).

Stik, m. Satzstamm (von Weiden, -von Erlen, u. s. w. -*donker*, adj. u. adv. unteslich fluster, ganz dunkel. -*ken*, v. a. u. n. sticken, brodiere, steppen, stechen; erziehen; vermachten. -*ker*, m. Sticker, Brodierer. -*king*, f. das (Sticken, -Brodiere, Erstickung, Veraschmach-

tung. *Stikking der lijfmoeder*, Aufsteigen der Mutter, Mutterkrankheit. -*naald*, f. Stickenald. -*sel*, n. Sticker, erk, gestickte Arbeit. -*ster*, f. Stickerinn. -*werk*, n. Stickerarbeit, Stickerwerk. -*werker*, m. Sticker. -*sien*, n. Kursichtigkeit. -*ziende*, adj. kursichtig, über-sichtig. -*zijde*, f. Stick-, Nähseide, Stoppeide.

Stil, adj. u. adv. stille, ruhig, friedlich, -säm; heimlich; vorwiegend; sachte, leise. -interj. stille da! -*heid*, f. Stille, Ruhe; Einsamkeit; stilles Wesen. -*houden*, v. n. stille halten, aufhalten; sich erfrischen; so behagen, sich enthalten von einer Sache zu reden. -*len*, v. a. u. n. stillen, stille machen, beruhigen, besänftigen, zur Ruhe bringen, besänftigen, stille werden, sich legen (vom Winde). -*leije*, n. Nachtstuhl im Krankenzimmer. -*leijes*, adv. stille, feinstille, sachte, leise. -*leeverger*, m. Nachtarbeiter, Privatfeger, Abtrittleerer. -*ligheid*, f. Stille, Ruhe; Einsamkeit; sanftes Betragen. -*ling*, f. das Stillen, die Beruhigung, Besänftigung, Befriedigung. -*staan*, v. n. stillestehen, ruhen, ohne Bewegung sein. *stand*, m. -*staan*, n. Stillstand; Waffenstillstand; Ruhe. -*te*, f. Stille, Ruhe, Rubigkeit; Einsamkeit, stilles Wetter, sanfter Wind; Vorschwiegenheit. -*swijgen*, v. n. stillschweigen, verschwiegenesein, sich enthalten von einer Sache zu reden, sich des Sprechens enthalten. -*swijgen*, n. das Stillschweigen, die Verschwiegenheit. -*swijgend*, adj. u. part. stillschweigend, stille, verschwiegen; eingewickelt. -*swijgendheid*, f. Stillschweigen-, Verschwiegenheit. -*swijgende*, adv. stillschweigends, heimlich, in der Stille, eingewickelt, ohne etwas ausdrücklich zu erwähnen.

Stink (*aard*, -*erd*, -*ort*, m. Stänker, Stinker, einer (der stinkt, -der einen übeln Geruch an sich hat; ein unfätiger -, stüischer) Mensch; ein sanktlicher Mensch. -*boh*, m. Stinkbock, Stänker. -*duivel*, m. stinkender Teufel, ein überliechender Kerl, Stänker. -*en*, v. n. stinken, übel riechen, einen übeln Geruch von sich geben. -*end*, adj. u. part. stinkend, überliechend. -*er*, -*erd*, -*ort*, *Stinkgaard*, m. Stänker, Stinker. -*gat*, n. Stink-

loch; einer der-, eine die) einen atinkenden Geruch von sich giebt; sich nicht beliebt zu machen v. a. s. *-kolk*, m. stinkender Pfuhl. *-kruid*, n. Stinkkraut, garstig riechende Pflanze. *-nest*, n. garstig stinkendes Loch. *-poel*, m. Stinkpfuhl, -grube, Morast, Sumpf. *-pot*, m. Stinktopf; eine Art Feuerwerk mit Feuerschwärmern angefüllt. *-sloot*, f. stillstehender stinkender Graben. *-straat*, f. Stinkgasse. *-velder*, m. Weisgerber. *-viesch*, m. Stinkfisch, stinkender Fisch.

Stip, *-pel*, m. Punkt, Tüpfel. *-je*, *-pelen*, v. a. tüpfeln, sprenkeln mit Tüpfelchen besprennen. *-pen*, v. a. mit Punkten (bezeichnen, -ausarbeiten; tuken, eintunken) *-peltje*, n. Pünktchen, Tüpfelchen.

Stipt, adj. u. adv. genau, auf ein Haar; gewissenhaft. *-stik*, adv. pünktlich, auf einen Punkt, genau, auf ein Haar, vollkommen; ängstlich. *-heid*, f. Genauigkeit, Pünktlichkeit, sorgfältiger Fleiss; Aengstlichkeit.

Stoet(*achtig*), adj. kurzweilig, was gerne spielt und Kursweil macht. *-jen*, v. n. kurzweilen, spielen, scherzen, kälbern, rammeln, schäkern. *-jer*, m. Kursweiler, Scherzer, Spieler, Einer der gern kälbert oder schäkert. *-jerij*, f. das Schäkern, Kursweil, Scherz. *-ster*, f. scherzhaftes, muthwilliges Frauenzimmer, eine die gern spielt und schäkert.

Stoel, m. Stuhl; Sessel; Richter-, Lehrstuhl, Kanzel, Katheder, Sitz, königlicher (Sessel), -Thron. [*Armsstoel*, m.] Lehn-, Grossvaterstuhl. *-broeder*, m. Amtgenosse. *-draaijer*, m. Stuhl(dreher, -macher. *-enmaker*, *-emaker*, m. Stuhl(macher, -dreher, -drechsler. *-enmarkt*, *-emarkt*, f. Stuhl(markt, -verkauf. *-emat*, f. Stuhl(matte, -decke. *-ematster*, f. Stuhl(macherin, -deckerin. *-ematten*, v. a. die Stühle mit Matten (befeuchten, -beschlagen. *-ematter*, m. Stuhl(macher, -decker, -flechter. *-gang*, m. Stuhlgang, Bauchfuss. *-kleed*, n. Stuhlbürrug. *-kussen*, n. Stuhl(küssen, -kissen. *-tje*, n. Stühlchen, kleiner Stuhl.

Stoep, f. Aufrtritt, Treppe, -Vortenne vor der Hausthüre. *-je*, n. Stadt(soldate); Häscher, Strassenwächter in einer Universitätsstadt.

Stoet, m. Gefolge von Dienern, u. s. w. *-erij*, f. Stuterei.

Stof, f. Stoff, Zeug zu Kleidern; Materie; Gegenstand einer Abhandlung oder Unterredung. *-n*, Staub, Pulver. *-achtig*, adj. staubig, voller Staub. *-saadje*, *-fogje*, (fremd W.) f. Stoff, Materie, Zeug, Gewebe. *-se*, s. *Stof*, f. Stoff, Materie, Zeug, Element. *-feerder*, (m. Staf-firer, Hutstaffirer. *-feren*, v. a. staffiren, ausstaffiren, tierren; aufputzen; erdichten; versehen mit Hausgeräthe, meubliren; mit Gold oder Silber besetzen, -sticken. *-fering*, f. Staf-, Ausstaffirung, Ersinnen, Erdichtung, Einfassung, Ausschmückung; Ausmeublirung. *-setijk*, adj. materiel; irrdisch, niedrig, sinnlich; plump, roh. *-fen*, v. a. stauben, den Staub (abkehren, - abwischen, auskehren; prahlen, prägen, grossprechen, rühmen. *Op zijne daden stoffen*, mit seinen Heldenthaten gross thun. *-fer*, m. Kehr(wisch; -besen, Abstüber, Grosssprecher, Prahler. *-feweaver*, m. Zeugweber. *-fewinkel*, m. Zeug(kram, -bude, -laden, wo seidene oder wollene Zeuge verkauft werden. *-fewinkelier*, m. Zeug(krämer, -händler. *-fig*, adj. staubig, voll Staub. *-hagelen*, v. impers. staubhageln. *-je*, n. Staubchen, Sonnenstaubchen, kleines Theilchen, Atom; netter-, (niedlich) gewirkter Zeug. *-moel*, n. Staubmehl. *-regen*, m. Staub-, Sprüh)regen, Regengestöber. *-rogenen*, v. n. stöbern, sanft regnen, staubregnen. *-scheider*, m. Scheidekünstler, Chemiker, Chemist, Distillirer. *-scheidig*, f. Chemie, Chemie, Scheidekunst, Schmelz-, (Gies)kunst. *-ster*, f. Abstüber-, Ginne, eine die mit dem Staubeisen oder Kehrwisch den Staub auskehrt, Grosssprecherin; Prahlerin. *-zand*, m. Staubsand, feiner Sand.

Stok, m. Stock, Stab, Stecken, Prügel, Stange, Wanderstock, Spazierstock; Ankerstock; Querstange am Schiffsanker; Stock worin die Gefangenen geschlossen werden; ührig geliebene Karten, wenn sie gegeben sind, der Talon. *-beeld*, n. eine hölzerne Statue, eine auf einem Spazierstock geschnitene Figur; steifer Mensch. *-bewaarder*, *-bewarer*, m. Stock-, Kerker)meister, Gefangenwärter. *-*, m. Stock, Stab. *-blind*, adj. stockblind; s. *Stekblind*. *-dweil*, m. Stockwischhader, Hader an ei-

nem Stock oder Stiel. *-houder*, s. *-bewaarder*, m. Stockmeister. *-je*, n. Stockchen, Stäbchen, Zweigchen, Reisschen, Rütchen. *-ken*, v. a. (Schiffsw.) *-kig*, stockig, holzig, stockerig, unesbar. *Stokkige rapen*, stockerig, holzige Rüben. *-lantaren*, *-lantarna*, f. Stocklaterne. *-nar*, m. Stock, Erzmar. *-oud*, adj. steinalt. *-ouderdom*, m. Uralterthum. *-proef*, f. Stockprobe, (in der Münze). *-regel*, m. Stock-, Grund-, Haupt)regel. *-roos*, f. Stock-, Winter)rose. *-slag*, m. Stockschlag, Prügel. *-stijf*, adj. stock-, star)steif, so steif wie eine Säule. *-stil*, adj. stockstille, ganz stille, unbeweglich. *-suiker*, m. Stock-, Kandiszucker. *-viesch*, m. Stockfisch *-waarder*, m. Stock(hüter, -wärter, -meister, Gefangenhüter.

Stoke(*brand*), m. Aufwiegler, Urheber, Rädelführer. *-branden*, v. a. u. n. Feuer (machen, -anstecken, -anschüren; aufwiegeln, Zank und Streit erwecken. *-n*, v. a. anstecken, anschüren, schüren, anzünden, einheisen, Feuer-, [auch Zank, Streit, Uneinigkeit,] stören; stöchern, (die Zähne) in etw. als herumwühlen; distilliren, Wasser brennen, abziehen. *-r*, m. Brantweibrenner, Wasserbrenner; Einheiser, Feueranschürer; Aufwiegler; Rädelführer; ein starker, heftiger Wind. *-rij*, Brantweibrennerei, das Brantwein-, Wasser)rennerei; Scheidekunst, Chemie; Scheidekünstler Werkstatt, chemisches Laboratorium; Aufwiegelung.

Stol, *-le*, f. Stock, Lappen. *-len*, v. n. stücken, dick-, steif) werden, gerinnen, gestehen. *-ling*, f. Gerinnen, Stocken.

Stoep, s. *Stoep*, m. Deckel auf einem Feuerherde.

Stom, f. eine gewisse Feuchtigkeit womit der Wein angemacht und vermischt, oder gereinigt wird. *-*, stumm, sprachlos; stillschweigend, verschwiegen; unvernuünftig, dumm; unnatürlich, lausterhaft. *-melen*, v. n. Gelösch machen, poltern. *-men*, v. a. den Wein mit andern süßen Weinen (anmachen, -ver(fältschen, -mischen. *-meije*, n. Pantomime. *Stommetje spelen*, Pantomimen-, durch Zeichnen) spielen; nicht reden.

Stomp, adj. stumpf, nicht scharf, ungeschliffen, nicht spitzig. *-*, m.

Stumpf, Stummel; Stamm eines abgehauenen Baumes; Rumpf eines Körpers, ohne Kopf, - ohne Haupt; Stoss. -*en*, v. a. knoten, abknuten, -kuppen; stossen, stampfen, schlagen. -*heid*, f. Stumpf, Plump-, Dummheit; Stupidität. -*je*, n. Stümpfchen, Stümpfchen, Stümchen. -*voet*, m. Stumpfuss, einer der Klumpfüsse hat.

Stond, [imperf. von *Staan*, v. n. stehen.] ich-, er) stand. -f. Stunde, Zeitfrist. -*en*, f. plur. monatliche Zeit, Fluss-, Reinigung) der Frauensimmer. -*englas*, *Stondglas*, n. Stundenglas, Sanduhr.

Stoof, [imperf. von *Stuiven*, v. n. stäuben, auffahren.] es stäubte; ich-, er) fuhr auf, [und von *Stooven*, v. a. dämpfen.] ich-, er) dämpfte. -*f*, f. Feuerkiese, Fuschwärmer; Badatube, Schwitzbad; Krapp(fabrik), -darre. -*huus*, n. Kammer an einer Kirche, wo die Feuerkiesen verwahrt werden; Darre; Schwitzbad. -*je*, n. Feuerkiesen. -*pan*, f. -*pot*, m. u. f. Dampfanne.

Stoofgat, n. Schürloch in einem Brauhause, unter der Braupfanne, -kessel, -oven, Feuerofen, Ofen, Ofen zum Einheizen. -*plaats*, f. Feuerheerd, Ort wo man einheizt; Distillierplatz, Laboratorium.

Stoof, f. Stole. Priesterrook.

Stoom, m. Dampf, Ausdampfung. -dünstung, Dunst, Schwaden. -*machine*, f. Dampfmaschine.

Stoof, f. Weinmass von zwei Kannen oder vier Nösen (Piuten).

Stoor(der, Storer, m. Störer, Verhinderer, Beunruhiger, Empörer; Zerstörer. -*aster*, *Stoorster*, f. Störerin; Zerstörerin. -*en*, s. *Stooven*, v. a. stören. -*nis*, s. *Storemis*, f. Störung, Verhinderung.

Stoot, m. Stoss; Anstossen zweier Körper; Krankheit; Widerwärtigkeit. -*aarsen*, v. a. stossarschen, hackepatschen, einen aufheben und ihn mit dem Hintern anhaltend gegen den Boden stossen. -*bok*, m. Stossbock; stössiger, unfreundlicher) Mensch. -*degen*, m. Stossdegen. -*en*, s. *Stoeten*. -*hoofdig*, adj. hartnäckig, halbstarrig. -*tijzer*, n. Stosseisen. -*kant*, m. der umgelegte Rand unten (am Kleide, -am Weiberrocke, Stoss(eck, -kante. -*sch*, adj. stössig, stutzig. -*ster*, f. Eine die etwas stösst. -*vrij*, adj. stossfrei, unverletzbar.

Stop, f. Stöpsel, Flaschenstöpsel; Pfropf(Spund eines Fasses; Stopf-, Flickung) in den Strümpfen. -*anker*, s. *Plegtanker*, n. Nothanker; fig. letzte Zuflucht. -*gaven*, n. Stop(garu, -zwirn, Flickgarn. -*hamer*, m. Stopfhammer (beim Schiffbau). -*mes*, n. Stopfmesser der Glaser; grosses Messer der Weinküper. -*naald*, f. Stopf-, Flicknadel. -*pen*, v. a. stopfen, zu-, verstopfen; stillen, hemmen; zumachen, vermauern, -bauen; zum Stillschweigen bringen; füllen, ausstopfen; flicken. -*per*, m. Stopfer, Füller; Tabacksstopfer, Ficker, Strumpfflicker. -*sel*, n. Stöpsel, Fasspund; Pfropf. -*spier*, f. Schenkel-(Stopf)muskel. -*steen*, m. Füllstein, Schliessstein. -*ster*, f. Stopferin; Füllerin; Strumpfflickerin. -*verf*, -*verw*, f. Stopfteig der Glaser, womit sie die Fensterscheiben befestigen. -*werk*, n. Stopfwerk (womit die Schiffswände dicht gemacht werden); Flickarbeit. -*woord*, n. Füll-, Flick)wort, womit man gewisse Lücken in einer Rede oder einem Vers anfüllt. -*zof*, s. -*sel*, n. Stopf, Stöpsel, Profp.

Stoppel, m. u. f. Stoppel, abgeschnittener Strohalm. -*aar*, m. -*aarster*, Stoppler, -*inn*. -*baard*, m. Stoppelbart, von kurzen, steifen und dicken Haaren. -*en*, v. a. stoppen, nach(stoppeln, -lesen in der Aernte, in der Weinlese. -*gans*, f. Stoppelgans, Gans die auf den Stoppeln ihr Futter sucht. -*haar*, n. Stoppelhaar, borstige emporstehende Haare. -*rapen*, f. plur. Stoppelrüben. -*veren*, f. plur. Stoppelfedern, Stoppeln, kurze, im Mäusen ausgefallene Vogelfedern.

Stork, s. Ooijeraar, m. Storch (ein grosser Zugvogel).

Storm, m. Sturm, heftiger Windstoss; Ungewitter; Bestürmung einer Stadt. u. s. w. -*achtig*, adj. stürmisch, ungestüm. -*bok*, -*ram*, m. Sturmbock, Mauerbrecher der alten Krieger. -*en*, v. n. u. a. stürmen, ungestüm wehen; bestürmen, Sturm laufen. -*end*, adj. stürmend, ungestüm; sturmlaufend. -*enderhand*, adj. stürmend, gewaltsam, durch einen gewalthätigen Angriff. -*gat*, n. Sturm-lücke. Bresche. -*gereedschap*, -*gevaarte*, n. Sturmgeräthe zum Sturm laufen. -*hood*, m. Sturmhut,

Helm. -*ig*, adj. stürmisch, ungestüm. -*kat*, f. Schienschütze, hoher Kavalier, (in der Festungsbauk.) -*klak*, f. Sturm-, Feuer-, Nothglocke. -*ladder*, -*leër*, f. Sturmleiter. -*paal*, m. Sturmpfahl, Pallissade. -*ram*, s. -*bok*, m. Sturmbock, Mauerbrecher. -*tuig*, n. Sturmzeug, -geräthe. -*wind*, m. Sturm-, Wirbel)wind.

Stor(en, v. a. u. n. giessen, schützen, verschütten; (Thi)änu) vergiessen; niederstürzen, fallen, fallen lassen, einstürzen, niederreisen. -*ing*, f. Stürzen, Ver(giessen, -schütten; Blutsturz, Fall, Einstürzung; unreinige (Geburt, -Niederkunft. -*tregen*, m. Platz-, Schlag)regen, Regenguss. -*wijn*, m. Sturz-, Tropf)wein.

Stoten, v. a. u. n. stossen, von sich stossen, ausstossen, verstoßen, stampfen, zermalmen; durch Stossen verwunden; auf einen Felsen, auf eine Sandbank, im Meere stoßen. (Schiff)w.) -*d*, adj. u. part. anstossig, ärgerlich; zurück-, ab)schreckend.

Stoter, m. Stösser, Stampfer, Zermalmner, einer der etwas stösst; Stösser (eine alte abgesetzte holländische Münze, von zwei und einem halben Stüber).

Stotig, adj. stössig, stutzig.

Stoting, f. das Stossen; Anstoss.

Stotter(aar, -er, m. Stotterer, Stammer. -*en*, s. *Stamelen*, -*en*, v. n. stottern, stammeln, mit der Zunge, im Reden anstossen.

Stout, adj. u. adv. stols, keck, kühn, tollkühn, vermessen; muthwillig, ungehorsam, unartig, unverschäm, verwegen. -*elyk*, adv. vermessen, auf eine vorwegne Art. -*hartig*, adj. muthig, kühn, kühnherzig, unerschrocken, verzagt, tapfer, beherst. -*hartigheid*, f. Muth, Kühn)heit, -herzigkeit, Unerschrocken-, Unverzagt)heit. -*hartiglyk*, adv. mit Muth, auf eine unerschrockene, -kühne)Art und Weise. -*heid*, f. Kühnheit, Muth, Tapferkeit; Vermessen-, Verwegen-, Unverschäm)heit, Ungehorsam, Muth)wille, Unart (eines Kindes). -*moedig*, -*hartig*, adj. muthig, tapfer, unverzagt, unerschrocken. -*moedigheid*, f. Tapferkeit, Muthig-, Kühn-, Unverzagt-, Unerschrocken)heit. -*moediglyk*, adv. tapfer, muthig, kühn, unerschrocken, -verzagt.

Stouwen, Stouven, v. a. fort(drücken,

-schieben; fest, dicht zusammenpacken, schichten (z. B. Holz, Torf, Waaren, u. s. w.) -*ing*, f. das Fortschieben, -drücken; das Zusammenpacken.

Stor(en), v. a. u. n. stiften, dampfen, schmoren, bei kleinem Feuer etwas kochen oder schmoren; eine Geschwulst, durch warme Umschläge, reif machen. -*ing*, f. Dämpfen, Schmoren; Erwärmung, Erweichung durch warme Umschläge.

Stroal, m. Strahl, Sonnen-, Blitzstrahl. -*tje*, n. Strahlchen.

Straam, s. *Striem*, f. Strieme, Ruthenstreich.

Straat, f. Strasse, Pflaster; Gasse; Meerenge. -*deunte*, n. Gassenliedchen. -*deur*, f. Hausthüre an der Strasse. -*geld*, n. Strassen-, Gassengeld. -*hoer*, f. Gassenhure. -*je*, n. Gäschen, kleine Gasse, Steig; Fusstieg. -*jonge*, m. Gassenjunge, -*bube*. -*liedje*, n. Gassenliedchen. -*loopen*, v. n. die Gassen auf und niederlaufen. -*looper*, m. Pflastertreter, Gassenläufer. -*maar*, -*mare*, f. Gassenmärschen. -*maker*, m. Pflasterer. -*pikker*, m. Pflasterpickel, -*picker*. -*praatje*, n. Gassenmärschen. -*roof*, m. Strassenraub. -*roover*, m. Strassenräuber. -*rooterij*, f. Strassenraub. -*schenden*, v. n. Strassenraub treiben. -*schenden*, n. Strassenrauberei. -*schender*, m. Strassenräuber. -*schenderij*, f. Strassenraub, öffentliche Gewalt auf Strassen und Wegen. -*slijpen*, v. a. gassenlaufen, schlendern, schlern, käuflich gehen, keine Geschäfte haben, auf den Gassen herumirren. -*slijper*, m. Gassen(schleifer, -läufer, Müsiggänger. -*stamper*, m. Gassen-, Pflaster)schlägel. -*steen*, m. Pflasterstein. -*taal*, f. Gassen-, Pöbel)sprache. -*vaarder*, -*terer*, u. Schiff oder Schiffer, so gewöhnlich auf einer Meerenge segelt. -*terken*, -*terken*, n. Gassenschwein, Gassen-, (Allmanns)hure. -*woord*, n. pöbelhaftes Wort, gemeine Redensart.

Straf, adj. u. adv. straf, streng, scharf, hart; rauh, unfreundlich. -, f. Strafe, Züchtigung, Kastelung, Leibesstrafe. -*baar*, adj. u. adv. strafbar, -würdig, schuldig, sträflich, straffällig. -*baarheid*, f. Strafbarkeit, strafwürdig, Sträflichkeit. -*bank*, s. *Pijnbank*, f. Folter-, Marter)bank. -*feitj*, adv. gestrange, scharf; adj. strafbar,

sträflich. -*feloos*, adj. u. adv. straflos, -frei, ungestraft. -*feloosheid*, f. Straßlosigkeit. -*fen*, v. a. strafen, züchtigen, bestrafen, mit Strafe belegen; misbilligen, nicht genehmigen; nicht gutheissen, verwerfen. -*send*, adj. u. adv. strafend, züchtigend. -*fer*, m. Strafer, Züchtiger, Peiniger. -*fnj*, f. Bestrafung, Züchtigung. -*heid*, f. Strenge, Härte; Herbigkeit (vom Weine). -*oefening*, f. Ausübung, Vollbringung) eines Urtheils, Execution. -*plaats*, s. -*toonnel*, n. Gerichtsplatz, Richt)platz, Straf-, Blut)bühne, -gerüste, Schafott. -*pleging*, f. Execution. -*vergelding*, f. Strafvergeltung. -*waard*, adj. u. adv. strafwürdig, -bar, sträflich. -*waard*, -*weerd*, m. Straf-, Richter-, Henker-, Richt-, (Rach)schwert.

Straf, adj. u. adv. straf, steif, ausgespannt, starr, gerade, stramm, hart, unfreundlich, gestrenge. -, s. *Straks*, adv. im Augenblick, zugleich, augenblicklich. -*heid*, f. Steifheit, Steifig-, Starrigkeit, Strenge. -*jes*, *Straks*, *Straksroete*, adv. stracks, alsobald, sogleich, augenblicklich.

Stram, adj. u. adv. stramm, steif, starr, erstarrt. -*heid*, f. Stammheit, Steifigkeit, Erstarrung. -*ijn*, *Stamijn*, f. Sieb, Sicht, Sift.

Strand, n. Strand, Meeresufer, Gestade, Küste. -*dief*, m. Strand-, (Küsten)dief, einer der gescheiterte Schiffe beraubt. -*en*, v. n. stranden, scheitern, Schiffbruch leiden, mit dem Schiffe auf den Strand gerathen. -*geld*, n. Strandgeld, Geld das die gestrandete Schiffe erlegen müssen, Strandgebühren. -*gewest*, n. Strandgehend. -*haring*, m. Strand-, (Küsten)hering. -*heer*, m. Strandherr, der das Strandrecht hat. -*ing*, f. das Strand-, Scheitern. -*looper*, m. Strandläufer, der am Strande, am Ufer)Acht giebt ob auch Schiffe scheitern. -*meester*, m. Aufseher am Ufer über die gescheiterten Schiffe und die daraus geborgenen Güter. -*regt*, n. Strandrecht. -*visch*, m. Strandfisch, Fisch der sich nahe am Gestade aufhält.

Stroef, (praes. von *Stroven*, v. n. streben,) ich-, er)strebe.

Streek, f. Strich, Streif, Linie, Zug; Windstrich; Lauf-, Richtung) eines Schiffes; Landstrich, Gegeud; Strecke; Reihe (Häuser-, Bäume),

u. s. w. Strich mit dem Bogen auf einer G-ige; seiner Zug, Anspiclung, Stichelwort; List, Betrug; Steinweg zwischen Enkhuisen und Hoorn, mehrentheils mit Häusern besetzt. -*tafel*, m. Tafel worauf der Unterschied der Länge und Breite zur See berechnet ist.

Streeken, v. a. striegeln; streicheln, schmeicheln, kressiren. -*ing*, f. Streicheln, Schmeicheln, Liebkosen.

Streep, m. Streif, Strich; Streich. -*en*, v. a. streifen, Streichen, Streife einweben; mit Ruthen schlagen; derbe Verweise geben, durchhecheln.

Strek(*kelijck*), adj. rätlich, sich weit ausstreckend, sparsam, vortheilhaft. -*ken*, v. a. u. n. ausstrecken; strecken; dehnen; aus(sparen); -dehnen, -recken, ausstrecken; sparen, sparsam (gebrauchen), -womit heushalten, länger auskommen, dienen, zielen, zu etwas dienlich-, nützlich) sein. -*king*, f. Ausdehnung; sparsamer Gebrauch; Neigung zu etwas.

Strem(*men*, v. a. u. n. gerinnen lassen; gerinnen, stocken, dick-, steif) werden (wie Milch, u. s. w.) hemmen, stemmen, ein-, wider)halten, verhindern, Einhalten thun. -*ming*, f. das Gerinnen; Hindernis, Verbindung, Einhalt, Hemmung. -*sel*, n. Käselab; geronnene Milch, dicke Milch.

Streng, f. Strang, Stringe, Schlinge, Zugriemen am Pferdegeschirr; Strehue. -, adj. u. adv. strenge, hart, scharf, unfertichtig; genau. -*elen*, v. a. flechten, schlingen, mit einander verbinden. -*elijck*, adv. strenge, scharf, mit Strenge. -*sling*, f. das (Flechten, -Schlingen. -*heid*, f. Strenge, Härte, Unfertichtigkeit.

Stribbel(*aar*, m. Kriefeler, Wortstreiter, Disputirer, Widersprecher; Widerstreber. -*en*, v. a. widerstreben, widersprechen, sich sträuben, sich widersetzen, streiten. -*ing*, f. Wider(stre)bung. -spruch, Einwendung, Widersetzung, Sträubung.

Striem, *Stroom*, *Stroom*, f. Strieme, Ruthenstreich, geschlagene Wunde. *Strijd*, m. Streit, Gefecht, Kampf, Schlacht, Ringen; Geistesunruhe. -*baan*, f. Streitbald, Kampfplatz, Schlachtfeld. -*baar*, adj. streitbar, tapfer, muthig, beherzt. -*baarheid*, f. Streitbar-, (Tapfer)keit,

Hershaftigkeit, Muth. -en, v. a. u. streiten, fechten, kämpfen, zanken, hadern, disputiren; nicht übereinkommen, sich widerprechen, wider etwas einlaufen. -end, (part.) adj. streitend, fechtend; widersprechend, nicht zusammenstimmend. -er, m. Streiter, Kriegsmann, Soldat; Widersprecher, Zänker, Baderer, der etwas hartnäckig behauptet. -ig, adj. streitig, strittig, zwistig, uneins, widersprechend, nicht übereinstimmend. -igheid, f. Streitigkeit, Streit, Uneinigkeit, Zank, Zwist; Widerspruch. -iglijk, adv. streitig, auf eine widersprechende Art. -knods, -kolf, f. Streik (Kolbe, -keule. -perk. m. Kampflatz, Schlachtfeld, Streitbahn. -schrift, n. Streitschrift. -spel, n. Spiegelfecht. -veld, n. Schlachtfeld. -wapenen, n. plur. Waffen. -Streit)rüstung.

Strijk(en, v. a. streichen, -chelen, sanft reiben; plätten, glätten, bügeln; einstreichen, zu sich streichen, einnehmen, -stecken (z. B. Geld); schmeicheln; Kratzfüse machen; die Segel, die Flagge streichen, herunterlassen; sich ergeben; anfangen zu siedeln, durchgehen, sich entfernen. -er, m. Streicher, einer der etwas (streichelt, -plättet, -glättet, -bügelt, - herunterlässt. -geld, n. Preis für das höchste Geboth bei einer Versteigerung. -hoek, m. Winkel an der Flanke einer Bastion (in der Festungsbauk.). -hout, n. Streichholz. -ijzer, n. Glätt-, Bügel-eisen. -ing, f. Reibung; Bestreichung; Salbung. -leer, n. Streichleder. -lijn, f. Streichleine eines Bollwerkes. -ster, f. Streicherin, Büglerin, Leinwandglätterin, Plattfrah. -stok, m. Streichholz; Fiedelbogen. -veer, f. Brustwehr, Parapet (in der Festungsbauk.).

Strik, m. Strick, Masche, Schlinge, Vogelstrick; Schleife. -ken, v. a. zuknüpfen, mit einer Schleife oder Masche binden; in einer Schlinge fangen. -rede, f. verhängliches Gespräch, verhängliche Rede; Sophism. -snoer, f. Strick, Schlinge. -vraag, f. gefährliche, verhängliche) Frage.

Strikt, adj. u. adv. genau, streng, scharf. -elijk, adv. genau, scharf, strenge. -heid, f. Strenge, Schärfe.

Strippen, Strippen, v. a. geisseln, peitschen, schlagen, mit einer

Feitsche-, mit einer Ruthe) bauen.

Stroef, adj. roh, nicht glatt; unfreundlich, kalt, kaltinnig, starr, mürrisch. -heid, f. Rohheit; Kälte, Unfreundlichkeit.

Stroevigheid, f. Rohheit (im Anfühlen); Kälte.

Stromen, s. Stromen, v. a. strömen.

Strompel(aar, m.) Stolperer, Strauchler. -ea, s. Struikelen, v. n. stolpern, straucheln. -ing, f. das (Straucheln, - Fallen, - Stürzen. -ig, adj. uneben, holperig, ungebahnt; unbehülflich; stolpernd, strauchelnd; steif in den Gliedern.

Stronk, m. Strunk, Stamm, Stock eines Baumes oder (eines Strauchs, - einer Kohlstaude. -elaar, m. Stolperer, Strauchler. -elen, v. n. stolpern, straucheln. -elvoeten, v. n. stolpern, straucheln.

Stront, f., Dreck, Unflath, Koth. -achtig, adj. dreckartig, wie (Dreck. -Koth. -hoop, m. Dreckhaufen. -je, n. Geschwulst an den Augenlidern. -ig, adj. dreckig, kothig. -kar, f. Dreckkarren. -pot, m. u. l. Drecktopf, Kack-, Nachtlopf. -reger, m. Dreck-, Koth)leger, der den Unflath wegschafft.

Stroo, n. Stroh. -bed, n. Stroh) bette. -bloem, f. -blume. -bundel, -bundel, m. -wisch. -bus, n. -wisch. -bündel. -bater, f. -butter. -dak, n. -dach. -dek, n. -decke. -halm, m. -halm. -hoed, m. -hut, -kappe. -huisje, -hutje, n. -hut, f. -hütte. -jonker, m. Stroh) junker, armer, kahler) Edelmann. -ijen, adj. strohern, von Stroh gemacht; elend, armselig. -kap, f. Stroh)kappe, -hut; -dach. -tje, n. kleiner Stroh)halm. -wisch, m. Stroh)wisch. -zak, m. Strohsack.

Strooi(jen, v. a.) streuen, be-; aus) streuen; werfen; verthun. -jonker, m. Brautführer, der das Braut) paar bestreuet, Streujunker. -kruid, n. Eisenkraut, (eine Pflanze), Verbena. -mandje, n. Streu) körbchen. -sel, n. Streu, Stroh das man unter die Pferde streuet; Blumen womit man ein Braut) paar bestreuet. -ster, f. Streumädchen bei einer Hochzeit. -Stroo)stoeje, n. kleiner Stroh)halm.

Strook, f. Streif, Strich, langchma) ler Schnitt, Riemen von etwas. -en, v. a. u. n. streicheln, streichen, lieblosen, überein)stimmen, -kommen. -ing, (bei den

Schiff)zimmerleuten), f. äussere Form eines Schiffes.

Stroom, m. Strom, Fluss; Fluth, Lauf des Wassers. -en, v. n. strömen, fließen, rinnen. -god, v. n. Strom-, Fluss-, Wasser)got, Neptun, (in der Fabelhre). -godes, -godin, f. Strom-, Fluss)göttin. -ing, f. das (Strömen, - Rinnen, - Fließen. -water, n. Strom-, Fluss)wasser.

Stroop, s. Siroop, Sijroop, f. Siroop. -m. Raub, feindlicher Einfall, Streif, Streiferei; Beute, Plünderung. -en, v. a. streifen; ab)plündern; plündern, rauben; ohne Erlaubnis auf die Jagd gehen. -er, m. Plünderer, Streifer, Land)streifer, Räuber, Freibeuter; Schleich)jäger, der heimlich das Wild jagt oder in Schlingen fängt. -erij, f. Streifererei, Räuberei; Plünderung; heimliche Jagd, Wild)dieberei. -ing, f. das (Streifen; - Rauben, - Plündern; das Ab)streifen der Haut. -nest, n. Raub)nest. -vat, s. Siroopvat, n. Siroop)fass.

Stroot, s. Strot, m. Lufröhre; Kehle.

Strop, m. Strick, Straug; Hals)binde. -je, n. Strickchen; Knötchen, kleine Hals)binde. -kousen, f. plur. Ueberzugstrümpfe, Kamasschen. -tour, n. Strick)seil, Strick mit einem Knäuel, der auf- und zu)geht.

Strot, m. Lufröhre in der Kehle; Kehle, Gurgel. -ader, f. Hals-, Lufröhre)ader. -appel, m. Gurgel, Lufröhre, Loch-, Haupt) der Lufröhre. -k apje, -klepje, n. Zäpf)chen im Halse. -klier, f. Schlund)drüse. -lapje, s. -klapje. -tenhoofd, n. Haupt-, Oeffnung-, Loch der Lufröhre. -tongetje, n. s. -klapje.

Struif, f. Pfann-, Eier)kuchen.

Struik, m. Strauch, Staud, Hecke, Zweig; Strunk, Stiel, Stengel. -bosch, n. Ge)sträuche, -hecke. -dief, m. Strauch)dieb. -elaar, m. Stolperer, Strauchler. -elblok, n. Hinderniss, Verhinderung; Arrest. -elen, v. n. straucheln, stolpern, aus)gleiten, -glitschen; fehler, einen Fehltritt machen, einen Fehler begehen. -eling, f. Straucheln, Fehltritt, Schwach)heitssünde. -en, n. plur. Ge)sträuche. -je, n. Sprosse, Knospe, Zweigchen, kleiner Strauch. -moordenaar, s. -roover. -rooven, v. n. auf öffentlichen Wegen und Heerstrassen rauben. -roover, s. moordenaar, m. Strassen)räuber; Strauch)dieb. -rooverij, f. Strassen)raub, -räuberei.

-riet, n. -rohr. -taart, f. -torte. -woorden, n. plur. Zuckersüsse Worte. -wortel, m. Zuckerwurzel. -zoet, adj. u. adv. zuckersüß. **Suilen**, v. a. mit einem Netze an der Küste oder längst dem Ufer fischen. **Suispen**, s. **Zuispen**, v. n. saufen. **Swiz** (schollen), v. n. schwindeln, taumeln, schwindelnd im Kopfe sein. -elen, v. n. schwindeln, drehen, den Schwindel im Kopf haben. -eling, f. Schwindel im Kopf. -elig, adv. schwindlig, taumelnd. -en, v. n. sausen, säuseln, brausen; blasen, rauschen, klingeln; sieden, anfangen zu sieden. -ing, f. Sausen, Brausen, Gesaus, Geräusch in den Ohren. **Sukade**, **Sucade**, f. in Zucker einge-machte Melonenschalen.

Sukkel (aar, m. kränklicher Mensch, Zögerer, Zauderer, Trentler, Träumer. -aarster, f. kränkliches; zauderendes) Frauenzimmer, Schlafkatze, Tändlerin, Zögerin, Träumefrau. -arij, f. Schlechtigkeit, Kränklichkeit, das Tändeln, Tändelei, Trenteln, Zögern. -en, v. n. kränkeln, zögern, zaudern, unglücklich-kümmertlich leben. -ing, f. das (Kränkeln, -Zaudern, -Zögern). **Sul**, m. Lapp, halber Narr, einfülliger Schafskopf, Schöps, blödsinniger Mensch; gutherziger aber einfülliger Mensch. -baan, **Sullebaan**, f. Eis-, Glitsch-, Gleitbahn. -len, v. n. gleiten, glitschen, abglitschen. **Sultan**, m. Sultan, türkischer Prinz,

insbesondere der Grossherr oder türkische Kaiser. -a, f. grosse Galeere der türkischen Flotte. -e, -in, f. Gemahlin des türkischen Kaisers. -ijn, f. türkische Goldmünze von etwa einem Dukaten an Werth.

Sumak, **Sumach**, f. Sumach, Färbbaum, eine Art Farbe. **Suppliant**, (fremd. W.) m. Supplikant, der um etwas bittet. **Surkel**, s. **Suring**, f. Sauerampfer, (ein Kraut). **Sus**, interj. stille! -sen, v. a. stillen, be(säntigen), -friedigen. **Synagoge**, (fremd. W.) Synagoge, Judenthule. **Synode**, (fremd. W.) Synode, Kirchenversammlung. **Sijroop**, s. **Siroop**, m. Syrop.

T.

T TAA

T, de negentide letter van het gewone *Abc*, T, der neunzehnte Buchstabe des gewöhnlichen Alphabets.

T, (Verkürzung des Art. neutr. *Het, Des*).

T, (Verkürzung des Pronom. neutr. *Het, es*).

T, (Verkürzung der Preposition *Te*, zu, wenn ein Vokal darauf folgt).

Taaft, adj. u. adv. sähe, biegsam, schleimig, klebend; hart, fest, stark, kraftvoll, nervig, stark am Körper; dauerhaft; karg, fälsig, geisig. -aard, -aart, m. Geithals. -achtig, adj. klebrig, sähe, leimig; hart, fest, etwas karg. -heid, f. Zähigkeit; Härte, Festigkeit; Biegsamkeit; Stärke des Körpers oder der Gesundheit.

Taak, m. vorgeschriebene Arbeit, Tagewerk, Pensum.

Taal, f. Sprache; Landessprache, Mundart; Redc, Art (zu reden, sich auszudrücken. -bederf, v. n. Sprach(verderbnis, -verstümmelung. -bederter, m. Sprach(verderber, -verstümmler. -eigen, n. Sprachgebrauch, das Eigenthümliche der Sprache. -ervaren, s. -kundig, adj. sprachkundig. -fout, -gebrek, n. Sprachfehler. -gebruik, n. Sprachgebrauch. -gemeenschap, f. Sprachverwandschaft, gemeinsames Gespräch, Unterhaltung. -ing, s. *Taling*, *Ta-*

TAA

TAA ling, m. Halbente; Bläsling, (eine Art Enten). -kenner, m. Sprachkenner, -kundiger, Grammatiker. -kennis, -kunde, f. Sprach(kenntnis, -kunde. -konst, -kunst, f. Sprachkunst, Grammatik. -kunde, s. -kennis. -kundig, adj. sprachkundig, gram(matisch, -matikalisch. -lievend, -minnend, adj. sprachliebend, philologisch. -man, m. Dollmetscher. -meester, m. Sprachmeister, -lehrer. -oefenaar, m. Sprachkenner, Litterator. -oefening, f. Sprachübung; Litteratur. -rijk, s. *Woordenrijk*, adj. wortreich, beredt. -sleemmering, f. Schwere der Sprache, im Sprechen, Mühsamkeit, Anstossen) in der Sprache oder im Reden. -schikking, f. Wortfügung, Fügung -, Ordnung) der Wörter. -spreker, m. der eine Sprache redet, Dollmetscher. -vaardig, adj. sprachkundig, -gebüt, in einer Sprache wohl bewandert. -vitter, s. -zifter, m. Sylbenstecher, Buchstäbler, Kritiker, Kritiker, Splitterrichter in der Sprache. -woestheid, f. Rauheit der Sprache, Barbarismus. -zifter, m. s. -vitter.

Taamlijk, s. *Tamelijk*, adj. u. adv. siemlich.

Taan, f. braune aus Eichenrinde oder Gerberloh gekochte Farbe. -en, s. *Tanen*, v. a. u. n. -ketel, m. Farbekessel. -rond, n. Thierkreis,

TAA TAB

Zodiak, -veezig, adj. bräunlich-gelb.

Taartling, **Teerling**, m. Würfel; vollkommenes Viereck. -spel, n. Würfelspiel. -vormig, -been, (in der Zergl. K.) Würfelbein.

Taart, f. Torte. -ekook, m. Kuchen in einer Tortenpfanne gebacken. -epan, f. Tortenpfanne. -erol, m. Torten(rolle, -kreisel. -je, n. Törtchen, kleine Torte.

Taat, (prov.) m. Vater, Papa, (Wort womit die Kinder ihren Vater benennen).

Tabak, m. Taback, Rauch-, Schnupf(-taback. -handelaar, m. Tabacks(-händler. -planter, m. -planter. -stopper, m. -(stopfer, Pfeifen-

Tabaks(beurs, -luidel, m. Tabacks)beutel. -blad, n. -blatt. -doos, f. -dose, Rauch-, Schnupf(-tabacks)doose. -handelaar, m. -händler. -komsfoor, n. Kohlpflünnen, Feuergeschirre, die Pfeife anzuzünden. -kramer, m. Tabacks(krämer. -koop, m. -händler. -land, n. -land, -acker. -mannetje, m. ganz kleines Kerlchen; Puppe wie die Tabackskrämer öfters vor ihren Laden stellen; kleiner Krahe, Büchchen. -pijp, f. Tabacks)pfeife. -plant, -plante. -plantage, f. -pflanzung. -planter, -planter. -rol, f. -rolle. -rook, m. -rauch. -rooker, m. -raucher. -stopperij, n. Tabacks(stopferchen. -saus, -brühe. -sause. -verkoop, m. -verkäufer,

-händler, -winkel, m. -kram, -laden, -winkelier, m. -krämer.
Tab(baard, -berd, m. Tabar, Chorrock, priesterliche Kleidung; Amtskleid; Toga der Rathsherrn und Professoren; langer Rock, Mantel, Schaub; Damenmantel, Mantille. [ter seiener Taft].
Tabbijn, **Tabijn**, n. Tobin (gewöhnl. Tabernakel, (fremd. W.) m. Taber nakel, Hütte, Zelt; Stiftshütte der Israeliten. -en, v. n. Hütten bauen; sich irgendwo lange verweilen, sich wohnen (ist aber nur im gemeinen Leben und im Scherz gebräuchlich)
Tachtig, (*Tugchentig*), adv. achtzig. -maal, achtzigmal. -ste, adj. der-, die-, das achtzigste.
Taf, **Taft**, n. Taft, Taffet, (ein dünnes Seidenezeug). -fen, adj. taffeter, -ts, -tes. *Een taffen kleed*, ein taffetes Kleid.
Tafel, f. Tafel, Tisch; Tabelle, Register, Verzeichniß, Uebersicht; Schreibtafel. -bezem, m. Schmarrotzer, Tellerlecker. -boekje, n. Taschenbuch, Schreibtafel. -bord, n. Teller. -broeder, m. Tischbruder, Schmarrotzer. -dienaar, m. Tischaufwärter, -bedienter. -en, v. n. tafeln, Tafel-, Mahlzeit halten, bei Tische sitzen. -gast, m. Kostgänger. -genoot, m. Tischgenosse. -geregt, n. Schlüssel, Tischgericht. -gesprek, n. -gespräch, -redo. -gesel, m. -genosse. -good, n. -zeug, -geräthe, -tücher, Messer, Gabel, u. s. w. -houder, m. Tafelhalter, Kost(herr, -wirth, Gastwirth. -kleed, n. Tafel-, Tisch-tuch. -klokje, s. -schel. -knecht, m. Tafel-, Tisch(bedientor, -aufwärter. -komtoor, m. Kohnpfanne, Feuergeschirr, welches man auf den Tisch stellt. -laken, n. Tischtuch. -mes, n. Tafelmesser. -muzijk, f. Tafel-, Tisch)musik. -peer, f. Tafel(biran, -praat, n. -geschwätz, Tisch(gespräch, -redo. -ring, m. Tafel-, Tisch)kranz. -scheidel, n. Mittel-, Fugen der Hirschale. -schel, f. Tisch(glocke, -schelle, -klingel. -schraag, f. Tisch(schränge, -gestelle. -schuimer, m. Schmarrotzer, Tellerlecker. -spel, n. Tafel-, Tisch)piel. -spris, f. Tafel-laken, Tisch(tuch, -decke, -toppich. - Tafeltje, n. Tischchen, kleiner Tisch; Tafelchen. -vriend, m. Tischfreund, Schmarrotzer. -wijn, m. Tischwein. -zilcer, n. Tafel(silber, -serviis.

Tafersel, n. Gemälde, Schilderung, mahlerische Vorstellung.
Tagent, m. Tangent, Taste, Hämmerchen eines Klaviers.
Tak, m. Ast, Zweig; Ende eines Hirschgeweihs, Zacke. -js, n. Aestchen, Zweigchen, Sprössling, Reissen. -kebosch, n. Holz-, Reissigbüschel, Welle, Faschine. -kelen, v. a. auszacken, mit Zacken (versehen, - ausschneiden, -ausfeilen. -keling, m. Vogel der noch nicht gut fliegen kann, und nur von Zweig zu Zweig hüpf. -kig, adj. ästig, voll Aeste oder Zweige; zackig.
Takel, m. Zugrolle auf einem Schiffe, Zugseil, Hisstauf. -aadje, f. Tauwerk eines Schiffes. -blok, n. Biskloben, Zugrolle. -en, v. n. takeln, betakeln, ein Schiff mit Tauwerk versehen. -haak, m. Haken an einer Schiffszugrolle. -ing, f. das Takeln, Ausrüstung eines Schiffes mit dem nöthigen Tauwerk. -touwen, f. Takelwerk, das Tauwerk. -tuig, n. Takelzeug, Schiffseile, Tauwerk.
Tal, n. Zahl. -hout, (*Telhout*), n. Zahlholz, Brennholz das nach der Zahl verkauft wird. -kundig, adj. zahlkundig, in der Rechenkunst erfahren. -loos, adj. zahllos, ohne Zahl. -meester, s. Rekenmeester, m. Rechenmeister. -merk, m. Zahlzeichen, Ziffer. -rijk, adj. u. adv. zahlreich, volkreich.
Talent, n. Talent (eine gewisse Summe oder Gewicht); natürliche angebohrne Gaben, besondere Rednergaben.
Talie, f. Daumbreite, der sechszehnte Theile einer holländischen Elle; Taille, Wuchs, Bildung des Körpers, Leibgestalt; Zugrolle, Hisstauf mit seiner Rolle. -n, (*Talijen*), v. a. Lasten hinaufziehen oder mit der Zugrolle herunter lassen. -reep, f. Hisstauf.
Taling, f. Wasser-, Halb-, Kriech(eute, ein Wasservogel).
Talk, f. Talg, Schmier, Unschlitt.
Talm, m. u. f. Zögerer, Zauderer, Trentler. -achtig, adj. u. adv. langsam, träge, zaudernd, zögernd, saumselig. -en, v. n. zögern, zaudern, säumen, trage-, saumselig sein; sehr genau handeln, feilschen, dingen. -er, m. Zögerer, Zauderer, saumseliger-, (träger) Mensch. -erij, f. Zögern, Zaudern, Trentela, Zögerung, Trägheit, Saumseligkeit. -kous, m. u. f. trü-

ger-, saumseliger-, langsamer) Mensch, Zögerin. -ster, f. Zögerin, saumseliges Frauzenzimmer.
Tam, adj. u. adv. tahn, gezähmt, nicht wild. -heid, f. Zähmheit, Zähmung.
Tamarinde, f. Tamarinde (ein Baum, wie auch die Frucht desselben).
Tamarischoom, m. Tamariskenbaum.
Tamboer, m. Tam(bur, -bour, Trommelschläger; Trommel, Trummel.
Tamelijk, adj. u. adv. ziemlich, mäßig, billig.
Tand, m. Zahn; Zacke. *Witte tanden*, weisse Zähne. *Haar op de tanden hebben* (Spr.) Haare auf den Zähnen-, Herz im Leibe-, Muth (haben. -elous, adj. schamlos, ohne Zähne. -en, v. a. u. n. zähnen, Zähne bekommen; mit Zähnen oder Zacken (versehen, -mochen. -enrij, f. Reihe (Zähne; -Zacken. -enstoker, m. Zahnstocher. -hol, n. -berbel, m. Zahn(höhle, -grube. -kalk, m. Kalk-, Kauch) der Zähne. -kas, f. Zahnhöhle. -klappen, -knarsen, -knarsen, v. n. mit den Zähnen (knirschen, -klappern. -klappen, n. das Zahnknirschen. -kruid, n. Bertramwurzel. -letter, f. Zahnletter, -buchstabe. -meester, m. Zahnarzt. -middel, n. Zahnmittel. -pijn, f. Zahn(schmerz, -weh. -poeder, -postjer, n. Zahnpulver. -stoker, s. Tand(en)stoker, m. Zahn(sto cher, -scijze, adj. u. adv. zahnstocher-, artig; gezackt. -trekker, m. Zahnbrecher, Pelikan (ein Instrument der Zahnärzte); Zahnarzt. -vlesch, n. Zahnfleisch. -werk, (in der Bauk.) n. Zahnwerk, gezackte Arbeit. -woord, n. Bertram, Zahn-, Speichel-, Geifer) wurzel; Wurzel der Zähne. -zweer, f. Zahngeschwür.
Tang, f. Zange, Kneif, Schmiedee-, Feuer)zange.
Tans, s. Thans, Thands, adv. jetzt.
Tante, s. Moes, f. Tante, Base, Vater oder Mutter Schwester.
Tap, m. Zapfen, Stopf, Stöpfel, Zapfhahn. -huis, n. Schenke, Wein-, Bier-, Schenk-, (Wirths)haus. -js, n. Zäpfchen, Zwickchen; kleine Bierschenke. -jeskruid, n. Zäpflein(kraut, (eine Pflanze, Uvularia). -pelings, adv. zapfweis, wie aus einem Zapfen fließend. -pen, v. a. u. n. zapfen, schenken, ausschenken; Wein-, Bier)schenke halten. -per, m. Wein oder Bierschenk, Schenkewirth. -perij, f.

Schenke; Schenkwithsgewerbe. -*toe*, f. Zapfenstreich, Trommel-schlag welcher des Abends die Soldaten warnt sich in ihre Quartiere zu begeben.

Tavijt, m. Teppich, Tapet; Tapezirung. -*maker*, -*werker*, m. Tapeten(macher, -wirker, Teppicharbeiter, Tapezireur. -*naald*, f. Teppich-, Tapezireur(nadel, -werk, f. Tapezirarbeit, Teppichwerk, Tapezireerei, -*werker*, s. *Tapijtmaker*. -*wever*, m. Tapetenweber, Tapezireur.

Tarbot, m. Tar-, Steinbutte, (ein platter Meerfisch). -*band* (in der Zergl. k.), m. Scheibebinde.

Tarnen, s. *Tornen*, v. a. u. n. trennen, auf-, los)trennen, von einander trennen.

Tar(ras), (Handlungs-w.) f. Abgang, Fehler, Mangel an Gewicht, - an Güte, - an Werth einer Waare. -*reeren*, -*reeren*, (Kaufmannsw.) v. a. abtarriren, abziehen, abkürzen vom Gewicht oder von einer Rechnung.

Tartaan, f. Tartane (ein gewisses Fahrzeug oder Schiff).

Tartaarsch, adj. tartarisch, aus der Tartarei.

Tarten, v. a. herausfordern, reizen, zum Zorn reizen.

Tarter, m. Herausforderer, Anreizer zum Zorn oder zu einer Handlung; Tartar, Tatar, Einwohner der Tartarei.

Tarw, *Tarwe*, f. Weizen. -*en*, adj. von Weizen.

Tas, f. Haufen. -*sen*, v. n. häufen, auf(häufen, -schichten, im Haufen stellen.

Tasch, f. Tasche in den Kleidern; Beutel, Geldbeutel der Frauenszimmer, Ficke. -*je*, u. kleine Tasche; weibler Geldbeutelchen. -*jes*-, *Taschkens*)*kruid*, *Taschkruid*, n. Taschen-, Täschel-, Säckel)kraut, (eine Pflanze), Bursa Pastoris.

Tast, m. u. f. Griff, Gefühl. -*baar*, adj. u. adv. fühlbar, greiflich, handgreiflich. -*baarheid*, f. Handgreiflichkeit, Fühlbarkeit. -*baarlijk*, adv. handgreiflich, fühlbar. -*elijk*, adj. u. adv. fühlbar, hand-, b)greiflich. -*en*, v. a. tasten, an-tasten, fühlen, be(tasten, -fühlen, greifen, zugreifen, ergreifen. -*end*, (part.)adj. tappend; fühlend, greifend. -*er*, m. Taster, Betaster, Fühler. -*ing*, f. das (Tasten, -Greifen, -Fühlen.

Tax, (fremd. W.) m. Tax, taxirter Preis, Schätzung. -*atie*, (*Tauratie*) (fremd. W.) f. Schätzung, Taxirung, Bestimmung eines Preises; Auflage. -*eren*, -*reeren*, v. a. taxiren, schätzen; den Werth von etwas-, den Antheil) von jemand an einer Sache oder an den öffentli-chen Abgaben bestimmen.

Taxis, -*boom*, *Taxus*, -*boom*, m. Taxusbaum.

Teeder, (*Teér*), adj. zart, zärtlich; schwach; zerbrechlich; mager; empfindsam; mitleidend; verliedt. -*hartig*, adj. empfindsam, mitleidig, herzlich, theilnehmend. -*hartigheid*, f. Empfindsamkeit, Mitleid, zärtliches Mitgefühl. -*heid*, f. Zärtlichkeit, Empfindsamkeit, Liebe, Mitleid; Schwäche. -*lijk*, adv. zärtlich, empfindlich; beweglich, mitleidig, hebreich.

Teef, f. Hündinn, Bätze; schändliches Weibsbild. -*je*, n. kleine Hündinn, - Bätze.

Teek, *Teik*, n. Bettzeug. -, f. Hunds-laus, Zecke, Holzbeck. -*en*, n. Zeichen, Ausweisung; Kennzeichen, Merkmal, Wahrzeichen. -*enaar*, m. Storchschnabel zum Sillouettiren. -*enaar*, m. Zeichner, Kunst-zeichner; An-, Auf)zeichner in einer Schule; Marqueur beim Billspiel; Unterzeichner. -*enen*, v. a. zeichnen; bezeichnen, merken, bemerken; ein Kennzeichen geben; unterzeichnen, -schreiben; abzeichnen, entwerfen, einen Entwurf machen. -*ening*, f. Zeichnung, Riss, Abriss, Entwurf, Skizze; Nahmeus-, Unterzeichnung, -schreibung. -*enkonst*, -*enkonst*, f. Zeichenkunst. -*enkonstenaar*, m. Zeichner, Zeichenmeister. -*enkrift*, n. Zeichen(kreide, -stift) Röhrl, Bleistift. -*enkring*, m. Thierkreis, Zodiacus. -*enkonst*, f. Zeichenkunst. -*enkonstenaar*, m. Zeichenkünstler. -*enmeester*, m. Zeichenmeister. -*enpen*, f. Reiss-, Blei)feder, Zeichenstift. -*enschool*, f. u. n. Zeichenschule. -*entje*, n. kleines (Zeichen, - Merkmal, Strich, Häkchen.

Teel(bal, m. Hode, Testikel. -*begeerte*, f. Zeugungstrieb. -*en*, s. *Teelen*, v. n. zeugen. -*land*, n. Acker-, Getreide-, Bau)land. -*lid*, n. Zeugungsglied. -*lust*, f. Zeugungstrieb. -*lust*, -*t*, f. Zucht, Zeugung, Ackerbau, Gezüchte. -*zeuge*, -*ziele*; Rasse. -*tijd*, m. Zeit zum Acker- oder Garten bau, Saetzit;

Paarungszeit der Thiere, Brunstzeit. -*zaad*, n. Zeuge-, Zeli)namen. -*zucht*, f. Zeugungs)lust, -trieb.

Teem, m. langsame-, gedehnte) Sprache. -*en*, s. *Temen*, v. n. lang-sam reden. -*ster*, f. Frauenzimmer, das eine gedehnte Sprache hat, - das schleppend und langsam redet; - das sich im Reden lange bei Kleinigkeiten aufhält.

Teems, f. härnes Sieb; Themse (ein Fluss in England).

Teem, m. Zehe der Fäse. -, f. Zweigchen, Weide, Flehtweide, Weidengerte. -*boom*, m. Weidenbaum. -*bosch*, n. Weiden(busch, -wäldchen. -*en*, adj. weiden, von Weiden gemacht. *Een teenen mand*, ein weidener Korb. -*rijs*, n. Weiden(reis, -zweige zum Korbflechten. -*tje*, n. Weiden(zweigchen, -gertchen.

Teer, f. Theer, flüssiges Schiffspech. -, s. *Teeder*, adj. zart, zärtlich. -*geld*, n. Zehr(geld, -pension. Reiszgeld; Trinkgeld, Geld zum Zechen oder Schmausen. -*geroely*, adj. zart von Gefühl, empfindsam, -sindlich, leicht gerührt. -*gezel*, m. Schmaugeselle, lustiger Zechbruder. -*hartig*, *Teederhartig*, adj. u. adv. mitleid. -*heid*, s. *Teederheid*, f. Zärtlichkeit, u. s. w. -*ketel*, m. Theekessel. -*kleed*, n. Theer(tuch, -decke, -kleid, Segeltuch mit Theer bestrichen. -*kouper*, m. Theerhändler. -*koker*, m. Theer(sieder, -schweler. -*kokerij*, f. Theer(schwelerei, -siederlei; das Theer(sieden. -*kost*, f. Lebensmittel, Reiskost, kalte Küche, Reisevorrath. -*kwaast*, m. Theer(quaste, -bürste. -*ling*, *Taarling*, m. Würfel; vollkommenes Vier-eck. -*lingwispel*, n. Würfelspiel. -*lingwortel*, m. Kubikwurzel, (in der Algebra). -*loos*, s. *Onverreetsbaar*, adj. unverdäulich. -*penning*, m. Zehr-, Zech-, Trink-, Reise)pfennig. -*geld*, -*quaast*, s. -*kwaast*, m. Theer(quaste, -pinsel, -bürste. -*tjes*, adv. schwächlich, zärtlich, fein von Bau oder Gestalt; sehr empfindsam. -*ton*, f. Theer(tonne, -fass. -*tuinen*, m. pl. Ort in Amsterdam wo viele Theermagazine sind. -*sak*, m. Knappsack, Vorrathssack auf der Reise, Speise-koker.

Teezen, s. *Pluizen*, v. a. klaubem, zupfen, vorlesen. [auf einmal. *Teffens*, s. *Tevens*, adv. zugleich,

Tegel, m. Ziegel-, Dach-, Flurziegel, Estrich, viereckiger Backstein, womit man den Fußboden belegt. -*bakker*, m. Ziegelbrenner. -*bakkerij*, f. Ziegelofen, -scheune, -fabrik, -brennerei. -*dekker*, m. Ziegeldecker. -*steen*, m. Ziegelstein. -*tje*, n. Ziegelchen, kleiner Ziegel.

Tegen, adv. u. praep. gegen; wider. widrig, nachtheilig; mit; an; zu; um; zuwider; auf. -*bissen*, v. n. wider(sprechen, -bellen. -*bedenking*, f. Einwendung, Gegenbedenken. -*beeld*, n. Gegenbild. -*bericht*, u. Gegenbericht, Widerlegung. -*boek*, n. Gegen-, Kontrahbuch. -*boek*, m. Gegenbeck, (das Obertheil des Ohres). -*deel*, n. Gegenheil, das Entgegengesetzte; Widerspiel; Gegenparthi. -*dinger*, m. Gegner, Wider(sacher, -streber. -*draads*, adv. wider den Drath, quer, in die Quere. -*drang*, Gegendruck, Pressung. -*gaan*, v. n. entgegen(gehen, -ziehen; widersetzen, verhindern, zuwider sein; nicht wohl (gelingen, -gerathen. -*galm*, m. Wieder(hall, -schall, Echo. -*galmen*, v. n. wieder(hallen, -schallen. -*galming*, f. Wiederhall, das Widerschallen; Resonanz. -*gang*, m. Entgegengang, Begegnung. -*geluid*, n. Wieder(klang, -schall. -*gevoelen*, n. Gegenmeinung. -*gewicht*, n. Gegen-, Gleichgewicht. -*gift*, n. Gegengift, Verwahrung(arznei, -mittel. -*graven*, v. a. gegen(groben, -miniren. -*graver*, m. Gegen(graber, -minirer. -*graving*, f. Gegengrabung, das Gegenminiren. *Tegenheid*, f. s. -*zin*, m. Abscheu, Widersinn, Ekel. -*heid*, f. Widerwärtigkeit, Unglück. -*houden*, v. a. verhindern, wider-, gegen-, aufhalten, hemmen, Einhalt thun, zurückhalten. -*houding*, f. Verhinderung, Hemmung, Hindernis, Widerhaltung, Einhalt, Zurückhaltung. -*ijeer*, m. Gegeneifer, Ambition. -*ijzeren*, v. n. gegen(eisern, mit Eifer widerstreben; mit Eifer einm. entgegengehen. -*kanten*, v. r. sich (widersetzen, -widerstreben. -*kanting*, f. Wider(strebung, -setzung. -*klank*, m. Wieder(schall, -hall, Echo. -*komen*, v. n. entgegen kommen, begegnen. -*komst*, f. Begegnung. -*koortsig*, adj. fiobervertreibend. -*leggen*, v. a. legen, gegenüber liegen, gegen etwas lie-

gen, an etwas aufliegen. -*liefde*, f. Gegenliebe. -*list*, f. Gegenlist. -*loopen*, v. n. gegen-, zuwiderlaufen, zuwider sein, nicht gerathen; entgegnen. -*middel*, n. Gegenmittel, Mittel wider etwas. -*mompelen*, -*morren*, v. n. gegen(murren, -brummen. -*muur*, m. Gegen(mauer, -wand. -*natuurlijk*, adj. un-, wider)natürlich. -*over*, adv. gegenüber, gerade über, querüber. -*pad*, n. Gegen-, Unter)pfad, Hypothek. -*partij*, f. Gegenparthi, Gegner, Widersacher; Gegenseite. -*partijder*, m. Gegner, Feind, Wider(streber, -sacher. -*preutelen*, s. -*mompelen*. -*morren*, v. n. gegenmurren, widerbelfern. -*rekening*, f. Gegenrechnung. *Tegens*, praep. gegen, wider, um, nahe (an, -bei. s. *Tegen* und *Jegens*. -*schoppen*, v. n. mit den Füßen gegen etwas stossen; widersprechen, sich widersetzen. -*schrift*, n. Gegenschrift, Antwort, schriftliche Widerlegung. -*schrijven*, v. n. schriftlich etwas widerlegen; gegenschreiben; in die Wette schreiben. -*schrijver*, m. Gegenschreiber; Kontrolleur: einer der schriftlich etwas widerlegt. -*smaak*, m. Abscheu; Ekel, Widersinn; widriger Geschmack; Misfallen. -*snapen*, v. a. wider(sprechen, -belfern. -*spannig*, s. -*weer*, *weder*. -*spannig*, adj. widerspenstig. -*spartelen*, v. n. sich sträuben, sperren, widerstreben, sich widersetzen. -*sparteling*, f. Sträubung, Wider(setzung, -strebung, -stand; -spruch. -*spoed*, m. Widerwärtigkeit, Unglück; Unstern. -*spoedig*, adj. unglücklich. -*sporren*, -*sportelen*, s. -*spartelen*, -*spraak*, f. Wider(spruch, -rede, -legung. -*sprekelyk*, adj. widersprechlich, wohl zu widerlegen. -*spreken*, v. a. wider(sprechen, -legen. -*spreker*, m. Wider(sprecher, -leger. -*spreking*, f. Wider(spruch, -legung. -*staan*, v. n. widerstehen, zugehen-, zuwider)sein, sich widersetzen. -*staande*, (part.) adj. widerstehend, hindernd; (*niet tegenstaande*, adv. ungeachtet, unangesehen). -*stand*, m. Gegen-, Wider)stand, -setzung. -*stander*, m. Gegner, Wider(sacher, -streber. -*stappen*, v. a. entgegenschreiten, mit grossen Schritten entgegen eilen. -*stellen*, v. a. entgegen(stellen, -setzen, -widersetzen,

-stehen; sich empören. -*steller*, m. Gegner, Opponent. -*stelling*, l. Wider(setzung; Gegen(satz; Einwerdung, Gegenvorstellung, Replik. -*stem*, f. Gegenstimme, (in der Musik); Stimme wider eine Sache (bei der Stimmensammlung). -*stemmen*, v. a. gegenstimmen, widerstimmen, die Gegenstimme geben. -*stooten*, v. a. u. n. wider etwas antossen; gegen-, wider)stossen. -*streven*, v. n. widerstreben, sich wider(setzen, streiten, sich sträuben. -*strever*, m. Wider(streber, -sacher, Gegner, Bestreiter. -*strioving*, adj. widerstrebend. -*streving*, f. Widerstrebung. -*stribbelaar*, m. Gegner, Widersprecher, der sich sträubt, -wider)setzt. -*stribbelen*, v. n. wider(streben, -setzen, sich wider etwas sträuben, sich empören. -*stribbeling*, f. Wider(setzung, -spruch, -strebung. -*strijd*, m. Streit, Wider(setzung, -strebung. -*strijden*, v. a. u. n. wider(streiten, -stehen; -sprechen, streitig (machen, -sein. -*strijder*, m. Gegner, Widersprecher, Bestreiter. -*strijdig*, adj. streitig, gegenstreitig, widersprechend. -*strijdigheid*, f. Streitigkeit, Widerspruch. -*trekken*, v. n. entgegen(ziehen, -gehen. -*venijn*, -*vergift*, s. -*gift*, n. Gegengift. -*voeter*, m. Gegenfüßler. -*voestig*, adj. gegenfüßler, den Gegenfüßlern gehörig; *het tegenvoestig gemoet*, das Land der Gegenfüßler. -*vrijer*, *Modervrijer*, m. Mit(freier, -werber. Nebenbuhler. -*weer*, f. Gegenwehr, Verwehrung, Widerstand. -*wezen*, v. n. widerstehen, sich (vertheidigen, -wehren. -*weering*, f. Gegenwehr, Widerstand, Vertheidigung. -*werpen*, v. n. ein(werfen, -wenden. -*weering*, f. Einwendung. -*wigt*, n. Gegen-, Gleichgewicht. -*wil*, m. Widerwille. -*wind*, m. Gegenwind, widriger Wind. -*woelen*, v. a. entgegen(streben, -wider)sträuben. -*woordig*, adj. u. adv. gegenwärtig, jetzt, jetsits, dormalig, nun, anjetzt. -*woordigheid*, f. Gegenwart, Bei-, Da)sein. -*woordiglijk*, adv. gegenwärtig, jetzt, in diesem Augenblick. -*worstelen*, v. n. wider(setzen, -streben, -stehen, sich wider etwas (sträuben, -bestreben. -*worsteling*, f. Wider(strebung, -stand, -sträuben. -*zang*, m. Gegengesang. -*zeggelijc*, adj. wider(sprechend, -sprechlich.

zeggelijkheid, f. Wider(sprechlichkeit, -spruch, -sagen, v. a. wider(sprechen, -legen, einwenden, -zegging, f. Widerspruch, Einwurf, -wendung, -zeten, v. a. entgegen-, dagegen)setzen, auf die Wette setzen; entgegenstellen, -sijn, v. n. gegen-, entgegen-, zuwider) sein, wider etwas sein, -sijn, m. Widersinn, Ekel, Abscheu. Die übrigen Zusammensetzungen dieser prp. mit den Zeitwörtern etc. sind entweder leicht zu machen, oder an gehörigen Orte nachzuschlagen.

Teiken, s. *Teeken*, n. Zeichen, Kennzeichen, Merkmal.

Teiloos, s. *Tij-, Tijdeloos*, f. Jonkheer, Narzisse, (eine Blume).

Teisteren, v. a. misshandeln, übel behandeln, stossen und schlagen.

Tel, s. *Tal*, n. Zahl. *Bij den telkoelen*, zahlweise kaufen. -, *tel, Telles*, f. Pferd das einen Passgang geht, Zelter. -, m. Passgang eines Pferdes, Pass, Zelt(gang, -schritt, -baar, adj. zählbar, was man zählen kann, -en, v. a. zueugen; erziehen, ziehen; hervorbringen, -er, m. Zeuger, Hervorbringer, (in der Sprachk), der Genitiv. -g, f. Ast, Zweig, junges Bäumchen; Sprössling, -gang, m. Passgang eines Pferdes, -ganger, m. Passgänger, Pferd das den Pass geht, -ing, f. Zeugung, Hervorbringung, Erzielung, -ling, s. *Taling*, m. Halbente (ein Wasservogel) -joor, n. Teller, hölzerner Teller, -juorlikker, m. Tellerlecker, Schmarotzer, -kens, adv. jedesmal, jederzeit, stets, oftmals, immerzu, -konst, -kunst, f. Zahlkunst, Rechenkunst, Arithmetik, -le, s. *Tel*, f. Passgänger, Zelter, -len, v. a. zählen, rechnen, -ler, m. Zähler, Rechner; Zähler in einem Bruche, -letter, f. Zahlbuchstabe, Ziffer, -ling, f. Zahlung, Rechnung, -paard, n. Zelter, Passgänger.

Tem(baar), adj. zu zählen, was sich zählen läßt, was gebändigt werden kann, -melijk, adj. wohl zu zählen, s. *Tembaar*, -meloos, adj. nicht (zu bändigen), -zu zählen, -men, v. a. zählen, sahm machen, bändigen, bezwingen; unterwerfen, übermeistern, -mer, m. Zähler, Beswinger, Bändiger, Unterwerfer, -ming, f. Zählung, Bändigung; Besähmung; das (Zählen, -Bändigen).

Temen, v. n. langsam-, schleppend-, zerrend)reden; läppisch sprechen; armselige Reden führen.

Temer, m. Wortzerrler, einer der langsam spricht, oder läppische Reden führt, langweiliger verdüsslicher Wortschlepper, -ij, f. Langsamkeit im Sprechen, Wortzerrerie.

Tempeest, (obs.) n. Ungewitter, Sturmwetter, -ig, adj. stürmisch, ungestüm.

Tempel, m. Tempel, Kirche, -deur, f. Tempel-, Kirchen)thüre, -dienst, m. Tempel-, Gottes)dienst, -feest, n. Tempelfest, Kirch(mess, -weihhe, Weihung)stift, -ier, m. Tempel(herr, Ritter-, Mitglied) des Tempelherrenordens, -offer, m. -offerhande, f. Tempelopfer, -pligt, m. Tempelgebühren; gottesdienstliche Pflicht, Religionspflicht, -poort, f. Tempel-, Kirch)thor, -priester, m. Tempel(priester, -priesteres, f. -priesterin, -schen-der, m. -räuber, Kirchenräuber, -schenderij, -schennis, f. Kirchen-, Tempel)raub, *Tempeltje*, n. Tempelchen, kleine Kirche, -trappen, f. plur. Tempel(stufen, -treppen, -voogd, m. Oberaufseher eines Tempels, Kirchen(aufseher, -vorsteher, angesehener Geistlicher, Oberpriester, -wacht, f. Tempelwache, die Wache des Tempels, -zuil, f. Tempelsäule.

Temperament, (fremd. W.) n. Temperament, Gemüthsart, -en, (fremd. W.) v. a. temperiren, mässigen; mischen, mengen, -ing, f. Temperierung, Mischung; Mischung (z. B. des Weines); Härtung des Stahls; Geistesfassung.

Tem(teren), -teeren, s. *Kwellen*, *Pijnigen*, v. n. peinigen, quälen, toltorn.

Ten, praep. u. Art zusammengesogen aus *tot den* zu, sum, sur, zu (dem, -den, in, bis, auf, mit, es, vor, an, gegen, nach.

Tengen, adj. u. adv. sart, dünne, mager, schwach; geschmeidig, -heid, f. Zartheit; Geschmeidigkeit.

Tent, f. Zelt, Gezelt, -boom, -steng, m. Zeltbaum, -smaker, m. Zelt(macher, -schneider, -oren, -soren, (fremd. W.) v. a. prüfen, untersuchen, probiren, vorläufig examiniren, -js, n. Zelttoben, kleines Zelt, -ijsser, n. Wundseisen, Sonde, Sondireisen der Wundärzte, Probireisen, -schuis, f. überdeckter Nacheu, -stool, m. Zelt-, Feld)stuhl, *Tempel*, m. Saugwarze, Tüpfel, Brust-

warze, -kring, m. Kreis um die Saugwarzen -tje, n. Brust-, Saug-)wärtchen, -wiise, adv. brustwarztig, tüpfelartig, -zalf, f. Wärtchen)sabse.

Ter, praep. u. Art zusammengesogen aus *tot de* zum, sur, zu (dem, -den, -der; über, auf, in, um, mit, bis, *Teregtstell(en)*, v. n. jemand vor Gericht fordern; einem) die Moral lesen, -einen Verweis geben, -ing, f. Foderung vor Gericht; Execution, Ausführung eines Urtheils; Verweis.

Teren, v. a. mit Theer bestreichen, (Prov.) falten, -, v. n. sehren, verschren, dauern, verdauern; schmausen, gastriren, verschwenden, abnehmen, -d, adj. lehrend, verschrend, schwindend.

Terg(en), v. a. reizen, aufbringen, hetzen; quälen, plagen, -end; (part.) adj. reizend, beisend, heitzend, -er, m. Reizer, Voxirer, Quäler, Plager, -ing, f. Aroreizung, Reiz zum Lorn, -naam, m. Schimpfname, -woord, n. beisende Rede, Schimpfwort. [Arznei].

Teriaak, *Teriaakel*, m. Theriak, (eins) *Tering*, f. Zehrung, Versehrung, Verdauung; Schmaus; Schwindsucht, aussehrende Krankheit.

Term, (fremd. W.) m. Wort-, Redens)art, Ton; bestimmte Zeit, Termin.

Terminj, (fremd. W.) Termin, bestimmte-, angesetzte-, angoredete) Zeit; (Prov.) Convulsion.

Terperstijn, m. Terpentia; -baum, -boom, m. Terpentinbaum, -olie, Terpentinöl, -water, n. Terpentin(wasser, -öl.

Terrass, f. Terrasse.

Terstond, adv. sogleich, unverweilt, den Augenblick, zur Stunde, also) bald.

Torsug, adv. zurück; rückwärts, -komet, f. Zurückkunft, Wiederkehr.

Torswijl, adj. u. conj. weil, während, mittlerweile, in(dem, -dessen, unterdessen.

Toskeskruid, n. Taschenkraut, (eine) Pflanze, Bursa Pastoris.

Tost, f. Feuertopf, Kohlentopf.

Testament, (fremd. W.) Testament, Vermächtnis, letzter Wille; Bund, -sel, adj. testamentarisch, kraft eines Testaments, -maker, *Testateur*, m. Testator, einer der ein Testament macht, -maakter, f. Testatrice. [me, Nelke.

Testebloom, f. Nagelblume, Graublum-

Testeren, -teren, v. a. testiren, sein Testament machen.
Tet, Tit, s. Pram, f. Weiberbrust.
-, (*eene handelsloze*), f. ein unge- schicktes-, ungeübtes) Frauen- sinner.
Tets, -ig, adj., teigig, dicke, schleimig, kleberig. *Tets-*, *Tetsig*) brood, teigig Brod.
Tetes, f. Handschlag beim Kaufen und Verkaufen.
Tetting, adj. gesiert, alsu reinlich, übertrieben nett. *-heid*, f. über- triebene Zierlichkeit, Nettig- keit.
Teug, m. Zug, Schluck, Trunk / Schnapps. *-el*, m. Zügel, Zaum; Gebiss. *-en*, v. a. zügeln, stümen, bändigen, beswingen. *-je*, n. kleiner Zug, Schlückchen, Schnäp- schen. *-riem*, m. Zügelriemen. *-tuig*, n. Zaum-, Zügel)teug; Band der Wunderste.
Tevens, *Teffens*, adv. zugleich, auf einmal; zu der nemlichen Zeit.
Tevredenheid, f. Zufriedenheit.
Te weten, adv. nämlich.
Test, Tekst, m. Text, Stelle, Schrift- stelle; Textschriften, (Buchdr. W.)
Tezen, s. *Teessen*, v. a. zupfen, klab- ben, lesen.
Thans, Thands, adv. jetzo, an- jetzo, jetzt, dormalen, zu dieser Zeit, gegenwärtig, sodann.
Theater, s. *Tooneel*, n. Theater, Schaubühne.
Thee, f. Thee. *-blad*, n. Thee (blatt; *-bret*. *-hoei*, f. Theebu. *-boom*, m. Thee (baum, *-staude*, *-strauch*. *-bos*, *-bus*, f. Theebüchse. *-doek*, m. Theetuch (die Theetassen ab- zutrocknen). *-goed*, n. Thee (go- schirre, *-zeug*, Tassen, Kannen, u. s. w. *-ketel*, m. Theekessel. *-kopper*, m. Theehändler. *-kopje*, n. Theetasse. *-pot*, *Treopot*, f. u. m. Theetopf. *-rak*, n. Thee (bret; *-tablett*; Gerüste worauf man das Theegeschir stellt. *-tafel*, f. Theetisch. *-verkooper*, m. Thee- händler. *-water*, n. Theewasser. *-winkel*, m. Thee (laden, *-bude*, *-handlung*.
Thema, m. Thema, Schulübung zum Uebersetzen, oder Abschrei- ben.
Theologant; *-gie*, *-giesch*, s. *God* (ge- leerde, *-geloerdheid*, *-geleerd*.
Theriakel, m. Theriak (eine Arzenei).
Thezaurier, (freund. W.) m. Schatz- meister, *-bewahrer*.
Thezaurij, (freund. W.) f. Schatz- kammer.

Thijm, s. *Tijm*, f. Timian (ein wohl- riechendes Kraut).
Thonijns, s. *Tonijn*, m. Thunfisch.
Thron, s. *Troon*, m. Thron.
Thuis, adv. (*te huse*), zu Hause, in's Haus.
Tjalk, f. Tjalkschiff (ein gewisses holländisches Fahrzeug).
Tjanken, *Janken*, v. n. winseln, schreien wie die Hunde.
Tichel, s. *Tigchel*, f. Ziegel.
Tib, Tibbe, (Prov. Schimpfw.) m. Mennonit, Taufgesinnter, Nach- folger des Manne.
Tien, adv. sehn. *-daagsech*, adj. zehn- tägig. *-de*, adj. der-, die-, das) Zehnte; Zehend, Zehnte (Abgabe eines Pächters, oder an eine Kir- che. *-deischer*, *-dheer*, *-dheffer*, m. Zeheud (forderer, *-herr*, *-he- ber*. *-derhande*, *-derlei*, adj. zeh- nerlei, zehnfach. *-dheer*, s. *dei- scher*. *-dpligtig*, adj. zehenschul- dig, verbunden den Zehnten zu bezahlen. *-dubbeld*, adj. sehn (dopp- pelt, *-fach*. *-duisend*, adv. sehn- tausend. *-gestal*, *-tal*, n. Zehnzahl. *jarig*, adj. zehnjährig. *-maal*, adv. zehnmal. *-man*, m. Zehnmann, Decemvir (beiden alten Römern). *-manchap*, n. Zehnmannschaft, Decemvirat. *-snarig*, adj. zeh- nsaitig. *-tal*, n. Zehnzahl, Zehn. *-voud*, *-voudig*, adj. sehn (fältig, *-fach*. *-werf*, adv. zehnmal.
Tier, f. Wuchs, Wachstum, Stärke, Gedeihen; gute Laune. *-en*, v. n. wohl (wachsen; *-gedeihen*; glü- cken, gut gelingen; rasen, toben, lärmern, schreien. *-ig*, adj. u. adv. wohlwachsend, in gutem Stand; munter, froh. *-igheid*, f. guter Wachsthum; Munterkeit. *-sje*, n. dritter Theil von einem Oxt- hof.
Tigchel, m. Ziegel, Ziegelstein. *-aar*, m. Ziegler, Ziegelbrenner. *-bak- ker*, m. Ziegelbrenner. *-bakkerij*, f. Ziegel (brennerei, *-hütte*, *-ofen*, *-scheune*. *-en*, v. n. ziegeln, zie- gelbrennen. *-oven*, m. Ziegel (ofen, *-hütte*. *-steen*, m. Ziegelstein, Ziegel. *-werk*, n. Ziegel (werk, *-brennerei*, *-ofen*, *-scheune*.
Tij, n. Bewegung des Wassers, Eb- be und Fluth. *-anker*, n. Treiban- ker, Buganker.
Tijd, m. Zeit; bestimmte Stunde; Gelegenheit; Jahreszeit. *-begin*, n. Zeitrechnung, Epoche, Anfang der Zeit. *-boek*, n. Zeitbuch, Kron- ik, Jahrbuch. *-selijk*, adj. seitlich, frühe, beizzeiten; weltlich, ver-

gänglich, vorübergehend. *-selijk- heid*, f. Zeitlichkeit; Eitelkeit, Ver- gänglichkeit. *-elooze*, f. Jonquille, Narzisse (eine Blume). *-elooze*, adj. ohne Zeit; ausser der Zeit. *-gelooft*, n. Zeitglaube. *-geloozig*, adj. zeit- gläubig. *-genoot*, m. Zeitgenosse. *-ig*, adj. u. adv. zeitig, zu rechter Zeit; froh, bei Zeiten. *-igtijk*, adv. bei Zeiten, seitlich, zur rechten Zeit und Stunde. *-ing*, f. Zeitung, Nachricht. *-ingschrijver*, s. *Nieuwe- schryver*, m. Zeitungschreiber. *-ingsiek*, adj. neugierig, nach Neuigkeiten haschend. *-korting*, f. Zeit (vertreib, *-kürzung*. *-kunde*, s. *-rekenkunde*, f. Zeitrech- nung, Chronologie. *-lijk*, s. *Tij- delijk*, adj. zeitlich. *-meter*, m. Zeitmesser, Chronometer. *-naald*, f. Denk-, Ehrenstule. *-perk*, n. Zeitraum, Periode. *-register*, n. Zeitregister. *-rekenaar*, m. Zeit- rechner, Chronolog. *-rekening*, f. Zeitrechnung, Chronologie. *-rekenkunde*, f. Zeitrechnung. *-reken- kundig*, adj. chronologisch, nach der Zeitrechnung, in der Zeit- rechnung bewandert. *-schrijf*, n. Zeitschrift, Jahrbuch, Kronik, pe- riodische Schrift. *-snippeling*, *-snipperring*, f. Nebenarbeit (in müssen Stunden), Nebenstun- den. *-stip*, f. Zeitpunkt, Periode. *-vak*, s. *-perk*, n. Zeitraum. *-ver- drijf*, n. Zeitvertrieb. *-verdrijf- vend*, adj. zeitkürzend. *-verkwis- ting*, f. Zeitverschwendung. *-ver- liss*, n. Zeitverlust. *-verzwim*, n. Zeit (verlust, *-verschwendung*. *-wijzer*, m. Zeit (weiser, *-seiger*; Kalender. *-winnen*, v. n. Zeit (ge- winnen, *-verlängern*. *-winst*, f. Zeitgewinn. *-woord*, s. *Werkwoord*, n. Zeitwort, Verbum. *-worstel*, m. Zeitrechnung, Epoche, Anfang einer Zeit.
Tij(en, Tijgen), v. n. sich wohin be- gehen, fortgehen, verreisen. *-glas* (*Tijdglas*), n. Sanduhr, Stunden- glas. *-kavelen*, (Schiffswort) v. n. Ebbe und Fluth berechnen, sich in die Zeit schicken. *-weg*, m. Strich wo die Fluth am schnellsten lauft.
Tijger, m. Tiger (ein Raubthier); getigertes oder scheckigtes Pferd; ein scheckiger Mund. *-vel*, n. Tige- r(haut, *-fell*.
Tijk, s. *Beddetijk*, n. Zwillig, Bett- inlett, Besug worin die Bettfe- dern gethan werden. *-wever*, m. Zwillig-, Zeug)weber.

Tijloos, Tijdeloos, f. Narzisse, Jonquille, Binsenblume.
Tijlpen, v. n. zwitscheren, schirpen (wie die Sperlinge).
Tijm, f. Timian, (ein wohlriechendes Kraut).
Tijns, Thijns, m. Zins, Grundsteuer.
Tijran, s. *Duinceland*, m. Tirann, Wütrich. -*nig*, adj. u. adv. tyrannisch, grausam. -*niglier*, adv. tyrannisch, auf eine grausame Art. -*nij*, f. Tirannei, Zwang, Wuth, Grausamkeit.
Tijretein, -*tijn*, n. eine Art großes wollenes Leug.
Tijtel, Titel, m. Titel, Aufschrift; Ehrenname; Titelblatt eines Buchs. -*blad*, n. Titelblatt, -*plaat*, -*prent*, f. Titelkupfer. -*rejt*, n. Titelrecht, was einem seines Titels wegen zukömmt.
Tijtuleren, s. *Tituleren*, v. a. tituliren, einen Ehrennamen annehmen, -geben.
Tik, m. Tips, sanfter Schlag mit der Hand. -*ken*, v. a. ticken, tüpfeln, stüpfen, mit den Fingern sanft berühren oder schlagen.
Tiktak, n. Tricktrack, (ein gewisses Spiel). -*bo d*, n. Tricktrackbrett. -*ken*, v. a. tricktracken, im Brete spielen.
Til, s. *Duicentil*, f. Taubenschlag, - m. Hebung, Aufhebung. -*baar*, adj. hebbar, was gehoben werden kann, beweglich. -*brug*, f. Aufzieh-, Fallbrücke. -*len*, v. a. heben, aufheben; unternehmen.
Timmer(aadje, -ragie), f. Zimmerwerk, -arbeit, Gebäude, Bauarbeit. -*en*, v. a. u. n. zimmern, bauen, bauen lassen; thun, unter Händen haben; beschäftigt sein. -*geredschap*, n. Zimmergeräthschaften, Werkzeuge eines Zimmermanns. -*hout*, n. Zimmer-, Bauholz. -*ing*, f. das Zimmern; Bau; Gebäude. -*knecht*, m. Zimmergeselle. -*lieden*, m. (pl. von *Zimmerman*, Zimmermann) Zimmerleute. -*man*, m. Zimmermann. -*mansbaas*, m. Zimmermeister. -*mansknecht*, m. Zimmergeselle. -*manswinkel*, m. Zimmermannswerkstätte. -*plaats*, f. Zimmerplatz; Ort wo man zimmet. -*tuig*, n. Handwerksgeräthe eines Zimmermanns. -*twin*, m. Zimmerhof. -*werf*, m. Zimmerwerft, Ort wo die Schiffe gebaut werden, oder sonst die Zimmerleute arbeiten. -*werk*, n. Zimmerarbeit. -*werkste*.

de, f. Zimmerplatz. -*siek*, adj. bau-
 lustig.
Temp, f. eine Art Semmel, längliches Weissbrod, Spitzwecken. -*aan*, n. Pergament das die Buchdrucker bei der Presse gebrauchen. -*je*, n. Spitz(wecken, -semel.
Tin, n. Zinn. [mel.
Tinne, f. s. *Top*, m. Zinne, Gipfel, höchste Spitze. -*gieter*, m. Zinn-, Kanne)giesser. -*goed*, n. Zinn(werk, -geschirr. -*kas*, f. Zinnkasten. -*n*, adj. zinnern, von Zinnwerk. n. Zinngeschirr. -*winkel*, m. Zinnladen, -bude.
Tins, s. *Tijns*, *Thijns*, f. Zins, Grundsteuer.
Tint, Tintwijn, Wijntint, m. Tintwein, eine gewisse Art von rothem spanischen Weine.
Tintel, s. *Tontel*, m. Zunder, Lunte. -*doors*, f. Zunderbüchse. -*en*, v. n. funkeln, schimmern, glänzen (wie die Sterne); stechen, brennen-, schaudern) vor Kälte. -*end*, adj. (part.) funkelnd, schimmernd; vor Kälte brennend oder stechend; blitzelnd (mit den Augen). -*ing*, f. das (Funkeln, - Schimmern; - Schauern, Schauer, Schauder, Frost in den Fingern. -*ijzer*, n. Wundstein, Probir-, Sondir)eisen, Harnsucher.
Tip, m. Spitze, Gipfel, Ende; Schnippe, (eine Art Weiberhauben) -*je*, n. äusserste (Ende, - Spitze, - Punkt, - Augenblick.
Tippun, v. a. beschneiden, die Spitzen abschneiden.
Tiran, Tijran, m. Tirann.
Tivas, s. *Cement, Ciment*, f. Kütte, Mörtel.
Titel, s. *Tijtel*, m. Titel, Titul, Ueberschrift; Titelblatt.
Titsig, adj. kitzlich, geil, üppig.
Tittel, s. *Stip*, m. Tittel, Pünktchen.
Titul(eren, -eren), v. a. u. n. tituliren, einen Ehrennamen (geben, - annehmen.
Tob, -be, f. Kufe, Zober, Butte, Schaff, Wassfass. -*ben*, v. n. sich viele Mühe und Arbeit geben, sich abarbeiten; grosse Plage haben, mit grossem Ungemach sich durchhelfen. -*betje*, n. kleine Kufe, Wasch(wännchen, -küfchen, Spülvaschen.
Toch, s. *Doch*, interj. u. adv. doch; dennoch. *Kom toch bij mij!* kommen Sie doch zu mir!
Tod, -de, f. Lumpe, Haderlumpe, Fetze. -*demoer*, f. -*dewijf*, n. Lumpe(n)weib, -sammlerin; Frauen-

zimmer (das alte abgenutzte Sachen aufhebt, - das sich sehr nachlässig und mit alten Lumpen kleidet. -*den*, v. a. sich mit altem Plunder abgeben, alle Sachen zusammentragen; sich mit nichtswürdigen Sachen schleppen.
Toe, praep. zu. -, adv. ge-, ver-)schlossen, zu, zugemacht; oben-drein, dazu. -*bak*, *Tabak*, m. Taback, Rauch-, Schnupf)tabak. -*bedingen*, v. a. ausbedingen (als eine Zugabe). -*betrouwen*, v. a. anvertrauen. -*blijven*, v. n. zu-, ver-)schlossen bleiben. -*bonzen*, v. a. mit Gewalt zustossen; anhaltend auf etwas (schlagen, - stossen. -*dichten*, s. *Antijgen*, v. a. zu-, an)dichten, zuschreiben, beschuldigen. -*doen*, v. a. u. n. zu(thun, -schliessen, -machen, verschliessen; dazuthun, beitragen, helfen, zubringen. -*doen*, n. Mittel, Hülfe, Zuthun. -*dragen*, v. a. zu-, an-, beitragen; beweisen; vor-, zu)gehen, geschehen. -*dragt*, m. Vorgang, Umstand. -*genegenheid*, f. Geneigt-, Gewogen-, Ergebenheit. -*genegenheid*, f. Nachricht, Gelindig-, Willfährig-, Höflichkeit. -*gift*, f. Zugabe, -gift. -*graawen*, v. n. an(scharohen, -schmussen, grab (an)sehen, -zusprechen, -begegnen. -*heiligen*, v. a. heiligen, weihen, widmen. -*heiliging*, f. Weihung, Widmung; Zueignung. -*zujachen*, v. a. freudig zurufen, -zujuchen, guthessen; einstimmen, loben, preisen. -*juiching*, f. Jubelgeschrei, Freuden-schrei; Lobpreisung, Zujachsen. -*klouwen*, v. a. herhaft-, kühn) drauf losschlagen; mit Muth eine Sache angreifen, etwas tapfer angreifen. -*knippen*, v. a. zu-)kniefen, -kniefen, -drücken. -*kooijen*, v. a. (Buchdruckerw.) die Formen zuschliessen. -*kruid*, v. n. Zukraut beim Salat. -*lakken*, v. a. mit Siegellaok (zumachen, -versiegeln. -*leg*, m. Anschlag, Vortatz, -haben, Unternehmung; Anlage; Befleissigung; Zulage. -*leggen*, v. a. u. n. bedecken, sulegen; zusamm(en)legen, -falten; zu(w)ei-sen, -erkennen, schenken; zu-schiessen, seinen Antheil beitragen, beilegen; sich (befleissigen, -vortsetzen, einen Anschlag haben, es irgend worauf anlegen. -*leiden*, v. a. u. n. hiu(lei)ten, -füh-ren, -bringen. -*lichten*, v. a. u. n. leuchten, wozu leuchten, das Licht

zu etwas halten; einleuchten, zu-
leuchten, aufklären, heitern. -*lon-
ken*, v. a. verlicht ansehen, lieb-
äugeln. -*luisteren*, v. a. horchen,
zu(horchen, -hören, -maat, f. Zu-
maas, -gabe, Uebermaas. -*pad*,
n. Fusssteig, Neben(weg, -pfad,
Seitweg, welcher gerade geht
und kürzer ist. -*palen*, v. a. su-
pfälen, mit Pfälen verschließen.
-*pakken*, v. a. supacken, auf-,
einpacken, bedecken. -*passen*.
v. a. anwenden, zum Gebrauch
anlegen. -*passelijk*, adj. anwend-
bar, brauchbar, nützlich. -*passing*,
f. Anwendung, Nutzanwendung,
Schluss einer Predigt oder Rede.
-*peemen*, v. a. suswecken, mit
Zwecken (verschlagen), -*sama-
ehen*, -*schaken*, v. a. (Schiffw.) ein
Seil loslassen; allmählig schlüpfen
lassen, (im Schachspiel), anhaltend
im Schachbret spielen, sich beim
Schachspiel nicht lange bedenken,
sondern geschwinde damit
fortmachen. -*schateren*, v. n. ge-
gen einen überlaut lachen. -*schij-
nen*, v. n. scheinen, vorkommen,
dünken, anleuchten. -*schuit*, f.
überdeckter Nachen, kleines Schiff
mit einem Verdecke. -*slede*, -*silde*,
f. überdeckter Schlitten, Sänfte
auf einem Schlitten. -*snaauwen*,
v. a. grob (anfahen, - anschauen,
- anschauen, - anschauen,
- anreden. -*stemming*, f.
Einwilligung, Beistimmung, Ge-
nehmigung. -*takelen*, v. a. zutack-
eln, mit Tauwerk ein Schiff suris-
ten; auf eine seltsame Art etwas
aufputzen. -*takeling*, f. Zurüstung,
Tauwerk eines Schiffes, Zubehör,
das Tackeln, die Equipage, sonder-
barer (Aufzug, - Kleidung. -*tal*,
n. Zugabe, was über die Zahl ist.
-*taet*, m. Griff, Augenblick *tre-
ding*, f. Annäherung, Bei(tretung,
-pflichtung. -*val*, n. Zu-, Ver)-
fall; Geschichte; Ohnmacht, plötz-
liche Krankheit. -*valligheid*, f. Zu-
fälligkeit, Ungefähr, Zufall. -*val-
lijkelijk*, adj. zufälligerweise, durch
Zufall, von Ungefähr. -*vamen*,
v. a. einem Bänder oder Seile zu-
klaffern, (mit ausgebreiteten Ar-
men umlassen). -*verlaat*, m. Zu-
versicht. -*vertrouwen*, v. a. anver-
trauen. -*vliegen*, v. a. eilig herbei-
fliegen, -hinsuspringen. -*vloed*,
m. Zufluss, -lauf, Menge, Zusam-
menfluss, -lauf. -*vloeijsing*, f. Zu(-
fluss, -lauf. -*vloeijsen*, v. a. zuschla-
gen, drauf loschlagen. -*vliegt*, f.

Zuflucht. -*vliegtplaats*, s. *Wijk-
plaats*, f. Zufluchtsort, Freistätte.
-*voegelijk*, adj. zufällig. *Tee-
voegelijk* (*Bijvoegelijk*) *Naam-
woordig*, (in der Sprachlehre, n. Adj.-
voegen, v. a. zu-, bei)fügen, zu-
schicken, bescheeren, einem et-
was zukommen lassen. -*voeging*, f.
Zu-, Bei)fugung, Zugabe. -*walen*,
v. a. mit einem Walle um-
gehen. -*was*, s. *Aanwas*, m. Zu-,
An)wachs. -*water*, n. zugeföhrenes
Wasser. -*wennen*, s. *Aanwennen*,
v. r. sich angewöhnen, gewohnt
werden. -*wijding*, -*wijing*, f. Wid-
mung, Zueignung. -*wijten*, v. a.
zuschreiben, aufbürden, beschul-
digen. -*wijzen*, v. a. zu(weisen,
-kennen, -erkennen, -urtheilen,
-legen. -*wijzing*, f. Zu-, An)erken-
nung. -*zage*, f. Zusage, Verspre-
chen. -*zang*, m. Weisgesang; *Zu-
schluss*, gesang. -*zaying*, f. Zu(-
sage, -sagung, Versprechen; Ge-
lübde. -*zelen*, v. a. u. n. immerhin
fortzueilen. -*ziender*, -*ziener*, m.
Zu(scher, -schauer; Aufseher. -
zigt, n. Zu-, Auf-, Ob)sicht, Acht.
Es giebt, auch selbst für Anfän-
ger, gar keine Mühe solche Zusam-
menetzungen dieser prp. mit dem
Zeit-, Nenn)wörtern etc, welche
wir nicht angeführt haben, in bei-
den Sprachen darzustellen.

Toen, adv. damals, zu der Zeit, dann,
da; als, wenn. -*maals*, adv. da-
mals, zu der Zeit.

Toer, f. Haarflechte, Kopfsierde,
Ring von Haarlocken; Schnur, (von
Perlen). -, m. Ritt, Gang, Spasier-
fahrt; Reihe, s. *Beurt*.

Toelen, v. n. tütten, in ein Horn
stossen; klingen, gällen. -*horren*,
Toethoorn, m. Tüthorn.

Toets, f. Probe, Strich, Feuerprobe,
Capelle, Gold-, Silber)probe. -*en*,
v. a. probiren, streichen; auf die
Probe setzen, einen ausforschen.
-*steen*, m. Probirstein.

Toetsen, s. *Toetsen*, v. a. probi-
ren.

Toev(en, v. a. u. n. verweilen, sich
wo aufhalten, saudern, sögern,
warten; bewirthen. -*ing*, f. Aufent-
halt, Verweilung.

Toffel, s. *Muil*, f. Pantoffel, Schlar-
fö.

Toffsteen, m. Toffstein; dummer
Tölpel.

Tog, s. *Toch* u. *Doch*, interj. u. adv.
doch, freilich, gewiss.

Toga, m. Amtkleid eines Profes-
sors oder Predigers.

Togt, m. Zug, Reise, Feldzug, Marsch;
Zug des Windes. -*en*, m. plur. s.
Hartstogten, Leidenschaft. -, v. n.
Zugluft durchlassen. -*enaar*, m.
Niesbraucher, Usufructuar. -
gat, n. Zug-, Luft-, (Wind)loch-
ig, adj. u. adv. windig, windig,
zügig; brünstig, hitzig, geil.
-*igheid*, f. Windigkeit; Brunst,
Hitze, Paarungslust. -*je*, n. kurzer
Zug, kleine Reise. -*paard*, n.
Zug-, Stück-, (Pack)pfers. -*wind*,
f. Zug(wind, -luft.

Tokkel(achtig, adj. kitschlich, wollü-
stig. -*en*, v. a. kitseln, reisen (sur
Unzucht, -zum Muthwillen. -*ing*,
f. Kitsel, Reis, Anreizung, Er-
weckung, Aufmunterung.

Tol, m. Zoll, Mauth, Weggeld; Krei-
sel, Topf womit die Kinder spie-
len. -*bediende*, m. Zoll(bedienter,
-schreiber. -*geld*, n. Zoll-, Mauth-,
Wege)geld, Sperrgeld; Waaren-
steuer. -*hek*, n. Zollhecke, Schlag-
baum. -*hwis*, n. Zollhaus. -*k*, m.
Dollmetscher, Uebersetzer. -*len*,
v. n. mit dem Kreisel spielen. -
leenaar, m. Zöllner, Zolleinnehmer,
Mauthner. -*letje*, n. Kreiselchen.
-*meester*, m. Zöllner, Zolleinnehmer.
-*pachter*, m. Zollpächter.
-*pligtig*, adj. dem Zoll unterwor-
fen, mauthfällig, zinsbar. -*schrij-
ver*, m. Zollschrreiber. -*snoer*, n.
Kreiselchnur. -*trij*, adj. u. adv.
zollfrei.

Tombs, f. Grab(mal, -stätte, Denk-
mal auf einem Grabe.

Tomen, s. *Toomen*, v. a. säumen.

Ton, f. Tonne, Fass.

Tondel, *Tonder*, n. Zunder. -*doos*,
f. Zunder(büchse, -dose, Feuer-
zeug.

Toneel, s. *Tooneel*, n. Bühne, Schau-
bühne.

Tonen, s. *Toonen*, v. a. seigen, wei-
sen.

Tong, f. Zunge, Sprachglied; Zang-
fisch (eine Art Scholle); Born-,
Hers) einer Schnalle; Zeiger einer
Waage. -*band*, s. -*riem*, m. Zung-
band. -*beensborstespier*, (in der
Zergl.) f. Zungenbeinsbrustmus-
kel, Sternohyoides. -*beenshoren-
spier*, (in der Zergl. K.) f. Zang-
beinshornmuskel, Ceratoglossum.
-*beensarabekspier*, (in der Zergl.
k.) f. Zungenstrabenschnabel-
förmige Muskel, Coracohyoidees.
-*blad*, -*kruid*, n. Löffelkraut,
Pferdesauge, (eine Official) pflan-
ze, Uvularia; Hippoglossum). -
loos, adj. u. adv. zungenlos, ohne

Zunge; sprachlos, stumm. -*stje*, n. Züngelchen. -*klier*, f. Zungen-drüse. -*riem*, m. Zung-, Zungen-band. -*schrapen*, v. a. listig (aus-hören, - ausforschen. - einen schwatzhaft machen. -*schrapper*, m. Ausforscher, -hörer, -hör-cher. -*spier*, f. Zungenmuskel. -*werk*, n. Regal, Register in einer Orgel. -*worm*, m. Wurm unter der Zunge der Hunde.

Tonijn, m. Meerschwein, Thun, Thunfisch, (eine Art Braunfische).

Tonne, s. Ton, f. Tonne, Fass. -*maker*, m. Fassbinder, Böttcher, Küber. -*meester*, m. Tonnenmeister, Aufseher über die Tonnen. -*n*, v. a. in Fässer oder Tonnen (thun, - einpacken. -*staaf*, f. Fassdaube. -*tje*, n. Fässchen, Tönchen; Häuschen des Seidenwurms; Gehäuse der Räder einer Taschenuhr. -*visch*, m. Tonnenfisch, ein gesalzener Fisch. -*vlesch*, n. Tonnen-, Pöckel) fleisch.

Tonnijn, s. Tonijn, m. Thunfisch, Meerschwein.

Tonster, f. eine Frau welche den Torf mit einer Tonnenmistet.

Tontel, s. Tondel, m. Zunder.

Toog, (imperf. vom veralteten Worte *Tijgen*, *Trekken*), ich-, er) zog. -, s. *Teug*, m. Schluck, Zug, Mundvoll, Trunk. -, m. Zug mit der Feder oder Pinsel, krumme Linie; Bogen eines Gewölbes.

Tooi, m. Putz, Schmuck, Zierrath, Staat. -*jen*, v. a. putzen, auf(putzen, -schmücken, -zieren. -*sel*, n. Schmuck, Zierde, Zierrath.

Toom, m. Zaum, Zügel; Zwangmittel; Brul. -*sloos*, adj. u. adv. saum-, zügellos, wild, wüste, un-erzogen, ungebunden, muthwillig, ausgelassen, unbändig. -*eloosheid*, f. Zaumlosig-, Zügellosig-, Unbändigkeit, Ausgelassenheit. -*en*, v. a. säumen, zügeln, den Zaum in den Mund legen, be-zwingen, bändigen, bezäumen.

Toon, m, Ton, Klang, Laut, Schall, Stimme; Zehe, Fassade; Schau, Vorstellung. -*baar*, adj. seigbar, was gezeigt werden kann. -*bank*, f. Zeige-, Schau)bank; - tisch, Zahlbank in einem Laden. -*beeld*, n. Vorbild, Modell, Muster. -*brood*, n. Schaubrod in der jüdischen Stiftshütte oder Tempel. -*der*, *Tooner*, m. Vorzeiger. -*sel*, n. Bühne, Schau(bühne, -platz; Auf-tritt, -zug. -*selcieraad*, s. -*selcio-*

raad, n. Auszierung einer Schau-bühne. -*eldicht*, n. Gedicht für die Schaubühne. -*eeddichter*, m. Schauspieldichter. -*eelgek*, m. Possenreisser, Hanswurst. -*eelge-zelschap*, n. Schauspielergesell-schaft. -*eelist*, m. Schauspieler. -*ellaars*, f. Schauspielstiefel, Co-thurn. -*eelpoet*, s. -*eldicht*, n. Schauspielgedicht, Dramatik, Drama. -*eslopp*, f. Schauspiel-, The-ater)puppe, -docke; Schaupiele-rinn, (schimpfend). -*eelcherem*, n. Schirm einer Schaubühne, Vor-hang. -*eelpeelder*, -*eelpeeler*, m. Schauspieler. -*eelpeelster*, f. Schauspielerinn. -*eelspel*, -*eelstak*, n. Schauspiel, Drama. -*eelspel-dichter*, m. Schauspieldichter. -*eelvermaak*, n. Vergnügen des Schauspiels. -*selst*, m. Theater-narr, Hanswurst.

Toon(en, v. a. u. n. zeigen, anzeigen, weisen, anweisen, schen-, mer-ken-, blicken) lassen; darthun, be-weisen; gut-, fein-, schön-, übel) lassen. -*end*, adj. ausgehend. -*er*, -*der*, m. Vorzeiger, Anzeiger, s. *Toonder*. -*ing*, f. Vorzeigung, Zur-schaustellung. -*kunst*, f. Tonkunst, Musik. -*kunstenaar*, m. Tonkünst-ler, Musiker. -*kunstig*, adj. ton-künstlerisch, musikalisch. -*rek*, n. Zeige-, Auslege)stelle der Wa-ren. -*rekken*, v. a. Waarenmuster auslegen, zur Schau legen auf ein Gestele.

Tooren, s. *Toren*, m. Thurm.

Toorn, m. Zorn, Gram, Leidenschaft. -*ig*, adj. u. adv. zornig, aufge-bracht, böse, hitzig, grämlich. -*igheid*, f. Zorn, Aufgebrachtheit. -*lijk*, adv. voller Zorn, im Zorne, zornig, sehr aufgebracht.

Toorts, f. Fackel, Windlicht. -*drager*, m. Fackelträger. -*licht*, n. Fackellicht, Fackel.

Toot, f. Weiberhaube einem Netze ähnlich, Haarnetz, welches die Frauenzimmer ehemals trugen. -*ebel*, s. *Totebel*, f. Kreuz-netz.

Toover(aar, *Toovenaar*, m. Zauberer, Schwarzkünstler, Hexenmeister. -*besje*, n. alte Zauberinn, Hexe. -*en*, v. n. zaubern, hexen. -*es*, -*esse*, f. Zauberinn, Hexe. -*godin*, -*godes*, f. Zauber göttinn, Fee. -*heke*, f. Zauberinn, Hexe, Zauber-weib. -*ij*, f. Zauber(ei, -kunst, Hexerei. -*kunst*, f. Zauberkunst, schwarze Kunst, Zauberei, Hexe-ri. -*lantaren*, -*lantaarn*, f. Zau-

berlaterne, magische Laterne, ma-gisches Wandspiel. -*nimf*, f. Fee, Zaubergöttinn. -*ring*, m. Zaubering. -*school*, f. Zauberschule; Zu-sammenkunft der Zauberer und Hexen. -*tesken*, n. Zauberzeichen, zauberisches-, magisches) Zei-chen. -*woord*, n. Zauberwort. -*zang*, m. Zauber(lied, -gesang. -*ziek*, -*zuchtig*, adj. zur Zauberei geneigt. -*zucht*, f. Neigung zur Zauberei, Hang zum Zaubern.

Top, m. Gipfel, Spitze, Zinne, Höhe, der höchste Gipfel eines (Ber-ge, - Hauses, - Baumes, u. s. w. -*!* interj. schlag ein, es sei!
-*aa*, m. Topas, ein Edelstein. -*gewelf*, n. Kuppelgewölbe, spitzrun-des Gewölbe. -*kring*, m. (in der Sternk.). Vertikalzirkel, Scheitel(kreis, -ring. -*pen*, v. a. Bäume, u. s. w. (köpfen, - abkuppen. -*pen-ante*, f. pl. gewisse Schiffseile den Mastbaum im Gleichgewicht zu halten. -*ping*, f. besser: *Ast toppen*, n. das Köpfen der Bäume. -*punt*, n. Gipfel, Ober(spitze, -sin-ne; höchste Ehre; höchstes Glück; (in der Sternwissenschaft.) Zenith, Vertikalpunkt. -*staander*, -*stan-der*, m. Windfögel-, Fahne-, Wim-pel) auf dem Schiffsmaste. -*seil*, n. Toppsel, Obersegel.

Tor, f. Käfer. *Eene gouden tor*, ein Goldkäfer; ein zu reichlich mit Gold ausgeschmückter Mensch; ein sehr reicher Mann.

Toren, m. Thurm, Thurn, Glocken-thurm. -*boww*, m. Thurmbau. -*drager*, m. Thurmträger, ein Ele-phant, der einen Thurm (ein klei-nes Häuschen) trägt. -*ken*, s. *To-rentje*, n. Thürmchen. -*naald*, *To-renspits*, f. Thurmspitze. -*tje*, n. kleiner Thurm, Thürmchen. -*wachter*, m. Thurmwächter, Thür-mer.

Torn, m. harter Stoss, mühsame Ar-beit. -*en*, v. a. zürnen, trennen, auf-, zer)trennen, das Genshete los-machen; budeln, sehudeln, sauen, zersauen.

Tormooisiel, n. Turnier, Turnierspiel, Stech-, Ritter-, Renn-)spiel.

Torschen, v. a. tragen, schwer auf dem Rücken tragen.

Tortel, *Tortelduif*, f. Turteltaube, Lachtaube.

Tot, praep. zu, bis; mit, an, nach, wie.

Totaal, (fremd. W.) gänzlich, voll-kommen.

Totels, f. Kreuznetz, viereckigtes Fischgarn.
Tour, s. **Toer**, m. Ritt, Gang, Spaziergang, -ritt, -fahrt, Haarkreis, falsche Haarlocken.
Tournoispiel, s. **Tornoispiel**, n. Turnierspiel.
Touter, s. **Schop**, m. Schaukel.
Touteren, v. n. schaukeln.
Touw, n. Tau, Seil, Strick, Leine. -**baan**, f. Seilerbahn, Seilbahn. -**daasjer**, [-**slager**.] m. Seiler, Seil(dreher), -spinnler. -**en**, n. plur. Seile, Taus, Stricke. -**en**, v. a. gerben, leder(gerben), -bereiten; abprügeln. -**er**, m. Gerber, Leder(gerber), -bereiter. -**erij**, v. a. Gerberei, Gerbhaus. -**kooper**, m. Tau-, Seil(händler). -**slager**, m. Seiler, Retschläger. -**tje**, n. Seilchen, Strickchen, Bindfaden. -**werk**, n. Tau-, Seil(werk), Seile und Stricke, Seilerarbeit. -**winkel**, m. Seilerbude.
Traag, adj. u. adv. träge, faul, langsam; saumselig, rögern, saumend. -**heid**, f. Träg-, Faul(heit), Saumseligkeit, Zögerung. -**lijk**, besser **Tragelijk**, adv. träge, faul, langsam, saumselig, auf eine träge Art.
Traan, m. Thräne, Zähre, Augentropfe. -f. f. Thran, Walfisch(thran, -öl), -schmalz. -**achtig**, adj. Thranartig, thranig, nach Thran schmeckend oder riechend. -**arbeider**, -**bok**, m. Thranverfertiger, der Fischthran macht, Thransiedler. -**huis**, f. Thranen(röhre), -gang, -kanal. -**en**, s. **Tranen**, v. n. thränen, fließen, rinnen. -**fistel**, Thränen-, Augen(fistel (eine Krankheit der Augen)). -**ketel**, m. Thranessel. -**klier**, f. Thranendrüse des Auges. -**kooper**, m. Thranhändler. -**oog**, n. thränendes-, triefendes Auge. -**oogen**, v. n. triefende Augen haben; Thränen vergießen, weinen. -**pijp**, s. -**fistel**, f. Thranen(fistel). -**tje**, n. Thranchen. -**vat**, n. Thranfass. -**zak**, m. Thranen(sack, (in der Zergl. K.)
Trachten, v. n. trachten, streben, sich (bemühen, + bestreben, + befehligen; - nach etwas schauen, nach etwas verlangen.
Tractaat, (fremd. W.) Tractat, Uebereinkunft; Buch, Abhandlung. -**ant**, (fremd. W.) Wirth, Einer (der Andere bewirthet, - der ein Gastmahl giebt, der die Zeche bezahlt. -**ement**, (fremd. W.) n. Gastmahl, Bewirthung; Jahrgeld, Ge-

halt, Besoldung, -eren, -eeren, (fremd. W.) v. a. tractiren, behandeln, gut bewirtheten, einen Schmaus geben.
Trafiek, f. Trafik, Fabrik wo Naturprodukte umgearbeitet werden.

Tralie, f. Gitter. -**deur**, f. Gitterthüre. -**luik**, n. Fallthüre von Gitterwerk. -**mand**, f. Gitterkorb. -**venster**, n. Gitterfenster. -**werk**, Gitter-, Draht(werk), -arbeit.
Tranen, v. n. Thränen vergießen; aus(fließen), -rinnen. -**dal**, n. Thränen-, Jammer(thal). -**flesch**, f. Thränen(flasche), -krug, (bei den Alten) die Augen.
Trans, m. Kranz, Gang, Umgang, Geländer, Gallerie oben unter einem Thurm. -**laat**, n. s. **Ver-taling**, f. Uebersetzung. -**lateren**, -**lateeren**, v. a. Uebersetzen, dolmetschen. -**lateur**, m. Uebersetzer, Dolmetscher. -**port**, (fremd. W.) n. Transport, Ueberfahrt, Ueberfuhr; Kosten einer Ueberfahrt; Uebertragung eines Eigenthums oder Rechts. -**porteren**, -**porteren**, v. a. über(schiffen), -fahren, fort(schaffen), -bringen; übertragen. -**portschip**, f. Transportschiff. -**substantiatie**, (fremd. W. in der Theologie), f. Transsubstantiation, Verwandlung eines Körpers oder einer Substanz in eine andere.

Trant, m. Stil, Schlieder, gewöhnlicher Gang, Lebensart, Art, Mode. -**elen**, s. **Trentelen**, **Drentelen**, v. n. trippeln. -**je**, n. Spaziergang, Promenade.
Trap, m. Treppe, Stiege, Stufe; Fusstritt; Grad; Würde. -**gans**, f. Treppe, Trappgang. -**je**, n. Treppchen, kleine Treppe, Stufe; kleiner Tritt oder Stoss mit dem Fuss. -**pen**, -**pelvoeten**, v. n. trappeln, trippeln; hin und her spazieren gehen. -**pen**, m. plur. die (Treppen); -Stufen. -**pen**, v. a. treten, zortreten, mit den Füßen stampfen. -**spreuk**, f. Ketten-, Stufen(schluss, Sorites, (in der Rhetorik)). -**swijze**, -**swijze**, adv. stufenweise, nach und nach.
Trararsen, v. n. trompeten; im Marsch reiten; stärken Stuhlgehen haben.
Tras, **Tiras**, n. Ciment, gemahlener Tauffstein, Kütte. -**molen**, m. Cimentmühle.
Trawant, **Trawant**, (fremd. W.) m. Trabant, Leibwache; Hei-

Travade, (fremd. W.) f. Sturm-, Wirbelwind.
Trichter, m. Trichter. -**swijze**, adv. trichter(artig), -ähnlich, -förmig.
Tred, m. Tritt, Treppe. -**e**, f. Schritt, Tritt; Stufe einer Treppe, oder einer Leiter. -**en**, v. a. treten, schreiten, gehen, fortschreiten, mit den Füßen (treten, -stampfen, -zortreten; nachfolgen; zu etwas kommen oder übergehen; paaren (vom Hahn unter dem Geflügel)).
Treedje, n. Tritt-, Schritt(chen).
Treest, m. Dreifuss.
Treek, m. listiger Streich, Betrug.
Treffelijk, adj. u. adv. trefflich, vorzüglich, schön, herrlich, prächtig, vornehm, ungemain; auf eine treffliche Art. -**heid**, f. Vortrefflichkeit, Herrlichkeit, Vortrefflichkeit, Schönheit.
Treffen, v. a. treffen, zutreffen; erreichen, rühren; belangen, angehen; antreffen, finden, begegnen. -n. Treffen, Schlacht, Feldschlacht, Gefecht.
Treil, m. Seilwerk, Taus. **Zeil en treil**, Zubehör eines Schiffes. -**en**, v. a. ein Fahrzeug-, ein Schiff(fort)ziehen.
Trein, m. Gefolge, Geschleppe; Schwang, Gang, Mode.
Trek, m. Ruck, Zug; Fang; Strich, Federzug; Gesichtszug; Streich, Posse; Lust, Neigung, Appetit zu etwas; Abzug, -gang, -sats, Ver-schluss, Verkauf in Waaren. -**bal**, m. Billardball. -**beest**, n. Zug(thier, -vieh. -**en**, (m. plur. von **Trek**, listiger Streich), Streiche. -**geld**, n. Geschenk am höchsten Aufbieter. -**ijzer**, n. Zugeisen der Drahtzieher. -**kobekken**, v. n. schnäbeln wie die Tauben; das Maul versiechen. -**ken**, v. a. u. n. ziehen, fort-, ausziehen; an-, zu sich ziehen; das Maul verzerrten; (in Zweifel) ziehen, bezweifeln; bekommen; (Geld) ziehen, -lösen; einen Auszug machen; (auf Reisen) ziehen, reisen, wandern. -**ker**, m. Zieher, einer der etwas fort-, an-, zu sich) zieht; Korkzieher; Stiefelzieher; Transsirr-, Zieher) eines Wechfels. -**king**, f. Ziehung, Ziehen, Zug; Verzerrung, Zucken (der Muskeln, -des Mundes, u. s. w. Transsirr eines Wechfels, Draht ziehen; Ziehung der Lotterie. -**laa**, -**lode**, f. Schublade. -**letter**, f. Zug-

Kapitalbuchstabe. *-lijn*, f. Zug-, Zieh)leine, *-seil*, *-muts*, f. Frauenschlammütze. *-muisen*, v. n. Spottmühter machen. *-net*, u. Zugnetz. *-paard*, n. Zugpferd. *-pad*, n. Pfad wo die Zugpferde längst dem Kanal gehen, die Schiffe fortzuziehen. *-pen*, f. Zug-, Reiss)feder. *-pleister*, f. Zugpflaster, blatterziehendes Pflaster; fig. was uns an sich zieht, alles was wir lieben. *-pot*, m. Ziechkanne, Theetopf. *-schuit*, f. Barke, Zugschiff, Treck(schüte)-schiff. *-seel*, n. Aufguss; Abzug. *-tafel*, f. Zug-, Schub-, (Schieb)tisch. *-tang*, f. Zug-, Zieh)zange. *-touw*, u. Ziehsseil. *-vaart*, f. Weg am Kanal für die Zugpferde. *-vogel*, m. Zugvogel. *-weg*, m. s. *-pad*, n. Zugpfad, *-weg*, *-zaag*, f. Zug-, Ziehsäge. *-zeel*, n. Zug-, Ziehsseil; Ziehschirr für Zugpferde, Kummel. *Tremel*, m. Mühleutrichter. *Trens*, f. Lierzordel, Rundschnur; Trense, leichter Pferdezäum. *Trentelen*, s. *Trantelen*, v. n. trappeln, trippeln; trüdeln, zögern, zaubern. *Trep*(aan, *-aneerhoor*, f. in der Wundarzniek.) *Trepan*, *-aneren*, *-aneren*, v. a. trepanieren, ein Loch in den Hirnschädel bohren. *Tres*(oor, u. (remd. W.) s. *Schatkammer*, f. Schatz(kammer), *-kästchen*, *-orier*, *-aurier*, s. *Schatmeester*, *-bewaarder*, m. Schatzmeester. *-orij*, *-oite*, s. *Schatkamer*, f. Schatzkammer. *Traur*(dicht, u. Trauergedicht, Elegie, Klage, *-dichter*, m. Elegieen-, Trauerspieldichter. *-en*, v. n. trauern, trauern. *-geestig*, adj. u. adv. traurig, schwermühtig, melancholisch, niedergeschlagen. *-gewaad*, n. Trauer(gewand, *-kleid*, *-ig*, adj. u. adv. traurig, betrübt, niedergeschlagen, bange, schwermühtig, ängstlich, trübe, unumthig. *-igheid*, f. Traurigkeit, Trübsinn, Schwermuth. *-iglijk*, adv. traurig, betrübt, kläglich, trauerend, trübselig. *-kleed*, s. *-gewaad*, n. Trauer(gewand, *-kleid*, *-lied*, n. Trauer(lied, *-gesang*, Klage-lied, Elegie. *-moedig*, s. *Zwaarmoedig*, adj. traurig, schwermühtig. *-palm*, m. Trauerpalm, Klage-lied. *-rede*, f. Trauer-, Klage-, Leichen)rede. *-spel*, n. Trauerspiel; tragische Geschichte. *-speldichter*, *-spelschryver*, m. Trauerspieldichter, Tragödien(schreiber.

-spelspeler, *-speelder*, m. Trauerspieler, Schauspieler, dessen vorzügliche Stärke im Trauerspiel liegt. *-tooneel*, n. Trauerbühne, trauriger Schaulplatz; tragische Scene, trauriger Auftritt; Schafott. *-zang*, m. Trauer(gesang, *-lied*.

Treeskamer, (remd. W.) f. gewisses Zimmer im Haag, wo vormals Friedensunterhandlungen Statt habegefunden.

Tresoor, (remd. W.) Tresor, Schatzkaste; Essensschrank, Behälter, s. *Tresoor*.

Triakel, m. Theriak, (eine gewisse Arznei).

Triangel, s. *Driehoek*, m. Dreieck.

Tribut, *-buut*, (remd. W.) m. Tribut, Zoll, Schatzung.

Triebe, f. Drillich, Trillich, Trilch, (eine gewisse Art Leinwand).

Triepel, m. Trippel, *-Erde* zum polieren.

Triersch, adj. aus Trier, triersch.

Tripp, n. Tripp, *-sammel*, Plüchsammel. *-en*, adj. plüschchen, von Plüsch gemacht.

Trit, m. Schwarz, Sans. *-len*, v. n. zittern, bebren, schauern, schauern. *-lie*, s. *Triebe*, f. Trillich.

Trio, (remd. W. in der Musik.) f. Trio, dreistimmiger Gesang.

Triomf, *-omph*, *-umf*, *-umph*, m. s. *Zege*, *-praal*, f. Sieg, Triumph.

-boog, m. Triumphbogen. *-eren*, *-eeren*, v. n. triumphieren, siegen.

-poort, f. Triumph-, Sieges)porte, *-bogen*, n. *-wagen*, n. Triumphwagen, Sieges(wagen, *-kutsche*.

Trip, f. Holzschuh, Pantoffelholz, Bischoquet. *-el*, s. *Triepeel*, m. Trippelerde, eine Art schwarzer Kreide. *-pelaar*, m. Trippler, Einer der trippelt oder trappelt mit den Füßen, der immer hin und her(trippelt, *-läuft*, *-hüpft*. *-pelen*, v. n. trippeln, trappeln, hüpfen. *-pen*, v. n. ein wenig hüpfen; mit hölzernen Kolben den Ball schlagen.

Triton, m. Triton, der Muschelbläser, (in der Fabellehre).

Trits, m. Dreizahl, dreifache Zahl; Haufen, Menge, Gefolge.

Triumph, *Triumph*, s. *Triomf*, u. *Zege*, m. Sieg, Triumph.

Troebel, adj. trübe, unklar, nicht helle, unruhig.

Troedel, m. Trudel, kleiner Hutquasten.

Troef, Triumph, Trumpf im Kartenspiel. *-blad*, n. Trumpf(blatt,

-karte. *-spelen*, v. a. trumpfen, trumpfspiele, in der Karte spielen.

Troop, m. Trupp, Haufen, Menge, Bunde. *-en*, m. pl. Truppen, Soldaten, Kriegsvölker. *-swijze*, *-swijze*, adv. trupp-, haufen)weise.

Troetel(aar, m. Liebkoser, Schmeichler; Liebler, Zärtler. *-en*, v. n. liebkosen, streicheln, caressieren, schmeicheln, särteln, särtlich-, weichlich)halten, verweichlichen. *-er*, s. *-aar*, m. Liebkoser. *-ing*, f. Liebkosung, das (Streicheln, *-Schmeicheln*, die (Schmeichelei, *-Garesse*. *-kind*, n. Zärtelkind, Mütteröchchen. Zärtling, Liebling, Günstling, Schooskind.

Troeven, v. a. Trumfspiele. *Erhelder op troeven*, weidlich drauf los(schlagen, *-prügeln*.

Trof, (imperf. von *Treffen*, v. a. treffen,) ich, er traf.

Troffel, m. Kelle, Mauerkelle. *-en*, v. a. mit der Kelle arbeiten.

Trog, m. Trog, Backtrog; Schweise(Sau)trog; Schlittentrog (womit man über den Schnee und das Eis fährt). *-gelaar*, m. *-gelaarster*, f. Battler, *-inn*. *-gelarij*, *-gelarij*, *-gelen*, n. Bettellei, das Gebettel. *-gelen*, v. n. betteln, heischen. *-gelen*, f. Bettelkust, Bettellei. *-goster*, s. *-gelaar*, m. *-gelaarster*, f. Bettler, *-inn*.

Trok, (imperf. von *Trekken*, v. a. u. n. ziehen,) ich, er zog. *-f*, f. Billiard. *-bal*, m. Billiard(ball, *-kugel*. *-ken*, v. n. Billiard spielen. *-spel*, n. Billiardspiel. *-stok*, m. Masse. Queue beim Billiardspiel. *-tafel*, f. Billiardtafel.

Trom, *Trommel*, f. Trommel, Trummel; blechernes (Kästchen, *-Behältniss*; Tonne oder Trummel einer Uhr.

Trommel(buis, m. Trommelbauch, Dickbauch, Wassersüchtiger. *-en*, v. n. trommeln, die Trommel schlagen, das Spiel rühren. *-koord*, f. Trommelseite, Seite womit die Trommel gespannt wird; Senneder im Ohre. *-slag*, m. Trommelschlag. *-slager*, m. Trommelschläger, Tambour. *-stok*, m. Trommel(stock, *-schläger*, *-klüppel*. *tje*, n. Trommelchen, kleine Trommel, blechernes (Kästchen, *-Köfferchen*. *-ton*, f. Uhrtrommel. *-vlies*, n. Trommelfell; Klangfell im Ohre. *-vlieskoord*, f. u. n. Schnader im Ohre. *-water*, n. windige,

trockne) Wassersucht, Wind-
sucht.
Tromp, f. Maul-, Mund)trommel,
Brummeisen; Jäger(horn, Jagd-
horn; Mund einer Kanone oder
Flinte -*et*, f. Trompete, Posaune,
Fallopianische Mutterröhre, Mut-
tertrompete (in der Zergl. K.)-*et*
geluid, m. Trompetenschall.-*et*
maker, m. Trompeten(schmied,-
macher -*etten*, v. n. trompeten,
die Trompete blasen, in die Trom-
pete blasen, in die Trompete sto-
sen.-*etter*, m. Trompeter, Trom-
peter, Trompetenbläser.-*vlies*, s.
Trommelvlies, n. Trommelfell.
Tronie, -*nijf*, f. Angesicht, Antlitz,
Gesicht.
Tro(nij)tje, -*nietje*, n. Gesichtchen.
Tronk, m. Stamm, Baumstamm; Ele-
phantenrüssel.
Troom, m. Thron, königliche Ses-
sel.-*en*, m. plur. Throne.-*en*, v. a.
locken, reizen, an(rei)zen,-trei-
ben.-*ie*, s. *Tronie*, f. Gesicht.
Troost, m. Trost, Vertröstung.-*brief*,
m. Trost(brief,-schreiben.-*elijck*,
adj. u. adv. tröstlich; vertröstend,
trostbringend.-*eloos*, adj. u. adv.
trostlos, untröstbar.-*elooheid*, f.
Trostlosigkeit, Untröstbarkeit.
-en, v. a. trösten, Trost geben.-*er*,
m. Tröster, Trostgeber; (im neuen
Testament sehr oft:) Lehrer, Rath-
geber.-*eres*, f. Trösterin.-*je*, n.
Trost, Schätzchen, meine Liebe.
-rede, f.-*predicatie*, f. Trost(re-
de,-predigt.-*woord*, n. Trost-
wort.
Trop, s. *Troep*, m. Trupp, Schaar,
Menge; Heerde. *Een trop vogels*,
eine Wolke,-eine Schaar) Vögel.
Tros, m. Büschel, Traube (Beer)en;
Tross, Gepäck eines Lagers, Ge-
schleppe eines Heers.-*beest*, n.
Last(thier,-vieh.-*boef*, m. Lager-
knocht, Trossbube.-*paard*, n.
Tross-, Lager-, Pack)pferd.-*wa-
gen*, m. Rüst-, Lager-, Pack)wa-
gen.
Trots, m. Trots, Hochmuth, Stolz.
-ck, adj. u. adv. stolz, hochmü-
thig, eingebildet, frech, ver(mes-
sen,-wegen, übermüthig.-*che-
lijk*, adv. trotzig, stolz, vermes-
sen, auf eine freche Art.-*chheid*,
f. Stolz, Hochmuth; Trots, Trutz,
Vermessenheit, Frechheit.-*eren*,
-eren, -*en*, v. a. trotzen, trut-
zen, Trots bieten, trotzig thun,
stolzieren.-*ering*, f. Trotsung,
Verachtung; Unversagtheit; Trot-
sirung.

Trouw, adj. u. adv. treu, getreu,
aufrichtig; treulich.-, f. Treue,
Glauben, Aufrichtigkeit; Ehe,
ehliche Verbindung, Heirath, ehli-
che Verlobung.-*baar*, adj. u. adv.
mannbar.-*belofte*, f. Ehe(verlöb-
niss,-versprechen.-*brief*, m.
Trau(brief,-schein.-*dag*, m. Hoch-
zeittag, Ehetag, Vermählungstag.
-dicht, n. Hochzeitgedicht.-*sel*,
s. *Troffel*, m. Kelle.-*elijck*, adv.
treulich, mit Treue.-*eloos*, adj. u.
adv. treulos, falsch, verräther-
isch.-*elooheid*, f. Treulosigkeit,
Falschheit, Verrätherei, Verrath.
-elooelijk, adv. treulos, fälschlich,
verrätherisch, auf eine treulose
Art.-*en*, v. a. u. n. heirathen, zur
Ehe nehmen, sich (verehelichen,
-ehelich verbinden, trauen, copu-
lulieren, ehelich verbinden, eine
Ehe einsegnen; vertrauen.-*ens*,
adv. traun, sicherlich, gewisslich,
wahrlich, fürwahr, ja ohnedem.
-feest, n. Hochzeit(fest,-tag.-*har-
tig*, adj. u. adv. treuherzig, auf-
richtig.-*hartigheid*, f. Treuher-
zig-, Aufrichtigkeit; Treue.-*har-
tiglijk*, adv. treuherzig.-*hee-
ren*, m. plur. Trauherren, Trau-
ungscommissarien.-*heid,-igheid*,
f. Treue, Aufrichtig(-, Lauter)-
keit.-*kamer*, f. Copulationszim-
mer auf dem Rathhause, wo die
Trauung verrichtet wird.-*koets*,
f. Hochzeitkutsche.-*loos*, s. *trou-
weloos*, adj. u. adv. treulos-maal,
n. Hochzeitschmaus.-*penning*, m.
Traupfennig, Denkmünze bei ei-
ner Vermählung; Mahl-chatz, Geld
das sich die Verlobten geben
-ring, m. Trau, Braut)ring.-*schat*,
s.-*stukken*, m. Braut(chat, Hei-
rathsgut.-*toorts*, f. Hochzeit)taffel;
-bette, -*verbond*, n. Ehebündniss.
-cang, m. Hochzeit)gesang,-lied.
Tsa!! s. *Sa!*! interj. Sa!
Tsamen, s. *Zamen*, u. *Samen*, adv.
zusammen.
Tuberoos, f. Tuberosa, Herbstneike.
Zucht, f. Zucht, Unterordnung,
Mannszucht; Keuschheit; Strafe,
Fruchtgebrauch, Niessbrauch.-*e-
ling*, m. u. f. Züchtling, Raspelbu-
be, einer oder eine der oder die
insZuchthaus verwiesen ist.-*huis*,
n. Zuchthaus.-*ig*, adj. züchtig, eh-
bar, keusch.-*igen*, v. a. züchti-
gen, strafen, kasteien.-*iger*, m.
Züchtiger, Kasteier.-*iginy*, f.
Züchtigung, Kasteiung, Strafe.
-meester, m. Zuchtmeister; Censor
der alten Römer, Aufseher eines

Zuchthaus.-*meesterlijk*, adj. u.
adv. zuchtmeisterlich, wie ein
Zuchtmeister.
Tufsteen, m. Bimsen-, Schwamm-,
Schwamm)stein. [Kuppe.
Tuif, s. *Kuif*, f. Schopf; Haube;
Twig, n. Zeug, Werkzeug, Hand-
werkzeug, Nähzeug der Frau-
zimmer, Ackergeräthschaft; alte
Lumpen; Pferde(zeug,-geschirre;
Waffenrüstung;(prov.) Kleidungs-
stücke, schlechte Waare, nicht-
würdige Sachen, Flunder.-*en*, v.
a. u. n. zeugen, Zeugnis geben;
anstehen, dienen, nutzen, mit
aus können; ein Schiff mit dem nö-
thigen Tauerwerk (versetzen,-aus-
rüsten, einem Pferde das Geschirr
anlegen.-*huis*, n. Zeughaus, Ma-
gazin.-*je*, n. kleines Zeug; klei-
nes (Etui,-Besteck; vergoldeter
Knopf mit einer kleinen Fahne
oben auf dem Schiffsmaste, oder
hinten auf dem Steuerruder.-*wer-
kelijk*, s. *Werktuigelijk*, adj. u. adv.
mechanisch.
Twil, m. Eigen(sinn,-willen, Lan-
ne, Einfall, Sinn, Kopf.-*en*, v. n.
verrichten, thun, machen.-*tje*, n.
Strauss, Sträuschen, Blumen-
straus.
Twimelaar, m. Taumler, Purzler,
eine Art Tauben, die, im Fliegen,
sich überpurzeln; Tumler (ein ge-
wisser grosser Meerfisch).-*en*,
v. n. taumeln, burzeln, pur-
zeln, über den Kopf purzeln, sich
herumwälzen; fallen.-*geest*, m.
veränderlicher-, unbeständiger)
Mensch, unruhiger Kopf.-*ing*, f.
Burzel, Purzelbaum; Umsturz, Um-
wälzung.
Twin, m. Zau, Hecke, Gehäge, Garten,
Lustgarten.-*bed*, n. Garten)bet-
t.-*bloem*, f. blume.-*buon*, f.
grosse Bohne, Saubohne.-*der*, s.
Tuinier, m. Gärtner.-*en*, v. a.
zäunen, um-, be)zäunen, mit ei-
nem Zaune umgeben; im Garten
spazieren gehen.-*haag*, f. Garten
(zaun,-hecken.-*huis*, n.-haus.
-huisje, n. hüschchen, Lusthäus-
chen, Sommerlaube. *Tuinier*, m.
Gärtner.-*ieren*, v. n. den Garten
bauen, Gärtnerrei treiben.-*ierster*,
f. Gärtnerinn.-*kers*, f. Garten
(kresse.-*kist*, f. -kiste,-kasteu.
-klokje, n. Glocken)ümchen.
-look, n. Garten-, Haus)zwiebeln.
-lieden, -*huiden*, -*lui*, n. plur.
Gärtner, Gartenleute.-*man*, m.
Gärtner.-*managersedchapp*, f. ge-
räthe.-*schaar*, f. Gartenschäfer.

-schop, f. Grab(scheit, -eisen, Spaten -staak, m. Gartenstock, Zaun(pfahl, -stecken, -tjen, n. Gärtchen, -erucht, f. Garten(frucht, -gewächs, -werk, n. -arbeit, -bau, -werk, Gärtnerei.

Tuisch(en, v. n. täuschen, wechseln, vertauschen, mit Würfeln spielen. -er, m. Tauscher, der Tauschhandel treibt, Rosstauscher, Wechsler; Würfelspieler. -erij, -ing, f. Tausch, Tauschung. -handel, m. Tauschhandel. -spel, n. Würfel-, Hasardspiel.

Tuit, f. Röhre, Pfeife, Horn, Haarflecht, -sopf, Laune, Grille, -band, m. Haarband. -en, v. n. brausen, rauschen, sausen, dütteln, tüten. -horen, -hoorn, m. Blasehorn, Tüthorn.

Tuk, m. Zucht, Geschlecht, Art; (Prov.) Tasche, Beutel; Stos-, Schlag (s. Tik); List, Betrug. -, adj. u. adv. begierig, geneigt. -kebben, v. n. mit dem Kopf stoßen, -schütteln. -ken, s. Tulmen, v. n. Zögern, Zaudern. -ker, (prov.) s. Kobijntje, n. Händling (ein Singvoge).

Tulband, m. Turban, Tulband, (türkischer Kopfkriem); gewisses Backwerk, Gogelkopf genannt.

Tulp, f. Tulpe. -bol, -enhol, m. Tulpenwiebel. [metblume.

Tunisiebloem, f. Tunistaa, m. Sam-Turen, v. n. Gucken, scharf zusehen, starren.

Turf, m. Torf, Turf (ein bekanntes Brennmaterial). -achtig, dem Torfe ähnlich, torfartig. -bak, m. -bank, f. Torfkasten. -boer, m. -macher, -händler, -schiffer. -drager, m. -träger. -graver, m. -gräber, -stecher. -gruis, n. -graus, -malm. -hok, n. -schuppen, -scheune. -kelder, m. -keller. -kool, f. -kohle. -land, n. -land, Morast, Vehnland. -maker, m. -macher. -mande, f. -korb, -trägerstelle. -markt, f. -markt. -mester, f. -messerinn. -meter, m. -messer. -mols, f. -malm. -graus. -pont, -praam, f. -nachen. -schip, n. -schiff. -schipper, m. -schiffer. -bauer, -händler. -schuit, f. -nache. -schuur, f. -scheune. -ton, f. -tonne. -tonster, f. -messerinn. -veen, n. -vehu. -moor, Morast. -verkooper, m. -händler. -vulster, f. -füllerinn. -messerinn. -vuur, n. -feuer. -brand. -wagen, m. -wagen. -karren. -zolder, m. -söller, -boden.

Turk, m. Türke; Muselman, Mahomedaner. -ois, m. Türkis, Turkois (ein blauer Edelstein). -sch, adj. u. adv. türkisch, was aus der Türkei ist.

Turven, m. pl. Torfe. -, v. n. Torf machen; Vorrath von Torfsich anschaffen.

Twaschen, praep. zwischen, dazwischen; in der Mitte zweier Dinge. -beide, adv. zwisohenbeiden. -doen, v. a. dazwischen (thun, -legen, vermischen. -gaan, v. n. dazwischen (gehen, -treten, vermitteln. -gesprek, n. Zwischenrede, -gespräch. -komen, v. n. dazwischen kommen, zwischen beide treten, bemitteln. -komst, f. Dazwischenkunft, Bemittlung. -laten, v. n. ablassen, abwechseln; dazwischenlassen. -leggen, v. n. dazwischenlegen, in die Mitte legen. -liggen, v. a. dazwischenlegen, in der Mitte liegen. -leiden, v. n. in der Mitte führen, zwischen sich führen. -mengen, v. a. ein(mengen, -mischen. -plaats, f. Zwischen(ort, -platz, -raum. -poos, -pazing, f. Zwischenszeit, Stillstand, Verweilen, Pause. -regering, f. Zwischenregerung. -ruimte, f. Zwischen(raum, -weite. -schot, n. Zwischen-, Mittel)schoss, Verschlag von Bretern, hölzerne Zwischenwand; Zwergfell. -spraak, f. Zwischengespräch, -rede; Bemittlung, Vermittlung; Fürbitte. -spreken, v. a. dazwischen reden; beilegen, vermitteln; Fürbitte thun. -staan, v. n. in der Mitte, dazwischen) stehen. -steken, v. a. dazwischenstecken, einschalten. -taalen, v. n. dazwischen kommen, sich ereignen. -toegen, v. n. zwischensfügen, einschalten. -werpen, v. a. dazwischen werfen; einwerfen, -wenden. -werping, f. -werpeel, n. Zwischenwort, interjection (in der Sprachlehre). -wijde, f. Zwischenraum, Abstand.

Tut, Tut! interj. tut, tut! kicke! kecke! Possen! Schnickschnack!

Twaalf, adj. zwölf. Het is twaalf ure, es ist (zwölf Uhr, -Mittag, -Nitternacht. -de, adj. der-, die-, das) zwölfte. Een twaalfde deel, ein zwölfter Theil. -derlei, adj. zwölf(erlei. -maal, adv. zwölfmal. -tal, n. Zwölfzahl, Dutzend. (dez. Twaalve, in der Drukk.) zwölfe, duotwee, adj. zwei, zwo, zween, ein Paar. -bak, m. Zwieback. -de,

adj. der-, die-, das) zweite, -andere. Ten (tweede, -tweeden, zum zweiten, zweitens, andernthoim. -derhande, -derlei, adj. zweierlei. -dragt, f. Zwie(tracht, -spalt, Uneinigkeit, Zwist. -dragtig, adj. zwie(trächtigt, -spaltig, uneinig. -dragtigheid, f. Uneinigkeit, Zweispalt, -tracht. -dragtiglijk, adv. uneinig, zwieträchtigt, getheilt, zwistig. -gerecht, n. Zweikampf, Duell. -hoofdig, adj. zweiköpfig. -hoornig, -horenig, adj. zweihörnig. -jarig, adj. zweijährig. -klank, m. Zweilaut, Doppel(laut, -klang. -klinker, m. Doppellauter (in der Sprachlehre). -ledig, adj. das zwei Glieder oder Theile hat; gedoppelter Art; das zweierlei Sinn hat. -ling, m. u. f. Zwilling, Zwillings(brüder, -schwwestern; eins der zwölf Zeichen im Thierkreise. -maal, adj. zweimal. -man, m. Zweimann bei den alten Römern, Duumvir. -manschap, n. Zweimannschaft, Duumvirat. -oogig, adj. zweiaugig. -rn, m. Zwirn, gewirztes Garn. -renen, Twijnen, v. a. zwirnen. -snijdend, adj. zweischnittend, -dig. -spalt, f. Zwispalt, -tracht, Zwist, Uneinigkeit. -speltig, adj. zwei(spaltig, -theilig; das zwei Risse hat. -spraak, f. Zweigespräch, Gespräch zwischen zwei Personen. -sprong, m. Kreuz, Scheideweg. -strijd, m. Zweikampf, Zweistreit, Duell, Unentschlossenheit, Verlegenheit was man wählen soll. -tal, n. Zweizahl, Doppeltzahl, Paar. -tandig, adj. zwei(zählig, -zackig. -tongig, adj. zwei-,doppelt)züngig. -verwig, adj. zweifärbig. -vochtig, adj. zweifüßig (zwei Füße habend; u. zwei Schuh lang). -vornig, adj. zweiförmig, -micht. -voudig, adj. zweifältig, -fach, doppelt. -voudigheid, f. Zwei(fältigkeit, -fachheit. -weg, s. -sprong m. Kreuzweg. -werf, adv. zweimal. -sang, m. Zweigesang, Duett. -zins, adv. auf zweierlei Weiso, doppeltinnig, zweideutig, zweifelhaf.

Twijfel, m. Zweifel; Ungewissheit. -aar, -er, m. Zweifler. -achtig, adj. u. adv. zweifelhaf, ungewiss, zweideutig. -achtigheid, f. Zweifelhafg., Zweideutigkeit, Ungewissheit. -en, v. n. zweifeln, ungewiss sein. -ing, f. Zweifel, das Zweifeln. -moedig, adj. zweifelmüthig, wankelmüthig, ver-

zweifelt, unruhig. - *moedigheid*, f. Zweifelmüthigkeit, Muthlosigkeit, Verwöhnung. - *zinnig*, s. *Dubbelsinnig*, adj. doppelsinnig, sweideutig.

Twijffel, s. *Twijfel*, m. Zweifel.
Twijg, m. Zweig, Ast, Weidenreis. - *je*, n. Zweigchen, Aestchen.

Twijn, m. Zwirn. - *der*, - *er*, m. Zwirner, Garudreher. - *derij*, f. Zwirnfabrik; das Zwirnen. - *en*, v. a. zwirnen, Garn zwirnen, - drehen. - *molen*, m. Zwirnmühle, Garnwinde, Seidenwinde, Haspel. - *ster*, f. Zwirnerinn.

Twintig, adj. zwanzig. - *maal*, adj. zwanzigmal. - *ste*, adj. der. - *die*, das) zwanzigste. - *tal*, n. Zahl von swanzig.

Zwist, m. Zwist, Zwie(spalt, -tracht, Zank, Streit, Uneinigkeit, Hader; Thee und Kaffee untereinander gemischt (ein Getränke). - *achtig*, säkisch, säknerisch, säksüchtig, hader(haft, -süchtig. - *achtigheid*, f. Zanksucht. - *en*, v. n. swisten, zanken, hadern, streiten, uneinig sein. - *er*, m. Zänker, Zwister, Haderer, Zanksüchtiger. - *gierig*, adj. u. adv. zanksüchtig, säkisch. - *gierigheid*, f. Zanksucht. - *gieriglijk*, adv. säkisch, zanksüchtig. - *ig*, adj. u. adv. zwistig, streitig. - *igheid*, f. Zwistig, -Streitigkeit. - *maker*, m. Zank(stifter, -erwecker. - *rede*, f. Wortstreit; säknerische Rede, Streit, Disputation. - *redenaar*, m. Streitred-

ner; Controversprediger, Streitkopf. - *redenen*, v. n. streitreuen, disputiren, schul-, lehr)hadern, einen Wortstreit führen. - *rokkenaar*, - *stoker*, m. Zank(erwecker, -stifter. - *scheider*, m. Sobiedsmann, Streitschneider. - *scheiding*, f. Beilegung eines Streits. - *schrijf*, n. Streitschrift. - *stoker*, s. - *rokkenaar*, m. Zankerwecker. - *siek*, - *zuchtig*, adj. u. adv. zanksüchtig. - *zucht*, f. Zank-, Hader)sucht.

T'zaam, 't *zamen*, s. te (*zaam*, - *zamen*, adv. zusammen.

T'zamen(aarden - *binden*, - *brengen*, u. s. w. s. te *Zamen(aarden*, - *binden*, - *brengen*, u. s. w. [*Zevenstig*, *T' Zestig*, 't *Zeventig*, a. *Zestig*,

U.

U UIT

U, pron. pers. sing. u. plur. dich, dir, euch, ihr; Sie, Ihnen.

Uchtend, - *stond*, f. Morgen-, Früh)stunde, Tagesanbruch, Morgendämmerung.

UE, *Ued.*, *UEdele*, *UEdelheid*, pron. pers. Euer Edeln, Sie, Ihnen, (unter gesitteten Personen, statt du, ihr, s. dich, dir).

Ui, *Uije*, f. s. *Ajuin*, m. Zwiebel, Lauch.

Uijer, n. Euter, Saugwarze.

Uil, m. Eule, Narr, Dummkopf. - *envlugt*, f. das Fliegen der Eulen; Dämmerung. *In de Uilenlugt uitgaan*, in der Dämmerung ausgehen. - *skop*, m. Eulenkopf; (Schimpfw.) Schaskopf, Schöps, Narr, dummer Tölpel. - *skuiten*, n. Küchlein einer Eule; (schimpfend). Tölpel, Geck, Narr, dummer Tropf. - *Eel*, - *tje*, n. kleine Eule, Käutchen; Nachtschmetterling. *Een wiltje vangen*, (Spr.) Mittagschlaf halten, schlummern.

Uit, praep. aus, ausser; ausen, draussen; vor, von, durch; nicht zu Hause; leer, ausgeleert; geendigt; ausgelöscht, -gebrannt; von wegen; vermöge. - *ademem*, - *assen*, v. a. aus(at)hmen, -hauchen, -blasen. - *ademing*, f. Aus(at)hmen, -hauchen, -blasen. - *halien*, v. a. mit Eimern ausschöpfen. - *bannen*, v. a. vorweisen, des Landes verweisen. - *barsting*, - *bersting*, f. Zer(berstung, -platzung, Explosion, Aus(bruch, -brechen

UIT

in Thränen oder in Schimpfwörtern. - *bedingen*, v. n. sich etwas vor(behalten, -ausbedingen. - *bluschen*, v. a. löschen, auslöschen, dämpfen; den Geist (ersticken, -unterdrücken. - *boosen*, v. n. vermittelst einer Bürste mit Wasser reinigen; mit einer trockenen Bürste polirtes Holz oder Schreiberearbeit (ausbohren, -ausreiben; Einen aus dem Hause jagen. - *borreling*, f. das Ausquellen; das Aufwallen, Sieden. - *botting*, f. Hervorspriesen, das Treiben von Knospen. - *braaksel*, f. Ge-, Aus)gespiciet. - *braking*, f. Ausspuiung, das Erbrechen. - *breiding*, f. Ausbreitung, Erweiterung, Umschreibung, Erörterung, Vergrößerung. - *kiesing*, f. Wahl, Aus)wahl, -lese. - *kijk*, m. Warte, erhabener Ort, von wo man sich umsehen kann. - *kijker*, m. Wächter auf einer Warte. - *kippen*, v. a. u. n. aus(wählen, -brüten. - *klaren*, v. a. die Abgaben oder ausgehenden Rechte der Ladung eines Schiffes bezahlen und den Schein davon empfangen. - *kleinzen*, v. a. aus-, durch)seigen, -filtriren. - *komst*, f. Auskunft; Aus)gang, -schlag, Ende; Folge, Betung, Hülf, Erlösung; Scene eines Schauspiels. - *kuoksel*, n. Ausge)kocht, Absud. - *kruifjen*, v. a. hin-, heraus)schieben mit dem Schubkarren. - *labben*, - *labbeijen*, - *labberen*, v. a. heraus(schwätzen,

UIT

-plaudern, -plappern; unversichtlich herausreden. - *lander*, m. Aus)länder, Fremder. - *landig*, adj. u. adv. ausser Landes, in der Fremde; abwesend. - *landigheid*, f. Abwesenheit in fremden Ländern. - *landsch*, adj. u. adv. ausländisch, fremd. - *leg*, m. Erweiterung -, Vergrößerung (einer Stadt, - einer Festung, - eines Gartens, u. s. w. Auslegung, Erklärung, - *legger*, m. Ausleger, Erklärer, Ausdeuter; Dollmetscher; Wart-, Wachtschiff an der Mündung eines Flusses oder Hafens; Balken der am Schaabel eines Schiffes hervor)ragt. - *legging*, f. Auslegung, Erklärung; Vergrößerung, Erweiterung, neues Stadtquartier, Aus)lage. - *lesen*, v. a. ganz durch)lesen; aus(suchen, -lesen. - *looper*, m. Ausläufer, einer der viel ausgeht, ein ausgelodenes oder segelfertiges Schiff; Sprosse, Knoepe. - *looping*, f. besser *het Uitloopen*, n. das(Auslaufen; -Ausknospen, -Aus)spriesen; - Aussegeln der Schiffe. - *lootsen*, v. a. aus)looten, ein Schiff aus dem Hafen in die offene See führen. - *loten*, v. a. aus)loosen, das Loos ziehen; bis an Ende in der Lotterie aus)halten. - *loren*, v. a. versprechen; anbieten (zum Verkauf); aus)feilschen. - *maken*, v. a. aus(machen, -schelten; zu Ende bringen; entschei)den. - *manen*, s. *In(manen*, - *vordere*, n. v. a. ein(mannen, -treiben.

-fodern. -middelpuntig, adj. eccentrisch, (in der Mathematik). -middelpuntigheid, f. Eccentricität. -mijnen, v. a. versteigern, öffentlich bei Versteigerung oder bei Abschlag verkaufen. -mijner, m. Auctionar, der öffentlich etwas verkauft. -mijning, f. öffentlicher Verkauf, Auction, Versteigerung. -mikken, v. a. auswählen, erzielen. -modderen, v. a. ausschlämmen, den Schlamm oder Moder ausmachen. -moffelen, v. a. heimlich etwas heraus nehmen. -munten, v. n. übertreffen, heraus-, hervor)stechen, sich (auszeichnen, - hervorstehen. -muntend, adj. u. adv. vortrefflich, auszeichnend. -muntendheid, f. Vortrefflichkeit. -nemen, v. a. aus-, heraus)nehmen, wegnehmen; aushöhlen; absondern. -nemend, adj. u. adv. ausnehmend, ungemein, vorzüglich, vortrefflich. -nemendheid, f. Vortrefflichkeit, Vorzüglichkeit, Ungemeinheit. -neming, f. das Ausnehmen, s. Uitsondering, Ausnahme. -neurien, v. a. aussingen, leise zu Ende singen. -nooden, -noodigen, v. a. aus-, hinaus)nöthigen, zu sich einladen. -noodiging, f. Einladung. -pauzen, v. a. ausstossen, grübeln, herausziehen. -plagen, f. das Ausnehmen, s. Uitsondering, Ausnahme. -plakken, v. a. auskleben, -kleistern, mit Papier aus(füttern, -kleben. -plunderen, s. -plonderen, v. a. ausplündern. -pooijen, v. a. ganz austrinken, rein aus(leeren, -saufen. -prijken, v. n. hervorstechen, übertreffen, sich ausnehmen. -puiten, v. u. sich aussetzen, aufschwelen, sich vorwärts heraus strecken. -puitend, adj. hervorragend. -ragen, v. a. die Spinnwebgewebe mit einem Borstwichen an einem langen Stiel auskehren. -raken, v. n. heraus(gerathen, -kommen, ent(gehen, -kommen, aus seinen Geschäften gerathen; davon kommen. -redden, v. a. erretten, befreien, erlösen. -reeden, v. a. aus-, zu)rüsten, ausfertigen. Een schip uitreeden, ein Schiff auslaufen. -reeder, m. Rheder, Theilnehmer an einem Schiffe und dessen Ladung. -reeding, f. Ausrüstung, Rhederrei. (Schiffsw.) -rekening, f. Ausrechnung. -rekking, f. Ausstreckung, -dehnung, Verlängerung, Ausziehung, Aufschub. -rijgen, v. a. aus-, los)schnüren. -rijzen, v. a. u. n. aus etwas (s. B. aus

dem Topfe herausgähren. -rooijen, -rooijen, v. a. aus(rotten, -reuten, -rotten, herausreissen, ver-, aus(tilgen, -jäten; ver(heeren, -wüsten, -derben. -rooijing, f. Ausrottung, Ver(tilgung, -wüftung, -heerung, Zernichtung. -roep, m. Ausruf, lautes Geruf, -Geschrei. -roeper, m. Aus(rufer, -schreier. -roeping, f. Aus(ruf, -rufung, -schreieung. -roezen, v. n. aus(schwärmen, -rauschen, aufhören zu schwärmen, den Rauch ausschlagen. -roffelen, v. a. geschwind und unachtsam etwas zu Ende bringen; den Spitzruthenmarsch ganz austrummeln. -rukken, v. a. aus-, heraus)rücken, -ziehen, -reissen, -rotten, -jäten. -rukking, f. das Aus(rücken, -sich heben, -reissen, -rotten; -jäten; Auszug. -schiften, v. a. auslesen, ab-, aus(sondern, -nehmen, zur Seite legen. -schilderen, v. a. malen, abmalen, eine Landschaft-, ein Bildnis nach der Natur(malen; eine genaue Beschreibung machen. -schitteren, v. n. sich hervorstehen, glänzen, schimmern, hervorschimern. -shokken, v. a. u. n. die Schüssel sehr gefräßig ausleeren; hinaus(stossen, -schütteln, -schleudern. -schrijven, v. a. ab-, aus-, nach)schreiben, copiren; anschreiben, schriftlich etwas dem Volke befehlen; eine Versammlung zusammenrufen, eine Steuer auflegen. -schrijver, m. Aus-, Ab)schreiber, Copist; einer der einen schriftlichen Befehl giebt, der eine Auflage ausschreibt. -schrijving, f. Aus-, Ab-, Nach)schreibung; schriftlicher Befehl; Aufsertigung eines Befehls zur Geldsteuer. -schuieren, v. a. ausbürsten. -schuren, -schuuren, v. a. aus(schueuern, durch Scheuern etwas unwendig rein machen. -schuten, v. a. Schiffe durch eine Schleuse hinauslassen. -slabben, -slabben, v. a. u. n. auslecken, mit der Zunge ausschürfen, mit einem Löffel aus der Schüssel oder dem Teller herausplätchern. -slaggedel, n. Ausschlag-, Erlaubnis)zettel Wein oder Brantwein u. s. w. zu verkaufen. -slaven, s. -slooven, v. a. sich viele Mühe geben. -slepen, v. a. aus-, hinaus-, horaus)schleppen. -slieren, v. a. u. n. aus(schleppen; -schleudern; -schlenkern. -slijten, v. n. u. a. ausgehen, sich abnutzen, ver-

schleissen, durch den Gebrauch abnehmen; in Vergessenheit kommen; im Kleinen verkaufen. -slodderen, -sloeren, v. n. unachtsam ein Haus oder Zimmer bewohnen. -smetten, v. a. u. n. ausmerzen, die Farbe -, den Schmutz oder einen Flecken (ausmerzen, - ausheizen. -smewelen, v. n. aus(rauchen, -schmoren unter der Asche; ganz zu Ende glimmen. -snaaijen, v. a. aus(sachern, aus einer Sache sich einen guten Vortheil verschaffen. -snabbelen, v. a. aus(naschen, -essen, -snellen, v. n. hinaus(eilen; -schnappen, -schnellen. -snoffelen, v. a. alles ausspähen. -spatten, v. a. u. n. aus-, heraus-, hervor)sprützen, -springen, -quellen, -schies(sen, -sprudeln aus(schlagen, -schweifen, Muthwillen betreiben; aus der Art schlagen. -spatting, f. Aus(spritzen, -sprudeln; -schweifung. -speuren, -spieden, -spien, n. Aus(spähen, -wittern, -spähen. -splinteren, v. a. aus-, heraus)splintern. -spritsen, v. n. heraus(sprühen, -quellen. -spruiten, n. das (Aus)sprossen, -Aufkeimen, Auswuchs; Herkunft; Entstehung. -spuigen, s. -spuwen, v. a. ausspeien. -stikken, v. a. aus(stücken, -flicken. -sturen, v. a. aus(schicken, -senden, zum Hafen hinaussteuern. -tarten, v. a. reitzen, herausfordern, zergen, zum Streit auslocken. -tarting, f. Herausforderung, Anreizung. -trouwen, v. a. ausstatten, verheirathen, zur Heirath ausgeben. -raagfel, n. Kehricht, Auskebricht; Ausschuss, das Schlechteste. -vaart, m. Ausfahrt, Leichenbegängnis, Begräbnis. -veien, v. a. feilbieten, zum Verkauf anbieten. -verkiezen, v. a. aus(er)kiehen, -erwählen. -vinden, v. a. er(finden, -sinnen, entdecken, ausfinden, ausfindig machen. -voerder, -voerer, m. Ausführer, Vollzieher, Waaronausführer. -voeren, v. a. aus-, ver-, hinaus)föhren, zum Haufe-, zum Lande hinaus(schaffen; voll(bringen, -ziehen, -enden, -strecken. -vingen, s. -veringen, v. a. aus(riegen; -drücken. -was, n. Auswuchs; Geschwulst. -werking, f. Aus(wirkung; -arbeitung; Verursachung. -werken, n. Wirkung, Frucht, Effect. -wieden, v. a. aus(jäten, -rotten. -zakken, v. n. ausfallen, herausgehen, vorfallen, sich nieder

senken. -*setting*, f. Aussetzung, -hebung, -stellung; Ausstattung, -steuer; Erhebung auf Zinsen; Vergrößerung Erweiterung, Ausdehnung, Aufschwüelung. -*zuinigen*, v. a. ersparen, durch Ersparung vorige Ausgaben wieder gut machen. -*zwellen*, v. n. u. a. aus-schwären, -schwüren; aufschwüellen, ausdehnen. -*zoengen*, v. a. ausschütteln, -schlagen. -*zwer-*

ven, v. n. ausser dem Hause herum(irren), -streichen. -*zwoeren*, v. n. aus-, heraus(schwärmen), -schwänken, -laufen, -fliegen, -wanken.

Uitzukken, v. n. aus(rutschen), -gleiten, -glitschen, das Bein überschlagen.

Uur, n. Stunde, Uhr. *Een uur gaans*, eine halbe Meile. *Ter goeder uur*, zur rechten Stunde, zur rechter

Zeit, zeitig. -*glas*, n. Stundenglas, Sanduhr. -*tje*, n. Stündchen, eine kleine Stunde. -*werk*, n. Uhr, Taschen-, Wand-, (Bielen)uhr. -*werkmaker*, m. Uhrmacher. -*wijzer*, m. Uhr-, (Stunden)zeiger.

Uw, m. *Uwe*, f. pron. dein, deine, euer, eure.

Uwent (te), adv. bei (each, - Ihnen, in eurem Lande, in Ihrem-, in deinem) Hause.

V.

VAA

Vaag, f. Blüthe (des Lebens).
Vaagsel, n. Kehrlicht, Auskehrlicht.
Vaak, adv. oft, oftmals, öfters, vielmals, manchmal. - m. u. f. Schlaf, Schläfrigkeit, Schlafsucht, Begierde zu schlafen. -*verdrifven*, v. a. den Schlaf (verseuchen, -vertreiben. -*verdrifjer*, m. was den Schlaf vertreibt. -*verdrifjend*, (part.) adj. Schlafverseuchend.
Vaal, adj. fahl, bleich, grau, falsch. *Een vaal paard*, ein Fahlschimmel. [n. Klastert Holz].
Vaam, s. *Vadem*, m. Klastert. -*hout*, *Vaan*, f. Maass, Kanne, Viertel (-Bier, -Wein, u. s. w.). -*f. Vaandel*, n. Fahne, Kriegsfahne. -*dragter*, -*drig*, m. Fahnenträger, Fähnrich, Fahnenjunker. -*kleet*, n. Ueberzug einer Fahne. -*tje*, n. kleine Kriegsfahne; Windfahne, Fähnchen; Flagge.
Vaar, s. *vader*, m. Vater. - (obs.) s. *Gevaar*, m. Gefahr, Furcht. -*baar*, adj. u. adv. schiffbar, was befahren werden kann; was verfahrbar ist.
Vaarder, m. Fahrer, einer der fährt; ein Schiff das wohin fährt.
Vaardig, adj. u. adv. fertig, bereit; behende, hurtig; eilend, eilig, geschwind, schleunig, schnell, flink, rasch, hastig, mit Eile. -*heid*, f. Fertig-, Behendig-, Hurtig-, Geschwindigkeit. -*lijk*, adv. fertig, flink, behend, geschwind, mit Eile.
Vaars, *vaers*, f. junge Kuh.
Vaars, *vaers*, s. *vers*, n. Gedicht, Vers; Abtheilung von einigen Zeilen; Strophe eines Gedichts.
Vaart, f. Fahrwasser, Kanal, Graben; Schiff-, See(fahrt) Fähr-, Uebersfahrt; Lauf-, (Strom) des Wassers; Eile, Schnelligkeit, schneller (Fortgang, -Lauf; Anlauf. -*je*, (pöbelhaft.) n. Väterchen, Papa; kleiner Kanal.

VAA VAD

Vaartuig, n. Fahrzeug, Schiff, Kahn, Nachen.
Vaarwater, n. Fahrwasser, Kanal; Strich den man im Meere hält, Tiefe.
Vaarwel, n. Lebewohl, Abschied; *vaarwel vriend!* es gehe euch wohl, mein Freund!
Vaas, f. Vase, Urne.
Vaat(*doek*, s. *vaagdoek*, m. Wisch-, Feg)tuch, Spüllumpen, Scheuerlappen. -*je*, n. Fässchen, Tönnchen. -*sch*, adj. nach dem Fasse schmeckend; schlecht, unschmackhaft, roh, läppisch. -*water*, n. Wasch-, Spül)wasser. -*werk*, n. Gefässe, allerlei Fässer.
Vacant, (fremd. W.) adj. offenstehend, nicht besetzt. *Die post is vacant*, diese Bedienung (steht offen, -ist nicht besetzt.
Vacantie, (fremd. W.) f. Gerichts-, Schulferien, Vacans, Ruheszeit.
Vaaceren, -*coeren*, (fremd. W.) v. n. sich wozu setzen, zu einem gewissen Geschäfte die Zeit nehmen.
Vacht, f. Fell, Haut; Schafspelz; Wolle eines Schafes. [träge, faul].
Vaddig, s. *vadzig*, adj. langsam.
Vadem, m. Klastert. -*en*, v. a. klastern, mit den Armen ausmessen; einfädeln. -*hout*, n. Klastert Holz.
Vader, m. Vater, alter Mann, Greis; Aufseher eines Spitals oder Waisenhauses. -*land*, n. Vater-, Geburts)land. -*lander*, m. Patriot, Freund des Vaterlandes. -*landsch*, adj. vaterländisch; patriotisch; einländisch, einheimisch. -*landschgezindheid*, -*liesde*, f. Liebe zum Vaterlande, Patriotismus. -*landsgezind*, adj. patriotisch. -*lijk*, adj. u. adv. väterlich, vatermässig, wie ein Vater. -*lijkheid*, f. Väterlichkeit, Vaterschaft. -*loos*, adj. u. adv. vaterlos, ohne Vater. -*moord*, m. Vätermord. -*moorder*, m. Va-

VAD VAL

termörder. -*schap*, n. Vaterschaft.
Vadzig, s. *vadzig*, adj. u. adv. träge.
Vaers, s. *vaars*, n. Vers. [faul].
Vagebond, m. Land(läufer), -streicher.
Vagevuur, n. Fegefeuer.
Vagt, s. *vacht*, f. Wolle eines Schafes; Fell, Haut.
Vak, n. Fach, leerer Raum; Wissenschaft oder Kunst worauf man sich vorzüglich legt.
Val, m. Fall, das Fallen; Unglück, Verderben, Untergang; Uebertretung, Sünde; Gefällig-, Geschicklich-, Manierlichkeit, das Behagliche oder Angenehme, Anmuth. -*f. Falle*, n. Mäuse-, Ratten-, Fuchsfalle; Schlinge; Umhang um einen Kamin. -*brug*, f. Fall-, Aufziehb)ricke. -*deur*, f. Fall(thüre); -gitter eines Taubenschlags; Schutzthüre einer Schleuse; Kchrbrot einer Mühle. -*ei*, s. *callei*, f. Thal, Ebene zwischen dem Gebürge. -*hoed*, m. Fallhut. -*ise*, n. Felleisen, Mantelsack, Ransen. -*k*, m. Falke. -*ke-jagt*, f. Falkenjagd. -*kenest*, n. Falkennest. -*kenet*, n. Falconet (eine Art Büchsen oder Kanonen). -*kenhuis*, n. Falkenhaus, Behältnis für die Jagdvögel. -*kenier*, m. Falkenirer. -*kerij*, f. Falkenrei.
Vallen, v. n. fallen, nieder(fallen), -stürzen; einstürzen; ins Haus-, ins Land) einfallen. -*d*, adj. (part.) fallend, niederfallend, stürzend. *De vallende zijde*, die fallende (Sucht, -Seuche, die schwere Noth. *Het water is vallend*, das Wasser fällt, -nimmt ab.
Valllei, -*leije*, f. Thal, niedrige Ebene.
Valletje, n. Falbel, Ueberhängelchen über den Vorhängen eines Bettes oder der Fenster.
Vallies, s. *calies*, n. Felleisen.
Valpoort, f. Fall(thor, -gitter an einem Thore, Schoss-, Schuss)gitter, -gatter, Sturmgego.

Vaalsep, f. Schiffs(leiter, -treppe, Strickleiter.
Valsch, adj. u. adv. falsch, unwahr, erlogen; nachgemacht, nicht echt; treulos, betrügerlich, ungetreu; unaufrichtig, verrätherisch.
Valsch(aard), -aart, m. falscher-, treulozer-, verrätherischer-, heimtückischer) Mensch. -*elijk*, adv. fälschlich, betrügerlich; verrätherisch, heimtückisch. -*hartig*, adj. u. adv. falschherzig, falschheid, f. Falch-, Unwahrheit, Treulosig-, Unaufrichtigkeit)keit.
Valltrik, m. Falltrick, Schlinge.
Valsies, n. Staarfell, Staar im Auge, Fallhäuschen.
Van, praep. von, vor, um, zu, sur, sum, aus -, m. Zuname; Geschlechtsname; Adel.
Vang, m. Fang-, Wamme) eines Ochsen; Mühlenschütts, Aufhalt einer Windmühle, vermittelt dessen man die Mühle stille stehen läst. -*en*, v. a. fangen, fassen, greifen; gefangen nehmen; erha chen; betrügen, ins Gara locken, verstricken. -*enhuis*, s. *Gerangenhuis*, n. Gefängnis. -*enis*, s. *Gerangenis*, n. Gefängnis. -*er*, m. Fänger. *Een vogelvang*, ein Vogelfänger. -*plaats*, f. Ort wo man etwas fängt. -*st*, f. Fang, das Gefangene
Var, m. Farre, Stier, junger Ochse.
Varen, v. n. fahren, zu Wasser-, zu Schiffe) fahren, zu Wasser-, zu Schiffe) fahren, schiffen; ab(fahren, -segeln; (prov.) zu Wagen-, in einer Kutsche) fahren. -*kruid*, n. Farrenkraut, (eine Pflanze). -*sgesel*, m. Schiffsgeselle, Matrose, Bootsknecht, See(fahrer, -mann).
Varken, *erken*, n. Schwein, Sau, Borg. -*achtig*, adj. u. adv. säuich, viehisch, thierisch; schmutzig, läuderlich. -*drijver*, m. Schweine(fhirte, -treiber. -*en*, v. a. mit einer Schweinsbürste reinigen.
Varkens(*bak*, -*trog*, m. Sau-, Schweine)trog. -*borstels*, m. pl. Schweinsbürsten. -*brood*, n. Schweinebrod(t, (eine Pflanze). Cyclamen. -*drak*, m. Saudreck, Schweins(mist, -dünger. -*drijver*, m. Schweintreiber, Sauhirte. -*haar*, -*hair*, n. Sau-, Schweine)borsten. -*hoeder*, m. Schweinehirte, Sauhirte. -*hok*, n. Schweineestall. -*kot*, n. Schweineestall. -*muil*, m. Sau-, Schweine)rüssel, -schnautze. -*ruusl*, f. Schweine)schmalz, -fett. -*schot*, -*kot*, n. Sau(kofe, -stall. -*schouwer*, m. Schweineschauer.

-*schrapper*, -*schrobber*, m. Schab-eisen für die Schweine; Schiffsbesen. -*elager*, m. Schweine-schlächter. -*smeer*, -*smout*, n. Schweine)schmalz, -fett. -*smuit*, m. Schweins)rüssel, -schnautze. -*spoeling*, f. Schweine)sutter. -*trab*, -*staart*, m. Sauschwanz; Eisen, die Kugeln aus einer Büchse zu schießen; Krätzer. -*trog*, m. Schweine-, Sau)trog. -*renkel*, f. Sausenichel, (eine Pflanze). Peucedanum. -*ret*, n. Schweine(fett, -schmalz. -*vleesch*, n. Schweinefleisch. -*worst*, f. Schweinswurst, Brat-, Speck)wurst.

Varkents, n. Schweinchen, Ferkel.
Varsch, s. *Versch*, adj. frisch.

Vasal, (fremd. W.) m. Vasall, Lehmann.

Vast, adj. u. adv. fest, stark, dicke ineinander gepreßt; schwer; sicher; unveränder-, unerschütterlich, unwankelbar, inwischen, schon, indessen.

Vast(*binden*, v. a. festbinden, -*bljzen*, v. n. festbleiben, nicht losgehen, angehäkelt sein; woran fest kleben oder hängen bleiben, auf etwas unbeweglich sitzen bleiben. -*dag*, m. Fastag. -*elijk*, adv. fest; gewiss, unfehlbar, ungezweifelt. -*en*, v. a. fasten, sich von Speisen enthalten. -*en*, f. die Fasten, die Fastenseit.

Fasten, n. das Fasten, die Enthaltung von Speisen.

Fasten(*avond*, m. Fastnacht, Fasten-, Fastel)abend. -*arondegast*, -*arondegek*, m. einer der am Fastnacht sich maskirt. -*dag*, m. Fasttag.

Fasten, m. Fastender, einer der fastet. -, (compar. von *rast*, fest) adj. fester, dichter, stärker, schwerer.

Fast(gaan), v. n. festgehen, sich worauf verlassen. *Dat gaat vast*, das ist (ausgemacht, - gewiss. -*gebonden*, -*gehecht*, -*geknoopt*, -*gelijmd*, u. s. w. (part. pass. von *vast*(*binden*, -*hechten*, -*knoopen*, -*lijmen*, fest)(binden, -heften, -knüpfen, -leimen, u. s. w. -*hechten*, -*heften*, v. a. fest(heften, -machen. -*heid*, -*igheid*, f. Festigkeit, Stärke, Sicherheit, Gewissheit; Versicherung. Unveränderlich-, Unbeweglichkeit; Feste, Festung; Bündigkeit eines Beweises, Grund-,Gründlichkeit) einer Sache; Hürdschaft für geliebtes Geld. -*bouden*, v. a. festhalten. -*houdend*, (part.) adj. u. adv. festhaltend; karg, flüzig, eigennützig,

sparsam, kärglich, -*houdendheid*, f. Kargheit, Flügigkeit, Geiz, Eigennutz. -*igen*, s. *Vestigen*, v. n. haften, festigen. -*igheid*, s. *Vastheid*, f. Festigkeit. -*knoopen*, v. a. fest(knüpfen, -knöpfen. -*lijmen*, v. a. festleimen, -*maken*, v. a. fest(machen, -nageln; befestigen; verstärken. -*making*, f. Befestigung, Verbindung. -*naaijen*, v. a. fest(nähen, -halten. -*pakken*, v. a. festpacken, dicht ineinander stecken. -*raken*, v. n. stecken bleiben, einhaken, festgerathen, stranden, auf dem Sande sitzen bleiben. -*slaan*, v. a. fest(schlagen, -nageln. -*smeden*, v. a. festschmieden. -*spelden*, v. a. mit Stecknadeln fest (austecken, - anheften. -*spijkeren*, v. a. festnageln, mit Nägeln fest anschlagen. -*staan*, v. n. feststehen, sich festhalten, Stand halten, unerschütterlich-, unbeweglich) stehen; fest worauf bestehen, fest entschlossen sein. -*stellen*, v. a. fest(setzen, -beschliessen; für gewiss (halten, -annehmen. -*setten*, v. a. festsetzen, befestigen; ins Gefängnis setzen, einsperren; überzeugen und einem alle Einwendungen abschneiden. -*sitten*, v. n. festsitzen, fest gehalten werden; etwas geheftet oder fest sein; eingesperrt sein; sich in einer Verlegenheit befinden, so dass man sich nicht zu helfen weiss.

Vat, n. Fass, Tonne; Gefäß, Geschirre. -, m. Griff, Angriff, Anfassung, Handhabe. -*baar*, adj. u. adv. fasslich, begreiflich, Fasslichkeit für etwas haben, zu etwas fähig sein. -*baarheid*, f. Fasslich-, Begreiflich-, Fähigkeit; Deutlichkeit.

Vaten, n. plur. Fässer, Tonnen; Küchen(schirre, -geräthe).

Vaten, s. *vatten*, v. a. fassen, einfassen. -*wasser*, m. -*wascher*, Tellerwäscher, Küchenfeger, Scheuer-, Waschmagd; Tellerwisch, Waschlappen, Spüllumpen.

Vat(geld), n. Fassgeld, Auflage auf jede Tonne auf den Schiffen. -*hout*, n. Fass-, Böttger-, Küfer)holz, Dauben. -*je*, s. *raatsje*, n. Fasschen, Tönnchen. -*sch*, adj. u. adv. nach dem Fasse-, nach dem Gefässe) schmeckend; abgeschmackt, s. *vaatch*.

Vattelijk, s. *Bevattelijk*, adj. fasslich; begreiflich.

Vatten, v. a. u. n. fassen, greifen,

einfassen, an(fassen, -greifen; gefangen nehmen, erschauen; anpacken; begreifen, verstehen.
Vatting, f. Fassung, Begriff, Anspruch, Forderung.
Vat(vuil), adj. nach dem Fasse (riechend, -schmeckend. -water, s. *waterwater*, n. Spülwasser, Spüllicht. -werk, s. *vaatwerk*, n. Gefässe; Fässer. -zel, -sel, n. Griff, Hand(griff), -habe.
Vechtachtig, adj. fechterisch, zum Fechten geeignet. -heid, f. Neigung zum Fechten.
Vechten, v. a. fechten, streiten, ringen, kämpfen, sich (schlagen, -raufen. -d, (part.) adj. fechtend, streitend, kämpfend, sich schlagend.
Vechter, m. Fechter, Schläger, Raufker, Balger. -ij, f. Gefechte, Fechter-, Schläger)rei.
Vechtgeweer, n. Waffen. -haas, m. Fecht-, Kampfhahn, Schläger, Fechter. -konst, -kunst, f. Fechtkunst. -meester, s. *Schermmeester*, m. Fechtmeister. -perk, n. -plaats, f. Fecht-, Kampfplatz, -schule. -schild, n. Fechtschild. -schoen, m. Fechtstuh. -school, m. Fecht(schule, -boden.
Vedel, f. Fidel, Geige, Violine. -aar, m. Fidler, Geiger, Violinspieler. -en, v. n. fideln, geigen, die Violinspielen. -iner, -speelder, -speler, m. Geiger, Violinist.
Veder, f. Feder, Pfau(n, -Schreib)feder; Springfeder z. B. an einem Schlosse. -bed, -bedde, n. Federbett. -bos, m. Feder(busch, -büschel. -en, v. a. federn. -ik, n. Weiderich, (eine Pflanze), *Lysimachia*. -krijg, m. Federkrieg, s. *obristliche Zänkerei*. -loos, adj. u. adv. federtlos, ohne Federn, kahd. -spel, n. Federspiel.
Vedertje, n. Federchen, kleine Feder.
Ve, n. Vieh, Ochse, Kühe, Kälber, Schafe, Lämmer, Böcke, Ziegen, u. s. w.; Lumpengesindel, der Pöbel. -de, f. Streit, Zank, Feindschaft, Hass, Fehde, s. *veete*. -dief, m. Viehdieb. -dieverij, f. Viehdiebstahl. -drijver, m. Viechtreiber, -hirte, Ochsentreiber.
Veeg, adj. u. adv. tödtlich, den Tod anzeigend. -m. Zug, Streich, Wischer mit einem (Lappen, -Besen, mit einer Bürste; Hieb, Schlag, Schmiss. -dweil, -doek, m. Feg(tuch, -hader. -mee, s. Werkeisen der Hufschmiede. -seel, n. Kehricht, das Ausgesegte, Gassen-

koth. -vuur, s. *vagevuur*, n. Fegfeuer.
Ve(e)herder, -hoeder, m. Vieh(hirt, -hüter. -hoederij, f. Vieh(zucht, -hüterei.
Veel, s. *vedel*, f. Fidel, Geige, Leier. -, adj. u. adv. viel, viele, vieles, grosse Menge, grosse Zahl; viel, öfters, manchmal. -al, adv. öfters, manchmal, mehrentheils. -oer, adv. viel (ehr, -lieber. -heid, f. Vielheit, Menge. -hoek, m. Viereck. -hoekig, adj. vieleckig. -jarig, adj. vieljährig, alt. -ligt, s. *Welligt*, adv. vielechtlich. -maale, adv. oft, öfters, vielemals, manchmal, oftmals. -praat, m. u. f. Schwätzer, -inn, Plaudertasche. -regelig, adj. das aus vielen Zeilen besteht. -te, f. Menge, Vielheit. -tje, n. Fidelchen, kleine Geige, Veilchen. -tijds, adv. oft, vielemals. -verwijg, adj. vielbarig, bunt. -voet, m. Vielfuss; Baumfarn, Nasengeschwür, Polypus. -voetig, adj. vielfüssig. -voudig, -vuldig, adj. viel-, mannig (Viel-, -vuldig-, veelvuldigheid, f. Viel-, Mannig)faltigkeit. -wijzerij, f. Polygamie. -zins, adv. auf vielerlei Art und Weise.
Veem, f. u. n. Vehm, Zunft; Bruderschaft der Waagarbeiter in Amsterdam. -gast, m. Zunftgenosse.
Veem, n. Fehn, Mohr; schwefelichte oder brennbare Erde, woraus der Torf gestochen wird. -achtig, adj. u. adv. morastig, torfähnlich, wie Torf aussehend. -boer, m. Torfhauer. -grond, m. Fehngrund, Morast, Torfgrund. -land, n. Fehn-, Torf-, (Mohr)land, Morast. -put, f. Aal, der sich im Morast aufhält. -put, m. Torfgrube.
Veer, *veder*, f. Schreib-, Treib-, (Stahl)feder. -, n. Fähre; Anfahr, Ort, wo man überfährt; Fahrt der Zug- und Frachtschiffer; Ueberfahrt. -achtig, adj. elastisch, schmiegend, Widerstand bietend. -dig, s. *vaardig*, adj. fertig, bereit; behende; hurtig; schnell. -digheid, s. *vaardigheid*, f. Fertig-, Behend-, Hurtigkeit. -geld, n. Fahr-, Fracht)geld, Lohn für die Ueberfahrt. -huis, n. Fährhaus (wo die Fähre abfährt). -ijk, adj. viehreich. -kracht, f. Spann-, (Sohnell)kraft, Elasticität. -krachtig, adj. elastisch. -man, m. Fährmann, Frachtschiffer. -s, s. *vaars*, n. Vers. -schip, n. Schiff oder Fahrzeug das zur gesetzten Zeit nach

einem gewissen Orte abegelt, Packetboot. -schuit, f. Zugbarke die täglich oder wöchentlich nach einem bestimmten Orte fährt. -te, s. *verte*, oder *verheid*, f. Abstand, Erweiterung. -tje, n. Federchen, kleine Schreib-, kleine Stahl)feder. -tien, adj. vierzehn. -tiende, adj. der-, die-, das) Vierzehnte. -tienmaal, adv. vierzehnmal. -tig, adj. vierzig. -tigmaal, adv. vierzigmal. -tigste, adj. der-, die-, das) Vierzigste. -wijf, n. Fahr(-weib, -schifferin; unverschämte Weib(bild.
Veest, m. Fist, Streich, Furs, Wind. **Veestal**, n. Viehstall.
Veesten, v. n. fisten, furzen, einen Wind lassen, einen Wind streichen lassen.
Veete, f. Fehde, Feindseligkeit, Feindschaft, Zank, Streit; s. *veede*.
Veetol, s. *vezel*, f. Faser, Fäserchen.
Vegen, v. a. fegen, reinigen, auskehren, putzen, abwischen; einen Ausputter geben.
Veyer, m. Feger, Wischer, Bürste, Wisch; einer der etwas (reingt, -putat, Ausputter. [kämpfen].
Vegten, s. *vechten*, v. n. fechten.
Veil, n. Ephou, Eppich, (eine Pflanze), Hedera. -s. *Feil*, u. *Dweil*, f. Flurwisch, Schiffbesen. -, adj. u. adv. feil, zu Kauf; freigebig, milde. -en, v. a. feilen, feilbieten, zu Kaufstellen, anbieten zum Verkauf. -ig, adj. u. adv. sicher, ausser Gefahr, ohne Gefahr; mit Sicherheit. -igen, v. a. sichern, schützen, an sichern Ort bringen. -igheid, f. Sicherheit. -iglijk, adv. sicher, sicherlich. -ing, f. Feilbiotung, öffentlicher Verkauf, Versteigerung, Auction. -kranz, m. Epheukranz. [Mensch, Gleissner].
Veinsgaard, m. Heuchler, verstellter **Veinsen**, v. a. heucheln, sich verstellen, sich halten. -, n. das Heucheln, die Verstellung.
Veinser, m. Versteller; Heuchler. -ij, f. Vorstellung, Heuchelei.
Vel, u. Fell, Haut, Balg; Bogen Papier. -n. Feld, Land, Ager, Acker, Flur, Gefilde, Baum, Grund; ungebauter Grund; Schlachtfeld. -a juin, m. Erdnuß, Feld-, Acker)zwiebel. -apothek, -aptek, f. Feldapothek. -barbier, m. Feldscheer. -cijpres, f. Feldspresse. -deun, m. Feld(gesang) -lied, ländlicher Gesang, Waldgesang, Buernlied. -enaar, m. Landmann, Landbewohner. -fluit, f. Feldpfei-

fo, Hirtenflöte. -*geschrei*, -*geschreuw*, n. Feldgeschrei. -*gewas*, n. Feld(gewächs, -früchte. -*gezang*, n. Feld-, Waldgesang, Bauernlied. -*god*, m. Feld-, Wald)gott, Pan. -*godinne*, -*godes*, f. Feldgöttin. -*heer*, m. Feldherr, Heerführer, General. -*hoed*, m. Feldhut, Sturmhaube. -*hoen*, n. Feld-, Reb)huhn. -*je*, n. Feldchen, kleines Feld. -*koets*, f. Land-, Lager)kutsche. -*krekel*, f. Grille. -*leger*, n. Feldlager. -*lied*, n. Feld(lied, -stück, ländlicher Gesang. -*look*, n. Feldzwiebel; Siegwurz, (eine Pflanze). -*maarschalk*, m. Feldmarschall, Oberfeldherr. -*maarschalkschap*, n. Feldmarschallamt. -*man*, m. Landmann, Bauer. -*muus*, f. Feldmaus. -*overste*, m. Feldoberster, General, Oberhaupt eines Lagers. -*paap*, m. Feld-, Lager)pflaue. -*pijp*, f. Feld-, Quer)pfeife; Hirtenflöte. -*predikant*, -*prediker*, m. Feldprediger. -*rat*, -*rot*, f. Feldratte; Hamster. -*salade*, f. wilder Lattich, Feldsalat. -*schaerder*, m. Feld(scheer, -scherer, Regiments)barbierer, -chirurgus. -*slag*, m. Feldschlacht, Treffen. -*slang*, f. Feldschlange (eine lange Kanone). -*stuk*, n. Feldstück, kleine Feldkanone. -*teken*, -*teiken*, m. Feldzeichen. -*togt*, m. Feldzug, Kampagne. -*tuig*, n. Feldkriegsgeräthe, Feldzeug. -*tuigmester*, m. Feldzeugmeister. -*vaan*, -*vlag*, f. Feldfahne. -*vlugtig*, adj. u. adv. feldflüchtig. -*vruchten*, f. pl. Feldfrüchte. -*wacht*, f. Feldwache, Piket. [felge.]
Ve'lge, f. Felge eines Rades, Rad)felie(kooper, vellemerkooper, m. Felhhändler. -*n*, n. plur. Felie, Häute. -*n*, v. a. fällen, nieder)fällen, -hauen, s. *boden* werfen oder schiessen. *Een vommis vellen*, ein Urtheil (fällen, -sprechen. -*je*, n. Felchen, Häutchen.
Vellig, adj. fellig, häutig.
Vendel, s. *vaandel*, n. Fahne.
Vendru, s. *vaandrig*, m. Fährdrieh.
Vendu, s. *verkoopng*, f. Ver(kauf, -steigerung. -*mester*, m. Auctionator, Ausmimer. [prett.]
Venezoen, (veraltetes W.) n. Wild)venijn, n. Gift. -*gever*, -*menger*, m. Giftmischer. -*geving*, f. Giftmischung, Vergiftung.
Venijnig, adj. giftig, vergiftot. -*heid*, f. Giftigkeit. [gifter.]
Venijnmenger, m. Giftmischer, Ver

fenkel, f. Fenchel, (eine Pflanze). -*kruid*, n. Fenchelkraut. -*oli*, -*olie*, f. Fenchelöl. -*water*, n. Fenchelwasser. -*zaad*, n. Fenchelsamen.
Vennoot, *vennoot*, (veralltort), m. u. f. Theilgenosse. -*schap*, n. Theilgenossenschaft, Kompagnie.
Venster, n. Fenster, Glasfenster, Tageslicht. -*glas*, m. Fenster(loch; -glas. -*raam*, n. Fensterrahm. -*tje*, n. Fensterchen. -*werk*, n. Fensterarbeit, was zum Fenster gehört. -*ziek*, adj. etwas unpasslich, so dass man zum Fenster noch hinaussehen kann.
Vent, m. Kerl, Bursch. -*en*, v. a. feilbitzen, auf den Märkten mit Kaufwaren herumreisen; hausieren. -*jagen*, v. n. hausieren gehen. *jager*, m. Hausierer, der mit seinen Waren herumhausirt; Häringjäger, der die ersten Häringe von den Schiffen abholt und sie zu Markte bringt. -*je*, n. kleines junges Kerlchen, Bürschen.
Venus, f. die Liebesgöttin (in der Fabellehre); einer der Planeten; Unzucht, unreine Liebe. -*berg*, m. Venusberg (in der Zergl. K.). -*buis*, f. venerische(Blüse, -Schlier, Wachdrüse, Knüttel. *Bubo*, (in der Wundarznei). -*dier*, -*dierkje*, n. Venus(thier, -thierchen, unzuchtiges Mädchen, Lustdinae. -*haar*, -*hair*, n. Venushaar, Wiederthorn, (eine Pflanze), Capillus veneris. -*janker*, m. venerische Geschwulst; Huren(läufer, -jäger. -*kwaal*, f. venerische Krankheit. -*navel*, n. Nabelkraut (eine Pflanze); Acetabulum. -*perels*, -*pokken*, f. Venusblumen, die Franosen (eine garstige Krankheit). -*spel*, n. Venusspiel, Unzucht. -*ster*, -*sterf*, f. Abendster, die Venus. -*ziekte*, f. Venuskrankheit, venerische Seuche, Lustseuche.
Ver, *Verra*, adj. u. adv. fern, weit, entlegen, weit (entfernt, -abgelegen).
Ver(aangenamen), v. a. angenehm-, beliebt) machen. -*aarden*, v. n. ausarten, aus der Art schlagen, seine Art-, seine Natur) ändern. -*achtelijk*, adj. u. adv. verächtlich; höhnnisch. -*achtelijkheid*, f. Verächtlichkeit; Niederträchtigkeit. -*achten*, v. a. ver(achten, -schmähen; -werfen. -*achter*, m. Ver(achter, -schmäher; Spötter. -*achteren*, v. a. rückwärts gehen, zurück-, den Krebsgang) gehen; ins Abnehmen gerathen, abneh-

men, schlechter werden; verzögern, verzichen. -*aching*, f. Ver(achtung, -schmähung. -*achteter*, f. Verächterinn. -*ademen*, v. n. sich erholen; Athem holen. -*afgelegen*, adj. weit (entfernt, -abgelegen. -*afgelegenheid*, f. Entfernung, Ferne. -*anderen*, v. a. u. n. verändern, ändern, anders(machen, -werden; sich ändern, eine andere Gestalt) (geben, -aunehmen, -bekommen; abändern, verwandeln. -*andering*, f. Ver-, Ab)änderung. -*anderlijk*, adj. u. adv. veränderlich; unbeständig. -*anderlijkheid*, f. Veränderlich-, Unbeständig)keit. -*antwoordelijk*, adj. u. adv. verantwortlich. -*antwoording*, f. Verantwortung; Rechenschaft, Bürgschaft; Verweh-rung, Verteidigung. -*arming*, f. Verarmung, Armwerdung, Rückgang; Ausmergelung. -*baasheid*, f. Entsetzung, Schrecken, Ver-, Be)wunderung. -*babbelen*, v. a. überplaudern, hinüberschwätzen; über eine Sache plaudern, mit vielen Worten eine Sache abhandeln. -*banning*, f. Ver-, Aus)ban-nung, Verweisung, Vertreibung, Ausschluss aus der Gemeine, Acht, Reichsacht. -*basterd*, (part.) adj. ausgeartet, aus der Art geschlagen. -*basteren*, v. a. aus-, ab)arten, aus der Art schlagen. -*bastering*, f. Ab-, Ent-, Aus)ar-tung, Spielart. -*bazen* v. a. be-stürzen, entsetzen, erschrecken, verwirren, erstauen. -*bazend*, (part.) adj. erstaunend, ent(setzend, -setzlich, schrecklich, wunder-bar. -*bazing*, f. Bestürzung, Schrecken, Entsetzen, Verwun-derung, Erstaunen. -*beden*, (part.) von *Verbiden*, v. a. er-, ab-, aus)biten, adj. ab-, aus)gebeten. -*beelden*, v. a. u. n. bildlich (vor-zeigen, -vorstellen, abbilden; sich einbilden. -*beelding*, f. Einbildung; Vor(bildung, -stellung, Bildniss; Abbildung; Ausbildung, Aendertung. -*beeming*, f. Verknö-cherung. -*beterhuis*, n. Besserungs-, (Zucht)haus. -*betering*, f. Verbesserung, Ausbesserung, Besse-erung. -*beterlijk*, adj. u. adv. verbesserlich, zu verbessern. -*beurbaar*, -*beurlijk*, adj. u. adv. verfallen, der Confacation fähig. -*beurd*, (part.) adj. ver(schuldet, -wirkt, sträflich; aufgehoben, von einem Orte an einem andern gehoben, gesetzt, v. a. hoben. -*beu-*

ven, v. a. u. n. zu schwer heben, durch etwas Schweres zu heben, sich; Schaden zufügen, sich verheben; ver(l)ieren, -wirken, -schuld, strafällig (werden, -sein); etwas schweres von einem Orte an einen andern (heben, -versetzen. -*beuring*, f. Strafe, Verlust, Verwirrung; Schaden, durch das Tragen einer zu schweren Last verursacht. -*beurlijk*, adj. verfall, was gehoben werden kann, tragbar. -*beurte*, f. Strafe, Buse, Confiscation. *Bij verbeurt*, (adv.) bei Strafe. -*biddelijk*, adj. u. adv. er-, verbittlich, was sich durch Bitten bewegen und lenken lässt. -*bijstere*, v. a. verwirren, ausser Fassung bringen, verirren. -*bijstering*, f. Ver(w)irrung, -irring, die Irre. -*bitterheid*, f. Erbitterung Grimm, Gram, Zorn. -*bitteren*, v. a. er(bittern, -zürnen. -*bittering*, f. Erbitterung, Gram, Zorn. -*blif*, n. Verbleiben, Sitz, Wohnort; Aufenthalt; Logis, Gasthof, Wirthshaus. -*blind*, (part.) adj. geblendet, verfinstert. -*bloemd*, (part.) adj. beschönigt, verdeckt, bemäntelt, entschuldigend; verblümt, figürlich, uneigentlich, aufgeschmückt. -*bloemen*, v. a. aufschmücken, bedecken, verblümen, entschuldigen, bemänteln, einen Schein geben, verstellen. -*bod*, n. Verbot, Untersagung. -*bodemen*, v. a. verladen, aus einem Schiffe in das andere laden; aus einem Lande ins andere bringen. -*boeken*, v. a. aus einem Buche ins andere schreiben. -*boelaren*, -*boeleeren*, v. n. sein Gut mit Huren (durchbringen, -verschwenden. -*bolgen*, adj. u. adv. ungestüm, stürmisch, brausend, rasend; zornig, unwillig, aufgebracht, hitzig. -*bolgenheid*, f. Ungestüm, das Ungestüme (des Meeres; -des Herzens; Zorn, Wuth, Hitze. -*bond*, n. Bund, Verbündniß, Verbindung, Vereinigung, Allianz. -*boorden*, v. a. aufs neue umsäumen, einen neuen Rand um etwas (legen, -nähen. -*boren*, v. a. durch Bohren verderben oder zu viel durchlöchern; aufs neue bohren. -*borgen*, (part. von *verbergen*), adj. verborgen; geheim; adv. heimlich. -*bossen*, v. a. ein neues Zündloch an einer Büchse oder Flinte machen. -*bouwen*, v. a. wieder aufbauen, durch Bauen erneuern, versimmern; bauen auf

dem Felde. -*brabbelen*, v. n. verwirren, rasend-, toll) werden; ver(hudeln, -derben. -*brander*, m. Brenner, Verbrüner; Mordbrenner. -*brauwen*, -*brauwen*, v. a. die Fugen eines Schiffes mit neuem Werg versehen. -*breider*, m. Ver-, Aus)breiter, Schwätzer. -*bruijen*, v. a. verderben; hudeln. -*daan*, (part. von *verdoen*, v. a. verthun), adj. aufs neue gethan; verschwendet; ermordet. -*dacht*, (part. von *verdenken*, v. a. verdacht haben) adj. u. adv. verdächtig, in Verdacht, -*dacht*, *verdachtheid*, f. Verdacht, Argwohn, Misstrauen, Verdenkung. -*dadigen*, s. *verdedigen*, v. a. vertheidigen. -*dagvaarden*, s. *Dagvaarden*, v. a. vor Gericht fodern. -*dedigschrift*, n. Vertheidigungs-, Schutz)schrift, Apologie. -*deelbaar*, adj. theil-, trenn)bar. -*deeldheid*, f. Trennung; Uneinigheit, Zertheilung, Zwiespalt, Unruhe.

Verdek, n. Verdeck, Oberdecke; Schiffsdecke. -*ken*, v. a. ver-, bedecken; durch Becken verbrauchen.

Verdenking, f. Verdacht, Argwohn. *Verder*, adv. weiter, weiter hin, mehr entgegen; besser, ferner, übrigens -, adj. weiter, näher, übrig, ferner, anders.

Verderf, v. a. Ver(derben, -derbniss, Untergang, Unglück; Verwesung. -*elijk*, adj. u. adv. verderblich, schädlich, nachtheilig; gefährlich; verderbend; dem Verderben unterworfen. -*verlikheid*, f. Verderblichkeit; Verderbtheit, Verderbniss; das Verderben, die Verwesung. -*emis*, f. Ver(derben, -wecung; Unglück, Untergang.

Verdichten, v. a. er(dichten, -sinnen, -denken, -finden, verzieren, ausdenken. -*ing*, f. Er(dichtung, -sinnung, -findung. -*sel*, n. Gedicht, Fabel, Erdichtung, erdichtetes Märchen; Lüge. -*selkunde*, f. Fabel(lehre, -kenntniss, Mythologie. -*setje*, n. Fabelchen, Märchen.

Verdieping, f. Ver-, Aus)tiefung; Ausarbeitung des Schattens; Stockwerk eines Gebäudes; Höhe eines Zimmers.

Verdoem(elijk), adj. verdammlich, Verdammens(würdig, -werth; tödtlich. -*emis*, f. Verdammnis. -*ing*, f. das (Verdammen, -Verurtheilen.

Verdooven, v. a. betäuben, tauh-

unhörbar-, leiser sich hörend) machen, einen Laut schwächen, einen Schall sanfter machen; beneheln, verdunkeln, den Glanz (benennen, -verhindern; -schwächen; verwechseln; taub machen; den Schmerz (lindern, -stillen.

Verdraagszaam, adj. u. adv. ver(tragsam, -träglich, dulddend, geduldig, duldsam, langmüthig, tolerant. -*heid*, f. Ver(tragsam-, Ver(träglich)keit, Geduld, Duldsamkeit, Langmuth, Langmüthigkeit, Toleranz. -*lijk*, adv. ver(träglich, auf eine duldsame-, tolerante) Art. *Verdrag*, n. Ver(trag, -gleich, Capitulation, Friedens(unterhandlung, -schluss.

Verdriet, n. Verdruss, Verdrüsslich-, Mühselig)keit. -*elijk*, adj. verdrüsslich, misvergnügt, ärgerlich. -*elijkheid*, f. Verdrüsslichkeit. -*em*, v. a. u. n. verdrüssen, Verdruss geben, verdrüsslich sein. -*ig*, adj. u. adv. verdrüsslich, Verdruss (erweckend, -verursachend; ärgerlich. -*igheid*, f. Verdrüsslichkeit, üble Laune, Mismüthigkeit, Unmuth.

Verdoensd, adj. albern, bethört, thöricht, vernarrt, nährisch. -*heid*, f. Albertheit, Böhöhrung, Vernarrtheit, Thorheit.

Verisichte, n. das (Erforderte, -Nöthige; Eigenschaft.

Verfmolen, s. *verwmolen*, m. Farbmühle.

Vergaar(bak), m. Trog, Sarg, Kasten, Mulde, Cisterne, Becken eines Brunnes oder sonst jedes Gefäss worin der Zusammenfluss des Wassers ist, oder in das man etwas zusammenbringt. -*der*, m. Versammler, einer der die abgedruckten Bogen aufnimmt, (in der Druckerei). -*sel*, n. Lage (besonders von abgedruckten Bogen). -*der*, m. Sammler, Aufheber der Bogen in einer Druckerei.

Vergasten, v. a. u. n. bewirtheten; sich (durch zu viele Speisen, -durch Schlemmen den Magen verderben.

Vergesfe, adj. vergebens, ohne Nutzen, fruchtlos, umsonst. -*ch*, adj. vergeblich, fruchtlos, unnütz.

Vergeetboek, n. Buch der Vergessenheit, Vergessenheit.

Vergelijk, n. Ver(gleich, -trag; Bund; Ausöhnung, Befriedigung.

Vergen, v. a. fordern, heischen, abfordern, sumthuen.

Vergenoeg(d), adj. u. adv. vergnügt.

zufrieden. -heid, adj. u. adv. Zufriedenheit, Genügsamkeit. -en, n. das Vergnügen. -ing, f. Genüßthung, Befriedigung, Genüße, Satisfaction.

Vergeven, v. a. vergeben, verkehrt geben, (z. B. die Karten); vergiften, mit Gift (hinrichten, - ums Leben bringen; ertheilen, weggeben (ein Amt oder eine Stelle); verzeihen, die Sünden vergeben. -, n. das (Vergeben; - Verzeihen; - Vergiften).

Vergesigt, n. Aussicht in die Ferne; Perspectif.

Vergietest, f. Gießschüssel, Durchschlag, Sieher. [chen].

Vergif, -gift, n. Gift, vergiftete Saft. **Vergiffenis**, f. Vergebung, -zei- hung, Pardon.

Vergiftig, adj. u. adv. vergiftet, giftig; verderblich, schädlich; äuserst (böse, - aufgebracht, - sornig).

Vergiftig(er), m. Giftmischer, Vergif- ter. -ing, f. Vergiftung, Giftmi- schung. [Töplerglasur.

Verglaseel, -glaaseel, n. Glasur, Vergolding, f. Vergöltterung.

Vergrijp, n. Vergreifung; Verbren- nen, Mißethat. [glas.

Vergrootglas, n. Vergrößerungs- verguizing, f. Ver-, Bepsottung, schimpfliche Behandlung.

Verguld(er), m. Vergolder. -ing, f. Vergoldung; das Vergolden. -sel, n. die Vergoldung.

Verhaal, n. Erzählung, Nachricht; Ersatz, Erstattung, Vergütung, Schadensstellung.

Verharding, f. Ver-, Erhärtung. Verstockung, Hartnäckigkeit, das Hartmachen.

Verheeryswaden, (obs.) v. a. den Lehnseid ablegen; dem Lehns- herrn huldrigen. [Lob, Preis.

Verheerlyking, f. Verherrlichung, **Verheid**, f. Ferne, Weite, Abgelegen- heit, Entfernung.

Verhemelte, -hemelsoel, n. Himmel, Oberdecke eines (Bettes, - Thron- es, - Scssels, u. s. w.; der Gauen- mer; Gewölbe eines Gebäudes.

Verhensen, (Seewort) s. **Hansen**, v. n. aus einem Pokal trinken.

Verheugd, (part.) adj. u. adv. erfreut, vergüet, froh, fröhlich.

Verheveling, f. Luft(erscheinung, - zeichen.

Verhevenheid, f. Erhabenheit, Hö- he; Grösse, Adel (der Seele, u. s. w.); Stolz.

Verhevenrond, adj. u. adv. erhaben,

erhabenrund, halbrund hervor- zehend. [hörung.

Verhuor, n. Verhör, Abhörung; **Verhuoridag**, m. Ausziehtag, Tag des Ausziehens, wo man eine Woh- nung verläßt. [nung verändern.

Verhuizen, v. n. ausziehen, die Woh- nung verlassen. **Verhuizing**, f. das Ausziehen, die Ausziehung; Wanderung.

Verjaardag, m. Geburtstag.

Verjaren, v. n. u. a. jährig werden, seinen Geburtstag begehen; zu Jahren kommen; (in den Rechten) verjähren; zum Geburtstage einen Glück wünschen.

Verjaring, f. Geburts(tag, -feier; Jahr(tag, -feier eines merkwür- digen Vorfalles; Glückwunsch zum Geburtstage; Recht der Verjäh- rung oder Verälterung, die Verjäh- rung einer Schuld oder eines Rechts. [Trauben.

Verjus, n. Saft von unreifen **Verkalafaten**, (Seewort) v. a. ein Schiff (ausbessern, - auslickten.

Verkatten, (im Seewesen) v. a. ver- katten.

Verkeer(bord, n. Verkehrbret, Bret zu einem gewissen Spiele. -ing, f. Verkehr, Umgang; Veränderung, Verwandlung, Umkehrung. -spel, n. eine Art des Tricktrackspiels. -tje, n. eine Parthie auf dem Ver- kehrbret, eine Partie Tricktrack.

Verken, s. **varken**, n. Schwein.

Verkennen, (Seefahrerwort.) v. a. erkennen, entdecken.

Verketter(aar, m. Verketterer, Ket- zermacher. -ing, f. Verketterung.

Verkje, n. Burstisch (den Staub ab- zuwischen oder am Heerde die Asche zusammensukehren), kleiner Heerdese; Porzellan-, Venus- schnecke (in der Naturge- schichte).

Verkielen, (im Seewesen), v. a. ver- kielen, das Schiff mit einem neuen Kiel versehen.

Verkiees(baar, adj. u. adv. wahlfähig, wählbar, was gewählt werden kann. -lijk, adj. was den Vorzug verdient; wählbar, zu erkiesen, - wählen, was sich anempfehlen.

Verkiezen, (v. a. kiesen, erkiesen, erwählen, wählen, den Vorzug geben. -er, s. **Kiezer**, m. Wähler, Erwärler, Wahlherr. -ing, f. Wahl, Erkiezung, -wählung.

Verklaarder, m. Erklärer, Ausleger; Dolmetscher.

Verkladden, v. a. ver(schmierem, -derben, -pfuschen).

Verklag(er, m. Ver-, An)kläger, Be-

schuldiger. -ing, f. Anklage, Ver- klagung, Beschuldigung.

Verklampen, v. a. eine hölzerne Krampe aufs neue anschlagen, verschachern.

Verklaring, f. Er(klärung, -läute- rung, Auslegung; Bekanntma- chung, Ankündigung; Zeugnis, Auf-, Erhellung; das Hellemachen.

Verkleumd, (part.) adj. erstarrt vor Kälte. -heid, f. Erstarrung vor Kälte.

Verkleum(en), v. n. er(frieren, -star- ren vor Kälte. -ering, f. Erstarr- ung vor Kälte.

Verklikk(en), v. a. ver(klappen, -ra- then, entdecken, offenbaren, an- bringen, beim Gericht anmelden. -er, m. Anmelder; Verräther, An- geber, Anstifter; Klätischer. -ing, f. (besser: *het verklikken*, n. das Anbringen.) das Verrathen, die Entdeckung.

Verklissen, v. a. von neuem einen Nagel einschlagen und dessen Spitze aushämmern, verschwei- sen.

Verkloeken, v. a. u. r. überlisten, ver(schmitt-, durchtrieben) sein, einen in Ver(schlagenheit oder Klugheit) übertreffen; sich erküh- nen, ein Herz fassen, sich (Muth) machen, - ermuntern. [rückung.

Verkloeking, f. Ueberlistung; Be- verknocht(eit, f. Abhängigkeit.

Verknolling, f. Verhuelung, Ver- derben.

Verknoopen, v. a. verknüpfen, an- ders-, von neuem) knüpfen.

Verkondig(er, m. Verkündiger, Both- schafter; Religionslehrer. -ing, f. Verkündigung, Bothschaft, Be- kanntmachung, Ankündigung; die Predigt (der Religionswahrhei- ten.) [u. adv. zu Kauf, feil.

Verkoop, m. Verkauf. *Te koop*, adj.

Verkort(er, m. Verkürzer, Abkürzer, Verfertiger eines Auszugs, Epito- mator; Vervortheiler, Verunglei- cher, Betrüger, Unterdrücker, Zeitvertreiber. -ing, f. Ver-, Ab-, Ein)kürzung, das Ahkürzen, Ver- ungleichung, Ver-, Ueber)vor- theilung; Ver(ringerung; -kleine- rung. -sel, n. Auszug, kurzer Inn- begriff.

Verkoud, adj. verkältet, kalt gewor- den; erkältet. -en, v. a. u. n. er- kälten, verkälten; er-, ver)kalten, kalt werden; den Schnupfen oder einen Fluss bekommen. -heid, f. Erkältung, Schnupfen, Fluss, Ka- tharr.

Verkracht(en), v. n. nothzüchtigen, auf eine gewalthätige Art entehren, Frauen schänden. -*ing*, f. Nothzüchtigung, das Frauen-schänden.

Verkrampen, v. a. u. n. mit seinem Kram oder mit seiner Bude aufbrechen; sich verpacken, sich anderswohin begeben.

Verkroppen, v. a. u. n. beschweren, überladen, den Magen zu viel belasten; überhäufen; ver(schwelgen, -schlucken, -dauen; sich gefallen lassen, einfressen, verschmerzen) die Brust oder den Busen vor-, heraus(strecken, sich eine Unterleiche machen.

Verkröpfen, v. n. auszehren, vergehen, abzehren, verwelken.

Verkwikk(en), v. a. er(er)quicken, -frischen, leben. -*ing*, f. Erquickung, Labung, Erfrischung.

Verkwister, m. Verschwender, Durchbringer, Verthuer. [rung.]

Verlaast, n. Schleuse, Wasserkehr.

Verlagen, v. a. u. n. niedriger machen, herabsetzen, tiefer(machen, -graben; den Preis herab-, herunter)setzen; sich (erniedrigen, -herabwürdigen, -entehren.

Verlakken, v. a. lackieren, ver(lackieren, -lacken, hintergehen, betrügen, einen für den Narren halten.

Verlammung, f. Lähmung, Verlähmung.

Verlat(er), m. Verlasser, der etwas (verlässt, -aufgiebt; Weinzapfer (s. *Wijnverlatting*)). -*ing*, f. Verlassung, Verlass, Abschied; Zutrauen; Ueberlassung einer Sache an einen Andern.

Verlaten, v. n. von neuem mit Laten versehen. Die Laten eines Zaunes anders annageln.

Verledigen (sich), v. r. sich (die Mühe-, die Zeit-) nehmen, sich abmüssigen um etwas zuthun.

Verloening, f. Vergönnung, -statung, -leihung, Erlaubnis.

Verleggen (v. a. an einen andern Ort hinlegen; verkehrt-, am verkehrten oder ungewöhnlichen Orte) legen, so dass man es nicht gut wieder finden kann. -*ing*, f. Beiseitelegung, Versetzung, -Veränderung) des Orts, -einer Sache.

Verleid, n. Belehung, Huldigung, -gungseid, Investitur. -*elijk*, adj. u. adv. ver(fürhlich, -führerisch, reisend, -*elijkheid*, f. das Verführerische. -er, m. Verführer, -leiter, Reizer zum Bösen, Irreführer. -*ing*, f. Ver-, Ab)leitung; Ver-

führung. -*ster*, f. Verführerin. [dem Trocknen sitzend.]

Verleken, adj. u. adv. (Schiffsw.) auf Verleppen, v. n. ver(welken, -blühen, welk werden.

Verlet, n. Hinderniss, Beschwerde, Zeitverlust, Schwierigkeit.

Verleuteren, v. a. verschwinden, -schleudern, -hindern.

Verleudigen, v. a. lebhaft darstellen, lebhaft-, lebend) darstellen, aufmuntern.

Verlesen (het), Verlesen, Aus(suchen, -wahl; das Aus(lesen, -wählen.

Verlicht(en), v. a. erleuchten, licht-, helle) machen, illuminieren, aufklären. -er, m. Erleuchter, Illuminierer (von Karten und Kupferstichen); Aufklärer. -*ing*, f. Erleuchtung, Illuminierung; Illumination; Aufklärung des Verstandes.

Verlies, n. der (Verlust, -Schaden, -Nachtheil.

Verlof, n. Erlaubnis, Vergönnung, Urlaub. -*brief*, m. Erlaubnis(brief, -schein, Freiheitsbrief, schriftliche Erlaubnis, Pass, -port.

Verloop, n. Verlauf, Zeitverlauf, Abgang, Verfall-, Verringerung) einer Sache; das (Verlaufen-, Weg-)laufen, -Ausreisen, die Desertion (der Soldaten); der Ablauf; das Verlaufen-, -Verseigen) des Wassers. -*es*, adj. ver(streichen, -laufen; -stossen.

Verlof (kunde), f. Entbindungskunst. -*kundige*, m. n. f. Geburts(helfer; -helferin, Hebamme -*zen*, v. a. er(lösen, -retten, befreien, los-, frei) machen, -kaufen, entbinden, accouchieren; v. n. niederkommen, in die Wochen kommen, entbunden werden. -*ser*, m. Er(löser, -retter, Befreier, Heiland. -*ing*, f. Erlösung, Befreiung, Errettung; Freikaufung; Entbindung, Niederkunft.

Verlooving, f. Verlobung, Eheverlobnis; Gelübde, Verredung, Absagung.

Verlucht(en), v. a. lüften, an die Luft legen, -hängen, der Luft aussetzen, auslüften lassen; frische Luft schöpfen, sich ergötzen, in die Luft gehen. -*ing*, f. Lüftung, Auslüftung; Ergötzung, Erfrischung.

Verlustigen, v. a. er-, be)lustigen, lustig-, vergnügt) machen, erheitern, ergötzen.

Verlustiging, f. Belustigung, Ergötzung, Erheiterung, Ermunterung.

Vermaagschapping, f. Verschwä-

gerung, Befreudung, Verwandtschaft.

Vermaak, m. Lust, Vergnügen, Freude, Ergötzung, -götlichkeit, Belustigung.

Vermaan, n. Vermaahnung, Ermunterung, Ermahnung. -*brief*, n. Mahn-, Vermaahnungs-, Erinnerungs)brief, -schreiben.

Vermaard, adj. u. adv. berühmt, namhaft, belobt; feierlich. -*heid*, f. Berühmtheit, Ruhm, Ehre.

Vermaager, (part. von *vermagern*), v. a. u. n. vermagern, adj. vermager; abgeehrt. -*heid*, f. Mager-, Mager)keit, Abgezehrtheit, Schwächtigkeit.

Vermakelijk, adj. u. adv. belustigend, ergötzend, ergötzlich, angenehm, Freude erweckend, erfreulich, lustig. -*heid*, f. Lust(barkeit) -igkeit, Vergnügen, Ergötlichkeit, Freude, Lust.

Vermaken, v. a. u. n. vergnügen, belustigen, Vergnügen (machen, -schöpfen; sich (belustigen, -ergötzen; ausfücken, ausbessern, eine andere Gestalt geben, durch letzten Willen zuweisen.

Vermaaker, m. Ausbesserer, Flicker, der etwas ausbessert. -*ing*, f. Ausbesserung, das Flicken; Zuerkennung durch ein Testament.

Vermalen, v. a. ser(mahlen, -malmen.

Vermallen, v. a. ver(klittern, thöricht verschwinden.

Vermaan(en), v. a. ver-, er)mahnen, ermuntern, erinnern, vorhalten; mahnen, Glück wünschen. -*er*, m. Er-, Ver)mahner. -*ing*, f. Ver-, Ermahnung; Religionsvortrag, Predigt (besonders beiden Menoniten), Betaal oder Kirche der Taufgesinnten.

Vermannen, v. a. u. n. ermannen, über(mannen, -meistern, bemächtigen, überwinden, erobern; sich ermannen, Muth schöpfen.

Vermeenen, a. meenen, v. a. meinen, vermeinen.

Vermeerdering, f. Vermehrung, An-, Zu)wachs, Zunahme, Vergrößerung, Ausbreitung.

Vermeester(en), v. a. über(meistern, -wältigen, erobern, bemächtigen, unterjochen, beswingen, besiegen, überwinden. -*ing*, f. Be-, Ueber)meisterung, Bemächtigung, Unterjochung, Besiegung, Ueberwindung. (lustigen.

Vermeiden, v. a. sich im Grünen be-

Vermelding, f. Meldung, Vermeldung, Erwähnung.

Vermenging, f. Vermengung, -mischung.

Vermenigvuldiging, f. Vervielfältigung, Zunahme, Anwachs, Vermehrung.

Vermetel, adj. u. adv. ver(messen, -wegen, kühn; ruchlos; eingebildet, stolz. -heid, f. Vermessenheit; Verwegenheit, Ruchlosigkeit; Selbsteinbildung.

Vermeten, adj. u. adv. s. **vermetel**, vermessen. [sintenaal.]

Vermids, s. **vermits**, adv. nachdem.

Vermijdelijk, adj. u. adv. vermeidlich, dem man entgehen oder was man vermeiden kann.

Vermijding, f. Vermeidung.

Vermijen, s. **vermijden**, s. **mijden**.

Vermijten, v. n. von den Milben verzehrt werden.

Vermisken, v. a. durch langes Zielen die Gelegenheit zum Schuss vorbeigehen lassen. [ober.]

Vermiljoen, n. Vermillion, Zinn-

Verminderen, v. a. u. n. vermindern, mindern, verkleinern, weniger machen, verringern, herabsetzen, einschränken; abnehmen, weniger werden. -ing, f. Verminderung; Abnahme; Verkleinerung; -fall; Einschränkung; Herabsetzung des Preises.

Verminking, f. Verstümmelung, Lähmung, das Verpfuschen.

Vermits, adv. u. conj. nachdem, weil, dieweil, aldieweil, sintemaal; dafern.

Vermoed(st)ijk, adj. u. adv. vermuthlich, muthmasslich. -en, n. -ing, f. Vermuthen, Muthmassung, Verdacht, Argwohn, Vermuthung.

Vermooi(d), (part. von **vermoogen**, v. a. u. n. ermüden), adj. er(müdet, -mattet, abgemattet. -jen, v. a. u. n. er(müden, -matten, bemühen, beschwerlich fallen, müde (machen; - werden; beschweren, belästigen. [schmieren.]

Vermoozen, s. -**moozen**, v. a. ver-

Vermogen, n. Vermögen; Kraft, Macht, Reichthum.

Vermogend, adj. vermögend, mächtig, reich, begütert.

Vermolmeld, -**molmd**, -**moleemd**, adj. u. adv. vermulmd, wurm(frässig, -stichig, von den Würmern durchfressen, verfault.

Vermomming, f. das (Vermummten, -Verlarven, -Verkleiden, die Verhüllung, -Verlarvung, -Verstellung.

Vermorzel(en), v. a. zer(schmettern, -trümmern, -malmen, -brechen,

-grausen. -ing, f. Zer(schmettern, -trümmern, -malnung).

Vermotten, v. n. durch die Motten gefressen werden.

Vermotst, adj. verschimmelt, verdorben durch Feuchtigkeit, überliechend.

Vermurven, v. a. u. n. erweichen, weich (werden; - machen; er-mürben, mürbe (machen; - werden, geschmeidig,-teig) machen, - werden.

Vernaauwing, f. Verengerung, das Einziehen, -schlagen, die Zusammenziehung.

Vernachten, v. a. u. n. übernachten, die Nacht irgendwo zubringen.

Vernachting, f. Uebernachtung, Nachtlager.

Vernaming, f. Namensänderung.

Verneder(en), v. a. erniedrigen, demüthigen, zur Unterwerfung bringen. -ing, f. Erniedrigung, Demüthigung; Unterwerfung, Herablassung.

Verneming, f. Vernehmung, Nachforschung, -frage, Untersuchung, Vernehmen; Erkundigung, Entdeckung; Wahrnehmung, Empfindung.

Verniel(haar), adj. zerstörbar. -**baarheid**, f. Zerstörbarkeit. -en, v. a. vernichten, zerstören, ver(tilgen, -derben, -wüsten, zu nichte machen, verheeren. -er, m. Zerstörer, Ver(tilger, -derber, -heerer, -wüster. -ing, f. Ver-, Zer)nich-

ten, -störung, Ver(heerung, -derbung, -wüstung, -tilgung, Ausrottung. -zucht, f. Zerstörungssucht, Begierde etwas (zu zerstören, - zu vertilgen.

Vernietigen, v. a. vernichten - zu nichte machen, ungültig machen, aufheben, abschaffen, für ungültig erklären.

Vernietig(er), m. Vernichter, Aufheber. -ing, f. Vernichtung, Aufhebung.

Vernieuw(d), (part.) erneuert, wiederholt. -d, adj. u. adv. (s. **Benieuwd**); neugierig, begierig etwas zu wissen; vorwitzig. -en, v. a. er(neuern, -neuen, von nouem etwas (thun, -machen, wiederholen.

Vernis, n. Firnis. -**een**, v. a. firnissen; mit Firnis überstreichen. -**een**, n. das Firnissen, Anstroichen mit Firnis.

Vernoogd, adj. u. adv. vergnügt, zufriedenen. -**stijk**, adv. vergnügt, zufrieden. -**heid**, f. Zufriedenheit, Genügsamkeit.

Vernoemen, v. a. den Namen ändern, anders nennen, einen andern Namen geben, den Namen eines Andern einem Kinde geben.

Vernoeming, f. Veränderung des Namens.

Vernuft, n. Ver(nunft, -stand; Wits; Genie, Scharfsinn. -ig, adj. u. adv. vernünftig, scharfsinnig, witzig, verständig, schlaue, erfinderrisch. -**igheid**, f. Ver(nunft, Scharfsinn, Wits, Mutterwitz. -**iglijk**, adv. vernünftig, auf eine (vernünftige -), -witzige -), -scharfsinnige) Art.

Verolijken, v. a. u. n. verschlimmern; schlauer-, listiger) machen, - werden.

Vernochtsam(en), v. a. ver(wahrlos-, nachlässigen, -säumen. -ing, f. Ver(wahrlosung, - nachlässigung, Versäumniss.

Verongelijk(en), v. a. benachtheiligen, Unrecht thun, verkürzen, vervortheilen. -**er**, m. Ver(vortheiler, -kürzer. -ing, f. Unrecht.

Verongelukkig, f. das Verunglücken, die Scheiterung, das Scheitern; der Unglücksfall.

Verontwaardigen, v. a. ver(schmähen, -achten, nicht würdigen. -ing, f. Ver(schmähung, -achtung).

Veroorloven; v. a. erlauben, Erlaubnis geben.

Verootmoedigen, v. a. u. n. demüthigen, erniedrigen. -ing, f. Demüthigung, Erniedrigung.

Verorden(en), v. a: ordnen, anordnen, einrichten, veranstalten, schicken; anstellen. -ing, f. Ver-, An)ordnung, Veranstellung, Schickung; Anstellung, Einrichtung.

Verouden, **verouderen**, v. v. veralten, altern, alt werden, veralten; ein-wurzeln, durch die Zeit oder Gewohnheit zum Gesetz werden. -, n. das Veralten, Veraltung, das (Altern, -Veraltern, -Alt werden.

Verover(aar), m. Eroberer, Bemächtiger, Ueberwinder. -en, v. a. er-obern, bemächtigen. -ing, f. Eroberung, Bemächtigung. -**ings-zucht**, f. Eroberungssucht.

Verpacht(er), m. Ver(pachter, -miet-ther. -ing, f. Verpachtung. [ung.]

Verpakking, f. Verpackung, Umpack-

Verpand(er), m. Ver(pfänder, -set-zer. -ing, f. Ver(pfändung, -setzung.

Verpassen, n. das (Vermessen, -verkehrte Messen; - Schachern, -Ausgeben.

Verpekken, -**pikken**, v. a. verpöchen.

von neuem pichen, mit Pech überstreichen.
Verpeuren, v. a. ver(derben, -hutzen, -pfluchen, -kerben).
Verpeuzelen, v. a. u. n. ver(naschen; -schwenden, -zögern).
Verpijnen, (sich) v. r. sich (bemühen, -quälen, -überwinden, etwas zu thun; sich anstrengen).
Verpikken, s. -pekken, v. a. verpichen.
Verplaatsing, f. Versetzung, Ortsver-
Verplanting, f. Verpflanzung,
Verplassen, v. a. ver(plättschen, -plättschern).
Verplaten, v. a. mit Platten besie-
 hen; die Platten anders stellen; von neuem mit Blech-, oder Eisenplatten überziehen.
Verplatten, v. a. platter machen.
Verpleging, f. Verpflegung.
Verpleiten, v. a. ver(prozessiren, -prozodiren, mit Prozessen (durchbringen, -verthun).
Verpleng(en), v. a. ver(schütten, -plättschern; verschwinden, durchbringen. -ing, f. Ver(schüttung, -schwendung).
Verplet(en), -eren, v. a. ser(quetschen, -trümmern, -schmettern; ser(stampfen, -treten. -en, v. a. von neuem plätten. -ering, f. Zer(quetschung, -schmetterung, -trümmerung, -malmung, -tretung).
Verplichtend, (part.) adj. verpflichtend, -bindlich, dienstfertig, höflich.
Verplichting, f. Verpflichtung, Verbindlichkeit, Schuldigkeit, Pflicht.
Verpanding, f. Grundsteuer, Schätzung auf Häuser und Grundstücke gelegt.
Verpoosen, v. a. ablösen; wechselsei-
 gweise von der Arbeit ausruhen.
Verpoosing, f. Ablösung, das (Wechseln, -Abwechseln; Unterbrechung).
Ver(poting), f. -poten, n. Ver(pflan-
 zung, -setzung, das Verpflanzen).
Verpozen, v. -poozen, v. a. ablösen.
Verpralen, v. a. mit Prahlen-, mit Putzen-, durch Putz) ver(schwenden).
Ver(prijzen), -praaijen, (im See-
 wesen), v. a. sich nach etwas zu er-
 kundigen.
Verpruilen, -proten, -proutelen, v. a. ver(protozen, -murren, durch Mur-
 ren und Brummen (verderben, -
 verlieren).
Verraad, n. Ver(rath, -rätherei, Treulosigkeit. [schwätzen].
Verrabelen, v. a. verplaudern, ver-
Verraden, v. a. verrathen, treulos
 handeln, voreilig entdecken.

Verrader, m. Verräther, falscher-,
 treuloser) Mensch
Verraderes, f. Verrätherin.
Verradersij, f. Ver(rätherei, -rath).
Verradertijk, adj. u. adv. verräthe-
 risch, falsch, treulos, spitzbübisch;
 auf eine verrätherische Weise.
Verrafelen, v. n. gänzlich aus(fäseln,
 -fädeln).
Verrassen, v. a. über(raschen, -rum-
 peln, er(tappen, -vischen; über-
 fallen, unversehens angreifen).
Verrassing, f. Ueberraschung, Er-
 tappung, Ueberrumpelung.
Verre, s. ver, adj. u. adv. weit, ent-
 fernt, abgelegen, fern, weit ab.
Verregaand, adj. weitgehend.
Verreiken, v. a. durch zu weit oder
 zu hoch zu reichen, sich verren-
 ken.
Verrekijker, m. Fern(rohr, -glas,
 Schrohr, (in der Naturges.) das
 Teleskop, die Sectonne (eine Art
 Kräuselschnecken). [stauchen].
Verrekking, f. Verrenkung, das Ver-
Verrisende, adj. weit(sehend, -hin-
 aussehend; scharfsichtig).
Verrigter, m. Verrichter, Aus-, Voll-
 führer, Ausüber.
Verrigting, f. Ausführung, Verrich-
 tung, Ausübung.
Verrijken, v. a. bereichern, reich-,
 reicher) machen.
Verrijking, f. Bereicherung.
Verrijten, v. a. zerreißen.
Verrisjen, v. n. auf-, aufer) stehen,
 aufgeweckt werden.
Verrisjenis, f. Auferstehung (ins be-
 sondere der Todten oder aus dem
 Grabe). [Auferstehung].
Verriszing, f. das Aufstehen; die
Verrimpel'd, (part.) adj. u. adv. ver-,
 ge)rumpelt, runklig).
Verrinkelen, v. n. runklig werden.
Verrinkelrooijen, v. a. lüderlich
 (durchbringen, -verschwenden;
 unnütz durchbringen).
Verritselen, v. n. sich (regen, -be-
 wegen. [wegen].
Verritselen, n. das (Regen, -Bo-
Verroeien, v. a. u. n. durch Rudern
 den Ort verwechseln; rudern
 sich verirren).
Verroekeloozen, v. a. ver(wahrlosen, -
 säumen; nachlässigen; rucklos
 wagen, (sein Leben) in die Schan-
 ze schlagen).
Verroepen, v. a. verrufen, sonstwo-
 hin rufen, jemand an einem an-
 deren Orte ein Amt auftragen).
Verroeren, v. a. u. r. bewegen, rüh-
 ren; sich rühren).
Verroest(en), v. n. rosten, verrosten,

rostig werden. -en, n. das Rosten.
 -heid, f. Rost.
Verroesting, f. Verroftung, das Rosten.
Verrot(haid), f. Fäulnis, Ver(wesung,
 -derben, Fäulung, verfaulter Zu-
 stand. -telijk, adj. u. adv. verwes-
 lich, der Verwesung-, der Fäul-
 nis) unterworfen. -telijkheid, f.
 Verweslichkeit. -ting, f. Ver(wa-
 lung, -wesung, -moderung).
Verrukkelijk, adj. entrückend, be-
 zaubernd. -heid, f. entrückende
 (Eigenschaft, -Schönheit, Annehm-
 lichkeit, Anmuth).
Verrukkend, adj. entrückend, beza-
 uernd, in Erstaunen setzend.
Verrukking, f. Entrückung; Verren-
 kung; Verwirrung des Kopfes.
Vers, -vaars, -vaers, n. Vers, Stro-
 phe eines Gedichts; Gedicht; Dicht-
 stück; Absatz, Abtheilung einer
 Schrift.
Versack, adj. u. adv. frisch, neu, neu-
 barch, neugefangen, neulich ge-
 macht; ungesalzen; grün; frisch,
 kühl; neulich, unlängst, vor kurzer
 Zeit.
Verschaald, adj. verschalt, schal ge-
 worden, das seinen Geschmack
 verlohren hat. [gung].
Verschaffing, f. Verschaffung, Resor-
Verschagchereu, v. a. ver(schachern,
 -handeln, verkaufen).
Verschakelen, v. a. anders (verket-
 ten; -verbinden, von neuem et-
 was aneinander(ketten, -verbinden,
 -heften).
Verschalk(en), v. a. überlisten, beträ-
 gen, prellen. -er, m. Betrüger,
 Ueberlistler. -ing, f. Ueberlistung,
 Betrug.
Verschansing, f. Verschanzung, Re-
 tranchement, Vertheidigungsmittel.
Verscheiden, adj. u. adv. verschied-
 en; etliche, viele, ungleich, nicht
 übereinstimmend. -, v. n. ver-
 scheiden, sterben, die Welt ver-
 lassen, mit Tode abgehen. -heid,
 f. Verschiedenheit, Mannigfaltig-
 keit. -lijk, adv. verschiedentlich,
 auf verschiedene Art und Weise.
Verschekken, v. a. ver-, aus)schen-
 ken, verstopfen, aus dem einem
 Gefäße oder Glase ins andere
 schenken, übergießen; schenken,
 weg(schenken, -geben).
Verscherven, v. a. verscherben (in
 der Bauk.) zwei Latten oder Die-
 len ineinander fügen.
Verscheu(end, adj. reisend, serreis-
 send; fleischressend. -ing, f. Zer-
 reissung, das Zerreißen).

Verschheid, f. Frischnheit, Frische.
Verschiet, n. Anzahl von Sachen-, Menge von verschiedenen Waaren,) aus welchen man wählen kann. Verschiedenheit; ferne Aussicht, Perspectiv, Hintergrund eines Gemäldes. -en, v. a. u. n. Pulver ver-, weggeschossen; Getreide (umschlagen-, umwerfen, - umschaueln; Spielkarten (mischen, - meugen; Geld, durch Schiessen mit Pulver oder Feuerwerken, verschwenden; einem Geld (vorschiessen, -borgen, - für ihn auslegen; verschiesen, sich (ändern, - verfärbn, blass werden, eine hässliche Farbe annehmen; vor Schrecken sich entfarben; sich (verschossen, - schneuzen (von den Storuschnuppen); ver(schossen, -schieden, den Ort verändern (von den Schiffen); in der Ferne sich allmählig aus dem Gesichte verlieren. -en, n. das (Verschiessen, -Umschlagen, - Umwerfen, - Umschaueln; - Kartenmischen; Verschwendung durch Feuerwerke; das Geldvorschiessen; Farbenänderung, das Blasswerden; die Entfärbung; das Schneutzen der Sterne; das Verschieben eines Schiffes an eine andere Stelle.

Verschijn(sdag, m. Verfalltag eines Wechsels oder der Zinsen. -en, v. n. u. a. erscheinen, sich (sehen lassen, - zeigen; zum Vorschein kommen, sichtbar werden; sich vor Gericht stellen; verfallen, fällig sein; ver(sengen, - dorren, - welken. -ing, f. Erscheinung, Offenbarwerdung, Sichtbarwerdung; Darstellung vor Gericht; Geistererscheinung; Lufterrscheinung; Verfallzeit, - tag eines Wechsels oder (einer Zinse, - einer Zahlung. -sel, n. Erscheinung, Phänomen, Gesicht, Gespenst, Nachtgesicht, Geister-, Lufterscheinung.

Verschikking, f. Ver(schickung, -sendung; andere (Anordnung, - Einrichtung; Verschiebung, das (Verschieben, - Zusammenrücken, Veränderung der Stelle.

Verschil, n. Unterschied, Verschiedenheit, Uneinig-, Mischelligkeit, Zank, Streit, Zwist, Streitigkeit. -len, v. n. verschieden-, unterschieden) sein, uneinig sein, Streit haben. -lend, -lig, adj. u. adv. unterschieden; streitig, mischellig, uneinig. -lendheid, -lig-

heid, f. Verschiedenheit. -soeker, f. Zänker, Zanksüchtiger Mensch
Verschimmel(en, v. a. verschimmeln, schimmeln. -ing, f. Verschimmeln, Verschimmeltheit.

Verschoon(haar, -lijk, adj. u. adv. zu (verschonen, - entschuldigen. -en, v. a. schonen, verschonen, befreien; entschuldigen; reine Wäsche anziehen. -ing, f. Verschonung, Schonung. -lijk, s. -baar, f. Befreiung; Entschuldigung, Auszug reiner Wäsche; das Anziehen derselben.

Verschoppen, v. a. mit den Füßen feststossen, einen Fußtritt geben, weg-, von sich) stossen, ausstossen; verachten, schmähen, mit Verachtung von sich (jagen, - verlossen.

Vershot, n. Auslage, ausgelegtes Geld, Vorschuss; Ausgabe; Vorrath von Sachen oder Waaren.

Vershoten, (part. von verschieten, v. a. verschiesen), adj. verschossen, blass geworden, die Farbe geändert; um(geworfen, -geschauelt, vorgeschossen, ausgelegt, gemischt.

Verschoetsing, m. u. f. ein Ausgestossener, ein Abgesonderter, ein Verachteter oder wenig geliebter und wenig angesehener Mensch.

Verschrabben, -schrapen, v. a. von neuem-, noch einmal (schaben, -schrappen; durch Schaben (verderben, -verbrauchen, -abnutzen.

Verschrik(lijk, adj. u. adv. erschrecklich, erschrecklich, entsetzlich, gräulich, abscheulich, fürchterlich. -stijtheid, f. Erschrecklich-, Fürchterlichkeit. -ing, f. der Schrecken, das Erschrecken, die Erschreckung.

Verschrokken, (von den Blumen), v. n. sich schliessen. (bergung.

Verschuiling, f. Versteckung, Ver-

Verschuring, f. Aufschub, Verschiebung, Zurücksetzung, -legung.

Verschuldigd, adj. verschuldigt, verpflichtet, verbunden, schuldig.

Versierael, n. Verzierung, Schmuck, Putz; Gedicht, Fabel, Erdichtung.

Verslaafd, (part. von verslaen), v. a. zum Sklaven-, dienstbar) machen, unterwerfen-, adj. dienstbar, unterworfen, -jocht, gänzlich ergeben. -heid, f. sklavische Ergebung.

Verslaan, v. a. u. n. schlagen, verschlagen, vertreiben; herausziehen und anderswo hineinschlagen; bestürzen, erschrecken (durch traurige Nachrichten); den Durst (

löschen, - stillen; verschlagen, den Geschmack-, die Wärme) verlieren, schal-, geschmacklos) werden; kühl-, laulich) werden. - n. das (Schlagen, - Vertreiben; Löschung des Durstes; das Schal werden des Weins oder Biers; Erköhlung.

Verslag, n. Bericht, Nachricht.

Verslagen, adj. u. adv. verschlagen, erschrocken, bestürzt, niedergedrückt, muthlos, geschlagen, überwunden; verschalt, das seinen Geschmack verlohren hat; abgekühlt, kalt geworden. -heid, f. Verschlagenheit, Muthlosigkeit, Bestürzung, Erschrocken-, Niedergedrückt)heit, Unmuth, Entsetzen, Schrecken.

Verslapp(en, v. n. erschlaffen, schlaff werden, lau-, schwach) werden, abnehmen, vermindern, verringern; sich legen (vom Winde). -ing, f. Erschlaffung, Abnahme.

Verslat(em, v. a. zum Sklaven-, dienstbar) machen, unter(jochen, -werfen; ein etwas verbinden. -ing, f. sklavische (Unterwerfung, -Dienst; Unterjochung, gänzlich) Ergebung.

Verslappen, v. a. ver(schlämen, -schlemmen, -schlampampen, -pressen, -schmausen.

Verslimmer(en, v. n. verschlimmern, - ärgern, schlimmer-, schlechter) werden. -ing, f. Verschlimmerung.

Verslinden, v. a. ver(schlingen, -tehren, gefräßig(einschlucken-, verschlucken; durchbringen, verschwenden. -end, adj. raubgierig, gefräßig. -er, m. gefräßiger Mensch; Verschwender; Raubthier.

Versloffen, v. a. ver(nachlässigen, -säumen, -wahrlosen. -ing, f. Vernachlässigung.

Versmalen, v. a. u. n. schmälern, schmaler (machen; - werden.

Versmeden, u. -smeding, f. das Ver-, Un)schmieden.

Versnaper(en, v. a. vernaschen, sich (ergucken, - erfrischen. -ing, f. Leckerbissen, Naschbissen, Leckerrei; Näscherrei; Er(quickung, -frischnung.

Versnaren, v. a. von neuem mit Saiten beziehen, (eine Violine oder Harfe u. dergl.)

Versnippling, f. das Zer(schnippeln, -schnitzen; Zerstückeln.

Versnot, adj. u. adv. verrotzt, verschmupft, verkältet.

Versnuisteren, v. a. mit Kleinigkeit) verschwenden.

Verspied(en, v. a. spähnen, ausspähnen, kundschalten. -er, m. Späher, Auspähler, Kundschafter, Spion. -nacht, n. Advis-, Spähjacht, -schiff. -ing, f. Spähung, Aus(späh-)kundschaffung. -toren, m. Wart-, Wacht, thurm, die Warte. Verspreid(er, m. Ver-, Aus)breiter. -ing, f. Ver-, Aus)breitung; das Zerstreuen; Ausstreuen.
Verspringen, n. das Ver-; das Aus)springen; das (Fort)rücken, -Versetzen eines Festlages.
Verst, adj. u. adv. (supperl. von ver, weil, ferne, abgelegn), weitest, abgelegenste, am weitesten, am meisten entfernt. [tet.]
Verstaad, adj. gestählt, ge-, ver)här-
Verstaan, v. a. u. n. verstehen, begreifen, fassen, wohl merken; vernehmen, im Vernehmen stehen; sich zu etwas verstehen; sich auf etwas verstehen; erwarten, fordern, verlangen, dulden; sich verstehen (im Pfandhause); steif werden vom Stehen; die Zeit mit Stehen verwenden. -baar, adj. u. adv. verständlich, deutlich, leicht (zu verstehen, - zu fassen. -baarheid, f. Verständlich-, Deutlichkeit, Klarheit. -lijk, adj. u. adv. verständlich, deutlich.
Verstal(en, v. a. verstählen, stählen, mit Stahl härten, erhärten, hart machen. -ing, f. Stählung, Verstählung.
Verstand, n. Verstand, Vernunft, Denkkraft, Geist, Kopf; Sinn, Meinung; Verstandnis. -elijk, s. -ig, adj. verständig, -nünftig. -sloos, adj. u. adv. vernunftlos, ohne Verstand, unverständig; thöricht, wahnsinnig; mit Unverstand. -sloosheid, f. Vernunftlosigkeit, Thorheit, Unverständigkeit. -houding, f. Verstandnis, gutes Vernehmen. -ig, adj. u. adv. verständig; -nünftig, klug, weise; mit Vernunft begabt. -igheid, f. Verständigkeit, Weisheit, Klugheit, Verstand. -iglijk, adj. verständig, weislich, vernünftig, vernunftmässig, mit Verstand, klügl.
Verstaren, v. n. verleichen, zerleichen, auseinander fallen, in Dauben fallen (von Fässern).
Versteen, f. adj. versteinert, in Stein verwandelt; erhärtet, verstockt. -ing, f. Versteinern, Verwandelung in Stein; fig. Verhärtung des Herzens und Gewissens.
Verstek, n. (in der Rechtsgelahr-

samk.) Verlust seiner Rechte; (Bei den Buchdruckern) Veränderung des Formats. -en, v. a. ver-stechen, anders stechen, anders wo stechen; ver(stecken, -bergen, -heimlichen; berauben, verlustig erklären; die Druckform erweitern (Druckerw.) -ing, f. Verstocken, Ver(steckung, -bergung, -heimlichung; Beraubung eines Rechts; Erweiterung der Form (in der Druckerei).

Verstell(en, v. a. flicken, ausbessern, bös; wieder in Ordnung bringen, reparieren. -en, n. das (Flick-)en, -Ausbessern. -er, m. -steller, f. Flicker, Ausbesserer, f. Flicker. -inn, -ing, f. Ausbesserung, das Flicken, Wieder(zurichtung, -herstellung; das Stellen oder Ausbessern einer Uhr; das Stimmen eines musikalischen Instruments.
Versterf, n. Absterben, Sterbe-, Todes)fall. -baar, adj. u. adv. erbffählig. -nis, f. Erbfall, Absterben, Erbschaftsfall, Zufall einer Erbschaft. -regt, n. Erbtheilungsrecht, Erbrecht, Erbfolgerecht.

Versteroving, f. Absterben, Versterben, Tödtung, Tod; Absterbung eines Körpers oder Gliedes desselben, der Krebs, der kalte Brand (in der Wundarzneik.)

Verstoktheid, f. Verstocktheit, Hartnäckigkeit.

Verstom(men, n. -ming, f. das (Ver-)stommen, -Stumm werden.

Verstomp(en, v. a. u. n. stumpfen, abstumpfen, stumpf machen, den Verstand (schwächen, -benebeln; stumpf werden. -ing, f. das Abstumpfen, die Abstumpfung; Schwächung; das Stumpf werden.

Verstoord(er, m. Störer, Zerstörer, Beunruhiger; Verwüster. -heid, f. Gram, Grimmigkeit, Zorn, üble Laune, Unruhe des Gemüths.

Verstouten, v. a. u. r. kühn-, muthig-, stolz-, verwegen) machen; sich (eikühnen, - die Freiheit nehmen.

Verstramm(en, v. a. u. n. erstarren, starr-, steif-, unbiegsam) machen, -) werden. -ing, f. Erstarren, Steifigkeit, Ersteifung. [-strichen.
Verstrekken, adj. ver(laufen, -gangan, -Verstrekken, v. n. u. a. ge(reichnen, -langen, dienen, hinreichend sein; ver(strecken, -schiessen, leihen, borgen.

Verstrengen, v. n. strenger werden, an Strengen zunehmen.

Verstrooij(ing, f. Zerstreung. -elingen, m. u. f. plur. Flüchtlinge, flüchtige-, zerstreute-, verjagte) Leute. -en, v. a. ver-, zer)streuung, aus einander treiben. -ing, f. Zerstreung.

Verstuiken, v. a. u. n. ver(renken, -stauchen, -drehen.

Verstuw(ing, f. das Verstauben, Zer)stöbern.

Vertal(en, v. a. übersetzen, dollmet-schen. -er, m. Uebersetzer, Doll-metscher. -ing, f. Uebersetzung.

Verte, f. die (Ferne, -Weite.

Verteer(baar, -lijk, adj. u. adv. verdaulich; ver(zehrbar, -sehrlich, -thulich. -baarheid, f. Verdaulichkeit. -der, m. Ver(zehrer, -schwen-der, Durchbringer.

Vertegenwoordig(er, m. Vergegenwärtiger, Representant, Stellvertreter. -ing, f. Vor-, Dar)stellung, Vergegenwärtigung, Repre(sentation, -sentation.

Vertell(en, v. a. erzählen, vermelden, eine Geschichte ertheilen, eine Geschichte mittheilen; sich erzählen, im Rechnen oder im Zählen sich irren. -er, m. Erzähler. -ing, f. Erzählung, Märchen, Fabel. -ingja, n. Märchen, kleine Erzählung, Sage, Fabelchen.

Vertiend(en, v. a. ver(zehnten, -zehden, die Zehnden-, Zehnten) heben, -geben, - abgeben. -er, m. der Zehnen(der-, ter-, Zehentheber. -ing, -tiening, f. Verzehndung, das Abgeben-, das Heben) der Zehnten.

Vertier, m. Ab(zug, -satz, Ver(trieb, -kauf, Handel. -en, v. a. absetzen, vertreiben, ver(handeln, -kaufen, -See)wort), viel Schifferth haben. -ing, f. Absatz, Vertrieb; s. vertier. [thun.]

Vertijen, v. a. verwerfen, Verzicht
Vertimmering, f. Ausbesserung, Erneuerung, das (Ver)bauen, - Ver-zimmern, die Veränderung an einem Gebäude.

Vertin(nen, v. a. ver-, über)zinnen. -ning, f. Verzinnung. -sel, n. Verzinnung, Uebersinnung, Ueberszung von Zinn.

Vertolk(en, v. a. verdollmetzen, übersetzen, auslegen, erklären. -er, m. Dollmetscher, Uebersetzer; Ausleger. -ing, f. Verdollmetzung, Uebersetzung; Auslegung, Erklärung.

Vertonnen, v. a. in andere Tonnen oder Fässer (über)packen, -über-sapfen, -übergießen, die Seeton-

nen (verlegen, - anderswohin legen).

Vertoog, n. Beweisrede, Abhandlung, Aufsatz, Darstellung, Abbildung, Vorstellung. -scheit, f. Entwurf-, Plan) zu einer Abhandlung oder Rede. -stoel, s. *Predikstoel*, *Spreekstoel*, m. Kanzel, Rednerstuhl. -voerder, s. *Woordvoerder*, m. Redner, Wort-, Beweisführer, Anwalt.

Vertoon(er, m. Vorzeiger, Anzeiger, Vorsteller, Acteur, Schauspieler, Person in einem Schauspiel. -ing, f. Vor)stellung -zeigung, Anzeigung; Aufstellung zur Schau; schriftliche oder mündliche Darstellung, Vortrag. -plaats, f. Schauplatz, -bühne.

Vertoornen, v. a. u. n. erzürnen, -grimmen, -ornig (machen); -werden, sich erzürnen.

Vertrag(en, v. n. u. a. träge-, nachlass-, fahrlässig-, faul-, lau) werden; versögern, aufhalten, verschieben, aussetzen, keinen Fortgang machen. -ing, f. Versögerung, Verzug.

Vertrappen, v. a. s. treten, unter die Füße treten, s. *trampelen*. -n. -trapping, f. das Zertröten, Zertrampeln.

Vertrék, n. Abreise, Abzug; Aufbruch; Zimmer, Stube, Gemach, Kammer. -je, n. Stübchen, Zimmerchen, Kämmerchen. -brief, (beim Seewesen) m. Abzugsbrief. -ken, n. das Ver(ziehen-, -serren) des Mauls; das (Verreisen, -Abreisen, der Abzug. -king, f. Ver(zichung, -zerrung) des Gesichtes, -des Mundes, Zuckung, Verzuckung.

Vertroude(de, m. u. f. Vertrauter, -te, Freund, -inn. -elijk, adj. vertraulich. -elijkheid, f. Vertraulichkeit. -eling, m. u. f. Vertrauter, -te. -en, v. u. sich wieder verhehlen; misheirathen, eine Misheirath thun; die Trauung wiederholen. -en, n. das Vertrauen, die Zuversicht, die (Hoffnung, -Erwartung, das Zutrauen; die wiederholte Verhehlung. -ing, f. die zweite Heirath; Wiederholung der Trauungsfeierlichkeit, Misheirath.

Vertsaagd, *verzaagd*, adj. verzagt, furchtsam, muthlos. -heid, f. Verzagttheit, Furcht, Muthlosigkeit.

Vertanker, n. Toianker, Bei-, Gabel)anker. -jen, v. a. (Schifferw.) den Toianker auswerfen, ver(teil-

en, das Schiff vorn und hinten mit einer Schanze versehen.

Vertuining, f. Ver(zäunung, -schanzung eines Schiffes; Umzäunung eines Landstückes oder Gartens.

Vertwijfeldheid, f. Verzweiflung, das Verzweifelte.

Vertwijfeling, f. Verzweiflung, s. *Wanhoop*.

Vertsaagd, s. *verzaagd*, adj. u. adv. verzagt.

Vervaard, adj. u. adv. leicht erschrocken, furchtsam, schreckhaft, blöde, scheu, bange. -heid, f. Furchtsam-, Bangigkeit, Erschrockenheit. -diging, f. Verfertigung, Zubereitung. -lijk, adj. u. adv. erschreck-, fürchter-, entsetzlich, grausam. -lijkheid, f. Fürchterlich-, Erschrecklichkeit. -tijd, s. *verhuistijd*, m. Ausziehezeit.

Verval, n. Verfall, Rückgang, Untergang; Abnahme; das Abnehmen oder Fallen des Wassers; Trinkgeld, Vortheil. -dag, m. Verfall(tag, -zeit, Zahltag, -ien, n. das Verfallen; das Gerathen. -len, adj. bauffällig; zergangen, erschienen, fällig. -scher, m. Verfälcher. -sching, f. Verfälschung. -tijd, m. Verfallzeit (eines Wechsels).

Vervangen, n. das (Ver-, -Auf)fangen; -Ablösen; das Verfangen, (Steif) werden eines Pferdes.

Verrederen, *verrezenen*, v. a. m. ausern, die Federn wechseln. s. *Ruiden* u. *Ruijen*.

Verrezenen, v. a. Torf sand ausgraben; den Torf ausgraben.

Verre(en, v. a. u. n. verdriesslich-, lästig-, beschwerlich) fallen, -sein; verdriessen. -end, adj. langweilig, verdriesslich. -ing, f. Langeweile, Beschwerlichkeit, Verdriesslichkeit, Misvergnügen.

Verzell(en, v. a. die Haut (ändern, -wechseln, verhäuten, eine andere Haut bekommen. -ing, f. Verhäutung, Wechsel der Haut.

Verversch(en, v. a. erfrischen, -quicken; laben, wässern; erneuern, auffrischen, aufs neue anstreichen, -malen, frisch übermalen; im Wasser das Salz ausziehen. -ing, f. Erfrischung, -quickung, Labung, Labsal; Auffrischung; Auswässerung von gesalzenen Speisen.

Vervoeging, f. Verfügung, Schickung, Einrichtung, Anordnung; Zusammenfügung, Verbindung;

Verbungung, Abwandlung, Conjugation (in der Sprachlehre).

Vervoer(baar, adj. u. adv. verführbar, was verführt oder verfahren werden kann. -d, (part.) adj. verführt, übergebracht; aufgebracht, in Zorn gesetzt; entückt. (adv.) zum Henker! verzweifelt. -ing, f. Verführung, Wegführung; Reizung; heftiger Zorn; Entückung.

Vervolg, n. Verfolg, Folge; Fortsetzung, Anhang, Nachlese; Bestätigung. -ens, adv. folgend, vorderst, ferne, demnächst, weiter; nach einander. -er, m. Verfolger, Unterdrücker, Wüthrich, Tyrann, Nachsetzer, Fortsetzer. -ing, f. Verfolgung, Nachsetzung, Fortsetzung. -ster, f. Verfolgerinn; Fortsetzerinn.

Vervorder(en, v. a. fortsätzen, fördern, befördern; beschleunigen, sich eilen. -ing, f. Fortsetzung, Forderung, Beschleunigung.

Vervorm(en, v. a. eine andere Form oder Gestalt geben, verstellen, verändern. -ing, f. Verwandlung, Umbildung, Metamorphose.

Verwouden, *voowen*, v. a. ver-, um-) falten, anders(falten-, zusammen-) legen.

Vervredden(en, v. a. u. n. veräusern, verkaufen, alieniren, einem andern (überlassen, -übergeben, das Eigenthum einer Sache abstoßen; ab-, ent)wenden, -sichen, entfremden; entfernen; in fremde Hände(kommen, -übergehen; fremde-, scheu) machen, -werden; entwöhnen; entwöhnt werden. -heid, f. Fremdheit, Blädigkeit, Schüchtern-, Scheuheit, Befremdung. -ing, f. Veräusserung; Entfremdung, Entwöhnung; Befremdung, Abgeneigtheit, Ab(neigung, -wendung.

Vervries(en, v. n. erfrieren, vor Frost und Kälte vergehen. -ing, f. Erfrieren.

Verwringen, s. *wringen*, v. a. ver(winduen)-renken.

Vervoeging, f. Verfrüherung, Frühersetzung, Vorgröifung, Anticipation, Anticipation.

Vervolgijk(en, v. a. erfreuen, erheitern, froh machen, sich (erheutern, -lustig und vergnügt machen. -ing, f. Er(freueung, -heiterung.

Vervuil(ing, f. Fäulung, Fäulnis, Verfaulung, das (Verwesnen, -Verderben; das (Verschmutzen, -Verschmutzen, -Verstinken.

Vervullen(en, v. a. erfüllen, anfüllen,

vollmachen; ergänzen; voll(suchen, bringen, durchführen, ausüben, nachkommen; befriedigen, erhöhen; (sein Versprechen) halten oder nachkommen. -er, m. Voll(bringer, -zieher, Erfüller. -ing, f. Anfüllung, Ausfüllung, Erfüllung, Vollbringung, Ausübung; Ergänzung; Befriedigung.

Verw, verr, verf, verus, f. Farbe. -e, s. *verf*, f. Farbe. -sloos, adj. u. adv. farbenlos, ohne Farbe. -en, v. a. färben, mit einer Farbe anstreichen; roth-, schwarz, grün) färben. -er, m. Färber, Seiden-, Wollen)färber; Sudelmaler, Anstreicher von Gebäuden. -erij, f. Färberei, Werkstatt eines Färbers. -ersketel, *verwketel*, m. Färbekessel. -ing, f. *Het verwen*, n. Färbung, das Färben, das Anmalen. -ketel, f. Färbekessel. -kooper, m. Farbenhändler. -kuip, f. Farben(zuber, -fass, -kuve. -kwaast, m. Farben(quast, -pinsel. -loof, n. Fustet, Fustel, Gelbholz, gelbes, falsches) Brasilienholz, Parückbaum, Färbbaum, Farblaub, Rhus Cotinus. -mijt, f. Färbemilch. -ster, f. Färberei. -stof, -stoffe, f. Farbe, Färbzeug, -materialien. -verkooper, m. Farbenhändler. -winkel, m. Farben(bude, -laden, -kram. -verijver, m. Farbenreiber.

Verwaand, adj. u. adv. ver(wegen, -messen, trotzig, stolz, aufgeblasen, eingebildet, voller Einbildung, frech, naseweis. -elijk, adv. ver(wegen, -messen, voller Hochmuth, auf eine trotzige Art, selbst-einbildend. -heid, f. Verwegen-, Vermessen)heit, Stolz, Hochmuth, Selbsteinbildung, Trots.

Verwaar(borgen, v. n. verbürgen, etwas von Pfande geben. -borging, f. Verbürgung. -digen, (sich) v. a. u. r. würdigen, sich (würdigen, -horablassen, -die Mühe nehmen. -loozen, v. a. ver(wahrlosen, -nachlässigen, -säumen. -looser, m. Ver(wahrloser, -nachlässiger, -säumer; nachlässiger, saumeliger) Mensch. -loozing, f. Ver(wahrlosung, -nachlässigung, -säumniss, -absäumung.

Verwant, adj. u. adv. ver(wandt, -schwiegert, anverwandt. -schap, f. Verwandtschaft, Blutsverwandtschaft; die sämtlichen Anverwandten.

Verward, (part.) adj. u. adv. ver(wirrt, -worren, in Unordnung;

seratret. -elijk, adv. verwirrt, unordentlich, auf eine verwirrte Art. -heid, f. Ver(worrenheit, -würrung, Empörung, Aufruhr, Unruhe im Lande.

Verwarr(en, v. a. u. n. verwirren, in Unordnung (bringen, -gebracht werden; verstricken, verstrickt werden, sich (verwickeln; -verwirren, verwirrt werden. -ing, f. Ver(würrung, -worrenheit, Unordnung, der Wirwar.

Verwaten, adj. u. adv. ruchlos, gottlos, vor(messen, -wegen; im Bann gehalten. -heid, f. Ruchlosig-, Gottlosigkeit)keit, Vermessen-, Verwegen)heit.

Verwater, adj. verwässert, durch Wasser verdorben; eingewässert. -heid, f. Steifigkeit, Råhe (eine Pferdekraukheit).

Verweek(en, v. a. erweichen, weich-, zu weich) werden lassen; verwässern. -ing, f. Erweichung, Verwässerung.

Verwekk(en, v. a. er)wecken, -regen, -muntern, aufmuntern, reizen; hervorbringen, erzeugen; verursachen, anstiften. -er, m. Anstifter, -reizer, -hetzer; Urheber; Erzeuger, Hervorbringer. -ing, f. Erweckung, Erregung, Ermunterung, Anstiftung; Erzeugung, Anreizung.

Verwouf, -we'fel, -wulf, -wouf, n. Gewölbe, Schwibbogen.

Verwelkomen, v. a. bewillkommen, willkommen heißen. -ing, f. Bewillkommung; das Willkommen, der Willkom.

Verwelven, v. a. wölben, überwölben.

Verwenn(en, v. a. a. n. abge-), ent-)wöhnen; übel gewöhnen, verwöhnen; abgewöhnt werden, entlernen. -ing, f. Ver-, Ent-, Abge-)wöhnung.

Verwensching, f. Ver(wünschung, -fluchung.

Verwerd, s. verward, adj. u. adv. ver(wirrt, -worren.

Verwer(en, v. a. u. n. wehren, vertheidigen, behaupten; sich wehren; Widerstand bieten; von der Sonnenhitze verbrennen, von der Luft und der Witterung fleckigt werden. -end, (part. von verwerpen) adj. verwehrend, vertheidigend; verwarderwijze, adj. vertheidigend. -er, -woerder, m. Vertheidiger, Verwehrer, Anwalt (in Gerichtssachen). -ing, f. Ver(theidigung, -wehrung, Widerstand.

Verwerp(elijk, adj. u. adv. verwerflich. -elijkheid, f. Verwerflichkeit. -eling, m. u. f. Ver(worfe)ner, -te, -stossener, -ne, -dammtter, -ne. -ing, f. Ver(werfung, -stossung, -achtung.

Verweer(en, v. a. erwerben, erhalten, erlangen, bekommen, mächtig werden. -ing, f. Er(werbung, -langung, -haltung.

Verwijgelen, v. n. wanken, wackeln. Verwijd(en, v. a. erweitem, weiter machen. -eren, v. a. entfernen, zer(theilen, -trennen, scheuen machen, von sich verseuchen. -ering, f. Entfernung, Zertheilung, Trennung, Uneinigkeit. -ing, f. Erweiterung.

Verwijfd, adj. u. adv. weibisch, feig, verweichlicht, wollüstig, verärtelt, zärtlich. -heid, f. Weiblichkeit, Versärteltheit, Weiblichkeit, Verweichlichung, weibisches Wesen.

Verwijt, n. Verweiss, Vorwurf, Tadel. -ing, f. Verweiss, Vorwurf, Tadel.

Verwijs(en, v. a. ver(weisen, -urtheilen, Urtheil sprechen, verdammen. -ing, f. Ver(weisung, -urtheilung.

Verwikken, v. n. u. a. wanken, wackeln, bewegen, sich (bewegen, -rühren.

Verwild(er)en, v. n. verwildern, wild-, wüste-, öde-, unordentlich-, sittsam-, ächtlos-, roh-, ungesittet) werden. -ing, f. Verwilderung, Wüstheit, Verödung; Unsittsamkeit, Rohheit.

Verwin(aar, m. Ueberwinder, Sieger, Obsieger. -ares, f. Siegerinn. -elijk, adj. u. adv. überwindlich, besiegbar, was besiegt-, bemächtigt) werden kann. -elijkheid, f. Ueberwindlich-, Besiegbar)keit. -en, v. s. überwinden, be(siegen, -mächtigen, unterbringen, siegen, absiegen, erobern, bezwingen, überkommen. -er, s. -aar, m. Ueberwinder. -ing, f. Ueberwindung, Sieg; Eroberung.

Verwijtigen, v. a. wissend machen, zu wissen thun, benachrichtigen, Nachricht geben. -ing, f. Benachrichtigung, Kundechaft.

Verwoed, adj. u. adv. wüthend, rasend, toll, grausam. -elijk, adv. wüthend, rasend, unmenschlich, grausam, gråulich, auf eine grausame Weise. -heid, f. Wuth, Raserei, Grausam-, Unmenschlich)keit, Tollheit.

Verwoest(er), m. Verwüster, Zerstörer. -ing, f. Ver(wüstung), -tilgung, -heerung, Ausrötung, Zerstörung.

Verwonder(enswaardig), adj. u. adv. be-, ver(wunderungswürdig, -ing, f. Ver-, Be)wunderung, das (Erstannen, -Entsetzen. -ingsteeken, n. Verwunderungszeichen (in der Sprachlehre, Signum Exclamationis). -lijk, adj. u. adv. wonder-, verwunderlich, ver-, be)wunderens(werth-,würdig; wunderbar, seltsam, sonderbar; auf eine wunderliche Art. -lijkheid, f. Bewundernswürdig, Wunderbar-, Wunder)lichkeit. [dung.]

Verwonding, s. Kwetsing, f. Verwundung.
Verwonneling, m. u. f. Ueberwunderner, -ne, Besiegter, -te, der-, die Ueberwundene.

Verwormen, v. n. wurmstichig-, wurmig) werden.

Verworping(eling), s. *verworpeling*, m. u. f. Verworfenner, -ne, Verstosser, -ne, -elijk, s. *Verworpelijk*, adj. u. adv. verwerflich. -enheid, f. Verworfenheit, Nichtswürdigkeit.

Verwortel(en), s. *inwoortelen*, v. n. einwurzeln. -ing, f. das Einwurzeln.

Verwrikking, f. Bewegung, das Schütteln; Ver(re)nkung, -stauung eines Gliedes.

Verwringing, f. Ver(drehung; -wendung; -renkung, das Verstauchen.

Ver(wulf-, wulft)n-gewölbe, Schwibbogen; Hinterbogen eines Schiffes.

Ver(wulven), s. -welen, v. a. wölben, überwölben. [gen.]

Ver(wurgen), s. -worgen, v. a. erwürzen.
Verzacht(en), v. a. u. n. besänftigen, mildern, lindern, gelind-, sanfter-, erträglicher) machen; versüßen; sanfter-, erträglicher) werden. -end, (part.) adj. lindend, schmerzstillend, besänftigend. -er, m. Besänftiger, Linderer. -ing, f. Besänftigung, Linderung, Milderung, das Milderwerden.

Verzad(elijk), adj. u. adv. ersättlich, zu sättigen. -elijkheid, f. Ersättlichkeit. -en, s. -igen, v. a. sättigen; den Samen serstreuen. -end, s. -igend, adj. sättigend; nahrhaft.

Verzadig(en), v. a. sättigen, den Hunger-, die Begierde) befriedigen. -dheid, f. Satttheit, Sättigung, -éng, f. Sättigung.

Verzak(en), v. a. ver(sagen, -läugnen, ab-, ent)sagen, abschwören,

abfallen. -er, m. Verläugner, Abtrünniger. -ing, f. Verläugnung, Abschwörung, -fall; Ab-, Ent-, Ver)sagung.

Verzamel(en), *Verzamen*, v. a. u. n. sammeln, versammeln, zusammenbringen, zusammenkommen, sich versammeln. -ing, f. Sammlung, Versammlung, Zusammen(kunft, -tragung, -fassung. -plaats, f. Sammelplatz, Versammlungsplatz, -ort; Bewahrungsort, Magazin.

Verzand(en), v. n. versanden, voll Sand gerathen, durch Sand verdorben werden, mit Sand angefüllt werden; auf den Sand (fahren; -stranden. -ing, f. das Versanden, die Versandung, Verstopfung eines Flusses durch Sand.

Verze, f. Ferse.

Verzeemen, v. a. seimen, Leder (seimen; -weigerhen, zum Seimen verbrauchen; mit Seimischleder bekleiden.

Verzeue(dheid), f. Seekrankheit, Ekel, Brechsucht. -en, v. n. seekrank (werden, -sein; sich (ekeln, -erbrechen.

Verzegeling, f. Versiegelung; Schuldenkenntnis, gerichtlich bewährte (Schuldverschreibung, -Obligation, -Schuldforderung.

Verzeisen, (Schifferw.) v. a. versaisen, umdrehen.

Verzek(er)aar, m. Versicherer, Seeverversicherer; s. *Assuradeur*, -brief, m. Versicherungsschein, Assekuranz, Police, (Handlungsw.) -d, adj. u. adv. versichert. -en, v. a. Versichern, bestätigen, bekräftigen; vergewissern; asssekurieren, verhaften, in Verhaft nehmen, sich einer Sache oder einer Person bemächtigen. -geld, n. Versicherungsgeld, Assekuranz, Geld das man für die Assekuranz bezahlt. -ing, f. Versicherung, Bestätigung, Bekräftigung; Sicherheit, Asskuranz; Ver(haft, -wahrung, Verhaftung.

Verzeilen, v. a. verseilen, die Seile anders befestigen, von neuem mit Tauen oder Seilen versehen. -, n. irre segeln, den Kurs verfehlen im Segeln.

Verzellen, v. a. vergesellschaften, begleiten, vergesellen, Gesellschaft leisten. -ing, f. Ver(gesellschaftung, -gesellschaftung, Begleitung.

Verzen, s. *verze*, f. Ferse. [tung.]

Verzend(er), m. Versender, Absonder; Factor, Kommissionär, Spe-

ditör. -ing, f. Versendung, Ab(=sendung, -schickung, Fortschickung, Spedition. [nen, Sengen.]

Verzenging, f. Versengung, Abbrechen.

Verzet, (part.) adj. versetzt.

Verzet, n. Beistand, Hülfe, (s. *Ontzet*); Unterstützung; Voratz; Vergnügen, Zeitvertreib, Esholung; Karte die einem Trumple hilt (im Kartenspiel). -ten, v. a. u. r. versetzen, an einen andern Ort setzen, verrücken, verkehrt setzen; wohin stellen das man es nicht wiederfinden kann; anders(setzen, -einfassen; besetzen; einem einen Stoss versetzen; ver(stopfen, -wehren, -lauern, verlegen (den Pass oder Zugang); verpfänden; zu Pfande geben, ins Pfandhaus bringen; auf die Wette setzen; (die Traurigkeit) ver(setzen, -gesen), verbiten, bewegen, erweichen, überreden; erschrecken, entsetzen, erschüttern (durch böse Nachrichten); sich (die Grillen vertreiben, -belustigen. -ter, m. -ster, f. Versetzer, -inn; einer der -eine die) etwas verpfändet; Edelsteinsetzer, -inn. -ting, f. Versetzung, das Versetzen, die Verpfändung, Pfandverschreibung; Umsetzung von Edelsteinen; Veränderung; das Vergessen seines Grams, Belustigung.

Verzien, n. das Versehen, der Fehler, das Fehlschen; Versorgung. -ing, f. Verselung, Versorgung.

Verzigttop, m. Sichtkorn-, Visier) eines Schiessgewehrs; Ziel worauf ein Stück-, eine Kanone) gerichtet wird.

Verzij(en), v. a. u. n. durch (seihen, -seigern, -laufen lassen; -rinnen, -träufeln. -ing, f. Durch(seihung, -seigung, das Ver(seihen, -seigen, -fließen, -rinnen, -träufeln, Filtrirung. -vat, n. Durchschlag, Filtrirmachine. [rung.]

Verzilvering, f. Ver-, Ueber)silber-

Verzinn(en), v. a. u. r. er(sinnen, -dichten), aus(sinnen), -denken, erfinden; bedenken, wohl überlegen, erwägen; sich (irren, -verreden, -verschreiben, -verrechnen. -ing, f. Er(sinnung, -findung; -dichtung; Vorirren, Irrthum, Fehler (im Reden, -im Schreiben, -im Rechnen.

Verzoek, n. Er-, Go)such, Bitte. -en, v. a. ersuchen, bitten, einladen; verlangen, begehren; prüfen, erfahren; zu verfahren suchen, anfechten, zum Bösen reizen. -er,

m. Ver(sucher, -führer, Anfechter; Eräucher, Frager, Ansucher. -ing, f. Versuchung, Anfechtung, Anreizung zum Bösen, Verführung. -meester, (Requestmeester), m. der die Suppliken-, die Bittschriften) annimmt und einhändigt. -schrift, n. Bittschrift, Supplik.

Verzoen(baar, adj. u. adv. versöhnbar, -lich. -baarheid, f. Aussöhnbar-, Versöhnlichkeit. -dag, m. Versöhnungstag. -deksel, n. Deckel der Bundeslade bei dem jüdischen Gottesdienste. -en, v. a. er-, aus)söhnen, versöhnen, befriedigen. -end, adj. ver-, aus)söhnend. -er, m. Versöhner, Befriediger, Aussöhner, Vermittler, Bemittler. -ing, f. Versöhnung, Befriedigung, Aussöhnung, Ver-, Be)mittlung. -lijk, adj. u. adv. aus-, versöhnlich. -lijkheid, f. Ver-, Aus)söhnlichkeit. -offer, n. Versöhn-, Sühn)opfer.

Verzoeten, v. a. versüssen, süß-, süßer machen; verangenehmen, lindern, erleichtern. -ing, f. Versüssung, Linderung, Erleichterung.

Versorgen(en, v. a. ver(sorgen, -sehen, ausstatten; anschaffen, verschaffen. -er, m. Versorger. -ing, f. Versorgung; Ver-, An)schaffung. -ster, f. Versorgerin.

Versot, adj. erpicht, vernarrt, sehr gesetzt auf etwas. -heid, f. Erpichtheit, Vernarrtheit. -ten, v. n. vernarren, zum Narren werden, auf etwas erpicht werden, nährisch verliebt in etwas sein.

Versuim, n. Ver(sümmnis-, -nachlässigung, -wahrlosung, -verlust) von Zeit oder der Gelegenheit. -achtig, versuimelijk, adj. u. adv. saumlessig, nachlässig, fahrlässig. -achtig, versuimelijk)heid, f. Saumseligkeit, Nach-, Fahrlässigkeit. -en, v. a. versümmen, ver(absümmen, -nachlässigen, -wahrlosen, -lieren, -lohnen gehenlassen. -enis, versuiming, f. Versümmnis; s. versuim.

Versuip(en, v. a. u. n. ver(saufen, -trinken, durch Saufen verschwenden; er(saufen, -trinken; sich (er)saufen, - im Wasser erstickern, -versaufen, seine Gesundheit (ver)trinken, - versaufen. -en, n. das (Versaufen); Er-saufen, -Ersaufen. -er, m. Ver-säufer, Kräuser.

Verwijging, f. Verschweigung, Geheimhaltung, Verschwiegenheit.

Vesper, f. die Vesper, Abendgebet der römischkatholischen Kirche. -brood, n. Vesper-, Abend)brod. -preek, f. Vesperpredigt, Abendpredigt. -tijd, m. Vesperzeit.

Vest, f. Feste, Verschanzung, Schanze, Wall, Stadtwall. -, n. Weste, Kamisol.

Vestaal, Vestaalsche (maagd, -non, f. Vestalinn, Nonne der Göttin Vesta (bei den Römern); eine keusche Jungfer.

Vestaalch, adj. vestalisch, sur Vesta gehörig.

Vest(en, -igen, v. a. festigen, befestigen, grundfesten, gründen, begründen; heften, richten. -ing, f. Gründung; Heftung, Richtung. -ing, f. Festung, Festungswerk. -ingbouw, m. Festungsbau. -ingbouwer, m. Festungs(bauer, -baumeister, -bauverständiger, Ingenieur. -ingbouwkunde, -ingbouwkunst, f. Festungsbaukunst, Kriegsbaukunst. -ingbouwkundige, s. -bouwer. -werk, n. Festungswerk.

Vet, n. Fett, Schmeer, Schmalz. -, adj. u. adv. fett, feist, gemästet; wohl gedüngt, fruchtbar; schmierig, fettig, schmutzig; fig. reich, ergiebig; reichlich, verschwenderisch. -achtig, adj. u. adv. fettartig, wie Fett, fettig, fetticht. -ader, f. Fettader.

Vet(gezwel, n. Fettgeschwulst. -heid, f. Fettigkeit. -je, n. Vortheilohen, kleiner Gewinn. -lijvig, adj. u. adv. fett-, voll)leibig. -lijvigheid, f. Volleibigkeit. -muur, m. Vierling, Maat(spergel, -kraut, kleines Vogelkraut mit Grasblättern (eine Pflanze). -sla, -salade, -tekous, -tik, f. Feld(salat, -lattich, Fettkousch (eine Küchenpflanze). -telijk, adj. ein wenig fett, fettig. -ten, v. a. fetten, fett machen, mästen, schmieren. -tesaar, f. Fettwaaren, Speck, Oel, Schmeer, u. s. w. -tecarier, m. Fettwaarenhändler, Fett(händler, -krämer, Speck-, Schmeer)händler. -tesawirswinkel, vetwinkel, m. Fettkrammer. -tig, adj. fettig, schmierig. -teigheid, f. Fettig-, Schmierigkeit, Schmeer. -tik, s. vetala, f. Fettich, Feldsalat. -vies, f. Fett-, Speck)losse. -vlies, n. Fett(haut (in der Zergl.k.). -weide, f. Fett-, Maat)weide. -weiden, v. a. u. n. Oehsen in die Mastweide treiben;

in der Weide grasen gehen; sich mästen. -weider, m. Vieh-, Oehsenhändler, der Oehsen oder Vieh mäset und verhandelt. -weiderij, f. Mästung des Viehes; Handel mit Mastvieh.

Veter, f. Schnur, Nestel. -en, v. a. schnüren, nesteln, zunesteln, mit einer Nestel oder Schnur zubinden. -gat, n. Schnürloch, Nesteloch. -klopper, -maker, m. Nestler; Nestel(beschliger, -macher. -naald, f. Schnur-, Nestel)nadel. -stift. -tje, n. Schnürchen, Nestelchen, Biemchen.

Veulen, n. Füllen, Fohlen, junges Pferd, junger Esel.

Vezel, f. Faser, Zaser. -achtig, vezelig, adj. faserig, zaserig. -ing, f. s. vezel, f. Faser, Zaser. -tje, n. Fäser(chen, Zäser(chen, -lein.

Vicaris, m. (fremd. W.) Vicar, -ius, Amts(ver)walter, -verweser, Stellvertreter, Statthalter.

Viceadmiraal, m. Viceadmiral. -kanselier, m. Vice-, Vize)kansler. -koning, m. Vice-, Vize)könig, Unterkönig. -president, m. Vice-, Vize)president.

Victorio, s. Overwinning, f. Sieg.

Victualie, s. Levensmiddelen, f. plur. Victualien, Lebensmittel, Proviant. -meester, m. Proviantmeister, Aufseher des Mundvorraths auf einem Schiffe.

Vier, s. vuur, n. Feuer. -, adv. vier (eine Zahl); vier gulden, vier Gulden. -, f. Vier (die Zahl), die Ziffer Vier. Daar staat eens vier, da steht eine Vier. -avond, m. Feierabend, Abend vor einem Festtag; Ruhestunde, die Ruhe nach einer Arbeit, Musse. -dag, m. Feier-, Ruhe-, Fest)tag. -dagig, adj. viertägig. -de, adj. der-, die-, das) vierte; vierte, viertel. -de daagch, adj. viertägig. -dedeel, n. der vierte Theil. -depart, n. vierthe Theil, Viertel. -derhande, -derlei, adj. viererlei. -dubbeld, adj. vier(doppel, -fach. -dubbel, adj. u. adv. viertausend. -en, v. a. feiern, feierlich begehen; pflegen, warten; schonen, auf etwas Rücksicht nehmen; nachlassen, nachgehen, schiessen lassen, los lassen. -endeel, n. Viertel (eines Ganzon, s. B. eines Oehsen, eines Käses, einer Tonne, eines Pfundes, einer Elle. -endeelen, v. a. vier(theilen, -teln. -endeeltje, n. Viertelchen (ein gewisses Maas). -entwintjponder, m. Vierund-

zwanzigpfänder, Vierteltkartau-
ne. *-geslagen*, (in der Schiffsbauk.)
adj. viergeschlagen, viermalge-
schlagen. *-hoek*, m. Viereck. *-hoek-
kig*, adj. viereckig. *-honderd*, adj.
vierhundert. *-honderdste*, adj. der-
die-, (das) Vierhundertste. *-jarig*,
adj. vierjährig. *-ing*, f. Feier, Feier-
ung; Schonung; Pflege, War-
tung; das (Nachgeben, -Loslas-
sen. *-kant*, n. Viereck, Quadrat.
-kant, adj. viereckig. *-kanten*, v. a.
viereckig machen, quadriren.
-kruid, n. eine Art Niesswurz.
-maal, adj. viermal. *-schaar*, f.
das peinliche Gericht, Gerichts-
ban, Richterstuhl; Saal wo die To-
desurtheile dem Verbrecher vor-
gelesen werden. *-schotig*, adj. vier-
schötig, grabhiederig, groes-
tark gebaut; tapfer. *-sprong*, m.
Kreuzweg, -gasse, -strasse. *-tal*,
m. Vierzahl. *-tandig*, adj. vier-
zackig, mit vier Zacken oder Zäh-
nen. *-tel*, *-tietel*, n. ein gewisses
Maass für Wein und starke Ge-
tränke der sechzigste Theil eines
Oxholts. *-root*, m. Vierfuß, ein
vierfüßiger Sessel. *-rozig*, adj.
vierfüßig. *-roest*, m. Vierfüßer,
Tetrach. *-voudig*, *-voud*, adj. u.
adv. vier(fach), -fältig.

Vies, adj. u. adv. zärtlich, ekel, spä-
he, delicat, versacht (im Essen);
delicat, kitschlich (von Inhalt); aus-
gesucht, fein (in Ausdrücken); wi-
drig, ekelhaft (von Geruch oder
Geschmack); reinlich, nett, den
Schmutz scheuend (in Lebensart
und Kleidung); sonderbar, seltsam
(im Betragen); wunderbarlich,
seltsam (von Farbe); seltsam, toll,
grillig (im Umgang). *-heid*, f. Zärt-
lichkeit, Verwöhnheit, Delicatesse,
Ekel, Kitsch-, (Kütz)lichkeit,
Reinlichkeit, Ekelhaftigkeit, Wi-
derlichkeit, Widrigkeit, Son-
derbar-, Seltsam-, Wunder-
lichkeit, Ziererei, gesiertes We-
sen, Affectation, Gewungen-
heit in seinem Betragen. *-hoofd*, n.
m. u. f. zärtlicher, eckelhafter,
delicater, versärterter -, ver-
weiohtlicher -, sonderbarer -,
wunderlicher -, grillicher -,
überaus und übertrieben reinli-
cher) Mensch; Zärtling, Weich-
ling.

Vies (vozen), f. plur. Grillen, närris-
che Einfälle, sonderbare Launen.
-igheid, s. *viesheid*, f. Zärtlich-
keit, Ekel.

Vijand, m. Feind, Gegner, Wider-

sacher. *De booze vijand*, der böse
Feind, der Teufel. *-elijk*, *vijandig*,
adj. u. adv. feindlich. *-selig*. *-
lijkheid*, f. Feindseligkeit, Feind-
lichkeit. *-in*, f. Feindinn. *-schap*,
f. Feindschaft; Hass, Gröhl.

Vijf, adv. fünf. -, f. Fünf (die Zahl).
-blad, n. Gänserich, Gänsekraut,
Tormentill (eine Pflanze), Torment-
tilla. *-de*, adj. fünfte. *-dedel*,
vijfdepart, u. der-, das) fünfte
Theil, das Fünftel; der fünfte
Band eines Werkes. *-dehalf*, *-te-
half*, f. Fünftelhalb (eine Münze): n.
fünftelhalb, vier und ein halb.
-derhande, *-derlei*, adj. fünfter-
lei. *-hoek*, m. Fünfeck. *-hoekboom*,
m. Karambole, gestirnte Pflau-
nen, A verrhoa carambola. *-kant*,
n. Fünfeck. *-*, adj. fünfeckig. *-oog*,
f. Fünflauge (ein gewisser Fisch).
-punt, f. Fünf(spitze), eck. *-tien*,
adv. fünfzehn. *-tig*, adj. u. adv.
fünfzig, halbhundert. *-ringerkruid*,
n. Fünffingerkraut, Fünfblatt, (ei-
ne Pflanze), Pentaphyllum. *-rin-
gortje*, n. Pelikan-, Gänse-, Vo-
gel)luis, (eine Art Flügelschne-
cke). *-vingervisch*, m. Fünffinger-
fisch, Schsauge, (ein Fisch, Cory-
phæna pendaactyla). *-rouder*, *-vout-
ter*, m. Fünffalter, Zwitterfalter, (ein
Schmetterling; auch die Schmet-
terlingsblume). *-voudig*, *-voud*, adj.
u. adv. fünf(fach), -fältig.

Vijf, f. Feige. *-eblad*, *-enblad*, n.
Feigenblatt; Vorwand, Beschöni-
gung. *-shoom*, m. Feigenbaum.
-shoon, f. Feigbohne, Lupine, Wolf-
bohne. Studenteuvirole. *-shoet*, *-
shorf*, *-emande*, f. Feigenkorb. *-
melk*, f. Feigen(saft, -milch. *-neter*,
m. Feigenesser, brauner Fliegen-
schuapper, kleine Grasmücke.
-onriek, f. Feigen(drossel, -schnepel,
(ein gewisser Vogel). *-gezwel*,
n. Feigwarze, Lustknopf. feigari-
ge Geschwulst. *-plant*, f. die
Feige; Kochenillienpflanze; in-
dianische Feige; Blattapfel, Sta-
chelbeere; die Tuna, (eine Pflanze
wovon es verschiedene Sorten
gibt). *-puist*, *-wrat*, s. *gezwel*.
-steen, m. Feigenstein. *-vogel*, s.
vijgenwink, m. Feigendrossel.
-wrat, f. Feigenwarze.

Vijf, f. Feile. *-en*, v. a. feilen, glatt
feilen, schaben, abschaben. *-enma-
ker*, m. Feilen(macher, -hauer,
-schmied. *-sel*, n. *-elstof*, f. Feil-
licht, -sel, -späne, -staub
Vijt, *Vijt*, f. Fingerwurm, Wurm am
Finger.

Vijver, m. Teich, Fisch(teich, -wei-
her. *-visch*, m. Teichfisch.

Vijze, *vijz*, f. Schraubbo, Winde,
Spille.

Vijzel, m. Mörser, -sel; Schrauben-
winde. *-en*, v. a. schrauben, auf-
schrauben, in die Höhe schrauben.
-hoofd, n. Loch einer Schrauben-
winde. *-ing*, f. das Aufschrauben;
Erhebung, Lobeserhebung.

Vilder, m. Schinder, Abdecker.
-kuil, m. Schind(grube, -anger,
-wesen. *-len*, v. a. schinden, ab-
decken, die Haut (abziehen, ab-
nehmen; fig. einen schinden, be-
rauben, aussaugen. *-ler*, s. *vilder*,
Schinder. *-lerij*, f. das Schinden;
Schindanger, Schinderwohnung.
-ling, f. *Met villen*, n. das Schin-
den. *-mes*, n. Schind(messer, -er-
messer. *-ster*, f. Schinderinn.

Vilt, f. Filz, Hutfilz, der Hut. *-ach-
tig*, adj. filzig, filz(artig, -ähnlich.
-en, adj. filzen, von Filz. *Een vil-
ten hoed*, ein Filzhut. *-kruid*, n.
Filzkraut, Flachs(seide, -dotter-
stange, wilder Flachs, Seiden-
kraut, Vogel-, Thim-, Hopfen-,
Nessel)seide, Leithaar, unserer lieb-
en Frauen Blumenhaar, falsches
Frauenhaar; Salbeistachel, (eine
Pflanze). *-laars*, f. Filzstiefel. *-ma-
ker*, m. Filzmacher. *-mantel*, m.
Filzmantel. *-schoen*, m. Filzschuh.
-zool, f. Filzsohle.

Vin, f. Flosse, Flossfeder eines
Fisches. -, f. Finne, Blutfinne.

Vinriech, m. Finnfisch, Spritzwall
(eine Art Wallfische).

Vinden, v. a. finden, erfinden, be-
finden; schicken, fügen, entschei-
den; sich einfinden. *-ing*, f. Erin-
dung, Entdeckung; Er(d)ichtung,
-sinnung.

Vinger, m. Finger. *-en*, m. plur. die
Finger. *-en*, v. a. fingern, mit den
Fingern (anrühren, -betasten, -
befühlen. *-hoed*, m. Fingerhut.
-hoedkruid, n. Fingerhutskraut,
Waldglockchen, Meerstachel,
Bergsamikel, (eine Pflanze), Digi-
talis. *-ling*, m. *-kapsje*, n. Finger(-
ling, -kappchen. *-ring*, m. Fin-
ger(ring, -reif. *-tje*, n. Finger-
chen, kleiner Finger. *-wijzing*, f.
Fingerreiz. *-worm*, s. *Vijt*, f. Fin-
gerwurm, Fick; böses Ding.

Vink, m. u. f. Fink(ein Singvogel),
Buch-, Roth-, Wald-, Flachs)ort
-ebaan, f. Finkenlang, Fink(wo
man die Finken fängt. *-en*, f. plur.
eingeschnittene Stücken Fleisch
mit einer Brühe angemacht. *-en*,

v. a. Finken fangen, finkeln. -
n. das Finkeln, der Finkenfang.
enbijter, m. Finkenbeisser, roth-
köpfiger Neuntöter, Würger mit
dem rothen Rücken, (ein Raubvogel).
-enet, n. Finken(netz, garn);
auf den Schiffen eine Brustwehre
von Seilen geflochten. **-enhuise**, n.
Finken(haus, -hütte. - **enkooi**,
-enkouw, f. Finkenbauer, Käfig. **-en-
huise**, m. Vogel, Sperlinge) milbe.
-enslag, m. Finken(garn, -netz.
-ensijd, m. Zeit (zum Finkeln,
zum Finkenfang. **-enwalk**, m. Fin-
ken-, Vogel) falke, Sperber, Fin-
kensperber. **-encanger**, m. Finken-
fänger. **-envangst**, f. Finkenfang,
das Finkeln. **-enweld**, n. Finken-
heerd, -feld. **-enzang**, m. Finken-
gesang, -schlag. **-mees**, f. Finken-
Kohl-, Spiegel-, Brandmeise,
grosse Meise (ein Vogel). **-net**, n.
Finken(netz, -garn.
Finkoarde, f. Sinn-, Ein)grün, Un-
grün, Streit-, Todtenkraut (eine
Pflanze), Clematis daphnoides.
Vinnig, adj. u. adv. spitzig, giftig,
scharf, derb, beissend, hart, streng,
böds, grimmig, heftig, hitzig, ge-
nau. **-heid**, f. Heftigkeit, Strenge,
Derbheit, Schärfe, Grimmigkeit,
Bitter-, Spitzigkeit. **-lijk**, adv.
derb, heftig, scharf, strenge, grim-
mig, beissend, schneidend.
Violenteen, m. Viole(n, Veilchen-,
Nelken)stein, Steinblüthe (eine
gewisse Steinart).
Violet, adj. viole(t, blau, viole(tfarbig.
Violetier, f. Levkoie (eine Blume).
Viool, f. Viole, Veilchen; Violine,
Fidel, Geige. **-hars**, n. Geigenhars.
-sijstroop, -**stroop**, f. Viole(n, Veil-
chen)saft, -sirup. **-speelder**, -**speler**,
m. Violinist, Geiger, Geigen-
spieler. **-tje**, n. Veilchen; Violin-
chen, Fidelchen, kleine Geige.
Visch, m. Fisch, Meer-, Fluss-,
Teich)fish. **-achtig**, adj. fishar-
tig, wie Fisch, fishicht. **Een visch-
achtige smaak**, ein fishchartiger
Geschmack, Fischgeschmack. **-angel**,
m. Fischangel. **-arend**, m. Fisch-
(-, See)adler, Entenstösser,
Rohrfalke (ein Raubvogel). **-bank**,
f. Fischbank. **-bem**, f. -korb. **-beun**,
f. -halter in einem Netzen. **-dag**,
m. -tag, Fasttag. **-dief**, m. -dieb,
Mewe, Meerschwalbe, (ein Vogel).
-eter, m. -esser, der gerne
Fische isst. **-graat**, f. -gräte. **-haak**,
m. -haken. **-handelaar**, m. -händ-
ler. **-heijgel**, m. -angel. **-hoek**, m.
-angel, -haken; Ecke oder Win-

kel wo sich viel Fische aufhalten.
-houder, **-houwer**, m. -halter,
-teich, -behältniss. **-jager**, m. -
fahrer, -händler; -jäger, der den
Fischen nachsetzt und sie schießt.
-kaak, **-kiefer**, -ohr. **-kaar**, f.
-kasten. **-ketel**, m. -kessel. **-kiewu**,
f. -kiefer, -ohr, Kieme. **-kooper**,
m. -händler, -krämer, -käufer.
-korf, m. -korb. **-kuil**, m. -grube,
-loch. **-kuisp**, f. -tonne, -zuber,
-küfe. **-lepel**, m. -löffel. **-lijm**, f.
-leim, Hausenblase. **-markt**, f.
-markt. **-net**, n. Fisch(netz -
-, garn. **-otter**, f. -otter; Flussot-
ter. **-pastei**, f. -pastete. **-poort**,
-thor. **-regt**, n. -recht, Fischer)-
recht. **-rijk**, adj. u. adv. fishreich.
-schob, f. Fischschuppe. **-spaan**,
f. -kelle, -schäumer. **-teef**, Fisch-
weib. **Eenen bek als eene vistef**
hebben, (Spr.) ein Maul wie ein
Fischweib -, ein grosses Maul,
eine gottlose Zunge) haben. **-tob**,
-tobbe, f. -küfe, -zuber, -fass,
-tonne. **-vanger**, m. -fänger.
-vangst, f. -fang. **-vrouw**, f. -händ-
lerinna. **-wijf**, n. -weib, -höcke-
lerinna. **-worm**, m. -wurm, Schleim-
aal, -wurm, Rauchbart, Sauger.
Fisssen, f. plur. die Fische. -, v. a.
fishen, Fische fangen; nach etwas
forschen.
Fischer, m. Fischer. **-ij**, f. Fische-
rei, Fischfang. **-sgild**, n. Fischer-
innung, -amt. **-snet**, n. Fischer-
net. **-spink**, f. Fischer(barke, -na-
chen. **-spring**, f. Fischerring; das
päpstliche Siegel. **-schuit**, **visch-
schuit**, f. Fischer(nachen, -kahn.
Vitriool, **Vitriool**, n. u. f. Vitriol. **-acht**-
tig, adj. vitriolartig, wie Vitriol.
-erte, n. Vitriolerz. **-geest**, m. Vi-
triolgeist. **-hut**, f. Vitriolhütte.
-koker, m. Vitriolsieder. **-kokerij**,
f. Vitriolsiederei. **-olie**, **-olie**, **-olif**,
f. Vitriolöl. **-zuur**, n. Vitriolsäure.
Vitse, f. Wicke.
Fitte, (in der Schiffsbau.) **Fitte**,
Sandreien, die Tiefe der Löcher,
die gehohlet werden, zu messen.
Fitten, v. a. (Schiffsw.) **fitten**, die
Bohrlöcher messen. -, v. a. ta-
deln, sich über Kleinigkeiten auf-
halten, wortsichten, splitterrich-
ten, kritisieren, bekritteln. -, n.
das (Tadeln, -Kritisieren.
Fitter, m. Tadel, Kritiker, Splitt-
richter, Wort(sichter, -Klauber-
-ij, f. Tadel, Kritikelei, Wort-
klaubererei, Tadelsucht.
Fivier, m. höllische Furie, Höl-
lendraeche, Toll-, Mord-, Brand-

Zirkel)wurm (ein sogenannter
Wurm).
Visier, m. Vezier, erster Minister
des Grossultans. -, u. das Visier,
das Gesicht; Visierkorn-, Ziel-
knöpfchen) einer Büchse oder Flin-
te, das Visier oder Ziel eines Ge-
schützes.
Vlaa, **Vlads**, f. Fladen, Eierkuchen,
Gericht aus Milch und Eiern.
Vlaag, f. Sturm, Schauer; An(fall,
-stoss; Laune; Zwischenraum;
Wehen einer Gebärenden.
Vlaak, f. Herde, Flechte um Woll-
dauf zu schlagen.
Vlaakster, f. Flockerinna, Wollflocke-
rinn.
Vlaameck, adj. flämisch, flandrich,
aus Flandern.
Vlaar, s. vier, f. Hollunder.
Vlads, **vlaai**, f. Fladen, Kuchen von
Milch und Eiern; **bessenvlade**, Jo-
hannisbeerfladen. **-appel**, m.
Fladenapfel, netzförmiger Fla-
schenbaum.
Vlads, **Flads**, s. vlade, f. Fladen.
Flag, f. Flagge, Schiffsfahne. **De**
vlag voeren, den Oberbefehl auf
den Admiralschiffe führen; sig-
den Meister spielen, überall oben-
schwimmen. **-doek**, n. Flaggen-
tuch. **-gedoek**, n. Flaggen(tuch.
-kapitein, m. -kapitän. **-man**, m.
Befehlshaber einer Flotte. **-schip**,
n. Flaggen(schiff. **-spil**, f. -stok, m.
-spille, -stock. **-toot**, f. -tute. **-voer-
der**, m. -führer, Admiralschiff, sig-
einer der sich sehr hervorath.
Flak, adj. u. adv. flach, eben, gleich,
grad. -, n. Fläche, Ebene, die Flä-
che der Hand. -, s. vlek, f. Flä-
cken, Maal, Makel. **-heid**, f. die Flä-
che, die Ebene, die Oberfläche,
Ebeneit. **-je**, n. Fleckchen; Maal,
Makelchen. **-te**, f. Fläche, Ebene,
Oberfläche.
Flam, f. Flamme, Feuerflamme.
-achtig, adj. flammig, wie Flam-
men, flammenartig. **-bloem**, f. Flam-
menblume, Philox. **-men**, v. n.
flammen, auf(flammen, -loderen,
lichter lohe brennen; funkeln,
blitzen; begierig, heissungrig)
nach etwas verlangen, breu(nen-
loderen (vor Liebe, vor Rache, u.
s. w.) flammenweise etwas be-
nagen. **-mend**, (part. adj.) flammend,
lodernd; funkelnd, blitzend; heis-
sungrig, stich sehnd; flammig;
-mennaad, s. vlammensteek, f. Flam-
men)naht, -stich. **-metje**, n. Fläm-
mohen, kleine Flamme, Zündhölz-

chen. -*mig*, adj. u. adv. flammig, mit
Flammen, flammendhulich, ge-
flammt. -*ming*, f. das Flammen, das
flammenve se Nâhen. -*ming*, f. das
Malen (in Schmelz, - im Feuer,
Malerei in Feuerfarben, Email-
lung. -*schilder*, m. Schmelzmal-
er, Emailierer. -*schilderen*, v. a. brenn-
schildern, in Schmelz-, mit
Schmelzwerk malen, emailieren.
-*stijze*, n. Brandfukke (ein Vogel).
-*tervig*, adj. flammig, streifig,
feuer(roth, -farbig.

Vlas, n. Flachs. -*achtig*, adj. flachs-
artig, flachsig, wie Flachs.

Vlas(baard, m. Flachsbart, der erst
auskemmende Bart; ein ankommender
Jüngling. -*blad*, n. Flachs-,
Lein)blatt. -*bloem*, f. Flachs(blum-
e, -blüthe. -*boom*, f. Flachsbaum,
Schlangenbeerenbaum. -*bouw*, m.
Flachsbau. -*braak*, f. Flachs(bre-
che, -riffel. -*dodder*, m. Flachs-
Lein)dodder, Sisskraut. -*haar*,
-*hair*, m. Flachs(ähnliche, -artige
Haare. -*hamer*, m. Flachs(breche,
-riffel. -*handel*, m. Flachshandel.
-*handelaar*, s. -*kooper*, m. Flachs-
händler. -*hekel*, n. Flachsheckel.
-*hekelaar*, -*hekelaarster*, f. Flachs-
hechler, hechlerin. -*hekelen*, v.
n. Flachsheckeln. -*kammer*, m.
-*kamster*, f. Flachsheckler, -inn.
-*kooper*, m. Flachshändler. -
kruid, n. Flachskraut, Waldflachs,
wilder Flachs, Feigwurz, Nabel-
kraut, Lein-, Horn)kraut. -*land*,
n. Flachsland, Flachs-, Lein)ecker.
-*linnen*, n. Leinwand; Linnen.
-*mark*, f. Flachsmarkt. -*molen*, m.
Flachsmühle. -*rokken*, n. Spinn-
rocken. -*sen*, v. n. fâern, flachs
âhlich, wie Flachs werden. -*sen*,
adj. flachsen; flâchen, aus Flachs
gemacht; *vlaseengaren*, flâchen-,
flâchen-, leinen) Garn. -*sig*, adj.
u. adv. flachsig, wie Flachs; *klas-
sig* haar, flachsiges Haar. -*testje*,
n. Spucknâpfchen. -*vink*, f. Flachs-
fink, Hânling. -*vrouw*, f. Flachs-
hândlerin. -*webbe*, f. Flachse-
webe, Gewirk von Flachs. -*winkel*,
m. Flachs(laden, -kram, -bude.
-*wijf*, s. -*vrouw*. -*zaad*, n. Lein-
Flachs)samen. -*zolder*, w. Flachs-
boden, -speicher.

Vlecht, f. Flechte, Haar(flechte, -zopf.
-band, n. Haar(band, -schnur.

Vlecht(en, v. a. flechten, zusammen-
flechten. -*er*, m. Flechter, Haar-
flechter. -*ting*, f. das (Flechten, Ge-
flochtene. -*kruid*, n. Flochtkraut,
Casytha. -*smoor*, f. u. n. Flocht-

schnur. -*werk*, n. Geflochtene,
Flechtwerk.

Vledermuis, *vledermuis*, f. Fledermaus,
Speckmaus, (unter d. Rollenschne-
cken) Traumschnecke, Fledermaus.

Vloesch, n. Fleisch (der Menschen,
- der Thiere, - der Vogel; - des Ob-
stes, u. s. w. (in der Bibelsprache)
die Menschen insgesamt; die
Sinnlichkeit, die sinnlichen Lüste
und Begierden, Verdorbenheit
des Berzens und der Sitten. -*achtig*,
adj. fleischig. -*achtigheid*, f.
Fleischigkeit. -*bank*, f. Fleisch-
(bank; Schlahtbank. -*blok*, n. -
blok, -stock. -*breuk*, f. -bruch.
-*dag*, m. -tag. -*elijk*, adj. u. adv.
fleischlich, leiblich; sinnlich. -*elijk-
heid*, f. Fleischlichkeit, Fleisches-
Sinnes)lust, Sinnlichkeit. -*en*, adj.
fleisschen, von Fleisch; fleischlich.
-*etend*, adj. fleischfressend. *Een*
vloeschetend dier, ein fleischfres-
sendes Thier, ein Raubthier. -*eter*,
m. Fleischesser, einer der gerne
Fleisch isst; ein um sich fressendes
Fleischgeschwür. -*gevac*, n.
Fleisch(gewâchs, Auswuchs von
Fleisch. -*gezwel*, n. -geschwulst.
-*haak*, -*haken*, -*hal*, f. -halle. -*heurel-
tje*, n. -wârzenchen. -*horen*, -*hoorn*, n.
-horn, -schnecke (eine Art Schne-
cken). -*houden*, v. a. schlachten, met-
zeln. -*houden*, n. das Schlachten,
das (Metzeln, - Todten. -*houwer*,
m. Schlächter, Fleischer, Metzger,
Knochenhauer. -*huis*, n. Fleisch-
haus, -halle. -*ig*, adj. fleischig,
wohlbeieibt, dick von Fleisch,
fett, stark. -*igheid*, f. Fleisch-
igkeit, Wohlbeieibtheit. -*ketel*, m.
-kessel. -*kleur*, f. -farbe. -*kleur-
rig*, adj. -farben, -farbig. -*klomp*,
m. -klumpen, Mondkalb, Sauger,
Blutsauger (in der Geburtshilfe).
-*klompje*, -*klontertje*, -*balletje*, n.
Fleisch(klâschen, - nudelchen.
-*kuip*, f. -fass, -tonne, -kufe.
-*lijm*, f. -leim, Sarcocolla. -*made*,
-made, -wurm. -*mande*, f. -korb.
-*markt*, f. -markt. -*nat*, n. -brû-
he. -*pastei*, f. -pastete. -*pot*, m.
u. f. -topf. -*schouwer*, m. -schât-
zer, -setzer. -*sop*, -*soep*, f. -suppe.
-*spijs*, f. -speise. -*ton*, f. -fass,
-tonne. -*tijd*, m. -zeit, Fastnacht,
Karneval. -*vlieg*, f. -fliege,
Schmeissfliege. -*vlies*, n. -fell,
-haut, -hûtchen. -*werk*, f. -gabel.
-*waat*, m. -frass, -fresser. -*waar*,
f. -waare. -*wonds*, f. -wund.
-*worm*, m. -made, -wurm.
-*rijde*, f. -seite des Felles.

Vleet, f. Treibnetz zum Hâringsfang;
Fischerzeug zum Wallfischfang,
(beim Seewesen), das Flott, das
obere Gestelle eines Schiffes, Mast-
e, Seile, Taue, Segel u. s. w. al-
les beisammen; Haufen, Menge,
der Fluuder. *Bij de vleet*, haufen-
weise. *Eene vleet*, eine (Schlam-
pe, - Schlunze. -, f. Glatfroche,
Baumroche (eine Art Rochfâsche).
-*harpoen*, f. Flecht-, Wallfisch)har-
pune. -*pomp*, f. Schiffspumpe.

Vleesig, s. *Vleeschig*, adj. fleischig.

Vlegel, m. Flegel, Dreschflegel; Fl-
gel, Grobian, unhôflicher, un-
gesitteter, -grober) Mensch. -*achtig*,
adj. grob, fleghaft, pleump.

Vlegt, s. *vlecht*, f. Haar(flechte, -
zopf).

Vlesjen, v. a. lieblosen, schmei-
cheln, fuchschwânzen; übertri-
ben loben; streicheln. -*jeud*, adj.
schmeicheld, -schmeichelhaft. -
jer, m. Schmeichler, Liebkoser,
Fuchschwânzer. -*jerij*, f. Schmei-
chellei, das Fuchschwânzen, -ster.
f. Schmeichlerin. -*taal*, f. schmei-
chelnde (Worte, - Reden.

Vlek, n. Flecken, Markflecken, ein
grosses Dorf das die Rechte einer
Stadt hat. -, f. Flecken, Mal, Mak-
el; Schimpf, Schande, Unehre.
-*bal*, Fleckkugel. -*je*, n. Markt-
flecken; Fleckchen, Makelchen,
Schmutzfleckenchen. -*keloos*, adj. u.
adv. fleckenlos, ohne Flecken,
unbefleckt, makellos. -*kloosheid*,
f. Fleckenlosigkeit, Unbefleckt-
heit. -*ken*, v. a. u. n. be(flecken,
-schmutzen, schmutzig-, fleckig)
machen; flecken, schmutzig wer-
den. -*ken*, m. das (Flecken, -
Schmutzen. -*kig*, adj. fleckig, be-
fleckt. -*koort*, f. Fleckfieber. -
papier, n. Lôschartpapier.

Vlensen, -*zen*, *Vlensen*, v. a. vlensen,
den Wallfischspeck zerschniden
(beim Wallfischfang); klecksen,
schmieren. -*gat*, n. Flens, -loch.
-*shaak*, m. Flenshaken.

Vterk, f. Flügel, Fittig.

Vteug, f. Flickern-, (Flimmern) einer
Flamme. -*je*, n. Flâmmchen, Flicke-
rung, das Flimmern eines kleinen
Feuers; Augenblick, kleiner Zeit-
verlauf.

Vtugel, m. Flügel, Fittig eines Vo-
gels; Flügel-, Flanke) eines Hee-
res; Flügel (eines Gebäudes; - ein-
er Windmühle; - eines Schiffes-
mastes, Windfâhnen; fig. Schutz,
Schirm, Bewahrung. -*en*, v. a. sù-
geln, die Arme auf den Rücken

binden, einen Gefangenen fesseln, -en, n. *vleugeling*, f. das [Flügel], - Binden, - Fesseln. -*hek*, n. (Schiffsw.) Flügelheck, - *horen*, -*hoorn*, n. Flügel(horn, -schnecke, -*man*, m. Flügelmann, einer der am Flügel oder auf der Flanke eines Bataillons stehet, der Vortrere, -*tje*, n. Flügelchen, kleiner Fittich, -*zaad*, n. Flügel-, Flügsamen.

Vlieboot, f. das Fliehboot (ein kleines Fahrzeug von 80 bis 100 Tonnen), -*den*, v. n. fliehen, flüchten, entweichen, vermeiden, entgehen, scheuen, flüchtig werden, die Flucht nehmen.

Vlieg, f. Fliege, Mücke. -*eglas*, n. Fliegenglas. -*eklap*, m. Fliegenklatsche. -*skloed*, -*enet*, n. Fliegennet. -*elap*, f. Fliegenklatsche. -*es*, v. n. fliegen. -*en*, (*het*) n. das Fliegen. -*end*, (part.) adj. fliegend. -*ends*, adv. fliegend, flüchtig, eilig, flugs, geschwind, augenblicklich. -*enkaas*, -*enkat*, f. Fliegenstrank. -*evanger*, m. Fliegenfänger, einer der Fliegen hascht oder klatscht; auch ein gewisser Vogel, der auf die Fliegen schnappt. -*enzwam*, m. Fliegen-schwamm, *Agaricus*. -*er*, m. Flieger, einer der fliegt; papieren (Drache), -Vogel (ein Kinderspielzeug). -*je*, n. kleine Fliege, Mücke, Mückchen. -*huis*, f. Fliegenmilbe. -*tor*, f. Fliegenkäfer, Wauzenkäfer. -*werk*, n. Theatermaschine zum

Vliem, s. *Vlijm*, f. Lanzette. [Fliegen]

Vlier, f. Flieder, Hollunder. -*azijn*, m. Hollunder-, Fliederessig. -*bezie*, -*bes*, f. -*bcere*. -*bloem*, -*bloesom*, f. blüthe. -*boom*, m. -baum, -strauch. -*conserf*, m. -latwerge. -*edik*, m. -essig. -*heining*, f. -hecke. -*zaun*, -*hout*, n. -holz. -*houtbus*, f. -büchse. -*plant*, f. wilder Hollunder. -*sijroop*, -*stroop*, f. -mus, -sirup, -saft.

Vliering, f. Oberboden, unter dem Dache. -*venster*, n. Dachfenster.

Vlies, n. Häutchen, Fellen; Fell, Schafsfell. *Het gulden vies*, das goldene (Vlies, - Fliess. -*je*, n. Häutchen, Fellen. -*heer*, m. Ritter vom goldenen Fliessen.

Vliet, m. Bach, kleiner (Fluss, - Strom. -*en*, v. n. fließen, strömen, rinne, -*en*, n. das Fließen. -*end*, (part.) adj. fließend, strömend, flüssig. -*je*, n. Bächlein, Bächelchen. [mentartig.]

Vliessig, adj. fellig, häutig, perga-

Vlijen, v. a. schichten, ordnen, schicken, zwischen einschalten, einfügen, -schieben, -packen.

Vlijm, f. Lanzette. -*em*, v. a. mit der Lanzette öffnen.

Vlijt, f. Fleiss, Emsigkeit, Arbeitsamkeit. -*ig*, adj. u. adv. fleissig, emsig, arbeitsam. -*igheid*, f. Fleiss, Arbeitsamkeit. -*iglijk*, adv. fleissig, unermüdet, auf eine unermüdete Art.

Vlinder, m. Schmetterling, Sommer-, Tag-, Staub-, Blumen-, Vogel-, Papilion-, Buttervogel. -*bloem*, m. Schmetterlingsblume. -*visch*, m. Schmetterlingsfisch, Meerpapilion.

Vloed, m. Fluth, hohes Wasser, Meeresth; grosser-, breiter (Strom, Fluss; Wasserfluss, Thranenfluss; Blutfluss.

Vloei(baar, adj. u. adv. flüssig, fließend, fließbar. -*baarheid*, f. Fließbarkeit, Flüssigkeit. -*en*, v. n. fließen, strömen, rinne; durchschlagen; sthuten; wohl-, sanft-, angenehm) klingen -*jend*, (part.) fließend, strömend, sanft, angenehm; flüssig. -*jendheid*, f. das Fließende; der Fluss (einer Rede u. s. w. -*jing*, f. das Fließen, der Fluss; Rheumatismus, Gliederschmerz, Gicht; Fluxion (in der Algebra). -*papier*, n. Löschpapier.

Vloek, m. Fluch-, wort; Verfluchung; Unglück, Unheil, Elend. -*en*, v. n. fluchen, verfluchen, eitel schwören. -*en*, n. das Fluchen. -*er*, m. Flucher, Schwörer. -*genoot*, m. Mitverschworner. -*genootschap*, n. Verschwörung, die Verschwornen. -*gespan*, n. Verschwörung, Mitverschworner. -*godinnen*, f. pl. Fluchgöttinnen, Furien, bössliche Furien (in der Fabellehre). -*verwant*, m. Mitverschworner. -*verwantschap*, v. Verschwörung. -*waardig*, adj. u. adv. fluchwürdig, verwünschenswerth, abscheulich, verfluchenswürdig. -*waardigheid*, f. Fluchwürdigkeit, Abscheulichkeit. -*wensch*, m. Verfluchung, Verwünschung. -*woord*, n. Fluchwort.

Vloer, f. Flur, Boden; Fussboden, Tenne, Haustenne, die Diele. -*der*, m. der einen Fussboden legt; Pflasterer; Dieler. -*en*, v. a. einen Fussboden legen, bodemen, Boden legen, boden, dienen; pflastern. -*ing*, f. das Dielen-, Bodemen-, Pflastern; der Boden, die Diele; das Pflaster. -*legger*, m. Bodenleger; Pflaste-

rer; Balken unter dem Fussboden. -*legging*, f. das (Bodemen, - Dielen; - Pflastern. -*mat*, f. Flurmatte. -*plank*, f. Diele. -*steen*, m. Fliese, Estrich, Flurziegel. -*tapijt*, -*kled*, d. Fuusteppich. -*vager*, m. Flur(feger. -kehrer, -aukehrer; einer der den Fussboden kehrt; Bürstenbesen den Fussboden zu reinigen. -*wagers*, (Schiffsw.) m. plur. Flurfeger. -*wrangen*, (Schiffsw.) f. plur. Flurwrangen. *Vloghaer*, m. Flughaber, wilder Halber, Windhaber.

Vlok, f. Flocke, Wollflocke; Schneeflocke, Haarflocke. -*achtig*, -*kig*, adj. flockig, flockartig, wie Flocken. -*bed*, n. Flockenbette, Matratre. -*bies*, f. Flockenbinse, Binse, -Dun-, Baumwollen)gras. -*je*, n. Flockchen, kleine Flocke. -*kig*, adj. flockig, pelzig, s. *vloekachtig*. -*tapijt*, n. Flocken(tapete, -teppich. -*tijde*, f. Flockeide, Flotterseide. [Flussbrücke, Flossschiff.]

Vloder, f. schwimmende Brücke, *Vlooi*, *vlooi*, f. Floh. -*achtig*, *vlooiachtig*, adj. flöhig, voll Flöhe. -*beest*, *vlooijsbeest*, f. Floh-, Flöhe)biss, -stich. -*ijen*, v. a. Flöhe fangen, flöhen. -*kruid*, *vlooijskruid*, n. Flohpflanze, -kraut, Flöhsamen, Pnyllium. -*scheet*, *Vlooijscheet*, n. Flohen(schiss, -dreck.

Vloot, (imperf. von *vlieten*, v. n. fließen), ich-, er-, es) *floss*, -, f. Flotte, Schiffslotte. -*eling*, s. *vloeteling*, m. Schiffssoldat, Matrose. -*je*, n. kleine Flotte; flaches (Zoberchen, -Züberchen, Fässchen; Buttergefässchen von Porzellan. -*voogd*, m. Befehlshaber-, Admiral) einer Flotte.

Vlot, adj. flott, treibend, schwimmend, eilig, hurtig, geschwind, gut von Statten. -*n*, n. Floss, Holzflöße, Flöße, zusammengefügte (Breter, Baumstämme, Dielen u. s. w. auf dem Wasser; Flott, Flöße (in der Schiffsbauk.) -*balken*, m. plur. ein Floss, Holzflöße. -*brug*, f. Flussbrücke. -*eling*, f. einer der zu einem Schiffe gehört, Schiff(soldat, -matrose. -*ten*, v. n. treiben, auf dem Wasser schwimmen, treibend sein, flösse, -*gras*, n. Meergras, Flöss-, Flott)gras. -*haak*, m. Flösshaken. -*heer*, m. Flossherr, Eigenthümer eines Holzflösses. -*hout*, n. Floss-, Treib-)holz, Holz das mit den Flössen die Flüsse herab geführt wird. Kork, Kork(baum, -eiche, Pantoffelholz.

-jonge, m. Flossjunge, -knecht.
-man, m. Flossmann, Flößer.
-meester, m. Flossmeister. -schuit, f.
Flossschiff, grosser, platter Nachen
um Stückgüter nach und von den
Schiffen zu bringen. Ever-schuit-
voerder, m. Flossschiffer, Everfüh-
rer. -ten, v. n. flossen, auf dem Was-
ser (schwimmen, -treiben; gut
von der Hand-, gut von Statton)
gehen.

Vloze, f. Schnepfen(nets, -garn.

Vlug, adj. u. adv. flügge; flugs;
schnell, leicht, fertig, hurtig, ge-
schwind, lebhaft, flüchtig, mun-
ter, flink; mannbar. -heid, f.
Flüchtig-, Schnell-, Hurtig-, Muu-
ter-, Leichtig-; Wittigkeit.

Vlugt, f. Flug, das Fliegen; Schar-,
Strich, Vögel; Vogel(haus, -becke;
Flucht, das Fliehen. -ter), adv.
flüchtig, geschwind, obenhin. -
eling, m. u. f. Flüchtling; Ausge-
triebener. -en, v. n. fliehen, flüchten,
die Flucht nehmen. -en, n. das
(Flüchten, -Fliehen. -er, m.
Flüchtiger, Fliehler. -ig, adj. u.
adv. flüchtig, feldflüchtig, aus dem
Lande gewichen; leicht verflie-
gend; mit grosser Eile, geschwind,
obenhin. -igheid, f. Flüchtigkeit.
-ing, f. s. het vlugten, n. das
(Fliehen, -Flüchten. -plaats, f.
Zufluchtsort, Freistätte.

Vocaal, f. Vokal, s. klinker, klinkletter,
f. Vokal, Selbstlauter.

Vocht, n. Feuchtig-, Flüssigkeit,
Nässe; Saft; Getränke. -gierig, adj.
Feuchtigkeit an sich ziehend; viel
trinkend, gerne trinkend. -ig, adj.
nass, feucht; saftig, saftreich. -
igen, s. bevochtigen, v. a. befeuchten,
aufweichen, nass machen. -igheid,
f. Feuchtigkeit, Nässe; Saftigkeit.

Vodds, (rod), f. Lumpe, Lumpen,
Fetze, Baderlump; lüderliches
Weibsbild, Schlampe. -gat, n. Lum-
penlooh, worin die Lumpen ge-
worfen und aufbewahrt werden.
-hok, n. Lumpen(winkel, -bede-
-kooper, m. Trödler, Bader-
lumpen(händler, -krämer. -man,
m. Lumpensammler. -markt, f.
Trödelmarkt, Läusemarkt. -moer,
f. Schlampe, Schlunze; Trödelfrau,
Trödlerin, Lumpenhändlerin.
-raper, m. -raapster, f. Lumpen-
sammler, -sammlerin. -ijf, f. Lum-
perei, Plunder, nichtswürdige Din-
ge. -aar, m. Trödler, Lumpen-
sammler. -werk, n. Lumpen(werk,
-seug; Pfuscherarbeit, Pfusche-
rei. -wijf, n. Lumpensammlerin.)

Voddig, adj. lumpig, zerrissen,
schlumpig, schlampig, schluderig,
unreinlich, schlecht, unnütze.

Voeden, v. a. u. n. füttern, Futter
geben; nähren, nahrhaft sein; er-
nähren, speisen, unterhalten.

Voeder, m. Nährer, Ernährer, Spei-
ser, Unterhalter, Erzieher, Pfle-
ger, Versorger. -, n. Futter fürs
Vieh, Unterfutter eines Kleides;
Fuder (ein Weinfass), Fuder,
(Fracht). -aadje, voeraadje, f.
Futter für die Pferde, u. s. w. -
aar, -voerer, m. Fütterer, Fut-
terholder, Fouragierer. -ageren,
(fremd. W.) voerageren, v. n. Fut-
ter holen, fouragieren. -bank, f.
-bak, m. Futterbank. -bezorger, m.
Fütterer, Fouragierer. -en, voeren,
v. a. füttern, das Vieh-, ein Kind)
füttern, dem Kinde Nahrung ge-
ben. -en, voeren, (het) n. das Fut-
tern. -gras, n. Futtergras. -haal-
der, -haler, m. Fütterer, Fouragi-
er. -haling, f. das Fouragieren.
-ing, f. das Füttern, Fütterung;
Unterfutter eines Kleides, (s. voe-
ring). -kamer, f. Futterkammer.
-kas, -kast, f. Futterkasten. -knecht,
n. Futterknecht. -koren, n. Futter-
korn. -korf, m. Futterkorb. -kruid,
n. Futterkraut. -linnen, s. voerlin-
nen, n. Futterleinvand, zu Unter-
futter. -plaats, f. Futter(platz, -
stätte. -snijder, m. Futterstecher.
-stroo, u. Futterstroh. -rat, n.
Fuderfass, Fuder. -zak, m. Fut-
tersack.

Voeding, f. das (Füttern; -Nähren,
-Speisen; Ernährung, Versorgung.

Voedsel, n. Nahrung, Speise, Futter,
Kost.

Voodster, f. Ernährerin; Pfleg-
erin, Amme, Pflegemutter; Bläsin,
Weibchen eines Hasen oder Kan-
inchens. -aar, -heer, m. Ernähr-
er, Pflegevater. -kind, n. Pflege-
kind. -ling, m. u. f. Zögling. -loon,
n. Ammenlohn. -moer, f. Kanin-
chenweibchen. -rader, m. Pflege-
vater. -vrouw, f. Pflegemutter, Er-
nährerin; Amme.

Voedszaam, adj. nahrhaft. -heid, f.
Nahrhaftigkeit, das Nahrhafte, das
Sättigende.

Voeg, voege, f. Fuge, Zusammen(fü-
gen, -setzung, Art, Weise, Ge-
stalt. -dlijk, voeglijk, adj. u. adv.
fügig, geschicklich, anständig, dien-
lich, geziemend, gehörend, fü-
gsam. -dlijkheid, f. Fügig-, Schick-
lich-, Anständig-, Dienlichkeit,
Geziemendheit. -en, v. a. u. n. fü-

gen, zusammenfügen, heten; zu-
setzen, beifügen, zufügen; ver(fü-
binden, -einigen; verfügen; an-
ordnen, sich (schicken, -fügen,
-nach etwas richten, einrichten;
passen, geziemen, sich schicken;
gebühren; wohl anstehen, gut an-
schliessen. -enis, f. Fügung, Füg-
lich-, Anständig)keit, Zusammen-
fügung. -er, m. Fuger, Zusammen-
füger, -passer, Helfer, der etwas
(schickt, -zusammen bringt. -ijzer,
n. Fügeisen. -ing, f. Fügung, Zu-
sammenfügung. -passer, m. Zirkel
mit einer Schraube, Schraubens-
zirkel. -woord, n. Verbindungswort,
Conjunction (in der Sprach-
lehre). -zaam, adj. u. adv. füg(-
sam, -lich, geziemend, anständig,
gehörllich, s. voeglijk. -zaam-
heid, f. Füg-, Geziem-, Geschick-
lichkeit, Anständigkeit, s. voeg-
lijkheid.

Voel(baar, adj. u. adv. fühlbar; tast-
bar, augenscheinlich; empfindlich.
-baarheid, f. Fühlbarkeit, Em-
pfindlichkeit. -en, v. a. fühlen, em-
pfinden, spüren; be(tasten, -fühlen,
anfühlen, greifen. -en, (het) n. das
Fühlen. -horen, m. -spriet, m. Fühl-
horn. -spitze, -fadn der Insek-
ten. -ing, f. Beführung, das Fühlen.

Voer, n. Fuder; Futter fürs Vieh.
-aadje, s. voeraadje, f. Fourage,
Futter. -ageren, -agering, s. voede-
r(ageren, -ing. -en, v. a. führen,
tragen, leiten, zu Lande oder zu
Wasser verführen; füttern, Fut-
ter geben; Unterfutter in ein
Kleid nähen (füttern). -em, (het)
n. das (Führen; -Füttern. -ing,
f. Führung, Leitung; Fütterung;
Futter; Unterfutter. -knecht, m.
Führ-, Futter)knecht. -lieden, -li-
den, -lui, m. plur. Fuhrleute. -loon,
n. Fuhrlohn, Frachtlohn. -man, m.
Fuhrmann, Mietkutschler. -slede,
-slee, f. Fuhrschlitten. -st, (im See-
wesen), f. Furth, kleiner Hafen,
kleiner Meerbusen. -tuig, n. Fuhr-
zeug, Wagen, Karren u. s. w.

Voet, m. Fuss (eines Menschen oder
Thieres), Unterstelle oder Fuss
(eines Tisches, Stuhls, Schrankes,
Leuchters, einer Säule, u. s. w.)
der unterste Theil von etwas; die
Grundlage eines(Gebüudes, -Berg-
es, u. s. w. Schuh (einMaass von 10,
11 oder 12 Zoll); Fuss in der Dicht-
kunst; Takt (in der Musik, -im
Tanzen; Grund; Verhältnis; Art,
Weise, Bedingung; Werth einer
Münzsorte. -angst, m. Fussangel.

-bank, f. -bank, -schemel. -*boei-
jes*, f. pl. -eisen. -*boog*, m. Bogen,
Armbrust. -*schutter*, m. Bogen-,
Armbrust)schütze. -*doek*, m. -
doeuf, f. -tuch, -hader. -*eerder*,
-*erer*, m. -gänger. -*eling*, m. Füs-
sling, Fuss an einem Strumpfe. -
eloos, adj. ohne Füsse. -*einde*, -*en-
einde*, -*enend*, n. Fussende. -*eren*,
-*seren*, v. a. zu Fusse (gehen, -rei-
sen, -laufen. -*euel*, n. Fussgicht,
Podagra, das Zitterlein. -*ganger*,
m. Fussgänger. -*je*, n. Fuscchen;
voetje voor voetje, Schritt vor
Schritt. -*ig*, adj. füssig (z. B.
toese, *drie*)*voetig*, zwei-, drei-
füssig). -*licht*, f. -gicht, Podagra.
-*jonge*, m. Läufer, Lackei. -*knecht*,
-*ketting*, f. -fessel, -kette. -*nacht*,
m. -knecht, Soldat. -*kus*, m. -kuss.
-*looper*, m. Lackei-, Knecht zu
Fusse. -*maat*, f. -Fussmaass, Holz-
maass; Silbenmaass (in der Dichtk.)
Takt (in der Musik). -*pad*, n. -steig,
-weg, -pfad. -*spoor*, n. -spur,
Spur; Beispiel. -*stap*, m. -stapfen,
Schritt, Tritt; Beispiel. -*stoot*,
(s. *schop*), m. -tritt, -stoss. -*stoote*,
adv. unbesehen, aufs Gerathwe-
wohl; augenblicklich. -*strik*, m. -
schlinge, -strick. -*stuk*, n. -ge-
stelle, -stück, Gesimse einer
(Säule, Bildsäule, u. s. w. -*toeg*,
m. -reise, Reise zu Fusse, Spatzier-
-*val*, f. -fall. -*vang*, f. -gicht.
Podagra. -*veeg*, f. -wisch, -hader;
fig. Sklave, unterthänigster Knecht,
verklährte Mensch, der sich zu
Allem brauchen lässt. -*volk*, n.
-volk. -*wasschen*, (*het*) n. das Fuss-
waschen. -*water*, n. Fussbad.
-*wisch*, -*dweil*, f. -wisch, -hader.
-*wand*, n. sandiger Fussweg, Staub
unter den Füssen; fig. Verfall, Un-
tergang, Verderben. (*In 't voet-
zand raken* (Spr.) ins Gras beissen,
in der Schlacht umkommen. *In 't
voetzand liggen* (Spr.) zu Boden
liegen, gefallen sein). -*zoeker*, m.
Feuerschwärmer, Rakete. -*zool*, f.
Fusssohle.

Vogchelen, v. a. treten, paaren eines
Mahns mit der Henne.

Vogel, m. Vogel; wilde Ente; loser-,
listiger-, verschlagener) Mensch.
-*aar*, m. Vogler, Vogel(fänger,
-steller; Weidmann, Geflügelhän-
dler. -*en*, v. a. vogeln, Vogel fan-
gen. -*en*, (*het*) n. das Vogelfangen.
-*fluit*, f. Vogelpeife. -*hoos*, n.
-heu, -wicke (eine Pflanze). -*hou-
der*, m. Vogler, Vogel(wärter,
-händler; -freund, Liebhaber von

Vögeln. *Ausz*, n. -kram, -bude.
-*kuise*, n. -häuschen, -bauer.
-*jagt*, f. -jagd, -beitze, -fang. -*ke-
vie*, f. -bauer, -käfig, -klaauwe,
f. -klaue, -kralle. -*knip*, f. -schlag.
-*kooi*, -*kouw*, f. -käfig, -bauer;
wilder Enten(fang, -beerd, -tenne.
-*kooper*, m. -händler, Vogler. -
kruid, n. -kraut. -*lijm*, m. -leim.
-*lijmroede*, f. -leimruth, -stange.
-*markt*, f. -markt. -*nest*, n. -nest.
-*net*, n. -nets, -garn. -*poot*, m.
-fuss, -klaue. -*roede*, -stange,
-leimruth. -*roer*, n. -flinte. -*schie-
ten*, n. -schienen. -*slag*, m. -schlag,
-klappe, -knippe, Kloben. -*spit*,
n. -spieß. -*stang*, -*steng*, f. -stang-
-*ruth*, -*ruth*. -*stok*, m. -stange.
-*strik*, m. -schlinge, -strick. -*struis*,
m. Straussvogel. -*tje*, n. -Vögel-
chen. -*vangen*, v. n. Vogelfangen.
-*vangen*, n. das Vogelfangen. -*van-
ger*, m. -fänger. -*vangst*, f. -fang.
-*verkooper*, m. Federvieh-, Geflü-
gel)händler, Vogler. -*verkoopster*,
f. Voglerin, Geflügelhändlerin.
-*huis*, m. Vogel(haus, -hecke,
-bauer. -*vrij*, adj. vogelfrei,
von dem Schutze der Gesetze aus-
geschlossen. -*waarsegger*, s. -*wig-
schelaar*, m. -deuter. -*wigchelarij*,
f. -deutung, -deuterei, das Vor-
deuten oder Wahrsagen aus dem
Fluge, aus den Eingeweiiden, oder
aus dem Fressen der Vögel. -*wijf*,
n. Voglerin, Geflügelkrämerin.
-*vang*, m. -sang, Gesang oder das
Singen der Vögel.

Vogt, s. *Vocht*, n. Nässe, Feuchtig-
-, Flüssigkeit, Saft. -*el*, m. Fuchtel,
Degen, Seitengewehr. -*elen*, v. a.
u. n. fuchteln, mit dem Degen ab-
prügeln; sich auf den Degen schla-
gen.

Vois, (fremd. W. obs.) Stimme, Ton,
Melodie.

Vol(kaal, -caal, m. Vokal, Selbstlaut-
ter; fig. jemand der, in einer Ver-
sammlung den Ton führt, das meis-
te zu sagen oder anmerken hat.

Vokelaar, m. s. *gansebloem*, f. Gän-
seblume, Wucker-, Hunger)blu-
me; -kraut.

Vol, adj. u. adv. voll, ganz angefüllt;
trunken, besoffen; völlig. -*aarde*,
f. Tuchwalkererde. -*bloedig*, adj.
vollblütig. -*bloedigheid*, f. Voll-
blütigkeit. -*bouwen*, v. a. voll-,
aus)bauen, fertig bauen, einen
Bau vollenden. -*bragt*, (part.) adj.
vollbracht, vollendet, -sogen.
-*brenge*, v. a. voll(bringen, -sie-
hen, -enden, erfüllen, voll(führen,

-strooken, nachkommen, an-
üben. -*brenger*, m. Voll(bringer,
-zieher, -ender, -strecker; Erfül-
ler. -*brenging*, f. Voll(bringung,
-ziehung, -endung; Erfüllung, Aus-
übung. -*daan*, (part. von *voldoen*),
adj. befriedigt, zufrieden, bezahl-
-*dingen*, v. a. einleiten, alle Be-
weise und Stücke (übergeben, -
ein)liefern, damit die Sache ent-
schieden werden kann. -*dinging*, f.
Einleitung, Instruction einer
Rechtsache; entscheidender Be-
weis einer Sache. -*doen*, v. a. ge-
nugthun, befriedigen, Genüge
leisten, zufrieden stellen, bezah-
len; vollbringen, erfüllen; büssen;
dienen, antworten (auf ein Frage-
stück). -*doende*, adj. befriedigend;
höflich, gastfrei, dienstfertig, gü-
tig im Bewirthen, bündig, gründ-
lich, hinlänglich. -*doenend*, adj.
befriedigend, bezahlend, hinlän-
gliche, genugthuend, ausreichend,
gründlich. -*doener*, m. Vollbrin-
ger, Befriediger, Bezahler. -*do-
ning*, f. Befriedigung, Genug-
thuung, Bezahlung; Büssung. -
doenlijk, adj. bezahlbar, was be-
friedigt oder bezahlt werden kann.
-*einden*, -*eindigen*, v. a. voll(en-
den, -ziehen, -führen, -bringen, zu
Ende bringen. -*eindig*, -*eindiging*,
f. Voll(endung, -ziehung, -füh-
-*ring*, -*handig*, adj. u. adv. über-
häuft, sehr beschäftigt. -*handig-
heid*, f. Ueberhäuftheit, Geschäftig-
keit. -*hard*, v. n. be-, ver-, aus-
harren, vollhalten, ausdauer, voll-
ständig bleiben. -*hardend*, (part.)
adj. aus-, beharrend, beständig,
vollständig, lebend, ausdauernd,
aushaltend, standhaft. -*harding*, f.
Verharung, Aushaltung, Ausdau-
er. -*hartig*, adj. vollherzig. -
heid, f. Fülle, Ueberfluss. -*hoe-
vig*, adj. vollhufig (von den Pfer-
den). -*hoerigheid*, f. Vollhufigkeit.
-*houden*, v. a. vollhalten, ver-, aus-
harren. -*jaard*, s. *voljarig*. -*jarig*,
adj. volljährig, mündig. -*jarigheid*,
Volljährig-, Mündigkeit. -*kome-
lijk*, s. *volkomenlijk*. -*komen*, adj.
u. adv. voll(kommen, -ständig,
völlig. -*komenheid*, f. Vollkommen-
heit; -ständigkeit. -*komenlijk*, adv.
vollkommen, völlig, gänzlich; auf
eine vollkommene Art und Weise.
-*ledig*, adj. u. adv. voll(ständig,
-kommen, ganz ausgearbeitet, ge-
nau. -*ledigheid*, f. Vollständigkeit,
Vollkommenheit. -*leeren*, v. a.
völlig erlernen, auslernen. -*leerd*,

adj. ausgelernt, ausstudirt. -*lijrig*,
adj. voll-, schwer)leibig, dick-,
(stark) von Leib, fett. -*lijrighed*, f.
Voll-, Schwer)leibigkeit, Dicke,
Fettigkeit. -*maakt*, adj. u. adv.
voll(kommen, -ständig, vollendet).
Een volmaakt wezen, ein vollkom-
menes Wesen. -*maaktelijc*, adv.
vollkommen, völlig, auf eine voll-
kommene Art. -*maakteid*, f. Voll-
kommenheit; -*stadiusig* -*magt*,
f. Vollmacht, Bevollmächtigung; -
magthebber, *Gevolmaytigde*, *vol-*
maytigde, m. Bevollmächtigter. -
maytigd, adj. bevollmächtigt. -
maytign, v. a. voll-, bevöll)mäch-
tigen, mit Vollmacht versehen.
-*maken*, v. a. vervollkommen
-*voll*(enden, -bringen, aus-
machen, vollführen. -*making*, f.
Vervollkommung; Voll(endung,
-führung, -ziehung. -*mondig*, adv.
mit vollem Munde, deutlich, ver-
ständlich, vernemlich, laut, frei-
müthig, unverhohlen. -*op*, adv.
vollauf, genug, überflüssig, die
Hülle und die Fülle. -*pruizen*, v. a.
vollkommen loben, preisen. -
schenken, v. a. vollschenken, die
Gläser füllen. -*slagen*, adj. u. adv.
völlig, vollkommen, ganz, gross.
-*siaan*, v. n. bestehen, hinrei-
chen, genug sein, vollstehen; be-
friedigen, Genüge leisten. -*stand-*
dig, adj. u. adv. voll-, be)ständig,
standhaft. -*standigheid*, f. Voll-
ständig-, Beständig-, Standhaftig)-
keit. -*standiglyc*, adv. bestan-
dig, standhaft. -*stemmig*, adj. voll-
stimmig. -*stemmiglyc*, f. Voll-
stimmigkeit. -*tallyg*, adj. voll(zäh-
lig, -ständig, ander Zahl vollkom-
men. -*talligheid*, f. Vollzählig-,
Vollständig)keit. -*timmeren*, v. a.
ausbauen, einen Bau vollenden.
-*tobbe*, f. Walk-, Walker(fass, -
hütte, -zuber. -*toojen*, v. a. voll(en-
den, -ziehen, -führen, ganz ab-
arbeiten, ganz zu Stande bringen.
-*toojing*, f. Vollziehung, -führung,
-endung, völlige Abarbeitung.
-*trekken*, v. a. voll(ziehen, -füh-
ren, -strecken, -enden. -*trekking*,
f. Voll(ziehung, -streckung. -*vaar-*
dig, adj. u. adv. völlig bereit, be-
reitwillig, dienstfertig. -*vaardig-*
heid, f. Bereitwillig-, Dienstfer-
tig)keit. -*vaardiglyc*, adv. bereit-
willig, gutwillig, gern. -*voeren*,
v. a. voll(führen, -enden, -strec-
ken, -ziehen, entführen. -*voering*,
f. Voll(führung, -ziehung, völlige
Ausführung. -*voosig*, adj. vollhäufig

(von den Pferden). -*voetigheid*,
Vollhuffigkeit. -*wassen*, adj. u. adv.
vollwachsen, ausgewachsen, er-
wachsen; reif, zeitig; manbar.
-*wassen*, v. n. auswachsen, völlig
wachsen, zu seinem völligen
Wachstume kommen. -*wichtig*, adj.
vollwichtig. -*wichtigheid*, Vollwicht-
igkeit.

Volder, *Voller*, m. Walker, Tuch-
walker, Walkmüller. -*ijf*, f. Walk-
mühle. -*saarde*, f. Walkerde.
-*skarden* f. pl. Walkerkarden;
Karden-, Weber-, Walker-, Kratz)-
distel, (eine Pflanze), *Dipsacus*. -
smolen, m. Walkmühle.

Voly(*dienaar*, m. Lackei. -*eling*, m.
Lehrling, Jünger, Nachfolger. -*en*,
v. s. u. n. folgen, nach(folgen); ge-
hen, hintenaucken; begleiten;
befolgen, nachkommen, gehor-
chen; erfolgen; aus(folgen, -flies-
sen, entstehen. -*end*, part.) adj. fol-
gend. -*ends*, (besser *tolgens*), praep.
u. adv. folge(n)s, nach, laut, zufolge;
rolgens zijn zeggen, nach seinem
Vorgeben. -*er*, m. Folger, Nach-
folger, Anhänger. -*ing*, f. Nach-
folge, das Folgen. -*reeks*, f. Nach-
folge, das Folgen. -*zucht*, f. Nach-
eiferung, Folgeucht.

Volk, n. Volk; Leute. *Het gemeene*
volk, das Volk, der Pöbel. -*en*, -
eren, n. pl. Völker, Nationen. -*en*,
volkeren regt, n. Völkerrecht. -*je*, n.
Völkchen, kleines Volk; geringes-,
schlechtes) Volk, schlechte Leute,
Pöbel. -*planting*, f. Volksplan-
zung, Colonie, Pflanz(-stadt). -*volk-*
rijk, adj. u. adv. volkreich, sehr be-
völkert. -*rijkheid*, f. Bevölkering.
-*abestuur*, -*bewind*, n. Volksre-
gierung, Demokratie. -*abstuurder*,
m. Regent eines Volkes, Oberhaupt
durch das Volk erwählt, Demok-
rat. -*schouwing*, f. Musterung.
-*edwaling*, f. Volks(irrthum,
-vorurtheil. -*shaat*, m. Volkshass,
Hass des Volkes, Nationalhass. -
leeraar, m. Volkslehrer. -*rege-*
ring, f. Volks(regierung, -herr-
schaft, Demokratie. -*staal*, f. Volk-
sprache. -*vergadering*, f. Volks-
versammlung. -*ziekte*, f. Volks-,
National)krankheit, epidemische
Krankheit, Epidemie.

Voll(*en*, v. a. walken. -*er*, s. *volder*,
m. Walker, Walkmüller. -*ensmolen*,
m. Walkmühle. -*erijf*, f. Walk-
mühle; das Walken.

Volsterk, adj. u. adv. durchaus,
schlechterdings, völlig, unbe-,
uneinge(schränkt, unumschränkt)

vollkommen; ausdrücklich, abso-
lut. -*selijk*, adv. ausdrücklich, ab-
solut; unumschränkt, durchaus,
schlechterdings. -*heid*, f. Unum-
schränktheit, Gemessenheit, Be-
stimmtheit, Volligkeit.

Vond, (imperf. von *vinden*, v. a. fin-
den.) ich-, er) fand. -, m. Fund,
Erfindung. -*el*, -*er*, n. Steg, Brück-
chen, Diehle über einen Graben.
-*eling*, m. Fünd-, Findling, Fin-
delkind. -*elingshuis*, n. Fündel-,
Findling)haus. -*elingmoeder*, f. -
elingrader, m. Fündel(mutter, -vater,
Aufseher, -inn in einem Fündel-
hause. -*er*, n. Steg über einen
kleinen Graben oder Bach. -*regt*,
n. Fundrecht. -*rijk*, adj. u. adv.
sinn-, er)findungs)reich.

Vonk, f. Funke; *vonken geven*, Fun-
ken-, Feuer) geben, schliessen.
-*doek*, (See)fahrerw.) m. Fangtuch.
-*en*, v. n. funken, Funken) werfen,
sprühen, Feuerfangen, sich ent-
zünden. -*elen*, s. *Funkelen*, v. n.
funkeln, glänzen. -*hout*, n. Zun-
der(holz), -schwamm, Feuer-
schwamm. -*je*, n. Fünkchen.

Vonnis, n. Urtheil, -spruch, Aus-
spruch, Ausweisung des Richters.
-*sen*, v. a. urtheilen, Urtheil) fäl-
len, verurtheilen, Urtheil) spre-
chen, eine Streitsache (ausweisen,
-entscheiden. -*rolling*, f. Urtheils-
spruch, Verurtheilung, das Ur-
theil.

Vont, *vonte*, f. Tauf(stein, -schüssel.
-*water*, n. Taufwasser.

Vooyd, m. Herr, Meister, Vogt, Ge-
bietler; Vorgesetzter, Aufseher,
Vormund, Vorsteher; Abt-, Prior)
eines Klosters; Dorfschulze. -*esse*,
f. Aufseherinn, Meisterinn, Gebie-
terinn, Vorsteherinn-, Aehts-
sinn-, Priorinn) eines Klosters;
Vormünderinn. -*ijf*, *voogdijschap*,
f. Meisterschaft, Aufsicht, Verwal-
tung, Herrschaft, Regierung; Vor-
mundschaft.

Voer, f. Furchen, - praep. vor, für;
vorne; um; ehe, zuvor. -*aan*, adv.
zuvor; voran, voraus. -*af*,
adv. vor(aus, -her, zuvor, vorab;
vorher. -*afgaande*, adj. vorher-,
voraus)gehend, vorläufig. -*af-*
spraak, f. Vorrede, Einleitung zu
einer Rede. -*al*, adv. vor allen
Dingen, vor(nemlich, -züglich,
zumal. -*arm*, m. Vorarm, Unter-
arm, der unterste Theil des Ar-
mes. -*avond*, m. Vorabend. -*baat*,
f. Vor(behaltung, -ausbesorgung;
Theil den man vor jemand voraus

hat. *-barig*, adj. u. adv. voreilig, übereilt; zu unbesonnen. *-bariglijk*, adj. voreilig, auf eine voreilige-, unbedachtsame-, unbesonnene Art. *-bedachteljk*, adv. vorbedächtl., vorsetzlich, mit Vorbedacht, mit Wissen und Willen. *-bedachtheid*, f. Vorbedachtheit, Vorbedacht, Vorsatzlichkeit. *-bedachtsaamheid*, f. Vorbedachtlichkeit. *-bedenken*, v. a. vorbedenken, voraus (bedenken), überlegen; - überwägen. *-bedenking*, f. Vor(hedenkung, -bedacht, -überlegung, Erwägung. *-beding*, n. Vorbed(ing, -ung, Vorbehalt. *-beduiding*, f. Vorbedeutung. *-beduidel*, n. Vorbedeutung, Vorzeichen. *-bede*, f. Fürbitte, Vorspruch, Fürsprache. *-beeld*, n. Vorbild, Muster, Beispiel. Exempel; Vorbildung. *-beeldelijk*, *-beeldig*, adj. u. adv. vorbildlich, musterhaft, exemplarisch, nachahmenswerth. *-beeldlijkheid*, *-beeldigheid*, f. Vorbildlich-, Musterhaftigkeit. *-behoeding*, s. *-behoedel*, n. Vorbehütung, Vorsorge, Behütungsmittel, Verwahrungsmittel, Precaution. *-behouding*, f. Vorbehalt, Vorbehaltung, Vorbedingung. *-beregt*, s. *-berigt*, n. Vorbericht. *-berediging*, f. Vorbereitung, Zurüstung; Vorberoitungspreisg. *-bereidseel*, n. Vorbereitung, vorbereitendes Mittel, Zurüstung. *-berg*, m. s. *-gebergte*, n. Vorgebürge, Kap. *-berigt*, n. Vor(bericht, -rede eines Buches. *-beschikking*, f. Vor(-Vorher)bestimmung, Vorbereitung, Anschickung, Zurüstung. *De leer der voorbeschikking*, (in der Theologie), die Lehre der Gnadenwahl, die Praedestination. *-besluit*, n. Vorbeschluss, vorläufiger-, vorgehendender Beschluss. *-bidden*, v. n. u. a. für(bitten, -sprechen; vorbeten, laut vorbeten. *-bidder*, m. Für(bitter, -sprecher, -sprache, Mittler; Vorbeter, der andern vorbetet. *-bidding*, f. Fürbitte, Vorbetung. *-bidster*, f. Fürbitte-rinn, Fürsprecherinn; Vorbeterinn, Vorgängerinn im Gebete. *-bij*, *verbij*, praep. u. adv. vor, bei-, über; weisig; umhin. *-bode*, m. Vor(böte, -bothe, -läufer, -zeichen, -bedeutung. *-bout*, m. Vorder(viertel-, -schlängel-, -keule) eines geschlachteten Thieres, Vorderflügel eines Vogels. *-brook*, m. Nosen(latz-, -schlitz. *-burg*, *-burgt*, m. Vormauer, Schlüssel, Grenz-

festung; Vordertheil (eines Schlosses, - eines ansehnlichen Gebäudes. *-dak*, *-afdak*, n. Vordach, niederhangendes und vorragendes Dach vor dem Hause. *-dans*, m. Vor(tanz, -reihen. *-danser*, m. *-danceresse*, f. Vortänzer, -inn. *-deel*, m. Vortheil, Gewinn, Nutzen. *-deelig*, adj. u. adv. vortheilhaft, nützlich, nutzbar, einträglich. *-deeligheid*, f. Vortheilhaftig-, Nützlich-, Nutzbar-, Einträglichkeit. *-deur*, f. Vorderthüre, Hausthüre. *-dewind*, m. Vorderwind, günstiger Wind. *-desen*, adj. einst, vorher, sonst, vordiesem, ehedessen, vormals, vor Zeiten. *-dienaar*, *-diener*, m. Vor(schneider, -leger. *-diening*, f. das Vor(schneiden, -legen. *-disschen*, v. a. auf(tischen, -tragen, auf den Tisch setzen. *-dochter*, f. Vortochter, Tochter erster Ehe. *-doek*, m. Schürze; Geifertuch der kleinen Kinder. *-dragt*, m. Vor(trag, -stellung, schriftlicher oder mündlicher Vortrag. *-eb*, *-ebbe*, f. Vorebbe, Anfang (der Ebbe, - vom Abflauen des Meeres. *-eset*, adj. vorerst, zuerst, erstens, zum erstenmal; vor der Hand, ehestens, in der ersten Zeit. *-gaande*, adj. vorgehend, vorgehend, vorig. *-gang*, m. Vor(gang; -rang, -zug; gutes oder schlechtes Beispiel. *-ganger*, m. Vorgänger, Anführer, Wegweiser; Geber eines Beispiels; Vorfahr; Vorgänger im Amte. *-gebergte*, n. Vor(gebirge, -gebürge, Kap, bergige Landzunge im Meere. *-geregt*, *-gerigt*, n. Vor(gericht, -essen, -speise. *-gespan*, n. Vorgespann, das erste oder vorderste Gespann, oder Paar Pferde. *-gevel*, m. Vorgiebel, Vordergiebel, Fronte, Façade eines Gebäudes. *-geven*, (het) n. das Vorgeben, das Vorausgeben (im Spiele); Versicherung, Bezeugung; Nachricht; Vorwand, Schein, Deckmantel. *-gevoel*, n. Vorgefühl, Ahndung. *-grond*, m. Vor-, Vorder)grund. *-hamer*, m. grosser Schmiedehammer. *-handen*, adv. vorhanden, bei der Hand, zugegen, gegenwärtig; bereit; künftig. *-hang*, m. Vorhang. *-hangsel*, n. Vorhang, Gardine. *-heer*, *-heeren*, adv. vorhin, ehemals, vordem, sonst, vordiesem, vormals. *-hel*, f. Vorhülle (in der Fabellehre), Limbus patrum. *-hemel*, m. Vor-, Vorder)himmel. *-hoede*, f. Vorzug-, Vortrab-, Vortrup) eines Lagers,

Avantgarde. *-hof*, n. Vorhof-, Eingang) eines Tempels. *-m. Vorhof*, Vorplatz eines Schlosses, eines Hauses; vorderste Theil eines Gartens. *-hoofd*, n. Vorhaupt, Vorderhaupt, vorderster Theil des Kopfes; die Stirne; Titel eines Buches. *-hout*, n. das Vorholz, Anfang eines Waldes. *-huid*, f. Vorhaut, die Unbeschittenen, die Heiden (im Stile des neuen Testaments). *-huus*, n. Vorhaus, Vorderhaus, Flur eines Hauses. *-jaar*, n. Frühjahr, Frühling, Lenz. *-jaarskoorte*, f. Frühlingsfieber. *-jarig*, adj. u. adv. vorjährig, vom vorigen Jahre; frühjährig, wie im Lenze. *-ingenomen*, (part.) adj. voreingenommen, bevorzueht. *-ingenomenheid*, f. Vorliebe, Eingenommenheit, gutes Vorurtheil, vorgefasste Meinung. *-innemen*, v. a. vorzunehmen, bevorzuehten, vorher für sich (einnehmen, -gewinnen, Vorliebe einflößen. *-innewijning*, f. Bevorzuehtung. *-kamer*, f. Vorzimmer, Vorgefach, Vorder(stube, -kammer. *-kant*, m. Vorder(seite, -kante. *-kant*, f. Vorder spitze; Spitzen die vorne um eine Haube getragen werden. *-kasteel*, n. Vor-, Vorder)kastell eines Schiffes. *-kennis*, f. Vor(wissen, -kenntnis, -gefühl, Ahndung, Vorempfindung. *-keur*, f. erste Wahl, Auswahl; Vorzug. *-kind*, n. Vorkind, Kind erster Ehe. *-komen*, n. Vorkommen, Schein, Aussehen. *-koming*, f. das Zutvorkommen, Vorgebung, Verhütung, Anwendung, Vorhinderung. *-koop*, m. Vor(kauf, Kauf aus der ersten Hand. *-kooper*, m. Vor-, Auf(käufer. *-kwartier*, n. Vorderviertel. *-land*, n. Vorgebürge; Land zwischen dem Damme und dem Wasser; Schicksal, Bestimmung. *-lang*, adv. vorlängst. *-lappen*, m. plur. Vorderstücke an den Schuhsohlen. *-lezer*, m. Vor(leser (in einer Gesellschaft, -in einer Kirche); Unterweser, der Vorlesungen hält. *-lezing*, f. Vorlesung; das Vorlesen; Abhandlung zum Vorlesen. *-lichter*, m. Vorleuchter. *-lichting*, f. Vorleuch(ten, -tung. *-lijf*, n. Vor-, Vorder)leib, Vordertheil des Körpers. *-lijk*, adj. vortheilhaft, schnell wachsend, lebhaft, munter, gelehrig, lehrsam. *-lijkheid*, f. vortheilhafter Wachsthum; Gelehrig-, Lehrsam)keit. *-lip*, f. Vorlippe; Vorderlefse. *-loop*, m.

Vor(lauf-,sprung (von Brandtwein u. s. w.) Weingeist, erste Distillation; Vortrag; Vorzeichen. -*looper*, m. Vorläufer, der voraus (kommt, läuft, Vorbote; vorderstes Pferd eines Dreispannes. -*loopig*, adv. u. adv. vorläufig. -*maala*, adv. ehemals, ehedessen, vordem, vor diesem, sonst, vorher. -*man*, m. Vormann, einer der in den Gliedern vor einem andern steht. -*middag*, m. Vormittag. -*mouze*, f. Vorärmel eines (Hemdes, - Kleides; Manchette. -*muur*, m. Vormauer, Grenzfestung. -*naam*, m. Vor-, Taufname. -, adj. u. adv. vornehm, ansehnlich, berühmt, wichtig, vorzüglich. -*naamheid*, f. Vornehmheit, Ansehnlichkeit. -*naamste*, adj. der-, die-, das (vornehmste, ansehnlichste, vorzüglichste. -*naamwoord*, n. Vorname, Vorwort, Vorname (in der Sprechlehre), Pronomen. -*nacht*, m. Vormitternacht. -*name-lijks*, adv. vornehmlich, vorzüglich, besonders, insonderheit. -*nemen*, n. Vornehmen, Vor(haben, -satz, Absicht, Entwurf, Plan, Entschluß, Zweck. -*net*, adv. umsonst, vergeltens. -*noemd*, adj. vor-, oben; genau, gemeldet, vorgedacht, obenannt. -*noes*, m. Vormittag. -*ouder*, n. das Vorunter, Stübchen oder Küche vorne im Schiffe. -*oordel*, n. Vorurtheil. -*ouders*, -*ouders*, plur. Vor(ältern, -väter, -fahren, Ahnen. -*oer*, adv. vor-, vorn)über, vorwärts. -*pand*, n. Vorder-, Vorstück eines Kleides. -*plaats*, f. Vorhof vor einem Hause, Vorplatz. -*plaatsen*, v. a. voranstellen, -setzen. -*plecht*, f. Vorderdecke, Vorderkastell eines Schiffes. -*portaal*, n. Vorportal, Eingang eines Hauses. -*post*, f. Vorposten eines Lagers. -*proef*, f. Vor(probe, -schmack, -geschmack. -*proeyer*, m. Speisekoster-, Mundschenk) an fürstlichen Höfen. -*raad*, m. Vorrath, Lebens-, (Kriegs)bedürfnisse. -*raad*, (bij) adv. einsteilen, vor der Hand, auf jedem Fall, im Voraus. -*raad-huis*, n. Vorrathshaus, Magazin, Vorrathskammer, -zimmer. -*raad-kelder*, m. Vorrathskeller. -*raad-schip*, n. Vorrathschiff, Proviant-schiff. -*raadschuur*, f. Vorrathsscheune. -*rad*, n. das Vorderrad eines Wagens; plur. *de vorderraden*, die Vorderräder. -*rang*, m. Vor(rang, -zug. -*rede*, f. Vorrede,

Einleitung -, Eingang) einer schriftlichen oder mündlichen Abhandlung, Vorbericht eines Buches. -*redenaar*, m. Vorredner. -*regt*, n. Vor(recht, zug. -*rekener*, v. a. vorrechnen. -*rijder*, m. Vorreiter, der auf dem ersten Gespan einer Kutsche mit 6 oder 8 Pferden reitet. -*schans*, f. Vor-schanze, Ausseuerwerk einer Festung. -*scheem*, (im Seewesen), f. -*schijn*, m. Vorschein. -*schip*, n. das (Vorschiff, - Vordertheil des Schiffes, der Vorderkranz des Schiffes, der Vordertheil des Schiffes; vorange-geludes Schiff. -*shoot*, f. Schürze. -*schreeen*, v. a. vor(benannt, -erwähnt, -gemeldet, oben-, ob(gemeldet, -besagt, oben(berührt, -genaunt, schon erwähnt. -*schrift*, n. Vorschrist, Muster zum Nachschreiben, Vorbild, Exempel; Regel, Befehl, Lehre, Richt-chnur. -*schuif*, f. Vorschieber, Riegel. -*schuiven*, v. a. vorschieben. -*shands*, adv. vor der Hand, einsteilen, im Voraus, zuvor. -*slag*, m. Vor(schlag, -trag, -stellung; Vorschlag auf einem Glockenspiele oder Musikinstrumente, Vorschlag einer Glocke. -*småk*, f. Vor(schmack, -geschmack. -*snijder*, m. Vorschneider. -*span*, n. Vorspann. -*spant*, n. die vordersten Balken oder Sparren eines Hausdaches, (im Seewesen) die vorderen Spannen eines Schiffes. -*spel*, n. Vorspiel (auf einer Orgel, (Preludium) - einer Oper, - eines Krieges, - einer Schlacht, - einer Feierlichkeit, Vorbereitung zu etwas; Vorbedeutung. -*speler*, m. Vorspieler, einer der vorspielt. -*speller*, m. Weissager, Vorhersager, Wahrsager, Zeichendeuter. -*spelling*, f. Weis-, Vorher)sagung, Vorherverkündigung, Vor(bedeutung, -zeichen. -*spoed*, m. Glück, Wohl(fahrt, -stand, Vortheil. -*spoedig*, adj. u. adv. glücklich, vortheilhaft. -*spoedigheid*, f. Glück, der glückliche (Fortgang, -Zustand. -*spoediglijk*, adv. auf eine (glückliche, - vortheilhafte Art und Weise, mit Glück. -*spraak*, n. Vor(sprak, -zeichen, -spiel, Anzeige, Vorgespenst. -*spraak*, f. Für(sprache, -bitte. -, m. Für(sprecher, -bitter, Anwalt, Mittler, Bemittler. -*spreken*, v. a. für(sprechen, für jemand sprechen, einen vertheidigen, sich für jemand verwenden; vor(sprechen,

-reden, -schwätzen, -plaudern. -, n. das Für-; Vor)sprechen. -*spreker*, m. Für-; Vor)sprecher. -*staan*, n. das Vorstehen. -*stad*, f. Vorstadt. -*stander*, m. Vorsteher, Vertheidiger, Beschützer, Handhaber, Behaupten (in der Zergl. K.) -*ste*, adj. der-, die-, das (erste, -vorderste. -*steken*, v. a. vorstechen. -*stel*, n. Vor(schlag, -stellung, -trag. -*stelling*, f. Vorstellung; Vor(schlag; -zug, Vorausstellung. -*steng*, f. Vorstange eines Schiffes. -*steven*, m. Vorstevens, Schiffsschnabel, Vordertheil des Schiffes. -*stuk*, n. Vorstück, Vordertheil, -stück. -*t*, adv. fort, weiter; weg, aus dem Wege, so fort, augenblicklich, sogleich, gleich. -*taan*, adv. fortan, hinfort, von nun an, hinführo, künftigt. -*tand*, m. Vorderzahn. -*tbouwen*, v. a. fortbauen. -*tbrenger*, m. Urheber, Stifter. -*tbrenging*, f. das (Vor-, Bei)bringen, Hervorbringung, Erzeugung. -*tbrengsel*, n. Erzeugniß, Product. -*teeken*, n. Vorzeichnen; -bote; Vorspuck. -*tgang*, m. Fortgang, Forderung; Fortrücken. -*tgeven*, v. a. fort-, weiter(geben, -reichen. -*tje*, n. kleine Furche. -*tijd*, m. Frühling, Lenz, Frühjahr. -*tijds*, adj. vorzeiten, vor Alters, vor diesem, sonst, ehemals, ehem. -*tkoming*, f. das (Fort-, Hervor)kommen, -Entspringen. -*toet*, m. Vor(trab, -truppen, -wache, Avantgarde eines Heeres. -*tpouren*, v. u. weggehen, fortlaufen. -*tplanten*, v. u. fortplanzen, ausbreiten, vermehren. -*tplanter*, m. Fortplanzer, Vermehrter, Ausbreiter. -*tplanting*, f. Fortpflanzung, Ausbreitung, Vermehrung. -*treizen*, v. n. fort-, weg-, ver)reisen. -*ts*, adv. ferner, weiter, fort. -*tspruiten* (het), n. das (Entspringen. - Wachsen, -Entspringen) die Zunahme. -*stelen*, v. a. seugen, erzeugen, fort(seugen, -pflanzen, (Bäume) ziehen, fortplanzen. -*tteler*, m. Fortplanzer, Erzeuger; Baunzieher. -*tteling*, f. Zeugung; Fortpflanzung. -*ttelingswerk*, f. Zeugung, -geschäfte, die Fortpflanzung. -*vaarend*, adj. u. adv. fortfahrend, eifrig, emsig, fleissig, unermüdet, thätig. -*trarendheid*, f. Fleiss, Em-sigkeit, Thätigkeit, Schnelligkeit. -*tuelig*, adj. u. adv. flüchtig, landflüchtig, aus dem Lande geflüchtet.

Vooruit, adv. voraus. -*gaan*, v. n. vorausgehen. -*loopen*, v. a. vorauslaufen. -*rijden*, v. n. vorausreiten; -fahren mit einem Wagen, im Wagen oder in der Kutsche mit dem Gesichte nach den Pferden zu sitzen. -*staan*, v. a. voraus(stehen, -stechen, hervorragen. -*stappen*, v. a. voraus(stapfen, -schreiten, -gehen. -*steken*, v. n. voraus(stechen, -ragen. -*stevemen*, v. a. vorausregeln. -*stuiten*, v. a. eilends vorausspringen, mit Eile-, hurtig) vorauslaufen. -*treden*, v. n. vorausgehen; hervortreten, aus der Reihe hervortreten. -*zigt*, n. Voraussicht, Aussicht.

Voorvaders, -*vadoren*, n. plur. Vor(väter, -fahren, Väter, Vorältern, Ahnen. -*val*, n. Vorfall, Begebenheit. -*vallen*, v. vor(fallen, -gehen, geschehen, sich (ereignen, -zutragen; vorkommen. -*vallend*, adj. vorfallend, sich ereignend, vorkommend. -*vast*, adv. fest, gewiss, unfehlbar, völlig. -*vechten*, v. n. vorfechten, zuerst fechten, für eine Sache, Meinung, u. s. w. streiten; kampflichten. -*vechter*, m. Vor-, Kampf)fechter, Eiferer für eine Sache, Vorfechter, Vertheidiger. -*vinger*, m. Vor-, Zeige)finger, der vorderste Finger an der Hand. -*vliegen*, v. n. vorausfliegen. -*voet*, m. Vor-, Vorder)fuß; Vorder(schönkel, -keule eines geschlachteten Thieres. -*waar*, adv. für wahr, wahrlich, gewisslich. -*waarde*, f. Bedingung, Vergleich, Condition. -*waardelijk*, adj. u. adv. unter Bedingung, bedingungsweise; bedingt, unter einer Bedingung (gegeben, -zugestanden, -eingegangen. -*waards*, (besser) -*waarts*, adv. vorwärts. -*wacht*, f. Vor(wache, -posten, Piket, Piquet. -*was*, n. Vor-, Stopf-, Neben-, Bet)wachs, Bienenhart, Vorgewächs, wildes Wachs, Bienenkitt, Wachshinde. -*wasschen*, v. a. vorwaschen. -*wending*, n. -*wending*, f. Vor(wand) -*wending*, Ausflucht, Deckmantel. -*werp*, n. Gegenstand, Object. -*weten*, (hel)n. Vorwissen, Vorher-, Zu)vor-, Voraus)wissen; Vorkenntnis. -*wetend*, adj. vorher-, zu)vor)wissend. -*wetendheid*, f. Vor(wissenschaft, -kenntnis, das Vorherwissen. -*wetenschap*, f. Vorher-, Zu)vor)wissenschaft, Vorkenntnis. -*wijs*, s. *vertooner*, *toonder*, m. Vor(waiser, -seiger. -*wijzing*, s. *verlooning*, f. Vor(weinung, -sei-

gung. -*wikken*, v. a. vorher-, -wahr)sagen, weissagen. -*wikkler*, m. Wahrsager. -*wikster*, f. Wahrsagerin. -*winter*, m. Vorwinter, Anfang des Winters. -*zaal*, f. Vor(saal, -timmer, -gemach. -*zaat*, m. Vorfahre, Ahnherr, Vorgänger im Amte. -*sang*, m. Vor(sang, -gesang, erster Gesang. -*sanger*, -*singer*, m. Vorsänger, Kantor. -*zeggend*, (part.) adj. vor-; vorher-, weis)sagend, prophetisch, andeutend. -*zegger*, m. Vorsager, Vorher-, Weis)sager. -*zegging*, f. Vorher-; Weis)sagung, Voraussage. -*zegkunde*, f. Wahrsagerkunst. -*zegster*, f. Weissagerin. -*zeil*, n. Vorsegel; Vordersegel. -*zeilen*, v. n. voraus-, vor)segeln. -*zeker*, adv. sicher, für wahr, gewisslich, wahrlich. -*zenden*, v. a. voraussenden, vorwärts schicken. -*zetsel*, n. Vor(wort, -setzwort, Preposition; (in der Sprachlehre). -*ziende*, -*zienig*, adj. voraussehend, entgegensehend; vorsichtig, klug. -*zienigheid*, f. Vorsehung, Vorsicht Gottes. -*ziening*, f. Vorsehung, Versorgung, Besorgung; Fürsorge. -*zigtig*, adj. u. adv. vorsichtig, behutsam, klug, sorgfältig. -*zigtigheid*, f. Vorsichtigkeit, Behutsamkeit, Klugheit. -*zigtiglijk*, adv. vorsichtig, weislich, kluglich; mit Vorsicht. -*zitter*, m. Vorsitzer, Präsident. -*zitterschap*, n. Vorsitzerstelle, Präsidentenstelle, Vorsitz, Präsidium. -*zitting*, f. Vor(sitzung, das Präsidiren. -*zomer*, m. Vorsummer, Lenz, Frühling. -*zoom*, m. Vorsohn, Sohn erster Ehe. -*zorg*, f. Vorsorge.

Zoos, adj. u. adv. schwammig, holzig, löcherig. -*heid*, f. Holzigkeit, das Schwammige.

Zorder, s. *verder*, adv. ferner, weiter, hiernächst. -*en*, v. a. u. n. fordern, heischen, begehren; fördern, befördern, beförderlich sein; weiter kommen, fort(wandern, -gehen; Fortgang haben, zunehmen, helfen. -*ing*, f. Forderung, Forderung; Förderung, Beförderung, Fortgang, Zunahme, Fortsetzung. -*lijk*, s. *bevoorderlijk*, adj. u. adv. förderlich, beförderlich, dienlich.

Zore, s. *voor*, f. Furche.

Zoren, *voorn*, f. Forelle, Föhre (ein Fisch). - (te) adv. zuvor, ehe, vorher.

Zorig, adj. vorhergehend, vorig.

Zork, f. Gabel, Forke, Gaffel; Speise-, Ofen-, Fleisch-, Mist)gabel; Dreisack. -*stok*, m. Gabel(stiel, -stock;

Stock der am Obenende wie eine Gabel aussieht. -*tand*, m. Gabel(sack, -sinke.

Form, m. u. f. Form, Modell; Druck(form, -rahm; Form worin etwas gegossen wird; Gestalt. -*draaijer*, m. Form(dreher, -drechsler. -*en*, v. a. bilden, formen, modeln, eine Gestalt geben, Ziegelsteine (streich-, -formen; firmeln, confirmiren (in der katholischen Kirche). -*er*, m. Former, Modeler; Formschneider; Ziegel(streicher, -former; Formirer, der etwas macht oder eine Gestalt an etwas giebt. -*ing*, f. Bildung, Formirung, das Geben einer Gestalt; das Firmeln. -*sel*, n. Firmelung, das Firmeln. -*tafel*, f. Form(erde). -*tafel*, f. -tisch, -tafel, -lade. -*ijzer*, n. -eisen. -*tand*, n. -sand.

Vorsch, m. Frosch; *kijkvorsch*. -*en*, v. a. forschen, nachforschen.

Forst, f. Frost, Kälte, das Frieren; Forst, Dachrücken, die oberste Reihe Ziegel auf dem Dache, Dachspitze. -, m. Fürst, regierender Fürst, eine fürstliche Person, Prinz. -*buil*, f. Frostbeule. -*slijk*, adj. u. adv. fürstlich, einem Fürsten gehörig; wie ein Fürst, auf eine dem Fürsten gemessene Weise. -*endom*, n. Fürstenthum. -*in*, f. Fürstin, Prinsessinn. -*pan*, f. Forst-, Hohl)ziegel.

Fos, m. Fuchs; schlauer-, listiger-, loser-, verschlagener) Mensch; rothariges Pferd, fuchserthes Pferd; rothhariger Mensch. -*achtig*, adj. u. adv. fuchsig, fuchsartig.

Fosse(bont, n. Fuchspel, Unterfutter von Fuchspel. -*gans*, f. Fuchsgans. -*hol*, n. Höhle, Fuchshöhle, -lager. -*huud*, f. -vel, n. Fuchs(halg, -pels. -*jaagd*, f. Fuchsjagd. -*staart*, m. Fuchschwanz. -*val*, -*knip*, n. Fuchsfalle. -*vol*, n. Fuchsbalg, -pels.

Fouw, f. Falte, Falze; Eselsohr im Papiere; Gewohnheit, Gelenke. -*been*, n. Falsbein. -*bord*, n. Falsbord. -*dewr*, f. Flügelthüre. -*en*, vouden, v. a. falten, zusammenlegen, falzen. -*ing*, *oewding*, f. das (Falzen, -Zusammenlegen, -Falzen, Fals, Falte. -*mes*, s. *knipmes*, m. Taschen-, Einschlage)messer. -*stool*, m. Feldstuhl, Stuhl den man zusammenfalzen kann. -*tafel*, f. Hängtisch, den man niecäersohlagen kann, Klapptisch.

Vraag, f. Frage-*achtig*, adj. u. adv.

fragend, fragerisch, fragselig, neugierig, ausforschend. -al, m. u. f. der-, die) nach allem frägt, Fraghals, fragseliger Mensch. -baak, f. bewährter Rathgeber, Orakel, Götterspruch. -stuk, n. Frage, Fragestück, Fragepunkt. -swijze, vragsgewijze, adv. frageweise, in Fragen, fragerungsweise. -teeken, n. Fragezeichen. -woord, u. Fragewort. -ziekte, -zucht, f. Fragesucht. -zuchtig, -ziek, adj. fragesüchtig, fragselig, gern frageud.

Vraat, m. Fresser, Vielfrass, Fresswanst. -achtig, adj. freussgierig, frässig, gefrässig.

Vracht, f. Fracht, Fuhre, Ladung; Last, Bürde, Frachtgeld, Fuhrlohn, Fahrlohn; Briefporto. -brief, fm. Frachtbrief. -briefje, n. -briefchen, -zettel. -loos, n. -lohn. -schip, n. -schiff, Kaufahrer. -schuit, f. -barke, Lastbarke. -slede, -slee, f. -schlitten, Schleife. -wagen, m. -wagen, Lastwagen.

Vragen, v. a. fragen, vernehmen; forschen; fordern, fordern; bitten. -boek, n. Fragebuch, Katechismus, Lehrbuch in Fragen und Antworten. -r, m. Frager.

Vrak, s. wrak, n. Trümmer eines gescheiterten Schiffes; adj. schadhäft; schwächlich.

Vrank, adj. frei, frank.

Vrat, s. wrat, f. Waise.

Vrede, vras, f. Friede, Ruhe, Stille. -bode, m. Friedensbote. -breker, m. -brecher, -störer. -breuk, f. -bruch. -broukig, adj. u. adv. friedensbrüchig. -feest, n. Friedensfest. -gever, m. -stifter, Mittler. -godin, f. -göttinn. -handel, m. -handeling, f. -Unterhandlung. -krans, m. -krans, Oliven-, Oelkrans. -kus, n. -kus. -lievend, adj. u. adv. friedliebend. -fertig, -sam, zum Frieden geneigt. -lievendheid, f. Fried(fertigkeit, -samkeit, Vertraglichkeit, Friedensgesinntheit. -maker, m. Friedensstifter, Friedensmacher. -staf, m. (Friedens)stab. -regter, m. -richter. -stijd, m. -zeit. -stoorder, m. -störor. -teeken, n. -zeichen. -vaan, f. -fahne. -verbond, n. -bund. -verdrag, n. -vertrag. -vlag, -flagge, -fahne. -vuur, n. -feuer. -vorst, m. -fürst, Friedefürst.

Vredig, vrediglijk, adj. u. adv. fried(-sam, -fertig, friedlich.

Vreedzaam, s. vredig. -heid, f. Fried(-samkeit, -fertigkeit. -lijk, adv. fried(lieb, -sam.

Vreug, s. voorvoet, m. Vorfuß, oben auf dem Fussgelenke.

Vreemd, adj. u. adv. fremd, ausländisch, -heimisch, seltsam; wunderlich, -sam, -bar, sonderbar, ungewöhnlich, grillig, misslich. -sling, m. Fremdling; Fremder, f. Fremde; Ausländer, -inn. -heid, -igheid, f. Fremdheit, Seltsam-, Souderbarkeit; Seltsenheit, Rarität.

Vreen, (te) adv. s. te vrede, zufriedend (bei vrede).

Vrees, f. Furcht, Schrecken, Angst, Kummer. -achtig, adj. furchtsam. -achtigheid, f. Furchtsamkeit. -achtiglijk, adv. furchtsam, ängstlich, mit Furcht. -selijk, adj. u. adv. fürchter-, erschreck-, entsetzlich; grausam. -selijkheid, f. Fürchterlich-, Erschrecklich-, Entsetzlich-, Furchtbar-, Gräulichkeit.

Vreet(ziekte, -zucht, f. Hunds-, Heiss-)hungur.

Vreewuren, n. pl. Sanct Helenenfeuer, Castor u. Pollux (Flämmchen, welche sich, bei Sturm, bisweilen oben am Schiffsmaße, sehen lassen).

Vrek, m. Geizhals, Filz-, adj. geizig, filzig, karg, gierig. -aard, -aart, m. Geizhalt, filziger Kerl. -heid, f. Kargheit, Gierig-, Filzigkeit. -kig, adj. geizig, karg, filzig, gierig.

Vreie, n. v. a. fressen, gefrässig sein. -n. (het) das Fressen, die Gefrässigkeit. -r, m. Fresser, Vielfrass.

Vreugd, -o, f. Freude, Fröhlichkeit, Vergnügen, Lust, Lustigkeit, Wonne. -obetuiging, f. Freudensbezeugung. -edag, m. Freude(tag. -edronk, m. -trunk. -efeest, n. -fest. -egalm, m. -geschrei, Jubel. -egeroep, -egeschreeuw, n. -geschrei, Jubel, Juchei. -ejaan, n. -jahr, Jubeljahr. -ekreet, m. -geschrei, -gekreisch. -elied, n. -lied, -gesang. -eloos, adj. u. adv. -los, ohne Freude. -eloosheid, f. -losigkeit. -emaal, m. -mahl. -emaker, m. -stifter. -eolie, -oolij, f. -öhl. -offer, n. -opfer. -erijk, adj. u. adv. -reich. -eschieuten, n. -schienen. -eschoet, -eschoot, -eschot, n. -schuss. -esprong, m. -sprung. -etraan, f. -thräne. -evol, adj. u. adv. -voll. -evuur, n. -feuer. -ezang, m. -gesang, -lied, Siegeslied, Wonnegesang. -egebaar, n. freudig (Geberdung, -Geberde. -ig, adj. u. adv. freudig, fröhlich; s. vrolijk. -igheid, s. vrolijkheid, f. Freudig-, Fröhlichkeit.

Vriend, m. Freund; Verwandter,

Blutsfreund, guter Freund, -elijk, adj. u. adv. freundlich, leutselig, freundschaftlich. -elijkheid, f. Freund(lieckheit, -schaftlichkeit, Leutseligkeit. -eloos, adj. u. adv. freud-, freunde)los, ohne Freund, -e. -houdend, adj. freundschaftlichgesinnt, in der Freundschaft getreu. -je, n. Freundschen, guter, lieber Freund -in, -inne, f. Freundsinn. -innetje, f. kleine Freundinn; gute, liebe Freundinn. -schap, f. Freundschaft; Dienst, Gefälligkeit, Gewogenheit, Gunst.

Vriech, vriech, adj. friesisch, aus Friesland kommend.

Vriezen, v. n. frieren, zu Eis werden. -, n. das Frieren. -d, adj. frierend; vriezend weer, frierendes-, kaltes) Wetter.

Vrij, adj. u. adv. frei, ungehindert, ungezwungen, los, unabhängig, offen, unumschränkt; befreit; unbeschwert; ungeschuet, frei aus, ohne Schranken. -aadje, -agie, f. Liebeshandel, -verkehr; Freierei, das Freien. -battajon, -battailon, n. Freibattillon. -bier, n. Wirthshaus, Erlaubnis zum Bierverkauf. -borstig, adj. u. adv. freimüthig, kühn, entschlossen. -borstigheid, f. Freimüthigkeit, Kühn-, Entschlossenheit. -brief, m. Frei(-brief, -heitsbrief, Pass. -busit, m. Freibeuterei, Raub, Marode. -buiten, v. n. freibeuten, rauben, auf Raub ausgehen. -buitter, m. Freibeuter, Räuber, Marodeur; Seeräuber; Kaperschip, Kaperschipfer. -buitterij, f. Freibeuterei. -burg, m. Burg, Frei(stadt, -statte, Zufluchtsort. -compagnie, f. Freicompagnie. -corps, n. Freicorps. -dag, m. Freitag. Goede vrijdag, Charfreitag. -dom, m. Freiheit, Gebiet einer Stadt; Vorrecht, Privilegium, Freistellung von Abgaben, Befreiung. -e, n. das Freie; Freiherrschaft, freie Herrlichkeit, Baronie. -ekunst, -konst, f. freie Kunst. -elijk, adv. frei, frei heraus, un(gehindert, -geschuet, ohne Umwege; auf eine freie Art und Weise. -en, v. a. u. n. freien, bublen, Liebesverhören haben, aufs Heirath gehen; lieblosen, schmeicheln; befreien, erlösen. -er, m. Freier, Liebhaber, Buhler; unverheiratheter Mensch, Junggeselle, Jüngling, Bursche. -erij, f. Freierei, das Freien, Liebes(handel, -verkehrung. -erije, n. Freierchen, Bürschchen, junger Freier,

Brandfink (ein Vogel). -*erziek*, adj. u. adv. verliebt, mannsüchtig, manntoll. -*geboren*, adj. u. adv. freigebohren. -*geest*, m. Frei-geist, -denker, Deist. -*geesterij*, f. Frei(geisteri), -denkeri. -*geestig*, adj. freigeisterisch. -*gekochte*, m. u. f. Freigekaufter, -te, Befreiter, -te. -*gelembrief*, m. Freigeleits(schein), -brief, Passport, Pass, Reispass, Sicherheitsbrief. -*geleide*, n. Freigeleite, Sauvogarde. -*geregt*, n. Freigericht. -*goed*, n. freies Gut, Freigut, das nicht zinsbar ist, freiherrliches Gut. -*graafschap*, n. Freigrafschaft, Franche-mente. -*hartig*, adj. u. adv. frei-, offen)herzig, aufrichtig. -*haven*, f. Freihafen, freier Hafen. -*heer*, m. Freiherr, Baron. -*heerlijk*, adj. u. adv. freiherrlich, einem Freiherrn (zugehörig) - geziemend, freiherrnmässig. -*heerlijkheid*, f. Baronie, freie (Herrlichkeit, - Herrschaft, Freiherrschaft, freiherrliches Gut, Rittersitz. -*heerschap*, f. Freiherrschaft, Baronie. -*heid*, f. Freiheit, freier Zustand; Unabhängigkeit; Erlaubnis; Freistätte, Zufluchtsort; Stadt(freiheit, -gebiet. -*houden*, v. a. freihalten, für einen die Zeche bezahlen. -*koopen*, v. a. freikaufen, befreien, loskaufen, erlösen. -*koopij*, f. Frei-, Los)kaufung, Befreiung; Erlösung. -*laten*, v. a. freilassen, in Freiheit-, auf freie Füße) stellen. -*lating*, f. Freilassung, Ent-, Los)lassung. -*leen*, n. Frei(lehn, -lehen. -*maken*, v. a. freimachen, befreien, erlösen. -*maker*, m. Befreier, Erretter, Erlöser. -*making*, f. Befreiung, Errettung, Erlösung. -*markt*, f. Frei-markt, freier Markt. -*metseelaar*, m. Freimaurer. -*metselarij*, f. Freimaurerei. -*moedig*, adj. freimüthig, unerschrocken, unverzag, herthaft. -*moedigheid*, f. Freimüthigkeit. -*moedigtijk*, adv. freimüthig, ohne Furcht, freiaus. -*plaats*, f. Freistätte, freier Ort. -*pleiten*, v. a. den Prozess gewinnen, freiprozediren; vertheidigen, freisprechen. -*postig*, adj. u. adv. frei, kühn, keck, dreist, zu frei, vermessen, freimüthig. -*postigheid*, f. Kühnheit, Vermessenheit, Dreistigkeit. -*postigtijk*, adv. auf eine dreiste, kühne, zu freie Art, keck, beleidigend. -*spraak*, f. Freisprechung. -*spreken*, v. a. freisprechen, lossprechen, absolviren, freierklären. -*spreking*, f. Frei-

les)sprechung; Vergebung von Sünden, Absolution. -*staat*, m. Freistaat, Republik. -*staan*, v. n. freistehen, erlaubt sein. -*stad*, f. Freistadt, freier Zufluchtsort. -*stede*, f. Freistätte. -*ster*, f. mannhohes Mädchen; ledige-, unverheirathete) Jungfer; Jungfer; Geliebte, Liebste. -*stortje*, n. Jüngferchen, Töchterchen, Mädchen. -*sterziekte*, f. Jungferkrankheit, Bleichsucht. -*ven*, s. *vrijten*, v. a. reiben, bohnen. -*verklaren*, v. a. frei-, los)sprechen, freierklären. -*waren*, v. a. verbürgen, Bürgschaft leisten, vor allen Schaden einstehen. -*waring*, f. Bürgschaft, Verbürgung. -*wilgij*, adj. u. adv. freiwillig, ungenzungen, frei. *Een vrijwillige*, ein Freiwilliger, Volontär. -*wiligheid*, f. Freiwilligkeit. -*willigtijk*, adv. freiwillig, mit freiem Willen, vorsätzlich.

Vroed, adj. u. adv. weise, vorsichtig, verständig, geschick, klug. -*heid*, f. Klug-, Weis)heit, Verständigkeit. -*kunde*, f. Geburtshülfe, Hebammenkunst. -*kundige*, m. u. f. Geburtshelfer, -inn, ein, eine in der Hebammenkunst (Erfahrner, -Erfahrene. -*meester*, m. Geburtshelfer, Accoucheur. -*moeder*, s. *vrouw*, f. Hebamme. -*schap*, f. Weisheit, Klugheit, (obs.) Rath, Stadtrath, der grosse Rath einer Stadt; Raths(glied, -mann, -Herr. -*rouw*, f. -*wijf*, n. eine weise Frau; fg. eine Hebamme, eine Geburtshelferin, Wehenu-ter.

Vroeg, adj. u. adv. früh, frühzeitig; mit Tagesanfang, in der Frühe, zeitig. -*appel*, m. Frühapfel. -*en*, s. *verzoegen*, v. a. anklagen (vom Gewissen). -*kers*, f. Früh(kirsche). -*mis*, f. messe. -*peer*, f. -birne. -*prediker*, m. -prediger. -*preek*, f. -predigt. -*rijp*, adj. -reif, -zeitig. -*rijpje*, n. ein frühestes Mädchen, welches gern jung heirathen möchte. -*schip*, n. -schiff, welches in der Frühe abfährt; oder der Flotte voraussegelt. -*tijdig*, adj. u. adv. frühzeitig, in der Frühe. -*tijds*, adv. früh, frühzeitig, bei Zeiten.

Vrolijk, adj. u. adv. fröhlich, froh, erfreut; lustig, vergnügt, mit Freude, erfreulich, auf eine frohe, muntere Art. -*heid*, f. Fröhlichkeit, Freude, Wonne, Frohheit. **Vromelijk**, adv. fromm, auf eine

fromme Art; ehrlich, treu, standhaft, gottselig, tugendhaft, sittlich gut.

Vroom, adj. u. adv. fromm, rechtschaffen, tugendhaft, -sam, treu, ehrlich, brav, gerecht, gottselig; gottselig; muthig; tapfer. -*heid*, f. Frömmigkeit, Gottesfurcht, Fugend, Aufrichtigkeit, Tapferkeit. -*lijk*, s. *vromelijk*.

Vrouw, f. Frau, Weib, Weibsperson, Frauenzimmer, Dame, Hausfrau, Meesterinn; Frau oder Beisitzerinn einer (Herrlichkeit, - Herrschaft; Ehegattin, ein verheirathetes Frauenzimmer; Dame im Kartenspiel. -*achtig*, adj. u. adv. weiber-süchtig, viel auf das weibliche Geschlecht haltend; weibisch, wie ein Weib. -*stijk*, adj. weiblich, dem weiblichen Geschlechte (gehörend, - angehend; weibisch, wie ein Weib. -*stijtheid*, f. Weiblichkeit, die weibliche Scham. -*en*, adj. weiblich, von Frauen. -*enbeeld*, n. Frauenzimmerbild, Bild-, Bildsäule) eines Frauenzimmers; Frauen-, Marion)bild. -*embroeder*, m. Frauenbruder, Schwager; beschuhter Karmelitermönch. -*endag*, m. Frauen-, unserer lieben Frauen)tag, Maria Lichtmess. -*enfeest*, n. Weiber-, Frauen)fest. -*eu goed*, n. Frauenzimmer-, Weiber)zeug, -kleidung. u. s. w. -*enhaar*, n. Weiberhaar; Frauenhaar (eine Pflanze). Capillus veneris. -*enkat*, m. Weiber(feind, -hasser, Hagstolz. -*enkuis*, n. Weiberhospital; Stiftung für Frauen, Aufenthalt der Weiber eines orientalischen Alleinerrschers, der Türken Serail. -*enkleed*, m. Weiber-, Frauenzimmer)kleid. -*enkleermaker*, m. Frauenschneider. -*enklooster*, n. Frauen-, Nonnen)kloster. -*enkruid*, n. Frauen-, Melissen)kraut. -*enleen*, n. Weiberlehn. -*enliefde*, f. Frauen-, Weiber)liebe. -*enlust*, f. -list. -*enlust*, f. -lust, Begierde bei einer schwangern Frau. -*enmantel*, m. -mantel. -*enmelk*, f. -milch. -*enrok*, m. -rock. -*enwenden*, v. n. nothzuchtigen. -*enwenden*, n. Nothzucht, das Frauen-schänden. -*enwender*, m. -schänder. -*enwenderij*, f. -schändung, Nothzuchtigung, -enschennis, f. -schändung. -*enstool*, m. -stuhl, -sitz. -*entimmer*, n. -stube, -zimmer, Aufenthalt der Frauen des Grossaltars; das (Frauenzimmer, - weib-

liche Geschlecht; dies ist aber in der holländischen Sprache nicht mehr gebräuchlich; besser sagt man:

Vrouw (lieden, -lui, f. plur. Frauen-, Weib-)leute. -*mensch*, n. Weibsbild; -*person*, -*mensch*, Weib. -*persoon*, n. Weibsperson, Mensch. -*tje*, n. Weibchen, Fräuchen. -*volk*, n. Weibs-, Frauenvolk, -*zimmer*, -*ziek*, -*zuchtig*, adj. dem Geschlechte ergeben, weib-süchtig.

Vrucht, f. Frucht, Obst; Vortheil, Nutzen; Genuss; Folge; Wirkung; Kind, Leibesfrucht. -*baar*, adj. u. adv. fruchtbar, ergiebig, einträglich; reich. -*baarheid*, f. Fruchtbarkeit. -*baarlijk*, adv. fruchtbar, ergiebig, auf eine einträgliche Art. -*boom*, m. Fruchtbaum, fruchtbarer Baum, Obstbaum. -*dragend*, adj. fruchtbringend, -*tragend*, -*baar*, -*eloos*, adj. u. adv. fruchtlos, vergeblich, unnützlich, umsonst, vergebens, ohne (Frucht-, Nutzen). -*stootsheid*, f. Fruchtlosigkeit, Vergeblichkeit, Unnützlichkeit. -*en*, (obs.), s. *vreesen*, v. a. u. n. fürchten. -*gebrek*, n. Frucht-mangel. -*gebruik*, n. Niessbrauch, Nutznussung, Fruchtnutzung. -*gebruiker*, m. -*ster*, f. Niessbraucher, -*inn*, Nutznusser, -*inn*. -*kuisje*, n. Fruchthülle, Samengehäuse. -*korf*, -*mande*, f. Frucht-, Obst-korb. -*steel*, m. Frucht-, Obst-stiel. -*stuk*, n. Frucht(stück, -ge-mälde.

Vrúig, adj. u. adv. träge, faul; feig. -*heid*, f. Trägheit, Faulheit.

Vruil, adj. u. adv. schmutzig, schmierig, unrein, unflätig, kotig; hässlich, garstig, sotig, unzüchtig, niederträchtig; faul, verfault, stinkend, verdorben; neidisch, böse. -*aardig*, -*aartig*, adj. u. adv. boshaft, niederträchtig, bösrartig. -*aardigheid*, f. Boshaftig-, Bösrartigkeit, Niederträchtigkeit. -*aardiglijk*, adv. auf eine boshafte Art; niederträchtig. -*bek*, m. Zotenreisser, f. Zotenreisserin. -*bekken*, v. n. Zoten reissen, mit der Sauglocke läuten; garstiges-, unzüchtiges Zeug reden. -*bekken*, (het) n. das Zotenreissen. -*boom*, m. Faul-, Stink-, Grindbaum. -*em-bras*, f. kleines Fass oder Zuber, zum Einweichen des gesalzenen Fleisches oder Fisches; fig. ein garstiger Mensch. -*heid*, -*igheid*, f. Unflath, Dreck, Koth, Schmutz,

Schmiere; Sauerei, Zoten; Bosheit, Bösrartigkeit. -*ik*, m. u. f. Faul-, Rabenjaas, Galgen(vogel, -schwengel; schlechter-, niederträchtiger) Mensch; Zotenreisser; Geizhals, karger Filz; grober-, ungesitteter) Flegel. -*nis*, f. u. n. Unflath, Dreck, Mist, Kehricht. -*nisbak*, m. Dreck-, Kehricht(fass, -*nishoop*, f. Dreck-, Misthaufen, -*niskar*, f. Dreck-, Mistkarren. -*nismann*, m. Gassenfeger, Mistkärner. -*nivaper*, m. Dreck-Gas-en(-feger, -kehrer. -*nisschap*, f. Dreck-, Mist)schaukel. -*nisschuit*, f. Dreckschute, Kothschiff. -*nisvat*, n. Dreckfass, Kehrichtfass. -*niszijp*, f. Kothgrube. -*spreker*, m. Zotenreisser.

Vuist, f. Faust, geballte Hand. -*bal*, m. Windball, Ballon. -*hamer*, m. Fausthammer, Hammerbeil, polnische Hammer. -*handchoen*, s. *Want*, m. Fausthandschuh, Handschuh ohne Finger. -*je*, n. Faustchen. -*look*, n. -*peer*, f. Faustschlag, Stoss, (in der Volkssprache). -*reyt*, u. Faustrecht, das Recht des Stärkern. -*slag*, m. Faustschlag. Backenstreich. -*vechten*, n. das Klopfechten, Faust(kampf-, krieg-*vechter*, m. Klopff-, Faustfechter. -*rol*, adv. handvoll.

Vul(aarde), f. Walk-, Walkererde. -*bier*, n. Bier zum Anfüllen, Füllbier. -*der*, -*volder*, m. Walker, Walkmüller, Füller. -*geld*, n. grosse Saufbulle der Bootsleute. -*kuip*, f. Full-, Walkerfass. -*len*, v. a. füllen, anfüllen, voll machen, stopfen, auffüllen; Löcher füllen, ausbessern, flicken; eine offene Stelle besetzen; walken, das Tuch u. s. w. walken. -*ler*, s. *vulder*, m. Füller; Walker. -*ling*, f. An-, Auf-füllung, das Vollmachen; das Walken. -*molen*, *vo'molen*, m. Walkmühle. -*sel*, n. Füllsel, das Fleisch und andere Sachen womit die Würste gestopft werden; Flocken oder Haare womit man eine Wulst stopft. -*steen*, m. Füllstein. -*ster*, f. Torfüllerrin, die den Torf in die Tonne misst. -*tabbe*, f. Walk-, Walkerfass, -*zuber*. -*woord*, n. Füllwort, s. *Stopwoord*. -*wijn*, m. Füllwein, Wein zum Anfüllen der Fässer. -*zel*, s. *vulsel*, n. Füllsel. -*s*, *Vunsig*, adj. u. adv. schwimmlich, dumpfig, stinkend, verstockt, übelriechend, stockig, verdampft. -*heid*, f. Schwimmlich-, Dumpfigkeit, übler Geruch von verlegenen

und verschimmelten Dingen, von verstocktem Mehle.

Vuren, v. a. u. n. feuern, Feuer geben, schiessen; Feuer brennen, anstecken, auf dem Heerde Feuer brennen; die Laternen anzünden, auf den Schiffen oder auf dem Feuerthurme. -, (het) n. das Feuern, -*Feuergeben*; das Feuerbrennen, Anstecken, das Anzünden der Schiffs-, der Hafenlaternen; das Funkeln des Meeres. -, adj. fahren, tannen, von Tannen oder Fichten, oder Föhrenholz. *vuren planken*, tannene (Dielen, -*Breter*. -*hout*, n. Fichtenholz. -*houten*, adj. von Fichten oder Tannenholz. *Een vurenhouten kist*, eine föhren-, tannen-, fichten)hölzerne Kiste.

Vurig, adj. feurig, brennend, glühend; hitzig, brünstig, inbrünstig, eifrig; entzündet; ausgeschlagen auf der Haut, sinnig. -*heid*, f. Feurigkeit, Feuer, Entzündung, brennende Hitze; Lebhaftigkeit; Inbrünstigkeit; fliegende Hitze; Finnen, Hitzblattern im Angesicht. -*lijk*, adj. feurig; inbrünstig, eifrig, mit Feuer, hitzig, voller Eifer.

Vuur, n. Feuer; Hitze, Flamme, Glut, Eifer; kalter Brand, Entzündung einer Wunde; Rothlauf, Rose (eine Krankheit). -*baak*, f. Leuchthurm, Feuer(backe, -thurm. -*bal*, m. Feuer(ball, -kugel. -*berg*, m. feuererspender Berg, Vulkan. -*bloem*, m. Feuerblume, Peonie, Pfingst-, Sichtrose, Königsblume. -*boete*, s. *eurbaak*, f. Leuchthurm. -*brand*, m. Feuerbrand. -*dienst*, m. Feuersdienst, Verehrung des Feuers. -*gereedschap*, n. Feuergeräthe, -*geschir*. -*geweer*, n. Feuegewehr. -*haak*, m. Feuerhaken. -*haard*, m. Feuerheerd. -*kist*, f. Feuer-, Spring)kiste auf den Schiffen. -*kleed*, n. Feuerkleid. -*kleur*, f. Feuerfarbe. -*kleurig*, adj. feuer(farben-, farbig. -*kloot*, f. -*kugel*. -*kolom*, f. -*säule*. -*kolk*, m. Feuer-schlund, Aschenloch im Feuerheerde. -*lantaren*, f. Feuerlaterne auf den Schiffen oder im Hafen. -*mande*, f. -*korb*. -*oven*, m. -*ofen*. -*pan*, f. -*pfanne*, Bett(wärmer, -*pfanne*. -*pijl*, f. -*peil*, Rakete. -*plaat*, f. -*platte*. -*pot*, m. u. f. -*topf*. -*proof*, f. -*probe*. -*reep*, f. -*reif*. -*regen*, m. -*regen*. -*roer*, n. -*rohr*, Büchse. -*roers*, (obs.), m. plur. Musketirer. -*rood*, -*roth*.

-rook, m. -dampf-, rauch-, *-scherm*, n. -schirm, *-schop*, -*schup*, f. -schaufel. -*slag*, n. -stahl-, -zeug. -*sloot*, n. -schloss, -*staal*, n. -stahl; -*stede*, f. -stätte, -*steen*, m. -stein; Wismuth. -*stolp*, -*stulp*, f. -stürze, -*stülpe*. -*stoker*, m. Einheitsr.

-*straat*, f. -strahl. -*stroom*, m. -strom. -*tang*, f. -zange. -*test*, f. -topf, Kohlenscherbel. -*tje*, n. Feuerchen, kleines Feuer. -*toeren*, m. -thurm. -*vlam*, f. -flamme. -*wagen*, m. eisernes Feuerbehältniss. -*wapen*, n. Feuer-, Schiess-

gewehr, Feuerwaffen. -*werk*, n. -werk, Lustfeuer; Feuermaschine im Kriege. -*werker*, m. Lustfeuerarbeiter, Feuerverker. -*werk*, -*werkmakerkunst*, f. Feuerwerkerkunst. -*wortel*, m. Bertram, Zahnwurzel.

W.

WAA

Waadbaar, adj. durchwatbar, seichte. -*heid*, f. Seichtigkeit (eines Wassers).

Waa, f. Wage; öffentliches Haus, wo die Waaren gewogen werden; das Wagehaus, Stadtwaage; (im Seewesen) der Geckstock, Quersegestange. -*balk*, m. Wagebalken. -*briefje*, -*cedel*, n. Wage(zettel), -*scheijn*. -*drager*, m. Wage(arbeiter); -*knecht*, *Wäger*. -*geld*, n. Wage-, (Wäge)geld. -*gewicht*, n. Wagegewicht, Gewicht der Stadtwaage. -*kale*, m. Wagehals, tollkühner-, ruchloser) Mensch. -*meester*, m. Wagemeister, Aufseher der Stadtwaage. -*schaal*, f. Wage-, Wag(schale. *Iets in de waagschaal stellen*, etwas (auf die Wage setzen, -wägen, -wagen, fig. etwas (der Gefahr es zu verlieren aussetzen, -der Gefahr, -dem Glücke) blossstellen. -*spel*, n. Glücks-, Hazardspiel, Wagniss. -*stand*, m. Stillstand der Wage, Gleichgewicht.

Waa(achtig, s. *Windig*, adj. windig. -*jen*, v. imperf. wehen, blasen, Wind machen, sausen, kühlen. -*jen*, (*het*) n. das Wehen; das Fächeln. -*jer*, m. Fächer, Windfächer, Weher. -*jerachtig*, adj. fächerförmig, -artig, wedelförmig, wie ein Fächer. -*jermaker*, m. Fächermacher. -*jerwachider*, m. Fächermaler. -*jerwisch*, n. Einhorn-, Zotenfisch.

*Waa*k, *Waa*ke, f. Wache, Nachtwache. -*geld*, -*loon*, n. Wach-, Wächtergeld. -*lohn*. -*hond*, n. Wachthund. Kettenhund. -*plaats*, f. Wach(-platz, -posten. -*rol*, f. Rotte-, Liste) der Nachtwächter. -*toren*, n. *Wachtoren*, m. Wachturm. -*ster*, m. Wächterinn, Wachtfrau, Krankenwärterinn. -*zaam*, adj. u. adv. wachsam, wachend, achtgebend, aufmerksam; munter. -*zaamheid*, f. Wachsamkeit.

Waal, f. Waal, Waalen (ein mit

WAA

Pfählen besirkter Hafen in Amsterdam). -, m. Wälscher, Wallone. -, m. Wallfisch, s. *Wale*. -*redder*, -*redder*, -*ridder*, m. Aufseher der Waalen oder Schiffsdecke; Austiefler der Waalen. -*sch*, adj. u. adv. Wälsch, wallonisch. -*sch*, (*het*) n. das wälsche, die wälsche Sprache. -*scheen*, (in der Schiffsbauk.) die Wälschene eines Bootes oder Schiffes.

Waan, m. Wahn, irriige Meinung; Selbsteinbildung. -*geloof*, n. Wahn, Irr-, Aber)glaube. -*geloovig*, adj. abergläubig. -*wijze*, adj. u. adv. naseweis, überklug, wahn(witzig), -sinnig, stolz, eingebildet. -*wijzheid*, f. Wahn(witz), -witzigkeit, Naseweisheit, Dünkel, Ueberklugheit, Eigendünkel.

Waar, *Ware*, f. Waare, Kaufwaare. -, adv. wo, an welchem Orte, an welcher Stelle. -, adj. wahr, sicher, gewiss. -*aan*? adv. woran? -*achtig*, adj. u. adv. wahr(haft), -haftig, sicher, gewiss, der Wahrheit gemäss; gewisslich. -*achtigheid*, f. Wahrhaftigkeit, Gewissheit, Zuverlässigkeit. -*achtiglijk*, adv. wahrlich, wahrhaftig. -*bij*? wobei, wodurch, woran, woher, warum, woneben. -*borg*, n. Pfand, Unterpfand, Bürge, Bürge eines Bürgen, Afterbürgen; Sicherheit, Zufucht. -*borgen*, v. a. Bürgen (stellen, -leisten; zum Pfand geben, Sicherheitstellen. -*heen*? adv. wohin? -*heid*, f. Wahrheit. -*heidslovend*, -*heidsminnend*, adj. wahrheitsliebend. -*heidslofde*, -*min*, f. Wahrheitsliebe. -*in*? adv. worin? -*innen*? -*lijk*, adv. wahrhaftig, wahrlich, gewiss. -*lo*, -*los*, (im Seewesen), f. die Reserve. *Een mast (ter vaarlo, - ter vaarlois)*, ein Reservemast. -*loos*, adj. was man in Reserve hat. -*maken*, v. a. beweisen, darthun, wahrmachen. -*mede*? -*mede*? adv. wo(mit)? -*bei*?

WAA

-neben? -*na*? -*naar*? adv. wonach? wornach? worauf? -*nemen*, v. a. wahrnehmen, in Acht nehmen; bemerken, beobachten; benutzen, gebrauchen; erfüllen, vollbringen, besorgen; nachgehen, erspähen, nachspähen, vertreten. -*nemer*, m. Beobachter, Wahrnehmer, Vertreter eines Amtes. -*nehmung*, f. Wahrnehmung, Beobachtung; Benutzung; Erfüllung, Vollbringung; Geschäftsbesorgung. -*om*? adv. warum? weswegen? aus welcher Ursache? -*onder*? adv. worunter? zwischen? -*op*? adv. worauf? -über? -*over*? adv. wo(rüber)? -*von*? -*schijnelijk*, adj. u. adv. wahrscheinlich, vermuthlich. -*schijnlijkheid*, f. Wahrscheinlichkeit. -*schouwen*, -*schuwen*, v. a. warnen; ermahnen, unterrichten; an(sagen, -kündigen. -*schouwer*, m. Warner, Benachrichtiger. -*schouwing*, f. Warnung, Benachrichtigung, Bekanntmachung, Ankündigung; Ermahnung; *Ansage*. -*teeken*, n. Wahrzeichen, Andeutung, Kenn-, Versicherungszeichen. -*tegen*, adv. wogegen. -*toe*, adv. woszu, wu welcher Absicht. -*uit*, adv. woraus; aus welcher Ursache. -*van*, adv. wovon. -*voor*, adv. wofür, woszu. -*zeggen*, v. a. wahrsagen, das Künftige voraussagen, vorhersagen, prophesieren; die Wahrheit (sagen, -sprechen, -reden. -*zeggen*, n. das Wahrsagen. -*zegger*, m. -*zegster*, f. Wahrsager, -inn. -*zeggerij*, f. Wahrsagerij, Wahrsagerkunst, Sterndeuterei. -*zegging*, f. Wahrsagung, Sterndeutung; das Reden der Wahrheit. -*zeil*, n. Reserveseegel auf einem Schiffe.

Waar, adj. u. adv. werth, würdig; theuer, lieb, köstlich, kostbar. -, m. Werder, eine kleine mit Dämmen umgebene Insel. -, m. Wirth, Gast(wirth), - gebor; *Enrich*,

Männchen der Ente. -*s*, f. Werth, Würdigkeit, Kostbarkeit; Wichtigkeit, Angelegenheit. -*oorbaar*, adj. schätzbar, köstlich, was geschätzt werden kann. -*oerder*, m. Schätzer, der den Preis setzt, Warden. -*oerlijk*, adv. schätzbar, wovon man den Preis bestimmen kann, was zu schätzen ist. -*oren*, v. a. schätzen, den Preis bestimmen, würdigen; hochachten, werth halten. -*ering*, f. Schätzung, Würdigung. -*geld*, n. Hand-, Werbe-)geld. -*gelders*, m. pl. bei gewissen Gelegenheiten, für eine kurze Zeit, angeworbene Stadtsoldaten oder Landmiliz, Bürgersoldaten. -*ig*, adj. u. adv. werth, würdig, theuer, kostbar, lieb, angenehm. -*igheid*, f. Werth, Würde, Würdigkeit, Ehren(amt, -stelle, ansehnliche Bedienung. -*iglijk*, adv. würdig, nach Verdienst und Würden, auf eine würdige Art. -*ij*, f. Werth, Würde, Preis. -*ijn*, -*ein*, m. Warden, Münzwarden, der den Gehalt oder Werth einer Münze bestimmt. -*in*, f. Wirthin, Wirths-frau. [pern, dattern.

Wabberen, s. *Wapperen*, v. n. *wap*. *Wacht*, f. Wache, Wacht; Wächter, Nachtwächter; Wachthaus. -*el*, s. *kwartel*, m. Wachtel (ein bekannter Vogel). -*en*, v. a. n. u. r. warten, verweilen; erwarten; entgegengehen, hoffen, abwarten; sich hüten, - in Acht nehmen, auf seiner Hut sein. -*er*, m. Wächter, Nachtwächter, Thurm(wächter, -wärter; Wächter-, Trabante der Erde, (des Mondes); Aufwärter, Bedienter. -*hond*, m. Wach-, Kettenhund. -*huis*, n. Wacht(haus, -stube, Wache. -*huize*, n. Wachthäuschen; Schilder-, Schildwach)häuschen; s. *Schilderhuis*. -*meester*, m. Wach-, Wacht)meister. -*parade*, f. Wachparade. -*plaats*, f. Wach(platz, -posten. -*rol*, f. Wachrolle. -*toren*, m. Wacht-, Wart)thurm, Warte. -*woord*, n. Lösung, Parole.

Wad, *Wade*, *Wadi*, f. hinterster Theil der Knie. -, *Waddes*, f. Untiefe im Wasser, Fahrt, Wasserfahrt, wo man durchwaten kann. *Wat*. -*en*, v. n. waten, zu Fusse durchgehen, durch ein Wasser waten; einer Leiche den Werbekittel-, das Todtenkleid) anziehen; kleiden, ankleiden. *Waereld*, s. *Wereld*, f. Welt. (den, (obs.) *Wafel*, m. Waffel, -kuchen. -*en bak*. *ken*, Waffeln backen. -*bakker*, m. -*bakster*, f. Waffelbäcker, -inn-

-*beslag*, n. Waffelteich, mit Milch, Butter und Eiern eingerührtes Mehl zum Waffelbacken. -*huise*, n. Waffelhaus. -*ijzer*, n. -eisen. -*koek*, m. -kuchen. -*kraam*, f. -krum, -bude. -*wijf*, n. -bäckerin.

Wagen, v. a. wagen, auf das Spiel setzen, hasardiren, versuchen, in die Schanze schlagen, aufsetzen. -, (het) n. das Wagen. -, v. n. erwählen, gedenken, von einer Sache (reden, -Meldung thun); s. *Ge-wagen*. -, m. Wagen, Fuhrwerk, Kutsche, Frachtwagen. *Met eenen wagen uitrijden*, mit einem Wagen ausfahren. -*aar*, m. Wagner, Fuhrmann; Wagenmacher. -*as*, m. Wagenachse. *Wagen(burg, -burg*, m. Wagen(burg, -dissel, m. -deichsel. -*hout*, n. Wagen(holz, Waguerholz. -*huif*, f. -decke, Segeltuch über einen Frachtwagen. -*huis*, n. -haus, -stall, -schuppen, -scheune. -*huur*, f. -mieche, -beuer. -*keten*, -*ketting*, f. -kette. -*kist*, f. -kasten. -*kleed*, n. -kleid, -decke. -*knecht*, m. -knecht, Kutscher, Fuhrmann. -*korf*, m. -korb, -flechte. -*lens*, -*luns*, f. Rade-, Wagen(nagel, -lünse, -lünze. -*loon*, n. -lohn, Fracht-, Fuhr)lohn. -*maker*, m. Wagner, Wagen-, Rade)macher. -*meester*, m. -meister, -kommissär. -*paard*, n. -pferd, Zuppfer. -*pad*, n. -glois. -*rad*, n. -rad. -*reep*, f. -seil. -*rennen*, -*renspel*, n. das Wagenrennen. -*schot*, n. -holt, -schoss, dünn gesägte eichene Bretter. -*schouw*, f. -schauung; Besichtigung der Wagen. -*schuur*, f. -scheune, -schoppen, -schauer, -schuppen, -haus. -*smeer*, n. -schmiere. -*spil*, f. -achse. -*spoor*, n. -spur, -geleise. -*gleis*. -*staart*, m. -sters, -schwanz. -*star*, -*ster*, f. Gestirn, der Wagen am Himmel, der grosse Bä. -*tje*, n. Wägelchen, kleiner Wagen. -*vol*, m. Wagen(voll, Fuder, Fuhr. (Bij de wagenvol verkoopen, fuderweise verkaufen). -*vracht*, f. -fracht, Fuhrlohn. -*veeg*, m. Fuhrweg, Landstrasse, Heer(bahn, -strasse. -*wiel*, n. Wagenrad. -*wijd*, adv. wagenweit, *Wagenwijd* open, wagenweit offen, ganz offen. -*zeel*, n. -seil. *Waggel*(beenen, v. n. im Gehen (wackeln, -wanken. -*en*, v. n. wanken, wackeln, schwanken, nicht feststehen; in seinen Vorsätzen unschlüssig sein. -*end*, (part). adj. wankend, schwankend, wackelnd. -*ing*, f. das (Wanken, -Wackeln, -Schwanken.

Wak, *Wek*, n. Loch, Oeffnung, Bruch im Eise. -, adj. feucht, nass. *Wak weer*, feuchtes Wetter. -*heid*, f. Feuchtigkeit, Nässe.

Waken, v. n. wachen, wach-, wacker-, munter) sein; die Wache (haben, -halten, Schildwache stehen; Acht haben, sorgen; (einen Kranken) warten. -*d*, (part.) adj. wachend, wach, wacker, munter, wachsam; vom Fallen fertig, (vom Schiffsanker) -, (het) n. das Wachen.

Waker, m. *Wakster*, f. Wächter, -inn, Krankenwärter, -inn. Lunte, die, auf den Schiffen, zum Gebrauch der Matrosen, brennt.

Waking, f. das (Wachen; -Warten.

Wakker, adj. u. adv. wach, wachend, wacker, munter, flink, brav, tapfer, rechtschaffen, weidlich; lustig, frisch, tüchtig, emsig, fleissig. -*en*, v. n. anfrischen, aufmuntern, sich erheben (vom Winde); stärken, zunehmen, floriren, zu blühen anfangen. -*heid*, f. Munter-, Wachsam-; Tapfer-; Emsigkeit, Fleiss. -*lijk*, adv. wacker, munter, fleissig, emsig, mit Fleiss, -Eifer.

Wal, m. Wall, Städtwall, Festung, Schanze; Ufer, Küste, Land. *Kant noch wal raken*, (Spr.) nicht schliesen, sich gar nicht reimen noch schicken. -*bakken*, adj. verwegen, tollkühn. -*gang*, m. Wallgang, Gang um den Wall; ein von Erde aufgeworfener Wall. -*neut*, -*noot*, f. wätsche Nuss. -*neutboom*, m. Wallnussbaum. -*rus*, m. Wall(ross, -russ, Narwall, See(pferd, -kuh, (ein grönländisches Wasserthier). -*ruse-been*, n. Wallrossknochen. -*rushar-poen*, f. Wallrossharpune. -*rustand*, m. Wallrosszahn. -*scherm*, m. untere Wall-, Fuss des Wall(es) einer Festung. -*schot*, n. Wallrath (Gehirn des Wallfisches, Sperma Coeti. -*schotkaarsen*, f. plus. Wallrath(lichter, -kerzen. -*visch*, m. Wallfisch. -*vischbaarden*, n. plur. Wallfischbarten, Fischbarten, Fischbein. -*vischbeen*, n. Fischbein. -*vischdooder*, m. Wallfischotöder, Schwertfisch, Delphin, Sägedelphin. -*vischrib*, f. Wallfischrippe. -*vischschot*, n. Wallrath. -*vischspek*, n. Wallfischspeck. -*vischtraan*, f. Wallfisch(thran, -öl. -*vischvangst*, f. Wallfischfang. -*vischvin*, f. Flossfedern eines Wallfisches. -*vischvisserij*, f. Wallfischfang. -*vischvaad*, n. s. *Walschot*, n. Wallrath.

Wald, m. s. *Wood*, m. Wald, Busch, Holz. - *horen*, - *koorn*, m. Wald-, Hüft-, Jagdhorn.

Walg, f. Ekel, Abscheu, Widersein, Widrigkeit. - *achtig*, s. - *slijk*, adj. u. adv. ekelhaft, widrig; widersinnig, läppisch, abgeschmackt. - *slijkheid*, f. Ekelhaftigkeit, Widrigkeit, Abgeschmacktheit; Ekel, Abscheulichkeit. - *en*, v. n. ekeln, Ekel haben, widrig sein, ekelhaft (schmecken, - riechen; sich erbrechen - , sich übergeben) wollen. *Mijwaldt gaar van*, mir ekelt davor. - *ing*, f. Ekel, Widersinn, Widrigkeit, Abscheu; das (Brechen, - Erbrechen. - *koort*, f. Brechfieber.

Walm, m. Dampf, Dunst, Qualm, Brudel; Dachstroh, Stroh zum Decken. - *en*, v. n. dampfen, dünsten, qualmen, brudeln, Rauch und Dampf von sich geben. - *te*, f. Dampf, Qualm, Dunst, Brudel. - *tje*, *Walmpje*, n. kleiner Dampf.

Wam, m. Wamme, Wampe (am Halse eines Ochsen); Bauch eines Fisches. - *wis*, n. Wammes, kurzer Rock, Reitkellett. - *men*, v. n. einen Fisch aufmachen und ausnehmen. - *stuk*, n. Bauchstück eines Fisches, Hals-, oder Bruststück, eines Ochsen.

Wan, f. Wanne, Kornwanne, Futter-schwingel. - *bedrijf*, n. Verbrechen, Frevelthat, n. Mißverhalten. - *besluit*, n. Trug(schluss, -folgerung. - *betaling*, f. schlechte Bezahlung. - *daad*, f. Verbrechen, Missethat, schlechte Handlung. - *dank*, m. Undank. - *gebruik*, n. Mißbrauch. - *gedrag*, n. schlechtes (Verhalten, - Betragen. - *gedrocht*, n. Miß(geburt, -geschöpf, Ungeheuer. - *gelat*, n. übles Mine, übles Aussehen; verzerrtes-, grimmes-, saures) Gesicht. - *gelatig*, adj. u. adv. ungeberdig. - *gehoof*, s. *Waangehoof*, n. Wahnglaube, Miß(glaube, -trauen. - *geloozig*, adj. u. adv. wahn-, -sberg)gläubig, mißtrauisch. - *geloozigheid*, f. Wahnglaube, Mißtrauen. - *geluid*, n. Uebel(laut, -klang, Mißlaut. - *gevoelen*, n. falsche-, irrige) Meinung, Irrthum. - *gevoelig*, n. Irrschluß, falscher Schluss; übles Folge. - *gunnen*, s. *Misgunnen*, v. n. mißgönnen. - *gunst*, f. Ab-, Mißgunst, Neid. - *gunstig*, adj. u. adv. ab-, mißgünstig, neidisch. - *have-nig*, s. *Havebloos*, adj. serlumpt, unfähig. - *hebbelijc*, adj. u. adv. unreinlich, schmutzig, unfähig, skuisch; un(geschiekt, -gesiemend,

-gebüchlich, übel(stehend, -aussehend. - *hebbelijc*, f. Unreinlichkeit, Schmutzigkeit; Un(geschicklichkeit, -gebüchlichkeit. - *hoep*, f. Verzweiflung. - *hopen*, v. n. verzweifeln, den Muth sinken lassen. - *hopig*, adj. u. adv. verzweifelt, ohne Hoffnung, verzweiflungsvoll. - *hout*, n. verdorbenes-, morsches - , unbrauchbares) Holz. - *kleurig*, adj. missfärbig, abgefärbt, verschossen, was seine Farbe verlohren, oder eine sonderbare Farbe hat. - *luidend*, adj. übel(lautend, -klingend. - *luidendheid*, f. Uebel(laut, -klang, Miß(laut, -klang. - *lust*, m. fremde-, verkehrte-, seltsame- u. norrendliche) Lust; Ekel, Widerwille. - *luutig*, adj. u. adv. ekelnd; verdriesslich, bei übler Laune, übelluung. - *lustigheid*, f. Ekel; Verdriesslichkeit, Uebelluungigkeit. - *nen*, v. a. wannen, wofeln, in einer Wanne (schwingen, - auswannen. - *ner*, m. Aus(wanner, -worfler. - *nigheid*, f. leerer Raum eines Fasses, Leere. - *orde*, f. Unordnung, Verwirrung. - *raad*, m. schlechte Wirthschaft, Unordnung - , Verwirrung) im Hauswesen. - *radig*, adj. u. adv. unordentlich, verwirrt, sorglos. - *radiglijk*, adv. auf eine verwirrt Art. - *schapen*, adj. u. adv. un-, miß)gestaltet, hässlich, scheusslich, un(förmlich, -geremst, -geschickt, -schicklich, ungeheuer. - *schapenheid*, f. Ungestalttheit, Hässlich-, Scheusslichkeit, Mißgestalt, Unförmlichkeit; Ungemessenheit. - *schepoel*, n. Miß(geschöpf, -geburt, Ungeheuer. - *schik*, m. - *schikking*, f. Unschicklichkeit, Un(geschicktheit, -ordnung, Verwirrung. - *schikkelijc*, adj. u. adv. unschicklich, un(geschiekt, -förmlich, -fügig, -gesiemend, -gebüchlich. - *schikkelijc*, f. Unschicklich-, Unanständigkeit; Ungestalttheit; Unordnung, Verwirrung. - *schouwelijc*, s. *Afschouwelijc*, adj. u. adv. abscheulich. - *smaak*, f. Uebelgeschmack, verdorbener Geschmack. - *smakelijc*, adj. u. adv. übel-schmeckend, einen verdorbenen Geschmack habend. - *smakelijc*, f. Uebelgeschmack, Verdorbenheit des Geschmacks. - *spraak*, s. *Wantspraak*, f. falsche Sprache; Sprechfehler. - *stal*, m. Uebel-, Miß)stand. - *staltig*, - *staltig*, adj. u. adv. ungestaltet, unförmlich, misgebildet, hässlich,

unverhältnismässig. - *stalligheid*, - *staltigheid*, f. Ungestalttheit, Unförmlichkeit; Unverhältnismässigkeit; Hässlichkeit. - *sijdig*, s. - *sijdig*, adj. ungleichseitig. - *taal*, f. eine kauerwälsche Sprache; fehlerhafte Sprache; Sprachfehler. - *talig*, adj. fehlerhaft-, wider die Regeln einer Sprache) geredet. - *teering*, f. üble Verdauung eines schwachen Magens. - *troostig*, s. *Mistroostig*, adj. untröstlich. - *trouw*, s. *Wantrouwen*, n. Mißtrauen, Argwohn. - *trouwen*, v. a. mißtrauen, nicht trauen, argwöhnen. - *trouw*, adj. u. adv. mißtrauisch, argwöhnisch. - *trouwigheid*, f. Mißtrauen, Argwohn. - *trouwlijc*, adv. argwöhnend, mißtrauisch, mißtrauischer Weise, voller Mißtrauen. - *tij*, n. unregelmässige Ebbe und Fluth. - *voeglijk*, adj. u. adv. un(fügig, -schicklich, -gesiemend, -anständig. - *voeglijkheid*, f. Unschicklich-, Unanständigkeit)keit. - *vrucht*, f. Miß(geburt, -gewächs. - *zijde*, f. Gegenseite des Holzes; die unförmliche Seite von etwas. - *sijdig*, adj. gegen-seitig (vom Holze); ungleichseitig.

Wand, m. Wand, Mauer; grobes Tuch, Leinwand. - *haak*, m. Wandhaken. - *kalk*, f. Wandkalk. - *luise*, *Wegluise*, f. Wanze, Wand-, Wege)laus. - *plaaier*, - *pijlaar*, - *pijler*, m. Wandpfeiler. - *schaar*, f. grosse Tuhscheere. - *tal*, s. *Want*. - *talie*, s. *Wantalie*, f. eine Arte Seil.

Wandel, m. Wandel, Lebenswandel, Umgang, Lebensart, Verhalten. - *aar*, m. Wanderer, Wandermann; Reisender; Fußgänger, Spatziergänger. - *baar*, adj. u. adv. gang-, wandel)bar, gehabt, eben-. - *dreef*, f. Spatzier(weg, -gang, besonders in einer Allee oder unter Bäumen. - *duif*, f. Wander-, Zug-, Streich)taube. - *en*, v. n. wand(deln, -ders, spatzieren gehen, leben, handeln, sich (aufführen, - betragen. - *en*, (*het*) n. das (Wandeln, - Spatzieren) Gehen, - Reisen) Lebensart. - *gang*, - *laan*, m. Spatziergang, Allee. - *ing*, f. Spatzier(weg, -gang; das Spatzieren, Wandeln, Leben, Verhalten, Betragen. - *laan*, f. Spatziergang, Park, Allee. - *pad*, n. Wander-, Fuß)pfad, Fusssteig. - *plaat*, f. - *plaatje*, n. Spatzier)pletz, -ort, -örtchen, -plättchen. - *staf*, - *stok*, - *rotting*, m. Wander-

Spazier(stab, -stock, Rohrstab, -tj'd, n. Spazier(zeit, -weert, n. -wetter, -witterung, -weg, m. -weg, Allee, Promenade.

Wang, f. Wange, Backe. -en, f. Kramme, Klammer, Holzstücke, womit der Schiffsmast befestigt wird, oder womit man, wenn derselbe gebrochen ist, ihn stützt und ausbessert. -en, v. a. den Schiffsmast (füttern, - befestigen, - wangen. -eschikt, adj. ungeschickt; s. *Ongeschikt*, -etje, n. Wängelchen, Wängelien, kleine (Wange, -Backe. -slag, m. Backen(schlag, -streich, Maulschelle, Ohrfeige.

Wankel(baar, adj. wankelbar, wankend, unbeständig, wankelhaft, veränderlich. -baarheid, f. Wankel-, Wandel)barkeit, Unbeständigkeit, Veränderlichkeit; Schwäche. -en, v. n. wanken, wackeln; unbeständig -, wankelmüthig -; hinfällig sein. -end, (part.) adj. wankend, schwankend, wackelnd, hinfällig, schwach; unbeständig. -ing, f. *Het Wankelen*, n. das Wanken; Unbeständigkeit. -moedig, adj. u. adv. wankelmüthig, ungewis, zweifelnd; unbeständig, veränderlich. -moedigheid, f. Wankel(müth-, müthigkeit.

Wanneer, adv. wann, wenn, zu welcher Zeit; dafern, so.

Want, conj. denn, dann, dieweil, indem, (in der Schiffersprache) woher? -, f. Fausthandschuh ohne Finger, -, n. Fischer oder Vogelnetze, - Garne; Want-, Seile -, Tau)werk, Takelwerk eines Schiffes. -, s. *Wand*, m. Wand, Mauer. -haalder, -haler, m. Netzsicher beim Häringfang. -je, n. kleiner Fausthandschuh; Frauensimmerhandschuh oben offen und ohne Finger, s. *Mofje*. -s, s. -slager, s. *Toweslager*, m. Seiler, Reepschläger. -talie, -talij, f. Hisstau, das (am Wante, -am stehenden Tauwerk befestigt ist.

Wapen, n. Wapen, Wappen; Waffen, Gewehr, Rüstung. -bijl, f. Streitaxt. -boek, n. Wappenbuch. -dane, m. Wappen-, Schwerdt-, Kriegstanz. -drager, m. Wappenträger, Schild/knappe, -knabe. -en, v. a. waffnen, bewaffnen, zum Streit rüsten. -gekrijgch, n. Feldgeschrei. -geluk, n. Wappen(glück, -handel, m. -handel, Kriegskunst, -wissen-schaft. -held, m. Kriegsheld. -huis, n. Zeughaus, Rüstkammer, Arsenal. -ing, f. Bewaffnung, Rüs-

tung. -kamer, f. Rüstkammer. -kreet, f. Kriegs-, Feldgeschrei. -kunde, f. Wappenkunde, Heraldik. -kundig, adj. in der Heraldik bewandert, von der Wappenkunde handelnd (Schrift). -kundige, m. Heraldiker, Wappenkenner. -loos, adj. u. adv. ohne Geschlechtswap-pen; ohne (Gewehr, - Waffen, unbewaffnet, wehrlos. -maker, m. Waffen(schmidt. -oefening, f. -übung. -plaats, f. -platz, Exerzierplatz. -praal, f. -gepränge, -schmuck. -register, n. Gewehrstock, woran die Waffen der Rüst-kammer gehangen werden. -riem, m. Gewehriemen. -ring, m. Sie-gelring, Petschiering, Waffen-rock, Panzer. -rusting, f. Waffenrüs-tung, Kriegerrüstung; Harnisch. -schild, n. Wappenschild. -schilder, m. Wappenmaler. -schildkude, f. Wappenkunde, Heraldik. -schorsing, f. Waffenstillstand. -schouwing, f. Musterung. -smid, m. Waffen(schmied, -schmidt. -snijder, m. Wappenschneider, Sie-gel-, Petschier)stecher. -stand, m. Waffenstillstand. -standert, m. Sie-geszeichen, Trophäe. -stiltand, m. Waffenstillstand. -stukken, m. plur. die verschiedenen Stücke eines Heroisches. -tuig, n. Waffen-, Kriegs(geräthe, -rüstung. -vold, n. Wappenfeld. -vlak, n. der Spiegel oder Spriegel (hintere Theil eines Schiffes), woran das Wappen be-findlich ist. -zuil, f. Wappensäule, Siegeszeichen.

Wappe, s. *Wip*, f. Brunnenschwän-gel, Wippe.

Wapper, m. ehrloser Abschied. -en, v. n. wappern, flattern; schwappern, schlendern, schwanken; wankelmüthig sein.

War, f. Ver(wirrung), Wirwar. -ande, f. Thiergarten, Park. -garen, n. verdrehtes-, verworrenes-, verwickeltes) Garn-, Zwirn; einer der Verwirrungen-, Zwis-tigkeiten) stiftet und verursacht, ein Wirrkopf. -geest, f. Wirrgeist, unruhiger Kopf, der gern hadert. -geestig, adj. u. adv. unruhig, sän-kisch. -kop, m. Wirrkopf, Streit-hammel, Zänker. -koppig, adj. u. adv. sänkisch, zanksüchtig. -kruid, n. Flachs(seide, -dotter (eine Pflanz-e). -ren, v. a. u. n. wirren, ver-wirren, verwirrt machen, in Ver-wirrung bringen; sich verwirren, verwirrt werden, in Verwirrung gerathen. -rik, n. Werg, (von

Flachs oder Hanf). -ring, f. Ver-wirrung, Gewirre. -s, adv. müde, überdrüssig, satt, abgenüdt. -taal, f. roth-, kauderwälsche Sprache, Hieschmach, verworrene-, unver-nehmliche) Rede. -ziek, adj. u. adv. zanksüchtig, Verwirrungen (stiftend, -nrichtend. *Een warziek mensch*, ein unruhiger Kopf, ein Wirrkopf, ein Zänker. -soeker, m. -soekster, f. Zänker, -inn. -zucht, -ziekte, f. Zanksucht, Neigung zu Verwirrungen und Unruhen.

War(en, (*Dwarrelen*), v. n. wirbeln, strudeln, drehen im Wasser. -ing, (*Dwarreling*), f. Wirbel, Wasser(-wirbel, -strudel. -wind, (*Dwar-relwind*), m. Wirbelwind.

Warm, adj. u. adv. warm. *Warm worden*, warm werden; sich (er-hitzen, -ereifern, in Leidenschaft gerathen, sich erzürnen. -en, v. a. wärmen, warm machen; sich wärmen. -en, (*het*) n. *Warming*, f. das Wärmen, Erwärmung. -er, m. Wärmer. *Bedw warmer*, Bett(wärmer, -pfanne. -oos, n. Küchen(gemüse, -kraut, das Mus, Gartenge-wächse; Krautsuppe, Fleischbrühe mit Gemüse gekocht. -oosland, n. Krautland. -oosmarkt, f. Gemüse-, Kraut)markt. -oosstraat, f. War-mus(strasse, -gasse (in Amsterdam). -oestuin, m. Kraut-, Gemüse-, Küch-en)garten. -oosverkoopster, f. -oos-vrouw, -wijf, f. n. Gemüschändlerin, Krautgärtnerinn. -ooszier, m. Kraut-gärtner, Gemüschändler. -pjees, *Warmtjes*, adv. ein wenig warm, lau. -te, f. Wärme, Hitze. -teme-ter, n. Wärmemesser, Thermome-ter.

Was, (imperf. von *Zijn*, v. n. sein), ich-, er-, es) war. -, n. Wasch-, Bienenwachs. -bleek, -bleekerij, f. Waschbleiche. -bleeker, m. -bleekster, f. Waschbleicher, -inn. -boom, -boom, m. boden-, kuchen-)baum, -strauch. -doek, n. Waschtuch. -dom, m. Wachstum. -fakkel, f. Waschfackel. -gest, adj. u. adv. wachsgelb, -farbig. -kaars, f. Wachskerse, -licht. -kaarsmaker, m. Wachskers-, -licht)giesser. -ketel, m. Waschkessel, worin Wachs geschmolzen wird. -kleur, f. Wachsfarbe. -klomp, -koek, m. Wachskuchen. -kooper, m. Wachshändler, -krämer. -korf, m. Wachskorb, Bienenkorb. -lamp, f. Wachslampe. -lap, m. Wachs-, -lappen, -lumpen. -licht, n. Wachslicht, -stock. -lichten, v. a. wach-

sen, Leinwand wischen. -*olie*, f. Wachsöl. -*perel*, -*paarl*, -*peert*, f. Wachsperle. -*pers*, f. Wachspresse. -*pleister*, f. Wachspflaster. -*po MADE*, f. Wachspomade. -*schijf*, f. Wachs(scheibe, -kuchen, -*sen*, adj. wächsern, von Wachs, aus Wachs verfertigt. -*sen*, v. a. wischen, mit Wachs einreiben. -*sen*, (groo-*ijen*), v. n. wachsen, aufwachsen, zunehmen, grösser-, dick-*er*) werden sich vermehren. -*seend*, (part.) adj. wachsend, zunehmend. -*ser*, m. Wächser. Wächser. -*sing*, f. *het waszen*, n. Wachsthum, das Waszen, die Zunahme, die Vermehrung.

Wasch, f. Wäsche, nasses Linnen. *Handen inde waschden*, m. Remden in die Wäsche schicken. -*bak*, m. Wasch(trog, -napf, -*bank*, f. -*bank*. -*bleek*, f. Leinwandbleiche. -*blesker*, m. Leinwandbleicher. -*briefje*, -*cedel*, n. Wasch(zettel, -*buidel*, -*sak*, m. -beutel), -*sack*. -*huis*, n. -*haus*, -*ketel*, m. -kessel. -*keuken*, f. -*küche*. -*korf*, m. -*mande*, f. -*korb*. -*kuip*, f. -*fass*, -*kufen*, zuber. -*loon*, n. Wäscherlohn. -*plaat*, f. Waschplatt. -*en*, v. a. waschen; reinigen. -*en*, (het) n. das Waschen. -*er*, m. Wäscher, Leinwandwäscher. -*erijf*, f. Wachsthaus, Bleiche, Wasch(küche, -*platt*, -*sching*, f. Waschung, Reinigung, das Waschen. -*ster*, f. Wäscherinn. -*tob*, -*tobbe*, f. -*kufe*. -*vat*, n. -*fass*, -*tonne*; -*becken*, Handbecke. -*vrouw*, f. Wäscherinn. -*water*, n. Waschwasser. -*wijf*, f. Waschweib, Wäscherinn. -*zeep*, f. Wascheife. -*stok*, m. Waschestock. -*tafel*, f. Waschtisch; Wachstafel. -*teems*, f. Wachs(seige, -*seih*, -*seih*, -*ter*, f. Wäscherinn. -*vat*, n. Wachs(tonne, -*fass*.)

Wassem, m. Wassem, n. Dunst, Ausdünstung, Dampf, Geruch. -*en*, v. a. u. n. Dunst von sich geben, ausdünsten, dunsen; aus(dampfen), -*düsten*. -*ig*, adj. düstigt, düftigt, düftend, voll (Dunst, -*Duft*, -*ing*, f. Ausdünstung, das Ausdampfen), das Düften.

Wat, pron. was, welcher, welche, welches, wie! etwas, ein wenig, -*n*, Etwas; Treffer-, Preis) in der Lotterie.

Water, n. das Wasser, ein (Wasser, -*Fluss*, -*Bach*, -*Meer*, eine See; Trinkwasser; gebranntes-, destillirtes) Wasser; Bad, Gesundheitsbrunnen; Saft vom Obste; Urin,

Harn, Pisse; das Wasser, die Wasser sucht; das Wasser-, der Glanz der Edelsteine. -*achtig*, *watrig*, adj. u. adv. wässrig, feucht; wasserartig; wie Wasser. -*achtigheid*, f. Wässrigkeit. -*ader*, f. Wasserader (in den Bergwerken). -*baar*, f. Wasser(woge, -*welle*). -*bad*, n. Wasserbad; Taufe; Ort sich zu baden. -*bak*, m. Wasser(behältnis, -*becken*, -*trog*; Cisterne. -*bal*, m. -*kaars*, f. Wasser(kerze, -*katse* (ein Feuerwerk). -*bank*, f. Wasser(bank. -*bed*, n. -*bette*. -*beek*, f. -*bach*, -*bekken*, n. -*becken*, -*bel*, -*blaas*, f. -*blase*, Luftblase auf dem Wasser. -*blaar*, f. Wasserblatter. -*blaas*, f. -*blase*, -*bläschen*, Hitz(blatter, -*bläschen*, Urinblase. -*bloem*, f. Wasserblume. -*bobbel*, f. -*bläschen*, -*boog*, m. Wasser-, Regenbogen. [*woik*] -*breuk*, -*bruch*. -*bron*, f. Wasserquelle. -*buis*, f. -*röhre*, Rinne. -*damp*, m. -*dampf*, -*dunst*. -*dier*, n. -*thier*. -*dicht*, adj. u. adv. -*dicht*. -*doop*, m. -*taufe*. -*drager*, m. -*träger*. -*drinker*, m. -*trinker*. -*drop*, -*drup*, m. -*traufe*, -*tropfen*. -*druppel*, -*druppel*, m. -*tropfen*. -*emmer*, m. -*eimer*. -*en*, v. a. u. n. wässern, unter Wasser setzen, mit Wasser begießen; mit Wasser vermischen; zu Wasser führen, tränken, baden, in die Schwemme führen; Seidenseuge (wässern, -*wal*ken, wässern (vom Munde); das Wasser abschlagen, pissen. -*eppe*, f. Sumpfeppich (eine Pflanze. -*gal*, f. wässerrichte -, dünne) Galle. -*gang*, m. Wasser(leitung, -*gang* eines Schiffes (dicke Diele um den Rand des Schiffes, worin sich die Spoilöcher befinden). -*gedierte*, n. -*thiere*. -*gerecht*, n. -*gericht*, Gerichtskammer welche Sachen entscheidet und richtet die die Wasserwerke und Schifffahrt betreffen. -*getij*, n. Ebbe und Fluth. -*geut*, f. -*leitung*, Gusstein. -*gevogelte*, n. -*ge*(flügel, -*vogel*. -*gewas*, n. -*pflanze*, -*gewächs*. -*gezwel*, n. -*geschwulst*. -*gieter*, m. Giesskanne, Sprengkrug. -*glas*, n. Wasserglas, Harnglas. -*god*, m. Strom-, Fluss)gott (in der Fabellehre). -*godin*, f. Fluss-, Strom)göttinn. -*golf*, f. -*wöge*, Meeres)welle. -*goot*, f. Wasser(gosse, -*leitung*, -*guss*, Regenguss. -*gracht*, f. -*graben*. -*gras*, n. Rohr-, Schilf)gras, Segge. -*griepel*, -*groef*, -*groeve*, f. Wasser(galle, -*pfütze*, Ackergalle. -*haalder*, m. -*träger*. -*hen*, f. -*hoen*, n. -*huhn*,

Blässling. -*hond*, m. -*hund*, Pudel. -*hoofd*, n. -*kopf*, Kopfwassersucht. -*hoos*, f. -*hose*. -*hosen*, v. n. Wasser ausschöpfen. -*hosing*, f. das Ausschöpfen des Wassers; Besprengung mit Wasser. -*ig*, adj. u. adv. wässrig(ig, -*icht*, feuchte; *watrig land*, wässriges (Erdreich, -*Land*; *watrig blood*, wässriges Blut. -*igheid*, f. Wässrigkeit, wässrige Beschaffenheit. -*ing*, *wetering*, f. Auswässerung, Kanal, Zusammenfluss von Wasser. -*kaars*, f. Wasser(kerze, -*ball* (ein Luftfeuer). -*kan*, f. -*kanne*. -*kanker*, f. -*krebs*, Todtenwurm, Mundkrebs (ein Schaden im Munde). -*kant*, m. Ufer, Wasserseite. -*keere*, -*keering*, f. Schleue. -*kors*, f. Wasserkerse, Brunnenkerse. -*kerrel*, f. Wasserfenchel (eine Pflanze). -*kleur*, f. -*farbe*. -*kleurig*, adj. -*farbig*. -*kom*, m. -*kübel*, -*gelte*, -*schüssel*, runder (Teich, -*Fischeich*. -*konst*, -*kunst*, f. kunst. -*koud*, adj. -*kalt*, nasskalt. -*kruijk*, f. -*krug*, -*kuip*, f. -*kübel*, -*kufe*. -*laars*, f. -*stiefel*, Fischerstiefel. -*lak*, n. Lackfarbe. -*land*, n. -*land*, wasserreiches Land, Waterland (ein sogenannter Strich in Nord-Holland). -*lander*, m. Wasserländer, Waterländer, Einwohner von Waterland. -*landsch*, adj. wasser-, waterländisch. -*leiding*, f. Wasser(leitung. -*look*, n. -*lauch*. -*loop*, m. -*lauf*. -*loophkunde*, f. Hydraulik. -*loozen*, v. n. pissen, harnen, urinieren, das Wasser abschlagen. -*loozing*, f. Wasserlösung, Gusstein; Gosse; Harnröhre; das Harnen, Pissen. -*luis*, f. Wasser(laus. -*man*, m. -*mann* (ein Zeichen des Thierkreises). -*melen*, f. -*melone*, -*kürbiss*. -*merel*, f. -*amsel*, Bachperle, Wasser(merle, -*staar* (ein gewisser Vogel). -*meulen*, s. -*molen*, m. -*mühle*. -*molenaar*, m. -*müller*. -*mot*, f. -*motte*, -*fliege*. -*weg*, f. -*mücke*, Teich-, Koth)wanse. -*muise*, f. -*maus*. -*navelbreuk*, f. -*nabelbruch*. -*nimf*, -*nimph*, f. -*nimphe*, jungfer. -*orgel*, n. -*orgel*. -*paard*, n. -*pferd*, Fluss-, Nil) pferd. -*pan*, f. -*pfanne*, -*topf*. -*pas*, n. -*wage*, Winkel(maass, -*schnur*, *pas*, adj. u. adv. wasserrecht, schnurgerade, in der Wasserwage. -*passen*, v. a. mit dem Winkelmaass (messen, -*prüfen*, -*untersuchen*. -*plaats*, f. Wasserplatt, die Tränke, Ort, wo die Schiffe frisches Wasser einnehmen. -*poel*, m. Wasser(pfubl, -*pfütze*. -*pomp*,

f. -pumpe, -plumpe, -poort, f. -thor, -pforte, -pot, f. -topf, Nacht(topf), -geschirr, Pistolf, Nachtbecken. -*proof*, f. Wasser (probe). -*put*, f. -brunnen, -raaf, f. Wasser (rabe). -*rad*, n. -rad einer Mühle. -*rat*, -*rot*, f. -ratte. -*riet*, n. -rohr, Teich-, Weiher-, Deck)rohr. -*salamander*, -salamander, Sumpfeidechse. -*schade*, m. -schaden, Schaden durchs Wasser verursacht. -*schepper*, m. -schöpfer. -*schip*, n. -schiff, Wasser zu führen. -*school*, -schote (Schiffsw.), -schuss, feine Stichelei. -*schout*, m. Schultheis, über Strom und Hafensachen. -*schwit*, f. Fahrzeuges Wasser zu holen. -*schuwe*, adj. u. adv. wasser (scheu). -*slang*, f. -schlange, Schlange einer Feuerspritze. -*snip*, -*snep*, f. -schneffe, Pfuhlschneffe. -*snood*, m. Wasser (snoth). -*spin*, f. -spinne. -*sprong*, m. -sprung, -quelle, -strahl. -*sput*, -spritte, -steen, m. -stein, Gussstein. -*stroom*, m. -strom, -landen, v. n. mit dem Munde wässern. *Ergens naar waterlanden*, nach etwas heftig verlangen, so dass einem der Mund wässert. -*tanig*, adv. wässrig im Munde. *Ik ben zoo water-tanig*, der Mund läuft mir immer voll Wasser. -*tapping*, f. Abzapfung des Bauch- oder Brust)wassers. -*teugeling*, f. Schleuse, Wasser (schütze, -wehr. -*tje*, n. Wasserchen, kleines Wasser. -*tol*, m. Wasser (zoll. -*ton*, f. -tonne. -*tor*, f. -käter, -toren, m. -thurm. -*treder*, m. -treter. -*trog*, m. -trog. -*uurwerk*, n. -uhr. -*val*, m. -fall, -stürzung, Cascade, Cataract. -*vat*, n. Wasser (fass. -*verf*, f. -farbe. -*vervig*, adj. -farbig. -*vich*, f. Wasser (fisch, den man geotten aus dem Wasser ist). -*viesch*, (besser: -*fiesch*), f. -flasche. -*vlieg*, f. -fliege. -*vloed*, m. -fluth, Ueberschwemmung. -*vogel*, m. -vogel. -*voer*, -*voor*, f. -fuhr, -furche. -*voes*, f. -schau, Hundswuth. -*wel*, f. -quelle. -*werk*, n. -werk. -*weg*, -*wigt* kunde, f. Hidraulik. -*wig*, f. -weide, Saalweide. -*zoo*, -*zode*, f. -*zoo*je, n. gekochter Barsch oder Butt)fish, welche ohne Brüh und bei einem Butterbrode gegessen wird. -*zucht*, f. -sucht. -*zuchtig*, adj. -süchtig.

Watte, f. s. *wad*, n. Furth, untiefer Ort im Meere, oder in einem Flusse, die Wat. - f. *Watte*, feine Wolle oder Seide, Seidenwolle. - n. *adj*. *Watten*, von *Watten* gemacht.

Wau, (besser *waucarau*), m. der (Gibbon, - Golock, eine Art Affen mit sehr langen Armen.

Web, f. u. n. Webe, Gewebe, ein Stück Leinwand; *spinnweb*, n. Spinnewebe. - *scheten*, v. n. (bei den Webern), zetteln, die Zettel legen, die Fäden ausspannen. (Bei den Schiffszimmerleuten, die Laten annageln, nach welchen die Form des Schiffes angelegt wird.

Wed, n. die (Pferdetränke, -Schwemme. - *de*, f. Jahr (geld, -gehalt, Pension. - *den*, v. n. wetten. - *den* (het) n. das Wetten. - *denschap*, - *ding-schap*, f. Wette; Streit, Wettspiel. - *der*, m. Wetter, der eine Wette eingeht; s. *weér*. - *ding*, f. Wette, Wettspiel. - *dingschap*, s. *weddenschap*, f. Wette. - *loop*, m. Wett)lauf, -rennen. - *loopbaan*, f. Rennbahn. - *looper*, m. Wettläufer. - *looppaard*, n. s. *Harddraver*, m. Rennpferd. - *loopprize*, m. Rennpreis. - *spel*, n. Wette, Wettspiel.

Weder, [weér], n. Wetter, Witterung. -, [weér.] adv. wieder, nochmals, aufs neue, von neuem, abermals; wider, gegen. NB. Gewöhnlich wird *weder* zusammengesogen in *weér*; auch im Schreiben findet diess Statt. Aus dieser Ursache werden einige Wörter, mit *weder* anfangend, unter *weér* gesucht werden müssen, bei einigen wird beides angezeigt werden.

Weder (doop), f. Wiedertaufe. - *dooper*, m. Wiedertäufer. - -, [weér] *galn*, n. Wieder (schall, -hall, Nachschall, Echo. - *geboorte*, f. Wiedergeburt, Verbesserung des Hersens. - *geboren*, adv. u. adv. wiedergeboren, erneuert, bekehrt, verbessert. - *geven*, v. a. wiedergeben, zurückgeben. - *help*, f. Wieder-, Gegen)hälfte; Ehe)hälfte. - *gatte*, - *gattinn*, - *keering*, f. Rück-, Wieder)kehr. - *legbaar*, - *leggelijk*, adj. u. adv. zu widerlegen, widerlegbar. - *liesde*, f. Gegenliebe. - *min*, f. Gegenliebe. - *om*, *Wedrom*, adv. wieder, wiederum, von neuem, abermals, nochmals; adj. zurück. - *opstanding*, f. Auferstehung, - *partij*, - *partuur*, f. Gegen-, Wider)parthei, Gegner. - *spannij*, f. Wider (spänstig, -setzlich. - -, adv. widerspänstig, auf eine widersetzliche-, empörende) Weise. - *staan*, s. *tegenstaan*, v. a. Wider)stehen, -streben, Widerstand leisten. - *stand*, s. *Tegen-*

stand, m. Widerstand, Gegen)wehr. - *strend*, adj. wider (strebend, -spänstig, -setzlich. - *stuit*, f. das Wieder-, Zurück)prallen, Zurücksprung. - *varing*, f. das Wider)fahren, Begehnen, Ereigniss, Schicksal, Begebenheit, Abentheuer. - *vergelding*, f. Wiedervergeltung. - *waardigheid*, f. Widerwürdigkeit, Unglück. - *wil*, s. *weérwil*, m. Widerwillen, Ekel. - *s. weérwraak*, f. Gegen)rache. - [weér] *zien*, v. a. wiedersehen. -, [weér] *ziens*, [tot] adv. bis aufs Wiedersehen. - [weér] *zijde*, adv. wiederseits, beiderseits, von beiden Seiten. - [weér] *zijdsch*, adj. gegen-, wechsel-, beider)seitig. - *zin*, s. *weér* - *tegen*), n. Wider (sinn, -willen).

Weduwaal, *weduwal*, s. *Wiedewaal*, m. Goldammer (ein Vogel).

Weduw, -e, f. Wittwe, Wittfrau. - *geboue*, f. Wittwenkassette. - *egeld*, n. Wittwen (geld, -gehalt. - *egift*, f. Wittwen (gehalt, -gift. - *ejaar*, n. Wittwen)jahr. - *skas*, f. Wittwenkassette. - *enaar*, m. Wittwer. - *enaar-schap*, f. Wittwer)schaft, -stand. - *lijk*, adj. u. adv. wittwenmässig. - *man*, m. Wittwer. - *schap*, f. Wittwer)schaft, -stand. - *vrouw*, f. Wittwe.

Wee! interj. weh! wehe! *wee mij!* weh mir! - *weh*, adv. wehe. - -, n. Wehe, Schmers, Pein, Unglück, Uebel. - *dom*, m. Wehe, Schmers, Pein, Kummer.

Weed, *weeds*, f. Waid, Weid, eine zum Blaufärben dienliche Pflanze, Färberwaid, Pastel, Scharte (Isatis tinctoria). - *aesch*, f. Weid-, Waid)asche.

Weede, m. Weidhopf, Gold(ammer, -amsel (ein Vogel).

Weede (bal), m. Weideball. - *bouw*, m. Waidbau. - *bouwer*, m. Waid(bauer, -pflanzer. - *bloem*, f. Waidblume. - *handelaar*, m. Waidhändler. - *kuisp*, f. Waidkufe. - *molen*, m. Waidmühle. - *verweer*, m. Waidfärber. - *verwersnecht*, m. Waidknecht. - *ijzer*, n. Waidseisen.

Weef (getouw), n. Weberstuhl. - *konst*, *weefkunst*, f. Weberkunst. - *lijn*, s. *weveling*, f. Webeleine. - *touw*, - *getouw*, n. Weberstuhl. - *sel*, n. Gewebe.

Weeg, wand, m. (hölzern) Wand, Bretterverschlag. -, s. *weg*, m. Weg. - *blad*, *wegbree*, f. Wegerich (eine Pflanze). - *Plantago*, - *glas*, n. Waggglas, Schwere)messer. - *haak*, m. Schnellwage. - *huis*, n. Wage,

Wagehaus. -kunde, f. Wägekuns.
-lute, wandluis, f. Wanse, Wand-
laus. -schaal, f. Wagschale, Wa-
ge-*sel*, n. was man auf einmal
wiegt.

Week, f. Woche, Zeit von sieben Ta-
gen. -, n. die Weiche, die Wei-
chen, das Weiche, die Dünning (in
den Seiten, - des Unterleibes. -),
adj. u. adv. weich, sanft, mürbe,
zart; eingeweicht, gewiecht; dün-
ne; feucht; lau; nachgebend;
biegsam; verräthelt, weichlich.
-achtig, adj. u. adv. weichlich, et-
was weich, teig. -bak, m. Weich-
fass, -kufe, -bottig, -suber. -been,
n. Knorpel, -hein. -beemig, adj. u.
adv. knorpelbeinig, knorpelig.
-blad, n. Wochenblatt. -dag, m.
Wochentag. -elijck, adj. u. adv.
weichlich, särtlich, weich, zart;
schwachlich. -elijckheid, f. Weich-
lichkeit, Zärtlichkeit; Schwäche,
Schwachheit. -en, v. a. u. n. wei-
chen, erweichen, weich (werden);
- machen, einweichen, wässern.
-en, n. das Weichen, Weichwer-
den; Weichmachen. -gebakken, adj.
weihgebacken; weichherzig.
-geld, n. Wochengeld. -hartig, adj.
u. adv. weichherzig, sanftmüthig.
-hartigheid, f. -herzigkeit, Sanft-
müthigkeit. -heid, f. -heit, Sanft-
heit; Weichlichkeit, Schwächlich-
keit. -hoevig, adj. u. adv.
weich(hufig). -hoevigheid, f. -hufi-
gkeit eines Pferdes. -jes, adv. zart,
gelinde, weichlich. -kuis, f. Weich-
kufe, -fass, -suber. -loom, n. Wo-
chenlohn. -tijst, f. Wochenstetzel.
-markt, f. Wochenmarkt. -pleister, f.
Weichpflaster, erweichendes Pflas-
ter. -predikatie, -preek, f. Wochen-
predigt. -predikant, -prediker, m.
Wochenprediger.

Weelde, f. Luxus, Verschwendung,
das Wohlleben, weichliches Le-
ben, wollüstige Lebensart; Ver-
weichlichung, Ueppigkeit. -rig,
adj. u. adv. üppig, wollüstig; math-
willig; verschwendend; ver-
schwendend. -righeid, f. Wollüs-
tigkeit, Ueppigkeit, Verweich-
lichung, Versärtlung.

Weeklage, -klagt, f. Wehklage, Jam-
merklage. -klagen, v. n. weh-
klagen, jammern. -klagen, (het) n.
das Wehklagen, das Jammern.
-moedig, adj. u. adv. wehmüthig.
-moedigheid, f. Wehmüthigkeit,
Wehmuth. -moediglijk, adv. weh-
müthig, auf eine wehmüthige
Weise.

Ween, f. plur. Wehen, Schmerzen.
Weenen, v. n. weinen, Thränen ver-
giesen; winseln. -end, (part.) adj.
weinend, winselnd. -er, m. Wei-
ner, der öfters weint. -ig, s. wein-
ig, adv. wenig, nicht viel. -ing, f.
Weinen, Gewein, Gewinsel. -ster,
f. Weinerinn.

Weespeck, adj. u. adv. unschmack-
haft, abgeschmackt, geschmacklos,
ekelhaft süs.

Weer, s. weder, wieder, -um, hin-,
da) wieder, dahingegen; aufs
neue, noch-, aber)mal. -, s. we-
der, n. das Wetter, die Witterung.
-, n. Schwiele; s. Eelt. -, s. Ram,
m. Widder, Schafbock, Hammel.
-, f. Wehr, Wehre, Schanze, Ver-
theidigung, Gegenwehr; Deich;
Wasserkehrung; Mühle. -achtig,
adj. u. adv. widrig, ekelhaft;
schwierig, hartnützig. -achtig-
heid, f. das Ekelhafte, Widrige;
Schwierigkeit. -baar, adj. u. adv.
wehr(bar, -haft, streitbar, wer-
was) sich vertheidigen kann; was
sich behaupten-; vertheidigen) lässt.
-baarheid, f. Wehr(barkeit, -
haftigkeit. -barstig, adj. u. adv.
wider(spänstig, -strebend; hart-
näckig. -barstigheid, f. Widerspän-
stigkeit, widerstrebend, Hartnä-
ckigkeit. -druk, tegen-, weder)druk,
m. Gegendruck. -eld, s. wereld, f.
die Welt. -en, adj. vom Widder
oder Hammel; Hammelfleisch. -en,
s. weren, v. a. wehren.

Weer(ga, -gade, weder)gade, f. Gegen-
stück, -theil, die Dubletten, seines
Gleichen. -gal, f. die Wettergallo.
-galoo, adj. u. adv. unvergleich-
lich, ohne seines Gleichen. -galm,
s. weder)galm, m. Wieder(schall,
-hall, Echo. -glas, n. Wetterglas,
Barometer, Thermometer. -haak,
m. Weiderhaken. -haan, m. Wet-
ter-, Wind-, Thurmfahne, Wind-
zeiger. -kant, m. Gegenseite, Kehr-
seite (einer Münze). -klagt, f. Wie-
derklage, Replik. -klank, f. Wie-
derhall, Widerschall, Echo. -licht,
n. das Wetterleuchten, Blitz ohne
Donner. -liefde, s. weder)liefde, f.
Gegenliebe. -loos, adj. u. adv.
wehlos, unbewaffnet, ohne Ver-
theidigung. -loosheid, f. Wehlo-
sigkeit. -om, adv. wieder, wieder-
um, noch-, aber)mal; zurück. -
schans, f. Schanze. -schijn, m. Wie-
der(schein, -glanz, Zurückstrah-
lung; Schillertaffel, Färbertaffel.
-schijnseel, n. Wieder(schein, -glanz;
Zurückprallung. -roeping, f. Zu-

rück(rufung, -berufung. -slag, s.
weder)stuit, m. Wiederachlag. -slag-
tig, adj. zurückprallend. -smaak,
m. Ekel, Neigung zum Erbrechen.
-spanig, adj. u. adv. widerspän-
stig. -spanigheid, f. Widerspän-
stigkeit. -spanniglijk, adv. wider-
spänstig, empörend. -spel, n. Wi-
derspiel, Gegen(stück, -theil, Bu-
blette. -stuit, m. Wiederachlag,
Zurück(prallen, -stossung. -sta-
ting, f. Zurück(stossung, -prallen.
-tij, n. Gegen-, Wider)strom
(Schiffw.). -wil, m. Widerwillen,
Ekel, Abscheu; Trots. -wolf, m.
Wehrwolf, ein roher Mensch;
(Prov.) ein Zimmermann der su-
gleich Maurer ist. -woord, n. Ge-
gen-,(Ant)wort. -wraak, f. Rache,
Gegerrache. -zang, m. Gegenger-
sang. -zee, f. Widersee. (See)wort,
-zin, m. Widerrillen, Ekel, Ab-
scheu.

Wees, m. Waise, Waisenkind, äl-
terloses Kind. -besorger, -heer,
-vader, m. Waisen(versorger, -herr,
-vater. -huis, n. -haus. -kuiswe-
der, -moeder, f. -vader, m. Wai-
senhaus-, Waisen)mutter, -vater.
-je, n. kleiner, kleine) Waise.
-jonge, m. Waisenknabe. -kamer,
f. Waisen(kammer, -amt, Pupillen-
collegium, Waisengericht. -kind,
n. Waisenkind. -meester, m. Vor-
steher eines Waisenhauses, Wai-
senpfleger. -vater. -weijze, n. Wai-
senwädden.

Weet, f. Kundschaft, Kenntnis, Em-
pfänging; Übung, Gewohnheit,
Hand-, Kunst)griff, Handigkeit. -af,
m. u. f. Vielwisser, -inn. -gierig,
adj. u. adv. wissbegierig, sich nach
Kenntnis sehnd. -gierigheid, f.
Wissbegierde, Verlangen nach
Kenntnis. -gieriglijk, adv. mit
Wissbegierde. -lust, f. Wissbegie-
de, Wissenslust. -niet, m. unwis-
sender Mensch, Ignorant, Dumm-
kopf. -zucht, f. Wissbegierde, Seh-
sucht nach Kenntniss.

Weeuw, f. -tje, n. s. weduwe, f. Witt-
we. -enaar, s. weduwenaar, m.
Wittwer.

Wezen, m. u. f. plur. Waisen, Wai-
senkind. -, v. n. sein, s. wesen.
-, n. Wesen, s. wesen.

Weg, m. Weg, Heerstrasse, Fahrweg,
Landstrasse, Pfad; Mittel, Weise,
Art u. handeln. Een offene weg,
ein ebener-, behabter) Weg. -,
adv. weg, fort, verlohren, nicht
mehr da. -blazen, v. a. weglassen.
-blijven, v. n. weg-, ausseu)blei-

hen. -boenen, v. a. weg (putzen, -fegen, -reiben; -jagen, fortjagen, -brengen, m. -bringen, -tragen, -schaffen, u. s. w. -e, wegen, praep. wegen, halben. -en, v. n. u. a. wiegen, schwer sein, Schwere haben, wägen, auf die Wage legen. -en, (het) n. das (Wiegen, -Wägen, -en, m. plur. die Wege, Heerstrassen. -en, praep. wegen; angehend, betreffend, aus der Ursache. -enschender, m. Strassenräuber. -enschenderij, f. Strassenraub, -räubererei. -er, m. Wäger, einer der etwas wägt. -ge, f. Wecke, Weisbrod, Semmelbrod. -geven, v. a. weg (geben, -schenken. -gieten, v. a. weg (giessen, ausschütten. -gooijen, v. a. weg (werfen, -schmeissen. -gras, n. Wege (gras, -tritt, Tormentil, (eine Pflanze). -halen, v. a. weg (holen, -ing, f. das Abwägen, Gehalt des Gewichts. -jagen, v. a. weg (jagen, -treiben, fortjagen, verjagen. -kopen, v. a. weg (kopen, heimlich entwinden, u. s. w. **Wei**, f. Weide, Weise, s. weide. -, f. Molken, Käsemolke; Blutwasser. -achtig, adj. u. adv. molkicht, molkenartig; wässericht. -achtigheid, f. Molkigkeit, Wässerigkeit. -bater, f. Molkenbutter. -groen, adj. wiesengrün. -groen, n. das Wiesengrün. -kaas, f. Molkenkäse. -land, u. Weideland, Wiene, Wiesenwachs, Gras. -Weidefeld, -maano, Weidemaand, f. Brachmonat, Junius. -man, f. Weidmann, Jäger. Vogler. -mes, n. Weidemeser, Jagdmesser. -tas, f. Jagd-, Jäger)tasche, Weidetäsche. -veld, n. Weide, Wiesenland. **Weide**, f. Weide, Wiese. -, s. Ge-weide, n. Ingewand, n. Eingeweide. -geld, n. Weide (gold, -sins, -graaf, m. Wiesen (aufseher, -richter, -vogt. -n, v. a. u. n. weiden, hüten, sur Weide treiben; grasen, in der Weide gehen. -n, (het) n. das Weiden, Hüten. -plaats, f. Weideplatz. -r, m. Vieh (weider, -hüter, -hirt. -regt, n. Weide-, Wiesen, recht. -rij, f. das Fettweiden, das Masten. **Weiding**, f. Weide, Viehhütung. **Weidmes**, n. Weid-, Jagdmesser, Hirschfänger. [fig. **Weidich**, adj. u. adv. statlich, prächtig. **Weifel** (aar, n. unbeständiger, -zweifelder) Mensch; einer der in seinen Grundsätzen nicht fest, sondern wankend ist. -en, v. u. wanken, zweifeln, unbeständig sein, anste-

hen; laviren; wider den Wind segeln (Schifferwort). -end, (part.) adj. wankend, unbeständig, zweifelnd. -ig, adj. wankelbar, wankend. -ing, f. das Wanken, das Zweifeln; die Unbeständigkeit in Grundsätzen.

Weiger (aar, m. Weigerer, Verweigerer. -achtig, adj. u. adv. weigerend, abschlägig. -en, v. a. u. n. weigern, verweigern, entsagen, abschlagen; versagen, nicht abgehen (vom Schicksal), nicht wohl gelingen, ein Schiff von innen mit Brettern bekleiden (Schiffswort). -en, (het) n. das (Verweigern, -Abschlagen; das Versagen (eines Gewehres); Verweigerung. -ig, -lijk, adj. u. adv. weigerend, abschlagend, -schlägig.

Weinig, adv. wenig, nicht viel. -heid, f. Wenigkeit, kleine Zahl. -je, n. ein klein wenig, ein Bischen. -te, f. die (Wenigkeit, -wenige, geringe Anzahl.

Weit, s. tarwe, f. Weitzen. -en, adj. weitzten, von Weitzen.

Wek (gesang, n. Gesang sur Erweckung des Gemüthes. -ken, v. a. wecken, auf-, er)wecken, wach machen. -ker, m. Wecker, einer der andere weckt; Weckuhr; der Wecker in der Uhr.

Wel, f. Quelle. -, adv. wohl, gut, richtig, recht; zwar; gerne; sehr; dat is wel, das ist wohl. -aan, adv. u. interj. ei, lustig, frisch. -achtbaar, adj. u. adv. wohlachtbar. -bedacht, -slijk, -zaam, adj. u. adv. wohl (bedacht, -bedächtigt, vorsichtig, behutsam. -bedroeven, adj. u. adv. wohl (geübt, -erfahren. -behagelijk, adj. u. adv. wohlgefällig. -bekagen, v. n. wohl (gefallen, behagen. -bekagen, n. Wohl (gefallen, behagen, Genehmigung; Gut (heissen, -befinden. -bekomen, v. n. wohl bekommen. -bered, adj. u. adv. wohl (bereitet, -gerüstet, -sugerichtet. -beschaaf, adj. u. adv. wohlgesittet, gebildet. -bespraak, adj. u. adv. wohl (beredet, -redend. -bespraaktheid, f. Wohlredenheit, Beredsamkeit. -betamelijk, adj. u. adv. wohlstanständig. -betamelijkheid, f. Wohlstanständigkeit, Wohlstand. -daad, f. Wohlthat. -dadij, adj. u. adv. wohlthätig, gutthätig. -dadigheid, f. Wohlthätig-, Gutthätigkeit. -dadijlijk, adv. wohl-, gut)thätig. -doen, v. a. u. n. wohl-, gut)thun, Gutes thun; sich (wohl verhalten, -rechtchaffen

aufführen, gut dienen, heilsam-, nützlich) sein. -doen, n. das Wohlthun. -doend, (part.) adj. u. adv. wohlthuend, gutthätig, wohlthätig. -doender, -doener, m. Wohl-) Gut)thäter, Gönner. -doenster, f. Wohlthäterin, Gönnerin. -edel, adj. u. adv. wohlbedel; weldelie heer! wohlgeborner Herr! -eer, adv. ehemedem, vor (dem, -mals, ehemals, vorhin, vor diesem, sonst, zuvor. -eerwaardig, adj. u. adv. wohllehrwürdig. -erwaren, adj. u. adv. wohl (erfahren, -geübt. -feel, n. Gewölbe, Schwibbogen. -gaan, v. n. wohlgehen; wohlgehen. -ge-aard, adj. u. adv. wohl-, recht)gerartet. -geboren, adj. u. adv. wohlgebohren. -gebouwd, adj. u. adv. wohlgebaut. -gedaan, adj. u. adv. wohlgethan, -gemacht, wohl aussehend, gesund; wohl (gebildet, -gestaltet. -gegrond, adj. u. adv. wohlgegründet; gründlich. -geleerd, adj. u. adv. wohlge (lehrt, -lehrt. -gelegen, adj. u. adv. wohlgelegen, schön-, vortheilhaft-, angenehm) gelegen. -gelegenheid, f. Wohlgelegenheit, gute-, vortheilhafte) Lage. -gelukzalig, adj. u. adv. wohl-, glücklich)selig, höchst selig, höchst glücklich. -gemaakt, adj. u. adv. wohl (gemacht, -gestaltet, -gebildet. -gemaaktheid, f. Wohlgestalttheit, gute Bildung. -gemeend, adj. u. adv. wohlgemeint. -gemeed, adj. u. adv. wohl-gemuth, gutes Muthes, guter Dinge, munter, zufrieden, fröhlich, aufgeräumt, lustig. -gemegen, adj. u. adv. wohl (geneigt, -gewogen, -ergeben, herrlich) sugethan. -genegenheid, f. Wohlgewogenheit. -geregeld, adj. u. adv. regelmässig, wohlgeordnet, guteingeriobtheit. -geregeldheid, f. Regelmässigkeit, gute (Ordnung, -Einrichtung. -gesteld, adj. u. adv. wohlgestellt, gut (geschrieben, -geordnet; wohl (bemittelt, -habend. -gesteldheid, f. Wohlhabenheit. -gevallen, v. n. wohlgefallen. -gevallen, n. das Wohlgefallen, Behaglichkeit. -gevallig, adj. u. adv. wohlgefällig, angenehm. -gevoegelijk, s. welvoegelijk, adj. u. adv. anständig. -gesind, adj. u. adv. wohl-, gut)gesinnt, -)meinend. -grond, m. Quellgrund, Ursprung einer Quelle; Treibsand (Schiffsw.) -hebend, adj. u. adv. wohlhabend, reich, bemittelt. -ig, adj. u. adv. üppig, geil; stark wachsend, wohl

gedehlich, fett; wild; *welig vleesch*, wildes Fleisch (in einer Wunde).
-igheid, f. Ueppigkeit, Geilheit (des Erdreichs oder der Gewächse).
-klinkend, adj. u. adv. wohl(klingend, -lautend. -kom, adj. u. adv. willkommenend. -*komsteing*, f. Bewillkommung. -*komst*, f. Willkommen, Willkomm, Eintritt; Eintrittmahler; Züchtigung eines Verbrechens, Eintritt ins Zuchthaus. -*komstgeld*, n. Eintrittsgeld, Antrittsgeld. -*levend*, adj. u. adv. wohllebend, ein gutes Leben führend; höflich, gebildet, gesittet, freundlich, wohlgezogen. -*levendheid*, f. Höflichkeit, Wohlgezogenheit, Freundlich-, Artigkeit. -*lustend*, adj. u. adv. wohl lautend, wohlklingend. -*lustendheid*, f. Wohl(klang, -laut, Harmonie. -*lust*, m. Willust, sinnliches Vergnügen, böse Lust, unerlaubte-, fleischliche Lust, Ueppigkeit, Geilheit; Willust, Lebensfreude, erlaubtes Vergnügen. -*lustig*, adj. u. adv. wollüstig, üppig, geil. -*lustigheid*, f. Willüstigkeit, Ueppigkeit; s. *wellust*. -*lustiglijk*, adv. wollüstig, auf eine wollüstige -, üppige) Art. -*meenen*, v. n. wohl-, gut-meinen. -*meenend*, (part.) adj. u. adv. wohl-, gutmeidend. -*meenendheid*, f. Wohlmeintheit, gute (Meinung, - Gesinnung, - Absicht. -*riekend*, -*ruikend*, adj. u. adv. wohlriechend. -*riekend*-, -*ruikendheid*, f. Wohlgeruch. -*smakend*, -*smakelijk*, adj. u. adv. wohl schmeckend, schmackhaft. -*sprekend*, adj. u. adv. wohlredend, beredt, beredsam. -*sprekendheid*, f. Beredsamkeit, Wohlredenheit. -*spreking*, -*spreekkunst*, -*konst*, -*kunde*, s. *welsprekendheid*, f. Wohlredenheit, Beredsamkeit; Rhetorik, Rhetorik-, *staan*, v. n. wohl stehen, - lassen, wohlständig sein. -*staand*, adj. u. adv. wohlstehend, anständig, gesiemend, gutlassend. -*staanshalve*, adv. wohlstandshalber, des Wohlstandswegen. -*stand*, m. Wohl(stand, -fahrt, -sein; Gesundheit, Wohl, Wohlbe finden. -*waren*, v. n. sich wohl befinden, gesund sein; wohlleben, glücklich sein. -*waren*, (het) n. Wohlfahrt, Glück; Wohlbe findend; Gesundheit. -*varend*, (part.) adj. u. adv. gesund, wohl, glücklich; blühend, sich in gutem Zustande befindend, im Wohlstand, wohlaf. -*varendheid*, f. Wohl(fahrt, -stand,

Glück; Wohlbe findend, Gesundheit. -*ven*, v. a. wölben. -*verstaande*, adv. wohlverstanden, dafern, mit Beding, wohl zu verstehen. -*voegelijk*, adj. u. adv. wohlständig, schicklich, gesiemend; zuträglich. -*voeglijkheid*, f. Wohlständig-, Schicklichkeit. -*voegaam*, s. -*voegelijk*. -*wezen*, n. Wohl(sein, -stand, -fahrt. -*zijn*, n. Wohl(sein, -stand, -be findend. [welches; was für?] *Welk*, -*e*, pron. welcher, welche *Welle*, s. *wol*, f. Quelle. -*n*, v. n. quellen, aufquellen. -*sprudeln*, quillen, aufwallen, -brodeln; kochen, sieden. -*n*, (het) n. das (Quellen; -Kochen, -Sieden. -*n*, v. a. schweißen, zusammenschweißen, zwei Stücke Eisen zusammenschmieden (Schmiedewort). -*n*, (het) n. das Zusammenschweißen des Eisens. -*tje*, n. Quellen, kleine Quelle; kleines (Aufwallen, - Aufsieden). *Welp*, *wulp*, m. das Junge eines (Löwen, - Bären, u. s. w. *Welsand*, n. Quell-, Quell)sand. *Wemelen*, v. n. wimmeln, durcheinander (laufen, - schwärmen, - kriechen. -*en*, (het) n. das (Wimmeln, - Gewimmel. -*ing*, f. Gewimmel, das Wimmeln. *Wen*, s. *wanneer*, adv. wann, wenn. NB. *wen* statt *wanneer*, ist bloss in der Dichtkunst gebräuchlich. - f. Geschwulst, Auswuchs, Fleisch auswuchs.

Wendelboom, m. *Weberbaum*. -*ing*, s. *krakeling*, f. Bretzel, Pretzel, *Kringel*. -*stok*, -*trap*, s. *wentel(stok, -trap*.

Wend(en, v. a. u. n. wenden, kehren; sich schwenken, um(drehen, -kehren; sich (wenden, - drehen, - kehren, - ändern. -*en*, (het) n. das (Wenden, - Kehren, - Drehen. -*er*, m. Wender, Umdreher. -*ing*, f. Wendung, das Drehen, die Veränderung.

Wenk, m. *Wink*. -*brauw*, f. Augenbraune. -*en*, v. a. winken, nicken, ein Zeichen geben. -*en*, (het) n. *wenking*, f. das Winken. -*er*, m. *Winker*, einer der winkt; die Sandkrabbe.

Wensch, m. Wunsch; Begehren, Verlangen, Begierde; *naar wensch*, adv. nach Wunsch. -*elijk*, adj. u. adv. wünschenswürdig, erwünscht, gewünscht. -*elijkheid*, f. Wünschenswürdigkeit, Erwünschtheit. -*en*, v. a. wünschen, verlangen, begehren; trachten, sich sehnen. -*er*, m. *Wünscher*, *Wünschler*.

Wonet, f. Gewohnheit; Ungewohnheit, Heimweh.

Wentel(aar, m. Walsjer -*broodje*, n. en; s. (sie -*teef*.) v. a. wälzen, sich wälzen, rollen, herumwälzen. -*en*, (het) n. das Herumwälzen. -*ing*, f. Herumwälzung. -*spil*, f. -*stok*, m. -*teef*, n. Eierschnitt, Butterschnitt in Eier und Butter gewiecht und gebacken. -*zuil*, f. *Wendespidel*. -*trap*, m. *Winkel*(treppe, -steige.

Wereld, f. Welt, das (Weltgebäude, - Weltall; die Erdbahn, die Erbkugel; die Menschen überhaupt, die bloss sinnlichen Menschen; Le bensart, Bildung. -*beschouwing*, f. Weltbetrachtung. -*beschrijver*, m. Weltbeschreiber. -*beschrijving*, f. Weltbeschreibung. -*burger*, m. -*burgeros*, f. *Weltbürger*, -*inn*, -*deel*, n. *Weltteil*. -*gebruik*, n. *Weltbrauch*. -*gestel*, -*stelsel*, n. *Welt(system, -gebäude*. -*kaart*, f. *Weltkarte*. -*kind*, n. *Weltkind*, sinnlicher Mensch. -*kloot*, m. *Weltkugel*, Erd(kugel, -ball, -klos, *Weltkrois*. -*kunde*, -*kennis*, f. *Kenntnis der Weltkörper und Menschen*, *Weltkenntnis*. -*kundig*, adj. u. adv. weltkundig, allgemeiner bekannt, öffentlich, offenbar; in *Weltkenntnis* erfahren. -*lijk*, adj. u. adv. weltlich. -*ing*, m. *Weltkind*. -*loop*, m. *Weltlauf*. -*sch*, adj. u. adv. weltlich, irrdisch, weltge sinnt, der Welt anhängend, eitell. -*sheid*, f. *Welt(sinn, - Gesinntheit*. -*stelsel*, n. *Welt(gebäude, -system*. -*streek*, f. *Weltstrich*, *Luftstrich*, *Welt*, *Bummels*gegend, *Ergürtel*, *Zonc*. -*wijsheid*, f. *Weltweisheit*, die *Weisheit der Welt*; s. *wijsbegeerte*. -*wijze*, s. *wijzeer*, m. *Weltweiser*.

Werf, f. *Werft*, *Schiffswerft*; *Kai*, *Gestade*, *Ufer*. -*boot*, f. *Werfboot*, zum *Dienst der Schiffsinimerleute*. -*geld*, n. *Werbe*-, *Hanz*(geld der Soldaten und Matrosen.

Werk, n. *Arbeit*, *Werk*, *Flat*, *Handlung*, *Stückarbeit*, ein *Buch* oder eine *Schrift*; *Mühe*, *Beschäftigung*, *Ausführung*; *Festungswerk*; *Werg*, *ausgeheller Hanf* oder *Flachs*. -*achtig*, adj. u. adv. *arbeitsam*. -*achtigheid*, f. *Arbeitsamkeit*. -*baas*, m. *Handwerkmeister*, *Werk*-, *Bau*meister. -*beest*, n. *Last*(thier, -*vieh*, *Zug*(tier, -*oche*. -*bij*, -*bijje*, f. *Werk*-, *Arbeits*(biene. -*dadig*, adj. u. adv. *werkthätig*, *werkthellig*, *wirklich*; *flüssig*,

ämsig, thätig, *-dadigheid*, f. Werkthätig-, Wirklich-, Thätigkeit. *-dadigheid*, adv. werkthätig. *-dagwerke*, *-werkesdag*, m. Werk(er)tag. *-elijk*, adj. u. adv. wirklich, thätig; wesentlich; arbeitsam, wirksam; viele Arbeit und Mühe erodernd oder verschaffend. *-elijkheid*, f. Wirklichkeit; -samkeit, Beschäftigung. *-loos*, adj. u. adv. werklös, ohne Arbeit, ledig; unwirksam, todt. *-loosheid*, f. Werklosigkeit; Unwirksamkeit. -en, n. plur. Festungswerke. -en, v. a. arbeiten, werken, wirksam sein, hervorbringen, ausrichten; wirken, gähren, seine Wirkung thun, in Bewegung gerathen. -end, (part.) adj. wirkend, wirksam. *-endag*, m. Werktag, Werkeltag. -er, m. -ster, f. Werker, Arbeitsmann, -frau, Arbeiter, -inn. -hamer, m. Werkhammer. *-heilig*, adj. u. adv. werkheilig. *-heilige*, m. u. f. Werkheil(ger, -ge-*-heiligheid*, f. Werkheiligkeit. -hout, n. Bau-, Schreiner)holz. -huis, n. Werk(er)haus, Werkstat; Zucht(haus für Bettler und läderliches Gefindel. -je, n. Werken, Büchelchen. -ing, f. Wirkung; Gährung des (Bieres, -Weines. -knecht, m. Arbeits-, Handwerks)gesell. *-lieden*, *-liuden*, m. plur. Arbeits-, Werk)leute. -linnen, n. Werkkleinwand. -man, m. Arbeit(er), -smaan, Werkmann. -meester, m. Werk-, Bau)meister, Aufseher eines Werkes; Künstler; Handwerks-, Arbeits)meister. -middel, n. Mittel. -plaats, f. Werk(statt, -stätte, Fabrike. -sloof, f. Arbeitsschürze; Tagelöhnerinn. -spelds, f. Spindel, Stecknadel) zum Spitzenzklöppeln. -stede, f. Werkstätte. -stellig, adj. u. adv. bereit, fertig, thätig. *-stelligheid*, f. Bewerkestellung, Ausführung. -ster, f. Arbeiterinn, Arbeits-, Werk)frau. -stuk, n. Kunststück. -tijd, m. Arbeitszeit. -tuig, n. Werkzeug, Maschine. *-tuigelijk*, adj. u. adv. mechanisch, maschinenmässig. *-tuiglijkheid*, f. der Mechanismus, das Mechanische. *-tuigkunde*, f. Mechanik. *-tuigmaker*, m. Mechanikus, Künstler. -volk, n. Arbeiter, Arbeitsleute. -vrouw, f. Arbeitsfrau, Arbeiterinn. -winkel, m. Werk(statt, -stätte, Arbeitshaus. -woord, n. Zeitwort (in der Sprachlehre, das Verbum). *-wijze*, f. Art u. werken;

Abwandlung, Beugung) eines Zeitworts, (in der Sprachlehre). *-zaam*, adj. u. adv. arbeitsam, fleissig, ämsig, thätig; wirksam, kräftig wirkend.

*Werp(anker, n. der Werfanker. -en, v. a. werfen, schmeissen; Junge gebären. -en, (het) das Werfen. -gerschap, -geveer, n. Wurfspiesse, -gewehr, Lanzen, alles Gewehr womit man wirft, Wurfmaschine. -haak, m. -haken, -hengel, m. -angel, -lans, f. -spiesse. -lood, n. -blei, Senkblei. -net, n. Wurf)netz. -pijl, -schicht, m. -pfeil. -schiff, m. -scheibe, -speer, f. -spiesse. -spel, m. Würfelspiel. -spies, f. Wurfspiesse. -tol, m. -topf, Kreisel (ein Kinderspielzeug). -touw, m. Wurf-, Werf(tau, -tross. *Wervel*, m. Wirbel, Vorschieber, Schraubriegel. *-beem*, n. Wirbelbein, Gelenkbein. *-draaijer*, m. Drehhaspel, Dreher (an einem Schranke, an einer Drehbrücke. -en, v. a. wirbeln, zuwirbeln. *-wind*, m. Wirbelwind, Orkan. *Windsbraut*, *-ziek*, adj. u. adv. wirbelsüchtig, schwin(delig, -delnd, wirbelig, betaubt durch ein grosses Getummel; närrisch, dumm im Kopfe. *-ziekte*, f. Wirbelsucht, Schwindel.*

Werv(en, v. a. werben, anwerben, Soldaten oder Matrosen werben. -en, (het) n. das Werben. -er, m. Werber, werbender Offizier oder Unteroffizier. -ing, f. Werbung, das Anwerben.

Wervearte, adv. wohin? wohinwärts?

Weshalve, adv. wes(halben, -wegen.

Wesp, f. Wesp(e, Hornisse (ein Insekt). -ernest, n. Wespennest; fig. eine kitschliche Sache. -enhonig, m. Wesp(honig, schlechter Honig.

West, adj. u. adv. west, westen. -n. *West; Westen*, der (Abend, Occident. -, f. West-, Abend)gend, das Westen; *om de west* *caen*, nach den Abend-, auf das Abendland u.) fahren, -segeln. *-elijk*, adj. u. adv. westlich; westwärts. -en, (het) n. das Westen, der Abend, westliche Theil. -er, *westerack*, adj. u. adv. westlich, von Westen, abendländisch. *-faalch*, adj. u. adv. westphälisch, von -aus) Westphalen. *-hoek*, m. Westgend, Abendgend. *-indisch*, *-indien*, f. Westindien. *-indisch*, adj. u. adv. westindisch. *-indischvaarder*, m. Schiffer oder Schiff das nach Westindien

fährt, Westindienfahrer. *-kant*, m. *-zijde*, f. West-, Abend)seite. *-kust*, f. Westküste. *-moordwest*, adj. u. adv. westnordwest. *-phaalch*, s. *-faalch*, adj. u. adv. westphälisch. *-vaarder*, m. Westfahrer, (Schiff oder Schiffer, der nach der Westküste segelt). *-waarts*, adv. westwärts, nach Westen. *-zuidwest*, adj. u. adv. westsüdwest.

Wet, f. Gesetz, Vorschrift, Regel des Verhaltens; die Gesetzgeber, die Obrigkeit; *-boek*, n. Gesetzbuch. *-breker*, m. Gesetzbrecher, -schänder, Uebertreter der Gesetze. *-breuk*, f. Gesetz(bruch, -übertretung. *-geefter*, f. Gesetzgeberinn. *-geleerd*, adj. u. adv. in den Gesetzen erfahren. *-geleerde*, m. Rechtsgelehrter, Jurist. *-geleerdheid*, f. Rechtsgelehrsamkeit. *-houder*, m. Richter, Mitglied des Stadtmagistrats. *-schender*, m. Gesetzschänder. *-staal*, n. Wetz-, Schlächter)stahl. *-steen*, f. Wetzstein, Schleifstein, Oelstein für Scheer und Federmesser. *-telijk*, adj. u. adv. gesetz-, rechtmässig. *-telijkheid*, f. Gesetzmässigkeit. *-teloos*, adj. u. adv. gesetzlos, ohne Gesetze. *-te-loosheid*, f. Gesetzmässigkeit. *-ten*, v. a. wetzen, schleifen. *-ten*, f. plur. die Gesetze. *-tenschender*, m. Uebertreter-, Schänder) der Gesetze. *-tig*, adj. u. adv. gesetz(l)ich, -mässig, rechtmässig, rechtlich; echt; recht, befugt, gültig. *-tighen*, v. a. etwas gesetzmässig machen, -erklären, -für gültig erklären; gutheissen, billigen, Gültigkeit geben; berechtigigen, bevollmächtigen; legitimiren. *-tigheid*, f. Recht-, Gesetzmässigkeit, Rechtlich-, Gesetzmässigkeit; Gültigkeit, Aechtheit; Befugtheit. *-tiging*, f. Gesetzmässig-erklärung, Gültigmachung, Legitimation. *-tighijk*, adv. gesetz-, rechtmässig, auf eine rechtliche-, gültige) Weise.

Weten, (v. a. adv. wissenschaftlich, vorsätzlich, mit Wissen. *-schap*, f. Wissenschaft, Kenntniss, Gelehrsamkeit, Kundschaf, *-schappelijik*, adj. u. adv. wissenschaftlich, gelehrt. *-waardig*, adj. u. adv. wissenschaftlich, gelehrt.

Wewelingen, f. plur. die kleinen dünnen Seile, welche zwischen den stehenden Haupttauen gespannt, so Stufen dienen, auf den Schiffsmast zu steigen.

Weren, v. a. weben, wirken. *Wever*, m. Weber. *-sambacht*, n. We-

ber(handwerk.-*boom*,-baum.-*eggetouw*,-*stouw*, *wesfgetouw*, n. -stuhl.-*skam*, m. -kam. -*sketting*, f. -*draad*, m. -sattel.-*sknecht*, m. -gesselle.-*knecht*.-*sknoop*, m. -knoten.-*sepoel*, f. -spuhle. -*ij*, f. -kunst; Weberei, Weberwerkstatt.

Wesol, m. Wiesel, (ein Thierchen); *Wesel* (eine Stadt). -*oel*, n. Wiesel.

Wesen, v. n. sein; *ik wil niet bij hem wesen*, ich mag nicht-, will nicht bei ihm sein. -, (*het*) n. das (Sein, -Dasein, Wirklichkeit, Selbstständigkeit); -*Wesen*, Miene, Gesicht. -, (*het*) n. Wesen, Gefühl, Empfindung. -*lijk*, adj. u. adv. wesentlich, wirklich; *wahrhaft*.-*lijkheid*, f. Wesentlich-, Wirklichkeit); *Da-sein*. -*strek*, m. Gesichtszug.

Wichelaar, s. *wichelaar*, m. Wahrsager.

Wicht, n. Kindchen, der Wicht.

Wie, pron. wer, welcher.

Wied(*emaand*), f. Brachmonat, Junius. -*en*, v. a. jäten, gäten, ausjäten, Unkraut (ausjäten, -ausrufen. -*en*, (*het*) n. das (Jäten, Gäten. -*er*, m. -*ster*, f. Jäter, -inn, der-, die) jätet. -*ing*, f. Jäten, Ausjäten. -*mes*, -*tijzer*, n. Jät-, Gät-, messer, -haue, -eisen.

Wieg, f. Wiege. -*band*, m. Wiegenband. -*dewijg*, -*liedje*, n. *W*iegenliedchen. -*en*, v. a. u. n. wiegen, hin-, und her)schaukeln; einschläfern; hin-, und her>wanken, -schleudern. -*er*, m. -*ster*, f. *W*ieger, -inn.-*kleed*, n. *W*iegenkleid. -*lied*, n. -liedchen. -*meisje*, n. -mädchen. -*plank*, f. -bret. -*touw*, n. -band. -*zang*, m. -lied. -*zeel*, n. -band, -seil.

Wiek, f. Fittig, Flügel (eines Vogels); -einer Windmühle; Tocht, Docht (einer Lampe, -in eine Wunde zu stecken, Steckwicke; fig. Kräfte; Macht.

Wiel, n. Rad, Spinn-, Spul-, Wagenrad. -, f. Wasserstuhl, Wasserwirbel, Strudel; Nonnenschleier, Schleiher. -*boom*, m. Hage-, Hain-, Haar)bucho. -*boor*, f. Nebenbohrer. -*draaijer*, m. Drechsler, Stuhl-drechsler. -*en*, v. a. drehen wie ein Rad. -*swaal*, m. *W*iedel(wall, -kopf, *W*itewal, Pflanzl-, Kirsch-)vogel. -*swalle*, (Prov.) f. *W*iege. -*ing*, f. *W*irbel, *W*asserwirbel; Zweifel, Ungewissheit. -*sport*, f. -*stok*, m. Radsperre, Hemkette am *W*agen. -*tje*, n. Rädchen, kleines

Rad, Spinnrad. -*tros*, m. *W*ieltross (im Seewesen).

Wieme, f. Rauch-, Räucher)kammer. *Wien*? m. dat. u. acc. vom. pron. *wie*? wer? wem, wen. -*e*, m. (genit. vom. pron. *wie*? wer?) wessen? *wiens huis is dat?* wessen Haus ist diess?

Wier, (gen. plur. m. u. f. u. f. sing. vom. pron. *wie*, wer,) deren, welcher. -, n. Moergras, Aitermoos. -*dijk*, m. Bamm) von Moergras; -mit Moergras bewachsen oder bedeckt.

Wierook, *wijrook*, m. Weihrauch. -*en*, v. a. mit *W*eihrauch räuchernd. -*en*, (*het*) n. das Räuchern. -*vat*, n. *W*eihrauchfass, Rauchfass.

Wif, (Prov.) adj. u. adv. munter, lebhaft.

Wig, *wigge*, f. Keil; hölzerner oder eiserner Meißel, womit man das Holz spaltet; kegelförmiges Holz, womit man etwas stustopft oder fest (keilt, -schlägt. -*golen*, v. a. wackeln, wanken. -*swijze*, adv. keilförmig, wie ein Keil.

Wigchel(aar), m. Zeichendeuter, *W*ahrsager. -*ars*, f. Zeichendeuterinn, *W*ahrsagerinn. -*arij*, f. Zeichen(deutung, -deuterei, *W*ahrsager Kunst. -*en*, v. a. u. n. *W*ahrsagen, vorhersagen. -*en*, (*het*) n. das (Wahrsagen, -Zeichendeuten. -*roede*, f. *W*ünschelrute. -*stok*, m. *W*ünschel(stock, -stab, -rute).

Wigt, n. Gewicht, Schwere, Last. -*ig*, adj. u. adv. wichtig, schwer, seine gehörige Schwere habend, vollwichtig; nachdrücklich, bedeutend, angelegen.

Wij, plur. pron. pers. wir.

Wij(*bisshop*), m. *W*eihbischoff, Stellvertreter eines Erbischoffs. -*brood*, n. *W*ei(h-, Mess)brod, ge-weihtes Brod.

Wijd, adj. u. adv. weit, breit, geräumig; entfernt, weit entlegend. -*bek*, m. Grossmaul. -*beroemd*, adj. u. adv. weiterberühmt. -*beroemdheid*, f. Weiterberühmtheit, weit-ausgebreiteter Ruhm. -*en*, v. a. erweitern, weitermachen was zu eng ist; weihen, heiligen, einweihen, widmen, zuwidmen. -*en*, (*het*) n. das Erweitern; das *W*eihen, Zuwidmen. -*er*, adj. u. adv. weiter, breiter, geräumiger; mehr (entfernt, -entlegend. -*ers*, adv. weiter fort, ferner, übrigens. -*ing*, f. *W*ei(h)ung, Einweihung, Zuwidmung. -*loepig*, -*lustig*, adj. u. adv. weit(laufig, -luftig, -schweig,

-schichtig, aus(führlich, -gebretet, -gedehnt. -*te*, f. *W*eite, Breite, Geräumigkeit. -*vermaard*, adj. u. adv. weiterberühmt. -*vermaardheid*, f. grosser-, ausgebreiteter) Ruhm.

[*Wijden*]
Wijen, v. a. weihen, einweihen; e. *Wijf*, f. *W*ei(b, Frau, verheiratete Frau. *Een oud wijf*, ein altes) *W*ei(b- Mütterchen; ein läppischer *Keil*. -*achtig*, adj. u. adv. weibhaft, weiblich. -*je*, n. *W*ei(b)chen; weibliches Thier, eine *W*ie (unter den Vögeln). -*lijk*, s. *W*ievelijk, *erouwelijk*, adj. u. adv. weiblich. -*sch*, adj. u. adv. weibisch; dem weiblichen Geschlechte sehr ergeben; seine Frau liebend; weibhaft, wie die *W*ei(b)er. *Oudwijf*sch, altweibisch, läppisch.

Wijing, f. *W*ei(h)ung, Einweihung, s. *wijding*.

Wijk, f. Zuflucht, Sicherheitsort; die Flucht; Stadt(viertel), -quartier, Abtheilung einer Stadt; Flecken, Marktstellen. -! (imper. von *wijken*, v. n. weichen), weich! gehe aus dem *W*ei(che). -*en*, v. u. weichen, ausweichen, Platz machen, aus dem *W*ei(che) gehen; zurückweichen; nachgeben; entweichen, entfliehen; zurücktreten; abweichen. -*meester*, m. Quartier-, Viertel)meister, Aufseher eines Stadtviertels. -*plaats*, f. Zufluchtsort, Frei(statt, -stätte. -*regter*, m. Richter eines Stadtquartiers. -*schans*, f. innere Schanze einer Festung. -*stad*, f. Freistadt.

Wijl, adv. weil, nachdem, weilens, sintermal, dieweil. -, *wijfte*, f. *W*eile, einige Zeit. *Een wijfje*, n. ein *W*ei(chen, eine kleine *W*eile. -*es*, adj. u. adv. weiland, gestorben, selig. -*tje*, n. *W*ei(chen, eine kleine) *W*eile, -Zeit.

Wijn, m. Wein, Trauben-, Reben)saft. -*achtig*, adj. u. adv. wein(haft, -artig, wie *W*ein, weinreich. *Een wijnachtige smaak*, ein wein-artiger Geschmack. -*afsteker*, -*verlater*, m. *W*ein(schenke), -küper. -*appel*, m. *W*ein(apfel). -*azijn*, m. -essig. -*baig*, m. -säufer, Trunkenbold. -*berg*, m. -berg. -*besis*, f. -beere, -traube. -*bouw*, m. -bau. -*bouwer*, m. -bauer, *W*inser. -*brauw*, s. *wenkbrauw*, f. Augenbraune. -*drager*, m. -träger, -schrotter. -*drinker*, m. -trinker. -*drosselm*, m. -hefen, -sats. -*dronken*, adj. -trunken. -*druis*, f. -beere, -traube. -*edik*, m. -essig.

-*flasch*, f. Wein(flasche, -bouteille).
 -*gaard*, m. -berg, -garten, -stock.
Wilde wijngaard, m. -Zaun)rübe.
 -*gaardblad*, n. Weinblatt. -*gaardbot*, f. -knospe, -stockknospe, -auge. -*gaardnier*, m. -gärtner, Winzer. -*gaardknop*, f. -knospe. -*gaardloof*, n. -laub, -blätler. -*gaardloot*, n. -fächer, Seuker-, Ablger eines Weinstocks. -*gaardplanter*, m. -gärtner, Winzer. -*gaardpriest*, n. -laube. -*gaardrank*, m. -rebe. -*gaardnoeijer*, m. Winzer. -*gaardnoeijing*, f. das Winzen. -*gaardstaak*, m. -stange, -pfahl. -*gaardstam*, m. -stockstamm. -*gaardstok*, m. -stockstange. -*gaardsworm*, m. Rebenwurm, Weinraupe. -*geest*, m. -geist, Brantwein. -*gewas*, n. -gewächs. -*glas*, n. -glas. -*god*, m. -gott, Bacchus. -*groen*, adj. u. adv. -grün. -*grijs*, adj. u. adv. -grau. -*handel*, m. -handel. -*handelaar*, m. -händler. -*herberg*, f. -huis, n. -haus, -schenke. -*heuvel*, m. -hügel. -*jaar*, n. -jahr. -*kan*, f. -kanne, -krug. -*kannetje*, n. -kännchen, -krüglein, -krügelchen. -*keider*, m. -keiler. -*kenner*, -*kender*, m. -kenner. -*koop*, m. -kauf, Wein der bei einem Kaufe zu trinken gegeben wird, (Figur.) Eheverlöbniß. -*koop*, m. -käufer, -händler. -*kraan*, f. -sapfen, -hahn, -swiekerchen. -*krans*, m. -krans. -*krutk*, f. -krug. -*kuip*, f. -kufe, -butte. -*kuiper*, m. -küper, -kiefer. -*land*, n. -land. -*lesen*, v. a. -lesen. -*leser*, m. -leser. -*lesing*, f. -lese. -*licht*, -geruch, -schwefel, Schwefeltech zur Beräucherung der Weinfässer, Weineinschlag. -*maand*, f. -monat, October. -*maat*, f. -maas. -*moer*, m. -visirer. -*moer*, f. -mutter, -hefen, Satz auf dem Boden der Weinfässer. -*oogst*, m. -erndte, -lese. -*oogsten*, v. a. wein(erndte, -lesen. -*oogster*, m. -leser, Winzer. -*pacht*, f. -pacht, Auflage auf die (Weine, -accise. -*pachter*, m. -pächter, Einnehmer der Weineaccise. -*peider*, m. -visirer, -richter. -*peilen*, v. a. -visiren. -*peiling*, f. -visirung. -*pers*, f. -kelter. -*perser*, m. -keltner. -*persing*, f. das Weinkeltern. -*plenging*, f. Ausgiesung des Weines bei den heidnischen Opferfesten, Weinopfer. -*pomp*, f. -pumpheber. -*proef*, f. -probe. -*proever*, m. -küper, Mundschonk. -*rank*, m. -rebe, -ranke. -*roesjen*, v. a. das Weinfass aus-

messen, Wein (visiren. -*roesjer*, m. -visirer. -*roemer*, m. -römer, -glas. -*roeper*, m. -ausrufer. -*ruit*, f. -raute (eine Pflanze). -*schaal*, f. -schale, Trinkschale. -*sop*, -*soepje*, m. -suppe. -*stam*, m. -stock. -*steen*, m. -stein. -*stok*, m. -stock. s. -*gaard*. -*tapper*, m. -schenke. -*teeken*, n. -zeichen. -*tiende*, f. -schute. -*tijd*, m. -zeit, Zeit der Weinlese. -*tint*, m. Tintwein. -*tol*, m. Wein(zoll. -*ton*, f. -tonne, -fass. -*tros*, m. -traube. -*taatje*, n. -fäschchen. -*vat*, n. -fass. -*verlaten*, v. a. den Wein (besorgen, -umfüllen. -*verlaten*, (het) n. Kust die Weine zu behandeln. -*veest later*, m. -besorger, -küper, -reiner, -schröter. -*vlesch*, s. -*flesch*, f. -*flache*. -*waag*, f. -wage. -*werker*, m. -küper, -schröter. -*zak*, m. -schlauch, fig. -säufer. -*zuiper*, m. -ster, f. -säufer, -inn, -balg, -schlauch, -fass (Schimpfw.). -*zuur*, n. -säure, adj. u. adv. -sauer. -*zuurte*, f. -säure, Säuerlichkeit des Weines.

Wijrook, s. *wierook*, m. Weihrauch. -*rooken*, v. a. räuchern mit Weihrauch. -*rookvat*, n. Weihrauchfass, Räucherfass. -*water*, n. Weihwasser. -*watervat*, n. Weihwasserfass, Weihkessel. -*wouter*, m. Schmelterling, Zweifalter.

Wijze, *wijze*, f. Weise, Art, Manier, Melodie. -, adj. u. adv. weise, verständig, klug, vernünftig. -*begeerte*, f. Weltweisheit, Philosophie. -*dom*, (obs.) n. Urtheil, Bescheid, Urtheilspruch, Ausdruck eines Richters. -*geer*, m. -Weiser, Weltweiser, Philosoph. -*geerig*, adj. u. adv. philosophisch. -*geerte*, f. Weltweisheit, Philosophie. -*heid*, f. Weisheit, Verstand, Klugheit. -*heidbeminaar*, -*minnaar*, m. -Weiser, Weltweiser, Freund der Wissenschaften. -*hoofd*, m. -Naseweis, Klügling, eingebildeter, -naseweiser) Mensch, Vernünftler. -*maken*, v. a. weismachen, überreden. -*nens*, m. u. f. Naseweis, Klügling. -*selijk*, adj. u. adv. weislich, verständig, klug, vorsichtig, bedachtsam. -*vinger*, m. Zeigefinger.

Wijt, *wijte*, f. Schuld, Last; Verweis. -*en*, v. a. die Schuld gehen, beschreiben, nachgeben, vorwerfen, verrücken. -*ing*, f. Weisung. -*Wiesafsch* (eine Art Schellfische). *Wijve* (loos, adj. u. adv. unbeweiht, ohne Weib, ledig, unverheirathet.

-*haat*, m. Weiberhass, Frauenhass. -*nhater*, m. Weiberfeind. -*praat*, f. Weiber(geschwätz) -*schnaok*, -*märchen*.

Wijze (e. f. Weise, Art, Manier; Gebrauch, Sitte; Melodie. -*e*, m. der Weise, Weltweise, Philosoph; der verständige-, vernünftige) Mensch. -*en*, v. a. weisen, anweisen, zeigen, sehen lassen; unterweisen, -richten. *Een vonnis wijzen*, ein Urtheil sprechen. -*en*, (het) n. das (Weisen, -Zeigen; -Unterrichten; -Urtheilsprechen. -*er*, m. -Weiser, Wegweiser; Zeiger, Nadel einer Uhr, Stundenzeiger, Sonnenseiger, Sonnenseiger; Zeigefinger. -*ernaald*, f. -Weiser, Zeigendel (einer Uhr, -eines Kompasses oder Sonnenseigers. -*erplaat*, f. -Zeiger-, Zifferblatt einer Uhr. -*iging*, f. Modifizirung. -*ing*, f. Weisung, Zeigung, Unterricht; gerichtlicher Ausdruck.

Wiek, *wikke*, f. Wicke (eine Hülsenfrucht); dasjenige was auf einmal auf der Stadtwage gewogen wird, eine Wage voll. -*geld*, n. Wagegeld. -*kelen*, v. a. wickeln, einwickeln, einrollen, einwinden; mengen, mischen. -*ken*, v. a. wiegen, wägen, in der Hand wägen; über(legen, -wägen, erwägen. -*ken*, v. a. vorher-, wahrsagen, seichenduten. -*ker*, m. -ster, f. Wahrsager, -iann, Zeichendenter, -iann.

Wil, m. Wille, Belieben, Vorsatz, Vorhaben

Wild, n. Wild, Wild(pret, -braten, wilde Thiere oder Vögel. -, adj. u. adv. wild, wüste, öde, ungebaut; ungesittet, muthwillig, roh, ungesogen, ungesüht. -*achtig*, adj. u. adv. nach Wildpret schmeckend, dem Wilde ähnlich. -*baan*, f. Wild(bahn. -*braad*, n. -pret, -braten. -*dief*, m. -dieb. -*dieverij*, f. -dieberei. -*duif*, *wilde duif*, f. wilde Taube, Wald-, Ringel)taube. -*e*, n. d. das Wilde, die Wildniß. -*e*, m. u. f. wilder Mann, wilde Frau. -*geest*, f. Gemme, wilde Ziege. -*esman*, m. -Wilder, wilder Mann, Mensch der (in Wäldern lebt, - im Stande der Natur lebt; ein wilder-, wüster-, roher) Mensch. -*ernis*, f. Wildniß, Wüste, Einöde, Wüstenei. -*garen*, n. Wildgarn, -nets. -*heid*, f. Wildheit, das Wüste, die Rohheit. -*koren*, n. wildes Korn, Seehafer (eine Pflanze). Zisania. -*schut*, *schuts*, m. Wildschütze, Jäger. -*vang*,

m. Wildfang, ein wilder-, unbeständiger-, unbesonnener) Mensch; das Fangen des Wildes. -wächter, m. Wildhüter. -worden, v. n. verwildern. -wording, f. Verwildrung. -sang, m. Waldgesang, der wilde und natürliche Gesang der Vögel; unregelmässige Musik; wilde unordentliche Musik; wildes unordentliches Betragen, Ausschweifung; elendes, verwirrtes Gewäsche. -zanger, m. elender Schwätzer; regellos-, ausschweifend) lebender Mensch.

Wigen(boom, W'ig-, m. Weide, Weidenbaum. -blad, n. Weiden(blatt). -bosch, n. -busch. -bechtschaadje, f. -gebüsch. -hout, n. -holz. -korf, m. -korb. -loof, n. -laub, -blätter. -lus, m. -laus. -rupp, f. -raupe, -bohrer. -tak, m. -sweig. -ast. -vogel, m. -motte, -vogel (ein Insekt). -zwam, m. -schwamm.

Will(e, s. wil, m. Wille. -skewr, f. Willkühr, Verordnung-, Statute, Gutbefinden eines Stadtmagistrats, Rathschluss. -skewrig, adj. u. adv. willkührlich, nach Gutfinden. -skewrigheid, f. Willkührlichkeit, Willkühr. -en, v. a. wollen, verlangen, begehren, wünschen. -en, (het) n. das Wollen. -ig, adj. u. adv. willig, gewillig, willfährig, bereitwillig, freiwillig, ungerwungen, gehorsam, unterworfen; dienstfertig, gesucht, beliebt, Abgang habend (von Waaren), im Preis steigend, theuer. -igen, v. a. u. n. willigen, einwilligen; theuer werden, aufschlagen im Preis. -igheid, f. Bereitwilligkeit, Willfährigkeit, Dienstfertigkeith; Willigkeit, guter (Absug, -Abgang, -Absatz von Waaren. -iglijk, adv. willig-, freiwillig, gern.

Wilovaardig, adj. u. adv. willfährig, willig, bereitfertig, dienst(willig, -fertig. -heid, f. Willfährigkeit.

Wimpel, f. Wimpel, lange und schmale Schiffsfahne. -en, v. n. die Wimpel wehen lassen. -gast, m. Wimpelgast, Matrose der auf die Wimpel Acht haben muss. -hout, n. s. -stok, m. Wimpelstock. -stok, m. Wimpel(stock, -stange.

Winbaar, adj. u. adv. überwindlich, gewinnbar. -heid, f. Ueberwindlichkeit.

Wind, m. Wind; Blähung, Fist, Furr; eitle Einbildung; Umstand, Lärm; Flüchtigkeit, Unbeständigkeit; Luft. -achtig, adj. u. adv. windartig; windig, Wind erweckend, auf-

blähend. -achtigheid, f. Windigkeit, Blähung, Aufblähung. -as, n. Winde, Windhaspel. -asmaker, m. Windenmacher. -bal, m. Wind-, Luft(ball, -kugel. -bier, n. -bier, Luftbier, Luftmalzbier. -blaar, f. Windblätter. -blaas, f. -blase. -boom, m. -baum, Hebel. -breken, v. n. windbeuteln, prahlen, aufschneiden. -breker, m. Windbeutel, Grossprecher, Prahlhans. -brekerij, f. Windbeutelerei, Prahlererei. -breek, f. Windbruch. -bui, f. -stoss, -schauer, -sbraut. -buil, m. -beutel, Prahler. -bus, f. -büchse, -rohr. -doren, -doorn, m. -dorn, Knochenkrebs, Beinfresser. -droog, adj. u. adv. wind-, lufttrocken. -e, f. Winde (eine Pflanze). -egeld, n. Windegeld (das einem Schiffer, für das Abnutten der Segel und Seile, bezahlt wird). -ei, n. Windei, Ei ohne Schale. -eken, s. windje, n. Windchen, Lüftchen. -el, m. Windel, Kinderwindel. Windel, s. wintermaand, f. Wintermonat, December. -en, v. a. winden, windeln, wickeln, aufwickeln; hinaufwinden. -er, m. Windhaspel; einer der etwas gewinnt; s. Winner. -erig, adj. u. adv. windig, ungestüm; flatterhaft, eitel, aufgeblasen, stols; Blähungen verursachend. -erigheid, f. Windigkeit des Wetters; Aufgeblasenheit; Stols; Flatterhaftigkeit; Blähungen. -gat, n. Wind-, Luft-, Zug)loch. -haspel, m. Haspel (zum Garwinden; -zum Aufziehen. -haver, m. Windhafer, tauber Hafer. -hond, m. Wind(hund, -spiel, Hasen-, Jagd)hund. -je, n. Windchen, Lüftchen. -ig, adj. u. adv. windig. -igheid, f. -igkeit, windige Witterung. -ing, f. Ab-, Auf-, Um)windung. -kamer, m. Windkammer, Luftkammer. -kruid, n. Windkraut. -molen, m. Windmühle. -molenaar, m. -müller. -mout, f. -malz, Luftmalz. -oven, m. -ofen. -pomp, f. Luftpumpe. -pijp, f. Wind-, Luft)rohr. -reep, f. das Seil, womit man das grosse Schiffsegel auf oder herunterzieht. -reepsblok, n. Baum einer Schiffshaspel. -roer, n. Wind(rohr, -büchse. -roos, f. -rose eines Kompasses. -schade, f. -schaden. -scherm, -schut, n. -schirm, -schauer, Wetterdach, -schuts. -schutters, m. pl. Schirmdächer, Bretter in den Schallöchern eines Thurmes. -sel, n. Windel, Fassbinde, Bandage, Wickelband. -spak, f. Wind-

spache. -spil, f. Winde(spindel, -spille. -ster, f. Aufwinderrina. -stil, adj. u. adv. windstill. -stijle, f. Windstille. -storm, m. -sturm. -streek, f. -strich. -toorts, f. -fackel. -vaan, f. -fahne. -val, m. -fall, plötzliche Umdrehung des Windes. -vang, m. -fang, Segel, alles was auf einem Schiffe den Wind aufängt. -vlaag, f. -schauer, -sbraut. -waarts, adv. windwärts, nach dem Winde zu. -watersucht, f. -wassersucht. -wering, f. -kehr, -wehr, die dem Winde entgegen gesetzte Seite eines Schiffes. -wijzer, m. -weiser, -zeiggr. Wetterhahn. -zak, m. Sackpfeife, Dudelsack. -zeel, n. Windeil, Seil, Tau einer Winde. -zucht, f. -sucht (eine Krankheit. -tijde, f. -seite.

Wingewest, n. eroberte Landschaft, verheertes Land.

Wink, s. wenk, m. Wink, Blick.

Winkel, m. Winkel, Ecke; Laden, Kramladen, Kram, Bude, Werkstatt, Fabrik. -boek, n. Ladenbuch. -dochter, f. Laden(jungfer, -mädchen, Krammädchen, Ladendienerrin; eine altfränkische-altholländische oder verlegene) Waare, die im Laden liegen bleibt. -en, v. n. kramen, zu einem Laden oder Kram gut gelegen sein. -haak, m. Winkelhaken. -houder, -ier, m. Krämer, Ladenhändler. -jonge, m. Ladenjunge, Kramjunge. -kamer, f. Waaren(lager, -kammer, Niederlage; Stube neben einem Kramladen. -knecht, m. Ladendienerr, Kramdiener. -knief, f. (beim Schiffsbau) Winkelknie, Schiffskrummholz, rechtwinkeliges Krummholz. -meisje, n. Ladenmädchen. -trap, m. Ladentreppe. [nioken.

Winken, s. wenken, v. a. winken, zu winken in einem Thore, Fallthüre in einer Schluase.

Win(nen, v. a. u. n. gewinnen, erwerben, Vortheil haben, verdienen; überwinden, übermeistern, erobern, einnehmen; für sich einnehmen; fördern, weiter kommen; erhalten, einsammeln, ärnten, siehen; zeugen, erzeugen; bekommen, davon tragen (einen Preis). -er, m. Gewinner; Ueberwinder, Eroberer. -ing, f. Gewinnung, Gewinn, Verdienst, Vortheil, Nahrung, Erwerb.

Winst, f. Gewinn, Vortheil, Nutzen, Gewinnst, Verdienst. -soeker, m. Gewinn(sucher, -rüchtiger, Wucherer.

Winter, m. Winter, die kälteste Jahreszeit; Frostbeulen an Händen und Füßen. -**achtig**, adj. u. adv. winter(haft, -lich, -ig, -mässig, -appel, m. Winter (apfel-, avond, m. -abend, -bloem, f. -blume, -boter, f. -butter, -dag, m. -tag, -zeit -send, f. Eisente, Kirre, Angeltasche, Winterente (ein Wasservogel). -**en**, v. n. wintern, Winter (werden, -sein; überwintern, den Winter zubringen. -**fruit**, m. Winterfrucht, -**obst**, -**garst**, f. -gerste, -**gewac**, m. -gewächs, -**goed**, n. -gewächs, alles was im Winter wächst, alles was man im Winter braucht, Winterwaare. -**groen**, n. -grün, -**haar**, m. -haare der Thiere, -**handen**, f. plur. -, erfrorne Hände, Frostbeulen an den Händen, -**hielen**, -**hakken**, f. plur. erfrorne Fersen, -**kamer**, f. Winter(stube, -zimmer, -kammer, Gewächshaus. -**kers**, f. -kresse, (eine Pflanze) Judenkirische. -**keuken**, f. -küche, -**kled**, n. -kleid, -**kleeding**, f. -kleidung, -**knollen**, f. plur. -rüben, -**kos**, f. -kuh (die im Winter Milch giebt). -**koningje**, n. -König, Zaun(könig, -schlüpfer, -schliefer (ein kleiner Vogel). -**kool**, f. -kohl, Blaukohl, -**koren**, n. -korn, -**kost**, f. -kost, -**kousen**, f. pl. -strümpfe, -**kraai**, f. -krähe, Nebel-, Holz-, Aschkähe. -**kwar-ter**, n. -quartier, -lager, Aufenthalt im Winter. -**lager**, -**leger**, n. -lagering, f. -lager, -quartier, -**leger**, m. Schiff, das irgendwo überwintert. -**ling**, f. Schierling. -**maand**, m. -monat, December. -**muts**, f. -mütze, -haube, -**nacht**, m. -nacht, -**oof**, n. -obst, -**peer**, f. -birne, -**rok**, m. -rock, -**kleid**, -**roos**, f. -rose, -**sch**, adj. u. adv. winter(lich, -haft, -ig, -**taling**, f. Halb(ente, -kriebe, Bergente, -**tijd**, m. -zeit, -**vertrik**, n. -zimmer, -stube, -**violier**, f. -levkoie, -**vlaag**, f. -sturm, -vogel, m. -vogel, -**voorraad**, (-provisie), f. -vorrath, -**vracht**, f. -frachtlohn, -**vracht**, -**vrucht**, f. -frucht, -**weder**, -**weder**, n. -wetter, -witterung, -**werk**, n. -werk, -arbeit, -**wild**, n. -wild, -**geflügel**, -**wijk**, -**swijk**, f. -aufenthalt, -quartier, Name eines Dorfes oder Fleckes in Gelderland. -**zaad**, n. -saat, -**seep**, f. -seife, -**zijde**, f. -seite, -seide, Atlas.

Wip, f. Schwengel (einer Zugbrücke, -eines Brunnens, u. s. w. Schnellgalgen, -**galg**, f. Wipp-, Schnellgalgen, Wippe, -**kooi**, s. **Ligtekooi**,

f. Hure. -**pen**, v. a. u. n. wippen, schnellen, prellen, in die Höhe schnellen, an den Schnellgalgen hängen, schaukeln, schwingen, schnappen, hüpfen, auf-, aus-, schnappen, -hüpfen, -springen, -**per**, m. Wipper, Schneller, Hüpf-, Schleicher. *Lenen wipper maken*, sich stille wegschleichen, einen Sprung thun. -**per**, f. n. Wippenstein, kleines Schnapsgläschen, -**staart**, -**steert**, m. Bachstelze (ein Vogel). -**staarten**, -**steerten**, v. n. mit dem Schwanz (wedeln, -auf und abschlenken), schwänzeln, schwängeln. -**stok**, m. Wippstock.

Wis, adj. u. adv. gewiss, sicher. -**ch**, f. Wisch, -tuch, Weiden(ruthe, -zweig, -**chdoek**, m. Wisch(tuch, -lappen, -**chen**, v. n. wischen, ab-, wischen, putzen. -**jewatje**, n. Kleinigkeit, Lumperei, Lapperei, Possen, Wischwasch. -**konst**, s. **wis-kunst**, f. Grössenlehre, Mathematik. -**kunde**, -**kunst**, Grössenlehre, Mathematik, Messkunst. -**kundige**, -**kunstenaar**, m. Mathematiker, Messkünstler. -**kunstig**, adj. u. adv. -**kunstiglijk**, adv. mathematisch. -**pelturig**, adj. u. adv. veränderlich, unbeständig, flatterhaft, leichtsinnig, witterwendisch, gillig, launig. -**pelturigheid**, f. Veränderlich-, Unbeständig-, Flatterhaftig-, Grilligkeit; Laune. -**sche**, f. Weiden(gerte, -ruthe, -zweig, Wischtuch. -**schen**, adj. weiden, von Weiden. *Eene wischen mande*, ein Korb von Weidenzweigen. -**schen**, v. a. wischen, aus-, ab-) wischen, -fegen, -putzen, -**schenboeck**, s. **Wilgenbosch**, n. Weiden(busch, -wald, -**scher**, m. Wischer, Wischkolben (einer Kanone); Wischtuch. -**se**, s. **Wische**, f. Weidenzweig.

Wissel, m. u. f. Wechsel; Wechselhandel; Abwechslung, Veränderung. -**aar**, m. Wechsler, Wechselhändler; Geldwechsler. -**baar**, s. adj. u. adv. wechselbar, was gewechselt werden kann, Geld, Bankgeld; veränderlich, unbeständig, wandelbar. -**baarheid**, f. Veränderlichkeit, Unbeständigkeit. -**bank**, m. Wechselbank. -**brief**, m. Wechselbrief, Wechsel. -**en**, v. a. u. n. wecheln, umwecheln, umsetzen, ertauschen; ändern, verändern, abändern; die Zähne wechseln. -**en**, (*het*) n. das Wechseln. -**geld**, n. Wechsel(geld, Agio, Aufgeld, -**han-**

del, m. -händler; -**handelaar**, m. -händler. -**hond**, m. -hund, Standhund. -**ing**, f. Wechsel, Ab-, Ver-, wechslung, Tausch. -**kind**, n. untergeschobenes Kind; Kind, das untergeschoben ist, Wechselbalg. -**kloederen**, n. plur. -kleider, -**koers**, f. -loop, m. -course, -kursus, -werth, -**koets**, f. -kutsche, -wagen. -**paard**, n. -pferd, Postpferd. -**plaats**, f. Wechselplatz, Poststation. -**ragt**, m. -recht, -**regter**, m. -richter; darin Wechselnachen Urtheil spricht. -**stijl**, m. -stil, -ordnung, **vallig**, adj. u. adv. veränderlich, wechselnd, abwechselnd, unbeständig, ungewiss. -**valligheid**, f. Veränderlich-, Unbeständigkeit, Ungewissheit.

Wissen, s. **Wischen**, v. n. wischen.

Wit, adj. u. adv. weiss; blass; rein. - (*het*) n. das Weiss, die weisse Farbe. -**achtig**, adj. u. adv. weiss(lich, -färbig, -**been**, n. wilde Salbei (eine Pflanze). -**bek**, m. Weiss(schnabel, -**bier**, n. -bier, -**borste**, n. -kelchen (ein Vogel). -**brood**, n. -brod, Semmel. -**geld**, n. Silbergeld. -**goud**, n. Platina. -**hartig**, adj. u. adv. weisshaarig, schimmelst-**rig**, -**heid**, f. die Weiss-, -**je**, n. Schmetterling, Buttervogel, Sommervogel, Zweifalter. -**kind**, n. ein, zu Ehren der Jungfrau Marie, weissgekleidetes Kind. -**kwast**, m. Weiss(quaste, -pinsel, Tüch(pinsel, -**loopen**, v. n. -schäumen (wird vom Meere gesagt). -**sel**, n. Kalk, Gips, alles womit geweist wird. -**tebrood**, n. Weissbrod, Wecke, Semmel. -**tebroodsakker**, m. Weissbäcker. -**tebroodskind**, n. Mutter-söhnchen, Zärtling. -**tebroodsewek**, f. Plitterwoche. -**ten**, v. a. weissen, tünchen, weisstünchen, mit Kalk überstreichen. -**ter**, m. -ster, f. Tüncher, -inn, Weissstüncher, -**inn**, Tüch(pinsel, -quaste. -**tewortel**, m. weisse Rübe, Pastenake. -**vervig**, adj. u. adv. weissfärbig, weisslich. -**wisch**, m. Weiss-fisch, -werk, m. Schreiner-, Tischler(arbeit von Fichtenholz. -**werker**, m. Tischler der bios in Fichtenholz arbeit.

Wod(e, f. Wuth, Raserei, Tollheit, Ungestümtheit, das Toben des Meeres, Grausamkeit. -**en**, v. n. wüthen, tobem, rasen; grausam sein. -**end**, (part.) adj. u. adv. wüthend, wüthig, tobend, toll, rasend, grim-mig. -**ig**, adj. u. adv. wüthig, wüthend, rasend.

Wucher, m. Wucher. -aar, m. Wucherer. -achtig, adj. u. adv. wucherhaft, wuchernd. -en, v. n. wuchern, schachern, Wucher treiben, unerlaubten Gewinn nehmen. -en, (het) n. das Wuchern. -geld, n. Wucher(geld, -gewinn. -handel, m. Wucherhandel, das Wuchern. -winet, m. Wuchergewinn. -zuchtig, adj. u. adv. gewinnstüchtig.

Woolen, v. a. u. n. mit Bindgarn umwinden, binden, bewinden, umwinden; wühlen, unruhig sein, schwärmen, lärmern; sich viele Mühe geben, sich anstrengen, sich bestreben, rastlos nach etwas trachten; sich empören. -en, (het) geschwoel, n. Gewühl, das (Wühlen, -Lärmen, -Schwärmen; das Winden, Umwinden; die Unruhe; das Bestreben; Empörung. -geest, m. unruhiger (Kopf, -Mensch, Wühlgeist; lebhafter, -allseit rastloser) Mensch. -ig, adj. u. adv. wühlend, unruhig, rastlos; auführerisch. -ing, f. Wühlung, Umwindung (mit Tau, -mit Bindgarn, das Umwindene; Gewähr, unruhige Bewegung, Empörung. -sel, n. Bindgarn oder alle Seile die neuen oder sonst etwas (-zu umwinden, -zu bewickeln. -tow, m. Tau oder Seil zum Bewinden. -water, n. sprudelndes Wasser. unruhiger, -rastloser) Mensch; ein Kind das immer in Bewegung ist und stille sein kann. -ziek, adj. u. adv. unruhig, schwärmerisch, auführerisch.

Woensdag, m. Mittwoch.

Woerhaan, m. -hen, f. Auer-, Fasan-)hahn, -henne.

Woest, adj. u. adv. wüst, öde, unbewohnt, wild, ungebaut; ungebildet, roh, ungesogen, grob, barbarisch. -aardig, adj. u. adv. wild, wüst, roh, ungeschliffen, ungesittet. -aardigheid, s. woestheid, f. Wütheit. -enig, -ijne, f. Wüste, Kinode, Wildnis. -heid, f. Wütheit, Oede, Wild-, Rohheit, Unsitlichkeit. -ijn, f. s. woestemij, f. Wüste, Wildnis.

Wol, f. Wolle. Veel geschreeuw en weinig wol, (Spr.) viel Geschrei und wenig Wolle. -achtig, adj. u. adv. vollig, wie Wolle. -baal, f. Ballen Wolle, Wollack. -beest, n. Wollvieh, wolltragendes Thier. -bereider, m. Wollbereiter. -bereding, Zubereitung der Wolle. -dragend, (part.) adj. Wolle tragend, wollig. -handel, s. wollehandel, m. Woll-

handel. -kaerde, f. Wollkatze. -kaarder, m. Wollkatzer. -kam, f. Wollkamm. -kammen, v. n. -woll(-kammen. -kammer, m. -kämmer. -kooper, m. Wollhändler. -le, s. wol, f. Wolle. -len, adj. u. adv. wollen, von Wolle. -lenmaaijen, v. a. in Wolle nähen, Wollensung nähen. -lenmaaijen, (het) n. das Wollennähen, das Nähen von wollenen Kleidungsstücken. -lenmaaijster, f. Frauenschneide-rinn. -lenmaald, f. Wollnadel, wollene Zeuge zu nähen. -lenweven, v. a. Wollensung weben. -lenwever, m. Woll-, Tuch-, Zeugweber. -tig, adj. u. adv. wollig, -licht, voll Wolle, weich im Antasten; krausig. -tigheid, f. das Wollige. -markt, f. Wollmarkt. -rad, n. Wollrad. -spinner, n. -spijster, f. Wollspinnern, -inn. -verwer, f. Wollfärber. -zak, m. Wollsack.

Wolf, m. Wolf (ein Raubthier), Wolf (ein gewisses Insekt im Getraide, auch auf den Bäumen und in den Bienenkörben), Wolf (eine Art Geschwür). -aardig, adj. u. adv. wolfartig, wie ein Wolf. -achtig, adj. u. adv. wölfisch. -gewel, n. Sackgeschwulst. -je, n. Wölfohen, junger, kleiner Wolf. -je, wolfsch, adj. von einem Wolfe. -sbesis, f. Wolfbeere. -sind, n. schräges Dach mit drei oder vier Winkeln. -sgaren, n. -garn, -nets. -sgabit, n. -gebiss, hartes Gebiss für die Pferde. -sgrijs, adj. u. adv. -grau. -skond, m. -hund, Spitzhund, der Pommer. -shonger, m. -hunger, Heißhunger. -sklaaw, f. -klau (eine Pfanze). -skuil, m. -grube, -falle. -smaand, m. -monat, December. -smelk, f. -milch, die Milch einer Wölfin, auch eine Pfanze dieses Namens. -stand, f. -sahn. -sveest, f. -siet (eine Art Schwämme). -svet, n. -fell, -haut. -swortel, -wurz (eine Pfanze).

Wolk, f. Wolke. -boog, s. Regenboog, m. Regenbogen. -breek, f. Wolkenbruch. -je, n. Wölkchen. -ig, adj. u. adv. wolk(ig), -ig, voll Wolken. -vanger, s. schanslooper, m. Wolkfänger, eine Art Überrock für Wind und Regen, besonders auf den Schiffen. -son, f. Nebensoane.

Wond, (impers. von vinden, v. a. aufwinden), ich-, er-, sie) wand. -, -e, f. Wunde. -arte, m. Wundarzt, Chirurgus. -balsem, m. Wundbalsam. -e, f. Wunde; fig. Schaden, Nochtheil, Schmers, Kummer. -es,

v. a. ver(wunden, -letzen, serquet-schen. -heeler, m. Wundarzt, Chirurgus. -ing, f. Ver(wundung, -letsung. -koorts, f. Wundfieber. -meester, s. -arte, u. -heeler, m. Wund(art. -pleister, f. -pflaster. -poeder, -poijer, n. -pulver. -terken, n. Narbe. -water, n. -wasser. -zalf, f. -salbe.

Wonder, n. Wunder, Wunder(that, -werk; wunderbare Sache, Seltsamheit. -adj. u. adv. wunderbar, erstaunlich, ausserordentlich, fremdlich. -, adv. bewundernwerth, sehr, überaus, ausserordentlich, erstaunlich, trefflich. -baar, adj. u. adv. wunderbar, bewundernswürdig; wunderbarlich, seltsam, selten, sonderbar, -lich. -baarlijk, adj. u. adv. wunderbar, -lich, auf eine wunderbar(bare, -liche Weise. -baarlijkheid, f. Wunderbarkeit, Seltsamkeit, Sonderbarkeit. -beeld, n. Wunder(bild. -bloem, f. -blume. -boom, m. -baum. -daad, f. -that. -dadtig, adj. u. adv. -thätig. -dadigheid, f. -thätigkeit. -dadtiglijk, adv. -thätig, auf eine wunderthätige Weise. -dier, n. -thier. -ding, n. -ding. -doender, m. -thäter. -geboorte, f. Wunder(geburt, -geboort. -n. -glaube. -gewas, n. -gewächs. -grout, adj. u. adv. wundergross, ausserordentlich gross. -heid, f. Wunder; -werk, -that, Seltsamkeit. -kind, n. Wunder(kind. -klein, adj. u. adv. -klein, ausserordentlich klein. -kracht, f. -kraft. -lijk, adj. u. adv. -lich, -bar, sonderbar, ausserordentlich, fremd, ungewöhnlich; launig, voll Grillen. -lijkheid, f. Wunder(lichkeit, Seltsamkeit, Sonderbarkeit; Eigensinnigkeit, Eigensinn. -schoon, adj. n. adv. wunderschön, ausserordentlich schön. -spreuk, f. wunderlicher Satz, Wunderspruch, paradoxe Rede. -spreukig, adj. u. adv. paradox, sonderbar, seltsam, wunderbar in seinen Aeusserungen. -stuk, n. Kunststück, Meister(stück. -tesken, n. -zeichnen. -werk, n. -werk. -that. -werk, n. -werk, Wunder. -werker, m. -thäter. -sinnig, adj. u. adv. -sinnig, unerklebar.

Wonen, v. n. wohnen. [-haus. **Woning**, f. Wohnung, Wohn(platz). **Woon**, f. Wohnung, Wohnort. -achtig, adj. u. adv. wohnhaft, wohnend. -baar, adj. u. adv. wohn-, bewohnbar. -baarheid, f. Wohn-, Bewohnbarkeit. -huis, n. Wohnhaus. -kamer, f. Wohn(stube, -zim-

mer. -kelder, f. Wohnkeller, Unterhaus. -plaats, f. Wohnplatz, -ort. -stede, f. Wohnort, Aufenthalt. -vertrek, n. Wohnzimmer, -stube.

Woord, n. Wort; Rede, Gespräch; Versprechen, Zusage; Ehrenwort, Machtwort, Parole. -buiging, f. Wortbiegung, -beugung, Declination. -enboek, n. Wörterbuch. -enlijst, -enregister, n. Wortregister. -enrijk, adj. u. adv. wortreich -enrucht, m. Wörterschatz. -enschuiking, f. Wortfügung, Syntax. -enspeling, f. Wortspiel, -spielung. -enstel, m. Wortfügung, Syntax. -enstrijd, -entwist, m. Wortstreit, Wörterstreit. -enwiter, -enwiter, m. Wortklauber, Silbenstecher, Kritiker, Sophist. -enwiterij, f. Wortklauberi. -enwisseling, f. Wortwechsel. -enwiter, m. Wortklauber, Silbenstecher. -enzin, m. Wortverständnis. -houdend, (part. adj. sein Wort-, sein Versprechen) haltend. -houding, f. Worthaltung, Erfüllung eines Versprechens. -je, n. Wörtchen. -klank, m. Tonsprechen. -lid, -ledjs, n. Wortglied, Artikel. -rijk, adv. wortreich, reich an Worten. -smeder, m. Wortschmid, -erfinder. -uitlating, f. Auslassung eines Wortes, Ellipse. -verklaring, f. Worterklärung. -voerder, -voerer, m. Wortführer, Sprecher. -wisseling, f. Wortwechsel. -zifter, s. woorden(zifter), -viter, m. Wortklauber.

Word(en, v. n. werden; entstehen, hervorkommen. -ing, f. das Werden, Entstehung.

Worg, m. Bräune, Hals(bräune, -weh. -en, v. a. würgen, er(würgen), -sticken. -engel, m. Würgengel, Verderber. -ezwel, n. Bräune, Halsbräune. -gezwel, n. s. worg, m. Halsbräune. -ing, f. Er(würgen, -stückung. -paal, m. Würgepfahl.

Worm, wurm, m. Wurm, Erd-, Regenwurm; Holzwurm, Hundewurm; Grind, Krätze auf dem Kopfe, Wurm am Finger. -achtig, adj. u. adv. wurmig, wurmartig, wie ein Wurm, wurmstichig. -huis, f. Wurmröhre, Röhrenschnecke, Wurmgewölbe. -dokter, -doctor, m. Wurmarzt. -en, m. plur. Würmer. -en, v. n. wurmen, sich in einer Sache viele Mühe geben, nach einer Sache grübeln, sich um eine Sache quälen. -gat, n. Wurmlöch. -ig, adj. u. adv. wurmig, voll

Würmer. -kookje, n. Wurm(kücheln, -selchen. -koker, m. Wurm(röhre, -trichter. -korte, f. -feber. -kruid, n. -kraut. -nest, n. -nest. -pleister, f. -pflaster. -poeder, n. -pulver. -pijp, f. -röhre. -schade, f. -schaden, Faulung am Holze durch Würmer. -snijder, m. Wurmschneider. -steek, f. Wurmschneide. -stekig, adj. u. adv. wurmschneidend. -stekingheid, f. Wurmschneidefähigkeit. -stichig, f. Wurmschneidefähigkeit. -stichigheid, f. Wurmschneidefähigkeit. -swijs, adj. u. adv. wurmschneidend. -zaad, n. Wurm-, Zwittr(saamen. -zalf, -zalte, f. Wurmsalbe. -ziek, f. Wurm(krankheit, -feber.

Worp, m. Wurf (mit einem Stein u. dergl.); Zucht (Hunde, -Ferkel; (im Seewesen) Wurf oder Klopsee, eine das Schiff stark stossende Meerewelle. -geveer, n. Lanze, Wurfspies. -knie, f. Wurfknie, Beckknie eines Schiffes. -water, n. Klopsee, s. worp.

Worst, f. Wurst, Bratwurst. -emmaker, m. Wurstmacher. -epin, -epen, f. Wurst(dorn, -pinne, -spreisel. -horentje, n. Wursthörnchen zum Wurst(stopfen, -füllen.

Worstel(aar, m. Kämpfer, Fechter, Ringer. -en, v. n. ringen, sich (halben, -kämpfen. -ing, f. das Ringen, Kampf, Streit. -konet, -kunst, f. Ringkunst. -laan, f. -perk, n. Kampplatz. -meester, m. Fecht-, Kampfmeister. -oefening, f. Kampfübung. -perk, m. Kampf-, Ringplatz, -schraken. -spel, n. -strijd, n. Ringespiel.

Wortel, m. Wurzel (eines Baumes, -einer Pflanze, weisse-, gelbe-, rothe) Möhre, Rübe; Grund, Ursprung, Ursache von etwas. -achtig, adj. u. adv. wurzelig, -artig; -reich, voll Wurzeln. -en, v. n. wurzeln, einwurzeln, Wurzel schießen. -en, (het) n. das Wurzeln. -hout, n. Wurzelholz, Nussbaummasern. -inge, adv. bis auf die Wurzel. -kruid, -loof, n. Wurzel-, Möhrenkraut. -land, n. Möhrenland, -acker. -tje, n. Wurzeln, kleine Wurzel. -woord, n. Wurzel-, Stamm)wort. -zaad, n. Möhrensamen.

Worvel, s. wervel, m. Wirbel; Umdreher an den Wegen, Weghaspel, Drehkreuz.

Woud, n. Wald, Busch, Holz, Forst. -achtig, adj. u. adv. waldig; buschig. -besis, f. Wald-, Schwarz)beere. -boom, m. -baum. -dufs, f. -taube, Ringel-, Holz-, Wild-,

Schlag)taube. -essel, m. Waldesel, wilder Esel. -geest, m. -geist. -geragt, n. -gericht. -god, m. -gott, Faun, -godin, f. -göttinn. -hamer, m. -hammer. -heer, m. -herr, Eigenthümer eines Waldes; Forstmeister. -hert, n. -hirach. -loest, n. -lehn. -luit, f. -milbe, Holzlaus. -mensch, m. -mensch. -mesting, f. -mast. -nimf, f. -nimphe. -oer, m. -ochse, Auerochse, Büffel. -raaf, m. -rabe; Alprabe, wilder Rabe. -regt, n. -recht, -ordnung, Forstrecht. -slang, -schlange. -snip, f. schnepfe. -stad, f. -stedt. -stroom, m. -strom. -vogel, m. -vogel. -wachter, m. -hüter, Förster. -water, n. -wasser. -weg, m. -weg. -wester, f. plur. -ordning, Forstordnung.

Wout, s. woud, n. Wald. -erman, m. ein Stück Latte, worauf ein Bret ruhet.

Wouw, -e, f. Weihe, Moos-, Sumpfwelwe, Brand-, Enten-, Eühner)geier, Wasserfalke (ein Raubvogel) Wau, Färberwau (eine Pflanze womit man gelb färbt).

Wraak, f. Rache. -baar, adj. u. adv. verwerflich, tadelhaft, sträflich. -baarheid, f. Verwerflichkeit, Sträflichkeit. -gierig, adj. u. adv. rachsüchtig, -gierig. -gierigheid, f. Rachsüchtigkeit, -sucht, -begierde. -lust, -sucht, f. Rachsüchtigkeit, -begierde. -suchtig, adj. u. adv. rachsüchtig. -suchtigkeit, f. Rachsüchtigkeit, -begierde. -swaard, n. Rachscherd.

Wradel, m. s. Koesem u. Kwabbe, f. Obseechwamme.

Wrak, adj. u. adv. schadhaft, beschädigt, mangelhaft, unnützlich, schlecht gerathen, zerbrochen; schwach, geschwächlich, kränklich; verdorben; wrak god, Aussehen, unnützlich, -schadhaft) Waare. -n. Trümmer eines gescheiterten Schiffes. Wrak -elbes, -elbesje, f. Wacholder)beere; -strauß. -en, v. a. u. n. verwerfen, verurtheilen, nicht genehmigen, tadeln, strafen; keinen Strich halten, fehlerweisen (vom Kompass). -ing, f. Verwerfung, Tadel, Unstätigkeit der Magnetnadel.

Wrag, adj. u. adv. herbe, sauer, derbe, streng, scharf. -, m. eine gewisse Krankheit der Küche. -jm. (in der Schiffsbauk.) der Wang. Spiegelwangen, die Spiegelwangen. Kropwangen, die Bughande. -heid, f. Schärfe, Säure, her-

der Geschmack. -*kruid*, n. Lungenkraut, Fleckenkraut, blaue Schlässelblume, Ochsenzunge, Hirschmangold, (eine Pflanze), Pulmonaria maculata. -*wortel*, m. Ochsenzunge (eine Pflanze).

Wrat, f. Warze. -*achtig*, *wratting*, adj. u. adv. warrlicht, wie eine Warze. -*je*, n. Warrlein. -*jester*, n. Warrenkäfer. -*tenkruid*, n. Sumpfporsch, wilder Rosmarin, Schaben-, Moten-, Wansenkraut, Warzenkraut, Ringel, Goldblume.

Wreed, adj. u. adv. grausam, hart, unbarmherzig, barbarisch, unmenschlich, ohne Gefühl und Mitleiden; roh (im Anfühlen), herb, sauer, streng, scharf. -*aard*, -*aart*, m. grausamer Mensch, Wütherich, Tyrann. -*aardig*, adj. u. adv. grausam, tyrannisch. -*aardigheid*, f. Grausamkeit. -*eljk*, adj. (besser *Wredelijck*), grausam, auf eine grausame Weise. -*heid*, f. Grausam-, Unmenschlichkeit, Härte, Roh-, Derbheit.

Wreeg, (im Seewesen) adj. u. adv. heftig arbeitend (vom Schiffe).

Wrek(en); v. a. rächen, Rache nehmen; sich rächen. -*en*, (*het*) n. das Rächen, die Rache. -*end*, (part.) adj. u. adv. rächend. -*er*, m. *Wrekerster*, Rächer, -inn. -*ing*, s. *Wraak*, f. Rache.

Wrevel, m. Frevel, -muth; Widerspänzigkeit, Vermessenheit, Muthwillen. -*daad*, f. Frevelthat, muthwillige Handlung. -*ig*, adj. u. adv. frevelhaft, muthwillig, widerspän-

stig, frevelmüthig. -*igheid*, f. Frevelmuth, Widerspänzigkeit. -*moed*, m. Frevelmuth. -*moedig*, adj. u. adv. frevelmüthig. -*moedigheid*, f. Frevelmuth.

Wrijfbaar, adj. reibbar, was man reiben kann; zerreiblich. -*baarheid*, f. Reibbar-, Zerreiblichkeit. -*borstel*, m. Reibbürste. -*hout*, n. Reibholz. -*lap*, -*doek*, n. Reibelappen, -hader, -tuch. -*paal*, m. Reibepfahl (woran sich das Vieh reibt); Gegenstand des Spottes; eine alte Jungfer (schimpfend). -*steen*, m. Reibstein (Farben zu reiben). -*ster*, f. Reiberinn.

Wrijven, v. a. reiben, bohnen, ab-, zerreiben. -*er*, m. Reiber; einer der etwas reibt oder bohnet; Bohner, Bürste, womit man das Holzwerk reinigt und glänzend macht. -*ing*, f. Reibung, das Reiben.

Wrikken, v. a. u. n. wanken, wackeln, nicht fest stehen; rütteln, schütteln; wrikken, einen Nachen vermittelt eines Ruders fortrudern.

Wring, m. Hacken, das nasse Garn (auszuwinden, -aussuringen. -*en*, v. a. winden; wehen, ringen, aus-, -drücken, -winden, drehen, zwicken. -*en*, (*het*) *wringing*, f. das (Winden, -Ringen, Auswinden.

Wroeging, f. Gewissens (vorwurf-, -biss, Nagen-, Klopfen-, Reue (des Gewissens).

Wroet(en), v. n. wühlen, die Erde (umwühlen, -aufgraben; schwer arbeiten; in etwas (herumwühlen, -stö-

ren, -gräbeln. -*er*, m. fleissiger Arbeiter; Stocherer; Wähler, Gräbler. -*ing*, f. das Wühlen, Gewähle, das (Herumwühlen; -Stochern, -Stören. -*worm*, m. Wühlwurm.

Wrok, m. Groll, veralteter Hass. -*ken*, v. n. grollen, heimlich hasen. -*kend*, (part.) adj. u. adv. hasetragend, rachgierig. -*kig*, adj. u. adv. rachgierig, unversöhnlich.

Wroeg, f. Wulst, Haarwulst. -*el*, f. dick geronnene Milch.

Wust, adj. u. adv. unbeständig, veränderlich, wankelmüthig, wetterwendisch. -*heid*, f. Veränderlich-, Unbeständigkeit, Wankelmuth, Sorglosigkeit.

Wuis, *wuis*, f. Winde-, Mühle) auf den Schiffen zu Schiemannsgarn; Werkzeug zum Aufwinden eines Theils des Ankertaues. -*ven*, v. a. winken (mit der Mütze, - mit dem Hute oder dem Schnupftuche.

Wulf, s. *gewolf*, n. Gewölbe, Schwibbogen. [horn.

Wulk, f. Trompetenschnecke, Kink-

Wulp, *Wulp*, f. Junge (eines Löwen, - eines Bären, -, m. Wildfang, ausgelassener junger Mensch; Doppel-, Brachschneffe, Regenwulp (ein Vogel). -*sch*, adj. u. adv. üppig, eitel, wollüstig geil, unkeusch, muthwillig. -*schheid*, f. Ueppig-, Eitel)keit, Wollust.

Wurg, s. *Worg*, m. Bräune, Halsbräune. -*en*, s. *Worgen*, v. a. würgen.

Wurm, s. *Worm*, m. Wurm. -*en*, v. n. sich quälen; schwere-, mühselige Arbeit thun; s. *Wormen*.

X.

Da dieser Buchstabe ursprünglich nicht in der holländischen oder niederdeutschen Sprache zu Hause ist, so kommt er in keinen andern Wörtern oder Benennungen vor, ausser in solchen, welche aus fremden Sprachen entlehnt sind, und wird wie ein *ks* ausgesprochen, s. B. Xantippe, Xantus, Xerxes, Xenophon, Alexander, u. s. w.

Y.

Dieser Buchstabe, als ein völlig fremder, gehört nicht in das Alphabet der holländischen oder niederdeutschen Sprache. Man verwechselt ihn zwar sehr oft mit dem doppelten *i* (*ij*), (wovon letztere aus guten Ursachen, verlängert wird), aber diese Verwechslung ist nicht nachzufolgen, da es eine Entartung der Sprache ist. Alle Wörter also, welche noch dann und wann mit *Y* geschrieben werden, wird man, in diesem Wörterbuche, unter dem Buchstaben *I*, und näher bestimmt unter *IJ*, als worunter sie gehören, finden können.

Z.

Z. der dreiwundzigste, wenn man aber die X und Y mitrechnet, der fünfundzwanzigste und letzte Buchstabe des Alphabets.

Zaad, m. Same; Nachkommen, Knebel; Getreide, Getraide; Saatkorn. **-ader**, f. Saamenader. **-akker**, m. Saamenacker, -land. **-bal**, m. Mode. **-bolletje**, **-boltertje**, n. Saamen(hülse, -häutchen, -häuschen. **-breuk**, f. Saamenbruch. **-buis**, f. Saamenröhre. **-diertje**, n. Saamenthieren. **-dopje**, n. Saamen(haut, -umschlag, Hautgrane. **-handel**, m. Getreidehandel, Kornhandel. **-handelaar**, m. Getreide-, Saat-, Kornhändler. **-hout**, n. (im Seewesen) das Kielschwein. **-huisse**, n. Saamen(häuschen, -gehäuse. **-hokje**, n. Saamenkegel. **-kooper**, m. Saamen-, Saat-, Getreide-, Kornhändler. **-korrel**, f. Saamenkorn. **-lak**, n. Saamen-, Körnerlack. **-land**, s. **saatland**, n. Saatland. **-ling**, f. weibliche Pflanze. **-loop**, m. Saamenfluss. **-loosing**, f. Saamenröhre; Saamen(schiebung, -lösung. **-pout**, f. Saamenhülse, Saamengehäuse. **-schieting**, f. Saamenbeschussung. **-ton**, f. Saamen-, Getreide)fass, -tonne. **-vaten**, n. plur. Saamengefäße (in der Zergl. K.) **-verwekkend**, (adj. saamen-)erweckend, -nährend. **-vloed**, m. Saamenfluss, Tripper. **-winkel**, m. Saamen(laden, -bude, wo Garten-saamen verkauft wird. **-zolder**, m. Kornboden.

Zaag, f. Säge. **-bak**, m. Sägebock, Maschine worauf man das Holz sägt. **-je**, n. kleine Säge, Sägeelchen. **-kaf**, **-lie**, **-meel**, s. **-sel**, n. Sägepäne. **-maker**, m. Säge-schmied. **-molen**, f. Säge-, Schnei-de)mühle. **-moolm**, m. Sägepäne. **-sel**, n. Sägepäne. **-wijze**, adv. wie eine Säge, mit Zähnen, mit Zaeken, saakig, sägenförmig. **-zaag**, f. adj. u. adv. sägeförmig ausgeschnitten. **-viesch**, m. Säge-, Schwert)isch. **-vijf**, f. Sägefeile.

Zaai(baar, adj. u. adv. säubar, was man säen kann. **-garst**, **-gerst**, f. Saatgerste. **-jen**, v. a. säen, aus-säen; ausstreuen. **-jen**, (het) n. das Säen; das Ausstreuen. **-jer**, m. Sier, Säemann. **-jing**, f. das Säen; die Saat. **-kooren**, n; Saatkorn. **-land**, n. Saat-, Korn(land, -feld. **-ling**, m. eine aus Saamen geno-

gene Pflanze. **-tarwe**, f. Saatweizen. **-tijd**, m. Säezeit, Saateit. **-zaad**, n. Saatkorn, Samen. **-zak**, m. Säck(sack, -tuch, worin das Saatkorn ist, Saatbeutel.

Zaak, f. Sache, Ding, Etwas; Geschäft, Angelegenheit, Rechts-sache. **-je**, n. Säckelchen, kleine-, geringe-, wenig bedeutende) Sa-che. **-voerder**, **-voerer**, m. Sach-, Geschäft)führer, Agent, Sach-walter.

Zaal, f. Saal, grosses Zimmer. **-s. Zadel**, m. Sattel. **-tje**, n. Sälchen, kleiner Saal.

Zaam, s. **zamen**, adv. zusammen. **Zaam**, f. Sahne, dicke Milch, Rahm; Bierschaum. (prov.) **-boer**, m. Bauer der am Saanfluss (in Nordholland) wohnt; Bauer der dicke Milch oder Sahne verkauft. **-kaas**, f. Sahnenkäse, Käse(laden, -kuochen. **-kant**, m. Saanegend (eine Gegend in Nordholland, wo der Saanfluss durchfließt).

Zabber(aar, s. **zabbelaar**, m. Geiferer, Plauderer. **-duske**, n. Geifer-tücheln. **-en**, v. n. geifern, Geifer-, Schleim) auswerfen.

Zacht, adj. u. adv. sanft, sachte, leise, langsam, weich, zart, gelinde; sanftmüthig; stille, ruhig; mürbe, reif, reissend, lieblich; friedsam, gutherzig. **-stijk**, adv. sachte, sanft, leise, gelinde, sätlich, auf eine gelinde Art. **-heid**, f. Sanft-, Weich-, Zart)heit, Weichlich-, Gelindig)keit, Sanftmuth, Milde. **-heidig**, adj. u. adv. sanft-, weich) von Haut. **-igheid**, f. s. **zachtheid**. **-jes**, adv. sachte, leise, sanft, weich, stille, langsam, auf eine (sachte, -leise. **-sanfte**, -stille, -langsame) Art; ein wenig (sanft, -weich, gelinde. **-leven**, m. u. f. ein weichlicher-, ein stiller und unthätiger Mensch. **-moedig**, adj. u. adv. sanftmüthig, gütig, gelinde von Art. **-moedigheid**, f. Sanftmuth, -müthigkeit, Gelindigkeit, Gätigkeit. **-moediglich**, adv. sanftmüthig, sanftmüthig, auf eine sanfte-, auf eine gelinde) Art. **-s. adv.** leicht. **-zinnig**, adj. u. adv. sanftmüthig, gelinde. **-zinnigheid**, f. Sanftmuth, Gelindigkeit. **-zinnig**, hijk, adv. sanftmüthig, auf eine gelinde Weise.

Zaai, m. Sattel. **-boom**, **-boog**, m. Sattel(baum, -bogen. **-en**, v. a.

satteln, den Sattel auflegen. **-kleed**, n. Sattelkleid, Satteldecke, Scha-bracke. **-knecht**, m. Sattelknecht, Schirrmeister. **-knop**, m. Sattelknopf. **-kussen**, n. Sattelküssen. **-leen**, n. Sattel-, Mann(lehn-, **-maker**, m. Sattler. **-makershamer**, m. Sattel-, Sattler(hammer. **-makerspen**, **-pin**, f. Sattlerweck. **-makerepriem**, f. Sattlerahle. **-makerswerk**, n. Sattlerarbeit. **-paerd**, n. Sattel-, Reit)pferd. **-riem**, m. Sattel(riemen, -gurt. **-tas**, **-tasch**, f. Satteltasche.

Zagt, s. **sacht**, adj. u. adv. sanft, sachte, leise, u. s. w.

Zagen, v. a. u. n. sägen, Holz-, Stein) mit einer Säge durchschneiden; Adela, die Geige sohletisch spielen. **- (het)** n. das Sägen; das (Feldn, -) Gen.

Zager, m. Säger, einer der sägt; Eigenthümer einer Schneidmühle; Fidler, Geiger.

Zaggelaar, m. Krüppel, alter, kränklicher Mann; Zögerer, Zauderer, laugsamer-, unthätiger) Mensch. **Zaggelen**, v. n. zaudern, zögern, unthätig sein.

Zak, m. Sack,beutel, Tasche, Schubsack, Ficke; ein gewisses Frauenkleid; Abschied. **-bijbel**, m. Taschen-, Hand)bibel. **-boek**, **-boekje**, n. Taschen(buch, -bücheln, Schreibtafel. **-doek**, m. Sack-, Taschen-, Schnupf)tuch. **-drager**, s. **sakdrager**, m. Sackträger. **-gat**, n. Taschenloch, Loch im Kleide um in die Tasche zu kommen. **-geld**, n. Taschengeld. **-horlogie**, **-horologie**, n. Sack-, Taschen)uhr. **-je**, n. Säck(chen, -lein, Beutekchen; Klingelbeutel; Hodensack. **-ledrager**, m. Sack-, Last)träger. **-ken**, v. a. u. n. sacken, sinken, niedersinken; sich setzen, sich auf den Boden eines Gefasses setzen; im Preis (mindern, -abschlagen; nachlassen, fallen lassen von einer Forderung. **-kerkje**, **Afsakker**tje, n. Schnaps Brantwein gleich nach dem Kaffee oder Thee. **-king**, f. das Einsacken; das (Sinken; -Fallen, -Abschlagen des Preises; Einsenkung; Einsturz. **-kuil**, m. Pfütze, Grube, Sinkpfütze. **-mes**, n. Taschenmesser. **-nieuwdek**, m. Schnupftuch. **-pijp**, f. Sackpfeife, Dudelsack. **-pijper**, m. Sackpfeifer, der den Dudelsack bläst. **-p-**

stool, n. Sack-, Taschen)pistole; Puffer. *-put*, m. Sink-, Regen-pfütze, -grube. *-spiegel*, m. Taschenspiegel. *-wurwerk*, m. Taschen-, Sack)uhr. *-voel*, *-voedel*, f. Sack(geige, -fidel. *-vol*, adj. sackvoll.

Zal, (praes. vom Hülfsw. *sullen*, werden, sollen), ich werde, er wird.

Zalf, f. Salbe, Schmiere, Balsam. *-achtig*, adj. u. adv. salbig, Salbe ähnlich, wie Salbe; schmierig; fett. *-bus*, *-doos*, f. Salbenbüchse, Schmierbüchse. *-bueje*, *-doosje*, n. -büchchen. *-je*, n. Sälbchen. *-lepeltje*, n. Spatel, Pfasterstreicher. *-maker*, m. Salben(macher, -bereiter. *-oli*, *-olie*, *-olij*, m. Salböl. *-pleister*, m. Salbenpflaster. *-verkoop*, m. Salbenhändler, Salbader, Quacksalber, Marktobruier. *-verkoopster*, f. Salbenhändlerinn, Quacksalberinn.

Zalig, adj. u. adv. selig, höchst glücklich; gesegnet, verstorben. *-en*, v. a. seligen, selig-, höchst glücklich(machen, beglücken, beselig. *-er*, (compar. von *zalig*, selig), seliger, glücklicher; adj. weiland, gestorben. *-heid*, f. Seligkeit, Glückseligkeit. *-lijk*, adv. selig. *-maken*, v. a. seligmachen. *-makend*, (part.) adj. seligmachend. *-maker*, m. Seligmacher, Beglucker, Erretter, Erlöser, Heiland. *-making*, f. Seligmachung, Erlösung.

Zalm, m. Salm, Lachs (ein Flussfisch). *-garn*, *-net*, n. Salm-, Lachs)garn. *-oetz*, *-steur*, s. *Steur*, m. Lachsstöhr, Stöhr. *-vanger*, m. Salm-, Lachs)fänger. *-vangst*, m. Salm-, Lachs)fang.

Zalven, v. a. salben, balsamiren; heiligen, weihen. *-er*, m. Salber, der salbet.

Zamel(ing, s. *Versameling*, f. Sammlung. *-plaats*, s. *Versamelpplaats*, f. Sammelplatz.

Zamen, te *zamen*, adv. zusammen. gesamt, sammt, bei-, mit)einander. *-aarden*, v. n. zusammenpassen, sich v. einander schicken, in Art und Gesinnungen übereinkommen. *-binden*, v. a. zusammen(binden, *-brengen*, v. a. bringen. *-doen*, v. n. -fügen, -handeln, u. s. w. durchaus bei allen mit *zamen* verbundenen Zeitwörtern.

Zand, n. Sand. *-achtig*, *Zandig*, adj. u. adv. sandig, wie Sand, sandar-

tig, voll Sand. *-adder*, m. Sand(natter, -kriecher. *-anjelier*, f. Sandnelke, (eine Blume). *-bad*, n. Sandbad. *-bak*, m. Sandkatten. *-bank*, f. Sandbank. *-berg*, m. Sand(berg, -hügel, Düne; Sandhaufen. *-boer*, m. Sand(bauer, -führer; Bauer der in einer sandigen Gegend wohnt. *-boor*, f. -bohrer. *-boot*, f. -boot, -nackten. *-bus*, f. -büchse, Streubüchse. *-doos*, f. -dose, -büchse. *-dreef*, f. -allee. *-duin*, f. -hügel, -berg. *-düne*, *-en*, v. a. sanden, mit Sand bestreuen oder füllen. *-glas*, n. Sand(ühr, -glas. *-goed*, n. sandiges Zeug, alles was in einem sandigen Boden gewachsen ist, vorzüglich schlechter Taback. *-graver*, m. Sand(gräber. *-groef*, f. -grube. *-grond*, m. -grund, -boden. *-haler*, *-haalder*, m. -holer, -mann. *-heuvel*, m. -hügel, -horst. *-koop*, m. -haufen. *-je*, n. -körnchen. *-ig*, adj. u. adv. sandig, voller Sand. *-kar*, f. -karren. *-kloot*, m. -kloss, -hode. *-koker*, m. -büchse, -faas, Streubüchse. *-koren*, *-korentje*, *-korreltje*, n. -körnchen. *-kraai*, (schimpfend) m. -mann, -verkäufer. *-krab*, f. -krabbe, Winker (eine Art kleiner Krebse). *-kwil*, m. -grube. *-looper*, m. -uhr, (Stunden)glas, -käfer, -läufer (ein Insekt). *-man*, m. -mann, -verkäufer. *-pad*, n. -pfad, -weg. *-plaats*, f. -bank, im Meere oder in einem Flusse. *-pont*, f. -schüte, -nachen. *-riet*, n. -schiff, -rohr. *-ruiter*, m. -reiter, schlechter Reiter, ein Reiter der vom Pferde gepurzelt ist. *-schuit*, f. -schüte, -schiff. *-steen*, m. -stein. *-steenje*, n. -steinchen, Kieselsteinchen. *-strook*, f. der Kielgang eines Schiffes. *-tor*, m. -käfer. *-voerder*, m. -führer, -mann. *-weg*, m. -weg. *-swaluw*, f. -schwalbe, Strandschwalbe.

Zang, m. Gesang, Lied; Ton, Weise, Melodie. *-berg*, m. Musenberg, der Parnass. *-boek*, s. *Gesangboek*, n. Gesangbuch. *-er*, m. [-ster]. *-eros*, f. Sänger, inn. *-god*, m. Gott der Museen, Gott der Dichter, Apollo. *-godin*, *-godes*, *Zang*(heldin, -nimf), f. Muse, die Göttinn des Gesanges, die Göttin der Dichter. *-kunst*, f. Singe-, (Ton)kunst. *-koo*, n. Sang(chor; -reihe. *-kunstenaar*, m. Sänger, Tonkünstler. *-lust*, f. Singlust, Trieb-, Begierde) zu singen, -) zu dichten, dichterisches Feuer. *-maat*, f. Maas, Takt

in der Musik, Tonmaas. *-meester*, m. Singe-, Sang(meister. *-moest*, f. Singnote. *-plaats*, f. Singchor, Ort wo man singt. *-school*, f. u. n. Singhule. *-sleutel*, m. Musik-, Sing-, (Noten)schlüssel. *-spel*, n. Singspiel, Oper. *-ster*, m. Sängerrin, Musc. *-stuk*, n. Singstück, Gesang, Kantate. *-vogel*, m. Singvogel. *-wijze*, f. Weise, Melodie.

Zat, adj. u. adv. satt, gesättigt; besoffen, trunken; müde, überdrüssig; überflüssig, in Menge; wollüstig. (tag, Sonnabend.

Zaterdag, s. *Saturday*, m. Samstag. *Zavel*, n. grober Sand, Kiese, Kies sand. *-achtig*, adj. u. adv. kiesig, sandig. *-boom*, *Zavelboom*, m. Sade-, (Seven)baum (eine Staude), sabine. *-kuil*, m. Kieseegrube.

Za, sij, pronom. sie.

Zebra, m. u. f. Zebra, gestreifter Esel, Zebrapferd.

Zede(n, f. plur. (sing insuit.) Sitten, Tugenden; Gewohnheit, Gebrauch. *-kunde*, *-kunst*, *-konst*, f. Sittenlehre, Ethik, Moral. *-kundig*, adj. u. adv. sittlich, moralisch. *-kundige*, m. Sittenlehrer, Moralist, Lehrer der Moral. *-leer*, f. Sittenlehre, Moral, Ethik. *-leeraar*, m. Sittenlehrer. *-leeraars*, f. Sittenlehrerinn. *-les*, f. Sittenlehre, Moral, Lehre, moralische Lehre, Betrachtung. *-lijk*, adj. u. adv. sittlich; moralisch. *-lijkheid*, f. Sittlichkeit, Moralität. *-loos*, adj. u. adv. sittenlos, uneitlich, ohne Sitten. *-loosheid*, f. Sittenlosigkeit, Uneitlichkeit. *-meester*, m. Sitten(lehrer, -richter. *-n*, *-konst*, *-kunst*, s. *Zede*(kunde, -kunst, f. Sittenlehre. *-spreuk*, f. Sittenspruch. *-wet*, f. Sittengesetz.

Zedig, adj. u. adv. sittsam, ehrbar, eingezogen, süchtig, keusch, wohlgesitt, sittlich. *-heid*, f. Sittsam-, Ehrbar-, Züchtigkeit, Zucht, Keuschheit, Eingezogenheit.

Zedoar(kruid, n. Zittwer (eine Pflanze), Zedoaria. *-saad*, n. Zittwer samen, Wurmkraut.

Zee, f. See, Meer. *-aal*, m. See-, Meer)aal. *-aap*, m. Meer(sau, -adder, m. -natter, -schlange. *-ajuis*, f. -zwiebel. *-aleem*, m. See wormuth. *-appel*, m. -igel, Meer(igel. *-appel*, See(ball, -knopf. *-arend*, m. -adler, Katzenstößer. *-arm*, m. Meerbusen. *-atlas*, m. See(atlas, -kartenbuch. *-bak*, f. -bake, Heusen)leuchter, -feuer, Leuchthurm

am Hafen, Pfahl oder sonst ein Zeichen einer Untiefe im Meere. -*baar*, f. Meeres(welle), -woge. -*baars*, m. Seebarsch (ein Fisch). -*bal*, m. -quitte, -ball. -*bank*, f. Sandbank. -*beer*, m. Seebär. -*bias*, f. Meerbinse. -*blaas*, f. -blase, Meerneessel. -*bloem*, f. Seebulme. -*boezem*, m. Meerbusen, Bucht, Bai. -*bot*, f. Seebutte, Klippfische. -*braasem*, m. Meer-, Goldbraasem, -bräusche (ein Fisch). -*brand*, m. Meerflamme, Seedsampf, Schäumen der Meereswellen, Wetterleuchten auf dem Meere. -*brisen*, m. plur. Seebriefe, Schiffspapiere. -*buit*, m. See(beute), -raub. -*burg*, m. festes Gebäude am Ufer des Meeres. -*dipte*, f. Meerestiefe. -*dier*, n. -thier. -*dijk*, m. Seedamm, -deich. -*duivel*, m. Meer-teufel, Seewolf (ein Raubfisch). -*egel*, m. Meerigel. -*engte*, f. -enge. -*f*, f. Sieb; Geschmack verschiedener Getränke. -*fachtig*, adj. u. adv. siebartig, wie ein Sieb. -*foem*, m. Siebheis, Knochen über der Nase, (os cribrosum). -*fwitsje*, adj. u. adv. siebförmig, wie ein Sieb. -*gs*, n. Geis, f. Ziege; Rehsiege. -*geit*, f. Rieke. -*g*, f. Niederbuch, alles was wie ein 8 gebogen ist (in der Baukunst). -*garneel*, -*garmaal*, f. Seegarnele. -*gat*, n. Mündung eines Flusses, Mündung des Meeres. -*ge*, f. Sieg, Ueberwindung, Triumph. -*gedrocht*, n. Meer(wunder), -ungeheuer. -*gegrit*, u. Seegericht. -*gevecht*, n. Seegefecht, See(treffen), -schlacht. -*gewas*, m. See-, Meer(gewächs). -*god*, m. See-, Meer(gott). -*godin*, f. -göttin. -*gras*, n. -gras. -*groen*, adj. u. adv. grün. -*haan*, m. -hahn (ein Fisch). -*haas*, m. -hase (ein Fisch). -*hand*, f. -hand. *seehanden en seerooten hebben*, (Spr.) ein guter Seemann sein. -*hard*, adj. u. adv. seehart, der See gewohnt. -*haven*, f. -hafen. -*haver*, m. -gras, Sandhafer. -*heester*, f. -staude. -*heid*, m. -held. -*hen*, f. Taucher(huhn). -*hewe*, Lumer. -*hond*, m. -hund, -kalb, Robbe; Robben-, Seehunds-)fell. -*hoofd*, n. Vorgebirge, Kap; Seeoffizier, Befehlshaber zur See. -*horen*, -hoorn, m. See-, Meer(horn (eine Art Muschel)). -*kaart*, f. -karte. -*kalf*, n. Meer(kalb). -*kalmte*, f. -stille. -*kant*, m. -kante, -ufer, -küste, Gestade. -*kap*, f. Schifferock, Matrosenjacke. -*ka-*

pitein, m. Seekaptän, Schiffsfeldhaber, Schiffer eines grossen Schiffes. -*kastel*, Schloss am Meer; Kriegsschiff (in der Dichtersprache). -*kat*, f. Meerkatze (ein Fisch). -*klip*, f. -klippe, Felsen im Meere. -*kes*, f. Meerkuik, Manati. -*kompas*, n. Meerkompass. -*krab*, f. Strandkrabbe, Taschenkrabbe. -*kraef*, m. Meerkrebs, Hummer, Hommer. -*krijg*, m. Meerkrieg. -*kroos*, n. schwimmendes Meergras. -*kust*, f. -küste, Meeresküste. -*landsch*, adj. seeländisch. -*leeuw*, m. Seelöwe. -*lieden*, m. plur. -leute, Schiffsleute. -*look*, n. Meerswiebel. -*lt*, f. Schleiche (eine Art Fische). -*lucht*, f. Meeres-, See(luft). *Zee(lu)*, n. -lieden, m. plur. See-, Schiff-)leute. -*lw*, m. sämisch Leder, Honigseim. -*magt*, f. Seemacht, Kriegsmacht zur See. -*man*, m. See(mann), -fahrer. -*manschap*, n. Seemannskunst, Kenntniss und Erfahrung im Seewesen, Seemannschaft reife Ueberlegung, Vorsichtigkeit. -*manerok*, -*manepij*, m. Matrosen(rock, -kittel. -*mbe-reider*, m. Weissgerber, sämischgerber. -*meuw*, f. See-, Fisch-)möwe (ein Vogel). -*men*, v. n. weissgerben. -*merk*, n. Seetonne, Seebake. -*mijl*, f. Seemeile. -*mleder*, -*mleder*, n. sämisch Leder. -*mleder*, s. *seemleder*, n. sämisch Leder. -*mleerbereider*, m. Weissgerber. -*mverkooper*, m. sämisch lederhändler. -*mogendheid*, f. Seemacht. -*monster*, n. Meerwunder, Seeungeheuer. -*mos*, n. Seemoos, Meergras. -*mossel*, m. Seemuschel. -*mwerwer*, m. sämisch-, Weissgerber. -*natel*, f. See-, Meer-)nessel. -*anemone*, -*nimf*, f. Meer-nimph, Najade. -*oever*, m. See-, Meeres)ufer, Strand. -*otter*, m. See(otter, -biber. -*overste*, m. Seeoberste, Admiral. -*p*, f. Seife. -*paard*, m. Seeferd. -*pachtig*, -adj. u. adv. seifig, seifartig, wie Seife. -*paach*, f. Seifensoche. -*pdak*, m. Seifentrog, Seifnapf. -*pdak*, m. Seifenkugel. -*pblaesem*, m. Seifenbalsam. -*pblaas*, f. Seifenblase. -*pbrood*, n. Stück harte Seife. -*pen*, v. a. seifen, einseifen, mit Seife schmieren. -*per*, m. Seifensieder. -*perij*, f. Seifensiedererei. -*pig*, adj. u. adv. seifig, voll Seife. -*pketel*, m. Seifessel. -*pkooper*, m. Seifenhändler. -*pkraam*, f. Seifen(kram, -laden,

-handel. -*pkramer*, m. Seifenkrämer. -*pkruvid*, n. Seifenkraut. -*plaafe*, f. See(ort, -stadt, ein am Meer gelegener Ort. -*plunje*, f. Seebekleidung, Schiffskleidung. -*pnoot*, f. Seifen(nuss, -beere. -*ponp*, s. *Hoos*, *Waterhoos*, f. Wasserrose. -*ppleister*, f. Seifenplaster. -*ppop*, -*pwater*, n. Seifenwasser, Lauge. -*psieden*, v. n. Seife sieden. -*psieder*, m. Seifensieder. -*psidierij*, f. Seifensiedererei. -*r*, n. Geschwür, Grind, Hautaussatz; Schmerz, Pein, Wehe, Schade. -*r*, adj. wehe, schmerzhaft, schmerzend, wund, böse, verletzt. -*r*, adv. sehr, gar, höchst, mächtig; überaus. -*raad*, m. Seerath, Admiralität; Mitglied der Admiralität. -*rat*, -*rot*, f. Meer-ratte. -*regt*, n. Seerecht, Verordnungen das Seewesen betreffend; Recht (des Meeres, der Schifffahrt, Gerichtskammer über Schiffsnachen. -*rais*, f. Reive zur See, Seereise. -*rok*, m. Schifferrock, Matrosen(jacke, -kittel. -*roof*, m. Seeraub, Beute auf dem Meere. -*rooven*, v. a. zur See rauben, kapern. -*roover*, m. See(räuber. -*roover*, f. -räuberin, -raub. -*rot*, f. Meer-ratte. -*rote*, f. -klippe, Fels im Meere. -*rvps*, f. See(raupe. -*schip*, n. -schiff. -*schoenen*, m. plur. Seeschuhe; *sehanden en seeschoenen*, s. *seesoten*) *hebben*, ein geschickter Seemann sein. -*school*, s. -*boezem*, m. Meerbusen. -*schuim*, n. Meerschäum; türkische Erde, beinerne Schuppe im Rücken eines gewissen Fisches. -*schuimen*, v. n. zur See rauben, kapern. -*schwimer*, m. See(räuber. -*slag*, m. -schlacht, -treffen, -gefecht. -*slak*, -*stek*, f. -schnecke. -*smoek*, m. -wolf, (ein Fisch). -*soldaat*, -soldat, Marinier. -*spin*, f. Meer-spinne. -*staat*, m. -staat, Zustand (der Marinier-, des Seewesens. -*stad*, f. See(stadt. -*stille*, f. -stille; Meeres)stille. -*storm*, m. Sturm zur See. -*storting*, f. Seeerstürzung. -*strand*, n. -strand. Ufer. -*streek*, f. -küste, -gogend. -*strijd*, m. -gefecht. -*stuk*, n. -stück, -gemalde. -*togt*, m. Wasser-, See(reise, -zug. -*ton*, f. See-)tonne. -*tuurwerk*, n. -uhr. -*wassch*, adj. u. adv. seeländisch, von-, aus Seeland. *Eene seeuwische crew*, eine Seeländerinn. -*vaarder*, m. Seefahrer. -*vaart*, f. See-, Schiff-)fahrt, Steuermannskunst. -*varend*

adj. zur See fahrend, Seefahrer. -*verwig*, adj. u. adv. meergrün. -*visch*, m. Meerfisch. -*vogel*, m. Seevogel. -*volk*, n. Seelente. -*vond*, m. Strandgut, was das Meer an Ufer wirft. -*voogd*, Admiral, Befehlshaber zur See. -*voordijf*, f. Herrschaft zur See. -*waarts*, adv. seewärts, nach der See zu. -*water*, n. See. - (Mer)wasser. -*wier*, n. -*gras*, -*tang* (eine Pflanze im Meere). -*wijf*, f. -*wijfje*, n. Seaweib, Meerweibchen, Sirene, Meerjungfer, -*fräulein* (in der Fabelreihe). -*wind*, m. -*wind*, Wind der vom Meere herkommt. -*wolf*; m. -*wolf*, Haiisch. -*worm*, m. Pfahlwurm, Schiffbohrer, -*wurm*. -*saken*, f. plur. Seesachen, das Seewesen. -*siek*, adj. u. adv. seekrank. -*sichte*, f. -*krankhoft*. -*zog*, n. Seestrich, Streif, welches ein Schiff im Segeln hinter sich in die See macht. -*zwaluw*, f. Meer-*schwalbe*, Knurrhahn. -*zwijs*, n. Meerschwein, Saurüssel (ein Fisch).

Zege, m. Sieg, Ueberwindung, Triumph. -*boog*, m. Sieges-, Triumphbogen, Ehrenpforte. -*dicht*, m. Siegeslied, Triumphlied. -*koep*, f. s. -*wagen*, m. Siegeswagen. -*krans*, m. Siegeskranz.

Zegel, m. Siegel, Innsiegel, Pett-schaft, Stempelpapier. *Zijn zegel aan iets hangen*, sein Siegel an etwas anhängen, fig. eine Sache bestätigen, bekräftigen. -*aar*, m. Siegler, Stempelschläger. -*aarde*, f. Siegelerde. -*bewaarder*, m. Siegelbewahrer. -*doeje*, n. Siegelkapsel. -*en*, v. a. siegeln, versiegeln. -*stempeln*. -*geld*, n. Stempelgebühren. -*graverder*, -*snijder*, n. Pitschierstecher. -*hamer*, m. Stempelhammer. -*ing*, f. das Siegeln, Versiegeln. -*stempeln*. -*lak*, m. Siegellack. -*merk*, n. Zeichen, Wappen eines Siegels. -*pers*, f. Siegelpresse. -*ring*, m. Siegel-, Pitschierring. -*snijder*, -*steker*, m. Pitschierstecher. -*was*, n. Siegelwachs.

Zegen, m. Segen, Heil, Glück; Segenspruch. -*en*, v. a. segnen, loben; Segen zuwünschen, weihen, heiligen; beglücken, Segen ertheilen. -*en*, (Aet) n. das Segnen, -*loben*, Preisen; Weihen, Heiligen; Beglücken; Ertheilen oder Zuwünschen des Segens. -*ing*, f. Segnung; Segenswunsch; Weihung;

Heiligung; Beglückung, Wohlthat; Lobpreisung, Lob. -*rijk*, adj. u. adv. segens(voll, -reich, an Segnungen reich. -*wensch*, m. Segenswunsch, Glückwunsch. -*wenscher*, m. Glückwünscher.

Zegelpraal, f. Sieg, Siegesgepränge, Triumph. -*pralen*, v. a. siegen, triumphiren. -*pralend*, adj. siegend, triumphirend. -*praber*, m. Sieger, Triumphirer, Ueberwinder. -*prating*, f. Triumph, Sieg, Siegesgepränge. -*pronk*, s. -*praal*, Siegesgepränge. -*rijk*, adj. u. adv. sieg(reich, -haft. -*standaard*, m. Sieges(fahne, -standarte. -*teken*, n. Siegeszeichen. -*oan*, f. Siegesfahne. -*vers*, -*vaar*, n. Siegeslied. -*vieren*, v. n. siegen, triumphiren, einen Sieg feiern. -*viering*, f. Siegesfeier. -*vuur*, n. Siegesfeuer, Freudenfeuer über einen Sieg, Luminatio. -*wagen*, m. Triumph-, Siegeswagen. -*wag*, m. Triumphlied, Siegesgesang.

Zeggen, v. a. sagen, sprechen, nennen. - (Aet) n. das Sagen, Vorgeben, die Sages, Aussages; Sprichwort, gemeine Sage. -*ger*, m. Sager, Erzähler; Weisager; Zigeuner. -*lieden*, m. plur. Leute die etwas gesagt haben; Schiedsrichter. -*sman*, m. Schieds(mann, -richter; Erzähler, einer der etwas sagt. -*vrouw*, f. Erzählerin, die etwas sagt; Schiedsrichterin. -*woord*, n. gemeines Sprichwort, gewöhnliche Redensart.

Zeik, f. Fiasse, Seiche.

Zeiken, v. n. seichen, pissen, harnen, Wasser lassen.

Zeikpot, (häßlicher) *pis-*, (water) *pot*, f. Pis-, (Naht)topf.

Zeil, n. Segel; Schiff. -*aadje*, -*ragie*, f. das Segelwerk eines Schiffes. -*baar*, adj. u. adv. segelbar, fahrbar. -*baar* (weer, -wind, segelbares) Wetter, ein dem Segeln günstiger Wind. -*blok*, n. Segelblock. -*kleben*, -*klot*, -*der*, s. *zeiler*, m. Segler. -*doek*, m. Segeltuch. -*en*, v. s. u. n. segeln, fahren, durch Segeln fortgeritten werden. -*er*, n. Segler, segelndes Schiff. -*garen*, n. Segel(gara-gueter, m. -gieger, womit man die Segel nass-macht. -*jagt*, n. -*jagt*, Jagtschiff, Luftfahrzeug. -*ing*, f. das Segeln. -*klaar*, adj. -*fertig*. -*kled*, n. -*kleid*; altes Segeltuch über dem Fußboden; Wagenkloß von Segeltuch. -*kooi*, f. Segelkoi. -*maken*, n. das Segelmachen. -*ma-*

ker; m. Segel(macher, -*maker* -*winkel*, m. -*macher* (bude, -werkstatt. -*mael*, f. -*mael*, f. -*orde*, f. -*ordung*. -*reed*, -*rie*, adj. u. adv. -*fertig*. -*schip*, n. Schiff, das Segel führt. -*schuis*, f. Segelschütte, Nachen der Segel führt, Segel-schiff. -*spruit*, f. -*stango*, -*steen*, n. Magnot, -*stein*. -*tje*, n. Segelchen, kleines Segel. -*waardig*, adj. u. adv. segel(fertig). -*werk*, n. -*werk*, die gesammten Segel. -*wind*, n. ein zum Segeln günstiger Wind.

Zein, s. *sein*, n. Zeichen, Lösung, Signal.

Zeisen, [*zein*, *zeis*] f. Senae, grosse Granatschel. -*v*. a. schweres Tauwerk festzulegen, seisen. -*maker*, m. Senaenachtmied.

Zeisung, f. die Seisung, das Ansehlag des schweren Tauwerks. (Schiffw.)

Zeker, adj. u. adv. sicher, gewiss, wahr, ohne Gefahr, versichert, verahrt; traun, gewiss, sicherlich. -*heid*, f. Sicher-, Gewisheit; Versicherung. -*lijk*, adv. sicherlich, gewiss, fürwahr.

Zelden, adv. selten, nicht oft.

Zeldzaam, -*zaam*, adj. n. adv. selten, seltsam, fremd, rar, sonderbar, wunderbar; -*lich*, ungemein; märklich, lächerlich. -*heid*, f. Seltsam-, Sonderbarkeit, Barität; Seltenheit; Wunderlichkeit. -*lijk*, adv. auf eine seltsame, sonderbare, wanderliche Art und Weise.

Zelf, pron. selber, selbst. *Ik zelf*, ich selbst. *Hij zelf*, er (selbst). *Van zelf*, -*selven*, von selbst. -*bedrog*, n. Selbstbetrug. *s. zelfbedrog*, -*de*, adj. der-, die-, das (Nehmliche). -*egge*, -*oand*, s. *zelfkant*, n. Saum, Bahndand, -*heid*, f. Selbtheit. -*kant*, m. Band, Saum, Ansohrte des Tuches, derZeuge, das Salbende; Ausersten Rand oder Grenze von etwas.

Zelfs, adv. selbst, sogar, noch dazu, überdies. -*bedrog*, n. Selbstbetrug. -*beoordeling*, f. Selbsturtheilung. -*bevelker*, m. -*ster*, f. Selbstbeflecker, -*inn*. -*bevelking*, f. -*besmetting*, -*besoedeling*, f. Selbstbefleckung, Onanie. -*kennis*, f. Selbstkenntnis, -*erkenntnis*. -*kiefs*, f. Selbstliebe, Eigenliebe. -*moord*, m. Selbstmord. -*moordenaar*, m. Selbstmörder. -*moordenares*, -*moord-*

ster, f. Selbstmörderin. — **moorder**, m. — **moorders**, f. Selbstmörder, — **inn**. — **standig**, adj. u. adv. selbstständig, auf sich oder durch sich selbst bestehend (in der Sprachlehre). **Em zelfstandig naamwoord**, ein Substantivum. — **standigheid**, f. Selbstständigkeit, die Substanz. — **standiglyk**, adv. selbstständig, auf eine selbstständige Weise. — **stryd**, m. Selbststreit, innerlicher Streit, Unentschiedenheit. — **verloochening**, — **verzaking**, f. Selbstveräußerung. — **wassen**, adj. von sich selbst gewaschen. — **wraak**, f. Selbstreche. — **wraker**, m. Selbstrecher.

Zeloe, s. **Salie**, f. Salbei (eine Pflanze, *salvia*). —, pron. f. selbst, selbige.

Zemaal (aar, m. der langsam und schleppend spricht, läppischer Redner. — **aachtig**, adj. u. adv. klein, wie Kleien; langsam, schleppend (in seinen Reden); gloianerisch, heuchlerisch. — **en**, f. plur. Kleien von Weizen, Korn, u. s. w. — **en**, v. a. läppisch-, schleppend reden, stöbern, saudern. — **ig**, adj. klein, voll Kleien. — **knooper**, m. Silberstecher; Gräbler in Kleinigkeiten, Mückenseiger; fanatischer Mensch, Frömmler.

Zend (bode, f. Sendbote, Bote. — **brief**, m. Sendschreiben, Brief. — **ding**, m. Gesandter, Missionär. — **en**, v. a. senden, schicken. — **er**, m. Sender, Ubersender. — **ing**, f. Sendung, Schickung; Missionsanstalt, Mission.

Zene (bladen, n. plur. Senneblätter (eine Arznei).

Zeng, f. Stoss, Ruck, Bö (im Seewesen). — **en**, v. a. sengen, ein wenig brommen. — **en**, (het) n. das Sengen.

Zennip, s. **Mostaard**, m. Senf.

Zent, (im Seewesen) f. die Zente.

Zenuw, f. Sehne, Nerve, Sehnadr, Spanndr. — **achtig**, adj. wehnig, nervig. — **knoop**, m. Nerven (knoten) — **Geschwulst**. — **loorte**, f. Nervenheber. — **loos**, adj. u. adv. nervenlos, ohne (Nerven) — **Sehnen**; kraftlos, schwach, matt, entnervt. — **loosheid**, f. Nervenlosigkeit, Kraftlosigkeit; Mattheit. — **rijk**, adj. u. adv. nerven-, sehnenreich, voller Nerven. — **ije**, n. kleine Sehne. — **water**, n. Nerven-, Gliedwasser.

Zerk, f. sark, Sarg, Grabstein; Sandstein.

Zes, adj. sechs (eine Zahl). — **de**, adj. der-, die-, das) Sechste. — **Een zesde**, ein (sechster Theil). — **Sechster**. — **Ten zesde**, adv. sechstens. — **derlei**, adj. sechserlei, von sechs Sorten. — **dehalf**, **zeshalf**, **zesthalf**, adj. sechstehalb, sechsthalf; **zeshalf pond**, sechsthalf Pfund. — **dehalf**, **zeshalf**, **zesthalf**, m. Sechthalbstück (eine alte holländische Münze). — **hoek**, m. Sechseck. — **hoekig**, adj. sechseckig. — **honderd**, adj. sechshundert. — **honderdste**, adj. der-, die-, das) Sechshundertste. — **jarig**, adj. u. adv. sechsjährig, von sechs Jahren. — **kant**, n. Sechseck. — **kantig**, adj. u. adv. sechseckig. — **maandig**, adj. u. adv. sechsmonatlich, halbjährig, von sechs Monaten. — **maal**, adv. sechsmal. — **ponder**, m. Sechspfünder, sechspfündige Kanone. — **regel**, adj. u. adv. sechsheilig, von sechs Zeilen, aus sechs Zeilen bestehend. — **tal**, n. die Sechs, die Zahl sechs. — **tehalf**, **zesthalf**, s. **zeshalf**. — **tien**, adj. sechssehn. — **tiende**, adj. der-, die-, das) Sechszehnte. — **tig**, adj. sechsig. — **tigtig**, adj. u. adv. sechsigjährig. — **tigtigste**, adj. der-, die-, das) Sechzigste. — **voudig**, adj. sechsältig.

Zet, m. Augenblick; Stoss, Griff, Stichelei. **Met eenen zet**, in einem (Nu, — Augenblick, auf einmal. — **board**, (Schiffsw.) n. Sitz (bord, — bret. — **el**, m. Sessel, Stuhl, Sitz, Thron Residentz. — **gang**, (Schiffsw.) m. Satsbord, Bret um am Bord ein und aus zu gehen. — **haak**, m. Satsbaken der Schriftsetzer. — **hamer**, m. Satshammer. — **ijzer**, n. Satsseisen, womit die Zähne einer Säge gebeugt werden. — **linie**, f. Setzlinie. — **pil**, f. Sats-, Stuhlzapfen. — **regel**, m. Grundregel, — **sats**, Maxime. — **schipper**, m. Satschiffer, der nur als Obergeselle ein Schiff führt. — **sel**, n. Sats, das sich auf den Boden eines Fasses setzt; so viel als einmal gesetzt wird. **Een sel sel thee**, ein Sats Thee, eine Quantität Thee, die man auf einmal braucht. — **ten**, v. a. setzen, sich niedersetzen; stellen, hinsetzen; zusammensetzen; schriftsetzen (in der Druckerei); sich (häuslich) niederlassen; pflanzen. — **ter**, m. Grund, Stellung; bestimmter Preis; Bestimmung des Preises von Brod u. s. w.

Zeuq, **Zeuqe**, f. Mutterschwein; Sau; Assel-; Kellorwurm.

Zeuwig, f. Schweinstrog, Sautrog.

Zeur, f. s. **Smars**, pijn, f. Schmerz.

Zeuzen, v. n. sich messen, wechthun.

Zew, **seef**, **zift**, f. Schieber.

Zewemaker, m. Siebmacher.

Zeven, adj. sieben. **De seven dagen der week**, die sieben Tage der Woche. —, f. die Sieben, die Zahl Sieben. —, v. a. sieben, aus (sieben) — **sichten**; s. **ziften**. — **boom**, m. Seven-, Badebaum (eine Staude, *Sabina*). — **de**, adj. der-, die-, das) Siebente; der siebente Theil. — **dehalf**, adj. siebente-, siebenthalb. — **derlei**, adj. siebener-, siebenerlei. — **duizend**, adj. siebentausend. — **entwintig**, adj. siebenundzwanzig. — **gestarnte**, **gesternis**, n. das Siebengestirn. — **getijde**, **getijkruid**, n. wohlriechender Klee, (eine Pflanze), Trifolium. — **hoek**, m. Siebeneck. — **hoekig**, adj. siebeneckig. — **honderd**, adj. siebenhundert. — **honderdste**, adj. der-, die-, das) Siebenhundertste. — **jarig**, adj. u. adv. siebenjährig. — **maal**, adj. siebenmal. — **man**, m. Siebenmann, Mitglied eines Collegiums von sieben, Septemvir. — **manschapp**, n. das Septemvirat. — **oog**, n. Siebenaug, (ein unreines, spitzig zugehendes Geschwür). — **star**, — **ster**, f. das Siebengestirn. — **tal**, n. Siebenzahl; die Sieben. — **tien**, adj. sieben-, siebensch. — **tiende**, adj. der-, die-, das) Siebenechte, — Siebenechte. — **tien**, (de) n. plur. die Siebenzehner, (die Directeurs der vormaligen holländischen Ostindischen Handelsgesellschaft). — **tig**, adj. siebtzig, siebenzig. — **tigtigste**, adj. der-, die-, das) Siebzigtig, Siebenzigste. — **voudig**, adv. siebenfältig. — **werf**, adv. siebenmal. —, f. u. n. Speichel, Geifer, Rots, Schleim.

Zewer (aar, — **er**, — **baard**, m. Geifer, Geiferbart. — **doek**, m. — **doekje**, n. Geiferluch, — **thelchen**. — **en**, v. n. geifern, speicheln. — **en**, (het) n. das Geifern, — **Speichel**. — **wortel**, m. Bertramwurzel. — **zaad**, n. Wurm-, Zittwurzsaamen.

Zich, pron. sich.

Zicht, — **baar**, — **sinder**, s. **sigbaar**, — **sinder**.

Zied (en, v. a. u. n. siedend, kochen, stark kochen. — **end**, (part.) adj. siedend, kochend. — **er**, m. der

Sieder, *Zoepsieder*, Seifensieder. -*erij*, f. Siederei. -*ing*, f. das Sieden, das Aufsprudeln.

Zigen, *s. sijnen*, v. a. u. n. durchsehen.

Ziek, adj. u. adv. krank, siech, unpasslich; schwach. -*achtig*, *s. sieklijck*, adj. u. adv. kränzlich, kränkelnd, schwächlich. -*bed*, n. Kranken-, Siech) bette, -lager. -*s*, m. u. f. ein Kranker, eine Kranke. -*stijck*, adj. u. adv. kränzlich, schwächlich, kränkelnd. -*stijckheid*, f. Kränklichkeit, Schwächlichkeit. -*en*, v. n. siechen, kränkeln, erkranken. -*enbescarer*, m. -*enbawaarster*, f. Kranken(wärter, -wärterin. -*enbeseoker*, m. Krankenbesucher. -*enkuis*, n. Siech-, Kranken)haus, Hospital, Spittel, Spital. -*enkamer*, f. Kranken(zimmer, -stube. -*entroot*, -*entrootster*, m. Kranken(trost, -tröster. -*enwakker*, m. Krankenwärter. -*te*, f. Krankheit, Seuche, Sucht. -*tekunde*, f. Krankheits(lehre, -kenntnis. -*kunde*, Pathologie. -*tekundig*, adj. u. adv. zur Kenntnis der Krankheit gehörig, pathologisch. -*techeiding*, f. Crisis einer Krankheit.

Ziel, f. Seele; Mensch; die Haupt Sache, der hauptsächlichste Inhalt von etwas. -, f. Seele, Kammer einer Kanone; Unterrock; gewisses Eingeweide eines Rauchheerings. -*enangst*, f. Seelenangst. -*enslaap*, -*enrust*, m. Seelen(schlaf, -ruhe. -*kunde*, f. Seelen(kenntnis, -kunde, -lehre, Psychologie. -*loos*, adj. u. adv. seelenlos, ohne Seele, leblos; geistlos. -*mis*, f. Seelmesse. *Koperen geld*, *koperen zielmis*, (Spr.) kupfernes Geld, kupferne Seelmesse; schlechtes Geld, schlechte Waare. -*moordeenaar*, -*moorder*, m. Seelenmörder, Lehrer der Sittenlosigkeit. -*roerend*, adj. u. adv. seelen-, herz)rührend, sehr (rührend, -beweglich. -*strijd*, m. Seelenstreit, Seelen(kampf, -angst. -*sverkuizing*, f. Seelenwanderung. -*svermogen*, n. Vermögen-, Kraft) der Seele, Seelenkräfte. -*tje*, n. Seelchen, kleine Seele; Unterrockchen; Wülstchen in einer Halsbinde; einfältiger Tropf; leichtsinniger Mensch, lächerlicher Bursche, Taugenichts. -*togen*, v. n. mit dem Tode ringen, in den letzten Zügen liegen, sterben. -*togen*, (het) n. Todeskampf, das Sterben.

-*togend*, (part.) adj. sterbend, mit dem Tode ringend. -*verkooper*, m. Seelenverkäufer, Menschenhändler, Werber für die Ostindische Compagnie. -*zorg*, f. Seelsorge. -*zorger*, m. Seelsorger.

Zien, v. n. sehen, aussehen; sich auf etwas beziehen; Aussicht haben; sehen, schauen, gucken, anschauen, mit den Augen bemerken; Acht geben; erfahren; begreifen; lassen; sorgen, aussehen, sich bemühen. -, (het) n. das Sehen. -*de*, (part.) adj. sehend. -*dblind*, adj. sehendblind, die Augen für etwas schliessend. -*er*, -*der*, m. Seher, Weissager, Prophet. -*elijck*, adj. u. adv. sichtbar. -*heid*, f. Sichtbarkeit.

Zier, f. *siertje*, u. ein kleines Insekt, Reithies; etwas kleines und geringes, eine Null, nichts, nicht ein Haar.

Zift, f. Sieb; *s. soef*. -*been*, n. Sieb(ein in der Zerglk.) -*en*, v. a. sieben, sichten, durchs Sieb gehen lassen; fig. genau forschen, untersuchen; tadeln. -*er*, m. Sichter, der etwas durchsieht; genauer Forscher, Tadelr, Wortklauber. -*erij*, f. Tadelsucht, Haar-, Wort)klauberei, Zank, Chicane. -*ing*, f. das Sieben, das Durchsichten; genaue Untersuchung. -*sel*, n. das Ausgesiebte, die Spreu, Kaff.

Zig, *s. zich*, pron. sich.

Zigt, n. Sicht, Aussicht. -*baar*, adj. u. adv. sichtbar. -*baarheid*, f. Sichtbarkeit, Deutlichkeit, Gewissheit. -*baarlijk*, adv. sichtbarlich, auf eine sichtbare Weise. -*einder*, *s. Gezigtvinder*, m. Gesichtskreis, der Horizont. -*einderlijk*, adj. u. adv. horizontal. -*ig*, (Schifferw.) adj. u. adv. sichtig, schlecht; *zigt wser*, sichtig (schlechtes) Wetter. -*kunde*, *s. Gezigtkunde*, f. Sehekunde, Optik. -*kundig*, adj. u. adv. optisch.

Zij, pron. f. sing. u. plur. m. f. u. n. sie. -, f. eine Sie, ein Weibchen. -, *s. zijde*, f. Seite, u. Seite. -*achtig*, adj. u. adv. seidenartig.

Zijd, adv. *wijd en zijd*, nach allen Seiten, überall, allenthalben.

Zijde, f. Seite, die rechte-, die linke) Seite von etwas; Anhang, Parthei; Seite (eines Buches, - eines Blattes, - eines Berges, - eines Flusses. -, f. Seide. *Roods*, -*gele*-, *groene*) *zijde*, rothe-, gelbe,

grüne) Seide. -*bies*, f. Düngras, Binsengras, Baumwollengras, Wollgras, wilde Baumwolle, Binsenseide (eine Pflanze). -*boom*, m. *s. zijdevelt*, f. Seidenbau. -*draker*, m. Seidenrunder. -*haaspel*, m. Seidenhaspel. -*hoen*, n. Wasser(huhn, -stels. -*koper*, m. Seidenhändler. -*kraam*, m. Seidenkram, Seidenladen, Seidenhandel. -*kramer*, m. Seidenhändler. -*ling*, adv. von der Seite. -*lingsch*, adj. von der (Seitenlinie, -Nebenlinie. -*molen*, m. Seidenmühle. -*m*, adj. u. adv. seiden, von Seide. *Een zijden lint*, ein seidenes Band; *zijden kousen*, seidene Strümpfe. -*galerij*, f. Seitengallerie (eines Schiffes, - einer Kirche, - eines Gebäudes. -*raeden*, v. n. Seide winden, Seide bereiten; *s. stijreden*. -*reeder*, m. Seidewirker, Seidewinder; *s. zijdereeder*. -*spinner*, m. Seidespinner, einer der Seide spinnet; Nachtschmetterling, Seidenwurm. -*spool*, f. Seiden spule. -*steken*, n. das Seitenstechen. -*verveer*, m. Seidenfärber. -*verwijf*, f. Seidenfärberei, das Seidefärben. -*vrucht*, f. Seidenfrucht, Seidenpflanze, Seidenstaude. -*wee*, n. Seitenweh, Seitenschmerz. -*werker*, m. Seiden(wirker, -arbeiter. -*wever*, m. Seidenweber. -*wind*, m. Seidenwind. -*winder*, m. Seidenwinder. -*winkel*, m. Seiden(kram, -laden. -*worm*, m. Seidewurm, Seidenwurm.

Zijd(gang, m. Seiten(gang, -weg; Gang neben einem Hause. -*geweer*, n. Seit-, Seiten)gewehr, Säbel, Degen. -*je*, n. Seitchen, kleine Seite (eines Buchs). -*kamer*, f. Seiten-, Neben)zimmer, Sprachzimmer. -*linie*, f. Seiten-, Neben)linie. -*pijn*, *s. zijde(steken*, -*wee*, n. Seitenweh. -*stuk*, n. Seiten-, Gegen)stück.

Zijden, *s. zijden*, adj. seiden, von Seide.

Zijgangen, m. plur. Seitengänge, Ab-, Neben)wege, verkehrte Wege.

Zijgen, v. a. u. n. seihen, seigen, durch(schlagen, -seihen, zur Erde sinken, in Ohnmacht niederfallen.

Zijger, m. die Seihe, der (Seiher-, Durch)hohl.

Zijgijn, n. Seitentakel eines Schiffes. *Zijkamer*, f. Seiten-, Neben)zimmer, Kabinett.

Zij(kooper, -linie, -lings, -lingsch, -molen, u. s. w. s. zijde(kooper, -linie, -lings, u. s. w.
Zijn, v. subst. sein, dasein, Dasein haben. -pron. m.sein; zijn vader, sein Vater.
Zijp, f. Auswässerung; die Seip (eine gewisse Gegend in Nordholland). -elen, -eren, zijpen, v. n. tropfen, tröpfeln, träufeln, austrieffeln, -lecken. -en, -eren, -elen, (het) n. das (Tröpfeln, -Träufeln).
Zij(roeden, s. zijderoeden, v. n. Seide (winden, -bereiten. -roeder, s. zijderoeder, m. Seidenwinder. -roedersmolen, m. Seidenmühle, die Seide (zu drehen, -zu zwirnen. -roederij, f. das Seidewinden, Seidenwinderwerkstatt. -sallet, n. Neben-, Seiten)zimmer. -selmis, f. Ziesel. -maus, -ratte, kleine Murrelthier, Bergkatze. -sejs, s. Sijjs, n. Zeisig (ein Vogel). -takel, n. Seiten(takel, -ginn (im Seewezen). -talis, f. Seitentalie, Zugrolle an der Seite (eines Schiffes, -einer Schiffskanone. -verwer, s. zijdeverwer, m. Seidenfärber. -weg, m. Seitenweg, Nebenweg. -worm, -worm, s. zijdeworm, m. Seidenwurm. -wormsaad, n. Saamen-, Eier von Seidenwürmern.
Zek, Sik, (Prov.) Bart (eines Mannes, -eines Bocks).
Zikkel, m. Sichel, Kornsichel; Sekkel (ein Gewicht; auch eine Münze vormalig im Jüdischen Staate).
Zilt, ziltig, adj. u. adv. saalzig; ziltig nat., Salslake.
Zilver, n. Silber. -, n. -s, -en, adj. silbern, von Silber. -achtig, adj. u. adv. silber(artig, -ähnlich. -ader, m. Silberader. -bewaarder, m. Silber(verwahrer, -diener. -draad, m. Silber(draht, -faden. -draadtrekker, m. Silberdraht(-sicher, -spinner. -druk, m. Silberdruck. -s, -en, adj. u. adv. silberne, von Silber. -en bruiloft, f. silberne Hochzeit, Gastmahl bei der fünfundzwanzigsten Jahresfeier einer Eheverbindung. -en, v. n. ver-, über)silbern. -erte, n. Silberera. -gang, m. Silbergang in einem Silberbergwerke. -geld, n. Silber(geld, -münze. -gelit, -glid, n. Silber(glötte, -glätte. -gewigt, n. Silber(gewicht, -gehalt. -glans, m. Silberglanz. -goed, n. Silber(werk, -geschirr, -geräthe. -groef, -groeve, s. zilvermijn, f.

Silbergrube. -haar, n. Silberhaar, schneeweisse Haare. -het, adj. u. adv. silberhell, hell wie Silber. -houdend, -inkhoudend, -beattend, adj. u. adv. silberhaltig (vom Erz). -kamer, f. Silberkammer. -kas, f. Silberkasten. -klank, m. Silber(klang, -ton. -kleur, f. Silberfarbe. -kleurig, adj. silberfärbig. -kruid, n. Silberkraut. -ling, m. Silberling (eine vormalige jüdische Münze). -mijn, f. Silbergrube, -mine, -bergwerk. -munt, f. Silber(münze, -geld. -rijk, adj. u. adv. silberreich, reich an Silber. -schuim, n. Silber(glötte, -glätte, -schaum, -schlacke. -servies, n. Silber(servioos, -servis, -geschirr. -smeden, v. n. Silber schmieden. -smeden, (het) n. das Silberschmiedehandwerk, das Silberschmieden. -smid, m. Silber(schmied, -schmidt. -toon, m. Silberton, heller Klang. -verwig, adj. silberfarben, -färbig. -viesch, m. Silberfisch. -werk, n. Silber(werk, -arbeit, -geschirr, -geräthe, -zeug. -werker, m. Silber(arbeiter, -schmied. -wit, adj. u. adv. silberweiss, glänzend wie Silber. -zand, n. Silbersand.
Zim, die Angelschnur, so weit dieselbe unter Wasser hängt. -, Zimme, f. Affe, kleiner Affe.
Zimmespel, n. Affen(spiel, -werk. **Zimmelje**, n. Aeff(chen, -lein.
Zin, m. Sinn, die Sinne; Verstand, Gefühl; Gedanke, Bedacht; Meinung, Bedeutung; Lust, Neigung, Begierde, Hang, Geneigtheit; Gemüth; Gefallen, Wohligefallen, Wohlbehagen; Wille; Ueberlegung, Aufmerksamkeit.
Zindelijk, adj. u. adv. rein, sauber, nett, niedlich; reinlich. -f. Reinlich-, Sauber)keit, Nettheit, Niedlichkeit.
Zingel, s. Singel, m. Gurt; Allee um eine Stadt.
Zingen, v. a. singen. *Eenen psalm-, een lied*) singen, einen Psalm-, ein Lied) singen. *De vogels* singen, die Vögel singen, pfeifen, schlagen. -, (het) n. das (Singen; -Pfeifen (der Vögel).
Zinger, m. -ster, f. Sänger, -inn.
Zing(konst, -kunst, f. Singkunst, Musik. -school, f. u. n. Singschule. -stuk, -vogel, -spel, s. zangstuk, u. s. w.
Zink, m. Zink, Spiauter (ein Erz). -en, v. n. stinken, niedersinken. -en, (het) n. das Sinken. -ing, f.

Fluss, Catarrh. -inghoest, m. Catarrhalhusten. -inghoorts, f. Fluss-, Catarrh)flüßer, epidemischer Schnupfen, russische Krankheit. -lood, n. Senkblei, Bleiwurf. -noot, f. Nuss, die voll und gut ist und im Wasser niedersinkt. -roos, n. Pistole
Zinnlijk, s. zinnelijk, adj. u. adv. sinnlich.
Zinnbeeld, n. Sinnbild, ägürliche-, symbolische) Vorstellung, emblematische Figur. -beeldig, adj. u. adv. sinnbildlich, symbolisch, emblematisch. -lijk, adj. u. adv. sinnlich, in die Sinne fallend; irrdiach, fleischlich. -lijkheid, f. Sinnlichkeit, Irdischgeesintheit, sinnlich (Neigung, -Begierde; Sinn, Gefallen, Lust. -loos, adj. u. adv. sinnlos, wahnsinnig. -loosheid, f. Sinnlosigkeit, Wahnsinn. -n, m. plur. die Sinne. -n, v. n. sinnen, besinnen, denken, nachdenken; auf etwas zielen. -n, (het) n. das Sinnen, das Denken, das Nachsinnen. -pop, s. zinnbeeld, n. Sinnbild. -spel, n. Sinnspiel, allegorische Vorstellung. -werk, n. siuuliches Werk, ein Werk für die Sinne.
Ziwrijk, adj. u. adv. sinn-, geist-, reich; spitzfändig. -heid, f. Sinnreichheit, Geistes(reichthum, -kraft; Geist; Spitzfändigkeit.
Zine, adv. gesonnen, des Sinnes, des Vorhabens.
Zin(slot, n. Schluss eines Sinnes oder einer Periode in einer Rede. -onders, -eijding, f. Abtheilungs-, Unterscheidungs)zeichen in einer Rede oder Schrift, Komma, Punctum u. s. w. -spelen, v. n. anspielen, auf eine verblumte Weise, in seinen Reden, auf etwas zielen. -speling, f. Anspielung. -spraak, Sinn-, Wahl)spruch, Gedeknspruoh, Sentenzen. -teeken, n. Schrift-, Abtheilungs)zeichen; s. B. Komma, Punctum, Fragezeichen, u. s. w. -twijg, n. Organ, Sinneswerkzeug. -twijgelyk, adj. u. adv. organisch. -twisten, v. n. über Meinungen streiten, disputiren. -twisting, f. gelehrter Streit, Redenstreit, Disputation. -uiting, f. Sinnesausserung, Ausdruck (seiner Meinung, -seines Sinnes. -vang, m. Staarschouw (Catalepsis).
Zjouw, -en, -er, s. Sjouw, -en, -er.
Zit, m. Sitz, Sessel. -bank, f. Sitzbank, Stuhl, Sitz, Sessel. -dag, n. Sitz-, Sessions-, Gerichts)tag.

Schmaustag. -*korf*, m. -*wands*, f. Sitzkorb, Wärmkorb, worin man Kinder setzt und sie vor dem Feuer wärmt. -*kussen*, n. Sitzküssen, Polster. -*plaats*, f. Sitz, Ort wo man einen festen Sitz hat, Platz; Stelle oder Sitz in einer Versammlung. -*plaatsje*, n. Sitzen, kleiner Ort zum Sitzen. -*stoel*, m. Stuhl, Sessel. -*ten*, v. n. sitzen. -*tend*, part. adj. sitzend. -*ter*, m. Sitzer, der viel sitzt; einer der (sitzen bleibt), nicht fortgeholfen wird. -*ting*, f. Sitz, Sitzbank, Stuhl, Sessel; der Theil eines Stuhls worauf man sitzt, der Polster, die Matze; Sits-, Brille) eines heimlichen Gemaches; Sitzung in einer Versammlung oder Collegium; Zusammenkunft.

Zoch, s. *zog*, n. Frauenmilch.

Zode, s. *Rasen*.

Zodiak, s. *zonneweg*, m. Sonnenbahn, Thierkreis.

Zoek, (te) adv. abwesend, zu suchen.

Zoeken, v. a. suchen, trachten, sich bestreuen. - (het) n. das Suchen, das Trachten, das Bestreuen.

Zoeker, m. Sucher, einer der sucht.

Zoeking, f. das Suchen.

Zoek, adj. u. adv. schwül, warm. -*heid*, f. die Schwüle.

Zoen, m. Versöhnung, Ausöhnung, Befriedigung; (obs.) die Sühne; der Kuss. -*en*, v. a. küssen, söhnen, versöhnen, versöhnen, befriedigen. -*em*, (het) n. das Küssen; die Ausöhnung. -*er*, m. Küßer, Küssbart, der gern küsst. -*ing*, f. Ausöhnung; das Küssen. -*offer*, -*offerande*, n. Sühn-, Versöhnopfer, Versöhnungopfer. -*offeren*, v. n. Versöhnopfer bringen. -*star*, f. Küserinn, die sich gerne küssen lässt. -*tje*, n. Küsschen.

Zoet, adj. u. adv. süß; lieblich, angenehm; ungesüßert; ungesalzen; sanft, stille; leise; *zoets kinderen*, artige-gehorame) Kinder. -*achtig*, adj. u. adv. süßlich. -*akaaue*, m. einer der gerne etwas Süßes isst. -*skoek*, m. Honig-, Lebkuchen. -*slaar*, m. -*slaarster*, f. Marketerden, -*inn*; Tabuletkrämer, -*inn*. -*elen*, v. n. u. a. a. marketerden, Lebensmittel im Lager verkaufen; Kaufwaren nach und nach (verhandeln, -verkaufen. -*ten*, (het) n. das Marketerden; Tauschhandel. -*stief*, m. u. f. Liebchen, Geliebter, -*te*. -*stijk*, adv. süßlich; freundlich, lieblich, an-

genheim; leise, sanft, stille. -*melk*, f. süße Milch; *zostemelkkaas*, Süßmilchkäse. -*en*, v. n. süßen, süß machen, versüßen. -*heid*, -*igheid*, f. Süßigkeit. -*hout*, n. Süßholz, Lakris. -*jes*, adv. sanft, sachte, leise, stille; lieblich, anmuthig; sanft, weich. -*igheid*, f. Süßig-, Lieblich-, Annehmlichkeit; das Angenehme; die Freude, das Vergnügen; Artigkeit (eines Kindes). -*klingend*, s. *zoetklingend*. -*klidend*, adj. u. adv. wohl(lautend, -klingend, melodisch. -*klidendheid*, f. Wohlklang, Melodie. -*lijk*, adv. s. *zoetlijk*, süßlich. -*sappig*, adj. u. adv. saftreich und süß, wässrig und süß; fig. tündelnd und wässerricht (Vom Stil oder Schreibart). -*vijl*, f. Glattfeile, Polierfeile. -*vijlen*, v. n. polieren, glatt feilen. -*vloeiend*, adj. u. adv. sanftfließend.

Zog, n. Frauen-, Mutter) Milch; Spur eines segelnden Schiffes, das Kielwasser. -*zeug*, f. Mutterschwein, Sau. -*broeder*, s. *zoogbroeder*, m. Milchbruder. -*en*, v. a. säugen, die Brust geben, säugen lassen, mit Muttermilch nähren. -*gat*, n. Schiffsstegkammer, Loch, worin auf einem Schiffe die Kugeln liegen. -*gewel*, n. Milchgeschwulst in den Brüsten eines Frauensimmers. -*koorte*, f. Milchfieber. -*lam*, s. *zuglam*, m. Säuglamm. -*verplaatsing*, f. Milchversetzung (eine Krankheit der Wöchnerinnen).

Zok, m. Socke, Fussesocke. *Op zokkengaan*, auf Socken gehen; leise-, sanft-, schleichend) treten.

Zoldaat, s. *Soldaat*, m. Soldat.

Zolder, m. Boden, Stöller. -*en*, v. a. einen Boden legen, sollern; auf den Boden etwas (legen, -bringen), speichern, aufspeichern. -*en*, (het) n. das Machen oder Legen (eines Bodens, -eines Stockwerkes; das (Speichern, -Aufspeichern von Torf, Korn und anderem Vorrath. -*ing*, f. Decke eines Zimmers, Oberboden eines Hauses; Stockwerk, Gewölbe. -*stuk*, n. Oberdecke eines Zimmers; Gemälde oder geschnittene Arbeit an einer Zimmerdecke.

Zomer, m. Sommer. *Een warme-, droge- (, natte) zomer*, ein warmer-, trockner-, nasser) Sommer. -*achtig*, adj. u. adv. sommer(halt, -ig, -müsig, -artig, wie ein Som-

mer; *somerachtig weer*, Sommerwetter. -*appel*, m. Sommerapfel. -*avond*, n. -abend. -*bier*, n. -bier. -*bloem*, n. -blume. -*dag*, n. -tag. -*draad*, n. -faden. -*flotte*, -*garst*, -*gerst*, f. -gerste. -*gewas*, n. -gewächs, -frucht. -*hitte*, f. -hitze. -*hond*, m. -hut. -*huis*, n. -haus. -*woning*; Lust-, Garten)häuschen. -*kamer*, f. -zimmer, -stube. -*keuken*, f. -küche. -*kloed*, n. -kleid. -*keste*, f. -luft, -kühle. -*koren*, n. -korn. -*land*, n. -feld. -*lar*, -*leger*, n. -lager. -*loos*, n. -lohn. -*maand*, f. Junius, Brachmonat. -*maats*, f. -mütze. -*nacht*, m. -nacht. -*oofst*, n. -obst. -*per*, f. -birne. -*priest*, n. -leube. -*saison*, n. Sommerzeit. -*sch*, adj. u. adv. sommerhaft, wie im Sommer. -*sproot*, -*spruit*, f. -sprosse, -*stek*. -*sproostig*, -*spruitig*, adj. -sprossig, -*stekig*. -*tarwe*, f. -weizen. -*teeken*, n. -zeichen. -*tijd*, n. -zeit. -*vertrak*, n. -zimmer. -*vogel*, n. -vogel; Schmetterling. -*vrucht*, f. -frucht, -früchte. -*weer*, n. -wetter. -*werk*, n. -arbeit. -*wol*, f. -wolle. -*zaad*, n. -saat. -*zon*, f. -sonne.

Zom, s. *Zom*, f. Summe.

Zommige, s. *Sommige*, adv. etliche.

Zom(tijds), -*wijlen*, s. *Som(tijds)*, -*wijlen*, adv. bisweilen.

Zon, f. Sonne.

Zond, f. Sund, Meerenge zwischen der Nord- und Ostsee. -, (imperf. von *zenden*), ich-, er-, sie) sandte-, schickte.

Zondaar, m. Sänder, Uebertreter der Gesetze.

Zondag, m. Sonntag. -*sch*, *zondaagsch*, adj. sonntäglich. -*skloed*, n. Sonntag-, Festtag)kleid. -*slotter*, f. Sonntagsbuchstabe (im Kalender).

Zondaresse, f. Sänderinn.

Zonde, f. Sünde, Uebertretung, Missethat.

Zonden(dienaar), m. Sünden(dienar, -knecht, Sklave der Sünde. -*dienst*, m. Sündendienst.

Zonder, praep. *sonder*, ohne. -*baar*, adj. u. adv. *sonder* (bar-, lich, ausnehmend, ausserordentlich, fremd. -*baarheid*, f. Sonderbarkeit. -*en*, s. *Afzonderen*, v. a. *sondern*, absondern. -*ling*, adj. u. adv. *sonder* (lich, -baar, besonders, ungemein, fremd, ausserordentlich. -*lingheid*, f. Sonderlich-, Sonderbarkeit.

Zondig, adj. u. adv. sündig, sündlich, sündhaft. -en, v. n. sündigen, Sünde (thun, - begehen; übertreten. -en, (het) n. das Sündigen. -heid, f. Sündlichkeit.

Zond(offer, n.-offerande, f.) Sündopfer. -tol, m. Sündstoll, Zoll den die Schiffe im Sunde bezahlen. -vloed, m. Sündfluth.

Zonkips, s. Zonverduistering, f. Sonnenfinsternis.

Zong, (imperf. von zingen, singen), ich-, er-, sie) sang.

Zonk, (imperf. von sinken, sinken), ich-, er-, sie) sank.

Zonne, s. zon, f. Sonne. -beeld, n. Nebensonne; Bildnis der Sonne. -bloem, f. Sonnenblume. -daeuw, f. Soanenthau. -dag, m. Sonnentag. -dek, n. Sonnendeck, aufgespanntes Segeltuch, die Sonnenstrahlen abzuwehren. -glans, m. Sonnenglanz. -kittie, f. Sonnenhitze. -jaar, n. Sonnenjahr. -klaar, adj. u. adv. sonnenklar, ganz deutlich. -kring, m. Sonnen(kirkel, -kreis. -licht, n. Sonnenlicht, -schein. -loop, m. Sonnenlauf, Lauf der Erde um die Sonne. -oerdegang, m. Sonnenuntergang. -opgang, m. Sonnenaufgang. -ring, m. Sonnenring. -scherm, m. Sonnenschirm, Parasol. -schijff, f. Sonnenscheibe. -schijn, m. Sonnenschein. -schuw, adj. u. adv. sonnen-, (licht)scheu. -staad, m. Sonnenhöhe, Stand der Sonne, Sonnenstand. -steen, m. Sonnenstein. -steleel, n. Sonnen-, Planeten)system. -stral, m. Sonnenstrahl. -taaning, f. Sonnenfinsternis. -uur, -uurwerk, n. Sonnenuhr. -voegel, m. Sonnenvogel, Phoenix. -waayer, n. Sonnenfächer. -wagen, m. Sonnenwagen, Siegwagen des Apollo (in der Fabellehre). -weg, m. Sonnen(weg, -bahn, -strasse, Ekliptik). -wijzer, m. Sonnen(uhr, -zeiger. -wijn, f. Sonnenfinsternis.

Zonverduistering, f. Sonnenfinsternis.

Zoo, adv. part. u. conj. ee, dergestalt, wie, gleich wie, so wohl, also; wann, wenn, dafern, sogleich, so eben; auf diese Weise. -, s. zode, zeed, f. Reason, Wasen. -, f. das (Sieden, - Kochen; der Sud, Sod, Säure im Magen; Sud (wenn viel auf einmal gekocht wird), ein Sud, eine Schüssel Fische. -donig, adj. u. adv. solch, solcher, solche, solches, so sehr, dergestalt, der-

massen. -doniglijk, adv. solcher-gestalt, dermassen, dergestalt.

Zoodje, n. Mahl, Schüssel. Zensoodje visch, eine Schüssel Fische.

Zoog, (imperf. von zuigen, saugen), ich-, er-, sie) sog. -broeder, m. Säug-, Milchbruder, der mit von einer Amme genäugt wurde. -en, s. zogen, v. a. säugen. -hengst, m. Hengstfüllen unter drei Jahren. -kalf, n. Säugkalb. -kind, n. Kind, das noch an der Brust ist. -kna, n. Säuglamm. -ster, f. Säugamme. -verken, -verken, n. Säug-, Spanferkel. -vrouw, f. Säugamme. -zuster, f. Milch-, Säug)schwester.

Zool, f. Sohle; Nuf. -hamer, m. Sohlhammer. -leder, -leer, n. Sohlleder. -stuk, n. Sohlstück.

Zoom, n. Saum, Rand, Auserste Seite; Ufer, Gestade. -en, v. a. säumen, einen Saum um etwas machen. -er, s. zומר, m. Sommer. -pje, -tje, n. Sämschen. -werk, n. gestümmt-, mit einem Saum gehäkelte Arbeit, Saum(arbeit, -werk, geränderte Arbeit.

Zoon, m. Sohn; Knabe. -soep, n. Sohn-, Kind)schaft. -tje, n. Sähnchen; Knäbchen.

Zoop, (imperf. von zuipen, saufen), ich-, er-, sie) soff. -je, n. Schnäppchen, Solutk Branntwein, oder anderes Getränke. -jemen, m. Schnappsverkäufer, Branntweinschenke.

Zoor, adj. u. adv. rauh, hartim Anfühlen; wek. -heid, f. Raueheit, Rauhigkeit; Welkheit.

Zorg, f. Sorge, Kummer, Bekümmerniss, Verlegenheit; Besicht, Aufsicht, Besorgung; einer der, eine dief viel sorgt oder gute Aufsicht hat. -achtig, s. zorg(waldig, -zaam. -dragend, (part.) adv. sorgfältig, Sorge tragend. -elijk, adj. u. adv. sorglich, kümmerlich, gefährlich, bedencklich, miselich, unruhig, furchterweckend; besorgt. -elijheid, f. Besorgtheit, Kümmerlich-, Gefährlich-, Besorgtheit. -eloos, adj. u. adv. sorglos, unachtsam, -achtlos, un(besorgt, -bekümmert. -eloosheid, f. Sorglosigkeit, Unbedachtsamkeit. -elooslijk, adv. sorglos, auf eine unachtsame Weise. -en, v. n. sorgen, Sorge (wagen, -haben, fürchten, besorgt sein, befürchten, in Sorgen-, in Furcht) sein. -er, m. -ster, f. Berger, -inn, der-, die für etwas Sorge trägt;

- immer besorgt ist. -tje, f. Sorgleine, Seil, das um Vorserge am Steuerruder eines Schiffes befestigt wird. -weldig, adj. u. adv. sorgfältig, besorgt, wachsam. -weldigheid, f. Sorgfältig, Sorgfältigkeit, Besorgtheit. -weldiglijk, adv. sorgfältiglich, mit grosser Sorgfalt. -zaam, adj. u. adv. sorgsam, -fältig. -zaamheid, f. Sorgsamkeit, -falt.

Zot, m. Thor, Narr, Geck. -, adj. u. adv. übercht, überhoch, geok, albern. -achtig, adj. u. adv. etwas (übercht, - überhoch. -heid, f. Narrheit, Thorheit, Albernheit, Unverstand. -je, n. Narrohen, kleiner (Narr, - Thor. -shop, f. u. n. Narrenkapp, Narr, Thor; alberner Homsch, -appel, n. Narren-, Possen)spiel. -stok, m. Narren-, Narlekia)stok, -stab. -telijk, adv. übercht, überhoch, überhöher Weise. -terwij, f. Narr-, Thorheit, Narrenspott; Albernheit, Possenspiel. -tighed, f. Narr-, Thorheit, Albernheit. -wa, f. Narrian.

Zou, (imperf. von zullen, werden, sollen), ich-, er-, sie) würde, - sollte.

Zout, n. Salz; Witz, Geist, Kraft. -, adj. u. adv. salz, salzig, gesalzen. -oerde, f. Salterde. -wichtig, adj. u. adv. salzig. -ader, f. Salador. -bak, m. -facc. -berg, m. -berg, -grube, -bergwerk, Saline. -bron, f. -brunnen, -quelle. -draager, m. -träger, -arbeiter. -elook, adj. u. adv. salzlos, ohne Salz, ungeeignet; abgeschmackt, ohne Geist, ohne Kraft, geistlos. -eloochheid, f. Salzigkeit, Abgeschmacktheit. -en, v. a. salzen, einsalzen. -en, (loef) n. des Salzen, des Einsalzen. -geest, m. Salzgeist. -geld, -wafage, -wacise. -groef, -groeve, f. -grube. -handel, m. -handel. -handelaar, m. -händler. -heid, f. -igkeit, -geschmack. -heis, n. -haus. -lust, f. -hütte; -igheid, f. Salzigkeit. -kramer, f. -kantoor, n. -kammer, -amt (wo die Auflage auf das Salz entrichtet wird). -kost, f. -kotho, -pfanne. -ketel, m. -kessel. -koker, m. -sieber. -kooper, m. -händler. -kooprij, -koopmanschap, f. -handel. -korf, m. -korb. -korrel, f. -korn. -kramer, m. -krämer, -verkäufer. -kruid, n. -kraut, Glasochmals, Glasochmels. -kristal, m. -kristalle. -kuil, m. -grube.

-kuisp, f. Sals (kufe. -maker, m. -macher, -sieder. -mands, f. -korb. -marks, -meer, n. -meer, -sumpf (aus dessen salzigem Wasser Sals gekocht wird). -meter, m. -messer. -mijn, f. -grube. -moeras, n. -morast (Loch nahe am Meere, in welchem das Sals aus dem See-wasser gemacht wird). -pacht, f. -pacht. -pachter, m. -pächter. -pan, f. -pfanne. -pilaar, -pijler, m. -pfeiler. -sàule. -plaat, f. -stàtte. -proof, f. -probe. -regter, m. -richter. -graf. -schip, n. -schiff. -schuim, n. -schaum, Meer-schaum. -schijf, f. -scheibe. -sluiker, m. -schleicher, -schmuckler (der heimlich Sals einführt, ohne Abgaben zu bezahlen). -steen, m. -stein. -klumpen. -vaatsje, n. -fäschen, -màste. -metse. -vat, n. -fass. -verkoop, m. -verkäufer, -händler. -waag, f. -wage. -water, n. -wasser. -winkel, m. -bude. -kram. -winkelier, m. -kràmer. -zak, m. -sack. -zee, f. -meer, das todtè Meer. -zolder, m. -boden. -zoller, -magasin, -niederlage. -zuil, f. -säule.

Zucht, f. Seufzer; Begierde, Sucht, Neigung, Trieb, Verlangen, Sehnsucht; Sucht, Krankheit, Seuche; Geschwulst, Aufschwellung, Wasserreucht. -en, v. n. seufzen, àchsen; sehnlich verlangen. -en, (het) n. das Seufzen. -geswel, n. kalte Geschwulst, Wassergeschwulst. -je, n. Seufzerchen, kleiner Seufser. -ig, adj. u. adv. krànklich; wassersüchtig; begierig, in dieser Bedeutung wird es aber bloss in der Zusammensetzung gebraucht; z. B. *Eerzuchtig*, ehrstüchtig, ehrbegierig. *Iversuchtig*, gelsuchtig. -ing, s. versuchtig, f. das Seufzen, Seufser. -erij, adj. u. adv. unpartheiisch, ohne Vorliebe, gleichgültig.

Zuf, s. *zuf*, adj. fàstèr, gedankenvoll; betàubt; vor Alter kindlich.

Zuid(stijk), adj. u. adv. südlich; -wärts, nach Süden zu. -en, n. Süden. *Het zuiden*, der Süden. -ende, n. Südseite, südliche Gegend.

Zuid, adj. süder, südlich, mittell. -aspunt, n. -poort. Südpol. -breedte, f. -breitè, südliche Breite. -pool, zuidpool, f. Südpol. -zee, f. Südersee (zwischen Friesland und Nordholland). -son, f. Mittags-, Süder)sonne.

Zuid(ewind, f. Süd-, Mittags)wind. -hoek, m. Mittags(Seite), -ende,

südliche Gegend. -kust, f. Südküste. -oost, adj. u. adv. süd(ost. -oostelijk, adj. -östlich. -oosterson, f. -ostersonne. -oostewind, m. -oostwind. -pool, f. -pol. -waarts, adv. -wärts. -west, n. u. adj. u. adv. -westlich. -westelijk, adj. u. adv. -westlich. -westerson, f. -westersonne. -westewind, m. -westwind. -zee, f. Süd(see. -zijde, -zij, f. -seite; -zuidooft, adj. südsüd-ost; -zuidwest, adj. südsüd-west.

Zwig(ling, zogeling, s. *zwigeling*, m. u. f. Säugling. -eling, m. Säugling. *Apollò's zwigelingen*, die Säuglinge des Apollò, die Dichter. -en, v. a. saugen. -er, m. Sauger, einer der saugt; Blut(sauger, -igel; Seuger (ein Fisch); schlechte Sorte von Tabackblättern; Monatskind, Mond-, Mutter)kalb, Wesselsbalg, ungestaltete Geburt, Missgeburt; Pumpenschuh. -glas, n. Saugeglas, Schröpf(kopf, -glas. -kind, n. Säugling, saugendes Kind. -kuil, Drehkolk, Wirbel im Meere. -lam, n. Säuglamm. -mimse, f. -amme. -papier, n. Löschpapier. -pomp, f. Saugpumpe.

Zwja, ein Wort das man bei der Wiege singt.

Zwijgen, v. a. lullen, ein Kind in Schlaf lullen oder singen.

Zuiker, s. *zuiker*, m. Zucker.

Zuil, f. Säule, Pfeiler; Stütze. -engang, m. Säulengang. -enorde, f. -ordnung. -enschacht, -enschaf, f. -schaft. -steen, m. Säulen-, Basalt)stein. -tje, n. Säulchen, kleine Säule. -oost, m. Säulen(fuss, -stahl, -gestell. -werk, n. Säulenwerk.

Zuimen, v. a. säumen, sägern, ver-sägern, -säumen, -wählosen, -nachlässigen; s. *vertoeven*, u. *verzuimen*.

Zuinig, adj. u. adv. sparsam, spärlich, rathsam, haushälterisch; sanft, leise; verlegen, sauer. -heid, f. Sparsamkeit. -jes, adv. sparsam Art. -lijk, adv. sparsam, wirtschaftlich, haushälterisch, auf eine sparsame Weise.

Zuip (in v. a. Käsemerk. f. Butter) Milch. -f. das Saufen. -achtig, adj. u. adv. versoffen, dem Trunke ergeben. -en, v. n. saufen, un-mässig trinken; schlürfen, einschlürfen. -er, m. -ster, f. Säufer, -inn, Trunkenbold. -gelag, n. Saufgelag. -huis, n. Saufhaus. -lied, n. Sauflied. -lust, m. Sauf-lust, -sucht.

Zuivel, n. Milob, Rahm, alles was aus Milch gemacht wird, Butter, Käse u. s. w.

Zuiver, adj. u. adv. sauber, rein, lauter, unvermischt, nett, niedrig; schön, unbefleckt, keusch; aufrichtig, unverstellt. -drank, m. Reinigungstrank, bauchreinigender Arzneitrank, Purgans. -en, v. a. säubern, reinigen, rein machen, sich von etwas los sprechen, sich vertheidigen und seine Unschuld darthun. -heid, f. Sauber-, Reinig-, Lauter)keit; Reinheit; Keuschheit, Unschuld, Unbeflecktheit. -ing, f. Reinigung, Säuberung, Läuterung; Rechtfertigung, Verantwortung; Schutz(schrift, -rode. -lijk, adv. reinlich, säuberlich, rein; artig, schön, nett; niedrig; auf eine realische Weise.

Zuk(elaar, -kelen, enz, s. *zuk* (elaar, -kelen enz. [Mensch.

Zul, s. *zul*, m. Tölpel, einfültiger *Zulk*, *zulke*, *zulke*, adj. u. adv. u. pron. sol(her, -che, -chee.

Zullen, v. aux. werden, wollen, sollen.

Zult, n. Sulze; in Essig und Pfeffer Eingemachtes. *Vleesch in de zult leggen*, Fleisch in die Sulze legen. -en, v. a. sulzen, in Essig mit Pfeffer und Sals einmachen, ein-sulzen. -en, (het) n. das Sulzen, das Einmachen in Sals und Essig. -er, m. Einzulzer. -spek, n. gesulster Speck. -vleesch, n. Sulzfeisch, Sulze. [futh.

Zundelood, s. *zundelood*, m. Bünd. **Zurkel**, s. *zurig*, f. Saucrampfer (ein Küchenkraut).

Zus! interj. ps! stille! achte! *zus!* stille; sei ruhig. -, adv. so, auf solche Weise. -, s. *zuster*, f. Schwester. -je, n. Schwesterchen. -ter, f. Schwester.

Zuster(lijk, adj. u. adv. schwestertlich. -ling, f. plur. Geschwister, Schwesterkinder. -moord, m. Schwestermord. -moorder, m. -mörder. -schap, n. -schaft. -sdochter, f. -tochter. -skind, n. -kind, Nefte, Nichte, Nümchen. -swaam, m. -zwager, f. -zager. -zoon, m. -sohn. -tje, n. Schwestertchen; kleiner dicker Kuchen.

Zuur, adj. u. adv. sauer, herbe, scharf; schwer, mühsam, selig, verlegen; mürrisch, unfreundlich, verdrüsslich; verdorben. -maken, Sauermachen. -, n. Eingemachtes im Essig, s. B. Gurken, Zwetschen, Kirschen, u. s. w. -, n. Säure; Sod, Sodbrannen

im Magen. -*achtig*, adj. u. adv. säuerlich, etwas sauer. -*boom*, m. m. Sauerdorn, Berberissee, Preiselbeere, Kirsigdorn. -*deeg*, -*deesem*, m. Sauerteig. -*en, zwaen*, v. n. säuern, säuern, sauer (werden) - machen, versauern. -*en, (het)* a. das (Säuern) - Säuern. -*heid*, -*igheid*, f. Säure. -*ing, zuring*, f. Sauerampfer, (ein Küchenkraut); die Säuerung, das Sauer (werden) - machen. -*klaver*, f. Sauerklie, Buchampfer, (ein Futterkraut). -*kool*, f. Sauerkräut. -*maal*, m. u. f. Sauer(mal) - topf, -seher, unfreundlich aussehender Mensch. -*tjes*, adv. etwas säuerlich. -*sien-de*, adj. sauer (sehend, -töfisch).

Zwaas, (Prov.) s. *seis*, f. Sense, u. *Sikkel*, f. Sichel, Kornsichel.

Zwaad, s. *swad*, *swade*, f. Schwade.

Zwaai, m. Schwung; Schwankung, Wendung.

Zwaai(jen), v. n. schwingen, schwenken, kehren, wenden, anders (lenken, -richten); schief-, nicht senkrecht, nicht rechtwinklig) sein. -*fer*, m. einer der etwas (schwingt) - schwenkt, - dreht, -wendet; ein Kräusel, womit die Kinder spielen.

Zwaan, f. Schwan, (ein bekannter Wasservogel). -*gans*, f. Schwanengans, türkische-, spanische-, chinesische) Gans. -*tje*, n. Schwänchen, -lein, kleiner Schwan; Frauentimmername. - *tjeskroest*, m. Schwanekrebs.

Zwaar, adj. u. adv. schwer, stark, gross, plump; sauer, beschwerlich, mühsam, mühselig; streng, hart; schlimm; stürmisch; schwanger.

Zwaard, n. Schwerdt, breites Seitengewehr, Schwimmbret eines kleinen Sohlfises; Schwarte, Speckschwarte. -*je*, n. Schwerdt(chen, -lein, kleines Schwerdt. -*vechter*, m. Kampfsechter. -*vegen*, n. das Schwerdtfegen. -*vager*, m. Schwerdtfeger, Dogenschmied. -*visch*, m. Schwerdt-, Degen-, Horn)fish.

Zwaar(heid, -te, f. Schwere. -*hoofd*, m. schwermüthiger-, ängstlich besorgter) Mensch. -*hoofdijg*, adj. u. adv. schwermüthig, ängstlich; kummervoll, unruhig. -*hoofdijgheid*, f. Schwermuth, Bekümmernung, Aengstlichkeit. -*lijk*, adv. schwer-, lich, hart, strenge, beschwerlich, mit vieler Mühe, kuum; auf eine schwere-, harte)

Art und Weise. -*lijvig*, adj. u. adv. dick, stark, dickleibig, corpulent. -*lijvighed*, f. Schwerleibig-, Fettigkeit, Dicke, Schwere des Leibes, Corpulenz. -*moedig*, adj. u. adv. schwermüthig, trübsinnig, bekümmert. -*moedigheid*, f. Schwer(muth, -müthigkeit. -*moedig, ijk*, adv. schwermüthig, auf eine trübsinnige Art. -*te*, f. Schwere, Gewicht. -*temeter*, m. Schwermesser. -*tepunt*, n. Schwerpunkt. -*wichtig*, adj. u. adv. schwerwichtig, schwer, wichtig, von grosser Wichtigkeit. -*wichtigheid*, f. Wichtigkeit, äusserste Angelegenheit einer Sache, Bündigkeit eines Beweises.

Zwabber, m. Schwabber, Schiffeseisen von alten Lumpen gemacht; Schiffsjunge, welcher das Schiff reinigt. -*en*, v. a. u. n. schwabbern, das Schiff mit dem Schwabber (reinigen) - kehren; im Wasser hin und her geschleudert werden.

Zwabisch, adj. schwäbisch, aus Schwaben; die schwäbische Mundart.

Zwachtel, m. Binde, Band, Bandage, Windel, Wickelband. -*en*, v. a. verbinden, einwickeln, einwindeln, eine Binde-, eine Bandage (umlegen). -*en, (het)* n. das (Ein-)windeln, - Verbinden.

Zwad, [zwaad, swaad.] f. der Schwaden, der Streich, die Lage, eine Schwade (so viel Gras oder Getreide, als der Mäher auf einmal absehndet, oder in eine Lage hinlegt); Sense, Sichel, Kornsichel. -*der*, m. Speichel der Schlangen und Nattern, Schleim eines Aales oder Fisches; Gift der Lästerng. -*derig*, adj. u. adv. schleimig, voll (Schleim) - Schaum, - Geifer.

Zwager, m. Schwiegerbruder, Schwager, Schwiegersohn, Eidam. -*in*, f. Schwägerin, Brudersfrau; Schwiegertochter, Sohnsfrau. -*schap*, m. Schwäger-, (Schwieger-)schaft.

Zwak, adj. u. adv. schwach, kraftlos; nicht stark, leicht, biersam, arm, dürtig; bläde (an den Augen). -*heid*, f. Schwäche, Schwachheit, Kraftlosigkeit, Ohnmacht, Biegsamkeit. -*jes*, adv. schwächlich, kränklich, ein wenig schwach. -*kelijk*, adj. u. adv. schwächlich, kränklich, siech. -*kelijghed*, f. Schwächlichkeit, (Kränklichkeit). -*te*, f. Schwäche, Schwachheit.

Zwalp, m. Schwall von Wasser, Stürssee; Steinstück eines gestürzten Masten. -*en*, v. n. schwellen, sich wellenweise bewegen, schwellern, schlagen.

Zwaluw, f. Schwalbe, (ein Vogel). -*nest*, n. Schwalbennest. -*staart*, m. Schwalbenschwanz; (bei den Zimmerleuten und Schreibern) ein Holz, das wie ein Schwalbenschwanz aussieht, und die Bretter zusammenhält.

Zwaan(bed, n. schwanenfedern Bett. -*bloed*, f. Binsenblume.

Zwaan(dons, n. Schwanen(dünen, -federn, -pflaum. -*drift*, f. Haufen-, Zug-, Heerde) Schwäne; das Recht Schwäne zu halten. -*hals*, *swaanshals*, m. langer-, dünner) Hals; (auf den Schiffen), ein krumm gebogenes Eisen (an der Querstange, - an einer Drehbasse.

Zwaan(schacht, f. Schwanen(kiel, -feder.

Zwaan(veer, -veder, -pen, f. Schwanenfeder.

Zwaan(ezang, m. Schwanengesang; letztes Gedicht eines Dichters.

Zwaam, f. Schwamm; Saugschwamm, Feuerschwamm, Auswuchs. -*achtig*, *zwammig*, adj. u. adv. schwammig, -micht, -artig.

Zwaang, m. Schwang, Gang, Gebrauch, Gewohnheit, Sitte, Mode. -*er*, adj. u. adv. schwanger, befruchtet, (von den Thieren) trächtig. -*erheid*, f. Schwangerschaft, Befruchtung.

Zwaaken, v. a. schwenken, drehen, kehren, umdrehen, s. *swaaken*.

Zwarigheid, f. Schwürig-, Schwierigkeit; Mühsamkeit, Verhinderung, Gefahr.

Zwart, adj. u. adv. schwarz. -*achtig*, adj. u. adv. schwärzlich, ein wenig schwarz, ins Schwarze fallend. -*em, m. swartin*, f. Schwarz(er, -se, Neger, -inn, Mohr, -inn. -*konst*, -*ekunst*, f. schwarze Kunst, Zauberkunst; Radir-, (Act)kunst, Kupferstecherkunst. -*konstenaar*, m. Schwarzkünstler, Zauberer, Kupferstecher. -*em*, v. a. schwärzen, schwarz machen. -*gallig*, adj. schwarzgallig, schwermüthig. -*galligheid*, f. Schwärzgaligkeit, Schwermuth. -*geel*, adj. u. adv. schwarzgelb. -*grij*, adj. u. adv. schwarzgrau. -*harig*, adj. u. adv. schwarzhaarig. -*heid*, -*igheid*, f. Schwärze. -*loren*, -*koorn*, n. Wachtel-, Kuhweizen. -*kop*, m. Schwarzkopf. -*koper*, u.

Schwarskupfer. -*maker*, m. Schwarsmacher, Räuber, der sich, um unbekant zu bleiben, schwärzt.

Zwartel, n. u. f. Schwärze, Russ, Kleinruss. -*doos*, f. Kiekruss(schaubotel, -*dose*. -*es*, v. a. mit Ofen- oder Kien) russ. schwärzen. -*kwast*, m. Finsel zum Schwärzen. -*pot*, m. u. f. Schwarztopf.

Zwartverver, m. Schwarzfärber.

Zwavel, f. Schwefel. -*achtig*, adj. u. adv. schwefelicht, schwefelig, wie Schwefel. -*belem*, m. Schwefelbalsam. -*bloem*, f. plur. Schwefelblumen. -*buis*, f. Schwefelröhre. -*damp*, m. Schwefel(dampf, -*dunst*. -*en*, v. a. schwefeln. -*erte*, n. Schwefelers. -*garen*, m. Schwefelfeld. -*geel*, adj. schwefelgelb. -*geest*, m. Schwefelgeist. -*ig*, adj. u. adv. schwefelig. -*kei*, m. Schwefelkie. -*koker*, m. Schwefelieder. -*leer*, f. Schwefelohr. -*lucht*, f. Schwefelluft; (zum Schwefeln der Weinfässer und Weinfässer). -*melk*, f. Schwefelmilch. -*mijn*, f. Schwefelgrube. -*veen*, m. Schwefelofen. -*vagen*, m. Schwefelroten, -*schuim*, n. Schwefelschäumen. -*smelterij*, f. Schwefel(hütte, -*werk*. -*stok*, m. Schwefel(hütchen, -*span*, Lündstökchen. -*water*, n. Schwefelwasser. -*wortel*, m. Schwefelwursel, Saufenohr, Haarrang, (eine Pflanze), Peucedanum. -*zalf*, f. Schwefelsalbe. -*zuur*, n. Schwefelsäure.

Zweedoch, adj. u. adv. schwedisch, aus Schweden, die schwedische Sprache.

Zweefstar, s. *Dwaal(ster, -ster*, f. Planet, Irrster.

Zweeg, (imperf. von *zwijgen*, schweigen), ich. -*er*, -*sic*) schweig.

Zweelen, (Prov.) v. a. das Hou (wenden) -*anf* Maufen setzen.

Zweeltijd, (Prov.) m. Heusradte.

Zweem, m. Gleichnis, Bild, Ähnlichkeit, Zug. -*en*, v. a. gleichen, ähnlich sein, nachhaken, in die Art schlagen. -*sel*, n. Bild, Ähnlichkeit. Gleichnis, Nachartung.

Zweep, f. Peitsche, Geißel, Karwatsch. *Mot de zweep klappen*, mit der Peitsche knallen. -*brok*, m. einer, der täglich Peitschenhiebe verdient. -*en*, v. a. peitschen. -*je*, n. kleine Peitsche. -*ig*, adj. u. adv. dünne, sehr biegsam. -*koord*, f. -*touw*, n. Peitschen-

Geißel)ahnur, Schmücke. -*slag*, m. Peitschen(hieb, -*schlag*. -*toh*, m. Peitschkreisel, Treibtopf.

Zweer, f. Schwär, Geschwür, Geschwür. -*d*, s. *swaard*, n. Schwördt, Schwarte. -*der*, m. Schwörer, Flucher. -*tje*, n. Schwärchen, Geschwürchen.

Zweersik, f. Brüsschen, Drüse, Kälber(drüse, -brüsschen; besser *swazertik*).

Zweet, n. der Schweiß. -*achtig*, adj. u. adv. schweißig, schwitzig, beschwitzet. -*bad*, n. Schweißbad, Schwitzbad, Badstube, Dampfbad. -*bank*, f. Schwitzbank; Schlafbank, Prißel der Soldatenwache. -*doek*, m. Schweiß(tuch, -*drank*, m. -*trank*, Schwitztrank. -*drijvend*, adj. schweißtreibend. -*en*, v. n. u. a. schwitzen, schweißsen. -*en*, (het) n. das (Schwitzen), -*Schweizen*. -*er*, m. einer der (viel schwitzt; es sich auser werden läßt. -*erig*, adj. u. adv. schweißig, schwitzig, voll Schweiß. -*erigheid*, f. Schwitzigkeit, der Schweiß. *De zweeterigheid der handen*, der Schweiß der Hände. -*gat*, n. Schweißloch. -*ing*, f. das Schwitzen. -*kamer*, f. Schwitz(stube, -*kammer*. -*kas*, f. Schwitzkasten. -*middel*, n. (Schwitz-, Schweiß)mittel. -*poeder*, -*poesje*, n. -*pulver*. -*puistje*, n. -*stekken*, Hitablätterchen. -*ruik*, -*stank*, m. -*geruch*, -*gestank*. -*stoof*, f. -*stube*, Badstube, Dampfbad.

Zwei, f. schiefer Winkelbaken, s. *swaai*.

Zwel, f. Geschwulst. -*len*, v. n. schwellen, aufschwellen, auflaufen, dicke werden, sich ausdehnen. -*ling*, f. (Schwellung, Aufschwellung, Geschwulst).

Zwelig, m. Schluck, Zug. -*en*, v. a. u. n. schweigen, schlucken; einschlucken; fressen und saufen, prassen. -*er*, m. Schwelger, Schlucker, Frass, Prasser. -*erij*, f. Schwelgerei, Ueppigkeit.

Zwelkenboom, m. Schwelkenbaum, Reinweide, (eine Staude), Ligustrum.

Zwem(*baas*, f. Schwimmbleseder Fische. -*men*, v. n. schwimmen. -*mer*, m. Schwimmer; Wagen der in Riemmen hängt. -*ming*, f. *het zwemmen*, n. das Schwimmen. -*riemen*, n. plur. Flossfedern der Fische. -*vogel*, m. Schwimvögel.

Zwengel, m. Schwängel, Brunnen-

schwengel; Flügel einer Windmühle; Segel einer Windmühle. -*en*, v. a. schwingen, schwenken, hin und herschleudern.

Zwenk, m. Schwung; Wendung. -*en*, v. a. schwanke, schwenken, wenden, drehen, umlenken. -*en*, (het) n. das (Schwanken, -*Drehen*. -*ing*, f. Schwonkung, Wendung.

Zwerven, v. a. schwören, einen Eid ablegen. *Floeken en zweren*, fluchen und schwören. -, (het) n. das Schwören. -, v. n. schwören, schwören, verschwören, eiden, geschwären. -, (het) n. das Schwären.

Zwering, f. Schwärzung, Eitorung; Schwur, Fluch, Eidleistung.

Zwerk, n. die Wolken, Wolkentrif.

Zwerve, *zwarm*, m. Schwarm, Heufe, Trupp; Menge, grosse Anzahl. -*en*, v. a. schwärmen, schwärmen, -*heuen* (weise zusammenkommen. -*en*, (het) n. das Schwärmen. -*er*, m. Schwärmer. -*geest*, m. Schwärmergeist, Schwärmer, Fanatiker.

Zweer(*en*, v. n. schweifen; schwärmen, um-, herum(schweifen, -schwärmen, -streichen, -irren, -ziehen. -*end*, (part.) adj. herum(irrend, -streichend, -schwärmend, unstät. -*er*, m. Herum(schweifer, -schwärmer, Landläufer, Landstreichler; Schwärmer (eine Art Luftfeuer); s. *Veetlooker*. -*ing*, f. Herumirring, Herumschweifung.

Zwetsen, v. a. pochen, prahlen, grossprechen, gewaltig aufschneiden, rühmen. -*er*, m. Pocher, Prahler, Grosssprecher. -*erij*, f. Aufschneideri, Windbeutel, Prahlerei, das Grossprechen.

Zwevel, s. *Zwavel*, f. Schwefel.

Zweven, v. n. schweben; obwalten, vorhanden sein. -*d*, (part.) adj. schwebend. [chen]

Zweersik, f. Kälber(drüse, -brüsschen. -*en*, v. n. weichen, der Geringsere, Schwächere sein, nachgeben, unterliegen; aufbinden, -schürzen, -rollen. -*en*, (het) n. das (Aufbinden); -*Aufrollen*; -*Weichen*; -*Nachgeben*. -*lijen*, f. die Schwichtleine, das Seil weil man die Segel aufschärft. -*oteling*, f. Umgang-, Gallerie) einer Windmühle.

Zwielemål, (Schiffsw.) m. Schwimmschlag.

Zwiep, s. *zweep*, f. Peitsche. -, (Schiffserw.) u. *Zwieping*, f. Schwieping.

Zwier, m. Puts, Staat, Sitte, Mode, Art, Manier, Weise; Artig-, Lieblich)keit. -*en*, v. n. schwirren, herumschwirren; schwärmen, herumschwärmen; taumeln, torkeln, wackeln, wie ein Betrunkener. -*ig*. adj. u. adv. modisch, artig, galant, höflich, prächtig, nach der Mode.

Zwierig/heid, s. *zwier*. -*lijk*, adv. prächtig, artig, höflich, modisch. [aufbinden.]

Zwichten, s. *zwichten*, v. a. weichen;

Zwijg(achtig,adj.u. adv. verschwiegen. -*en*, v. n. schweigen, verschweigen. -*end*, (part.) adj. schweigend, nicht redend, stumm. -*ends*, adv. stillschweigends, adv. schweigends, stillschweigends. -*er*, -m. Schweiger, verschwiegener Mensch. -*ster*, f. Schweigerin, eine Verschwiegene.

Zwijm, f. Ohnmacht, Betäubung der Sinnen. -*el*, m. Schwindel; das Ohnmächtig werden. -*elen*, v. n. schwindeln, in Ohnmacht fallen. -*elgeest*, m. Schwindelgeist. -*elhoofd*, n. Schwindelkopf. -*eling*, f. Schwindel. -*en*, v. n. in Ohnmacht fallen, ohnmächtig -

schwach-, kraftlos) werden; (von der Sonne oder dem Monde), abnehmen, verfinstern. -*end*, (part.) adj. abnehmend, ohnmächtig. -*ing*, f. Ohnmacht; Verfinstern (der Sonne); s. *taning*.)

Zwijm, n. Schwein, Sau; unfähiger Mensch. -*egel*, m. Stachelschwein, Igel; Schweinigel. -*shoeder*, m. Schwein-(Sau)hirt. -*ejagt*, f. wilde Schweinsjagd. -*sjonge*, m. Schweinsjunge, Saubirtenjunge, Saujunge. -*skot*, -*shok*, n. Sau-, Schweinstall. -*kofe*, -*etijd*, m. wilde Schweinseit, die Zeit wenn sie fett sind und gut zu jagen; Brunstzeit.

Zwijns(borstel, m. Schweinsborste. -*haar*, n. Schweins(haar-,)borsten. -*hoofd*, n. Schweinskopf. -*spriet*, m. Schweinspiess. -*tand*, m. Schweinszahn; Zahnschnecke. -*trog*, m. Schwein-, Sau)trog.

Zwink, m. Ver(renkung, -drehung, -stauchung; Zwick, kleiner Zapfen; Knack mit der Hand oder den Fingern. -*boor*, f. Zwickbohrer. -*js*, n. Zwickkerchen-, Pinnchen-, Lufttäpfchen) an einem Fasse; kleiner Zapfen. -*ken*, v. a. u. n. ver(renken, -stauchen, überschlagen lassen; wanken, umschlagen. -*ken*, n. Zwickken, (ein Kartenspiel).

Zwijg, *swik*, n. Zwillig, Zwilch, Trillich; Wachtuch.

Zwindel, s. *dusselghheid*, f. Schwindel. -*en*, v. n. schwindeln, drehen. -*ig*, adj. u. adv. schwindelig. -*ighheid*, f. Schwindel, Kopfdrehen. -*ing*, f. Schwindel, Kopfdrehung.

Zwingel(en, *zingen*, v. a. Flachs, Hanf) schwingen, - brechen, -reinigen, - raffen. -*en*, *Zwingen*, (het) n. das (Schwingen, - Raffen, - Brechen des Flachses.

Zwitsersch, adj. u. adv. schweitzerisch, aus der Schweiz.

Zwoegen, v. n. stark (hauchen, - schmaufen, nach Athem schnappen, keuchen; schwer arbeiten. -*d*, (part.) adj. keuchend, schnaufend; schwer arbeitend.

Zwoeging, f. das Keuchen, der kurze Athem; mühsame Arbeit.

Zwoel, adj. u. adv. schwül, geschwüllich, warm.

Zwoelsch, adj. u. adv. swollisch, aus der Stadt Zwolle.

Zwoord, n. Schwarte, Speckschwarte. -*ig*, adj. u. adv. schwartig.

